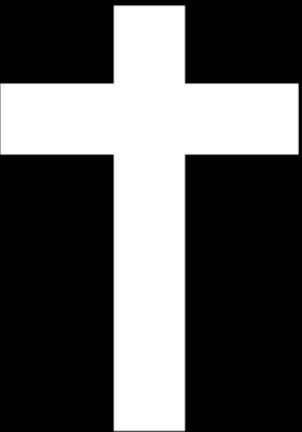

BIBOLO DABUŋ

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

BIBOLO DABUN

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Yabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb

Contents

Bibolo Dabuŋ	1
Biŋ Tasam Ḵemuŋja	3
GENESIS	13
EKSODUS	90
LEWITIKUS	125
NAMBA	132
DAITERONOMI	148
JOSUA	177
GÔLINWAGA	189
RUT	208
SAMUELNÈ 1	214
SAMUELNÈ 2	251
KINNÈŋ 1	276
KINNÈŋ 2	306
MİN	326
ESRA	328
JOB	334
PESALEM	352
NACMÈTÈ TAU	493
JESAIA	496
JEREMIA	544
TANIBOA	577
ESEKIEL	580
DANIEL	593
HOSEA	610
JOEL	617
AMOS	624
JONA	637
MIKA	641
HABAKUK	651
HAGAI	655
SAKARIA	658
MALEAKI	660
MATAI	664
MARKA	720
LUKA	755
JOAN	813
APOŠTOLO	856
ROM	908
KORINTI 1	933
KORINTI 2	956
GALATA	971

EPESE	980
PILIPÍ	988
KOLOSO	995
TESALONIKI 1	1001
TESALONIKI 2	1007
TIMOTE 1	1010
TIMOTE 2	1017
TITI	1023
PILEMON	1027
JAKOBO	1029
PETERE 1	1036
PETERE 2	1043
JOAN 1	1048
JOAN 2	1055
JOAN 3	1057
JUDA	1059
GEOC LASÊ	1061
NJAÊ TO NALÔ ÑAM	1088

Bibolo Dabuŋ

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Bibolo Dabuŋ

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

© 1980, The Bible Society of Papua New Guinea

Print publication, 1980 by The Bible Society of Papua New Guinea

Web version

2015, Wycliffe Bible Translators, Inc.

www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share – to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *The Bible Society of Papua New Guinea* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice – For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manneri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senism Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Table of Contents

page

Biŋ Tasam Êmuŋŋa

Sêpuc Bibolo tonec ɳalēŋ teŋ kêtôm, taŋ sêpuc aêacnêŋ Biŋlênsêm Wakuc naŋ atom. Aêac tec tasam ɳapuc ɳagec tonec gebe epeŋ nêŋ kauc lasê e tajala katô kwanaŋgeŋmaŋ.

Sêjam Biŋlênsêm Lanŋwa ɳabuku samob ôkwi to malageŋ ma sêpuc gêc Bibolo tonec atom. Nam amboac tonec gebe Lau Israel lanŋwa nêŋ biŋsu to nêŋ om ma nêŋ da to ɳasakinj ɳagôliŋ gwalêkjŋ kepeŋ aêac lau galocŋa amboac lau Juda tau nê atom. Anôtô kékêŋ biŋ tonan ɳai gêdêŋ lau têm tônêŋageŋ gebe sejop. Biŋ amboac tonanj tec lau-séjalinj-biŋwaga sêwi siŋ gêcŋa. Dedec gêcŋa ɳapucmêŋeŋ atom. Sêpuc biŋ dambê kêtô ɳapeleŋ gêjô balinj, tê sêgeli gêcŋa nê su. Lau teŋ embe taêŋ ênam sebe sêsam to sêjala biŋ, tê sêgeli gêcŋa nê, naŋ sêkac Bibolo English me Tok Pisin me awenŋŋa teŋ ma sêsam.

Bibolo ɳamâtê ɳajamanâ teŋ gebe sêwa buku samob ɳam sa dambêŋeŋ ma sêpuc gêmuŋ buku tau gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. Go ɳadênaŋ teŋ gêc gêwiŋ Biŋlênsêm Wakucŋa, taŋ têdênaŋ biŋ ɳatêŋageŋ gêc awê solop.

Njalôtêna kékô miŋ to biŋ ɳagêdô samob ɳaô. Buku ɳagêdô ɳaê ma ɳamôkêlatu to ɳamadiŋ ɳanamba embe ênêc ɳjalôtêna teŋ ɳalabu, naŋ êkêŋ puc aêac gebe sêpuc biŋ tau gêc buku tonan ɳai gêwiŋ.

Sêpuc môkêlatu ɳanamba ec kapôêŋgeŋ kékô gêdêŋ gasêŋa, taŋ sêjac m biŋ tau naŋ. ɳamadiŋ ɳanamba gêc ɳataliŋa amboac gêmuŋa kêtiam atom. Sêwi siŋ ma sêpuc ɳanamba ec sauŋ gêjô ɳatalô madinŋa / su. ɳanambageŋ tec gen ɳamadiŋ samob gêŋgic-gêŋgic. Embe talic namba luagêc êkô ɳamadiŋ ɳagêdô ɳasawa, naŋ epeŋ nêŋ kauc lasê gebe biŋ samuc tagenj, tec sêjac gêngic atom, sêpuc ɳamadiŋ luagêc me têlêac kêpi tagenj.

Biŋ ɳagêdô, taŋ aposolo to lau teto e kékwa tau gêc nêŋ buku gêdêŋ-gêdêŋgeŋ naŋ, tasam gebe paralel gebe biŋ tau ɳam me kékwa tau. Anja aêacnêŋ Biŋlênsêm Wakuc ɳamataŋa samob sêpuc paralel tau ɳabuku ɳaê dambê ma môkêlatu to ɳamadiŋ ɳanamba gêc ɳatali kêkanôŋ biŋ tau solop. ɳamâtê ɳajam tonanj sêwi siŋ anja Bibolo tonec ma sêsa lêŋ teŋ. Sêpuc paralel gêc saite tau ɳatali ɳalabuŋgeŋ. ɳapuc teŋ gêwiŋ atom. Aêac tauŋ taêŋ ênam ma tasala namba, tê sêpuc gêc ɳalabuŋa nê. Sêpuc paralel ɳamôkêlatu ɳanamba ec kapôêŋ, tec kékô awê ɳajam.

ɳatalô teŋ amboac utitalata embe sêpuc ênêc êkwa biŋ ɳalô teŋ, naŋ êkêŋ puc aêac gebe sêwa ɳalô tonanj ɳam sa sêpuc gêc saite tonanj ɳalabu me tatap ɳalô tonanj sa anja buku ɳatêku gêc ɳaê to ɳalô ɳam.

ɳamadiŋ ɳagêdô kêsêp gandonj (...) ɳalêlôm. Nam amboac tonec gebe Lau-tetowaga lanŋwa ɳagêdô samob teto ɳamadiŋ togandonj tonanj gêc nêŋ papia gêwiŋ atom, lau ɳagêdôgeŋ teto gêc nêŋ buku gêwiŋ. Aêac embe tasam Mêtê, taŋ tasam biŋ me ɳalô, tê gandonj kêkapinj tôŋ nê ŋwiŋmaŋ, gebe gêwa biŋ tau ɳam sa gêwiŋ.

Embe atap ɳatalô amboac tonec sa "...", go ajala gebe galoc kêsôm-biŋwaga nê awa tau tonec, sêjac miŋ ênê miŋ ɳaôimageŋ atom.

Anja buku tonec ɳatêku oc atap biŋ ɳagêdô sa. Teŋ ɳaê to ɳalô ɳam, taŋ gêwa biŋ to ɳalô ɳagêdô ɳam sa. Môkêlatu to ɳamadiŋ ɳam, taŋ têdênaŋ gebe tatap lau to gêjô ɳagêdô-gêdô nêŋ biŋ to ɳam sa anja ɳamala, tê takac Bibolo tonec ɳalêlôm ondoc-ondoc. Miŋanô ɳatêm têdênaŋ ɳatêŋageŋ. Tonanj gêwa

aêacnêj kauc sa gebe gêj to miñ ñajala samob, tañ kêsa-kêsa kêpi kiñ to propete nêj biñ ñagêdô-gêdô nañ, kêdaguc tau amboac ondoc.

Nom ñakatu Biñlênsêm Lañgwa to Wakucña oc tatap sa amboac tonanjeñ.

Aêac tândôj tauñ e tajala Buku dabuñ tonec êtu tój ma takac nêj Biñlênsêm Lañgwa to Wakucña todanje ma totêntac wapigeñ êtôm bêcgeñmaj. Apômtau Jesu gêlêj biñ aêac gebe "Mêtê tañ teto gêc nañ, amac apuc atu dôbgeñ amoa abe angój matem jali teñgeñ ñam jakésép biñ tonan, ma biñ tonan ñai gêwa aê ñam sagoc" (Joan 5:39). Lau tolau ñagêdô sêjam kolej ñanô gebe Bibolo aêac tauñ awenjña êsép aêac lemenj. Tec tanam danje Anôtô gebe "Aômnêm biñ kêtû ockainj ñadawenj, ma ja teñ kêpô ñoc intêna" (Pes 119:105). Lanem to lambinj êndêj Apômtau Jesu Kilisi endenj tõrgeñ. Biñjanô.

Nalôandanj

BUKU 70 KÊTU BUKU SAMUC TAGEN

ÑAË BIBOLO ÑAM

Ñaê Bibolo kêsêp Grik aweng. Êséac sêsam buku tagen gebe biblos ma biblia buku ñagêdô me taêsam. Sejoñ buku 66 sa ma sêsi kêpi tagen gêc Bibolo ñalêlôm, tec sê ñaê biblia kêpi. Go lau Rom to lau ñamuña toë-toë sêsap ñaê tonan toj tec gelom-gelom lau kêtôm nom ñagamêngêj gêja. Englis sêsam ña tauñ aweng gebe Bible (Baibel) ma Jabêm aweng Bibolo. Ñaê tau tonan kepenj buku tagen, tañ sêjac buku taêsam sa gêc ñalêlôm nañ.

PAPIA ÑAMATAANÔ SAMOB GÊJANA

BIN ÑALÔ TAU (TEXT)

Lau andanjeñña teto Bibolo ñabuku ñagêdô samob ña Hebolai aweng ma luagêcgeñ ña Aramai aweng. Go teto Biñlênsêm Wakuc ña Grik awenggeñ. Papia tobôc ñaôlic (parchment), nañ tetowaga ñamataanja tauñ lemenj teto biñ kêsêp nañ, ñatej ménjgelom aêac atom, sêjaña samob. Ñam gebe papia lañgwa kêtû manê, tec lau têm teñña, tañ jasêsi tetowaga ñamataanja nêj témija nañ, teto biñ tau gelom papia wakuc. Papia tañ teto Mêtê tau ñakônijña kêtiam-kêtiam nanjeñ ñagêdô tec gêc ñapanj. Biñlênsêm Wakuc ñapapia lañgwa tonan tomalagenj tec sêc. Papia teto ña lemengeñña tonan têtap ñagêdô sa anga monasteri, ñagêdô anga gamêj sawa ñaganjac ñalêlôm, ma ñagêdô anga pocgêsuñ. Pocgêsuñ ten, tañ ñawae kêtôm gamêj samob gêja nañ, gêdêj 1947 ñapalê Arabiaña ten gejob nonij gêmoa Qumran (Kumran) ñalôc kêsi Gwêc Matêna. Enj gesom nonij gêbôm ten e jagêô lasê pocgêsuñ ten, tañ tetoc ku ñagêdô kékô nañ. Papia tolun lañgwaanô taêsam gêc ku tau ñalêlôm. Lau teto Biñlênsêm Lañgwa ñabuku ñagêdô kêsêp papia ñalun tonan gêja, go sêpoanec kêsêp ku gêja ma sêbaob auc, gocgo sêsiñ ôkwi tokugeñ kékô pocgêsuñ tonan. Kékô ñajala amboac 2,000 me, go têtap sa. Sêkêj jalau kwalam lañgwa sê dôj biñ Hebolai awenjña kêpi biñ, tec sêpuc gêc aêacnêj Biñlênsêm Lañgwa nec, tec sêlic gebe lulu kékwa tau ñajamgeñ. Ñabukugenj tec têtap ñagêdô sa todim-todim, mago Bibolo samuc, me Biñlênsêm samuc tec têtap sa tosawatosawa. Papia ñapopogeñ to ñagêngic, ñagêdô ec kapôej, ñagêdô saujanô amboac lemenj ñaja taêsam gelom aêac. Mago dedec gêj lênu-lênu tonan ñatej gêcja atomanô, sejoñ samob sa tomalagenj, gebe gêjam kwalam lañgwa, tê kôm tau gêjac êséac ñawae nê, sa gêdêj sêwaka Bibolo ñabij ñalô tau sa e sêlic jakêtôm, tê ñyatetowaga ñamataanja teto nê. Lau tau sêjam kôm tonan sêsiñ sugenj

tec sêmoa. Mêtê tê teto gêdêj andanjen su nê, galoc gêc aêacna amboac tomalagej kêtiam. Têtap papia teto ja lemengejnja lañgwaanô tonaj 1,000 to 1,000 sa, tec sêwaka Mêtê ñalo tau sa kêtû tôngac. Lau sêjam Bibolo ôkwi ja lau têm galocna awei nec sêsap papia lañgwa ñabiñ ñalo tau tonaj tôngenj.

BIBOLO GÊJAC LAU TAÊSAM LEMEN ÑAWAE

BIN TAU GELOM-GELOM

Namalac têtap sêpuc papia ja masine ñamêtê sa seben atom. Mêngêdêj jala 1 to 1500 lau teto papia kêtû taêsam ñamêtê tagenj gebe teto ja lemengej. Teto biñ samob ñakônijña jagelom papia wakuc kêtiam-kêtiam, tec kêtû taêsam. Ñamêtê tej gêc atom, tonanjej, tec kêtû kôm kapôêhanô gêdêj lautetowaga. Ma gên, tê teto biñ tau kêsêp nê, keso-keso tau. Lau gamêj oc kêpiña seper nêj biñ ñalo kêsêp poc, me sêkôc ka dambê-dambê kêtû kêlêpê jateto ñatalô kêsêp nomku palê-palê. Lau gamêj ñagêdô sêmasaj nêj kêlêpê tokaiñ-tokaiñ ma teto biñ kêpi bôc ñaôlicgenj me sêmasaj siñ ñasêbê kêtû nêj papia, nañ teto nêj biñ kêsêp.

Lau gêmuñja tònê teto biñ ñamêtê amboac tec. Teto biñ tomôkê-tomôkê kësi taugenj kêpi papia ñalaunj ec kapôêj tej e gêlôc. Daê dôj épi sêpuc aêacnêj nuspaper ñamêtê, gebe tajala katôgenj. Go selom ñalaunj wakuc tej teto e gêlôc. Sêgom kêtôm tònêgenj. Teto-teto e sêjac dabinj, go sêsi ñalaunj tau samob gêdêj ñataligenj, sêjac têku-sêjac têku e kêtom papia samuc tagenj balinj amboac meta tej me luagêc. Papia balinj tonaj tec sêlunj sa amboac lac tej ma sêpoanec kêsêp gasuc me ku tej gêja gebe ênêc lañgwa-lañgwa. Embe taêj ênam sebe sêsam, nañ têtain luñ tau sa mênsêjac lêtêj ma sêsam biñ tau gêc êsêac lañjôñnêm ñajamgenj. Bibolo ñabuku samob nec gêmuñgenj toluñ amboac tonaj.

Lau lañgwa gamêj ñagêdôja teto nêj biñ gelom papia kêtôm aêacnêj buku galocna ñamêtê. Sêsam buku tau gebe Kodeks, ñam gebe papia me buku lañgwa teto ja lemengejnja. Sêkêj ñalaunj gêsac tau ñao ma sêsi kêpi tagenj amboac buku galocna. Mêtê kêlaiñ tau, tec buku kaiñ tonanjej kêlaiñ tau gêwinj-gêwinj. Judanêj lau mêtê tokauc, nañ kêtôm têm lañgwa samobgenj (B.C. kêtôm Before Christ ñam gebe gêdêj tanj Apômtau Jesu têna kékôc ej gêmêj nom atomgenj nañ) teto-teto Biñlênsêm Lañgwa kêsêp papia toluñ mêngelom aêac nañ, ma moniki to lau, tanj têtôm têm ñasawa ñamuña tej (Middle Ages, jala

500-1500) teto Bibolo samuc ñakônijña kêtiam-kêtiam nañ, sêlic nêj kolej tonaj kêtôm nêj sakij gêdêj Anôtô tau, tec teto biñ samob ñapepsawa to jagêdêgenj.

BIBOLO ÑABUKU TO BUKU SAMUC TAU ÑABIÑ

BIBOLO ÑAMATA TÊLÊAC

Sêwa Bibolo ñabuku gêja mata têlêac kêtôm biñ kaiñ têlêac, tanj kêjalinj tau sa gêc awê anja Biñlênsêm agêc ñalêlôm nañ (1) Miñ, (2) Têdôj to sêlêj biñjña, ma (3) Seoc biñ lasêjña.

Lau Hebolai lañgwa sêjac Biñlênsêm Lañgwa gêngic ma têdênanj ñabuku kêtôm biñ mata têlêac tonaj su. Sêkêj Biñsu (Tora), tanj tasam gebe Mosenê Buku Lemengej me Pentatoik (Buku toluñ 5) nañ, gêc ñamata. Èsêac sêsam Josua e jagêdêj Kiññêj Buku sebe Propete ñamatajna nêj. Sêjac propete ñagêdô nêj miñ gêjam buku tonaj ñai auc, tec sêsam amboac tonaj ma sêkêj kësi Mosenê. Go Propete ñamuña Jesaia e Maleaki nêj buku kêdaguc ñatonj tonaj.

Jeremianê Tañi to Danielnê buku ac sêsam sêwiñ tonj tonaj atom. Ma buku ñagêdô samob kêtû tonj teñ tauña, nañ sêkêñ gêc ñamuya. Ac têdênañ amboac tañ kêtôm lau Juda tauñ tetoc buku tau gêdêñ-gêdêñgen sa nañ.

Dr. M. Luther gêsuj buku kaiñ teñ ñatonj gêc Biñlênsêm Lañgwa to Wakuc ñasawa kêtû tonj teñ tauña. Enj kêsam buku tonaj gebe Apokripi. Ñaê tonaj Grik awenj, tanam ôkwi gebe Nam kêsinj tau. Enj gêwa buku tau sa gebe "Buku nañ tatoc sa êtôm Bibolo ñabuku tau nañ atom, mago embe tasam, oc êmoasij aêac ñajam êwîr".

Apokripi tonaj gêc Bibolo Hebolai awenjna atom. Mago sêkêñ gêc Bibolo Grik to Rom awenjna. Ësêac sêgaluñ buku tonaj kêsêp buku ñagêdô ñalêlôm. Apokripi masi aنجa Hebolainêñ Bibolo, tec Luther gêjac sa kêtû tonj teñ tauña. Bibolo Englis to awenj ñagêdô sêpuc gêc Biñlênsêm agêc ñasawa ma ñagêdô masi.

BIBOLO NASÊBU SAUN TO SAUÑANÔ ÑABIN

Sêwa Bibolo kêkôc kêtôm ñamata kapôññagenj atom, sêjac gêngic-gêngic kêtôm ñasêbu sauñ to sauñanô nec gêwiñ. Aêac tasam ñasêbu tonaj gebe Môkêlatu to Madinj. Tetowaga lañgwa tauñ sêjac gêngic amboac galoc talic gêc nec kwananegenj atom. Lau gêmüñja teto biñ ñamêtê teñ. Ac teto biñ ñalô to ñatalô kêsi-kêsi taugenj gêja, e ñalô me ñaê teñ kêkô awê amboac galoc nec atomanô. Englisnêñ bisop teñ gêjac biñ to miñ samuc-samuc sa kêtû môkêlatu teñ tauña (1350) su. Go ñac Fransja teñ gêjac m ñamadiñ kêtû ñamata gêdêñ 1551. Enj gêgôm kêpi Biñlênsêm Wakuc tenj, nañ enj kêpuc Grik to Rom awenj e kêkanonj tau nañ. Gêjac biñ gêngic-gêngic kêtôm ñamadiñgenj ma keto ñanamba gêja. Láu sêlic ñajam, tec malô acgom, go samob sêpuc nêñ Bibolo tomôkêlatu ma tonjamadiñ kêtôm tònêgenj.

Ñalôtêna kapôññ to sauñ, tañ kêkô biñ ñagêdô ñaô ma genj gêngic nañ, lau lañgwa teto kwananj atom, lau galocna sêkêñ gebe sênam lau-sêsamwaga sa.

ANÔTÔ GÊWIN NÊ LAU ÑAMIN

BINLÊNSÊM LANJWA ÑAM

Teto Biñlênsêm Lañgwa ñabuku ñamataña sa sebenj atom. Lau sêjac ñamiñ samob tulu jagelom nêñ wakuc sêsôm gêc awenjgenj ñasawa balinj e ñêngêñ sêmoa acgom. Teto papia (toluñ) ñamataña gêdêñ kij Dawidi agêc Salomo nêñ têmgeñ. Mago aêac embe tañenj ênam dabe tandênañ Biñlênsêm Lañgwa ñabuku êtôm têm, té teto-teto buku tau nêñ, oc danjôm ñawapac.

Lau Juda nêñ lau mêtê tokauc to nêñ biñsutau sejonj papia dabuñ sa-sa sêjac m gêdêñ jala 300 to 400 B.C. ñasawa, go sêkêñ kêpi tagenj amboac sêgôm Mosenê Buku Lementêñ nañ. Sêjac Biñlênsêm Lañgwa tau ñabuku sa nec gêbacnê gêdêñ jala 200 A.D. (Anno Domini tonaj kêtôm têm, tañ Apômtau Jesu gêmêñ nom su nañ, me Apômtaunê jala). Aêac tec talic gebe sêkôc kôm tau sa e sêjac dabijñ nec, ñajala amboac 1,000 gêjaña acgom, go sêjac dabijñ.

Lau tau ñagêdô nêñ ñalêlôm gêja lu kêtû ñabuku ñagêdôja, tec biñsutau ñagêdô sêkac tauñ sa gêdêñ jala 100 A.D. gebe sêsôm biñ tau êtu katô gebe Buku ondoc mêmêñsêp Bibolo Hebolai awenjna ñalêlôm êwîr ma ondoc êsêp êwîr atom. Samob sêlôc kêtû tôñ gebe Apokripi êsêp Bibolo ñalêlôm atom. Go sêsôm biñ ñalô tau ñabinj e tomalagenj gêwiñ. Biñ tañ êsêac sêsôm kêtû tôñ nañ, Gôlôac Dabur kêsô ñjalabu. Amboac tonaj ñalô Hebolai awenjna, tañ êsêac sêwaka sa

gêc naŋ, kêtô Biŋlênsêm Laŋgwâ ɻanombaŋ e mëŋgêdêŋ oc tonec. Lau teŋ embe sênam Biŋlênsêm ôkwi, oc têndênaŋ biŋ tau tonanqeŋ.

BINLÊNSÊM LANGWA ɻYABUKU TAU

Naê Biŋlênsêm ɻjam kêsêp lau Rom aweŋ (Testament). Englis sêsam sebe Testament amboac taŋ. Naê tau ɻjam gebe poac. Naê Biŋlênsêm Laŋgwâ kepeŋ aêacnêŋ kauc lasê gebe Biŋlênsêm Wakuc teŋ gêc amboac tonaj. Poac laŋgwâ ɻjam kêsêp poac, taŋ Anôtô kêmoatiŋ gêdêŋ lau Israel anga lôc Sinai naŋ. Poac tonaj kêtô anô kêpi lau tau gêdêŋ taŋ sêlôc kêtô tôŋ gebe tanqeŋ wamu êndêŋ Anôtônê Biŋ, tec sêkêŋ bôc kêtô da gêdêŋ ej kêtô ɻakamaclaur (Biŋsu ɻjapoac, Eks 24:7,8). Poac wakuc ɻjam kêsêp Anôtô gêjac mata nê moasiŋ gêjac ɻamalac tapaôngeŋ ɻjawae. Sêngôŋ maten jali ɻjam kêsêp Jesu kékêŋ tau kêtô da gêdêŋ Tama gêjô samob su. Lau taŋ sêkêŋ gêwîŋ ej naŋ, Anôtô gêlic êsêac têtu lau gêdêŋ. (Moasiŋ ɻjapoac.)

Naê Buku Miŋŋa nê kêkwa buku samob, taŋ sêjac Anôtô kêkalem Israel langwa nêŋ abeni to gêwê ma kêwaka êsêac sa ɻjamij gêjam auc naŋ. Ac sê Mosenê ɻja kêpi buku ɻamatanya 5 nê, ɻjam kêsêp ɻjac tau nê koleŋ gêwê lau tauŋ ɻjamij gêjam sêga anga buku tau tônen. Sêjac m buku tau kêpi Anôtô kékêŋ undambê to nom ma ɻamalac ɻjamij. Ac sêjac Israelnêŋ biŋ gêmuŋŋa ɻjamij balingeŋ ma tetô Anôtô gêjam êsêac kêsi ma gêwê êsêac sêwi Aiguptu siŋ ɻjamij e tomalagen. Miŋ tonaj ɻhai kêgi poac, taŋ Anôtô to nê lau sêmoatiŋ gêdêŋ tauŋ naŋ, to Biŋsu Lemeŋlu, taŋ toŋam kêlêlêc su naŋ. Lau têtôm nom ɻagamêŋgeŋ sêŋô Biŋsu 10 tonaj ɻjawaagac. Go sêjac mata Mosenê Buku Lemeŋteŋ tetô Mose jakêkô lôc Nebo gêlic gamêŋ, naŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ nê lau nasêmoa êtu têlê naŋ, mago gêjac jao Mose tec jagêo lasê gamêŋ tau gêwîŋ atom.

Josua to Gôliŋwaga tetô lau Israel nêŋ miŋ gêdêŋ taŋ lau tau sêbiŋ tauŋ tôŋ têtu lau-m kapôeŋ su atom naŋ. Israelnêŋ siŋsêlêc to nêŋ laumata ma gôliŋwaga towae sêjam gôliŋ êsêac gêdêŋ ɻasawa tônen, tec ɻjamij gêjam buku tonaj ɻhai auc. Sêwaka Israelnêŋ gôliŋ kinŋa sa ɻjamij e Dawidi agêc Salomo sêboa gamêŋ tau sa kêtô kapôeŋ ma Israel kêpô lêtêŋ gêdêŋ ɻjac, taŋ gêjô Salomo su naŋ, gêwa gamêŋ tau kêkôc gêja luagêc kêtô Juda to Israel nêŋ gamêŋ. Sêjac miŋ biŋ tonaj ɻhai e jagêdêŋ lau Asiriaŋa sêku Israel tulu ma lau Babilonja sêku Juda tulu naŋ. Lau-tetowaga sêpuc gêŋwapac tonaj ɻhai kêtap lau tau sa naŋ kêsêp êsêac tanqeŋpêc gêdêŋ Anôtônê Biŋsuja. Esra agêc Nehemia tetô lau Juda anga gamêŋ kapoacwalôŋa sêmu sêmêŋ mëŋsêkwê lôm dabuŋ sa anga Jerusalem ma sêjac m to sêboa Judanêŋ gamêŋ teŋ tauŋa sa kêtiam ɻjamij.

Buku Têdôŋ Biŋŋa to Sêga Wêŋa nê kêkwa tau atom, gebe biŋ, taŋ tetô gêc buku tonaj ɻhai ɻjalêlôm naŋ, kêtôm tau amboac onaj tetô gêc buku miŋŋa to seoc lasêŋa naŋ atom. Anja buku Job sêpuc Anôtônê biŋgêdêŋ ɻjam. Anôtô ej ɻjac gêdêŋ, ma amboac ondoc lau mansaŋ ɻajam taêsam sêôc ɻandaŋ to gêmac ma gêŋwapac kêkônij êsêac tôŋgeŋ. Biŋ tonaj kêlênsôŋ lau kêtôm têm to nom ɻagamêŋgeŋ ɻapaŋ. Pesalem nec buku wêŋa teŋ. Mec 150 tonaj ɻagêdô balinj ma ɻagêdô dambê. Lau mansaŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ teteŋ sêmoa nêŋ tauŋa me gôliôac sêjam kêtô nêŋ wê gêdêŋ sêlic nêŋ omija. Go Biŋgôliŋ to Nacmêtê Tau nê sejonj bin ɻhalô to lêŋ ɻagôliŋ ɻajam-ɻajam sa, taŋ sê kiŋ tokauc Salomo nê ɻja kêpi. Wêmôkê naŋ ɻopalêo to ɻjac têntac gêwîŋ tauŋja nêŋ wê. Sêlic wê tau kêtôm Anôtô têtac gêwîŋ ɻamalacŋa ɻadôndôŋ, tec sêkêŋ kêtô Bíbolo ɻyabuku teŋ gêwîŋ.

Aêac tatap Propetenêj Buku 16 sa gêc aêacnêj Bibolo. Sêwa buku tau kêkôc ma sêsam gebe propete kapôêj to sauñ nêj. Propete Kapôêj nêj tonec gebe Jesaia agêc Jeremia ma Esekiel agêc Daniel nêj buku, ma Propete Sauñ nêj tonec gebe Hosea e jagédêj Maleaki. Sêsam buku tonaj sebe Propete 12 nêj Buku gêwinj. Buku ñadani tec sêsam sebe kapôêj, ma wapi sêsam sebe sauñ. Propete tonaj ñai sêjam dôj nêj lau, tê sêmoa êsêac ñalêlôm gêdêj tauñ nêj têm nê, nêj lêj kêpi Anôtônê Biñsu. Go êsêacnêj kôm teñ tonec gêwinj gebe seoc biñ lasê kêtôm Anôtô gêôc êsêac awenj sa ma gêgôm katuj kain teñ kêsa e sêlic gêj ñakatu to dôj nañ, tec sêsmôr to tetô. Propetenêj biñ gelom aêac nec ñalêj tonec gebe ac tauñ me nêj kêpuctôjwaga tetô ñalô, tê kêsa-kêsa êsêac awenj sa. Propete sêsmôr lau ñaôma to laumata nêj geo lasê gêdêj êsêac solopgen ma sêjôj êsêac gebe Anôtô ocgo êmêtôc to ênac êsêac ñagêjô. Mago sêsmôr biñ tonanjeñ atom, ac sêsmôr Anôtô taê labu to taê walô nê lauña ñajaen lasê gêdêj êsêac gêc awê amboac tonanjeñ gebe gêjac mata nê moasiñ gêdêj samob, tanj sêsap ênê poac, tañ kêmoatinj gêdêj Israel tôñ ma gebe lau tau sênaña atom nañ. Sêsmôr ñajaen tonec lasê gêdêj samob sêñô gebe Anôtô oc ênam Israel to lau nomija pebenj kêsi êngôm ñanô êsa amboac tonec gebe Enj êkêj Dawid wakuc teñ mêtêtu moasiñ ñakinj. Têm ñamuña teñ acgom, go Gôlôac Dabunj sêwa propetenêj biñ ñalô tonaj ñam sa gebe kepenj Jesu Kilisi tau, gebe Mesia Dawidinê Latu ej.

JESU KILISI KÊTU LAU PEBEN SÊKÊJ MATEÑ EN NANJANÔ

BINJLÊNSÊM WAKUC ÑAM

Aposolo Paulu nê papia kêtû Binjlênsêm Wakuc ñabuku, tanj ej keto gêmuñ buku ñagêdô samob su. Biñ tañ Apômtau kêsôm to gêj, tanj ej gêgôm-gêgôm nañ, lau sêjac ñamiñ gêc awenjeñ gelom kêtôm malacgeñ gêja. Sêsmôr sêmoa ñasawa balinj e ñêngeñ acgom, go lau ñagêdô nêj ñalêlôm kêkac êsêac ma tetô miñ tonaj ñai sa. Kêtû tonanja tec tetô Jesunê Ñawae Ñajam kêsêp papia gêja.

Teto Binjlênsêm Wakuc ñabuku ñagêdô samob gêdêj jala 50 to 100 ñasawa. Gêdêj têm tôñê lau ñagêdô tetô buku gwalekiñ, nañ sêkêj ñalôtêna gêwa buku tau sa gebe ñawae ñajam me aposolonêj miñ ma sêasakiñ gêdêj gôlôac gêwiñ, mago tetô Jesu Kilisi nê Ñawae Ñajam to bin, tanj aposolo têdôj nañ, keso miñ ñanô tau, gebe sêgaluñ kauc jaba kêsêp ñalêlôm gêjam auc. Amboac tanj tec kêtû kôm gêdêj Gôlôac Dabunj gebe sêpuc papia tonaj ñai ñam e sêmasuc buku dansañ ma sêjaliñ Mêtê ñawa ñabuku taugeñ sa ma sêkêj kêsêp Binjlênsêm Wakuc. Kôm tonaj gêbacnê gêdêj jala 400. Laumata sêkac tauñ sa ma sêsmôr buku, tanj êsêp Binjlênsêm Wakuc nañ, ñabiñ kêtû tôñ. Sêsmôr biñ tau kêtû tôñ tec gêc ñapanj.

BINJLÊNSÊM WAKUC ÑABUKU

Jesu Kilisi gêjam lau gêdêj-gêdêngeñ to ñamalac gamêj-gamêj tapaõngeñ kêsi, tec sêwaka biñ tau sa gêc awêgeñ anja Binjlênsêm Wakuc ñabuku 27 ñalêlôm.

Ñawae Ñajam aclê to Gêj Tanj Aposolo Sêgôm Nañ kêtû Binjlênsêm Wakuc ñabuku miñjia. Ñawae Ñajam ñamataja têlêac, tanj sê Matai agêc Marka ma Luka nêj ñaê kêpi nañ, ñam kêsêp papia lau andanjeñ tetô ña lemenjña ñatonj tagen. Embe tasam Ñawae Ñajam tonaj ma tapuc ñam ñapegeñ, oc tajala biñ, nañ tetowaga sebe sêwaka sa ênêc awê êndêj nêj lau-sêsamwaga. Go Ñawae ñajam kêtû aclêja gêjac têku biñ, tanj tetô gêc ñamataja têlêac nañ. Joanj kêwaka biñ

tonec sa gebe Biñ tajala Anôtô ñamja ma gêj, tañ taêj kêka anja ênêja nañ, samob ñanô kêpi Jesu Kilisi sugac.

Luka keto Ñawae Ñajam kêtû télêacja su, go gêjac êsêac, tañ sêwaka Gôlôac Dabuñ sa ma sêson Ñawae Ñajam kêlaiñ tau kêtôm Romnêj gamêj samobgej gêja nañ, ñamiñ gêc Gêj Tañ Aposolo Sêgôm Nañ.

Biñlênsêm Ñabuku Têndôj To Sêlêj Biñña nec aposolonêj papia, tañ tetô gêdêj gôlôac to lau tagen-tagen nañ. Papia tonaj ñatoñ luagêc kêjalin tau sa amboac tonec gebe Paulunê papia, tañ gêjac gôlôac ñagêdô ñawae solopgej nañ, ma papia, tañ gêjac gôlôac samob tapaõngej ñawae nañ, tec sêsam sebe Papia Gôlôac Tapaõngejna.

Paulu keto nê papia gêjac gôlôac ñawae solop ma gêwa takêj gêwiñ Jesu Kilisi ñam sa gêdêj êsêac tomalagenj gêc papia tau ñjalêlôm. Lau buña sêsa nêj lêj jadêdac gêj, tañ kêlênsôj nêj kauc ma kékêj wapac êsêac nañ, tec sêjam kênac biñ tau ñam gêdêj ej. Go ej gêjôj êsêac awenj keto kêsêp nê papia ma kêsakinj gêdêj êsêac sêja. Gôlôac ñamatana sêjam kôm Misionja jasêson Ñawae Ñajam kêtû tapa e biñ jaba tokain-tokaiñ kêpoa lasê ma gebe êmbôc Mêtê ñalêj auc. Paulu tec gêjac siñ ñajaña gebe êkônij mêtê-geo tokain-tokaiñ tôj. En gêjam talanj Jesu Kilisi nê Ñawae Ñajam ñawa-tau gêdêj biñ geo to lau geo samob nê, ñalô dabuñ teñ anja ênê papia gêdêj lau Galataña kêtôc gêc awê gebe "Añô acgom, aêac me ajela undambêja teñ embe asôm ñawae ñajam teñ lasê êndêj amac eso Ñawae Ñajam, tañ aêac asôm lasê sugac nañ, Anôtô oc êpuc boa ej" (Gal 1:8).

Petere agêc Joanj ma Jakobo agêc Juda to lau ñagêdô teto Papia Gôlôac Tapaõngejna, tañ gêjac gôlôac malac-malac samob ñawae nañ. Biñ amboac tec gêc papia tonaj ñai gebe tawaka takêj gêwiñ ñawa tau sagen to tajop tauñ êndêj mêtê geo ma tatiñ su to tasa lêj buña mansanjej ma tanam nêj sakinj êndêj gôlôac buña to êndêj tauñ nêj gôlôac êpi kôm, tec gêjac aêac ñawae nec, ma êndêj nêj lau, tañ tamoa êsêac ñjalêlôm anja nêj malacmôkê ma anja tauñ nêj gamêj amboac tonanjej nañ.

Biñlênsêm Wakuc ñabuku Propeteja tagen tec gêc. Buku tau ñaê gebe Biñ Kilisi Geoc Lasê Gêdêj Joanjna. Embe tanam dôj êpi propete Biñlênsêm Lanjwaña nêj buku oc naëtôm tau atomanô. Sêjac m Geoc Lasê ña biñ 7 gêdêj gôlôac Asia Saunja, tañ ketowaga kékeli to gêlêj biñ êsêac ma gêjac êsêac têntac tôj nañ. Gêj nañ ej katu kaiñ teñ kêsa jagêlic ñakatu ma keto gêjac môkêlatu ñamuña ñagêdô auc nañ, samob ñam tagenj tonec gebe Gôliñwaga nomja sêgôm gênlêlôm gebe sêkônij Gôlôac Dabuñ tôj, mago kêtû ñamu Anôtô gêjam sa e kékü ñacio samob tulu. Joanj oc keto nê buku Geoc Biñ Lasêjá gêdêj ñasawa teñ kêdabiñ jala 100. Biñ tau gêjac gôlôac Asia Saunja ñawae gêdêj têm, tañ sêjanda to sêlêsu êsêac nañ.

ANÔTÔNÊ BIN NA AÊAC TAUN AWEN

SÊJAM MÊTÊ ÔKWI

Kêtôm têm, tañ Bibolo gêc nañ, lau sêjam Anôtônê Biñ Hebolai to Grik awenjña ôkwi ña lau gamêj ñagêdô awenj. Gêdêj jala 250-130 B.C. sêjam Biñlênsêm Lanjwa ôkwi ña Grik awenj. Biñlênsêm Lanjwa tonaj gêjac lau Juda gamêj Aiguptuña ñawae, gebe sêson Grik awenjnej kêtû tôj êsêac. Lau mêtê tokauc 72 sêjam kôm tonaj, tec sêsam Biñlênsêm Lanjwa tonaj gebe Septuagint. Ñaê tau ñam gebe 70 sêjam ôkwi. Biñlênsêm Lanjwa Grik awenjña tonaj kêtû lau buña ñamatana nêj Bibolo. Mêtê wakuc kêlaiñ tau kêtôm

Romnêj gamêj gêja e jagêô lasê êsêacnêj gamêjbôm gêwiñ, tec sêjam Bibolo samuc me ñabuku ñagêdô ôkwi ña lau-m towae ñagêdô awenj gêwiñ. Go gêdêj jala 400 A.D. Hieronimus gêjam Bibolo samuc ôkwi ña Rom tau awenj Latin. Bibolo tonaj ñaê Vulgata (ñam gebe kêtû tapa gêja). Katolik sêsap tôj e méngeôdêj galoc.

Wulfila kêtû lau Goten nêj bisop. Eñ gêjam Bibolo ôkwi ña lau Serman awenj tenj kêtû ñamata. Eñ kêwaka alpapet (biñ ñatalô) wakuc sa acgom, go gêgôm. Mago ñac tau gêjam Bibolo samucgej ôkwi ma kékêj késêp ñe lau Goten lemen atom. Ñam gebe lau tau sesegen sebe sêncac tauñña. Amboac tonaj eñ kékeli siñ ñamiñ anja Biñlênsêm Lañgwaña gebe êkeli êsêac êtu sêncac siñña atom.

Sêjam Bibolo ôkwi ña lau-m wakuc awenj ñakôm kapôej nec, sêjac dabij su atom tagej. Sêgôm kôm tau sêmoa e méngeôdêj 1975 sêjam ñabuku ñagêdô ôkwi ña lau 1577 awenj, ma Bibolo samuc tau nec ña lau-m 261 gej awenj. Biñlênsêm Wakuc tec sêjam ôkwi ña lau-m 645 awenj su. Anja nom samuc nec lau gamêj-gamêj 3,000 sêsôm tauñ awenj gêdêj-gêdêrgej tec sêmoa.

SÊJAM BIBOLO ÔKWI ÑA BIÑ JABÊM

Biñsu ñamataja mêsêo lasê aêac gêdêj 1886. Anôtônê lau jaenj êsêac, tec taêj gêjam kêtû tôj gebe sêkalem lau Niuginija sa têtu Anôtônê lau sêwinj. Sêboalec biñ Jabêm sêmoagej, mago sejorj ñapalê sa sêso lôm papia anja Simbañ ma têdôj êsêac. Biñsu sêsôm biñ Jabêm kêtû tôj êsêac ñagec su acgom, go sêsôm Mêtê (Miñ Dabuñ) lasê kêtôm omgej ma têdôj lau lêñña e êsêac ñagêdô sêliñ sañgu. Lau buña têtu taêsam ma gôlôac buña sêwaka tauñ sa kêtôm malacgej gêja. Go sêkwê lôm papia sa kêtû têndôj gôlôac sauñña. Sêsam papia kêtû tôj êsêac, tec biñsu sêjam Biñlênsêm Lañgwa to Biñlênsêm Wakuc ñamiñ ñanôgej ôkwi kêtû Miñ Dabuñ. Malôgej acgom, go sêjam Nawae Ñajam ñagêdô ôkwi amboac tañ ma sêpuc késêp Jaençajam jalau sêsam-sêsam kêtôm nêj andugenj. Sêjam Mêtê ôkwi sêjam kôm tau sêsiñ sugej sêmoa e gêdêj 1924 sêpuc Biñlênsêm Jabêm awenjña ñamataja anja London. Sêbêñoc sêmoa e 1935 sêpuc kêtiam (Stuttgart, Sermani). Siñ Kapôej Ilña gêbacnê, go sêpuc Biñlênsêm Wakuc tonanjej kêtiam gebe masi anja lau taêsam nêj. Gêdêj jala 1965 sêsuñ kôm bêñocja gêdêj lau tonj tenj. Ac sêjac dabij kôm tau, tec sêpuc Biñlênsêm Wakuc anja Hong Kong e gêbacnê gêdêj 1973.

Lau tonj tonanjej selom Biñlênsêm Lañgwa ma sêjam Genesis ôkwi. Kristen Press Madang sêpuc Gêj Samob Ñam Ñabuku, Mosenê buku ñamataja gêdêj 1970. Su go lau tonanjej selom Biñlênsêm ñabuku ñagêdô gêwiñ. Biñsu ñagêdô sêjam buku tagenj-tagenj ôkwi gêdêj ñasawa tenj su, tec sebe sêncac dabij kôm tau. Lau tonj tagenj têtôm kôm kapôejânô tonaj atom, tec sêkalem lau tonj tenj sêkôc nêj kôm sa amboac tonaj. Sêjam kôm tau sêmoa e 1979 sêjac dabij. Sêpuc Biñlênsêm Lañgwa to Biñlênsêm Wakuc anja Sydney, Australia ma sêsi lulu kêpi tagenj, tec Bibolo samuc késêp aêac lemenj gêdêj jala 1980.

BIBOLO ÑAKÔM ÑAKÔNIÑJA

TANAM BIBOLO ÔKWI ÑAKÔNIÑJA ÑAM

Embe sênam Bibolo ôkwi ña lau tenj awenj su, nanj dendec gacgej ênêcja atom. Sêkêj êtu kôm êndêj lau tenj sênam ôkwi êsêp ñasawa êtiäm-êtiäm. Ñam gebe lau tenj awenj amboac biñ Jabêm nec gêjmatê tenj atom, gêj mata jali tenjoc. Lau wakuc sêsôm biñ tau têtôm lau lañgwa gêmuñña sêsôm nañ ñapanj atom. Sêwi biñ ñalô lañgwa ñagêdô siñ ma sêsôm wakuc gêjô lañgwa su. Kêtû

tonanŋja tec tanam Bibolo ôkwi êtôm biŋ, tê lau wakucgen sêsmô-sêsmô sêmoa nê. Embe daŋgôm atom, lau wakuc oc sêpô lêna tauŋ e sêjala Mêtê naeo ma sebe sêŋô atom. Mêtê ɻanô tau nec, lau teŋ sebe sêpô ôkwi atom, biŋ ɻalôgeŋ tec tasôm êtu wakuc-êtu wakuc êjô lanŋwa, tê tajala kwalec nê su. Go ɻam teŋ gêwiŋ. Bibolo ɻakwalam lanŋwa sêpuc ɻapapia andaŋgeŋja ɻam sêmoa, tec têtap ɻalô wakuc ɻagêdô sa, tê sêkêŋ gêjô ɻakeso lanŋwa su. Kêtu tonanŋja tec sêkêŋ ɻapuc amboac tonec gebe Bibolo teŋ embe ênêc êtôm jala 30 me 50 su, naŋ taêŋ ênam gebe tanam ôkwi ɻakôniŋja teŋ êtiam. Embe masi, lau ɻagêdô oc sêjala sapu. Biŋsu sêgôm kôm tonan kêpi Biŋlênsêm Wakuc Jabêm awenŋja dim ɻagêdô su, tec galoc ajala ɻamgac.

*ANDU TEN EMBE BIBOLO ÊNÊC ATOM, LAU TAU OC SÊMOA ɻAJAM ATOM.
(Dr. M. Luther)*

BIBOLO KÊLAINY TAU GÊMOA

Bibolo gêjac ɻamalac pebeŋ ɻawae, tec Gôlôac Dabuŋ to lau buŋa kêtôm nom ɻagamêŋgeŋ sêbiŋ tauŋ tÔn gebe sêmansaŋ Bibolo êlaiŋ tau ɻalêŋ. Lêŋ tonan gêjac kôm têlêac ɻawae. Tec gebe sêkêŋ lau sênam Bibolo ôkwi ɻa lau gamêŋgamêŋ awenŋ. Teŋ gebe sêmbalinj nêŋ mone êna gebe sêpuc Bibolo tau e ɻaôli sauŋjanôgeŋ. Go teŋ gebe sêkêŋ Bibolo naêô lasê lau tau. Baibel Sosaiti gejob kôm tonan. Sêjam kôm tau aŋga gamêŋ amboac 100 tec sêmoa. Sêbiŋ tauŋ tÔn, tec têtôm kôm kapôeŋ tonan. Gôlôac Dabuŋ to lau buŋa gamêŋ ɻagêdôŋja tauŋ têtôm Bibolo ɻakoleŋ sênam ôkwi ma sêpuc to sêncac sam êtu tapaŋa tonan atom, ɻam gebe gêjac mone taêsam ɻawae. Kêtu tonanŋja Baibel Sosaiti gamêŋ tolêlômja sêjam Baibel Sosaiti gamêŋ ɻalêlôm sawanya sa, tec kôm tau kêsêlêŋ ɻajam. Baibel Sosaiti sêjam gôliŋ kôm tau, tec sêjam Bibolo ôkwi to sêkêŋ kêtu tapa sêgôm sêlêsucgêdôgeŋ. ɻanamba ɻagêdô tonec kêtôc gêc awê gêdêŋ aéac

Sêjam Bibolo samuc me ɻabuku ɻagêdôgeŋ ôkwi:

jala 1800 1860 1920 1976

awenŋ jala 71 1900 299 1950 830 1960 1577 1975

Sêjac sam Bibolo samuc me ɻabuku ɻagêdôgeŋ:

ɻanamba 8 000 000 22 000 000 35 000 000 44 000 000

BIBOLO NEC BUKU TEN TAUÑA SAMUCGEN

ÑAMALAC AWEN KÊTU ANÔTÔNÊ BIN ɻASABAN

Bibolo nec buku teŋ, naŋ lau sêpuc to sêjam ôli ma sêsam-sêsam amboac buku ɻagêdô naŋ. Mago buku ɻagêdô samob kêtôm Bibolo nec atomanô. Bibolo nec buku taujala teŋ, tec sêsam sebe Buku Tau. ɻam amboac ondoc, tec sêsam Bibolo sebe Buku Tau, taŋ ɻamalac kêtôm nêŋ têm to nêŋ gamêŋgeŋ sêsam-sêsam e nêŋ ɻalêlôm gêwiŋ biŋ tau. Ma ɻam amboac ondoc, tec Gôlôac Dabuŋ to-e-to-e samobgeŋ sêso Bibolo ɻalabu ma sêkêŋ kêtu nêŋ ɻagôliŋ. Embe takac Bibolo palinpalinjeŋ, oc talic amboac buku ɻagêdôŋja teŋ. Sêjac Anôtô kêkêŋ undambê to nom ma gêŋ, tê lau tentenŋlatu dêdac-dêdac nê ɻamiŋ. Miŋ tau kêpi lau, naŋ sêngôŋ gêdêŋ gêmuŋ andaŋgeŋja. Sejon lau lanŋwa gamêŋ teŋja nêŋ biŋsu to ɻagôliŋ sêmoa sêwiŋ tauŋja sa-sa. Aéac tasam biŋ tonan ɻai e ɻagêdô kêlênsôŋ aéacnêŋ kauc to tapô lêna tauŋgeŋ. Biŋ tonan kêtu Bibolo ɻabiŋ taujala tau nec atom. Biŋ taujala nê asagen.

Bibolo ɻabinj taujala tau tonec gebe ɻatetowaga sêjac ɻamalac ma gêŋ, taŋ ac dêdac-dêdac naŋ, ɻamiŋ kêtôm sêlic Anôtô tau gêwê to gêjam gôliŋ êsêac naŋgeŋ.

Lau-teto-Bibolowaga tōnê lau, tanj Anôtô kêkam êsêac tōnê nañ. Ac sêlic Anôtô gêjam gôliñ nom to ñagêñ samob ma ñamatlac to nêñ lêñ gêwiñ. Ènê biñ kêtu tōnê. En gêgôm samob ñanô kêsa. Ac sêlic gêc awê gêdêñ êsêac, tec teto nêñ biñ têtôm lau sêkêñ gêwiñ ej to ôlinj andañ ejña. Ac sêjala Anôtô kêtu tōnê amboac tonaj, tec tañj gêjam kêtu tōnê gebe sêwê lau ñagêðô sêkêñ êwiñ ej amboac tanj, me sebe sêpuc êsêacnêñ sêkêñ gêwiñ ejña tōnê. Èsêac sebe ñamatlac samob sêjala biñ tonec êtu katô gebe Sêmoa mateñ jali me sêmac êndu nê, ñam kêsêp Anôtônageñ, tanj gedec biñ geo samob ma têtac têwiñ to gê biñ tōnê ñamatadiñ masigeñ nañ. Lau tanj teto Biñlênsêm Wakuc ñabuku nañ, sêjala kêtu tôngac gebe Anôtô têtac gêwiñ ñamatlacja mëñkêtu awê kêpi Jesu Kilisi. Ñam gebe ac sêlic ej kêsa nê lêñ kêtôm ñac teñj, tanj kêkêj tau kêsô Anôtô ñalabu kêtu nê biñ samobiña samucgeñ nañ. En gêmac êndu ma gêdi sa anja ñacmatêñêñ, tec sêjala Anôtô kêtôm gebe êsuc ñamatlacnêñ tañejpêc to nêñ tôp ôkwi, ma kêtôm gebe êkêli êsêac sêsa nêñ lêñ totêntac êpa sugeñ êtiäm, ma kêtôm gebe êtôc sêngôñ mateñ jali teñgenj êtu nêñ lêñ ñatêpôe nañênc awêgeñ êndêñ êsêac.

Lau taêsam sê tanjenj jaenj, tanj lau-teto-Bibolowaga sêsmôm lasê gêdêñ êsêac nañ, ma sêmétôc nêñ lêñ kêtôm Mêtê tau sêjac ñawae. Ac sêrjô to sêsam lau tonaj nêñ biñ to nêñ miñ kêtôm Anôtô kêsôm biñ gêdêñ êsêac solopgeñ. Lau taêsam sêsaê sêmoa gebe amboac tonaj e mëñgêdêñ galoc ñapanj. Lau sêñjô Mêtê e atêñ gêmô êsêac ma nêñ ñalêlôm kêtu malô to têntac kêpa su, ma kêkêli êsêac e sêjala gacgeñ gebe sêngôñ nom nec ñaômageñ atom.

Bibolo tau gêwa tau sa gebe Anôtônê Biñ nec, aêac ñamatlac nêñ kauc kêtôm gebe tapuc tōnê me danseñ su nec atom. Propete sêsmôm nêñ jaenj lasê todim-todim sêjac m biñ tau gebe "Apômtau awa tau tonec", tec lau têm tònêja ñagêðô sêñjô tonêñ ñalêlôm gêja lu-gêja lu kwananjeñ su. Aêac têntac lulu atommañ. Apômtau Jesu kêsôm gêc Joaññê Ñawae Ñajam gebe "Aêñoc mêtê kêtu tauc ñoc gêñ atom, ñac tanj kêasakiñ aê gamêñ nañ, nê gêj. Teñj embe taê ênam gebe êñgôm Anôtônê Biñ êtu tōnê, oc êjala ñoc mêtê ñam gebe anja Anôtônê me aê kasôm tauc ñoc biñ" (7:16-17). Anôtô kêsôm biñ anja Bibolo ñalêlôm nec, aêac tajala kêtu katô atom, tasô biñ tau ñalabu ma danjôm ñanô êsa êpi tauñ nêñ lêñ acgom. Embe tanjô Bibolo ñakalem e takêj êwiñ Mêtê ma ôlinj andañ Anôtô tonêñ ñalêlôm tañj êka ej samucgeñ, oc tatap ñanô sa e daê tañj todim-todim. Lau tê sêmoa sêmuñ aêac to onec sêmoa sêwiñ aêac nec, nêñ taêsam ñanô lasê sêjalagac gebe Bibolo buku taujala teñj, ma aêac tauñ ogco tajala amboac tonanjeñ. Oc tajala Bibolo gebe Buku Tau, tanj danjôñ mateñ jali ñam kêsêp nañ, tec kêlêlêc buku ñagêðô samob su binjanôgeñ.

Gêj Samob Nam Nabuku

Naê Genesis ñam gebe Nam me Namôkê. Buku tau gêjac undambê to nom ñam ñamiñ ma gêwa ñamalacnêj ñam sa amboac tonanjeñ. Go kêpuc ñamalac sêgom sec to sêoc gênwapac aنجa nom nec ñam sa ma kewaka Anôtô gêjam gôlinj ñamalac tapaôngeñ ñaêj sa gêwijn.

Aêac tawa buku ñamôkêlatu kêkôc gêja ñasêbu kapôeñ luagêc gebe

1. Môkêlatu 1-11 gêwa undambê to nom ñam sa ma gêjac miñ ñamalacnêj lêj andanjeñja. Aêac tatap Adam agêc Ewa ma Kain agêc Abel to Noa nêj miñ sa ma tañô bu kêsuj ñatêna to andu ñatêpôe soso baliñ aنجa Babel ñamiñ amboac tonanjeñ.
2. Môkêlatu 12-50 gêjac miñ lau Israel nêj mimi nêj lêj andanjeñja ñamiñ. Nêj mimi ñamatana tau Abraham. Ej ñac towae kêkêj gêwijn to taña wamu Anôtôja. Ej latu Isak to dêbu Jakob nêj miñ kêdaguc. Jakob, tañ nê ñaê teñ gebe Israel nañ, nê latui 12 têtu lau Israel nêj gôlôac 12 nêj ñamôkê. Ësêacnêj teñ Josep. Buku tau gêjac miñ ênê lêj kêgêlucgeñ ma gêwa Jakob tonê gôlôac sêngôj gamêj Aiguptuña ñam sa amboac tonanjeñ.

Biñjanô, buku tonec gêjac miñ biñ ñamalacna, mago buku tau ñamanô tau tonec gebe kewaka kôm, tañ Anôtô tau gêgôm nañ, sa gêc awêgeñ. Gêjac m miñ tau gebe Anôtô kêkêj undambê to nom, tañ buku tau kêpuc miñ tau tôj nañ. Ma gêjac dabij ñamiñ Anôtô gêjac mata biñ gebe ênam jaom nê lau Israel endeñ tôngenjha.

Anôtô kêtû buku tonec ñagôlinjtêna. Ej kêmêtôc ñamalac to gêjac ësêac kêtû nêj secña, ej gêwê nê lau to gêjam ësêac sa ma ej gêjam gôlinj nê lau sêsa nêj lêj sêmoa nom nec.

Ësêac teto buku lañgwaanô tonec ñam gebe sênaç lau-m teñ nêj sêkêj gêwijn Anôtôja ñamiñ gebe elom lau ñamuña ma êpuc ësêac tôj e sêkêj gêwijn tau tonaj mata jaligeñ ênêc êtôm tònêgeñ ñapañ.

Anôtô kêkêj undambê to nom

¹ Gêdêj ñamatanañ Anôtô kêkêj undambê to nom.

² Nom tau sawa to ñagêlêj ma ñakesec kêkôm gwêc ñamsêga auc ma Anôtône ñalau kêlao gêmoa bu ñaô.

³ Ma Anôtô kêsôm gebe “Ñawê êsa”, e ñawê kësa.

⁴ Anôtô gêlic ñawê gebe ñajam. Ma Anôtô gêwa ñawê to ñakesec kêkôc.

⁵ Anôtô kësaman ñawê gebe “Gelenjña” ma ñakesec gebe “Gêbêcauc.” Tec gêbêcauc to gelenjña tonaj kêtû bêc ñamatana.

⁶ Go Anôtô kêsôm gebe “Lênsaj teñ êniñ bu ênjic ma êwa bu êkôc.”

⁷ Ma Anôtô kêmasan lênsaj ma gêwa bu kêkôc, ñagêdô kêpoac lênsaj ñalabu ma ñagêdô kêpoac ñaô.

⁸ Ma Anôtô kësam lênsaj tau gebe “Umboj.” Gêbêcauc to gelenjña tonaj kêtû bêc kêtû luagêcña.

⁹ Go Anôtô kêsôm gebe “Bu, tañ kêpoac umboj ñalabu nañ, êlêc sa naêpoac tauja e gamêj ñakeleñ êsa.” Ma ñanô kësa.

¹⁰ Ma Anôtô kësam gamêj ñakeleñ gebe “Nom” ma bu ñatoj gebe “Gwêc.” Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

11 Go Anôtô kêsôm gebe “Gêj êlêc ɣamatac aŋga nom, gêj tolaun taŋ êkêj ɣawê êtôm ɣakaiŋgeŋ naŋ, ma ka taŋ sénam ɣanô êtôm ɣakaiŋgeŋ naŋ.” Ma ɣanô kêsa.

12 Tec gêj gêlêc ɣamatac aŋga nom, gêj tolaun, taŋ kékêj ɣawê kêtôm ɣakaiŋgeŋ naŋ ma ka taŋ sêjam ɣanô kêtôm ɣakaiŋgeŋ naŋ. Ma Anôtô gêlic gebe ɣajam.

13 Gêbêcauc to gelenŋa tonaj kêtû bêc kêtû têlêacŋa.

14 Go Anôtô kêsôm gebe “Ja ɣanô sêkô umboŋ ɣalênsaŋ e sêwa gelenŋa to gêbêcauc êkôc ma têtu têm to bêc ma jala ɣabelo.

15 Ma ja ɣanô sêkô umboŋ ɣalênsaŋ gebe sêpô nom ɣawê ésa.” Ma ɣanô kêsa.

16 Tec Anôtô kékêj ja kapôeŋ luagêc, ja kapôeŋsêga teŋ gêjam gôlin gelenŋa ma ec saun teŋ gêjam gôlin gêbêcauc ma utitalada sêwiŋ.

17 Ma Anôtô kékêj gêj tau sêkô umboŋ ɣalênsaŋ gebe sêpô nom ɣawê ésa,

18 gebe sénam gôlin gelenŋa to gêbêcauc to sêwa ɣawê to ɣakesec êkôc. Ma Anôtô gêlic gebe ɣajam.

19 Gêbêcauc to gelenŋa tonaj kêtû bêc kêtû aclêŋa.

20 Go Anôtô kêsôm gebe “Bu to gwêc sêkôc gêj mateŋ jaliŋa palac-palacgen to moc sêlôp sêmoa nom to umboŋ ɣasawa,” e ɣanô kêsa.

21 Tec Anôtô kékêj gêjsêga gwêcŋa to gêj mateŋ jali samob, taŋ sêmoa bu to gwêc palac-palacgen ma kékêj moc tomagê tokainŋ-tokainŋ. Ma Anôtô gêlic gebe ɣajam.

22 Go Anôtô gêjam mec êsêac ma kêsôm gebe “Asu ɣalatu ma atu taêsam e anam bu to gwêc auc ma moc têtu taêsam sêmoa nom.”

23 Gêbêcauc to gelenŋa tonaj kêtû bêc kêtû lemen teŋŋa.

24 Go Anôtô kêsôm gebe “Nom êkôc gêj mateŋ jali tokainŋ-tokainŋ, gêj masin ma gêj, taŋ sêgalab to sêlêgen naŋ ma bôc salenŋa tokainŋ-tokainŋ.” Ma ɣanô kêsa.

25 Tec Anôtô kékêj bôc nomŋa tokainŋ-tokainŋ, gêj masinŋ tokainŋ-tokainŋ to gêj, taŋ sêgalab to sêlê nanŋ, tokainŋ-tokainŋ. Ma Anôtô gêlic gebe ɣajam.

26 Go Anôtô kêsôm gebe “Takêj ɣamalac têtôm aêac tauŋ katuŋ, têtôm aêac. Èsêac têtu i gwêcŋa to moc umboŋ ɣalabuŋa ma gêj masin to bôc salenŋa samob ma gêj, taŋ sêgalab to sêlêgen samob, taŋ sêmoa nom naŋ ɣatau.”

27 Ma Anôtô kékêj ɣamalac kêtôm enj tau katu, kékêj enj kêtôm Anôtô katu solop. Enj kékêj èsêagêc ɣac to awê.

28 Ma Anôtô gêjam mec êsêagêc ma kêsôm gêdêj èsêagêc gebe “Aka gôlôac lasé e atu taêsam ma anam nom auc. Nom êsô amac ɣalabu. Ma atu i gwêcŋa to moc umboŋ ɣalabuŋa ma gêj mateŋ jali samob, taŋ sêmoa nom naŋ, ɣatau.”

29 Ma Anôtô kêsôm gebe “Alicgac, aê kakêj gêj tolaun samob taŋ kékêj ɣawê kêtôm ɣakaiŋgeŋ naŋ to ka samob, taŋ sêjam ɣanô kêtôm ɣakaiŋgeŋ naŋ, tec kêtû amacnêm gêj aniŋŋa.

30 Mago gêgwaŋ to gêj matac ɣagêdô samob aê jakêj êndêj bôc nomŋa samob to êndêj moc umboŋ ɣalabuŋa samob ma gêj mateŋ jali samob, taŋ sêgalab to sêlê sêmoa nom naŋ.” Ma ɣanô kêsa.

31 Ma Anôtô kêsala gêj samob, taŋ enj kékêj naŋ, ma gêlic gebe ɣajamanô. Ma gêbêcauc to gelenŋa.

2

1 Amboac tonaj undambê to nom ɣagêj mateŋ jali totau-totau samob ɣanô kêsa.

² Ma Anôtô gêjac dabiñ nê kolen, tanj gêjam su nañ, gêdêñ bêc lemenj teñ ñanô luagêcña ma kêlêwanj tau gêdêñ bêc kêtû ñanô luagêcña kêtû koleñ samob, tanj gêgom nañja.

³ Ma Anôtô gêjam meç bêc kêtû ñanô luagêcña to gêjam dabuñ, gebe gêdêñ bêc tonaj Anôtô kêlêwaj tau aنجa nê kolen, tanj gêjam e gêjac dabiñ nañ.

⁴ Anôtô kêkêñ undambê to nom ñanô kësa ñamij tau tonec.

Biñ Paradisja

Gêdêñ tanj Apômtau Anôtô kêkêñ nom to undambê

⁵ gêj tolaunj teñ kêpi atom to gêjgaga teñ kêkô kôm atom tagen gebe Apômtau Anôtô kêkêñ kom kêsêp nom atom tagen. Ma ñamalac teñ gebe êñgaluñ nom popocña gêmoa atom.

⁶ Ma bu nom ñalêlômja kêlêni mëyķepi ma kêmâlôm nom ñawambuc kësa.

⁷ Gêdêñ tonaj Apômtau Anôtô kêkôc nom aنجa kôm ma kêlêsôb ñamalac to gêju awajaô mata jaliña kêsô ej lususun, tec ñamalac kêtû gêj mata jali.

⁸ Go Apômtau Anôtô kêsê kôm aنجa Eden, tanj gêc gêmu kësa gamêñ oc kêpiña nañ, ma ketoc ñamalac, tanj kêlêsôb nañ, gêmoa kôm tau.

⁹ Ma Apômtau Anôtô kêkêñ ka kêpi aنجa nom, ñakatu gêjac mataanô ñajam ma ñanô tau kêmoasiñ awasunj. Ma ka dangôj matej jaliña kêpi aنجa kôm ñalun to ka tajala ñajam to secña amboac tonanjeñ.

¹⁰ Bu teñ ñamôkê gêc Eden gebe êmalôm kôm tau. Aنجa kôm ñalêlôm bu tonaj gêwa tau kêkôc gêja ñasêli aclê.

¹¹ Ñasêli ñamata ñaê gebe Pison. Bu tonaj kêgi gamêñ Hawila, tanj gold gêc nañ,

¹² ma gamêñ tonaj ñagold ñajamanô. Katêkwi toñamalu ñajam ñaê gebe be-delium to pocawa kokoc ñaê gebe soham gêc gamêñ tonaj amboac tonanjeñ.

¹³ Bu ñasêli kêtû luagêcña ñaê gebe Gihon. Bu tonaj kêgi gamêñ Kus.

¹⁴ Bu ñasêli kêtû têlêcña ñaê gebe Hidekel, nañ kêpoac Asuria ñagamêñ oc kêpiña. Ma bu ñasêli kêtû aclêña ñaê gebe Euprat.

¹⁵ Apômtau Anôtô kêkôc ñamalac ma ketoc ej gêmoa kôm Eden gebe ênam kôm êpi nom ma ejop kôm tau.

¹⁶ Ma Apômtau Anôtô kêjatu ñamalac ma kêsôm gebe “Kañanô pebeñ, tanj kêkô kôm nañ, ôniñmañ.

¹⁷ Mago kañanô tajala ñajam to secña ôniñ atom. Embe ôniñ kañanô tau, oc ômac êndu êndêñ bêc tonaj.”

¹⁸ Go Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Ñamalac taugen êmoa oc ñajam atom. Aê gabe jakêñ kêpuctôjo teñ êndêñ ej, tanj êtôm ej nañ.”

¹⁹ Tec Apômtau Anôtô kêkôc nom ma kêmasañ bôc saleñja samob to moc umboñ ñalabuña totau-totau ma kêkêñ gêj tau gêdêñ ñamalac ma gebe êjô ñaê, tanj ñamalac è êpi gêj totau-totau tonaj. Ma ñaê, tanj ñamalac gê kêpi gêj totau-totau samob kêtômgeñ nañ, tec kêtû êsêacnêñ ñaê.

²⁰ Ñamalac gê bôc malacña samob nêñ ñaê to kêsam moc umboñ ñalabuña nêñ ñaê ma bôc saleñja amboac tonaj, mago kêtap ñamalacnê kêpuctôjo teñ gebe êtôm ejña sa atom.

²¹ Tec Apômtau Anôtô gêgom ñamalac tau gêc bêc e kêliñ tau siñ ma kêkôc ênê ñabi teñ sa ma ñamêsôm gêôc ñamala auc.

²² Ñabi tanj Apômtau Anôtô kêkôc aنجa ñamalacnê nañ, ej kêmasañ kêtû awê ma kêkêñ gêdêñ ñamalac.

²³ Go ñamalac kêsôm gebe

“Kecgoc, galoc katap ɻatêkwa aŋga aêŋoc sa ma ɻamêšôm aŋga aêŋoc amboac tonan̄.

Aê gabe jaê ênê ɻaê gebe ‘Namalaco’ gebe sêkôc aŋga ɻamalacnê.”

²⁴ Kêtu tonan̄ ɻamalac êwi tama agêc têna siŋ ma êsap nê awê tôŋ ma êsêagêc têtu ôli tagen̄.

²⁵ Ma ɻaclagêco sêmoa ôliŋ ɻaôma ma majen̄ gêdêŋ tauŋ atom.

3

Namalac sêkac tauŋ su aŋga Anôtône

¹ Ma moacnê kauc ɻagaô kêlêlêc bôc saleŋŋa ɻagêdô samob, taŋ Apômtau Anôtô kêkêŋ naŋ nêŋ su. Ma eŋ kêsôm gêdêŋ awê gebe “Anôtô oc kêsôm gebe ‘Aniŋ kôm ɻakaŋanô teŋ atom’ me.”

² Go awê kêsôm gêdêŋ moac gebe “Aêac aniŋ kôm ɻakaŋanô,

³ tagen̄ ka, taŋ kêkô kôm ɻaluŋ naŋ ɻanô, tec Anôtô kêsôm gebe ‘Aniŋ atom. Amoasac atom amboac tonan̄ gebe amac êndu atom.’”

⁴ Tec moac kêsôm gêdêŋ awê gebe “Op, agêc oc amac êndu atomgoc.

⁵ Mago Anôtô kêjala gebe amagêc embe aniŋ, go matemanô êpoa lasê ma atôm eŋ tau ma ajala ɻajam to sec.”

⁶ Ma awê gêlic kaŋanô ma taê gêjam gebe ɻalêwê ɻajam e gêjac mataanô ɻajam amboac tonan̄geŋ. Tec têtaç gêboan̄ gebe êwa nê kauc sa ma kêkô kaŋanô tau mêŋgeŋ, go kêkêŋ ɻagêdô gêdêŋ nê akwen̄ amboac tonan̄, ma geŋ.

⁷ Tec agêc mateŋanô kêpoa lasê ma sêjala tauŋ gebe ôliŋ ɻaôma, tec sêgiŋ kalaŋ mêsêkic kêtû nêŋ ladôm.

⁸ Oc kêtû luc acgom, go Apômtau Anôtô kêsêlêŋ gêmoa kômlêlôm. Agêc sêŋô eŋ ma ɻamalac agêc nê awê sêsiŋ tauŋ sêšô ka, taŋ sêkô kôm naŋ, ɻalabu gebe Apômtau Anôtô êlic êsêagêc atom.

⁹ Go Apômtau Anôtô gêmôêc ɻamalac ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gômoa ondoc.”

¹⁰ Eŋ kêsôm gebe “Aê gaŋô aôm gômoa kôm ɻakicsêa e katêc tauc gebe aê ôlic ɻaôma tec kasiŋ tauc.”

¹¹ Go Anôtô kêsôm gebe “Asa kêsôm gêdêŋ aôm gebe ôlim ɻaôma. Aôm goen̄ kaŋanô, taŋ gajac jao gêdêŋ aôm gebe ôniŋ atom naŋ, me masi.”

¹² Namalac kêsôm gebe “Awê, taŋ kôkêŋ gebe êwiŋ aê naŋ, kêkêŋ kaŋanô tau gêdêŋ aê, tec gaen̄.”

¹³ Go Apômtau Anôtô kêsôm gêdêŋ awê gebe “Aôm gôgôm asageŋ tonan̄.” Awê gêjô eŋ awa gebe “Moac kêtim aê, tec gaen̄.”

¹⁴ Ma Apômtau Anôtô kêsôm gêdêŋ moac gebe

“Aôm gôgôm tonan̄,

tec japuc boa aôm êlêlêc bôc malacŋa

to bôc saleŋŋa samob su.

Aôm ôkêŋ ɻa têmtac walôgeŋ

ma ôniŋ kekop e ômac êndu.

¹⁵ Ma aê gabe jakêŋ amagêc awê

to nêm wakuc akêŋ kisa êndêŋ taôm.

Eŋ êka aôm môkêmapac popoc

ma aôm ôŋac eŋ êsêp agêbi.”

¹⁶ Eŋ kêsôm gêdêŋ awê gebe

“Aê jakêŋ ɻandaŋ taêsam êndêŋ aôm êndêŋ noc ôkêkam ɻapalêŋa.

Ôkôc ηapalê toŋandaŋgej.
Aôm matam katu nêm akweŋ,
mago eŋ êtu nêm ηatau."

17 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ Adam gebe
“Aôm kôkêŋ taŋam nêm awênenê biŋ
ma goeŋ ka ηanô,
taŋ gajac jao gêdêŋ aôm
gebe ôniŋ atom naŋ.
Kêtu tonajŋa aê japuc boa nom êtu aômja.
Ônam kôm ôim taôm sugeŋ êtôm bêc samob,
taŋ ômoa naŋ, go nom êlôm aôm.
18 Gêŋ têkwa-têkwa to waôŋ êtu nêm kôm ηanô
ma ôniŋ ηagêŋgaga.

19 Ônam kôm towaeŋgej,
go ôtap mo sa
e ôtu nom êtiam
gebe aômnêm ηam gêc nom.
Aôm nom,
tec ômu ôndêŋ nom ôna êtiam.

20 Ma ηamalac gê nê awênenê ηaê gebe Ewa gebe eŋ kêtu lau mateŋ jali samob
teneŋi.

21 Ma Apômtau Anôtô kêmasaŋ bôc ηaôlic kêtu ηakwê ma kêkêŋ gêdêŋ ηamalac
agêc nê awê sêšô.

22 Ma Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, ηamalac kêtôm aêac ma kêjala
ηajam to sec. Galoc tec tajop eŋ gebe êmêtôc lêma naêpip kaŋjanô anja ka
daŋgôŋ mateŋ jaliŋa ma êniŋ e êmoa teŋenj nec atom.”

23 Kêtu tonajŋa Apômtau Anôtô kêtij eŋ su anja kôm Eden gebe êkalij nom,
taŋ kêtu ênê ηam naŋ.

24 Ma eŋ kêmasuc ηamalac ma kêkêŋ kerub tosiŋ ηaôsic-ôsic sêkô kôm Eden
ηagamêŋ oc kêpiŋa gebe sejop ka daŋgôŋ mateŋ jaliŋa ηaintêna. *

4

Kain agêc Abel

1 Adam gêmoa gêwiŋ nê awê Ewa e taê ma kêkôc Kain. Ma eŋ kêsôm gebe”
Apômtau gêjam aê sa, tec kakôc latuc teŋ.”

2 Ma kêkôc ηapalê teŋ kêtiam, lasi Abel. Abel kêtu gejobwaga bôcŋa ma Kain
gêjam kôm moŋa.

3 Têm ηagêdô gêjaŋa, tec Kain kêkôc nê kôm ηanô kêkêŋ kêtu da gêdêŋ
Apômtau.

4 Ma Abel kêkôc bôc teŋ anja nê bôc tau ηamêcgeŋ, gêjac endu ma kêkêŋ
ηalêsi kêtu da. Ma Apômtau gêlic Abel to nê da ηajam.

5 Mago gêlic Kain to nê da atom. Tec Kain têtac ηandaŋ kêsa to laŋômanô
kêbêlê.

6 Apômtau kêsôm gêdêŋ Kain gebe “Aôm têmtac ηandaŋ to laŋômanô kêbêlê
kêtu asagenja.

* **3:24:** Adam ηam gebe ηamalac.

⁷ Biŋ tau amboac tonec me masi gebe Aôm embe ôŋgôm êndêŋ, go ôsa lanjômanô sa. Embe ôŋgôm eso, go sec êndib aôm ênêc katamdêmôê. Sec mata katu aôm, mago aôm ôku sec tulumaj.

⁸ Go Kain kêsôm gêdêŋ lasi Abel gebe "Tana kôm." Agêc sêô lasê kôm su, go Kainnê ŋjalêlôm gêli sa ma gêjac lasi Abel êndu.

⁹ Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Kain gebe "Lasim Abel gêmoa ondoc." Eŋ kêsôm gebe "Aê gajam kauc. Aê katu lasicnê gejobwaga me."

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe "Aôm gôgôm asageŋ. Lasimnê dec awa gêmôêc anga nom kêpi gêdêŋ aê gêmêŋ.

¹¹ Ma galoc aê japuc boa aôm anga nom, taŋ gêŋa awasuŋ ma gênôm lasimnê dec anga aôm lêmam naŋ.

¹² Aôm embe ônam kôm, go êŋgamiŋ ŋanô êndêŋ aôm. Matam kanôŋ ôsêlêŋ ôŋjôŋgeŋ ônac laoc gamêŋgeŋ."

¹³ Ma Kain kêsôm gêdêŋ Apômtau gebe "Noc keso ŋagêjô kapôeŋ kêlêlêc ôlicwalô su.

¹⁴ Gôlicgac me, galoc aôm kôtin aê su anga nom ma jasiŋ tauc ôkwi anga lanjômnêmja. Matoc kanôŋ jasêlêŋ ôŋjôŋgeŋ janac laoc gamêŋgeŋ ma lau, taŋ têtap aê sa naŋ, sênaç aê êndu."

¹⁵ Mago Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Amboac tonaj atom. Teŋ embe ênac Kain êndu, naŋ êtap ŋagêjô êtôm dim 7ŋa sa." Ma Apômtau kékêŋ ŋabelo teŋ gêdêŋ Kain gebe ŋac teŋ embe êtap eŋ sa, naŋ ênac eŋ êndu atom.

¹⁶ Amboac tonaj Kain kêtaiŋ tau su anga Apômtau lanjônêmja gêmoa gamêŋ Nod, taŋ gêc Eden ŋagamêŋ oc kêpiŋa naŋ.

Kainnê wakuc

¹⁷ Kain gêmoa gêwiŋ nê awê e taê ma kékôc Enok. Ma Kain kêkwê malac teŋ sa ma eŋ gê latu Enoknê ŋaê kêpi malac tau.

¹⁸ Enok latu Irad, Irad kêka Mehujael lasê, Mehujael kêka Metusael lasê ma Metusael kêka Lamek lasê.

¹⁹ Ma Lamek gêjam awê luagêc, teŋ nê ŋaê gebe Ada ma teŋ nê ŋaê gebe Sila.

²⁰ Ada kékôc Jabal. Eŋ kêtu lau, taŋ sêngôŋ becobo to sêmoa sêwiŋ nêŋ bôc naŋ, nêŋ mimi.

²¹ Lasi ŋaê gebe Jubal. Eŋ kêtu lau, taŋ sêjac gêŋ wêŋa to lau-sêju-gasucwaga nêŋ mimi.

²² Ma Sila kékôc gôlôac amboac tonaj, ênê ŋaê gebe Tubal-Kain. Eŋ kêtu lau-sêpac-kiwaga, taŋ sêmasan gêŋ ŋa ki kokoc to jejec naŋ, nêŋ mimi. Tubal-Kain luo Nama.

²³ Ma Lamek kêsôm gêdêŋ nê awê luagêc gebe "Ada agêc Sila, aŋô aê aoc.

Lameknê awêlagêc, akêŋ taŋem ŋoc biŋ.

Biŋjanô, aê gajac ŋac teŋ êndu gêjô ŋoc kamoc ma ŋapalê teŋ gêjô ŋoc sêmmala.

²⁴ Teŋ embe ênac Kain êndu, oc sêkêŋ ŋagêjô êtôm dim 7ŋa.
Mago teŋ embe ênac aê, Lamek, nec êndu, oc sêkêŋ ŋagêjô êtôm dim 77ŋa."

Setnê wakuc

25 Ma Adam gêmoa gêwiŋ nê awê kêtiam ma ej kékôc latu teŋ, tanj kêsam ej gebe Set, ñam gebe “Anôtô kékêŋ latuc teŋ gêdêŋ aê gêjô Abel, tanj Kain gêjac ej êndu naŋ su.”

26 Ma Set kêka latu teŋ lasê ma gê ej gebe Enos. Gêdêŋ têm tonaj lau aweŋ gêjac Apômtau kêtú ñamata.

5

Namalac ñamataŋa nêŋ dênaŋ

1 Adamnê wakucnêŋ ñadênaŋ tau tonec. Gêdêŋ tanj Anôtô kékêŋ Adam naŋ, kékêŋ ej kêtôm ej tau.

2 Ej kékêŋ êsêagêc ñac to awê ma gêjam mec êsêagêc. Ma gêdêŋ ej kékêŋ êsêagêc naŋ kêsam êsêagêc gebe “Ñamalac.”

3 Gêdêŋ tanj Adamnê jala kêtú 130 naŋ, kêka latu teŋ lasê kêtôm ej ma kêtôm ej tau katu ma gê ênê ñaâ gebe Set.

4 Ma Adam kêka Set lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

5 Adamnê jala kêtú 930, go gêmac êndu.

6 Gêdêŋ tanj Setnê jala kêtú 105 naŋ, kêka latu Enos lasê.

7 Ej kêka Enos lasê su acgom, go gêmoa nom jala 807 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

8 Amboac tonaj Setnê jala kêtú 912, go gêmac êndu.

9 Gêdêŋ tanj Enosnê jala kêtú 90 naŋ, kêka Kenan lasê.

10 Ej kêka Kenan lasê su acgom, go gêmoa nom jala 815 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

11 Amboac tonaj Enosnê jala kêtú 905, go gêmac êndu.

12 Gêdêŋ tanj Kenannê jala kêtú 70 naŋ, kêka Mahalalel lasê.

13 Ej kêka Mahalalel lasê su acgom, go gêmoa nom jala 840 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

14 Amboac tonaj Kenannê jala kêtú 910, go gêmac êndu.

15 Gêdêŋ tanj Mahalalelnê jala kêtú 65 naŋ, kêka Jared lasê.

16 Ej kêka Jared lasê su acgom, go gêmoa nom jala 830 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

17 Amboac tonaj Mahalalelnê jala kêtú 895, go gêmac êndu.

18 Gêdêŋ tanj Jarednê jala kêtú 162 naŋ, kêka Enok lasê.

19 Jared kêka Enok lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

20 Amboac tonaj Jarednê jala kêtú 962, go gêmac êndu.

21 Gêdêŋ tanj Enoknê jala kêtú 65 naŋ, kêka Metusala lasê.

22 Enok kêsa nê lêŋ to Anôtôgenj ma kêka Metusala lasê su acgom, go gêmoa nom jala 300 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

23 Amboac tonaj Enoknê jala kêtú 365.

24 Enok kêsa nê lêŋ to Anôtôgenj e lanjômê gebe Anôtô kékôc ej su.

25 Gêdêŋ tanj Metusalanê jala kêtú 187 naŋ, kêka Lamek lasê.

26 Metusala kêka Lamek lasê su acgom, go gêmoa nom jala 782 gêwiŋ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

27 Amboac tonaj Metusalanê jala kêtú 969, go gêmac êndu.

* **4:26:** Ewa ñam gebe Gêj mateŋ jali samob ñamôkê. † **4:26:** Kerub têtu Anôtônê anjela ton teŋ.

²⁸ Gêdêŋ tanj Lameknê jala kêtu 182 nan, kêka latu tenj lasê.

²⁹ En gê ênê ñaê gebe Noa ma kêsôm gebe “Nac tonec ênam aêac kësi anga nêñ kolen to gêñwapac, tañ kêtap aêac lemej sa kêtû kôm, tañ Apômtau kêpuc boa nañna.”

³⁰ Lamek kêka Noa lasê su acgom, go gêmoa nom jala 595 gêwiŋ ma kêka latuio to nac ḥagédô lasê.

³¹ Amboac tonan Lameknê jala kêtû 777, go gêmac êndu.

³² Gêden tan Noanê jala kêtû 500 naq, kêka Sem agêc Ham ma Japet lasê.

6

Namalacnêŋ sec gêjam sêga

¹ Gêdêñ tan ñamalac sêjac m gebe têtu taêsam anja nom nañ, sêka latunjo lasê,

² ma lau undambêja sêlic ñjamalac latunjo gebe ñajam, tec sêjalinj nêj lau sa anga êsêacnêj ma sêjam.

³ Go Apômtau kêsôm gebe “Aênjoc Nalau êmoa êwînjamalac endenj tôngen atom gebe en tooli nomnja tec ênê jala êtôm 120gen.”

⁴ Gêdêy têm, tan lau undambêja sêjam ñamalac latunjo e êsêac sêkôc ñapalê nanj, lau waso-waso kainj ten sêmoa nom. Ma gêdêy têm, tan kêdaguc nanj, amboac tonangen. Lau ñaclai towae têm andangenjanôha tau tonec.

⁵ Apômtau gêlic gebe ñamalacnêj sec gêjam sêga anja nom ma êsêac sêlao kêtubin secqa napan.

7 Tec Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe janseñ ñamalac, tañ kakêñ nañ, su anga nom, ñamalac to bôc ma gên, tañ sêgalabgeñ nañ, to moc umboñ ñalabuña gebe aênoc nalêlôm ñawapac kêtû gaim tauc su naômagen kêtû êsêacna.”

⁸ Mago Noa gêjac Apômtau mataanô najam.

Noa gêsô wan

⁹ Noanê miŋ tau tonec gebe Noa eŋ ḥac gêdêŋ, biŋ teŋ kêtap eŋ sa aŋga nê lau ḥalêlôm atom. Eŋ kêsa nê lén toAnôtôgen.

¹⁰ Ma Noa kēka ηapan têlêac lasê, Sem agêc Ham ma Japet.

¹¹ Mago Anôtô gêlic nom kêtô sec sugac ma bin alôb-alôb gêjam nom auc.

12 Ma Anôtô kêtuc kênij nom ma gêlic gebe sec gêjam aucgeñ gebe gêj maten jali samob aña nom sêsa lêñ secgeñ.

¹³ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Noa gebe “Aê taêc gêjam kêtû tôñ gebe janac gêj maten jali samob nêñ lêñ pep tagen gebe ñamalacnêñ bin alôb-alôb gêjam nom samucgeñ auc. Kêtû tonanña aê gabe janseñ êsêac tonomgeñ su sênaña.

¹⁴ Ônsô waŋ kapôéŋ teŋ na ka balan. Ômansaŋ tobalêm-tobalêm ma open siphanga dêmôêna to lêlômna.

15 Ônsô waŋ tau amboac tonec gebe ŋalēsiŋ balinj amboac saka 60, takōcŋa amboac saka 10 ma naŋ amboac saka 6.

16 Ômansan waŋ tau n̄asalôm ma katam kapôēn ênêc lêsinŋa. Ôwa n̄alêlôm êkôc êna den fêlêac den nalabuna to den êtu luagêcna ma den êtu têlêacna.

17 Gôlicgac me, galoc aje jakêj bu èsûn ñatêna époac nom gebe jansen gêj mateñ jali samob, tan sêwê kaiñ awajaô mata jali anja umbon ñalabu nan, su sêñana, gêñ nomna samob sêmac êndu.

18 Mago aê gabe jamoatin nçc poac êndêy aôm. Amboac tonan ôsô wanç naletôm ôna, aôm taõm to latômi ma nêm awê to lawamio wakuc sêwin aôm.

19 Ma bôc samob to gêj matej jali tokainj-tokainj nañ, ôkêj luagêc-luagêc sêô wañ sêna gebe sêmoa matej jali sêwiñ aôm, ôkêj kapoac teñ ma têna teñ.

20 Moc tokainj-tokainj ma gêj, tañ sêgalabgej nañ, tokainj-tokainj ñaluagêc-luagêc sêô wañ sêna sêwiñ aôm gebe sêmoa matej jali.

21 Ma aôm ônac gêj taninjña tokainj-tokainj sa, gebe êpuc aôm to êsêac samob tõñ.”

22 Ma Noa gêgôm gêj samob. Enj gêgôm kêtôm Anôtô kêjatu enj nañ solopgeñ.
* gebe “Ênam sa,” ma

7

Bu kêsujj ñatêna

1 Go Apômtau kêsôm gêdêj Noa gebe “Ôsô wañ ôna, aôm to nêm gôlôac samob gebe aê galic aôm amboac ñac gêdêj gômoa aê lañôcnêm anga lau tonaj ñalêlôm.

2 Ôkôc bôc 7-7 anga bôc selec samob nêj, kapoac to têna. Mago ôkôc bôc luagêc-luagêc anga bôc, tañ selec atom nañ, kapoac teñ ma têna teñ.

3 Moc umboñ ñalabuña amboac tonaj. Ôkôc 7-7 êtômgeñ, kapoac to têna gebe sênaç ñawé tõñ anga nom.

4 Gebe bêc 7 ênaña acgom, go jakêj kom ênac êtôm eleñja 40 to êmbêcauc 40 ma gabe janseñ gêj matej jali samob, tañ kakêj nañ, su anga nom.”

5 Ma Noa gêgôm gêj samob ñanô kêsa kêtôm Apômtau kêjatu enj.

6 Noanê jala kêtû 600, go bu kêsujj ñatêna kêtap nom sa.

7 Ma Noa to latui ma nê awê to lawaio wakuc sêô wañ sêja gebe sêc bu su.

8 Bôc selec to bôc selec atom ma moc to gêj, tañ sêgalabgej nañ, anga nom samob,

9 kapoac teñ to têna teñ sêô wañ sêwiñ Noa kêtôm Anôtô kêjatu nañ.

10 Bêc 7 gêjaña, go bu kêsujj ñatêna kêtap nom sa.

11 Gêdêj tañ Noanê jala kêtû 600 naajôj luagêc ma ñabêc 17 nañ, bumata nom ñalêlômña samob kêpulu kêpi ma katam umboñña gêlêc su

12 ma kom kêsêwa kêsêp nom geleñja 40 to gêbêcauc 40.

13 Gêdêj bêc tonaj Noa to latui Sem agêc Ham ma Japet ma nê awê to lawaio wakuc têlêac sêwiñ êsêac sêô wañ sêja.

14 Êsêac ma bôc salenjña tokainj-tokainj to bôc malacjña tokainj-tokainj ma gêj, tañ sêgalabgej anga nom samob tokainj-tokainj to moc tokainj-tokainj, moc to gêj tomagê samob,

15 gêj samob tonaj ñai sêô wañ sêwiñ Noa, gêj matej jalinj luagêc-luagêc.

16 Gêj matej jalinj samob, kapoac teñ to têna teñ sêô wañ kêtôm Anôtô kêjatu enj. Ma Apômtau kêlai enj auc.

17 Bu kêsujj ñatêna kêpoac nom gê tõñgeñ kêtôm bêc 40 ma bu kêsujj kapôeñ ma kêsujj wañ sa kêpigeñ jakêpoac.

18 Ma bu kêsujj kêpi-kêpi e gêjam sêga anga nom ma wañ kêpoac bu ñaô.

19 Bu kêsujj ñatêna e gênôm lôc balinj, tañ kêkô umboñ ñalabu nañ auc samucgeñ.

20 Bu tañ gênôm lôc ñatêpôe auc nañ e amboac saka samuc têlêac.

* **6:22:** Noa ñam gêc awê samucgeñ atom. Lau ñagêdô sêwa sa

²¹ Tec gêj mateŋ jali, tanj sêmoa nom naŋ, samob sêjaŋa, moc ma bôc malacŋa to bôc saleŋŋa ma gêj samob, tanj sêgalab to sêlêgeŋ sêjam nom auc naŋ, ma ɣamalac amboac tonanqeŋ.

²² Gêj samob, tanj sêse aweiŋ sêmoa masanqeŋ naŋ, sêmac êndu.

²³ Amboac tonan gesen gêj mateŋ jali, tanj sêmoa nom naŋ su samob, ɣamalac to bôc ma gêj, tanj sêgalab to sêlêgeŋ naŋ to moc aŋga umboŋ ɣalabu samobgeŋ sêjaŋa aŋga nom. Noa tauŋen gêmoa to êsêac, tanj sêwiŋ ej sêmoa waŋ ɣalêlôm.

²⁴ Ma bu kêsuŋ ɣatêna kêpoac nom kêtôm bêc 150. * luagêc. Ton teŋ tec sêsam gebe Bôc selec, ma teŋ sesam gebe Bôc ɣatêmu. Bôc selec nêŋ ɣagêdô gebe domba to bulimakao. Bôc tonan êsêac sêkêŋ têtu da, ma bôc selec tonanqeŋ êsêac seŋ kêtû nêŋ gwada. Bôc ɣatêmu amboac bôc susu êsêac sê atom ma sêkêŋ têtu da atom.

8

Bu kêtaiŋ su

¹ Ma Anôtô taê gêjam Noa ma bôc saleŋŋa to malacŋa, tanj sêmoa sêwiŋ ej sêmoa waŋ ɣalêlôm naŋ. Ma Anôtô kêkêŋ mu kêsêlêŋ aŋga nom ma bu tau kêtaiŋ su.

² Ma bumata nom ɣalêlômja to katam umboŋŋa ɣajaŋa kêsa. Kom gêjac kêtiam atom

³ ma bu kêtaiŋ su aŋga nom. Bu kêpoac bêc 150, go kêtaiŋ su

⁴ ma gêdêŋ ajôŋ kêtû 7ŋa ɣabêc 17 waŋ jagêlôc lôc Ararat.

⁵ Bu kêtaiŋ-kêtaiŋ e gêdêŋ ajôŋ kêtû 10ŋa. Gêdêŋ ajôŋ tonan ɣabêc ɣamatataŋa lôc ɣagêdô ɣatêpôê mêmkêpi.

⁶ Bêc 40 gêjaŋa, go Noa gêlêc waŋ ɣakatam sauŋ, tanj ej kêmasaŋ naŋ, su

⁷ ma kêkêŋ aoco teŋ gêlôb kêsa gêja. Moc tonan gêlôb gêja-gêmu, gêja-gêmu e bu kêpa aŋga nom.

⁸ Ma Noa kêsaâe bêc 7, go kêkêŋ balôsi teŋ gêlôb kêsa gêja gebe êlic bu oc kêtaiŋ su aŋga nom me masi.

⁹ Mago balôsi kêtap ɣamala êlêwaŋ tauŋa teŋ sa atom, tec gêlôb gêmu gêdêŋ ej gêja kêtiam, gebe bu gacgeŋ kêpoac gêjam nom samucgeŋ auc. Tec ej kêmêtôc lêma kêsa jakékôc moc kêsô waŋ ɣalêlôm gêja gêwiŋ ej.

¹⁰ Go kêsaâe bêc 7 kêtiam, go kêkêŋ balôsi tau gêlôb kêsa gêja kêtiam.

¹¹ Gêdêŋ kêtulala moc gêmu gêdêŋ ej gêmêŋ ma keseŋeŋ katêkwi ɣalaŋ matac teŋ. Gêdêŋ tonan Noa kêjala gebe bu kêtaiŋ su aŋga nom.

¹² Ej kêsaâe bêc 7 kêtiam ma kêkêŋ balôsi gêlôb kêsa gêja, mago gêmu gêdêŋ ej gêmêŋ kêtiam atom.

¹³ Gêdêŋ tanj Noanê jala kêtû 601 ɣaaŋôŋ ɣamatataŋa ɣabêc ɣamatataŋa naŋ, bu kêpa aŋga nom. Tec Noa kêkac waŋ ɣasalôm su e gêlic nom ɣakeleŋ kêsa.

¹⁴ Gêdêŋ ajôŋ kêtû luagêcŋa ɣabêc 27 nom ɣakeleŋ kêsa samucgeŋ.

¹⁵ Go Anôtô kêsôm gêdêŋ Noa gebe

¹⁶ “Ôwi waŋ siŋ ôsa ôna, amagêc nêm awê ma latômi to lawamio wakuc sêwiŋ aôm,

¹⁷ ma bôc samob, tanj sêwiŋ aôm naŋ, gêj mateŋ jaliŋa samob, moc to bôc ma gêj, tanj sêgalabgeŋ sêmoa nom naŋ, samob, ôwi êsêac siŋ sêwiŋ aôm asa ana gebe seola nom auc ma sêsu ɣalatu e têtu taêsam aŋga nom.”

* ^{7:24:} Lau Israel sêwa bôc toê-toê samob kêkôc gêja ton

18 Ma Noa gêwiŋ nê latui to nê awê ma lawaio wakuc sêsa sêja

19 ma bôc saleŋja to malacŋa samob, moc samob to gêj, taŋ sêgalabgeŋ sêmoa nom naŋ, samob tokaiŋ-tokaiŋ sêsa anga waŋ sêja.

20 Ma Noa gêboa Apômtaunê altar teŋ sa ma kêkôc bôc selec ŋagêdô to moc selec ŋagêdô ma kêkêj kêtû daja gêsc altar ŋaô.

21 Ma Apômtau gêju ŋamalu ŋajam ma kêsôm gêdêŋ tau gebe “Aê gabe japuc boa nom êtu ŋamalacŋa êtiam atomanô gebe ŋamalacnêŋ geo ŋapalêgeŋja tec gêc. Aê gabe jansen gêj mateŋ jali êtiam amboac gagôm su nê atom.

22 Êtôm nom ŋatêm samob sêse ŋawê ma sejoŋ ŋanô, malô to ŋandaŋ, ocêsa to komô, eleŋ to êmbêc êjô tau êjô tau.”

9

Anôtô kêmoatiŋ poac gêdêŋ Noa

1 Ma Anôtô gêjam mec Noa to nê latui ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc.

2 Mago bôc nomŋa samob to moc umboŋ ŋalabuŋa samob ma gêj mateŋ jali, taŋ sêgalabgeŋ sêmoa nom naŋ, samob to i samob, taŋ sêmoa gwêc naŋ, têtêc amac to mateŋ goleč êsa. Ma aê kakêj êsêac sêseŋ amac lemem.

3 Gêj mateŋ jaliŋa samob, taŋ sêmoa naŋ, têtû amacnêm gêj aninŋa. Aê kakêj gêj tolaŋ gêdêŋ amac su, tec gêj ŋagêdô samob amboac tonanđen.

4 Takeŋ aninj bôc ŋamêšôm tonê katugeŋ atom. Bôcnê katu tau gebe dec.

5 Êtu amac taôm nêm decŋa aê jaê biŋ ŋagêjôŋa tông. Aê jaê biŋ ŋagêjôŋa tông êpi bôc samob ma êpi ŋamalac. Aê jaê ŋamalacnêŋ katuŋ ŋabinj ŋagêjôŋa tông êpi lau samob nêŋ lasitêwai amboac tonanđen.

6 Teŋ embe êkêc ŋamalacnêŋ dec siŋ, naŋ ŋamalac sêkêc ênê dec siŋ êjô, gebe Anôtô kêkêj ŋamalac kêtôm tau katu.

7 Amac tec aka gôlôac lasê to atu taêsam anam nom auc to atu nom ŋatau.”

8 Go Anôtô kêsôm gêdêŋ Noa to nê latui, taŋ sêwiŋ ej naŋ, gebe

9 “Alic acgom, aê tec jamoatiŋ poac êndêŋ amac to nêm wakuc, taŋ sêndaŋguc naŋ,

10 ma êndêŋ gêj mateŋ jali samob, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, êndêŋ moc to bôc malacŋa to saleŋja samob, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, êndêŋ gêj samob, taŋ sêsa anga waŋ sêmêŋ naŋ.

11 Aê gabe jamoatiŋ poac êndêŋ amac gebe Bu êsuŋ ŋatêna teŋ enseŋ gêj mateŋ jali su êtiam atomanô ma bu êsuŋ ŋatêna teŋ enseŋ nom su êtiam atom amboac tonanđen.”

12 Ma Anôtô kêsôm gebe “Poac, taŋ jamoatiŋ êndêŋ amac to gêj mateŋ jali, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, ŋabelo tonec ênêc teŋgeŋ ma teŋgeŋ gebe

13 Jakêj ŋoc kasômbuc êkô tao ŋasawa êtu poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ nom naŋ, ŋabelo.

14 Aê embe jakêj tao êkô nom ŋaô ma jalic kasômbuc ênsac tao ŋaô,

15 go taêc ênam poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ amac to gêj mateŋ jali samob naŋ, ma bu êsa e êsuŋ ŋatêna enseŋ gêj mateŋ jali samob su êtiam atom.

16 Kasômbuc embe ênsac tao ŋaô, go ŋasala gêj tau ma taêc ênam poac teŋgeŋja, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ gêj mateŋ jali samob, taŋ sêmoa nom naŋ.”

17 Ma Anôtô kêsôm gêdêŋ Noa gebe “Poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ gêj mateŋ jali samob, taŋ sêmoa nom naŋ, ŋabelo tau tonec.”

¹⁸ Noa latui, taŋ sêsa anga warj sêmêŋ naŋ, nêŋ ɻa e tonec gebe Sem ag c Ham ma Japet. Kanaan tama Ham.

¹⁹ Noa latui t l ac tonaq. Ma  s  ac t tu lau nom samucge n a n   ɻam k .

²⁰ Noa g jam k m k pi nom k tu ɻamatâ. E  k s  k m wain ja te .

²¹ E  g n m wain e k jan j  en ma g c n  becobo to li ɻa ma.

²² Ma Kanaan tama Ham g lic tama  li ɻa ma ma k sa jak s m bin tau g d n  t w i.

²³ Go Sem ag c Japet s k c ɻak w  te  s k h  g s ac magi m ma s s l h  s nu tau gen jas san tamen   li ɻa ma auc. Ag c s k ac lan jan   kw  sebe s lic tamen   li ɻa ma atom.

²⁴ G d n  tan wain ɻanjaclai g bacn  ma Noa g di sa na , e  g n h  bi , tan ɻac sau  g g m  g d n  en na ,

²⁵ tec kısım gebe

“A e ɻapuc boa Kanaan,
en  tu lasit wain n  sakin wagan n  g n h ma.”

²⁶ E  kısım te  g wi  gebe

“Ap mtau, a j oc Anıtı,  nam me  Sem
ma  ng m  Kanaan  tu  n  g n h ma.

²⁷ Anıtı  k k  ɻasawa  nd n  Japet
gebe  moa  wi  Sem an a n  becobo.

Mago Kanaan  tu  n  g n h ma.”

²⁸ Bu k su  ɻat na k pa ma Noa g moa nom jala 350  wi .

²⁹ Noan  jala samob k tu 950, go g mac  nd .

10

Noan  wakuc n y d n aj

¹ Lau tonec t tu Noa latui Sem ag c Ham ma Japet n y wakuc.  s  ac saka g l  ac lası g d n  ta  bu k su  ɻat na gêbacnê.

² Japet latui tonec Gomer, Magog, Madai, Jawan, Tubal, Mesek ma Tiras.

³ Gomer latui tonec Askenas, Ripat ma Togarma.

⁴ Jawan latui tonec Elisa, Tarsis, Kitim ma Dodanim.

⁵ Lau gw ch  s sa an a lau tonaq n y. Lau tonec t tu Japetn  wakuc t t m n y gam n  to aw n  g d n -g d n gen ma t t m n y gôlôac to gôlôacmôkê g d n -g d n gen.

⁶ Ham latui tonec Kus, Aiguptu, Put ma Kanaan.

⁷ Kus latui tonec Seba, Hawila, Sabta, Rama ma Sabteka. Rama latui tonec Seba ag c Dedan.

⁸ Kus k ka Nimrod las , ta  k tu nom ɻa p mtau ton aclai ɻamat ra.

⁹ E  k tu ɻac l ma gw da a tow e g moa Ap mtau lan n m . K tu ton n  bin d m  lang wa g c gebe “K t m  Nimrod, ta  k tu ɻac l ma gw da a tow e g moa Ap mtau lan n m .”

¹⁰ E  g jac m n  g lin  ki n a an a Babel to Erek ma Akad, ta  g c gam n  Sinar.

¹¹ E  g wi gam n  tonaq si  ma g ja Asuria ma k kw  malac Niniwe to Rehobot-Ir ma Kala

¹² ma malac te  g c Niniwe to Kala ɻasawa ɻa  gebe Resen, ta  k tu malac kap p y .

¹³ Aiguptu k ka Ludim, Anamim, Lehabim, Naptuhim,

¹⁴ Patrusim, Kasluhim, ta  k tu Pilistin  mimi na , ma Kaptorim las .

- 15** Kanaan kêka nê ḥacsêga Sidon agêc lasi Het lasê.
16 Eŋ kêtû lau gamêŋ Jebus, Amor, Girgas,
17 Hib, Ark, Sin,
18 Arwad, Semar ma Hamatja tameŋi. Kêtû ḥamu gôlôac, taŋ sêsa anja Kanaannê naŋ sesewec.
19 Lau Kanaan nêŋ gamêŋ gêc Sidon gêmu kêsô gêdêŋ Gerar ma Gasa to gêmu kêsô gêdêŋ Sodom to Gomora ma Adma to Seboim e gêdêŋ Lasa.
20 Lau tonec têtu Hamnê wakuc têtôm nêŋ gamêŋ to awen gêdêŋ-gêdêŋgeŋ ma têtôm nêŋ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.
21 Japet têwa Sem, taŋ kêtû Eberñê gôlôac abenj naŋ, kêka gôlôac lasê amboac tonanjeŋ.
22 Sem latui tonec Elam, Asur, Arpaksad, Lud ma Aram.
23 Aram latui tonec Us, Hul, Geter ma Mas.
24 Arpaksad kêka Sela lasê, ma Sela kêka Eber lasê.
25 Eber kêka latui luagêc lasê, nac teŋ nê ḥaŋ gebe Peleg, ḥam gebe gêdêŋ ênê têm lau nomna sêwa tauŋ kêkôc, agêc lasi Joktan.
26 Joktan kêka Almodad, Selep, Harsarmawet, Jera,
27 Hadoram, Usal, Dikla,
28 Obal, Abimael, Seba,
29 Opir, Hawila ma Jobab lasê. Lau samob tonec Joktan latui êsêac.
30 Èsêacnêŋ gamêŋ sêŋgôŋja gêc Mesa ma gêmu kêsô gêdêŋ Separ to gêdêŋ lôc dênaŋ, taŋ kêkô gamêŋ oc kêpija.
31 Lau tonec têtu Semnê wakuc têtôm nêŋ gamêŋ to awen gêdêŋ-gêdêŋgeŋ ma têtôm nêŋ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.
32 Noanê wakuc nêŋ gôlôac têtôm nêŋ ḥam to gôlôacmôkê êsêac. Bu kêsun natêna kêpa, tec èsêac têtu lau nomna samob nêŋ namôkê.

11

Namalac sêkwê andu balin̄ ten̄

- ¹ Lau nomnja samob sêsôm bij awen tagen to nyalô tagen.
² Gêdêng tanj êsêac dêdi anja gamêng oc kêpiña nañ, sêsêlêng e têtap gaboañ teñsa gêc gamêng Sinar ma sêngông tonanç.
³ Ma êsêac sêôc tauñ gebe “Ajôc, tamansañ nomku têkê-têkê ma tapac e najaña êsa.” Ma êsêac sêkôc poc nomkuña gêjô poc anô ma sêkôc kolda kêtû sêsap poc tônga.
⁴ Go sêsôm gebe “Ajôc, takwê nêñ malac teñ sa to andu baliñ teñ e nhatêpôñ soso êpi undambê gebe tamboa nêñ ñaê sa, gebe têta aêac salin-salin tanam nom samuc auc atom.”
⁵ Go Apômtau kêsêp gêmêng gebe êlic malac to andu soso, tanj ñamalac latunji sêkwê sa nañ.
⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe “Kec, êsêac lau m tagen ma samob sêsôm awen tagen. Ma kôm, tanj sêjac m nañ, oc sêncac têku ma gêj samob, tanj êsêac taêñ ênam gebe sêngômra nañ, njanen oc êkêng wapac êsêac atom.
⁷ Ajôc, tasêp tana ma tangalun êsêac awen gebe sêñô tauñ nêñ bij sapu.”
⁸ Ma Apômtau kêta êsêac salin-salin e jasêjam nom samucgeñ auc ma êsêac sêpô kôm sêkwê malac sanja sin.
⁹ Kêtu tonançja sê malac tau ñaê gebe Babel, ñam gebe Apômtau kêgalun lau nomnja samob awen anja ônê ma kêta êsêac salin-salin e sêjam nom samucgeñ auc.

Semnê wakuc

¹⁰ Semnê wakuc tau tonec. Bu kêsunj ɻatâna kêpa ma jala luagêc gêbacnê, go Semnê jala kêtû 100, ma kêka Arpaksad lasê.

¹¹ Arpaksad têna kékôc eñ su ma Sem gêmoa nom jala 500 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

¹² Arpaksadnê jala kêtû 35 ma kêka Sela lasê.

¹³ Sela têna kékôc eñ su ma Arpaksad gêmoa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

¹⁴ Selanê jala kêtû 30 ma kêka Eber lasê.

¹⁵ Eber têna kékôc eñ su ma Sela gêmoa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

¹⁶ Eberne jala kêtû 34 ma kêka Peleg lasê.

¹⁷ Peleg têna kékôc eñ su ma Eber gêmoa nom jala 430 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

¹⁸ Pelegnê jala kêtû 30 ma kêka Reu lasê.

¹⁹ Reu têna kékôc eñ su ma Peleg gêmoa nom jala 209 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

²⁰ Reunê jala kêtû 32 ma kêka Serug lasê.

²¹ Serug têna kékôc eñ su ma Reu gêmoa nom jala 207 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

²² Serugnê jala kêtû 30 ma kêka Nahor lasê.

²³ Nahor têna kékôc eñ su ma Serug gêmoa nom jala 200 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

²⁴ Nahornê jala kêtû 29 ma kêka Tara lasê.

²⁵ Tara têna kékôc eñ su ma Nahor gêmoa nom jala 119 gêwiñ, go kêka latuio to ɻac ɻagêdô lasê.

²⁶ Taranê jala kêtû 70 ma kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê.

Taranê wakuc

²⁷ Taranê wakuc tau tonec. Tara kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê. Ma Haran kêka Lot lasê.

²⁸ Haran gêmac êndu gêmuñ tama Tara anja nê malacmôkê Ur anja Kaldea.

²⁹ Ma Abram agêc Nahor sêjam awê sa. Abramnê awênenê ɻaê gebe Sarai, Nahornê awênenê ɻaê gebe Milka, eñ Haran latuio, Haran, tanj kêka Milka agêc Iska lasê nan.

³⁰ Ma Sarai eñ awê kapoac, eñ kékôc ɻapalê tenj atom.

³¹ Tara kékôc latu Abram agêc dêbu Lot, nañ Haran latu ma lawao Sarai, latu Abram nê awê, ma êsêac sêwi Ur anja Kaldea sinj gebe sêna gamêñ Kanaan. Mago gêdêñ tanj êsêac sêô lasê Haran nañ sêñgôñ tônê.

³² Taranê jala kêtû 205 ma Tara gêmac êndu anja Haran.

12*Anôtô kékalem Abram*

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Abram gebe “Ondec nêm gamêñ to nêm lau sêmoa ma tamannê andu êkôña ma ôna gamêñ, nañ aê gabe jatôc êndêñ aôm.

² Aê gabe jaŋgôm aôm ôtu laum kapôêñ ma gabe janam mec aôm ma jaŋgôm nêm ɻaê êtu kapôêñ gebe ôtu moasinj ɻamôkê.

³ Aê gabe janam mec êsêac, taŋ sênam mec aôm ma êsêac, taŋ sêpuc boa aôm naŋ, aê gabe japuc boa. Gôlôac nomŋa samob têtap mec ɻamoasiŋ sa êtu aômŋa."

⁴ Amboac tonaj Abram gêdi kêtôm Apômtau kêjatu ej, ma Lot gêdi gêwin ej. Gêdêŋ taŋ Abram gêwi Haran siŋ naŋ, nê jala kêtû 75.

⁵ Ma Abram kêkôc nê awê Sarai to lasiné latu Lot ma nêŋ waba samob, taŋ têtap sa naŋ, ma lau, taŋ têtu nêŋ sakiŋwaga aŋga Haran naŋ, ma dêdi gebe sêselêŋ sêna gamêŋ Kanaan. Ma gêdêŋ taŋ seô lasê gamêŋ Kanaan tau naŋ,

⁶ Abram kêsêlêŋ-kêsêlêŋ e jagêô lasê malac Sikem to kamem, taŋ kêkô More naŋ. Gêdêŋ têm tonaj lau gamêŋ Kanaan ɻa sêŋgôŋ gamêŋ tau.

⁷ Go Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ Abram ma kêsôm gebe "Aê gabe jakêŋ nom tonec êndêŋ nêm wakuc." Tec ej gêboa altar teŋ sa gêdêŋ Apômtau, taŋ geoc tau lasê gêdêŋ ej naŋ.

⁸ Go ej gêdi kêpi lôc aŋga Betel ɻagamêŋ oc kêpiŋa ma gê becobo kêkô Betel, taŋ gêc gamêŋ oc kêsêpja ma Ai, taŋ gêc gamêŋ oc kêpi ɻa naŋ ɻasawa. Ma aŋga tônê en gêboa Apômtaunê altar teŋ sa ma awa gêjac Apômtaunê ɻaæ.

⁹ Ma Abram gêdi kêsêlêŋ laŋô gêlac Negebgeŋ gêja.

Abram gêmoa Aiguptu

¹⁰ Ma tôbôm kêsa gamêŋ tonaj. Tec Abram kêsêp Aiguptu gêja gebe êsêlêŋ-kêsêlêŋ êmoa tônê gebe tôbôm kapôeŋ gêc gamêŋ tau.

¹¹ Gêdêŋ taŋ kêdabiŋ gebe êô lasê Aiguptu naŋ, ej kêsôm gêdêŋ nê awê Sarai gebe "Aê kajala gebe aôm awê êjam.

¹² Lau Aiguptu embe sêlic aôm, go sêôm gebe 'Ênê awê tonec,' go sênaç aê êndu, ma oc sendec aôm ômoa.

¹³ Ôsôm gebe aêŋoc luco aôm e sêlêwaŋ aê êtu aômŋa."

¹⁴ Gêdêŋ taŋ Abram gêô lasê Aiguptu naŋ, Aiguptuwaga sêlic awê tau gebe awê êjam.

¹⁵ Paraonê laumata sêlic ej ma sêlambiŋ ej ɻanô gêdêŋ Parao. Ma sêkôc awê tau sêô Paraonê andu sêja.

¹⁶ Ma kêtû ejŋa Parao kêmoasiŋ Abram ma kêkêŋ domba to bulimakao ma doŋki kapoac ma sakiŋwagao to ɻac ma doŋki têna to kamele gêdêŋ ej.

¹⁷ Mago Apômtau gejon Parao to nê andu ɻa gêŋwapac ɻanôgeŋ kêtû Abramnê awê Saraiŋa.

¹⁸ Tec Parao kêkalem Abram ma kêsôm gebe "Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Kêtû agenja kôsôm lasê gêdêŋ aê gebe nêm awê ej nec atom.

¹⁹ Kêtû agenja aôm kôsôm gebe 'Aê luco ej,' tec kakôc ej kêtû ɻoc awê. Amboac tonaj nêm awê tau tonec, ôkôc ej ma ôc ôna."

²⁰ Ma Parao kêjatu lau kêtû ejŋa gebe sêselêŋ sêwiŋ êsêagêc nê awê to ênê waba samob.

13

Abram agêc Lot nêŋ biŋ

¹ Ma Abram agêc nê awê tonêŋ waba samob sêwi Aiguptu siŋ sêmu sêja Negeb. Ma Lot gêwiŋ êsêac.

² Abram kêtû ɻac tolêlôm bôc ma silber to goldŋa.

³ Ma ej kêsêlêŋ-kêsêlêŋ gêmoa Negeb e gêô lasê Betel e gêdêŋ gamêŋ, taŋ gêmuŋgeŋ gê becobo kêsêp, gêc Betel ma Ai ɻasawa naŋ,

⁴ gêdêj gamêj, taŋ gêboa altar sa. Go Abram awa gêjac Apômtaunê ɳaâ anja tônê. anja tônê.

⁵ Ma Lot, taŋ gêwiŋ Abram naŋ, nê domba to bulimakao sêmoa ma nê becobo sêkô amboac tonanjeŋ.

⁶ Ma gamêj kêtôm gebe êsêagêc lulugen sêngôj sêwiŋ tauŋja atom, gebe êsêagêcnêj waba to bôc taêsam ɳanô gebe sêngôj sêwiŋ tauŋ tec kêtôm atom.

⁷ Ma Abramnê bôc ɳagejobwaga to Lotnê bôc ɳagejobwaga awenjsuŋ gêôc ka tau. Gêdêj têm tonaj lau gamêj Kanaan to Perisŋa sêngôj gamêj tonaj.

⁸ Go Abram kêsôm gêdêj Lot gebe “Binj awenjsuŋ êôc ka tauŋa ênêc aêagêc ɳasawa to agêcnêj gejobwaga ɳasawa atom gebe aêagêc ɳam tagen.

⁹ Gamêj samuc tonec gôlic atom me. Ôsu taôm su anja aê. Embe ôkôc gamêj gasêŋja, go aê jana anôŋja. Embe ôkôc gamêj anôŋja, go aê jana gasêŋja.”

¹⁰ Ma Lot gêôc mataanô sa ma gêlic bu Jordan ɳagaboaj gebe nom ɳalêsi ɳajam kêtôm Apômtaunê kôm tau, kêtôm gamêj Aiguptu e gêdêj Soar. Gêdêj tonaj Apômtau gesen Sodom to Gomora su atom tagen.

¹¹ Tec Lot kêjaliŋ bu Jordan ɳagaboaj sa kêtô nê gamêj ma Lot kêsêlêj gêmu gêdêj oc kêpiŋa gêja. Gêdêj tonaj êsêagêc sêwa tauŋ kêkôc.

¹² Abram gêngôj gamêj Kanaan ma Lot gêngôj malac gaboaŋja ɳasawa ma gêjam bebec e gêdêj Sodom.

¹³ Mago lau Sodomja lau secanô ma sêgôm gêj alôb-alôb gêdêj Apômtau.

¹⁴ Lot kêsu tau su anja Abramnê, go Apômtau kêsôm gêdêj Abram gebe “Ôc matamanô sa ma ôlic gamêj samob, taŋ kêgi aôm auc naŋ, gêmu kêpi go gêmu kêsêp ma gêmu kêsô to gêmu kêsaŋa

¹⁵ gebe gamêj samob tonaj, taŋ gôlic naŋ, aê gabe jakêj êndêj aôm to nêm wakuc êtu amacnêm êndêj tôŋgen.

¹⁶ Aê gabe jaŋgôm nêm wakuc têtu taêsam amboac gaŋac gwêcŋa. Lau embe têtôm gebe sêsa gaŋac gwêcŋa ɳanamba sa, go têtôm gebe sêsa nêm wakucnêj namba sa amboac tonanjeŋ.

¹⁷ Ôndi ôsêlêj e naôndêj gamêj ɳamadiŋ makeŋ-makenj, gebe aê gabe jakêj êndêj aôm.”

¹⁸ Tec Abram gêbuc nê bec sa ma jagêô lasê kamem anja Mamre, taŋ kêkô Hebron ɳagala naŋ, ma gê nê bec, go gêboa Apômtaunê altar teŋ sa anja tônê.

14

Abram gêjam Lot sa

¹ Gêdêj taŋ Amrapel kêtô kiŋ Sinarŋa ma Ariok kêtô kiŋ Elasarŋa ma Kedorlaomer kêtô kiŋ Elamŋa ma Tidal kêtô kiŋ Goimŋa naŋ,

² êsêac sêjac siŋ gêdêj Bera, taŋ kêtô kiŋ Sodomŋa ma Birsa, taŋ kêtô kiŋ Gomorŋa ma Sinab, taŋ kêtô kiŋ Admanja ma Semeber, taŋ kêtô kiŋ Seboimŋa ma gêdêj kiŋ Belaŋa (ɳaâ teŋ gebe Soar).

³ Êsêac samob sêpi tagenj sêsêlêj sêwê Sidim ɳagaboaj (ɳaâ teŋ gebe Gwêc Natonj).

⁴ Êsêac sêsô Kedorlaomer ɳalabu to sêjam sakiŋ ej jala 12 ma jala kêtô 13 ɳaâ sêac sêkac tauŋ su.

⁵ Jala kêtô 14 ɳaâ Kedorlaomer to kiŋ, taŋ sêwiŋ ej naŋ, sêmêj ma sêkônij Repaim anja Asterot-Karnaim to Susim anja Ham ma Emim anja Sawe-Kiriataim

6 to lau gamêj Horja anja nêj lôc Seir e gêdêj El-Paran, taŋ gêc kêsi gamêj sawa naŋ.

7 Go sêkac tauŋ ôkwi sêmu sêja En-Mispat (ŋaē teŋ gebe Kades) ma sêkoniŋ lau Amalek nêj gamêj samob ma lau gamêj Amorja, taŋ sêngôj Hasason-Tamar naŋ, amboac tonanjeŋ.

8 Go kiŋ Sodomja to kiŋ Gomoraja ma kiŋ Admaŋa to kiŋ Seboimja ma kiŋ Belanja (ŋaē teŋ gebe Soar) sêja ma sêdênaŋ tauŋ anja gaboaŋ Sidimja gebe sênaç siŋ.

9 Sênaç siŋ êndêj Kedorlaomer, taŋ kêtü kiŋ Elamja to Tidal, taŋ kêtü kiŋ Goiimja ma Amrapel, taŋ kêtü kiŋ Sinarja to Ariok, taŋ kêtü kiŋ Elasarja. Kiŋ aclê sêjac siŋ gêdêj kiŋ lemen teŋ.

10 Ma kolda ŋagêsuŋ gêjam gaboaŋ Sidimja auc. Ma gêdêj tan kiŋ Sodom to Gomoraja sêc siŋ naŋ, nêj ŋagêdô sêu tauŋ sêsep gêsuŋ tonaj ma lau ŋagêdô sêc sépi lôc sêja.

11 Tec ŋacio sêjaŋgo Sodom to Gomora nêj waba to nêj gêj taniŋja samob su ma sêc sêmu sêja nêj gamêj.

12 Abramnê lasi latu Lot gêngôj Sodom, tec êsêac sêkôc ej tonê waba amboac tonaj ma sêc sêja. samob, taŋ sêkôc su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gemu gêja amboac tonanjeŋ.

13 Ma ŋac teŋ kêsêp siŋ sawa jagêjac miŋ gêdêj ŋac Ebolai Abram, taŋ gêngôj ŋac gamêj Amorja Mamre nê kamem ŋagala. Mamre lasiaqêc Eskol agêc Aner. Lau tonaj sêmoatiŋ poac sêwiŋ Abram gebe sênam tauŋ sa.

14 Abram gênjô sêkôc latu tôŋ ŋawae, go kêdênaŋ nê siŋwaga 318, taŋ tenenj sêkôc êsêac têtu ênê sakijwaga naŋ, ma sêjanda êsêac e gêdêj Dan.

15 Ma gêdêj gêbêc ej gêwa nê siŋwaga kêkôc ma ej to nê lau sêjac êsêac ma sêjanda êsêac e gêdêj Hoba, taŋ gêc Damaskus gêmu kêpiŋa naŋ.

16 Ej kêjanggo waba samob, taŋ sêkôc su naŋ su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gêmu gêja amboac tonanjeŋ.

Melkisedek gêjam mec Abram

17 Abram kêku Kedorlaomer to kiŋ, taŋ sêwiŋ ej naŋ, tulu ma gêmu gêja. Go kiŋ Sodomja kêpuc ej tôŋtôŋ anja gaboaŋ Sawenja (ŋaē teŋ gebe Kiŋnê Gaboaŋ).

18 Ma kiŋ Salemja, Melkisedek, kêkôc polom to wain gêja. Ej kêtü Lôlôc Njatau Anôtô nê dabuŋwaga.

19 Ma ej gêjam mec ej to kêsôm gebe

“Lôlôc Njatau Anôtô, taŋ kêkêj undambê to nom naŋ,
ênam mec Abram.

20 Aweŋ êôc Lôlôc Njatau Anôtô,

taŋ kêkêj nêm ŋacio sêso aôm lêmam ŋalabu.”

Ma Abram kêkôc gêj lemen lu-lemeŋ lu ŋatageŋ-tageŋ sa kêkêj gêdêj ej.

21 Ma kiŋ Sodomja kêsôm gêdêj Abram gebe” Ôkêj ŋamalacgeŋ sêndêj aê ma ôkôc waba êtu nêm gêr.”

22 Mago Abram kêsôm gêdêj kiŋ Sodomja gebe “Aê katôc lemoc gêdêj Lôlôc Njatau Apômtau Anôtô, taŋ kêkêj undambê to nom naŋ,

23 gebe jakôc aômnêm nia me lêkôj me aômnêm gêj ŋateŋ atomanô. Moae aôm ôsôm gebe ‘Aê kakêj Abram kêtü ŋac tolêlôm.’

24 Aê gabe jakôc gêj teñ atom, mago gêj tagen tañ lau matac señ nañ to gêj Aner agêc Eskol ma Mamre, tañ sêwiñ aê nañ, sêwê kaiñ, tec sêkôc nêj gêjmañ.” *

15

Anôtô kêmotañ poac gêdêj Abram

1 siñ tonaj gêbacnê, go Abram katu gêlic Apômtau ma awa gêjac eñ gebe “Abram, ôtêc taôm atom. Aê katu aômnêm lautuc. Moasiñ kapôdêj êtap aôm sa.”

2 Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aôm gobe ôkêñ asagen êndêj aê. Aêjoc gôlôac masianô ma Elieser anga Damaskus êtu ñac oc êwê kaiñ aêjoc gêjlênsêm.”

3 Ma Abram kêsôm gebe “Ôlic acgom, aôm kôkêj gôlôac gêdêj aê atom ma gêjôma teñ, tañ têna kêkôc eñ anga ñoc andu nañ, oc êtu ñac êwê kaiñ aêjoc gêjlênsêm.”

4 Mago Apômtaunê biñ gêdêj eñ gebe “Nac tonec êwê kaiñ nêm gêjlênsêm atom, aôm latôm solop êtu ñac êwê kaiñ nêm gêjlênsêm.”

5 Go gêwê eñ kësa awê gêja ma kêsôm gebe “Matam endec umboñ ma embe ôtôm gebe ôsa utitalata sa, go ôsa samañ.” Go kêsôm gêdêj eñ gebe “Nêm wakuc oc têtôm tonaj.”

6 Ma eñ kêkêj gêwiñ Apômtau, tec gêlic eñ ñac gêdêj.

7 Ma Apômtau kêsôm gêdêj eñ gebe “Aê Apômtau, tañ kakôc aôm anga Ur Kaldeaña gebe jakêj gamêj tonec êndêj aôm ôwê kaiñ.”

8 Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jajala amboac ondoc gebe jawê kaiñ gamêj tau.”

9 Eñ kêsôm gêdêj eñ gebe “Ôkôc bulimakao têna ñajala kêtû têlêac to noniñ têna ñajala kêtû têlêac ma domba kapoac ñajala kêtû têlêac ma balôsi teñ to moñgom ñjalat teñ, go ômôêñ.”

10 Ma eñ kêkôc gêj samob tonaj ma kêsêlê kêkôc gêja luagêc-luagêc ma kêdênañ makenj-makenj kêkanôj tau, mago moc, tec kêsêlê atom.

11 Ma moc, tañ señ gêj todec nañ, sêpôp sêsep sebe sêniñ gwada, tec Abram gesoc.

12 Oc jakêsêp ma Abram gêc bêc e kêliñ tau siñ ma nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgeñ to ñakesec kékôm eñ auc.

13 Go Apômtau kêsôm gêdêj Abram gebe “Ônjô, ma ôjala êtu tôj gebe nêm wakuc oc têtôm lau jaba anga gamêj, tañ êsêac tauñ sêwê kaiñ atom nañ, ma têtôm gêjôma ma sêkônij êsêac êtôm jala 400.

14 Mago aê jamêtôc lau, tê sênam sakinj êndêj êsêac nê, go êsêac sêwi gamêj tau siñ towaba taêsam ñjanô lasê.

15 Mago aôm taôm tec ôndêj tamami ôna tobiñmalôgeñ ma nêm jala êtu taêsam acgom, go sênsuñ aôm.

16 Ma nêm gôlôac ñatonj têtôm aclêja oc sêmu sêmêj gamêj tonec êtiam, gebe lau gamêj Amorja nêñ alôb-alôb gêjac pep atom tagenj.”

17 Oc jakêsêp ma gamêj ñakesec kësa, go ku tojadaunj teñ ma dawenj teñ gelom lasê gêmoa bôc tau ñasawa.

* **14:24:** Melkisedek ñam gebe Bingêdêj ñakinj.

¹⁸ Gêdêŋ bêc tonaq Apômtau kêmotaŋ poac gêdêŋ Abram ma kêsôm gebe “Aê kakêŋ gamêŋ tonec gêdêŋ nêm wakuc su aŋga bu Aiguptuŋa e gêdêŋ bu kapôeŋ Euprat,

¹⁹ gamêŋ tanj lau Ken to Kenis ma Kadmon

²⁰ to Het ma Peris to Repaim

²¹ ma Amor to Kanaan ma Girgas to Jebus sêwê kain.”

16

Hagar agêc Ismael

¹ Ma Abramnê awê Sarai kêkôc ɻapalê teŋ atom. Ma ênê sakinwagao Aiguptuŋa teŋ gêmoa, nê ɻaâ gebe Hagar.

² Ma Sarai kêsôm gêdêŋ Abram gebe “Aôm gôlicgac gebe Apômtau kêgamiŋ ɻapalê gêdêŋ aê gebe jakôc atom. Tec naômoa ôwiŋ sakinwagao, moae jatap ɻoc ɻapalê sa aŋga ênê.” Ma Abram kêkêŋ tanja Sarai awa.

³ Abram gêmoa Kanaan jala 10 su, go Sarai kêkôc nê sakinwagao Aiguptuŋa Hagar ma kêkêŋ gêdêŋ nê akwen Abram gebe ênam êtu ênê awê.

⁴ Ma enj gêmoa gêwiŋ Hagar e kêkêkam ɻapalê. Gêdêŋ tanj enj kêsaâ tau gebe taâ nanj, gêlic nê ɻatauo ɻa matapanageŋ.

⁵ Ma Sarai kêsôm gêdêŋ Abram gebe “Keso tec sêgôm gêdêŋ aêma nec êpi aôm. Aê tauc kakêŋ ɻoc sakinwagao kêsêp aôm lêmam. Ma galoc kêsaâ tau gebe taâ, tec gêlic aê ɻa matapanageŋ. Apômtau êmêtôc aêagêcnêŋ biŋ ɻasawaŋa.”

⁶ Mago Abram kêsôm gêdêŋ Sarai gebe “Ôlic acgom, nêm sakinwagao kêtu aômnêm gêngac. Ôngôm gêŋ, tanj taêm ênam nanj, êndêŋ enj.” Ma Sarai kêkônij enj, tec gêbôm gêja.

⁷ Apômtaunê ɻajela kêtap enj sa gêngôŋ bumata, tanj kêpoac gamêŋ sawa nanj, bumata tau kêpoac intêna Surja.

⁸ Ma enj kêsôm gebe “Sarainê sakinwagao Hagar, aôm gômôrôŋ aŋga ondoc ma gobe ôna ondoc.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê gabôm aŋga ɻoc ɻataunô tec gamêŋ.”

⁹ Go Apômtaunê ɻajela kêsôm gêdêŋ enj gebe “Ômu ôndêŋ nêm ɻatauo ôna êtiam naôsô enj ɻalabu.”

¹⁰ Apômtaunê ɻajela kêsôm gêdêŋ enj gêwiŋ gebe “Aê gabe janjôm nêm wakuc têtu taâsam e sêsa êsêac sa naeo.”

¹¹ Ma Apômtaunê ɻajela kêsôm gêdêŋ enj gebe “Aôm taêm ma ôkôc ɻapalê ɻjac. Ônê ɻaâ gebe Ismael gebe Apômtau kêkêŋ tanja nêm gêñwapac.

¹² Enj êtu ɻjac teŋ, tanj êtôm hôclai teŋ ma enj lêma ejon lau samob ma lau samob lemenj ejon enj. Enj oc êngôŋ êwiŋ tawaŋ atom.”

¹³ Hagar kêtu kênac tau gebe “Amboac ondoc, aê galic Anôtô, tanj gêlic aê nanj, biŋjanô aŋga tonec me masi.” Tec kêsam Apômtaunê ɻaâ gebe “Aôm Anôtô tomatamanô kain teŋ.”

¹⁴ Kêtu tonaqja lau sêsam bumata tonaq gebe Ber-Lahai-Roi. Bumata tau kêpoac Kades to Bered ɻasawa.

¹⁵ Ma Hagar kêkôc Abramnê latu teŋ ma Abram gê latu, tanj Hagar kêkôc nanj, nê ɻaâ gebe Ismael.

¹⁶ Gêdêŋ tanj Hagar kêkôc Ismael nanj, Abramnê jala kêtu 86. * nanj.”

* **16:16:** Ber-Lahai-Roi ɻam gebe “ɻjac mata jali, tanj gêlic aê

17

Anôtônê poac ñabelo

¹ Gêdêj tan Abramnê jala kêtû 99 nañ, Apômtau geoc tau lasê gêdêj ej ma kêsôm gêdêj ej gebe “Najana ñatau Anôtô aê, ôsa ñoc lêj ômansañ taôm ñapec.

² Ma aê gabe jamoatiñ poac teñj êndêj aôm ma gabe jakêj aômnêm wakuc têtu taêsam ñasec.”

³ Go Abram gêu tau lañjôanô jagêdêj nom ma Anôtô kêsôm gêdêj ej gebe

⁴ “Gôlicgac, ñoc poac tau tonec gebe jakêj aôm ôtu gôlôacmôkê taêsam tameñi.

⁵ Sêsam aômnêm ñaê Abram êtiam atom, sêsam aôm gebe Abraham gebe aê kakêj aôm kôtu gôlôacmôkê taêsam tameñi.

⁶ Aê gabe jakêj aômnêm wakuc têtu taêsam ñasec ma nêm wakuc têtu gôlôacmôkê taêsam ma kiñ sêsa anja aômnêm.

⁷ Aê jamoatiñ poac êndêj aôm to nêm wakuc, tan sêndañguc aôm nañ, nêj gôlôac to gôlôac ma poac tau ênêc tengeñ ma tengeñ gebe aêjatu amac to nêm wakuc, tan sêndañguc aôm nañ, nêm Anôtô.

⁸ Ma aê jakêj gamêj Kanaan, tan aôm gômoa amboac ñac jaba nañ, samucgej êndêj aôm to nêm wakuc, tan sêndañguc aôm nañ, gebe êtu amacnêm endej tônger ma aêjatu êsêacnêj Anôtô.”

⁹ Ma Anôtô kêsôm gêdêj Abraham gebe “Aôm to nêm wakuc, tan sêndañguc aôm nañ, ma êsêacnêj gôlôac to gôlôac ajop ñoc poac.

¹⁰ Aêjoc poac tau tonec gebe sêsa ñapalê ñac samob. Biñ tonaj kamoatiñ gôdêj aôm to nêm wakuc, tan sêndañguc aôm nañ, gebe ajopnia.

¹¹ Sêsa amacnêm utimôlic. Poac, tan kamoatiñ gêdêj aôm nañ, ñabelo tau tonaj.

¹² Ñapalê ñac teñj anja aômnêm, tan nê bêc êtu 8 nañ, sêsa ej êtôm nêm gôlôacmôkêgeñ. Lau, tan tenenji sêkôc anja taôm nêm andu me ajam ôli ña mone anja lau jaba nêj, tan sêsa anja aômnêm ñawê atom nañ,

¹³ sêsa êsêagêc lulugeñ, ñac tan têna kékôc ej anja taôm nêm andu nañ, to ñac, tan gôjam ôli ña mone nañ. Tec ñoc poac ênêc amac ôlim êtu poac tengeñja.

¹⁴ Mago ñac samuc teñj, tan sêsa utiôlic atom nañ, senseñ ej su anja ênê launenj gebe ej gêgôm ñoc poac popoc.”

¹⁵ Ma Anôtô kêsôm gêdêj Abraham gebe “Aômnêm awê Sarai, nañ ôsam ej gebe Sarai êtiam atom, ênê ñaê gebe Sarai.

¹⁶ Aê gabe janam mec ej e aôm ôtap latôm sa anja ênê êwiñ. Aê gabe janam mec ej e ej êtu gôlôacmôkê tenenji ma lau to-m-to-m nêj kiñ sêsa anja ênêja.”

¹⁷ Ma Abraham gêu tau lañjôanô jagêdêj nom ma kêômac ma taêj gêjam gêc tauña gebe “Aê ñjamalakanô, tan ñoc jala kêtû 100 sugac nañ, oc jaka ñapalê lasê me. Ma Sara, tan nê jala kêtû 90 nañ, êkôc gôlôac me.”

¹⁸ Ma Abraham kêsôm gêdêj Anôtô gebe “Ojae, Ismael êsa nê lêj êmoa aôm lanjômnêm ñamañ.”

¹⁹ Mago Anôtô kêsôm gebe “Masi, nêm awê Sara oc êkôc nêm latôm teñj. Ôê ênê ñaê gebe Isak. Ma aê gabe jamoatiñ ñoc poac êndêj ej êtu poac ênêc tengeñja êndêj ênê wakuc, tan sêndañguc ej nañ.”

²⁰ Ismaelnê biñ, tec gañjô sugac. Gôlicgac me, aê janam mec ej ma jakêj gôlôac to gôlôac êndêj ej e têtu taêsam ñanô. Ej êka kasêga 12 lasê ma aê gabe jakêj ej êtu laum kapôêj.

21 Mago *ηοc* poac, tec gabe jamoatiŋ êndêŋ Isakgenj. Sara êkôc eŋ êndêŋ jala ônê ɣatêm amboac tonec."

22 Anôtô kêsôm binj gêdêŋ Abraham su, go gêwi eŋ siŋ ma gêc kêpi gêja.

23 Go Abraham kékôc latu Ismael to nê gêŋôma samob, tanj tenenj sêkôc êsêac anga ênê andu ma êsêac samob, tanj gêjam ôli ɣa mone naŋ. Eŋ kékôc ɣacwaga samob, tanj sêmoa sêwiŋ eŋ anga nê andu ma kêsa nêŋ utiŋôlic gêdêŋ bêc tönêgeŋ kêtôm Anôtô kêjatu eŋ.

24 Abrahamnê jala kêtû 99 ma sêsa eŋ.

25 Latu Ismael nê jala kêtû 13 tec sêsa eŋ.

26 Gêdêŋ bêc tönêgeŋ êsêac sêsa Abraham agêc latu Ismael,

27 ma ɣacwaga samob, tanj sêmoa ênê andu, lau, tanj tenenj sêkôc êsêac anga andu tau to êsêac, tanj eŋ gêjam ôli ɣa mone anga lau jaba nêŋ naŋ, sêsa êsêac sêwiŋ eŋ. *

18

Anôtô gêjac mata Isak

1 Ma Apômtau gêôc tau lasê gêdêŋ Abraham anga kamem Mamreŋa. Abraham gêŋgôŋ becobo ɣasacgêdô gêdêŋ oc kékô ɣaluŋ.

2 Eŋ gêôc mataanô sa e gêlic lau têlêac sêkô eŋ lanjônêmja. Eŋ gêlic êsêac ma kélêti anga becobo ɣasacgêdô gêdêŋ êsêac gêja. Eŋ gewec gêdêŋ êsêac

3 ma kêsôm gebe "Noc apômtau, embe ôlic aê ɣajam, go ôc lêlêc nêm sakinwaga atom.

4 Èsêac sêkô bu sêmêŋ gebe akwasinj emkainj êsêpŋa, go alêwaŋ taôm aŋgôŋ ajuntêna,

5 go aê jakôc gêŋ ɣagec mêmjaninj tekwem êsa. Aninj su acgom, go asêlêŋ nêm lêŋ êtiam gebe mêmjaô lasê nêm sakinwaga sugac." Ma êsêac sêšôm gebe "Ôngom amboac kôsôm."

6 Ma Abraham kélêti kêsô becobo ɣalêlôm gêdêŋ Sara gêja ma kêsôm gebe "Ôkôc polom laclu têlêac Ôngamuc ma ôpac ɣagaôgeŋ."

7 Ma Abraham kélêti gêdêŋ bulimakao gêja, kékô bulimakao ɣalatu ɣajam tonjalési ten ma kékêŋ gêdêŋ sakinwaga, tanj kékacgenj gebe eno matajajagenj.

8 Go kékôc su gêjac anô to su ɣakanâ ɣajam ma bulimakao, tanj eŋ kêmasaŋ naŋ, ma kékêŋ gêdêŋ êsêac. Èsêac senj geŋ ma eŋ tau gêjam sakinj êsêac gêmoa ajuntêna.

9 Go êsêac sêšôm gêdêŋ eŋ gebe" Nêm awê Sara gêmoa ondoc." Ma eŋ kêsôm gebe "Tec gêmoa becobo ɣalêlôm."

10 Apômtau kêsôm gebe "Êndêŋ ocêsa aê oc jamu jandêŋ aôm jamêŋ êtiam ma Sara oc êkôc latu teŋ êndêŋ têm tonanj." Ma Sara kékô becobo ɣakatam lêlômgeŋ ma taŋasuj gêjac.

11 Mago Abraham agêc Sara têtu lauo ɣanô to ɣac sugac, nêŋ jala têtu taêsam ma lauonêŋ mêtê sêjam ôli ajôŋja gêwi Sara siŋ su.

12 Kêtû tonanjaŋ Sara kêômac kékêŋimgeŋ ma kêsôm gêdêŋ tau gebe "Aê kamêlinj sugac ma ɣoc apômtau kêtû ɣamalacanô su amboac tonanjenj, tec aêagêc atu samuc tauŋ amboac ondoc."

13 Tec Apômtau kêsôm gêdêŋ Abraham gebe "Kêtû ageŋja Sara kêômac ma kêsôm gêdêŋ tau gebe 'Katu awêanô sugac, tec jakôc ɣapalê amboac ondoc.'

* **17:27:** Isak ɣam gebe Eŋ kêômac.

14 Gêjwapac teñ gêc, tañ kôlêlêc Apômtau su me. Êndêñ ocêsa aê jamu jandêñ aôm jamêñ êtiäm ma Sara oc êkôc latu êndêñ têm tonaj."

15 Sara kêpa tau ma kêsôm gebe "Aê kaômac atom," gebe kêtêc tau. Mago Apômtau kêsôm gebe "Magobe, kôômacgac."

Abraham keter kêtu Sodomja

16 Go lau tau dêdi ma sêc sêja. Ma êsêac mateñ gê Sodom. Ma Abraham kêsêlêñ gêwîj êsêac gebe êkêj êsêac anja intêna.

17 Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê jansañ gêj, tañ gabe jañgôm nañ, auc êndêñ Abraham oc êtôm me."

18 Kajalagac gebe Abraham êtu laum kapôeñ to ñajaña, ma lau tom-tom samob têtap meç ñamoaśin sa anja ênê,

19 gebe aê kajalin ej sa gebe êjatu nê latui to nê lau samob, tañ sêndañguc ej nañ, gebe sejop aëjoc intêna ma sêngôm ñoc biñ ñanô êsa to sêmêtôc lau naêndêñgeñ gebe aê jakêñ gêj, tan gajac mata gêdêñ Abraham nañ, êndêñ ej."

20 Go Apômtau kêsôm gebe "Naonda kêpi Sodom to Gomora kêtu kapôeñ ma êsêacnêj sec gêjam sêga.

21 Tec aê gabe jasêp jana jalic acgom, êsêac samob sêgôm kêtôm ñaonda, tan ganjô nañ, me masi. Embe masi, mago gabe jajala."

22 Ma lau tau sêselêñ sepeñ Sodom, mago Apômtau gacgerj kêkô gêwîj Abraham.

23 Go Abraham kêtu gasuc ma kêsôm gebe "Aôm gobe onseñ lau gêdêñ to lau sec su êtômgeñ biñjanô me.

24 Embe lau gêdêñ 50 sêngôñ malac tau, oc gobe onseñ malac su amboac tonanjeñ me ôsuc malac ñasec ôkwi êtu lau 50, tañ sêngôñ malac nañja.

25 Ônac jaê biñ amboac tonaj, aôm ôngôm gêj amboac tonec gebe onseñ lau gêdêñ sêwiñ lau sec nañ atom. Embe ôngôm, ñacgêdêñ oc êndac êtôm ñac sec. Ônac jaê biñ amboac tonaj. Ñac-kêmêtôc-nomwaga êmêtôc naêndêñ-gejmañ."

26 Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê embe jatap lau gêdêñ 50 sa sêngôñ malac Sodom, oc jasuc malac samucgeñ ñabiñ ôkwi êtu êsêacña."

27 Abraham gêjô ej awa gebe "Aêma katôm kekop to wao, mago katoc tauc sa gebe janam biñgalôm jawiñ Apômtau.

28 Moae lau gêdêñ 50 solop atom, moae lemen teñ masi. Aôm gobe onseñ êsêac su êtu lemen teñ masiña me." Ma ej kêsôm gebe "Aê embe jatap 45geñ sa, oc janseñ êsêac su atom."

29 Abraham awa gêjac ej kêtiam ma kêsôm gebe "Moae ôtap 40geñ sa anja ônê." Ej gêjô ej awa gebe "Êtu 40ña aê gabe jañgôm gêj tau ñanô êsa atom."

30 Go Abraham kêsôm gebe "Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm biñ teñ êwiñ. Moae ôtap 30geñ sa anja ônê." Ej gêjô ej awa gebe "Aê embe jatap 30geñ sa, oc jañgôm gêj tau ñanô êsa atom."

31 Abraham kêsôm gebe "Op, aê katoc tauc sa gebe janam biñgalôm jawiñ Apômtau, moae ôtap 20geñ sa anja ônê." Ej gêjô ej awa gebe "Aê janseñ êsêac su atom êtu 20geñja."

32 Go Abraham kêsôm gebe "O Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm biñ tagen tonec êwiñ. Moae ôtap 10geñ sa anja ônê." Ej gêjô ej awa gebe "Aê janseñ êsêac su atom êtu 10geñja."

33 Apômtau gêjam biñgalôm gêwîj Abraham e su ma gêc gêja. Ma Abraham tau gêmu gêja nê gamêrj.

19

Sodom to Gomora gêjaya

1 Ma anjela luagêc sêô lasê Sodom gêdêj kétulala. Lot gêngôj malac njasagêdô. Enj gêlic êsêagêc ma gêdi sa gebe êpuc êsêagêc tôntôj ma gewec lanjôanô jagêdêj nom

2 ma kêsôm gebe "O apômtauagêc, aê jatej amagêc gebe anam nêm lêj ôkwi api nêm sakinjwaganê andu. Akwasin emkainj to anêc bêc. Èndêj bêbêc kanucgen, go andi ma asêlêj nêm intêna." Mago êsêagêc sêsôm gebe" Masi, aêagêc anêc malacluñ tonec."

3 Mago enj kêkac êsêagêc ñapanj, tec agêc sêjam nêj lêj ôkwi sêwinj enj sépi ênê andu. Ma Lot kêmasañ moasinj gêdêj êsêagêc to kêpac polom ñaluc ma agêc sej.

4 Èsêagêc sêc bêc atom tagenj ma ñacwaga malacm, ñacwaga anja Sodom tau, wakuc to lanjwa sêwinj tauñ. Lau samob tomalagenj sêgi andu tau auc.

5 Ma êsêac sêmôêc Lot ma sêsôm gebe "Ñacwaga, tañ sêô lasê aôm gêdêj gêbêc nañ, sêmoa ondoc. Ôkôc êsêagêc sêsa sêndêj aêac sêmêjmañ gebe ajala êsêagêc."

6 Go Lot kêsa gêdêj êsêac gêja gê katam gêc muña

7 ma kêsôm gebe "O lasitêwaiac, anjôm sec amboac tonaj atom.

8 Alicgac me, latucoagêc sêmoa, tañ sêjam kauc ñacwaga. Aê gabe jakêj êsêagêc sêndêj amac. Anjôm êsêagêc amboac têmtac gêwiñ. Mago anjôm ñaclagêc tonaj sec atom, gebe êsêagêc sêso ñoc salôm ñalabu sugac."

9 Mago êsêac sêsôm gebe "Aôm ôêc su." Ma sêsôm gebe "Nac tonec gêô lasê amboac ñac jaba ma galoc ketoc tau sa gebe êtu ñac-êmêtôc-binjwaga. Amboac tonaj, aêac anjôm aôm sec êlêlêc êsêagêc su." Ma êsêac guluc-gulucgeñ sebe sêkôc Lot tôj ma sebe têtuc katam popoc.

10 Mago ñaclagêc sêmêtôc lemej ma sê Lot kêsô andu gêdêj êsêagêc gêja ma sêsañ katam auc.

11 Ma sêgôm ñacwaga sauñ to kapôêj, tañ sêmoa katam dêmôêja nañ, mateñpec kêsa e seso katam elêmê.

12 Go ñaclu sêsôm gêdêj Lot gebe "Aômnêm lau ñagêdô sêmoa tonec me masi. Aômnêm lawami to latômio ma nêm lau, ñagêdô, tañ sêmoa malac nañ, ôwê êsêac awi malac tonec Siñ.

13 Gebe aêagêc abe ansej malac tonec su gebe Apômtau gêjô êsêacnêj biñ gêjam sêga ma kêsakiñ aêagêc gebe ansej êsêac su."

14 Ma Lot kêsa gêja ma kêsôm gêdêj lawai, tañ sebe sênam latuoagêc gebe "Ajôc, awi malac tonec siñ gebe Apômtau oc ensej su." Mago lawai sêlic ej amboac ñac kêsôm biñ makic tej.

15 Gêu bôj ma anjela sêkac Lot ma sêsôm gebe "Ôndi, ôkôc nêm awê to latômoagêc, tañ sêmoa tonec nañ, gebe ñagêjô, tañ êtâp malac sa nañ, ensej aôm su ôwiñ atom."

16 Lot kêlénageñ, tec ñaclu sêkam êsêagêc nê awê to latuoagêc lemenj gebe Apômtau gebe ênam êsêac sa ma sêwê ej gêwi malac siñ ma sêkêj ej kêlêwañ tau gêngôj malac ñamagê.

17 Èsêagêc sêkêj êsêac sêmoa awê ma sêsôm gebe "Ôêc ônam katôm kêsi, ôkac taôm ôkwi atom to ôkô ôniñ awam anja gaboañ tonec atom. Ôêc ôpi lôc ôna gebe ônaña atom."

18 Mago Lot kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “O apômtauagêc, masianô.

19 Amagêc amoasiñ nêm sakiñwaga ma taêm walô aê tec ajam aê kêsi gebe janaña atom. Mago aê katôm gebe jaêc japi lôc atom. Gêjwacap oc êtap aê sa ma jamac êndu.

20 Alic acgom, malac tônê gêc ñagala kêtôm gebe jaêc jana tônê, ma malac tau sauñanô. Ôlôc sa gebe jaêc jana tônê. Malac tau sauñanô atom me. Jaêc jana tônê, go jamoa matoc jali.”

21 Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe “Amboac tonaj, aê gabe jalôc sa ma jansen malac, tañ kôsôm ñabij nañ, su atom.

22 bêc ôna tônê ñagaôgeñmañ. Aê jañgôm gêj teñ ñagaô atom e ô lasê malac tônê su acgom.” Kêtu tonajna sêsam malac ñaê gebe Soar.

23 Oc kêpi kêpô nom ma Lot gêô lasê Soar.

24 Go Apômtau kêkêj talao to ja anja undambê gêjac Sodom to Gomora anja Apômtaunê.

25 Ma ej geseñ malac tonaj to gamêj gaboañ ma malac to ñalau peben to gêj, tañ kêpi anja nom nañ.

26 Mago Lotnê awê, tañ kêdaguc ej nañ, kêkac tau ôkwi, tec kêtû pocgwêc.

27 Ma bêbêc kanucgeñ Abraham gêdi ma jakêsa gamêj, tañ ej kêkô Apômtau lanjônêmja nañ,

28 ma mata gê Sodom to Gomora ma gamêj gaboañja samob ma gêlic jadauñ kêpi amboac ja geñ kôm.

29 Gêdêj tañ Anôtô geseñ malac gaboañja su nañ, ej taê gêjam Abraham ma gêwê Lot gêc gamêj, tañ gêjaña nañ su. Biñ tau kêsa gêdêj Anôtô geseñ malac, tañ Lot gêngôj nañ su.

Lau Moab to Amon ñam

30 Ma Lot gêwi Soar siñ jakêpi lôc gêwiñ latuoagêc gebe ej kêtêc tau, tec gêwi Soar siñ. Ma ej gêwiñ latuoagêc jasêngôj pocgêsuñ teñ.

31 Ma awêsga kêsôm gêdêj awê sauñ gebe “Tameñi kêtû ñamalakanô sugac ma ñac teñ gêmoa nom tonec atom gebe êmoa êwîj aêagêc amboac sêgom-sêgom kêtôm gamêjgen.

32 Ajôc, aêagêc takêj wain êndêj tameñi ênôm e êjanij ej, go tanêc dawinj ej gebe nêñ wakuc sêsa anja tameñinê.”

33 Tec gêdêj gêbêc sêkêj wain gêdêj tameñi gênôm e kêjanij ej. Ma awêsga kêsô gêja gêc gêwiñ tama. Gêc gêwiñ ej ma gêdi sa, mago tama kêsaê atom.

34 Nagelerj awêsga kêsôm gêdêj awê sauñ gebe “Gêdêj gêbêc aê gaêc gawiñ tamoc ma êndêj êmbêc takêj wain êndêj ej ênôm êtiäm. Su, go aôm ôsô naôñêc ôwiñ ej gebe tatap nêñ wakuc sa anja tameñinê.”

35 Tec gêdêj gêbêc sêkêj wain gêdêj tameñi e kêjanij ej kêtiam. Ma awê sauñ gêdi jaçêc gêwiñ ej. Gêc gêwiñ ej ma gêdi sa, mago tama kêsaê atom.

36 Tec Lot latuoagêc lulugeñ tañ anja tameñinê.

37 Ma awêsga kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Moab. Ej kêtû lau Moab têm galocña nêñ abenji.

38 Ma awê sauñ kêkôc ñapalê ñac amboac tonanjeñ ma gê ênê ñaê gebe Ben-Ami. Ej kêtû lau gamêj Amonja têm galocña nêñ abenji. *

* **19:38:** Soar ñam gebe Gêj sauñ. † **19:38:** Moab ñam gebe Añga tamocnê. ‡ **19:38:** Ben-Ami ñam gebe ñoc tawañ latu.

20

Abraham agêc Abimelek nêj biŋ

1 Abraham gêdi aŋga ônê kêsêlêŋ kepeŋ gamêŋ Negebgen ma jagêŋgôŋ Kades to Sur ɻasawa. Eŋ gêmoa gamêŋ Gerar amboac ɻac jaba.

2 Ma Abraham kêsôm kêpi nê awê Sara gebe “Aê luco eŋ.” Ma kiŋ Gerarnja, Abimelek, kêsakŋ lau gebe sêkôc Sara.

3 Mago gêdêŋ gêbêc Anôtô gêsuŋ mêm gêdêŋ Abimelek ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ólic taôm, aôm ômac êndu êtu awê, tanj aôm kôkôc naŋŋja, gebe ɻac teŋ nê awê enjoc.”

4 Mago Abimelek kêdabiŋ eŋ atom tagen, tec kêsôm gebe “Apômtau, aôm gobe onseŋ lau tobiŋmê su me.”

5 Abraham tau kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Aêŋoc luco eŋ.’ Ma awê tau kêsôm gebe ‘Noc lucŋac eŋ.’ Aê gagôm gêŋ tau toŋoc ɻalêlôm ɻanjêŋ ma tolemoc selecgeŋ.”

6 Go Anôtô kêsôm gêdêŋ eŋ gêdêŋ tanj gêc mêm naŋ, gebe “Aec, aê kajala gebe gôgôm gêŋ tau tonêm ɻalêlôm ɻanjêŋeŋ tec aê tauc gabôc aôm auc gebe ôŋgôm sec êndêŋ aê atom. Kêtu tonanŋja gajac jao aôm gebe ômoasac eŋ atom.”

7 Amboac tonanŋ ôkêŋ Abrahannê awê êmu êna gebe eŋ propete teŋ. Ma eŋ etenj êtu aômna gebe ômoa matam jaligen. Mago aôm embe ôkêŋ eŋ êmu êna atom, go ôjala gebe ômac êndu biŋŋanôgeŋ, aôm to nêm lau samob.”

8 Gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ Abimelek gêdi sa ma gêmôc nê sakîŋwaga samob ma gêjac miŋ biŋ samob tonanŋ ɻai gêdêŋ êsêac e têtêc tauŋ ɻanô.

9 Go Abimelek kêkalem Abraham ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gôgôm asagen gêdêŋ aê. Aê gagôm aôm sec amboac ondoc, tec kôsabi sec kapôeŋ kêpi aê to noc gamêŋ kinŋja. Gêŋ, tanj sêjac jao gebe danjôm atom naŋ, aôm gôgôm gêdêŋ aê.”

10 Ma Abimelek kêsôm gêdêŋ Abraham gebe “Aôm taêm gêjam biŋ amboac ondoc, tec gôgôm gêŋ amboac tonanŋ.”

11 Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gajam kauc gebe lau gamêŋ tonecŋa têtêc Anôtô atom, tec êsêac sênam aê êndu êtu noc awêŋa, tec gagôm gêŋ tau.”

12 Ma eŋ aêŋoc luco biŋŋanôgeŋ, gebe eŋ tamocnê latuo, mago tinocnê latuo atom. Ma eŋ kêtu noc awê.

13 Gêdêŋ tanj Anôtô kêkalem aê ma gawi tamocnê andu siŋ naŋ, kasôm gêdêŋ eŋ gebe Aôm embe têmtac êwiŋ aê, go ôwa aê ɻam sa ma ôsôm êndêŋ lau gamêŋ samobnja gebe ‘Noc lucŋac eŋ.’”

14 Go Abimelek kêkôc domba to bulimakao ma sakîŋwagao to ɻac ma kêkêŋ gêdêŋ Abraham ma kêkêŋ Sara gêmu gêdêŋ eŋ gêja.

15 Ma Abimelek kêsôm gebe “Gôlicgac, noc gamêŋ gêc lanjômnêmja, ôŋgôŋ gamêŋ, tanj gêjac matamanô ɻajam naŋ.”

16 Ma kêsôm gêdêŋ Sara gebe “Gôlicgac, aê kakêŋ silber 1,000 gêdêŋ lômŋac gebe êwaka aôm waem sa êndêŋ lau samob, tanj sêwiŋ aôm naŋ, ma sêlic aôm awê gêdêŋ.”

17 Go Abraham keterj meç gêdêŋ Anôtô ma Anôtô gêgôm Abimelek ôli ɻajam kêsa ma gêgôm ênê awê to sakîŋwagao ôliŋ ɻajam kêsa amboac tonanŋgeŋ gebe sêkôc gôlôac êtiām,

18 gebe Apômtau gêbôc lau, tanj sêmoa Abimeleknê andu naŋ, têntaclêlôm auc kêtu Abrahannê awê Saranja.

21

Sara kékôc Isak

¹ Apômtau kêtû ɣaclenj Sara amboac kêsôm su, ma gêgôm biŋ, tanj gêjac mata naŋ, ɣanô kêsa kêpi Sara.

² Abraham kêtû ɣamalacanô su, go Sara taê ma kékôc Abrahamnê latu-ten gêdêŋ noc, tanj Anôtô kêsam gêdêŋ ej naŋ.

³ Abraham gê latu, tanj kêka lasê ma Sara kékôc ej naŋ, nê ɣaê gebe Isak.

⁴ Isaknê bêc kêtû 8 ma Abraham kêsa latu amboac Anôtô kêjatu ej naŋ.

⁵ Abrahamnê jala kêtû 100 ma Isak mêmjkêsa.

⁶ Ma Sara kêsôm gebe “Anôtô gêgôm aê kaômac. Lau, tanj sêŋô biŋ tau ɣawae, oc sêômac sêwiŋ aê.”

⁷ Ma ej kêsôm gebe “Asa oc kêjala kêtû tōŋ ma êsôm êndêŋ Abraham gebe Sara oc êkêŋ su êndêŋ ɣapalê dedec sênôm. Mago aê kakôc ênê latu gêdêŋ tanj ej kêtû ɣamalacanô sugac.”

Têtij Hagar agêc Ismael su

⁸ Ma ɣapalê kêtû kapôeŋ e gêwi tênanê su siŋ. Ma gêdêŋ bêc Isak gêwi tênanê su siŋ naŋ, Abraham geno moasij kapôeŋ.

⁹ Ma Sara gêlic awê Aiguptuŋa Hagar, nê latu, tanj Abraham kêka lasê naŋ, gêjam dôa-dôa gêwiŋ latu Isak.

¹⁰ Tec kêsôm gêdêŋ Abraham gebe “Ôtiŋ sakiŋwagao tonec nê latu su gebe sakiŋwagao tonec nê latu êwê kaiŋ gêŋlênsêm êwiŋ latus Isak atom.”

¹¹ Mago Abrahamnê ɣalêlôm ɣawapac kêtû latuŋa.

¹² Mago Anôtô kêsôm gêdêŋ Abraham gebe “Nêm ɣalêlôm ɣawapac êtu ɣapalê tau to nêm sakiŋwagaonja atom. Ôŋgôm biŋ samob, tanj Sara kêsôm naŋ, ɣanô êsa gebe sêsam nêm wakucnêŋ ɣaê sêndaŋguc Isaknê ɣaêgeŋ.

¹³ Ma aê janjôm sakiŋwagaonê latunê wakuc têtu laum kapôeŋ teŋ amboac tonanj, gebe ej kêsa anja aômnêm.”

¹⁴ Tec Abraham gêdi gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ ma kékôc polom to bu kêsêp bôc ɣaôlic ma kékêŋ gêdêŋ Hagar gêōc gêwiŋ ɣapalê ma kêsakiŋ ej gêja. Ma ej jakêlêsa gêmoa gamêŋ sawa anja Ber-Seba.

¹⁵ Gêdêŋ tanj bu kêpa anja bôc ɣaôlic naŋ, ej gêwi ɣapalê siŋ gêc gamêŋ dani.

¹⁶ Ma ej jagêngôŋ sic anja ɣasawa kêtôm ɣac talamja êpê nê sôb naêspêra ma taê gêjam gebe “Aê jalic ɣapalê êmac êndu êndêŋ aê matocanô atom.” Ej gêngôŋ kêkanôŋ ej ma ɣapalê awa kêtaŋ.

¹⁷ Anôtô gêŋô ɣapalê kêtaŋ ma Anôtônê anja awa gêjac Hagar anja undambê ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Asagenj gêgôm aôm, Hagar. Ôtêc taôm atom gebe Anôtô gêŋô ɣapalê awa anja gamêŋ naŋ

¹⁸ Ôndi sa, ôsip ej sa ma ôkôc ej ɣajaŋa gebe aê gabe jakêŋ ej êtu laum kapôeŋ teŋ.”

¹⁹ Go Anôtô gêgôm ej mata gêlac e gêlic bumata teŋ ma ej jakêkati bu kêsêp bôc ɣaôlic ma kékêŋ gêdêŋ ɣapalê gêñom.

²⁰ Ma Anôtô gêwiŋ ɣapalê ma ej kêtû kapôeŋ. Ej gêmoa gamêŋ sawa ma kêpê talam lêma kata sec.

²¹ Ej gêmoa gamêŋ sawa Paran ma têna kékôc ênê awê teŋ anja gamêŋ Aiguptu.

Abraham agêc Abimelek sêmoatin poac gêdêŋ tauŋ

22 Gêdêñ ñasawa tonaj Abimelek agêc nê siñwaganêñ ñac ñamataña Pikol sêsmôñ gêdêñ Abraham gebe “Anôtô gêwiñ aôm to nêm kôm samob.

23 Kétu tonajna tec galoc ôtôc lêmam êndêñ Anôtô matocanô jalic gebe ôngôm aê to ñoc wakuc me wakucnêñ wakuc sec atom. Aê kamoasiñ aôm, amboac tonaj ôjô moasinq tonaj êndêñ aê to êndêñ gamêñ, tañ mëngômoa ñac jabañgeñ nañ.”

24 Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gabe jatôc lemoc.”

25 Ma Abraham kêtôc biñ Abimelek kétu bumata teñ, tañ Abimeleknê sakijwaga sêjanjo su nañja.

26 Ma Abimelek kêsôm gebe “Aê gajam kauc lau, tañ sêgôm gêñ tonaj. Aôm kôsôm biñ teñ gêdêñ aê atom, ma aê ganjô biñ teñ atom e mëngêdêñ galoc.”

27 Tec Abraham kékôc domba to bulimakao ma kékêñ gêdêñ Abimelek ma ñac lu sêmoatiñ poac teñ gêdêñ tauñ.

28 Go Abraham kékêñ domba ñalatu 7 sêkô tauñja

29 tec Abimelek kétu kênac Abraham gebe “Domba ñalatu 7, tañ kôkêñ sêkô tauñja nañ, ñam amboac ondoc.”

30 Eñ kêsôm gebe “Ôkôc domba ñalatu 7 tonaj su aنجa lemoc ec têtu ñabelo êndêñ aôm ôjala gebe aê tauc tec kakwê bumata tau.”

31 Kétu tonajna sêsam gamêñ tonaj gebe Ber-Seba gebe êsêagêc lulu têtôc lemeñ.

32 Êsêagêc sêmoatiñ poac aنجa Ber-Seba su, go Abimelek agêc Pikol, ênê siñwaganêñ ñac ñamataña, dêdi ma sêmu sêja Pilistinêñ gamêñ kêtiam.

33 Mago Abraham kêsê ka gamêñ sawanya teñ ñaê gebe tamarisk aنجa Ber-Seba ma awa gêjac Apômtau Anôtô teñgeñ nê ñaê.

34 Ma Abraham gêmoa Pilistinêñ gamêñ ñasawa ec ñêngëñ. * †

22

Anôtô kêtatu Abraham gebe êkêñ Isak êtu da

1 Gêñ samob tonaj su acgom, go Anôtô kêsaê Abraham ma awa gêjac eñ gebe “Abraham.” Ma eñ kêsôm gebe “Aê tec gamoa.”

2 Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôkôc nêm latôm tagen Isak, tañ têmtac gêwiñ eñ nañ, ma ôna gamêñ Moria. Aنجa ônê ôkêñ eñ êtu daja aنجa lôc teñ ñatêpôe tañ gebe jatôc êndêñ aôm nañ.”

3 Tec Abraham gêdi gêdêñ bêbêc kanucgeñ kékôc nê dorki mëngêpô ômbiñkap kêsêp. Eñ kékôc sakijwaga wakuc luagêc sêwiñ êsêagêc latu Isak. Eñ gêga ka kêtua dajaña ma gêdi gêja gamêñ, tañ Anôtô kêsôm ñabij gêdêñ eñ nañ.

4 Gêdêñ bêc kêtua têlêacña Abraham gêôc mataanô sa ma gêlic gamêñ tau gêc jaêcgeñ.

5 Go Abraham kêsôm gêdêñ nê sakijwagaagêc gebe “Amoa tonec awiñ dorki. Aêagêc ñapalê ana ônê. Ateñ mec su acgom, go amu amêñ êtiäm.”

6 Ma Abraham kékêñ ka dajaña gêdêñ latu Isak gêôc. Ma eñ tau gegeñ ja ma kêmêgôm bôjañ. Ma agêc sêselêñ sêwiñ tauñ sêja.

7 Ma Isak awa gêjac tama Abraham gebe “Tamoc.” Ma eñ kêsôm gebe “Latucenec, aê tec gamoa.” Ma eñ kêsôm gebe “Ja to ka tec gêc, mago domba dajaña gêmoa ondoc.”

* **21:34:** Alic 17:19; Isak ñam gebe Eñ kêômac. † **21:34:** Ber-Seba ñam gebe Bumatata têtôc lemeñja.

⁸ Ma Abraham kêsôm gebe “Latucenec, Anôtô tau oc ênsuŋ domba dajaŋa.” Ma agêc sésêlêj sêwiŋ tauŋ séja.

⁹ Agêc sêô lasê gamêj, taŋ Anôtô kêsôm ɣabiŋ gêdêj eŋ naŋ, ma Abraham gêboा altar sa ma gêjac pac ka. Go gêsô latu Isak tōŋ ma ketoc eŋ gêsač altar topac ɣaô.

¹⁰ Go Abraham kêmêtôc lêma gebe êkôc bôjaŋ ma êmbuc latu.

¹¹ Mago Apômtaunê aŋela gêmôć eŋ aŋga undambê ma kêsôm gebe “Abraham, Abraham.” Ma eŋ gêlôc gebe “Aê tec gamoa.”

¹² Ma eŋ kêsôm gebe “Lêmam êndêj ɣapalê atom ma ôŋgôm gêŋ teŋ êndêj eŋ atom, gebe aê galic aôm kôtêc Anôtô ma kôgamiŋ nêm latôm tageŋ gêdêj aê atom.”

¹³ Ma Abraham gêôc mataanô sa e gêlic domba kapoac teŋ kêkô en demôēmu ɣajabo gêjac kêsô odani. Tec Abraham gêja ma kêkôc domba kapoac jakêkêj kêtua daja gêjô latu su.

¹⁴ Abraham kêsam gamêj tonaj ɣaâ gebe “Apômtau gebe ênam sa êndêj ɣanoc,” amboac sêšom-sêšom e méngeđêŋ galoc gebe “Aŋga lôc Apômtau gebe ênam sa êndêj ɣanocŋa.”

¹⁵ Go Apômtaunê aŋela gêmôć Abraham aŋga undambê kêtua dim luagêcna

¹⁶ ma kêsôm gebe “Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gôgôm tonaj ma kôgamiŋ nêm latôm naŋ atom, tec katôc lemoc kêpi tauc gebe

¹⁷ janam mec aôm biŋjanôgen, ma nêm wakuc têtu taêsam têtôm utitalata umboŋ ɣabalbuŋa to têtôm gaŋac gwêcŋa. Ma nêŋ ɣacionêŋ malac ɣasacgêđô êtu nêm wakucnêŋ.

¹⁸ Ma êtu nêm wakucŋa laum nomŋa samob têtap moasiŋ sa kêtua taŋam wamu aeña.”

¹⁹ Amboac tonaj Abraham gêmu gêdêj nê sakiŋwagaagêc gêja ma ac dêdi sêwiŋ tauŋ séja Ber-Seba. Ma Abraham gêŋgôŋ Ber-Seba kêtua têlê.

Nahorné wakuc

²⁰ Gêŋ samob tonaj su acgom, go biŋ gêdêj Abraham gebe “Gôlicgac, Milka kêkôc gôlôac amboac tonaj kêtua lasim Nahorŋa.”

²¹ ɣacsêga Us agêc lasi Bus ma Kemuel, taŋ kêtua Aram tama

²² ma Kesed, Haso, Pildas, Jidlap to Betuel

²³ Betuel kêtua Rebeka tama. Lau 8 tonaj Milka kêkôc gêdêj Abraham lasi Nahor.

²⁴ Ma Milka anao, nê ɣaâ gebe Reuma, kêkôc Teba, Gaham, Tahas to Maka.

23

Sara gêmac êndu. Abraham gêjam ôli sêô

¹ Sara gêmoa e nê jala kêtua 127. Saranê jala tau tonaj.

² Ma Sara gêmac êndu aŋga Kiriat-Arba (ɣaâ teŋ gebe Hebron) aŋga gamêj Kanaan. Ma Abraham kêsô gebe êpuc tanjiboa sa ma êtaŋ êtu Saranya.

³ Su, go Abraham gêdi gêwi nê ɣacmatê siŋ ma kêsôm gêdêj lau gamêj Hetja gebe

⁴ “Aê ɣac jaba to ɣac ɣasawaŋa méngeŋgôŋ gawiŋ amac. Akêj nêm gamêj teŋ êndêj aê jawê kainj êtu gamêj sêôŋa gebe jansuŋ ɣoc ɣacmatê ênêc.”

⁵ Lau gamêj Hetja sêjô Abraham awa gebe

⁶ “O apômtau, ôkêj taŋam ma biŋ. Aôm gômoa gôwiŋ aêac amboac kasêga towae teŋ. Ônsuŋ nêm ɣacmatê êsêp ma sêô ɣajamanô tau. Aêacma ɣac teŋ

êngamiŋ nê sêô êndêŋ aôm me êkô aôm auc êtu ônsuŋ nêm ɣacmatê êsêp̄ja atom."

⁷ Abraham gêdi ma gewec gêdêŋ lau gamêŋ Hetŋa, taŋ têtu gamêŋ ɣatau naŋ.

⁸ Ma en kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Amac embe alic êtôm gebe jansuŋ ɣoc ɣacmatê ênêc, go akêŋ taŋem ɣoc biŋ ma aten Sohar latu Epron ajô aê su

⁹ gebe êkêŋ pocgêsuŋ Mak-Pela, taŋ kêtû ênê gêŋ naŋ, êndêŋ aê. Gêsuŋ tau gêc kêsi ênê kôm ɣamadiŋ. Aê jakêŋ ɣaoli samucgeŋ êndêŋ en jakô amac laŋjômnêmja ma en êkêŋ êtu aênoç gêŋ êtu jansuŋ ɣacmatê sêšep̄ja."

¹⁰ Mago Epron tau gêngôŋ gêwiŋ lau gamêŋ Hetŋa ma ɣac Hetŋa Epron gêjô Abraham awa e lau Hetŋa taŋ sêmêŋ sêŋgôŋ malac ɣasacgêdô naŋ samob sêŋô ma kêsôm gebe

¹¹ "O apômtau, masianô. Ôŋô ɣoc biŋ. Aê jakêŋ kôm to jakêŋ ɣapocgêsuŋ, taŋ gêc kôm tau naŋ, ɣaômageŋ êndêŋ aôm. Aê kakô ɣoc lau laŋjôjnêmja, tec jakêŋ gêŋ tau ɣaômageŋ êndêŋ aôm. Ônsuŋ nêm ɣacmatêmaŋ."

¹² Go Abraham gewec gêdêŋ gamêŋ ɣatau.

¹³ Ma en kêsôm gêdêŋ Epron e gamêŋ ɣatau sêŋô sêwiŋ gebe "Aê jateŋ aôm gebe ôkêŋ taŋam aê. Aê jakêŋ kôm ɣaoli êndêŋ aôm. Ôkôc ɣaoli aŋga aê lemoc gebe jansuŋ ɣoc ɣacmatê aŋga tonan̄."

¹⁴ Epron gêjô Abraham awa gebe

¹⁵ "O apômtau, ôŋô ɣoc biŋ. Aêagêc tasôm biŋ taêsam êpi gamêŋ, taŋ ɣaoli amboac dôŋ silberŋa 400gen naŋ, êtu aŋen̄ja. Ônsuŋ nêm ɣacmatêmaŋ."

¹⁶ Abraham gêlôc gêdêŋ Epron. Ma Abraham gêjam dôŋ silber gêdêŋ Epron, taŋ en kêsam lau gamêŋ Hetŋa sêŋô naŋ, dôŋ silberŋa 400. En gêjam dôŋ kêtôm lau-têtu-ğênywaga sêjam dôŋ gêdêŋ tauŋ.

¹⁷ Amboac tonan̄ Epronñê kôm Mak-Pela, taŋ gêc Mamre ɣagamêŋ gêmu oc kêpiŋa naŋ, kôm to ɣapocgêsuŋ ma gênkain, taŋ kêkô kôm ɣagamêŋ samucgeŋ auc naŋ,

¹⁸ kêtû Abrahamnê. Lau gamêŋ Hetŋa samob, taŋ sêô lasê ênê malac ɣasacgêdô naŋ, sêlic.

¹⁹ Su, go Abraham kêsuŋ nê awê Sara kêsêp̄ pocgêsuŋ, taŋ gêc kôm Mak-Pela naŋ, gêc Mamre (ɣaâ teŋ gebe Hebron) ɣagamêŋ oc kêpiŋa aŋga gamêŋ Kanaan.

²⁰ Lau gamêŋ Hetŋa sêkêŋ kôm to ɣapocgêsuŋ tonan̄ kêtû Abrahamnê gêŋ gebe ênsuŋ ɣacmatê sêšep̄ja. * sacgêdô gêc intênađeŋsuŋ. Gamêŋ tonan̄ kêtû êsêacnêŋ maleŋ sêkac saŋa.

24

Isaknê miŋ gêjam awêŋa

¹ Abraham kêtû ɣamalacanô sugac ma nê jala kêtû taêsam. Ma Apômtau gêjam mec Abrahamnê gêŋ samob.

² Ma Abraham kêsôm gêdêŋ nê sakinwaga ɣamataŋa, taŋ gejob ênê gêŋ samob naŋ, gebe "Ôkêŋ lêmam êsô lambic

³ ma ôtôc lêmam êndêŋ Apômtau, taŋ kêtû undambê to nom ɣaAnôtô naŋ, gebe ôkêŋ awê teŋ êndêŋ latuc aŋga lau gamêŋ Kanaanja, taŋ gamoä êsêac ɣaluŋ naŋ, nêŋ ɣapaléonêŋ atom.

⁴ Aôm ôna ɣoc malacmôkê ôndêŋ ɣoc lau naôkôc latuc Isak nê awê teŋ aŋga ônê."

* 23:20: Lau ɣanô sêboa tuŋbom kêgi nêŋ malac auc. Sêmasaj

5 Ma sakinwaga kêsôm gêdêj en gebe “Amboac ondoc, awê tau embe endec ma êndaŋguc aê êmêj gamêj tonec atom, go jakôc latôm êmu êna gamêj, tan aôm gôwi siŋ naŋ, me.”

6 Abraham kêsôm gêdêj en gebe “Ôlic taôm, ôkêj latuc êna ônê atom.

7 Apômtau, Anôtô undambêja, tanj gêwê aê anja tamocnê andu ma anja ñoc gôlôacnêj gamêj naŋ, gêjam biŋgalôm gêwiŋ aê ma kêtôc lêma gebe Aê gabe jakêj gamêj tonec êndêj nêm wakuc. Enj oc êsakiŋ nê anjela êmuŋ aôm ma aôm ôkôc latucnê awê teŋ anja ônê.

8 Mago awê tau embe endec ma êndaŋguc aôm atom, go biŋ, tanj ôtôc lêmam naŋ ênêcja. Mago ôkêj latuc êmu êna ônê êtiám atom.”

9 Go sakinwaga kékêj lêma kêsô nê ñatau Abraham lambi ma kêtôc lêma gebe êngôm ênê biŋ ñanô ñsa.

10 Go sakinwaga kékôc nê ñataunê kamele 10 to nê ñataunê gêlôj ma awa tokaiŋ-tokaiŋ ma gêdi gêja. Enj kêsêlêj gêja Mesopotamia e gêô lasê Nahornê malac.

11 Enj kékêj kamele sêlwaŋ tauŋ anja bumaŋ, tanj kêpoac malac ñagala naŋ, gêdêj kêtula, gêdêj têm, tanj lauo sêsa gebe têtê buŋa.

12 Ma enj kêsôm gebe “O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, aê jaten aôm gebe ôlôc gebe jatap kôm ñanô sa ma ôwaka nêm têmtac gêwiŋ ñoc ñatau Abraham ja sa.

13 Ôlic acgom, aê mëŋkakô bumata ñatali ma malacm latuŋio oc sêsa mëjtêté.

14 Napalêo, tanj jasôm biŋ êndêj en gebe ‘Ôlêwaŋ ku gebe mëŋjanôm bu’ naŋ, embe êsôm gebe ‘Wacônôm ma jakéj bu êndêj nêm kamele sênôm amboac tonanjeŋ,’ naŋ jajala gebe tecenec aôm kôjaliŋ sa kêtû nêm ñacsakiŋ Isaknja. Biŋ tonaj étu ñabelo êndêj aê e jajala gebe kôwaka têmtac gêwiŋ ñoc ñatauŋa sa.”

15 Enj kêsôm biŋ gêmoa, tec Rebeka kêsa gêôc nê ku buŋa. Enj Betuel, tan Abraham lasi Nahor nê awê Milka kékôc naŋ, latuo enj.

16 Napalêo tau laŋô ñajamanô, enj awêtakij teŋ, naŋ kêtap ñac teŋ sa atom tagenj. Enj kêsêp bumata jakêtê bu su ma kêpi gêmêj.

17 Go sakinwaga kéléti gebe épuc enj tôngtôj ma kêsôm gebe “Aê gabe jaten aôm ôkêj bu ñagec mëŋjanôm anja nêm ku.”

18 Enj kêsôm gebe “Ñoc ñatau, ônômmaj.” Ma seben kêlêwaŋ ku kêsêp lêma ma kékêj bu gêdêj enj gênôm.

19 Kékêj bu gêdêj enj gênôm, go kêsôm gebe “Aê jatê bu mëŋjakêj êndêj nêm kamele sênôm e êôc êséac tông éwinj.”

20 Amboac tonaj enj kékêc bu kêsêp bôcnêj suc kêtê-kêtê bu gêja gêmu mëŋkékêj gêdêj kamele samob sênôm.

21 Ma ñac tau kêsala enj ñabiŋmêgeŋ gebe êjala Apômtau oc gêjam gôliŋ ênê lêj me masi.

22 Kamele sênôm bu e kêtôm, go ñac kékôc gêlôj goldŋa teŋ, gold tau ñawapac kêtôm gold ñadôj ñamakeŋ ma joc luagêc, tanj ñawapac kêtôm gold ñadôj 10ŋa

23 ma kêsôm gebe “Asanê latuo aôm. Ôsôm acgom, ñasawa gêc tamamnê andu êtôm aêac anêcja me masi.”

24 Enj gêjô en awa gebe “Milka agêc Nahor latuŋi Betuel latuo aê.”

25 Ma kêsôm biŋ ñagêdô gêdêj enj gêwiŋ gebe “Oba to gêgwanj taêsam tê gêc to gamêj kêtôm gebe anêcja tê gêc.”

26 Ñac tau gewec ma awa gêôc Apômtau

27 e kêsôm gebe “Aê jalambiq Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, tañ kégamiñ nê tétac gêwiñ to biñ ñaqenj gêdêñ ñoc ñatau atom. Ma Apômtau gêwê aê katôgenj gadêñ ñoc ñataunê lasitêwainenj andu.”

28 Ma ñapaléo kélêti jagéjac miñ biñ tonaj gêdêñ tênanê lau.

29 Rebekanê luñac teñ gêmoa, ênê ñaê gebe Laban. Ma Laban kélêti gêja bumata gêdêñ ñac tau.

30 En gêlic gêlôñ to joc, tañ luo kêka nañ, ma gêñô biñ, luo kêsôm gebe Ñac tau kêsôm biñ amboac tonec gêdêñ aê. Tec en kélêti gêdêñ ñac tau gêja ma kêtap en sa kékô bumata gêwiñ nê kamele.

31 Ma en kêsôm gebe “O ñatau, tañ Apômtau gêjam mec nañ, kôkô awê kêtua sasagenña. Ôsô ômôññmañ, aê kamasañ andu su to gamenj kêtukamelenja.”

32 Amboac tonaj ñac tau kêsô andu gêja ma Laban kékôk kamelenenj waba su ma kékêñ oba to gêgwanj gêdêñ kamele. Go kékôk bu gebe Abrahamnê sakijwaga to nê lau sêkwasiñ enkaij êsêpja,

33 go sêkêñ gêñ taninjña gêdêñ sakijwaga gebe ênij. Mago kêsôm gebe” Aê janinj gêñ teñ atom, aê jawa ñoc biñ sa êmuñ acgom.” Laban kêsôm gebe “Amboac tonaj ôsômماñ.”

34 Tec en gêwa tau sa gebe “Abrahamnê sakijwaga aê.

35 Apômtau gêjam mec ñoc ñatau ñanôgeñ e kêtukapôñj. En kékêñ domba to bulimakao ma silber to gold ma sakijwagao to ñac ma kamele to donki gêdêñ en.

36 Ma ñoc ñataunê awê Sara nê jala kêtua taësam su ma kékôk latu teñ ma ñoc ñatau kékêñ gêylênsêñ samob gêdêñ en gêwê kaij.

37 Ma en kêsôm gêdêñ aê gebe jatôc lemoc ma kêsôm gebe ‘Aôm ôkôk latucnê awê teñ anga lau Kanaanja, tañ aê gamoa nêñ gamenj nañ, latujionenj atom,

38 aôm ôndêñ tamocnê andu to ñoc lasitêwai ôna ma ôkôk latucnê awê teñ anga ônê.’

39 Aê kasôm gêdêñ ñoc ñatau gebe ‘Awê embe êndanjuc aê atom, go amboac ondoc.’

40 Tec en kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Apômtau, tañ kasêlêñ gamoa en lañônêm nañ, êsakinj nê arjela êwiñ aôm to ênam gôliñ nêm lêñ e aôm ôkôk latucnê awê anga ñoc launenj to anga tamocnê andu.

41 Embe ô lasê ñoc lasitêwai ma êsêac sêkêñ awê êndêñ aôm atom, go biñ, tañ kôtôc lêmam nañ ênêcja.’

42 “Ocsalô aê gaô lasê bumata ma kasôm gebe ‘O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô aôm, galoc ônam gôliñ ñoc lêñ, tec kasa nec.

43 Ôlic aê, galoc kakô bumata. Ñapaléo, nañ êsa êmêñ gebe êtê bu ma jasôm biñ êndêñ en gebe “Aê jateñ aôm ôkêñ bu ñagec anga nêm ku ménjanôm,”

44 ma embe êsôm êndêñ aê gebe “Ônômماñ, ma aê gabe jatê êndêñ nêm kamele amboac tonaj,” nañ awê tecenañ êtu awê tañ Apômtau kêjaliñ en sa kêtua ñoc ñataunê latuña.’

45 “Aê taêc gêjam biñ tonaj gêbacnê su atomgenj, tec Rebeka kêsa gêmey gêôc nê ku jakêsep bumata ma kêtê bu. Ma aê kasôm gêdêñ en gebe ‘Ôkêñ bu ménjanôm.’

46 En seben kélêwanj ku su ma kêsôm gebe ‘Ônômماñ, ma aê gabe jakêñ bu êndêñ nêm kamele sénôm amboac tonanjenj.’ Tec aê ganôm ma en kékêñ bu gêdêñ kamele sénôm amboac tonaj.

47 Go aê katu kênac eŋ gebe' Aôm asanê latuo.' Eŋ kêsôm gebe 'Nahor latu Betuel, taŋ Milka kékôc eŋ naŋ, latuo aê.' Tec aê kakêŋ gêlôn geŋ kaleŋ eŋ lususun ma kakêŋ joc eŋ kêka.

48 Go aê gawec ma aoc gêôc Apômtau ma kalambiŋ Apômtau, ŋoc ŋatau Abraham né Anôtô, taŋ gêwê aê kasa intêna solop e katap ŋoc ŋataunê lasinê latuo sa kêtû ênê latuŋa.

49 Ma galoc amac embe têmtac êwiŋ ŋoc ŋatau ma atoc eŋ sa, go asôm ŋawae êndêŋ aê. Embe masi, go asôm amboac tonanjen, ec jajala gebe anô ê aê me gasê ô aê."

50 Go Laban agêc Betuel sêjô eŋ awa gebe "Biŋ tonan gêmêŋ aŋga Apômtaunê. Aêac atôm gebe asôm biŋ ŋajam me sec teŋ êndêŋ aôm atom.

51 Gôlicgac, Rebeka kékô aôm laŋjômnêm, ôkôc eŋ ôna ma ôkêŋ eŋ êtu nêm ŋataunê latunê awê êtôm Apômtau kêsôm."

52 Gêdêŋ taŋ Abrahamnê sakinjwaga gêŋô biŋ tonan naŋ, eŋ gêu tau gêdêŋ Apômtau.

53 Ma sakinjwaga kékôc gêlôn silber to gold ma ŋakwê jakêkêŋ gêdêŋ Rebeka. Ma kékêŋ gêŋ mata êjamgeŋ gêdêŋ luŋac to têna amboac tonanjen.

54 Ma eŋ to nê lau, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, seŋ to sênôm gêŋ ma gêdêŋ gêbêc tonan sêc sêwiŋ êsêac. Ŋageleŋ êsêac dêdi sa ma eŋ kêsôm gebe "Asakiŋ aê jamu jandêŋ ŋoc ŋatau jana."

55 Mago têna agêc lu sêsôm gebe "Ôlôc gebe ŋapalêo êmoa êwiŋ aêac bêc ŋagêdô amboac bêc 10 su, go aêc ana."

56 Tagen eŋ kêsôm gebe "Akôc aê tôŋ atom gebe Apômtau gêjam gôlinj ŋoc lêŋ. Asakiŋ aê, gebe jaêc jamu jandêŋ ŋoc ŋatau jana."

57 Êsêac sêsôm gebe "Aêac amôc ŋapalêo to atu kênac eŋ tau."

58 Ma êsêac sêmôc Rebeka ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Aôm gobe ôwiŋ ŋac tonec me masi." Eŋ kêsôm gebe "Aê gabe jawiŋ."

59 Tec êsêac sêkêŋ luŋio agêc ênê jaomwagao to Abrahamnê sakinjwaga to nê lau sêja.

60 Ma êsêac sêjam mec Rebeka ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe "O awêenec, ôtu lau taêsam tenenj ma lau, taŋ sêkêŋ kisa nêm wakuc naŋ, nêŋ malac êtu nêm wakucnêŋ."

61 Go Rebeka to nê sakinjwagao dêdi ma sêpi kamele ma têdaguc ŋac tau sêja. Amboac tonan sakinjwaga kékôc Rebeka ma gêc gêja.

62 Ma Isak gêja gamêŋ, taŋ bumata Ber-Lahai-Roi kêpoac naŋ, jagêŋgôy gamêŋ Negeb.

63 Gêdêŋ kêtula teŋ Isak kêsêlêŋ gêmoa kôm ŋalêlôm gebe taê ênam nê biŋ ŋagêdô e gêôc mataanô sa ma gêlic kamele sêmêŋ.

64 Ma Rebeka gêôc mataanô sa ma gêlic Isak. Tec kêsêp aŋga kamele

65 ma kêsôm gêdêŋ sakinjwaga gebe "Asa tê kêpuc aêac tôŋtôŋ nê." Sakinjwaga gêjô eŋ awa gebe "Noc ŋatau tau tôŋnê." Tec eŋ kékôc nê obo ma kêgêduc tau.

66 Ma sakinjwaga gêjac miŋ biŋ samob, taŋ gêgôm naŋ, gêdêŋ Isak.

67 Go Isak gêwê Rebeka kêô têna Sara né becobo gêja ma kékôc eŋ kêtû ênê awê ma têtaç gêwiŋ eŋ. Isak têna gêmac êndu, mago biŋ tonan gêjam malô ênê ŋalêlôm. * tonan.

* **24:67:** Lau ŋjanô nêŋ mêtê sêsôm biŋ êtu tôŋnja teŋ

25

Abrahamnê wakuc, taŋ Ketura kēkōc

1 Abraham gêjam awê ten, ênê ɳaê gebe Ketura.

2 En kêkôc Simran, Joksan, Medan, Midian, Isbak to Sua.

3 Joksan kêka Seba agêc Dedan lasê. Dedan latui lau Asurim to Letusim ma Leumim.

4 Midian latui tonec Epa, Eper, Hanok, Abida to Elda. Lau samob tonaj ɳai têtu Keturanê gôlôac.

5 Ma Abraham gêwi nê gêj samob siŋ gêdêj Isak.

6 Mago Abraham kêkêj awamata gêdêj nê lauo ɳagêdô nêj gôlôac ma kêsakiŋ ȳsâc sêja gamêj oc kêpiŋa sêmoa jaēc latu Isak. Biŋ tonaj en gêgôm gêdêj gêmoa mata jaligen.

Abraham gêmac êndu to sêsuŋ en

7 Abrahamnê bêc to jala gêmoaŋa kêtôm jala 175.

8 Ma katu gêwi Abraham siŋ ma gêmac êndu. Abraham gêboa nê jala sa têtu taēsam ma kêtu ɳamalac su e kësaē gebe kêtôm enjag. Tec Apômtau kêkalem en jagêwiŋ nê lau, taŋ sêmac sêmuŋ en naŋ.

9 Latuagêc Isak agêc Ismael sêsuŋ en kêsêp pocgêsuŋ Mak-Pela, taŋ gêc ɳac gamêj Hetja Sohar latu Epronnnê kôm gêc Mamre ɳagamêj oc kêpiŋa naŋ.

10 Kôm tonaj Abraham gêjam ôli su aŋga lau gamêj Hetja nêj. Aŋga ônê sêsuŋ Abraham gêc gêwiŋ nê awê Sara.

11 Abraham gêmac êndu ma Anôtô gêjam mec latu Isak. Isak tec gêmoa bumata Ber-Lahai-Roi ɳagala.

Ismaelnê wakuc

12 Saranê sakiŋwagaŋ Aiguptuo Hagar latu Ismael, taŋ Abraham kêka en lasê naŋ, nê wakuc tonec.

13 Ismael latu i nêj ɳaê tonec. Ac têdênaŋ ɳaê kêtôm teneŋi kêkôc ȳsâcna. Ismaelnê ɳacsêga Nebajot ma Kedar, Adbel, Mibsam,

14 Misma, Duma, Masa,

15 Hadad, Tema, Jetur, Napis to Kedema.

16 Ismael latui tau tonaj ma ȳsâcnêj ɳaê tau kêtôm nêj malac to gamêj sêngôŋya. Kasêga 12 têtôm nêj gôlôacmôkê.

17 Ismaelnê jala gêmoa nomna tonec gebe 137. Katu gêwi en siŋ ma gêmac êndu jagêwiŋ nê lau.

18 Nê wakuc sêngôŋ gamêj Hawila to Sur, taŋ gêc kêkanôj Aiguptu gêmu kêsô Asuriaŋa naŋ ɳasawa. Ac sêngôŋ sêwiŋ tawaŋ atom.

Esau agêc Jakob nêj biŋ

19 Abraham latu Isak nê wakuc tau tonec. Isak tama Abraham.

20 Isaknê jala kêtô 40, go gêjam Rebeka kêtô ênê awê. Rebeka en ɳac Aram ɳa aŋga Mesopotamia Betuel latuo, ɳac Aramna Laban nê luo.

21 Ma Isak keteŋ mec gêdêj Apômtau kêtô nê awêŋa gebe en awê kapoac ten. Apômtau kêkêj taŋa ênê mec e ênê awê Rebeka taê.

22 Ôliŋbôm sêmônjan tauŋ sêmoa en têtaclêlôm ma en kêsôm gebe “Embe amboac tonaj, naŋ jamoa êtu asageŋja.” Tec gêja gebe êtu kênac Apômtau.

23 Ma Apômtau kêsôm gêdêj en gebe

“Gôlôacmôkê luagêc sêmoa aôm têmtaclêlôm
ma aôm ôkôc laum luagêc,

mago sêwa tauŋ êkôc.

Tenj toôliwalô êlêlêc teŋ su

ma ḷacsêga ênam sakiŋ ḷacsauŋ.”

²⁴ Gêdêŋ ḷanoc êkôc ḷapalêŋa, tec kékôc ôlinjbôm.

²⁵ Nac ḷamata, taŋ kêsa naŋ, kokoc ma ôlilu amuc-amuc, tec sê ênê ḷaê gebe Esau.

²⁶ Go lasi kêsa ma lêma kékôc Esau agêbi tôŋ, tec sêsam eŋ gebe Jakob. Isaknê jala kêtua 60, tec tenenj kékôc êsêagêc.

²⁷ Napalê têtu kapôhêŋ ma Esau kêtua ḷac lêma gwadaŋa, taŋ kêpê talam lêma kata gêjac laoc gamêŋgeŋ. Ma Jakob kêtua ḷac wapac to ḷanjêŋ, taŋ gêŋgôŋ becobo.

²⁸ Isak têtac gêwiŋ Esau gebe eŋ genj gwada gêjac ḷawae. Mago Rebeka têtac gêwiŋ Jakob.

²⁹ Gêdêŋ ḷasawa teŋ Jakob geno gabab ma Esau aŋga kôm gêmêŋ totêkwa gêbacgeŋ

³⁰ ma Esau kêsôm gêdêŋ Jakob gebe “Ôkêŋ gêŋ kokoc tonaj sebeŋ êndêŋ aê mêmjaniŋ gebe aê tekoc gêbâc.” Kêtua tonanja sêsam eŋ gebe Edom.

³¹ Mago Jakob kêsôm gebe” Ôkêŋ nêm gêŋlênsêm ḷacsêgaŋa êndêŋ aê jawê kaiŋ acgom.”

³² Esau kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê oc jamac êndu. Gêŋlênsêm ḷacsêgaŋa ênam aê sa amboac ondoc.”

³³ Jakob kêsôm gebe “Ôtôc lêmam êmuŋ acgom.” Ma eŋ kêtôc lêma ma kékêŋ nê gêŋlênsêm ḷacsêgaŋa gêdêŋ Jakob gêwê kaiŋ.

³⁴ Go Jakob kékêŋ polom to gabab gêdêŋ eŋ. Ma eŋ genj to gêñom gêŋ su, go gêdi ma gêc gêja. Tec Esau gêlic gêŋlênsêm ḷacsêgaŋa amboac gêŋ ḷaôma. *

26

Isak gêmoa gamêŋ Gerar to Ber-Seba

¹ Ma tóbôm teŋ kêsa aŋga gamêŋ tonaj. Tóbôm, taŋ kêsa gêdêŋ Abrahamnê têm naŋ, teŋ. Ma Isak gêdêŋ Pilistinêŋ kiŋ Abimelek gêja Gerar.

² Ma Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ eŋ ma kêsôm gebe “Ôsêp Aiguptu ôna atom. Ômoa gamêŋ, taŋ jasôm ḷabiŋ êndêŋ aôm naŋgeŋ.

³ amoa gamêŋ tau amboac ḷac jaba ma aê gabe jawiŋ aôm to janam mec aôm. Aê gabe jakêŋ gamêŋ tonaj samob êndêŋ aôm to nêm wakuc ma gabe janjôm biŋ, taŋ katôc lemoc gêdêŋ tamam Abraham naŋ ḷanô ésa.

⁴ Aê gabe janjôm nêm wakuc têtu taêsam ḷanô lasê têtôm utitalata umbonjâ ma gabe jakêŋ gamêŋ samob tonaj ḷai êndêŋ nêm wakuc ma laum nomiŋa samob têtap nêm wakucnêŋ mec ḷamoasiŋ sa,

⁵ gebe Abraham taŋa wamu aê aoc ma kêmasaŋ ḷoc ḷagôliŋ to ḷoc biŋsu ma ḷoc biŋ to ḷoc jatu.”

⁶ Tec Isak gêmoa Gerar.

⁷ Gêdêŋ taŋ lau malac tonanja têtu kênac eŋ kêtua nê awêŋa naŋ, eŋ kêsôm gebe “Aê luco eŋ,” gebe eŋ kêtêc tau, tec kêsôm gebe “Aêŋoc awê eŋ” atom. Eŋ taâ gêjam gebe Moae lau gamêŋ tonecŋa sénac aê êndu êtu Rebekanja, gebe eŋ awê ḷajam.

⁸ En gêmoa gamêŋ tau ḷasawa ec balinj su, tec bêc teŋ Pilistinêŋ kiŋ Abimelek kêtuc kêniŋ kêsa katam sauŋ ma gêlic Isak kêtua samuc Rebeka.

* ^{25:34:} Edom ḷam gebe Kokoc.

⁹ Tec Abimelek gêmôêc Isak ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, en aômnêm awêgoc. Aôm kôsôm gebe aôm lômo en naq amboac ondoc.” Isak kêsôm gêdêj en gebe “Aê gaboc moae jamac êndu êtu enqa.”

10 Abimelek kêsôm gebe "Âom gôgôm aêac amboac ondoc. Aêñoc launêj tej embe êmoa êwin nêm awê, go aômnêm keso nqagêjô êtap aêac sa."

¹¹ Tec Abimelek gêjac biñsu lau samob gebe “Lau, taŋ sêmoasac nac tonec me
nê awê naŋ, sênaç êsêac êndu.”

¹² Ma Isak kêsê gêj kêsêp gamêj tonaq ma gêjam ñanô kêtêlêc ñêngêj su. Apômtau gêjam mec en.

¹³ tec nac tau kêtú nac tolêlôm ma nê awa kêtú kapôêñ e kêsalê en auc.

14 Ènê domba to bulimakao taêsam sêmoa ma sakinjwaga gwalékiñ. Pilisti sêlic e têntac sec.

¹⁵ Bumata samob, taŋ tamanē sakinjwaga sêkwé gêdêj tama Abraham nê têm nan, Pilisti sésuŋ auc ma sêké nom kêsép.

¹⁶ Ma Abimelek kêsôm gêdêñ Isak gebe “Ôec ôna gebe aôm kôtu ñaclai ñatau kôlêlêc aéac su.”

¹⁷ Amboac tonaj Isak gêwl gamêj ônê siŋ jagêjam bec ar̄ga gaboan Gerar ma gêngôñ tônê.

¹⁸ Ma Isak kēgawê bumata, taŋ sêkwê gêdêŋ tama Abraham nê têm naŋ sa kêtiam. Abraham gêmac êndu, tec Pilisti sêsuŋ bumata tonâŋ auc. Ma en gê ñaê, taŋ tama Abraham gê su naŋ sa kêtiam.

¹⁹ Mago gêdêñj tan Isaknê sakiñwaga sêkŵe bumata anga gaboañ e têtap bu sa nanj,

20 gejobwaga bôcña aنجa Gerar sêôm Isaknê gejobwaga bôcña gebe “Butonec aêacma.” Tec eñ kësam bumata tau gebe “Esek,” gebe êsêac sêôm eñ.

²¹ Ma èsêac sêkwê bumata teñ kêtiam ma sêôm tauñ kêtû bu tonanjña amboac tonanjeñ. Tec eñ kësam bumata tau gebe "Sitna."

²² Ma en gêwi gamêj tônê siŋ ma kêkwê bumata wakuc ten. Èséac sêṣôm taŋū kêtû bu tonanŋa atom, tec kêsam ḥaē gebe “Rehobot,” + ma kêsôm gebe “Galoc Apômtau kékéj ḥasawa gêdêr aéac gebe tatu taêsam anja gamêj tau.”

23 Anja ônê Isak jakêpi Ber-Seba.

²⁴ Ma Apômtau geoc tau lasê gêdêj en gêdêj gêbêc tonaj ma kêsôm gebe "Tamam Abraham nê Anôtô aê. Ôtêc taôm atom gebe aê jawij aôm ma gabe janam mec aôm to jakêj nêm wakuc têtu taésam kêtû Ɋoc sakiñwaga Abrahamña."

²⁵ Ma Isak gêboa altar teñ sa ma awa gêjac Apômtaunê ñaê, go gê becobo. Ma Isaknê sakinwaga sêkwê bumata teñ.

Isak agêc Abimelek sêmoatinj poac

26 Go Abimelek aŋga Gerar gêdêñ ej gêja. Nê ñac Ausat to nê sinjwaganêñ ñac ñamataña Pikol sêwin en.

²⁸ Èsèac sésôm gebe “Aéac alic gêc awégeñ gebe Apômtau gêwiñ aôm, tec taéñ gêiam gebe awin aôm ma tatôc lemen ma tamoatiñ poac èndêñ taun.

29 gebe aôm ôngôm aêac sec atom êtôm aêac amoasac aôm atom ma agôm aôm najaamgej e asakinj aôm tobiñmalôgej gôêc gômôêj. Apômtaunê mec kêpi aôm sugac.”

30 Tec Isak geno moasin gêdêñ êsêac sen to sêñôm.

31 Gêdêñ bêbêc kanucgeñ ac dêdi ma têtôc lemenj gêdêñ tauñ ma Isak kejon êsêac ma êsêac seboj tauñ tobiñmalôgeñ.

32 Gêdêñ bêc tonaj Isaknê sakijwaga dêdêñ ej sêja ma sêkêñ ñawae gêdêñ ej kêtû bumata, tañ sêkwê nañja, ma sésôm gêdêñ ej gebe "Aêac atap bu sa."

33 Ej kêsam bumata tau gebe "Siba," ñam gebe Tatôc lemenj. Kêtû tonanjña malac ñaê gebe Ber-Seba e méngegêdêñ galoc.

34 Esaunê jala kêtû 40 ma ej gêjam ñac gamêñ Hetña Beri nê latuo Judit to ñac Hetña Elon nê latuo Basemat fêtu ênê awê agêc.

35 Ma êsêagêc sêgôm Isak agêc Rebeka nêñ ñalêlôm ñawapac sec. * † ‡ §

27

Jakob gêjam gengeñ tamanê mec

1 Isak kêtû ñamalacanô ma mataanô kêtû waô e gêlic gamêñ kêtôm atom. Gêdêñ tonaj ej gêmôêc nê ñacsêga Esau ma kêsôm gêdêñ ej gebe "Latucenec." Ma ej gêjô ej awa gebe "Aê tec gamoa."

2 Ma ej kêsôm gebe "Gôlicgac me, aê katu ñamalacanô sugac ma gajam kauc ñoc bêc jamac ênduña.

3 Tec ôkôc nêm waba gwadaña, nêm talam to sôb naôtap gwada sa aنجa saleñ êtu aêňa

4 ma ômansaň gêñ tau êtôm aê têtac êwiñ, go ôkôc ménjaninj gebe janam mec aôm su acgom, go jamac êndu.

5 Ma Rebeka taňasunj gêjac biñ, tañ Isak kêsôm gêdêñ latu Esau nañ. Esau gêja saleñ kêtû êkôc gwadaña su acgom,

6 go Rebeka kêsôm gêdêñ latu Jakob gebe "Aê gañô tamam kêsôm biñ gêdêñ têwan Esau gebe

7 Ôkôc gwada êtu aêňa, ménjomansaň gêñ tau gebe janinj ma janam mec aôm êmuñ jakô Apômtau lanôñemña, go jamac êndu.

8 Kêtû tonanjña, latucenec, taňam wamu ñoc biñ, tec jajatu aôm nec.

9 Óna ôkôc noninj ñalatu kapoac luagêc aنجa ñatonj ménjamansaň tamamnê gêñ êtôm têtac êwiñ

10 ma ôkêñ êndêñ tamam êniñ gebe ênam mec aôm êmuñ, go êmac êndu.

11 Mago Jakob kêsôm gêdêñ têna Rebeka gebe "Aôm gôlic gebe teoc Esau ej ñac ôlilu amuc-amuc, mago aê ôlic selec.

12 Moae tamoc êmoasac aê e ênsaë gebe kasau ej ma êpuc boa aê êjô mec su."

13 Têna kêsôm gêdêñ ej gebe "Latucenec, biñ êpuc boa aômja êpi aê. Aôm taňam wamu ñoc biñ naôkôc gêñ tau ômôñey."

14 Tec ej gêja ma kêkôc gêñ luagêc jakêkêñ gêdêñ têna. Ma têna kêmasaň gêñ kêtôm tama têtac gêwin.

15 Go Rebeka kêkôc ñacsêga Esau nê ñakwê omña, tañ gêc tênanê andu nañ, ma kêkêñ gêdêñ ñac sauñ Jakob kêsô.

16 Ma kêkwa Jakob lêma to gêsutêkwa auc ña noninj ñaôlic.

17 Go kêkêñ gwada to polom, tañ ej kêmasaň nañ, kêsêp latu Jakob lêma.

18 Ma ej kêsôm gêdêñ tama jakêsôm gebe "Tamoc." Ma ej kêsôm gebe "Aê tec gamoa. Latucenec, aôm asa."

* **26:35:** Esek ñam gebe Kisa. † **26:35:** Sitna ñam gebe Siñ. ‡ **26:35:** + Rehobot ñam gebe Ñasawa.

§ **26:35:** Ber-Seba ñam gebe Bumatata têtôc lemenjña. Alic 21:31.

¹⁹ Jakob kêsôm gêdêj tama gebe “Nêm ɻacsêga Esau aê. Aê gagôm biŋ, taŋ kôsôm gêdêj aê naŋ, ɻanô kêsa. Galoc ôndi sa ma ôniŋ ɻoc gwada gebe ônam mec aê.”

²⁰ Mago Isak kêsôm gêdêj latu gebe “Latucenec, amboac ondoc, tec kôtap gwada sa sebenj.” Enj gêjô ej awa gebe “Nam gebe Apômtau, aômnêm Anôtô tau, kékêj gêdêj aê.” Go Isak kêsôm gêdêj Jakob gebe

²¹ “Latucenec, ômôêŋmaŋ, gebe jamoasac aôm e jajala gebe latuc Esau aôm biŋjanô me masi.”

²² Tec Jakob jakêsa tama Isak ɻagala. Enj kêmoasac ej ma kêsôm gebe “Awam kêtôm Jakob awa, mago lêmam kêtôm Esau lêma.”

²³ Ma ej kêjala ej atom gebe lêma amuc-amuc kêtôm têwa Esau lêma, tec gêjam mec ej.

²⁴ Enj kêsôm gebe “Aôm latuc Esau biŋjanô me masi.” Enj gêjô ej awa gebe “Aê tau tonec.”

²⁵ Go ej kêsôm gebe “Ôkêj gêj êndêj aê mênjaniŋ latucnê gwada ma janam mec aôm.” Tec ej kékêj gêj gêdêj ej genj ma kékêj wain gêdêj ej gênôm.

²⁶ Go tama Isak kêsôm gêdêj ej gebe “Latucenec, mênjôtu gasuc ma ôlêsôp aê.”

²⁷ Ma ej kêtu gasuc to kôlêsôp ej. Ma Isak gêju ênê ɻakwê ɻamalu ma gêjam mec ej to kêsôm gebe

“Gôlicgac me, latucnê ɻamalu

kêtôm kôm, taŋ Apômtau gêjam mec naŋ, ɻamalu gêjam saŋiŋ.

²⁸ Anôtô êkêj maniŋ umbonjña êsêlô épí aôm to nom ɻalêsi ma polom to wain ɻanô lasê.

²⁹ Enj êkêj tenteŋlatu sênam sakij aôm to laum sewec êndêj aôm.

Ôtu lasiminêj ɻatau
to tênam latui sewec êndêj aôm.

Aê japuc boa lau, taŋ sêpuc boa aôm
to janam mec êsêac, taŋ sênam mec aôm.”

³⁰ Isak gêjam mec Jakob su ma Jakob gêwi tama Isak siŋ dambêgej, ma têwa Esau aŋga saleŋ gêmêj.

³¹ Enj kêmasaŋ nê gwada amboac tonaj ma kékêj gêdêj tama. Ma ej kêsôm gêdêj tama gebe “O tamoc, ôndi sa ma ôniŋ latômñê gwada gebe ônam mec aê.”

³² Tama Isak kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm asa.” Enj gêjô ej awa gebe “Aôm latôm ɻacsêga aê, Esau.”

³³ Go Isak kêtaké ɻanôgej ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm gômôêj atomgej ma asa kêtap gwada sa to kékêj gêdêj aê gaej ma gajam mec ej su. Biŋjanô, mec kêpi ej sugac, oc êwê kainj.”

³⁴ Esau gêjô tamanê biŋ tonaj ma kewakic to kêtaj lasê ma kêsôm gêdêj tama gebe “O tamoc, ônam mec aê amboac tonajgeŋmaj.”

³⁵ Mago ej kêsôm gebe “Lasim gêmêj kêboli tau kêpi aôm ma kêjangô aômnêm mec su.”

³⁶ Ma Esau kêsôm gebe “Ac sê ênê ɻaŋ gebe Jakob jagêdêŋgej gebe ej kêsau aê kêtú dim luagêc sugac. Enj kêjangô ɻoc gêjleñsêm ɻacsêgaŋa ma galoc ej kêjangô ɻoc mec su gêwiŋ.” Go ej kêsôm gebe “Aôm kôgaminj mec teŋ kêtú aêŋa me masi.”

37 Isak gêjô Esau awa gebe “Ôlic acgom, aê kakêj ej kêtû nêm ñatau ma kakêj lasii samob gêdêj ej gebe têtu ênê sakinwaga ma kakêj polom to wain gêdêj ej gêwê kaiñ. O latucenec, aê janam aôm sa ña gêj amboac ondoc.”

38 Esau kêsôm gêdêj tama gebe “O tamoc, aômnêm mec tagengej gêc me masi. O tamoc, ônam mec aê amboac tonanjejmañ.” Ma Esau gêôc awa sa ma kêtanj lasê.

39 Go tama Isak gêjô ej awa gebe

“Malam ônjgôñja ênêc jaêc kôm tonjalêsi
to gamêj manij umboñja êsêlô êsêpña.

40 Nêm sinj êlôm aôm

ma ônam sakinj lasim.

Mago embe ônjgôm ôtu wakac,
go bêc teñj ônsaic ênê sakinj su
êkônij aôm tõj êtiam atom.

Isak kêsakinj Jakob gêja Haran

41 Galoc Esau têtac gedec Jakob kêtû mec, tañ kêtap sa anja tamanê nañja. Ma Esau kêsôm gêdêj tau gebe “Bêc tatañ tanjiboa êtu tamocña kêdabinj. Su, go janac lasic Jakob êndu.”

42 Rebeka gêjô latusêga Esau nê bij tonajñ ñabonja, tec kêsakinj bij gêdêj ñac sauñ Jakob ma kékalem ej ma kêsôm gêdêj ej gebe “Ôlic acgom, têwam Esau gebe êkac kamocgôc. Ej gebe ênac aôm êndu, tec kêkic aômnêm bij.”

43 Kêtû tonanjña, latucenec, tañam wamu aê aoc. Ôndi ôêc ôndêj lucñac Laban ôna Haran.

44 Ômoa ôwiñ ej têm ñagêdô e têwamnê ñalêlôm êtu malô

45 e têtac ñandañ êôj su ma êlinj bij, tañ gôgôm gêdêj ej nañ sinj, ocko jasakinj bij êwac gebe ômu ômôñej. Êtu asagenjña amagêc lulugej anaña awi aê sinj êndêj bêc tagenj.”

46 Ma Rebeka kêsôm gêdêj Isak gebe “Aê ôlic ñakam kêtû lau gamêj Hetña nêñ lauona. Jakob embe ênam lau Hetña nêñ awê teñj êwiñ êtôm laocoagêc, awê teñj anja lau gamêj tonecña nêñ, go aê jamoa nom êtu ageñja.”

28

Jakob gêdi gêja gamêjôbom

1 Go Isak gêmôêc Jakob ma gêjam mec ej, go kêjatu ej ma kêsôm gebe “Ônam awê gamêj Kanaanjña teñj êtu nêm awê atomanô.

2 Ôndi ôêc ôna Mesopotamia ôndêj tênam tama Betuel nê andu ma ônam awê teñj anja tênamnê luñac Laban nê latuionêj.

3 Ñajaña ñatau Anôtô ênam mec aôm gebe ôtap gôlôac wakuc sa e ôtu taësam ma ôtu lau tom-tom.

4 Ej êkêj Abrahamnê mec ñanô êndêj aôm to nêm wakuc, gebe nom, tañ Anôtô kékêj gêdêj Abraham ma aôm gômoa amboac ñac jaba nañ, êtu aômnêm gêj.”

5 Amboac tonajñ Isak kêsakinj Jakob gêja Mesopotamia gêdêj ñac Aramjña Betuel latu Laban, Esau agêc Jakob teneñj Rebeka nê luñac.

Esau gêjam awê teñj

⁶ Esau gêlic gebe Isak gêjam mec Jakob ma kêsakiŋ enj gêja Mesopotamia gebe ênam awê anja ônê ma gêdêŋ tanj gêjam mec enj naŋ, kéjatu enj gebe “Ônam awê gamêŋ Kanaan ŋa teŋ êtu nêm awê atomanô,”

⁷ ma Jakob taŋa wamu tama agêc têna ma gêc gêja Mesopotamia.

⁸ Tec Esau kêjala gebe tama Isak gêlic lauo gamêŋ Kanaan ŋa jam atom

⁹ ma Esau gêdêŋ Ismael gêja ma gêjam Abraham latu Ismael latuo, Nebajot luo Mahalat kêtû ênê awê gêwiŋ awêlu, tanj enj gêjam su naŋ.

Jakob gêc mê anja Betel

¹⁰ Jakob gêdi anja Ber-Seba kêsêlêŋ kepeŋ Haran gêja

¹¹ e kêsa ŋasawa teŋ jagêc gebe oc kêsêp su. Enj kékôc poc, tanj sêc gamêŋ tonanj naŋ, ŋateŋ gedeŋ kêtû nê kwalim ma kêsa tau sic gebe ênêc bêc.

¹² Ma gêc mê gebe têcwale teŋ kékô nom ma ŋatêpôe jadiŋgeŋ undambê. Ma Anôtônê anjela sêpi-sêsep sêmoa têc.

¹³ Ma gêlic Apômtau kékô têcôna ma kêsôm gebe “Apômtau, tamamagêc Abraham agêc Isak nêŋ Anôtô aê. Nom, tanj gôec naŋ, aê gabe jakêŋ êndêŋ aôm to nêm wakuc.

¹⁴ Ma aômnêm wakuc oc ŋanô lasê têtôm gaŋac gwêcŋa ma sêlaiŋ tauŋ sêmu gamêŋ oc kêsêp to oc kêpi ma gamêŋ gêmu kêsêp to gêmu kêpiŋa sêna ma aôm to nêm wakuc nêm mec ŋamoasiŋ êmoasiŋ gôlôac to gôlôac êtôm nom ŋagamêŋeŋ êna.

¹⁵ Gôlicgac me, aê gawiŋ aôm ma gabe jajop aôm êtôm nêm lêŋ ôsaŋa samobgeŋ ma gabe jawê aôm e ômu ômôeŋ gamêŋ tonec êtiam, gebe aê jawi aôm siŋ atom e jaŋgom biŋ, tanj gajac mata gêdêŋ aôm naŋ ŋanô ɛsa acgom.”

¹⁶ Jakob gêc bêc e mata gêlac ma kêsôm gebe “Biŋjanôgeŋ, Apômtau gêmoa gamêŋ tonecgoc ma aê gajam kauc.”

¹⁷ Ma enj kêtêc tau ma kêsôm gebe “Gamêŋ tonec gamêŋ dabungoc. Anôtô tau nê andu ma undambê ŋasacgêdô tonec.”

¹⁸ Gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ Jakob gêdi sa ma gêjac poc, tanj gedeŋ kêtû nê kwalim naŋ, sa kékô kêtû ŋabelo ma kékêc niptêkwi kêpi poc tau.

¹⁹ Enj kêsam gamêŋ tau ŋaê gebe Betel. Gêmuŋgeŋ sêsam malac tonanj ŋaê gebe Lus.

²⁰ Ma Jakob gêjac mata biŋ amboac tonec gebe “Anôtô embe êwiŋ aê ma ejop aê anja intêna, tec jasa nec, ma êkêŋ mo aê janinj to ŋakwê aê jasôŋa êndêŋ aê

²¹ e jaô lasê tamocnê andu tobijmalôgeŋ êtiam, go Apômtau êtu ŋoc Anôtô.

²² Poc tonec gajac sa kékô kêtû ŋabelo êtu Anôtônê andu. Ma gêŋ samob, tanj aôm ôkêŋ êndêŋ aê naŋ, aê jakêŋ gêŋ 10-10 ŋateŋ ŋanô-teŋ ŋanô êtômgeŋ êmu êndêŋ aôm êwac.” *

29

Jakob gêjam sakinj Laban gêjô Rahel agêc Lea

¹ Go Jakob gêdi ma kêsêlêŋ e gêô lasê lau oc kêpiŋa nêŋ gamêŋ.

² Mata geso gamêŋ, tec gêlic bumata teŋ kêpoac kôm ma domba toŋ têlêac sêc ŋagala gebe domba têtap nêŋ bu sa anja bumata tau. Poc kapôeŋ kêgadê bumata tau.

* **28:22:** Betel ŋam gebe Anôtônê andu.

³ Domba ɳatoŋ samob embe sêpi tagen su, go ɳagejobwaga sêôc poc su aŋga bumata ma sêkêŋ bu êndêŋ domba sênôm. Su, go sêkêŋ poc êmu ɳamala naêŋgandê bu auc êtiam.

⁴ Ma Jakob kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “O ɳoc lasitêwaiac, amac aŋga ondoc.” Êsêac sêôm gebe “Aêac aŋga Haran.”

⁵ En kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac ajala Nahor latu Laban me masi.” Êsêac sêôm gebe “Aêac ajala enjac.”

⁶ En kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “En gêmoa ɳajam me masi.” Êsêac sêôm gebe “Gêmoa ɳajam. Ôlic ej latuo Rahel gêmêŋ gêwiŋ domba.”

⁷ En kêsôm gebe “Amboac ondoc, oc kêkô ɳaluŋ, tec bôc sêôsapa sêna atomgen, akêŋ bu êndêŋ êsêac, go aê ana gebe sêniŋ gêgwaŋmaŋ.”

⁸ Mago êsêac sêôm gebe “Aêac atôm atom tagen. Domba ɳatoŋ samob sêpi tagen acgom, go aôc poc su aŋga bumata ma akêŋ bu êndêŋ domba sênôm.”

⁹ En gêjam binjalôm gêwiŋ êsêac gêmoa, ma Rahel gêô lasê gêwiŋ tamanê domba gebe ej gejob êsêac.

¹⁰ Jakob gêlic sa laŋwa Laban nê latuo Rahel to nê domba, go gêja gêôc poc su aŋga bumata ma kékêŋ bu gêdêŋ sa laŋwa Laban nê domba sênôm.

¹¹ Go Jakob kêlêšôp Rahel ma kêteŋ lasê.

¹² Go Jakob gêwa tau sa gêdêŋ Rahel gebe “Tamamnê gôlôacnêŋ teŋ aê, gebe tinoc Rebeka.” Tec Rahel kêlêti jakêsôm ɳawae gêdêŋ tama.

¹³ Laban gêjô luo latu Jakob ɳawae ma kêlêti gebe êkôc ej sa. En kêmbôeŋ to kêlêšôp ej, go gêwê ej kêsô nê andu. Jakob gêjac nê lêŋ samob ɳamiŋ gêdêŋ Laban

¹⁴ ma Laban kêsôm gêdêŋ ej gebe “Binjanô, aêjoc ɳatê ɳagêdô aôm.” Ma Jakob gêmoa gêwiŋ ej ajôŋ teŋ.

¹⁵ Go Laban kêsôm gêdêŋ Jakob gebe “Aôm aŋga ɳoc gôlôacnêŋ, tec ônam sakiŋ aê ɳaôma me. Ôsômما, jakêŋ ɳagêjô amboac ondoc êndêŋ aôm êjô nêm kôm.”

¹⁶ Ma Labannê latuoagêc sêmoa, awêsêganê ɳâe gebe Lea ma awê sauŋ nê gebe Rahel.

¹⁷ Lea laŋjanô tutuc, mago Rahel ôli to laŋjanô latu-latu.

¹⁸ Ma Jakob têtac gêwiŋ Rahel, tec ej kêsôm gebe “Aê gabe janam sakiŋ aôm jala 7 ejô latômo sauŋ Rahel su.”

¹⁹ Laban kêsôm gebe “Jakêŋ ej êndêŋ aôm oc ɳajam êlêlêc jakêŋ ej êndêŋ ɳac jaba teŋ su. Amboac tonaj ômoa ôwiŋ aê.”

²⁰ Tec Jakob gêjam sakiŋ jala 7 kêtû Rahel. En têtac gêwiŋ ej ɳanô, tec gêlic ɳasawa tonaj kêtôm bêc luagêcgeŋ.

²¹ Go Jakob kêsôm gêdêŋ Laban gebe “Ôkêŋ ɳoc awê êndêŋ aê gebe jamoa jawin ej gebe ɳoc têm gêbacnê.”

²² Ma Laban kêkalem lau malacŋa samob sêpi tagen ma geno moasin teŋ.

²³ Mago gêdêŋ kêtulala ej kêkôc latuo Lea ma gêwê ej gêdêŋ Jakob gebe êmoa êwiŋ ej.

²⁴ (Laban kékêŋ nê sakiŋwagao Silpa gêdêŋ latuo Lea gebe ênam sakiŋ ej.)

²⁵ Ma gêdêŋ bêbêcgeŋ Jakob gêlic gebe Lea. Ma ej kêsôm gêdêŋ Laban gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Aê gajam sakiŋ aôm kêtû Rahel ɳa atom me. Aôm kôsau aê kêtû asagenja.”

²⁶ Laban gêjô ej awa gebe “Aêacma mêtê gebe awê sauŋ ênam ɳac êmuŋ awêsêga nec gêc atom.

27 Agêc amo a wiñ taôm e woke tonec êmbacnê, go aêac akêj awê teñ êndêj aôm êwiñ. Ma aôm ônam sakinj aê jala 7 êtiäm ejô awê tau.”

28 Jakob gêlic ñajam ma agêc sêmoa sêwiñ tauñ e woke tau gêbacnê, go Laban kékêj latuo Rahel gêdêj enj gêjam.

29 (Laban kékêj nê sakinjwagao Bilha gêdêj latuo Rahel gebe ênam sakinj enj.)

30 Ma Jakob gêmoa gêwiñ Rahel amboac tonanjeñ ma têtac gêwiñ Rahel kélêlêc Lea su. Ma enj gêjam sakinj Laban jala 7 gêwiñ.

Jakobnê wakuc

31 Apômtau gêlic gebe Jakob têtac gedec Lea, tec kékêj enj kékêkam ñapalê. Mago Rahel enj awê kapoac.

32 Ma Lea taê ma kékôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Ruben gebe enj kêsôm gebe” Apômtau mata gê ñoc gêj wapac ma galoc ñoc akweñ oc têtac êwiñ aê.”

33 Enj taê kêtiam ma kékôc ñapalê ñac teñ ma kêsôm gebe “Apômtau gêjô su gebe têtac gedec aê, tec kékêj latuc tonec gêwiñ.” Ma gê ênê ñaê gebe Simeon.

34 Enj taê-kêtiam ma kékôc ñapalê ñac teñ ma kêsôm gebe “Galoc ñoc akweñ êsap aê tõñ gebe aê kakôc ênê latui têlêac.” Kêtu tonanja enj gê ênê ñaê gebe Lewi.

35 Ma enj taê kêtiam ma kékôc ñapalê ñac teñ ma kêsôm gebe “Galoc aê gabe jalambinj Apômtau.” Kêtu tonanja enj gê ênê ñaê gebe Juda. Go kékôc gôlôac kêtiam atom. *

30

1 Rahel kêsaê gebe enj oc êkôc ñapalê ejô Jakob atom, tec gêjam lêmuñ têwao ma kêsôm gêdêj Jakob gebe “Ôka ñoc gôlôac lasê. Embe masi, oc jamac êndu.”

2 Jakob têtac ñandañ kêsa gêdêj Rahel ma kêsôm gêdêj enj gebe “Aê gajô Anôtô su me. Enj kêgamiñ têmtaclêlôm ñajanjanô gêdêj aôm.”

3 Go enj kêsôm gebe “Ñoc sakinjwagao Bilha tonec. Ômoa ôwiñ enj gebe êkôc ñapalê êngôñ aê labucm gebe jatap latuc teñ sa anga ênê.”

4 Tec kékêj nê sakinjwagao Bilha gêdêj Jakob kêtu ênê awê ma Jakob gêmoa gêwiñ enj.

5 Ma Bilha taê e kékôc ñapalê ñac gêjô Jakob.

6 Go Rahel kêsôm gebe “Anôtô kêmêtôc aê ma kékêj taña aê aoc, tec kékêj latuc gêdêj aê.” Kêtu tonanja enj gê ênê ñaê gebe Dan.

7 Ma Rahelñe sakinjwagao Bilha taê kêtiam ma kékôc latu kêtu luagêcña gêjô Jakob.

8 Ma Rahel kêsôm gebe “Aêagêc teoco amônañ tauñ ñajanjageñ e kaku enj tulu.” Tec gê ñapalêñe ñaê gebe Naptali.

9 Lea kêsaê gebe oc êkôc gôlôac êtiäm atom, tec kékôc nê sakinjwagao Silpa ma kékêj enj gêdêj Jakob kêtu ênê awê.

10 Ma Leanê sakinjwagao Silpa kékôc latu teñ gêjô Jakob.

11 Ma Lea kêsôm gebe “Aê katap ñoc ñajam sa.” Ma gê ênê ñaê gebe Gad.

12 Go Leanê sakinjwagao Silpa kékôc latu kêtu luagêcña gêjô Jakob.

13 Ma Lea kêsôm gebe “Aê gamoa totêtac wapigen. Biñjanô, lauo sêlambinj aê.” Tec gê ênê ñaê gebe Aser.

14 Gêdêj têm sejonj kôm ñanô saña nanj, Ruben gêja kôm ma kêtap kanjanô ñagêdô sa, tañ lauo kapoac sêkôc êtu sêkêkam ñapalêña. Enj kékêj gêdêj têna Lea. Ma Rahel kêsôm gêdêj Lea gebe “Ôkêj latômnê kanjanô êndêj aêmanj.”

* **29:35:** Lau tonanj sêlic nêj om awê to ñacña woke samuc teñ.

15 Ma Lea kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm kôjanjo ñoc akweñ su, nec gôlic amboac gêj ñaôma me. Ma galoc gobe ôkôc latucnê ka ñanô su amboac tonanjeñ me.” Ma Rahel kêsôm gebe “Amboac tonaj êmbêc tonec êmoa êwiñ aôm êjô latômñê ka ñanô.”

16 Gêdêj kêtula Jakob gêmu gêmêj anga kôm ma Lea kêpuc en tôtôj ma kêsôm gebe “Ôndêj aê ômôhêjmañ gebe aê gajam ôli aôm ña latucnê ka ñanô.” Tec gêmoa gêwiñ en gêdêj gêbêc tonaj.

17 Ma Anôtô kékêj tanja Lea e taê ma kékôc latu kêtû lemeñ tenja gêjô Jakob.

18 Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kékêj latuc teñ gêdêj aê gêjô aê kakêj ñoc sakirjwagao gêdêj ñoc akweñ.” Ma gê ênê ñaê gebe Isakar.

19 Go Lea taê kêtiam ma kékôc latu kêtû 6ña gêjô Jakob.

20 Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kékêj gêj ñajam gêdêj aê. Galoc ñoc akweñ etoc aê sa gebe aê kakôc latuci 6 gêjô en.” Ma en gê ênê ñaê gebe Sebulon.

21 Tonañ su, go en kékôc latuo teñ ma gê ênê ñaê gebe Dina.

22 Go Anôtô taê gêjam Rahel ma kékêj tanja en ma gêlôc sa gebe êkôc ñapalê.

23 En taê ma kékôc ñapalê ma kêsôm gebe “Anôtô gesen ñoc biñ majocña su,”

24 ma gê ênê ñaê gebe Josep ma kêsôm gebe “Apômtau êkêj latuc teñ mêmêwiñ.”

Jakob kêmasañ biñ gêdêj Laban

25 Rahel kékôc Josep su, go Jakob kêsôm gêdêj Laban gebe “Ósakirj aê jamu jana ñoc malac to ñoc gamêj.”

26 Ôkêj ñoc lauo to ñoc gôlôac êndêj aê gebe aê gajam sakin aôm kêtû êsêacña. Ôlôc, go jaêc jana. Aôm kôjala sakin, tan gajam gêdêj aôm nañgac.”

27 Ma Laban kêsôm gêdêj en gebe “Ôlic aê ñajammañ. Aê kapuc kapoac ma katap sa gebe Apômtau gêjam mec aê kêtû aômra.”

28 Ôsam nêm ñaôli ma aê gabe jakêj êndêj aôm.”

29 Ma Jakob kêsôm gêdêj en gebe “Taôm kôjala sakin, tan gajam nañ, ma gôlic nêm bulimakao to bôc ñagêdô sêmoa ñalêñ gêdêj aê gajob êsêacña,

30 gebe luagêcgeñ sêmoa gêdêj aê gamêj atomgeñ ma galoc têtu taësam, ma Apômtau gêjam mec aôm gêdêj ñasawa, tan aê gamoa gawij aôm nañ. Mago galoc amboac ondoc. Aê janam kôm janam tauc ñoc gôlôac sa êndêj ondocgeñ.”

31 Ma Laban kêsôm gebe “Amboac tonaj aê jakêj asageñ êndêj aôm.” Ma Jakob gêjô en awa gebe “Ôkêj gêj teñ êndêj aê atom. Aôm embe ôlôc êndêj ñoc biñ tonec, go aê jatu gejobwaga ma jajop nêm bôc êtiam.”

32 Galoc aê janac nêm bôc peberj kési ma jajalin bôc ôlin komokom to tictêla-tictêla samob sa ma domba jejec to noniñ komokom to tictêla-tictêla amboac tonanjeñ ma gêj tonaj têtu ñoc ñaôli.”

33 Étu ñamu biñ tonec êwaka aê sa gebe aê ñac gêdêj gebe Aôm embe ômôhêj gebe ônac ñoc ñaôli kési ma ôlic noniñ, tan ôlin komokom to tictêla-tictêla atom to domba, tan jejec atom nañ ñateñ, go ôlic aê amboac ñac gengeñ.”

34 Laban kêsôm gebe “Ñajam, amboac tonaj nêm biñ étu tôj.”

35 Mago gêdêj bêc tecenaj Laban kékôc noniñ kapoac talô-talô to tictêla-tictêla ma noniñ têna ôlin komokom to tictêla-tictêla samob su, samob, tan ôlin sêspêp ñagec gêc nañ, to domba jejec samob amboac tonaj ma kékêj gêdêj latui sejop.”

36 Ma gêc gêja e intêna ñasawa kêtôm bêc têlêac gej êsêagêc Jakob kêsi ma Jakob gejob Labannê bôc ñagêdôgej.

37 Go Jakob kêkôc kalatu anja kalelonj to otic ma kaopo ma gebej ñaôlic ñatalô tictêla-tictêla.

38 Ej kêkôc kalatu, tañ kêmasañ su nañ, jaketoc kêkô busawa, kêkô suc, tañ bôc sêmey sênôm bu kêsêpña nañ, kêkô bôc lañôjnêmña solop. Go gêdêy noc sênôm buña bôc sêgêli tauñ sêmoa.

39 Bôc sêgêli tauñ sêmoa sêkanô gamêj, tañ kalatu sêkô nañ, tec sêsu ñjalatu ôliñ talô-talô to komokom ma tictêla-tictêla.

40 Domba tonaj sêmoa tauñña ma Jakob kêkêj bôc ñagêdô lañôj gêdêj bôc ôliñ komokom to tictêla-tictêla, tañ sêmoa Labannê bôc ñatoj ñalêlôm nañ. Ma ej kêjaliñ tau nê bôc ñatoj ñagêdô sa ma kêkêj nê gêj sêwiñ Labannê atom.

41 Embe bôc toôlinjwalô sêngêli tauñ, go Jakob naetoc kalatu ênêc bôc lañôjnêmña êsêp suc ñalêlôm gebe sêlic kalatu ma sêngêli tauñ.

42 Mago embe bôc toôliñ secsec, go naetoc kalatu êkô atom. Kêtu tonajña bôc toôliñ secsec têtu Labannê ma bôc toôlinjwalô têtu Jakobnê.

43 Tec ñac tau kêtu ñac tolêlôm ma kêtap nê bôc ma sakiñwagao to ñac ma kamele to doñki taêsam sa.

31

Jakob gêwi Laban siñ

1 Ma Jakob gêjô Laban latui sêôm-sêôm gêdêj tauñ gebe “Jakob kêjañgo tamenjinê gêj samob su. Anja tamenjinê gêj ej kêtap waba taêsam sa e kêtu ñac tolêlôm.”

2 Ma Jakob kêsaê Laban lañôanô e gêlic kêtôm gêmuñgej kêtiam atom.

3 Tec Apômtau kêsôm gêdêj Jakob gebe” Ômu tamami to nêm tawanj nêj gamêj ñôna ma aê oc jawiñ aôm.”

4 Ma Jakob kêsakinj biñ gêja ma gêmôêc Rahel agêc Lea sêmey kôm, tañ nê bôc sêmoa nañ,

5 ma kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Aê galic tamemi lañôanô amboac tenj, ej gêlic aê ñajam amboac gêmuñja kêtiam atom. Mago tamocnê Anôtô gêmoa gêwiñ aê.

6 Amagêc ajala gebe gajam sakinj tamemi tonjoc ñaclai samucgenj.

7 Mago tamemi kêsau aê ma gêjam ñoc ñaôli ôkwi kêtû dim 10. Mago Anôtô kékô ej auc gebe êngôm aê sec atom.

8 Gêdêj tanj ej kêsôm gebe ‘Bôc toôliñ komokom têtu nêm ñaôli’ nañ, bôc samob sêsu ñjalatu toôliñ komokom. Ma gêdêj tanj ej kêsôm gebe ‘Bôc toôliñ tictêla-tictêla têtu nêm ñaôli’ nañ, bôc samob sêsu ñjalatu toôliñ tictêla-tictêlagej.

9 Amboac tonaj Anôtô kêkôc bôc su anja tameminê ma kêkêj gêdêj aê.

10 “Gêdêj têm tanj bôc sêgêli tauñña nañ, aê gaôc matocanô sa ma gaêc mêtêj ma galic nonij kapoac, tañ sêgêli nonij têna nañ, ôliñ komokom to tictêla-tictêla ma talô-talô.

11 Go Anôtônê anjela awa gêjac aê gêdêj tanj gaêc mêtêj nañ, gebe ‘Jakob.’ Ma aê kasôm gebe ‘Aê tec gamoa.’

12 Ma ej kêsôm gebe ‘Ôc matamanô sa ma ôlic. Nonij kapoac samob, tañ sêgêli nonij têna nañ, ôliñ komokom to tictêla-tictêla ma talô-talô gebe aê galic gêj samob, tañ Laban gêgôm gêdêj aôm nañ.

13 Aê Anôtô, tec gaoc tauc lasê gêdêj aôm aنجa Betel naŋ, gêdêj tanj aôm goeŋ oso poc ma gójac mata biŋ gêdêj aê naŋ. Galoc ôndi ôwi gamêj tonec siŋ ma ômu ôna gamêj, tanj tênam kékôc aômna naŋ."

14 Ma Rahel agêc Lea sêjô ej awa gebe" Aêagêc awê kaiŋ gêj ñagêdô to gênlênsêm ñagêdô gêc tamemainê andu me.

15 Ej gêlic aêagêc amboac lauo jaba. Ej kêtulu aêagêc ma kêjaiŋ awa, tanj gêjô aêagêc naŋ, su.

16 Waba samob, tanj Anôtô kékôc su aنجa tamemainê naŋ, kêtû aêagêc to ma gôlôac ma gêj. Kêtû tonanŋa ôngôm biŋ samob, tanj Anôtô kêsôm gêdêj aôm naŋ, ñanô ésamaj."

17 Tec Jakob gêdi ma kékêj latui to nê lauo sêŋgôŋ kamele ñaô.

18 Ma ej gêwê nê bôc to gêj mateŋ jali samob, tanj kêtap sa naŋ, bôc samob, tanj têtu ênê gêj gêdêj ej gêmoa Mesopotamia naŋ, gebe êndêj tama Isak êna gamêj Kanaan.

19 Laban gêja gebe êkapiŋ domba ñaôlilu. Ma Rahel gêjam gengej tamanê anôtô gwam.

20 Ma Jakob gêwê ñac Aramna Laban auc gebe kékêj tau êc êna nec ñawae ten gêdêj ej atom.

21 Ej gêc tonê waba samobgen gêja, go gêdi jagelom bu Euprat ma kêsêlêj lanô gêlac gamêj lôcja Gilead.

Laban kêjanda Jakob

22 Bêc têlêac gêjaŋa, go sêšôm gêdêj Laban gebe Jakob gêc gêja.

23 Tec ej kejon nê tawaŋ sêwin ej ma kêjanda Jakob bêc 7 e gê ej tôŋ aنجa gamêj lôcja Gilead.

24 Mago gêdêj gêbêc Anôtô jagêsuŋ mê gêdêj ñac Aramna Laban ma kêsôm gêdêj ej gebe "Ôlic taôm, ôsôm biŋ ñajam me sec êndêj Jakob atom."

25 Ma Laban kêka lêlêc Jakob. Jakob gê nê becobo kékô lôc ma Laban to nê tawaŋ jasêlêwaŋ tauŋ sêmoa gamêj lôcja Gilead.

26 Ma Laban kêsôm gêdêj Jakob gebe "Aôm gôgôm asageŋ, tec gôwê aê auc ma kôjango latucoagêc su amboac siŋwaga sêjaŋgo ñacjo, tanj sêku êsêac tulu naŋ su.

27 Kêtû asageŋja aôm gôwê aê auc ma gôc kelecgeŋ gômôêj. Aê gabe jamboŋ aôm ña wê to oŋ ma dauc, mago aôm kôsôm biŋ teŋ gêdêj aê atom.

28 Ma kêtû asageŋja aôm godec gebe jalêspô latucoagêc to dêbuci alinjanô atom. Aôm gôgôm gêj meloc.

29 Aê katôm gebe janjôm aôm sec. Mago tamamnê Anôtô kêsôm biŋ gêdêj aê gêdêj gêbêc tonan gebe 'Ôlic taôm, ôsôm biŋ ñajam me sec teŋ êndêj Jakob atom.'

30 Ma galoc aôm gôc gômôêj gebe gôjam awam su tamamnê anduŋa. Mago kêtû asageŋja aôm gôjam gengej aêjoc anôtôi gwam."

31 Jakob gêjô Laban awa gebe "Aê katêc tauc gaboc aôm ñoŋgo latômio su aنجa aêjoc.

32 Aôm embe ôtap nêm anôtôi gwam sa aنجa ñac teŋ nê, naŋ oc êmoa mata jali atom. Aêacnêŋ tawaŋ sêmoa, tec ômbêlêm ñoc waba e ôtap nêm gêj sa ma ôkôc êsêac sêlic." Jakob gêjô Rahel gêjam gengej gêj tau ñawae atom.

33 Amboac tonan Laban kêsô Jakobnê bec gêja ma kêsô Leanê bec ma kêsô sakîŋwagao luagêc nêj bec amboac tonan geŋ, mago kêtap gêj tau sa atom. Go kësa aنجa Leanê bec jakêsô Rahelnê.

34 Ma Rahel kékôc anôtôi gwam tau jakêsiŋ ôkwi gêc kamelenêŋ waba lau sêngôŋ ɣaôŋa ɣalêlôm ma eŋ tau gêngôŋ ɣaô. Ma Laban kêbêlêm bec ɣagênlêlôm samob ma kêtap gêŋ tau sa atom.

35 Ma Rahel kêsôm gêdêŋ tama gebe “O ɣoc ɣatau, aê gadi sa kakô aôm lañomnêm jakatôm atom, tec têmtac ɣandaŋ êndêŋ aê atom, gebe kakôc ajôŋ.” Tec gesom-gesom, mago kêtap anôtôi gwam tau sa atom.

36 Go Jakob têtaç ɣandaŋ kësa ma kêsôm Laban. Ma Jakob kêsôm gêdêŋ Laban gebe “Aê gagôm sec amboac ondoc. Aê gagôm keso ondoc tec kôjanda aê gômôdêŋ nec.

37 Aôm kôbêlêm ɣoc waba samob. Aôm kôtap nêm waba ondoc sa. Otoc gêŋ tau ênêc awêgeŋ êndêŋ aêjoc tawaŋ to aômnnêm tawaŋ lañôjnêm gebe sêlic ma sêmêtôc aêagêcnêŋ biŋ.

38 Aê gamoa gawiŋ aôm jala 20. Nêm domba têna to noniŋ têna sêjam ɣalatu su atom ma aê gaeŋ domba kapoac teŋ anga nêm domba ɣatoŋ atom.

39 Gêŋ, taŋ kêam sec sêkac gêngic naŋ, aê kakêŋ gêdêŋ aôm gebe ôlic naŋ atom, aê tauc gajô anga aêjoc. Aôm kôkac aê gebe jajô gêŋ samob, taŋ sêjam gengeŋ gêdêŋ ocsalô ma ônê, taŋ sêjam gengeŋ gêdêŋ gêbêc naŋ amboac tonanjeŋ.

40 Aê gamoa amboac tonanjeŋ. Gêdêŋ ocsalô oc kêpac aê êndu ma gêdêŋ gêbêc malo gêjam aê. Ma bêc gedec matocanô.

41 Jala 20 aê gamoa gawiŋ aôm anga nêm andu. Aê gajam sakiŋ aôm jala 14 gêjô latômoagêc. Ma jala 6 gêjô nêm bôc. Mago aôm gôjam ɣoc ɣaoli ôkwi kêtut dim 10.

42 Tamocnê Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê kêtêc tau ɣamôkê embe êmoa êwiŋ aê atom, go aôm ôsakiŋ aê tolemoc sawagenj jana. Anôtô gêlic ɣoc gêŋwapac to lemoc ɣakôm ma kêmêtôc nêm biŋ gêdêŋ gêbêc tonec.”

Jakob agêc Laban sêmoatinj poac

43 Go Laban gêjô ej awa ma kêsôm gêdêŋ Jakob gebe “Lauo tonec aêjoc latucio, gôlôac tau aêjoc gôlôac, bôc ɣatoŋ aêjoc bôc ɣatoŋ ma gêŋ samob, taŋ aôm gôlic naŋ, aêjoc gêngoc. Mago ocsalô tonec aê jaŋgôm asagenj êndêŋ latucio me êndêŋ nêŋ gôlôac, taŋ êsêac sêkôc naŋ.

44 Ajôc, aêagêc tamoatinj poac teŋ. Poac tau êtu ɣabelo êwa aêagêc saŋa teŋ.”

45 Tec Jakob kékôc poc teŋ jagêjac sa kékô kêtut ɣabelo.

46 Ma Jakob kêsôm gêdêŋ nê tawaŋ gebe “Ajon poc sa.” Ma êsêac sêkôc poc ma sêboa sa kêtut toŋ teŋ. Ma êsêac seŋ gêŋ sêngôŋ poc tau ɣaô.

47 Laban kêsam toŋ tau gebe Jegar-Sahaduta, mago Jakob kêsam gêŋ tau gebe Galed.

48 Laban kêsôm gebe “Toŋ tonanjeŋ kêtut ɣabelo êwa aêagêc saŋa êkô ɣasawa.” Kêtut tonanjeŋ ej kêsam gêŋ tau gebe Galed,

49 ma alê poc gebe Mispa gebe ej kêsôm gebe “Aêagêc embe tamoa jaêc tauŋ, go Apômtau ejop aêagêc.

50 Aôm embe ôtu kasec aê latucio me ônam lauŋ ɣagêdô mêsêwiŋ latucio, naŋ ôlic katômaŋ gebe ɣamalac teŋ tec mêsêwiŋ aêagêc atom nec, mago Anôtô oc êjala gebe gejob aêagêc.”

51 Go Laban kêsôm gêdêŋ Jakob gebe “Ôlic toŋ to alê poc tonec, taŋ aê gajac sa kékô aêagêc ɣasawa naŋ.

⁵² Toŋ tau to alê poc tonec êtu ɻabelo gebe aê jaŋgêli toŋ tonec wacjalom nêm gamêŋ atom, ma aôm ôŋgêli toŋ to alê poc tonec mêtjolom aêŋoc gamêŋ êtu ôŋgôm aê secŋa atom.

⁵³ Abrahamnê Anôtô to Nahornê Anôtô ma agêc tameŋinê Anôtô êtu ɻac-mêtôcwaga êkô aêagêc ɻasawa." Ma Jakob kêtôc lêma gêdêŋ tama Isak nê kêtêc tau ɻamôkê.

⁵⁴ Ma Jakob kêkêŋ da teŋ aŋga lôc tonan ma kêkalem nê tawan gebe sêniŋ polom. Ma êsêac seŋ polom ma sêmoa lôc tau gêdêŋ gêbêc samuc tonan.

⁵⁵ Gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ Laban gêdi ma kêlêsôp dêbui to latuio aliŋanô to gêjam mec êsêac. Go gêwi êsêac siŋ ma gêmu gêja nê gamêŋ. * †

32

Jakob kêmasar tau gebe êndac Esau

¹ Ma Jakob kêkôc nê lêŋ sa amboac tonan. Ma Anôtônê aŋjela dêdac eŋ.

² Jakob gêlic êsêac ma kêsôm gebe "Anôtônê siŋwaga êsêac." Tec kêsam gamêŋ tau ɻaŋ gebe Mahanaim.

³ Go Jakob kêsaŋiŋ nê lau jaen sêmuŋ dêdêŋ têwa Esau sêja, taŋ gêŋgôŋ Edomnê gamêŋ Seir.

⁴ Ma eŋ kêjatu êsêac gebe "Asôm êndêŋ ɻoc ɻatau Esau amboac tonec gebe Aômnêm sakirwaga Jakob kêsôm biŋ tonec gebe Aê gamoa gawinj Laban e mêtjêdêŋ galoc.

⁵ Ma aê katap bulimakao to doŋki ma bôc ɻatoŋ ma sakirwagao to ɻac sa. Ma galoc kakêŋ jaen gêdêŋ ɻoc ɻatau gebe ôlic aê ɻajamia."

⁶ Lau jaenŋa sêmu dêdêŋ Jakob sêja ma sêšôm gebe "Aêac aô lasê têwam Esau. Eŋ gêdi gebe épuc aôm tôŋtôŋ to lau 400 sêwiŋ eŋ."

⁷ Tec Jakob kêtakê ɻanô ma gêmoa tonjalêlôm ɻatutucgeŋ ma gêwa lau, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, ma bôc ɻatoŋ to bulimakao ma kamele kêkôc gêja ton luagêc.

⁸ Eŋ taê gêjam gêc tauŋa gebe "Esau embe êndac ton teŋ ma enseŋ su, go ton teŋ gacgeŋ sêc sêna."

⁹ Ma Jakob kêsôm gebe "O tamoc Abraham nê Anôtô ma tamoc Isak nê Anôtô, o Apômtau, aôm kôsôm gêdêŋ aê gebe 'Ômu ôna nêm gamêŋ to nêm gôlôac ma aê gabe jamoasin aôm.'

¹⁰ Aê gêŋ ɻaŋma nec katôm nêm moasin to nêm biŋ ɻaŋeŋ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ nêm sakirwaga aê naŋ atom. Aê galom bu Jordan tonec tec kamêgôm ɻoc tôcgeŋ ma galoc katu ton luagêc.

¹¹ Aê jateŋ aôm gebe ônam aê kêsi êndêŋ teoc Esau lêma, gebe aê katêc eŋ. Moae êmêŋ e ênac aêac samob êndu, enseŋ teneri to nêŋ gôlôac êtômgeŋ.

¹² Mago aôm kôsôm gebe 'Aê gabe jamoasin aôm to jakêŋ nêm wakuc têtôm gaŋac gwêcja, taŋ lau teŋ sêsa sa têtôm atom.' "

¹³ Ma eŋ gêmoa ônê gêdêŋ gêbêc tonan ma kêkôc nê gêŋ samob, taŋ kêtap sa naŋ, ɻagêdô su gebe êvi siŋ êndêŋ têwa Esau ɻaŋma.

¹⁴ Eŋ kêkôc noniŋ têna 200 to kapoac 20 ma domba 200 to kapoac 20,

¹⁵ ma kamele 30 tonêŋ ɻalatugeŋ, taŋ sêñom su naŋ, bulimakao tana 40 to kapoac 10, doŋki têna 20 to kapoac 10.

* ^{31:55:} Jegar-Sahaduta ɻam gebe Toŋ taŋ kêtû ɻabelo. † ^{31:55:} Galed tonec Ebolai aweiŋ ɻam gebe Toŋ taŋ kêtû ɻabelo.

16 Bôc totoŋ-totoŋ tonan̄ eŋ kakēŋ sêseŋ sakiŋwaga lemen̄ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ ma kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Amac amuŋ aê ma akēŋ ɻasawa êsi tau êniŋ toŋ êndêŋ-êndêŋ-geŋja ɻêŋic êtômgeŋ.”

17 Eŋ kêjatu ɻac ɻamatanya gebe “Teoc Esau embe êndac aôm ma êtu kênac aôm gebe ‘Aômnêm ɻatau asa. Aôm ôna ondoc. Gêŋ, tan̄ gêmuŋ aôm naŋ asanê;”

18 go ôsôm gebe ‘Êsêac têtu nêm sakiŋwaga Jakobnê gêŋ. Eŋ gebe êkêŋ gêŋ tau êndêŋ ɻoc ɻatau Esau ɻaômageŋ. Eŋ tau kêdaguc aêac.’”

19 Eŋ kêjatu biŋ tonan̄geŋ gêdêŋ ɻac kêtû luagêcja to têlêacja ma êsêac samob, tan̄ têdaguc bôc ɻatoŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ naŋ. “Amac embe andac Esau, go asôm biŋ tagen̄ tonan̄geŋ êndêŋ eŋ

20 ma asôm teŋ tonec êwiŋ gebe ‘Nêm sakiŋwaga Jakob kêdaguc aêac.’” Jakob taê gêjam gebe “Aê jaê wama eŋ ɻa gêŋ, tan̄ gabe jakêŋ ɻaômageŋ êndêŋ eŋ naŋ, êmuŋ acgom, go jalic eŋ lanjôanô êtu ɻamu. Moae êkôc aê sa.”

21 Tec gêŋ, tan̄ gebe êkêŋ ɻaômageŋ êndêŋ Esau naŋ, kêsêlêŋ gêmuŋ eŋ ma eŋ tau ɻêmoa bec ɻamala gêdêŋ gêbêc tonan̄.

Jakob agêc ɻac teŋ sêmônaŋ tauŋ anŋa Peniel

22 Gêdêŋ gêbêc tonan̄geŋ Jakob gêdi ma kêkôc nê awêagêc to nê sakiŋwagaoagêc ma nê gôlôac 11 gebe selom buselen̄ Jabok.

23 Eŋ kêkôc êsêac ma kêsakin̄ êsêac selom bu tonê gêŋ ɻagêdô amboac tonan̄geŋ.

24 Ma eŋ taugeŋ ɻêmoa ɻamaken̄. Ma ɻac teŋ jaagêc sêmônaŋ tauŋ e gêu bôŋ.

25 Gêdêŋ tan̄ ɻac tau gêlic gebe oc êku Jakob tulu êtôm atom naŋ, kêtap Jakob kêsêp magi e magi kêsu gêdêŋ agêc sêmônaŋ tauŋ sêmoa naŋ.

26 Ma eŋ kêsôm gebe “Ôwi aê siŋ gebe gêu bôŋgac.” Mago Jakob kêsôm gebe “Aê jawi aôm siŋ atom e ônam mec aê êmuŋ acgom.”

27 Ma ɻac tau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Nêm ɻaê amboac ondoc.” Ma eŋ kêsôm gebe “Jakob.”

28 Go eŋ kêsôm gebe “Sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aôm gebe Israel, gebe aôm gôjac siŋ gêdêŋ Anôtô to ɻamalac ma kôku êsêac tulu.”

29 Ma Jakob kêtû kênac eŋ gebe “Ôsam nêm ɻaê êndêŋ aê.” Mago eŋ kêsôm gebe “Aôm kôtû kênac ɻoc ɻaê kêtû asagen̄ja.” Ma eŋ gêjam mec Jakob anga tônê.

30 Go Jakob kêsam gamêŋ tau ɻaê gebe Peniel ma kêsôm gebe “Aê lanjôcanô gêdêŋ Anôtô lanjôanô ma gacgen̄ gamoa tomatoc jaligen̄.”

31 Gêdêŋ tan̄ kêka lêlêc Peniel naŋ, oc kêpi. Ma eŋ kêka gwecgeŋ gêja kêtû magina.

32 Kêtû tonan̄ja lau Israel sen̄ bôc ɻalabu atom e mêmegêdêŋ galoc gebe ɻac tau kêtap Jakob kêsêp magi.

33

Jakob agêc Esau sê wama tauŋ

1 Ma Jakob gêôc mataanô sa e gêlic Esau to lau 400 sêwiŋ eŋ sêmêŋ. Tec eŋ gêjac sam nê gôlôac gêdêŋ Lea agêc Rahel to sakiŋwagao luagêc.

2 Ma eŋ kêkêŋ sakiŋwagaoagêc to nêŋ gôlôac sêkô ɻamatanya. Lea to nê gôlôac têdaguc, ma Rahel agêc Josep sêkô êsêac samob ɻamu.

3 Eŋ tau gêwê êsêac ac têtu olon-olon sêja. Eŋ gewec e jakêtap labôc kêtû dim 7 e jagêjac têwa sa.

⁴ Mago Esau kêlêti gêdêij en jagêlô en tôj to kêmboêj en kêsêp gêsutêkwa, ma kêtêlêspô en alianô. Ma agêc têtaij.

⁵ Gêdêij tanj Esau gêoc mataanô sa e gêlic lauo to gôlôac nañ, en kêsôm gebe “Asa lau, tec sêwiñ aôm.” Ma Jakob kêsôm gebe “Gôlôac, tanj Anôtô kékêj êsêac kêtê émoasiñ nêm sakiñwagaña nañ.”

⁶ Ma sakiñwagaoagêc to nêñ gôlôac mêtêdabiñ ma sewec.

⁷ Go Lea to nê gôlôac mêtêdabiñ ma sewec amboac tonajen. Gocgo Josep agêc Rahel mêtêdabiñ ma sewec têtu ñamu.

⁸ Ma Esau kêsôm gebe “Aôm taêm gêjam biñ amboac ondoc këpi toj kapôeñ, tanj gadac nañ.” Jakob gêjô en awa gebe “Aê gabe ñoc ñatau êlic aê ñajamja.”

⁹ Mago Esau kêsôm gebe “O lasicenec, aêñoc gêj kêtôm aê. Ôkôc nêm gêjmañ.”

¹⁰ Jakob kêsôm gebe “O masi. Aôm embe ôlic aê ñajam, go ôkôc gêj tonaj anga aêñoc gebe aê galic lañômanô e kêtôm galic Anôtô tau lañôanô gebe aôm kôkôc aê sa ñajamgeñ.

¹¹ Aê jatej aôm gebe ôkôc gêj, tanj kakêj gêdêij aôm gêwac nañ, gebe Anôtô kêmooasiñ aê ñanôgen ma kakoc ñoc gêj kêtôm aê su.” Enj këpiñkap Esau amboac tonaj e kôkôc gêj tau su.

¹² Go Esau kêsôm gebe “Ajôc, dandimañ ma tasêlêj. Aê jasêlêj jamuñ aôm.”

¹³ Ma Jakob kêsôm gebe “O ñoc ñatau, aôm gôlicgac gebe gôlôac têtu kapôeñ su atom ma aê gaê go domba to bulimakao tonjalatu nañ. Embe sensoc êsêac sêselêj ec balinj sêñgôm bêc tagen, ñatoñ samucgeñ oc sênaña.

¹⁴ Amboac tonaj, ñoc ñatau, ôsêlêj ômuñ aêac. Aê jawê bulimakao malô-malôgen jandañguc êtôm bôc to gôlôac ñasec-ñasec sêkêj aê e wacjaô lasê ñoc ñataunê gamêj Seir.”

¹⁵ Tec Esau kasôm gebe “Aê jawi lau, tanj sêwiñ aê nañ, ñagêdô siñ sêwiñ aôm.” Mago enj kasôm gebe “Sêwiñ aêac êtu agenja. Ñoc ñatau, embe ôlic aê ñajam, go êtôm.”

¹⁶ Tec Esau kékac tau ôkwi gêdêij bêc tonajen gêmu gêja Seir kêtiam.

¹⁷ Ma Jakob kêsêlêj jagêo lasê Sukot ma kékwe nê andu ten, ma gêjam bec kêtû nê bôcja. Kêtû tonajna enj kêsam gamêj tau gebe Sukot.

¹⁸ Go Jakob toôli samucgeñ gêô lasê malac Sikem, tanj gêc gamêj Kanaan nañ. Enj kêsêlêj anja Mesopotamia gêmêj ma gêjam nê bec kékô malac ñamagê.

¹⁹ Ma enj gêjam ôli nom, tanj nê bec kakô nañ, anja Sikem tama Hamor latuinêj. Enj gêjam ôli ña mone 100.

²⁰ Anja tonaj enj gêboa altar ten sa ma kêsam altar tau gebe Anôtô, Israelnêj Anôtô enj.*

34

Sij kësa Sikem

¹ Bêc teñ Lea latuo Dina, tanj Jakob këka lasê nañ, kêsêlêj gebe êlic lauo gamêj tonajna.

² Ma ñac gamêj Hibña teñ, tanj kêtû gamêj ñatau nañ, Hamor latu Sikem, gêlic enj ma gêlô enj tôj ma gêmoa gêwiñ enj e gêgôm enj kêtû sec.

³ Mago nê ñalêlôm kësap Jakob latuo Dina tôj. Enj têtac gêwiñ ñapalêo tau ma kêsôm biñ ñajamgeñ gêdêij enj.

* **33:20:** Sukot ñam gebe Bec.

4 Tec Sikem kêsôm gêdêj tama Hamor gebe “Ômansaŋ biŋ gebe ɻapalêo tonaj étu ɻoc awê.”

5 Ma Jakob gêjô gebe eŋ gêgôm latuo Dina kêtû sec. Tageŋ latui sejop bôc sêmôa kôm, tec Jakob gêjam tau tôj e êsêac sêmû sêmêj acgom.

6 Ma Sikem tama Hamor gêdêj Jakob gêja gebe ênam biŋgalôm êwiŋ enj.

7 Jakob latui aŋga kôm sêmêj ma sêjô biŋ tau ɻawae e gegeŋ êsêac sa ma têntac ɻandaŋ ɻanô gebe Sikem gêgôm sec gêdêj Israel ma gêmoa gêwiŋ Jakob latuo, gebe lau terj sêhgôm gêj amboac tonaj atomanô.

8 Mago Hamor gêjam biŋgalôm gêwiŋ êsêac ma kêsôm gebe “Latucnê ɻalêlôm êwiŋ latômô samucgen, tec gabe jateŋ aôm ôkêj enj êndêj enj étu êna awê.”

9 Tanam tauŋmaj. Amac akêj latômio êndêj aêac ma akôc aêac laturjio êjô.

10 Amoa awiŋ aêac atu têlê. Ma gamêj étu amacnêm gamêj. Amoa gamêj tau ma atulu gêj e atu lau tolêlôm.”

11 Ma Sikem kêsôm biŋ gêdêj awê tama to lui gebe “Alic aê ênac matemanô ɻajammaŋ. Ma gêj samob, taŋ aten aŋga aêjoc naŋ, aê gabe jakêj êndêj amac.

12 Amac embe ajatu ɻaŋli kapôeŋ sec to awalaun, oc jakêj êtôm tê ajatu nêgeŋ. Tageŋ akêj ɻapalêo tau étu ɻoc awê.”

13 Jakob latui sêjô Sikem agêc tama Hamor awen sêbanac biŋgeŋ gebe eŋ gêgôm lunjio Dina kêtû sec.

14 Êsêac sêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Aêac atôm atom gebe akêj lunjio êndêj ɻac samuc teŋ, taŋ sêsa eŋ atom naŋ. Biŋ amboac tonaj êhgôm aêac majeŋ.”

15 Aŋgôm biŋ tonec étu tôj êmuŋ acgom, gebe asa nêm ɻacwaga samob e amac mêŋatôm aêac acgom, go aêac alôc êndêj nêm biŋ

16 ma akêj laturjio êndêj amac ma aêac akôc amac latômio to amoa awiŋ e tatu laum tagenj.

17 Mago amac embe akêj taŋem ma biŋ ma asa taôm atom, go aêac akôc laturjio su ma aêc ana.”

18 Êsêacnêj biŋ tonaj kêmoadiŋ Hamor agêc Hamor latu Sikem.

19 Ma ɻac wakuc tau gêgôm gêj tau ɻanô kêsa seben gebe eŋ têtac gêwiŋ Jakob latuo. ɻac tau nê gôlôlac tetoc eŋ sa kêlêlêc nêj lau ɻagêdô su.

20 Ma Hamor agêc latu Sikem sôo lasê nêj malac ɻasacgêdô ma sêjam biŋgalôm sêwiŋ ɻacwaga malacna ma sêsôm gebe

21 “Lau tonaj sê sêlêb gêdêj aêac, Amboac tonaj alôc gebe sêmoa aêacnêj gamêj ma têtulu gêjmaŋ. Alic acgom, gamêj tau kapôeŋ kêtôm êsêac sêngôŋjya. Aêac tanam êsêac laturjio ma takêj nêj laturjio êndêj êsêac sênam.

22 Tageŋ êsêac oc sêmoa aêac ɻalunj tatu laum tagenj atom, aêac talôc sa gebe êsêacnêj biŋ tecenec étu tôj acgom gebe Tasa nêj ɻacwaga samob êtôm êsêac sêsa tauŋ naŋ.

23 Ma êsêacnêj bulimakao to waba ma bôc samob oc têtu aêacnêj atom me. Tageŋ tecenec gebe talôc êndêj êsêacnêj biŋ, go êsêac sêmoa sêwiŋ aêac.”

24 Ma êsêac samob, taŋ sêso-sêsa ênê malac ɻasacgêdô sêmoa naŋ, sêkêj taŋem Hamor agêc latu Sikem nêj biŋ. Ma sêsa ɻacwaga samob, taŋ sêso-sêsa ênê malac ɻasacgêdô sêmoa naŋ.

25 Gêdêj ɻabêc kêtû têlêac kamoc kêtuj êsêac. Tec Jakob latuagêc Simeon agêc Lewi, Dinanê lunjacagêc, sêkôc nêj siŋ ma kelecgeŋ sêja malac jasêjac ɻacwaga samob êndu.

26 Êsêac sêjac Hamor agêc latu Sikem ɻa siŋ amboac tonanjen, ma sêkôc Dina su aŋga Sikemnê andu ma sêc sêja.

27 Ma Jakob latui sêjac lau gêmac ma sêjanjo waba malac tonanja su gebe êsêac sêgôm luنجio kêtû sec.

28 Èsêac sêjanjo nêj domba to bulimakao ma doŋki ma gêj, taŋ sêmoa malaclêlôm to kôm naŋ su.

29 Èsêac sêkôc waba samob ma nêj gôlôac ɻasec-ɻasec samob to nêj lau ma sêwê êsêac sêc sêja ma sêjam gengeŋ gêj samob, taŋ gêc nêj andu naŋ.

30 Ma Jakob kêsôm gêdêj Simeon agêc Lewi gebe “Amagêc akalem gêj togêjô kêpi aê, gebe ɻygôm lau gamêj tonanja, lau Kanaan to Perisja, têntac sec êndêj aê êtu amacna. Aêjoc lau luagêcgeŋgoc. Èsêac embe sêmbij tauŋ tōŋ êtu sênaç siŋ êndêj aêjia, oc senseŋ aê tauc to ɻioc gôlôac samucgeŋ su tananja.”

31 Mago èsêagêc sêjô eŋ awa gebe “Eŋ ɻygôm luنجio amboac mockaijo teŋ me.”

35

Anôtô gêjam meç Jakob anja Betel

1 Anôtô kêsôm gêdêj Jakob gebe “Ajôc, ôndi ôpi Betel ôna naôngôŋ ônê ma ômboa altar teŋ sa êndêj Anôtô, taŋ geoc tau lasê gêdêj aôm gêdêj taŋ gôec têwam Esau su naŋ.”

2 Tec Jakob kêsôm gêdêj nê gôlôac to lau samob, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, gebe “Awi anôtôi gwam, taŋ sêc amacna naŋ, siŋ to akwasin nêm ɻatemuí samob su ma asô nêm ɻakwê wakuc.

3 Su, go aêac dandi tapi Betel tana. Ma aê jamboa altar sa êndêj Anôtô, taŋ kékêh taŋa aê gêdêj bêc, taŋ gamoa toŋoc ɻalêlôm ɻatutucgeŋ ma mêŋgêwiŋ aê anja intêna samob, taŋ aê kasa naŋ.”

4 Go èsêac sêkêh anôtôi gwam samob, taŋ sêc èsêacna naŋ, gêdêj Jakob to salasa, taŋ geŋ kaleŋ taŋeŋlaŋ naŋ, ma Jakob kêsųŋ gêj tau auc gêc kamem, taŋ kékô Sikem ɻagala naŋ ɻalabu.

5 Go èsêac dêdi. Ma Anôtô gêgôm lau malac ɻamagê-magêja samob têtêc tauŋ e sêjanda Jakob latui atom.

6 Ma Jakob to nê lau samob sêô lasê Lus (Betel tau tonan), taŋ gêc gamêj Kanaanja.

7 Ma anja tônê eŋ gêboa altar teŋ sa ma kêsam gamêj tau gebe “El-Betel,” gebe Anôtô geoc tau lasê gêdêj eŋ anja tônê gêdêj taŋ eŋ gêc têwa su naŋ.

8 Ma Rebekanê jaomwagao Debora gêmac êndu ma sêsaŋ eŋ gêc kamem, taŋ kékô Betel ɻalabu naŋ, ɻajaŋ. Ma èsêac sêsam ka tau gebe “Kamem Tanjiboa.”

9 Ma Anôtô geoc tau lasê gêdêj Jakob kêtiam gêdêj taŋ eŋ anja Mesopotamia gêmêŋ naŋ gêjam meç eŋ.

10 Ma Anôtô kêsôm gêdêj eŋ gebe “Aômnêm ɻaê Jakob, mago sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aômnêm ɻaê gebe Israel.” Tec sêsam eŋ gebe Israel.

11 Ma Anôtô kêsôm gêdêj eŋ gebe “Najaŋa ɻatau Anôtô aê. Ôka gôlôac lasê e têtu lau taësam. Laum kapôen teŋ ma lau toê-toê sêsa anja aômnêm. Ma kinj sêsa anja aômnêm amboac tonanjen.

12 Nom, taŋ jakêŋ gêdêj Abraham agêc Isak naŋ, aê gabe jakêŋ êndêj aôm to gabe jakêŋ nom tau êndêj nêm wakuc, taŋ sêsa sêndanguc aôm naŋ.”

13 Go Anôtô gêwi gamêj, taŋ gêjam binjalôm gêdêj eŋ naŋ, siŋ kêpi lôlôc gêja.

14 Ma Jakob kêsųŋ alê teŋ sa kêtû ɻabelo kékô gamêj, taŋ Anôtô gêjam binjalôm gêdêj eŋ naŋ. Alê poc tau eŋ kékêc wain kêpi kêtû da ma kékêc niptêkwi kêpi.

15 Ma Jakob kêsam gamêj Anôtô gêjam biñgalôm gêwinj eñja tau gebe Betel.

Rahel gêmac êndu

16 Go êsêac dêdi aنجa Betel. Ac sêselêj têdabinj Eprat ma ɻapalê kêtuj Rachel secanô.

17 Gêdêj tan ɻandaŋ kêtuj ej ɻanô naŋ, ênê jaomwagao kêsôm gêdêj ej gebe "Ôtec taôm atom. Aôm ôkôc ɻapalê ɻac teŋ êtiam."

18 Mago gêdêj tan kêdabinj gebe awa êtu dambê ma êmac êndu naŋ, ej gê ênê ɻâe gebe Benoni. Mago nê tama kêsam ej gebe Benjamin.

19 Ma Rahel gêmac êndu. Ac sêsuŋ ej gêc intêna Epratja (ɻaŋteŋ teŋ gebe Bethlehem) ɻatali.

20 Ma Jakob kêsunj alê poc teŋ kêkô sêô ɻaô. Alê tau kêtuj Rahelnê sêô ɻabelo, tanj kêkô e gêdêj galoc.

21 Go Israel gêdi ma gêjam nê bec kêkô andu soso Ederja ɻamakenj.

Jakobnê wakuc

22 Gêdêj tan Jakob gêngôŋ gamêj ônê naŋ, Ruben gêja gêmoa gêwinj tênanê anao Bilha. Ma Jakob gêjô biŋ tau ɻawae.

Jakob latui 12.

23 Lea latui gebe Ruben (Jakobnê ɻacsêga), Simeon, Lewi, Juda, Isakar ma Sebulon.

24 Rahel latu gebe Josep agêc Benjamin.

25 Rahelnê sakiŋwagao Bilha latui gebe Dan agêc Naptali.

26 Leanê sakiŋwagao Silpa latui gebe Gad agêc Aser. Jakob latui tau tonaj, tenenj sêkôc êsêac aنجa Mesopotamia.

Isak gêmac êndu

27 Ma Jakob gêô lasê tama Isak aنجa Mamre (me Kiriat-Arba, ɻaŋteŋ teŋ gebe Hebron) Abraham agêc Isak nêŋ gamêj sêmoaŋa.

28 Isaknê jala kêtuj 180.

29 Ma katu gêwi ej siŋ e gêmac êndu, go sêkêj ej gêc gêwiŋ nê lau. Ej kêtuj ɻamalacanô su ma ênê jala gêbacnê tomalagenj. Ma latuagêc Esau agêc Jakob sêsuŋ ej. * † ‡

36

Esaunê wakuc

1 Esau (nê ɻaŋteŋ teŋ gebe Edom) nê wakuc tau tonec.

2 Esau gêjam lauo aنجa lau gamêj Kanaanja latunjio nêŋ. ɻac gamêj Hetja Elon latuo Ada ma Ana latuo Oholibama. Ana ej ɻac gamêj Hibja Sibeon latu.

3 Ma Ismael latuo Basemat, Nebajot luo ej.

4 Ma Ada kêkôc Esau latu Elipas ma-Basemat kêkôc Reuel.

5 Ma Oholibama kêkôc Jeus, Jalam ma Kora. Esau latui tau tonaj, tanj tenenj sêkôc êsêac aنجa gamêj Kanaan.

6 Go Esau kejoŋ nê lauo ma latuio to ɻac ma nê lau samob, nê bulimakao to nê bôc samob ma nê waba, tanj kêtap sa gêdêj tanj ej gêmoa gamêj Kanaan naŋ, ma gêc lasi Jakob su gêja gamêj jaêc.

* 35:29: El-Betel ɻam gebe Anôtô tan gêmoa Betel. † 35:29: Benoni ɻam gebe ɻoc ɻandaŋ latu.

‡ 35:29: Benjamin ɻam gebe Moasinj latu.

⁷ Gebe êsêagêcnêj waba taêsam ñasec, tec êsêagêc têtôm gebe sêmoa sêwîj tauñ atom ma gamêj, tañ êsêagêc sêmoa nañ, kêtôm gebe êlôm nêj bôc atom.

⁸ Kêtu tonanja Esau jagêngôj gamêj lôcña Seir. (Esaunê ñaê teñ gebe Edom.)

⁹ Lau Edom tameñi Esau, tañ gêngôj gamêj lôcña Seir nañ, nê wakuc tau tonac.

¹⁰ Esau latui nêj ñaê tau tonec gebe Esaunê awê Ada latu Elipas, Esaunê awê Basemat latu Reuel.

¹¹ Elipas latui Teman, Omar, Sepo, Gatam ma Kenas.

¹² (Esau latu Elipas nê awê teñ gebe Timna. Eñ kékôc Elipas latu Amalek.) Esaunê awê Ada latui tau tonaj.

¹³ Reuel latui tau tonec gebe Nahat, Sera, Sama ma Misa. Esaunê awê Basemat latui tau tonaj.

¹⁴ Esaunê awê Sibeon latu Ana latuo Oholibama nê latui tonec. Eñ kékôc Esau latui Jeus, Jalam ma Kora.

¹⁵ Esau latuinêj kasêga tonec. Esaunê ñacsêga Elipas latui tonec gebe kasêga Teman, Omar, Sepo, Kenas,

¹⁶ Kora, Gatam ma Amalek. Elipasñê kasêga êsêac, tañ sêngôj gamêj Edom. Ada latui êsêac.

¹⁷ Esau latu Reuel latui tonec gebe kasêga Nahat, Sera, Sama ma Misa. Reuelnê kasêga êsêac, tañ sêngôj gamêj Edom. Esaunê awê Basemat latui êsêac.

¹⁸ Esaunê awê Oholibama latui tonec gebe Jeus, Jalam ma Kora. Esaunê awê Ana latuo Oholibama kékôc kasêga tonaj.

¹⁹ Esau (nê ñaê teñ gebe Edom) latui to nêj kasêga tonaj.

Seirnê wakuc

²⁰ Ñac gamêj Horja Seir latui, tañ sêngôj gamêj tonaj nañ, tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

²¹ Dison, Eser ma Disan. Seir latui êsêac, tañ têtu lau gamêj Horja nêj kasêga anja gamêj Edom.

²² Lotan latui tau tonec gebe Hori agêc Heman. Lotan luo Timna.

²³ Sobal latui tau tonec gebe Alwan, Manahat, Ebal, Sepo ma Onam.

²⁴ Sibeon latui tau tonec gebe Aia agêc Ana. Eñ Ana, tañ katap bumata ñjandañ sa gêdêj tañ gejob tama Sibeon nê donki anja gamêj sawa.

²⁵ Ananê gôlôac tonec gebe Dison agêc Oholibama, Ana latuo.

²⁶ Dison latui tonec gebe Hemdan, Esban, Itran ma Keran.

²⁷ Eser latui tonec gebe Bilan, Sawan ma Akan.

²⁸ Disan latui tonec gebe Us agêc Aran.

²⁹ Lau gamêj Horja nêj kasêga tau tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

³⁰ Dison, Eser ma Disan. Lau gamêj Horja nêj kasêga tonaj têtôm êsêacnêj gôlôac anja gamêj Seir.

Kinj Edomja

³¹ Kinj, tañ sêjam gôlinj gamêj Edom gêdêj têm, tañ kinj teñ gêjam gôlinj lau Israel atom tagenj nañ, tau tonec.

³² Beor latu Bela gêjam gôlinj Edom. Ênê malac ñaê gebe Dinhaba.

³³ Bela gêmac êndu ma Sera anja Bosra latu Jobab gêjam gôlinj gêjô eñ su.

³⁴ Jobab gêmac êndu ma Husam anja lau Teman nêj gamêj gêjam gôlinj gêjô eñ su.

35 Husam gêmac êndu ma Bedad, taŋ kêku Midian tulu aŋga Moabnêŋ gamêŋ naŋ, latu Hadad gêjam gôliŋ gêjô eŋ su. Ènê malac ɳaâ gebe Awit.

36 Hadad gêmac andu ma Samla aŋga Masreka gêjam gôliŋ gêjô eŋ su.

37 Samla gêmac êndu ma Saul aŋga Rehobot, taŋ gêc bu Euprat ɳatali naŋ, gêjam gôliŋ gêjô eŋ su.

38 Saul gêmac êndu ma Akbor latu Bal-Hanan gêjam gôliŋ gêjô eŋ su.

39 Akbor latu Bal-Hanan gêmac êndu ma Hadar gêjam gôliŋ gêjô eŋ su. Ènê malac ɳaâ Pau. Ènê awênenê ɳaâ Mehetabel. Eŋ Mesahab latuo Matred nê latuo.

40 Esauñê kasêganêŋ ɳaâ tau tonec têtôm nêŋ gôlôac to nêŋ gamêŋ sêŋgôŋya. Kasêga Timna, Alwa, Jetet,

41 Oholibama, Ela, Pinon,

42 Kenas, Teman, Mibsar,

43 Magdiel, Iram. Edom (ɳaâ teŋ gebe Esau, taŋ kêtu Edom tama) nê kasêga tonaq kêtôm nêŋ gamêŋ sêŋgôŋya aŋga tauŋ nêŋ nom.

37

Josep to têwai

1 Jakob gêngôŋ gamêŋ Kanaan, gamêŋ, taŋ tama gêngôŋ amboac ɳac jaba naŋ.

2 Jakobnê gôlôacnêŋ miŋ tau tonec.

Josepnê jala kêtû 17. Eŋ gejob bôc gamoa gêwiŋ têwai. Eŋ ɳapalê matacgeŋ gêmoa gêwiŋ tamanê lauo Bilha agêc Silpa nêŋ latuŋi. Ma Josep kêdôŋ ȳsêacnêŋ biŋ keso gêdêŋ tamenji.

3 Ma Jakob têtac gêwiŋ Josep kêlêlêc nê gôlôac ɳagêdô su, gebe eŋ gêlic eŋ amboac latu, taŋ kêka eŋ lasê gêdêŋ kêtû ɳamalacanô su. Ma eŋ kêsi êna ɳakwê baliŋ teŋ tonjalêma.

4 Mago gêdêŋ taŋ têwai sêlic gebe tamenji têtac gêwiŋ eŋ kêlêlêc latui ɳagêdô samob su naŋ, ȳsêac têntac sec gêdêŋ eŋ ma sêšôm biŋ malô teŋ gêdêŋ eŋ atom.

5 Gêdêŋ ɳasawa teŋ Josep gêc mî teŋ. Eŋ gajac miŋ biŋ tau gêdêŋ têwai ma ȳsêac têntac sec ɳanôgeŋ gêdêŋ eŋ.

6 Eŋ kêšôm gêdêŋ ȳsêac gebe “Akêŋ taŋem mî, taŋ aê gaêc naŋ.

7 Aêac tajac logic polom tonjakaiŋ tamoa kôm, tec aêŋoc logic gêjac sa jakêkô ma amacnêm mîŋsêgi aêŋoc auc ma sewec gêdêŋ ȳoc logic.”

8 Têwai sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gobe ônam gôliŋ aêac ma ôtu aêacma kiŋ me.” Ma ȳsêac têntac sec samucgeŋ gêdêŋ eŋ kêtû ênê ma to biŋja.

9 Go eŋ gêc mî teŋ kêtiam ma jagêjac miŋ gêdêŋ têwai ma kêšôm gebe “Alic acgom, aê gaêc mî teŋ kêtiam. Oc to alôŋ ma utitalata 11 sewec gêdêŋ aê.”

10 Biŋ tonaq eŋ gêjac miŋ gêdêŋ tama to têwai. Tec tama gec biŋ eŋ ma kêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Mî, taŋ aôm gôeç naŋ, ɳam amboac ondoc. Aêagêc tênam to têwami wacapôŋ aenjduc êndêŋ aôm biŋjanôgeŋ me.”

11 Ma têwai sêjam lêmuŋ eŋ, mago tama taê gêjam biŋ tau gêc nê ɳalêlôm.

Lau Aiguptu sêjam ôli Josep

12 Ma têwai jasejop tamenjinê bôc sêmoa Sikem ɳagala.

13 Ma Israel kêšôm gêdêŋ Josep gebe “Aôm gôlicgac me, têwami sejop bôc sêmoa Sikem. Ômóenê acgom, aê gabe jasakin aôm ôndêŋ ȳsêac ôna.” Ma Josep kêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê tec gamoa.”

14 Tec en kêsôm gêdêñ en gebe “Galoc ôna ma ônac têwami to bôc kêsi ma ômu ômôñê ôkêj ñawae êndêj aê.” Tec kêsakiñ en anga gaboañ Hebronja e jagêô lasê Sîkem.

15 Ma ñac terj kêtap en sa geo gêmoa kôm ñjalêlôm. Ma ñac tau kêtû kênac en gebe “Aôm gosom asagen.”

16 En kêsôm gebe “Aê gasom teoci. Ôsôm êndêñ aêmañ, êsêac sejop bôc sêmoa ondoc.”

17 Ma ñac tau kêsôm gebe “Êsêac sêc sêja gebe aê ganjô êsêac sêsôm gebe ‘Taêc tana Dotanman.’” Tec Josep kêdaguc têwai e jakêtap êsêac sa sêmoa Dotan.

18 Êsêac sêlic en kêsa jaêcgeñ, mêmekêdabinj êsêac atom tagen, ma ac sêkic ênê biñj gebe sêncac enj êndu.

19 Êsêac sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Op, mêm ñatau gêmêngac.

20 Ajôc, tanac enj êndumañ ma tambalinj enj êsêp sê tenj, go tasôm gebe bôc sec tenj genj enj su ma talic ênê mêm ñanô acgom.”

21 Mago Ruben gêñjô biñj tau ma gebe ênam enj kêsi anga êsêac lemenj, tec kêsôm gebe “Danseñ enj su atom.”

22 Ma Ruben kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akêc dec siñ atom, naambalinj enj êsêp sê tônê êmoa gamêñ sawa, mago lemem êpi enj atom.” En gebe ênam enj sa anga êsêac lemenj e êsakiñ enj êmu êndêñ tama êna êtiam, tec kêsôm biñj tonaj.

23 Gêdêñ tanj Josep mêmegêñ lasê têwai nañ, êsêac sêkwalec ênê ñakwê balinj su, ñakwê balinj tau, tanj enj kêsô nañ tonajlêma,

24 ma sêkôc enj tôñ jasêbalinj enj kêsêp sê tenj gêja. Sê tau ñakelenj, bu kêpoac ñjalêlôm atom.

25 Go êsêac sêngôj sic gebe sêniñ gêñj. Ac sêôc mateñanô sa e sêlic lau Ismael pom tenj anga Gilead tonêj kamele sêmêñ, tanj sejonj katêkwi to gêñjmalu ma niptêkwi sebe sêsêp Aiguptu sêna.

26 Go Juda kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Aêac embe tanac lasinj êndu to tasiñ ênê dec ôkwi, oc tatap ñanô amboac ondoc sa.

27 Ajôc, takêñ enj êndêñ lau Ismael sênam ôli enj ma aêac lemenj êpi enj atom gebe enj kêtû aêac lasinj. Aêacnêñ dec tagenj.” Ma ênê lasitêwai sêkêñ tanjenj enj.

28 Ma têtuñ-gêñwaga anga Midian sêselêñ sêôc lêlêc êsêac. Go Josep têwai sê enj sa anga sêlêlôm ma sêkêñ enj gêdêñ lau Ismael sêjam ôli enj ña silber ñadôñ 20. Ma êsêac sêkôc Josep sêja Aiguptu.

29 Ma Ruben gêmu gêja sê e gêlic Josep jaôb tagenj, tec kêkac nê ñakwê gêñgic

30 ma gêmu gêdêñ lassi jakêsôm gebe “Ñapalê malamê. Ma aê, aê oc jaêc jasa ondoc jana.”

31 Go êsêac sêkôc Josepnê ñakwê jasêjac noniñ tenj êndu ma sêscac ñakwê tau tôñ kêsêp ñadec.

32 Ma êsêac sêscakiñ ñakwê balinj tonajlêma ma sêkêñ gêdêñ tamenji ma sêsôm gebe “Aêac atap gêñ tonec sa. Ôlic acgom, latômnê ñakwê me masi.”

33 Ma enj kêjala gêñj tau ma kêsôm gebe “Latucnê ñakwêgoc. Bôc sec tenj kêkac Josep popoc ma genj enj binjñanôgenj.”

34 Go Jakob kêkac nê ñakwê gêñgic ma kêsô talu kêtû nê ñakwê ma kêtanj latu ñatañjiboa gêmoa bêc taësam.

35 Latuio to ñac samob dêdi sebe sênam malô-malô enj, mago enj gedec gebe sênam malô enj ma kêsôm gebe “Masi, aê totanjiboagenj jasêp lamboam jawinj latuc jana.” Tama kêtanj-kêtanj enj amboac tonaj.

36 Kêtaŋ gêmoa ma lau Midianŋa sêkêŋ Josep gêdêŋ Potipar aŋga Aiguptu gêjam ôli en. En Paraonê gejobwagasêga teŋ, taŋ kêtuaŋ lau siŋwaga nêŋ laumata. * sêsoŋ ɻakwê lanjwa me talu.

38

Juda agêc Tamar nêŋ biŋ

1 Gêdêŋ ɻasawa tonaj Juda gêwi nê lasitêwai siŋ-ma jakêsap ɻac gamêŋ Adulamŋa teŋ tony, nê ɻaê gebe Hira.

2 Aŋga ônê Juda gêlic ɻac gamêŋ Kanaanŋa Sua latuo. En gêjam en kêtuaŋ ênê awêma gêmoa gêwiŋ en.

3 Ma en kêkêkam ɻapalê e kêkôc latu teŋ. Ma en gê ênê ɻaê gebe Er.

4 Go en kêkêkam ɻapalê teŋ kêtiam e kêkôc latu teŋ ma gê ênê ɻaê gebe Onan.

5 Ma kêkôc latu teŋ kêtiam ma gê ênê ɻaê gebe Sela. Gêdêŋ taŋ kêkôc Sela naŋ, en gêmoa Kesib.

6 Ma Juda kêjalij awê teŋ sa ma kêkêŋ gêdêŋ ɻacsêga Er. Ênê ɻaê gebe Tamar.

7 Mago Juda latu ɻacsêga Er gêjac Apômtau mataanô ɻajam atom, tec Apômtau gesen en su.

8 Go Juda kêsôm gêdêŋ Onan gebe “Ôndêŋ têwamnê awê ôna ma ônam en ôjô têwam ma ôkêŋ ɻawê ajô têwam su.”

9 Mago Onan kêjala gebe ɻapalê oc têtu ênê atom, tec gêdêŋ taŋ en gêmoa gêwiŋ têwanê awê naŋ, kêkêc sulu kêsêp nom gebe têwa êtap wakuc sa atom.

10 Mago Apômtau gêlic gêŋ, taŋ en gêgôm naŋ, ɻajam atom ma gesen en su amboac tonaj.

11 Go Juda kêsôm gêdêŋ lawao Tamar gebe “Ôngôŋ tamamnê andu amboac awêtuc teŋ e latuc Sela êtu kapôeŋ acgom.” Gebe en kêtêc tau gebe moae Sela êmac êndu amboac tonaj êtôm têwaagêc. Amboac tonaj Tamar gêja gêngôŋ tamaneñ andu.

12 Jala ɻagêdô gêjaŋa acgom, go Sua latuo, taŋ Juda gêjam naŋ, gêmac êndu. Gêdêŋ taŋ Juda kêkac kaukauc su naŋ, êsêagêc nê ɻac Hira aŋga Adulam sêpi Timna dêdêŋ nê lau sêkapiŋ-domba-ɻaôliluwaga sêja.

13 Ma êsêac sêsôm gêdêŋ Tamar gebe “Lawam kêpi Timna gêja gebe êkapinj nê domba ɻaôlilu.”

14 Tec en kêkac nê abec su ma gi tau auc ɻa obo lala ma gêngôŋ Enaim ɻasacgêdô, taŋ gêc intêna Timnaŋa naŋ. En gêlic Sela kêtuaŋ kapôeŋ su, mago sêkêŋ en kêtuaŋ ênê awê su atom tageŋ.

15 Gêdêŋ taŋ Juda gêlic en naŋ, gêjam kauc gebe awê mockaiŋo teŋ, gebe gêsaŋ lanjôanô auc.

16 En gelom gêdêŋ en gêja intêna ɻamaken jakêsôm gebe “Ômôeŋ, aê gabe jamoa jawiŋ aôm.” Gebe en kêjala atom gebe lawao. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm embe ômoa ôwiŋ aê, go ôkêŋ asagenj êndêŋ aê êjô.”

17 En kêsôm gebe “Aê gabe jasakinj noniŋ kapoac ɻalatu aŋga bôc ɻatoŋ êndêŋ aôm.” Ma en kêsôm gebe “Aôm gobe ôkêŋ kamaclauŋ teŋ êndêŋ aê e êndêŋ ɻanoc ôsakinj gêŋ tauŋa me masi.”

18 En kêsôm gebe “Aê jakêŋ asagenj êtu kamaclauŋ êndêŋ aôm.” En gêjô en awa gebe “Ôkêŋ nêm ɻatalô êwa aôm saŋa, taŋ sepeŋ kêsêp ki naŋ,

* **37:36:** Lau ɻanô embe têtap gêjwapac sa, go têtap tanjiboa ma

tonjalêkôngen ma nêm tôc, taŋ kômêgôm naŋ, êndêŋ aê.” Tec eŋ kékêŋ gêŋ tau gêdêŋ enj ma gêmoa gêwiŋ enj e taê.

¹⁹ Go awê tau gêdi ma gêc gêja. Ma enj kêkac nê obo lala su ma gêjam abec kêtiam.

²⁰ Ma Juda kêsakiŋ nê ḥac aŋga Adulam kékôc noniŋ ḥalatu gêja gebe êkôc kamaclauŋ aŋga awênenê êmu êmêŋ, mago kêtap enj sa atom.

²¹ Tec enj kétu kênac lau malacna gebe “Awê mockaiŋo, taŋ gêngôŋ intêna Enaimja ḥatali naŋ, gêmoa ondoc.” Ma êsêac sêšom gebe “Awê mockaiŋo teŋ gêmoa tonec atom.”

²² Tec enj gêmu gêdêŋ Juda jakêšom gebe “Aê katap enj sa atom ma lau malacna sêšom gebe awê mockaiŋo teŋ gêmoa tonec atom.”

²³ Ma Juda gêjô enj awa gebe “Amboac tonanj êkôc gêŋ tau êtu ênê gêŋmaŋ, gebe lau sêomac aê atom. Aôm gôlicgac gebe aê kasakinj noniŋ ḥalatu gêja su, mago aôm kôtap enj sa atom.”

²⁴ Nasawa amboac ajôŋ têlêac gêjaŋa, tec sêjac miŋ gêdêŋ Juda gebe “Lawamo Tamar gêgôm gêŋ mockaiŋoŋa e galoc kékêkam ḥopalê gêmoa.” Ma Juda kêsom gebe “Akôc enj êsa êna ma akêŋ ja êniŋ enj.”

²⁵ Ma êsêac sêwê enj kêsa gêja, tec enj kêsakiŋ biŋ gêdêŋ lawa gebe “᠁ac, taŋ kétu gêŋ tonanj ḥatau naŋ, kétu ḥopalê tama.” Ma enj kêsom gebe “Ósala gêŋ tau ḥapepgeŋ. Natalô êwa ḥatau sanja, taŋ sepeŋ kêsêp ki naŋ tonjalêkôŋ ma tôc nec ḥatau asa.”

²⁶ Ma Juda kêjala gêŋ tau ma kêsom lasê gebe “Enj awê gêdêŋ kélêlêc aê su gebe aê kakêŋ latuc Sela gêdêŋ enj atom.” Ma enj gêmoa gêwiŋ enj kêtiam atom.

²⁷ Gêdêŋ enj êkôc ḥopalê ḥanoc naŋ kékôc olînbôm.

²⁸ Gêdêŋ taŋ ḥopalê kétuŋ enj gêmoa naŋ, ḥopalê tenj kékêŋ lêma kêsa gêmêŋ. Ma jaomwagao kékôc lêkôŋ kokoc ma kékic tôŋ kêpi ḥopalê lêma ma kêsom gebe “Tonec gêô lasê kétu ḥamatâ.”

²⁹ Mago enj kêtaiŋ lêma su ma ḥac teŋ kêsa gêmêŋ ma jaomwagao kêsom gebe “Aôm gôc nêm intêna gêŋgicgac.” Tec sê ênê ḥaê gebe Peres.

³⁰ Go lasi kêdaguc tolêkôŋ kokoc gêc lêma, ma sê ênê ḥaê gebe Sera.

39

Josep gêjam sakij Potipar

¹ Ma êsêac sêkôc Josep sêšêp Aiguptu sêja ma Paraonê kasêga teŋ, ḥac Aiguptuŋa Potipar, taŋ gejob siŋwaga toŋ teŋ naŋ, gêjam ôli enj aŋga lau Ismael, taŋ sêkôc enj gêja ônê naŋ nê.

² Apômtau gêwiŋ Josep, tec gêjam kôm samob toŋanôgen gamoa nê ḥatau, ḥac Aiguptuŋa, nê andu.

³ Ma ênê ḥatau gêlic gebe Apômtau gêwiŋ enj ma kêmoasiŋ enj, tec gêgôm gêŋ samob ḥapep sawa.

⁴ Kétu tonanjha enj gêlic enj ḥajam ma kékêŋ enj kétu tau nê sakijwaga ma enj gêgôm enj kétu ênê andu ḥagejobwagasêga ma kékêŋ enj gejob ênê waba samob.

⁵ Gêdêŋ têm taŋ enj kékêŋ enj kétu andu to êna waba samob ḥagejobwagasêga naŋ, Apômtau gêjam mec ḥac Aiguptuŋa nê andu kétu Josepna. Apômtau gêjam mec ênê waba samob aŋja andu to kôm kêtômgaeŋ.

⁶ Kétu tonanjha enj kékêŋ gêŋ samob kêsêp Josep lêma ma taê kêka engeŋ, gê go tau kétu nê gêŋ ḥagêdôŋa atomanô, nê gêŋ êniŋha tagenj, tec tau gejob.

Josep enj ḥac ḥajam ma ḥac tolanjô.

7 Têm ɻagêdô gêjaŋa, tec ênê ɻataunê awa mata ola Josep ma kêsôm gebe "Mêŋônêc ôwiŋ aê."

8 Mago eŋ gedec ma kêsôm gêdêŋ nê ɻataunê awê gebe "Ôlic acgom, ɻoc ɻatau taê kêka aêgeŋ ma gê go tau nê andu ɻagêŋlêlôm teŋja atom ma eŋ kékêŋ gêŋ samob kêsêp aê lemoc.

9 Eŋ ɻac kapôeŋ kêlêlêc aê anga andu tonec atom ma kêgaminj gêŋ teŋ gêdêŋ aê atom, aôm taômgenj gebe aôm kôtu ênê awê. Tec aê jaŋgôm gêŋ alôb-alôb kapôeŋ tonec ma jaŋgôm sec êndêŋ Anôtô êtu asagenŋa."

10 Eŋ kêsôm biŋ gêdêŋ Josep katôm bêceŋ, mago eŋ kékêŋ taŋa awê atom ma gêc to gêmoa gêwiŋ eŋ atom.

11 Bêc teŋ Josep jakêšô andu gebe ênam nê kôm ma ɻac teŋ gêmoa andu ɻalêlôm gêwiŋ atom.

12 Tec awê gê ênê ɻakwê tôŋ ma kêsôm gebe "Ônêc ôwiŋ aê." Mago eŋ gêwi nê ɻakwê siŋ kêsêp eŋ lêma ma gêc kasa anga andu gêja.

13 Ma gêdêŋ taŋ awê gêlic eŋ gawi nê ɻakwê siŋ kêsêp eŋ lêma ma gêc kêsa anga andu gêja naŋ,

14 eŋ gêmôeŋ nê sakijwaga ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe" Alic acgom, ɻoc ɻatau kékêŋ ɻac Ebolaiŋa teŋ gêmoa gêwiŋ aêac gebe êŋgôm aêac majenj êsa. Eŋ kêsô gêdêŋ aê gamenj gebe ênêc êwiŋ aê. Mago aê gamôeŋ aoc kapôeŋ.

15 Eŋ gêŋô aê kawakic to gamôeŋ, tec gedec nê ɻakwê gêcŋa ma gêc kêsa anga andu gêja."

16 Go awê ketoc Josepnê ɻakwê gêc gêwiŋ eŋ e nê ɻatau gêmu gamenj.

17 Ma eŋ gajac miŋ biŋ tonanŋeŋ gêdêŋ eŋ ma kêsôm gebe "Sakijwaga Ebolaiŋa, taŋ kôkêŋ eŋ gêmoa gêwiŋ aêac naŋ, kêsô gamenj gebe anjôm aê majoc êsa.

18 Mago gêdêŋ taŋ aê kawakic to gamôeŋ naŋ, eŋ gedec nê ɻakwê gêcŋa ma gêc kêsa anga andu gêja."

19 Ènê ɻatau gêŋô biŋ, taŋ nê awê kasôm gêdêŋ eŋ naŋ, gebe "Aômnêm sakijwaga gêgôm aê amboac tonanj," tec eŋ têtac ɻandaŋ kêsa.

20 Ma eŋ kékôc Josep gêja ma kêbalinj eŋ kêsêp kapoacwalô, gamenj, taŋ kiŋnê lau kapoacwalôwaga sêŋgôŋ naŋ. Ma eŋ gêŋgôŋ kapoacwalô tonanj.

21 Mago Apômtau gêwiŋ Josep e lau têtac gêwiŋ eŋ ma kapoacwalô ɻagejobwaga gêlic eŋ ɻajam.

22 Ma kapoacwalô ɻagejobwaga kékêŋ lau kapoacwalôŋa samob, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô naŋ, sêšêp Josep lêma. Ma kôm samob, taŋ sêgôm naŋ, eŋ kêtû ɻatau.

23 Kapoacwalô ɻagejobwaga gê go tau kêtû kôm, taŋ kêsêp Josep lêma naŋna, atomanô, gebe Apômtau gêwiŋ Josep ma kêmoasiŋ ênê kôm samob e ɻaŋpêp sawa.

40

Josep gêwa lau kapoacwalôŋa nêŋ mê ɻam sa

1 Tonaŋ su, ma têm ɻagêdô gêjaŋa acgom, go kiŋ Aiguptuŋa nê ɻac kêpîp wain ɻanôŋa to nê ɻac kêpac polomŋa sêgôm keso teŋ gêdêŋ nêŋ ɻatau, kiŋ Aiguptuŋa tau.

2 Ma Parao têtac ɻandaŋ gêdêŋ nê laumata luagêc tonec, gêdêŋ laumata wainŋa to laumata polomŋa

³ ma ej kékêj êsêagêc sêô siñwaganêj kapitainê andu gebe sejopnja. Andu kapoacwalôja tau, nañ Josep gêngôj nañ.

⁴ Ma siñwaganêj kapitai kékêj Josep gêjam sakinj êsêagêc. Ma êsêagêc sêngôj kapoacwalô ñasawa ec teñ.

⁵ Ma gêdêj gêbêc tageñ êsêagêc lulugeñ sêc ma ten-kiñ Aiguptuña nê ñac kêpîp wain ñanôja agêc ñac kêpac polomnja, tañ sêngôj kapoacwalô nañ — agêc sêc nêj më keso tau ma agêc lulugeñ nêj ma ñam keso tau amboac tonanjeñ.

⁶ Gêdêj bêbêcgeñ Josep gêdêj êsêagêc gêja ma gêlic êsêagêc semoa tonêñ ñalêlôm ñawapacgeñ.

⁷ Ma ej kêtú kênac Paraonê laumata, tañ sêngôj ênê ñataunê andu sêwinj ej gebe sejop êsêacnja nañ, gebe “Agêc lanjômanô bêlê-bêlê kêtú asageñja.”

⁸ Agêc sêôm gêdêj ej gebe “Aêagêc aêc më ma ñac êwa më ñam sanja ten gêmoa atom.” Ma Josep kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Kôm dawa ma sanja gêjac Anôtô ñawae. Anac miñ më tau êndêj aêmaj.”

⁹ Go laumata wainnja gêjac miñ nê më gêdêj Josep ma kêsôm gêdêj ej gebe “Aê gaêc më ma galic wain ñamôkê teñ kékô.

¹⁰ Wain ñamôkê tau ñalaka têlêac kékô. Ma gêj tau kêpô katôm e ñaola kêsa sebenj ma gêjam ñanô.

¹¹ Aê kakôc Paraonê laclu. Go kakôc wain ñanô ma kapip ma katêwiñ ñatêkwi kêsap Paraonê laclu ma kakêj laclu tau kêsêp Parao lêma.”

¹² Ma Josep kêsôm gêdêj ej gebe “Më tonaj ñam amboac tonec gebe Ñalaka têlêac kêtôm bêc têlêac.

¹³ Bêc têlêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têmbêlam sa ma êkêj aôm ônam sakinj ej êtiäm. Aôm ôkêj laclu êsêp Parao lêma êtiäm êtôm gôgôm gêdêj têm, tañ kôtu ênê ñac kêpîp wain ñanôja nañ.

¹⁴ Mago aôm embe ômoa ñajam, go taêm ênam aê. Taêm walô aê ma ôkêj aê ñawae andanj Parao ma ônam aê sa gebe jawi andu tonec siñ.

¹⁵ Gebe êsêac sêjam gengeñ aê anja Ebolainêj gamêj, ma aê gagôm gêj sec teñ anja gamêj tonec kêtôm gebe sêmbaliñ aê jasêp gêsuñña atom.”

¹⁶ Laumata polomnja gêjô gebe gêwa më ñam sa ñajamgeñ, tec kêsôm gêdêj Josep gebe “Aê gaêc ma teñ amboac tonanjeñ. Aê kakuc gadob polomnja têlêac.

¹⁷ Ma gêj tokainj-tokainj, tañ sêpac kêtú Paraonja nañ, kêsêp gadob ñaônya. Mago moc ménseñ gêj anja gadob, tañ aê kakuc nañ.”

¹⁸ Ma Josep gêjô ej awa gebe “Ñam amboac tonec gebe Gadob têlêac kêtôm bêc têlêac.

¹⁹ Bêc têlêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têmbêlam sa gebe êkêj aôm ôñjakenj ka teñ ma moc sêkac nêm ñamêôm.

²⁰ Bêc kêtú têlêacnja kêtú Paraonê bêc têna kékôc ejnya, tec geno moasin gêdêj nê sakinwaga samob ma kêsa ñac kêpîp wain ñanôja agêc ñac kêpac polomnja tenbeleñ sa gêdêj nê sakinwaga.

²¹ Ej kékêj sakinj wainnja gêdêj ñac kêpîp wain ñanôja gêwê kaiñ kêtiam, tec kékêj laclu kêsêp Parao lêma.

²² Mago ej kékêj ñac kêpac polomnja genjakenj ka kêtôm Josep gêwa sa gêdêj êsêagêc su nañ.

²³ Tageñ ñac kêpîp wain ñanôja taê gêjam Josep atom, kêliñ ej siñ gacgeñ.

¹ Jala samuc luagêc gêjaŋa ma Parao gêc mêt gebe kékô bu Nil ɣatali

² ma gêlic bulimakao ɣajam to têtôp ɣajam 7 sêpi aŋga bu Nil mêtseŋ siŋ ɣalaŋ sêmoa.

³ Gocgo bulimakao sec toôlin ɣasaŋ kain teŋ 7 sêpi aŋga bu Nil têdaguc êsêac mêtseŋ sêwiŋ bulimakao ɣagêdô sêmoa bu Nil ɣatali.

⁴ Ma bulimakao sec toôlin ɣasaŋ têdaŋgôj bulimakao ɣajam to têtôp ɣajam tau su e Parao mata gêlac.

⁵ Ma ej kéliaŋ tau siŋ kétiam e gêc mêt kétu luagêcna gebe Mopolom teŋ ɣakaiŋ tageŋ gêjam ɣanô ɣajam to kesewec kapôeŋ 7.

⁶ Su, go gêlic ɣanô sec to ɣapaõma 7 mêtjêképi, taŋ mu aŋga oc kêpiŋa kélësaŋ naŋ.

⁷ Go ɣanô sec kêdaŋgôj ɣanô ɣajam to kapôeŋ 7 tau su e Parao mata gêlac ma késaŋ gebe gêc mêt.

⁸ Gêdêŋ bêbêc ej gamoa tonê ɣalêlôm ɣawapacgeŋ. Kétu tonanŋa ej késakinj biŋ gêdêŋ lau seoc biŋ lasêwaga to gêdêŋ lau tokauc samob, taŋ sêmoa Aiguptu naŋ, gebe sêmêŋ ma gêjac miŋ nê mêt gêdêrj êsêac. Mago êsêacnêŋ ɣac teŋ kêtôm gebe êwa mêt ɣam sa êndêŋ Parao atom.

⁹ Gêdêŋ tonanŋ go ɣac kêpîp wain ɣanôŋa kêsôm gêdêŋ Parao gebe "Ocsalô tonec aê taêc gêjam ɣoc keso.

¹⁰ Gêdêŋ taŋ Parao têtac ɣandaŋ gêdêŋ nê sakiŋwaga ma kékêŋ aêagêc ɣac polomna aŋgôŋ siŋwaganêŋ kapitainê andu gebe sejop aêagêcna naŋ,

¹¹ aêagêc aêc ma gêdêŋ gêbêc tageŋ ma aêagêcma ma keso tau to ɣam keso tau amboac tonanŋen.

¹² Nacsejhom Ebolainja teŋ gêngôj gêwiŋ aêagêc. Ej kétu siŋwaganêŋ kapitainê sakiŋwaga ten. Aêagêc ajac miŋ ma ma gêdêŋ ej ma ej gêwa mêt ɣam sa gêdêŋ aêagêc. Ej gêwa sa gêdêŋ aêagêc gêdêŋ-gêdêŋgeŋ katôm ma ma tau.

¹³ Ma biŋ tau, taŋ gêwa sa gêdêŋ aêagêc naŋ, ɣanô kêsa. Sêsuŋ ɣoc sakiŋ gêdêŋ aê kétiam ma sêkêŋ ɣac kêpac polomna genkaleŋ ka."

¹⁴ Tec Parao késakinj lau gebe sêmôêc Josep. Êsêac sêkôc ej seben sa aŋga gêsuŋ. Ej kékaliŋ tau ma kêsô ɣakwê wakuc sa su acgom, go kêsô jakékô Parao laŋônêm.

¹⁵ Tec Parao kêsôm gêdêŋ Josep gebe "Aê gaêc ma teŋ ma ɣamalac teŋ kêtôm gebe êwa ma tau ɣam saŋa gamoa atom. Mago aê gaŋô aôm ɣawae gebe aôm embe ôjô ma teŋ, go ôtôm gebe ôwa ɣam sa solop."

¹⁶ Josep gêjô Parao awa gebe "Biŋ amboac tonanŋ gêc aêŋa atom. Anôtô tau êjô aôm awam ma awa nêm ma sa ɣajamgeŋ."

¹⁷ Go Parao kasôm gêdêŋ Josep gebe "Aê gaêc ma gebe kakô bu Nil ɣatali

¹⁸ ma bulimakao ɣajam to têtôp ɣajam 7 sêpi aŋga bu Nil mêtseŋ siŋ ɣalaŋ sêkô.

¹⁹ Ma bulimakao 7 kétiam sêpi têdaguc êsêac. Êsêac ôliŋ ɣasaŋ to sec ma ɣatêkwa ɣaõma. Aê galic gêŋ teŋ amboac tonanŋ sêmoa Aiguptunêŋ gamêŋ atomanô.

²⁰ Ma bulimakao ôliŋ ɣasaŋ to sec gacgenj têdaŋgôj bulimakao ɣamatanaŋ 7, taŋ têtôp ɣajam naŋ su.

²¹ Mago gêdêŋ taŋ têdaŋgôj êsêac su naŋ, talic êsêac amboac têdaŋgôj gêŋ ten atom, ôliŋ ɣasaŋ ɣaõmageŋ sêmoa katôm gêmuŋja. E matoc gêlac.

²² Ma aê gaêc ma teŋ kétiam naŋ galic mopolom ɣakaiŋ tageŋ gêjam ɣanô 7. ɣanô tau ɣajam to kapôeŋ.

23 Ma galic ḥanô 7 gêuc mēŋkêpi kêdaguc. Gêj tau kêmeliŋ ma ḥapaôma to mu anga oc kêpiŋa kêlêsaŋ.

24 Ma ḥanô ḥapaôma kêdaŋgôŋ ḥanô ḥajam 7. Aê gajac miŋ biŋ tonaj gêdêŋ lau-seoc-biŋ-lasêwaga, mago êsêacnêŋ ḥac teŋ kêtôm gebe awa ma tau ḥam sa atom."

25 Ma Josep kêsôm gêdêŋ Parao gebe "O Parao, nêm mêm luagêc tau ḥam tagen. Anôtô geoc biŋ, taŋ ej gebe êŋgôm naŋ, lasê gêdêŋ aôm."

26 Bulimakao ḥajam 7 to polom ḥanô ḥajam 7 têtôm jala 7. Ma lulu tau ḥam tagen.

27 Ma bulimakao ḥatêkwa ḥaôma to sec 7, taŋ mêmsepi têdaguc êsêac naŋ, têtôm jala 7. ḥanô 7 ḥapaôma to mu anga oc kêpiŋa kêlêsaŋ atôm jala 7 totôbôm amboac tonaj.

28 Amboac kasôm gêdêŋ aôm su gebe Anôtô kêtôc gêj, taŋ gebe êŋgôm naŋ, gêdêŋ aôm.

29 alic acgom, galoc jala 7 tomoasu ênêc Aiguptu ḥagamêŋ samucgeŋ.

30 Mago tonaj su, go jala totôbôm 7 mêmesa ma êsêac saliŋ têm moasuŋa siŋ samucgeŋ anga Aiguptu. Tôbôm enseŋ gamêŋ su.

31 Ma êsêac sênam kauc moasu anga gamêŋ tau atu tôbôm, taŋ mêmesa êndaŋguc naŋja, ma tôbôm tau oc anam sêga.

32 Aôm gôc mêm kêtô dim luagêc ḥam gebe Anôtô taê gêjam biŋ tau kêtô tôŋ sugac, ma sauŋgeŋ, go Anôtô êŋgôm gêj tau ḥanô êsa.

33 Amboac tonaj galoc aôm ôjaliŋ ḥac wapac ma ḥac tokauc teŋ sa ma ôkêŋ ej ênam gôlinj gamêŋ Aiguptu.

34 Aôm ôkêŋ gejobwaga êtôm gamêŋ samobgeŋ. Èndêŋ jala tomoasu 7 tonaj lau embe têtap polom talu lemen teŋ-lemen teŋ sa, go sêkôc talu tagen-tagen su anga êsêacnêŋ atôm gamêŋ Aiguptuŋa samob.

35 Ôjatu gebe sênam polom sasa êndêŋ jala ḥajam, taŋ mêmesa naŋ, ma sênam polom tau tôŋ sênam aôm laŋôm. Sejon polom ḥanô samob sêpi malacsêgagęŋ êna ma sejop tôŋ.

36 Gêj masê tonaj ênêc e êlôm lau gamêŋ tonajna êndêŋ jala totôbôm 7, taŋ mêmesa anga Aiguptu naŋ, gebe tôbôm enseŋ gamêŋ tau popoc atom."

Josep kêtô gôlinjwaga Aiguptuŋa

37 Parao to nê sakirwaga samob sêjô biŋ tonaj ḥajam.

38 Ma Parao kêsôm gêdêŋ nê sakirwaga gebe "Aêac oc tatap ḥac, taŋ Anôtônê Nalau gêjam ej auc kêtôm ḥac tonec naŋ, teŋ sa me masi."

39 Tec Parao kasôm gêdêŋ Josep gebe "Anôtô kêtôc gêj samob tonaj gêdêŋ aôm, kêtô tonajna ḥac wapac ma ḥac tokauc teŋ kêtôm aôm gamoa atom."

40 Aôm ôtu ḥoc andu ḥatau ma ḥoc lau samob tanjen wamu aômnêm biŋ. Lépôŋ kinŋa tagen êkêŋ aê jalêlêc aôm su."

41 Go Parao kêsôm gêdêŋ Josep gebe "Ôlic acgom, aê kakêŋ aôm kôtu gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ ḥatau."

42 Ma Parao kêkôc nê riŋ tonatalô éwa ej saŋa mêmkekêŋ gêdêŋ Josep kêka. Ej kakêŋ ḥakwê ḥajam-ḥajam gêdêŋ ej kêsô ma kêkêŋ kapoacwalô gold ej gênôn.

43 Go kêkêŋ ej gêngôŋ nê kareta kêtô luagêcja ma êsêac sêmôec sêselêŋ sêmuŋ gebe "Apôŋ aemduc." Amboac tonaj Parao kêkêŋ ej kêtô gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ ḥatau.

44 Ma Parao kêsôm gêdêj Josep gebe “Aê Parao, mago ɳac teŋ aŋga gamêj Aiguptuŋa ênam kôm teŋ me êŋgôm gêj teŋ êôc lêlêc aôm atom.”

45 Ma Parao kêsam Josepnê ɳaē gebe Sapanat-Panea. Ma ej kékêj dabuŋwaga aŋga On Potipera latuo Asenat gêdêj ej gêjam kêtû ênê awê. Su, go Josep gêwi Parao siŋ ma gêjac gamêj Aiguptuŋa kési.

46 Gêdêj taŋ Josepnê jala kêtû 30 naŋ, ej kékôc kôm anam sakin kiŋ Aiguptuŋa Parao sa. Ma Josep gêwi Parao siŋ ma gêjac laoc gamêj Aiguptuŋa.

47 Gêdêj jala tomoasu 7 naŋ kôm gêjam ɳanô ta  sam.

48 Ma ej kejoŋ jala tomoasu 7 ɳapolom samob sa aŋga gamêj Aiguptuŋa to gêjac gêj tau sa kékô kêtôm malacsêgagęj. Ej gêjac kôm, taŋ kêgi malac auc kêtômgeŋ naŋ, ɳajanô sa kékô malac gêdêj-gêdêngęj.

49 Tec Josep gêjac polom ta  sam sa kêtôm gaŋac gwêcęj. Ej gedec gebe ênam dôj to   sa gêj tau sa atom gebe ɳamalac teŋ kêtôm gebe ênam dôj to   sa gêj amboac tonaj ɳai sa nec atomanô.

50 Jala tôbômja gêo lasê atom tagenj ma Josep kêka ɳapalê luagêc lasê. Dabuŋwaga Onja Potipera latuo Asenat kékôc   seag  c.

51 Josep gê ɳacsêgan   ɳaē gebe Manase ma kêsôm gebe “Ga   ênê ɳaē Manase gebe Anôtô gêgôm a   kaliŋ ɳoc gêjwapac to tamocnê andu ɳagôlôac samob siŋ.”

52 Gê ɳac kêtû luagêcja n   ɳa   gebe Epraim gebe “Anôtô kékêj gôlôac gêdêj a   aŋga gamêj ɳoc gêjwapacja.”

53 Jala tomoasu 7, taŋ g  c gamêj Aiguptuŋa naŋ, m  ng  jac pep

54 ma jala totôbôm 7 m  nk  sa kêtôm Josep kêsôm naŋ. Ma tôbôm gêjam gamêj ɳagêdô samob auc, aŋga gamêj Aiguptuŋa tagenj, tec t  t  p n  n polom sa.

55 Gêdêj taŋ lau Aiguptuŋa s  c tôbôm naŋ, lau t  tan polom gêdêj Parao. Ma Parao kêsôm gêdêj lau Aiguptuŋa samob gebe “And  j Josep ana ma biŋ samob, taŋ ej   sôm naŋ aŋg  m.”

56 Ma gêdêj taŋ tôbôm gêjam gamêj samucgej auc naŋ, Josep g  l  c katam su andu g  n ɳanôha ma kékêj g  j gêdêj lau Aiguptuŋa s  jam ôli gebe tôbôm kap  n  c g  c gamêj Aiguptuŋa amboac tonajgeŋ.

57 Tôbôm gêjam s  ga, tec lau gamêj pebeŋja s  ja Aiguptu sebe s  nam ôli polom aŋga Josepnê, gebe tôbôm kap  n  c gêjam nom ɳagamêj samob auc. * jali. † tetoc oc sa kêtû n  n anôtô jaba.

42

Josep t  wai s  s  p Aiguptu sebe s  nam ôli polom

1 Gêdêj taŋ Jakob g  jô polom g  c Aiguptu ɳawae naŋ, ej kêsôm gêdêj latui gebe “Matemanô g  d  j-g  d  j ta  m kêtû asageŋja.”

2 Ma kêsôm gebe “Alic acgom, a   gan   ɳawae gebe polom g  c Aiguptu. As  p ana ma anam ôli n  n polom aŋga t  n   gebe tamoa matej jali ma tamac êndu atom.”

3 Amboac tonaj Josep t  wai 10 s  s  p s  ja sebe s  nam ôli polom aŋga Aiguptu.

4 Mago Jakob k  sakirj Josep lasi Benjamin g  winj atom gebe ej k  t  c gebe g  jwapac   t  p ej sa.

* **41:57:** Sapanat-Panea ɳam gebe Anôtô kêsôm gebe ej g  moa mata † **41:57:** On kêtû lau Aiguptu n  n malac dabuŋ towae.   s  ac

5 Amboac tonan̄ Israel latui sêô lasê sebe sênam ôli polom, sêmoa lau ñagêdô, tan̄ sêmêj nañ, ñjalêlôm gebe tôbôm gêjam gamêj Kanaan̄ja auc samucgej.

6 Ma Josep kêtû ñacgôlinjêga gamêj tonan̄ja. Eñ tau kêkêj polom gêdêj lau gamêj samobña sêjam ôli. Ma Josep têwai sêô lasê jatêtap labôc sêc en lajnônêmja.

7 Josep gêlic têwai e kêjala êsêac, mago en gêgôm êsêac amboac lau jaba ma kêsaic biñ êsêac. Eñ kêsôm gebe “Amac anja ondoc amêj.” Êsêac sêsmôm gebe “Anja gamêj Kanaan̄ja, abe anam ôli mo.”

8 Josep kêjala têwai, mago êsêac sêjam kauc enj.

9 Ma Josep taê gêjam mê, tan̄ enj gêc kêpi êsêac nañ, ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Kêmsecwaga amac, tec amêj abe alic gamêj kwanaanjej.”

10 Êsêac sêsmôm gêdêj en gebe “O apômtau, masianô, nêm sakijwaga aêac tec amêj abe anam ôli mo.”

11 Nac tagen̄ latui aêac samob. Aêac lau mansan̄. Aômnêm sakijwaga atu kêmsecwaga atom.”

12 Enj kêsôm gêdêj êsêac gebe “Masianô, amac amêj abe alic gamêj kwanaanjej.”

13 Ma êsêac sêsmôm gebe “Aômnêm sakijwaga aêac lasitêwai 12, nac Kanaan̄ja teñ latui aêac. Nac saun̄ gacgej gêmoa gêwinj tamemai ma teñ gêjaña.”

14 Tec Josep kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amboac tê kasôm gêdêj amac su nê gebe Amac kêmsecwaga.

15 Aê gabe jansaê amac êpi biñ tonec ma jasôm binjjanô êtu Parao gêmoa ja gebe amac oc awi gamêj tonec siñ atom e amacnêm lasimi saun̄ êô lasê tonec êwinj acgom.

16 Asakin̄ amacnêm teñ gebe êkôc lasimi êmêj ma amac ñagêdô anjgôj kapoacwalô acgom. Aê gabe jansaê amacnêm biñ e jajala gebe amac lau binjjanôja me masi. Embe masi, go aê jasôm êtu Parao gêmoa ja gebe kêmsecwaga amacgoc.”

17 Go kêkêj êsêac samob sêngôj kapoacwalô bêc têlêac.

18 Nábêc kêtû têlêac ja go Josep kêsôm gêdêj êsêac gebe “Anjôm tonec, go amoa matem jali gebe aê katêc Anôtô.

19 Amac embe lau mansan̄, go awi nêm teñ siñ êngôj kapoacwalô êjô amac ma amac ñagêdô akôc polom andêj nêm gôlôac ana gebe mo êjô êsêac êndu atom.

20 Ma akôc lasimi saun̄ andêj aê amêj, go amacnêm biñ êwaka tau sa gebe binjjanô ec amac êndu atom.” Ma êsêac sêgôm amboac tonan̄.

21 Go êsêac sêsmôm gêdêj tauñ gebe “Binjjanôgoc, gêj tan̄ dagôm gêdêj lasinj nañ ñagêjô tonec. Aêac talic enj gêmoa tonjalêlôm ôluñ-ôluñgej ma keteñ aêac, mago takêj tanjej enj atom. Kêtû tonan̄ja gêjwapac tonec kêtap aêac sa jagêdêngej.”

22 Ma Ruben gêjô êsêac awej gebe “Aê tec kasôm gêdêj amac gebe anjôm ñapalê sec atom. Nec kasôm me masi. Mago amac abe akêj tanjem atom. Kêtû tonan̄ja ênê dec ñagêjô kêpi aêac galoc.”

23 Êsêac sêjam kauc gebe Josep gêjô êsêac awej atom gebe nac ênam biñ ôkwiña teñ kêkô êsêac ñasawa.

24 Ma enj gêbuc dêmôê êsêac ma kêteñ. Kêteñ su ma gêmu jagêjam binjalôm gêdêj êsêac kêtiam. Ma enj kêkôc Simeon anja êsêacnêj ma gêso enj tôj ma ac sêlic.

Josep têwai sêmu sêja Kanaan

25 Go kêjatu gebe polom êsêp êsêacnêj talu e mênêc êtômgej to nêj ñaôli êmu êna êtiam ma sêkêj gêj êpuc êsêac tôj anja intênaaja êndêj êsêac êwiñ. Ma sêgôm amboac tonaj.

26 Go êsêac sêpô nêj polom gêsaç doñki ñaô ma sêc sêja.

27 Ma gêdêj tanj êsêacnêj tej gêjac nê talu lêtêj gebe êkêj gêj êndêj nê doñki êniñ anja gamêj sênêcja nañ, gêlic nê bôlêj gêc taluawa

28 ma kêsôm gêdêj nê lasitêwai gebe “Sêkêj bôlêj gêmu gêmêj, onec gêc ñoc taluawa.” Sêlic e katun gêjaña, ma têtêñêp ma sêsôm gebe “Ojae, Anôtô gêgôm asagej gêdêj aêac.”

29 Gêdêj tanj sêô lasê dêdêj tamenji Jakob anja gamêj Kanaan ña nañ, ac sêjac miñ biñ samob, tanj kêtap êsêac sa nañ, gêdêj ej ma sêsôm gebe

30 “Nac, tanj kêtu gamêj tônê ñatau nañ, kêsaic biñ aêac ma geboc aêac atu gamêj tau ñakêmsecwaga.

31 Mago aêac asôm gêdêj ej gebe ‘Aêac kêmsecwaga atom, aêac lau mansañ.

32 Aêac lasitêwai 12, tamemai latui. Nac tej gêjaña ma ñac sauñ gacgenj gêngôj gêwiñ tamemai gêmoa Kanaan.’

33 Mago ñac, tê kêtu gamêj ñatau nê, kêsôm gêdêj aêac gebe ‘Aê jajala amac lau mansañ êndêj tonec gebe awi nêm tej siñ êmoa êwiñ aê ma akôc polom andêj nêm gôlôac ana, gebe tôbôm gêc.

34 Akôc lasimi sauñ andêj aê amêj, go jajala amac gebe lau mansañ ma kêmsecwaga amac atom. Su, go jakêj nêm lasitêwa êmu êndêj amac êtiam ma amac atôm gebe atulu gêj amoä gamêj tonec.’

35 Gêdêj tanj êsêac sêjac nêj talu lêtêj nañ, samob sêlic nêj bôlêj tosabañ-tosabañ kêsêp nêj talu gêdêj-gêdêjgej. Èsêac to tamenji sêlic nêj bôlêj tosabañ-tosabañ ma têtêc tauñ.

36 Ma tamenji Jakob kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac ajanjo ñoc gôlôac su. Josep gêjaña, Simeon gêjaña, ma galoc abe akôc Benjamin su êwiñ. Biñ samob tonaj kêpi aêgej.”

37 Tec Ruben kêsôm gêdêj tama gebe “Ôkêj ej êsêp aê lemoc, aê jakôc ej jamu jandêj aôm jamêj. Aê embe jakôc ej jamu jamêj atom, go ônac ñoc latucagêc êndu.”

38 Mago ej kêsôm gebe “Latuc êsêp êwiñ amac atom gebe têwa gêmac êndu su ma ej taugej tec gêmoa. Gêj wapac embe êtap ej sa anja intêna, tanj abe asêlêj nañ, go amac akêj aê tomôdêgej jasêp lamboam toñoc ñalêlôm ñawapacgej jana.”

43

Josepnê lasitêwai sêsep Aiguptu kêtu luagêcja

1 Tôbôm kapôej kékôniñ gamêj tôj ñanôgenj.

2 Èsêac sej polom, tanj sêkôc anja Aiguptu nañ, e gêbacnê su, go tamenji kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amu ana êtiam gebe anam ôli aêacnêj mo ñagêdô.”

3 Tec Juda kêsôm gêdêj ej gebe “Nac tonaj kêjatu aêac ñajaja ma kêsôm gebe ‘Amac alic aê lanjôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’

4 Aôm embe ôsakinj lasinj êwiñ aêac, go asêp naanam ôli nêm mo.

5 Embe ôsakinj ej êwiñ atom, go aêac asêp atom gebe ñac tau kêsôm gêgêj aêac gebe ‘Amac alic aê lanjôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’”

6 Israel kêsôm gebe “Amac agôm aê sec ma asôm lasimi ɳawae gêdêŋ ɳac tau kêtû asageŋja.”

7 Èsêac sêjô ej awa gebe “ɳac tau kêkip aêac to ma gôlôac ɳam sa ɳapep ma kêsôm gebe ‘Tamemi gacgeŋ gêngôŋ mata jali me masi. Amacnêm lasitêwai teŋ gêngôŋ me masi.’ Biŋ, taŋ aêac ajac miŋ gêdêŋ ej naŋ, gêjô kênac tonanjeŋ. Aêac ajala biŋ, tê ej kêsôm kêdaguc gebe ‘Akôc lasimi andêŋ aê amêŋ’ nê, kwanaŋgeŋ amboac ondocgeŋ.”

8 Ma Juda kêsôm gêdêŋ tama Israel gebe “Ôsakiŋ ɳapalê tau êwiŋ aê, go andi ma asêlêŋ gebe tamoa mateŋ jali ma aôm to aêac ma nêŋ gôlôac ɳasec-ɳasec amboac tonanjeŋ, tamac êndu atom.

9 Aê jatu lautuc ej, ma ej ê lamu aê. Ôtu kênac ej êndêŋ aê lemoc. Aê embe jakôc ej jamu jawac to jakêŋ ej êkô aôm lanjômnêm atom, go jawê biŋ tonan ɳakaiŋ endenj tôngenj.

10 Biŋjanô, aêac embe tajaiŋ têm atom, oc aêac amu amêŋ wanêcgeŋ su.”

11 Go tameŋi Israel kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Embe amboac tonan, naŋ anjôm amboac tec gebe Akôc gamêŋ tonecŋa ɳagêŋ mata êjamgeŋ èsêp nêm talu ma ajoŋ êndêŋ ɳac tònê awi siŋ êndêŋ ej ɳaômageŋ, amboac gêjmalu ɳagec, to lêp ɳagec, ma ka ɳagêdô ɳatêkwi, ma kaŋa to lanip.

12 Ma akôc bôlêŋ luagêc êwiŋ tau. Bôlêŋ, taŋ sêkêŋ gêc nêm taluawa naŋ, akôc amu ana amboac tonanjeŋ. Oc moae sêgôm kêgôlinj.

13 Akôc lasimi amboac tonan ma andi amu andêŋ ɳac tau ana.

14 Embe akô ɳac tau lanjônm, go ɳajanja ɳatau Anôtô taê walô amac gebe èsakiŋ nêm lasitêwai teŋ agêc Benjamin sêwiŋ amac sêmu sêmêŋ. Ma aêma nec embe jamoa togôlôacmêŋ, go jamoa amboac tonan.”

15 Kêsôm su, go lau tau sêkôc gêŋ sêkêŋ ɳaômageŋja to sêkôc bôlêŋ luagêc gêwiŋ tau ma Benjamin gêwiŋ. Ac dêdi ma sêsep Aiguptu sêja ma sêkô Josep lanjônm.

16 Josep gêlic Benjamin gêwiŋ èsêac, tec kêsôm gêdêŋ gejobwaga anduŋa gebe “Ôwê lau tonec sêšô andu sêna. Ôŋguŋ bôc teŋ ma ono gebe lau tonec sêniŋ gêŋ sêwiŋ aê êndêŋ ocsalô tonec.”

17 ɳac tau gêgôm kêtôm Josep kêjatu naŋ ma gêwê lau sêšô Josepnê andu sêja.

18 Ac sêkêŋ lau tau sêšô Josepnê andu, tec têtêc tauŋ ma sêšôm gebe “Èsêac sêkôc aêac tasô tonec kêtû ɳaôli, taŋ sêkêŋ kêsêp aêacnêŋ talu gêdêŋ tamêŋ kêtû ɳamatâ naŋja. Èsêac sebe sênaç siŋ êndêŋ aêac e sêku aêac tulu ma sêkônij aêac tatu gêjôma to sêjaŋgo aêacnêŋ doŋki su.”

19 Ma èsêac têtu gasuc dêdêŋ ɳac, taŋ gejob Josepnê andu naŋ, ma sêjam biŋgalôm sêwiŋ ej sêkô andu ɳasacgêdô

20 ma sêšôm gebe “O ma apômtau, aêac asêp amêŋ têm teŋ sugac gebe anam ôli mo.

21 Gêdêŋ taŋ aêac aô lasê gamêŋ anij awenjja ma ajac ma talu lêtêŋ naŋ, atap ma bôlêŋ sa tomalageŋ gêc taluawa gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. Tec aêac akôc gêŋ tau amu amêŋ kêtiam.

22 Ma aêac akôc bôlêŋ ɳagêdô gêwiŋ amboac tonan abe anam ôli mo. Aêac ajam kauc ɳac, taŋ kékêŋ ma bôlêŋ kêsêp ma talu.”

23 Ej gêjô èsêac awenj gebe “Atêc taôm atom. Nêm Anôtô to tameminê Anôtô oc kékêŋ awa kêsêp nêm talu. Aê tec katap nêm bôlêŋ sa sugac.” Ma ej kêkôc Simeon gêdêŋ èsêac gêja.

24 Go ej gêwê lau tau sêô Josepnê andu sêja ma kêkêj bu gêdêj êsêac gebe sêkwasiñ enkaiñ ma kêkêj gêj gêdêj nêj doñki sej.

25 Êsêac sêjô ñawae gebe sêniñ gêj anga tônê, tec sêmasañ gêj, tañ sebe sêkêj ñaômagej nañ, ma sêsaê Josep gebe ôô lasê êndêj ocsalô.

26 Gêdêj tañ Josep gêô lasê nê andu nañ, êsêac sêkôc gêj, tañ sêmasañ nañ, jasêô dêdêj ej ma têtap labôc sêc ej akainjña.

27 Mago ej awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe “Tamemi langwa, tañ ajac ênê miñ gêdêj aê nañ, gêmoa ñajam me masi. Ej gêmoa mata jali me masi.”

28 Êsêac sêjô ej awa gebe “Aômnêm sakiñwaga, aêac tamemai gêmoa ñajam. Ej gêngôñ mata jaligej.” Ma êsêac sewec to têtap labôc.

29 Ej mata gedec ma gêlic lasi Benjamin, ej tau tênanê latu teñ ma kêsôm gebe “Lasimi saun, tañ ajac ênê miñ gêdêj aê nañ, tau tonec me.” Go kêsôm gêdêj ej gebe “Latucenec, Anôtô ômoasiñ aôm.”

30 Go Josep kêkacgej gebe êwi êsêac siñ gebe nê ñjalêlôm gêjam awa su lasi ma kêdabiñ gebe étañ lasê. Ej jakêsô nê balêm teñ ma kêtanj gêmoa tônê.

31 Ej kêkwasij lanjôanô su, go kêsa gêja. Ej kêpuc tau tôj ma kêsôm gebe “Akôc gêj taniñja amêjmanj.”

32 Êsêac sêjam sakiñ ej tauña to êsêac tauñja ma lau Aiguptu, tañ sen gêj sêwiñ ej nañ, tauñja amboac tonanjej, gebe lau Aiguptu nêj jao kêkô gebe sêniñ gêj sêwiñ lau Ebolai atom. Gêj tonanj lau Aiguptu sêlic amboac gêj alôb-alôb.

33 Ma Josep têwai to lasi sêngôñ ej nêmja. Nacsêga gêngôñ mala, tañ gêjac ej ñawae nañ, ma ñac saun gêngôñ mala, tañ gêjac ej ñawae. Ma lau tau sêsañ tauñ e sênjac lemenj.

34 Sêkêj gêj taniñja gêdêj êsêac anga Josepnê tebo, mago sêkêj gêj taniñja gêdêj Benjamin kêlêlêc êsêac ñagêdô nêj su. Êsêac ñagêdô têtap laclu tagen sa ma Benjamin kêtap nê laclu lemenj teñ sa. Ma êsêac sênôm sêwiñ ej e têntac ñajam kêsa.

44

Josep kêsaê nê têwai to lasi

1 Go Josep kêjatu nê andu ñagejobwaga gebe “Ôkêj polom êsêp lau tau nêj talu e mêmêc êtôm sêmbalanjha ma ôkêj êsêacnêj bôlêj ênêc taluawa.

2 Mago ñoc laclu silber nañ ôkêj ênêc ñac saun nê taluawa êwiñ ênê bôlêj polomña.” Ma ej gêgôm kêtôm Josep kêsôm gêdêj ej nañ.

3 Gêu bôj acgom, go sêkêj êsêac to nêj doñki sêja.

4 Êsêac sêwi malac siñ saunjeñ ma ñasawa kêtu balinj atom tagenj, tec Josep kêsôm gêdêj nê andu ñagejobwaga gebe “Ajôc, ôjanda lau tau. Embe ôê êsêac tôj, go ôsôm êndêj êsêac gebe ‘Amac akêj sec gêjô ñajam kêtu agenjña. Amac ajam genjeñ aêjoc laclu silber nec kêtu agenjña.

5 Noc ñatau gêñôm gêj kêsep gêj tau tonanj to kêpuc kapoac ña gêj tonanj. Amac agôm gêj tonanj, tec agôm keso ñanô.”

6 Ej gêôc lêlêc êsêac ma jakêsôm biñ tonanjej gêdêj êsêac.

7 Êsêac sêjô ej awa gebe “Aêacma apômtau kêsôm biñ amboac tonanj kêtu asagenjña. Biñ amboac tonanj ênac jaê nêm sakiñwaga aêac. Biñ amboac tonanj aêac oc anjôm atom.

⁸ Ôlic acgom, bôlêj, taŋ aêac atap sa gêc ma taluawa naŋ, aêac akôc amu amêj aŋga gamêj Kanaan akêj gêdêj aôm, tec aêac anam gengeŋ silber me gold aŋga nêm ɣataunê andu amboac ondoc.

⁹ Aôm embe ôtap gêj tau sa aŋga nêm sakiŋwaganêj teŋ nê, naŋ êmac êndu ma aêac ɣagêdô atu ma apômtaunê sakiŋwaga amboac tonageŋ."

¹⁰ Ma ej kêsôm gebe "Amboac tonaj, biŋ, taŋ asôm su naŋ, êtu tōŋ. Nac, naŋ jatap gêj tau sa aŋga ênê naŋ, êtu ɣoc gêŋôma, ma amac ɣagêdô aêc ana tobijmêgeŋ."

¹¹ Go gaôgeŋ êsêac samob sêlêwaŋ nêŋ talu ma sêjac nêŋ talu lêtêŋ.

¹² Ma ej kêbêlêm talu gêjac m aŋga ɣacsêganê e gêdêj ɣac sauŋ nê. Ma kêtap laclu tau sa gêc Benjaminne talu.

¹³ Ma êsêac sêkac nêŋ ɣakwê gêŋgic e sêkêj talu gésac nêŋ donki ɣaô kêtiam ma sêmu sêja malac.

¹⁴ Juda to nê lasitêwai sêô lasê Josepnê andu ma ɣac tau gacgeŋ gêmoa. Ma êsêac têtap labôc sêc ej akainjña.

¹⁵ Josep kêsôm gêdêj êsêac gebe "Amac agôm gêj amboac ondoc. Amac ajam kauc gebe ɣac amboac aê oc Japuc gêj ɣam jatôm atom me."

¹⁶ Ma Juda kêsôm gebe "Aêac asôm biŋ ondoc êndêj ɣoc apômtau. Aim awenjsuŋ su êtu agenjña. Aêac awaka tauŋ sa amboac ondoc. Anôtô kêkip nêm sakiŋwaga aêac ma keso sa sugac. Gôlicgac, aêac atu ɣoc apômtaunê gêŋôma, aêac to ej, taŋ têtap laclu sa gêc ejŋa naŋ, amboac tonaj."

¹⁷ Mago Josep kêsôm gebe "Biŋ amboac tonaj ênac jaê aê. Nac tagenj, taŋ têtap laclu sa gêc ejŋa nanjeŋ êtu ɣoc gêŋôma. Mago amac ɣagêdô, amac aêc tobijmalôgeŋ andeŋ tamemi ana."

Juda gebe ênam Benjamin kêsi

¹⁸ Tec Juda gêdêj ej gêja ma kêsôm gebe "O apômtau, aê gabe jateŋ aôm gebe nêm sakiŋwaga aê jasôm biŋ teŋ êsô ɣoc ɣatau taŋasuŋ ma têmtac ɣandaŋ êndêj nêm sakiŋwaga atom, gebe aôm kôtôm Parao tau.

¹⁹ ɣoc apômtau kêtu kênac nê sakiŋwaga gebe 'Amac tamemi me lasimi teŋ gêmoa me masi.'

²⁰ Ma aêac asôm gêdêj ɣoc ɣatau gebe 'Tamemai gêmoa, ej kêtu ɣamalacanô sugac, ma lasinji sauŋ teŋ gêmoa, taŋ ej kêka lasê gêdêj kêtu ɣamalacanô su naŋ. Nac tau têwa gêmac êndu su, tec ej taugenj gêmoa, tênanê gôlôac ɣagêdô masi. Ma tama têtac gêwiŋ ej.'

²¹ Go aôm kôsôm gêdêj nêm sakiŋwaga gebe 'Akôc ej asêp amêj gebe matocanô Ʉpi ej.'

²² Aêac asôm gêdêj ɣoc apômtau gebe 'Njalalê tau kêtôm gebe êwi tama siŋ atom. Embe êwi tama siŋ, oc tama êmac êndu.'

²³ Go aôm kôsôm gêdêj nêm sakiŋwaga gebe 'Lasimi sauŋ embe êwiŋ amac êsêp êmêj atom, oc alic aê laŋôc êtiam atom.'

²⁴ Gêdêj taŋ adêj nêm sakiŋwaga, tamoc tau, amu aja naŋ, ajac miŋ ɣoc apômtaunê biŋ gêdêj ej gêŋô.

²⁵ Ma gêdêj taŋ tamemai kêsôm gebe 'Ana êtiam, gebe anam ôli aêacnêj gêj ɣagec' naŋ,

²⁶ aêac asôm gebe 'Aêac asêp ana atôm atom. Embe lasinji sauŋ êsêlêj êwiŋ aêac, go asêp ana, gebe aêac oc alic ɣac tau laŋôanô atôm atom, e lasinji sauŋ êwiŋ aêac acgom.'

²⁷ Go nêm sakiñwaga, aê tamoc, kêsôm gêdêj aêac gebe 'Taôm ajalagac gebe nôc awê kékôc nôc ñapalê luagêcegej.

²⁸ Tej gêvi aê siñ e kasôm gebe Biñjanô, gêj tej kékac eñ popocgej ma aê galic eñ kétiam atom e ménjgêdêj galoc.

²⁹ Amac embe akôc ñjac tonec su aنجa aêñoc amboac tonanđen ma gêjwapac êtap eñ sa, go akêj aê tomôdêgej jasêp lamboam jana toñoc ñalêlôm ñawapacgej.

³⁰ Kêtu tonanđja aê embe jaô lasê nêm sakiñwaga, aê tamoc, ma ñapalê, tanj kêtua en gêngôj mata jali ñamôkê nañ, êwin aêac atom,

³¹ en embe elic ñapalê ménjewin aêac atom, oc êmac êndu. Ma nêm sakiñwaga aêac akêj nêm sakiñwaga, aêac tamemai, tomôdêgej êsêp lamboam êna tonalêlôm ñawapacgej.

³² Gebe nêm sakiñwaga aê kasôm gêdêj tamoc gebe jatu ñapalê tonec nê lautuc ma enj ê lamu aê. Ma kasôm gebe Aê embe jakôc eñ jamu jandêj aôm jawac atom, go jawê bij tonanđ ñakaiñ endenj tôngerj.

³³ Kêtu tonanđja tec galoc jatej aôm gebe nêm sakiñwaga aê jatu ñoc apômtaunê gêñôma jamoa tonec jajô ñapalê tau su. Ma ondec ñapalê tau êwinj téwai êmu ênamaj.

³⁴ Gebe ñapalê tau embe êwinj aê atom nec, oc jamu jandêj tamoc jana amboac ondoc. Aê katêc tauc gabe jalic gêjwapac, nañ êtap tamoc sa nañ jawinj atom."

45

Josep gêwa tau sa

¹ Ma Josep kékô lau samob lañôjñêmja e kêpuc tau tông jageo. Tec enj gêmôêc gebe "Lau samob sêwi aê siñ sêsa sêna." Amboac tonanđ gêdêj tanj Josep gêwa tau sa gêdêj lasitêwai nañ, lau tej sêmoa sêwiñ êsêac atom.

² Ma enj kêtaj lasê e lau Aiguptu sêjô ma Paraonê lau sêjô ñawae amboac tonanjej.

³ Ma Josep kêsôm gêdêj nê lasitêwai gebe "Aê Josep. Tamoc gêngôj mata jali me masi." Mago lasitêwai sêjô enj awa kêtôm atom, gebe enj kêtakê êsêac ñanôgej.

⁴ Tec Josep kêsôm gêdêj nê lasitêwai gebe "Atu gasuc aêmañ." Ma êsêac dêdêj enj sêja. Ma enj kêsôm gebe "Lasimi aê Josep, tañ akêj aê gadêj lau Aiguptu sêjam ôli aê.

⁵ Mago galoc têmtac ñawapac atom to amoia tonêm ñalêlôm ñatutuc êtu akêj aê gadêj lau tonec sêjam ôli aêña atom, gebe Anôtô kêsakinj aê gamuñ amac gebe ênam amac kêsi aنجôj matem jali.

⁶ Tôbom gêc gamêj tau jala luagêc su. Ma jala lemenj tej gacgej gêc tanj lau sêsap nom ma sejonj kôm ñanô sa atom.

⁷ Ma Anôtô kêsakinj aê gamuñ amac gebe janam amacnêm ñagêdô kêsi aنجa nom ma jajop lau taêsam sêñgôj matej jali êtu amacnja.

⁸ Kêtu tonanđja amac asakinj aê gamêj tonec atom, Anôtô taugenj. Enj kékêj aê katu Parao tama to ênê andu ñatau ma gamêj Aiguptu samob ñagôlinjwaga.

⁹ Andi ñagaôgej. Andêj tamoc api ana ma asôm êndêj enj gebe 'Latôm Josep kêsôm bij amboac tonec gebe Anôtô kékêj aê katu gamêj Aiguptu samob ñatau. Ôsêp ôndêj aê ômôêj ma ônam gamêj tông atom.

10 Aôm ônjôgôj gamêj Gosen ma ômoa aê ñagala, aôm to nêm gôlôac ma nêm gôlôacnêj gôlôac ma nêm domba to bulimakao ma gêj samob, taŋ kêtû aômnêm naŋ.

11 Aê gabe janam aôm sa anja tonec e aôm to nêm lau ma gêj samob, taŋ kêtû aômnêm naŋ, apô lêna taôm êtu gêj teŋja atom, gebe tôbôm ênêc jala lemenj teŋ êwîŋ."

12 Ma galoc amac matemanô alic to lasic Benjamin mataanô gêlic amboac tonajgeŋ gebe aê tauc aocsuŋ kasôm biŋ gêdêŋ amac.

13 Anac miŋ ñoc ñawasi anja gamêj Aiguptuŋa to gêj, taŋ alic naŋ, ñawae êndêŋ tamoc. Andi ñagaôgeŋ ma akôc tamoc êsêp gamêj tonec êmêŋ."

14 Ma agêc lasi Benjamin sêmbôeŋ tauŋ ma têtaŋ kêpi tauŋ.

15 Ma enj kêlêsôp téwai samob ma kêmbôeŋ êsêac to kêteŋ. Su, go lasitêwai sêjam binjalôm sêwiŋ enj.

16 Gêdêŋ taŋ sêŋô ñawae anja Paraonê andu gebe Josepnê lasitêwai sêmêŋ naŋ, Parao to nê sakiŋwaga sêŋô ñajamgeŋ.

17 Ma Parao kêsôm gêdêŋ Josep gebe "Ósôm êndêŋ nêm lasitêwai gebe Aŋgôm amboac tonec gebe akêŋ nêm waba ênsac nêm bôc ñaô ma amu ana gamêj Kanaan.

18 Ma akôc tamemi to nêm gôlôac samob andêŋ aê amêŋ ma aê gabe jakêŋ Aiguptu ñagamêŋ ñajamanô tau êndêŋ amac gebe anij nom tonaj ñajalâsi.

19 Ôjatu êsêac amboac tonec êwîŋ gebe Aŋgôm tonec gebe Akôc kareta anja gamêj Aiguptuŋa êtu nêm ñasec-ñasec to nêm lauona ma akôc tamemi amêŋmaŋ.

20 Ma taêm walô nêm waba anduŋ atom, gebe Aiguptu ñagamêŋ ñajamanô tau êtu amacnêm."

21 Ma Israel latui sêgôm kêtôm tonaj, go Josep kêkêŋ kareta gêdêŋ êsêac kêtôm Paraonê jatu ma kêkêŋ mo gebe êpuc êsêac tôŋ anja intênaŋa.

22 Enj kêkêŋ ñakwê omja tagen-tagen gêdêŋ êsêac samob kêtômgeng, Benjamin taugen tec kêkêŋ silber ñadôŋ 300 to ñakwê omja lemenj teŋ gêdêŋ enj.

23 Enj kêsakij gêj amboac tonec gêdêŋ tama gêja gebe doŋki kapoac 10 togêŋ mata êjam Aiguptuŋa ma doŋki têna 10 topolom ma mo to gêj taninjha êtu êpuc tama tôŋ anja intênaŋa.

24 Go kêsakij lasitêwai sêja ma gêdêŋ taŋ kêkam êsêac lemenj naŋ, kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Asôm taôm anja intêna atom."

25 Tec êsêac sêwi Aiguptu sinj sêpi gamêj Kanaan jasêo lasê dêdêŋ tamenji Jakob.

26 Ma êsêac sêjac miŋ gêdêŋ enj gebe "Josep gêngôj mata jali ma enj kêtû gamêj Aiguptuŋa samob ñagôliŋwaga." Mago têtac kêkac enj atom, gebe enj kêkêŋ gêwiŋ êsêac atom.

27 Mago gêdêŋ taŋ sêjac miŋ Josepnê biŋ samob, taŋ kêsôm gêdêŋ êsêac naŋ, gêdêŋ enj ma gêdêŋ taŋ enj gêlic kareta, taŋ Josep kêsakij gebe êkôc enja naŋ, tec tamenji Jakob têtac kêpô su ma nê ñalêlôm gêdi sa kêtiam.

28 Ma Israel kêsôm gebe "Kêtômgac. Latic Josep gêngôj mata jali. Aê gabe najalic en acgom, go jamac êndu."

¹ Amboac tonaq Israel gêdi ma kêkôc nê gêij samob gêwiñ gêja. Eñ gêô lasê Ber-Seba ma kêkêj da gêdêj tama Isak nê Anôtô.

² Ma gêdêj gêbêc Anôtô geoc tau lasê gêdêj Israel ma gêjam biñgalôm gêdêj enj ma kêsôm gebe "Jakob, Jakob." Ma eñ kêsôm gebe "Aê tec gamoa."

³ Go eñ kêsôm gebe "Aê Anôtô, tamanné Anôtô aê. Ôsêp Aiguptu ôna tonêm ñalêlôm ñatutuc atom, gebe aê gabe jañgôm aôm ôtu laum kapôeñ teñ anja ônê.

⁴ Aê gabe jasêp Aiguptu jawiñ aôm. Ma aê gabe jakêj aôm ômu ôpi ômôeñ êtiäm ma Josep lêma êmbaab aôm matamgasî.

⁵ Go Jakob gêdi anja Ber-Seba. Ma Israel latui sêkêj tamenj Jakob to nê ñasec-ñasec ma nêj lauo sêpi kareta, tanj Parao kêsakinj kêtû êkôc eñja.

⁶ Ësêac sêkôc nêj bôc to waba, tanj têtap sa anja Kanaan naq, ma sêô lasê Aiguptu, Jakob to nê gôlôac samucgeñ sêwiñ enj.

⁷ Eñ kêkôc latui to latuio sêwiñ enj ma dêbui to dêbuio to nêj wakuc samob sêwiñ enj sêja Aiguptu.

⁸ Israelnê wakuc, tanj sêô lasê Aiguptu naq, nêj ñaê tau tonec gebe Jakob to nê latui. Jakobnê ñacsêga Ruben

⁹ to Ruben latui Hanok, Palu, Hesron ma Karmi.

¹⁰ Simeon latui Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar ma Saul, awê Kanaanja teñ latu enj.

¹¹ Lewi latui Gerson, Kohat ma Merari.

¹² Juda latui Er, Onan, Sela, Peres ma Sera (mago Er agêc Onan sêmac êndu anja gamêj Kanaan). Ma Peres latui Hesron agêc Hamul.

¹³ Isakar latui Tola, Puwa, lob ma Simron.

¹⁴ Sebulon latui Sered, Elon ma Jalel.

¹⁵ (Lea latui tau tonaq, tanj Jakob kêka lasê anja Mesopotamia sêwiñ latuo Dina. Ësêac latuñjo to ñac samob sêpi tagenj têtôm 33.)

¹⁶ Gad latui Sipion, Hagi, Suni, Esbon, Eri, Arodi ma Areli.

¹⁷ Aser latui Imna, Iswa, Iswi, Beria ma luñjo Sera. Ma Beria latui Heber agêc Malkiel.

¹⁸ (Silpa latui tau tonaq. Laban kêkêj enj gêdêj latuo Lea. Ma Jakob kêka êsêac lasê, lau 16 sêpi tagenj.)

¹⁹ Jakobnê awê Rahel latui Josep agêc Benjamin.

²⁰ Ma anja gamêj Aiguptu Josep kêka Manase agêc Epraim lasê, tanj dabuñwaga Onja Potipera latuo Asenat kêkôc naq.

²¹ Ma Benjamin latui Bela, Beker, Asbel, Gera, Naman, Ehi, Ros, Mupim, Hupim ma Ard.

²² (Rahel latui tau tonaq, tanj Jakob kêka lasê, lau 14 sêpi tagenj.)

²³ Dan latu Husim.

²⁴ Naptali latui Jasel, Guni, Jeser ma Silem.

²⁵ (Bilha, tanj Laban kêkêj gêdêj latuo Rahel naq, latui tonaq, tanj Jakob kêka lasê, lau 7 sêpi tagenj.)

²⁶ Jakobnê lau samob, tanj sêô lasê Aiguptu naq, ma sêsa anja enj tau nê sêpi tagenj 66, mago Jakob latuinêj lauo sêwiñ namba tonaq atom.

²⁷ Ma Josep latui tanj kêka lasê anja Aiguptu naq, luagêc, tec lau samob anja Jakobnê gôlôac, tanj sêô lasê Aiguptu naq, sêpi tagenj 70.

²⁸ Jakob kêsakinj Juda gêdêj Josep gêmuñ enj gebe eten Josep êô lasê Gosen êmuñ. Ma êsêac sêô lasê gamêj Gosen.

29 Go Josep kêmasaŋ nê kareta ma kêpi gêja gebe êpuc tama Israel tôntôŋ anga gamêŋ Gosen. Ma gêdêŋ taŋ en gêlic tama naŋ, kêmboŋ en kêsép gêsutêkwa ma kêtaj ñasawa baliŋ gêscac en gêsutêkwa.

30 Israel kêsôm gêdêŋ Josep gebe “Galoc gabe jamac êndu gebe aê galic lanjômanô ma kajala gebe gôngôŋ matam jali.”

31 Josep kêsôm gêdêŋ lasitêwai to gêdêŋ tamanê lau gebe “Aê gabe japi jakêŋ amac ñawae êndêŋ Parao ma jasôm êndêŋ en gebe ‘Noc lasitêwai to tamocnê lau, taŋ sêmoa gamêŋ Kanaan naŋ, dêdêŋ aê sêmêŋ su.’

32 Lau tau gejobwaga bôcŋa gebe êsêac sengeŋ bulimakao ma sêkôc nêŋ domba to bulimakao ma nêŋ gêŋ ñagêdô samob sêmêŋ.

33 Parao embe êkalem amac ma êtu kênac amac gebe ‘Amacnêm kôm amboac ondoc,’

34 go asôm gebe ‘Aômnêm sakijwaga aêac angeŋ bulimakao gêdêŋ aêac ñapalêgeŋ e mëŋgêdêŋ galoc, atôm tamemai.’ Asôm biŋ tonan ec êlôc gebe amoam gamêŋ Gosen gebe lau Aiguptuŋa sêlic gejobwaga bôcŋa samob amboac gêŋ alôb-alôb.’

47

Jakob langwa kêtôc tau gêdêŋ Parao

1 Amboac tonan Josep kêsô jakêkêŋ ñawae gêdêŋ Parao ma kêsôm gebe “Tamoc to ñoc lasitêwai ma nêŋ domba to bulimakao ma nêŋ gêŋ samob sêmêŋ anga gamêŋ Kanaan jasêŋgôŋ gamêŋ Gosen.”

2 En kékôc têwai lemen teŋ sêwiŋ en ma kêtôc êsêac gêdêŋ Parao.

3 Parao kêsôm gêdêŋ en têwai gebe “Amac ajam kôm amboac ondoc.” Ma êsêac sêsmôm gêdêŋ Parao gebe “Nêm sakijwaga aêac ajop dombageŋ atôm tamemai.”

4 Go êsêac sêsmôm gêdêŋ Parao gebe “Aêac amêŋ gebe amoam gamêŋ tonec amboac lau jaba gebe nêm sakijwaga aêac ma gamêŋ alôm ma dombara teŋ gêc gamêŋ Kanaan atom gebe tôbôm gêjam gamêŋ auc samucgeŋ. Tec aêac ateŋ aôm gebe ôlôc gebe nêm sakijwaga aêac ançgôŋ gamêŋ Gosenmaŋ.”

5 Go Parao kêsôm gêdêŋ Josep gebe “Tamam to nêm lasitêwai dêdêŋ aôm sêwac.

6 Gamêŋ Aiguptuŋa kêtû aômnêm gêŋ. Ôjaliŋ gamêŋ ñajamanô teŋ sa ma ôkêŋ êndêŋ tamam to nêm lasitêwai sêŋgôŋ. Ôkêŋ êsêac sêŋgôŋ gamêŋ Gosenmaŋ. Ma aôm embe ôlic lau tokauc aŋga êsêacnêŋ, go ôkêŋ êsêac sejop ñoc bulimakao sêwiŋ.”

7 Josep gêwê tama jakêtôc gêdêŋ Parao ma Jakob gêjam meç Parao.

8 Ma Parao kêtû kênac Jakob gebe “Aômnêm jala tendocgeŋ.”

9 Jakob gêjô Parao awa gebe “Jala, taŋ gamoa nom amboac ñac jaba teŋ naŋ 130. Jala, taŋ gamoa nom ñatêm tau dambê to ñawapac ma taêsam kêtôm tamocinêŋ jala sêmoa nom amboac lau jabaŋa naŋ atom.”

10 Ma Jakob gêjam meç Parao ma gêwi en sinj kêsa gêja.

11 Go Josep kêkêŋ gamêŋ gêdêŋ tama to nê lasitêwai gebe sêngôŋja ma kêkêŋ nom gêdêŋ êsêac kêtû êsêacnêŋ gêŋ anga gamêŋ Aiguptuŋa, kêkêŋ nom ñajamanô tau gêdêŋ êsêac anga gamêŋ Rameses kêtôm Parao kêtatu.

12 Ma Josep gêlôm tama to nê lasitêwai ma tamanê lau samob kêtôm êsêacnêŋ gôlôacnêŋ nambageŋ.

Josep gêjam gôliŋ Aiguptu

13 Mo teñ gêc gamêñ samuc tonaq atom, gebe tôbôm kapôeñ sec e mo gêjô lau gamêñ Aiguptu to Kanaanja êndu.

14 Ma Josep kejon awa, tañ gêc gamêñ Aiguptu to Kanaanja nañ, samob sa gêjô polom, tañ lau sêjam ôli nañ. Ma Josep kékêñ ñaawa kêsô Paraonê andu.

15 Ma gêdêñ tañ awa samob gêbacnê anga gamêñ Aiguptu to gamêñ Kanaan nañ, lau Aiguptu samob dêdêñ Josep sêja ma sêñom gebe “Ôkêj mo êndêñ aêac. Aêac amac êndu anêc aôm lanjômnêmja êtu agenja, gebe ma awa gêbacnê.”

16 Ma Josep kêsôm gebe “Amacnêm awa embe êmbacnê, go akêj nêm bôc ma aê gabe jakêj mo êndêñ amac êjô nêm bôc.”

17 Tec êsêac sêkêj nêj bôc gêdêñ Josep ma ej kékêj mo gêjô hos to bulimakao ma domba to doñki. Tec gêdêñ jala tonaq ej gêlôm êsêac ña mo gêjô nêj bôc samob.

18 Jala tonaq gêbacnê, tec gêdêñ jala kêtû luagêcna êsêac sêmu dêdêñ ej jasêñom gêdêñ ej gebe “Aêac asin bij tonec ôkwi êndêñ ma ñatau atôm atom gebe awa gêbacnê ma bôc ñatau kêtû ma ñataunê gêj sugac. Amboac tonaq ma gêj akêj êndêñ ma ñatauña teñ gêc atom, aêac ôliñ to ma nom tagen.”

19 Aêac to ma nom anaña anêc aôm lanjômnêmja êtu agenja. Ônam ôli aêac to ma nom ma ôkêj mo êjô, go aêac to ma nom anam sakinj êndêñ Parao. Ôkêj polom ñawê êndêñ aêac gebe anjôñ mateñ jali ma amac êndu atom ma aêacma nom êtu gasañ atom.”

20 Amboac tonaq Josep gêjam ôli nom samob anga Aiguptu kêtû Paraonê gêj, gebe lau Aiguptuña samob sêkêj nêj nom gêdêñ ej gêjam ôli gebe tôbôm kapôeñ sec gêc, tec nom tau kêtû Paraonê gêj.

21 Mago lau tau tec kékêj êsêac têtu gêjôma anga Aiguptu ñamadij ñamakej e gêdêñ ñamakej.

22 Dabuñwaga tauñgej nêj nom tec gêjam ôli atom, gebe dabuñwaga têtap nêj ñaoli sa anga Paraonê, tec ñaoli tau, tañ Parao kékêj gêdêñ êsêac nañ, gêlôm êsêac. Kêtû tonaqna êsêac sêkêj nêj nom gêdêñ ej gêjam ôli atom.

23 Ma Josep kêsôm gêdêñ lau gebe “Amboac tonaq, ocsalô tonec aê gajam ôli amac to nêm nom atu Paraonê gêngac. Galoc akôc polom ñawê tonec ma asê êsêp kômmañ.

24 Mago kôm ñanô tau awa êkôc êna ton lemen teñ ma akêj ton teñ êndêñ Parao. Ton aclê êtu amacnêm gebe asê êsêp kôm wakuc ma anij êtu amac to nêm gôlôac ma nêm ñasec-ñasec nêm mo.”

25 Êsêac sêñom gebe “Aôm gójam aêac sa anjôñ mateñ jali. Ma ñatau, embe ôlic aêac ñajam, go anam sakinj Parao anêc ñawaägej.”

26 Tec Josep kékêj bij tonaq kêtû ñagôliñ teñ gêc e mêngêdêñ galoc gêjam gôliñ lau Aiguptuña nêj nom gebe sêwa kôm ñanô êkôc êna ton lemen teñ ma sêkêj ñatej êndêñ Parao. Dabuñwaga tauñgej nêj nom kêtû Paraonê gêj atom.

Jakob lanjwa kêmasañ bij kêtû tauña

27 Amboac tonaq Israel sêngôñ gamêñ Aiguptu ñagamêñ Gosen. Ac sêngôñ têtu têlê ma sêka gôlôac lasê e têtu taësam ñanô lasê.

28 Ma Jakob gêngôñ gamêñ Aiguptu jala 17 e ênê jala kêtû 147.

29 Israelnê noc êmac ênduña kêdabiñ nañ ej kékalem latu Josep ma kêsôm gêdêñ ej gebe “Aôm embe ôlic aê ñajam, go ôkêj lêmam êsô lambic ma ôsôm êtu tony gebe òmansañ aê ñapep ma totêmtac êwiñgej gebe ônsuñ aê anga Aiguptu atom.

³⁰ Mago ôkêj aê janêc jawinj tamoci. Ômbalañ aê anja Aiguptu naônsuñ aê anja nêñ sêô." Enj gêjô enj awa gebe "Aê gabe jañgôm êtôm biñ, tañ kôsôm nañgeñ."

³¹ Ma Israel kêsôm gebe "Ôtôc lêmam." Ma Josep kêtôc lêma. Go Israel gewec gêdêñ nê mê ñagêdô môkêapacña.

48

Jakob lanjwa gêjam mec Josep latuagêc

¹ Tonañ su acgom, go sêkêñ ñawae gêdêñ Jakob gebe "Ôlic acgom, tamam gêmac gêc." Tec enj kékôc latuagêc Manase agêc Epraim sêwiñ enj jasêô lasê Jakob.

² Ma sêkêñ ñawae gêdêñ Jakob gebe "Latôm Josep gêdêñ aôm gêwac." Go Israel kêpuc tau tôñ ma gêdi gêngôj nê mê.

³ Ma Jakob kêsôm gêdêñ Josep gebe "Ñajana ñatau Anôtô geoc tau lasê gêdêñ aê anja Lus, tañ gêc gamêj Kanaan nañ, to gêjam mec aê

⁴ ma kêsôm gêdêñ aê gebe 'Ôlic acgom, aê gabe jakêñ aôm ôka gôlôac lasê e têtu lau taësan. Aê gabe jañgôm aôm ôtu laum kapôeñ ma jakêñ gamêj tonec êndêñ nêm wakuc êtu nêñ gêj endenj tôngen.'

⁵ Ma galoc latômagêc, tañ kôka êsêagêc lasê anja Aiguptu gêdêñ tanj aê gamêj Aiguptu atomgeñ nañ, têtu aêjoc. Epraim agêc Manase têtu aêjoc kêtôm Ruben agêc Simeon.

⁶ Gôlôac, tanj kôka lasê têdaguc êsêagêc nañ, têtu aômnêm, ma êsêac sêwê kainj gênlênsêm sêwiñ tewenjagêc.

⁷ Gêdêñ aê gawi Mesopotamia siñ gaô lasê Kanaan nañ Rahel gêmac êndu anja intêna, tañ kêdabinj Eprat ma aê kasuñ enj anja intêna Epratña ñatali," ñaê tenj gebe Bethlehem.

⁸ Israel gêlic Josep latuagêc ma kêsôm gebe "Asaagêc tonec."

⁹ Josep gêjô tama awa gebe "Aê latucagêc, tañ Anôtô kêkêj gêdêñ aê anja tonec." Go Israel kêsôm gebe "Ôkôc êsêagêc têtu gasuc sêmêñmañ gebe janam mec êsêagêc."

¹⁰ Israel kêtu ñamalakanô su tec mataanô kêtu waô e gêlic gamêj amboac gêmuñja atom. Ma Josep gêwê êsêagêc dêdêñ enj sêja, ma enj kêlêñsôp êsêagêc aliananô ma kêmbôeñ êsêagêc.

¹¹ Go Israel kêsôm gêdêñ Josep gebe "Aê gaboc oc jalic aôm lañômanô êtiäm atom, mago galoc Anôtô kêkêj aê galic aômnêm gôlôac amboac tonangetj."

¹² Go Josep kékam êsêagêc sa anja ênê labum ma gewec e lañôanô jagêdêñ nom.

¹³ Ma Josep kékam êsêagêc, kékam Epraim ña lêma anôña, tañ kêkanôñ Israel lêma gasêña to Manase ña lêma gasêña, tañ kêkanôñ Israel lêma anôña ma gêwê êsêagêc têtu gasuc enj.

¹⁴ Mago Israel gêjac lêma keso tau ma kêmêtôc lêma anôña jagêu gêscac ñac sauñ Epraim môkêapac ma lêma gasêña gêscac Manase môkêapac. Manase enj ñacsêga.

¹⁵ Ma enj gêjam mec Josep ma kêsôm gebe "Anôtô, tañ tamocagêc Abraham agêc Isak sêsa nêñ lêj sêmoa enj lañônêmja, Anôtô, tañ kêtu ñoc ñacgejob gêdêñ ñoc bêc samob e ménjgêdêñ galoc,

16 aŋela, taŋ gêjam aê kêsi gêdêŋ gêŋwapac samob naŋ, ênam mec ŋapalêagêc gebe ŋoc ŋaâe to tamocagêc Abraham agêc Isak nêŋ ŋaâe elom-elom aŋga êsêagêcnêŋ e têtu taâsam ma seola nom ŋagamêŋ auc."

17 Josep gêlic gebe tama gêu lêma anôŋa gêšac Epraim môkêapac e keso ênê ŋalêlôm, tec kêkôc tama lêma aŋga Epraim môkêapac gebe naânsac Manase môkêapac.

18 Ma Josep kêsôm gêdêŋ tama gebe "O tamoc, amboac tonaj atom. Nac tonec ŋacsêga, tec u lêmam anôŋa ênsac en môkêapac."

19 Mago tama gedec ma kêsôm gebe "Aê kajala, latucenec, aê kajalagac. Nac tonec oc êtu laum amboac tonaj ma êtu kapôêŋ, mago lasi êtu kapôêŋ êlêlêc en ma ênê wakuc têtu laum taâsam."

20 Tec gêjam mec êsêagêc gêdêŋ bêc tonaj ma kêsôm gebe" Lau Israel sêsam amagêcnêm ŋaâe gebe sênam mec tauŋ ma sêšôm gebe' Anôtô êngôm aôm ôtôm Epraim agêc Manase." Kêsôm amboac tonaj tec ketoc Epraim sa kêlêlêc Manase.

21 Go Israel kêsôm gêdêŋ Josep gebe "Ôlic acgom, galoc jamac êndu, mago Anôtô êwîŋ amac ma êkêŋ amac aô lasê tameminêŋ gamêŋ êtiām.

22 Ma aê jatoc aôm sa êlêlêc nêm lasitêwai su ma jakêŋ gamêŋ ŋabau, taŋ kajaŋo su aŋga lau gamêŋ Amorŋa nêŋ ŋoc siŋ to talam naŋ êndêŋ aôm."

49

Jakob lanŋwa geoc biŋ lasê kêpi nê gôlôac

1 Go Jakob kêkalem latui ma kêsôm gebe "Akac taôm sa api tagen gebe jasôm biŋ, taŋ êtap amac sa êndêŋ têm, taŋ gêc nêm ŋa naŋ, lasê êndêŋ amac.

2 "Jakob latuiac, akac taôm sa
ma akêŋ tanjem tamemi Israel awa.

3 "Ruben, aôm kôtu ŋoc ŋacsêga,

ŋoc ŋaclai to ŋoc ôlicwalô ŋamêc.

Nac ŋamatata waeŋa to ŋac ŋamatata ŋaclainja.

4 Aômnêm lêŋ êtôm bu, taŋ gêc ŋasamac naŋ,

tec ôtu ŋac ŋamatata atom

gebe aôm kôpi tamaminê mê ma gôgôm mê,

taŋ aôm kôpi naŋ, kêtú sec.

5 "Simon agêc Lewi êsêagêc lasitêwai.

Êsêagêcnêŋ siŋ kêtú ŋaclai sec ŋawaba.

6 O ŋoc katuc, naô lasê êsêacnêŋ sêkac sa atom.

O ŋoc ŋalêlôm, ôwiŋ êsêacnêŋ lau atom

gebe êsêac embe têntac ŋandaŋ,

go sênaç ŋamalac êndu.

7 Aê japuc boa nêŋ têntac ŋandaŋ,

gebe têntac ŋandaŋ ŋawaôboa

to nêŋ ŋalêlôm kêmoatiŋ ŋajaŋa.

Aê gabe jawa êsêac êkôc aŋga Jakobnê gamêŋ

ma jata êsêac salinŋ-salinŋ aŋga Israel.

8 "O Juda, lasitêwai oc sêlambiŋ aôm.

Aôm lêmam êkam ŋacio êndêŋ gêsutêkwa.

Tamam latui oc sewec êndêj aôm.

9 Juda kêtôm lewe ñalatu.

O latucenec, aôm kôjanjo gêj,
tec gêlôm aôm kôtu kapôej.

Eñ kêluñ tau jakêlêwanj tau amboac lewe,
kêtôm lewe têna teñ. Asa gebe ensoc ej êndi sa.

10 Kiññê gêbôm oc endec Juda atom

ma tôc gôlinjña endec asawa atom
e elom ñac, tañ gêjac gêj tau ñawae nañ,
ma tenteñlatu oc tanjeñ wamu êndêj ej.

11 Eñ kêkô nê donki tõñ kêpi wain ñamôkê
to nê donki ñalatu kêpi wain ñalaka.

Eñ kêkwasinj nê obo kêsép wain
to nê ñakwê kêsép wain ñanô ñatekwi.

12 Wain gêgôm mataanô ñawasi kêsa
ma su gêgôm luluj kêtû sêp.

13 “Sebulon êñgôñ gwêctali.

Eñ êtu wañ ñasêcluj to ênê ñamadinj
êñêc e naêndêj Sidon.

14 “Isakar ej ñatêkwa kêtôm donki,

tañ jakêlêwanj tau gêmoa domba ñalêlôm.

15 Eñ gêlic gebe mala lêwanjña ñajam

to gamêñ tau têtac kêsa langwagenj,
tec ej gewec gebe êôc gêj wapac
ma kêtû gêjôma gêjam kôm e kêkônij ej.

16 “Dan êmêtôc nê lau

amboac Israelnêj gôlôacnêj toñ teñ.

17 Dan êtu moac tenj, tañ gêc intêna,

êtu moacwêm, tañ kêkêj gêjac intêna ñataligenj nañ,
ma êñjac hos êsêp agêsu e ñac,

tañ gêngôñ hos ñaô nañ, embeñ êsêp muja êna.

18 O Apômtau, aê gaôñ aôm gebe ônam aê kêsi.

19 “Sêjañgowaga sêjanda Gad,

mago ej êjanda êsêac êjô.

20 “Asernê mo tonjalêsi ñajam

ma êmansañ gêj êtôm kinj sêniñ.

21 “Naptali kêtôm mojawa, tañ kêlêti ñagaôgenj nañ.

Biñ ñajam kêsa ej awasuj.

22 “Josep kêtôm ka wakuc, tañ gêjam ñanô,

ka wakuc, tañ gêjam ñanô ma kêkô bumata nañ,
êñê ñalaka jagê gêsac tuñbôm.

23 Siñwaga totalam sêlênsôñ ej
to sêpê nêñ sôb ma sêjac siñ gêdêj ej.

24 Mago ênê talam ɳajaŋa
ma ej lêma kata
gebe Jakobnê ɳajaŋa ɳatau gêjam ej sa
to ɳacgejob, lau Israel nêŋ poclabu, kêpuc ej tôŋ.
25 Tamamnê Anôtô ênam aôm sa
to ɳajaŋa ɳatau Anôtô ênam mec aôm
ékêŋ mec ɳamoasiŋ aŋga undambê ɳoŋa
to mec ɳamoasiŋ aŋga ɳagêdimbob, taŋ kêpoac ɳalabuŋa naŋ,
ma mec ɳamoasiŋ, taŋ kêsa su to têntaclêlôm naŋ.
26 Tamamnê mec ɳamoasiŋ tolêlôm-tolêlôm
kêlêlêc lôc teŋgeŋja ɳamec ɳamoasiŋ su,
kêlêlêc gamêŋ ɳabau laŋwa sec ɳamoasiŋ.
Gêŋ tonanŋ ɳai ênsac Josep môkêapac ɳaô,
ênsac ɳac, taŋ gêmoa jaêc lasitêwai naŋ ɳaô.

27 “Benjamin kêtôm kêam sec, taŋ kêkac gêr gêngic-gêngic naŋ.
Êndêŋ bêbêcgeŋ ej êndaŋgôŋ nê gwada
ma êndêŋ êtula ênac sam gêŋ, taŋ kêjanŋo naŋ.”

28 Israelnêŋ gôlôac 12 tau tonanŋ. Ma biŋ, taŋ tameŋi kêsôm gêdêŋ êsêac naŋ
tonanŋ. Ma ej gêjam mec êsêac, ej gêjam mec êsêac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ ɳa mec
gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.

Jakob laŋwa gêmac êndu ma sêsuŋ ej

29 Ma en kêjatu êsêac to kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Anôtô embe êkalem aê
najawiŋ ɳoc lau, go ansun aê jawiŋ tamoci aŋga pocgêsuŋ, taŋ gêc ɳac gamêŋ
Hetja Epron nê kôm,

30 aŋga pocgêsuŋ, taŋ gêc kôm Mak-Pela gêmu kêsô Mamreŋa aŋga gamêŋ
Kanaan, kôm, taŋ Abraham gêjam ôli aŋga ɳac gamêŋ Hetja Epron nê gebe
etu gamêŋ sêôŋja.

31 Aŋga ônê êsêac sêsuŋ Abraham agêc nê awê Sara. Aŋga ônê êsêac sêsuŋ
Isak agêc nê awê Rebeka. Aŋga ônê aê kasuŋ Lea.

32 Kôm to pocgêsuŋ, taŋ gêc ɳalêlôm naŋ, êsêac sêjam ôli aŋga lau gamêŋ
Hetja nêŋ.”

33 Jakob kêjatu biŋ tonanŋ ɳai gêdêŋ latui e gêbacnê, go Anôtô kêkalem ej
jagêwiŋ nê lau. Ej gê akaiŋ kêpi mê ma gêwi katu siŋ.

50

1 Go Josep gêu tau gêscac tama laŋôanô ɳaô ma kêtanŋ kêpi ej to kêlêsôp ej.

2 Ma Josep kêjatu dokta, taŋ têtu ênê sakîŋwaga naŋ, gebe sêmansaŋ tama.
Tec dokta seŋ oso Israelnê ɳawêlêlaŋ.

3 Ac sêjam bêc 40, gebe kôm taniŋ oso ɳawêlêlaŋja kêtôm ɳasawa amboac
tonanŋ. Ma lau Aiguptu têtaŋ tanjiboa kêtôm bêc 70 kêtû ejŋa.

4 Têm tanjiboaŋa gêbacnê, go Josep kêsôm biŋ gêdêŋ Paraonê gôlôac gebe
“Amac embe alic aê ɳajam, go jateŋ amac gebe amansaŋ biŋ êndêŋ Parao ma
asôm gebe

5 ‘Tamoc kêsôm gebe Kêdabiŋ gebe jamac êndu, tec ônsuŋ aê jasêp ɳoc sêô,
taŋ kasap kêsêp poc aŋga gamêŋ Kanaannja. Tec katôc lemoc gêdêŋ tamoc
gebe jangôm ɳanô ȇsa. Kêtu tonanŋa aê jateŋ aôm gebe ôlôc gebe japi najansuŋ
tamoc, go jamu jamêŋ êtiŋ.’”

⁶ Ma Parao gêjô ej awa gebe “Ôpi ôna, ônsuŋ tamam amboac kôtôc lêmam gêdêj ej.”

⁷ Tec Josep kêpi gêja gebe ênsuŋ tama, ma Paraonê sakiŋwaga samob to ênê gejobwaga anduŋa ma gamêj Aiguptu ɳagejobwaga samob sépi ȣewiŋ ej sêja.

⁸ Ma Josepnê andu ɳagôlôac to nê lasitêwai ma tamanê andu ɳagôlôac ȣewiŋ amboac tonaj, tagen nêj gôlôac ɳasec-ɳasec ma nêj bulimakao to domba tec gacgej ȣewi siŋ sêmoa gamêj Gosen.

⁹ Karetä to lau tohos sépi ȣewiŋ ej sêja amboac tonajgej. Lau tau tônê nêj ton kapôéjanô.

¹⁰ Gêdêj taŋ sêo lasê polom ɳamala Atadnja, taŋ gêc bu Jordan ɳamakej ônêja naŋ, ȣesâac sêpuc tanjiboa sa ma têtanj ɳanô tonêj ɳalêlôm ɳawapacgej. Josep kêmasaŋ biŋ gebe lau têtanj tanjiboa êtôm bêc 7 êtu tamaŋa.

¹¹ Ma malacm tau, lau gamêj Kanaannja, sêŋjô tanjiboa kêpi anga polom ɳamala Atadnja ma sêšôm gebe “Lau Aiguptu têtanj tanjiboa kapôéj anga ônê.” Tec sê gamêj tau ɳaê gebe Abel-Misraim. Gamêj tau gêc bu Jordan ɳamakej ônêja.

¹² Tec Jakob latui sêgôm biŋ, taŋ ej kêjatu ȣesâac naŋ, kêtu anô

¹³ gebe latui sêbalanj ej sêja gamêj Kanaan ma sêsuŋ ej kêsêp pocgêsuŋ, taŋ gêc kôm Mak-Pela ɳalêlôm, taŋ gêc gêmu kêsô Mamreŋa. Abraham gêjam ôli pocgêsuŋ tau tokômgem anga ɳac gamêj Hetnja Epron nê gebe êtu ênê gamêj sêôŋja.

¹⁴ Josep kêsuŋ tama su, go ej to nê lasitêwai ma lau samob, taŋ sépi ȣewiŋ ej sêja gebe sênsuŋ tamaŋa naŋ, sêmu sêja Aiguptu kêtiam.

Josep kêsuc têwainêŋ biŋ ôkwi

¹⁵ Josepnê lasitêwai sêlic gebe tameŋi gêmac êndu su, tec sêšôm gebe “Moae Josep êkêj kisa aêac ma êkêj ɳagêjô êjô sec samob, taŋ dagôm gêdêj ej naŋ.”

¹⁶ Amboac tonaj ȣesâac sêšakiŋ biŋ gêdêj Josep gêja ma sêšôm gebe “Kêdabinj gebe tamam êmac êndu, tec kêkêj jatu tonec gebe

¹⁷ Asôm êndêj Josep gebe ‘Aê jaten aôm êtu têwamiŋa gebe ȣesâac sêgôm aôm sec. Mago ôsuc ȣesâacnêj keso to sec ôkwimanj.’ Ma galoc aêac ateŋ aôm gebe ôsuc tamamnê Anôtônen sakiŋwaga aêac ma keso ôkwi.’ Gêdêj taŋ sêšôm biŋ gêdêj ej sêmoa naŋ, Josep tau kêtanj.

¹⁸ Têwai samob dêdêj ej sêja jasêu tauŋ sêc ej lanjônêmja ma sêšôm gebe “Gôlicgac me, aêac atu nêm sakiŋwaga.”

¹⁹ Mago Josep kêsôm gêdêj ȣesâac gebe “Atêc taôm atom. Aê jajô Anôtô su me.

²⁰ Amac abe aŋgôm aê sec, mago Anôtô gêjam keso tau ôkwi kêtu moasinj. Ej gebe êŋgôm gêj tônê gebe lau taêsam sêŋgôŋ mateŋ jali amboac talic gêdêj galoc.

²¹ Amboac taŋ, atêc taôm atom, aê gabe janam amac to nêm ɳasec-ɳasec sa.” Ej gêjam malô ȣesâac amboac tonaj ma gêjac ȣesâac têntac tôŋ.

Josep gêmac êndu

²² Amboac tonaj Josep to tamanê gôlôac sêŋgôŋ Aiguptu ma Josepnê jala kêtou 110.

²³ Ma Josep gêlic Epraim latui to dêbui, ma Manase latu Makir nê gôlôac, tenenj sêkôc ȣesâac sêŋgôŋ Josepnê labum.

²⁴ Ma Josep kêsôm gêdêj nê lasitêwai gebe “Kêdabinj gebe jamac êndu. Mago Anôtô ênam amac kêsi ma êwê amac awi gamêj tonec siŋ e aô lasê gamêj, taŋ

Anôtô gêôc lêma sa ma kêsôm kêtû tôj gebe êtu Abraham agêc Isak ma Jakob nêj naej."

25 Go Josep awa gêjac Israel latui gebe têtôc lemenj ma kêsôm gebe "Anôtô embe ênam amac kësi, go ambalañ ñoc ñatêkwa anja tonec api ana."

26 Tec Josep gêmac êndu, nê jala kêtû 110, ma êsêac sej oso ênê ñawêlêlanj ma sêkêj ej kêsêp wañ anja Aiguptu. *

* **50:26:** Abel-Misraim ñam gebe Aiguptunêj tanjboa.

Eksodus

LAU ISRAEL SÊWI AIGUPTU SIN NAMIN NABUKU

Naê Eksodus ñam gebe Sêwi sin. Sêjalin ñaê tau sa gebe ñamiñ samob kepen Israelnêj miñ towae kapôêjanô tagen gebe sêwi gamêj Aiguptuña sinj, tan kékônij êsêac tôj têtu lau gênôma sênjôgôj nañ.

Buku tau ñamiñ gêwa tau kékôc gêja ñasêbu têlêac.

1. Môkêlatu 1-18 Anôtô kêgaboac lau Ebolai su aنجa koleñ gêñômaña ma gêwê êsêac jasêo lasê Lôc Sinai.
2. Môkêlatu 19-24 Anôtô kêmoatiñ nê poac gêdêj lau Israel kékêj biñsu to ñagôlinj gêdêj êsêac gebe sêsa néj lêj to sênam gôliñ tauñ ma sêlic néj-om sêsoñ biñ tau ñalabugen.
3. Môkêlatu 25-40 Lau Israel sêkwê néj gamêj sênam sakinj Anôtôna teñ sa ma sêjac Lômbec ñagêj'lôlom sakinjña sa, go biñsu ñagêdô gêdêj dabuñwaga sejop ma gêdêj lau Israel sêlic Anôtône om êtôm sakinj dabunj.

Mago miñ ñanô tau, tan buku tonec gêwa sa nañ, tonec gebe Anôtô kêgaboac nê lau su aنجa sakinj gêñômaña ma gêbîñ êsêac tôj têtu lau-m teñ, tan sêkêj mateñ têm to lêj nêmja totêntac kêpa sugen nañ.

Ñamalac tanj nê miñ gêjam sêga aنجa buku tau nañ Mose. Ñac tau tan Anôtô kêjalin enj sa gebe êwê nê lau sêwi Aiguptu sinj nañ. Mose kêtû ñamalac tapañoñgej nêj ñac towae kapôêj teñ.

Buku tau ñabinj, tan lau gamêj-gamêj samob sêjô ñawae su nañ, Biñsu Lemeñlu, tan sêpuc gêc môkêlatu 20 nañ.

Gêñwapac, tanj kêtap lau Israel sa aنجa Aiguptu nañ

¹ Israel latui, tanj sêja Aiguptu sêwiñ Jakob nañ, nêj ñaê tonec. Èsêac samob sêja tonêj gôlôacgej.

² Ruben agêc Simeon ma Lewi agêc Juda,

³ ma Isakar agêc Sebulon ma Benjamin,

⁴ ac to Dan agêc Napitali ma Gad agêc Aser.

⁵ (Jakobnê gôlôac samob sêpi tagen lau 70.) Josep tau gêmoa Aiguptu kwanañgej.

⁶ Sêmoa acgom, go Josep tau to nê lasitêwai ma nêj gôlôac samob sêmac êndu.

⁷ Mago lau Israel nêj wakuc sêka gôlôac lasê e têtu taêsam ñanô. Èsêac ñalêlêma atom, sesewec tonjaclaij e sêjam gamêj tau auc.

⁸ Gêdêj tonaj kiñ wakuc mëjkêsa aنجa Aiguptu. Ñac tau gêjam kauc Josep.

⁹ Enj kêsôm gêdêj nê lau gebe “Alic acgom, lau Israel têtu taêsam ñanô ma sesewec tonjaclai sêlêlêc aêac sugoc.

¹⁰ Ajôc, danjôm nêj gêj tokaucgej gebe têtu taêsam sêlêlêc aêac atom. Embe sinj êsa, oc moae sêwiñ aêacnêj ñacjo ma sêncac siñ êndêj aêac e sêwi aêacnêj gamêj siñ ma sêc sêna.”

¹¹ Kêtû tonajnja èsêac sêkêj gejobwaga kômja gebe sêkônij lau Israel ña kôm ñawapac. Tec lau Israel sêkwê malac Piton to Rameses sa. Malac luagêc tonaj kêtû Paraonê malac ênac kôm ñanô saja.

¹² Lau Aiguptu sêkônij lau Israel tôj ñanôgej, mago èsêac têtu taêsam ñanô e sêjam gamêj auc. Tec lau Aiguptu têtêc lau Israel ñanôgej.

13 Amboac tonaq lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sênam kôm kapoacwalôja.

14 Èsêac sejoq lau Israel ña kôm ñawapacgosu. Lau Israel sêkwê andu ña poc, taq sêmasaq ña nomku naq, to kolda ma sêjam kôm tokôm. Lau Aiguptu sêkac èsêac gebe sênam kôm samob tonaq ñai tonjaôli masigenj.

15 Go kinj Aiguptuña kêsôm biñ gêdêj lau Ebolai nêj jaomwagao. Awê teñ nê ñaê gebe Sipra ma teñ nê ñaê Pua.

16 Ej kêsôm gebe "Amagêc embe anam Ebolainêj lauo sa êndêj têm sêkôc ñapalêja, go ajop ñapep. Awê teñ embe êkôc ñapalê ñac, naq anac êndu. Embe êkôc awê, go andec êmoa."

17 Mago jaomwagaoagêc têtêc Anôtô, tec sêgôm kinj Aiguptuña nê biñ ñanô kësa atom, agêc dedec ñapalê ñac sêmoa mateñ jali amboac tonanjeñ.

18 Tec kinj Aiguptuña kékalem jaomwagaoagêc ma kêsôm gêdêj èsêagêc gebe "Amagêc adec ñapalê ñac sêmoa mateñ jali kétu asageñja."

19 Jaomwagaoagêc sêsôm gêdêj Parao gebe "Ebolainêj lauo têtôm lauo Aiguptuña atom. Èsêac ôliñwalô kaiñ teñ. Jaomwagao sêô lasê dêdêj èsêac atomgeñ ma sêkôc ñapalê su."

20 Anôtô këmoasiñ jaomwagao ma lau Israel têtu taêsam ma sesewec tonaclaigenj.

21 Jaomwagao têtêc Anôtô, tec Anôtô kékêj gôlôac gêdêj èsêac.

22 Go Parao kékaju nê lau samob gebe "Ñapalê ñac samob, taq Ebolainêj lauo sêkôc naq, ambaliñ samob siñ sêsêp bu Nil sêna, ma ñapalêogenj tec andec sêmoa."

2

Mose têna kékôc ej

1 Nac teñ anja Lewinê gôlôac gêjam awê teñ. Awê tau anja Lewinê gôlôac amboac tonaq.

2 Awê tau taê ma kékôc ñapalê ñac teñ. Ej gêlic gebe ñapalê tau ñajam, tec késij ej ôkiw kêtôm ajôj télêac.

3 Gêdêj tan têna kêtôm gebe èsij ej ôkiw êtiám atom naq, ej kékôc katapa, taq sêmasaq ña talu naq, ma kepeñ sib, go kékêj ñapalê tau kêsêp ma ketoc katapa tau kékô bu Nil ñatali ñasiñ ñalêlôm.

4 Ñapalê luo kékô ec jaêc sauñgeñ, gebe êlic gêj ondoc oc êtap ñapalê tau sa.

5 Gêdêj tonaq Parao latuo méngeô lasê gebe êlinj bu. Ènê sakijwagao sêsêlêj sêmoa butali. Awê tau gêlic katapa kékô siñ ñalêlôm, go kêsakiñ nê sakijwagao teñ gebe êkôc gêj tau.

6 Parao latuo kékac baob sa e gêlic ñapalê teñ. Ñapalê tau kêtanj, tec taê walô ej ma kêsôm gebe "Ebolainêj ñapalê teñ tonec."

7 Tec ñapalê luo jakesôm gêdêj Parao latuo gebe "Amboac ondoc, aê najamôêc Ebolainêj lasulawê teñ gebe êkêj su ñapalê tau ênôm êtu aômja me masi."

8 Parao latuo kêsôm gêdêj ej gebe "Ônamaq." Tec ñapalê luo gêja jagêmôêc ñapalê tau têna.

9 Go Parao latuo kêsôm gêdêj ej gebe "Ôkôc ñapalê tonec ma ôkêj su êndêj ej êtu aêja. Aê oc jakêj ñaôli êndêj aôm êjô nêm kôm." Tec awê tau kékôc ñapalê ma gêlôm ej.

¹⁰ Gêdêñ̄ taŋ̄ n̄apalé tau kêt̄u kapôñ̄ su naŋ̄, têna kejoŋ̄ en̄ gêdêñ̄ Parao latuo gêja. Ma en̄ kékôc n̄apalé tau su kêt̄u ênê latu ma kêsôm gebe “Aê gaê ej sa aŋ̄ga bu,” tec gê ênê nâe gebe Mose.

Mose gêc gêja Midian

¹¹ Mose kêtú kapôéñ su ma bêc teñ ej gêja gebe elic nê lau ma gêlic kôm njawapac, tañ kékônij êséac tôñ nañ. Ma gêlic ñac Aiguptuña teñ gêjac Ebolai teñ. En Mosenê launêñ teñ.

¹² Mose mata geso gamêj e gêlic tej gêmoa atom, tec gêjac ñac Aiguptuna tau êndu ma kêgawê gañac ma kêsun en.

13 Nabébéc Mose késa gêdénê né lau gêja kêtiam ma gêlic Ebolai luagêc sêjac taun. Ma en kêsôm gêdénê ñac, tañ gêgôm keso nañ, gebe "Gôjac nêm ñac kêtua asagenña."

¹⁴ Mago ḥac tau gējō ej awa gebe “Asa kēkēj aōm kōtu aēacma gōlinwaga to mētōcwaga. Oc gobe ḫonac aē ēndū amboac gōjac Aiguptu tau nañ me.” Go Mose kētakē ma taē gējam gebe “Binñanō, biñ tau ḥapuc kēsa sugac.”

15 Gêdêr tan Parao gêñô ñjawai nan, en gêgôm gênlêlôm gebe ênac Mose êndu.

Mago Mose gēc Parao su jagēmoa gamēn Midianja. Ma en jagēngōn bumata ten.

¹⁶ Ma dabuñwaga Midianña nê latuio 7 sêmoa. Èsêac sêsa jasêkati bu jasêsêwa kêsêp suc, gebe tameñinê domba sênôm.

¹⁷ Mago gejobwaga bôcja sêmêj ma têtij êsêac su. Tec Mose gêdi jagêjam êsêac sa ma kêkêj bu gêdêj nêj domba sênôm.

¹⁸ Su, go êsêac dêdêñ tameni Řeuel sêja, ma ej kêsôm gebe “Amboac ondoc, tec ocsalô tonec amu amêñ ñagaôgeñ nec.”

20 Go tameni kêsôm gêdêny latuio gebe “Ej gêmoa ondoc. Adeç ñac tau kêkô têny kêtty asagenna. Amâêc on gebe êñin gân êñin aêcasmen.”

21 Mose gêlic kêtôm gebe êmoa êwirj Reuel, tec ïjac tau kêkêj latuo Sipora
gêden Mose gêiam.

22 Awê tau kékôc nopalê ten, ma Mose kêsôm gebe “Aê katu nacleñ gamoa gamen iaba.” Tec gê ênê naê gebe Gerson.

23 Nasjala balin tonaj gêbacnê ma kin Aiguptuna gêmac êndu. Mago lau Israel sej olin taun kêtû nêm kôm ñawapacna ma sêmôêc gebe Anôtô ênam êsêacs sa. Ma êsêacnên taniboa kêtû kôm ñawapacna kêni gêdêñ Anôtô gêja.

24 Ma Anôto kékêy taŋa nêŋ oliŋ tau ma taê gêjam poac, tanj kêmootin gêdêy Abraham agêc Isak ma Jakob.

25 Ma Anôtô gêlic lau Israel ma kêwaka tau sa gêdêñ êsêac.

3

Anôtô kêkalem Mose

¹ Ma Mose gejob lawa dabuñwaga Midianña Jetro nê domba. En gêwê domba kêsa gamêñ sawa kêsêlên ec nêngêñ e géô lasê Anôtônê lôc Horeb.

² Ma Anôtônê ajiela geoc tau lasê gêdêñ ej ña jawaô. Ja ñawaô tau kêsa gamêjdani ñalêlôm. Mose gêlic ja kêsa gamêjdani, mago ja gen gamêjdani tau su atom.

³ Ma Mose kêsôm gebe “Aê gabe jana najalic gênsêga tonec. Ja gen gamêndani su atom n'am amboac ondoc.”

4 Apômtau gêlic enj kêdabiñ gamêjdani gebe êlic ñam, tec Anôtô gêmôêc gêdêj enj anga gamêjdani gebe "Mose, Mose." Ma enj gêjô enj awa gebe "Aê tec gamoa."

5 Go Anôtô kêsôm gebe "Ôtu gasuc ômôêj atom. Ônu nêm atapa su anga amtapa gebe gamêj, tanj aôm kôkô nañ, nom dabuñ."

6 Ma kêsôm teñ gêwiñ gebe "Tamamnê Anôtô aê, ma Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aêgoc." Mose gêsañ lañôanô auc gebe kêtêc tau, gebe êlic Anôtô atom.

7 Go Apômtau kêsôm gebe "Aê galic ñoc lau sêmoa jageo ñanô anja Aiguptu. Aê ganjô êsêac sêmôêc kêtû nêj gejobwaga kapoacwalôja sêlêsu êsêacnja. Biñjanô, aê kajala êsêacnêj ñandaj."

8 Aê kasêp gamêj gebe janam êsêac kêsi anja lau Aiguptu lemenj ma jawê êsêac sêwi gamêj tonaj siñ nasêpi gamêj ñajam to kapôêj teñ. Anja gamêj tau tònê su to lêp keselenj. Galoc lau Kanaan to Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus sêngôj gamêj tau.

9 Aê ganjô lau Israel nêj tanj mañkêso aê tanjocsuñ ma galic lau Aiguptu sejonj êsêac ñanô.

10 Amboac tonaj aê gabe jasakiñ aôm ôndêj Parao ôna gebe ôwê ñoc lau Israel sêwi Aiguptu siñ."

11 Mago Mose kêsôm gêdêj Anôtô gebe "Aê asa, tec jandêj Parao jana ma jawê lau Israel sêwi Aiguptu siñ nec."

12 Anôtô gêjô enj awa gebe "Aê oc jawin aôm. Ma gabe jakêj ñabelo tonec êndêj aôm gebe òjala, gebe aê tauc tec kasakinj aôm. Ñabelo tau tonec gebe Êndêj tanj òwê lau sêwi Aiguptu siñ su nañ, oc anam sakiñ Anôtô anja lôc tonc."

13 Go Mose kêsôm gêdêj Anôtô gebe "Embe jandêj lau Israel jana ma jasôm êndêj êsêac gebe 'Tameminêj Anôtô kêsakinj aê tec gamêj,' ma êsêac embe têtu kênaç aê gebe 'Ènê ñaê amboac ondoc,' oc jasôm amboac ondoc êndêj êsêac."

14 Go Anôtô kêsôm gêdêj Mose gebe "Aêñoc ñaê gebe Aê-Gamoë-Amboac-Gamoë." Ma Anôtô kêsôm teñ gêwiñ gebe "Ôsôm biñ tonec êndêj lau Israel gebe 'Aê-Gamoë kêsakinj aê' tec gadêj amac gamêj."

15 Ma Anôtô kêsôm gêdêj Mose gêwiñ gebe "Ôsôm êndêj lau Israel gebe 'Apômtau, amac tameminêj Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô kêsakinj aê gadêj amac gamêj.' Ñaê tonec kêtû ñoc ñaê tengeñ ma tengeñña ma gôlôac to gôlôac wakuc samob awenj ênac aê ñaê tonecgeñ."

16 Óna ma ôkalem lau Israel nêj laumata sa sêpi tagenj, go ôsôm êndêj êsêac gebe 'Apômtau, amac tameminêj Anôtô, geoc tau lasê gêdêj aê. Enj Abraham agêc Isak ma Jakob nêj Anôtô. Ma enj kêsôm gêdêj aê gebe "Aê gajac amac kêsi ma galic gêj samob, tanj lau Aiguptu sêgôm gêdêj amac nañ.'

17 Tec aê taéc gêjam kêtû tôn gebe jawê amac awi gênywapac Aiguptuña siñ ma aô lasê lau Kanaan to lau Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus nêj gamêj. Anja gamêj tònê su to lêp keselenj."

18 Lau Israel nêj laumata oc sêkêj tañej nêm biñ ma sêwiñ aôm andêj kiñ Aiguptuña ana ma asôm êndêj enj gebe 'Apômtau, Ebolainêj Anôtô, méngejäm biñgalôm gêwiñ aêac, tec galoc ateñ aôm gebe ôwi aêac siñ gebe asêlêj bêc têlêac asa gamêj sawa ana ma akêj da êndêj aêacma Apômtau Anôtô.'

19 Aê kajalagac gebe kiñ Aiguptuña oc êwi amac siñ atom e ñaclai teñ êkac en acgom.

20 Amboac tonaq aê oc jamêtôc lemoc to janac Aiguptu ña gêntalô tokainj-tokaiñ anga gamêj tau. Gêntalô tau êmbacnê acgom, go êwi amac siñ ana.

21 Aê janjôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam ma embe ana, go ana tolemem sawageñ atom.

22 Amacnêm lauo samob êndêj-êndênges tetej nêj lauo sackapoac gêdêj tauñja to lauo, tañ sêngôj andu tagen sêwiñ tauñ nañ, gebe sêkêj gêlôj silber to goldña ma ñakwê êndêj êsêac. Ma amac akêj nêm latômio to ñac sêso to sênôj gêj tau. Amboac tonaq ajanjo gêj su anga lau Aiguptuñ."

4

1 Go Mose gêjô ej awa gebe "Mago lau Israel embe sêkêj êwiñ aê atom to sêkêj tanjej ñoc biñ atom ma sêsoñ êndêj aê gebe 'Apômtau geoc tau lasê gêdêj aôm atom,' go janjôm amboac ondoc."

2 Apômtau kêtû kênac ej gebe "Aôm lêmam kômêgôm asagen." Ma Mose gêjô ej awa gebe "Kamêgôm tôc."

3 Go Apômtau kêsôm gebe "Ômbaliñ naêñêc nom." Ma Mose kêbalij tôc jagêc nom e kêtû moac. Ma kêtakê e gênu tau su.

4 Mago Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe "Ômêtôc lêmam ma ômêngôm moac ñalêjuc." Tec ej kêmêtôc lêma ma kêmêgôm moac tôj jakêtû tôc kêtiam kêsêp ej lêma.

5 Ma Apômtau kêsôm gebe "Ôngôm amboac tonaq e sêkêj êwiñ gebe Apômtau ej êsêac tameñinêj Anôtô. Ej Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô geoc tau lasê gêdêj aôm."

6 Go Apômtau kêsôm biñ ñagêdô gêdêj ej gebe "Ônsêmuñ lêmam êsô nêm ñakwê." Ej kêsêmuñ lêma kêsô ma gêdêj tañ kêtaiñ sa kêtiam nañ, gêlic gebe kamochôm gêjac têc lêma auc e kêtû sêp kêtôm labi.

7 Go Apômtau kêsôm gebe "Ônsêmuñ lêmam êmu êsô nêm ñakwê êtiam." Tec Mose kêsêmuñ lêma gêmu kêsô nê ñakwê kêtiam, Ma gêdêj tañ kêtaiñ sa kêtiam nañ, gêlic gebe ñajam kêsa kêtôm ôli ñagêdô.

8 Ma Anôtô kêsôm gebe "Êsêac embe sêkêj êwiñ aôm atom ma gêntalô ñamatarañ embe ênam êsêac ôkwi atom, go sêkêj êwiñ gêntalô êtu luagêcñja.

9 Ma êsêac embe sêkêj êwiñ gêntalô luagêc tonaq to sêkêj tanjej nêm biñ atom, go ôkati bu anja bu Nil ma mêmôkêc êsêp nom, go bu, tañ ôkati anja bu Nil nañ, oc êtu dec ênêc nom."

10 Mago Mose kêsôm gêdêj Apômtau gebe "Oe, ñoc Apômtau, aê aoc sob atom. Gêmuñgej aê gamoa amboac tonaq ma galoc kôsôm biñ gêdêj aê, tañ katu nêm sakinwaga nañ, mago aoc sob kêsa atom amboac tonanjej. Aê kasôm biñ malô-malô to imbeloc ñawapac sec."

11 Go Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe "Asa kêkêj ñamalac awasunj. Asa kêkêj ej awamê me tanjasunjic me gêlic gamêj me matapec. Aê Apômtau kakêj atom me.

12 Amboac tonaq ôna ma aê jawiñ aôm to janam aôm awam sa ma jandôj biñ ôsômja êndêj aôm."

13 Mago Mose kêsôm gebe "O Apômtau, aê jatej aôm gebe ôsakiñ lau teñ."

14 Go Apômtau têtac ñandañ kêsa gêdêj Mose ma kêsôm gebe "Têwam Aron anja Lewinê gôlôac gêmoa atom me. Aê kajala ej awa sob. Ôlic acgom, ej gêdi kêpuc aôm tôjñtôj gêmêj. Ej embe êlic aôm, oc têtac ñajam êsa ñanô."

15 Amboac tonaq ônam bingalôm êndêj ej ma ôwa nêm biŋ sa êndêj ej gebe êsôm lasê. Ma aê gabe jawiŋ amagêc to janam amagêc awenj sa ma jandôj gêŋgômja êndêj aôm.

16 Ej ejô aôm su êsôm biŋ êndêj lau ma êtu aôm awam. Ma ej êlic aôm amboac Anôtô.

17 Ma aôm ômêŋgôm tōc tonec gebe ôŋgôm gêŋtalôŋa.”

Mose gêmu gêja Aiguptu

18 Ma Mose gêmu gêdêj lawa Jetro gêja jakêsôm gêdêj ej gebe “Aê jatej aôm gebe ôlôc sa ma aê jamu jandêj ñoc lau jana Aiguptu najalic êsêac sêmoa mateŋ jali me masi.” Ma Jetro kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôêc tobiŋmalôgeŋ ôna.”

19 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose aŋga Midian gebe “Ômu ôna Aiguptu gebe lau samob, taŋ sebe senseŋ aôm naŋ, sêmac êndu su.”

20 Amboac tonaq Mose kékôc nê awê to latu ma kékêŋ êsêagêc sêŋgôŋ doŋki teŋ ñaô ma gêja gamêŋ Aiguptuna. Ma ej kêmêgôm Anôtônê tōc.

21 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôlic acgom, aôm embe ô lasê Aiguptu, go ôŋgôm gêŋtalô samob, taŋ kakêŋ ñaclai gêdêj aôm gebe ôŋgômja naŋ, ôkô Parao lanjônêmja. Mago aê oc jaŋgôm ênê ñalêlôm ñadani êsa, gebe êwi lau siŋ atom.

22 Go aôm ôsôm êndêj Parao gebe ‘Apômtaunê biŋ tau tonec gebe ñoc latuc ñacsêga tau Israel,

23 ma aê jasôm êndêj aôm gebe “Ôwi latuc siŋ gebe naênam sakinj aê.” Ôlic acgom, embe ondec ma ôwi ej siŋ atom, go janseŋ aôm latôm ñacsêga su.”

24 Êsêac sêselêŋ sêmoa intêna e sêô lasê gamêŋ sênenç bêcŋa teŋ. Ma Apômtau gêdac Mose aŋga tônê ma kêsaê gebe ênac ej êndu.

25 Go Sipora kékôc bôjaŋ poc ñagaôgenj ma kêsa latu utiôlic jakêmoasac Mosenê lambi ña ôlic tau tonaq ma kêsôm gebe “Binjhanô, aôm kôtu ñoc ñacgebe-ênam-awêwaga todec.”

26 Go Apômtau gêwi ej siŋ gêmoa mata jali. Gêdêj tonaq awê tau kêlêwiŋ biŋ sêsa lauŋa gebe “Nac-gebe-ênam-awêwaga todec.”

27 Apômtau kêsôm gêdêj Aron gebe “Ôpuc Mose tôŋtôŋ ôsa gamêŋ sawa ôna.” Tec ej gêja ma gêdac Mose aŋga Anôtônê lôc ma kêlêspôŋ ej alianô.

28 Go Mose gêjac miŋ biŋ samob, taŋ Apômtau kêsôm gêdêj taŋ kêsaŋ ej naŋ, to gêŋtalô samob, taŋ Apômtau kêjatu ej gebe êŋgômja.

29 Go Mose agêc Aron sêja ma sêkalem lau Israel nêŋ laumata samob sa sêpi tagenj.

30 Ma Aron kêsôm biŋ samob, taŋ Apômtau kêsôm gêdêj Mose naŋ, ma gêgom gêŋtalô lau sêlic.

31 Ma lau tau sêkêŋ gêwiŋ. Gêdêj taŋ sêŋô ñawae gebe Apômtau kêtu ñacleŋ lau Israel ma gêlic êsêacnêŋ gêŋwapac naŋ, êsêac sewec ma tetenj mec.

5

Mose agêc Aron sêkô Parao lanjônêmja

1 Tônê su, go Mose agêc Aron dêdêj Parao sêja ma sêsôm gebe “Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, nê biŋ tonec gebe ‘Ôwi ñoc lau siŋ gebe sêlic nêŋ om teŋ aŋga gamêŋ sawa êtu tetoc aê saŋa.’”

² Mago Parao gêjô êsêagêc awen gebe “Apômtau tau asa, tec jakêj tanjoc ej ma jawi Israel siñ. Aê gajam kauc Apômtau tonaj, ma aê gadec gebe jawi Israel siñ.”

³ Go êsêagêc sêôm gebe “Ebolainêj Anôtô gêjam biñgalôm gêwinj aêagêc, tec atej aôm gebe ôwi aêac siñ. Aêac asa gamêj sawa ana asêlêj bêc têlêacgej ma akêj da êndêj Apômtau, aêacma Anôtô. Embe masi, oc êsêp êndêj aêac êmêj ña kole to sin.”

⁴ Mago Parao kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Mose agêc Aron, amagêc abe akôc lau su anga nêj kôm kêtû asagenja. Aec su andêj nêm kolej ana.”

⁵ Ma Parao kêsôm tej gebe “Agêc alic acgom, galoc lau tau têtu taêsam su, ma amagêc abe akô êsêac auc anja nêj kôm ma akêj êsêac sêlêwañ tauñ.”

⁶ Gêdêj bêc tonajgen Parao kêtatu lausêlêsuwaga to gejobwaga gebe

⁷ “Akêj oba êndêj lau amboac agôm nañ, êtiam atom. Êsêac tauñ nasejonj oba gebe sêmansañ nomku têkê-têkê.

⁸ Mago nomku têkê-têkê ñanamba, tanj sêmansañ kêtôm bêcgej nañ, êkôgej, êtu sauñ atom, gebe êsêac ojomtêna, tec sêmôêc gebe ‘Ôwi aêac siñ gebe akêj da êndêj aêacma Anôtô.’

⁹ Akêj kôm ñawapac êkônij lau tonaj e ênam êsêac auc ma têtap nêj ñasawa sêkêj tanjej bij agwa-agwaña sa atom.”

¹⁰ Amboac tonaj lau-sêlêsuwaga to launêj gejobwaga sêsa sêja ma sêjac miñ gêdêj lau gebe “Parao kêsôm bij tonec gebe ‘Aê jakêj oba êndêj amac êtiam atom.

¹¹ Galoc amac taôm naajoñ oba anja gamêj, tanj atap oba sanja nañ. Mago nomku têkê-têkê, tanj amac oc amansaj nañ, ñanamba êtu sauñ atom, êtôm namba lañgwa.”

¹² Amboac tonaj lau sêselêj sêjam gamêj Aiguptu samucgej auc, gebe sejor oba êtu sêmansañ nomku têkê-têkêja.

¹³ Lausêlêsuwaga sêkac êsêac ma sêôm gebe “Anam nêm kôm êtôm bêcgejña e atap nomku têkê-têkê ñanamba sa êtôm namba, tanj atap sa gêdêj têm sêkêj oba gêdêj amacnañ nañ.”

¹⁴ Paraonê lausêlêsuwaga sêjac launêj gejobwaga, tanj êsêac sêjaliñ sa gebe sejop tauñ nêj lau nañ, ma têtu kênac êsêac gebe “Gêdêj ocsalô tonec amac atap kôm ñanô sa kêtôm gêmuñjña atom, nec ñam amboac ondoc.”

¹⁵ Go lau Israel nêj gejobwaga dêdêj Parao sêja ma têtañ gebe “Amboac ondoc aôm gôgôm aêac, tanj atu nêm sakijwaga nañ, amboac tonaj.”

¹⁶ Êsêac sêkêj oba tej gêdêj nêm sakijwaga atom, mago sêjatu gebe ‘Amansaj nomku têkê-têkê.’ Ma galoc ôlic, êsêac sêjac nêm sakijwaga gêwinj. Ñakeso gêc aôm taôm nêm lauñgej.”

¹⁷ Mago ej kêsôm gebe “Amac ojomtêna, amac ojomtêna. Kêtu tonajna amac asôm gebe ‘Ôwi aêac siñ gebe akêj da êndêj Apômtau.’

¹⁸ Aêc su, anam nêm kôm. Ac sêkêj oba êndêj amac atom, mago amac amansaj nomku têkê-têkê ñanamba êtôm gêmuñjña.”

¹⁹ Lau Israel nêj gejobwaga sêmoa jageo ñanô kêtû jatu tonecna gebe “Ajop taôm, gebe nomku têkê-têkê ñanamba êtôm bêcgejña êtu sauñ atom.”

²⁰ Gejobwaga sêsa anja Paraonê andu sêja ma têtap Mose agêc Aron sa. Êsêagêc sêôj êsêac sêmoa.

21 Ma gejobwaga sêsôm gêdêñj êsêagêc gebe “Apômtau mata ê amagêc e êmêtôc amagêc, gebe amagêc agôm Parao to nê lau têntac gedec aêac ma akêj sinj kêsêp êsêac lemenj, gebe sêncac aêac êndu.”

Mosenê mec

22 Go Mose kêkac tau ôkwi kêtiam gêmu gêdêñj Apômtau gêja ma kêsôm gebe “O Apômtau, amboac ondoc tec gôgôm lau tonec sec. Aôm kôsakij aê gamêj kêtua asagenjña.

23 Aê kasôg gadêñj Parao gaja ma kasôm biñ gajam aôm lajôm, mago ej gêñjô e gêgôm lau tonec sec, ma aôm tec gôjam nêm lau kêsi atomanô.”

6

1 Mago Apômtau kêsôm gêdêñj Mose gebe “Galoc aôm oc ôlic gêj, tañ aê gabe janjôm êndêñj Parao nañ. Ej oc êkac êsêac toñaclaigenj gebe sêwi gamêj sinj, ma êjanda êsêac toñaclaigenj gebe sêwi ênê gamêj sinj.”

Anôtôk kêkalem Mose yakônirja

2 Ma Anôtôk kêsôm gêdêñj Mose gebe “Aê Apômtau.

3 Aê gaoc tauc lasê gêdêñj Abraham agêc Isak ma Jakob gebe Njaniniñ Njatau aê, mago aê kawaka tauc sa gêdêñj êsêac ña ñoc ñaê Aê-Gamoac-Amboac-Gamoanec atom.

4 Aê kamoatiñ poac gêdêñj êsêac gebe jakêj gamêj Kanaan êndêñj êsêac. Gamêj tau, tañ êsêac sêmoa fêtôm lau jabageñ nañ.

5 Ma aê gañjô lau Israel, tañ lau Aiguptu sêlêsu êsêac ña kôm ñawapac nañ, nêñ tanjiboa ma taêc gêjam ñoc poac.

6 Kêtua tonanjña ôsôm êndêñj lau Israel gebe ‘Aê Apômtau tau. Aê gabe jaê amac sa anja Aiguptunêj kôm ñawapac, tañ kêkônij amac nañ, to janjamboac amac su anja êsêacnêj sakinj gêñjomaña ma jamêtôc lemoc gebe janam amac sa to janjôm gêñsêga gebe jamêtôc êsêac.

7 Aê gabe jakôc amac sa atu ñoc lau ma gabe jatu nêm Anôtô. Amac ajalamaj gebe aê Apômtau, amacnêm Anôtô, tañ gaê amac sa anja Aiguptunêj kôm ñawapac.

8 Aê gabe jawê amac aô lasê gamêj, tañ katôc lemoc gebe jakêj êndêñj Abraham agêc Isak ma Jakob. Aê gabe jakêj gamêj tau êndêñj amac êtu amacnêm nom. Aê Apômtau oc janjôm.”

9 Mose kêsôm biñ tonanj gêdêñj lau Israel, mago êsêac sêkêj tañej Mosenê biñ atom, gebe nêñ ñalêlôm popoc ma kôm tau ñawapacgosu.

10 Ma Apômtau kêsôm gêdêñj Mose gebe

11 “Ôsô naôsôm êndêñj Aiguptunêj kiñ Parao gebe êlôc ma lau Israel sêwi ênê gamêj sinj.”

12 Mago Mose kêsôm gêdêñj Apômtau gebe “Ôlic acgom, lau Israel sêkêj tañej ñoc biñ atom, ma Parao oc êkêj taña aê, tañ aoçsun ñawapac nañ, amboac ondoc.”

13 Go Apômtau gêjam bingalôm gêwiñ Mose agêc Aron ma kêjatu êsêagêc gebe sêsôm êndêñj lau Israel to êndêñj Aiguptunêj kiñ Parao gebe agêc awê lau Israel sêwi gamêj Aiguptuna sinj.

6:14-27 Njamadinj tonec kêkip Mose agêc Aron nêñ ñam sa. Êsêagêc sêsa anja Lewinê gôlôac. Aronnê wakuc ñagêdô nêñ ñaê kêsêp ñjamadinj tonec gêwiñ.

Anôtôñê Jatu gêdêñj Mose agêc Aron

28 Gêdêij bêc, taŋ Apômtau kêsôm biŋ gêdêij Mose aŋga gamêij Aiguptuŋa naŋ,

29 Apômtau kêsôm gêdêij Mose gebe “Aê Apômtau tau. Ôsôm biŋ samob, taŋ aê jasôm êndêij aôm naŋ êndêij Aiguptunêj kin Parao.”

30 Mago Mose kêsôm gêdêij Apômtau gebe “Ólic acgom, aê aocsuŋ ηawapac, tec Parao oc êkêj taŋa aê amboac ondoc.”

7

1 Ma Apômtau kêsôm gêdêij Mose gebe “Ólic acgom, aê jakêj aôm ôtu Paraonê anôtô ma têwam Aron êtu nêm propete.

2 Aôm ôsôm biŋ samob, taŋ aê jajatu naŋ, êndêij Aron, ma eŋ êsôm êndêij Parao, gebe êlôc gebe lau Israel sêwi ênê gamêij siŋ sêc sêna.

3 Mago aê gabe jaŋgôm Paraonê ηalêlôm ηadani êsa. Aê oc jaŋgôm gêjtalô to gêŋsêga taësam aŋga gamêij Aiguptuŋa,

4 tagen Parao oc êkêj taŋa amagêcnêm biŋ atom. Go aê lemoc êpi Aiguptu ma ηoc toŋ, ηoc lau Israel tau tonanŋ, sêwi gamêij Aiguptuŋa siŋ, ma jaŋgôm gêŋsêga gebe jamêtôc lau Aiguptu.

5 Aê embe jamêtôc lemoc gebe janac Aiguptu ma jawê lau Israel sa aŋga êsêac ηalêlôm, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.”

6 Ma Mose agêc Aron taŋeŋ wamu ma sêgôm biŋ kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc.

7 Gêdêij taŋ sêsôm biŋ gêdêij Parao naŋ, Mosenê jala kêtû 80 ma Aronnê kêtû 83.

Aronnê tôc

8 Ma Apômtau kêsôm gêdêij Mose agêc Aron gebe

9 “Parao embe êsôm êndêij amagêc gebe ‘Awaka taôm sa ηa gêjtalô ten,’ go ôsôm êndêij Aron gebe ‘Ôkôc nêm tôc ma ômbalinj naënêc Parao lanjônêmja gebe êtu moac.’”

10 Amboac tonanŋ Mose agêc Aron dêdêij Parao sêja ma sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc. Aron kêbalinj né tôc jagêc Parao to né sakiŋwaga lanjônêmja e tôc tau kêtû moac.

11 Go Parao kékalem lau tokauc ma lau mectomanŋja, ma Aiguptunêj lau mectomanŋja tonanŋ néŋ ηaclai kainj ten, tec sêgôm gêjtalô tònê amboac tonanŋej.

12 Èsêac samob gêdêij-gêdêŋgeŋ sêbalinj néŋ tôc jagêc nom e kêtû moac. Mago Aronnê tôc kêdaŋgôŋ êsêacnêj tôc samob su.

13 Mago Paraonê ηalêlôm ηadani ηapanj, tec kêkêj taŋa êsêagêcnêj biŋ atom, kêtôm Apômtau kêsôm lasê kwananŋej.

Bu kêtû dec ηagêŋwapac

14 Go Apômtau kêsôm gêdêij Mose gebe “Paraonê ηalêlôm ηadani kêsagac, eŋ gedec gebe êwi lau siŋ.

15 Bêbêcgeŋ Parao êsa bu êna, go aôm ôndêij eŋ ôna ma ônsaê eŋ ôkô butali. Ômêŋgôm tôc, taŋ gêjam tau ôkwi kêtû moac naŋ.

16 Go ôsôm êndêij eŋ gebe ‘Apômtau, Ebolainêj Anôtô, kêsakij aê gadêij aôm gamêij. Eŋ kêsôm gebe “Ôwi ηoc lau siŋ sêna, gebe sênam sakinj aê aŋga gamêij sawa, mago ólic acgom, aôm taŋam wamu atom tagen.”

17 Apômtau kêsôm tej amboac tonec gebe “Ôlic acgom, aê janac bu, taŋ kêpoac bu Nil naŋ, ja tōc, taŋ kamêgôm naŋ, ma bu ênam tau ôkwi êtu dec. Biŋ tau êwaka aê sa e ôjala gebe aê Apômtau.

18 Ma i anga Nil oc sêmac êndu ma bu Nil tau ɣabu ɣasu êsa ma lau Aiguptu oc sendec bu ma sênôm atom.” ’’

19 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôsôm êndêŋ Aron gebe ‘Ôkôc nêm tōc ma ômêtôc lêmam êndêŋ bu Aiguptuŋa samob, êndêŋ bu, taŋ keseleŋ naŋ, to êndêŋ busawa ma bu ɣatoŋ to bu saboac, gebe bu samob ênam tau ôkwi êtu dec anga gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ. Bu êtu dec anga suc to kupoc amboac tonanjeŋ.” ’’

20 Mose agêc Aron sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu. Aron gêôc tōc sa ma gi bu, taŋ kêpoac bu Nil naŋ, Parao to nê sakinwaga samob sêlic. Ma bu samob, taŋ kêpoac bu Nil naŋ, gêjam tau ôkwi kêtô dec.

21 Ma i, taŋ sêmoa bu Nil naŋ, sêmac êndu, ma bu Nil ɣasus kêsa e lau Aiguptu têtôm gebe sênôm bu anga bu Nil êtiam atom. Dec gêjam gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ auc.

22 Mago lau mectomanj Aiguptuŋa sêgôm gêŋ tônê amboac tonanjeŋ ja nêŋ ɣaclai kainj tej. Amboac tonanj Paraoné ɣalêlôm ɣadani geden tôngen ma ej kékêŋ taŋa êsêagêcnêŋ biŋ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananjeŋ.

23 Parao kékac tau ôkwi kêsô nê andu gêja ma biŋ tonanj gêgôm nê ɣalêlôm ɣawapac kêsa atom.

24 Ma lau Aiguptu samob sêgawê bu sênômja sêmoa bu Nil ɣatali, gebe êsêac têtôm gebe sênôm bu Nil atom.

25 Apômtau gi bu Nil ma gêŋwapac tau gêc bêc 7.

8

Ôpoac ɣagêŋwapac

1 Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôsô ôndêŋ Parao ôna ma ôsôm êndêŋ en gebe ‘Apômtaunê biŋ tau tonec gebe “Ôwi ɣoc lau siŋ, gebe nasênam sakinj aê.

2 Mago embe ondec ma ôwi êsêac siŋ atom, go jakêŋ ôpoac sêlênsôj nêm gamêŋ samucgeŋ.

3 Ôpoac sênam bu Nil auc. Êsêac sêpi nêm andu ma sêso nêm balêm bêcja ma sênenj nêm mê. Êsêac sêpi nêm sakinwaga to nêm lau samob nêŋ andu. Êsêac sêso nêm ki apac polomja ɣalêlôm to sênenj nêm suc angaluj polomja.

4 Ôpoac oc sêŋgalab sêpi aôm to sêpi nêm lau ma nêm sakinwaga samob.” ’’

5 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôsôm êndêŋ Aron gebe ‘Ômêtôc lêmam to nêm tōc êndêŋ bu to busawa ma bu ɣatoŋ ma ôkêŋ ôpoac sênam gamêŋ Aiguptuŋa auc.” ’’

6 Amboac tonanj Aron kêmêtôc lêma gêdêŋ Aiguptu ɣabu samob ma ôpoac sêpi e sêjam gamêŋ Aiguptuŋa auc.

7 Mago lau mectomanj sêgôm gêŋ tônê ja nêŋ ɣaclai kainj tej ma sêkêŋ ôpoac sêpi gamêŋ Aiguptuŋa sêmêŋ amboac tonanjeŋ.

8 Go Parao kékalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe “Atej Apômtau gebe êkôc ôpoac su anja aê to ɣoc lau ma jawi lau siŋ nasêkêŋ da êndêŋ Apômtau.” ’’

9 Mose kêsôm gêdêŋ Parao gebe “Aê jatej aôm gebe taôm ôsam bêc ôpoac sêwi aôm to nêm andu samob siŋja, go jatej êtu aôm to nêm sakinwaga ma nêm lauŋa. Ma ôpoac oc sêmoa bu Nil tagen.” ’’

10 Ma Parao kêsôm gebe “Elenŋja.” Mose kêsôm gebe “Biŋ, taŋ aôm kôsôm naŋ, oc ɻanô êsa, ec ôjala gebe ɻac teŋ kêtôm Apômtau, aêacma Anôtô, gêmôa atomanô.

11 Ôpoac oc sêwi aôm to nêm andu ma nêm sakinwaga to nêm lau samob siŋ. Èsêac oc sêmoa bu Nil tageŋ.”

12 Go Mose agêc Aron sêwi Parao siŋ, ma Mose awa gêjac Apômtau kêtô ôpoacŋa, kêtôm taŋ en kêmasaŋ biŋ gêwiŋ Parao naŋ.

13 Ma Apômtau gêgôm kêtôm Mosenê biŋ. Ôpoac sêmac êndu aŋga andu to malacluŋ ma kôm.

14 Ma èsêac sêboa ôpoac sa totoŋ-totoŋ e ɻasu kêpôŋ popoc gêjam gamêŋ samucgeŋ auc.

15 Mago gêdêŋ taŋ Parao kêsaê gebe gêywac kêlêwaiŋ en nan, en gêgôm nê ɻalêlôm ɻadani kêsa e kékêŋ taŋa èsêagêcnêŋ biŋ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwanaŋgeŋ.

Kawanŋjaŋywac

16 Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôsôm êndêŋ Aron gebe ‘Ômêtôc nêm tôc ma ôi nom ɻakekop e êtu kawanŋ ênam gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ auc.’”

17 Ma èsêagêc sêgôm amboac tonanŋ. Aron kêmêtôc lêma tonê tôc ma gi nom ɻakekop, ma kawanŋ kêpi e gêjac ɻamalac to bôc. Nom ɻakekop samucgeŋ kêtôwac gêjam gamêŋ Aiguptuŋa auc samucgeŋ.

18 Lau mectomanŋa sêsaê gebe sêkêŋ kawanŋ amboac tonanŋ ja nêŋ ɻaclai kainŋ teŋ, mago sêgôm têtôm atom. Amboac tonanŋ kawanŋ gêjac têc ɻamalac to bôc auc.

19 Ma lau mectomanŋa sêsôm gêdêŋ Parao gebe “Anôtônê lêma ɻakôm tonec.” Mago Paraonê ɻalêlôm ɻadani kêsa e kékêŋ taŋa èsêagêcnêŋ biŋ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwanaŋgeŋ.

Danŋuc ɻagêŋywac

20 Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôndi sa êndêŋ bêbêc kanucgeŋ ma ônsaê Parao êsa bu êna, go êsôm êndêŋ en gebe ‘Apômtaunê biŋ tau tonec gebe ‘Ôwi ɻoc lau siŋ, gebe nasênam sakinj aê.’”

21 Ôlic acgom, embe ôwi ɻoc lau siŋ atom, go jasakinj danŋuc êpi aôm to nêm sakinwaga ma nêm lau ma êsô nêm andu amboac tonanŋ. Ma danŋuc tolêsôb-tolêsôb ênam lau Aiguptu nêŋ andu auc ma ênac têc nom, taŋ ɻamalac sêmoa naŋ, auc amboac tonanŋeŋ.

22 Êndêŋ bêc tonanŋ aê jaŋgôm gamêŋ Gosen amboac teŋ. Noc lau sêmoa gamêŋ tonanŋ, tec danŋuc teŋ êmoa atom e ôjala gebe aê Apômtau gamoa gamêŋ tau ɻalêlôm.

23 Amboac tonanŋ aê jawa ɻoc lau to nêm lau êkôc. Biŋ tonanŋ êsa êndêŋ elenŋja.” ”

24 Ma Apômtau gêgôm biŋ tonanŋ ɻanô kêsa. Danŋuc tolêsôb-tolêsôb kêsô Parao to nê sakinwaga nêŋ andu. Ma gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ kêtap danŋuc ɻagêŋywac sa.

25 Go Parao kékalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe “Ajôc, akêŋ da êndêŋ nêm Anôtô aŋga gamêŋ tonec.”

26 Mago Mose kêsôm gebe “Biŋ amboac tonanŋ oc êtôm atom, gebe gêŋ, taŋ aêac oc akêŋ êtu da êndêŋ Apômtau, aêacma Anôtô, naŋ, lau Aiguptu sêlic

amboac gēn alôb-alôb. Ma aêac embe akêj gêj, taŋ lau Aiguptu sêlic amboac gēj alôb-alôb naŋ, êtu da êsêac sêlic, oc têtuc aêac ɻa poc êndu atom me.

²⁷ Aêac asêlêj êtôm bêc têlêac asa gamêj sawa ana, go akêj da êndêj Apômtau, aêacma Anôtô, êtôm enj tau kêjatu aêac naŋ."

²⁸ Tec Parao kêsôm gebe "Aé jawi amac siŋ naakêj da êndêj Apômtau, amacnêm Anôtô, aŋga gamêj sawa. Tagej amac ana jaêcgej atom. Awem ênac Apômtau êtu aêja."

²⁹ Go Mose kêsôm gebe "Ôlic acgom, aê jawi aôm siŋ jasa najatej mec êndêj Apômtau gebe eleŋja danjuc tolêsôb-tolêsôb êwi Parao to nê sakiŋwaga ma nê lau siŋ. Tagej aôm ônsau aêac êtiam atom ma ôŋgamiŋ lau gebe sêkêj da êndêj Apômtau nec atom."

³⁰ Ma Mose kêsa aŋga Paraonê jaketej mec gêdêj Apômtau.

³¹ Ma Apômtau gêgôm biŋ, taŋ Mose ketej naŋ, ɻanô kêsa ma kékôc danjuc tolêsôb-tolêsôb su aŋga Parao to nê sakiŋwaga ma nê lau nêj. Danjuc teŋ gêmoa kêtiam atom.

³² Mago Parao gêgôm nê ɻjalêlôm ɻjadani kêsa kêtiam ma gêwi lau siŋ atom.

9

Bôc têtap gêjywapac sa

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe "Ôsô ôndêj Parao ôna ma ôsôm êndêj enj gebe 'Apômtau, Ebolainêj Anôtô, nê biŋ tau tonec gebe "Ôwi ɻoc lau siŋ, gebe nasênam sakiŋ aê.

² Ôlic acgom aôm embe ondec gebe ôwi êsêac siŋ ma ôkôc êsêac tôŋ ɻapan,

³ go Apômtau lêma ênac aômnmêm bôc, taŋ sêmoa kôm naŋ, hos to donki ma kamele to bulimakao ma domba. Samob têtap gêmac sec kaiŋ teŋ sa.

⁴ Ma Apômtau êwa lau Israel to Aiguptu nêj bôc êkêc, ma lau Israel nêj bôc teŋ êmac êndu atom." ’ ’ ’

⁵ Ma Apômtau kêkêj noc ma kêsôm gebe "Eleŋja Apômtau gebe êŋgôm biŋ tau ɻanô ésa aŋga gamêj tonec."

⁶ Ma geleŋja Apômtau gêgôm gêj tau. Lau Aiguptu nêj bôc samob sêmac êndu, mago lau Israel nêj bôc teŋ gêmac êndu atom.

⁷ Ma Parao kêsakij lau gebe sênam lau Israel nêj bôc kêsi ma êsêac sêlic gebe nêj bôc teŋ gêmac êndu atom. Mago Paraonê ɻjalêlôm ɻjadani kêsa ma gêwi lau siŋ atom.

Kamocmatu ɻagêjywapac

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose agêc Aron gebe "Akôc ɻagasi aŋga ki ano gêŋja êsêp amagêc lemem ma Mose êpalip gêj tau êpi umboŋ ma Parao êlic.

⁹ Nagasi tau oc ênam tau ôkwi êtu kekop ênam gamêj Aiguptuŋa samucgej auc e êŋgôm kamocmatu ênam ɻamalac to bôc nêj ôliŋ auc aŋga gamêj Aiguptuŋa samucgej, ma kamocmatu tau êu lasê e êtu kamoc."

¹⁰ Amboac tonaj êsêagêc sêkôc ɻagasi tau ma sêkô Parao laŋjônêmja. Ma Mose êpalip kêpi umboŋ e ɻamalac to bôc têtap kamocmatu sa, tec kamocmatu tau gêu lasê e kêtou kamoc.

¹¹ Lau mectomanja têtôm gebe sêkô Mose laŋjônêmja atom, gebe kamocmatu gêjam êsêac auc kêtôm gêjam lau Aiguptu ɻagêdô samob auc.

¹² Mago Apômtau gêgôm Paraonê ɻjalêlôm ɻjadani kêsa e kékêj tanja êsêagêcnenj biŋ atom kêtôm Apômtau kêsôm gêdêj Mose kwananjej.

Kompoc ḥagējwapac

¹³ Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôndi êndêj elej bêbêc kanucgej ma ôkô Parao lajônêmja ma ôsôm êndêj ej gebe ‘Apômtau, Ebolainêj Anôtô, nê biŋ tau tonec gebe “Ôwi ḥoc lau siŋ gebe nasênam sakiŋ aê.

¹⁴ Gebe galoc aê oc jasakij ḥoc gêjwapac samob êkôniŋ nêm ḥalêlôm to nêm sakiŋwaga ma nêm lau e ôjala, gebe ḥac teŋ kêtôm aê gêmoa nom atomanô.

¹⁵ Wanêcgej aê embe jaôc lemoc sa ma janac aôm to nêm lau ḥa gêmac sec, oc galoc amac anaŋa aŋga nom su.

¹⁶ Mago aê gaseŋ aôm su atom, gebe jatôc ḥoc ḥaclai êndêj aôm ma jaŋgôm ḥoc ḥaâe ḥawae êsa êtu tapa aŋga nom samucgej.

¹⁷ Aôm kotoc taôm sa gêdêj ḥoc lau ḥapaŋ ma gôwi êsêac siŋ atom.

¹⁸ Ôlic acgom, eleŋja ḥaockatu amboac tonec aê jakêj kompoc ênac kapôejanô. Gêdêj têm, taŋ Aiguptu kêsa e mêmjêdêj galoc kompoc amboac tonaj gêjac kêsêp Aiguptu atomanô.

¹⁹ Amboac tonaj ôsakij ḥawae gebe nêm bôc samob to gêj samob, taŋ gêmoa kôm naŋ, sêlamu gadê teŋ, gebe kompoc oc ênac ḥamalac to bôc samob, taŋ sêmoa kôm ma nêj gadê masi naŋ, sêmac êndu.” ”

²⁰ Go Paraonê sakiŋwaga ḥagêdô, taŋ têtêc Apômtaunê biŋ naŋ, sêkêj nêj gêrjôma to nêj bôc sêc jasêlamu nêj andu.

²¹ Mago êsêac, taŋ Apômtaunê biŋ kepeŋ nêj ḥalêlôm atom naŋ, dedec nêj gêrjôma to nêj bôc gacgej sêmoa kôm.

²² Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ômêtôc lêmam êndêj undambê gebe kompoc ênac êpi ḥamalac to bôc ma gêj kômja aŋga gamêj Aiguptu samucgej.”

²³ Go Mose kêmêtôc lêma totôc gêdêj undambê, ma Apômtau kêkêj wapap to kompoc gêjac ma ôsic kêkac kêsêp nom gêmêj. Ma Apômtau kêkêj kompoc gêjac gamêj Aiguptu.

²⁴ Kompoc gêjac ma ôsic kêkac gê tôngenj kêsêp kompoc ḥalêlôm. Gêdêj têm samob, taŋ ḥamalac Aiguptu sêbiŋ tauŋ tôŋ têtu lau-m kapôeŋ naŋ, kompoc kapôejanô amboac tonaj gêjac atomanô.

²⁵ Kompoc kêtuc gêj samob, taŋ gêmoa kôm naŋ, aŋga gamêj Aiguptu samucgej. Gêjac ḥamalac to bôc kêtômgenej ma gêjac gêj kômja samob to kêtuc ka samob, taŋ kêkô kôm naŋ, tulu.

²⁶ Gamêj Gosen tagenj, taŋ lau Israel sêŋgôŋ naŋ, tec kompoc kêsêp atom.

²⁷ Go Parao kêsakij biŋ gêdêj Mose agêc Aron gebe sêmêj ma kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Aê gagôm sec gêdêj ḥasawa tonec. Apômtau ej ḥac gêdêj ma aê to ḥoc lau agôm gêj keso.

²⁸ Ateŋ Apômtau gebe wapap to kompoc êmbacnê, gêjac kêtômgac. Aê gabe jawi amac siŋ ana, amac oc amoa tonec baliŋanô atom.”

²⁹ Mose kêsôm gêdêj ej gebe “Êndêj taŋ jawi malac siŋ su, go jalâm lemoc êndêj Apômtau, ma wapap êmbacnê ma kompoc ênac êtiam atom, ec ôjala gebe Apômtau kêtua nom ḥatau.

³⁰ Mago aê kajala gebe aôm to nêm sakiŋwaga atêc Apômtau Anôtô atom tagenj.”

³¹ (Kompoc geseŋ gêj kômja, taŋ kêtua gagweŋ naŋ su,

³² gêj kômja ḥagêdô, taŋ kêpoa atom tagenj naŋ, gêjana atom.)

33 Amboac tonaq Mose kësa anja Paraonê jagêwi malac siñ ma gêlam lêma gêdêñ Apômtau, tec wapap to kompoc gêbacnê, ma kom kêsêwa kêsêp nom kêtiam atom.

34 Gêdêñ tañ Parao gêlic gebe kom to kompoc ma wapap gêbacnê naj, ej gêgom sec kêtiam ma ej tau to nê sakinwaga sêgôm nêñ ñjalêlôm ñadani kësa.

35 Amboac tonaq Paraonê ñjalêlôm ñadani ma gêwi lau Israel siñ atom kêtôm Mose kêsôm kwanançej gêjam Apômtau awa.

10

Wagô ñagêñwapac

1 Su, go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôsô ôndêñ Parao ôna gebe aê gagôm ej to nê sakinwaga nêñ ñjalêlôm ñadani kësa gebe jatôc ñoc gêntalô tonec ñai êndêñ êsêac

2 ma gagôm gêñ tau gebe aôm ônac miñ êndêñ latômi ma dêbômi sêñô aê gagôm lau Aiguptu têtu meloc to gagôm gêñsêga kainj teñ anja êsêacnêñ gebe amac ajala gebe aê Apômtau tau.”

3 Amboac tonaq Mose agêc Aron sêñô dêdêñ Parao sêja ma sêñôm gêdêñ ej gebe “Apômtau, Ebolainêñ Anôtô, nê biñ tau tonec gebe ‘Aôm gobe ônac jao taôm e êndêñ ondocgen, go ômbu taôm êndêñ aê. Ôwi ñoc lau siñ gebe nasênam sakinj aê.

4 Ôlic acgom, aôm embe ondec ma ôwi ñoc lau siñ atom, go eleñja aê jakêj wagô ésa nêm gamêj.

5 Gêj tau ênac têc nom auc e talic nom sapu. Wagô êniñ gêj, tañ kompoc gesenj su atom naj, to êniñ nêm ka samob, tañ kêkô kôm naj.

6 Gêj tau êpi aôm to nêm sakinwaga ma lau Aiguptu samob nêñ andu e êlôc. Gêdêñ têm, tañ tamami to dêbômi sêñgôñ gamêj tonec e mêngêdêñ galoc êsêac sêlic gêñ amboac tonaq teñ atomanô.” Go Mose kékac tau òkwi ma kësa gêja.

7 Ma Paraonê sakinwaga sêñôm gêdêñ ej gebe “Nac tonec êtu aêac tamoa jageo ñamôkê e endeñ ondocgen. Ôwi lau tau siñmaj nasênam sakinj Apômtau, êsêacnêñ Anôtô. Aiguptu gêjaña nec aômnêm kauc kësa atom me.”

8 Amboac tonaq êsêac sêkôc Mose agêc Aron sêmu dêdêñ Parao sêja, ma Parao kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Ana anam sakinj Apômtau, amacnêm Anôtômaj. Mago asa lau oc sêna.”

9 Ma Mose kêsôm gebe “Aêac oc ana toma lau wakuc ma lau ñjanô, toma latunjo to ñac ma toma bulimakao to domba, gebe aêac alic Apômtaunê om.”

10 Parao kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Apômtau êwiñ amacman, mago aê jawi amac tonêm lauo ma nêm gôlôac ñasec-ñasec siñ atom. Biñ tonec gêc awê, gebe amac taêm gêjam biñ sec gêc nêm ñjalêlôm.

11 Masianô. Amac ñacwaga taõmgeñ ana ma anam sakinj Apômtau, gebe biñ tonec tec abe anjôm.” Ma sesoc êsêagêc sêsa anja Parao sêja.

12 Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ômêtôc lêmam êpi gamêj Aiguptuña gebe wagô ésa gamêj Aiguptuña êmêñ ma êniñ gêñ tolauñ samob, tañ kompoc gesenj su atom naj.”

13 Amboac tonaq Mose kêmêtôc nê tôc këpi gamêj Aiguptuña ma Apômtau kékêñ mu kêsêlêñ anja gamêj oc këpiña kësa gamêj tau gêdêñ oc samuc tonaq ma gêbêc samuc tonaq. Ma ñagelenj mu tau kejonj wagô gêmêj.

¹⁴ Ma wagô gêjam nom Aiguptuña auc samucgeñ ma gêjac têc gamêj Aiguptuña auc samucgeñ. Lau ten sêlic wagô totoñ-totoñ amboac tonaj su atomanô me oc sêlic ten êtiam atom amboac tonançen.

¹⁵ Gêj tau gêjac têc nom auc samucgeñ e jecôma ma gen gamêj ñagêj matac samob to kaajanô, tañ kompoc gesen su atom nañ, e gêbacnê Ka to gêj kômja anja gamêj Aiguptuña ñalaun gêja samucgeñ.

¹⁶ Go Parao kêkalem Mose agêc Aron kêkacgeñ ma kêsôm gebe “Aê gagôm sec gêdêj Apômtau, amacnêm Anôtô, ma gêdêj amagêc.

¹⁷ Tec galoc gabe jaten amagêc gebe asuc ñoc sec ôkwi tagen tecenec êwinj, gebe ateñ Apômtau, amacnêm Anôtô, ma êkôc gêjwapac tonec su anja aê, gebe janana atom.”

¹⁸ Go Mose kësa anja Paraonê jaketeñ Apômtau.

¹⁹ Ma Apômtau gêjam mu ôkwi e kêsêlêj kapôeñ kësa anja gamêj oc kêsêpña. Mu tonaj kejon wagô sa ma kêbalij kêsêp Gwêckoc gêja e wagô ten gêmoa gamêj Aiguptuña kêtiam atom.

²⁰ Mago Apômtau gêgôm Paraonê ñadani kësa ma en gêwi lau Israel sinj atom.

Gêsujbôm ñagêjwapac

²¹ Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe” Ômêtôc lêmam êpi umboñ gebe gêsujbôm êkôm gamêj Aiguptuña auc e lau têtôm gebe sêmoasac gêsujbôm tau.”

²² Ma Mose kêmêtôc lêma kêpi umboñ e gêsujbôm ñadani sec kêkôm gamêj Aiguptuña samucgeñ auc kêtôm bêc têlêac.

²³ Lau Aiguptu sêlic tauñ sapu ma dêdi anja maleñ atom kêtôm bêc têlêac. Mago lau Israel samob têtap ñawê sa anja néñ gamêj.

²⁴ Go Parao kêkalem Mose ma kêsôm gebe “Anam sakij Apômtau. Nêm ñapalêo to ñac sêwiñ amac, tagen nêm bulimakao to domba gacgeñ sêmoa tonec.”

²⁵ Mago Mose kêsôm gebe “Amboac tonaj aôm taôm ôkêj bôc gebe akêj êtu da to daja êndêj Apômtau, aêacma Anôtô.

²⁶ Aêacma bulimakao samob sêwiñ aêacmañ, ñatenj êmoa tonec atom, gebe aêac ajaliñ ñagêdô sa êtu anam sakij Apômtau, aêacma Anôtôja. Aêac ajam kauc anam sakij Apômtau ña gêj ondoc. Aêac aô lasê gamêj tau su acgom, go ajala.”

²⁷ Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñadani kësa ma en gêwi êsêac sinj atom.

²⁸ Go Parao kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôêc su. Ôlic taôm gebe ôlic aê lañôcanô êtiam atom. Êndêj bêc ôlic aê lañôcanô êtiamña, aôm oc ômac êndu.”

²⁹ Mose kêsôm gebe” Aôm kôsômgac. Aê oc jalic aôm lañômanô êtiam atom.”

11

Namêc samob sêmac êndu ñapuc

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Aê gabe jakêj gêjwapac tagenjêj êwinj êkônij Parao to Aiguptu. Tonec êmbacnê, go êwi amac sinj. Embe êwi amac sinj, go êjanda amac aêc gacgeñ ana.”

² Galoc ôsôm êndêj nêm lau gebe ñacwaga samob teteñ néñ lau sacgêdô gêdêj tauñja to lauo samob teteñ néñ lauo sacgêdô gêdêj tauñja gebe sêkêj gêlôj silber to gold êndêj êsêac.”

3 Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam. Ma Mose tau amboac tonaj. Paraonê sakijwaga to lau tau sêlic ej amboac ñac towae kapôej aنجa gamêj Aiguptuŋa.

4 Ma Mose kêsôm gebe “Apômtaunê bij tau tonec gebe Éndêj êmbêc êna lugen, go aê jasêlêj janac laoc gamêj Aiguptuŋa.

5 Ma gamêj Aiguptuŋa ñagêj ñamêc samob sêmac êndu. Janac m anja Paraonê ñacsêga, taŋ oc éngôj Paraonê lêpôj kiŋja naŋ, e êndêj sakijwagao, taŋ kêlêsa polom popoc naŋ, nê ñacsêga. Ma bôc ñamêc samob sêmac êndu amboac tonanjeŋ.

6 Lau oc têtaŋ tanjiboa kapôeŋjanô amboac têtaŋ gêmuŋja atom ma oc têtaŋ êtiam amboac tonec atomanô.

7 Mago lau Israel amboac teŋ. Kêam teŋ oc êkêj Iêsu ñamalac to bôc atom, gebe ajala Apômtau gêwa lau Aiguptu to lau Israel kêkôc.

8 Go nêm sakijwaga samob tonaj sêsep sêndêj aê sêmêj ma sewec êndêj aê ma sêsôm gebe ‘Ôkôc taôm sa ma nêm lau samob sêndaŋguc aôm.’ Su, go jawi gamêj siŋ.” Ma Mose kêsa anja Paraonê totêtac ñandaj kapôeŋgeŋ gêja.

9 Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Parao oc êkêj taŋa aômnêm bij atom e aêjoc gêŋtalô êtu taësam anja gamêj Aiguptu acgom.”

10 Mose agêc Aron sêgôm gêŋtalô samob tonaj nai sêkô Parao lanjônêmja. Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma gêwi lau Israel siŋ anja nê gamêj atom.

12

Bij Pasanya

1 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose agêc Aron anja gamêj Aiguptuŋa gebe

2 “Ajôj tonec êtu nêm ajôj samob ñamatâ. Amac anac m nêm Jala ja ajôj ñamatâ tonaj.

3 Asôm êndêj Israelnêj gôlôac gebe Éndêj ajôj tonec ñabêc 10 ñacwaga samob sêkôc domba ñalatu tagen-tagenj êtôm nêj gôlôacmôkêgeŋ, sêkôc domba tagenj-tagenj êtôm andugen.

4 Ma lau andu teŋja embe nêŋ ton saŋ, naŋ têtôm gebe sêniŋ domba ñalatu teŋ e êmbacnê atom, go êsêac to lau, taŋ sêngôj mêmباŋ tauŋ naŋ, sêpi tagenj, ec têtôm gebe sêniŋ domba ñalatu tau. Lau tau nêŋ namba êtôm gebe sêniŋ domba ñalatu teŋ e êmbacnê.

5 Aômnêm domba ñalatu tau ñageo teŋ ênêc atomanô. Ôkôc kapoac teŋ ñajala tagenj. Ôkôc domba me noniŋ ñalatu teŋ.

6 Ajop bôc ñalatu tau e êndêj ajôj tonec ñabêc 14. Éndêj ñabêc tonaj ñaêtula Israelnêj gôlôac samob sêmbuc nêŋ domba ñalatu êtômgeŋ.

7 Go sêkôc ñadec ñagêdô nasênsê êpi andu, taŋ sêngôj ma sêniŋ gêj naŋ, ñasagiñtêkwa sacgêdôha to kagêbôc.

8 Èsêac sêpac domba ma sêniŋ êndêj êmbêc tonaj êwiŋ polom ñaluc to gêngaga ñamakic.

9 Aniŋ bôc tau matac atom ma ano êsêp ku, go anij atom amboac tonanjeŋ. Apacgeŋ ma anij. Apac samucgeŋ, ñamôkê to ñaakaiŋ ma ñatê.

10 Ma andec ñapopoc ênêc e eleŋja lasê atom. Ñagêdô embe ênêc, go akêj ja eniŋ su.

11 Aniŋ gēŋ tau ḥalēŋ amboac tonec gebe Ajandiŋ nêm ômbiŋkap to asô atapa ma amêŋgom tōc ma aniŋ gēŋ ḥagaōgen. Moasiŋ tonaj kêtû Apômtaunê Pasa.

12 Èndêŋ êmbêc tonaj aê jasêlêŋ janac laoc gamêŋ Aiguptuŋa ma janac gēŋ ḥamêc samob èndu, ḥamalac ma bôc. Ma aê jamêtôc Aiguptunêŋ anôtôi samob. Aê Apômtau.

13 Dec, tanj ansê êpi nêm andu naŋ, êtu amacnêm ḥabelo. Embe jalic, oc jaôc lîlêc amac. Èndêŋ tanj janac Aiguptu naŋ, gêrwapac teŋ êpi amac to enseŋ amac su atom.

14 “Bêc tonaj êtu amacnêm bêc taêm ênamnja ma amac alic bêc tau amboac Apômtaunê om teŋ. Biŋ tonaj êtu amacnêm gôlôac to nêŋ gôlôac nêŋ ḥagôlin teŋ ênêc enden tôngen.

15 Amac aniŋ polom ḥaluc êtôm bêc 7. Èndêŋ bêc ḥamatanaŋ amac akôc jist su anja nêm andu, gebe ḥac teŋ embe êniŋ polom tojist èndêŋ bêc ḥamatanaŋ to bêc êtu 7ŋa ḥasawa, naŋ têtin eŋ su anja Israelnêŋ.

16 Èndêŋ bêc ḥamatanaŋ gôlôac dabuŋ sêkac sa. Ma èndêŋ bêc êtu 7ŋa gôlôac dabuŋ sêkac sa êtiam. Èndêŋ bêc tonaj lau teŋ sênam kôm atom, kôm amansaŋ gêŋ anijŋaŋa tageŋ, tec êtôm gebe anam.

17 Ma amac matem êndiŋ Om Polom ḥalucŋa ḥapep, gebe èndêŋ bêc tonajgeŋ aê jawê amacnêm ton samob sêwi Aiguptu sin, tec amacnêm gôlôac to nêŋ gôlôac mateŋ êndiŋ bêc tonaj êtu nêm om. Biŋ tonaj êtu ḥagôlin tengeŋna teŋ.

18 Èndêŋ ajôŋ ḥamatanaŋ ḥabêc 14 ḥaêtula amac aniŋ polom ḥaluc ḥapaŋ e êndêŋ ajôŋ tonaj ḥabêc 21 ḥaêtula.

19 Èndêŋ bêc 7 tonaj jist ḥagec ênêc amacnêm andu atom. ḥac jaba teŋ me Israel tauŋ nêŋ ḥac teŋ embe êniŋ polom tojist, naŋ têtin eŋ su anja Israelnêŋ gôlôac.

20 Aniŋ gêŋ tojist teŋ atom, aniŋ polom ḥalucgeŋ anja nêm andu samob.”

21 Go Mose kékalem Israelnêŋ laumata samob ma kêsôm gêdêŋ èsêac gebe ‘Ajaliŋ domba ḥalatu sa êtôm nêm gôlôacgeŋ ma ambuc domba Pasaŋa.

22 Akôc sôbolec ôndôc teŋ ma asac tōŋ èsêp dec, tanj êpoac laclu naŋ, go ansê ḥadec êpi kagêbôc to sagiñtêkwa sacgêdôŋa. Amacnêm teŋ èsa nê andu ḥasacgêdô êna atom e eleŋŋa lasê.

23 Gebe Apômtau èsêlêŋ ênac laoc gamêŋ gebe ênac Aiguptu. Embe êlic dec anja kagêbôc to sagiñtêkwa sacgêdôŋa, go êôc lîlêc sacgêdô tonaj ma êkô anjela sinja auc gebe èsô nêm andu êna ma ênac amac atom.

24 Sakiŋ tonaj amac matem êndiŋ êtu ḥagôlin tengeŋna teŋ èndêŋ amac to nêm gôlôac wakuc.

25 Ma amac embe aô lasê gamêŋ, tanj Apômtau gebe êkêŋ èndêŋ amac amboac gêjac mata su naŋ, go ajop sakiŋ dabuŋ tonaj.

26 Ma amacnêm gôlôac embe têtu kênac amac gebe ‘Sakiŋ dabuŋ tau ḥam amboac ondoc,’

27 go asôm èndêŋ èsêac gebe ‘Pasa ḥada, tanj akêŋ èndêŋ Apômtau naŋ tonec. Da tau ḥam gebe En gêôc lîlêc lau Israel nêŋ andu anja Aiguptu. Gêdêŋ tanj gêjac Aiguptu naŋ, eŋ gêjam aêacnêŋ andu kési.’” Ma lau sewec to teteŋ mec gêdêŋ Apômtau.

28 Go lau Israel sêja ma sêgôm biŋ, tanj Apômtau kêjatu gêdêŋ Mose agêc Aron naŋ, ḥanô kêsia.

Gênjwapac ḥamuṣa. Namēc sēmac ēndu

29 Gêdēj gêbēauc gêja lu Apômtau gêjac launēj ḥacsēga samob êndu anja gamēj Aiguptuṇa. Eñ gêjac Paraonê ḥacsēga, taŋ êwē kaij ênê lêpōj kiŋja to ḥac kapoacwalōja, taŋ gêngōj gêsuŋ kapoacwalōja naŋ, nê ḥacsēga ma bōc ḥamēc samob.

30 Ma Parao to nê sakiŋwaga ma lau Aiguptu samob dêdi sa gêdēj gêbēc ma taŋiboa kapōeŋ kêpi anja Aiguptu gebe ḥacmatê sêc kêtôm andu samobgeŋ.

31 Ma gêdēj gêbēc tonanjeŋ Parao kékalem Mose agêc Aron ma kêsôm gêdēj êsêagêc gebe “Andi ma aēc ana. Amagêc to lau Israel awi ḥoc lau siŋ. Aēc su naanam sakiŋ Apômtau amboac asôm.

32 Akôc nêm domba to bulimakao sêwiŋ amac êtôm asôm ma ana. Ma aten Apômtau gebe ênam mec aē amboac tonanjeŋ.”

33 Lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sêwi gamēj siŋ ḥagaôgeŋ gebe sêsôm gebe “Êsêac embe sêwi aêac siŋ atom, go aêac samob tamac êndu.”

34 Amboac tonaj lau Israel sêšabəj nêj suc topolom ḥaluc matac kêsêp nêj ḥakwê ma sêbic sa sebe sêselêj.

35 Lau Israel sêgôm kêtôm Mose kêsôm gêdēj êsêac ma teten Aiguptu, tec sêkêj gêlōj silber to gold ma ḥakwê gêdēj êsêac.

36 Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ḥajam e sêkêj gêj, taŋ Israel teteŋ naŋ, gêdēj êsêac. Tec lau Israel sêjargo gêj su anja lau Aiguptu nêj.

Lau Israel sêwi Aiguptu siŋ

37 Ma lau Israel dêdi anja Rameses sêselêj sêja Sukot. Êsêacnêj namba amboac 600,000, mago sêsa lauo to nêj gôlôac sa sêwiŋ atom.

38 Ma lau jaba taësam sêwiŋ êsêac, ma domba to bulimakao toton-totoŋ sêwiŋ amboac tonanjeŋ.

39 Ma lau Israel sêkôc polom matac, taŋ sêmasaŋ anja Aiguptu naŋ, anja nêj suc ma sêpac polom ḥaluc. Polom tau ḥaluc gebe lau Aiguptu sesoc êsêac, tec nêj ḥasawa sêkêj jist êsêp̄ja masi. Êsêac sêmasaŋ gêj sêniŋ anja intênaŋa gêwiŋ atom amboac tonanjeŋ.

40 Lau Israel sêngôj Aiguptu kêtôm jala 430.

41 Ma gêdēj bêc jala 430 gêbacnêj solopgeŋ Apômtaunê lau samob sêwi gamēj Aiguptuṇa siŋ.

42 Gêdēj gêbēc tonaj Apômtau gêjam jali ma gêwê êsêac sêsa anja Aiguptu sêja. Kêtu tonajna lau Israel nêj gôlôac to nêj gôlôac samob sênam jali êndêj êmbêc tonaj ma taēj ênam Apômtau.

12:43-13:16 Anja ḥasêbu tonec biŋsu sêlic om Pasa to om Polom ḥalucna ḥapep̄ja gêc. Biŋsu ḥagêdô kêkanôj lau Israel nêj ḥapalê ḥamēc to nêj bōc kapoac ḥamēc Anôtô gêwa sa gêdēj êsêac gebe ḥamēc tau têtu ênê gêj.

13

Tao majay to tao ja

17 Gêdêj tan Parao gêwi lau Israel siŋ naŋ, Anôtô gêwê êsêac sêsa lau Pilisti nêj gamēj ḥaintêna atom. Intêna tau tonaj dambê, mago Anôtô taê gêjam gebe lau embe sêndac siŋ, oc moae sêkac tauŋ ôkwi sêmu sêna Aiguptu êtiām.

18 Tec Anôtô gêwê lau sêsa intêna gamēj sawaŋa sepeŋ Gwêckoc sêja. Lau Israel dêdi anja Aiguptu tonêj laukasapgeŋ.

19 Ma Mose kêkôc Josepnê ɳatêkwa gêwiŋ kêtôm Josep kêtôc lêma ma kêmasaŋ biŋ gêdêŋ lau Israel gebe “Anôtô oc ênam amac kêsi. Èndêŋ tonaj amac akôc ɳoc ɳatêkwa anja tonec êwiŋ.”

20 Ma êsêac sêwi Sukot siŋ jasê bec anja Etam, tanj gêc gamêŋ sawa ɳamagê naŋ.

21 Ma Apômtau kêsêlêŋ gêmuŋ êsêac gêmoa tao majaŋ ɳalêlôm gêdêŋ ocsalô gebe êwê êsêac ma gêdêŋ gêbêc gêmoa tao ja ɳalêlôm gebe êpô êsêac e têtôm gebe sêsêlêŋ èndêŋ ocsalô ma èndêŋ êmbêc.

22 Tao majaŋ kêsêlêŋ gêmuŋ gêdêŋ ocsalô ma tao ja gêdêŋ gêbêc ɳapaŋgeŋ.

14

Lau Israel selom Gwêckoc

1 Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

2 “Ôsôm èndêŋ lau Israel gebe sêkac tauŋ ôkwi sêmu sêna Pihahirot nasê bec anja gamêŋ, tanj gêc Migdol to gwêc ɳasawa êkanôŋ Balsepo naŋ. Aê bec êkanôŋ malac tonaj anjôŋ gwêctaligeŋ.

3 Parao oc taê ênam gebe lau Israel sêlêsa sêmoa ma gamêŋ sawa oc kêlênsôŋ êsêac.

4 Go aê jangôm Paraonê ɳalêlôm ɳadani êsa e êjanda êsêac. Go jaku Parao to nê siŋwaga samob tulu e ɳoc ɳawasi êsa. Ma lau Aiguptu oc sêjala gebe aê Apômtau.” Ma êsêac sêgôm amboac tonaj.

5 Gêdêŋ tan sêjac miŋ gêdêŋ kinj Aiguptuna gebe lau Israel sêc sêja naŋ, Parao to nê siŋwaga nêŋ ɳalêlôm gêjam tau ôkwi ma taêŋ gêjam biŋ tenj kêpi Israel. Ma êsêac sêsôm gebe “Aêac dagôm asagenj tonec, tec dawi Israel siŋ e sêjam sakij aêac kêtiam atom.”

6 Amboac tonaj Parao kêjatu gebe sêmansaŋ kareta siŋja ma kejon nê siŋwaga sa sêwiŋ ej.

7 Enj kêkôc kareta siŋja 600, tanj tau kêjalij sa naŋ, to kareta ɳagêdô samob, tanj kêtap sa anja Aiguptu naŋ, ma kêkêŋ siŋwaganêŋ laumata sêpi kareta tonaj kêtômgeŋ.

8 Ma Apômtau gêgôm kinj Aiguptuna Parao nê ɳalêlôm ɳadani kêsa e kêjanda lau Israel, tanj sêsa anja Aiguptu sêja toôlinj kêpigeŋ.

9 Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Aiguptunêŋ hos to kareta ma lau, tanj sêngôŋj hos ɳaô naŋ, to siŋwaga samob jasêôc lêlêc lau Israel, tanj sê nêŋ bec sêngôŋj gwêctaligeŋ anja Pihahirot êkanôŋ Balsepo.

10 Gêdêŋ tanj Parao kêdabij êsêac naŋ, lau Israel sêôc matejanô sa ma sêlic lau Aiguptu sêsêlêŋ sepeŋ êsêacgeŋ, ma êsêac têtêc tauŋ ɳanô. Ma lau Israel têtaŋ gêdêŋ Apômtau.

11 Ma êsêac sêsôm gêdêŋ Mose gebe “Amboac ondoc, sêô masi anja gamêŋ Aiguptuna, tec gôwê aêac asa amêŋ gebe amac êndu anja gamêŋ sawa nec me. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc, tec gôwê aêac awi Aiguptu siŋ nec.

12 Aêac amoaa Aiguptugeŋ, tec asôm biŋ tonec gêdêŋ aôm gebe ‘Ondec aêac, aêac abe anam sakij lau Aiguptu.’ Anam sakij Aiguptu tec ɳajam kêlêlêc amac êndu anja gamêŋ sawanja su. Aêac asôm biŋ tonaj atom me.”

13 Ma Mose kêsôm gêdêŋ lau gebe “Atêc taôm atom, akô ɳajaŋa, go alic Apômtau ênam amac kësi ɳakôm, tanj gebe ênam èndêŋ ocsalô tonec êtu amacnaŋ. Lau Aiguptu, tanj ocsalô tonec alic êsêac naŋ, oc alic êsêac êtiām atom.

14 Apômtau oc ênac siŋ êjô amac su ma amac taôm amoaa gamêŋ êmacgen.”

15 Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Aôm gômôêc aê kêtua sageñja. Ôsôm êndêj lau Israel gebe sêndi sêselêj.

16 Ôc nêm tôt sa to ômêtôc lêmam ésa gwêc ma ôwa êkôc gebe lau Israel sêsêp ma sêselêj gamêj kelenjen.

17 Ma aê jaingôm lau Aiguptu nêj ñalêlôm ñadani ésa e sêsêp sêndañguc êsêac, go jaingôm ñoc ñawasi ésa jaku Parao to nê siñwaga samob ma nê kareta to lau, tañ sêngôj hos ñaô nañ, tulu su, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.

18 Aê embe jaingôm ñoc ñawasi ésa jaku Parao to nê kareta ma nê lau, tañ sêngôj hos ñaô nañ, tulu su, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.

19 Go Anôtônê anjela, tañ kêsêlêj gêmuñ lau Israel nêj toñ nañ, gêwi mala siñ jakêdaguc êsêac. Ma tao majan gêwi nêmja siñ jakêkô êsêac dêmôñymuña,

20 ma genj lau Aiguptu nêj toñ to Israelnêj toñ gêngic. Ma tao majan tau kékêj gêsuñbôm ma toñ luagêc têtap tauñ sa atom gêdêj gêbêcauc samuc tonaj.

21 Go Mose kêmêtôc lêma kêsa gwêc ma Apômtau kékêj mu gêbuc aنجa gamêj oc kêpiña gêdêj gêbêc samuc tonaj ma gêgôm gwêc ñakelenj kêsa. Eñ gêwa gwêc kékôc,

22 ma lau Israel sêsêp gwêc ñalêlôm jasêselêj sêmoa gamêj ñakelenj. Ma gwêc tau gêlêc sa kêtôm tuñbôm kékô makeñ-makeñ.

23 Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Paraonê hos samob to nê kareta siñja ma nê lau, tañ sêngôj hos ñaô nañ, têdaguc êsêac sêsêp gwêc ñalêlôm sêja.

24 Gêu bôj kêsa ma Apômtau, tañ gêmoa tao majan to tao ja ñalêlôm nañ, kêtuc kêniñ kêsêp lau Aiguptu nêj toñ ma kêlênsôj êsêac.

25 Eñ gêbôc nêj kareta auc e kareta kêsêlêj ñawapac sec. Tec lau Aiguptu sêsôm gebe “Taêc lau Israel sumaj, gebe Apômtau tau gêjac siñ gêdêj aêac gêjô êsêac.”

26 Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ômêtôc lêmam ésa gwêc gebe gwêc êjô tau mala ma ênsalê lau Aiguptu to nêj kareta siñja ma nêj lau sêngôj hos ñaôna auc.”

27 Amboac tonaj Mose kêmêtôc lêma kêsa gwêc, tec gêdêj gelen mata gwêc gêjô tau mala kêtiam. Lau Aiguptu, tañ sêc su nañ, sêlêti sêsêp gwêc ñalêlôm ma Apômtau kékêj gwêc kêsalê lau Aiguptu auc.

28 Gwêc gêjô tau mala ma kêmakop Paraonê kareta to lau sêngôj hos ñaôna ma nê toñ samob, tañ têdaguc lau Israel sêsêp gwêc sêja nañ. Êsêacnêj teñ gêmoa kêtiam atom.

29 Mago lau Israel sêsêp gwêc jasêselêj sêmoa gamêj ñakelenj. Gwêc tau gêlêc sa kêtôm tuñbôm kékô makeñ-makeñ.

30 Gêdêj bêc tonaj Apômtau gêjam lau Israel kêsi aنجa lau Aiguptu lemenj ñalêj tonaj. Ma lau Israel sêlic lau Aiguptu nêj ñacmatê sêc ambêô.

31 Ma lau Israel sêlic kôm kapôêj, tañ Apômtau gêjam gêdêj tañ gesenj lau Aiguptu su nañ, e têtec Apômtau. Ma êsêac sêkêj gêwiñ Apômtau to nê sakinwaga Mose.

15

1 Go Mose to lau Israel sêjam wê tonec gêdêj Apômtau gebe

“Aê gabe janam wê êndêj Apômtau, gebe eñ kêwaka nê ñawasi sa. Eñ kêbalinj hos to lau sêngôj ñaôna sêsêp gwêc sêja.

2 Apômtau kêtû ñoc ñaclaimôkê to ñoc wê ñam.

Eñ kêtû moasinj ênam aê kësiña.

Aêñjoc Anôtô enjoc, tec gabe jalambiñ ej.

Eñ kêtû tamocnê Anôtô, tec gabe jatoc ej sa.

³ Apômtau ej siñsêlêc lañgwa.

Ênê ñaê gebe Apômtau.

⁴ “Eñ kêbalij Paraonê kareta to nê siñwaga sêsêp gwêc sêja.

Ma siñwaga, tañ Parao kêjaliñ sa nañ, sênôm Gwêckoc su sêjaña.

⁵ Gwêc ñadembom kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gêdimbob amboac poc.

⁶ O Apômtau, aôm lêmam anôña kêwaka ñaclai sa,

O Apômtau, aôm lêmam anôña kêtuc ñacio popoc.

⁷ Aôm ñaniniñ to ñawasi ñatau kôku nêm soñjo-soñjo tulu.

Aôm têmtac ñandañ kêsa, tec genj êsêac amboac ja genj oba.

⁸ Aôm góju awamjaô kêsa ma gwêc gêlêc tau sa

e kékô kêtôm tuñbôm

ma gwêc ñadimdani tau ñajaña kêsa kékô.

⁹ Ñacio kêsôm gebe ‘Aê jajanda e jaôc lêlêc êsêac.

Aê janac sam waba, tañ jajañgo anga êsêacnêj nañ,

ma matoc katu gêj teñ êtiäm atom.

Aê jambuc ñoc siñ sa ma lemoc enseñ êsêac su.’

¹⁰ Aômnêm mu gêbuc e gwêc kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gwêc kapôñj sêja têtôm ki gênê.

¹¹ “O Apômtau, anôtôinêj asa kêtôm aôm.

Asa ñaniniñ to dabuñ ma gêgôm gêñsêga tonaclai
to gêgôm gêñtalô kaiñ teñ kêtôm aôm.

¹² Aôm kômêtôc lêmam anôña

ma nom kêdañgôj êsêac.

¹³ “Aôm gówê lau, tañ kójaliñ sa nañ, totêmtac gêwiñ teñgeñja,

Aôm gówê êsêac ña nêm ñaclai sêô lasê nêm gamêj dabuñ.

¹⁴ Lau tomôkê-tomôkê sêñjô ñawae e têtêñêp.

Lau, tañ sêñgôj Pilistinêj gamêj nañ, sêmoa tonêj ñalêlôm ôluñ-ôluñgeñ.

¹⁵ Gêdêñ têm tonaq lau Edom ñej kasêga têtakê,

lau Moab ñej laumata têtêñêp,

ma lau samob, tañ sêñgôj Kanaan nañ, ñej ñalêlôm kétu palê.

¹⁶ Êsêac têtakê ma têtêc tauñ ñanô.

O Apômtau, aôm lêmam ñañaclai gêgôm êsêac aweñmê kêsa têtôm poc
e aômnêm lau sêôc lêlêc êsêac,
e lau, tañ aôm gójam góliñ nañ, sêôc lêlêc êsêac.

¹⁷ Aôm gobe ôwê êsêac e òsa êsêac sêsêp aôm taôm nêm lôc.

O Apômtau, aôm òsa êsêac sêsêp nom, tañ kêtû nêm gamêj nañ.

O Apômtau, gamêj tonaq étu nêm lôm dabuñ, tañ lêmam kêmasañ nañ.

¹⁸ Apômtau étu kin teñgenj ma teñgenj.”

¹⁹ Paraonê hos to nê kareta ma lau sêñgôj hos ñaôña sêsêp gwêc sêja, mago
Apômtau kékêj gwêc gêjô tau mala jakêmakop êsêac auc. Ma lau Israel sêselêñ
sêmoa gamêj ñakelenj sêmoa gwêc lêlômgeñ sêja.

20 Go Aron luo, Miriam, taŋ kētu teŋ naŋ, kēkōc oŋ sauŋ teŋ ma lauo samob tēdaguc eŋ tooŋeŋ ma tētē wē.

21 Ma Miriam gējam wē gēdēŋ êsēac gebe
Anam wē êndēŋ Apōmtau, gebe eŋ kēwaka nē ɻawasi sa,
Eŋ kēbalinj hos to lau sēŋgōŋ ɻaŋra sēsēp gwēc sēja.

Mara ɻabu ɻamakic

22 Go Mose kējatu lau Israel gebe sēndi aŋga Gwēckoc ma gēwē êsēac sepeŋ gamēŋ sawa Surŋa. Êsēac sēsēlēŋ bēc tēlēac sēmoa gamēŋ sawa ma tētāp bu teŋ sa atom.

23 Gēdēŋ taŋ sēô lasê Mara naŋ, êsēac tētōm gebe sēnōm bu Maraŋa atom, gebe bu tau ɻamakic. Gamēŋ tau ɻaŋe Mara ɻam gebe Bu ɻamakic.

24 Ma lau sēli awenj sa gēdēŋ Mose ma sēsōm gebe “Aēac anōm asageŋ.”

25 Ma eŋ gēmōēc gēdēŋ Apōmtau. Ma Apōmtau kētōc ka teŋ gēdēŋ eŋ. Mose kēbalinj ka tau kēsēp bu ma bu tau ɻaluc kēsa.

Aŋga tōnē Apōmtau kēkēŋ ɻagōliŋ to jatu gēdēŋ êsēac ma kēsaâ êsēac.

26 Eŋ kēsōm gebe “Aōm embe taŋam wamu Apōmtau, aōmnēm Anōtō, nē awa ma ɻōgōm ênē ɻagōliŋ êtu tōŋ, go jakēŋ gēmac, taŋ kakēŋ gēdēŋ lau Aiguptu naŋ, ɻateŋ ɻēgōm aōm atom, gebe aē Apōmtau, taŋ gagōm aōm ôlim ɻajam kēsa naŋ.”

27 Go êsēac jasēō lasê Elim. Bumata 12 kēpoac gamēŋ tonarj ma nip 70 kēkō. Ma êsēac sē nēŋ bec sēmoa bu ɻagalala.

16

Anōtō kēkēŋ mana

1 Êsēac dēdi aŋga Elim ma Israelnēŋ gōlōac samob sēô lasê gamēŋ sawa Sin, taŋ gēc Elim to Sinai ɻasawa. Êsēac sēwi Aiguptu siŋ ma sēmoa gamēŋ sawa e tētāp ajōŋ kētu luagēcna ɻabēc 15 sa, ma sēô lasê gamēŋ tonarj.

2 Ma Israelnēŋ gōlōac samob sēli awenj sa gēdēŋ Mose agēc Aron aŋga gamēŋ sawa

3 Ma sēsōm gēdēŋ êsēagēc gebe “Aēac abe Apōmtau lēma enseŋ aēac su aŋga gamēŋ Aiguptuŋamaŋ. Gēdēŋ tonarj aēacma ku togwada kēkō to aŋgōŋ moasu ɻaō. Amagēc awē aēac asa gamēŋ sawa amēŋ gebe mo êjō aēac samob êndu.”

4 Go Apōmtau kēsōm gēdēŋ Mose gebe “Ôlic acgom, aē gabe jakēŋ polom êndēŋ amac aŋga undambē amboac kom. Ma lau sēsa sēna to sejoŋ polom êtōm bēcgeŋna êndēŋ bēc samob, gebe jansaâ êsēac gebe sēmoa ɻoc biŋsu ɻabalabu me masi.

5 Êndēŋ bēc êtu 6ŋa embe sēmansan polom, taŋ sejoŋ sa naŋ, oc polom bēc tagenjna tau êtu taēsam êtōm bēc luagēcna.”

6 Go Mose agēc Aron sēsōm gēdēŋ lau Israel samob gebe “Êndēŋ êtula amac oc ajala gebe Apōmtau gēwē amac asa aŋga gamēŋ Aiguptuŋa amēŋ.”

7 Ma êndēŋ eleŋ bēbēc amac oc alic Apōmtaunē ɻawasi, gebe eŋ gējō amac ali awem sa gēdēŋ eŋ tau, gebe aēagēc asa, tec ali awem sa gēdēŋ aēagēc.”

8 Ma Mose kēsōm gebe “Êndēŋ êtula Apōmtau êkēŋ gwada êndēŋ amac aŋin, ma êndēŋ eleŋ bēbēc êkēŋ amac aŋgōŋ moasu ɻaō. Gebe Apōmtau tau gējō amac ali awem sa gēdēŋ eŋ. Aēagēc asa. Amac ali awem sa gēdēŋ aēagēc atom, ali awem sa gēdēŋ Apōmtau.”

9 Go Mose kêsôm gêdêj Aron gebe “Ôsôm êndêj lau Israel nêj gôlôac samob gebe ‘Amêj atu gasuc andêj Apômtau amêj, gebe ej gêjô amac ali awem sa sugac.’”

10 Ma gêdêj tanj Aron kêsôm binj gêdêj lau Israel nêj gôlôac nañ, êsêac sêkac tauñ ôkwi gêdêj gamêj sawa ma sêlic Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê ña tao ten.

11 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe

12 “Aê ganjô lau Israel sêli awej sa. Ôsôm êndêj êsêac gebe ‘Êndêj êtula amac oc anij gwada ma êndêj elen bêbêc aنجôj moasu ñaô. Gocgo ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, aê.’”

13 Gêdêj kêtula kêmibico mêmjsêsa e sêjam gamêj, tanj bec kêkô nañ, auc. Ma gêdêj bêbêcgej manij gêjam gamêj tau auc.

14 Manij gê su acgom, go gêj ñasec-ñasec to kuku kêtôm mêmgauc gêc nom.

15 Lau Israel sêlic gêj tau ma sêsôm gêdêj tauñ gebe “Tonec asagen.” Gebe êsêac sêjam kauc gêj tau. Ma Mose kêsôm gêdêj êsêac gebe “Polom, tanj Apômtau kêkêj gêdêj amac gebe anij nañ, tonec.

16 Ma Apômtau tau kêjatu binj amboac tonec gebe ‘Amac samob êndêj-êndêngej ajoj gêj sa êtôm amac aninjña. Ajoj lita luagêc sa êtôm ñacanôgej. Amboac tonaj asa lau, tanj sêngôj amacnêm bec sêwîj amac nañ sa, go ajoj sa êtôm namba tau tonanjej.’”

17 Ma lau Israel sêgôm kêtôm tonaj. Lau ñagêdô sejoj ec kapôeñ, ñagêdô sejoj ec ñagec.

18 Mago gêdêj tanj sêjam dôj gêj tau ña dôj laclu nañ, ñac tanj kejoj ec kapôeñ nañ, kêkôc kêlêlêc laclu tej su atom, ma ñac, tanj kejoj ec ñagec nañ, kêpô lêna atom. Êsêac samob sejoj sa kêtôm êsêac sêniñjña solopgej.

19 Ma Mose kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ñac tej êkêj ñagêdô ênêc e eleñja atom.”

20 Mago êsêac sêkêj tanjej ej atom. Lau ñagêdô tetoc ñapopoc gêc e geleñja, tec gêj tau kêtu sec ma têmoa gêjam auc ma ñasu kêsa. Ma Mose têtac ñandañ kêsa gêdêj êsêac.

21 Kêtôm bêbêcgej samob êsêac sejoj gêj tau sa e kêtôm êsêac gebe sêniñjägej. Mago gêdêj tanj oc ñandañ kêsa nañ, gêj tau gêwê.

22 Gêdêj ñabêc kêtu ñja êsêac sejoj polom kêtôm bêc luagêcja. Êsêac sejoj laclu luagêc-luagêc kêtôm ñacanôgej. Ma gôlôacnêj laumata dêdêj Mose jaşêjac ñamij gêdêj ej.

23 Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Binj tonec Apômtau kêjatu gebe ‘Eleñja bêc talêwañ tauñja tej. Bêc tau kêtu Apômtaunê sabat dabuñ. Gêj tanj amac abe apac nañ, apacmañ. Ma gêj, tanj amac abe ano nañ, anomañ. Ma gêj ñagêdô, tanj gacgej gêc nañ, ênêc e eleñja acgom.’”

24 Amboac tonaj êsêac dedenj gêj ñagêdô gêc e geleñja, kêtôm Mose kêjatu êsêac. Ma gêj tau kêtu sec atom ma têmoa kêsêp atom.

25 Mose kêsôm gebe “Ocsalô anij gêj tau gebe ocsalô kêtu Apômtaunê sabat. Ocsalô amac oc atap gêj tej sa anga kôm atom.

26 Ajoj gêj tau sa êtôm bêc 6, mago êndêj bêc êtu 7ñja, tanj êtu sabat nañ, oc atap gêj tej sa atom.”

27 Gêdêj bêc kêtu 7ñja lau ñagêdô sêsa sêja sebe sejoj gêj tau, mago têtap gêj ten sa atom.

28 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Amac adec ñoc jatu to biñsu ma asô ñjalabu atom e êndêj ondocgenj.

²⁹ Ôlic acgom, aê Apômtau kakêj sabat gêdêj amac. Kêtu tonajña kakêj polom kêtôm bêc luagêc gêdêj bêc kêtû 6ña. Èndêj bêc êtu 7ña amacnêm lau samob sêngôj nêj malengej. Nac tej êwi nê mala sij atom.”

³⁰ Amboac tonaj lau sêlêwañ tauñ gêdêj bêc kêtû 7ña.

³¹ Ma lau Israel sêsam gêj tau gebe Mana. Gêj tau sêpsêp kêtôm mêcgauc ma ñasaê kêtôm polom tolêp.

³² Ma Mose kêsôm gebe “Apômtau kêjatu biñ tonec gebe ‘Akôc gêj tau laclu tej ma amansañ ênêc gebe nêm gôlôac ñamujña sêlic polom, tañ kakêj gêdêj amac aej anja gamêj sawa gêdêj tañ gawê amac asa anja gamêj Aiguptuña amêj nañ.”

³³ Ma Mose kêsôm gêdêj Aron gebe “Ôkôc ku tej ma ôkêj mana laclu tej êsêp ma otoc ku tau êkô Apômtau lajônêmña gebe ênêc e nêm gôlôac ñamujña sêlic amboac tonajgej.”

³⁴ Amboac tonaj Aron ketoc ku tau kêkô katapa poacña ñanêmña gebe ênêc kêtôm tañ Apômtau kêjatu gêdêj Mose nañ.

³⁵ Ma lau Israel sej mana tau kêtôm jala 40 e sêô lasê gamêj, tañ ñamalac sêngôj nañ. Èsêac sej mana e sêô lasê gamêj Kanaan ñamadin.

³⁶ (Dôj sêjam dôj gêj ñakelenjña gêdêj têm tonaj kékôc kêtôm 20 lita.)

17

Bu kësa poc

¹ Lau Israel nêj gôlôacmôkê samob dêdi anja gamêj sawa Sin. Èsêac sêselêj ma sêlêwañ tauñ tosawa-tosawa kêtôm Apômtaunê jatu e sê nêj bec anja Repidim. Mago bu gebe lau sênômña masi.

² Kêtu tonajña èsêac sêli awej sa gêdêj Mose ma sêsôm gebe “Ôkêj bu èndêj aêac anôm.” Ma Mose kêsôm gêdêj èsêac gebe “Amac ali awem sa gêdêj aê kêtû asageñña. Amac asaê Apômtau kêtû asageñña.”

³ Ma bu gêjôj lau anja tònê, tec sêli awej sa gêdêj Mose ma sêsôm gebe “Aôm gôwê aêac asa anja Aiguptu ménjasa tonec gebe bu êjô aêac to ma gôlôac ma bulimakao samob èndu kêtû asageñña.”

⁴ Amboac tonaj Mose gêmôêc gêdêj Apômtau gebe “Aê janjôm lau tonec amboac ondoc. Saunjen, go têtuc aê ña poc èndu.”

⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôkôc lau Israel nêj laumata ñagêdô ma asêlêj aôc lêlêc” lau naamuj. Òmêngôm tôc, tañ kôkôc gêdêj gôjac bu Nil nañ, ma òsêlêj.

⁶ Ôlic acgom, aê jakô aôm ñamata anja poc kapôeñ Horebjña ma aôm ônac poc tau, go bu ésa gebe lau sênôm.” Mose gêgôm amboac tonaj, ma lau Israel nêj laumata sêlic.

⁷ Enj gê gamêj tonaj ñaê gebe Masa to Meriba, ñam gebe sêli awej sa gêdêj Mose to sêsaê Apômtau ña biñ, tañ sêsôm gebe “Apômtau gêmoa gêwiñ aêac me masi.

Lau Israel sêjac sij gêdêj lau Amelek

⁸ Go lau Amelek sêô lasê ma sêjac sij gêdêj lau Israel anja Repidim.

⁹ Ma Mose kêsôm gêdêj Josua gebe “Ójaliñ lau sa ma elen bêbêc asêlêj naanac sij èndêj lau Amelek. Aê tauc jamêngôm Anôtônê tôc najakô gamêj ñjabau.”

10 Amboac tonaj Josua gêgôm biŋ, taŋ Mose kêsôm gêdêŋ en naŋ, ḥanô kêsa ma gêjac siŋ gêdêŋ lau Amelek. Ma Mose agêc Aron ma Hur jasêpi gamêŋ ḥabau tau sêja.

11 Gêdêŋ taŋ Mose gêoc lêma sa naŋ, lau Israel sêjac lau Amelek ḥapaŋ. Mago gêdêŋ taŋ Mose kêlêwaŋ lêma ḥasawa ḥagêdô naŋ, lau Amelek sêjac lau Israel.

12 Mago Mose lêma gêmac. Amboac tonaj tec Aron agêc Hur sêkôc poc teŋ mêmsekêŋ Mose gêngôŋ ḥaô, go êsêagêc sêcip en lêma sa. Nac teŋ kêkô ḥamakeŋ ma teŋ kêkô ḥamakeŋ. Tec sêôc Mose lêma tōŋ ḥanjêŋeŋ e oc jakêseŋ.

13 Ma Josua gesenj Amelek to nê lau su ḥa siŋ ḥamatâ.

14 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Oto biŋ tonec êsêp buku teŋ, gebe lau taêŋ ênam ma ôndôŋ êndêŋ Josua e êtu tōŋ en, gebe aê janseŋ lau Amelek nêŋ waeŋ arja umboŋ ḥabalbu su ênaŋa samucgen.”

15 Ma Mose gêboa altar teŋ sa ma kêsam ḥa gebe “Apômtau kêtu ḥoc gêbôm,”

16 ma kêsôm gebe” Lemenj êndêŋ Apômtaunê gêbôm. Apômtaunê siŋ oc ênêc gôlôac togôlôacgeŋ êtu lau Amalekŋa.”

18

Mosenê lawa Jetro gêwa lêŋ teŋ sa gêdêŋ en, tec Mose kêjaliŋ lau ḥanjêŋ ḥagêdô sa têtu mêtôcwaga gebe sêmansaŋ to sêmêtôc launêŋ biŋ ḥasawaŋa.

19

Lau Israel sêmoa Lôc Sinai ḥabalbu

1 Lau Israel sêwi gamêŋ Aiguptuŋa siŋ e ḥaajôŋ kêtu têlêac, go sêô lasê gamêŋ sawa Sinaiŋa.

2 Êsêac dêdi anja Repidim ma sêselêŋ e sêô lasê gamêŋ sawa Sinaiŋa ma sê nêŋ bec anja gamêŋ sawa tonaj sêngôŋ sêkanôŋ lôc tau.

3 Ma Mose kêpi lôc gêdêŋ Anôtô gêja. Ma Apômtau awa gêjac en anja lôc ma kêsôm gebe “Ôsôm biŋ amboac tonec êndêŋ Jakobnê gôlôac to ôkêŋ ḥawae êndêŋ lau Israel gebe

4 Amac taôm alic gêŋ, taŋ gagôm gêdêŋ lau Aiguptu. Amac alic, gebe aê kabalaŋ amac amboac momboaq kêbalau ḥalatu sêngôŋ nê magê ḥaô, ma kajoŋ amac adêŋ aê amêŋ.

5 Amboac tonaj amac embe taŋem wamu aê aoc ma ajop ḥoc poac, go atu aê tauc ḥoc gêŋ anja lau nomja samob nêŋ, gebe nom samucgeŋ ḥatau aê.

6 Amac atu ḥoc gamêŋ kiŋja ḥadabuŋwaga to atu ḥoc lau dabuŋ m teŋ. Biŋ tau tonaj aôm ôsôm êndêŋ lau Israel.”

7 Amboac tonaj Mose gêdêŋ lau gêja ma gêmôêc êsêacnêŋ laumata ma kêkêŋ biŋ samob, taŋ Apômtau kêjatu en naŋ, ḥawae gêdêŋ êsêac.

8 Go lau samob sêlôc seleŋgeŋ ma sêôm gebe “Biŋ samob, taŋ Apômtau kêsôm naŋ, aêac abe anjgôm ḥanô êsa.” Ma Mose gêjac miŋ launêŋ biŋ tonaj gêdêŋ Apômtau.

9 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôlic acgom, aê jandêŋ aôm jawac jamoa tao majaŋ ḥalêlôm. Ma embe jasôm biŋ êndêŋ aôm, go lau sêŋô ma sêkêŋ êwiŋ aôm endenj tôngenj.”

Ma Mose gêjac miŋ launêŋ biŋ gêdêŋ Apômtau.

10 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôndêŋ lau ôna ma ôsôm êndêŋ êsêac gebe sênam dabuŋ tauŋ êndêŋ galoc ma eleŋja. Êsêac sêkwasiŋ nêŋ ḥakwê,

11 ma êndêj bêc êtu têlêacja êsêac sêmansaç tauñ e êmbacnê, gebe êndêj bêc êtu têlêacja tonaj aê Apômtau jasêp lôc Sinai jawac ma lau samob sêlic.

12 Ônac belo êngi lôc auc êtu madij ma ôsôm êndêj lau gebe ‘Ajop taôm gebe api lôc tau atom ma amoasac ñamadij tau atom. Ñac, tañ êmoasac lôc nañ, senseñ ej su ênaña.

13 Lau teñ lemenj sêmoasac ej atom. Êsêac oc têtuc ej ña poc me sêpê ej êndu. Bôc me ñamalac, tañ sêmoasac lôc nañ, sêmoa atom, sênaña.’ Êndêj tañ dauc êtañ ê tôj balinjêñ nañ, êsêac sêpi lôc sêmêj.

14 Amboac tonaj Mose kêsêp anja lôc gêdêj lau gêja ma kêsôm gêdêj êsêac, gebe sênam dabuñ tauñ. Ma êsêac sêkwasiñ nêj ñakwê.

15 Ma ej kêsôm gêdêj lau gebe “Amansaç taôm e êmbacnê êndêj bêc êtu têlêacja ma andambij lauo atom.”

16 Gêdêj bêc kêtû têlêacja ñabêbêcgeñ nañ, wapap gêjac to ôsic kêkac ma tao mayaj teñ kékôm lôc auc. Ma dauc kêtaj kapôeñ e lau samob, tañ sêngôj gamêj becña nañ têtêñêp.

17 Go Mose gêwê lau sêsa anja gamêj becña sêja gebe sêpuc Anôtô tôtjtôj. Ma êsêac sêkô lôc tau ñabalbu.

18 Jadañ kékôm lôc Sinai auc gebe Apômtau kêsêp lôc gêmêj gêmoa ja ñalêlôm. Ma jadañ kêpi kêtôm ja geñ oba ma lôc kêwiwic tau ñasec.

19 Dauc kêtaj kêtû kapôeñ-kêtû kapôeñ e ñadiñdiñ sec. Ma Mose kêsôm biñ, go Anôtô gêjô ej awa ña wapap.

20 Ma Apômtau kêsêp lôc Sinai ñatêpôê gêmêj. Ma Apômtau gêmôêc Mose gebe êpi lôc ñatêpôê êna, ma Mose kêpi gêja.

21 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôsêp ôndêj lau naôkêj puc êsêac gebe sêngêli ñamadij êtu sêlic aêja nec atom. Embe sêngôm, oc taêsam sênaña.

22 Ma ôsôm êndêj dabuñwaga, tañ sêndambij aê nañ, gebe sênam dabuñ tauñ amboac tonajgen. Embe masi, go aê janac êsêac êwîñ.”

23 Ma Mose kêsôm gêdêj Apômtau gebe” Lau tau têtôm gebe sêpi lôc Sinai atom, gebe aôm kôjatu gebe ‘Anac belo anja lôc auc êtu madij ma anam dabuñ lôc tau.’”

24 Ma Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe “Ôsêp ôna ma ôkôc Aron agêc api amêj êtiäm. Mago dabuñwaga to lau sêngêli ñamadij êtu sêpi sêndêj aê sêmêñja nec atom. Embe sêngôm, go janac êsêac.”

25 Amboac tonaj Mose kêsêp gêdêj lau jakêkêj ñawae gêdêj êsêac.

20

Birsu lemenj lu

1 Ma Apômtau kêsôm biñ samob tonec ñai gebe

2 “Apômtau, aômnêm Anôtô, aê. Aê gawê aôm kôsa anja gamêj Aiguptuña gômôêj, kôsa anja andu gêñômaña.

3 “Ônam sakinj anôtôi jaba êwîñ atom, ônam sakinj aê taucgenj.

4 “Ôngôm gêj, tañ gêmoa undambê me gêmoa nom me gêmoa bu, tañ kêpoac nom ñalêlôm nañ, ñateñ ñakatu ênam gêj tau lanjô atom.

5 Owec êndêj gwam tonaj to ônam sakinj gêj tau atom, gebe aê Apômtau, aômnêm Anôtô, gajob ñoc lau gebe têntac êwîñ aê taucgenj nec. Aê jakêñ lau, tañ têntac gedec aê nañ, nêj geo ñagêjô êpi êsêac latunji to dêbuñi ma abenj.

6 Mago aê jakêñ moasinj êndêj lau, tañ têntac gêwiñ aê to sêmasaç aêñoc birsu nañ, nêj gôlôac to gôlôac ñêñgeñ êna.

7 “Ôjaiŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, nê ɳaê atom gebe Apômtau oc êmêtôc ɳac, taŋ ɿjaiŋ ênê ɳaê naŋ.

8 “Taêm ênam sabat gebe dabuŋ ma ômansaŋ ɳapep.

9 Èndêŋ bêc 6 aôm ônam kôm to ñøŋgom nêm gêŋ samob.

10 Mago bêc êtu 7ŋa êtu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê sabat. Èndêŋ bêc tonaj aôm ônam kôm teŋ atomanô. Aôm to nêm latômio to ɳac ma nêm sakiŋwagao to ɳac ma nêm bulimakao to lau jaba, taŋ sêŋgôŋ sêwiŋ aôm naŋ, anam kôm teŋ atom amboac tonanjeŋ.

11 Gebe gêdêŋ bêc 6 Apômtau kêkêŋ undambê to nom ma gwêc to ɳagêŋ samob, taŋ sêmoa mateŋ jali naŋ. Ma gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa naŋ, eŋ kêlêwaŋ tau. Kêtû tonajnaŋ Apômtau gêjam meç sabat tau ma gêjam dabuŋ.

12 “Otoc tamam agêc tênam sa, gebe ômoa ɳasawa baliŋ aŋga gamêŋ, taŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêŋ èndêŋ aôm naŋ.

13 “Ônac ɳamalac êndu atom.

14 “Ôngom gêŋ mockaiŋo to mockaiŋja atom.

15 “Ônam geŋgeŋ atom.

16 “Ôŋga biŋ êpi lau wacbaŋ aôm atom.

17 “Matam katu lau wacbaŋ aôm nêŋ andu atom. Matam katu lau wacbaŋ aôm nêŋ awê to sakiŋwagao to ɳac ma bulimakao to doŋki ma gêŋ ɳagêdô teŋ atom.”

Lau têtêc tauŋ

18 Lau samob sêsaê wapap gêjac to ôsic kêkac ma dauc kêteŋ ɳakicsêa to jadauŋ kêsa lôc tau ma têtêc tauŋ e têtênenp ma sêkô jaêcgeŋ.

19 Ma êsêac sêsôm gêdêŋ Mose gebe “Aôm taôm ôsôm biŋ èndêŋ aêac ma aêac akêŋ taŋeŋ. Anôtô embe êsôm biŋ èndêŋ aêac, oc amac êndu.”

20 Ma Mose kêsôm gêdêŋ lau gebe “Atêc taôm atom, gebe Anôtô gêmêŋ gebe ênsaê amac, ec taêm ênam biŋ atêc eŋŋa ɳapan gebe aŋgôm sec atom.”

21 Gêdêŋ taŋ Mose kêtû gasuc tao majaŋ, taŋ Anôtô gêmoa ɳalêlôm naŋ, lau sêkô jaêcgeŋ.

20:22-23:33 Biŋsu to ɳagôlin ɳagêdô kêsep ɳasêbu tonec. Biŋsu ɳagêdô kêmasaŋ launêŋ lêŋ sêmoasiŋ nêŋ lau jabaŋ êsêacŋa ɳapep. Biŋsu ɳagêdô gêwa lêŋ tamêtôc lau, taŋ sêgom sec tokain-tokain naŋ, jaŋdêŋgeŋja sa. ɳagôlin ɳagêdô kêkanôŋ lau-sêmêtôc-biŋwaganêŋ kôm. ɳagêdô kêmasaŋ lêŋ tajô launêŋ gêŋ, taŋ dagom kêtû sec naŋja. Ma ɳagêdô kêjatu om ɳasakin to sakiŋ om toê-toê, taŋ lau Israel sêlic kêtôm jalageŋ naŋja.

24

Sêmoatiŋ poac kêtû tôŋ

1 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Amagêc Aron ma Nadab agêc Abihu ma Israelnêŋ laumata 70 api andêŋ aê amêŋ ma ateŋ meç akô jaêcgeŋ.

2 Mose tauŋeŋ êtu gasuc aê. Lau ɳagêdô têtu gasuc atom ma lau sêpi sêwiŋ eŋ sêmêŋ atom.”

3 Go Mose gêdêŋ lau gêja ma kêkêŋ Apômtaunê biŋsu to ɳagôlin samob ɳawae gêdêŋ êsêac. Ma lau samob sêlôc sa aweŋ tagen gebe “Biŋ samob, taŋ Apômtau kêsôm naŋ, aêac abe aŋgôm ɳanô ȇsa.”

⁴ Ma Mose keto Apômtaunê biñ samob sa. Ma gêdêj bêbêc kanucgeñ en gêdi sa ma gêboa altar teñ sa kêtô lôc ñabalbu ma gêjac alê poc 12 sa kêtôm lau Israel nêj gôlôacmôkê 12.

⁵ Go en kêjatu lau Israel nêj lau wakuc ñagêdô gebe sêkêj daja ma sêmbuc bulimakao kapoac wakuc ma sêkêj têtu dawama êndêj Apômtau.

⁶ Nâdec ñamakej Mose kêkêj kêsêp laclu teñ. Nâdec ñamakej en kêpalip kêpi altar.

⁷ Go kékôc poac ñabuku ma kêsam lasê gêdêj lau sêrjô. Ma êsêac sêôsôm gebe” Biñ samob, tanj Apômtau kêjatu nañ, aéac abe aنجôm ñanô ésa ma tanjeñ wamu biñ tau.”

⁸ Go Mose kékôc dec, tanj képoac laclu nañ, jakêpalip kêpi lau ma kêsôm gebe “Alic acgom, poac, tanj Apômtau kêmoatiñ gêdêj amac kêdaguc biñ samob tonanj ñai nañ, ñadec tau tonec.”

⁹ Go Mose agêc Aron ma Nadab agêc Abihu to Israelnêj laumata 70 sêpi lôc sêja,

¹⁰ ma êsêac sêlic Israelnêj Anôtô. Ma gamêj, tanj en kékô nañ, amboac masac pocawa ma ñakêj kêngosu kêtôm undambê tau.

¹¹ Ma Apômtau lêma gêjac lau Israel nêj kasêga tonanj atom. Êsêac sêlic Anôtô ma señ to sênôm gêj.

Mose gêmoa lôc Sinai

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôpi lôc ôndêj aê mêmôôj ômoa tonec acgom. Aê gabe jakêj poc tapa tau êndêj aôm. Aê kato biñsu to jatu kêsêp gebe lau sêjala.”

¹³ Amboac tonanj Mose gêdi tonê sakijwaga Josua ma sêpi Anôtônê lôc sêja.

¹⁴ Ma Mose kêsôm gêdêj laumata gebe “Amoa tonec e aêagêc amu amêj êtiam. Aron agêc Hur sêmoa sêwiñ amac. Nac teñ nê biñ teñ embe êlênsôj, go êndêj êsêagêc êna.”

¹⁵ Go Mose kêpi lôc gêja ma tao kékôm lôc tau auc.

¹⁶ Apômtaunê ñawasi kêsêp lôc gêmêj, ma tao kékôm lôc tau auc kêtôm bêc 6. Gêdêj bêc kêtô 7ña Apômtau awa gêjac Mose kêsa aنجga tao ñalêlôm.

¹⁷ Gêdêj tonanj lau Israel sêlic Apômtaunê ñawasi kêtôm ja ñawâô gêlañ-gêlañ anja lôc ñatêpô.

¹⁸ Ma Mose kêsô tao ñalêlôm jakêpi lôc. Ma en gêmoa lôc kêtôm geleñja 40 ma gêbêcauc 40.

25

25:1-31:17 Nâsêbu tonec gêwa Lômbec ñadôj to ñakôm ma ñagêj lêlôm samob sa. Gêwa sakij dabuñ ñawaba ma dabuñwaganêj ñakwê to gêlôj sa. Nagôlinj sênam mec dabuñwaganja kêsêp ñasawa tonanj amboac tonanjen. Biñ tonanj kêjatu da to takis tokainj-tokainj. Gêj samob tonanj ñai gebe ênam lau Israel sa gebe sêkwê nêj Lômbec to sêncac Lôm tau ñagêj lêlôm sa ma sêlic nêj om êtôm ñagôlinjgeñ.

31

Bulimakao ñakatu

¹⁸ Apômtau gêjac dabij nê biñ gêdêj Mose aنجga lôc su, go kékêj biñsu ñatabele luagêc, poc tapa luagêc, tanj Anôtô tau lêma keto biñ kêsêp nañ.

32

¹ Gêdêj tanj lau sêlic gebe Mose kêsêp anja lôc gêmêj atom e ñêngêj nañ, êsêac sêkac tauñ sa sêgi Aron auc ma sêôm gêdêj ej gebe “Ajôc, ômansaj ma anôtô teñ, gebe êsêlêj êmuñ aêac. Aêac ajam kauc asagen gêgôm Mose, ñac tau, tañ gêwê aêac anja Aiguptu amêj nañ.”

² Ma Aron kêsôm gêdêj êsêac gebe “Akôc nêm lauo ma latômio to ñac nêj salasa gold su ma ajoñ andêj aê amêj.”

³ Amboac tonaj lau samob sêkôc salasa gold su ma sejon dêdêj Aron sêja.

⁴ Ma ej kêkôc gold tau su anja êsêac lemenj ma kêpac kêsêp ku e gêwê ma gêgôm bulimakao ñalatu ñakatu teñ. Go êsêac sêôm gebe “O Israel, nêm anôtô, tanj gêwê aôm anja gamêj Aiguptu gômôeñ nañ, tau tonec.”

⁵ Aron gêlic gêj tonaj, go gêboa altar teñ kêkô ñakatu tau lanjônêmja ma kêsôm gebe “Elenjña aêac talic om tatoc Apômtau saña teñ.”

⁶ Ma êsêac dêdi gêdêj bêbêc kanucgeñ ma sêkêj daja to dawama. Ma lau sêngôj sic sej to sêôm gêj ma dêdi sa sebe sêngôm dôa-dôa.

⁷ Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôsêp ôna, gebe nêm lau, tañ gôwê anja Aiguptu sêmêj nañ, sêgôm tauñ têtu sec.

⁸ Êsêac sêkac tauñ su sebenj anja intêna, tañ kajatu êsêac gebe sêsaña nañ. Êsêac sêmasaj bulimakao ñalatu ñakatu teñ ña gold, tañ gêwê nañ, ma teteñ mec to sêkêj da gêdêj gêj tau ma sêôm gebe ‘O Israel, aômnêm anôtô, tanj gêwê aôm anja Aiguptu gômôeñ nañ, tau tonec.’ ”

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Aê galic lau tonaj ma kajala êsêac gebe lau gêsuñtêkwa ñatoñ sec.

¹⁰ Amboac tonaj ôwi aê siñ jamao ñoc tauña, gebe aê têtac ñandañ ñaja êkwanam êsêac. Tagen aôm, tec jakêj aôm ôtu lau-m kapôeñ.”

¹¹ Mago Mose keteñ nê Apômtau Anôtô gebe “O Apômtau, êtu ageñja aôm têmtac ñandañ ñaja enseñ nêm lau, tañ gôwê êsêac torjaclai kapôeñ ma lêmam ñajaña sêsa anja gamêj Aiguptu sêmêj nañ su.

¹² Amboac ondoc lau Aiguptu oc sêôm gebe ‘Kec, ej kêsau êsêacgoc. Ej gêwê êsêac sêsa sêja, gebe ênac êsêac êndu anja lôc to enseñ êsêac su anja nom ñagamêj samob.’ Tec ôwi aôm têmtac ñandañ kapôeñ siñ ma ônam nêm ñalêlôm ôkwi ma ôñgôm sec, tañ gobe ôñgôm êndêj nêm lau nañ atom.

¹³ Taêm ênam nêm sakiñwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Aôm kôtôc lêmam kêpi aôm taôm ma kôsôm gêdêj êsêac gebe ‘Aê gabe jakêj nêm wakuc têtu taësam têtôm utitalata umboñ ñalabuña, ma gamêj samob, tañ gajac mata gêdêj amac nañ, aê gabe jakêj êndêj nêm wakuc êtu êsêacnêj nomlênsêm enden tôngen.’ ”

¹⁴ Amboac tonaj tec Apômtau gêjam nê ñalêlôm ôkwi ma gêgôm sec, tañ gebe êñgôm êndêj nê lau nañ atom.

¹⁵ Go Mose kêkac tau ôkwi ma kêsêp anja lôc gêja. Ej kêkôc biñsu ñapoc tapa luagêc. Apômtau keto biñ kêsêp poc tapa makeñ-makeñ, keto kêsêp ñamakeñ nêmja to muña kêtôm taugeñ.

¹⁶ Anôtô tau gêjam poc tapa tonaj ñakôm, ma biñ tau Anôtô keto. Ej tau kepen ñatalô kêsêp poc tapa.

¹⁷ Gêdêj tanj Josua gêjô lau sêjam lasê ñakicsêa nañ, ej kêsôm gêdêj Mose gebe “Siñ ñakicsêa kêpi anja gamêj becñja.”

¹⁸ Mago Mose kêsôm gebe “Tonec wê siñ atom, ma ñacio sêku êsêac tulu ñatanjiboa atom amboac tonanjeñ. Têtê wê ñaonda tec gañô.”

19 En kêdabin gamêj becja ma gêlic bulimakao ɣakatu to lau têtê wê, tec sep tagen Mose têtac ɣandaŋ kêsa ma kêbaliŋ poc tapa siŋ e popoc aŋga lôc ɣalabu.

20 Ma ej kékôc bulimakao ɣakatu, taŋ êsêac sêmasaŋ naŋ, ma kékêŋ ja geŋ to kélêsim popoc, go kêpalip ɣataê kêsêp bu ma kékêŋ gêdêŋ lau Israel sênôm.

21 Go Mose kêsôm gêdêŋ Aron gebe "Lau tonaj sêgôm asageŋ gêdêŋ aôm, tec gôgôm êsêac sêwê kaiŋ sec kapôeŋ amboac tonaj."

22 Aron kêsôm gebe "O ɣatau, tém̄tac ɣandaŋ êsa atom. Aôm taôm kôjala gebe lau tonaj taŋ gêjam secgeŋ."

23 Êsêac sêsôm gêdêŋ aê gebe 'Ajôc, ômansaŋ ma anôtô teŋ, gebe êsêlêŋ êmuŋ aéac naŋ. Aéac ajam kauc asageŋ gêgôm Mose, ɣac tau, taŋ gêwê aéac aŋga Aiguptu amêŋ naŋ.'

24 Ma aê kasôm gêdêŋ êsêac gebe 'Lau samob, taŋ nêŋ gold gêc naŋ, sêkôc su.' Tec êsêac sêkêŋ gêdêŋ aê, ma aê kabalinq kêpi ja gêja ma bulimakao ɣakatu tonaj ménjkêsa."

25 Mose gêlic gebe lau têtu meloc ma seseŋ ɣagôlin su, gebe Aron gêlôc sa, gebe sêsa lêŋ amboac tonaj e nêŋ ɣacio sêmajec êsêac,

26 tec ej jakékô gamêj becja ɣasacgêdô ma gêmôc gebe "Asa lau sêsap Apômtau tôŋ. Asa andêŋ aê amêŋ." Ma Lewinê wakuc samob sêkac sa dêdêŋ Mose sêja.

27 Ma ej kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, nê bij tau tonec gebe Amac samob ajandîŋ ômbiŋkap tosiŋ, go asêlêŋ ana-amêŋ-anamêŋ aŋga gamêj becja ɣasacgêdô ɣasawa ma anac nêm lasitêwai to nêm lau olîm andan ma lau wacbaŋ amacqâa êndu."

28 Lewinê wakuc sêgôm kêtôm Mosenê bij kêjatu êsêac. Ma gêdêŋ bêc tonaj lau amboac 3,000 sêjaŋ.

29 Ma Mose kêsôm gebe" Ocsalô tonec amac akêŋ latômi to nêm lasitêwai sêjô mec dabuŋwagaŋa gebe anam sakin Apômtau, gebe ej ênam mec amac êndêŋ bêc tonec."

30 Nagelen Mose kêsôm gêdêŋ lau gebe "Amac agôm sec kapôeŋ. Galoc aê gabe japi jandêŋ Apômtau jana. Moae jatôm gebe jaê wama ej, gebe êsuc nêm sec ôkwi."

31 Amboac tonaj Mose gêmu gêdêŋ Apômtau gêja ma kêsôm gebe "Ojae, lau tonaj sêgôm sec kapôeŋjanô. Êsêac sêmasaŋ nêŋ anôtô jaba ɣa gold.

32 Mago galoc aê jaten aôm, gebe ôsuc êsêacnêŋ sec ôkwi. Embe masi, go jaten aôm, gebe onseŋ ɣoc ɣaê aŋga nêm buku, taŋ koto naŋ, su."

33 Apômtau gêjô Mose awa gebe" Lau samob, taŋ sêgôm sec gêdêŋ aê naŋ, oc janseŋ êsêacnêŋ ɣaê aŋga ɣoc buku su.

34 Galoc ôna ma ôwê lau sêna gamêj, taŋ kasôm ɣabin gêdêŋ aôm naŋ. Ôlic acgom, ɣoc aŋela êsêlêŋ êmuŋ aôm. Mago êndêŋ ɣanoc janac êsêac kêsina, oc jakêŋ ɣagêjô êjô nêŋ sec."

35 Ma Apômtau kékêŋ gêmac sec teŋ gêdêŋ lau kêtû teterj mec gêdêŋ bulimakao ɣalatu, taŋ Aron kêmasaŋ naŋ.

33

Jatu sêwi gamêj siŋja

1 Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe" Ôndi, ôwi gamêj tonec siŋ, aôm to lau, taŋ gôwê êsêac sêsa aŋga gamêj Aiguptuŋa sêmêŋ naŋ. Asêlêŋ e aô lasê

gamêj, taŋ katôc lemoc gêdêj Abraham agêc Isak ma Jakob ma kasôm gebe 'Aê gabe jakêj nom tonec êndêj nêm wakuc.'

² Aê gabe jasakin joc aŋela teŋ êsêlêj êmuŋ aôm ma jajanda lau Kanaan to Amor ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus gebe sêwi gamêj tau siŋ.

³ Api gamêj, taŋ su to lêp keseleŋ naŋ. Mago aê tauc japi jawiŋ amac atom. Embe jawiŋ amac, oc moae janseŋ amac su aŋga intêna anaŋa, gebe amac lau gêsômtêkwa ɻatonj."

⁴ Gêdêj tanj lau sêŋô biŋ ɻawapac tonaj naŋ, êsêac têtaŋ lasê ma ɻac teŋ gêjam gêlôŋ tau atom,

⁵ gebe Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe "Ôsôm êndêj lau Israel gebe 'Amac lau gêsômtêkwa ɻatonj. Aê embe japi jawiŋ amac êndêj ɻasawa dambêgen oc janac amac eb tagenj anaŋa. Amboac tonaj akôc nêm gêlôŋ su, ec jajala gebe aê jaŋgôm amac amboac ondoc.'

⁶ Amboac tonaj lau Israel sêkôc nêŋ gêlôŋ su aŋga lôc Horeb ma sêsêlêj ɻaŋmageŋ.

Becobo sêkac saŋa

⁷ Ma Mose kêkôc becobo elêmê ma gê bec tau kêkô jaēc gamêj, taŋ bec ɻagêdô kêkô naŋ. Eŋ kêsam becobo tau gebe Becobo takac saŋa. Lau teŋ embe sensom Apômtau, go sêsa sêna becobo sêkac tauŋ saŋa, taŋ kêkô jaēc gamêj, taŋ bec ɻagêdô kêkô naŋ.

⁸ Elêmê embe Mose ésa êndêj becobo tau êna, go lau samob sêndi sa sêkô nêŋ bec ɻakatam ma mateŋ êndinj Mose ɻapaŋ e êsô becobo ɻalêlôm êna.

⁹ Mose embe êsô becobo ɻalêlôm êna su, go tao majaŋ êsêp êmêj êkô becobo tau ɻasacgêdô. Ma Apômtau ênam biŋgalôm êwiŋ Mose.

¹⁰ Lau embe sêlic tao majaŋ êsêp êmêj êkô becobo tau ɻasacgêdô, go samob sêndi ma tetenj mec êndêj Apômtau aŋga nêŋ bec ɻasacgêdô êndêj-êndêngêj.

¹¹ Amboac tonaj Apômtau gêjam biŋgalôm gêwiŋ Mose agêc laŋôhanô gêdêj tauŋ amboac ɻac teŋ, taŋ gêjam biŋgalôm gêwiŋ nê ɻac ôli andaj enja. Ma gêdêj tanj Mose gêmu gêja gamêj, taŋ becobo ɻagêdô kêkô naŋ, nê sakiŋwaga gêwi becobo tau siŋ atom. ɻac wakuc tau Nun latu Josua.

Apômtau gêjac mata gebe êmoa êwiŋ lau

¹² Go Mose kêsôm gêdêj Apômtau gebe "Ôlic acgom, aôm taôm kôsôm gêdêj aê gebe 'Ôwê lau tonec sêpi sêna.' Mago aôm kôsam ɻac, tan gobe ôsakinj êwiŋ aê naŋ, nê ɻaŋe lasê gêdêj aê atom. Mago aôm kôsôm gebe 'Aê kajala aômnêm ɻaŋe ma aôm gôjac matocanô ɻajam.

¹³ Amboac tonaj galoc aê jateŋ aôm gebe aê embe janac matamanô ɻajam, go ôtôc nêm intêna êndêj aê e jajala aôm êtu tôŋ ma janac matamanô ɻajam. Ma taêm ênam tonec êwiŋ gebe lau-m tonec têtu aômnêm laugac."

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê tauc oc jasêlêj jawiŋ aôm ma jakêj aôm ôlêwaŋ taôm."

¹⁵ Ma Mose kêsôm gêdêj ej gebe "Aôm taôm embe ôsêlêj ôwiŋ aêac atom, go ôsakinj aêac awi gamêj tonec siŋ ma api ana atom.

¹⁶ Aôm embe ôsêlêj ôwiŋ aêac atom, go ajala amboac ondoc gebe aê to joc lau ajac aôm matamanô ɻajam. Aôm embe ôsêlêj ôwiŋ aêac, go êwaka aê to nêm lau sa êndêj lau nomŋa ɻagêdô samob."

¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Biŋ tecenan, taŋ aôm kôsôm naŋ, aê oc janjôm ɻanô êsa, gebe aôm gôjac aê matocanô ɻajam ma aê kajala aômnêm ɻaâe sugac.”

¹⁸ Mose kêsôm gebe “Aê jateŋ aôm gebe oc nêm ɻawasi lasê êndêj aê.”

¹⁹ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe jakêŋ ɻoc ɻawasi êô lasê aôm laŋômnmêmja ma jasôm ɻoc ɻaâe lasê êndêj aôm ôjô. ɻoc ɻaâe gebe Apômtau. Ma oc jamoasiŋ ɻac, taŋ gabe jamoasiŋ ej naŋ, to taêc walô ɻac, taŋ gabe taêc walô en naŋ.”

²⁰ Ma kêsôm teŋ gebe “Mago aôm ôtôm gebe ôlic aê laŋôcanô atom, gebe ɻac, taŋ êlic aê naŋ, oc êmoa mata jali atom.”

²¹ Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, ɻasawa teŋ tec gêc kêdabiŋ aê. Ôpi mêmôkô poc kapôeŋ ɻaâo.”

²² Ma êndêj aôm ôkô poc ɻasawa ma janjandê aôm auc ɻa lemoc e jaôc lêlêc aôm su acgom,

²³ go jakôc lemoc su e ôlic dêmôêctêkwa, mago ôlic laŋôcanô atom.”

34

Poc tapa ketu luagêcŋa

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôpa poc tapa luagêc êtôm ɻamatanaŋ, go jato biŋ, taŋ kato kêsêp poc tapa ɻamatanaŋ, tê kôtuc popoc nê, êsêp poc tapa tonec amboac tonanjeŋ.”

² Ômansaŋ taôm êndêj eleŋ bêbêcgeŋ. Ma eleŋ bêbêcgeŋ ôpi lôc Sinai ômôêj ma ôtôc taôm êndêj aê aŋga lôc tau ɻatêpôê.

³ ɻac teŋ êpi êwiŋ aôm atom ma teŋ êmoa lôc ɻagalat atom. Domba to bulimakao sêniŋ gêgwaj sêmoa lôc ɻagalat atom amboac tonanjeŋ.”

⁴ Amboac tonaj Mose kêpa poc tapa luagêc kêtôm poc tapa ɻamatanaŋ. Ma gêdêj bêbêc kanucgeŋ ej gêdi jakêpi lôc Sinai kêtôm Apômtau kêjatu ej, ma kékôc poc tapa luagêc gêwiŋ.

⁵ Ma Apômtau kêsêp gêmêj gêmoa tao ɻalêlôm e kékô jabaŋ Mose. Ma Mose awa gêjac Apômtaunê ɻaâe.

⁶ Go Apômtau jakêlêlêc ej gêja ma gêmôêc gebe “Apômtau, Apômtau, ej Anôtô, moasiŋ to taê walô ɻatau, ej têtac ɻandaŋ sebenj atom. Ej ɻac tolêlôm têtac gêwiŋ ɻamatacna to ɻac biŋjanôna.

⁷ Ej têtac gêwiŋ lau 1,000 to 1,000 to kêsuc êsêacnêj geo to sêgêli biŋja ma sec ôkwi. Mago ej kêmêtôc lau geo amboac tonanjeŋ ma kékêj tameni sêgêli biŋ ɻagêjô kêpi latuŋi to dêbuŋi ma abenj to nêŋ gôlôac.”

⁸ Go Mose gewec sebenj to keteŋ mec gêdêj Apômtau

⁹ ma kêsôm gebe “O Apômtau, aê embe janac aôm matamanô ɻajam, go jateŋ ɻoc Apômtau aôm, gebe ôsêlêj ômoa aêac ɻalêlôm ôwiŋ. Biŋjanô, êsêac lau gêsuŋtêkwa ɻatonj, mago ôsuc aêac agêli biŋ to ma sec ôkwi ma ôkôc aêac sa atu nêm gêr.”

Poac ɻakôniŋja

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê jamoatiŋ poac teŋ. Aê oc janjôm gêŋtalô nêm lau samob sêlic. Gêŋtalô amboac tonec kêsa aŋga nom ɻagamêj to aŋga lau-m teŋ atomanô. Ma lau samob, taŋ sêwiŋ aôm naŋ, oc sêlic gêŋ, taŋ Apômtau êŋgôm naŋ. Ma gêŋ, taŋ gabe janjôm êndêj aôm naŋ, gêŋsêga kaiŋ teŋ.”

11 “Ojop biŋ, tec galoc jajatu aôm nec. Ôlic acgom, aê jajanda lau Amor to Kanaan ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus sêc sêna.

12 Ôlic taôm gebe ômoatinj poac ôwiŋ lau, taŋ sêŋgôŋ gamêŋ aôm ô lasêŋa naŋ atom. Embe ôŋgôm, go étu nêm lakô.

13 Ônsêlô êsêacnêŋ altar su to ôsap nêŋ alê poc tulu ma ôtuc nêŋ anôtôonê njakatu popoc.

14 Aôm oteŋ meç êndêŋ anôtô jaba teŋ atom, gebe Apômtau ej Anôtô, tan gêjam lêmuŋ nê lau gebe têntac êwiŋ ej taugenj naŋ. Ènê ɻaâ gebe Aê gajob ɻoc lau têntac gêwiŋ aêrja.

15 Ôlic taôm, gebe ômoatinj poac ôwiŋ lau gamêŋ tônêŋa atom. Èsêac embe sêŋgôm mockaiŋja êndêŋ nêŋ anôtôi to sêkêŋ da êndêŋ nêŋ anôtôi, oc moae sêkalem aôm gebe ôniŋ da ôwiŋ êsêac,

16 ma aôm oc moae ɻjalij nêŋ latunjo sa gebe sênam latômi. Ma êsêac latunjo embe sêŋgôm mockaiŋjo êndêŋ nêŋ anôtôi, oc sêlêtôm aôm latômi gebe sêŋgôm mockaiŋ êndêŋ êsêacnêŋ anôtôi amboac tonanjeŋ.

17 “Ôpac ki êwê ma ômansaŋ anôtô jaba atom.

18 “Ôlic Om Polom ɻalucŋa ɻapep. Èndêŋ bêc 7 aôm ôniŋ polom ɻaluc êtôm kajatu aôm naŋ. Ôniŋ êndêŋ ɻanoc. taŋ kakêŋ gêdêŋ aôm naŋ, êndêŋ ajôŋ Abib, gebe gêdêŋ ajôŋ Abib tau tonaj aôm gôwi Aiguptu siŋ.

19 Nâmêc samob têtu aêjoc gêŋ, aômnêm bôc kapoac ɻamêc samob, nêm bulimakao to domba kapoac ɻamêc.

20 Doŋki ɻamêc, naŋ ônac da ɻa domba ɻalatu. Embe ondec gebe ônac da gêŋ tau atom, go ôpôŋ gêsutêkwa tulu. Ma ônac da nêm latômi ɻamêc samob. Ma ɻac teŋ êô lasê aê tolêma sawa atom.

21 “Ônam kôm êndêŋ bêc 6, mago êndêŋ bêc êtu 7 ɻa ôlêwaŋ taôm. Ôlêwaŋ taôm êndêŋ bêc tonaj êndêŋ têm ôkac nom ôkwiŋa ma êndêŋ têm ojoŋ kômjanô saŋa amboac tonanjeŋ.

22 Aôm ôlic Om Wokeŋa êndêŋ noc ôniŋ gêŋ lasêŋa. Ma êndêŋ jala ɻabêc ɻamuŋa aôm ôlic Om Ojoŋ Kômjanô saŋa.

23 Nêm ɻacwaga samob sêô lasê sêkô aê Apômtau Anôtô, taŋ katu Israelnêŋ Anôtô naŋ, lanjôcnêmja êtu dim têlêac êtôm jalageŋ.

24 Aê oc jajanda lau tomôkê-tomôkê sêc su ma aê janjôm nêm gamêŋ esewec êtu kapôéŋ. Ma êndêŋ taŋ ôpi ôna ô lasê ôkô aê Apômtau, aômnêm Anôtô, lanjôcnêmja êtu dim têlêac êtôm jalageŋ naŋ, ɻac teŋ oc êjaŋgo nêm gamêŋ su atom.

25 “Ôkêŋ polom tojist êwiŋ daja ɻadec atom. Ma Om Pasa ɻada ɻagêdô ênêc e eleŋja atom.

26 Ôkôc nêm kôm ɻamêc ɻajamanô tau ôndêŋ aê Apômtau, aômnêm Anôtô, ɻoc andu ôna. Ono domba ɻalatu ɻa tênanê su atom.”

27 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Oto biŋ tonaj sa gebe biŋ tonaj kêtû poac, taŋ kamoatinj gêdêŋ aôm to Israel naŋ, ɻagôlinj.”

28 Ma Mose gêmoa gêwiŋ Apômtau geleŋja 40 ma gêbêcauc 40. Ej gej mo atom to gênmô bu atom. Ma ej keto poac ɻabiŋ kêsêp poc tapa, ej keto biŋsu lemeŋ lu.

Mose kêsêp aŋga lôc gêmêŋ

29 Gêdêŋ taŋ Mose kêsêp aŋga lôc Sinai gêmêŋ naŋ, ej kêkôc biŋsu ɻapoc tapa luagêc. Ma gêdêŋ taŋ ej kêsêp aŋga lôc gêmêŋ naŋ, kêjala tau gebe lanjôanô

ŋawasi kaiŋ teŋ nec atom. Eŋ laŋôanô ŋawasi kaiŋ teŋ tonaq ŋam gebe eŋ gêjam biŋgalôm gêwiŋ Apômtau.

30 Gêdêŋ taŋ Aron to lau Israel samob sêlic Mose naŋ, tec sêlic laŋôanô ŋawasi kaiŋ teŋ ma têtêc gebe nasêndambinj eŋ atom.

31 Mago Mose kêkalem êsêac, tec Aron to gôlôacnêŋ laumata samob sêmu dêdêŋ eŋ sêja, ma Mose gêjam biŋgalôm gêwiŋ êsêac.

32 Tonaŋ su, go lau Israel samob têtu gasuc eŋ ma eŋ kêkêŋ biŋsu samob, taŋ Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ anŋa lôc Sinai naŋ, gêdêŋ êsêac.

33 Mose kêsôm biŋ gêdêŋ êsêac su, go kêkêŋ obo lala teŋ gêsaŋ laŋôanô auc

34 Kêtôm têm samob, taŋ Mose kêsô bec gêdêŋ Apômtau gêja gebe ênam biŋgalôm êwiŋ eŋ naŋ, eŋ kêkac obo lala su e gêmu kësa kêtiam. Ma gêdêŋ taŋ kësa gêmêŋ naŋ, eŋ gêjac miŋ biŋ, taŋ Apômtau kêjatu naŋ, gêdêŋ lau Israel.

35 Ma lau Israel sêlic Mose laŋôanô gebe ŋawasi kaiŋ teŋ. Go Mose gêsaŋ laŋôanô auc ja obo lala ŋapanj e gêmu kêsô gêja kêtiam gebe ênam biŋgalôm êwiŋ Apômtau.

35

35:1-40:16 Lau Israel sêkêŋ nêŋ da gebe sêkwê Lômbec sa ma sêmansaŋ Lômbec ŋagêŋlêlom. Kôm tau kêsêlêŋ kêtôm Anôtô kêjatu gêdêŋ Mose gebe sêkwê Lômbec tau sa ma sênaç kawi.

40

Sêkwê lômbec sa

17 Gêdêŋ jala kêtû luagêcŋa ŋaajôŋ ŋamataŋa ŋabêc ŋamataŋa êsêac sêkwê lômbec tau sa.

18 Mose kêkwê lômbec sa. Eŋ kêkêŋ nombaŋ to kêmasaŋ sagintêkwa ma kêkêŋ budeŋ gêsaç ŋaô ma kêkwê alê ŋalêlômja.

19 Go gê obo kêpi lômbec tau ma kêmasaŋ obo teŋ gêsaç ŋaô kêtû salôm, kêtôm Apômtau kêjatu eŋ.

20 Go Mose kêkôc poc tapa ma kêkêŋ kêsêp katapa poacŋa. Su, go kêmasaŋ katapa ŋata ma kêkêŋ ŋagadê gêsaç katapa tau ŋaô.

21 Ma eŋ kêkôc katapa kêsô lômbec gêja ma kêkêŋ obo balin genkaleŋ gêsaŋ katapa poacŋa auc, kêtôm Apômtau kêjatu eŋ.

22 Go ketoc tebo kêkô bec sêkac tauŋ saŋa. Tebo tau kêkô obo balin nêmja kêkanôŋ gamêŋ gêmu kêpiŋa,

23 ma kêdênaŋ polom, taŋ sêkêŋ gêdêŋ Apômtau kêtû da naŋ, gêsaç tebo ŋaô, kêtôm Apômtau kêjatu eŋ.

24 Ma eŋ ketoc jakaiŋ kêkô bec sêkac tauŋ saŋa ŋalêlôm, kêkô tebo ŋamakeŋ kêkanôŋ lômbec ŋagamêŋ gêmu kêsêpja,

25 go kêkêŋ ja ŋalêsi kêkô Apômtau laŋônêmja, kêtôm Apômtau kêjatu eŋ.

26 Go ketoc altar gold kêkô obo balin ŋalêlôm anŋa bec sêkac tauŋ saŋa tau.

27 Go kêkêŋ ja gen gêŋ ŋamalu, taŋ gêsaç altar ŋaô naŋ, kêtôm Apômtau kêjatu eŋ.

28 Go kêkêŋ obo balin genkaleŋ lômbec ŋasacgêdô.

29 Ma ketoc altar dajaŋa kêkô bec sêkac tauŋ saŋa tau ŋakatam nêmja ma kêkêŋ daja to da gêŋ kêpuc ŋamalac ôlini tonya gêsaç ŋaô, kêtôm Apômtau kêjatu eŋ.

30 Go ketoc laclu kapôeŋ kêkô bec sêkac tauŋ saŋa to altar ŋasawa ma kêkêŋ bu kêsêp êtu sêkwasiŋ lemen to enkaiŋ ja bu tau tonaq.

³¹ Mose ma Aron to latui sêkwasiŋ lemeŋ to eŋkaiŋ ḥa bu tau tonaj.

³² Kêtôm têm samob, tanj êsêac sêso bec sêkac tauŋ saŋa to sêndambinj altarnja naŋ, sêkwasiŋ tauŋ, kêtôm Apômtau kêjatu Mose.

³³ Ma en gêjac balanj malaclunj to lômbec ma altar auc ma kékêŋ obo geŋkaleŋ malaclunj ḥasacgêdô amboac tonaj. Tec Mose gêjac dabiŋ nê kôm tau.

Tao gêsaŋ lômbec auc

³⁴ Go tao gêsaŋ bec sêkac tauŋ saŋa auc ma Apômtaunê ḥawasi gêjam lômbec ḥjalêlôm auc.

³⁵ Ma Mose kêtôm gebe êsô bec sêkac tauŋ saŋa êna atom, gebe tao kékôm auc ma Apômtaunê ḥawasi gêjam lômbec ḥjalêlôm auc.

³⁶ Kêtôm têm samob, tanj lau Israel sêselêŋ sêmoa intêna naŋ, tao embe êôŋ sa anga lômbec, go êsêac sêndi ma sêselêŋ.

³⁷ Mago tao embe êôŋ sa atom, go sêndi sêselêŋ atom, sêôŋ e tao êôŋ sa acgom.

³⁸ Kêtôm têm samob, tanj lau Israel sêselêŋ sêmoa intêna naŋ, Apômtaunê tao kékôm lômbec auc gêdêŋ geleŋna, ma ja gêjam tao auc gêdêŋ gêbêc. Israelnêŋ gôlôac samob sêlic.

Lewitikus

SÊJAM SAKIN ANÔTÔ NANGAGÖLIN

Lewitikus nec dabuŋwaga, taŋ sêsa anga Lewinê gôlôac naŋ, tauŋ nêŋ buku. Nabiŋ ɳagêdô tec kepen dabuŋwaga tau solop, go ɳabiŋ ɳagêdô kêpi nêŋ sakin tokaiŋ-tokaiŋ naŋ. Kôm tonec gêjac dabuŋwaga tonan ɳawae gebe sêlic lau Israel laŋgwâ tônê nêŋ om ma têndôŋ Anôtônê biŋ êndêŋ lau tau gebe sêsa nêŋ lêŋ to awen eôc Anôtô sêšô biŋ tau ɳalabugeŋ.

Biŋ Anôtô dabuŋna kêtû ɳalôtênasêga gêjam gôliŋ buku tau gêjam aucgen. Amboac tonan ɳagôliŋ tonec gêdêŋ Anôtônê lau Israel gebe sêlic nêŋ om to sêsa nêŋ lêŋ ɳanjen, ec sêmbiŋ tauŋ tony taminj Israelnêŋ Anôtô Dabun tau endeŋ tôngen.

Buku tau ɳasêbu lemenjen gebe

1. Môkêlatu 1-7 Biŋsu da to dajaŋa.
2. Môkêlatu 8-10 Sêjam meç Aron to latui gebe sênam kôm dabuŋwaganja ɳamijiŋ.
3. Môkêlatu 11-15 ɳagôliŋ lau sêŋgôŋ selecŋa to sênam dabuŋ tauŋna.
4. Môkêlatu 16 Omsêga Wama ɳagôliŋ.
5. Môkêlatu 17-27 ɳagôliŋ gêdêŋ lau gebe sêsa nêŋ lêŋ to sêlic nêŋ om sênam dabuŋ tauŋ ɳapep.

Nalô towae, taŋ kêsêp buku tonec ɳalêlôm naŋ, teto gêc 19:18. Apômtau Jesu kêsam ɳalô tau gebe Biŋsu kêtû luagêcna, taŋ kêtôm biŋsu kapôeŋ ɳamatâja. Biŋsu tau gebe "Têmatac êwiŋ lau wacbaŋ aôm amboac têmatac gêwiŋ taôm."

1:1-15:33 Biŋsu, taŋ gêjam gôliŋ lau Israel nêŋ sakin omna ma nêŋ lêŋ sêkêŋ da to dajaŋa naŋ, kêsêp môkêlatu 1-7. Èsêac sêjam meç Aron to latuagêc ɳamijiŋ kêsêp môkêlatu 8-10. Môkêlatu 11-14 gêwa biŋ tatu selec to biŋ ɳatêmuŋa sa. Bôc, taŋ lau Israel têtôm gebe sêniŋ to bôc, taŋ sêjac jao gebe sêniŋ atom naŋ, nêŋ ɳaê kêsêp môkêlatu tonanj amboac tonanjen. Biŋ ɳagêdô gêwa lauo, taŋ sêkôc ɳapalé naŋ, nêŋ lêŋ têtu selecŋa sa. Ma biŋsu ɳagêdô kêkanôŋ lau tokamochôm ma gêwa èsêacnêŋ lêŋ têtôc tauŋ êndêŋ dabuŋwaga ma dabuŋwaganêŋ kôm sêwaka lau tonan saŋa sa.

16

Omsêga Pasanya

¹ Gêdêŋ Aronnê latuagêc sêmac êndu kêtû sêkêŋ daja dabuŋ atomna gêdêŋ Apômtau, eŋ kêsôm gêdêŋ Mose gebe

² "Ôsôm êndêŋ têwam Aron gebe eŋ èsô gamêŋ dabuŋanô, taŋ obo balin gêsaŋ auc naŋ, êna paliŋ-paliŋgeŋ atom gebe gamêŋ tonanj aê maloc, taŋ gaoc tauc lasê ɳa tao gêsac poac ɳakatapa, lêpôŋ taê labuŋa, ɳaô, gebe èmac êndu atom.

³ Eŋ èsô gamêŋ dabuŋanô tau ɳalêŋ tagen tonec gebe êkôc bulimakao kapoac wakuc teŋ êtu dawamanja to domba kapoac teŋ êtu dajaŋa êna.

⁴ Eŋ élîŋ bu su acgom, go èsô ɳakwê kwalam-kwalam balinj ma ɳakwê akainjna kwalam-kwalam dambê. Eŋ éjandiŋ ômbirjkap kwalam-kwalam ma embec obo gasuc. Gêŋ samob tonanj tec kêtû ɳakwê dabuŋ tau.

⁵ Ma eŋ êkôc noninj kopoac luagêc anga lau Israel nêŋ êtu dawama ma domba kopoac teŋ êtu daja.

6 “Ma Aron êkêj bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu ej tauña ma ê wama tau to nê gôlôac su acgom.

7 Go ej êkôc nonij luagêc tonaj naetoc lulugej êkô Apômtau lajônêmja anja becobo ñakatam dêmôêja.

8 Anja tonaj ej êpuc kapoac êpi nonij luagêc tau, tej êtu Apômtauña ma tej êtu Asaselja.

9 Go Aron êkêj nonij taj kêpuc kapoac kêtua Apômtauña nañ êtu dawama.

10 Mago nonij, tan kêpuc kapoac jakêsêp Asaselja nañ, ej êkôc tomata jaligen ma etoc êkô Apômtau lajônêmja, go êsa sakiñ asuc sec ôkwiña êpi ej ma êjanda nonij tau êsa gamêj sawa êndêj Asasel éna.

11 “Aron êkêj bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu ej tau to nê gôlôacnañ secja, ej ênac bulimakao tonaj êtu dawama êtu ej tauña.

12 Go êkôc ja ñalana anja Apômtaunê altar naékêj êsêp laclu tej ma êngainj gêjmalu, tañ sélénism popoc nañ, lêma luagêc êkôc êmêj gamêj dabuñjanô tau.

13 Anja Apômtaunê lajônêmja ej êkêj gêjmalu tau êpi ja ma gêjmalu njajadañ ênam lêpôj taê labuña auc gebe êmac êndu atom.

14 Ma ej êkôc bulimakao kapoac ñadec ñagêdô ma êpalip êpi lêpôj ñagadê to katapa poacna nêmja ña nê lêma latu êtu dim 7.

15 “Tonaj su acgom, go êmbuc nonij, tañ êtu da enseñ launêj secja nañ, ma êkôc ñadec êsô gamêj dabuñjanô tau éna ma êpalip êpi katapa poacna ñagadê to nêmja êtôm tej ej gêgôm ña bulimakao kapoac ñadec su nê.

16 Ej êngôm amboac tonaj tec ej ê wama êtu gamêj dabuñ ma lau Israel nêj ñatêmu to nêj sêgêli biñsu ma nêj sec samobña. Ma êngôm amboac tonanjej êtu becobo poacna, tan gacenj kêkô êsêacnêj môp ñalêlôm nañ.

17 Ñac tej émoa becobo ñalêlôm êndêj tañ ej êsô gamêj dabuñjanô e êsa êmêj ma ênac da tau to nê gôlôac ma lau Israel samob nañ, atom.

18 Go ej êsa êndêj altar, tañ kêkô Apômtau lajônêmja nañ, éna ma ênac da êtu altar tauña ma ej êkôc dec ñagêdô anja bulimakao to nonij nêj ma ênsê êpi altar ñajabo ênam aucgej.

19 Ma êpalip dec ñagêdô êpi altar tau êtu dim 7 ña nê lêma latu gebe êngôm gêj tau êtu selec to dabuñ ma enseñ lau Israel nêj ñatêmu si.

Nonij kapoac gêôc sec sa

20 “Êndêj tañ ej ênac da gamêj dabuñ to becobo poacna ma altar êmbacnê nañ, go ej êkôc nonij mata jali tau êmêj.

21 Go Aron êkêj nê lêma lulugej ênsac nonij mata jali tau môkêapac ñaô ma êsôm keso samob, tañ lau Israel sêgôm to sêgêliña ma nêj sec samob nañ, lasê ma êkêj êpi nonij môkêapac. Go ñac, tañ kêmasañ tau su kwananjej nañ, êwê nonij tau êc êsa gamêj sawa éna.

22 Nonij tau êôc êsêacnêj sec samob êpi tau êna gamêj gasanj tej ma (ñac tau) esoc nonij tau anja gamêj sawa.

23 “Go Aron êsô becobo poacna ñalêlôm éna ma êkôc ñakwê kwalam-kwalam, tañ ej kêsô sa gêdêj tan kêsô gamêj dabuñjanô gêja nañ, su ma êkêj ênêc tonaj.

24 Ma ej elij bu anja gamêj dabuñ ñabalêm tej ma êsô taunê ñakwê ma êsa êmêj, go êkêj daja êtu ej tau to lauña ma ê wama tau to lau samob.

25 Ma ñalêsi da êjô launêj secja ej êkêj ja ênij anja altar tau.

26 Ma ñac, tañ êwê nonij êndêj Asasel éna nañ, êkwasinj nê ñakwê ma êlij bu su acgom, go êmu êsô malac êmêj êtiám.

27 Ma bulimakao to noniŋ, taŋ êtu da êjô secŋa naŋ, nêŋ dec, taŋ sêkôc sêsô gamêŋ dabuŋjanô tau sêna gebe ê wama naŋ, nêŋ ɣaðlic to ɣamêšôm ma ɣatêkwa sêmbaliŋ ésa malac ɣamagê éna ma sêkêŋ ja êniŋ su.

28 Ma ɣac, taŋ êkêŋ ja êniŋ gêŋ tau naŋ, êkwasiŋ nê ɣakwê ma êliŋ bu su acgom, go êmu êsô malac êmêŋ êtiám.

Sêlic om sê wama êsêacŋa ɣalêŋ

29 “Ma tonec êtu ɣagôliŋ ênêc endeŋ tôŋgeŋja teŋ êndêŋ amac gebe êndêŋ ajôŋ êtu 7 ɣabêc 10 amac taôm to lau jaba, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, anam dabuŋ taôm ma anam kôm teŋ atom.

30 Gebe êndêŋ bêc tonaj oc sê wama amac gebe atu selec. Nêm sec ênaŋa ma atu selec samucgeŋ akô Apômtau laŋônêm.

31 Om tonaj êtu amacnêm Omsêga anam dabuŋ taômja teŋ. Tonaj êtu ɣagôliŋ ênêc endeŋ tôŋgeŋja teŋ.

32 Ma sakinj daâ€ wamaŋa gêjac dabuŋwaga, taŋ seŋ oso to sêjam meç eŋ gebe êjô tama su naŋ, ɣawae. Eŋ êsô ɣakwê kwalam-kwalam, taŋ kêtü ɣakwê dabuŋ naŋ.

33 Ma ê wama êtu gamêŋ dabuŋ to becobo ma altarŋa ma êŋgôm êtu dabuŋwaga to gôlôac ɣalau samobŋa êwiŋ amoac tonanjeŋ.

34 Lêŋ tonaj êtu amacnêm ɣagôliŋ ênêc endeŋ tôŋgeŋja teŋ gebe asa sakinj wamaŋa êtu lau Israel nêŋ sec samobŋa êtu dim tageŋ êtôm jalagen.”

Ma Mose gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu eŋ.

17:1-18:30 Biŋsu taŋ kêsêp môkêlatu tonaj naŋ, kêjatu lau gebe sêkêŋ nêŋ da anga lôm dabuŋ tauŋen. Biŋsu ɣagêdô gêjac jao gebe lau sêñôm dec to sêniŋ bôc ɣamêšôm todecgeŋ. Biŋsu taŋ kêsêp môkêlatu 18 naŋ, gêwa lauo to ɣac nêŋ lêŋ sêmoa sêwiŋ tauŋja sa ma gêjac jao nêŋ lêŋ mockainŋa ɣagêdô.

19

Biŋsu dabuŋ to gêdêŋya

1 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

2 “Ôsôm êndêŋ gôlôac Israel ɣalau samob gebe amac atu lau dabuŋ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, aê tauc dabuŋ.

3 Amac samob êtôm ɣacanôgeŋ atoc tenemi to tamemi sa ma taêm ênam om gebe dabuŋ ma amansaŋ ɣapep, gebe Apômtau, nêm Anôtô aê.

4 Amac akac taôm ôkwi andêŋ anôtô gwam ana atom. Ma apac ki êwê ma amansaŋ anôtô jaba teŋ atom, gebe Apômtau, nêm Anôtô aê.

5 “Embe akêŋ da danjeŋ êndêŋ Apômtau, go akêŋ ɣalêŋ gebe ênac Apômtau mataanô ɣajamgeŋ.

6 Èndêŋ bêc, taŋ akêŋ da tau naŋ, to bêc, taŋ êndançguc naŋ, anij da tau e êmbacnê. Gêŋ ɣagêdô-gêdô, taŋ ênêc e êndêŋ bêc êtu têlêac naŋ, ja êniŋ su.

7 Ma embe anij êndêŋ bêc êtu têlêac, naŋ oc êtu gêŋ gejeŋ ma oc ênac aê matocanô ɣajam atom.

8 Ma teŋ embe êniŋ, oc êtu tôp êndêŋ eŋ gebe eŋ gêgôm Apômtaunê gêŋ dabuŋ teŋ kêtü sec, ma senseŋ eŋ su anga nê lau nêŋ.

9 “Ma êndêŋ taŋ amacnêm gamêŋ ɣakôm ɣanô ésa naŋ, go anac sa e êndêŋ kôm ɣamadiŋ samucgeŋ atom, ma ajoŋ gêŋ ɣasaliŋ-saliŋ sa êtu ɣamu atom.

10 Anja nêm kôm wainŋa amoac tonanjeŋ ajoŋ gêŋ ɣasaliŋ-saliŋ ma akôc ɣanô, taŋ kêsêlô kêsêp nom naŋ, sa atom. Awi siŋ êndêŋ lau ɣalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnêm Anôtô aê.

11 “Anam geñgeñ atom, ma anam launêj bôlêj auc atom to ansau auc lau atom.

12 Atôc lemem ansau anam aê lanjôc ma aنجôm amacnêm Anôtônê ɳaê êtu sec ɳa lêj amboac tonaj atom gebe Apômtau aê.

13 “Akôniŋ nêm lau wacbaŋ amacra ma ajanjo nêj gêj su atom. Aňgamiŋ nêm sakiŋwaga nê ɳađli kômja e êndêj ɳaelen atom.

14 Apuc boa ɳac tarjasuňbic to akêj gêj tej êmbôc ɳac matapec nê intêna auc atom. Atêc nêm Anôtô, gebe Apômtau aê.

15 “Amêtôc biŋ eso atom. Ma ambu lau ɳalêlôm sawa ma atoc lau tolêlôm sa êlêlêc atom, mago amêtôc nêm lau wacbaŋ amac ɳa biŋgêdêŋgerj.

16 Ônga bin épi nêm lau atom. Ma embe ôkô mêtôcwaga lanjônêm naŋ ôkic nêm ɳac wacbaŋ aôm nê biŋ ôwij atom gebe Apômtau aê.

17 “Têmtac endec lasitêwa atom, awa binj sa êndêj ɳac wacbaŋ amac gebe awê kaiŋ sec êtu ejnja atom.

18 Ôkêj ɳagêjô ma ôê têmtac ɳandaŋ êndêj taômnêm lau tej tôj atom, mago têmtac êwiŋ lau wacbaŋ aôm amboac têmtac gêwiŋ taôm, gebe Apômtau aê.

19 “Ajop aênoj ɳagôlin tonec gebe akêj bôc kaiŋ luagêc sêngêli tauŋ atom. Ma apalip ɳawê kaiŋ luagêc êsêp kôm takeŋ atom, ma asô ɳakwê, taŋ sêwa ɳa gam kaiŋ luagêc kêsêp taulêlôm naŋ atom.

20 “Embe ɳac tej ênê êwiŋ awê ten, taŋ sê ej gêdêj ɳac tej gebe ênam ôli êtu ênê gêñômao, mago gêjam ôli su me sêwi ej siŋ su atom takeŋ naŋ, go akêj ɳagêjô, mago êsêagêc sêmac êndu lulugen atom, gebe sêwi awê siŋ kêtû taunê ɳau su atom takeŋ.

21 Mago ɳac tau êkôc domba kapoac tej êna becobo ɳakatam gebe êkêj êtu datôp êndêj Apômtau êtu ej tauŋa.

22 Ma dabuŋwaga ê wama ɳac tau ɳa domba kapoac datôpра tonaj êkô Apômtau lanjônêm êtu sec, taŋ ej gêgôm naŋja. Ma Anôtô oc êsuc sec, taŋ ɳac tau gêgôm naŋ, ôkwi.

23 “Êndêj taŋ asô gamêj tau ma asê ka ɳanô aninjja tokainj-tokainj nan, go alic ɳanô tau amboac gêj selec êtôm aninjja atom e jala têlêac êmbacnê acgom.

24 Ma êndêj jala êtu aclê ɳanô samob êtu gêj dabuŋ ma êtu da lambinjja êndêj Apômtau.

25 Mago êndêj jala êtu lemenjeŋ anij kaŋjanô tau gebe ênam ɳanô taêsam êndêj jala samob, taŋ êndaŋguc naŋ. Apômtau, amacnêm Anôtô aê.

26 “Anij gêj todec tej atomanô. Aoc biŋ lasê to aňgôm mectomaŋ atom.

27 Akapinj nêm môkêmlauŋ su anja môkêmapac atom ma êm ɳasaô êtu dambê atom.

28 Asa nêm ôlim êtu ɳacmatêŋa me anac bô tej épi taôm ôlim atom gebe Apômtau aê.

29 “Ôkêj latômo êtu awê mockainj gebe mockainj ênam gamêj auc e sec ênam sêga anja gamêj tau atom.

30 Taêm ênam ɳoc om gebe dabuŋ ma ômansaŋ ɳapep ma otoc ɳoc andu dabuŋ sa gebe Apômtau aê.

31 “Naandêj lau, taŋ sêkalem lau katuŋ naŋ, to lau mectomaŋja ana atom. Embe aňgôm oc aňgôm amac selec ɳapaliŋ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô aê.

32 “Ôndi sa êtu ɳac tomôdêŋa to otoc ɳamalakanô sa ma ôtêc aômnêm Anôtô gebe Apômtau aê.

33 “Embe ɳac jaba tej êmoa êwiŋ aôm anja nêm gamêj, go ôtu kasec ej atom.

34 Nac jaba êmoa êwiŋ aôm êtôm nêm lasitêwa teŋ ma aôm têmtac êwiŋ eŋ amboac têmtac gêwiŋ taôm, gebe amac taôm atu lau jaba gêmuŋja aŋga gamêŋ Aiguptu, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô aê.

35 “Amêtôc lau eso atom. Anam dôj gêŋ baliŋ to ɻawapac ma taêsamja ôkwi gebe ansau lau atom.

36 Nêm dôj gêdêŋ ênêc êtu gêŋ ɻawapacja ma gadob to laclu anam dôj gêŋ êsêpna naŋ, solop amboac tonanĝen gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, taŋ gawê amac aŋga gamêŋ Aiguptu amêŋ naŋ, aê.

37 Ma ajop ɻoc ɻagôliŋ to ɻoc jatu samob ma aŋgôm ɻanô êsa gebe Apômtau aê.”

20:1-22:33 Môkêlatu tonan ɻabiŋsu gebe ênam lau to dabuŋwaga sa e têtu lau dabuŋ ɻanô.

23

Om ɻagôliŋ

1 Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

2 “Ôsôm êndêŋ lau Israel gebe Apômtaunê om toê-toê, taŋ amac asam gebe dabuŋ ma akac taôm sa naŋ, tonec.

3 Anam nêm kôm êtôm bêc 6, mago êndêŋ bêc êtu 7 êtu bêc lêwaŋja ɻanô akac saŋa dabuŋ teŋ. Anam kôm teŋ atom. Bêc tonan ɻtu Apômtau tau nê om aŋga nêm gamêŋ samob.

4 Bêc tonec kêtua Apômtaunê om toê-toê, taŋ eŋ kêkêŋ naŋ. Akalem lau sa êndêŋ ɻanoc gebe akac taôm sa ma alic om dabuŋ tau.

Omsêga Pasa

5 “Êndêŋ ajôŋ ɻamatataŋa ɻabêc 14 ɻaêtulala naŋ alic Apômtaunê Om Pasa.

6 Ma êndêŋ ajôŋ tonanĝen ɻabêc 15 alic Apômtaunê om Polom ɻalucja. Êndêŋ bêc 7 anij polom ɻaluc.

7 Êndêŋ bêc ɻamatataŋa tonan ɻaîtulala naŋ alic om dabuŋ. Anam kôm teŋ atom.

8 Magô akêŋ daja êndêŋ Apômtau êtôm bêc 7 tonan ɻtu ma êndêŋ bêc êtu 7 oc alic om dabuŋ teŋ êtiam ma anam kôm atom.”

9 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

10 “Ôsôm êndêŋ lau Israel gebe êndêŋ taŋ aô lasê gamêŋ tau, taŋ aê jakêŋ êndêŋ amac ma anij gêŋ lasê naŋ, go amac akêŋ kôm ɻanô ɻamêc êndêŋ dabuŋwaga

11 ma eŋ ênsuŋ nêm gêŋ tonan ɻaîtulala naŋ, akêŋ domba ɻalatu kapoac ɻajam teŋ ɻajala tagenja êtu daja êndêŋ Apômtau êwiŋ.

12 Ma êndêŋ bêc, taŋ ansuŋ nêm gêŋ tonan ɻaîtulala naŋ, akêŋ domba ɻalatu kapoac ɻajam teŋ ɻajala tagenja êtu daja êndêŋ Apômtau êwiŋ.

13 Ma akêŋ da kelen tonec êwiŋ gebe polom matac êtôm gêŋ 10 ɻaluagêc sêŋgaluŋ êwiŋ katêkwí êtu daja êndêŋ Apômtau gebe êŋu ɻamalu ɻajam ma akêŋ wain ɻatêkwí kekec teŋ êwiŋ êtu da.

14 Anij polom matac ma sigob me kêsôcja teŋ aŋga kôm wakuc atomanô e êndêŋ bêc, taŋ amac akêŋ nêm da êndêŋ nêm Anôtô su acgom. Biŋ tonan ɻtu ɻagôliŋ ênêc endeŋ tôngenja teŋ êndêŋ gôlôac to gôlôac êtôm nêm gamêŋgeŋ.”

Om Tajon Kôm ɻanô Saŋa

15 “Sabat, tanj amac akêj da onaj su nañ, ñaelenj go asa woke sa e êtôm woke samuc 7.

16 Asa bêc 50 sa e êtâp bêc, tanj êndañguc Sabat êtu 7 nañ sa, go akêj da polom wakucna tenj êndêj Apômtau.

17 Akôc polom sigob luagêc anja nêm andu amên gebe êtu da. Sêmansanj polom tonaj ña polom matac ñajam ma sêpac ña jist êtu kôm ñanô ñamêc êndêj Apômtau.

18 “Ma akêj domba ñalatu ñajam 7 ñajala tagen ma bulimakao kapoac wakuc tenj ma domba kapoac luagêc êwiñ polom tonaj êtu daja êndêj Apômtau. Êwiñ da gêj kômja to da gêj têkwiña oc êtu daja, tanj ñamalu ênac Apômtau mataanô ñajam nañ.

19 Ma akêj nonij kapoac tenj êtu da êjô secja to domba ñalatu kapoac luagêc, tanj ñajala tagen nañ, êtu dawamaña teñ.

20 Ma dabuñwaga ênsuñ gêj tonaj êwiñ polom ñamêc êtu da daiñdaiñ êndêj Apômtau êwiñ domba ñalatu luagêc. Gêj tau êtu Apômtaunê gêj ma dabuñwaga êwê kaiñ.

21 Êndêj bêc tau amac akac taôm sa gebe êtu om dabuñ ma anam kôm kapôej atom. Tonaj êtu ñagôliñ ênêc endenj tõngeneñja teñ êtu nêm wakucna êtôm amacnêm gamêj samob.

22 “Ma êndêj tanj amac anac nêm kôm ñanô sa nañ, go anac sa e êndêj kôm ñamadiñ samucgeñ atom, ma ajon gêj ñasaliñ-saliñ sa êtu ñamu atom. Awi siñ êndêj lau ñalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnêm Anôtô aê.”

Om Jala Wakucja

23 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe

24 “Ósôm êndêj lau Israel gebe ajôj êtu 7 ñabêc ñamataña êtu bêc lêwanjja ñanô teñ êndêj amac. Akac sa ma alic om dabuñ tau toôndugen.

25 Anam kôm teñ atom, mago akêj da kelej teñ êndêj Apômtau.”

Omsêga Wama

26 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe

27 “Ajôj êtu 7 tonaj ñabêc 10 êtu bêc Omsêga Wamaña. Êtu bêc dabuñ, tanj amac akac taôm sa ma anam dabuñ mo to akêj daja êndêj Apômtau nañ.

28 Ma anam kôm êndêj bêc tonaj atom gebe bêc Omsêga Wamaña, ma sê wama amac êndêj Apômtau, amacnêm Anôtô.

29 Gebe teñ embe ênam dabuñ mo êndêj bêc tonaj atom, oc senseñ ej su anja nê lau nêj.

30 Ma teñ embe ênam kôm êndêj bêc tonaj, aê oc jansenj ej su anja nê lau nêj amboac tonanjeñ.

31 Anam kôm teñ atom. Tonaj êtu ñagôliñ ênêc endenj tõngeneñja teñ êndêj amacnêm wakuc samob êtôm gamêngeñ.

32 Bêc tonaj êtu bêc lêwanjja ñanô teñ êndêj amac ma anam dabuñ mo. Alic om tau anac m êndêj ajôj tonaj ñabêc 9 ñaêtulala, ma amansañ nêm sabat e naêndêj ñabêc 10 ñaêtulala.”

Om Bec

33 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe

34 “Ósôm êndêj lau Israel gebe Êndêj ajôj tonanjeñ ñabêc 15 êtu Apômtaunê om sêsam gebe Óm Bec. Alic om tonaj êtôm bêc 7.

35 Èndêj bêc ɳamataŋa akac taôm sa gebe alic om dabuŋ teŋ. Anam kôm teŋ atom.

36 Èndêj bêc 7 tonan̄ akêŋ daja èndêj Apômtau. Ma èndêj bêc êtu 8 amac akac taôm sa gebe alic om dabuŋ teŋ êtiám ma akêŋ daja teŋ èndêj Apômtau. Bêc tonan̄ êtu bêc dabuŋ akac saŋa, tec anam kôm teŋ atom.

37 “Apômtaunê om toê-toê tau tonan̄, taŋ amac asôm lasê gebe akac sa ma anam sakiŋ Apômtau gebe akêŋ daja to da kelen̄ ma da têkwi. Da samob tonan̄ akêŋ èndêj Apômtau êtôm ɳanoc solopgeŋ.”

38 Alic om tonan̄ naéwiŋ Apômtaunê sabat to éwiŋ nêm gêŋ ɳagêdô, taŋ ajac mata ma akêŋ kêtú nêm ɳalêlôm kêkac amacŋa gebe akêŋ èndêj Apômtau naŋ.”

Biŋ Om Becŋa ɳagêdô kêtiam

39 “Èndêj ajój 7 ɳabêc 15 embe anac nêm kôm ɳanô samob sa êmbacnê naŋ, alic Apômtaunê om êtôm bêc 7. Bêc ɳamataŋa êtu bêc lêwaŋŋa ɳanô teŋ ma bêc êtu 8 amboac tonan̄en̄.

40 Èndêj bêc ɳamataŋa amac ajoŋ ka ɳanô ɳajam-ɳajam to tômトôm ɳalaŋ ma lêsô ma atu samuc amoia Apômtau, amacnêm Anôtô, laŋônêm êtôm bêc 7.

41 Alic Apômtaunê om êtôm bêc 7 êtôm jalagen̄. Tonan̄ êtu ɳagôlin̄ ênêc enden̄ tôngen̄na teŋ èndêj nêm wakuc samob. Alic om tau èndêj ajój êtu 7ŋa.

42 Aŋgôŋ bec êtôm bêc 7 tonan̄. Lau Israel ɳanô samob sêŋgôŋ becgeŋ.

43 Gebe nêm wakuc to nêŋ wakuc sêjala gebe aê kakêŋ lau Israel sêŋgôŋ bec gêdêŋ taŋ aê kakôc ȳs  ac sêsa aŋga gamêŋ Aiguptuŋa sêmêŋ naŋ. Apômtau, amacnêm Anôtô aê.”

44 Amboac tonan̄ Mose kêkêŋ om, taŋ Apômtau kêjatu naŋ, ɳawae gêdêŋ lau Israel.

24:1-27:34 Biŋsu tokaiŋ-tokaiŋ kês  p m  k  latu tonan̄. Biŋsu ɳagêdô k  masaŋ sakiŋ omŋa, ɳagêdô k  m  t  c lau, taŋ s  s  om biŋ al  b-al  b, ɳagêdô k  jatu lau gebe s  sa n  ŋ l  ŋ bisnis to k  m  ŋa ɳapep ma sêngôŋ s  wiŋ tauŋ tom  t  gen̄, ɳagêdô k  m  t  c lau, taŋ taŋenpêc g  d  n̄ Anôtône ɳiŋsu naŋ ma ɳagêdô k  masaŋ l  ŋ tat  c lemeŋ ma tanac mata g  ŋ èndêj Anôtôŋa.

Namba LAU ISRAEL SÊMOA GAMÊJ SAWA NAMIN

Buku Namba tonec gêjac miñ lau Israel nêj lêj, tañ sêselêj gêdêj tañ sêwi lôc Sinai siñ e jasêô lasê gamêj tê Anôtô gêjac mata gebe êkêj êndêj êsêac nê, ñamadiñ gêmu oc kêpiña nañ. Têm ñasawa tau kêdabiñ jala 40. Buku tonec ñaê kêkanôj miñ towae, tañ kêsép buku tau nañ. Mose kësa lau Israel sa aنجa lôc Sinai gêmuñ êsêac dêdi aنجa tònê. Ma ej kësa êsêac sa kêtiam aنجa Moabnêj gamêj, tañ gêc bu Jordan ñamaken gêmu oc kêpiña nañ. Êsêac sêwi lôc Sinai siñ ma sêselêj sepeñ Moab sebenj atom. Êsêac sêô lasê gamêj Kades-Barnea, tañ gêc Kanaan ñamadiñ gêmu kêsêpnja nañ. Êsêac sebe selom ñamadiñ tau e nasêsa Kanaan, mago têtôm atom, tec sêmoa gamêj tònê jala taêsam. Kêtu ñamu êsêac sêwi Kades Barnea siñ jasêô lasê bu Jordan ñagamêj gêmu oc kêpiña ma lau ñamaken sêngôj tonaj têtu wakac ma ñagédô sêmasaj tauñ gebe selom bu nasêsa gamêj Kanaan gebe sêngôjnya.

Buku Nambanja tau gêjac miñ lau, tañ gênywapac gêgôm êsêac ma sêmoa tonêj ñjalêlôm ñagogogo to ñatutucgej kêsép ñasawa elêmê nañ, nêj miñ. Êsêac sêli awenj sa gêdêj Anôtô to gêdêj Mose, tañ Anôtô tau kêjaliñ ej sa gebe êwê êsêac nañ, amboac tonanjej. Miñ tau gêwa sa gebe Anôtônê lau têtu palê to tanjenpêc, mago Anôtô gejob êsêac ñapep to ñajanêngêj ma gêwa Mose sa gebe ej kêtû môsi kêsép ñasawa, mago gêjam sakinj Anôtô to nê lau ñajanêngêj.

1:1-6:21 Miñ tañ kêsép môkêlatu tonec nañ, tau tonec: Mose kësa lau Israel sa aنجa lôc Sinai. Biñsu ñagédô gêwa lau Lewi nêj kôm, tañ gêjac êsêac ñawae nañ, sa tomalagenj. Biñsu ñagédô kêtôc Anôtônê lau nêj lêj têtu daburunja.

6

Mec dabuñsêga ênam mec gôlôacjña

²² Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe

²³ “Ôsôm bij êndêj Aron to latui gebe Anam mec lau Israel ma asôm amboac tonec gebe

²⁴ Apômtau ênam mec aôm ma ejop aôm.

²⁵ Apômtau êkêj lañôanô êpô aôm ma taê labu aôm.

²⁶ Apômtau êsa lañôanô sa êndêj aôm ma êkêj têmtac êtu malô.’

²⁷ “Êsêac sêkêj ñoc ñaê ênsac lau Israel ñaô, go aê gabe janam mec êsêac.”

7:1-9:14 Ñasêbu tonec kêkêj da, tañ lau sêkêj gebe sênam sakinj omja sa aنجa Lômbec nañ, ñawae gêdêj êsêac. Lêj sênam mec lau Lewi êtu sakinj daburunja ma miñ lau senj Pasa aنجa lôc Sinaija kêsép môkêlatu tonec amboac tonanjej.

9

Tao kêkô lômbec ñaô

¹⁵ Gêdêj bêc, tañ sêkwê lômbec tau sa nañ, tao majaj mêtjkêgadê Anôtônê biñsu ñabec tau. Ma gêdêj kêtula tao mêtjkêkô andu ñaô amboac ja e gelenjña.

16 Tao majaŋ kēgadê andu gêdêŋ ocsalô ma tao ja kêkô ɳaô gêdêŋ gêbêc gêjô tau-gêjô tau ɳapaj.

17 Tao embe êōŋ sa aŋga lômbec, go lau Israel sêndi. Ma embe naêşêp gamêŋ teŋ, go lau Israel sê nêŋ bec aŋga tonaj.

18 Apômtaunê biŋ kējatu lau Israel, gebe sêndi ma Apômtaunê biŋ kējatu êsêac, gebe sê nêŋ bec. Èsêac sêmoa gamêŋ tau êtôm bêc, taŋ tao êŋgandê lômbec auc naŋ.

19 Tao embe êŋgandê lômbec auc bêc taêsam, go lau Israel sêşô Apômtaunê biŋ ɳalabu ma sêndi atom.

20 Nasawa ɳagêdô tao kêgadê lômbec auc bêc gwälékiŋ atom, tec êsêac sêmoa gamêŋ tau kêtôm Apômtaunê biŋ kējatu ma dêdi kêtôm Apômtaunê jatu.

21 Nasawa ɳagêdô tao kêkô gêdêŋ kêtula e gêdêŋ bêbêcgeŋ ma gêdêŋ taŋ gêôŋ sa gêdêŋ bêbêcgeŋ naŋ, êsêac dêdi. Me tao embe gacgeŋ êkô êndêŋ ocsalô teŋ ma êmbêc teŋ, ma embe êōŋ sa êndêŋ tonaj, go sêndi amboac tonanjeŋ.

22 Tao embe êŋgandê lômbec auc bêc luagêc me ajôŋ samuc teŋ me ɳasawa balin̄ ec, go lau Israel sêmoa gamêŋ tau ma sêndi atom. Mago tao embe êōŋ sa, naŋ êsêac sêndi amboac tonanjeŋ.

23 Èsêac sê nêŋ bec kêtôm Apômtaunê jatu ma dêdi kêtôm Apômtaunê jatu. Èsêac sêşô Apômtaunê biŋ ɳalabu kêtôm Apômtaunê jatu, taŋ Mose kêsôm lasê naŋ.

10:1-32 Lau Israel dêdi aŋga lôc Sinai ma sêwi gamêŋ sawa siŋ ma sepeŋ gamêŋ, taŋ Anôtô gêjac mata gebe êkêŋ êndêŋ êsêac ɳamiŋ kêsêp ɳasawa tonec.

10

Lau Israel sêli awen sa aŋga gamêŋ sawa

33 Amboac tonaj êsêac dêdi aŋga Apômtaunê lôc ma sêşêlêŋ bêc têlêac ma Apômtaunê katapa poacŋa kêsêlêŋ bêc têlêac gêmuiŋ êsêac gebe têtap gamêŋ sêlêwaŋ tauŋja teŋ sa.

34 Kêtôm têm samob, taŋ êsêac dêdi naŋ, Apômtaunê tao kêkô êsêac ɳaô gêdêŋ ocsalô.

35 Gêdêŋ taŋ sêbalan̄ katapa poacŋa sa naŋ, Mose kêsôm gebe “O Apômtau, ôndimaj, ma nêm ɳacio sêc elin̄-elin̄ ma êsêac, taŋ têntac gedec aôm naŋ, sêc su aŋga lanjômnêmja.”

36 Ma gêdêŋ taŋ sêlêwaŋ katapa kêkô naŋ, Mose kêsôm gebe “O Apômtau, ômu ôndêŋ lau Israel nêŋ ton 1,000 to 1,000 ômôêŋ.”

11

1 Ma lau sêli awen sa kêtu gêŋ masiŋa jakêşô Apômtau tanjasuŋ. Apômtau gêŋô biŋ tau e têtaç ɳandaŋ kësa. Ma Apômtaunê ja gelom aŋga êsêac ɳalêlôm e geŋ gamêŋ, taŋ sê bec kêsêpja naŋ, ɳamagê su.

2 Go lau têtaç gêdêŋ Mose ma Mose keten̄ Apômtau, tec ja gêmac.

3 Èsêac sêşam gamêŋ tonaj gebe Tabera gebe Apômtaunê ja gelom aŋga êsêac ɳalêlôm.

4 Lau jaba, taŋ sêwîŋ lau Israel naŋ, têtu meloc gwada ma lau Israel têtaç kêtiam amboac tonanjeŋ ma sêşôm gebe “Ojae, asa êkêŋ gwada êndêŋ aêac tanin̄.

5 Aêac taêŋ gêjam i, taŋ taen̄ ɳaômageŋ aŋga gamêŋ Aiguptuŋa naŋ, ma katim to meleŋ ma laki to anian ma lomboc.

6 Mago galoc nêj ôlinwalô gêbacnê. Gêj ñajam tej gêc atom. Matej gê mana tagen."

7 Mana tau kêtôm mêmgauc ma ñalañô kêtôm uc ñatêkwi, tañ ñajaña kêsa nañ.

8 Lau sêselénj-sêselénj ma sejon gêj tau sa jasélêsa popoc me sepej kêsép tontonj. Go seno kêsép ku ma sêpac polom tapa-tapa. Gêj tau ñasaê kêtôm polom tapa-tapa, tañ sêpac ña ñalési nañ.

9 Gêdêj gêbêc maniñ kêsép nêj gamêj becjâ ma mana kêsép gêwiñ.

10 Mose gêjô launêj gôlôac têtañ gêdêj-gêdêngêj sêngôj nêj bec ñasacgêdô, tec Apômtau têtañ ñandañ kêsa ñanô ma Mose gêlic sec amboac tonançonj.

11 Go Mose kêsôm gêdêj Apômtau gebe "Aôm gôgôm nêm sakinqaga sec kêtû asageñja. Ma aê gajac matamanô ñajam atom kêtû asageñja, tec kôkêj lau samob tonec nêj gêjwapac kékônij aê.

12 Aê kakêkam lau samob tonanj e kakôc êsêac me, tec aôm kôsôm gêdêj aê gebe 'Ôsip êsêac sa êtôm jaomwagao kêsip ñapalê dedec, tañ gênôm su nañ, ma ôkêj êsêac sêna gamêj, tañ aê katôc lemoc, gebe jakêj êndêj tamenij nañ.' Amboac tonanj me.

13 Aê jakôc gwada anja ondoc, gebe jakêj êndêj lau tonec sêniñ. Êsêac têtañ gêdêj aê ma sêrôm gebe 'Ôkêj gwada êndêj aêac anijmanj.'

14 Aê taucgeñ jaôc lau samob tonanj nêj gêjwapac jatôm atom, gebe ñawapac sec.

15 Mago aôm embe taêm ênam gebe ônjôm aê amboac tonanj, nañgo ônac aê êndu, go jajala gebe gajac matamanô ñajam ma jalic gêjwapac, tañ êtap aê sa nañ, atom."

16 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe "Ôjaliñ ñoc lau 70 sa anja lau Israel nêj laumata, tañ kôjala êsêac têtu launêj laumata to gejobwaga. Ôwê êsêac sêna lômbec ma ôndênanj êsêac sêkô tônê sêwiñ aôm.

17 Su, go aê jasêp jawac ma janam bingalôm jawiñ aôm. Go jakôc ñalau, tañ kêpi aôm nañ, ñagêdo su ma jakêj elom êsêac ma êsêac sêôc launêj gêjwapac sêwiñ aôm, gebe aôm taômgeñ ôc gêjwapac tau êtiäm atom.

18 "Go ôsôm êndêj lau gebe 'Anam dabuñ taôm êtu eleñja, go atap gwada sa, gebe amac atanj kêsô Apômtau tanjasuñ gebe 'Asa oc êkêj gwada êndêj aêac anij. Anja Aiguptu tec amoia ñajamgen.' Kêtû tonanjna Apômtau êkêj gwada êndêj amac anij.

19 Eñ êkêj gwada bêc tagenj me luagêc me lemej tej me 10 me 20 atom,

20 amac anij gwada ajôj samuc tej e ôlim ñakam êsa ma nêm ñalêlôm êli amac. Biñ tonanj êtap amac sa gebe atanj Apômtau, tec gêmoa gêwiñ amac nec, su ma atanj to asôm gêdêj eñ gebe "Aêac awi Aiguptu siñj kêtû asageñja." "

21 Ma Mose kêsôm gebe "Aê gamoa gawiñ siñwaga 600,000 ma aôm kôsôm gebe 'Aê oc jakêj gwada êndêj amac anij êtôm ajôj samuc tej.'

22 Êsêac sêmbuc domba to bulimakao e êtôm êsêac me. Me i gwêcñja samob sêpi tagenj, go êtôm êsêac me."

23 Mago Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe "Amboac ondoc, Apômtau lêma kêtû dambê me. Galoc aôm oc ôlic gebe ñoc biñ, tañ gajac mata gêdêj aôm nañ, oc ñanô me masi."

Sêkêñ laumata 70 sêjam Mose sa

24 Go Mose kêsa gêja ma kêsôm Apômtaunê biñ gêdêj lau, ma kêjaliñ lau 70 sa anja lau Israel nêj laumata ma kêdênanj êsêac sêkô sêgi lômbec auc.

25 Su, go Apômtau kêsêp gêmêj totaogen mêmkêsm biñ gêdêj Mose ma kékôc ñalau, tañ kêpi Mose nañ, ñagêdô su, ma kékêj gelom laumata 70. Ñalau gelom êsêac e sep tageñ seoc biñ lasê ñapanj.

26 Ma ñac luagêc gacgeñ sêmoa gamêj becña. Ñac teñ nê ñaê Eldad, ma teñ nê Medad. Ma ñalau gelom êsêagêc gêwiñ. Êsêagêcnêj ñaê kêsêp laumatanêj ñaêmôkê gêwiñ, tageñ êsêagêc sêsa lômbec sêja sêwiñ atom. Mago êsêagêc seoc biñ lasê sêmoa gamêj becña.

27 Ma ñapalê teñ kélêti gêdêj Mose gêja ma kêsôm gêdêj ej gebe “Eldad agêc Medad seoc biñ lasê sêmoa gamêj becña.”

28 Go Mosenê sakijwaga Nun latu Josua, tañ Mose kêjaliñ ej sa gêwiñ laumata nañ, kêsôm gebe “O ñoc ñatau Mose, ônac jao biñ tau êndêj êsêagêc.”

29 Mago Mose kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm gobe ômêtôc êsêagêc ôjô aê su me. Aê gabe Apômtau êkêj nê Ñalau êpi nê lau samob e samob seoc biñ lasê.”

30 Su, go Mose to lau Israel nêj laumata sêmu sêja gamêj kétiam.

Kêmbico

31 Go Apômtau kékêj mu kêsêlêj ma kejoñ kêmbico aنجa gwêc gêmêj. Mu tau kêpalip kêmbico kêsêp gamêj becña e gêjam gamêj, tañ kêgi gamêj becña nañ, auc samucgeñ. Lau embe sêsêlêj oc samuc teñ sêmu sêsa me oc samuc teñ sêmu sêso, oc têtap kêmbico sa ñapanj. Kêmbico sêngôj tauñ ñaô-ñaô e ñadani kêtôm kédabinj meta samuc teñ luagêc.

32 Tec lau dêdi gêdêj bêc tonaj ma sejonj kêmbico oc samuc ma gêbêc samuc ma ñageleñ oc samucgeñ kétiam. Lau, tañ sejonj sêjac ñawae atom nañ, têtap gadob 10 sa. Êsêac têta gêj tau e gêjam nañ gamêj becña auc gebe ñakeleñ êsa.

33 Êsêac sêsc gwada tau e têdañgôj su atom, ma Apômtau têtac ñandañ kêsa gêdêj lau tau, tec gêjac Êsêac ha gêmac kapôdêj teñ.

34 Kêtu tonanja sêsam gamêj tonaj gebe Kibrot-Hatawa, gebe sêsuñ lau mateñ katu gwadañja aنجa tonaj.

35 Êsêac dêdi aنجa Kibrot-Hatawa ma sêlêlêj sêja Hasarot. Ma êsêac sêmoa Hasarot tau.

12

1 Miriam agêc Aron sêli awenj sa gêdêj Mose kêtu awê Kusña, tañ ej gêjam kêtû nê awê nañ, gebe ej gêjam awê Kusña teñ.

2 Ma êsêagêc sêsm gebe “Apômtau kêsôm biñ gêdêj Mose taugen binjanô me masi. Ej kêsôm gêdêj aêagêc gêwiñ atom me.” Ma Apômtau gêñjô biñ tau.

3 Mose ej ñac malô kélêlêc lau samob, tañ sêmoa nom ñagamêj nañ, su.

4 Ma ñagaõgeñ Apômtau kêsôm gêdêj Mose agêc Aron ma Miriam gebe “Amac lau têlêac asa andêj becobo takac saña ana.” Ma êsêac têlêac sêsa awê sêja.

5 Ma Apômtau kêsêp totaogen mêmkêkô becobo ñakatam ma gêmôêc Aron agêc Miriam, go êsêagêc sêsa jatêtu gasuc ej.

6 Go ej kêsôm gebe “Anjô aêñoc biñ. Embe propete teñ êmoa amac ñalêlôm, go aê Apômtau jaoc tauc lasê êndêj ej ña gêj ñakatu ma janam binjalôm jawinj ej ña mê.

7 Mago lêj jaoc tauc lasê êndêj ñoc sakijwaga Mose êtôm tonaj atom. Aê kakêñ ej gebe ejop aêñoc andu ñagêj'lêlôm samob.

⁸ Aêgêc ajam biŋgalôm aôc tauŋma aweŋkasi. Aê kasôm biŋ gêc awêgeŋ ma kasiŋ biŋ teŋ ôkwi atom. Enj gêlic Apômtau kêpi ŋanô. Kêtu asagenja amagêc atêc taôm atom ma asôm biŋ kêpi ŋoc sakiŋwaga Mose.”

12:9-16 Miriam gêli awa sa gêdêñ Mose ma ñagêjô kêtap en sa ñamiñ.

13

Mose kēsakiŋ keleŋwaga 12 sēja Kanaan

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

² “Osakinj lau gebe sêkêj kelen gamêj Kanaan, taŋ gabe jakêj êndêj lau Israel naŋ. Ôsakinj nêŋ laumata tagen-tagen êtôm tameñinêŋ gôlôacmôkêgen.”

³ Amboac tonan Mose kēdaguc Apōmtaunē jatu ma kēsakinj lau, tan tētu lau Israel nēn laumata nanj, dēdi anja gamēn sawa Paran séja.

13:4-24 Keleñwaga, taŋ sēja Kanaan naŋ, nēŋ ɳāê kēsēp ɳamadiŋ tonec. Ma Mose kējatu kōm gēdēn ȳsēac.

Kelenjwaga sêmu sêmêj

²⁵ Èsêac sêkêñ kelen̄ gamêñ tau kêtôm bêc 40 su, go sêmu sêja kêtiam.

26 Èsêac sêsêlêj e sêô lasê dêdêj Mose agêc Aron ma lau Israel nêj gôlôac samob anja Kades, tan gêc gamêj sawa Taran naçj. Èsêac sêjac miñ nêj biñ gêdêj èsêac to gôlôac samob ma têtôc gamêj tau nakañanô gêdêj èsêac.

27 Ma êsêac sêjakj miñj gêdêy Mose ma sêşôm gebe “Aêac jaaô lasê gamêy tau kêtôm aôm kôsakij aêac. Gamêy tau gamêy, taŋ su to lêp keseleŋ naŋ. Ma gamêy tau ɳakaŋanô tonec.

²⁸ Mago lau, taŋ sêŋgôŋ gamêŋ tau naŋ, lau najaŋa ma tuŋbôm kêgi nêŋ malac kapôéŋ auc. Ma ten, aéac alic Anaknê wakuc.

²⁹ Lau Amalek sêngôŋ gamêŋ Negeb, lau Het to Jebus ma Amor sêngôŋ lôc ma lau Kanaan sêngôŋ gwêclêndaj to bu Jordan ñatali."

³⁰ Mago Kaleb gêjam malô launêj ɳälêlôm kêkô Mose lajnônêmja ma kêsôm gebe “Aêac tapi gamêj tau seben tana ma tajanço gamêj su, gebe aêac tatôm gebe taku gamêj tau tulu.”

³¹ Golau, tan sépi gamêj tau sêwinj ej sêja nan, sêsôm gebe "Aêac tatôm gebe tapi dandêj lau tônê tana atom, gebe êsêac lau njajaña sec sêlêlêc aêac su."

³² Èséac sêgôlin bij kêpi gamêij, tan jasekelen nanj, ma sêson gêdêij lau Israel gebe "Gamêij, tanj aéac ajac laoc to akelej nanj, gamêij kainj tenj, tanj gesen lau gamêij tauja su. Ma lau samob, tanj alic anja gamêij nanj, lau waso-waso sec.

14

Lau sêli aweŋ sa gêdêŋ Apômtau

¹ Go lau samob sêpuc tanjiboa sa ma têtanj gêdênj gêbêc samuc tonanj.

² Ma lau Israel samob sêli awej sa gêdêj Mose agêc Aron ma samob sêshom gêdêj êsêagêc gebe "Ojae, aêac tamac êndu anja Aiguptumaj me tamac êndu anja gamêj sawa tonecmaj.

³ Apômtau gebe êwê aêac natasa gamêj tônê êtu agenjña. Eñ gebe sin ensej aêac su to ñacio sêjanjo aêacnêj lauo to góôlôac ñasec-ñasec me. Aêac embe tamu tana Aiguptu, oc êmoasij aêac êlêlêc su atom me.”

4 Go sêôm gêdêj tauñ gebe “Aêac tajalinj nêj laumata tej sa ma tamu tana Aiguptu.”

5 Go Mose agêc Aron sêu tauñ e lajôjanô jagêdêj nom lau Israel nêj gôlôac samob sêlic.

6 Ma Nun latu Josua agêc Jepune latu Caleb, ñaclagêc, tañ sekeleñ gamêj tau sêwiñ lau ñagêdô nañ, sêkac nêj ñakwê gêngic

7 ma sêôm gêdêj lau Israel nêj gôlôac samob gebe “Gamêj, tañ aêac ajac laoc ma akeleñ nañ, gamêj ñajamanô.

8 Apômtau embe êlic aêac ñajam, go êwê aêac tasa gamêj tau tana ma êkêj êndêj aêac. Su to lêp keseleñ ñamala tôñê.

9 Tageñ ali awem sa êndêj Apômtau atom, ma atêc lau gamêj tôñêja atom, gebe êsêac oc têtu aêacnêj mo ma nêj lamu gêc su anja êsêacnêj. Ma Apômtau gêmoa gêwiñ aêac. Atêc êsêac atom.”

10 Ma gôlôac samob sêôm sebe têtuc êsêagêc ña poc êndu.

Go Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê gêdêj lau Israel samob anja lômbec.

11 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Aê gagôm gêjtalô anja êsêacnêj, mago lau tau lajôñ gelo aê ñapañ to sêkêj gêwiñ aê atom nec, sebe sêngôm e êndêj ondocgeñ.

12 Aê gabe jakôniñ êsêac ña kole to janseñ êsêac su ma jakêj aôm ôtu lau-m kapôñê to ñaclai ôlîlêc êsêac su.”

13 Mago Mose kêsôm gêdêj Apômtau gebe “Lau Aiguptu oc sêñô ñawae gebe aôm gôwê lau tonec tonjaclaigenj sêsa anja êsêacnêj sêmêj.

14 Èsêac oc sêôm biñ tau ñawae êndêj lau, tañ sêngôj gamêj tôñê nañ. O Apômtau, êsêac sêñô ñawae gebe aôm taôm gômoa lau tonec ñalêlôm ma goc taôm lasê gêdêj êsêac sêlic ña matejanô. Èsêac sêñô gebe nêm tao kêkô lau Israel ñaô ma nêm tao majanj kêsêlêj gêwiñ êsêac gêdêj ocsalô to tao ja gêdêj gêbêc.

15 Embe onseñ lau tonec su weñ tagenj êtôm ñac tagenj, go lau tomôkê-tomôkê, tañ sêñô aôm ñawae nañ, oc sêôm gebe

16 ‘Kec, Apômtau gêjac mata gamêj gêdêj lau Israel ma kêtôc lêma gebe êkêj gamêj tau êndêj êsêac, mago ej kêtôm atom, gebe êwê êsêac nasêsa gamêj tau, tec gesenj êsêac su anja gamêj sawa.’

17 O Apômtau, galoc aê jateñ aôm gebe ôwa nêm ñaclai sa êtôm biñ, tañ taôm kôsôm nañ gebe

18 ‘Apômtau ej gê biñ tôj ma nê têtac gêwiñ tengeñja ñatêku masi. Ej kêsuc launêj sec to sêgêli biñña ôkwi. Mago ej oc êlic biñ ñagêjôja siñ samucgenj atom. Ej oc êkêj tameñinêj sec ñagêjô êndêj latuñi to dêbuñi ma abeñi.’

19 Aê jateñ aôm, ôsuc lau tonec nêj sec ôkwi êtu nêm têmtac gêwiñ tengeñ kapôñêja ma êtu kôsuc lau tonec nêj biñ ôkwi gêdêj tañ sêwi Aiguptu siñ e mênjgêdêj galoc nañja.”

Apômtau kêmêtôc lau Israel

20 Apômtau kêsôm gebe “Aê oc kasuc êsêacnêj biñ ôkwi kêtôm nêm biñ.

21 Mago aê gamoa matoc jali ma aêñoc ñawasi oc ênam nom ñagamêj samob auc, tec jasôm biññañôgenj gebe

22 Lau samob, tañ sêlic ñoc ñawasi to ñoc gêjtalô, tê gagôm anja Aiguptu to gamêj sawa nê, ma sêsaê aê kêtû dim 10 su to sêñô aê aoc atom nañ,

²³ oc sêlic gamêj, tanj gajac mata gêdêj tamenji to katôc lemoc gebe têtap sa nañ, atom. Ma lau samob, tanj lanjôn gelo aê nañ, oc nasêô lasê gamêj tau atom.

²⁴ Mago njoç sakinjwaga Caleb gêwê kaiñ ñalau kaiñ ten ma ej tanja wamu aê ñapep sawa. Kêtu tonanjña aê gabe jawê ej êsô gamêj, tanj ej jakêsa su nañ êna, ma gamêj tau êtu ênê wakuc ñêj gamêj.

²⁵ Galoc lau Amalek to Kanaan sêngôj gaboañ, tec eleñja andi ma akac taôm ôkwi amu asa gamêj sawa asêlén asa intêna Gwêckocña ana."

²⁶ Ma Apômtau kêsôm biñ gêdêj Mose agêc Aron gebe

²⁷ "Gôlôac sec tonec sêli aweñ sa êndêj aê e êndêj ondocgen. Aê ganjô lau Israel ñej biñ sêli aweñ sanja, tanj sêgôm gêdêj aê nañ.

²⁸ Ôsôm êndêj êsêac gebe Apômtau kêsôm gebe 'Aê gamoa matoc jali, tec jasôm biñjanô. Aê gabe janjôm amacnêm biñ, tanj ganjô amac asôm kêsô aê tanjocsuñ nañ, ñanô êsa.

²⁹ Amac samob, tanj nêm jala kêtû 20 su ma ali awem sa gêdêj aê nañ, nêm ôlim ê su anja gamêj sawa.

³⁰ Biñjanô, amac asa gamêj, tanj katôc lemoc gebe anjôñ nañ, atom. Jepune latu Caleb agêc Nun latu Josua tauñgeñ nasêô lasê.

³¹ Ma nêm gôlôac ñasec-ñasec, tanj asôm gebe ñacio oc sêjañgo êsêac su nañ, tec jawêj êsêac nasêsa gamêj tau e sêlic gamêj, tanj amac adec nañ.

³² Amac taôm nêm ñawêlêlañ oc ênaña anja gamêj sawa tonec.

³³ Ma amac latômi sejop bôc sêmoa gamêj sawa êtôm jala 40 ma sêôc amacnêm tanjempêc ñagêjô e amac samob aê su anja gamêj sawa.

³⁴ Amac akelen gamêj tau kêtôm bêc 40, tec aôc nêm keso ñagêjô êtôm jala 40. Jala teñ êjô bêc teñ e nêm kauc êsa êpi gêñwapac, tanj ñam kêsêp gawi amac sinjña nañ.'

³⁵ Aê Apômtau kasôm biñ tonec. Biñjanô, biñ tonec oc janjôm ñanô êsa êndêj gôlôac sec, tanj sêboa tauñ sa gêdêj aê. Anja gamêj sawa tonec êsêac samob oc sênaña ma samob oc sêmac êndu anja tonec."

Kelerjwaga 10, tanj sêkêj gêwiñ atom nañ, sêmac êndu

³⁶ Mago lau, tanj Mose kêsakinj êsêac gebe sekeleñ gamêj ma sêmu sêmêj e sêgôlinj biñ sec kêpi gamêj tau ma sêli gôlôac samob ñej ñalêlôm sa gêdêj Mose nañ,

³⁷ lau tau, tanj sêgôlinj biñ sec kêpi gamêj tau nañ, sêmac êndu sep tagenj, gebe Apômtau gêjac êsêac.

³⁸ Lau, tanj sêja gebe sekeleñ gamêj nañ, samob sêmac êndu, Nun latu Josua agêc Jepune latu Caleb tauñgeñ tec sêmoa mateñ jali.

Nacio sêku lau Israel tulu anja Horma

³⁹ Mose gêjac miñ biñ tonanj gêdêj lau Israel samob, go êsêac têtanj tanjiboa kapôêj.

⁴⁰ Ma gêdêj geleñ mata êsêac dêdi jasêpi lôc ñatêpôê ma sêsmôr gebe "Ôlic acgom, aêac tec amoä ma abe api gamêj, tanj Apômtau gêjac mata gêdêj aêac nañ, gebe aêac agôm sec."

⁴¹ Mago Mose kêsôm gebe "Amac abe anjêli Apômtaunê biñ êtu asagenjña. Amac oc atôm atom.

⁴² Api ana atom, nêm ñacio oc sênañ amac, gebe Apômtau gêmoa gêwiñ amac atom.

43 Oc andac lau Amalek to Kanaan ma nêj siŋ enseŋ amac su, gebe amac akac taôm su anja Apômtaunê, tec Apômtau êmoa êwîŋ amac atom."

44 Mago êsêac tetoc tauŋ sa ɻanôgeŋ, tec sêpi lôc ɻatêpôê sêja, tageŋ Apômtaunê katapa poacŋa ma Mose sêwi gamêŋ becŋa siŋ atom.

45 Go lau Amalek to Kanaan, tanj sêngôŋ gamêŋ lôcŋa naŋ, sêseŋ mêmjsêku êsêac tulu ma sêjanda êsêac êlinj-êlinj e jagêdêŋ Horma.

15:1-19:22 Da to daja ɻabiŋsu ɻagêdô gêc môkêlatu tonec ɻalêlôm. Biŋsu ɻagêdô gêwa dabuŋwaga to lau Lewi nêj kôm sa ma kêjatu lau gebe sêpuc êsêac tôŋ. Biŋsu ɻagêdô kêmasaŋ lau, tanj sêmoasac ɻacmatê teŋ e têtôm gebe sêlic om sêwîŋ gôlôac atom naŋ, nêj lêŋ têtu selec êtiamŋa. Ma miŋ teŋ kêsêp môkêlatu tonec gêwîŋ gebe Kora gêli awa sa gêdêŋ Mose agêc Aron ma kêtap ɻagêjô sa.

20

Bu kêsa anja poc

1 Gêdêŋ ajôŋ ɻamataŋa lau Israel nêj gôlôac samob sêô lasê gamêŋ sawa Sin ma lau sêlêwaŋ tauŋ sêngôŋ Kades. Ma Miriam gêmac êndu ma sêsuŋ eŋ anja tônenê.

2 Ma gôlôacnêŋ bu masi, tec sêkac sa jasêli aweŋ sa gêdêŋ Mose agêc Aron.

3 Ma lau sêôc gêdô Mose ma sêsoŋ gebe "Ojae, aêac anaŋa awiŋ ma lasitêwai, tanj Apômtau gêjac êsêac naŋmaŋ."

4 Amagêc awê Apômtaunê gôlôac mêmjaô lasê gamêŋ sawa tonec gebe aêac amac êndu toma bulimakaogenj étu asagenŋa.

5 Amagêc awê aêac awi Aiguptu siŋ e aô lasê gamêŋ sec tonec kêtu asagenŋa. Aêac atôm gebe asê gêŋ teŋ atom. Jambô to wain ma ainj masi. ma bu anômija masi amboac tonanjenj."

6 Go Mose agêc Aron sêwi gôlôac siŋ sêja lômbec ɻasacgêdô ma sêu tauŋ lanjôjanô jagêdêŋ nom. Go Apômtaunê ɻawasi geoc tau lasê gêdêŋ êsêagêc.

7 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

8 "Ôkôc nêm tôc ma amagêc têwam Aron akac gôlôac sa sêpi tageŋ. Go ôsôm biŋ êndêŋ poc ôkô êsêac lanjôjnêm gebe poc êkêŋ bu. Amboac tonanj ôngôm bu êsa anja poc étu êsêacŋa ma ôkêŋ êndêŋ gôlôac to nêŋ bulimakao sênôm."

9 Ma Mose kêkôc tôc, tanj gêc Apômtaunê gamêŋ naŋ, kêtôm Apômtau kêjatu enj.

10 Go Mose agêc Aron sêkac gôlôac sa sêpi tageŋ sêkô sêwiŋ poc ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Amac gêsmítêkwa-ɻatonwaga, anjô acgom. Aêac oc atôm gebe anjôm bu êsa anja poc ma akêŋ êndêŋ amac me masi."

11 Go Mose gêôc lêma sa ma gêjac poc ɻa nê tôc kêtu dim luagêc, ma bu kapôêŋ kêsa, ma gôlôac to nêŋ bulimakao sênôm e kêtôm.

12 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose agêc Aron gebe "Amagêc akêŋ gêwiŋ aê atom to awa aê sa e lau Israel sêlic aê amboac ɻac dabuŋ atom, tec amagêc awê gôlôac tonec e nasêsa gamêŋ, tanj kakêŋ gêdêŋ êsêac naŋ, atom."

13 Bu tonec bu Meriba, gebe lau Israel sêli aweŋ sa gêdêŋ Apômtau, ma eŋ gêwa tau sa gebe eŋ ɻac dabuŋ.

Lau Edom sêjac jao nêj gamêŋ gêdêŋ lau Israel

14 Go Mose kêsakiŋ lau jaenŋa anja Kades dêdêŋ kin Edomŋa sêja, ma sêsoŋ gebe "Aôm lasim Israel gebe êsôm êndêŋ aôm gebe Aôm kôjala gêŋwapac samob, tanj kêtap aêac sa naŋgac.

15 Aêac tamemai sêsep Aiguptu séja ma aنجôŋ Aiguptu ɳasawa baliŋ. Mago lau Aiguptu sêgôm aêac toma tamemai sec.

16 Tec aêac aweŋ gêjac Apômtau ma eŋ kékêŋ taŋa aêac aweŋ to kêsakiŋ aŋela teŋ. Aŋela tau ȝewé aêac asa aŋga Aiguptu amêŋ. Ma galoc aêac aŋgôŋ malac Kades, taŋ gêc nêm gamêŋ ɳamadiŋ naŋ.

17 Ma galoc aêac atenj, gebe ôlôc ma aêac asô nêm gamêŋ awac. Aêac oc asa nêm kôm moŋa to kôm wainŋa atom ma anôm bu aŋga bumata atom. Aêac oc asêlêŋ amoia intênasêgagęŋ. Aêac oc awi intêna siŋ amu anôŋa me gasêŋa atom e aô lasê nêm gamêŋ ɳamadiŋ ônêŋa."

18 Mago Edom kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Ôsa ɳoc gamêŋ ômôŋ atom. Embe ôsa ômôŋ, oc ôndac aêŋoc siŋ."

19 Ma lau Israel sêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Aêac asêlêŋ amoia intênasêgagęŋ. Ma aêac to ma bulimakao embe anôm nêm bu, oc anam ôli bu tau. Aêac abe atenj tageŋ tonec, gebe asêlêŋ amoia intênasêgagęŋ e aô lasê ɳamadiŋ ônêŋa."

20 Mago eŋ kêsôm gebe "Aôm ôsa tonec ômôŋ atom." Ma Edomnê lau ta  sam sêsa dêdêŋ   s  ac séja tonajangagęŋ.

21 Amboac tonaj Edom gedec ma g  l  c, gebe lau Israel sêsa n   gamêŋjagen s  na atom, tec lau Israel s  jac ja   eŋ.

Aron g  mac   ndu aŋga l  c Horeb

22 Lau Israel to n  ŋ g  l  ac samobgeŋ s  s  l  ŋ e s  o las   l  c Horeb.

23 Aŋga l  c Horeb, taŋ k  k   lau Edom n  ŋ gamêŋ ɳamadiŋ naŋ, Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose ag  c Aron gebe

24 "Aron na  wiŋ n   lau, gebe eŋ   sa gamêŋ, taŋ kak  ŋ g  d  ŋ lau Israel naŋ, atom. Eŋ   sa atom gebe amag  c ali awem sa to tanjempêc g  d  ŋ ɳoc jatu aŋga bu Meriba.

25 Amboac tonaj ôk  c Aron ag  c latu Eleasar ma ôw     s  ag  c s  pi l  c Horeb s  na.

26 Go ôkwalec Aronnê ɳakw   su ma ôk  ŋ   nd  ŋ latu Eleasar   s   sa. Ma Aron   mac   ndu aŋga t  n   na  wiŋ n   lau."

27 Mose g  g  m Apômtaunê jatu ɳan   k  sa ma   s  ac s  pi l  c Horeb s  ja ma g  l  ac samob s  lic.

28 Ma Mose k  kwalec Aronnê ɳakw   su ma k  k  ŋ g  d  ŋ   n   latu Eleasar k  s   sa. Go Aron g  mac   ndu aŋga l  c ôn  . Ma Mose ag  c Eleasar s  s  p   aŋga l  c s  m  y  .

29 G  d  ŋ taŋ g  l  ac samob s  lic gebe Aron g  mac   ndu naŋ, lau Israel n  ŋ g  l  ac samob t  taŋ tanjiboa k  tu eŋja k  t  m b  c 30.

21

Lau Kanaan s  jac siŋ g  d  ŋ lau Israel

1 G  d  ŋ tonaj ɳac Kanaanja teŋ k  tu kin Aradja. Eŋ g  ngôŋ gamêŋ Negeb. Eŋ g  nj  , gebe lau Israel s  s  l  ŋ s  sa intêna aŋga Atarimija s  m  ŋ, tec g  jac siŋ g  d  ŋ Israel, ma k  k  c lau Israel ɳag  d   t  n   jak  k  ŋ   s  ac sêngôŋ kapoacwal  .

2 Go lau Israel t  t  c lemen g  d  ŋ Apômtau ma s  sôm gebe "Aôm embe ôk  ŋ lau t  n   s  s  p   aêac lemen, oc anseŋ   s  acn  ŋ malac samob su samucgeŋ."

3 Apômtau k  k  ŋ taŋa lau Israel aweŋ ma g  wi lau Kanaan siŋ s  s  p     s  ac lemen. Tec lau Israel seseŋ   s  ac ton  ŋ malac samob su ma s  sam gam  ŋ tau gebe Horma.

Moac Naclai

4 Lau Israel dêdi aŋga lôc Horeb ma sêselêŋ sepen Gwêckoc sebe sênaç jaê gamêŋ Edom. Êsêac sêselêŋ sêmoa intêna e lau ôliŋ ɻakam kêsa.

5 Êsêac sêli aweŋ sa gêdêŋ Apômtau agêc Mose gebe “Amagêc awê aêac awi Aiguptu siŋ gebe amac êndu aŋga gamêŋ sawa kêtû ageŋja. Gebe mo to bu masi aŋga tonec ma aêac ôliŋ ɻakam gêŋ ɻasêpam, taŋ aen amoac naŋ.”

6 Go Apômtau kêsakinj moac ɻaclai gêdêŋ lau. Moac tau sênaç lau Israel e taêsam sêmac êndu.

7 Ma ësêac dêdêŋ Mose jasêsôm gebe “Aêac agôm sec gebe ali aweŋ sa gêdêŋ amagêc Apômtau. Oten Apômtau, gebe êkôc moac su aŋga aêacma.” Amboac tonaj Mose keteŋ Apômtau kêtû lauŋa.

8 Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ômansaŋ moac ɻaclai teŋ ɻakatu ma ôjac sa naêkô. Ma lau samob, taŋ moac gêŋjac ësêac naŋ, embe mateŋ ê moacki tau, naŋ sêmoa mateŋ jali.”

9 Amboac tonaj Mose kêmasaŋ moacki teŋ ma gêjac sa jakêkô. Ma moac embe êjac ɻac teŋ, go ɻac tau mata ê moacki tau ma êmoa mata jali.

21:10-35 ɻamadiŋ tonec kêsa gamêŋ to malac samob, taŋ lau Israel sôô lasê gêdêŋ taŋ sêselêŋ sêmoa gamêŋ sawa naŋ sa. *

22

Balak kêkalem Bileam

1 Go lau Israel dêdi jasê nêŋ becobo kêkô Moabnêŋ gaboaŋ aŋga Jordan ɻamakeŋ ônêŋa kêkanôŋ malac Jeriko.

2 Ma Sipor latu Balak gêlic gêŋ samob, taŋ lau Israel sêgôm gêdêŋ lau Amor naŋ.

3 Ma lau Moab têtêc lau Israel gebe lau taêsam ɻasec ma ësêac sêmoa tonêŋ ɻalêlôm ɻatutuc kêlêlêc su kêtû lau Israelna.

4 Ma ësêac sêsôm gêdêŋ lau Midian nêŋ laumata gebe “Ojae, galoc lau Israel nêŋ tonj kapôeŋ oc sêniŋ gêŋ samob, taŋ gêc aêacnaŋ naŋ, su amboac bulimakao seŋ gêgwaŋ aŋga kôm.” Ma Sipor latu Balak kêtû lau Moab nêŋ kiŋ gêdêŋ ɻasawa tonaj.

5 Ma enj kêsakinj lau jaenja gêdêŋ Beor latu Bileam, taŋ gêŋgôŋ malac Petor, taŋ gêc gamêŋ Amaunja aŋga bu Euprat ɻatali. Lau jaenja sebe sêkalem enj ma sêsôm gêdêŋ enj gebe “Ôlic acgom, lau-m teŋ sêwi Aiguptu siŋ sêmêŋ sêjam gamêŋ auc samucgeŋ mëŋsêŋgôŋ sêkanôŋ aêac.

6 Amboac tonaj ômôeŋ sebenj mëŋôpuc boa lau tônê êtu aêna, gebe lau tau ɻajaŋa sêlêlêc aê su. Embe ôpuc boa ësêac, oc moae jatôm, gebe jaku ësêac tulu ma jajanda ësêac e sêwi gamêŋ siŋ, gebe aê kajalagac aôm embe ônam mec ɻac teŋ, oc êtâp mec ɻanô sa, ma embe ôpuc boa ɻac teŋ, oc êtâp kôpuc boa ɻajanô sa amboac tonanjeŋ.”

7 Ma lau Moab to lau Midian nêŋ laumata dêdi ma sêkôc ɻaoli Bileam eoc biŋ lasêŋa gêwiŋ. Ësêac jasêô lasê dêdêŋ Bileam ma sêsôm Balaknê biŋ gêdêŋ enj.

8 Ma enj kêsôm gêdêŋ ësêac gebe “Anêc awinj aê êndêŋ êmbêc tonec, go jasôm biŋ êndêŋ amac êtôm Apômtau sêsôm êndêŋ aê.” Tec lau Moab nêŋ kasêga sêmoa sêwiŋ Bileam.

9 Ma Anôtô gêdêŋ Bileam jakêsôm gebe “Asa lau sêmoa sêwiŋ aôm.”

* **21:9:** Horma ɻam gebe sesen sêjaŋa.

10 Bileam kêsôm gêdêj Anôtô gebe “Sipor latu Balak, lau Moab nêj kiŋ, kêsakiŋ biŋ teŋ gêdêj aê gebe

11 ‘Ólic acgom lau-m teŋ sêwi Aiguptu siŋ sêmêj sêjam gamêj auc samucgeŋ. Amboac tonaj ômôjêj mêmôpuc boa êsêac, moae jatôm, gebe janac siŋ êndêj êsêac ma jajanda êsêac e sêwi gamêj siŋ.’”

12 Mago Anôtô kêsôm gêdêj Bileam gebe “Ôsêlêj ôwirj êsêac atom ma ôpuc boa lau tau atom amboac tonajgeŋ, gebe aê gajam meç êsêac su.”

13 Gêdêj bêbêcgeŋ Bileam gêdi sa ma kêsôm gêdêj Balaknê kasêga gebe “Aêc amu ana nêm gamêj êtiam, gebe Apômtau gedec gebe aê jasêlêj jawinj amac.”

14 Go lau Moab nêj kasêga dêdi jasêô lasê gêdêj Balak ma sêsôm gebe “Bileam gedec gebe êsêlêj êwirj aêac êmêj.”

15 Tec Balak kêsakiŋ kasêga ɻagêdô kêtiam. Êsêac lau taêsam to lau towae sêlêlêc lau ɻamatâja su.

16 Êsêac sêô lasê dêdêj Bileam ma sêsôm gêdêj en gebe “Sipor latu Balak kêsôm biŋ tonec gebe ‘Ôndêrj aê ômôêrjmaŋ, gêj teŋ êkô aôm auc atom.

17 Aê gabe jatoc aôm sa ɻanôgenj ma jaŋgôm biŋ samob, tanj aôm ôsôm êndêj aê naŋ, ɻanô êsa. Amboac tonaj ômôjêj mêmôpuc boa lau tônen.””

18 Mago Bileam gêjôj Balaknê sakinwaga awenj gebe “Silber to gold êsô Balaknê andu e mêmêc gebe êkêj êndêj aê, mago jatôm gebe jaŋgêli aêjoc Apômtau Anôtô nê biŋ ɻagêc atomanô.”

19 Tagen anêc awinj aê êndêj êmbêc tonec, gebe jajala biŋ ɻagêdô, tanj Apômtau oc êsôm êndêj aê naŋ.”

20 Ma gêdêj gêbêc Anôtô gêdêj Bileam jakêsôm gêdêj en gebe “Lau tonan sêmêj gebe sêkôc aôm me. Amboac tonaj ôndi ma ôsêlêj ôwirj êsêac. Mago ôŋgôm biŋ, tanj aê jajatu aôm naŋgeŋ, ɻanô êsa.”

Anjela ma Bileamnê donki

21 Amboac tonaj Bileam gêdi gêdêj bêbêc kanucgeŋ. Enj kêpô ômbiŋkap kêsêp nê donki ma kêsêlêj gêwirj lau Moab nêj kasêga.

22 Mago Apômtau têtac ɻandaŋ kêsa gêdêj en gebe enj gêdi gêja. Ma Apômtaunê anjela kêkô intêna auc enj, tanj gêngôj donki ɻaô ma nê sakinwaga luagêc sêselêj sêwirj en naŋ.

23 Donki gêlic Apômtaunê anjela kêkô intêna auc ma anjela kêmêgôm siŋ ɻamatâten. Tec donki gêwi intêna siŋ ma kêsêlêj kêsêp kômlêlôm. Tec Bileam gêjac enj gebe êmu êsa intêna êna êtiam.

24 Go Apômtaunê anjela jakêkô intêna gasuc-gasuc, tanj kêsa kôm wainnja ɻalêlôm naŋ, gebe tuŋbôm kêkô intêna makeŋ-makeŋ.

25 Donki gêlic Apômtaunê anjela, tec jagêjac tuŋbôm ɻamatâken e kêkapinj Bileam akaïn tôŋ tamij tuŋbôm, tec Bileam gêjac enj kêtiam.

26 Go Apômtaunê anjela gêmunj gêja kêkô gamêj, tanj intêna ɻasawa kêtu sauŋ naŋ, ma ɻasawa teŋ gebe donki êmônij êsa anô me gasêŋa gêc atom.

27 Donki gêlic Apômtaunê anjela, go gêu tau kêsêp jagêc. Ma Bileam têtac ɻandaŋ kêsa ma gêjac donki ɻa nê tôc.

28 Go Apômtau gêŋa donki awasuj ma kêsôm gêdêj Bileam gebe “Aê gagôm asageŋ gêdêj aôm, tec gôjac aê kêtu dim têlêac nec.””

29 Bileam kêsôm gêdêj donki gebe “Aê gagac aôm gebe gôjam ôwê gêdêj aê. Aê gabe embe jakôc siŋ teŋ êsêp lemoc, oc janac aôm tomatâgen.””

30 Go doŋki kêsôm gêdêŋ Bileam gebe “Aê katu nêm doŋki, tan gôŋgôŋ ɳaô gedenj tôngenj e mêm̄gêdêŋ galoc me masi. Aêŋoc mêtê gebe jaŋgôm aôm kwalec amboac tonec me.” Ma ej kêsôm gebe “Masi.”

31 Go Apômtau gêgôm Bileam mataanô kêpoa lasê e gêlic Apômtaunê aŋela kékô intêna to lêma kêmêgôm siŋ ɳamatâ. Ma ej gewec to gêu tau jagêc laŋðanô gêdêŋ nom.

32 Go Apômtaunê aŋela kêsôm gêdêŋ ej gebe “Aôm gôjac nêm doŋki kêtû dim têlêac kêtû aŋenja. Ôlic acgom, aê tec gamêŋ gebe jakô aôm auc, gebe aê galic aôm kôsa intêna keso.

33 Doŋki gêlic aê ma gêjac jaê aê kêtû dim têlêac. Embe ênac jaê aê atom, oc janac aôm êndu biŋjanôgenj, ma doŋki tau oc êmoa mata jali.”

34 Go Bileam kêsôm gêdêŋ Apômtaunê aŋela gebe “Aê gagôm sec. Aê gajam kauc gebe kôkô intêna auc aê atom, Amboac tonaj embe ôlic sec, naŋgo jamu jana êtiam.”

35 Go Apômtaunê aŋela kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ôsêlêŋ ôwiŋ lau tau. Mago ôsôm biŋ tagenj, tan aê oc jajatu aôm naŋgenj.” Amboac tonaj Bileam kêsêlêŋ gêwiŋ Balaknê kasêga.

Bileam agêc Balak

36 Balak gêrjô Bileam gêmêŋ ɳawae, tec gêdi kêpuc ej tôngtônj gêja Moabnê malac, tan gêc bu Amon ɳatali anja gamêŋ tau ɳamadinj jaēcgeŋ naŋ.

37 Balak kêsôm gêdêŋ Bileam gebe “Aôm gôdêŋ aê gômôeŋ atom kêtû asagenja. Aê kakêŋ jaenj to kakalem aôm atom me. Aôm gobe aê oc katôm gebe jatoc aôm sa atom me.”

38 Bileam gêjô ej awa gebe “Ôlic acgom, aê tec gadêŋ aôm gamêŋgac. Mago aê oc katôm gebe jasôm biŋ me masi. Aê oc jasôm biŋ tagenj, tan Anôtô êkêŋ êsêp aocsuŋ naŋgenj, lasê.”

39 Go Bileam kêsêlêŋ gêwiŋ Balak e sêô lasê Kiriat-Husot.

40 Ma Balak kékêŋ bulimakao to domba kêtû da ma kêsakinj ɳagêdô gêdêŋ Bileam to kasêga, tan sêmoa sêwiŋ ej naŋ.

41 Ma gêdêŋ bêbêcgeŋ Balak kékô Bileam jakêpi Bamot-Bal. Anja ônê ej gêlic lau Israel nêŋ gamêŋ becja ɳagêdôgenj.

23

1 Ma Bileam kêsôm gêdêŋ Balak gebe “Ômboa altar 7 sa êtu aêŋa, go ôkêŋ-bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7 êndêŋ aê.”

2 Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma agêc sêkêŋ bulimakao kapoac teŋ ma domba kapoac teŋ kêtû daja gêšac altar 7 tau ɳaô kêtômgeŋ.

3 Ma Bileam kêsôm gêdêŋ Balak gebe “Ôkô ôwiŋ nêm daja, ma aê gabe jana. Moae Apômtau oc mêm̄gêlic aê. Ma biŋ, tan ej êtôc êndêŋ aê naŋ, oc janac miŋ êndêŋ aôm.” Go ej kêpi lôc sawa teŋ gêja.

Bileam gêjam mec lau Israel

4 Ma Anôtô mêm̄gêlic Bileam ma Bileam kêsôm gêdêŋ ej gebe “Aê gaboa altar 7 sa ma kakêŋ bulimakao kapoac teŋ ma domba kapoac teŋ kêtû daja gêšac altar 7 ɳaô kêtômgeŋ.”

5 Ma Apômtau kékêŋ biŋ kêsêp Bileam awasuŋ su, go kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ômu ôndêŋ Balak ôna ma ôsôm biŋ tonec êndêŋ ej.”

⁶ Go Bileam gêmu gêdêj Balak gêja ma Balak to lau Moab nêj kasêga samob sêkô sêwiñ ênê daja.

⁷ Go Bileam gêôc awa sa ma kêsôm gebe

“Lau Moab nêj kin Balak kêkôc aê anja lôc oc kêpiña Aram gamêj ma kêsôm gebe

‘Ômôêj ôpuc boa Jakob êtu aêja.

Ômôêj ônac jatu Israel.’

⁸ Mago aê japuc boa ñac, tañ Anôtô kêpuc boa ej atom nañ, amboac ondocgej.

⁹ Gebe aê kakô lôc ñatêpôê ma galic ej,

kakô gamêj ñabau ma matoc gê ej.

Lau-m teñ, tê sêngôj nêj ñasawa teñ tauñja nê,

sedec gebe sêngôj sêwiñ lau samuc.

¹⁰ Asa kêtôm gebe êsa Jakobnê kekop sa.

Asa kêtôm gebe êsa Israelnê lau ñatoñ sa.

Aê jamac êndu jatôm lau gêdêj

ma janac dabij ñoc lêj êtôm êsêac sêjac dabij nêjmañ.”

¹¹ Go Balak kêsôm gêdêj Bileam gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Ôlic acgom, aê kakêj biñ aôm gebe ôpuc boa ñoc ñacio, mago galoc aôm gôjam mec êsêac.”

¹² Bileam gêjô ej awa gebe “Amboac ondoc, aê tançoc wamu ma jasôm biñ, tañ Apômtau kékêj kêsêp aê aocsuñ nañ, atom me.”

¹³ Balak kêsôm gêdêj ej gebe “Mêñjowiñ aê ma aêagêc tana gamêj teñ. Anja ônê aôm oc ôlic Israel, mago ôlic samucgej atom, ôlic ñagêdô, tañ mêmjkësi aêacjha nañgej. Ma anja tônê ôpuc boa êsêac êtu aêja.”

¹⁴ Ma ej gêwê Bileam kêpi dibwaganêj kôm, tañ gêc lôc Pisga ñatêpôê nañ, gêja. Go ej gêboa altar 7 sa ma kékêj bulimakao kapoac teñ ma domba kapoac teñ kétu daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgej.

¹⁵ Go Bileam kêsôm gêdêj Balak gebe “Ôkô ôwiñ nêm daja, ma aê najalic Apômtau anja lôc ñamakej ônêja.”

¹⁶ Ma Apômtau mêmjelic Bileam ma kékêj biñ kêsêp ej awasuñ ma kêsôm gebe “Ômu ôndêj Balak ôna ma ôsôm biñ tonec.”

¹⁷ Go Bileam gêmu gêdêj Balak gêja ma Balak to lau Moab nêj kasêga samob sêkô sêwiñ ênê daja. Ma Balak kêsôm gêdêj ej gebe “Apômtau kêsôm biñ amboac ondoc.”

¹⁸ Go Bileam gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe

“O Balak, ôndi ma ôjô biñ.

O Sipor latu, ôkêj tanjam aê.

¹⁹ Anôtô ej ñamalac atom, gebe ênsau biñdansañ.

Ej ñamalac teñ latu atom, gebe ênam nê biñ ôkwi.

Biñ, tan ej kêsôm nañ, gêgôm kétu anô atom me.

Biñ, tan ej gêjac mata nañ, gêgôm ñanô kêsa atom me.

²⁰ Ôlic acgom, ej kêjatu aê gebe janam mec.

Ej gêjam mec su, tec katôm, gebe janam mec tau ôkwi atom.

²¹ Gêjwapac teñ gêc Jakob ñälélôm atom,

ma ñakeso teñ gêc Israel ñälélôm atom amboac tonanjej.

Nê Anôtô gêmoa gêwiñ ej

ma lasê kêtan kétu ênê kinja.

²² Anôtô, tan gêwê ej gêwi Aiguptu siñ nañ,

kêkêñ ñaclai gêdêñ ej kêtôm bôcgabuñ ñajabo.

23 Biñ beñja teñ kêtôm gebe enseñ Jakob atom,
ma biñ sépuc boanja teñ enseñ Israel atom.

Galoc sêñom kêpi Jakob to Israel gebe
'Anôtô gêgôm gêñsêga kaiñ teñ.'

24 Alic lau tau acgom. Êsêac têtôm lewe têna gêdi sa.

Êsêac têtôm lewe kêpuc tau gêdi kékô.

Eñ êlêwanj tau atom e êniñ gwada su
ma ênôm gwada, tañ gêjac nañ, ñadec."

25 Go Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe "Aôm kôpuc boa êsêac atom, tec ônam
mec êsêac atom amboac tonanjeñ."

26 Bileam gêjô ej awa ma kêsôm gêdêñ Balak gebe "Biñ samob, tañ Anôtô
kêjatu nañ, aê oc jañgôm ñanô ësa. Aê kasôm biñ tonec gêdêñ aôm me masi."

27 Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe "Ômôñej acgom, aê gabe jawê aôm ôna
gamêñ teñ. Moae Anôtô oc êlic ñajam gebe aôm ôpuc boa êsêac êtu aêja aنجa
ônê."

28 Go Balak gêwê Bileam kêpi lôc Peor ñatêpôê gêja. Aنجa ônê ej gêlic gamêñ
sawa.

29 Ma Bileam kêsôm gêdêñ Balak gebe "Ômboa altar 7 sa êndêñ aê aنجa tonec
ma ôkôc bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7."

30 Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma kêkêñ bulimakao kapoac teñ to
domba kapoac teñ kêtû daja gêscac altar 7 tau ñaô kêtômgeñ.

24

1 Bileam gêlic gebe Apômtau gêlic ñajam, gebe ênam mec Israel, tec gêja kêtôm
têm ñagêdô gebe êtap puc saña atom. Eñ lañðanô gêdêñ gamêñ sawageñ.

2 Eñ gêôc mataanô sa ma gêlic Israel sêñgôr totoñ-totoñ têtôm nêj
gôlôacmôkêgen. Ma Anôtôñ Njalau mêmekêpi ej,

3 go gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe

"Beor latu Bileam, ñac, tañ mata gêlac nañ, nê biñ tonec.

4 Ñac, tañ gêñjô Anôtôñ biñ to gêlic gêj, tañ Ñaniniñ Ñatau geoc lasê
ma gêu tau jagêc tomata gêmôbgeñ atom nañ, nê biñ tonec.

5 O Jakob, nêm becobo e ñajamanô.

O Israel, nêm gamêñ gôngôñja e ñajam êndu,

6 kêtôm gaboañ tapa balinj,

kêtôm kôm, tañ gêc bugala nañ,

kêtôm môsê, tañ Apômtau kêsê nañ,

kêtôm kaseda aنجa bu ñatali.

7 Êsêacnêj kôm moña êpô lêna bu atom,
gebe bu oc êpoac kôm ñalêlôm.

Êsêacnêj kinj kapôeñ kêlêlêc Agag su

ma tetoc ênê gôlinj kinjja ñawae sa êlêlêc su.

8 Anôtô, tañ gêwê ej gêwi Aiguptu siñ nañ,
kêkêñ ñaclai gêdêñ ej kêtôm bôcgabuñ tojabo.

Eñ oc êndanjôñ lau tomôkê-tomôkê, tañ têtu ênê ñacio nañ,
ma oc êtuc nêj ñatêkwa e popoc-popocgeñ,

ma nê sôb oc eseñej nêj ñacio.

9 Eñ kêluñ tau gêc kêtôm lewe,

kêtôm lewe têna. Asa gebe êkalom e êndi sa.

Ma ñac, taŋ êpuc boa aôm naŋ, êtap êpuc boa aôm ñagêjô sa.”

¹⁰ Go Balak têtac ñandaŋ kêsa gêdêŋ Bileam, tec kêtuc lêma kêpi tau ma kêsôm gêdêŋ Bileam gebe “Aê kakalem aôm, gebe ôpuc boa ñoc ñacio, mago aôm gôjam mec êsêac kêtû dim têlêac.

¹¹ Ôêc su, ômu ôna nêm gamêŋ. Aê gabe jatoc aôm sa, mago Apômtau tau kêgamiŋ aôm waem.”

¹² Bileam gêjô ej awa gebe “Aê kasôm gêdêŋ nêm lau jaenja, taŋ kôsakiŋ dêdêŋ aê sêmêŋ naŋ, su gebe

¹³ ‘Silber to gold embe êsô Balaknê andu e mêmêc, gebe êkêj êndêŋ aê, mago jatôm gebe jaŋgêli Apômtaunê biŋ atom. Aê oc jaŋgôm sec to ñajam êtôm ñoc ñalêlôm êkac aêŋa jatôm atom amboac tonanjeŋ. Aê jasôm biŋ tagen, taŋ Apômtau kêsôm naŋgeŋ.’

¹⁴ Ma galoc jamu jandêŋ ñoc lau jana êtiam. Amboac tonaj ômôeŋ gebe jasôm biŋ, taŋ lau tônê sêŋgôm êndêŋ nêm lau êtu ñamu naŋ, lasê êndêŋ aôm.”

¹⁵ Ma Bileam gêôc awa sa ma kêsôm nê biŋ tau gebe

“Beor latu Bileam, ñac, taŋ mata gêlac naŋ, nê biŋ tonec.

¹⁶ Ñac, taŋ gêŋô Anôtônen biŋ to kêjala Lôlôc Ñatau nê kauc ma gêlic gêj, tanj Ñaniniŋ Ñatau geoc lasê naŋ, e gêu tau jagêc tomata gêmôbgeŋ atom naŋ, nê biŋ tonec.

¹⁷ Aê galic ñac tau, mago gêmoa galoc atom.

Matoc gê ej, mago gêmoa ñagalat atom.

Utitalata teŋ oc mêmêpi aŋga Jakobnê, ma tôc gôlinjja teŋ mêmêsa aŋga Israelnê.

Ma tôc tau êtuc lau Moab teŋbeleŋ to êku Set latui samob tulu.

¹⁸ Gamêŋ Edom oc êtu ênê gêj, ma enj éjaŋgo nê ñacio Seir nêŋ gamêŋ su, ma Israelnê ñaclai êsa.

¹⁹ Jakob ênam gôlinj nê ñacio ma enseŋ lau, taŋ sêsep siŋ sawa naŋ su.”

²⁰ Gêdêŋ taŋ Bileam gêlic lau Amalek naŋ, gêôc awa sa ma kêsôm nê biŋ tonec gebe

“Amalek kêtû lau tomôkê-tomôkê samob nêŋ ñamata, mago êtu ñamu enj oc ênaŋa.”

²¹ Gêdêŋ taŋ enj gêlic lau Kain naŋ, enj gêôc awa sa ma kêsôm nê biŋ tonec gebe

“O Kain, nêm gamêŋ, taŋ gôngôŋ naŋ, ñajanja.

Aôm gôjac nêm sac gêscac poc kapôeŋ ñaô.

²² Mago ñacio oc senseŋ Kain su.

Têm kêdabiŋ, go lau Asur sêwê aôm naõngôŋ kapoacwalô.”

²³ Bileam gêôc awa sa kêtiam ma kêsôm nê biŋ tonec gebe

“Ojae, Anôtô embe êŋgôm biŋ tonec ñjanô êsa, asa oc êmoa mata jali.

²⁴ Wanj oc êmêŋ aŋga Kitim, ma êsêac oc sêkônir Asur to Eber tôŋ. Ma êsêac oc sênaŋa amboac tonanjeŋ.”

²⁵ Go Bileam gêdi ma gêc gêmu gêja nê gamêŋ. Ma Balak gêc kêsa nê intênaŋa gêja amboac tonanjeŋ.

25:1-27:11 Nasêbu tonec ñamiñ amboac tonec gebe Anôtô kêpuc boa sakiñ Balja ma kékêj ñagêjô gêdêj lau, tan sêjam sakiñ anôtô jaba tonaj. Mose kësa lau Israel nêj ñacwaga toôliñ walôjá sa ma gêjac sam nom, tan Anôtô gêjac mata gêdêj lau Israel nañ, gêdêj gôlôacmôkê kêtôm ñacwaga tonaj nêj nambageñ.*

27

Mose kêjaliñ Josua sa gebe êjô eñ su

12 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôpi lôc Abarim ônamañ ma ôsala gamêj, tan kakêj gêdêj lau Israel nañ.

13 Embe ôlic gamêj tau su, go naôwiñ nêm lau amboac têwam Aron jagêwiñ êsêac.

14 Biñ tonec êtap amagêc sa gebe tanjempêc aنجa gamêj sawa Sin. Gôlôac sêli aweñ sa gêdêj aê, ma amagêc akô êsêac lañôjñêmja ma awa aê sa aنجa bu gebe aê ñac dabuñ nec atom.” Bu tau bu Meriba aنجa gamêj sawa Sin ñamalac Kades.

15 Ma Mose kêsôm gêdêj Apômtau gebe

16 “Aê jateñ Apômtau, gêj mateñ jali samob nêj awenjaô ñaAnôtô, gebe ñajal ñac teñ sa gebe ênam gôliñ gôlôac.

17 Ñac tau êsô-ësa êmuñ êsêac ma êwê êsêac sêso-sêsa, gebe Apômtaunê gôlôac tau têtôm toñ dombaña, tan ñacgejob masi nañ, atom.”

18 Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôkôc Nun latu Josua. Eñ ñac toÑalau ma u lêmam ênsac eñ.

19 Ôwê eñ naêkô dabuñwaga Eleasar to gôlôac samob lañôjñêm ma ôsakinj enj lau samob sêlic.

20 Ôkêj nêm ñaclai ñagêdô elom eñ, gebe lau Israel nêj gôlôac samob tanjeñ wamu eñ.

21 Eñ naêkô dabuñwaga Eleasar lañôjñêm gebe êtu kênac Urim gebe êtap Apômtaunê taê gêjam sa. Josua êjatu ma Israel nêj gôlôac samob sêso-sêsa sêwiñ eñ.”

22 Mose gêgôm biñ, tan Apômtau kêjatu nañ, ñanô kësa ma kékôc Josua to gêwê eñ jakêkô dabuñwaga Eleasar to gôlôac samob lañôjñêm

23 ma gêu lêma gêsac eñ to kësakinj eñ kêtôm Apômtau kêsôm gêjam Mose awa.

28:1-36:13 Biñ tokainj-tokainj kêsêp môkêlatu tonec. Biñ teñ gebe da to daja, tan gêjac om to têm toê-toê ñawae nañ. Biñ teñ kêkanôj lauonêj lêj têtôc lemenjña. Môkêlatu teñ gêjac miñ kêpi Israel sêjac siñ gêdêj lau Midian ma sêku êsêac tulunja. Ruben agêc Gad nêj gôlôac ma Manasenê gôlôac ñamakeñ têtôc wakac aنجa bu Jordan ñagamêj gêmuñ oc kêpiña ñamiñ kêsêp môkêlatu teñ. Môkêlatu teñ kësa gamêj to malac, tan lau Israel sêô lasê to sêlêwañ tauñ gêdêj sêwi Aiguptu siñ e sêô lasê gamêj Kanaan nañ, sa tomalageñ. Môkêlatu ñagêdô gêwa gamêj Kanaan ñamadiñ sa ma kêmasañ lêj sêncac sam nom êndêj gôlôacmôkê ñagêdôja. Biñ ñamuña kêmasañ biñ sêmêtôc lauña to biñ nomlênsêmja.*

* 24:25: Agag, ôlic Sam 1. 15:8-33.

* 27:23: Urim kêtû lau Israel nêj kapoac.

Daiteronomi

BINJSU NAKÔNINJÀ NABUKU

Gêdêñ tañ lau Israel nêñ intêna gamêñ sawanja kêdabiñ gebe ênac pep nañ, êsêac sêô lasê lau Moab nêñ gamêñ ma sêmoa tonaj. Êsêac sêsaê gebe selom bu Jordan ma nasêsa gamêñ Kanaan ma sêjangsu. Gêdêñ ñasawa tonaj Mose gêjac biñsu to gêjam mêtê nê lau ma ênê biñ tonaj kêsêp buku Daiteronomi tonec.

Buku tau ñasêbu aclê gêc awê gebe

1. Môkêlatu 1-4 Mose gêjac miñ kêpi gênsêga, tañ lau Israel sêsaê gêdêñ tañ sêwi Aiguptu siñ e mêñsêsa Moabnêñ gamêñ nañ. En gêjac biñsu nê lau gebe taêñ ênam Anôtô gêwê êsêac anja gamêñ sawa tec tanjeñ wamu en to sêso en ñalabu.
2. Môkêlatu 5-28 Mose gêwa biñsu lemenju ñakôninjña sa. En gêlêñ biñ lau kêtú biñsu ñamatajña ma gêjac biñsu lau gebe sênam sakiñ Apômtau taugeñ. En taê gêjam biñsu toë-toë ñagêdô, tañ ênam gôlinj lau Israel nêñ lêñ anja gamêñ, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ êsêac nañ, amboac tonanjeñ.
3. Môkêlatu 29-30 Mose gêlêñ biñ lau gebe taêñ ênam poac, tañ Anôtô kêmoatin gêdêñ êsêac nañ, ñam ma kêjatu êsêac gebe sêlôc êtu tôj gebe sêngôm biñ tau ñanô ésa.
4. Môkêlatu 31-34 Mose gêjam mec Josua gebe êjô en su ma êtu Anôtôñê lau nêñ kasêga. Mose gêjam wê teñ ma kêlambiñ Anôtô gebe en ñac ñajêñgosu. Su, go gêjam mec Israelnêñ gôlôacmôkê ma gêmac êndu anja Moabnêñ gamêñ, tañ gêc bu Jordan ñagamêñ gêmu oc kêpiña.

Buku tau ñalôtêna towae tonec gebe Anôtô têtac gêwiñ nê lau, tañ kêjaliñ êsêac sa nañ, ma gêjam êsêac sa to gêjam mec êsêac. Nê lau taêñ ênam biñ tonaj ma têntac êwiñ to tanjeñ wamu en gebe sêmoa maten jali ma têtap Anôtôñê moasiñ sa ñapanj.

Ñamadiñ towae tau gêc 6:4-6. Apômtau Jesu kêsam ñalô dabuñ tonec gebe Biñsu kapôñê kêlêlêc ñagêdô su. Biñsu tau gebe "Têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm ñaclai samuc êwiñ engeñ (Mat 22:37)."

Mose kêsôm Apômtaunê biñ, tañ gêjac mata anja Horeb nañ, lasê kêtiam

¹ Biñ tonec Mose kêsôm gêdêñ lau Israel samob anja Jordan ñamakeñ ônêja gêdêñ tañ sêmoa gamêñ sawa Araba, tañ gêc gamêñ Paran to Topel ma Laban to Hesarot ma Disahab ñasawa kêkanôñ gamêñ Sup nañ.

² Tasêlêñ anja lôc Horeb tasa intêna lôc Seirja e taô lasê malac Kades-Barnea ñasawa kêtôm bêc 11.

³ Ma gêdêñ jala kêtû 40 ñaajôñ 11 ñabêc ñamatajña Mose kêsôm biñ samob, tan Apômtau kêjatu en nañ, lasê gêdêñ lau Israel.

⁴ Gêdêñ tañ Apômtau kêku kinj Amorja Sihon, tañ gêngôñ Hesbon ma kinj Basanna Og, tañ gêngôñ Astarot to Edriña nañ, tulu.

⁵ Anja gamêñ Moabja, tañ gêc Jordan ñamakeñ ônêja nañ, Mose gêjac m gebe éwa biñsu tonec sa gebe

⁶ "Apômtau, aêacnêj Anôtô, kêsôm gêdêñ aêac anja lôc Horeb gebe 'Amac amoia lôc tonec kêtômgac.

7 Andi ma anac têku nêm lêj êtiam ma asêlêj ana lau Amor nêj gamêj ñabau to êndêj êsêacnêj lau jabañja, tañ sêngôj Araba ma gamêj ñabau to gaboañ ma Negeb to gwêctali ma gamêj Kanaan to Lebanon e êndêj bu kapôeñ Euprat nañ.

8 Alic acgom, aê kakêj nom tonaj gêdêj amac sugac. Asô ana ma akôc ma awê kairj nom, tañ Apômtau kêtôc lêma ma gêjac mata gêdêj amac tamemi, gêdêj Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkêj êndêj êsêac to nêj wakuc, tañ têndañguc êsêac nañ.’”

1:9-3:39 Mose taê gêjam gêjsêga ñagêdô, tañ kêsa gêdêj tañ lau Israel sêwi lôc Sinai sinj jasêwê sêmoa gamêj sawa nañ.

4

Mose gêjac biñsu lau Israel gebe tañej waru Anôtônê biñ

1 Go Mose kêsôm kêtiam gebe “O Israel, galoc akêj tañem ñagôlinj to biñsu, tañ jandôj êndêj amac nañ, ma aŋgôm ñanô êsa gebe amoamatem jali ma asa gamêj, tañ Apômtau, amac tameminêj Anôtô gebe êkêj êndêj amac nañ, ana ma awê kairj gamêj tau êtu nêm gamêj.

2 Anac têku biñ, tañ aê kajatu amac nañ ñatej atom to akôc ñalô tej su atom amboac tonanjeñ. Aŋgôm Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñsu, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa.

3 Amac taôm alic gêj, tañ Apômtau gêgôm aŋga Bal-Peor nañgac. Lau samob, tañ sêsap Bal aŋga Peorja tôj nañ, Apômtau, amacnêm Anôtô geserj êsêac su aŋga amac ñalêlôm.

4 Mago amac, tañ asap Apômtau, amacnêm Anôtô, tôj ñajaña nañ, tec amoamatem jali e mëñgêdêj galoc.

5 Alic acgom, aê kadôj ñagôlinj to biñsu gêdêj amac kêtôm Apômtau, aêjoc Anôtô, kêjatu aê, gebe amac aŋgôm ñanô êsa aŋga gamêj, tañ oc asa gebe awê kaij êtu amacnêm gamêj nañ.

6 Amboac tonaj ajop biñsu tau ñapep ma aŋgôm ñanô êsa, gebe biñsu tonaj êwaka amacnêm kauc to nêm ajala mêtêna sa êndêj tentenplatu sêlic. Êsêac embe sêñô ñagôlinj samob tonaj ñai, oc sêsôm gebe ‘Lau-m kapôeñ tonaj êsêac lau tokauc ma lau sêjala mêtêna biñjanôgoc.’

7 Biñjanô, lau-m kapôeñ ondoc oc nêj anôtô gêmoa êsêac ñagala kêtôm Apômtau, aêacnêj Anôtô, gêmoa aêac ñagala gêdêj têm samob, tañ aweiñ gêjac enj nañ.

8 Ma lau-m kapôeñ ondoc oc têtap ñagôlinj to biñsu gêdêj sa, kêtôm biñsu samob, tañ ocsalô tonec kakêj gêdêj amac nañ.

Israel tañj ênam biñ samob, tañ kêsa aŋga lôc Horeb nañ

9 “Mago ôlic taôm to ojop katôm ñapep. Ôlinj biñ, tañ gôlic ña matamanô nañ, sinj atom, ma taêm ênam biñ tonaj êtôm bêc ômoa matam jalinja samob. Ônac miñj biñ tau êndêj nêm gôlôac to nêm gôlôacnêj gôlôac.

10 Gêdêj bêc, tañ kôkô Apômtau, aômnêm Anôtô, lanjônêmja aŋga Horeb nañ, Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe ‘Ôkac lau sa dêndêj aê sêmêj gebe jakêj êsêac sêñô ñoc biñ ma jandôj êsêac gebe têtêc aê êtôm bêc samob, tañ sêmoa mateñ jali aŋga nom nañ, ma têndôj biñ tau êndêj nêj gôlôac amboac tonanjeñ.’

11 Ma amac tec atu gasuc jaakô lôc ñalabu. Ma ja gelom aŋga lôc tau e jagêdêj undambê, tañ ñakesec to tao ma gêsuñbôm kêkôm auc nañ.

¹² Go Apômtau awa kêsa gêdêj amac aŋga ja ɳalêlôm. Amac aŋô biŋ ɳakicsêa, mago alic ɳanô atom, aŋô awagen.

¹³ Ma en geoc nê poac lasê gêdêjê amac ma kêjatu amac, gebe ajop. Poac tau biñsu 10, tan en keto kêsêp poc tapa luagêc.

¹⁴ Ma Apômtau kêjatu aê gêdêjy bêc tonaq gebe jandôj ɳagôlin to biñsu êndêjy amac, gebe aŋgôm biŋ tau ɳanô ȇsa aŋga gamêjy, tanq oc asa ana nanq, gebe awê kainj étu amacnêm gamêj.

Lau Israel sejop tauŋ êndêŋ anôtôi jaba

15 “Amboac tonaj ajop taôm ɳapep. Gêdêj bêc, taŋ Apômtau awa kêsa gêdêj amac aŋga ja ɳalêlôm aŋga Horeb naŋ, amac alic ɳanô ter atom.

16 Amboac tonaq alic taôm gebe anjôm biŋ alôb-alôb ma asap gêŋ tokain-tokaiñ ɳakatu êtu taômqa atom. Asap gwam ɳac me awê ɳakatu atom.

17 Asap bôc nomnia to moc, tan gêlôb gêmoa umbon ɳalabu nan, ɳaten ɳakatu atom.

¹⁸ Asap gēŋ, taŋ kēgalab gēmoa nom naŋ, to i, taŋ gēmoa bu nom ḥalēlōmja naŋ, ḥateŋ ḥakatu atom.

¹⁹ Ma embe ôc matamanô sa e ôlic oc to ajôr ma utitalata ma undambê ñagêlôn samob, go êlêtôm aôm e oten meç to ônam sakin gêj tau atom. Apômtau, aômnêm Anôtô, kékêj gêj tau gêdêj lau samob, tañ sêmoa umbon ñabalbu nañ, sêwê kainj.

²⁰ Mago Apômtau kékôc amac ma gêwê amac asa anga Aiguptu, tanj kêtunj amac kêtôm ja genj ki gêwê nanj, amênj, gebe atu ej taugeñ nê lau, kêtôm tanj amoia e gêdêñ galoc.

²¹ Ma Apômtau têtac ḥandaŋ gêdêŋ aê kêtû amacña. Eŋ kêtôc lêma ma kêsôm kêtû tōŋ gebe aê jalom bu Jordan atom ma jasa gamêŋ ḥajam, taŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkêŋ êndêŋ amac êtu nêm nomlênsêm naŋ atom.

²² Tec aê jamac êndu anja gamêñ tonec, jalom Jordan atom. Amac taômgeñ alom e awê kaiñ gamêñ ñajam tau êtu amacnêm gamêñ.

²³ Amboac tonaq ajop taôm ma alin poac, tan Apômtau, amacnêm Anôtô, kêmeatiq gêdêy amac naq, siq atom. Asap gêy tokainq-tokainq ñakatu atom, Apômtau, amacnêm Anôtô, gêjac jao gebe angôm atom.

²⁴ Gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, en ja êndângac gênyja, en Anôtô, taŋ gêjam lêmuj nê gêñ, gebe têtac êwiŋ en taugen.

²⁵ "Amac embe akac gôlôac to gôlôacnêj gôlôac lasê to atu wakac anga gamêj tônê ma embe asap gêj tokainj-tokainj ñakatu êtu gwam to aŋgôm gêj, taŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, êlic amboac gêj alôb-alôb nan, e êngôm ej têtac ñandaŋ êsa,

26 go ocsalô tonec jakalem lau undambê to nom sêñô gebe amac malemmê weñ tagen anja gamêñ, tañ êtu amacnêm gamêñ êndêñ tan alom bu Jordan nan. Amac oc amoagamêñ tau nasawa balin atom, oc anana samucgen.

27 Ma Apômtau ésa amac élîn-élîn asêp lau tomôkê-tomôkê ŋälêlôm. Ma amac, tan Apômtau këpalip amac asêp lau tomôkê-tomôkê ŋälêlôm naŋ, nêm lau ŋapopocgeŋ oc gacgeŋ sêmoa lau tomôkê-tomôkê ŋasawa.

²⁸ Ma aŋga tōnē oc anam sakiŋ anôtōi, taŋ ɻamatlaç lemeŋ sêsap kêsep ka to poc naŋ. Anôtōi tonaj sêlic gamêŋ atom, sêŋô biŋ atom, seŋ gêŋ atom, sêŋu gêŋ ɻamatlu atom.

29 Mago aŋga lau tomôkê-tomôkê ɳalêlôm aôm oc onsom Apômtau, aômnêm Anôtô. Ma aôm embe onsom eŋ tonêm ɳalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, oc ôtap eŋ sa.

30 Èndêŋ bêc ɳamu embe gêŋwapac samob êpi aôm e ôpô lêna ɳanô, go ômu ôndêŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, ôna ma taŋam wamu eŋ awa.

31 Gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, eŋ Anôtô taê walôŋa. Eŋ oc êwi aôm siŋ to enseŋ aôm su ma êliŋ poac, taŋ kêmoatiŋ gêdêŋ tamemi to kêtôc lêma naŋ, siŋ atom.

32 “Ôkip têm, taŋ gêjaŋa su to gêmuŋ aôm naŋ, ɳabinj sa acgom. Ônac m èndêŋ bêc Anôtô kêkêŋ ɳamalac sêmoa nom naŋ ma ôtu kênac lau, taŋ sêŋgôŋ umboŋ ɳalabu ɳamakeŋ tonecja e èndêŋ ɳamakeŋ tônêŋa naŋ, gebe gêŋsêga amboac tonec oc kêsa ma lau sêŋôŋ biŋ teŋ amboac tonec ɳawae su me masi.

33 Lau-m teŋ sêŋô Anôtô awa kêsa aŋga ja ɳalêlôm gêmêŋ kêtôm aôm gôŋô, ma sêmoa mateŋ jali me.

34 Me anôtô teŋ gêmoa, taŋ kêsaâe gebe naêjaŋo lau-m teŋ su aŋga lau-m teŋ ɳalêlôm êtu eŋ tauja ma kêsaâe êsêac to gêgôm gêjtalô ma gênsêga to gêjac siŋ ɳa lêma ɳajaŋa, taŋ kêmêtôc naŋ, ma kêtakê êsêac ɳa gêŋwapac kain teŋ kêtôm Apômtau, amacnêm Anôtô, gêgôm kêtô amacŋa aŋga Aiguptu, amac taôm matemanô alic naŋ, me.

35 Eŋ kêtôc biŋ samob tonaj gêdêŋ aôm, gebe ôjala gebe Apômtau eŋ Anôtô biŋjanôgeŋ, ma anôtô teŋ gêmoa gêwiŋ atomanô.

36 Eŋ kêkêŋ aôm gôŋô eŋ awa kêsa aŋga undambê gebe èndôŋ aôm ma kêkêŋ aôm gôlic ênê ja kapôeŋ aŋga nom to gôŋô ênê biŋ kêsa aŋga ja ɳalêlôm.

37 Eŋ têtac gêwiŋ aôm tamami to kêjalin êsêacnêŋ wakuc sa, ma gêwê aôm kôsa aŋga Aiguptu gômôeŋ. Eŋ tau gêmoa gêwiŋ aôm ma gêgôm gêŋ tonaj ɳa nê ɳaclai kapôeŋ.

38 Eŋ kêjanda lau-m kapôeŋ-kapôeŋ to ɳajaŋa sêlêlêc aôm su gêmuŋ aôm, gebe êwê aôm ôsa êsêacnêŋ gamêŋ ôna ma êkêŋ gamêŋ tau êtu nêm nomlênsêm, kêtôm tec gêc galoc nec.

39 Amboac tonaj ocsalô tonec ôjala ma taêm ênam biŋ tau ênêc nêm ɳalêlômgeŋ gebe Apômtau taugeŋ eŋ undambê to nom ɳaAnôtô. Anôtô teŋ gêmoa atom.

40 Kêtô tonajna aôm ôngôm ênê ɳagôliŋ to biŋsu, taŋ ocsalô tonec kajatu aôm naŋ, ɳanô êsa gebe aôm to nêm gôlôac, taŋ sêndaŋguc aôm naŋ, amo ɳajam to aŋgôŋ ɳasawa ɳêŋgeŋ aŋga gamêŋ, taŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêŋ èndêŋ aôm enden tôngen naŋ.”

4:41–5:33 ɳasêbu tonec tetô malac, naŋ sêsam têtu malac sê lamenja aŋga Jordan ɳamakeŋ oc kêpiŋa naŋ, ɳaê, go têdênaŋ Biŋsu Lemeŋlu ɳakôniŋja kêtiam (alic Eksodus 20).

6

Biŋsu towae

1 Go Mose kêsôm gebe “Biŋsu to ɳagôliŋ ma jatu tau, taŋ Apômtau, amacnêm Anôtô kêjatu aê, gebe jandôŋ èndêŋ amac gebe aŋgôm ɳanô êsa aŋga gamêŋ, taŋ alom ana gebe awê kaiŋ êtu amacnêm gamêŋ naŋ, tonec.

2 Gebe aôm ma latômi to dêbômi atêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma aŋgôm biŋsu to ɳagôliŋ samob, taŋ kajatu amac naŋ, ɳanô êsa èndêŋ nêm têm amo ɬamatem jaliŋa, gebe aŋgôŋ ɳasawa ɳêŋgeŋ aŋga nom.

3 Amboac tonaq amac lau Israel, anjô biñsu tau to aŋgôm ɣanô   sa ɣapep, gebe amoas ɣajamgej ma atu ta  sam anja gam  ej, tanq su to l  p keseleq naq,   t  m tanq amac tamemin  ej An  t   g  jac mata g  d  ej amac naq.

4 “O Israel,   k  y tanjammaq. Apômtau, a  acn  ej An  t  , ej Apômtau tagen.

5 Têmtac   w  j Apômtau, aômnêm An  t  , ton  m ɣal  l  m samuc ma n  m kat  m samuc ma n  m ɣaclai samuc.

6 Ma oto biq, tec galoc jajatu a  m nec,   s  p n  m ɣal  l  m.

7 Ond  y biq tau   nd  y n  m g  l  oac ma embe   l  w  q ta  m   jg  y n  m andu me   s  l  y   moa intêna me   nd  y noc   n  c b  c to   ndi saqna naq,   s  m biq tau ɣak  niqna amboac tonanjeq.

8   kic biq tau t  y   pi l  mam   tu ɣabelo to ombec biq tau   t  m ɣatal  .

9 Oto biq tau   pi n  m andu ɣasagijt  kwa sacg  d  nja to   pi n  m katam tau.

10 “  nd  y tan Apômtau, aômnêm An  t  ,   w   a  m na   las   gam  ej, tanq ej k  t  c l  ma g  d  ej tamami Abraham ag  c Isak ma Jakob gebe   k  y   nd  y a  m naq, ma   k  y malac kap  p  n to ɣajam, tanq a  m k  kw   atom naq,

11 ma   k  y andu toawa tokainq-tokainq, tanq a  m kotoc g  c andu tau atom naq, ma   k  y k  m wain to kat  kiqna, tanq a  m k  s   atom naq, ma   nd  y tan   oniq g  y tau e   c a  m t  y naq,

12 Ojop ta  m gebe   liq Ap  mtau sin atom, gebe ej tec g  w   a  m k  sa anja gam  ej Aiguptuqa, tanq k  t  m andu kapoacwal  nja naq, g  m  n  y.

13   t  c Ap  mtau, a  mn  m An  t  , to   nam sakin ej ma   t  c l  mam ɣa   n   ɣa.

14 Andanquc lau tom  k  -tom  k  , tanq s  gi amac auc naq, n  y an  t  i jaba atom,

15 gebe Ap  mtau, amacn  m An  t  , tanq g  moa amac ɣal  l  m naq, g  jam l  muq n   lau, gebe t  ntac   w  j ej tauqen. Embe andanquc an  t  i jaba, oc Ap  mtau, amacn  m An  t  , t  tac ɣandaq   sa   nd  y amac e ensej amac su anaqa anja nom.

16 “Ansa   Ap  mtau, amacn  m An  t  , amboac asa   ej anja Masa nec atom.

17 Anj  m Ap  mtau, amacn  m An  t  , n   biñsu to ɣag  liq ma jatu, tanq k  jatu amac naq, ɣanô   sa.

18 Ma   ng  m g  y g  d  ej to ɣajam   nac Ap  mtau mataan  gej   moa ɣajamgej ma   sa gam  ej ɣajam   na gebe   w   kaiq   tu a  mn  m gam  ej   t  m Ap  mtau k  t  c l  ma, gebe   k  y   nd  y tamami.

19 Ej   janda n  m ɣacio   muq a  m   t  m ej tau g  jac mata.

20 “Embe lat  m   tu k  nac a  m   tu ɣamu gebe ‘Biñsu to ɣag  liq ma jatu, tanq Ap  mtau, a  acn  ej An  t  , k  jatu amac naq, ɣam amboac ondoc,’

21 go   s  m   nd  y lat  m gebe ‘A  ac atu Paraon  e sakinwaga, ma Ap  mtau g  w   a  ac ɣa l  ma ɣajaqa asa anja Aiguptu am  ej.

22 Ma Ap  mtau k  t  c g  ntal   to g  js  ga kap  p  n, tanq k  tak   lau Aiguptu ma Parao to n   g  l  oac samob g  d  ej a  ac matejan   alic.

23 Mago ej g  w   a  ac asa anja   n   am  ej, gebe   k  y a  ac naa   las   gam  ej, tanq k  t  c l  ma g  d  ej tamejni, gebe   k  y   nd  y a  ac naq.

24 Ma Ap  mtau k  jatu a  ac gebe dan  g  m   n   biñsu samob tonec ɣai ɣanô   sa to tat  c Ap  mtau, a  acn  ej An  t  , gebe tamoa ɣajam ɣapanq ma ej ejop a  ac tamoa mateq jali   t  m tec galoc tamoa nec.

25 Ma a  ac embe dan  g  m biñsu samob tonaq ɣanô   sa e ɣapepgej tak   Ap  mtau, a  acn  ej An  t  , lan  n  mja   t  m tec k  jatu a  ac nec, go tatu lau g  d  ej.’

Anôtônenê lau dabunj

1 “Èndêj tanj Apômtau, aômnêm Anôtô, êwê aôm ô lasê gamêj, tanj galoc kopej gômoa nañ, gebe ôwê kaij êtu aômnêm gamêj nañ, ej oc êjanda lau tomôkê-tomôkê êmuñ aôm. Ej êjanda lau-m 7, tanj nêj namba to ñaclai kêtêlêc aômnêm su nañ, lau Het to Gargas ma Amor to Kanaan ma Peres to Hib ma Jebus.

2 Ma êndêj tanj Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêj êsêac sêsêp aôm lêmam ma aôm ôku êsêac tulu nañ, onsej êsêac su samucgej sênaña. Ômoatinj poac ôwiñ êsêac to taêm walô êsêac atomanô.

3 Omansañ biñ awê to ñac sênam tauñja ôwiñ êsêac atom. Ôkêj latômio sênam êsêac latuñj atom to ôkôc êsêac latuñjo sênam aôm latômi atom.

4 Gebe êsêac oc sênam latômi ôkwi e sêndañguc aê êtiam atom ma sênam sakiñ anôtôi jaba. Embe amboac tonaj, go Apômtau têtac ñandañ êsa êndêj amac e ensej amac su anaña sebej.

5 Añgôm êsêac amboac tonec gebe ansej nêj altar su to atuc nêj alêpoc popoc ma asap nêj gwam tulu to akêj nêj anôtôi jaba nêj ñakatu êsa ja êniñ su.

6 “Gebe amac atu Apômtau, amacnêm Anôtô, nê lau dabunj. Apômtau, amacnêm Anôtô, kêjalij amac sa aنجa lau tomôkê-tomôkê nomña samob, gebe atu ej taugej né lau.

7 Apômtau têtac gêwiñ amac to kêjalij amac sa kêtû nêm namba kapôenj kêtêlêc lau-m ñagêdô nêj suña nec atom. Masi, amacnêm namba sauñjanô kêtêlêc lau tomôkê-tomôkê samob nêj su.

8 Apômtau gêwê amac ña lêma ñajaña asa amêj ma kêgaboac amac su aنجa andu kapoacwalôja to aنجa kin Aiguptuna Parao lêma, gebe ej têtac gêwiñ amac ma gêgôm biñ, tanj kêtôc lêma gêdêj amac tamemi nañ, ñanô kësa.

9 Amboac tonaj ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, ej Anôtô ñanô. Ej Anôtô ñajêj, tanj kêsap né poac tôj ma têtac gêwiñ êsêac, tanj têntac gêwiñ ej ma sêmansañ ênê biñsu nañ, oc êmoasiñ êsêac gôlôac to gôlôac ñejgej êna.

10 Mago Anôtô êkêj ñagêjô êndêj êsêac, tanj têntac gedec ej nañ, êpi êsêac tauñ ôliñ ma ensej êsêac su. Ej ê lau, tanj têntac gedec ej nañ, nêj biñ tôj atom. Masigoc, êkêj ñagêjô êpi êsêac tauñ ôliñ solopgej.

11 Amboac tonaj ñogôm biñsu to ñagôliñ ma jatu, tanj galoc kajatu aôm nañ, ñanô êsamañ.

Anôtô ênam mec lau tanjej wamuña

12 “Añjô to añgôm ñagôliñ tonaj ñanô êsa, ma Apômtau, amacnêm Anôtô, êsap poac tau tôj to têtac êwiñ amac êtôm kêtôc lêma gêdêj tamemi.

13 Ej oc têtac êwiñ aôm ma ênam mec aôm to êngôm aôm ôtu taêsam. Ej ênam mec aôm ôlim ñajanô to nêm nom ñanô amboac polom to wain ma katêkwi. Ej ênam mec nêm bulimakao têtu taêsam to domba ñalatu amboac tonaj. Ej êngôm gêj tau aنجa gamêj, tanj kêtôc lêma gêdêj tamami, gebe êkêj êndêj aôm nañ.

14 Ej ênam mec aôm êlêlêc lau-m ñagêdô samob su. Nêm ñacwaga samob sêka gôlôac lasê to nêm lauñ kapoac teñ sêmoa atom. Ma nêm bulimakao samob sêsu ñalatu amboac tonanjej.

15 Apômtau gebe êmbalaŋ gêmac tokaiŋ-tokaiŋ auc êndêŋ aôm ma lau Aiguptu nêŋ gêmac, taŋ ajala kêtû tôŋ naŋ, ɳateŋ êtap aôm sa atom. Ma Apômtau ênac lau samob, taŋ têntac gedec aôm naŋ, ɳa gêmac tau tonan.

16 Aôm onseŋ lau-m samob, taŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêŋ êsêp aôm lêmam naŋ, su. Taêm walô êsêac atom to ônam sakiŋ nêŋ anôtôi atom amboac tonanqeŋ, gebe oc êtu lakô ênac aômna.

17 “Aôm moae ôsôm êndêŋ taôm gebe ‘Lau-m tonec nêŋ namba kêlêlêc aêŋoc su, oc jajanda êsêac amboac ondocgeŋ.’

18 Ôtêc êsêac atom. Taêm ênam gêŋ, taŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêgôm gêdêŋ Parao to gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ naŋ.

19 Taêm ênam gêŋwapac to gêŋsêga ma gêŋtalô, taŋ matamanô gôlic naŋ, ma taêm ênam Apômtau, aômnêm Anôtô, lêma ɳajaŋa, taŋ kêmêtôc ma gêwê aôm kôsa gômôŋ naŋ. Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êngôm lau-m samob, taŋ aôm kôtêc êsêac naŋ, êtôm tonan.

20 Ma enj êngôm gêŋ teŋ êlêlêc su êwiŋ, enj êsakiŋ banic kapôenŋ-kapôenŋ êndêŋ êsêac e enseŋ lau ɳapopoc, taŋ gacgeŋ sêmoa to sêsiŋ tauŋ êndêŋ aôm naŋ, su amboac tonanqeŋ.

21 Ôtêc êsêac atom, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, gêmoa aôm ɳalêlôm. Enj Anôtô kapôenŋ ma kaiŋ teŋ.

22 Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êtiŋ lau-m tonan su malô-malô ȫmuŋ aôm. Aôm oc ôtôm gebe onseŋ êsêac su sep tagen atom. Embe ȫngôm, oc bôc saleŋja têtu taêsam ma sêkêŋ wapac aôm.

23 Mago Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êkêŋ êsêac sêsep aôm lêmam ma êlênsôŋ êsêac e nêŋ meloco êsa ma sênaŋa.

24 Enj oc êkêŋ êsêacnêŋ kinj sêsep aôm lêmam ma aôm onseŋ êsêacnêŋ ɳaê su anŋa nom. ɳac teŋ êtôm gebe êkô aôm auc atom e onseŋ êsêac samob su.

25 Ôkêŋ êsêacnêŋ anôtôi gwam ja êniŋ su. Matam katu silber to gold, taŋ kêtû ɳakatu tau ɳagêlôŋ naŋ, ma ôkôc su atom, gebe oc êtu lakô ênac aômna, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, gêlic gêŋ tonan amboac gêŋ alôb-alôb.

26 Ôkêŋ gêŋ alôb-alôb êsô nêm andu êna atom. Apômtau kêpuc boa gêŋ tau ma enj oc êpuc boa aôm amboac tonanqeŋ. Ôlic gêŋ tau amboac gêŋ ɳatêmui to alôb-alôb, gebe Apômtau kêpuc boa gêŋ tau su.

8

Lau Israel têtap nêŋ gamêŋ ɳajam sa

1 “Ajop ɳapep gebe anjôm biŋsu samob, taŋ galoc kajatu amac naŋ, ɳanô êsa, gebe amoia matem jali to atu taêsam ma asa gamêŋ, taŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêtôc lêma gebe êkêŋ êndêŋ tamemi naŋ, e awê kaiŋ gamêŋ tau êtu amacnêm gamêŋ.

2 Ma taêm ênam intêna samob, taŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêwê aôm gêdêŋ taŋ gômoa gamêŋ sawa kêtôm jala 40 naŋ, gebe êkônij aôm to ênsaê aôm e êjala biŋ, taŋ gêc nêm ɳalêlôm naŋ, ma êjala aôm oc ȫngôm ênê biŋsu ɳanô êsa me masi.

3 Enj kêkônij aôm to kékêŋ mo gêjô aôm, go kékêŋ mana, taŋ aôm gôjam kauc naŋ, gêdêŋ aôm goen. Aôm tamami sêjam kauc mana amboac tonanqeŋ. Enj gêgôm gêŋ tonan, gebe ôjala gebe mo tagen gêōc ɳamalac tôŋ atom. Biŋ samob, taŋ kêsa anŋa Apômtau awa nangen, tec gêōc ɳamalac tôŋ.

4 Gêdêj jala 40 tonaj aômnêm ɳakwê, taŋ kôsô naŋ, kêtû manê atom ma amkaiŋ kêtinj atom amboac tonanqeŋ.

5 Amboac tonaj ôjala ênêc nêm ɳalêlômgeŋ, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, kêmêfôc aôm kêtôm ɳac teŋ kêmêfôc latu.

6 Tec ôhgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, nê biŋsu ɳanô êsa ma ôsa ênê lêŋ to ôtêc enqeŋ.

7 Biŋjanô, Apômtau, aômnêm Anôtô, gêwê aôm, gebe naô lasê gamêŋ ɳajam teŋ. Bu to bumata képoac gamêŋ tau, ma bu kêpulu anja gaboaŋ to lôc.

8 Gêŋ tokainj-tokainj gêjam ɳanô ɳajam anja nom tau. Polom to jaŋgom ma wain to jambô ma aij to katékwi ma lêp.

9 Anja gamêŋ tonaj aôm ôniŋ polom e ôc aôm tôŋ ma ôpô lêna gêŋ teŋ atom. Gamêŋ tau ɳapoc gêdêj ki jejec ma aôm oc ôkwê ki kokoc anja gamêŋ tau ɳalôc.

10 Aôm ôniŋ gêŋ e ôc aôm tôŋ ma ôlambij Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe kékêŋ gamêŋ ɳajam gêdêj aôm.

Lau Israel sejop tauŋ gebe sêliŋ nêŋ Anôtô siŋ atom

11 “Ojop taôm gebe ôliŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, siŋ atom. Amboac tonaj ôhgôm ênê biŋsu to ɳagôliŋ ma jatu, taŋ galoc kajatu aôm naŋ, ɳanô êsa.

12 Aôm embe ôniŋ gêŋ e ôc aôm tôŋ to ôhgôŋ andu ɳajam, taŋ kôkŵê naŋ,

13 ma embe nêm bulimakao to domba ɳatoŋ têtu taêsam ma nêm silber to gold êtu kapôeŋ to nêm gêŋ samob êtu taêsam,

14 go nêm ɳalêlôm etoc tau sa e ôliŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, siŋ atom, gebe enj tec gêwê aôm kôsa anja Aiguptu, taŋ kêtû andu kapoacwalôŋ ɳan, gômôeŋ.

15 Enj gêwê aôm golom-golom gamêŋ sawa kapôeŋ to kaiŋ teŋ. Moac ɳaclai to alidêbu sêmoa gamêŋ tau ma bu masi e nom gêōc kêkôc-kêkôc. Mago enj kékêŋ bu kêsa poctêmu aôm gôñôm.

16 Enj gêlôm aôm anja gamêŋ sawa ɳa mana, taŋ tamami sêjam kauc naŋ, gebe êkoniŋ to ênsaê aôm, ma êmoasiŋ aôm êtu ɳamu.

17 Ôlic taôm gebe ôsôm biŋ tonec ênêc nêm ɳalêlôm gebe Aêŋoc ɳaclai to lemoc ɳajaŋa kékêŋ aê katu ɳac tolêlôm, nec atom.

18 Taêm ênam Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe enj tec kékêŋ ɳaclai gêdêj aôm, tec kôtu ɳac tolêlôm. Enj gêgôm gêŋ tau gebe êngôm poac, taŋ kêmoatiŋ gêdêj tamami naŋ, ɳanô êsa amboac asaê galoc.

19 Galoc aê jakêŋ puc aôm, gebe aôm embe ôliŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, siŋ to ôndaŋguc anôttoi jaba ma ônam sakiŋ êsêac to oteŋ mec êndêŋ êsêac, go ônaŋa biŋjanôgeŋ.

20 Aôm embe taŋjam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, awa atom, oc ônaŋa ôtôm lau tomôkê-tomôkê, taŋ Apômtau kêsêlêŋ gêmuŋ aôm ma gesenj êsêac su naŋ.

9

Apômtau oc enseŋ bu-m Kanaanja su

1 “O Israel, ôñô acgom, galoc aôm gobe olom bu Jordan gebe naôsa gamêŋ tau ma ôjanda lau tomôkê-tomôkê kapôeŋ to ɳajaŋa sêlêlêc aôm su ma ôku malac kapôeŋ totunjbôm balinj, taŋ ɳatêpôeŋ jadiŋgen undambê naŋ, tulu.

2 Oc ôjanda lau Anakim. Aôm kôjala êsêac gebe lau-m kapôeŋ to lau waso-waso. Aôm gôñô lau sêşôm biŋ kêpi êsêac gebe ‘Asa oc êtôm gebe êkô ɳajaŋa êtu Anak latuinjá.’

³ Amboac tonaj galoc ôjala, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, elom êmuñ aôm. En kêtôm ja, tan kêdañgac gêj nañ. En êsêlêj êmuñ aôm ma enseñ êsêac su to êku êsêac tulu, tec aôm ôjanda êsêac to onseñ êsêac su seben êtôm Apômtau, aômnêm Anôtô, gêjac mata gêdêj aôm.

⁴ “Endêj tanj Apômtau, aômnêm Anôtô, êsêlêj êmuñ aôm ma êjanda êsêac su nañ, ôsôm biñ tonec ênêc nêm ɣalêlôm gebe Apômtau kékêj gamêj tonec kêtû aêacnêj gamêj gêjô aêacnêj ɣajam nec atom. Apômtau êsêlêj êmuñ aôm to ejanda lau-m tonaj su êtu êsêacnêj secña.

⁵ Aôm ôsa gamêj tonec e êtu aômnêm gamêj êtu nêm biñ gêdênya me êtu nêm ɣalêlôm ɣakéñkênya atom, masianô. Apômtau, aômnêm Anôtô, êsêlêj êmuñ aôm ma êjanda lau-m tonaj êtu êsêacnêj secña. Ma ten, ej gebe êngôm biñ, tanj kêtôc lêma gêdê tamami Abraham agêc Isak ma Jakob nañ, ɣano ñesa.

Lau Israel sêli awen sa anja lôc Horeb

⁶ “Amboac tonaj ôjala gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêj gamêj ɣajam tonec êtu aômnêm gamêj êtu nêm biñ gêdênya atom, gebe aôm ɣac gêsômtêkwâ ɣatoñ.

⁷ Taêm ênam ma ôlin siñ atom, gebe gôgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, têtac ɣandañ kêsa anja gamêj sawanya. Gêdêj tanj awi Aiguptu siñ e mëhaô lasê gamêj tonec nañ, ali awem sa gêdêj Apômtau ɣapañ.

⁸ Amac agôm Apômtau têtac ɣandañ kêsa anja lôc Horeb e têtac ɣandañ ɣanô ma gebe enseñ amac su.

⁹ Aê kapi lôc gaja gebe jakôc poc tapa. Poc tapa tau poac, tanj Apômtau kêmoatiñ gêdêj amac nañ, ɣapoc tapa. Aê gamoa lôc geleñja 40 to gêbêcauc 40 ma gaeñ to ganôm gêj teñ atom.

¹⁰ Ma Apômtau kékêj poc tapa luagêc tonaj gêdêj aê. Anôtô tau lêma keto biñ kêsêp. En keto biñ samob, tan kêsôm gêdêj amac kêsa anja ja ɣalêlôm gêmêj gêdêj bêc, tanj akac sa amoia lôc nañ.

¹¹ Geleñja 40 to gêbêcauc 40 gêbacnê, go Apômtau kékêj poc tapa luagêc, tan kêtû poac tau ɣapoc tapa nañ, gêdêj aê.

¹² Go Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe ‘Ajôc, ôndi, ôsêp seben ôna, gebe nêm lau, tan gôwê êsêac anja Aiguptu sêmêj nañ, sêgôm sec. Êsêac sêwi intêna, tan aê kajatu êsêac gebe sêsa nañ, siñ seben. Êsêac sêpac ki gêwê ma sêmasañ nêj ɣakatu teñ.’

¹³ “Ma Apômtau kêsôm biñ teñ gêwiñ gêdêj aê gebe ‘Aê galic lau tònê ma kajala êsêac gebe lau gêsuñtêkwâ ɣatoñ sec.

¹⁴ Ôwi aê siñ gebe jansenj êsêac tonenj ɣaégen su anja umbon ɣalabu. Go jakêj aôm ôtu lau-m kapôêj to ɣajanja ôlêlêc êsêac su.’

¹⁵ Amboac tonaj aê kasêp anja lôc gamêj, ma ja kêsa lôc tau. Ma aê kakôc poac ɣapoc tapa luagêc ɣa lemoc lulugen.

¹⁶ Go galic gêj tau. Amac agôm sec gêdêj Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac apac ki gêwê ma amasañ nêm bulimakao ɣalatu ɣakatu to awi intêna, tan Apômtau kêjatu amac gebe asaña nañ, siñ seben.

¹⁷ Tec aê kakôc poc tapa luagêc tau ɣa lemoc lulugen ma kabalin gêj tau siñ e gêjac popoc gêc amac lanjômnêmja.

¹⁸ Go aê gau tau gaêc Apômtau lanjônêmja geleñ 40 to gêbêcauc 40 kêtôm gagôm gêdêj ɣasawa teñ su. Aê gaenj to ganôm gêj teñ atom kêtû amacnêm sec samob, tan agôm nañnya. Amac asa lêj, tanj gêjac Apômtau mataanô ɣajam atomanô nañ, e agôm ej têtac ɣandañ kêsa.

¹⁹ Gebe aê katêc Apômtaunê têtac ñandaq to têtac kêboli auc gêdêj amacjña, tanj kêkac en gebe ensej amac su nanj. Mago Apômtau kêkêj tanja aê gêdêj ñasawa tonaq kêtiam.

20 Ma Apômtau têtac ḥandaq gêdêq Aron gêwiñ ma gebe enseñ eñ su amboac tonanqen. Tec gêdêq ḥasawa tonanq kateñ eñ kêtua Aronña gêwiñ.

21 Go aê kakôc bulimakao ɣalatu, amac lemem ɣakôm sec tonaq ma kakêj ja gen, go katuc popoc ma kalésim e kêtôm kekop, ma kapalip ɣakekop tau kêsêp bu, tan keselein anga lôc kêsêp gêmêj naq.

22 "Anga Tabera to Masa ma Kibrot-Hatawa amac agôm Apômtau têtac nandan kësa amboac tonangen.

²³ Ma gêdêñ tan Apômtau késakij amac anga Kades-Barnea nañ, kêsôm gebe 'Api ana ma akôc gamêñ, tan kakêñ gêdêñ amac, gebe êtu amacnêm gamêñ nañ,' amac ali awem sa gêdêñ Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñsu ma akêñ gêwiñ en to tanjem wamu eñ awa atom.

²⁴ Aê kajala amac ali awem sa gêdê Apômtau Wanêcgen e mëngêdê galoc.

25 Amboac tonaj aê gau tauc gaêc Apômtau lajônêmja kêtôm geleñja 40 to
gêbêcau 40, gebe Apômtau kêsôm, gebe oc enseñ amac su.

²⁶ Ma aê kateŋ mec gêdêŋ Apômtau gebe 'O Apômtau Anôtô, onseŋ nêm lau to nêm gêglênsêm su atom. Aôm gôjam êsêac kêsí ɬa nêm ɬaclai kapôeŋ to gôwê êsêac ɬa lêmam ɬajaŋa sêsa anga Aiguptu sêmêŋ.

²⁷ Taêm ênam nêm sakiñwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Matam ê lau tonaq nêñ gêsuntêkwa ñatoq to nêñ geo ma nêñ sec atom,

²⁸ gebe lau aŋga gamēŋ, taŋ aõm gôwê aéac asa amêŋ naŋ, oc sêšôm gebe “Êséacnêŋ Anôtô kêtôm, gebe êwê êsêac nasêň lasê gamêŋ, taŋ gêjac mata gêdêŋ êsêac naŋ, atom. Eŋ têtac gedec êsêac, tec gêwê êsêac sêsa gamêŋ sawa sêja, gebe ênac êsêac êndu aŋga tõnê.”

²⁹ Mago êsêac têtu nêm lau to nêm gêj'lênsêm sugac. Aôm kômêtôc lêmam ma gôwê êsêac ña nêm ñaclai kapôêñ sêsa sêmêñ.'

10

Apômtau kêmasaŋ poc tapa kêtú luagêcña

¹ “Gêdêñ ɻasawa tonaj Apôntau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôpa poc tapa luagêc êtôm ɻamataŋa, go ôpi lôc ôndêñ aê ômôñêj ma ômansanj katapa teñ ɻa ka.

² Ma aê gabe jato binj, taŋ kato kêsêp poc tapa ñamataŋa, tê gôjac popoc nê, êsêp poc tapa tau su, go ôkêñ êsêp katapa tau.'

³ Tec aê kamasan̄ katapa n̄a kalelon̄ ma kapa poc tapa luagêc kêtôm̄ n̄amatana, go kakôc poc tapa luagêc tau n̄a lemoc ma kapi lôc gaja.

⁴ Ma ej keto biŋ kēsēp poc tapa tonaj kētōm keto kēsēp poc tapa njamataŋa. Apōmtau keto biŋsu 10, taŋ kēsōm gēdēŋ amac kēsa anga ja njalēlōm gēmēŋ gēdēŋ taŋ akac sa amo a lōc naŋ. Keto su, go kēkēn gēdēŋ aē.

⁵ Go kakac tauc ôkwi ma kasép anga lôc gamêj e kakêj poc tapa luagêc kêsép katapa, tanj kamasañ nanj. Poc tapa gêc katapa gêc, kêtôm Apômtau kêjatu aê.”

⁶ (Lau Israel dêdi aṅga Berot-Bene-Jakan sêṣêlêṇ sêja jasêsa Mosera. Aṅga tônê Aron gêmac êndu.

⁷ Anja tōnē êsēac dêdi jasēsa Gudgoda. Anja Gudgoda êsēac dêdi jasēsa Jotbata, anja gamēñ tonaj bu ḡagēdō kēpoac.

8 Gêdêj̄ ɻasawa tonaj̄ Apômtau kêjaliŋ Lewinê gôlôacmôkê sa, gebe sêmbalanj Apômtaunê katapa poacj̄a ma sêkô Apômtau laŋônêmja to sênam sakiŋ ej̄ ma sênam mec lau ɣa ênê ɣâ. Kôm tonaj̄ ȑsâac sêjam e mêngêdêj galoc.

9 Kêtu tonaj̄ ɣa Lewi gêwê kaiŋ nom to gêjlênsêm gêwiŋ nê lasitêwai atom. Apômtau tau kêtu nê gêjlênsêm kêtôm Apômtau, aômnêm Anôtô, tau kêsôm gêdêj ej̄.)

10 “Aê gamoa lôc gelenj̄ 40 to gêbêcauc 40 kêtôm ɣamataj̄a ma Apômtau kêkêj̄ taŋa aê gêdêj̄ ɻasawa tonaj̄ kêtiam. Apômtau gebe ensej aôm su atom.

11 Ma Apômtau kêsôm gêdêj̄ aê gebe ‘Ôndi, ôsêlêŋ ômuŋ lau tonec gebe sêsa gamêj̄, taŋ katôc lemoc gêdêj̄ ȑsâac tamenj̄, gebe jakêj êndêj ȑsâac naŋ, ma gamêj̄ tau êtu ȑsêacnêj gamêj̄.’

Gêj̄, taŋ Anôtô taé kêka gebe Israel sêŋgôm naŋ

12 “O Israel, galoc Apômtau, aômnêm Anôtô, taê kêka gêj̄ ondoc anga aômnêm. Ej̄ taê kêka tageŋ tonec gebe ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ôsa ênê lêŋ samob, têmtac êwiŋ ej̄ ma ônam sakiŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ɣalêlôm samuc ma nêm katôm samuc

13 ma ômansaŋ Apômtaunê biŋsu to ɣagôlinj̄, taŋ galoc kajatu aôm naŋ, êtu tôŋ gebe ômoa ɣajamgeŋ.

14 Ôlic acgom, Apômtau, aômnêm Anôtô, kêtu undambê to undambê ɣaundambê ma nom to gêj̄ nomnaŋ samob ɣatau.

15 Mago Apômtau kêkêj̄ nê ɣalêlôm gêdêj̄ tamamigen to têtac gêwiŋ ȑsêacgeŋ. Ma ej̄ kêjaliŋ ȑsêacnêj wakuc, amac taômgeŋ, sa anga lau tomôkê-tomôkê samob nêj e mêngêdêj galoc.

16 Amboac tonaj̄ anam taôm ôkwi e nêm ɣalêlôm êtu selec ma awi gêsômtêkwa ɣatoŋ siŋmaj.

17 Gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, ej̄ anôtôinêŋ Anôtô to apômtauinêŋ Apômtau. Ej̄ Anôtô kapôeŋ ma ɣajaŋa kaiŋ teŋ. Ej̄ kêpuc opeŋ lau atom to gedec lau sêjac papac ej̄ ɣa nêŋ awa.

18 Ej̄ kêmétôc mosêbu to awêtuc nêj biŋ solopgeŋ. Ej̄ têtac gêwiŋ ɣac jaba ma kêkêj mo to ɣakwê gêdêj ej̄.

19 Amboac tonaj̄ têmtac êwiŋ lau jaba amboac tonanjeŋ, gebe amac amoamboac lau jaba gêdêj taŋ aŋgôŋ gamêj̄ Aiguptuŋa naŋ.

20 Ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ônam sakiŋ ej̄ to ôsap ej̄ tôŋ ma otoc lêmam ôsam ej̄ taugeŋ nê ɣa.

21 Ej̄ kêtu aômnêm lambiŋ ɣam. Ej̄ kêtu aômnêm Anôtô, taŋ gêgôm gêŋsêga kaiŋ teŋ naŋ, matamanô gôlic.

22 Aôm tamami sêsep Aiguptu sêja, ȑsêac lau 70geŋ. Ma galoc Apômtau, aômnêm Anôtô, kêkêj aôm kôtu taësam amboac utitalata undambêŋa.”

11: 1-32 Mose gêlêj biŋ lau Israel gebe sêliŋ Anôtônê gêŋsêga ɣamoasiŋ siŋ atom. Ma ej̄ gêwa sa gêdêj ȑsâac gebe ȑsâac embe tageŋ wamu Anôtô oc têtap ênê moasiŋ toê-toê sa.

12

Sênam sakiŋ Anôtô anga ɣamala tageŋgeŋ

1 Go Mose kêsôm gebe “Biŋsu to ɣagôlinj̄ gebe aŋgôm ɣanô ȇsa anga gamêj̄, taŋ Apômtau, amac tamemi nêj Anôtô, kêkêj gêdêj amac awê kaiŋ naŋ, tau tonec. Ajop biŋ tau êndêj bêc samob, taŋ amac amoamatem jali anga nom naŋ.

2 Ansej tenteñlatui, taŋ amac oc aku tulu naŋ, nêŋ gamêŋ sêjam sakinj nêŋ anôtôi jabau aŋga lôc ɣatêpôê to ɣabau ma ajuñtêna su samucgeŋ biŋjanô.

3 Akac nêŋ altar su ma atuc nêŋ alê popoc to akêŋ ja êniŋ nêŋ ɣakatu Aseraŋa ma amakiŋ nêŋ anôtôi nêŋ ɣakatu to ansej êsêacnêŋ ɣa  su aŋga gamêŋ tonan.

4 Amac aŋgôm êndêŋ Apômtau, nêm Anôtô kêtôm êsêac sêgôm naŋ, atom.

5 Mago amac oc andêŋ gamêŋ, taŋ Apômtau,  jaliŋ sa êtu amacnêm gôlôacmôkê samob nêŋ naŋ, gebe êtu ênê ɣamala.

6 Andêŋ gamêŋ tonan geŋ ajoŋ nêm daja to da ɣagêdô ma nêm gêŋ lemenjulu-lemenjlu ɣatageŋ-tageŋ ɣada to nêm da samob, taŋ abe akêŋ naŋ, ma da danje to da tôpja ma da bôc ɣamêc samobja ana.

7 Ma aŋga tonan amac anij gêŋ amoas Apômtau, nêm Anôtô laŋônêmja to atu samuc to nêm gôlôacja êtu gêŋ samobja, taŋ agôm ma Apômtau gêjam meç amac naŋ.

8 Aŋgôm gêŋ tau êtôm aêac dagôm gêdêŋ ocsalô tonec nec atom, gebe amac samob agôm nêm gêŋ kêtôm taôm taêm gêjam to alic ɣajam naŋ.

9 Gebe amac jaalêwaj taôm to atap nêm nomlênsêm, taŋ Apômtau, nêm Anôtô gebe êkêŋ êndêŋ amac naŋ, sa su atom tagen.

10 Mago embe alom bu Jordan ma aŋgôŋ gamêŋ, taŋ Apômtau, nêm Anôtô êkêŋ êndêŋ amac awê kaiŋ naŋ, ma ensej amacnêm ɣacio samob, taŋ sêngi amac auc naŋ, su gebe alêwaj taôm e amoas towamagen.

11 Go akôc nêm gêŋ samob, taŋ kajatu amac naŋ, amêŋ gamêŋ tau, taŋ Apômtau, nêm Anôtô,  jaliŋ sa gebe êtu ênê ɣa  ɣamala naŋ. Akôc nêm daja to da ɣagêdô ma nêm gêŋ lemenjulu-lemenjlu ɣatageŋ-tageŋ ɣada to nêm da, taŋ ɣalêlôm êkac amac gebe akêŋ naŋ, to da, taŋ akêŋ êtu danje to tôp anac mata êndêŋ Apômtau naŋ.

12 Ma amac to nêm latômio to ɣac ma nêm sakijwagao to ɣac ma lau Lewi, taŋ sêngôŋ nêm malac, mago sêwê kaiŋ nomlênsêm sêwiŋ amac atom naŋ atu samuc Apômtau, amacnêm Anôtô.

13 Ojop taôm gebe ôkêŋ nêm daja aŋga gamêŋ, taŋ ôlic naŋ palinj-palinjgeŋ atom.

14 Ôkêŋ nêm daja aŋga gamêŋ tagen, taŋ Apômtau oc  jaliŋ sa aŋga nêm gôlôacmôkê nêŋ teŋ. Aŋga tonan amac akêŋ nêm daja ma aŋgôm gêŋ samob, taŋ kajatu amac naŋ, ɣanô  sa.

15 "Mago aôm ôtôm gebe ômbuc to ôniŋ ɣamêšôm aŋga nêm malac samob êndêŋ-êndêŋgeŋ êtôm nêm ɣalêlôm êkac aômja ma êtôm moasinj, taŋ Apômtau, nêm Anôtô kêkêŋ gêdêŋ aôm. Lau selec to selec atom naŋ lulugeŋ têtôm gebe sêniŋ tonan amboac noniŋ saleŋja to mojawa.

16 Tagen dec tec ôniŋ atom, ôkêc siŋ êsêp nom amboac kôkêc bu siŋ.

17 Aôm ôniŋ polom ma ônôm wain to katêkwí lemenjulu-lemenjlu ɣatageŋ-tageŋ aŋga nêm malac atom. Ma ôniŋ bulimakao to domba ɣamêc ma da danje to da, taŋ nêm ɣalêlôm êkac aômja gebe ôkêŋ naŋ, ma gêŋ ɣagêdô, taŋ gobe ôkêŋ êtu da naŋ, aŋga nêm malac atom amboac tonan geŋ.

18 Mago aôm to nêm latômio to ɣac ma nêm sakijwagao to ɣac ma ɣac Lewi, taŋ êngôŋ nêm malac êwiŋ aôm naŋ, anij amoas Apômtau, nêm Anôtô laŋônêm aŋga gamêŋ, taŋ Apômtau, nêm Anôtô  jaliŋ sa ma amac atu samuc amoas Apômtau, nêm Anôtô laŋônêmja êtu lemec ɣakôm ɣanôja.

19 Ajop taôm gebe alinj nêm ɣac Lewi siŋ êndêŋ ɣasawa samucgeŋ, taŋ amoas nêm gamêŋ naŋ atom.

20 “Apômtau, nêm Anôtô embe êkêj gamêj esewec êtu kapôêj êtôm eñ gêjac mata gêdêj aôm ma bôc êjô aôm e ôsôm gebe ‘Aê gabe janij bôc,’ nañ ôniñ êtôm ñalêlôm êkac aômja.

21 Mago gamêj, tañ Apômtau, nêm Anôtô ejaliñ sa gebe ênê ñaê ênêc aنجa tonaj nañ, ênêc jaêcgej êlêlêc aôm, go aôm taôm ôtôm gebe ômbuc nêm bôc tenj, tañ Apômtau êkêj êndêj aôm êtôm aê kajatu aôm nañ. Ma aôm ôtôm gebe ôniñ aنجa taômnêm malac êtôm nêm ñalêlôm êkac aômja.

22 Ôniñ amboac sêniñ noniñ saleñja to mojawa. Lau selec me selec atom lulugenj têtôm gebe sêniñ.

23 Mago ojop gebe ôniñ dec êwiñ atom gebe tamoä mateñ jali ñam kêsêp dec ñalêlôm, tec ôniñ mateñ jali ñam êwiñ ñamêşom atom.

24 Ôniñ atom, ôkêc siñ amboac tasêwa bu siñ êsêp nom.

25 Ôniñ atom. Embe ônjôm gêj, tañ ênac Apômtau mataanô ñajam, go aôm to nêm wakuc amoä ñajam.

26 Mago gêj, tañ aôm gôjac mata ma gôjam dabuñ gêdêj Apômtau nañ, aôm ôkôc ôna gamêj, tañ Apômtau ejaliñ sa nañ.

27 Ma ôkêj nêm daja ñamêşom to dec ênsac Apômtau, nêm Anôtô nê altar ñaô. Dec tau oc sêkêc êpi Apômtau, nêm Anôtô nê altar, mago ñamêşom tau aôm ôtôm gebe ôniñ.

28 Mago ojop taôm to ôkêj tañam biñ samob, tañ kajatu aôm nañ ñapec. Embe ônjôm gêj samob, tañ Apômtau, nêm Anôtô elic to ênac eñ mataanô ñajam nañ, go aôm to nêm wakuc amoä ñajam ñapañgej.”

Jao kêtú lau samuc nêj sakinj anôtôi jabaña

29 “Êndêj tañ Apômtau, nêm Anôtô, enseñ tentenjlatui êmuñ aôm aنجa gamêj, tañ aôm ôsêlêj ôsa gebe ôku êsêac tulu nañ, ma êndêj tañ aôm ôku êsêac tulu ma ônjôñ nêj gamêj nañ,

30 go ojop taôm gebe lakô, tañ gêjac êsêac nañ, ênac aôm atom. Apômtau êku êsêac tulu êmuñ aôm, tec ôtêku êsêac ma ôkip êsêacnêj anôtôi jaba ñam sa atom. Mago asôm biñ tonec gebe ‘Lau tonaj sêjam sakinj nêj anôtôi amboac ondoc. Aê gabe janjôm êtôm êsêac sêgôm nê atom.’

31 Ônjôm tonaj êndêj Apômtau, nêm Anôtô atom. Êsêac sêgôm gebe gêj samob, tañ Apômtau, nêm Anôtô têtac gedec ma gêlic amboac gêj alôb-alôb nañ, gêdêj nêj anôtôi jabaña. Êsêac sêkêj nêj latunjo to ñac ja geñ kêtú tetoc nêj anôtôi jaba saña su.

32 Gêj samob, tañ aê kajatu aôm gebe ônjôm nañ, ônjôm ñanô êsa ñapepgej. Ônac têku biñ teñ ma onseñ biñ teñ su atomanô.

13

1 “Embe propete teñ êndi sa aنجa amac ñalêlôm me ñac teñ, tañ gêc më nañ, êtôc gêñsêga me gêñtalô teñ êndêj aôm

2 ma gêñsêga to gêñtalô, tañ eñ kêtôc gêdêj aôm nañ ñanô êsa ma eñ embe ôsôm gebe ‘Tandañguc anôtôi jaba ñagêdô ma tanam sakinj êsêac’, tañ ajam kauc êsêac êmuñ nañ,

3 go ôkêj tañam propete me ñac tañ gêc më tonaj nê biñ atomanô, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô kêsâe amac e ajala gebe têmtac gêwiñ Apômtau, nêm Anôtô tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc me masi.

4 Andançuc Apômtau, nêm Anôtô ma atêc eñ to ajop ênê biñsu ma tanjem wamu ênê awa to anam sakin eñ ma asap eñ tô.

5 Mago propete me ñac, tañ gêc mêt tonaj êmac êndu gebe eñ gêli nêm ñalêlôm sa gêdêj Apômtau, amacnêm Anôtô, tañ kékôc amac su aنجa gamêj Aiguptuña ma gêjam aôm kësi aنجa andu kapoacwalôjña nañ, ma eñ kékeli aôm gebe ôwi lêj tau, tañ Apômtau, nêm Anôtô këjatu aôm gebe ôsa nañ siñ. Amboac tonaj aôm onseñ sec, tañ gêc amac ñalêlôm nañ su.

6 "Lasim, tênam latu me nêm latômo to ñac me nêm awê, tañ têmtac gêwiñ eñ nañ, me nêm ñac ten, tañ gôlic eñ amboac taômnêm ñatê ñagêdô nañ embe êlêtôm aôm kelecgeñ ma êsôm gebe 'Tana ma tanam sakin anôtôi jaba mañ'

7 lau tañ sêngôj sêgi aôm auc sêngôj dambê me jaêc me sêmoa nom ñamakeñ tonec me ônê nañ, nêj anôtôi ñagêdô, tañ aôm me nêm tamami sêjam kauc nañ,

8 go ôkêj êwiñ eñ me ôkêj tanjam eñ me taêm walô eñ me ônam eñ kësi me ônsa eñ auc atom,

9 mago ônac eñ êndumañ. Aôm lêmam êpi eñ êtu ñamata gebe eñ êmac êndu ma lau samob sénac eñ sêwiñ.

10 Ôtuc eñ êndu ña poc gebe eñ kësaê gebe êkac aôm su aنجa Apômtau, nêm Anôtô, tañ kékôc aôm kôsa aنجa gamêj Aiguptuña, aنجa andu kapoacwalôjña nañ.

11 Go lau Israel samob sêñô biñ tonaj e tetêc tauñ gebe sêngôm gêj teñ amboac tonaj aنجa amac ñalêlôm êtiam atomanô."

13:12-18:13 Biñsu to ñagôlinj, tañ ênam gôlinj lau Israel nêj lêj nomja to nêj sakin omja nañ, ñjakônijña kêsêp môkêlatu tonec.

18

Anôtô gêjac mata propete teñ amboac Mose. Propete ñanô to propete dansaj

14 "Go Mose kêsôm gebe "Lau tañ aôm ôkôc nêj gamêj su nañ, samob sêkêj tanjeñ gêdêj lau-seoc-biñ-lasêwaga to mectomañ, mago Apômtau, nêm Anôtô, kékêj gêwiñ gebe ôñgôm gêj amboac tonaj atom.

15 Apômtau, nêm Anôtô, oc êju nêm propete teñ sa aنجa nêm lasitêwai nêj êtôm aê. Akêj tanjem ejmañ.

16 Biñ tonaj aôm taôm koteñ aنجa Apômtau, aômnêm Anôtô nêj gêdêj noc akac saña aنجa lôc Horeb. Aôm kôsôm gebe 'Aê gabe jañô Apômtau, aêjoc Anôtô, nê awa êtiam atom to jalic ja kapôeñ tonec êtiam atom, gebe jamac êndu atom.'

17 Ma Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe 'Biñ samob, tañ êsêac sêôm nañ, sêôm jagêdêngenj.'

18 Aê oc jañu êsêacnêj propete teñ sa aنجa nêj lasitêwai nêj êtôm aôm, ma jakêj ñoc biñ êsêp eñ awasuj ma êsôm biñ samob, tañ jajatu eñ nañ, êndêj êsêac sêñô.

19 Ma lau samob, tañ sêkêj tanjeñ aêjoc biñ, tañ eñ oc êsôm ênam aê aoc nañ atom, aê tauç oc jajatu êsêac gebe sêwa nêj biñ sa.

20 Mago propete teñ embe êsôm biñ, tañ kajatu nañ atom ênam aê aoc, me êsôm biñ ênam anôtôi jaba awen nañ, propete tonaj eñ êmac êndu ênaña.'

21 Aôm embe taêm ênêc nêm ñalêlômgeñ gebe 'Aêac tajala biñ, tañ Apômtau kêsôm atom nañ, êpi asagenj',

²² go aŋô acgom, propete teŋ embe êsôm biŋ ênam Apômtau awa, mago biŋ tau êtu anô me êtu tōŋ atom, go ajala gebe biŋ tonaj Apômtau kêsôm atom. Propete amboac tonaj ketoc tau sa, tec ôtêc ej atom."

19:1-14 Mose kêjatu nê lau gebe sêjalij malac ɻagêdô sa aŋga Kanaan êtu malac lamuŋa. Lau taŋ sêjac ɻamalac teŋ êndu, mago sêgôm amboac lêlêgen naŋ têtôm gebe sê lamu malac tonaj ma lau-sêkac-kamogcôwaga têtôm gebe sênaç êsêac êjô atom.

19

Lau-sêwa-biŋ-sawaga nêŋ ɻagôlij

¹⁵ Go Mose kêsôm gebe "Nac ten embe êngôm sec teŋ ma êtap ɻakeso to geo teŋ sa, go ɻac-gêwa-biŋ-sawaga tagengeŋ êtôm atom gebe ej taugeŋ êwa biŋ tonaj sa. Nac luagêc me têlêac, taŋ sêŋô to sêlic gêŋ tau sêwiŋ naŋ, sêpuc biŋ tau tōŋ amboac tonangeŋ acgom.

¹⁶ Embe ɻac-êwa-biŋ-sawaga alôb-alôb teŋ êndi sa ma ênja biŋ teŋ êpi ɻac teŋ gebe kêgêli biŋsu,

¹⁷ go ɻac tobiŋ lulugeŋ ménsekô Apômtau laŋônêm ma dabuŋwaga agêc mêtôcwaga, taŋ sênam kôm êndêŋ bêc tonaj naŋ, sêwiŋ êsêagêc.

¹⁸ Lau mêtôcwaga sêkip biŋ sa ɻapepgeŋ ma ɻac-gêwa-biŋ-sawaga embe ɻac dansaŋ teŋ ma ênja biŋ eso,

¹⁹ go amac aŋgôm gêŋ, taŋ ej taê gêjam gebe êngôm êndêŋ nê lasitêwa naŋ, êpi ej taugeŋ ma onseŋ gêŋ sec, taŋ gêc amac ɻalêlôm naŋ, su amboac tonangeŋ.

²⁰ Ma lau ɻagêdô sêŋô ma têtêc tauŋ gebe sêŋgôm gêŋ sec teŋ amboac tonaj ênêc amac ɻalêlôm êtiam atom.

²¹ Têmtac êtu lêsi atom. ɻamalac êjô ɻamalac. Mataanô êjô mataanô. Ma lulun êjô lulun to lêma êjô lêma ma akaiŋ êjô akaiŋ."

20:1-23:20 Biŋsu ɻagêdô ɻakôninjâa kêsêp môkêlatu tonec. Biŋsu ɻagêdô kêkanôŋ biŋ siŋja, ɻagêdô kêmasaŋ biŋ gêŋlênsêmja, ɻagêdô gêwa lauo to ɻac nêŋ lêŋ sêmoa sêwiŋ tauŋ tonêŋ ɻalêlôm ɻawageŋjâa sa.

24

Lauo to ɻac nêŋ biŋ sêwi tauŋ siŋja

¹ "Nac teŋ embe ênam awê sa ma êmoa êwiŋ ej e awê tau ênac ɻac mataanô ɻajam atom, gebe kêtap awênenê keso kaiŋ teŋ sa, naŋ eto papia sêwi tauŋ siŋja teŋ ma êkêŋ êsêp awê tau lêma to êsakij ej êwi ênê andu siŋ.

² Ma awê tau embe êwi ɻacnê andu siŋ ma ênam ɻac wakuc teŋ,

³ ma ɻac wakuc tau embe endec ej to eto papia sêwi tauŋ siŋja ma êkêŋ êsêp awê tau lêma to êsakij ej êwi ênê andu siŋ amboac tonaj, me ɻac wakuc, taŋ gêjam ej kêtô nê awê naŋ, embe êmac êndu,

⁴ go awênenê akweŋ ɻamatanya, taŋ kêsakij ej gêc gêja naŋ, ênam awê tau êtu nê awê êtiam atom, gebe awê kêtô sec su. Apômtau gêlic gêŋ amboac tonaj kêtôm gêŋ alôb-alôb. Aŋgôm gamêŋ, taŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêkêŋ gêdêŋ amac kêtô nêm nomlênsêm naŋ, êtu sec atom.

⁵ "Nac, taŋ gêjam awê wakucgeŋ naŋ, ênac siŋ êwiŋ siŋwaga to êwê kaiŋ kôm gôlôacra teŋ atom. Ej êmoa ɻaôma jala samuc teŋ, gebe êsêagêc nê awê, taŋ gêjam naŋ, êtu samuc tauŋ.

6 “Aôm embe ôkêj gêj tej êndêj ñac tej êtu ênê tôp, nañ ôkôc ênê poc êlai polomña êtu kamaclauñ atom. Embe ônjôm amboac tonaj, oc ôkôc ênê gêj, tanj êpuc ej tôj gebe êmoa mata jali nañ su.

7 “Ñac tej embe êjanjo ñac Israelña tej su ma êkêj ej êtu gêjôma me êkêj lau sénam ôli ej, nañ ej êmac êndu. Ônjôm amboac tonaj gebe onsej lêj sec tonaj su anja nêm ñalêlôm.

8 “Embe kamocbôm ênjôm aôm, nañ ojop taôm gebe ôndañguc biñ samob, tanj dabuñwaga sêôm êndêj aôm nañ. Ônjôm êsêacnêj biñ ñanô êsa tomalagenj êtôm ñagôlinj, tanj aê kakêj gêdêj êsêac nañ.

9 Taêm ênam gêj, tanj Apômtau, nêm Anôtô, gêgôm gêdêj Miriam gêdêj tanj amac asa anja Aiguptu amêj nañ.

Bijsu ñagêdô

10 “Aômnêm ñac wacbañ aômña embe êpô lêna gêj tej ma etej aôm, gebe ônam ej sa e tau êtap gêj sa gebe êkêj êjô gêj, tanj kékôc anja aômnêm nañ, go òpi ênê andu ôna ma ôkôc tôp ñakamaclauñ atom.

11 Ôkô olonjeñ, ma ñac, tanj keten gêj anja aômnêm nañ, êkôc kamaclauñ êndêj aôm êwac.

12 Ej embe ñac ñalêlôm sawa ma êkêj nê ñakwê êtu kamaclauñ, go ônêc bêc tonjakwê tau atom.

13 Êndêj tanj oc naêsep nañ, ôkêj ênê kamaclauñ êmu êndêj ej êna, gebe ênêc bêc tonê ñakwêgeñ ma ênam mec aôm. Embe ônjôm amboac tonaj, go Apômtau, aômnêm Anôtô, êlic aôm amboac ñac gêdêj.

14 “Ôkônij sakiñwaga ñalêlôm sawa, tanj kêpô lêna gêj ma gêjam kôm kêtû ñaôlinja nañ, atom. Sakiñwaga tau embe nêm lasitêwa tej, me ñac jaba tej, tanj gêngôj nêm malac nañ, ôkônij ej atom.

15 Oc êsep atomgeñ, ma ôkêj ñaôli êndêj ej êjô ênê kôm bêc tonajna su. Gebe ej ñac ñalêlôm sawa, tec kékêj mata ñaôli tau. Embe ônjôm atom, oc ej awa ênac Apômtau êtu aômña e aôm ôwê kaij sec.

16 “Lau sénac tameñi êndu sêjô latuñi nêñ geo atom ma sénac latuñi êndu sêjô tameñinêñ geo atom. Lau sénac lau êndu êtu tauñ nêñ secngeñ.

17 “Ônam ñagôlinj mêtôcña ôkwi êndêj tanj ômêtôc ñac jaba to mosêbu nañ atom ma ôkôc awêtucnê ñakwê êtu kamaclauñ atom.

18 Taêm ênam acgom, anja gamêj Aiguptuña aôm kêtû gêjôma e Apômtau, aômnêm Anôtô, gêjam aôm kësi anja tònê. Kêtû tonajna aê kajatu aôm, gebe ônjôm biñ tonec ñanô êsa.

19 “Aôm embe ônac kôm ñanô sa ma ôlinj polom lagic tej siñ êkô kôm, go ômu ôna gebe ôkôc gêr tau atom. Gêj tau êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gêj, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, ênam mec aôm to lêmam ñakôm samob.

20 Ma embe okoloj katêkwi ñalêwê su, go okoloj ñakônijna êtiam atom. Kanjanô ñagêdô tonaj êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gêj.

21 Ma embe ojor wain ñalêwê anja kôm wainña sa, go amboac tonangeñ, ojor ñakônijna êtiam atom. Ñanô ñagêdô tonaj êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gêj.

22 Taêm ênam acgom, anja Aiguptu aôm kôtu gêjôma, kêtû tonajna aê kajatu aôm, gebe ônjôm biñ tonec ñanô êsa.

25

1 “Embe ḥac luagēc nēj biŋ teŋ êlēnsōŋ, go sēna sēmētōc biŋ ḥamala, ma mētōcwaga sēmētōc êsēagēc. Èsēac sēwi ḥac tobiŋ masi siŋ ma sēkēj ḥagējō ēndēj ḥac tobiŋ.

2 Mētōcwaga embe êlic êtōm gebe ḥac tobiŋ êtap ḥandaŋ sa, go êsōm ēndēj ḥac tau, gebe êtap labōc ênēc eŋ laŋōnēmja ma si eŋ ḥa sēm êtōm ênē keso.

3 Mētōcwaga êlōc sa gebe si eŋ êtu dim 40, si eŋ êlēlēc dim 40 su atom. Embe si eŋ êlēlēc dim 40 su, go sēngōm aōm lasim tonaj maja ésa.

4 “Akic bulimakao kapoac, taŋ kēka polom ḥanō gēmoa naŋ, awasuj auc atom.

Lasi ênam tēwanē awētuc ḥabiŋsu

5 “Lasitēwai ḥagēdō embe sēngōj andu tagen ma teŋ embe latu masi ma êmac êndu, go ḥac gēmac nē awētuc ênam ḥac jaba gamēj teŋja atom. Nē akweŋ lasi êmoa êwiŋ eŋ e ênam eŋ êtu nē awē éjō tēwa su.

6 Awē tau embe êkōc latu ḥacsēga, go ḥapalē tau êwē kaiŋ awēnē akweŋ ḥamatāja, taŋ gēmac êndu naŋ, nē ḥaē, gebe ênē ḥaē êmbacnē anja lau Israel nē atom.

7 Ma lasi embe endec ma ênam tēwanē awētuc atom, go tēwanē awētuc êna malacgēdō sēmētōc biŋja ma êsōm ēndēj laumata gebe ‘Noc akweŋ lasi gedec, gebe tēwanē ḥaē ênēc teŋgeŋ anja lau Israel nēj. Eŋ gedec gebe ênam aē éjō tēwa su.’

8 Go laumata malacnja sēmōc ḥac tau to sēlēŋ biŋ eŋ, ma eŋ embe êkō ḥajaŋa ma êsōm gebe ‘Aē gadec gebe janam awē tonec,’

9 go tēwanē awētuc êndēj eŋ êna anja laumata laŋōnēmja ma ênu atapa su anja ḥac tau akaiŋ to êkasōp êpi eŋ laŋōanō ma êsōm gebe ‘Biŋ amboac tonan daŋgōm êndēj lau samob, taŋ sendec gebe sēkwē tewenjinē andu sa naŋ.’

10 Lau Israel sē ḥac amboac tonaj nē gôlōacnēj ḥaē gebe ‘᠁ac, taŋ sēnu atapa su naŋ, nē gôlōac.’

Biŋsu ḥagēdō

11 “Embe ḥac luagēc sēnac tauŋ sēmoa ma ḥac teŋ nē awē ênsaē gebe ênam nē akweŋ kēsi anja nē soŋo-soŋo nē ma êkōc ḥac tau utianō tōŋ,

12 go taēm walō eŋ atom, ôndim ênē lēma êngic beb tagen.

13 “Kidēbu kaiŋ luagēc, ḥawapac to ḥagaō, ênēc nēm atali ḥalēlōm atom.

14 Ôkēj dōŋ tanam dōŋ gēŋja kaiŋ luagēc sauŋ to kapōeŋ ênēc nēm andu atom.

15 Ôkōc kidēbu ḥanō to jagēdēj ma dōŋ ḥanō to jagēdēj gebe aōm ômoa matam jali baliŋgeŋ anja gamēj, taŋ Apōmtau, nēm Anōtō, kēkēj gēdēj aōm naŋ.

16 Apōmtau tētac gedec lau samob, taŋ sēgōm gēŋ danseŋ ma sēsau lau naŋ.

Jatu gebe sēkēj ḥagējō ēndēj lau Amalek

17 “Taēm ênam gēŋ, taŋ lau Amalek sēgōm gēdēj aōm gēdēj taŋ kōsa anja Aiguptu gōmōnēj naŋ.

18 Èsēac tētēc Anōtō atom ma sējac siŋ gēdēj aōm gēdēj taŋ aōm tēkwam gēbac ma ôlim walō masi naŋ, ma sējac nēm lau samob, taŋ sēnu tauŋ su-su sēmoa ḥamu naŋ êndu.

19 Amboac tonaj êndēj taŋ Apōmtau, nēm Anōtō, êlēwaŋ aōm anja nēm ḥacio, taŋ sēngōj sēŋgi aōm naŋ ma êkēj aōm ôngōj nom êtu tēlē, taŋ eŋ gējac mata gēdēj aōm gebe êtu nēm lēnsēm naŋ, go onseŋ Amalek su e ḥamōkē

êmakop gebe ñamalac teñ taê ênam êsêac êtiam atomanô. Ôlin biñ tonan siñ atomanô. * ñawapacña.

26

Sêniñ mo lasê to sêkêñ kôm ñanô teñ ñanô-teñ ñanô ñagôliñ

1 “Êndêñ tañ ô lasê gamêñ tau, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe êkêñ êndêñ aôm êtu nêm nomlênsêm nañ, ma êndêñ tañ gamêñ tau êtu aômnêm gamêñ su e ôñgôñ ôtu wakac nañ,

2 ôkôc kôm ñanô samob ñamêc ñagêdô, tañ ojoñ sa anga nêm gamêñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêñ êndêñ aôm nañ, ma ôkêñ êsêp gadob teñ. Go ôna gamêñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, oc éjaliñ sa, gebe êtu ênê ñaê ñamala nañ,

3 ma ôndêñ dabuñwaga, tañ sakin bêc tonanña ênac eñ ñawae nañ, ôna ma ôsôm êndêñ eñ gebe ‘Aê mëñgaô lasê gamêñ, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdêñ aêac tamenji gebe êkêñ êndêñ aêac nañ.’

4 Go dabuñwaga êkôc gadob su anga lêmam ma etoc ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, nê altar ñanêmnia.

5 “Go ôc awam sa ma ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô, lañônêmja gebe ‘Aê tamoc eñ ñac Aramña, tañ kêsêlêñ gêjac laoc gamêñgen. Eñ kêsêp Aiguptu jagêmoa gamêñ tau amboac ñac jaba teñ, nê lau luagêcgeñ. Ma anja tôñe eñ kêtú lau-m kapôñeñ to ñajaña ma nê lau têtu taêsam.

6 Mago lau Aiguptu sêgôm aêac kwalec to sêkoniñ aêac tôñ ma sejon aêac ña koleñ ñawapac ñanô.

7 Go tamôc gêdêñ Apômtau, aêac tamenjinêñ Anôtô, ma Apômtau kêkêñ tañ aêac aweiñ. Eñ gêlic aêac tamoa jageo to tajam koleñ ñawapac ma sêkoniñ aêac.

8 Go Apômtau kêmêtôc lêma ñajaña to gêwâ aêac dawi Aiguptu siñ. Eñ gêgôm gêñ kain teñ kêtakéñ lau ma gêgôm gêñtalô to gêñsêga.

9 Ma eñ gêwâ aêac taô lasê gamêñ tonec ma kêkêñ gamêñ tau, tañ su to lêp keselen nañ, gêdêñ aêac.

10 Ma galoc, o Apômtau, aê kakôc nom, tañ aôm kôkêñ gêdêñ aê nañ, ñakôm ñanô ñamêc gamêñ.’ Go otoc gêñ tau ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, lañônêmja ma oteñ meç êndêñ Apômtau, aômnêm Anôtô.

11 Ma aôm to Lewinê gôlôac ma lau jaba, tañ sêmoa sêwiñ aôm nañ, atu samuc gêñ ñajam samob, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêkêñ gêdêñ amac to nêm gôlôac samob nañ.

12 “Êtôm jala têléac-têléacgeñ aôm ôkôc gêñ 10-10 ñatageñ-tagen sa ma ôkêñ êtu da. Embe ôkêñ da tonan su êndêñ Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc, tañ sêngôñ nêm malac nañ, sêniñ e êôc êsêac tôñ,

13 go ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô lañônêmja gebe ‘Aê kakôc gêñ dabuñ samob su anja ñoc andu ma kakêñ gêdêñ Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc kêtôm nêm biñsu samob, tañ kôjatu aê nañ. Aê kagêli nêm biñsu teñ atom to kalinj ñateñ siñ atom amboac tonangeñ.

14 Gêdêñ tan gaôc wapac kêtû ñacmatêña nañ, gaen gêñ tau ñateñ atom. Gêdêñ tan gamoa selec atom nañ, kakôc gêñ teñ su atom. Ma kakêñ gêñ tau ñateñ kêtû da gêdêñ lau ñanô katuj atom amboac tonangeñ. Aê tanjoc wamu Apômtau, aêñoc Anôtô, awa ma gagôm gêñ samob, kêtôm tañ aôm kôjatu aê nañgeñ.

* **25:19:** Kidêbu lau ñanô nêñ ñaê kêtû dôñ tanam dôñ gêñ

15 Ôtuc kêniŋ aŋga nêm andu dabuŋ undambêŋa ma matam ê aêac ma ônam mec nêm lau Israel to nom, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aêac naŋ, kêtôm kôtôc lêmam gêdêŋ aêac tamemai. Kôkêŋ gamêŋ, taŋ su to lêp keseleŋ naŋ.'

Apômtaunê lau dabuŋ

16 "Ocsalô tonec Apômtau, aômnêm Anôtô, kêjatu aôm gebe ônjgom biŋsu to ŋagôliŋ tonec ŋanô ésa, tec ojop taôm gebe ônjgom biŋtau ŋanô ésa tonêm ŋalêlôm samuc ma nêm katôm samuc.

17 Ocsalô tonec aôm kôsôm kêtô tông, gebe Apômtau kêtô aômnêm Anôtô ma aôm gobe ósa ênê lêŋ to ônjgom ênê biŋsu to ŋagôliŋ ma jatu ŋanô ésa ma taŋam wamu ej awa.

18 Ma ocsalô tonec Apômtau kêsôm kêtô tông, gebe amac atu lau, ênê laugac kêtôm gêjac mata gêdêŋ amac, ma aŋgom ênê biŋsu samob ŋanô ésa.

19 Ej oc etoc amac sa alêlêc lau tomôkê-tomôkê samob, taŋ ej kêkêŋ naŋ, su e sêlambiŋ amac to sêsôm amac waem lasê ma tetoc amac sa. Ma amac atu Apômtau, amacnêm Anôtô, nê lau dabuŋ êtôm ej kêsôm su."

27:1-29:29 Biŋ kêpuc boaŋa ŋagêdô kêsép ŋasêbu tonec. Biŋsu kêpuc boa lau, taŋ taŋenpêc gêdêŋ Apômtaunê biŋtau naŋ. Lau amboac tonaj têtap nêŋ ŋagêjô sa. Mago lau taŋen wamuŋa têtap moasiŋ sa aŋga Apômtaunê. Môkêlatu 29 gêjac miŋ poac, taŋ Anôtô kêmotaŋ gêdêŋ nê lau aŋga Moabnêŋ gamêŋ kêtiam naŋ.

30

Lêŋ, taŋ lau Israel sêsa e Apômtau ênam mec êsêac naŋ

1 Go Mose kêsôm kêtiam gebe "Êndêŋ taŋ biŋ Anôtô ênam mec to êpuc boa amacna, taŋ kakêŋ gêc amac laŋômñemja naŋ, ŋanô ésa êpi amac, ma amac embe taêm ênam biŋtau aŋga gamêŋ, taŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, êjanda amac naŋ, amoia lau tomôkê-tomôkê ŋalêlôm,

2 ma amac to nêm gôlôac amu andêŋ Apômtau ana to taŋem wamu ej awa ma aŋgom biŋsamob, taŋ ocsalô tonec kajatu amac naŋ, ŋanô ésa tonêm ŋalêlôm samuc ma nêm katôm samuc,

3 go Apômtau, amacnêm Anôtô, ênam nêm kapoacwalô ôkwi to taê walô amac. Ej ésa amac êliŋ-êliŋ amoia lau tomôkê-tomôkê ŋalêlôm ma oc ênac amac sa aŋga lau tomôkê-tomôkê ŋalêlôm e api tagenj êtiam.

4 Apômtau, amacnêm Anôtô, embe ésa amac êliŋ-êliŋ e naêndêŋ umboŋ ŋjamadiŋ, oc ênac amac sa ma êkôc amac aŋga ônê êtiam.

5 Go Apômtau, amacnêm Anôtô, êwê amac e aô lasê gamêŋ, taŋ tamemi sêwê kaiŋ naŋ, gebe êtu amacnêm gamêŋ êtiam. Ma ej oc êmoasiŋ amac êlêlêc su to ônjgom amac atu taêsam alêlêc tamemi su.

6 Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc ênam nêm ŋalêlôm to nêm wakucnêŋ ŋalêlôm ôkwi êtu selec e têmtac êwîŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ŋalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, gebe ômoia matam jali.

7 Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êsôm biŋ êpuc boaŋa tonaj êpi nêm ŋacjo to nêm soŋo-soŋo, taŋ sêjanda aôm naŋ.

8 Ma aôm oc taŋam wamu Apômtau awa êtiam ma ônjgom ênê biŋsu samob, taŋ ocsalô kajatu aôm naŋ, ŋanô ésa.

9-10 Aôm embe taŋam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, awa to ônjgom ênê biŋsu to ŋagôliŋ, taŋ teto gêc biŋsu ŋabuku tonec naŋ, ŋanô ésa, ma embe ônam taôm ôkwi êndêŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ŋalêlôm samuc ma

nêm katôm samuc, go Apômtau, aômnêm Anôtô, êmoasiŋ lêmam ñakôm êlêlêc ñêngę su. Ej êmoasiŋ nêm wakuc to êmoasiŋ nêm bulimakao e têtu taësam. Ma nêm nom ênam ñanô êlêlêc su. Gebe Apômtau êtu samuc aôm êtiam, tec ênsêwa moasiŋ êpi aôm êtôm kêtû samuc tamami.

11 “Gebe biŋsu, taŋ ocsalô tonec kajatu aôm naŋ, ñawapac ñanô kêlêlêc aôm su atom me gêc jaēc aôm atom.

12 Gêc undambê atom, gebe aôm ôsôm gebe’ Asa êpi undambê êna êjô aêac su naékôc biŋ tau êndêŋ aêac êmêŋ, gebe aŋjô to aŋgôm ñanô êsa.’

13 Me gêc gwêc ñamakeŋ ônêja atom, gebe aôm ôsôm gebe ‘Asa elom gwêc êjô aêac su naékôc biŋ tau êndêŋ aêac êmêŋ, gebe aŋjô to aŋgôm ñanô êsa.’

14 Masianô, biŋ tau gêc aôm ñagala, gêc aôm awamsuŋ ma nêm ñalêlôm, tec kôtôm gebe ônjôm ñanô êsa.

15 “Ôlic acgom, ocsalô tonec aê katoc ônjôŋ matam jali to moasiŋ ma ômac êndu to gêŋ sec gêc aôm lanjômnêmja.

16 Aôm embe têmtac êwirj Apômtau, aômnêm Anôtô, to ôsa ênê lêŋ ma ônjôm ênê biŋsu to ñagôlinj ma jatu ñanô êsa, oc êwa aôm sa gebe taŋam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê biŋsu, taŋ ocsalô aê kajatu aôm naŋ. Embe amboac tonaj, go ômoa matam jali to ôtu taësam ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc ênam mec aôm aŋga gamêŋ, taŋ ôsa ôna, gebe ôwê kaiŋ êtu aômnêm gamêŋ naŋ.

17 Mago aômnêm ñalêlôm embe eo gala ma embe ôkêŋ taŋam ej atom, ôwi en sinj ma oteŋ mec to ônam sakinj êndêŋ anôtôi jaba,

18 oc ocsalô tonec aê jasôm êndêŋ aôm, gebe oc ônaļja. Aôm oc ômoa matam jali to ônjôŋ gamêŋ, taŋ olom Jordan ma ôsa ôna, gebe êtu aômnêm gamêŋ naŋ, ñêngę atom.

19 Ocsalô tonec aê jakalem undambê to nom gebe sêlic to sêŋô biŋ sêwiŋ, gebe sêwa aê sa. Aê katoc ômoa matam jali to ômac êndu ma biŋ janam mec to japuc boa aômnja gêc aôm lanjômnêmja. Amboac tonaj ôjaliŋ ômoa matam jaliŋ sa, gebe aôm to nêm wakuc amoia matem jali,

20 ma têmtac êwirj Apômtau, aômnêm Anôtô, to taŋam wamu ej awa ma ôsap ej tōŋ. Biŋ tonaj kêtû ômoa matam jali to ônjôŋ ñêngę aŋga gamêŋ, taŋ Apômtau kêtôc lêma gêdêŋ tamami Abraham agêc Isak ma Jakob, gebe êkêŋ êndêŋ êsêac naŋ, ñam.

31

Josua êjô Mose su

1 Mose kêsôm biŋ tonaj gêdêŋ lau Israel samob su,

2 go kêsôm biŋ tonec gêwiŋ gebe “Ocsalô tonec aêjoc jala kêtôm 120. Aêjoc lêŋ galoc gêbacnê ma katôm gebe jasô-jasa êtiam atom. Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Aôm oc olom bu Jordan ôna atom.’

3 Apômtau, aômnêm Anôtô, tau oc elom êmuŋ aôm. Ej êsêlêŋ êmuŋ aôm ma enseŋ lau tomôkê-tomôkê tonec su, gebe ôjanjo êsêacnêŋ gamêŋ su. Ma Josua oc elom êtu nêm ñamata kêtôm Apômtau kêsôm su.

4 Ma Apômtau ênjôm êsêac êtôm gêgôm lau Amor nêŋ kin Sihon agêc Og to nêŋ gamêŋ gêdêŋ taŋ gesenj êsêac su naŋ.

5 Apômtau êkêŋ êsêac sêsep amac lemem ma amac aŋgôm gêŋ êtôm biŋsu samob, taŋ kajatu amac naŋ, êndêŋ êsêac.

6 Akô ɣajaŋa totêmtac êpa sugerj. Atêc taôm atom ma matem golec êtu êsêacnja atom, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êwiŋ amac. Enj êwi amac siŋ atom ma êtaŋj tau su aŋga amacnêm atom."

7 Go Mose kêkalem Josua mêtjkêsm gêdêj eŋ kêkô lau Israel samob lanjôñêmja gebe "Ôkô ɣajaŋa totêmtac êpa sugerj, gebe aôm ôwiŋ lau tonec asa gamêj, tanj Apômtau kêtôc lêma gêdêj êsêac tamenji, gebe êkêj êndêj êsêac naŋ ana. Ma aôm ôkêj êsêac têtu gamêj ɣatau.

8 Apômtau tau êsêlêj êmuŋ aôm. En oc êmoa êwiŋ aôm. Enj oc êwi aôm siŋ atom ma êtaŋj tau su aŋga aôm atom. Ôtêc taôm atom ma ôtakê atom."

9 Ma Mose keto biŋsu tonec sa ma kêkêj biŋ tau gêdêj Lewi latui, tanj têtu dabuŋwaga ma sêbalaj Apômtaunê katapa poacnja naŋ, to gêdêj lau Israel nêŋ laumata samob.

10-11 Ma Mose kêjatu êsêac gebe "Êtôm jala êtu 7ŋa samob, êndêj jala, tanj amac aŋgambaoç gêŋjôma su naŋ, asam biŋsu tonec lasê êndêj lau Israel samob sêŋjô. Asam lasê êndêj Om Lômbecŋa, êndêj tanj lau Israel samob sêkac sa sêkô Apômtau lanjôñêmja aŋga gamêj, tanj enj oc ejaliŋ sa naŋ.

12 Ôkac lau samob sa, lauo to ɣacwaga ma gôlôac sauŋ to lau jaba, tanj sêŋgôj nêm malac naŋ, gebe sêŋjô biŋ tau êtu tôj êsêac e têtêc Apômtau, amacnêm Anôtô, ma sejop tauŋ gebe sêŋgôm biŋsu tonec ɣabiŋ samob ɣanô ésa.

13 Êsêacnêj gôlôac sauŋ, tanj oc sênam kauc biŋsu naŋ, sêŋjô amboac tonanj ma êndôj êsêac gebe têtêc Apômtau, amacnêm Anôtô, êtu tôj êtôm têm samob, tanj aŋgôŋ gamêj, tanj oc alom Jordan ma naasa, gebe êtu nêm gamêj naŋ."

Apômtau kêdôŋ biŋ ɣamuŋa gêdêj Mose

14 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe "Ôlic acgom, nêm bêc ômac ênduŋa kêdabiŋgac. Ômôēc Josua ma agêc naakô bec akac saŋa ɣalêlôm, gebe jakêj kôm êndêj enj."

15 Tec Mose agêc Josua jasêkô bec sêkac saŋa ɣalêlôm ma Apômtau, geoc tau lasê aŋga bec gêmoa tao ɣalêlôm. Tao tau kêkô bec tau ɣasacgêdô.

16 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe "Ôlic acgom, noc kêdabiŋ gebe ônêc ôwiŋ tamami. Ma lau tonec oc sêndi to sêŋgôm mockaiŋ êndêj anôtôi jaba aŋga gamêj, tanj oc sêsa sêna naŋ. Êsêac sêwi aê siŋ ma sênam ɣoc poac, tanj kamoatiŋ gêdêj êsêac naŋ, popoc.

17 Êndêj bêc tôñê aê têtac ɣandaŋj ésa êndêj êsêac. Aê oc jawi êsêac siŋ to jansaŋ lanjôcanô auc êndêj êsêac e sênaŋa. Sec to gêŋwapac tokainj-tokainj êtap êsêac sa ma êndêj bêc tôñê êsêac sêsmôm gebe 'Apômtau, aêacnêj Anôtô, gêmoa gêwiŋ aêac atom, tec gêŋwapac samob tonec kêpi aêac.'

18 Biŋjanôgeŋ, êndêj bêc tôñê aê jansaŋ lanjôcanô auc êtu sec samob, tanj êsêac sêŋgôm naŋŋa, gebe êsêac oc sênam tauŋ ôkwi dêndêj anôtôi jaba sêna.

19 Amboac tonanj galoc oto wê tonec sa ma ôndôj wê tau êndêj lau Israel. Ôkêj êsêp êsêac awenjsuŋ ma wê tau êwa aê sa êndêj lau Israel.

20 Aê oc jakêj êsêac sêo lasê gamêj, tanj katôc lemoc gebe jakêj êndêj êsêac tamenji, gamêj, tanj su to lêp keseleŋ naŋ. Êsêac oc sêniŋ gêj e êôc êsêac tôj ma têtôp e nêŋ ɣadambê kapôeŋ-kapôeŋ acgom, go sênam tauŋ ôkwi dêndêj anôtôi jaba sêna ma sênam sakij êsêac. Ma têtinj aê su to sênam aêjoc poac popoc.

21 Êndêj tanj sec to gêŋwapac êpi êsêac naŋ, wê tonec ênam malô êsêac ma êwa aê sa. Wê tau ênêc nêŋ wakuc awenjeŋ ma sêliŋ siŋ atom. Biŋjanô, aê kakêj

êseac jasêô lasê gamêj, tañ katôc lemoc, gebe jakêj êndêj êseac nañ atomgej, ma kajala biñ, tañ êseac tañj gêjam gêc nêj ñjalêlôm nañ.”

22 Amboac tonaj gêdêj bêc tonangej Mose keto wê tau sa ma kêdôj gêdêj lau Israel.

23 Ma Apômtau kêsakij Nun latu Josua ma kêsôm gebe “Ôkô ñajaña to têmtac êpa sugen, gebe aôm oc ôwê Israel latui nasêô lasê gamêj, tañ katôc lemoc gebe jakêj êndêj êseac nañ. Aê oc jawinj aôm.”

24 Gêdêj tañ Mose keto biñsu tonec ñabiñ kêsêp buku teñ e gêjac dabij su nañ,

25 ej kêjatu lau Lewi, tañ sêbalaj Apômtaunê katapa poacña nañ, gebe

26 “Akôc biñsu ñabuku tonec ma atoc ênêc ësi Apômtaunê katapa poacña, gebe êwa aê sa êndêj amac.

27 Gebe aê kajala amacnêm ali awem sa to gêsômtêkwa ñatonj. Alic acgom, galoc aê gamoa matoc jali gawinj amac, mago ali awem sa gêdêj Apômtau. Ma embe jamac êndu, oc anjôm taësam êlêlêc.

28 Akalem nêm gôlôacmôkê ñalaumata to nêm kasêga, gebe jasôm biñ tonec êsô êseac tanjejsuñ ma jakalem undambê to nom gebe sêñô sêwiñ, ec sêwa aê sa.

29 Aê kajalagac, gebe aê jamac êndu su ma amac oc anjôm sec anac ñawaeger to awi lêj, tañ kajatu amac, gebe asa nañ siñ. Go êtu ñamu gêñwapac êtap amac sa, gebe anjôm gêj, tañ ênac Apômtau mataanô ñajam atom nañ. Amac lemem ñakôm oc ênjôm ej têtac ñandañ êsa.”

Mosenê wê

30 Go Mose kêsôm wê tonec ñabiñ kêsô lau Israel samob, tañ sêkac sa nañ, tanjejsuñ e gêbacnê.

32

1 “O undambêac, akêj tanjem, aê gabe jasôm biñ, ma nom êñj aê aoc.

2 Ñoc mêtê, tañ kadôj nañ, êsêp amboac kom, ñoc biñ êsêp êmêj amboac maniñ, êtôm kom, tañ kêmâlôm nom to kêseli gêgwañ.

3 Gebe aê oc jasôm Apômtaunê ñaê lasê. Atoc aêacnêj Anôtô samañ.

4 “Ej poctêna. Ej gêjam nê kôm ñajam êndugej, gebe nê lêj samob jagêdêj.

Ej Anôtô ñanjêj ma nê keso masi, ej ñac gêdêj to ñakêñkêj.

5 Êseac, tañ têtu ênê gôlôac nañ, sêgôm ej sec ñanô.

Êseac lau sec to geo.

6 O amac lau meloc to kaucmêac, amac ajam dange Apômtau ña lêj amboac tonaj me. Amac tamemi ej, tañ kékêj amac nañ, atom me.

Ej kélêsbôb to kémasarj amac atom me.

7 Taêm ênam têm andanjerenga, asala jala, tañ gôlôac to gôlôac sêmoa nañ.

Ôtu kênac tamam ma ej oc êwa sa êndêj aôm.

Ôtu kênac nêm lau ɳanô, go sêncac miŋ êndêj aôm.

8 Gêdêj taŋ Lôlôc ɳatau kêkêj nomlênsêm gêdêj lau tomôkê-tomôkê samob, gêdêj taŋ ej gêwa ɳamalac latuŋi kékôc naŋ, ej kêmasaŋ lau nomŋa samob nêŋ gamêŋ ɳamadiŋ kêtôm Anôtônê aŋela nêŋ namba.

9 Mago Apômtau tau tec gêwê kaiŋ lau toŋ teŋ tauŋa, Jakob kêtô ênê gêŋlênsêm.

10 “Eŋ kêtap Jakob sa aŋga gamêŋ sawa gêŋgôŋ gamêŋbôm ɳakicsêa ɳalêlôm, tec kêkwa ej auc to gêlôm ej ma gejob ej kêtôm tau nê matalakôp.

11 Eŋ kelelo amboac momboan gejob ɳalatu kékô ȳsêac ɳaô.

Eŋ gêlam nê magê gebe êpuc Jakob tôŋ, ma kêsip ej sa ɳa nê magê.

12 Apômtau taugeŋ gêwê ej, anôtô jaba teŋ gêwiŋ ej atom.

13 Eŋ gêwê ej kêpi nom ɳagamêŋ ɳabau ma kêkêj kôm ɳanô gêdêj ej gen.

Eŋ kêkêj lêp kësa aŋga poc ej kêlib to kêkêj ɳalêsi kësa aŋga poctêmu.

14 Eŋ kêkêj su gêjac anô aŋga bulimakao ma su ɳakana aŋga domba ma ɳalêsi aŋga domba ɳalatu to domba kapoacŋa. Eŋ kêkêj bulimakao gamêŋ Basanŋa to noniŋ ma polom ɳajam êndu.

Ma kêkêj wain ɳanô ɳatêkwi kêtô wain aôm gônôm.

15 “Amboac tonan̄ Jakob geŋ gêj e gêôc ej tôŋ.

Mago Jesurun kêtôp ma kêtô kapôeŋ to ôli kêpi.

Aôm kôtôp ma kôtu kapôeŋ ma ôlim ɳawasi.

Go gêwi Anôtô, taŋ kêkêj ej naŋ, siŋ to kêsu nê poctêna, taŋ gêjam ej kêsi naŋ, susu.

16 ȳsêac sêsap anôtôi jaba tôŋ, tec biŋ tonec gêli ênê ɳalêlôm sa e gêjam lêmuŋ ȳsêac.

ȳsêac sêgôm gêj alôb-alôb tonan̄, tec sêlakoc ej.

17 ȳsêac sêkêj da gêdêj ɳalau sec, sêkêj gêdêj Anôtô tau atom,

sêkêj gêdêj anôtô jaba, taŋ ȳsêac sêjala atom naŋ, sêkêj gêdêj anôtôi wakuc, taŋ galocgeŋ dêdi sa naŋ.

Amac tamemi têtêc ȳsêac atomanô.

18 Aôm taêm gêjam poc, taŋ kêka aôm lasê naŋ, atom.

Aôm kôliŋ Anôtô, taŋ kêtô aôm tamam naŋ siŋ.

19 “Apômtau gêlic biŋ tonec tec kêtîŋ ȳsêac su,

gebe ej latuio to ɳac sêgôm ej têtac ɳandaŋ kësa.

20 Ma ej kêsôm gebe ‘Aê gabe jansaŋ lanjôcanô auc êndêj ȳsêac,

ma jansaê gêj amboac ondoc oc êtäp ȳsêac sa êtu ɳamu.

Gebe ȳsêac lau geo,

Êsêac têtôm ñapalê, taŋ sêmoa ñaŋêj atom naŋ.

21 Êsêac sêli ñoc ñalêlôm sa, tec gajam lêmuj êsêac kêtû gêj, taŋ anôtô atom naŋja.

Êsêac sêlakoc aê ña nêŋ gwam.

Amboac tonaj aê oc jali nêŋ ñalêlôm sa e sênam lêmuj aê êtu lau, taŋ têtu ñoc lau atom naŋja.

Aê oc jalakoc êsêac ña lau-m meloc teŋ.

22 Gebe aênjoc têtac ñandaŋ kêtuj ja teŋ gelom, ma ja tau gelom e gêdêj lamboam ñalêlôm ma kêkwanam nom to nom ñagêj samob to kêtuj lôc ñjamôkê gelom.

23 “Aê oc jamboac gêjwapac êpi êsêac ênsac gêjwapac ñaô ma jâpê ñoc sôb samob êpi êsêac.

24 Mo êjô êsêac êndu ma gêmac ôliŋ ñandaŋja to gêmac sec gelom-gelomja enseŋ êsêac su. Aê oc jasakij bôc salenja toluŋluŋ kaiŋ teŋ êndêj êsêac, to gêj, taŋ kêgalab gêmoa nom naŋ, ñamalic.

25 Siŋ oc enseŋ lau, taŋ sêmoa awê naŋ, su

Ma lau, taŋ semoa balêm ñalêlôm naŋ, têtakê e sêmac êndu. Awêtakij to ñacsenjom ma ñapalê dedec to lau tomôdê samob oc sênaŋja.

26 Aê gabe jasôm gebe “Aê gabe japa êsêac êlinj-êliŋ, ma lau nomja taêŋ ênam êsêac étiam atom.”

27 Mago aê katêc ñacionêj tetoc tauŋ saŋa, gebe moae êsêacnêj ñacionêj kauc ésa atom. ma taêŋ ênam gebe “Aêac lemenjaku êsêac tulu, Apômtau gêgôm tonaj atom.” ’

28 “Gebe êsêac lau teŋ, taŋ nêŋ jala masi naŋ, ma sêjala gêj teŋ atomanô.

29 Embe nêŋ kauc ênêc, oc sêjala biŋ tonec ñam ma nêŋ kauc ésa êpi gêj, taŋ oc êtap êsêac sa êtu ñamu naŋ.

30 Lau tau nêŋ poctêna embe êkêj êsêac dêndêj lau sênam ôli atom, ma Apômtau embe êwi êsêac siŋ atom, oc ñac tagenj êjanda êsêacnêj lau 1,000 amboac ondoc, ma ñac luagêc têtakê nêŋ lau 10,000 e sêc su amboac ondoc.

31 Gebe êsêacnêj poctêna kêtôm aêacnêj Poctêna atom, aêacnêj ñacio tauŋ sêwa biŋ tonec sa.

32 Gebe êsêacnêj wainmôkê ñam kêsêp wainmôkê Sodomja, gêmêj aŋga kôm Gomoraja.

Êsêacnêj wain ñanô ñamalic sec, ma ñanô tau ñamakic ñanô.

33 Êsêacnêj wain kêtôm moac ñamalic, kêtôm moacwêm ñaawasulu sec.

34 “Biŋ amboac tonaj kêsinj tau gêc aêŋa ma kalai auc gêc ñoc balêm awamataŋja atom me.

35 Êndêŋ taŋ êsêac sêka selelec naŋ,

aê taucgeñ oc jakac kamocgôc to jakêñ ñagêjô êndêj êsêac,
gebe bêc êsêac sênañaja kêdabinjagac,
gêj enseñ êsêac suña kêlêti gêmêj
36 Biñjanô, Apômtau oc êmêtôc nê lau naêndêngeñ
ma eñ taë walô nê sakijwaga.

Eñ gêlic gebe nêj ñaclai samob gêbacnê
ma nêj lau kapôenj to sauñ samob gêbacnê.

37 Go eñ oc êsôm gebe 'Esêacnêj anôtôi sêmoa ondoc,
pocâtêna, tañ êsêac sêlamu nañ, kêkô ondoc.

38 Asa geñ êsêacnêj da ñañalési
to gênôm êsêacnêj da, tañ sêkêc siñ nañ, ñawain.
Êsêac sêndi sa to sênam amac samanj,
êsêac têtu amacnêm lamumaj.

39 " 'Galoc alicgac, gebe aê, aê tauc tonec tec Apômtau,
ma anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê atomanô.

Aê tec janac lau êndu ma aê janu lau sa sêmoa mateñ jali.
Aê janac lau e kamoc êsa ma aê jançôm kamoc emo.
Nac teñ oc êtôm, gebe ênam lau sa anga lemoc gêmoa atom.

40 Biñjanô, aê jatôc lemoc êpi undambê
ma jasôm gebe Aê tec jamoa teñgeñ,

41 embe jauc ñoc siñ ñaôsic-ôsic ñamata êsa
ma embe jakôc kôm mêtôcñja sa,
go jakac kamocgôc êndêj ñoc ñacio
ma jakêñ ñagêjô êndêj lau têntac gedec aêja.

42 Aê jakêñ dec êjanjñ ñoc sôb
ma ñoc siñ êndañgôn gwada.

Dec tau êmêñ anga lau, tañ sêjac êsêac êndu to lau kapoacwalôja nêj,
oc êmêñ anga ñacioneñ siñsêlêc môkêñapac.'

43 "O amac lau tomôkê-tomôkê samob, alambiñ ênê lau,
gebe eñ êkêñ ñagêjô êjô nê sakijwaganêj dec
to êkac nê ñacioneñ kamocgôc
ma eñ êngôm nê launêj gamêj êtu selec."

44 Mose agêc Nun latu Josua sêô lasê ma sêsôm wê tonec ñabiñ samob lasê
gêdêj lau sêñô.

45 Ma gêdêj tañ Mose gêjac mata nê biñ tonaj gêdêj lau Israel nañ,

46 kêsôm gêdêj êsêac gebe "Biñ samob, tañ galoc gawa sa gêdêj amac nañ,
êñêc nêm ñalêlôm, ma ajatu nêm gôlôac, gebe sêngôm biñsu tonec ñabiñ samob
ñanô êsa ñapepegeñ,

47 gebe biñ tau êtu biñ ñaôma atom, biñ tau kêtû amac amoá matem
jali ñamôkê. Ma biñ tonec êngôm amac ançgôj ñêngêj anga gamêj, tañ êtu
amacnêm gamêj êndêj tañ alom bu Jordan su nañ."

Apômtau kêtôc gamêj Kanaan gêdêj Mose

48 Gêdêj bêc tonajgeñ Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe

49 "Ôpi gamêj lôcñja Abarim ñalôc Nebo, tañ kêkô lau Moab nêj gamêj
kêkanôj malac Jeriko ôna ma ôsala gamêj Kanaan, tañ jakêñ êndêj lau Israel
gebe êtu nêj gamêj nañ.

50 Su, go ômac êndu aŋga lôc, taŋ ôpi ôna naŋ, naōwiŋ nêm lau ôtôm têwam Aron gêmac êndu aŋga lôc Horeb jagêwiŋ nê lau.

51 Biŋ tonaj kêtap amagêc sa gebe akêŋ gêwiŋ aê kwalec amoalau Israel jałêlôm aŋga gamêŋ sawa Sin gêdêŋ taŋ aŋgôŋ bu Meribat-Kades naŋ, ma awaka aê sa gêdêŋ lau Israel, gebe aê ɻac dabuŋ nec atom.

52 Ômoa jaćgeŋ ma ôlic gamêŋ tau, mago naōsa gamêŋ, taŋ jakêŋ êndêŋ lau Israel naŋ atom.” * lau nomŋa tomôkê-tomôkê samob nêŋ gejobwaga gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. †

33

Mose gêjam mec Israelnêŋ gôlôac

1 Mec, taŋ Anôtônê ɻac Mose gêjam mec lau Israel naŋ, tonec. Mec tau kêtû ênê awamu.

2 Eŋ kêsôm gebe

“Apômtau gêmêŋ aŋga Sinai.

Eŋ képi ménjékêpô aêac aŋga Seir.

Ênê ɻawê kësa aŋga lôc Paran.

Eŋ méngeô lasê aŋga Meribat-Kades
to ja ɻawaô kësi eŋ lêma anôŋa.

3 Biŋjanô, eŋ têtac gêwiŋ nê lau,
nê lau dabuŋ samob sêsep eŋ lêma.

Êsêac sêpuc aôm waŋjam

to sêselêŋ têdaguc nêm biŋ.

4 Mose kékêŋ biŋsu gêdêŋ aêac.

Biŋsu tau kêtû gôlôac Jakobŋa nêŋ biŋlênsêm.

5 Gêdêŋ taŋ launêŋ laumata sêkac

to Israelnêŋ gôlôac samob sêpi tageŋ naŋ,
Apômtau kêtû kiŋ aŋga Jesurun.

6 “Ruben êmoa mata jali, eŋ êmac êndu atom,
ma nê siŋwaganêŋ namba êtu sauŋ atom.”

7 Biŋ tonec Mose kêsôm képi Juda gebe

“O Apômtau, ôkêŋ taŋam Juda awa

ma ôwê eŋ naêô lasê êndêŋ nê lau.

Aôm lêmam ênac siŋ êjô eŋ

to ônam eŋ sa aŋga nê ɻacionêŋ.”

8 Ma eŋ kêsôm biŋ tonec këpi Lewi gebe

“Ôkêŋ nêm Tumim to nêm Urim êndêŋ Lewi.

Eŋ ɻac, taŋ gêjac matamanô ɻajam naŋ.

Aôm kôsaê eŋ aŋga Masa

to gôjac siŋ gôwiŋ eŋ aŋga bu Meribaŋa.

9 ɻac tau kêsôm képi têna agêc tama gebe

‘Âkajala êsêagêc atom’.

Eŋ gêlic nê lasitêwai atom

ma gêjam kauc nê latuio to ɻac.

Biŋjanô, êsêac mateŋ gêdiŋ nêm biŋ

* **32:52:** Lau ɻanô sêkêŋ gêwiŋ gebe aŋjela tageŋ-tageŋ têtu † **32:52:** Jesurun-Jakobŋê ɻa e ten.

to sejop nêm poac.

10 Èsêac oc sêndôj nêm ñagôlij êndêj Jakob
ma nêm bijsu êndêj Israel.

Èsêac sêkêj gêj ñamalu êndêj aôm ôju
to tetoc daja ênsac nêm altar ñaô.

11 O Apômtau, ônam mec ênê waba samob
ma ôkôc ej lêma ñakôm sa.

Ôtuc ênê ñacio to lau, tañ sêkêj kisa ej nañ, maginj êsu,
gebe sêndi sa êtiam atom."

12 Ma kêsôm biñ tonec kêpi Benjamin gebe

"Ñac Apômtau têtac gêwiñ ejña,
ej gêngôjy tomalô.

Lôlôc Ñatau ejop ej êtôm bêcgeñ,
go êngôjy ênê lôc ñadeñ êwiñ ej."

13 Ma kêsôm biñ tonec kêpi Josep gebe

"Apômtau ênam mec ênê nom
ña ñanô ñajam, tañ êsêp aنجa undambê
ma êpi aنجa nom ñalêlôm nañ.

14 Oc êpô kôm e ênam ñanô ñajamanô,
ma ñanô esewec ñajam êtôm ajôngëj.

15 Lôc lañgwa sec êkêj kôm ñanô ñajam êndu
to gamêjy ñabau teñgeñja ênam ñanô êlêlêc su.

16 Nom to ñagêj samob êkêj ñanô ñajam-ñajam,
ma ñac, tañ gêmoa gamêj dani nañ, êlic Josep ñajam.

Biñ samob tonaj ñai ñanô êsa êpi Josep,
êpi ñac, tañ kêtû nê lasitêwainêj kasêga nañ, nê sunsuñ ñaô.

17 Nê bulimakao kapoac ñamêc kêtap ñawasi sa
ma ênê jabo kêtôm bulimakao saleñja nê.
Eñ êsuc lau tomôkê-tomôkê ña jabo tonaj
e naêndêj nom ñamadiñ.

Epraimnê lau 10,000 to 10,000 tau tonaj,
ma Manasenê lau 1,000 to 1,000 tau tonaj."

18 Ma kêsôm biñ tonec kêpi Sebulon gebe

"O Sebulon, têmtac ñajam êsa êtu nêm lêj lagajaña
Ma aôm Isakar, têmtac ñajam êsa êtu nêm becoboña.

19 Èsêac sêkalem lau tomôkê-tomôkê sêpi êsêacnêj lôc sêna.
Anja tônê oc sêkêj da gêdêj,
gebe êsêac sejoñ gwêc ñagêñlêlôm totau-totau ñaawamata,
to gañac ñaawamata, tañ kêsij tau nañ sa."

20 Ma kêsôm biñ tonec kêpi Gad gebe
"Aê aoc êôc ñac, tañ kêkêj ñasawa gêdêj Gad.

Gad kêluñ tau kêtôm lewe,
ej kékac gêj ñalêma to ñamôkêapac gêngic.

21 Eñ kêjalij gamêj ñajamanô sa kêtû tauña.
Eñ gêlic kasêganê nomlênsêm gêc kêtû ejña.

Eñ jagêwiñ launêj laumata
ma gejob, gebe Apômtaunê mêtôc êtu anô
to ênê biñ êtu tôj êpi Israel."

22 Ma kêsôm biŋ tonec kêpi Dan gebe

“Dan kêtôm lewe ɳalatu,

taŋ gêboaq kêsa anja Basan gêmêŋ naŋ.”

23 Ma kêsôm biŋ tonec kêpi Naptali gebe

“O Naptali, moasiŋ gêjam sêga anja aômnêm
to Apômtaunê mec gêjam aôm auc.

Aôm ôwê kaiŋ bugêjactoŋ to gamêŋ gêmu kêsêpŋa.”

24 Ma kêsôm biŋ tonec kêpi Aser gebe

“Aser kêtô Israel latuinêŋ ɳac, taŋ kêtap mec sa kélêléc naŋ.

Nê lasitêwai têntac êwiŋ eŋ ɳanômaŋ,

ma eŋ êsac akaŋ tōŋ ȳsêp ɳalêsi.

25 Sênsô tuŋ aôm auc ɳa ki jejec to kokoc,

ma nêm ɳaclai ȳnaŋa atom e ômac êndu.

26 “O Jesurun, ɳac teŋ kêtôm Anôtô, taŋ gêngôŋ tao ɳaô tonê ɳawasi
me kélêti gêmoa undambê gebe ȳnam aôm saŋa naŋ, gêmoa atom.

27 Anôtô taugeŋ kêtô nêm lamuanô,

eŋ kêsiŋ aôm sa ɳa lêma teŋgeŋja.

Eŋ kêtinj ɳacio su gêmuŋ aôm

ma kêsôm gebe Onseŋ sumanj.

28 Tec Israel gêngôŋ tomalô,

Jakobnê bumata ȳpoac tauŋa

anja gamêŋ, taŋ gêjam ɳanô polom to wain.

Biŋjanô, ênê undambê kêpalip maniŋ kêsêp gêmêŋ.

29 O Israel, aë aoc êôc aôm. Asa kêtôm aôm.

Apômtau tau gêjam aôm sa.

Eŋ kêtô lautuc gêjam aôm kêsiŋa

to siŋ êku nêm ɳacio tulunja,

Nêm ɳacio sêô lasê aôm to sênaç papac aôm,

ma aôm ôsêlêŋ ômoa ȳsêacnêŋ lôc ɳaô.” * † ‡ taŋ sêlac waŋ kêtô têtulu gêŋja.

34

Mose gêmac êndu

1 Ma Mose gêdi anja gaboaŋ Moabŋa jakêpi lôc Nebo ɳatêpôê Pisga, taŋ kékô kékânôŋ Jeriko naŋ. Ma Apômtau kêtôc gamêŋ samob gêdêŋ eŋ anja Gilead e jagêdêŋ Dan,

2 kêtôc Naptalinê gamêŋ samob to Epraim agêc Manase nêŋ gamêŋ ma Judanê gamêŋ samob e gêdêŋ gwêc oc kêsêpŋa,

3 ma kêtôc gamêŋ Negeb to gaboaŋ Jerikonja e jagêdêŋ Soar gêdêŋ eŋ. Jeriko tau kêtô malac nipŋa.

4 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gamêŋ tonec tec katôc lemoc ma kasôm gêdêŋ Abraham agêc Isak ma Jakob gebe ‘Aë oc jakêŋ gamêŋ tau tonec êndêŋ nêm wakuc,’ naŋ gamêŋ tau tonec. Aê kakêŋ matamanô gôlic gamêŋ tau su, mago aôm taôm oc naôsa tônê atom.”

5 Amboac tonaj Apômtaunê sakînwaga Mose tau gêmac êndu anja gamêŋ Moabŋa kêtôm Apômtaunê biŋ.

* **33:29:** Israelnêŋ ɳaâteŋ. † **33:29:** Tumim to Urim Israelnêŋ kapoac ɳaâ. ‡ **33:29:** Sebulon ɳac êlac wanŋa. ɳalô “lagaja” kêpi lau,

6 Ma Apômtau kêsuŋ eŋ gêc gaboaŋ, taŋ gêc gamêŋ Moabŋa naŋ, kêkanôŋ Bet-Peor, mago ḥac teŋ kêjala ênê sêô atom e mëŋgêdêŋ galoc.

7 Mosenê jala 120, go gêmac êndu. Eŋ mataanô kêtu waô atom, ma ôliwalô gêjaŋ atom.

8 Ma lau Israel têtaŋ taŋiboa kêtu Moseŋa sêmoa gaboaŋ Moabŋa kêtôm bêc 30, go bêc têtaŋ taŋiboa kêtu Moseŋa gêbacnê.

9 Ma ḥalau tokauc tatu mêtê tauŋja gêjam Nun latu Josua auc, gebe Mose gêu lêma gêsaç eŋ. Amboac tonaj lau Israel tanjeŋ wamu eŋ ma sêgom biŋ, tan Apômtau kêjatu Mose naŋ, ḥanô kêsa.

10 Ma propete teŋ gêdi sa anga Israel kêtôm Mose, taŋ êsêagêc Apômtau lanjôhanô gêdêŋ tauŋ naŋ, atom e mëŋgêdêŋ galoc.

11 Ter gêgôm gêjsêga to gêrjalô kêtôm Mose, taŋ Apômtau kêsakinj eŋ gebe êŋgôm anga gamêŋ Aiguptuŋa êndêŋ Parao ma ênê sakijwaga to ênê gamêŋ samob naŋ atom.

12 Ma ḥac teŋ gêwê kaiŋ Mosenê ḥaclai to ḥajanja ma nê gêjsêga kaiŋ teŋ, tan Mose gêgôm anga lau Israel samob lanjôjnêmja naŋ atom.

Josua

Josua gêwê lau Israel gêjô Mose su jasêku lau Kanaan tulu ma sêjangô gamêj tau su ɳamij gêc buku, tec sê Josuanê ɳâê kêpi nec ɳalêlôm.

Buku tau ɳasêbu kapôeñ têlêac gebe

1. Môkêlatu 1-12 Lau Israel selom bu Jordan jasêsa Kanaan ma sêkôc nom tau su aŋga malacm nêj.
2. Môkêlatu 13-22 Lau Israel sêpuc kapoac gebe gôlôacmôkê ɳagêdô 9 to Manasenê gôlôac ɳamakej têtap nêj nom sa aŋga gamêj, taŋ gêc bu Jordan ɳamakej gêmu oc kêsêpna naŋ.
3. Môkêlatu 23-24 Josua kêsaâ gebe nê noc êwi nom sinja kêdabin, tec kêkalem lau Israel sêkac sa ma gêlêj biŋ êsêac kêtû dim luagêc. Lau Israel sêsôm kêtû tôj kêtiam gebe sejop Anôtônê poac ma sênam sakin en taugen endeŋ tôngenj.

Lau Israel sêmasaj tauŋ gebe sêsa gamêj Kanaan sêna

¹ Apômtaunê sakiŋwaga Mose gêmac êndu su, go Apômtau kêsôm biŋ gêdêj Mosenê sakiŋwaga Nun latu Josua gebe

² "Noc sakiŋwaga Mose gêmac êndu, amboac tonaj ôndi olom bu Jordan tonec. Lau samob sêwiŋ aôm, ma naaô lasê gamêj, taŋ galoc jakêj êndêj lau Israel naŋ.

³ Gamêj samob, taŋ emtapa aka naŋ, aê jakêj êndêj amac êtôm gajac mata gêdêj Mose.

⁴ Gamêj samob, taŋ gêc gamêj sawa to lôc Lebanon ma bu kapôeñ Euprat, taŋ kêtû lau Het nêj gamêj naŋ, e gêdêj gwêc kapôeñ, taŋ kêpoac gêmu oc kêsêpna naŋ ɳasawa, gamêj samob tonaj êtu amacnêm nom.

⁵ Êtôm têm ômoa matam jalinja naŋ, jac teŋ êtôm gebe êkô aôm auc atom. Aê jamoa jawin aôm êtôm gamoa gawinj Mose. Aê oc jaŋgaminj tauc êndêj aôm to jawi aôm siŋ atom.

⁶ Ôkô ɳajaŋa totêmtac êpa sugen, gebe aôm taõmgej ôkêj lau tonec sêwê kainj gamêj, taŋ katôc lemoc gêdêj êsêac tameri gebe jakêj êndêj êsêacna naŋ.

⁷ Amboac tonaj ôkô ɳajaŋa totêmtac êpa sugen ma ojop taôm gebe ôngôm biŋsu samob, taŋ ɳoc sakiŋwaga Mose kêjatu aôm naŋ, ɳanô êsa. Ôwi biŋsu tau siŋ ma o sic ômu anô me gasêja atom, ec ôtap nêm lêj ɳanô ɳajam sa.

⁸ Biŋsu ɳabuku ɳabuij ênêc aôm awamsuŋ ɳapaŋgej. Taêm ênam biŋ tau ênêc nêm ɳalêlôm êtôm eleŋ to êmbêc, ec ôngôm biŋ samob, taŋ teto gêc buku tau naŋ, ɳanô êsa tomalagenj. Embe ôngôm amboac tonaj, go ôsa nêm lêj e ônac dabij ɳapep ma ôtap nêm lêj ɳanô ɳajam sa.

⁹ Aê kajatu aôm gebe ôkô ɳajaŋa totêmtac êpa sugen. Ôtêc taôm atom ma katôm ôluŋ-ôluŋ atom, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êmoa êwiŋ aôm êtôm lêj samob, taŋ ôsa ôna naŋ."

¹⁰ Go Josua kêjatu lauŋeŋ kasêga gebe

¹¹ "Asa gamêj becra ana ma ajatu lau gebe 'Amansaŋ nêm gêj aniŋja gebe êpuc amac tôj aŋga intêna. Bêc têlêac ênaŋa acgom, go alom bu Jordan tonec naakôc nom, taŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkêj êndêj amac naŋ su, gebe êtu amacnêm gamêj."

¹² Go Josua kêsôm gêdêj lau Ruben to Gad ma lau Manase ɳamakej gebe

13 “Taêm ênam biŋ, taŋ Apômtaunê sakinqwaga Mose kêjatu amac naŋ, gebe ‘Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êkêŋ gamêŋ alêwaŋ taômja êndêŋ amac, ma gebe êkêŋ nom tonec êndêŋ amac.’

14 Amacnêm lauo to nêm gôlôac ŋasec-ŋasec ma nêm bulimakao sêmoa gamêŋ, taŋ Mose kêkêŋ gêdêŋ amac gêc bu Jordan ŋamakeŋ tonecŋa naŋ. Mago amacnêm lau ŋaclai sêja laukasap sa naselom bu sêmuŋ nêm lasitêwai ma sênam êsêac sa

15 e Apômtau êkêŋ nêm lasitêwai sêlêwanj tauŋ têtôm amac ma sêngôŋ têtu wakac anja gamêŋ, taŋ Apômtau êkêŋ êndêŋ êsêac naŋ. Su, go amac amu amêŋ nom, taŋ kêtu amacnêm gamêŋ naŋ. Apômtaunê sakinqwaga Mose kêkêŋ gamêŋ, taŋ gêc bu Jordan ŋamakeŋ gêmu oc kêpiŋa naŋ, gêdêŋ amac.”

16 Ma êsêac sêjô Josua awa gebe” Biŋ samob, taŋ kójatu aêac naŋ, aêac abe anjôm ŋanô êsa, ma asa gamêŋ samob, taŋ ôsakinj aêac naŋ ana.

17 Aêac tanjeŋ wamu aôm êtôm tanjeŋ wamu Mosenê biŋ samob. Biŋ tagen tonec gebe Apômtau, aômnêm Anôtô êmoa êwiŋ aôm êtôm gêmoa gêwiŋ Mose.

18 Lau samob, taŋ sêli aweŋ sa êndêŋ aômnêm jatu to tanjenpêc aômnêm biŋ, taŋ ôjatu êsêac naŋ, oc sêncac êsêac êndu. Biŋ tagen tonec gebe ôkô ŋajaŋa ma têmtac êpa su.”

2

Josua kêsakinj keleŋwaga sêja Jeriko

1 Go Nun latu Josua kêsakinj ŋac luagêc kelecgen anja gamêŋ Sitim, gebe sêkêŋ kelenj gamêŋ. En kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Ajôc, amagêc akêŋ kelenj gamêŋ to malac Jeriko amboac tonanjen.” Ma êsêagêc sêja jasêô lasê mockainjo teŋ nê andu ma sêngôŋ tônê. Awê tau nê ŋaâ gebe Rahab.

2 Ma lau sêkêŋ ŋawae gêdêŋ kinj Jerikona ma sêsôm gebe “Ôlic acgom, gêdêŋ gêbêc lau Israel nêŋ lau ŋagêdô sêô lasê tonec gebe sêlic gamêŋ.”

3 Go kinj Jerikona kêsakinj lau dêdêŋ Rahab jasêsôm gebe “Ôkêŋ lau, taŋ sêpi nêm andu dêdêŋ aôm sêwac naŋ, sêsa sêmêŋ. Êsêac sêmêŋ gebe sêkêŋ kelenj gamêŋ.”

4 Mago awê kêkôc ŋaclagêc sa jakêsiŋ êsêagêc ôkwi ma kêsôm gebe “Biŋjanô, lau dêdêŋ aê sêmêŋ, mago aê gajam kauc ẽsêac sêmêŋ anja ondoc.”

5 Gêdêŋ taŋ gamêŋ ŋakesec kêsa ma kêdabiŋ gebe sênsaŋ malac ŋakatam auc naŋ, lau tau sêc sêja. Gamêŋ taŋ êsêac sêja naŋ, aê gajam kauc. Andanjuc êsêac ŋagaôgeŋ, oc aê êsêac tôŋ.”

6 Mago awê tau gêwê êsêagêc sêpi salôm ŋaô jakêsiŋ êsêagêc sêc mê ŋalaŋ, tan enj kêta gêc salôm ŋaô naŋ ŋalêlôm.

7 Amboac tonanj lau tau têdaguc êsêagêc sêsa intêna Jordanja sêja e jadêdêŋ buselenj. Lau tonanj sêwi malac siŋ, ma sêsaŋ katam auc.

8 Ŋaclagêc tau sêc bêc atom tagenj ma awê kêpi salôm gêdêŋ êsêagêc gêja

9 ma kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Aê kajalagac gebe Apômtau kêkêŋ gamêŋ tonec gêdêŋ amac, ma aêac samob atêc amac, ma lau gamêŋ tonecŋa nêŋ ŋalêlôm kêtu palê sugac.”

10 Gebe aêac anô ŋawae, gebe Apômtau kêkêŋ Gwêckoc kêtu keleŋ kêtu amacna gêdêŋ taŋ awi Aiguptu siŋ naŋ. Ma anô gêŋ, taŋ agôm gêdêŋ lau Amor nêŋ kinj luagêc Sihon agêc Ôg anja Jordan ŋamakeŋ ônêŋ. Amac aseŋ êsêagêc su samucgen.

11 Gêdêij ñasawa, taŋ aéac arô biŋ tonaj naŋ, aéacma ñalélôm kétu palé kétu amacna, ma ñajaŋa teŋ gêc lau teŋ kétiam atom, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, ej undambê lólóčja ma nom eloŋja ñaAnôtô.

12 Amboac tonaj atôc lemem êndêij Apômtau ma asôm êndêij aé gebe taém walô tamocnê gólôac êtôm aé tauc taéç walô amagêc. Ma akéj ñabelo ñanô teŋ êndêij aé.

13 Aôc lemem tój êndêij tinoc agêc tamoc ma lasicio to ñac ma êséacnêj lau samob, ma anam aéac sa gebe amac êndu atom."

14 Ma ñaclagêc sésôm gêdêij ej gebe "Amac embe aoc aéagêcma biŋ tonec lasê atom, go aéagêc anac da amac. Êndêij taŋ Apômtau êkêj gamêj tau êndêij aéac naŋ, taéj walô amac to amoasiŋ amac."

15 Go awê tau kélêwaŋ êséagêc ña lépoa sésép katam sauŋ, gebe nê andu kétu tuŋbôm malacna gêwiŋ, tec tuŋbôm kétu ênê andu.

16 Ma ej késôm gêdêij êséagêc gebe "Api lôc ana, gebe sêjandawaga têtap amagêc sa atom. Asinj taôm amoá tônê êtôm bêc télêac e sêjandawaga sêmu sémêj su acgom, go amagêc asa nêm intêna ana."

17-18 Go ñaclagêc sésôm gêdêij ej gebe "Ólic acgom, êndêij taŋ aéac asa gamêj tonec amêj naŋ, ômoatiŋ gam kokoc tonec enjkaleŋ katam sauŋ, taŋ kólêwaŋ aéagêc asép amêj naŋ. Ma tênam agêc tamam to lômi ma tamannê gólôac samob sépi tageŋ anga nêm andu. Embe ôngôm tonec atom, go biŋ, taŋ aôm kôsôm gebe atôc lemenj épi naŋ, ñensêlô.

19 Nac teŋ embe êwi nêm andu siŋ êsa intêna êna, naŋ ej tau êwê nê dec ñakaiŋ, aéac atom. Mago ñac teŋ, taŋ êmoa andu ñalélôm êwiŋ aôm naŋ, embe têtap gêjwapac sa, go aéac awê ênê dec ñakaiŋ.

20 Ma aôm embe ôsôm aéagêcma biŋ tonaj lasê, go biŋ, taŋ aôm kôsôm gebe aéagêc atôc lemenj épi naŋ ñensêlô."

21 Ma awê tau késôm gebe "Biŋ taŋ asôm su naŋ, ñanô êsa." Go késakiŋ êséagêc gebe sêc sêna, tec êséagêc sêwi ej siŋ ma sêja. Ma ej tau kêmoatiŋ gam kokoc genjkaleŋ katam sauŋ tau.

22 Êséagêc sêwi awê tau siŋ jasépi lôc ma sêmoa tônê kêtôm bêc télêac e sêjandawaga sêmu sêja. Sêjandawaga sesom gamêj, taŋ gêc intêna makenj-makenj naŋ, mago têtap lau teŋ sa atom.

23 Go ñaclagêc sésép anga lôc sémêj kétiam jaselom bu ma sêô lasê dêdêij Nun latu Josua, go sêjac miŋ biŋ samob, taŋ kêtap êséagêc sa naŋ, gêdêij ej.

24 Ma sésôm gêdêij Josua gebe "Apômtau kêkêj gamêj samob kêsêp aéac lemenj biŋjanôgeŋ. Ma biŋ teŋ, lau gamêj tauŋa samob sêmoa tonêj ñalélôm ñatutucgeŋ kétu aéacna."

3

Lau Israel selom bu Jordan

1 Gêdêij bêbêc kanucgeŋ Josua gêdi ma gêwi Sitim siŋ ma lau Israel samob sêwiŋ ej. Êséac sêô lasê bu Jordan ma sêbecobo anga tônê, selom sebenj atom.

2 Bêc télêac gêbacnê, go siŋwaganêj laumata sêselêj sêmoa gamêj beciŋa ñalélôm

3 ma sêjatu lau gebe "Amac embe alic Apômtau, amacnêm Anôtô, nê katapa poacna, taŋ lau Lewi nêj dabunwaga sêmbalanj naŋ, go andi ma andanguc katapa tau,

⁴ ec ajala intêna, tanj asa nanj, gebe amac asa intêna tonec kwananjenj atom. Mago ñasawa êniñ katapa to amac êngic. Ñasawa tau amboac saka 500. Andambij katapa tau atom."

⁵ Ma Josua kêsôm gêdêñ lau gebe "Anam dabunj taôm, gebe elenja Apômtau gebe êngôm gêñtalô anja amac ñjalêlôm."

⁶ Ma Josua kêsôm gêdêñ dabunjwaga gebe "Aôc katapa poacnja sa ma asêlêñ amuj." Tec êsêac sêôc katapa poacnja tau sa ma sêselêñ sêmuñ lau.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe "Ocsalô aê gabe jatoc aôm sa lau Israel samob sêlic e sêjala gebe aê oc jamoa jawinj aôm êtôm gamoa gawinj Mose.

⁸ Ma aôm ôjatu dabunjwaga, tanj sêmbalanj katapa poacnja nanj, gebe 'Êndêñ tanj aô lasê Jordan ñatali nanj, akô ñjanêgenj anja bu ñjalêlôm.'

⁹ Go Josua kêsôm gêdêñ lau Israel gebe "Ajôc, atu gasuc amêñ, ma akêñ tanjem Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñj."

¹⁰ Ma Josua kêsôm gebe "Biñ tonec êwa sa êndêñ amac gebe Anôtô mata jali gêmoa gêwinq amac ma ej êsêlêñ êmuñ amac ma êjanda lau Kanaan to Het ma lau Hiw to Peris ma lau Girkas to Amor ma Jebus binjanôgeñ."

¹¹ Alic acgom, Apômtau, tanj kêtû nom samucgeñ ñatau nanj, nê katapa poacnja elom bu Jordan êmunj amac.

¹² Ma galoc ajalinj lau 12 sa anja Israelnêñ gôlôacmôkênêñ, ñac tageñ-tageñ êtôm gôlôacmôkêgeñ.

¹³ Ma êndêñ tanj lau dabunj, tanj sêmbalanj Apômtau, nom samucgeñ ñatau, nê katapa nanj, sêu enjata ësêp bu Jordan, go bu tau enselein êtiam atom êpoac ma bumôkê êlêc sa naêkô amboac lênsaq teñ."

¹⁴ Amboac tonaj gêdêñ tanj lau dêdi anja nêñ becobo sebe selom bu Jordan nanj, dabunjwaga sêbalanj katapa poacnja sêmuñ lau.

¹⁵ Ma gêdêñ tanj dabunjwaga, tanj sêbalanj katapa nanj, sêô lasê Jordan ma gêdêñ tanj lau-sabalanj-katapawaga tau sêu enjkaiñ kêsêp bu, tanj kêsalê Jordan ñatali auc gêdêñ têm sêjac kôm ñjanô saña nanj,

¹⁶ bumôkê gêlêc sa jakêsuñ tôñ kêkô Jaêcgeñ amboac lênsaq kêkanôj malac Adam, tanj gêc Sareta ñagala nanj. Ma bu aêja, tanj kêsa gwêc Arabaña, tanj sêses ten gebe Gwêcmatê nanj, kêpa samucgeñ. Ma lau selom sêsêp gamêñ, tanj kêkanôj Jeriko nanj.

¹⁷ Ma gêdêñ tanj lau Israel samob sêselêñ sêmoa gamêñ kelengerj jasêpi bumakeñ nanj, dabunjwaga, tanj sêbalanj katapa poacnja nanj, sêkô gamêñ ñakeleñ anja bu Jordan ñaluñ e lau samob selom bu Jordan gêbacnê.

4

Poc 12, nañ sêkôc anja Jordan

¹ Lau samob selom bu Jordan jasêpi su acgom, go Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe

² "Ôjalinj lau 12 sa anja launêñ, ñac tageñ-tageñ êtôm gôlôacmôkêgeñ,

³ ma ôjatu êsêac gebe 'Akôc poc 12 anja Jordan ñaluñ tonec, akôc anja gamêñ, tanj dabunjwaga enjata sêka nanj, ma akôc poc tau amêñ bumakeñ ma atoc poc tau êkô gamêñ, tanj êmbêc anêc nanj.'

⁴ Go Josua kêkalem lau 12 tau anja lau Israel nêñ, tanj kêjalinj sa nanj, ñac tageñ-tageñ kêtôm gôlôacmôkêgeñ.

5 Ma Josua kêsôm gêdêj êsêac gebe “Asêlêj naamuŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, nê katapa êsêp bu Jordan ɣalungej ma aôc poc tagej-tagej êtômgej ma poc tau ɣanamba êtôm Israelnêj gôlôacmôkê.

6 Poc tonaj êtu ɣabelo êkô amac ɣalêlôm. Ma embe nêm ɣapalêo to ɣac têtu kênac amac êtu ɣamu gebe ‘Poc tonec gebe êwa asagej sa êndêj amac,’

7 go anac miŋ êndêj êsêac gebe Bu Jordan gêlêc sa ma kékêj ɣasawa gêdêj Apômtaunê katapa poacnja. Gêdêj taŋ katapa tau gelom Jordan naŋ, ɣabu gêlêc sa. Tec poc tonec êtu ɣabelo teŋeŋja êndêj lau Israel.”

8 Ma lau tau sêgôm biŋ, taŋ Josua kêjatu naŋ, ɣanô kêsa ma sêkôc poc 12 aŋga Jordan ɣalungej kêtôm lau Israel nêŋ gôlôacmôkênêj toŋ, kêtôm taŋ Apômtau kêsôm gêdêj Josua naŋ. Ma êsêac sêôc poc tau selom jasêpi gamêj, taŋ sebe sênenç naŋ, ma tetoc poc tau sêŋgôŋ tonaj.

9 Ma Josua gêboa poc 12 sa kékô Jordan ɣalungej aŋga gamêj, taŋ dabuŋwaga sêbalaj Apômtaunê katapa ma eŋtapa sêka naŋ, ma poc tau kékô tònê e ménjgêdêj galoc.

10 Ma Apômtau kêjatu Josua gebe êsôm biŋ, taŋ Mose kêjatu Josua naŋ, êndêj lau Israel. Ma dabuŋwaga, taŋ sêbalaj katapa naŋ, gacgeŋ sêkô Jordan ɣalungej e biŋ samob, taŋ Apômtau kêjatu Josua naŋ, ɣanô kêsa.

Ma lau selom sêkac tauŋgej sêja bumakeŋ.

11 Ma gêdêj taŋ lau samob selom jasêpi ɣamakej su naŋ, Apômtaunê katapa to dabuŋwaga selom amboac tonanjeŋ sêmuŋ lau.

12 Rubennê wakuc ma Gadnê wakuc to Manasenê gôlôac ɣamakej selom tolaukasapgeŋ sêmuŋ lau Israel kêtôm Mose kêjatu êsêac.

13 Siŋwaga tolaukasap amboac 40,000 selom jasêpi Jeriko ɣagamêj gaboaŋŋa sêja. Êsêac sêmasaŋ tauŋ gebe sênaç siŋ sêmoa Apômtau lanjônêmja.

14 Gêdêj bêc tonaj Apômtau ketoc Josua sa aŋga lau Israel lanjônêm ɣa ma êsêac têtêc ej kêtôm têm, taŋ gêmoa mata jali naŋ, kêtôm têtêc Mose.

15 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Josua gebe

16 “Ôjatu dabuŋwaga, taŋ sêbalaj katapa poacnja naŋ, gebe sêpi aŋga Jordan sêmêj.”

17 Amboac tonaj Josua kêjatu dabuŋwaga gebe “Api aŋga Jordan amêj.”

18 Ma gêdêj taŋ dabuŋwaga, taŋ sêbalaj Apômtaunê katapa poacnja naŋ, sêpi aŋga Jordan ɣaluŋ su ma êsêac eŋtapa sêka gamêj ɣakeleŋ naŋ, bu Jordan gêjô tau mala e késalé butali auc kêtiam kêtôm gêmuŋŋa.

19 Lau ménjsêpi aŋga Jordan gêdêj ajôŋ ɣamatanya ɣabêc kêtû 10 ma sê nêŋ bec sêŋgôŋ Gilgal, taŋ gêc malac Jeriko ɣagamêj oc kêpiŋa naŋ.

20 Ma Josua gêboa poc 12, taŋ êsêac sêkôc aŋga Jordan naŋ, sa aŋga Gilgal.

21 Ma ej kêsôm gêdêj lau Israel gebe “Amacnêm ɣapalêo to ɣac embe têtu kênac tameŋi êtu ɣamu gebe ‘Poc tonec ɣam amboac ondoc,’

22 go awa sa êndêj êsêac ma asôm gebe ‘Lau Israel selom bu Jordan tonec sêmoa gamêj keleŋgeŋ,’

23 gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, gêgôm bu Jordan kêpa kêtû amacnja e alom ménjapi ɣamakej kêtôm gêgôm gêdêj Gwêckoc, taŋ gêgôm kêpa kêtû aêacnja e alom ménjapi ɣamakej.

24 Ej gêgôm gêj tonaj, gebe lau tomôkê-tomôkê nomja sêjala, gebe Apômtau lêma ɣajaŋa ma gebe amac atêc Apômtau, amacnêm Anôtô, enden tôngen.”

5

¹ Lau Amor nêŋ kiŋ samob, taŋ sêmoa bu Jordan ɳamakeŋ kêsi gamêŋ oc kêsêpja naŋ, ma lau Kanaan nêŋ kiŋ samob, taŋ sêngôŋ gwêctali naŋ, sêŋô ɳawae gebe Apômtau gêgôm bu Jordan kêpa kêtû lau Israelja e selom bu su, tec nêŋ ɳalêlôm kêtû palê ma nêŋ ɳaclai gêbacnê kêtû lau Israelja.

Josua kêsa lau ma êsêac sêlic om Pasa anja Gilgal

² Gêdêŋ ɳasawa tonan Apômtau kêsôm gêdêŋ Josua gebe “Ômansan bôjaŋ poc ma ôsa lau Israel êtiam êtu luagêcja.”

³ Amboac tonan Josua kêmasaŋ bôjaŋ poc ma kêsa lau Israel anja Gibeat-Haralot.

⁴ Josua kêsa êsêac kêtû ɳam amboac tonecja gebe lau to siŋwaga samob, taŋ sêwi Aiguptu siŋ naŋ, sêmac êndu anja intêna gamêŋ sawaŋa gêdêŋ taŋ sêwi Aiguptu siŋ su naŋ.

⁵ Êsêac sêsa lau samob, taŋ sêmêŋ naŋ, mago lau samob, taŋ teneŋi sêkôc êsêac gêdêŋ taŋ sêwi Aiguptu siŋ su ma sêmoa intêna gamêŋ sawaŋa naŋ, tec sêsa êsêac atom.

⁶ Gebe lau Israel sêsêlêŋ sêmoa gamêŋ sawa kêtôm jala 40 e lau samob to siŋwaga samob, taŋ sêwi Aiguptu siŋ naŋ, sêjaŋa anja gamêŋ sawa kêtû êsêac sêkêŋ taŋeŋ Apômtau awa atomja, tec Apômtau kêtôc lêma gebe êsêac sêlic gamêŋ, taŋ Apômtau gêjac mata gêdêŋ aêac tameni gebe êkêŋ gamêŋ, taŋ su to lêp keselen êndêŋ aêac naŋ atom.

⁷ Amboac tonan Josua kêsa êsêac gebe êsêac sêsa lau tonan anja intêna atom.

⁸ Gêdêŋ taŋ sêsa lau samob su naŋ, sêŋgôŋ nêŋ gamêŋ becoboŋageŋ e kamoc gemo.

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Josua gebe “Ocsalô tonec aê kakac biŋ majen Aiguptuŋa su anja amacnêm.” Tec sê gamêŋ tau ɳaê gebe Gilgal e mêŋgêdêŋ galoc.

¹⁰ Lau Israel sê nêŋ becobo sêŋgôŋ Gilgal ma gêdêŋ ajôn tonan ɳabêc kêtû 14 ɳagêbêc êsêac sêlic om Pasa. Êsêac sêmoa malac Jeriko ɳagamêŋ gaboaŋja.

¹¹ Seŋ Pasa su ma ɳageleŋ êsêac seŋ gamêŋ tau ɳakôm ɳanô, seŋ polom ɳaluc to polom ɳanô, taŋ sêpac naŋ, gêdêŋ bêc tonanqeŋ.

¹² Ma mana tau gêbacnê gêdêŋ bêbêcgeŋ tonan, gêdêŋ taŋ seŋ gamêŋ tau ɳakôm ɳanô naŋ. Ma lau Israel têtap mana sa kêtiam atom, seŋ gamêŋ Kanaan ɳakôm ɳanô gêdêŋ jala tonan.

Josua agêc ɳac tosin

¹³ Gêdêŋ taŋ Josua ɳamalac gala naŋ, ej gêôc mataanô sa ma gêlic ɳac teŋ kêkô ej lanjônêmja. ɳac tau gê nê siŋ sa ma kêmêgôm siŋ tau ɳa lêma. Josua gêdêŋ ej gêja ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Aêacma ɳac aôm me ma ɳacionêŋ ɳac aôm.”

¹⁴ Ma ej kêsôm gebe “Masi, aê Apômtaunê siŋwaganêŋ laumata. Galocgen tec gamêŋ.” Go Josua ȣeu tau jagêc lanjôanô gêdêŋ nom ma keten mec to kêsôm gêdêŋ ej gebe “Noc apômtau êjatu biŋ ondoc êndêŋ nê sakinqaga.”

¹⁵ Ma Apômtaunê siŋwaganêŋ laumata kêsôm gêdêŋ Josua gebe “Ônu atapa su anja amtapa, gebe gamêŋ, taŋ kôkô naŋ, gamêŋ dabuŋ.” Ma Josua gêgôm kêtôm tonan.

* ^{5:15:} Gilgal ɳam gebe Takac su.

6

Lau Israel sêku malac Jeriko tulu

1 Ma lau Jeriko sêbalanj nêj malac auc ɻapec kêtua lau Israelna. Lau teñ sêso-sêsa atom.

2 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Josua gebe “Ôlic acgom, aê kakêj Jeriko to ɻakij ma siñwaga tonaclai sêsej aôm lêmam.

3 Amboac tonaj amac siñwaga samob asêlêj angi malac tau auc êtu dim tageñ. Ma anjgom amboac tonaj êtôm bêc 6.

4 Ma dabuñwaga 7 sêkôc dauc 7 sêselêj sêmuñ katapa poacña. Ma êndêj bêc êtu 7ja amac asêlêj angi malac auc êtu dim 7 ma dabuñwaga sênam dauc êtañ.

5 Ma êsêac embe sênam dauc êtañ ê tôj balinjen, ma amac embe anjô dauc êtañ amboac tonaj, go lau samob sênam lasê toaligenj ma malac ɻatuñbôm êku sa ma lau samob gacgeñ sembo sêsa malaclêlôm sêna.”

6 Amboac tonaj Nun latu Josua kêkalem dabuñwaga ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aôc katapa poacña sa ma dabuñwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêselêj sêmuñ Apômtaunê katapa poacña.”

7 Ma enj kêsôm gêdêj lau gebe “Ajôc, asêlêj angi malac auc ma siñwaga tolaukasap sêselêj sêmuñ Apômtaunê katapa.”

8 Ma lau sêgôm biñ, tañ Josua kêjatu nañ, ɻanô kêsa. Dabuñwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêselêj sêmuñ sêmoa Apômtau lanjônêmja. Êsêac sêjac dauc kêtaj ma Apômtaunê katapa poacña kêselêj kêdaguc êsêac.

9 Ma siñwaga tolaukasap sêselêj sêmuñ dabuñwaga, tañ sêjac dauc kêtaj ɻapanj.

10 Ma Josua kêjatu lau gebe “Anam lasê atom, anam taôm tôrgeñ, asôm biñ teñ êsa awemsuñ atom e êndêj bêc aê jasôm êndêj amac gebe Anam lasê, go anam lasê.”

11 Amboac tonaj enj kêsakinj Apômtaunê katapa kêgi malac tau auc kêtua dim tageñ. Su, go sêo lasê gamêj becoboña kêtiam ma sêc bêc anga tonaj.

12 Gêdêj bêbêc kanucgeñ Josua gêdi sa ma dabuñwaga sêbalanj Apômtaunê katapa.

13 Ma dabuñwaga 7 sêkôc dauc 7 sêselêj sêmuñ Apômtaunê katapa ma sêjac dauc ɻapanj. Ma siñwaga tolaukasap sêselêj sêmuñ êsêac ma lau ɻagêdô têdaguc Apômtaunê katapa, ma dauc kêtaj ɻapanj.

14 Ma gêdêj bêc kêtua luagêcña êsêac sêselêj sêgi malac auc kêtua dim tageñ amboac tonanjeñ ma sêmu sêja gamêj becoboña. Sêgom amboac tonaj kêtom bêc 6.

15 Gêdêj bêc kêtua 7ja êsêac dêdi gêdêj geleñ mata ma sêselêj sêgi malac auc amboac sêgom-sêgom kêtua dim 7. Gêdêj bêc tageñ tonanjeñ tec êsêac sêselêj sêgi malac auc kêtua dim 7.

16 Ma gêdêj tañ sêgi malac auc kêtua dim 7ja ma dabuñwaga sêjac dauc kêtaj nañ, Josua kêsôm gêdêj lau gebe “Anam lasêmañ, gebe Apômtau kêkêj malac tau gêdêj amac.

17 Ma malac to ɻagêj samob êtu Apômtaunê gêj ensej sunja. Mockaiño Rahab to nê lau samob, tañ sêmoa sêwiñ enj anja ênê andu nañ, tauñgeñ go sêmoa mateñ jali, gebe enj gësa lau jaenña, tañ aêac tasakij êsêac nañ auc.

18 Ma amac ajop taôm êndêj gêj, tañ gêjac ansej sunja ɻawae. Matem katu gêj tau e akôc ɻagêdô, tañ kêtua Apômtaunê nañ, su atom. Embe anjgom, go lau Israel nêj gamêj becoboña êwê kainj biñ, tañ êtap malac Jeriko sa nañ, êwîn ma êtap gêrjawapac ɻanô sa.

19 Ma silber to gold samob ma laclu, tanj sêmasaŋ ḥa ki kokoc to jejec naŋ, êtu Apômtaunê gêŋ dabuŋ naêſêp Apômtaunê kanom.”

20 Amboac tonaj lau sêjam lasê ma sêjac dauc kêtanj. Gêdêŋ tanj lau sêŋô dauc kêtanj naŋ, sêjam lasê ma turjbôm kêku sa, ma lau sêpi malac sêja. Lau samob gacgej sebo sêsa malac sêja ma sêku malac tau tulu.

21 Go sesenj malac samucgej su. Êsêac sesenj ḥac to awê ma lau matac to lau ḥanô, sesenj bulimakao to domba ma doŋki. Êsêac sesenj gêŋ samob su ḥa siŋ ḥamata.

22 Ma Josua kêsôm gêdêŋ ḥaclagêc, tanj sêkêŋ kelenj gamêŋ naŋ, gebe “Asô awê mockaiŋo nê andu ana ma akôc awê tau to nê lau samob, tanj sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, sêsa sêmêŋ amboac atôc lemem gêdêŋ eŋ naŋ.”

23 Amboac tonaj ḥac wakuc luagêc tau, tanj sêkêŋ kelenj gamêŋ naŋ, sêô andu sêja ma sêkôc Rahel to têna agêc tama ma lui to nê lau samob, tanj sêŋgôŋ sêwiŋ eŋ naŋ, sêsa sêmêŋ. Êsêac sêkôc ênê lau samob ma sêkêŋ Êsêac sêŋgôŋ lau Israel nêŋ gamêŋ becoboŋa ḥamata.

24 Ma Êsêac sêkêc malac to ḥagêŋ samob ja genj. Tagej silber to gold ma ku, tanj sêmasaŋ ḥa ki kokoc to jejec naŋ, sêkêŋ jakêſêp kanom, tanj kêkô Apômtaunê andu naŋ.

25 Josua gêjam awê mockaiŋo Rahab to tamanê gôlôac ma nê lau samob, tanj sêwiŋ eŋ naŋ sa. Enj gêŋgôŋ lau Israel ḥalâlôm e mêmegêdêŋ galoc, gebe enj gêsa lau jaen, tanj Josua kêsakinj gebe sêkêŋ kelenj malac Jeriko naŋ auc.

26 Gêdêŋ têm tonan Josua kêjatu lau gebe têtôc lemenj sêkô Apômtau lanjônêmra ma kêsôm gebe “Aêac tapuc boa ḥac, tanj êndi mêmegêkwê malac Jeriko tonec sa êtiam naŋ.

Enj ênac da alê ḥamatanaŋ ḥa nê ḥacsêga.

Ma ênac da malac ḥakatam ḥa nê ḥac sauŋ.”

27 Amboac tonaj Apômtau gêwiŋ Josua ma ênê wae gêjam gamêŋ samucgenj auc.

7

1-26 *

8

1-35 *

9

1-27 *

10

Lau Israel sêku lau gamêŋ gêmu kêsêp̄ja tulu

1 Kinj Jerusalemra Adonisedek gêŋjô Josua kêku malac Ai tulu to gesenj malac tau samucgej su ḥawae. Josua gêgôm malac Ai to ḥakij kêtôm gêgôm gêdêŋ malac Jeriko to ḥakij. Kinj tau gêŋjô biŋ teŋ gêwiŋ gebe Lau Gibeonra sê wama gêdêŋ lau Israel ma sêmoa sêwiŋ Êsêac.

* **7:1-26:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêŋ siŋwaga sêpi Kanaan ḥagamêŋ lôcja ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatiŋ poac teŋ sêwiŋ lau Gibeon ḥamij gêc tonec. * **8:1-35:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêŋ siŋwaga sêpi Kanaan ḥagamêŋ lôcja ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatiŋ poac teŋ sêwiŋ lau Gibeon ḥamij gêc tonec. * **9:1-27:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêŋ siŋwaga sêpi Kanaan ḥagamêŋ lôcja ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatiŋ poac teŋ sêwiŋ lau Gibeon ḥamij gêc tonec.

² En gêjô bij tonaj ma kêtêc tau gebe Gibeon malac kapôêj kêtôm kijnêj malac ɻagêdô, ma malac tau kapôêj kêlêlêc Ai su ma nêj lau samob lau tonaclai.

³ Kêtu tonajna kinj Jerusalemja Adonisedek kêsakinj bij gêdêj kin Hebronja Hoham to gêdêj kin Jarmutja Piram ma gêdêj kin Lakisna Japia to gêdêj kin Eglonja Debir ma kêsôm gebe

⁴ “Api andêj aê amêñmaj ma anam aê sa. Aêac tanac Gibeon gebe êsêac sê wama gêdêj Josua to lau Israel.”

⁵ Go lau Amor nêj kin lemen teñ tonec, kinj Jerusalemja to kinj Hebronja ma kinj Jarmutja to kinj Lakisna ma kinj Eglonja sêkac nêj siñwaga sa ma êsêac tonêj siñwaganêj tonj samob sêpi jasêgi malac Gibeon auc ma sêjac siñ gêdêj malac tau.

⁶ Ma lau Gibeonja sêkêj bij gêdêj Josua gêja Gilgal ma sêôm gebe “Ôñgaminj taôm êndêj nêm sakînwaga atom. Ôpi ôndêj aêac ômôêj seben ma ônam aêac kësi to ônam aêac sa. Gebe lau Amor nêj kin samob, tanj sêngôj gamêj lôcna nañ, sêkac sa sêmêj gebe sêncac siñ êndêj aêac.”

⁷ Ma Josua gêdi anja Gilgal ma kêpi gêja. Siñwaga to lau tonaclai samob sêselêj sêwin ej.

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêj Josua gebe “Ôtêc êsêac atom, gebe aê kakêj êsêac sêsep aôm lêmam sugac. Èsêacnêj ɻac teñ oc êkô aôm auc atom.”

⁹ Josua gêdi anja Gilgal ma kêsêlêj gêdêj gêbêc samuc tonaj ma gêo lasê gêdêj êsêac e têtakê.

¹⁰ Ma Apômtau gêgôm êsêacnêj meloco kësa e sêc lau Israel, tanj sêjac êsêac ɻanô anja Gibeon nan su. Lau Israel sêjanda êsêac sêsep intêna Bet-Horonja, ma sêjac êsêac e jadêdêj Aseka to Makeda.

¹¹ Gêdêj tanj êsêac sêc lau Israel su sêsep intêna Bet-Horonja sêja nañ, Apômtau tau kêbalij poc kapôêj anja undambê jakêtuc êsêac e jasêô lasê Aseka, ma êsêac sêmac êndu. Lau tanj sêmac êndu kêtû kom pocja nañ, taêsam sêlêlêc lau, tanj lau Israel sêjac ɻa siñ êndu nañ su.

¹² Gêdêj bêc, tanj Apômtau kêkêj lau Amor sêsep lau Israel lemen nañ, Josua kêkô lau Israel ɻanôjñêm ma kêsôm gêdêj Apômtau gebe

“Aôm oc, ôkô ɻañêj anja Gibeon
ma aôm ajôn, anja gaboañ Ajalon.”

¹³ Ma oc kêkô ɻañêj ma ajôn kêkô amboac tonanjen
e lau sêkac kamocgôc gêbacnê.

Bij tonaj teto gêc Jasarnê buku gebe Oc tau kêkô umboj ɻaluñ ma kêkac tau gebe naêsep atom, kêkôgej kêtôm bêc samuc teñ.

¹⁴ Bêc teñ kêtôm tonaj gêc gêmuñ atom ma gêc atom e mêñgêdêj galoc. Gêdêj bêc tonaj Apômtau kêkêj tanja ɻac teñ awa ɻam gebe Apômtau gêjac siñ gêjô Israel.

¹⁵ Go Josua ma lau Israel samob sêc sêmu sêja nêj gamêj Gilgal kêtiam.
^{16-43 *}

11

1-23 *

* **10:16-43:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ɻasawa sa kêtômgej. * **11:1-23:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ɻasawa sa kêtômgej.

1-24 *

12

1-33 *

13

1-15 *

14

1-63 *

15

1-10 *

16

1-18 *

17

1-28 *

18

1-51 *

19

1-9 *

20

1-45 *

21

1-34 *

22

1-16 *

23

* **12:1-24:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **13:1-33:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **14:1-15:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **15:1-63:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **16:1-10:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **17:1-18:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **18:1-28:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **19:1-51:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **20:1-9:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **21:1-45:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **22:1-34:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej. * **23:1-16:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêj Kanaan samucgej tulu. Èsêac sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom ïasawa sa kêtômgej.

24

Josuanê awamu

1 Go Josua kékac lau Israel nêj gôlôacmôkê samob sa anja Sikem. Eñ kékalem lau Israel nêj lau ñanô to laumata ma nêj gôlinjwaga to kasêga samob sa jasêkô Anôtô lajônêm.

2 Go Josua kêsôm gêdêj lau samob gebe “Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe ‘Gêdêj andanđenj amac tamemi Abraham agêc Nahor tamenji Tara sêngôj bu Euprat ñamakej ônêja, ma sêjam sakinj gêdêj anôtôi jaba.

3 Go aê kakôc amac tamemi Abraham su anja bu ñamakej ônêja ma gawê ej kêsêlêj kêtôm gamêj Kanaanja samob. Aê kakêj ênê wakuc fêtu taësam. Aê kakêj Isak gêdêj ej.

4 Ma kakêj Jakob agêc Esau gêdêj Isak. Aê kakêj gamêj lôcja Seir gêdêj Esau gêwê kaij, mago Jakob to nê latui sêsep Aiguptu séja.

5 Go kasakinj Mose agêc Aron ma kakônij Aiguptu ña gêñwapac, tan gagôm anja gamêj tau nañ. Su, go gawê amac asa amêj.

6 Aê gawê amac tamemi sêsa anja Aiguptu sêmêj e aô lasê gwêc. Ma lau Aiguptu sêjanda amac tamemi ña kareta to hos e jadêdêj Gwêkkoc.

7 Ma êsêac awej gêjac Apômtau ma ej kékêj gêsuñbôm gej amac to lau Aiguptu kési to gêgôm gwêc kêmakop e kêsalê êsêac auc. Amac matemanô alic gêj, tan aê gagôm gêdêj Aiguptu nañ su. Amac amoam gamêj sawa ñasawa balinj.

8 Go aê gawê amac aô lasê lau Amor, tan sêngôj Jordan ñamakej ônêja nañ, nêj gamêj. Gêdêj tanj kakêj êsêac sêsep amac lemem ma amac akôc êsêacnêj gamêj su nañ, aê gasej êsêac gamunj amac.

9 Go kiñ Moabja Sipor latu Balak gêdi ma gêjac sinj gêdêj Israel. Eñ kêsakinj biñ gêdêj Beor latu Bileam gebe êmêj ma épuc boa amac.

10 Mago aê kakêj tanjoc Bileam atom, tec ej gêjam mec amac. Gagôm amboac tonanj, tec gajam amac kési anja Balak lêma.

11 Go amac alom bu Jordan e aô lasê malac Jeriko. Ma lau Jerikonja séjac sinj gêdêj amac. Mago lau Jeriko tauñgej atom, lau Amor to Peres ma Kanaan to Het ma Girgas to Hiw ma Jebus amboac tonanđenj. Mago aê kakêj êsêac sêsep amac lemem.

12 Aê kasakinj banic gêmuñ ma kêjanda lau Amor nêj kiñ luagêc gêmuñ amac. Amacnêm siñ to talam gêgôm atom.

13 Aê kakêj gamêj tej, tanj ajam kôm kêpi atom nañ, gêdêj amac ma kakêj malac, tanj amac akwê sa atom nañ, gêdêj amac anjôj. Amac aeñ kôm wainña to katêkwí, tanj asê atomanô nañ ñanô.

14 “Amboac tonanj galoc atêc Apômtau to anam sakinj ej têmtac makej ma tonêm ñalêlôm ñajêñgej. Atiñ anôtôi jaba, tanj tamemi sêjam sakinj anja bu ñamakej ônêja to anja Aiguptu nañ su, ma anam sakinj Apômtau.

15 Mago amac embe andec gebe anam sakinj Apômtau, go ocsalô tonec ajaliñ anôtôi, tanj abe anam sakinj nañ sa. Abe anam sakinj anôtôi, tanj tamemi séjam sakinj anja bu ñamakej ônêja nañ, me lau Amor, tec anjôj êsêacnêj gamêj nec, nêj anôtôi me. Mago aê to ñoc gôlôac abe anam sakinj Apômtaugenj.”

16 Go lau tau sêjô ej awa gebe “Biñ tonec gebe awi Apômtau siñ ma anam sakinj anôtôi jaba nec ênac jaê aêac,

¹⁷ gebe Apômtau, aêacnêj Anôtô, gêwê aêac to tamenj tapi anja Aiguptu tamêj ma gêwê aêac dawi andu kapoacwalôja siñ. Enj gêgôm gêjsêga kain teñ aêac talic ma gejob aêac anja intêna samob, tañ tasa nañ, ma gejob aêac gêdêj tañ taselêj tasêp lau tomôkê-tomôkê ɣalelôm nañ.

¹⁸ Ma Apômtau kêjanda lau tomôkê-tomôkê gêmuñ aêac, enj kêjanda lau Amor, tañ sêngôj gamêj tonec nañ, amboac tonanjeñ. Kêtu tonanjña aêac abe anam sakin Apômtau amboac tonanjeñ, gebe enj kêtû aêacnêj Anôtô."

¹⁹ Mago Josua kêsôm gêdêj lau tau gebe "Amac atôm gebe anam sakin Apômtau atom, gebe enj Anôtô dabuñ. Enj gêjam lêmuñ lau gebe têntac êwiñ enj taugeñ. Enj oc êsuc amacnêm biñ agêli biñsuña to nêm sec ôkwi atom.

²⁰ Enj kêmosaing amac su, mago amac embe awi enj siñ ma anam sakin anôtôi jaba, go ênam dêmôê amac ma êhgôm amac sec to enseñ amac su."

²¹ Ma lau sêsôm gêdêj Josua gebe "Masi, aêac abe anam sakin Apômtau."

²² Ma Josua kêsôm gêdêj lau gebe "Amac taôm awa taôm sa gebe ajaliñ Apômtau sa gebe anam sakin enj." Ma êsêac sêsôm gebe "Aêac awa tauñ sa sugac."

²³ Enj kêsôm gebe "Amboac tonanj, go atinj anôtôi jaba, tañ sêc amac ɣalêlôm nañ su, ma akêj nêm ɣalêlôm êndêj Apômtau, Israelnêj Anôtô."

²⁴ Ma lau sêsôm gêdêj Josua gebe "Aêac anam sakin Apômtau, aêacnêj Anôtô, to tanjeñ wamu ênê awa."

²⁵ Tec gêdêj bêc tonanj Josua kêmoatiñ poac gêwiñ' lau ma kêmasaïj biñsu to ɣagôliñ kêtû êsêacña anja Sikem.

²⁶ Ma Josua keto biñ tonanj kêsêp Anôtônê biñsu ɣabuku. Ma enj kêkôc poc kapôeñ teñ jagêjac sa anja kamem, tañ kêkô Apômtaunê gamêj dabuñ nañ ɣalabu.

²⁷ Ma Josua kêsôm gêdêj lau samob gebe "Alic acgom, poc tonec êtu ɣabelo êwa aêac sanja, gebe gêñô Apômtaunê biñ samob, tañ enj kêsôm gêdêj aêac nañ gêwiñ. Kêtu tonanjña amac embe ansa nêm Anôtô auc, go poc tau êtu ɣabelo êwa amac sanja."

²⁸ Go Josua kêsakiñ lau sêc sêja nêj nomlênsêm gêdêj-gêdêñgeñ.

Josua agêc Eleasar sêmac êndu

²⁹ Biñ tonanj gêbacnê, go Apômtau nê sakinwaga Nun latu Josua gêmac êndu. Ênê jala kêtû 110.

³⁰ Ma êsêac sêsuñ enj anja tau nê nomlênsêm ɣamatlaç Timnat-Serat, tañ gêc lôc Gas ɣagamêj gêmu kêpiña anja Epraim ɣagamêj lôcña.

³¹ Ma lau Israel sêjam sakin Apômtau gêdêj bêc Josua gêmoa mata jaliña samob. Enj gêmac êndu su ma laumata ɣagêdô, tañ sêlic kôm, tañ Anôtô gêjam kêpi lau Israel nañ, gacgeñ sêmoa. Tec lau Israel sêjam sakin Apômtau gêdêj laumata tonanj nêj bêc sêmoa mateñ jaliña samob amboac tonanjeñ.

³² Josepnê ɣatêkwa, tañ lau Israel sêkôc anja Aiguptu sêmêj nañ, sêsuñ anja Sikem kêsêp nom, tañ Jakob gêjam ôli ɣa mone silber 100 gêdêj Sikem tama Hamor latui nañ, ɣasawa teñ. Gamêj tau kêtû Josepnê wakuc nêj nomlênsêm teñ.

³³ Ma Aron latu Eleasar gêmac êndu ma sêsuñ enj anja latu Pinehas nê malac Gibeä. Êsêac sêkêj malac, tañ gêc Epraim ɣagamêj lôcña nañ, gêdêj enj.

Gôlinjwaga

Lau Israel sêku Kanaan tulu e sêwaka sakiñ kinjña sa ñamiñ gêjam lau Gôliñwaga nêñ buku tonec auc. Miñ tau ñai këpi Israelnêñ siñsêlêc, tañ sêsam êsêac sebe Gôliñwaga nañ, nêñ gêñ siñsêlêcña. Lau tonan ñagêdô samob gôliñwaga ñanô êsêac atom, laumata êsêac sêwé nêñ lau sêjac sinjña to kêsiwaga, tañ sêjam nêñ lau sa-sa gêdêñ ñacio sêkoniñ êsêac tôñ nañja. Gôliñwaga ñac towae kêlêlêc ñagêdô samob su nañ Simson, tañ sêjac ênê gêñsêga ñamiñ gêc môkêlatu 13-16.

Biñ kapôñê tec buku tau kêdôñ nec tonec gebe Lau Israel sêsap Anôtô tôñ ñajenj, tec gêjam êsêac sa sêñgôñ nêñ ñajam Ma sêsap tauñ su anja Anôtônê, tec gedec êsêac dêdac gêñwapac e sêñgôñ jageo.

Mago biñ ñanô teñ kësiñ tau gêc lêlôm gêwiñ gebe Lau tau embe sêsap tauñ su anja Anôtônê e dêndac gêñwapac, mago ej embe êlic êsêac sêmbu tauñ to sêkac tauñ ôkwi êtiäm, ej taê labu nê lau to gêjam êsêac kësi gêjac ñawaegenj.

1:1-36. Josua gêmac êndu su acgom, go lau Israel nêñ gôlôacmôkê ñagêdô sêjac sinj jasêku Kanaannêñ malac ñagêdô tulu ñamiñ.

2

Apômtaunê aŋela geoc tau lasê aŋga Bokim

1 Apômtaunê aŋela gêwi Gilgal siñ gêja Bokim ma kêsôm gêdêñ lau Israel gebe ‘Aê kakôc amac anja Aiguptu ma gawê amac mëñaô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gebe jakêñ êndêñ tamemi nañ. Aê kasôm gebe ‘Aê janac poac, tañ kamoatinj gêdêñ amac nañ, popoc atomanô.

2 Ma amac amoatinj poac teñ êndêñ lau, tañ sêñgôñ gamêñ tonec nañ atom. Atuc êsêacnêñ altar popoc.’ Mago amac tajem wamu aêñoc jatu tonan atom. Amac agôm asageñ.

3 Amboac tonan aê jasôm êndêñ amac gebe Aê jajanda lau tomôkê-tomôkê jamunj amac atom. Êsêac oc têtu nêm ñacio ma nêñ anôtôi jaba têtu amacnêm lakô.’

4 Apômtaunê aŋela kêsôm biñ tonan gêdêñ lau Israel samob su, go lau tau sêpuc tañiboa sa ma têtañ.

5 Ma sê gamêñ tonan ñaê gebe Bokim ma sêkêñ da gêdêñ Apômtau aŋga tònê.

Josua gêmac êndu

6 Josua kêlêwaŋ lau Israel sêmu dêdêñ nêñ nomlênsêm gêdêñ-gêdêñgeñ sêja, gebe sêñgôñ têtu wakac.

7 Ma lau Israel sêjam sakiñ Apômtau kêtôm têm Josua gêmoa nomña. Josua gêmac êndu su, go êsêac sêjam sakiñ Apômtau sêmoa kêtôm têm, tañ laumata, tañ sêjala gêñ samob, tañ Apômtau gêgôm gêdêñ lau Israel nañ, sêmoa mateñ jali nañ.

8 Ma Nun latu Josua, tañ Apômtaunê sakiñwaga nañ, nê jala kêtû 110 ma gêmac êndu.

9 Êsêac sêsuñ ej aŋga tau nê nomlênsêm ñamalac Tinat-Heres, tañ gêc lôc Gas ñagamêñ gêmu këpiña aŋga Epraim ñagamêñ lôcña.

10 Lau tañ sêmoa sêwiñ Josua nañ, sêmac êndu amboac tonan, ma lau wakuc mëñsêsa, nañ êsêac sêjam kauc Apômtau to nê kôm, tañ gêjam kêtû lau Israelja nañ.

Lau Israel sêwi Apômtau siŋ ma gôliŋwaga sêkôc kôm sa

¹¹ Go lau Israel sêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ, gebe sêjam sakiŋ Bal.

¹² Èsêac sêwi Apômtau, tamenjinêŋ Anôtô, taŋ kékôc èsêac su aŋga Aiguptu naŋ, siŋ ma sêsap lau, taŋ sêgi èsêac auc naŋ, nêŋ anôtôi jaba tōŋ. Èsêac sêpôŋ enduc gêdêŋ anôtôi tonaj ma sêgôm Apômtau têtac ɻandaŋ kêsa.

¹³ Èsêac sêwi Apômtau siŋ ma sêjam sakiŋ Bal agêc Astarte.

¹⁴ Apômtau têtac ɻandaŋ ɻanô gêdêŋ lau Israel, tec kékêŋ èsêac sêsep kêjaŋgowaga lemenj, gebe sêjaŋgo èsêacnêŋ gêŋ su. Eŋ kékêŋ nêŋ ɻacio, taŋ sêgi èsêac auc naŋ, gebe sêkôniŋ èsêac e lau Israel têtôm gebe sênam tauŋ sa êtiam atom.

¹⁵ Kêtôm têm samob, taŋ èsêac dêdi sebe sênaç siŋ naŋ, Apômtau gêjam dêmôŋ èsêac kêtôm eŋ kêsôm ma kêtôc lêma gebe êngôm naŋ. Ma èsêac sêpô lêna tauŋ ɻanôgeŋ.

¹⁶ Go Apômtau kékêŋ gôliŋwaga, taŋ sêjam lau Israel sa aŋga kêjaŋgowaga lemenj.

¹⁷ Mago èsêac sêkêŋ tanjeŋ nêŋ gôliŋwaga atom. Èsêac sêkêŋ tauŋ dêdêŋ anôtôi jaba to sêpôŋ aenduc gêdêŋ èsêac. Èsêac tamenji tanjeŋ wamu Apômtaunê biŋsu, mago èsêac tauŋ sêwi tamenjinêŋ lêŋ tonaj siŋ sebeŋ ma sêsa kêtiam atom.

¹⁸ Kêtôm têm samob, taŋ Apômtau kékêŋ gôliŋwaga gêdêŋ èsêac naŋ, eŋ gêmoa gêwiŋ gôliŋwaga tau ma eŋ gêjam lau tau sa aŋga nêŋ ɻacio lemenj kêtôm têm samob, taŋ gôliŋwaga gêmoa gêwiŋ èsêac naŋ. Apômtau taê walô èsêac kêtû nêŋ tanjiboa, taŋ têtaŋ kêtû nêŋ ɻacio sêlêsu to sêkôniŋ èsêac naŋŋa.

¹⁹ Mago gêdêŋ taŋ gôliŋwaga gêmac êndu naŋ, lau sêmu sêja nêŋ intêna lanjwa kêtiam e sêgôm sec kêlêlêc lau gêmuŋja su. Èsêac têdaguc anôtôi jaba ma sêjam sakiŋ èsêac to sêpôŋ aenduc gêdêŋ èsêac ma sêwi nêŋ lêŋ tonaj siŋ atom, sêsa togêsuŋtêkwa ɻatonjêŋ sêmoa.

²⁰ Apômtau têtac ɻandaŋ sec gêdêŋ lau Israel ma kêsôm gebe “Lau tonec sesenj poac, taŋ kajatu gêdêŋ èsêac tamenji gebe sêsap tōŋ naŋ, su ma tanjeŋ wamu aê atom,

²¹ tec aê jaŋanda lau tomôkê-tomôkê, taŋ Josua kêku tulu atom ma gêmac êndu naŋ, nêŋ teŋ êtiam atom.

²² Aê jangôm gêŋ tonec gebe jansaê lau Israel e jaŋala èsêac sêsa ɻoc lêŋ têtôm tamenji sêsa nêŋ me masi.”

²³ Amboac tonaj Apômtau gêlôc gebe lau tomôkê-tomôkê, taŋ sêso Josua lêma ɻalabu atom naŋ, sêŋgôŋgeŋ. Eŋ kêjanda èsêac seben atom.

3:1-31 Lau Israel sêwi Apômtau siŋ kêtû dim têlêac, tec Apômtau kékêŋ èsêac sêso nêŋ ɻacio ɻalabu. Gêdêŋ taŋ èsêac teten eŋ naŋ, eŋ kêsakîŋ gêjamsawaga ten. * † ‡

4

Debora agêc Barak sêku Sisera tulu

¹ Gôliŋwaga Ehud gêmac êndu su, go lau Israel sêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ kêtiam.

* ^{2:23:} Bokim ɻam gebe Lau-têtaŋwaga.

† ^{2:23:} Astarte kêtû nêŋ anôtôo towae teŋ.

‡ ^{2:23:} Bal kêtû lau Kanaan nêŋ anôtô jaba towae teŋ.

2 Amboac tonaj Apômtau kêkêj êsêac sêsêp Jabin lêma. Eñ lau Kanaan nêj kinj, tañ gêjam gôliŋ êsêac gêngôŋ malac Hasor naŋ. Ènê siŋwaganêj laumata Sisera, tañ gêngôŋ lau samuc nêj malac Haroset.

3 Jabinnê kareta ki 900 ma eñ gejon lau Israel secanô kêtôm jala 20. Tec lau Israel awei gêjac Apômtau gebe ênam êsêac sa.

4 Lapidotnê awê Debora eñ propeteo teñ kêtû lau Israel nêj gôlinwagao gêdêj ñasawa tonaj.

5 Eñ gêngôŋ nê nip, tañ kékô Rama to Betel ñasawa aنجga gamêj lôcña Epraim naŋ, ñalabu ma lau Israel sêja tônê gebe eñ êmêtôc êsêacnêj biŋ.

6 Debora kêsakiŋ biŋ gêdêj Abinoam latu Barak aنجga Naptalinê gamêj ñamalac Kedes gebe êmêj ma kêsôm gêdêj eñ gebe “Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêjatu aôm gebe ‘Ôna ma ôwê nêm lau sêpi lôc Tabor sêna. Ôkôc lau 10,000 aنجga Naptali agêc Sebulon nêj gôlôac.

7 Aê gabe jalêtôm Jabinnê siŋwaganêj laumata Sisera gebe ênac siŋ êndêj aôm aنجga bu Kison. Eñ êmêj tonê kareta ki ma nê siŋwaga, mago aê gabe jakêj eñ êsêp aôm lêmam.”

8 Barak kêsôm gêdêj Debora gebe “Aôm embe ôwiŋ aê, go jana, mago aôm embe ôwiŋ aê atom, oc jana atom amboac tonanjeŋ.”

9 Debora gêjô eñ awa gebe “Amboac tonaj aê jawiŋ aôm, mago intêna, tañ aôm ñosa naŋ, ñewaka aôm waem sa atom, gebe Apômtau êkêj Sisera êsêp awê ten lêma.” Go Debora gêdi jagêwiŋ Barak sêja Kedes.

10 Barak kékalem Sebulon agêc Naptali nêj gôlôac sêpi tagen aنجga Kedes, go lau 10,000 têdaguc eñ, ma Debora jagêwiŋ eñ amboac tonanjeŋ.

11 Kennê wakuc teñ, Heber, kékac tau su aنجga lau Ken nêj ma gê nê becobo kékô kamem Sananimña, tañ kékô Kedes ñagala naŋ ñalabu. Lau Ken tonaj Mosenê lawa Hobab nêj wakuc.

12 Èsêac sêsôm ñawae gêdêj Sisera gebe Abinoam latu Barak kêpi lôc Tabor gêja.

13 Tec Sisera kékalem nê kareta ki 900 to nê lau samob ma kêjatu êsêac gebe sêwi lau samuc nêj malac Haroset siŋ sêna bu Kison.

14 Go Debora kêsôm gêdêj Barak gebe “Ajôc, ôndi gebe bêc tonec Apômtau êkêj Sisera êsêp aôm lêmam. Apômtau êwê aôm.” Tec Barak gêdi aنجga Tabor kêsêp gêja ma nê lau 10,000 têdaguc eñ.

15 Gêdêj tañ Barak tonê siŋwaga sêo lasê naŋ, Apômtau kêlênsôj Sisera to nê kareta samob ma nê lau. Sisera gêboanj kêsêp aنجga nê kareta e gacgeŋ gêc su gêja.

16 Barak kêjanda kareta to siŋwaga e jagêdêj lau samuc nêj malac Haroset ma siŋ geser siŋwaga samob su, ñac teñ gêwê sa atom.

17 Sisera kêlêti gêja Kennê wakuc Heber nê awê Jael nê becobo, gebe kinj Hasorña Jabin to Hebernê gôlôac sêmoa sêwiŋ tauŋ towamagen.

18 Jael kësa gêja gebe êpuc Sisera tôŋtôŋ ma kêsôm gêdêj eñ gebe “O apômtau, ôsô ômôêj, ôsô ñoc becobo ômôêrjmaŋ. Ôtêc taôm atom.” Amboac tonaj eñ kêsô gêja ma awê tau kêgaduc eñ ña belanke.

19 Ma ñac tau kêsôm gêdêj awê gebe “Aê jaten aôm gebe ôkêj bu ñagec êndêj aê janôm gebe bu gêjô aê.” Awê tau kékac bulakôp bôcôlic, tañ su kêpoac ñalêlôm naŋ, ñasun su jakêkêj su gêdêj eñ gênom ma kêgaduc eñ auc kêtiam.

²⁰ Go ḥac tau kēsôm gêdêŋ en gebe “Ôkô becobo ḥasacgêdô ma ḥac teŋ embe êō lasê ma êtu kēnac aôm gebe ‘᠁ac teŋ gêmoa tonec me masi’, go ôsôm gebe ‘Masi.’”

²¹ Sisera têkwa gêbac ḥanô, tec gêc bêc e kêlinj tau siŋ gêc. Ma Hebernê awê Jael kêkôc hama to biakim becoboŋa teŋ ma kêsô kelecgeŋ gêdêŋ en gêja ma gêjac biakim tau kêsêp Siseranê mom palalap e jagêjam nom ma gêmac êndu tomatêgeŋ.

²² Gêdêŋ tonaq Barak gêb lasê. En gesom Sisera. Ma Jael kêpuc en tôntôŋ jakêsôm gêdêŋ en gebe “Ômôeŋ tonec, aê gabe jatôc ḥac, taŋ aôm gosom en naŋ, êndêŋ aôm.” Amboac tonaq Barak kêsô becobo gêwiŋ en ma gêlic Sisera tomatêgeŋ gêc ma biakim kêkô nê mom.

²³ Gêdêŋ bêc tonaq Anôtô kêku lau Kanaan nêŋ kiŋ Jabin tulu gêjô lau Israel su.

²⁴ Ma lau Israel sêkoniŋ lau Kanaan nêŋ kiŋ Jabin ḥajaŋa sec e sesen en su samucgeŋ.

5

Debora agêc Barak nêŋ wê

¹ Gêdêŋ bêc tonaq Debora agêc Abinoam latu Barak sêjam wê tonec gebe

² “Alambiŋ Apômtau,

gebe lau Israel sêmasaŋ biŋ kêtû tôŋ gebe sênaç siŋ, ma lau sêlôc sa tonaq ḥalêlômgeŋ.

³ Amac kiŋac, aŋô biŋ tau, amac kasêgaac, akêŋ tanem.

Aê janam wê to janac gêŋ wêŋa êndêŋ Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô.

⁴ O Apômtau, gêdêŋ taŋ kôsêp anga Seir ḥalôc gômôeŋ, ma gêdêŋ taŋ kôsa anga gamêŋ Edomŋa gômôeŋ naŋ, nom kêtênenêp ma undambê kêsêwa, biŋjanô, bu kêsêwa anga tao gêmêŋ.

⁵ Lôc kêtênenêp kakô Sinai ḥaApômtau laŋônêmja, kêkô Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô, laŋônêmja.

⁶ “Gêdêŋ Anat latu Samgar nê têm gêdêŋ Jaelnê têm, lau sêwê sêmoa intênasêga kêtiam atom, ma lau, taŋ sêselêŋ naŋ, sêjac jaê intênasêga.

⁷ O Debora, lau Israel nêŋ malac kêtû gasan e mêmegêdêŋ aôm gôdi.

Aôm gôdi amboac lau Israel teneŋi.

⁸ Anôtônê siŋwaga awerjêmê kêsa ma siŋ jaképi gamêŋ.

Lau 40,000, taŋ sêmoa Israel naŋ, nêŋ teŋ gêjac lautuc ma gêôc kêm atom.

⁹ Noc ḥalêlôm gêwiŋ lau Israel nêŋ laumata, gêwiŋ lau, taŋ sêlôc sa tonêŋ ḥalêlômgeŋ. Alambiŋ Apômtau.

¹⁰ “Amac laumata, taŋ api donki kwalam-kwalam ma aŋgôŋ ḥabelanke ḥaô,

ma amac siñwaga, taŋ asêlêŋgeŋ amoá intêna naŋ,
anac miŋ biŋ tau.

11 Aŋô acgom, lau taŋ sêjam bin̄galôm sêmoa bumata naŋ,
sêsôm Apômtau kêku nêŋ ɣacio tulu ɣawae,
sêsôm lau Israel sêku nêŋ ɣacio tulu ɣawae.
Go Apômtaunê lau sêwê sêsep anga nêŋ malac sêmêŋ.

12 “O Debora, ajôc, ajôc.

Ajôc, ôpuc wê teŋ samarj.

O Barak, ôndimaj,

o Abinoam latu,

ôwê lau kapoacwalôŋa ma aêc ana.

13 Go lau ɣaŋeŋ sêsep dêdêŋ nêŋ laumata sêja,
Apômtaunê lau dêdêŋ eŋ sêja sebe sênc sîŋ.

14 Êsêac sêsep gaboaŋ sêmêŋ anga Epraim
têdaguc Benjaminnê gôlôac to nêŋ lau.

Kaséga sêsep anga Makir sêmêŋ

to laumata sêmêŋ anga Sebulon.

15 Isakarnê gôlôac nêŋ laumata sêwiŋ Debora sêmêŋ,
biŋjanô, Isakarnê gôlôac sêwiŋ Barak sêmêŋ.

Êsêac têdaguc eŋ sêsep gaboaŋ sêja.

Tageŋ Rubennê gôlôac sêwa tauŋ kékôc,

êsêac têtôm gebe sêsôm biŋ katô tauŋ atom.

16 Kêtu asagenŋa êsêac sêmoa sêwiŋ nêŋ domba ɣatoŋgeŋ.
Sêmoa gebe sêŋjô laugejob têtêlam nêŋ domba ɣatoŋ me.

Biŋjanô, Rubennê gôlôac sêwa tauŋ kékôc,

êsêac têtôm gebe sêsôm biŋ katô tauŋ atom.

17 Gadnê gôlôac sêmoa Jordan ɣamakeŋ oc kêpiŋa,
ma kêtu asagenŋa Dannê gôlôac sêjam kôm waŋŋa.

Asernê gôlôac sêŋgôŋ gwéctali,

sêŋgôŋ nêŋ sêcluŋgeŋ.

18 Mago lau Sebulon to Naptali sêjac kapoac tauŋ
totaŋ kêpa tauŋ suger sêmoa siŋ mala.

19 “Kiŋ sêmêŋ ma sêjac siŋ

anga Tanak, taŋ gêc bu Megidonja naŋ.

Lau Kanaan nêŋ kiŋ sêjac siŋ,

mago sêjaŋgo silber ten atom.

20 Utitalata undambêja sêjac siŋ.

Êsêac sêsa nêŋ lêŋ ma sêjac siŋ gêdêŋ Sisera.

21 Bu Kison gêc ɣasamac kapôêŋ e gêc êsêac su.

Bu Kison gêc, gêc ɣasamac kapôêŋ.

O katuc tau, ajôc, ôndi toŋaclaigen.

22 Go hos enkaiŋ kêka nom

ma sêboaj -sêboaj.

23 “Apômtaunê anela kêsôm gebe ‘Apuc boa malac Meros,
apuc boa êsêac, taŋ sêŋgôŋ malac tau naŋ ɣanôgeŋ,
gebe êsêac sêmêŋ kêtu sênam Apômtau saŋa atom,

ma sêmêj gebe sêwiŋ Apômtaunê siŋwaga atom.'

24 "Anôtô ênam mec Kennê wakuc Hebernê awê Jael,
ênam mec ej êlélêc lauo samob, tanj sêngôŋ becobo naŋ su.

25 Sisera keteŋ bu, mago ej kékêj su gêdêŋ ej,
kékêj su ɻakana kêsêp laclu ɻajamanô teŋ gêdêŋ ej.

26 Awê tau kêmêgôm biakim kêsêp lêma ɻamakeŋ
ma kêmêgôm kamundanê hama kêsêp lêma anôŋa.
Eŋ gêjac Sisera e gêjac môkêapac popoc.

Eŋ gêguŋ ênê mom palalap ma gêjac popoc.

27 Sisera gebeŋ e gêu tau gêc awê tau akaiŋja.

Eŋ gêu tau jagêc awê tau akaiŋja.

Eŋ gebeŋ kêsêp nom tomatêgen jagêc.

28 "Sisera têna gewec kêsa katam sauŋ,
ej gêjam tuc kêsa lala.

'Kêtu asagenja ênê kareta gêmêj sebeŋ atom nec.

Kêtu asagenja ênê hos sêselêŋ malô-malô sec'.

29 Sisera têna nê sakinwagao tokauc kêlélêc gêjô ej awa,
ma ej tau kêsôm biŋ tonec ɻakônijja ɻapan gebe

30 'Èsêac oc têtap awa sa ma sêjac sam gêdêŋ tauŋ sêmoa.

Sêjac sam ɻapaléo tagen me luagêc gêdêŋ siŋwaga gêdêŋ-gêdêŋgen.

Sisera tau oc kêtap ɻakwê ɻajam sa

ma obo, tanj sêsi ɻa gam talô-talô naŋ,
gebe êkêj êndêŋ ɻatauŋ ênôŋ'.

31 "O Apômtau, aômnêm ɻacio samob sênaŋamaŋ,
mago nêm lau têtôm oc kêpi toŋaclai."

Amboac tonaj wama gêjam gamêŋ auc kêtôm jala 40.

6

Anôtô kékalem Gideon

1 Lau Israel sêgôm gêj, tanj Apômtau gêlic sec naŋ, tec Apômtau kékêj èsêac sêsêp lau Midian lemen kêtôm jala 7.

2 Lau Midian lemen kékôniŋ lau Israel, tec lau Israel sêsiŋ tauŋ kêtu èsêac sêngôŋ pocgêsuŋ to poclabu aŋga gamêŋ lôcŋa.

3 Kêtôm têm lau Israel sêse gêŋja samob lau Midian ma lau Amalek to lau gamêŋ sawaŋa sêo lasê sebe sênaç èsêac.

4 Èsêac sê nêŋ-becobo kêsêp Israelnêŋ gamêŋ ma sesenj èsêacnêŋ kôm samob su e jagêdêŋ gamêŋ ɻabaluna kêkanôŋ malac Gasa. Èsêac sêwi gêj taninjja teŋ siŋ kêtô lau Israel sêniŋja atom, sêkôc domba to bulimakao ma doŋki samob.

5 Èsêac sêo lasê tonêŋ bulimakao ma nêŋ becobogej sêwê têtôm lêsêc. Lau ten sêsa èsêac to nêŋ kamele sa têtôm atom. Èsêac sêo lasê ma sesenj gamêŋ tau ɻagêŋ samob su.

6 Tec lau Israel sêpô lêna tauŋ ɻanô kêtô èsêac ja ma lau Israel awen gêjac Apômtau gebe ênam èsêac sa.

7 Gêdêŋ tanj lau Israel awen gêjac Apômtau kêtô lau Midianja naŋ,

⁸ Apômtau kêsakij propete teñ gêdêj êsêac ma kêsôm gêdêj êsêac gebe "Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Aê kakôc amac asa anja Aiguptu amêj to gawê amac awi andu gêyômaña siñ."

⁹ Aê gajam amac sa anja lau Aiguptu lemen to anja lau samob, tañ sekôniñ amac nañ, lemen amboac tonanjeñ ma kajanda êsêac gamuñ amac ma kakêj lau tau nêj gamêj gêdêj amac.

¹⁰ Aê kasôm gêdêj amac gebe 'Aê Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac aŋgôj lau Amor nêj gamêj, mago anam sakij lau Amor nêj anôtôi jaba atom.' Mago amac akêj tañem joc biñ atom.'

¹¹ Go Apômtaunê anjela méngeô lasê ma gêngôj kamem, tañ kékô malac Opar ñagala nañ ñalabu. Joas anja Abiesernê gôlôac kêtû ka tau ñatau. Joas latu Gideon kékâ polom kelecgeñ gêmoa sêka wain ñamala, gebe êsiñ polom ôkwi kêtû lau Midianña.

¹² Ma Apômtaunê anjela gêô lasê gêdêj ej ma kêsôm gêdêj ej gebe "O siñsêlêc, Apômtau gêwiñ aôm."

¹³ Ma Gideon kêsôm gêdêj ej gebe "O ñatau, Apômtau embe êwiñ aêac, go gêñwapac samob étap aêac sa étu asagenja. Ma gênsêga samob, tañ tamenji sêjac miñ gêdêj aêac nañ ma sêson gebe 'Apômtau kékôc aêac asa anja Aiguptu amêj atom me, gênsêga tonaj ñanô ondoc.' Galoc Apômtau kêtij aêac su to kékêj aêac asêp Midian lemen."

¹⁴ Go Apômtau kêtatu ej gebe "Aê tauc jasakiñ aôm ôna tonêm ñajaña, tañ gêc aômja nañ, gebe ônam lau Israel sa anja lau Midian lemen."

¹⁵ Gideon gêjô ej awa gebe "O Apômtau, aê oc janam lau Israel sa amboac ondoc. Ôlic acgom, aêjoc lau têtu Manasenê gôlôacnêj lau ômbôeñ-ômbôeñ ma aê tauc katu joc launêj ñac ñamuña tau."

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe "Aôm kôtôm gebe ôngôm gêj tau gebe aê oc janam aôm sa. Aôm oc ôku lau Midian tulu amboac kôku ñac tagen tulu."

¹⁷ Gideon gêjô ej awa gebe "Aê embe janac aôm matamanô ñajam, nañgo ôwaka taôm sa ña gêntalô teñ, gebe aôm taôm tec kôsôm biñ gêdêj aê."

¹⁸ Aê jaten aôm gebe ôwi gamêj tonec siñ atom e jamu jandêj aôm jamêj êtiäm acgom. Aê gabe jakêj moasin teñ étu da êndêj aôm." Ma ej kêsôm gebe "Aê oc jamoa e ômu ômôeñ."

¹⁹ Amboac tonaj Gideon kêsô nê andu gêja ma geno nonin ñalatu teñ ma kékôc polom matac laclu kapôeñ teñ gebe êpac polom, mago kékêj jist kêsêp atom. Ej kékêj gwada kêsêp gadob ma sulu kêsêp ku, kékôc gêj tau gêdêj Apômtaunê anjela gêja kamem ñalabu.

²⁰ Go Apômtaunê anjela kêsôm gêdêj ej gebe "Otoc gwada to polom ñaluc ênsac poc tonec ñao ma ôkêc sulu êpi." Ma Gideon gêgôm amboac tonaj.

²¹ Ma Apômtaunê anjela kêmêtôc lêma ma kêmoadasac gwada to polom ñaluc ña tôc, tañ ej kêmêgôm nañ ñatêpôê. Ma ja kêsa anja poc méngeñ gwada to polom ñaluc tau su. Go Apômtaunê anjela malamê.

²² Go Gideonnê kauc kêsa, gebe gêlic Apômtaunê anjela ma ej kêtakê ma kêsôm gebe "Op, Apômtau Anôtô, aêagêc anjela lanjôjanô gêdêj taunjoc."

²³ Mago Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe "Ôtêc taôm atom, ômoa tobiñmalôgeñ, aôm oc ômac êndu atom."

²⁴ Gideon gêboa altar teñ sa gêdêj Apômtau anja tônê ma kêsam altar tau gebe Apômtau ej biñmalô ñam. Altar tau kékô Opra, tañ kêtû Abiesernê gôlôacnêj malac nañ, e gêdêj galoc.

25 Gêdêj gêbêc tonaj Apômtau kêsôm gêdêj Gideon gebe “Ôkôc tamam nê bulimakao kapoac êwiñ bulimakao kapoac ten, tañ nê jala kêtôm 7 ma onseñ tamamnê altar Balña su ôsap alê gwam, tañ kékô altar ñagala nañ tulu.

26 Su, go ômboa altar teñ sa êndêj Apômtau, aômnêm Anôtô, êkô poc tau ñaô. Ômboa altar tau sa êtôm ñagôlinjegen. Go ôkôc bulimakao kêtû luagêc ña ma ôkêj êtu daja êwiñ alê gwam, tañ ôsap tulu nañ.”

27 Amboac tonaj tec Gideon kékôc nê sakiñwaga 10 ma gêgôm biñ, tañ Apômtau kêsôm gêdêj ej nañ, ñanô kësa. Mago ej kêtêc tau nê gôlôac to lau malac tonecja, tec gêgôm gêj tau gêdêj ocsalô atom, gêgôm gêdêj gêbêcgeñ.

28 Gêdêj tañ lau malacja dêdi sa gêdêj bêbêc kanucgeñ nañ, êsêac sêlic gebe Balnê altar to alê gwam tau gêjanja ma ja geñ bulimakao kêtû luagêcja gêsac altar teñ, tañ sêboa sa nañ ñaô.

29 Êsêac sêsôm gêdêj tauñ gebe “Asa gêgôm gêj tonec.” Êsêac sêkip biñ tau sa e têtap sa gebe “Joas latu Gideon gêgôm.”

30 Go lau malacja sêsôm gêdêj Joas gebe “Ôkôc latôm ômôñj tonec gebe anac ej êndu. Ej gesenj Balnê altar su ma kêsap alê gwam, tañ kékô altar ñagala nañ tulu.”

31 Mago Joas kêsôm gêdêj lau samob, tañ sêgi ej auc nañ, gebe “Amac abe anac siñ êjô Bal ma abe anam ej sa me. Elenjña atomgenj ma ñac, tañ ênac siñ êjô Bal nañ, oc ênaña. Gebe Bal embe anôtô teñ, go ênam tau kësi ma ênac siñ êndêj ñac, tañ gesenj ênê altar su nañ.”

32 Gêdêj ñasawa tonaj sêsam Gideon gebe Jerubal gebe Joas kêsôm gebe “Bal ênam tau kësi ma ênac siñ êndêj ñac, tañ gesenj ênê altar su nañ.”

33 Go Midian to Amelek ma lau gamêj sawanja mëñsêpi tagen ma selom bu Jordan jasê nêj becobo kékô gaboañ Jesrelña.

34 Ma Apômtaunê Njalau gêjam Gideon auc. Ma ej gêjac dauc e kékalem Abiesernê gôlôac gebe sêndañguc ej.

35 Ej kêsakinj lau jaenjña sêjac laoc Manasenê gôlôacnêj gamêj samob, gebe sêkalem êsêac mëñsêndañguc ej ma ej kêsakinj lau jaenjña gêdêj Aser to Sebulon ma Naptali nêj gôlôac e êsêac mëñsêwiñ amboac tonajgenj.

36 Go Gideon kêsôm gêdêj Anôtô gebe “Aôm embe taêm ênam gebe ônam lau Israel kësi ña aê lemoc amboac tê kôsôm nê,

37 nañ olic acgom, aê gaja domba ñaôlilu gêc gamêj aka polom ña. Êndêj eleñ ña embe manij ênêc domba ñaôlilugeñ ñaô ma nom ñakelenj, go jajala êndêj tonaj gebe aôm taêm kêka aê ñanôgeñ, gebe ônam lau Israel kësi ña aê lemoc, amboac tê kôsôm su nê.”

38 Biñ tau ñanô kësa. Gêdêj tan Gideon gêdi sa gêdêj bêbêc kanucgeñ nañ, ej kêpip ñaôlilu tau ma kêmôgiñ kêsêp laclu teñ e mëñgêc.

39 Go Gideon kêsôm gêdêj Anôtô gebe “Têmtac ñandañ êndêj aê atommañ, aê jasôm biñ tagenj tonec êwiñ. Aê jateñ aôm gebe jansaé domba ñaôlilu ñalêñ tagenj êtiäm. Ôngôm ñaôlilu ñakelenj ênêc ma manij êsêp nomgeñ.”

40 Ma gêdêj gêbêc Anôtô gêgôm amboac tonaj. Ñaôlilu ñakelenj ma manij kêsêlô e gêjam nom auc.

1 Go Jerubal, Gideonnê ñaê teñ tonec, to nê lau samob dêdi gêdêj bêbêc kanucgeñ ma sê nêj becobo kêkô bumata Harod ñagala. Lau Midian sê nêj becobo kêkô gaboañ gêmu kêpiña anja lôc More ñalabu.

2 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Gideon gebe” Lau, tan sêwiñ aôm nañ, taêsam kêtêlêc, tec katôm gebe jakêj lau Midian sêsep êsêac lemen atom. Moae lau Israel oc tetoc tauñ sa êndêj aê ma sêsmôr gebe ‘Aê tauc ñoc lemoc gêjam aê kësi.’

3 Amboac tonanj ôkêj ñawae êndêj lau gebe’ Nac teñ embe êtêc tau to nê ñalêlôm ñatutuc, nañ êmu êna nê malac.’ ” Ma Gideon kësaê êsêac ma lau 22,000 sêmu sêja, ma lau 10,000geñ sêmoa sêwiñ ej.

4 Apômtau kêsôm gêdêj Gideon gebe “Lau tau taêsam kêtêlêc gacgen sêkô ñapanj. Ôwê êsêac sêsep bu sêna ma aê gabe jawa êsêac êkôc jajô aôm. Embe jasôm êndêj aôm gebe ‘Nac tonec êwiñ aôm’, nañ ej êwiñ. Embe jasôm êndêj aôm gebe’ Nac tonec êwiñ aôm atom’, nañ ej êwiñ atom.”

5 Tec Gideon gêwê êsêac sêsep bu sêja, ma Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe “Lau, tan imbeleñ gêjac bu amboac kêam nañ, sêmoa nêj tauñja, ma êsêac, tan sêpôñ aejduc ma sêñom nañ, sêmoa nêj tauñja amboac tonanjeñ.”

6 Lau 300 sêmoa, tan imbeleñ gêjac bu nañ, lau ñagêdô samob sêpôñ aejduc ma sêñom.

7 Go Apômtau kêsôm gêdêj Gideon gebe “Aê gabe janam amac kësi ña lau 300, tan imbeleñ gêjac bu nañ, ma jakêj lau Midian sêsep aôm lêmam. Lau ñagêdô samob sêmu sêna nêj malac.”

8 Gideon kêmasañ biñ gêdêj lau gebe sêkêñ gêñ taniñja to nêñ dauc êndêj ej ma kêsakiñ lau samob sêmu sêja nêj malac, lau 300 tónêgeñ té sêmoa sêwiñ ej. Lau Midian nêj becobo kêkô lau Israelnêj bec ñalabu anja gaboañ.

9 Gêdêj gêbêc tonanjeñ Apômtau kêsôm gêdêj Gideon gebe “Ajôc, ôndi ma ôsêp gamêñ becña ôna. Aê jakêj gamêñ tau êsêp aôm lêmam.

10 Mago embe ôtêc taôm gebe ônac siñ, nañgo ôsêp lau Midian nêj gamêñ becña ma nêm sakiñwaga Pura êwiñ aôm.

11 Aôm oc ôjô biñ, tan êsêac sêsmôr nañ, e têmtac êpa su ma ônac siñ êndêj êsêac.” Amboac tonanj Gideon agêc nê sakiñwaga Pura sêsep sêja e sêô lasê gamêñ becña ñamagê.

12 Lau Midian to Amelek ma lau, tan sêmoa gamêñ sawa nañ, sêjam gaboañ auc amboac lêsêc, ma nêj kamele taêsam ñasec têtôm ganjac gwêcña.

13 Gêdêj tan Gideon gêô lasê malac ñamagê nañ, gêñô ñac teñ gêjac miñ nê më, tan gêc nañ, gêdêj nê ñac teñ, ma kêsôm gebe “Aê gaêc më teñ. Aê galic êsêac sêkôc polom matac ma sêpac polom kuku. Polom kuku tau kësabi kêsêp lau Midian nêj gamêñ becoboña. Polom tau mëñkêtuc becobo e becobo tau kêku sa jakêsô gedec ma kêtuañ tapa gêc nom.”

14 Nê ñac gêjô ej awa gebe “Mê tonanj ñam tagen tonec gebe ñac Israelnja Joas latu Gideon nê siñ. Anôtô kêkêj ej gebe êku lau Midian to nêñ siñwaga samob tulu.”

15 Gêdêj tan Gideon gêñô më ñam ñawae nañ, kêpôñ aduc gêdêj Anôtô. Go gêmu gêja lau Israel nêj gamêñ becoboña ma kêsôm gebe “Ajôc, andimanj, Apômtau kêkêj lau Midian nêñ siñwaga sêsep amac lemec sugac.”

16 Ej gêwa lau 300 kêkôc gêja mata têlêac ma kêkêj dauc to ku sawa gêdêj êsêac gêdêj-gêdêjgeñ ma kêkêj dawenj kêsêp ku tau ñalêlôm.

¹⁷ Eŋ kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe “Matemanô ḫendēŋ aēgeŋ, ma aŋgōm gēŋ, tan aē jaŋgōm naŋeŋ. ḫendēŋ taŋ daô lasê ēsēacnēŋ gamēŋ becoboŋa ɣamagē naŋ, go aŋgōm gēŋ samob ḫtōm aē jaŋgōm.

¹⁸ Aē to ɣoc lau embe anac ma dauc, go amac, taŋ aŋgi gamēŋ becoboŋa auc naŋ, anac nêm amboac tonanęŋ ma anac mu gebe ‘Apōmtau ma Gideon nēŋ sinj.’

¹⁹ Gideon to nē lau 100 sêô lasê malac ɣamagē gēdēŋ om-m kēsa atomgeŋ, ma lau-sejop-malacwaga sêjô tauŋ su ma ɣasawa dambēgeŋ. Go Gideon to nē lau sêjac dauc to têtuc ku, taŋ sêkôc naŋ popoc.

²⁰ Siŋwaga mata têlēac samob sêjac dauc to têtuc ku popoc. ēsēac sêkôc daweŋ kēsêp ēsēac lemen̄ gasêna ma dauc kēsêp lemen̄ anôŋa gebe sênc̄ ma sêjac mu gebe “Apōmtau ma Gideon nēŋ sinj.”

²¹ Lau samob sêkô maleŋgeŋ sêgi gamēŋ becoboŋa auc. Ma Midiannēŋ siŋwaga samob sêlêti to sêwakic ma sêc sêja.

²² Lau 300 sêjac nêŋ dauc kêteŋ gê tôngeŋ sêmoa, ma Apōmtau gêgôm lau aŋga gamēŋ becoboŋa nêŋ kauc kélensôŋ e sêjac tauŋ. Ma siŋwaga samob sêc e jagēdēŋ Betsita sêkanôŋ Serera ma sêô lasê malac Abel-Mehola, taŋ gec Tabat ɣagala.

²³ Ma ēsēac sêkalem lau Israel aŋga Naptali to Aser nêŋ gôlôac ma lau Manase samob sa ma sêjanda lau Midian.

²⁴ Gideon kêsaŋin lau jaen̄a sêjac laoc gamēŋ Epraim, taŋ gêc gamēŋ lôc̄na naŋ, ma sêsôm gebe “Asêp amêŋ, anac sinj ḫendēŋ lau Midian. Akô lau Midian auc gebe selom bu Jordan to bu ɣagêdô e naêndêŋ Bet-Bara atom.” Amboac tonan̄ lau Epraim samob sêpi tagen̄ ma sejop bu Jordan to bu ɣagêdô e jagēdêŋ Bet-Bara.

²⁵ ēsēac sêkôc lau Midian nêŋ kasêga luagêc Oreb agêc Seb tôŋ, ma sêjac Oreb ḫndu aŋga Orebnê poc ma Seb aŋga Sebnê sêka wain ɣamala. ēsēac sêjanda lau Midian sêmoa ma sêkôc Oreb agêc Seb môkênapac dêdêŋ Gideon, taŋ gêmoa Jordan ɣamakeŋ oc kêpiŋa naŋ sêja.

8

¹ Ma lau Epraim sêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Amboac ondoc, aôm gôjac siŋ gêdêŋ Midian, mago kôkalem aêac atom kêtû asagen̄a. Kêtû asagen̄a aôm gôgôm aêac amboac tonan̄.” Ma ēsēac sêlic ej sec ɣanô.

² Mago ej kêsôm gêdêŋ ēsēac gebe “Embe janam dôŋ gêŋ, taŋ aē gagôm naŋ, êpi gêŋ, taŋ amac agôm naŋ, go jalic ɣoc gêŋ ɣanô masi. Gêŋ saun̄, taŋ amac lau Epraim agôm naŋ, ɣanô kélêlêc gêŋ, taŋ aē to ɣoc gôlôac agôm naŋ.

³ Anôtô kékêŋ lau Midian nêŋ kasêga Oreb agêc Seb gêdêŋ amac. Aê gagôm asagen̄ kélêlêc su gebe janam dôŋ êpi gêŋ tau.” Ej kêsôm biŋ tonec, go nêŋ têntac ɣandaŋ gêbacnê.

Gideon kékôc lau Midian nêŋ kiŋ tôŋ

⁴ Gideon to nê lau 300 sêô lasê bu Jordan ma selom bu tau. ēsēac tekwen̄ gêbac, mago sêjanda ɣacio sêmoa.

⁵ Tec kêsôm gêdêŋ lau aŋga malac Sukot gebe “Aê jaten̄ amac gebe akêŋ polom ɣagêdô ḫendêŋ ɣoc lau. ēsēac tekwen̄ gêbac ma aê kajanda lau Midian nêŋ kiŋ Seba agêc Salmuna tec gamoa.”

⁶ Mago malac Sukot ɣalaumata sêsôm gebe “Aêac akêŋ mo ḫendêŋ nêm siŋwaga êtu asagen̄a. Aôm kôkôc Seba agêc Salmuna tôŋ atom tagen̄.”

⁷ Ma Gideon kêsôm gebe “Amboac tonaj. Apômtau êkêj Seba agêc Salmuna sêsêp aê lemoc su acgom, go jai amac ôlim ña gêj têkwa-têkwa to okêm gamêj sawanja.”

⁸ Gideon gêwi malac tonaj siñ gêja malac Penuel ma kêsôm biñ tonanjej gêdêj lau anja ônê. Mago lau Penuelja sêjô ej awa kêtôm lau Sukotja.

⁹ Tec ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê embe janam samuc ma jamu jamêj, go jansej andu soso tonec su.”

¹⁰ Seba agêc Salmuna to nêj siñwaga sêngôj Karkor. Lau gamêj sawanja nêj siñwaga 120,000 sêjaña, ma siñwaga amboac 15,000 gej tec sêmoa.

¹¹ Êsêac sêlêwañ tauñ e sêliñ tauñ siñ ma Gideon kêsa intêna, tanj gêc Noba to Jogbeha gêmu oc kêpiña nañ, gêmoa gamêj sawa ñataligej gêja jagêjac siñ gêdêj êsêac.

¹² Lau Midian nêj kiñ luagêc, Seba agêc Salmuna sêc sêja, mago ej kêjanda êsêagêc e kékôc êsêagêc tôj ma kêsa siñwaga samob êliñ-êliñ.

¹³ Go Joas latu Gideon gêmu anja siñja kêsêlêj kêsêp intêna Heresja gêja.

¹⁴ Ej kékôc ñapalê matac Sukotja teñ tôj ma kêtû kênac ej ma ñac tau keto Sukot ñakasêga to ñalaumata 77 nêj ñaê sa ma kékêj gêdêj Gideon.

¹⁵ Go Gideon gêdêj lau Sukot gêja ma kêsôm gebe “Alic acgom, Seba agêc Salmuna tau tonec. Amac asu aê susu kêtû êsêagêcna ma asôm gebe ‘Seba agêc Salmuna sêsêp aôm lêmam sugac, tec aêac akêj polom êndêj nêm lau, tanj tekwej gêbac nañ me.’”

¹⁶ Go ej kékôc gêj têkwa-têkwa to okêm gamêj sawanja ma kêmêtôc Sukot ñalaumata.

¹⁷ Ma ej gesen andu soso anja Penuel su ma gêjac malac tau ñjalau êndu.

¹⁸ Go Gideon kêtû kênac Seba agêc Salmuna gebe “Lau, tanj ajac êndu anja Tabor nañ, lañôjanô amboac ondoc.” Êsêagêc sêjô ej awa gebe “Êsêac têtôm aôm. Êsêac samob lañôjanô amboac kiñ teñ latui.”

¹⁹ Gideon kêsôm gebe “Ñoc teoci to lasici êsêac, aê tinoc latui solop. Aê jatôc lemoc ma jasôm gebe Amagêc embe anam êsêac kêsi sêmoa mateñ jali, oc janac amagêc êndu atom.”

²⁰ Go kêsôm gêdêj latu ñacsêga Jeter gebe “Ôndi ônac êsêagêc êndumañ.” Mago ñapalê tau gê nê siñ sa atom. Ej kêtêc tau gebe ej ñapalê wakuc.

²¹ Ma Seba agêc Salmuna sêsôm gebe “Ajôc, aôm taôm ôndi ma ônac aêagêc êndumañ. Ñacwaganêj kôm gêjac ñacwaga ñawae.” Amboac tonaj Gideon gêjac Seba agêc Salmuna êndu ma kékôc gêlôñ, tanj agêcnêj kamele sênôj nañ su.

Gideonnê lêj ñagêdô ñamij

²² Go lau Israel sêsôm gêdêj Gideon gebe “Onam gôliñ aêac, aôm to latômi ma dêbômi, tanj sêndañguc aôm nañ, amboac tonanjej, gebe aôm gôjam aêac kêsi anja lau Midian nêj.”

²³ Gideon gêjô êsêac awei gebe “Aê oc janam gôliñ amac atom, ma latuci oc sênam gôliñ amac atom amboac tonanjej. Apômtau oc ênam gôliñ amac.”

²⁴ Ma kêsôm biñ ñagêdô gebe “Aê gabe jateñ biñ teñ êndêj amac. Amac samob akêj salasa, tanj amac ajanjo su nañ, êndêj aê. Lau Midian nêj salasa goldgeñ gebe êsêac lau gamêj sawanja.”

²⁵ Lau sêjô ej awa gebe “Aêac oc akêj gêj tau êndêj aôm totêntac ñajamgej.” Êsêac sêja obo teñ ma êsêac samob, sêbalinj salasa, tanj êsêac sêjanjo su nañ, kêsêp obo tau.

26 Salasa gold, taŋ Gideon keteŋ naŋ, ḥawapac kêtôm kilo 30. Gêlôŋ, taŋ lau Midian nêŋ kin sêkôc to sênôŋ naŋ, ma ḥakwê asôsamuc gêwiŋ atomgeŋ, ma kamelenêŋ gêlôŋ, taŋ sênôŋ naŋ, gêwiŋ atom amboac tonanjeŋ.

27 Gideon kêmasaŋ gwam teŋ ḥa gold tonan̄ ma kékēŋ gwam tau kékô nê malac Opra. Ma lau Israel samob sêwi Anôtô siŋ jateteŋ mec gêdêŋ gwam tonan̄. Gwam tau kêtô lakô, taŋ gêjac Gideon to nê gôlôac naŋ.

28 Lau Israel sêku lau Midian tulu ma lau Midian ôliŋ kêpi kêtiam atom. Wama gêjam gamêŋ auc kêtôm jala 40, kêtôm têm, taŋ Gideon gêmoa mata jali naŋ.

Gideon gêmac êndu

29 Joas latu Gideon jagêngôŋ tau nê andu.

30 Ènê latui 70 gebe eŋ gêjam lauo taêsam.

31 Ma nê awê teŋ anga Sikem kékô ḥapalé teŋ amboac tonan̄, ma Gideon gê ênê ḥa gebe Abimelek.

32 Gideon kêtô ḥamalakanô ma gêmac êndu. Èsêac sêsuŋ en gêc tama Joas nê sêô anga Abiesernê gôlôacnêŋ malac Opra.

33 Gideon gêmac êndu su acgom, go lau Israel sêwi Anôtô siŋ kêtiam ma sêjam sakin̄ Bal. Èsêac sêgôm Bal-Berit kêtô nêŋ anôtô.

34 Lau Israel taŋ gêjam nêŋ Apômtau Anôtô, taŋ gêjam èsêac sa anga nêŋ ḥacio, tê sêgi èsêac auc nê, kêtiam atom.

35 Ma èsêac sêjam danje Gideonnê gôlôac gêjô koleŋ ḥajam, taŋ en gêjam gêdêŋ lau Israel naŋ, su atom. *

9

Abimelek gêjam gôlin̄ gamêŋ

1 Jerubal latu Abimelek gêdêŋ sai gêja Sikem ma kêsôm gêdêŋ èsêac to tênanê lau samob gebe

2 “Atu kênac lau Sikem̄ja samob gebe ‘Amac oc têmtac êwiŋ biŋ ondoc êlêlêc su, Jerubal latui 70 sênam gôlin̄ amac me ḥac tageŋ ênam gôlin̄ amac.’ Taêm ênam gebe amacnêŋ ḥatê ḥagêdô aê.”

3 Tênanê lau sêjam bingalôm kêpi biŋ tonan̄ kêtô erŋa sêwiŋ lau Sikem̄ja. Ma nêŋ ḥalêlôm gêwiŋ Abimelek gebe èsêac sêsôm gebe “Eŋ aêac lasini teŋ.”

4 Èsêac sêkôc mone silber 70 anga Bal-Berit nê lôm dabuŋ ma sêkêŋ gêdêŋ en. Eŋ kékôc mone tau ma gêjam ôli lau bôja-bôja to wauc-wauctêna ḥagêdô gebe sêndanjuc en.

5 Go en gêja tamanê andu anga Opra ma gêjac tama Jerubal latui 70 êndu anga poc teŋ ḥaô. Jerubalnê latu ḥamu Jotam taugeŋ tec gêmoa, gebe en késiŋ tau.

6 Go lau Sikem to Betmiloŋa samob jasêkac tauŋ sa sêmoa kamem dabuŋ, taŋ kékô Sikem naŋ, ma sêkêŋ Abimelek kêtô kin.

7 Gêdêŋ tan Jotam gêjô biŋ tonan̄ ḥawae naŋ, gêja ma kékô lôc Garisim ḥaô to gêmôêc gêdêŋ èsêac gebe “O amac lau Sikem̄ja, akêŋ tanjem aê acgom, gebe Anôtô êkêŋ taŋa amac.”

8 Gêdêŋ bêc teŋ ka sêsa sebe sêjaliŋ nêŋ kin teŋ sa, ma èsêac sêsôm gêdêŋ katêkwi gebe ‘Ôtu ma kin.’

* **8:35:** Salasa gold kêtô lau gamêŋ sawan̄a nêŋ gêbôm.

9 Katêkwi gêjô êsêac awen gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ñoc ñatêkwi tonjalësi, tanj lau sêkôc kêtû tetoc anôtôi to ñamalac saña nañ, siñ ma janam gôliñ amac me.’

10 Ma ka sêôm gêdêj jambô gebe ‘Ômôñêj ménjôtu ma kinj.’

11 Mago jambô gêjô êsêac awen gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ñoc ñanô ñajam to ñakana siñ ma janam gôliñ amac me.’

12 Tec ka sêôm gêdêj wain gebe ‘Ômôñêj ménjôtu ma kinj.’

13 Mago wain gêjô êsêac awen gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ñoc wain, tanj gêgôm anôtôi to ñamalac têntac ñajam kêsa nañ, siñ ma janam gôliñ amac me.’

14 Go ka samob sêôm geden okêm gebe ‘Ômôñêj ménjôtu ma kinj.’

15 Go okêm gêjô êsêac awen gebe ‘Amac embe têmtac êwiñ ñanôgeñ gebe jatu amacnêm kinj, go amêj aê lamu aêñoc ajuiñ. Embe amêj atom, ja êsa anja okêm ma êniñ kaseda anja lôc Lebanon.’’

16 Jotam gêjac têku nê bij gebe ‘Amboac tonaj amac akêj Abimelek kêtû amacnêm kinj tonêm ñalêlôm samuc ma tonjanôgeñ me masi. Amac amoasin Jerubal to nê gôlôac ñapep ma akêj ñagêjô gêdêj enj kêtôm kolen, tanj enj gêjam nañ, me masi.

17 Taêm ênam acgom, tamoc gêjac siñ gêjô amac ma gim tau su gebe ênam amac sa anja lau Midian lemerj.

18 Mago galoc akêj kisa gêdêj tamocnê gôlôac. Amac ajac latui 70 êndu anja poc ñaô ma akêj sakinqwago latu Abimelek kêtû kinj Sikemña gebe amacnêm lasitêwa teñ enj.

19 Amboac tonaj, gêj tanj amac agôm galoc gêdêj Jerubal to nê gôlôac nañ, embe anjôm tonêm ñalêlôm samuc ma tonjanôgeñ, go amoatotêmtac ñajamgeñ awiñ Abimelek, ma enj êmoatotêtac ñajamgeñ êwiñ amac.

20 Mago embe masi, go ja êsa anja Abimeleknê e êniñ lau Sikem to Betmiloña su. Ma ja êsa anja lau Sikem to Betmiloña e êniñ Abimelek su.”

21 Go Jotam gêc gêja jagêngôj Ber, gebe kêtêc têwa Abimelek.

22 Abimelek gêjam gôliñ Israel jala têlêac.

9:23–12:15 Abimelek gêmac êndu su, go gôlinwaga ñagêdô sêjô tauñ-sêjô tauñ ma sêjam gôliñ Israel amboac jala 75.

13

Simson têna kékôc enj

1 Lau Israel sêgôm gêj, tañ Apômtau gêlic sec nañ kêtiam, ma enj kékêj lau Pilisti sêjam gôliñ êsêac kêtôm jala 40.

2 Ma ñac teñ gêngôj malac Sora. Enj anja Dannê gôlôacnêj, ênê ñaê gebe Manoa. Nê awê enj awê kapoac ma kékôc gôlôac atom.

3 Ma Apômtaunê anjela geoc tau lasê gêdêj awê tau ma kêsôm gêdêj enj gebe “Ólic acgom, aôm awê kapoac ma kôkôc gôlôac atom. Mago aôm oc taêm ma ôkôc latôm teñ.

4 Amboac tonaj ojop taôm ma ônôm wain to bu ñajaña teñ atom to ôniñ gêj, tanj sêjam jao nañ, atom amboac tonanjeñ.

5 Gebe aôm oc taêm ma ôkôc latôm teñ. Ôkapiñ enj môkêlaun atom, gebe êndêj bêc aôm ôkôc enjña ñapalê tau oc êtu Anôtônê ñac dabun teñ. Enj ênac m kôm ênam lau Israel kési anja lau Pilistinêrja.”

6 Go awê tau jagêjac miñ gêdêj nê akwej ma kêsôm gebe “Anôtônê ñac teñ gêdêj aê gêmêj ma lanjôanô kêtaké aê amboac Anôtônê anjela teñ lanjôanô. Aê

katu kēnac eŋ gebe en gêmēŋ aŋga ondoc nec atom, ma eŋ kēsam nê ḥaē atom amboac tonan̄eŋ.

⁷ Mago eŋ kēsōm gēdēŋ aē gebe ‘Ólic acgom, aōm oc taēm ma ôkōc latōm teŋ. Amboac tonan̄ galoc ônōm wain to bu ḥajaŋa atom ma ôniŋ gēŋ, taŋ sējac jao naŋ, atom amboac tonan̄eŋ, gebe ḥapalē tau êtu Anôtônen̄ ḥac dabuŋ êtōm tēm ēmoa nom̄ja.’”

⁸ Go Manoa keteŋ mec gēdēŋ Apômtau gebe “O Apômtau, aē jateŋ aōm, gebe ôsakiŋ Anôtônen̄ ḥac ēmu êndēŋ aēac ēmēŋ êtiam, gebe êndōŋ kōm anam jaom ḥapalē tau êndēŋ noc tēna ēkōc eŋja êndēŋ aēagēc.”

⁹ Anôtô gēgōm biŋ, taŋ Manoa keteŋ naŋ, ḥanô kēsa ma ēnē aŋela gēō lasē gēdēŋ awē tau kētiam gēdēŋ taŋ eŋ gēngōr kōm naŋ. ēnē akweŋ gēwīŋ eŋ atom.

¹⁰ Tec awē tau kēlēti seben̄ jakēsōm gēdēŋ nê akweŋ gebe “Ólic acgom, ḥac taŋ gēdēŋ aē gêmēŋ gēdēŋ bēc ônē naŋ, mēngēō lasē gēdēŋ aē kētiam.”

¹¹ Manoa gēdi kēdaguc nê awē e gēō lasē gēdēŋ ḥac tau ma kētu kēnac eŋ gebe “Aōm ḥac, taŋ kōsōm biŋ gēdēŋ ḥoc awē naŋ me.” Eŋ gējō eŋ awa gebe “Aēc.”

¹² Go Manoa kēsōm gebe “Amboac tonan̄, biŋ taŋ aōm kōsōm naŋ, embe ḥanô ēsa, go ḥapalē tau ēsa lēŋ amboac ondoc. Eŋ ēngōm asagen̄.”

¹³ Apômtaunē aŋela gējō Manoa awa gebe “Aōmnēm awē ēngamiŋ tau êndēŋ gēŋ samob, taŋ gajac jao gēdēŋ eŋ naŋ.

¹⁴ Eŋ ēniŋ gēŋ, taŋ gêmēŋ aŋga wain ḥakaiŋ naŋ, ḥateŋ atom. Eŋ ênōm wain to bu ḥajaŋa ma ēniŋ gēŋ, taŋ sējac jao naŋ, atom amboac tonan̄eŋ. Eŋ ēngōm gēŋ samob, taŋ kajatu eŋ naŋ, ḥanô ēsa.”

¹⁵⁻¹⁶ Manoa gējam kauc Apômtaunē aŋela. tec kēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Aē jateŋ aōm ôēc ôna atom, aēagēc ano noniŋ ḥalatu teŋ gebe ôniŋ.” Mago aŋela kēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Aē embe jamoa, oc janin̄ nēm gēŋ atom. Mago embe taēm ênam gebe ôkēŋ da teŋ, naŋgo ôkēŋ gēŋ tau ēsa ja ēniŋ êtu da êndēŋ Apômtau.”

¹⁷ Manoa kēsōm gēdēŋ Apômtaunē aŋela gebe “Aōmnēm ḥaē amboac ondoc, gebe atoc aōm sa êndēŋ tēm aōmnēm biŋ ḥanô ēsaŋa.”

¹⁸ Aŋela kētu kēnac eŋ gebe “Aōm kōtu kēnac ḥoc ḥaē kētu asagen̄ja. ḥaē tau gen̄, taŋ kēsiŋ tau gēc lēlōmgeŋja naŋ ḥateŋ.”

¹⁹ Amboac tonan̄ Manoa kēkōc noniŋ ḥalatu to polom ḥagēdō ma kēkēŋ gēŋ tau kētu da gēsac altar poc gēdēŋ gēŋ, taŋ kēsiŋ tau gēc lēlōmgeŋja naŋ, ḥaApômtau.

²⁰ Ma gēdēŋ taŋ jawaō kēpi aŋga altar naŋ, Manoa agēc nê awē sēlic Apômtaunē aŋela kēpi undambē gēja gēwīŋ jawaō. Ma ēsēagēc sēu tauŋ jasēc lan̄jan̄o gēdēŋ nom.

²¹ Manoa agēc nê awē sēlic Apômtaunē aŋela kētiam atomanô. Tec Manoa nē kauc kēsa gebe Apômtaunē aŋela eŋgoc.

²² Ma Manoa kēsōm gēdēŋ nê awē gebe “Aēagēc oc tamac êndu, gebe talic Anôtô.”

²³ Mago nê awē gējō eŋ awa gebe “Apômtau embe taē ênam gebe ênac aēagēc êndu, go ēkōc aēagēcnēŋ da sa atom ma êtōc gēŋ samob tonan̄ ḥai to êsōm biŋ kaiŋ teŋ tonan̄ êndēŋ aēagēc atom.”

²⁴ Ma awē tau kēkōc ḥapalē ḥac ma gē ēnē ḥaē gebe Simson. ḥapalē tau kētu kapōēŋ ma Apômtau gējam mec eŋ.

²⁵ Apômtaunē Nalau gējac m nê kōm ēkac Simsonja gēdēŋ taŋ eŋ gēmoa Dannē gamēŋ becobonja, taŋ gēc Sora to Estaol ḥasawa naŋ.

14

Simson agêc awê Timnaaja

1 Simson kêsêp malac Timna gêja ma gêlic lau Pilisti nêj ñapalêo tej aŋga tònê.

2 Ej gêmu gêja nê malac kêtiam ma kêsôm gêdêj têna agêc tama gebe “Aê galic lau Pilisti nêj ñapalêo tej. Amansaŋ biŋ êtu eŋja, gebe janam ej êtu ñoc awê.”

3 Mago têna agêc tama sêsmôr gêdêj ej gebe “Aôm gosom awê aŋga lau samuc Pilisti nêj kêtua asageŋja. Aôm oc ôtap ñapalêo tej sa aŋga tauŋ nêj tawaj me tauŋ nêj lau nêj atom me.” Mago Simson kêsôm gêdêj tama gebe “Aê têtac gêwiŋ awê tonanŋen, tec ôkôc ej ômôj, gebe janam ej.”

4 Têna agêc tama sêjala gebe Apômtau tau gêjam gôliŋ biŋ tonec, tec Simson gêgôm nec atom, gebe gêdêj têm tonanŋen lau Pilisti sêjam gôliŋ lau Israel, tec Apômtau gesom intêna ênac siŋ êndêj êsêacŋa.

5 Simson kasêp Timna gêja ma têna agêc tama sêwiŋ ej. Êsêac sêô lasê lau Timna nêj kôm wainŋa ma Simson gêŋô lewe wakuc kêlêjêc luluŋ gebe êŋac en.

6 Mago Apômtaunê Nalau gêjam ej auc, tec ej kêkac lewe kêkôc kêtôm ñac tej kêkac nonin ñalatu kêkôc. Ej kêkôc gêŋ tej kêsêp lêma atom. Mago ej gêjac miŋ biŋ, tanj ej gêgôm naŋ, gêdêj têna agêc tama atom.

7 Go Simson gêja ma gêjam biŋgalôm gêwiŋ ñapalêo ma têtac gêwiŋ ej.

8 Bêc ñagêdô gêjaŋa, go Simson gêja kêtiam gebe ênam ej êtu nê awê. Ej gêwi intêna siŋ ma kêsôr gebe naênam lewe, tanj ej gêjac êndu naŋ, kêsi e gêlic gêŋ kaiŋ tej, gebe kêtap lêp tonanŋabu sa gêc lewe ñawâlêlaŋ.

9 Ej kêgaiŋ lêp tau kêsêp lêma, go kêsêlêj ma gen gêŋ tau gêmoa intêna. Ej gêdêj têna agêc tama gêja jakékêj lêp ñagêdô gêdêj êsêagêc seŋ amboac tonanŋen. Êsêagêc seŋ lêp tau, mago Simson gêjac miŋ kêkôc lêp aŋga lewe ñawâlêlaŋ ñabing gêdêj êsêagêc atom.

10 Go tama kêsêp awê tau nê andu gêja, ma Simson geno moasin tej aŋga tonanŋen, kêtôm lau wakuc sêgôm sêmoa.

11 Gêdêj tanj lau Pilisti sêlic ej naŋ, êsêac sêkôc lau wakuc 30 gebe sêmoa sêwiŋ ej.

12 Ma Simson kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê gabe jasôm biŋgôliŋ tej êndêj amac. Amac embe atap biŋ tau ñam sa êndêj moasin tau ñabêc 7 êmbacnê, go jakêj obo ñajam 30 to ñakwê omja 30 êndêj amac.

13 Embe atap sa atom, go amac akêj obo ñajam 30 to ñakwê omja 30 êndêj aê.” Ma êsêac sêsmôr gêdêj ej gebe “Ôsôm nêm biŋgôliŋ taumanŋ gebe aêac aŋô.

14 Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe

“Gêŋ taniŋja kêsa aŋga ñac-awa-geŋwagaŋa.

Ênŋ ñakana kêsa aŋga ñactêkwaniê.”

Bêc têlêac gêjaŋa ma êsêac têtap biŋ tonanŋ ñam sa atom.

15 Gêdêj bêc kêtua aclêja êsêac sêsmôr gêdêj Simsonnê awê gebe “Ôsôm biŋ banac-banac êndêj nêm akweŋ e êwa nê biŋgôliŋ ñam sa êndêj aêac. Embe masi, oc akêj ja êmij tamamnê andu ma akêj aôm òsa ja amboac tonanŋen. Amagêc akêj jaen aêac gebe ajanjo aêacma gêŋ me.”

16 Amboac tonanŋ Simsonnê awê gêdêj ej gêja tomatasulugen ma kêsôm gebe “Aôm têmtac gêwiŋ aê atom, aôm têmtac gedec aê. Aôm kôsôm biŋgôliŋ gêdêj ñoc lau, mago gôwa ñam sa gêdêj aê atom.” Ej kêsôm gêdêj awê tau

gebe “Ólic acgom, aê kasôm biŋ teŋ gêdêŋ tinoc agêc tamoc atom. Ma jawa ḥjam sa êndêŋ aôm êtu asageŋŋa.”

¹⁷ Enj kêteŋ kêli ej kêtôm bêc samuc 7 e noc moasiŋŋa gêbacnê. Ma gêdêŋ bêc kêtô 7ŋa Simson gêwa biŋ tau ḥjam sa gêdêŋ ej, gebe awê tau kêkac ej ḥjam. Go awê tau jagêjac minj biŋ tau gêdêŋ nê lau.

¹⁸ Tec gêdêŋ bêc kêtô 7ŋa gêdêŋ taŋ Simson gebe êsô nê balêm bêcŋa êna naŋ, lau malacŋa jasêsmô gêdêŋ ej gebe

“Gêŋ ondoc ḥakana ḥjam kêlêlêc lêp.

Gêŋ ondoc ḥatêkwâ kêlêlêc lewe.”

Simson gêjô êsêac awenj gebe

“Amac embe akac nom ôkwi ḥja ḥjoc bulimakao atom,
oc ajala biŋ tau ḥjam atom.”

¹⁹ Go Apômtaunê ḥjalau mëngêjam ej auc e ôliwalô kêsa ma ej kêsêp gêja malac Askalon ma gêjac lau 30 êndu ma kêjangô nêŋ ḥakwê omŋa jakêkêŋ gêdêŋ lau, taŋ sêwa ênê biŋgôlinj ḥjam sa naŋ. Go gêmu gêja tau nê malacmôkê totêtaç ḥandaŋ secanô kêtô biŋ, taŋ kêtap ej sa naŋŋa.

²⁰ Go sêkêŋ nê awê gêdêŋ ḥjac, taŋ Simson tau kêjalinj sa gebe êtu ênê ḥjac êwa ej saŋa naŋ. * saŋa kêpi bulimakaonê kom kêkac nom ôkwiŋa.

15

¹ Têm ḥagêdô gêjaŋa ma lau sêjac polom sa sêmoa, tec Simson gêja gebe êtu ḥacleŋ nê awê ma ej kêkôc noniŋ ḥalatu teŋ gêwiŋ. Go ej kêsôm gêdêŋ awê tama gebe “Aê gabe jasô ḥjoc awênenê balêm jana.” Mago ej tama gêlôc gebe ej êsô êna atom.

² Ênê tama kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Aê gajam kauc gebe aôm têmtac gedec ej, tec kakêŋ ej gêdêŋ nêm ḥjac. Mago lasio tec ḥjam kêlêlêc ej su, ônam ej êjômaŋ.”

³ Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Galoc embe jançôm lau Pilisti sec, oc aêŋjoc keso atom.”

⁴ Tec gêja ma gêlô kêam salenjña 300. Ej kêkôc luagêc-luagêc ma kêkic ḥalêŋuc tony kêpi tageŋ ma kêsêmuŋ dawenj kêsêp ḥasawa.

⁵ Go ej kêtuj dawenj ma gesoc kêam salenjña sêlêti sêsêp lau Pilisti nêŋ kôm polomŋa sêja. Tec ej kêkêŋ polom, taŋ sêjac sa naŋ, to polom, taŋ gacgenj kêkô kôm naŋ, ja geŋ su gêwiŋ katêkwî to kôm wainŋa amboac tonanjen.

⁶ Go lau Pilisti têtu kênac gebe “Asa gêgôm gêŋ tonanj.” Êsêac sêjô êsêac awenj gebe “᠁ac anja Timna nê lawa Simson. Ej gêgôm gêŋ tau gebe lawa lançwa kêkêŋ latuo gêdêŋ ênê ḥjac.” Tec lau Pilisti sêkêŋ ja geŋ awê tau agêc tama to nêŋ lau su.

⁷ Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aê jatôc lemoc gebe Amac embe aŋgôm gêŋ amboac tonanj, go jakac kamocgôc su acgom, go biŋ êmbacnê.”

⁸ Ej gêjac êsêac secanô e nêŋ ḥatêkwâ popocgenj su, go kêsêp jagêŋgôŋ pocgêsuŋ anja Etam.

Simson kêku lau Pilisti tulu

⁹ Lau Pilisti sêô lasê gamêŋ Juda to sê nêŋ becobo anja tony ma sêjac sinj gêdêŋ malac Lehi.

* ^{14:20:} Simson gêjam dôŋ nê awênenê kom kêkip biŋgôlinj ḥjam

10 Lau anga Juda têtu kênac êsêac gebe “Amac ajac siŋ gêdêŋ aêac kêtû asagenjenja.” Êsêac sêjô êsêac awen gebe “Aêac amêŋ gebe ansô Simson tôŋ ma angôm gêŋ, taŋ en gêgôm gêdêŋ aêac naŋ, êndêŋ enj.”

11 Go lau 3,000 anga Juda sêsep pocgêsuŋ anga Etam jasêsôm gêdêŋ Simson gebe” Aôm kôjala lau Pilisti sêjam gôliŋ aêac nec, me masi. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc.” Enj gêjô êsêac awen gebe “Gêŋ taŋ sêgôm gêdêŋ aê naŋgeŋ, tec gagôm gêdêŋ êsêac.”

12 Êsêac sêsep gêdêŋ enj gebe “Aêac amêŋ tonec gebe ansô aôm tôŋ ma akêŋ aôm ôsêp lau Pilisti lemenj.” Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Atôc lemem êndêŋ aê acgom gebe amac taôm anac aê êndu atom.”

13 Êsêac sêsep gêdêŋ enj gebe “Masi, aêac ansô aôm tôngenj ma akêŋ aôm ôsêp lau Pilisti lemenj. Aêac anac aôm êndu atom.” Amboac tonaj êsêac sêso enj tôŋ ja lêpoa wakuc luagêc, go sêwê enj anga pocgêsuŋ sépi sêja.

14 Gêdêŋ taŋ gêô lasê Lehi naŋ, lau Pilisti sêlêti dêdêŋ enj sêja tolasêgenj. Ma Apômtaunê Njalau gêjam Simson auc, ma lêpoa, taŋ sêso enj tôŋ naŋ, gêngic amboac ja genj gam.

15 Ma enj kêtap doŋki ɻasê wakuc teŋ sa, tec kêmêtôc lêma jakêkôc gêŋ tau sa ma gêjac lau 1,000 êndu ja gêŋ tau.

16 Go Simson kêsôm gebe

“Aê gaboa êsêac sa totoŋ-totoŋ ja doŋki ɻasê.

Aê gajac lau 1,000 êndu ja doŋki ɻasê.”

17 Kêsôm biŋ tau su, go kêbalinj ɻasê tau siŋ, tec sêsam gamêŋ tau gebe Ramat-Lehi.

18 Ma bu gêjô Simson ɻasec, tec awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “Aôm kôkêŋ nêm sakijwaga aê kaku ɻacio tulu ma galoc bu êjô aê êndu e jasêp lau samuc lemenj me.”

19 Go Anôtô kêkêŋ gêsuŋ teŋ anga Lehi ma bu kêpulu kêpi anga nom mîŋ Simson gênom e têkwa saki kêsa kêtiam. Ma sêsam bumata tau gebe Hakore. Bumata tau kêpoac Lehi e mîŋgêdêŋ galoc.

20 Ma Simson gêjam gôliŋ lau Israel kêtôm jala 20 gedenj lau Pilisti nêŋ têm.
*

16

Simson gêja Gasa

1 Simson gêdi anga ônê ma gêja Gasa. Enj gêlic mockaiŋo teŋ anga tônê ma kêsô ênê andu gêja.

2 Lau Gasaja sêjô Simson gêmoa nêŋ malac ɻawae, tec sêgi gamêŋ tau auc ma sêwa enj anga malac ɻasacgêdô gêdêŋ gêbêc samuc tonaj. Êsêac sêmoa gamêŋ gêmacgenj gêdêŋ gêbêc samuc ma sêso gêdêŋ tauŋ gebe “Aêac tansaê e êu bôŋ acgom, go tanac enj êndu.”

3 Mago Simson gêc e gêjac ulugenj, go gêdi gêja e lêma kêsêp malac ɻakatam, go gêbuc katam to ɻaalê luagêc ma balanj to ɻagêŋlêlôm samob sa. Enj gêôc gêŋ tau kêsa magim ma kêbalanj kêpi lôc, taŋ kêkanôŋ Hebron naŋ, ɻatêpôê gêja.

Simson agêc Delila

4 Tonaj su, go têtaç gêwiŋ awê teŋ anga gaboaŋ Sorekna, ênê jaŋ gebe Delila.

* **15:20:** Ramat-Lehi ɻam gebe Lôc ɻasêja.

5 Lau Pilisti nêj laumata dêdêj awê tau sêja ma sêsôm gêdêj ej gebe “Ôsôm bij banac-banac êndêj ej e ôtap ênê ñaclai ñam sa, go ajala lêj êkônij ej tóñja ma ansô ej tój ejaku ej tulu. Aéac samob oc akêj mone silber 1,100 êndêj aôm êtôm aéacgej.”

6 Go Delila kêsôm gêdêj Simson gebe “Aê jatej aôm, ôwa nêm ñaclai ñam sa êndêj aémaj. Lau tej embe taêj ênam gebe sênsô aôm tój to sêku aôm tulu, oc sêngôm amboac ondoc.”

7 Simson gêjô ej awa gebe “Èsêac embe sênsô aê tój ña talam ñatikoc 7, tanj ñakelenj kësa atom nañ, go ñoc ñaclai ênaña ma jatôm lau ñagêdô.”

8 Amboac tonaj lau Pilisti nêj laumata sêkêj talam ñatikoc 7, tanj ñakelenj kësa atom nañ, gêdêj Delila ma ej gêsô Simson tój.

9 Awê tau kësiñ lau sêmoa balêm tej ma gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêj.” Mago ej kêmônañ tikoc gêngic amboac ja gej lêpoa. Amboac tonaj tec ênê ñaclai ñam kësiñ tau gêdêj èsêac ñapañ.

10 Ma Delila kêsôm gêdêj Simson gebe “Ôlic acgom, aôm kôsu aê susu to kôsôm biñdansañ gêdêj aê. Aê jatej aôm gebe ôsôm êndêj aê acgom, lau sêkôc asagej, go sênsô aôm tój.”

11 Ej kêsôm gêdêj awê tau gebe “Embe sênsô aê tój ña lêpoa matac, tanj sênsô gêj tej atom nañ, go ñoc ñaclai ênaña ma jatôm lau ñagêdô.”

12 Tec Delila kêkôc lêpoa wakuc ñagêdô ma gêsô ej tój. Su, go gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêj.” Lau sêsaê sêmoa balêm tej. Mago ej kêmônañ lêpoa gêngic aنجga lêma amboac gam.

13 Delila kêsôm gêdêj Simson gebe “Aôm kôsu aê susu to kôsôm biñdansañ gêdêj aê e ménegêdêj galoc. Ôsôm êndêj aê acgom, lau sêkôc asagej ma sênsô aôm tój.” Ej kêsôm gêdêj awê tau gebe “Aôm embe ônam ñoc môkêlauñ gêmôê 7 êwin gam ñagêdô ma wê tój e ñagêgêb ma ôkic tój épi bêlêm ka, go ñoc ñaclai ênaña ma jatôm lau ñagêdô.”

14 Gêdêj tanj Simson gêc bêc nañ, Delila gêjam môkêlauñ gêmôê 7 gêwiñ gam ñagêdô ma gê e ñagêgêb to kêkic tój këpi bêlêm ka ma gêmôêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêj.” Ma Simson gêdi to gê bêlêm to môkêlauñ su.

15 Tec awê tau kêsôm gêdêj ej gebe “Amboac ondoc tec kôsôm gebe ‘Aê têtac gêwiñ aôm’, mago nêm ñalêlôm gêwiñ aê atom. Aôm kôsu aê susu kêtu dim têlêac ma gôwa nêm ñaclai ñam sa gêdêj aê atom tagej.”

16 Awê tau kêtu Iêsu ej ñapañ tobêc-tobêc. Ej kêkac ej e Simson ôli ñakam ênê bij ma gebe êmac êndu.

17 Ma kêtu ñamu ej kêsôm nê ñalêlôm lasê gêdêj awê tau gebe “Kapiñ ten kësac aê môkêcapac atomanô. Gêdêj tanj tinoc kêkôc aê nañ, aê katu Anôtône ñac dabuñ tej. Embe sêkapiñ aê môkêlauñ, go ñoc ñaclai endec aê to ñoc ñajaña ênaña ma aê jatôm lau ñagêdô samob.”

18 Delila kësaê gebe Simson kêsôm nê ñalêlôm lasê gêdêj ej, tec kékêj jaen gêdêj lau Pilisti nêj laumata ma kêsôm gebe “Amu amêj dim tagej tonec êwiñman. Ej kêsôm nê ñalêlôm lasê gêdêj aê.” Go lau Pilisti nêj laumata sêpi dêdêj ej sêja tomonegen.

19 Delila gêôc Simson e gêc bêc gësac ênê labum ma awê tau gêmôêc ñac tej, gebe ênsêmburj Simsonnê môkêlauñ gêmôê 7 su. Ma Simson kêtu palê ma nê ñaclai gêwi ej siñ.

20 Delila gêmôêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêj.” Tec enj gêdi sa ma taê gêjam gebe “Aê jamônañ tauc su, go jaêc jana êtôm têm ñagêdô.” Enj gêjam kauc gebe Apômtau gêwi enj siñ atom.

21 Lau Pilisti sêkôc enj tôj ma sêkip enj matalakôp sa. Èsêac sejonj enj sêsêp Gasa sêja ma sêsô enj tôj ña kapoacwalô ki. Go sêkêj enj gêjam kôm kélêsa polom popocña anga andu kapoacwalôja.

22 Mago môkêlauñ, tañ sêsêbuñ su nañ, kêpuc kêtiam.

Simson gêmac endu

23 Lau Pilisti nêj laumata sêkac tauñ sa sebe sêkêj da êndêj nêj anôtô Dagon to sêlic nêj om têntac ñajamña teñ, gebe èsêac sêsôm gebe “Aêacnêj anôtô kékêj nêj ñacio Simson kêsêp aêac lemenj.”

24 Gêdêj tañ lau sêlic nêj anôtô nañ, èsêac sêlambiñ enj ma sêsôm gebe “Aêacnêj anôtô kékêj nêj ñacio, tañ gesenj aêac, nêj gamêj su to gêjac nêj lau taêsam êndu nañ, kêsêp aêac lemenj.”

25 Èsêac têtu samuc, tec sêsôm gebe “Amôêc Simson gebe êngôm biñ makic êndêj aêac.” Amboac tonaj èsêac sêmôêc Simson anga kapoacwalô gêmêj, ma enj gêgôm biñ makic gêdêj èsêac ma sêkêj enj kékô andu ñaalê poc ñasawa.

26 Ma Simson kêsôm gêdêj ñapalê, tañ kékam enj lêma nañ, gebe “Ôwê aê najamoasac alê, tañ kêpuc andu tôj nañ, gabe jajac alê tau.”

27 Lauo to ñacwaga taêsam ñasec sêsô e andu tau gêlôc. Lau Pilisti nêj laumata sêmoa amboac tonajenj ma lau amboac 3,000 sêkô salôm ñaô sebe sêlic Simson gêgôm biñ makic.

28 Go Simson awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jatenj aôm gebe taêm ênam aê. O Anôtô, aê jatenj aôm gebe ôkêj ñaclai êndêj aê dim tagenj êtiam, gebe jakêj ñagêjô êndêj lau Pilisti guluñ tagenj êjô matocanô luagêc su.”

29 Simson kêmbôêj alêsga luagêc, tañ kêpuc andu tau tôj nañ tôj, lêma anôja kêmbôêj alê teñ ma gasêja kêmbôêj teñ to kêsuc alê tau tonajañagenj

30 ma kêsôm gebe “Ôkêj aê jamac êndu jawiñ Pilisti.” Go gewec ma kêsuc tonajañagenj e andu kêku sa ma kékoniñ laumata to lau ñagêdô samob, tañ sêmoa ñalêlôm nañ. Lau tañ enj gesenj èsêac su gêdêj têm gêmac ênduña nañ, nêj namba kélêlêc lau, tañ enj gêjac êndu gêdêj têm gêmoa mata jaliña nañ, ñêjgenj su.

31 Ènê lasitêwai to gôlôac samob sêsêp sêja sebe sêkôc ênê ñawêlêlañ. Èsêac sêkôc ñawêlêlañ tau sêpi sêja ma sêsur enj anga Sora to Estaol ñasawa kêsêp tama Manoa nê sêô. Enj gêjam gôlinj lau Israel kêtôm jala 20. *

17:1-21:25 Môkêlatu ñamuña tonec gêjac miñ biñ ñagêdô kêpi lau Israel nêj lêj e jagêdêj nêj kin ñamataña nê têm.

* **16:31:** Hakore ñam gebe ñac, tañ gêmôêc nañ, nê bumata.

Rut

Rutnê miñ ñajam to malô kësa gêdêñ tan Gôliñwaga sêjam gôliñ Israel nañ. Awê Moabña Rut gêjam ñac Israelña teñ. Gêdêñ tan ñe akweñ gêmac êndu nañ, Rut kësap lawao lañgwa tõñ ñañênggeñ ma gêjam sakiñ lau Israel nêñ Anôtô tonê ñalêlôm samucgeñ. Kêtu ñamu ej gêjam ñe akweñ lañgwa ñe lasitêwai teñ ma kêtú lau Israel nêñ kiñ towae Dawid ñe mimio.

Gôliñwaganêñ miñ gêwa sa gebe Anôtônê lau embe sêkac tauñ su aنجa Anôtônê, nañ têtap gêñwapac sa ma sec êôc ësêac sa. Rutnê miñ gêwa sa gebe Lau jaba, tan sêkêñ gêwiñ lau Israel nêñ Anôtô nañ, têtap moasiñ sa e têtu Anôtônê lau ñañêñ nêñ ñagêdô.

Rut agêc Naomi

¹ Gêdêñ têm, tan gôliñwaga sêjam gôliñ gamêñ nañ, tôbôm teñ kësa. Ma ñac teñ aنجa Bethlehem Judaiañga gêdi gebe naêngôñ gamêñ Moabña amboac ñac jaba. Ënê awé to latuagêc sêwiñ ej.

² Nac tau ñe ñaê gebe Elimelek, ñe awêñê ñaê Naomi ma latuagêcnêñ ñaê Malon agêc Kilion. Ësêac lau Epraim aنجa malac Bethlehem Judaiañga. Ësêac jasêô lasê gamêñ Moabña ma sêngôñ tònê.

³ Ma Naominê akweñ Elimelek gêmac êndu, ma awê tau to latuagêc gacgeñ sêmoa.

⁴ Ësêagêc sêjam lau Moab nêñ awê, teñ ñe ñaê gebe Orpa ma teñ ñe ñaê Rut. Ësêac sêngôñ gamêñ tau amboac jala 10.

⁵ Malon agêc Kilion sêmac êndu lulugeñ amboac tonanjeñ, tec awê tau latuagêc ma ñe akweñ sêwi ej siñ su ma taugeñ gêmoa.

⁶ Tec Naomi ma lawaoagêc dêdi sebe sêwi gamêñ Moabña siñ sêmu sêna ênê gamêñ, gebe ej gêñô ñawae aنجa gamêñ Moab, gebe Apômtau taê walô ñe lau ma kékêñ mo gêdêñ ësêac.

⁷ Amboac tonaj ej gêdi aنجa malac, tan gêñgôñ nañ, ma lawaoagêc sêwiñ ej. Ësêac sêselêñ sêsa intêna gamêñ Judaiañga sêja.

⁸ Ma Naomi kêsôm gêdêñ lawaoagêc gebe “Ajôc, agêc aêc amu andeñ tenemiagêcnêñ andu ana. Apômtau êmoasiñ amagêc êtôm amagêc amoasiñ aê to ñoc ñacmatê.

⁹ Apômtau êkêñ amagêc atap nêm ñaciagêc sa ma alêwaij taôm aنجa ësêagêcnêñ andu.” Go ej kêlêşôp ësêagêc alinjanô. Ësêagêc têtañ lasê

¹⁰ ma sêşôm gêdêñ ej gebe “Masi, aêagêc abe awiñ aôm tamu dandêñ nêm lau tana.”

¹¹ Mago Naomi kêsôm gebe “O latucoagêc, amu anamañ. Amagêc abe awiñ aê êtu asageñja. Ñapalê ñagêdô sêc aê têtaclêlôm gebe jakôc têtu amagêcnêñ ñaciagêc me.

¹² O latucoagêc, amu anamañ. Asa nêm lêñ, gebe aê katu awêanô sugac, oc janam ñac teñ êtiäm atom. Aê embe jasôm gebe aê taêc kêka ñapalê ma aê embe jatap ñoc akweñ sa êndêñ êmbêc tonec ma jakêkam ñapalê,

¹³ amagêc oc aôñ e ësêagêc têtu kapôeñ me. Oc aنجamiñ taôm êndêñ lêñ sênam tauñja me. O latucoagêc, masianô. Apômtau lêma mênjkêtap aê sa, tec kékêñ wapac aê ñanôgeñ kêtú amagêcja.”

14 Go êsêagêc têtaŋ lasê kêtiam ma Orpa kôlêşôp lawao laŋwa alianô, mago Rut kêmboŷeŋ eŋ tōy.

15 Ma Naomi kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôlic acgom, nêm boaluo gêmu gêdêŋ nê lau to nê anôtôi gêja. Ôndanguc nêm boaluo ômu ôna amboac tonanjeŋ.”

16 Mago Rut kêsôm gebe “Ókac aê, gebe jawi aôm siŋ to jandaŋuc aôm êtiam atom nec atom.

Gamêŋ taŋ aôm ôna naŋ, aê gabe jana.

Gamêŋ taŋ aôm ôŋgôŋ naŋ, aê gabe jaŋgôŋ.

Aômñem lau têtu aêŋoc lau

ma aômñem Anôtô êtu aêŋoc Anôtô.

17 Gamêŋ taŋ aôm ômac êndu naŋ, aê gabe jamac êndu,

ma sênsuŋ aê aŋga tonan.

Apômtau êwê aê êtôm eŋ taê gêjam,
tagen gêmacanô taugen tec êkac aê su aŋga aômñem.”

18 Gêdêŋ tan Naomi gêlic gebe awê tau taê gêjam kêtû tōy gebe êwiŋ eŋ, tec kêsôm biŋ teŋ kêtiam atom.

19 Amboac tonanj tec agêc lulugeŋ sêšelêŋ e jasêo lasê Betlehem. Sêo lasê Betlehem e malacm samob têtakê kêtû êsêagêcŋa ma lauo sêšôm gebe “Naomi tau tonec me.”

20 Awê tau kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Naomi atom, asam aê gebe Mara, gebe Njaninij Njatau kêkêŋ ñamakic taësam kêpi aê.

21 Aê gawi ñoc gamêŋ siŋ toawê tolêlôm, ma Apômtau gêwê aê gamu gamêŋ toŋalêlôm sawagen. Apômtau gêwa aê sa gebe gawê kaiŋ biŋ ma Njaninij Njatau kêlêsu aê, tec asam aê Naomi kêtû asagenŋa.”

22 Naomi agêc lawao Moabo Rut sêmu sêmêŋ aŋga gamêŋ Moabŋa ñamij tau tonan. Èsêagêc jasêo lasê Betlehem gêdêŋ tanj lau sêkôc kôm sêjac polomŋa sa.

* †

2

Rut kejon polom ñasaliŋ-saliŋ sa aŋga Boasnê kôm

1 Ma Naominê akweŋnê lasitêwa teŋ gêmoa. Eŋ ñac tolêlôm aŋga Elimeleknê gôlôacnêŋ. Ènê ñaê Boas.

2 Ma Moabo Rut kêsôm gêdêŋ Naomi gebe “Ôlôc ma jana kôm najajon polom ñasaliŋ-saliŋ sa jandaŋuc lau, taŋ sêlic aê ñajam ma têtij aê atom naŋ.” Ma Naomi kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Latucoenec, ônamaŋ.”

3 Tec gêdi jakejoŋ polom ñasaliŋ-saliŋ aŋga kôm ten kêdaguc lau-sêsapwaga. Ma kôm tau tonanj Boasnê. Eŋ Elimeleknê gôlôacnêŋ ñac ten.

4 Gêdêŋ tonanjeŋ Boas mêngêô lasê kôm. Eŋ awa gêjac lau-sêsapwaga gebe “Apômtau êwiŋ amac.” Ma êsêac sêjô eŋ awa gebe “Apômtau ênam mec aôm.”

5 Go Boas kêsôm gêdêŋ nê sakijwaga, taŋ gejob lau-sêsapwaga naŋ, gebe “Asanê ñapalêo tônê.”

6 Ma sakijwaga, taŋ gejob lau-sêsapwaga naŋ, gêjô eŋ awa gebe “Eŋ Moab ñapalêo, taŋ gêwiŋ Naomi aŋga gamêŋ Moabŋa gêmêŋ naŋ.”

7 Awê tau kêsôm gebe ‘Aê jateŋ gebe alôc gebe jajon polom ñasaliŋ-saliŋ jamoa logic ñasawa jandaŋuc lau-sêsapwaga.’ Amboac tonanj tec gêmêŋ ma gêjam kôm ñapanj gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ e mêngêdêŋ galoc ma kêlêwanj tau ñagec atom.

* **1:22:** Naomi ñam gebe Mataêjamo. † **1:22:** Mara ñam gebe Ñamakico.

8 Go Boas kêsôm gêdêj Rut gebe “Latucoenec, ôkêj taŋam aê acgom. Ojoŋ polom anja kôm teŋ ma ôwi tonec siŋ atom. Ôwiŋ aēŋoc sakiŋwagao banbaŋenj.

9 Ma matam êsap kôm, taŋ êséac sêsap sêmoa naŋ, ma ôndaŋguc êsêacgeŋ. Aê gajac biŋsu sakiŋwaga gebe sêlênsôj aôm atom. Bu embe êjô aôm, go ôndêj ku naônôm bu, taŋ sakiŋwaga têté naŋ.

10 Go Rut gêu tau laŋjôanô jagêdêj nom ma kêsôm gêdêj Boas gebe Aê awê jabao nec gajac matamanô ɻajam ma matam gêdiŋ aägeŋ kêtua sageŋnaŋj.”

11 Boas gêjô en awa gebe “Gê samob, taŋ aôm gôgôm gêdêj lawamo laŋwa gêdêj taŋ nêm akweŋ gêmac êndu e mêŋgêdêj galoc naŋ, sêjac miŋ gêdêj aê tomalagenj. Aôm gôwi tênam agêc tamam to nêm malacmôkê siŋ mêŋgô lasê gamêŋ teŋ, taŋ gêmuŋgeŋ gôjam kauc naŋ.

12 Apômtau êmoasiŋ aôm êjô gêj, taŋ gôgôm naŋ, ma Apômtau Israelnêj Anôtô, taŋ gôe lamu ênê magê gômôeŋ tonec naŋ, êkêj moasiŋ totau-totau êndêj aôm êjô.

13 Go awê tau kêsôm gebe “O ɻoc apômtau, aôm kômoasiŋ aê ɻanô to gôjac aê têtac tôj. Aômnêm sakiŋwagao ɻanô teŋ aê atom, mago kôsôm biŋ ɻajamgeŋ gêdêj nêm sakiŋwagao aê.”

14 Gêdêj noc sêniŋ gêŋja Boas kêsôm gêdêj awê tau gebe “Ômôeŋ mêŋôniŋ polom ma ɻasac nêm polom ɻagêdô tôj êsêp wain.” Amboac tonaj Rut gêŋgôŋ gêwiŋ lau-sêsapwaga ma Boas kékêj polom sigob gêdêj en genj. Ma awê tau genj e gêôc en tôj ma ɻagêdô gacgeŋ kékô.

15 Gêdêj taŋ awê tau gêdi gebe ejon polom ɻasaliŋ-saliŋ naŋ, Boas gêlêŋ biŋ nê sakiŋwaga gebe Andec en ejon polom êmoa lagic ɻasawa ma anac jao êndêj en atom.

16 Ma ataiŋ ɻakaiŋ ɻagêdô su anja lagic ma awi siŋ ênêc, gebe en ejon sa ma aec biŋ en atom.”

17 Amboac tonaj tec kejoŋ gêmoa e kêtula, go kêsêlô polom, taŋ kejoŋ sa naŋ, e ɻadôŋ amboac talu tagenj.

18 Ma en kékôc ɻanô tau sa gêja malac jakêtôc gêj, taŋ kejoŋ sa naŋ, gêdêj lawao laŋwa ma kékôc gêj, taŋ genj e gêôc en tôj naŋ, ɻagêdô jakêkêj gêdêj enj.

19 Ma lawao laŋwa kêsôm gêdêj en gebe “Ocsalô tonec aôm kojoŋ polom ɻasaliŋ-saliŋ sa anja ondoc ma gôjam kôm gômoa ondoc. Anôtô ênam mec ɻac, taŋ mata gêdiŋ aôm naŋ.” Tec Rut gêjac ɻac, taŋ gêjam ênê kôm naŋ, nê miŋ gêdêj lawao laŋwa ma kêsôm gebe “Nac taŋ gajam kôm gawiŋ en gêdêj ocsalô tonec naŋ, nê ɻa  Boas.”

20 Go Naomi kêsôm gêdêj lawao gebe “Apômtau taŋ kêgamiŋ nê moasiŋ gêdêj lau mateŋ jali to ɻacmatê atom naŋ, anam mec enj.” Naomi kêsôm biŋ tonec gêdêj en gêwiŋ gebe “Nac tau aêagêcnêj lasitêwainêj teŋ en kêtua aêacnêj nomlênsêm ɻakêsiwaga teŋ gêwiŋ.”

21 Ma Moabo Rut kêsôm gebe “Enj kêsôm biŋ teŋ gêdêj aê gêwiŋ gebe ‘Ôsap ɻoc sakiŋwagao tôj ɻapaj e sêncac ɻoc kôm ɻanô samob sa êmbacnê.’”

22 Ma Naomi kêsôm gêdêj lawao Rut gebe “O latucoenec, ɻajam gebe ôsêlêj ôwiŋ ênê sakiŋwagao, gebe teŋ êlênsôj aôm anja kôm ɻagêdô atom.” Amboac tonaj Rut kejoŋ polom ɻasaliŋ-saliŋ sa kêsap Boasnê sakiŋwagao tôj ɻapaj * e sêjac polom to polom sa gêbacnê. Ma en gêŋgôŋ gêwiŋ lawao laŋwa. *

* **2:22:** Nomlênsêm ɻakêsiwaga êsêac lau, taŋ sejop

lasitêwainêŋ nomlênsêm, gebe lau jaba sêjanjo su atom.

3

Rut agêc Boas sêmoa gamêj sêka polomja

¹ Go Rut lawao lañgwa Naomi kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Latucoenec, amboac ondoc aê oc jansom nêm malam ônjgôŋ ɣajamja teŋ, gebe ômoa ɣajamgeŋ me.

² Boas taŋ gówiŋ ênê sakiŋwagao naŋ, aêacnêŋ lasitêwainêŋ teŋ eŋ. Ôlic acgom, êmbêc tonec eŋ oc ekolot polom ɣapa aŋga gamêj sêka polomja.

³ Amboac tonaj ôliŋ bu to ôniŋ oso taôm ma ôsô nêm ɣakwê ɣajam tau, go ôsêp ôna gamêj sêka polomja. Mago ôtôc taôm ôndêŋ ɣac tau atom e êniŋ to ênôm gêŋ êmbacnê acgom.

⁴ Ma êndêŋ taŋ eŋ ésa tau sic naênenç naŋ, matam êndiŋ gamêj, taŋ eŋ gêc naŋ, naôkac belanke akaiŋja sa ma ôsa taôm sic. Go eŋ êsôm gêj, taŋ eŋ gebe êngôm naŋ, êndêŋ aôm."

⁵ Ma awê tau gêjô Naomi awa gebe "Biŋ samob, taŋ kôsôm naŋ, oc janjôm."

⁶ Amboac tonaj eŋ kêsêp gamêj sêka polomja gêja ma gêgôm kêtôm biŋ, taŋ lawao lañgwa kêsôm gêdêŋ eŋ naŋgeŋ.

⁷ Boas geŋ to gênôm gêŋ su, go gêmoa totêtac ɣajamgeŋ jakêsa tau sic gêc polom totoŋ ɣamagê. Go awê tau kêsêlêŋ sacgeŋ-sacgeŋ gêdêŋ eŋ gêja ma kêkac belanke akaiŋja sa, go kêsa tau sic gêc.

⁸ Gêdêŋ gêbêcauc ɣalun, go ɣac tau kêtakê ma kêkac tau ôkwi e gêlic awê teŋ gêc en akaiŋja.

⁹ Eŋ kêtû kêncac gebe "Aôm asa." Ma awê tau gêjô eŋ awa gebe "Nêm sakiŋwagao aê Rut. Ôlam nêm obo mêtjênsaŋ nêm sakiŋwagao, gebe aôm kôtu aêacma nom lênsêm ɣakêsiwaga."

¹⁰ Ma en kêsôm gebe "O latucoenec, Apômtau ênam mec aôm, gebe aôm gôgôm gênlêlôm gêdêŋ lau tolêlôm me lau ɣalêlôm sawa nêŋ ɣapalê wakuc atom. Biŋ tonec kêtû aôm têmtac gêwiŋ ɣanô ɣabelo kapôeŋ kêlêlêc belo ɣamataŋa su.

¹¹ Latucoenec, amboac tonaj tec ôtêc taôm atom. Aê oc janjôm gêj samob, taŋ oteŋ naŋ, gebe aêjoc lau Betlehemja samob sêlicgac, gebe aôm awê mansaŋ teŋ.

¹² Ma galoc, biŋjanô, nêm nomlênsêm ɣakêsiwaga teŋ aê, mago nom lênsêm ɣakêsiwaga ɣanô teŋ gêmoa.

¹³ Ômoa êmbêc tonec ma êndêŋ bêbêcgeŋ eŋ embe ênam kôm, taŋ gêjac nom lênsêm ɣakêsiwaga ɣawae naŋ, oc ɣajam, ênjgômmaŋ. Mago eŋ embe endec ma ênam kôm tau atom, naŋgo aê janam kôm, taŋ gêjac nom lênsêm ɣakêsiwaga ɣawae naŋ. Aê jasôm biŋ êtu tôŋ êtôm Apômtau gêmoa mata jali. Ônêc bêc e eleŋja acgom."

¹⁴ Go Rut gêc bêc gêc Boas akaiŋja e geleŋ mata, go eŋ gêdi gêdêŋ taŋ lau sêlic tauŋ sapu-sapu naŋ. Boas taê gêjam gebe awê tau gêc sêka polom ɣamala nec ɣapuc ésa atommaŋ,

¹⁵ tec kêsôm gebe "Ôkôc obo, taŋ kôgadê naŋ, mêtjôlam." Ma Rut gêlam obo, go eŋ gêjam dôŋ polom laclu 6 jakêswa kêsêp obo tau ma kêkêŋ gêdêŋ awê tau gêôc sa ma gêc gêja malac.

¹⁶ Eŋ jagêô lasê andu ma lawao gêjam kênac eŋ gebe "Latucoenec, biŋ amboac ondoc." Go Rut gêjac miŋ biŋ samob, taŋ ɣac tau gêgôm gêdêŋ eŋ naŋ,

¹⁷ ma kêsôm gebe “Polom laclu 6 tonec eŋ kékêŋ gêdêŋ aê ma kêsôm gebe ‘Ôec tolêmam sawagenj ôndêŋ lawamo ôna atom.’”

¹⁸ Rut lawao gêjô eŋ awa gebe “Latucoenec, ônsaé malôgeŋ e ôjala biŋ tau êtu katô acgom, gebe ɻac tonaj oc êwi biŋ tau siŋ atom, ocsalô oc êmansanj biŋ tau êtu solop.” * lasitêwainêŋ awêtuc.

4

Boas gêjam Rut sa

¹ Ma Boas kêpi malac ɻasacgêdô gêja jagêŋgôŋ tonaj. Gêŋgôŋ ma gêlic nom ɻakêsiwaga, taŋ Boas kêsôm ênê biŋ naŋ, kêsêlêŋ gêmêŋ. Tec Boas kêsôm gebe “O ɻac, ômôdêŋmaŋ, mêmôŋgôŋ sic ôŋgôŋ tonec.” Ma eŋ jagêŋgôŋ sic gêwiŋ Boas.

² Go eŋ kékalem lau mata 10 anga malac ma kêsôm gebe “Mêmâŋgôŋ tonec.” Ma êsêac ɻasêŋgôŋ sic.

³ Go Boas kêsôm gêdêŋ nom ɻakêsiwaga tau gebe “Naomi taŋ anga Moabnêŋ gamêŋ gêmu gêmêŋ naŋ, kékêŋ aêagêcnêŋ ɻac Elimelek nê nom ɻamaken gebe lau sênam ôli.

⁴ Amboac tonaj tec taêc gêjam gebe jakêŋ ɻawae êndêŋ aôm ma jasôm gebe ‘Ônam ôli nom tau ma lau, tec sêŋgôŋ nec, to ɻoc launêŋ laumata sêlic. Aôm embe ôsi nom tau su, go ôsi su. Mago embe masi, go ôsôm biŋ katô aê gebe jajala, gebe nom ɻakêsiwaga teŋ gêmoa atom, aôm taômgeŋ, ma aê kadaguc aôm.’” Ma ɻac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasi nom tau su.”

⁵ Go Boas kêsôm gebe “Êndêŋ bêc, taŋ ônam ôli nom su anga Naomi lêma naŋ, ônam ôli ɻac gêmac nê awêtuc Moabo Rut êwiŋ, gebe daôŋ ɻac gêmac nê ɻaê sa êpi ênê nomlênsêm êtiam.”

⁶ Go nom ɻakêsiwaga kêsôm gebe “Embe amboac tonaj, go aê oc jatôm gebe jasi nom su êtu ɻoc gêŋ atom. Embe jasi su, go jajaŋ tauc ɻoc nomlênsêm. Aôm taôm ôsi nom tau su ôjô aê, gebe aê katôm gebe jasi su atom.”

⁷ Gêdêŋ andanêŋ lau Israel nêŋ mêtê lanjwa teŋ amboac tonec gêc, gebe ɻac teŋ embe êsi nom su me êkên gêŋ êjô gêŋ teŋ, go ênu atapa teŋ su ma êkêŋ andêŋ nê ɻac teŋ. Mêtê tonaj gêwa sa gebe gen, taŋ sêgôm naŋ, kêtû tôngac.

⁸ Amboac tonaj gêdêŋ taŋ nom ɻakêsiwaga kêsôm gedeŋ Boas gebe “Aôm taôm ônam ôli nom tau naŋ,” eŋ gênu atapa teŋ su.

⁹ Ma Boas kêsôm gêdêŋ laumata to lau samob gebe “Ocsalô tonec amac samob alic su, gebe aê gajam ôli Elimelekñê gêŋ samob ma Kilion agêc Malon nêŋ gêŋ samob su anga Naomi lêma.

¹⁰ Ma gajam ôli Malonnê awêtuc Moabo Rut amboac tonaj, gebe êtu ɻoc awê, gebe jaôŋ ɻac gêmac tau nê ɻaê sa êpi ênê nomlênsêm, gebe sênc ɻac gêmac nê ɻaê êngic anja nê lasitêwainêŋ to anja nê malacmôkê ɻasacgêdô atom. Ma amac atu aêŋoc lau-awa-biŋ-sawaga.”

¹¹ Go lau samob, taŋ sêŋgôŋ sacgêdô naŋ, to laumata sêšôm gebe “Aêac alic gêŋ tau sugac. Apômtau êkêŋ awê tau, taŋ êpi nêm andu naŋ, êtôm Rahel agêc Lea, taŋ sêboa gôlôac Israel sa sêwiŋ tauŋ naŋ. Ôtu ɻac tolêlôm anja Eprata ma nêm waem êsa anja Betlehem.”

¹² Ma nêm wakuc, taŋ Anôtô êkêŋ awê matac tau êkôc naŋ, sêkêŋ nêm gôlôac têtôm Peresnê, taŋ Tamar kékôc kêtû Juda latu naŋ.”

* **3:18:** Nomlênsêm ɻakêsiwaga nê kôm teŋ, gebe ênam nê

¹³ Amboac tonaj tec Boas gêjam Rut kêtû nê awê. Eñ gêmoa gêwiñ eñ e Apômtau kêkêñ eñ taê ma kêkôc latu teñ.

¹⁴ Go lauo sêsôm gêdêñ Naomi gebe “Talambinj Apômtau, tanj kêgamiñ nom ñakêsiwaga gêdêñ aôm atom nañ. Lau Israel sêngôm ênê ñaê ñawae ësa.

¹⁵ Eñ oc élau aôm têkwam saki ësa ma êndêñ tanj ôtu awêanô nañ, eñ êlôm aôm, gebe lawamo, tanj têtac gêwiñ aôm to gêjac matamanô ñajam kêlêlêc latômi 7 su nañ, kêkôc eñ.”

¹⁶ Go Naomi kêsip ñapalê tau sa mênketoc eñ gêsac labum ma kêtû ênê jaomwagao.

¹⁷ Ma nê lauo jaban eñja sê ênê ñaê teñ gebe “Naomi kêtap latu teñ sa.” Ma sêsam eñ gebe Obed. Eñ Dawid tama Isai nê tama.

¹⁸ Peresnê wakuc tau tonec. Peres kêka Hesron lasê.

¹⁹ Hesron kêka Ram lasê, Ram kêka Aminadab lasê.

²⁰ Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê,

²¹ Salmon kêka Boas lasê, Boas kêka Obed lasê,

²² Obed kêka Isai lasê, ma Isai kêka Dawid lasê.

Samuelnē Buku Namataŋa

Biŋ tanj kēsēp buku tonec naŋ, gējac miŋ lau Israel nēŋ lēŋ sēwi tēm gōlinwagaŋa siŋ jaselom tēm kiŋŋa. Lau tēlēac sējam gōlin lēŋ, tanj gējam lau Israel ôkwi naŋ. ēsēacnēŋ ɻa e gebe Samuel, tanj enj ēsēacnēŋ gōlinwaga ɻamataŋa naŋ, agēc Saul, tanj kētu lau Israel nēŋ kiŋ ɻamataŋa naŋ, ma Dawid. Dawidnē biŋ kēsēp Samuel agēc Saul nēŋ miŋ ɻalēlōm. Dawid kētu kiŋ atomgeŋ, mago teto ênē lēŋ kaiŋ teŋ ɻagēdō to ênē gēŋsēga ɻamiŋ kēsēp Samuelnē buku ɻamataŋa gēwiŋ.

Buku tau ɻalōtēna kētōm Biŋlēnsēm Laŋgwa ɻabuku miŋŋa ɻagēdō ɻalōtēna gebe Lau tanj sēsap Anōtō tōŋ naŋ, tētap moasinq sa, mago sec eōc ēsēac, tanj tanjenpēc naŋ sa. Apōmtaunē biŋ gēdēŋ dabuŋwaga Eli gēwa ɻalōtēna tonan sa gebe “A e jatoc ēsēac, tanj tetoc a  sa naŋ sa ma ēsēac, tanj lanjōŋ gelo a  naŋ, oc jalic ēsēac amboac lau meloc” (2:30).

Lau sēlic Apōmtau Anōtō kētu lau Israel nēŋ kiŋ ɻanō (8:7), tec ɻac-keto-bukuwaga g  go gebe Israel embe sêjaliŋ nēŋ kiŋ teŋ sa, oc s wi Anōtō siŋ me masi. Mago g d eŋ tanj t t p n n kiŋ sa naŋ, ēsēac s masaŋ ɻag liŋ towae tonec gebe kiŋ to lau samob s s  Anōt n  g liŋ to m t c ɻalabu (2:7-10). ɻag liŋ tonan ejop gebe ēmoasiŋ lau sauŋ to kap  n ma lau towae to lau ɻa ma  t m taugen.

Elkana to n  g l ac semoa Silo

¹ ɻac ten g moa malac Ramataim. Enj ɻac Supŋa aŋga Epraim ɻagam  n l c ja, n  ɻa e Elkana. Enj Jeroham latu, naŋ Elihu latu, naŋ Tohu latu, naŋ Sup latu, ēsēacn   ɻam g c Epraimja.

² Enj g jam aw  luag c, teŋ n  ɻa e Hana ma teŋ n  ɻa e Penina. Penina k k c g l ac ma Hana enj aw  kapoac.

³ ɻac tonan aŋga n  malac k pi g ja Silo k t m jalagen gebe etenj mec to  k n  da  nd n lau siŋ undamb  n n n Ap mtau. Eli latuag c Hopni ag c Pinehas t tu An t n  dabuŋwaga aŋga tonan.

⁴ G d eŋ b c, tanj Elkana k k n da naŋ, enj k k n da ɻag d -g d  g d eŋ Penina ma latuio to ɻac.

⁵ Enj t t c g wiŋ Hana, mago k k n ɻam  m   ɻag d  tagen  n g d eŋ enj ɻam gebe Ap mtau g b c t tacl  l  m auc gebe  k c g l ac atom.

⁶ Tec anao k k c biŋkalom gebe  ng m enj maja  saŋa gebe Ap mtau g b c enj auc.

⁷ K t m jalagen g n tonan k t p Hana sa. K t m t m samob ēs  ac s pi Ap mtaun   l  m dabuŋ s ja naŋ, anao k k c biŋkalom enj ɻapaŋ. Tec Hana k taŋ ɻan   ma gedec gebe  niŋ g n.

⁸ Go n  akweŋ Elkana k s m g d eŋ enj gebe “Hana, a m k tan ma goen g n atom nec ɻam amboac ondoc. N m ɻalêlôm ɻawapac k tu asagen  . A m g lic a  ɻajam kal  l  c lat  m 10 su atom me.”

Hana ag c Eli

⁹⁻¹⁰ G d eŋ tanj seŋ to s n m g n su acgom, go Hana g di ton   ɻalêlôm ɻawapacgosu jak  k   Apômtau lanj  n  ma ketenj mec g d eŋ enj to k taŋ ɻan  . G d eŋ tonan dabuŋwaga Eli g ng m n  l  p  n k si Ap mtaun   l  m ɻakatam.

11 Ma Hana gêjac mata biŋ teŋ ma kêsôm gebe “Lau siŋ undambêja nêŋ Apômtau, aôm embe taêm walô nêm sakiŋwagao aê to taêm ênam aê ma ôliŋ aê siŋ atom, ma ôkêŋ ɣapalê ɣac teŋ êndêŋ nêm sakiŋwagao aê, go jansuŋ ɣapalê tau samucgeŋ êndêŋ Apômtau Wacêmoa êtu ênê gêŋ e êmac êndu, ma kekec teŋ oc êsac môkêlauŋ atomanô.”

12 En ketenj meç ɣasawa ec balinj gêmoa Apômtau laŋjônêmja. Gêdêŋ tonanj Eli matna gêŋ ej gêdôôlic.

13 Hana keteŋ meç gêc lêlômgeŋ, ma gêdôôlic kêboa-kêboa, mago sêŋô awa atom. Tec Eli gêjam kauc gebe gêŋ kêjaŋiŋ awê tau.

14 Ma kêsôm gêdêŋ Hana gebe “Êndêŋ ondoc nêm meloc gêŋ kêjaŋiŋ aômjña êmbacnê. Ôwi wain meloc tonanj siŋmaj.”

15 Hana gêjô ej awa gebe “O ɣoc apômtau, amboac tonanj atom. Aê awê gêŋwapac kékôniŋ aê tôngja. Aê ganôm wain to gêŋ kêjaŋiŋja teŋ atom. Aê kasêwa ɣoc ɣalêlôm sa gêdêŋ Apômtau tau.

16 Ôlic nêm sakiŋwagao aê amboac awê sec atom. Gêdêŋ ɣasawa tonec aê kasôm ɣoc ɣalêlôm ɣawapac to kêbuli aucŋa lasê tec gamoa.”

17 Go Eli gêjô ej awa gebe “Ôna totêmtac malôgeŋ ma Israelnêŋ Anôtô oc êngôm biŋ, taŋ koteŋ naŋ, ɣanô ésa.”

18 Hana kêsôm gebe “Ôlic nêm sakiŋwagao aê ɣajammaŋ.” Go ej gêc gêja ma geŋ gêŋ totêtac kêpa sugeŋ.

Hana kêkôc Samuel tau

19 Bêbêc kanucgeŋ êsac dêdi ma tetenj meç gêdêŋ Apômtau. Su acgom, go sêmu sêja malac Rama kêtiam. Elkana gêmoa gêwiŋ nê awê Hana ma Apômtau taê gêjam ej.

20 Tec Hana kêkêkam ɣapalê ma gêdêŋ ɣanoc ej kêkôc ɣapalê ɣac teŋ ma gê ênê ɣaê Samuel. Samuel ɣam gebe “Aê katenj ej anga Apômtaunê.”

21 Gêdêŋ taŋ Elkana to nê gôlôac samob sépi sêja kêtiam gebe êkêŋ da jalaŋa êndêŋ Apômtau to êngôm nê biŋ gêjac mataŋa ɣanô ésa naŋ,

22 Hana gêwiŋ atom. Ej kêsôm gêdêŋ nê akweŋ gebe “ɣapalê êwi su siŋ acgom, go aê japi ma jakôc ej êwiŋ gebe ej êkô Apômtau laŋjônêmja ma êmoa êwiŋ ej endenj tônggeŋ.”

23 Ma ênê akweŋ Elkana gêjô ej awa gebe “Ôngôm êtôm biŋ, taŋ aôm taêm gêjam gebe ɣajam naŋ. Ômoa e ɣapalê êwi su siŋ acgom. Tageŋ Apômtau êngôm nê biŋ ɣanô ésa.” Amboac tonanj awê tau gêmoa nê andu ma kêkêŋ su gêdêŋ ɣapalê e gêwi siŋ.

24 ɣapalê gêwi su siŋ, go Hana kêkôc ej agêc sépi sêja. Ma kêkôc bulimakao kapoac, taŋ ɣajala têlêac naŋ teŋ ma polom matac suc teŋ ma bôc ɣaôlic teŋ towain. ɣapalê tau saунgeŋ ma têna kêkôc ej gêja Apômtaunê lôm dabuŋ anga Silo.

25 Sêjac bulimakao tonanj êndu ma sêkôc ɣapalê tau gêdêŋ Eli.

26 Hana kêsôm gêdêŋ ej gebe “O ɣoc ɣatau, aê jasôm biŋjanôgeŋ êndêŋ aôm gebe aê awê tau, taŋ kakô aôm laŋjônêm ma kateŋ meç gêdêŋ Apômtau naŋ tonec.”

27 Aê kateŋ kêtu ɣapalê tecenecŋa ma Apômtau kêkêŋ taŋa aê ma gêgôm ɣoc meç ɣanô kêsa.

28 Kêtu tonanj aê gasuŋ ej gêdêŋ Apômtau. Ej êtu ênê gêŋ e êmac êndu.”

Go êsac teteŋ meç gêdêŋ Apômtau.

2

Hananê wê

¹ Go Hana ketej nê mec amboac tonec gebe
 “Noc ɣalêlôm kêtô samuc Apômtau
 aê têtac kêpa su kêtô Apômtauña.
 Aê aocsuŋ kêsû ɣoc soŋo-soŋo susu
 gebe aê katu samuc kêtô aôm gôjam aê saja.

² “Nac dabuŋ teŋ kêtôm Apômtau gêmoa atom.
 Apômtau teŋ gêmoa atom, aôm ta ômgeŋ.
 Lamuanô teŋ kêtôm aêacma Anôtô gêmoa atom.
³ Asôm biŋ tembelem angeŋ teŋ êtiam atom.
 Biŋ atoc ta ôm saja ésa awemsuŋ atom,
 gebe Apômtau eŋ Anôtô kêjala gêŋŋa
 ma eŋ gêjam dôŋ ɣamalac nêŋ kôm.
⁴ Lau ɣactêkwa nêŋ talam tulu,
 mago lau palê-palê sêjandiŋ ɣaclai sa.

⁵ Èsêac taŋ sêŋgôŋ nêŋ masê ɣaô su naŋ, sesom kôm gebe têtap gêŋ sêniŋŋa
 ɣagec-ɣagec sa.
 Ma èsêac, taŋ gêŋ gêjô èsêac su naŋ, galoc gêŋ gêôc èsêac tôŋ.
 Awê kapoac kékôc ɣapalê 7,
 mago awê, taŋ kékôc gôlôac taêsam naŋ, nê ôli kêmeliŋ.
⁶ Apômtau gêjac êndu to gêju mata jali kêsa.
 Eŋ gêwê lau sêsep lamboam sêja ma gêwê èsêac sêpi sêmêŋ kêtiam.
⁷ Apômtau kékêŋ lau ɣagêdô têtu lau ɣalêlôm sawa ma ɣagêdô lau tolêlôm.
 Eŋ kékônij ma ketoc sa.
⁸ Eŋ kêsiŋ lau ɣalêlôm sawa sa anga kekop
 ma gêôc lau sêpô lênavaga sa anga waomôkê,
 gebe kékêŋ èsêac sêŋgôŋ sêwiŋ gôlinwaga towae
 ma sêwê kaiŋ lêpôŋ tetoc lau saja.
 Gebe Apômtau kêtô nom ɣaalê ɣatau
 ma kékŵê nom kékô alê tau ɣaô.

⁹ “Eŋ oc ejop nê lau dabuŋ enkaiŋ,
 mago lau alôb-alôb oc sênaŋa sêmoa ɣakesec ɣalêlôm gebe ɣac teŋ etoc tau sa
 êtu tau nê ɣaclaiŋ atom.

¹⁰ Apômtau oc êtuc nê ɣacio popoc
 ma Lôlôc ɣatau êkêŋ wapap ênac anga undambê.
 Apômtau oc êmêtôc nom e naêndêŋ ɣamadiŋ.

Eŋ oc êkêŋ ɣajaŋa êndêŋ nê kiŋ ma oc etoc nê ɣac-geŋ-oso-eŋwaga nê ɣaclai sa.”

¹¹ Go Elkana gêmu gêja nê malac Rama kêtiam gêwiŋ nê gôlôac samucgeŋ,
 ma ɣapalê tau gêjam sakiŋ Apômtau gêmoa dabuŋwaga Eli laŋônêmia.

Elinê latui

¹² Eli latuagêc sêgôm gêŋ wauc-waucboa, èsêagêc sêwi Apômtau auc.

¹³ Ma sêgêli ɣagôlin dabuŋwaganja amboac tonanqeŋ. Gêdêŋ taŋ ɣac teŋ
 kékêŋ da gêmoa naŋ, dabuŋwaga nê sakinwaga méngeŋô lasê tosala ɣamata
 têlêac.

14 Bôc tau eletoc êmoa, go êsêli sala êsêp ku me pane me laclu me kuki. Gêj samob, taŋ sala kêsêp naŋ, êtu dabuŋwaganê gêj. Êsêac sêgôm amboac tonaj gêdêŋ lau Israel samob, taŋ sêkêŋ da anja Silo naŋ.

15 Mago gêdêŋ Eli latuagêc nêŋ têm, gêdêŋ taŋ ja gej ɻjalâsi atomgej naŋ, dabuŋwaganê sakiŋwaga mêmgeô lasê ma kêsôm gêdêŋ ɻjac, taŋ kêkêŋ da gêmoa naŋ, gebe “Ókêŋ dabuŋwaganê bôc êndêŋ aê gebe japaç sigobgen. Eŋ gebe êkôc bôc senoŋa teŋ anja aômnêm atom, gebe êkôc bôc matacgen.”

16 Ma ɻjac tau embe êsôm êndêŋ eŋ gebe “Ja êniŋ ɻjalâsi su acgom, go ôkôc êtôm têmtac êwiŋ”, go sakiŋwaga asôm gebe “Masianô, galocgej ôkêŋ, ma embe masi, go Jajaŋo su.”

17 Apômtau gêlic lau wakuc naŋ mêtê sec samucgej gebe sêsu Apômtaunê da susu.

18 Njalâsi Samuel gêjam sakiŋ Apômtau gêmoa. Eŋ kêjandiŋ obo sakiŋna teŋ.

19 Katôm jalagej Samuel têna kêsi ɻjakwê ôliŋa saun teŋ kêtua eŋja. Ma gêdêŋ taŋ êsêagêc nê akweŋ sêpi sêja gebe sêkêŋ da naŋ, eŋ kêkêŋ ɻjakwê tau gêdêŋ Samuel.

20 Go Eli gêjam mec Elkana agêc nê awê ma kêsôm gebe “Apômtau êkêŋ awê tonec êkôc nêm ɻjalâsi sêjô ɻjac, taŋ kêkêŋ gêdêŋ Apômtau naŋ su.” Go agêc sêmu sêja nêŋ gamêŋ kêtiam.

21 Ma Apômtau taê gêjam Hana ma eŋ kêkôc ɻjalâsi ɻjac têlêac ma awê luagêc. Ma ɻjalâsi Samuel kêtua kapôeŋ gêmoa-Apômtau laŋônêmja.

22 Eli kêtua ɻjamalacanô su ma gêjô latuagêc nêŋ biŋ samob, taŋ sêgôm gêdêŋ lau Israel naŋ, to sêgôm mockain gêdêŋ lauo, taŋ sêjam sakiŋ anja katam lôm becja naŋ.

23 Ma kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Amagêc agôm gêj amboac-tonaj kêtua asageŋja. Gebe aê ganjô lau samob sêsôm amagêc nêm gêj alôb-alôb ɻawaegac.

24 O latucagêc, awi siŋmaj gebe aê ganjô Apômtaunê lau sêsôm amagêcnêm lêŋ ɻjawae ɻjam teŋ atom.

25 Nac teŋ embe êngôm ɻjac teŋ sec, Anôtô oc êmêtôc gêj tonaj. Mago ɻjac teŋ embe êngôm sec êndêŋ Apômtau, asa oc êtôm gebe eteŋ êtu ɻjac tonajna. Tagen êsêagêc sêkêŋ tanjeŋ tameŋi awa atom, gebe Apômtau taê gêjam kêtua tôŋ gebe ênac êsêagêc.

26 Samuel kêtôp kêtua kapôeŋ gamoa ma Apômtau to ɻjamalac têntac gêwin eŋ.

Apômtau geoc Elinê gôlôac nêŋ biŋ lasê

27 Go Anôtône ɻjac teŋ gêdêŋ Eli gêmêŋ ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Apômtaunê biŋ tonec gebe ‘Aê gaoc tauc lasê gêdêŋ nêm miminê gôlôac gêdêŋ taŋ sêmoa Aiguptu sêso Parao to nê gôlôac ɻjalabu naŋ.

28 Aê kajaliŋ eŋ sa anja Israel samob nêŋ gôlôacmôkê gebe êtu ɻjoc dabuŋwaga. Eŋ êpi êndêŋ ɻjoc altar êna gebe ênsôb jadauŋ ma êsô ɻjakwê dabuŋ êkô aê laŋôcnêmja. Ma aê kakêŋ lau Israel nêŋ daja samob gêdêŋ miminê gôlôac.

29 Kêtua asageŋja aôm matam katu ɻjoc daja ma da samob, taŋ kajatu sa naŋ. Kêtua asageŋja aôm kotoc latômagêc sa kêlêlêc aê su naŋ, e alôm taôm ɻja da, taŋ ɻjoc lau Israel sêkêŋ naŋ, ɻagêŋ mataêjamgen.’

30 Kêtua tonajna Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, kêsôm gebe ‘Aê gajac mata su gebe nêm gôlôac to tamamnê gôlôac sêso-sêsa aê laŋôcnêm endenj tÔŋgen.’ Mago galoc Apômtau kêsôm gebe ‘Biŋ tonaj ênêcja. Lau taŋ tetoc aê sa naŋ,

aê oc jatoc êsêac sa ma êsêac, taŋ sêpêc gêdô aê naŋ, oc jalic êsêac amboac gêj ñjaôma.

31 Ôlic acgom, bêc oc ménjêô lasê, naŋ jasap aômnêm ñaclai to tamamnê gôlôac nêj ñaclai su e ñamataganô teŋ êmoa nêm gôlôac ñjalêlôm êtiam atom.

32 Èndêj onaj oc ôsala moasin, taŋ jansêwa épi lau Israel naŋ, tomatam katugen, ma ñamataganô teŋ oc êmoa nêm gôlôac ñjalêlôm êtiam atom enden tôngenj.

33 Aômnêm ñac tagen aê jatin eŋ su anga ñoc altar atom, eŋ êmoa gebe êtaŋ tomatasulugen e têkwa êmbac-êmbac to nê ñjalêlôm ôluŋ-ôluŋgeŋ. Mago ñamataganêj siŋ oc enseŋ nêm gôlôac nêj lau wakuc su.

34 Gêj taŋ êtap latômagêc Hopni agêc Pinehas sa naŋ, êkêj puc aôm gebe êsêagêc lulugenj oc sêmac êndu bêc tagenj.

35 Ma aê oc jakêj taucnjoc dabunwaga ñajanêj teŋ. Eŋ oc êngôm geŋ êtôm aêŋoc taêc gêjam to ñoc ñjalêlôm. Aê oc jakwê ênê andu tengeŋja teŋ sa ma eŋ êsêlêj êsô-ësa êmoa ñoc ñac, taŋ gaen oso eŋ naŋ, lanjônêmja enden tôngenj.

36 Ma nêm gôlôac ñapopoc samob oc sêndêj eŋ sêna ma teteŋ eŋ êtu moni me polom tenŋja ma oc sêşôm gebe “Aê jateŋ aôm gebe ôkêj kôm sakiŋ dabunŋja teŋ êndêj aê gebe janinj polom ñapopoc ñagecmaŋ.” ’ ’

3

Apômtaunê kalem gêdêj Samuel

1 Amboac tonaj ñapalé Samuel gêjam sakiŋ Apômtau ma Eli gêjam jaom eŋ. Gêdêj ñasawa tonaj Apômtau kêgamiŋ nê biŋ ma geoc tau lasê ña ñakatu atom.

2 Gêdêj têm tonaj Eli, taŋ mataanô kêtû waô ma gêlic gêj ñapep atom naŋ, gê nê balêm.

3 Anôtônê lam gêmac atomgeŋ ma Samuel gêc Apômtaunê lôm dabunj ñjalêlôm, taŋ Anôtô nê poac ñakatapa kékô naŋ.

4 Gêdêj tonaj Apômtau gêmôêc gebe “Samuel, Samuel”, ma Samuel gêjô eŋ awa gebe “Aê tec gamoaa.”

5 Go kêlêti gêdêj Eli gêja ma kêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêj.” Eli kêsôm gebe “Masi, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam.” Amboac tonaj eŋ gêmu jakêsa tau sic kêtiam.

6 Ma Apômtau gêmôêc kêtiam gebe “Samuel.” Tec eŋ gêdi gêdêj Eli gêja ma kêsôm gebe” Gômôêc aê, tec gamêj.” Mago Eli gêjô eŋ awa gebe “O latucenec, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam.”

7 Gêdêj tonaj Samuel kêjala Apômtau su atom tagenj. Ma Apômtaunê biŋ geoc tau lasê gêdêj eŋ su atom tagenj.

8 Ma Apômtau gêmôêc Samuel kêtiam kêtû dim têlêacŋa. Go eŋ gêdi ma gêdêj Eli gêja jakêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêj.” Gêdêj tonaj Elinê kauc kêsa gebe Apômtau gêmôêc ñapalê.

9 Tec kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ômu naênêc bêc ma eŋ embe êmôêc aôm êtiam, go ôsôm gebe ‘Apômtau, ôsôm biŋ ménjêm sakiŋwaga êjô.’ ” Amboac tonaj Samuel gêmu jakêsa tau sic gêc nê mala.

10 Apômtau jakêkô kêdabiŋ eŋ ma gêmôêc kêtiam tê gêmôêc nê, gebe “Samuel, Samuel.” Ma Samuel gêjô eŋ awa gebe “Ôsôm biŋ ménjêm sakiŋwaga êjô.”

11 Go Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ôjô acgom, aê gabe jaŋgôm gêj ten anga Israel lau samob sêjô e tanjeŋsuŋ êtanj.

12 Èndêŋ bêc ônê aê oc jaŋgôm biŋ samob, taŋ kasôm kêpi Elinê gôlôac naŋ, ñanô êsa êpi ej tomalagen.

13 Ma aê jasôm èndêŋ ej gebe Aê jakêŋ ñagêjô èndêŋ ênê gôlôac enden tôngen gebe ej kêjala latuagêc sêgom sec to sêsmôm biŋ alôb-alôb kêpi Anôtô naŋ, mago ej kêmêtôc êsêagêc ñajaja atom.

14 Kêtu tonajna aê katôc lemoc kêpi Elinê gôlôac gebe daja to da ñagêdô oc ensej nêŋ sec su atomanô.

15 Samuel gêc e gelenja lasê, go jagêlêc Apômtaunê lôm ñakatam su. Ej kêtêc tau gebe ênac miŋ Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ ejna ñamiŋ èndêŋ Eli atom.

16 Mago Eli gêmôéc Samuel gebe “Latucenec Samuel.” Ma Samuel gêjô ej awa gebe “Aê tec gamoa.”

17 Ma Eli kêtu kênac ej gebe Apômtau kêsôm biŋ amboac ondoc gêdêŋ aôm. Ônsa ñalô teŋ auc èndêŋ aê atom. Aôm embe ônsa biŋ, taŋ Apômtau kêsôm gêdêŋ aôm naŋ, ñateŋ auc, go ôndac êtôm tonaj ma êlêlêc su.”

18 Amboac tonaj Samuel gêjac miŋ biŋ samob tomalagen gêdêŋ Eli ma gêsa ñalô teŋ auc atom. Ma Eli kêsôm gebe “Ej Apômtau, ej êngôm êtôm êlic ñajamja.”

19 Samuel kêtôp kêtu kapôeŋ ma Apômtau gêmoa gêwiŋ ej ma gêgôm nê biŋ samob, taŋ geoc lasê naŋ, ñanô kêsa.

20 Ma lau Israel aŋga Dan e gêdêŋ Berseba sêjala gebe Apômtau kêkêŋ Samuel kêtu ênê propete.

21 Amboac tonaj Apômtau gêô lasê aŋga Silo kêtiam, gebe ej geoc tau lasê gêdêŋ Samuel aŋga tonaj ma kêsôm biŋ gêdêŋ ej.

4

1 Ma lau Israel samob sêŋô Samuelnê biŋ.

Lau Pilisti sêŋaŋgo Apômtaunê poac ñakatapa su

Gêdêŋ ñasawa tonaj lau Israel dêdi sêja gebe sêncac siŋ èndêŋ lau Pilisti. Èsêac sê nêŋ becobo sêŋgôŋ Ebeneser, ma lau Pilisti sê nêŋ becobo sêŋgôŋ malac Apek ñagala.

2 Go lau Pilisti têdênaŋ tau su ma sebo sêsa gêdêŋ lau Israel. Siŋ kapôeŋ kêsa e lau Pilisti sêku lau Israel tulu ma sêjac lau amboac 4,000 èndu sêc siŋ ñamala.

3 Ma gêdêŋ taŋ lau Israel nêŋ siŋwaga sêmu sêmêŋ maleŋ su naŋ, Israel nêŋ laumata sêsmôm gebe “Kêtu asagenja Apômtau kêkêŋ lau Pilisti sêku aêac tulu gêdêŋ ocsalô tonec. Ajôc, takôc Apômtaunê poac ñakatapa aŋga Silo êmêŋ gebe mêmêmoa aêac ñaluŋ ma ênam aêac kêsi aŋga nêŋ ñacio lemenj.”

4 Amboac tonaj sêskinj lau sêja Silo ma sêkôc Apômtau, lau siŋ undambêŋa nêŋ ñatau, taŋ gêngôŋ kerubim ñaô naŋ, nê poac ñakatapa sêmêŋ. Ma Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas sêwiŋ poac ñakatapa.

5 Gêdêŋ taŋ poac ñakatapa jagêô lasê lau Israel nêŋ malac becoboŋa naŋ, lau Israel samob sêjam lasê to ñaclaigeŋ e nom kêwiwic.

6 Lau Pilisti sêŋô ñaôndu tonaj ma têtu kênac tauŋ gebe “Sêjam lasê tonaclaigeŋ aŋga Ebolainêŋ gamêŋ tonaj ñam amboac ondoc.” Sêŋô gebe Apômtaunê poac ñakatapa mêmêŋgô lasê

7 tec têtêc tauŋ ñanô gebe èsêac sêsmôm gebe “Anôtô mêmêgô lasê èsêacnêŋ malac. Ojae aêacmêŋ. Gêŋ amboac tonaj talic teŋ su gêmuŋ atomanô.”

8 Ojae aêacmêŋ. Asa ênam aêac kêsi aŋga Anôtô ñaclai tonaj lêma. Anôtô tonaj kêku lau Aiguptu tulu ña gêŋwapac tokaiŋ-tokaiŋ aŋga gamêŋ sawa.

9 O Pilisti, ajôc, apuc taôm tôj. Anac siŋ amboac ɣacgeŋ. Embe masi, go atu lau Ebolai nêŋ gêjôma, êtôm êsêac têtu amacnêm gêjôma. Akô amboac ɣac ma anac siŋ."

10 Amboac tonaj lau Pilisti sêjac siŋ ma sêku lau Israel tulu e sêc siŋ su sêlêti sêja nêŋ andu gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. Siŋ tau kapôeŋ ma lau Israel nêŋ siŋwaga 30,000 sêjaŋa bêc tagen.

11 Ma sêjaŋo Apômtaunê poac ɣakatapa su ma sêjac Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas êndu.

Eli gêmac endu

12 Nac Benjaminja teŋ kêsu anga siŋ ɣamala ma kêlêti e mêŋgô lasê malac Silo gêdêŋ oc tagen tonaj. Nê ɣakwê gêngic ma nom gê en môkêapac.

13 Gêdêŋ tanj ɣac tau gêô lasê naŋ, Eli gêŋgôj nê lêpôŋ, mataanô gêdêŋ intêna gêsunjen gebe nê ɣalêlôm ɣatutuc kêtû Apômtaunê poac ɣakatapaŋa. Gêdêŋ tanj ɣac tau kêsa malac ma gêjac biŋ biŋ naŋ, lau malacna samob têtaŋ lasê.

14 Eli gêŋô tanjiboa ma gêjam kênaŋ gebe "Gamêŋ ɣadiŋdiŋ tonaj ɣam amboac ondoc." Go ɣac tau kêlêti gêdêŋ Eli ma kêsôm biŋ tau lasê gêdêŋ en.

15 Elinê jala kêtû 98 ma mataanô kêtû waô e gêlic gamêŋ atom.

16 Go ɣac tau kêsôm gêdêŋ Eli gebe "Aê ɣac, tanj gamêŋ anga siŋ ɣamala. Aê gaêc siŋ gêdêŋ ocsalô tonec." Ma Eli kêtû kênaŋ gebe "Latucenec, biŋ amboac ondoc."

17 Nac jaenŋa gêjô en awa gebe "Lau Israel sêc lau Pilisti ma siŋ gesen lau taêsam su. Aôm latômagêc Hopni agêc Pinehas sêmac êndu ma sêjaŋo Apômtaunê poac ɣakatapa su amboac tonanjeŋ."

18 Gêdêŋ tanj en kêsam Apômtaunê poac ɣakatapa naŋ, Eli gêu tau kêsô gedecgeŋ anga lêpôŋ, tanj kêkô kêsi malac ɣasacgêdô naŋ, ɣamuŋa e kêpôŋ gêsu tulu ma gêmac êndu, gebe en kêtû ɣamalacanô ma ɣawapac kêsa. En gajam gôlinj Israel jaſa 40.

19 Eli lawao, Pinehasnê awê, taâ e kêdabiŋ gebe akôc ɣapalê. En gêŋô ɣawae gebe sêjaŋo Apômtaunê poac ɣakataŋa su to lawa agêc nê akweŋ sêmac êndu naŋ, ma en gewec gebe ɣapalê kêtun en e kêkôc ɣapalê su.

20 Gêc e kêdabiŋ gebe êmac êndu ma lau, tanj sêjam jaom en naŋ, sêsôm gebe "Ôtec taôm atom. Aôm kôkôc ɣapalê ɣac ten." Mago en gêjô biŋ atom ma kêkêŋ tanja biŋ, tanj êsêac sêsôm naŋ atom.

21 En gê ɣapalênen ɣaâ gebe Ikabod, ɣam gebe" ɣawasi kêkac tau su anga lau Israelnêŋ", gebe sêjaŋo Anôtônê poac ɣakatapa ma kêtû lawa to nê akweŋna.

22 Ma en kêsôm gebe "ɣawasi kêkac tau su anga Israelnêŋ gebe sêjaŋo Anôtônê poac ɣakatapa su."

5

Poac ɣakatapa kêkô gamêŋ Pilistiana

1 Gêdêŋ tanj lau Pilisti sêjaŋo Anôtônê poac ɣakatapa su naŋ, êsêac sêbalan gêŋ tau anga malac Ebeneser jasêô lasê malac Asdod.

2 Mago sêbalan katapa tau sêso anôtô Dagon nê lôm e tetoc kêkô kêsi Dagon tau.

3 Nageleŋ gêdêŋ tanj lau Asdod dêdi sa gêdêŋ bêbêcgeŋ naŋ, êsêac sêlic gebe Dagon gêu tau gêc masac gêc Apômtaunê poac ɣakatapa ɣanêmja gêc nom. Amboac tonaj sêkôc en ma tetoc en gêmu jakêkô ɣamala kêtiam.

4 Mago ḥagelej êsêac dêdi e sêlic gebe Dagon geben kêtiam gêc Apômtaunê poac ḥakatapa ḥanêmja, lajôanô gêdêj nom ma môkêapac to lêma makenj makerj tulu gêc tauṇa kêsa taonj ḥao ma ḥadambê ḥaomagej gêc.

5 Tonañ ḥam gebe Dagonnê dabuṇwaga to lau samob embe sêso Dagonnê lôm oc sejop tauṇ gebe sêka Dagon aŋga Asdod nê andu ḥataoñ atomanô e ménjgêdêj galoc.

6 Apômtaunê lêma gejoñ lau Asdod ḥa gêjwapac. Enj kêtakê to kêkônij malac to ḥagamêñ samucgej ḥa kamocmatu.

7 Lau Asdod sêlic gêj tonaj ma sêsoñ gebe “Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa êkô êwiñ aêac atom, gebe ej lêma kêkônij aêac to aêacnêj anôtô Dagon tôj.”

8 Amboac tonaj êsêac sêsañ binj sêkac lau Pilisti nêj gôliṇwaga sêpi tagenj ma sêsoñ gebe “Aêac dañgôm asagenj êtu Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapañja.” Lau gôliṇwaga sêjô êsêac awenj gebe “Akêj Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa naêkô Gat.” Tec sêkôc katapa tau jakêkô tonaj.

9 Gêô lasê su, go Apômtau nê lêma kêkêj gêjwapac kêkônij malac tonaj. Enj kêtakê lau Gat kapôej to sauñ samob ma gêjac êsêac ḥa kamocmatu.

10 Tec sêsañj Anôtônê poac ḥakatapa gêja malac Ekron. Gêdêj tanj Anôtônê poac ḥakatapa gêô lasê Ekron nañ, lau Ekron sêjac wali gebe “Êsêac sêkôc Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa sêmêj gêdêj aêac gebe ênac aêac to ma gôlôac êndu.”

11 Amboac tonaj sêkalem lau Pilisti nêj gôliṇwaga sêkac sa sêpi tagenj ma sêsoñ gebe “Asakinj Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa êmu êndêj taunê gamêj êna gebe ênac aêac to nêj lau samob êndu atom.” Malac tau ḥalau têtakê tauñ êndu-êndu gebe Anôtônê lêma kêkônij êsêac ḥanôgej.

12 Lau tanj sêmac êndu atom nañ, têtap kamocmatu sa. Amboac tonaj lau malac tonec nêj wali kêpi e gêdêj undambê.

6

Sêsañj poac ḥakatapa gêmu gêja Israel kêtiam

1 Apômtaunê poac ḥakatapa kêkô gamêj Pilistianja ajôj 7 su acgom,

2 go lau Pilisti sêkalem nêj dabuṇwaga to lau sêpuc kapoacwaga sêkac sa ma sêsoñ gebe “Aêac dañgôm asagenj êtu Apômtaunê poac ḥakatapañja. Asôm êndêj aêac acgom, aêac tasakinj gêj tau êmu êna ḥamala êtiam ḥalêj ondoc.”

3 Go êsêac sêjô êsêac awenj gebe “Embe asakinj Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa êmu êna, go asakinj ḥaomagej atom. Anac da taôm êwiñ acgom, go amac ôlim ḥajam ésa ma amac ajala Apômtau Anôtô lêma kêkônij amac gêwi siñ atom ḥam.”

4 Ésêac têtu kênac kêtiam gebe” Aêac anac da tauñ ḥa asagenj.” Tec êsêac sêjô êsêac awenj gebe “Kamocmatu ḥakatu gold lemenjeñ to moadec ḥakatu lemenjeñ êtôm lau Pilisti nêj gôliṇwaga nêj namba gebe gêjwapac tonaj kêtap amac to nêm gôliṇwaga sa kêtôm taugej.

5 Amansaj nêm kamocmatu to moadec, tanj gesenj gamêj samob nañ ḥakatu ma atoc Israelnêj Anôtô sa, oc moae ej êkôc nê lêma ḥawapac su aŋga amacnêm to aŋga nêm anôtôi nêj ma aŋga nêm gamêj.

6 Amac abe nêm ḥalêlôm ḥadani ésa êtôm Parao to nê lau Aiguptu nêj êtu asagenjja. Taêm ênam binj, tanj Anôtô tonaj gêgôm êsêac têtu meloc e sêwi lau Israel siñ sac sêja nañ.

⁷ Galoc amansaŋ kareta wakuc teŋ ma akôc bulimakao têna luagêc, taŋ sêkêŋ su gêdêŋ ɣalatu sêmoa ma sêjala sê kareta teŋ su atom tageŋ naŋ. Ma akêŋ bulimakao tonaj sê kareta, mago akêŋ ɣalatu sêmu sêna sapa.

⁸ Ma akêŋ Apômtaunê poac ɣakatapa êkô kareta ɣaô ma akêŋ ɣakatu gold, taŋ êtu da naŋ, êsêp gadob teŋ êkô êwîŋ katapa, gocgo awi êsêac siŋ taungeŋ sêna.

⁹ Ma alic acgom, embe sêsa intêna malac Betsemeſja, oc ajala gebe Anôtô tau kakôninj amac ɣa gêŋwapac. Embe masi oc ajala gebe gêŋ tonaj ênê lêma gêjá aêac atom, kêtap aêac sa ɣâomageŋ."

¹⁰ Tec lau sêgôm amboac tonaj. Êsêac sêkôc bulimakao luagêc, taŋ sêkêŋ su gêdêŋ ɣalatu sêmoa naŋ, ma sêkêŋ sa kareta ma sêkôc ɣalatu tau su sêmoa sapa.

¹¹ Go sêkêŋ Apômtaunê poac ɣakatapa kêkô kareta ma gadob tomoadec gold ma tokamocmatu ɣakatu gold gêwiŋ.

¹² Bulimakao têna sêsêlêŋ gacgeŋ sepeŋ malac Betsemeſ. Sêsêlêŋ tataŋ-tetaŋ ma sêwu intêna siŋ sêmu anô me gasêŋa sêja atomanô. Gôlinwaga Pilistiŋa têdaguc êsêac e dêdêŋ lau Betsemeſ neŋ madiŋ.

¹³ Gêdêŋ tonaj lau Betsemeſja sejoŋ mopolom ɣanô sêmoa gamêŋ gaboaŋ. Sêôc mateŋanô sa ma sêlic poac ɣakatapa tec tatu samuc ma sêpuc kareta tôŋ-tôŋ sêja.

¹⁴ Bulimakao sê kareta tau jagêō lasê Josua anja Betsemeſ nê kôm ma kékô. Poc kapôēŋ teŋ kékô ɣagala. Amboac tonaj êsêac sêga kareta ɣaka popoc ma sêkêŋ bulimakao têna luagêc tonaj katu daja gêdêŋ Apômtau.

¹⁵ Lau Lewit sêkôc Apômtaunê poac ɣakatapa to gadob, taŋ da goldja kêsêp ɣalêlôm naŋ, su ma tetoc kékô poc kapôēŋ tonaj ɣaô. ɣacwaga Betsemeſja sêkêŋ daja to da sêniŋ sêwiŋja gêdêŋ Apômtau gêdêŋ bêc tonaj.

¹⁶ Lau Pilistiŋa neŋ gôlinwaga lemenjen sêsalal gêŋ samob tonaj su, go sêmu sêja Ekron gêdêŋ bêc tonajgeŋ.

¹⁷ Kamocmatu ɣakatu gold, taŋ lau Pilisti sêsakinj kêtut sêjac da tauŋja gêdêŋ Apômtau naŋ, malac Asdod to Gat ma Askalon to Gasa ma Ekron. Tagen-tagen kêtom êsêacnêŋ malacgeŋ.

¹⁸ Moadec gold gêjô lau Pilisti neŋ malac samob, taŋ gôlinwaga lemenjen tonaj sêjam gôlin naŋ, malac tuŋbôm ma tuŋbôm masi. Poc tau kapôēŋ, taŋ êsêac tetoc Apômtaunê poac ɣakatapa kékô ɣaô naŋ, gêŋgôŋ Josua Betsemeſja nê kôm ɣagala. Poc tonaj kêtut ɣabelo gêŋgôŋ gêdêŋ tonê e gêdêŋ galoc.

¹⁹ Ma Apômtau gêjac lau Betsemeſja ɣagêdô gebe êsêac têtu kênij kêsêp Apômtaunê poac ɣakatapa ɣalêlôm. Eŋ gêjac êsêacnêŋ ɣacwaga 70 êndu. Ma lau têtaŋ taŋiboa gebe Apômtau gêjac êsêac secanô.

Poac ɣakatapa mêŋkékô Kiriat-jearim

²⁰ Go êsêac ɣacwaga Betsemeſja sêsôm gebe "Asa êtôm gebe êkô Apômtau, Anôtô dabun tonaj laŋônêm. Aêac tasakinj gêŋ tau êndêŋ asa lau gebe êmoa êwîŋ aêac atom."

²¹ Go êsêac sêsakinj biŋ gêdêŋ lau Kiriat-jearim gebe "Lau Pilistiŋa sêkêŋ Apômtaunê poac ɣakatapa gemu gêmêŋ. Asêp amêŋ ma akôc êpi êndêŋ amac êwac."

¹ Go lau Kiriat-jeraim sêja sêkôc Apômtaunê poac ɣakatapa su. Sêkôc jasêkêŋ gêdêŋ Abinadabnê andu, taŋ kékô gamêŋ ɣabau ma sêjam mec ênê latu Eleasar gebe ejop Apômtaunê poac ɣakatapa.

2 Nasawa baliŋanô amboac jala 20 poac ɻakatapa kêkô malac Kiriat-jearim, ma lau Israel samob têtaŋ Apômtau.

Samuel kêtû gôlinjwaga

3 Amboac tonaj Samuel kêsôm biŋ gêdêŋ gôlôac Israelja samob gebe “Embe amu andêŋ Apômtau ana tonêm ɣalêlôm samucgeŋ, go awi anôtôi jaba, taŋ ajam sakin amoŋ naŋ, to alê gwam siŋ ma nêm ɣalêlôm epeŋ Apômtaugeŋ ma anam sakin en taugeŋ. Go enj oc ênam amac kêsi anga lau Pilisti lemen.”

4 Amboac tonaj lau Israel sêwi anôtôi Bal to alê gwam siŋ ma sêjam sakin Apômtau taugeŋ.

5 Go Samuel kêsôm gebe “Akac lau Israel samobgeŋ sa anga Mispa gebe jateŋ mec êndêŋ Apômtau êtu amacraŋ.”

6 Amboac tonaj êsêac sêkac tauŋ sa anga Mispa, sêkati bu, go sêsewa kêsêp nom sêkô Apômtau lanjônêmja ma sêjam dabuŋ mo gêdêŋ oc samuc tonaj. Ma sêsôm lasê gebe “Aéac dagôm sec gêdêŋ Apômtaugoc.” Samuel kêmêtôc lau Israel anga Mispa.

7 Gêdêŋ tanj lau Pilisti sêŋô gebe lau Israel sêkac tauŋ sa anga malac Mispa naŋ, êsêacnêŋ gôlinjwaga sêpi dêdêŋ êsêac sêja. Lau Israel sêŋô biŋ tonaj ma têtêc tauŋ kêtû lau Pilistiŋa.

8 Ma lau Israel sêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Awam ênac Apômtau endenj tôngenj êtu aéacraŋ gebe Apômtau ênam aéac kêsi anga lau Pilisti lemen.”

9 Amboac tonaj Samuel kêkôc domba ɣalatu teŋ, taŋ gênôm su gêmoa naŋ, ma kêkêŋ samucgeŋ kêtû daja gêdêŋ Apômtau. Ma enj kêtaj gêdêŋ Apômtau gêjô lau Israel su ma Apômtau kêkêŋ taja ênê mec.

10 Gêdêŋ tanj Samuel kêkêŋ daja tau gêmoa naŋ, ma lau Pilisti jatêdabiŋ Israel gebe sênač siŋ êndêŋ êsêac. Mago Apômtau nê wapap gêjac kapôéŋ gê tôngenj gêsac lau Pilisti ɣaŋ e gêjam êsêac saliŋ-salingenj, tec lau Israel sêku êsêac tulu.

11 Go lau Israel sêwi Mispa siŋ jasêjanda lau Pilisti to sêjac êsêac e jakêseŋ gêdêŋ malac Bet-Kar ɣalabuŋa.

12 Go Samuel kêkôc poc tenj jagêjac sa kêkô Mispa to Jesana ɣasawa ma gê poc tau ɣaŋ gebe Eben-Eser, ma kêsôm gebe “Apômtau gêjam aéac sa e mêŋgêdêŋ tonec.”

13 Apômtau kêkônij lau Pilisti amboac tonaj, tec êsêac sêmu sêmêŋ Israel nêŋ gamêŋ kêtiam atom. Ma Apômtau lêma gejonj êsêac gêdêŋ têm samob, tanj Samuel gêmoa mata jali naŋ.

14 Malac tanj lau Pilisti sêŋango su anga Israel naŋ, kêtû lau Israel nêŋ gêŋ kêtiam anga Eskron e jagêdêŋ Gat. Ma lau Israel sêjam nêŋ gamêŋ kêsi anga lau Pilisti lemen. Ma wama gêc Israel ma lau Amor ɣasawa amboac tonangeŋ.

15 Ma Samuel kêtû lau Israel nêŋ gôlinjwaga kêtôm têm samob, tanj enj gêmoa mata jali naŋ.

16 Kêtôm jalagenj enj kêsêlêŋ gêjac laoc malac Betel to Gilgal ma Mispa ma kêmêtôc lau Israel nêŋ biŋ kêtôm malac tonaj ɣai.

17 Go gêmu jagêngôŋ Rama kêtiam gebe ênê andu kêkô malac tònê. Anja tònê enj gêjam gôliŋ lau Israel amboac tonangeŋ. Ma enj gêboa Apômtaunê altar teŋ sa kêkô tònê.

1 Gêdêj tanj Samuel kêtû ñamalacanô su nañ, eñ kêkêj latui têtu gôlinjwaga Israelña.

2 Latu ñacsêga nê ñaâ Joel ma ñac kêtû luagêcja nê ñaâ Abija. Êsêagêc têtu gôlinjwaga sêngôj malac Berseba.

3 Mago eñ latuagêc sêpuc tamerji wañja atom. Êsêagêc mateñ katu mone. Sêkôc awa ñalésija ma sêjam mêtôc gêdêj ôkwi.

4 Go lau Israelnêj laumata samob sêkac sa dêdêj Samuel sêja Rama.

5-6 Ma sêsôm gêdêj ej gebe “Aôm kôtu ñamalacanô su ma latômagêc sêpuc aôm wañjam atom. Amboac tonaj ôkêj kiñ teñ êndêj aêac gebe ênam gôlinj aêac êtôm tentenlatu samob nêj kiñ sêgôm.” Êsêacnêj biñ gebe” Ôkêj kiñ teñ êndêj aêac gebe ênam gôlinj aêac” nañ, kêmoasiñ Samuel atomanô, ma eñ keteñ mec gêdêj Apômtau.

7 Ma Apômtau gêjô Samuel awa gebe “Ôkêj tañjam launêj biñ, tanj sêsôm nañ, gebe êsêac têtij aôm atom, têtij aê ma sedec gebe jatu êsêacnêj kiñ.

8 Êsêac sêwi aê siñ ma sêjam sakij anôtôi jaba. Gêj samob, tanj sêgôm gêdêj aê gêdêj tanj kakôc êsêac su aنجa Aiguptu e mëñgêdêj ocsalô tonec nañ, sêgôm gêdêj aôm amboac tonanjen.

9 Ôkêj tañjam êsêacnêj awen, tagenj ôlêj biñ êsêac ñajaña ma ôndôj kiñ, tanj ênam gôlinj êsêac nañ, nê ñagôlinj êndêj êsêac.”

10 Go Samuel kasôm Apômtaunê biñ samob gêdêj lau, tanj teteñ kiñ teñ gêdêj eñ nañ.

11 Ma kêsôm gebe “Kiñ tau oc ênam gôlinj amac ñalêj amboac tonec gebe Eñ oc êkôc amac latômi ma êkêj êsêac sênam gôlinj êna kareta siñja to sêngôj hos ñaô ma êkêj êsêac sêlêti sêmuñ ênê kareta siñja.

12 Nagêdô eñ oc êkêj êsêac tatu siñwaga 1,000 nêj kapitai ma ñagêdô têtu siñwaga 50 nêj kapitai. Nagêdô sêkac ênê nom ôkwi to sejoñ ênê kôm ñanô sa. Nagêdô oc sêmansaŋ laukasap siñja ma ênê kareta siñja ñagênlélôm.

13 Eñ oc êkôc amac latômio gebe sêmansaŋ gêjmalu to seno ma sêpac gêj.

14 Eñ oc ejoj nêm kôm to wain ma katêkwiña ñajanô mataéjam samob su ma ênac sam gêj tau êndêj nê sakijwaga.

15 Eñ oc êkôc gêj lemenju-lemenju ñatagenj-tagenj su aنجa nêm kôm polom to wainja gebe êkêj êndêj nê gejobwaga to sakijwaga.

16 Eñ oc êkôc nêm sakijwagao to ñac ma nêm bulimakao to doñki ñajamanô su aنجa amacnêm ma êkêj sênam ênê kôm.

17 Eñ oc êkôc nêm domba lemenju-lemenju ñatagenj-tagenj ma amac taôm oc atu ênê gêjôma.

18 Ma êndêj bêc tonaj amac oc atañ lasê êtu nêm kiñ, tanj taôm ajalin sa nañja, mago Apômtau oc êkêj tanja amac êndêj bêc tonaj atom.”

19 Mago lau dedec gebe sêñô Samuelnê biñ. Êsêac sêsôm gebe “Masianô, aêac abe akôc kiñ teñ ênam gôlinj aêac.

20 Go aêac atôm lau tentenlatu samob. Aêacma kiñ ênam gôlinj aêac to êwê aêac ma ênac aêacma siñ.”

21 Biñ samob, tanj êsêac sêsôm nañ, Samuel gêjô ma kêsôm lasê kêtiam gêdêj Apômtau.

22 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ôkêj tañjam êsêacnêj biñ ma ôkêj kiñ teñ êndêj êsêac.” Go Samuel kêsôm gêdêj lau Israel nêj ñacwaga gebe “Amu andêj nêm malacmôkê êndêj-êndêrgeñ ana.”

9

Sêjalinj Saul sa kêtû kiŋ

1 Nac teŋ anga Benjaminnê gôlôac gêmoa nê ɣaê Kis. Eŋ Abiel latu, naŋ Seroro latu, naŋ Bekorat latu, naŋ Apia latu anga toŋ Benjaminja. Eŋ ɣac tolêlôm.

2 Eŋ latu teŋ gêmoa ɣaê Saul. Eŋ ɣac matac ɣajam. Nac Israelja teŋ lanjôanô ɣajam kêtôm eŋ gêmoa atom. Môkêapac keleŋ gamêŋ su.

3 Bêc teŋ Saul tama Kis nê doŋki têna ɣagêdô sêbôm. Amboac tonaj Kis kêsôm gêdêŋ latu Saul gebe “Ôkôc sakiŋwaga teŋ êwir aôm ma andi naansom doŋki têna tau.”

4 Èsêagêc sêselêŋ jasêsa gamêŋ lôcŋa Epraim, go sêselêŋ jasêsa gamêŋ Salisaŋa, mago têtap bôc tau sa atom. Sêselêŋ jasêsa gamêŋ Salimja, mago sêmoa tonaj atom. Go agêc sêselêŋ jasêsa gamêŋ Benjaminja, mago sesom elêmê amboac tonanjeŋ.

5 Gêdêŋ tan jasêsa gamêŋ Supŋa naŋ, Saul kêsôm gêdêŋ sakiŋwaga, tan gêwiŋ en naŋ, gebe “Ajôc, aêagêc tamu tana. Tamoc oc êwi doŋki têna ɣabinj siŋ ma ê go tau êtu aêagêcŋa.”

6 Ma sakiŋwaga tonaj gêjô en awa gebe “Anôtônê ɣac teŋ gêngôŋ malac tonec. Eŋ ɣac, tan lau tetoc en sa naŋ. Biŋ samob, tan en kêsôm naŋ, ɣanô kêsa. Aêagêc dandêŋ en tana. Oc moae en êsôm biŋ katô aêagêc êtu lêŋ tec taselêŋ tamoa necŋa.”

7 Go Saul kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Aêagêc embe tana, go takêŋ asageŋ êndêŋ ɣac tau. Polom tan gêc nêŋ talu naŋ, gêbacnê. Ma gêŋ ɣagêdô gebe takêŋ êndêŋ Anôtônê ɣac tauŋa gêc atom. Aêagêc nêŋ asageŋ gêc.”

8 Sakiŋwaga tau gêjô en awa gebe “Ólic acgom, aê kakôc silber 50 toea, aê oc jakêŋ tonaj êndêŋ Anôtônê ɣac gebe êwa aêagêcnenj lêŋ sa.”

9 (Anga Israel andanjeŋ embe ɣac teŋ taê ênam gebe êtu kênac Anôtô êtu gêŋ teŋja, naŋ êsôm gebe “Dandêŋ ɣac-gêlic-gêŋwaga tana.” Gebe ɣac tanj sêsam en galoc gebe Propete naŋ, andanjeŋ sêsam en gebe Nacgêlic-gêŋwaga.)

10 Saul kêsôm gebe “ɣajam, dandêŋ en tana.” Amboac tonaj tec agêc sêsa malac, tan Anôtônê ɣac gêmoa naŋ sêja.

11 Gêdêŋ tanj êsêagêc sêpi malac, tanj gêc gamêŋ ɣabau sêja naŋ, êsêagêc dêdac ɣnapaléŋ ɣagêdô sêsa sêmêŋ sebe sêkati bu, tec têtu kênac êsêac gebe “Gêlic-gêŋwaga gêmoa me masi.”

12 Èsêac sêjô êsêagêc awen gebe “Aec, en kêselêŋ gêmuŋ amagêc. Galocgeŋ en mêngêô lasê malac gebe ocsalô tonec lau sêkêŋ da teŋ anga gamêŋ ɣabau.

13 Èndêŋ tan asa malac naŋ, oc atap en sa. Eŋ gebe êpi gamêŋ ɣabau naêniŋ gêŋ. Gebe lau oc sêniŋ gêŋ atomgeŋ e en êô lasê ma ênam mec da su acgom, go lau, tan sêkalem êsêac naŋ, sêniŋ gêŋ. Api anamanj, oc atap en sa solopgeŋ.”

14 Amboac tonaj êsêagêc sêpi malac sêja ma gêdêŋ tanj êsêagêc sêsa malac naŋ, sêlic Samuel kêselêŋ kêsa gêdêŋ êsêagêc gêmêŋ gebe êpi gamêŋ ɣabau êna.

15 Bêc tanj gêmuŋ bêc Saul gêô lasêŋa naŋ, Apômtau geoc biŋ lasê gêdêŋ Samuel ma kêsôm gebe

16 “Elenja êndêŋ tanj oc êkô amboac kêkô galoc naŋ, aê oc jasakiŋ ɣac teŋ anga gamêŋ Benjaminja êndêŋ aôm êwac. Ôniŋ oso en êtu ɣoc lau Israel nêŋ kiŋ. Eŋ oc ênam ɣoc lau kêsi anga lau Pilisti lemenj. Aê galic gêŋwapac, tanj ɣoc lau sêôc naŋ, gebe nêŋ tanjiboa kêso aê tanjocsuŋ sugac.”

17 Gêdêj tan Samuel gêlic Saul nañ, Apômtau kêsôm gêdêj en gebe “Nac tau, tanj kasôm ênê biñ gêdêj aôm nañ tonec. En ñac, tanj oc ênam gôlin ñoc lau.”

18 Go Saul kêtô gasuc Samuel anja malac ñasacgêdô ma kêsôm gêdêj en gebe “Aê jaten aôm gebe ôtôc Gêlic-gêjwaga nê andu êndêj aê.”

19 Samuel gêjô en awa gebe “Nac-gêlic-gêjwaga tau aê. Ômuñ aê ôpi ôndêj gamêj ñabau ôna gebe ocsalô tec oc ôniñ gêj ôwiñ aê. Ma êndêj bêbêcgen oc jakêj aôm ôna ma jasôm biñ tau, tanj gobe ôtu kênac êndêj aê nañ, lasê êndêj aôm.”

20 Ôpô sim taôm êtu donki têna, tanj sêbôm gêdêj ñabêc kêtô têlêac gêjaña su nañ atom gebe têtap êsêac sa su. Mago lau Israel nêñ awamata samob gêjac asa ñawae. Gêjac aôm to tamam nê gôlôac samob ñawae atom me.”

21 Saul gêjô en awa gebe “Aê ñac Benjaminja, lau Israel nêñ gôlôacmôkê sauñjanô tau, ma aêjoc gôlôac kêtô Benjamin nê gôlôacmôkê nêñ gôlôac ñamuanô tau. Aôm kôsôm biñ tonaj gêdêj aê kêtô ageñña.”

22 Go Samuel gêwê Saul agêc nê sakiñwaga sêso andu sêniñ gêrjña sêja ma kékêj êsêagêc sêngôñ lau, tanj sêkalem êsêac nañ ñamatâ. Lau tau nañ namba amboac 30.

23 Go Samuel kêsôm gêdêj-ñac-genô-gêrjña gebe “Ôkôc gêj, tanj kakêj gêdêj aôm ma kasôm gebe otoc ênêc tau ña nañ ômôjê.”

24 Tec geno-gêjwaga kêkôc akaiñ samuc to ñailênô ma ketoc kêkô Saul lanjônêmja ma Samuel kêsôm gebe “Ôlic gêj ñagec tonec, tec tetoc kêkô aôm lanjômñêmja nec ôniñ. Gêj tonec sêmasañ kêtô aômja gebe ênêc e êndêj ñanoc gebe ôniñ ôwiñ ñacleñ.”

Amboac tonaj Saul gen gêj gêwiñ Samuel gêdêj bêc tonaj.

25 Gêdêj tanj êsêac sêsep anja gamêj ñabau jasêô lasê malac nañ, êsêac sêja mêt teñ gêc andu ñasalôm tapa-tapa ñaô kêtô Saulja ma en gêc bêc gêc tonaj.

Samuel gen oso Saul kêtô kinj

26 Gêdêj tanj gêu bôj nañ, Samuel gêmôêc kêpi gêdêj Saul gebe “Ôndi sa, aê gabe jakêj aôm ôna.” Saul gêdi ma êsêagêc Samuel lulugeñ sêsa intêna sêja.

27 Sêsa malac ñamadinj, go Samuel kêsôm gêdêj Saul gebe “Ôsôm êndêj nêm sakiñwaga gebe êsêlêj êmuñ aêagêc. Enj êôc lêlêc aêagêc su, go aôm taôm ômoa sauñgeñ acgom, gebe jasôm Anôtô nê biñ êndêj aôm ôjôj.”

10

1 Go Samuel kêkôc ñoplakôp toniptêkwi ma kêkêc kêpi Saul môkêpac ma kâtôlêp en alianô ma kêsôm gebe “Apômtau gen oso aôm gebe ôtu ênê lau Israel nêñ kinj. Aôm oc ônam gôlin Apômtaunê lau to ônam êsêac kësi anja nêñ ñacio, tanj sêgi êsêac auc nañ. Gêntalô tonec êwa sa êndêj aôm gebe Apômtau gen oso aôm gebe ôtu ênê gêylênsêm ñakinj.”

2 Galoc embe ôwi aê siñ, oc ôndac ñac luagêc anja Rahelnê sêô, tanj gêc gamêj Benjamin ñamalac Selsa nañ. Êsêagêc oc sêsoñ êndêj aôm gebe ‘Têtap donki têna, tanj gosom nañ, sa su. Ma galoc tamam taê gajam donki têna kêtiam atom, mago gê go tau kêtô aômja gêmoa ma kêsôm gebe “Aê jañgom asagen êtu ñoc latucña.”’

3 Anja tonaj aôm gacgeñ ôna e ô lasê kamem Taborña, go lau têlêac oc dêndac aôm. Êsêac oc sépi malac Betel sêna gebe sêkêj da êndêj Anôtô. Teñ êkôc nonij ñalatu kapoac têlêac. Teñ êkôc mopolom têlêac ma teñ êkôc bôc ñaôlic towain.

4 Èsêac oc sê moalêc aôm ma sêkêj mopolom luagêc êndêj aôm. Aôm oc ôkôc su aŋga èsêac lemenj.

5 Go aôm ô lasê malac Gibeal Elohim, tanj lau Pilisti nêj malac gêc naŋ. Aôm oc ôndac propete ɻatonaŋ teŋ aŋga malac ɻasacgêdô. Èsêac aŋga gamêj ɻabau sêsep sêmêj. Gêj wêja togam to gegob ma oŋ to gasuc ɻakicsêa êwê èsêac ma nêj katuŋ kaiŋ teŋ amboac propete nêj gêgôm èsêac.

6 Ma Apômtaunê ɻalau oc ênam aôm auc êlêlêc su ma nêm katôm kaiŋ teŋ êsa êtôm propete tauŋ nêj, go aôm ôtu ɻac wakuc teŋ samucgeŋ.

7 Èndêj tanj gêntalô tonaj samob êtap aôm sa su naŋ, ɻolgôm êtôm nêm ɻalêlôm êkac aôm gebe Apômtau tau oc êwîn aôm.

8 Ôsêp malac Gilgal ôna ômuŋ aê, go aê jandêj aôm jawac gebe jakêj daja to dawama. Ônsaê aê bêc 7 acgom, go jandêj aôm jawac ma jasôm gêj, tanj ôngômja naŋ, êndêj aôm."

9 Gêdêj tanj Saul kêkac tau ôkwi gebe êwi Samuel siŋ naŋ, go Anôtô kêkêj ɻalêlôm wakuc gêdêj ej ma gêntalô samob tonaj ɻanô kêsa gêdêj bêc tagen tonan.

10 Ma gêdêj tanj èsêagêc sêô lasê malac Gilgal naŋ, propete nêj ton teŋ kêpuc ej tôŋ-tôŋ. Ma Anôtône ɻalau gêjam ej auc kêlêlêc su e katu kaiŋ teŋ kêsa ma jakêsep èsêac ɻalêlôm.

11 Lau samob, tanj sêjala ej gamuŋ ma sêlic ênê katu kaiŋ teŋ kêsa amboac propete nêj naŋ, sêsmôm gêdêj tauŋ gebe" Asagen gêgôm Kis latu Saul. Ej kêtû propete nêj teŋ amboac tonan me."

12 Ma ɻac teŋ aŋga gamêj tonaj kêsôm gebe "Èsêacnêj tameŋi asa." Tec sêsmôm tonec gebe "Saul kêtû propetenêj teŋ amboac tonaj me."

13 Gêdêj tanj katu kaiŋ teŋ kêsa su naŋ, ej gêja nê malac Gibeal.

14 Go Saul sa lanjwa kêsôm gêdêj ej to nê sakinwaga gebe "Amagêc aja ondoc." Tec ej gêjô ej awa gebe "Aêagêc asom donki têna ma gêdêj tanj atap sa atom naŋ, adêj Samuel aja."

15 Sa lanjwa kêsôm gebe "Ôsôm acgom, Samuel kêsôm asagen."

16 Saul gêjô eo awa gebe "Ej kêsôm gêdêj aêagêc gebe têtap donki têna sa su." Mago biŋ kiŋja, tanj Samuel kêsôm naŋ, ej gêjac miŋ gêwinj atom.

Lau tetoc nêj kiŋ Saul sa

17 Gêdêj ɻasawa tonaj Samuel kêkalem lau Israel sêpi tagen dêdêj Apômtau anja malac Mispa.

18 Ma kêsôm gêdêj lau Israel gebe "Apômtau, Israel nêj Anôtô nê biŋ amboac tonec gebe 'Aê gawê Israel sêpi aŋga Aiguptu sêmêj. Aê gajam amac kêsi aŋga lau Aiguptuŋ ma aŋga gamêj kiŋja samob, tanj sêkoniŋ amac naŋ.'

19 Mago amac atiŋ nêm Anôtô, tanj gêjam amac sa aŋga nêm gênywapac to gêj lênsôŋja samob naŋ, su gêdêj ocsalô tonec ma asôm gebe 'Masi, ôkêj kiŋ teŋ ênam gôliŋ aêac.' Amboac tonaj andênaŋ taôm akô Apômtau lanjônêmja êtôm nêm gôlôacmôkê to nêm sackapoacgêdôgêj."

20 Samuel kêkêj Israelnêj gôlôacmôkê samob sêsa sêmêj ma kêpuc kapoac e jakêsep Benjaminja.

21 Go kêkêj gôlôacmôkê Benjamin nêj sackapoacgêdô gêdêj-gêdêŋgeŋ sêsa sêmêj. Ej kêpuc kapoac e jakêsep sackapoacgêdô Matri. Go kêkêj sackapoacgêdô Matri nêj ɻac tagen-tagen sêsa sêmêj ma kêpuc kapoac e jakêsep Kis latu Saul. Mago gêdêj tanj sesom ej naŋ, ej gêmoa atom.

22 Tec têtu kênac Apômtau kêtiam gebe “Nac tau gêmêj tonec me masi.” Ma Apômtau gêjô êsêac awen gebe “Aec, ej késiqj tau gêmoa waba ɣalêlôm.”

23 Amboac tonaj sêlêti sêja ma sêkôc ej anja tonaj. Ma gêdêj tanj ej kékô lau ɣalêlôm naqj, ej nac waso-waso kélêléc êsêac samob su.

24 Go Samuel kêsôm gêdêj lau samob gebe “Alic ɣac tau, tanj Apômtau kêjaliŋ sa naqj me masi. Nac teŋ kêtôm ej gêmoa lau samob ɣalêlôm atom.” Go lau samob sêjam lasê ma sêmôêc gebe “Kinq tau êmoa ɣajamôj.”

25 Ma Samuel gêwa mêtê to ɣagôliŋ kiŋja sa gêdêj lau ma keto biŋ samob kêsêp buku teŋ ma ketoc gêc Apômtau lanjônêmja. Tonaŋ su, go Samuel kêsakiŋ lau samob sêmu sêja nêŋ andu gêdêj-gêdêŋgeŋ.

26 Saul tau gêmu gêja malac Gibeal amboac tonajgeŋ ma siŋwaga, tanj Anôtô kékac nêŋ ɣalêlôm naqj, jasêwiŋ ej.

27 Mago lau sec ɣagêdô sêmoa naqj sêsôm gebe “Nac tonaj oc ênam aêac sa amboac ondoc.” Êsêac sêpêc gêdô ej ma sêkêj gêj teŋ gêdêj ej atom. Tagen Saul gêgôm amboac gêlic atom.

11

Saul kêku lau Amon tulu

1 Lau Amon nêŋ kiŋ Nahas kêpi gêmêj ma kêgi malac Jabel-Gilead auc. Go lau Jabel sêasakiŋ biŋ gêdêj Nahas gebe “Ômoatiŋ poac teŋ ôwiŋ aêac, go anam sakij aôm.”

2 Mago ɣac Amon Nahas gêjô êsêac awen gebe “Aê jamoatiŋ poac tagen tonec jawiŋ amac gebe jakip amac matemlakôp anôŋja sa ma jaŋgôm Israel samob majen ȇsa.”

3 Go lau Jabel-Gilead nêŋ kasêga sêsôm gêdêj ej gebe “Ôkêŋ ɣasawa êtôm bêc 7 êndêrj aêac gebe asakiŋ lau jaenjja êtôm malac-malac Israelja samob sêna ma embe lau teŋ sênam aêac sa atom, go akêŋ tauŋ andêŋ amac.”

4 Gêdêj tanj lau jaenjja jasêô lasê malac Gibeal, tanj Saul gêŋgôŋ ma sêkêj ɣawae tau naqj, lau samob sêpuc taŋiboa sa ma têtaŋ.

5 Gêdêj tonaj Saul gêwê bulimakao gêmu anja kôm gêmêj ma kêtua kênac gebe “Lau têtaŋ taŋiboa tônê ɣam amboac ondoc.” Go êsêac sêjac miŋ lau Jabel nêŋ biŋ gêdêj ej.

6 Gêdêj tanj Saul gêŋô biŋ tau naqj, Anôtône ɣalau gêjam ej auc ma ej têtaç ɣandaŋ sec.

7 Ma ej kékôc bulimakao luagêc ma kêsa gêŋgic-gêŋgic, go kêsakiŋ lau jaenjja gebe sênam sam êtôm gamêj Israelja samobgen ma sêsôm biŋ tonec gebe “Lau tanj sêndi nasêndaŋguc Saul agêc Samuel atom naqj, nêŋ bulimakao oc têtap biŋ tonajgeŋ sa.” Go Apômtau gêgôm êsêac têtaķe ɣanô, tec êsêac dêdi tomalagen sêja.

8 Go Saul kékac êsêac sa anja malac Besek. Lau Israel nêŋ ɣacwaga 300,000 to lau Juda nêŋ 30,000.

9 Ma ej kêsôm geden lau, tanj sêkôc jaenj sêmêj naqj, gebe “Asôm êndêrj lau Jabel-Gilead gebe ‘Elenj oc ɣandaŋ ȇsa, go nêm gêŋwapac ɣagaô ȇsa.’ ” Gêdêj tanj lau jaenjja sêô lasê malac naqj, lau Jabel sêŋjô biŋ tau e êsêac têntac kêpô su.

10 Go lau Jabel sêkêj biŋ gêdêj Nahas gebe “Elenjja aêac oc ansun tauŋ awac, go amac angôm aêac atôm taêm ênam.”

11 Gêdêj gelejmata Saul gêwa nê lau kékôc sêja tonj têlêac ma gedej bebec kanucgej êsêac sêô lasê ɣacionêj becobo ma sêjac lau Amon e oc ɣandañ kêsa. Ma lau ɣapopoc sêc êlij-êlij e ɣac luagêc sêmoa sêwiñ tauñ atom.

12 Go lau sêsôm gêdêj Samuel gebe “Lau ondoc sêsôm gebe ‘Saul ênam gôliñ aêac atom.’ Òkêj êsêac dandêj aêac gebe tanac êsêac êndu.”

13 Mago Saul kêsôm gebe “Êndêj ocsalô tonec ɣac teñ êmac êndu atom, gebe galoc Apômtau gêjam nê lau Israel kêsi.”

14 Go Samuel kêsôm gêdêj lau gebe “Ajôc, aêac tapi malac Gilgal ma tawaka mêtê kiñja sa.”

15 Lau samob sêpi jasêô lasê Gilgal ma sêkêj Saul kêtû kiñ sêkô Apômtau lañjônêmja. Ma sêkêj da moasiñja gêdêj Apômtau ma Saul to lau Israel samob têntac ɣajam kélêlêc.

12

Samuel kêsôm biñ gêdêj lau samob

1 Go Samuel kêsôm biñ gêdêj lau Israel samucgej gebe “Aê kakêj tanoc amacnêm biñ atenja samob ma kakêj kiñ teñ gêdêj amac gebe ênam gôliñ amac.

2 Ma galoc kiñ tau oc êwê amac. Aê katu ɣamalacanô su ma môdê kêpi aê ma aê latuci sêmoa sêwiñ amac. Aê gawê amac gêdêj aê ɣapalêgej e mêngegêdêj galoc.

3 Aê tec gamoa. Aêñoc biñ teñ embe ênêc amacjña, nañ asôm lasê galoc tamoa Apômtau to ɣac, tañ gen oso ej nañ, lañjônñêmja. Aê kajañgo asanê bulimakao su. Aê kakôc asanê doñki su. Aê gagôm keso gêdêj ɣac ondoc ma kakôniñ asa. ɣac ondoc kékêj awa ɣalêsiña gêdêj aê gebe ênac aê matoc su. Asôm lasê gebe jakêj gêj tau ɣagêjô.”

4 Èsêac sêjô ênê biñ gebe “Aôm gôgôm keso teñ gêdêj aêac atom to kôkôniñ aêac atom ma kôkôc awa ɣalêsiña teñ anga lau teñ nêj atom.”

5 Go ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Apômtau tau kêjala ma ênê ɣac gen osoja gêlic gêdêj ocsalô tonec amboac tonançgen gebe amac atap gêj teñ sa gêc aê lemoc atom.” Ma êsêac sêjô ej awa gebe “Aec, Apômtau kêjala.”

6 Go Samuel kêsôm gêdêj lau gebe “Apômtau tañ kékêj Mose agêc Aron ma sêwê nêm tamemi sêpi anga Aiguptu sêmêr nañ kêjala.

7 Amboac tonaj andi mêtjakô gebe dawa nêj biñ sa takô Apômtau lañjônêm ja ma aê jawa Apômtaunê moasiñ samob, tañ kékêj gêdêj amac to nêm tamemi nañ sa.

8 Gêdêj tañ Jakob kêsêp Aiguptu gêja ma lau Aiguptu sêkôniñ ej ña gêñwapac nañ, amac tamemi sêmôêc gêdêj Apômtau. Go ej kêsakiñ Mose agêc Aron, tañ sêkôc tamemi su anga Aiguptu ma sêkêj êsêac sêngôj gamêj tonec.

9 Mago êsêac sêliñ Apômtau, nêj Anôtô siñ, tec Anôtô gêwi êsêac siñ sêsep kiñ Hasor anga Jabin nê siñsêlêc Sisera ma lau Pilisti to lau Moab nêj kiñ, tañ sêjac siñ gêdêj êsêac nañ lemen.

10 Gêdêj tonaj êsêac têtañ gêdêj Apômtau ma sêsôm gebe ‘Aêac agôm sec, aêac awi Apômtau siñ ma ajam sakiñ Bal agêc Astarot. Mago galoc ônam aêac kêsi anga ma ɣacio nêj ma aêac anam sakiñ aômgej.’

11 Amboac tonaj Apômtau kékêj Jerubal agêc Balak ma Jepta agêc Samuel sêjam amac kêsi anga nêm ɣacio, tañ sêgi amac auc nañ, lemen ma amac amoa ɣajam.

12 “Ma gêdêj taŋ alic lau Amon nêj kiŋ Nahas gêmêj gebe ênac siŋ êndêj amac naŋ, amac aliŋ nêm kiŋ ḥanô Apômtau, amacnêm Anôtô, siŋ ma asôm gadêj aê gebe ‘Masi, kiŋ teŋ anam gôliŋ aêac.’”

13 Amboac tonaj kiŋ, taŋ ajalin sa to aten eŋ naŋ, Apômtau kêkêj eŋ gebe ênam gôliŋ amac.

14 Embe atoc Apômtau sa ma anam sakiŋ eŋ akêj tanjem ênê biŋ ma ali awem sa êndêj Apômtaunê biŋsu atom, embe amac to nêm kiŋ tau, tec gêjam gôliŋ amac nec andanguc Apômtau, nêm Anôtô, go amoia ḥajam.

15 Mago amac embe akêj tanjem Apômtaunê biŋ atom, ma embe ali awem sa êndêj ênê biŋsu, go Apômtaunê lêma oc ensej amac êtôm gêgôm gêdêj tamemi.

16 Amboac tonaj atu gasuc amêj ma alic gêntalô kapôeŋ naŋ, Apômtau oc êngôm êndêj amac matemanôgeŋ.

17 Galoc noc tanac mopolom ḥanô saŋa me. Aê oc jateŋ Apômtau ma eŋ êkêj wapap to kom ênac, go alic to ajala gebe Apômtau gêlic nêm biŋ aten kêtû kinjña sec.”

18 Go Samuel keteŋ Apômtau, ma Apômtau kêkêj wapap to kom gêjac gêdêj oc tonaj. Ma lau samob têtêc Apômtau agêc Samuel ḥanôgeŋ.

19 Ma sêsonm gêdêj Samuel gebe “Oteŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, ôjô nêm sakiŋwaga aêac su, gebe ênam aêac sa ec amac êndu atom. Gebe ma sec gêc kwanaŋgeŋ ma agôm keso tonaj jagêwiŋ gebe aten kiŋ teŋ.”

20 Samuel kêsôm gêdêj lau gebe “Atêc taôm atom. Amac agôm sec samob tonaj biŋjanôgeŋ, tagen andanguc Apômtau awi siŋ atom, anam sakiŋ Apômtau ḥa nêm ḥalêlôm samucgeŋ.

21 Akac taôm su anga ênê atom gebe anam sakiŋ gwam, taŋ sênam lau sa to sênam lau kêsi sêngôm êtôm atom naŋ, gebe ḥanô masi.

22 Apômtau oc êtiŋ amac su atom kêtû ênê ḥaê kapôeŋja. Eŋ kêsôm kêtû tôŋ gebe êkêj amac atu ênê lau.

23 Aê tauc amboac tonaj. Aê janac jaê biŋ tonec gebe jaŋgôm sec êndêj Apômtau ma jawi mec êtu amacnaŋ siŋ atom. Masianô, aê oc jandôŋ intêna ḥajam to solop êndêj amac jamoa.

24 Tagenj atêc Apômtau to anam sakiŋ eŋ ḥaŋeŋ to nêm ḥalêlôm samucgeŋ. Asala gêjsêga samob, taŋ eŋ gêgôm kêtû amacnaŋ naŋ.

25 Mago embe angôm sec amoia, go amac anaŋa to nêm kiŋgeŋ.”

13

Saul gêjac siŋ gêdêj lau Pilisti

1 Saulnê jala kêtû ... ma eŋ kêtû kiŋ, ma eŋ gêjam gôliŋ Israel jala ...

2 Eŋ kêjalin ḥacwaga 3,000 sa anga Israel. 2,000 sêmoa sêwinj eŋ sêngôŋ malac Mikmas to gamêj lôc Betelŋa. Ma 1,000 sêmoa sêwinj Jonatan sêngôŋ malac Gibeon Benjaminnja. Lau siŋ ḥagêdô samob Saul gêwi siŋ sêmu sêja nêj malac.

3 Go Jonatan gêjac lau Pilisti nêj gejobwaga, taŋ gêngôŋ Gibeon naŋ êndu. Lau Pilisti sêŋjô biŋ tonaj ḥawae. Go Saul kêjatu lau sêjac dauc kêtâŋ kêtôm gamêŋgeŋ ma kêjatu gebe “Lau Hebrai sêkêj taŋeŋmaŋ.”

4 Lau Israel samob sêŋjô Saul gêjac Pilisti nêj gejobwaga êndu ḥawae ma sêŋjô gebe nêj waŋ kêtû sec anga lau Pilisti nêj. Ma Saul kêkalem lau samob gebe sêndaŋguc eŋ sêna malac Gilgal.

5 Lau Pilisti sêkac tauŋ sa sebe sênam siŋ êndêj Israel. Èsêacnêj kareta siŋja 3,000 to lau sêngôŋ hos ḥanôja 6,000 ma lau siŋ ḥagêdô taësam ḥanô lasê kêtôm

gañac gwêcña. Êsêac sêpi jasê nêj becobo anja malac Mikmas, tan gec Bet Awen ñamakeñ oc kêpiña nañ.

6 Gêdêñ tan lau Israel sêlic gebe lau Pilisti oc sêôc êsêac popoc gebe sêkapiñ êsêac sa ñanôgeñ nañ, êsêac sêsiñ tauñ ôkwi semoa poclabu to nom gêsun ma poc kapôéñ-kapôéñ ñasawa to sê tuc ma sê buña.

7 Ma ñagêdô selom bu Jordan jasêmoa Gad to Gilead ñagamêñ. Saul gacgen gêmoa malac Gilgal ma lau samob, tan têdaguc ej nañ, têtêc tauñ ñasec.

8 Saul kësaâ bêc 7, kêtôm tan Samuel kësam gêdêñ ej gebe naêndac ej nañ, mago Samuel jagêô lasê Gilgal atom. Amboac tonan lau sêwi Saul siñ-siñ sêja.

9 Tec Saul kësôm gebe “Akôc daja to dawama andêñ aê amêñ.” Ma ej tau kakêñ daja tonan.

10 Saul kékêñ da tau gêbacnê su, go Samuel mëngêô lasê. Saul kêpuc ej tõnj-tõnj gebe ê moaléc ej.

11 Mago Samuel kësôm gebe “Aôm gôgôm asagen.” Ma Saul gêjô ej awa gebe “Aê galic lau sêwi aê siñ ma aôm gômôéñ kêtôm gôjac noc nañ atom ma lau Pilisti sêkac tauñ sa anja Mikmas,

12 tec taêc gêjam gebe lau Pilisti oc sêsep Gilgal mënsenac aê êmuñ noc jamansañ biñ êndêñ Apômtau êtu êlic aê ñajamña. Amboac tonan ñoc ñalêlôm kékac aê ma kakêñ daja tau.”

13 Go Samuel kësôm gêdêñ Saul gebe “Aôm gôgôm gêñ meloc, gôgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, nê biñsu, tan kékatu aôm nañ, ñanô kësa atom. Embe ôngôm ñanô ësa oc Apômtau ênac dabiñ aôm gebe ôtu Israelnêñ kiñ enden tõngeñ.

14 Mago galoc nêm gôlinj kiñña oc ênêc enden tõngeñ atom. Apômtau kêjalin nê ñac teñ sa kêtôm ênê ñalêlôm ma kékêñ ej kêtû ênê launêñ gôlinjwaga gebe aôm gôgôm biñ, tan Anôtô kékatu aôm nañ, ñanô kësa atom.”

15 Ma Samuel gêdi anja Gilgal jakêpi malac Gibe Benjaminnja.

Saul kësa lau, tan sêmoa sêwiñ ej nañ sa. Lau tau amboac 600 gen.

16 Saul agêc latu Jonatan ma lau, tan sêmoa sêwiñ ej nañ, jasêngôñ malac Gibe Benjaminnja ma lau Pilisti sêngôñ nêj becobo anja malac Mikmas.

17 Anja tonan lau Pilisti sêsakin siñwaga gebe sêjanjo launêñ gêñ. Êsêac sêwa tauñ kékôc gêja mata têlêac. Mata teñ gêja malac Opra, tan gêc gamêñ Sualňa. Mata teñ gêja malac Bet Horon

18 ma teñ kepen gamêñ ñabau, tan sêkô ma sêlic gabooñ Seboim to gamêñ sawa nañ.

19 Anja gamêñ Israel samucgeñ ñackêpac-kiwaga teñ gêmoa atom gebe lau Pilisti sêsôm gebe” O moae lau Ebolai sêmansañ siñ to kêm ki”.

20 Tec lau Israel samob dêdêñ lau Pilisti sêja gebe sêuc êsêacnêñ sakweñ ki to kinom ma ki to bôjañ jalô.

21 Lau Pilisti embe sêuc sakweñ ki me kinom, go lau Israel sênam ôli ña mone têlêac, ma embe sêuc ki me bôjañ jalô, go sênam ôli ña mone takeñ.

22 Amboac tonan gêdêñ siñ kësa lau samob, tan sêmoa sêwiñ Saul agêc Jonatan nañ, nêj teñ kékôc siñ me kêm ki atom, Saul agêc Jonatan taungeñ tec sêkôc.

23 Lau Pilisti sêsakin siñwaga ton teñ gebe sejop intêna ñamañgi Mikmasña. *

* **13:23:** Anja Hebolai awenj namba jalana gêc awê atom.

14

Jonatan kēkili siŋwaga Pilistiya

¹ Bêc ten Saul latu Jonatan kēsôm gêdêj̄ ɳac, taŋ gêōc ênê laukasap naŋ gebe “Ajôc, dandêj̄ Pilistinêj̄ siŋwaga, taŋ sêŋgôj̄ ɳamakenj̄ ônêj̄a naŋ tana.” Mago kēsôm ɳawae gêdêj̄ tama atom.

² Gêdêj̄ tonanj Saul kēkô ka ɳanô teŋ ɳalabu anŋa malac Migron, taŋ gêc Gibea naŋ, ma lau 600 sêmoa sêwiŋ en.

³ Ma Ahija, Iskiabod nê lasi Ahitub latu eŋ kêsô ɳakwê dabuŋ. Ahitub eŋ Apômtaunê dabuŋwaga Eli, taŋ gêŋgôj̄ Silo naŋ, nê latu Pinehas latu eŋ. Lau teŋ sêŋjô Jonatan gêja ɳawae atom.

⁴ Anŋa intêna ɳamaŋgi, taŋ Jonatan kêsa gebe naêô lasê lau Pilisti nêŋ siŋwaga naŋ, poc soso baliŋ luagêc kêkô makeŋ-makerj, sêsam teŋ gebe Beses ma teŋ gebe Sene.

⁵ Teŋ kêkô gêmu kêsô Mikmasnja ma teŋ kêkô gêmu kêsa Gebanja.

⁶ Jonatan kêsôm gêdêj̄ ɳac, taŋ gêōc ênê laukasap naŋ, gebe “Ajôc, talom dandêj̄ lau samuc naŋ siŋwaga tana. Oc moae Apômtau ênam kôm êtu aêagêcŋa. Enj kêtôm gebe êkêj aêagêc taku ɳacio tulu ma ɳacio taêsam me luagêcgeŋ têtôm gebe sêkô en auc atom.”

⁷ Ma ênê ɳac, taŋ gêōc ênê laukasap naŋ, gêjô eŋ awa gebe “Ôngôm êtôm aôm taêm gêjam. Ônamaj. Aê oc jawinj aôm. Biŋ taŋ aôm taêm gêjam naŋ, aê taêc gêjam amboac tonanjen.”

⁸ Jonatan kasôm gebe “Najam, talom natatôc tauŋ gêdêj̄ êsêac sêlic aêagêc.

⁹ Êsêac embe sêšôm êndêj aêagêc gebe ‘Akô tonanj e aêac awac’, go aêagêc takô maleŋ ma dandêj̄ êsêac tana atom.

¹⁰ Mago embe sêšôm gebe ‘Api andêj aêac amêj̄’, go aêagêc tapi tana gebe biŋ tonanj oc êkêj puc aêagêc gebe Apômtau kêkêj lau Pilisti sêšêp aêagêc lemen.”

¹¹ Amboac tonanj êsêagêc têtôc tauŋ gêdêj̄ Pilisti nêŋ siŋwaga sêlic êsêagêc. Ma lau Pilisti sêšôm gebe “Alic acgom, Ebolai sêsa anŋa gêsuŋ, taŋ sêsiŋ tauŋ sêmoa naŋ sêmêj̄.”

¹² Go sêmôc gêdêj̄ Jonatan agêc nê ɳac, taŋ gêōc ênê laukasap naŋ, gebe “Api andêj aêac amêj̄. Aêac abe atôc gêŋ teŋ êndêj amagêc.” Jonatan kêsôm gêdêj nê ɳac gebe “Ajôc, ôndanguc aê. Apômtau kêkêj êsêac sêšêp Israel lemen sugac.”

¹³ Jonatan kêgalap kêpi ɳa akainj to lêma gêmuŋ ma nê ɳac kêdaguc enj. Jonatan kêsôlô lau Pilisti jagwac-jagwac jasêc ma nê ɳac gêjac êsêac êndu kêdaguc-kêdaguc.

¹⁴ Jonatan agêc nê ɳac sêjac siŋ kwapuc ma sêjac lau amboac 20 êndu anŋa nom ɳasawa sauŋ teŋ.

¹⁵ Pilisti nêŋ siŋwaga selendec ɳanô ma lau Pilisti samob amboac tonanj. Siŋwaga to sêjanjowaga katuŋ ur tagenj. Ôjô gêjam ma Anôtô kêtakê êsêac ɳanôgeŋ.

Sêku lau Pilisti tulu

¹⁶ Saulnê dibwaga anŋa malac Gibea Benjaminja sêlic Pilisti sêwê sêlêsageŋ.

¹⁷ Amboac tonanj Saul kêsôm gêdêj̄ lau, taŋ sêwiŋ en naŋ gebe “Asa lau sa ma alic asa gêwi aêac siŋ.” Sêsa lau sa e sêlic gebe Jonatan agêc ɳac, taŋ gêōc ênê laukasap naŋ, sêmoa atom.

18 Tec kêsôm gadêj Ahija gebe “Ôkôc Anôtônê poac ɣakatapa ômôêj.” Gêdêj ɣasawa tonaj êsêac sêbalaj Anôtônê poac ɣakatapa gêwiŋ lau Israel.

19 Saul kêsôm biŋ gêdêj dabunjwaga gêmoa ma ɣaonda anja Pilisti nêj gamêj becobonja kêtû kapôêj. Tec Saul kêsôm gêdêj dabunjwaga gebe “Ôpuc kapoac dabuŋ atom.”

20 Go Saul gêwiŋ lau samob, taŋ sêmoa sêwiŋ naŋ, têdênaŋ tauŋ sebe sênaŋ siŋ. Êsêac sêlic gebe lau Pilisti sêjac tauŋ sejogen ma ɣalênsôŋ kêtû kapôêj.

21 Ma lau Ebolai, taŋ sêmoa sêwiŋ Pilisti kwananjen ma sêwiŋ êsêac jasêngôŋ gamêj becobonja naŋ, sêwi êsêac siŋ ma sêkac tauŋ ôkwi jasêwiŋ Saul agêc Jonatan.

22 Ma lau Israel samob, taŋ sêsiŋ tauŋ sêmoa lôc Epraim naŋ, sêŋô ɣawae gebe lau Pilisti sêc siŋ su sêja, tec êsêac jasêwiŋ ma sêjanda lau Pilisti amboac tonanjeŋ.

23 Amboac tonaj Apômtau gêjam Israel kêsi gêdêj bêc tonaj ma sêjac siŋ e jasêlêlêc malac Bet Awen su.

Sin gêbacnê ma biŋ kêsa

24 Lau Israel sêjac siŋ e tekweŋ gêbac samucgeŋ, gebe gêdêj bêc tonaj Saul kêtôc lêma ma kêjatu nê lau gebe “Aê japuc boa ɣac, taŋ êniŋ gêj e oc naêsep ma aê jakac ɣoc kamocgôc êpi ɣoc ɣacio.” Amboac tonaj lau teŋ awerjsuiŋ kêsac gêj tanijna teŋ atomanô.

25 Ma lau samob jasêô lasê maleŋ ma têtap lêp sa gêc nom.

26 Mago lau, taŋ têtap sa ma sêlic lêp tau gêwê naŋ, nêj teŋ kêmêtôc lêma jakêkôc mêŋgej ɣagec atom gebe têtêc Saul nê biŋ kêpuc boanja.

27 Mago Jonatan gêjô tama kêsôm biŋ êpuc boa lauŋa tonaj atom. Tec en kêmêtôc nê tôc, taŋ kêmêgôm naŋ, jakêsac ɣatêpôê kêsêp lêp, go kêkêj kêsô awasun ma gêj tau kêlau enj.

28 Go lau tau nêj ɣac teŋ kêsôm gêdêj en gebe “Tamam gêjac jao gêj tonaj to kêtôc lêma gêwiŋ ma kêsôm gebe ‘Aê japuc boa ɣac, taŋ êniŋ gêj êndêj ocsalô tonec.’ Tec lau samob tekweŋ gêbac.”

29 Go Jonatan kêsôm gebe “Aê tamoc gêgôm keso gêdêj aêacnêj lau, Alic acgom, aê matocanô ɣawa kêsa gebe gaen lêp tonec ɣagecgeŋ.

30 Ocsalô tonec lau embe sêniŋ gêj, taŋ sêjanjo su anja ɣacio nêj naŋ, oc ɣajam êlêlêc, oc sênaŋ lau Pilisti popoc samucgen.”

31 Gêdêj bêc tonaj lau Israel sêku lau Pilisti tulu to sêjanda êsêac anja Mikmas e gêdêj Aijalon. Mago lau tekweŋ gêbac ɣanô.

32 Tec êsêac jasêkac domba to bulimakao ɣalatu, taŋ sêjanjo su naŋ ɣagaôgen, ma sêjac êndu gêc nom ɣaôma palin-palingeŋ ma seŋ ɣamêsm todecgeŋ.

33 Go êsêac sêsmôm gêdêj Saul gebe “Ôjô acgom, lau sêgôm sec gêdêj Apômtau ma seŋ gêj todec.” Enj kêsôm gebe “Amac agôm secgoc. Ansambi poc kapôêj teŋ êmêj tonec.”

34 Go Saul gêjac têku nê biŋ gebe “Andêj lau naasôm êndêj êsêac gebe ‘Lau samobgeŋ sêkôc nêj bulimakao to domba dêndêj aê sêmêj gebe sêmbuc anja tonec ma sêniŋ. Mago anjôm sec êndêj Apômtau gebe anij gêj todecgeŋ atom.’” Amboac tonaj gêdêj gêbêc lau samob sêkôc nêj bulimakao gêdêj-gêdêjgeŋ sêmêj ma sêbuc anja tonaj.”

35 Ma Saul gêboa Apômtaunê altar teŋ sa ma altar tau kêtû Saulnê altar ɣamatanya, taŋ gêboa gêdêj Apômtau naŋ.

36 Go Saul kêsôm gebe “Ajôc, tasêp tandañguc lau Pilisti tana êndêj êmbêc ma tajango êsêacnêj gêj su e oc épi, ma êsêacnêj njac tej êwê aêac sa atom.” Lau samob sêjô ej awa gebe “Ôngôm gêj, taŋ taêm gêjam gebe njajam naŋ.” Mago dabuñwaga kêsôm gebe “Tatu gasuc dandêj Apômtau tana acgom.”

37 Amboac tonaj Saul kêtû kênac Anôtô gebe “Aê jasêp najanda lau Pilisti me masi. Aôm oc ôkêj êsêac sêsep Israel lemej me masi.” Mago Anôtô gêjô ej awa gêdêj bêc tonaj atom.

38 Tec Saul kêsôm gebe “Amac lau nêj kasêga samob, amêj ma akip biŋ sa e ajala gebe asa gêgôm keso geden ocsalô tonec binjanôgej.

39 Aê jasôm êtu tōj êtu Apômtau, Israelnêj kësiwaga, taŋ gêmoa mata jali naŋna, gebe biŋ tau embe anêc aê latuc Jonatanja ej oc êmac êndu binjanô.” Magô lau nêj tej gêjô ej awa atom.

40 Go Saul kêsôm gêdêj lau Israel samob gebe “Amac lau samob akô njamakej ma aêagêc latuc Jonatan akô njamakej.” Ma lau samob sêjô ej awa gebe “Ôngôm gêj, taŋ gôlic gebe oc njajam naŋ.”

41 Tec Saul kêsôm gebe “O Apômtau, Israelnêj Anôtô, amboac ondoc tec gôjô nêm sakiñwaga awa gêdêj ocsalô tonec atom. O Apômtau, Israelnêj Anôtô, tōp tau embe ênêc aê me latuc Jonatan, go ôkêj Urim, mago embe tōp tau ênêc nêm lau Israelja, go ôkêj Tumim.” Ma Jonatan agêc Saul sêwê kaij tōp ma lau Israel sêmoa.

42 Go Saul kêsôm kêtiam gebe “Apuc kapoac êtu aêagêc latuc Jonatanja.” Ma kêtap Jonatan sa.

43 Go Saul kêsôm gêdêj Jonatan gebe “Ôsôm êndêj aê gebe gôgôm asagen.” Tec Jonatan kêsôm lasê gêdêj ej gebe “Binjanô, aê gaej lêp njagec, taŋ kêsap tōc, taŋ kamêgôm naŋ tōj. Aê tec kakô aê jamac êndumaj.”

44 Ma Saul kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm embe ômac êndu atom, go Anôtô ensej aê sumaj.”

45 Go lau sêsôm gêdêj Saul gebe” Jonatan tanj kêku njacjo tulu tonaclaigenj anja Israel halêlôm naŋ, oc êmac êndu me. Masianô. Aêac asôm êtu tōj êtu Apômtau, tanj gêmoa mata jali naŋna gebe ênê môkêlauŋ tagej êu tau êsêp nom atom.” Amboac tonaj lau sêjam Jonatan kësi gebe êmac êndu atom.

46 Go Saul kêtjanda lau Pilisti kêtiam atom ma gêc gêja. Ma lau Pilisti sêc sêmu sêja nêj gamêj.

Saulnê gôlinj to gôlôac

47 Gêdêj tanj Saul kêtû kinj Israelja su naŋ, ej gêjac siŋ gêdêj nê njacjo anja gamêj samob. Ej gêjac siŋ gêdêj lau Moab to Amon ma Edom, gêjac siŋ gêdêj kin Sobaña ma gêdêj lau Pilisti. Anja gamêj samob, tanj ej gêjac siŋ kësa naŋ, ej kêku êsêac tulu.

48 Ej kêtôc nê njaclai ma kêku lau Amalek tulu, ma gêjam Israel kësi anja lau sêjanjowaga nêj.

49 Saul latui nêj ñaê tonec gebe Jonatan agêc Iswi ma Malkisua. Ma latuio nêj ñaê tonec gebe awêsêga nê ñaê Merab, ma awê sauŋ nê Mikal.

50 Saul tau nê awê nê ñaê gebe Ahinoam, ej Ahimas latuo. Ènê siŋwaganêj njac siŋsêlêc nê ñaê Abner. Ej Saul tama sauŋ Ner latu.

51 Saul tama Kis ma Abner tama Ner êsêagêc nêj tamenji Abiel.

52 Gêdêj têm samob, taŋ Saul gêmoa nom naŋ, en gêjac siŋ ɻajaŋa sec gêdêj lau Pilisti ɻapaŋ. Ma en embe êlic ɻactêkwa to ɻaclai teŋ, naŋ en êkêj en naêwiŋ ênê siŋwaga. *

15

Siŋ gêdêj lau Amalek

1 Samuel kêsôm gadêj Saul gebe “Apômtau kêsakiŋ aê gebe janij oso aôm ôtu ênê lau Israel nêŋ kin. Amboac tonaj galoc ôkêj taŋam Apômtau awa acgom.

2 Lau siŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe ‘Aê gabe jakêj ɻagêjôj êndêŋ Amalek êjô gêj, taŋ êsêac sêgôm gêdêj Israel. Êsêac sêkô intêna auc êsêac gêdêj taŋ sépi aŋga Aiguptu samaj naŋ.

3 Galoc ôna ma ônac Amalek ma onseŋ êsêac to naŋ gêj samob su. Taêm walô êsêac atom. Ônac samob êndu, ɻacwaga to lauo ma ɻapalêo to ɻac ma ɻapalê dedec, bulimakao to domba ma kamel to donki.’

4 Tec Saul kakalem lau sépi tagen aŋga Telaim. Êsêac siŋwaga Israelja 200,000 ma Judawaga 10,000.

5 Saul mênjêô lasê Amaleknêŋ malacsêga ma gêwa êsêac gêc nêŋ gamêŋja gaboaŋ.

6 Go Saul kêsakiŋ biŋ gadêj lau Ken gebe “Andi, awi Amalek siŋ, aêc asêp ana gebe janseŋ amac su awinj êsêac atom, gebe amac amoasiŋ lau Israel gadêj taŋ sépi aŋga Aiguptu sêmêŋ naŋ.” Amboac tonaj lau Ken sêwi lau Amalek siŋ.

7 Go Saul kêku lau Amalek tulu aŋga malac Hawila e gêdêj Sur, taŋ gêc kêkanôŋ Aiguptu ɻagamêŋ oc kêpiŋa naŋ.

8 Enj kakôc lau Amalek naŋ kin Agag tôŋ tomata jaligen ma gesen lau samob su ɻa siŋ.

9 Mago Saul to nê lau taêj walô Agag ma domba to bulimakao ɻalatu ɻajam-ɻajam to domba ɻalatu ma gêj ɻagêdô samob, taŋ sêlic ɻajam naŋ, tec sebe senseŋ su sênaŋa atom. Mago êsêac sesen gêj sec-sec to ɻatêkê samobgen su.

Saul tarapêc ma Anôtô kêtij ej su

10 Tec Apômtau nê biŋ gêdêj Samuel gebe

11 “Aê gaenj olin gebe kakêj Saul kêtü kin owagenj gebe enj gêbuc dêmôe aê ma gêgôm aênjoc jatu ɻanô kêsa atom.” Samuel nê ɻalêlôm ɻawapac ma kêtaj gêdêj Apômtau gêdêj gêbêc samuc tonaj.

12 Nabêbêc kanucgeŋ Samuel gêdi gebe êpuc Saul tôŋ-tôŋ gêja. Go biŋ tonec gêdêj Samuel gebe “Saul kêpi lôc Karmel ma jagêboa ɻabelo teŋ sa kêtü enj tauŋa aŋga tonaj, go kêkac tau ôkwi kêsêp malac Gilgal gêja.”

13 Samuel jakêtap Saul sa ma Saul gê moalêc enj gebe “Apômtau ênam mec aôm. Aê gagôm Apômtaunê jatu ɻanô kêsagac.”

14 Mago Samuel kêsôm gebe “Nam amboac ondoc, tec gaŋô domba kêtaj kêsô tarjocsuŋ ma bulimakao kêtaj mênjaj.”

15 Saul gêjô enj awa gebe “Lau sêkôc gêj tau aŋga Amaleknêŋ. Êsêac taêj walô domba to bulimakao ɻajam-ɻajam tonec gebe sêkêj êtu da êndêj Apômtau, aômnêm Anôtô. Gêj ɻagêdô aêac aseŋ su samucgeŋ.”

* **14:52:** Njawkwê tau Ebolai sêsam gebe Epod. † **14:52:** Tumim to Urim Israelnêŋ kapoac ɻaâ.

16 Ma Samuel kêsôm gêdêj Saul gebe “Kêtômgac. Aê gabe jasôm biŋ, tan Apômtau kêsôm gêdêj aê gêdêj gêbêc naŋ, êndêj aôm.” Ma en gêjô en awa gebe “Ôsôm acgom.”

17 Ma Samuel kêsôm gebe “Aôm gôlic taôm amboac ŋac ŋaôma, mago kôtu gôlôacmôkê Israelnja nêŋ laumata ma Apômtau geŋ oso aôm kôtu Israelnêŋ kiŋ.

18 Ma Apômtau kêsakij aôm gebe naonser lau alôb-alôb Amalek su ma ônac siŋ êndêj êsêac e sênaŋa samucgeŋ.

19 Kêtu asagenjña aôm tanjam wamu Apômtau awa atom. Kêtu ageŋjña nêm ŋalêlôm kêboŋj kêtû êsêacnêŋ awamataŋa ma gôgôm gêj, tan Apômtau gêlic sec naŋ.

20 Saul gêjô Samuel awa gebe “Aê taŋoc wamu Apômtau. Aê gaja kêtôm Apômtau kêsakij aê. Ma aê kakôc lau Amalek nêŋ kiŋ Agag gamêŋ ma gasen Amalek ŋagêdô samob su sêjaŋa.”

21 Mago lau sêkôc domba to bulimakao anŋa awa siŋŋa ŋajamanô tau, tan Apômtau kêjatu gebe sênaŋa naŋ, gebe sêkêŋj êtu da êndêj Apômtau, aômnen Anôtô anŋa malac Gilgal.”

22 Go Samuel kêsôm gebe “Apômtau mataanô gêlic daja to da ŋagêdô ŋawa kêtôm takêŋj taŋenj Apômtau awa me. Ôlic acgom, taŋenj wamu kêlêlêc da su ma takêŋj taŋenj naŋ kêlêlêc domba kapoac ŋalêsi su amboac tonanj.”

23 Taŋenjpcê tau gêŋ sec kêtôm beŋ ma gêsuŋ têkwâ ŋatoŋ kêtôm sakiŋ gwamija. Aôm kôtiŋ Apômtaunê biŋ su, tec Apômtau kêtij aôm su. Kôtu kiŋ kêtômgac.”

24 Go Saul kêsôm gêdêj Samuel gebe “Aê gagôm secgoc gebe kagêli Apômtaunê jatu to aômnen biŋ. Aê katêc lau ma kakêŋj taŋoc êsêac awenj.”

25 Mago galoc jateŋ aôm gebe ôsuc ŋoc sec ôkwi ma ôwir aê, agêc tamu tana gebe janam sakiŋ êndêj Apômtau.”

26 Mago Samuel gêjô en awa gebe “Oc jawiŋ aôm atom, gebe aôm kôtiŋ Apômtaunê biŋ su, tec Apômtau kêtij aôm su gebe ôtu Israelnêŋ kiŋ êtiam atom.”

27 Go Samuel kêkac tau ôkwi gebe êc êna ma Saul gê en tôŋ kêsêp nê ŋakwê ŋalêsu e gêngic.

28 Tec Samuel kêsôm gêdêj en gebe “Ocsalô tonec Apômtau kêkao sakiŋ kinŋa su anŋa aômnen amboac tonanj ma kêkêŋj gêdêj ŋac wacbaŋ aôm ŋa teŋ, tan ŋajam kêlêlêc aôm su naŋ.”

29 Israelnêŋ Anôtô ŋawasi kêsau biŋ to gêjam tau ôkwi atom. En ŋamalac gebe ênam tau ôkwi-ôkwi nec atom.”

30 Go Saul kêsôm gebe “Aê kajala gebe gagôm secgoc. Mago otoc aê sa ŋoc launêŋ laumata to lau Israel sêlic ma ôwir aê, agêc tamu tana gebe janam sakiŋ Apômtau, aômnen Anôtô.”

31 Go Samuel kêkac tau ôkwi kêdaguc Saul. Ma Saul gêjam sakiŋ gêdêj Apômtau.

32 Su, go Samuel kêsôm gebe “Akôc Amaleknêŋ kiŋ Agag andêŋ aê amêŋ.” Agag kêsêlêŋ gêdêj en tonjalêlôm ŋatutucgeŋ ma kêsôm gêc tau gebe “Tamac êndu kêtû ŋamakigoc.”

33 Ma Samuel kêsôm gebe “Kêtôm aômnen siŋ gesenj lauonêŋ ŋapalê su, tec aôm tênam nê ŋapalê masi amboac tonanqeŋ.” Ma Samuel gêjac Agag popoc-popocgeŋ kékô Apômtau laŋônêmja anŋa Gilgal.

34 Go Samuel gêja Rama ma Saul kêpi gêja nê andu anŋa Gibeia.

35 Samuel gêlic Saul kêtiam atom e gêmac êndu, mago Samuelnê ɳalêlôm ɳawapac kêtua Saulja. Ma Apômtaunê ɳalêlôm gêbuc dêmôê gebe kékêj Saul kêtua Israelnêj kiŋ wageŋ.

16

Samuel gen oso Dawid kêtua kiŋ

1 Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Nêm ɳalêlôm ɳawapac êtu Saulja e êndêj ondocgeŋ. Aê katiŋ ej su gebe êtu Israelnêj kiŋ êtiam atom. Ôkêc niptêkwi êsêp nêm ɳoplakôp ma ôsêlêj. Aê jasakiŋ aôm ôndêj ɳac Betlehemja Isai ôna gebe kajaliŋ latuinêj teŋ sa gebe êtu kiŋ.”

2 Mago Samuel kêtua kênac gebe “Aê oc jana amboac ondoc. Saul embe ênjô ɳawae, oc ênac aê êndu.” Go Apômtau gêjô ej awa gebe “Ôkôc bulimakao têna wakuc teŋ êwîŋ ma ôsôm gebe ‘Aê gamêj gabe jakêj da êndêj Apômtau.’

3 Go ôkalem Isai êniŋ da ɳamoasiŋ êwîŋ. Aê oc jaoc biŋ, taŋ ônjgômja naŋ, lasê êndêj aôm. Ma aôm ôniŋ oso ɳac, taŋ aê oc jasam êndêj aôm naŋ.”

4 Samuel gêgôm kêtôm Apômtau kêsôm gêdêj ej ma gêja malac Betlehem. Malac tau ɳagejobwaga sêpuc ej tôŋ-tôŋ tonêj ɳalêlôm ɳatutucgeŋ ma sêsôm gebe “Kôsêlêj biŋ ɳajamja me.”

5 En gêjô êsêac awen gebe “Aec, aê gamêj kêtua biŋ ɳajamja. Aê gamêj gabe jakêj da êndêj Apômtau. Anam dabuŋ taôm gebe mêmêwîŋ aê ma takêj da tau.” Go ej tau gêjam mec Isai to latui ma keteŋ êsêac gebe mêmêkêj da sêwîŋ.

6 Êsêac sêô lasê ma Samuel gêlic Eliab, tec geboc Apômtaunê ɳac êniŋ oso enja tau.

7 Mago Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ôê taêm ej ôliŋ ɳawasi to waso-waso atom. Aê katiŋ ej su, gebe aê galic gêj kêtôm ɳamalac sêlic naŋ atom. ɳamalac sêlic gêj, taŋ gêc dêmôêja naŋ ma Apômtau gêbi ɳalêlôm lêtêj.”

8 Isai gêmôêc Abinadab ma kékôc ej gêdêj Samuel gêja. Mago ej kêsôm gebe “Apômtau kêjaliŋ ej sa atom amboac tonanqeŋ.”

9 Go Isai kékêj Sama gêja, mago Samuel kêsôm gebe “Apômtau kêjaliŋ ej sa atom amboac tonanqeŋ.”

10 Isai kékêj latui 7 dêdêj Samuel sêja. Ma Samuel kêsôm gêdêj Isai gebe “Apômtau kêjaliŋ êsêac tonec ɳai nêŋ teŋ sa atom.”

11 Go Samuel kêtua kênac Isai gebe “Latômi tecenangeŋ me.” Ma Isai gêjô ej awa gebe “Nac sauŋ gacgeŋ gêmoa, ej gejob domba gêmoa.” Samuel kêsôm gêdêj Isai gebe “Ôkêj lau nasêkôc ej sêmêj. Aêac oc danĝôŋ sic atom e ej êmê acgom.”

12 Amboac tonan kékêj lau jasêkôc ej sêmêj. Ej laŋjanô ɳajamanô to mataanô ɳakêŋkêj ma ôli e ɳawasi laŋgwagen. Ma Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ajôc, ôniŋ oso ej, ɳac tau tonec.”

13 Samuel kékôc niptêkwi ɳanoplakôp ma geŋ oso Dawid anja têwai ɳalêlôm. Go Apômtaunê ɳalau kêsêp Dawid ɳalêlôm jagêjam ej auc gêdêj bêc tonan ma gê tôngen gêja. Samuel gêdi ma gêc gêja Rama.

Dawid gêjac gêj wêja kêtua Saulja

14 Apômtaunê ɳalau gêwi Saul siŋ ma ɳalau sec teŋ anja Apômtaunê kêlêsu en.

15 Go Saulnê sakiŋwaga sêsôm gêdêj ej gebe “Aôm kôjala gebe ɳalau sec anja Anôtônê kêlêsu aôm gêmoa.

16 Amboac tonaj ma ḥatau, ôjatu nêm sakijwaga aêac gebe ansom ḥac gêjac gêj wêjawaga tej. Ma embe ḥalau sec anja Anôtônê mêmêlêsu aôm ej oc ênac gêj wêja ma nêm ḥalêlôm êtu malô êtiam.

17 Saul kêsôm gêdêj nê sakijwaga gebe “Najam, ansom ḥac-gêjac-gêj wêjawaga tej ma akôc ej andêj aê amêj.”

18 Sakijwaganêj tej kêsôm gebe “Aê galic Isai anja Betlehem nê latu tej gêjac gêj wêja Hajamanô. Ej ḥactêkwa to ḥaclai ma kêsôm biŋ tokauc to lajôanô ḥajam ma Apômtau gêmoa gêwiŋ ej.”

19 Amboac tonaj Saul kêsakij lau dêdêj Isai séja ma kêsôm gebe “Ôsakin latôm Dawid, taŋ gejob domba gêmoa naŋ, êndêj aê êmêj.”

20 Tec Isai kêkôc donki tej jakékêj polom gêsac ḥao to wain kêsêp ḥaôlic tej ma noniŋ ḥalatu kapoac tej ma kêsakij latu Dawid gebe êkêj gêj tau êndêj Saul.

21 Amboac tonaj Dawid gêdêj Saul gêja ma gêjam sakin ej. Ma Saul têtac gêwiŋ Dawid ḥanôgej ma kêkêj ej kêtua ḥac, taŋ gêôc ênê laukasap naŋ.

22 Ma Saul kêsakij biŋ gêdêj Isai ma kêsôm gebe “Ôkêj latôm Dawid ênam sakin aê êmoa gebe aê galic ej ḥajam.”

23 Ma kêtôm têm samob, taŋ Anôtônê ḥalau sec kêtêsu Saul naŋ, Dawid kêkôc nê gen wêja ma gêjac e kêmoadisj Saul ma ôli ḥajam kêsa ma ḥalau sec gêwi ej sin.

17

Goliat kékili lau Israel

1 Lau Pilisti sêkac nêj lau siŋja sa sêpi tagen anja malac Judaŋa tej ḥaê Soho. Èsêac sê becobo kêsêp Soho ma Aseka ḥasawa anja Epes-Damim.

2 Saul to lau Israel sêkac sa sêpi tagen amboac tonajen ma sê becobo anja gamêj Ela. Go èsêac têdênaŋ tauŋ sebe sênaç siŋ enden lau Pilisti.

3 Lau Pilisti sêkô lôc ḥamakej ma Israel sêkô lôc ḥamakej ma gaboaŋ gêc ḥalunj.

4 Go lau Pilistinêj ḥac siŋsêlêc kêsa anja èsêacnêj toŋ gêmêj, ênê ḥaê Goliat anja malac Gat. Ej ḥac waso-waso baluŋ sec kêtôm saka samuc tej ma ḥasêku.

5 Ej kékuc kululuŋ ki ma kêsô ḥakwê ki. ḥakwê ki tau ḥawapac kêtôm 75 kilo.

6 Ej kékwa atêkwa auc ḥa ki ma gêôc kêm ki.

7 Kêm ḥadambê kêtôm sap ma kêm ḥamata ki ḥawapac kêtôm 10 kilo. Ma ênê ḥac tej gêja ênê lautuc kêsêlêj gêmuŋ ej.

8 Ej kêsa mêmêkô ma gêmôéc gêdêj lau Israel gebe “Kêtu asagenja amac amêj abe anac siŋ. Aê Pilisti tej ma Saulnê sakijwaga amac atom me. Ajalinj nêm ḥac tej sa èsêp êndêj aê êmêj.”

9 Ej embe êtôm gebe ênac aê êndu, naŋgo atu amacnêm sakijwaga. Mago aê embe jaku ej tulu ma janac ej êndu, naŋgo amac atu aêacma sakijwaga ma anam sakin aêac.”

10 Ma Pilisti tau kêsôm gebe “Ocsalô tonec aê kasu lau Israel susu gebe akêj ḥac tej mêmâagêc anac tauŋ.”

11 Saul to Israel samob sêŋô Pilisti nê biŋ tonaj e nêj ḥalêlôm ḥagogo ma têtêc tauŋ ḥanô.

Dawid gêô lasê siŋmala

12 Dawid ej ḥac Epra anja Betlehem Judaŋa latu. ḥac tau nê ḥaê Isai. Isai latui 8. Ma gêdêj Saulnê têm ḥac tau kêtua ḥamalakanô su.

13 Nê latui ɣamataŋa têlêac têdaguc Saul kêtû sinjña. Lau têlêac tau nêj ɣaê tonec ɣacsêga Eliab ma ɣac kêtû luagêcña nê ɣaê Abinadab ma ɣac kêtû têlêacna Sama.

14 Dawid eŋ ɣac ɣamuŋa. Tagen lau ɣamataŋa têlêac tonaj têdaguc Saul sêja.

15 Ma Dawid gêwi Saul siŋ kêsép ɣasawa ɣagêdô ma gêmu gêja Betlehem gebe ejop tamanê domba.

16 Kêtôm bêc 40 ɣabêbêc to ɣakêtula samob Pilisti Goliat tonaj kêsa jakêkô nê mala.

17 Gêdêŋ bêc teŋ Isai kêsôm gêdêŋ latu Dawid gebe “Ôkôc gadob topolom sigob ma polom 10 tonec ôndêŋ têwami ôna gamêŋ becoboŋa,

18 ma ôkêŋ su-gêjac-anô 10 tonec êndêŋ êsêacnêŋ gôliŋwaga. Ma ôlic têwami oc sêmoa amboac ondoc, go ôkôc gêŋ teŋ, taŋ êwa sa gebe sêmoa ɣajam naŋ, ômu ômôdêŋ.”

19 Saul to êsêac ma lau Israel samob sêjac siŋ gêdêŋ lau Pilisti sêmoa gaboaŋ Ela.

20 Dawid gêdi gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ ma gêwi domba siŋ gêdêŋ ɣac teŋ gejob ma kejoŋ gêŋ gêja kêtôm tama Isai kêjatu eŋ. Eŋ jagêô lasê siŋ ɣamala tau ma lau siŋ têdênaŋ tauŋ gebe sêsa êtu siŋja ma sêjam lasê.

21 Israel to Pilisti têdênaŋ tauŋ towalaŋ-towalaŋ.

22 Dawid kêlêwaŋ nê waba su kêsép ɣac gejob wabanja lêma ma kêlêti gêdêŋ lau towalaŋ ma kêtû kênac têwai gebe sêmoa amboac ondoc.

23 Êsêac sêjam binjalôm gêdêŋ tauŋ sêmoa ma ɣac waso-waso Goliat tau kêsa jagêmôeč biŋ, taŋ gêmuŋja gêmôeč gêdêŋ êsêac naŋ, kêtiam ma Dawid gêŋô biŋ tau.

24 Gêdêŋ taŋ lau Israel sêlic ɣac tau naŋ, êsêac têtêc tauŋ ma sêc.

25 Êsêac sêsôm gebe “Amac alic ɣac, taŋ kêsa gêmêŋ naŋ, me masi. Eŋ kêsa gêmêŋ kêtû êsu Israel susuŋa. ɣac taŋ ênac eŋ êndu naŋ, kiŋ oc êkêŋ waba taêsam êndêŋ eŋ êtu ɣac tolêlôm to êkêŋ latuo êndêŋ eŋ ênam ma ênac tamanê gôlôac êngic gebe sêkêŋ takis êtiam atom.”

26 Go Dawid kêtû kênac lau, taŋ sêkô têdabiŋ eŋ naŋ, gebe “ɣac samuc Pilisti tê mêmêksu Anôtô mata jali nê siŋwaga susu nê asa. Teŋ embe ênac eŋ êndu ma enseŋ biŋ susuŋa su aŋga Israel oc sêmoasiŋ eŋ ɣa asagenj.”

27 Tec lau tau sêjô eŋ awa ma sêsôm biŋ ɣakôninjja gebe ɣac, taŋ ênac eŋ êndu naŋ, oc sêmoasiŋ eŋ ɣa gêŋ amboac tonaj.

28 Têwa ɣacsêga Eliab gêŋô Dawid gêjam binjalôm gêwiŋ lau ma têtac ɣandaŋ kêsa ma kêsôm eŋ gebe “Aôm kôsêp gômôeŋ tonec kêtû agenjja. Ma gôwi domba ɣapopoc aŋga oba ônê siŋ gêdêŋ asa gebe ejop. Aê kajala gebe aôm kotoc taôm sa ma nêm ɣalêlôm sec tau tonec gebe gômôeŋ gobe ôlic siŋ tonec.”

29 Dawid gêjô biŋ tonaj gebe “Aê gagôm asagenj keso. Aê gajam kênac ɣâômagenj.”

30 Go eŋ kêkac tau ôkwi aŋga ênê gêdêŋ ɣac teŋ ma kêtû kênac biŋ tagen tonaj kêtiam. Ma lau sêjô awa kêtôm ɣamataŋa.

31 Biŋ taŋ Dawid kêsôm naŋ, lau sêjô ma têdôŋ gêdêŋ Saul. Ma eŋ kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Dawid gebe “Ôndêŋ aê ômôeŋ.”

32 Ma Dawid kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Noc ɣatau, lau sênam golec sa êtu ɣac ônêja amboac secgeŋmaj. Nêm sakiŋwaga aê gabe naaêagêc Pilisti tônê anac tauŋ.”

33 Tagenj Saul kêsôm gêdêj Dawid gebe “Masi, aôm naônac siñ êndêj Pilisti tonaj atom. Aôm kôtôm Pilisti tau atom, gebe aôm ñac wakuc ma ej ñac siñsêlêc lañgwa.”

34 Mago Dawid kêsôm gêdêj Saul gebe “Nêm sakinwaga aê gajob tamocnê domba. Gêdêj tanj lewe me bôclai ber gêmêj ma gêjam geñej domba tenj nañ,

35 aê kajanda kadaguc ej e kajañgo domba su anja ej awasuj. Ma embe ësa tau sa êndêj aê, go aê jakôc ênê êm tōj ma jamakij ej êndu.

36 Nêm sakijwaga aê gajac lewe to ber ñagêdô êndu su ma ñacsamuc Pilisti tònê oc êtâp gên tagenj tònê sa amboac tonaj gebe kêsô Anôtônê lau siñ susu.”

37 Ma Dawid kêsôm biñ tenj gêwiñ gebe “Apômtau tanj gêjam aê kësi anja lewe to bôclai ber nêj ñaclai nañ, oc ênam aê kësi anja Pilisti tau nê ñaclai êwiñ.” Go Saul kêsôm gêdêj Dawid gebe “Amboac tonaj ôna, ma Apômtau êmoa êwiñ aôm.”

38 Go Saul kékêj tau nê ñakwê siñja gêdêj Dawid. Kékêj kululuñ ki Dawid kékuc ma kékêj ej kêsô ñakwê ki ñagalá.

39 Ma Dawid kékandinj Saulnê siñ gêsac ñakwê ñaô ma kêsêlêj gebe ênsaë e gêgôm elêmê, gebe ej kêtôm gêj tau atom. Tec Dawid kêsôm gêdêj Saul gebe “Aê katôm gebe jasêlêj tolaukasap samucgej tonec atom, gebe katôm gêj tau atom.” Amboac tonaj Dawid kêsêlô gêj samob tonaj su kêtiam.

40 Go kêmêgôm nê tôc kêsêp lêma ma kékalinj dabanj matu ñawasi lementenj anja buñan sa ma kékêj kêsêp atali. Lêma kêmêgôm nê dabanj tōj ma gêdêj Pilisti tau gêj.

Dawid gêjac Goliat endu

41 Ñac Pilisti kêtû olonj-olonj gêdêj Dawid gêmêj ma ênê ñac gêja lautuc gêmurj ej.

42 Ñac tau gêlic Dawid ma kêpuc mata tōj ej e kësu ej susu gebe ej ñac matac tolanjôanô ñajamanô.

43 Ma Pilisti tau kêsôm gêdêj Dawid gebe “Aê këam me, tec kôkôc tôcgej gôdêj aê gômôej.” Ma kêpuc boa Dawid kësam nê anôtônêj ñaê.

44 Ma Pilisti tau kêsôm gêdêj Dawid gebe “Ômôñejmañ, aê, oc jakêj aôm ôtu moc to bôclai nêj gwada.”

45 Dawid gêjô ej awa gebe “Aôm gôc siñ to kêm ma gôja lautuc gôdêj aê gômôej ma aê nec gadêj aôm gajam lausinj undambêja nêj Apômtau to lau Israel nêj siñwaga nêj Anôtô, tanj kôsu ej susu nañ lañj.

46 Ocsalô tonec Apômtau oc êkêj aôm ôsêp aê lemoc ma aê oc janac aôm êndu ma jandim aôm gêsmítêkwa êñgic. Ma jakêj lau Pilisti nêj ñawêlêlañ êtu moc umboj ñalabuña to bôclai nomja nêj gwada. Go lau nomja samob sêjala gebe Israelnêj Anôtô gêmoa.

47 Ma lau samob, tec sêkac sa anja tonec nec sêlic gebe Apômtau kêpô lêna tubac to kêm ênam lau saña atom, gebe siñ tonec kêtû Apômtaunê siñ ma ej oc êkêj amac asêp aêac lemenj.”

48 Gêdêj tanj Pilisti tau kêtû gasuc Dawid nañ, Dawid kélêti ñagaôgenj gêdêj ej gêja.

49 Ej kékêj lêma kêsêp nê atali ma gic dabanjmatu teñ sa ma kêdainj e jagêjac Pilisti têbêla palap tagenj. Poc tau kêtuc ej môkêapac popoc ma gêu tau lanjôanô jagêdêj nom.

50 Amboac tonaj Dawid kêku Pilisti tulu ña dabanj topoc. Ej gêjac Goliat e gêu tau ma gêmac êndu ma siñ teñ kêsêp Dawid lêma atom.

51 Go Dawid kélêti gédêj en jakésô palap en ma gêbuc ênê siñ sa gêjac en êndu go gédim en gésutêkwa gêngic. Lau Pilisti sêlic gebe nêj siñsêléc gêmac êndu su, tec sêc.

52 Ma lau Israel to Juda dêdi sêjam lasê ma sêjanda lau Pilisti e gédêj Gat to Ekron nêj tujbôm ñakatam. Ma lau Pilisti, tan siñ gêjac êsêac ôlinj lasê nañ, sêc intêna-intêna anja Saraim e gédêj Gat to Ekron.

53 Go lau Israel sêkac tauñ ôkwi sêmu sêmêj ma sêjanjo lau Pilisti nêj waba, tan gêc nêj gamêj becoboña nañ, samob su.

54 Ma Dawid kékôc Goliat nê môkéapac ma kékôc gêja Jerusalem ma kékêj ênê laukasap gêc taunê becobo.

55 Gédêj tanj Saul gêlic Dawid kësa gêja gebe ênac Pilisti tau nañ, en kêtû kénac nêj ñac siñsêléc Abner gebe "Abner, ñac matac tônê asanê latu en." Ma Abner gêjô en awa gebe "O kinj, aê gajam kauc en biñjanôgeñ."

56 Ma kinj kêsom gebe "Ôkip ñac matac tau nê ñam sa. Asanê latu en."

57 Amboac tonanj gédêj tanj Dawid gêjac Pilisti êndu ma gêmu gêmêj nañ, Abner kékôc en gédêj Saul gêja. Dawid gegeñ Pilisti nê môkéapac tôñgeñ.

58 Ma Saul kêtû kénac en gebe "Ñacnec, asa latu aôm." Ma Dawid gêjô en awa gebe "Nêm sakinwaga Isai anja Betlehem nê latu aê."

18

Jonatan kêmoatiñ poac gêwiñ Dawid

1 Dawid gêjam biñgalôm gédêj Saul su acgom, go Jonatan agêc Dawid sê sêlêb gédêj tauñ ma Jonatan têtac gêwiñ en kêtôm têtac gêwiñ tau.

2 Ma Saul kékôc Dawid tôñ gêmoa gêwiñ en geden tôñgeñ ma gêwi en siñ gêmu gêja tamanê andu kêtiam atom.

3 Go Jonatan kêmoatiñ poac gédêj Dawid gebe en têtac gêwiñ Dawid amboac têtac gêwiñ tau.

4 Jonatan kékwaléc ñakwê, tanj en tau kêsô nañ, su kékêj gédêj Dawid ma kékêj nê laukasap to nê siñ ma talam to òmbiñkap gêwiñ.

5 Kêtôm têm samob, tanj Saul kêsakiñ kêtû kôm tokainj-tokainjña nañ, Dawid gêjam kôm tau toñanôgeñ. Kêtû tonanjña Saul kékêj en kêtû nê lau siñjña nêj siñsêléc. Biñ tonanj gêjac lau samob matejanô ñajam ma Saulnê sakinwaga sêlic ñajam amboac tonangeñ.

Saul gêjam lêmuñ Dawid

6 Gédêj tanj Dawid gêjac Pilisti tau êndu ma lau siñ sêmu sêja nêj gamêj nañ, lauo anja malac Israel ña samob sêsa sêja sebe sêpuc Saul tôñ-tôñ. Èsêac sêjam wê têntac ñajam ña toonj ma gegob ma têtê wê.

7 Lauo têtu samuc ma sêjam wê sêjô-sêjô tauñ gebe

"Saul gêjac nê ñacio 1,000

ma Dawid gêjac nê 10,000."

8 Saul gêjô biñ tonanj ñajam atom ma têtac ñandañ secanô. En kêsom gebe "Èsêac sêkêñ 10,000 gédêj Dawid ma 1,000 genj gédêj aê. Tec galoc kêtap gêj samob sa su, gêr tagenj nañ masi en nañ, tonec gebe êtu kinj."

9 Gédêj bêc tonanj Saul gêlic Dawid sec ma gê tôñgeñ gêja.

10 Nageleñ Anôtônê ñalau sec tenj kélêsu Saul ma kélêti gêmoa nê andu ñalêlôm amboac meloc kêtê ej. Dawid gêjac gêj wêja gêmoa kêtôm en gêgôm-gêgôm ma Saul kêmegom nê kêm.

11 Saul kékötēj nê kêm ma kêsôm gebe “Aê jandiŋ Dawid tôŋ tamiŋ sagin.” Mago Dawid kêtêc kêm su kêtû dim luagêc.

12 Ma Saul kêtêc Dawid gebe Apômtau gêwinj ej ma gêwi Saul siŋ su.

13 Saul gêwi Dawid siŋ gebe êmoa lanjônêmja êtiam atom ma kékêj ej kêtû ton lausin 1,000ŋa nêj kasêga. Amboac tonaj ej gêwê nê lau kêsô kësa.

14 Gêj samob, tanj Dawid gêgôm naŋ, ñanô kësa gebe Apômtau gêmoa gêwinj ej.

15 Saul gêlic Dawidnê kôm samob ñanô kësa, tec kêtêc ej kélélêc.

16 Mago Israel to Juda samucgeŋ têntac gêwinj Dawid gebe ej gêwê êsêac kêsô kësa.

Dawid gêjam Saul latuo kêtû nê awê

17 Go Saul kêsôm gêdêj Dawid gebe “Aê latooco awêsêga Merab tec gêmoa. Aê oc jakêj ej êndêj aôm ônam êtu nêm awê. Ma aôm ônam sakiŋ aê totêmtac êpa sugeŋ to ônac Apômtaunê siŋ.” Gebe Saul taê gêjam gêc taugeŋ gebe “Aê lemoc êpi ej atom. Lau Pilisti lemen êpi enjmaŋ.”

18 Dawid kêsôm gêdêj Saul gebe “Aê asa, ma aênjoc lasitêwai to tamocnê gôlôac lau towae amboac ondoc aŋga Israel, tec aê jatu kiŋ lawa nec.”

19 Mago gêdêj têm, tanj sebe sêkêj Saul latuo Merab êndêj Dawid naŋ, Saul kékêj ej gêdêj Adriel aŋga Meholaŋa gêjam ej kêtû nê awê.

20 Mago Saul latuo Mikal têtac gêwinj Dawid. Êsêac têdôŋ biŋ tonaj gêdêj Saul ma ej gêlic ñajam.

21 Saul taê gêjam gêc tauja gebe “Aê jakêj latooco êndêj Dawid gebe êtu ênê lakô teŋ ma lau Pilisti senseŋ ej su.” Ma Saul kêsôm gêdêj Dawid kêtû dim luagêcja gebe “Aôm oc ôtu aê laoc.”

22 Ma Saul kékajtu nê sakiŋwaga gebe.” Anam biŋgalôm awiŋ Dawid kelecgeŋ ma asôm gebe ‘Gôlicgac me, kiŋ gêlic aôm ñajam ma ênê sakiŋwaga samob têntac gêwinj aôm amboac tonaj galoc ôtu kiŋ lawa.’”

23 Ma Saulnê sakiŋwaga têdôŋ biŋ tau gêdêj Dawid. Mago Dawid kêsôm gebe “Amac alic amboac ondoc, jatu kiŋ lawa nec gêj sauj teŋ me. Aê ñac ñajelôlôm sawa to ñjac ñaôma.”

24 Saulnê sakiŋwaga jaséjac miŋ biŋ, tanj Dawid kêsôm naŋ, gêdêj Saul.

25 Tec Saul kêsôm gebe “Asôm biŋ tonec êndêj Dawid gebe ‘Kiŋ taê këka awê ñaoli atom. Ej keteŋ lau Pilisti 100 nêj utiŋôlic gebe aôm ôkac kiŋnê kamocgôc êndêj ênê ñajonêj.’” Gebe Saul taê gêjam gêc tauja gebe lau Pilisti senseŋ Dawid su.

26 Saulnê sakiŋwaga têdôŋ biŋ tonaj gêdêj Dawid ma Dawid gêlic ñajam gebe êtu kiŋ lawa. Noc ênam awêja gêcgeŋ

27 ma Dawid gêdi gêwinj nê lau gêja ma gêjac lau Pilisti 200 êndu. Go Dawid kékôc utiŋôlic mëŋketoc tomalagenj gêc kiŋ lanjônêmja. Amboac tonaj ej kêtû kiŋ lawa ma Saul kékêj latuo Mikal gêdêj ej gêjam kêtû nê awê.

28 Saul gêlic ma kékala gebe Apômtau gêmoa gêwinj Dawid ma lau Israel samob têntac gêwinj ej.

29 Tec kêtêc Dawid kélélêc ma kêtû ênê soño-soño gedeŋ tõŋgeŋ.

30 Kêtôm têm samob naŋ lau Pilisti nêj gôliŋwaga sësa sêmêj kêtû sénac siŋja naŋ, Dawid gêjac siŋ tonjanô kélélêc Saulnê sakiŋwaga samob su. Amboac tonaj Dawidnê wae kësa e gêjam sêga.

19

Saul gebe ênac Dawid endu

1 Saul gêjam bingalôm gêwiŋ latu Jonatan to nê sakijwaga samob gebe senseŋ Dawid su. Mago Saul latu Jonatan têtac gêwiŋ Dawid kélêlêc.

2 Tec gêjac miŋ biŋ tau gêdêŋ Dawid ma kêsôm gebe “Tamoc Saul gêgôm gêjlêlôm gebe enseŋ aôm su. Ojop taôm êndêŋ eleŋ bêbêcgeŋ ma ôsiŋ taôm ôkwi ḥaŋap aŋga gamêŋ ḥakêsiŋ teŋ ma ômoa tonaj.

3 Aê oc jasa jawiŋ tamoc jawac gamêŋ, taŋ aôm ômoa naŋ, ḥagala ma janam bingalôm êndêŋ tamoc êtu aômna. Ma embe jaŋô biŋ teŋ oc jakêŋ ḥawae êndêŋ aôm.”

4 Ma Jonatan kêlanem Dawid gêdêŋ tama Saul ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “O kiŋ, ôŋgôm sec êndêŋ nêm sakijwaga Dawid atom gebe eŋ gêgôm sec teŋ gêdêŋ aôm atom ma gêjam sakij aôm ḥajamanô.

5 Eŋ gêjac môkê tau ma gêjac Pilisti Goliat êndu ma Apômtau kêku Israelnêŋ ḥacio tulu. Aôm gôlic ma kôtu samuc ma amboac ondoc gobe ôŋgôm sec êndêŋ ḥac lajônêm sawa ma ônac Dawid êndu ḥaômagerj.

6 Saul kêkêŋ taŋa Jonatan awa ma kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Apômtau gêmoa mata jali biŋjanâgen, tec Dawid êmac êndu atom.”

7 Amboac tonaj Jonatan gêmôc Dawid ma gêjac miŋ biŋ samob tonaj gêdêŋ eŋ. Go gêwê Dawid gêdêŋ Saul ma Dawid gêjam nê sakij kiŋ kêtôm gêmuŋja kêtiam.

8 Siŋ teŋ kêsa kêtiam ma Dawid gêdi gêwiŋ jagêjac siŋ gêdêŋ lau Pilisti. Ma eŋ gêjac êsêac ḥanâgen, tec sêwi siŋ siŋ ma sêc eŋ su sêja.

9 Go Apômtaunê ḥalau sec teŋ gêjam Saul auc gêdêŋ taŋ eŋ gêngôŋ nê andu ma kêmêgôm kêm teŋ. Dawid gêjac gêŋ wêja gêmoa.

10 Ma Saul kêsaê gebe êndij Dawid tamin sagin ḥa kêm, mago Dawid kêtêc su e kêm jakêpi sagin. Dawid gêc gêja ma gêjam samuc.

11 Gêdêŋ gêbêc tonanjeŋ Saul kêsaŋ lau sêja Dawidnê andu gebe dêndib eŋ ma taê gêjam gebe ênac eŋ êndu êndêŋ bêbêcgeŋ. Mago Dawidnê awê Mikal kêkêŋ puc eŋ gebe “Embe ôcê êndêŋ êmbêc tonec atom oc sênac aôm êndu êndêŋ bêbêc.”

12 Ma Mikal kêlêwanj Dawid kêsep katam sauŋ ma eŋ gêc gêja, tec gêjam samuc.

13 Go Mikal kêkôc gwam teŋ ma ketoc gêc mê go kêkêŋ noniŋ ḥaôlilu gêzac gwam môkêapac ḥaô ma kêgadê auc ḥa obo.

14 Ma gêdêŋ tan Saul kêsaŋ lau gebe nasêkôc Dawid naŋ, Mikal kêsôm gebe “Gêmac gêgôm eŋ.”

15 Go Saul kêsaŋ lau gebe sêlic Dawid ma kêjatu êsêac gebe” Ambalan eŋ to mëgeŋ andêŋ aê amêŋ gebe janac eŋ êndu.”

16 Lau tonaj sêso andu sêja e sêlic gwam tau gêc mê ma noniŋ ḥaôlilu gêzac môkêapac ḥaô.

17 Saul kêsôm gêdêŋ Mikal gebe “Kêtu asageŋja kôsau aê ma gôwi ḥoc soño-sonjo siŋ jagêmoa toôli samuc.” Mago Mikal kêsôm gêdêŋ Saul gebe” Eŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôkêŋ aê jaêc jana. Embe masi, oc janac aôm êndu.’”

18 Dawid gêc gêmoa toôli samuc jagêô lasê gêdêŋ Samuel aŋga Rama, go gêjac miŋ biŋ samob, taŋ Saul gêgôm gêdêŋ eŋ naŋ. Go êsêagêc Samuel sêja Naiot ma sêmoa tonaj.

19 ḥawae kêtap Saul sa gebe “Dawid gêmoa Naiot Ramaŋa.”

20 Tec eŋ kēsakij lau gebe nasēkōc Dawid sēmēŋ. Ma gēdēŋ taŋ êsēac sēlic tonj propeteŋa, taŋ katuŋ kaiŋ teŋ kēsa ma Samuel jagējam gōliŋ êsēac naŋ, Anôtônē Nalau gējam Saulnē lau auc ma katuŋ kaiŋ teŋ kēsa gēwīŋ amboac tonanjeŋ.

21 Biŋ tonanŋ ɻawae gēdēŋ Saul gēja, tec kēsakij lau tonj teŋ, mago êsēac katuŋ kaiŋ teŋ kēsa amboac tonanjeŋ. Ma Saul kēsakij lau kētiam kētu dim tēlēac ma êsēac katuŋ kaiŋ teŋ kēsa gēwīŋ amboac tonanjeŋ.

22 Go eŋ tau gēja Rama jagēō lasē humata kapōeŋ, taŋ gēc Seku naŋ, ma kētu kēnac gebe "Samuel agēc Dawid sēmoa ondoc." Nac teŋ kēsōm gēdēŋ eŋ gebe "Êsēagēc sēmoa Naiot Ramaŋa."

23 Gēdēŋ tanj Saul kēsēlēŋ gebe êna Naiot Ramaŋa naŋ, Anôtônē Nalau gējam eŋ auc amboac tonanjeŋ ma eŋ kēsēlēŋ ma geoc biŋ lasē e jagēō lasē Naiot Ramaŋa.

24 Go eŋ kēkwalec nē ɻakwē su ma gēmoa Samuel lanjōnēmja ma geoc biŋ lasē amboac tonanŋ ma gēc ôli ɻaŋma oc samuc ma gēbēc samuc tonanŋ. Tec biŋ tonec kētu biŋgalōm gebe "Saul gēmoa gēwīŋ propete amboac tonanŋ me."

20

Jonatan gējam Dawid sa

1 Dawid gēc aŋga Naiot Ramaŋa gēmu gēmēŋ ma kēsōm gēdēŋ Jonatan gebe "Aê gagōm asageŋ. Aêhoc keso ondoc. Aê gagōm sec ondoc gēdēŋ tamam, tec gebe enseŋ aê su nec."

2 Jonatan gējō eŋ awa gebe "Masianō. Aōm oc ômac êndu atom. Ôlic acgom, tamoc kēsiŋ gēŋ kapōeŋ me saun, taŋ gebe êŋgōm ɻa naŋ, ɻatenj ôkwi gēdēŋ aê atom. Tamoc ênam biŋ amboac tonanŋ auc êndēŋ aê êtu asageŋja. Biŋ amboac tonanŋ teŋ gēc atom."

3 Mago Dawid gējō eŋ awa gebe "Aōm tamam kējala kētu tōŋ su gebe aōm gōlic aê ɻajam, tec taē gējam gēc tauŋageŋ gebe 'Jonatan êjō biŋ tonanŋ atom, oc êŋgōm ênê ɻalēlōm ɻawapac êsa.' Aê jasōm biŋjanō êtu Apōmtau gēmoa mata jali to aōm gōmoa matam jaliŋa gebe aê kasa paŋ sēawa."

4 Go Jonatan kēsōm gēdēŋ Dawid gebe "Biŋ samob, taŋ ôsōm naŋ, aê jaŋgōm ɻjanō êsa êtu aōmja."

5 Dawid gējō eŋ awa gebe "Elenŋa ajōŋ mēŋgēō lasē ma aêhoc noc janin gēŋ jawiŋ kiŋ tauŋa. Mago jateŋ aōm gebe ôwi aê siŋ najasiŋ jamoa kōm e bēc êtu tēlēac ɻaētula."

6 Tamam embe êlic aê malocmē go ôsōm gebe 'Dawid keteŋ aê ɻanōgen gebe êlic nē malacmōkē Betlehem gebe nē lau sēkēŋ da jalanja êtu nēŋ gōlōacŋa.'

7 Ma tamam embe êsōm gebe 'Najam', go nêm sakijwaga aê jamoa ɻajam. Mago embe eŋ tētac ɻandaŋ, go ôjala gebe ênē biŋ sec tōnē oc êtu tōŋ.

8 Ômoasiŋ nêm sakijwaga aê amboac tonanŋ gebe aōm kōmoatiŋ poac gēdēŋ nêm sakijwaga kōkō Apōmtau lanjōnēmja. Mago keso teŋ embe ênēc aêja, go aōm taōm ônac aê êndu. Gobe ôkēŋ aê jandēŋ tamam êtu asageŋja."

9 Jonatan kēsōm gebe "Biŋ amboac tonanŋ êtap aōm sa atom. Aê embe jajala gebe tamoc êsōm biŋ êtu tōŋ gebe enseŋ aōm su, oc aê jakēŋ ɻawae êndēŋ aōm atom me."

10 Go Dawid kēsōm gēdēŋ Jonatan gebe" Tamam embe ênsaic biŋ aōm, asa oc êkēŋ ɻawae êndēŋ aê"

11 Tec Jonatan kêsôm gêdêj Dawid gebe “Tana kôm acgom.” Tec êsêagêc sêwîj tauj sêja kôm.

12 Ma Jonatan kêsôm gêdêj Dawid gebe “Aê jasôm biñ tonec jakô Apômtau, Israelnêj Anôtô lajnônêmhä gebe elenej me ñaelej tej ñaoçkatu amboac tonec embe jajala tamocnê ñalêlôm gebe elic Dawid ñajam, go jasakin biñ êndêj aôm êwac.

13 Mago ej embe taê ênam êtu tój gebe ensej aôm su, ma aê embe jakêj puc aôm ma jasakin aôm ôêc toôlim samucgen atom, go Anôtô ensej aê su amboac tonançej. Apômtau êwir aôm êtôm gêwîj tamoc.

14 Embe jamoa matoc jali êndêj tonançej, go taêm walô aê êtu Apômtaujä gebe jamac êndu atom.

15 Ma ôkôc nêm moasiñ su aنجa ñoc gôlôacnêj atomanô. Apômtau embe ensej Dawidnê ñacio samob tomalagej su aنجa nom,

16 go Jonatannê ñaê êkac tau su aنجa Dawidnê gôlôacnêj atom. Ma Apômtau êkêj ñagêjô êndêj Dawidnê ñacio.”

17 Go Jonatan ketej Dawid gebe êtôc lêma êtiam êtu nê têtac gêwîj ej ñanôja gebe ej têtac gêwîj Dawid amboac têtac gêwîj tau.

18 Go Jonatan kêsôm gêdêj ej gebe “Elen ajôj oc mëjêô lasê. Oc sensom aôm gebe malac sawa.

19 Ma elen ñaelej oc sensom aôm ñanôgej. Êndêj tonanç aôm ôna gamêj, taŋ kôsiŋ taôm gêdêj bêc tej su naŋ, ma ôsiŋ taôm ômoa poc totoj ñamunaŋ.

20 Ma aê oc japê sôb têlêac êsêp poc totoj ñamakej jaŋgôm amboac japô sokoc.

21 Õkêj taŋam ñaŋep. Aê oc jasakin ñapalê tau ma jasôm gebe ‘Naosom sôb.’ Aê embe jasôm êndêj ñapalê gebe ‘Ôlic sôb kêsêp aômnêm ñamakej tonecja, ôkôc samaŋ, go ômôeŋ.’ Aê jasôm biŋjanô êtu Apômtau, taŋ gêmoa mata jali naŋja gebe oc ômoa ñajam ma gêŋwapac tej êtap aôm sa atom.

22 Mago embe jasôm êndêj ñapalê tau gebe ‘Ôlic sôb gêc ñamakej ônê’ naŋ ôêc ôna gebe Apômtau kêsakîj aôm gebe ôna.

23 Ma Apômtau oc êmbij aêagêc tój endej tójgej êtu biŋ, taŋ aêagêc tamasaŋ gêdêj tauj naŋ.”

24 Amboac tonanç Dawid kêsîj tau ôkwi gêmoa kom. Ma gêdêj taŋ ajôj mëŋgêô lasê naŋ, kin gêŋgôj sic gebe êniŋ gêj.

25 Kiŋ gêŋgôj nê mala, gêŋgôj kêdabiŋ sagiŋ kêtôm gêgôm-gêgôm. Jonatan gêŋgôj kêkanôj ej ma Abner gêŋgôj kêsi Saulnja. Tagen Dawid mala sawa.

26 Mago gêdêj bêc tonanç Saul kêsôm biñ tej atom. Ej taê gêjam gebe “Biñ tej kêtap Dawid sa, tec ej kêtû selec atom.”

27 Mago ajôj mëŋgêô lasê ñabêc kêtû luagêcja naŋ Dawid mala sawa kêtiam. Tec Saul kêsôm gêdêj latu Jonatan gebe “Kêtû asagejja Isai latu mëŋgej gêj gêdêj nôgej to galoc atom.”

28 Go Jonatan gêjô Saul awa gebe “Dawid ketej aê ñanôgej gebe jawi ej siŋ êna Betlehem

29 ma kêsôm gebe ‘Aê jatej gebe jana gebe aêacma gôlôac sêkêj da aŋga malac. Ma teoc kêjatu aê gebe jawiŋ. Amboac tonanç embe ôlic aê ñajam, go ôkêj aê jana gebe jalic teoci.’ Kêtû biñ tonançja tec ej gêmêj gêŋgôj kiŋnê tebo atom.”

30 Go Saul têtac ñandaŋ sec gêdêj Jonatan ma kêsôm gêdêj ej gebe “Awê sec to mockainjo ñalatu aôm. Aê kajala gebe amagêc Isai latu abin taôm tój, tec gêgôm aôm taôm majam kêsa to kômajec tênam amboac tonançej.

³¹ Étôm têm samob, taŋ Isai latu êmoa mata jali aŋga nom naŋ, aôm ômoa atom ma nêm gôliŋ kinqa oc ênêc ɳajêŋ atom amboac tonanqeŋ. Tec ôsakinj lau gebe sêkôc eŋ dêndêŋ aê sêmêŋ. Eŋ êmac êndu."

³² Go Jonatan gêjô tama Saul awa ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Eŋ êmac êndu êtu asagenja. Eŋ gêgôm asageŋ keso."

³³ Tec Saul kékötêŋ kêm gebe ênguŋ eŋ. Tec Jonatan kêjala gebe tamanê biŋ kêtû tÔy gebe ênac Dawid êndu.

³⁴ Ma Jonatan têtac ɳandaŋ sec ma gêdi sa aŋga tebo ma genj gêŋ ter gêdêŋ ajôn mêŋgêō lasê ɳabêc kêtû luagêcŋa atom, gebe ênê ɳalêlôm ɳawapac kêtû Dawidna gebe tama gêbu eŋ.

³⁵ Gêdêŋ bêbêcgeŋ Jonatan kêsa kôm gêja kêtôm kêmasaŋ biŋ gêdêŋ Dawid su ma kékôc ɳapalê sauŋ ter gêwîŋ eŋ.

³⁶ Eŋ kêsôm gêdêŋ ɳapalê tau gebe "Ôlêti ma onsom sôb, taŋ galoc japê naŋ." ɳapalê kêlêti ma eŋ kêpê sôb ter kêka lêlêc ɳapalê tau gêja.

³⁷ ɳapalê jagêô lasê gamêŋ, taŋ Jonatan né sôb kêsêp naŋ, go Jonatan gêmôec biŋ kêdaguc ɳapalê tau gebe "Sôb tonaj kêka lêlêc aôm gêja ônê."

³⁸ Jonatan kêkac ɳapalê tau gebe "Ôlêti ɳagaôgeŋ, ônam gamêŋ tÔy atom." Amboac tonaj ɳapalê kejoŋ sôb sa ma gêmu gêdêŋ né ɳatau gêmêŋ.

³⁹ Mago ɳapalê kêjala biŋ samob tonaj ɳam atom. Jonatan agêc Dawid tauŋgeŋ sêjala.

⁴⁰ Go Jonatan kékêŋ né laukasap gêdêŋ né ɳapalê ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Ôkôc ôna malac."

⁴¹ Gêdêŋ taŋ ɳapalê gêja naŋ, go Dawid gêdi aŋga poc totoŋ muŋa mêŋgêu tau lanjôanô gêdêŋ nom ma gewec gêdêŋ eŋ kêtû dim têlêac. Go agêc sêlêšôp tauŋ alianô ma têtaj tauŋ, ma Dawid kêtaj kêlêlêc.

⁴² Go Jonatan kêsôm gêdêŋ Dawid gebe "Ôêc tobijmalôgeŋ ôna. Biŋ taŋ tamoatiŋ tajam Apômtau lanjô naŋ, êtu tÔy. Apômtau êkô aêagêc ɳasawa ma êkô aêjoc wakuc to aômnêm wakuc ɳasawa amboac tonanqeŋ endenj tÔygen." Dawid gêdi gêc gêja ma Jonatan gêmu gêja malac.

21

Dawid gêc Saul

¹ Go Dawid jagêô lasê Nob gêdêŋ Anôtônê dabuŋwaga Ahimelek aŋga malac Nob. Ahimelek kêpuc Dawid tÔy-tÔy to né ɳalêlôm ɳatutuc ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Aôm taômgeŋ gômôeŋ ma teŋ gêwîŋ aôm atom kêtû agenja."

² Ma Dawid kêsôm gêdêŋ dabuŋwaga Ahimelek gebe "Kiŋ kêjatu aê biŋ teŋja ma kêsôm gêdêŋ aê gebe 'Aê jasakiŋ aôm êtu jaenj teŋja ma jajatu aôm biŋ teŋja, mago ɳac teŋ êjô biŋ tonaj ɳawae teŋ atom.' Amboac tonaj gajac noc ɳoc lau gebe sêmêŋ gamêŋ teŋ."

³ Galoc gêŋ teŋ embe ênêc aômja amboac polom 5 me gêŋ taninjha ɳagêdô naŋ, ôkêŋ êndêŋ aê."

⁴ Mago dabuŋwaga gêjô Dawid awa gebe "Polom ɳaôma teŋ gêc aêja atomanô. Polom dênaŋ dabuŋnägeŋ tec gêc. Nêm lau wakuc embe têtu mêtê lauŋja, go sêniŋ polom tau."

⁵ Dawid gêjô dabuŋwaga awa gebe "Biŋjanô, sêjac jao lau gêdêŋ aêac bêc ɳagêdô su. Gêdêŋ taŋ aê gadi naŋ, lau sêjam dabuŋ tauŋ. Ocsalô kôm kainj teŋ gêjac aê ɳawae, tec sêjam dabuŋ tauŋ ɳapep sawagen."

⁶ Amboac tonaj dabuŋwaga kékêŋ polom dabuŋ gêdêŋ eŋ.

21:7–23:29 Saul kējanda Dawid gêmoa mago Dawid kêbuli Saul auc ma kejoñ sinjwaga tonj teñ sa. Èsêac sêsap Dawid tōn ma sêjac sinj geñgeñ.

24

Dawid taê walô Saul

¹ Saul kējanda lau Pilisti su ma gêdêñ tanj gêmu gêja nê malac nañ, èsêac sêjac minj gêdêñ ej gebe Dawid gêmoa gamêñ sawa Engedi.

² Amboac tonaj Saul kékôc lau sinj 3,000, tanj kêjalij èsêac sa anga lau Israel samob nêñ nañ, ma jagesom Dawid to nê lau anja pocdênañ Noniñ gêbôm ñagamêñ kësi oc këpiña.

³ Saul jagêô lasê pocgêsuñ teñ, tanj gêc dombanêñ sapa ñaintêna ñamagê nañ. Ej kësô gêja gebe ênam tau ôkwi. Dawid to nê lau sêsiñ tauñ sêngôñ pocgêsuñ tonaj ñalêlôm.

⁴ Go Dawidnê lau sêsôm gêdêñ ej gebe “Galoc bêc tau, tanj Apômtau kêsôm ñabinj gêdêñ aôm nañ, gebe ‘Ólic acgom, aê gabe jakêñ nêm ñacio èsêp aôm lêmam gebe ôngôm êtôm aôm taêm ênam.’” Ma Dawid gêdi jakésêbuñ Saul nê ñakwê balinj ñalêsu su kelecgeñ.

⁵ Su, go Dawidnê ñalêlôm kepeñ ej kêtû kêsêbuñ Saulnê ñakwê balinj ñalêsu gêngic.

⁶ Ma ej kêsôm gêdêñ nê lau gebe “Apômtau ênac jao aê gebe jañgôm ñoc ñatau, tanj Apômtau geñ oso ej nañ, sec ma jakêñ lemoc êpi ej, tanj kêtû Apômtaunê ñac geñ oso enjña.”

⁷ Ma Dawid gêjam saic nê lau ña biñ tonaj ma gêlôc gebe èsêac sêncac Saul êndu atom. Ma Saul gêdi sa ma gêwi pocgêsuñ tau sinj kësa gêja.

⁸ Nasawa saungeñ, go Dawid kêdaguc ej kësa awê gêja amboac tonajgeñ ma gêmôêc kêdaguc Saul ma kêsôm gebe “O ñoc ñatau kirj.” Saul kêkac tau ôkwi ma Dawid gewec lajôanô gêdêñ nom ma ketoc Saul sa.

⁹ Ma Dawid kêsôm gêdêñ Saul gebe “Aôm kôkêñ tanjam lau, tanj sêsôm gebe ‘Dawid gebe enseñ aôm su’ nañ, nêñ biñ kêtû ageñña.

¹⁰ Bêc tonec aôm taôm gôlic ña matamanô gebe Apômtau kêkêñ aôm kôsêp aê lemoc anga pocgêsuñ. Ma lau ñagêdô sêsôm gêdêñ aê gebe janac aôm êndu. Mago aê gagôm atom. Aê kasôm gebe aê oc jakêñ lemoc êpi ñoc ñatau atom gebe Apômtau geñ oso ej.

¹¹ O tamoc, ólic nêm ñakwê balinj ñalêsu, tec gêc aê lemoc nec. Aê kasêbuñ ñakwê balinj ñalêsu tonec su, mago gajac aôm êndu atom. Tonaj êkêñ puc aôm ma aôm òjala gebe aê taêc gêjam biñ sec teñ atom ma biñ jali tauc sa êndêñ aômnja gêc ñoc ñalêlôm atom. Aê gagôm sec gêdêñ aôm atom, mago aôm kôjanda aê gebe ônac aê êndu.

¹² Apômtau êmêtôc aêagêcnêñ biñ. Apômtau êkêñ ñagêjô êndêñ aôm êjô aê su. Mago aê lemoc êmoasac aôm atom.

¹³ Ètôm biñgôlinj lanjwa kêsôm gebe ‘Ñac alôb-alôb êngôm gêñ alôb-alôb’, mago aêñjoc lemoc êmoasac aôm atom.

¹⁴ Israelnêñ kirj gêmêñ kêtû asanja. Kôjanda asa. Kôjanda kêam ñamatê teñ me. Me kôjanda tec teñ me.

¹⁵ Amboac tonaj Apômtau êtu ñacmêtôc ma êmêtôc biñ, tanj gêc aêagêc ñasawa. Ej êtuc kênij aêñjoc ñam ma ênam aê kësi anja aôm lêmam.”

¹⁶ Dawid kêsôm biñ tonaj gêdêñ Saul su, go Saul kasôm gebe “O latuc Dawid, aôm awam tonaj me.” Ma Saul gêu tanjiboa lasê ma kêtanj.

¹⁷ Ma kasôm gêdêj Dawid gebe” Aôm gôgôm jagêdêj kêtêlêc aê. Gebe aê kakêj sec gêdêj aôm, mago aôm kôkêj moasiñ gêjô su.

¹⁸ Ocsalô tonec Apômtau kêtêj aê kasêp aôm lêmam, mago gôjac aê êndu atom. Tec gêwa aôm sa gebe kômoasiñ aê ñanô.

¹⁹ Nac teñ embe êtap nê ñacjo sa oc awi ej siñ êc toôli samucgeñ ana me. Amboac tonaj Apômtau êmoasiñ aôm ejô gêj, tañ ocsalô tonec gôgôm gêdêj aê nañ.

²⁰ Ma galoc ôlic acgom, aê kajala gebe aôm oc ôtu kinj ma Israelnêj gôlinj kinjña tonaj êsêp aôm lêmam ñjalêlôm.

²¹ Amboac tonaj ôtôc lêmam ôkô Apômtau lañjônêm gebe embe jamac êndu su, go onseñ ñoc wakuc su atom ma ômbuñ ñoc ñaê su aنجa tamocnê gôlôac nêj atom.

²² Ma Dawid kêtôc lêma gêdêj Saul. Go Saul gêmu gêja nê malac ma Dawid to nê lau sêpi malac ñajaña sêja.

25

Samuel gêmac êndu

¹ Gêdêj tonaj Samuel gêmac êndu. Ma lau Israel samob sêkac tauñ sa ma têtañ tanjiboa kêtû eñja, go sêsuñ ej aنجa taunê andu aنجa Rama.

^{25:1b-27:12} Dawid gêjam Abigail. Ej awê lañjôejam ma awê tokauc ñagaô. Saul kêjanda Dawid gêmoa. Dawid kêtêj sec gêjô sec atom, ej taê walô Saul kêtiam. Su, go gêja lau Pilisti nêj gamêj ma gêjam sakiñ êsêacnêj kinj teñ.

28

Saul agêc awê, tañ kêtû kênac lau katuñ

¹ Gêdêj ñasawa tonaj lau Pilisti sêkalem nêj siñwaga samob sêpi tagen sebe sênciñ siñ êndêj lau Israel. Ma nêj kinj Akis kêsôm gêdêj Dawid gebe “Aôm kôjala gebe aôm to nêm lau oc anac siñ awiñ aê.”

² Dawid kêsôm gêdêj Akis gebe “Ñajam, aôm oc ôlic gêj, tañ nêm sakiñwaga oogo êñgôm nañ.” Ma Akis kêsôm gêdêj Dawid gebe “Ñajam, aê gabe jakêj aôm ôtu aê taucñoc siñwaga ejop aê endej tôngenja.”

³ Gêdêj ñasawa tonaj Samuel gêmac êndu su ma lau Israel samob têtañ tanjiboa kêtû eñja ma sêsuñ ej aنجa taunê malac Rama. Ma Saul kêtij lau, tañ sêkalem ñacmatê katuñ to lau mectomanja nañ, su aنجa lau Israelnêj gamêj.

⁴ Lau Pilisti sêkac tauñ sa ménjse nêj becobo kêtô Sunem, ma Saul kêkac lau Israel samob sa sê nêj becobo kêtô gamêj ñabu Gilboa.

⁵ Gêdêj tañ Saul gêlic lau Pilisti nêj siñwaga taêsam nañ, ej kêtêc tau ñasec ma nê ñjalêlôm ñatutuc ñanô.

⁶ Go Saul kêtû kênac Apômtau, mago Apômtau gêjô ej awa ña më me kapoac me propete awenj atom.

⁷ Amboac tonaj Saul kêsôm gêdêj nê sakiñwaga gebe “Ansom awê teñ, tañ êtôm gebe êtu kênac ñacmatê katuñ nañ. Aê gabe najatu kênac ej.” Ma nê sakiñwaga sêjô ej awa gebe “Awê teñ gêmoa Endor, tañ kêtôm gebe êtu kênac ñacmatê katuñ nañ.”

⁸ Tec Saul kêsô ñakwê ñaôma teñ gêjam lau ñaôma lañjôj ma nê ñac luagêc sêwiñ ej sêja. Ësêac jasêô lasê dêdêj awê tau gêdêj gêbêc ma Saul kêsôm gebe “Ôkalem ñacmatê katuñ êtu aêja. Ma ômôêc ñac, tañ aê jasam êndêj aôm nañ, nê katu êmêñ.”

9 Mago awê tau gêjô ej awa gebe “Aôm taôm kôjala gêj, taŋ Saul gêgôm naŋ. Ej kêtinj lau, taŋ sêkalem ɻacmatê katuŋ to lau mectomaŋ su anga gamêŋ tonec. Aôm gobe ôwa lakô aê gebe onseŋ aê su kêtua sageŋna.”

10 Mago Saul kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Aê jasôm bînjanôgen jakô Apômtau mata jali lanjônêmja gebe aôm ôwê biŋ tonaj ɻakaiŋ atom.”

11 Go awê tau kêtua kênac gebe “Jakalem asa êmêŋ êtu aôm ɣa.” Ma Saul gêjô ej awa gebe “Ôkalem Samuel êmêŋ.”

12 Gêdêŋ taŋ awê tau gêlic Samuel naŋ, ej kêwakic ma kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Aôm Saul tau. Kôsau aê kêtua sageŋna.”

13 Tec kinj kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ôtêc taôm atom. Gôlic asageŋ.” Awê tau gêjô Saul awa gebe “Aê galic ɻalau teŋ kêpi anga nom ɻalêlôm gêmêŋ.”

14 Saul kêtua kênac gebe “Nalanjô kêtôm asageŋ.” Awê gêjô ej awa gebe “Namalacanô teŋ tec kêpi gêmêŋ ma ɻakwê baliŋ kêkwa ej auc.” Go Saul kêjala gebe Samuel tau tònê, tec gewec lanjôanô gêdêŋ nom ma ketoc ej sa.

15 Go Samuel kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Aôm kôlêsôŋ aê ma gômôêc aê gamu kapi gamêŋ kêtua sageŋna.” Saul gêjô ej awa gebe “Aê kêpô lêna tau ɻanôgen. Lau Pilisti sêjac siŋ gêdêŋ aê ma Anôtô gêbuc dêmôê aê ma gêjô aê aoc kêtiam atom. Ej kékêŋ propete seoc biŋ lasê me gêsuŋ mê teŋ gêdêŋ aê atom. Tec aê kakalem aôm gebe ôsôm gêj, taŋ jaŋgom naŋ, êndêŋ aê”

16 Samuel kêsôm gebe “Apômtau kêgaminj tau gêdêŋ aôm to kêtua nêm ɻacio su ma aôm kôtu kênac aê kêtua sageŋna.

17 Apômtau gêgôm biŋ, taŋ kasôm lasê kêsa aê aoc naŋ, ɻanô kêsa kêpi aôm. Ej kékac gôliŋ kinjha su anga aôm lêmam ma kékêŋ kêpi ɻac wacbaŋ aômja Dawid.

18 Aôm tanjam wamu gêdêŋ Apômtau awa atom ma gôgôm ênê têtac ɻandaŋ gêdêŋ lau Amalek ɻanô kêsa atom, tec galoc Apômtau gêgôm gêj tonaj gêdêŋ aôm.

19 Ma Apômtau êkêŋ aôm taômgen ôsêp lau Pilisti lemenj atom, êkêŋ lau Israel samob sêwiŋ. Ma êndêŋ eleŋna aôm to latômi oc mêmhamoa awiŋ aê ma Apômtau oc êkêŋ Israelnêŋ siŋwaga sêsep lau Pilisti lemenj amboac tonajgenj.”

20 Saul gêjô Samuelnê biŋ tonaj e nê katu kelendec ma ej gêu tau gêc nom. Ej ôliwalô gêjaŋa gebe genj genj atom bêc samuc teŋ to gêbêc samuc teŋ.

21 Go awê tau gêdêŋ Saul gêja e gêlic ej kêsabigen gêc, tec kêsôm gêdêŋ ej gebe “Nêm sakinjwagao aê kakêŋ tanjoc aômnen biŋ. Ma gajac môkêc tauc gebe janaja, tec kasô nêm biŋ ɻabalbu.”

22 Galoc ôkêŋ tanjam nêm sakinjwagao aê. Ôlôc go jakêŋ gêj taninjja ɻagec êndêŋ aôm ôniŋ têkwam saki êsa gebe ôsêlêŋ.”

23 Mago ej gedec ma kêsôm gebe “Masi, aê janinj gêj atom.” Tec ênê sakinjwaga jasêwiŋ awê tau ma sêkac ej e kékêŋ tanja nêŋ biŋ, go gêdi anga nom mêmgenjgôŋ mê.

24 Awê tau kêkôc bulimakao ɻalatu tanjenj teŋ, taŋ kêkô nê andu naŋ, ma gêjac êndu ma kêsa. Go kêkôc polom matac mêmkgêgamuc ma kêpac polom ɻalucgeŋ

25 mêmkgêkêŋ gêdêŋ Saul to nê sakinjwaga. Seŋ gêj su, go ac sêdi ma jasêc sêja gêbêc tonaj.

29:1-30:31 Lau Pilisti nêŋ laumata siŋwaganja sedec gebe Dawid tonê lau sênam siŋ êndêŋ lau Israel sêwiŋ êsêac. Tec Dawid gêmu gêja malac Siklag

ma kêtap sa gebe lau Amalek sêjac siŋ gêdêŋ malac tau su. Kêtu tonanŋa eŋ kêjanda êsêac e kêku êsêac tulu.

31

Saul to latui sêmac êndu

¹ Lau Pilisti sêjac siŋ gêdêŋ lau Israel ma sêjam lau Israel êlinj-êlinj to sêjac taêsam êndu sêc lôc Gilboa.

² Lau Pilisti sêjanda Saul to nê latui e sêjac Saul latui Jonatan agêc Abinadab ma Malkisua êndu.

³ Ma ɻac sêgi Saul auc e lau talamŋa sêpê eŋ ɻa sôb.

⁴ Amboac tonanŋ eŋ kêsôm gêdêŋ ɻac wakuc, tanj gêôc ênê laukasap naŋ, gebe “Ômbuc nêm siŋ sa ma ôŋguŋ aê êndu gebe lau samuc tonanŋ mêŋsênaç aê êndu ma sêsu aê susu atom.” Mago ɻac tau gedec gebe eŋ kêtêc tau ɻanô. Go Saul kékôc tau nê siŋ ma gêu tau kêsêp.

⁵ Gêdêŋ tanj nê ɻac-gêôc-ênê-laukasapwaga gêlic Saul gêmac êndu naŋ, eŋ tau jaǵéguŋ tau ma gêmac êndu gêwiŋ Saul.

⁶ Amboac tonanŋ Saul gêmac êndu to nê latui têlêac ma nê ɻac-gêôc-ênê-laukasapwaga to nê lau samob sêmac êndu gêdêŋ bêc tagenŋ tonanŋ.

⁷ Lau Israel, tanj sêngôŋ gaboaŋ Jesrel ɻamakenj to bu Jordan ɻagamêŋ oc kêpija naŋ, sêlic Israelnêŋ siŋwaga sêc êlinj-êlinj ma sêjac Saul to latui êndu, tec êsêac sêwi nêŋ malac siŋ ma sêc su amboac tonanŋen. Ma lau Pilisti mêŋsêngôŋ êsêacnêŋ malac tau.

⁸ Nageleŋ lau Pilisti sebe sêjaŋgo ɻacmatê nêŋ gêŋ siŋŋa su ma têtap Saul to nê latui têlêac nêŋ ɻawêlêlaŋ sa sêc lôc Gilboa.

⁹ Êsêac dêdim Saul gêsutêkwa gêŋgic ma sêjaŋgo ênê laukasap su, go sêšakinj lau jaenj sêjac laoc Pilisti nêŋ gamêŋ samucgeŋ gebe sêšôm ɻawae ɻajam tonanŋ lasê êndêŋ nêŋ anôtôi to lau sêŋô.

¹⁰ Êsêac tetoc Saulnê laukasap gêc anôtôo jaba Astarot nê lôm dabuŋ ma sêjac ênê ɻawêlêlaŋ tōj genkaleŋ malac Betsan ɻatunbôm.

¹¹ Ma gêdêŋ lau Jabel-Gilead sêŋô biŋ, tanj lau Pilisti sêgôm gêdêŋ Saul naŋ ɻawae

¹² êsêacnêŋ lau ɻaclai samob dêdi ma sêšêlêŋ gêdêŋ gêbêc jasékôc Saul to nê latui nêŋ ɻawêlêlaŋ su anga Betsan ɻatunbôm ma sêkôc sêmêŋ malac Jabel, go sêkêŋ ja genj.

¹³ Ma sêkôc êsêacnêŋ ɻatêkwa jasêsuŋ eŋ gêc ka kamem anga Jabel ɻalabu ma sêjam dabuŋ mo bêc 7.

Samuelnê Buku Kêtu Luagêcña

Samuelnê Buku Kêtu Luagêcña gêjac têku miñ, tañ kêsêp buku ñamataja. Dawid kêtû kiñ ma gêjam gôlinj gamêj Judaña gêmuj (môkêlatu 1-4) e kêtû lau Israel samob nêj kiñ (môkêlatu 5-24). Dawid gêjac siñ gêdêj nê ñacio gebe êngôm nê gamêj kiñja esewec. Ênê ñacio ñamakej sêmoa lau Israel ñalêlôm, ñamakej sêmoa gamêj ñamagêra. Buku tonec gêjac miñ Dawidnê siñ tonaj ñabinj, mago buku tau gêwa Dawidnê biñ ñagêdô sa gêwiñ. En ñac gêdêj, tañ kékêj gêwiñ Anôtô ma gêjam sakij en tonê ñalêlôm samucgej. Nê lau têntac gêwiñ ej ma tetoc ej sa. Mago buku tonec gêsañ Dawidnê biñ, tañ kélênsôj to kékêj wapac ej nañ, auc atom amboac tonangetj Kêsêp ñasawa ej têtac ñandañ to têtac ñakalac ma ketoc tau sa. Tagej gêdêj tañ Anôtônê propete Natan kêtôc ênê sec gêdêj ej nañ, ej geoc nê keso lasê ma kêsô Apômtaunê mêtôc ñalabu.

Lau Israel sê taêj ênê lêj to kôm ñanô e kêtû ñamu gêdêj tañ gêñwapac kékôniñ ësêac nañ, ësêac sêkêj matej kiñ teñ, tañ ësa anja Dawidnê gôlôacnêj ma êtôm ej tau. Ësêac taêj kêka Dawidnê latu teñ.

Dawid gêjô Saul gêmac êndu ñawae

¹ Saul gêmac êndu su ma Dawid kêku lau Amalek tulu. En gêmu gêmey mëngêmoa Siklag bêc luagêc.

² Ma gêdêj bêc kêtû têlêacña ñac teñ mëngêô lasê anja Saulnê siñwaga nêj tonê ñakwê gêngic ma kekop gi ej môkêpac. Gêdêj tañ ej gêô lasê gêdêj Dawid nañ, ñac tau gêu tau gêc nom ma ketoc ej sa.

³ Dawid kêtû kênac ej gebe “Gômôêj anja ondoc.” Tec ej gêjô ênê biñ gebe “Aê gaêc anja Israelnêj siñwaga nêj, tec gamêj.”

⁴ Ma Dawid kêsôm gêdêj ej gebe “Bij amboac ondoc. Ôsômmaj.” Ma ej kêsôm gêdêj Dawid gebe “Siñwaga sêc su anja siñmala ma ñacio sêjac taêsam êndu. Saul agêc latu Jonatan sêmac êndu amboac tonangetj.”

⁵ Go Dawid kêtû kênac ñac matac tau, tañ kékôc ñawae gêmey nañ gebe “Saul agêc Jonatan sêmac êndu ñawae kêtap aôm sa ñalêj amboac ondoc.”

⁶ Ñac matac gêjô ênê biñ gebe “Aê tauc gamoa lôc Gilboa gamoa ma galic Saul gesen guñ tau tôj ña nê kêm kêkô ma ñacionej kareta to lau, tañ sêngôj hos ñaô nañ, sêkapinj ej sa.

⁷ Gêdêj tañ ej kékac tau ôkwi nañ, gêlic aê ma gêmôêc aê. Aê gajô ej awa gebe ‘Aê tec gamoa.’

⁸ En kêtû kênac aê gebe ‘Aôm asa.’ Ma aê gajô ej awa gebe ‘Aê ñac Amalek ten.’

⁹ Go ej kêsôm gêdêj aê gebe ‘Ômôêj ma ônac aê êndu. Matocanô kêtû talô su, tagej matoc jali gamoa.’

¹⁰ Amboac tonaj aê katu gasuc ej jagajac ej tomatêgen gebe aê kajala gebe ej oc êmoa atom. Go aê kakôc sunsuñ kiñja su anja môkêpac ma joc anja lêmadambê tec kajon gadêj aôm, ñoc apômtau gamêj.”

¹¹ Go Dawid lêma kêsêp nê ñakwê ma kékac gêngic ma lau samob, tañ sêmoa sêwiñ ej nañ, sêgôm amboac tonangetj.

¹² Ma sépuc tanjiboa sa ma têtañ to sêjam dabuñ mo e oc jakêsêp kêtû Saul agêc nê latu Jonatan ma Apômtaunê lau Israel, tañ siñ gesen ësêac su nañja.

13 Ma Dawid kêsôm gêdêj ɳac matac, taŋ kékôc ɳawae gêmêj naŋ gebe “Aôm anja ondoc.” Ma ej̄ gêjô ej̄ awa gebe “ɳac jaba Amalek teŋ latu aê, mago gamoa nêm gamêj.”

14 Go Dawid kêsôm gêdêj ej̄ gebe “Amboac ondoc tec kôtêc taôm atom ma lêmam kêpi Apômtaunê ɳac, taŋ geŋ oso ej̄ naŋ, ma gôjac ej̄ êndu.”

15 Go Dawid gêmôéc lau matac nêŋ ɳac teŋ gêmêj ma kêsôm gebe “Ôna, ônac ej̄ êndu.” Amboac tonaj ej̄ jagêjac ɳac Amalekja tonaj e gêmac êndu.

16 Dawid kêsôm gêdêj ej̄ gebe “Nêm dec épí aôm taôm gebe aôm taôm kôkic nêm biŋ ɳa taôm awamsuŋ gêdêj taŋ kôsôm gebe ‘Aê gajac Apômtaunê ɳac, taŋ geŋ oso ej̄ naŋ êndu naŋ.’”

Dawid kêteŋ taŋiboa kêtú Saul agêc Jonatanja

17 Go Dawid gêga wê taŋiboaŋa tonec kêpi Saul agêc latu Jonatan

18 ma kêjatu gebe têndôŋ wê tau êndêj lau Juda ma tetô kêsêp Jasarnê buku.

19 “Ojae Israel, sêjac nêm waem êndu gêc nêm lôc ɳaô.

Ojae, nêm siŋsêlêc ɳactékwa sêjaŋagoc.

20 Asôm lasê anja Gat atom

ma anac miŋ anja Askalon ɳamalacluŋ atom

gebe lauo Piliſti têtu samuc atom

ma lau samuc laturjio sênam lasê atom.

21 “Amac lôc Gilboa, maniŋ to kom

êpí amac atom, atu gamêj gasaŋ.

Gebe sesenj siŋsêlêcnê lautuc ɳadabuŋ su

ma seŋ oso Saulnê lautuc ɳa niptékwi kêtiam atom.

22 “Jonatannê sôb keso ɳacio atomanô

ma Saulnê siŋ gêjam kôm ɳaôma atom.

Gêjac lau siŋsêlêc popoc

ma gesenj ɳacio su.

23 “Saul agêc Jonatan têntac gêwiŋ tauŋ to sêlic tauŋ ɳajam

sêmoa matenj jali sêwiŋ tauŋ ma sêmac êndu sêwiŋ tauŋ amboac tonanjen.

Sêlêti ɳagaô kêlêlêc momboaq gêlôb

ma nêŋ ɳaclai kêlêlêc lewe nêŋ su.

24 “O amac Israel laturjio, atanj êtu Saulja

gebe ej̄ kékêj ɳakwê ásôsamuc ɳajam-ɳajam gêdêj amac ma kékêj gêlôj gold
geŋ kaleŋ nêm ɳakwê.

25 “Ojae, lau ɳactékwa sêjaŋa anja siŋ ɳalêlôm.

Sêjac Jonatan êndu tomatêgeŋ gêc lôc ɳaô.

26 “O teocenec Jonatan, atêc gêmô aê kêtú aômja.

Ojae, ɳoc gêjenec.

Nêm têmtac gêwiŋ aêŋa kêmoasiŋ aê ɳanôgeŋ

kêlêlêc lauo têntac gêwiŋ aêŋa su.

27 “Ojae, siŋ gesenj lau ɳactékwa su ma nêŋ laukasap gêjaŋa.”

2

Dawid kêtû kiŋ Judaya

¹ Tonaŋ su, go Dawid kêtû kênac Apômtau gebe “Aê oc Japi najaŋgôŋ malac Judanya teŋ me masi.” Apômtau gêjô ênê biŋ gebe “Ôna.” Dawid kêtû kênac kêtiam gebe “Jana malac ondoc.” Ma Apômtau gêjô eŋ awa gebe “Ôna Hebron.”

² Amboac tonaaŋ Dawid gêwiŋ nê awêlagêc Ahinoam anga Jesrel agêc Nabalnê awêtuc Abigail anga Karmel jakêpi Hebron.

³ Dawid kékôc lau, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, to nêŋ gôlôac sêwiŋ jasêŋgôŋ malac Hebron ḥagamêŋ ḥagêdô.

⁴ Go ḥacwaga Judanya sêmêŋ ma seŋ oso Dawid kêtû gôlôac Judanya nêŋ kiŋ anga tonaaŋ.

Nawae gêdêŋ Dawid gêmêŋ gebe lau Jabel-Gilead sêsuŋ Saul su.

⁵ Tec Dawid kêsakiŋ biŋ tonec gêdêŋ êsêac gebe “Apômtau ênam mec amac gebe têmtac gêwiŋ nêm ḥatau Saul amboac tonaaŋ ma asuŋ eŋ.

⁶ Apômtau êtôc nê têtac gêwiŋ tengeŋja êndêŋ amac to taê walô amac ma aê gabe jamoasiŋ amac amboac tonaaŋenj ôjô gêj, taŋ amac agôm naŋ.

⁷ Ma galoc têmtac êpa su ma awa taôm sa amboac ḥacgeŋ. Gebe nêm ḥatau Saul gêmac êndu su ma lau Juda seŋ oso aê gebe jatu êsêacnêŋ kiŋ.”

2:8–4:12 Saulnê siŋwaganêŋ kasêga Abner kékêŋ Saul latu Isboset kêtû kiŋ anga gamêŋ gêmu kêpiŋa. Siŋ kêsa ma lau Israel nêŋ gôlôacmôkê, taŋ sêŋgôŋ gamêŋ gêmu kêpiŋa to êsêac, taŋ sêŋgôŋ gamêŋ gêmu kêsêp̄ra naŋ, sêjac tauŋ. Siŋ gesenj Abner agêc Isboset su, tec Dawid kêtû gamêŋ samucgeŋ ḥakinj En gêbiŋ gamêŋ Israelŋa to gamêŋ Judanya tōŋ sêpi tagen.

5

Sêkêŋ Dawid kêtû Israel samob nêŋ kiŋ

¹ Go Israelnêŋ gôlôacmôkê samob sêô lasê gadêŋ Dawid anga Hebron ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aêacma ḥatâ ḥagêdô aôm.

² Gêmuŋja gêdêŋ taŋ Saul kêtû kiŋ naŋ, aôm gôwê lau Israel kêtû siŋja sêja ma kôkôc êsêac sêmu sêmêŋ kêtiam. Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ aôm gebe ‘Aôm oc ôtu aêjoc lau Israelnêŋ gejobwaga ma ôtu êsêacnêŋ gôliŋwaga.’”

³ Go lau Israelnêŋ kasêga samob sêô lasê gêdêŋ kiŋ anga Hebron ma kiŋ Dawid kêmoatinj poac gêwiŋ êsêac anga Hebron semoa Apômtau laŋônêm, go seŋ oso Dawid kêtû kiŋ Israelŋa gêwiŋ.

⁴ Dawidnê jala kêtû 30 ma kêtû kiŋ. Ma eŋ gêjam gôliŋ êsêac jala 40.

⁵ En kêtû kiŋ Judanya anga Hebron kêtôm jala 7 ma ajôŋ 6 ma aŋga Jerusalem en kêtû Israel to Juda samobnêŋ kiŋ kêtôm jala 33.

Dawid kêku Jerusalem tulu

⁶ Kiŋ to nê lausinj sêja Jerusalem gebe sêncac lau Jebus, taŋ têtu malac ḥatau naŋ. Èsêac sêsôm gedeŋ Dawid gebe “Aôm ôsô tonec ômôdêŋ atomanô, lau mateŋpec to puliŋ oc sêkô aôm auc.” Biŋ tonaaŋ ḥam gebe Dawid oc êku malac tulu atomanô.

⁷ Mago Dawid kêku malac totuŋbôm ḥajaŋa tulu, tec sêsam malac tau gebe Dawidnê malac.

⁸ Gêdêŋ bêc tonaaŋ Dawid kêsôm gebe “Nac taŋ êsêli êsô gasuc buŋa naêncac lau Jebus ma enseŋ lau puliŋ to mateŋpec Dawid gedec ḥanôgen naŋ su, go êtu

ηac ηamataŋja.” Kêtu tonanŋja sêšôm biŋ tonec sêmoa gebe “Materŋpec to puliŋ oc sêšô Apômtaunê andu atom.”

⁹ Dawid gêŋgôŋ malac totuŋbôm ηajaŋja tau ma kêsam gamêŋ tau gebe Dawidnê malac. Enj kékwê malac tau kêgigeŋ gêjam m aŋga Milo ma kêsô gêja.

¹⁰ Amboac tonanŋ Dawidnê ηaclai kêpi ec-kêpi ec gebe Apômtau lausinj undambêŋa nêŋ Anôtô gêmoa gêwiŋ enj.

Kiŋ Hiram ketoc Dawid sa

¹¹ Lau Tirus nêŋ kin Hiram kêsakinj lau jaenŋja gêdêŋ Dawid. Enj kêsakinj kaseda to kamunda ma sêsap-pocwaga ma sêkwê Dawidnê andu.

¹² Tec Dawid kêjala gebe Apômtau kêkêŋ enj kêtu kinj Israelŋja binŋjanôgen-ma ketoc ênê gôlinj kiŋja sa kêtu ênê lau Israelŋja.

Dawidnê latuio to ηac, tanj teneŋi sêkôc êsêac aŋga Jerusalem naŋ

¹³ Gêdêŋ tanj Dawid gêwi Hebron siŋ jagêŋgôŋ Jerusalem naŋ, enj gêjam lauo ηagêdô mêŋsêwiŋ, tec sêkôc ênê latuio to ηac ηagêdô.

¹⁴ Latui tanj teneŋi sêkôc aŋga Jerusalem naŋ, nêŋ ηaŋe tonec Samua agêc Soba ma Natan agêc Salomo

¹⁵ ma Ibkar agêc Elisua ma Nepeg agêc Japia

¹⁶ ma Elisama agêc Eliada ma Elipelet.

Dawid kêku lau Pilisti tulu

¹⁷ Gêdêŋ tanj lau Pilisti sêŋjô gebe seŋ oso Dawid kêtu kinj Israelŋja naŋ, lau Pilisti samob sêwê sêpi sêja gebe sêkôc Dawid tôŋ. Mago Dawid gêŋô biŋ tau ηawae ma kêsêp jagêŋgôŋ malac totuŋbôm ηajaŋja tau.

¹⁸ Lau Pilisti sêŋjô lasê gaboaŋ Repaim ma sêŋgôŋ gamêŋ aucgenj.

¹⁹ Go Dawid kêtu kênac Apômtau ma kêsôm gebe “Aê oc japi jandêŋ lau Pilisti jana ma aôm ôkêŋ êsêac sêsep aê lemoc me masi.” Ma Apômtau gêjô enj awa gebe “Aec, ôpi ôna, gebe aê oc jakêŋ lau Pilisti sêsep aôm lêmam binŋjanôgen.”

²⁰ Amboac tonanŋ Dawid gêô lasê Bal-Perasim ma kêku êsêac tulu aŋga tonanŋ. Go enj kêsôm gebe “Apômtau gêjac ηoc ηacjo gêmuŋ aê amboac bu kêsap lêndan.” Kêtu tonanŋja sêsam gamêŋ tonanŋ gebe Bal-Perasim (Apômtau kêku tulu).

²¹ Lau Pilisti sêwi nêŋ anôtôi gwam siŋ sêc tonanŋ ma Dawid to nê lau sêkôc sa ma sêc sêja.

²² Go lau Pilisti sêpi jasêô lasê gaboaŋ Repaim kêtiam ma sêŋgôŋ sêjam gamêŋ aucgenj.

²³ Gêdêŋ tanj Dawid kêtu kênac Apômtau kêtiam naŋ, Apômtau gêjô enj awa gebe “Ôpi ôna atom. Ômbuc ômoa êsêac dêmôêŋmuŋagenj ma ônaç êsêac aŋga gamêŋ, tanj kêkanôŋ ka môsê kêkô naŋ.

²⁴ Ma embe ôjô lau sêselêŋ ηakicsêa aŋga ka lôlôcŋa, go ôlêti gebe êndêŋ tonanŋ Apômtau êsêlêŋ êmuŋ aôm gebe ênac Pilisti nêŋ lausinj.”

²⁵ Dawid gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu enj ma gêjac lau Pilisti aŋga Geba e gêdêŋ Geser.

6

Dawid kêkôc poac ηakatapa gêmêŋ Jerusalem

¹ Tonanŋ su, go Dawid kêkac Israelnêŋ laumata siŋja 30,000 sa kêtiam.

² Dawid gêdi gawinj lau samob tonaq gêja malac Bal-Juda gebe êkôc Anôtônê poac ɣakatapa, taŋ sésam lausinj undambêja nêŋ Apômtau, taŋ gêŋgôŋ kerub ɣaô naŋ, nê ɣaê kêtí naŋ.

³ Èsêac tetoc Anôtônê poac ɣakatapa kêkô kareta wakuc teŋ ɣaô ma sêkôc sêsa anja Abinadabnê andu, taŋ kêkô gamêŋ ɣabau naŋ, ma Abinadab latuagêc Usa agêc Ahio sêjam gôlinj kareta tau.

⁴ Usa kêsêlêŋ gêwiŋ poac ɣakatapa ma Ahio kêsêlêŋ gêmuŋ.

⁵ Dawid to lau Israel samob têtê wê toölîn walôgeŋ sêmunj Apômtau ma sêjam wê ma sêjac gêŋ wêŋa togam ma sekoloŋ gegob ma sêjac dauc ma onj.

⁶ Gêdêŋ taŋ èsêac jasêô lasê Nakonnê sêka polom ɣamala naŋ, bulimakao sêka selelec, tec Usa kêmêtôc lêma jakêpuc Anôtônê poac ɣakatapa tôŋ.

⁷ Go Apômtau têtac ɣandaŋ gêdêŋ Usa ma gêjac eŋ gebe kêmêtôc lêma gêdêŋ Apômtaunê poac ɣakatapa.

⁸ Dawid têtac ɣandaŋ kêtu Apômtau kêkac Usa su amboac tonanjeŋ, tec sêsam gamêŋ tau gebe Peres-Usa e mêŋgêdêŋ galoc.

⁹ Gêdêŋ bêc tonaq Dawid kêtêc Apômtau ma kêsôm gebe “Apômtaunê poac ɣakatapa êndêŋ aê êmêŋ amboac ondoc.”

¹⁰ Tec Dawid gedec gebe Apômtaunê poac ɣakatapa êna ênê malac, ma kêkôc katapa tau kêšô Obed-Edom anja malac Gat nê andu gêja.

¹¹ Amboac tonaq Apômtaunê poac ɣakatapa kêkô Obed-Edom nê andu anja malac Gat kêtôm alôŋ têlêac. Ma Apômtau gêjam mec Obed-Edom to nê gôlôac samucenj.

¹² Ma èsêac sêšôm ɣawae gêdêŋ kiŋ Dawid ma sêšôm gebe “Apômtau gêjam mec Obed-Edom nê gôlôac to nê gêŋ samob kêtu Anôtônê poac ɣakatapaŋ”, tec Dawid gêja jakêkôc Anôtônê poac ɣakatapa totêtac ɣajamgeŋ anja Obed-Edom nê andu gêmêŋ taunê malac.

¹³ Gêdêŋ taŋ lau sêbalaj katapa sa ma sêu enkainj sêšêlêŋ kêtu dim 6 naŋ, Dawid kêkêŋ bulimakao kapoac teŋ ma domba tonjalêsi teŋ kêtu da.

¹⁴ Ma Dawid kêtê wê to nê ɣalêlôm samucenj gêmuŋ Apômtau. Eŋ kêjandiŋ obo dabungeŋ.

¹⁵ Dawid to lau Israel samob sêkôc Apômtaunê poac ɣakatapa sêmêŋ ɣalêŋ amboac tonaq sêjam lasê to sêjac dauc kêtäŋ toôndugeŋ.

¹⁶ Gêdêŋ taŋ Apômtaunê poac ɣakatapa mêŋgêô lasê Dawidnê malac naŋ, Saul latuo Mikal gêjam tuc kêsa katam sauŋ ma gêlic kiŋ Dawid kêtê wê gêboaj-gêboaj gêmuŋ Apômtau, tec eŋ kêpêc gêdô eŋ gêc lêlômgan.

¹⁷ Sêkôc Apômtau nê poac ɣakatapa mêŋsêšô becobo, taŋ Dawid gê naŋ, ma tetoc kakô ɣamala. Ma Dawid kêkêŋ daja to dawama gêdêŋ Apômtau.

¹⁸ Kêkêŋ daja to dawama tonaq su acgom, go gêjam mec lau gêjam Apômtau, lausinj undambêja nêŋ Anôtô laŋô,

¹⁹ gocgo kêsôm ɣabinj ma sêjac sam polom teŋ ma bôc ɣagêdô teŋ ma polom ɣakanra teŋ gêdêŋ lau Israel nêŋ lauo to ɣac kêtômgan. Su, go lau samob sec êlinj-êlinj sêmu sêja nêŋ gamêŋ kêtiam.

²⁰ Dawid gêmu gêja nê andu amboac tonanjeŋ gebe ênam mec nê gôlôac. Go Saul latuo Mikal kapuc eŋ tôŋ-tôŋ ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec Israelnêŋ kiŋ kêwaka tau sa ɣajamanô. Eŋ kêsêlêŋ toôli ɣaõmager gêmoa nê sakinwaganêŋ sakinwagao ɣalêlôm tomaja gêbacgeŋ kêtôm ɣac ɣaõma teŋ.”

²¹ Dawid gêjô Mikal awa gebe “Aê katê wê gebe jatoc Apômtau sa. En kêjaliŋ aê sa gajô aôm tamam ma gajô ênê gôlôac samob. En kêkêj aê katu ênê lau Israel nêŋ kinj. Aê oc jatê wê to jatoc Apômtau sa jamoa.

²² Ma aê oc jakônij tauc êlêlêc galocnja e jalic tauc amboac genj ñaôma. Mago ñapalêo, tanj aôm kôsôm biŋ kêpi ësêac naŋ, oc tetoc aê sa.”

²³ Ma Saul latuo Mikal kêkôc ñapalê teŋ atom e gêmac êndu. *

7

Anôtô kêmoatiŋ poac gêdêj Dawid

¹ Gêdêj tanj Apômtau kêkêj kinjêŋ ñacio sêšô eŋ ñalabu naŋ, kinj tau kêlêwanj tau gêngôŋj nê andu.

² Ma kinj kêsôm gêdêj propete Natan gebe “Ôlic acgom, galoc aê ganjôŋj andu kaseda tonec, mago Anôtônê poac ñakatapa kêkô becobogenj.”

³ Ma Natan kêsôm gêdêj kinj gebe “Najam, ôna ma ôngôm gêj samob, tanj gêc nêm ñalâlôm naŋ, ñanô ësa gebe Apômtau gêwiŋ aôm.”

⁴ Mago gêdêj gêbêc tonanjeŋ Apômtau gêsuŋ biŋ gêdêj Natan ma kêsôm gebe

⁵ “Ôna ma ôsôm êndêj ñoc sakijwaga Dawid gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gobe ôkwê andu teŋ êtu aê jaŋgôŋja me.

⁶ Gêdêj tanj aê gawê lau Israel aŋga Aiguptu sêpi sêmêj e mëngêdêj galoc naŋ, aê ganjôŋj andu teŋ ñalâlôm atomanô. Aê gajac laoc gamêŋgeŋ ma ganjôŋj becobogenj kêtü ñoc andu.

⁷ Amboac ondoc gêdêj ñasawa samob, tanj gajac laoc gamêŋ gawiŋ lau Israel naŋ, aê kasôm biŋ teŋ gêdêj Israelnêŋ gôliŋwaga, tanj kajatu ësêac gebe sejop ñoc lau Israel naŋ, nêŋ teŋ gebe Amac akwê andu kasedaŋa teŋ êtu aêŋa atom, kasôm me masi.”

⁸ Ma galoc aôm ôsôm êndêj ñoc sakijwaga Dawid gebe Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gojob domba gômoa gamêŋ wale-wale, tec aê kakôc aôm su gebe ôtu ñoc lau Israel nêŋ gôliŋwaga.

⁹ Ma aê gamoa gawiŋ aôm aŋga gamêŋ samob, tanj kôsêlêj kôsa naŋ, ma gaseŋ nêm ñacio samob su gamunj aôm ma gabe jakêŋ aômnêm ñaê êtu kapôđeŋ êtôm lau kapôđeŋ nomnja nêŋ.

¹⁰ Ma aê jajaliŋ gamêŋ teŋ sa êtu ñoc lau Israelja ma oc jasê ësêac sêšêp gebe êtu ësêacnêŋ gamêŋ sêngôŋja ma ñacio sêlênsôŋj ësêac êtiam atom, ma lau ñaclai sec sêkônij ësêac êtôm sêgôm gêdêj gêmuŋja êtiam atom.

¹¹ Sêgôm gêdêj tanj aê kakêŋ gôliŋwaga sêjam gôliŋ ñoc lau Israel naŋ. Aê oc jakêŋ nêm ñacio sêšô aôm ñalabu ma ôngôj tomalô. Apômtau gêjac mata gêdêj aôm gebe ej tau oc êmboa nêm gôlôac sa.

¹² Nêm têm embe êmbacnê ma ônêc nêm bêc ôwin tamami, naŋ oc jakêŋ latôm, tanj mëñêsa aŋga aôm naŋ, ejô aôm su, ma oc janac dabiŋ ênê gamêŋ kinjja.

¹³ Ej oc êkwê andu teŋ êtu ñoc ñaêŋa ma jakêŋ ênê lêpôŋ kinjja êkô endenj tôŋgeŋ.

¹⁴ Aê oc jatu ej tama ma ej êtu aê latuc. Ej embe êngôm sec aê oc jamêtôc ej êtôm tama teŋ kêmêtôc latu.

¹⁵ Mago aê oc jakôc ñoc moasinj su aŋga ênê êtôm kakôc su aŋga Saul, tanj katu kinj gêmuŋ aôm naŋ atom.

* **6:23:** Peres-Usa ñam “kêkac su”.

16 Tagen aômnêm gôlôac to nêm gôliŋ kiŋja êmoa aê laŋôcnêmja teŋeŋ ma teŋeŋ. Ma nêm lêpôj kiŋja êkô endeŋ tÔngen.’”

17 Natan kêsôm biŋ samob, taŋ Anôtô geoc lasê gêdêŋ eŋ naŋ gêdêŋ Dawid.

Dawidnê mec daŋgeŋa

18 Go kiŋ Dawid kêsô lômbec jagêŋgôj Apômtau laŋônêmja ma keteŋ mec gebe “O Apômtau Anôtô, aê asa ma ŋoc gôlôac asa tec gôwê aê e mêŋgêdêŋ tonec.

19 Mago moasiŋ tonaj, aôm Apômtau Anôtô, gôlic amboac kêtôm su atom, tec kôsôm biŋ, taŋ oc mêŋhêsa êtu ŋamu naŋ, kêpi nêm sakiŋwaganê gôlôac gêwiŋ. O Apômtau Anôtô, aôm kôtôc gôlôac to gôlôac, taŋ ogo mêŋsêsa naŋ gêdêŋ aê.

20 O Apômtau Anôtô, aê oc jasôm asageŋ êwiŋ. Aôm taôm kôjala nêm sakiŋwaga.

21 Aôm gôgôm gêŋsêga samob tonaj ŋai kêtû biŋ, taŋ gôjac mata naŋ, ma katu nêm ŋalêlôm kêkac aômnja gebe ôsôm gêŋ tau lasê êndêŋ nêm sakiŋwaga aê jajala.

22 O Apômtau Anôtô, aôm ŋac kapôéhanô ma teŋ kêtôm aôm gêmoa atom. Anôtô teŋ gêmoa atom, aôm taômgeŋ, kêtôm biŋ samob, taŋ aêac aŋô kêsô aêac taŋeŋsuŋ naŋ.

23 Ma lau nomja ondoc têtôm aômnêm lau Israel, taŋ anôtô teŋ gêjam êsêac kësi gebe têtu ênê lau naŋ, ma êwaka taunê ŋaê sa to êngôm gêŋsêga to gêntalô êtu êsêacŋa. Ma êtiŋ lau to nêŋ anôtôi jaba su êmuŋ nê lau.

24 Mago aôm kôkêŋ lau Israel têtu nêm lau gedeŋ tÔngen ma aôm, Apômtau, kôtu êsêacnêŋ Anôtô.

25 “O Apômtau Anôtô, galoc ôkêŋ biŋ, taŋ gôjac mata kêpi nêm sakiŋwaga to nê gôlôac naŋ, êtu tÔŋ endeŋ tÔngen, ma ôngôm gêŋ, taŋ kôsôm naŋ ŋanô ésa.

26 Go aômnêm ŋaê oc êtu kapôéŋ endeŋ tÔngen ma sêšôm gebe ‘Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau katu Israel nêŋ Anôtô.’ Ma nêm sakiŋwaga Dawid nê gôlôac sêmoa aôm laŋômnêmjaŋen.

27 Gebe aôm, lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, goc biŋ lasê gêdêŋ nêm sakiŋwaga ma kôsôm gebe ‘Aê oc jamboa nêm gôlôac sa’, tec nêm sakiŋwaga aê têtac kêpa su e kateŋ mec tonec gêdêŋ aôm.

28 “Ma galoc, o Apômtau Anôtô, aôm taômgeŋ Anôtô ma nêm biŋ kêtû biŋjanô. Aôm gôjac mata biŋ ŋajamanô tonec gêdêŋ nêm sakiŋwaga.

29 Amboac tonaj ôlic ŋajam ma ônam mec nêm sakiŋwaga nê gôlôac gebe sêmoa aôm laŋômnêmja endeŋ tÔngen, gebe aôm Apômtau Anôtô kôsôm biŋ tau ma nêm mec êpi nêm sakiŋwaga nê gôlôac endeŋ tÔngen.”

8:1-18 Dawid kêku lau-m ŋagêdô, taŋ semoa Israel ŋamagê naŋ, tulu ma kêtû lau Israel samob nêŋ kiŋ.

9

Dawid kêmoasiŋ Mepiboset

1 Ma Dawid kêtû kênaç gebe “Saulnê gôlôac nêŋ teŋ gêmoa gebe jamoasiŋ eŋ êtu Jonatanaŋa me masi.”

2 Saulnê gôlôac ŋasakinjwaga teŋ gêmoa, nê ŋaê Siba. Ésêac sêmôêc eŋ gêdêŋ Dawid gêmêŋ. Ma kiŋ tau kêtû kênaç eŋ gebe “Aôm Siba me.” Ma eŋ gêjô kiŋ awa gebe “Nêm sakiŋwaga tec gamoa.”

3 Ma kiŋ kēsōm gebe “Saulnē gôlôac nêŋ teŋ gêmoa gebe jatôc Anôtônê moasiŋ êndêŋ ej me masi.” Go Siba gêjô kiŋ awa gebe “Jonatannê latu teŋ tec gêmoa. Ej akaiŋ lulugenj kêtû palê gêngôj.”

4 Kiŋ kēsōm gêdêŋ ej gebe “En gêmoa ondoc.” Ma Siba gajô kiŋ awa gebe “En gêngôj Amiel latu Makir nê andu aŋga malac Lodabar.”

5 Go kiŋ Dawid kêsakinj lau jasékôc ej aŋga Amiel latu Makir nê andu aŋga Lodabar sêmêŋ.

6 Ma Saul latu Jonatan nê latu Mepiboset gêdêŋ Dawid gêmêŋ ma gêu tau jagêc ej lanjônêm ma ketoc ej sa. Ma Dawid kêsōm gebe “Mepiboset”. Ma ej gêjô awa gebe “Aec, nêm sakiŋwaga aê tec gamoa.”

7 Dawid kêsōm gêdêŋ ej gebe “Ôtec taôm atom gebe aê gabe jamoasiŋ aôm êtu tamam Jonatanjña. Ma aê oc jakêŋ dêbôm Saulnê nom samob endej aôm êtiam. Ma aôm oc ôniŋ gêŋ aŋga aêŋoc tebo ɣapaŋ.”

8 Ma Mepiboset kêpôj aduc ma kêsōm gebe “Nêm sakiŋwaga aê asa tec gobe ônam jaom aê, tanj katôm kêam ɣamatê teŋ naŋ.”

9 Go kiŋ gêmôeč sakiŋwaga Siba ma kêsōm gêdêŋ ej gebe “Saulnê gêŋ samob to nê gôlôacnêŋ gêŋlênsêm samob aê kakêŋ gêdêŋ nêm ɣatau latu.”

10 Aôm to nêm latômi ma nêm sakiŋwaga anam kôm êtu ejŋja ma akôc ɣanô amêŋ gebe nêm ɣatau nê gôlôac têtap nêŋ gêŋ sêniŋja sa, mago nêm ɣatau latu Mepiboset oc êniŋ gêŋ aŋga aêŋoc tebo ɣapaŋ.” Siba latui 15 ma nê sakiŋwaga 20 sêmoa.

11 Go Siba kêsōm gêdêŋ kiŋ gebe “Nêm sakiŋwaga oc êngôm gêŋ samob, tanj ɣoc apômtau kiŋ kêjatu naŋ.” Amboac tonaj Mepiboset genj gêŋ aŋga Dawidnê tebo kêtôm kijñê latui nêŋ teŋ.

12 Mepiboset latu saun teŋ gêmoa, ênê ɣaâ Mika. Ma samob, tanj sêŋgôj Sibanê andu naŋ, têtu Mepibosetnê sakiŋwaga.

13 Amboac tonaj Mepiboset gêŋgôj Jerusalem gebe ej genj gêŋ aŋga kiŋnê tebo ɣapaŋ. Ma ej akaiŋ lulugenj kêtû palê.

10:1-19 Dawidnê siŋwaga totonj-totonj sêku lau Amon to lau Suria tulu.

11

Dawid agêc Batseba

1 Ockêsa kêdabiŋ, kiŋnêŋ têm sênciŋ siŋja mêrkêsa. Tec Dawid kêsakinj Joab to nê sakiŋwaga ma lau Israel samob jasesenj lau Amon nêŋ nom su ma segi malac Raba auc. Mago Dawid gacgenj gêmoa Jerusalem.

2 Nakêtula teŋ Dawid gadi aŋga nê mê ma kêsêlêŋ gêmoa nê andu ɣasalôm tapa-tapa ɣaô. Gêdêŋ tonaj Dawid gêlic awê teŋ gêlinj bu. Ma awê tau ɣajamanô.

3 Tec Dawid kêsakinj lau gebe têtu kênac awê tonaj nê ɣam. Ma ɣac teŋ gêwa sa gêdêŋ ej gebe “En Eliam latuo Batseba, ɣac Hetja Uria nê awê.”

4 Go Dawid kêsakinj lau gebe sêkôc ej sêmêŋ. Tec sêkôc ej dêdêŋ Dawid sêja ma ej gêc gêwiŋ ej. Gêdêŋ tonaj awê tau gêlinj busenjom su ma kêtû selec. Go gêmu gêja nê andu kêtiam.

5 Awê tau taê, tec kêsakinj biŋ ma kêsōm gêdêŋ Dawid gebe “Aê taêc tec gamoa.”

6 Amboac tonaj Dawid kêsakinj biŋ gêdêŋ Joab gebe “Ôsakinj ɣac Hetja Uria êndêŋ aê êmêŋ.” Ma Joab kêsakinj ej gêja.

7 Gêdêñ tan Uria mêtôgêô lasê gedeñ Dawid nañ, Dawid tau kêtû kênac eñ gebe “Joab gêgôm asageñ ma lau samob sêmoa ñajam me masi. Ma siñ ñabiñ amboac ondoc.”

8 Su, go Dawid kêsôm gêdêñ Uria gebe “Ôna nêm andu ma ôkwasin amkain.” Uria kësa anga kinjñê andu gêja, go kiñ kësakinj moasin teñ kêdaguc eñ.

9 Mago Uria gêja nê andu atom. Eñ gêwîñ nê ñataunê sakijwaga ñagêdô gêc bêc gêc kinjñê andu ñasacgêdô.

10 Èsêac sêjac miñ biñ tau gêdêñ Dawid ma sêsôm gebe “Uria gêja nê andu atom.” Tec Dawid kêtû kênac Uria gebe “Aôm kôsêlêj intêna baliñ. Kêtû asagenña gója nêm andu atom.”

11 Tagen Uria gêjô Dawidnê biñ gebe “Poac ñakatapa ma lau Israel to Juda sêngôj becobo ma ñoc ñatau Joab to ñoc ñataunê sakijwaga samob sêsa jasêc awêgeñ ma aê najangôj ñoc andu, janinj to janôm gêj ma janêc jawinj ñoc awê me. Aê jatôc lemoc ma jasôm êtu tôj gebe aê oc janjgom gêj amboac tonaj atomanô.”

12 Go Dawid kêsôm gêdêñ Uria gebe “Amboac tonaj ômoa ocsalô tonec êwiñ ma eleñ oc jawi aôm siñ ômu ôna.” Amboac tonaj Uria gêmoa Jerusalem bêc tonaj ma ñageleñ gêwîñ.

13 Dawid keter en gebe êniñ to ênôm gêj êwiñ eñ ma gêgôm e gêj kêjañj en. Mago gêdêñ gêbêc en gêja nê andu atom, en gêc bêc gêc nê mêtê gêwîñ nê ñataunê sakijwaga anja andu ñasacgêdô.

14 Gêdêñ bêbêcgeñ Dawid keto papia teñ gêdêñ Joab ma Uria kêkôc papia tau gêja.

15 Ma en keto biñ tonec gêc papia tau gebe “Ôkêñ Uria êkô siñmata, go atain taôm su gebe ñacio sênc eñ êndu.”

16 Tec gêdêñ tan Joab këgi malac tau auc nañ, en kêkêñ Uria kêkô ñasawa, tan en kêjala gebe lau ñactêkwa ñanô sêkô nañ.

17 Ma lau malacña sêsa jasêjac siñ gêdêñ Joab. Gêdêñ tonaj sêjac Dawidnê sakijwaga ñagêdô êndu. Ma ñac Hetja Uria gêmac êndu amboac tonanjeñ.

18 Go Joab kësakinj biñ ma gêjac miñ siñ ñabiñ gêdêñ Dawid.

19 Ma en gêjac biñsu ñac jaenjña gebe “Êndêñ tan ônac miñ biñ siñña êndêñ kiñ su nañ,

20 kiñ embe têtac ñandañ êsa ma êsôm êndêñ aôm gebe ‘Kêtu asagenña amac atu gasuc jaadabiñ malac gebe anac siñ. Amac ajala gebe sêkô tuñbôm ñaô ma oc sêpê amac nec atom me.

21 Asa gêjac. Jerubeset latu Abimelek êndu. Awê teñ kêkôc poc sêlêsa polomña teñ ma kêkô tuñbôm ñaô, go kêbalij jakêtuc en êndu anja Tebes. Kêtu asagenña amac atu gasuc jaadabiñ tuñbôm amboac tonaj.’ Kiñ embe êtu kênac biñ amboac tonaj, go ôsôm êndêñ en gebe ‘Nêm sakijwaga ñac Hetja Uria gêmac êndu amboac tonanjeñ.’”

22 Amboac tonaj ñac jaenjña jagêjac miñ biñ samob, tan Joab kasakinj en gebe êsôm nañ, êndêñ Dawid.

23 Ñac jaenjña kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Lau tônê sêlêlêc aêac ma sêsa anga malac sêmêr gebe sênc aêac anja awêja. Go aêac ajac êsêac ma alêscu êsêac dêdêñ malac ñasacgêdô sêja.

24 Go lau talamña sêkô tuñbôm ñaô ma sêpê nêm sakijwaga ñagêdô êndu. Nêm sakijwaga ñac Hetja Uria gêmac êndu amboac tonanjeñ.”

25 Go Dawid kêsôm gêdêj ñac jaenja gebe “Ônac Joab têtac tôj ña biñ tonec gebe ‘Biñ tonaj êkêj wapac aôm êlélêc su atom, gebe siñ gesen ñac teñ galoc ma teñ oc êndêj ñasawa teñ. Ônac siñ ñajaña êndêj malac tau e ôku tulu su.’”

26 Gêdêj tañ Urianê awê gêjô ñawae gebe nê akwenj Uria gêmac êndu nañ, enj kêteaj tañjiba kêtû nê akweñja.

27 Gêdêj tañ kékac abec su nañ, Dawid kêsakiñ ñac teñ jakêkôc Batseba gêmêj ênê andu ma gêjam ej kêtû nê awê ma awê tau kékôc ênê latu teñ. Mago gêj, tañ Dawid gêgôm nañ, gêjac Apômtau mataanô ñajam atom.

12

Natan gêbu Dawid

1 Ma Apômtau kêsakiñ propete Natan gêdêj Dawid gêja. Enj gêô lasê ma kêsôm gêdêj Dawid gebe “Ñac luagêc sêmoa malac teñ. Teñ ñac tolêlôm ma teñ ñac ñalêlôm sawa.

2 Ñac tolêlôm nê domba to bulimakao taêsam ñasec.

3 Mago ñac ñalêlôm sawa nê gêj masi, domba ñalatu têna tagenjen, tañ enj gêjam ôli. Ma enj gêlôm nê gêj e kêtû kapôjêj gêwiñ ej to nê ñopalêo to ñac. Agêc señ to sênôm gaen kêsêp tagenj ma gêc bêc gêscac ej labum ma ñatau gêlic enj kêtôm latuo teñ.

4 Bêc teñ ñaclej teñ méngeô lasê gêdêj ñac tolêlôm. Ma ñac tau gedec gebe êkôc taunê domba me bulimakao nêj teñ gebe êmansaç êtu ñaclej, tañ jagêô lasê gêdêj enj naenja. Mago enj kékôc ñac ñalêlôm sawa nê domba tagenjen su ma kêmasaç kêtû ñaclej, tañ gêmêj gêdêj enj naenja.”

5 Go Dawid têtac ñandañ ñanô gêdêj ñac tonaj ma kêsôm gêdêj Natan gebe “Aê jatôc lemoc êndêj Apômtau mata jali gebe ñac, tañ gêgôm gêj amboac tonaj nañ ênaja.

6 Ma enj oc êjô domba tonaj êtu dim aclê, gebe gêgôm gêj amboac tonaj ma taê walô ñagec gêc enjja atom.”

7 Natan kêsôm gêdêj Dawid gebe “Ñac tau aôm taômgoc. Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêsôm amboac tonec gebe ‘Aê gaeñ oso aôm kôtu lau Israel nêj kin ma gajam aôm sa anja Saul lêma.

8 Ma kakêj nêm ñataunê andu gêdêj aôm gôwê kaiñ ma ênê lauo toôrgej wacsêngôj aôm labômm ñaô to kakêj gôlôac Israel to Juda dêdêj aôm. Ma embe tonaj êtôm atom nañjo jakêj gêj ñagêdô wacênsac ñaô.

9 Aôm lanjôm gelo Apômtaunê biñ ma gôgôm gêj sec, tañ gêjac matocanô ñajam atom nañ, kêtû asagenja. Aôm gôjac ñac Hetja Uria ña siñ êndu ma gôjam ênê awê kêtû nêm awê. Aôm gôjac enj ña lau Amon nêj siñ êndu.

10 Amboac tonaj siñ tau oc êwê nêm wakuc siñ atomanô gebe lanjôm gelo aê ma kôkôc ñac Hetja Uria nê awê su gebe êtu aômnêm awê’.

11 Tec Apômtau kêsôm gebe ‘Ôlic acgom, aê oc jakalem gêjwapac êpi aôm anja aôm taômnêm gôlôac nêj. Ma oc jakôc aômnêm lauo su ma jakêj êndêj nêm ñac wacban aôm ma enj oc ênêc êwiñ nêm lauo ênêc awêgej êndêj oc êkôgen.

12 Gebe aôm gôgôm gêj tau kelecegen, mago aê oc janjôm gêj tonaj êndêj lau Israel samob sêlic êndêj ocsalô.”

13 Go Dawid kêsôm gêdêj Natan gebe “Aê gagôm sec gêdêj Apômtau.” Natan gêjô Dawid awa gebe “Amboac tonaj Apômtau kêsuc nêm sec ôkwi, aôm oc ômac êndu atom.

14 Mago kôsu Apômtau susu ɳa biŋ tonaj, tec nêm ɳapalê, taŋ têna êkôc eŋ naŋ, oc êmac êndu."

15 Go Natan gêmu gêja nê andu.

Dawidnê latu gêmac êndu

Ma Apômtau gêjac Dawidnê ɳapalê, taŋ Urianê awê kêkôc naŋ, e gêmac gêgôm eŋ.

16 Amboac tonaj Dawid keten Apômtau kêtû ɳapalêja ma gajam dabuŋ mo ma kasô nê balêm gaja jagêc nom kêtôm gêbêc samob.

17 Ma ana laumata sêkô sêwiŋ eŋ sebe sêsuŋ eŋ sa, mago eŋ gedec ma gen gêŋ gawiŋ êsêac atom amboac tonanjeŋ.

18 Gêdêr bêc kêtû 7ŋa ɳapalê tau gêmac andu. Ma Dawidnê sakinwaga têtêc gebe sêsôm ɳapalê gêmac endu ɳawae êndêŋ eŋ. Êsêac taen gêjam gebe "Gêdêŋ taŋ ɳapalê gêmoa mata jaligeŋ naŋ, aêac tasôm biŋ gêdêŋ eŋ, mago kékêŋ tanja aêac atom. Aêac tasôm ɳapalê gêmac êndu su ɳawae lasê êndêŋ eŋ amboac ondoc. Oc moae eŋ êngôm tau palin."

19 Mago gêdêŋ taŋ Dawid gêlic êsêac sêjac biŋ kesec-kesec gêdêŋ tauŋ naŋ, eŋ kêjala gebe ɳapalê gêmac êndu su ma kêtû kênac nê sakinwaga gebe "ɳapalê gêmac êndu me." Êsêac sêjô eŋ awa gebe "Aec, gêmac êndu."

20 Go Dawid gêdi sa aŋga nom ma gêlin bu to gen oso ôli ma kêsô ɳakwê teŋ. Go kêsô Apômtaunê lômbec jaketeŋ mec. Su, go gêmu gêja taunê andu ma keteŋ gêŋ taniŋja. Tec sêkôc gêŋ dêdêŋ eŋ jager.

21 Ma ênê sakinwaga sêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Gôgôm amboac tonaj ɳam amboac ondoc. Napalê mata jali gêmoa ma gôjam dabuŋ mo to kotaŋ ɳanô kêtû enŋa. Ma gêdêŋ taŋ ɳapalê gêmac êndu su naŋ, gôdi sa ma goen gêŋ."

22 Ma eŋ gêjô êsêac aweŋ gebe "Gêdêŋ taŋ ɳapalê mata jali gêmoa naŋ, aê gajam dabuŋ mo to kataŋ tanjiboa gebe taêc gêjam amboac tonec gebe 'Asa kêjala Apômtau, oc moae taê walô aê ma êkêŋ ɳapalê êmoa mata jali.'

23 Galoc gêmac êndu su, tec janam dabuŋ mo êtu agenŋja. Oc jakôc eŋ êmu êmêŋ êtiam me. Aê oc jandêŋ eŋ jana, mago eŋ oc êmu êndêŋ aê êtiam atomanô."

24 Go Dawid gêjam malô nê awê Batseba ma kêsô jagêc gêwiŋ eŋ. Ma eŋ kêkôc ɳapalê ɳac ten ma gê ênê ɳaê gebe Salomo. Ma Apômtau têtac gêwiŋ eŋ

25 ma kêsakin propete Natan gebe ê ênê ɳaê gebe Jedidia (ɳam gebe Anôtô têtac gêwiŋ) kêtû Apômtaunja.

12:26-14:20 Dawid kêku lau Amon nêŋ malacsêga tulu. Mago Dawidnê gôlôacnêŋ biŋ kêtênsôŋ. Dawid latu Absalom gêjac lasi têna teŋja êndu kêtû gêgôm sec gêdêŋ Absalom lasio Tamarnja. Absalom gêc su jagêmoa gamêŋ Gesur jala têlêac. Joab kêkac Dawid gebe êkalem Absalom êmu êmêŋ.

14

Dawid agêc Absalom sê sêlêb tauŋ kêtiam

21 Go kiŋ kêsôm gêdêŋ Joab gebe "Gôlicgac, aê jakêŋ êwiŋ nêm biŋ, taŋ koteŋ naŋ. Naôkôc ɳac wakuc Absalom êmu êmêŋ êtiam."

22 Ma Joab gêu tau lanjôanô gêdêŋ nom ma ketoc kiŋ sa to gêjam mec eŋ. Ma Joab kêsôm gebe "Ocsalô nêm sakinwaga aê kajala gebe ɳoc ɳatau kiŋ gêlic aê gajac mataanô ɳajam ma kiŋ tau gêlôc kêtû biŋ, taŋ kateŋ naŋja."

23 Amboac tonaj Joab gêdi gêja Gesur ma kêkôc Absalom gêmu gêmêŋ Jerusalem kêtiam.

24 Ma kiŋ tau kēsōm gebe “Eŋ êŋgōŋ taunê andu ma êmoa tauŋa. Eŋ êmēŋ êkô aê laŋjōnêm̄ja atom.” Tec Absalom gēmoa nê tauŋa gêŋgōŋ ênê andu ma jakékô kiŋ laŋjōnêm̄ja atom.

25 Nac laŋjōd̄jam teŋ kêtôm Absalom gēmoa Israel ŋalâlôm atom. Laŋjōanô latu-latu ma ôli ŋageo gêc atomanô.

26 Gêdêŋ taŋ jala gêjac pep naŋ, eŋ kékapiŋ nê môkêlaŋ gebe môkêlaŋ ŋawapac kësa. Ma kékêŋ môkêlaŋ këpi dôŋ ma gêlic ŋawapac kêtôm kiŋnê dôŋ kilo 2.

27 Ma Absalomnê latui têlêac ma latuo tagen, ŋaê Tamar. Awê tonan awê ejam ŋanô.

28 Amboac tonan Absalom gēmoa Jerusalem jala samuc luagêc ma kësa kiŋ laŋjōnêm̄ ŋagec atomanô.

29 Go Absalom kësakinj biŋ gêdêŋ Joab gebe êmêŋ ma Absalom êsakinj eŋ êndêŋ kiŋ êna. Mago Joab gedec ma gêja atom. Ma eŋ kasakinj biŋ kêtiam kêtua luagêcja, mago Joab gêja atom.

30 Tec eŋ kësôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Alic acgom, Joabnê kôm gêc kësi aêŋoc kôm ma eŋ kësê polom kékô tonan. Ana ma akêŋ ja êniŋ kôm tau.” Amboac tonan Absalomnê sakiŋwaga sêkêŋ ja geŋ kôm tau.

31 Go Joab gêdi gêdêŋ Absalom nê andu gêja ma kësôm gêdêŋ eŋ gebe “Aômnêm sakiŋwaga sêkêŋ ja geŋ aêŋoc kôm kêtua agenŋja.”

32 Absalom gêjô Joab awa gebe “Gôlicgac me, aê kasakinj biŋ gêdêŋ aôm gebe Ômôŋ gebe jasakinj aôm ôndêŋ kiŋ ôna ma ôtu kênac eŋ gebe ‘Aê gamu gamêŋ anŋa Gesur kêtua agenŋja. Aê gacgeŋ jamoa tönêmaj oc ŋajam êlélêc. Amboac tonan ôlôc gebe najakô kiŋ laŋjōnêm̄ja ma embe jawê kaiŋ biŋ teŋ, go eŋ ênac aê êndumaŋ.’”

33 Go Joab gêdêŋ kiŋ gêja ma gêjac miŋ biŋ gêdêŋ eŋ. Ma kiŋ gêmôc Absalom. Amboac tonan eŋ gêdêŋ kiŋ tau gêja ma gewec laŋjōanô kêsep nom gêc kiŋ laŋjōnêm̄ja. Ma kiŋ kêlêsôp Absalom alianô.

15

Absalom gêli tau sa gêdêŋ Dawid

1 Tonaŋ su, go Absalom gêjam ôli kareta to hos ma kékôc lau 50 gebe sêlêti sêmuŋ eŋ.

2 Kêtôm têm samob Absalom gêdi gêdêŋ bêbêcgeŋ jakékô intêna kësi malac ŋasacgêdôŋa. Ma elêmê ŋac teŋ embe êmêŋ gebe êlic kiŋ êtu êmêtôc ênê biŋ ŋasawaŋa, naŋ Absalom oc êmôc eŋ ma êtu kênac gebe “Aôm anŋa malac ondoc.” Ma eŋ embe êjô eŋ awa gebe “Nêm sakiŋwaga aê anŋa Israelnêŋ ton teŋ”,

3 go Absalom oc êsôm êndêŋ eŋ gebe “Ôlic acgom, nêm biŋ ŋajam to gêdêŋ, mago kiŋnê ŋac gebe êjô aômnêm biŋŋa gêmoa atom.”

4 Ma Absalom kësôm gêwiŋ gebe “Oe, sêkêŋ aê jatu ŋacmêtôc anŋa gamêŋ tonecmaŋ, go lau samob, taŋ nêŋ biŋ ênêc naŋ, dêndêŋ aê sêmêŋ ma jamêtôc nêŋ biŋ naêndêŋgeŋ.”

5 Ma ŋac teŋ embe êndambinj gebe êpôŋ aduc êndêŋ eŋ, go Absalom êmêtôc lêma ma êkam eŋ sa to êlêsôp eŋ alianô.

6 Absalom gêgôm amboac tonan gêdêŋ lau Israel samob, taŋ sêmêŋ gebe kiŋ êmêtôc êsêacnêŋ biŋ naŋ, ma gêjam lau Israel nêŋ ŋalâlôm ôkwi gêdêŋ eŋ tau.

⁷ Jala aclê gêjaŋa, go Absalom kêsôm gêdêŋ kiŋ gebe “Aê jaten aôm gebe ôlôc gebe jana Hebron ma jançôm biŋ, taŋ gajac mata gêdêŋ Apômtau naŋ, ñanô ësa.

⁸ Gêdêŋ taŋ gaŋgôŋ Gesur Aram naŋ, nêm sakirwaga gêjac mata biŋ ma kasôm gebe ‘Embe Apômtau êkêŋ aê jamu jana Jerusalem biŋjanôgeŋ, go janam sakin enj anja Hebron.’ ”

⁹ Ma kiŋ tau kêsôm gêdêŋ enj gebe “Ôna tobiŋmalôgeŋ.” Amboac tonaj Absalom gëdi ma gëja Hebron.

¹⁰ Mago Absalom kêsakiŋ lau jaenja kelecgeŋ kêtôm Israelnêŋ gôlôacmôkê samob sêja ma sêsôm gebe “Amac embe aŋô dauc êtaŋ, go anam lasê to asom gebe ‘Absalom kêtû kiŋ anja Hebron.’ ”

¹¹ Absalom keteŋ lau 200 anja Jerusalem gebe têtu ñacleŋ enj, tec sêsêlêŋ sêwiŋ enj. Ësêac sêjam kauc biŋ samob tonaj ñai ma sêwiŋ enj tonêŋ ñalêlôm sawa biŋnageŋ sêja.

¹² Gêdêŋ taŋ Absalom kêkêŋ da gêmoa naŋ, enj kêsakiŋ biŋ gëja malac Gilo gebe Dawidnêŋ ñac gêwa biŋ sanja Ahitopel êndêŋ enj êmêŋ. Ma biŋ sêli tauŋ sanja kêtû kapôeŋ ma lau totoŋ-totoŋ sêwiŋ Absalom.

Dawid gëwi Jerusalem siŋ

¹³ Ma ñac jaenja tenj mëngôô lasê gêdêŋ Dawid ma kêsôm gebe “Lau Israel nêŋ ñalêlôm gêjam tau ôkwi jakêsap Absalom tôŋ.”

¹⁴ Go Dawid kêsôm gêdêŋ nê sakirwaga samob, taŋ sêmoa sêwiŋ enj anja Jerusalem naŋ, gebe “Ajôc, taêc. Embe taêc atom, oc tawê Absalom sa atom. Ançôm ñagaô. Embe masi, oc Absalom mëngôô lasê tonec sebenj ma êkoniŋ aêac to ênac lau malacm tau ña siŋ êndu.”

¹⁵ Ma kinjê sakirwaga sêjô enj awa gebe “O ma ñatau kiŋ, nêm sakirwaga aêac, tec ançôm nêm biŋ ñanô ësa.”

¹⁶ Amboac tonaj kiŋ gëdi gëja ma nê gôlôac sêwiŋ enj. Ma kiŋ gëwi nê lau 10 siŋ gacgeŋ sêmoa gebe sejop andu.

¹⁷ Ma kiŋ gëdi gaja ma lau samob têdaguc enj ma anja andu ñamuŋa êsêac sêka tôŋ sêkô sêlêwaŋ tauŋ.

¹⁸ Go nê sakirwaga samob sêôc lêlêc enj sêja. Ma siŋwaga Keret to Peletja, taŋ sejop enj ñapaŋ naŋ, to lau Git 600, taŋ têdaguc enj anja Gat naŋ, jasêôc lêlêc kinj.

¹⁹ Go kiŋ tau kêsôm gêdêŋ ñac Gitja Itai gebe “Aôm gobe ôwiŋ aêac êtu asagenjenja. Ômu ôna ma ômoa ôwiŋ kiŋ wakuc gebe aôm ñacjaba ma têtin aôm su anja nêm malacmôkê mëngôŋgôj gamêŋ jaba.

²⁰ Nôgeŋ tec gômôeŋ ma ocsalô tonec oc jakac aôm gebe ônac laoc gamêŋ ôwiŋ aêac me. Aê jana, tagenj gajam kauc jana ondoc. Ôkac taôm ôkwi to nêm lasitêwaigenj amu ana. Apômtau têtac gêwîj aôm ma êmoa êwiŋ aôm ñanêŋgenj.”

²¹ Go Itai gêjô kiŋ awa ma kêsôm gebe “O ñoc kiŋ, aê jasôm êtu tôŋ jakô Apômtau mata jali lanjônêm ña gebe gamêŋ, taŋ aôm ôna naŋ, aê jawiŋ ma embe jamac êndu oc jamac êndu.”

²² Tec kiŋ kêsôm gêdêŋ Itai gebe “Amboac tonaj ôsêlêŋ ômuŋ aê.” Tec ñac Gitja Itai to nê lau samob ma nêŋ gôlôac sauŋ samob, taŋ sêmoa sêwiŋ enj naŋ, sêsêlêŋ sêmuŋ Dawid sêja.

²³ Ma gêdêŋ taŋ lau samob sêôc lêlêc Dawid sêja naŋ, lau samob têtaŋ ñanô ma kiŋ gelom bu Kidron ma lau samob sêmuŋ enj sepenj gamêŋ sawageŋ sêja.

24 Ma Abiatar agêc Sadok sêwiŋ lau Lewit samob, taŋ sêbalan̄ Anôtônê poac ḥakatapa naŋ, sêô lasê amboac tonaj. Ma êsâac tetoc Anôtônê poac ḥakatapa kékô e lau samob anja malac sêsa sêmêŋ.

25 Go kiŋ tau kêsôm gêdêŋ Sadok gebe “Ôkôc Anôtônê poac ḥakatapa êmu êsô malac kapôeŋ êna êtiam. Embe Apômtau êlic aê ênac mataanô ḥajam, go êkêŋ aê jamu jamêŋ ma jalic katapa tau to ênê gamêŋ êtiam.

26 Mago embe êsôm gebe ‘Aê matocanô galic aôm ḥajam atom’, go êngôm aê êtôm ej taê ênam. Aê tec gamoia.”

27 Go kiŋ kêsôm biŋ teŋ gêdêŋ dabuŋwaga Sadok gêwiŋ gebe “Ôlic acgom, ômu ôna malac tobiŋmalôgeŋ, amagêc Abiatar awiŋ nêm latômiagêc, nêm latôm Ahimas agêc Abiatar latu Jonatan.

28 Ôlic acgom, aê oc jansaê anja buselen̄, taŋ gêc gamêŋ sawa naŋ, e jatap ḥjawae teŋ sa anja amacnêm.”

29 Amboac tonaj Sadok agêc Abiatar sêbalan̄ Anôtônê poac ḥakatapa sêmu sêja Jerusalem ma gacgeŋ sêmoa tonaj.

30 Mago Dawid jaképi lôc Katékwi totanjiboageŋ. Ej kêsêlêŋ ña atapa ḥjaômageŋ to gêsan̄ lanjôanô auc. Ma lau samob, taŋ sêwiŋ ej naŋ, sêsaŋ lanjôjanô auc ma sêselêŋ sépi sêja totanjiboageŋ amboac tonanjeŋ.

31 Ma ḥjawae gêdêŋ Dawid gebe “Ahitopel gêwiŋ lau sêli tauŋ saŋa gêmoa gêwiŋ Absalom.” Go Dawid gêmôêc gebe “O Apômtau, aê jateŋ aôm, ônam Ahitopelnê biŋ ôkwi êtu biŋ meloc.”

32 Gêdêŋ taŋ Dawid gêô lasê gamêŋ, taŋ sêjam sakin̄ Anôtô sêmoa anja lôc jatêpôe naŋ, nê ñac Ark Husai gêdac ej. Ej kékac nê ñakwê gêngic ma nom gi ej môkêapac.

33 Ma Dawid kêsôm gêdêŋ ej gebe “Aôm embe ôwiŋ aê oc ônam aê sa êtôm atom.

34 Mago aôm embe ôna malac ma ôsôm êndêŋ Absalom gebe ‘O kiŋ, aê gabe jatu nêm sakin̄waga amboac gêmuŋeŋ katu tamamnê.’ Embe ôngôm amboac tonaj, go ônam aê sa ma onseŋ Ahitopelnê biŋ su.

35 Dabuŋwaga Sadok agêc Abiatar sêmoa sêwiŋ aôm. Amboac tonaj biŋ samob, taŋ ôjô anja kiŋnê andu naŋ, ôndôŋ êndêŋ dabuŋwaga Sadok agêc Abiatar.

36 Èsêagécnêŋ latunjagêc Sadok latu Ahimas agêc Abiatar latu Jonatan sêmoa sêwiŋ èsêagêc ma aôm ôsakin̄ èsêagêc tobiŋ samob, taŋ aôm ôjô naŋ, dêndêŋ aê sêmêŋ.”

37 Tec gêdêŋ têm, taŋ Absalom jakêsô Jerusalem naŋ, Dawidnê ñac Husai jagêô lasê amboac tonanjeŋ.

16

Dawid agêc Siba

1 Gêdêŋ taŋ Dawid jakélêlêc lôctêpôe ñagec su naŋ, Mepibosetnê sakin̄waga Siba kêpuc ej tôŋ-tôŋ todonki luagêc ma waba. Polom 200 ma wain kwalim 100 ma kanjanô 100 ma bôc ñaôlic towain teŋ gêscac donki ñaô.

2 Ma kiŋ kêtû kénac Siba gebe “Gêŋ tonaj ñam amboac ondoc.” Go Siba gêjô ej awa gebe “Donki sênam kiŋnê gôlôac sa gebe sêngôŋ ñaô. Ma lau wakuc sêniŋ polom to kanjanô ma êsâac, taŋ tekweŋ gêbac anja gamêŋ sawa naŋ, sêñôm wain.”

3 Go kiŋ kētu kēnac gebe "Ma nêm ɣataunê latu gêmoa ondoc." Tec Siba gêjô kiŋ awa gebe "Eŋ gêngôŋ Jerusalem gebe eŋ kêsôm gebe 'Ocsalô tonec gôlôac Israel oc sékêŋ tamocnê gamêŋ kiŋja êmu êndêŋ aé."

4 Tec kiŋ kêsôm gêdêŋ Siba gebe "Amboac tonaj gêŋ samob, taŋ kêtua Mepibosetnê naŋ, étu aômnêm." Ma Siba kêsôm gebe "Noc ɣatau kiŋ, aê jasô aôm ɣalabu, matamanô êlic aê ɣajammaŋ."

Dawid agêc Simei

5 Gêdêŋ taŋ kiŋ Dawid méngeô lasê malac Bahurim naŋ, ɣac teŋ anga Saulnê gôlôac, Gera latu Simei kêsa anga tonaj gêmêŋ gebe épuc eŋ tôn-tôn. Eŋ kêsêlêŋ tonê ɣalêlôm secgeŋ gêmoa ma kêpuc boa Dawid gêmoa intêna.

6 Dawidnê lau samob to siŋséleč ségi eŋ auc, mago Simei kêtuc Dawid to nê sakinwaga ɣa poc.

7 Ma Simei kêpuc boa eŋ ma gêmôéc gebe "Ônaŋa, ônaŋa, dec kêsap aôm lêmam tôn, aôm ɣac alôb-alôb."

8 Aôm kôjaŋgo Saulnê gôlinj kiŋja su ma kôkêc Saulnê gôlôac nêŋ dec taêsam siŋ. Tec Apômtau kékêŋ ɣagêjô kêpi aôm ma kékêŋ nêm gamêŋ kiŋja kêsêp latôm Absalom lêma. Kec, ɣagêjô kêtap aôm, taŋ lêmam siŋdec naŋ sa sugac."

9 Go Seruia latu Abisai kêsôm gêdêŋ kiŋ gebe "Kêam ɣamatê tonaj oc épuc boa êôc ɣatau kiŋ étu agenŋa. Ôsôm ma najandim eŋ gêsutêkwa êngic."

10 Mago kiŋ gêjô eŋ awa gebe "Seruia latui amac, aêacnêŋ asageŋ ɣagêdô gêdêŋ tauŋ. Eŋ embe épuc boa aê gebe Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe 'Ôpuc boa Dawid,' go asa êtôm gebe êsôm gebe 'Gôgôm tonaj kêtua asageŋja.'"

11 Ma Dawid kêsôm gêdêŋ Abisai to nê sakinwaga samob gebe "Alicgac me, aê tauc latuc kékic ɣoc biŋ ma ɣac Benjaminja tonaj oc êngôm atom me. Andec eŋ épuc boa aêmaŋ gebe Apômtau kêjatu eŋ."

12 Oc moae Apômtau êlic aêhoc gêŋwapac ma êkêŋ moasiŋ êjô biŋ kêpuc boa ocsalô tonecja su."

13 Amboac tonaj Dawid to nê lau sêsêlêŋ sêmoa intêna ma Simei kêsêlêŋ gêwiŋ gêmoa lôcdênaŋ, taŋ kêkanôŋ kiŋ naŋ, ma kêpuc boa eŋ to kêtuc eŋ ɣa poc ma kêpalip kekop kêpi gêgôm gedeŋ tôngenj gêja.

14 Ma kiŋ tau to lau samob, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, sêô lasê Jordan totekweŋ gêbacgeŋ ma anga tonaj eŋ kêlêwaŋ tau.

Absalom gêmoa Jerusalem

15 Absalom to lau Israelnêŋ ɣacwaga samob sêô lasê Jerusalem ma Ahitopel gêmoa gêwiŋ eŋ.

16 Ma gêdêŋ taŋ Dawidnê ɣac Ark Husai jagêô lasê gêdêŋ Absalom naŋ, eŋ awa gêôc Absalom gebe "Kiŋ êmoa tengeŋ, kiŋ êmoa tengeŋ."

17 Ma Absalom kêsôm gêdêŋ Husai gebe "Aôm têmtac gêwiŋ nêm ɣac amboac tonaj me. Kêtua asageŋja aôm gôwiŋ nêm ɣac gôja atom."

18 Ma Husai kêsôm gêdêŋ Absalom gebe "Masi, aê jatu ɣac, taŋ Apômtau to lau tonec ma ɣacwaga Israel pebeŋ sêjaliŋ eŋ sa naŋ, nê gêŋ ma aê jamoa jawinj engeŋ."

19 Ma teŋ êwiŋ, aê janam sakin asa. Oc janam sakin ɣoc ɣatau latu atom me. Janam sakin aôm êtôm gajam sakin tamam."

20 Go Absalom kêsôm gêdêŋ Ahitopel gebe "Ôwa sa acgom, galoc aêac dangôm asagen."

²¹ Ahitopel gêjô Absalom awa gebe “Aôm ôsô ôndêj tamamnê awênenê anaio, tanj gêwi êsêac siñ gebe sejop andu tau nañ ôna. Go Israel samucgeñ sêjô ñawae gebe kôkêj taôm kôtu tamamnê ñacio, go samob, tanj sêsap aôm tój nañ, tekweñ saki ésa.”

²² Amboac tonaj êsêac sê becobo teñ kêtû Absalomña kékô andu ñasalôm tapa-tapa ñaô. Ma Absalom kêsô gêdêj tamanê awênenê anaio ma Israel samob sêlic.

²³ Gêdêj ñasawa tonaj Ahitopel embe êwa binj teñ sa, nañ tetoc binj tau sa ma sêlic amboac anja Anôtô taunê. Dawid agêc Absalom lulugeñ tetoc Ahitopel nê binj sa kêtôm tonaj.

17

Husai gesen Ahitopelnê binj

¹ Go Ahitopel kêsôm gêdêj Absalom gebe “Tajaliñ lau 12,000 sa ma aê jandi ma jandanguc Dawid êndêj êmbac tonec.

² Aê oc jandac ej êndêj tanj ej têkwa êmbac ma têtac ñatutuc ma jatakê ej to lau samob, tanj sêwîj ej nañ sêc sêna. Aê oc janac kin taugeñ

³ ma jakôc lau samob sêmu dêdêj aôm sêmêj amboac awê teñ gêmu gêdêj nê akweñ gêmêj. Aôm gobe ônac ñac tagengeñ ma lau samob sêmoa tobijmalôgeñ.”

⁴ Ma binj tau kêmoasinj Absalom to Israel nêj lauñjanô samob.

⁵ Go Absalom kêsôm gebe “Amôêc ñac Ark Husai amboac tonanjeñ ma tanjô binj, tanj ej taê gêjam nañ.”

⁶ Ma gêdêj tanj Husai mëngêô lasê gêdêj Absalom nañ, Absalom kêsôm gêdêj ej gebe “Ahitopel kêsôm amboac tonaj. Aêac danjôm êtôm ej kêsôm me masi. Embe masi, go ôwa binj tau sa.”

⁷ Go Husai kêsôm gêdêj Absalom gebe “Binj tanj Ahitopel kêsôm gêdêj aôm gebe danjômja nañ, ñajam atom.”

⁸ Ma Husai kêsôm gêwiñ gebe “Aôm kôjala gebe tamam to ñacwaga, tanj sêwîj ej nañ, lau ñactêkwa ma êsêac têntac ñandañ sec amboac bôclai têna teñ, tanj gêmoa saleñ ma sêjango ñalatu su anja ênê nañ. Ma binj teñ Aôm tamam ej siñsêlêc lanjwa ma kêjala siñ ñagôliñ. Ej oc êkêj nê lau sêlêwañ tauñ êndêj êmbêc atom.”

⁹ Taêm ênam, Dawid galocgeñ oc kêsiñ tau ôkwi anja pocgêsuñ me gamêj ten. Ma embe siñ ésa ma sêncac nêm lau ñagêdô êndu, go lau tanj sêñô ñawae nañ, oc sêson gebe ‘Lau taêsam tanj têdaguc Absalom nañ sêjana.’

¹⁰ Go ñac têtac kêpa sunja, tanj nê ñalêlôm amboac lewe nê nañ, oc êtu palê ma êtêc tau ñanôgeñ. Gebe Israel samucgeñ sêjala gebe aôm tamam ej ñac siñsêlêc to êsêac, tanj sêwîj ej nañ, lau tonaclaigen.

¹¹ Mago binj tanj aê taê gajam gebe danjôm nañ, tonec gebe Israel samucgeñ anja Dan e êndêj Berseba sêkac tauñ sa sêpi tagenj dêndêj aôm. Ësêac lau taêsam ñanô lasê amboac gañac gwêcja ma aôm taômgeñ ôwê êsêac sêncac siñ.

¹² Aêac embe tatap Dawid sa anja nê ñasawa teñ, go aêac takôm ej auc amboac manij kêsêlô kêsêp nom ma ej tonê lau, tanj sêmoa sêwîj ej nañ, nêj teñ oc êwê sa atom.

¹³ Ej embe êtainj tau su naélamu malac totunjôbom teñ, go Israel samucgeñ sêkôc lêpoa sêna malac tonaj ma sê malac tau êsêp gaboañ to senseñ su ênaña e têtap ñapoc tagengeñ sa êtiäm atom.”

14 Ma Absalom to Israelnêj ñacwaga samob sêôm gebe “Ñac Ark Husai nê bin ñajam kêlêlêc Ahitopelnê su.” Apômtau gebe enseñ Absalom su, tec kêkêj êsêac sêwi Ahitopelnê biñ ñajam siñ gêcña.

15 Go Husai gêjac miñ biñ, tañ Ahitopel kêsôm gêdêj Absalom to lau Israelnêj kasêga ma biñ, tañ eñ tau kasôm gêdêj êsêac nañ, geden dabuñwagaagêc Sadok agêc Abiatar.

16 Ma kêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Asakin biñ ñagaôgej êna ma asôm endej Dawid gebe êmoa buselen gamêj sawanya êndêj êmbêc atom. Selom bu sêna ñamakej gebe gênwapac êtap kinj to lau samob, tañ semoa sêwiñ eñ nañ sa atom.”

17 Jonatan agêc Ahimas sêsaê sêmoa bumata Enrogel. Sakinwagao teñ gêja ma kêsôm biñ gêdêj êsêagêc gebe êsêagêc nasêôm ñawae êndêj kinj Dawid. Êsêagêc tauñ têtôm gebe sêsa malac tau sêna e lau sêlic êsêagêc nec atom.

18 Mago ñapalê teñ gêlic êsêagêc, tec jagêjac miñ gêdêj Absalom. Amboac tonan agêc sêwi gamêj tonan siñ ñagaôgej ma jasêô lasê ñac teñ anja malac Bahurim nê andu. Ènê sê buña teñ gêc nê malaclun, tec êsêagêc sêsep sê tau ñalêlôm sêja.

19 Ma ñac tau nê awê jakêgadê sê awa auc ma kêta mopolom ñanô gêscac gadê ñaô e gêj teñ gêc awê atom.

20 Gêdêj tanj Absalom nê sakinwaga jasêô lasê dêdêj awê tau anja andu tonan nañ, êsêac têtu kênac gebe “Ahimas agêc Jonatan semoa ondoc.” Awê tau gêjô êsêac awen gebe “Êsêagêc selom bu sêja.” Ma êsêac sesom elêmê, mago têtap êsêagêc sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem kêtiam.

21 Sêc sêja su acgom, go êsêagêc sêpi anja sê sêmêj kêtiam ma sêja sêkêj ñawae gêdêj kinj Dawid tau. Êsêagêc sêôm gêdêj Dawid gebe “Ôndi ma seben olom bu ñamakej ôna.” Go sêjac miñ biñ, tañ Ahitopel kêsôm kêtû eñja nañ.

22 Tec Dawid to lau samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, dêdi selom bu Jordan su sêwi nêj ñac teñ siñ gêmoa ñamakej ônêja atom.

23 Ahitopel gêlic gebe sêgôm ênê biñ samob ñanô kêsa atom, tec kêmasan nê doñki ma gêc gêja tauñ malacmôkê. Eñ kêmasan nê biñ to gêj samob gêbacnê ma jagêbic tau êndu ma sêsuñ eñ anja tamanej sêô.

Dawid gêmoa malac Mahanaim

24 Go Dawid jagêô lasê Mahanaim ma Absalom to lau Israel nêj ñacwaga samob selom bu Jordan sêja.

25 Absalom kêkêj Amasa kêtû siñwaganêj ñamata gêjô Joab su. Amasa tonan en ñac Ismael Itra latu. Itra tau gêjam Nahas latuo Abigail. Eñ Joab têna Serua lasio.

26 Absalom to lau Israel sê nêj becobo sêmoa gamêj Gilead.

27 Gêdêj tanj Dawid gêô lasê Mahanaim nañ, Nahas latu Sobi anja Amon nêj malac Raba agêc Amiel latu Makir anja Lodebar ma ñac Gilead ña Barsilai anja Rogelim,

28 sêkôc mê to laclu ma ku to mopolom tokainj-tokainj ma polom sigob to gabab ma gêngaga ñagêdô.

29 Èsêac sêkôc lêp to ñalêsi ma su gêjac anô sêmêj gebe Dawid to lau siñja, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ sêniñ. Èsêac sêôm gebe “Lau sêmoa gamêj sawa e mo to bu gêjô êsêac ma tekwen gêbac.”

18*Absalom gêmac êndu*

¹ Go Dawid gêjac nê lau, taŋ sêmoa sêwinj ej naŋ, kêsi ma kêkêŋ êsêacnêŋ laumata siŋja ḥagêdô sêjam gôlinj lau 1,000 ma ḥagêdô sêjam gôlinj lau 100.

² Go Dawid gêwa lau siŋja kêkôc gêja toŋ têlêac. Toŋ ḥamataŋa Joab gêjam gôlinj. Toŋ teŋ Seruia latu Joab lasi Abisai gêjam gôlinj. Ma toŋ teŋ ḥac Gitja Itai gêjam gôlinj. Ma kiŋ kêsôm gêdêŋ lau gebe “Aê tauc oc jawiŋ amac amboac tonangetj.”

³ Mago êsêac sêsôm gebe “Aôm ôwiŋ aêac atom. Aêac embe aêc ḥacio su oc lau taêŋ ênam biŋ taêsam atom. Embe aêacma ḥamakeŋ sêmac êndu oc lau taêŋ ênam biŋ taêsam atom amboac tonangetj. Mago aôm tec kôlêlêc ma lau 10,000 su. Amboac tonanj aôm embe ômoa malac ma ôpuc aêac toŋ oc ḥajam êlêlêc.”

⁴ Tec kiŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Gêŋ taŋ amac alic ḥajam naŋ, aê gabe jasô ḥalabu.” Amboac tonanj kiŋ kêkôc kêsî malac ḥasacgêdô ma siŋwaga samob sêsêlêŋ sêsa sêja totonj-totonj. Toŋ ḥagêdô ḥalau têtôm 100 ma toŋ ḥagêdô ḥalau têtôm 1,000.

⁵ Ma kiŋ kêjatu Joab agêc Abisai ma Itai gebe “Anjôm ḥac wakuc Absalom saic-saicgeŋ atom êtu aêŋa.” Ma lau samob sêŋjô jatu tonanj, taŋ kiŋ kêkêŋ gêdêŋ êsêac laumata siŋja samob kêtû Absalomna naŋ.

⁶ Amboac tonanj Dawidnê siŋwaga sêsa awê gebe nasêndac lau Israel. Ma sêjac siŋ tau kêsa aŋga saleŋ Epraimna.

⁷ Ma Dawid nê siŋwaga sêku Israel tulu aŋga tonanj. Sêjac siŋ kapôêjanô gêdêŋ bêc tonanj. Lau 20,000 sêmac êndu.

⁸ Siŋ tonanj gelom gêjam gamêŋ tonanj auc ma gêdêŋ bêc tonanj saleŋ kêdaŋgôŋ lau taêsam kôlêlêc lau, taŋ siŋ gesenj naŋ su.

⁹ Ma Absalom kêtap Dawidnê sakinqaga sa. Absalom gêŋgôŋ nê doŋki ḥao ma doŋki tau jagêboŋ kêsô kamem kapôêŋ ḥalaka ḥalêlôm gêja. Ma Absalom nê môkêlaŋ gêjac kêsô ḥalaka ma ej gacgeŋ gen kaleŋ ma doŋki tau, taŋ Absalom gêŋgôŋ ḥao naŋ, gêboŋ su gêc gêja.

¹⁰ Nac teŋ gêlic gêŋ tau ma kêsôm gêdêŋ Joab gebe “Ôlic acgom, aê galic Absalom genj kaleŋ kamem ḥalaka.”

¹¹ Joab kêsôm gêdêŋ ḥac, taŋ kêsôm biŋ tau naŋ gebe “Aôm gôlic ej me. Kêtu asagenjja gôjac ej kêsêp nom gêmêŋ atom. Aê oc jakêŋ silber 10 êndêŋ aôm ma ômbiŋkap terj êwinj.”

¹² Mago ḥac tau kêsôm gêdêŋ Joab gebe “Aê embe jatap silber 1,000 sa êsêp aê lemoc, mago oc jakêŋ lemoc épi kiŋ latu atom. Gebe aêac aŋô kiŋ gêjac binju amagêc Abisai ma Itai gebe ‘Anjôm ḥac wakuc Absalom saic-saicgeŋ atom êtu aêŋa.’”

¹³ Ma aê embe jaŋgôm gêŋ teŋ kelecgeŋ êndêŋ ej katu oc êsin tau êndêŋ kiŋ atom ma aôm taõm oc ônam aê kêsî atom.”

¹⁴ Joab kêsôm gebe” Aê gabe jajainj têm jawiŋ aôm atom.” Go ej kêkôc kêm têlêac jagêguŋ Absalom kêsô bôdagî gêdêŋ taŋ ej mata jaligeŋ genj kaleŋ kamem ḥalaka naŋ.

¹⁵ Ma lau matac 10, taŋ sêôc Joabnê laukasap naŋ, sêgi Absalom auc ma sêjac ej êndu.

¹⁶ Go Joab gêjac dauc kêtaj ma lau siŋja, taŋ sêjanda Israel naŋ, sêwi siŋ ma sêmu sêmêŋ gebe Joab kêkô êsêac auc.

17 Ma êsêac sêkôc Absalomnê ɻawêlêlaŋ ma sêbalin kêsêp sê kapôêj teŋ aŋga saleŋ ma sêboa poc ton kapôêj teŋ sa kêkô sê tau ɻaô. Ma lau Israel samob sêc sêja nêŋ andu gêdêj-gêdêhgen.

18 Gêdêj taŋ Absalom gêmoa mata jali naŋ, eŋ kêkôc alê poc teŋ jagêjac sa kêtû eŋ tauŋa kêkô kiŋnê gaboaŋ gebe eŋ kêsôm gebe “Aê latuc masi gebe lau taŋ ênam aê.” Eŋ gê taunê ɻa e kêpi alê poc tonan ma sêsam gêj tau gebe Absalomnê ɻabelo e gêdêj ocsalô tonec.

Sêson Absalom gênaç êndu ɻawae gêdêj Dawid

19 Go Sadok latu Ahimas kêsôm gêdêj Joab gebe “Ôkêj aê jalêti najakêj ɻawae êndêj kiŋ tau gebe Apômtau gêjam eŋ kêsi aŋga nê ɻacio nêŋ ɻaclai.”

20 Ma Joab kêsôm gêdêj eŋ gebe “Aôm ôkôc ɻawae ôna êndêj ocsalô tonec atom. Moae oc ôkôc ɻawae ôna êndêj bêc teŋ, mago galoc aôm ôna atom gebe kiŋ latu gêmac êndu.”

21 Go Joab kêsôm gêdêj nê sakînwgâ ɻac Kusŋa gebe “Ôna ôkêj ɻawae êndêj kiŋ êtu gêj, taŋ gôlic naŋna.” ɻac Kusŋa gewec gêdêj Joab ma kêlêti gêja.

22 Go Sadok latu Ahimas kêsôm gêdêj Joab kêtiam gebe “Gêŋwapac teŋ embe êtap aê sa, go êtap samaŋ. Mago ôkêj aê jalêti jandaŋguc ɻac Kusŋa jana.” Ma Joab gêjô eŋ awa gebe” Noc latucenec, olêti êtu asageŋŋa. Aôm oc ôtap ɻagêjô ɻajam teŋ sa êtu ôkêj ɻawaŋŋa atom.”

23 Eŋ kêsôm kêtiam gebe “Gêŋwapac teŋ embe êtap aê sa, go etap sa, mago gabe jalêti jana.” Tec Joab kêsôm gêdêj eŋ gebe “Ôlêtimaj.” Go Ahimas kêlêti kêdaguc intêna gaboaŋŋa jagêôc lêlêc ɻac Kusŋa su.

24 Dawid jagêngôŋ tuŋbôm ɻasacgêdô. Ma dibwaga tau kêpi tuŋbôm jakêkô sacgêdô ɻasalôm ɻaô. Eŋ gêôc mataanô sa e gêlic ɻac teŋ tauŋen kêlêti gêmêj.

25 Ma gêmôêc to kêsôm ɻawae gêdêj kiŋ. Ma kiŋ kêsôm gebe “Embe eŋ tauŋen oc moae kêkôc ɻawae ɻajam gêmêj.” Nacajeŋ tau kêlêti mêŋkêdabiŋ.

26 Go dibwaga gêlic ɻac teŋ kêlêti gêmêj kêtiam. Tec eŋ gêmôêc biŋ gêdêj gejobwaga sacgêdôŋa gebe “Ôlic acgom, ɻac teŋ tauŋen kêlêti gêmêj kêtiam.” Kiŋ kêsôm gebe “Eŋ kêkôc ɻawae ɻajam teŋ amboac tonanŋen.”

27 Ma dibwaga kêsôm gebe “Aê galic ɻac, tê kêlêti kêtû ɻamatata nê, amboac Sadok latu Ahimas.” Ma kiŋ kêsôm gebe “Eŋ ɻac ɻajam ma oc kêkôc ɻawae ɻajam.”

28 Go Ahimas gêmôêc gêdêj kiŋ gebe “Gêj samob ɻajamgeŋ.” Go eŋ gewec gêdêj kiŋ lanjôanô gêdêj nom ma kêsôm gebe “Aweŋ ôc Apômtau, aômnêm Anôtô, taŋ kêkêj lau, tê sêôc lemen sa gêdêj noc ɻatau kiŋ nê, sêso aôm ɻabalu naŋ.”

29 Ma kiŋ kêtû kênaç gebe “ɻac wakuc Absalom gêmoa ɻajam me masi.” Ahimas gêjô eŋ awa gebe “Gêdêj taŋ nêm laumata Joab kêsakiŋ nêm sakînwgâ aê naŋ, aê galic lau ta sam sêjac seso tauŋ, mago gajam kauc ɻam.”

30 Ma kiŋ kêsôm gebe “Mêŋôkô tonec.” Amboac tonan eŋ kêkac tau ôkwi ma kêkô ɻajenj.

31 Go ɻac Kusŋa mêŋgêô lasê ma kêsôm gebe “ɻawae ɻajam kêtû noc ɻatau kiŋŋa. Ocsalô tonec Apômtau kakêj lau, taŋ sêli tauŋ sa gêdêj aôm naŋ, sêso aôm ɻabalu.”

32 Kiŋ tau kêsôm gêdêj ɻac Kusŋa gebe “ɻac wakuc Absalom gêmoa ɻajam me masi.” Ma ɻac Kusŋa gêjô eŋ awa gebe “O noc ɻatau kiŋ, aê gabe nêm ɻacio samob to lau samob, taŋ sêli tauŋ sa gêdêj aôm naŋ, oc tatôm ɻac wakuc tonanŋen.”

33 Kiŋ tau atê gêmô ej ma kêpi balêm, tanj gêc malac ḥasacgêdô ḥaô naŋ, gêja ma kêtanj gebe “O ḥoc latuc Absalom, latucenec Absalom. Jamac jaŋô aômmaŋ. O ḥoc latuc Absalom, ḥoc gêjenec.”

19

Joab kêsom Dawid

1 Go sêkêŋ ḥawae gêdêŋ Joab gebe “Ôlic acgom, kiŋ kêtanj tanjiboa kêtû Absalomna.”

2 Amboac tonaj gêdêŋ bêc tonaj biŋ sêku ḥacio tulunja tau gêjam tau ôkwi kêtû tanjiboa gêdêŋ lau samob gebe lau sêŋô ḥawae gebe kiŋ kêtanj tanjiboa kêtû latunja.

3 Gêdêŋ bêc tonaj lau siŋja sêsa malac sêmêŋ kelecgeŋ sêgôm amboac lau, tanj majeŋ kêtû têtaiŋ tauŋ su aŋga siŋja naŋ.

4 Kiŋ gêsaŋ lanjôanô auc ma kêtanj toawa-toawa gebe “O latuc Absalom, o Absalom latucenec, o gêjenec.”

5 Go Joab kêsô andu gêdêŋ kiŋ gêja ma kêsom gebe “Ocsalô tonec aôm gôgôm nêm sakijwaga samob, taŋ sêjam aôm to nêm latômio to ḥac ma nêm lau to aneŋio kési amoa matem jali naŋ, majeŋ kêsa.

6 Aôm têmtac gêwiŋ êsêac, tanj têntac sec gêdêŋ aôm naŋ, ma têmtac gedec êsêac, tanj têntac gêwiŋ aôm naŋ. Ocsalô tonec aôm gôwa taôm sa gebe gôlic lau siŋsêlêc to nêm sakijwaga samob amboac gêŋ ḥaôma. Galoc aê kajala gebe Absalom embe êmoa mata jali ma aêac samob amac êndu, go ôlic ḥajam.

7 Amboac tonaj galoc ôndi sa naôsôm biŋ ḥajam teŋ êndêŋ nêm sakijwaga. Embe masi, go aê jatôc lemoc jakô Apômtau lanjônêŋ gebe êndêŋ êmbêc tonec ḥac teŋ oc êmoa êwiŋ aôm atomanô. Biŋ tonaj oc êtu biŋ sec êlêlêc biŋ samob, tanj kêtap aôm sa gêdêŋ aôm ḥapalégen e mêngêdêŋ galoc naŋ su.”

8 Go kiŋ gêdi sa jagêngôŋ malac ḥasacgêdô. Ma ḥawae gêdêŋ lau samob gebe “Alic acgom, kiŋ gêngôŋ malac ḥasacgêdô” ma lau samob sêsa dêdêŋ ej.

Dawid gêmu gêja Jerusalem

Gêdêŋ ḥasawa tonaj Israelnêŋ lau samob sêc dêdêŋ tauŋnêŋ andu gêdêŋ-gêdêŋgeŋ séja.

9 Ma lau samob sêôc gêdô tauŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ kêtôm Israelnêŋ gôlôacmôkêgeŋ ma sêsoŋ gebe “Kiŋ gêjam aêac kési aŋga aêacnêŋ ḥacio lemenj ma gêjam aêac sa aŋga lau Pilisti lemenj. Ma galoc ej gêwi gamêŋ siŋ ma gêc gêja kêtû Absalomna.

10 Ma Absalom, tanj aêac taenj oso ej naŋ, siŋ gesenj ej su. Ma amboac ondoc amac ajam taôm tōŋ ma asôm biŋ teŋ gebe akôc kiŋ tau êmu êmêŋya atom.”

11 Kiŋ Dawid gêhô lau Israel sêmasaŋ biŋ kêtû ejŋa ḥawae, tec kêsakiŋ biŋ gêdêŋ dabuŋwagaagêc Sadok agêc Abiatar gebe “Asôm êndêŋ lau Juda nêŋ laumata gebe ‘Amboac ondoc, tec amac amasaŋ biŋ kêtû akôc kiŋ êmu êwac nê anduŋa kêtû ḥamu nec.”

12 Aêhoc lasitêwai amac, ḥoc ḥatêkwa to ḥoc ḥamêšom amac. Amboac ondoc tec abe akôc kiŋ êmu êwac êtu ḥamugeŋ nec.”

13 Ma asôm êndêŋ Amasa gebe ‘Noc ḥatêkwa to ḥoc ḥamêšom aôm atom me. Aê embe jakêŋ aôm ôtu ḥoc siŋwaga nêŋ laumata ôjô Joab su atom oc Anôtô enseŋ aê su janaŋa.’”

14 Ma ej gêjam lau Juda samob nêŋ ḥalêlôm ôkwi e têntac tagenj ma sêsakiŋ biŋ gêdêŋ kiŋ gebe “Aôm to nêm sakijwaga samob amu amêŋ.”

15 Amboac tonaq kinj tau gêmu gêmêj bu Jordan ma lau Juda sêpuc kinj tôj-tônj sêmêj Gilgal sebe sêkôc kinj tau elom bu Jordan ñamakej êmêj.

16 Ma ñac Benjaminja Gera latu Simei anja Bahurim kêsêp ñagaôgej gêmêj gêwiñ lau Judanja gebe êpuc kinj Dawid tôj-tôj amboac tonangetj.

17 Ma lau Benjaminja 1,000 sêwiñ ej. Ma Saulnê gôlôacnêj sakijwaga Siba to latui 15 ma nê sakijwaga 20 sélèti sésêp jasêô lasê bu Jordan sêmuñ kinj.

18 Ma êsêac selom buseleñ tau sebe sêkôc kiññê gôlôac sêmêj ñamakej ma sebe sêngôm gêj, tañ kinj êlic êmoasiñ ej nañ. Ma gédêj tañ kinj gebe elom bu Jordan tau nañ, Gera latu Simei gêu tau gec ej lañônêmja

19 ma kêsôm gêdêj ej gebe "O ñoc ñatau, taêm ênam biñ, tañ nêm sakijwaga aê gagôm keso gêdêj bêc, tañ gôwi Jerusalem siñ nañ, ma ôlic aê sec atom. O kinj, ôe biñ tau tôj ênêc nêm ñjalêlôm atom.

20 Nêm sakijwaga aê kajala gebe gagôm keso. Mago galoc ôlic acgom, aê tec kasêp gamêj katu Josepnê gôlôac nêj ñac ñamatatajä gebe japuc ñoc ñatau kinj aôm tôj-tôj."

21 Go Seruia latu Abisai gêôc awa sa ma kêsôm gebe "Simei êmac êndu êtu kêpuc boa ñac, tañ Apômtau gej oso ej nañña atom me."

22 Mago Dawid kêsôm gebe "Seruia latut amac, aêacnêj asagej ñagêdô gêdêj tauñ, tec ocsalô tonec amac alêtôm aê. Ñac teñ oc êmac êndu anja Israel ocsalô tonec me. Aê kajala gebe katu kinj Israelja gêdêj ocsalô tonec."

23 Ma kinj kêtôc lêma ma kêsôm gêdêj Simei gebe "Aôm oc ômac êndu atom."

24 Ma Saul dêbu Mepiboset kêsêp gêmêj gebe êndac kinj tau. Ej kêkwasiñ akain to kêkapiñ nê êm ma kêkwasiñ nê ñakwê atomanô gêdêj tañ kinj gêwi gamêj siñ nañ, e gêmu gêmêj toôli samucgej kêtiam.

25 Gêdêj tañ Mepiboset anja Jerusalem ménjêô lasê gebe êndac kinj nañ, kinj tau kêsôm gêdêj ej gebe "Mepiboset, kêtu asagejña aôm gôwin aê gôja atom."

26 Ej gêjô ej awa gebe" O ñoc ñatau ma ñoc kinj, aê ñac pulin. Aê kasôm gêdêj ñoc sakijwaga gebe êmansañ donjki teñ êtu aêña gebe jañgôj ñaô ma jawin kinj jana. Mago ñoc sakijwaga kêsau aê.

27 Ej kêgôlin biñ kêpi nêm sakijwaga aê gêdêj ñoc ñatau kinj. Mago ñoc ñatau kinj kêtôm Anôtônê anjela. Amboac tonaq ônjôm gêj, tañ aôm gôlic ñajam nañ.

28 Gebe ñoc ñatau kinj gêlic tamocnê gôlôac samucgej amboac lau gêbac jañgôj, mago aôm kôkêj nêm sakijwaga aê gañgôj êsêac, tañ senj gêj anja nêm tebo nañ ñjalêlôm. Aêñoc biñ ñajam ondoc gêc gebe jateñ êndêj kinj."

29 Ma kinj kêsôm gêdêj ej gebe "Ôsôm biñ taësam êwiñ êtu asagejña. Aê kasôm biñ kêtu tôj gebe Amagêc Siba awa nomlênsêm êkôc."

30 Ma Mepiboset kêsôm gêdêj kinj gebe "Ñoc ñatau kinj gêmu gêmêj toôli samucgej, tec Siba êkôc gêj taumanj."

31 Ñac Gileadña Basilai kêsêp anja Rogelim gêmêj ma kêsêlêj gawinj kinj e jasêô lasê bu Jordan gebe êkêj ej elom êna ñamakej.

32 Basilai kêtu ñamalakanô su, ênê jala kêtû 80. Ej gêjam kinj tau sa ña genj taninjä gêdêj ñasawa, tañ ej gêmoa Mahanaim gebe ej ñac tolêlôm ñanô teñ.

33 Ma kinj kêsôm geden Basilai gebe "Ômôêj ônjôj Jerusalem ôwiñ aê ma aê jamoasin aôm anja tônê."

34 Mago Basilai kêsôm geden kinj gebe "Aêñoc jala jamoa matoc jaliña tendoncgej gêc, tec jawin kinj japi Jerusalem jana.

35 Ocsalô tonec aêñoc jala kêtû 80. Aê katôm gebe jansaê ñajam to sec me. Aê katôm gebe jansaê gêj, tañ janij me janôm nañ me. Aê katôm gebe janô

lau awej sênam wêja me. Êtu asagenja nêm sakiñwaga wacêtu gêjwapac tej êndêj ñoc ñatau kinj éwinj.

³⁶ Nêm sakiñwaga gebe êsêlêj éwinj kinj dambêgenj e êndêj Jordan ñamakej. Kinj êmoasij aê amboac tonaj étu asagenja.

³⁷ Aê jaten aôm gebe ôkêj nêm sakiñwaga êmu êna gebe jamac êndu anja taucjoc malacmôkê ma anja tamoc agêc tinoc nêj sêô ñagala. Nêm sakiñwaga Kimham tec gêmoa. Ôkêj ej êsêlêj éwinj ñoc ñatau kinj tau ma ôjgôm gêj, tanj gôlic ñajamgenj nañ, êndêj ej."

³⁸ Ma kinj gêjô ej awa gebe "Kimham éwinj aê êna ma aê oc jañgôm gêj, tanj aôm ôlic ñajam nañ, êndêj ej ma jañgôm gêj samob, tanj aôm otej nañ, amboac tonançenj."

³⁹ Go lau samob selom bu Jordan ma kinj gelom amboac tonançenj. Ma kinj kélêsôp Basilai alianô ma gêjam mec ej ma Basilai gêmu gêja taunê malac.

⁴⁰ Kinj tau gêja Gilgal ma Kimham gêwiñ ej. Ma lau Juda samob to lau Israel ñamakej amboac tonançenj sejonj kinj sêmoa intêna.

⁴¹ Go lau Israel samob dêdêj kinj sêja ma sêôm gêdêj ej gebe "O kinj, kêtû asagenja aêacnêj lasitêwai Judaña sêjam gengej aôm ma sêkôc aôm to nêm gôlôac ma nêm lau samob amêj Jordan ñamakej tonecra."

⁴² Lau Judaña sêjô lau Israel awen gebe "Kinj kêtû aêacma ñagêdô tej. Kêtû asagenja amac têmtac ñandaj biñ tonançja. Aêac aej kinjê gêj tej me. Me ej kékêj gêj tej ñaðmagerj gêdêj aêac me."

⁴³ Ma lau Israel sêjô lau Juda nêj biñ gebe "Aêac awê kaij kinj Dawid alêlêc amac su gebe aêac lau Israel ma gôlôacmôkê 10. Kêtû asagenja amac alic aêac sec. Aêac asôm biñ gebe akôc aêacnêj kinj amu amêjya kêtû ñamata atom me." Mago lau Juda awej ñajaña kélêlêc lau Israel nêj su.

20:1-21:22 Dawid kêtap gêjwapac tokainj-tokainj sa. Lau Israel ñagêdô sêli tauñ sa, nê wakuc sêlênsôj tauñ, tôbôm kësa ma nê ñacio sêjac siñ gêdêj ej. Mago gêjwapac samob tonaj ñai kêtû Dawid tulu atom.

22

Dawidnê wê danjeja

¹ Dawid gêga wê tonec gêdêj Apômtau, gêdêj bêc, tanj Apômtau gêjam ej sa anja nê ñacio samob lemej to anja Saul lêma nañ.

² Ej kêsôm gebe

"Apômtau kêtû ñoc lamuanô to ñoc tunjtêna
ma ñoc gêjam-sawaga.

³ Aêñoc Anôtô kêtû ñoc lôm, tanj gaê lamu nañ.

Ej kêtû ñoc lautuc ma ñoc moasij ñabulakôp.

Ej kêtû ñoc lêmôp to ñoc lômlabu ma ñoc kësiwaga,
tanj gêjam aê sa anja gêj saic-saic nañ.

⁴ Aê aoc gêjac Apômtau, tanj talanem ej nañ,
ma ej gêjam aê kësi anja ñoc ñacionêj.

⁵ "Gebe gêmacanô ñadembom gênôm aê auc
to gêj gebe ensej aêjha ñasamac kêtakê aê.

⁶ Lamboam ñalêpoa gêsô aê tôj
gêmacanô gêwa lakô aê.

⁷ Gamoa e katuc uñ tagenj ma aoc gêjac Apômtau

ma gamôêc gêdêj ñoc Anôtô gebe ênam aê sa.
Enj gêngôñ nê gamêj dabuñ ma gêñô ñoc môêc
ma gê tañja aêjoc tañjiba, tañ katañ gêdêj ej nañ.

8 “Go nom wiwic to kôtêj-kôtêjgeñ, undambê ñataoñ kêtênenêp e kôjô-kôjôgeñ
gebe ej têtac ñandañ kêsa ñanô.

9 Jadauñ kêsa ej lususunj to ja ñawaô kêsa ej awasun
ma ñalana ñamôsi kêpêlañ anga ênê kêsa gêja-gêja.

10 Enj kewê undambê sêlilib kêsêp gêmêj.

Tao ñamajanj gêc ej akaiñ ñalabu.

11 Enj gêlôb gêngôñ kerub ñaô.

Enj gêngôñ mu ñamagê ñaô ma gêlôb wip tagen.

12 Enj kékêj gêsuñbôm kêtû nê becobo.

Kom ñamajanj to tao tokatap-tokatap kékôm ej auc.

13-14 Ñalana ñamôsi kêpêlañ kêsa

anja ñawasi, tañ gêmuñ ej nañ.

“Apômtau kékêj nê wapap gêjac anja undambê.

Ma Lôlôc Natau kékêj nê awa kêsa.

15 Enj kêpê nê sôb ma kêpalip nê ñacio êlinj-êlinj.

Ôsic kêtakê êsêac sêc gôlinj-gôlinjgeñ.

16 Gwêc ñagêdimbob gêôc tau sa kêtû awê

ma nom ñataoñ kêwaka tau sa.

Gebe Apômtau gêjam wambañ

ma ñawajaô kêsa ej lususunj.

17 “Enj kêmêtôc lêma anja lôlôc mêñkêkam aê tôj
ma gê aê sa anja ñasamac kapôêj ñalêlôm.

18 Enj kêjanjo aê su anja ñoc ñacio ñaclai nê
to anja ñoc gobi, tañ nêj ñaclai kékôm aê auc nañ nêj.

19 Èsêac sebo sêsa dêdêj aê gêdêj ñoc bêc ñawapacña,
mago Apômtau kêpuc aê tôj.

20 Enj kékam aê sa jakakô gamêj kwalam.

Enj kësaic aê sa kasa gaja gebe ej têtac gêwiñ aêgac.

21 “Apômtau kêmoasiñ aê kêtôm lañôcnêm sawanja.

Enj gêjam aê sa kêtôm lemoc selecña.

22 Gebe aê kasa Apômtaunê lêj ñapep
ma kakac tauc su anja ñoc Anôtônê ñauciageñ atom.

23 Ènê biñgêdêj samob kêkô aê lañôcnêm
ma gajam dêmôêc ènê biñsu atom.

24 Aê kasa ñoc lêj ñapep e ej gêlic aê ñajam.

Ma gajob tauc ñapep gêdêj gêj sec.

25 Amboac tonaj Apômtau kêmoasiñ aê kêtû gamoa ñajêñja,
kêtû ñoc ñalêlôm selec gamoa ej lañônêmja.

26 “Aôm gôwa taôm sa gêdêj ñac ñajam gebe aôm ñac gabêjam,
gêdêj ñac lañônêm sawanja gebe aôm taôm ñac lañônêm sawa.

27 Aôm gôwa taôm sa gadêj ñac mansañ gebe aôm taôm mansañ
mago gêdêj keso-keso, tec kôtôc taôm amboac kaij tej.

28 Aôm gôjam lau, taŋ sêkônij tauŋ naŋ sa
ma kôkônij lau, taŋ tetoc tauŋ sa naŋ.

29 Biŋjanô, o Apômtau, aôm kôtu ñoc ja.
Ñoc Anôtô kêpô ñoc ñakesec ñawê kêsa.

30 Biŋjanô, aôm embe ôwiŋ aê oc janac lausinj popoc
ma ñoc Anôtô embe êviŋ aê oc jamboaq jaŋgêli nêŋ tuŋbôm.

31 Anôtô tonaj tec gêjam gôliŋ gêŋ samob tomalagenj.
Biŋ taŋ Apômtau gêjac mata naŋ, kêtú anô.
Eŋ kêtú lau samob, taŋ sê lamu eŋ naŋ, nêŋ lautuc.

32 “Apômtau taugeŋ eŋ Anôtô.

Ma aêacnêŋ Anôtô taugeŋ eŋ lamu ñanô.

33 Anôtô tau tonaj kêtú ñoc lamu ñajaŋa tau
to kêmasaŋ ñoc intêna gebe jasa toôlic samucgenj.

34 Eŋ gêgôm ñoc ockainj kêtôm mojawa nê.

Eŋ ketoc aê kakô lôc ñamoatêc ñao toôlic samucgenj.

35 Eŋ kêdôŋ lemoc siŋja

tec lemoc jakêkam talam ñamadi.

36 Aôm kôkêŋ lautuc ênam aê kêsina.

Aômnêm moasiŋ ketoc aê sa.

37 Aôm kômasaŋ intêna ñasawa kapôeŋ gebe jasa
ma japô oցêsu ôkwi atom.

38 Aê kajanda ñoc ñacio e gaseŋ êsêac su
ma kakac tauç ôkwi atom e êsêac sêjaŋa.

39 Aê gajac êsêac piŋpaŋ ma sebe sêndi e sêgôm jageo.

Ac sêc ockainj ñalabu.

40 Aôm kôjandiŋ aê ña ñaclai gebe janac siŋ ñanô.

Aôm kôkônij ñoc ñacio sêmoa aê ñalabu.

41 Aôm kôpuc ñoc ñacio sa tec sêc aê

e gaseŋ êsêac samob, taŋ têntac sec gêdêŋ aê naŋ su.

42 Êsêac sesom nêŋ gêjam sa teŋ, mago teŋ gajam sa atom.

Êsêac sêmôêc gêdêŋ Apômtau, mago eŋ gêjô êsêac aweiŋ atom.

43 Aê kalêsa êsêac e têtôm nom ñakekop.

Aê kaka êsêac tôŋ kêtôm kaka lêsap anja intêna.

44 “Aôm gôjam aê sa anja siŋ tomôkê-tomôkê e kôkêŋ aê katu lausamucnêŋ
gôliŋwaga.

Lau taŋ kajala êsêac atom naŋ, sêjam sakiŋ aê.

45 Lau jaba sewec dêdêŋ aê.

Aê embe jakac aocsuŋ sa jamoa ma oc taŋeŋ wamu êndêŋ aê.

46 Lau jaba latunj katuŋ gêjaŋa
ma sêsuŋ tauŋ têtênenpê-têtênenpêgenj sêsa anja nêŋ tuŋbôm sêmêŋ.

47 “Apômtau gêmoa mata jali. Aê aoc êôc ñoc lamu.

Aê jatoc ñoc ñacmoasiŋ Anôtô sa.

48 Anôtô tau tec kêpuc aê tôŋ e kakac ñoc kamogcôc.

Eŋ kêkônij malac-malac tôŋ sêso aê ñalabu.

49 Ma eŋ gêjam aê kêsi gêdêŋ ñoc ñacio. Aôm kotoc aê sa kêlêlêc ñoc soŋo-soŋo,
ma gôjam aê sa anja lau ñaclai nêŋ.

50 “O Apômtau, kêtû tonaqenja aê gabe jalambinj aôm jamoa lausamuc ɳalêlôm ma janam wê lanemja êpi nêm ɳaê.

51 Aôm tonaq kotoc nêm kiŋ sa ɳanô ma kôtôc nêm têmtac gêwiŋ tengeŋenja gêdêŋ ɳac, taŋ seŋ oso eŋ naŋ, gêdêŋ Dawid to nê wakuc gedenj tôŋgeŋ.”

23

Dawidnê awamu

¹ Biŋ tonec kêtû Dawidnê awamu “Isai latu Dawid kêsôm biŋ.

Nac tanj tetoc eŋ sa naŋ, kêsôm biŋ. Jakobnê Anôtô nê ɳac seŋ oso enŋa. Nac gêga Israelnê wê ɳajamwaga.

² “Apômtaunê Njalau kêsôm biŋ kêsa aê aoc, ma ênê biŋ gêc aê imbeloc.

³ Israelnêŋ Anôtô kêsôm biŋ. Israelnêŋ lamu kêsôm biŋ gêdêŋ aê.

Nac tanj kêtêc Anôtô ma gêjam gôlinj ɳamalac ɳaŋêŋgeŋ naŋ,

⁴ kêpô ȫs  ac kêtôm ɳawê b  b  cgeŋenja, kêtôm oc, tanj k  pi tonag  lôm masi naŋ, ma g  g  om gêgwaiŋ, taŋ kom g  jac naŋ k  puc.

⁵ A  hoc gôlôac s  moa s  wiŋ Anôtô gebe eŋ kêmoatin poac tengeŋenja teŋ g  wiŋ aê ma k  masaŋ g  ŋ samob ɳapep ma ên  c tengeŋ,

gebe eŋ oc   k  ŋ a   gebe jamoa ɳajam ma g  ŋ tanj ɳoc ɳalêlôm t  tac g  wiŋ naŋ, eŋ   ng  om esewec.

⁶ Mago lau, taŋ s  moa ja  c Anôtô naŋ, t  tôm g  ŋ t  kwa-t  kwa, tanj tambalinj siŋ naŋ, gebe tatôm gebe tak  c ɳa lemenj atom.

⁷ Mago ɳac tanj gebe ejon g  ŋ tau sa naŋ,   k  c siŋ to k  m ɳadamb   ma ja   niŋ g  ŋ tau êmbacnê samucgenj.”

23:8-24:25 Dawidn   sijs  l  c langwa towae n  ŋ ɳa   k  s  p ɳasêbu tonec.
Dawid k  sa n   lau sa, mago Anôt   g  lic ɳajam atom, tec k  k  ŋ g  mac sec k  t  p lau Israel sa. K  tu ɳamu Anôt   ta   wal   n   lau k  tiŋ ma k  k  c g  mac sec tau su.

Kinjnéj Buku Namataja

Kinjnéj Buku Namataja tonec gêjac têku lau Israel nêj kiñ nêj miñ, tañ kêsêp Samuelnê buku luagêc nañ. Buku tau gêwa tau kékôc gêja ñasêbu têlêac gebe

1. Môkêlatu 1-2 Salomo kêtû lau Israel to Juda nêj kiñ gêjô Dawid su. Dawid gêmac êndu ñamiñ.
2. Môkêlatu 3-11 Salomo gêjam gôliñ lau Israel to ênê kôm ñanô ñamiñ. Ênê kôm towae gebe kékôwê lôm dabuñ anga Jerusalem.
3. Môkêlatu 12-22 Gamêj Israel gêwa tau kékôc gêja gamêj luagêc, sêsam teñ gebe Israel ma teñ gebe Juda. Kiñ tañ sêjam gôliñ gamêj luagêc tonanç nañ, nêj miñ kêsêp môkêlatu tonanç e jagêdêj têm Jehosapat kêtû kiñ anga Juda ma Ahasia gêjam gôliñ Israel.

Kinjnéj buku luagêc kêkip kiñ samob nêj lêñ tanjen wamu gêdêj Anôtôna sa. Kiñ, tañ tanjen wamu Anôtô nañ, sêjam gôliñ lau jagêdêj ma têtap kôm ñanô ñajam sa. Mago êsêac, tañ sêjam sakiñ gwam to sêbuc dêmôen Anôtô nañ, nêj gôliñ gêoc sec sa. Kiñ samob, tañ sêjam gôliñ gamêj gêmu kêpiña nañ, seso Anôtône jatu. Gamêj Juda ñakij ñagêdô sêso Anôtône ñagôliñ ñabalú, ñagêdô sêkac tauñ su anga Anôtône.

Lau ñatékwâ toñ teñ nêj miñ kêsêp buku tau amboac tonançenj. Êsêac têtu Apômtaunê jaenwaga. Aêac tasam êsêac gebe Propete. Êsêac sêkêj puc gêdêj lau samob ma sêjac jao sakiñ gwamnja to tanjenpêc. Êsêacnêj ñac towae teñ Elia. Ênê miñ towae kêsêp môkêlatu 18. Eñ to Balnê dabuñwaga awençun gêoc ka tauñ anga lôc Karmel gebe Anôtô ondoc ñanô.

Abisag gêjam sakiñ Dawid

¹ Gêdêj tan kiñ Dawid kêtû ñamataganô teñ ma nê jala kêtû taêsam nañ, êsêac sêkwa eñ auc ña belanke, mago malo gêgôm eñ ñaparj.

² Amboac tonanç ênê sakiñwaga sêsmô gêdêj eñ gebe “O kiñ, sensom ñapalêj teñ êtu aômija gebe ênam sakiñ aôm ma êtu aômnêm jaomwagao. Eñ ênêc awiñ aôm oc êjandañ aôm.”

³ Tec sesom awêtakinj ñajamanô teñ anga gamêj Israelña samucgej e têtap awê Sunemija Abisag sa ma sêkôc eñ dêdêj kiñ sêja.

⁴ Ma awêtakinj tonanç eñ ñajamanô ma kêtû kiñ nê jaomwagao ma gêjam sakiñ eñ, mago kiñ gêjam eñ atom.

Adonia gebe êjanjo lêpôy kiñña su

⁵ Dawid agêc Hagit nêj latuñi Adonia ketoc tau sa ma kêsôm gebe “Aê gabe jatu kiñ.” Ma eñ kékôc kareta to lau, tañ sêngôj hos ñaôjña nañ, to lau 50 gebe sêliti sêmuñ eñ.

⁶ Ma eñ tama gêjac jao ma kêtû kênac eñ gebe “Kêtû asageñja aôm gôgôm gêj amboac tonanç” nañ atom. Eñ ñac tolanjôanô ñajam teñ amboac tonanç ma têna kékôc eñ kêdaguc Absalom.

⁷ Adonia gêjam bingalôm gêwiñ Seruia latu Joab agêc dabuñwaga Abiatar ma êsêagêc têdaguc Adonia ma sêjam eñ sa.

⁸ Mago dabuñwaga Sadok agêc Jehoiada latu Benaia ma propete Natan to Simei agêc Rei ma Dawid nê siñsélêc samob, tañ sejop eñ nañ, sêwiñ Adonia atom.

⁹ Adonia kékêj domba to bulimakao kapoac ma bulimakao ɣalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ɣajam naŋ, kêtû da anga Poc moacŋa, taŋ gêc kêsi Enrogel naŋ, ma kékêj jaen gêdêj nê lasitêwai, kiŋ latui, samob ma kiŋ nê lau kapôeŋ anga Juda gebe têtu ɣacleŋ ej.

¹⁰ Mago ej kékêj jaen gêdêj propete Natan agêc Benaia ma siŋsêlêc me lasi Salomo atom.

¹¹ Go Natan kêsôm gêdêj Salomo têna Batseba gebe “Aôm gôŋô su gebe Hagit latu Adonia kêtû kiŋ ma aêacnêŋ ɣatau Dawid gêjam kauc biŋ tau me masi.

¹² Amboac tonaj ômôeŋ ma aê gabe jawa lêŋ teŋ sa êndêj aôm gebe ônam taôm to latôm Salomo katômi kêsi.

¹³ Aôm ɣagaôgeŋ ôsô ôndêj kiŋ Dawid ôna ma ôsôm êndêj ej gebe ‘O ɣoc ɣatau kiŋ, aôm kôtôc lêmam gêdêj nêm sakinwagao aê ma kôsôm gebe “Aômnêm latôm Salomo êtu kiŋ êjô aê su ma êŋgôŋ aêjoc lêpôŋ” aôm kôsôm me masi. Kêtû asagenŋa Adonia kêtû kiŋ.’

¹⁴ Aôm ôsôm biŋ êndêj kiŋ ômoa, go aê oc jasô jandaŋguc aôm ma japuc nêm biŋ tôŋ.”

¹⁵ Amboac tonaj Batseba kêsô kiŋnê balêm gêja (kiŋ tau kêtû ɣamalakanô su ma Abisag anga Sunem gêjam sakin ej).

¹⁶ Batseba gewec ma gêu tau gêc kiŋ akaiŋja. Ma kiŋ kêtû kênac gebe “Nälélôm kékac aôm kêtû asagenŋa.”

¹⁷ Ej gêjô ej awa gebe “Noc ɣatau, aôm kôtôc lêmam gêdêj nêm sakinwagao aê kôkô Apômtau, aômnêm Anôtô, laŋônêm ma kôsôm gebe ‘Nêm latôm Salomo oc ênam gôliŋ êjô aê su ma ej oc êŋgôŋ ɣoc lêpôŋ’.

¹⁸ Ma galoc, ôlic acgom, Adonia kêtû kiŋ, ma aôm kiŋ gôjam kauc gêj tau.

¹⁹ Ej kékêj bulimakao to ɣalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ɣajam naŋ, ma domba taësam ɣasec kêtû da ma kékêj jaen kiŋ latui samob to dabuŋwaga Abiatar ma siŋwaga nêŋ ɣac ɣamataŋa Joab, mago latôm Salomo tec keteŋ ej gêwiŋ atom.

²⁰ O ɣoc ɣatau kiŋ, galoc lau Israel samob sêkêŋ mateŋ aôm gebe ôsôm êndêj êsêac gebe asa êŋgôŋ aêjoc ɣatau kiŋ nê lêpôŋ êjô aôm su.

²¹ Embe masi oc êndêj tan ɣoc ɣatau kiŋ ênêc nê bêc êwiŋ tamai naŋ aêagêc latuc Salomo oc atap ɣagêjô sa.”

²² Gêdêj tan ej gêjam bingalôm gêdêj kiŋ gêmoa naŋ, propete Natan gêô lasê.

²³ Ma êsêac sêkêŋ ɣawae gêdêj kiŋ tau gebe “Propete Natan tec gêmoa tonec.” Ma gêdêj Natan kêsô gêdêj kiŋ gêja naŋ, ej gewec gêdêj kiŋ, laŋôanô gêdêj nom.

²⁴ Ma Natan kêsôm gebe “Noc ɣatau kiŋ, aôm oc kôsôm gebe Adonia êtu kiŋ êjô aê su ma êŋgôŋ aêjoc lêpôŋ me masi.

²⁵ Gebe ej kêsêp gêja gêdêj ocsalô tonec ma kékêj bulimakao kapoac to ɣalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ɣajam naŋ ma domba taësam ɣasec kêtû da ma kékêj jaen kiŋ latui ma siŋwaga nêŋ ɣac ɣamataŋa Joab ma dabuŋwaga Abiatar. Ma ôlic acgom, êsêac seŋ to sêñom sêwiŋ ej ma sêñom gebe ‘Kiŋ Adonia êmoaÔj.

²⁶ Mago ej kékêj jaen gêdêj nêm sakinwagao aê to gêdêj dabuŋwaga Sadok ma Jehoiada latu Benaia agêc latôm Salomo atom.

²⁷ O ɣoc ɣatau kiŋ, aôm kômasaŋ biŋ amboac tonaj ma kôkêŋ ɣac, taŋ êŋgôŋ ɣoc ɣatau nê lêpôŋ êjô aôm su naŋ, ɣawae gêdêj nêm sakinwagao aêac atom me.”

²⁸ Go kiŋ Dawid gêjô Natan nê biŋ gebe “Ômôēc Batseba êndêŋ aê êmêŋ.” Amboac tonaj eŋ kêsô gêdêŋ kiŋ jakêkô eŋ lanjôñêm.

²⁹ Ma kiŋ kêtôc lêma to kêsôm gebe “Kêtu Apômtau gêjgôŋ mata jali ma gêjam aê katuc kêsi gêdêŋ gêywac samobña,

³⁰ tec jaŋgôm biŋ, taŋ katôc lemoc gêdêŋ aôm gajam Apômtau, Israel nêŋ Anôtô lanjô to kasôm gebe ‘Nem latôm Salomo ênam gôliŋ êjô aê su êjgôŋ ñoc lêpôŋ êjô aê’ naŋ oc ñanô ésa êndêŋ ocsalô tonec.’

³¹ Go Batseba gewec lanjôñô gêdêŋ nom ma ketoc kiŋ tau sa ma kêsôm gebe “Ñoc ñatau kiŋ Dawid émoa teŋgeŋ.”

³² Kiŋ Dawid kêsôm gebe “Ômôēc dabuŋwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia dêndêŋ aê sêmêŋ.” Amboac tonaj êsêac dêdêŋ kiŋ tau sêja.

³³ Ma kiŋ tau kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Akôc nêm ñatau nê sakinjwaga sêwiŋ amac ma akêŋ latus Salomo êjgôŋ aê taucjoc doŋki ñac akôc eŋ asêp andêŋ bumata Gihon ana.

³⁴ Ma dabuŋwaga Sadok agêc propete Natan sêniŋ oso eŋ anja tonaj êtu Israelnéŋ kiŋ. Go anac dauc êtaŋ ma amôēc gebe ‘Kiŋ Salomo émoa teŋgeŋ.

³⁵ Go amac api andaŋguc eŋ ma eŋ mêmêŋgôŋ ñoc lêpôŋ ñaô gebe eŋ oc êtu kiŋ êjô aê su. Gebe aê kakêŋ eŋ kêtô lau Israel to Juda nêŋ gôliŋwaga.”

³⁶ Ma Jehoiada latu Benaia gêjô kiŋ awa gebe” Biŋjanô, Apômtau, ñoc ñatau kiŋ nê Anôtô kêsôm amboac tonaj.

³⁷ Apômtau émoa êwiŋ Salomo êtôm gêmoa gêwiŋ ñoc ñatau kiŋ tau ma êjgôm ênê gôliŋ êtu kapôđêŋ alêlêc ñoc ñatau kiŋ Dawid nê su.”

³⁸ Amboac tonaj dabuŋwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia ma lau Keret to Pelet sêsep sêja ma sêkêŋ Salomo gêjgôŋ kiŋ Dawid nê doŋki ma sêkôc eŋ dêdêŋ bumata Gihon sêja.

³⁹ Anja tonaj dabuŋwaga Sadok kakôc ñoplakôp katêkwia anja becobo ma gen oso Salomo. Go sêjac dauc kêtaj ma lau samob sêsôm gebe “Kiŋ Salomo émoa teŋgeŋ.”

⁴⁰ Ma lau samob, taŋ têdaguc eŋ naŋ, sêju gasuc to sêjac oŋ ma têtu samuc tonabêlêc kapôđêŋ, e nom gêōc kékôc kêtô êsêacnêŋ ñaônduňa.

⁴¹ Adonia to nê ñacleŋ samob, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, sêjô biŋ tau gêdêŋ taŋ seŋ moasin tau gêbacnê. Ma gêdêŋ taŋ Joab gêjô dauc kêtaj naŋ, eŋ kêtô kênac gebe “Ñaonda anja malac nec ñam amboac ondoc.”

⁴² Gêdêŋ taŋ eŋ kêsôm biŋ gêmoa naŋ, dabuŋwaga Abiatar latu Jonatan gêmêŋ ma Adonia kêsôm gebe “Ôsô ômôđêŋ gebe aôm ñac mansaŋ tec kôkôc ñjawae ñajam gômôđêŋ.”

⁴³ Jonatan gêjô Adonia awa gebe “Aec, gebe ñoc ñatau kiŋ Dawid kékêŋ Salomo kêtô kiŋ.

⁴⁴ Ma kiŋ tau kêsakirj dabuŋwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia sêwiŋ lau Keret to Pelet ma êsêac sêkêŋ eŋ gêjgôŋ kiŋnê doŋki ñaô

⁴⁵ ma dabuŋwaga Sadok agêc propete Natan seŋ oso eŋ kêtô kiŋ anja bumata Gihon ma êsêac sêmu sêpi anja tonaj tolasêgeŋ e malac samucgen ñadindin kêsa. Ñakicsêa taŋ amac anjô naŋ, ñam tau tonaj.

⁴⁶ Salomo jagêjgôŋ lêpôŋ kiŋna.

⁴⁷ Ma kiŋ nê sakinjwaga sêja sêsôm biŋ émoa ñajamja geden aêacnêŋ ñatau kiŋ Dawid ma sêsôm gebe ‘Nem Anôtô êwaka Salomo nê ñaê sa êlêlêc aômnêm ma

êngôm ênê gôlinj êtu kapôejêl êlêlêc aômnêm su.' Ma kij tau gêngôj nê mê ma gewec.

48 Ma kêsôm amboac tonec gebe 'Aê aoc êôc Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, taŋ galoc kékêj aê galic ña tauc matocanô gebe ñoc wakuc nêj tej gebe êngôj ñoc lêpôj naŋ.' "

49 Go Adonia nê ñaclej samob têtakê ma dêdi e sêc êlinj-êlinj sêja.

50 Ma Adonia kêtêc Salomo. Tec ej gêdi jakêkam jabo altarnja tôj.

51 Nawaе gêdêj Salomo gebe "Ôlic acgom, Adonia katêc kij Salomo ma ej jakêkam jabo altarnja tôj ma kêsôm gebe 'Kinj Salomo êtôc lêma sa êndêj aê gebe ênac aê ña sin atom.' "

52 Tec Salomo kêsôm gebe "Ej embe êwaka tau sa gebe ej ñac ñaqêj, go tej êmoasac ej môkêlaunj tej atom. Mago embe têtap ênê sec sa, go ej êmac êndu."

53 Amboac tonaj kij Salomo kêsakij lau ma sêkôc ej su anja altar. Ma êsêac sêmêj, go ej gêu tau gêdêj kij Salomo. Ma Salomo kêsôm geden ej gebe "Ôec ôndêj nêm andu ôna."

2

Dawid kêjatu Salomo kêtû gêj ñagêdôja

1 Gêdêj taŋ Dawid nê noc êmac ênduña kêtû dambê naŋ, ej kêjatu latu Salomo ma kêsôm gebe

2 "Aê oc jasa intêna, naŋ gêj nomja samob sêja-sêja naŋ jana. Ôkô ñajaña ôtôm ñacgej.

3 Ôngôm nêm kôm ñaqêjengen êtu Apômtau, aômnêm Anôtôja. Ôsa ênê lêj ma ôngôm ênê jatu to biŋsu ma gôlinj ñanô ésa êtôm teto gêc Mosenê biŋsu gebe ômoa ñajamgen gebe ôtap nêm kôm to lêj samob ñaqanô sa.

4 Gebe Apômtau êngôm biŋ, taŋ gêjac mata gêdêj aê naŋ ñanô ésa. Ej gêjac mata biŋ gebe 'Nêm latômi embe sejop nêj lêj e sêselêj semoa aê lañôcnêmja ñaqêjengen tonjalêlôm samucgej ma tokatuj samucgej, go aôm ôpô lêna nêm wakuc tej gebe êngôj Israel nêj lêpôj ejô aôm nec atom.'

5 "Aôm taôm kôjala gêj, taŋ Seruia latu Joab gêgôm gêdêj aê ma gêj, taŋ ej gêgôm gêdêj Israelnêj siŋwaga nêj siŋselêc lanjwa luagêc, Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa. Ej gêjac êsêagêc êndu gêdêj têm wamanja gêjô dec, taŋ êsêagêc sêkêc sin gêdêj têm siŋja naŋ. Ma kêtinj lau lañôjnêm sawa nêj dec gi aêñoc ômbiŋkap to ñoc atapa.

6 Ôngôm êtôm nêm kauc, mago ôkêj êwiŋ gebe ej êsêp lamboam êna towamagen atom.

7 Mago ômoasiŋ ñac Gileadña Barsilai latui. Èsêac sêniŋ nêj gêj sêngôj nêm tebo gebe êsêac sêmoasiŋ aê amboac tonajgen gêdêj têm, taŋ aê gaêc têwam Absalom su naŋ.

8 Ma Gera latu Simei, ñac Benjaminja anja Bahurim gêmoa gêwiŋ aôm. Ñac tonaj kêpuc boa aê secanôtêna gêdêj bêc, taŋ aê gaja Mahanaim naŋ. Mago gêdêj taŋ ej kêsêp jagêdac aê anja bu Jordan naŋ, aê katôc lemoc ej kakô Apômtau lañôjnêm ma kasôm gebe 'Aê oc janac aôm êndu ña sin atom.'

9 Mago aôm ôlic ej amboac ñac tobiŋmê atom. Aôm ñac tokauc, aôm kôjala gebe oc ôngôm asagen êndêj ej ña gebe ôkêj ej êsêp lamboam êna todecgen."

Dawid gêmac êndu

10 Go Dawid gêc nê bêc gêwiŋ tamai ma sêsuŋ ej anja Dawidnê malac.

11 Ma têm, taŋ Dawid gêjam gôlinj Israel naŋ, kêtôm jala 40. Eŋ gêjam gôlinj jala 7 aŋga Hebron ma jala 33 aŋga Jerusalem.

12 Amboac tonaj Salomo gêŋgôŋ tama Dawid nê lêpôŋ ma nê gôlinj kiŋja najaŋa kësa.

Salomonê gôlinj kiŋja këtu tôŋ

13 Ma Hagit latu Adonia gêdêŋ Salomo têna Batseba gêja. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm gômôêŋ towamageŋ me masi.” Ma Adonia kêsôm gebe “Aê gamêŋ towama.”

14 Go nac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasôm biŋ teŋ êndêŋ aôm.” Ma Batseba kêsôm gebe “Ôsômmaŋ.”

15 Eŋ kêsôm gebe “Aôm kôjala gebe gôlinj kiŋja këtu aêŋoc ma lau Israel samob sêsaé gebe aê jatu kiŋ tau. Mago galoc gêŋ tonaj gêjam tau ôkwi ma gôlinj kiŋja këtu nac lasicnê, gebe Apômtau gêgôm amboac tonaj.

16 Ma galoc aêŋoc biŋ tagenjen gêc gebe jateŋ êndêŋ aôm gebe onseŋ nac biŋ atom.” Batseba kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôsôm acgom.”

17 Eŋ kêsôm gebe “Ônam biŋgalôm êndêŋ kiŋ Salomo, eŋ oc enseŋ aômnêm biŋ atom, gebe eŋ êkêŋ Abisag aŋga Sunem êndêŋ aê janam eŋ êtu nac awê.”

18 Batseba kêsôm gebe “Najam, aê gabe janam biŋgalôm êndêŋ kiŋ êtu aômna.”

19 Tec Batseba kêsô gêdêŋ kiŋ Salomo gêja gebe ênam biŋgalôm êndêŋ eŋ êtu Adoniaŋa. Ma kiŋ tau gêdi sa ma kêpuc eŋ tôŋ-tôŋ ma gewec gêdêŋ eŋ, go gêŋgôŋ nê lêpôŋ ma sêkêŋ lêpôŋ teŋ këtu kiŋ tênaŋa gêwiŋ ma gêŋgôŋ sic gêŋgôŋ kiŋ nê anôŋa.

20 Go eŋ kêsôm gebe “Aê kakôc biŋ sauŋ teŋ gebe jateŋ êndêŋ aôm. Onseŋ aê atom.” Kiŋ tau gêjô eŋ awa gebe “O tinoc, oteŋ acgom. Aê oc janseŋ aôm atom.”

21 Go eŋ kêsôm gebe “Takêŋ Abisag aŋga Sunem êndêŋ aôm têwam Adonia ênam êtu nê awê.”

22 Go kiŋ Salomo gêjô têna awa ma kêsôm gebe “Këtu asagenja aôm koteŋ Abisag aŋga Sunemjaŋeŋ këtu Adoniaŋa. Oteŋ gôlinj kiŋja êtu eŋja êwiŋmaŋ. Eŋ këtu aê teocgoc ma dabuŋwaga Abiatar agêc Seruia latu Joab sêkô jabaŋ eŋ.”

23 Ma kiŋ Salomo kêtôc lêma gêdêŋ Apômtau ma kêsôm gebe “Anôtô êŋgôm gêŋ, taŋ taê gêjam naŋ, êndêŋ aê, mago Adonia êmac êndu êjô nê biŋ tonaj.”

24 Apômtau kêkêŋ aê gangôŋ tamocnê lêpôŋ ma gêjac m aêŋoc gôlôac kêtôm eŋ gêjac mata naŋ. Këtu Apômtau gêmoa mata jalinja, tec ocsalô tonecgeŋ Adonia êmac êndu.”

25 Amboac tonaj kiŋ Salomo kêsakiŋ Jehoiada latu Benaia ma eŋ jagêjac Adonia êndu.

Dabuŋwaga Abiatar agêc Joab têtap nêŋ jagêjô sa

26 Ma kiŋ tau kêsôm gêdêŋ dabuŋwaga Abiatar gebe “Ôna Anatot ôndêŋ nêm andu gebe gôjoc ñawae gebe aôm ômac êndu, mago aê gabe janac aôm êndu galoc atom gebe aôm kôbalaj Apômtau Anôtô nê poac ñakatapa kôsêlêŋ gômuŋ aê tamoc Dawid ma gôc gêŋwapac samob gôwiŋ tamoc.”

27 Amboac tonaj Salomo kêtîŋ Abiatar gebe êtu Apômtaunê dabuŋwaga êtiām atom, gebe Apômtaunê biŋ ñanô ésa, taŋ kêsôm këtu Elinê gôlôac aŋga Silo naŋ.

28 Gêdêj tanj ñawae kêtap Joab sa nañ, (gebe Joab kêpuc Adonia tôj, mago kêpuc Absalom tôj atom) ej gêc gêdêj Apômtaunê becobo jakêkam jabo altarnâ tôj.

29 Ma êsêac sêsôm ñawae gêdêj kiñ Salomo gebe “Joab gêc gêdêj Apômtaunê becobo gêja ma ôlic acgom, ej kékô kësi altar.” Tec Salomo kësakinj nacajeñ tenj gêdêj Joab ma kêtû kênac ej gebe “Gôêc gôdêj altar gôja katu asagenjña.” Joab gêjô ej awa gebe gêc gadêj Apômtau gebe kêtêc Salomo. Amboac tonaj Salomo kasakinj Jehoiada latu Benaia ma kêsôm gebe “Ôna ma ônac ej êndu.”

30 Amboac tonaj Benaia jagêô lasê Apômtaunê becobo ma kasôm gadêj Joab gebe “Kiñ tau kêjatu gebe ‘Ôsa ômôêj.’” Mago ej kêsôm gebe “Masi, aê gabe jamac êndu aŋga tonec.” Go Benaia jakêsôm binj tau gêdêj kiñ kêtiam ma kêsôm gebe Joab kêsôm amboac tonaj ma ej gêjô aê aoc amboac tonec.

31 Kiñ tau gêjô ej awa gebe “Ôñgôm êtôm ej kêsôm. Ônac ej êndu ma ônsuñ ej. Ma gêj tonaj êkac tôp su aŋga aê to tamoc nê gôlôac êtu dec, tanj Joab kékêc siñ ñam masinjña nañ.

32 Apômtau êkêj ej taunê dec êpi ej tau gebe tamoc Dawid gêjam kauc ma ej gêjac ñac gêdêj to ñajam luagêc, tanj sélélêc ej tau nañ, ña siñ êndu, siñwaga Israelja nêj laumata Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa.

33 Amboac tonaj êsêagêc nêj dec êmu naêpi Joab to nê wakuc. Mago Apômtau êkêj wama êndêj Dawid to nê wakuc ma nê gôlôac to nê lêpôj kiñja endej tôngenj.”

34 Go Jehoiada latu Benaia këpi gêja ma gêjac Joab êndu. Ma sêsunj ej aŋga ej tau nê andu, tanj kékô gamêj sawa nañ.

35 Kiñ tau kékêj Jehoiada latu Benaia kêtû siñwaga nêj ñac ñamatanya gêjô Joab su ma kékêj dabuñwaga Sadok gêjô Abiatar su.

36 Go kiñ tau kësakinj binj gêdêj Simei to gêmôêc ej ma kêsôm gêdêj ej gebe “Ókwê nêm andu tenj êkô Jerusalem ma ômoa tonec ma aŋga tonec aôm ôwi gamêj tonec siñ naôsa gamêj tej atomanô.

37 Taêm ênam ñapep, êndêj bêc tanj aôm ôsa naolom bu Kidron nañ, aôm ômac êndu. Ma dec êpi aôm taôm.”

38 Ma Simei kêsôm gêdêj kiñ gebe “Biñ tanj kôsôm nañ, ñajam. Nêm sakijwaga êngôm êtôm ñoc ñatau kiñ kêsôm.” Amboac tonaj Simei gêngôj Jerusalem ñasawa ñejgej.

39 Mago gêdêj tanj jala têlêac gêjanya nañ, Simeinê gêñôma luagêc sêbôm dêdêj kiñ Gatja Maka latu Akis sêja. Ma Simei gêjô ñawae gebe “Gôlicgac me, nêm gêñôma luagêc jasêmoa malac Gat.”

40 Tec Simei gêdi kêmasaŋ nê doŋki ma gêdêj Akis aŋga Gat gêja gebe ensom nê gêñôma. Simei gêja ma kékôc nê gêñôma aŋga Gat gêmu gêmêj.

41 Salomo gêjô ñawae gebe Simei aŋga Jerusalem gêja Gat ma gêmu gêmêj.

42 Tec kiñ tau kësakinj binj gêdêj Simei ma gêmôêc ej ma kêsôm gêdêj ej gebe “Aê kakêj aôm kôtôc lêmam gêdêj Apômtau ma gajac biñsu aôm atom me. Aê kasôm gêdêj aôm gebe taêm ênam ñapep, êndêj bêc tau, tanj aôm ôsa gamêj tej ñâna nañ, aôm ômac êndu. Ma aôm gajô aê aoc gebe Najam, aê ganjôgac.”

43 Kêtû asagenjña aôm gôgôm binj, tanj kôtôc lêmam gêdêj Apômtau nañ, to biñsu tanj kakêj gêdêj aôm nañ, ñanô kësa atom.”

44 Ma kiñ kêsôm gêdêj Simei gebe “Aôm taôm kôjala gêj sec samob, tanj aôm gôgôm gêdêj aê tamoc Dawid. Galoc Apômtau êkêj aômñêm sec êpi aôm taôm mòkêmapac.

45 Mago en oc ênam mec kiŋ Salomo ma Dawidnê lêpôŋ êkô ɳajaŋa ma êkô Apômtau laŋônêmja endenj tōŋenj."

46 Ma kiŋ tau kējatu Jehoiada latu Benaia, taŋ kēsa gêja ma gêjac Simei êndu. Gêdêŋ tonaj gôliŋ kiŋŋa gêc Salomo lêma kêtua tōŋ.

3

Salomo gêjam Parao latuo kêtua nê awê

1 Go Salomo kêmoatiŋ poac gêwiŋ lau Aiguptunêŋ kiŋ Parao ma gêjam Parao latuo kêtua nê awê ma kékôc eŋ jagêŋgôŋ Dawidnê malac acgom, e eŋ gêjac dabij tau nê andu kapôdêŋ to Apômtaunê lôm dabuŋ ma tuŋbôm, taŋ kégí Jerusalem auc naŋ, ɳakôm.

2 Mago lau sêkêŋ da anja gamêŋ ɳabau ɳapaŋ gebe gêdêŋ ɳasawa tonaj sêkwê andu teŋ kêtua Apômtaunê ɳâeha su atom tagenj.

3 Mago Salomo têtaç gêwiŋ Apômtau ma kêsêlêŋ kêtôm tama Dawid nê ɳagôliŋ, tagen eŋ kékêŋ da to gêsôb jadauŋ anja gamêŋ ɳabau gêwiŋ.

Salomo nê da to mec anja Gibeon

4 Gêdêŋ ɳasawa teŋ kiŋ gêja Gibeon gebe êkêŋ da anja tonaj, gebe gamêŋ tonaj kêtua gamêŋ ɳabau towae kapôdêŋ kêlêlêc. Salomo kêkêŋ daja 1,000 anja altar tonaj.

5 Anja Gibeon Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ Salomo ɳa mêm gêdêŋ gêbêc ma Anôtô kêsôm gebe "Oteŋ gêŋ teŋ, taŋ jakêŋ êndêŋ aôm naŋ."

6 Salomo kêsôm gebe "Aôm kômoasiŋ nêm sakiŋwaga aê tamoc Dawid ɳanôgeŋ gebe eŋ kêsêlêŋ gêmoa aôm laŋômñêm tobiŋgêdêŋ ma laŋônêm sawageŋ. Ma aôm gôjac têku nêm moasin tonaj ma kôkêŋ latu, taŋ galoc gênggôŋ ênê lêpôŋ naŋ, gêdêŋ eŋ."

7 O Apômtau, ɳoc Anôtô, galoc aôm kôkêŋ nêm sakiŋwaga kêtua kiŋ gêjô aê tamoc Dawid su, mago aê amboac ɳapalê sauŋ teŋ tec gamoa. Aê kapô lêna lêŋ jasa to jasô janaj.

8 Ma nêm sakiŋwaga aê kakô nêm lau, taŋ aôm kôjaliŋ sa naŋ, ɳalêlôm. Èsêac lau-m kapôdêŋ ɳac teŋ êtôm ésa èsêac sa to ésam nêŋ ɳanamba lasê ɳêŋgôm êtôm atom.

9 Amboac tonaj ôkêŋ ɳalêlôm tokauc êndêŋ nêm sakiŋwaga aê gebe janam gôliŋ nêm lau ɳapep to jajala ɳajam to sec gebe asa êtôm gebe ênam gôliŋ nêm lau-m kapôdêŋ tonec."

10 Apômtau gêŋjô binj, taŋ Salomo keteŋ naŋ ɳajam.

11 Ma Anôtô kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Aôm koteŋ gêŋ tonaj ma koteŋ kêtua ômoa nom e ɳêŋgeŋ me ôtap awa taêsam sa me ôku nêm ɳacio tuluŋa nec atom. Mago koteŋ mêtê tokaucŋa gebe ôjala gêŋ ɳajam to gêdêŋŋa.

12 Tec ôlic acgom, galoc aê janjôm binj, taŋ koteŋ naŋ, ɳanô ésa. Ôlic acgom, aê oc jakêŋ ɳalêlôm tokauc, taŋ ejala binj naêndêŋgeŋ êndêŋ aôm. ɳac teŋ kêtap ɳalêlôm amboac tonaj sa gêmuŋ aôm atom ma teŋ oc êndaŋguc aôm atom amboac tonanjen.

13 Ma gêŋ tan koteŋ atom naŋ, aê gabe jakêŋ êndêŋ aôm amboac tonaj. Aê oc jakêŋ awamata to waem, taŋ kiŋ teŋ kêtap sa atom tagenj naŋ.

14 Ma aôm embe ôsa aêjoc lêŋ ma ojop ɳoc ɳagôliŋ to biŋsu êtôm tamam Dawid kêmasaŋ naŋ, go aê gabe janac têku nêm têm ômoa matam jalinja ɳêŋgeŋ êwiŋ."

15 Ma Salomo mata gêlac ma gêlic gebe gêc mêt teñ. Go eñ gêmu gêja Jerusalem ma jakêkô Apômtaunê poac ñakatapa ñanêmja ma kékëj daja to dawama ma geno moasiñ kapôéñ teñ kêtû nê sakiñwaga samobña.

Salomo kêmêtôc biñ ñawapac teñ

16 Gêdêñ tonaq mockainjo luagêc dêdêñ kinj sêja ma sêkô eñ lañônêm.

17 Ma awê teñ kêsôm gebe “O ñoc ñatau, ôñô acgom. Aêagêc awê tonec aنجôñ andu tagen. Eñ gêmoa ma aê kakôc ñapalê teñ.

18 Bec têlêac gêjaña, gocgo eñ kékôc teñ kêdaguc. Aêagêc aنجôñ awiñ tauñ ma ten gêmoa andu tau gêwiñ atom. Aêagêc tauñgeñ tec amoá.

19 Gêdêñ gêbêc teñ awê tonec nê ñapalê gêmac êndu gebe eñ gêsac eñ êndu.

20 Ma eñ gêdi gêdêñ gêbêcau ma kékôc ñoc ñapalê su anga aê gêdêñ tañ nêm sakiñwagao gêc su nañ, ma kékëj gêlô tau nê su ma ketoc nê ñapalê ñamatê gêc gêwiñ aê.

21 Gêdêñ bêbêc gadi sa gebe jakêñ su ñoc ñapalê e galic gebe eñ gêmac êndu su. Mago gêdêñ bêbêc, gêdêñ tañ kasala eñ ñapep nañ, aê kajala gebe ñoc latuc, tañ kakôc nañ atom.”

22 Mago awê teñ kêsôm gebe “Masi, aêñoc ñapalê mata jali ma aômnêm ñapalê ñamatê.” Ma awê ñamatanya kêsôm gebe “Masi, aômnêm ñapalê gêmac êndu ma mata jali aêñoc.” Ësêagêc sêôam boac tonaq sêmoa kinj lañônêmja.

23 Go kinj tau kêsôm gebe “Awê teñ kêsôm ñapalê, tañ gêmoa mata jali tonec nañ, aêñoc ma aôm latôm gêmac êndu matêgen. Ma awê teñ kêsôm gebe Masi, aômnêm ñapalê gêmac êndu ma aê latuc tec mata jali gêmoa.”

24 Ma kinj kasôm gebe “Akôc siñ teñ êndêñ aê.” Amboac tonan sêkôc siñ teñ dêdêñ kinj sêja.

25 Ma kinj tau kêsôm gebe “Asêlê ñapalê mata jali êkôc êna luagêc ma akêj ñamakeñ êndêñ awê teñ ma ñamakeñ êndêñ teñ.”

26 Go awê, tañ nê latu mata jali gêmoa nañ, taê walô nê ñapalê ma kêsôm gêdêñ kinj gebe “O ñoc ñatau, ôñac ñapalê êndu atom, eñ mata jaligeñ êndêñ awê tonaq.” Ma awê teñ kêsôm gebe “Ñapalê êtu aêñoc to ênê atom, asêlêmañ.”

27 Go kinj tau gêjô ësêagêc awen ma kêsôm gebe “Anac ñapalê êndu atom, akêj eñ tomata jaligeñ êndêñ awê ñamatanya gebe eñ ñapalê têna.”

28 Israel samob sêñôj mêtôc tonaq, tañ kinj tau kêmêtôc nañ, ñawae ma ësêac têtêc nêñ kinj gebe ësêac sêjala gebe Anôtônê kauc gêwiñ eñ ma kêmêtôc biñ jagêdêñgen.

4:1-34 Môkêlatu tonec kêsa Salomonê laumata towae sa, tañ sêjam sakinj sêmoa Salomo ñjalabu nañ. Sêwa Salomo nê awa sa ma kêsôm biñ kêtû Salomonê kauc towae kapôéñja.

5

Salomo kêmasañ tau gebe êkwê lôm daburj

1 Gêdêñ tañ kinj Tirusña Hiram gêjô gebe señ oso Salomo kêtû kinj gêjô tama su nañ, eñ kêsakinj nê sakiñwaga gêdêñ Salomo gebe Hiram têtac gêwiñ Dawid ñapaij.

2 Ma Salomo kêsakinj biñ gêdêñ Hiram gebe

3 “Aôm kôjala gebe aê tamoc Dawid kêtôm gebe êkwê nê Apômtau Anôtô nê ñaê ñaandu teñ atom gebe siñ to ñacio kêgi eñ auc e Apômtau kékëj ësêac sêso en akaiñ ñjalabu.

⁴ Mago galoc Apômtau, ḥoc Anôtô, kékêj wama gêdêj aê anga gamêj makenj-makenj ma ḥacjo me gêjwac tej sêmoa atom.

⁵ Amboac tonaj aê gabe jakwê andu Apômtau, aêjoc Anôtô nê ḥaê ênêcja tej kêtôm Apômtau kêsôm gêdêj aê tamoc Dawid gebe 'Aôm latôm, taŋ aê gabe jakêj êngôj nêm lêpôj kiŋja êjô aôm su naŋ, ej êkwê andu tej êtu aêjoc ḥaŋja.'

⁶ Tec ôjatu gebe sêsap kaseda anga Lebanon êtu aêja. Aêjoc sakiŋwaga sênam aômnêm sakirwaga sa. Ma aê oc janam ôli aôm êtu nêm sakiŋwaga ja êtôm aôm ôsam êndêj aê. Gebe aôm kójala gebe ḥac tej gêmoa aêac ḥalêlôm, taŋ kójala kôm sêsap kaŋa kêtôm lau Sidonna naŋ atom."

⁷ Gêdêj taŋ Hiram gêjô Salomonê biŋ naŋ, ej kêtû samuc ḥanôgej ma kêsôm gebe "Ocsalô tonec aoc eôc Apômtau gebe kékêj latu tokauc tej gêdêj Dawid gebe ênam gôliŋ lau towae tonaj."

⁸ Ma Hiram kêsakiŋ biŋ gêdêj Salomo ma kêsôm gebe "Aê gaŋô biŋ, taŋ kôsakiŋ gêdêj aê naŋ. Aê katôm gebe jaŋgôm gêj samob, taŋ ḥalêlôm kékac aôm kêtû kaseda to katêrja naŋ, ḥanô ésa.

⁹ Aêjoc sakiŋwaga oc sêkôc ka tau anja Lebanon sêsep gwêc sêna. Go jambec kwambôj gebe époac ma sênam sêmoa gwêcgej sêna gamêj, taŋ aôm ôsôm naŋ, ma aê jajatu lau gebe sêndim ḥao su anja tonaj ma aôm ôtap ka tau sa. Go aôm ôŋgôm biŋ, taŋ taêc gêjam naŋ, ḥanô ésa ma ôkêj gêj tanijja êndêj aêjoc gôlôac to lau."

¹⁰ Amboac tonaj Hiram kékêj kaseda to katêrj samob gêdêj Salomo kêtôm ej ketej,

¹¹ ma Salomo kékêj polom ḥanô talu 20,000 kêtû gêj tanijja gêdêj Hiram nê gôlôac to nê lau ma niptêkwi gasuc kêtôm 20,000. Salomo kékêj gêj tonaj gêdêj Hiram kêtôm jalagen.

¹² Apômtau kékêj kauc gêdêj Salomo kêtôm ej gêjac mata. Ma wama gêc Hiram agêc Salomo ḥasawa, ma êsêagêc sêmoatiŋ poac tej sêwiŋ tauŋ.

¹³ Kin Salomo kékac lau Israel gebe sêkêj ḥacwaga kêtû kômja. Ma lau tau nêj namba tau kêtôm 30,000.

¹⁴ Ma ej kêsakiŋ êsêac sêja Lebanon, 10,000 sêjô tauŋ-sêjô tauŋ kêtôm ajôŋgej. Sêmoa ajôŋj tej anja Lebanon ma ajôŋj luagêc anja nêj malacmôkê. Adoniram gêjam gôliŋ lau kômja tonaj.

¹⁵ Salomo kékôc lau 70,000 amboac tonaj kêtû sêbalaj wabaŋa ma 80,000 kêtû sêsap poc anja gamêj lôcja.

¹⁶ Ma Salomo kékêj lau 3,300 têtu gejobwaga kômja, taŋ sêjatu lau kômja.

¹⁷ Salomo kêjatu ma êsêac sêkôc poc ḥajamanô kapôêj-kapôêj sêmêj gebe êtu nombaŋ lôm dabuŋja.

¹⁸ Amboac tonaj Salomo agêc Hiram nêj lau sêkwêwaga sêwiŋ lau Gebalja sêsap to sêpa ka to poc sêkwê andu tau.

6

Salomo kékwê Apômtaunê lôm

¹ Jala 480 gêjaŋa su gêdêj tanj lau Israel sêwi gamêj Aiguptuŋa siŋ sêsa sêmêj naŋ, ma Salomo gêjam gôliŋ Israel jala aclê su. Gêdêj jala tonaj ḥaajôn kêtû luagêcja, taŋ sêsam gebe Siw naŋ, Salomo gêjac m gebe êkwê Apômtaunê lômja.

² Lôm tau, taŋ kiŋ Salomo kêkwê kêtô Apômtauŋa naŋ, ḥadôŋ amboac tonec gebe ḥalêsiŋja kêtôm saka samuc 15, ḥatakôcja kêtôm saka 5 ma ḥaatékwa kêtôm saka 8.

³ Ma andu seleb, taŋ gêc anduanô tau ḥanêmja naŋ, ḥadôŋ saka 5, kêtôm lôm tau ḥakalopawa ma kêdaguc sagin balinj anduanôja kêtôm ḥadôŋ saka samuc 2 ma ḥaséku.

⁴ Anja lôm tau ḥasagin êsêac sêkêj katam sauŋ ḥagêdô gêc talic sauŋ anja awêŋja, mago kêsô gedec anja lêlômja.

⁵ En gêjac têku lômanô tau ḥasagin balinj makej-makej ma ḥakalopawa ḥamuŋa amboac tonanjeŋ. Ma kêkwê ḥadej têlêac tobâlêm-tobâlêm.

⁶ Nadêŋ ḥalabuŋa ḥakalopawa kêtôm ḥadôŋ saka samuc tagen. Dej kêtô luagêcja kêtôm ḥadôŋ saka samuc teŋ to ḥaséku lêmatuc teŋ, ma dej kêtô têlêacna ḥadôŋ saka teŋ ma ḥamaken. En kêkêj dembonjgêdô kêtô balinj gêc kwananjeŋ gebe sénac têku gêj sêmoa dêmôhagej.

⁷ Gêdêŋ taŋ sêkwê lôm naŋ, êsêac sêkôc poc, taŋ sêpa sêmoa gamêŋ sêkôc poc ja kwananjeŋ su naŋ. Tec gêdêŋ taŋ sêkwê lôm dabuŋ sêmoa naŋ, lau sêŋô hama me ki me waba kômja ḥakicsêa teŋ atom.

⁸ Lôm tau ḥadej ḥamataŋa ḥakatam gêc lôm dabuŋ ḥamaken gêmu kêsêpja. Anja tônê têcwale teŋ kêpi dej kêtô luagêcja ma têcwale teŋ kêpi anja tônê jagêdêŋ dej kêtô têlêacna.

⁹ Amboac tonaj Salomo kêkwê lôm tau e gêbacnê ma en kêmasaŋ masac jaba ḥaŋja ḥa gamêntêkwa to katapa kaseda.

¹⁰ En kêkwê ḥatêku kêgi lôm auc. ḥatêku tau gêmu kêpiŋ amboac saka samuc tagen ma gamêŋ têkwa kaseda kêtô ḥawalô teŋ jagêdiŋ ḥatêku tau tôŋ tamaj anduanô tau.

¹¹ Ma Apômtaunê biŋ gêdêŋ Salomo gebe

¹² “Aôm embe ôsêlêŋ êtôm ḥoc jatu to ômansaŋ ḥoc ḥagôliŋ samob ma taŋam wamu ḥoc biŋsu to ôsa lêŋ êtôm tonaj, go janjôm ḥoc biŋ, taŋ gajac mata gêdêŋ tamam Dawid naŋ, ḥanô êsa êpi aôm.

¹³ Aê wacjanjôŋ lau Israel ḥalêlôm anja lôm, tec kôkwê gômoa nec, ma jawi ḥoc lau Israel siŋ atomanô.”

¹⁴ Go Salomo kêkwê lôm e gêjac dabiŋ.

Sêmasaŋ lôm dabuŋ ḥalêlômja

¹⁵ En kêkwa sagin ḥalêlômja auc ḥa katapa kaseda anja masac ḥalabuŋa e gêdiŋ kêsô ḥagadê ḥaŋja. En kêkwa masac ḥalabuŋa tau ḥa katapa katêŋ.

¹⁶ Anja lôm ḥalêlômja en gêjam dôŋ saka samuc lemen teŋ anja sagin ḥamuŋa ma kêpiŋ ḥasawa tonaj auc anja masac ḥalabuŋa e jagêdêŋ masac jaba ḥaŋja ḥa katapa kaseda. Balêm tonaj kêtô Gamêŋ Dabuŋjanô tau.

¹⁷ Gamêŋ Dabuŋ, taŋ gêc Gamêŋ Dabuŋjanô tau ḥanêmja naŋ, balinj amboac ḥadôŋ saka 10.

¹⁸ Anja lôm ḥalêlôm talic poc teŋ atomanô, sêkwa sagin auc ḥa kasedagen. Ma sêsap walô to ḥaola gêjac lêtêŋ ḥakatu gêjam katapa tau auc.

¹⁹ En kêmasaŋ gamêŋ Dabuŋjanô tau gêc andu ḥalêlôm tau gebe etoc Apômtaunê poac ḥakatapa êkô tonaj.

²⁰ Gamêŋ Dabuŋjanô tau ḥasagin balinj kêtôm saka samuc 5, ḥakalopawa kêtôm saka samuc 5 ma ḥasawa, taŋ gen masac ḥalabu to ḥaŋja gêngic naŋ, kêtôm saka samuc 5 amboac tonanjeŋ. ḥalêlôm tau Salomo kêkwa auc samucgeŋ ḥa gold ma kêmasaŋ altar teŋ ḥa kaseda.

21 Ma Salomo kékwa andu ɳalélôm auc ɳa gold. Ma gêjac balaŋ Gaméj Dabuŋjanô tau ɳa kapoacwalô gold.

22 Ma Salomo kékwa andu ɳalélôm samucgeŋ auc ɳa gold e gêbacnê, ma altar, taŋ kékô Gaméj Dabuŋjanô tau ɳalélôm naŋ, amboac tonanjeŋ.

23 Aŋga Gaméj Dabuŋjanô tau ɳalélôm enj kékôc ka katékwi ɳadambê luagêc ma késap kétôm saka luagêc. ɳakatu tau balin kétôm saka luagêc ma ɳaséku lulugeŋ.

24 Kerub tau nê magê taŋ kétôm saka samuc teŋ ma ɳaséku ma magê ɳamakeŋ kétôm tonanjeŋ. Ma ɳasawa, taŋ geŋ aŋela teŋ nê magê luagêc gêngic naŋ, kétôm saka luagêc ma ɳaséku.

25 Kerub teŋ balin kétôm saka luagêc amboac tonanjeŋ. Kerub ɳakatu lulugeŋ ɳadôr to ɳalanjô kétôm tau.

26 Nakatu lulugeŋ balin kétôm saka luagêc ma ɳaséku kétôm taugeŋ.

27 Enj ketoc kerub tonaj sêkô Gaméj Dabuŋjanô tau. Kerub nêŋ ɳamagê gêlâm e teŋ nê ɳamagê gêdiŋ sagin ɳamakeŋ. Ma teŋ nê gêdiŋ sagin ɳamakeŋ ônêŋa. Éséagêc nêŋ ɳamagê ɳamakeŋ gêdiŋ tau aŋga andu tau ɳaluŋgeŋ.

28 Ma enj kékwa aŋela kerub tau auc samucgeŋ ɳa gold.

29 Enj késap kerub to nip ma ɳaola ɳakatu e gêjam andu ɳasakin samob auc

30 ma kékwa masac balêm luagêcna tonaj auc ɳa gold.

31 Enj kémasaŋ katam Gaméj Dabuŋjanô ɳa katapa katékwiŋa. Katam tau ɳakêclêsu lemenjeŋ.

32 Enj kepeŋ kerub to nip ma ɳaola gêjac lêtêŋ ɳakatu gêjam katam lulugeŋ auc ɳa gold. Ma gold kêpi kerub ma nip ɳakatu amboac tonanjeŋ.

33 Enj kémasaŋ Gaméj Dabuŋja ɳasacgêdô ɳakatam têkê-têkê ɳa katapa katékwiŋa aclê.

34 Enj kémasaŋ katam luagêc ɳa katêŋ. Katam luagêc tonaj talêc su dandibgeŋ.

35 Ma enj késap kerub to nip ma ɳaola gêjac lêtêŋ ɳakatu gêjam katam auc ma kékwa ɳakatu samob auc ɳa gold e ɳaŋep.

36 Ma enj kêboa tuŋbôm kêgi malacluŋ ɳalélômna auc. Enj kékêŋ poc dênaŋ têlêac-têlêac, taŋ sêpa ɳatip kêsa naŋ, gêsac tau ɳaô ma kékêŋ kaseda kêtû tuŋ tau ɳakanô.

37 Gêdêŋ jala katu aclê ɳaaŋjôŋ Siw êsêac sêkêŋ Apômtaunê andu tau ɳanombaŋ.

38 Ma gêdêŋ jala kêtû 11 ɳaŋjôŋ Bul, taŋ kêtû jala ɳaaŋjôŋ 8 ɳa naŋ, êsêac sêjac dabîŋ gêŋ samob, taŋ gêjac andu tau ɳawae naŋ, kétôm sêmasaŋ kwananjeŋ. Amboac tonaj Salomo kékŵe lôm dabuŋ kétôm jala 7, go gêjac dabîŋ ɳakôm.

* †

7:1-51 Môkêlatu tonec gêwa Salomonê andu, taŋ kékŵe kêtû enj tauŋa naŋ sa to gêŋ ɳagêdô, taŋ sêmasaŋ ɳa kopa kêtû lôm dabuŋna naŋ. (Enlis sêsam gebe Silinj).

8

Salomo kékôc poac ɳakatapa gêmêj lôm dabuŋ

1 Go Salomo kékalem gejobwaga Israelŋa to lau Israel nêŋ gôlôacmôkê nêŋ laumata samob sépi tagen sêmêŋ gêdêŋ enj aŋga Jerusalem gebe sêkôc

* **6:38:** Saka tagen kétôm 1.8 meta. † **6:38:** Masac jaba sêsaŋ dembon to lêlôm, me lêsa to salôm

Apômtaunê poac ḥakatapa anja Dawidnê malac, taŋ sêsam gebe Sion naŋ, sêpi lôm dabuŋ sêna.

² Gêdêj ajôj kêtû 7ŋa ḥaē Etanim ḥacwaga Israelja samob sêkac tauŋ sa dêdêj kiŋ Salomo jasêlic ombec.

³ Gêdêj taŋ gejobwaga Israelja samob sêô lasê su naŋ, dabuŋwaga sêôc poac ḥakatapa sa.

⁴ Dabuŋwaga to lau Lewi sêbalaj Apômtaunê poac ḥakatapa to becobo takac saja ma laclu samob, taŋ gêc becobo ḥalêlôm naŋ, sêpi sêja.

⁵ Ma kiŋ Salomo to gôlôc Israelja samob, taŋ sêkac tauŋ sa dêdêj ej naŋ, sêkô poac ḥakatapa nêmja ma sêkêj bulimakao to domba kêtû da. Tej kêtôm gebe êsa bulimakao to domba nêj namba sa atom.

⁶ Go dabuŋwaga sêkôc Apômtaunê poac ḥakatapa sêja lôm dabuŋ ḥaGamêj Dabuŋanô tau ma tetoc kakô kerubnêj magê ḥalabu.

⁷ Kerub sêlam nêj magê kêpi poac ḥakatapa ḥamala kêtôm sêjam ajuŋ poac ḥakatapa to ta.

⁸ Ma ta tau kêsa baliŋ sêlic ḥatêpôe anja Gamêj Dabuŋ, taŋ gêc Gamêj Dabuŋanô tau ḥanêmja naŋ, mago sêlic anja awêja atom. Ma ta tau sêc tonaj e gêdêj galoc.

⁹ Gêj tej kêsêp poac ḥakatapa ḥalêlôm atom, poc tapa luagêcgej, taŋ Mose kékêj kêsêp anja lôc Horeb naŋ. Anja tône Apômtau kêmoatiŋ poac gêwiŋ lau Israel gêdêj taŋ êsêac sêsa anja gamêj Aiguptu sêmêj naŋ.

¹⁰ Ma gêdêj taŋ dabuŋwaga sêsa anja Gamêj Dabuŋ sêmêj naŋ, tao tej gêjam Apômtaunê lôm dabuŋ auc.

¹¹ Tec dabuŋwaga têtôm gebe sêkô ma sênam sakij kêtû tao tonajŋa atom, gebe Apômtaunê ḥawasi gêjam lôm dabuŋ auc.

Salomo kêsôm biŋ gêdêj lau

¹² Go Salomo kêsôm gebe

“Apômtau kékêj oc kékô umboŋ,
mago kêsôm gebe ej tau êŋgôŋ gamêj ḥakesec.

¹³ Aê kakwê nêm andu dabuŋ tej,
nêm malam tej gebe ômoa enden tôngenj.”

¹⁴ Go kiŋ tau kékac tau ôkwi gêdêj lau Israel samob, taŋ sêkô naŋ, ma gêjam moc êsêac

¹⁵ ma ej kêsôm gebe “Aê aoc êôc Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, taŋ lêma gêgôm biŋ, taŋ gêjac mata gadêj aê tamoc Dawid ḥa awasun naŋ, ḥanô kêsa. Ei kêsôm gebe

¹⁶ ‘Gêdêj bec, taŋ aê kakôc ḥoc lau Israel sêsa anja Aiguptu sêmêj naŋ, aê kajalinj malac tej anja Israel nêj ton samob sa gebe sêkwê andu tej ḥoc ḥaē ênêcja atom, mago aê kajalinj Dawid sa gebe ênam gôlinj ḥoc lau Israel.’

¹⁷ Ma aê tamoc Dawid taê gêjam gebe êkwê Apômtau, Israelnêj Anôtô, nê ḥaē ḥaandu tej.

¹⁸ Mago Apômtau tau kêsôm gêdêj aê tamoc Dawid gebe ‘Aôm taêm gêjam gebe ôkwê andu tej êtu aêjoc ḥaêja naŋ, ḥajam gebe taêm gêjam ḥabinj tau gêc nêm ḥalêlôm,

¹⁹ mago aôm oc ôkwê andu tau atom, tagenj nêm latôm, taŋ têna êkôc ej naŋ, en êkwê andu êtu aêjoc ḥaêja.’

20 Galoc Apômtau gêgôm nê biŋ, taŋ gêjac mata naŋ, ḥanô kësa gebe aê gadi gajô tamoc Dawid su ma gaŋgôŋ lêpôŋ Israelña katôm biŋ, taŋ Apômtau gajac mata naŋ, ma kakwê andu tau kêtô Apômtau, Israelnêj Anôtô nê ḥaŋeja.

21 Ma kakêŋ ḥamala teŋ katu katapa, taŋ Apômtaunê poac, taŋ eŋ kamoatinj gêwiŋ aêacnêj tameŋi gêdêŋ eŋ kêkôc êsêac sasa anga gamêj Aiguptu sêmêŋ naŋ kêsêp.

Salomo keteŋ mec

22 Go Salomo jakékô Apômtaunê altar nêmja lau Israel samob sêlic ma eŋ gêlam lêma gêdêŋ undambê

23 ma ketenj meŋ gebe “O Apômtau, Israelnêj Anôtô, anôtô teŋ kêtôm aôm gêmoa undambê ḥaŋoja me nom ḥalabu ḥa atom. Aôm gojob poac ma kôtôc nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja gêdêŋ nêm sakiŋwaga, taŋ sêsa nêŋ lêŋ sêmoa aôm lanjômnêm tonêŋ ḥalêlôm samucgeŋ naŋ.

24 Aôm taêm gêjam biŋ, taŋ kôsôm gêdêŋ aê tamoc, nêm sakiŋwaga Dawid naŋ ḥapar. Biŋjanô, aôm kôsôm ḥabij ḥa awamsuŋ ma gôgôm ḥanô kësa ḥa lêmam gêdêŋ ocsalô tonec.

25 O Apômtau, Israelnêj Anôtô, ôŋgôm biŋ, taŋ gôjac mata gêdêŋ nêm sakiŋwaga aê tamoc Dawid naŋ ḥanô êsa. Aôm kôsôm gebe ‘Aôm latôm embe ejop tagenj tonec gebe êsa nê lêŋ êmoa aê lanjôcnêmja êtôm aôm taŋam wamu gômoa aê lanjôcnêmja, go aôm ôpô lêna nêm ḥac teŋ êmoa aê lanjôcnêmja gebe êŋgôŋ lêpôŋ Israelña atom.’

26 O Israelnêj Anôtô, amboac tonaj ônac dabiŋ nêm biŋ, taŋ kôsôm gêdêŋ nêm sakiŋwaga aê tamoc Dawid naŋ.

27 “Mago Anôtô oc êŋgôŋ nom biŋjanôŋ me masi. Alic acgom, undambê to undambê ḥaŋoja samucgeŋ kêtôm aôm atom, ma andu tecenec kakwê su naŋ, oc êtôm atom amboac tonanĝenj.

28 Mago o Apômtau, ḥoc Anôtô, mêmökêŋ taŋam nêm sakiŋwaga aê ḥoc meŋ to ḥoc biŋ, taŋ aê kateŋ naŋ. Ôjô môēc to meŋ, taŋ nêm sakiŋwaga aê kateŋ gêdêŋ aôm gêdêŋ galoc.

29 Ma nêm matam ê andu tonec êndêŋ êmbêc to eleŋ, malac tau, taŋ kôsôm bin kêpi gebe ‘Aêjoc ḥaŋe oc ênêc tonec’ naŋ, gebe aôm ôkêŋ taŋam meŋ, taŋ nêm sakiŋwaga aê kateŋ anga gamêj tonec naŋ.

30 Ma ôkêŋ taŋam biŋ, taŋ nêm sakiŋwaga to nêm lau Israel asur êndêŋ aôm anja gamêj tonec êndêŋ tan aten meŋ êndêŋ aôm naŋ. Ôkêŋ taŋam anja undambê, gamêj taŋ gôŋgôŋja ma embe ôjô, go ôsuc ôkwi.

31 “Embe ḥac teŋ êŋgôŋ sec êndêŋ nê ḥac jabaŋ enja ma têtu kënac eŋ gebe êtôc lêma ma eŋ mêmêtôc lêma êkô nêm altar nêmja anja andu tonec,

32 go ôjô anja undambê ma ômêtôc nêm sakiŋwaga. Ôkêŋ ḥac tobiŋ nê sec êpi eŋ tau môkêapac ma ônam ḥac gêdêŋ sa ma ôpuc nê biŋ tōŋ ma ôkêŋ ḥagêjô êtôc nê biŋgêdêŋ.

33 “Embe ḥacio sêku nêm lau Israel tulu êtu sêgôm sec gêdêŋ aômja naŋ, ma êsêac sênam tauŋ ôkwi êndêŋ aôm êtiam to tetoc nêm ḥaŋe sa ma teteŋ meŋ to sênam nêŋ biŋ êndêŋ aôm anja andu tonec,

34 go ôkêŋ taŋam anja undambê ma ôsuc nêm lau Israel nêŋ sec ôkwi ma ôkôc êsêac sêmu sêmêŋ gamêj, taŋ aôm kôkêŋ gêdêŋ nêŋ tameŋi naŋ êtiam.

35 “Embe ôkêŋ gêŋwapac êndêŋ êsêac ma ôlai undambê auc to kom ênac atom kêtô êsêac sêgôm sec gêdêŋ aômja naŋ, ma êsêac teteŋ meŋ sêkanôŋ gamêj tonec to tetoc nêm ḥaŋe sa ma sêwi nêŋ sec siŋ,

36 go ôkêj tañam nêj meç aŋga undambê ma ôsuc nêm sakiŋwaga Israel nêj sec ôkwi. Ôndôj lêj ñajam êndêj êsêac gebe sêsaŋa naŋ ma ôkêj kom ênac aŋga nêm gamêj, taŋ kôkêj gêdêj nêm lau gebe êtu nêj gêŋlênsêm naŋ.

37 “Embe tôbôm êsa aŋga gamêj tau me gêmac sec êtap lau sa me mo gwa ênac me mo ñakarj me wagô me moac tamoaoc enseŋ nêj gêj taninjja me nêj ñacio sêŋgi êsêac auc aŋga nêj malac naŋ, gêŋwapac me gêmac tokainj-tokainj êtap êsêac sa

38 ma teteŋ me ñac tageŋ me nêm lau Israel tapaðŋgeŋ embe sêsuŋ nêj biŋ teŋ gebe sêjala nêj gêŋwapac ñalêlômja ma sêlam lemeŋ êndêj andu tonec,

39 go ôkêj tañam aŋga undambê, aŋga gamêj, taŋ gôŋgôj naŋ, ma ôsuc nêj sec ôkwi to ônam êsêac sa ma ôkêj ñagêjô êndêj êsêac, taŋ sêjala nêj ñalêlôm naŋ, êtôm nêj lêj êndêj-êndêŋgeŋ gebe aôm, aôm taõmgeŋ kôjala ñamatlac latunji samob nêj ñalêlôm,

40 gebe êsêac têtêc aôm êtôm bêc samob, taŋ sêŋgôj mateŋ jali aŋga nom, taŋ kôkêj gêdêj aêac tameŋi naŋ.

41 “Ma ñacjaba, taŋ aŋga lau Israel nêj atom naŋ, embe mêtjêô lasê aŋga gamêj jaêcsêga êtu gêjô nêm ñaê ñawaeŋa

42 gebe lau oc sêŋjô aômnêm ñaê to lêmam ñajaŋa, taŋ kômêtôc naŋ ñawae, ej embe amêj ma eteŋ meç aŋga andu tonec,

43 go ôkêj tañam aŋga undambê, aŋga gamêj, taŋ gôŋgôjna naŋ, ma ôŋgôm gêj samob, taŋ ñac jaba eteŋ êndêj aôm naŋ, ñanô êsa gebe lau nomja sêjala aômnêm ñaê to têtêc aôm, êtôm taŋ nêm lau Israel sêgôm naŋ. Ma êsêac oc sêjala gebe andu tonec taŋ aê kakwê naŋ, sêsam aômnêm ñaê këpi.

44 “Aôm embe ôjatu nêm lau gebe nasênaç siŋ êndêj nêj ñacio ma embe teteŋ meç êndêj aôm laŋôjanô êndêj malac kapôeŋ, taŋ aôm kôjaliŋ sa to andu, taŋ aê kakwê kêtû nêm ñaêŋa naŋ,

45 go ôkêj tañam êsêacnêj meç to biŋ, taŋ sêsuŋ êndêj aôm naŋ, aŋga undambê ma ônam êsêac kësi.

46 “Embe êsêac sêŋgôm sec êndêj aôm, gebe ñac teŋ gêmoa atom, taŋ gêgôm sec atom naŋ, ma aôm têmtac ñandaŋ êndêj êsêac ma ôkêj êsêac êndêj ñacio, taŋ sêkêj êsêac sêŋgôj kapoacwalô aŋga nêj gamêj jaêc me gamêj dambê

47 ma êsêac embe taŋj ênam tauŋ aŋga gamêj kapoacwalôja ma sênam tauŋ ôkwi to têtajj êndêj aôm aŋga nêj ñacio nêj gamêj ma sêsmô gebe ‘Aêac agôm sec to geo ma awi Anôtô siŋ.’

48 Ma êsêac embe sênam tauŋ ôkwi êndêj aôm to nêj ñalêlôm makeŋgeŋ ma tokatuŋ samucgeŋ aŋga nêj ñacio, taŋ sêkêj êsêac sêŋgôj kapoacwalô naŋ, ma teteŋ êndêj aôm laŋôjanô êndêj gamêj, taŋ aôm kôkêj gêdêj êsêacnêj tameŋi naŋ, to êndêj malac kapôeŋ tau, taŋ aôm kôjaliŋ sa naŋ, ma êndêj andu tau, taŋ aê kakwê kêtû nêm ñaêŋa naŋ,

49 go ôkêj tañam êsêacnêj meç to taŋi aŋga undambê, taŋ gôŋgôj naŋ, to ônam êsêac sa.

50 Ma ôsuc nêm lau, taŋ sêgôm sec gêdêj aôm naŋ, nêj geo to sêgêli nêm biŋŋa ôkwi. Ma taêm walô êsêac gebe lau, taŋ sêkêj êsêac sêŋgôj kapoacwalô naŋ, sêlic ma taení walô êsêac amboac tonanjeŋ.

51 Gebe êsêac têtû nêm lau to nêm gêŋlênsêm, taŋ kôkôc êsêac aŋga ja ñalakoc sec Aiguptuŋa sêmêj naŋ.

52 O Apômtau Anôtô matam ê nêm sakiŋwaga aê ñoc meç to nêm lau Israel nêj meç to ôkêj tañam aêac êndêj noc amôec êndêj aômja.

⁵³ Gebe aôm kôjaliŋ aêac sa anja lau nomja samob nêj gebe atu nêm gêylênsêm, kêtôm kôkêj nêm sakiñwaga Mose kêsôm lasê gêdêj taŋ aôm kôkôc aêacma tamenj sêsa anja Aiguptu sêmêj naŋ."

Salomo keteŋ mec ḷakônijja

⁵⁴ Gêdêj taŋ Salomo keteŋ mec to gêsuŋ biŋ samob tonec gêdêj Apômtau su naŋ, en gêdi sa anja Apômtaunê altar nêm ja, taŋ en kêpôŋ aduc ma kêmêtôc lêma gadêj undambê naŋ.

⁵⁵ Go en kékô ma gêjam mec lau Israel, taŋ sêkac sa sêkô naŋ, ja awa kapôeŋ ma kêsôm gebe

⁵⁶ "Aê aoc êôc Apômtau, taŋ kêkêj nê lau Israel seŋ aweŋ kêtôm biŋ samob, taŋ en gêjac mata ma biŋ teŋ gebeŋ anja nê biŋ, taŋ gêjac mata gêdêj nê sakiñwaga Mose naŋ atom.

⁵⁷ Apômtau, aêacnêj Anôtô êmoa êwiŋ aêac êtôm en gêmoa gêwinj aêac tamenj. En êwi aêac siŋ to êkac tau su anja aêacmêj atom.

⁵⁸ En è aêacnêj ḷalêlôm êndêj en gebe tasa ênê lêj samob ma tamansaŋ ênê biŋsu ma ênê jatu to ênê ḷagôlinj, taŋ en kêjatu gêdêj aêac tamenj naŋ.

⁵⁹ Apômtau, aêacnêj Anôtô taê ênam mec to biŋ, taŋ katen gêdêj en naŋ, endenj tôngenj ma ênam nê sakiñwaga to nê lau Israel sa êtôm bêceŋ

⁶⁰ e lau nomja samob sêjala gebe Apômtau taugenj kêtu Anôtô ma teŋ gêwinj en gêmoa atom.

⁶¹ Amboac tonaj nêm ḷalêlôm ḷanjêj êsa êndêj Apômtau, aêacnêj Anôtô, ma asêlêj êtôm ênê ḷagôlinj to amansaŋ ênê biŋsu êtôm agôm gêdêj ocsalô tonec."

Sêjac kawi lôm dabuŋ tau

⁶² Go kiŋ to lau Israel samob sêwiŋ tauŋ sêkêj da gêdêj Apômtau.

⁶³ Salomo kékêj bulimakao kapoac 22,000 to domba 120,000 gêdêj Apômtau kêtu dawama. Amboac tonaj kiŋ to lau Israel samob sêjac kawi Apômtaunê lôm dabuŋ.

⁶⁴ Gêdêj bêc tonanjenj kiŋ gêjam mec lôm ḷamalacluŋ ḷaluŋ, taŋ gêc Apômtaunê lôm ḷanêmja naŋ. Anja tonaj en kékêj daja ma da kôm ḷanôŋja to ḷalêsi dawamaŋa gebe altar kopa, taŋ kékô Apômtau laŋônêmja naŋ, kêtôm da samob tonaj atom.

⁶⁵ Tec gêdêj ḷasawa tonaj Salomo gêlic om ma Israel samob sêwiŋ en. Èsêacnêj tonj kapôeŋjanô. Èsêac sêmêj anja Hamat ḷamadiŋ e gêdêj bu Aiguptuŋa ma sêmoa Apômtau, aêacnêj Anôtô laŋônêmja kêtôm bêc 7.

⁶⁶ Gêdêj bêc kêtu 8 Salomo kékêj lau sêc êliŋ-êliŋ. Ma èsêac sêjam mec kiŋ ma sêja nêj malac totêntac ḷajamgenj ma têtu samuc kêtu moasiŋ samob, taŋ Apômtau kêtôc gêdêj nê sakiñwaga Dawid to nê lau Israel naŋ.

9

Apômtau geoc tau lasé gêdêj Salomo kêtu dim luagêcŋa

¹ Salomo gêjac dabuŋ lôm dabuŋ to kiŋnê andu kapôeŋ ma gêj samob, taŋ taê gêjam gebe ḷengômja naŋ, gêbacnê su,

² go Apômtau geoc tau lasé gêdêj en kêtu dim luagêcŋa kêtôm taŋ en geoc tau lasé gêdêj en anja malac Gibeon naŋ.

³ Ma Apômtau kêsôm gêdêj en gebe "Aê gaŋô nêm mec to taŋi, taŋ koteŋ gêdêj aê naŋ. Aê kakêj andu, taŋ kôkwê sa naŋ, kêtu ḷoc andu dabuŋ gebe ḷoc ḷaē ênêc tonaj endenj tôngenj ma matocanô to ḷoc ḷalêlôm êmoa êwiŋ andu tau.

4 Embe aôm ôsa ñoc lêj êtôm tamam Dawid kêsa to lañômnêm sawagenj ma tonjalêlôm ñaqñejgej gebe ôngôm gêj samob, tañ kajatu aôm nañ, ma tañjam wamu êndêj ñoc ñagôliñ to jatu,

5 go jakêj nêm lêpôj gôliñ Israelja êkô endenj tõngej êtôm gajac mata gêdêj tamam Dawid ma kasôm gebe 'Aôm oc ôpô lêna ñac teñ gebe êhgôj nêm lêpôj nañ atom.'

6 Mago aôm to nêm wakuc embe akac taôm su anja aê ma amansañ aêñoc bijsu to ñagôliñ, tañ kakêj gêdêj amac nañ atom ma andêj anôtôi jaba ana ma anam sakin to atenj meç êndêj êsêac,

7 go aê oc jansenj Israel su anja gamêj, tañ kakêj gêdêj êsêac nañ, ma jatinj andu tau, tañ gajam meç gebe ñoc ñaê ênêcñja nañ, su anja lañôcnêmña. Ma lau-m samob sêsu Israel susu ma sêpêlê êsêac.

8 Ma andu tonec êtu gêj ñapopoc ma lau samob, tañ mêñsêlêlêc gamêj tau nañ, nêj ñalêlôm elendec ma sêpêlê biñ. Ma embe têtu kênac gebe 'Kêtu asagenjña Apômtau gêgôm gêj amboac tonaj gêdêj gamêj to andu tau,'

9 go sêjô biñ amboac tonaj gebe 'Êsêac sêwi Apômtau nê Anôtô, tañ gêwê êsêac anja gamêj Aiguptuna sêsa sêmêj nañ, siñ ma sêsap anôtôi jaba tõj to teteñ meç ma sêjam sakin gêdêj êsêac, tec Apômtau kêkêj gêñwapac samob tonaj êsêac sêôc sa.' "

9:10-28 Salomo agêc kinj Tirusña Hiram sê sêlêb gêdêj tauñ. Salomo kêkac lau jaba gebe sênam ênê kôm tonjaôli masigenj.

10

Kwin anja Seba kêtû ñaclerj gêdêj Salomo

1 Gêdêj tañ kwin anja Seba gêjô Salomonê wae kêpi Apômtaunê ñaênya nañ, en gêja gebe ênsaê enj ña kênac ñawapac ñagôdô.

2 Enj gêô lasê Jerusalem tonê lau taêsam, kamel sêbalan gêjmalu to gold taêsam ñanô lasê to pocawa gwalêkiñ. Ma gêdêj tañ enj gêô lasê gêdêj Salomo nañ, enj gêjac kênac biñ samob, tañ enj taê gêjam nañ.

3 Ma Salomo gêjô ênê kênac samob, gêj teñ kêsiñ tau gêdêj Salomo atom. Enj gêwa gêj samob sa tomalagen gêdêj enj.

4 Ma gêdêj tañ kwin anja Seba gêlic Salomonê kauc samob to andu, tañ enj kêkwê nañ

5 ma gêj taniñña anja nê tebo to nê laumata nêj ñadênañ ma nê kômwaga nêj sakin to nêj ñakwê ma nê lau-sejop-lacluwaga to nê daja, tañ kêkêj kêtû da anja Apômtaunê lôm nañ, enj gêjac lêma ñanôgenj.

6 Ma enj kêsôm gêdêj kinj tau gebe "Ñawae tañ gañô anja taucñoc gamêj kêtû aômnêm gêj to nêm kaucñja nañ, biñjanô.

7 Mago aê kakêj gêwiñ ñawae tonaj atom e tauc gamêj tec taucñoc matocanô galic. Ôlic acgom, biñ ñamakengej tec sêjac miñ gêdêj aê. Mago nêm kauc to awa kêlêlêc ñawae, tañ aê gañô nañ su.

8 Aê aoc êôc nêm lauñ. Aê aoc êôc nêm sakinwaga, tañ sêkô aôm lañômnêmña to sêjô nêm kauc ñapanj nañ.

9 Aê aoc êôc Apômtau, nêm Anôtô, tañ gêlic aôm ñajam to kêkêj aôm gôngôj lau Israel nêj lêpôj kinjña. Gebe Apômtau têtac gêwiñ Israel gêdêj tõngej, enj kêkêj aôm kôtu kinj gebe aôm ômêtôc biñ êndêrgej."

10 Go eŋ kékēj gold ḥadōj kétôm 120 gêdēj kiŋ to gēj ḥamalu taēsam ḥasec ma pocawa. Géjmalu taēsam amboac kwin Sebaŋa kékēj gêdēj kiŋ Salomo naŋ, sêlic amboac tonaj kétiam atom.

11 Ma Hiram nê waŋ taēsam, taŋ sejoŋ gold anja Ofir sêmêj naŋ, tetoloŋ ka môsê taēsam ḥanô lasê to pocawa gêmêj anja Ofir.

12 Ma kiŋ kémasaŋ ka balaŋ katu Apômtaunê lôm to kiŋnê anduŋa ḥa ka môsê tonaj ma gēj wêŋa togam kêtū lau-sêjam-wêwagaŋa amboac tonanjeŋ. Ka môsê taēsam amboac tonaj gêmêj gamêj tonec teŋ kétiam atom to sêlic teŋ kétiam atom e méngegêdêj galoc.

13 Ma kiŋ Salomo kékēj gêj samob, taŋ kwin Sebaŋa têtac gêwiŋ naŋ, gêdêj enj. Kékēj gêj anja kiŋ Salomo nê waba taēsamja kétôm sêgôm-sêgôm jagêwiŋ genj samob, taŋ eŋ keteŋ naŋ. Go kwin to nê sakiŋwaga sêc sêmu dêdêj tauŋ nêŋ gamêj sêja.

Salomonê awa to wae

14 Gold taŋ Salomo kêtap sa geden Jala teŋ naŋ, ḥawapac kétôm ḥadōj goldna 666

15 ma gold tonaj ḥagêdô gêmêj anja lau têtulu gêjwaga to lau bôlêrja, taŋ sêkêj takis naŋ, ma ḥagêdô anja kiŋ Arabiaŋa samob to gôliŋwaga gamêj ḥagêdôja.

16 Kiŋ Salomo kémasaŋ lautuc kapôeŋ-kapôeŋ 200 ḥa gold, taŋ sêscac naŋ. Gold taŋ eŋ kémasaŋ lautuc tagen naŋ, ḥadōj amboac 7 kilo.

17 Go eŋ kêsap lautuc sauŋ 300 ḥa gold, taŋ sêscac naŋ, tagen ḥa ḥadōj amboac 2 kilo. Ma kiŋ kakêj gêj samob tonaj kêso andu, taŋ sêsam gebe Andu Saleŋ Lebanonja.

18 Ma kiŋ kémasaŋ lêpôŋ kapôeŋ teŋ ḥa jabo ma kékwa auc ḥa gold ḥakêŋkêj amboac tonanjeŋ.

19 Lêpôŋ tonaj ḥatêcboŋ 6 ma bulimakao môkêapac ḥakatu kékô lêpôŋ tau ḥamu. Ma anja lêpôŋ makeŋ-makeŋ sêmasaŋ lêma ḥaadet to lewe ḥakatu luagêc kékô kêsi lêma ḥaadet tonaj.

20 Ma lewe ḥakatu 12 sêkô têcboŋ 6 tonaj, sêkô têcboŋ makeŋ-makeŋ kêtômgeŋ. Sêmasaŋ gêj kaiŋteŋ amboac tonaj teŋ anja kiŋ teŋ nê gamêj gêmouŋ su atomanô.

21 Kiŋ Salomo nê laclu ênôm gêj êsêpña samob tonaj gold ma waba kômja samob anja Andu Saleŋ Lebanonja gold ḥakêŋkêj. Sêmasaŋ teŋ ḥa silber atom. Sêlic silber amboac gêj ḥaôma gêdêj Salomonê têm.

22 Ma kiŋnê waŋ ômbala Tarsisŋa sêpoac gwêc sêwiŋ Hiramnê. Katôm jala têlêacgeŋ waŋ Tarsisŋa tonaj mêmsejorj gold to silber ma bôc ḥajabo to moŋki ma moc kaiŋteŋ ḥaê pikok.

23 Amboac tonaj kiŋ Salomo nê awamata to kauc kêlêlêc kiŋ nomja samob nêŋ su.

24 Ma nom ḥalau samob sêlic Salomo gebe sêŋô ênê kauc, taŋ Anôtô kékêj gêdêj eŋ naŋ.

25 Êsêac samob, taŋ sêmêj naŋ, sêkôc gêj tokainj-tokainj gebe sêkêj êndêj Salomo. Êsêac sêkêj gêj silber to gold ma obo to gêjmalu ma laukasap to hos ma doŋki. Tonaŋ sêgôm kétôm jalagenj.

26 Ma Salomo gêjac kareta siŋja 1,400 to lau sêŋgôŋ hos ḥaôja 12,000 sa, eŋ kékêj ûsêac sêŋgôŋ malac karetaja ma ḥagêdô sêmoa sêwiŋ enj anja Jerusalem.

27 Ma kiŋ kēkēŋ silber taēsam gēc Jerusalem amboac poclô ma kaseda kētu taēsam amboac jambô, taŋ sēkô gaboaŋ naŋ.

28 Ma Salomo kēkōc hos gêmêŋ anga Aiguptu to Koa. Ênê lau têtulu gênjwaga sêjam ôli hos anga Koa ḥa moni solopgeŋ.

29 Karefa teŋ, taŋ sēkōc anga Aiguptu naŋ, ḥaoli kêtôm silber ḥadôŋ 600 ma hos teŋ kêtôm silber ḥadôŋ 150. Ma Salomo nê lau-têtulu-gênjwaga sêkêŋ ḥagêdô kiŋ Hetja to kiŋ Surianja sêjam ôli amboac tonanjeŋ.

11:1-25 Salomo gêjam lau jaba taēsam. Êsêac sêlêtôm eŋ e kêkac tau su anga Anôtônê. Tec Anôtô kêsôm gêdêŋ eŋ gebe êkac gamêŋ kiŋja su anga eŋ latunê ma ēwi gôlôacmôkê tagenjeŋ siŋ êndêŋ eŋ.

11

Anôtô gêjac mata biŋ gêdêŋ Jerobeam

26 Nac Epraimja teŋ anga malac Sereda Nebat latu Jerobeam kêtu Salomonê sakiŋwaga teŋ, mago gêli tau sa gêdêŋ kiŋ. Ênê têna awêtuc teŋ nê ḥaê Seruat.

27 Ma gêli tau sa gêdêŋ kiŋ ḥam amboac tonec gebe Salomo kêkwê andu ḥajaŋa Milo kêsêp ḥasawa, taŋ gêc tama Dawid nê malac naŋ.

28 Jerobeam tonaj eŋ ḥac olipalê ḥanô. Ma gêdêŋ taŋ Salomo gêlic gebe ḥac wakuc tonaj gêjam kôm kêtô dôbgeŋ naŋ, eŋ kêkêŋ eŋ kêtô lau anga Josepnê gôlôacmôkê, taŋ sêpiŋkap Êsêac gebe sênam kôm ḥaoli masigeŋ naŋ, neŋ gejobwaga.

29 Ma gêdêŋ têm, taŋ Jerobeam gêwi Jerusalem siŋ naŋ, propete ḥac Silona Ahija kêtap eŋ sa anga intêna. Ahija kêsô ḥakwê wakuc teŋ ma ësêagêc tauŋeŋ sêmoa gamêŋ tonaj.

30 Go Ahija kêkêŋ lêma kapi ḥakwê wakuc, taŋ eŋ kêsô naŋ, ma kêkac gêngic ḥagêngic 12.

31 Ma kêsôm gêdêŋ Jerobeam gebe “Ôkôc ḥagêngic 10 su êtu aômnêm gebe Apômtau, Israelnêŋ Anôtô kêsôm amboac tonec gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakac gamêŋ kiŋja su anga Salomonê ma gabe jakêŋ gôlôacmôkê 10 êndêŋ aôm.

32 Mago Salomo oc êkôc gôlôacmôkê tagen êtu ḥoc sakiŋwaga Dawidja to êtu malac Jerusalemja, taŋ kajaliŋ sa anga Israelnêŋ gôlôacmôkê samobña naŋ,

33 gebe eŋ gêwi aê siŋ ma gêjam sakiŋ lau Sidon nêŋ anôtô Astart ma lau Moab nêŋ anôtô Kemos to lau Amon nêŋ anôtô Milkom ma kêsa aêjoc lêŋ atom. Gêgôm gêŋ gêjac aê matocanô ḥajam atom to kêmasaŋ ḥoc ḥagôlinj to jatu kêtôm ênê tama Dawid gêgôm naŋ atom.

34 Mago aê gabe jakôc gamêŋ kiŋja samucgeŋ su anga ênê lêma atom, eŋ ênam gôlinj gamêŋ êmoa êtôm nê têm êngôŋ mata jalinja êtu ḥoc sakiŋwaga Dawid, taŋ kajaliŋ eŋ sa ma eŋ kêmasaŋ ḥoc biŋsu to ḥoc ḥagôlinjna naŋja.

35 Mago aê oc jakôc gamêŋ kiŋja su anga Salomonê latu lêma ma jakêŋ gôlôacmôkê 10 genj êndêŋ aôm.

36 Tagen aê oc jakêŋ gôlôacmôkê tagen êndêŋ Salomo latu gebe ḥoc sakiŋwaga Dawid nê ja teŋ elom ênêc aê laŋjôcnêm anga Jerusalem, anga malac, taŋ kajaliŋ sa gebe ḥoc ḥaê ênêcna naŋ.

37 Ma aê gabe jakôc aôm sa ôtu kiŋ Israelja ma aôm oc ônam gôlinj gamêŋ samob, taŋ têmtac gêwinj naŋ.

³⁸ Ma embe ôkêj tanjam biŋ samob, tanj jajatu aôm naŋ, ma ōsa ḥoc lēj to ḥɔŋgom gêj, tanj ênac matocanô ḥajam ma ḥomansaŋ ḥoc ḥaolij to biŋsu kêtôm ḥoc sakinwaga Dawid gêgom naŋ, go aê oc jawiŋ aôm. Ma gabe jamboa nêm wakuc sa ḥanôgej amboac aê gaboa Dawidnê sa ma jakêj Israel êndêj aôm.

³⁹ Ma aê gabe jakônij Dawidnê wakuc, mago janjgom enden tōngej atom.' "

⁴⁰ Ma Salomo kêtû kêka-kêka gebe ênac Jerobeam êndu êtu biŋ tonajna. Mago Jerobeam gêdi ma gêc gêdêj kiŋ Aiguptuŋa Sisak jagêmoa tonaj e Salomo gêmac êndu.

Salomo gêmac endu

⁴¹ Salomonê kôm to nê kauc ḥamiŋ ḥagêdô êsêac teto gêc Salomo nê miŋ ḥabuku.

⁴² Salomo gêjam gôlinj Israel samob gêngôj Jerusalem kêtôm jala 40.

⁴³ Go Salomo gêc nê bêc gêwinj tamai ma sêsuŋ ej anja tama Dawidnê malac ma ênê latu Rehabeam kêtû kiŋ gêjô ej su.

12

Israel gêli tau sa

¹ Rehabeam gêja Sikem gebe lau Israel samob sêkac tauŋ sa anja tonaj gebe sêkêj ej êtu kiŋ.

² Nebat latu-Jerobeam, tanj gêc kiŋ Salomo su jagacgen gêmoa Aiguptu naŋ, gêrjô ḥawae ma gêmu anja Aiguptu gêmêj.

³ Ma lau Israel sêšakiŋ biŋ sêmôec ej gamêj. Go sêwiŋ tauŋ jasêšôm gêdêj Rehabeam gebe

⁴ "Aôm tamam kêkônij aêac ḥa ta gêjwapacna. Tec aôm ôlêwaŋ tamamnê sakinj ḥajaŋa to gêjwapac gêscac aêac tōŋja, go aêac oc anam sakin aôm."

⁵ Ej gêjô êsêacnêj biŋ gebe "Amoa bêc têlêac acgom, go amu andêj aê amêj êtiām." Amboac tonaj lau sêc sêja.

⁶ Go kiŋ Rehabeam kêkac lauŋanô, tanj sêpuc ênê tama Salomo tōŋ gêdêj tanj ej gêmoa mata jaligej naŋ, sa ma katu kênac biŋ ma kêsôm gebe "Amac taêm gêjam gebe jajô lau tōnê nêj biŋ amboac ondoc."

⁷ Ma êsêac sêšôm gêdêj ej gebe "Embe aôm ôtu lau tonaj nêj sakinwaga êndêj galoc ma ônam sakinj to ôsôm biŋ malôgej êndêj êsêac êndêj noc, tanj ôjô êsêacnêj biŋ naŋ, go êsêac oc sênam sakin aôm enden tōŋgej."

⁸ Mago Rehabeam gesenj biŋ, tanj lauŋanô sêkêj gêdêj ej naŋ, ma kêtû kênac lau matac, tanj têtu kapôeŋ sêwiŋ ej to sêpuc ej tōŋ naŋ,

⁹ ma kêsôm gebe "Ma amac taêm gêjam aê jajô lau tōnê nêj biŋ amboac ondoc. Èsêac sêšôm gêdêj aê gebe 'Ôngom gêjwapac, tanj tamam kêkêj gêscac aêac naŋ, ḥagaô êsa.'

¹⁰ Ma lau matac, tanj têtu kapôeŋ sêwiŋ ej naŋ, sêjô ênê biŋ gebe "Ôsôm biŋ tonec êndêj lau, tanj sêšôm gêdêj aôm gebe 'Aôm tamam kêkônij aêac ḥa gêjwapac, mago aôm ôlêwaŋ gêjwapac' naŋ gebe 'Lemoc sêlêkic ḥajaŋa élêlêc tamoc magi su.'

¹¹ Ma aê tamoc kêkônij amac ḥa gêjwapac, galoc aê gabe jakêj ḥagêdô waçewiŋ. Tamoc gi amac ḥa sêm, ma aê tec jai amac ḥa okêm.'

¹² Amboac tonaj Jerobeam to lau samob dêdêj Rehabeam sêja gêdêj bêc kêtû têlêacna kêtôm kiŋ kêsôm gebe "Bêc êtu têlêacna oc amu andêj aê amêj êtiām."

¹³ Ma kiŋ gêjam saic lau ma gêwi kauc, tanj lauŋanô sêšôm gêdêj ej naŋ siŋ.

14 Eŋ kêṣôm biŋ gêdêŋ êsêac kêtôm lau matac sêkêŋ kauc eŋ ma kêṣôm gebe “Tamoc kékôniŋ amac ḥa gêŋwapac, mago aê gabe jakêŋ ḥagêdô wacéwin. Tamoc gi amac ḥa sêm, ma aê tec oc jai amac ḥa okêm.”

15 Amboac tonaj kiŋ kékêŋ taŋa lau nêŋ biŋ atom gebe Apômtau kêmasaŋ ḥalêŋ amboac tonaj gebe nêŋ biŋ, taŋ eŋ kêṣôm kêsa ḥac Siloŋa Ahija nê awasun gêdêŋ Nebat latu Jerobeam naŋ, ḥanô ésa.

16 Ma Israel samob sêlic gebe kiŋ kékêŋ taŋa êsêac atom, tec sêjô ênê biŋ gebe

“Aêacnêŋ asageŋ ḥagêdô gêdêŋ Dawid,
nêŋ asageŋ ḥagêdô gêdêŋ Isai latu.

Ajôc, lau Israel, amu ana nêm gamêŋ. O Dawid, galoc ojop taômgeŋ nêm gôlôac.” tauŋnêŋ andu sêja.

17 Mago Rehabeam gêjam gôliŋ lau Israel, taŋ sêŋgôŋ malac Judaŋa naŋ.

18 Go kiŋ Rehabeam kêsakiŋ Adoram. Eŋ kêtô lau, taŋ sêkac êsêac gebe sênam kiŋnê kôm ḥaômageŋ naŋ, nêŋ gejobwaga. Ma lau Israel samob têtuc eŋ êndu ḥa poc. Kin Rehabeam gacgeŋ kêpi nê kareta ma jagêc Jerusalem.

19 Amboac tonaj lau Israel sêli tauŋ sa gêdêŋ Dawidnê gôlôac e mêngeđêŋ galoc.

20 Ma gêdêŋ taŋ Israel samob sêŋô gebe Jerobeam gêmu gêmêŋ su naŋ, êsêac sêšakiŋ biŋ to sêmôec eŋ gêdêŋ nêŋ sêkac saŋa ma sêkêŋ eŋ kêtô Israel samob nêŋ kiŋ. Teŋ kêdaguc Dawidnê gôlôac atom, gôlôacmôkê Juda tauŋgejanô sêsap Dawid tôŋ.

21 Gêdêŋ taŋ Rehabeam mêngeđô lasê Jerusalem naŋ, eŋ kêkalem gôlôac Juda to gôlôacmôkê Benjaminŋa sêpi tagen ma kêjalıŋ siŋwaga 180,000 sa gebe ênac siŋ êndêŋ Israel nêŋ gôlôac. Eŋ gebe êmboa gamêŋ kiŋja sa atu Salomonê latu Rehabeam êtiām.

22 Mago Anôtônê biŋ gêdêŋ propete Semaia gebe

23 “Ôsôm êndêŋ kiŋ Judaŋa Salomo latu Rehabeam ma êndêŋ gôlôacmôkê Juda ma Benjamin ma êndêŋ lau ḥagêdô gebe

24 ‘Apômtau kêṣôm amboac tonec gebe Api naanac siŋ êndêŋ nêm lasitêwai, lau Israel, atom. Amac samob aêc amu ana nêm malac gebe aê gagôm gêŋ tonaj ḥai.’” Amboac tonaj êsêac sêkêŋ taŋeŋ Apômtaunê biŋ ma sêmu sêja nêŋ malac kêtiam.

Jerobeam gêwê lau Israel ma sêgôm sec

25 Go Jerobeam kékô malac Sikem anja gamêŋ lôc Epraimŋa kêtô malac ḥajaŋa ma gêŋgôŋ tonaj. Ma anja tonaj eŋ kékô malac Penuel kêtôm tonanjeŋ.

26 Ma Jerobeam kêsôm anja taunê ḥalêlôm gebe “Gamêŋ kiŋja oc êmu êndêŋ Dawidnê gôlôac êna.

27 Lau tonaj embe nasêpi gebe sêkêŋ da anja Apômtaunê andu anja Jerusalem, go nêŋ ḥalêlôm ênam tau ôkwi êndêŋ nêŋ ḥatau, kiŋ Judaŋa Rehabeam, ma êsêac oc sênam aê êndu ma sêmu dêndêŋ kiŋ Judaŋa Rehabeam sêna êtiām.”

28 Kiŋ taê gêjam biŋ tonaj ma kêmasaŋ bulimakao ḥalatu luagêc ḥa gold. Ma eŋ kêsôm gêdêŋ lau gebe “O Israel, amac api Jerusalem aja kêtômgac. Alic nêm anotöi, taŋ sêkôc amac api anja gamêŋ Aiguptuŋa amêŋ naŋ tonec.”

29 Ma eŋ kékêŋ ḥakatu teŋ kékô Betel, ma teŋ kékô Dan.

³⁰ Ma gēn tonaj kētu Israelnēj sec gebe lau dēdēj tej sēja Betel to dēdēj tej sēja Dan.

³¹ Ej kēkwē andu anga gamēn̄ ɻabau amboac tonaj ma kēkēj dabunjwaga anga Lewinē gôlōac atom, kēkōc ȏsēac anga lau ɻagēdō nēj.

³² Ma Jerobeam kēkēj om tej ȏsēac sēlic gēdēj ajōj 8 ɻabēc 15 kētōm omsēga, tanj sēlic anga Jerusalemjā ma ej kēkēj da gēsac altar. Ej gēgōm tonaj anga Betel, kēkēj da gēdēj bulimakao ɻalatu gold, tanj tau lēma kēmasaŋ naŋ. Ej kēkēj dabunjwaga gamēn̄ ɻabauŋa sēmoa Betel, tanj ej kēkwē sa naŋ.

³³ Ej kēpi gēdēj altar, tanj ej gēboa sa anga Betel naŋ, gējā gēdēj ajōj 8 ɻabēc 15, tanj ej tau kējalinj sa gēc nē ɻalēlōm naŋ, ma geno moasinq kapōeŋ gēdēj lau Israeljā ma kēkēj da ɻamalu. *

13:1-16:28 Apōmtaunē propete sēlēŋ biŋ Israelnēj kiŋ Jerobeam gebe ejop tau êndēj sakij gwamnja. Mago ej gedec gebe ênam tau ôkwi. Gēdēj tonaj lau Juda nēj kiŋ Rehabeam gēmac êndu ma Abijam gējō ej su. Abijam gēmac êndu amboac tonaj ma Asa gējō ej su. Jerobeam gēmac êndu amboac tonaj ma kiŋ ɻagēdō sējō-sējō tauŋ sējam gôlinj gamēn̄ gēmu kēpiŋa.

16

Ahab gējam gôlinj

²⁹ Gēdēj tanj kiŋ Judanja Asa gējam gôlinj gamēn̄ jala 38 su naŋ, Omri latu Ahab kētu Israelnēj kiŋ. Ej gēngōj Samaria ma gējam gôlinj nē gamēn̄ kētōm jala 22.

³⁰ Ma Omri latu Ahab gēgōm sec gēmoa Apōmtau laŋônêm kēlēlēc ȏsēac samob, tanj sēmuŋ ej naŋ su.

³¹ Ej kēsa Nebat latu Jerobeam nē lēj sec. Mago ej gēgōm sec gēsac sec tonaj ɻaŋ ma gējam kiŋ Sidonja Etbal nē latuo Jesebel kētu nē awē ma jagējam sakij anôtō dansaŋ Bal ma keteŋ mec gēdēj ej gēwiŋ.

³² Ej gēboa altar tej sa anga Balnē andu, tanj ej kēkwē anga malac Samaria naŋ.

³³ Ma Ahab kēmasaŋ altar ɻakatu ma gēgōm gēj ɻagēdō, tanj gēgōm Apōmtau, lau Israel nēj Anôtō tētac ɻandarj kēsa naŋ kēlēlēc Israelnēj kiŋ samob, tanj sēmuŋ ej naŋ su.

³⁴ Gēdēj ênē tēm Hiel anga Betel kēkwē Jeriko sa kētiam. Gēdēj tanj ej kēkōc kōm sa naŋ, nē latu ɻacsēga Abiram gēmac êndu ma gēdēj tanj kēkēj katam gēja naŋ, nē latu sauŋ Segub gēmac êndu kētōm Apōmtaunē biŋ, tanj ej kēsōm gēdēj Nun latu Josua naŋ.

17

Elia kēsōm lasē gebe kom ênac atom

¹ Go propete Elia anga malac Tisbet Gileadja kēsōm gēdēj Ahab gebe "Apōmtau, Israelnēj Anôtō, tanj gajam sakij ej gamoa naŋ, gēngōj mata jali. Êndēj jala tonec ɻai maniq to kom ȏsēp atomanô e aê jasōm acgom."

² Ma Apōmtaunē biŋ gēdēj ej gebe

³ "Wēc anga tonec ma ôna gamēn̄ oc kēpiŋa naōsinj taōm ômoa bu Kerit, tan kapoac bu Jordan ɻamakeŋ oc kēpiŋa naŋ.

⁴ Aôm oc ônōm bu Kerit tau ma aê kajatu aoco gebe sēlōm aôm anga tōnē."

* ^{12:33:} Amboac tonaj ȏsēac sēmu dēdēj † ^{12:33:} Jos 6:26

5 Amboac tonaq Elia gêja ma gêgôm kêtôm Apômtaunê biñ. Eñ jagêñgôj bu Kerit, tañ kêpoac bu Jordan ñamakeñ oc kêpiña nañ.

6 Ma aoco sejon polom to gwada gêdêñ bêbêc ma kêtula ma eñ gênôm bu Kerit tau.

7 Ma gêdêñ bêc teñ bu tau kêpa gebe kom gêlac aنجga gamêñ tau atom.

Elia agêc awêtuc Sareptaña

8 Go Apômtaunê biñ gêdêñ Elia gebe

9 “Ajôc, ôndi ma ôna Sarepta, tañ gêc gamêñ Sidon nañ, ma ômoa ônê. Aê kajatu awêtuc teñ aنجga ônê gebe êlôm aôm.”

10 Amboac tonaq Elia gêdi gêja Sarepta. Ma gêdêñ eñ gêô lasê malac ñasacgêdô eñ gêlic awêtuc teñ kejoñ ka gêmoa tonaq ma Elia gêmôec gêdêñ eñ gebe “Ôkêj bu ñagec êsêp laclu ménjanôm.”

11 Ma gêdêñ tañ awêtuc gêja gebe êkôc bu tau nañ, Elia gêmôec gêdêñ eñ ma kêsôm gebe “Ôkôc polom ñapopoc ñagec êsêp lêmam êwiñ.”

12 Ma awêtuc gêjô eñ awa gebe “Apômtau, nêm Anôtô, gêmoa mata jali, polom teñ gêc aêña atom. Mopolom matac ñagec to niptekwi ñakeneñ, tec kêpoac laclu. Aê galoc kajon ka luagêc gebe najamansañ êtu aêagêc latuc anij su ma amac êndu.”

13 Tec Elia kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôtec taôm atom, ôna ma ônjgom êtôm kôsômgac, mago ôpac mopolom sauñ teñ êtu aêña êmuñ acgom, go ôkôc ômôñej. Go ôpac êtu amagêc latômja êndañguc.

14 Gebe Apômtau, Israelnêj Anôtô kêsôm amboac tonec gebe ‘Ku mopolomja oc sawa atom ma niptekwi oc épa aنجga ñalakôp atom amboac tonanjeñ eñdêñ bêc, tañ Apômtau êsakiñ kom ênac êsêp nom êtiäm.’”

15 Ma awêtuc gêja ma gêgôm kêtôm Elia kêsôm. Go Elia ma awêtuc agêc latu sen gêj bêc taësam.

16 Ku mopolomja sawa atom ma niptekwi kêpa aنجga ñalakôp atom kêtôm Apômtaunê biñ, tañ kêsôm gêdêñ Elia nañ.

17 Tonañ su, go andu ñatauo tau nê latu gêmac kêtap eñ sa e ênê gêmac kêtu kapôñej ma kësi awa kêtôm atom, tec gêmac êndu.

18 Ma awêtuc kêsôm gêdêñ Elia gebe “O Apômtaunê ñac, aêagêc asageñ ñagêdô gêdêñ tauñ. Aôm gôdêñ aê gômôñej gebe ñoc sec êôj sa êtiäm enseñ aê latuc su.”

19 Ma Elia gêjô eñ awa gebe “Ôkêj nêm latôm êndêñ aê acgom.” Ma eñ kësip en sa aنجga têna labum ma jakêpi balêm ñaô, tañ eñ gêngôj nañ, ma ketoc enj gêc taunê mê.

20 Go eñ gêmôec gêdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, kêtu asageñja aôm taêm gêjam birwapac kêtu awêtuc, tan gangôj gawiñ eñ nañja, tec gôjac enj latu.”

21 Go eñ kêmêtôc tau ma jagêu tau gêscat ñapalê kêtu dim têlêac ma gêmôec gêdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, ôkêj ñapalê tonec nê katu êmu êsô eñ êna êtiäm.”

22 Ma Apômtau kékêñ tanja Elia nê awa ma ñapalêñe katu gêmu kêsô eñ gêja kêtiam ma mata jali kësa kêtiam.

23 Ma Elia kékôc ñapalê tau ma kékêñ eñ aنجga balêm ñaôjha kêsêp jakêsô andu ma kékêñ eñ gêdêñ têna gêja. Ma Elia kêsôm gebe “Ôlic acgom, latôm gêmoa mata jali.”

24 Ma awê gêjô Elia awa gebe “Galoc tec kajala gebe Anôtônê ñac teñ aôm ma Apômtaunê biñ, tanj gêc awamsuñ nañ, biñjanô tau.”

18

Elia gêmô gêdêj Ahab gêja

1 Bêc taêsam gêjaña su acgom, go Apômtaunê biñ gêdêj Elia gêdêj jala kêtû têlêacña ma kêsôm gebe “Naôtôc taôm êndêj Ahab. Ma aê gabe jakêj kom ênac êsêp nom êtiam.”

2 Amboac tonaj Elia gêja gebe êtôc tau êndêj Ahab. Gêdêj têm tonaj tôbôm kesa kapôêjanô aنجga Samaria.

3 Ma Ahab gêmôec Obadia, tanj gejob kiññê andu nañ. Obadia ketoc Apômtau sa ñanô.

4 Gêdêj tan Jesebel geseñ Apômtaunê propete su nañ, Obadia kékôc propete 100 ma késin 50 ôkwi aنجga pocgêsuñ teñ ma 50 aنجga pocgêsuñ teñ ma gêlôm êsêac ña polom to bu.

5 Ahab kêsôm gêdêj Obadia gebe “Agêc tanac laoc gamêj ma bumata samob to bumarj samob kësi, oc moae tatap gêgwarj sa gebe tanam hos to donki sa sêmoa mateñ jali ec sêmac êndu atom.”

6 Amboac tonaj êsêagêc sêwa gamêj kékôc gêdêj tauñ. Ahab ênac laoc ñamakeñ ma Obadia ênac laoc ñamakeñ.

7 Ma gêdêj tan Obadia kêsêlêj gêmoa nañ, ej gêdac Elia. Obadia këjala ej tec gêu tau gêc ej lanjônêm ma kêsôm gebe “O ñoc ñatau Elia, aôm tonaj me.”

8 Ma Elia gêjô ej awa gebe “Aê tauc tonec. Ôna ma ôsôm êndêj nêm ñatau gebe ‘Ólic acgom, Elia tau tec gêmoa.’”

9 Ma ej gêjô Elia awa gebe “Aê gagôm sec ondoc, tec gobe ôkêj nêm sakijwaga aê êsêp Ahab lêma gebe ênac aê êndu.

10 Apômtau, aômnêm Anôtô gêmoa mata jali, tec lau-m teñ sêmoa atom ma gamêj kiñña teñ gêc atom nañ ñoc ñatau kësakinj lau sêja gebe nasensom aôm.

11 Ma galoc aôm-kôsôm gebe Naôsôm êndêj nêm ñatau gebe ‘Ólic acgom, Elia tau tec gêmoa’.

12 Ma aê embe jawi aôm siñ, nañ sebeñ Apômtaunê Njalau oc êkôc aôm su ôna gamêj, tanj kajala atom nañ. Amboac tonaj embe aê jaô lasê ma jasôm aôm ñawae êndêj Ahab ma ej embe êtâp aôm sa atom oc ênac aê andu. Mago nêm sakijwaga aê ñapalégeñ gajam sakiñ Apômtau.

13 Sêjac miñ gêj, tanj gagôm nañ, gêdêj ñoc ñatau aôm atom me. Gêdêj tan Jesebel gêjac Apômtaunê propete êndu nañ, aê kasiñ Apômtaunê propete 100 ôkwi. 50 sêngôj pocgêsuñ teñ ma 50 sêngôj teñ ma galôm êsêac ña polom to bu.

14 Ma galoc kôsôm gebe Naôsôm êndêj nêm ñatau gebe ‘Ólic acgom, Elia tau tec gêmoa’, go ej oc ênac aê êndu.”

15 Elia gêlô ej awa gebe “Lau undambêja nêj Apômtau, tanj gajam sakiñ ej nañ, gêmoa mata jali tec aê gabe jatôc tauc êndêj kiñ êndêj ocsalô tonec biñjanôgôc.”

16 Amboac tonaj Obadia gêja gebe êlic Ahab. Ej kêtap ej sa ma kêsôm biñ tau gêdêj ej. Ma Ahab gêja gebe êndac Elia.

17 Gêdêj tan Ahab gêlic Elia nañ, ej kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm ñac, tanj kélênsôj Israel elêmê nañ tonaj me.”

18 Tec Elia gêjô enj awa gebe “Aê kêlênsôj Israel atom. Aôm to tamam nê gôlôac alênsôj êsêac kêtû awi Apômtaunê biñ siñja ma adaguc anôtô dansan Bal.

19 Amboac tonaj ôkêj biñ ma ôkac lau Israel samob sa dêndêj aê sêmêj lôc Karmel ma Balnê propete 450 to anôtô Asera nê propete 400, tanj senj gêj sêngôj Jesebelnê tebo nañ, sêmêj amboac tonanjerj.”

Sêjam dôj tauñ anja lôc Karmel

20 Amboac tonaj Ahab kakalem biñ gadêj lau Israel samob ma kêkac propete samob sa anja lôc Karmel.

21 Ma Elia kêsa jakêkô lau samob lanjônêmja ma kêsôm gebe “Amac abe aka gwecgej amoá biñ luagêc ñasawa e êndêj ondocgej. Apômtau embe Anôtô, go andañguc enj. Ma embe Bal, nañ andañguc enj.” Mago lau sêjô ênê biñ teñ atom.

22 Ma Elia kêsôm gêdêj lau gebe “Apômtaunê propete teñ gêmoa atom, aê, aê taucgenjanô, mago Balnê propete 450.

23 Sêkêj bulimakao kapoac luagêc êndêj aê sêmêj acgom. Ma êsêac sêjalij bulimakao kapoac teñ sa ma sêsa sêselê êkôc-êkôc ma sêncac pac nasêkêj ênsac ñaô ma sêuc ja êsô atom. Ma aê jamansañ bulimakao teñ ma jakêj ênsac pac ñaô ma jauc ja êsô atom.

24 Ma amac awem ênac nêm anôtônenê ê ma aê aoc ênac Apômtaunê ñaê. Anôtô nañ ajô biñ ña ja nañ, enj Anôtô ñanô.” Ma lau samob sêjô enj awa gebe “Ñajam, amboac tonaj.”

25 Go Elia kêsôm gêdêj Balnê propete gebe “Ajalin nêm bulimakao kapoac teñ ma amansañ êtu ñamatâ gebe amac lau taêsam. Ma awem ênac nêm anôtô, mago auc ja êsô atom.”

26 Êsêac sêkôc bulimakao kapoac teñ, tanj sêkêj gêdêj êsêac nañ, ma sêmasañ gêj tau. Go aweñ gêjac Balnê ñaê sêjac m gêdêj bêbêcgej e oc kêkô ñaluñ ma sêsmôc gebe “O Bal, ôkêj tanjam aêacmañ.” Mago awa teñ kêsa atom ma teñ gêjô biñ atom. Ma êsêac sêka pelendec-pelendec sêgi altar, tanj sêboa nañ.

27 Gêdêj tanj oc kêkô ñaluñ nañ, Elia kêsu êsêac susu ma kêsôm gebe “Amôêc apuc sagej. Enj anôtô tengoc. Oc taê gêjam biñ teñ gêmoa me gêjam tau ôkwi, me oc kêtû ñacleñ me oc gêc bêc gêc, tec anju enj sa acgom.”

28 Ma êsêac sêmôêc sêpuc sagej ma sêbuc tauñ ña bôjañ to sêguñ tauñ ña kêm kêtôm êsêacnêj mêtê e ôliñ dec-decgen.

29 Êsêac sêgôm-sêgôm gêdêj tanj oc kêkô ñaluñ e gêdêj oc geben kwalam, noc takêj da gêj keleñja, mago awa teñ masianô, teñ gêjô biñ atom, teñ kékêj tanja atom.

30 Go Elia kêsôm gêdêj lau samob gebe “Andêj aê amêñ.” Ma lau samob dêdêj enj sêja. Ma enj kêbêñôc Apômtaunê altar, tanj têta salinj-salinj nañ.

31 Elia kêkôc poc 12 kêtôm Jakobnê latuinêj namba. Jakob enj ñac, tanj Apômtau kêsôm biñ gêdêj enj gebe “Galoc nêm ñaê teñ gebe Israel.”

32 Ma enj gêboa altar sa ña poc tau kêtû Apômtaunê ñaêrja. Go kékwê busawa kêgi altar tau. Busawa gebe sêkêc bu ec kapôñêj êsêp.

33 Ma enj gêjac pac su, go kêsôlê bulimakao kapoac kêkôc-kêkôc ma ketoc bôc tau jagêscac pac ñaô. Ma enj kêsôm gebe “Akati bu ña bulakop 4 ma ansêwa êpi daja to êpi ka.”

³⁴ Ma ej kêsôm gebe “Anjôm êtu dim luagêc.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim luagêc. Go ej kêsôm gebe “Anjôm êtu dim têlêac.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim têlêac.

³⁵ Ma bu keseler kêgi altar tau ma kêpoac busawa tau gêwiñ.

³⁶ Ma gêdêj noc sêkêj daja propete Elia kêtû gasuc gêdêj altar ma ketej meç gebe “O Apômtau, Abraham agêc Isak ma Jakob nêj Anôtô, ménjôwa taôm sa êndêj ocsalô tonec gebe aôm kôtu Israelnêj Anôtô ma aê katu nêm sakijwaga, tec gagôm gêj samob tonec nai kêtôm aômnêm bij.

³⁷ O Apômtau, ôkêj tanjam aêma, gebe lau tonec nai sêjala aôm Apômtau gebe aôm Anôtô njanô ma ônam êsêacnêj njalêlôm ôkwi êndêj aôm êtiam.”

³⁸ Go Apômtaunê ja kêsêp méngej daja to ka ma poc to nom ma bu, tanj kêpoac busawa naej su.

³⁹ Gêdêj tanj lau samob sêlic gêj tonaj naej, êsêac jatêtap labôc sêc nom ma sêmôêc gebe “Apômtau ej Anôtô njanô Apômtau ej Anôtô njanô.”

⁴⁰ Go Elia kêsôm gêdêj êsêac gebe “Akôc Balnê lau tôj, nêj tej êwê sa atom.” Ma lau sêkôc êsêac tôj ma Elia gêwê êsêac dêdêj bu Kison ma jaséjac êsêac êndu aنجa tonaj.

Elia ketej meç gebe kom ênac êtiam

⁴¹ Ma Elia kêsôm gêdêj Ahab gebe “Galoc naônij to ônôm gêj gebe aê ganô kom gêjac njakicsêa sugac.”

⁴² Amboac tonaj Ahab gêja gebe êniñ to ênôm gêj. Ma Elia kêpi lôc Karmel njatêpôe gêja. Enj kêpôj aduc ma kékêj lanjôanô kêsô aduc njasawa.

⁴³ Go ej kêsôm gêdêj nê sakijwaga gebe “Ôpi ôna galoc ma matamanô enso gwêc.” Enj kêpi jakésala gwêc ma kêsôm gebe “Aê galic gêj ten atom.” Ma Elia kékatu ej gebe “Ôna ômu êtu dim 7 êtiam.”

⁴⁴ Go gêdêj dim kêtû 7nja tonaj sakijwaga kêsôm gebe “Ôlic acgom, tao tej kapôeñ amboac nac tej lêma kêpi aنجa gwêc-m gêmêj.” Ma Elia kêsakiñ nê sakijwaga gebe “Naôndêj Ahab ma ôsôm gebe ‘Ômansaŋ nêm hos to kareta ma ôsêp ôna gebe kom êkô aôm auc atom.’”

⁴⁵ Njasawa saunjeñ ma kom to mu njamajn kékêj kanuc gamêj e kom gêjac njanô. Ma Ahab gêngôj kareta ma gêja malac Jesrel.

⁴⁶ Ma Apômtaunê lêma gêmoa gêwiñ Elia ma ej gêlêc nê njakwê sa ma kégambam tau ma kélêti gêmuñ Ahab e jagêô lasê malac Jesrel. *

19

Elia gec Jesebel gêja lôc Horeb

¹ Ahab kêdôj bij samob, tanj Elia gêgôm to gêjac propete samob andu nac sinj naej, gêdêj nê awê Jesebel.

² Tec Jesebel kêsakiñ bij tej gêdêj Elia ma kêsôm gebe “Elenja êndêj ockatu êtôm tonec aê embe jangôm gêj, tanj aôm gôgôm gêdêj êsêac naej, êndêj aôm atom, go anôtôi sêngôm gêj, tanj êsêac taêj gêjam naej, êlêlêc êpi aê.”

³ Go Elia kêtêc tau ma gêdi gêc gêjam katu kêsi e jagêô lasê malac Berseba Judaña ma gêwi nê sakijwaga sinj gêmoa tonaj.

⁴ Tageñ ej tau kêsêlêj bêc samuc tej kësa gamêj sawa e jagêngôj ka pulin-pulin tej njalabu. Go ej ketej meç gebe êmac êndu ma kêsôm gebe “O Apômtau, kêtômgac. Ôkôc katuc su êwao gebe aê nac njam kalêlêc tamoci su atom.”

* **18:46:** Amboac 4 oklok.

5 Kêsôm su ma kësa tau sic ma gêc bêc gêc ka pulin-pulin tonaj ñalabu. Ma anjela teñ kêmoadasac eñ ma kêsôm gebe “Ôndi, ôniñ gêy.”

6 Elia mata gêlac e gêlic polom sigob ma bu ku teñ kékô eñ mokêapacja. Eñ geñ to gênôm gêy su ma gêc bêc kêtiam.

7 Ma Apômtaunê anjela gêmêj kêtiam kêtû dim luagêcja, kêmoadasac eñ ma kêsôm gebe “Ôndi, ôniñ gêy gebe intêna balin tec gêc.”

8 Eñ gêdi geñ to gênôm gêy e têkwa kësa ma kêsêlêj gelenjña 40 ma gêbêcauc 40, go gêo lasê Anôtônê lôc Horeb.

9 Anja tonaj eñ kêtap poclabu teñ sa ma gêngôj tonaj. Go Apômtaunê biñ gêdêj eñ jakêsôm gebe “Elia, aôm gôgôm asageñ anja tonec.”

10 Eñ gêjô Apômtau awa gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêja nêj Anôtô nê biñ topalégeñ gebe lau Israel séwi aômnêm poac sin to sesen nêm altar su ma sêjac nêm propete ña sinj êndu. Ma aê taucgeñ tec gamoa, ma sêgom gêjlêlôm gebe sêncac aê amboac tonajgeñ.”

11 Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôsa mêtjôkô Apômtau lajôñêm anja lôc tonec.” Ma Apômtau gêôc lêlêc eñ gêja. Go mu gêbuc ñatâna teñ ma kékac lôc gêngic-gêngic to gêjac poctêna popoc-popocgeñ, mago Apômtau gêmoa mu ñalêlôm atom. Mu gêjôj sa ma ôjô gêjam, mago Apômtau gêmoa ôjô ñalêlôm atom.

12 Ôjô kêtû malô ma ja ñawaô kësa, mago Apômtau gêmoa ja ñalêlôm atom. Ja gêmac ma mulêli kêsêlêj.

13 Gêdêj tañ Elia gêjô mu tonaj nañ, eñ gêsañ lajôñanô auc ña nê ñakwê ma kasa jakékô poclabu ñawa. Ma awa teñ gêdêj eñ anja tonaj ma kasôm gebe “Elia, aôm gôgôm asageñ anja tonec.”

14 Ma eñ gêjô ñabin gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêja nêj Anôtô nê biñ topalégeñ gebe lau Israel séwi aômnêm poac sin to sesen aômnêm altar su ma sêjac nêm propete ña sinj êndu. Ma aê, aê taucgeñ tec gamoa ma sêgom gêjlêlôm sebe sêncac aê amboac tonajgeñ.”

15 Apômtau kêsôm gêdêj eñ gebe “Ôsêlêj ômu gamêj sawa Damaskusja ôna êtiäm. Embe ô lasê, go naoniñ oso Hasael êtu kiñ Suriâja

16 to ôniñ oso Nimsi latu Jehu êtu kiñ Israelja ma Sapat latu Elisa anja Abel-Mehola êtu propete êjô aôm su.

17 Teñ embe êwê Hasaelnê sinj sa nañ Jehu oc ênac eñ. Ma teñ embe êwê Jehunê sinj sa, nañ Elisa oc ênac eñ.

18 Ma aê oc jawaka Israel nêj lau 7,000, tañ sêpôj ejduc gêdêj Bal to sêlêsôp eñ atom nañ sa.”

Kalem gêdêj Elisa

19 Amboac tonaj Elia gêwi gamêj tonaj sinj ma kêtap Sapat latu Elisa sa kékac nom ôkwi ña bulimakao kion 12 sêselêj sêmuñ eñ. Ma eñ tau kêsêlêj gêwiñ bôc kêtû 12ña. Gêdêj tañ Elia gebe êôc lêlêc Elisa nañ, eñ gau nê ñakwê balin gêscac eñ.

20 Ma eñ gêwi bulimakao sinj ma kéléti kêdaguc Elia ma kêsôm gebe “Ôkêj aê najañsôp tamoc agêc tinoc alianô, go jandañguc aôm.” Ma Elia kêsôm gêdêj eñ gebe “Ômu ôna êtiäm, mago taêm ênam gêj, tañ gagôm gêdêj aôm nañ.”

21 Eñ gêwi eñ sinj gêmu gêja ma kékôc bulimakao kion teñ ma gêjac lulugenj êndu ma geno nêj ñamêñsôm ña kion bulimakaoja ma kékêj gêdêj lau sen. Go eñ gêdi kêdaguc Elia ma gêjam sakin eñ.*

* **19:21:** Kion ñam gebe ka gêbiñ bulimakao luagêc-luagêc töj.

20:1-43 Kin Suriaŋa Benhadad kēgi gamēŋ Israel ḥamalacsēga Samaria auc ma gējac siŋ gēdēŋ malac tau. Mago Israelnēŋ kiŋ Ahab kēku lau Suria tulu kētu dim luagēc. Go propete teŋ geoc lasē gēdēŋ Ahab gebe ēmac ēndu, gebe eŋ taê walō kiŋ Benhadad ma gējac eŋ ēndu atom.

21

Ahab kējajgo Nabotnē kôm wainŋa su

¹ Nac Jesrelŋa teŋ ḥaē Nabot nê kôm wainŋa teŋ gēc Jesrel kēsi kiŋ Samariaŋ Ahab nê andu.

² Ma Ahab kasōm gēdēŋ Nabot gebe “Ôkēŋ nêm kôm wainŋa tonan̄ ēndēŋ aē. Aē gabe jakōc étu kôm gēŋ gagaŋa teŋ gebe gēc kēdabiŋ ḥoc andu. Aē oc jakēŋ kôm wainŋa ḥajamanô ēlēlēc teŋ ēndēŋ aōm ējō me embe taēm ēnam teŋ, go jakēŋ mone ējō.”

³ Mago Nabot kēsōm gēdēŋ Ahab gebe “Aē katēc Apōmtau, tec oc jakēŋ tamoci nēŋ kōmlēnsēm ēndēŋ aōm atom.”

⁴ Ahab tētac ḥandaŋ ma tolaŋōsigeŋ kēsō nê andu jagēc nê mē ma kēkac nê lanjōanô ôkwi ma gebe ēniŋ gēŋ atom kētu biŋ, tanj ḥac Jesrelŋa Nabot kēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Aē oc jakēŋ tamocinēŋ kōmlēnsēm ēndēŋ aōm atom” naŋŋa.

⁵ Mago nē awē Jesebel gēdēŋ eŋ jakēsōm gebe “Aōm tēmtac ḥandaŋ e godec gēŋ kētu asageŋŋa.”

⁶ En gējō awē tau awa gebe “Aē gajam biŋgalōm gawiŋ ḥac Jesrelŋa Nabot ma kasōm gebe ‘Ôkēŋ nêm kôm wainŋa janam ōli ḥa mone me embe ôlic ḥajam oc jajō ḥa kôm wainŋa teŋ.’ Ma en gējō aējoc biŋ gebe ‘Aē gabe jakēŋ ḥoc kôm wainŋa ēndēŋ aōm atom.’”

⁷ Go nē awē Jesebel kēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Aōm Israelnēŋ kiŋ me masi. Ôndi ôniŋ gēŋ ma tēmtac ḥajam ésa. Aē gabe jakēŋ Nabotnē kôm wainŋa ēndēŋ aōm.”

⁸ Amboac tonan̄ eŋ keto papia gējam Ahab awa ma keperj Ahabnē ḥatalô kēpi ma kēsakinj papia dansan̄ gēdēŋ gejobwaga to gōlinwaga, tanj sēŋgōŋ Nabotnē malac naŋŋa.

⁹ Ma en keto biŋ amboac tonec gēc papia tau gebe “Akēŋ noc anam dabuŋ moŋa teŋ ma atoc Nabotnē sa ḥēŋgōŋ lau samob ḥamatata.

¹⁰ Ma akēŋ kalomtēna luagēc sēŋgōŋ sēkanōŋ eŋ ma ēsēagēc sēŋgōliŋ biŋ ēpi Nabot gebe ‘Aōm kōpuc boa Anōtō to kiŋ.’ Go akōc en asa awē ana ma atuc en ḥa poc ēndu.”

¹¹ Gejobwaga to gōlinwaga sēgōm Jesebelnē biŋ ḥanō kēsa kētōm biŋ gēc papia, tanj en kēsakinj gēdēŋ ēsēac naŋŋa.

¹² ēsēac sēmasaŋ noc sēnam dabuŋ moŋa teŋ ma sēkēŋ Nabot gēŋgōŋ lau samob ḥamatata.

¹³ Ma kalomtēna luagēc sēsō jasēŋgōŋ sēkanōŋ eŋ. Ma ēsēagēc sēgōliŋ biŋ kēpi Nabot sēmoa lau samob lanjōnēmŋa ma sēsōm gebe “Nabot kēpuc boa Anōtō to kiŋ.” Amboac tonan̄ sē eŋ anga malac sēsa jatētuc en ḥa poc ēndu.

¹⁴ Go ēsēac sēsakinj biŋ gēdēŋ Jesebel gebe “Tētuc Nabot ḥa poc ēndu ma gēmac ēndu su.”

¹⁵ Jesebel gējō biŋ tau gebe tētuc Nabot ḥa poc ēndu ma gēmac ēndu su, go seberj kēsōm gēdēŋ Ahab gebe “Ôndi sa, ôkōc ḥac Jesrelŋa Nabot nê kôm wainŋa, tanj en gedec aōm ōnam ōli naŋŋa, gebe Nabot gēmoa mata jalinja kētiam atom, en gēmac ēndu sugac.”

16 Ahab gênjô Nabot gêmac êndu ñawae, tec seben gêdi sa jakêsêp gêdêj Nabotnê kôm wainja gebe êkôc êtu ênê gêj.

17 Go Apômtaunê bij gêdêj nac Tisbetja Elia amboac tonec gebe

18 “Ôndi naôsêp ôndac kinj Israelja Ahab, taŋ gêngôj Samaria naŋ. Ma ôlic acgom, ej jagêmoa Nabotnê kôm wainja. Eŋ gêja gebe êkôc kôm tau su êtu ênê gêj.

19 Ma aôm oc ôsôm êndêj en gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gôjac ñamalac êndu ma kôjango launêj gêj su kêtû aômnêm me.’ Ma aôm oc ôsôm êndêj ej gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Anja gamêj, naŋ kêam têdamôê Nabotnê dec naŋ, oc têdamôê aôm taômnêm dec amboac tonanjen.’”

20 Ahab kêsôm gêdêj Elia gebe “Noc o aôm, kôtap aê sa me.” Elia gêjô ênê bij gebe “Aê katap aôm sa. Aôm kôkêj taôm gêdêj gêj, taŋ gêjac Apômtaunê mataanô sec samucgej naŋ.

21 Ôlic acgom, aê oc jakêj gêjwapac êpi aôm. Aê gabe jansen aômnêm gôlôac nac samucgej ma oc jandim nêm lau wakuc to lanjwa ênjic tomalagej anja Israel.

22 Ma aê oc jansen aômnêm gôlôac êtôm gagôm gêdêj Nebat latu Jerobeam ma Ahija latu Basa néj gôlôac naŋ, gebe aôm gôgôm aê têtac ñandaŋ kêsa ma kôlêtôm lau Israel e sêgôm sec.’

23 Ma Apômtau kêsôm bij kêpi Jesebel gebe ‘Kêam oc sêniŋ ej anja gamêj Jesrel ñalêlôm.’

24 Ahabnê teŋ embe êmac andu anja malac ñalêlôm, naŋ kêam oc sêniŋ, ma tenj embe êmac êndu anja awêna, naŋ moc umboŋ ñabaluŋa oc sêniŋ.”

25 Nac sec teŋ kêtôm Ahab gêmoa atom. Nê awê Jesebel kékeli ej e kékêj tau-êngôm gêj, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ,

26 Ej gêgôm gêj alôb-alôb gebe kadaguc anôtôi gwam kêtôm lau Amor, taŋ Apômtau gesej êsêac su anja Israel lanjônêmja naŋ.

27 Gêdêj taŋ Ahab gêjô bij tonaj naŋ, ej kékac nê ñakwê gêngic ma kêsô talu ñagonej ma gêbu tau ñanôgen, gêjam dabuŋ mo ma gêc bêc totalugen ma gêmoa tonê ñalêlôm ñatutugej.

28 Ma Apômtaunê bij gêdêj nac Tisbetja Elia gebe

29 “Aôm gôlic Ahab kêpôj tau tulu-tulu gêmoa aê lanjônêmja nec me masi. Kêtû ej gêbu tau gêmoa aê lanjôcnêm ña aê jakêj gêjwapac êndêj ñasawa ej êmoa mata jaliŋa naŋ atom. Jakêj gêjwapac êndêj ej latui néj têm.”

22

Propete Mikaiia geoc Ahab nê bij lasê

1 Wama gêc Suria to Israel ñasawa kêtôm jala têlêac.

2 Ma gêdêj jala kêtû têlêacja tonaj kinj Judaŋa Jehosapat gêdêj kinj Israelja Ahab gêja.

3 Ma kinj Israelja kêsôm gêdêj nê laumata gebe “Amac ajala gebe Ramot-Gilead kêtû aêacnêj malac, mago aêac jamangen danjôj ma takôc malac tau su anja kinj Surianja lêma atom kêtû asagenja.”

4 Ma ej kêsôm gêdêj Jehosapat gebe “Aôm oc ôwiŋ aê natanac siŋ anja Ramot-Gilead me masi.” Ma Jehosapat gêjô ej awa gebe “Aê katôm aôm, ñoc lau têtôm aômnêm lau, ñoc hos têtôm aômnêm hos.”

5 Ma Jehosapat keten kinj Israelja gebe “Ôtu kênac Apômtau êmunj acgom.”

⁶ Go Ahab kékalem propete amboac 400 sêpi tageñ ma kêsôm gêdêij êsêac gebe “Aê najanac siñ êndêij Ramot-Gilead me ênêcña.” Ma êsêac sêmôêc gebe “Ôpi ôna, gebe Apômtau oc êkêij malac tau êsêp lêmam.”

⁷ Mago Jehosapat kêtû kênac gebe “Apômtaunê propete teñ gêmoa tonec gebe aêac tatu kênac eñ me masi.”

⁸ Ma Ahab gêjô eñ awa gebe “Nac teñ gêmoa gebe aêac tatu kênac eñ êtu Apômtauna. Imla latu Mikaiia tec gêmoa, mago aê gadec eñ gebe eñ geoc biñ ñajam teñ lasê kêtû aêja atom, kêsôm gêjwapac ñasacgêdô nañ, ma propete samob seoc biñ lasê sêmoa êsêagêc lajônêmja.

⁹ Go Ahab gêmôêc laumata teñ ma kêsôm gebe “Naôkôc Imla latu Mikaiia êmêñ sebenj.”

¹⁰ Kiñ Ahab agêc Jehosapat tonêij gêlôij kiñja sêngôij nêij lêpôij, tañ kékô gamêj sêscac mopolomja anga malac Samaria ñasacgêdô nañ, ma propete samob seoc biñ lasê sêmoa êsêagêc lajônêmja.

¹¹ Ma Kenan latu Sedekia kêmasañ jabo ki luagêc kêtû tauña ma geoc biñ lasê gebe “Apômtau kêsôm amboac tonec gebe ‘Aôm oc ôsuc lau Suriaña piñparj ña jabo tonaj e sênaña.”

¹² Ma propete samob têdaguc ênê biñgeñ ma sêscac gebe “Ôpi Ramot-Gilead ôna ma ôku malac tau tulu. Apômtau oc êkêij malac tau êsêp aôm lêmam.”

¹³ Ma ñacaeñ, tañ gêja gebe êmôêc Mikaiia nañ, kêsôm gêdêij eñ gebe “Ôjô acgom, propete samob tomalagen seoc biñ ñajam lasê gêdêij kiñ. Amboac tonaj aôm ôsôm êtôm êsêac sêscac ma ôsôm biñ ñajameñ.”

¹⁴ Mago Mikaiia kêsôm gebe “Apômtau gêmoa mata jali, tec biñ, tañ Apômtau êsôm êndêij aê nañ, aê oc jasôm lasê.”

¹⁵ Gêdêij tañ gêo lasê gêdêij kiñ nañ, kiñ tau kêsôm gêdêij eñ gebe “Mikaiia aêac oc ana Ramot-Gilead gebe anac siñ me ênêcña.” Ma eñ gêjô ênê biñ gebe “Ôpi ôna ma ôku tulu. Apômtau oc êkêij malac tau êsêp aôm lêmam.”

¹⁶ Mago kiñ gêjô ênê biñ gebe “Aê janac biñsu aôm êtu dim tendocgen gebe aôm ôsôm biñjanôgeñ êndêij aê ônam Apômtau lajô.”

¹⁷ Ma Mikaiia gêjô eñ awa gebe “Aê galic lau Israel sêc êlin-eliñ aنجa lôc amboac domba, tañ ñacgejobmê nañ, ma Apômtau kêsôm gebe ‘Êsêacnêij ñatau masi, samob sêmu sêna néñ andu towamagen.’”

¹⁸ Go Ahab kêsôm gêdêij Jehosapat gebe “Kec, aê kasôm gêdêij aôm su gebe eñ oc êsôm biñ ñajam teñ êtu aêja atom. Oc êsôm biñwapacgeñ.”

¹⁹ Ma Mikaiia kêsôm gebe “Amboac tonaj ôjô Apômtaunê biñ. Aê galic Apômtau gêngôij nê lêpôij ma lau undambêja samob sêkô ênê anô to gasêja.

²⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Asa oc êlêtôm Ahab gebe épi êna ma êmac êndu anga Ramot-Gilead.’ Ma anjela teñ kêsôm biñ teñ ma teñ kêsôm teñ.

²¹ Go ñalau teñ kësa jakêkô Apômtau lajônêmja ma kêsôm gebe ‘Aê gabe jalêtôm enj.’

²² Ma Apômtau kêtû kênac eñ gebe ‘Gobe ônjgom amboac ondoc.’ Ma eñ gêjô ênê biñ gebe ‘Aê gabe jana ma jatu ñalau dansanja teñ jamoa ênê propete samob awenjsuñ.’ Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm ôlêtôm eñ ma eñ oc e 50 aôm ñalabu. Ôna ma ônjgom amboac tonaj.’

²³ Amboac tonaj gölicgac me, Apômtau kékêij ñalau dansanja teñ gêc aômnêm propete tonec ñai néñ awenjsuñ. Apômtau kékic aômnêm biñ.”

²⁴ Go Sedekia jakêtû gasuc Mikaiia ma kêtap eñ kêsêp alianô ma kêsôm gebe” Apômtaunê ñalau gêwi aê siñ ma kêsôm biñ gêdêij aôm amboac ondoc.”

²⁵ Ma Mikiaia gêjô ej awa gebe “Biñjanô, aôm oc ôjala biŋ tonaj êndêj bêc, taŋ ôsô balêm ɣalêlômja gebe ôsiŋ taôm ôkwiŋa naŋ.”

²⁶ Ma Ahab kêjatu gebe “Akôc Mikiaia tōŋ ma akôc ej andêj gôlinwaga malacna Amon agêc kiŋ latu Joas ana

²⁷ ma asôm gebe ‘Kiŋ kêjatu amboac tonec gebe “Akêŋ ɣac tonec êngôŋ kapoacwalô ma alôm ej ɣa polom to bu ɣagec-ɣagec e aê jamu jamêj towamagen.” ’ ’

²⁸ Ma Mikiaia kêsôm gebe “Aôm embe ômu ômôen towamagen, go Apômtau kêsôm biŋ ɣa aê aoc atom.” Ma ej gêjac têku nê biŋ gebe “Amac lau samob anô biŋ tau.”

Ahab gêmac êndu

²⁹ Amboac tonaj Ahab agêc Jehosapat sêwê sêpi Ramot-Gilead sêja.

³⁰ Ma Ahab kêsôm gêdêj Jehosapat gebe “Aê gabe jasô siŋwaga ɣaôma nêj ɣakwê, go janac siŋ. Mago aôm ônac siŋ tonêm gêlôj kiŋja.” Ma kiŋ Ahab gêgôm kêtôm taê gêjam ma gêjac siŋ.

³¹ Kiŋ Surianja kêjatu nê laumata karetanja gebe “Anac siŋ êndêj lau ɣaôma to laumata atom êndêj kiŋ Israel ɣa taugen.”

³² Ma gêdêj tanj laumata karetanja sêlic Jehosapat naŋ, êsêac sêôm gebe “Tonaj kiŋ Israelja biñjanôgen.” Tec samob sêkac tauŋ ôkwi sebe sêncac siŋ êndêj ej. Go Jehosapat kêwakic lasê.

³³ Gêdêj tanj laumata karetanja sêlic gebe kiŋ Israelja tonaj atom naŋ, êsêac sêkac tauŋ ôkwi ma sêjanda ej kêtiam atom.

³⁴ Mago siŋwaga Surianja teŋ kékêkam nê talam jakêpê palinpalingeren e kêtap kiŋ Israelja Ahab sa kêsêp ɣakwê ki ɣagala. Tec kiŋ kêsôm gêdêj ɣac, tanj gêjam gôlin kareta naŋ, gebe “Aê katap kamoc sa sugac, tec ôkac ôkwi ma daêc siŋ su.”

³⁵ Siŋ ɣandaŋ kêsa gêdêj bêc tonaj ma lau sêpuc kiŋ tōŋ kékô kareta ɣaô lajôanô gêdêj lau Surianja e gêdêj kêtula ej gêmac êndu. Ma ênê kamoc ɣadec keseler kêsêp jakêpoac kareta ɣalêlôm.

³⁶ Ma gêdêj oc jakêsêp wali teŋ kêteŋ siŋwaga samob sêŋô gebe “Lau samob dêndêj nêj malac ma nêj gamêj êndêj-êndêŋgeŋ sêna.”

³⁷ Amboac tonaj Ahab gêmac êndu ma sêkôc ej sêmêj Samaria ma sêsuŋ ej anja tonanj.

³⁸ Èsêac sêkwasiŋ kareta sêmoa bu-gêjac-toŋ Samariaŋa ma kêam têdamôê ênê dec ma lauo mockainjoŋa sêlin bu tau kêtôm biŋ, tanj Apômtau kêsôm lasê naŋ.

³⁹ Gêŋ ɣagêdô samob, tanj Ahab gêgôm ma andu, tanj ej kékwê ɣa jabo naŋ, to malac samob, tanj ej kékwê naŋ, êsêac tetô ɣabiŋ gêc kiŋ Israelja nêj miŋ ɣabuku.

⁴⁰ Amboac tonaj Ahab gêc nê bêc gêc gêwiŋ nê tamai ma ej latu Ahasia gêjam gôlin gêjô ej su.

22:41-53 Jehosapat gêjô Asa su ma kêtu Judanêj kiŋ, ma Ahasia gêjô Ahab ma gêjam gôlin Israel.

Kinnej 2

Kinnej Buku Kétu Luagécja tonec gêjac têku Kinnej Buku Namataja ma gêjac miñ lau Israel nêj gamêj luagêc ñabin ñagêdô.

Buku tau ñasêbu luagêc gebe

1. Môkêlatu 1-17 Gamêj Israelja ñamij e gêdêj ñacio sesen malacsêga Samaria su ma sêku gamêj tulu gêdêj jala 721 gêmuj Kilisi gêmêj nomja kêsêp ñasêbu ñamataja tonec.
2. Môkêlatu 18-25 Gamêj Judaja ñamij ñagêdô kêsêp ñasêbu kêtua luagécja tonec. Gamêj Israelja gêbacnê, mago ñacio sêku gamêj Judaja tulu sebenj atom. Mago gêdêj jala 586 gêmuj Kilisi gêmêj nomja kinj Babelja Nebukadnesar gesen malac Jerusalem su ma kékêg Gedalia kêtua góliwaga Judaja. Judanêj kinj ñamuja Jojakim nê miñ kêsêp môkêlatu ñamuja amboac tonançen.

Kinnej Buku Namataja kêsôm lasê su gebe gêrwapac êtap gamêj Israel to Juda sa étu kinj to lau sêwi Anôtô siñja. Ñacio sesen malacsêga Jerusalem su to sêwê Judawaga taêsam jasêngôj kapoacwalô anja Babel. Biñ tonanj gêjam lau Israel nêj lêj ôkwi samucgen.

Propete Elisa, tanj gêjô propete Elia su nañ, nê miñ gêjam sêga gêc Kinnej Buku Kétu Luagécja.

1:1-18 Elia geoc biñ lasê gebe Israelnêj kinj Ahasia êmac êndu. Enj gêmac êndu su, go Jehoram gêjô enj su.

2

Elia kêpi undambê gêja

¹ Gêdêj ñasawa, tanj Apômtau gebe êkôc Elia ña mu ilai êpi undambê êna nañ, Elia agêc Elisa dêdi anja Gilgal ma sêselêj sêja.

² Elia kêsôm gêdêj Elisa gebe “Aê jatej aôm gebe ômoa Gilgal tonec gebe Apômtau kêsakij aê gebe jana Betel.” Mago Elisa gêjô enj awa gebe “Apômtau gêngôj mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siñ atomanô.” Amboac tonanj êsêagêc sêwiñ tauñ sêsêp Betel sêja.

³ Ma propete toñ teñ, tanj sêmoa Betel nañ, sêsa dêdêj Elisa sêmêj ma sêsôm gêdêj enj gebe “Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêm ñatau su anja aômnêm nec me masi.” Tec enj kêsôm gebe “Aec, aê kajalagac, asôm atom.”

⁴ Elia kêsôm gêdêj enj gebe “Elisa, aê jatej aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakij aê gebe jana Jeriko.” Mago enj kêsôm gebe “Apômtau gêngôj mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siñ atom.” Amboac tonanj êsêagêc jasêô lasê Jeriko.

⁵ Propete toñ teñ, tanj sêmoa Jeriko nañ, têtu gasuc dêdêj Elisa ma sêsôm gêdêj enj gebe” Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêm ñatau su anja aômnêm nec me masi.” Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Aec, kajalagac, asôm atom.”

⁶ Go Elia kêsôm gêdêj enj gebe “Aê jatej aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakij aê gebe jana hu Jordan.” Mago enj kêsôm gebe “Apômtau gêngôj mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siñ atomanô.” Amboac tonanj agêc sêselêj sêja.

7 Propete 50 sêja amboac tonanđen ma êsêac sêkô ñasawa jaêcgeñ gêdêñ tanj êsêagêc sêkô bu Jordan ñatali nañ.

8 Go Elia kékôc nê ñakwê balinj jakêluñ sa ma gi kêsêp bu e bu gêlêc sa makeñ-makeñ ma agêc selom gamêñ kelenđen sêja ônêja.

9 Gêdêñ tanj selom jasêpi ônêja su nañ, go Elia kêsôm gêdêñ Elisa gebe “Apômtau gebe êkôc aê su aنجa aômnêm ma gobe janjgôm asagenj êtu aômja.” Ma Elisa kêsôm gebe “Aê jateñ aôm gebe jawê kaiñ nêm ñalau mênjelom aê êtu dim luagêc.”

10 Ma ej kêsôm gebe “Aôm koteñ gêjwapac teñ, mago aôm embe ôlic sêkôc aê su aنجa aômnêm ña matamanô oc biñ tau ñanô êsa. Mago embe ôlic aê atom, go biñ tau ñanô êsa atom.”

11 Sêselêñ ma sêjam bingalôm sêmoa ma sep tagen kareta ja tohos ja ménjewa êsêagêc kékôc. Ma Elia ña mu ilai kêpi undambê gêja.

12 Elisa gêlic e gêmôêc gebe “O tamoc, tamoc, Israelnêj laukasap to lautuc-goc.” Ma gêlic ej jaôb tagenj.

Elisa gêjô Elia su

Go ej kékac nê ñakwê gêngic gêja luagêc.

13 Go kékôc Elia nê ñakwê balinj, tanj gebeñ aنجa ênê nañ, sa gêmu jakêkô bu Jordan ñatali.

14 Ej kékôc Elianê ñakwê balinj, tanj gebeñ nañ, jagi kêsêp bu ma kêsôm gebe “Apômtau, Elianê Anôtô gêmoa ondoc.” Ma gêdêñ tanj ej gi ñakwê kêsêp bu tau nañ, bu gêlêc sa makeñ-makeñ ma Elisa gelom gêmêj ñamakeñ.

15 Gêdêñ tanj propete tonj teñ, tanj sêmoa Jeriko nañ, sêlic ej gêmu gêdêñ êsêac gêmêj nañ, êsêac sêsmôm gebe “Elianê ñalau gêscac Elisa ñaô.” Ma êsêac sêpuc ej tony-tonj ménjewec lanjôjanô kêsêp nom.

16 Go êsêac sêsmôm gêdêñ ej gebe “Gôlicgac me, lau ñaclai 50 tec sêmoa sêwiñ nêm sakirwaga aêac. Aêac atenj aôm, gebe ôkêj êsêac nasensom nêm ñatau. Oc moae Apômtaunê ñalau gêôc ej sa e jagêwi ej sin gêmoa lôcdênañ ñaô me gêmoa busuñ teñ.” Ma ej kêsôm gebe “Asakinj lau atom.”

17 Mago êsêac sêkac ej ñapanj e ej maja kêsa, tec kêsôm gebe “Asakinj êsêac sêna.” Tec êsêac sêasakiñ lau 50. Ma êsêac sesom ej bêc têlêac e têtap ej sa atomanô.

18 Elisa gacgeñ gêmoa Jeriko ma êsêac sêmu dêdêñ ej sêja ma ej kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê kasôm gêdêñ amac gebe ‘Ana atom’ me masi.”

19 Lau malacjña sêsmôm gêdêñ Elisa gebe “Ôlic acgom, malac tonec ñagêñ samob ñajamanô, kêtôm ñoc ñatau tau gêlic, mago bu tau ñajam atom ma gêjam lauonêñ ñapalê su.”

20 Ej kêsôm gebe “Akêñ gwêc êsêp laclu wakuc teñ ma akêñ êndêñ aê êmêñ.” Amboac tonanj êsêac sêkôc gêjñ tau gêdêñ ej sêja.

21 Go ej gêja ma kêpalip gwêc kêsêp bumata tau ma kêsôm gebe “Apômtau kêsôm amboac tonec gebe ‘Aê gagôm bu tonec ñajam kêsa. Gêmacanô me sênam ñapalê suña êsa tonec atomanô.’”

22 Amboac tonanj bu tau ñajam kêsa e ménjedêñ ocsalô tonec kêtôm biñ, tanj Elisa kêsôm nañ.

23 Ej aنجa tonanj kêpi Betel gêja ma gêdêñ tanj ej kêsêlêñ kêpi gêmoa nañ, ñapalê ñasec-ñasec ñagêdô sêsa aنجa malac ménjsêsu ej susu sêmôêc gedenj ej gebe “Môkêmkanj, ôpi ômôêñ. Môkêmkanj, ôpi ômôêñ.”

24 Tec eŋ kēkac tau ôkwi ma gêdêŋ tanj eŋ gêlic êsêac naŋ, eŋ kêpuc boa êsêac gêjam Apômtau laŋô. Ma bôc saleŋja ber têna luagêc sêsa aŋga saleŋ sêmêŋ ma sêkac ɨ�apalê 42 tonaj̄ popoc.

25 Eŋ aŋga tonaj̄ gacgeŋ kêpi lôc Karmel gêja ma aŋga tonaj̄ gêmu gêja malac Samaria.

3:1-4:7 Israel to Juda ma Edom nêŋ kinj sêjac siŋ gêdêŋ Moab, mago sêku eŋ tulu atom.

4

Elisa agêc awê Sunemja

8 Gêdêŋ bêc teŋ Elisa gêja Sunem. Awê tolêlôm teŋ gêmoa tonaj̄. Eŋ kêkac eŋ gebe êniŋ gêŋ aŋga ênê. Amboac tonaj̄ gêdêŋ têm samob, tanj eŋ kêsa intêna tonaj̄ naŋ, kêsô gêdêŋ eŋ gêja gebe êniŋ gêŋ.

9 Ma awê tau kêsôm gêdêŋ nê akweŋ gebe “Ôlic acgom, aê kajala gebe ɣac tômê eŋ Anôtônê ɣac dabuŋ teŋ, tanj kêsa aêacnêŋ intêna ɣapangeŋ naŋ.

10 amansan balêm sauŋ teŋ tosagiŋ aŋga ɣaden ɣaŋna ma takêŋ mêt to tebo ma lêpôŋ to lamp teŋ êkô êtu eŋja. Ma eŋ embe êndêŋ aêac êmêŋ, go êŋgôŋ tonaj̄.”

11 Gêdêŋ bêc teŋ eŋ gêô lasê tonaj̄ ma kêsô nê balêm gêja ma kêlêwaŋ tau.

12 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga Gehasi gebe “Ômôec awê Sunemja tonaj̄.” Eŋ gêmôec awê tau mêtŋkêkô eŋ lanôñêmja.

13 Ma Elisa kêsôm gêdêŋ Gehasi gebe “Galoc ôsôm êndêŋ awê tau gebe ‘Gôlicgac me, aôm gôgôm gêŋlêlôm taêsam tonec kêtû aêagêcŋa, tec aê jakêŋ asageŋ êndêŋ aôm êjô. Aê jamansan biŋ teŋ enden kinj êtu aômnja me êndêŋ ɣac siŋsêlêc me masi.’” Awê tau gêjô eŋ awa gebe “Aê gamoa gawiŋ ɣoc lau.”

14 Ma Elisa kêtû kênac Gehasi gebe “Jangôm gêŋ asageŋ êtu eŋja.” Eŋ gêjô ênê biŋ gebe “Eñe latu masi, ma nê akweŋ kêtû ɣamalakanô sugac.”

15 Go Elisa kêsôm gebe “Ômôec eŋ.” Gêdêŋ tanj eŋ gêmôec eŋ naŋ, awê tau kékô sacgêdô.

16 Ma Elisa kêsôm gebe “Êndêŋ jala teŋ, ɣasawa amboac galoc aôm oc ôsip latôm teŋ.” Ma awê tau kêsôm gebe “O ɣoc ɣatau, kôtu Anôtônê ɣac. Ônsau nêm sakiŋwagao aê atôm.”

17 Mago awê tau taê e kékô latu teŋ gêdêŋ têm komô gêbacnê, kêtôm têm, tanj Elisa kêsôm gêdêŋ eŋ naŋ.

18 ɡapalê tau kêtû kapôeŋ ma gêdêŋ bêc teŋ eŋ gêwiŋ tama kêsa gêdêŋ lau sêjac kôm ɣanô saŋa gêja.

19 Ma eŋ kêtanj gêdêŋ tama gebe “Joe, ɣoc môkêcapac, ɣoc môkêcapac.” Tec tama kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Ôkôc eŋ ôndêŋ têna êna.”

20 Go eŋ kêsiŋ ɡapalê sa jakêkêŋ eŋ gêdêŋ têna. ɡapalê gêŋgôŋ eŋ labum e gêdêŋ oc kékô ɣaluŋ ma gêmac êndu.

21 Awê tau kêpi jaketoc ɡapalê gêc Anôtônê ɣac nê mêt, go gêsaŋ katam auc ma kêsa gêja.

22 Go gêmôec nê akweŋ ma kêsôm gebe “Ôsakij sakiŋwaga teŋ êndêŋ aê êmêŋ ma doŋki teŋ êwiŋ gebe aê ɣagaôgeŋ jandêŋ Anôtônê ɣac jana ma jamu jamêŋ êtiám.”

23 Eŋ kêtû kênac gebe “Aôm galoc ôndêŋ eŋ ôna êtu asageŋja. Galoc bêc ajôŋ mêtŋgô lasê me sabat kêsa atom nec.” Awê gêjô eŋ awa gebe. “Kêtôm, ôsôm taêsam atom.”

24 Go enj kékéj waba gésac doŋki ma késom gédéj nê sakiŋwaga gebe “Ôkac doŋki gebe êsélénj ḥagaŋgej, étu malô étu aenga atom e jasom êndéj aom acgom.”

25 Amboac tonaj enj gedi ma jagéj lasé gédéj Anôtônê ḥac aŋga lôc Karmel.

Gédéj tanj Anôtônê ḥac gélíc awé tau géméj naŋ, enj késom gédéj nê sakiŋwaga Gehasi gebe “Ólic acgom, awé Sunemŋa géméj.”

26 Ôlēti naôpuc enj tōŋ-tōŋ ma ôtu kénac enj gebe ‘Aôm gômoa ḥajam me. Ma nêm akweŋ gémoa ḥajam me. Nêm ḥapalé gémoa ḥajam me.’” Ma enj gêjô ênê biŋ gebe “Samob sêmoa ḥajam.”

27 Ma gédéj tanj enj gêj lasé gédéj Anôtônê ḥac aŋga lôc tau naŋ, enj gêlô enj akaiŋ tōŋ. Ma Gehasi géméj gebe êkac enj su, mago Anôtônê ḥac késom gebe “Óndec enj gebe galic enj katu oluŋ-oluŋgej. Apômtau késij biŋ tau ma késom lasé gédéj aé atom.”

28 Go awé tau késom gebe “Aê kateŋ ḥapalé teŋ gédéj ḥoc ḥatau aom me masi. Aê kasom gebe ‘Aôm ônsau aê ḥaômägej naŋ atom me.’”

29 Go Elisa kékjatu Gehasi ma késom gebe “Ójandij nêm ômbiŋkap tōŋ ma ômêŋgôm ḥoc tōc êsép lêmam ma ôsélénj. Embe ḥac teŋ êndac aom naŋ, awam ênac enj atom. Ma embe teŋ ê moaléc aom, naŋ ôjô enj awa atom. Ôkéj ḥoc tōc ênsac ḥapalé laŋjānô ḥaô.”

30 Go ḥapalé têna késom gebe “Apômtau gémoa mata jali ma aom taom gômoa matam jali, tec aé oc jawi aom siŋ atom.” Amboac tonaj ḥac tau gedi ma gêwiŋ awé tau gêja.

31 Gehasi gémuiŋ ma kékéj tōc tau gésac ḥapalé laŋjānô ḥaô, mago gêjô ḥapalé nê awa teŋ me késaŋ ḥapalé mata jali ésa ḥapuc teŋ atom. Tec enj gêmu gêja gebe êtak Elisa sa ma êsom êndéj enj gebe ḥapalé mata jali késa atom.

32 Gédéj tanj Elisa ménjgôô lasé andu naŋ, enj gélíc ḥapalé tomatégej gêc ênê mêm.

33 Amboac tonaj enj késô jagéšanj katam auc ma ketenj meç gédéj Apômtau.

34 Go enj képi mêm jakémêtôc tau gésac ḥapalé tau ḥaô, kékéj awasunj gédéj enj awasunj, mataanô gédéj ênê mataanô ma lêma gésac ênê lêma ma gédéj tanj enj jagéšac ḥapalé ḥaô naŋ, ḥapalé tau ôli ḥandaŋ késa.

35 Go enj gedi sa kétiam ma késelénj gêja ma géméj aŋga andu lêlôm kétu dim tageŋ, go jakémêtôc tau gésac ḥapalé tau kétiam. ḥapalé késamuc kétu dim 7 ma mata gêlac.

36 Go enj gémôec Gehasi ma késom gédéj enj gebe “Ômôec awé Sunemŋa.” Amboac tonaj enj gémôec enj. Ma awé tau gédéj Elisa géméj, tec enj késom gebe “Ôkôc latôm sa.”

37 Enj kétu gasuc jagéu tau gêc Elisa akaiŋja laŋjānô gédéj nom. Go kékôc latu sa ma késa awé gêja.

4:38-44 Propete Elisa nê miŋ luagêc késép ḥamadiŋ tonec.

5

Naemanné kole késelô

1 Kin Suriaŋa nê siŋwaga nêŋ ḥac siŋseléc teŋ gémoa ḥaâ Naeman. Enj ḥac towae ma nê ḥatau ketoc enj sa gebe Apômtau kékéj enj kékou lau Suriaŋa nêŋ ḥacio tulu. Ma kole gêjac têc enj auc.

2 Gémuiŋgej gédéj tanj lau Suria séjac siŋ naŋ, êséac sêjaŋgo ḥapalé teŋ aŋga gaméj Israelŋa séja. ḥapalé tonaj jasékéj gêjam sakinj gédéj Naemanné awé.

³ Eη kēsōm gēdēj nē ɳatauo gebe “Noc ɳatau êndēj propete, tanj gēnghōj Samaria naŋ, ênamaj oc êngōm ênē kole ênsēlō.”

⁴ Amboac tonaj Naeman jakēsōm gēdēj nē ɳatau gebe “Napalēo Israelja kēsōm biŋ amboac tonaj.”

⁵ Tec kiŋ Suriaŋa gējō ej awa gebe “Ônamaŋ, ma aê gabe jasakinj papia teŋ êndēj kiŋ Israelja.”

Amboac tonaj ej gēja. Eη kēkōc silber 3,000 to gold 6,000 ma ɳakwē moasiŋja 10 gēwiŋ.

⁶ Ma ej kēkēj papia tau gēdēj kiŋ Israelja. Biŋ tonec gēc papia tau gebe “Embe papia tonec êtap aōm sa, go ȳjala gebe aē kasakinj ɳoc sakiŋwaga Naeman gēdēj aōm gebe aōm ôngōm ênē kole ɳajam êsa.”

⁷ Gēdēj kiŋ Israelja kēsam papia tau su naŋ ej kēkac nē ɳakwē gēngic ma kēsōm gebe “Aē Anôtô me, tec janac êndu to jaŋgōm sēŋgōj mateŋ jaliŋa nec. Nac tonaj kēsakinj biŋ gēdēj aē gebe jaŋgōm ɳac kole tonaj oli ɳajam êsa. Alic to ajala acgom, ej gebe êkalom sin.”

⁸ Gēdēj tanj Anôtônē ɳac gējō gebe kiŋ Israelja kēkac nē ɳakwē gēngic naŋ, ej kēsakinj biŋ gēdēj ej ma kēsōm gebe “Kêtu asageŋja kōkac nêm ɳakwē gēngic. Ôkēj ej êndēj aē êmēj, go ȳjala gebe propete teŋ gēngōj Israel.”

⁹ Amboac tonaj Naeman to nē hos ma kareta gēdēj Elisa gēja ma kēka kareta tōŋ kēkō Elisanē andu ɳasacgēdō.

¹⁰ Go Elisa kēsakinj ɳacajeŋ teŋ gēdēj ej ma kēsōm gebe “Naōliŋ bu êtu dim 7 anja bu Jordan, go ôlim êtu selec êtiam.”

¹¹ Mago Naeman tētac ɳandaŋ kēsa ma gēc gēja ma kēsōm gebe “Aē taēc gējam gebe ej tau ȳsa êndēj aē êmēj ma awa ênac Apōmtau, nêm Anôtônē ɳaē to êkēj lêma ênsac kole ɳamala ma êngōm ôlic tau ɳajam êsa.

¹² Bu Damaskusŋa Abana to Parpar ɳajam kēlēlēc bu Israelja atom me. Aē katōm gebe jaliŋ bu tōnē ma ôlic ɳajam êsa atom me.” Amboac tonaj ej kēkac tau ôkwi gēc gēja totētac secgeŋ.

¹³ Mago ênē sakiŋwaga tētu gasuc ej ma sēmac biŋ ej gebe “O tamoc, propete embe ȳjatu aōm gebe ôngōm gēj kapōēj teŋ oc aōm ôngōm atom me. Tec ôngōm biŋ, tanj ej kēsōm gēdēj aōm gebe ‘Óliŋ bu, go ôlim êtu selec’ naŋ man.”

¹⁴ Amboac tonaj ej gim kēsēp bu Jordan kētu dim 7 kētōm Anôtônē ɳac nē biŋ ma nē ôli kētu selec kētōm ɳapalē wakuc teŋ nē ôli.

¹⁵ Go ej to nē lau samob, tanj sēwiŋ ej naŋ, sēmu dēdēj Anôtônē ɳac tau sēja. Ej gēō lasê to kēkō ej laŋjōnêm ma ej kēsōm gebe “Gōlicgac me, aē kajala anja nom ɳagamēŋ samob Anôtô ɳanō teŋ gēmoa atomanô, lau Israel nêŋ tageŋ. Amboac tonaj ôkōc gēj ɳaōmagenja anja nêm sakiŋwaganē acgom.”

¹⁶ Mago Elisa kēsōm gebe “Apōmtau tanj aē gajam sakiŋ ej naŋ, gēmoa mata jali, tec aē gabe jakōc gēj teŋ atomanô.” Ma Naeman kēkac ej gebe êkōc, mago ej gējāc jao tau samucgen.

¹⁷ Go Naeman kēsōm gebe “Embe masi, go ôlōc gebe sēkēj nom êndēj nêm sakiŋwaga êtōm doŋki luagēc sēmbalan gebe êndēj ɳamu nêm sakiŋwaga gebe êkēj daja me da ɳagêdō êndēj arñotô teŋ atomanô, Apōmtau tageŋ.

¹⁸ Tageŋ Apōmtau ȳsuc nêm sakiŋwaga nē biŋ tonecgeŋ ôkwi gebe êndēj tanj aē jawiŋ aējoc ɳatau ȳsô Rimonnê andu gebe ênam sakiŋ Rimon ma aē japō janduc jamoa Rimonnê andu naŋ, Apōmtau ȳsuc aējoc biŋ tonaj ôkwi.”

¹⁹ Elisa kēsōm gēdēj ej gebe “Ôna tobiŋmalôgeŋ.”

Mago gêdêj taŋ Naeman gêwi eŋ siŋ ma kêsêlêj intêna ḥasawa dambêgeŋ naŋ,

²⁰ Anôtônê ḥac Elisa nê sakinwaga Gehasi taê gêjam gêc tau gebe “Gôlicgac me, ḥoc ḥatau kêgaminj lêma kêtû ḥac Suriyanja Naeman nê gêj, taŋ kêkôc gêmêj naŋnya. Apômtau gêmoa mata jali, aê gabe jalêti jandanjuc eŋ ma jatap gêj ḥagêdô sa anja ênê.”

²¹ Amboac tonaj Gehasi kêdaguc Naeman. Ma gêdêj taŋ Naeman gêlic ḥac teŋ kêlêti kêdaguc eŋ naŋ, eŋ kêsêp anja kareta gebe êpuc eŋ tôrj-tôrj ma kêtû kênac gebe “Gêj samob gêc ḥajam me masi.”

²² Ma eŋ gêjô eŋ awa gebe “Gej samob ḥajam. Noc ḥatau kêsakiŋ aê gebe jasôm amboac tonec gebe ‘Lau propete anja gamêj lôc Epraimja nêj ḥac wakuc luagêc dêdêj aê sêmêj galocgeŋ, tec jaten gebe ôkêj awa silber ḥamatu teŋ ma ḥakwê omija luagêc êndêj êsêagêc.’”

²³ Ma Naeman kêsôm gebe “Jateŋ aôm gebe ôkôc awa ḥamatu luagêc.” Ma eŋ kêkac eŋ ma kêmasaŋ awa ḥamatu silber kêsêp talu luagêc to ḥakwê omija luagêc gêwiŋ ma kêkêj gêdêj nê sakinwaga luagêc sêbalan sêmuj ma Gehasi kêdaguc.

²⁴ Ma gêdêj taŋ eŋ jakêpi gamêj ḥabau naŋ, eŋ kêkôc gêj tau su anja êsêagêc lemeŋ ma kêkêj kêsô andu gêja. Go kêsakiŋ ḥaclagêc tau sêmu sêja.

²⁵ Go eŋ kêsô jakêkô nê ḥatau laŋônêm. Ma Elisa kêsôm gêdêj eŋ gebe “Gehasi, aôm gôja ondoc.” Ma eŋ gêjô biŋ gebe “Nêm sakinwaga aê gaja gamêj teŋ atom.”

²⁶ Mago Elisa kêsôm gêdêj eŋ gebe” Aêḥoc ḥalau kêsêlêj gêwiŋ aôm gêdêj taŋ ḥac tau gêwi nê kareta siŋ gebe êpuc aôm tôrj-tôrj naŋ atom me. Tonaŋ ḥasawa ḥajam gebe takôc mone to ḥakwê ma kôm kaŋanôja to kôm wainja ma domba to bulimakao ma sakinwagao to ḥac me.

²⁷ Amboac tonaj Naeman nê kole wacêsap aôm to nêm wakuc tôrj endej tôngenj.” Amboac tonaj Gehasi kêsa anja eŋ laŋônêmja ma kole gêjac têc eŋ e boboma amboac labi.

6

Elisa gêgôm ki nakabasi gêdam

¹ Go propete nêj ton teŋ sêsôm gêdêj Elisa gebe “Ôlic acgom, gamêj taŋ aêac anjôŋ aôm ḥabalbu naŋ, saunjanô, kêtôm aêac atom.

² Ôkêj aêac ana bu Jordan ma akôc ka ḥadambê tagen-tagen kêtôm ḥacanôgeŋ ma akwê gamêj teŋ sa êtôm aêac samob anjôŋ.” Ma eŋ gêjô êsêacnêj biŋ gebe “Aec, ana.”

³ Go êsêacnêj teŋ kêsôm gebe” Aôm ôlic aêac ḥajam ma ôwiŋ nêm sakinwaga.” Eŋ gêjô biŋ tau gebe “Aec, oc jawin.”

⁴ Ma eŋ kêsêlêj gêwiŋ êsêac. Gêdêj taŋ êsêac sêô lasê bu Jordan tau naŋ, êsêac sêsap ka.

⁵ Nac teŋ kêsap ka ḥadambê teŋ gêmoa e nê ki nakabasi kêsu ma gebeŋ kêsêp bu ma ḥac tau gêmôeç gebe “Ojae, apômtau, aê kakôc ḥac teŋ nê ki gebe janam kôm.”

⁶ Ma Anôtônê ḥac kêtû kênac gebe “Gebeŋ kêsêp ondoc gêja.” Ma gêdêj taŋ eŋ kêtôc gamêj tau naŋ, Elisa kêsap ka ḥagêdô saun teŋ me kêbalinj jakêpoac gamêj, taŋ ki kêsêp naŋ, ma ki nakabasi tau gêonj sa mëngêdam kêpoac.

⁷ Go eŋ kêsôm gebe “Ôkôc gêj tau sa.” Go ḥac tau kêmêtôc lêma ma kêkôc ki nakabasi tau sa.

Elisa to lau Suriaŋa

⁸ Gêdêŋ iŋasawa teŋ kiŋ Suriaŋa ma kiŋ Israelŋa sêjac siŋ gêdêŋ tauŋ. Ma kiŋ Suriaŋa kêmasaŋ biŋ gêdêŋ nê siŋsêlêc ma kêsôm gebe “Asiŋ taôm ma andib njacjo aŋga gamêŋ tonec, taŋ tasôm ŋabij su naŋ.”

⁹ Mago Anôtônê ŋac kêsakiŋ biŋ gêdêŋ kiŋ Israelŋa ma kêsôm gebe “Ojop taôm gebe ôsa gamêŋ tonaj atom gebe lau Suriaŋa dêdib aôm sêmoa tonaj.”

¹⁰ Tec kiŋ Israelŋa kêsakiŋ nê lau sêja gamêŋ tau, taŋ Anôtônê ŋac kêsôm lasê gêdêŋ ej naŋ. Amboac tonaj Elisa kékêŋ puc ej gêmoa gebe ejop tau, gêgôm kêtû dim tagen me luagêcgeŋ atom, gêgôm ŋapaŋgeŋ.

¹¹ Kêtû tonajŋa kiŋ Suriaŋa gesom mala ôkwi tec gêmôec nê siŋsêlêc kêpi tagen ma kêtû kênac êsêac gebe “Amac atôm gebe asôm biŋ tonec êndêŋ aê me masi gebe Asa geoc aêac lasê gêdêŋ kiŋ Israelŋa.”

¹² Ènê sakîŋwaga nêŋ teŋ gêjô ênê biŋ gebe “O ŋoc ŋatau to kiŋ, masianô. Mago propete Elisa, taŋ gêmoa Israel nanj, kêsôm biŋ, taŋ aôm kôsôm aŋga nêm balêm bêcŋa nanj, lasê gêdêŋ kiŋ Israelŋa.”

¹³ Go ej kêsôm gebe “Ana ma alic ej gêmoa ondoc gebe jasakiŋ lau nasêkôc ej tông.” Ma êsêac sêsoŋ gêdêŋ ej gebe “Eŋ gêmoa Dotan.”

¹⁴ Amboac tonaj ej kêsakiŋ hos to kareta ma siŋwaga taêsam sêja malac tau. Èsêac sêo lasê gêdêŋ gêbêc ma sêgi malac tau auc.

¹⁵ Gêdêŋ taŋ Anôtônê ŋac nê sakîŋwaga gadi sa gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ ma kêsa gêja naŋ, gêlic siŋwaga toŋ kapôeŋ to hos ma kareta sêwa malac auc e kêsô tau. Ma sakîŋwaga jakêsôm gebe “Ojae, ŋoc ŋatau, aêac oc danĝôm asageŋ.”

¹⁶ Eŋ gêjô ênê biŋ gebe “Ôtêc taôm atom, lau taŋ sêmoa sêwiŋ aêac naŋ, sêlêlêc lau, taŋ sêwiŋ êsêac naŋ.”

¹⁷ Go Elisa keteŋ mec ma kêsôm gebe “O Apômtau, aê jateŋ aôm gebe ôngôm ej mataanô êpoa lasê gebe êlic gêj.” Amboac tonaj Apômtau gêgôm ŋac waķuc tonaj mataanô kêpoa lasê ma ej gêlic. Ma gêlic hos to kareta toja sêgi Elisa auc sêkô lô tonaj.

¹⁸ Gêdêŋ taŋ lau Suriaŋa mêntêdabiŋ Elisa naŋ, ej keteŋ mec gêdêŋ Apômtau gebe “Aê jateŋ aôm gebe ôngôm lau tonaj mateŋpec êsa.” Ma ej gêgôm êsêac mateŋpec kêsa kêtôm Elisanâ biŋ.

¹⁹ Mago Elisa kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Intêna tau tonec jagêdêŋ atom ma malac tau atom. Andanġuc aê. Aê gabe jawê amac êndêŋ ŋac, taŋ asom ej amoia naŋ ana.” Ma ej gêwê êsêac sêja Samaria.

²⁰ Gêdêŋ taŋ êsêac sêo lasê Samaria naŋ, Elisa kêsôm gebe “O Apômtau, ôngôm lau tonec mateŋ êlac gebe sêlic gamêŋ.” Ma Apômtau gêgôm êsêac mateŋ gêlac e sêlic gebe sêmoa malac Samaria ŋalêlôm.

²¹ Gêdêŋ taŋ kiŋ Israelŋa gêlic êsêac naŋ, ej kêtû kênac Elisa gebe “Tamoc, aê janac êsêac me masi.”

²² Ma ej gêjô ej awa gebe “Ônac êsêac atom. Aôm oc gôjac lau, taŋ kôkôc tông sêngôŋ kapoacwalô naŋ, ŋa siŋ to kôpê êsêac ŋa talam me masi. Ôkêŋ gêj êndêŋ êsêac gebe sêniŋ to sêniŋ, go ôkêŋ êsêac sêmu dêndêŋ nêŋ ŋatau sêna êtiām.”

²³ Amboac tonaj ej kêsôm gebe seno moasiŋ kapôeŋ êtu êsêacna. Ma gêdêŋ taŋ êsêac sen to sêniŋ gêj su naŋ, ej gêwi êsêac siŋ ma êsêac sêc sêmu gêdêŋ nêŋ ŋatau sêja. Gêdêŋ tonaj lau Suriaŋa nêŋ kelenwaga sêmêŋ gamêŋ Israelŋa kêtiam atom.

Nyacjo sêgi Samaria auc

24 Tonaŋ su, go kiŋ Suriaŋa Benhadad kēsala nê siŋwaga samob ma kēpi gēja gebe aŋga Samaria auc.

25 Gēdēŋ taŋ sēgi malac tau auc ma tōbōm kapōeŋ gēc aŋga Samaria naŋ, e lau sējam ōli doŋki ɻamatōkē teŋ ɻa silber ɻamatu 80 ma sējam ōli balōsi ɻatac ɻagac ɻa silber ɻamatu 5.

26 Gēdēŋ bēc teŋ, taŋ kiŋ Israelŋa tau kēsēlēŋ gēmoa tuŋbōm ɻaô naŋ awē teŋ kētaŋ ma gēmōc gēdēŋ ej gebe “O ɻoc ɻatau kiŋ, ônam aê sa.”

27 Ma ej gējō ej awa gebe “Embe Apōmtau ênam aôm sa atom, go aê janam aôm sa amboac ondoc. Jakēŋ gēj aŋga andu tanac kōm ɻanô saŋa ma aŋga gamēŋ tapip wainŋa me.”

28 Ma kiŋ kētu kēnac ej gebe “Aôm gobe oteŋ asageŋ.” Ma ej gējō ênê biŋ gebe “Awē tonec kēsôm gēdēŋ aê gebe ‘Ôkēŋ nêm latōm êmēŋ gebe aêagēc tanij ej êndēŋ ocsalô tonec ma eleŋŋa aêagēc oc tanij aêjoc latuc.’

29 Amboac tonan aêagēc ano aêjoc latuc ma aeŋ su. Mago gēdēŋ nôgeŋ aê kasôm gēdēŋ ej gebe ‘akēŋ nêm latōm êmēŋ gebe tanij ej.’ Mago ej kēsîŋ latu ôkôw.”

30 Gēdēŋ taŋ kiŋ gējō awêñ biŋ tonan naŋ, ej kēkac nê ɻakwê gēngic. Gēdēŋ tonan ej kēsēlēŋ gēmoa tuŋbōm ɻaô. Ma lau samob sêlic gebe kiŋ kēsô talu gēsaŋ ōli.

31 Ma ej kēsôm gebe “Embe sêndim Sapat latu Elisa nê mōkêapac su êndēŋ ocsalô tonec atom, go Anôtô ônac aê êndu.”

32 Elisa gēngôŋ nê andu ma launêŋ gejobwaga sêŋgôŋ sêwiŋ ej. Go kiŋ kēsakiŋ ɻac teŋ aŋga ȳsêac, taŋ sêmoa sêwiŋ ej naŋ. Mago ɻacajaeŋ gêô lasê atomgeŋ ma Elisa kēsôm gēdēŋ gejobwaga gebe “Amac alic ɻac lêma dec tonan kēsakiŋ lau gebe sêndim aê mōkêapac ȳngic. Alic acgom, ɻacajaeŋ embe êmêŋ, go ansaŋ katam auc ma apuc tōŋ ɻajaŋageŋ, oc taŋô ênê ɻatau nê akaiŋ ɻakicsêa kêdaguc ej me masi.”

33 Ej kēsôm biŋ gēdēŋ ȳsêac gēmoa ma kiŋ gêô lasê ma kēsôm gebe “Gêŋwapac tonan aŋga Apōmtaunê. Aê jaŋiŋ Apōmtau jamoa ɻasawa êwiŋ êtu asageŋŋa.” *

7

1 Mago Elisa gējō ênê biŋ gebe “Ôŋjô Apōmtaunê biŋ. Apōmtau kēsôm amboac tonec gebe ‘Êndêŋ eleŋ ɻaočatku amboac galoc, go sêkēŋ lau sênam ōli polom sêpsêp ɻadôŋ tageŋ ɻa silber ɻamatu tageŋ ma sêkēŋ polom jejec ɻadôŋ luagêc ɻa silber tageŋ aŋga Samaria ɻasacgêdô.’”

2 Go ɻac taŋ gêwiŋ kiŋ naŋ, gējō Anôtônenê ɻac awa gebe “Apōmtau embe êlêc undambê ɻakatam su, tageŋ biŋ tonan oc ɻanô ȳsa atom.” Mago Elisa kēsôm gebe “Aôm oc ôlic gēj tau ɻa taôm matamanô, mago aôm oc ôniŋ gēj tonan teŋ atomanô.”

Sirjwaga Samariaŋa sêc su

3 Lau 4 taŋ kole gêjac têc ȳsêac auc naŋ, sêmoa sacgêdô awêŋa. ȳsêac sêšôm gadêŋ taŋ gebe “Aêac tamoa tonec e tamac êndu êtu asageŋŋa.”

4 Aêac embe taŋ ênam gebe tasa malac tana oc tatap tōbōm sa ma oc tamac êndu. Embe tamoa tonec oc tamac êndu amboac tonan geŋ. Ajôc, dandêŋ lau Suriaŋa nêŋ malac becoboŋa tana. Embe ȳsêac sendec aêac tamoa, go tamoa mateŋ jali. Embe sênaç aêac êndu, go tamac êndu.”

* **6:33:** Balōsi ɻatac, oc moae sêsam kêpi lakibōm teŋ ɻiae.

5 Tec êsêac dêdi gêdêj dala-dala kêsa gebe sêna lau Surianja nêj malac becobo no. Mago gêdêj tañ êsêac sô lasê lau Surianja nêj malac becobo ñamagê nañ, lau teñ sêmoa tonaj atom.

6 Gebe Apômtau gêgôm lau Surianja nêj siñwaga sêjô kareta to hos ñakicsêa to siñwaga ñatoñ kapôéjanô ñaõndu. Tec sêôm gêdêj tauñ gebe “Alicgac me, kin Israelja gêjam ôli kin Hetja agêc kin Aiguptuña gebe mëñsênat aêac.”

7 Amboac tonaj êsêac sec gêdêj gamêj dala-dala kêsa sêja ma sêwi nêj becobo to nêj hos ma nêj doñki siñ sêmoa ma dedec nêj becobo to gêj samob kêkô ma sêc siñ su gebe sêmoa mateñ jali.

8 Ma gêdêj tañ lau tokole tonaj sô lasê becobo ñamagê nañ, êsêac sêô becobo teñ ñalêlôm sêja ma señ to sêñom gêj ma sêkôc silber to gold ma ñakwê ñagêdô su ma jasêsiñ ôkwi. Go sêmu sêmêj ma sêô becobo teñ ma sêkôc gêj anja tonaj su jasêsiñ ôkwi amboac tonanjeñ.

9 Go êsêac sêôm gêdêj tauñ gebe “Aêac dagôm gêj gêdêj atom. Bêc tonec katu bêc ñawae ñajam ña teñ. Embe aêac jamanjeñ tamoa tansaê e oc êpi oc ñagêjô êtäp aêac sa. Amboac tonaj galoc tana ma tasôm ñawae tau êndêj kin nê lau.”

10 Amboac tonaj êsêac mëñsêmôc biñ gêdêj lau sejop sacgêdô malacna ma sêjac miñ biñ tau gêdêj êsêac gebe “Aêac jaaô lasê lau Surianja nêj becobo, mago alic gêj teñ ma anjô biñ teñ atomanô. Aêac alic sêkô hos to doñki tôj ma becobo kakô ñaõmageñ.”

11 Go gejobwaga sacgêdôja sêmôc biñ ma sêôm biñ tau ñawae gadêj lau, tañ sêngôñ kiññê andu ñalêlôm nañ.

12 Kin tau gêdi sa gêdêj gêbêc ma kêsôm gêdêj nê sakiñwaga gebe “Aê gabe jasôm andañ amac gebe lau Surianja sêmasanj tauñ gebe sêna aêac. Êsêac sêjalâ gebe gêj gêjô aêac. Tec sêwi nêj becobo siñ gebe sêsiñ tauñ sêmoa gamêj ñamagêgeñ. Êsêac tañ gêjam gebe êndêj êsêac sêsa anja malac sêmêj, go aêac takôc êsêac tôj tomaten jaligêj ma tasa nêj malac tana.”

13 Tec ênê sakiñwaga nêj teñ kêsôm gebe” Tasakiñ lau ñagêdô sêkôc hos 5, tañ gacgeñ sêmoa mateñ jali nañ, nêj ñagêdô sêna sêlic acgom gebe embe sêmoa malac oc sênaña têtôm ñagêdô, tañ sêjaña su nañ.”

14 Amboac tonaj êsêac sêjalij lau ñagêdô sa ma kin kêsakiñ kareta luagêc ma kêjatu êsêac gebe sêndañguc Surianêj siñwaga ma kêsôm gebe “Ana ma alic acgom.”

15 Tec êsêac têdaguc lau Surianja sêja e dêdêj bu Jordan ma sêlic gebe ñakwê to waba siñja ñagêdô-gêdô gajam intêna auc samucgeñ. Lau Surianja sêbalinj gêj tonaj siñ gêdêj tañ sêc sêkacgeñ nañ. Ma keleñwaga sêmu sêmêj jašejac miñ biñ tau gêdêj kinj.

16 Go lau samob sêsa sêja ma sêjangó waba anja lau Surianja nêj becobo su. Amboac tonaj polom sêpsêp matac ñadôj tagen sêjam ôli ña mone silber ñamatu tagen ma polom jejec ñadôj luagêc ña mone silber ñamatu tagen amboac tonaj kêtôm Apômtaunê biñ.

17 Kin kêiatu ñac, tañ gawiñ en gêmuñ nañ gebe en ejop sacgêdô. Ma lau sêka en anja sacgêdô tonaj e en gêmac êndu kêtôm Apômtaunê ñac kêsôm lasê gêdêj tañ kin kêsêp gêdêj en gêja nañ.

18 Gebe gêdêj tonaj Anôtônê ñac kêsôm gêdêj kin gebe “Êndêj eleñ ñaockatu amboac tonec lau sênam ôli polom matac sêpsêpja ñadôj tagen ña mone silber

ŋamatu tageŋ ma polom jejec ŋadôŋ luagêc ŋa mone silber ŋamatu tageŋ aŋga malac ŋasacgêdô."

¹⁹ Ma lau mata siŋŋa tau gêjô Anôtônê ŋac nê biŋ gebe "Embe Apômtau tau êléc undambê ŋakatam su gêj amboac tonaj oc ŋanô êsa atom." Ma Elisa gêjô en awa gebe "Aôm oc ôlic gêj tau ŋa taôm matamanô, mago aôm oc ôniŋ gêj tau atomanô."

²⁰ Amboac tonaj biŋ tau ŋanô kêsa kêpi ej gebe lau sêka ej aŋga malac ŋasacgêdô e gêmac êndu.

8:1-13:13 Miŋ ŋagêdô, tan kêsa aŋga gamêŋ Juda to Israelŋa gêdêŋ kin ŋagêdô sêjam gôlin gamêŋ tonaj naŋ, kêsêp môkêlatu tonec.

13

Elisa geoc biŋ lasê kêtû ŋamu

¹⁴ Gêdêŋ tanj Elisa kêtap gêmac, tanj gebe enseŋ ej suŋsa sa naŋ, kin Israelŋa Joas kêsêp gêdêŋ ej gêja ma kêtanj e gêliŋ matasuluŋen gêmoa ej laŋônêmja ma kêsôm gebe "O tamoc. tamoc, aôm kôtu launêŋ laukasap to lautucgoc."

¹⁵ Ma Elisa kêsôm gêdêŋ ej gebe "Ôkôc talam teŋ to sôb ŋagêdô." Amboac ej kékôc talam to sôb ŋagêdô.

¹⁶ Go ej kêsôm gadêŋ kin Israelŋa gebe "Ôkêkam talam." Tec ej kékêkam talam tau. Ma Elisa kékêŋ lêma gêscak kinj lêma ŋaô.

¹⁷ Go kêsôm gebe "Ôlêc katam sauŋ gêmu oc kêpiŋa su." Ma ej gêlêc su. Go Elisa kêsôm gebe "Ôpê." Ma ej kêpê. Ma Elisa kêsôm gebe "Apômtaunê sôb kêku ŋacio tulunja tau tonan. Sôb kêku lau Surianja tulu. Gebe aôm oc ônac siŋ êndêŋ lau Surianja aŋga malac Apek e aôm onseŋ êsêac su."

¹⁸ Ma ej kêsôm gebe "Ôkôc sôb ŋagêdô." Tec ej kékôc. Go ej kêsôm gêdêŋ kin Israelŋa gebe "Ônac nom tau ŋa sôb." Tec ej gêjac kêtû dim têlêac ma gêwi siŋ.

¹⁹ Go Anôtônê ŋac têtac ŋandan gêdêŋ ej ma kêsôm gebe "Aôm ôna êtu 5 me 6 acgom, go ônac Suria e onseŋ su samucgen, mago galoc oc ônac Suria êtu dim têlêacgeŋ."

²⁰ Amboac tonaj Elisa gêmac êndu ma êsêac sêsuŋ ej. Kêtôm jalagen gêdêŋ tanj komô kêdabiŋ gebe êmbacnê naŋ, lau Moab nêŋ sêjançowaga ŋagêdô mêsêlêsôŋ gamêŋ Israelŋa.

²¹ Ma gêdêŋ tanj sêsuŋ ŋac teŋ naŋ, êsêac sêlic toŋ sec teŋ amboac tonaj ma sêbalin ŋacmatê tonaj kêsêp Elisanê sê. Ma gêdêŋ tanj ŋacmatê jagêjac Elisanê ŋatêkwa ŋaô naŋ, sep tageŋ ŋac tau mata jali kêsa ma gêdi sa kékô.

13:22-18:8 Kin gamêŋ luagêcja nêŋ miŋ ŋagêdô kêsêp ŋasawa tonec. Lau Asuria sêô lasê gamêŋ Israelŋa ma ŋacio tonaj sêku malac Samaria tulu ma sêwê lau Israel taêsam jasêŋgôŋ kapoacwalô aŋga Asuria.

18

Seseŋ Samaria su

⁹ Gêdêŋ tanj kinj Hesekia nê jala kinjja kêtû aclê naŋ, ma kinj Israelŋa Ela latu Hosea nê jala kinjja kêtû 7 naŋ, kinj Asurianja Salmanaser gêmêŋ Samaria ma kêgi malac tau auc,

¹⁰ e jala têlêac gêbacnê su acgom, kêku malac tau tulu. Biŋ tonaj kêsa gêdêŋ tanj Hesekia nê jala kêtû 6 ma kinj Israelŋa Hosea nê jala kêtû 9 naŋ.

11 Kiŋ Asuriaŋa kēkōc lau Israel su sēja Asuria ma kēkēj êsēac sēŋgōj malac Hala to bu Gosanja Habor ḥatali ma lau Meder nēj malac kapōēj ḥagēdō,

12 gebe êsēac taŋeŋ wamu Apōmtau, nēj Anōtō nē awa atom ma sēgōm ênē poac popoc to sēgēli Apōmtaunē sakirwaga Mose nē biŋsu samob. Èsēac sēkēj taŋeŋ ma taŋeŋ wamu atomanô.

Lau Asuria sejon malac Jerusalem

13 Gēdēn tan kiŋ Hesekia nē jala kiŋja kētu 14 naŋ, kiŋ Asuriaŋa Senakerib kēpi malac Judaŋa ḥajaŋa samob gēmēj ma kēku tulu.

14 Ma Judanēj kiŋ Hesekia kēsakin biŋ gēdēj kiŋ Asuriaŋa gēja malac Lakis ma kēsōm gebe “Aē gagōm keso. Ôwē aē siŋ. Biŋ samob, tan aōm embe ôsōm gebe jaŋgōmna naŋ, oc jaŋgōm. “Ma kiŋ Asuriaŋa kēsōm gebe êkōc silber ḥadōj 300 ma gold ḥadōj 30 aŋga kiŋ Judaŋa Hesekia nē.

15 Ma Hesekia kēkēj silber samob, tan gēc Apōmtaunē lōm dabuŋ to kiŋnē andu ḥakanom naŋ gēdēj ej.

16 Gēdēn ḥasawa tonaj Hesekia kēkac gold, tan ej tau gējac kēkwa Apōmtaunē lōm dabuŋ ḥakatam to sagintēkwa katam ɻa auc naŋ su ma kēkēj gēdēj kiŋ Asuriaŋa.

17 Ma kiŋ Asuriaŋa kēsakin siŋwaga ton kapōēj teŋ aŋga Lakis gebe ênac siŋ êndēj Hesekia aŋga Jerusalem. Ènē siŋsēlēc tēlēac tonec Tartan agēc Rabsaris ma Rabsake sējam gōliŋ lau tau. Gēdēn tan êsēac sēō lasē Jerusalem naŋ, êsēac sēkō intēna, tan lau sēmasaŋ ḥakwēwaga sējam kōm sēmoa naŋ, to busawa, tan bu keseleŋ aŋga bugējactoŋ ḥaŋōja kēsa gēmēj naŋ.

18 Go êsēac sēmōēc kiŋ Hesekia gebe êmēj. Tec kiŋnē lau tēlēac tonec Hilkia latu Eliakim, tan gejob kiŋnē andu naŋ, agēc kēlēpēwaga Sebna ma Asap latu Joa, tan gejob andu papiaŋa naŋ, dēdēj êsēac sēja.

19 Ma Rabsake kēsōm gēdēj êsēac gebe “Asōm êndēj Hesekia gebe kiŋ kapōēj Asuriaŋa kēsōm amboac tonec gebe ‘Aōm taēm kēka asa tec gōmoa.

20 Aōm oc taēm gējam gebe biŋ agwaagwageŋj oc kētōm gebe êkēj kauc to ḥaclai siŋja me. Aōm taēm kēka asa tec gōli taōm sa gēdēj aē.

21 Ôlic acgom, aōm kōkēj matam Aiguptu, tan kētōm siŋ, tan tulu ma gēguŋ lau samob, tan sēpuc kētu tōc naŋ, lemenj lasē naŋ.

22 Kiŋ Aiguptuŋa Parao gēgōm tonaj gēdēj lau samob, tan taēŋ kēka ej naŋ. Ma abe asōm êndēj aē gebe “Aēac taēŋ kēka ma Apōmtau Anōtō.” Amboac ondoc Hesekia gesen Anōtō tau nē gamēj ḥabau to altar su ma kējatu lau Juda to Jerusalem gebe “Amac anam sakir aŋga altar Jerusalemjageŋj”.

23 ḥajam, alic acgom, aōm embe ôtōm gebe ôtap lau sa tētōm gebe sēŋgōj hos ḥaō êtu tōj, go ḥoc ḥatau, kiŋ Asuriaŋa, oc êkēj hos 2,000 êndēj aōm.

24 Aōm taēm kēka lau Aiguptu nēj kareta to lau, tan sēŋgōj hos ḥaō naŋ ma gobe ḥjanda ḥoc ḥatau nē sakirwaga ḥasec tagenjeŋj amboac ondoc.

25 Ma teŋ gēwiŋ. Aē kapi gamēj tonec gebe janseŋ malac tonec su ma Apōmtau gēlōc atom me. Apōmtau kēsōm gēdēj aē gebe “Ôpi gamēj tonaj naonseŋ su.” ’’

26 Go Hilkia latu Eliakim agēc Sebna ma Joa sēsōm gēdēj Rabsake gebe ac ateŋ aōm gebe ôsōm biŋ ɻa aweŋ Aramai êndēj nēm sakirwaga aēac gebe aēac arjō aweŋ tonaj kētu tōj. Ôsōm biŋ ɻa aweŋ Ebolai êndēj aēac atom gebe oc lau, tan sēmoa turjhōm ḥaō naŋ sēŋjō.”

²⁷ Mago Rabsake kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aêjoc ñatau kêsakij aê gebe jasôm biñ samob tonaj êndêj aôm to nêm ñataugej me. Aê kasôm biñ gêdêj lau, tañ sêngôj tuñbôm ñaô ma oc sêniñ tauñnêj tac to sênôm tauñnêj mêt têtôm amac oc aنجôm nañ, amboac tonanjej.”

²⁸ Go Rabsake kékô ma gêmôc biñ kapôeñ ña aweñ Ebolainja gebe “Añô lau Asuriaña nêñ kiñ kapôeñ nê biñ.

²⁹ Kiñ kêsôm amboac tonec gebe ‘Akêj êwiñ Hesekia atom gebe eñ kêsau gêôc amac gebe ej oc êtôm atom gebe ênam amac kêsi aنجga aê lemoc.

³⁰ Hesekia embe êkac amac gebe taêm êka Apômtau ma êsôm gebe “Apômtau oc ênam aêac kêsi biñjanôgej ma oc êkêj malac tonec êsêp kiñ Asuriaña lêma atom” nañ, akêj êwiñ atom.’

³¹ Akêj tanjem Hesekia atom. Gebe kiñ Asuriaña kêsôm amboac tonec gebe ‘Asa amej aنجga nêm malac ma akêj taôm êndêj aê, go amac samob oc anij taômnêm wain ñanô to ka ñanô ma anôm bu aنجga taômnêm bu mata

³² e aê jawac ma jakôc amac ana gamêj, tañ kêtôm amac taômnêm gamêj nañ. Polom to wain ma mo to kôm wainja ma ka katêkwi to lêp gêc gamêj tonaj gebe amac oc amoia matem jali ma amac êndu atom. Hesekia embe ênsau amac ma êsôm gebe “Apômtau oc ênam aêac kêsi,” nañ akêj tanjem atom.

³³ Lau tenteñlatu ñagêdô nêñ anôtôi oc sêjam nêñ gamêj kêsi aنجga kiñ Asuriaña nê lêma me masi.

³⁴ Hamat ma Argad nêñ anôtôi sêmoa ondoc. Sepawaim to Hena ma Iwa nêñ anôtôi sêmoa ondoc. Êsêac sêjam Samaria kêsi aنجga aê lemoc atom.

³⁵ Gamêj samob tonaj nêñ anôtôi nêñ teñ gêjam nê gamêj kêsi aنجga aê lemoc me masi, tec abe Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi aنجga lemoc nec.’

³⁶ Mago lau tau sêjam tauñ tôj ma sêjô ênê biñ ten atom gebe kiñ gêjac jaô êsêac gebe “Ajô ênê biñ atom.”

³⁷ Go Hilkiat latu Eliakim, tañ gejob kiñnê andu nañ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma Asap latu Joa, tañ gejob andu papiañja nañ, tonêñ ñakwê gêngicña dêdêj Hesekia sêja ma sêsôm Rabsake nê biñ gêdêj ej.

19

Kiñ kêtû kênac Jesaia kêtû biñ tonanjej

¹ Gêdêj tañ kiñ Hesekia gêñô biñ tau nañ, ej kêkac nê ñakwê gêngic to kêsô talu ma gêdêj Apômtaunê andu gêja.

² Ma ej kêsakij Eliakim, tañ gejob kiñnê andu nañ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma dabuñwagasêga, tañ sêsô talu amboac tonanjej nañ, dêdêj Amos latu propete Jesaia sêja.

³ Êsêac sêsôm gêdêj ej gebe “Hesekia kêsôm amboac tonec gebe ‘Bêc tonec kêtû bêc gêñwapac ma ñagêjô to majenjja. Aêac tatôm awê, tañ ñapalê kêtun ej nañ, mago nê ôliwalô masi gebe êkôcja.

⁴ Oc moae Apômtau, aômnêm Anôtô, gêñô Rabsake, tañ nê ñatau kiñ Asuriaña kêsakij gebe êsu Anôtô mata jalinja susu nañ, nê biñ ma êkêj ñagêjô êtu biñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêñô nañ. Amboac tonaj oteñ mec êndêj Anôtô êtu aêacnêj lau ñapopoc, tañ gacgeñ sêmoa nañja.”

⁵ Gêdêj tañ kiñ Hesekia nê sakînwaga sêô lasê dêdêj Jesaia nañ

⁶ ej kêsôm amboac tonec gêdêj êsêac gebe “Asôm êndêj nêm ñatau gebe Apômtau tau kêsôm amboac tonec gebe ‘Ôtec taôm êtu biñ alôb-alôb, tañ kiñ Asuriaña nê sakînwaga sêsôm kêpi aê ma aôm gôñô nañ atom.

⁷ Ôlic acgom, aê gabe jakêj ñalau teñ êsêp ênê ñälélôm e êjô biñ jaô-jaô ma êc êmu taunê gamêj êna anja tonaj ma aê jakêj sénac ej êndu ña siñ.”

⁸ Rabsake gêmu gêja ma gêjô gebe kiñ Asurianja gêwi Lakis siñ ma gêjac siñ gêdêj malac Libna gêmoa.

⁹ Gêdêj tanj kiñ gêjô ñawae gebe kiñ Aitiopiaña Tirhaka gêdi gebe ênac siñ êndêj ej nañ, ej kêsakinj laujaen gêdêj kiñ Judaña Hesekia ma kêsôm gebe

¹⁰ “Asôm êndêj kiñ Judaña Hesekia gebe Anôtô, tanj aôm taêm kêka ej nañ, kêsôm gêdêj aôm gebe Jerusalem oc êsêp kiñ Asurianja lêma atom. Nêm Anôtô ênsau aôm atom.

¹¹ Aôm gôjô gêj, tanj kiñ Asurianja sêgôm nañ ñawae. Êsêac sesen gamêj samob su sêjaña. Ma aôm taômgej gobe ônam samuc me.

¹² Aê tamoci sesen malac Gosen to Haran ma Resep to lau Beteden, tanj sêmoa Telasar nañ. Ma êsêacnêj anôtôi têtôm gebe sênam êsêac kësi atom.

¹³ Ma kiñ anja Hamat to Arpad ma Separwaim to Hena ma Iwa sêmoa ondoc.”

¹⁴ Kiñ Hesekia kêkôc papia tau sa anja laujaen lemenj ma kêsam. Go Hesekia këpi Apômtaunê andu gêja ma kêlaiñ papia tau gêc Apômtau lajônêm,

¹⁵ ma ketej nec gêdêj Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, tanj gôngôj lêpôj kêkô kerub ñaô nañ. Aôm taômgej kôtu nom ñagamêj kiñja samob ñaAnôtô. Aôm kôkêj undambê to nom.

¹⁶ O Apômtau, ôkêj tanjam ma ôjô. O Apômtau, matam êlac ma ôlic. Ôjô biñ, tanj Senakerib kêsôm gebe êsu aôm Anôtô matam jali susu nañ.

¹⁷ O Apômtau, kiñ Asurianja sêjac lau-m taêsam êndu ma sesen sesen nêj gamêj biñjanôgoc,

¹⁸ ma sêbalij nêj anôtôi kësa ja gebe nêj anôtôi anôtôi ñanô atom, ñamalac lemenj ñakomgej, ñamalac sêmasaj ña ka to poc. Tec sesej samob su sêjaña.

¹⁹ O Apômtau aêacma Anôtô, ônam aêac kësi anja ej lêma gebe lau nomja samob sêjala gebe aôm Apômtau taômgej kôtu Anôtô.”

Jesaijanê biñ gêdêj kiñ

²⁰ Go Amos latu Jesaija kêsakinj biñ teñ gêdêj kiñ Hesekia ma kêsôm gebe “Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêsôm amboac tonec gebe Aê ganô nêm nec, tanj kotej gêdêj aê kêtû kiñ Asuria Senakeribña nañ.

²¹ Ma biñ tonec Apômtau kêsôm kêkanôj ej gebe ‘Sion latuo, awêtakiñ tau, gêba aôm ma kêsu aôm susu, Jerusalem latuo kêdaiñ gêsu kêtû aômja.

²² Aôm kôsu asa susu ma kôsôm biñ alôb-alôb këpi asa. Aôm kôsaic biñ asa ma matampaña gêjac asa. Gêj samob tonaj ñai gôgôm gêdêj Israeliñêj ñac dabuñ aê.

²³ Aôm kôsakinj nêm laujaen gebe ôsu Apômtau susu ma kôsôm gebe “Aê kapi lôc balinj gaja tonjoc kareta siñja taêsam, kapi Lebanon ñatêpôe gaja gêwinj. Aê kasap Lebanon ñakaseda balinjanô to ñakêmësic ñajamanô. Aê kabêlêm saleñ ñagamêj jaêcsêga to ñadani.

²⁴ Aê kakwê sê buja ma ganôm bu gamêj jabanja ma octapa kêka bu Aiguptuña samob e kêpa.”

²⁵ “Aôm gôjô gebe gêdêj andañgej kamasañ gêj samob tonaj su atom me. Ma galoc aê gagôm ñanô kësa ma kakêj aôm gebe onsej malac totunjôbom popoc.

26 Lau taŋ sêmoa tonaj naŋ, nêŋ ôliŋwalô masi. Êsêac têtêc tauŋ ma katuŋ gêjaŋa. Êsêac têtôm gêgwaŋ, taŋ kékô kôm naŋ, ma waðŋ, taŋ kêpi kékô salôm naŋ. Oc kêpac gêŋ tau ma kêmeliŋ ma kêtû kapôéŋ atom.

27-28 ‘Aôm embe ôndi sa me ôngôŋ sic, embe ôsa ôna me ôsô ômôéŋ me embe têmtac êmbuli auc êndêŋ aê naŋ kajalagac. Aôm têmtac kêbuli auc gêdêŋ aê ma kotoc taôm sa ɻawae mêmkêô aê taŋocsuŋ, tec gabe jakêŋ kawaŋgoŋ ësêp lusumsuŋ to ɻoc gôlin ɻamôkê ësêp awamsuŋ ma jawê aôm ômu ôsa intêna, taŋ kôsa gômôéŋ naŋ ôna.’

29 ‘Ma gêŋ tonec êtu ɻabelo êndêŋ aôm Hesekia gebe Jala tonec to jala teŋ aôm oc ôniŋ gêŋ, taŋ tau épi, mago êndêŋ jala êtu têlêacŋa amac oc asê gêŋ ma ajoy ɻanô sa, amac asê wain ma anij ɻanô tau.

30 Lau Juda ɻapopoc, taŋ gacgeŋ sêmoa naŋ, oc sêkêŋ nêŋ ɻawakac ësêp nom êtiam ma ɻanô amboac gêŋ kômna teŋ,

31 gebe lau ɻapopoc sêsa anja Jerusalem sêna ma lau toŋ teŋ, taŋ gacgeŋ sêmoa mateŋ jali naŋ, sêsêp anja lôc Sion sêna. Apômtaunê ɻalêlôm oc êkac enj gebe êŋgôm gêŋ tonaj.

32 ‘Biŋ tonec Apômtau kêsôm kêkanôŋ kiŋ Asuriaŋa gebe ‘Sînjwaga oc sêsa malac kapôéŋ tonec ma sêpô sôb tagenj ësô malac tau atom. Sînjwaga tolautuc oc sêndambij malac ma ësêac sêmboa nom sa êŋgi malac tau auc atom.

33 Intêna taŋ ej kêsa gêmeh naŋ, ej oc ésa êmu êna amboac tonanjeŋ ma ësô malac ɻalêlôm êna atom’ Apômtau kêsôm biŋ tonaj.

34 Gebe aê oc janac siŋ janam malac tonec sa êtu aê taucŋoc waec ma êtu ɻoc sakijwaga Dawidŋa.’

35 Gêdêŋ gêbêc tonanjeŋ Apômtaunê anjela gêja malac, siŋwaga Asuriaŋa sêŋgôŋ naŋ, ma gêjac siŋwaga 185,000 endu. Ma gêdêŋ oc kêpi ësêac samob tomatêgeŋ sêc.

36 Go kiŋ Asuriaŋa Senakerib gêc gêja nê gamêŋ jagêŋgôŋ malac Niniwe.

37 Ma gêdêŋ taŋ ej gêjam sakij gêmoa nê anôtô Nisrok nê andu naŋ, ênê latuagêc Adramelek agêc Sareser sêjac ej êndu ɻa siŋ ma sêc sêja gamêŋ Ararat. Ma ênê latu teŋ ɻaê Esarhadon kêtû kiŋ gêjô ej su.

20:1-21:26 Judanêŋ kiŋ Hiskia kêtap gêmac kapôéŋ sa, mago ôli ɻajam kêsa kêtiam ɻamiŋ kêsêp môkêlatu 20. Môkêlatu 21 gêjac miŋ biŋ, taŋ kêsa gêdêŋ taŋ Judanêŋ kiŋ Manase agêc Amon sêjam gôlin gamêŋ tau naŋ.

22

Kin Josia anja Juda

1 Josianê jala kêtû 8 gêdêŋ taŋ ej kêtû kiŋ ma gêjam gôlin gamêŋ jala 31 anja Jerusalem. Ènê têna nê ɻaê Jedida, ej Adaja anja Boskat nê latuo.

2 Josia gêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic ɻajam naŋ. Ej kêdaguc nê mimi kiŋ Dawid nê lêŋ ma taŋa wamu gêdêŋ Anôtônê biŋsu ɻapep sawa.

Têtap birju ɻabuku sa

3 Gêdêŋ taŋ kiŋ Josia nê jala katu 18 naŋ, ej kêsakin ɻac kêlêpêŋa Asalia latu ma Mesulam dêbu Sapan gêja lôm daburj ma kêsôm gêdêŋ ej gebe

4 ‘Ôndêŋ daburjwagasêga Hilkia ôna ma ej êmansaŋ mone samob, taŋ lau sêkêŋ anja Apômtaunê lôm daburj to lau sejop ɻasacgêdôŋa sejorj anja launêŋ naŋ.

⁵ Ôsôm êndêj ej gebe êkêj mone tonaj êndêj lau, taŋ sejop kôm sêbêñôc lôm dabunja naŋ. Ma êsêac sênam ôli koleñwaga, taŋ sêjam Apômtaunê lôm ñakôm naŋ.

⁶ Êsêac sêkêj êndêj kamunda to êndêj lau sêkwê anduwaga ma êndêj lau sêpa pocja ma sênam ôli ka to poc êtu sêmbêñôc anduŋa.

⁷ Gejowbaga kômna êsêac lau mansan, tec sêwa mone, taŋ kêsêp êsêac lemen naŋ, ñam sa atom."

⁸ Sapan kékêj kiŋnê awa gêdêj Hilkia. Ma Hilkia kêsôm gêdêj ej gebe "Aê katap Biŋsu ñabuku sa anja Apômtaunê lôm." Hilkia kékêj buku tau gêdêj Sapan gebe êsam.

⁹ Go gêmu gêdêj kiŋ gêja ma kékêj ñawae gêdêj ej gebe "Nêm sakiŋwaga sêkôc mone, taŋ gêc lôm dabun naŋ, ma sêkêj gêdêj lau, taŋ sejop kôm lôm dabunja naŋ."

¹⁰ Go kêlêpêwaga Sapan kêsôm gêdêj kiŋ gebe "Dabunwaga Hilkia kékêj buku teŋ gêdêj aê." Ma Sapan kêsam buku tau lasê gêdêj kiŋ.

¹¹ Gêdêj taŋ kiŋ gêŋô ñalô, taŋ gêc biŋsu ñabuku tau naŋ, ej kékac nê ñakwê gêŋgic.

¹² Ma kiŋ gêmôc dabunwaga Hilkia agêc Sapan latu Ahikam ma Mikaia latu Akbor agêc kêlêpêwaga Sapan ma kiŋnê sakiŋwaga Asaia ma kêsôm gebe

¹³ "Ana ma atu kênac Apômtau ajô aê to noç lau ma Juda samucgen êtu ñalô, taŋ gêc buku tonec, taŋ têtap sa naŋna. Gebe Apômtau têtac ñandaŋ gêdêj aêac gebe aêac tameŋi tanjen wamu buku tonaj ñabiŋ ma sêgôm biŋ samob, taŋ teto gêc naŋ, ñanô kêsa atom."

¹⁴ Amboac tonaj dabunwaga Hilkia agêc Ahikam ma Akbor agêc Sapan ma Asaia dêdêj propeteo Hulda sêja. Hulda ej Tîkwa latuo ma Harhas dêbuo Salumnê awê. Salum tau gejob ñakwê dabun anja lôm dabun. Ma awê tau gêŋgôŋ Jerusalem ñamalacgêdô wakuc. Ma êsêac sêjam biŋgalôm sêwiŋ ej.

¹⁵ Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe sêmu dêndêj kiŋ sêna ma sêkêj

¹⁶ Apômtaunê biŋ tonec gebe "Ôlic acgom, aê oc jakêj ñagêjô êndêj Jerusalem to ñalau samob êtôm buku ñabiŋ tau, taŋ sêsam lasê gêdêj kiŋ gêŋô naŋ.

¹⁷ Gebe êsêac têtij aê su ma sêkêj da gêdêj anôtôi jaba gebe nêj lemen ñakôm gêgôm aê têtac ñandaŋ kêsa. Aê têtac ñandaŋ êlakoc gamêj tonec ma gêj teŋ êsi aê têtac ñandaŋ êndu atom.

¹⁸ Tagen asôm biŋ tonec êndêj kiŋ Judaŋa, taŋ kêsakin amac gebe atu kênac Apômtau naŋ, gebe Apômtau, Israelnê Anôtô, nê biŋ tonec gebe Aôm gôñô biŋ, taŋ aê kasôm naŋ.

¹⁹ Ma gêdêj taŋ aôm gôñô biŋ, taŋ aê kasôm kêkanôŋ malac tonec to ñalau gebe lau embe têtakê ma embe sêpuc boa lau, go sêsam malac tonaj ñâe naŋ. Gêdêj taŋ aôm gôñô biŋ tonaj naŋ, aôm gôjam taôm ôkwi ma gôbu taôm. Ma aôm kôkac nêm ñakwê gêŋgic to kôtaŋ tanjiboa, tec garjô aôm.

²⁰ Tec ôlic acgom, aê gabe jajoŋ aôm ôwiŋ tamami ma ôsêp nêm sa tobiŋmalôgeŋ ma matamanô êlic gêŋwapac sec samob, taŋ jakêj gebe êkônij malac tonaj naŋ atom." Ma êsêac jasêkôc biŋ tonaj sêmu dêdêj kiŋ sêja.

23

Josia gesen̄ sakij anôtôi Jabanja su

¹ Go kiŋ kékalem lau Juda to Jerusalem nêj laumata gebe sêkac sa sêwiŋ ej.

² Ma kinj kêpi Apômtaunê lôm dabuŋ gêja gêwiŋ lau Juda to Jerusalemjâ samob ma dabuŋwaga to propete ma lau ḥagêdô samob, lau kapôēj to lau sauŋ kêtômgenj. Ma kinj tau kêsam Bijsu ḥabuku, taŋ têtap sa anja lôm dabuŋ nauŋ lasê.

³ Ma kinj kêkô kêsi alê ma kêmoaditj poac teŋ gêwiŋ Apômtau gebe taŋa wamu enj ma êmansaŋ ênê bijsu to jatu ma ḥagôlin tonê ḥalêlôm samuc ma tonê katu samuc ma êngôm poac ḥabinj samob, taŋ teto gêc buku tau naŋ, ḥanô asa. Ma lau samob sêmoatij poac tonaj sêwiŋ.

⁴ Go kinj Josia kajatu dabuŋwagasêga Hilkia to nê dabuŋwaga ḥagêdô ma lau-sejop-lôm-dabuŋ-ḥasacgêdôwaga gebe sêkôc gêj samob, taŋ gêjac sakinj Bal to anôtôo Asera ma utitalata ḥawae naŋ êsa anja lôm dabuŋ êna. Kinj tau kékêj ja genj gêj samob tonaj anja malac Jerusalem ḥamagê, anja gaboaŋ Kidronjâ. Go kêsom gebe sêkôc ḥataâ sêna Betel.

⁵ Ma enj kêkôc anôtôi jaba ḥadabuŋwaga, taŋ kinj Judaŋa sêjatu gebe sêkêj da êndêj anôtôi jaba anja lau Juda nêŋ malac to gamêj kêdabinj Jerusalem naŋ, ma dabuŋwaga, taŋ sêkêj da gêdêj Bal to oc ma ajon to utitalata naŋ samob su.

⁶ Go enj kêkôc Aseranê ḥakatu su anja Apômtaunê lôm dabuŋ jakêsa Jerusalem ḥamagê gêdêj gaboaŋ Kidronjâ gêja ma kékêj ja genj su, go kêsac ḥagasi popoc kêtû kekop ma kêpalip kêpi gamêj sêônia.

⁷ Enj kêtuc lau mockainjô to mockainjâ nêŋ andu, taŋ gêjac têku Apômtaunê lôm dabuŋ naŋ popoc. Anja tonaj lauo sêwa obo, taŋ genj kaleŋ gêsaŋ anôtôo Asera nê ḥakatu auc.

⁸ Ma enj kakôc dabuŋwaga samob, taŋ sêmoa malac kapôēj Judaŋa naŋ, su sêmêj Jerusalem ma enj gêsêŋ altar, taŋ êsêac sêkêj da naŋ, su anja Geba e gêdêj Berseba. Enj gesenj ḥalau sec nêŋ altar su amboac tonanjenj. Altar tau kékô kêsi gôlinjwaga malacnja Josua nê sacgêdô ḥagasejha.

⁹ Gamêj ḥabau ḥadabuŋwaga tonaj têtôm gebe sênam sakinj anja Apômtaunê lôm dabuŋ anja Jerusalem atom, mago êsêac têtôm gebe sêniŋ polom ḥaluc sêwiŋ nêŋ lau dabuŋwaga ḥagêdô.

¹⁰ Kinj Josia gesenj gamêj Topet anja gaboaŋ Hinonjâ ḥadabuŋ su gebe teŋ êkêj nê latu me latuo êtu daja êndêj anôtô Molok êtiām atom.

¹¹ Enj kêkôc hos samob, taŋ kinj Judaŋa sêkêj kêkô lôm dabuŋ ḥasacgêdô to laumata Natan Melek nê andu ḥagala gebe tetoc oc sa naŋ su ma kékêj ja genj kareta, taŋ gêjac sakinj ocjia ḥawae naŋ.

¹² Kinj Judaŋa sêboa altar ḥagêdô sa anja balêm, taŋ kêkô Ahasnê andu ḥnasalôm ḥaō naŋ, ma Manase gêboa altar ḥagêdô sa anja Apômtaunê andu ḥamalacluŋ luagêc. Kinj Josia kêtuc altar samob tonaj popoc ma kêbalij altar ḥapopoc kêsep bu Kidron.

¹³ Ma Josia gesenj gamêj ḥabau ḥaaltar, taŋ kinj Salomo kêkwê kêkô Jerusalem ḥaoç kêpi ḥa ma lôc Katékwî gêmu kêsaŋa ḥadabuŋ su. Gamêj ḥabau tonaj gêjac lau Sidon nêŋ anôtôo alôb-alôb Astarte ma lau Moab nêŋ anôtô alôb-alôb Kemos ma lau Amon nêŋ anôtô alôb-alôb Milkom ḥawae.

¹⁴ Kinj Josia kêtuc alê gwam popoc ma kêsap anôtôo Asera nê ḥakatu tulu go kékêj ḥamalac nêŋ ḥatêkwa gêjam gêj alôb-alôb tonaj ḥamala aucgenj.

¹⁵ Nebat latu Jerobeam, taŋ gêwê lau Israel sêgom sec naŋ gêboa gamêj ḥabau to altar teŋ sa anja Betel. Gamêj ḥabau to altar tonaj Josia gesenj su ma kêtuc altar ḥapoc tau popoc e lêsim-lêsimgenj. Ma kékêj Aseranê ḥakatu ja genj su.

16 Ma gêdêj taŋ Josia kêkac tau ôkwi naŋ, eŋ gêlic sêô ɻagêdô gêc gamêj ɻabau. Tec kêsakij lau gebe sêkôc ɻatêkwa su ma sêkêj ɻatêkwa tau kêsa ja aŋga altar ɻaô. Kêtu tonajnaŋ en gesenj altar tau ɻadabuŋ su kêtôm Apômtaunê biŋ, taŋ propete kêsôm lasê gêdêj taŋ Jerobeam gêlic om ma kékô kêsi altar tau naŋ. Kinj Josia kêsala gamêj e gêlic propete tau, taŋ geoc biŋ tau lasê naŋ, nê sêô gêc.

17 Enj kêtu kênac gebe “Asanê sêô tonaj.” Ma lau malacna sêjô en awa gebe “Anôtône ɻjac, taŋ gêmêj aŋga Juda ma geoc gêj tau lasê, taŋ aôm gôgôm gêdêj altar Betelnaŋ, nê sêô tonaj.”

18 Josia kêsôm gebe “Enj ênêcra, ɻjac teŋ êmoasac ênê ɻatêkwa atom.” Amboac tonaj sêjam ênê ɻatêkwa ôkwi atom. Ma sêkôc propete, taŋ gêmêj aŋga Samaria naŋ, nê atom amboac tonanjeŋ.

19 Josia gesenj gamêj sakij jabaŋa, taŋ kinj Israelna sêmasaŋ e sêgôm Apômtau têtac ɻandaŋ kêsa ɻa gêj tonaj naŋ, su aŋga Israel nêŋ malac kapôeŋ samob tomalagenj. Enj gêgôm gêj, taŋ gêgôm aŋga Betel naŋ, gêdêj altar samob.

20 Enj gêjac gamêj ɻabau ɻadabuŋwaga, taŋ sêmoa naŋ, êndu sêssac altar ɻaô ma kékêj ɻamalac ɻatêkwa ja geŋ gêscac altar tau ɻaô amboac tonanjeŋ. Go enj gêmu gêja Jerusalem kêtiam.

Josia kêmasaŋ Pasa

21 Ma kinj kêjatu lau gebe “Atoc Apômtau, amacnêm Anôtô, sa ma alic om Pasa êtôm teto gêc Poac ɻabuku.”

22 Gebe sêlic om Pasa gêdêj lau gôliŋ waga, taŋ sêjam gôliŋ Israel naŋ, nêŋ têm e gêdêj kinj Israel me Judanja nêŋ têm atom amboac tonanjeŋ.

23 Mago gêdêj taŋ Josia gêjam gôliŋ gamêj jala 18 su naŋ, êsêac tetoc Apômtau sa ma sêlic om Pasa aŋga Jerusalem.

24 Ma teŋ gêwiŋ. Josia gesenj lau-seoc-biŋ-lasêna to mectomaŋ ma ɻakatu to anôtôi jaba ma gêj alôb-alôb samob, taŋ kêtap sa aŋga gamêj Judanja to Jerusalem naŋ su. Enj gêgôm gêj tonaj gebe êngôm biŋ, taŋ teto gec Poac ɻabuku, taŋ dabuŋwaga Hilkia kêtap sa aŋga Apômtaunê andu naŋ, ɻanô êsa.

25 Kinj teŋ gêjam sakij Apômtau tonê ɻalêlôm samuc, tonê katu samuc ma tonê ɻaclai samuc ma taŋa wamu Mosenê ɻalô kêtôm enj gêmoa gêmuŋ enj ma teŋ kêdaguc enj atom amboac tonanjeŋ.

26 Mago Apômtau gêwi nê têtac ɻandaŋ sec, taŋ kêlakoc lau Juda naŋ, siŋ atom gebe Manasenê lêŋ geo gêgôm enj têtac ɻandaŋ kêsa ɻanôgenj.

27 Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê jatiŋ lau Juda su aŋga lajôcnêm amboac katiŋ Israel su ma jambaliŋ malac Jerusalem, taŋ kajaliŋ sa naŋ, to andu, tan kasôm gebe ɻoc ɻaē anêc ɻalêlôm naŋ siŋ.”

28 Gêj ɻagêdô samob, taŋ kinj Josia gêgôm naŋ, teto gêc kinj Judanja nêŋ miŋ ɻabuku.

29 Gêdêj tan Josia kêtu kinj naŋ, kinj Aiguptuŋa Neko gêwê nê siŋwaga sêja bu Euprat gebe ênac siŋ êndêj kinj Asuriaŋa. Kinj Josia gebe naêndac enj, tec Parao Neko gêlic enj ma gêjac enj êndu aŋga Megido.

30 Ma Josianê sakijwaga sêkêj ênê ɻawêlêlaŋ gêscac kareta aŋga Megido ma sêkôc enj sêja Jerusalem ma sêsuŋ enj aŋga taunê sêô. Ma lau Juda sêjalin Josianê latu Joahas sa ma seŋ oso enj kêtu kinj gêjô tamu su.

23:31-24:7 Namadiŋ tonec gêjac miŋ bin taŋ kêsa gêdêj tan Judanêj kinj Joahas to Joiakim, taŋ gêjô enj su naŋ, sêjam gôliŋ gamêj Judanja.

24*Kinj Judanya Jehoiakin*

⁸ Jehoiakinnê jala kêtû 18 ma ej kêtû kinj ma gêjam gôlinj gamêj ajoñ télêacgeñ gêngôj Jerusalem. Ènê tênanê ɳaâ Nehusta, ej Elnatan anga Jerusalem latuo.

⁹ Jehoiakin kêdaguc tamanê lêj ma gêgôm gêj, tañ Apômtau gêlic sec nañ.

¹⁰ Gêdêj ɳasawa tonaj kinj Babilonja Nebukadnesar nê siñwaga sêpi Jerusalem jasêgi malac tau auc.

¹¹ Gêdêj tañ siñwaga sêgi Jerusalem auc nañ kinj Babilonja Nebukadnesar méngeô lasê Jerusalem amboac tonanjeñ,

¹² ma kin Judanya Jehoiakin agêc têna to nê sakînwaga ma laumata to gejobwaga andu kapôeñña sêkên tauñ dêdêj kinj Babilonja. Nebukadnesar gêjam gôlinj gamêj jala 8 gêmoa, tec kékôc Jehoiakin kêtû ɳac kapoacwalôjya.

¹³ Ma ej kejoñ awamata samob, tañ gêc lôm dabuñ to kiñnê andu nañ, ma sêga laclu gold, tañ kin Israelja Salomo kêmasañ anga Apômtaunê lôm dabuñ nañ, popoc-popoc kêtôm Apômtau kêsôm lasê gamuñ su.

¹⁴ Ma Nebukadnesar gêwê lau Jerusalemja samob to kasêga ma siñsêlêc amboac lau 10,000 têtu lau kapoacwalô, ma lau lemenj mêtêja to lau sêpac kiwaga sêwinj. Lau ɳalêlôm sawa tauñgeñ tec sêmoa nêj gamêj.

¹⁵ Nebukadnesar kékôc Jehoiakin gêja malac Babilon gêwiñ ênê têna to nê lauo ma nê gejobwaga to gamêj ɳalaumata têtu lau kapoacwalôjya.

¹⁶ Nebukadnesar kékôc lau towae 7,000 ma lau lemenj mêtêja to lau sêpac kiña 1,000 sêngôj kapoacwalô anga Babilon. Èsêac samob tonaj lau ɳajaña, tañ têtôm gebe sênc siñ nañ.

¹⁷ Go kinj Nebukadnesar kékêj Jehoiakin tama sauñ Matania kêtû kinj Judanya ma gêjam ênê ɳaâ ôkwi kêsam ej gebe Sedekia.

¹⁸ Sedekia nê jala kêtû 21 gêdêj ej kêtû kinj Judanya ma gêjam gôlinj gamêj jala 11 anga Jerusalem. Ènê têna nê ɳaâ Hamutal, ej Jeremia anga malac Libna latuo.

¹⁹ Ej kêdaguc Jehoiakin nê lêj ma gêgôm gêj, tañ Apômtau gêlic sec nañ.

²⁰ Apômtau têtac ɳandañ kêsa gêdêj lau Jerusalem to Judanya, tec kêtinj èsêac su anga lanjônemja.

Jerusalem gebeñ

Sedekia gêli tau sa gêdêj biñ Babilon Nebukadnesar.

25

¹ Sedekia gêjam gôlinj gamêj jala 9 ma ajôj 10 ma bêc 10, go kinj Babilonja gêwiñ nê siñwaga samob gêmêj gebe sênc siñ êndêj Jerusalem ma sêgi malac tau auc. Èsêac sê nêj becobo kékô malac ɳamagê ma sêboa nom sa ma sêgi malac tau auc.

² Ma èsêac sêgi malac auc e gêdêj Sedekia nê gôlinj ɳajala kêtû 11.

³ Gêdêj jala tonaj ɳaajôj 4 ɳabêc 9 tôbôm gêjam sêga ma launêj gêj taninjja masianô samucgeñ.

⁴ Gêdêj bêc tonaj ɳacio têtuc tunjbôm popoc. Lau Kaldea sêgi malac auc, mago kin Judanya to nê siñwaga samob sêc sêja gêdêj gêbêc. Èsêac sêsa sacgêdô, tañ gêc tunjbôm luagêc ɳasawa kësi kiñnê kôm sauñ nañ, ma sepeñ gabooñ Arabagenj sêja.

5 Mago Kaldeanêj siŋwaga sêjanda kiŋ ma sê êsêac tōj aŋga gaboaŋ Jerikoŋa ma ênê siŋwaga samob sêc êliŋ-êliŋ.

6 Go êsêac sêkôc Sedekia tōj ma sêkêŋ eŋ gêdêŋ kiŋ Babilonja aŋga malac Ribla ma eŋ kêmêtôc Sedekia.

7 Êsêac sêjac ênê latui êndu aŋga eŋ tau laŋônêmja, go sêkip Sedekia mataanô sa to sêsoŋ eŋ tōj ŋa kapoacwalô ma sêkôc eŋ gêja Babilon.

Sesen lôm dabuŋ su

8 Gêdêŋ tan kiŋ Nebukadnesar nê gôlin ŋajala kêtû 19 ŋaajôj 5 ma ŋabêc 7 naŋ kiŋ Babilonja nê sakiŋwaga teŋ Nebusaradan tan kêtû siŋwaga sejop kiŋja nêŋ kasêga naŋ, kêsô Jerusalem gêja.

9 Eŋ kékêŋ ja geŋ lôm dabuŋ to kiŋnê andu ma andu Jerusalemja samob su.

10 Ma Kaldeanêj siŋwaga, tan sêwiŋ siŋwaga sejop kiŋja nêŋ kasêga naŋ, sesen Jerusalem ŋaturjôbôm su samucgeŋ.

11 Go kasêga Nebusaradan kékôc lau ŋapopoc, tan gacgeŋ sêmoa malac naŋ samob, lau lemen mêtê ŋagêdô, tan gacgeŋ sêmoa naŋ ma êsêac, tan sêsuŋ tauŋ gêmuŋ gêdêŋ êsêac lau Babilon su naŋ, sêja Babilon.

12 Mago eŋ gêwi lau ŋalêlôm sawa ŋagêdô siŋ gacgeŋ sêmoa, gebe sejop kôm wainja to sênam kôm moŋa.

13 Ma lau Kaldea sêjac Apômtaunê andu ŋaalê kopa ma laclu kapôŋ buŋja, tan sêmasaŋ ŋa kopageŋ naŋ, popoc ma sêkôc kopa samob sêja Babilon.

14 Ma êsêac sêjaŋgo ku to siac ma bôjaŋ to laclu ma waba kopaŋa samob, tan gêjac sakiŋ lôm dabuŋja ŋawae naŋ su.

15 Ma kasêga kékôc gêŋmalu ŋabulakôp to suc ma ŋagêŋlêlôm samob, tan sêmasaŋ ŋa gold to silber naŋ, su amboac tonaj.

16 Alê luagêc ma bukom to sac, tan Salomo kêmasaŋ kêtû lôm dabuŋja naŋ, ŋakopa ŋawapac sec, tec sêjam dôŋ kêtôm atom.

17 Alê tau baliŋ kêtôm saka 5 ma sêmasaŋ alê ŋatêpôé ŋa kopa baliŋ amboac saka samuc tageŋ. Ma sêšac kopa kêtû o to walô ma kaŋanô ŋakatu gêjam ŋamôkê tau auc ma alê kêtû luagêcŋa kêtôm tonaj.

Sêkôc lau Juda sêja Babilon

18 Go siŋwaganêŋ kasêga Nebusaradan kékôc ŋac dabuŋsêga Seraia agêc dabuŋwaga, tan kêsô eŋ ŋalabu naŋ, Sepania ma gejobwaga sacgêdôŋa têlêac tōj.

19 Aŋga malac eŋ kékôc gejobseŋa, tan gêjam gôlin siŋwaga naŋ, to lau lemen teŋ tan ôliŋ andaiŋ kiŋ ma gacgeŋ sêmoa malac naŋ, tōj ma siŋsêlêc laŋgwâ nê kêlêpêwaga, tan gejob siŋwaganêŋ ŋaêmôkê naŋ, to lau towae 60 gamêŋ ŋagêdôja, tan eŋ kêtap sa aŋga Jerusalem tau.

20 Kasêga Nebusaradan kékôc êsêac gêdêŋ kiŋ Babilonja, tan gêmoa malac Ribla.

21 Ma aŋga malac Ribla, tan gêc gamêŋ Hamat naŋ, kiŋ Babilonja kêjatu lau gebe sênaç êsêac êndu. Amboac tonaj êsêac sêwê lau sêwi nêŋ gamêŋ siŋ jaſêŋgôŋ gamêŋ Babilon.

Gôliŋwaga Judaŋa Gedalia

22 Kiŋ Babilonja Nebukadnesar kékêŋ Ahikam latu ma Sapan dêbu Gedalia kêtû lau ŋagêdô, tan Nebukadnesar gêwi siŋ gacgeŋ sêmoa gamêŋ Judaŋa naŋ, nêŋ gôlinjwaga.

²³ Gêdêj tan lau Juda nêj laumata to nêj siñwaga samob sêñô gebe kin Babilonja kékêj Gedalia kêtû gôlinwaga nañ, êsêac dêdêj Gedalia sêja Mispa. Lau tau tonaj nêj ñaê tonec gebe Netania latu Ismael agêc Karea latu Johanan ma Tanhumet latu Seraia anga malac Netopat, agêc Jasania anga Maka.

²⁴ Ma Gedalia kêtôc lêma gêdêj êsêac to nêj lau ma kêsôm gebe “Atêc taôm êtu lau Babilon nêj laumata ña atom. Añgôj gamêj tonec ma anam sakir kin Babilonja, go amoña ñajam.”

²⁵ Mago gêdêj jala tonanjeñ ñaajôn 7 Netania latu ma Elisama dêbu Ismael anga kinjñê gôlôac ñam gêmêj Mispa gêwiñ lau 10 ma sêjac Gedalia to lau Juda ma lau Kaldea, tan sêmoa sêwiñ ej nañ, êndu anga Mispa.

²⁶ Go lau samob, lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa kêtômgeñ, sêwiñ siñwaganenj laumata sêwi gamêj siñ ma sêsep Aiguptu sêja gebe êsêac têtêc Kaldeawaga.

Sêwi Jehoiakin siñ anga kapoacwalô

²⁷ Gêdêj tan kin Judanja Jehoiakin nê jala gêngôj kapoacwalôja kêtû 37 ñaajôn kêtû 12 ma ñabêc 27 nañ, Ewilmerodok kékôc nê gôlin kinjña sa, tec ej kêmoadisj kin Judanja Jehoiakin ma kêgaboaç ej su anga kapoacwalô.

²⁸ Ej kêmoadisj ej ma gêmac-gêmac biñ gêdêj ej ma kékêj ej gêngôj lêpôj teñ ñaô ma ketoc ej sa kêlêlêc kinj ñagêdô, tan sêmoa Babilon sêwiñ ej nañ su.

²⁹ Jehoiakin kêkwalec ñakwê kapoacwalôja su ma gen gêñ gêngôj kinjñê tebo kêtôm têm samob e gêmac êndu.

³⁰ Gêdêj têm samob, tan ej gêmoa mata jalinja nañ, ej kêtap nê gêñ, tan kêpô lêna nañ sa kêtôm bêceñ anga kinjñê.

Minj

Miŋ ɻabuku Luagēc gējac miŋ biŋ, taŋ kēsēp Samuelnē buku luagēc to Kiŋnēŋ buku luagēc naŋ, ɻakōniŋja, mago ɻac-keto-bukuwaga gējac miŋ biŋ amboac teŋ. Eŋ keto lau Israel nēŋ kiŋnēŋ miŋ kētu ɻam luagēcŋa.

ɻam teŋ gebe ēwa sa gebe gēnwapac, taŋ kētāp gamēŋ kiŋja Israel to Judaŋa sa naŋ, kētōm gebe enseŋ Anōtōnē biŋ gējac mataŋa su atom. Lau ɻapopoc, taŋ sēŋgōŋ gamēŋ Juda naŋ, sēnaŋa atom, Anōtō ɻepuc ȑsēac tōŋ e sēŋgōm ȑnē biŋ ɻanō ȑsa. ɻac-keto-biŋwaga taē gējam Dawid agēc Salomo nēŋ gēnsēga ma Jehosapat agēc Hesekia ma Josia sēwaka sakin Anōtōha sa kētiŋ to lau, taŋ sēsap Anōtō tōŋ ɻanjēŋ, tec kēkēŋ gēwiŋ ɻajana gebe Anōtō taē walō nē lau, taŋ sēŋgōŋ gamēŋ Judaŋa naŋ to ȑngōm nē biŋ samob ɻanō ȑsa.

ɻam teŋ gebe eŋ gebe ēkip sakin lōm dabuŋja ɻam sa ma gebe ēwaka dabuŋwaga to lau Lewi nēŋ kōm ɻagōlīŋ to kōm ɻalēŋ sa amboac tonanjeŋ gebe lau tau tonaj sēwē kaiŋ sakin omŋa. ɻac-keto-biŋwaga gēlic Dawid amboac ɻac, taŋ kētu lōm dabuŋ to sakin dabuŋ toē-toē ɻamōkē, tageŋ eŋ tau kēkwē lōm dabuŋ sa atom. Kōm tonaj latu Salomo gējam kētōm Kiŋnēŋ buku gējac miŋ.

33

Kin Manase aŋga Juda

¹ Manasenē jala kētu 12 gēdēŋ eŋ kētu kin Judaŋa ma gējam gōlīŋ jala 55 gēŋgōŋ Jerusalem.

² Eŋ gēgōm gēŋ, taŋ Apōmtau gēlic gējac mataanō ɻajam atom. Eŋ kēdaguc lau tentenŋlatu, taŋ Apōmtau kētiŋ ȑsēac su gēmuŋ lau Israel naŋ, nēŋ mētē alōb-alōb.

³ Gebe eŋ kēkwē gamēŋ ɻabau, taŋ eŋ tama Hesekia gesen su naŋ, sa kētiŋ ma kēkwē anōtō jaba Bal nē altar sa ma kēmasaŋ anōtō Asera nē ɻakatu to gējam sakin gēdēŋ utitalata undambēŋa samob.

⁴ Eŋ kēkwē altar jaba aŋga Anōtōnē lōm ɻalēlōm, aŋga gamēŋ, taŋ Apōmtau kēsōm gebe “Aŋga Jerusalem aējoc ɻaē oc ȑnēc enden tōŋgeŋ” naŋ.

⁵ Aŋga Apōmtaunē lōm dabuŋ ɻamalacluŋ lulugeŋ eŋ gēboa altar sa gebe lau sēnam sakin utitalata undambēŋa.

⁶ Ma eŋ kēkēŋ nē latui tētu daja aŋga Gaboaŋ Hinomŋa ma gēgōm mectomanj to kēsōm mec jaba tokaiŋ-tokaiŋ ma kētu kēnac lau sēmōēc ɻacmatē katuŋja. Eŋ gēgōm gēŋ secsēga gēmoa Apōmtau laŋōnēmja e gēli Apōmtaunē tētac ɻandaŋ sa.

⁷ Ma kēsōm gebe sēmansaŋ ɻakatu teŋ ma kēkēŋ gēŋ tau kēkō Apōmtaunē lōm dabuŋ, kēkō aŋga gamēŋ, taŋ Apōmtau kēsōm biŋ kēpi gēdēŋ Dawid agēc lau Salomo naŋ, gebe “Aŋga andu tonec to Jerusalem, taŋ aē kajaliŋ sa aŋga Israelnēŋ gōlōacmōkē samob nēŋ naŋ, aē gabe jakēŋ ɻoc ɻaē ȑnēc enden tōŋgeŋ.”

⁸ Ma lau Israel embe tanjeŋ wamu aējoc jatu to sēmansaŋ biŋsu samob, taŋ aējoc sakinwaga Mose kēkēŋ gēdēŋ ȑsēac naŋ, go aē jalōc gebe sējanda ɻoc lau aŋga gamēŋ, taŋ aē kakēŋ gēdēŋ nēŋ tamenej naŋ, êtiŋ atom.”

⁹ Manase kētiŋ lau Juda to lau Jerusalem e sēgōm sec sēlēlēc lau tentenŋlatu, taŋ Apōmtau gesen ȑsēac su ma lau Israel sēlic naŋ.

Manase gêjam tau ôkwi

¹⁰ Apômtau gêlêj biŋ Manase to nê lau kêsa propete aweŋsuŋ, mago êsêac sêkêj taŋej atom.

¹¹ Kêtu tonajna Apômtau kékêj kiŋ Asuriaŋa nê siŋwaga nêŋ laumata mêmgsêgauc Manase ña lêŋgêc to sêšô eŋ tōŋ ña kapoacwalô ma sêkôc eŋ sêja Babilon.

¹² Eŋ kêtap ñandanaj sa, go awa gêjac Apômtau, nê Anôtô gebe taê walô eŋ êtiam ma kékônij tau ñanôgen gêdêj tamainêj Anôtô.

¹³ Keteŋ mec gêdêj eŋ, go Anôtô kékôc ênê mec sa ma kékêj tanja ênê tanj e kékêj eŋ kêtu kiŋ anga Jerusalem kêtiam. Tec Manase kêjala gebe Apômtau tau eŋ Anôtô ñanô.

¹⁴ Nasawa teŋ acgom, go kékôwê tuŋbôm teŋ sa kékô Dawidnê malacsêga ñamagê gêdêj ñamakeŋ oc kêsêpja kepeŋ Gihonja, kêdaguc gaboaŋgeŋ e jagêdiŋ kêso “Katam Inja”, tec kêgi Opel ma sêboa kêpi e ñêŋgeŋ gêja. Go kékêj siŋwaganêŋ laumata jasêŋgôŋ têtôm malac ñatunybôm gamêŋ Judaiaŋa samobgeŋ.

¹⁵ Ma eŋ kékôc anôtôi jaba to nêŋ ñakatu su anga Apômtaunê andu to altar, tanj eŋ gêboia sa anga lôc, tê Apômtaunê andu kékô nê, ma anga Jerusalem tau naŋ, eŋ gêjac samob sa ma sêbalin siŋ kêsêp malac ñamagê gêja.

¹⁶ Eŋ kêbêñôc Apômtaunê altar kêtiam ma jakékêj da wama to da dange ma en kêjatu Judawaga gebe sênam sakiŋ êndêj Apômtau, Israel nêŋ Anôtôgeŋ.

¹⁷ Lau sêkêj da anga gamêŋ ñabau ñagêdô gêwiŋ, mago sêkêj gêdêj Apômtau, nêŋ Anôtô taugen.

Manasenê gôliŋ gêjac pep

¹⁸ Gêŋ ñagêdô samob, taŋ Manase gêgôm mec tanj eŋ keteŋ gêdêj nê Anôtô ma biŋ, taŋ propete sêšôm gêdêj eŋ sêjam Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô laŋô naŋ, teto sa samob gêc “Kiŋ Israelja nêŋ miŋ” ñalêlôm.

¹⁹ Manase nê mec to Anôtônê ñagêjô, nê sec ñalêj, taŋ eŋ gêgôm gêmuŋ gêjam tau ôkwiŋa naŋ, ma gamêŋ sakiŋja to anôtôi Asera nêŋ ñakatu, taŋ eŋ kêmasaŋ to anôtôi jaba samob, taŋ eŋ gêjam sakiŋ naŋ, samob teto sa gêc “Prophetenê Miŋ”.

²⁰ Manase gêc nê bêc gêc gêwiŋ tamai ma sêsuŋ eŋ anga nê andu kapôeŋ ma nê latu Amon kêtu kiŋ gêjô eŋ su.

* kêtiam atom.

Esra

Esranê buku tonec gêjac têku Miñtau ñabuku luagêc. Lau Juda, taŋ sêngôñ kapoacwalô anga Babel naŋ, nêŋ ñagêdô sêmu sêja nêŋ malacmôkê ma sêkwê nêŋ malac Jerusalem sa to sêwaka sakiŋ omja sa kêtiam.

Êsêac têdênan miŋ tau kêsêp ñasêbu têlêac gebe

1. Môkêlatu 1-2 Lau Persia nêŋ kiñsêga Kirus kêjatu lau Juda nêŋ ton ñamataŋa gebe sêmu sêna nêŋ gamêy.
2. Môkêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lôm dabuŋ sa kêtiam ma sêjac kawi lôm tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakiŋ omja sa kêtiam.
3. Môkêlatu 7-10 Jala ñagêdô gêjaŋa acgom, go Esra gêwê lau Juda nêŋ ton teŋ sêô lasê Jerusalem amboac tonan. Esra kêjala Anôtônê biñsu kêtû tôŋ en, tec kêmasaŋ lêŋ teŋ gebe lau Juda sêwi nêŋ lauo jaba, taŋ sêjam naŋ, siŋ gebe sejop lau Israel nêŋ biŋlênsêm, taŋ gêjam gôlinj nêŋ sakiŋ dabuŋ ñalêŋ naŋ.

Kin Kirus nê jatu

¹ Gêdêŋ jala ñamataŋa, taŋ Kirus kêtû kin Persiaŋa naŋ, Apômtau kêkac kin Persiaŋa Kirus nê ñalêlôm gebe êŋgôm biŋ, taŋ Apômtau kêkêŋ gêdêŋ propete Jeremia geoc lasê naŋ, ñanô ésa. Kirus kêkêŋ biŋ ña awasuŋ ma keto papia gêwiŋ kêtôm nê gamêŋ gôlinjha gêja gebe

² "Kin Persiaŋa Kirus kêsôm biŋ amboac tonec gebe Apômtau, Anôtô undambêŋa, kêkêŋ nom ñagamêŋ samob kêsô aê ñalabu. Ma ej kêjatu aê gebe jakwê ênê andu teŋ sa anga Jerusalem, taŋ gêc gamêŋ Judana naŋ.

³ Anôtô êwiŋ nê lau, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, ma sêndi ma sêpi Jerusalem, taŋ gêc gamêŋ Judana naŋ, sêna gebe sêkwê Apômtau, Israelnêŋ Anôtô nê andu sa êtiam. Ej Anôtô taŋ gêngôŋ Jerusalem naŋ.

⁴ Ma nê lau ñapopoc, taŋ sêmoa malac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ amboac lau jaba naŋ, têtap moasin sa anga lau malac tauŋa. Lau sêkêŋ silber to gold ma waba to bôc êndêŋ êsêac ma sêkêŋ da êtôm nêŋ ñalêlôm êkac êsêacŋa êtu Anôtônê andu anga Jerusalemna."

Lau kapoacwalôŋa sêmu sêja Jerusalem

⁵ Go gôlôacmôkê Juda to Benjamin nêŋ laumata dêdi sêwiŋ dabuŋwaga to lau Lewi. Êsêac lau taŋ Anôtô kêkac êsêac gebe sêpi sêna ma sêkwê Apômtaunê andu sa anga Jerusalem naŋ.

⁶ Ma lau malacm samob sêjam êsêac sa ma sêkêŋ silber to gold ma waba to bôc ma awamata êjamgeŋ gêwiŋ gêj, taŋ êsêac sêkêŋ kêtû ñalêlôm kêkac êsêacŋa naŋ.

⁷ Kin Kirus kêkôc Apômtaunê andu ñalaclu, taŋ Nebukadnesar kêjanggo su anga Jerusalem ma kêkêŋ kêsô ênê anôtônê andu gêja naŋ, kêsa gêmêŋ amboac tonanjen.

⁸ Kin Persiaŋa Kirus kêkêŋ laclu tau gêdêŋ kanomwaga Mitradat ma ej kêsa sa gêdêŋ gôlinjwaga Judana Sesbasar.

⁹ Ma waba tau ñanamba amboac tonec gebe suc gold 1,000 ma suc silber 1,000 ma laclu da jadaunja 29.

¹⁰ Laclu gold 30 ma silber 2,410 ma laclu ñagêdô 1,000.

1 Laclu gold to silber samob kêpi tagen kêtôm 5,469. Gêdêj tan sêwê lau kapoacwalôja anja Babilon sêpi sêja Jerusalem sêja nañ, Sesbasar kékôc gêj samob tonanj ñai gêwiñ.

2-1-70 Lau tanj sêwi kapoacwalô anja Babel siñ ma sêmu sêja Juda nañ, nêj gôlôacmôkênêj ñaê to nêj namba kêsêp môkêlatu tonec.

3

Sêmasaŋ sakij ñagôlinj

1 Lau Israel sêngônj nêj malac gêdêj-gêdêrgej su acgom, go gêdêj ajôj kêtû 7 ménjêô lasê êsêac samob sêkac tauñ sa anja Jerusalem.

2 Go Josadak latu Jesua to nê dabuñwaga ma Sealtiel latu Serubabel to nê lasitêwai dêdi ma sêboa Israelnêj Anôtô nê altar sa gebe sêkêj daja ênsac ñaô kêtôm teto gêc Anôtônê ñac Mose nê biñsu.

3 Êsêac sêboa altar tau kékô ñamala lañgwa gebe têtêc tauñ kêtû lau gamêj tonanjña. Ma sêkêj daja gêscac altar gêdêj Apômtau tau kêtôm bêbêc to kêtulagej.

4 Êsêac sêlic Om Bec kêtôm teto gêc, go sêkêj daja kêtôm bêcgej kêtôm jatu ñadênañ.

5 Tonañ su, go êsêac sêkêj daja kêtôm bêcgejnja sêmoa to sêkêj daja ajôj ménjêô lasêja ma gêdêj Apômtaunê om samob kêtôm ñajatu gêc nañ, ma da tanj ñac teñ êkêj êndêj Apômtau êtôm nê ñjalêlôm êkac eñ nañ.

6 Gêdêj ajôj kêtû 7 ñabêc ñamataja êsêac sêjac m gebe sêkêj daja gêdêj Apômtau. Mago sêkêj nombaŋ kêtû Apômtaunê lôm dabuñwaga su atom tagenj.

7 Amboac tonanj êsêac sêkêj mone gêdêj sêpapowaga to kamunda ma gêj sêniñ to sêñomña ma katêkwi gêdêj lau Sidon to Turu gebe semboj kaseda anja lôc Lebanon sêsep gwêc sêna Jope êtôm tanj kin Persiaña Kirus gêlôc sa nañ.

Sêjac m kôm sêkwê lômdabuñja

8 Gêdêj jala kêtû luagêcña, tanj êsêac sêô lasê Anôtônê andu ñamala anja Jerusalem su nañ, ñaajôj kêtû luagêcña Sealtiel latu Serubabel agêc Josadak latu Jesua sêjac m kôm tau sêwinj nêj lasitêwai ñagêdô ma dabuñwaga to lau Lewi ma êsêac samob, tanj anja kapoacwalô sêmu sêmêj Jerusalem nañ. Êsêac sêkêj lau Lewi, tanj nêj jala kêtû 20 ma kêlêlêc nañ, gebe sejop kômwaga, tanj sêkwê Apômtaunê andu nañ.

9 Ma Jesua gêwiñ latui to nê tawani ma Juda latu Kadmiel to nê latui sejop Anôtônê andu ñakômwaga sêwiñ Henadad latui to lau Lewi nêj latuni to nêj tawani.

10 Ma gêdêj tanj sêkwêwaga sêu nombaŋ Apômtaunê lôm dabuñwaga nañ, dabuñwaga sêso nêj ñakwê dabuñ ma sêwê todauc ma Asap latui, lau Lewi, toonjeñ gebe sêlambiñ Apômtau kêtôm ñagôlinj, tanj kin Israelja Dawid kékêj nañ.

11 Ma êsêac sêjam wê sêjô tauñ awenj, sêlambiñ to sêjam danje gêdêj Apômtau “Gebe ej ñac gabêjam

énê têtac gêwiñ Israelja ênêc enden tôngenj.”

Gêdêj tanj êsêac sêlambiñ Apômtau nañ, lau samob sêjam lasê sêpuc awenj sagej gebe sêu Apômtaunê andu ñanombaŋ sugac.

12 Mago dabuñwaga to lau Lewi ma laumata gôlôacmôkêja nêj lau ñanô taësam, tanj sêlic lôm dabuñ ñamataja su nañ, sêlic andu wakuc tonec

ηanombaŋ ma tētaŋ tanjiboa kapōējanô. Mago nêŋ ηagêdô taēsam sêjam lasê kapōēŋ kêtû têtu samucja.

13 Amboac tonaj lau têtôm atom gebe sêwa sêjam lasê ηabêlêc to launêŋ tanjiboa êkôc gebe lau sêjam lasê ηa aweŋ kapōēŋ ma sêjô ηaôndu gêja ηêrgeŋ.

4:1-5:17 Lau Juda sêkôc kôm sêkwê lôm dabuŋja sa, mago nêŋ ηacio sebe senseŋ êsêac. Tagen propete Hagai agêc Sakaria sépuc êsêac töj. Gêdêŋ tan ηacio sêlênsöŋ êsêac ηapaj naŋ, lau Persia nêŋ gôlinwaga, tanj sejop gamêŋ Judanja naŋ, teto papia gêdêŋ nêŋ kinj Darius, tanj gêjô Kirus su naŋ ma teteŋ enj gebe êmbêlêm kinj Kirus nê miŋkatonj, oc êtäp Kirusnê jatu sa gebe lau Juda sêkwê nêŋ lôm dabuŋ sa êtiam me masi.

6

Sêkwê lôm dabuŋ sa. Lôm dabuŋ ηakôm

1 Go kinj Darius kêjatu biŋ gebe sensom andu papiaŋa ôkwi gebe sêjac miŋkatonj samob sa gêc andu tonaj.

2 Ma aŋga Media ηamalacsêga Ekbatana êsêac têtäp papia lun teŋ sa. Biŋ tan teto kêsêp papia tau naŋ gebe "Miŋkatonj."

3 Gêdêŋ kinj Kirus nê gôlinj ηajala ηamataŋa kinj Kirus tau kêjatu biŋ tonec gebe Biŋ tonec kêkanöŋ Anôtônê andu aŋga Jerusalem. Êsêac sêkwê andu tau sa êtu gamêŋ sêkêŋ da to dajaŋa êtiam. Lôm ηasagiŋ êmu êpi amboac saka 15 to ηagêbôcŋa amboac saka 15 amboac tonajgen.

4 Êsêac sêkêŋ poc dênaŋ têlêac ênsac tau ηaô ma sênsac ka palanj êtu saginj ηakanô. Kôm ηaôli samob êsa aŋga kiŋnê kanom.

5 Ma akêŋ Anôtônê andu ηalacu gold to silber, tanj Nebukadnesar kêjaŋgo su aŋga lôm dabuŋ Jerusalemŋa ma kejonj gêmêŋ Babilon naŋ, êmu êna lôm dabuŋ, tanj êkô Jerusalem naŋ êtiam. Akêŋ samob êkô ηamala aŋga Anôtônê andu."

Kinj Darius kêjatu gebe sêkôc kôm sa êtiam

6 Go kinj Darius kêsakiŋ biŋ tau ηagêjô amboac tonec gebe "Êndêŋ gôlinwaga gamêŋ, tanj gêc bu ηamakeŋ ônêŋa naŋ, Tatenai agêc Sedarbosenai to nê lau ηagêdô, tanj aŋgôŋ gamêŋ ηamakeŋ ônêŋa naŋ. Amoa jaēc gamêŋ tonaj.

7 Aliŋ Anôtônê andu ηakôm su êndêŋ lau Juda nêŋ gôlinwaga to kasêga tauŋgen. Êsêac sêkwê Anôtônê andu sa êtiam êkô ηamala laŋgwâ.

8 Aê kajatu biŋ ηagêdô, tanj kêkanöŋ amacnêm lêŋ anam lau Juda nêŋ kasêga sanja gebe sêkwê Anôtônê andu sa êtiam. Akêŋ ηaôli samucgeŋ êndêŋ lau tonaj ma anam ηagêdô töj atom. Akôc mone, tanj lau aŋga bu ηamakeŋ ônêŋa sêkêŋ êtu takis naŋ, sa aŋga kiŋnê kanom ma anam ôli lau tonaj solop ma êtôm ηanocgeŋ.

9 Ma gêŋ samob, tanj êsêac sêpô lêna gebe sêkêŋ êtu dajaŋa sêkêŋ êndêŋ Anôtô undambêŋa amboac bulimakao ηalatu kapoac ma domba kapoac to ηalatu akêŋ êndêŋ êsêac. Ma akêŋ polom ηanô to gwêc ma wain to niptêkwi êtôm tanj dabuŋwaga Jerusalemŋa sêšom naŋ, akêŋ êndêŋ êsêac topalêgen êtôm bêceŋ.

10 Gebe êsêac sêkêŋ da ηajamanô êndêŋ Anôtô undambêŋa ma teteŋ mec êtu kinj to latuiŋa gebe sêmoa mateŋ jali.

11 Aênjoc jatu teŋ gêc gebe Nac teŋ embe ênam biŋ tonec ôkwi, go sêkip ka gêbôc teŋ sa aŋga ênê andu ma sêncac ej êpi ka tau ma nê andu êtu lênduc teŋ êtu ênê kesona.

12 Ma Anôtô, taŋ kékêŋ nê ḥa   g  c andu tonaj na  ,   ku kin to lau samob, taŋ s  m  t  c lemen gebe s  ng  l   jatu tonec ma sensej Anôt  n   andu, taŋ k  k   Jerusalem na  , tulu s  n  na ja tomalagen. A   Darius kajatu bi   tonec. S  ng  m   ḥan     sa to  li   pal  gej."

S  jac kawi l  m dabu  j tau

13 Go g  linwaga bu   namakej   n  ja Tatenai ag  c Sedarbosenai ma   s  ag  cn  j laumata, taŋ s  wi     s  ac na  , s  g  m   g  j samob, taŋ kin Darius k  jatu sa na  , ḥan     k  sa to  li   pal  gej.

14 Ma lau Judan  j laumata s  kw   andu tau t  tu wakac k  tu propete Hagai ag  c Ido latu Sakaria n  n   bi   seoc lasêja.   s  ac s  jac dabij andu tau k  t  m Israeln  j Anôt   n   jatu to kin Persia   Kirus ag  c Darius ma Artakerkes sêjatu.

15 Ma   s  ac s  jac dabij andu tau g  d  ej aj  j Adar   jab  c k  tu t  l  eac  ja. G  d  ej tonaj kin Darius n   g  lin   ajala k  tu 6.

16 Ma lau Israel to dabu  waga ma lau Lewi to   s  ac   ag  d  , taŋ s  mu s  m  ej an  ga kapoacwal   na  , s  lic n  n   om s  jac kawi Anôt  n   l  m dabu  n  ja tot  ntac   jamgej.

17 G  d  ej tan   s  ac s  jac kawi Anôt  n   andu tonaj na  ,   s  ac s  k  ej bulimakao kapoac 100 to domba kapoac 200 ma domba   latu 400 k  tu daja, k  tu da ensej lau Israel samob n  n   sec su  ja. Ma   s  ac s  k  ej noni   kapoac 12 k  t  m Israel n  n   g  l  oacm  k     anamba.

18 Ma   s  ac t  d  n  j dabu  waga to lau Lewi n  n   tonj k  tu s  nam saki   Anôt   an  ga Jerusalem  ja k  t  m teto g  c Mosen   buku na  .

Sen Pasa

19 G  d  ej aj  j   amata   ab  c 14   s  ac, taŋ s  mu s  m  ej an  ga kapoacwal   na  , s  lic om Pasa.

20 Gebe dabu  waga to lau Lewi s  jam dabu   tauj k  tu t  tu selec  ja.   s  ac samob t  tu selec su, amboac tonaj s  jac domba Pasanya k  tu lau kapoacwal   samob, taŋ s  mu s  m  ej na  , k  tu n  n   dabu  waga   ag  d   ma   s  ac tauj  ja g  wi  j.

21 Ma lau Israel samob, taŋ s  mu an  ga kapoacwal   s  m  ej na  , to   s  ac samob, taŋ s  bi   tauj t  j s  wi     s  ac ma s  k  ac tauj su an  ga lau gam  ej tonaj n  n     at  mu gebe s  nam saki   Ap  mtau, Israeln  j Anôt   na  , samob sen Pasa tau.

22 Ma   s  ac s  lic om polom   luc  ja tonaj k  t  m b  c 7 tot  ntac   jamgej gebe Ap  mtau g  g  m   s  ac têntac   aj k  sa to g  jam kin Asuria  ja n     al  l  m   kwi g  d  ej   s  ac. Amboac tonaj kin tau g  jam   s  ac sa k  tu k  m Anôt  , Israeln  j Anôt   n   l  m dabu  n  ja. * March   asawa.

7

Esra to lau s  m  ej Jerusalem

1 G  j tonaj su acgom, go Esra k  pi an  ga Babilon g  m  ej g  d  ej tan kin Persia   Artakerkes g  jam g  lin gam  ej na  . Esra en Asaria latu, na   Kilkia latu,

2 na   Salum latu, na   Sadok latu, na   Ahitub latu,

3 na   Amaria latu, na   Asaria latu, na   Meraiot latu,

* **6:22:** Adar katu lau Juda n  n   aj  j   amu  ja na   February to

⁴ naŋ Serajah latu, naŋ Usi latu, naŋ Buki latu,

⁵ naŋ Abisua latu, naŋ Pinahas latu, naŋ Eleasar latu, naŋ dabuŋwaga Aron latu.

⁶ Esra tau tonaj aŋga malac Babilon kēpi Jerusalem gēja. En kētu bijsutau ten, tanj kējala Mosenê bijsu, tanj Apômtau, Israelnêj Anôtô kékêj naŋ, tomalageŋ. Ma kinj kékêj gēj samob, tanj en keten naŋ, gebe Apômtau, ênê Anôtônê lêma gejob ej.

⁷ Gêdêj tanj kinj Artakerkes nê jala gôliŋja kētu 7 naŋ, lau Israel nêj ñagêdô sêpi Jerusalem séja amboac tonanjeŋ ma dabuŋwaga to lau Lewi ma lau wêŋja to gejobwaga sacgêdôha ma sakiŋwaga lôm dabuŋja sêwiŋ.

⁸ Ma Esra gêō lasê Jerusalem gêdêj kinjê jala gôliŋja kētu 7 ñaaŋjôj kētu lemenjeŋja.

⁹ Gêdêj ajôj ñamata ñabêc ñamataŋa en gêdi aŋga Babilon ma gêdêj ajôj kētu lemenjeŋ ñabêc ñamataŋa en gêō lasê Jerusalem gebe ênê Anôtônê lêma ñajam kékêj ajuŋ ej.

¹⁰ Esra nê ñalêlôm kékac en gebe êndôj tau e êjala Apômtaunê bijsu to êrgôm ñanô ésa ma êndôj ñagôlinj to jatu aŋga Israel.

Papia tanj kinj Artakerkes kékêj gêdêj Esra nan

¹¹ Biŋ tonec kêsêp papia, tanj kinj Artakerkes kékêj gêdêj dabuŋwaga to bijsutau Esra, tanj kējala Apômtaunê bijsu to ñagôlinj, tanj Anôtô kékêj gêdêj Israel naŋ kētu toŋ.

¹² “Kin samob nêj kinj Artakerkes nê papia êndêj dabuŋwaga Esra, Anôtô undambêŋa nê bijsu ñabiŋsutêna.

¹³ Aê kajatu biŋ tonec gebe lau Israel nêj teŋ me nêj dabuŋwaga to ñac Lewi ten, tanj gêmoa ñoc gamêŋ kinjja ma nê ñalêlôm êkac en gebe êna Jerusalem naŋ, êtôm gebe êwiŋ aôm êna.

¹⁴ Aê kinj to ñoc lau seŋej 7 asakiŋ aôm gebe ônac gamêŋ Juda to Jerusalemjâ kési ma ônam dôj ñabiŋ êpi aômnêm Anôtônê bijsu, tanj kêsêp aôm lêmam naŋ.

¹⁵ Ôkôc silber to gold, tanj aê kinj ma ñoc lau seŋejna akêŋ toma ñalêlôm samucgeŋ gêdêj Israelnêj Anôtô, tanj gêngôŋ Jerusalem naŋ, ôna amboac tonanjeŋ.

¹⁶ Ôkôc silber to gold samob, tanj aôm oc ôtap sa aŋga gamêŋ Babilonja samucgeŋ naŋ ma da, tanj lau Israel to nêj dabuŋwaga sêkêj tonêj ñalêlôm samucgeŋ êtu nêj Anôtônê andu aŋga Jerusalem naŋ.

¹⁷ Mone tonaj aôm ôkôc ma ônam ôli bulimakao kapoac to domba kapoac ma domba ñalatu êwiŋ da keleŋ to wain, tanj sêkêc êtu da naŋ. Ôkêj gêj tau êtu da ênsac aômnêm Anôtônê andu ñaaltar, tanj kékô Jerusalem naŋ.

¹⁸ Ma aôm to nêm lasitêwai aŋgôm silber to gold, tanj gacgeŋ gêc naŋ, êtôm amac alic ñajam ma êtôm amacnêm Anôtônê biŋ naŋ.

¹⁹ Laclu tanj sêkêj gêdêj aôm kētu Anôtônê andu ñasakiŋ naŋ, aôm oc ôkêj tomalageŋ ênêc Anôtô laŋjônêmja aŋga Jerusalem.

²⁰ Gêj ñagêdô samob, tanj embe ôpô lêna êtu Anôtônê anduŋna naŋ, ma gêj tanj gêjac aôm ñawae gebe ônam ôliŋa naŋ, ôkôc ñamone sa aŋga kinjê kanom.

²¹ “Ma aê, kinj Artakerkes, ñoc jatu gêdêj kanomwaga samob, tanj sêmoa bu ñamakeŋ ônêŋja naŋ, gebe akêj gêj samob, tanj dabuŋwaga Esra, Anôtô undambêŋa nê bijsu ñabiŋsutêna eten êndêj amac naŋ topalêgen.

22 Akêŋ silber e naêtôm talu 10 to polom ɳanô ɳadôj 100 ma wain ɳagасuc 100 to niptêkwi ɳagасuc 100 ma gwêc akêŋgej.

23 Gêŋ samob, taŋ Anôtô undambêŋa kêjatu sa naŋ, aŋgôm ɳanô ésa toôlim palêgej êtu Anôtô undambêŋa nê anduŋa gebe ênê têtac ɳandanj ésa êtu kiŋnê gamêŋ to nê latuiŋa atom.

24 Ma aéac akêŋ ɳawae êndêŋ amac amboac tonanjeŋ gebe ajac jao gebe amac akôc takis tokaiŋ-tokaiŋ anŋa êsêac dabuŋwaga to lau Lewi ma lau wêŋa to gejobwaga katamnjia ma sakinjwaga lôm dabuŋjia to sakinjwaga Anôtônenê anduŋa samob nêŋ teŋ atom.

25 “Ma aôm Esra ôjaliŋ gôliŋwaga to mêtôcwaga sa êtôm nêm Anôtônenê kauc, taŋ gôwê kaiŋ naŋ gebe sêmêtôc lau samob, taŋ sêŋgôj bu ɳamaken ônêŋa naŋ. Êsêac sêmêtôc lau samob, taŋ sêjala Anôtônenê biŋsu su naŋ to êsêac, taŋ sêjala biŋsu su atom tageŋ naŋ, ôndôj ôsêac acgom.

26 Ma êsêac taŋ tanjeŋ wamu nêm Anôtônenê biŋsu to kiŋnê jatu atom naŋ, sêmêtôc ôsêac solopgej, ôsêac sêmac ôndu me sêmasuc ôsêac me sênam ôli nêŋ keso ɳa nêŋ waba me sêŋgôj kapoacwalô.”

Esra kêlanem Anôtô

27 Esra kêsôm gebe “Aweŋ gêōc Apômtau, aéac tamenjenêŋ Anôtô, taŋ kékêŋ kauc amboac tonaj kêsêp kiŋnê ɳalêlôm gebe êŋgôm Apômtaunê andu, taŋ kékô Jerusalem naŋ, ɳawae ésa.

28 Ma kêmoadsiŋ aé e kiŋ to nê lau seŋeŋ ma nê lau ɳactêkwa sêlic aé ɳajam. Aê têtac kêpa su gebe Apômtau, ɳoc Anôtô nê lêma gêwiŋ aê ma gajac laumata Israelja sa gebe sêpi sêwiŋ aê sêna.”

8:1-10:44 Esra gêwê lau Juda sêmu sêja Jerusalem ma kêmasaŋ biŋsu gebe Judawaga sênam lauo jaba êtiam atom ɳamiŋ kêsêp ɳasêbu tonec.

Job

Sadañ kêsaê Jobnê kêkêj gêwirj

¹ Nac teñ gêmoa gamêñ Usña, êñê ñaê gebe Job. Nac tau kêsa nê lêñ tolañônêm sawagen ma ej ñac gêdêñ. Ej ketoc Anôtô sa to gejob tau gêdêñ sec.

² Ènê latui 7 to latuio têlêac.

³ Ènê domba 7,000 to kamele 3,000 ma bulimakao 1,000 to donki 500 sêmoa. Ma sakinwaga taësam sêmoa, tec ej kêtû ñac tolêlôm kêlêlêc lau ñagêdô, tanj sêngôñ gamêñ oc kêpi ña nañ, su ñêngêñ.

⁴ Ej latui seno moasiñ gêjô tau-gêjô tau aنجa nêñ andu kêtôm ñanocgeñ ma sêkalem lunjo têlêac mêmseñ moasiñ sêwiñ tauñ.

⁵ Ma gêdêñ bêc samob, tanj moasiñ tonaj gêbacnê nañ, Job gêdi sa gêdêñ bêbêc kanucgeñ ma kêkêj daja kêtôm êsâcnêñ namba, kêtu nê gôlôac têtu selecñja. Ej gêgôm gêj tonaj ñapañ, gebe ej taê gêjam gebe “Moae latuci sêgôm sec ma sêsem biñ alôb-alôb kêpi Anôtô aنجa nêñ ñalêlôm.”

⁶ Gêdêñ bêc teñ lau undambêñ jasêpi tagen gebe sêkô Apômtau lañônêmja. Ma Sadañ gêô lasê gêwirj êsâec amboac tonanjeñ.

⁷ Apômtau kêtu kênac ej gebe “Ma aôm gômôdêñ aنجa ondoc.” Sadañ sêjô ej awa gebe “Aê gaja ônê ma gamêñ onec to gajac laoc nom ñagamêñgeñ.”

⁸ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Sadañ gebe “Aôm gólic ñoc sakinwaga Job me masi. Nac teñ kêtôm ej gêmoa nom atom. Ej kêsa nê lêñ lañônêm sawagen ma ej ñac gêdêñ. Ej ketoc aê sa ma gejob tau gêdêñ sec.”

⁹ Sadañ gêjô Apômtau awa gebe “Job tau ketoc aôm sa ñaômageñ me.

¹⁰ Aôm lêmam kôpiñ ej to nê gôlôac ma nê gêñ samob auc. Aôm gójam mec kôm samob, tanj ej gêjam nañ, ma nê bulimakao to domba seola gamêñ auc.

¹¹ Mago galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac ênê gêñ samob acgom, go ej êpuc boa aôm êpi têmbêlamgeñ.”

¹² Tec Apômtau kêsôm gêdêñ Sadañ gebe “Amboac tonaj ênê gêñ samob kêsêp aôm lêmam, mago ej tau ôli tagen, tec ômoasac atom.” Tec Sadañ gêwi Apômtau lañônêmja siñ.

Jobnê laturjo to ñac ma awa samob gêjaña

¹³ Gêdêñ bêc teñ Job latuio to ñac señ moasiñ sêngôñ ñacsêganê andu,

¹⁴ ma ñac teñ kêlêti jagaô lasê gêdêñ Job ma kêkêj ñawae tonec gebe Bulimakao sêkac nom ôkwi ma donki têna señ gêgwaj sêmoa êsâec ñagala,

¹⁵ go lau Saba mêsêjañgo bôc samob su ma sêjac nêm sakinwaga samob ña siñ êndu. Aê taucgeñ, kasêp siñ sawa, tec gamêñ gebe jakêj ñawae êndêñ aôm.”

¹⁶ Ej kêsôm biñ gêmoa ma ñac teñ mêsêjañgo lasê ma kêsôm gebe “Ôsic kêkac e gen domba to ñagejobwaga samob su. Aê taucgeñ gawê sa, tec gamêñ gebe jakêj ñawae êndêñ aôm.”

¹⁷ Ej kêsôm biñ gêmoa ma ñac teñ mêsêjañgo lasê ma kêsôm gebe “Lau Kaldea nêñ sêjañgawaga tonj têlêac sêjac siñ gêdêñ aêac ma sêkôc kamele samob su to sêjac nêm sakinwaga samob endu, aê taucgeñ kasêp siñ sawa, tec gamêñ gebe jakêj ñawae êndêñ aôm.”

¹⁸ Ej kêsôm biñ gêmoa ma ñac teñ mêsêjañgo lasê ma kêsôm gebe “Aôm latômio to ñac señ moasiñ sêngôñ ñacsêganê andu,

19 go mu ilai kêsa anja gamêj sawa. Mu ilai jakêpi andu ñakêclêsu aclê ma andu kêku sa jakêkônij lau wakuc tau e samob sêmac êndu. Aê taucgeñ gawê sa, tec gamêj gebe jakêñ ñawae êndêj aôm."

20 Go Job gêdi e kakac nê ñakwê gêngic to kêkalij môkêlauñ su ma gêu tau gêc nom ma ketenj meç.

21 Ej kêsôm gebe "Tinoc kêkôc aê toôlic ñaôma ma jawi nom siñ toôlic ñaômägeñ amboac tonaj. Apômtau kêkêj ma Apômtau kêkôc su. Aê jalambinj Apômtaunê ñaê."

22 Gêngwapac samob tonaj ñai kêtap Job sa, mago ej gêgôm sec teñ atom me kêtij biñ kêpi Anôtô atom.

2

Sadanj kêsaê Job kêtiam

1 Gêdêj bêc teñ lau undambêja jasêpi tagen kêtiam gebe sêkô Apômtau lañjônêmja. Ma Sadanj gêô lasê gêwiñ êsêac amboac tonajgenj.

2 Apômtau katu kênac Sadanj gebe "Ma aôm gômôñej anja ondoc." Sadanj gêjô Apômtau awa gebe "Aê gaja ônê ma gamêj onec to gajac laoc nom ñagamêngêj."

3 Go Apômtau kêsôm gêdêj Sadanj gebe "Aôm gôlic ñoc sakinjwaga Job me masi. Ñac teñ kêtôm ej gêmoa nom atom. Ej kësa nê lêj tolarjônêm sawagenj ma ej ñac gêdêj. Ej ketoc aê sa ma gejob tau gêdêj sec. Aôm kôkac aê e galoc sa gêdêj aôm, gebe onseñ ej su ñabinjêmêgenj. Mago ej kêsap nê kêkêj gêwiñ tôj ñapañj."

4 Sadanj gêjô Apômtau awa gebe "Ñaôlic êjô ñaôlic. Ñamalac ênac da tau ña gêj samob, tañ gêc ejña nañ, gebe êmoa mata jali.

5 Galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac Job ôli to nê ñatêkwa acgom, go ej êpuc boa aôm êpi têmbêlamgenj."

6 Tec Apômtau kêsôm gêdêj Sadanj gebe "Amboac tonaj, ej kêsêp aôm lêmam, tagen onseñ ej su ênaña atom."

7 Go Sadanj gêwi Apômtau lañjônêmja siñ ma kêkêj kamoc gêjac têc Job ôli auc.

8 Ma Job kêkôc ku ñapopoc teñ ma kêgabe nê kamoc ñatêkwi gêngôñ wao ñaô.

9 Ma nê awê kêsôm gêdêj ej gebe "Aôm kôsap nêm kôkêj gêwiñ tôj ñapañj me. Ôpuc boa Anôtô ma ômac êndumañj."

10 Job gêjô ej awa gebe "Aôm kôsôm biñ kêtôm awê meloc teñ. Aêac takôc moasiñ anja Anôtônêgenj, ma takôc gêngwapac atom me." Gêngwapac samob tonaj ñai kêtap Job sa, mago ej kêsôm biñ sec teñ kësa awasunj atom.

Jobnê ñac têlêac têtu ñacleñ ej

11 Ma Jobnê lau têlêac sêmoa, Elipas anja malac Teman agêc Bildad anja gamêj Sua ma Sopar anja gamêj Nama. Êsêac sêñjô gêngwapac kêtap Job sa ñawae, tec sêmasañ biñ sêwinj tauñ ma dêdi sebe sêncac ej kësi to sêncac ej têtac tôj.

12 Êsêac sêsa jaêcgeñ ma sêlic Job, mago sêjala ej atom. Gêdêj tañ sêjala ej nañ, ûsêac sêpuc tañiboa sa ma têtañ ñanô. Êsêac sêkac nañ ñakwê gêngic ma sêpalip kekop kêpi gêja ma kêsêp mérnjêscac êsêac môkêñapac.

13 Go sêñgôñ sic sêñgôñ nom sêwinj ej kêtôm bêc 7 to gêbêcauc 7, ma lau tau nêj teñ kêsôm biñ gêdêj ej atom, gebe êsêac sêlic gebe ênê ñandañ kapôêñanô.

3

Job kêtaj tanjiboa kêtû têna kékôc eñja

¹Nasawa tonaj gêbacnê, go Job gêoc awa sa ma kêpuc boa bêc têna kékôc eñja
²ma ej kêsôm gebe

³O Apômtau, ôpuc boa bêc tinoc kékôc aêrja

ma ôpuc boa gêbêc tamoc kêka aê lasêrja.

⁴O Anôtô, ônam bêc tau ôkwi e ñakesec êsa
 ma ñawê êpô bêc tau to taêm ênam bêc tau êtiam atom.

⁵Gêmac ñakanuc to gêsuñbôm êkôm bêc tau auc,
 ma tao ñakesec ênsañ auc.

Oc ênam kanuc êtakê bêc tonaj.

⁶Ôkêj gêsuñbôm êndançgôj gêbêc tonaj su,
 gebe sêsa gêbêc tonaj sa êwiñ jala ñabêc ñagêdô atom,
 ma sêndênañ bêc tau êsêp ajôj ñabêc atom amboac tonanjeñ.

⁷Gêbêcauc tonaj ênam ñanô teñ atom,
 ma lau têtu samuc to sênam lasê êtu gêbêc tonanjeñ atom.

⁸Lau-sêpuc-boawaga sêpuc boa bêc tonaj,
 êsêac têtôm gebe sêkalem gêysêga tonaclai.

⁹Ônsañ gêbêc tonaj ñautitalata geleñ mataja auc
 ma êkêj mata gebe êu bôj elêmê
 to êlic gamêj elendenj gêlôm atomanô.

¹⁰Ôpuc boa gêbêcauc tonaj, gebe gêbôc tinoc têtaclêlôm auc atom,
 ma gêsañ gêñwapac auc gêdêj matocanô atom.

¹¹Aê gamac êndu gêdêj tinoc kékôc aê nañ
 ma kasa gamêj tomatêgeñ atom kêtû ageñja.

¹²Tinoc kékêj aê gaêc ej labum ñaô
 ma kékêj su gêdêj aê ganôm kêtû ageñja.

¹³Gêj amboac tonaj embe masi,
 go galoc jamañgeñ tec janêc ma jalêwañ tauç.

¹⁴Aê oc janêc jawiñ kinj to góliñwaga nomña,
 tanj sêboa nêñ sêô sa nañ.

¹⁵Aê oc janêc jawiñ kasêga tolêlôm goldña,
 tanj sêboa silber sa kêpi nêñ andu e mêngeñ nañ.

¹⁶Aê jatôm ñapalé, tanj têna gêjam ej su ma sêsuñ kelecgeñ nañmañ,
 jatôm ñapalé dedec, tanj sêlic ñawê atomanô nañ.

¹⁷Anja gamêj tônê lau sec sêngôm sec êtiam atom,
 ma lau, tanj sim tauñ su e tekweñ gêbac nañ, sêlêwañ tauñ.

¹⁸Lau kapoacwalôja sêmoa tobiñmalôgeñ anja gamêj tônê,
 ma nêñ gejobwaga kapoacwalôja sêkac êsêac êtiam atom.

¹⁹Lau sauñ to kapôêj sêmoa tônê têtôm tauñgeñ
 ma sakinwaga êsô nê ñatau ñalabu êtiam atom.

²⁰Anôtô kékêj ñawê kêpô ñac, tanj gêoc gêñwapac nañ.
 ma mata jali gêdêj ñac, tanj gêmoa toñalêlôm ñamakic nañ, kêtû ageñja.

²¹Êsêac sêjam aweñ su gêmacanô, gebe êmêj, mago gêmêj atomanô.

²²Êsêac sesom gêmacanô kêlêlêc lau sesom awamata su.

Êsêac embe têtap sêlêlôm sa, go têtu samuc ñanôgeñ.

23 Njawê kêpô ñac, tanj Anôtô kêsij ênê lêj ôkwi to kêbalañ ênê intêna auc nañ, kêtû ageñja.

24 Aê gajam de kêtû ñoc mo

ma aéjoc tanjiboa kësa gê tôngenj kêtôm bu keseleñ.

25 Gêj samob, tanj katêc nañ, mënjkêtap aê sa.

Gêj tanj gêgôm aê katakê nañ, mënjkêkônij aê tôj.

26 Ñoc biñmalô masi to kalêwanj tauc ma gamoa ñanjêj atom, gêjwapac gêjô tau-gêjô tau ñapañ.”

4

Elipas gêlêj biñ Job

1 Go Elipas anja malac Teman gêjô ej awa gebe

2 ‘Njac teñ embe êsôm biñ êndêj aôm, oc êli aômnêm ñalêlôm sa me masi. Mago asa kêtôm, gebe ênam tau tôngenj.

3 Ôlic acgom, aôm kôdôj lau taêsam

ma kôpuc lau-lemenj-palê-palêwaga tôj.

4 Aômnêm biñ kêkam ñac, tanj kêka keso nañ sa ma gêgôm aduc kësu ñajaña kësa.

5 Mago galoc gêjwapac tau mënjeô lasê aôm, tec têkwam gêbac.

Gêj tau mënjkêtap aôm taôm sa, tec kôtakê.

6 Aôm kotoc Anôtô sa kêtû nêm taêm kêka ñam me masi.

Aôm kôsa nêm lêj tolajômnêm sawageñ kêtû nêm kôkêj matam ñam me masi.

7 ‘Galoc taêm ênam acgom, ñac tobiñmê teñ gêjaña su me masi.

Me seseñ lau gêdêj su ñaômageñ anja ondoc.

8 Aê galic lau sêsap sec ñakôm

ma sêse biñ alôb-alôb kêtû ñawê, tec êsêac têtap biñ alôb-alôb to sec ñanô sa.

9 Anôtô awajaô enseñ êsêac

ma ênê tê tac ñandañ oc êndañgac êsêac su.

10 Lau alôb-alôb têtanj e aweñj têtôm lewe.

Mago Anôtô gêgôm êsêac aweñmê kësa ma kêtuc nêj luñluñ popoc.

11 Êsêac sêmac êndu têtôm lewe, tanj têtap gwada sa atom nañ, ma téta nêj wakuc salinj-salinjgen.

12 ‘Galoc biñ teñ kêtap aê tanjocsuñ sa kelecgeñ, ganjô kêsô tanjocsuñ amboac mugenj.

13 Biñ tau kêtôm mê, tanj gaêc gêdêj gêbêc e kêtakê aê gêdêj tanj gaêc bêc e kalinj tauc sinj nañ.

14 Aê katakê to katénêp

e ñoc ñatêkwa wiwicgenj.

15 Mu ñajaôjaô gêju aê kêpi lanjôcanô

ma ôliclu gêli.

16 Aê galic gêj teñ kêkô aê lanjôcnêmja, mago kajala ñalañjô atom.

Gêj amboac ñamalac kêkô aê lanjôcnêmja. Gamêñ ñanjêj kësa, go ganjô awa teñ gebe

17 ‘Anôtô gêlic ñac dalamatê kêtôm ñac gêdêj me masi.
Ñac teñ kêtôm gebe êwaka tau sa êndêj ñac-kêkêj-eñwaga,
gebe ênê ñalêlôm ñakêjķej me masi.

18 Ôlic acgom, Anôtô kêkêj gêwiñ nê sakinwaga atom,
ma ej kêtap nê anjelanêj ñakeso sa.

19 Embe amboac tonaj, go ej êkêj êwiñ êsêac,
tañ sêngôj andu nom nañ, amboac ondoc.

Êsêacnêj ñam kêsêp kekop, ma sêpip êsêac êndu têtôm moclêlêp.

20 Êsêac sêmoa mateñ jali êndêj bêbêcgeñ,
êtula atomgeñ ma sênaña.

Êsêac malenjmê enden tôngenj, mago ñac teñ taê ênam êsêac êtiam atom.

21 Embe sêndim êsêacnêj becobo ñalêpoa êngic,
oc sêmac êndu ñamêtê tokauc masigen.’

5

1 “Ômôêcmañ. Ñac teñ oc êjô aôm awam me masi.
Oc nawê lamu ñac dabuñ ondoc.

2 Ñac meloc nê têtac sec enseñ ej su
ma kauc gêbôc nê lêmuñ ênac ej êndu.

3 Aê galic ñac meloc gêmoa gamêj teñ e ñawakac jagêjam,
mago aê kapuc boa ênê andu sep tagenj.

4 Ênê latui têtap gamêj sêmoa ñanêjña teñ sa atom.
Lau sêkoniñ êsêac tôj anja sêmêtôc biñ ñamala
ma ñac teñ gêjam êsêac sa atom.

5 Ñac tañ mo gêjô ej nañ, oc êniñ ñac meloc nê kôm ñanô.
Ej oc êkôc ñanô tau sa anja gamêjdaní amboac tonajgenj.
Ma ñac, tañ bu gêjô ej nañ, mata katu ênê awamata.

6 Gebe gêjwapac gêmêj anja kekop atom,
ma ñalêlôm ñawapac gêlac anja nom atom.

7 Masi, ñamalac tau kêka gêjwapac lasê,
kêtôm ja ñamôsi gêlôb kêpi anja ja.

8 Aê embe jatôm aôm, oc jaê lamu Anôtô,
ma jansuñ ñoc biñ samob êndêj ejgeñ êna.

9 Ej gêgôm gêjsêga, tañ takip ñam sa naeo.
Ej gêgôm gêrtalô, tañ tasa sa tatôm atom nañ.

10 Ej kékêj kom gêjac kêsêp nom
ma kékêj bu kêmålôm kôm.

11 Ej késip lau sawa sa
ma gêgôm lau tonêj ñalêlôm ñawapac têntac ñajam kêsa.

12 Ej kêlênsôj lau, tañ sêsañ sêôc lau nañ, nêj kôm ñalêj, tañ sêmasañ nañ,
e êsêac lemenj ñakôm ñanô masi.

13 Ej gêwa laumêtêñej kauc kêtû tauñ nêj lakô,
gebe biñ, tañ êsêac sêmasañ tokaucgeñ nañ, ênaña sep tagenj.

14 Êsêac têtap gamêj ñakesec sa êndêj ocsalô
ma sêlênsageñ êndêj oc êkô ñalun amboac sêlêsa gêdêj gêbêc.

15 Mago Anôtô gêjam mosêbu sa anja lau awençuñ
ma gêjam lau-sêpô-lêna-tauñwaga sa anja lau tonaclai lemenj.

16 Amboac tonaq tec lau ɳalêlôm sawa sêkêj mateŋ
ma lau alôb-alôb sêkapic aweŋsuŋ.

17 “Aê aoc êôc ɳac, taŋ Anôtô kêmêtôc eŋ naŋ,
tec ôlic Njaniniŋ Njatau nê mêtôc sec atom.

18 Gebe eŋ kékêj kamoc, mago kêsabaŋ.

En gêjac aôm, mago eŋ lêma gêgôm olîm ɳajam kêsa kêtiam.

19 En ênam aôm sa anga gêŋwapac taêsam ɳalêlôm

ma ejop aôm gebe gêŋ sec teŋ êmoasac aôm atom.

20 Èndêŋ noc tôbômja eŋ oc ênam aôm sa gebe ômac êndu atom
ma êndêŋ noc siŋŋa eŋ oc ejop aôm êndêŋ siŋ ɳaŋaclai.

21 En êkwa aôm auc êtu lau imbeleŋ ɳamalicŋa

ma êndêŋ taŋ senseŋ gêŋ waucwaucgeŋ naŋ, aôm ôtêc taôm atom.

22 Èndêŋ taŋ senseŋ gêŋ su waucwaucgeŋ ma sêôc tôbôm naŋ, aôm oc ôjômac.
Ma aôm ôtêc bôc salenŋa atom.

23 Waôŋ anga nêm kôm oc êkêŋ wapac aôm atom
ma bôc salenŋa oc sê wama aôm.

24 Aôm oc ôngôŋ nêm bec tobiŋmalôgeŋ
ma nêm domba ɳatoŋ sêmoa tomalagen.

25 Aôm oc ôlic nêm wakuc têtu taêsam,
êseâc oc sêpuc amboac gêgwaŋ.

26 Nêm têm nomŋa ênac pep acgom, go ôsêp nêm sê ôna,
ôtôm kôm ɳanô, taŋ sejoŋ sa gêdêŋ ɳanoc naŋ.

27 Ôlic acgom, biŋ tonaq aêac atap sa gebe biŋjanô,
amboac tonaq ôkêŋ tanjam ma taêm ênam e êmoasiŋ aôm.” *

6:1-13:28 Job gêjô Elipas awa. Go Bildad agêc Sopar sêşôm nêŋ biŋ gêdêŋ
Job gêdêŋ-gêdêŋgeŋ, ma Job gêjô êsêagêc aweŋ amboac tonanđen. Èsêacnêŋ
bingalôm ɳamataŋa gêjac pep kêsep môkêlatu 14.

14

Job kêsala ɳamalacnê bêc gebe dambê

1 Namalac taŋ awê kékôc eŋ su
naŋ, nê bêc nomŋa jauc atom
ma êmoa naeo tec kêlêlêc.

2 En kêpi amboac ɳaola ma êmbêlê e ênsêlô.
En êmoa dendeŋ atom, ê su weŋ tagen.

3 Aôm Anôtô oc matam êsap ɳac amboac tonaq
me ôkêŋ eŋ êkô aôm laŋômnmêm gebe ômêtôc eŋ me masi.

4 Asa oc êtôm eŋ êkô aôm laŋômnmêm gebe ômêtôc eŋ me.
ɳac amboac tonaq gêmoa atom,

5 gebe nê bêc aôm kôsa sa su ma nê ajôŋ ɳanamba gêc aômŋa.
Ma aôm kôkêŋ ênê noc, taŋ eŋ êŋgêli atom naŋ.

6 Ôwi eŋ siŋ ma eŋ êmoa nê gêŋ
gebe eŋ têtac ɳajam êsa êtu nê bêc lêwaŋŋa amboac kômwaga sêgôm-sêgôm
sêmoa naŋ.

7 “Embe sêsap ka teŋ su, oc ka tau êmac samucgeŋ atom

* 5:27: En kêlêwiŋ aŋela kêpi ɳac dabuŋ.

gebe ênê mata jali oc êmbacnê atom, ñasêli oc êpuc êtiam.

⁸ Embe nê ñawakac êtu namu anja nomlêlôm

ma nê ñakatuc êtu palê ênaaja,

⁹ mago embe êlib bu oc êpuc

ma oc êkêj ñalaka amboac ka wakuc teñ.

¹⁰ Mago ñamalac êmac êndu ma oc ênaaja.

Eñ êwi nom siñ ma êmoa ondoc.

¹¹ “Amboac bu êpa anja bu-gêjactonj

ma bu e su e êtu gamêj ñakeleñ.

¹² Ñamalac êmac êndu ma êndi sa êtiam atom.

Eñ oc mata êlac êtiam atom e undambê ênaaja

ma sênu eñ sa anja nê bêc atom.

¹³ Ojae, òsiñ aê ôkwi jamoa lamboam, tanj kêtut katuñ nêj malen nañmañ.

Ônac lênsôj aê e nêm têmtac ñandañ êmbacnê acgom,

go ôkêj noc teñ êndêj aê ma taâm ênam aê êtiam.

¹⁴ Embe ñamalac teñ êmac êndu, oc mata jali êsa êtiam me masi.

Noc bêc samob, tanj jamoa nañ, aê oc jansaê e noc ênam aê saña mênjêô lasê.

¹⁵ Go aôm ômôêc ma aê jajô awam.

Aôm oc ônam awam su êtu nêm gêj, tanj lêmam kêkêj nañ.

¹⁶ Gebe aôm oc ojop ñoc lêj

ma oc òsala ñoc sec, tanj gagôm nañ atom.

¹⁷ Aôm oc ôkic ñoc geo tõñ êsêp talu ma aôm oc ômburj ñoc sec samob su.

¹⁸ “Mago lôc oc êndib-êndib e êku

ma poc kapôñj-kapôñj sêwi maleñ siñ.

¹⁹ Bu oc êlêsa poc ma ñasamac êmburj nom su ênaaja

ma aôm onseñ biñ, tanj ñamalac sêkêj mateñ nañ, su amboac tonanjeñ.

²⁰ Aôm ôku eñ tulu e ênaaja.

Aôm ônam ênê lañðanô ôkwi ma ôsakinj eñ êc êna.

²¹ Nê latui têtu lau towae, mago eñ ênam kauc biñ tau.

Êsêac semben ma eñ êjala atom.

²² Eñ ênsaê eñ tau nê ñandañ ôlinja

ma eñ têtac ñawapac êtu eñ tauñjageñ.”

^{15:1-18:21} Biñgalôm kêtut luagêcña ñagêdô kêsêp ñasawa tonec. Elipas agêc Job ma Bildad sêssôm nêj biñ. Job kêtaj gebe êsêac samob sêkac biñ sa kêpi engeñ e ñac tagenjeñ, tanj gêngôñ undambê nañ masi.

19

Job kêkêj gêwiñ gebe Anôtô oc ewaka eñ sa

¹ Go Job gêjô êsêacnêj biñ gebe

² “Amac abe alêsu aê to alêsa aê popoc ña nêm biñ e êndêj ondocgenj.

³ Amac amajec aê todim-todim.

Amac majem masi, tec agôm aê sec nec.

⁴ Ma aê embe jañgôm sec biñjanôgenj, go aê tauçgenj jawê ñoc sec ñakainj.

⁵ Amac atoc taôm sa

ma abe akip ηoc keso sa me.

6 Ajalagac, gebe Anôtô gêgôm aê sec,
enj kêgi aê auc ηa nê uc.

7 Aê gamôêc gebe 'Êsêac sêlêsu aê,'
mago ηac teñ gêjô aê aoc atom.

Aê gamôêc gebe 'Anam aê saman,'
mago biñgêdêñ teñ gêc atom.

8 Enj kêbalañ ηoc intêna auc,
amboac tonaj tec katôm, gebe jañgêli balaj tau atom.
Enj kêkêñ ηakesec gêsañ ηoc lêñ auc.

9 Enj kêjanjo aê waec ηajam su
ma kêkac sunsuñ su aŋga môkêcapac.

10 Enj kêpôñ aê tulu-tulugen e gajaña.
Enj gêbuc ηoc biñ kakêñ matocña sa amboac ka teñ.

11 Anôtô têtac ηandañ gêdêñ aê
ma kêsam aê gawinj ênê ηacio.

12 Ênê siñwaga sêmêñ toŋaclaigen
sebe sênaç siñj êndêñ aê mêm̄sêgi ηoc bec auc.

13 "Enj kêkêñ ηoc lasitêwai sêmoa jaêc aê
ma lau, tañ sêjala aê kêtû tõj nanj, sêlic aê amboac ηac jaba samuc teñ.

14 Ηoc tawanj to ηoc lau ôlinj andanj tauŋña sêc sêja.

15 Nacleñ tanj sêngôñ ηoc andu nanj, sêlinj aê siñ.
Ηoc sakijwagaø sêlic aê amboac ηac jaba,

êseac sêlic aê amboac ηac lañô matac teñ.

16 Aê gamôêc ηoc sakijwaga, mago enj gêlôc gêjô aê aoc atom,
enj kêsaê gebe aê jatenj enj acgom.

17 Aê aoc-u katiñ ηoc awê su,
ma ηoc lasitêwai sêlic aê katôm gêñ sec.

18 Napalê mateŋpaña gêjac aê.

Embe jandi sa, go sêsu aê susu.

19 Ηoc lau ôlinj andanj tauŋña sê kanôñ aê,
ma êseac, tanj aê têtac gêwinj êseac nanj, sêkêñ kisa aê.

20 Ηoc ηaôlic gedec ηatékwa, ma gêmacanô kêku aê tulu su, mago gawê sa.

21 O ηoc lauac, taêm walô aê, taêm walô aê, taêm walô aêmañ
gebe Anôtô lêma kêtap aê sa.

22 Amac ajanda aê kêtôm Anôtô kêjanda aê nec kêtû agenjña.
Amac akêñ ηandañ gêdêñ aê ôlic ηapanj kêtû agenjña.

23 "Ojae, ηac teñ eto ηoc biñ samanj,
eto ηoc biñ samob êsêp buku teñ.

24 Ojae, sepen ηoc biñ ηa kêlêpê ki êsêp pocmanj,
gebe ênêc endenj tõngeñ.

25 Mago aê kajalagac, gebe ηoc kêsiwaga tê gêmoa mata jali
ma enj êsêp êmêñ étu ηamu ma ênam aê sa.

26 Ma gêmac embe enseñ aêñoc ηaôlic su,
ma ôlic embe ê su, oc jalic Anôtô.

27 Aê oc jalic enj êkô êwirj aê,
ma tauc matocanô êpi enj, ηac teñ êlic enj atom.

Noc ḷjalēlōm gējam awa su noc tonaj.

²⁸ Amac embe asôm gebe 'Tajanda ejmaj,
ma takip biŋ tau ḷjam sa aŋga ênēmaŋ',

²⁹ go atēc taōm êtu siŋja
gebe siŋ kētu Anōtōnē tētac ḷjandaŋja ḷagējō,
ec ajala gebe mētōc tec gēc.'

**20:1-30:31 Job to nê sēlēb nêŋ bingalōm kētu tēlācja kēsēlēj e gēbacnē.
Môkēlatu 28 kêtōm wê teŋ, taŋ sêga kēpi mētē tokauc naŋ. Job gêwa nê biŋ
sa kētu ḷjamu kêsêp môkēlatu 29 to 30 ma gêjac mata nê biŋ kêsêp môkēlatu 31.**

31

Job kēwaka nê lēŋ gēdēj sa

¹ "Aê kamoatiŋ poac gēdēj matocanô,
gebe matoc katu awētakij teŋ atomanô.

² Embe jaŋgōm, go Anōtō ȇkēj asageŋ êndēj aê,
ma jawē kaiŋ Lōlōc Njatau nê gēŋlēnsêm amboac ondoc.

³ Nac-alōb-alōbwaga oc ênaŋja
ma kējaŋgowaga oc êtap gēŋwapac sa atom me.

⁴ Anōtō gēlic ḷjoc intêna samob
ma kêsa ḷjoc lēŋ samob sa atom me.

⁵ "Aê kasēlēj kasa lēŋ keso
ma ockaiŋ kasēlēj kepeŋ biŋdansaŋ me.

⁶ Anōtō ênam dōj aê naêndēŋgeŋ
e êtap sa, gebe aêŋjoc biŋ teŋ gēc atom.

⁷ Aê embe jao sic ma ḷjoc ḷjalēlōm embe ȇkēj êwiŋ matocanô
to sec ḷjajec teŋ embe êsap lemoc tōj,

⁸ go ḷjac teŋ êniŋ gēŋ ḷjanô, taŋ aê kasê naŋ,
ma êmbuc ḷjoc gēŋ, taŋ kēpi naŋ sa.

⁹ "Noc ḷjalēlōm embe êtu palé êndēj awê teŋ
ma aê embe jandib jamoa ḷjoc ḷjac sackapoagêdô gēdēj tauŋa nê katam,

¹⁰ go ḷjoc awê eno ḷjac teŋ nê gēŋ
ma lau teŋ sênaç sêwiŋ ej.

¹¹ Gebe biŋ amboac tonaj oc êtu sec alōb-alōb,
ma mētōcwaga oc sêmētōc sec kapōēj tonaj.

¹² Biŋ amboac tonaj oc êtōm ja, taŋ êniŋ gēŋ e naêndēj lamboam naŋ,
ma êndaŋgac ḷjoc kôm ḷjanô samob su.

¹³ "Gēdēj taŋ ḷjoc sakijwagao to ḷjac sêmēj, gebe sêšom ḷjoc keso êpi aê
ma aê embe jatiŋ êséac su,

¹⁴ go jaŋgōm asageŋ êndēj noc Anōtō êndi saŋa
ma jajô ej awa amboac ondoc êndēj noc êtu kēnac aêŋja.

¹⁵ Nac taŋ kêmasaŋ aê aŋga tinoc tētaclēlōm naŋ,
kêmasaŋ ḷjoc sakijwaga gêwiŋ atom me.

᠁ Nac tageŋ tonaj kêmasaŋ aêagêc lulu atom me.

¹⁶ "Aê kagamiŋ gēŋ, taŋ lau ḷjalēlōm sawa teteŋ naŋ,
ma gagôm awêtuc mata kēlic-kēlic me.

17 Aê taucgen gaeñ ñoc mo ñapopoc
ma kakêj gêdêj mosêbu geñ gêwiñ atom me.

18 Eñ ñapalêgeñ, tec gajob ej amboac tama
ma aê gawê awêtuc amboac luñac.

19-20 Aê galic ñac teñ malo gêjam ej, gebe nê ñakwê masi,
tec kakêj ñakwê ma ênê ñjalêlôm kélambiñ aê atom me.
Aê galic ñac ñjalêlôm sawa tonê gadê masigenj,
tec ñoc domba ñaôlilu kékandañ ej atom me.

21 Aê gaôc lemoc sa, gebe jatap mosêbu
ma taêc kêka, gebe mêtôcwaga sênam aê sa aنجa mêtôc ñamala me.
22 Aê embe jañgôm gêñ tonaj, go magiclaunj ësa ma lemoc tulu e ênsêlô.
23 Gebe aê katêc Anôtôñê têtac ñandañ,
ma aê oc jakô ênê ñawasi lañônêm amboac ondoc.

24 “Aê embe taêc êka gold ma jaê lamu awa goldña,
25 aê embe têtac ñajam ësa êtu ñoc awamata taësamija
me êtu lemoc ñakôm ñanô taësamija,
26 aê embe matoc ê oc êndêj ocsalô
me ajôj, tañ kêsa nê lêj toñawasi nañ,
27 ma ñoc ñjalêlôm embe êkac aê
e jawec êndêj gêñ samob tonaj ñai,
28 go jawê kaiñ biñ alôb-alôb amboac tonaj
ma mêtôcwaga oc sêmêtôc aê,
gebe oc jansa Anôtô Lôlôcñja auc.

29 “Aê têtac ñajam kêsa gêdêj tañ ñac têtac gedec aêja gêjaña nañ
ma katu samuc gêdêj tañ gêñwapac kêtap ej sa nañ, me masi.

30 Aê gajob aocsuñ, gebe êngôm sec atom
ma apuc boa ñac tau gebe ênaña atom amboac tonajgeñ.
31 Lau tañ sêhgôñ ñoc bec sêwiñ aê nañ, sêson biñ tonec me masi gebe
‘Asa gêmoa, tañ ênê gwada gêôc ej tôj atom nañ.’
32 Lau jaba sêc intêna atom,
aê galêc ñoc andu ñakatam su gêdêj êsêac.

33 “Aê gasañ ñoc sec auc gêdêj lau sêlic atom
ma kasiñ ñoc keso ôkwi gêc ñoc ñjalêlôm me.
34 Aê katêc lau, tec gagôm gêñ tonaj me.
Aê katêc tauc gebe ñoc tawañ sêlic aê sec,
tec gajam tauc tôj ma kasa aنجa ñoc andu gaja atom me.

35 “Ojae, ñoc ñac tagen êmoa, gebe êjô aêmañ.
Aê gawa ñoc biñ samob sa tomalageñ sugac.
Galoc Ñaniniñ Ñatau êjô aê aocmanj.
Ojae, aê jatap papia tobij, tañ ñoc ñacjo sêgôlinj kêpi aê nañ samanj.
36 Aê oc jaôc papia tau ênsac aê magicm,
aê oc jambec êtôm nañgeñ.
37 Aê oc jawa ñoc lêj samob sa êndêj ej
ma jandambij ej amboac aê kasêga teñ.

38 “Noc kôm embe êtaŋ êtu gagôm kesoŋa,
 ma kôm ɣalôcawa embe êtaŋ tanjiboa,
 39 aê embe janin kôm ɣanô, mago jakêŋ ɣaoli atom
 ma jalênsu kômwaga,
 40 go gêŋ têkwa-têkwa êpi êjô polom
 ma waŋŋ sec êpoa êjô Jangom.”

Jobnê bij tau gêbacnê gêdêŋ tonec.

32:1-37:24 Jobnê sêlêb lanjwa sêjam taun tōŋ ma sêjô Job awa kêtiam atom. Tec ɣac wakuc teŋ, nê ɣaâ gebe Elihu, gêwa nê taê gêjam sa. Eŋ kêsôm bij wakuc teŋ atom, kêsôm lau lanjwa têlêac nêŋ bij ɣakôniŋŋageŋ ma gêwa Anôtônê ɣaclai kapôeŋ sa. Bij tonaj kêtû peleŋ gebe lau-sêsamwaga sêjandêb nasêô lasê bij, taŋ Anôtô kêsôm gêc môkêlatu 38:1-42:6 naŋ. * Nagôliŋ teŋ gebe sêsê gêŋ êsêp kôm teŋ atom jala 6 ma jala êtu 7ŋa sêsê gêŋ atom. Job gejob ɣagôliŋ kômja samob ɣaep.

38

Anôtô gêwa sa gebe Job gêjam kauc bij

¹ Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm bij kêsa aŋga mu ilai ɣalêlôm gebe
² “Asa tê gêsaŋ noc bij, taŋ kamasaŋ naŋ, auc
 nja kauc masi nê.

³ Ôngambam taôm amboac ɣac,
 go aê jatu kênac aôm, ma aôm ôwa sa êndêŋ aê.

⁴ “Gêdêŋ taŋ kasuŋ nom ɣaalê naŋ, aôm gômoa ondoc.
 Embe ôjala, naŋ ôsôm êndêŋ aêmaj.

⁵ Asa kêmasaŋ nom tau ɣadôŋ. Aôm kôjala me.
 Ma asa gê dôŋ nom tau.

⁶ Nom ɣaalê kêsêp asagen,
 ma asa kêsuŋ ɣaalê kêclêsuŋa,
⁷ gêdêŋ taŋ utitêna sêjam wê lambinŋa
 ma lau undambêŋa sêjam lasê totêntac ɣajamgeŋ naŋ.

⁸ “Me asa gêsaŋ gwêc ɣakatam auc
 gêdêŋ taŋ kêpulu mêtjkêpi aŋga ɣamôkê naŋ,
⁹ gêdêŋ taŋ kakêŋ tao kêtû ɣaŋjakwê
 ma gamêŋ ɣamajaŋ kêtû ɣaobo.

¹⁰ Aê kakêŋ ɣamadiŋ gêdêŋ gwêc
 ma gajac balanç auc ɣa katam ɣajaŋa,
¹¹ ma kasôm gebe ‘Ômôêŋ e mêtjôndêŋ tonecgeŋ
 ma nêm ɣadembom mêtjêndêŋ tonec.’

¹² “Gêdêŋ taŋ tênam kékôc aômja e mêtjgêdêŋ galoc naŋ,
 aôm kôjatu gebe êu bôŋ
 ma kôtôc kelendeŋ gêlôm mala me masi.

¹³ Aôm kôsôm gêdêŋ eŋ gebe êkôc nom ɣakêclêsu tōŋ
 ma ekoloŋ lau alôb-alôb sêsa sêna,

¹⁴ gebe ênam nom ôkwi e nom ɣagêŋlêlôm samob ênêc awêgeŋ

* **31:40:** Anôtô kêmasaŋ ɣagôliŋ tokainj-tokainj kêtû kômja.

ma ɳatalô êsa êtôm tamôêc lêkôŋ.

15 Nawê kêgaminj tau gêdêŋ lau alôb-alôb
ma kêtuc êsêac lemenj, taŋ sêmêtôc naŋ tulu.

16 “Aôm kôsêlêŋ e gô lasê gwêc ɳamôkê
ma kôsêlêŋ gômoa ɳagêdimbob ɳalêlôm me masi.
17 Têtôc gêmacanô ɳakatam gêdêŋ aôm,
ma gôlic lamboam sec ɳasacgêdô me masi.
18 Aôm kôjala nom ɳamadiŋ samob su me.
Aôm embe ôjala gêŋ samob tonaj ɳai, go ôwa samanj.

19 “Nawê ɳamalacmôkê ɳaintêna gêc ondoc,
ma ɳakesec ɳamala gêc ondoc.
20 Aôm kôtôm gebe ôwê nawê to ɳakesec nasêô lasê maleŋ,
ôkêŋ lulugen sêsa intêna nêŋ malacŋa me masi.
21 Aôm kôjala biŋ samob tonaj ɳai,
gebe tênam kêkôc aôm gêdêŋ têm ɳawê to ɳakesec ɳamataŋa
ma nêm bêc ɳanamba ɳalêlêma atom.

22 “Aôm kôpi andu sêjac sno saŋa gôja
ma gôlic andu sêjac kompac saŋa me masi.
23 Aê gajac gêŋ tonaj sa kêtû bêc gêŋwapac to bêc siŋŋa.
24 Gamêŋ mu gêwa tau kêkôcna ɳaintêna gêc ondoc.
Ma musalô, taŋ gêjam nom auc naŋ, ɳamôkê gêc ondoc.
25 Asa kêkwê kom gêjac kêsêwagenj ɳabusawa
ma asa gêjam wapap gêjac ɳaintêna,
26 gebe kom ênac êsêp gamêŋ, taŋ ɳamalac teŋ gêmoa atom
ma ênac êsêp gamêŋ sawa, taŋ ɳac teŋ gêngôŋ atom naŋ,
27 gebe êmoasiŋ gamêŋ sawa to ɳakelenj tau
ma êkêŋ gêgwaŋ êpuc aŋga nom.

28 “Kom ɳatama gêmoa me masi.
Asa kêka maniŋ ɳatetep lasê.
29 Ais kêsa aŋga asa têtaclêlôm.
Ma awê ondoc kêkôc umboŋ ɳaômbiŋtêtac.
30 Bu tau ɳajaŋa kêsa kêtôm poc
ma gwêc ɳaôlic gêjac anô.

31 “Aôm kôtôm, gebe ôkic dam ɳawalô tôŋ
ma ôŋgamboac i totili su me masi.
32 Aôm kôtôm, gebe ôwê jalêo êpi êmêŋ
ma ôkêŋ momboaŋ tolatui sêsa nêŋ lêŋ me masi.
33 Aôm kôjala ɳagôliŋ undambêŋa
ma kôtôm, gebe ôkêŋ ɳagôliŋ tau ênam gôliŋ nom me masi.

34 “Aôm awam kêtôm, gebe êpi tao êna
e tao tanja wamu aôm ma ênsêwa kom mêmêpi aôm me masi.
35 Aôm kôtôm, gebe ôsakinj ôsic gebe êkac
ma êsôm êndêŋ aôm gebe ‘Aê tau tonec,’ me masi.

36 Asa kêkêŋ kauc gêdêŋ kwendec
ma kêdôŋ talec kapoac gebe êkêŋ puc aêac.
37 Asa kêtôm, gebe êsa tao sa tokaucgen
ma êndac bulakôp undambêja sa, gebe ênsêwa,
38 ma êmalôm kekop e ñalêsap êsa
ma nom êlêsôb tau tôŋ.

39-40 “Aôm kôtôm, gebe ôjanda lewenêŋ gwada
ma ôkêŋ êndêŋ lewe ñalatu,
taŋ sêc nêŋ gésuŋ to dêdib gwada sêmoa êcdani naŋ,
sêniŋ e êôc êsêac tôŋ me masi.

41 Asa êkêŋ gêŋ êndêŋ aoco êndêŋ taŋ ñalatu êtaŋ mo êndêŋ Anôtô
ma ensom elêmê gebe êtap gêŋ taninjña sa naŋ. * auc naŋ.

39

1 “Aôm kôjala noniŋ lôcña kêsu ñalatu ñanoc
ma gólic noniŋ saleŋña kêsu ñalatu me masi.

2 Aôm kôsa ajôn, taŋ bôc tonaj taê naŋ, sa
ma kôjala noc ësu ñalatuña me masi.

3 Bôc tau kêgasuŋ tau e kêsu ñalatu su
ma ñandaŋ tau gêbacnê.

4 Ñalatu tau embe êtôp êtu kapôeŋ e ñajaŋa êsa,
go êc êna ma êmu êndêŋ têna êna êtiam atom.

5 “Asa kêgaboac doŋki gamêŋ sawanja su
ma asa gêdim o, taŋ gêso doŋki tôŋ naŋ su.

6 Aê kakêŋ gamêŋ sawa kêtû ênê gamêŋ
ma kakêŋ nom, taŋ gwêpcoc gêc naŋ, kêtû ênê gamêŋ êmoaŋa.

7 En gêjac jaê malac ñakicsêa.
Nac-êwê-eñwaga teŋ gêmoa gebe êjô ej awanja atom.

8 En gêjac laoc gamêŋ lôcña, taŋ kêtû ênê gamêŋ êniŋ gêŋja naŋ,
ma gesom gêŋ matac-matac samob.

9 “Bulimakao salenjña gebe ênam sakiŋ aôm me masi.
En oc êniŋ gêŋ aŋga nêm sac êndêŋ êmbêc me masi.

10 Aôm embe ôkô ej tôŋ ña lêpoa,
oc ê sakweŋ ki ma ênac nom popoc êndaŋguc aôm me masi.

11 Aôm kôtôm, gebe ôkêŋ êwiŋ ej êtu ênê òliwalô kapôeŋja
ma òwi nêm kôm siŋ êndêŋ ej taugeŋ ênam me masi.

12 Aôm kôtôm gebe ôkêŋ êwiŋ ej gebe êmu êndêŋ aôm êwac
ma ejon nêm polom êna nêm sêka polom ñamala me masi.

13 “Kêcsêwa kêtêliŋ nê waô gegeŋ taugeŋ,
tageŋ nê ñawaô tau kêtû magê to ñamaic palê têtac gêwiŋja me masi.

14 Gebe ej kêsu ñakêcsulu ma gêwi siŋ gêc nom,
ma nom taugeŋ kêjandaj gêŋ tau.

15 En taê gêjam tonec, gebe ñamalac teŋ êka ñakêcsulu popoc
me bôc salenjña teŋ êngôm êtu secŋa nec atom.

* **38:41:** Momboan tolatui kêkanôŋ utilatalata, taŋ ségi momboan

16 En gejob nê ɳalatu ɳapep atom, gêlic êsêac amboac gêj jaba.
 En gim tau su ɳaômagej, mago taê gêjam biŋ teŋ kêpi atom,
 17 gebe Anôtô kêkêj en ɳagêbôcjanen,
 gebe êjala gêj atom.
 18 Mago en embe êndi gebe êc,
 en oc êômac hos to ɳac gêngôj hos ɳaônya.

19 “Aôm kôkêj hos ôliwalô me.
 Aôm kôkêj ênê mom kêtû ênê gêlôj gêsutêkwaŋa me.
 20 Aôm kôkêj en, tec gêboanj amboac wagô me.
 En kêteŋ ɳakaŋkanj, tec kêtakê lau.
 21 En apoap kêkip nom gaboaŋna sa totêtac ɳajamgen,
 ma kêsa toŋaclaijen, gebe êna êsêp siŋ ɳalêlôm.
 22 En kêômac gêj têtêc tauŋna ma kêtêc gêj teŋ atom
 ma kêkac tau ôkwi aŋga siŋ atom.
 23 Sôb kêteŋ ma oc kêpô kêm e ɳaôsic-ôsic.
 24 En gêjac tênenpê ma kêlêti gêjam gamêj kêtû dambê-kêtû dambê.
 En embe êjô dauc êtaŋ, oc êkô atom.
 25 Dauc embe êtaŋ, go êsôm gebe ‘Aa.’
 En gêmoa jaêcgej, mago kêlib sin
 ma gêŋô laumatanêŋ jatu ɳonda to ɳakicsêa.

26 “Aômnêm kauc gêjam gôliŋ kikic,
 tec gêlam magê ma gêlôb gêja gamêj ɳandaŋ me.
 27 Aôm kôjatu momboanj, gebe êlôp sa
 naênam nê sac ênêc lôlôc me.
 28 En gêngôj poc ma gêjam sac gêc lôc ɳatêpôê.
 29 Aŋga ônê en gêdib nê gwada,
 en mataanô gêu laen su gêja ma mata kata sec.
 30 Ênê ɳalatu sênôm dec,
 ma en gêmoa gamêj, taŋ ɳacmatê gêc nanj.” * tonaj kêkanôj kêcsêwa tonaj.

40

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêj Job gebe
 2 “Nac taŋ gebe êmêtôc ɳaniniŋ ɳatau naŋ, gebe ênam tau tôŋ me.
 En êjô Apômtau awamanj.”
³ Tec Job gêjô Apômtau awa gebe
 4 “Ôlic acgom, aê ɳac ɳaôma,
 aê jajô aôm awam amboac ondoc.
 Aê jambôc aocsuŋ auc ɳa lemoc.
 5 Aê kasôŋ joc biŋ teŋ su, oc jasôm teŋ êtiam atom, ma janac têku biŋ tau atom.”

Anôtô kêwaka nê ɳaclai sa

⁶ Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm biŋ kêsa aŋga mu ilai ɳalêlôm gebe
 7 “Ôndi, ôngambam taôm amboac ɳac.
 Galoc aê gabe jatu kêncac aôm, ma aôm ôwa biŋ tau sa êndêj aêmanj.
⁸ Aôm gobe ôtiŋ biŋ êpi aê me.
 Aôm gobe ômêtôc aê eogenj ma

* ^{39:30:} Kêcsêwa kaij teŋ gêmoa gamêj sawa Aprikaŋa, tec biŋ

gobe ôwaka taôm sa gebe aôm ɳac gêdêj me.

⁹ Aôm lêmam ɳajaŋa kêtôm Anôtônê me.

Ma aôm awam kêteŋ amboac wapap gêjac kêtôm aê me.

¹⁰ “Embe amboac tonaj, go ôndi totêmbêlam aŋgeŋ amboac kiŋ ma ônam gêlôŋ taôm ɳapep toŋjawasi.

¹¹ Matam ê ȇs  ac, taŋ tetoc tauŋ sa naŋ,

ma ôns  wa n  m têmtac ɳandaŋ   pi ȇs  ac to ôk  niŋ ȇs  ac.

¹² Biŋjan  , matam ê ȇs  ac ma ôk  niŋ ȇs  ac

to ôka lau alôb-alôb t  y aŋga maleŋ, taŋ s  k   naŋ.

¹³ Ônsuŋ ȇs  ac s  s  p   nom s  na

ma ôns   ȇs  ac t  y s  moa lamboam.

¹⁴ Go a   jalambin   aôm

ma jajala gebe k  ku ɳacjo tulugac.

¹⁵ “Ôlic g  n  s  ga Behemot. A   kak  ŋ amag  c lulugeŋ.

Eŋ geŋ g  gw  ŋ k  t  m bulimakao.

¹⁶ Mago aôm ôlic ɳaclai, taŋ g  c   n   ɳadamb   naŋ,

ma ôlic ɳajaŋa, taŋ g  c   n   ‘  awal   naŋ acgom.

¹⁷   n   ɳal  juŋ k  pi amboac kaseda,

ma akal   ɳajaŋa ma ɳagegeb sec.

¹⁸   n   ɳat  kw   k  t  m gasuc ki jonjoŋ

ma akaiŋ ɳajaŋa k  t  m balan   ki.

¹⁹ “Eŋ k  tu g  ŋ towae ɳamataŋa, taŋ a   kak  ŋ naŋ.

Nac taŋ k  k  ŋ eŋ naŋ, taugeŋ k  t  m gebe   ku eŋ tulu.

²⁰ L  c tan k  tu b  c salen  ŋa n  ŋ gam  ŋ d  o-d  aŋa naŋ, k  k  ŋ g  ŋ   niŋ ɳa g  d  eŋ eŋ.

²¹ Eŋ g  c ka t  kwa-t  kwa ɳalabu

ma k  s  ŋ tau g  c wandob aŋga siŋl  l  m.

²² Eŋ gec ka t  kwa-t  kwa ɳaajuŋlabu

ma g  c lamu ka, taŋ k  k   bumaŋ naŋ.

²³ Eŋ k  t  c bu ɳasamac atom.

Bu embe   nsal   eŋ auc, mago eŋ oc   moa tot  tac   pa sugen.

²⁴ Asa   t  m, gebe   nguŋ eŋ ȇs  p   mataan   m     k  c eŋ t  y.

Ma asa   t  m, gebe   kim lususuŋ las  . * b  c tau ɳam sa ma s  jam d  oŋ k  pi b  c bun  , taŋ s  moa Aprika naŋ. Lau ɳag  d   s  s  m gebe Behemot k  t  m elefant.

41

¹ “Aôm k  t  m gebe ônac Lewiatan ɳa   ŋpaŋ
ma ôkic eŋ imb  la t  y ɳa l  poa me masi.

² Aôm k  t  m gebe ôkim lususuŋ las   ma ôk  ŋ l  poa ȇs  p  
ma   ngauc eŋ ɳa   ŋpaŋ asap n   ɳas   me masi.

³ Eŋ oc eten aôm gebe ta  m wal   eŋ

ma as  m biŋ ɳajam-ɳajam   nd  n   aôm me.

⁴ Eŋ oc   moatin   poac   nd  n   aôm,

* **40:24:** Behemot eŋ b  cs  ga kainj teŋ. Lau ɳag  d   sebe s  kip

gebe ênam sakiŋ aôm endeŋ tōŋgeŋ me.

⁵ Aôm oc ôlic eŋ amboac moc, tanj kêtû gêŋ masiŋ naŋ,

ma ôtu dôa-dôa ôwiŋ eŋ

ma ôkô eŋ tōŋ gebe sakiŋwagao têtu samuc eŋ me.

⁶ Lau iŋa têtuļu eŋ

ma lau-têtuļu-gêŋwaga sêmoata eŋ su, gebe lau sênam ôli eŋ me.

⁷ Aôm kôtôm gebe ôŋguŋ eŋ ña sao e ênam eŋ ôli auc

ma ôŋguŋ eŋ ña bélém êsép môkéapac me.

⁸ Aôm embe ômoasac eŋ, oc êtu siŋ, ma ômoasac eŋ êtiam atom.

⁹ “Lau tanj taēŋ kêka gebe sêkôc Lewiatan tōŋ naŋ,

embe sêlic eŋ, go têtakê e sêu tauŋ sênêc nom.

¹⁰ Embe sêli ênê ñalêlôm sa, go mataanô êtu koc

ma ñac teŋ êtôm gebe êkô eŋ larjônêmja atom.

¹¹ Asa êtôm gebe ênac siŋ êndêŋ eŋ ma êmoa toôli samuc.

Lau tanj sêmoa nom ñagamêŋ samob naŋ, nêŋ ñac teŋ oc êngôm êtôm atom.

¹² “Aê gabe jawa eŋ akaiŋ sa

ma jasôm ênê ñaclai to ñajaŋa lasê êndêŋ aôm.

¹³ Asa kêtôm gebe êkwalec ênê ñakwê su

ma êŋguŋ ênê ñakwê siŋŋa lasê.

¹⁴ Asa kêtôm gebe êŋa eŋ awasun.

Ênê luluŋ oc êtakê lau ñanô.

¹⁵ Lautuc ñadênaŋ-dênaŋ gêsaŋ eŋ dêmôêtêkwa auc,

kêsap tau tōŋ-tōŋ e ñajaŋa kêsa.

¹⁶ Lautuc tau ñasawa masianô,

ma mu ñalaulau êtôm gebe êsô ñasawa teŋ atom.

¹⁷ Lautuc tau kêsap tau tōŋ ñajaŋa

e gêŋ teŋ kêtôm gebe êkac gêŋ tau suŋa atomanô.

¹⁸ Eŋ embe êsamuc, go ja ñamôsi êsa

ma mataanô ñawê amboac gêlôm kelenden.

¹⁹ Jawaô gêlaŋ-gêlaŋ kêsa eŋ awasun.

ma ja tomôsi-tomôsi gêlôb kêsa gêmêŋ.

²⁰ Jadauŋ kêsa eŋ lusuawa

kêtôm ñawajaô kêpi aŋga bu, tanj keletoc naŋ.

²¹ Ênê awajaô ñandaŋ kêtôm jalana,

ma ja ñawaô gêboŋ kêsa aŋga eŋ awasun.

²² Eŋ gêsutêkwa ñaôliwalô kainj teŋ.

Lau tanj dêdac eŋ naŋ, sêc totêtêc tauŋgeŋ.

²³ Ênê ñadambê e gêôc tauŋ tōŋ-tōŋ,

ma ñaôlic kêtôm ki, tanj sêpac gêwê jakêsap ôli tōŋ naŋ.

²⁴ Ênê nipkalop ñajaŋa kêtôm poc,

amboac poc, tanj sêlësa polom kêpi naŋ.

²⁵ Eŋ embe êndi, go ñaclai samob têtakê

ma têtêc tauŋ e nêŋ meloco êsa.

²⁶ Siŋ teŋ êtôm gebe ênac eŋ atom,

ma kêm to sôb ma bélém kêtôm gebe êŋguŋ eŋ lasê atom.

²⁷ Eŋ kêsaê bélém ki kêtôm sôbolec,

ma ki jonjoŋ kêtôm ka ɻanamuc.

²⁸ Sôb teŋ kêtôm gebe êŋgôm eŋ êc atom,

ma kêsa  dabaŋmatu amboac obalaŋ ɻapopoc.

²⁹ Embe s nac eŋ ɻa olopoac, oc  nsa  amboac oba sôb.

Ma embe s mbaliŋ k m  pi eŋ, go  omac.

³⁰ Eŋ ak ku ɻamata kêtôm kekec

ma k kip nom pal -pal  sa amboac sakweŋ ki.

³¹ Eŋ g g m gw c keletoc kêtôm ku

ma k jali e ɻaboab-boab kêtôm  jal si keletoc.

³² Eŋ embe  k k k , oc  agw c  as n c  w  k 

ma  a pic  nam gw c auc.

³³ G n nomi a teŋ kêtôm eŋ g moa atom,

An t  k k y eŋ n  k t c masi.

³⁴ Eŋ matapa a g jac b c samob, taŋ tetoc tauŋ sa naŋ,

eŋ k tu b c towae samob n y kin.” *

42

Job geoc n  biŋ las  ma An t  k k c eŋ sa k ti 

¹ Go Job g j  Apômtau awa gebe

² “A  kajalagac gebe a m  janini   ntau,
g n taŋ ta m g jam gebe  ng m naŋ, a m k t m gebe  ng m.

³ Asa t  g s n n m biŋ, taŋ k masaŋ naŋ, auc ɻa kauc g b cgeŋ.
A  kas m biŋ k pi g n, taŋ  oc kauc k sa atom naŋ,
k pi g hs g , taŋ k l l c aênjoc kauc su naŋ.

⁴ A m k jatu a  gebe ‘ k n ta m  oc biŋ

ma  wa  oc k nac, taŋ k tu k nac a m naŋ, sa  nd n a :

⁵ A  ga o a mn m  awae k s  tan cs n amboac lau s jac mi gen,
mago galoc galic a m  a matocan .

⁶ Tec majoc k tu biŋ samob, taŋ kas m na ja.

A  jambu tauc ma janac tauc auc.”

An t  k k y waba g d n  Job k ti 

⁷ Ap mtau k s m biŋ samob ton a  g d n  Job su, go k s m g d n  Elipas a ga
Teman gebe “A  t t c  anda  g d n  a m to n m  ac luag c gebe amac awa a 
sa to n g n  k t m  oc s ki w ga Job g wa a  sa na  atom.

⁸ Galoc ak c bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7 and n  oc s ki w ga
Job ana ma ak n b c tau t tu da  tu amac a. Job et n me  tu amac a, ma a 
jak n tançoc  n  me  ma jak n  ag j   nd n  amac  t m n m k so atom. Amac
awa a  sa to n g n  k t m  oc s ki w ga Job g wa a  sa na  atom.”

⁹ Amboac ton a  Elipas a ga Teman ag c Bildad a ga Sua ma Sopar a ga
Nama s  a ma s g m k t m Apômtau k jatu  s  ac. Ma Apômtau k k c Jobn 
me  sa.

¹⁰ Job ket n me  k tu n  lau a su acgom, go Apômtau k moasi  Job k ti 
ma k k y waba, taŋ g mu ge n eŋ g w  k in na , k tu dim luag c.

¹¹ Go Job lasi o to  ac samob ma lau samob, taŋ g mu ge n s  ala eŋ na ,
d d n  eŋ s  a ma s  g n   n  andu ma se  g n  s  wi n eŋ.  s  ac ta n wal  eŋ

* ^{41:34:} Lewiatan oc b c k in teŋ amboac iwa.

ma sêjac eŋ têtac tōŋ kêtû gêŋwapac samob, taŋ Apômtau kékêŋ gêdêŋ eŋ naŋŋa. Èsêac samob sêkêŋ mone to joc gold tagenŋ tagenŋ kêtôm lemengeŋ gêdêŋ eŋ.

¹² Ma Apômtau gêjam mec Jobnê jala ŋamunja kêlêlêc nê jala ŋamataŋa su. Eŋ kêtap domba 14,000, kamele 6,000, bulimakao 2,000 ma doŋki 1,000 sa.

¹³ Eŋ kêka latui 7 to latuio têlêac lasê.

¹⁴ Eŋ gê awêsêganê ŋaâ gebe Jemima, awê kêtû luagêcŋa gebe Kesia, ma awê kêtû têlêacŋa gebe Keren-Hapuk.

¹⁵ Anŋa nom ŋagamêŋ ŋagêdô samob lauo tolaŋôŋ amboac Job latuio sêmoa atom. Tamenji kékêŋ èsêac sêwê kaiŋ gêŋlênsêm sêwiŋ luŋi.

¹⁶ Tonaŋ su, go Job gêmoa nom jala 140 gêwiŋ ma gêlic dêbui to abai.

¹⁷ Eŋ kêtû ŋamalacaŋô su ma nê jala gêjac pep, tec gêmac êndu. sênam gêlôŋ tauŋŋa kêsêp naŋ. * † Hapuk ŋam gebe Katapa sauŋ, tao sêkêŋ nêŋ gêŋ

* **42:17:** Alic ŋamadiŋ 12 gêwa biŋ tonanŋ sa. † **42:17:** Jemima ŋam gebe Balôsi, Kesia ŋam gebe Môsê, Keren

Pesalem Nabuku

Pesalem nabuku kêtû Bibolo nabuku mecjia to ñawê dabuñ. Lau sêga-wêwaga sêga wê tau gêdêñ ñasawa baliñanô. Lau sejon wê to mec tau sa ma lau Israel sêjam wê to teteñ mec tau gêdêñ tañ sêlic nêñ om nañ. Gêdêñ ñasawa teñ lau sêkêñ Pesalem nabuku kêsêp Bibolo gêwiñ Bibolo nabuku ñagêdô.

Lau sêga wê tonec kêpi biñ tokainj-tokainj. Wê ñagêdô wê lambinjña, ñagêdô wê tanam sakiñ Anôtôrja, ñagêdô wê mecjia. Lau teteñ Anôtô gebe ênam êsêac sa to taê walô êsêac ma ênam êsêac kësi. Lau ñagêdô teteñ ej gebe êsuc nêñ sec ôkwi. Wê ñagêdô gêjam danje Anôtô gebe gêjam mec nê lau. Ñagêdô teteñ ej gebe êmêtôc nê launêñ ñacio. Mec tonaj ñagêdô gêjac lau tagenj-tagenj ñawae ma ñagêdô gêjac lau tapaõngeñ ñawae. Wê ñagêdô geoc ñac tagenj nê ñalêlôm lasê ma ñagêdô kêtôc gêñwapac to biñ, tañ Anôtônê lau samob sêôc to sêsaê sêmoa nañ.

Apômtau Jesu keteñ Pesalem kêtû nê mec amboac tonanjeñ. Lau tetobijñlênsêm-Wakucwaga sêkôc ñalô dabuñ sa aنجa Pesalem ma teto kêsêp nêñ papia. Lau Buña ñamataña e mëhgêdêñ galocña tetoc buku tonec sa kêtû nêñ buku mecjia to nêñ lêñ ñagôlinj.

Pesalem 150 tonaj sêwa kékôc kêtû ñasêbu lemenjeñ me buku lemenjeñ amboac tonec gebe

Buku kêtû ñamataña Pesalem 1-41

Buku kêtû luagêcña Pesalem 42-72

Buku kêtû têlêacña Pesalem 73-89

Buku kêtû aclêña Pesalem 90-106

Buku kêtû lemenjeñja Pesalem 107-150

1

BUKU KÊTU ÑAMATAÑA

Lau gêdêñ to lau sec

- 1 Aweñ êôc ñac, tañ êsa nê lêñ êtôm lau,
tañ sêkac tauñ su aنجa Anôtônê nañ, nêñ mêtê atom,
ma êsa lau sec nêñ lêñ
to ênþôñ lau-susuwaga ñalêlôm atom.
- 2 Ñac amboac tonaj têtac gêwiñ Apômtaunê biñsu
ma taê gêjam ênê biñsu ñam kêtôm bêc to gelengeñ.
- 3 Ej kêtom ka sêse kékô butali, tañ gêjam ñanô kêtôm ñanocgeñ nañ.
Ñalaunj oc êmeliñ atom, ma gêj samob, tañ ej gêgôm nañ, oc êtap ñanô sa.
- 4 Lau tañ sêkac tauñ su aنجa Anôtônê nañ, amboac tonaj atom.
Êsêac têtôm ñapaôma, tañ mu kelelo sa.
- 5 Amboac tonaj lau-sêkac-tauñ-suwaga oc sêkô ñajaña êndêñ noc mêtôcña atom,
ma lau sec sêkô gôlôac ñalêlôm atom amboac tonaj,
- 6 gebe Apômtau kêjala lau gêdêñ nêñ lêñ.
mago lau-sêkac-tauñ-suwaga nêñ lêñ oc ênaña.

2

Anôtô agêc ñac, taŋ geŋ oso eŋ naŋ

- 1 Lau samuc sêli awen̄ sa kêtú asagen̄na,
ma tenten̄latui sêkic biŋ ñaôma-ñaôma nec ñam amboac ondoc.
- 2 Kiŋ nomna sêkac tauŋ sa,
ma gólin̄waga sêkic biŋ sêwin̄ tauŋ sebe senseŋ Anôtô agêc nê ñac, taŋ geŋ oso eŋ naŋ.
- 3 Êsêac sêsôm gebe “Tamô êsêacnêj lakô êngic
ma tambalin̄ êsêacnêj lêpoa, taŋ kêgi aêac auc, naŋ siŋ.”
- 4 Apômtau, taŋ gêngôŋ lêpôŋ aŋga undambê naŋ, kaômac
ma kêsu êsêac susu.
- 5 Go kêsôm biŋ gêdêŋ êsêac totêtac ñandaŋgeŋ
ma eŋ têtac kêmoatiŋ tōŋ kêtakê êsêac gebe
- 6 “Aê tauc kakêŋ ñoc kiŋ gêngôŋ ñoc lôc dabuŋ Sion.”
- 7 “Aê gabe jasôm biŋ, taŋ Apômtau taê gêjam naŋ, lasê acgom.
En̄ kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Aêŋoc latuc aôm, ocsalô tonec aê katu aôm tamam.
- 8 Oten aê, go jakêŋ lau samuc têtu nêm gênlênsêm
ma jakêŋ nom samucgeŋ êtu nêm gamêŋ.
- 9 Aôm oc ônam góliŋ êsêac ña tôcki
to olo êsêac êtôm selo kunom.’ ”

- 10 Amboac tonaj̄ amac kiŋ nêm kauc êsaman̄
ma amac nom ñagôliŋwaga taêm ênam biŋ, taŋ galêŋ biŋ amac naŋ.
- 11 Anam sakij̄ Apômtau toatêc engeŋ,
au taôm anêc eŋ akaiŋja toatênêpgeŋ.
- 12 Embe masi, oc têtac ñandaŋ êsa
ma amac anaŋa aŋga intêna,
gebe eŋ ñac têtac dambê.
Aweŋ êôc lau samob, taŋ sê lamu engeŋ naŋ.

3

Mec bêbêcŋa gebe Anôtô ênam sa

- 1 Ojae, o Apômtau, lau taŋ sêlêsu aê naŋ, taêsam ñasecgoc,
taêsam dêdi sêkô sebe senseŋ aê.
- 2 Lau taêsam sêsôm kêpi aê gebe
“Anôtô oc anam eŋ sa teŋ atom.”
- 3 O Apômtau, aôm kôtu lautuc gômôê aê aucgoc.
Aôm kôtu aê waec to kôsa môkêcapac sa.
- 4 Gamôêc Apômtau ña aoc kapôen̄,
e kêkêŋ taŋa ñoc taŋi aŋga nê lôc dabuŋ.
- 5 Aê kasa tauc sic ma gaêc bêc e kalin̄ tauc siŋ.
Gaêc e matoc jali kêsa gebe Apômtau gêjam aê sa.
- 6 Lausin̄ taŋ topom-topom sêgi aê auc naŋ,
mago katêc êsêac atom.

7 O Apômtau, ôndi. O ñoc Anôtô, ônam aê sa.

Aôm tonaj tec kôtâp ñoc ñacjo samob kêsêp alianô, ma kôtuc lau, tañ sêkac tauñ su aنجa aômnêm nañ, luñluñ kêsêlô.

8 Apômtau kêtû ênam aêac sa ñamôkê.

Ônam mec nêm laumañ.

Dawidnê pesalem teñ. Gêc latu Absalom gêja su, go gêga.

4

Mec êtularja teñ gebe Anôtô ênam sa

1 O Anôtô, tañ kômasañ ñoc biñ jagêdêj,

aê embe jamôêc, nañ ôkêj tañam aê.

Aê gamoa togêñwapac, go aôm kôgaboac aê su.

Taêm labu aê ma ôkêj tañam ñoc mec.

2 O amac lau tembelem aنجej,

abe aنجôm aê waec êtu meloc e êndêj ondoc acgom.

Amac abe taêm ênam biñ dansañ,

tec abe asap gêj ñaôma tôj e êndêj ondocgej.

3 Ajalamañ gebe Apômtau kêjalij nê ñac mansañ aê sa.

Embe jamôêc êndêj Apômtau, oc êkêj taña aê.

4 Embe têmtac ñandañ, nañ aنجôm taôm sec atom.

Taêm ênam biñ tonaj ênêc lêlômgej, amoa nêm gamêj ma anam taôm tôj.

5 Ansuj da gêdêj

ma akêj matem Apômtau.

6 Lau taêsam sêôm gebe

“Asa oc êmoasiñ aêac.

O Apômtau, ôc lañômañ ñaja sa

mêñêpô aêac.”

7 Aôm kôkêj têtac ñajam kêsêp aêjoc ñalêlôm,

kômoasiñ aê kôlêlêc êsêac, tañ sêñgôñ gêñmasê ñaôgej nañ su.

8 Aê jasa tauc sic to janêc bêc tobij malôgen

gebe aôm taômgej, o Apômtau, kôkêj aê gamoa ñoc ñajam.

Dawidnê pesalem teñ.

5

Mec teñ kêtû Anôtô ejop aêacjya

1 O Apômtau, ôjô ñoc biñ.

Wê tañam ñoc olíj.

2 Ojae aêjoc kiñ to ñoc Anôtô, ôjô ñoc tañiboa kapôêñmañ,

gebe aêjoc mec êndêj aôm êwac.

3 O Apômtau, ôjô aê aoc êndêj bêbêc kanucgej.

Kamasan ñoc da gêdêj aôm gêdêj bêbêc kanucgej, ma tec matoc teñ-
teñgej aômja gamoa.

4 Aôm kôtôm Anôtô, tañ têtac gêwiñ biñ palin-palin nañ atom.

Nac sec teñ êtu nêm ñaclej atom.

5 Lanemtêna sêkô lañômñêm atom.

Aôm kôkêj kisa gêdêj lau-sêgôm-secwaga samob.

6 Aôm gosej dansaŋwaga samob su.

Apômtau gêjam lañðanô ôkwi anga lau, taŋ sêwê kaiŋ dec to biŋ-dansaŋwaga naŋ nêj.

7 Aôm gôlôc kêtû nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja
gebe aê jasô nêm andu jana.

Aê jateŋ mec anga nêm lôm dabuŋ
ma jau tauc janêc gebe jatoc aôm sa.

8 O Apômtau, ônam gôliŋ aê êtôm nêm biŋgêdêj.

Ômansaŋ nêm intêna ênêc aê lañôcnêm êtu ɣoc ɣacioŋa,

9 gebe biŋjanô gêc êsêac aweŋsuŋ atom.

Ac taêŋ gêjam biŋ seſeŋ gêj sunageŋ.

Êsêacnêj koclaben kêtôm sêawa gêŋa.

Imbeleŋ geno biŋ e ɣawasi laŋgwagenj.

10 O Anôtô, ôkêj ɣagêjô êndêj êsêac
gebe nêj dîb êtu lakô êndêj tauŋ.

Ôtiŋ êsêac su anga lañômñêmja êtu nêj biŋ alôb-alôb taësamña
gebe sêli tauŋ sa gêdêj aôm.

11 Mago lau samob, taŋ sê lamu aôm naŋ, têntac ɣajam êsa.

Ôtu lautuc êsêac,
taŋ têntac gêwiŋ aôm naŋ,
gebe sêmoa toôliŋ êpigeŋ.

12 O Apômtau, aôm gójam mec ɣac gêdêj,
ma nêm moasiŋ kékwa ej auc amboac lautuc.

Dawidnê pesalem teŋ.

6

Mec gebe Anôtô ênam sa êndêj têm wapacŋa

1 O Apômtau, têmtac ɣandaŋ ênac aê atom.

Têmtac êmoatiŋ tôŋ ma ôsôm aê atom.

2 O Apômtau, taêm labu aê gebe aoc kêtû dambê.

O Apômtau, ômoasiŋ aê gebe katakê e katuc uŋ tagenj.

3 Aê katuc ɣatutuc ɣasec.

O Apômtau, aôm gobe ônac jaê aê e êndêj ondocgeŋ.

4 O Apômtau, ôkac taôm ôkwi ômu ômôêj ma ônam aê sa.

Ônam aê sa êtu nêm moasiŋja,

5 gebe lau, taŋ sêmac êndu su sêja naŋ, taêŋ gêjam aôm atom.

Asa oc êŋgôm waem êsa anga lamboam.

6 Aê kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac,

ma gaćc bêc gajac matocsulu sasa gêdêj gêbêc balinj gebe matocsulu
kêsuŋ laplap laŋgwagenj.

7 Aê kataŋ ɣanô e matocdêbu kêtin ma galic gamêŋ sapu

kêtu ñoc ñacjo sêlêsu aêja.

⁸ Amac secwaga samob aêc su aŋga aêñoc,
gebe Apômtau kêkêŋ taŋa ñoc tanjiboa kapôēŋ.

⁹ Aê kataŋ e Apômtau kêkêŋ tanjagoc.
Apômtau kêkôc ñoc mec sagac.

¹⁰ Aêñoc ñacjo samob oc selendec sec e nêŋ meloco êsa,
go têtaŋ tauŋ su seben e sêc tomajenget sêna.
Dawidnê pesalem teŋ. Pesalem dambu tauŋja kêtu ñamataŋa.

7

Apômtau kêmêtôc lau jagêdêŋ ñawê

¹ O Apômtau, ñoc Anôtô, aê gaê lamu aômgenj.

Ôjaŋo aê su aŋga lau samob, taŋ sêjanda aê naŋ nêŋ, ma ônam aê sa.

² Embe masi, go ñacjo sêmônij aê êngic to sênsaic aê amboac lewe
gebe ñoc ñac-ênam-aê-sawaga masi.

³ O Apômtau, ñoc Anôtô, aê embe jaŋgôm gêŋ keso teŋ
êndêŋ ñac teŋ,

⁴ ma embe jatu kasec ñac, taŋ jagêc amoa tobiŋmalôgenj tauŋ naŋ,
ma embe janam êsêac, taŋ sêkêŋ kisa aê ñaôma naŋ, sa atom,

⁵ go ñacjo êjanda aê e naâ aê tôŋ ma êka aê tôŋ tamiŋ nom
to êŋgôm aê waec êtu meloc.

⁶ O Apômtau, ôndi totêmtac ñandaŋgeŋ ma ôndi sa mêsionseŋ lau, taŋ sêlêsu aê
naŋ, nêŋ ñaôndu su.

Aôm taŋ kômêtôc biŋ naŋ, matam jali êsa gebe ômoasiŋ aê.

⁷ Ôkac tentenjlatu samob sa wactetoc aôm sa acgom,
gocgo wêc ômu ôpi ôwac nêm lôlôc êtiam.

⁸ Apômtau kêmêtôc lau samob nêŋ biŋ.

O Apômtau, ômêtôc ñoc biŋ êtôm nêm biŋgêdêŋ ma ômoasiŋ aê êtu ñoc biŋ
masiŋa.

⁹ Ôkêŋ lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga aômnêm naŋ, nêŋ biŋ alôb-alôb ênac pep,
ma ôpuc ñac gêdêŋ tôŋ êkô ñajaŋa.

O Anôtô gêdêŋ,
aôm kôjala ñoc ñalêlôm e gôbi lêtêŋ.

¹⁰ Anôtô kêkam aêñoc lautuc ñagabiŋ.

Eŋ gêjam lau, taŋ taêŋ gêjam biŋgêdêŋ naŋ sa.

¹¹ Anôtô kêmêtôc biŋ jagêdêŋ
ma Anôtô tonaj kêkêŋ ñagêjô kêtôm bêcgeŋ.

¹² Ñac teŋ embe ênam tau ôkwi atom, oc Apômtau êuc nê siŋ ñamata êsa êtu eŋja.
Eŋ êkêkam nê sôb êkanôŋ eŋ.

¹³ Eŋ êkêŋ nê sôb-ensenj-lauŋa nadingeŋ eŋ
to ênam jalana tamiŋ nê sôb.

¹⁴ Alicgac me, biŋ alôb-alôb gêjam ñac sec auc. Eŋ taê gêŋ wapacŋa.
Ma embe êkôc, oc talic gêŋ tau gebe binjdansaŋ.

¹⁵ Eŋ kêkwê sê e ñalêlôm gêjac tau Jaê,

- mago tau oc nau tau êsêp nê gêj, tanj kêkwê naŋ.
 16 Gêjywacap taŋ taê gêjam naŋ, oc êngôndin eŋ tau,
 ma nê gêj alôb-alôb oc êtap eŋ tau môkêdaŋgam sa.
- 17 Aê aoc êôc Apômtau êtu nê biŋ gêdêŋja,
 ma janja wê êpi Lôlôc Natau Apômtaunê ɻaâ.
 Dawidnê wê teŋ, gêjam gêdêŋ Apômtau kêtü ɻac Benjaminja Kus nê biŋja.

8

Tatoc Anôtô sa gebe gêgôm aêac waen kësa

- 1 O Apômtau, aêacma Natau, nêm ɻaâ ɻawae kësa gêjam nom aucgoc.
 Êsêac sêlambij aômnêm ɻawasi e jagêdêŋ undambê.
 2 Nopalê to ɻapaléo dedec aweŋ sêlambij aôm sêwiŋ.
 Aôm gôboa gamêŋ ɻajaŋa sa
 êpuc nêm ɻacjo su
 ma nêm soŋo-soŋo to lau-sêli-aweŋ-sawaga sênam tauŋ ôkwi.
- 3 Aê embe jalic undambê, tanj lêmamlatu kêkêŋ,
 ma embe jalic ajõŋ to utitalata, tanj kômasaŋ naŋ,
 4 (oc taêc ênam tauc gebe) Njamalac tau oc amboac asageŋ, tec taêm gêjam eŋ,
 ma ɻjamalac latu oc amboac asageŋ, tec gôjam jaom eŋ nec.
- 5 Aôm kôkêŋ en kêdabiŋ gebe êtôm aôm,
 ma gôjam gêlôŋ en ɻa wae to ɻawasi.
 6 Aôm kôkêŋ en gêjam gôlin gêj, tanj lêmam gôgôm naŋ,
 ma kôkêŋ gêj samob kêsô en ɻalabu.
 7 Kôkêŋ domba to bulimakao
 ma kôkêŋ bôc saleŋja gêwiŋ.
 8 Aôm kôkêŋ moc, tanj sêmoa umboŋ ɻalabu ma i, tanj sêmoa gwêclêlôm,
 to gêj mateŋ jali gwêcŋa samob, tanj sêsa nêŋ lêŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ naŋ.
- 9 O Apômtau, aêacma Natau,
 nêm ɻaâ ɻawae kësa gêjam nom aucgoc.
 Dawidnê pesalem teŋ.

9

Tanam danje Anôtô gebe en kêmêtôc lau jagêdêŋgen

- 1 Aê gabe aoc êôc Apômtau toŋoc ɻalêlôm samuc.
 Aê gabe jasôm aômnêm gênsêga, tanj gôgôm naŋ samob ɻawae lasê.
 2 Aê gabe têtaç ɻajam ma aoc êôc aôm toôndugeŋ.
 O Lôlôc Natau, aê gabe janja wê êpi aômnêm ɻaâ.
 3 gebe aôm kôkêŋ aêjoc ɻacjo sênu tauŋ su sêmu sêso sêja.
 Aôm kôtiŋ êsêac e sêka eŋkaiŋ ôkwi ma sêjaŋa,
 4 gebe aôm kômasaŋ aêjoc biŋ to kômêtôc jagêdêŋ.
 Aôm-kômêtêc-gêdêŋwaga gôngôŋ lêpôŋ tau ɻao.
- 5 Aôm goec biŋ lau samuc to goseŋ alôb-alôbwaga su.
 Aôm goseŋ êsêacnêŋ ɻaâ su gêjaŋa samucgen.
 6 Aôm golo ɻacjo popoc e gacgeŋ maleŋmê balingen sêja.

Aôm goseŋ malac gêwiŋ e ɳaê samob gêjaŋa.

7 Apômtau oc êngôŋ nê lêpôŋ enden tôngenj.

Eŋ ketoc lêpôŋ kékô gebe êmêtôc biŋ.

8 Nac tagen tonanj tec kêmêtôc lau nomnja nêŋ biŋ jagêdêŋ
ma kékêŋ ɳagêjô gêdêŋ tenteŋlatu gêjô gêŋ, taŋ sêgôm naŋ.

9 Apômtau kêtuaŋ lau, taŋ sêôc gêjwapac naŋ, nêŋ tuŋtêna.

Eŋ kêtuaŋ tuŋtêna gebe êsêac sêŋgôŋ ɳalêlôm êndêŋ taŋ gêjwapac êngôm êsêac
naŋ.

10 Amboac tonanj êsêac, taŋ sêjala aômnêm ɳaê naŋ, sêkêŋ mateŋ aôm.

Aôm Apômtau tec gôwi êsêac, taŋ sesom aôm naŋ, siŋ atom.

11 Awem êôc Apômtau, taŋ gêngôŋ nê lêpôŋ gêngôŋ Sion naŋ,

asôm ênê gêysêga lasê êndêŋ tenteŋlatu sêŋô,

12 gebe eŋ taê gêjam gebe êkac êsêacnêŋ kamocgôc.

Eŋ kêliŋ môêc, taŋ lau ɳasec sêmôêc gêdêŋ eŋ naŋ, siŋ atom.

13 O Apômtau, taŋ kôkô aê auc gêdêŋ jamac êndu ɳasacgêdô naŋ, taêm labu aê.

Ôlic aêmamaŋ gebe ɳoc ɳacio sêgôm aê kwalecgoc.

14 Aê gabe jasôm aômnêm gêŋ towae lasê samob.

Jakô Sion latuo nê sacgêdô ma aoc êôc aôm toôndu, gebe gôjam aê sa.

15 Lau samuc nêŋ sê, taŋ sêkwê kêtuaŋ aêŋa naŋ, êsêac tauŋ sêu tauŋ sêsep.

Tauŋ enkaiŋ gêwê uc, taŋ sêkic kelecgeŋ naŋ.

16 Apômtau kêmêtôc biŋ gêwa tau sagac.

Nac alôb-alôb gêwê tau lêma ɳalakô.

17 Lau alôb-alôbwaga sêsep lamboam sêja,

ma lau samuc samob, taŋ sêliŋ Anôtô siŋ naŋ, amboac tonanjenj.

18 Anôtô oc êliŋ lau ɳalêlôm sawa siŋ ɳapanj atomanô,

ma lau ɳasec sênsaê gêŋ, taŋ sêkêŋ mateŋ naŋ, elêmê atomanô.

19 O Apômtau, ôndi sa. Ôkêŋ ɳamalac sêŋgôm gêŋ paliŋ atom.

Ôkêŋ lau samuc têtap nêŋ ɳagêjô sa aŋga aômnêm.

20 O Apômtau, ôngôm êsêac têtakê.

Ôkêŋ lau samuc sêjala tauŋ gebe êsêac lau ɳaôma.

Dawidnê pesalem teŋ.

10

Mec Anôtô êmêtôc naêndêŋya

1 O Apômtau, amboac ondoc kôkac taôm su wackôkô jaêcgeŋ.

Amboac ondoc kôsiŋ taôm gêdêŋ têm gêjwapacŋa.

2 Lau alôb-alôb tetoc tauŋ sa ma sêjanda lau ɳasec.

Biŋ taŋ êsêac taêŋ gêjam naŋ, êtap êsêac tauŋ sa acgommaŋ.

3 Nac alôb-alôb kékêli tau kêtuaŋ nê kauc secŋa

ma ɳac, taŋ gêjam bôlêŋ ɳaôli ôkwi naŋ, kêsôm biŋ meloc kêpi Anôtô e gêwi
en siŋ.

- 4** Nac alôb-alôb nê biŋ gêjac kolec tau gebe Anôtô êkêŋ ñagêjô atom.
En ketoc tau sa ma taê gêjam gebe Anôtô gêmoa atom.
- 5** En gêgôm nê gêj kêmootiŋ en e gêmoa ñajam geden tôŋgen. Aômnêm lêŋ mêtôcŋa gêjac jaé en.
En kêtan pêlê nê soŋo-soŋo samob.
- 6** En taê gêjam gêj tau gebe “Aê oc jambeŋ teŋ atomanô,
ma gêŋwapac oc êtap aê sa atomanô amboac tonangen.”
- 7** Ènê awasun kapuc boa ñanô ma biŋdansaŋ to ñaclai gêjam auc.
Gêŋwapac to gêj alôb-alôb gêsaç imbêla ñatêpôegeŋ.
- 8** En gêdib lau gêŋgôŋ gamêŋ gasaŋ e gêjac ñac, tan tobiŋmê naŋ êndu.
En mata geso lau, tan sêpô lêna kêtú gêj ñagêdôŋa naŋ.
- 9** En gê lamu gamêŋ ma gêdib lau amboac lewe gêdib gêj gêmoa gamêŋdani.
En gêdib gebe êkatôm ñac ñasec tôŋ.
- En kêkatôm ñac ñasec
gebe ênsaic en naêsep nê uclêlôm.
- 10** En kêgalab gewec-gewec
e kêtap lau ñasec sêpô lêna tauŋja sa.
- 11** En taê gêjam gêc nê ñalêlôm gebe “Anôtô kêlinj siŋ.
Anôtô gêsaŋ laŋjôanô auc e gêlic sapu.”
- 12** O Apômtau, ôndi sa. O Anôtô, ôc lêmam sa.
Ôlinj lau ñasec siŋ atom.
- 13** Nac alôb-alôb oc êsôm biŋ meloc-meloc êpi Anôtô êtu asageŋja.
Ma amboac ondoc taê ênam ênêc nê ñalêlôm gebe “Aôm oc ôkêŋ ñagêjô
êndêŋ aê atom nec.”
- 14** Mago aôm tec gôlic gêŋgac. Aôm gôlic gêŋwapac to lau-sêpô-lêna wagagac,
ma aôm lêmam ônam gôliŋ.
Aôm taômgeŋ, tec ñac kêpô lênaŋja mata kêsap aôm.
Aôm gôjam mosêbu sa.
- 15** Ônac ñac alôb-alôb to ñac, tan kêkac tau su aŋga Anôtônê naŋ, lêma tulu.
Ôkêŋ ñagêjô êpi en êjô nê gêj samob e tomalageŋ.
- 16** Apômtau kêtú kiŋ êngôŋ teŋgeŋ ma teŋgeŋ.
Lau samuc maleŋmê aŋga ênê gamêŋ sugac.
- 17** O Apômtau, aôm kôjala lau ñasec têntac kêkac êsêac aômja.
Aôm gôe taŋam êsêac to kôpuc êsêacnêŋ ñalêlôm tôŋ,
- 18** gebe ômêtôc mosêbu to lau sêŋgôŋ jageoŋa nêŋ biŋ êtu katô
e ñamalac nomŋa têtakê lau teŋ êtiam atom.

11

Lau geden nêŋ lamu

- 1** Apômtau kêtú ñoc lamu. Ma amboac ondoc asôm gêdêŋ aê gebe
“Ôec ôpi lôc ôna amboac moc.

2 Gôlicgac me, dedec-Anôtôwaga sêkac tikoc talam ma sêjô sôb e jadiŋgeŋ,
sebe sêpô lau-ŋalêlôm-gêdêŋwaga êndêŋ gamêŋ ŋakesec.

3 Embe senseŋ mêtê ŋanombaj, naŋ gedeŋ ŋamalac tōŋ naŋ su
ŋac gêdêŋ oc êsôm ŋabiŋ amboac ondocgeŋ."

4 Apômtau gêmoa nê lôm dabuŋ ŋalêlôm.

Ênê lêpôŋ kékô undambê.

Eŋ mata geso lau gamêŋ samobŋa
ma gêlic gêŋ, taŋ êsêac sêgôm naŋ.

5 Apômtau kësaé ŋac gêdêŋ to ŋac, taŋ gedec eŋ naŋ kêtômgeŋ.
Ma nê ŋalêlôm kêmootiŋ tōŋ kêtû ŋac, taŋ gêgôm nê gêŋ togôlinjmê naŋja.

6 Eŋ kékêŋ ja to talao gêjac lau sec amboac kom gêjac
ma kësakiŋ mu ŋandaŋ kêtû nêŋ gêŋ êlau êsêacŋa.

7 Apômtau eŋ ŋac gêdêŋ ma têtac gêwiŋ biŋgêdêŋ.
Lau taŋ sêgôm ŋanô kësa naŋ, oc sêmoa eŋ laŋônêmja.
Dawidnê teŋ.

12

Mec Apômtau ênam aêac saŋa

1 O Apômtau, ônam aêac sa gebe lau mansan têtaŋ su
ma lau wapac maleŋmê e gamêŋ kêta êŋ.

2 Sêsôm biŋ geo gelom-gelom tau.
Ac sêsôm nêŋ biŋ aweŋsuŋ geno-genogej ma nêŋ ŋalêlôm gêja lulu.

3 Ojae, Apômtau enseŋ gêdôŋôlic samob, taŋ seno-seno biŋgeŋ,
to aweŋsuŋ, taŋ sêboa tauŋboa naŋ, acgommaŋ.

4 Lau tonaq tec sêsôm gebe "Tauŋma imbeleŋ kêpuc aêac tōŋ to gêdôŋôlic gêjac
aêac sa.
Asa gebe ênam gôlinj aêac."

5 Apômtau kêsôm gebe "Aê gabe japuc tauç jandi êtu lau, taŋ sêkôniŋ êsêac
sêŋgôŋ jageo to lau ŋagêbôc seŋ oliŋ tauŋ elêmê naŋja.
Aê gabe janam lau, taŋ sêkêŋ mateŋgen gebe janam êsêac saŋa naŋ sa."

6 Apômtaunê biŋ ŋalô ŋakêŋkêŋ
kêtôm labi naŋ sêjam e ŋakep masi amboac kwalamwaô.

7 O Apômtau, ônam jaom lau ŋasec ma ôpuc aêac tōŋ
êndêŋ lau tônê êtôm têm samob,

8 gebe lau geo oc dêndi sêôŋ to sêmboaa tauŋ e sênsiŋ aêac auc,
gebe sec gêjam sêga aŋga ŋamalacnêŋ.
Dawidnê pesalem.

13

Mec Apômtau ênam aêac saŋa

1 O Apômtau, gobe ôliŋ aê siŋ samucgeŋ e êndêŋ ondoc acgom.
Ma gobe ôsiŋ laŋôm aê e êndêŋ ondocgeŋ.

2 Aêŋoc katuc oc êôc ŋandaŋ

ma ɳoc ɳalêlôm ɳawapac êtôm eleŋ to êmbêc e êndêŋ ondocgeŋ ma ɳoc ɳacio etoc tau sa êndêŋ aê e êndêŋ ondocgeŋ.

³ O Apômtau, ɳoc Anôtô, ôlic aê ma ôkêŋ taŋam aêma.

Ôkêŋ matocanô ɳawa êsa gebe gêmac enseŋ aê atom.

⁴ Ma ɳoc ɳacio etoc tau sa ma êsôm gebe “Aê kaku en tulu,”
ma ɳoc soŋo-soŋo têtu samuc êtu aê kaku saŋa atom.

⁵ Mago aê taêc kêka aôm têmtac gêwinj teŋgeŋja.

ɳoc ɳalêlôm êtu samuc gebe gôjam aê kêsi.

⁶ Aê janam wê êndêŋ Apômtau
gebe en kêmoadiŋ aê ɳanô.

Dawidnê pesalem.

14

Namalacrêŋ sec

(Pes 53:1-6)

¹ Lau meloc tec nêŋ ɳalêlôm kêsôm gêdêŋ tauŋ gebe “Anôtô teŋ gêmoa atomanô.”

Êsêac sêgôm gêŋ sec to alôb-alôb ma nêŋ teŋ gêgôm gêŋ ɳajam teŋ atom.

² Apômtau kêtû kêniŋ ɳamalac latunji anga undambê

gebe oc êtap ɳac tokauc teŋ, taŋ kêtêc Anôtô naŋ, sa gêmoa me masi.

³ Mago êsêac samob sêkac tauŋ su. Samob têtu secŋageŋ.

Êsêacrêŋ teŋ gêgôm gêŋ ɳajam teŋ atom, masi samucgeŋ.

⁴ “Lau secwaga samob nêŋ kauc gêbôc me. Êsêac têdangôŋ ɳoc lau amboac seŋ mo

ma êsêac aweŋ gêjac Apômtau atom.”

⁵ Mago êsêac oc têtakê ɳasec

gebe Anôtô gêmoa gêwiŋ lau gêdêŋ nêŋ gôlôac.

⁶ Amac abe akô biŋ, taŋ ɳac ɳalêlôm sawa kêkêŋ mata naŋ, auc.

Mago Apômtau tau kêtû ênê lamu.

⁷ Ojae, moasiŋ ênam Israel saŋa mêmêsa anja Sion ecmaŋ.

Êndêŋ taŋ Apômtau êmoasiŋ nê lau êtiŋ naŋ, Jakob oc êtu samuc ma Israel oc têtac ɳajam êsa.

Dawidnê pesalem.

15

Lau, taŋ sêŋgôŋ Anôtônê lôc dabuŋ naŋ

¹ O Apômtau, asa oc êtu ɳacleŋ aômnêm bec.

Ma asa oc êngôŋ aômnêm lôc dabuŋ.

² Nac tagenj, taŋ kêsa nê lêŋ tolaŋônêm sawageŋ ma gêgôm gêŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ naŋ,

ma kêsôm biŋjanô tau, taŋ gêc nê ɳalêlôm naŋ lasê.

³ Nac tagenj, taŋ biŋ gêga kêsa awasunj atom naŋ.

ɳac taŋ gêgôm gwadê sec to kêsac nê ɳac jaban ejŋa atom naŋ.

4 Nac tagenj, taŋ gēlic lau alôb-alôb amboac gēj ɻaômá
ma etoc lau, taŋ têtêc Anôtô naŋ sa.

Nac tagenj, taŋ êhgôm biŋ naŋ kêtôc lêma kêpi naŋ, ɻanô êsa
ma biŋ tau embe êkêŋ ɻandan êndêŋ ej, oc ênam nê ɻalêlôm ôkwi atom.

5 Nac tagenj, taŋ kêkêŋ nê mone gêdêŋ lau ma taê kêka gebe mone êsu ɻalatu
kapôéŋja atom naŋ,
ma kêtû palê gêdêŋ biŋ kana-kanaŋa ma kêgôliŋ bam ɻac tobiŋmê atom.

Nac teŋ embe nê lêŋ amboac tonaj,
oc nê ɻalêlôm ɻawiwic atomanô.
Dawidnê pesalem.

16

Anôtô kêtû nê lau nêŋ awamata

1 O Anôtô, ojop aê
gebe aê gaê lamu aôm.

2 Aê kasôm gêdêŋ Apômtau gebe “Noc ɻatau aôm.
Noc gêj ɻajam ɻam aôm taômgeŋ.”

3 Lau dabuŋ nomja êsêac lau ɻanêŋ.
Êsêac sêjac aê matocanô ɻajam.

4 Lau taŋ sêjalîŋ anôtôi jaba sa naŋ, oc sêôc gêŋwapac taêsam.
Aê jakêŋ da decŋa êndêŋ êsêac atom, ma êsêacnêŋ ɻaê êsa aocsuŋ atom.

5 Apômtau kêtû noc gênlênsêm ma noc gêj, taŋ gawê kaiŋ naŋ.
Aôm gojob noc lêjlênsêm ɻapep.

6 Sêjac belo gamêŋ e katap noc gamêŋ ɻajam sa.
Biŋjanô, aê galic noc gênlênsêm e gêjac matocanô ɻajam.

7 Aê aoc gêjac Apômtau, gebe kêtû noc gêjam-sawaga ɻajam.
Gêdêŋ gêbêc atêc kepeŋ aê kêtû biŋ tonajna gêwiŋ.

8 Aê kakêŋ Apômtau kêkô lajôcnêm-ɻageŋ gebe matocanô êpi ej endenj tôngenj.
Eŋ kêkô noc anôŋa, tec aê oc jakô teŋgeŋ.

9 Amboac tonaj noc ɻalêlôm ɻajam to noc katuc kêtû samuc,
ma aê ôlic gêŋgôŋ ɻajam.

10 Gebe aôm oc ôwi noc katuc siŋ êndêŋ lamboam atom.
Aôm oc ôkêŋ sê êhgamiŋ nêm ɻac mansaŋ ôli tôŋ atom.

11 Aôm kôtôc intêna janjôŋ matoc jaliŋa gêdêŋ aê.
Aê jamoa aôm lajômnêmja totêtc ɻajam samucgeŋ ma jatap lêmam
anôŋa ɻamoasiŋ sa endenj tôngenj.

Dawidnê mec teŋ.

17

Nac mansaŋ awa gêjac Apômtau

1 O Apômtau, biŋgêdêŋ ɻatau, ôkêŋ taŋam noc tanj.

Ôe tanjam noc mec gebe kasôm kêsa gêdôcôlic dansaŋ atom.

2 Aôm taôm oc ômêtôc aênoc biŋ,
gebe aôm tec matamanô gôlic gêj gêdêŋ.

- ³ Embe ônsaê ñoc ñalêlôm me embe ôtuc kêniñ êsêp ñoc ñalêlôm êndêj êmbac
me embe ômbêlêm aê,
oc ôtap aê taêc gêjam biñ geo teñ sa atom ma aocsuñ kasôm biñ keso teñ
atom.
- ⁴ Ñamalac embe sêngôm nêñ gêj oc sêngôm, mago aê kasa ñaclainêj lêñ atom
gebe aôm awamsuñ gêjac jao.
- ⁵ Ockaiñ kêpuc aôm wañam.
Aê kasélêj kaku-kaku atom.
- ⁶ O Anôtô, aê aoc gêjac aôm, gebe aôm kôkêj tañam aê.
Ôê tañam aê ma ôñô ñoc biñmañ.
- ⁷ Oc nêm têmtac gêwiñ teñgeñña lasê.
Aôm gôjam lau, tañ sêc nêñ ñacio su wacsê lamu nêm anôña nañ kësi.
- ⁸ Ojop aê êtôm aôm taôm gojob nêm matamanô.
Ôngandê aê jañgôñ nêm magêm ñaajuñlabu.
- ⁹ Ojop aê êndêj lau sec, tañ têtu kasec aê nañ,
to êndêj ñoc ñacio, tañ sêgi aê auc e tapi-tapigenj sebe sensej aêña nañ.
- ¹⁰ Êsêacnêj ñalêlôm ñadani e taêñ walô aê atom
ma sêboa tauñ sa ña awençunjeñ.
- ¹¹ Aê embe jamoa ñasawa teñ, oc sêwa aê auc.
Êsêacnêj ñalêlôm taêñ gêjam tagen tonec gebe sênaç aê piñpañ e jansambi
sa janêc.
- ¹² Êsêac têtôm lewe, tañ kesegenj gwadaña gêmoa nañ.
Ac têtôm lewe ñalatu, tañ sacgenj-sacgenj gêmoa gamêñdani ñalêlôm gêdib
nê gwada gêmoa nañ.
- ¹³ O Apômtau, ôndi naôndac ñoc ñacio ma ôku êsêac tulu.
Ôc nêm siñ sa ma ônam katuc kësi anja lau secwaga nêñ.
- ¹⁴ O Apômtau, taôm lêmam ônam aê sa anja ñamalacnêj
to lau nom tonecña, tañ taêñ këka nêñ gêj nomñageñ nañ nêñ.
Gêj tañ gôjac tôj gêc nañ, ôkêj êndêj êsêac e êpô êsêac ôkwi lañgwagenj.
Tauñ sêniñ e êtôm êsêac ma sêkêj ñagêdô êndêj nêñ latuñi.
- ¹⁵ Mago aê oc jalic aôm lañômanô gebe aê gagôm keso teñ atom.
Embe matoc êpoa êtiam, nañ jalic aôm endeñ tôjgeñ e tekoc êsa lañgwagenj.
Dawidnê mec teñ.

18

Dawidnê wé kêku ñacio tuluña

- ¹ O Apômtau, aê têtac gêwiñ aôm,
tañ kôtu ñoc ñaclai nañ.
- ² Apômtau kêtû ñoc lamuanô to kêtû ñoc tuñtêna ma kêtû ñoc gêjamsawaga.
Ñoc Anôtô kêtû ñoc lôm, tañ gaê lamu nañ, ej kêtû ñoc lautuc to kêtû ñoc
moasiñ ñabulakôp ma kêtû ñoc lêmôp ñajaña sec nañ.
- ³ Aê aoc gêjac Apômtau ma ej ênam aê kësi anja ñoc ñacjonêj.
Talanem Apômtau.

4 Gêmacanô ɻadembom gênôm aê auc
to gêj gebe ensej aêja kêtakê aê.

5 Lamboam ɻa-uc kêkic aê auc.

Gêmac ɻalakô mêmjkêtap aê sa.

6 Gamoa e katuc uj tagej ma aoc gêjac Apômtau.

Gamôêc gêdêj ɻoc Anôtô gebe ênam aê sa.

Eñ gêngôj nê gamêj dabuñ ɻalêlôm e gêjô ɻoc môêc.

Ma gê tañaj aêjoc tañiboa, tañ kataj gañgôj eñ lañônêmja nañ.

7 Go ôjô gêjam to nom ɻawiwig kêsa to kôtêj-kôtêhgej ma lôc ɻam kêtênenêp e
kôjô-kôjôgej,

gebe ej totêtac ɻandanaj gêmoa.

8 Jadauñ kêsa eñ lusuawa to ja ɻawaô kêsa eñ awasun

ma ɻamôsi kêpêlan aنجa ênê kêsa gêja-gêja.

9 Eñ kêwê undambê sêlilip kêsêp gêmêj.

Ma tao majañ gêc ej akaiñ ɻalabu.

10 Eñ mêmjêlôb gêngôj kerub ɻaô

to mu ɻamagê kêpuc ej tôj mêmkelelo gêmoa.

11 Eñ kêkwa tau auc ɻa gêsuñbôm.

Kom ɻamajañ to tao tokatap-tokatap kêkôm ênê bec auc.

12 Tao kêkôm ênê ɻawasi auc,

mago kompoc to jawaô mêmjkêlêpañ kêsa.

13 Go Apômtau kêkêj nê wapap kêtej aنجa undambê.

Ma Lôlôc ɻatau kêkêj nê awa kompoc to jawaô kêsa.

14 Eñ kêpê nê ɻacio ɻa sôb e sêc sêjam gamêj aucgej sêja.

Eñ kêpalip ôsic e kêjanda êsêac êlinj-êlinj.

15 Gêgôm e gwêc ɻagêdimbob gêôc tau sa kêtû awê

ma nom ɻataoñ kêwaka tau sa.

Gebe aôm Apômtau gôjam wambanj

e atêm bu gwec-gwecgej.

16 Eñ kêmêtôc lêma aنجa lôlôc mêmjkêkam aê tôj,
ma gê aê sa aنجa ɻasamac kapôeñ ɻalêlôm.

17 Eñ kêjanjo aê su aنجa ɻoc ɻacio ɻaclai nê
to aنجa ɻoc gobi, tañ nêñ ɻaclai kêlêlêc aê su nañ nêj.

18 Êsêac sebo sêsa dêdêj aê gêdêj ɻoc bêc wapacnja,
mago Apômtau kêpuc aê tôj.

19 Eñ kêkam aê sa jakakô gamêj kwalam.

Eñ kêsaic aê sa kasa gaja gebe têtac gêwiñ aêgac.

20 Apômtau kêmoasiñ aê kêtû lanjôcnêm sawanja.

Eñ gêjam aê sa kêtû lemoc selecja.

21 Gebe aê kasa Apômtaunê lêj ɻapêp
ma kakac tauc su aنجa ɻoc Anôtôñê ɻaucñjagenj atom.

22 Ênê ɻagôlinj samob gesej ɻoc intêna auc
ma kamasuc ênê biñsu teñ atom.

23 Aê kasa ɻoc lêj ɻapêp e ej gêlic aê ɻajam
ma gajob tauc ɻapêp gêdêj gêjensej aêja samob.

24 Amboac tonaq Apômtau kêmoadsiŋ aê kêtû gamoa ñajêñja,
kêtû aê lemoc selecña, tec eŋ mataanô gêlic aê jagêdêj.

25 Aôm oc ôwa taôm sa êndêj ñac ñajam gebe aôm ñac gabêjam.

Aôm oc ôwa taôm sa êndêj ñac binjanôja gebe aôm ñac binjanôja.

26 Aôm oc ôwa taôm sa êndêj ñac mansan gebe aôm ñac mansan,
mago ñac keso-keso, tec oc ôtôc taôm êndêj eŋ e êtakê.

27 Aôm kotoc lau materj jali sa ñapep
ma kôkoniŋ lau materj waô tôj.

28 Aôm kôtuŋ ñoc ja kêpô gamêj ñajam.

Apômtau, ñoc Anôtô, gêgôm ñoc ñakesec ñawê kësa.

29 Biñjanô, aôm embe ôwiŋ aê oc jaléti lañôc êlac ñoc ñacjogen jana.

Ñoc Anôtô embe êwiŋ aê oc jamboaq jañêli (ñoc ñacionenj) tuñbôm.

30 Anôtô tonaq tec gêjam gôlinj gêj samob tomalagen.

Apômtaunê biñ ñakêñkêj. Eŋ kêtû lau samob, taŋ sê lamu eŋ naŋ, nêj lautuc.

31 Gebe anôtô teŋ oc êmoa ondoc, Apômtau eŋ taugenjoc.

Ma lamuanô tau teŋ oc êmoa ondoc, aêacnêj Anôtô taugenjoc.

32 Anôtô tau tonaq tec kêjandiŋ aê tôj ña ñaclai
to gêjam ñoc intêna gebe ockainj êndij gêj teŋ atom.

33 Ñac tonaq kêkêj aê kasêlêj ñagaô katôm isom.

Eŋ ketoc aê kakô ñoc lôc ñamoatêc ñaðgej.

34 Eŋ kêdôj lemoc siňja,
tec lemoc jakêka talam ñamadi ñajaña.

35 Aôm gôsuŋ nêm lautuc êpiŋ aê aucña to nêm anôjia kêpuc aê tôj.

Aômriêm moasiŋ ketoc aê sa.

36 Aê kasêlêj e aôm kômasan ockainj ñamala ñapep
gebe japô ogcêsu ôkwi atom.

37 Aê kajanda ñoc ñacio e gaâ êsêac tôj
ma panjan jagasej êsêac popoc.

38 Aê kamakinj êsêac e têtu motam su ma dêdi sa kêtiam atom.

Êsêac sêc ockainj ñalabu.

39 Aôm kôjandiŋ aê ña ñaclai gebe janac siň ñanô biñjanôgoc.

Aôm kôkoniŋ ñoc ñacio tôj e ockainj kaka êsêac tôj.

40 Aôm kôkêj aêñoc ñacio sêc aê sêja.

Aê gasej êsêac samob, taŋ sêkêj kisa gêdêj aê naŋ su.

41 Êsêac sêmôêc, mago nêj ñac-ênam-êsêac-sawaga teŋ gêmoa atom.

Sêmôêc gêdêj Apômtau, mago eŋ kêkêj taŋa êsêac atom.

42 Aê kadaba êsêac sa kêtôm mu kelelo kekop.

Aê kakip êsêac sa kêtôm sêpiŋ bôc-kêpêc sa aŋga malacluŋ ma sêbaluŋ siň.

43 Aôm gôjam aê sa aŋga siň tomôkê-tomôkê e kôkêj aê katu lau samuc nêj gôlinjwaga.

Lau taŋ sêjam kauc aê naŋ, tec sêjam sakiŋ aê sêmoa.

44 Lau jaba sêñô aê ñawaägej ma taŋeŋ wamu êndêj aê.

Êsêac latuŋi tetoc aê sa.

- 45** Lau jaba latuŋj katuŋ gêjaŋa
ma sêsuŋ tauŋ têñep-têñepgeŋ sêsa anŋa nêŋ tuŋlêlôm sêmêŋ.
- 46** Apômtau gêmoa mata jali. Aoc êôc ɻoc lamu.
Aê jatoc ɻoc ɻacmoasiŋ Anôtô sa.
- 47** Anôtô tau tec kêpuc aê tÔŋ e kakac ɻoc kamocgôc.
Eŋ kêkônij malac-malac tÔŋ sêso ɻoc gôlinj ɻalabu.
- 48** Nac tonanj tec gêjam aê kêsi anŋa ɻoc ɻacio, taŋ ɻaclai sec naŋ, nêŋ to kêpuc
aê sa jakatu ɻoc gobi nêŋ ɻatau.
ɻac tonanj tec gêjam aê kêsi anŋa ɻaclai sec nê.
- 49** O Apômtau, amboac tonanjalambinj aôm anŋa lau samuc ɻalêlôm
ma jaŋga wê épi aômnêm ɻaê.
- 50** Aôm tonanj tec kotoc nêm kiŋ sa ɻanô ma kôtôc nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja
gêdêŋ nêm ɻac goen oso enŋa
gêdêŋ aê Dawid to ɻoc gôlôac gedeŋ tÔŋgeŋ.
Apômtaunê sakinwaga Dawid kêsôm biŋ tonec gêdêŋ Apômtau gêjam eŋ kêsi
anŋa Saul lêma ma ênê ɻacio ɻagêdô nêŋ.
- ## 19
- Anôtônen koleŋ to biŋsu*
- 1** Undambê kêwaka Anôtônen wae sa
ma umboŋ gêjac eŋ lêma ɻakoleŋ ɻamîŋ.
- 2** Geleŋja teŋ kêkêŋ biŋ tau ɻawae gêdêŋ geleŋja teŋ.
Ma gêbêcauc teŋ gêwa kauc sa gêdêŋ gêbêcauc teŋ.
- 3** Sêsoŋ biŋ atom ma sêsam ɻalô teŋ lasê atom.
Lau sêŋô êsêac aweiŋ atom.
- 4** Mago êsêac aweiŋ kêsa
gêjam nom ɻagamêŋ samob auc.
Ma nêŋ biŋ kêsa e jagêdêŋ nom ɻamadiŋ.
Eŋ gê oc ɻabec teŋ anŋa tÔnê.
- 5** Oc tau tonanj kêtôm sagu togêlôŋgeŋ kêsa gêmêŋ anŋa nê andu
ma kêlêti kêsa nê lêŋ kêtôm ɻaclai teŋ totêtac ɻajamgeŋ.
- 6** Képi anŋa umboŋ ɻamadiŋ teŋ ma kêlêti e jakêsep ɻamadiŋ teŋ
ma gêŋ teŋ gêc ênê ɻandaŋ su atom.
- 7** Apômtaunê biŋsu mansaŋ kêlau katuŋ.
Apômtau gêwa nê biŋ sa jagêdêŋ ma kêkêŋ lau meloc-meloc têtu lau
tokauc.
- 8** Apômtaunê jatu e jakêtôm ma gêgôm nêŋ ɻalêlôm e ɻajamanô.
Apômtaunê biŋsu e ɻakêŋkêŋ laŋgwageŋ, tec kêpô aêac mateŋjanô.
- 9** Tatêc Apômtau tonêŋ ɻalêlôm ɻawa ênêc endeŋ tÔŋgeŋ.
Apômtaunê mêtôc tau ɻanô ma jagêdêŋ samob.
- 10** Biŋsu tau tonanj ɻanô kêlêlêc gold, kêlêlêc gold, taŋ sêpac e ɻanôgeŋ kêjalir
tau sa naŋ su.
Biŋsu tonanj ɻakana ɻajam kêlêlêc lêp to ɻatêkwi, taŋ kêpoac ɻaobo naŋ su.
- 11** Biŋsu tonanj kêtû nêm sakinwaga nê puc.
Lau taŋ sêmansaŋ naŋ, oc têtap ɻamoasiŋ taêsam sa.

- 12 Ojae, asa oc taê ênam nê geo tomalagej samob.
 Amboac tonaj ôsuc ñoc keso, tañ tauc gajam kauc nañ okwi.
- 13 Ojop nêm sakiñwaga gebe etoc tau sa atom.
 Biñ jatoc tauc saña ênam gôlinj aê atom.
 Go jamoa lañôcnêm sawagej.
 Jawê kaiñ biñ kapôeñ teñ atom.

14 Ôrjô aocsuñ ñabij ñajam ma biñ, tañ ñoc ñalêlôm taêc gêjam nañ, êndêrj aôm êwac.
 O Apômtau, ñoc lamu to kësiwaga ñanô aôm.
 Dawidnê pesalem teñ.

20

Mec taku ñacio tuluña

- 1 Apômtau êkêj taña aôm êndêrj bêc gêjwapacjña.
 Jakobnê Anôtô nê ñaê êtu lautuc aôm.
- 2 Eñ ênam aôm sa aنجga gamêj dabuñ
 to êpuc aôm tõj aنجga Sion.
- 3 Eñ taê ênam aômñêm da samob.
 Ma nêm daja ênac eñ mataanô ñajam.
- 4 Eñ êkêj gêj, tañ nêm ñalêlôm taê kêka nañ, ñanô êsa.
 Eñ êkêj aôm ôñgôm gêj samob, tañ taêm gajam nañ, e ônac dabiñ.
- 5 Embe ôku nêm ñacio tulu, aêac oc ôliñ api toôndugej, oc andain obokêam asam aêacma Anôtônê ña.
- Apômtau êkêj gêj samob, tañ kotej nañ, ñanô êsa.
- 6 Galoc tec kajala gebe Apômtau gêjam nê ñac, tañ señ oso eñ nañ sa.
 Eñ kékêj taña eñ aنجga nê undambê dabuñ. Nê anôja aku ñacio tulu tonjaclaijena.
- 7 Lau ônê ñai-ñai samob taêj kêka nêj kareta siñja to hos,
 mago aêac tec taêj kêka aêacnêj Apômtau Anôtô nê ñaclai.
- 8 Èsêac tê sêku sa sêsep jasêc,
 mago aêac gacgej bôñdagî aنجgej akô ñajara.
- 9 O Apômtau, ôkêj kiñ tau êku nê ñacio tulu.
 Ôkêj tañam aêacmêjma môêc.
 Dawidnê pesalem teñ.

21

Aweñ gêôc Anôtô kêtû kêku ñacio tuluña

- 1 O Apômtau, kiñ têtac ñajam kêtû kôpuc eñ tõñja
 ma ôli kêpi ñanô gebe aôm gôjam eñ sa.
- 2 Biñ tañ nê ñalêlôm taê gêjam nañ, gôgôm ñanô kasa
 to biñ, tañ gêdôolic kêsôm lasê nañ, gôgôm kêtû tõj.
- 3 Aôm gôdêj eñ jakômoasiñ eñ ñanôgej.
 Aôm kôkêj eñ kêkuc sunsunj gold teñ.
- 4 Eñ keteñ aôm gebe êmoa mata jali, tec gôgôm kêtû tõj,
 gebe gôjac têku ênê jala ma gêmoa e ñêñgej su.

- 5** Aôm gôjam eŋ sa, tec nê-wae kêtû kapôēŋ.
Aôm kôgêlôŋ eŋ ña ñawasi to kôwaka eŋ sa.
- 6** Aôm kotoc eŋ sa kêtû moasinq ñamôkê ñanô.
Aôm gômoa gôwiŋ eŋ, tec gêgom eŋ têtac ñajam kësa.
- 7** Kiŋ taê kêka Apômtau
ma Lôlôc Natau nê têtac gêwiŋ teŋgeŋja êpuc eŋ tôŋ ma êku atom.
- 8** O kiŋ, lêmam oc ôlô nêm ñacio samob tôŋ.
Nêm anôŋa oc êtap samob, tanj sêkêŋ kisa aôm naŋ sa.
- 9** Aôm embe ojoc taôm lasê,-oc ôndamba ësêac êtôm ja geŋ oba.
Apomtau têtac ñandaŋ oc ñendaŋgôŋ ësêac ma ja oc êniŋ ësêac su.
- 10** Kiŋ oc enseŋ ësêacnêŋ wakuc aŋga nom su
ma oc enseŋ nêŋ gôlôac aŋga ñamalac ñalêlôm su.
- 11** Ësêac embe sêniŋ oliŋ sec êtu aômja me taêŋ ênam gebe sênsau sêôc aôm,
oc sêngôm gêŋlêlôm elêmê.
- 12** Eŋ oc êpê ësêac ña nê sôb
ma êôc ësêac ôkwi e sêc.
- 13** O Apômtau, ômôêŋ tonêm ñaclaigenj,
ec aêac alanem to alambiq aômnêm ñaclai.
Dawidnê pesalem teŋ.

22

Tanjiboa to wê lambinjja ten

- 1** O ñoc Anôtô, o ñoc Arôtô, amboac ondoc gôwi aê siŋ
ma kôkô jaêc ñoc taŋi ônam aê saŋa.
- 2** O ñoc Anôtô, aê aoc gêjac aôm gêdêŋ geleŋja, mago gôjô aê aoc atom.
Ma gêdêŋ gêbêc, mago ñoc ñalêlôm kêtû malô atom.
- 3** Mago aôm ñac dabuŋ.
Aôm gôŋgôŋ Israelnê wê lambinjja ñaô kêtû nêm lêpôŋ.
- 4** Aôm tonaj tec aêac tameŋmai sêkêŋ mateŋ.
Sêkêŋ mateŋ aôm, tec gôjam ësêac sa.
- 5** Ësêac sêmôc gêdêŋ aôm ma gôjam ësêac kësi.
Ësêac sêkêŋ mateŋ aôm e gôgôm ësêac majeŋ kësa atom.
- 6** Aê katôm ñamalac atom, katôm moacêŋgic.
Lau sêsu aê susu ma ñamalac laŋôŋ gelo aê.
- 7** Lau samob, tanj sêlic aê naŋ, têtaj pêlê aê.
Sêŋala to têdaŋ gêsuŋ aê gebe
- 8** “Ñac tau tonaj gêsuŋ tau gêdêŋ Apômtau, tec Apômtau akôc eŋ samanj.
Apômtau têtac gêwiŋ eŋ, tec ênam eŋ kësimaj.”
- 9** Aôm tonaj tec kôkôc aê aŋga tinoc têtaclêlôm,
gojob aê ñapet ma gainj tinocnê su tôŋ.
- 10** Tinoc kêkôc aê su ma aôm gôjam jaom aê ñapanj.
Gêdêŋ aê katu awê naŋ, aôm kôtu aêŋoc Anôtô.
- 11** Ômoa jaêc aêma atom
gebe gêŋwapac mênjkêdabiŋ ma gêjam-sawaga ten gêmoa atom.

- 12 Bulimakao kapoac taêsam sêkôm aê auc.
 Bulimakao kapoac Basanja toñaclai sêgi aê auc.
- 13 Gêj tau sêja awenj gêdêj aê
 kêtôm lewe kêteaj gebe êkaku gêj popoc.
- 14 Aê gawê amboac labi.
 Aêjoc ñatêkwa samob kêsú.
 Aêjoc ñjalêlôm kêtôm lêp
 ma gêwê gêc ñoc wañlêlôm.
- 15 Aêjoc koclabej ñakelerj kêsa amboac ku ñasaboac
 ma imbeloc kêsap lôcboam tôj. Ma kôkônij aê tôj gaêc gêmacanô ñakekop
 ñjalêlôm.
- 16 Ojae, kêam sêgi aê aucgoc. Secwaga toj tej sêwa aê auc
 ma sêkim lemoc to octapa lasê.
- 17 Ñoc ñatêkwa samob gêc awêgej.
 Êsêac matej gê aê e gêjac matejanô ñajam.
- 18 Êsêac sêjac sam ñoc ñakwê gêdêj tauj.
 Ma sépuc kapoac kêtû ñoc ñakwê balinjña.
- 19 O Apômtau, ômoa jaêc aêma atom.
 O ñoc ñaclai, mêmônam aê sa sebej.
- 20 Ônam aê kêsi aنجga sij
 ma ônam aê sa aنجga kêamnêj gebe jamoa matoc jali.
- 21 Ônam aê sa aنجga lewe awasunj
 ma ojop aê êndêj bôcgabuñ ñajabo.
- 22 Aê jasôm nêm ñaê lasê êndêj ñoc lasitêwai
 ma jalanel aôm jakô gôlôac ñjalêlôm.
- 23 Amac taŋ atêc Apômtau naŋ, alambin ej.
 Amac samob, taŋ aŋga Jakobnê gôlôac naŋ, atoc ej sa.
 Amac samob, taŋ nêm ñam kêsêp Israel naŋ,
 anac tênenê ej.
- 24 Gebe ej mataanô geo gala to gêjam dêmôê
 ñac ñjalêlôm sawa, taŋ kêpô lêna tau naŋ atom.
 Ej gêsanj lanjôanô auc gêdêj ej atom.
 Apômtau kêkêj taŋ ej gêdêj taŋ gêmôêc gêdêj ej naŋ.
- 25 Aôm kôtu ñoc lambin, taŋ kêsa gôlôac kapôêj ñjalêlôm naŋ ñamôkê.
 Ñoc biŋ, taŋ gajac mata naŋ, gabe jaŋgôm êtu tôj jakô lau, taŋ têtêc ej
 naŋ lanjônenmja.
- 26 Lau ñjalêlôm sawa oc sêniŋ gêj e êôc êsêac tôj.
 Êsêac taŋ sesom Apômtau naŋ, oc awenj êôc ej.
 Nêm ñjalêlôm êpi-êpi endej tôjgej.
- 27 Nom ñamadinj samob oc taêj ênam biŋ tonaj ma sênam tauj okwi dendej
 Apômtau.
 Lau tomôkê-tomôkê samob oc sêu tauj sênenê ej lanjônenmja.
- 28 Gebe Apômtau ej kinj,
 ej tec gêjam gôlinj lau tomôkê-tomôkê samob.

29 Lau towae samob aŋga nom oc sewec êndêŋ ej.

Samob taŋ têtu kekop naŋ, to êsêac taŋ lêŋ tamac ênduŋa gêjac êsêac ɻawae naŋ, oc sewec êndêŋ ej amboac tonanŋej.

30 Lau samob, taŋ oco ménjsésa naŋ, oc sênam sakiŋ ej. Ma lau oc têtêku Apômtaunê miŋ êndêŋ nêŋ wakuc.

31 Êsêac oc sênaŋ miŋ êndêŋ lau, taŋ tenenŋ sêkôc êsêac atom tagenŋ naŋ, gebe Apômtau gêjam êsêac sa. *

23

Apômtau kêtu ɻoc ɻacgejob

1 Apômtau kêtu ɻoc ɻacgejob, tec oc japô lêna gêŋ teŋ atom.

2 Ej kékêŋ aê kasa tauc sic gaêc gamêŋ wale-wale to gêwê aê jakalêwanŋ tauc gaŋgôŋ bumata.

3 Ej kélau ɻoc katuc to gêwê aê kasa lêŋ ɻaŋêŋ kêtu ênê ɻaŋêra.

4 Ma embe jamoa ɻakélêndij sec ɻalabu, oc jatêc gêŋwapac teŋ atom, gebe aôm gôwiŋ aê. Nêm gunj to tôc gêjac aê têtac tôŋ.

5 Aôm gono moasinj aê ma ɻoc ɻacio sêlic.

Aôm goen oso môkêcapac ɻa niptêkwi ma kôkêc aêjoc gêŋ janômja e ménjêc.

6 Biŋjanô, malô to moasinj êsap aê tôŋ êndêŋ bêc samob, taŋ jamoa matoc jali naŋ, ma jaŋgôŋ Apômtaunê andu totêm-totêm. *

24

Kin toŋawasi

1 Apômtau kêtu nom to gêŋ samob, taŋ gêjam auc naŋ ɻatau.

Lau taŋ sêngôŋ nom tau e jagêdêŋ ɻamadiŋ naŋ, têtu nê gêŋ amboac tonanŋ.

2 Ej kêsunŋ nom tonanŋ sa kékô gwêc ɻaô ma kékŵê e ɻajanaŋ sec kékô bu ɻaô.

3 Asa oc êpi Anôtônê lôc naêtôm.

Ma asa oc êtôm gebe êkô ênê gamêŋ dabunŋ.

4 Nac taŋ lêma ɻawasi ma ɻalêlôm ɻakêŋkêŋ laŋgwaeŋ naŋ.

Nac taŋ gêôc tau sa gêdêŋ gêjdansaŋ atom naŋ, to ɻac taŋ kêtôc lêma kêtu geo teŋja atom naŋ.

5 Ej oc akôc mec aŋga Apômtaunê.

Ma Anôtô, taŋ gêjam ej kêsi naŋ, oc êwaka ej sa.

6 Lau taŋ sesom ej naŋ, nêŋ lêŋ amboac tonanŋ.

Êsêac taŋ sesom Jakobnê Anôtô laŋôanô.

7 O sacgêdôac, asa laŋômanô sa ma katam laŋgwaañôac, alêc taõm su gebe kin toŋawasi êsô êwac.

8 Kin toŋawasi tau asa.

Apômtau ɻaclai to ɻactêkwa, Apômtau ɻactêkwa, taŋ gêjac sin naŋ.

* 22:31: Dawidinê pesalem teŋ. * 23:6: Dawidinê pesalem teŋ.

9 O sacgêdôac, asa lajômanô sa ma katam lajgwaanôac, alêc taôm su
gebe kiŋ toŋawasi êsô êwac.

10 Kiŋ toŋawasi tau asa.

Lausinj undambêja nêŋ Apômtau, nac tonaq kêtû kiŋ toŋawasigoc. *

25

Mec Anôtô ejop to êwê aêac ma êsuc nêŋ sec ôkwija

1 O Apômtau, aê jansuŋ nac katuc sa êndêŋ aôm.

2 O nac Anôtô, aê kakêŋ gêwiŋ aôm. Ôkêŋ lau sêngôm aê majoc êsa atom
ma ôkêŋ nac sêôc ôndu aê atom.

3 Samob tanj sêkêŋ mateŋ aôm naŋ, sêngôm êsêac majeŋ êsa atom.

Lau tagenj, tanj sêkac tauŋ su anga aômnêm naŋ, go majeŋ êsa.

4 O Apômtau, ôwa nêm lêŋ sa êndêŋ aê.

Ôkêŋ aê jajala nêm intênamaj.

5 Ôndôŋ aê ma ôkêŋ aê jasêlêŋ jasa nêm biŋjanô naintêna, gebe aôm kôtu nac
Anôtô gêjam aê saŋa.

Aê kakêŋ matoc aôm kêtôm bêcgeŋ.

6 O Apômtau, taêm ênam nêm taêm walô to nêm têmtac gêwiŋ teŋeŋja,
taŋ gêc gêdêŋ andanjeŋ e mêŋgêdêŋ galoc naŋ.

7 Taêm ênam nac sec to geo nopalêgeŋja atom.

O Apômtau, taêm ênam aê êtu têmtac gêwiŋ teŋeŋja to nêm moasinjja.

8 Apômtau enj nac to gêdêŋ.

Amboac tonaq tec kêdôŋ lau sec sêsa lêŋ gêdêŋ.

9 Enj gêwê lau, tanj sêkônij tauŋ naŋ, sêsa nêŋ lêŋ gêdêŋ
ma kêdôŋ nê ūlêŋ gêdêŋ lau, tanj sêkônij tauŋ naŋ.

10 Apômtau gêwê lau, tanj sêmasan ênê poac to biŋsu naŋ.
Sêsa ênê lêŋ têtac gêwiŋ teŋeŋja to biŋjanôŋa.

11 O Apômtau, ôsuc nac biŋ kapôeŋ naŋ ôkwi
êtu nêm nac.

12 Nac tanj kêtêc Apômtau naŋ, enj asa.

Apômtau oc êndôŋ lêŋ, tanj nac tau êjalinj sa naŋ, êndêŋ enj.

13 Enj tau oc êngôŋ tomoasinj
ma nê wakuc oc sêwê kainj gamêŋ tau.

14 Lau tanj têtêc Apômtau naŋ, têtû ênê lau ôlinj andanj enj.

Ma enj gêwa nê poac sa gêdêŋ êsêac.

15 Matoc kêsap Apômtau tôj
gebe enj oc ênu ockaiŋ su anga lakô.

16 Ôkac taôm ôkwi êndêŋ aê ma taêm labu aê
gebe aê taucgeŋjanô gaŋgôŋ toŋoc njalêlôm nawapacgeŋ.

17 Ôngôm nac njalêlôm nawapac êtu gaô
ma ôngamboac aê su anga nac nandaŋ.

18 Taêm ênam nac njalêlôm nawapac to biŋ, tanj kêlênsôŋ aê
ma ôsuc aêjoc sec samob ôkwi.

* **24:10:** Dawidnê pesalem teŋ.

19 Ôlic ɳoc ɳacjo samob, taŋ sêjac aê ɳawae naŋ.

Êsêacnêŋ ɳalêlôm kêmotaŋ tōŋ aêŋa.

20 Ônam gôlinj katuc ma ônam aê sa.

Ôkêŋ lau sêŋgôm aê majoc êsa atom gebe aê gaê lamu aôm.

21 O Apômtau, biŋgêdêŋ to gêŋ mansaŋ êkôm aê auc,

gebe aê kakêŋ matoc aôm ɳapaŋ.

22 O Anôtô, ônam Israel sa

aŋga nêŋ gêŋwapac samob ɳalêlôm. *

26

Nac mansaŋ teŋ nê mec

1 O Apômtau, nêm mêtôc êwaka aê sa gebe gawê biŋ ɳakaiŋ teŋ atom gebe aê

kasa ɳoc lêŋ lanjôcnêm sawagenj

to taêc kêka aôm ɳaŋêŋgeŋ.

2 O Apômtau, ônsaê aê ma ôjala aê.

Ômbêlêm ɳoc ɳalêlôm e ômbi lêtêŋ.

3 Gebe nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja gêjac aê matoc su gedeŋ tōŋgeŋ

ma kasa nêm lêŋ ɳaŋêŋ ɳapaŋ.

4 Aê gaŋgôŋ gawiŋ lau kesowaga atom.

Ma gajac biŋ ôkwi gêdêŋ kalomtêna atom.

5 Aê gadec secwaganêŋ sêkac tauŋ saŋa
to gajac jaê lau geowaga.

6 O Apômtau, aê kakwasinj lemoc ɳabiŋ masigenj.

Ma kasêlêŋ kagi nêm altar amboac tonanĝeŋ tec gamoa.

7 Gebe janam danje aôm ɳa aoc kapôeŋ

Ma jasôm aômnnêm gêŋsêga samob ɳawae lasê.

8 O Apômtau, aê têtaç gêwiŋ nêm andu ɳamala,

gamêŋ taŋ nêm ɳawasi gêjam auc naŋ.

9 Ôtiŋ ɳoc katuc siŋ êwiŋ lau secwaga nêŋ atom.

Ma ôlic ȇnaŋa êwiŋ lau-sêjac-ɳamalac-ênduwaga nêŋ atom.

10 Lau tonanj lemenj siŋ-dec kêsap tōŋ.

Ma sêmêgôm awa ɳalêsiŋa kêsêp lemenj anôŋa e mêŋgêc langwagenj.

11 Ma aê kasa ɳoc lêŋ tobij masigenj.

O Apômtau, ônam aê kêsi to taêm labu aê.

12 Ockaiŋ tec kaka gamêŋ ɳatapa ɳajam tōŋ.

Lau embe sêkac tauŋ sa, oc sêlambiŋ Apômtau. *

27

Apômtau kêtu ɳoc Ja to ɳoc moasinj

1 Apômtau kêtu ɳoc ja to ɳoc moasinj, amboac tonanj oc jatêc asa.

Apômtau kêtu katucnê lamu, amboac tonanj oc jaê go asa.

2 Lau sec embe sênat aê gebe senseŋ aê su,

* 25:22: Dawidnê teŋ. * 26:12: Dawidnê teŋ.

- go êsêac, taŋ têtu ɻoc soŋo-soŋo to ɻoc ɻacio naŋ, sêka selelec e sêu tauŋ.
³ Siŋwaga taêsam embe sêŋgi aê auc, ɻoc ɻalêlôm ɻatutuc atom.
 Ma êsêac embe sênaç siŋ êndêŋ aê, oc têtaç êpa sugeŋ.
- ⁴ Aê katen gêŋ tagen gêdêŋ Apômtau ma ɻoc ɻalêlôm kêkac aê bin tagen tonecŋa
 gebe jaŋgôŋ Apômtaunê andu êtôm ɻoc bêc jamoa matoc jalinja samob
 gebe jalic Apômtaunê ɻajam
 ma jaten eŋ gebe êwê aê.
⁵ Gebe êndêŋ bêc ɻawapacŋa eŋ oc êsiŋ aê jaŋgôŋ ênê bec ɻalêlôm.
 Ênê bec ɻagadê oc ênsaŋ aê auc. Eŋ êsuŋ aê sa najaka poc ɻajanja tôŋ.
⁶ Amboac tonan tecbeloc aŋgeŋ êndêŋ ɻoc ɻacio, taŋ sêgi aê auc naŋ.
 Aê gabe jakêŋ da aŋga ênê bec ma jakêŋ toôndugen. Aê jaŋga wê ma janam
 êndêŋ Apômtau.
- ⁷ O Apômtau, ôkêŋ taŋjam aê gebe aoc gêjac aôm kapôeŋ.
 Taêm walô aê ma ôkêŋ taŋjam aêmaŋ.
⁸ Aôm kôsôm gebe “Ansom aê.”
 “O Apômtau, amboac tonan tec gabe jansom aôm.”
⁹ Ôsiŋ laŋôm aê atom ma ôtiŋ nêm sakiŋwaga su totêmtac ɻandaŋja atom.
 O ɻoc kêsiwaga Anôtô, aôm kôtu ɻoc gêjam-sa amboac tonan ôtiŋ aê su to
 ônac kapoac aê atom.
¹⁰ Tinoc agêc tamoc sêwi aê siŋ su,
 mago Apômtau oc êkôc aê sa.
- ¹¹ O Apômtau, ôtôc nêm intêna êndêŋ aê ma ôwê aê jasa gamêŋ tapa ɻajam.
 Ôŋgôm êtu ɻoc ɻacioŋa.
¹² Ôwi aê siŋ jandêŋ biŋ, taŋ ɻoc ɻacio sêkic naŋ atom.
 Gebe biŋ-gêgawaga dêdi sebe sênaç aê ma sêjac tênenê gebe senseŋ aê su.
- ¹³ Aê kakêŋ gêwiŋ
 gebe jalic Apômtaunê ɻajam aŋga gamêŋ sêŋgôŋ mateŋ jalinja.
¹⁴ Ôkêŋ matam Apômtau totêmtac êpa sugeŋ ma tonêm ɻalêlôm samucgeŋ.
 Ôkêŋ matam Apômtaugeŋ. *

28

Mec Apômtau ênam aêac saŋa

- ¹ O Apômtau, aê aoc gêjac aôm gebe ɻoc lamu aôm.
 Laŋôm elo ma ônam taôm tôŋ aê atom,
 gebe aôm embe ênam taôm tôŋ aê,
 aê oc jatôm lau, taŋ sêseŋ sê sêja e laŋôŋmê naŋ.
² Embe jamôec êndêŋ aôm ma jaôc lemoc sa êndêŋ nêm lôm ɻagamêŋ
 dabuŋsêga,
 naŋ ôkêŋ taŋjam ɻoc taŋjboa.
³ Ôtiŋ aê su jawinj lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê naŋ, to lau alôb-alôbwaga
 atom.
 Gebe lau tonan nêŋ ɻalêlôm keso ma sêbanac biŋ gêdêŋ nêŋ lau jabaŋ
 êsêacjia.

* **27:14:** Dawid gêga.

4 Ôkêj ñagêjô êndêj êsêac êtôm nêj gêj, taŋ sêgôm to sêjac lau mateŋjanô aucŋa naŋ.

Ôkêj ñagêjô êndêj êsêac êtôm gêj, taŋ lemeŋ sêgôm naŋ, ôkêj gêj tau ñagêjô êndêj êsêac.

5 Gebe êsêac mateŋ gêdiŋ Apômtaunê gôliŋ to gêj, taŋ lêma gêgôm naŋ atom.

Amboac tonan̄ oc enseŋ êsêac su e ênam êsêac sa êtiam atom.

6 Aoc êôc Apômtau

gebe ej kékêj taŋa ñoc tanjiboa kapôêj.

7 Apômtau kêtû ñoc ñaclai to ñoc lautuc.

Noc ñalêlôm kêsap engeŋ, tec gêjam aê sa.

Amboac tonan̄ ñoc ñalêlôm gegeŋ aê sa samucgen̄
gebe jaŋga wê daŋgeŋa êpi ej.

8 Apômtau kêtû nê lau nêj ñaclai
to kêtû nê ñac, taŋ seŋ oso ej naŋ, nê lautuc.

9 Ónam nêm lau sa to ónam mec nêm gêjlênsêmmaj
ma ojop to ôsip aêac sa enden̄ tôngen̄. *

29

Ósic to wapap kewaka Apômtaunê wae sa

1 O lau undambêŋa, awem êôc Apômtau
ma alanem ênê ñawasi to ñaclai.

2 Awaka Apômtaunê ñaê ñawae sa.
Au taôm togêlôn̄ dabuŋ anêc Apômtau laŋônêm.

3 Êsêac sêŋjô Apômtau awa aŋga gwêc.
Ma ênê awa kêdôŋ tau gêsaç gwêc.

4 Apômtau awa kêteŋ tonaclai.
Apômtau awa ñadindin̄ kaiŋ teŋ.

5 Apômtau awa, wapap tau, gêjac kaseda.
Apômtau gêjac kaseda, taŋ kêkô Lebanon naŋ popocgoc.

6 Ej gêgôm lôc Lebanon gêboaq̄ amboac bôclatu.
Ma Hermon amboac bulimakao ñalatu.

7 Apômtau awa kékêj jawaô kêbêlaŋ
sinseŋ-sinseŋ kêsa makeŋ-makeŋ.

8 Apômtau awa kêlêndin̄ gamêŋsawa e kêtênen̄ lasê.
Apômtau kêkôjôc gamêŋsawa Kades.

9 Apômtau awa kêwiwic kamem to giŋ kalaka walôŋa e kêsêlô su.
Ma samob, taŋ sêŋgôŋ nê andu naŋ, sêôc lambin̄ ej gebe ñataugoc.

10 Apômtau gêjam gôliŋ gwêc ñagêdimbob.
Ej gêngôŋ nê lêpôŋ kiŋna gedēn̄ tôngen̄.

11 Apômtau êpuc nê lau tôngmaŋ.
Apômtau ênam mec nê lau ña biŋmalô. *

* **28:9:** Dawidnê teŋ. * **29:11:** Dawidnê pesalem teŋ.

30*Mec danjeṇa ten*

- ¹ O Apômtau, aê gabe aoc êôc aôm gebe gôjam aê kêsi.
Ma kôkêj aêjoc ñacjo têtu samuc kétu aê gajanja atom.
- ² O Apômtau ñoc Anôtô, aê gamôéc gêdêj aôm gebe ônam aê sa.
Ma aôm kômoasiñ aê, tec aê ñajam kêsagoc.
- ³ Apômtau, aôm tec gôwê ñoc katuc anga lamboam kêpi gêmêj.
Aôm gômôéc aê tôj mérjkôkêj aê matoc jali kêsa kêtiam gebe jaêc su jasêp sélêlôm jana atom.
- ⁴ Amac lau mansaŋwaga, awem êôc Apômtau.
Ma alanem ênê ñaê dabuŋ.
- ⁵ Gebe ej têtac ñandaŋ olaŋ-olaŋ atom.
Ma nê moasiñ ênêc endeŋ tôŋgeŋ.
- Embêc tataŋ taŋiboa
ma eleŋ ôliŋ êpi-êpigeŋ.
- ⁶ Aê tec taêc gêjam e gwala kêpa su
gebe “Oc jaku atomanô.”
- ⁷ O ñacmoasiñ Apômtau, aôm kôwaka aê sa gaŋgôŋ ñoc malac ñajaŋa.
Ma gôsaiŋ laŋômanô auc gêdêj aê e katake.
- ⁸ O Apômtau, gêdêj tonaj aoc gêjac aôm
ma kataŋ gêdêj ñoc Anôtô.
- ⁹ “Aê embe jamac êndu ma jasêp sê jana,
oc êmoasiñ aôm amboac ondoc.
- Kekop oc etoc aôm sa
ma êwaka nêm lêŋ to nêm biŋ ñajêŋ sa êtôm me.
- ¹⁰ O Apômtau, ôkêj taŋam aê to taêm walô aê.
O Apômtau, ôtu ñoc ônam-aê-sawaga.”
- ¹¹ Aôm gôjam ñoc gêŋwapac ôkwi kêtut wê.
Aôm kôkac ñoc abec su ma kôkêj têtac ñajam aê kajandin.
- ¹² Amboac tonaj aê janam tauc tôj atom. Aê jalambiŋ aôm.
O Apômtau, ñoc Anôtô, aê gabe janam daŋge aôm endeŋ tôŋgeŋ. * naŋ.

31*Mec Anôtô ênam aêac sa êndêj noc gêŋwapacŋa*

- ¹ O Apômtau, aêjoc lam u aôm. Ôwi aê siŋ amboac ñac gêbac atomanô.
Ônam aê sa êtu aômnêm binjgêdêŋgeŋ.
- ² Ôê taŋam aê
ma mêtjônâm aê sa sebenj.
Ôtu ñoc poclabu ôŋgandê aê
ma ñoc tuŋtêna gebe ôpiŋ aê auc.
- ³ Aôm tec kôtu ñoc poclabu to tuŋtêna goç.
Aôm oc ôkam to ôwê aê êtu nêm ñaêŋa.

* **30:12:** Dawidnê pesalem, taŋ gêga gêdêj sêjac kawi lôm dabuŋ

- 4** Aôm oc wê aê sa an̄ga uc, taŋ êsêac sêkic kelecgeŋ kêtú aêŋja naŋ,
gebe aôm kôtu aêŋoc lamu.
- 5** Aê jasakin̄ ɻoc katuc êndêŋ aôm lêmam êwac.
O Apomtau, aôm Anôtô ɻan̄hêŋ, tec gôjam aê sa.
- 6** Aôm têmtac gedec êsêac, taŋ sêsap gwam ɻaômá tôŋ naŋ samucgeŋ,
mago aê matoc kêsap Apômtau tôŋ.
- 7** Aê oc têtaç ɻajam ma ôlic êpigeŋ êtu nêm têmtac gêwin̄ teŋgeŋna
gebe aôm matam gê aê gêdêŋ gaŋgôŋ jageoŋa ma kôjala ɻoc katuc ôluŋ-
ôluŋ ɻam.
- 8** Aôm gôwi aê siŋ kêsêp ɻacionê lêma atom.
Aôm kôkêŋ aê ockain̄ kaka gamêŋ ɻatapa tôŋ.
- 9** O Apômtau, taêm walô aê gebe gaŋgôŋ jageo.
Gêŋwapac gêgôm aê matocanô ɻatalô kêsa e katuc to ôlic kôlênim tau.
- 10** ɻoc têm gamoa matoc jaliŋa samob kêtú gêŋwapachjageŋ gêja
ma kataŋ taŋiboa kêtôm ɻoc jala samob.
Aê tekoc gêbac kêtú gamoa jageoŋa
ma ɻoc ɻatêkwa kêtú goloŋ su.
- 11** ɻoc ɻacio samob têtaŋ pêlê aê
ma ɻoc lau, taŋ sackapoagêdô gêdêŋ tauŋ naŋ, sêsu sam su aê.
ɻoc sêlêb embe sêlic aê, oc têtêc aê.
Lau teŋ embe têtap aê sa an̄ga intêna, oc sêc aê.
- 12** Êsêac sêliŋ aê siŋ amboac ɻac, taŋ gêmac êndu su naŋ.
Aê katôm ku ɻamoasagac.
- 13** Lau taêsam sêjac biŋ kesec-kesec gêdêŋ tauŋ. Gêŋ secsêga kêkôm aê auc.
Êsêac sêmasaŋ biŋ sêwiŋ tauŋ gebe senseŋ aê su janaŋa.
- 14** O Apômtau, mago aê tec kasap aôm tôŋgeŋ.
Aê kasôm gebe “ɻoc Anôtô aôm.”
- 15** Aôm lêmam gôjam gôliŋ ɻoc lêŋ.
Amboac tonan̄ ônam aê sa an̄ga ɻoc ɻacio to lau, taŋ sêlêsu aê naŋ.
- 16** Ôkêŋ laŋômanô êpô nêm sakiŋwaga.
Onam aê sa êtu nêm têmtac gêwin̄ teŋgeŋna.
- 17** O Apômtau, ôwi aê siŋ amboac gêŋ gêbac atom gebe aoc gêjac aôm.
Ôkêŋ lau alôb-alôbwaga têtu gêŋ gêbacmaŋ ma toawenjêmêgeŋ sêsep lam-
boam sêna.
- 18** Ômbôc gêdôjôlic dansaŋ auc.
Êsêac tetoc tauŋ sa ma sêsoŋ ɻac gêdêŋ nê bôlêŋ palin̄ e sêgôm eŋ wae
kêtú sec.
- 19** Aôm gôjac nêm moasiŋ sa gêjam sêga
kêtú lau, taŋ têtêc aôm naŋja,
ma kômoasiŋ lau, taŋ sê lamu aôm naŋ,
ma lau samob sêlic gêdêŋ mateŋjanô.
- 20** Aôm kôpiŋ êsêac auc ɻa laŋômanô
gêdêŋ ɻamalacnêŋ poac.
Aôm kôsiŋ êsêac ôkwi sêngôŋ bec teŋ
gebe imbeleŋ ênac êsêac atom.

- 21 Aoc gêôc Apômtau,
gebe ej kêtôc nê têtac gêwiñ tengeñja gêdêj aê gêdêj tañ sêgi aê auc sebe
sêku aê tulu nañ.
- 22 Aê katêc tauc ñanôgeñ ma taêc gêjam gebe
“Aôm tec kôtiñ aê su aنجa lañðomnêmña.”
Mago aôm gôñô aêñoc tanjiboa kapôñj
gêdêj tañ aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa nañ.
- 23 Amac akêñ-gêwiñwaga samob, têmtac êwiñ Apômtau.
Apômtau gejob lau-ŋajêñwaga ma êkêj ñagêjô êlêlêc su êndêj lau-tetoc-
tañ-sawaga.
- 24 Amac samob, tañ asaê Apômtau amoña nañ,
akô ñajaña totêmtac êpa sugen. *

32

Tamoña totêntac êpa sugen gebe Anôtô kêsuc nêj sec okwi

- 1 Aweñ êôc ñac, tañ Anôtô kêsuc ênê sec ôkwi
to kêgadu ênê geo auc nañ.
- 2 Aweñ êôc ñac, tañ Anôtô taê gêjam ênê keso atom
ma biñdansañ gêc ênê ñalêlôm atom nañ.
- 3 Gêdêj tañ gajam tauc tôj nañ, ñoc ôlicwalô gêbacnê
gebe katanj tanjiboa kêtom bêcgeñ.
- 4 Gebe lêmam gêsac aê ma kôkônij aê kêtôm bêc to gelengeñ.
Ñoc ñalêlôm ñakeleñ kësa kêtôm oc këpac mëckelep e ñakeleñ kësa.
- 5 Amboac tonaj tec gaoc ñoc biñ lasê gêdêj aôm
ma gasañ ñoc geo auc atom.
Aê kasôm gebe “Jaoc ñoc biñ keso lasê êndêj Apômtau,”
tec aôm kôsuc ñoc geo ñatôp ôkwi.
- 6 Amboac tonaj lau mansañ samob teteñ êndêj aôm,
êndêj têm sêpô lêna tauñña.
Ec embe ñasamac sec ênsalê auc êmêj,
nañ êtap êsêac sa atom.
- 7 Aôm kôtu ñoc gamêj jasiñ taucña. Aôm gojob gêdêj tañ gamoa jageo nañ.
Nêm moasiñ gôjam aê kêsiña kékôm aê auc.
- 8 “Aê gabe jandôj to jatôc intêna ôsaña êndêj aôm.
Aê matoc êndij aôm ma jawa aôm.
- 9 Ôtôm hos me donki kaucmê atom.
Embe gólinj to gólinj ñamôkê êsêp awasun atom, oc tanja wamu aôm atom.”
- 10 Nac alôb-alôb kêtap gêñwapac taêsam sa.
Ma ñac, tañ mata kêsap Apômtau tôj nañ, Apômtaunê têtac gêwiñ tengeñja
êkwa ej auc.
- 11 O lau gêdêjñac, ôlim êpi totêmtac ñajamgeñ êtu Apômtaunja.

* **31:24:** Dawidnê pesalem tenj.

Ma amac samob, taŋ nêm ɳalêlôm ɳaŋêŋ naŋ, atu samuc toôndugeŋ. *

33

Lambinj éndêŋ Anôtô, taŋ kékêŋ to gejob gêŋ samob naŋ

¹ O lau gêdêŋjac, atu samuc Apômtau toôndugeŋ.

Lambiŋ gajac lau mansaŋ ɳawae.

² Anam danje Apômtau ɳa gêŋ wêŋa.

Aôc eŋ sa ɳa gêŋ wêŋa, taŋ ɳagam lemenŋlu naŋ.

³ Anja wê wakuc teŋ epi eŋ.

Ansaic ɳagam êtaŋ toaligeŋ.

⁴ Gebe Apômtaunê biŋ biŋjanô.

Ma gêgôm nê gêŋ samob ɳaŋêŋgosu.

⁵ Eŋ têtac gêwiŋ biŋ gêdêŋ to biŋ ɳaŋêŋ.

Apômtaunê têtac gêwiŋ teŋgenŋa gêjam nom samuc auc.

⁶ Undambê ɳanô kêsa ɳa Apômtaunê biŋ.

Ma ɳagêlôn samob tonan ɳanô kêsa ɳa ênê awajaô.

⁷ Eŋ gêjac gwêc sa kêpi tageŋ amboac kêsêp bulakôp.

Eŋ kékêŋ gwec ɳagêdimbob kêpoac ɳalapsamboam.

⁸ Nom samuc têtêc Apômtau

ma ɳamalac samob, taŋ sêŋgôŋ nom naŋ, sêuc labu eŋgeŋ.

⁹ Gebe eŋ kêsôm ma gêŋ ɳanô kêsa.

Eŋ kêjatu ma gêŋ tau jakêkô.

¹⁰ Apômtau gesenj tenteŋlatunêŋ poac e ɳanô masi.

Eŋ kêkô biŋ, taŋ lau samuc sêmasaŋ naŋ auc.

¹¹ Apômtaunê poac ênêc endenj tôngenj.

Biŋ taŋ eŋ kêmasaŋ gêc nê ɳalêlôm naŋ, oc elom gôlôac to gôlôac.

¹² Awenj êôc lau, taŋ Apômtau kêtu nêŋ Apômtau naŋ,

lau tau, taŋ eŋ kêjaliŋ sa gebe têtu ênê gêŋlênsêm naŋ.

¹³ Apômtau kêtuc kêniŋ anja undambê kêsêp gêmêŋ.

Eŋ mataanô kêpi ɳamalacnêŋ latuŋi samob.

¹⁴ Nac tau gêngôŋ nê lêpôŋ ma mata gêdiŋ ɳamalac samob,

taŋ sêŋgôŋ nom naŋ.

¹⁵ Nac tau tonanj tec kêmasaŋ samob nêŋ ɳalêlôm.

ɳac tau tonanj tec mata gêdiŋ gêŋ samob, taŋ êsêac sêgôm naŋ.

¹⁶ Siŋwaga taêsam ɳasec, mago oc sênam nêŋ kiŋ sa atom.

Ma siŋsêlêc ɳaclai oc êku ɳacio tulu atom.

¹⁷ Teŋ embe taê êka nê hos siŋŋa gebe êku ɳacio tulu, oc ênsau tau,

gebe nê hosnê ɳaclai tau oc ênam eŋ sa atom.

¹⁸ Alic acgom, Apômtau mata gê êsêac, taŋ têtêc eŋ naŋ,

to êsêac, taŋ sêkêŋ mateŋ ênê têtac gêwiŋ teŋgenŋa naŋ,

¹⁹ gebe ênam êsêac katuŋ sa êtu sêmac êndu atomnja

to êôc êsêac, taŋ sêmoa mateŋ jali naŋ, tôŋ êndêŋ noc tôbômnia.

* **32:11:** Dawid gêga. Pesalem dambu tauŋja kêtu luagêcia.

- 20 Aêacnêŋ katuŋ kêtû gwasaê Apômtau,
 aêanêŋ gêjam-sawaga to aêacnêŋ lautuc eŋ.
21 Biŋjanô, aêacnêŋ ŋalêlôm kêtû samuc engeŋ,
 gebe aêac takêŋ gêwiŋ ênê ŋaê dabunj.

22 O Apômtau, aômnêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja mêmêpi aêac
 êtôm aêac, tec akêŋ mateŋ aôm nec.

34

Anôtô gêjam nê lau, taŋ sêpo lêna tauŋ naŋ sa

- 1 Aoc êôc Apômtau enden tÔngeŋ.
 Nabinj lanem ênêc aocgeŋ ŋapaj.
2 Noc katuc etoc tau sa êtu Apômtau ŋa.
 Êsêac, taŋ sêôc gêjwac pac naŋ, sêŋô e têntac ŋajam êsa.
3 Anam Apômtaunê wae êsa awiŋ aê.
 Ma tatoc ênê ŋaê sa seleŋgeŋ.

- 4 Aê gamôêc Apômtau ma eŋ kêkêŋ taŋa aê.
 Ma kêjango aê su anga gêŋ samob, taŋ katêc naŋ.
5 Matam ê Apômtau, go têmtac ŋajam êsa
 ma asa tembelam sa ŋapaj.
6 Nac ŋalêlôm sawa tonec gêmôêc e Apômtau kêkêŋ taŋa eŋ
 ma gêjam eŋ sa anga nê gêjwac pac samob.
7 Apômtaunê aŋela kêpiŋ êsêac, taŋ têtêc eŋ naŋ auc
 ma gêjam êsêac sa.

8 Ansaê ênac awem to ajala gebe Apômtau eŋ ŋac gabêjam ŋanô.
 Aweŋ êôc samob, taŋ sê lamu eŋ naŋ.
9 Amac taŋ atu Apômtaunê lau dabuŋ naŋ, atêc engeŋ.
 Gebe êsêac, taŋ têtêc eŋ naŋ, oc sêpô lêna gêŋ teŋ atom.
10 Lewe ŋalatu tauŋ oc sêpô lêna ma mo oc êjô êsêac,
 mago êsêac, taŋ sensom Apômtau naŋ, oc seso gêŋ ŋajam teŋ atom.

- 11 O ŋapalêac, amêŋ akêŋ taŋem aêmaŋ.
 Aê gabe jandôŋ amac êtu atêc Apômtau ŋa.
12 Asa taê gêjam gebe êŋgôŋ mata jali ŋêŋgeŋ
 ma taê kêka gebe nê bêc ênac têku tau ma êtap ŋajam sa.
13 Ojop imbêlam êndêŋ biŋ sec
 to gêdômôlic êndêŋ biŋdansaŋ.
14 Ônac jaê sec ma ôŋgôm gêŋ ŋajam.
 Onsom biŋ malô ma ôlêtigén e naôê tÔŋ.

15 Apômtau mata kêsap lau gêdêŋ
 ma kêkêŋ taŋa nêŋ taŋiboa.
16 Apômtaunê laŋôanô kékô secwaga auc
 gebe enseŋ êsêac su e nêŋ lau taêŋ ênam êsêac êtiám atom.
17 Lau gêdêŋ embe sêmôêc, go Apômtau oc êkêŋ taŋa
 ma ênam êsêac sa anga nêŋ gêjwac pac samob.
18 Apômtau gêjam tamij lau-ŋalêlôm-popocwaga.

Eñ gêjam êsêac, tañ nêj katuñ ôluñ-ôluñgeñ nañ sa.

¹⁹ Nac gêdêñ gêôc gêñwapac taësam,
mago Apômtau gêjam eñ sa gêdêñ gêj tonaj ñai samob.

²⁰ Eñ gejob ênê ñatêkwa samob
gebe ñateñ tulu atom.

²¹ Sec oc ênac ñac sec êndu.

Ma êsêac, tañ têntac sec êndêñ ñac gêdêñ nañ, oc têtap ñagêjô sa.

²² Apômtau gêjam nê sakinwaga nêj katuñ sa.

Ma êsêac, tañ sê lamu eñ nañ, oc têtap ñagêjô sa êjô sec atom. * meloc kêtê
eñ e ñac tau kêtin eñ su gêc gêja nañ.

35

Nac gaôc gêñwapacña nê meç Anôtô ênam eñ saña

¹ O Apômtau, ônac siñ êndêñ êsêac, tañ sêjac aê semoa nañ.

Ôku êsêac, tañ sêku aê tulu sêmoa nañ tulu.

² Ôja lautuc to maluku sa

ma ôndi mêmônam aê samañ.

³ Ôkôtêñ kêm to ôndaiñ olo endenj lau, tañ sebe sê aê tôñ nañ.

Ôsôm êndêñ ñoc katuc gebe “Aê tec gabe janam aôm sa.”

⁴ Ôkêj lau, tañ sesom lêj senseñ aê suña nañ,
têtu meloc ma sêmbac tauñ su.

Êsêac tañ sêkic aêñoc biñ nañ,
sênu tauñ su tomajenget sêc sêmu sêna.

⁵ Ôkêj êsêac têtôm jataê, tañ mu kelelo nañ,
ma Apômtaunê ñjela êtiñ êsêac su.

⁶ Êsêacnêj intêna êtu kesec ma ñalêñô êsa
ma Apômtaunê ñjela êjanda êsêac.

⁷ Êsêac sêwa lakô aê kelecgeñ
ma sêkwê sê gebe aê janac tauc êndu.

⁸ Gêñwapac êtap êsêac sa eb tagenget ma tauñ sêsêp nêj lakô, tañ sêwa
kelecgeñ nañ,
e gacgen sênaña.

⁹ Go ñoc ñalêlôm êtu samuc Apômtau
ma êôc eñ sa gebe gêjam aê kësi.

¹⁰ Aê oc jasôm toñoc ñalêlôm samucgeñ gebe
“Apômtau, asa oc êtôm aôm,

tañ kôjango ñac gêngôñ jageoña su anga ñaclainê
to kôjango ñalêlôm sawa, tañ gêôc gêñwapac nañ, su anga ñac, tañ kêkônij
eñ tôñ nañ.”

¹¹ Imbeleñ dansañ sêsa gebe mêmenseñ aê,
têtu kênac gêj, tañ gajam kauc ñam nañ, gêdêñ aê.

* **34:22:** Dawid gêga gêdêñ tañ kepeñ tokauc gêdêñ Abimelek gebe

- 12 Aê kamoasiñ êsêac, mago sêkêj sec gêjô ñajam
e aê katuc gêbac su.
- 13 Mago gêdêj tañ gêmac kêtap êsêac sa nañ, aê kasô talu kêtû ñoc ñakwê.
Aê gajam dabuñ mo ma katen ñoc mæc gasañ-lanjôcanô auc.
- 14 Gagôm tauc amboac gagôm kêtû ñoc ñac me lasic teñja.
Ganjôñ kapô gaducgej katôm ñac teñ ñalêlôm ñawapac kêtû tênaña.
- 15 Mago gêdêj tañ aê katu sec nañ, êsêac sêkac sa toôlinj kêpigej sebe sêsu aê susu.
Ma lau, tañ gajam kauc êsêac nañ, sêrôm biñ alôb-alôb kêpi aê gedeñ tôngenj.
- 16 Êsêac têtôm sêsu-susuwaga sêjam aê katu ôwê to sêgôm aê katu meloc
ma sêmôñj luñluñ gêdêj aê.
- 17 O Apômtau, gobe ôlic gêj tonaj e êndêj ondocgej.
Ôjanda katuc su anja êsêanêj biñ alôb-alôb. Ônam aê kësi anja lewe matac nêj.
- 18 Go janam danje aôm êsêp taêsam sêkac tauñ sa ñalêlôm.
Aoc êôc aôm êsêp lau taêsam ñanô tanjeñsunj.
- 19 Ôkêj êsêac, tañ sêkic aêñoc biñ sêsiñgej sêmoa nañ, sêmajec aê atom.
Ôkêj êsêac, tañ sêkêj kisa aê ñabinj masigenj nañ, sêrônic mateñ êtu aênya atom.
- 20 Êsêac sêrôm biñ malô-malô atom.
Ma sêgôlinj biñdansañ kêpi gamêj tau ñalau wapac.
- 21 Êsêac sêpa laweñgenj kêtû aêña ma sêmôç gebe "Kec, kec
tauñ mateñ anô talic ñanôgac."
- 22 O Apômtau, aôm gôlicgac, amboac tonaj ônam taôm tôj atom.
O Apômtau, ômoa jaêc aê atom.
- 23 Matam jali ësa to ôndi sa gebe ômansañ ñoc biñ êtu katô.
O ñoc Anôtô to ñoc Apômtau, ônam gôlinj ñoc biñmañ.
- 24 O Apômtau ñoc Anôtô, aôm ñac gêdêj. Ômêtôc ñoc biñ êtu katô
gebe êsêac ôliñ épi atu aênya atom.
- 25 Ôkêj êsêac sêômac aê êtu biñ, tañ sêpuc boa gêc nêj ñalêlôm nañja atom
gebe "Kec, gêj amboac tonaj tec aêac taêj gêjam."
Ôkêj êsêac sêkeli tauñ gebe "Aêac aseñ ej sugac" nañ atom.
- 26 Ôkêj êsêac samob, tañ ôliñ kêpi kêtû ñoc gêjwapacña nañ, majenj to
môkêñjapac ñawapac êsa acgom.
Ôkêj êsêac, tañ tetoc tauñ sa gêdêj aê nañ, têtu meloc ma majenj êkôm
êsêac auc.
- 27 Ôkêj êsêac, tañ sêlic aê ñajam nañ, tauñ têntac ñajam to ôliñ êpigej.
Ma ôkêj êsêac sêrôm ênêc awêgeñ gebe" Apômtau ej ñac kapôñj. Ej taê
gêjam nê sakijwaga gebe êmoa ñajamgenj."
- 28 Imbeloc oc êwaka nêm biñgêdêj sa,
êngôm waem êtu tapa endenj tôngenj. *

* 35:28: Dawidnê teñ.

36

Lau secwaga nêj biŋ alôb-alôb to lau gêdêj

- 1 Nac alôb-alôb gênjô sec ɳaaawa aŋga tau nê ɳalêlôm.
Enj gedec Anôtô, tec ketoc enj sa atom.
- 2 Enj ketoc tau sa e taê gêjam kêtû tôŋ gebe
Anôtô oc êkip sa to atiŋ enj su atom.
- 3 Biŋ samob, taŋ enj kêsôm naŋ, biŋ alôb-alôb to biŋ dansaŋ.
Enj gêwi nê gêŋ, taŋ andangerj gêgôm tokauc ma ɳapep naŋ, siŋ su.
- 4 Enj kêsa tau sic jagêc nê mêm naŋ taê gêjam biŋ alôb-alôb.
Enj kêsa sec ɳalêj ma laŋô gelo biŋ keso tau atom.

Anôtônê moasij

- 5 O Apômtau, nêm têmtac gêwiŋ tengeŋŋja kapi e jagêdêj undambê
ma nêm biŋ ɳajenj kapi e jakêpuc kêpi tao.
- 6 Aômnêm biŋgêdêj kêtôm Anôtônê lôc sêkô ɳajaŋa. Aômnêm mêtôc kêtôm
gwêc ɳagêdimbob.
O Apômtau, aôm gôjam ɳamalac to bôc sa.
- 7 O Anôtô, nêm têmtac gêwiŋ tengeŋŋja ɳajamanôgoc,
tec ɳamalac latunji sêlamu aôm magêm ɳaajuŋlabu.
- 8 Aômnêm andu ɳamoasiŋ taêsam gêjac êsêac mateŋ su.
Aôm kôkêj êsêac sênmô aômnêm gêŋlêwê ɳajam ɳabu,
- 9 gebe aôm kôtu dangôŋ mateŋ jali ɳamôkê.
Aômnêm ɳawê kêpô aêac, tec tauŋ ajala ɳawê amboac tonaj.
- 10 Nêm têmtac gêwiŋ tengeŋŋja êmoasiŋ êsêac, taŋ sêjala aôm naŋ,
to êmoasiŋ êsêac, taŋ sêsa nêj lêŋ tolanjônêm sawageŋ naŋ.
- 11 Ôkêj lau teŋbeleŋ angen enkaiŋ êka aê tôŋ atom.
Ma êsêac, taŋ sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê naŋ, sensoc aê atom.
- 12 Secwaga seben jasêc
* oc sêndi naeo.

37

Lau-secwaga nêj ɳajam, naŋ gêj têlageŋŋja

- 1 Ôniŋ oliŋ êtu lau secwaga atom.
Ôlim taôm êtu lau-kesowaganja atom.
- 2 Êsêac oc têtu gegoŋ seben amboac gêgwaŋ
ma sêmeliŋ amboac gêgwaŋ ɳamêdôb.
- 3 Ôkêj êwiŋ Apômtau, ec ôŋgôm gêŋ ɳajamgenj.
Ôŋgôŋ nêm gamêj ma ôŋgôm gêŋ êndêŋgenj.
- 4 Ôtu samuc Apômtau.
Enj oc êkêj gêŋ, taŋ nêm ɳalêlôm taêm kêka naŋ.
- 5 Ôsakij nêm lêŋ êndêj Apômtau

* **36:12:** Apômtaunê sakijwaga Dawid gêga.

- ma ôkêj êwiŋ ej, ej oc êngôm ñajam êsa.
- 6** Ej oc êkêj aômnêm biŋ gêdêj êpô gamêj amboac ñawê.
Ma aômnêm biŋ ñajêj ñawê amboac oc kékô ñaluŋ.
- 7** Ônam taôm tōŋ ômoa Apômtau laŋônêm ma ôkêj matam eŋgeŋ.
Ôniŋ olin jac, taŋ kêtap nê kôm ñanô sa ma ñac, taŋ kêkic launêj biŋ ma gêgôm ñanô késa naŋ atom.
- 8** Ojop taôm êndêj têmtac ñandaŋ ma ôkac taôm su aŋga ñalêlôm kêmoatiŋ tōŋ.
Ôniŋ olin taôm atom, oc êkalem sec.
- 9** Apômtau oc enseŋ lau-sêgôm-secwaga su.
Ma êsêac, taŋ sêkêj mateŋ Apômtau naŋ, oc sêwê kaiŋ gamêj tau.
- 10** Saŋgeŋ acgom, go secwaga tau oc malamê
ma embe onsom aŋga ej mala, oc ôtap ej sa atom
- 11** Mago lau wapac oc têtu gamêj ñatau,
ma moasiŋ oc ênam êsêac auc sêmoa nêŋ ñajam.
- 12** Secwaga kêkic jac gêdêj nê binj
ma gêmôe luluŋ kêtuaŋ.
- 13** Mago Apômtau kêômac ej
gebe kêjala gebe saŋgeŋ, go ñac tau ênaŋa.
- 14** Lau-secwaga sêkac nêŋ siŋ sa ma sêkêkam nêŋ talam,
sebe senseŋ ñac ñasec to ñalêlôm sawa ma sênaç êsêac, taŋ sêsa nêŋ lêŋ
gêdêŋgeŋ naŋ êndu.
- 15** Mago acnêŋ siŋ oc êmbuc êsêac tauŋ nêŋ ñalêlôm
ma nêŋ talam oc tulu-tulugeŋ ênaŋa.
- 16** Ñac-gêdêj nê waba luagêcgeŋ embe ênêc,
oc êlêlêc secwaga taêsam nêŋ waba ñanô lasê su.
- 17** Lau tan sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê naŋ, nêŋ lemen dambê oc tulu,
mago Apômtau oc êpuc lau gêdêj tōŋ.
- 18** Apômtau kêjala lau mansaŋ nêŋ bêc
ma nêŋ gênlênsêm oc ênêc teŋgeŋ.
- 19** Êndêj bêc gêŋwapacja oc sêpô lêna tauŋ atom.
Êndêj bêc tôbômra, naŋ mo oc êôc êsêac tōŋ.
- 20** Lau tan sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê naŋ, oc sêmbac sênaŋa.
Ma Apômtaunê ñacio oc sênaŋa amboac ñaola kêsêlô, ma sê su amboac
jadauŋ.
- 21** Ñac sec nê gêŋ masi, tec oc ênac launêŋ tôp êtôm atom.
Ma ñac gêdêj oc êkêj gêŋ totêtac wapômgeŋ.
- 22** Lau tanj Apômtau gêjam mec êsêac naŋ, oc sêwê kaiŋ gamêj êtu nêŋ gêŋ.
Ma lau, taŋ ej kêpuc boa êsêac naŋ, oc sênaŋa.
- 23** Apômtau gêjam gôlinj launêŋ lêŋ
ma kêpuc jac, taŋ nê lêŋ gêjac ej mataanô ñajam naŋ tōŋ.

- 24** Eŋ embe embeŋ, oc gacgeŋ êsêp naêñec atom
gebe Apômtau kêkam eŋ gêdêŋ lêma.
- 25** Aê ɻapalêgeŋ e katu ɻac laŋgwa,
mago galic Apômtau gêwi ɻac gêdêŋ teŋ siŋ atomanô. Ma galic nê gôlôac
têtaj gêŋ teŋ atomanô.
- 26** Eŋ ɻac têtac wapôm ma êkêŋ gêŋ êndêŋ lau, taŋ teteŋ eŋ naŋ.
Ma nê gôlôac oc têtû moasiŋ laugeŋ.
- 27** Ôŋgaminj taôm êndêŋ sec ma ôŋgom gêŋ ɻajamgeŋ,
go ômoa nêm gamêŋ teŋgeŋ
- 28** Gebe Apômtau têtac gêwiŋ biŋ gêdêŋ
ma oc êwi nê lau mansaŋ siŋ atom.
Eŋ oc ejop nê lau gêdêŋ sêmoa teŋgeŋ,
mago lau alôb-alôb nêŋ wakuc oc maleŋmê.
- 29** Lau gêdêŋ oc têtû gamêŋ ɻatau
ma oc sêŋgôŋ nêŋ gamêŋ tau endeŋ tÔŋgeŋ.
- 30** ɻac gêdêŋ nê awasuŋ kêsôm biŋ tokauc lasê
ma imbêla kêsôm biŋ jagêdêŋ.
- 31** ɻac tau nê Anôtônê biŋsu gêc ênê ɻalêlôm,
tec kêsêlêŋ kêku kêpac atom.
- 32** ɻac keso gêdib ɻac gêdêŋ
ma taê gêjam gebe enseŋ eŋ su ênaŋja.
- 33** Mago Apômtau kêkô ɻac gêdêŋ auc
ma embe êmêtôc ênê biŋ, oc êkêŋ eŋ lêwaŋ-lêwaŋ atom.
- 34** Ôkêŋ matam Apômtaugeŋ to ôsap ênê lêŋ tÔŋ, go etoc aôm sa ôtu gamêŋ ɻatau
ma aôm ôlic eŋ enseŋ lau sec su.
- 35** Aê galic ɻac sec teŋ, taŋ ketoc tau sa ɻjanôgeŋ
e keleŋ gamêŋ su amboac kaseda Lebanonıja.
- 36** Mago gêdêŋ taŋ kasêlêŋ jagaô lasê eŋ mala kêtiam naŋ, galic eŋ malamê
ma gasom e katap eŋ sa atomanô.
- 37** Ômoa tobiniŋmêgeŋ ma ôsa nêm lêŋ êndêŋgeŋ
gebe Anôtô oc êmoasiŋ lau amboac tonanj.
- 38** Lau-secwaga samob oc sênaŋja.
Ma lau, taŋ sêkac tauŋ su anŋa Anôtônê naŋ, nêŋ wakuc oc maleŋmê.
- 39** Apômtau kêtu lau gêdêŋ nêŋ ênam êsêac sa ɻjamôkê
ma kêtu nêŋ lamu ɻanô gêdêŋ noc sêpô lêna tauŋja.
- 40** Apômtau kêpuc êsêac tÔŋ to gêjam êsêac kêsi.
Eŋ gêjam êsêac kêsi gêdêŋ lau keso ma kêpuc êsêac tÔŋ gebe sê lamu engeŋ.

* **37:40:** Dawid gêga tonec.

38

Nac ḷasec teŋ nê meç

1 O Apômtau, aôm têmtac ḷandaŋ ma ônac aê atom.

Têmtac êmoatiŋ tōŋ ma ôim aê atom.

2 Gebe aômnêm sôb kesenęŋ aêgac.

Ma lêmam kékôniŋ aê tōŋ ḷanô.

3 Aôm têmtac ḷandaŋ kékêŋ gêmac gêjam ôlic samucgeŋ auc.

Aêjoc geo gêgôm aê ôlic ḷagéŋlélôm kétu masê sugac.

4 Aêjoc keso gênôm aê auc kêpi e kaléléc môkêcapac su,

kékôniŋ aê tōŋ amboac gêŋ wapacsêga teŋ.

5 Kétu aê ḷac melocŋa,

tec ḷoc kamoc kétu kapôeŋ e gêmôb.

6 Aê kapô gaduc gangôŋ ducgeŋ.

Aêjoc ḷalélôm ḷawapac ma ganôŋ kaukauc kêtôm bêc to geleŋ.

7-8 Lambic gêjac aê secanô.

Ma gêmac gêjam aê ôlic auc.

Kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac.

᷊oc ḷalélôm kêjamur aê tec gamôêc.

9 O Apômtau, aôm kôjala gêŋ samob, taŋ gajam aoc su naŋ,
ma gôŋo ḷoc gaen̄ olin̄ sapu atom.

10 ḷoc ḷalélôm ḷatutuc ḷasec. ḷaclai kêtaiŋ su aŋga aêjoc
ma matocanô ḷawê gêjaŋa amboac tonangeŋ.

11 ḷoc ḷac to tawaŋ sêkac tauŋ su gêdêŋ aêjoc gêŋwapac
ma ḷoc lasitêwai sêmoa jaêc aê.

12 Ésêac taŋ sebe senseŋ aê su naŋ, sêwa lakô aê.

Ésêac taŋ sebe aê jambac janaŋa naŋ, sêjam kisa aêgeŋ to sêkic ḷoc biŋ
kêtôm bêc to geleŋgeŋ.

13 Ma aê amboac ḷac taŋasunbic, naŋ gêŋô biŋ atom.

Ma amboac ḷac awamê, naŋ gêŋa awa atom.

14 Biŋjanô, aê katôm ḷac teŋ gêŋô biŋ atomanô
ma awasun̄ kêpuc biŋ su tau atomanô.

15 O Apômtau, aê matoc kêsap aôm.

O ḷoc Apômtau Anôtô, aôm oc ôjô aê aoc.

16 Aê katan̄ aôm gebe ésêac olin̄ êpi êtu aêŋa atommaŋ.

Embe ockain̄ êku êpac, naŋ ésêac sêsu aê susu atommaŋ.

17 Kêdabin̄ gebe jamben̄

ma taêc gêjam ḷoc ḷandaŋ gedeŋ tōŋgeŋ.

18 Ojae, aê jasôm ḷoc biŋ lasê acgom,

gebe ḷoc ḷalélôm kêtuiŋ aê kêtuiŋ secŋa.

19 Ésêac taŋ sêkêŋ kisa aê ḷaomageŋ naŋ, nêŋ lai kêpoa.

Ma ésêac, taŋ nêŋ ḷalélôm kêmoatiŋ tōŋ ḷaomageŋ kétu aêŋa naŋ, lau
taësam ḷasec.

20 Aê tec kasap biŋ ηajam tōŋ.
Ma êsēac sêkēŋ sec gêjô ηajam ma sêkēŋ kisa aêgeŋ.

21 O Apômtau, ôwi aê siŋ atom.
Noc Anôtô, ômoa jaēc aê atom.
22 O ηoc ηacmoasiŋ Apômtau,
mêŋônam aê sa. * têlêacŋa.

39

Aêjoc ηac taŋ gêmoa gêjwapac ηalêlôm nay, gêbu tau

1 Aê taēc gêjam gabe jajop ηoc lêŋ ηapep
ma imbeloc ênac biŋ sec teŋ atom.

Lau sec embe sêmoa aê ηagala,
oc jakēŋ ηagôliŋ êsêp aocsuŋ.

2 Amboac tonarŋ gajam tauc tōŋ ηajêŋ langwageŋ kakô.
Ma ηoc ηandaŋ kêpôŋ aê secanô gêc lêlômgeŋ.

3 Noc ηalêlôm gêlaŋ aê gêc bôcdagi ηalêlômgeŋ ma taēc gêjam gamoa e kêlakoc
aê amboac ja képi gêmêŋ,
go kapô imbeloc ηagôliŋ su.

4 “O Apômtau, aê oc jaŋgôŋ matoc jali e êndêŋ ondoc. Oc jamac êndu êndêŋ
ondoc.

Oc jamac êndu êndêŋ ondoc.

Ôkêŋ aê jajala tauc gebe aê gêŋ dalamatê sec.”

5 Ojae, kôsaka ηoc bêc kêtôm samuc tagen wagen, matamanô gôlic aêjoc bêc
ηawalanŋ ηanô masi.

Ñamalac samob gêŋ ηajaô-jaô ηaômagoc.

6 Ñamalac kêsa nê lêŋ kêtôm gêŋ ηakatu teŋ. Eŋ gêŋ ηaôma, mago gêgôm
gêŋlêlôm kêtu tauŋa elêmê.

Gêjac gêŋ sasa geden tōŋgeŋ ma asa oc êtu gêŋ tau ηatau.

7 O Apômtau, aê oc jakêŋ matoc asa.
Taēc kêka aôm taômgeŋgoc.

8 Ônam aê sa anŋa ηoc sec samobmaŋ.

Ôkêŋ lau meloc sêsu aê susu atom,

9 Aê janja aoc atom, janam tauc tōŋgeŋ jamoa,
gebe aôm gójam gôliŋ ηoc lêŋ tau.

10 Nêm gêjwapac tec kêsac aê nec, ôkôc su anŋa aêjoc,
gebe lêmam kêkôninj aê tōŋ ηanô e oc jananja.

11 Aôm embe ônac ñamalac teŋ êtu nê sec ηagêjôŋa, oc nê katu ηajam ênaŋa êtôm
abêlôŋ geŋ tau.

Ojae, ñamalac samob gêŋ ηajaô-jaô ηaômagoc.

12 O Apômtau, ôŋô ηoc mec ma ôkêŋ taŋam ηoc tanji.

Aê galinj matoculu, amboac tonarŋ ônam taôm tōŋ atom.

Gebe aê katu ηacjaba katôm tamoci samob.

Ma katu nêm ηaclen teŋ.

* **38:22:** Dawidinê pesalem teŋ. Pesalem dambu tauŋa kêtu

13 Ôlêwaŋ aê gebe jasi aoc su acgom,
go jaêc su e malocmê samucgeŋ. *

40

Wé lambinjja

(*Pes 70:1-5*)

1 Aê gaôŋ Apômtau to gajam aoc su eŋ,
ma eŋ gewec mêmkêkêŋ taŋa ñoc taŋi.

2 Eŋ gê aê sa aŋga gêsuŋ ñakêlêndiŋ
to aŋga lemon ñagôlub-gôlub.

Eŋ kêkêŋ ockain kakä poc tōŋ
ma kêpuc ockainj tōŋ kaſelêŋ ñajaŋa.

3 Eŋ kêkêŋ wê wakuc kêsép aocsuŋ.
Kêdôŋ wê lambinjja teŋ kêpi aêacnêŋ Anôtô.

Lau taêsam sêlic e selendec
e mateŋ êsap Apômtaugen.

4 Aoc êôc ñac, taŋ mata kêsap Apômtau naŋ,
ma gêmoa gêwiŋ teŋbeleŋ aŋgeŋwaga atom to kêsa dansaŋtêna nêŋ lêŋ
atom.

5 O ma Apômtau Anôtô, aôm gôgôm gêŋtalô taêsam kêtua aêacŋa.
Ñac teŋ kêtôm aôm gêmoa atom.

Aôm taêm gêjam lêŋ moasiŋŋa taêsam amboac tonanj.
Aê embe jawa sa to jasa sa, oc jatôm atom gebe taêsam ñanô lasê.

6 Da sêbucra to da keleŋ gêjac aôm matamanô ñajam atom, mago kômasaŋ
taŋocsuŋ gobe janjô biŋ.

Aôm koteŋ daja to da wama atom.

7 Amboac tonan jasôm gebe “Ôlic acgom, oc jawac
sêwa aêŋoc biŋ sa gêc biŋsu ñabuku.

8 O ñoc Anôtô, aê janjôm aômnêm biŋ êtu tōŋ janac ñawae.
Nêm biŋsu gêc ñoc ñalêlôm.”

9 Aê kasôm aôm gôjam aêac sa ñawae lasê aŋga lau taêsam sêkac tauŋ sa ñalêlôm.
O Apômtau, aôm taôm gôlicgac gebe aê kagamiŋ gêdôcôlic atom.

10 Aê gasanj nêm biŋ gôjam lau kêsiŋa ñawae auc gêc ñoc ñalêlôm atom.
Kasôm lasêgeŋ gebe aôm ñac ñaŋeŋ to gôjam lau sa.

11 O Apômtau, amboac tonan ôŋgaminj taêm walô êndêŋ aêma atom.
Nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja to biŋ ñaŋeŋ oc êkwa aê auc ñapanj.

Mec ênam saŋa

12 Gêŋwapac ñalêlêma atom kêgi aê auc.
Ñac sec kêtap aê sa gêjam aucgeŋ.

Taêsam ñasec kêlêlêc môkêclauŋ môkêcapacŋa su,
tec gajac kapoac tauc gacgeŋ gamoa.

13 O Apômtau, ôlic ñajam ma ônam aê sa.
O Apômtau, ônsaic taômgeneŋ mêmôpuc aê tōŋ.

* 39:13: Dawidnê pesalem teŋ.

14 Èsêac taŋ dêdib aê sebe senseŋ aê su naŋ, ôkêŋ èsêac samob majen to teŋbeleŋ ɻawapac êsa.

Ôkêŋ èsêac, taŋ sêkêŋ matengeŋ sebe aê jatu sec naŋ, sêc tomajengeŋ sêmu sêna.

15 Èsêac taŋ sêgôm Kec, kec kêpi aê naŋ,
ôkêŋ èsêac têtakê tomajengeŋ.

16 Ôkêŋ èsêac samob, taŋ sesom aôm naŋ,
ôliŋ êpi to têntac ɻajam êsa êtu aômja.

Ôkêŋ èsêac samob, taŋ taêŋ kêka aômnêm moasiŋ naŋ,
sêsôm lasê enden tôngen gebe Apômtau ɻac towae.

17 O Apômtau, aê tec ɻac palê-palê to ɻac ɻalêlôm sawa jamoa naeo, mago aôm taêm gêjam aê.

O ɻoc Anôtô, ônam gamêŋ tôŋ atom gebe ɻoc ônam-aê-sa to ôpuc-aê-tôŋwaga aômgoč.

*

41

Nac gêmac nê meç

1 Aoc gêôc ɻac, taŋ gêjam ɻac ɻasec sa naŋ,
gebe êndêŋ gêŋwapac ɻabec Apômtau oc ênam eŋ sa.

2 Apômtau ejop eŋ ma êwaka ênê katu sa gebe aweŋ êôc eŋ aŋga nê gamêŋ.
Ma aôm oc ôpô eŋ ɻabênic su êndêŋ nê ɻacjo, taŋ têtu kêka-kêka eŋ naŋ atom.

3 Enj embe êmac jaonjageŋ ênêc, Apômtau oc ênam malô eŋ.
Aôm gôjam ênê gêŋwapac samob ôkwi kêtua.

4 Aê kasôm gebe “O Apômtau, taêm labu aêmaŋ.

Ômoasiŋ ɻoc katuc gebe aê gagôm geo gêdêŋ aôm.”

5 Noc soŋo-soŋo sêjac jatu aê gebe

“Êndêŋ ondoc eŋ oc êmac êndu ma nê ɻaê ênaŋa.

6 Teŋ embe êtu ɻacleŋ aê êmêŋ, oc êsôm biŋ dansaŋ. Nê ɻalêlôm ênac biŋ sec-sec sa,
gocgo êsa awê naêsôm lasê.

7 Èsêac samob, taŋ nêŋ ɻalêlôm kêmoatiŋ tôŋ kêtua aêŋa naŋ, sêjac biŋ kesec-kesec kêtua aêŋa.

Èsêac taêŋ gêjam biŋkalom kêpi aêgeŋ gebe

8 “Enj ɻac tobıŋ kalon-jalon sec,
teŋ embe ênêc amboac tonanj, oc êndi sa êtiam atom.

9 Noc ɻac mêtbanj, taŋ ôlic andaŋ eŋ ma genj mo aŋga aêŋoc naŋ,
tec kêkac akain sa gebe êka aê.

10 O Apômtau, taêm labu aê ma ônam aê sa êtiam,
go jakêŋ ɻagêjô êndêŋ èsêac.

11 Noc ɻacjo ôli êpi-êpi êtu aêŋa atom,
go aê jajala gebe aôm gôlic aê ɻajam.

12 Aôm gôjam aê sa kêtua ɻoc biŋ masigeŋja

* **40:17:** Dawidnê pesalem teŋ.

ma kôkêj aê kakô aôm lañômnêmja gedeñ tôñgeñ.

13 Lambin êndêj Apômtau, Israelnêj Anôtô
êndêj galoc to enden tôñgeñ.

Binjjanô, binjjanôgoc.
*

42

BUKU KÊTU LUAGÊCÑA

Tanam aweñ su Apômtauña

- 1** O Anôtô, aê aoçsulu kapa aômja
amboac bôcgabuñ, tañ awa eceçgeñ gebe ênôm bu nañ.
- 2** Noc katuc ñaawasulu kêpa Anôtôja, kêpa kêtû Anôtô mata jalinja.
Êndêj ondoc oc jasa najalic Anôtônê lañôanô.
- 3** Galij matocsulu kêtû ñoc mo kêtôm bêc to geleñ,
gebe sênc aêñoc Anôtô ôkwi kêtôm bêcgeñ gebe Nêm Anôtô gêmoa ondoc.”
- 4** Jakô ñoc ñalêlôm ñawapac auc atom, taêc ênam biñ tonecgeñ gebe gêmuñgeñ
gawiñ lau taësam ma gawê êsêac gadêj Anôtônê andu gaja.
Aêac awê tolasê ma toôndugeñ aja abe akêj Anôtônê om.
- 5** O katuc tau, amboac ondoc gômoa ñoc ñalêlôm tobiñ wapac ma ôluñ-ôluñgeñ.
Ôkêj matam Anôtô gebe aê oc janam dange êndêj ej, tañ kêsa aê lañôc
sa to kêtû ñoc Anôtô nañ.
- 6** Noc katuc kêpô gêducgeñ gêmoa ñoc ñalêlôm. Amboac tonaj tec taêc gêjam
aôm gamoa Jordan to lôc Hermon ñatêpô ñagamêj tonec.
Gangôj lôc Misar tonec.
- 7** Bu ñasamac teñ gêmôc biñ gêdêj ñasamac teñ gêdêj tañ kêpô kêsêp poc-
dambê nañ.
Ojae, aômnêm dembom to koteñ samob gênôm aê aucgoc.
- 8** Gêdêj geleñja gaen olin gebe Apômtau êkêj nê moasiñ êsa ma gêdêj gêbêc
nê wê gêc aoçsuñ
to kateñ ñoc mec gêdêj Anôtô, tañ kêkêj aê gañgôj matoc jali.
- 9** Aê kasôm gêdêj ñoc poclabu Anôtô gebe
“Amboac ondoc kôliñ aê sinj.
Amboac ondoc gamoa togêñwapacgeñ.
Ma ñacio kêkoniñ aê tôj.”
- 10** Lau tañ sêlêsu aêja nañ, têtañ pêlê aê
e sêjamuñ ñoc ñatêkwa popoc-popocgeñ.
Êsêac têtañ pêlê aê gedeñ tôñgeñ gebe
“Nêm Anôtô gêmoa ondoc.”
- 11** O katuc tau, amboac ondoc gômoa ñoc ñalêlôm tobiñ wapac ma ôluñ-
ôluñgeñ.

* **41:13:** Dawidnê pesalem teñ.

Ôkêj matam Anôtô, gebe aê janam danje êndêj ej, taŋ kêsa aê laŋôc sa to kêtû ɣoc Anôtô naŋ.

*

43

(Gêjac têku pesalem 42)

Mec Anôtô ênam aêac sanya

¹ O Anôtô, ôwaka ɣoc gêdêj sa ma ônam gôlin ɣoc biŋ êndêj lau têntac gêwiŋmê tômê ɣai.

Ônam aê sa
an̄ga ɣamalac dansaŋ to secwaga nêj.

² Aôm kêtû Anôtô, taŋ gejob aê naŋ,
amboac ondoc kôtiŋ aê su.

Amboac ondoc jamoa togêŋwapacgeŋ
ma soŋo-soŋo kêkôniŋ aê tōŋ.

³ Ôsakij nêm ɣawê to nêm biŋ ɣaŋêj
gebe êwê aê.

Ma ôkêj aê jandêj nêm lôc dabuŋ,
to nêm andu, taŋ gôŋgôŋ naŋ jana.

⁴ Go jandêj Anôtôné altar jana.
Jandêj Anôtô, taŋ ólic kêpi-kêpi eŋja naŋ.

O ɣoc Apômtau Anôtô,
aê jalambiŋ aôm ɣa gêŋ wêŋageŋ.

⁵ O katuc tau, amboac ondoc gômoa ɣoc ɣalêlôm tobij wapac
ma ôluŋ-ôluŋgeŋ.

Ôkêj matam Anôtô gebe aê janam danje êndêj ej,
taŋ kêsa aê laŋôc sa to kêtû ɣoc Anôtô naŋ.

44

Mec Anôtô ejop aêacŋa

¹ O Anôtô, aêac tauŋ anô kêsô tanjeŋsuŋ
ma tameŋmai sêjac aômnêm miŋ gêdêj aêac
gebe gêdêj êsêacnêŋ bec, taŋ sêmoa naŋ, aôm gôgôm nêm gêŋsêga gêdêj êsêac,
gôgôm gêdêj bêc andanŋeŋja.

² Aôm lêmam jagoseŋ lau samuc su ma kôkêj nêm lau sêŋgôŋ sêjô êsêac maleŋ.
Aôm goseŋ tentenŋlatu su, ma kôlaiŋ êsêacgeŋ sêjam gamêŋ auc.

³ Êsêac tauŋ nêŋ siŋ kêsi gamêŋ ɣatau su atom.
Ma êsêac tauŋ nêŋ ɣaclai kêku ɣacio tulu atom.

Aôm taômgeŋ nêm anôŋa to lêmam ma laŋômanô ɣawê gêgôm
gebe aôm têmtac gêwiŋ êsêac.

⁴ Aôm taômgeŋ kôtu ɣoc kiŋ to Anôtô.
Aôm kôkêj Jakob kêku nê ɣacio tulu.

⁵ Aôm ôwiŋ aêac, go akônij ma ɣacio tōŋ.
Aômnêm ɣaê épuc aêac tōŋ, go aka ma ɣacio popoc.

⁶ Aê kakêj gêwiŋ ɣoc talamgeŋ atom.

* **42:11:** Lau Kora nêj wê ten.

- Ma aênjoc siñ gêjam aê sa atom.
- 7** Aôm taômgeñ tec kôpuc aêac tôñ gêdêñ ma ñacio.
Ma gôgôm êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmotañ tôñ kêtû aêacña nañ, nêñ meloco kêsa.
- 8** Aêac atoc Anôtô sa geden tôñgen.
Ma awen gêôc nêm ñaê ñapanj.
- 9** Mago galoc kôtiñ aêac su to gôgôm aêac majen kêsa
ma gôwiñ aêacma siñwaga atom.
- 10** Aôm kôpuc aêac tôñ atom, tec aêac aêc kêtû ma ñaciojña.
Ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmotañ tôñ kêtû aêacña nañ, sê ma waba êlinj-êlinj.
- 11** Aôm gôwi aêac siñ ñamelocñageñ amboac domba, tañ sêwê gebe nasêmbuc nañ.
Aôm kôpa aêac êlinj-êlinj asêp lau samuc ñalêlôm.
- 12** Aôm kôkêj taôm nêm lau dêdêñ lau sêjam ôli êsêac
ma sêkêñ ñaôli sauñanô amboac êsêac gêñ ñaôma teñ.
- 13** Aôm kôkêj lau, tañ ma sackapoagêdô gêdêñ tauñ nañ, têtañ pêlê aêac.
Lau samob, tañ sêgi aêac auc sêngôñ nañ, têtañ pêlê to sêômac aêac.
- 14** Aôm kôkêj aêac atu lau samuc nêñ biñ makicña
ma tentenlatu têdañ gêsuñ kêtû aêacña.
- 15** Aê taêc gêjam ñoc majoc geden tôñgen
ma majoc kékôm lañôcanô auc.
- 16** Gebe ganjô biñ pêlêja to biñ alôb-alôb
ma galic ñacio señ anô-anô gebe sêkac nêñ kamocgôc.
- 17** Aêac atap gêñ tonaj ñai samob sa,
mago aliñ aôm siñ ma agôm aômnêm poac palin atom.
- 18** Aêacma ñalêlôm kêkac tau su aنجa aômnêm atom.
Ma aêac eñkain geo gala aômnêm intêna atom.
- 19** Mago aôm kôkêj kêam sec saleñja sêñac aêac popoc
ma gêsuñbôm gêjam aêac auc.
- 20** Aêac embe aliñ ma Anôtô siñ
ma aôc lemenj sa êndêñ anôtô jaba ten,
21 en oc êtap biñ amboac tonaj sa atom me.
Gebe enj tec kêjala gêñ samob, tañ aêac ajala gêc ma ñalêlôm ñadim labusêga teñ nañ.
- 22** Masigoc, sêjaiñ aêac kêtôm bêcgeñ kêtû aômja.
Ma sêgôm aêac atôm bôc, tañ sebe sêmbuc nañ.
- 23** O Apômtau, matam êpoamañ. Gôêc bêc kêtû asagenja.
Matam êlac ma ômasuc aêac enden tôñgen atom.
- 24** Gôsañ lañômanô auc, o wageñ.
Ma kôliñ aêacma gêñwapac to aنجôñ jageoña siñ.
- 25** Ojae, ma katuñ kêpô gêduc e gen kekop lañgwagenj.
Aêacma ôliñ kêtap labôc jagêc.
- 26** Ôndi, mênjônam aêac samaj.

* Ônam aêac sa êtu nêm têmtac gêwiŋ teŋenja.

45

Kin gêjam awê ɻawâ

- 1 Biŋ êjam-êjam kêdoliŋ kêpi aŋga aêŋoc ɻalêlôm tec gebe ênsêwa êsa. Amboac tonan jansuŋ ɻoc wê êndêŋ kinj.
Imbeloc kêtôm ɻac lêmagaôŋa keto kêlêpe.
- 2 Aôm laŋômanô ɻajam kêlêlêc ɻamatlac samob, taŋ sêŋgôŋ nom naŋ, nêŋ su.
Gêdômôlic e têtac kêsa lanŋwagenj.
Amboac tonan tec Anôtô gêjam meç aôm geden tôngenj.
- 3 O ɻactêkwa, ôjandin nêm siŋ êŋkaleŋ magim.
Nêm laukasap e ɻawasi laŋgwagenj.
- 4 Ajôc, ɻac tau, ônac siŋ taumanj. Ôngôm êtu biŋjanôŋa to ôpuc biŋgêdêŋ tôŋ.
Ma lêmam anôŋa êwaka nêm ɻaclai kapôŋeŋ sa.
- 5 Aômnêm sôb ɻamatagosu kesenjen kiŋnê ɻacio nêŋ nipkalop tôŋ
ma tentenjlatu samob sêu tauŋ jasêc amkaiŋ ɻalabu.
- 6 Aômnêm lêpôŋ, taŋ Anôtô kêpuc tôŋ naŋ, êkô tengeŋ to tengeŋ.
Aôm gójam góliŋ nêm lau ɻa biŋgêdêŋ.
- 7 Aôm têmtac gêwiŋ biŋgêdêŋ ma nêm ɻalêlôm kêmoatiŋ tôŋ kêtû biŋ alôb-alôbña.
Amboac tonan Anôtô, taŋ kêtû nêm Anôtô naŋ, geŋ oso aôm ɻa niptêkwi têntac ɻajamanô.
- 8 Lakisia to môsê ma samboa ɻamatlu kêsa aŋga nêm ɻakwê.
Êsêac sêjam wê sêŋgôŋ andu, taŋ sêgêlôŋ ɻa bôc ɻajabo naŋ, e gêgôm aôm têmtac ɻajamanô.
- 9 Kin latuŋio sêmoa sêwiŋ lauo ɻagêdô aŋga nêm andu.
Ma nêm awê togêlôŋ gold Opirŋageŋ kêkô aômnêm anôŋa.
- 10 O latucoenec, matam ê aê ma ôkêŋ taŋjam ɻoc biŋ.
Ôliŋ nêm lau to tamamnê andu siŋ.
- 11 Ma embe kinj têtac êkac ej êtu aôm laŋômanô ɻajamanj,
naŋ ôkêŋ êwiŋgeŋ gebe ej kêtû nêm ɻatau.
- 12 Lau Tirusija oc sênsuŋ awa êndêŋ aôm.
Ma lau tolêlôm oc têtu kêka-kêka gebe aôm ôlic êsêac ɻajam.
- 13 Kin latuo gêmoa andu kinjna ɻalêlôm togêlôŋ ɻawasi lanŋwagenj.
Ênê ɻakwê sêwa gam gold gêwiŋ.
- 14 Êsêac sêwê ej, taŋ kêsô ɻakwê talô-talô sa naŋ, dêdêŋ kinj sêja.
Ma sêwê ênê sakirŋwagao toôŋgeŋ dêdêŋ kinj sêja amboac tonanjenj.
- 15 Sêjam lasê ma sêwê êsêac toôndugeŋ
ma jasêsô kinjna andu ɻalêlôm sêja.
- 16 Aôm ôtap latômi taêsam sa, taŋ sêjô tamami su naŋ.
Aôm oc ôkêŋ êsêac têtu kasêga aŋga gamêŋ samob.

* 44:26: Lau Kora nêŋ wê teŋ.

17 Aê oc jakêj lau wakuc ñamuña samob taêj ênam aôm ñapañ.
Amboac tonaj tenteñlatu awen êôc aôm teñgeñ to teñgeñ.

*

46

Anôtô kêtû nêj lamu to ñaclai

1 Anôtô kêtû nêj lamu to ñaclai.

Eñ gêjam aéac sa gêdêj dañgôj jageoña gêjac ñawae.

2 Amboac tonaj embe nom ênaña ma lôc êu tau êsêp gwêc êna,
nañ aéac tatêc tauñ atom.

3 Embe gwêc ñadindij

ma ñegasim e ê kapic-kapic naêpi lôc e êkôtêj tau, nañ aéac tatêc tauñ
atom.

Lau siñ undambêña nêj Apômtau kêpuc aéac tôj

Jakobnê Anôtô kêtû aéacnêj laimôkê.

4 Bu kapôeñ tec kêpoac ma ñasêli kêmâlôm Anôtônê malac
to kêmoasiñ Lôlôc Natau nê andu dabun.

5 Anôtô tec gêmoa malac tau ñaluñgeñ, tec senseñ su ênaña atom.
Anôtô gêjam malac tau sa gêdêj bêbêc kanucgeñ.

6 Tenteñlatunêj lai kêpoa ma kinjñêj gamêñ kêku,
eñ kékêj nê wapap gêjac e nom kêtêñêp.

7 Lau siñ undambêña nêj Apômtau kêpuc aéac tôj.
Jakobnê Anôtô kêtû aéacnêj laimôkê.

8 Amêñ ma alic Apômtaunê gêñsêga.

Alic gêj kain teñ, tañ gêgôm anga nom nañ.

9 Ñac tonaj tec gêjam gôliñ siñ e gêdêj nom ñamadiñ.
Ñac tonaj tec gêjac talam ñatikoc gêngic to kêmâlôm kêm tulu ma kékêj
kareta siñña ja gen su.

10 “Gamêñ ñaqêj ésa ma ajala gebe Apômtau aê taugeñ.

Tenteñlatu tetoc aê sa ma lau anga nom samob amboac tonangeñ.”

11 Lau siñ undambêña nêj Apômtau kêpuc aéac tôj.
Jakobnê Anôtô kêtû aéacnêj lai môkê.

*

47

Anôtô kêtû lau nomña samob nêj kinj

1 O tenteñlatuac, amakop lemem,
anam lasê Anôtô toôndugeñ.

2 Lôlôc Natau Anôtô eñ ñacsinj-sêlcsega,
kinj ñaclai tec gêjam gôliñ nom samucgeñ.

3 Eñ kékôniñ tenteñlatu tôj sêşô aéac ñalabu.
Ma kékêj aéac tajam gôliñ lau to-m-to-m.

4 Eñ kékaliñ aéacnêj nomlênsêm sa,
Jakob, tañ eñ têtac gêwiñ nañ, nê gêj towae.

* 45:17: Lau Kora nêj wê têntac gêwiñ tauñña teñ. * 46:11: Lau Kora nêj wê teñ.

- 5** Anôtô kêpi gêja toôndugej.
Dauc gêwê Apômtau toaligenj kêpi gêja.
- 6** Awem êôc Anôtô, awem êôcmanj.
Awêm êôc aêacnêj kiŋ, awem êôcmanj.
- 7** Gebe Anôtô kêtû nom samucgej ɣakiŋ
Amboac tonaj anam ênê wê totalô ɣajam teŋ.
- 8** Anôtô kêtû lau samuc nêŋ kiŋ.
Anôtô kêpôŋ tau sic gêngôŋ nê lêpôŋ dabuŋ.
- 9** Tenteŋlatunêŋ kasêga sêkac tauŋ sa
kêtôm Abrahamnê Anôtô nê lau,
gebe nom tau ɣagôliŋwaga sêsô Anôtô ɣalabu,
gebe ej kêtû ɣatau towaegac. *

48*Anôtônê malac ɣawê*

- 1** Apômtau ej ɣac kapôŋ, amboac tonaj awerj eoc ej ɣanô
anja aêacnêŋ Anôtônê malac.
- 2** Ènê lôc dabuŋ gêguŋ sa laŋgwagenj
kêtû ɣamalac samob nêŋ gêj ênac mateŋjanô ɣajamja.
Anôtônê lôc tau tec lôc Sion
kiŋ kapôŋ nê malac.
- 3** Anôtô kêwaka tau sa anja êsêacnêŋ andulêlôm
gebe ej laimôkê.
- 4** Gôlicgac me, kiŋ sêkac tauŋ sa
ma êsêac sêwêgej sêmêŋ,
- 5** e sêlic ma têtakê.
Èsêac selendec e nêŋ meloco kêsa ma sêc êlinj-êlinj
- 6** ma têtênenpê tauŋ êndu-êndu
to sêmoa jageo amboac awê, tanj ɣapalê kêturj ej naŋ.
- 7** Aôm kôkêŋ musalô kapôŋ
e gôjac lau Tarsis nêŋ wanj popoc.
- 8** Galoc talic gêj tau kêtôm, tanj tanjô naŋ,
anja lau siŋ undambêŋa nêŋ Apômtau nê malac,
anja nêŋ Anôtô nê malac,
tanj ej kêwaka sa gebe êkô endenj tôngenj.
- 9** O Anôtô, aêac taêŋ gêjam aômnêm têmtac gêwiŋ teŋgenja
amoia nêm lôm dabuŋ ɣalêlôm.
- 10** O Anôtô, aôm waem kêsa e jagêdêŋ nom ɣamadiŋ kêtôm nêm ɣaâ.
Bingêdêŋ kêsêp lêmam anôja e mêŋgêc poap tageŋ.
- 11** Lôc Sion êtu samuc êtu bij tonajna.
Juda latuŋio sênam lasê toôndugej êtu aôm kômêtôc binŋja.
- 12** Asêlêŋ awê anji lôc Sion auc
ma asa ɣaandulatu tuŋbômja sa.
- 13** Asala tuŋbôm tomalagenj e êmbacnê ma asêlêŋ amoia ɣaandu towae ɣalêlôm,

* 47:9: Lau Kora nêŋ wê teŋ.

gebe anac miŋ êndêŋ lau wakuc sêŋô,
 14 gebe Anôtô tonaj kêtû aêacnêŋ Anôtô êmoa teŋgeŋ to teŋgeŋ.
 Eŋ oc êwê aêac enden tôngeŋ.

*

49

Taŋ kêka awamata atom gebe geŋ ŋaômá

1 Tenteŋlatu samob, aŋô biŋ tonec.

Amac lau, taŋ aŋgôŋ nom samob auc naŋ, akêŋ taŋemmaŋ.

2 Amac lau ŋaômá latuŋi to apômtau latuŋiac,
 amac lau tolêlôm ma lau ŋalêlôm sawa amboac tonangeŋ.

3 Aocsuŋ êsôm mêtê lasê
 ma ŋoc ŋalêlôm taê ênam biŋ tokauc acgom.

4 Aê jaê tanoc êndêŋ bingôlinj langwa
 ma jawa ŋam sa to janac gêŋ wêŋa êtaŋ.

5 Êndêŋ bêc wapacŋa embe ŋacio nêŋ biŋ alôb-alôb êkôm aê auc,
 naŋ jatêc tauc êtu ageŋŋa.

6 Lau sec taêŋ kêka nêŋ awageŋ
 to tetoc tauŋ sa kêtû nêŋ waba taêsamna.

7 ɻamalac teŋ êkêŋ gêŋ ênac da tau eŋgôm êtôm atom
 ma eŋ êkêŋ ŋaôli êsi tau suŋa êndêŋ Anôtô oc eŋgôm naeo amboac
 tonangeŋ.

8 Gebe katuŋ ŋaôli (gebe tamoa mateŋ jali ŋaôli) kapôŋŋ secsêga,
 ŋac teŋ êtap sa êtôm atomanô.

9 Eŋ embe taê ênam gebe ênac da tau e êmoa mata jaligeŋ ma êsêp sê atom
 oc eŋgôm êtôm atomanô.

10 Aêac talicgac gebe laumêtê sêmac êndu ma lau meloc to kaucmê sêjaŋa
 amboac tonangeŋ.

Ma êsêac oc sêwi nêŋ waba siŋ naelom lau teŋ sêkôc.

11 Lau tonaj sê nêŋ ŋaâ kêpi nom ŋagamêŋ ŋagêdô,
 mago nêŋ sê kêtû nêŋ malacmôkê, kêtû nêŋ andu totêm-totêm.

12 Biŋjanô, ɻamalac tonê gêlôŋgeŋ, tec êmoa nê teŋgeŋ atom.
 Eŋ kêtôm bôc, taŋ ênaŋa naŋ.

13 Lau tan taêŋ kêpa tauŋ su naŋ,
 ma êsêac, tan sêkêŋ gêwiŋ êsêacnêŋ biŋ ma oc têndaŋguc êsêac naŋ, nêŋ lêŋ
 kêtôm tonangeŋ.

14 Êsêac têdênaŋ tauŋ têtôm domba gebe lamboam gêwê kaiŋ êsêac.
 Gêmac anô kêtû nêŋ ŋacgejob.

15 Ma Anôtô oc ênam ŋoc katuc kêsi aŋga lamboam ŋaŋaclai
 gebe eŋ oc ênam aê kêsi.

16 Amboac tonaj embe ôlic ŋac teŋ nê awa êtu taêsam
 ma nê andu ŋagêŋlêlôm ênsac tau ŋaô-ŋaô, naŋ têmtac sec atom,

17 gebe eŋ embe êmac êndu, oc êkôc gêŋ samob tonaj ŋai ŋateŋ êna atom.
 Ènê gêlôŋ ŋawasi oc êwiŋ eŋ êna atom.

* 48:14: Lau Kora nêŋ wê teŋ.

- 18** Eŋ embe êlambinj tau gebe êmoa ɻajam aŋga nom
ma lau embe sêlambinj eŋ gebe kêtap nê kôm ɻjanô taêsam sa,
19 oc ênam eŋ sa atom, eŋ naêndêŋ tamai to nêŋ lau ɻjanô,
taŋ sêlic oc ɻjawê kêtiam atom naŋ.
20 Biŋjanô, ɻjamalac tonê gêlôŋ oc êmoa teŋen atom.
Eŋ kêtôm bôc, taŋ ênaŋa naŋ.

*

50*Anôtô eŋ mêtôcwaga*

- 1** Naniniŋ ɻnatau Apômtau Anôtô gêmôéc gêdêŋ nom ma kêsôm nê biŋ
aŋga oc kêpiŋa jagêdêŋ oc kêsêpiŋa.
2 Anôtônê ɻawê kêpoac lasê aŋga Sion,
taŋ kêtû malac togêlôŋsêga naŋ.

- 3** Aêacnêŋ Anôtô gêmêŋ togamêŋ gêmacgeŋ atom.
Ja kêdaŋgac-kêdaŋgac gêmuŋ eŋ kêsep gamêŋ kêlaŋganj.
4 Eŋ gêmôéc gêdêŋ undambê ôŋa ma gêdêŋ lau nomija,
gebe êmêtôc nê lau.
5 Eŋ kêsôm gebe “Akac ɻjoc lau-mansaŋwaga,
taŋ sêkêŋ da sêmoatiŋ poacŋa gêdêŋ aê naŋ, sa sêmêŋ.”
6 Tec undambê êsôm ênê biŋ gêdêŋ lasê
gebe Anôtô tau eŋ mêtôcwaga.
7 “O ɻjoc lau, akêŋ taŋem aê gabe jasôm biŋ.
O Israel tau, aê gabe jawa nêm keso, taŋ gôwê kaiŋ naŋ lasê. Anôtô,
aômnenm Anôtô aê.
8 Aê gabe jasôm aôm êtu nêm daŋa atom
gebe matocanô galic nêm daja gedeŋ tôngenj.
9 Aê gabe jakôc bulimakao kapoac aŋga nêm andu
to noniŋ kapoac aŋga nêm sapalêlôm atom,
10 gebe gwada saleŋŋa samob
to bôc tokaiŋ-tokaiŋ, taŋ sêmoa lôc tolôc naŋ, ɻnatau aê.
11 Moc samob, taŋ sêmoa lôlôc naŋ, aê kajala kêtû tôŋ
ma gêŋ, taŋ sêmoa obalêlôm naŋ, ɻnatau aê.
12 “Mo embe êjô aê, oc jasôm êndêŋ aôm atom,
gebe nom samucgeŋ to ɻagêŋlêlôm samob ɻnatau aê.
13 Aê oc gaenj bulimakao ɻjamêsmôm
me oc ganôm noniŋ ɻadec me.
14 Ôkêŋ danjë ūtu da êndêŋ Apômtau,
ma ôŋgôm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ, ɻjanô êsa êndêŋ Lôlôc ɻnatau.
15 Ma awam ênac aê êndêŋ bêc ôpô lênaŋa,
go janam aôm sa ma awam êôc aê.”
16 Mago Apômtau kêsôm gêdêŋ ɻjac-kêkac-tau-suwaga gebe
“Amboac ondoc aôm kôsa aêŋjoc biŋsu sasa ma aêŋjoc poac ɻabir gêc
awamgenj.

* **49:20:** Lau Kora nêŋ wê terj.

- 17 Aôm tonaq tec godec ñoc mêtôc
ma kôtiñ ñoc biñ su gêc dêmôêmmuña.
- 18 Embe ôtap gengejtena teñ sa, oc wê eñ êtu nêm sêlêb
ma mockaiñtêna êtu nêm ñac ôlim andanña.
- 19 “Aôm kôlêwañ awamsuñ gêdêñ biñ sec
ma imbêlam geno-geno biñdansañ ñapangeñ.
- 20 Aôm gôngôngeñ ma kôgôliñ biñ kêpi lasim
to gôga biñ kêpi taôm tênam latu,
- 21 Aôm gôgôm gêñ tonaq ñai, mago aê gajam tauc tôñ, tec taêm gêjam gebe aê
katôm aôm.
Tageñ galoc jaec biñ aôm gebe jawa nêm kauc sa.
- 22 “Amac tañ alin Anôtô siñ nañ, taêm ênam biñ tonaq acgom.
Embe masi, oc janseñ amac su anaña ma ñac teñ êtôm gebe ênam amac
sa atomanô.
- 23 Ñac tañ êkêñ danjeñ êtu da nañ, etoc aê sa
ma ñac, tañ ésa nê lêñ lañônêm sawagen nañ, oc jakêñ enj êlic Anôtôñê
moasinj.”
- *

51

Mec Anôtô êsuc sec ôkwiña

- ¹ O Anôtô, taêm walô aê gebe aôm ñac moasinj.
Aôm taêm walô ñatau kapôeñ, onseñ aêñoc sec su.
- ² Ôkwasiñ ñoc tôp su
ma ômbuñ ñoc geo su e jatu selec.
- ³ Gebe aê tauc kajala ñoc kesogac
ma matoc gê ñoc geo geden tõñgeñ.
- ⁴ Aê gagôm sec gêdêñ aôm taômgoc
ma gagôm gêñ, tañ aôm gólic gebe sec nañ.
Tec kômêtôc aê jagêdêñ
ma nêm mêtôc tau solop.
- ⁵ Ojae, tinoc kêkêkam aê tobingeñ
ma kêkôc aê tosecgeñ.
- ⁶ Aôm gobé biñjanô ênam ñamalacnêñ ñalêlôm auc,
amboac tonaq ówa mêtê tokauc ñabiñ ñalêlômña sa êndêñ aê.
- ⁷ Ônsêlô ñoc geo su tomalagen gebe jatu selec.
Ôkwasiñ aê gebe ñakêñkêñ lañgwagen.
- ⁸ Ôkêñ aê jatu samuc to têtac ñajam ésa
ma ôlic, tañ gôjac popoc nañ, ôli êpi-êpi êtiam.
- ⁹ Ônsañ lañômanô auc êndêñ ñoc sec
ma ômbuñ aêñoc geo samob su.
- ¹⁰ O Anôtô, ôkêñ ñoc ñalêlôm ñawa ésa
ma ôkêñ ñalau wakuc to ñañjêñ teñ êñgôñ ñoc ñalêlôm.

* **50:23:** Asapnê pesalem teñ.

- 11** Ôtiŋ aê su aŋga laŋômñem atom
ma ôkôc nêm Njalau Dabuŋ su aŋga aê atom.
- 12** Ôkêj nêm moasiŋ êngôm aê têtac ɳajam êsa êtiam
ma ôpuc aê tōŋ ɳa ɳjalau taŋjoc wamuŋa.
- 13** Go aê jandôŋ aômnêm biŋ êndêŋ lau, taŋ sêgêli aômnêm biŋ sêmoa naŋ,
ma lau sec sênam tauŋ ôkwi dêndêŋ aôm sêmu sêwac êtiam.
- 14** O Anôtô, ɳaj moasiŋ ɳaAnôtô, ônam aê sa gebe jamac êndu atom,
go imbeloc êôc aôm sa toôndugeŋ gebe aôm ɳac gêdêŋ.
- 15** O Apômtau, ondelec gêdôcôlic
gebe aocsuŋ jasôm aôm waem lasê
- 16** gebe da gêjac matamanô ɳajam atom
ma embe jansuŋ daja êwac, aôm oc ôlic ɳajam atom.
- 17** Da taŋ gêjac Anôtô mataanô ɳajam naŋ, katun popoc.
O Anôtô, larjôm eo ɳalêlôm popoc to ôluŋ-ôluŋ atom.
- 18** Moasiŋ ɳatau aôm, ômoasiŋ Siongeŋ.
Ômboea tuŋbôm Jerusalemja sa êtiam.
- 19** Go da ɳanô to daja ma da samuc ênac matamanô ɳajam,
go sêkêŋ bulimakao kapoac wacênsac nêm altar ɳaô.
* propete Natan gêdêŋ eŋ gêja. Pesalem dambu tauŋja kêtuaclêŋa.

52

Anôtônenê mêtôc to moasiŋ

- 1** O ɳaclaisêga aôm, kotoc taôm sa nêm secŋa kêtuaagenja.
Anôtônenê têtac gêwiŋ teŋgeŋja gêc geden tôngenj.
- 2** Aôm kalomtêna, taêm gêjam imbêlam ɳabinçêga
e wai-waiôma.
- 3** Aôm têmtac gêwiŋ sec kêlêlêc ɳajam su
ma têmtac gêwiŋ biŋ dansaŋ kêlêlêc biŋjanô su.
- 4** Aôm imbêlam dansaŋ.
Têmtac gêwiŋ biŋ alôb-alôb ɳaôma.
- 5** Amboac tonaj Anôtô oc enseŋ aôm su ônaŋa samucgeŋ. Eŋ oc êtiŋ to enseŋ
aôm su aŋga nêm beclêlôm
ma oc êkip aôm sa aŋga lau mateŋ jali nêŋ gamêŋ.
- 6** Lau gêdêŋ oc sêlic e têtêc tauŋ
ma sêõmac aôm gebe
- 7** Kec, alic ɳac tônê kékêj Anôtô kêtua lamu atom.
Kékêj gêwiŋ nê awa taêsam ma gêjam kauc gebe sec êpuc eŋ tōŋ."
- 8** Ma aê tec katôm katêkwi ɳawawa ɳajam
kakô Anôtônenê andu.
Aê taêc kêka Anôtônenê têtac gêwiŋ teŋgeŋja
gedej tôngenj.
- 9** Aê oc janam danje aôm enden tôngenj êtu nêm gêj, taŋ gôgôm naŋja
ma jatoc nêm ɳaê sa êndêŋ lau mansaŋ sêŋô gebe aôm gabêjam.

* **51:19:** Dawidnê pesalem gêga gêdêŋ eŋ gêmoa gêwiŋ Baseba ma

* mēŋkêtêku binj gêdêŋ Saul gebe Dawid kêsô Abimeleknê andu gaja naŋ.

53

Namalacnêŋ sec

(Pes 14:1-7)

1 Lau meloc tec nêŋ ŋalêlôm kêsôm gêdêŋ tauŋ gebe “Anôtô teŋ gêmoa atomanô.”

Êsêac sêgôm gêŋ sec to alôb-alôb ma nêŋ teŋ gêgôm gêŋ ŋajam teŋ atom.

2 Apômtau katuc kêninj ŋamalac latunji anja undambê
gebe êtap ŋac tokauc teŋ, tanj kêtêc Anôtô naŋ, sa gamoa me masi.

3 Mago samob sêkac tauŋ su, samob têtu secŋageŋ.

Êsêacnêŋ teŋ gêgôm gêŋ ŋajam teŋ atom, masi samucgeŋ.

4 Lau secwaga samob nêŋ kauc gêbôc me. Êsêac têdaŋgôŋ ŋoc lau amboac seŋ mo
ma êsêac aweŋ gêjac Apômtau atom.

5 Mago êsêac têtakê ŋasec kêtôm têtakê teŋ gêmuŋ su atomanô
gebe Anôtô kêsa nêm ŋacio nêŋ ŋatêkwa salinj-salingeŋ.

Eŋ oc êku êsêac tulu samucgeŋ
gebe eŋ kêtijêŋ êsêac su.

6 Ojae, moasiŋ ênam Israel saŋa mêmêsa anja Sion ecmaŋ.

Êndêŋ tanj Apômtau êmoasiŋ nê lau êtiam naŋ, Jakob oc êtu samuc, ma
Israel oc têtac ŋajam êsa.

*

54

Anôtô ênam aêac sa êndêŋ nêŋ ŋacio ŋamec

1 O Anôtô, ôkêŋ nêm ŋaê ênam aê sa
ma nêm ŋaclai êwaka ŋoc bingêdêŋ sa.

2 O Anôtô, ôkêŋ taŋam ŋoc mec.

Wê taŋam êndêŋ aocsuŋ ŋabiŋ,

3 gebe lau jaba tetoc tauŋ sa gêdêŋ aê ma ŋaclaikoc têtu kêka-kêka sebe senseŋ
katuc su.

Êsêac sêsa Anôtô laŋô sa atom.

4 Aê galicgac, Anôtô kêtû ŋoc gêjam-aê-sawaga.

Apômtau kêpuc katuc tôŋ ŋajaŋa.

5 Sec tanj aêŋoc ŋacio sêgôm naŋ, naêpi êsêac tauŋ.

Onseŋ êsêac su gebe aôm ŋac ŋanjêŋ.

6 Go aê jansuŋ ŋoc da êndêŋ aôm totêtac ŋajamgeŋ.

O Apômtau, aê gabe aoc êôc nêm ŋaê gebe gabêjam ŋanô,

7 gebe aôm kôjaŋgo aê su anja gêŋwapac samob
ma matocanô galic ŋoc ŋacio e têtac ŋajam gebe sênaŋagac.

* 52:9: Dawidnê wê teŋ. Gêga gêdêŋ taê ŋac Edomija Doeg * 53:6: Dawidnê pesalem teŋ.

* Saul sêja ma sêsôm gebe Dawid kêsij tau gêmoa êsêacnêj gamêj.

55

Nac tej keten nê mec kétu nê ɳac jabaj kékac tau su aŋga ênê

¹ O Anôtô, ôkêj taŋjam ɳoc mec
ma ôsiŋ taôm êndêj ɳoc taŋjiboa atom.

² Ônjô aê ma ôjô aêŋoc biŋ.
Aê gaŋiŋ olinj tauc ma gao tonjoc gêŋwapacgeŋ,

³ kêtû ɳacjonêj ɳaonda
ma kêtû lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê nêj ɳaôndu,
gebe êsêac sêgôliŋ gêŋwapac kêpi aê
ma sêkêr kisa aê ɳawaôboa.

⁴ ɳoc ɳalêlôm ɳatutuc ɳasec gêc ɳoc waŋlêlôm.
Gêmacanô gêgôm aê katakê e gêjac ɳoc lêñô auc.

⁵ Katakê e katêñêp
to ôliclu gêbuc.

⁶ Aê kasôm gebe "Ojae, balôsimagê ênêc aêmamaŋ
gebe jalôp sa jaêc gêŋ tonec su najalêwanj tauc jamoa ɳoc ɳasawa tej.

⁷ Oc jaêc baliŋgen jana,
jalêwanj tauc jaŋgôŋ ɳoc gamêj sawa tau.

⁸ Oc jaêc jana ɳoc gamêj kêsij tej
gebe mu-gêbuc to gamêj-kêlaŋganj e aê tōŋ atom."

⁹ O Apômtau, onseŋ êsêac su ma ôwa êsêac nêj biŋ êngic
gebe galic sêgôm gêj ɳaclai to sêkac tauŋ kékôc aŋga malac.

¹⁰ Êsêac sêgi malac kêtôm bêc to gelengeŋ sêselêj sêmoa ɳatuŋbôm ɳaô
ma gêŋ keso to biŋwapac gêjam malac auc.

¹¹ ɳaclai sec gêjam gamêj auc.
Ma sêkôniŋ lau to sêsaŋ biŋdansaŋ aŋga malaclun.

¹² ɳacio embe êsu aê susu
oc jaôc gêŋwapac tonaj.

Embe ɳoc soŋo-soŋo êkianj tau sa êndêj aê
oc jasiŋ tauc ôkwi.

¹³ Mago aôm, taŋ kôtôm aê naŋ,
aôm ɳoc ɳac jabaŋ aê to ɳoc ɳac, ôlim andanj aêŋa gôgôm gêj tau.

¹⁴ Aêagêcnêj biŋ gelom tau e ɳapep
ma tawê toôndugen dawiŋ tauŋ dadêj Anôtônê andu taja.

¹⁵ Ojae, ɳoc ɳacio sêmac sênaŋamaŋ ma sêsep lamboam tomatenj jaligen
sênamamaŋ
gebe biŋ alôb-alôb gêjam nêj andu to nêj ɳalêlôm auc.

¹⁶ Aê tec gamôêc gêdêj Apômtau
ma Apômtau oc ênam aê kêsi.

¹⁷ Aê gabe jatenj to janiŋ olinj tauc êndêj êtula ma elenŋa to ocsalô
ma oc êkêj taŋa aê aoc.

* **54:7:** Dawidnê pesalem tej, gêga gêdêj taŋ lau Sipit diđêđeŋ

18 Eŋ oc ênam katuc kēsi gebe êmoa tomalô ec êsêac mêtêtû gasuc aê atom
gebe êsêac, taŋ sebe senseŋ aê naŋ, ta sam  al l ma atom.

19 An t  tanj g ng n n  l p j  g d n  andan gejan  naŋ,
oc  k nj  taŋa a  ma  k n iŋ  s ac t n j .

 s ac t t c An t  atom
ma s nam tauŋ  k wi atom amboac tonan geŋ.

20 Aênjoc  ac, tanj g m ngeŋ  li andaŋ a  naŋ, l ma k pi tau n  lau.
Eŋ g jac n  poac popoc.

21 Awasun  gen oso biŋ e  awasi k t m  b c  al s i,
mago biŋ tau  amata k t m  siŋ.

Eŋ k banac biŋ  ajam- ajam n  k l l c nipt kwi su,
mago k t m  t dair  siŋ gebe s n c.

22  Okac n m  g nw pac tolagic su  nd n  Apômtau, eŋ oc ênam a m sa.
Eŋ oc  k nj   ac g d n   ku atomanô.

23 Bi jan , o An t , a m oc  ku  s ac tulu
ma s s p  s   adimlabu s na.

Lau tanj s w  k in  dec to bi dans n  naŋ, oc s mac  nd u  at k wa galigen .
Ma a  tec ta c k ka a m g n .

*

56

Mec maten  sap An t ya

1 O An t , ta m labu a  gebe  amalac s u lai a ja el m .
Lau si w ga sêlêsu a  g deŋ t n geŋ.

2  oc  acio s u lai a  g deŋ t n geŋ
gebe  s ac, taŋ tetoc tauŋ sa ma s k n  k sa a  naŋ, lau ta s am  asec.

3 G d n   asawa, taŋ  oc  al l m   ag go gamoa naŋ,
a  ta c k ka a m g n .

4 A  ta c k ka An t  ma kat c tauc atom.
A  k l amb n  An t  k tu biŋ, tanj enj g jac mata naŋ.  amalac oc s ng m 
asagen   nd n  a .

5 K t m  b c samob n   oc  acio s l n s n  a .

 s ac ta n  g jam biŋ tag n  tonec gebe s k c a njoc biŋ.

6  s ac s k c tauŋ sa ma d d b a njoc l n  semoa
gebe ta n  k ka sebe senseŋ a  su.

7 O An t ,  keŋ  ag j   nd n   s ac  tu n y sec n .
A m t mt c  and n  ma  ku t nte latu tulu.

8 A m k sa a njoc noc  aw pac n  sa. A m k k j  a  matocsulu k s p  n m  laclu
jak poac.

A m koto  oc b c  aw pac n  k s p  n m  bukugoc.

9 Embe jam  c  nd n  Ap mtau oc  oc  acio s c su.
A  k jala k tu t n  gebe An t   nam a  sa.

10 A  oc jal mb n  An t   tu n y bi n ja.

* 55:23: Dawidn  w  t n .

Aê kalambij Apômtau kêtû biñ, tanj gêjac mata nañ.

11 Aê taêc kêka Apômtau, tec katêc tauc atom.

Njamalac têtôm gebe sêngôm asageñ êndêñ aê.

12 O Anôtô, kôm tonec gêjac aê ñawae gebe jañgôm biñ, tanj gajac mata gêdêñ aôm nañ, ñanô ésa.

Aê oc jansuñ da dañgeña êndêñ aôm êwac.

13 Gebe aôm gôjam aêñjoc katuc sa gebe jamac êndu atom
ma gôjam ockaiñ sa gebe jaka bêlêlib atom.

Gebe jasêlêñ jamoa Anôtô lañônêmja
ma jamoa ñawê, tanj kêpô lau mateñ jali nañ, ñalêlôm jawinj.

* eñ tôj anja malac Gat nañ.

57

Mec Anôtô ênam aêac sanya

(Pes 108:1-5)

1 O Anôtô, taêm labu aê, taêm labu aêmañ
gebe ñoc katuc gê lamu aômgeñ.

Aê gabe jaê lamu aôm magêmlabu
e ñaclai enseñ aê suña ê su acgom.

2 Aê gamôêc gêdêñ Lôlôc Ñatau Anôtô.

Gamôêc gêdêñ Anôtô, tanj gêjam gôliñ ñoc biñ gêmoa nañ.

3 Eñ kêkêñ nê gêj ênam aê sanya anja undambê mênjësa. Eñ oc êñgôm lau, tanj
sêjanda aê nañ, majeñ ésa.

Anôtô oc êkêñ nê têtac gêwiñ tengeñja to biñ ñañjêñja êmêñ.

4 Aê gaêc lewe ñalêlôm.

Êsêac gwadatêna sec.

Luñluñ kêtôm kêm to sôb
ma imbeleñ kêtôm siñ ñamata.

5 O Anôtô, ôwaka taôm sa anja undambê

ma nêm ñawasi ênam nom samucgeñ auc.

6 Êsêac sêkic uc aê gebe jawê
ma sêkônij aê katuc tôj.

Êsêac sêkwê sê teñ gesej aê auc,
mago êsêac tauñ sêu tauñ sêsêp.

7 O Anôtô, aê têtac kêpa su, têtac kêpa sugoc.
Aê janam wê to janac gêj wêña êtañ.

8 O ñoc katuc, ôndi sa. O gêj wêñaagêc, andi sa.
Aê gabe janu gamêñ êu bôj sa.

9 O Apômtau, aê gabe janam danje aôm jamoa lau taêsam ñalêlôm.
Aê gabe jalambin aôm jamoa tentenlatu ñalêlôm.

10 Gebe aômnîm têmtac gêwiñ tengeñja kêpi e jagêdêñ undambê
ma aômnêm biñ ñañjêñ e gêdêñ tao.

11 O Anôtô, ôwaka taôm sa anja undambê

* **56:13:** Dawidinê pesalem tenj, gêga gêdêñ tanj lau Pilisti sêkôc

ma nêm ɣawasi ênam nom samucgej auc.
* pocgêsuŋ naŋ.

58

Mec Anôtô êmêtôc lau alôb-alôbña

¹ O amac gôliŋwagaac, amac amêtôc biŋ katôgej me masi.

Amac amêtôc ɣamalac samob jagêdêj me masi.

² Masianô, amac taêm gêjam biŋ alôb-alôb gêc nêm ɣalâlôm.

Amac agôm gêŋgeo gêjam gamêj samob auc.

³ Lau taŋ sêkac tauŋ su aŋga Anôtônenê naŋ, sêgôm nêŋ gêj sêjac m gêdêj nêŋ têm ɣapalégeŋja kwananqeŋ.

Lau dansaŋwaga seo kwananqeŋ gêdêj taŋ tenenj sêkôc êsêac su naŋ.

⁴ ɣamalic gêjam êsêac auc kêtôm gêjam moac sec auc.

Ac têtôm moac, taŋ gêbôc taŋasuŋ auc gebe êjhô biŋ atom naŋ.

⁵ Têtôm moac, taŋ kêkêj taŋa nê gôliŋwaga awa

to ɣac mectomanqja, taŋ kêsôm ɣamec kêtû tôŋ naŋ atom.

⁶ O Anôtô, ônac êsêacnêŋ luŋluŋ popoc aŋga aweŋsunj.

O Apômtau, ôkip lewe matac nêŋ ɣani sa.

⁷ Ôkej êsêac sê su êtôm bu kêtaiŋ su.

Êsêac têtu masê amboac gêgwaŋ intênaŋja.

⁸ Êsêac sênaŋja amboac i, taŋ daõj sa aŋga maleŋ naŋ.

Êsêac têtôm ɣapalê, taŋ têna kêkôc eŋ ɣamatê ma gêlic gamêj ɣawê sapu naŋj.

⁹ Sêjala atomgej ma sebob êsêac amboac waõj.

Sêmoa mateŋ jaligeŋ ma Anôtô têtac ɣandaŋ êju êsêac sa sênaŋja.

¹⁰ Nac gêdêj embe êlic sêkêj ɣagêjô êndêj ɣac, taŋ gêgôm sec naŋ, oc ôli êpi.

Eŋ oc êkwasiŋ akainj êsêp ɣac alôb-alôb nê dec.

¹¹ Ma lau oc sêsonj gebe Biŋjanô, lau gêdêj têtap nêŋ ɣagêjô ɣajam sa.

Biŋjanô, Anôtô taŋ kêmêtôc biŋ aŋga nom naŋ, tec gêmoa.”

*

59

Mec Anôtô ênam aêac saŋa

¹ O ɣoc Anôtô, ôjanjo aê su aŋga ɣoc ɣacioneŋj.

Ôtu aêŋoc lamu êndêj ɣoc soŋo-soŋo.

² Ôjanjo aê su aŋga secwaga nêŋ.

Mâ ônam aê sa aŋga lau, taŋ sêkêc dec siŋ naŋ nêŋ.

³ Gôlicgac me, êsêac têtu kêka-kêka sebe senseŋ katuc su. Ma ɣactêkwa sêkac sa sebe senseŋ aê.

O Apômtau, aê gagôm gêj geo teŋ atom.

⁴ Aêŋoc biŋ masi, mago êsêac sêlêtigeŋ mêtêdênaŋ tauŋ sêkô sebe sêncac aê.

Ôndi mêmônâm aê sa ma ônac êsêac.

* **57:11:** Dawidnê pesalem teŋ gêga gêdêj taŋ gêc Saul su aŋga * **58:11:** Dawidnê pesalem teŋ.

- 5** O Apômtau, lau siŋ undambêŋa nêŋ Anôtô ma Israelnêŋ Anôtô aômgoc, ôndi,
 ôkêŋ ŋagêjô êndêŋ lau samuc samob.
Taêm labu êsêac, taŋ sêgôm aômnêm biŋ palin ŋa biŋ alôb-alôb naŋ, nêŋ
 teŋ atom.
- 6** Êsêac amboac kêamgeŋ sêmu e mêtseola malac auc
 kêtôm kêtulageŋ.
- 7** Olic êsêac awenj ôpic kêsa. Imbeleŋ kêtôm siŋ
 gebe êsêac taêŋ gêjam gebe “Asa oc êŋô aêac.”
- 8** O Apômtau, aôm kôômac êsêac.
 Aôm kôsu lau samuc susu.
- 9** Noc ŋaclai aôm, gabe matoc êsap aômgeŋ
 gebe aôm Anôtô, kôtu ŋoc tuŋtêna.
- 10** Noc Anôtô oc êpuc aê tôngtôŋ êmêŋ tonê têtac gêwiŋ aêŋa.
 Eŋ oc êkêŋ aê jalic eŋ êku ŋoc ŋacio tulu.
- 11** Ônac êsêac êndu atom ec ŋoc lau mateŋanô êpi êsêac ma sêlin biŋ siŋ atom.
 Aôm ŋaclai, onsoc êsêac gebe seo êliŋ-êliŋ sêmoa.
 O Apômtau, aêacma lamu aôm, nêm ŋaclai êtiŋ êsêac piŋpaŋ nasênenêc.
- 12** Êsêac awenjsuŋ sec, ma biŋ, taŋ kêsa gêdôŋolic naŋ, amboac tonauŋ.
 Ôkêŋ êsêac sêwê nêŋ tetoc tauŋ sa êtu uc ma sêwê nêŋ biŋ alôb-alôb to
 biŋdansaŋ, taŋ sêšom naŋ, amboac tonauŋ.
- 13** Têmtac ŋandaŋ ma onseŋ êsêac su. Ônseŋ êsêac su e maleŋmê samucgeŋ.
 Ôkêŋ êsêac sêjala gebe Anôtô ŋacgôlin tau tec gêjam gôlin aŋga Jakob e
 gêdêŋ nom ŋamadiŋ.
- 14** Aêŋoc ŋacio amboac kêamgeŋ sêmu e mêtseola malac auc
 kêtôm kêtulageŋ.
- 15** Êsêac sêôc jaŋŋ-jaaŋ gebe têtap nêŋ gwada sa
 ma embe têtap sa êtôm atom, oc sêkêŋ Iêsu.
- 16** Mago aê gabe jaŋga wê êpi aômnêm ŋaclai
 ma aoc êôc nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋha ŋa ôndu êpi êtôm bêc samob
gebe aôm kôtu ŋoc tuŋtêna
 gêdêŋ ŋoc noc kapô lêna taucŋa, tec gaê lamu aômgeŋ.
- 17** Noc ŋaclai aôm, tec gabe jaŋga wê êpi aôm
 gebe Anôtô kêtu ŋoc tuŋtêna, ŋoc Anôtô, taŋ têtac gêwiŋ aê naŋ.
 * dêdib eŋ aŋga nê andu gebe sênam eŋ endu.

60

*Mec Anôtô ênam aêac sa êndêŋ nêŋ soŋo-soŋoŋa
(Pes 108:6-13)*

- 1** O Anôtô, aôm kôtiŋ aêac su ma goseŋ aêac êliŋ-êliŋ.
 Aôm têmtac ŋandaŋ su ma galoc ônam aêac sa êtiam.
- 2** Aôm kôwiwic gamêŋ e kôkac nom kêkôc.
 Ômakop ŋasêawa auc êtiam gebe gamêŋ ŋakôjô-kôjô.

* **59:17:** Dawidinê pesalem tenj gêdêŋ tanj Saul kêsakin lau gebe

- 3** Aôm kôkêñ nêm lau sêôc gêjwapac ñasec.
Aôm kôkêñ gêj aêac anôm e kêjaninj aêac.
- 4** Aôm gôjac lau, tañ têtêc aôm nañ, nêñ gêbôm su
gebe sêkac tauñ sa ma sêc nêñ ñacio nêñ talam su.
- 5** Ônam nêm lau, tañ têmtac gêwinj êsêac nañ sa.
Nêm anôña ênam aêac sa ma ôkêñ tañam aêacmêñmañ.
- 6** Ñac daburj Anôtô kêsôm nê biñ lasêgac gebe
“Kaku ñacio tulu, tec ôlic képigeñ. Aê gabe janac sam Sikem, gabe janam
dôj buamañ Sukot.
- 7** Aê katu Gilead to Manase ñatau ma Epraim kêtû môkêcapac ñakululuñ.
Juda kêtû ñoc gôlinj.
- 8** Moab kêtû laclu jakwasinj taucñja. Aê janu ñoc atapa su ma jambalinj naênsac
Edom.
Aê oc janam lasê êtu Pilistianja.”

- 9** Asa oc êwê aê jasa malac ñajaña jana.
Asa oc êwê aê jasa Edom jana.
- 10** O Anôtô, aôm oc kôtiñ aêac su me.
O Anôtô, aôm oc ôwê aêacma lau siñña atom me.
- 11** Ônam aêac sa êndêñ ñacjomaj
gebe ñamalac oc sênam aêac sa êtôm atom.
- 12** Anôtô êwiñ aêac, go taku nêñ ñacio tulu
gebe ej oc êka aêacnêñ ñacio popoc samob.

*Dawidnê teñ gêdêñ tanj gêjac siñ gêdêñ lau Aramea aŋga Naharalm to Soba
ma Joab kékac tau ôkwi ma gêjac lau Edom 12,000 aŋga Gaboan Gwêcñja.*

61

Mec Anôtô ejop aêacñja

- 1** O Anôtô, ôjô ñoc tañi kapôeñ.
Ôkej tañam ñoc mec.
- 2** Gañgôj gêdêñ nom ñamadiñ ma aoc gêjac aôm
gebe ñoc ñalêlôm ñatutuc ñasec.
Poc kapôeñ tec kêkô, ma aê tauc oc japi jatôm atom.
Amboac tonaj aôm ôkam aê, go japi.
- 3** Gebe aê gaê lamu aômgeñ.
Aôm kôtu ñoc tuñtêna gêdêñ ñacio.
- 4** Ojae, jañgôj nêm beclêlôm endenj tôngeñmañ.
Jañgôj nêm magêm ñalabugeñmañ.
- 5** Gebe aôm Anôtô kôkêñ tañam biñ, tañ gajac mata nañ.
Aôm kôkêñ aê gawê kaiñ êsêac, tañ têtêc aômnêm ñaê nañ, nêñ gêjlênsêm.
- 6** Ônac têku kiññê bêc wakuc-wakucgeñ ênêc.
Ôkêñ ej êmoa tojala-tojala ñapañ.
- 7** Ôkêñ ej êngôj nê lêpôj êngôj Anôtô lañônêmâgenj.
Ôkêñ nêm têmtac gêwinj tengeñja to biñ ñarjêñ êkwa ej auc.

8 Amboac tonaj aoc êôc nêm ɳaê endej tôngen
ma jaŋgôm biŋ, taŋ gajac mata naŋ, ɳanô ̄sa êtôm bêcgeŋ.

*

62

Anôtô taugeŋ en lamuanô

1 Aêjoc katuc gêôŋ Anôtô ɳaŋêŋgeŋ
gebe ej oc ênam aê sa.

2 En taugeŋ kêtô ɳoc poclabu ma ɳoc gêjam-sawaga.
En kêtô ɳoc laimôkê, tec oc jaku sa samucgeŋ atom.

3 Amac samob aboa taôm sa api ɳac tagen abe aku ej tulu
amboac tuŋ, taŋ kêôpac kwanaŋgeŋ naŋ, e êndêŋ ondocgeŋ.

4 Ȅsêac taêŋ gêjam biŋ tagen tonec gebe têtîŋ ej anga nê lêpôŋ.
Ȅsêac têntac gêwiŋ biŋdansaŋ. Awênsuŋ gêjam mec, mago nêŋ ɳalêlôm
kêpuc boa.

5 O ɳoc katuc, ôôŋ Anôtô ɳaŋêŋgeŋ
gebe ej kêtô aê kakêŋ matoc ɳamôkê.

6 En taugeŋ kêtô ɳoc poclabu ma ɳoc gêjam-sawaga.
En kêtô ɳoc laimôkê, tec oc jaku sa atom.

7 Anôtô kêtô ɳoc moasin to waec ɳamôkê.
Anôtô kêtô ɳoc poctêna, taŋ gaê lamu naŋ.

8 O ɳoc lauac, taêm êka ej ɳapaŋ. Ansêwa nêm ɳalêlôm sa êndêŋ ej.
Anôtô kêtô aêacnêŋ lamu.

9 Namalac ɳaôma latuŋi têtôm gêŋ ɳajaô-jaâ, kasêga latuŋi têtôm gêŋ ɳanômê.
Embe tanam dôŋ Ȅsêac, oc dôŋ êmandi Ȅsêac sa gebe samob ɳagaô kêlêlêc
ɳajaô-jaâ su.

10 Taêm êka ɳaclai êkônij ɳamalac tÔŋya atom ma akêŋ mateŋ gebe ajanjo gêŋyja
atom.
Embe nêm awa êtu taêsam, naŋ nêm ɳalêlôm Ȅsap tÔŋ atom.

11 Anôtô kêsôm biŋ kêtô dim tagen, mago aê gaŋô biŋ luagêc kêsêp tau lêlôm
gebe
Anôtô ej ɳaclai.

12 Ma aôm Apômtau, kôtu têmtac gêwiŋ teŋgerenja ɳatau
gebe aôm kôkêŋ ɳagêjô gêdêr ɳamalac kêtôm gêŋ samob, taŋ Ȅsêac sêgôm
naŋ.

*

63

Tanam aweiŋ su Anôtô

1 O Anôtô, aôm kôtu ɳoc Anôtô, aê gasom aôm.
Katuc gêjam awa su aôm.

Ôlic kêtô sawa aômja
amboac gamêŋ ɳakeler, taŋ bu masi samucgeŋ ma kêtô sawa bu naŋ.

* 61:8: Dawidnê teŋ. * 62:12: Dawidnê pesalem teŋ.

- 2** Aê gabe matoc ê aôm aŋga nêm gamêŋ dabuŋ
ma jalic nêm ɻaclai to ɻawasi.
- 3** Gebe aôm têmtac gêwîŋ teŋgeŋja ɻajam kêlêlêc jaŋgôŋ matoc jaliŋa su,
tec aoc êôc aôm.
- 4** Amboac tonaj aê jalambin aôm êtôm ɻoc bec jaŋgôŋ matoc jaliŋa samob
ma jaôc lemoc sa to aoc ênac nêm ɻaâe.
- 5** Noc katuc kêtap moasin sa e gêôc ej tôŋ
ma aoc gêôc aôm toôndugeŋ.
- 6** Êndêŋ tan jasa tauc sic najanêc ɻoc mêt naŋ, jasa aôm laŋôm sa
ma taêc ênam aôm êndêŋ êmbêc samuc.
- 7** Gebe aôm gôjam aê sagac,
tec gajam wê totêtac ɻajam samucgeŋ gaŋgôŋ aôm magêm labu.
- 8** Aêŋoc katuc kêsap aôm tôŋ ɻajaja.
Lêmam anôŋa kêkam aê sa kakô ɻanêŋ.
- 9** Ma êsêac, tanj têtu kêka-kêka sebe senseŋ aê su naŋ,
oc sênaŋa sêsep nom ɻakêlêndiŋ sec sêna.
- 10** Siŋ enseŋ êsêac su
ma têtu kêam sec saleŋja nêŋ gwada.
- 11** Mago kiŋ oc têtaç ɻajam Anôtôŋa. Èsêac samob, tanj têtôc lemen
kêpi ej naŋ, oc têtu samuc gebe ej oc êmbôc dansantênanêŋ awenjsuŋ auc.
* Judaŋa naŋ.

64

Mec Anôtô ejop aêac êndêŋ ɻacio alôb-alôb

- 1** O Anôtô, kataŋ nec, ôkêŋ tarjam aê aoc.
Ojop katuc êndêŋ ɻacio, tanj kêtakê aê naŋ.
- 2** Ôkô aê auc êndêŋ lau secwaga nêŋ biŋ, tanj taêŋ gêjam gêc nêŋ ɻalêlôm sebe
senseŋ aê naŋ.
Ma êndêŋ lau geo, tanj sêkac tauŋ sa toôndugeŋ sêmoa naŋ.
- 3** Sêuc imbeleŋ kêtôm siŋ.
Sêôm biŋ ɻamalic kêtôm sêpê sôb.
- 4** Sêpê ɻac mansaŋ ɻa siŋ gengeŋgeŋ.
Sêpê ej paliŋ-paliŋgeŋ ɻamelocŋageŋ.
- 5** Sêjatu tauŋ siŋ geoŋa ma sêmoatiŋ sebe sêkêŋ lakô.
Èsêac taêŋ gêjam gebe “Asa oc êlic aêac.”
- 6** Èsêac taêŋ gêjam kêsép biŋ alôb-alôb. Taêŋgêjam gebe “Ajac dabiŋ tomalagen
sugac,”
gebe ɻamalac samob nêŋ ɻalêlôm kêtôm gêsuŋbôm seclêlôm.
- 7** Sêgôm tauŋ amboac tonaj e Anôtônê sôb kêtap êsêac sa,
go sêjala tauŋ gebe ôliŋ lasê sep tageŋ.
- 8** Ej oc enseŋ êsêac êtu nêŋ imbeleŋja.
Samob tanj sêlic êsêac naŋ, têdaŋ gêsuŋ gêdêŋ êsêac.
- 9** Go ɻamalac samob têtêc tauŋ sêôm Anôtônê gêjsêga lasê
ma nêŋ kauc kêpi ênê gôliŋ.

* **63:11:** Dawidnê pesalem gêga gêdêŋ tan gêmoa gamêŋ sawa

10 Nac gêdêj têtac ñajam kêtû Apômtauñja ma gê lamu eñgeñ.
Ma ñalêlôm mansañ samob sêmoa ñajam to ôliñ kêpigeñ.

*

65

Danje kêtû Anôtônê moasiñ ñalêlômja

1 O Anôtô, lau aweñ êôc aôm añga Sionman.
Ma sêngôm binj, tañ sêjac mata gêdêj aôm nañ, ñanô êsa.
2 Aôm kôkêj tañjam meç,
amboac tonañ ñamalac samob dêndêj aôm sêwac
3 êtu nêñ geo ñatoñña. Aêacma geo embe êlêlêc aêac su,
go ôsuc ôkwi.
4 Aê aoc êôc ñac, tañ aôm kôjaliñ ej sa gebe êtu gasuc aôm
wacêmoa nêm malacluñ nañ,
gebe aômnêm andu to lôm ñagêñ ñajam,
tec oc êôc aêac tôñ.

5 O Anôtô, aêacma kêsiwaga, aôm kôkêj tañjam aêac
to gójam aêac sa ña gêñtalô.
Lau añga nom ñamadiñ samob to êsêac, tañ sêngôj gwêcm añga jaêcsêga nañ,
sêkêj mateñ aômgeñ.
6 Aôm ñactêkwa, tañ kôjandiñ ñaclai kêtû nêm ômbiñkap nañ,
tec kôkwê lôc tolôc sa kêkô.
7 Aôm góê gwêc kêtû malô to gógom ñadembom ñatip kësa
ma gógom tentenjlatu samob nêñ wambañ kêtû malô.
8 Gógom e lau, tañ sêngôj nom ñamadiñ jaêcsêga nañ,
têtêc tauñ kêtû nêm gêñtalôja.
Aôm gógom lau gamêñ oc kêpi to oc kêsêpña
sêjam lasê toôndugeñ.

9 Aôm kokeleñ nom ma kôsanem ña bu.
Aôm kômoasiñ nom ñanôgeñ.
Aôm Anôtô kôkêj nêm bu kêsunj e ñjalap-lap lañgwagen.
Aôm kômasañ nom amboac tonañ, tec kôkêj launêj gêj kômja kêpi
ñajamgeñ.
10 Aôm kôsanem nom ñawampôm e ñapep sawa to kôlênsim nom e kêtû palê.
Aôm kôkêj kom kêmalôm nom ma gójam meç gêj e kêpi ñajam.
11 Aôm gójac dabiñ jala ña nêm moasiñ totau-totau
ma wañjam ñalêsi gênôm gamêñ gêjam auc.
12 Bôcnêj gamêñ sêniñ gênyja ñamêdôb ñajamgeñ ñapañ.
Ma gamêñ ñamatu gêbuc tau sa e têtac kësa lañgwagen.
13 Bôc sêjam oba auc amboac oba kêsô ñakwê
ma gabooñ kêkwa tau auc ña molauñ.
Êsêac sêjam lasê
to sêjam wê sêwiñ tauñ totêntac ñajamgeñ.

*

* **64:10:** Dawidinê pesalem teñ. * **65:13:** Dawidinê pesalem teñ. Wê teñ.

66

Wé lambin to danjeña tej

- 1 Gamêñ samob awem êôc Anôtô toôndugen.
- 2 Atoc ênê ñaê ñawae sa.
Alambin ej e ñawasi lañgwageñ.
- 3 Asôm êndêrj Anôtô gebe “Aômnêm gôliñ e ñajamanô kaiñ tej.
Aômnêm ñacio tetoc aôm sa kêtû nêm ñaclai gêjam sêgaña.
- 4 Lau gamêñ samobña sewec êndêrj aôm ma aweñ êôc aôm.
Samob tetoc nêm ñaê sa.”
- 5 Amêñ ma alic gêñ, tanj Apômtau gêgôm nañ.
Eñ gêjam gôliñ ñamalacnêñ latunji e têtac kêsa lañgwageñ.
- 6 Eñ gêjam gwêc ôkwi kêtû gamêñ ñakelen, tec enkaiñ sêsa ñasamac ñamala sêja.
Ma aêac têntac ñajam kêtû enjá.
- 7 Eñ ñagôliñ, nê gôliñ oc ênêc tengeñ. Mata kêsap tentenjlatugeñ, tec gêmoa.
Lau-sêli-tauñ-sawaga oc tetoc tauñ sa êndêrj en atom.
- 8 O tentenjlatuac, alanem aêacma Anôtô.
Anjôm ênê wae êtu tapa ñanô.
- 9 Eñ gêjam aêac katuñ sa, tec tamoa mateñ jali
ma kêpuc enkaiñ tôñ, tec taku atom.
- 10 O Anôtô, aôm kôsaê aêacgac.
Aôm kôpac aêac e awê kêtom sêpac silber gêwê.
- 11 Aôm kôkêñ aêac awê uc.
Aôm kôkêñ gêjwapac gêscac aêac dêmôêntêkwa tôñ.
- 12 Aôm kôkêñ ma ñacio sêka aêac lênsôñ. Aôm kôkêñ aêac asa ja to bu ñasamac
ñalêlôm aja,
mago galoc gôwê aêac sa jaakô gamêñ ñajam.
- 13 Aê todajagenj jasô nêm andu
ma janjôm biñ, tanj gajac mata su nañ, ñanô êsa.
- 14 Gêdêñ tanj kapô lêna nañ, kasôm lasê
ma aocsuñ kasôm kêtû tôñ gebe janjôm gêñ tau tonaj.
- 15 Aê gabe jansuñ domba ñalési êtu daja to domba kapoac ñada ñamalu êsa
êndêrj aôm.
Aê gabe jamansañ bulimakao to noniñ kapoac atu da êndêrj aôm.
- 16 Amac lau, tanj atêc Anôtô nañ, samob amêñ arô.
Aê gabe janac minj biñ, tanj ej kêmoasiñ ñoc katuc nañ.
- 17 Aê aocsuñ gamôêc kapôñ gêdêñ ej
ma wê lambinjña gêc imbeloc ñatêpôê.
- 18 Noc ñalêlôm embe taê êka biñ eso,
oc Apômtau êkêñ tanja aê atom.
- 19 Mago Apômtau kêkêñ tanja aêgoc.
Eñ gê tanja aêñoc mec.
- 20 Aê aoc êôc Anôtô gebe gêjac kapoac ñoc tanjiboa atom.
Ma kêgamiñ nê têtac gêwinj tengeñjña gêdêñ aê atom.

*

67*Señ mo lasé yawé danjeña*

1 Anôtô taê labu to ênam mec aêac.

Enj oc êkêj lajôanô êpô aêac.

2 Gebe lau nomja sêjala nêm lêj

to lau samuc samob sêjala ñaclai ônam lau saña.

3 O Anôtô, tenteñlatu awej êôc aôm.

Tenteñlatu awej êôc aôm tomalagenj.

4 Tenteñlatu ôlij êpi ma sênam wê toôndugeñ gebe aôm kômêtôc launêj binj jagêdêj

ma gôwê tenteñlatu samob anga nom.

5 O Anôtô, tenteñlatu awej êôc aôm.

Tenteñlatu awej êôc aôm tomalagenj.

6 Nom gêjam ñanôgac.

Anôtô, aêacnêj Anôtô, gêjam mec aêac.

7 Anôtô gêjam mec aêac

ma nom ñamadij samob têtêc ej.

*

68*Anôtô kêku nê ñacio lulu yawé lambiñja*

1 Anôtô êndi êkô gebe enseñ nê ñacio êliñ-êliñ

ma êsêac, tañ nêj ñalêlôm kêmoatiñ tôj kêtû eñja nañ, sêc su anga ênê lajôñêmja.

2 Anôtônê lajôanô enseñ lau, tañ sêkac tauñ su anga ênê nañ,

êtôm mu kêdaba jadauñ to ja kêpac lêp gêwê.

3 Ma lau gêdêj têntac ñajamgeñ to têtu samuc sêkô Anôtô lajôñêm

ma ôlij êpi toôndugeñ.

4 Anam wê êpi Anôtô. Awem êôc ênê ñaê. Anam ñac, tañ kêsa gamêj sawa nañ, nê intêna.

Ñac tau nê ñaê gebe Apômtau. Akô ej lajôñêmja ma anam lasê toôndugeñ.

5 Anôtô tañ gêmoa nê andu dabuñ nañ,

kêtu mosêbuñêj tameñi to awêtucnêj gêjam-sawaga.

6 Anôtô gêjam lau sawa sa gebe têtap gôlôac sa ma kêgaboac lau kapoacwalôja su jasêmoa nêj tauñja.

Ma kêmasê gêsunjêkwa ñatonjwaga sa e nêj gamêj, tañ sêngôj nañ, kêtû keleñ lajgwagenj.

7 O Anôtô, gêdêj tañ gôdi gôwê lau sa ma kôtu êsêacnêj ñamatata to gêdêj tañ amkaiñ kôka gamêj sawa tôj nañ,

8 nom kêtêñêp to umboñ kêsêwa kom

kêtu Anôtônê lajôanô kêtû awêña.

Lôc Sinai kêtêñêp kêtû Anôtô gêô lasê lôc tauñja.

Israelnêj Anôtô gêô lasêgac.

* **67:7:** Wê teñ.

- 9** O Anôtô, aôm kôkêj kom gêjac kêsêwagenj
ma kôlau nêm nomlênsêm, taŋ gelo-gelo naŋ.
- 10** Aômnêm gôlôac têtap nêŋ gamêŋ sêŋgôŋya sa.
O Anôtô, nêm moasin kêmasan gamêŋ tau kêtua lau ŋalêlôm sawanya.
- 11** Apômtau kêjatu sa
ma lau taêsam ŋasec sêjam wêsiŋ e ŋawae kêtua tapa.
- 12** “Lausin toton-toton to nêŋ kiŋ sêc, sêcgoc”
ma lau sêjac sam ŋawaba gêdêŋ tauŋ.
- 13** Talic êsêac amboac balôsi ŋaôsic-ôsic amboac silber ma ŋawaô joŋsamuc ma ŋaôsic-ôsic amboac gold.
Amacnêm lauŋ ŋagêdô sêmoa domba nêŋ sapa ŋalêlôm kêtua ageŋja.
- 14** Gêdêŋ tauŋ ŋajaŋa ŋatau Anôtô kêpa kiŋ êliŋ-êliŋ naŋ,
eŋ kékêŋ sno gêjac aŋga lôc Salmon.
- 15** Aôm lôc Basanŋa kôtu lôc towae.
Aôm lôc Basanŋa ŋatêpôe jabo-jabogoc.
- 16** Amac lôc ŋagêdô, taŋ jabo-jabo naŋ, asageŋ têmtac ŋandaŋ gêdêŋ lôc, taŋ Anôtô gebe êŋgôŋ êtu nêŋ gamêŋ naŋ.
Biŋjanô, Apômtau oc êŋgôŋ tônê enderj tôngenj.
- 17** Anôtô gêmêŋ aŋga Sion ŋa nê kareta siŋŋa taêsam ŋalêlêma atom.
Apômtau gêmêŋ aŋga Sinai mêŋgô lasê nêŋ gamêŋ dabun.
- 18** Aôm kôpi lôlôc jagôwê lau kapoacwalôŋa sêwiŋ aôm. Ŋamalac sêsuŋ nêŋ gêŋ gêdêŋ aôm gêwac.
Gêsuŋtêkwâ ŋatoŋ oc sêŋgôŋ sêwiŋ Apômtau Anôtô amboac tonanŋ.
- 19** Aweŋ êôc Apômtau, eŋ kêsiŋ aêac sa bêc to bêc.
Eŋ Anôtô, taŋ gêjam aêac sa naŋ.
- 20** Anôtô tonanŋ tec kêtua aêacnêŋ Anôtô, taŋ gêjam aêac kêsiŋ naŋ,
ma Apômtau Anôtô eŋ ŋatau, tec oc ênam tasa paŋ lêndaŋ ôkwi.
- 21** Biŋjanô, Anôtô oc elo nê ŋacio môkêŋapac popoc,
oc ênam ŋac, taŋ kêselêŋ tonê secgeŋ naŋ, môkêdaŋgam popoc amboac tonanŋ.
- 22** Apômtau kêsôm kêtua tông gebe “Aê oc jajon êsêac aŋga Basan sêmu sêmêŋ.
Biŋjanô, oc jajon êsêac aŋga gwêc ŋagêdimbob sa sêmu sêmêŋ.
- 23** Gebe ôkwasinŋ amkaiŋ êsêp nêŋ declêlôm.
Nêm kêam imbelen têtap nêŋ gwada aŋga ŋacionêŋ sa.”
- 24** O Anôtô, lau sêlic nêm gôlôac ŋawalaŋ balinj.
Sêlic ŋoc kiŋ Anôtône walaŋ balinj omija sêmoa gamêŋ dabun.
- 25** Lau sênam wê ŋa aweŋwaga têtu ŋamata, go lau, taŋ sêjac gêŋ wêja kêteŋ naŋ,
têtu ŋamu
ma lau takinj sêmoa ŋasawa togegobgenj.
- 26** Awem êôc Apômtau Anôtô aŋga gôlôacnêŋ sêkac sa ŋalêlôm.
Amac taŋ Israel kêtua nêm ŋamôkê naŋ, awem êôc Apômtau.
- 27** Lau Benjaminŋa toŋ sauŋ ec teŋ sêwê sêmoa ônê, lau Judanêŋ kasêga toŋ kapôeŋ teŋ kêdaguc,
go kasêga Sebulonŋa toŋ kasêga Naptaliŋa amboac tonanŋeŋ têtu ŋamu.

28 O Anôtô, ôngôm nêm lai êpoa.

O Anôtô, ondej gêj, taŋ gójam aêac saŋa naŋ tōŋ.

29 Kiŋ oc sejoŋ awa sa dêndêŋ aôm sêna Jerusalem
etu nêm lôm dabuŋja.

30 Ôlêŋ biŋ bôcbôm Aiguptuŋa, taŋ sêmoa bumaŋ ɻasiŋlêlôm naŋ.

Ôlêŋ biŋ tenteŋlatui, taŋ têtôm bulimakao kapoac to ɻalatu naŋ,
e samob sêmbu tauŋ ma sêkêŋ silber êndêŋ aôm.

Onseŋ lau, taŋ têntac gêwiŋ siŋ naŋ, êliŋ-êliŋ.

31 Kasêga anŋa Aiguptu sêmêŋ.

Lau Aitiopiaŋa sêlêti ma sêmêtôc lemen gêdêŋ Anôtô.

32 Amac kiŋ nomŋa anam wê êpi Anôtô.

Awem êôc Apômtau,

33 taŋ gêmuŋ andaŋgejanô gêmoa nê undambê lôlôcŋa naŋ.

Anjô en gêôc awa sa ma gêmôêc ɻa awa kapôêŋ.

34 Aoc Anôtô ɻaclai lasê. En gêjam gôliŋ Israel tonjawasigeŋ
ma nê ɻaclai gêc tao ɻalêlôm.

35 Anôtô ɻaclai kaiŋ teŋ kêsa anŋa nê gamêŋ dabuŋ gêmêŋ.
En Israelnêŋ Anôtô. En kékêŋ ôliŋ walô gêdêŋ nê lau.

Lambin êndêŋ Anôtô.

*

69

Mec Anôtô ênam saŋa

1 O Anôtô, ônam aêma samaj
gebe bu gênôm aê auc e gabe janaŋa.

2 Aê malocmê kasêp lemon gôlub-gôlub gaja. Gamêŋ teŋ kêtôm gebe jaka tôŋya
gêc atom.

Aê katap bugaboaj sec sa ma ɻasamac kékôm aê auc.

3 Kataŋ tauc e tekoc gêbac ma ɻoc koclaben kêtû dambê-dambê lanŋwagen.
Aê gaôŋ to kakêŋ matoc Anôtô e matocanô ɻabob kêsa.

4 Lau taŋ têntac gedec aê kêtû ɻam teŋja atom naŋ, taêsam ɻasec,
sêlêlêc môkêclauŋ môkêcapacŋa su.

Lau taŋ sebe senseŋ aê su naŋ, ɻaclai sec
ma êsêac sêgôliŋ biŋ kêpi aê. Êsêac sêkac aê gebe jakêŋ gêŋ êjô gêŋ, taŋ
gajam geŋgeŋ atom naŋ.

5 O Apômtau, aôm kôjala ɻoc keso
ma ɻoc geo kêsiŋ tau gêdêŋ aôm atom.

6 O Anôtô, taŋ kôtu lausinj undambêja nêŋ ɻatau naŋ,
okêŋ aê gebe jaŋgôm lau, taŋ mateŋ gê aôm naŋ, majeŋ êsa atom.

O Israelnêŋ Anôtô,
okêŋ aê gebe jaŋgôm lau, taŋ sêsap aôm tôŋ naŋ, waen sec atom,

7 gebe aê gaôc gêywacac sec kêtû aôm ɻa.
Majoc e tecbeloc ɻawapac kêsa kêtû aôm ɻa.

8 ɻoc lasitewai sêlic aê amboac ɻac jaba

* **68:35:** Dawidinê pesalem teŋ. Wê teŋ.

ma tinocnê lau sêlic aê amboac ñac gamêybômja teñ.

9 Gebe gaim tauc su nêm anduña e katu meloc su.

Ma lau, tañ sêmbu aômja nañ, nêj bin sêmbuña mêtjkêpi aê gêwiñ.

10 Aê katu kasec ôlic gebe katañ to gajam dabun mo,
mago lau sêsu aê susu.

11 Aê ganôj kaukauc kêtü ñoc ñakwê
ma êsêac sêga wê susuña kêpi aê.

12 Lau embe sêngôj malaclun nañ, oc sênam aêñoc biñ êtu binjalôm
ma lau, tañ bu kêjaninj êsêac nañ, sêga wê sec kêpi aê.

13 O Apomtau, aê tec jansuñ ñoc mec êndêñ aôm.

O Anôtô, ôjô ñoc mec êndêñ noc, tañ aôm gôlic ñajam nañ.

Ôjô aê aoc êtu nêm têmtac gêwiñ teñgeñja,
êtu ôngôm nêm biñ, tañ gôjac mata nañ, ñanô êsa.

14 Ôkam aê sa anja lemon gebe gôdubub jasêp e najanaña atom.

Ônam aê sa anja ñoc ñacio nêj, ma anja bu ñagêdim êwiñ.

15 Ôkêñ ñasamac ênsalê aê auc atom.

Ma ôkêñ aê janôm bu su jasêp gêdimbob me janêc êsêp sê jana atom.

16 O Apômtau, ôkêñ tanjam aê gebe nêm têmtac gêwiñ teñgeñja tau ñajam.

Ôkac taôm ôkwi êndêñ aê êtu nêm taêm labu ñanôña.

17 Ôsiñ lañôm ôkwi êndêñ nêm sakiñwaga atom.

Aê gamoa jageo, ôjô aêñoc biñ galocgenj.

18 Ôndêñ aê ômôñej ma ônam aê kësi.

Ôsa aê lañôc sa êndêñ ñoc ñacio.

19 Aôm gôlic aêñoc biñ, tañ sêgôm aê êndu-êndugen to gañgôñ jageo ma sêgôm
aê katu meloc nañgac.

Aôm kôjala ñoc soñjo-soñjo samobgac.

20 Sêsu aê susu e katuc gêbac to popocgeñ,
tec gamoa jageo ñanô.

Kasaê gebe sê malô aê elêmê

ma kakêñ matoc gebe sênam aê sa e masi.

21 Êsêac sêkêñ ñaikisi aê gaeñ kêtü mo
ma gêdêñ tañ bu gêjô aê nañ, sêkêñ bu ñamakic gêdêñ aê ganôm.

22 Nêm moasiñ êtu nêj lakô

ma nêj moasiñ daña êtu nañ sê sêu tauñ êsêpña.

23 Ôkêñ êsêac mateñjanô êtu kanuc sêlic gamêj atom
ma ôkêñ êsêac maginj êsu.

24 Ôkêc nêm têmtac ñandañ êpi êsêac

ma nêm ñalêlôm ñamondec-mondec êtap êsêac sa.

25 Nêj malac oc êtu gasañ ênêc

ma nêj andulêlôm êtu tuc êkô.

26 Gebe êsêac sêjanda ñac, tañ aôm taôm gôjac ej nañ,

ma sêjam binjalôm kêpi lau, tañ aôm gôjac êsêac ôliñ lasê nañ, nañ ñandañ.

27 Ônsalê nêj keso ñagêjô ênsac nêj keso ñagêdô ñaô.

Ma ôkêñ êsêac sêwê kainj nêm moasiñ ônam ñamalac kësinja atom.

- 28 Nêj ɳaê ênêc êwiŋ lau gêdêŋ nêj atom.
Senseŋ êsêacnêj ɳaê su an̄ga buku maten jaliŋa ɳalêlôm.
- 29 Aê tec gaŋgôŋ jageo ma gaôc gêŋwapac ɳanô.
O Anôtô, ôsip aê sa ma ônam aê kësi.
- 30 Aê gabe jaŋga wê jaŋgôm Anôtônenê ɳaê ɳawae êsa.
Janam danje to jatoc ej sa ɳanô.
- 31 Jaŋgôm amboac tonaj ec Apômtau elic ɳajam elêlêc bôc kapoac,
elêlêc bulimakao kapoac to ɳajabo ma bôc, taŋ enjkêku gêwa kêkôc naŋ su.
- 32 Lau taŋ sêôc gêŋ wapac naŋ, embe sêlic oc têntac ɳajam êsa.
Amac taŋ asom Anôtô amoas naŋ, nêm ɳalêlôm ergeŋ amac sageŋ.
- 33 Gebe Apômtau kêkêŋ taŋa lau ɳalêlôm sawa
ma kêlin nê lau, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô naŋ, siŋ atom.
- 34 Undambê to nom aweiŋ êôc Anôtô.
Gwêc tau to ɳagêŋ mateŋ jali samob, taŋ gêmoa ɳalêlôm naŋ, amboac tonajgeŋ.
- 35 Gebe Anôtô oc ênam Sion kësi ma êkwê malac Judaŋa sa êtiam
ma nê lau nasêŋgôŋ tônê ma têtu gamêŋ ɳatau.
- 36 Ènê sakijwaga nêj wakuc oc sêkôc sa êtu nêj gêŋlênsêm
ma êsêac, taŋ têntac gêwiŋ ej naŋ, oc sêŋgôŋ tônê.
- * *

70

Mec Anôtô ênam saŋa
(Pes 40:13-17)

- 1 O Anôtô, mëŋônam aê sa.
O Apômtau, ônsaic taômgeŋ mëŋôpuc aê tôŋ.
- 2 Èsêac taŋ dêdib aê sebe senseŋ aê su naŋ,
òkêŋ êsêac majen to tenjbeleŋ ɳawapac êsa.
Ôkêŋ êsêac, taŋ sêkêŋ mateŋ sebe aê jatu sec naŋ,
sêc tomajenjeng sêmu sêna.
- 3 Èsêac taŋ sêgôm “Kec, kec” këpi aê naŋ,
òkêŋ êsêac têtakê tomajenjeng.
- 4 Ôkêŋ êsêac samob, taŋ sesom aôm naŋ,
òliŋ êpi to têntac ɳajam êsa êtu aôm ɳa.
Ôkêŋ êsêac samob, taŋ taêŋ kêka aômnêm moasiŋ naŋ,
sêsôm lasê endenj tôngenj gebe “Apômtau ɳac towae.”
- 5 O Apômtau, aê tec ɳac palê-palê to ɳac ɳalêlôm sawa.
O Anôtô, ôlêti sebenj ôndêŋ aê ômôeŋ.
O Apômtau, ônam gamêŋ tôŋ atom
gebe ɳoc ônam-aê-sa to ôpuc-aê-tôŋwaga aômgoc.
- * *

* 69:36: Dawidinê teŋ. * 70:5: Dawidinê pesalem teŋ. Tanjiboa teŋ.

71

Namalacanô teŋ nê meç

- ¹ O Apômtau, aê gaê lamu aômgeñ.
 Ôkêj aê jamoa tomajocgeñ atom.
- ² Ôngamboac aê to ônam aê sa êtu nêm biŋgêdêŋja.
 Ôê tanjam aê ma ônam aê kësi.
- ³ Òtu ɻoc poclabu jaê lamuña to ɻoc laimôkê ônam aê saŋa.
 Aôm tonaj kôtu ɻoc poclabu to ɻoc laimôkê.
- ⁴ O ɻoc Anôtô, ôjaŋgo aê su aŋga lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga aômnêm naŋ lemenj.
 Ôjaŋgo aê su aŋga lau alôb-alôb to lêsutêna nêŋ.
- ⁵ O Apômtau, aê kakêj matoc aômgeñ.
 O Apômtau, aê ɻapalégeñ ma taêc këka aôm.
- ⁶ Gêdêŋ tinoc kékôc aê su ma gasuŋ tauc gêdêŋ aôm, kasa aŋga tinocnê e aôm
 gôlôm aêgeñ,
 amboac tonaj oc jalambinj aôm enden tÔŋgeñ.
- ⁷ Lau samob sêlic aê amboac gêŋsêga teŋ,
 mago aôm kôtu aêjoc lamu ɻajana.
- ⁸ Aocsuŋ kësuŋ aômnêm lanem sa
 ma gêgom waem kêtû tapa kêtôm bêcgeñ.
- ⁹ Aê katu ɻamalacanôgac, tec ôtiŋ aê su atom.
 ɻoc ɻaclai gêbacnê, tec ôwi aê siŋ atom.
- ¹⁰ Gebe ɻoc ɻacjo sêšôm biŋ këpi aê
 ma êsêac, taŋ sêkic ɻoc biŋ naŋ, sêjam biŋgalôm sêwiŋ tauŋ
- ¹¹ ma sêšôm gebe “Anôtô gêwi eŋ siŋgac,
 ajanda eŋ e naakam eŋ tÔŋ gebe ênê kësiwaga masi.”
- ¹² O Anôtô, ômoa jaêc aê atom. O ɻoc Anôtô, ôlêtigeñ mêŋônam aê sa.
- ¹³ Èsêac taŋ sêkêŋ kisa aê naŋ, majenj ésa e sênaŋa
 ma sêsu êsêac, taŋ sebe sêkêŋ aê jandac gêŋwapac naŋ, susu e sêmoa
 totenbelenj ɻawapacgeñ.
- ¹⁴ Aê gabe jakêj matoc aôm enden tÔŋgeñ
 ma jaŋgom waem ésa êlêlêc su.
- ¹⁵ Aocsuŋ êsôm nêm biŋgêdêŋ to nêm ɻaclai ônam ɻamalac saŋa lasê êtôm
 bêcgeñ.
 Aê oc jasa moasinj tonaj sa êtôm atom.
- ¹⁶ Aê gabe jasa Apômtau Anôtô nê gêŋ ɻaclai sa.
 Aê gabe jalambinj aôm taômgeñ nêm biŋgêdêŋ.
- ¹⁷ O Anôtô, aê ɻapalégeñ ma aôm kôdôj aê,
 tec gaoc nêm gêŋtalô lasê ɻapaŋ e gêdêŋ galoc.
- ¹⁸ O Anôtô, embe jatu ɻamalacanô e môdê ênam aê auc,
 naŋ ôwi aê siŋ atom.
 Gebe jašôm nêm ɻaclai êndêŋ lau wakuc,
 taŋ mêŋsêsa êtu ɻamu naŋ.
- ¹⁹ O Anôtô, nêm ɻaclai to biŋgêdêŋ kësuŋ kwandaŋ këpi e jagêdêŋ undambê.

O Anôtô, taŋ gôgôm gêŋ ñaclaisêga naŋ, asa oc êtôm aôm.

²⁰ Aôm kôkêŋ gêŋwapac to gêŋ ñandaŋ gêjam aê auc elêmê.

Mago aôm oc ôkêŋ aê tekoc saki êsa êtiam ma ôwê aê sa anga nom
ñjalêlômsêga japi jamêŋ êtiam.

²¹ Aôm oc otoc aê sa êlêlêc
ma ônac aê têtac tôŋ.

²² O ñoc Anôtô, amboac tonaq oc aoc êôc aôm ña gêŋ wêŋa
kêtu aôm ñac ñaŋjêŋja.

O Israelnêŋ ñac dabuŋ,
aê gabe jaŋgôm gêŋ wêŋa êtaŋ êndêŋ aôm.

²³ Aê gêdôcôlic ênam lasê êtu têtac ñajamna

ma katuc, taŋ gójam kési naŋ, amboac tonanqeŋ.

²⁴ Imbeloc oc êsôm nêm biŋgêdêŋ gêjam aê saŋa lasê êtôm bêcgeŋ
gebe êsêac, taŋ sebe sêkêŋ aê jandac gêŋwapac naŋ, majenj êsa e sêmoa
toteŋbeleŋ ñawapacgeŋ.

72

Mec kêtú kiŋŋa

¹ O Anôtô, ôndônŋ kiŋ gebe êmêtôc biŋ ña nêm biŋgêdêŋja
ma ôkêŋ nêm biŋgêdêŋ êndêŋ kiŋ latu.

² Gebe ênam gôliŋ nêm lau ña biŋgêdêŋgeŋ
ma êmêtôc lau ñasec nêŋ biŋ katôgeŋ.

³ Lôc sênam ñanô moasiŋ êmoasiŋ lauŋa
ma gamêŋ ñabau sênam ñanô biŋgêdêŋ.

⁴ Kiŋ êmêtôc lau ñalêlôm sawa nêŋ biŋ naêndêŋgeŋ, ej ênam lau sêpô lênaŋa sa
ma êka êsêacnêŋ lêsutêna popoc.

⁵ Gôlôac to gôlôac têtêc aôm
êtôm têm, taŋ oc ajôŋ êpô gamêŋ naŋ.

⁶ Kiŋ êtôm kom, taŋ gêjac kêsêp kôm
ma ej oc êtôm kom, taŋ kêmâlôm nom naŋ.

⁷ Êtôm kiŋ tau nê têm biŋgêdêŋ ênac tau lêtêŋ amboac ñaola ñajam
ma wama ênam gamêŋ auc kêtôm ajuŋ ñawê kêpô gamêŋ gêôc aucgeŋ.

⁸ Ênê gamêŋ gôliŋja ênêc gwêc ñamadiŋ teŋ e naêndêŋ ñamadiŋ teŋ
ma anga bu Euprat e naêndêŋ nom ñamadiŋ.

⁹ lau gamêŋ sawaŋa sêpôŋ aenjduc êndêŋ ej
ma nê ñacio sêu tauŋ sêneč nom.

¹⁰ Kiŋ Tarsis to lau, taŋ sêŋgôŋ nuc naŋ,
oc sejoŋ nêŋ awa nasênsuŋ êndêŋ ej.

Lau Arabia to Aitiopia ñataui
oc sêkêŋ nêŋ awamata êndêŋ ej.

¹¹ Biŋjanô, kiŋ samob oc tetoc ej sa.
Lau samuc samob oc sênam sakiŋ êndêŋ ej.

¹² Gebe ej oc ênam ñac ñalêlôm sawa, taŋ awa gêjac ej naŋ sa
ma ñac ñasec, taŋ gêjam-sawaŋa gêmoa atom naŋ, amboac tonanqeŋ.

¹³ Ej oc taê labu ñac ñâoma to ñalêlôm sawa
ma ejop lau sawa nêŋ katun.

14 Enjoc ênam êsêacnêj katuñ kësi aŋga lêsutêna to ɻaclai-secwaga lemenj.
Enjoc êlic lau tonaj nai nêj dec amboac gêj ɻanô.

15 Kijoc êngôj ɻêŋgeŋ ma sêkêj gold Arabianja êndêj ej.
Êsêac teteŋj mec êtu ejña endeŋ tôŋgeŋ ma Anôtônê mec êpi ej ɻapaŋ.

16 Mo êmôp lasê ênêc ênê gaboaŋ
ma êtu secŋa ênêc lôctêpôe.

Mu êôc ênê gêŋkaiŋ ɻatêpôe naêsep-naêsep amboac aŋga Lebanon
ma ɻamalac êlêc aŋga malac êtôm gêgwaŋ gêlêc aŋga nom.

17 Ènê ɻaê oc ênêc endeŋ tôŋgeŋ.
Ènê wae ênêc êtôm oc êpô gamêj.
Lau nomja samob aweiŋ êôc ej
ma teteŋ Anôtô gebe ênam mec ej to êkêj ej êmoa totêtac ɻajamgeŋ.

18 Lambinj êndêj Apômtau, lau Israelnêj Anôtô.
Enj taugenj tec gêgôm gêŋsêga gêmoa.

19 Lambinj êndêj ênê ɻaê towae endeŋ tôŋgeŋ.
Ènê ɻawasi ênam nom auc samucgeŋ.

Biŋjanô, biŋjanôgoc.

20 Isai latu Dawid nê mec gêbacnê gêdêj tonec.

Salomonê tej.

73

BUKU KÊTU TÊLÉACNYA

Anôtô kêmêtôc biŋ jagêdêŋgeŋ

1 Biŋjanô, Anôtô kêmoadiŋ lau mansaŋ
to kêmoadiŋ êsêac, tanj nêj ɻalêlôm ɻawa naŋ, amboac tonaj.
2 Mago aê kadabiŋ gebe japô ockaiŋ ôkwi
ma kadabiŋ gebe jaka bêlip tagenj
3 gebe matoc katu lanemtêna kêtû sêmoa ɻajam-ɻajamja
ma galic lau alôb-alôb têtu lau tolêlôm.

4 Lau tonaj nai sêjam kauc ɻandaŋ
ma sêmoa ôliŋ ɻajam to ôliŋ samuc.

5 Èsêac sêôc gêŋwapac têtôm lau ɻagêdô atom.
Ma sêlic ɻandaŋ teŋ têtôm lau ɻagêdô atom.

6 Amboac tonaj tec tetoc tauñ sa kêtû nêj gêlôŋ, tanj sênoŋ naŋ,
ma ɻaclai kêkwa èsêac auc amboac nêj ɻakwê.

7 Èsêac tonaj têtôp e mateŋanô kololoc gêja
ma sêsewa biŋ meloc, tanj taêŋ gêjam gêc nêj ɻalêlôm naŋ, kêsa awê.

8 Èsêac sêsu biŋ susu tonêŋ ɻalêlôm ɻamalic.
Èsêac tetoc tauñ sa ma sêpô biŋ kêpi laugenj.

9 Aweŋsuj kêsôm biŋ gesenj undambê
ma imbeleŋ kêsôm biŋ gêjac laoc nomgenj.

10 Amboac tonaj tec lau dêdêŋ èsêac

- ma sêlib êsêacnêj bij kêtôm sêlib bu.
- ¹¹ Êsêac sêson gebe “Anôtô oc ejala bij amboac ondoc
ma Lôlôc Natau oc êjô bij ñam amboac ondocgej.”
- ¹² Alic acgom, lau alôb-alôb nêj bij amboac tonaj
sêmoa ñajam geden tôngej sêjac nêj awa sa-sa.
- ¹³ Ojae, kamasañ ñoc ñalêlôm e ñatiipsawa ñaômagoc
ma kakwasin le moc e gawé geo teñ ñakaiñ atom.
- ¹⁴ Mago gêjwapac gêgôm aê kêtôm bêcgej
ma gêj kêlêsu aê kêtôm ñagelen samob.
- ¹⁵ Aê embe taêc ênam gebe aê jasôm bij amboac tonaj jawiñ
oc jansau nêm launêj gôlôac.
- ¹⁶ Amboac tonaj katu kêka-kêka gebe jajala ñam elêmê,
mago galic gebe ñawapac.
- ¹⁷ E kasô Anôtônê gamêj dabuñ gaja,
go ñoc kauc kêsa kêpi lau alôb-alôb nêj lêjtêpôê.
- ¹⁸ Biñjanô, aôm kotoc êsêac sêkô gamêj ñalêjô,
go gôgôm êsêac sêu tauñ e popoc-popocgej sêjanja.
- ¹⁹ Seseñ êsêac su weñ tagenj,
sêjanja tonêj ñalêlôm ñatutugej.
- ²⁰ Êsêac têtôm aêac taêc bêc e taêc mêm.
Mateñ gêlac ma talic gêj ñakatu tau malamê.
- ²¹ Gêdêj tañ ñoc ñalêlôm ñamakic kêsa
e kêtuj aê masi nañ.
- ²² aê katu meloc e ñoc kauc gêjana,
katôm bôc gamoa aôm lañomnêmja.
- ²³ Mago kasap aôm tôtj geden tôngenj.
Aôm kôkam aê tôtj gêdêj le moc anôña.
- ²⁴ Aôm gôwê aê kêtôm, tañ taêm gêjam nañ,
ma êtu ñamu aôm oc ôkôc aê sa tonjwasigej.
- ²⁵ Aêjoc asa teñ gêmoa undambê
ma ñoc asagen gêc nom gebe japô lêna. Aôm taômgejgoc.
- ²⁶ Ôlic to katuc oc êtu palê,
mago Anôtô kêtu ñoc gêjñlênsêm teñgej ma teñgej.
- ²⁷ Biñjanôgoc, êsêac tañ sêmoa jaêc aôm nañ sênaña.
Aôm goseñ lau samob, tañ sêkac tauñ su aنجa aômnêm nañ su.
- ²⁸ Mago aêgoc tec galic ñajam gebe jamoa Anôtô ñagalagej.
Aê gaê lamu Apômtau Anôtô gebe jasôm aômnêm gêj samob, tañ gôgôm
nañ lasê.

*

74

Têtañ nêj lôm, dabuñ kêtu ñacio sesen surja

- ¹ O Anôtô, amboac ondoc kôtiñ aêac su ñanôgej.

* ^{73:28:} Asapnê.

- Ma têmtac ḥandaŋ sec gêdêŋ gêŋ, taŋ gojob naŋ.
- 2** Taêm ênam nêm gôlôac, taŋ gêmuŋgeŋ kôjaliŋ ma kôwaka êsêac sa têtu taôm nêm lau naŋ.
- Taêm ênam lôc Sion, taŋ gôŋgôŋ kêtû nêm malac naŋ.
- 3** Ôsêlêŋ open gamêŋ popoc tau, taŋ gacgeŋ gêc-gêc naŋ.
- Ojae, gêŋ samob, taŋ kêkô gamêŋ dabuŋ ḥalêlôm naŋ, ḥacjo seseŋ sugoc.
- 4** Nêm ḥacjo sêjam wambaŋ ḥamelocŋageŋ aŋga nêm gamêŋ, taŋ lau sêkac tauŋ sa sêmoa naŋ.
- Êsêac sêguŋ nêŋ bam kêkô gebe gamêŋ tonan kêtû êsêacnêŋ.
- 5** Êsêac têtôm kômwaga saleŋŋa,
taŋ sêsap ka tulu ḥa nêŋ ki naŋ.
- 6** Êsêac sêga katapa tonatalô popoc
ḥa nêŋ ki to hama kapôêŋ.
- 7** Êsêac sêkêc nêm gamêŋ dabuŋ ja geŋ su
ma seseŋ nêm ḥaandu ḥadabuŋ su e gêjaŋa samucgeŋ.
- 8** Êsêac taêŋ gêjam gêc tauŋgeŋ gebe “Aêac danseŋ êsêac su e tomalageŋ.”
Ma sêkêc Anôtônê sakin dabuŋ ḥamala samob, taŋ kêkô-kêkô naŋ, ja geŋ su.
- 9** Aêacma gêbôm dabuŋ samob maleŋmê.
Propete teŋ gêmoa kêtiam atom, ma aêac samob ajam kauc ḥanoc gêŋ tonan oc êmbacnê êndêŋ ondoc.
- 10** O Anôtô, kalomtêna oc sêšôm nêŋ biŋ susu e êndêŋ ondocgeŋ.
Nacjo oc sêŋgôm aômnêm ḥaê oc êtu meloc endeŋ tôngen me.
- 11** Amboac ondoc kôtaiŋ lêmam su.
Amboac ondoc kôkapiŋ lêmam tõŋ.
- 12** Mago Anôtô kêtû aêjoc kiŋ gêdêŋ andangeŋ tauanô.
Eŋ gêjam ḥamalac sa kêtôm nom ḥagamêŋgeŋ.
- 13** Aôm gôwa gwêc kakôc ḥa nêm ḥaclai kapôêŋ
ma golo secsêga gwêcja môkêapac popoc.
- 14** Aôm gôga bôcsêga Lewiatan môkêapac kêkôc
ma kôkêŋ eŋ ôli kêtû bôc gamêŋ sawa nêŋ.
- 15** Aôm kôkêŋ bumata kêpulu to keseleŋ.
Aôm gôwa bu kapôêŋ-kapôêŋ gêŋgic-gêŋgic e ḥakelen kêsa samucgen.
- 16** Aôm kôtu geleŋŋa ḥatau. Aôm kôtu gêbêcauc ḥatau.
Aôm tec kotoc ajôŋ to oc sêkô maleŋ.
- 17** Aôm gôjac lôcawa nom e gêdêŋ ḥamadiŋ.
Aôm kôkêŋ oc kêsa to komôgoc.
- 18** O Apômtau, taêm ênam gebe nêm ḥacjo sêômac aôm.
Êsêac sêkac tauŋ su aŋga aômnêm ma sêgôm nêm ḥaê kêtû gêŋ meloc.
- 19** Ôwi nêm balôsinê katu siŋ êndêŋ kikic atom.
Ôliŋ aômnêm lau ḥasec nêŋ katuŋ siŋ samucgeŋ atom.
- 20** Matam êndiŋ nêm poac, taŋ kômoatiŋ gawiŋ aêac naŋ,
gebe ḥaclai sec gêjam gamêŋ ḥakesec nomiŋa samob auc.
- 21** Ôkêŋ ḥac, taŋ gêôc gêŋwapac naŋ, maja êsa atom.

Lau ɳalêlôm sawa to lau ɳasec aweŋ êôc nêm ɳaêmaŋ.

²² O Anôtô, ôndi sa ma ônam nêm gêŋ kêsimaŋ.

Taêm ênam biŋ meloc, taŋ lau alôb-alôbwaga sêgôlinj kêpi aôm kêtôm bêc to gelengeŋ.

²³ Oliŋ nêm ɳacjo nêŋ ɳaonda siŋ atom.

Nêm soŋo-soŋo nêŋ wamban, taŋ kêpi gedeŋ tôŋgeŋ naŋ, amboac tonanŋ.

*

75

Anôtô kêmêtôc ɳamalacnêŋ biŋ jagêdêŋ

¹ O Anôtô, aêac aweŋ gêôc aôm. O Anôtô, aêac alanem aôm.

Aêac asôm aôm waem lasê ma awa gêŋtalô samob, taŋ aôm gôgôm naŋ sa.

² Anôtô kêsôm gebe “Aê kakêŋ ɳoc noc mêtôcŋa
ma oc jamêtôc biŋ naêndêŋgeŋ.

³ Embe nom êkötij tau ma ɳamalac samob, taŋ sêŋgôŋ nom naŋ têtênenp,
go aê jandeŋ nom ɳanombaŋ tôŋ.

⁴ Aê aoc ênac tetoc tauŋ sawaga gebe ‘Atoc taôm-sa atom.’
Ma êndêŋ lau alôb-alôbwaga gebe ‘Asa môkêmapac sa amboac secgeŋmaŋ.

⁵ Asa môkêmapac sa ɳanôgeŋ
amboac tonanŋ atom. Amêtôc gêšomtêkwa êtu balinj alanem taômgeŋ
atom.”

⁶ Mêtôcwaga oc mêtôcwaŋ aŋga oc kêpiŋa ma aŋga oc kêsêpŋa atom
ma êmêŋ aŋga gamêŋ gêmu kêpi to gêmu kêsêpŋa atom amboac tonanŋen.

⁷ Anôtô oc êmêtôc biŋ êmoa.

Eŋ oc êkônij lau teŋ tôŋ me etoc lau teŋ sa.

⁸ Apômtau lêma kêkam laclu teŋ,
taŋ ênê têtac ɳandarŋ ɳawain ɳajaŋa kêpoac naŋ.

Eŋ kêkêc kêsêp laclu
ma lau alôb-alôb sêlib ɳatetep samob gêwiŋ.

⁹ Ma aê oc ôlic api toôndugeŋ ɳapaŋ
gabe aoc aôc Jakobnê Anôtô.

¹⁰ Eŋ asap lau sec samob, taŋ sêkac tauŋ su aŋga Anôtônen naŋ, naŋ ɳaclai tulu.
Eŋ êkiaŋ lau gêdêŋ nêŋ ɳaclai sa êtu kapôeŋ.

*

76

Wê aweŋ êôc Anôtôra

¹ Anôtônen wae kêsa aŋga Juda.

Ênê ɳaê kesewec aŋga Israel.

² Èsêac sê ênê bec aŋga Salem.

Ma nê andu kékô Sion.

³ Aŋga tonanŋ tec eŋ gêjac talam ɳasôb-ôsic popoc
ma gêgôm lautuc to siŋ ma laukasap samob amboac tonanŋen.

* **74:23:** Asapnê teŋ. * **75:10:** Asapnê wê teŋ.

- 4** Lôc teñgeñja ñatau aôm ñac ñawasi.
Samob têtêc aômgen.
- 5** Sêjanjo ñaclai ñasiñséléc nêj waba su.
Êsêac séjac tuluc e sêlin tauñ siñ ma ñactêkwa samob lemerj kétu goloñ.
- 6** O Jakobnê Anôtô, aôm gôjam wambaj
e kômônañ kareta to gôgôm hosnêj meloco kësa.
- 7** Aôm embe têmtac ñandañ êsa ma asa oc êkô aôm lanjomnêm
gebe aôm ñaclai sec.
- 8** Aôm kôsôm biñ katô anja undambê gobe ômêtôc biñ,
tec lau nomja sêñô e gêjac ñêseacnêj lénô auc sêñgôñ.
- 9** Gêdêj tonaj Anôtô gêdi gebe êmêtôc biñ
gebe êôc lau samob, tañ sêôc gêñwapac anja nom nañ sa.
- 10** Ñamalacnêj têntac ñandañ oc êngôm aôm waem êtu tapa.
Ma êsêac, tañ sêwê siñ sa nañ, oc sêlic nêm om.
- 11** Anac mata biñ ma aنجôm ñanô êsa êndêj Apômtau, amacnêm Anôtô.
Lau samob, tañ sêñgôñ sêgi ej auc nañ, sênsuñ nêj gêj êndêj Anôtô, tañ
têtêc ej nañ.
- 12** Ñac tau kêkoniñ kasêga, tañ tetoc tauñ sa nañ,
ma kêtakê kiñ kapôđej-kapôđej ñasec.
- * *

77

Gêñwapac embe êngôm aêac, nañ Anôtô taê walô aêac

- 1** Aê gamôêc gêdêj Anôtô ña aoc kapôđej. Biñjanô aê gabe jamôêc.
Gamôêc kapôđej gêdêj Anôtô gebe ej êkêj taña aê.
- 2** Gêdêj tañ gêñwapac gêgôm aê nañ, aê katen meç gêdêj Apômtau,
mago gêj teñ gêjam malô aê atom.
- 3** Aê embe taêc ênam Anôtô, oc janij olij tauc.
Embe taêc ênam biñ ñam, oc ñoc kauc ensom mala ôkwi.
- 4** Ej kékêj aê gajam jali gêbêcauc samuc.
Ñoc ñalêlôm ñatutuc e kasôm biñ jageo.
- 5** Aê taêc gêjam kêsêp bêc gêmuñgeñja
ma jala, tañ gêjañ wanêcgeñ su nañ, amboac tonaj.
- 6** Kêtom gêbêcgej aê taêc gêjam biñ jakêsa-jakêsa.
Aê taêc gêjam biñ gêc ñoc ñalêlôm ma kakip sa e ganac matoc gebe
- 7** “Apômtau oc êtiñ aêac su samucgeñ
ma êmoasij aêac êtiñ atomanô me masi.
- 8** Ênê têtac gêwiñ teñgeñja gêbacnê me.
Ma bin, tañ ej gêjac mata nañ, gêjac pep su me.
- 9** Anôtô oc kêlinj êmoasij lauña siñ me.
Ênê têtac ñandañ gêbôc nê taê walô auc me.”
- 10** Tec kasôm gêdêj tauc gebe “Aêñoc ñalêlôm ñawapac ñanô
gebe Apômtau gêjam nê gôlinj ôkwi.”
- 11** Aê gabe taêc ênam gêj, tañ Apômtau gêgôm nañ.

* **76:12:** Asapnê wê teñ.

Binjanô, gabe taêc ênam nêm gêntalô, tanj gôgôm gêdêj andançen nañ.
 12 Jakip gêj samob, tanj aôm gôgôm nañ, ñam sa
 ma ñasala aômnêm gênsêga samob.

13 O Anôtô, nêm intêna dabunj.
 Lau samuc nêj anôtô ondoc kapôêj kêtôm aôm.
 14 Aôm taômgej Anôtô, tanj gôgôm gênsêga nañ.
 Aôm kôwaka nêm ñaclai sa gêdêj tentenjlatu sêlic.
 15 Lêmam ñajaña gôjam nêm lau,
 Jakob agêc Josep latunji kësi.

16 O Anôtô, gêdêj tanj bu gêlic aôm nañ, kêtêc aôm.
 Ma gwêc ñagêdim kêténêp lasê.
 17 Tao sêswa kom ñasec to umboj ñatêtac kékêj wapap gêjac.
 Ma aômnêm sôbôsic gen gamêj gêngic-gêngic.
 18 Aômnêm wapap ñakicsêa ñadindin kainj tenj, ôsic kêpô gamêj ñawê kësa
 e nom ñawiwig dendengej to kôtêj-kôtêrgej.
 19 Aômnêm intêna gêjac gwêc gêngic ma nêm lêj gêwa ñasamac kapôêj êlinj-êlinj,
 mago sêlic wañam atom.
 20 Aôm gôwê nêm lau amboac ñacgejob gêwê nê domba.
 Mose agêc Aron sêjam aôm lañom.

*

78

Sêlêj biñ Israel kétu tanjeñpêcja

1 Ao ñoc lauac, akêj tanjem ñoc mêtê.
 Aê tanjem aocsuñ ñabiñ.
 2 Aê gabe janja aoc êtu jasôm binjôlinjha.
 Aê gabe jaññ binjôlinj têm ñamata tauanôja sa.
 3 Biñ tanj aêac aijô to ajala
 ma tameniñ sêjac miñ gêdêj aêac nañ.
 4 Biñ tau aêac ansa auc êndêj aêacnêj ñapalê atom,
 tanac miñ êndêj lau wakuc, tanj têndañguc nañ, gebe
 Apômtau gêgôm nê gêj towae ma ñaclai
 to gênsêgägej.
 5 Enj gêwa biñ sa anja Jakobnêj
 to kêwaka biñ sa anja Israelnêj
 ma kêsakiñ aêacnêj mimi
 gebe sêsôm lasê êndêj nêj wakuc.
 6 Gebe lau wakuc, tanj têndañguc êsêac nañ, sêñô ñawae
 ma tauñ sêncac ñamir elom nêj wakuc.
 7 Sêngôm amboac tonanj, go sêkêj matej Anôtô to sêlinj gêj, tanj ej gêgôm nañ,
 siñ atom
 ec sêngôm ênê biñsu êtu tôj.
 8 Gebe êsêac têtu gôlôac gêsunjtêkwa ñatonjboa
 têtôm nêj mimi.
 Èsêacnêj ñalêlôm geo gala

* 77:20: Asapnê tej.

ma nêj katuŋ kêsap Anôtô tôŋ ñajêŋ atom.

⁹ Epraimnê gôlôac sêpê talam lemenj kata,
mago gêdêŋ siŋ ñabêc naŋ sêc ñamelocijagenj.

¹⁰ Êsêac sêmasaŋ Anôtônê poac atom
ma sebe sêsa nêj lêŋ êtôm ênê biŋsu atom.

¹¹ Êsêac sêliŋ ênê gêŋsêga, taŋ gêgôm naŋ siŋ
ma gêntalô, taŋ en gêgôm êsêac sêlic naŋ, amboac tonanjen.

¹² En gêgôm gêŋsêga êsêac tamenj sêlic.
Gêgôm aŋga gamêŋ Aiguptu ñagaboaŋ Soan.

¹³ En gêwa gwêc kêkôc ma kékêŋ êsêac sêwê sêsep ñalunjenj sêja.
En gêlc dembom sa kêpi e amboac tuŋbôm.

¹⁴ En gêwê êsêac ña tao gêdêŋ ocsalô
ma ña ja gêdêŋ gêbêc.

¹⁵ En gêga poc kêkôc aŋga gamêŋ sawa
ma kékêŋ bu kapoēŋ aŋga nom ñalêlôm gêmêŋ mêmêseac sêñôm e gêôc
êsêac tôŋ.

¹⁶ En kékêŋ bu kêpulu aŋga poc ñalêlôm
ma bu tau gêc ñasamac laŋwagenj kêsa gêja.

¹⁷ Mago êsêac sêkêŋ sec gêjô gedenj tõŋgeŋ
ma sêli tauŋ sa gêdêŋ Lôlôc Ñatau aŋga gamêŋ sawa.

¹⁸ Êsêac sêsaê Apômtaugenj sêjac ñawae
ma sêkapiŋ en gebe êkêŋ mo êndêŋ êsêac êtôm êsêac tauŋ têntac gêwiŋ.

¹⁹ Êsêac têtaŋ pêlê Anôtô gebe
“Talic acgom, Anôtô oc êkêŋ mo êndêŋ aêac aŋga gamêŋ sawa me masi.

²⁰ En gêjac poc
e bu keseleŋ ñasamac laŋwagenj kêsa gêja,
ma oc êkêŋ mo to gwada
gebe nê lau sêniŋ amboac tonanjenj me masi.”

²¹ Apômtau gênjô biŋ amboac tonaj e têtaŋ ñandaŋ kêsa.

Ênê ja kêsa gebe enseŋ Jakob, ma nê lai kêpoa gebe enseŋ Israel

²² kêtu êsêac sêkêŋ gêwiŋ Anôtô atomja ma kêtu êsêac têntac kêpa sugeŋ gebe
Anôtô ocgo ênam êsêac sa nec atomja.

²³ Mago en kêjatu tao lôlôcja
ma gêlêc undambê ñakatam su

²⁴ ma kékêŋ mana kêsêlô kêtôm kom gêjac gebe sêniŋ.
Amboac tonaj en kékêŋ mo undambêja gêdêŋ êsêac.

²⁵ Amboac tonaj êsêac seŋ aŋelanêŋ mo kêtu nêŋ gêŋ.
Ma Anôtô kékêŋ gêdêŋ êsêac kêtôm êsêac têntac gêwiŋ.

²⁶ En kékêŋ musalô kêsa umboŋ
ma ñaclai ñatau kêkalem mula gêmêŋ.

²⁷ En kékêŋ gwada kêsêlô kêtôm kekop
ma moc tomagê kêtôm gaŋac gwêcja.

²⁸ En kékêŋ kêsêlô kêsêp nêŋ gamêŋ, taŋ sêc naŋ ñalunjenj,
kêgi nêŋ bec, taŋ sêŋgôŋ naŋ auc.

²⁹ Seŋ e gêôc êsêac tôŋ ñanôgeŋ.
Gêŋ tanj teteŋ naŋ, en kékêŋ kêlêlêc gêdêŋ êsêac.

- 30 Nêj ɳalêlôm kêkac êsêac gêj amboac tonajna ɳawaô
ma sej gêj gêc awenjaô
- 31 e Anôtô têtac ɳandaŋ kêsa gêdêj êsêac
ma gesen êsêacnêj lau ɳactêkwa ɳagêdô su ma gêjac lau Israel nêj lau
matac ɳagêdô êndu.
- 32 Anôtô gêgôm nê gêj amboac tonaj, mago êsêac sêgôm nêj sec sêsiŋ sugej,
ma sêkêj gêwiŋ ênê gêjtalô atom.
- 33 Kêtu gêj tonajna tec Apômtau kêkêj êsêacnêj bêc gêjaŋa amboac awenjaô
ma kêkêj gêj ɳaclai sec sep tagenja gesen naŋ jala sêmoa mateŋ jaliŋa su.
- 34 Gêdêj taŋ Anôtô gesen êsêac naŋ, gocgo aweŋ gêjac ej kêtiam
ma sêjam tauŋ ôkwi to sesom ej.
- 35 Ma taŋj gêjam nêj lamu Anôtô
gebe Lôlôc ɳatau Anôtô kêtua nêj kêsiwaga.
- 36 Mago awenjsuŋ sêsmôm biŋ dansaŋ
ma imbeleŋ sêsaŋ
- 37 gebe nêj ɳalêlôm kêsap ej tōj ɳajaŋa atom
ma sêmasaŋ ênê poac kêtua anô atom.
- 38 Mago ej taê walô êsêac ma kêsuc êsêacnêj sec ôkwi
ma gesen êsêac tauŋ su sêjaŋa atom.
Ej gêjam têtac ɳandaŋ tōj gêdêj êsêac
ma kêkêj nê ɳaclai kêtua awê kêpi êsêac samucgeŋ atom.
- 39 Ej taê gêjam êsêac gebe gêj palê-palê,
têtôm gêj ɳajaô-jaô, taŋ êna e êna-ênageŋ naŋ.
- 40 Sêli aweŋ sa anja gamêj sawa gêdêj ej elêmê
ma sêgôm ênê ɳalêlôm ɳawapac kêsa.
- 41 Êsêac sêsaé Anôtô todim-todim kêtua gêj wakuc-wakucŋa elêmê
ma sêgôm Israelnêj Anôtô dabuŋ têtac ɳandaŋ kêsa.
- 42 Êsêac taŋj gêjam ênê lêma ɳajaŋa atom,
sêliŋ bêc, taŋ ej gêjam êsêac kêsi anja nêj ɳacionêj naŋ siŋ.
- 43 Gêdêj taŋ gêgôm nê gêjtalô anja Aiguptu
to gêgôm nê gêjsgêga anja gamêj gaboaŋ Soanja naŋ.
- 44 Ej gêjam nêj bu ôkwi kêtua dec
e lau Aiguptu nêj bu sênomŋa masi.
- 45 Ej kêkêj lelon ɳaſec ɳasec gêjgac êsêac
to ôpôac, taŋ sêgôm êsêac têtu meloc naŋ.
- 46 Ej kêkêj moac tamoac sej êsêacnêj gêj ɳanô anja kôm
ma gêj, taŋ lemenj sêgôm ɳakoleŋ elêmê naŋ, wagô jasesen su.
- 47 Ej kêkêj kompoc gêjac êsêacnêj wain ɳamôkê popoc
ma kom ɳamatu kêtuc nêj gêjplêwê êndu.
- 48 Ej kêkêj kompoc gêjac nêj bulimakao
ma ôsic gen nêj bôc totoŋ su.
- 49 Ej kêbalinj nê têtac ɳandaŋ kêpi êsêac ɳawaô.
Ej gen olin sec e nê ɳalêlôm kêmoatinj tōj ma kêkêj gêjwapac sec tonja-ê-
tonja-ê samob.
- 50 Ej kêpô nê têtac ɳandaŋ ɳabênic sugeŋ gêdêj êsêac.
Ej kêjanggo êsêac katun su atom, gêsiŋ êsêac sugeŋ sêsep gêmac sec ɳalêlôm
sêja.

- 51 Enj gêjac ñapalê ñamêc samob êndu aنجga Aiguptu,
Lau matac samob nêj ñamêc sêjaŋa aنجga Hamnê bec.
- 52 Go gêwê nê lau sêsa sêmêj têtôm ñacgejob gêwê nê domba
ma gêjam gôliŋ êsêac aنجga gamêj sawa kêtôm domba pom kapôeŋ teŋ.
- 53 Enj gêwê êsêac sêmoa ñajêŋgeŋ e têtêc tauŋ atom,
magô kékêŋ gwêc kêmakop êsêacnêj ñacjo auc.
- 54 Amboac tonaj gêwa êsêac e sêô lasê ênê gamêj dabuŋ,
sêô lasê lôc, taŋ enj lêma anôŋa kékôc kêtô nê gêj naŋ.
- 55 Enj gesoc lau samuc sêmuŋ-sêmuŋ
ma kékêŋ Israelnêj gôlôacmôkê sêŋgôŋ lau tau nêj gamêj.
- 56 Mago êsêac sêsaâ Lôlôc Natau Anôtô to sêli tauŋ sa ñapaŋ
ma sêsap ênê biŋsu tôŋ atom.
- 57 Sêkac tauŋ su aنجga ênê ma sêgôm ênê biŋ palin têtôm tameŋi.
Êsêacnêj lêŋ keso kêtôm talam, taŋ sêkêkam ñasôb mata kôtêŋ-kôtêŋgeŋ naŋ.
- 58 Êsêacnêj sakŋiŋ gamêj ñabaŋa gêgôm enj têtaç ñandaŋ
ma nêŋ sakŋiŋ anôtôi jabaŋa kêbôli ênê ñalêlôm auc.
- 59 Anôtô gêlic e ñalêlôm kêmootin tôŋ
ma kêtîŋ Israel su samucgeŋ.
- 60 Enj gêwi nê bec aنجga Silo siŋ.
Mala tau, taŋ enj jagêmoa ñamalac ñalêlôm naŋ.
- 61 Enj kékêŋ nê poac ñakatapa,
taŋ kêtô nê ñaclai to ñawasi ñabelo naŋ, ñacjo sêkôc sêja.
- 62 Enj gêwi nê lau siŋ gêdêŋ ñacionêŋ siŋ
ma nê ñalêlôm kêbôli auc kêtô nê gêŋlênsêmja.
- 63 Siŋ geseŋ ênê lau matac su
ma nêŋ lauo takin sêjam wê ñacŋa kêtiam atom.
- 64 Siŋ geseŋ ênê dabuŋwaga su
ma sêlôc gêdêŋ êsêacnêj awêtuc gebe têtaŋ tanjiboa kêtô êsêacŋa atom.
- 65 Sêgôm sêmoa e Apômtau mata gêlac kêtôm ñac teŋ gêc bêc e kêlinj tau siŋ, go
mata gêlac.
Kêtôm ñac siŋsêlêc teŋ gêñôm gêj e kêjanj enj.
- 66 Enj gêjac nê ñacjo kêsêp dêmôdêmuŋageŋ
ma gêgôm êsêac e majenj tauŋ êndu-êndu.
- 67 Enj kêtîŋ Josepnê bec su
ma kêjaliŋ gôlôac Epraimja sa atom.
- 68 Enj kêjaliŋ gôlôac Judaja sa.
Lôc Sion tau, taŋ têtaç gêwiŋ naŋ.
- 69 Enj kêsuŋ nê gamêj dabuŋ sa kêpi e jakêtôm undambê.
Gêgôm e gêjac malac su kêtôm nom, taŋ êkô ñêŋgeŋ naŋ.
- 70 Go kêjaliŋ nê sakŋiwaga Dawid sa,
kékôc enj su aنجga gamêj dombaŋa.
- 71 Kékôc enj aنجga domba têna to ñalatu nêŋ
gebe ejop ênê lau Jakob to ênê gêŋlênsêm Israel.
- 72 Dawid gejob êsêac tonjalêlôm ñanjêŋ

* ma gajam gôliŋ êsêac ḥa lêma kwalam laŋgwa.

79

Mec Anôtô ênam nê lau kêsina

1 O Anôtô, lau samuc sêshô nêm gamêj sêja.

Êsêac sesej nêm lôm dabuŋ ḥadabuŋ ma sêjamu Jerusalem e popocgenj.

2 Êsêac sêkêj nêm sakijwaga nêj ḥawêlêlaŋ kêtû moc, taŋ sêmoa umboŋ ḥalabu naŋ, nêj gwada.

Sêkêj nêm lau mansaŋ nêj ḥawêlêlaŋ gêdêj bôc ḥaclai.

3 Êsêac sêkêc êsêacnêj dec siŋ kêtôm bu, sêgom sêgi Jerusalem auc e kêsô tau ma ḥac teŋ gêmoa gebe ênsuŋ ḥacmatê naŋ gêmoa atom.

4 Aêacma lau malac ḥagêdô, taŋ dêmôenj gêjac tauŋ naŋ, sêsu aêac susu ma tentenlatu, taŋ sêŋgôŋ makenj-makenj naŋ, sêlic aêac amboac gêj meloc ma têtaŋ pêlê aêac.

5 O Apômtau, oc gobe ôli nêm ḥalêlôm sa ḥapaŋ e êndêj ondoc acgom.

Nêm têmtac ḥandaŋ êndaŋgac-êndaŋgac amboac jawaô e êndêj ondoc, go êmbacnê.

6 Ôkêj nêm têmtac ḥandaŋ naêpi lau samuc, taŋ sêjam kauc aôm naŋ, to epi tentenlatu, taŋ awej gêjac nêm ḥaê atom naŋmaŋ.

7 Gebe êsêac sêjac aêacma lau êndu
ma sêgom nêj malac kêtû gasaŋ.

8 Ôkêj tamejinêj sec ḥagêjô epi aêac atom. Taêm labu aêac sebenjaŋ
gebe aêac awi atu gwasaê aômja siŋ.

9 O Anôtô, taŋ kôtô aêacma kêsiwaga naŋ, ônam aêac samaŋ.

Ôngôm nêm ḥaê ḥawae êsa.

Ônam aêac sa to ôsuc aêacma biŋ ôkwimaŋ.

Ôngôm êtu nêm waemja.

10 Amboac ondoc lau samuc sêncac aêac ôkwi gebe
“Lau tônê nêj Anôtô oc gêmoa ondoc.”

Ôkac nêm sakijwaga, taŋ lau samuc sêkêc êsêacnêj dec siŋ naŋ,
nêj kamocgôc êndêj aêac matejanô alicmaŋ.

11 Ôkêj taŋam lau kapoacwalôŋa nêj biŋ, taŋ seŋ olin tauŋna naŋ.

Lêmam ḥajaŋabo, amboac tonaj ônam lau, taŋ sêkic êsêacnêj biŋ gebe
sêmac êndu naŋ sa.

12 O Apômtau, aôm ôkêj ḥagêjô epi lau, taŋ têtaŋ pêlê aôm sêŋgôŋ aêacma gamêj
ḥamadiŋ naŋ acgom.

Ma ôkêj êsêacnêj biŋ ḥagêjô êtu dim 7.

13 Ma aêac tec atu nêm lau to ton, taŋ aôm gojob êsêac nec, abe anam danje
aôm endenj tôngenj,

ma gôlôac to gôlôac sêŋgôm aôm waem êsa êtôm têmgenj.

*

* **78:72:** Asap gêga. * **79:13:** Asapnê ten.

80

Mec gebe Anôtô ênam Israel sa êtiam naç

- 1 O Israelnêj ñacgejob, tanj gojob Josep kêtôm domba ñatoñ teñ nañ, ôkêj tanjam.
Aôm tanj gôngôj kerub ñaô nañ, oc taôm lasê
- 2 êndêj Epraim agêc Benjamin ma Manase.
Ôndi tonaclai mêmônâm aêac sa.
- 3 O Anôtô, ônam aêac sa êtiam.
Ôkêj lañômanô mêmêpô aêac gebe ênam aêac sa.
- 4 O Apômtau, lausinj undambêja nêj Anôtô,
nêm lau teteñ meç elêmê ma aôm gobe ôê têmtac ñandañ tôj e êndêj ondocgeñ.
- 5 Aôm kôkêj êsêac señ mateñsulu kêtû nêj mo.
Aôm kôkêj êsêac sêñom mateñsulu, tanj kêsêp laclu e mêmêgêc nañ.
- 6 Aôm kôpô aêac sirj e tenterjlatu sêsu aêac susu
ma aêacma ñacio sêômac aêac.
- 7 O Lausinj undambêja nêj Apômtau, mêmônâm aêac sa êtiam.
Ôkêj lañômanô mêmêpô aêac gebe ênam aêac sa.
- 8 Aôm kôkip wainmôkê teñ sa anga Aiguptu
ma kôjanda lau samuc sêsa gebe ôsê êsêac maleñ.
- 9 Aôm kôwaka ñagamêj sa ñapep,
tec ñawakac keselenj ñajam ma gêjam gamêj auc.
- 10 Ka tau kékêj ajuñ lôc samob
ma ñalaka gêjam kaseda kapôeñ auc.
- 11 Ka tau ketoc laka kêsa e jagêdêj gwêc
ma ñasêli kêpi e jagêdêj bu Euprat.
- 12 Amboac ondoc tec goseñ ñatuñ su.
Lau samob, tanj sasa intêna tonañ nañ, oc sênam gengeñ ñanô.
- 13 Bôcgabuñ kêsuc popoc
ma bôc saleñña ñagêdô señ katu nêj mo.
- 14 O lausinj undambêja nêj Apômtau, ômu ômôeñ êtiam.
Ôtuc kênij anga undambê ma matam e wainmôkê tau e taêm walô nêm
genj êtiam.
- 15 Taêm walô nêm gêj, tanj lêmam anôña kasê nañ.
ma ñasêli, tanj gôjac kolec nañ.
- 16 Ñacio dêdim gêngic e ja-genj su.
Lañômanô ñajaê êndêj êsêac ma onseñ êsêac su sênaña.
- 17 Ôkêj lêmam eo ñac, tanj kékô nêm anôña nañ auc.
Eo ñamalac latu, tanj gôlôm ej e kêtû kapôeñ nañ auc.
- 18 Go aêac akac tauñ su anga aômnêm êtiam atom.
Ôkêj aêac angój mateñ jali ma aweñ êôc aômnêm ñaê.
- 19 O lausinj undambê nañ Apomtau, mêmônâm aêac sa êtiam.

* Ôkêj lanjômanô mêtjêpô aêac gebe ênam aêac sa.

81

Wê omja to bij sênam tauñ ôkwiþa

- ¹ Awem êôc Anôtô, tañ kêtû aêacnêj gêjam-sawaga nañ toôndugenj.
Awem êôc Jakobnê Anôtô toôndugenj.
 - ² Apuc wê sa ma anac oñ êtañ
ma anjôm gêj wêja tokaiñ-tokaiñ êtañ.
 - ³ Anac dauc êtañ êndêj ajôj mêtjêô lasê
ma embe ajôj êtu samuc nañ, anac atañ êtu nêm om ñawaeña,
 - ⁴ gebe Israelnêj mêté amboac tonaj.
Jakobnê Anôtô kêjatu nê bij amboac tonaj.
 - ⁵ Kékêj kêtû biñsu gedenj Josep gêdêj tanj gebe enseñ Aiguptu nañ.
Aê ganjô bij samuc teñ, nañ tanjocsuñ gêjac kwanançgej atom nañ gebe
 - ⁶ “Aê kajoñ gêjwapac su aنجa aôm magim
ma kakêj aôm gôwi nêm gadob kômja siñ.
 - ⁷ Gêdêj tanj kôtap gêjwapac sa nañ, awam gêjac aê ma gajam aôm sa.
Anja ñoc gamêj kêjangañ, tañ kasiñ tau gamoa nañ, aê kakêj tanjoc aôm.
Anja bu sêli aweiñ saña Meriba aê kasaê aôm.
 - ⁸ Noc lauac, akêj tanjem gabe jalêñ bij amac.
O Israel, tañam waru aêmamañ.
 - ⁹ Ônam sakiñ anôtô jaba teñ atomanô.
Ma aôm oteñ mec êndêj tentençlatunêj anôtôi teñ atom.
 - ¹⁰ Aê Apômtau, tec katu nêm Anôtô, tañ gawê aôm aنجa gamêj Aiguptu nañ.
Ôja awamsuñ kacgej gebe jalôm aôm.
 - ¹¹ “Mago ñoc lau sêkêj tanjey aê atom
ma Israel sêgôm aêñoc bij kêtû tôj atom.
 - ¹² Tec gawi êsêac siñ kêtû gêsuntêkwa ñatotjha
sêsa nêj lêj kêtôm êsêac tauñ nêj ñalêlôm.
 - ¹³ Ojae ñoc lau sêkêj tanjey aêmanj.
Israel sêsa ñoc lêñmañ.
 - ¹⁴ Go jakônij êsêacnêj ñacio tôj sebenj
ma jaku êsêacnêj ñacio samob tulu.
 - ¹⁵ Èsêac tanj têntac gedec aê nañ, oc sewec tonjalêlôm ñatutucgej sêkô aê
lañôcnêm
gebe nêj ñagêjô oc ênêc endenj tôjgej.
 - ¹⁶ Mago aê gabe jalôm aôm ña mo mataêjamgej
ma gabe jakêj lêp aنجa poclabu êsa wacêlau aôm.”
- *

82

Anôtô eñ ñacgôlijsêga

- ¹ Anôtô gêmoa nê lau sêkac tauñ sa ñalungej.
Enj kêmêtôc bij gêrgôj gôlijwaga sêkac tauñ sa ñalêlôm.

* **80:19:** Asap gêwa nê bij sa. * **81:16:** Asapnê teñ.

- 2** “Awi amêtôc kesoña siñmaŋ
 ma akêj êwiŋ lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê naŋ, nêŋ biŋ atom.
3 Amêtôc lau ɻaôm̄a to mosêbu nêŋ biŋ êtu katô
 ma anam lau ɻas̄ec to ɻalêlôm sawa sa.
4 Apuc ɻac sawa to ɻac, taŋ kêpô lêna gêŋ naŋ tōŋ.
 Ajaŋgo eŋ su aŋga lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê naŋ lemeŋ.

- 5** “Èsêac lau meloc to nêŋ kauc masi.
 Amacnêm mêtê kêtô sec samucgeŋ ma bingêdêŋ malamê aŋga nom.
6 Biŋjanô, aê tauc kasômgac gebe ‘Amac atu anôtôigeŋ
 ma amac samob atu Lôlôc Natau latuigeŋ.’
7 Mago oc amac êndu atôm ɻamalac
 ma aku e anaŋa atôm kasêga sêjanja.”
8 O Anôtô, ômôeŋ ma ônam gôliŋ nom samucgeŋ
 ma tentenŋlatu samob têtu aômnêm gêŋ.
*

83

Tapô lêna takô ɻacio ɻalêlôm ɻamec

- 1** O Anôtô, ôŋgamiŋ taôm atom.
 O Anôtô, ônam taôm tōŋ to awam mègeŋ atom.
2 Gôlicgac me, nêm ɻacio awenj alinj-alonj kêsa sêmoa
 ma èsêac, taŋ nêŋ ɻalêlôm kêmoatiŋ tōŋ kêtô aômja naŋ, sêsa laŋjôjanô
 sagen.
3 Èsêac sêgôm gêŋlêlôm sebe senseŋ nêm lau su
 ma sêmoatiŋ poac sebe senseŋ lau, taŋ sê lamu aôm naŋ.
4 Èsêac sêsôm gebe “Amêŋ nadanseŋ èsêac su ec nêŋ teŋ ênêc êtiam atom
 ma taêŋ ênam ɻaê Israel êtiam atomanô.”
5 Biŋjanôgoc, èsêacnêŋ ɻalêlôm tagenj ma sêmoatiŋ nêŋ biŋ e gacgeŋ gêc-
 gêcgeŋ,
 sêmoatiŋ poac gebe senseŋ aôm su.
6 Lau taŋ sêŋgôŋ Edom to Ismaelwaga nêŋ bec
 lau Moab to lau Hagar amboac tonaj.
7 Lau Gebal to Amon ma Amalek,
 lau Pilisti to lau Tirusŋa amboac tonanjeŋ.
8 Lau Asuriaŋa sêsap lau tônê ɻai tōŋ.
 Lau tonaj ɻai sêpuc Lotnê latui tōŋ.
9 Onseŋ èsêac êtôm gêmuŋgeŋ goseŋ Midian
 ma êtôm goseŋ Sisera to Jabin aŋga bu Kison.
10 Lau tonaj ɻai sêjaŋa aŋga Endor
 ma nêŋ ɻawêlêlaŋ gêmôb gêc nom.
11 Onseŋ èsêacnêŋ kasêga êtôm goseŋ Oreb ma Seb.
 Onseŋ èsêacnêŋ lau towae samob êtôm Seba agêc Salmuna.
12 Lau tonaj ɻai tec sêjac awenj gebe
 “Aêac tajaŋgo Anôtônê gamêŋ su.”

* **82:8:** Asapnê pesalem teŋ.

- 13** O ηοc Anôtô, onseŋ êsêac êtôm mu kêlai kekop jagêngôj gêj êndu
ma êtôm mu kelelo jataê.
- 14** Onseŋ êsêac êtôm ja geŋ oba
ma êtôm jawaô kêdaŋgac kêpi lôc.
- 15** Nêm gamêj kêlaŋgaj êtakê êsêac
ma nêm mu-gêbuc êpuc soc êsêac amboac tonaj.
- 16** O Apômtau, ôkêj majeŋ êkwa êsêac laŋôjanô auc,
ec sensom gebe sénam sakij aôm.
- 17** Ôkêj êsêac majeŋ to têtakê ɻanô
e nêj meloco êsa ma sênaŋamaŋ.
- 18** Ôŋgôm êsêac amboac tonaj e sêjala gebe aôm taômgenj tec kôtu Apômtau.
Lau nomja samob tetoc aôm sa gebe Lôlôc Natau aôm taômgenj.
- * *

84

Tanam awen su Anôtône andu ɻawê

- 1** O lausinj undambêja nêj Apômtau,
nêm andu e têtac kêsa laŋgwagenjoc.
- 2** Noc katuc gêjam awa su Apômtaunê lôm ɻamalacluj
e taê gêjac tau kêsi-kêsi.
- Ôlic to katuc kêpi-kêpigeŋ ma gêjam wê
kêtu Anôtô mata jaliŋa.
- 3** O lausinj undambêja nêj Apômtau,
o ηoc kiŋ to ηoc Anôtô,
kêclêwam kêtap nê andu sa
ma mocbibî gêjam nê ic gebe êsu ɻalatuŋa gêc nêm altar ɻagala.
- 4** Aoc gêôc lau, taŋ sêŋgôŋ nêm andu ɻalêlôm
ma sêlambir aôm gedenj tôngenj naŋ.
- 5** Aê aoc gêôc lau, taŋ laŋôŋ gêlac nêm gamêŋgenj sêja
ma nêj ɻaclai ɻam kêsêp aôm naŋ.
- 6** Embe nasêsa gaboaŋ ɻakeleŋja, oc sêŋgôm gaboaŋ tau êtu gamêŋ bumataŋa
ma komô sauŋ êkêj bu ênam gamêŋ tau auc.
- 7** Êsêac sêwê taêŋ andangeŋ
e sêlic Anôtô aŋga Sion.
- 8** O lausinj undambêja nêj Apômtau Anôtô, ôjô ηoc mec.
O Jakobnê Anôtô, ôkêj taŋam.
- 9** O Anôtô, matam ê aêacma kiŋ
ma matamanô ôlic nêm ɻac, taŋ seŋ oso ej naŋ laŋôanô.
- 10** Amoa nêm-malacluj bêc tagengeŋ
ɻajam kêlêlêc amoá aêacma malac bêc tausen su.
- Jajop ηoc Anôtône andu ɻakatam oc êmoasij aê
êlêlêc jaŋgôj lau kesowaga nêj bec su ɻêŋgeŋ.
- 11** Gebe Apômtau Anôtô kêtu ηoc ɻawasi to lautuc, ej kêkêj moasiŋ to wae.
Ej oc êŋgamiŋ gêj ɻajam teŋ êndêj lau, taŋ sêsa nêj lêj laŋôjnêm sawa
naŋ atom.

* **83:18:** Asapnê pesalem wêja teŋ.

12 Lausinj undambêja nêj Apômtau,
aê aoc êôc ñamatrac, tañ taê kêka aôm nañ.
*

85

Israel teten gebe Anôtô taê walô êsêac

- 1** O Apômtau, aôm kômoasiñ nêm launêj gamêj.
Aôm gôjam gêñwapac, tañ gêgôm Jakob nañ ôkwi.
- 2** Aôm kôsuc nêm launêj biñ ôkwi
ma gôsajj êsêacnêj geo samob auc.
- 3** Aôm kôpuc nêm têmtac ñandanj tõj
ma gôwi nêm têmtac ñalakoc siñ.
- 4** O Anôtô, aêacma kësiwaga, mêtjônam aêac sa êtiam
ma ôwi ôlim ñakam aêacnja siñ.
- 5** Aôm oc gobe têmtac ñandanj êndêj aêac endenj tôjgenj me.
Aôm oc gobe ôê têmtac ñandanj tõj elom-elom ma wakuc samob me.
- 6** Aôm oc ôkêj aêac asê awej su êtiam
gebe nêm lau ôlij épi êtu aômniaj êtiam me masi.
- 7** O Apômtau, ôtôc nêm têmtac gêwiñ teñgenjja êndêj aêac
ma ôkenj aêac awê kaiñ nêm moasiñ.
- 8** Aê gabe janôj biñ, tañ Apômtau Anôtô tau kêsôm kësa awa nañ.
Ej kêsôm biñmalô
gêdêj nê lau, gadêj nê lau dabun,
tañ sêmu dêndêj nêj lêj meloc êtiam atom nañ.
- 9** Kêdabiñgac gebe ênam lau, tañ têtac ej nañ, sa biñjanôgej
gebe ñawasi ênam aêacnêj gamêj auc.
- 10** Têtac gêwiñ teñgenjja to biñ ñajêj oc sêwiñ tauñ.
Biñgêdêj to biñmalô oc sêmbôêj tauñ.
- 11** Biñ ñajêj oc êpoa aنجa nom épi êmêj
ma biñgêdêj oc atuc kêniñ aنجa undambê asap êmêj.
- 12** Apômtau oc êkêj gêj ñajam
ma nañ nom ñanô esewec êlêlêc su.
- 13** Biñgêdêj oc êmuñ eñgej
ma biñmalô oc êpuc ej waña. *

86

Tapô lêna tauñ dañgôj ñamec

- 1** O Apômtau, mêtjwê tañam to ôkêj tañam aê
gebe aê ñac sawa gañgôj jageo.
- 2** Ojop aêñoc katuc gebe aê ôlic andañ aôm tec gamoa.
O ñoc Anôtô, ônam nêm sakijwaga, tañ mata kësap aôm nañ sa.
- 3** O Apômtau, ñoc Anôtô, taêm walô aê
gebe aoc gêjac aôm gedenj tôjgenj.

* **84:12:** Kora latui nêj pesalem teñ. * **85:13:** Kora latui nêj pesalem teñ.

- ⁴ Ôkêj nêm sakiŋwaganê ɣalêlôm êtu samuc.
O Apômtau, aê kasuŋ ɣoc ɣalêlôm sa gêdêj aôm.
- ⁵ Gebe aôm Apômtau, kôtu ɣac gabêjam ma kôsuc biŋ ôkwi kêlêlêc.
Aômnêm têmtac gêwiŋ teŋenjña gêdêj lau samob, taŋ aweŋ gêjac aôm naŋ.
- ⁶ O Apômtau, ôjô ɣoc mec.
Wê taŋam ɣoc taŋiboa kapôeŋ.
- ⁷ Embe japô lêna, oc aoc ênac aôm
gebe aôm oc ôjô aêhac mec.
- ⁸ O Apômtau, anôtôi nêŋ teŋ kêtôm aôm gêmoa atom.
Ma gêŋ ɣanô teŋ oc êtôm gêŋ, taŋ aôm gôgôm naŋ, atom amboac tonanjeŋ.
- ⁹ O Apômtau, lau samuc samob, taŋ kôkêj êsêac naŋ, oc mêsêpôŋ ejduc êndêj aôm.
Ma sêŋgôm nêm ɣaê ɣawae êsa.
- ¹⁰ Gebe aôm taômgeŋ ɣac kapôeŋ tec gôgôm gêŋsêga.
Biŋjanô, aôm taômgeŋ tec kôtu Anôtô.
- ¹¹ O Apômtau, ôndôŋ nêm lêj êndêj aê,
go taŋoc wamu aôm ɣaŋêŋgeŋ.
Ôndôŋ aê gebe janam sakiŋ aôm
toŋoc ɣalêlôm samucgeŋ.
- ¹² O Apômtau ɣoc Anôtô, gabe aoc ôc aôm toŋoc ɣalêlôm samucgeŋ
ma jaŋgôm nêm ɣaê ɣawae êsa endej tôŋgeŋ.
- ¹³ Gebe aôm têmtac gêwiŋ aê teŋenj.
Aôm kôjaŋo katuc su aŋga lamboam ɣakêlêndiŋ.
- ¹⁴ O Anôtô, lau teŋbeleŋ aŋgeŋ sêkeli tauŋ gêdêj aê ma ɣaclai totoŋgeŋ dêdib
katuc sêmoa
ma êsêac sêsa aôm laŋôm sa elêmê atom.
- ¹⁵ O Apômtau, aôm Anôtô taêm labu to kômoasiŋ kêlêlêc.
Aôm ɣac gabêjam tec gôe biŋ tôŋ ma nêm têmtac gêwiŋ teŋenjña gêc gedenj tôŋgeŋ.
- ¹⁶ Ôkac taôm ôkwi ôndêj aê ma taêm labu aê.
Najaŋa ɣatau, ôpuc nêm sakiŋwaga tôŋ gebe aê gajam sakiŋ aôm kêtôm
tinoc gêgôm.
- ¹⁷ Ôŋgôm gêntalô teŋ êpi aê gebe jajala nêm moasiŋ. Ôkêj ɣoc ɣacjo sêjala e
majenj êsa
êndêj êsêac sêlic gebe aôm Apômtau tec gôjam aê sa to gôjam malô aê. *

87

Jerusalem ɣalambiŋ

- ¹ Apômtau kêkwê nê malac sa kêkô lôc dabuŋ.
² Apômtau têtac gêwiŋ Sion ɣasacgêdô
kêlêlêc gamêŋ ɣagêdô, taŋ Jakobnê lau sêŋgôŋ naŋ su.
- ³ O Anôtônê malac, ôkêj taŋam biŋ tonec,
taŋ enj kêsôm kêpi aôm naŋ gebe
- ⁴ “Aê kasa Aiguptu to Babilon sa gêwiŋ lau-taŋeŋ-wamu-aêwaga.

* **86:17:** Dawidnê mec teŋ.

Ma lau Pilistia to Tirus ma Aitiopia nêj malacmôkê Jerusalem.”

- ⁵ Ma sêsôm êpi Sion gebe lau tokain-tokaij nêj malacmôkê
gebe Lôlôc Njatau tau kêpuc tōj gebe êkô njajaña.
⁶ Apômtau eto tentejlatu nêj njâmôkê ma êwa êsêac sa gebe
“Teneji sêkôc êsêac aنجga Jerusalem, Jerusalem njatau êsêac.”
⁷ Èsêac sênam wê to têtê gebe
“Aôm kôtu ma moasij samob njamôkê.”

*

88

Nac togéjwapac nê wê kétanj tauŋa

- ¹ O Apômtau, taŋ kôtu aêjoc kêsiwaga to Anôtô naŋ,
aê gamôêc gêdêŋ ocsalô ma aoc gêjac aôm gêdêŋ gêbêc.
² Ôŋô njoc mec
ma wê taŋjam njoc taŋiboa gebe ônam sa.
³ Gebe katuc gêôc gêjwapac e têkwa gêbac
ma kasa paŋ lamboam njalêndaŋ.
⁴ Èsêac sêsam aê gawin lau, taŋ sê su sêsep sêlêlôm sêja naŋ.
Aê katôm njac, taŋ nê ôliwalô gêjaŋa su naŋ.
⁵ Aêjoc mêm gêc njacmatê njalêlôm
katôm êsêac, taŋ sêjac êsêac êndu sêc sêlêlôm naŋ.
Lau tonan njai aôm taêm gêjam êsêac kêtiam atom
gebe lêmam gêjam êsêac sapu sugac.
⁶ Aôm kôtiŋ aê su kasêp lamboam njalabuanô gaja,
kasêp gêsuŋbôm njakêlêndiŋ sec.
⁷ Aômnen têmtac njandaŋ kêsac aê êndu.
Ma nêm têmtac njandaŋ njadembom samob kêkônij aê tōj.
⁸ Aôm kôkêŋ njoc lau mêmbar samob sêjac jaê aê gebe sêlic aê amboac gêŋ njano
masi teŋ.
Kôlai aê auc, tec gabe jasa e jatuc-jatuc.
⁹ Gaŋgôŋ jageo e matocanô kêtû wao.
O Apômtau, aê aoc gêjac aôm kêtôm bêcgeŋ ma galam lemoc gêdêŋ aôm.
¹⁰ Aôm oc ôngôm gêntalô êpi njacmatê me masi.
Èsêac oc dêndi mêmjselanem aôm me masi.
¹¹ Èsêac oc sênam miŋ biŋ êpi aômnen têmtac gêwiŋ tengeŋja aنجga sêlêlôm me
masi.
Oc sêsonm biŋ êpi aômnen biŋ njahêŋ aنجga gêŋ gêmôb njamala me masi.
¹² Èsêac oc sêsonm aômnen gêntalô njawae aنجga gêsuŋbôm me masi.
Oc sêsonm nêm biŋgêdêŋ lasê aنجga gamêŋ sêliŋ tauŋ siŋja me masi.
¹³ O Apômtau, amboac tonan aoc gêjac aôm.
Noc mec gêdêŋ aôm gêwac kêtôm bêbêcgeŋ samob.
¹⁴ O Apômtau, amboac ondoc kôtiŋ aê su

* 87:7: Kora latui nêj pesalem wêŋa teŋ.

ma gôsaŋ laŋômanô auc gêdêŋ aê.

15 Aê tekoc saki masi gêdêŋ ɻapalégeŋ ma tec gamoa jageo ɻapanj.

Aê tekoc gêbac kêtû nêm ɻagéjô ɻawapac̄ja.

16 Aôm têmtac ɻandaŋ ɻawaô kêku aê tulu.

Aômnêm gêŋwapac kêtakê aê e katuc un tagenj.

17 Kêtôm bêc samob kékôm aê auc amboac bu ɻasamac
ma gêjam aê auc samucgeŋ.

18 Aôm kôkêŋ ɻac to tawaŋ sêjac tauŋ gêŋgic aŋga aêŋoc
ma galic gêsuŋbôm kêtû ɻoc tawaŋ.

*

89

Sênc mateŋ biŋ, tan Anôtô gêjac mata naŋ

1 O Apômtau, aê gabe jaŋga wê épí nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja enden tôngen.
Gabe jaſom nêm biŋ ɻanéŋ lasê êndêŋ gôlôac e naësu kwanaŋen.

2 Aôm tec gôjac mata gebe têmtac gêwiŋ teŋgeŋja tau oc ênêc enden tôngen.
Aôm kôwaka nêm biŋ ɻanéŋ sa ɻaŋep kêtôm, tan kômasaŋ undambé naŋ.

3 Aôm kôsôm gebe “Aê kamoatiŋ poac gêdêŋ ɻac, tan kajaliŋ ej sa naŋ,
ma gajac mata gêdêŋ ɻoc sakijwaga Dawid gebe

4 ‘Aê jakéŋ nêm gôlin kijŋja elom nêm wakuc ɻapanj
ma jawaka nêm lêpôŋ sa êtôm gôlôac to gôlôac samob.’ ”

5 O Apômtau, undambé sêlanem aômnêm gêntalô
ma lau dabuŋ, tan sêkac tauŋ sa naŋ, awen gêôc aôm gebe aôm ɻac ɻanéŋ.

6 Gebe asa oc êtôm Apômtau aŋga tao lôlôcja
ma anôtôinéŋ latuŋi asa oc êtôm Apômtau.

7 Anôtô ɻaclai gêŋgôŋ lau dabuŋ sêkac tauŋ sa ɻalêlôm
ma samob, tan sêmoa ej laŋôanôŋa naŋ, têtêc ej ɻanô.

8 O Apômtau, lausinj undambéŋa nêŋ Anôtô, asa oc êtôm aôm.
O Apômtau, aôm ɻaclai sec ma nêm biŋ ɻanéŋ kékwa aôm auc.

9 Aôm gôjam gôlin gwêc, tan kêgasim naŋ.
Ñadembom embe êkuc-êkuc, aôm oc òŋgôm ɻatip ésa.

10 Aôm gôjac gêŋsêga Rahab popoc jamuŋ-jamuŋgeŋ.
Lêmam ɻajaŋa gesenj nêm ɻacio  iliŋ- iliŋ

11 Aôm kôtu undambé to nom ɻatau.
Aôm kôkêŋ nom samob to gêŋ samob, tan gêjam nom tau auc naŋ.

12 Aôm kôkêŋ gamêŋ musaŋgu-m to mula-mňa.
Lôc Tabor to Hermon ôliŋ kêpi kêtû aômnêm ɻa ja.

13 Lêmam dambé  actékwa sec.
Lêmam ɻajaŋa to kôsuŋ nêm anôŋa sa.

14 Biŋgêdêŋ to biŋ ɻanéŋ kêtû nêm lêpôŋ ɻanombaŋ.
Têmtac gêwiŋ teŋgeŋja to biŋ ɻanéŋ gêc aôm laŋômnêmja.

15 O Apômtau, aê aoc gêôc lau, tan laŋômanô ɻawê kêpô  s ac
ma ôliŋ kêpi kêtû aômja naŋ.

16  s ac tapi-tapigeŋ kêtû nêm ɻa ɻapanj.

* **88:18:** Kora latui nêŋ pesalem w  ja ten.

- Ma sêjam lasê kêtô aômnêm biñgêdêyja.
 17 Gebe aôm kôtu êsêac waen to ñaclai ñamôkê.
 Aômnêm moasin kêwaka aêacma ñaê sa e ñapep.
 18 Gebe Apômtau kêtô aêacnêj lautuc ñatau
 ma Israelnêj ñac dabuñ kêtô aêacnêj kiñ nê ñatau.

Anôtôñê biñ, tañ gêjac mata gêdêj Dawid nañ

- 19 Gêdêj gêmuñgej aôm gôwa nêm biñ sa gêdêj nêm sakinwaga ñanjêj ña ñakatu gebe
 “Aê kakêj sunsun kiñja gêdêj ñactêkwa teñ kékuc ênam lau sa. Aa kakêj lêpôj kiñja gêdêj ñac, tañ kajaliñ sa aنجa lau nêj nañ.
 20 Aê katap ñoc sakinwaga Dawid sa,
 gaen oso ej ña ñoc niptêkwi dabuñ
 21 gebe lemoc êpuc ej tôj endej tôngenj
 ma lemoc êkêj ñaclai êndêj ej.
 22 Nê ñacio ênsau êôc ej êtôm atom
 ma secwaga teñ êku ej tulu atom.
 23 Aê gabe jansenj ênê ñacio popoc sênêc ej lanjônêmja
 ma janac êsêac, tañ sêkêj kisa ej nañ êndu.
 24 Aêñoc biñ ñanjêj to têtac gêwin tôngenjê êpuc ej tôj.
 Aêñoc ñaê oc ñeuñ ênê wae sa.
 25 Aê jakêj ênê gôliñ ñamadiñ
 aنجa gwêc ñaluñ e êndêj bu kapôêj Euprat.
 26 Ej oc awa ênac aê gebe ‘Aêñoc tamoc aôm,
 aôm kôtu ñoc Anôtô to ñoc moasin ñamôkê.’
 27 Aê gabe jakêj ej êtu latuc ñamêc.
 Ej kêtô kiñ nomña nêj ñatau.
 28 Aê oc jamoasiñ ej endej tôngenj
 ma matoc êsap ñoc poac tôj ñajaña êtu ejña.
 29 Aê gabe jawaka ênê gôlôac nêj teñ sa endej tôngenj gebe êtu kiñ
 ma ênê lêpôj êkô ñapañ êtôm undambê.
 30 “Ênê latui embe sêwi ñoc biñ sinj
 ma nêj lêj eso aêñoc biñ, tañ kajatu nañ,
 31 ma embe sêngôm aêñoc biñ êtu meloc
 ma sêkêj tanjeñ ñoc biñsu atom,
 32 oc jai êsêac ña palip êtu sêkac tauñ suña
 ma oc janac êsêac êtu nêj kwalecña.
 33 Mago gabe jañgamiñ ñoc moasiñ êndêj Dawid atom
 ma jansa ñoc biñ ñanjêj auc êndêj ej atomanô.
 34 Aê gabe jañgôm ñoc poac êtu biñ lêlêña atom
 ma janam biñ, tañ aocsuñ kasôm lasê nañ, ôkwi atom.
 35 “Aê ñac dabuñ, tec katôc lemoc sa kêpi tauc katu dim tagenj
 gebe jansau Dawid teñ atomanô.
 36 Ênê gôlôac oc sêmoa endej tôngenj.
 Ênê lêpôj êtôm oc, tañ kêkô aê lanjôcnêm nañ.
 37 Ej oc êmoa endej tôngenj êtôm ajôñ,

taŋ kêtôm gêwa-bin-tau-sawaga ñajêŋ aŋga tao lôlôcña naŋ."

Taŋi kêtû sêku kinj tulunja

- ³⁸ Mago galoc aôm kôtinj to kômasuc ma têmtac ñandaŋ
gêdêŋ nêm ñac, taŋ goen oso eŋ naŋ.
- ³⁹ Aôm kôsap poac, taŋ kômoatinj gêdêŋ nêm sakijwaga naŋ tulu
ma gôgôm ênê sunsuŋ kêtû meloc ma kôpalip kêsep lêsap gêja.
- ⁴⁰ Aôm goenj ênê tuŋbôm samob elinj-elinj
ma kôsiŋ balinj ênê malac totuŋbôm e popoc jamunj-jamunjgenj.
- ⁴¹ Lau samob, taŋ sêsa tonajj sêja-sêmêŋ naŋ, sêjanjo gêŋ aŋga ênê
nê lau mêmbar eŋ sêsu eŋ susu.
- ⁴² Aôm kôkêŋ lau, taŋ sêlêsu eŋ naŋ, sêku eŋ tulu.
Aôm kôkêŋ ênê ñacio samob e sêpi-sêpigeŋ kêtû eŋna.
- ⁴³ Aôm kôkêŋ eŋ gêc tonê siŋ ñamatageŋ gêja
ma gêdêŋ siŋ kêsa naŋ, kôpuc eŋ tôŋ atom.
- ⁴⁴ Aôm gôgôm e ênê ñawasi gêjaŋa samob
ma kôtinj ênê lêpôŋ piŋpanj jagêc nom.
- ⁴⁵ Aôm kôgasuŋ ênê bêc ñapalê matacja kêtû dambê
ma kôkêŋ majâ to ñawapac kêsalê eŋ auc.

Mec teŋ kêtû Anôtô êjanjo eŋ suŋa

- ⁴⁶ O Apômtau, gobe ônam taôm auc samucgeŋ e êndêŋ ondocgeŋ acgom.
Aômnêm têmtac ñandaŋ ñajawaô êndaŋgac e êndêŋ ondocgeŋ acgom.
- ⁴⁷ O Apômtau, taêm ênam aêac anjôŋ mateŋ jali ñam
ma taêm ênam gebe kôkêŋ ñamalac samob gebe oc sê su seben.
- ⁴⁸ Ñamalac teŋ gêmoa ondoc gebe ênam kauc gêmac ma êmoa endenj tôngen.
Asa oc êjanjo tau nê katu su anja lamboam.
- ⁴⁹ O Apômtau, aômnêm têmtac gêwiŋ, taŋ gôjac mata gêdêŋ andanjeŋ tauanô
naŋ,
to biŋ, taŋ aôm ñac biŋ ñajêŋgä gôjac mata kêpi Dawid naŋ, gêc ondoc.
- ⁵⁰ O Apômtau, taêm ênam nêm sakijwaga nê gêŋwapac
gebe kajala gêc ñoc ñalêlôm amboac tonec gebe tentenjlatu samob sêlic aê
amboac gêŋ lêlêŋa teŋ.
- ⁵¹ O Apômtau, nêm ñacio têtanj pêlê
to sêsu nêm ñac, taŋ goen oso eŋ naŋ, susu kêtôm nê lêŋ samobgeŋ.
- ⁵² Lambin êndêŋ Anôtô enden tôngen

Biŋjanô. Biŋjanôgoc.

*

90

BUKU KÊTU ACLÊŋA

Anôtô gêmoa teŋgeŋ ma ñamalac gêmoa têlageŋ

- ¹ O Apômtau, aôm kôtû aêacma lamu.
Gôlôac to gôlôac sê lamu aôm.

* **89:52:** ñac Esraja Etan nê wê teŋ.

2 Lôc gêboa tau sa atomgej ma aôm kôkêj nom to ɳagêj lêlôm samob atomgej,
naŋ aôm Anôtô gômoa teŋgej to teŋgej.

3 Aôm kôkêj ɳamalac têtu kekop kêtiam
ma kôsôm gebe "O ɳamalac latui, amu ana."

4 Aôm gôlic jala tausen kêtôm bêc nôgeŋja, taŋ gêjaŋa naŋ,
ma kêtôm ajam jali dambêgej gêdêj gêbêc.

5 Aôm kôtiŋ aêac su amboac bu lau. Èsêac sêmoa dambêgej amboac taêc bêc
ma taêc mêmê têlagej.

Èsêac têtôm oba ɳamêdôb, taŋ kêpuc wakuc gêdêj bêbêcgej naŋ.

6 Bêbêcgej kêpuc ɳajam-ɳajamgej
e kêtula ma kêmeliŋ e kétu masê.

7 Aôm têmtac ɳandaŋ kêdaŋgac aêac su
ma aômnmê ɳalêlôm kêmoatiŋ tôŋ kêtakê aêac secanô.

8 Aôm kotoc aêacma geo kêkô aôm laŋômnêmja.

Aôm laŋômanô ɳawê kêpô aêacma sec, taŋ gêc lêlômgej naŋ.

9 Gebe aôm têmtac ɳandaŋ gêjac aêacma bêc samob gêngic.
Aêacma jala kêtôm atanj awenj kêtu dambê.

10 Aêac amoat jali ɳajala jagêdêj 70.

Ma embe aŋgôŋ ɳêŋgej, naŋ oc naêndêj 80.

Mago jala tau ɳanô gêŋwapac to ɳanômê
ma gê su sebenj amboac moc gêlôb.

11 Asa oc taê ênam aôm têmtac ɳandaŋ ɳanjaclai
ma asa kêtêc têmtac kêbôli auc.

12 Amboac tonaj ôndôŋ aêac gebe asa ma bêc sa ɳapep
gebe ma ɳalêlôm éjala mêtê tokauc.

13 O Apômtau, ômu ômôêŋmaŋ, gobe ômoa jaêc aêac e êndêj ondocgej.
Taêm walô nêm sakiŋwagamaŋ.

14 Aôm têmtac gêwiŋ tengeŋja ôc aêac tôŋ êtôm bêcgej,
ec ôliŋ épi to têntac ɳajam êtôm ma bêc samob.

15 Ôkêj bêc aêacma ɳalêlôm ɳajam ȇsaŋa e naêtôm bêc, taŋ kôkôniŋ aêac tôŋ naŋ,
to êtôm jala, taŋ gêŋwapac kêkôm aêac auc naŋ.

16 Ôwa nêm koleŋ ɳam sa êndêj nêm sakiŋwaga
ma ôwa nêm ɳawasi sa êndêj èsêacnêj ɳapalê amboac tonanjej.

17 O Apômtau, aêacma Anôtô, nêm moasij mêmêpi aêac.

Ônam mec aêacma lemeŋ ɳakoleŋ, biŋjanô, ônam mec ma lemeŋ
ɳakoleŋmaŋ.

*

91

Tamoia Naniniŋ Natau nê ajuŋlabu

1 Ɋac taŋ gê lamu Lôlôc Njataugej
ma gêngôŋ Naniniŋ Natau nê ajuŋlabu naŋ,

2 oc êsôm êndêj Apômtau gebe "O ɳoc lamu to ɳoc laimôkê."

* **90:17:** Anôtônê ɳac Mose nê mec.

- 3 Gebe ej taugej oc êjaŋgo aôm su aŋga ɻac-gêdib-mocwaga nê lakô
ma ênam aôm sa êndêj gêmac sec.
- 4 Enj oc êngandê aôm auc ɻa nê magê ma aôm oc ôŋgôŋ ênê magêlabu ɻajamgej.
Ênê biŋ ɻaŋêj kêtû lautuc to maluku.
- 5 Aôm oc ôtêc gêŋsêga gêbêcŋa atom
ma ôtêc sôb, taŋ gêlôb gêdêj ocsalôŋa naŋ, atom amboac tonanjej.
- 6 Aôm oc ôtêc gêmac sec, taŋ kêmoadac tokesecgej
ma ônaŋ gesenj lau gêdêj ocsalô naŋ, êtap aôm sa atom amboac tonanjej.
- 7 Lau tausen, taŋ sêwiŋ aôm naŋ, embe sênaŋa, ma tausen to tausen, taŋ sêmoa
kêsi lêmam anôjaŋa naŋ, embe sênaŋa naŋ,
mago oc êjac aôm sa.
- 8 Aôm taôm matamanô êpi lau kesowaga
ma ôlic ɻagêjô, taŋ oc êtap êsêac sa naŋ.
- 9 Apômtau kêtû aômnêm lamu.
Aôm kôjaliŋ Lôlôc ɻatau sa gebe êtu nêm laimôkê,
- 10 tec oc ôndac gêŋwapac atom
ma gêŋ sec teŋ oc êsa nêm bec ɻagalâ atom.
- 11 Gebe ej oc êsakiŋ nê aŋela êtu aômja
gebe sejop aôm aŋga nêm lêŋ samob.
- 12 Êsêac oc sêsiŋ aôm sa ɻa lemeŋ
gebe amkaiŋ êndij êpi poc atom.
- 13 Aôm oc ôsêlêŋ ôŋgêli lewe to moac.
Aôm oc ôka lewe to moactêna popoc.
- 14 Anôtô kêsôm gebe “Aê oc janam lau, taŋ sêsap aê tôŋ totêntac gêwiŋgej naŋ
sa
ma japiŋ êsêac, taŋ sêjala ɻoc ɻaâ naŋ auc.
- 15 Êndêj taŋ aweŋ ênac aê, oc jakêŋ taŋoc êsêac. Êndêj taŋ sêŋgôŋ naeo, oc
jamoia jawinj êsêac
ma janam êsêac kêsi to jatoc êsêac sa.
- 16 Aê oc jakêŋ êsêac sêmoa mateŋ jali ɻêŋgeŋ
ma jatôc ɻoc moasiŋ êndêj êsêac sêlic.”

92

Wê lambijŋa

- 1 Tanam daŋe Apômtau kêtû gêŋ ɻanô mataêjam.
O Lôlôc ɻatau, aêac alanem nêm ɻaâ.
- 2 Êndêj bêbêcgej samob aêac asôm nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja lasê
ma êndêj êmbêc akêŋ nêm biŋ ɻaŋêj ɻawae.
- 3 Apip gêŋ wêŋa ɻagam lemelu ma anac kalîŋgwâŋsêga êtaŋ
ma anac gêŋ wêŋa ɻagêdô amboac tonanjej.
- 4 Gebe aôm Apômtau gôgôm nêm gêŋ ɻajam e kêmoadac aêŋoc ɻalîlôm,
tec gajam wê ma katuc samuc nêm lêmam ɻakôm.
- 5 O Apômtau, aômnêm kôm ɻanô kapôeŋanô.
Aôm taêm gêjam biŋ samob kêsêp lêlôm e jakôkip sa.

- 6** Nac tanj nê kauc masi naŋ, oc êjala gêŋ tonanq nai atomanô.
Ma nac meloc oc êjala njam sapu.
- 7** Lau tanj sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê naŋ, têtôm gêgwaŋ njamêdôb wakuc
najam, ma lau samob, taŋ sêgôm sec naŋ, têtôm ka njaola kêsa,
mago oc sêmoa atom, sênaŋa samucgeŋ.
- 8** Ma aôm Apômtau oc ôŋgôŋ nêm lêpôŋ, taŋ kêkô lôlôcŋa naŋ,
endeŋ tōŋgeŋ.
- 9** O Apômtau, aômñêm nacjo oc sênaŋa biŋjanô. Nêm nacjo oc sênaŋa
biŋjanôdôc.
Aôm oc onseŋ lau samob, taŋ sêgôm sec naŋ, popoc êliŋ-êliŋ.
- 10** Aôm gôgôm aê ôlic walô kêsa amboac bôc bulimakao kapoac njaclai teŋ.
Aôm goeŋ oso aê nã gêŋ têtac njamamja.
- 11** Aê galic sêku nroc nacjo tulu
ma gaŋô lau sec sêwakic.
- 12** Lau gêdêŋ sêpoa sêpi amboac nip
ma têtu baliŋ kêtôm kaseda Lebanonŋa.
- 13** Èsêac têtôm ka, taŋ sêsê kêsêp Apômtaunê andu naŋ.
Èsêacnêŋ njaola gêjac lêtêŋ aŋga aêacnêŋ Anôtônê malacluŋ.
- 14** Èsêac sêjam njanô gêdêŋ taŋ môdê kêpi èsêac naŋ.
Nêŋ nhatêkwí taësam ma njalauŋ njawawa lanjwagen.
- 15** Biŋ tonanq gêwa sa gebe Anôtô eŋ nac njanêŋ
ma biŋ keso teŋ gêc nroc lamu atom.
- * *

93

Anôtô kêtû kiŋ

- 1** Apômtau kêtû kiŋ. Eŋ kêsô njasawasi kiŋŋa kêtû nê njakwê. Apômtau gêjam gêlôŋ
sa ma kajandiŋ njaclai kêtû nê ômbiŋkap.
Nac tau gedeŋ nom tõŋ najaŋa gebe wiwič atom.
- 2** Aômñêm lêpôŋ kêkô najaŋa kwanaŋgeŋ gêdêŋ andaŋgeŋ ma napaŋ.
Aôm gômoa gêdêŋ têm kêsa atomgeŋ.
- 3** O Apômtau, bu njasamac kêsa, njasamac kêsa e njadindin njanô.
Njasamac kêsa e gamêŋ gêôŋ-gêôŋ
- 4** Apômtau lôlôcŋa kêtû natau najaŋa, eŋ kêlêlêc bu njasamac kapôeŋ njadindin.
Kêlêlêc gwêc, taŋ kêgasim nhatêna naŋ su.
- 5** Biŋ tanj aôm gôwa sa naŋ, njanêŋ to biŋjanô.
O Apômtau, njamalac tetoc nêm andu sa gebe gamêŋ dabun ma sêŋgôm
endeŋ tōŋgeŋ acgommarj.

94

Anôtô kêtû lau samob nêŋ mêtôcwaga

- 1** O Apômtau, aôm kôkac kamocgôc natau.
Kamocgôc njaAnôtô mêtôjô lasê.

* 92:15: Wê Sabatja.

2 Aôm taŋ kômêtôc lau nom̄a nêŋ biŋ naŋ, ôndi saman̄.

Ôkêŋ ñagêjô êndêŋ lau, taŋ tetoc tauŋ sa naŋ.

3 Secwaga tetoc tauŋ sa
ma ôlin̄ kêpi kêtû nêŋ sec̄ja e êndêŋ ondocgeŋ.

4 Èsêac sêšôm biŋ alôb-alôb e awenjôpic mêmgebôc laŋgwageŋ.
Secwaga samob sêkeli tauŋ ñanô.

5 O Apômtau, èsêac sêka nêm lau popoc.

Èsêac sêkônij nêm gêŋlênsêm tôŋ.

6 Èsêac sêgiŋ awêtuc to mosêbu êndu
ma sêjac lau jaba, taŋ sêmoa aêacma gamêŋ naŋ êndu.

7 Èsêac sêšôm gebe “Anôtô oc êlic sapu.

Jakobnê Anôtô kêpuc mata tôŋ aêac atom.”

8 Amac lau meloc, taŋ amoia lau ñalêlôm naŋ, nêm kauc èsa acgommaŋ.

Ma amac lau gêbôc oc êndêŋ ondoc acgom, go ajala biŋ ñam.

9 Nac tau, taŋ kékêŋ aêac tanjeŋsuŋ kêsap tôŋ naŋ, oc êŋô biŋ atom me.

Ma ñac tau, taŋ kékêŋ aêac mateŋanô naŋ, oc êlic gamêŋ teŋ sapu me.

10 Nac tau, taŋ gêwa ñamalacnêŋ kauc sa to gêjam gôlin̄ tenteŋlatu samob naŋ,
oc êkêŋ ñagêjô atom me.

11 Apômtau tec kêjala biŋ, taŋ ñamalac taêŋ gêjam gêc nêŋ ñalêlôm naŋ, e jakêkip
sa,
mago èsêac tauŋ têtôm awenjaô ñaôma.

12 O Apômtau, aê aoc êôc ñac, taŋ aôm gôjam gôlin̄ eŋ naŋ,
to aoc êôc ñac, taŋ aôm gôwa nêm biŋsu sa gêdêŋ eŋ naŋ.

13 Aôm gobe ômbôc gêŋwapac auc êndêŋ eŋ,
Ôngôm ômoa e êndêŋ bêc, taŋ sêkwê sê gebe ñac alôb-alôb èsêp êna nan̄.

14 Apômtau oc êtiŋ nê lau su atom
ma oc êwi nê gêŋlênsêm siŋ atom.

15 Biŋgêdêŋ oc êwaka tau sa aŋga gamêŋ mêtôcŋa êtiam
ma lau gêdêŋ oc sêpuc biŋgêdêŋ tau tôŋ.

16 Asa oc êpuc aê tôŋ êndêŋ lau secwaga.

Asa oc êkô êwiŋ aê êndêŋ lau alôb-alôb.

17 Apômtau embe ênam aê sa atom,
oc ñoc katuc wanęceŋ naêmoa nê gamêŋ ñajêŋ su.

18 Gêdêŋ taŋ katêc tauc gebe janac tauc êndu naŋ,
nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja kêpuc aê tôŋ, o Apômtau.

19 Gêdêŋ taŋ gêŋwapac gêjam ñoc ñalêlôm auc naŋ,
aôm gôjam malô aê e gôgôm aê têtac ñajam kêtiam.

20 Lau sêmêtôc biŋ kesowaga to èsêac, taŋ sêjam biŋsu ñamata ôkwi-ôkwi naŋ,
oc sêwê kaiŋ aôm me.

21 Lau tonaj sêkac tauŋ sa gebe sêkic ñac gêdêŋ nê biŋ
ma sêmêtôc lau, taŋ nêŋ biŋ masi samucgeŋ naŋ, gebe sêmac êndu.

22 Mago Apômtau tec kêtû ñoc poc, taŋ gaê lamu naŋ.
Ñoc Anôtô kêtû ñoc poc, taŋ gaê lamu naŋ.

23 Eŋ oc êkēŋ ḥagējô êndêŋ êsêac êtôm nêŋ biŋ alôb-alôb ma enseŋ êsêac tauŋ
êtu nêŋ secŋa.

Biŋjanô, Apômtau aêacnêŋ Anôtô, oc enseŋ êsêac su.

95

Talambiŋ Anôtô to tanam sakîŋ eŋ ḥawâ

1 Amêŋ, talambiŋ Apômtau.

Lasê êtaŋ to têntac ḥajam êndêŋ aêacnêŋ moasiŋmôkê.

2 Aêac todanjegeŋ dandêŋ eŋ tawac takô eŋ laŋônêm.

Tanam wê lambinŋa toaligeŋ.

3 Gebe Apômtau en Anôtô kapôeŋ.

Eŋ kêtû anôtôi samob nêŋ kiŋsêga.

4 Eŋ gêjam gôliŋ nom ḥakêlêndiŋ

to lôc ḥatêpôe samob.

5 Eŋ kêtû-gwêc ḥatau gebe eŋ kékêŋ.

Eŋ kêtû masajm ḥatau gebe eŋ kêlêsôb ḥa lêma.

6 Amêŋ, tawec ma tateŋ mec êndêŋ eŋ.

Tapôŋ aenjduc êndêŋ Apômtau, taŋ kékêŋ aêac naŋ,

7 gebe eŋ kêtû aêacnêŋ Anôtô ma aêac tatu ênê lau, taŋ eŋ gejob naŋ, ma
domba, taŋ eŋ gêjam gôliŋ naŋ.

Ojae, êndêŋ ocsalô tonec akêŋ taŋem eŋ awamaŋ.

8 “Anjôm nêm ḥjalêlôm ḥadani asa êtôm sêgôm anja Meriba,
ma êtôm sêgôm gêdêŋ bêc sêmoa gamêŋ sawa Masaŋa naŋ atom.

9 Gêdêŋ tonaj Tamemi sêsaâ aê.

Aê gagôm joc gêj ḥagêdô êsêac tauŋ sêlicgac, mago sêsaâ aê.

10 Gôlôac tonaj sêgôm aê têntac kêbôli auc kêtôm jala 40 ma aê kasôm gebe’

Êsêac lau tonaj nêŋ kauc kêlêsa ḥapaŋ
ma êsêac sêkô tauŋ auc gêdêŋ aêjoc lêŋ.’

11 Amboac tonaj têntac ḥandaŋ ma katôc lemoc kêtû tôŋ gebe

‘Êsêac oc sêso aêjoc gamêŋ sêniŋ awenja atomanô.’”

96

Wê lambinŋa

1 Anja wê wakuc êpi Apomtau.

Amac lau gamêŋ samobŋa, anja wê êpi Apômtau.

2 Anja wê êpi Apômtau ma awem êôc ênê ḥaâ.

Asôm ênê moasiŋ ḥawae lasê êtôm bêc to eleŋgeŋ.

3 Asôm ênê ḥawasi lasê êndêŋ tenteŋlatu

to ênê gêŋsêga êndêŋ lau nomŋa samob.

4 Apômtau eŋ ḥac kapôeŋ, amboac tonaj samob awenj êôc eŋ.

Tatêc eŋ êlêlêc anôtôi samob su.

5 Gebe tenteŋlatu nêŋ anôtôi samob gwamgenj.

Apomtau taugeŋ tec kékêŋ undambê.

6 Wae to ḥawasi kinjha kékôm eŋ auc.

Naclai to ḥawasi gêjam ênê gamêŋ dabunj auc.

- 7** O lau samuc nêj gôlôac, atoc Apômtau sa.
Atoc Apômtaunê ñawasi to ñaclai sa.
- 8** Atoc Apômtaunê ñaê towae sa.
Asô ênê malacluñ ana ma ansuñ da êndêj ej.
- 9** Au taôm anêc Apômtau lañônêm togêlôj dabuñgeñ.
Nom ñagamêj samob, atênêp êtu ejña.
- 10** Asôm bij tonec lasê êndêj lau samuc gebe “Apômtau katu kiñ.
Ej kêsun nom ñam tôj ñajaña gebe kôjô-kôjô atom. Ej oc êmêtôc tentenjlatunêj bij naêndêngêj.”
- 11** Undambê atu samuc ma nom têtac wapi,
gwêc tau to gêj maten jali samob, tañ sêmoa ñalêlôm nañ, ñadindij êsa.
- 12** Kôm to gêj kômja samob sênam lasê.
Ka salenjênaña samob sêmôêc toaligen.
- 13** Sêkô Apômtau lañônêmja gebe ej oc êmêj.
Bijñanô, ej oc amêj gebe êmêtôc nom.
Ej oc amêtôc gamêj samob ña bingêdêj
to tentenjlatu ña nê bin ñajêj.

97

Anôtô ej gôlinjsêga

- 1** Apômtau kêtû kiñ. Nom tau ênam lasê toôndugeñ.
Nuc samob, atu samuc.
- 2** Tao ñamajañ kékwa ej auc.
Bingêdêj to binj katô kêtû ênê lêpôj ñanombañ.
- 3** Ja anja ênê gêmuñ-gêmuñgeñ.
Ja kêdañgac ênê ñacjo su sêjanja.
- 4** Ènê ôsic kêpô nom
ma lau, tañ sêngôj nom nañ, sêlic e têtakê.
- 5** Apômtau gêgôm lôc gêwê e kêtôm lêp
gebe ej kêtû lau nomja samob nêj Apômtau.
- 6** Undambê sêwaka ênê bingêdêj sa
ma tentenjlatu samob sêlic ênê ñawasi.
- 7** Lau samob, tañ sêjam sakin gwam to tetoc tauñ sa kêtû nêj gwamja nañ, oc
sêkô tomajeñgeñ.
Anôtôi samob sêu tauñ sêc ej lañônêmja.
- 8** Sion gêjô e têtac ñajam ma Juda latuñjo awen gêôc toôndugeñ
kêtû aôm Apômtau, kômêtôc bijña.
- 9** Gebe aôm, Apômtau, kôtu nom samuc ñatau towae.
Aôm kôlêlêc anôtôi samob ñêngeñ su.
- 10** Apômtau têtac gêwiñ lau, tañ sêkêj kisa êndêj sec nañ.
Ej tau gejob nê lau mansañ katuñ ma kêjañgo êsêac su anja lau geo nêj
lemenj.
- 11** Ñawê kêsa gebe êpô lau gêdêj
ma têtac ñajam kêpi êsêac, tañ nêj ñalêlôm ñajêj nañ.
- 12** Amac lau gêdêj atu samuc Apômtauña
ma anam dañge ej.

98

Anôtô kêtû nom samucgej ñagôlinjwaga

- 1** Apuc wê wakuc teñ sa êndêij Apômtau
gebe en gêgôm gêjsêga.
- 2** Apômtau kêsôm en kêku ñacio tulu ñawae lasê.
En geoc nê binjêdêij lasê gêdêij tentenjlatu samob.
- 3** En taê gêjam nê têtac gêwiñ tengeñja to biñ ñanjêj,
tañ gêjac mata gêdêij gôlôac Israel nan.

- 4** Lau gamêj samobña awem êôc Apômtau toôndugej.
Anam lasê to apuc wê lambiñja sa.
- 5** Añgôm gêj wêña êtañ gebe êngôm Apômtaunê wae êsa.
Añgôm ña gêj wêña ma apuc wê tau sa.
- 6** Anac dauc to posauno êtañ.
Awem êôc kinj Apômtau toôndugej.

- 7** Gwêc to ñagêj samob, tañ gelec-gelecgen sêmoa ñalêlôm nañ, ñadindinj êsa
ma lau samob, tañ sêngôñ nom auc nañ, amboac tonanjej.
- 8** Bu kapôej ñasamac, amakop lemem.
Lôc samob sêkêli tauñ sêpi-sêpigej sêkô Anôtô lañôgej.
- 9** Sêngôm êndêij Apômtau gebe en oc mêmêmêtôc ñamalac nomija nêñ binj.
En oc êmêtôc lau samob, tañ sêngôñ nom auc nañ, ña binjêdêij ma
biñkatô.

99

Anôtô en kinj towae

- 1** Apômtau kêtû kinj. Tenteñlatu têtêñêp tauñ êndu-êndu.
Nê lêpôj kékô kerub nêñ magê ñaô e nom kôjô-kôjôgej.
- 2** Apômtau kêtû ñac kapôej aنجga Sion.
En ñatau kêlêlêc tentenjlatu samob su.
- 3** Lau samob sêlambiñ ênê ñaê towae to ñaclai kainj ten
gebe en ñac dabuñ.
- 4** O kinj toñaclai,
aôm têmtac gêwiñ binjêdêij.
Aôm kôwaka ñagôlinj gêdêij sa
ma kômêtôc biñ kêtû katô aنجga Jakobnê.
- 5** Atoc Apômtau, aêacnêj Anôtô sa
ma au taôm naanêc taonj, tañ akainj kêka tôj nañ, gebe en ñac dabuñ.
- 6** Mose agêc Aron têtû ênê dabuñwaga, ma Samuel gêmoa gêwiñ êsêac, tañ awerj
gêôc ênê ñaê nañ.
Êsêac awerj gêjac en, tec en kêkêj tañja êsêac.
- 7** En gêmoa tao ñalêlôm ma kêsôm biñ gêdêij êsêac.
Êsêac sêmasañ ênê binju to biñ, tañ en kêjatu gêdêij êsêac nañ.
- 8** O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôkêj tañjam êsêac.

Aôm Anôtô kôsuc êsêacnêj bij ôkwi ma gôjac êsêac kêtû sêgôm kesoŋja.

⁹ Atoc aêacnêj Apômtau Anôtô sa ma au taôm naanêc ênê lôc dabuŋ ηalabu
gebe aêacnêj Apômtau Anôtô eŋ ηac dabuŋgoc.

100

Wê lambijŋa

¹ Amac lau gamêj samobŋja, lasê êtaŋ totêmtac ηajam êndêj

² Apômtau. Anam sakinj Apômtau toôlim êpigeŋ.
Mêŋjakô eŋ laŋjônêm toôndugeŋ.

³ Ajala Apômtau gebe eŋ Anôtô.

Eŋ kêkêj aêac tec tatu ênê gêj. Aêac tatu ênê lau to toŋ, tanj eŋ gejob naŋ.

⁴ Awê asô ênê sacgêdô ana todange ma asô ênê lôm dabuŋ ηamalaclun
toôndugeŋ.

Anam daŋge eŋ to awem êôc ênê ηaâ.

⁵ Gebe Apômtau eŋ ηac gabêjam, ênê moasiŋ oc ênêc teŋgeŋ
ma ênê bij ηaŋêj ênêc teŋgeŋ to teŋgeŋ.

*

101

Kin gêjac mata bij

¹ Aê gabe janja wê api moasiŋ to biŋgêdêj.

O Apômtau, aê gabe janam wê êndêj aômgeŋ.

² Aê gabe jasa lau laŋjônêm sawa nêŋ lêŋ
Aôm oc ôndêj aê ômôŋêj êndêj ondoc.

Aê gabe jaŋgôŋ ηoc andulêlôm
toŋjoc ηalêlôm ηawagenj.

³ Aê gabe matoc êndiŋ
gêŋj eso atom.

Aê jakêj kisa êndêj êsêac, tanj sêkac tauŋ su aŋga Anôtônenê.

Bij amboac tonaj êtap aê sa atom.

⁴ Nalêlôm keso ênac jaé aê.

Aê gabe janam kauc gêŋ sec.

⁵ Aê gabe janseŋ lau,

tanj sêgôliŋ bij sacgenj kêpi nêŋ lau sackapoa gêdô gêdêj tauŋ naŋ.

Lau teŋbeleŋ aŋgeŋ ma êsêac, tanj nêŋ ηalêlôm kêkiaŋ tauboa naŋ,
galic êsêac keso ηoc ηalêlôm.

⁶ Matoc gê lau, tanj sêgôm nêŋ gêŋ ηaŋêŋgeŋ naŋ,
gebe sêmoa sêwîŋ aê.

Lau tolaŋjônêm sawa
oc sênam sakinj aê.

⁷ Ηac teŋ embe ênam bij dansaŋ ηa lêmageŋ
oc êŋgôŋ ηoc andu atom.

Matoc geso lau,

* **100:5:** Pesalem daŋgeŋa teŋ.

taŋ sêṣôm biŋ dansaŋ sêmoa naŋ.
 8 Lau samob, taŋ sêgôm biŋ alôb-alôb naŋ,
 jansenj êsêac su aŋga gamêŋ tonec êtôm bêcgeŋ.
 Ma lau samob, taŋ sêgôm sec naŋ,
 oc janseŋ êliŋ-êliŋ aŋga Apômtaunê malac.
 *

102

Nac matac tonê ŋalêlôm ŋawapac nê mec

- 1 O Apômtau, ôkêŋ taŋjam ŋoc mec
 ma ôkêŋ ŋoc taŋiboa e wacdiŋgeŋ aôm.
- 2 Êtôm ŋasawa, taŋ ŋoc ŋalêlôm ŋatutuc naŋ,
 õnsaŋ laŋômanô auc êndêŋ aê atom.
 Wê taŋjam aê.
 Êtôm ŋasawa, taŋ jamôec naŋ, ôkêŋ taŋjam aê ŋagaôgeŋ.
- 3 Ojae, ŋoc bêc gêōŋ sa katôm jadaŋ
 ma ŋoc ŋatêkwa ŋandaŋ kêtôm ja geŋ gêmoa ŋalêlôm.
- 4 Aêŋoc ŋalêlôm kêsêlic e kêtô masê amboac gêgwanj
 ma gêgôm aê e kalinj tauc siŋ ma gaen gêŋ atom.
- 5 Kasê aoc jamêc-jamêc
 e ŋoc ŋamêšôm gedec ŋatêkwa.
- 6 Aê katôm moc gwêcna, mago jagamoa gamêŋ sawa.
 Aê katôm mocki gêmoa gamêŋ gasaŋ.
- 7 Aê gabe janêc bêc e gagôm jageo ma kataŋ tauc.
 Aê katôm moc ŋanô kêsu tageŋ, taŋ gêŋgôŋ nip naŋ.
- 8 ŋoc ŋacio sêsu aê susu kêtôm bêcgeŋ.
 Esêac taŋ sêkêli tauŋ kêtô aêŋa naŋ, sêpuc boagen gebe aê janaŋamaŋ.
- 9 Ojae, aê gaen wao kêtô ŋoc mogoc
 ma gabe janôm gêŋ, naŋ ganôm matocsulu toôŋ-toôŋ
- 10 kêtô aôm têmtac ŋandaŋ to nêm ŋalêlôm kêmoatiŋ tÔŋŋa
 gebe aôm gôc aê sa ma kôgôndiŋ aê.
- 11 Aêŋoc bêc kêtôm katuŋ kêtô balinj.
 Ojae, aêma kamêliŋ amboac gêgwanjgoc.
- 12 Mago aôm Apômtau, tec kôtu kiŋ gôngôŋ nêm lêpôŋ gedeŋ tÔŋŋa
 ma gôlôac to gôlôac tetoc aômnêm ŋaê sa.
- 13 Aôm oc ôndi ma taêm walô Sion gebe ŋanoc aôm taêm walôŋa kêdabinjgac.
 ŋanoc tau mêtjkêsa su.
- 14 Aômnêm sakiŋwaga têntac gêwiŋ Sion tau ŋaalê
 ma nêŋ ŋalêlôm kêmoatiŋ tÔŋ kêtô gamêŋ tau ketocŋa.
- 15 Ec lau samuc oc têtêc Apômtaunê ŋaê
 ma kiŋ nomŋa samob têtêc nêm ŋawasi.
- 16 Binjjanô, Apômtau oc êkŵê Sion sa êtiam.
 Eŋ oc eoc tau lasê tonê ŋawasi.
- 17 Eŋ oc êkac laŋôanô ôkwi êndêŋ lau, taŋ sêjac kapoac êsêac naŋ, nêŋ mec

* **101:8:** Dawidnê pesalem teŋ.

ma êmbôc taŋasun̄ auc êndêŋ êsêacnêŋ taŋiboa atom.

- 18** Biŋ tonan̄ ɻai teto ênêc e lau wakuc sêlic
gebe lau, tan teneŋi sêkôc êsêac su atomgen̄ naŋ, awen̄ êôc Apômtau.
- 19** Gebe en̄ gêjam tuc an̄ga nê lôlôc dabuŋ
gebe Apômtau kêtuc kênin̄ an̄ga undambê kêsêp nom gêmêŋ
- 20** gebe êkêŋ taŋa êndêŋ lau kapoacwalôŋa nêŋ olin̄
ma êŋgamboac lau, tan têtu lau gêbac naŋ, su sêmoa maten̄ jali.
- 21** Gebe sêšom̄ Apômtaunê ɻaâ lasê an̄ga Sion
ma nê wae an̄ga Jerusalem.
- 22** Sêŋgôm̄ êndêŋ taŋ tenten̄latu sêkac tauŋ sa naŋ,
ma kiŋnêŋ lau sebe sênam sakîn̄ êndêŋ Apômtau amboac tonan̄.
- 23** Aê kasa ɻoc lêŋ gamoa e en̄ gêgôm aêjoc ɻaclai kêtû golon̄.
En̄ gêjam aêjoc bêc gaŋgôŋ matoc jaliŋa su kêtû dambê,
- 24** e galoc katan̄ gebe “Noc Anôtô, ôkaja aêma êndêŋ ɻoc bêc ɻaluŋeŋ atom
gebe aôm kôtu têm ten̄geŋ to ten̄geŋ ɻatau.”
- 25** Andan̄geŋ tauanô gójac m nom
ma undambê kêtû lêmam ɻakôm̄.
- 26** Geŋ tonan̄ ɻai oc sênaŋja ma aôm oc gacgeŋ ômoa.
Gêŋ tonan̄ ɻai samob oc têtu manê amboac ɻakwê.
Aôm oc ôjô gêŋ tau êtôm tajô ɻakwê
ma aôm oc ônam gêŋ tau tonan̄ ôkwigeŋ.
- 27** Mago aôm ômoa amboac gômoa endeŋ tôngen̄
ma nêm jala oc ɻaféku ésu atom.
- 28** Aômnêm sakijwaga nêŋ latuŋi oc tec sêmoa nêŋ olin̄ ɻajamgen̄
ma nêŋ gôlôac oc sêmoa aôm laŋômnêmja ɻapaŋ.
* lêna tau êndu-êndu naŋ, nê taŋiboa gêdêŋ Apômtau kêtû nê kwalecŋa.

103

Talambin̄ Apômtaunê moasin̄

- 1** O katuc tau, ôlanem Apômtau
ma aêjoc ɻalêlôm samucgeŋ, êlanem ênê ɻaâ dabuŋ.
- 2** O katuc tau, ôlanem Apômtau
ma olin̄ ênê moasin̄ samob, tan̄ gêjam aôm sa naŋ, siŋ atom.
- 3** Gebe en̄ tec kêsuc aômnêm biŋ samob ôkwi
to gêgôm aômnêm gêmac samob ɻajam kêsa.
- 4** En̄ gêjam aôm kêsi an̄ga sec
ma kêkêŋ têtac gêwiŋ teŋeŋja to taê walô kêtû sunsun̄ gêdêŋ aôm.
- 5** Aôm gôŋgôŋ ênê moasin̄ ɻaâ kêtôm têm gômoa nomŋa.
Amboac tonan̄ tec gômoa ôlim matac kôtôm momboan̄.
- 6** Apômtau kêwaka biŋgêdêŋ sa
to kêwaka lau samob, tan̄ kékônin̄ êsêac tôŋ naŋ, sa amboac tonan̄gen̄.
- 7** En̄ gêwa nê lêŋ sa gêdêŋ Mose
ma Israel latuŋi sêlic ênê gênsêga.

* **102:28:** Pesalem dambu tauŋja kêtû lementen̄ja. Nac tan̄ kêpô

- 8 Apômtau kêtû taê walô to moasiŋ ñam.
 Enj têtac ñandaŋ gaôgen atom ma têtac gêwiŋ tengeŋja gêjam sêga.
- 9 Enj oc êli biŋ langwa sa elêmê atom
 ma ê têtac ñandaŋ tōŋ ênêc ñapaŋ atom.
- 10 Enj gêjac aêac kêtôm nêŋ sec atom
 to kêkêŋ ñagêjô gêdêŋ aêac kêtôm nêŋ geo atom.
- 11 Ènê têtac gêwiŋ tengeŋja gêdêŋ lau, taŋ têtêc ej naŋ kapôêŋjanô,
 kêtôm ñasawa, taŋ genj umboŋ to nom gêngic naŋ.
- 12 Nasawa taŋ ej kêkêŋ geŋ aêac to nêŋ geo gêngic naŋ,
 kêtôm ñasawa, taŋ genj oc kêpi to oc kêsép gêngic naŋ.
- 13 Apômtau taê walô nê lau, taŋ têtêc ej naŋ,
 kêtôm tama teŋ taê walô nê ñapalê.
- 14 Gebe ej kêjala aêac ôliŋ ñam su
 ej kêjala gebe aêac kekop ñaôma.
- 15 Namalacnê bêc kêtôm gêgwaŋ
 to kêtôm ñaola, taŋ kêkô obalêlôm naŋ.
- 16 Mu embe êsêlêŋ naâpi, oc malamê eb tagerŋ
 e talic êtiam atom.
- 17 Mago Apômtaunê têtac gêwiŋ tengeŋja gêdêŋ lau, taŋ têtêc ej naŋ, gêc
 tengeŋ to tengeŋ
 ma ênê moasiŋ naelom gôlôac to gôlôac.
- 18 Biŋ tonaj kêpi lau, taŋ sêmasaŋ ênê poac
 to taêŋ gêjam ênê biŋsu gebe sêngôm êtu tôŋja naŋ.
- 19 Apômtau kêsa nê lêpôŋ sa kêkô undambê.
 Enj kiŋ gêjam gôliŋ gamêŋ samob.
- 20 Amac ênê aŋela to ñaclaisêga, taŋ akêŋ taŋem ênê biŋ to atu ênê jaerwaga
 naŋ,
 alanem Apômtau.
- 21 Amac lausinj undambêŋa samob to ênê sakirwaga, taŋ agôm ênê biŋsu kêtû
 tōŋ naŋ,
 alanem Apômtau.
- 22 Amac ênê gêŋ samob, taŋ kêkêŋ gêc gamêŋ samob, taŋ ej gêjam gôliŋ naŋ,
 alanem Apômtau.
 O katuc tau, ôlanem Apômtau.

*

104

Apomtau gejob nê gêŋ, taŋ ej kêkêŋ naŋ

- 1 O katuc tau, ôlanem Apômtau. O ñoc Apômtau Anôtô, aôm ñac kapôêŋgoc.
 Aôm kôsô ñawasi kirjña to ñaclai kêtû nêm. ñakwê.
- 2 Aôm gôi taôm auc ña ñawê kêtû nêm gadê.
 Aôm gôlam undambê kêtôm becobo.
- 3 Aôm gôjac nêm andu ñademboŋ tōŋ tamîŋ bu.
 Tao kêtû nêm kareta ma gôhgôŋ mu ñamagê ñaô.
- 4 Aôm kôkêŋ mu kêtû nêm jaeŋwaga.
 Aôm kôkêŋ ôsic towaô kêtû nêm sakirwaga.

* 103:22: Dawidnê teŋ.

- 5** Aôm kôsuŋ nom ɳaalê kêsêp ɳêŋgeŋ gêja, tec kékô ɳajaŋa,
amboac tonaj oc wiwic atomanô.
- 6** Aôm kôkêŋ gwêc kékwa nom tau auc kêtôm ɳakwê
ma bu tau képoac e kélélêc lôc su.
- 7** Aôm goec biŋ bu, tec gê su.
Aôm gôjac wapap kêtaj, tec kêtaiŋ tau su gêja.
- 8** Aôm kôkêŋ lôc kêpi ma gaboaŋ gênê kêsêp gêja
e kêtôm ɳamadiŋ, taŋ aôm kôtôc naŋ.
- 9** Aôm kôtôc bu tau ɳamadiŋ gebe êŋgêli atom
gebe bu tau ênam nom samucgeŋ auc êtiam atom.
- 10** Aôm kôkêŋ bumata kêpulu kêsa gaboaŋ
ma bu tau keselen kêsa lôc ɳasawageŋ gêja.
- 11** Gêŋ mateŋ jali saleŋja samob sénôm.
Bôcgabuŋ sénôm e gêôc êsêac tôŋ.
- 12** Moc taŋ sêmoa umbon ɳalabu naŋ, sêjam sac sêŋgôŋ ɳalêndan.
Sêjam nê wê kêtaj kêsa ɳalaka ɳasawa.
- 13** Aôm kôkêŋ kom aŋga nêm andu lôlôcŋa mêtikêmâlôm lôc.
Aôm gôjam kôm ɳamoasiŋ gêôc tôŋ.
- 14** Aôm kôkêŋ gêgwaŋ kêpi gebe bôc sêniŋ
ma gêŋ tolaŋŋ gebe ɳamalac sênam ɳakôm
e têtap gêŋ sêniŋja sa aŋga nom
15 to wain gebe êŋgôm ɳamalacnêŋ ɳalêlôm ɳajam êsa ma niptêkwí gebe
êŋgôm ɳamalacnêŋ laŋôjanô sênic-sênic êsa.
- 16** Kaseda Lebanonŋa sénôm bu e gêôc êsêac tôŋ.
Ka tau Apômtaunê ka, taŋ tau kêsê naŋ.
- 17** Moc sêjam ic sêŋgôŋ ka tau
ma boaloc gêjam sac gêŋgôŋ kêmêsic.
- 18** Lôc balin kêtu noniŋ gêbôm nêŋ gamêŋ
ma mojaŋ têkam sê lamu ɳapoclabu.
- 19** Aôm kôkêŋ ajôŋ gebe êtôc têm ɳanoc.
Oc tau kêjala ɳanoc naêšepja.
- 20** Aôm kôkêŋ ɳakesec, tec gêbêcauc,
go gêŋ saleŋja samob oliŋ palê êsa.
- 21** Lewe matac têtaŋ sebe sêniŋ nêŋ gwada,
sêjatu nêŋ mo aŋga Anôtônê.
- 22** Oc embe êpi, oc têtaŋ tauŋ su
nasêsa tauŋ sic sênić nêŋ gêsuŋ.
- 23** Go ɳamalacgeŋ êsa naênam nê kôm,
êŋgôm nê gêŋ êmoa e êmbêcauc.
- 24** O Apômtaŋ, aômnêm kôm taësam ɳanô lasê.
Aôm kômasaŋ gêŋ tau samob tomêtêgen ma aômnêm gêŋ, taŋ kôkêŋ naŋ,
gêjam nom auc.
- 25** Gwêc tau képoac ɳatapa kêsô gedec langwageŋ.
Gêŋ mateŋ jali sauŋ to kapôen e gelec-gelecgen.

- 26 Waŋ sêselêŋ sêmoa
ma gasu-gasu, taŋ kôkêŋ naŋ, gêjam nê ôwê gêmoa.
- 27 Gêŋ tonan nai samob sêoŋ aômgeŋ
gebe aôm oc ôkêŋ nêŋ mo êtôm ñanocgeŋ.
- 28 Aôm embe ôkêŋ, oc sejor sa.
Aôm embe ôlam lêmam, oc ñanô ñajam êôc êsêac tôŋ.
- 29 Aôm embe ônsaŋ laŋômanô auc, oc têtakê.
Aôm embe ôkôc êsêac awenjaô su, oc sêmac êndu ma têtu kekop êtiam.
- 30 Aôm embe ôkêŋ awamjaô, oc mateŋ jali ësa.
Aôm gôjam nom laŋô ôkwi kêtû wakuc.
- 31 Apômtaunê ñawasi oc ênêc teŋgeŋ.
Apômtau oc êtu samuc nê geŋ, taŋ kékêŋ naŋ.
- 32 Eŋ mata gê nom, tec kékôtêŋ tau.
Eŋ lêma kêmoasac lôc, tec ñajadauŋ kësa.
- 33 Aê gabe jaŋga wê êpi Apômtau êtôm ñoc bêc jaŋgôŋ matoc jali samob.
Aê jaŋga wê lambiŋja êndêŋ ñoc Anôtô êtôm ñoc têm, taŋ jamoa naŋ.
- 34 Eŋ êŋô aêŋjoc wê ñajammaŋ
gebe Apômtau gêgôm aê têtac ñajam kësa.
- 35 Lau secwaga sênaŋa aŋga nom ma lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga Apômtaunê
naŋ maleŋmê.

O katuc tau, ôlanem Apômtau. Aleluja.

105

Anôtô kêmoasij Israel ñanô

- 1 Anam daŋge êndêŋ Apômtau, awem ênac ênê ñaâ.
Anam ênê gêŋ, taŋ gêgôm naŋ, ñawae ësa êndêŋ tentenjlatu.
- 2 Anam wê êpi eŋ to anam wê lambiŋja êndêŋ eŋ.
Anam ênê gêŋsêga samob ñawae ësa.
- 3 Atoc taôm sa êtu ênê ñaâ dabuŋja.
Êsêac taŋ sesom Apômtau naŋ, ôliŋ êpi e tapi-tapigen.
- 4 Apuc Apômtau to nê ñaclai ñam.
Ansom ênê laŋôanô enden tôngen.
- 5 Taêm ênam ênê gêŋsêga, taŋ eŋ gêgôm naŋ.
Taêm ênam ênê gêntalô to biŋ, taŋ awasun kêmêtôc naŋ.
- 6 Ênê sakirwaga Abraham nê latui amac.
Jakobnê latui tec kékalinj amac sa.
- 7 Eŋ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô.
Eŋ nom samucgeŋ ñatau.
- 8 Eŋ taê gêjam nê poac gedeŋ tôngen.
Eŋ taê gêjam nê biŋ, taŋ gêjac mata kêpi gôlôac to gôlôac ñêŋgeŋ su naŋ.
- 9 Eŋ taê gêjam poac, taŋ kêmoatin gêdêŋ Abraham naŋ,
ma biŋ, taŋ kêtôc lêma gêdêŋ Isak ma kêsôm kêtû tôŋ naŋ.
- 10 Biŋ tonan eŋ kêsôm kêtû tôŋ gebe êtu Jakobnê biŋsu
ma kêtû Israelnê poac ênêc tengeŋja.

11 Gêdêj tanj eŋ kêsôm gebe "Aê gabe jakêj gamêj Kanaan êndêj aôm,
nom tanj gajac sam kêtû aômnêm gênlênsêm naŋ."

12 Gêdêj tanj êsêac lau luagêcgej sêmoa naŋ,
amboac lau jaba anja gamêj tau.

13 Êsêac anja lau teŋ jaselom lau teŋ
ma anja gamêj teŋ jasêpi gamêj teŋ.

14 Ma eŋ gêlôc gebe lau teŋ sêkônij êsêac tôj atom
ma gec biŋ kiŋ ḥagêdô kêtû êsêacnaŋ.

15 Eŋ kêsôm gebe" Amoasac ḥoc lau, tanj gaeŋ oso êsêac naŋ atom
ma atu kasec aêḥoc propete atom."

16 Gêdêj tanj Apômtau kêsakiŋ tôbôm kêsa nêj gamêj
ma gebe enseŋ ḥamalac Ôliŋ ḥaseŋen mo samob su naŋ,

17 eŋ kêsakiŋ ḥac teŋ nê ḥaâ Josep gêmuŋ êsêac,
tanj lau teŋ sêjam ôli eŋ amboac gêñôma teŋ naŋ.

18 Sêkapiŋ ênê akaiŋ tôj ḥa ka
ma sêso eŋ gêsutêkwa tôj ḥa kapoacwalô.

19 Eŋ gêmoa amboac tonaj e binj, tanj kêsôm lasê naŋ ḥanô kêsa,
go Anôtônen biŋ kewaka eŋ sa.

20 Gocgo kiŋ kékêj lau jasêgaboac eŋ su.
Nac tanj gêjam gôliŋ lau jaba taësam naŋ, kêlêwaŋ en jagêmoa nê tauŋa.

21 Nac tau kékêj eŋ kêtû ênê andu ḥatau
ma gêjam gôliŋ ênê waba samob.

22 Kékêj eŋ gebe ênam gôliŋ ênê kasêga êtôm nê ḥalêlôm taê gêjam
ma êndôŋ mêtê êndêj ḥac tau nê gôliŋwaga towae.

23 Go Israel gêja Aiguptu.

Ma Jakob gêngôŋ gamêj tonaj kêtû wakac.

24 Gêdêj tonaj Apômtau kêsuj nê lau sa e têtu taësam.
Kêsuj êsêac sa têtu dani sêlêlêc nêj ḥacio, tanj sêlêsu êsêacnaŋ naŋ.

25 Go gêjam lau Aiguptu nêj ḥalêlôm ôkwi e sêkêj kisa gêdêj nê lau
ma sêgom Anôtônen sakiŋwaga kwalec.

26 Tec kékêj nê sakiŋwaga Mose
agêc Aron, tanj kêjaliŋ eŋ sa naŋ.

27 Nac ulu tonaj sêgom ênê gêntalô anja lau tau nêj
ma sêgom gênsêga anja lau Aiguptu nêj gamêj.

28 Eŋ kékêj gêsuŋbôm to gêgôm gamêj ḥakanuc kêsa,
mago êsêac sêkêj tanjeŋ ênê biŋ atom.

29 Eŋ gêjam êsêacnêj bu ôkwi kêtû dec
ma kékêj êsêacnêj i sêmac êndu.

30 Eŋ kékêj ôpôac seola gamêj auc
e sêso nêj kiŋ nê balêm ḥalêlôm sêja.

31 Eŋ kékatu ma danjuc topom-topom Aleluja. sêmêj.
Kawanj sêjam êsêacnêj gamêj samob auc.

32 Eŋ kékêj kompoc kêtuc êsêac
ma ôsic kékac kêpô gamêj gêjô kom su.

33 Kom tau gêjac êsêacnêj ainj to jambô

- ma gêjac êsêacnêj gamêj ñaka popoc.
 34 Enj kêjatu ma wagô sêmêj.
 Wagô wakuc taêsam ñalêlêma atom.
 35 Gêj tonaj ñai sej gamêj tonaj ñagêj tolaun samob
 ma sej êsêacnêj kôm ñanô su.
 36 Go gêjac lau nêj ñacmêc samob êndu aنجga nêj gamêj,
 gêjac êsêacnêj lau matac ñamêcgoc.
 37 Ma kékêj nê lau sêwê tosilber ma goldgej sêja.
 Ma ênê lau tau nêj tej kêsêlêj gêbôc-gêbôc atom.
 38 Aiguptu sêlic êsêac sêc sêja, gocgo nêj ñalêlôm kêlêwaŋ tau
 gebe têtêc êsêac ñanô.
 39 Enj kékêj tao tej kêgadê êsêac
 ma jawaô gebe êpô êsêac êndêj êmbêc.
 40 Êsêac tetej, go ej kékêj kêmbico sêmêj
 ma kêpuc êsêac tôj ña mo kêsêp anja undambê.
 41 Enj gêga poc kêkôc ma bu kasa
 e keseleŋ kêsa gamêj sawa kêtôm bu kapôeŋ.
 42 gebe ej taê gêjam nê poac dabuŋ.
 Enj taê gêjam nê sakijwaga Abraham.

- 43 Amboac tonaj ej gêwê nê lau sêsa sêja.
 Ma êsêac sêjam wê totêntac ñajamgeŋ.
 44 Enj kékêj lau samuc nêj gamêj gêdêj êsêac
 ma êsêac sêwê kaiŋ lau tau nêj awa to waba kêtu nêj gêj
 45 gebe êsêac sêmansaŋ ênê biŋsu
 ma sêŋgôm biŋ, taŋ ej kêjatu naŋ, êtu tôŋ.

Aleluja.

106

Anôtô kêmoasiŋ nê lau

- ¹ Aleluja.
 Anam danje êndêj Apômtau gebe ej gabêjam.
 Ênê moasiŋ oc ênêc teŋgeŋ biŋjanôgoc.
² Asa kêtôm gebe êsôm Apômtaunê gêŋsêga lasê tomalageŋ
 ma asa oc êŋgôm ênê wae êsa naëtôm.
³ Aê aoc êôc êsêac, taŋ sêsap biŋgêdêj tôŋ
 ma sêmasaŋ biŋgêdêj gedenj tôngenj naŋ.
⁴ O Apômtau, taêm ênam aê êtôm, taŋ taêm walô nêm lau naŋ.
 Mêŋônam aê aoc sumaj
⁵ gebe jalic lau, taŋ kójaliŋ êsêac sa naŋ, sêmoa nêj ñajam ma êmoasiŋ ñoc
 ñalêlôm
 gebe têtac ñajam êsa êtu nêm lau têntac ñajamja ma jamoa ôlic êpigenj êtu
 nêm gêŋlênsêmja.
⁶ Aêac to ma mimi agôm secgoc.
 Aêac agôm keso to geogoc.

- 7** Ma mimi sêmoa Aiguptu ma tetoc aômnêm gênsêga sa atom, ac taêj gêjam nêm moasirj, taŋ gêjam êsêac auc naŋ atom.
- Êsêac gêsuŋtêkwa ŋatoŋ kêsa gêdêj Lôlôc Ʉatau aŋga Gwêckoc,
- 8** mago ej gêjam êsêac sa kêtû nê Ʉaêna
gebe êwaka nê Ʉaclai sa Ʉamalac sêlic.
- 9** Ej kêsaic biŋ kêpi Gwêckoc e Ʉakeleŋ kêsa.
Ej gêwê nê lau sêselêj selom Ʉamakeŋ amboac sêmoa gamêj Ʉakeleŋ.
- 10** Ej gêgôm gêj tonaj gêjam êsêac kêsi aŋga lau, taŋ sêjanda êsêac naŋ lemenj
ma kêjaŋgo êsêac su aŋga nêj Ʉacio nêj Ʉaclai.
- 11** Ʉadembom kêsiŋ lau, taŋ sêlêsu êsêac naŋ auc
e Ʉanô kêsu teŋ kêsêp siŋsawa atom.
- 12** Gêdêj tonaj sêkêj gêwiŋ ênê biŋ
ma sêjam wê lambiŋja kêpi ej.
- 13** Mago êsêac sêliŋ ênê gênsêga siŋ sebenj
ma seseŋ ênê gôlin popoc.
- 14** Êsêac sêkêj gêwiŋ nêj Ʉalêlôm Ʉakalac aŋga gamêj sawa
ma sêsaâ Anôtô aŋga gamêj Ʉagêlêj.
- 15** Tec ej kêkêj gêj, taŋ êsêac têtaŋ naŋ,
mago kêkêj gêmac sec gesenj êsêac.
- 16** Aŋga gamêj becŋa êsêac sêjam lêmuŋ Mose
ma sêgôm Anôtône dabuŋwaga Aron amboac tonanjeŋ.
- 17** Tec nom gêjac ma kêdanŋôŋ Datan
ma kêmakop toŋ Abiramja auc.
- 18** Ja kêsa aŋga êsêacnêj toŋ Ʉalêlôm
e jawaô genj alôb-alôbwaga su.
- 19** Êsêac sêmasaŋ nêj bulimakao Ʉakatu gold teŋ aŋga Sinai
ma sêjam sakiŋ Ʉakatu gold tau.
- 20** Ma sêkêj bôc, taŋ senj gêgwaŋja naŋ, nêj teŋ Ʉakatu
gêjô nêj Anôtô nê Ʉawasi su.
- 21** Êsêac sêliŋ nêj gêjam-sawaga Anôtô,
taŋ gêgôm gênsêga aŋga Aiguptu naŋ siŋ.
- 22** Ʉac tau gêgôm gêntalô aŋga gamêj tonaj,
gêgôm gêj Ʉaclaisêga aŋga Gwêckoc.
- 23** Amboac tonaj Anôtô kêsôm gebe
enseŋ nê lau su.
- Mago nê sakiŋwaga Mose, taŋ Anôtô kêjalin ej sa naŋ,
kêkô Anôtône têtaŋ Ʉandaŋ auc gebe enseŋ êsêac su atom.
- 24** Go sêkêj gêwiŋ biŋ, taŋ ej gêjac mata naŋ atom
ma sêbu gamêj Ʉajam tau.
- 25** Êsêac têtu dindiŋ biŋ kêtôm nêj beclêlômgerj
ma sêkêj tanjeŋ Apômtauñê awa atom.
- 26** Tec ej geôc lêma sa ma kêsôm kêtû tôŋ gebe
enseŋ êsêac aŋga gamêj sawa.
- 27** Go êta êsêacnêj wakuc êliŋ-êliŋ sêsep tentenŋlatu Ʉalêlôm
e sêmac êndu aŋga gamêj jaba.

- 28 Go êsêac sêsap Bal Peor tōj
ma seŋ gwam matê ɣada.
- 29 Èsêac sêgôm gêj amboac tonaj e sêgôm Apômtau têtac kêbôli auc
ma gêmac sec teŋ gêgôm êsêac.
- 30 Go Pinehas gêdi ma kêmêtôc êsêac
e gêmac sec gêôŋ sa.
- 31 Nac tau gêgôm nê gêj amboac tonaj tec lau sêlic eŋ amboac ɣac mansanj
ma gôlôac to gôlôac taêŋ gêjam eŋ geden tōŋgen.
- 32 Go sêgôm Anôtô têtac ɣandaŋ kêsa aŋga bu Meriba
e Mose kêtap ɣagéjô sa gêjô êsêac.
- 33 Èsêac sêgôm Mosenê ɣalêlôm gêôŋ eŋ sa sec
e kêsôm biŋ tokauc masi.
- 34 Israel sesenj lau samuc
kêtôm Apômtau kêsakiŋ êsêacna atom.
- 35 Èsêac sêjam tauŋ
e têtêku lau samuc naŋ lêŋ jaba.
- 36 Ma sêjam sakinj êsêacnêŋ gwam,
tec kêtû lakô gêdêŋ êsêac.
- 37 Èsêac sêkêŋ latunjo to ɣac têtu da
gêdêŋ lau samuc nêŋ ɣalau sec.
- 38 Èsêac sêkêc lau tobiŋmê nêŋ dec siŋ gebe sêkêŋ latunjo to ɣac kêtû da gêdêŋ
Kanaannêŋ gwam.
Sêgôm amboac tonaj tec sesenj nom ɣadabuŋ su.
- 39 Èsêac sêjac môp tauŋ tec sêkac tauŋ su aŋga Anôtônê.
Èsêac sêgôm nêŋ gêj amboac tonaj tec sesenj poac popoc.
- 40 Go Apômtau têtac ɣandaŋ kêsa gêdêŋ nê lau
gebe nê ɣalêlôm kêmoatiŋ tau tōj kêtû nê gêŋlênsêmja.
- 41 Eŋ gêwi êsêac siŋ sêsep lau samuc lemen,
tec lau, taŋ sêkêŋ kisa êsêac naŋ, sêjam gôliŋ êsêac.
- 42 Nêŋ ɣacio sêkôniŋ êsêac tōj
e sewec sêsoŋ ɣacio lemen ɣalabu samucgeŋ.
- 43 Apômtau gêjam êsêac sa kêsêp ɣasawa ɣapanj,
mago êsêac gêsuŋtêkwa ɣatonj ma nêŋ sec gêjam sêga e kêkôniŋ êsêac tōj.
- 44 Tagenj gêdêŋ taŋ têtaŋ tauŋ gêdêŋ eŋ naŋ,
Apômtau kêkêŋ tarja to taê walô êsêac kêtû nêŋ gêŋwapacna.
- 45 Eŋ taê gêjam nê poac, taŋ kêmoatiŋ kêtû êsêacna naŋ,
ma taê walô êsêac kêtû nê têtac gêwiŋ teŋgeŋna.
- 46 Ma kêkêŋ êsêac, taŋ sêwê êsêac sêŋgôŋ kapoacwalô naŋ,
nêŋ ɣalêlôm taêŋ walô êsêac.
- 47 O Apômtau, aêacma Anôtô, ônam aêacmêŋ sa
ma ônac aêac sa aŋga lau samuc nêŋ êtiam
gebe aêac anam danje êndêŋ aômnêm ɣaê dabuŋ
ma têntac ɣajam êsa êtu nêm waemja.

48 Aweñ êôc Apômtau Israelnêj Anôtô êndêj galoc to endenj tôngenj,
ma lau samob sêlôc gebe “Biñjanô.”

Aleluja.

107

BUKU KÊTU LEMENTEÑNA

Apômtau gêjam aêac sa

- 1** “Anam danje êndêj Apômtau gebe ej ñac gabêjam,
ênen moasiñ ênêc teñgeñj biñjanô.”
- 2** Lau tañ Apômtau gêjam êsêac kësi ma këjanço êsêac su aنجa gêñwapac nañ,
sêñom amboac tonaj.
- 3** Lau tañ ej gêjac êsêac sa sêmêj aنجa oc këpi to oc kësêp ma aنجa musanju-m
to mula-m nañ,
sêñom amboac tonaj.
- 4** Nêñ lau ñagêdô seo sêmoa gamêj sawa, tañ intêna masianô nañ,
ma têtap malac sêñgôñja teñ sa atomanô.
- 5** Mo to bu gêjô êsêac
e katuñ tekweñ gêbac.
- 6** Gêñwapac tonaj gêgôm êsêac e aweñ gêjac Anôtô,
tec gêjam êsêac sa aنجa nêñ ñandañ tau
- 7** ma gêwê êsêac katôgenj
e sêô lasê malac teñ ma sêñgôñj.
- 8** Êsêac sênam danje êndêj Apômtau êtu ênê têtac gêwinj teñgeñja
ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gêdêj ñamalac latunj i nañja,
- 9** gebe ej kêlau êsêac, tañ bu gêjô êsêac nañ,
ma kêkêñ gêj ñajam gêôc êsêac, tañ mo gêjô nañ tôj.
- 10** Nêñ lau ñagêdô sêñgôñj gêsuñbôm to ñakesec,
sêlai êsêac tôj ña ki sêñgôñj jageo
- 11** gebe êsêac sêli aweñ sa gêdêj biñsu
ma sêbu Lôlôc Ñatau nêñ biñ.
- 12** Kolenj ñajaña kêkôniñ êsêac e tekweñ gêbac.
Êsêac sêu tauñ jasêc ma nêñ gêjam-sawaga masi.
- 13** Gêñwapac tonaj gêgôm êsêac e aweñ gêjac Apômtau,
tec ej gêjam êsêac sa aنجa nêñ ñandañ tau.
- 14** Ej gêwê êsêac sêsa aنجa gêsuñbôm to ñakesec
ma kësaic nêñ kapoacwalô gêñgic.
- 15** Lau tonaj aweñ êôc Apômtau êtu ênê têtac gêwinj teñgeñja
ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gêdêj ñamalac latunj i nañja,
- 16** gebe ej kêtuc katam ki popoc
ma kêtuc balañ ki tulu.
- 17** Nêñ lau ñagêdô têtap gêmac sa kêtû nêñ secñja
ma sêôc ñandañ kêtû nêñ geoñja.
- 18** Lau tonaj nêñ ñalêlôm gedec gêj tanijña samob
e sêsa pañ lêndanj sêmac ênduña.

- 19 Gêjwapac tonaj gêgôm êsêac ma awenj gêjac Apômtau,
tec eñ gêjam êsêac sa anja nêj ñandañ tau.
- 20 Eñ kêsakinj nê biñ gebe êngôm êsêac ñajam êsa
ma kêjangó êsêac su anja sê.
- 21 Lau tonaj awenj êôc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ tergeñja
ma êtu ênê gêjsêga, tañ gêgôm gêdêj ñamalac latuní nañja.
- 22 Êsêac sêkêj da dange
ma sêñom ênê gêj, tañ gêgôm nañ, lasê êsêp wê têntac ñajamña.
- 23 Nêj lau ñagêdô sêlac sêsa gwêcô sêja
sebe têtu gêj anja gwêc sawa.
- 24 Êsêac sêlic gêj, tañ Apômtau gêgôm nañ,
to ênê gêjsêga gwêc sawaña.
- 25 Gebe eñ kêjatu e mu gêbuc
ma gêli gwêc ñadembom kapôeñ sa.
- 26 Gwêc tau kêsunj êsêac sa sêpi e jadêdêj undambê, go gêu êsêac sêsep e gacgeñ
sêsep gwêclêlôm sêja.
Ma gêgôm êsêac e atêj uc-ucgeñ.
- 27 Êsêac katuñ kêlau e sêku amboac bu kêjanjñ êsêac
ma nêj meloco kêsa samucgeñ.
- 28 Gêjwapac tonaj gêgôm êsêac e awenj gêjac Apômtau,
tec eñ gêjam êsêac sa anja nêj ñandañ tau.
- 29 Eñ gêgôm mutêna kêtu malô
ma kêkêj bêñôj kêsêp
- 30 e êsêac têntac ñajam kêsa gebe gwêc kêtu malô,
go gêwê êsêac sêñô lêlôm, tañ sepeñ nañ sêja.
- 31 Lau tonaj awenj êôc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ tergeñja
ma êtu ênê gêjsêga, tañ gêgôm gêdêj ñamalac latuní nañja.
- 32 Êsêac tetoc eñ sa anja gôlôac ñalêlôm
ma sêlanem eñ anja laumatanêj sêkac sa ñalêlôm.
- 33 Eñ gêjam bu ôkwi kêtu gamêj sawa
ma bumata kêtu gamêj keleñ.
- 34 Nom ñalêsi ñajam kêtu mêcgauc
kêtu lau, tañ sêngôj nañ, nêj geoña.
- 35 Go gêjam gamêj sawa ôkwi kêtu bugêjactoñ
ma gamêj keleñ kêtu bumata.
- 36 Ma eñ kêkêj gamêj tau gêdêj lau, tañ mo gêjô êsêac nañ sêngôj,
go sêkwê nêj malac sa gebe sêngôjña.
- 37 Êsêac sêjam nêj kôm to sêse kôm wainña
e gêjam ñanô gêôc tau tôj-tôj.
- 38 Eñ gêjam mec êsêac têtu lau taësam
ma kêkêj nêj bôc ñalêlêma atom.
- 39 Gêdêj tanj gêjwapac kêkôniñ êsêac e sêpô lêna tauñ êndu-êndu
ma nêj gêj ñajam kêtaiñ su e têtu wapi nañ,
- 40 eñ kêsêwa majenj kêpi kasêga
ma kêkêj êsêac seo sêmoa gamêj sawa nañ, intêna masi.
- 41 Mago eñ gêôc ñac ñalêlôm sawa sa anja gêjwapac ñalêlôm
ma gêjac ênê gôlôac sa têtu kapôeñ.

42 Lau mansaŋ sêlic e têntac ɳajam kêsa
ma gêjac lau secwaga samob nêj lénô auc.

43 Lau tokauc taēj ênam biŋ tonar
ma sêjala Apômtaunê têtac gêwiŋ teŋenja ɳanô.

108

*Mec Anôtô ênam aêac sa aŋga ɳacjo nêj
(Pes 57:7-11; 60:5-12)*

1 O Anôtô, ɳoc ɳalêlôm kêpa su gabe janam wê to jaŋgôm gêj wêja êtaŋ.
O katuc tau, ôndimaŋ.

2 Gêj wêja totau-totau, andi.

Aê gabe janu gamêj kelendeŋ sa.

3 O Apomtau, aê gabe jalanem aôm aŋga lau ɳalêlôm.
Aê gabe aoc êôc aôm aŋga tentenjlatu ɳalêlôm.

4 Gebe aômnêm têmtac gêwiŋ teŋenja kêpi-kêpi e jagêdêj undambê
ma aômnêm biŋ ɳanjêj kelendeŋ tau e jagêdêj tao.

5 O Anôtô, ôsuŋ taôm sa e êndêj undambê ɳaô
ma nêm ɳawasi ênam nom samuc auc.

6 Ôkêj taŋam aêac ma ônam nêm lau, taŋ têmtac gêwiŋ êsêac naŋ sa.
Nêm anôŋha engeŋ aêac sa.

7 Nac dabuŋ Anôtô kêsôm aŋga nê gamêj dabuŋ gebe
“Aê jawa Sikem êkôc-êkôc totêtac ɳajamgeŋ ma janac sam gaboaŋ Sukot
êndêj ɳoc lau.

8 Gilead to Manase kêtu ɳoc gamêj.

Epraim kêtu môkêcapac ɳakululuŋ ki to Juda kêtu ɳoc tôc gôlinjña.

9 Moab kêtu ɳoc laclu jakwasinj taucŋa.
Aê jambalin ɳoc atapa êpi Edom ma ɳoc dimai êpi Pilistinêj gamêj.”

10 O Anôtô, asa oc êwê aê jandêj malac totuŋbôm ɳajaŋa jana.
Asa oc êwê aê najaô lasê Edom.

11 O Anôtô, aôm oc gôwi aêac siŋ
ma kôtu aêacma lausinj nêj laumata atom me.

12 Ônam aêac sa êndêj ɳacjomaŋ
gebe ɳamalac oc sênam aêac sa êtôm atom.

13 Anôtô êwiŋ aêac, go danseŋ ɳacjo alinj-êlinj.
Eŋ taugeŋ tec oc êka aêacnêj ɳacjo popoc.

*

109

Nac-gêmoa-gêywapac-ɳalêlôm nê taŋi

1 O Anôtô, aê aoc gêôc aôm,
amboac tonaj ônam taôm tōŋ aê atom,

2 gebe lau alôb-alôb to lau dansaj sêja awerj gêdêj aê
ma sêgôlinj biŋ kêpi aê.

3 Nêj biŋ têntac ɳandaŋ secŋa kêkôm aê auc

* **108:13:** Dawidnê pesalem ten. Wê ten.

- ma sêjac aê ñam mêtgej.
- 4** Aê katej mec kétu êsêacña.
Aê têtac gêwiñ êsêac, mago sêjam kisa aê.
- 5** Aê kamoasiñ êsêac, mago sêkêñ sec gêjô
Aê têtac gêwiñ êsêac, mago sêkêñ kisa aê.
- 6** Ôkêj ñac alôb-alôb tej êmêtôc ñoc ñacjo
ma nê ñacjo tej êngôlinj biñ êpi ej.
- 7** Êsêac sêmêtôc ej ma sêkip ênê keso sa
ma ñac tau nê mec êtu nê sec.
- 8** Ênê bêc êngôñ mata jalinja êtu dambê
ma nê sakiñ elom ñac teñmai.
- 9** Ênê ñapalê têtu mosêbu
ma nê awê êtu awêtuc.
- 10** Ênê ñapalê sêmoa nêj alê katuc ñagala atom,
sensom mo ma tetej sêôj-sêôjgej.
- 11** Ñac sec tau, tan launêj tôp gêc ej nañ, nê waba samob êpêla tau su
ma lau jaba sêjanjo ênê kolej ñanô su.
- 12** Ej êtaph nê ñac taê walô ejña tej sa atomanô
ma lau tej sênam jaom ênê mosêbu atom.
- 13** Ênê wakuc samob sêmac êndu
ma sênam kauc dêbuñinêj ñaê samucgejmañ.
- 14** Apômtau taê ênam ênê mimi nêj keso
ma êsuc tênanê sec ôkwi atomanô.
- 15** Apômtau taê ênam nêj sec endej tõngej
ma ensej lau sec tonaj nêj ñaê su samucgej e sêliñ siñ anja nom.
- 16** Gebe ñac tau taê gêjam têtac gêwiñ lauña atom.
Ej kêjanda lau sêngôñ jageoña to lau ñalêlômsawa ma lau sêpô lêna tauñja
e sêmac êndu.
- 17** Ej têtac gêwiñ gebe êpuc boa lau amboac tonaj sépuc boa ej tau.
Ej têtac gedec moasiñ, tec moasiñ ênac jaê ej.
- 18** Biñ kêpuc boaña kêkôm ej auc amboac kêsô ñakwê.
Gêj tau tonaj êsêli ênê ôlilêlôm popoc amboac bu ma êndañguc ênê
ñatêkwa amboac niptêkwimañ.
- 19** Biñ kêpuc boaña tonaj kêtôm obo, tan ej gêjac nañ,
ma kêtôm ômbiñkap, tan kêjandiñ gedeñ ej tõj nañ.
- 20** Apômtau oc êngôm aêñoc soño-soño
to êsêac, tan sêsonm biñ sec këpi aê nañ, amboac tonanjeñmañ.
- 21** Ma aôm Apômtau, ñoc Anôtô, mêtjômoa ôwiñ aê êtu nêm ñaêña
ma ônam aê sa êtu nêm têmtac gêwiñ tengeñja.
- 22** Gebe aê ñac ñalêlôm sawa kapô lêna
ma aêñoc ñalêlôm popoc jamuñ-jamuñgej.
- 23** Aê ôlic kêtaiñ e kêtôm katuj kêtu balinj su.
Aê katôm siob, tan mutêna kêdaba piñpañ.
- 24** Aê gajam dabuñ mo e ocmatu kêtu golon
ma ôlic kêtu sec e ñatêkwa kêsa awê samob.
- 25** Êsêac sêkêñ aê katu êsêacnêj gêj lêlêña tej

ma têdain gêsuŋ kêtua aêja.

26 O Apômtau, ñoc Anôtô, mêmôpuc aê tôŋ.

Ônam aê sa êtu nêm têmtac gêwiŋ aê ñanôgeŋja.

27 Ôkêŋ ñoc ñacio sêjala gebe aôm lêmam gôjam aê sa.

Aôm Apômtau gêjam gôliŋ amboac tonanjeŋ.

28 Êsêac sêpuc boa aêmaŋ, mago aôm ônam mec aê.

Êsêac taŋ sêjanda aê naŋ, sêkumaŋ gebe aômnêm sakiŋwaga aê jamoa totêtac ñajamgeŋ.

29 Majeŋ êtu ñoc soŋo-soŋonêŋ ñakwê

ma êsêac sênaç biŋ majeŋja êtu nêŋ obo.

30 Aocsuŋ ênam daŋge kapôeŋ êndêŋ Apômtau.

Aê jalambiŋ ej jamoa launêŋ sêkac sa ñalêlôm,

31 gebe ej kékô ñac ñalêlôm sawa nê anôŋa

gebe ênam ej sa êndêŋ êsêac, taŋ sebe senser ej su naŋ.

*

110

Apômtau agêc nê kin, taŋ gen oso ej naŋ

1 Apômtaunê biŋ gêdêŋ ñoc Apômtau gebe

“Mêmôŋgôŋ aêŋoc anôŋa

e jakêŋ nêm ñacio

sênenç amkaiŋ ñalabu acgom.”

2 Apômtau êkêŋ nêm gôliŋ ñaclai esewec aŋga Sion ma êsa êna êtu tapa.

Ônam gôliŋ nêm ñacio.

3 Êndêŋ bêc, taŋ aôm ônac nêm ñacio naŋ,

nêm lau sêwiŋ aôm sênaç ñawaægeŋ.

Êtôm nop êpoac bêbêc kanucgeŋ

aômnêm lau mata sêwac êndêŋ aômnêm lôc dabuŋ.

4 Apômtau kêtôc lêma sa su

ma oc enseŋ nê biŋ atom gebe

“Aôm kôtu ñac dabuŋsêga ômoa tengeŋja
kötôm Melkisedek tau.”

5 Apômtau kékô aômnêm anôŋa.

Êndêŋ ênê bêc têtac ñandaŋja oc êku kiŋ samob tulu.

6 Ej oc êmêtôc tentenjlatunêŋ biŋ ma êkêŋ nêŋ ñacmatê sênam gamêŋ auc.

Ej ênac lau môkêŋ êkôc aŋga gaboaŋ tapa.

7 Kiŋ oc ênôm bu, taŋ képoac gêdêŋ intêna ñatali naŋ,

amboac tonanj tec êsa môkêapac sageŋ.

*

111

Aweŋ êôc Anôtô êtu êmoasiŋ ôliŋ to katurŋja

1 Aleluja.

* **109:31:** Dawidnê pesalem teŋ. * **110:7:** Dawidnê pesalem teŋ.

Aê gabe janam daŋge Apômtau toŋoc ɳalêlôm samucgeŋ.

Jaŋgôm amboac tonaj anja lau mansaŋ to gôlôac ɳalêlôm.

2 Apômtau gêgôm gêŋsêga kapôēy.

Êsêac samob, taŋ têntac kékac êsêac kêtû gêŋ tonajŋa naŋ, sêpuc gêŋ tau ɳam.

3 Nawasi to ɳaclai gêjam samob, taŋ eŋ gêgôm naŋ auc ma ênê biŋgêdêŋ oc ênêc enden tōŋgeŋ.

4 Apômtau kékêŋ nê gêŋtalô taujala gebe taliŋ siŋ atom.

Eŋ ɳacmoasiŋ to ɳac gabêjam.

5 Eŋ kékêŋ mo gêdêŋ êsêac, taŋ têtêc eŋ naŋ.

Eŋ taê gêjam nê poac gedeŋ tōŋgeŋ.

6 Eŋ kékêŋ lau samuc nêŋ gêŋlênsêm gêdêŋ nê lau, tec gêwa nê ɳaclai sa gêdêŋ êsêac.

7 Gêŋ taŋ lêma gêgôm naŋ, ɳanêŋ to gêdêŋ.

Ênê biŋsu samob kêtû katô.

8 Eŋ kêwaka biŋsu tau sa gebe ênêc enden tōŋgeŋ

ma kékêŋ biŋsu tau tobiŋ ɳanêŋ ma tobiŋ ɳanôgen.

9 Eŋ gêjam nê lau kêsi ma kêmoatiŋ nê poac tengeŋna gêdêŋ êsêac.

Ênê ɳaē dabuŋ to ɳaclai.

10 Tatêc Apômtau kêtû mêtê ɳam êwa lau samob, taŋ sêŋgôm ɳanô êsa naŋ, nêŋ kauc sa.

Talambin eŋ enden tōŋgeŋ.

112

Embe tatêc Anôitô oc ênam aêac sa

1 Aleluja.

Aê aoc êôc ɳac, taŋ kêtêc Apômtau
to gêgôm ênê biŋsu ɳanô kêsa totêtac ɳajamgeŋ naŋ.

2 Ênê wakuc oc têtu gamêŋ ɳatau toŋaclai.

Ma Apômtau ênam méc lau mansaŋ nêŋ gôlôac.

3 Gêŋ masê to awa ênêc ênê andu
ma ênê biŋgêdêŋ oc ênêc enden tōŋgeŋ.

4 Eŋ kêpô lau mansaŋ kêtôm ɳawê kêpô gamêŋ ɳakesec.
Eŋ ɳac gêdêŋ tec taê labu ma kêmoasiŋ lau.

5 Aê aoc êôc ɳac, taŋ taê walô lau to gêjam lau sawa sa naŋ,
ma êŋgôm nê gêŋ samob naêndêŋgeŋ.

6 Eŋ oc êkô ɳajaŋa êku atomanô
ma lau oc taêŋ ênam eŋ enden tōŋgeŋ.

7-8 Gêŋwapac ɳawaŋ oc êŋgôm eŋ êtêc tau atom.

Ênê ɳalêlôm ɳanêŋ ma taê êka Apômtau!

Eŋ têtac kêpa su ma kêtêc tau atom.

Êndêŋ ɳamu eŋ oc êku nê ɳacjo tulugen.

9 Eŋ gêjac sam nê gêŋ gêjac ɳawaŋeŋ gêdêŋ lau ɳalêlôm sawa amboac tonanjen.

Ênê biŋgêdêŋ oc ênêc enden tōŋgeŋ. Eŋ oc êtu apômtau towae.

10 Nac taŋ kékac tau su aŋga Anôtônê naŋ, gêlic e kêtû môsi.
Eŋ gêmôŋ luluŋ, mago ɻanô masi. Lau secwaga embe taēŋ êka biŋ ten
oc ɻanô ɻensuŋ tau êndêŋ êsêac atom.

113

Aweŋ êôc moasiŋ ɻatau Anôtô

1 Aleluja.

Apômtaunê sakiŋwaga amac,
alanem Apômtaunê ɻaâ
2 Aweŋ êôc Apômtaunê ɻaâ
êndêŋ galoc ma ênêc enden tōŋgeŋ.
3 Aweŋ êôc Apômtaunê ɻaâ
aŋga oc kêpi e êndêŋ oc kêsêp.
4 Apômtau kêlêlêc tentenŋlatui samob su.
Ênê ɻawasi keleŋ undambê su.

5 Asa oc êtôm Apomtau, aêacnêŋ Anôtô,
taŋ gêŋgôŋ nê lêpôŋ aŋga lôlôc naŋ.
6 Nac tau naŋ gewec,
go katuc kêniŋ undambê to nom.
7 Eŋ kêkam ɻalêlôm sawa aŋga kekop
ma gêôc ɻac kapô lênaŋsa aŋga wao.
8 Gebe etoc eŋ êŋgôŋ êwiŋ kasêga,
êŋgôŋ nabaŋ ênê launêŋ kasêga.
9 Eŋ kêkêŋ awê kapoac gêwê kainj andu
ma kêkêŋ eŋ kêkôc ɻapalê e têtac ɻajam kêsa laŋgwageŋ.

Aleluja.

114

Wê Pasanya teŋ

1 Alleluja.

Gêdêŋ taŋ Israel gêdi aŋga Aiguptu,
gedeŋ taŋ Jakobnê gôlôac dêdi aŋga lau aweŋ jaba naŋ,
2 Juda kêtû Apômtaunê gamêŋ dabuŋ
ma Israel kêtû ênê gamêŋ gôlinjña.

3 Gwêc tau gêlic e kêtaiŋ su
ma bu Jordan gêlêc tau sa jakêkô.
4 Lôc sêboaŋ têtôm domba kapoac
ma gamêŋ ɻabau têtôm domba ɻalatu.
5 O gwec, asagen gêgôm aôm tec kôtaiŋ su.
O Jordan, asagen gêgôm aôm tec gôlêc taôm sa jakôkô.
6 O lôc, asagen gêgôm amac tec aboaŋ amboac domba kapoac.
O gamêŋ ɻabau, asagen gêgôm amac, tec aboaŋ amboac domba ɻalatu.

- 7** O nom, ôwiwic taôm gebe Apômtau gêmêj,
 Jakobnê Anôtô mêtjgêmoa gêwiñ aôm.
8 Ñac tau gêjam poc ôkwi kêtû bu ñatoñ
 ma poclô kêtû bumata, tanj kêpulu kêpi gêmêj nañ.

115

Anôtô mata jali nê wae êsa

- 1** O Apômtau, otoc aêac sa atom, otoc aêacma ñaê sa atom, otoc taômnêm ñaê sa
 êtu nêm têmtac gêwiñ teñgeñja to nêm biñ ñañeñja.
- 2** Amboac ondoc lau samuc têtu kênac gebe
 “Êsêacnêj Anôtô gêmoa ondoc.”
- 3** Aêacnêj Anôtô gêmoa undambêgoc,
 enj gêgôm gêj samob, tanj nê ñalêlôm taê gêjam nañ.
- 4** Êsêacnêj gwam silber to gold,
 nañ ñamatlac lemeñ sêgôm.
- 5** Êsêacnêj aweñsuñ gêc, mago sêsôm biñ atom.
 Matenjanô gêc, mago sêlic gamêj Aleluja. atom.
- 6** Êsêac tañeñsuñ gêc, mago sêñô biñ atom.
 Lusuñsuñ gêc, mago sêñu gêj atom.
- 7** Êsêac lemenj gêc, mago sêmoasac gêj atom. Enkainj gêc, mago sêselêj atom
 ma nêj koclabeñ kêtaj atom.
- 8** Lau sêmasañ-gêr-tauwaga têtôm nêj gêj tau
 ma lau samob, tanj tañj kêka gwam nañ, amboac tonanjeñ.
- 9** O amac Israelwaga, taêm êka Apômtau.
 Enj kêtû amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.
- 10** O Aronnê gôlôac, taêm êka Apômtau.
 Enj kêtû amacnêm lautuc to gêjam-sawaga.
- 11** O amac, tanj atêc Apômtau nañ, taêm êka Apômtau.
 Enj kêtû amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.
- 12** Apômtau taê gêjam aêac, enj oc ênam mec aêac.
 Enj oc ênam mec Israelnêj gôlôac ma oc ênam mec Aronnê gôlôac.
- 13** Enj oc ênam mec êsêac, tanj têtêc Apômtau nañ,
 lau sauñ to lau kapôeñ.
- 14** Apômtau êkêj amac atu taêsam.
 Enj êkêj amac atu taêsam ma nêm gôlôac amboac tonanjeñ.
- 15** Apômtau tanj kêkêj undambê to nom nañ,
 ênam mec amac.
- 16** Undambê kêtû Apômtaunê undambê
 ma nom tec enj kêkêj gêdêj ñamatlac.
- 17** Nacmatê to êsêac, tanj sêc sêsep nêj gamêj ñañeñja sêja nañ,
 nêj terj oc êlanem Apômtau atom.
- 18** Mago aêac oc talanem Apômtau
 galoc to oc endej tôngjeñ.

Aleluja.

116

Anôtô gêjam ñac, taŋ kêsa pan lêndaj naŋ, sa ñawê danjeŋa

1 Aê têtac gêwiŋ Apômtau gebe enj kékêŋ taŋa aê
ma gêŋjô ñoc taŋiboa.

2 Enj gê taŋa aê.
Amboac tonaj jamôec êndêŋ enj êtôm ñoc bêc samob.

3 Tamac êndu ñjalêpoa gêšô aê tôŋ ma katêc tauc ñasec kêtû lamboamňa.
Aê gaôc gêŋwapac to kapô lêna

4 e aoc gêjac Apômtaunê ñaê gebe
“O Apômtau, aê jateŋ aôm ônam aê kêsimaŋ.”

5 Apômtau enj ñacmoasiŋ to gêdêŋ.
Aêacnêŋ Anôtô kêtû taê labu ñamôkê.

6 Apômtau gejob lau meloc-meloc.
Aê katu palê, mago enj gêjam aê sa.

7 O katuc tau, naôlêwaŋ taôm êtiam
gebe Apômtau kêmoadsiŋ aômgac.

8 Biŋjanô, aôm gôjam katuc kësi anja tamac ênduŋa.
Aôm kôpuc matocgasî tôŋ gêdêŋ matocsulu ma godeŋ ockaiŋ tôŋ gebe
jaka selelec atom.

9 Aê jasa ñoc lêŋ jamoa Apômtau laŋônêm
anja gamêŋ sêŋgôŋ mateŋ jaliŋa.

10 Gêdêŋ taŋ aê kasôm gebe “Ñoc ñjalêlôm popoc-popocgen” naŋ,
mago gawi kakêŋ gêwiŋ Anôtôŋa siŋ atom.

11 Gêdêŋ taŋ kapô lêna ñasec naŋ, aê kasôm gebe
“Namalac samob dansaŋtêna.”

12 Aê oc jakêŋ asageŋ êndêŋ Apômtau
êjô nê moasiŋ, taŋ kékêŋ gêdêŋ aê naŋ.

13 Aê gabe jaôc moasiŋ ñalaclu sa êtu danje
ma gabe aoc ênac Apômtaunê ñaê.

14 Biŋ taŋ gajac mata gêdêŋ Apômtau naŋ, gabe janjôm êtu tôŋ.
Gabe janjôm êtu tôŋ anja ênê lau samob ñjalêlôm.

15 Apômtaunê lau mansaŋ embe sêmac êndu,
oc êlic amboac gêŋwapac teŋ.

16 O Apômtau, nêm sakinwaga aê, nêm sakinwaga latu aê.
Aôm kôgaboac lêpoa, taŋ gêšô aê tôŋ naŋ su.

17 Aê jakêŋ da danjeŋa êndêŋ aôm
ma aoc ênac Apômtaunê ñaê.

18 Biŋ taŋ gajac mata gêdêŋ Apômtau naŋ, gabe janjôm êtu tôŋ.
Gabe janjôm êtu tôŋ anja ênê lau samob ñjalêlôm.

19 Aê gabe janjôm jakô Apômtaunê andu ñamalacluŋ,
anja aôm, Jerusalem, ñalunjeŋ.

117*Alambir Apômtau*

- 1** Amac lau nomja samob, awem êôc Apômtau.
Amac tentenjlatu samob, alanem ej.
- 2** Gebe ênê têtac gêwiŋ tengeñja tau toñaclaigen
ma ênê biŋ ñajêŋ oc ênêc endej tôŋgeŋ.
- Aleluja.

118*Gôlôac sêlic om ñawê danjeŋa*

- 1** Anam danje êndêŋ Apômtau gebe ej ñac gabêjam.
Biŋjanô ênê moasiŋ ênêc endej tôŋgeŋ.
- 2** Israel sêšôm lasê amboac tonec gebe
“Biŋjanô, ênê moasiŋ ênêc endej tôŋgeŋ.”
- 3** Aronnê gôlôac sêšôm lasê amboac tonec gebe
“Biŋjanô, ênê moasiŋ ênêc endej tôŋgeŋ.”
- 4** Lau-têtêc-Anôtôwaga samob sêšôm lasê amboac tonec gebe
“Biŋjanô, ênê moasiŋ ênêc endej tôŋgeŋ.”
- 5** Aê kapô lêna ma aoc gêjac Apômtau,
tec Apômtau kêkêŋ taŋa aê ma gajam aê sa.
- 6** Aê katêc tauc atom gebe Apômtau gêwiŋ aê
ñamalac oc sêŋgôm asageŋ êndêŋ aê.
- 7** Apômtau gêwiŋ aê, oc ênam aê sa
ma jaku ñoc ñacio tulu.
- 8** Daê lamu Apômtau
ñajam kêlêlêc taêŋ kêka ñamalac su.
- 9** Daê lamu Apômtau
ñajam kêlêlêc taêŋ kêka ñamalacnêŋ laumata su.
- 10** Tenteŋlatu samob sêgi aê auc,
mago aê gaseŋ êsêac su gajam Apômtau lanjô.
- 11** Sêgi aê auc e kêso tau,
mago aê gaseŋ êsêac su gajam Apômtau lanjô.
- 12** Êsêac sêgi aê auc amboac banic, mago ja kêkwanam êsêac su amboac oba,
mago aê gaseŋ êsêac su ña Apômtaunê ñaclai.
- 13** Êsêac têtuc aê ñajaŋa gebe jamben,
mago Apômtau gêjam aê sa.
- 14** Apômtau kêtu ñoc ñaclai to ñoc ñac kalanem-eŋwaga.
Eŋ kêtu ñoc kêsiwaga.
- 15** Wêsiŋ toôndou kêpi aŋga lau gêdêŋ nêŋ bec.
Apômtau lêma anôŋa gêgôm gêŋsêga ñaclai.
- 16** Apômtaunê lêma anôŋa kêcip ñamalac sa.
Apômtaunê lêma anôŋa gêgôm gêŋsêga ñaclai.
- 17** Aê oc jamac êndu atom, janjôŋ matoc jali
ma jasôm Apômtaunê ñaê lasê.
- 18** Apômtau gêjac aê matocgasí aucgeŋ,
mago gêlôc gebe jamac êndu atom.

19 Alêc lôm dabuŋ tau ɳakatam su êndêŋ aê.
Aê gabe jasô najanam daŋge êndêŋ Apômtau.

20 Apômtaunê sacgêdô tonec
gêjac lau gêdêŋ taŋgeŋ ɳawae.

21 Aê gajam daŋge aôm gebe kôkêŋ taŋjam aê
ma kôtu ɳoc kêsiwaga.

22 Poc, taŋ sêkwêwaga sêbaliŋ siŋ naŋ,
tec kêtû poc kêclêsuŋa.

23 Gêŋ tonaj Apômtau gêgôm,
tec mateŋanô talic amboac gêŋsêga.

24 Bêc tau tonaj Apômtau kêkêŋ.
Aweŋ êôc toôndu ma ôliŋ épi-êpigeŋmaŋ.

25 O Apômtau, ônam aêacmêŋ sa.
O Apômtau, ôkêŋ aêac atap kolen ɳanô sa.

26 Aweŋ êôc ɳac, taŋ gêmêŋ gêjam Apômtau laŋô.
Aêac anam mec amac aŋga Apômtaunê andu.

27 Apômtau eŋ Anôtô, eŋ kêkêŋ ɳawê gêdêŋ aêac.
Atê wê tolêsôgeŋ ma anam gêlôŋ altar ɳajabo.

28 ɳoc Anôtô aôm, aê gabe janam daŋge êndêŋ aôm.
ɳoc Anôtô aôm, aê gabe jatoc aôm sa.

29 Anam daŋge êndêŋ Apômtau gebe eŋ ɳac gabêjam.
Biŋjanô, ênê moasiŋ ênêc enden tÔŋgeŋ.

119

Anôtônen bîŋ wae

1 Aoc êôc êsêac, taŋ sêsa nêŋ lêŋ laŋôŋnêm sawa
ma sêselêŋ kêtôm Apômtaunê biŋsu naŋ.

2 Aê aoc êôc êsêac, taŋ sêmasaŋ ênê biŋsu
ma taŋeŋ wamu eŋ tonêŋ ɳalêlôm samucgeŋ naŋ.

3 Êsêac sêgôm keso teŋ atom.
Sêsa ênê lêŋ katôgeŋ.

4 Aôm kôjatu nêm ɳagôliŋ
gebe ɳamalac sêmansaŋ tomalagen.

5 Ojae, ɳoc lêŋ ɳanjêŋgeŋ
ma jamansaŋ aômnêm biŋsu ɳapepmaŋ.

6 Aômnêm biŋsu samob embe ênêc aê laŋôcnêmjagen
oc jaŋgôm tauc majoc êsa atom.

7 Aê embe jaŋô nêm biŋsu gêdêŋ êtu tÔŋ,
oc jalambiŋ aôm toŋoc ɳalêlôm makeŋgeŋ.

8 Aê gabe jamansaŋ aômnêm biŋsu.
Ônam aê sapu samucgeŋ atom.

Taŋeŋ wamu êndêŋ Apômtaunê biŋsu

9 Nacsêjom teŋ oc êsa nê lêŋ mata sawa amboac ondoc.

 Eŋ êsap aômnêm biŋ tôŋ acgom, go êsa êndêŋ.

10 Aê gasom aôm toŋoc ŋalêlôm samucgeŋ.

 Ôkêŋ aê janac jaê aômnêm biŋsu atom.

11 Aê kamasaŋ nêm biŋ gêc ŋoc ŋalêlôm
 gabe jaŋgôm sec êndêŋ aôm atom.

12 O Apômtau, aoc gêôc aôm
 ôndôŋ nêm ŋagôliŋ êndêŋ aê.

13 Aocsuŋ jasa biŋ, taŋ aôm awamsuŋ kôjatu naŋ,
 samob sa ŋapep.

14 Aê têtac kêkac aê aômnêm biŋsu ŋalêŋja
 kêlêlêc têtac kêkac aê awa nomja su.

15 Aê japuc biŋ, taŋ aôm kôjatu naŋ ŋam
 ma matoc êndij aômnêm lêŋgeŋ.

16 Aêŋoc ŋalêlôm kêkac aê aômnêm biŋsuŋageŋ.
 Aê gabe jalij aômnêm biŋ siŋ atom.

Tatu samuc Apômtaunê biŋsu

17 Ômoasiŋ nêm sakiŋwaga aê gebe jamoa matoc jali
 ma jajop aômnêm biŋ.

18 Ôkêŋ matocanô êpoa lasê
 gebe jalic aômnêm biŋsu ŋagêŋsêga.

19 Aê katu ŋacleŋ ŋaôma gaŋgôŋ nom.

 Ônsaŋ nêm biŋsu auc êndêŋ aê atom.

20 Noc ŋalêlôm gêjam aoc su
 aômnêm biŋ taŋ kôjatu naŋ e tekoc gêbac.

21 Aôm goec biŋ lau kesowaga, taŋ teŋbelen angeŋ
 ma sêkac tauŋ su anga nêm biŋsu naŋ.

22 Aê kamasaŋ aômnêm biŋsu,
 amboac tonaj ôŋgôm aê majoc êmbac ma lau sêsu aê susu atom.

23 Kasêga sêkac tauŋ sa sêkic aêŋoc biŋ sêmoa,
 mago nêm sakiŋwaga aê tec kapuc aômnêm biŋsu ŋam.

24 Aômnêm biŋsu gêgôm aê têtac ŋajam kêsa
 gebe kêtú ŋoc gôlinjwaga.

ŋalêlôm kêkac aê gebe tanoc wamu Apômtaunê biŋsu

25 Aê kapô lêna tauc gaŋgôŋ wao ŋaô,
 amboac tonaj mêmônam aê sa êtôm, taŋ gôjac mata naŋ.

26 Gêdêŋ taŋ gajac miŋ ŋoc biŋ gêdêŋ aôm naŋ, aôm kôkêŋ tanjam aê.
 Ôndôŋ nêm ŋagôliŋ êndêŋ aê janjô.

27 Ôkêŋ aêŋoc kauc êsa êpi intêna, taŋ nêm biŋsu kêjatu naŋ,
 oc japuc aômnêm gêŋsêga ŋam.

28 Aêŋoc ŋalêlôm ŋawapac gê tôngen ma galij matocsulu elêmê.
 Ôkêŋ ôlicwalô êsa êtôm gôjac mata.

29 Ôŋgamiŋ aê êndêŋ biŋ dansaŋ ŋalêŋ
 ma ômoasiŋ aê ŋa aômnêm biŋsu.

30 Aê kajalin lêŋ biŋjanôŋa sa.

Kakêj nêm bijsu kékô aê lajôcnêmja.

31 Aê kasap aômnêm bijsu tôj.

O Apômtau, ôkêj aê jangôm tauc paliñ atom.

32 Aê gabe jalêti jasa aômnêm bijsu ñalêj
gebe ñoc ñalêlôm kékac aê lêj tonajña.

Mec kauc êsaña

33 O Apômtau, ôndôj aê nêm bijsu ñalêj.

Aê gabe matoc êsap e wacjaô lasê.

34 Ôkêj ñoc kauc êsa gebe jamansaј aômnêm bijsu
ma jamansaј tonjoc ñalêlôm samucgej.

35 Ôwê aê jasa aômnêm bijsu ñalêj
gebe katu samuc aômnêm bij tonaj.

36 Ôkêj ñoc ñalêlôm êsap awa tôj atom,
êsap nêm bijsugej tôj.

37 Ônam matocanô ôkwi aŋga gêj nomja.

Ôkêj aê jasa nêm lêj topalêgej.

38 Ôkêj bij, taŋ gôjac mata gêdêj lau-têtêc-aômwaga naŋ,
naŋô êsa épi nêm sakiŋwaga aê amboac tonanjej.

39 Ôkac bij susu, taŋ katêc naŋ su
gebe nêm ñagôlinj ñajam.

40 Bij ñanô, aê gajam aoc su nêm jatu, taŋ gôjac jatu naŋja.
Ôkêj nêm biŋêdêj êpuc aê tôj.

Ölij andaj Apômtaunê bijsu

41 O Apômtau, ôkêj nêm moasiŋ êmoasiŋ aê.

Ônam aê sa êtôm, taŋ gôjac mata naŋ,

42 gebe jajô ñac, taŋ kêsu aê susu naŋ awa,
gebe aê kakêj gêwiŋ aômnêm bij.

43 Ma ôkôc biŋjanô ñamêtê su aŋga aê aocsuŋ samucgej atom
gebe aê kakêj matoc aômnêm gôliŋ.

44 Aê gabe jamansaј nêm bijsu tonjanôgej
ma gabe jaŋgôm endej tôŋgej ñapaŋ.

45 Amboac tonaj jasa lajôcnêm sawagej
gebe aê gasom aômnêm bij, taŋ kôjatu naŋ.

46 Aê gabe jasôm aômnêm ñagôlinj êndêj kin
tomajoc êmbacgej.

47 Aê têtac ñajam kêtû nêm bijsuŋa,
taŋ aê têtac gêwiŋ naŋ.

48 Aê jatoc aômnêm bijsu, taŋ têtac gêwiŋ naŋ sa
ma taêc ênam japuc aômnêm gôliŋ ñam.

Aêac taêj êka Apômtaunê bijsu

49 Taêm ênam bij, taŋ gôjac mata gêdêj nêm sakiŋwaga aê naŋ.
Bij tau kékêj aê kakêj matoc.

50 Aê gangôŋ jageo ñasec, mago bij, taŋ aôm gôjac mata naŋ,

tec kēpuc aê tôj ma gê malô aê.

51 Lau sêkeli tauñja sêsu aê susu ñasec,
mago aê kakac tauc su aنجa aômnêm biñsu atom.

52 O Apômtau, aê embe taêc ênam aômnêm ñagôliŋ lançwaanôja,
naŋ oc ênac têtac tôj.

53 Aê têtac ñandaŋ sec kêtú lau, taŋ sêkac tauŋ su aنجa Anôtônê naŋ,
gebe lau tonaj sêwi nêm biñsu siŋ.

54 Aômnêm biñsu kêtú ñoc wê lanemja
gêdêŋ taŋ kasa ñoc lêŋ gamoa jaê ñoc malacmôkê ñanô naŋ.

55 O Apômtau, aê taêc gêjam aômnêm ñaê gêdêŋ gêbêc
ma kamasaŋ aômnêm biñsu.

56 Moasiŋ ñanô, taŋ gawê kaiŋ naŋ, tonec
gebe kamasaŋ aômnêm biñsu.

Anôtônê biñsu e ñajanêŋ lançwageŋ

57 Apômtau kêtú ñoc gêjlênsêm.

Aê kasôm kêtú tôj gebe jamansaŋ aômnêm biñsu.

58 Aê kateŋ aôm toŋoc ñalêlôm samucgeŋ
gebe taêm walô aê êtu biŋ, taŋ gôjac mata naŋja.

59 Aê taêc gêjam ñoc lêŋ
ma gajam gôliŋ ockain gêdêŋ aômnêm ñagôliŋ.

60 Aê gajam gamêŋ tôj atom, kakac taucgeŋ
gebe jamansaŋ aômnêm biñsu.

61 Lau alôb-alôb nêŋ lêpoa gêsô aê tôj,
mago kaliŋ aômnêm biñsu siŋ atom.

62 Aê gadi sa gêdeŋ gêbêcau gêja lu gabe janam danje aôm
êtu nêm gôliŋ gêdêŋja.

63 Lau taŋ têtêc aôm
ma êsêac, taŋ taŋeŋ wamu nêm jatu naŋ, nêŋ ñac teŋ aê.

64 O Apômtau, aômnêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja gêjam nom auc.
Ôndôŋ aômnêm biñsu êndêŋ aê.

Apômtaunê biñsu ñajanô

65 O Apômtau, aôm kômoasiŋ nêm sakinwaga ñanôgeŋ,
kêtôm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ.

66 Ôndôŋ mêtê tokauc ma mêtê jakip biŋ saŋa êndêŋ aê
gebe aê taêc kêka aômnêm biñsu.

67 Gêdêŋ taŋ kôkoniŋ aê atomgeŋ naŋ, gao gamoa,
mago galoc kamasaŋ aômnêm biŋ kêtú tôj.

68 Aôm ñac gabêjam ma kômoasiŋ lau.
Ôndôŋ aômnêm biñsu êndêŋ aê.

69 Lau teŋbeleŋ aŋeŋ sêga biŋ kêpi aê,
mago aê kamasaŋ nêm jatu toŋoc ñalêlôm samucgeŋ.

70 Êsêacnêŋ ñalêlôm ôliŋ ñakam amboac ñalêsi kêkêkam lau,
mago aê tec ñoc ñalêlôm kêkac aê kêtú nêm biñsuŋa.

71 Aôm kôkoniŋ aê, tec kêmoasiŋ aê
gebe nêm mêtôc tau kêdôŋ nêm biñsu gêdêŋ aê.

72 Awamsuŋ ɳabiŋsu kêmoadsiŋ aê
kêlêlêc awamata totoŋ-totoŋ su.

Apômtaunê biŋsu ɳamêtôc gêdêy

73 Aôm lêmam kôkêy to kôlêsôb aê.

Ôwa ɳoc kauc sa gebe jajala aômnêm biŋsu.

74 Êsêac taŋ têtêc aôm naŋ, embe sêlic aê oc têntac ɳajam êsa
gebe aê kakêy matoc aômnêm biŋ.

75 O Apômtau, aê kajala gebe aôm kômêtôc biŋ jagêdêŋgeŋ,
tec kôkôniŋ aê kêtôm aômnêm biŋ ɳajêy.

76 Ôkêy nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja ênam manj aêmaŋ,
êtôm nêm biŋ, taŋ gôjac mata gêdêy nêm sakijwaga aê naŋ.

77 Taêm walô aê gebe jaŋgôy matoc jali
gebe aê têtac gêwiŋ aômnêm biŋsuŋgeŋ.

78 Teŋbeleŋ angeŋ, taŋ sêgôm aê waec sec naŋ, majen êsa
ma aê tec taêc gêjam aômnêm biŋ, taŋ kôjatu naŋ ɳam.

79 Ôkêy êsêac, taŋ têtêc aôm to sêjala aômnêm biŋ, taŋ gôwa sa naŋ,
gebe sêkac tauŋ ôkwi dêndêy aê.

80 Ôkêy aêjoc ɳalêlôm êsap aômnêm biŋsu tôŋ
gebe jaŋgôm tauc palin atom.

Mec Apômtau ênam saŋa

81 Aôm nêm moasiŋ gêjô katuc
ma kakêy matoc aômnêm biŋ.

82 Matocanô kêkac gebe jalic biŋ, taŋ aôm gôjac mata naŋ,
ma katu kênac gebe “Êndêy ondoc, go ônam malô aê.”

83 Aê katôm bêlabi, taŋ dedeŋ e kêtû tonj naŋ,
mago kalinj aômnêm gôlinj siŋ atom.

84 Aômnêm sakijwaga nê bêc tendocgeŋ gêc.

Êndêy ondocgeŋ, go ômêtôc lau, taŋ sêlêsu aê naŋ, nêŋ biŋ.

85 Lau taŋ sêkêli tauŋ naŋ, sêkwê sê aê.

Lau taŋ seo gala aômnêm biŋ naŋ, sêgôm biŋ tonanj.

86 Aômnêm biŋsu samob tobiŋjanôgeŋ.

Êsêac sêôc aê ôkwi ɳa biŋ dansaŋ, amboac tonanj ônam aê sa.

87 Sauŋgeŋ oc senseŋ aê su janana anga nom,

mago aê tec gabe jawi biŋ, taŋ aôm kôjatu naŋ, siŋ atom.

88 Aôm ɳacmoasiŋ ônam aê sa êtu nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja gebe jaŋgôy matoc
jali

gebe jaŋgôm awamsuŋ ɳabiŋ ɳanô êsa.

Takêy êwiŋ Apômtaunê biŋsu

89 O Apômtau, aômnêm biŋ kêtû tôŋ kêsa anga undambê
ma ênêc endenj tôŋgeŋ.

90 Aômnêm biŋ ɳanjêy ênêc êtôm gôlôac to gôlôac.

Aôm kôsuŋ nom su, tec gacgeŋ kêkô ɳajaŋa kêsa.

91 Gêy taŋ kôkêy naŋ, kêkô e gêdêy galoc
gebe gêy samob êtu nêm sakijwaga.

92 Aômnêm biñsu embe êtu aê têtac gêwiŋ ñamôkê atom,
oc janaŋa êndêŋ taŋ gêjwac kêkôm aê auc naŋ.

93 Aê gabe jaliŋ aômnêm jatu siŋ atomanô
gebe aôm kôkêŋ, tec kêpuc aê tōŋ gaŋgôŋ matoc jali.

94 Aê katu aômnêm gêŋ, ônam aê sa
gebe aê kapuc aômnêm gôliŋ tec gamoa.

95 Lau alôb-alôb dêdib aê gebe senseŋ aê su,
mago aê taêc gêjam aômnêm biŋ, taŋ gôwa sa naŋ.

96 Aê galic gêŋ samob ñatêku gêc.
Aômnêm biñsu tagen tec ñamadiŋ masi.

Têtac gêwiŋ Apômtaunê biñsu

97 Aê têtac gêwiŋ nêm biñsu kêlêlêc
ma taêc gêjam kêtôm bêcgeŋ.

98 Nêm biñsu gêc aêŋa ñapaŋ
ma gêgôm ñoc kauc kêsa kêlêlêc ñoc ñacionêŋ su.

99 Aêŋoc kauc kêlêlêc ñoc kêdôŋwaga samob nêŋ su
gebe aê taêc gêjam biŋ tagen, taŋ aôm gôwa sa naŋgeŋ.

100 Aêŋoc kauc kêsa kêlêlêc kwalam laŋwa nêŋ su
gebe aê kamasaŋ aômnêm jatu.

101 Aê kagamiŋ ockaiŋ gêdêŋ lêŋ geo samob
gebe Jamansaŋ aômnêm biŋ ñapep.

102 Aê kakac tauc su arga nêm gôliŋ atom
gebe aôm taôm kôdôŋ aê.

103 Aê kasaê aômnêm biŋ gebe ñakana ñajamanô.
Kasaê ñakana kêlêlêc lêp su gêc aocsuŋ.

104 Aômnêm jatu gêwa ñoc kauc sa,
tec kakêŋ kisa gêdêŋ biŋdansaŋ samob.

Apômtaunê biñsu kêtu ockaiŋ ñaja

105 Aômnêm biŋ kêtû ockaiŋ ñadaweeŋ
ma ja teŋ kêpô ñoc intêna.

106 Aê katôc lemoc ma jamansaŋ êtu tōŋ
gebe taŋoc wamu aômnêm gôliŋ gêdêŋ.

107 Gêjwac gêjac aê tōŋ kasêp ñêŋgeŋ gaja.
O Apômtau, ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ.

108 O Apômtau, ôkôc ñoc da lambiŋja sa
ma ôndôŋ nêm gôliŋ êndêŋ aê.

109 Aê kasa paŋ lêndaŋ gebe jamac ênduŋa endenj tôngenj,
mago kaliŋ aômnêm biñsu siŋ atom.

110 Lau alôb-alôb sêwa lakô aê,
mago aê gao gala aômnêm jatu teŋ atom.

111 Biŋ taŋ aôm gôwa sa naŋ, kêtû ñoc gêŋlênsêm tengeŋja
kêtû aêŋoc ñalêlôm kêtû samuc ñam.

112 Aêŋoc ñalêlôm taê gêjam kêtû tōŋ gebe jaŋgôm aêmnêm biñsu ñanô êsa,
jaŋgôm endenj tôngenj e jamac êndu.

Apômtaunê biñsu kêtu lamu ñajam

113 Aê kakêj kisa gêdêj lau, taŋ nêŋ ñalêlôm gêja lu naŋ,
mago aê têtac gêwiŋ aômnêm biŋsu.

114 Aôm kôtu ñoc lamu to lautuc.
Aê kakêj matoc aômnêm biŋ.

115 Amac lau secwaga, akac taôm sa naamoa jaêc.
Aê gabe jamansaŋ ñoc Anôtônê biŋsu.

116 Ôpuc aê tôŋ êtôm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ, gebe jamoa matoc jali.
Aê kakêj matoc aôm, amboac tonaj ôngôm aê majoc êsa atom.

117 Ôpuc aê tôŋ gebe jamoa ñajam
ma jamansaŋ aômnêm biŋsu endeŋ tÔngeŋ.

118 Aôm oc ôtiŋ lau samob, taŋ seo gala aômnêm biŋsu naŋ, siŋ
gebe êsêac sêsaу tauŋ ñamelocjageŋ.

119 Lau samob, taŋ sêkac tauŋ su naŋ, aôm gôlic êsêac amboac gêŋ gambu.
Ma aê tec têtac gêwiŋ biŋ, taŋ aôm kôdôŋ naŋ.

120 Aê katêc aôm e ôlilu gêli.
Aê katêc tauc kêtu nêm mêtôcŋa.

Tarjeŋ wamu Apômtaunê biŋsu

121 Aê kamasaŋ biŋ solop to binjgêdêj kêtu tÔŋ.
Ôwi aê siŋ êndêj sêlêsutêna atom.

122 Ôjô nêm sakiŋwaga awa gebe ômoasiŋ en.
Ôkêj tenbeleŋ angeŋ sêkoniŋ aê tÔŋ atom.

123 Matocanô ñawapac kêsa gebe aê gaôŋ nêm moasiŋ,
gaôŋ aôm gebe ônam aê sa êtôm gôjac mataŋa.

124 Ônam nêm sakiŋwaga sa êtôm nêm têmtac gêwiŋ tengeŋja
ma ôndôŋ nêm biŋsu aê jajala.

125 Nêm sakiŋwaga aê, ôwa ñoc kauc sa
gebe jajala biŋ, taŋ aôm ôwa sa naŋ ñapep.

126 Apômtaunê noc gebe êwaka tau saŋa kêdabiŋ
gebe êsêac sêgôm aômnêm biŋsu popoc.

127 Kêtu tonajŋa aê têtac gêwiŋ nêm biŋsu
kêlêlêc awamata totoŋ-totoŋ su.

128 Kêtu tonajŋa nêm jatu gêjam gôliŋ aê.
Aê gadec lêŋ dansaŋ samob.

Nalêlôm kékac gebe tarjeŋ wamu Apômtaunê biŋsu

129 Biŋ tan aôm gôwa sa naŋ, kainj teŋ.

Kêtu tonajŋa ñoc ñalêlôm kêsap biŋ tau tÔŋ.

130 Aôm embe ônac nêm biŋ lêtêŋ, oc êpô gamêŋ
ma êwa lau meloc-meloc nêŋ kauc sa.

131 Aômnêm biŋsu gêjô aê
e aoc ec-ecgeŋ.

132 Ôkac taôm ôkwi êndêj aê ma taêm walô aê,
êtôm gôgôm gêdêj lau, taŋ têntac gêwiŋ nêm ñaê naŋ.

133 Ôkêj nêm biŋ êpuc ockaiŋ tÔŋ
ma ôkêj gêŋ sec teŋ ênam gôliŋ aê atom.

134 Ônam aê kêsi êndêj ñamalac, taŋ sêkoniŋ aê tÔŋ naŋ,

go jamansaŋ aômnêm jatu êtu tôŋ.

¹³⁵ Ôkêŋ laŋjômanô êpô nêm sakijwaga
ma ôndôŋ nêm biŋsu êndêŋ aê.

¹³⁶ Matocsulu keseleŋ amboac bu
kêtu lau sêmasaŋ aômnêm biŋsu atom ŋa.

Apômtaunê biŋsu ñamêtôc gêdêŋ

¹³⁷ O Apômtau, aôm ŋjac gêdêŋ
ma aômnêm gôlinj jagêdêŋ samob.

¹³⁸ Aôm kômasaŋ nêm biŋsu tobiŋgêdêŋ
ma kômasaŋ tobîŋ ŋaŋêŋ ŋanô amboac tonargeŋ.

¹³⁹ Aê têtac ŋandaŋ kêlakoc aê sec
kêtu ŋioc soŋo-soŋo sêliŋ aômnêm biŋ siŋja.

¹⁴⁰ Aômnêm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ, ŋakêŋkêŋ laŋgwagen
ma nêm sakijwaga têtac gêwiŋ biŋ tau.

¹⁴¹ Aê katu ŋjac sawa to sêbu aê,
mago kaliŋ aômnêm jatu siŋ atom.

¹⁴² Aômnêm biŋgêdêŋ kêtu biŋgêdêŋ teŋgeŋja
ma aômnêm biŋsu tau biŋjanô.

¹⁴³ Aê kapô lêna to gêŋwapac gêgôm aê,
mago nêm biŋsu gêgôm aê têtac ŋajam kêsa.

¹⁴⁴ Biŋ taŋ aôm gôwa sa naŋ, oc ênêc ŋaŋêŋ endeŋ tôngen.
Ôwa ŋioc kauc sa, go jaŋgôŋ matoc jali.

Mec Apômtau ênam saŋa

¹⁴⁵ Aê gamôêc tojoc ŋalêlôm samucgeŋ gêdêŋ aôm. O Apômtau, ôkêŋ taŋam
aêmaŋ.

Aê gabe jamansaŋ aômnêm biŋsu êtu tôŋ.

¹⁴⁶ Aê aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa,
go jaŋgôm biŋ, taŋ gôwa sa naŋ, ŋanô ̄esa.

¹⁴⁷ Aê gadi gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ ma kataŋ tauc kapôêŋ.
Aê matoc kêsap aômnêm biŋ tec gamoa.

¹⁴⁸ Matoc jali ŋapaŋ gêdêŋ gêbêc balinj e geleŋja
ma taêc gêjam biŋ, taŋ aôm gôjac mata naŋ, gêc ŋioc ŋalêlôm.

¹⁴⁹ Ôkêŋ taŋam aê êtu nêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja.
O Apômtau, ôkêŋ aê jamansaŋ aômnêm gôlinj.

¹⁵⁰ Lau taŋ têtim aê, mago sêkac taŋ su anja aômnêm biŋsu naŋ,
têdabiŋ aêgac.

¹⁵¹ Ma aôm Apômtau, tec gômoa aê ŋagala
ma aômnêm biŋsu samob kêtu biŋjanô.

¹⁵² Aê kajala biŋ, taŋ aôm kômasaŋ naŋ, wanêcgeŋ
gebe aôm kômasaŋ gebe ênêc teŋgeŋja.

Mec Apômtau ênam kêsina

¹⁵³ Ôlic ŋioc ŋandaŋ ma ônam aê samaŋ
gebe aê kaliŋ aômnêm biŋsu siŋ atom.

¹⁵⁴ Ônam gôlinj ŋioc biŋ ma ônam aê kêsi.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ.

155 Aôm oc ônam lau alôb-alôb kêsi atom
gebe êsêac sesom aômnêm bijsu atom.

156 O Apômtau, aôm taêm walô lau kêlêlêc.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biñgêdêj.

157 Lau taêsam sêjanda aê to sêlêsu aê,
mago aê gawi aômnêm biñ, tañ gôwa sa nañ, siñ atom.

158 Noc ñjalêlôm gêbu lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga
gebe êsêac sêmasaj aômnêm bijsu atom.

159 Ôlic aê, tec têtac gêwiñ nêm jatu nec.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm têmtac gêwiñ teñgeñña.

160 Aômnêm biñ kêtu biñjanô anô tau.
Aômnêm gôliñ gêdêj samob oc ênêc enden tôrgeñ.

Nalêlôm samucgeñ êndêj Apômtauñê bijsu

161 Aê gajam kauc tauc ma kasêga sêlêsu aê,
mago ñoc ñjalêlôm kêtêc aômnêm biñ tagenj.

162 Aê katu samuc biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
kêtôm ñac teñ gêjac siñ e kêtap awa taêsam sa.

163 Aê gadec to kakêñ kisa biñ dansaç
ma têtac gêwiñ aômnêm bijsu tagenj.

164 Aê aoc gêôc aôm kêtôm bêcgeñ kêtu dim 7
kêtu aômnêm gôliñ gêdênyja.

165 Lau tañ têntac gêwiñ nêm bijsu nañ, sêmoa tobiñmalô ñjanô
gebe gêñ teñ ñêgôm êsêac sembenj atomanô.

166 O Apômtau, aê kakêñ matoc aôm gebe ônam aê sa
ma kamasaç aômnêm bijsugac.

167 Aêñoc ñjalêlôm kêmasaç biñ, tañ gôwa sa nañ, kêtu tôñ
ma têtac gêwiñ kêlêlêc.

168 Aê kamasaç nêm jatu to biñ, tañ gôwa sa nañ.
Aôm kôjala aêñoc lêñ samob kêtu tôñ.

Mec Apômtau ênam saja

169 O Apômtau, ñoc tañi wacêso aôm tañamsuñ.
Ôwa ñoc kauc sa êtôm nêm biñ.

170 Noc mec wacêso aôm tañamsuñ
ma ônam aê sa êtôm biñ, tañ gôjac mata nañ.

171 Lanem oc êsêwa êsa aocsuñ
gebe aôm kôdôñ nêm bijsu gêdêj aê.

172 Imbeloc oc ênam wê êpi nêm biñ
gebe aômnêm bijsu samob jagêdêj.

173 Ômansaç lêmam gebe ônam aê sa
gebe aê kajala aômnêm jatu.

174 O Apômtau, aê gajam aoc su gebe ônam aê sa
ma aômnêm bijsu gêgôm aê têtac ñajam kêsa.

175 Ojop aê jamoa matoc jali gebe jalanem aôm
ma nêm gôliñ ênam aê sa.

176 Aê gao sic amoac domba gêbôm, onsom nêm sakinjwaga
gebe aê kalinj aômnêm bijsu siñ atom.

120

Apômtau ênam aê sa anja kalomtênanêj

- 1 Aê kapô lêna ma aoc gêjac Apômtau,
tec enj kékêj tanja aê.
- 2 O Apômtau, ônam aê kêsi anja gêdôjôlic dansanj
ma anja imbeleñ geo.
- 3 Aôm imbêlam geo,
Njatau oc êkêj asagenj êndêj aôm ma êngôm aôm amboac ondoc.
- 4 Oc êkêj sinwaganê sôb bôjañ-bôjañ
ma sôb tojalana.
- 5 Ijoc aêma, tec gañgôj Mesek,
tec gañgôj Kedarnêj becobo.
- 6 Aê gañgôj gawinj lau,
tanj sêkêj kisa gêdêj biñmalô nañ kêtômgac.
- 7 Aê njac biñmalôna, mago êndêj tanj jasôm bij wamanja nañ,
êseac sêndi êtu siñja.

121

Njac tanj gejob Israel ñajêj nañ

- 1 Aê gaôc matocanô sa kêpi lôc.
Njoc ênam-aê-sawaga mêmêsa anja ondoc.
- 2 Apômtau tanj kékêj undambê to nom nañ,
oc ênam aê sa.
- 3 Enj oc êkêj amkaiñ êka selelec atom.
Njac tanj gejob aôm nañ, ênac tuluc atom.
- 4 Biñjanô, njac-gejob-Israelwaga
gêjac tuluc to gêc bêc atom.
- 5 Apômtau kêtu nêm gejobwaga. Apômtau kêtu nêm ajunj,
tanj lêmam anôña kêsô ñjalabu nañ,
- 6 gebe oc êpac aôm êndêj ocsalô atom,
ma ajôñ êpô aôm êndêj êmbêc atom.
- 7 Apômtau ejop aôm êndêj gêj sec samob,
enj gejob aôm katôm.
- 8 Apômtau oc ejop aôm êndêj tanj ôsa ôna ma ôsô ômôêj nañ,
galoc ma endeñ tôñgeñ.

122

Biñmalô ênêc Jerusalem ñamec

- 1 Aê gañjô lau sêşôm gêdêj aê gebe “Tawê dandêj Apômtaunê andu tana”
ma gêgôm aê têtac ñajamanô.
- 2 O Jerusalem,
galoc enjkañ kêka aômnêm sacgêdô tôñgac.
- 3 O Jerusalem, sêkwê aôm sa kêtiam
kêtôm malac, tanj tuñbôm kêpiñ auc e ñajana nañ.

- 4** Gôlôac to gôlôac sêpi gamêŋ tonaj
Apômtau tau nê gôlôac sêpi-sêpi sêmoa
êtôm ej kêjatu êsêac
gebe sêlanem Apômtaunê ñaâ.
- 5** Anja tonaj tec tetoc lêpôj sêmêtôc biñja kékô,
tetoc Dawidnê gôlôacnêŋ lêpôj kékô.
- 6** Atej mec êtu Jerusalem êtap biñmalô saŋa.
Êsêac tanj têntac gêwiŋ aôm naŋ, sêmoa ñajamgenj.
- 7** Wama ênêc nêm tuŋbôm ñjalêlôm
ma biñmalô ênêc nêm andu ñjalêlôm.
- 8** Aê gabe jasôm gebe “Biñmalô êndêŋ aôm”
êtu ñoc lasitêwai to ñoc ñacŋa.
- 9** Aê gabe jatej moasiŋ êtu aômŋa,
êtu Apômtau, aêacnêŋ Anôtônê anduŋa.
- *

123*Mec Apômtau taê walô aêacŋa*

- 1** Aê jaôc matocanô sa wacêpi aôm.
Matocanô endec undambê, tanj gôjam gôliŋ gôngôŋ naŋ.
- 2** Aêac tatôm sakiŋwaga, tanj mataanô êndêŋ nê ñatau to sakiŋwagao, tanj mataanô gêdêŋ nê ñatauo,
tec aêac mateŋjanô êndêŋ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô, e taê walô aêac.
- 3** O Apômtau, taêm walô aêac, taêm walô aêacmêŋ.
Aêac anjô lau sêbu aêac e kêmasê aêac sa.
- 4** Lau sêkêli tauŋ nêŋ pêlê to tenjbeleŋ angenj nêŋ biŋ susu
kêmasê aêac katuŋ sa kêlêlêc.

124*Anôtô gêjam Israel sa, tec sêlambinj ej*

- 1** Israel galoc sêšom acgom gebe
“Apômtau embe êmoa êwiŋ aêac atom, oc amboac ondoc.
- 2** Gêdêŋ tanj ñamalac dêdi sebe sênaç aêac naŋ,
Apômtau embe êmoa êwiŋ aêac atom,
- 3** oc têndaŋgôŋ aêac su tomatenj jaligeŋ
ma senseŋ aêac su êtu nêŋ têntac ñandanj secanôŋa.
- 4** Bu ñasamac oc epeŋ aêac lênsôŋ
ma êc aêac su
- 5** e ñasamac ñakotoŋ-kotoŋ
ênsaŋ aêac auc.”
- 6** Aêac awenj êôc Apômtau gebe gêsuŋ aêac dadêŋ ñacio luŋluŋ
jakêkaku aêac popoc atom.
- 7** Aêac katuŋ gêwê sa kêtôm moc gêwê dibwaganê lakô sa.
Lakô tau gêŋgic ma aêac tec tajam samuc.
- 8** Apômtau tanj kékêŋ undambê to nom naŋ,
nê ñaâ oc ênam aêac sa.

* 122:9: Dawidnê teŋ.

*

125*Anôtô kêtû nê lau Israel nêj lamu*

- ¹ Lau tanj ôliŋ andaŋ Apômtau naŋ, têtôm lôc Sion,
tanj oc kôjô-kôjô atom, êkô ɻaqêŋ enden tôngen naŋ.
² Lôc kêgi Jerusalem auc ma Apômtau kêgi nê lau auc kêtôm tonaj.
Gagôm gêdêŋ galoc ma oc enden tôngen.
³ Lau alôb-alôb sênam gôlinj lau gêdêŋ nêŋ gamêŋ ɻapanj atom.
Embe sêngôm go lau gêdêŋ tauŋ oc sêngôm sec.
⁴ O Apômtau, ômoasiŋ lau ɻajam
to êsêac, tanj tanjen wamu aômnêm jatu naŋ.
⁵ Ma êsêac, tanj seo sic naŋ,
Apômtau ôtiŋ êsêac su nasêwiŋ lau geowaga.

O Israel, biŋmalô êndêŋ aômmaŋ.

126*Sêjam daŋge kêtû Anôtô gêjac êsêac sa kêtiamja*

- ¹ Gêdêŋ tanj Apômtau gêjam Sionnê gêŋwapac ôkwi naŋ,
aêac asaë amboac aêc mîgeŋ.
² Gêdêŋ tonaj aêac gêdôŋ ômac-ômacgeŋ
ma imbeleŋ toôndugeŋ.
³ Biŋjanô, Apômtau gêgôm gêŋsêga kêtû aêacnaŋ.
Aêac ôliŋ kêpi ɻanô.
⁴ O Apômtau, ônam aêacma gêŋwapac ôkwi,
amboac kom kêkêŋ bu kêsa ɻamaŋ kêtiam aŋga gamêŋ mula-mnja.
⁵ Lau tanj sêse gêŋ tomateŋsulu naŋ,
oc sêkôc ɻanô sa toôndugeŋ.
⁶ Nac tanj kêbic mowê tomatasulugeŋ gêja gebe êsê naŋ,
oc êmu êmérj tomolépoaq ma totêtac ɻajamgeŋ.

127*Anôtônê mec tagerj ênam aêac sa*

- ¹ Apômtau embe êkwê andu atom,
oc lau tauŋ sênam ɻakoleŋ elêmê.
Apômtau embe ejop malac atom,
oc keleŋwaga sênam jali êtôm atom.
² Amac embe andi êndêŋ bêbêc kanucgeŋ
ma anam kôm e êmbêcauc
gebe atap gêŋ ôc amac tônga sa, oc angôm elêmê.
Nám gebe Anôtônê lau têtac gêwiŋ êsêacnaŋ têtap nêŋ gêŋ sa êndêŋ tanj sênenç
bêc naŋ.
³ Latunji têtu Anôtônê moasiŋ gêdêŋ aêac
ma enj gêjam mec aêac ɻa gôlôac tau.

* 124:8: Dawidnê teŋ.

4 Lau matac latunuŋi
têtôm sôb, taŋ kêsêp siŋwaga lêma naŋ.
5 Aê aoc êôc ḥac,
taŋ kêbic nê sôb tolagic-tolagic naŋ.
Nac tonaj embe êmansaŋ nê biŋ êndêŋ nê soŋo-soŋo aŋga malac ḥasacgêdô,
oc sêngôm eŋ maja êsa atom.

*

128*Taŋen wamu Apômtau ḥagéjô*

1 Aê aoc êôc ḥac, taŋ kêtêc Apômtau,
taŋ kêsa ênê lêŋ gêmoa naŋ.
2 Aôm oc ôtap lêmam ḥakoleŋ ḥajanô sa.
Ma aôm ôtu samuc ma ômoa ḥajamgeŋ.
3 Aômnêm awê êmoa nêm andu amboac m mamaloc,
taŋ ḥalatu taêsam kêgi auc naŋ.
Aômnêm ḥapalê têtôm nip kepeŋ
kêgi nêm tebo auc.
4 Biŋjanô, ḥac teŋ embe êtêc Apômtau,
oc Apômtau ênam mec eŋ amboac tonanjeŋ.
5 Apômtau ênam mec aôm aŋga Sion
gebe ôlic Jerusalem ḥamoasiŋ ênac matamanô ḥajam êtôm aômnêm têm
ômoa matam jalija,
6 ma ôlic nêm ḥapalênêŋ wakuc.
O Israel, biŋmalô êndêŋ aômmaŋ.

129*Israel sêôc gêŋwapac ma Apômtau gêjam êsêac sa*

1 Israel embe êsôm nê biŋ teŋ, oc êsôm, nê biŋ tonec lasê gebe
“Aê ḥapalêgeŋ ma sêlêsu aê ḥasec.
2 Biŋjanô, aê ḥapalêgeŋ ma sêlêsu aê ḥasec,
mago sêkônij aê tôŋ atom.
3 Lau sakweŋtêna sêselê aê dêmôectêkwa
e popoc jamuŋ-jamuŋgeŋ,
4 mago ḥac gêdêŋ Apômtau gêdim lakô,
taŋ lau sec sêwa su naŋ gêŋgic.”
5 Lau samob, taŋ têtac kêbôli auc kêtû Sionja naŋ,
sênu tauŋ su tomajenjeŋ.
6 Oc têtôm gêgwaŋ, taŋ kékô salôm eŋ, ḥaô naŋ,
êtu kapôeŋ atom tageŋ ma êmeliŋ seben.
7 Nanô masi, tec ḥac teŋ ejon sa atom
ma teŋ ênac lagic gêŋ tau atomanô.
8 Ma ḥac teŋ, taŋ êsa intêna tonaj mêtêelic gêŋ tau naŋ, oc êmôêc gebe
“Apômtaunê moasiŋ êpi amac.
Aêac ajam mec amac ajam Apômtau laŋô” nec atom.

* 127:5: Salomonê teŋ.

130*Mec Apômtau ênam aêac saja*

¹ O Apômtau, aê aoc gêjac aôm anga ñakêlêndij sec.

² Apômtau, ôkêj taŋam aê aoc.

Ôê taŋam ñoc tanjiba kapôêj.

³ O Apômtau, aôm embe ôê sec tōj,
o Apômtau, asa oc êkô aôm laŋômnêm.

⁴ Mago aôm, tec kôsuc biŋ ôkwi,
amboac tonaj tec têtêc aôm.

⁵ Aê gaôn Apômtau, noc katuc gêôj ej,
tec kakêj matoc nê biŋ.

⁶ Ñoc katuc gêôj Apômtau gêmoa,
gêgôm kêlêlêc ñac, tan gêdib gamêj gebe eleŋŋaja naŋ su. Gêgôm kêlêlêc
dibwaga tonaj su biŋŋanôgoc.

⁷ Israel, ôkêj matam Apômtau
gebe Apômtau kêtû têtac gêwiŋ teŋgeŋja ñamôkê ma gêjam lau kêsi gêjac
ñawaŋeŋ.

⁸ Ma ej oc ênam Israel kêsi
anga nêj sec samob.

*

131*Oliŋ andaj Apômtauŋa*

¹ O Apômtau, aêjoc ñalêlôm kêkiaj tau sa atom
ma matocanô ketoc tau sa atom.

Aêjoc ñalêlôm taê kêka gêj,
tan kapôêj kêlêlêc aê naŋ atom.

² Masianô, aê kakônij ñoc ñalêlôm tōj ñaŋêŋgeŋ.
Ñoc ñalêlôm ñaŋêŋ kêtôm ñapalê, tan jamaŋgeŋ gêsac têna lêma dambê
naŋ.

³ O Israel, ôkêj matam Apômtau
êndêŋ galoc ma endej tōŋgen.

Dawidnê tenj.

132*Anôtô ênam mec gamêj dabuŋ*

¹ O Apômtau, taêm ênam Dawid
to nê gêŋwapac samob.

² Taêm ênam gebe ej kêtôc lêma gêdêŋ Apômtau
ma gêjac mata biŋ gêdêŋ Jakobnê Anôtô ñaclai gebe

³ “Aê gabe jaſô ñoc beclêlôm atom
ma jasa tauc sic janêc ñoc mêt atom,

⁴ aê gabe matocanô ênam kauc bêc
ma matoc êmôp êtu bêcja atom,

⁵ jamoa e jatap Apômtaunê mala ten sa

* **130:8:** Pesalem dambu tauŋja kêtû 6ŋa.

ma jatap Jakobnê Anôtô ɳaclai nê andu teŋ sa acgom.”

6 Biŋjanô, aéac angôŋj Eprata ma anô andu tau ɳawae,
go atap sa anga kôm Jarŋa.

7 Aéac asôm gebe “Ajôc, tasô ênê andu ɳalêlôm tana
nadau tauŋ ma tateŋ mec tanêc ênê akaiŋ ɳataoŋ.”

8 O Apômtau, ôndi tonêm poac ɳakatapa ɳaclainja
ma ôna malam ôlêwaj taômja.

9 Aômnêm dabuŋwaga sôsô biŋgêdêŋ êtu nêŋ ɳakwê
ma aômnêm lau mansaŋ sênam lasê totêntac ɳajamgeŋ.

10 Ôtiŋ nêm ɳac, taŋ goen oso eŋ naŋ, su atom
êtu nêm sakiŋwaga Dawidra.

11 Apômtau kêtôc lêma ma kêsôm nê biŋ kêtô tôŋ gêdêŋ Dawid.
Eŋ kêsôm tobiŋjanôgeŋ ma oc ênam ôkwi atom gebe
“Aê gabe jakêŋ aôm taôm latôminêŋ teŋ
êŋgôŋ aômnêm lêpôŋ.”

12 Latômi embe sêmansaŋ aêŋoc poac
to ɳoc biŋsu, taŋ jandôŋ êsêac naŋ,
oc nêŋ wakuc sêŋgôŋ aômnêm lêpôŋ
endeŋ tôŋgeŋ.”

13 Biŋjanô, Apômtau kêjaliŋ Sion sa
ma taê gêjam gebe êtu ênê andu.

14 Ma eŋ kêsôm gebe “Aê maloc jalêwaj tauc endeŋ tôŋgeŋja naŋ tonec.
Aê taêc gêjam kêtô tôŋ tec jaŋgôŋ tonec.

15 Aê gabe janam mec êsêacnêŋ gêŋ êlêlêc su.
Aê gabe jakêŋ mo êôc nêŋ lau ɳalêlôm sawa tôŋ.

16 Aê gabe jakêŋ moasiŋ êtu nêŋ dabuŋwaganêŋ ɳakwê.
Êsêacnêŋ lau mansaŋ oc sênam lasê totêntac ɳajamgeŋ.

17 Aê gabe Dawidnê ɳaclai êpoa lasê anga tôŋê.
Aê kamasan aêŋoc ɳac, taŋ gaen oso eŋ naŋ, nê jakaiŋ teŋ kékô.

18 Aê jakêŋ majenj êtu ênê ɳacjonêŋ ɳakwê,
mago eŋ êkuc sunsunj ɳaôsic-ôsic êŋgôŋ eŋ môkêapac.”

133

Lasitêwai semoa sêwiŋ tauŋ ɳapèp ɳabirj

1 Alicgac me, lasitêwai embe sêŋgôŋ sêwiŋ tauŋ,
oc talic ɳakatu têtac êsa lanŋwageŋ.

2 Biŋ tonaq kêtôm niptêkwî ɳajamanô, taŋ sêkêc kêpi Aron môkêapac ma
keselenj kêdaguc ênê êm,
e jagêsc ênê ɳakwê gêsutêkwa.

3 Kêtôm maniŋ anga lôc Hermon,
taŋ kêsêlô mêmjkêpi Sion naŋ,
gebe gamêŋ tonaq Apômtau gêjam mec su
gebe sêmoa mateŋ jali endeŋ tôŋgeŋ.

*

* **133:3:** Dawidnê teŋ.

134*Anôtônê sakinj gêbêcja ñawê*

- 1** Ajôc, Apômtaunê sakiñwaga samob, tañ akô Apômtaunê andu gêdêj gêbêc nañ,
alanem Apômtau.
- 2** Aôc lemem sa ateñ meç akô gamêj dabuñ
ma alanem Apômtau.
- 3** Apômtau, tañ kêkêj undambê to nom nañ,
ênam meç aôm aنجa Sion.

135*Aweñ êôc Apomtau*

- 1** Aleluja.

Awem êôc Apômtaunê ñaâe.

Amac tañ ajam sakinj Apômtau nañ, alanem ej.

- 2** Amac tañ akô Apômtaunê andulêlôm
to akô aêacnêj Anôtônê andu ñamalacluñ nañ,
- 3** awem êôc Apômtau, gebe Apômtau ej ñac gabêjam.
Anam wê épi ênê ñaâe gebe ej têtac kësa langwageñ.
- 4** Gebe Apômtau kêjalij Jakob sa
ma Israel kêtû ênê gêylênsêm.

5 Binjjanô, aê galicgac, Apômtau ej ñac kapôêj
ma aêacnêj Anôtô kêlêléc anôtôi samob su.

6 Gêj samob, tañ Apômtau têtac gêwiñ aنجa undambê to nom ma aنجa gwêc to
gêdimbobsêga samob nañ,
oc êngôm êtu tôj.

7 Ej tec gêwê tao aنجa gwêcm këpi gêmêj
ma kêkêj ôsic kësêp kom ñalêlôm ma kêkôc mu su aنجa nom ñakêclêsu.

8 Ej tec gêjac Aiguptu nêj ñamêc êndu,
gêgôm gêdêj ñamalac to bôc.

9 Aنجa tònê ej kësakinj gêjsêga to gêjtalô
gebe êmêtôc Parao to nê sakiñwaga samob.

10 Ej tec gesen lau tomôkê-tomôkê taêsam
ma gêjac nêj kiñ tojaclai êndu.

11 Amboac lau Amor nêj kiñ Sihon ma Basan ñakiñ Og
ma lau Kanaan nêj kiñ toê-toê samob.

12 Ma ej kêkêj êsêacnêj gamêj
gêdêj lau Israel sêwê kaiñ.

13 O Apômtau, aôm nêm ñaâe oc ênêc tengeñ.
O Apômtau, nêm waem oc êsa êndêj gôlôac to gôlôac.

14 Gebe Apômtau kêwaka nê launêj bingêdêj sa
ma taê walô nê sakiñwaga.

15 Tenteñlatunêj gwam ñamalac lemeñ sêgômja.
Êsêac sêmasañ ña silber to gold.

16 Aweñsuñ gêc, mago sêsôm biñ atom.

Mateñanô gêc, mago sêlic gamêj atom.

¹⁷ Tañeñsuñ gêc, mago sêñô biñ atom
ma sêsi aweñ atom amboac tonanjeñ.

¹⁸ Lau tanj sêmasaj gêj tauwaga nañ, oc têtôm nêj gêj tonanç
ma lau samob, tanj ôliñ andañ nañ, amboac tonanjeñ.

¹⁹ O Israelnê gôlôac, alanem Apômtau.
O Aronnê gôlôac, alanem Apômtau.

²⁰ O Lewinê gôlôac, alanem Apômtau.
Amac tanj atêc Anôtô nañ, alanem Apômtau.

²¹ Aweñ êôc Apômtau anja Sion,
ñatau, tanj gêngôñ Jerusalem nan.

Aleluja.

136

Wê danjeña teñ

¹ Anam danje Apômtau gebe eñ ñac gabêjam.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

² Anam danje anôtôinêj Anôtô.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

³ Anam danje apômtauinêj Apômtau.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

⁴ Eñ gêgôm gêñsêga.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

⁵ Eñ kékêj undambê tokaucgeñ.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

⁶ Eñ kêmasaj nom gêscac bu ñaô.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

⁷ Eñ kékêj oc to ajôj.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

⁸ Eñ kékêj oc gebe êwê gamêj êndêj ocsalô.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

⁹ Eñ kékêj ajôj to utitalata gebe sêpô gamêj êndêj êmbêc.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

¹⁰ Eñ gêjac Aiguptunêj ñamêc êndu.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

¹¹ Eñ gêwê Israel sa anja Aiguptu.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

¹² Eñ gêgôm ña lêma ñajaña ma gêôc lêmadiambê sa.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

¹³ Eñ gêwa Gwêckoc kékôc gêja luagêc.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

¹⁴ Eñ gêwê Israel sêsep ñjalêlôm sêja.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

¹⁵ Eñ kétin Parao to nê lausinj sêsep Gwêckoc ñjalêlôm ma sênôm gwêc su.
Binjanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôñgen.

- 16** En gêwê nê lau sêmoa gamêj sawa.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 17** En gêjac kij tonjaclai êndu.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 18** Nac tau, tañ gêjac kij towae êndu nañ.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 19** En gêjac lau Amor nêñ kij Sihon êndu.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 20** En gêjac Basan ñakin Og êndu.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 21** En kékêj lau tonaj ñai nêñ gamêj gêdêj nê lau sêwê kaiñ.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 22** En kékêj gamêj tau gêdêj nê sakijwaga Israel.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 23** En tec taê gêjam aêac gêdêj tañ tapô lêna nañ.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 24** Ma gêjam aêac kêsi aña lau, tañ sêlêsu aêac nañ.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 25** En gêlôm gêj taninjha gêdêj gêj mateñ jaliñha samob.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.
- 26** Anam danje êndêj undambê ñatau Anôtô.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endeñ tôjgeñ.

137

Lau tañ sêngôj kapoacwalô aῆga Babel nañ, nêj tañjiba

- 1** Gêdêj tañ aêac aنجôj Babelnêj bu nañ,
aêac taêj gêjam Sion ma atan.
- 2** Aêac akêj ma gêj wêjha
gej kaled ka siuj, tañ kékô tonaj nañ,
- 3** gebe lau, tañ sêkôc aêac tôj nañ,
sêkac aêac gebe anam ma wê, ma lau, tañ sêlêsu aêac nañ,
sêkac aêac gebe amoat otondugeñ ma sêşom gebe
“Anam nêm wê Sionha tej aêac aňô.”
- 4** Mago aêacmêj oc anam Apômtaunê wê
anga gamêj jaba amboac ondocgeñ.
- 5** O Jerusalem, aê embe jaliñ aôm siñ,
oc lemoc anôjha êtu tonj.
- 6** Aê embe taêc ênam aôm atom ma embe jatoc Jerusalem sa êlêlêc ñoc gêj
samob, tañ gêgôm aê têtac ñajam nañ atom,
oc imbeloc êsap lôcboam tôj.
- 7** O Apômtau, taêm ênam bêc, tañ lau Edom sêgôm gêjwapac
gêdêj Jerusalem nañ.
Êsêac sêmôec gedeñ tôjgeñ gebe
“Ansej êlinj-êlinj êsêp e êndêj nombanj.”

8 O Babel, aôm kalomtênao.

Aêac awenj êôc ñac, tañ êkêj gêj, tañ gôgôm gêdêj aêac nañ, êmu wacêpi aôm êtiam.

9 Aêac awenj êôc ñac, tañ êôc nêm ñapalê dedec sa ma êmakirj êsêac sêpi poc nañ.

138

Wê danjeja kêtû Anôtônê bij ñanjênya

1 O Apômtau, aê gabe janam danje aôm tojoc ñalêlôm samucgeñ.

Aê gabe jalambij aôm êndêj anôtôi sêlic.

2 Aê gabe jatej meç êndêj aôm jakô nêm lôm dabuñ ñamagênya ma jalarem aômnêm ñaê êtu nêm moasiñ to bij ñanjênya gebe aôm kôwaka nêm ñaê to biñ, tañ gôjac mata nañ sa kêlêlêc ñêngéñ su.

3 Gêdêj tañ aoc gêjac aôm nañ, kôkêj tanjam aê.
Ma kôpuc ñoc ñalêlôm tõj ña nêm ñaclai kaiñ ten.

4 O Apômtau, kinj samob anga nom embe sêñô awamsuñ ñabij oc sêlambij aôm.

5 Êsêac oc sêngä wê êpi Apômtaunê gôliñ
gebe Apômtaunê ñawasi gêjam gamêj auc.

6 Apômtau kêtû ñac towaegoc ma gêjam ñac ñalêlôm sawa sa ma kêjala lau-tetoc-taun-sawaga, tañ sêmoa jaêc eñ nañ, amboac tonanjeñ.

7 Aê embe jamoa gêñwapac ñalêlôm,
aôm oc ôpuc aê tõj jañgôj matoc jali.

Aôm kôpuc ñoc ñacio, tañ têntac ñandañ sec gêdêj aê nañ sugen ma nêm anôña gêjam aê sa.

8 Apômtau oc êñgôm gêj, tañ gêjac mata gêdêj aê nañ ñanô êsa.
O Apômtau, nêm moasiñ ênêc tenjeñ. Ônac dabinj kôm, tañ gôjac m nañ.

*

139

Anôtô kêjala gêj samob e gêdêj ñamadinj to gêmoa gamêj samob

1 O Apômtau, aôm gôbi ñoc ñalêlôm lêtêj e kôjala aê.

2 Aê embe jañgôj me jandi sa, oc ôjala.

Aôm gômoa jaêc, mago kôjala biñ, tañ aê taêc gêjam nañ.

3 Aôm gôlic aê kasêlêj me gaêc
ma kôjala aêñjoc lêj e tomalagen samob.

4 Nalô teñ ênsac imbeloc atom tagen
ma aôm Apômtau oc ôjala kwananjeñ.

5 Aôm kôpiñ aê auc anga muña ma nêm ña
ma gu lêmam gêsac môkêcapac.

6 Aê kasaê biñ tonanj kaiñ ten ñanô
kêlêlêc aêñjoc kauc su, tec kajala atom.

7 Nêm Nalau gêmoa ma aê oc jasa ondoc
ma aê oc jaêc jamu ondocja gebe ôlic aê atom.

* **138:8:** Dawidnê teñ.

- 8 Aê embe japi undambê jawac, oc jatap aôm sa.
 Ma embe jaja ñoc mêtê lamboam, oc jatap aôm sa.
- 9 Aê embe jalôp jandêj gamêj oc kêpiña
 ma najalêwañ jaŋgôŋ gamêj oc kêsêpña jana,
- 10 oc lêmam êwê aê anja ônê
 ma ôsip aê sa ña nêm anôňa.
- 11 Ma aê embe jasôm gebe gêsunjbom êkôm aê auc samucgej
 ma ñawê, tanj kêtô aê naŋ, énam kesec,
- 12 mago aôm oc ôlic ñakesec amboac ñakesec atom.
 Ôlic gêbêcauc amboac eleŋja ma ñakesec amboac ñawê.
- 13 Aôm taômgen tec kôkêj aênjoc ñjalêlôm
 ma kôlêšob aê anja tinoc têtaclêlôm.
- 14 Aê gajam danje aôm gebe kôkêj aê ñamêtê kaiŋ teŋ.
 Aênjoc katuc kêjala gebe aômnêm gêj, tanj gôgôm naŋ, kêtu gêñsêga kaiŋ teŋ.
- 15 Aôm kôjala ñoc ñatêkwa ñasec-ñasec samob
 gêdêj tanj kôkêj aê kelec-kelec kôsiŋgej ma kôlêšob aê anja tinoc têtaclêlôm.
- 16 Matamanô gôlic aê gêdêj tanj aê ñanô kêsa atomgej ma koto ñoc bêc, tanj taêm gêjam gebe jaŋgôŋna naŋ, gêc nêm buku kwanaŋgej.
 Gôgôm gêmuŋ kêsêp ñasawa, naŋ ñoc bêc teŋ mêtêkêsa atomanô naŋ.
- 17 O Anôtô, biŋ tanj aôm taêm gêjam naŋ, ñawapac, oc jajala amboac ondoc.
 Gêj tonanj taësam e ñjalêlêma atom.
- 18 Aê embe jasa sa, oc jalic êlêlêc gaŋac su.
 Aê embe janêc e guluŋ jandi, naŋ jatap aôm sa.
- 19 O Anôtô, ônac alôb-alôbwaga êndumaŋ
 ma ôkêŋ lau, tanj sêwê kaiŋ dec naŋ, sêc su anja aênjoc.
- 20 Lau tonanj tec sêkianj tauŋ sa ma sêšom biŋ alôb-alôb kêpi aôm
 ma sêgôm aômnêm ñaê kêtu meloc.
- 21 O Apômtau, aê oc jakêŋ kisa êndêŋ lau, tanj sêkêŋ kisa gêdêŋ aôm naŋ, atom me.
 Ma janam laŋôcanô ôkwi êndêŋ lau, tanj sêli tauŋ sa gêdêŋ aôm naŋ, atom me.
- 22 Biŋjanô, aê kakêŋ kisa gêdêŋ êsêac ñajaŋa,
 galic êsêac têtu ñoc ñacio.
- 23 O Anôtô, ômbi aê lêtêŋ e ôjala ñoc ñjalêlôm.
 Ônsaê aê to ôjala gêj, tanj taćc gêjam naŋ.
- 24 Ma embe ôlic aê jasa lêŋ dansaŋ jamoa,
 naŋ ôwê aê jasa lêŋ ñajaŋeŋa.
- *

140

Mec êtu Anôtô énam aêac saŋa

- 1 O Apômtau, ônam aê kêsi êndêŋ lau sec
 ma ojop aê êndêŋ lau toŋaclai.

* 139:24: Dawidnê pesalem teŋ.

- 2** Lau tonaj taēŋ gējam biŋ sec gēc nēŋ ḷalēlōm
ma sēkalom kisa kētōm bēcgeŋ.
- 3** Ēsēacnēŋ imbeleŋ ḷamata kētōm moac wēmnē.
Moac ḷamalic gēc kēsa paŋ gēdōŋōlicgeŋ.
- 4** O Apōmtau, ojop aē ēndēŋ lau alōb-alōb lemenj.
Ônam jaom aē ēndēŋ lau tonaclai, taŋ sēkic biŋ sebe senseŋ aē naŋ.
- 5** Tetoc-tauŋ-sawaga sēwa lakō kētu aēŋa.
Ēsēac sēkic uc gējac intēnataligeŋ ma sēwa lip kētu aēja gebe ênac aē.
- 6** Aē kasōm gēdēŋ Apōmtau gebe “Noc Anōtō aōm.”
O Apōmtau, ôkēŋ taŋam ḷoc tanj kapōēŋ
- 7** O Apōmtau, ḷoc Anōtō, ḷoc ḷac, taŋ gōjam aē sa ḷajanja naŋ.
Aōm kōtu ḷoc lamu gēdēŋ noc siŋŋa.
- 8** O Apōmtau, ôkēŋ biŋ, taŋ lau alōb-alōb taēŋ gējam to kēkac ēsēac naŋ, ḷanō ēsa atom.
Onseŋ biŋ, taŋ sēkic kētu aēja naŋ su.
- 9** Ôkēŋ ḷoc ḷacio sēku aē tulu atom
ma biŋ, taŋ sēkic kētu aēja naŋ, êpi ēsēac tauŋ.
- 10** Eŋ ēkēŋ ḷalana ēnsēlō êpi ēsēac tauŋ.
Eŋ ētīŋ ēsēac sēsēp sēlēlōm sēna e dēndi sa ētiam atom.
- 11** ḷac-gēga-biŋwaga oc ēmoa naeo.
Ma gēŋwapac oc epenj ḷac tonaclai sec naŋ, piŋpoap-piŋpoap e ēnaŋa.
- 12** Aē galicgac gebe Apōmtau oc ēmansaŋ lau sēŋgōŋ jageo nēŋ biŋ
to ēmansaŋ lau ḷalēlōm sawa nēŋ biŋ.
- 13** Biŋjanō, lau gēdēŋ oc sēnam daŋge êtu aōmnēm ḷaēja.
Lau gēdēŋ oc sēŋgōŋ sēwiŋ aōm.
- * *

141

Mec kētulaŋa teŋ

- 1** O Apōmtau, aē aoc gējac aōm ôkac taōmgenj ôndēŋ aē ômôēŋ.
Embe jamôēc aōm, naŋ ôkēŋ taŋam ḷoc aoc.
- 2** Ôlic ḷoc mec êtōm gasōb jadaŋ gēdēŋ aōm.
Ôlic jaōc lemoc sa êtu da êtulaŋa.
- 3** O Apōmtau, ôkēŋ aocsuŋ ḷadibwaga teŋ
ma ôkēŋ gēdōcōlic ḷakatam ḷagejobwaga teŋ.
- 4** Ôkēŋ ḷoc ḷalēlōm ewec êndēŋ gēj sec
gebe jaŋgōm gēj alōb-alōb atom.
- 5** ḷac gēdēŋ teŋ embe ênac aē me êlēŋ biŋ aē, naŋ jajala gebe oc tētac gēwiŋ aē,
mago aē janac jao gebe lau sec nēŋ teŋ êniŋ oso mōkēcapac atomanō gebe
kateŋ mec gedeŋ tōŋgeŋ gebe Apōmtau epenj ēsēacnēŋ kisa su.
- 6** Embe sēmbaliŋ nēŋ mētōcwaga sēsēp pocsaginj,

* **140:13:** Dawidnē pesalem teŋ.

lau oc sêjala gebe Apômtaunê biŋ biŋjanô.

⁷ En kēpalip êsêacnêŋ ḥatôkwa jatotoŋ-totoŋ sêc gêdêŋ lamboam ḥagêsuŋawa,
kêtôm poc, taŋ têtuc kékôc e popoc-popocgeŋ gêc intêna naŋ.

⁸ Matoc êndiŋ aôm, Apômtau ḥoc Anôtô. Aê gabe jaê lamu aôm.

Amboac tonar ôwi ḥoc katuc siŋ gebe jananja atom.

⁹ Ojop aê êndêŋ lakô, taŋ sêwa kêtû aêŋa naŋ,
ma êndêŋ lau secwaga nêŋ lip amboac tonar.

¹⁰ Ôkêŋ lau, taŋ sêkac tauŋ su naŋ, sêwê tauŋ nêŋ uc
ma aê jao gala jana.

*

142

Anôtô ênam aêac sa anja gêŋwapac ḥalêlôm ḥamec

¹ Aê aoc gêjac Apômtau kapôêŋgeŋ,
gamôêc kapôêŋ gêdêŋ Apômtau.

² Aê kasêwa ḥoc tanjî gêc eŋ laŋônêmja,
kasôm ḥoc gêŋwapac lasê gêdêŋ eŋ.

³ Gêdêŋ taŋ ḥoc ḥalêlôm ḥagogo naŋ,
mago aôm kôjala lêŋ, tan aê kasa naŋ.

Sêwa lakô kelecgeŋ
gêc ḥoc intêna, taŋ kasa naŋ.

⁴ Aê matoc geso gêmu anôŋa,
mago katap ḥac teŋ gebe ênam aê saŋa sa atom.

Aê gabe jaê lamu gêŋ teŋ, mago katap sa atomanô
ma ḥac teŋ gebe ênam aê saŋa gêmoa atomanô.

⁵ O Apômtau, aê aoc gêjac aôm.

Aê kasôm gebe ḥoc lamu aôm to ḥoc gêŋlênsêm, taŋ gawê kaiŋ anja lau
mateŋ jali nêŋ gamêŋ naŋ.

⁶ Ojae, ôjô ḥoc taŋiboamaŋ gebe aê katuc gêbac su.

Ônam aê kêsi anja lau, taŋ sêlêsu aê naŋ, gebe nêŋ ôliŋ walô kêlêlêc aê su.

⁷ Wê aê sa anja kapoacwalô
gebe jalaneŋ aômnêm ḥaâ.

Aôm embe ômoasiŋ aê,
oc lau gêdêŋ sêkac sa sêwiŋ aê.
gêŋgôŋ poclabu naŋ. *

143

Embe ôliŋ to katuŋ êŋgôŋ naeo, naŋ aweŋ ênac Anôtô

¹ O Apômtau, ôjô ḥoc meç ma ôê taŋam ḥoc tanjî.

Aôm ḥac tobiŋ ḥaŋêŋ, ôkêŋ taŋam aê êtu nêm biŋgêdêŋja.

² Ôkic nêm sakiŋwaga nê biŋ atom
gebe aôm ôlic ḥamalac mata jali teŋ êtôm ḥac gêdêŋ atom.

³ Ojae, ḥacio tau kêjanda katuc.

Eŋ kêku aê tulu jagaêc nom ma aê katôm êsêac, taŋ sêmac êndu su naŋ.

* **141:10:** Dawidnê pesalem teŋ. * **142:7:** Dawid gêga wê tonar gêdêŋ tanj

- 4** Aêñoc katuc ôluñ-ôluñgeñ
e ñoc ñalêlôm kêtû toñ aŋga ñoc wañlêlôm.
- 5** Aê taêc gêjam têm gêmuñ andanȝenja ma taêc gêjam aômnêm lêmam ñakôm samob, taŋ gôgôm naŋ.
Taêc gêjam jakêseñ aômnêm gôliñ samob.
- 6** Aê galam lemoc ma kateñ meç gêdêñ aôm.
Aêñoc katuc gêjam awa su aôm kêtôm nom ñakeleñ kêsê awa gebe kom ênac.
- 7** O Apômtau, ôkac taômgeñ mêñjôkêñ tanjam aê.
Ñoc ñalêlôm kêtû dambê-dambê su gebe janaña.
Ônsaŋ lañômanô auc êndêñ aê atom
gebe jatôm êsêac, taŋ sê su sêseñ sêlêlôm sêja naŋ atom.
- 8** Ôkêñ aê jaŋô aômnêm têmtac gêwiñ teŋgenja ñawae êndêñ elenja
gebe aê taêc kêka aôm.
Ôtôc intêna, taŋ gobe aê jasa naŋ, êndêñ aê
gebe jasun ñoc katuc sa êndêñ aôm êwac.
- 9** O Apômtau, ônam aê kêsi êndêñ ñoc ñacio.
Aê jandêñ aôm wacjaê lamu aôm.
- 10** Ôndôj aê jaŋgôm ñoc gêj êtôm aôm gôlic ñajam gebe aêñoc Anôtô aôm.
Aômnêm Ñalau ñajam êwê aê jasa lêñ ñaŋjêñ.
- 11** O Apômtau, ôpuc aê tôj jaŋgôj matoc jali êtu aômnêm ñaêña.
Ônam aê sa aŋga gêjwapac êtu aômnêm biŋgêdêñja.
- 12** Onseñ ñoc ñacio su ma ômoasiñ aê ma onsoc samob, taŋ sêlêsu aê naŋ,
gebe nêm sakinjwaga aê. *

144

Aweñ gêôc Anôtô ñamec. Moasiñ gêjam Israel auc

- 1** Aê aoc gêôc Apômtau, taŋ kêtû ñoc tuŋtêna naŋ.
Eñ tec kêdôj lemoc gebe janac siñ ñajaña ma lemoçlatu gebe janac siñ ñajaña.
- 2** Eñ tec kêtû ñoc balaŋ ma ñoc tuŋtêna to ñoc kêsiwaga. Eñ tec kêtû ñoc lautuc to ñoc lamu.
Eñ kêkêñ tentenjlatu sêsoñ aê ñalabu.
- 3** O Apômtau, ñamalac kêtôm asageñ, tec aôm matam gêdiñ eñ
ma ñamalac latu tonec kêtôm asageñ, tec aôm taêm gêjam eñ nec.
- 4** Ñamalac kêtôm awajaô
ma ênê bêc kêtôm gêj ñajaô-jaô.
- 5** O Apômtau, ôwê nêm undambê sa ma ôsêp ômôêj
ma ômoasac lôc gebe jadauñ êsa.
- 6** Ôpalip ôsic mêtjenseñ êsêac êlinj-êlinj.
Ôpê nêm sôb ma onsoc êsêac sêc sêna.

* **143:12:** Dawidnê pesalem ten.

- ⁷ Ômêtôc lêmam aŋga lôlôc mêmôjaŋgo aê su
 ma ônam aê sa aŋga ɻasamac kapôēŋ aŋga lau jaba lemen̄.
- ⁸ Lau tonaj gêdôŋôlic sêšôm biŋ dansan̄
 ma nêŋ anôŋa kêtôc gêŋ geo.
- ⁹ O Anôtô, aê gabe jaŋga wê wakuc teŋ êpi aôm
 ma jaŋgôm gêŋ wêŋa tonagam lemelu êtaŋ ma janam wê êndêŋ aôm.
- ¹⁰ Aôm kôpuc kiŋ tôŋ e sêku ɻačo tulu.
 Aôm kôjaŋgo nêm sakinwaga Dawid su aŋga siŋ ɻaclai.
- ¹¹ Ônam aê sa ma ôjan̄go aê su aŋga lau jaba lemen̄.
 Aŋga lau, taŋ gêdôŋôlic sêšôm biŋ dansan̄ to nêŋ anôŋa têtôc geo naŋ.
- ¹² Aêac latun̄j lau matac têtôm ka baliŋ
 ma aêac latun̄jo têtôm andu ɻajam-ɻajam ɻaalê poc, taŋ sepeŋ ɻatalô naŋ.
- ¹³ Aêacma andu moŋa gêlôc laŋgwageŋ
 ma aŋgôŋ gêŋmasê ɻao gedēŋ tôŋgeŋ.
- Aêacma domba sêsu ɻalatu tausen to tausen
 ma tentausen to tentausen seŋ gêŋ sêmoa oba.
- ¹⁴ Aêacma bulimakao sêsu ɻalatu taêsam ma gêŋwapac kêtap sa to sêjam ɻalatu
 su atom.
 Lau sêŋgôŋ sênam aucgeŋ, mago tanjiboa ênêc nêŋ malaclun̄ atom.
- ¹⁵ Aê aoc êôc lau, taŋ sêmoa kêtôm biŋ, tec tasôm su nec.
 Aê aoc êôc lau, taŋ Apômtau kêtû nêŋ Anôtô naŋ.

*

145

Talanem Apômtau êtu nê moasiŋ to ɻaclaiŋa

- ¹ O ɻoc kiŋ Anôtô, aê gabe jatoc aôm sa
 ma jalarem nêm ɻaê enden̄ tôŋgeŋ.
- ² Aê gabe jalarem aôm êtôm bêcgeŋ
 ma aoc êôc nêm ɻaê enden̄ tôŋgeŋ.
- ³ Apômtau ej ɻac kapôēŋ, tec talanem ej ɻanômaŋ.
 Aêac ɻamatlac oc tapuc ênê ɻam natatôm atom.
- ⁴ Gôlôac teŋ sêlanem aômnêm koleŋ êndêŋ gôlôac teŋ sêŋô
 ma sêšôm aômnêm ɻaclai ɻagênsêga lasê.
- ⁵ Èsêac oc sêšôm aômnêm ɻawasi to waem kiŋja lasê,
 ma aê gabe jaŋga wê êpi nêm gênsêga.
- ⁶ Lau oc sêšôm aômnêm gênsêga ɻaŋaclai lasê
 ma aê gabe jawa aômnêm waem kapôēŋ sa.
- ⁷ Lau oc sênc aômnêm moasiŋ teŋgeŋja ɻamiŋ
 to têtu samuc aômnêm binjêdêŋ toôndugeŋ.
- ⁸ Apômtau ej ɻac moasiŋ to taê walô ɻam.
 Ej gêbiŋ tôŋ ma têtac gêwiŋ teŋgeŋja gêjam ej auc.
- ⁹ Apômtau ej ɻajam gêdêŋ ɻamatlac samob
 ma ej taê labu gêŋ samob, taŋ kêkêŋ naŋ.

* 144:15: Dawidnê teŋ.

- 10** O Apômtau, gêj samob, taŋ kôkêj naŋ, sênam daŋge aôm.
Ma nêm lau mansaŋ sêlanem aôm.
- 11** Èsêac oc sêôm aômnêm gamêj kiŋja ɻawae lasê
ma sênacl aômnêm ɻaclai ɻamiŋ
- 12** gebe ɻamalcnêj latuŋi sêŋô aômnêm gêŋsêga
to aômnêm gamêj kiŋja ɻawasi ɻanô ɻawae.
- 13** Aômnêm gamêj kiŋja ênêc têŋgeŋ
ma ônam gôliŋ gôlôac to gôlôac ɻêŋgen êna.

Apômtau gêgôm nê biŋ samob ɻanô kêsa
ma nê koleŋ samob gêwa ênê têtac gêwiŋ sa.

14 Apômtau kêpuc lau samob, taŋ seben naŋ tôŋ
ma gêjac èsêac samob, taŋ sêŋgôŋ sêpô dêducgeŋ naŋ sa.

- 15** Lau samob mateŋ gêdiŋ aôm
ma aôm kôkêj èsêacnêj mo gêdêŋ ɻanoc.
- 16** Aôm kôlaiŋ lêmamtapa ma gôlôm gêj mateŋ jali samob
e gêôc èsêac tôŋ.

- 17** Apômtau gêgôm nê gêj samob gêdêŋgeŋ
ma gêgôm nê gêj samob tomoasinjeŋ.
- 18** Apômtau gêmoa èsêac, taŋ awen gêjac eŋ naŋ ɻagala
ma gêwiŋ èsêac samob, taŋ awen gêjac eŋ toɻanôgeŋ naŋ.
- 19** Eŋ gêjam èsêac, taŋ têtêc eŋ naŋ, nêŋ sêpô lêna sa
to gêŋô èsêacnêj tanjiboa ma kêpuc èsêac tôŋ.
- 20** Apômtau gejob èsêac samob, taŋ têntac gêwiŋ eŋ naŋ,
ma oc enseŋ lau alôb-alôb samob su.

- 21** Aoc êôc Apômtaunê wae
ma lau nomja samob sêlanem ênê ɻaê dabuŋ têŋgeŋ ma têŋgeŋ.
*

146

Talanem Apômtau êtu ênê kôm gêdêŋja

- 1** Aleluja.
O katuc tau, ôlanem Apômtau.
- 2** Aê gabe jalanel Apômtau êtôm ɻoc bêc samob, taŋ gaŋgôŋ matoc jali naŋ,
ma gabe janam wê êndêŋ ɻoc Anôtô êtôm têm, taŋ jamoa nom naŋ.
- 3** Taêm êka laumata to ɻamalac teŋ
gebe èsêac têtôm gebe sênam lau sa atom.
- 4** Awenjaô embe ênac pep, oc têtu kekop êtiám
ma nêŋ biŋ, taŋ taêŋ gêjam naŋ, oc ênac pep amboac tonanjeŋ.
- 5** Aê aoc êôc ɻac, taŋ Jakobnê Anôtô gêjam eŋ sa
ma kékêŋ mata Apômtau Anôtôgeŋ naŋ.
- 6** Nac tonanjeŋ tec kékêŋ undambê to nom ma gwêc to ɻagêŋlêlôm samob.
Eŋ ɻac ɻaŋêŋ enden tôŋgeŋ.

* **145:21:** Dawidnê wê lanemja teŋ.

- ⁷ Ènê mêtôc gêdêŋ gêjam êsêac, taŋ lau sêkôniŋ êsêac tōŋ naŋ sa
ma gêlôm êsêac, taŋ mo gêjô êsêac naŋ. Apômtau kêgaboac lau
kapoacwalôŋa su.
- ⁸ Apômtau kêkêŋ matenpec sêlic gamêŋ kêtiam ma kêsa lau, taŋ sêpô dêducgeŋ
naŋ sa.
Apômtau têtac gêwiŋ lau gêdêŋ.
- ⁹ Apômtau gejob lau jaba ma gêjam awêtuc to mosêbu sa.
Mago eŋ gesen lau alôb-alôb nêŋ intêna su.
- ¹⁰ Apômtau eŋ kiŋ tengeŋja.
* O Sion, aômnêm Anôtô ênam gôliŋ enden tôngen.

147

Anôtô kêtu ɳaclai to moasiŋ ma mêtê ɳatau ɳamôkê

¹ Aleluja.

- Alanem Apômtau gebe tanam wê êndêŋ aêacnêŋ Apômtau tonec gêŋ ɳajam.
Lambin tonaj ɳajam ma jagêdêŋ.
- ² Apômtau kêkwê Jerusalem sa kêtiam.
Eŋ gêjac Israel latuŋi, taŋ sêmoa salin-salin naŋ sa.
- ³ Eŋ kêmoasiŋ êsêac, taŋ ɳalêlôm popoc naŋ,
ma kêsabaŋ êsêacnêŋ kamoc ɳandaŋ.
- ⁴ Eŋ kêkêŋ utitalata kêtôm tau taê gêjam
ma kêsam êsêacnêŋ ɳaê samob tomalagen.
- ⁵ Aêacnêŋ Apômtau eŋ ɳac kapôen to ɳaclaisêga.
Ènê mêtê ɳadôŋ gêc atomanô.
- ⁶ Apômtau gêjam lau ɳasec sa
ma kêtinj alôb-alôbwaga piŋpaŋ jasêc nom.
- ⁷ Apuc Apômtaunê wê dangeŋa sa.
Anjôm gêŋ wêŋa êtaŋ êndêŋ aêacnêŋ Anôtô.
- ⁸ Eŋ kêkêŋ tao gêšac umboŋ
ma kêkêŋ kom kêmalôm nom to kêkêŋ gêgwaŋ kêpuc aŋga lôc.
- ⁹ Eŋ gêlôm bôc
ma kêkêŋ mo gêdêŋ aoco ɳalatu, taŋ têtaŋ gêdêŋ eŋ naŋ.
- ¹⁰ Eŋ têtac gêwiŋ hos ɳaclai atom
to gêlic ɳamalac, taŋ labum ɳajaŋa naŋ ɳajam atom.
- ¹¹ Apômtau têtac gêwiŋ lau, taŋ têtêc eŋ naŋ,
to têtac gêwiŋ lau, taŋ sêkêŋ mateŋ ênê têtac gêwiŋ teŋgeŋja naŋ.

- ¹² O Jerusalem, ôlanem Apômtau.
O Sion, ônam wê êndêŋ nêm Anôtô.
- ¹³ Gebe eŋ kêmasaŋ nêm katam ɳajaŋa.
Eŋ gêjam mec nêm ɳapalê, taŋ sêmoa nêm ɳalêlôm naŋ.
- ¹⁴ Eŋ kêbalan nêm gamêŋ ɳamadiŋ auc ɳapep
ma gêlôm aôm gôngôŋ moasu ɳaôgeŋ.

* **146:10:** Aleluja.

- 15** Eŋ kēsakij nê jatu kēsêp nom gêmêj
ma biŋ tau kêlêti gêjam nom aucgeŋ sep tagen gêja.
- 16** Eŋ kékêj sno kêtôm kapok
ma kékêj nop kêtôm wao.
- 17** Eŋ kêpalip nê kompoc kêtôm poclô.
Asa oc êôc ênê malotêna tôj.
- 18** Eŋ kékêj nê biŋ e gêj tau gêwê.
Eŋ kékêj nê mu, tec ŋabu keseleŋ.
- 19** Eŋ gêwa nê biŋ sa gêdêŋ Jakob
ma kêsôm nê gôliŋ to biŋgêdêŋ lasê gêdêŋ Israel.
- 20** Eŋ kêmoasij tenteŋlatu teŋ amboac tonaj atom.
Êsêac sêjala ênê biŋsu atom.

Aleluja.

148

Undambê to nom sêlanem Apomtau

1 Aleluja.

Alanem Apômtau aŋga undambê.

Alanem eŋ aŋga lôlôc.

2 Ênê aŋela samob, alanem eŋ.

Ênê lau totoŋ-totoŋ samob, alanem eŋ.

3 Oc to ajôŋ, alanem eŋ.

Amac utitalata samob, alanem eŋ.

4 Amac undambê to undambê, alanem eŋ.

Amac bu, taŋ apoac umboŋ ŋaô naŋ, alanem eŋ.

5 Gêŋ samob tonaj ŋai, alanem Apômtaunê ŋaêmaŋ
gebe eŋ kêjatu, tec gêŋ tau ŋanô kêsa.

6 Gebe eŋ ketoc gêŋ tonaj ŋai kékô gebe êkô endeŋ tÔŋgeŋ
ma kékêj ŋagôliŋ, taŋ sêŋgêli atom naŋ, gêdêŋ êsêac.

7 Amac gêŋ nomŋa, amac gêŋsêga gwêcŋa to gwêc ŋagêdimlabuŋa samob naŋ,
alanem Apômtau.

8 Aôm ja to kompoc, aôm sno to ômbirj,
aôm mutêna, taŋ gôgôm ênê biŋ kêtû tÔj naŋ, amboac tonanjeŋ.

9 Amac lôc to gamêŋ ŋabau samob,
amac gêŋkainj to nip walaŋ samob,

10 amac bôc saleŋŋa ma malacŋa samob,
amac gêŋ kékêŋŋa ma moc tomagê, alanem Apômtau.

11 Amac kinj aŋga nom to tentenŋlatu samob,
amac kasêga to gôliŋwaga nomŋa samob,

12 amac ŋacsêŋŋom to awêtakinj,
amac lau ŋanô to ŋapalê, alanem Apômtau.

13 Lau samob tonan̄ ɳai sêlanem Apômtaunê ɳaêmaj
gebe ênê ɳaê tagen̄ tec ɳaê towae. Ènê ɳawasi kêlêlêc undambê to nomgen̄.

14 En̄ kékêj ɳaclai gêdêj nê lau gebe ênê lau mansan̄ samob sêlanem eŋ
sêwiŋ lau Israel, tan̄ têtu ênê gêj naŋ.

Aleluja.

149

Wê lambijŋa teŋ

1 Aleluja.

Anam wê wakuc êndêj Apômtau.

Awej êôc eŋ aŋga ênê lau mansan̄ ɳalêlôm.

2 Israel têtu samuc nêj ɳac, tan̄ kékêj êsêac naŋ.
Sion latui awej êôc nêj kiŋ toôndugej.

3 Êsêac têtê wê sêlanem ênê ɳaê
sêncac oŋ to gêj wêja êtaŋ.

4 Apômtau têtac gêwiŋ nê lau
ma kékêj lau palê-palê sêku nêj ɳacjo tulu.

5 Anôtônê lau têtu samuc eŋ to sênam lasê to ôlinj êpi
sêncêc nêj mê ma awen̄ êôc eŋ toôndugej.

6 Êsêac sêlambiŋ Anôtô to awen̄ êpigej
ma sêmêŋgôm siŋ ɳamata makeŋ-makeŋ

7 gebe sêkac nêj kamocgôc aŋga lau samuc nêj
ma sêkêj ɳagêjô êndêj tentenŋlatu.

8 Sênsô êsêacnêj kiŋ ɳa kapoacwalô tōj
ma sênsô nêj lau mata tōj ɳa kapoacwalô ki

9 gebe sêngôm biŋ, tan̄ Anôtô kékic wanêcgeŋ naŋ, êtu tōj êpi êsêac.
Biŋ tonan̄ ketoc Anôtônê lau samob sa.

Aleluja.

150

Alanem Apômtau

1 Aleluja.

Alanem Apômtau aŋga nê lôm dabuŋ.

Alanem eŋ aŋga undambê.

2 Alanem eŋ êtu nê gêjsêgaŋa
ma alanem eŋ êtu nê ɳaclai kapôêŋja.

3 Alanem eŋ ɳa dauc ɳaôndu.

Alanem eŋ ɳa gêj wêra to kalingwan̄.

4 Alanem eŋ ɳa wê to oŋ.

Alanem eŋ ɳa gêj wêra to gasuc.

5 Alanem eŋ ɳa gegob êtaŋ.

Alanem eŋ ɳa gegob ɳakicsêa galan̄-galangen̄.

6 Gêŋ samob, tanj sêsê awerŋ naŋ, sêlanem Apômtau.

Aleluja.

Nacmêtê tau

Nac tokauc teñ keto buku Nacmêtê Tau tonec. Enj kêkip ñamalacnêj lêj nomja dambê to gejo-gêjac ñam sa. Enj kêtap sa gebe lêj tonaj kôlênsôj ma biñgêdêj masi. Enj kësaâ gebe ñamalac sêjam nêj kôm tosê gogej, tec gêlic gebe ñamalacnêj lêj nomja ñanô masi, gêj ñaôma. Ènê kauc kësa kêpi Anôtô, tañ gêjam gôlinj ñamalacnêj têm nañ, nê lêj atom. Enj kêpô lêna kêtû biñ tonanjen, mago enj gêjam la lau gebe sênam kôm ñajaña to têtu samuc moasinj, tañ Anôtô kékêj gêdêj êsêac nañ, êtôm têm, tañ gêjac êsêac ñawae nañ.

Nalô tañ sêjalij sa anga buku tau ñamôkêlatu 12 nañ, kepeñ biñ tonanjen, gebe Anôtô kékêj gêj samob ñanoc su. Nalô ñagêdô gêlêj biñ aêac gebe tasa nêj lêj nomja tokauc ma tatu samuc nêj lêj ñajenj ñajam êtôm têm, tañ tamoa nom nañ.

Biñ taêsam, tañ ñac tokauc taê gêjam nañ, kësa anga nê ñalêlôm ñawapac to ñatutuc. Mago lau andanjenja sêkêj ênê buku tonec kêsêp Bibolo ñalêlôm gêwiñ. Tec gêwa sa gebe biñ takêj gêwiñja, tañ gêc Bibolo ñalêlôm nañ, kékêj ñasawa gêdêj lau tonêj ñalêlôm ñawapac to lau-sê-gowaga amboac tonanjen. Lau taêsam sêsaâ buku tonec ñabij amboac tasalakatu teñ ma sêlic tauñ nêj ñakat kêsêp buku tonan ñabinj. Go êsêacnêj kauc kësa gebe Bibolo, tañ kêtôc gêjñwapac tokainj-tokainj gêdêj ñamalac nañ, kékêj ñanô teñ, tañ ñamalac sêkêj mateñ e sêjala nêj lêj nomja ñatêpôe ñanô nañ.

3

Gêj samob tonanoc

¹ Gêj samob ñanoc gêc gêdêj-gêdêjgeñ. Ma kôm samob, tañ sêjam sêmoa umboñ ñalabu nañ, ñanoc gêc amboac tonanjen.

² Tenenji sêkôc aêac ñanoc gêc, ma tamac êndu ñanoc gêc.

Tasê gêj ñatêm gêc ma tajonj ñanô sa ñatêm gêc.

³ Sêjac ñamalac êndu ñanoc gêc ma sêgom lau ôlinj ñajam êsa ñanoc gêc.

Danseñ gêj suña ñanoc gêc ma takwê sa ñanoc gêc.

⁴ Tatañ tañiboa ñanoc gêc ma taômac ñanoc gêc.

Tanam abec ñanoc gêc ma tatê wê ñanoc gêc.

⁵ Tasac poc êlinj-êlinj ñanoc gêc ma tajonj poc sa ñanoc gêc.

Tamoia dawiñ tauñ ñanoc gêc ma tatu mêtê tauñ ñanoc gêc.

⁶ Dansom gêj ñanoc gec ma tanam gêj sapu ñanoc gêc.

Tanac gêj sa ñanôc gêc ma tajainj gêj ñanoc gêc.

⁷ Takac gêj êngic ñanoc gêc ma tasi gêj êpi tagenj ñanoc gêc.

Tanam tauñ tóñ ñanoc gêc ma tasôm biñ ñanoc gêc.

⁸ Têntac êwinj tauñ ñanoc gêc ma têntac endec tauñ ñanoc gêc.

Tanac siñ ñatêm gêc ma daê wama ñatêm gêc.

⁹ Koleñwaga oc kêtap ñanô ondoc sa gêjô nê koleñ.

¹⁰ Aê galic gêjñwapac, tañ Anôtô gêu gêscac ñamalac latunji gebe sim tauñ suña.

¹¹ Enj kékêj gêj samob ñajamanô gêdêj nê noc. Enj kékêj kêsêp ñamalac ñalêlôm gebe sênam awenj su sêngôj mateñ jalinja, mago ñamalac kêtôm gebe êkip Anôtône kôm, tañ gêjam gêdêj tañ gêjac m kôm tau e gêdêj gêj samob ñatêku êsuña nañ, ñam sa atom.

12 Aê kajala gebe ɻamalac nêj gêj ɻajam kêlêlêc gebe sêmoa totêntac ɻajamgej ma têtu samuc moasiŋ tokaiŋ-tokaiŋ êtôm nêj bêc sêmoa nomja teŋ gêc atom.

13 Ma kajala teŋ gebe ɻamalac sêniŋ gêj to sêñôm gêj ma sêôc gêjwapac totêntac ɻajamgej naŋ kêtû Anôtôñê moasiŋ teŋ amboac tonanjeŋ.

14 Ma aê kajala gebe gêj samob, taŋ Anôtô gêgôm naŋ, oc ênêc enden tõngeŋ. ɻamalac têtôm gebe sêñac têku gêj teŋ atom ma têtôm gebe sêkôc gêj teŋ su atom amboac tonanjeŋ. Anôtô kêmasaŋ gêj tau amboac tonaj kêtû ɻamalac têtêc eŋja.

15 Gêj tanj kêsa galoc naŋ, gêdêj andanjeŋ kêsa sugac. Ma gêj tanj oc mêmësa naŋ, gêdêj andanjeŋ kêsa su amboac tonanjeŋ. Ma Anôtô gesom gêj, tanj gêjaŋa su naŋ kêtiam.

Gêj alôb-alôb gêc nom

16 Ma aê galic gêj ter aŋga oc ɻalabu amboac tonaj gebe Gêj alôb-alôb gêc gamêŋ, taŋ gêjac biŋgêdêj ɻawae naŋ, ma gêj alôb-alôb gêc gamêŋ, taŋ gêjac mêtôc gêdêj ɻawae naŋ.

17 Tec aê kasôm gêc ɻoc ɻalêlôm gebe Anôtô oc êmêtôc lau gêdêj to lau sec êtômgej gebe gêj samob ɻanoc gêc ma kôm samob ɻanoc gêc amboac tonanjeŋ."

18 Aê kasôm gêc ɻoc ɻalêlôm gebe Anôtô gêgôm gêj tonaj gebe ênsaê to êtôc êndêj ɻamalac e sêjala gebe êsêac têtôm bôc.

19 Gebe ɻamalacnê lêŋ kêtôm bôcnê. Lulugen sêmac êndu kêtômgej. Lulugen sêwê kainj awenjaô tagenj. ɻamalacnê gêj ɻajam kêlêlêc bôcnê teŋ gêc atom. Gêj samob gêj ɻaôma.

20 Samob sepej gamêŋ tagenj. Samob ɻam kêsêp kekop. Ma samob têtu kekop êtiam.

21 ɻamalac ondoc kêjala kêtû tõŋ gebe ɻamalac katu oc êpi lîlôc ma bôc katu oc êsêp nomlêlôm êna.

22 Amboac tonaj aê galic gebe gêj ɻajam kêlêlêc ɻamalac ênam nê kôm totêtac ɻajamgej teŋ gêc atom gebe gêj tonaj gêjac eŋ ɻawae. Asa oc êtôm gebe êndôŋ eŋ e êjala gêj, taŋ mêmësa êtu ɻamu naŋ.

9

Lau sec to lau gêdêj

7 Amboac tonaj ôna ma ôniŋ nêm gêj totêntac ɻajamgej to ônôm nêm wain tonalêlôm ɻajamgej gebe Anôtô gêlôc gêdêj gêj, taŋ gôgôm naŋ sugac.

8 Ôsô nêm ɻakwê kwalam-kwalam ɻapanj ma ôniŋ oso môkêmapac.

9 Ôtu samuc ôwiŋ nêm awê, taŋ têmtac gawiŋ naŋ, êtôm nêm bêc samob, taŋ Anôtô kêkêj aôm gômoa oc ɻalabu naŋ. Bêc tonaj ɻai, taŋ ê su ɻaômägej naŋ, êtu gêj, taŋ gêjac aôm ɻawae naŋ, ma êtu nêm gôêm taôm su gômoa oc ɻalabu ɻagêjôrja.

10 Ônam kôm samob, taŋ êtôm aôm lêmam naŋ, ôtu dôbgeŋ gebe aŋga lamboam, taŋ aôm kopeŋ naŋ, aôm ônam kôm atom ma taêm ênam biŋ atom to ôjala biŋ atom ma ôtap kauc sa atom amboac tonanjeŋ.

11 Aê galic gêj ten kêtiam aŋga oc ɻalabu gebe Lau embe sêniŋ kwanj-kwaninoc, go êsêac, taŋ sêlêti ɻajaŋa naŋ, têtu ɻamata atom. Lau ɻactêkwa sêku nêj ɻacio tulu atom. Laumêtê têtap mo sa atom. Lau tokauc têtu lau tolêlôm atom. Lau lemeŋmêtêha têtu lau towae atom. Têm to gêjwapac gêjam gôlinj lau samob.

12 Gebe ɻamalac gêjam kauc nê noc. ɻamalac têtôm i, tanj gêwê wasan sec naŋ, ma têtôm moc, tanj lip gêjac naŋ. Êndêŋ têm sec lakô oc ênac ɻamalac sep tagen.

11

Gêŋ tanj ɻac tokauc gêgôm naŋ

1 Ônac sam nêm mo êtu moasinj. Êndêŋ ɻasawa ec balinj, go ôtap sa êtiam.

2 Ônac sam gêŋ tau êndêŋ lau taêsam gebe aôm gôjam kauc gêŋwapac, tanj oc êtap aôm sa aŋga nom naŋ.

3 Tao embe énac lênsôj, go êsêwa kom êsêp nom. Ma ka embe êku êsêp gamêŋ gêmu kêsêp me gêmu kêpiŋa, naŋ ênêc ɻamala, tanj êku êsêp naŋ.

4 Nac tanj kêsaê mu naŋ, oc êpalip ɻawê atomanô, ma ɻac teŋ, tanj gejob tao naŋ, oc ejonj kôm ɻanô sa atom amboac tonanjeŋ.

5 Aôm gôjam kauc mutêpôe to gôjam kauc ɻapalê dedec, tanj gêc têna têtaclêlôm naŋ, nê ɻatêkwa ɻam, tec gôjam kauc Anôtô, tanj kêkêŋ gêŋ samob naŋ, nê kôm amboac tonanjeŋ.

6 Ôsê nêm gêŋ êndêŋ bêbêcgeŋ ma lêmam êlêwaŋ atom e êndêŋ êtula gebe aôm gôjam kauc ondoc oc êpoa, ɻawê tanj kôsê gêdêŋ bêbêcgeŋ me ɻawê, tanj kôsê gêdêŋ kêtula naŋ, me lulugeŋ oc êpi ɻajam êtôm taugen.

12

Puc êndêŋ lau wakuc

1 Amboac tonanj taêm ênam Anôtô, tanj kêkêŋ aôm naŋ, êndêŋ nêm bec ɻapalêgeŋna gebe bêc sec to jala mêmêô lasê, tanj aôm oc ôsôm gebe “Bêc tonanj kêmoadsiŋ aê atom.”

2 Êndêŋ tonanj oc to ɻawê ma ajônj to utitalata ênam kanuc ma ɻamajaŋ êkô êndaŋguc kom ênac.

3 Êndêŋ ɻasawa tonanj gejobwaga anduna oc têtênenp (lemen) to lau ɻajaŋa têtu goloŋ (eŋkaiŋ). Lauo tan sêlêsa polom naŋ (luŋluŋ), sêwi kôm sinj gebe têtu luagêcgeŋ. Ma êsêac, tanj têtu kêniŋ sêsa katam sauŋ naŋ (mateŋjanô) têtu kanuc.

4 Katam tanj kêsa intêna naŋ (tanjeŋsuj), oc ɻajaŋa êsa gebe ôŋô malacluŋ ɻakicsêa atom. Sêlêsa polom ɻakicsêa ma musik êtaŋja oc ôŋô sauŋjanôgeŋ. Tagenj moc êtaŋ êndêŋ bêbêc oc êju aôm sa.

5 ɻamalac oc têtêc gebe sêselêŋ gamêŋ ɻabau ma sêsa nêŋ intêna tonêŋ ɻalêlôm ɻatutucgeŋ (óliŋ walô gêjaŋa). Wa ɻaola ênac lêtêŋ (môdê êsa) ma wagô êka gwec-gwecgeŋ (têntac walô ɻawapac êsa) ma ɻamalac êŋgôm mocsac gêŋ teŋ êtiam atom.

Gebe eŋ oc êna nê andu tengeŋna (sêô) ma lau-têtaŋ-taŋiboawaga sêselêŋ sêmoa intêna.

6 Kapoacwalô silber oc êŋgic ma laclu gold oc embenj ma popoc. Bulakôp oc popoc ma waba tatê buŋa oc ênaŋa.

7 Kekop tanj ɻam kêsêp nom naŋ (óliŋ), oc êmu êna nom êtiam ma awajaô êmu êndêŋ Anôtô, tanj kêkêŋ naŋ, êna êtiam.

8 Nacmêté Tau kêsôm gebe “Gêŋ samob gêŋ ɻaðma, gêŋ ɻaðma samuc geŋ.”

Jesaia

Lau sê buku tonec ɳaē kêpi propete kapôhêj Jesaia, taŋ gêmoa nom gêdêj jala 800 ma 700 ɳasawa gêmuŋ Kilisi gêmêj nom naŋ. En gêjam kôm anga Jerusalem. Lau tokauc, taŋ sêkip Bibolo ɳam sa naŋ, nêŋ ɳalêlôm kêpi tagen gebe buku ɳabinj ɳagêdô ɳam kêsêp Jesaia tau, mago biŋ ɳagêdô ɳam kêsêp lau tenj, taŋ sêmoa nom têdaguc Jesaia naŋ. Èsêac sêjam kauc lau tendoc sêwê kain buku ɳabinj sêwiŋ propete, mago biŋ tonec gêc awê gebe lau sêkatoŋ papia ɳagêdô sa kêtû Jesaianê buku. Biŋ taŋ kêsêp papia tau naŋ, gêjac miŋ gamêj Judaŋa ɳaminj, taŋ kêsa gêdêj ɳasawa ec baliŋ amboac jala 200.

Môkêlatu 1-39 Môkêlatu tonec gêjac miŋ gamêj Judaŋa ɳagêjwapac ɳanô tenj. Lau Asuria sebe sejoŋ gamêj Judaŋa. Jesaia gêlic gebe lau Juda nêŋ ɳacio ɳanô lau Asuria atom, ɳacio ɳanô lau tau nêŋ sec to taŋenpêc gêdêj Anôtônê biŋ ma nêŋ sêkêj gêwiŋ kwalecna. Propete gêjac biŋsu né lau to gêjam dôŋ ɳagêdô gwalékiŋ gebe êkalem lau to nêŋ gejobwaga gebe sêsa nêŋ lén tobiŋgêdêj ma tomêtôc gêdêngeneŋ. En gêlêŋ biŋ to kêkêŋ puc èsêac gebe èsêac embe sêkêŋ taŋen Anôtô atom, go têtäp gêjwapac sa ma sênaŋa. Anôtôc oc èmêtôc èsêac ɳabinj gêjam sêga, mago biŋ Anôtô ènam mec lau-sêsap-eŋ-tôŋwaga kêsêp môkêlatu tonec gêwiŋ. Jesaia amboac tonanjen kêsôm kêtû têm wamaŋa tenj, taŋ oc ènêc nom naŋ, ma Dawidnê wakuc tenj oc èmêj taŋ êtu kiŋ ɳanô tau naŋ.

Môkêlatu 40-55 Lau teto môkêlatu tonec gêdêj tan lau Juda taêsam sêŋgôŋ kapoacwalô anga Babel naŋ. Nêŋ ɳacio sejoŋ èsêac e sêkêŋ mateŋ ɳanô tenj kêtiam atom. Propete kêsôm jaen ɳajam lasê gebe Têlagenj oc Anôtô èŋgamboac né lau su anga kapoacwalô ma êwê èsêac sêmu sêna nêŋ malacmôkê Jerusalem êtiām gebe sênaç m nêŋ lén wakuc tenj. Biŋ towae gêjam sêga gêc môkêlatu tonec gebe Anôtô kêtû lau-m samob nêŋ lén ɳatau. Ma biŋ tenj, taŋ Anôtô taê gêjam kêpi né lau naŋ, tonec gebe enj ȇsakij èsêac sêndêŋ lau-m nomŋa samob sêna, ma enj ènam mec lau nomŋa samob êtu Jerusalemna.

ɳasêbu taŋ kêsôm gebe "Anôtônê sakiŋwaga" naŋ, têtu ɳasêbu towae, taŋ lau sêjala kêtû tôŋ gêc Biŋlênsêm Lanŋwaŋa naŋ.

Môkêlatu 56-66 Môkêlatu tonec ɳabinj kêkanôŋ lau, taŋ sêmu sêja Jerusalem naŋ. Èsêacnêŋ ɳalêlôm ɳatutuc, tec propete gêjac èsêac têntac tôŋ ma kêsôm kêtû tôŋ gebe Anôtô èŋgôm né biŋ, taŋ gêjac mata gêdêj né lau naŋ, ɳanô èsa.

Biŋ ɳagêdô kêkanôŋ biŋgêdêj to mêtôc gêdêj ma biŋ ɳagêdô gêlêŋ biŋ lau gebe sêmansaŋ om to sêkêŋ da ma teteŋ mec. ɳalô towae tenj gêc 61:1-2. Gêdêj taŋ Apômtau Jesu kêkôc né kôm sa naŋ, enj gêwa né kalem sa ɳa ɳalô tonanj.

Jesaia geoc biŋ lasê kêkanôŋ lau Juda to Jerusalem

¹ Gêj taŋ Amos latu Jesaia gêlic kêkanôŋ lau Juda to Jerusalem gêdeŋ têm, taŋ Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hiskia têtu Judanêŋ kiŋ naŋ tonec.

² O undambê ôŋô, o nom ôkêŋ tanjam,
gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

"Aê galôm to kapôŋ latuci, mago èsêac sêbuc dêmôhêj aê."

³ Bulimakao kêjala né ɳatau
ma doŋki kêjala né ɳataunê sac.
Mago lau Israel sêjala atom,

aêñoc launêŋ kauc kêsa atom."

⁴ Ijoc, amac lau secmêŋ,
amac lau totôp kapôêŋ, sec ɳalatu amac,
ma agôm gêŋ sakop-sakop sec.

Êsêac sêwi Apômtau siŋ,
êsêac sêmajec Israelnêŋ ɳac dabunŋ,
êsêac sêbuc dêmôêŋ ej.

⁵ Amac abe aê janac amac êtiam êsêp ondoc,
tec asap nêm lêŋ laŋwa tôŋ ɳapanŋ nec.

Gêmac kêtap môkêmapac samucgeŋ sa,
ma ɳanipkalop samucgeŋ gêmac-gêmac.

⁶ Anja môkêmdanggam e jakêsêp emtapa amac amoia toôlim samuc atom,
sêm mala to pipi ma kamochôm gêjac têc ôlim auc,
ma amac apip ɳatêkwí su atom, asabaŋ atom,
ma akêŋ katêkwí gebe êmalôm kamocŋa atom.

⁷ Nêm nom kêtû gasaŋ ma ja gen nêm malac su.
Lau jaba têdangôŋ nêm kôm ɳanô ma amac matemanô alicgenŋ.
Nêm gamêŋ kêtû gasaŋ kêtôm lau jaba sesenŋ su.

⁸ Sion latuo taugeŋ gacgeŋ gêmoa
amboac bec jakwa asê kêkô kôm wainŋa,
amboac bec, taŋ sêjam kêkô kôm katimŋa naŋ,
ma amboac malac, taŋ ɳacio sêgi auc.

⁹ Lau siŋ undambêŋa nêŋ Apômtau
embe endec aêacnêŋ lau ɳapopoc sêmoa atom,
oc tatôm lau Sodom ma maleŋmê amboac lau Gomora.

Kalem sênam tauŋ ôkwiŋa

¹⁰ Amac gôlinwaga Sodom ɳa, ajô Apômtaunê biŋ.
Amac lau Gomora, akêŋ taŋem aêacnêŋ Anôtônê biŋsu.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe
"Amacnêm da gwalékiŋ gebe êmoasiŋ aê amboac ondoc.
Aê ôlic ɳakam nêm domba kapoac
ma bulimakao ɳalësi, taŋ akêŋ kêtû daja naŋ.
Aê têtac gêwiŋ bulimakao kapoac to domba kapoac
me noniŋ kapoac ɳadec atom.

¹² "Gêdêŋ taŋ amac mëjakô aê laŋôcnêm naŋ,
asa kêjatu amac gebe aka aêñoc malacluŋ popoc.

¹³ Akôc da ɳaôma andêŋ aê amêŋ êtiam atom.

Nêm da ɳadauŋ gêôc aê e ɳasu sec.

Aê gadec nêm om ajôŋ gêô lasêŋa ma sabat to nêm akac sa ɳaonda.
Aê gadec nêm biŋ alôb-alôb to nêm omsêga samob.

¹⁴ Aê têtac gedec nêm om ajôŋ gêô lasêŋa

ma noc anij moasiŋ kapôéŋja.

Gêŋ tonaj ɳai kêsac aê

e ôlic ɳakam gebe jaôc.

15 Embe alam lemem êtu ateŋ mecnja,
oc jansaŋ matocanô auc.

Ma embe ateŋ mec gwalêkiŋ,
oc Jakêŋ taŋoc atom,
gebe dec gêjam lemem auc.

16 “Akwasiŋ taôm e atu selec,
ma anseŋ sec, taŋ agôm naŋ su
gebe ênêc aê lanjôcnêm êtiam atom.

17 Andôŋ taôm êtu anjôm gêŋ ɣajamŋa.
Ansom biŋ gêdêŋ.

Amêtôc êsêac, taŋ sélêsu lau naŋ.
Akwa mosêbu ma anam êsêac sa,
ma apuc awêtucnêŋ biŋ tôŋ.”

18 Apômtau kêsôm gebe

“Ajôc, amêŋmaj, tamansaŋ biŋ dawinj tauŋ acgom.

Embe nêm sec êtuŋ gamêŋ amboac dêlêcola,

oc jalic êtôm tao kwalam.

Ma embe amboac obo asôsamuc,
oc jaŋgôm êtu sêpôma amboac gwêcôpic.

19 Embe akêŋ êwiŋ ma akêŋ taŋem aêŋoc biŋ,
oc aniŋ moasiŋ nom tonecŋa êtiam.

20 Mago embe taŋempêc ma ambuc dêmôêm aê,
sinj oc enseŋ amac su.

Biŋ tonaj kësa Apômtau tau awa.”

Anôtô êmêtôc Sion ma ênam Sion kësi

21 Ojae, gêmuŋgeŋ malac tau kësap Apômtau tôŋ,
mago galoc kêtû awê mockainjo sec sugac.
Gêmuŋgeŋ biŋ gêdêŋ gêŋgôŋ tonec
ma biŋ mansaŋ gêjam malac tau auc,
ma galoc lausinj geŋgeŋ sêŋgôŋ.

22 Nêm silber kêtû matê
ma sêgaluŋ bu gêwiŋ nêm wain.

23 Nêm kasêga sêbuc dêmôenj aê
ma sêŋgôŋ sêwiŋ geŋgeŋtêna.

Êsêac têntac gêwiŋ biŋ kana-kana
ma taŋj kêka gebe lau sêkêŋ gêŋ ɣaômageŋ êndêŋ êsêac.

Êsêac sêkwa mosêbu ma sêjam êsêac sa atom
ma sêŋô awêtucnêŋ biŋ atom.

24 Amboac tonaj tec Apômtau, lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau
ma Israelnêŋ laimôkê kêsôm gebe

“Aê, aê oc jakêc ɣoc têntac ɣandaŋ êpi ɣoc ɣacio
ma jakêŋ ɣagêjô êpi ɣoc soŋo-soŋo.

25 Aê oc jaja lemoc ôkwi ma janac aôm
to jakêŋ ja êniŋ nêm ɣatêmuí su ênaŋa
ma japac gêŋ jaba, taŋ kêgaluŋ gêŋ ɣanô naŋ, su ênaŋa.

26 Go jakêŋ gôlinjwaga êtôm gêmuŋja

ma kwalam laŋwa tētu nêm lau seŋej êtiam êtôm gêmuŋja.
Tonaŋ su acgom, go lau samob oc sêsam aôm gebe Malac-biŋ-gêdêŋja
ma Malac, taŋ kêsap Anôtô tōŋ naŋ."

27 Mêtôc gêdêŋ oc ênam Sion kési
ma biŋ gêdêŋ oc êpuc lau Sionŋa, taŋ sêjam tauŋ ôkwi naŋ tōŋ.
28 Mago lau-sêbuc-dêmôdêŋwaga to lau sec oc senseŋ êsêac su sêwiŋ tauŋenj,
ma êsêac, taŋ sêwi Apômtau siŋ naŋ, oc sênaŋa.
29 Amac oc majem êsa êtu kamem, taŋ atoc sa naŋŋa,
ma laŋômanô êmbêlê êtu nêm kôm ɻaolaŋa, taŋ ajaliŋ sa naŋŋa.
30 Amac oc atôm kamem, naŋ ɻalaŋa kêsêlô
ma atôm kôm teŋ, taŋ ɻabumata kêpa naŋ.
31 Nactêkwa oc êtôm dawenj
ma ênê kolenj oc êtôm ja ɻamôsi
ma ja oc êniŋ lulugeŋ êwiŋ tau
ma ɻac teŋ oc êsi êndu atom. * ɻaolaŋa kêtû nêŋ gamêŋ sêjam sakinj anôtôi
jabanja. Tec lau Israel sêsô mêtê jaba ton

2

Apômtau ênam gôlijn nom ɻagamêŋ samob towamagen

1 Biŋ taŋ Amosnê latu Jesaia gêlic kêkanôŋ lau Juda to Jesusalem naŋ tonec.
2 Êndêŋ têm ɻam u ɻa tau gêŋ tonec oc êsa
gebe Apômtaunê lôm ɻalôc oc êkô amboac lôc,
taŋ ɻatêpôŋ keleŋ gamêŋ su naŋ,
ma oc êpi kacgenj êlêlêc lôc samob su ɻêŋgeŋ.
Ma tentenjlatui samob oc sêkac sa anga tônêgeŋ.
3 Ma lau taêsam sêpi sêna ma sêôc tauŋ gebe
"Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tawac
ma tasô Jakobnê Anôtônê andu ɻalêlôm tana,
gebe êndôŋ nê mêtê êndêŋ aêac e tasa ênê lêŋ tônê.
Gebe ɻagôlijn oc êsa anga Sion, ma Apômtaunê biŋ êsa anga Jerusalem."
4 Eŋ oc êmêtôc tentenjlatuinê biŋ
ma êmansaŋ lau gwalêkiŋ nêŋ lêŋ.
Ma êsêac oc sênam nêŋ tubac ôkwi êtu sakweŋ
ma nêŋ kêm êtu lêŋgêc.
Lau tonj teŋ oc sêôc siŋ sa êndêŋ lau tonj teŋ êtiam atom
ma sêndôŋ mêtê siŋŋa êtiam atom.

5 O gôlôac Jakobnja, amêŋ,
mêŋtasêlêŋ tamoa Apômtaunê ɻawê ɻalêlôm.
2:6-4:6 Anôtô oc êmêtôc lau-tetoc-tauŋ-sawaga to lau sec, mago gêjac mata
gebe êmbuŋ lau ɻapopoc nêŋ sec su to êŋgôm êsêac têtu wakuc.

5

Biŋgôlijn kêpi kôm wainŋa

1 Aê gabe janam wê teŋ êtu ɻoc ɻacŋa,
janam wê êpi ênê kôm wainŋa.

* **1:31:** Lau Kanaan tetoc kamem sa kêtû nêŋ anôtô jaba ma kôm

Noc ḥac kēsap nê kôm wainnja teŋ
gêsac lôc tonom ḥajam ḥaô.

² Eŋ kēkac nom ôkwi ḥajep ma kējaliŋ poc samob sa
ma kēpuc wain ḥawalô ḥajam kēsêp.

Eŋ kēkwê andu ḥaatékwa balinj kêtû sejop kôm tauŋa
ma kēsap sêpíp wain ḥamala teŋ gêc gêwirj.

Go taê kêka gebe nê kôm ênam ḥanô ḥajam,
mago gêjam ḥanô sec ḥaômageŋ.

³ “O amac lau Jerusalemjä to amac Judawaga,
galoc jateŋ amac gebe amêtôc aêagêc ḥoc kôm wainnja ma biŋ acgom.

⁴ Aê janam kôm ondoc, tanj gajam atom naŋ, êwiŋ êpi ḥoc kôm wainnja.
Aê taêc kêka gebe ênam ḥanô ḥajam, mago gêjam ḥanô sec ḥaômagerj kêtû
asagenjä.

⁵ “Ma galoc aê jasôm gêj,
tanj gabe janjôm êndêŋ ḥoc kôm wainnja naŋ, lasê êndêŋ amac anô.
Aê gabe janseŋ ḥatuŋ su, gebe bôc sêniŋ su
ma jatuc ḥatuŋbôm ênsêlô, gebe bôc sêka gamêŋ tau popoc.

⁶ Aê oc jakêŋ kôm tau êtu gamêŋ gasaŋ
ma janac ḥaseli su to jasap nom êtiam atom
e waŋganic to gêj têkwa-têkwa êôc auc
ma jajatu tao ḥamajaŋ gebe êkêŋ kom ênac êsêp ḥoc kôm atom.”

⁷ Lau Israel têtu lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau nê kôm wainnja,
Ma Judawaga têtu wain ḥawê, tanj kêjaliŋ sa naŋ.
Eŋ taê kêka mêtôc gêdêŋ, mago gêlic sêkêc dec siŋ.
Eŋ taê kêka biŋ gêdêŋ, mago kêtap tanjiboa sa.

5:8-30 Biŋ ojae kêpi lau sec tokainj-tokainj kêsêp môkêlatu tonec. * lau tau
têtanj lasê kêtû mêtôc geo to ḥandanj, tanj kêtap êsêac sa naŋja.

6

Anôtô geoc tau lasê ma kêkalem Jesaia

¹ Gêdêŋ jala, tanj kinj Usia gêmac êndu naŋ, aê galic Apômtau tau gêngôŋ lêpôŋ
kinjna teŋ ḥaô lôlôcgeŋ, ma nê ḥakwê balinj kêsêp e kêjalec lôm dabunj ḥalêlôm
auc.

² Anjela Serapim sêkô Apômtau ḥaô. Êsêac samob nêŋ magê 6-6 kêtôm
êsêacgeŋ. Êsêac sêkwa lanjôḥanô auc ḥa magê luagêc ma sêkwa enjaiŋ auc ḥa
magê luagêc ma sêlôp ḥa magê luagêc.

³ Ma anjela teŋ gêmôéc biŋ gêdêŋ teŋ ma sêmôéc gelom-gelom gêja gebe
“Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau
enj dabunj, dabunj, dabunj.

Ênê ḥawasi gêjam nom samucgeŋ auc e gêdêŋ ḥamadiŋ.”

⁴ Ma ḥaondu, tanj kêsa anjela teŋ awasuj naŋ, kêwiwic andu ḥataoŋ e jadauŋ
kêkôm lôm ḥalêlôm auc.

* ^{5:7:} Tanjiboa ḥjam gebe mêtôcwaga sêmêtôc lau kesogenj, tec

⁵ Go kasôm gebe “Ijoc, aêma oc janaŋa, gebe aê ɳac togêdôcôlic ɳatêmui ma gamoa gawiŋ lau-gêdôjôlic-ɳatêmuiwaga, mago matocanô galic Kiŋ, lausinj undambêja nêŋ Apômtau.”

⁶ Go Serapimnêŋ teŋ kêgandonj jalana teŋ sa aŋga altar ma kékôc kêsêp lêma, go gêlôb gêdêŋ aê gêmêŋ

⁷ mêmkêmoasac aê aocsuŋ ma kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê kamoasac gêdômôlic, tec geseŋ nêm tôp su ma kêsuc nêm sec ôkwi.”

⁸ Go ganjô Apômtau awa kêsôm gebe “Aê oc jasakinj asa êna ma asa oc naêtu aêacma ɳacjaenj.” Go aê kasôm gebe “Aê tec gamoa, ôsakiŋ aê.”

⁹ Ma eŋ kêsôm gebe “Naôsôm êndêŋ lau tönê gebe

‘Añjô biŋ amboac añjô, mago aŋjô êtu tönj atom.

Alic gêŋ amboac alic, mago ajala atom.’

¹⁰ Ôngôm lau tonaj nêŋ ɳalêlôm ɳadani êsa

to taŋeŋsuŋ êôc auc

ma mateŋ êmôp,

gebe moae sêlic gêŋ ɳa mateŋanô

ma sêŋô biŋ ɳa taŋeŋsuŋ

to sêjala biŋ ênêc nêŋ ɳalêlôm e sênam tauŋ ôkwi ma ôlinj ɳajam êsa.”

¹¹ Tec katu kênac gebe

“O Apômtau, aê jasôm lasê e êndêŋ ondocgenj.”

Ma eŋ gêjô aê aoc gebe

“Ôsôm e êndêŋ taŋ malac samob êtu gasaŋ

ma ɳamalac maleŋmê

ma andu samob êtu tuc

ma gamêŋ e ɳagêlêŋ naŋ.

¹² Ma Apômtau oc êtîŋ lau nasêŋgôŋ gamêŋ jaêcsêga,

ma malac gasaŋ taêsam ênêc gamêŋ tonec ɳalêlôm.

¹³ Ma embe lau 10-10 nêŋ tagenj-tagenj gacgeŋ sêmoa,

oc senseŋ êsêac êtiŋ amboac sêsap kamem me kaleloŋ

e ɳakatuc gacgeŋ êkô.”

ɳakatuc tau tonaj ɳawê dabuŋ tau.

7

Jesaijanê wae ɳamatataj gêdêŋ kiŋ Ahas

¹ Gêdêŋ têm, taŋ Usia latu Jotam nê latu Ahas kêtû kiŋ Judanya naŋ, kiŋ Resin aŋga Suria agêc Remalianê latu Peka, taŋ kêtû kiŋ Israelnya naŋ, sêpi Jerusalem sêja sebe sênat siŋ êndêŋ malac tau, mago sêku tulu atom.

² Gêdêŋ taŋ sêkêŋ ɳawae gêdêŋ kiŋ Dawid nê wakuc gebe “Suria to Epraim sêmoatinj poac gêdêŋ tauŋ” naŋ, eŋ to nê lau nêŋ ɳalêlôm kêtênenpê ɳasec amboac mu kêwiwic ka saleŋna.

³ Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Jesaia gebe “Amagêc latôm Sear-Jasub asa naandac Ahas aŋga busawa, taŋ kêsa aŋga bugêjactoŋ ɳaðoŋa naŋ ɳaawa, naŋ gêc lau-sêkwasiŋ-obowaga nêŋ kôm ɳaintêna,

⁴ ma ôsôm êndêŋ en gebe ‘Ojop taôm ɳapep ma ôpuc taôm tönj. Ôtêc taôm atom ma nêm ɳalêlôm ɳatutuc êtu Resin aŋga Suria agêc Remalianê latu nêŋ têntac ɳandanjña atom. Êsêagêc têtôm jakalic luagêc, taŋ ja gêôc e kêtû jec naŋ.

⁵ Suria agêc Epraim ma Remalianê latu sêmasaŋ biŋ gêdêŋ tauŋ sebe sêngôm aôm sec, ma sêšôm gebe

6 “Ajôc, tapi Juda tana ma tatakê êsêac ñamelocñagen ma taku êsêac tulu e sêwi gamêj tau siñ êndêj aêac, ma takêj Tabelnê latu êtu kinj anja tônê.” ”

7 Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe
“Biñ tonaj oc êtu tôj atom ma ñanô êsa atom,

8 gebe Damasku kêtû Suria ñamôkê
ma Resin kêtû Damaskunê ñatau.

Jala 65 ênaña acgom, go sénac Epraim popoc
e sêmoa amboac lau-m tagen êtiam atom.

9 Samaria kêtû Epraim ñamôkê
ma Remalianê latu kêtû Samarianê ñatau.

Amac embe akêj êwiñ atom, nañ oc akô ñajaña atom amboac tonajgen.”

Jesaiä geoc Imanuelnê biñ lasé

10 Ma Apômtau kêsôm gêdêj Ahas kêtiam gebe

11 “Otej gêntalô tenj anja Apômtau, aômnêm Anôtô nê. Gêntalô tau êpi anja lamboam me êsêp anja lôlôc.”

12 Tagen Ahas gêjô nê biñ gebe “Aê oc jatej atom, ma oc jansaê Apômtau atom.”

13 Tec Apômtau kasôm gebe “O gôlôac Dawid, akêj tañem aêjoc biñ. Amac alênsôj ñamalac, nec alic kêtôm atom, tec abe alênsôj aêjoc Anôtô êwiñ nec.

14 Amboac tonaj Apômtau tau oc êkêj gêntalô tenj êndêj amac amboac tonec gebe Awêtakij tenj oc taê e êkôc latu tenj ma ê ênê ñâe gebe Imanuel.

15 Êndêj tañ êjala lêj êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña nañ, ej êniñ su gêjac anô to lêpgej.

16 Napalê tau êjala lêj êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña atomgen, ma kinj luagêc, tan sêgôm aôm taêm dani taôm nañ, nêj gamêj oc êtu gasañ.

17 Apômtau oc êkêj tém kaiñ tenj êpi aôm to nêm lau ma tamannê gôlôac. Gêdêj tañ Epraim sêkac tauñ su anja Juda e mëngêdêj galoc nañ, tém amboac tonaj kêtap amac sa atom. Anôtô êkêj kinj Asuriaña êkônij aôm.”

18 Êndêj bêc ônê Apômtau oc êmôêc kawañ anja bu Aiguptuña ñamôkê to banic anja gamêj Asuriana

19 mëngsênatc nêm gamêj ñasalic to pocsawa auc ma sénam wanjanic to ñagamêj wale-wale auc amboac tonanjej.

20 Êndêj bêc ônê Apômtau oc êkôc kinj Asuriaña anja bu ñamakej ônêja mënêtu kekec bôjañ ma êkaliñ môkêmлаuñ to ôlimlu ma nêm êm ênaña amboac tonanjej.

21 Êndêj bêc ônê jac tenj oc engej bulimakao tagen ma domba luagêcgej.

22 Ma bulimakao to domba sêkêj su kapôêj e êtôm gebe lau ñapopoc, tañ gacgej sêngôj gamêj tau nañ, sêniñ su gêjac anô to lêpgej.

23 Êndêj bêc ônê wanjanic to gêj têkwa-têkwa oc êôc gamêj samob, tañ sêse wain 1,000 kêsêp, tañ ñaoli mone silber 1,000 nañ auc.

24 Wanjanic to gêj têkwa-têkwa oc êôc gamêj tau auc samucgej, tec lau embe sêsa gamêj tau, oc sêselêj totalam ma sôbgej.

25 Ma amac oc api gamêj ñabau, tañ gêmüñgej asap ña kinom nañ, ana atom, êtu atêc wanjanic to gêj têkwa-têkwaña, ma gamêj ñabau tau oc êtu bulimakao sêselêj ñamala ma domba oc sêka popoc. *

†

* **7:25:** Sear-Jasub ñam gebe ñapopoc oc sêmu sêmêj. † **7:25:** Imanuel ñam gebe Anôtô mëngêwiñ aêac.

8

Propete latu nê ŋae

1 Go Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe “Ôkôc poc tapa kapôêj tej ma oto êsêp êtôm taŋ teto sêmoa naŋ gebe ‘Maher-salal-has-bas.’”

2 Ma kakôc dabuŋwaga Uria agêc Jeberekia nê latu Sakaria mêŋsêwiŋ gebe sêlic biŋ tau sêwiŋ.

3 Gêdêj tonaj aê gadêj propeteo gaja ma ej taê e kêkôc latu tej. Tec Anôtô kêsôm gêdêj aê gebe “Wê  n  gebe Maher-salal-has-bas,

4 gebe  apal  tau ês  Mamac me Nenec atomgej, ma kin Asurian  oc  an go Damaskun j g l j to Samarian j awamata su an a  s acn j.”

5 Apômtau kêsôm gêdêj aê k tiam gebe

6 “Lau tonec sedec bu Siloa,
taŋ keselej  an j  laŋwagej naŋ,
ma t t c tauŋ k tu Resin ag c Remalian  latuŋ
e t tu tonajna Apômtau g g m bu

7 K tu tonajna Apômtau g g m bu g c kapô j
ma keselej  onaclaigen,
ma oc  suŋ e  nam  as li auc
to  nsal   atali auc.

Kin Asurian  to n   awasi k t m bu tau tonaj.

8 O Imanuel, bu tau oc  c  sa Juda
e  nsal  gam j tau auc ma  suŋ  nam aucgej  pi e  nd j n m koclab j,
ma bu  mag j oc  nam n m gam j aucgej  na.”

9 O lau tom k -tom k , ajala biŋ tau ma atak maj.
O amac lau gam j ja c a, ak j ta jem aj.
A ngambam ta m ma atak maj.

A ngambam ta m ma atak maj.

10 Amansaŋ biŋ awiŋ ta m,

mago  an  masi.
Anam b ngal m awiŋ ta m,
mago biŋ tau  tu t j atom, gebe Anôt  m ng wiŋ a ac.

At c Ap mtau taugen

11 Ap mtau n  l ma  aja a k k c a  t j ma ej g jac bi su a , gebe jasa lau tonec n j l j atom, ma k s m gebe

12 “Bi  samob, taŋ lau tonec s sam gebe poac s k c bi ja naŋ, asam gebe poac s k c bi ja atom, ma g j, taŋ  s ac t t c naŋ, amac at c atom ma atak  atom.

13 Atoc lausin  undamb ja n j Ap mtau taugen sa, gebe ej  ac dabu . At c en  taugen ma atak   tu ej taugen .

14 Gebe ej oc  tu gam j dabu  lau s  lamu a tej  nd j Israel n j ton  lulugej, mago  tu poc s nd j ejkai ja to poct na t nt c  mb li auc a ma  tu sa to lak   nd j lau Jerusalem amboac tonaj .

15  s acn j ta sam oc s nd j ejkai   pi poc tau ma s n c tauŋ  nd u e  li j popoc ma lak  tau oc  n c  s ac  ns   s acn j t j.”

16 Jakic  oc biŋ gaoc lasêja t j
ma japa  bin, taŋ kad j naŋ,  a pej  aja a  sa
 n c  oc  acsejomin j  jal l m.

17 Aê oc jansaê Apômtau, taŋ kêsin laŋôanô gêdêŋ gôlôac Jakob naŋ, ma jakéŋ matoc engeŋ.

18 Alicgac me, lau siŋ undambêŋa nêŋ Apômtau, naŋ gêngôŋ lôc Sion naŋ, kêkêŋ aê to ɻoc ɻapalê, taŋ Apômtau kêkêŋ gêdêŋ aê naŋ, atu gêŋtalô to puc gêdêŋ lau Israel.

19 Lau embe sêšôm êndêŋ amac gebe

“Awem ênac lau tonjalau geoc biŋ lasêŋa ma mectomaŋwaga, taŋ sêšôm biŋ kesec-kesec ma ole-ole naŋ,” go asôm gebe “Aêac awenj ênac nêŋ Apômtau atom ma tatenj ɻacmatê êtu sênam lau mateŋ jali saŋa me.”

20 Èsêac embe sêšôm gebe

“Dandêŋ biŋ, taŋ kêdôŋ to geoc lasê naŋ tana, nec atom,” oc sêlic gêu bôŋ atom biŋjanôgen.

21 Èsêac oc sêlênsa êtôm gamêŋgeŋ tonêŋ ɻalêlôm ɻawapac ma mo ɭôj èsêac. Ma embe sêôc tôbôm, oc têntac êmbôli auc ma sêpuc boa nêŋ kiŋ to nêŋ Anôtô. Èsêac oc sêôc mateŋjanô sa épi undambê

22 ma mateŋjanô èsêp nom, mago sêlic gêŋwapac to ɻakesecgeŋ ma têtêc tauŋ ɻawaô êkôm èsêac auc ma seo sêmoa gêsuŋbôm ɻalêlôm.

Mago èsêac, taŋ sêmoa totêtêc tauŋboa naŋ, oc sêŋgôŋ tokesec êtiam atom. Gêmuŋgeŋ ej gêbu gamêŋ Sebulon to Naptali, mago êtu ɻamu ej oc êngôm lau samuc nêŋ Galilaia, naŋ gêc bugêjactoŋ ɻalêndaj aŋga bu Jordan ɻamakerj ônêha naŋ, êtu gamêŋ towae. * sêkac waba su sep tagen. †

9

Têna kêkôc biŋmalô ɻatau ma ej kêkôc nê gôliŋ sa

1 Lau taŋ sêŋgôŋ gêsuŋbôm naŋ, sêlic ja kapôeŋ teŋ.

Ma ɻawê kêpô èsêac, taŋ sêŋgôŋ gêmac ɻagamêŋ kanucja naŋ.

2 Aôm kôkêŋ lau têtu ta  sam

ma gôgôm èsêac têntac ɻajam gêjam sêga.

Èsêac sêmoa aôm laŋômñêmja toôliŋ kêpigen

têtôm lau, taŋ seŋ mo lasê naŋ,

ma amboac lau, taŋ sêjac sam ɻacionêŋ awamata.

3 Gebe gêŋwapac ɻata, taŋ gêscac èsêac naŋ,

ma tôc magiŋmja to nêŋ ɻac, taŋ kêlêsu èsêac naŋ, nê sêm naŋ aôm kôpôŋ tulu toc tagenj amboac gêdêŋ Midiannê têm.

4 Gebe siŋwaganêŋ atapa samob

to nêŋ ɻakwê siŋja, taŋ dec gi auc naŋ,   sa ja ma êniŋ su.

5 Gebe awê teŋ kêkôc ɻapalê teŋ kêtu aêacja, kêkêŋ latu teŋ gêdêŋ aêac gêmêŋ.

* **8:22:** Maher-salal-has-bas ɻam gebe Kêjaŋgowaga têdabinj gebe † **8:22:** Bu tau bu Euprat, taŋ kêpoac Asurianêŋ gamêŋ naŋ.

Njagôlinj gêsac ej magim ma sêsam ej gebe
“Mêtêjam, Laimôkê, Teñgeñjam, Biñmalôtau.”

6 Ènê gôlinj oc ênam sêga,
ma biñmalô oc ênêc teñgeñ
anja Dawidnê lêpôj to nê gamêj kiñja.
Gebe ej oc ênac m ñagôlinj tau to êpuc tōj
na mêtôc gêdêj to biñ gêdêj
êndêj galoc ma endeñ tôngenj.
Lausinj undambêja nêj Apômtau nê ñalêlôm kêkac ej,
tec êngôm biñ tonaj êtu tōj.

9:7-10:34 Anôtô kêmêtôc gamêj Israelja kêtû puc gêdeñ gamêj Judanja.
Mago lau Asuria, tañ têtu Anôtônê waba mêtôcja gebe êmêtôc nê lau sec nañ,
têtap gêñwapac sa e sênaña amboac tonanjeñ. *

11

Isainê wakuc énam gôlinj lau naêndêj

1 Ñaseli teñ êlêc anja ñakatuc Isai
ma ñawakac teñ êlêc sa.

2 Ma Apômtaunê Ñalau oc êsêp mêtênsac ej ñaô.
Ej Ñalau kauc mêtêja to tajala gêñja.
Ej Ñalau êwa biñ saña to Ñalau ñaclaiña.
Ej Ñalau takip biñ ñam saña to tatêc Apômtaunja.

3 Ej oc êtêc Apômtau êtu ênê têtac ñajam ñam.

Ej oc êmêtôc biñ êpi gêj, tañ mataanô gêlic nañ atom
ma êkêj êwînj biñ, tañ tañsañj gêjô nañ, palin-palinjenj atom.

4 Ej oc êmêtôc lau ñasec nêj biñ êndêrgeñ
ma êmansañ lau wapac nêj biñ soloþgeñ.
Ej oc ênac wauc-wauctêna ña sêm awasunja
ma nê awajaô oc enseñ lau alôb-alôb su.

5 Ej ênac biñ gêdêj êtu nê obo ênêc dambê palê
ma biñ ñajêj êtu nê ômbiñkap.

6 Kêam saleñja to domba ñalatu oc sêmoa sêwiñ tauñ
ma pusip saleñja to noniñ ñalatu oc sênêc sêwiñ tauñ.
Bulimakao ñalatu to lewe oc sêniñ geñ sêwiñ tauñ
ma ñapalê sañj teñ oc êwê ësêac.

7 Bulimakao to iwa oc sê sêlêb êndêj tauñ
ma nêj ñalatu oc sênêc napañ-napañ tauñ,
ma lewe oc êniñ gêgwajj êtôm bulimakao.

8 Ñapalê dedec oc êtu dôa-dôa êngôj moacwêmnê gêsuñ ñaô
ma ñapalê sañj oc êkêj lêma ësô moacmôsinê ic éna.

9 Lau oc sêngôm tauñ sec to sêlênsu tauñ anja aêjoc lôc dabuñ atom,
gebe lau sêjala Apômtau kêtû tōj kêtôm gamêgeñ
amboac dembom gêjäm gwêc samucgeñ auc.

10 Èndêj bêc ônê Isainê ñawakac oc êtu ñabelo teñ êkô
ma lau samob sêlic

* **9:6:** Ñalô ësêac kêkanôjy lau Juda to Jerusalem.

ma tenteŋlatu samob sensom to têtu kênac eŋ
ma ênê malac êtu gamêŋ towae.

11:11-16 Anôtô gêjac mata gebe ejon nê lau ɻapopoc sa anga nom ɻagamêŋ samob.

12

Wê tanam danjeŋa

1 Èndêŋ bêc tônê aôm oc ôsôm gebe
“O Apômtau, aê gabe janam danje èndêŋ aôm
gebe têmtac ɻandaŋ gêdêŋ aê,
mago gôjam têmtac ɻandaŋ tau ôkwi
ma gôjac aê têtac tôŋ.

2 “Alicgac me, Anôtô kêtú ɻoc moasiŋ ɻamôkê,
tec gamoa taêc kêpa sugeŋ ma katêc tauc atom,
gebe Apômtau Anôtô eŋ kêtú ɻoc ɻaclai to ɻoc wê lambinjña
ma kêtú ɻoc kêsiwaga.”

3 Amac oc atê bu anga bumata danjôŋ mateŋ jaliŋa totêmtac ɻajamgeŋ.

4 Ma èndêŋ bêc tônê amac oc asôm gebe
“Anam danje èndêŋ Apômtau, awem énac ênê ɻaâ.
Asôm ênê gêŋsêga ɻawae êtu tapa anga lau samuc nêŋ.
Asôm lasê gebe ênê ɻaâ towae.

5 Anam wê lanemjña èndêŋ Apômtau gebe gêgôm gêŋsêga toŋaclai.
Naasôm ɻawae ênam nom ɻagamêŋ samob auc.

6 O amac lau Sionjña, anam lasê ma anam wê toôndugeŋ
gebe Israel nêŋ ɻac Dabuŋ eŋ kapôeŋ ma gêmoa amac ɻalêlôm.”

13:1-27:13 Anôtô oc êmêtôc lau jaba to-m-to-m, tanj sêŋgôŋ sêsi gamêŋ Israel to Judaŋa naŋ, ɻawae kêsêp môkêlatu tonec. Mago pesalem lambinjña to Anôtône lau sêôc gêŋwapac e Anôtô ênam êsêac kêsi ɻawae kêsêp ɻasawa tonec gêwiŋ.

28

Puc gêdêŋ Epraim

1 Ojae lau Epraim. Èsêacnêŋ waen gê su amboac sunsuŋ ɻaoļaŋa nêŋ kasêga,
tanj wain kêjaŋin naŋ sêkuc. Èsêac teŋbeleŋ aŋgeŋ, mago wain kêku èsêac tulu.

2 Alicgac me, Apômtaunê ɻactêkwa ɻajaŋa teŋ gêmoa. Eŋ oc mêtôc lasê
amboac kompoc to gamêŋ kêlaŋgan sec to amboac bu ɻasamac kapôeŋ. Eŋ
oc êku gamêŋ tulu toŋaclai kapôeŋ.

3 Ma ɻacio oc sêka lau Epraim nêŋ gôliŋwaga, tanj wain kêjaŋin èsêac naŋ, nêŋ
sunsuŋ towae popoc.

4 Ma gôliŋwaga, tanj tetoc tauŋ sa naŋ, nêŋ ɻawasi oc ê su e malamê amboac
jambô ɻalêwê ɻamataŋa, naŋ lau sêlic ma ɻagađeŋ têtij su ma seŋ naŋ.

5 Èndêŋ bêc ônê lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau oc êtu sunsuŋ ɻawasiŋa to
naŋeŋ ɻajam èndêŋ nê lau ɻapopoc.

6 Ma eŋ oc êtu ɻac-kêmêtôc-biŋwaga nêŋ ɻalaŋ mêtôc gêdêŋja ma êtu èsêac, tanj
sêpuc sec ɻacio anga malac tau ɻasacgêđô naŋ, nêŋ ɻaclai ɻamôkê.

Apômtau gelen biŋ to gêjac mata biŋ kêpi Jerusalem

7 Wain kējaŋiŋ dabuŋwaga to propete amboac tonanqeŋ ma bu ŋajaŋa gêgôm êsêac sêku-sêku. Lau tau sêñôm bu ŋajaŋa e kējaŋiŋ êsêac. Wain kêlênsôjy êsêac ma bu ŋajaŋa gêgôm êsêac sêku-sêku. Êsêac embe seoc biŋ lasê, go sêkô wiwigceŋ ma embe sêmêtôc biŋ, go sêkô kôjô-kôjôgeŋ.

8 Êsêac sêluc e ŋasu gêjam nêŋ tebo auc ma gamêŋ ŋajam teŋ gêc atom.

9 “Eŋ oc êndôj kauc tajala biŋŋa êndêŋ asa ma êwa jaen ŋabinj sa êndêŋ asa. Êndêŋ ŋapaleŋ ŋasec-ŋasec, tanj gocgo sêwi tenenjinêŋ su siŋ naŋ me.

10 Eŋ kêdôj biŋsu teŋ ma biŋsu teŋ, biŋsu teŋ ma biŋsu teŋ, ŋagôliŋ teŋ ma ŋagôliŋ teŋ, ŋagôliŋ teŋ ma ŋagôliŋ teŋ, kêdôj ŋagec aŋga tonec ma ŋagec aŋga ônê.”

11 Biŋŋanô, Apômtau oc êsôm biŋ êndêŋ lau tonec ŋa lau samuc aweŋ ma ŋa lau jaba nêŋ biŋ.

12 Gêmunqeŋ eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Alêwanj taôm aŋga tonec. Akêŋ lau-tékweŋ-gêbacwaga sêlêwanj tauŋ. Aniŋ aweŋ aŋga tonec.” Mago êsêac sêkêŋ tajeŋ atom.

13 Kêtu tonanŋa Apômtau oc êsôm biŋ tonec êndêŋ êsêac gebe “Biŋsu teŋ ma biŋsu teŋ, biŋsu teŋ ma biŋsu teŋ, ŋagôliŋ teŋ ma ŋagôliŋ teŋ, ŋagôliŋ teŋ ma ŋagôliŋ teŋ, êndôj ŋagec aŋga tonec ma ŋagec aŋga ônê. Ma êsêac embe sêselêŋ oc sembeŋ sêseŋ muŋa e ôliŋ popoc ma lakô ênac êsêac to sêkôc êsêac tôŋ.”

Alé kêclêsuŋa kêtu Sionj

14 Kêtu tonanŋa amac lau-susuwaga, tanj ajam gôliŋ lau Jerusalemŋa tonec naŋ, akêŋ tajeŋ Apômtau awa.

15 Amac asôm gebe “Aêac tamoatinj poac dawinj gêmacanô ma tamasaŋ biŋ dawinj lamboam gebe êndêŋ têm ŋawapac sec mêmësaŋa oc êtap aêac sa atom, gebe biŋ dansaŋ kêtu aêacnêŋ gamêŋ tasinj tauŋŋa.”

16 Kêtu tonanŋa Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, aê kakêŋ alêpoc kêkô Sion, poc ŋajaŋa teŋ, poc mataêjam teŋ kêtua alê kêclêsuŋa ma lau, tanj sêkêŋ gêwiŋ naŋ, oc sêc su atom.

17 Ma aê oc jakêŋ mêtôc gêdêŋ êtu ŋadôj ma biŋgêdêŋ êtu dôŋpoc. Go kompoc oc enseŋ nêŋ lamu dansaŋ su ma bu ŋasamac êsuŋ nêŋ gamêŋ sêsiŋ tauŋŋa sa.”

18 Go nêm poac gêdêŋ gêmacanô naŋ, oc sêsap tulu ma nêm biŋ, tanj amoatiŋ gêdêŋ lamboam naŋ, oc senseŋ su. Gêŋwapac ŋamata secsêga tonanj embe êpi lau êkajageŋ oc êjamunj amac popoc êwiŋ.

19 Oc wacêtap amac sa todim-todim êtôm bêc samob, tanj mêmësa naŋgoc. Amac oc aôc ŋawapac tonanj êmbêc to eleŋ samobgen. Ma biŋ, tanj Anôtô eoc lasê naŋ, oc êtakê amac ŋanô-ŋanô.

28:20-29:24 Anôtô kêkêŋ puc nê lau gebe êmêtôc êsêac, mago gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi amboac tonanqeŋ. * okwi jakêpi lau tau kêtiam. † solopgeŋ.

30

Taŋj êka Aiguptuŋa ŋanô masi

1 Apômtau kêsôm gebe “Ojae lau, tanj sêli tauŋ sa gêdêŋ aê naŋ. Êsêac taŋj gêjam biŋ, tanj aê kamasaŋ atom naŋ, to sêgôm ŋanô kêsa ma sêmoatiŋ poac keso aêjoc ŋalau, tec têtêku sec gêšac sec ŋaô.”

* **28:19:** Biŋ susu, tanj Jesaianê ŋacio sêşôm naŋ, Apomtau kakac † **28:19:** Dôŋ tau sêmasaŋ ŋa gam to poc gebe atoc gêŋ

² Ȅs  ac d  di s  s  p   Aiguptu s  ja, mago t  tu k  nac a   atom. Ȅs  ac sebe s   lamu Aiguptu, tec ta  j k  ka Paraonê   aclai.

³ Ma Paraonê   aclai oc   nam amac sa atom to Aiguptu, ta  j a   lamu na  ,   ng  m amac majem   sa. Ma lamu, ta  j asom a  ja Aiguptu   aajunlabu na  , oc   mbu amac.

⁴ Bi  jan  , laumata Aiguptu ja s  ng  g   Soan ma   ajaenwaga s  o las   Hanes,

⁵ mago lau Juda   maje     sa gebe ta  j k  ka lau, ta  j s  nam Ȅs  ac sa naeo na  . Lau Aiguptu ja tonaj oc s  nam amac sa to s  p  c amac t  j atom, oc s  nam lau maje     sa to sese   Ȅs  ac waej   ajam su.

⁶ An  t  n  e bi   b  c Negeb   tonec gebe "Laujaen s  s  l  n s  sa gam  j, tan k  tak   to k  l  ns  j lau na  . Lewe ma moacwêm ma moact  na kaij te  j s  moa gam  j tau. Laujaen tau s  k  n  j n  r waba to awamata g  s  c donki to kamele   o. Ȅs  ac sebe s  k  n  j g  n tau d  d  n lau, ta  j t  t  m gebe s  nam Ȅs  ac sa atoman   na  .

⁷ Aiguptu   nam Ȅs  ac sa naeo to   o  ma. Tec kasam gam  j tau gebe 'Rahab, ta  j g  ng  g   e   ajen   lajgwagej.'

Lau ta  jenp  c  ja

⁸ Go An  t  n k  s  m g  d  n a   gebe "  n   oto bi   tonaj   pi poctapa Ȅs  ac s  lic ma oto   s  p   buku te  j gebe   n  c endej t  n  j. Gebe lau ñamuja s  sam e s  jala mi  j tau.

⁹ Gebe lau tonaj s  li tauj sa g  d  n An  t  n   apan  . Ȅs  ac bi  ndansa     alatui ma s  k  n  j tanenj Ap  mtaun     ag  lij atom.

¹⁰ Ȅs  ac s  s  m g  d  n lau-geoc-b  j-lasêwaga gebe 'Alic g  n te  j atom.' Ma g  d  n propete gebe 'Aoc bi  jan   las     nd  n a  ac atom. As  m bi  , ta  j a  ac abe an  goen na   las  . Ak  j a  ac ak  c ma bi   ta  j g  jam   t  j.

¹¹ Ak  j   asawa ma ak   intêna auc atom. A  ac abe an  j Israeln   An  t   Dabu  j n   bi     tiam atom.'

¹² Mago Israeln   An  t   Dabu  j k  s  m gebe "Amac adec bi  , ta  j kas  m g  d  n amac ma ta  m k  ka   aclai sec to bi  ndansa   gebe   tu amacn  m sejen.

¹³ K  tu tonajn   amac aw   bi     kaij. Amac at  m tu  b  m balij, ta  j k  op  c  gej na  . Amac aku sa sep tagej nagulu  j.

¹⁴ Amac popoc amboac kuan  , at  m ku, ta  j selo popoc samucgej na  , e   asaboac te  j   t  m gebe s  k  n  j ja   alana   s  p   ma s  k  ti bu  a atom."

¹⁵ Gebe Apômtau An  t  , Israeln   N  c Dabu  j k  s  m gebe "Embe anam ta  m   kw   ma ak  j   wi   a  gej, na   oc janam amac k  si. An  g  m   ajen   ma ak  j matem a  gej, go n  m   aclai   sa."

¹⁶ Mago amac ak  j tanem atom ma asom gebe "Masi, a  ac oc an  g  n hos ma a  c su." Tec amac oc a  c su bi  jan  . Ma as  m gebe "A  ac oc an  g  n hos ma a  c su wej tagej." Tec n  m   acio oc s  j  anda amac wej tagej amboac tonajgej.

¹⁷   acio tagej embe   k  t  n l  ma, go amacn  m lau tausen oc s  c su.   acio lemen te  j embe s  k  t  n lemen ma amac samob a  c su e obok  am   ajamoa tagej   k  l  c   ao   tu   abelo te  j.

¹⁸ Mago Apômtau g  n   amac g  moa gebe ta   wal   amac. E  j g  di gebe t  t  c labu amac gebe Apômtau ej An  t   g  d  n ma lau, ta  j s  o  j ej na  , oc têntac   ajam   sa.

30:19-33 An  t   ta   wal   n   lau, ta  j s  o  j g  njwapac to   anda   ma   m  t  c lau Asuria.

31

Anôtô oc êtu lautuc Jerusalem

1 Ojae êsêac, taŋ aê lamu Aiguptu ma taêŋ kêka hosgeŋ ma sêkêŋ mateŋ kareta gebe taêsam to siŋwaga, taŋ sêŋgôŋ hos ŋaô naŋ, gebe êsêac ôlinwalô kêlêlêc. Mago sêkêŋ mateŋ Israelnêŋ ɂac Dabuŋ atom ma teteŋ Apômtau kêtu ênam êsêac saŋa atom.

2 Mago Anôtô eŋ ɂac tokauc. Eŋ kêkêŋ gêŋwapac kékôniŋ êsêac tōŋ. Eŋ gêjam nê biŋ ôkwi atom. Eŋ oc êndi naenseŋ lau secwaga nêŋ gôlôac ma enseŋ êsêac, taŋ sêjam lau sêgôm secjia sa naŋ.

3 Lau Aiguptu êsêac ɂamalac, êsêac Anôtô atom. Êndêŋ taŋ Anôtô oc êmêtôc lêma naŋ, gêjam-sawaga oc ênac tau êndu ma ɂac, taŋ eŋ gêjam eŋ sa naŋ, oc embeŋ ma êsêac samob oc sênaŋa sêwiŋ tauŋ.

4 Apômtau kêsôm biŋ tonec gêdêŋ aê gebe “Lewe têna me lewe ɂalatu embe têtap gwada sa, go gejobwaga bôcŋa nêŋ wamban to ɂakicsêa êtôm gebe êtakê êsêac e sêc su nec atom. Ma aê, lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau amboac tonanqeŋ. ɂaclai teŋ oc êkô aê auc atom êtôm tonauŋ. Aê oc jatu lautuc lôc Sion.

5 Aê, lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau, oc jakêŋ sêliŋ Jerusalem -amboac moc kelelo gebe ênam ɂalatu kêsi. Aê oc janam malac tau sa to jaku ɂacio tulu.”

6 Apômtau kêsôm gebe “O lau Israel, akac taôm ôkwi andêŋ aê, taŋ ajam dêmôm naŋ.

7 Gebe êndêŋ ɂasawa teŋ amac samob oc ambaliŋ nêm gwam sec, taŋ lemem kêmasaŋ ɂa silber to gold naŋ, siŋ ênaŋa.

8 Siŋ oc enseŋ lau Asuriaŋa su ɂa ɂamalacnêŋ ɂaclai atom. Lau Asuriaŋa oc sêc siŋ su sêna ma nêŋ lau matac têtu gêŋôma.

9 Èsêacnêŋ kinsegâ oc êtênenp tau êndu-êndu ma nêŋ laumata siŋja têtakê e sêc su ma sêwi nêŋ gêbôm siŋja siŋ.” Apômtau taŋ nê ja kêsa Sion ma nê ja ɂawao gêc Jerusalem naŋ, nê biŋ tonauŋ.

32

Kin biŋ gêdêŋya

1 Alic acgom, kinj terj oc ênam gôlinj ɂa biŋ gêdêŋ ma kasêga sênam gôlinj ɂa mêtôc gêdêŋ.

2 Èsêac samobgeŋ oc têtôm gamêŋ, taŋ kepeŋ mu auc naŋ, ma têtu launêŋ lamu gamêŋ êlaŋgarŋa.

Èsêac têtôm bu kêsa gamêŋ ɂakeleŋ
ma têtôm poclabu ɂajaŋu aŋga gamêŋ sawa.

3 Go êsêac, taŋ sêlic naŋ, mateŋjanô êmôp atom ma êsêac, taŋ sêŋô biŋ naŋ, oc sê taŋeŋ.

4 Lau taŋ sêsam biŋ beleb-belebgeŋ naŋ, oc sêmêtôc biŋ êndêŋgeŋ, ma êsêac, taŋ sêsam biŋ kwac-kwac naŋ, oc sêsam biŋ ɂaŋeŋ êsa.

5 Èsêac sêsam lau meloc gebe apômtau êtiam atom ma tetoc lau wauc-wauctêna sa amboac lau towae atom.

6 Gebe ɂac meloc oc êsôm biŋ meloc
ma nê ɂalêlôm taê gêjam secgeŋ,
gebe êŋgôm gêŋ toAnôtômêgeŋ
ma êsôm biŋdansaŋ épi Apômtau
ma êwi lau, taŋ mo gêjô êsêac naŋ, siŋ sêmoa tomo êjô êsêacgeŋ

ma êngamij bu êndêj lau, taŋ bu gêjô êsêac naŋ.

7 Wauc-wauc-tênanê mêtê sec,
en taê gêjam biŋ sec kêtû wakuc-kêtû wakuc
ma lau sêpô-lêna-tauŋwaga embe sêwa nêŋ biŋ sa gebe biŋjanô,
oc ñac tau enseŋ êsêac su ña nê biŋdansaŋ.

8 Mago ñac mansan taê gêjam biŋ mansangeŋ
ma êsap gêŋ mansan tônj ñajaŋageŋ.

Propete gêlêŋ biŋ lauo Jerusalemja

9 Amac lauo, taŋ aŋgôŋ ñaômageŋ naŋ, andi, aŋô aê aoc,
ma êsêac latuŋio amac, taŋ akêŋ gêwiŋ biŋ palinj-palinjeŋboa naŋ.
akêŋ taŋem ñoc biŋ.

10 Jala teŋ ma bêc ñagêdô ênaŋa acgom,
go amac lauo, taŋ akêŋ gêwiŋ biŋ palinj-palinjeŋboa naŋ atakê,
gebe wain ñanô oc êtu lêwê atom, ma noc anij mo lasêŋa mêtjêsa atom.

11 Amac lauo, taŋ aŋgôŋ ñaômageŋ naŋ atênêrmaŋ,
amac lauo, taŋ akêŋ gêwiŋ biŋ palinj-palinjeŋboa naŋ atakêmaŋ.
Akwalec nêm ñakwê su ma amoia ñaômageŋ, go asô talu êtu nêm ñakwê.

12 Ataŋ tanjiboa êtu nêm kom ñajamja
êtu nêm wain ñajamja,

13 êtu ñoc launêŋ nom, taŋ waŋganic to gêŋ têkwa-têkwa gêjam auc naŋja
ma êtu gôlôac, taŋ sêŋgôŋ malac tatu samucja totêntac ñajamgeŋ naŋja.

14 Gebe andu kapôeŋ oc êtu tuc, ma malac tonjaonda tau êtu gasaŋ.
Gamêŋ ñjabau to andu soso dêdib ñacioŋa oc êtu bôcnêŋ gêsuŋ endenj tôngen,
ma êtu doŋki gêbôm nêŋ gamêŋ ôwêŋa,
ma êtu dombanêŋ gamêŋ sêniŋ gêŋja.

15 Biŋ tonaj ênêc e Apômtau ênsêwa ñalau aŋga lôlôc mêtjêpi aêac,
go gamêŋ sawa ênam tau ôkî êtu kôm tonjanô ñajam,
ma kôm tonjanô ñajam ênam ñanô êlêlêc su.

16 Ma mêtôc gêdêŋ oc ênêc gamêŋ sawa
ma biŋ gêdêŋ êmoa kôm tonjanô ñajam ñalêlôm.

17 Ma biŋ gêdêŋ ênam ñanô biŋmalô
ma mêtôc gêdêŋ ênam ñanô tamoa ñanjêŋ totêntac êpa sugen endenj tôngen.

18 Ñoc lau oc sêŋgôŋ tobiŋmalô
ma sêlêwaŋ tauŋ sêŋgôŋ andu ñajaŋa to gamêŋ êmacgeŋ.

19 Ma saleŋ oc êku guluŋ tagen
ma malac popoc samucgeŋ êsêp êtap ênêc.

20 Aê aoc êôc amac, tan asê nêm gêŋ êsêp bugala
ma akêŋ bulimakao to doŋki tauŋ sêmoa nêŋ gêŋ.

33

Apômtau oc ênam Jerusalem kësi

1 Ojae aôm ñac-goseŋ-gêŋ-suwaga-ma, taŋ sesen aôm taôm su atom naŋ,
ma aôm ñac-kôjaŋgo-gêřwagama, taŋ ñac teŋ kêjaŋgo nêm gêŋ su atom naŋ.
Êndêŋ taŋ onseŋ geŋ êmbacnê naŋ, oc senseŋ aôm taôm su,
ma êndêŋ taŋ ôjaŋgo gêŋ e êmbacnê naŋ, êsêac oc sêjaŋgo nêm gêŋ.

2 O Apômtau, taêm walô aêac,

aêac aôñj aôm amoá.

Ôtu aêacma lemeñ êtôm bêbêcgeñ
ma aêacma kêsiwaga êndêñ têm gêñwapacñja.

3 Êndêñ tanj lau oc sêñjô aôm awam amboac wapap gêjac nañj, oc sêc.

Êndêñ tanj aôm ôndi sa nañj,
tenteñlatu samob sêc êlinj-êlinj.

4 Ma lau oc sejoñ ñawaba amboac lêsêc sejoñ gwada
ma waba tau ê êsêac amboac têapa gê lêsêc.

5 Tatoc Apômtau sa gebe ej gêñgôj lôlôc.

Ej oc êkêj mêtôc gêdêñ to biñ gêdêñ ênam Sion auc.

6 Ej oc ênam gólinj aômnêm têm samob êsêlêñ ñanjêngëj
ma êkêj moasiñ ênam aôm késiña to kauc mêtêñja
ma kauc tajala gêñjña ênam sêga.

Tatêc Apômtau kêtû ênê awamata.

7 Alic acgom, siñsêlêc têtañ sêmoa intêna
ma wama ñasêlinjwaga têtañ secanô.

8 Intênasêga kêtû gasanj ma lau teñ sêseñlêñ sêsa kêtiam atom.

Êsêac sêjac poac popoc ma sêpêlê lau-sêwa-biñ-sawaga
ma tetoc ñamalac teñ sa kêtiam atom.

9 Nom kêtanj tonjalêlôm ñawapacgeñ.

Lôc Lebanon kêmeliñ tomajagen.

Gaboanj Saronja kêtôm gamêñ sawa.

Ma lôc Basan to Karmel kêtû kwalam.

10 Apômtau kêsôm gebe

“Galoc aê kamasañ tauc gebe jandi,
galoc aê oc jandi jakô.

11 Amac taêm, mago akêkam gêñj ñapa
ma akôc ñalauñ ñamasêgeñ.

Nêm awemjaô kêtôm ja ñawaô, tanj oc êniñ amac su nañj.

12 Ma tentenjlatu samob oc têtôm usu ñapa, tanj sêpac kêtû ñop nañj,
têtôm wañganic, tanj sêsap su ma sêkêñ ja geñ nañj.

13 Amac lau, tanj amoá jaêcsêga nañj, añjô gêñj, tanj gagôm nañj ñawae.
Ma amac lau, tanj amoá ñagala nañj, ajala ñoc ñaclai.”

14 Secwaga Sionja têtêc tauñ ñasec,

ma lau alôb-alôb têtakê ñanô ma sêsmôm gebe

“Aêacnêñ asa oc êtôm gebe êñgôj êwiñ ja, tanj êsa enden tõñgeñ nañj.”

15 Nac tanj kêsa nê lêñ gêdêñgeñ ma kêsôm biñjanô nañj,

nac tanj gedec gêñj, tanj lau sêjanjo nañj,

ma gêôc lêma tõñ gêdêñ awa êtim enjña

ma kékêñ tanj biñ sêkêc dec siñja atom,

ma gêsañ mataanô auc gebe êlic gêñj sec atom

16 Nac tonaj tec êñgôj lôlôc.

lôc to poc saginj oc êtu ênê lamu

ma anja tonaj oc sêkêñ mo êndêñ ej ma êpô lêna bu atom.

17 Matamanô oc êpi nêm kiŋ tonê ɻawasi,
matamanô oc êu laiŋ su êna.

18 Nêm ɻalêlôm oc taêm ênam ɻawapac laŋgwa, taŋ katakê aôm naŋ,
gebe “Nac kêsa gêŋ saŋa gêmoa ondoc.

Nac gêjam dôn gêŋja gêmoa ondoc.

Nac kêsa andu jaliŋa samob saŋa gêmoa ondoc.”

19 Matamanô oc êpi lau-tetoc-tauŋ-sawaga êtiam atom.

Êsêac sêšom aweŋ teŋ, taŋ gójam kauc ɻam,
ma imbeleŋ kêpêlê biŋ, taŋ kôjala atom.

20 Matamanô êpi Sion, taŋ kêtû aêacnêŋ omsêga ɻamala.

Matamanô oc êpi malac ɻanjen̄ Jerusalem tau,

taŋ kêtôm becobo, taŋ kêkô geder tõŋgeŋ naŋ.

Lau teŋ oc sêmbuc ɻaalê sa atom.

21 Ma Apômtau oc êmoa êwiŋ aêac tonê ɻawasi kiŋja.

Eŋ oc êtu aêacnêŋ bu kapôen̄ to ɻawerŋweŋ,
taŋ manowa ma wan̄ tolac têtôm atom gebe sêšô sêna naŋ.

22 Gebe Apômtau kêtû aêacnêŋ mêtôcwaga ma kêtû nêŋ gôlinjwaga.

Apômtau kêtû nêŋ kiŋ ma oc ênam aêac kêsi.

23 Nêm lêpoa kêm kêtû goloŋ ma gê jamoa tõŋ atom,
tec ageŋ lac sa kêtôm atom.

Go sênaç sam awa, taŋ sêjanjo naŋ,
ma lau puliŋ oc sêkôc sêwiŋ amboac tonanjeŋ.

24 Nac malac tonanjeŋ teŋ oc êsôm gebe “Gêmac gêgôm aê,” nec atom.

Apômtau oc êsuc lau, taŋ sêŋgôŋ malac tau naŋ, nêŋ sec ôkwi.

34:1-17 Môkêlatu tonec geoc Anôtônê ɻacio nêŋ ɻandaŋ, taŋ enseŋ êsêac su

sênaŋa naŋ lasê. * sa. Lau jaba sêšom tauŋ aweŋ katu sejop to sêkoniŋ êsêacŋa.

† wan̄ gebe sênaç siŋ êndêŋ Israel naŋ, nêŋ biŋ sa.

35

Anôtô kêmasaj nê lau têtu wakuc

1 Gamêŋ gasaŋ to gamêŋ ɻakelerŋ oc têntac ɻajam
ma gamêŋ sawa oc êtu samuc ma ɻaola ênac lêtêŋ amboac mênamiŋ.

2 ɻaola êsa ênam aucgeŋ
ma gamêŋ tau oc êtu samuc ma ênam wê totêtac ɻajamgeŋ.
Ma sêkêŋ Lebanon ɻanjawasi

ma Karmel to Saron ɻagêlôŋ êndêŋ gamêŋ tau.

Êsêac oc sêlic Apômtaunê ɻawasi

ma Anôtônê ɻawasi kiŋja.

3 Aŋgôm lemem, taŋ kêtû palê naŋ, ɻajaŋa êsa
to aŋgôm emduc, taŋ kêtû goloŋ naŋ, ɻajam êsa.

4 Asôm êndêŋ lau tonêŋ ɻalêlôm ɻatutuc gebe

“Akô ɻajaŋa ma atêc tâôm atom.

Alic acgom, nêm Anôtô oc êmêŋ êtu êkac kamocgôc
to êkêŋ ɻagêjôŋa ma ênam amac kêsi.”

* **33:24:** ɻamadiŋ 18 to 19 gêwa lau Israel nêŋ têm gêŋwapacŋa † **33:24:** ɻamadiŋ 23 gêwa lau Israel
nêŋ ɻacio, taŋ sêlac

5 Go matenjêc matej êlac
ma taŋeŋsuŋbic taŋeŋsuŋ êpoa lasê.

6 Go magin kêsu sêmboar sa têtôm mojawa
ma aweŋmê sénam wê lambiŋja,
gebe bumata oc êu lasê êsa gamêj gasaŋ
to bu kapôēj êsa gamêj sawa.

7 Kekop ɻandaŋ oc êtu bugêjactoŋ
ma bumata oc êpulu aŋga nom gelo-gelo,
ma gêgwaŋ to ôpic ma siŋ êpi aŋga kêam gamêj sawanja maleŋ.

8 Ma intênasêga teŋ oc ênêc tonec,
ma sêsam intêna tau gebe “Intêna dabuŋ.”
Lau môpña sêselêŋ sêsa tonaj atom,
ma lau meloc sêmoa intêna tau atom.

9 Lewe teŋ oc êmoa tônê atom
ma bôclai teŋ oc êsêlêŋ êmoa intêna tau atom,
oc tatap êsêac sa sêmoa tônê atom,
lau taŋ Apômtau gêjam êsêac kësi naŋgeŋ, oc sêselêŋ intêna tau.

10 Ma êsêac, taŋ Apômtau kêgaboac
su naŋ, oc sêmu sêmêŋ
mêŋsêô lasê Sion towêgenj.

Têntac ɻajam tengeŋŋa oc ênsac êsêac ɻaô
têntac ɻajam to têntac ɻagaô oc ênam êsêac auc
ma gêŋwapac to taŋiboa oc êwi êsêac siŋ.

36:1-39:8 Lau Asuria nêŋ kin Sanherib gêwê nê siŋwaga sêô lasê gamêj
Judaŋa ɻamiŋ kêsêp môkêlatu tonec. Mago Anôtô gêjam malac Jerusalem sa
na lêŋ kainj teŋ. Kinj Hiskia kêtap gêmac kapôēj sa, mago ôli ɻajam kêsa kêtiam.

40

Anôtône biŋ gêjam malô Sionja

1 Nêm Anôtô kêsôm gebe
“Anam malô, anam malô ɻoc lau.

2 Asôm biŋ malôgeŋ êndêŋ Jerusalem
ma amôêc êndêŋ ej
gebe ênê sakij gêŋômaŋa ɻatêm gêbacnê
ma sêduc ênê keso ɻatôp ôkwi,
gebe Apômtau lêma kékêŋ ɻagêjô kêlêlêc su
gêjô ênê sec samob.”

3 Awa teŋ gêmôêc gebe
“Amansaŋ Apômtaunê gamêj êsêlêŋ êsaŋja aŋga gamêj sawa
to amêtôc intêna êtu solop aŋga gamêj ɻakeleŋ êtu nêŋ Anôtôŋa.

4 Gaboar samob oc êôc sa
ma lôc to gamêj ɻabau êtu tapa
ma sêmêtôc ɻapoalic êtu solop
ma sêmansaŋ gamêj kalon-kalon ɻatip êsa.
5 Go Apômtaunê ɻawasi oc eoc tau lasê
ma ɻamalac pebeŋ oc sêlic gêŋ tau sêwiŋ tauŋ
gebe Apômtaunê awa kêsôm biŋ tau.”

6 Awa teŋ kêsôm gebe “Ômôêc.”
 Ma aê kasôm gebe “Jamôêc asagen.”
 “Gêj nomja samob kêtôm gêgwanj
 ma ɻamalacnêj gêlôj samob kêtôm ɻaola kômja.
7 Èndêj taŋ Apômtau êju nê awajaô naŋ,
 gêgwanj êmêliŋ ma ɻaola êsêlic.
 Biŋjanô, lau têtôm gêgwanj.
8 Gêgwanj kêmêliŋ ma ɻaola kêsêlic,
 mago aêacnêj Apômtaunê biŋ oc ênêc enden tôngenj.”

9 O Sion, jaenwaga ɻawae ɻajamja,
 ôpi lôc baliŋ teŋ ôna.
 O Jerusalem, jaenwaga ɻawae ɻajamja,
 ôpuc awam sageŋ.
 Ôsôm èndêj malac Judaŋa gebe “Alic nêm Anôtô tonec.”
10 Alic acgom, Apômtau Anôtô gêmêj tonjaclai
 ma eŋ tau lêma gêjam gôliŋ gêj samob.
 Alic acgom, lau taŋ eŋ kêku êsêac atom tulu naŋ, sêwiŋ eŋ
 ma lau, taŋ gêjam kôm kêpi êsêac naŋ, sêmuŋ eŋ.
11 Eŋ oc engeŋ nê domba êtôm ɻagelob
 ma êsip domba ɻalatu tamiŋ bôdagî,
 go êwê ɻatêna malôgenj.

Israelnêj Anôtônê dôj masi

12 Asa kêkati gwêc ɻa lêma ma gêjam dôj
 ma kêsaka undambê.
 Asa gêjam dôj nom ɻakekop kêsêp bakep
 ma gê dôj lôc samob to kêsaâ gamêj ɻabau ɻanjawapac.
13 Asa gêjam gôliŋ Apômtaunê ɻalau
 ma mêtêmôkê ondoc kêdôj eŋ.
14 Eŋ gêjam kênac asa gebe êwa biŋ sa èndêj eŋ
 ma asa kêtôc intêna mêtôc gêdêŋja gêdêŋ eŋ
 ma kêdôj kauc gêdêŋ eŋ
 ma kêtôc intêna êjala gêj ɻamja gêdêŋ eŋ.

15 Alic acgom, tentenjlatu têtôm bu ɻatetep, taŋ kêsap bakep tôŋ naŋ,
 ma têtôm kekop, taŋ lau sênam dôj êtôm atom naŋ.
 Alic acgom, nuc ɻawapac kêtôm gêrgambu teŋ.
16 Ka Lebanonja kêtôm gebe sêncac pac êtu dajaŋa
 ma bôc Lebanonja kêtôm gebe êtu daja tau atom.
17 Eŋ gêlic tentenjlatu samob amboac gêj ɻaôma
 gêlic êsêac têtôm gêj teŋ atom.

18 Amac alic Anôtô kêtôm asa,
 ma anam dôj eŋ êpi asagen.
19 Anam dôj eŋ êpi gwam me.
 Nacmêtê kêpac gêj tau,
 ma ɻac-kêpac-goldwaga kêkwa gêj tau auc ɻa gold
 ma kêmasaŋ kapoacwalô silberja kêtû gêj tauŋa.

20 Nac ḥalēlōm sawa oc ējaliŋ ka ḥajaŋa teŋ sa gebe êtu namuc atom ma êtap kwalam laŋgwa teŋ sa, gebe ēsap ḥakatu teŋ taŋ ḫkō ḥanēŋgeŋ naŋ.

21 Amac ajala atom me. Amac aŋō atom me.

Ēsēac sējac miŋ biŋ tau gēdēŋ amac gēdēŋ andaŋgeŋja su atom me. Amacnēm kauc kēsa gēdēŋ Anôtô kēkēŋ nom naŋ, atom me.

22 En taugen gēŋgōŋ nom ḥamadiŋ lōlōčha ḥaō ma gēlic ḥamalac tētōm wagō ma kēlaiŋ umboŋ kētōm obo teŋ, go gēlam gēŋtau kētōm becobo, gebe lau sēŋgōŋ ḥalabu.

23 En gēgōm kasēga tētu gēŋ ḥaōma ma gōlinwaga nomnja tētōm gēŋ ḥanō masi.

24 Sēsē ēsēac ma sēpōŋ ēsēac ma ḥawakac keseleŋ kēsēp nom, go en gēju awajaō kēpi ēsēac e gacgen sēmēliŋ ma mulai kēlai ēsēac sa amboac gēŋgambu.

25 Nac dabun τau kēsōm gebe Amac oc anam dōŋ aē ēpi asa, ma aēagēc asa atōm tauŋ.

26 Aōc matemanō sa ēpi lōlōč ma alic.

Asa kēkēŋ utitalata samob tōnē ḥai. Nac, taŋ gēwē ēsēac totōŋ-totōŋ sēsa sēmēŋ ma kēsam ēsēac samob nēŋ ḥaē naŋ, nē ḥaclai kapōēŋ ma en ḥaninir ḥatau, tec nēŋ teŋ gējaŋa atom.

27 Aōm kōsōm gebe “Noc lēŋ kēsiŋ tau gēdēŋ Apōmtau ma noc Anôtô gēōc lēlēc noc biŋ, taŋ taēc kēka naŋ.”

O Jakob, aōm kōsōm biŋ tonaj kētu ageŋja, o Israel, aōm kōtaŋ tonaj kētu ageŋja.

28 Amac ajala to aŋō biŋ tonec atom me gebe Apōmtau en Anôtô teŋgeŋja.

En kēkēŋ nom ḥamadiŋ samob.

En oc êtu golonj atom ma tēkwa ēmbac atom.

Aēac tatōm gebe takip ēnē kauc ējala biŋŋa ḥam sa atom.

29 En kēkēŋ ḥaclai gēdēŋ lau tekweŋ gēbac ma ḥajaŋa gēdēŋ lau palē-palē.

30 Lau matac oc tētu golonj ma tekweŋ ēmbac, ma ḥapalē wakuc oc sēu tauŋ,

31 mago ēsēac, taŋ taēŋ kēka Apōmtau naŋ, oc tētap ḥaclai wakuc sa.

Ēsēac oc sēkēŋ magē amboac momboan.

Ēsēac oc sēlēti, mago tekweŋ ēmbac atom, ēsēac oc sēsēlēŋ, mago tētu golonj atom.

41

Anôtô gējac mata biŋ gēdēŋ Israel

1 “Amac nuc samob, jamangeŋ ma akēŋ tanjem aē. Ma tentenlatu samob tētap nēŋ ḥaclai wakuc sa.

Êsêac têtu gasuc mêsêcôm nêj biñ.
Aêac samob dawinj tauñ natakô êtu mêtôcña.

2 “Asa kêjalin ñac, tan kêku ñacjo tulu ñapanj nañ, sa anja oc kêpiñja.
Ñac tau kékéj tentenjlatu taësam sêso en ñalabu
to kêka kinj tóñ.

Ênê siñ gêjac êsêac popocgeñ e têtôm kekop
ma nê talam kêjanda êsêac e têtôm gêngambu, tan mu gêju nañ.

3 En kêjanda êsêac kêdaguc ma kêsa nê lénj toöli samucgeñ,
en kéléti e akainj gedec nom.

4 Asa kêkalem gölôac to gölôac samob gêdêj andanjenj ñanô
ma kêmasañ to gêgôm gêj tonanj.
Aê Apômtau, aê ñac, tanj gagôm gêj tau.
Aê katu ñamatama ma oc jatu ñamu.

5 “Nuc samob sêlic gêj tau ma têtakê
ma nom ñamadiñ têtêñêp,
êsêac têtu gasuc-têtu gasuc sêmêj.

6 Lau sêjam tauñ sa
ma sêsoñ gêdêj tauñ gebe ‘Têntac êpa sugeñ.’
7 Nacmêtê awa gegeñ ñac-kêpac-goldwaga tóñ.
Kamunda awa gegeñ ñac-keto-ñatalôwaga tóñ
ma kêsôm gebe ‘Gêj tau ñajamanô.’
Ma sêjac gêj tau tóñ ña bêlêm gebe wiwic atom.

8 “Ma ñoc sakiñwaga aôm, Israel,
aôm Jakob, tanj kajaliñ sa nañ,
ñoc ñac Abraham nê wakuc aôm
9 aê kakôc aôm anja nom ñamadiñ
to gamôec aôm anja nom ñakêclêsu jaêcsêga
ma kasôm gêdêj aôm gebe ‘Aêñoc sakiñwaga aôm,
aê kajaliñ aôm sa ma katinj aôm su atom.’

10 Ôtêc taôm atom gebe aê gamoa gawiñ aôm,
têmtac ñagogo atom gebe aômnêm Anôtô aê.
Aê oc jakéj ñaclai êndêj aôm, aê oc janam aôm sa,
aê oc japuc aôm tóñ ña lemoc anôja, tanj kêku ñacjo tulu nañ.

11 “Alic acgom, êsêac tanj têntac ñandañ gêdêj aôm nañ,
oc sêsu êsêac susu ma sêngôm êsêac majenj êsa.

Êsêac tanj sêkêj kisa gêdêj aôm nañ,
oc têtôm gêj ñaôma ma sênañja.

12 Aôm oc onsom nêm ñacjo, mago oc ôtap êsêac sa atom,
ma êsêac, tanj sêjac siñ gêdêj aôm nañ, oc maleñmê sênañja.

13 Gebe aê Apômtau, aômnêm Anôtô,
kakam lêmam anôja tóñ.
Aê tec kasôm gêdêj aôm gebe ‘Ôtêc taôm atom,
aê oc janam aôm sa.’ ”

14 Apômtau kêsôm gebe” O ñoc gêjenec Jakob, ôtêc taôm atom.

Amac lau Israelnja, oc janam amac sa,
gebe amacnêm kêsiwaga aê, Israelnêj ñac dabuñ.

15 Ôlic acgom, aê gagôm aôm kôtu olo,
olo wakuc ñajaña.

Aôm oc ôtuc lôc popoc e êtu kekop,
ma gamêj ñabau e êtu gêngambu.

16 Aôm oc okoloñ gêj tau e mu êju ñapa su,
mulai oc élai gêj tau êliñ-êliñ.

Ma aôm oc têmtac ñajam êsa êtu Apômtauña,
ma waem êsa êtu Israelnêj ñac dabuñña.

17 “Lau ñalêlôm sawa to sêpô-lêna-tauñwaga embe sensom bu elêmê
ma bu embe êjô êsêac e imbeleñ ñakeleñ êsa,
nañ aê Apômtau oc jakêñ tançoc êsêac.

Aê, Israelnêj Anôtô, oc jawi êsêac siñ atom.

18 Aê oc jakêñ bu enseleñ êsa lôc kalon-kalon
ma bumata êpoac gamêj ñagaboñ.

Aê oc janam gamêj sawa ôkwi êtu bugêjactoñ
ma bu êpulu êpi gamêj ñakeleñ.

19 Aê oc jasê kaseda to kakêlim
ma kabôeñ to katêkwí êkô gamêj sawa
ma jakêñ siuñ êkô gamêj ñakeleñ
ma kalelonj to kêmësic êwiñ amboac tonançerj
20 gebe lau samob oc sêlic to sêjala
ma sêsalá e nêj kauc êsa,
gebe Apômtaunê lêma gêgôm gêj samob tonan
ma Israelnêj ñac dabuñ kékêj gêj tau.”

Anôtô kêpêlê anôtôi dansan

21 Apômtau kêsôm gebe “Amansañ nêm biñ.”

Kin Jakobña kêjatu gebe “Akêj lau-sêwa-nêm-biñ-sawaga sêsa sêmêj.
Sêsa sêmêñmañ ma sêsalá e nêj samob, tanj oc mêtêñsaña nañ lasê.

Anac miñ biñ langwa samob ñam
gebe ênêc ma kauclêlôm ma taêj ênam.

22 Ma awa gêj, tanj oc mêtêñsaña nañ, sa êndêj aêac
gebe taêj êham gêj tau êtu anô ñalêj.

23 Asôm gêj, tanj mêtêñsaña êtu ñamu ña nañ, êndêj aêac,
ec ajala gebe amac anôtôi biñjanô.

Ajôc, aنجôm gêj teñmañ, ñajam me sec
gebe aêac alic ma atakê.

24 Mago amac gêj ñaôma
ma nêm koleñ ñanô masi samucgeñ
ma ñac, tanj kêjalinj amac sa nañ, ej ñac alôb-alôb.

25 “Aê gajac ñac teñ sa anga gamêj nodoña, tec gêmêj.
Gêmêj anga oc kêpiña. Ej oc awa ênac ñoc ñaê.

Ej oc êka gôliñwaga tôj amboac lêsap
ma amboac ñac-kêpac-kuwaga kêka nomku.

26 Asa gêwa gêj tau sa gêdêr andançerj gebe aêac ajala

me kékêj ñawae gêmuj gebe aêac alôc gebe 'Najam.'
 Lau teñ sêwa sa atom, lau teñ sêkêj ñawae gêmuj atom.
 Lau teñ sêñô nêm biñ atom.

²⁷ Aê kasôm biñ tau lasê gêdêj Sion kêtû ñamata
 ma kasakin jaenjwaga to ñawae ñajam tau gêdêj Jerusalem.

²⁸ Aê matocanô gêja, mago galic ñac teñ atom.

Aê embe jatu kênac, oc nêj ñac êwê êsêacñja teñ gêmoa
 gebe êjô aê aocñja nec atom.

²⁹ Alic acgom, êsêac samob têtu gêj ñaôma ma nêj kolej ñanô masi samucgeñ.
 Nêj gwam kêtômu ñaôma." * † ñagêdô sa. Alic 40:19-20

42

Apômtaunê sakiñwaga

¹ "Alic acgom, ñoc sakijwaga, tañ gajac eñ sa nañ,
 ñac tañ kajaliñ eñ sa ma katuc galic eñ ñajam nañ,
 tau tonec.

Aê kakêj ñoc ñalau jagêsc eñ ñaô
 ma eñ oc êkôc biñgêdêj êndêj tentenjlatu samob êna.

² Eñ oc êmôêc êkac sageñ atom
 ma elaiñ nê biñ êtu tapa ênêc malacluñ atom.

³ Eñ oc êpôj sôbolec, tañ tulu kwanañgeñ nañ,
 tulu samucgeñ atom

ma êsi dawerj gasilana êmac atom.

Eñ oc êwaka biñgêdêj sa ñanjêngueñ.

⁴ Eñ oc êtu palê me êtu golonj atomanô
 e ênac dabij biñgêdêj aنجga nom,
 ma nuc sêkêj mateñ ênê biñsu."

⁵ Apômtau Anôtô, tañ kékêj undambê ma kêlaiñ gêj tau
 ma kêmasañ nom to ñagêñlêlôm samob
 ma kékêj lau nomña sêseñ awej
 to kékêj mateñ jali gêdêj gêj samob, tañ sêseñlêj sêmoa nom ñaô nañ,
 kêsôm biñ tonec gebe

⁶ "Aê Apômtau, aê kakalem aôm tobiñgêdêngueñ
 ma kakam aôm tõj gêdêj lêmam ma gajam jaom aôm.
 Aê kakêj aôm kôtu ñoc poac ñabelo gêdêj lau,
 ma kôtu tentenjlatunêj ja.

⁷ Gebe ôñgôm lau mateñpec nêj mateñjanô êpoa lasê
 to ôwê lau kapoacwalôja sêsa aنجga gêsuñ sêmêj
 ma êsêac, tañ sêñgôj tokesecgeñ nañ, sêsa aنجga kapoacwalô sêmêj.

⁸ Aê Apomtau, aêñoc ñaê tau tonañ.
 Aê jawi ñoc ñawasi siñ êndêj lau teñ atom
 ma jawi ñoc waec siñ naelom gwam atom.

⁹ Alic acgom, biñ lanjwa ñanô kêsa sugac
 ma galoc oc jasôm biñ wakuc lasê.
 Biñ tau ñanô kêsa atom tagenj ma jasôm lasê êndêj amac kwanañgeñ."

* ^{41:29:} Biñ tonañ kêkanôj kiñ towae Kores. † ^{41:29:} Ñamadiñ 6 to 7 gêwa lau-sêsap-gwamwaganêj kôm

Talambiŋ Apômtau, gebe gêjam nê lau kêsi

- 10 Aŋga wê wakuc teŋ êndêŋ Apômtau
ma alanem ej e êndêŋ nom ɻnamadiŋ.
Gwêc to ɻagêŋlêlôm ɻadindiŋ êsa
ma nuc to lau, taŋ sêŋgôŋ tonaj naŋ, sêlambiŋ sêwiŋ.
11 Gamêŋ sawa tau to malac gamêŋ sawanja sêôc awerŋ sa
ma lau Kedar nêŋ malac amboac tonaj.
Lau taŋ sêŋgôŋ gamêŋ Sela naŋ, sênam lasê
ma nêŋ ɻaôndu ɻipi aŋga lôc ɻatêpôê.
12 Ésêac tetoc Apômtau sa
ma sêšom ênê wae lasê aŋga nuc.
13 Apômtau oc êsa amboac ɻactêkwa teŋ,
en êli tau sa amboac ɻac siŋŋa teŋ.
Eŋ ênam wambaŋ to énac mu.
Eŋ êtôc tau êndêŋ nê ɻacio gebe ej ɻac siŋsêlêc.

Anôtô ɻêjac mata gebe ênam nê lau kêsi

- 14 “Aê gaŋgôŋ gamêŋ gêmac ɻasawa ɻêŋgeŋ,
âe kasôm biŋ atom ma gajam tauc tôŋ.
Ma galoc aê oc jataŋ lasê amboac awênen gabêsi sec.
Aê oc jasê aoc e tekoc êmbac-êmbac.
15 Aê oc jaŋgôm lôc to gamêŋ ɻabau êtu gasaŋ
ma ɻagêŋwaiŋ samob êsêlic.
Bu kapôeŋ oc ɻamaŋ ɻaôma
ma bugêjactoŋ ɻakeleŋ êsa.

- 16 “Aê oc jawê lau mateŋpec sêsa intênasêga, taŋ sêjam kauc naŋ,
ma sêsa intêna sauŋ, taŋ sêjala atom naŋ.
Aê janam ɻakesec, taŋ gê ésêac auc naŋ, ôkwi êtu ɻawê
ma gamêŋ kaloŋ-kaloŋ ɻatip êsa.
Gêŋ samob tonaj ɻai aê oc jaŋgôm ma jandec sênençha atom.
17 Ésêac taŋ sêkêŋ gêwiŋ anôtôi jaba
ma sêšom gêdêŋ gwam gebe ‘Aêacma anôtôi amac’ naŋ,
oc sênu tauŋ su tomajengeŋ sêna.”

Lau Israel seso taręŋ wamu ɻamoasiŋ

- 18 “Amac lau tanjemsuŋbic aŋô biŋ,
ma amac lau matempes alic to asala gêŋ.
19 Asa matapec kêtôm ɻioc sakiŋwaga
ma asa tanjasuŋbic kêtôm ɻioc jaeŋwaga, taŋ kasakinj ej naŋ.
Asa matapec kêtôm ej, taŋ ôli andaŋ aê naŋ,
ma tanjasuŋbic kêtôm Apômtaunê sakiŋwaga.
20 Aôm gólic gêŋ taësam, mago kôsala atom.
Aôm tanjamsuŋ kêpoa lasê, mago góŋô biŋ atom.”
21 Kêtu nê bingêdêrja Apômtau gêlic ɻajam,
gebe êŋgôm nê binjsu êtu kapôeŋ to ɻawasi êsa.
22 Mago kêjaŋgowaga sêjam gengeŋ ma sêjango lau tonec nêŋ gêŋ samob su.

Êsêac samob têtôm bôc kêsêp sê
ma sêsiŋ tauŋ sêŋgôŋ kapoacwalô.

Êsêac têtu nacjonêŋ gêŋ sugac ma nac teŋ gêmoa gebe ênam êsêac kêsîŋa atom.
Nacjo sêjaŋgo êsêac su ma nac teŋ kêsôm gebe
“Akêŋ êsêac sêmu sêna,” nec atom.

²³ Amacnêm asa êkêŋ taŋa biŋ tonaj.

Asa oc êŋô ma taē ênam êtu têm, taŋ oc mêmêsa naŋja.

²⁴ Asa kékêŋ Jakob gêdêŋ lau saic-saic
ma Israel gêdêŋ kêjângowaga.

Apômtau taŋ aéac dagôm sec gêdêŋ eŋ naŋ, gêgôm atom me.

Êsêac sêsa ênê lêŋ mansaŋ atom
ma taŋeŋ wamu ênê biŋsu atom.

²⁵ Tec eŋ kêsêwa nandaŋ têtac nandaŋja to siŋ najaŋa kêpi eŋ.
Eŋ kékêŋ jawaô kékôm eŋ auc, mago nê kauc kêsa atom.

Gêŋ tau geŋ eŋ ôli, mago kepeŋ ênê ŋalêlôm atom.

43

Apômtau tauŋen eŋ kêsiwaga ŋanô

¹ O Jakob, o Israel, galoc Apômtau, taŋ kékêŋ aôm
ma kêmasaŋ aôm naŋ, kêsôm biŋ tonec gebe

“Ôtêc taôm atom, gebe aê gajam aôm kêsi su.

Aê gamôêc aôm ma kasam nêm ŋaé anôgeŋ, aôm kôtu aêjoc gêŋ.

² Embe olom gwêc, aê oc mêmjawiŋ aôm.

Ma embe ôsêlêŋ ômoa ja ŋalêlôm, oc ênam aôm atom
ma jawaô oc êniŋ aôm atom,

³ gebe Apômtau, aômnêm Anôtô aê,

Israelnêŋ nac dabuŋ to nêm kêsiwaga aê.

Aê kakêŋ Aiguptu kêtû awa gêjam ôli aôm suŋa
ma kakêŋ Aitiopia to Seba gêjô aôm

⁴ gebe aê galic aôm kôtôm awamata teŋ
ma kakian aôm sa to têtac gêwiŋ aôm.

Aê kakêŋ gamêŋ gêjô aôm

ma kakêŋ lau tomôkê-tomôkê gebe ômoa matam jali.

⁵ Ôtêc taôm atom gebe aê mêmjawiŋ aôm,
aê oc jajoŋ nêm wakuc sa anga oc kêpiŋa
ma janac aôm sa anga oc kêsêpja.

⁶ Aê oc jasôm êndêŋ musanju-m gebe Ôwi siŋmaŋ,
ma êndêŋ mula-m gebe Ônjamiŋ atommaŋ.

Ôkêŋ latuci anga gamêŋ jaêc

to ŋoc latucio anga nom ŋamadiŋ

⁷ ma lau samob, taŋ sêwê kaiŋ ŋoc ŋaê

ma kakêŋ to kamasaŋ êsêac kêtû ŋoc waecŋa naŋ,
sêndêŋ aê sêmêŋ.

⁸ “Akêŋ lau, taŋ mateŋpec, mago mateŋanô gêc naŋ,
to lau, taŋ tanjeŋsuŋbic, mago tanjeŋsuŋ gêc naŋ, sêsa sêmêŋ.

⁹ Akêŋ tentenŋlatu samob sêncac tauŋ sa
ma lau tomôkê-tomôkê sêkac sa sêpi tagen.

Êsêacnêj asa kêtôm gebe êwa gêj tonec sa
ma êtôc gêj andaŋgenja êndêj aêac.

Êsêac sêkêj nêj lau, taŋ sépuc êsêacnêj biŋ tōj naŋ, sêsa sêmêj gebe sêwaka
êsêac sa

e sêjô ma sêšôm gebe Biŋ tau biŋjanô.”

10 Apômtau kêsôm gebe “Aêŋoc lau-sêpuc-ŋoc-biŋ-tôŋwaga
to ŋoc sakiŋwaga, taŋ kajaliŋ êsêac sa naŋ amac
gebe amac ajala to akêj êwiŋ aê
ma nêm kauc êsa gebe aê tau tonec.

Anôtô teŋ kêsa gêmuŋ aê atom
ma teŋ oc êndaŋguc aê atom.

11 Aê, aê taucgeŋ Apômtau
ma kêsiwaga teŋ gêmoa gêwiŋ atomanô.”

12 Apômtau kêsôm gebe “Aê kasôm biŋ lasê to gajam amac kêsi
ma aê kakêj ŋawae gêdêj amac gêmuŋ su.
Gêdêj tonaj anôtô jaba teŋ gêmoa amac ŋalêlôm atom
ma amac atu ŋoc lau-sêpuc-ŋoc-biŋ-tôŋwaga.

13 Aê Anôtô gêdêj andaŋgenja
ma galoc amboac tonanjeŋ
ma teŋ kêtôm gebe êjangō gêj su aŋga aê lemoc atom.
Aê gajam kôm ma asa oc êtôm gebe êkô kôm tau auc.”

14 Apômtau, nêm kêsiwaga ma Israelnêj ŋac dabuŋ kêsôm biŋ tonec gebe
“Aê oc jasakiŋ biŋ êna Babel êtu amacŋa
ma jatuc kapoacwalô ŋabalaj popoc
ma lau Kaldea nêj lasê ênam tau ôkwi êtu tanjiboa.

15 Aê Apômtau, amacnêm ŋac dabuŋ,
aê kakêj Israel ma katu amacnêm kinj.”

16 Apômtau gêjam intêna kêsêp gwêc ŋalêlôm
ma gêjam intêna gelom bu ŋawenweŋ

17 ma gêwê kareta to hos ma siŋwaga to nêj siŋsêlêc sêja
e sêšêp jasêc, êsêac oc sêndi sa êtiam atom.

Êsêac sêmac amboac daweŋ gasilana.

Apômtau, taŋ gêgôm gêj tonaj naŋ, kêsôm biŋ tonec gebe

18 “Taêm ênam gêj laŋgwâ atom

ma aê go taôm êtu gêj gêmuŋjanja atom.

19 Alic acgom, aê gagôm gêj wakuc teŋ
ma galic gêj tau kêpoa.

Amac alic gêj tau atom me.

Aê oc janam intêna êsa gamêj sawa êna
ma jakêj bu enseleŋ êsa gamêj ŋakeleŋ.

20 Bôc saleŋŋa ma kêambôm to kêcsêwa oc tetoc aê sa
gebe kakêj bu kêpoac gamêj sawa

ma bu kapôêj keselenj kêsa gamêj ŋakeleŋ
gebe êkêj bu êndêj ŋoc lau, taŋ kajaliŋ êsêac sa naŋ sênôm.

21 Aê kakêj êsêac têtu ŋoc lau gebe sêšôm ŋoc waec lasê.

22 “O Jakob, aôm awam gêjac aê atom.

O Israel, aôm gôim taôm su kêtû aêja atom.
 23 Aôm kôkêj domba kêtû daja gêdêj aê
 me kotoc aê sa ña nêm da ñagêdô atom.
 Aê kakôniñ amac ña da atom
 ma kalênsôj amac ña biñ da ñamaluña atom.
 24 Aôm gôjam ôli tê kêtû aêja ña nêm mone
 me kômoasiñ aê ña nêm da toñalêsi atom.
 Aôm kôkôniñ aê ña nêm sec
 to kôlênsôj aê ña nêm geogenj.

25 Aê, aê taucgenj gasenj nêm geo su
 ma oc taêc ênam nêm sec êtiám atom kêtû aê taucnja.
 26 Taêm ênam ma ôkêj puc aê gebe tajô biñ tau dawinj tauñ.
 Aôm ôwa nêm biñ sa ma ôwaka taôm sa gebe kôsôm biñjanô.
 27 Tamam ñamataña gêgôm sec
 ma nêm sêlinwaga sêgêli ñoc biñ.
 28 Kêtû tonanña aê kakôc ñoc dabuñ su anga kasêga lôm dabuñña
 ma kakêj Jakob gebe lau senseñ ej su
 ma kakêj Israel gebe lau sêsôm biñ êpi ej.”

44

Apômtau taugenj en Anôtô

1 “O ñoc sakijwaga Jakob, o Israel, tanj kajalinj sa nañ,
 galoc ôkêj tarjam.
 2 Apômtau tanj kékêj aôm
 to kêmasaj aôm anga tênam têtaclêlôm ma oc ênam aôm kêsi nañ,
 kêsôm biñ tonec gebe
 O ñoc sakijwaga Jakob, o Israel,
 tanj kajalinj aôm sa nañ, ôtêc taôm atom.
 3 Gebe aê oc jakêc bu êsêp gamêj ñakelenj
 ma bu oc êpoac nom gelo-gelo.
 Aê oc jakêc ñoc Njalau êpi nêm wakuc
 ma jakêc ñoc mec êpi nêm gôlôac.
 4 Ma êsêac oc sêlêc amboac gêgwañ anga gamêj ñawambuc ñajam
 ma sêpi amboac ka, tanj kékô bulêndañ nañ.
 5 Ñac teñ oc êsôm gebe ‘Apômtaunê ñac aê.’
 Ma teñ oc êsam tau ña Jakobnê ñaê.
 Ma teñ oc eto êpi lêma gebe ‘Apômtaunê gêj,’
 ma ê tau êpi Israel.”

6 Apômtau, Israelnêj kuij to kêsiwaga
 ma lausinj undambêja nêj Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê ñac ñamata to ñamu, anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê atomanô.
 7 Asa kêtôm aê. Ésa mênjêwa sa,
 êkêj tau êkô aê lanjôcnêm ma êwa tau sa.
 Ñac andanjeñja asa geoc biñ, tanj ogco mênjêsa nañ, lasê kwananjeñ.
 Ej eoc gêj, tanj ogco mênjêsa êtu ñamu nañ, lasê êwiñmañ.
 8 Atêc taôm atom ma aê go taôm atom.
 Aê gajac miñ to gawa biñ tau sa gêdêj amac gêdêj andanjeñja atom me.

Amac atu ηoc lau-apuc-ηoc-binj-tôjwaga.
Anôtô teŋ gêmoa gêwiŋ aê me masi.
Lamu ηanô teŋ gêmoa atom. Aê kajala teŋ atom."

Sakij gwamnya tonec gêy meloc

9 Lau-sêsap-gwamwaga êsêac gêj ηaôma ma nêj kôm ηanô, tanj tetoc sa naŋ, ηanô masi. Ma lau, tanj sêsap êsêac tôj naŋ, sêlic to sêjala gêj teŋ atom, tec oc sêmoa tomajenjê.

10 Asa kêsap gwam ma kêmasaŋ ηakatu ηaôma ma ηanô masi.

11 Alic acgom, ηac tau nê sakijwaga oc majeŋ êsa, ma lau lemeŋ-mêtêwaga tau ηamalac ηaôma. Êsêac samob sêkac tauŋ sa nasêkô acgom, go têtakê ηanô ma sêngôm êsêac samob majeŋ êsa.

12 Νac-kêpac-kiwaga kékêŋ ki kësa ja e ηalana kësa. En kësac ηa hama gebe êkêŋ gwam ηalanjô. En gêjam kôm tolêma ηajaŋa sec e mo gêjô enj ma têkwa gêbac. En gêjam dabuŋ bu, tec ôliwalô gêbacnê.

13 Kamunda teŋ gê dôŋ nê ka ma keto ηakatu ηa kélêpê. Go kêsap ηa ki kêdaguc ηadôŋ tau ma kewaka ηamalac ηakatu sa e kêtôm ηamalac laŋô, gebe kékô andu teŋ.

14 Νac tau kêsap kaseda me këjaliŋ kaleloŋ me kamem teŋ sa aŋga saleŋ me moae kêsê kaseda teŋ ma kom gêlôm ka tau e kétu kapôenj.

15 Go ka tau êtu ηac teŋ nê kamasê, en êkôc ηagêdô ma ênsêlu ma ηagêdô gebe eno nê gêj. Mago ka ηagêdô tec enj kêsap kétu anôtô jaba ma gêjam sakinj gêj tau, ma kêmasaŋ gwam ma kêpôŋ aduc gêdêŋ gêj tau.

16 Ka ηamakeŋ tec enj kékêŋ ja gêj ma kêpac gwada ma gêj bôc e gêôc enj tôj, ma enj kësêlu ja gêwiŋ ma kêsôm gebe "Kec, galoc kasêlu jagac."

17 Ma ka tau ηamakeŋ enj kêsap kétu nê anôtô gwam ma kêpôŋ aduc to gêjam sakinj ma ketenj mec gêdêŋ gêj tau gebe "Ônam aêac kësi gebe ηoc anôtô aôm."

18 Lau tau tonaj sêjala gêj teŋ atom ma nêj kauc masi gebe nêj mateŋanô gêmôb e sêlic gêj teŋ atom ma nêj ηalêlôm ηadani e sêjala gêj teŋ atom.

19 Êsêac taêŋ gêjam biŋ teŋ atomanô ma nêj kauc to jala gebe sêsonj biŋ amboac tonecŋa masi gebe "Ka tau ηamakeŋ aê kakêŋ kësa ja ma gano ηoc gêj to kapac gwada e gêôc aê tôj ma ka tau ηamakeŋ aê oc jasap êtu gêj alôb-alôb teŋ me. Aê oc japôŋ ocduc êndêŋ ka ηadambê teŋ me."

20 Νac tanj mata katu gêj ηaôma-ηaôma naŋ, nê ηalêlôm dansaŋ gêjam gôlinj enj keso ma enj kêtôm gebe ênam tau kësi atom. En kêtôm atom gebe êsôm biŋ tonec gebe "Gêj tanj lemoc anôna gêgôm naŋ gêndansaŋ."

Apômtau en Israelnêj kësiwaga

21 "O Jakob ma Israel, taêm ênam biŋ tonaj,
gebe ηoc sakijwaga aôm.

Aê kamasaŋ aôm kôtu ηoc sakijwaga.

O Israel, aê oc jaliŋ aôm siŋ atom.

22 Aê gaseŋ nêm keso su amboac mu kêdaba tao
ma nêm sec gê su amboac ômbinj.

Ômu ôndêŋ aê ômôŋ gebe aê gajam aôm kësi."

23 O undambêac, anam wê gebe Apômtau gêgôm gêj tau ηanô kësa.

O nom ηalêlômac, anam lasê.

O lôcac, o saleŋac to ηaka samob, apuc wê sa

gebe Apômtau gêjam Jakob kêsí
ma geoc nê ñawasi lasê aنجga Israel.

²⁴ Apômtau, nêm kêsíwaga, taŋ kêmasaŋ aôm aنجga tênaclêlôm naŋ, kêsom
biŋ tonec gebe

“Aê Apômtau, taŋ kakêŋ gêŋ samob naŋ.

Aê taucgeŋ galam umboŋ ma gaja nom.

Asa gêmoa gêwiŋ aê.

²⁵ Aê gaseŋ laudansaŋ nêŋ puc gebe ñanô êsa atom
ma gagôm lau-seoc-biŋ-lasêwaga têtu meloc
ma kakêŋ lau tokauc sênu tauŋ su sêja
ma nêŋ kauc kêtú meloc.

²⁶ Aê kapuc ñoc sakîŋwaganêŋ biŋ tôŋ
ma gagôm ñoc jaeŋwaganêŋ biŋ ñanô kêsa.

Aê kasom kêpi Jerusalem gebe ‘Lau oc sêngôŋ tonec,’
ma kêpi malac Judaŋa gebe ‘Lau oc sêkwê malac tonec sa
ma aê oc jajac malac ñapopoc sa êtiam.’

²⁷ Aê kasom gêdêŋ gwêc ñagêdim gebe ‘Ôtu kelen,
ma aê oc jaŋgôm nêm bu êpa.’

²⁸ Aê kasom kêpi kiŋ Kores gebe ‘Ñoc ñacgejob dombaŋa eŋ
ma eŋ oc êngôm ñoc biŋ ñanô êsa.’

Aê kasom kêpi Jerusalem gebe ‘Lau sêkwê malac tonec sa êtiamman,’
ma kêpi lôm dabuŋ gebe ‘Lau sênaç m kôm sêkwê aôm saŋa.’ ”

45

Apômtau kêjaliŋ kiŋ Kores sa

¹ Apômtau kêsom biŋ tonec gêdêŋ
nê ñac Kores, taŋ geŋ oso eŋ naŋ, gebe
Aê kakam ênê lêma anôŋa tôŋ,
gebe êku tentenŋlatu tulu êmuŋ eŋ
ma êkwalec kiŋnêŋ ñakwê su to êlêc katam su eŋ,
gebe sênsaŋ auc atom.

² “Aê oc jasêlêŋ jamuŋ aôm ma jaŋgôm lôc êtu tapa
ma jatuc katam ki popoc ma janac balaŋ ki tulu-tulugen.

³ Ma oc jakêŋ awa totau-totau, taŋ sêsiŋ gêc gamêŋ ñakesec naŋ, êndêŋ aôm
ma awamata, taŋ sêjac sa gêc gamêŋ ñakêsiŋ naŋ êwiŋ.

Gebe ôjala gebe Apômtau Israelnêŋ Anôtô aê,
tec gamôêc aôm ña nêm ñaê anôgen,

⁴ kêtú ñoc sakîŋwaga Jakobya ma kêtú Israel, taŋ kajaliŋ sa naŋja.

Aê gamôêc aôm ña nêm ñaê anôgen.

Aôm gôjam kauc aê, mago aê gaê aômnêm ñaê.

⁵ Aê Apômtau ma teŋ gêmoa gêwiŋ atom.

Anôtô teŋ gêmoa gêwiŋ aê atom.

Aôm gôjam kauc aê, mago aê gajam gêlôŋ aôm

⁶ gebe lau anga oc kêpi to anga oc kêsépja sêjala
gebe Anôtô teŋ gêmoa gêwiŋ aê atom.

Aê Apômtau ma teŋ gêmoa gêwiŋ atom.

⁷ Aê kakêŋ ñawê to kamasaŋ ñakesec.

Aê kamasaŋ gêŋ ñajam ma kakêŋ gêŋwapac.

Aê Apômtau, tanj gagôm gêj samob tonaj nai nañ.”

Apômtau kékêj undambê to nom

8 “O undambêac, ansêwa anja lôlôc,
ma biñgêdêj êsêp anja umboj amboac kom gêjac.
Nom tau êja gebe Apômtaunê moasiñ ênam kêsiña êpoa
ma êkêj biñgêdêj êpi êwiñ amboac tonanjeñ.
Aê Apômtau kakêj gêj tau.”

9 Ojae êndêj nac, tanj gêjam saic biñ gêdêj nê nac-kékêj-eñwaga nañ.
Ej kêtôm kunom tenj, tanj gêjac saic biñ gêdêj nac-gêjac-kuwaga nañ.
Nomku kêsôm gêdêj nac-gêjac-kuwaga gebe
“Aôm gôgom asagen.” Kêsôm me.

Ma kôm njanô tau kêsôm gebe “Nêm lêmam njamêtê masi.” Kêsôm me.

10 Ojae êndêj nac, tanj kêsôm gêdêj tama gebe “Aôm kôka asagen lasê,”

ma kêsôm gêdêj awê tenj gebe “Aôm kôkôc asagen.”

11 Apômtau, Israelnê nac dabuñ, ma nê nac-kékêj-eñwaga kêsôm biñ tonec gebe
“Amac abe atu kênac aê êtu latuciña me.

Me abe ajatu aê êtu kôm, tanj lemoc êñgôm nañja me.

12 Aê kakêj nom ma kamasañ njamalac, tanj sêmoa nom nañ.

Aê lemoc kalainj undambê ma aê kajatu gêj undambêja samob.

13 Aê kajalinj kin Kores sa kêtû biñgêdênya

ma janam nê intêna samob êtu solop.

Ej oc êkwê nroc malac sa

ma êngamboac nroc lau kapoacwalôrja su.

Ej êñgôm êtu njaoli to ntagêjô teñja atom.”

Lausinj undambêja nêj Apômtau kêsôm biñ tonaj.

14 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

“Awamata Aigupto to Aitiopia ntagêj têtuluña

ma lau waso-waso anja Seba oc dêndêj aôm sêmêj ma têtu nêm gêj.

Êsêac sêndañguc aôm. Êsêac sêmêj tokapoacwalôgen

ma sêpôj aerjuc êndêj aôm ma têtañ êndêj aôm gebe

‘Anôtô gêmoa gêwiñ aômgej

ma anôtô teñ gêmoa gêwiñ atomanô.’”

15 Biñjanô, aôm Anôtô, tanj kôsinj taôm nañ.

O Israelnêj Anôtô aôm kêsiwaga tau.

16 Êsêac sêkoniñ nêm nac soñtôj ma sêñgôm êsêac majenj êsa.

Lau-sêsap-gwamwaga sêc sêwiñ tauñ tomajeñgej sêja.

17 Mago Apômtau gêjam Israel kêsi

ma oc ênam êsêac kêsi endeñ tôngenj.

Êsêac oc sêkoniñ amac to sêñgôm amac majem êsa atom endeñ tôngenj.

18 Gebe Apômtau, tanj kékêj undambê nañ, ej taugeñ Anôtô

ma kékêj to kêmasañ nom e najaña kêsa.

Ej kékêj gêj tau wauc-waucgej atom,

enj kêmasañ kêtû lau sêñgôrja.

Apômtau tonaj kêsôm biñ tonec gebe

“Aê Apômtau ma teñ gêmoa gêwiñ atom.

19 Aê gajac biŋ kesec gamoa gamêŋ ɻakesecŋa atom.
 Aê kasôm gêdêŋ Jakobnê wakuc atom gebe
 'Ansom aê aŋga gêŋ wauc-wauc ɻalêlôm.'
 Aê Apômtau kasôm biŋjanôgeŋ,
 aê kasôm biŋ lasê gêc awêgeŋ.

Anôtô ɻanô to anôtôi dansaŋ Babilonja

20 "Amac tenteŋlatu ɻapopoc, taŋ asêp siŋ sawa naŋ,
 amêŋ akac taôm sa api tagen.

Lau taŋ sêbalaŋ nêŋ gwamka sêwêgeŋ
 ma teteŋ meç gêdêŋ anôtô teŋ,
 taŋ kêtôm gebe ênam êsêac kësi atom naŋ,
 lau tonan nêŋ kauc masi.

21 Awa nêm biŋ sa ma akêŋ nêm biŋ tau êsa êmêŋ
 ma amansaŋ biŋ awiŋ taôm.

Asa gêjac miŋ biŋ tonec gêdêŋ andanegen.
 Ma asa geoc biŋ tau lasê wanêcgeŋ su.

Aê Apômtau kasôm atom me.
 Anôtô teŋ gêmoa gêwiŋ aê atom.

Aa Anôtô ɻanô to kësiwaga ma teŋ gêmoa gêwiŋ atom.

22 "O nom ɻamadiŋ samobac, akac taôm ôkwi andêŋ aê amêŋ
 ma janam amac kësi
 gebe aê Anôtô ma teŋ gêmoa gêwiŋ aê atom.

23 Aê katôc lemoc këpi tauc
 ma biŋjanô kësa aê aocsuŋ,
 biŋ tau êmu êndêŋ aê êmêŋ êtiam atom.
 Lau samob sêpôŋ aenduc êndêŋ aêgeŋ
 to lemen samob têtôc êpi aê
 ma samob sêsôm gebe

24 'Biŋgêdêŋ to ɻaclai ɻam kêsêp Anôtô taugeŋ.

Lau samob, taŋ sêjam saic biŋ en naŋ, oc dêndêŋ en sêna tomajengeŋ.

25 Israelnêŋ wakuc samob oc ôliŋ êpi ma waenê ŋsa êtu Apômtauŋageŋ."

46

Nom ɻaApômtau to lau Babilon nêŋ anôtôi jaba

1 "Babilonnêŋ anôtôi gêbacnê. Gêmuŋgeŋ lau Babilon sêjam sakin Bel agêc
 Nebo, mago galoc sêkêŋ anôtôi tonan gësac doŋki ɻaô. Bôc tekweŋ gêbac ma
 sêbalaŋ gêŋ tau kêtu waba gësac êsêac ɻaô.

2 Gwam kêtôm gebe ênam tau sa atom. Nacjo sêjaŋgo su ma sêbalaŋ sêja
 kapoacwalô.

3 "O gôlôac Jakob to gôlôac Israel nêŋ lau ɻapopoc, aŋô ɻoc biŋ. Aê kasip
 amac sa gêdêŋ taŋ tenemi sêkôc amac to amac asa amêŋ naŋ, e mêŋgêdêŋ
 galoc.

4 Amacnêŋ Anôtô aê. Aê janam jaom amac e atu lau ɻanô tomôdê. Aê kakêŋ
 amac ma jajop amac ma aê oc janam amac sa to janam amac kësi.

5 "Oc anam dôŋ aê êpi ɻac ondoc gebe aêagêc atôm tauŋ. ɻac ondoc kêtôm
 aê ma amac oc ansaê aê katôm asa.

6 Lau sêsewa nêj gold sa aŋga nêj talu ma sêjam dôj nêj silber. Èsêac sêjam ôli kwalam laŋwa teŋ gebe êmansaŋ nêj gold êtu gwam ma sêpôj aejduc to sêjam sakinj gêj tau.

7 Èsêac sêôc gêj tau sa ma sêbalan jagêzac maginjum jatetoc gej tau kékô ñamala ma gacgenj kékô tònê. Gêj tau katôm gebe êwi ñamala tau siŋ atom. Njac teŋ awa embe ênac oc êjô ej awa atom to ênam ej sa aŋga gêywac atom.

8 “Amac taŋ ajam dêmômêm aê naŋ, taêm ênam biŋ tonanj ma asala gêj, taŋ gagôm naŋ.

9 Taêm ênam gêj, taŋ gagôm gêdêj andanjeŋ, ajala gebe Anôtô aê taucgeŋ ma teŋ kêtôm aê gêmoa atomanô.

10 Gêdêj tan gajac m ñoc kôm naŋ, kasôm kôm ñatêpôê lasê kwananjeŋ. Gêdêj andanjeŋ aê gaoc biŋ, taŋ oc mënjeſa su naŋ lasê. Aê kasôm gebe ‘Biŋ taŋ taéc gêjam naŋ oc êkô ma gêj samob, taŋ gabe jaŋgôm ñanô êsa naŋ, oc jaŋgôm ñanô êsa.’

11 Aê gamôēc ñac teŋ gebe êmêj aŋga oc kêpiŋa. Ej oc êpôp êsêp amboac kikic gebe êŋgôm biŋ, taŋ aê taéc gêjam naŋ, êtu anô. Aê kasôm tec oc ñanô êsa.

12 “Amac gêsumtêkwa ñatoŋwaga, taŋ ajam kauc gebe bêc jaku ñacio tulunja gêc jaēc naŋ, aŋô ñoc biŋmaŋ.

13 Aê kakéj bêc jaku ñacio tulunja kêdabin. Bêc tau gêc jaec atom. Noc janam amac késiŋa ênam tau tōj atom. Aê gabe janam Jerusalem sa ma jatoc Israel sa aŋga tònê.”

47:1–48:22 Sêku malac Babilon tulu ñawê kêsêp môkêlatu **47**. Môkêlatu **48** kêtôc Anôtônê lêj gêjam gôliŋ lau-mja to gêjam nê lau saŋa.

49

Apômtaunê sakinjwaga kêtû tentenjlatunêj ja

1 O amac nucac, aŋô ñoc biŋ
ma amac lau gamêj jaēcjaac, akêj tanjem.
Apômtau kékalem aê gêdêj tinoc kékôc aê atomgeŋ.

Ej gê aêñoc ñaê aŋga tinoc têtaclêlôm.

2 Ej gêgôm aocsuŋ ñamata amboac bôjaŋ
ma késiŋ aê gamoa nê lêma ñalabu.
Ej gêgôm aê katu sôb ñawanic sawa teŋ
ma késiŋ aê ôkwi kasêp nê atali sôbja ñalêlôm.

3 Ej kêsôm gêdêj aê gebe “Ñoc sakinjwaga aôm, Israel,
aôm oc ôwaka ñoc waec sa.”

4 Mago aê kasôm gebe “Aê gaim tauc su
ma kajaiŋ ñoc ñaclai ñaômageŋ.
Mago ñoc biŋgêdêj gêc Apômtaunja
ma ñoc ñaôli gêc ñoc Anôtôja.”

5 Ma galoc Apômtau, taŋ kêmasaŋ aê aŋga tinoc têtaclêlôm,
gabe jatu ênê sakinjwaga naŋ, kêsôm gebe
Jakôc Jakob êmu êndêj ej êna êtiām
ma Israel sénac tauŋ sa sêndêj ej sêna.
Tec Apômtau ketoc aê sa
ma ñoc Anôtô kêtû ñoc ñaclai ñam.

6 En kêsôm gebe “Aôm kôtu ñoc sakinwaga
gebe ômboia Jakobnê gôlôac sa
ma ôkôc Israelnêj lau ñapopoc sêmu sêmêj êtiam necgej atom,
aê oc jakêj aôm ôtu tentenlatunêj ja amboac tonanjej
gebe ñoc moasin janam lau kêsinja naêndêj nom ñamadin.”

7 Biñ tonec Apômtau, Israelnê kêsiwaga ma nê ñac dabuñ
kêsôm gêdêj en, tan lau sêsu ej susu ma tentenlatu sedec ej
ma gôlinwaga sêlic ej kêtû gêñôma nañ, gebe
“Kiñ oc sêlic aôm ma dêndi sa êtu aôm ña
ma kasêga oc sêpôj aenjduc êndêj aôm
êtu Apômtau ñanêj, tan kêtû Israelnê ñac dabuñ
ma kêjaliñ aôm sa nañja.”

Apômtau gêjac mata gebe sêkwê Sion sa êtiam

8 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê kakêj tañoc aôm gêdêj têm moasinja
ma gajam aôm sa gêdêj bêc gajam lau kêsinja.
Aê gajob aôm ma kakêj aôm kôtu poac gêdêj lau,
gebe jamboa nêj gamêj sa êtiam
ma janac sam nêj nomlênsêm, tañ kêtû gasañ nañ.
9 Tec jasôm êndêj lau kapoacwalôja gebe ‘Asa amêj,’
ma êndêj êsêac, tañ sêhgôj ñakesec ñalêlôm nañ, gebe
‘Asa awê amêj.’

Êsêac oc têtap nêj mo sa aنجa intêna
to sêlôm tauñ aنجa lôc kwalam.

10 Mo to bu oc êjô êsêac atom
ma mu ñandañ to oc oc êpac êsêac atom
gebe ñac, tan taê walô êsêac nañ, oc ejoñ êsêac
ma êwê êsêac sêndêj bumata.

11 Aê oc jañgôm ñoc lôc samob êtu intêna
ma jamansañ intênasêga samob êtu solop.

12 Alic acgom, lau ñagêdô oc sêmêj aنجa jaêc
ma ñagêdô aنجa nodo to aنجa oc kêsêpña
ma ñagêdô aنجa gamêj Siene.”

13 O undambêac, anam lasê. O nom, ñaôndu êpi.
O lôcac, lasê êtan
gebe Apômtau gêjac nê lau têntac tôj
ma taê walô nê lau, tan sêôc wapac nañ.

14 Mago Sion kêsôm gebe “Apômtau gêwi aê siñ,
ñoc Apômtau kêliñ aê siñ.”

15 “Awê teñ oc êtôm gebe êliñ nê gêj dedec siñ
ma taê walô nê têtaclêlôm ñajanô atom me.
Ma embe êliñ siñ, nañ aê oc jalij aôm siñ atomgoc.

16 Ôlic acgom, aê gajac bô nêm ñaê gêc lemoc tapa,
nêm turjbôm kékô aê lañðcnêm ñapanj.

17 Nêm lau-sêkwê-aôm-sawaga sêlêtigej sêmêj
ma êsêac, tan seserj aôm su to sêgôm aôm kôtu gasañ nañ, sêc sêja.

18 Oc matamanô sa ma ôlic.

Êsêac samob sêkac tauŋ sa dêdêŋ aôm sêmêŋ."

Apômtau kêsôm gebe "Aê jasôm êtu tōŋ gebe
aôm oc ônam êsêac samob sa êtu nêm gêlôn
ma ôjandiŋ êsêac amboac awê gebe ênam ɣacŋa kêjandiŋ nê ômbinŋkap.

19 "Biŋŋanô, nêm malac gasan to ɣaalê katuc
ma nêm gamêŋ, taŋ lau seseŋ su naŋ,
oc êtu sauŋ-sauŋ êtu nêm lauŋa

ma êsêac, taŋ seseŋ aôm su naŋ, sêc su jaêcgeŋ sêja.

20 Nêm gôlôac, taŋ kôkôc gêdêŋ gôŋgôŋ toŋalêlôm ɣawapacgeŋ naŋ,
oc sêsôm êsô taŋamsuŋ gebe

'Gamêŋ tonec e kêtô suauŋ-sauŋ ma kêtôm aê atom,
Ôngôm ɣasawa êtu kapôeŋ gebe êtôm aê jaŋgôŋja.'

21 Ma aôm oc ôsôm êndêŋ taôm gebe

'Asa kêkôc gôlôac tonec.

Aê awê kapoac ma ɣoc ɣapalê masi.

Êsêac sêkêŋ aê gaŋgôŋ kapoacwalô aŋga gamêŋ jaêc
ma lau tonec asa gêlôm êsêac,
sêwi aê siŋ gamoa tauŋa,
tec lau tonec sêmêŋ aŋga ondoc.' "

22 Apômtau Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe

"Alic acgom, aê oc jaôc lemoc sa êndêŋ lau samuc
ma oc jakêŋ puc êndêŋ lau tomôkê-tomôkê
ma êsêac oc sêsiŋ nêm latômi tamiŋ bôŋdagî
ma sêkuc nêm latômio sêŋgôŋ magiŋm ɣaô sêmêŋ.

23 Ma kiŋ oc têtu tamemi sêpô mo amacŋa,
ma nêŋ kwin oc sêlôm amac têtôm tenemi.

Êsêac oc sêpôŋ aeŋduc êndêŋ amac laŋôŋanô êsêp nomgenj
ma oc sêlêsôp kekop aŋga emkaiŋ.

Go amac ajala gebe aê Apômtau.

Ma êsêac, taŋ sêôŋ aê naŋ, oc majeŋ êsa atom."

24 Lau têtôm gebe sêŋjanjo ɣactêkwanê waba su me.

Êsêac têtôm gebe sênam gôlinj-waganê lau kapoacwalôŋa kêsi me.

25 Mago Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

"Aê oc janam ɣactêkwanê lau kapoacwalôŋa kêsi
ma jajaŋgo gôlinjwaganê waba su.

Aê oc janac siŋ êndêŋ êsêac, taŋ sêjac aôm naŋ,
ma janam nêm gôlôac wakuc kêsi.

26 Êsêac taŋ sêkoniŋ aôm naŋ, oc jakêŋ êsêac sêniŋ tauŋ nêŋ ɣamêšôm
to sêñom tauŋ nêŋ dec e êjaninj êsêac êtôm wain kêjaninj lau.

Go ɣamalac pebeŋ sêjala gebe aê Apômtau, Jakobnê ɣaclai,
nêm kêsiwaga to nêm gêjam-sawaga."

50

1 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

"Teneminêŋ papia-gajac-sêmôcwalô-gêŋgicŋa,
taŋ êsêac sêkôc gêdêŋ aê gawi êsêac siŋŋa naŋ, gêc ondoc.

Ma ḥac ondoc nê tôp gêc aê
gebe kakêj amac gêdêj en aja.
Alicgac me, aê kakêj amac gêdêj lau sêjam ôli amac kêtû nêm secnja
ma aê gawi tenemi siŋ kêtû êsêac tauŋ nêj geoŋa.

² “Amboac ondoc, gêdêj tan aê gaô lasê naŋ, ḥac teŋ gêmoa atom.
Ma gêdêj tan aê gamôēc naŋ, teŋ gêjô aêjoc biŋ atom.
Noc lemoc kêtû dambê tec janam kêsi jaŋgom êtôm atom me.
Noc ḥaclai kêtû palê, tec janam sa atom me.
Alicgac me, aê gaec biŋ ma gwêc ḥakelej kêsa.
Aê gajam bu ôkwi kêtû gamêj sawa
e i sêpô lêna kêtû buŋa
ma bu gêjô êsêac êndu.
³ Aê kakêj umboj kêsô majan kêtû nê ḥakwê
to kakêj talu katu nê gadê abecnja.”

Anôtônê sakijwaga taŋa wamu êsa

⁴ Apômtau Anôtô kêkêj imbeloc jandôŋ lauŋa gêdêj aê
gebe jasôm ḥalô ḥajam êndêj lau tekweŋ gêbac.
Kêtôm bêcgeŋ samob en kêmasan aê taŋocsuŋ gebe jaŋô biŋ
kêtôm lau tokauc sêŋjô.
⁵ Apômtau Anôtô gêjac aê taŋocsuŋ lasê
ma aê gadec ma gajam dêmôēc atom.
⁶ Aê kakêj dêmôēc gêdêj êsêac, tan si lau ḥa sêm naŋ,
ma alicanô gêdêj êsêac, tan sêbu noc sêm sa naŋ.
Aê kakwa laŋôanô auc gadêj lau,
tan sêsu aê susu to sêkasôp kêpi aê naŋ atom.
⁷ Mago Apômtau Anôtô gêjam aê sa,
tec tecbeloc ḥawapac kasa atom.
Aê kamasaŋ laŋôcanô kêtôm poc
ma kajala kwanaŋgeŋ gebe êsêac têtôm gebe sêŋgom aê majoc êsa atom.
⁸ En tan oc êwaka noc biŋgêdêj sa naŋ, gêmoa ḥagala.
Asa gebe êŋgöliŋ biŋ êpi aê.
Dawinj tauŋ dandêj en tana.
Noc soŋo-soŋo ondoc.
En mêjêtu gasuc aêmaŋ.
⁹ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêjam aê sa.
Asa oc êŋgom aê jaŋgôŋ naeo.
Alic acgom, êsêac samob oc têtu manê amboac ḥakwê teŋ,
tan bulesenj seŋ naŋ.

50:10–51:23 Propete gêjac Anôtônê launêj ḥalêlôm tôŋ ma geoc lasê gebe
Anôtônê biŋ, tan gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi to êkêj êsêac têtu wakuc
naŋ, oc ḥanô êsa.

52

Anôtô ênam Sion kêsi anja kapoacwalô

¹ O Sion, matam êlac, ôsô nêm ḥaclai sa.
O malac dabuŋ Jerusalem, ôsô nêm ḥakwê ḥawasi sa
gebe lau samuc to lau ḥatêmui teŋ oc sêso sêmêj êtiam atom.

² O awê kapoacwalôja Jerusalem, okoloj kekop su aŋga taôm ma ôndi sa.

O latuo kapoacwalôja Sion, ôkac lêpoa su aŋga gêsumtêkwa.

³ Apômtau kêsôm gebe "Lau sêkôc aôm ma sêkêj ɻaôli teŋ gêjô aôm atom, tec oc janam aôm kêsi tonjaôli masigen amboac tonanget.

⁴ Gêmungeŋ ɻoc lau sêseŋ Aiguptu sêja sebe sêŋgôj tônê. Go lau Asuria sêlêsu êsêac ɻaômägeŋ.

⁵ Ma galoc aê galic asageŋ aŋga tonec. Êsêac sêjanjo ɻoc lau su ɻaômägeŋ ma nêŋ gôlinwaga sêsu êsêac susu, go sêjaiŋ ɻoc ɻaê kêtôm bêcgeŋ ɻapaj. Apômtaunê biŋ tonec.

⁶ Kêtu tonanja ɻoc lau oc sêŋô ɻoc ɻaê êtu tôj ma êndêŋ bêc ônê oc sêjala gebe aê tauçgeŋ tec kasôm gebe Aê tau tonec."

⁷ Op, ɻawae-ɻajamwaga, taŋ mêmjkêpi lôc naŋ, akaŋ ɻakicsêa ɻajamanô.

Eŋ kêsôm wama lasê to kêkêj ɻawae ɻajam gêmêj ma kêsôm moasiŋ Anôtô ênam aêac kêsiŋa lasê to kêsôm gêdêj Sion gebe "Nêm Anôtô kêtu kiŋgac."

⁸ Ôjô, nêm dibwaga sêôc aweŋ sa ma sêjam lasê gebe tauŋ matejanô sêlic Apômtau gêmu gêmêj Sion kêtiam.

⁹ O Jerusalem ɻapopoc, ôpuc wê sa ma ônam toôndugeŋ gebe Apômtau gêjac nê lau têntac tôr ma gêjam Jerusalem kêsi.

¹⁰ Apômtau kêmêtôc nê lêma dabun gebe tentenlatu samob sêlic ma nom ɻamadiŋ samob sêlic aêacnêj Anôtônê moasiŋ gêjam lau kêsiŋa.

¹¹ Ajôc, ajôc, awi gamêŋ tonec siŋ, amoasac gêŋ ɻatêmu atom.

Amac taŋ abalan Apômtaunê laclu naŋ, awi gamêŋ tonec siŋ ma amansaŋ taôm atu selec.

¹² Gebe amac oc asa akacgeŋ atom me aêc su amboac lau sêc siŋ atom gebe Apômtau oc ejop amac ma Israelnêj Anôtôc ôkwa amac auc.

Apômtaunê sakijwaga nê ɻandaŋ

¹³ "Alic acgom, ɻoc sakijwaga oc êtap kôm ɻamoasiŋ sa, oc sêkiaŋ ej to tetoc ej sa e êŋgôj lôlôcgeŋ.

¹⁴ Lau taêsam têtakê kêtu ejŋa gebe sêlic ej ôli todeceŋ kêtôm ɻamalac atom ma lanjôanô kêtôm ɻamalacnêj atom.

¹⁵ Ma tentenlatu taêsam oc têtakê êtu ejŋa amboac tonanget.

Ma kiŋ oc sêkapic aweŋsuŋ êtu ejŋa gebe êsêac oc sêlic gêŋ, taŋ lau sêkêj ɻawae gêdêŋ êsêac atom naŋ, ma sêjala gêŋ, taŋ sêŋô ɻawae su atom naŋ. * kiŋ Kores kêkêj laclu tau lau sejorŋ sêmu sêja.

* **52:15:** Laclu lôm dabunjja tau tonec. Lau Babel sêjanjo su ma

53

1 “Asa kêkêj gêwiŋ biŋ, taŋ aêac taŋô naŋ.

Ma Apômtaunê lêma ḥaclai geoc tau lasê kêpi asa.

2 Gebe ḥac tau kêpuc kêtôm ka ḥasêli teŋ aêac talic,
kêtôm ḥawakac teŋ kêpoa aŋga nom ḥakeleŋ.

Ênê ḥakatu to ḥawasi gebe êmansaŋ aêac mateŋjanô ḥajamna masi.

Ma ênê laŋôanô gêjac aêac mateŋjanô ḥajam atom.

3 Namalac sêsu ej susu to sêsu sam su ej.

Eŋ ḥac togêŋwapac, taŋ kêjala ḥandaŋ gêmacaŋ kêtu tōŋ.

Eŋ kêtôm ḥac, taŋ lau sêsaŋ laŋôjanô auc gêdêŋ ej naŋ.

Êsêac sêsu ej susu, ma aêac talic ej amboac gêŋ ḥaômá.

4 “Biŋjanô, ej kêbalan̄ aêacnêŋ gêmac
to kêcip aêacnêŋ gêŋwapac sa,
mago aêac tec talic ej kêtôm ḥac, taŋ Anôtô kêlêsu
to gêjac ma kêkônij tōŋ ej naŋ.

5 Tagen̄ sêguŋ ej ôli lasê kêtu aêacnêŋ geoŋa
ma sêjac ej ôli popoc kêtu aêacnêŋ secŋa.

Ma ḥagêjô, taŋ ej kêtap sa naŋ, kêkêj aêac tamoa toôlin samucgeŋ
ma ênê sêmmala gêgôm aêac ôliŋ ḥajam kêsa.

6 Aêac samob dajo tatôm domba gêbôm
ma tasa taun̄ nêŋ lêŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.

Ma Apômtau gêu aêacnêŋ sec samob jagêſac eŋgeŋ.

7 “Sêjac to sêlêsu ej, mago kêtaŋ atom.

Sejon̄ ej amboac domba, taŋ sebe sêmbuciŋa
ma amboac domba ḥalatu, taŋ sebe sêkapin̄ ḥaôlilu naŋ,
ma kêtaŋ atom.

8 Gêdêŋ taŋ sêkônij ej naŋ, sêmêtôc ej kêtôm ḥagôlin atom.
Asa kêtôm gebe ênac ênê wakucnêŋ minj.

Oc masi gebe seseŋ ej su aŋga nom

ma sêjac ej êndu kêtu ḥoc launêŋ geoŋa.

9 Sêkwê ênê sê gêc gêwiŋ lau alôb-alôb nêŋ

ma sêsuŋ ej gêc gêwiŋ lau tolêlôm.

Mago ḥac tau gêgôm keso teŋ atom
ma biŋdansaŋ teŋ kêsa ej awasuŋ atom.

10 “Mago Apômtau gêlic ḥajam, tec kêkêj ḥandaŋ kêpi ej to kêkônij ej ḥa gêmac.

ጀac tau embe êkêj tau êtu da êjô sec su,

oc êlic nê wakuc ma êmoa bêc gwalêkiŋ

to biŋ, taŋ Apômtau taê gêjam naŋ, oc êŋgôm êtu anô.

11 Ej oc êlic nê katu ôluŋ-ôluŋ tau ḥajanô e têtac ḥajam êsa ma êôc ej katu tōŋ.

Aêjoc sakinqwaga gêdêŋ tau nê ḥandaŋ gêgôm lau taêsam têtu lau gêdêŋ

gebe ej gêôc nêŋ sec gêjô ūsêac su.

12 Amboac tonaj gabe jakêŋ ej êwê kaiŋ gêjlênsêm êwin lau towae

ma êwê kaiŋ lau ḥajaŋa nêŋ siŋ ḥanô êwin

gebe ej kêkêc nê dec siŋ ma gêmac êndu

ma sêsam ej gêwiŋ lau sec,

ej tan̄ gêôc taêsam nêŋ sec su

ma keteŋ mec kētu secwagaŋa naŋ."

54

Apômtau tētac gêwiŋ Israel gedeŋ tōŋgeŋ

1 Apômtau kēsōm gebe

"O awê kapoac, taŋ kôkôc ḥapalê atom naŋ, ôpuc wê sa.

Aôm awê, taŋ ḥapalê kētuŋ aôm atom naŋ, ônam wê tōôndugeŋ ma tēmtac ḥajam ésa.

Gebe awê sawa nê ḥapalê taêsam kēlêlêc awê toŋac nê su.

2 Ônac têku nêm andu

ma ôngôm nêm balêm ênac tau jaâ,

Ôngamiŋ salôm to waba anduŋa atom.

3 Gebe aôm oc ôtu taêsam ma ônam gamêŋ, taŋ gêc nêm anô to gasêŋa naŋ auc.

Ma nêm wakuc oc sêwê kaiŋ tenteŋlatu têtu nêŋ gêŋlênsêm to sêŋgôŋ malac gasan̄ samob auc.

4 "Ôtêc taôm atom, gebe sêŋgôm aôm majam ésa atom.

Ma têmbêlam ḥawapac ésa êtu sêsu aôm susuŋa atom.

Gebe gêŋ, taŋ gêgôm aôm majam kêsa gêdêŋ aôm ḥapalêgeŋ naŋ, oc ôliŋ siŋ ma taêm ênam kôtu awêtuc ḥabin̄ wapac êtiam atom.

5 Gebe ḥac, taŋ kêkêŋ aôm naŋ, kêtu nêm akweŋ,

nê ḥaâ gebe Lausin̄ undambêŋa nêŋ Apômtau.

Ma Israelnêŋ ḥac dabuŋ kêtu nêm kêsiwaga,

sêsam eŋ gebe Nom samucgeŋ ḥaAnôtô.

6 Gebe Apômtau gêmôêc aôm

amboac gêmôêc awê, taŋ nê akweŋ gêwi eŋ siŋ ma gêŋgôŋ toŋalêlôm ḥawapacgeŋ naŋ,

ma amboac awê, taŋ ḥac wakuc kêtin̄ eŋ su naŋ.

Nêm Anôtône biŋ tau tonec.

7 Aê gawi aôm siŋ têlagaŋ,

mago taêc walô aôm ḥanô, tec jaŋoŋ aôm sa êtiam.

8 Aê têtac ḥandaŋ sec, tec gasan̄ laŋôcanô auc gêdêŋ aôm têlagaŋ,

mago kêtu aêjoc têtac gêwiŋ teŋeŋja aê oc taêc walô aôm.

Apômtau, nêm kêsiwaga, nê biŋ tau tonec.

9 "Aê galic têm tonec kêtôm Noanê bêc.

Aê katôc lemoc gebe Noanê bu êsuŋ gamêŋ sa êtiam atom,

tec aê katôc lemoc amboac tonangeŋ gebe oc têtac ḥandaŋ êndêŋ aôm to jaec biŋ aôm êtiam atom.

10 Lôc oc êc su ma gamêŋ ḥabau oc ḥawiwič-ésa,

mago ḥoc têtac gêwiŋ teŋeŋja oc êwi aôm siŋ atom

ma ḥoc poac wamaŋa oc ḥawiwič ésa atom.

Apômtau taŋ taê walô aôm naŋ, nê biŋ tau tonec."

Jerusalem wakuc

11 "Aôm taŋ gômoa jageo ma gamêŋ kêlaŋgaŋ aôm

ma teŋ gêjac aôm têmtac tōŋ atom naŋ,

ôlic acgom, aê jakêŋ nêm alê êkô poc ḥaô

ma jau nêm dembon̄ énsac pocawa ḥaô.

12 Aê oc jamansaŋ nêm bôcdêmôê ɳa pocawa kokoc
to nêm katam ɳa pocawa ɳaôsic-ôsic
ma nêm sagiŋ samob ɳa poc ɳawasi tokaiŋ-tokaiŋ.

13 Apômtau tau oc êndôŋ nêm latômi samob
ma nêm wakuc oc têtap kôm ɳamoasiŋ kapôeŋ sa.

14 Aôm oc ôkô biŋgêdêŋ ɳaô.

Lau teŋ oc sêkoniŋ aôm tôŋ atom, tec ôtêc taôm atom.

Ma gêŋ êtakê aômja oc êndambiŋ aôm atom, oc ênac jaê aôm.

15 Lau teŋ embe sêkêŋ kisa êndêŋ aôm, naŋ ɳam êsêp aê atom
ma aôm taôm oc ôku ɳac, taŋ ênac siŋ êndêŋ aôm naŋ tulu.

16 Ôlic acgom, aê kakêŋ ɳac-kêpac-kiwaga, taŋ gêguc ja
gebe êmansaŋ waba siŋja naŋ,

ma kakêŋ ɳac, taŋ enseŋ waba tau su naŋ, amboac tonaj.

17 Waba siŋja, taŋ sêmasaŋ gebe sêncac aômja naŋ, ɳateŋ êpi aôm atom
ma lau, tan têtin biŋ êpi aôm naŋ,

aôm oc ôwa êsêacnêŋ dansaŋ sa êndêŋ noc mêtôcŋa.

Gêŋ tonaj kêtû Apômtaunê sakijwaganêŋ gêŋlênsêm
ma kêtû moasiŋ, taŋ kakêŋ gêdêŋ êsêac naŋ.

Apômtaunê biŋ tau tonec."

55

Apômtau gebe êkêŋ nê taê walô êndêŋ lau samob ɳaômageŋ

1 “Ajôc, amac lau, taŋ bu gêjô amac naŋ, samob andêŋ bu amêŋ.

Ma amac, taŋ nêm mone masi naŋ, amêŋmaŋ.

Akôc ma anij.

Mêŋjakôc wain to su ɳaôma toŋaôli masigen.

2 Amboac ondoc, tec ajaiŋ nêm mone kêpi gêŋ, taŋ gêlôm amac amboac mo
atom naŋ,

ma nêm kôm ɳaôli gêjô gêŋ, taŋ gêôc amac tôŋ atom naŋ.

Anô, aŋô hoc biŋ ma oc anij geŋ ɳajam

ma nêm katôm oc êtап moasiŋ ɳajam sa.

3 Akêŋ taŋem ma andêŋ aê amêŋ.

Anô gebe nêm katôm oc sêŋgôŋ mateŋ jali.

Aê oc jamoatiŋ poac tengeŋja êndêŋ amac

êtu têtac gêwiŋ tengeŋja, taŋ gajac mata gêdêŋ Dawid naŋja.

4 Ôlic acgom, aê kakêŋ ej gêwa biŋ sa gêdêŋ lau tomôkê-tomôkê,
ma kêtû tenteŋlatunêŋ ɳatau to gôlinwaga.

5 Ôlic acgom, aôm oc ômôéc lau tomôkê-tomôkê, taŋ gôjam kauc êsêac naŋ,
ma lau tomôkê-tomôkê, taŋ sêjam kauc aôm naŋ, oc dêndêŋ aôm sêwac
êtu Apômtau, aômnêm Anôtô ma Israelnêŋ ɳac dabuŋ, taŋ kêwaka nêm ɳawasi
sa naŋja.”

6 Ansom Apômtau, gebe têm atap ej saŋa tec gêc.

Aweŋ ênac ej, gebe gêmoa amac ɳagala.

7 ɳac sec êwi nê lêŋ siŋ

ma ɳac alôb-alôb êwi nê biŋ, taŋ taê gêjam naŋ siŋ

ma êmu êndêŋ Apômtau êna êtiam

gebe ej tau oc taê walô ej.

En̄ emu êndēj aêacnêj Anôtô êna gebe eŋ̄ oc êsuc ênê sec ôkwi samucgeŋ̄.

8 Apômtau kêsôm gebe “Biŋ̄, taŋ̄ aê taêc gêjam naŋ̄, kêtôm biŋ̄, taŋ̄ amac taêm gêjam naŋ̄ atom,

ma amacnêm lêŋ̄ kêtôm aêjoc lêŋ̄ atom,

9 gebe ɻasawa, taŋ̄ geŋ̄ aêjoc lêŋ̄ to amacnêm lêŋ̄

ma biŋ̄, taŋ̄ aê taêc gêjam to biŋ̄, taŋ̄ amac taêm gêjam naŋ̄, gêngic naŋ̄, kêtôm ɻasawa, taŋ̄ geŋ̄ undambê to nom gêngic naŋ̄.

10-11 “Aêjoc biŋ̄ oc êtôm kom to sno gêjac kêsêp aŋ̄ga umboŋ̄ gêmêj ma oc êmu êpi êtiam atom

e êmalôm nom ma ɻawê êpoa to êlêc sa

ma êkêŋ̄ ɻawê êndêj ɻac-kêpalip-ɻawêwaga

to êkêŋ̄ mo gebe lau sêniŋ̄.

Ma aêjoc biŋ̄, taŋ̄ kêsa aŋ̄ga aocsuŋ̄ gêja naŋ̄, oc êmu êmêj toŋ̄anômê atom amboac tonangeŋ̄.

Oc ênam kôm êtôm taŋ̄ aê taêc gêjam naŋ̄.

12 “Gebe amac oc asa totêmtac ɻajamgeŋ̄ ana ma jawê amac tobiŋ̄malôgeŋ̄.

Lôc to gamêŋ̄ ɻabau oc lasê êtaŋ̄ êtu amacnja ma ka saleŋ̄ja samob oc sêmakop lemenj.

Ma kêmêsic oc êpi êjô gêŋ̄ têkwa-têkwa ma môsi êpi êjô locgôm

ma gêŋ̄ tonar êŋ̄gôm Apômtaunê wae êsa

ma êtu ɻabelo teŋ̄enjeŋ̄, taŋ̄ senseŋ̄ su atomanô naŋ̄.”

56:1-57:21 ɻalôtêna ɻagêdô, taŋ̄ kêkanôŋ̄ biŋ̄ takêŋ̄ gêwiŋ̄ja to ɻamalacnêj lêŋ̄ sêwi Anôtô siŋ̄ja naŋ̄, kêsêp ɻasêbu tonec. ɻasêbu tau ɻabinj ɻamuŋ̄a gêjac mata gebe Anôtô ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi.

57

Sakij Anôtônenê gêdêy to keso

1 Apômtau kêsôm gebe “Ômôêc ôpuc awam sageŋ̄. Ôc awam sa amboac dauc kêteŋ̄. Ôsôm ɻoc lau nêŋ̄ biŋ̄ alôb-alôb lasê êndêj êsêac to ôwa gôlôac Jakob nêŋ̄ sec sêgômja sa.

2 Êsêac sesom aê kêtôm bêcgeŋ̄ ma têntac gêwiŋ̄ sebe sêjala ɻoc intêna. Kêtôm lau, taŋ̄ sêgôm gêŋ̄ mansaŋ̄ ma sêwi nêŋ̄ Anôtônenê ɻagôliŋ̄ siŋ̄ atom. Êsêac teteŋ̄ aê kêtu mêtôc gêdêŋ̄ja ma ɻalêlôm kêkac êsêac gebe têtu gasuc Anôtôŋ̄ja.”

3 Ma lau têtu kênc gebe “Aôm embe ôlic aêac atom, go anam dabuŋ̄ mo êtu asageŋ̄ja. Ma embe ôsala aêac atom, go atu mêtê tauŋ̄ êtu asageŋ̄ja.”

Tec Apômtau kêsôm gêdêy êsêac gebe “Alic acgom, gêdêy bêc ajam dabuŋ̄ja amac agôm nêm geŋ̄, taŋ̄ taêm gêjam naŋ̄, to akônij nêm kômwgaga samob.

4 Alic acgom, amac ajam dabuŋ̄ mo gebe asôm to ajac taôm ma apeŋ̄ taôm ja lemem. Dabuŋ̄ taŋ̄ amac agôm naŋ̄, dabuŋ̄ ɻanôŋ̄ gebe jakêŋ̄ taŋ̄oc nêm meç anja lôlôc nec atom.

5 Tonaŋ̄ dabuŋ̄ teŋ̄, taŋ̄ gêjac aê matocanô ɻajam naŋ̄ me. Bêc teŋ̄ gebe ɻamalac teŋ̄ êkêŋ̄ ɻandaŋ̄ êndêj tau ôli me. Tonaŋ̄ ɻalêŋ̄ gebe môkêapac ênac tuluc amboac siŋ̄ teŋ̄ gêjac bîc ma êsô talu êtu nê ɻakwê ma êlinj waô me.

Aôm kôsam gêj samob tonaj ñai gebe gôjam dabuñ mo me. Bêc teñ, tañ gêjac Apômtaunê matocanô ñajam me.

Taêj walô lauña gêjac Anôtô mataanô ñajam

6 “Mêtê anam dabuñña, tañ galic ñajam nañ, tonec gebe ôngamboac ñaclai sec ñjalêpoa su to ôkôc mêtôc geo ñagêjwapac su. Ôwi lau, tañ kôkônii nañ sinj ma ôpôj gêjwapac ñakioñ tulu.

7 Ônac sam nêm mo êndêj lau, tañ gêj gêjô êsêac nañ. Ma ôkêj lau ñalêlôm sawa to andu masiña sêngôj nêm andu. Ma embe ôlic lau ôliñ ñaôma, nañ ôkêj ñakwê êndêj êsêac ma ôngamiñ taôm êndêj taômnêm lau atom.

8 “Go nêm ja ñawê oc êpô amboac oc kêtuj tau ma nêm gêmac oc êmbacnê seben ma nêm biñgêdêj oc êwê aôm ma Apômtaunê ñawasi oc êndañguc aôm.

9 Go embe ômôêc, nañ Apômtau oc êjô aôm awam. Embe ôkalem, nañ ej oc êsôm gebe ‘Aê tec gamoa.’ Êndêj ôkac gêjwapac to ôtôc lêmam ma mêtôc geo su anja nêm ñalêlôm.

10 Embe ôkêj mo êndêj lau gêj gêjô êsêacna ma ônam malô êsêac, tañ sêôc gêjwapac nañ, êndêj tonaj nêm ñawê oc êpô lasê ma nêm ñakesec amboac ñawê ocsalôja.

11 Ma Apômtau oc êwê aôm tôjgeñ ma êlôm aôm anja gamêj sawa. Aômnêm ñatêkwa oc ñajaña ésa ma aôm amboac kôm, tañ bu kêmâlôm nom ñajam nañ, amboac bumata ñakêñkêj, nañ bu êpa atomano.

12 Nêm lau sêkwê malac, tañ popoc wanêcgeñ su nañ, sa êtiam ma ônsuñ nêm mimi wakuc nêñ ñam sa êtiam. Lau oc sêsam aôm gebe ñac, tañ kêbêñôc tuñbôm ñalasê nañ ma kêmasañ andu gebe êñgôñ êtiam.”

Tajop Sabat ñamoasiñ

13 Apômtau kêsôm gebe “Embe ôngamiñ amkaiñ êndêj om ma ôtulu gêj êndêj ñoc bêc dabuñ atom. Ma embe ôsam sabat tau gebe nêm bêc ôtu samucja ma ôlic Apômtaunê bêc dabuñ ñajam ma otoc sa ma ôwi nêm lêj lanjwa sinj, ônam kôm to ônam kôm awaia ma biñgalôm agwa-agwa atom,

14 go ôtap nêm moasiñ sa anja Apômtaunê ma aê oc jakêj aôm ôsêlêj ômoa nom samuc ñamoasiñ ñaôgeñ. Aê oc jakêj aôm ôwê kaiñ tamam Jakob nê gêñlênsêm. Biñ tonaj Apômtau kêsôm kêsa awa.”

59:1-21 Propete kêpuc boa launêj sec ma lau tau sêñjô ma seoc nêj sec lasê. Apômtau kêmasañ lêj gebe ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kësi.

60

Nawasi Sionja, tañ mêtjêsa êtu ñamu nañ

1 Ôndi, ñawê ésa gebe nêm ñawê mêtjêô lasê su ma Apômtaunê ñawasi mêtjkêpô aôm.

2 Olic acgom, ñakesec gêsañ nom auc ma gêsuñbôm gêjam tentenlatu auc, mago Apômtau oc mêtjêpô aôm ma nê ñawasi oc mêtjênsac aôm ñaô.

3 Ma tentenlatu oc dêndêj nêm ñawê ma kiñ oc dêndêj ñawasi, tañ mêtjêpô aôm nañ sêmêj.

4 Ôc matamanô sa ma matam enso ôlic gebe ësêac samob sêkac tauñ sa ma dêdêj aôm sêmêj.

Nêm latômi oc sêmêj aῆga gamêj jaêc
ma lau oc sêcip nêm latômio.

5 Aôm oc ôlic gêj tau totêmbêlam aῆgej
ma nêm ɳalelôm êkac aôm to têmtac ɳajam êsa
gebe gwêc ɳaawa totau-totau oc êndêj aôm êwac
ma tentenjlatu oc sêkêj nêj awamata êndêj aôm.

6 Kamele taêsam oc sênsaŋ aôm auc
ma kamele ɳalatu sêmêj aῆga Midian to Epa.
Lau Seba samob oc sêmêj

ma sêkôc gold to gêjmalu sêmêj
ma sêôm Apômtaunê wae lasê.

7 Êsêac oc sejon domba samob aῆga Kedar sêndêj aôm sêmêj
ma domba kapoac aῆga Nebaiot oc sênam sakiŋ aôm.

Êsêac oc sênsac ɳoc altar têtu da ɳajam
ma aê jaŋgêlôj ɳoc andu ɳawasi.

8 Asa lau tec sêlôp amboac tao
ma amboac moŋgom, taŋ sêlôp dêdêj nêj kakai.

9 Êsêac sêjac waŋ sa kêtû aêŋa
ma lau Tarsis nêj wan têtu ɳamatâ
gebe sêkôc nêm latômî aῆga gamêj jaêc sêmêj
tonêj gold ma silbergen
sebe tetoc Apômtau, aômnêm Anôtô
ma Israelnêj ɳac dabuŋ sa gebe eŋ kêwaka nêm ɳawasi sa.

10 “Ma lau jaba oc sêmboa nêm tuŋbôm sa
ma nêj kiŋ oc sênam sakiŋ aôm.

Gebe aê gajac aôm kêtû têtac ɳandaŋja,
mago kêtû ɳoc moasiŋja tec oc taêc walô aôm.

11 Ma nêm katam oc êlêc su êkôgej endenj tōŋgej
êtôm êmbêc to eleŋ oc sênsaŋ auc atom

gebe lau oc sejon tenterjlatunêj awamata dêndêj aôm sêmêj
ma nêj kiŋ oc sêwê sêmuŋ êsêac.

12 Gebe tenterjlatu teŋ me gamêj kiŋja teŋ, taŋ ênam sakiŋ aôm atom naŋ, oc
ênaŋja.

Lau amboac tonaj oc sênaŋja samucgenj.

13 Lebanon ɳajawasi oc êndêj aôm êmêj,
kaleloŋ to kêmësic ma kabôeŋ amboac tonanĝenj
gebe sêŋgêlôj ɳoc lôm dabuŋ ɳamala
ma aê gabe jatoc octapa ɳamala sa.

14 Go êsêac, taŋ sêkoniŋ aôm naŋ, nêj latuŋi oc sewec dêndêj aôm
ma êsêac samob, taŋ sêsu aôm susu naŋ, oc mêŋsêu tauŋ sênenç aôm amkaiŋja
ma oc sêsam aôm gebe ‘Apômtaunê malac,
Israelnêj ɳac dabuŋ nê Sion.’

15 “Lau sêwi aôm siŋ to sedec aôm
ma lau teŋ sêsa nêm gamêj atom,
mago galoc oc jawaka nêm waem sa ênêc endenj tōŋgej
ma lau oc têntac ɳajam êtu aômja ênêc teŋgej ma teŋgej.

16 Aôm oc ônôm tenterjlatunêj su, kiŋnêj su oc êlôm aôm.

Ma aôm oc ôjala gebe aê Apômtau, aômnêm kêsiwaga
ma nêm gêjamsawaga aê, Jakobnê ñac tojaclai.

17 “Aê oc jakêñ gold êjô ki jonjoñ

ma silber êjô ki jejec

ma ki jonjoñ êjô ka

ma ki jejec êjô poc.

Ma jakêñ binjmalô êtu nêm gejobwaga

ma binjgêdêñ êtu nêm gólinjwaga.

18 Lau sêñjô gêj ñaclai wauc-wauc-gejenja anga nêm gamêj
to senseñ gêj su ma sénac gêj popoc anga nêm gamêj ñamadinj ñawae êtiam
atom.

Ma aôm ôsam nêm tunbôm gebe Gêjam-kêsi

ma nêm sacgêdô gebe Lambinj.

19 “Oc oc êkêñ ñawê êndêñ aôm êndêñ elejenja êtiam atom

ma ajôj ñawê êpô aôm êndêñ êmbêc atom amboac tonanjeñ

gebe Apômtau oc êtu nêm ñawê tengejenja

ma nêm Anôtô oc êtu nêm ñawasi.

20 Nêm oc naêsepê êtiam atom

ma nêm ajôj oc naênam tôj êtiam atom

gebe Apômtau oc êtu nêm ñawê tengejenja

ma nêm bêc ôtañ tanjiboanja oc êmbacnê.

21 Nêm lau pebeñ oc têtu lau gêdêñ

ma oc sêwê kainj gamêj tonec endenj tôngenj.

Êsêac oc têtu ñoc ka, tañ kasê nanj, ñasêli

ma ñoc lemoc ñakôm ñanô,

gebe sêwaka aêjoc ñawasi sa.

22 Ñac sauñ tau oc êtu góliac kapôeñ,

ma ñac ñamu êtu lau-m tojaclai.

Aê Apômtau oc jañgôm biñ tau ñanô êsa seben êndêñ ñanoc.” *

61

Nawae ñajam Anôtô ênam Sion kësiña

1 Apômtau Anôtô nê ñalau kêpi aê gebe Apômtau genj oso aê

gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndêñ lau ñalêlôm sawa

ma kësakinj aê gebe janac lau ñalêlôm popoc têntac tôj

ma jasôm lasê êndêñ lau, tañ sêñgôñ kapoacwalô nanj,

gebe sêñgamboac êsêac su

ma sêlêc katam su êndêñ lau, tañ sêso êsêac tôj nañ.

2 Ma jasôm Apômtau ênam lau kësi ñajala

ma aêacnêñ Anôtônê bêc êkac kamocgôcña lasê

gebe janac malô lau samob, tañ sêmoa tonjalêlôm ñawapacgeñ nañ.

3 Enj kësakinj aê gebe jamoasinj lau tonjalêlôm ñawapac anga Sion

to jakêñ êsêac sêkuc sunsunj êjô wao, tañ gêsac môkêñjapac nañ,

ma katêkwî têntac ñajamja êjô nêj abec, tañ sêjam nañ,

lambinj êjô nêj katuñ popoc

* **60:22:** Lebanon ñajanawasi tau kaseda, tañ kékô lôc tau nañ.

gebe lau sêsam êsêac gebe Ka biŋgêdêŋja,
taŋ Apômtau kêsê gebe êwaka ênê ɻawasi sa.

4 Èsêac oc sêkwê ɻapopoc laŋgwaanô sa êtiam
ma sêjac gamêŋ, taŋ andanŋeŋ sesenj su naŋ sa
ma sêmbêñôc malac ɻapopoc
to gamêŋ, taŋ kêtû gasanj gêc laŋgwa sec naŋ, e ɻajam êsa.

5 Ma lau jaba oc sejop nêm domba,
lau gamêŋbômja oc têtu lau sêkac nêm nom ôkwiŋa to sênam nêm kôm wainnja.

6 Ma lau oc sêsam amac gebe Apômtaunê dabuŋwaga
ma sê amac gebe Aêacnêŋ Anôtônenê sakirŋwaga.
Tenteŋlatu samob nêŋ awamata oc êmoasir amac

ma amac angêlônj taôm ɻa êsêacnêŋ waba tokainj-tokainj.

7 Anôtônenê lau têtap binj majeŋja sa kêlêlêc
ma lau sêgôm êsêac waenj sec.

Kêtû tonajŋja êsêac oc sêwê kaiŋ gamêŋ êlêlêc su
ma êsêac têntac ɻajam ênêc endenj tõŋgeŋ.

8 “Gebe aê Apômtau tau têtac gêwiŋ biŋgêdêŋ
ma têtac gedec kêjaŋgowaganêŋ lêŋ alôb-alôb.

Aê oc jakêŋ êsêacnêŋ kôm ɻaôli solopgeŋ
ma oc jamoatiŋ poac tengeŋja êndêŋ êsêac.

9 Ma lau samob, taŋ sêlic êsêac naŋ, oc sêlôc
gebe êsêac lau, taŋ Apômtau gêjam mec êsêac naŋ tonec.”

10 Aê oc têtac ɻajam samucgeŋ êtu Apômtaunja
ma ɻioc katuc êtu samuc ɻioc Anôtô
gebe ej kékêŋ aê kasô Apômtau gêjam aê késinjâ kêtû ɻioc ɻakwê
ma kékwa aê auc ɻa obo biŋgêdêŋja,
kêtôm ɻac-gebe-ênam-awêwaga kêkuc nê sunsuŋ
ma kêtôm awê gebe ênam ɻacŋa gêjam gêlôŋ tau ɻa pocawa.

11 Apômtau Anôtô oc êngôm biŋgêdêŋ to lambiŋ êpoa êpi tenteŋlatu samob
laŋjôñêmja,
êtôm nom kékêŋ ɻakatôm wakuc
ma êtôm kôm kékêŋ ɻawê, taŋ sêse naŋ kêpoa.

62:1-12 Môkêlatu tonec propete kêlambiŋ Anôtô gebe ênam nê lau sa êndêŋ
têm ɻamuŋja teŋ.

63

Bêc Anôtô êmêtôc lauŋa

Anôtô agêc propete sêjam biŋgalôm sêwiŋ tauŋ

1 “Asa tê gêmêŋ anja Edom, gêmêŋ anja malac Bosra tonê ɻakwê kêtû koc
samucgeŋ ma nê obo ɻawasi sec ma kêsêlêŋ tonjaclaiŋ.”

“Aê, aê tauc tec kasôm biŋgêdêŋ lasê ma aêjoc ɻaclai kapôêŋ kêtôm gebe
janam lau késinjâ.”

2 “Nêm ɻakwê kêtû koc samucgeŋ kêtû asageŋja ma nêm obo kêtôm lau-
sêka-wain-popocwaga nêŋ kêtû asageŋja.”

3 “Aê taucgej kaka wain popoc, lau teñ sêmoa sêwiñ aê atom. Aê kaka êsêac totêtac ñandañgej, kaka êsêac gaim taucgej totêtac ñandañ sec, tec êsêacnêj dec ñakasi-kasi mênkêpi ñoc ñakwê ma gêjam ñoc obo samob auc.

4 Gebe ñoc ñalêlôm taê gêjam bêc jakac kamogcôciâ kêtû tôj su ma ñoc jala jakêñ ñagêjôja mêngejô lasê su.

5 Aê matoc geso gamêj, mago katap ñac ênam aê saña teñ sa atom. Aê katakê gebe ñac êpuc aê tóñja teñ gêmoa atom. Tec tauc lemoc kaku ñacjo tulu ma ñoc têtac ñandañ kêpuc aê tój.

6 Aê kaka tentenlatu tôj totêtac ñandañgej ma kamakinj êsêac popoc totêtac secgej ma kakêc êsêacnêj dec siñ kêsêp nom.”

Anôtônê moasinj gêdêj Israel

7 Aê oc jalambiñ Apômtaunê têtac gêwiñ tengeñja ma jalambiñ gêjsêga, tañ Apômtau gêgôm gêdêj aêac nañ. Enj kékêj nê moasinj kapôej gêdêj gôlôac Israelña kêtû taê walô êsêacnja ma kêtû nê têtac gêwiñ tengeñjaña.

8 Enj kêsôm gebe “Biñjanô, aêñoc lau tonec, ñoc latuci, tañ oc sênsau aê atom nañ.” Tec enj kêtû êsêacnêj kêsiwaga kêtû nêj gêjwapac samobña.

9 Jaenjwaga me ajiela gêjam êsêac kêsi atom, enj tau gêmoa gêwiñ êsêac, tec gêjam êsêac kêsi. Enj têtac gêwiñ to taê labu êsêac, tec kêsi êsêac su.

Enj gêôc êsêac sa mênkêspí êsêac kêtôm têm lañgwa ñabêc samob.

10 Mago êsêac sêli awen sa ma sêgôm ênê Ñalau Dabuñ têtac ñawapac kêsa. Tec enj kékac tau ôkwi jakatu nêj ñacjo ma tau gêjac siñ gêdêj êsêac.

11 Go êsêac taêñ gêjam ênê sakijwaga Mose nê têm lañgwa. “Ñac tañ gêwê nê domba ñagejobwaga kêpi anja gwêc gêmêj nañ, gêmoa ondoc. Ñac tañ kékêj nê Ñalau Dabuñ kêsêp nêj ñalêlôm nañ,

12 to kékêj nê lêma ñawasi jagêwiñ Mosenê lêma anôja ma gêwa gwêc kêkôc kêtû êsêacnja gebe êwaka nê ñaê tengeñja sa

13 to gêwê êsêac sêsêp gwêc ñagêdimbob ñalêlôm nañ ma sêka selelec atom amboac hos, tañ kêsêlêj gêmoa gamêj sawa nañ, gêmoa ondoc.”

14 Apômtaunê Ñalau gêwê êsêac amboac bulimakao sêsêp gaboañ sêja gebe sêlêwaj tauñ.

Aôm gôwê nêm lau amboac tonaj gebe ôngôm nêm ñaê ñawae ësa.

Mec Anôtô taê walô to ênam nê lau saña

15 Matamanô êsêp aنجa undambê, aنجa nêm gamêj dabuñ to ñawasi ma ôlic.

Nêm ôlim palê to ñaclai tau ma gôjam awam su taêm walô aêacnja gêc ondoc.

Ôngamiñ taôm atom

16 gebe aêacma tameñi aôm.

Abraham gêjam kauc aêac ma Israel kêjala aêac atom.

O Apômtau, aêacma tameñi aôm,

gêdêj andanjeñ sêsam aômnêm ɻaê gebe Aêacma kêsiwaga.

17 O Apômtau, amboac ondoc gôgôm aêac aôc aso nêm intêna.

Amboac ondoc gôgôm aêacma ɻadalôlôm ɻadani kêsa gebe atêc aôm atomja nec.

Ômu ômôêj êtu nêm sakijwaga,

tañ têtu nêm gôlôaclênsêm nañja.

18 Lau alôb-alôb sêjaiñ nêm lôm dabuñ

to aêacma ɻacio sêka nêm gamêj dabuñ popoc kêtû agerjña.

19 Aêac atôm lau, tañ aôm gôjam gôliñ êsêac atom nañ,

ma atôm lau, tañ sêwê kaiñ nêm ɻaê atom nañ. * lau-sêkawaga nêj kôm ɻagêdô sa. Lau saka wain ɻanô e popoc ma ɻatêkwi asa. Propete gêjam

64

1 Ojae, ôkac undambê ênjic ma ôsêp ômôêjmañ,
e lôc ɻawiwic êsa êkô aôm lajômnêmja,

2 amboac ja gen gab ma amboac ja gêgôm bu keletoc
gebe êwaka nêm ɻaê sa êndêj nêm ɻacio
ma ênjôm tentenjlatu têtêñêp sêkô aôm lajômnêmja.

3 Aôm gôgôm gêñsêga kaiñ teñ, tañ taêj gêjam atom nañ,
ma kôsêp gômôêj e lôc ɻawiwic kêsa kêkô aôm lajômnêmja.

4 Lau teñ sêñô biñ amboac tonar ɻateñ gêdêj gêmuñgeñ atom
ma kêsô lau teñ tañejusñ atom
ma lau teñ mateñjanô sêlic anôtô teñ, tañ gêmoa gêwinj aôm
ma gêjam kôm kêpi êsêac, tañ sêñô ej nañ atom.

5 Aôm gôwê êsêac, tañ sêgôm gêj gêdêj
ma taêj gêjam nêm lêj sêmoa nañ.

Aôm têmtac ɻandañ gêdêj tañ aêac agôm sec nañ,
ma aêac ali aweñ sa gêdêj aôm wanêc-wanêc.

Asa oc ênam sa.

6 Aêac samob atôm ɻac ɻatêmuí

ma aêacma kolen gêdêj samob kêtôm ɻakwê ɻajec.

Aêac samob atu masê amboac ka ɻalaun

ma aêacma sec gêju aêac sa amboac mu gêju ka ɻalaun sa.

7 Lau teñ aweñ gêjac aômnêm ɻaê atom
ma lau teñ têntac gêboaq gebe sêsap aôm tôñja atom.

Gebe aôm kôsiñ lajômanô gêdêj aêac
ma kôkêj aêac asô tauñ ma sec ɻañaclai ɻalabu.

8 Mago aêacma Tameñi aôm, Apômtau.

Aêac atôm nomku ma aôm kôtôm ɻac-kêpac-kuwaga.

Aôm lêmam ɻakôm ɻanô aêac samob.

9 O Apômtau, têmtac ɻandañ êndêj aêac êlêlêc su atom
ma taêm ênam aêacma sec endenj tôñgeñ atom.

Ôlic ma taêm ênam acgom, aômnêm lau aêac samob.

10 Nêm malac samob kêtû gamêj gasanj.

Sion kêtû gasanj ma Jerusalem kêteñ.

* **63:19:** ɻamadinj 2 gawa lau, tañ sejon wain ɻanô sa nañ, ma

11 Èsêac sêkêc aêacma lôm dabuŋ ñajam, taŋ andaŋgeŋ tamenjmai sêlanem aôm sêmoa naŋ,

ma sêjac gêŋ ñajam samob, taŋ têntac gêwiŋ naŋ popoc.

12 O Apômtau, aôm gobe ôngamiŋ taôm êndêŋ aêac
ma ônam taôm tōŋ to ôkônîŋ aêac ñanôgeŋ me.

65

Anôtô kêtanjiboa kêtut lau sêkêŋ dêmôéŋ eŋja

1 Apômtau kêsôm gebe “Aê kasaê èsêac, taŋ sêjam mateŋ sa êtu aêŋa atom naŋ, ma kasaê lau, taŋ sesom aê atom naŋ, gebe têtap aê sa. Aê kasôm gebe ‘Aê tec gamoa, aê tec gamoa’ gêdêŋ lau, taŋ awen gêjac aê atom.

2 Aê kamêtôc lemoc kêtôm bêc samuc gêdêŋ lau sêli tauŋ saŋa, taŋ sêsa nêŋ lêŋ alôb-alôb kêtôm tauŋ nêŋ kauc taêŋ gêjam naŋ.

3 Ma sêgôm aê têtac ñandaŋ kêsa ñapaŋ tomajeŋ gêbacgeŋ. Èsêac sêkêŋ da aŋga nêŋ kôm ma gêŋ malu kêtut daja gêscac poc tiki-tiki, taŋ sêpac naŋ ñaô.

4 Ma sêŋgôŋ gamêŋ sêôŋa ma sêkac tauŋ sa gêdêŋ gêbêc aŋga gamêŋ ñakésinj ñagêdô. Ma seŋ bôcanô ñamêšôm to gêŋ, taŋ gajac jao naŋ, ñasulu kêpoac nêŋ laclu ñalêlôm.

5 Èsêac sêšôm gebe ‘Amoa nêm taômja ma mêŋandambinj aêac atom gebe aêac lau dabuŋ.’ Lau tonaj têtôm ja daunj kêtut aê lusucusuŋ, kêtôm ja kêtut aê bêc samuc.”

65:6-16 Anôtô geoc lasê gebe êmêtôc lau sêbuc dêmôéŋ eŋja ma gêjac mata sêŋgôŋ mateŋ jali tengeŋ ñawasi gêdêŋ lau ñalêlôm ñaŋêŋ. Biŋ tonaj lulu kêgalunj tau aŋga ñasêbu tonaj.

Undambê wakuc to nom wakuc

17 “Alic acgom, aê jakêŋ undambê wakuc to nom wakuc.

Ma lau oc taêŋ ênam gêŋ andanĝejnja êtiam atom
me oc ênêc nêŋ kauclêlôm êtiam atom.

18 Ma lau oc têntac ñajam to sênam lasê
êtu gêŋ, taŋ aê jakêŋ naŋna.
Gebe alic acgom, aê jakêŋ Jerusalem têtac ñajam êsa
ma ñalau têtu samuc.

19 Ma aê oc têtac ñajam êpi Jerusalem
ma jatu samuc ñoc lau.

Ma lau sénjô lau sêpuc tanjiboa sa
ma têtaŋ aŋga malac tau êtiam atom.

20 Ñapalê dedec teŋ oc êmoa bêc luagêcgeŋ aŋga malac tau ma êmac êndu atom
ma ñamalakanô oc êmac êndu atom e nê bêc ñatêku êsu.

Gebe ñapanj dedec nê jala êtu 100, go êmac êndu
ma teŋ nê jala embe êtôm 100 atom ma êmac êndu,
naŋ lau oc sêšôm gebe Anôtô kêpuc boa eŋ.

21 Ma èsêac oc sêkwê andu sa ma sêŋgôŋ
ma oc sêšê kôm wainŋja ma sénij ñanô.

22 Èsêac oc sêkwê andu sa ma lau teŋ sêŋgôŋ atom
ma èsêac oc sêšê wain ma lau teŋ sénij atom

gebe ñoc launêŋ bêc sêŋgôŋ nomja oc êtu taêsam êtôm kabôéŋ ñabêc,
ma ñoc lau, taŋ kajalin sa naŋ, oc têtu samuc nêŋ lemenj ñakôm ñanô.

23 Êsêac oc sênam koleŋ ɻaômagenj atom
 ma sêka gôlôac lasê êtu sêôc gêjwapacnja atom.
 Gebe lau, taŋ Apômtau gêjam mec naŋ, nêŋ wakuc êsêac.
 Ma êsêacnêŋ gôlôac oc sêmoa sêwiŋ êsêac.

24 Êsêac aweŋ ênac aê atomgeŋ ma aê jajô êsêacnêŋ biŋ.
 Êsêac gocgo sêôsôm biŋ sêmoa ma aê jakêŋ tanjoc êsêac.
 25 Kêambôm to domba ɻalatu oc sêniŋ gêŋ sêwiŋ tauŋ
 ma lewe oc sêniŋ gêgwaŋ êtôm bulimakao
 ma kekop êtu moacnê mo.

Êsêac oc sêkêŋ ɻandaŋ to senseŋ gêŋ anga ɻioc lôc dabuŋ atom.
 Apômtaunê biŋ tau tonec."

66

Anôtône mêtôc to Sionnê moasiŋ, taŋ gocgo mêtêsa

¹ Apômtau kêôsôm biŋ tonec gebe

"Undambé kêtu ɻioc lêpôŋ
 ma nom kêtu ockaiŋ ɻakademboŋ.
 Amac abe akwê aêjoc andu amboac ondoc
 ma ɻioc gamêŋ jalêwanj taucnja ênêc ondoc.
² Aê lemoc kamasaŋ gêŋ samob tonec ɻai,
 tec gêŋ samob tonec kêtu aêjoc gêŋ.
 Apômtaunê biŋ tau tonec.

Mago matoc gê ɻac, taŋ kêkôniŋ tau
 ma nê katu ôluŋ-ôluŋgeŋ to gêjac têneŋ aêjoc biŋ naŋ."

66:3-24 Nasêbu ɻamuŋa nec kêkwa Anôtô êmêtôc lau geo gala, taŋ sêsa nêŋ lêŋ
 gêjac eŋ mataanô ɻajam atom naŋja ma ênam mec lau, taŋ têtêc eŋ to taŋeŋ
 wamu eŋ naŋja.

Jeremia

Propete Jeremia gêmoa nom gêmuŋ Apômtau Jesu amboac jala 600. Enj gêjam kôm propeteña jala taêsam ma gêjac biñsu Anôtônê lau gebe sênam tauŋ ôkwi. Embe masi, go gêñwapac kapôdêj êtap êsêac sa êtu nêj sec to nêj sakin gwamnaja. Enj gêmoa nom e gêlic biñ, taŋ kêsôm lasê naŋ ɣanô kêsa. Kin Babilonja Nebukadnesar kêku Jerusalem tulu ma gesen malac to ɣalôm dabun su ma gêwê kin Judanja to nê lau taêsam jasêngôŋ kapoacwalô anja Babilon. Mago Jeremia geoc biñ teŋ lasê gêwiŋ gebe êsêac sêmu sêmêŋ anja Babilon ma sêmboa nêj gôlôac sa êtiam.

Buku tau ɣasêbu acle gebe

1. Môkêlatu 1-25 Anôtô kêkêŋ ɣawae gêdêŋ nê lau gêdêŋ taŋ kiŋ têlêac sêjam gôlinj êsêac naŋ. Kin têlêac nêj ɣaê gebe Josia agêc Joiakim ma Sedekia.
2. Môkêlatu 26-45 Jeremianê ɣac-keto-papiawaga Baruk gêjac miŋ nê biñ ɣagêdô. Enj keto biñ ɣagêdô Anôtô geoc lasê ma Jeremia tau nê lérj ɣamiŋ towae ɣagêdô kêsôbuku tonec gêwiŋ.
3. Môkêlatu 46-51 Anôtô geoc lau jaba nêj biñ ɣagêdô lasê.
4. Môkêlatu 52 Biñ ɣatêku teŋ, taŋ gêjac miŋ ɣacio sêku Jerusalem tulu to sesen lôm dabun su ma sêwê lau jasêngôŋ kapoacwalô anja Babilon.

Jeremia enj ɣac têtac malô. Enj têtac gêwiŋ nê lau ɣanôgeŋ ma gedec gebe êsôm biñ mêtôcja lasê êndêŋ êsêac. Mago Anôtônê biñ kêtuj ênê ɣalêlôm kêtôm ja, tec enj kêtôm gebe ɭengamij biñ tau atom, kêsôm lasêgeŋ.

Buku tau ɣalô towae ɣagêdô kêkanôŋ Jeremianê têm wapac atom, kêkanôŋ têm, taŋ gêc nêmja naŋ. Êndêŋ têm ônê Anôtô oc êmoatiŋ poac wakuc êndêŋ nê lau. Ma êsêac oc sejop poac tônê ɣapep. Kêdônjwaga to biñsu teŋ oc êlêŋ biñ êsêac gebe sêliŋ poac siŋ atomja nec atom, gebe poac tau ɣabiŋ ênêc nêj ɣalêlôm (31:31-34).

Anôtô kêkalem Jeremia ma kêsakij enj gebe ênam kôm

¹ Jeremianê biñ tonec. Jeremia enj Hilkia latu. Hilkia tau enj anja daburjwaga, taŋ sêmoa malac Anatot anja Benjaminne gamêŋ naŋ, nêj ɣac tenj.

² Gêdêŋ têm taŋ Amon latu Josia kêtuj Judanêŋ kiŋ ma gêjam gôlinj gamêŋ kêtôm jala 13 su naŋ, Apômtaunê biñ gêdêŋ Jeremia tau.

³ Biñ tau gêdêŋ Jeremia amboac tonanget gêdêŋ Judanêŋ kiŋ Josia latu Jojakim nê bêc e gêdêŋ Judanêŋ kiŋ Josia latu Sedekia nê gôlinj ɣajala kêtuj 11 ɣa su ɣapanj e gêdêŋ jala, taŋ sêkêŋ lau Jerusalemja sêngôŋ kapoacwalô ɣaaŋôj kêtuj lemenj teŋja.

⁴ Ma Apômtaunê biñ gêdêŋ aê gebe

⁵ “Aê kajala aôm gêdêŋ taŋ kamasaŋ aôm anja tênam têtaclêlôm atomgenj naŋ, tênam kêkôc aôm atomgenj ma gajam mec aôm su,
aê kajaliŋ aôm sa gebe ôtu tentenjlatunenj propete.”

⁶ Go aê kasôm gebe “O Apômtau Anôtô, ôlic acgom, aê ɣapalê kwalam ma kajala jasôm biňja atom.”

⁷ Mago Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe

“Ôsôm gebe’ Aê ɣapalê kwalam’ nec atom
gebe aôm oc ôndêŋ lau, taŋ jasakin aôm naŋ ôna

ma ôsôm biŋ, taŋ aê jajatu aôm naŋ.

⁸ Ôtêc êsêac atom

gebe aê gamoa gawiŋ aôm gebe janam aôm sa.

Apômtaunê biŋ tau tonec."

⁹ Go Apômtau kêmêtôc lêma mëŋkêmoasac aê aocsuŋ ma kêsôm gêdêŋ aê gebe "Ôlic acgom, aê kakêŋ ñoc biŋ kêsêp aôm awamsuŋ.

¹⁰ Gôlicgac me, ocsalô tonec aê kakêŋ aôm kôtu tenteŋlatu to gamêŋ kiŋŋa samob ñatau

gebe ômbuc sa ma ôtuc popoc gebe onseŋ su ma ôku tulu

gebe ôkwê sa ma ôsê."

¹¹ Go Apômtaunê biŋ gêdêŋ aê gebe "Jeremia, aôm gôlic asagen." Ma aê kašôm gebe "Aê galic tali ñalaka teŋ."

¹² Go Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe "Aôm gôlic jagêdêŋ gebe aê gajam jali ñoc biŋ gebe ñanô êsa."

¹³ Apômtaunê biŋ gêdêŋ aê kêtû dim luagêcŋa gebe "Aôm gôlic asagen." Ma aê kašôm gebe "Aê galic ku teŋ keletoc ma kêku sa anja gamêŋ nodoŋa gêmêŋ."

¹⁴ Go Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe "Anja gamêŋ nodoŋa ñaclai sec enseŋ gêŋŋa oc mêmêpi lau samob, taŋ sêŋgôŋ gamêŋ tonec naŋ.

¹⁵ Ôlic acgom, aê oc jamôéc gamêŋ kiŋŋa samob, taŋ gêc nodoŋa naŋ, ñalau tototŋ-totoŋ. Apômtaunê biŋ tau tonec. Ma êsêac oc sêmêŋ ma tetoc nêŋ lêpôŋ kiŋŋa êkô êkanôŋ Jerusalem ñasacgêdô samob êtômgenj ma sêndênaŋ lêpôŋ kiŋŋa êngi Jerusalem ñatunbôm auc ma tetoc lêpôŋ êkô êkanôŋ malac Judanya samob.

¹⁶ Ma aê oc jasôm ñoc mêtôc lasê êpi êsêac êtu nêŋ sec samobŋa gebe êsêac sêwi aê siŋ ma sêkêŋ ña ñamalu gêdêŋ anôtôi jaba ma teteŋ mec gêdêŋ gêŋ, taŋ êsêac tauŋ lemenj sêmasaŋ naŋ.

¹⁷ "Mago aôm ôjandinj nêm ômbinkap tông ma ôsôm biŋ samob, taŋ oc jajatu aôm naŋ, êndêŋ êsêac. Ôtakê êtu êsêacŋa atom, embe ôtakê, go aê jatakê aôm anja êsêac laŋôjñêmija amboac tonanjeŋ.

¹⁸ Ôlic acgom, ocsalô tonec aê jakêŋ aôm ôtu malac ñajaŋa teŋ ma ôtu alê ki ten to ôtu tunjbôm ki gebe ôkô ñajaŋa e Judanêŋ kiŋ to kasêga ma dabunjwaga to lau gamêŋ tonecŋa tau sêku aôm tulu atom.

¹⁹ Êsêac oc sênciŋ siŋ êndêŋ aôm, mago êsêac oc sêku aôm tulu atom gebe aê gamoa gawiŋ aôm gebe janam aôm sa. Apômtaunê biŋ tau tonec." * † kêtôm tau. Jeremia gejo Apômtau awa gebe "Aê galic tali..." "Ma Apômtau kêsôm gebe "Birŋjanô

2

Anôtô gêjam jaom Israel

¹ Apômtaunê biŋ gêdeŋ aê gebe

² "Ôna ma ôsôm biŋ tonec lasê êndêŋ lau Jerusalem sêŋô gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

Aê taêc gêjam aôm gebe kôkêŋ taôm samucgenj gêdêŋ aê gêdêŋ taŋ gômoa ñapaleoŋenj naŋ.

Aôm têmtac gêwiŋ aê amboac awê gebe ênam ñac.

Aôm kôdaguc aê anja gamêŋ sawa,

* ^{1:19:} Têmtonaŋ kêsêp jala 608 to 587 gêmunj Kilisi. † ^{1:19:} Anja Ebolai awei "tali" ma ñalô "tanam jali" kêteŋ

aŋga gamēŋ, taŋ sêšê gêŋ teŋ kêšêp atom naŋ.

3 Apômtau gêlic Israel amboac lau dabuŋ,

Israel kêtû ênê kôm ɻamêc.

Lau samob, taŋ seŋ ɻamêc tonanŋ naŋ, sêwê kaiŋ tôp.

Gêŋwapac kêtap êsêac sa.

Apômtaunê biŋ tau tonec."

Lau Israel nêŋ tameŋi nêŋ sec

4 O gôlôac Jakob to amac gôlôac Israelŋa samob, aŋô Apômtaunê biŋ.

5 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

"Amac tamemi têtap ɻoc keso ondoc sa,

tec sêwi aê siŋ ma sêjac jaê aê

ma têdaguc gêŋ ɻaômá e tauŋ têtu gêŋ ɻaômá.

6 Êsêac têtu kênac atom gebe

'Apômtau gêmoa ondoc, Apômtau, taŋ gêwê aêac tapi aŋga Aiguptu tamêŋ ma gêwê aêac tamoa gamêŋ sawa,

tamoa gamêŋ gasaŋ, taŋ gêsuŋ gêjam auc naŋ,

gamêŋ keleŋ to ɻakesec,

gamêŋ, taŋ ɻamalac teŋ kêsa atom ma ɻac teŋ gêŋgôŋ atom naŋ, gêmoa ondoc.'

7 Ma aê kakêŋ amac aŋgôŋ gamêŋ tonom ɻalêsi ɻajam gebe gamêŋ tau ɻaka ɻanô to ɻagêŋ ɻajam-ɻajam êŋgôm amac têmtac ɻajam êsa. Mago gêdêŋ taŋ amac aô lasê gamêŋ tau su naŋ, agôm dabuŋ tau paliŋ ma agôm ɻoc nomlênsêm kêtû gêŋ alôb-alôb.

8 Lau dabuŋwaga têtu kênac atom gebe 'Apômtau gêmoa ondoc.'

Êsêac taŋ sejop biŋsu naŋ, sêjam kauc aê.

Gejobwaga sêli tauŋ sa gêdêŋ aê

ma propete seoc biŋ lasê sêjam Bal lanô

ma sêsap gêŋ ɻaômá tÔy.

Anôtô kêmêtôc nê lau

9 "Kêtû tonanŋa aê kamêtôc amac tec gamoa

ma aê oc jamêtôc nêm gôlôacnêŋ gôlôac amboac tonanŋen.

Apômtaunê biŋ tau tonec.

10 Alom ana nuc Kupromanŋ ma alic

me asakinŋ lau sêna gamêŋ Kedar gebe sêkip biŋ ɻam sa ɻapep.

Ma alic acgom, biŋ amboac tonec kêtap lau teŋ sa me masi.

11 Lau samuc nêŋ anôtôi ɻanô masi,

mago lau-m teŋ seseŋ nêŋ anôtôi ma sêkêŋ wakuc sêjô me masi.

Aêŋjoc lau sêkêŋ nêŋ Nawasi gêjô gêŋ ɻaômá.

12 O undambêac, atakê to alendec

ma atênenê êtu biŋ tonanŋa.

Apômtaunê biŋ tau tonec.

13 Gebe ɻoc lau sêgôm sec luagêc kêpi tagen,

êsêac sêwi aê, taŋ katu bumata mateŋ jaliŋa naŋ siŋ

ma sêgawê sê, taŋ bu êpoac atom naŋ.

Israelnêŋ tanenŋpêc ɻagêjô

14 “Israel eŋ gêjôma teŋ me.

Me têna kêkôc eŋ gebe êtu sakiŋwaga teŋ me.

Ma amboac ondoc tec sêjaŋgo eŋ su.

15 Lewe sêlic eŋ ma sêkêkwaŋ.

Ac sêkêkwaŋ kapôeŋjanô.

Êsêac seseŋ ênê gamêŋ su e kêtû gasan̄

ma ênê malac samob popoc,

lau teŋ sêŋgôŋ kêtiam atom.

16 Ma teŋ gêwiŋ gebe lau anga malac Mempis to Tapane sêkaliŋ aôm mômêmlauŋ su.

17 Biŋ samob tonaj nai kêtap aôm sa

gebe gôwi Apômtau, aômnêm Anôtô, tanj gêwê aôm naŋ siŋ me masi.

18 Ma galoc gobe ôna Aiguptu ma ônôm bu Nil,

oc ênam aôm sa amboac ondoc.

Ma gobe ôna Asuria ma ônôm bu Euprat,

oc ênam aôm sa amboac ondoc.

19 Aôm taôm nêm sec oc êmêtôc aôm.

Aôm gôwi aê siŋja oc ênac aôm.

Nêm kauc êsa e ôlic gebe aôm gôwi Apômtau, aômnêm Anôtô siŋ ma kôtêc eŋ atom,

naŋ keso to sec ŋanô.

Apômtau, lausin̄ undambêŋa nêŋ Anôtô, kêsôm biŋ tonec.

Israel gedec gebe ênam sakin̄ Apômtau

20 “Aôm kôbaliŋ sakin̄ ŋagêŋwac, tanj kêsac aôm naŋ, siŋ wanêcgeŋ ma gômô ŋalêpoa gêŋgic

ma kôsôm gebe ‘Aê gadec gebe janam sakin̄.’

Mago anga lôc balin̄ samob to anga ka ŋalabu samob

aôm kôsa taôm sic jagôêc amboac awê mockaiŋoŋa teŋ.

21 Aê tec kasê aôm amboac wain ŋamôkê ŋajam, tanj tauc kajalin̄ sa naŋ, kasê wain ŋasêli ŋajamanô teŋ.

Amboac ondoc tec gôjam taôm ôkwi kôtu gêŋ sec, kôtu wainbôm teŋ.

22 Aôm embe ôkwasin̄ taôm ŋa bu ŋandaŋ to sop kapôeŋ, oc jalic nêm keso ŋajec ŋapaŋ.

Apômtaunê biŋ tau tonec.

23 Aôm kôtôm gebe ôsôm biŋ tonec amboac ondoc gebe ‘Aê gajam ŋoc dabuŋ palin̄ atom, aê kadaguc Bal atom.’

Ôsala nêm lêŋ, tanj kôsa anga gaboaŋ naŋ, ma ôjala biŋ, tanj gôgôm naŋ.

Aôm gójac laoc gamêŋgeŋ kôtôm kamele têna wakuc tobiŋ,

24 tanj gêbôm kêsa gamêŋ sawa gêja naŋ.

Ñalêlôm ŋakalac kêkac ej, tec kêse awa kapôeŋ.

Êndêŋ nê noc ej êmoa tobiŋgeŋna naŋ, asa oc êtôm gebe ênam gôliŋ ej.

Lau tanj sesom ej naŋ, oc sênam kôm kapôeŋ atom,

êsêac oc têtap ej sa êmoa êwîŋ kamele kapoac.

25 Ojop amkain̄ gebe ôsêlêŋ toatapa masigeŋ atom, ma ojop nêm koclaben̄ gebe bu êjô aôm atom.

Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê gadec,

aê têtac gêwinj lau jaba
ma oc jandanjuc êsêacgeñ.'

Anôtô oc ênac lau Israel

26 "Israelnê gôlôac samob to kinj ma nêj kasêga to nêj daburjwaga ma nêj propete

sêmoa tomajenjeñ

têtôm ñac gengeñ, tañ sê ej lasê ma gêmoa tomajagen nañ.

27 Êsêac sêsôm gêdêj ka teñ gebe

'Aêjoc tamoc aôm.'

Ma sêsôm gêdêj poc teñ gebe

'Aôm kôkôc aê.'

Gebe êsêac sêbuc dêmôej aê,

lanjôjanô gêdêj aê atom.

Mago êndêj têm gêjwapac êtap êsêac saña nañ,

êsêac sêsôm gebe 'Ôndi ma ônam aêac saman.'

28 Mago nêm anôtôi, tañ taôm kômasaj nañ, sêmoa ondoc.

Ôjatu êsêac gebe sêndi ma sênam aôm sa êndêj têm gêjwapac êtap aôm saña.

O Juda, nêm anôtôi taêsam têtôm nêm malacgeñ.

29 Amac aôc gêdô gêdêj aê kêtû asagenja.

Amac samob ali taôm sa gêdêj aê.

Apômtaunê bij tau tonec.

30 Aê gajac nêm gôlôac, mago ñanô masi,

êsêac sêsô mêtôc ñalabu atom.

Amac taôm nêm siñ gesenj nêm propete

amboac lewe kêdanjôgô gwada.

31 Amac lau kainj teñ, akêj tañem Apômtaunê bij.

Amboac ondoc lau Israel sêlic aê katôm gamêj sawa teñ

me sêlic aê katôm gêsuñbôm teñ.

Êsêac sêsôm bij tonec kêtû asagenja gebe

'Aêac tauñ asa ma lêj, oc andêj aôm awac êtiam atom.'

32 Awêtakinj teñ oc êlinj nê gêlônj siñ me masi.

Awê gebe ênam ñacna oç êlinj nê ñakwê omña siñ me masi.

Mago ñoc lau sêliñ aê siñ e ñabêc mangi masi.

33 "Aôm kôsa nêm lêj kôtap mockainj saña tokauc.

Kêtû tonajenja ôlim gêjac gêj sec samob kêtû tôj.

34 Lau tañ nêj bij masi nañ, nêj dec gi nêm ñakwê ñatali.

Aôm kôtap êsêac sa têtûc andu popoc atom,

mago gôjac êsêac êndu.

Bij samob tonaj ñai tec gêc,

35 mago aôm kôsôm gebe

'Aêjoc bij teñ gêc atom.

Apômtaunê têtac ñandanj kêkac tau su anja aê.'

Ôlic acgom, aê oc jamêtôc aôm gebe aôm kôsôm gebe 'Aê gagôm sec teñ atom.'

36 Ojae, aôm gôjam nêm lêj ôkwi-ôkwi ñagaôgenj.

Aiguptu oc ênjôm aôm majam êsa

êtôm Asuria gêgôm aôm majam kêsa su.

37 Aôm oc ôwi Aiguptu siŋ amboac tonaj
tolêmam sawageŋ
gebe Apômtau kêtinj lau, taŋ aôm taêm kêka êsêac naŋ su
ma aôm oc ôtap moasiŋ sa aŋga êsêacnêŋ atom."

3:1-6:15 Lau Juda sêjam sakin gwam, tec têtap ŋagêjô sa ma sênaŋa. Êsêac
sêkônij lau to sêmêtôc êsêac kesogeŋ. Embe sênam tauŋ ôkwi atom, oc têtap
ŋagêjô sa. * andu popoc naŋgeŋ, êndu seben (Eks 22:1).

6

Juda to Jerusalem oc sênaŋa

16 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe
“Naakô intêna ŋatali ma alic
ma atu kênac intêna andanŋeŋja
e atap intêna moasiŋja tau sa ma asa intêna tau,
go atap katôm ŋagamêŋ alêwaŋ taômja sa.
Mago êsêac sêsôm gebe ‘Aêac adec, oc asa intêna tonaj atom.’

17 Ma aê kakêŋ dibwaga gêdêŋ amac, tec sêsôm gebe
‘Anjô dauc kêtanj.’

Mago êsêac sêsôm gebe ‘Aêac adec, oc aŋô atom.’

18 Kêtu tonajŋa amac tentenŋlatu aŋô
ma amac gôlôac, ajala gêŋ, taŋ êtap êsêac sa naŋ acgom.

19 O nom, ôŋô. Ôlic acgom, aê oc jakêŋ gêŋ sec,
taŋ kêtu êsêac sêkac tauŋ su ŋajanô naŋ, épi êsêac
gebe êsêac sêkêŋ taŋeŋ ŋoc biŋ atom
ma têtinj ŋoc biŋsu su.

20 Êsêac sêkêŋ gêŋmalu aŋga gamêŋ Seba
ma gêŋ ŋakanan aŋga gamêŋ jaêcsêga gêdêŋ aê kêtu aŋeŋja.
Amacnêm daja kêtôm gebe jakôc sa atom
ma amacnêm da ŋagêdô gêjac aê matocanô atom.

21 Tec Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe
‘Alic acgom, aê jatoc poc sêndiŋ enkaiŋ êpiŋa êŋgôŋ
gebe lau tonec sêndiŋ enkaiŋ êpi e semben.
Tameŋi to latuŋi
ma nêŋ lau jabaŋ to nêŋ sêlêb oc sênaŋa samob.’ ”

22 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe
“Alic acgom, lau-m teŋ sêmêŋ aŋga gamêŋ nodoŋa
ma lau tonj kapôŋ teŋ dêdi aŋga nom ŋagamêŋ nodoŋa
ma lau tonj kapôŋ teŋ dêdi aŋga nom ŋagamêŋ jaêcsêgaŋa.

23 Êsêac sêkôc talam to kêm.
Êsêac lau wauc-wauctêna to taêŋ walô lau atom.

Êsêacnêŋ ŋakicsêa kêtôm gwêc kêgasim ŋakicsêa.

Êsêac sêŋgôŋ hos ŋaô ma sêsuŋ nêŋ laukasap sa
gebe sênaŋ siŋ êndêŋ aôm, Sion latuo.”

24 Aêac tanjô biŋ tonec ŋawae,
tec lemenj kêtu goloŋ
ma nêŋ ŋalêlôm ŋatutuc kêsa,

* 2:37: Mosenê biŋsu kêmasanji gebe sênaŋ lau, tanj têtuc

ηandaŋ kêtunj aêac amboac ηapalê kêtunj awê teŋ.

²⁵ Ana kôm atom, asêlêŋ amoia intêna atom
gebe ηacionê siŋ gebe enseŋ amac su
ma gêŋ ηaclai sec êtakê amacŋa gêjam gamêŋ auc.

²⁶ “O ηoc lau latunjo, ôsô talu sa
ma ônsambi sa ônsac wao.”

Ôpuc taŋiboa sa amboac ηac teŋ, tanj gêjam taê tau kêtu nê latu tagenŋa.
Ôtaŋ ηanôgeŋ
gebe ηac-enseŋ-gêŋ-suwaga oc mêmêpi aêac sep tagenŋ.

²⁷ “Aê kakêŋ aôm gebe ônsaê to ônam dôŋ ηoc lau
gebe ôjala to ônsaê êsêacnêŋ lêŋ.

²⁸ Êsêac samob sêli tauŋ sa togêsuŋtêkwa ηatoŋgeŋ.

Êsêac sêjac laoc gamêŋgeŋ ma sêga biŋ kêpi lau.

Êsêac têtôm ki joŋjoŋ to ki jejec.

Êsêac samob sêgôm sec.

²⁹ Êsêac sêguc ηajaŋa sec gebe ja elom,
mago ki bobobgeŋ kêsa aŋga ja gêmêŋ.

Êsêac sêgôm elêmê,

mago têtôm gebe têtij lau sec su atom.

³⁰ Sêsam lau sec gebe silberbôm, gebe Apômtau kêtinj êsêac su.” * † silber sa
atom, têtap ki bobobgeŋ sa, ma propete gêjam dôŋ lau sec kêpi ki bobob
tau.

7

Amêtôc nêm lêŋ to nêm kôm

¹ Biŋ tanj Apômtau kêkêŋ gêdêŋ Jeremia naŋ, tonec gebe

² “Naôkô Apômtaunê andu ηasacgêđô ma ôsôm biŋ tonec lasê aŋga ônê gebe
Amac lau Judaŋa samob, tanj asô sacgêđô tonec amêŋ gebe atenj mec êndêŋ
Apômtau naŋ, aŋô Apômtaunê biŋ.

³ Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, kêsôm biŋ tonec gebe
Amêtôc nêm lêŋ to nêm kôm, go aê jakêŋ amac aŋgôŋ gamêŋ tonec.

⁴ Taêm êka biŋdansaŋ tonec gebe ‘Apômtaunê lôm dabuŋ tau tonec,
Apômtaunê lôm dabuŋ tau tonec, Apômtaunê lôm dabuŋ tau tonec,’ nec atom.

⁵ “Mago amac embe amêtôc nêm lêŋ to nêm kôm ηanôgeŋ ma embe
amansaŋ nêm biŋ ηasawaŋa ηanôgeŋ awiŋ taôm,

⁶ embe akônij lau jaba to mosêbu ma awêtuc atom ma embe akêc lau
tobiŋmê nêŋ dec siŋ aŋga gamêŋ tonec atom ma embe andaŋguc anôtôi jaba,
tanj senseŋ amac su anaŋa naŋ atom,

⁷ go jakêŋ amac aŋgôŋ gamêŋ tonec, aŋgôŋ nom, tanj kakêŋ wanêcgeŋ gêdêŋ
tamemii gebe êtu nêŋ gamêŋ endenj tônggeŋ naŋ.

⁸ “Mago alic acgom, amac taêm kêka biŋdansaŋ, tanj gêjam amac sa atom naŋ.

⁹ Amboac ondoc amac abe anam gengen to anac ηamatlac êndu ma aŋgôm
gêŋ mockaino to mockainha ma atôc lemem biŋdansaŋha ma akêŋ da
gêŋmaluŋa êndêŋ Bal to andaŋguc anôtôi jaba, tanj ajam kauc êsêac naŋ.

* **6:30:** Ηalô Noc Lau Latunjo kêkanôj malac Jerusalem. † **6:30:** Êsêac sebe sêpac silber êwê e êtu
selec, mago têtap

10 Su, gocgo amêj akô aê lajôcnêmja anja andu tonec, taŋ sê ɣoc ɣaê kêpi naŋ, ma asôm gebe 'Galoc tamoa ôliŋ samuc.' Asôm su, go anjôm gêj alôb-alôb samob tonaj ɣai êtiam me.

11 Amboac ondoc amac alic andu, taŋ sê ɣoc ɣaê kêpi naŋ, kêtu kêjaŋgowaganêŋ gêsuŋ me. Biŋjanô, aê tauc galic amboac tonaj. Apômtaunê bijŋ tau tonec.

12 Galoc ana ɣoc maloc, taŋ gêc Silo naŋ acgom. Alic gamêj, taŋ kêtu ɣoc ɣaê ɣaandu ɣamatanya naŋ. Alic gêj, taŋ gagôm gêdêŋ gamêj tau kêtu ɣoc lau Israel nêj secnja naŋ acgom.

13 Ma galoc amac agôm sec samob tonaj ɣai ma akêj taŋem gêdêŋ taŋ kasôm bijŋ gêdêŋ amac gamoa naŋ atom ma alôc gêdêŋ taŋ gamôec amac naŋ atom,

14 tec jaŋôm andu, taŋ sê ɣoc ɣaê kêpi ma amac taêm kêka naŋ, to gamêj, taŋ kakêj gêdêŋ amac to tamemi naŋ, êtôm gagôm gêdêŋ Silo.

15 Aê oc jatiŋ amac su gebe jalic amac êtiam atom, êtôm katij nêm tawanj, Epraimnê wakuc samob su. Apômtaunê bijŋ tau tonec.

Launêj taŋejpêcja

16 "Ma aôm, Jeremia, oteŋ mec êtu lau tonajŋja atom. Awam ênac aê ma nêm mec êndêŋ aê êtu êsêacŋja atom. Ônam nenej aê êtu êsêacŋja atom gebe aê oc jakêj taŋoc aôm atom.

17 Aôm gôlic gêj, taŋ êsêac sêgôm anja malac Judaŋa to anga intêna Jerusalemŋja naŋ, atom me.

18 Gôlôac ɣasec-ɣasec sejoŋ ka masê sa ma tameni sêgôm ja gelom, go lauо sêgamuc polom gebe sêpac polom êtu undambê ɣatauŋja. Ma êsêac sêkêj wain kêtua da gêdêŋ anôtôi jaba gebe sêŋgôm aê têtac ɣandaŋ ésa.

19 Apômtau kêsôm gebe Amboac ondoc oc sêgôm aê têtac ɣandaŋ kêsa me. Oc masi, sêgôm tauŋ têntac ɣandaŋ kêsa e sêlênsôj tauŋ secanô.

20 Kêtu tonajŋja Apômtau Anôtô kêsôm gebe Alic acgom, aê jakêc ɣoc têtac ɣandaŋ to ɣoc têtac kêbôli auc siŋ wacêpi gamêj tonaj, êpi ɣamatlac to bôc ma ka anja kôm to gêj ɣanô nomnja. ɣoc têtac ɣandaŋ oc êniŋ gêj amboac ja ma ɣac teŋ êtôm gebe ési êmacŋja atom."

21 Lausinj undambêŋa nêj Apômtau, Israelnêj Anôtô, kêsôm bijŋ tonec gebe "Akêj nêm daja to nêm da ɣagêdô êpi tagen ma taôm anij nêm gêj.

22 Gebe gêdêŋ taŋ gawê tamemi sêsa anja Aiguptu sêmêŋ naŋ, aê kasôm bijŋ ten kêtua daja to da ɣagêdôŋa gêdêŋ êsêac atom ma kajatu êsêac kêtua sêkêj daja atom.

23 Mago kakêj binjsu tonec gêdêŋ êsêac gebe 'Taŋem wamu aê, go jatu nêm Anôtô ma amac atu ɣoc lau. Ma asa lêj samob, taŋ kajatu amac naŋ, gebe amoia ɣajam.'

24 Mago êsêac taŋej wamu to sêkêj taŋej aê atom. Êsêac sêsa nêj lêj kêtôm nêj ɣalêlôm sec kêkac êsêac. Êsêac lajôjanô gêdêŋ aê atom, sêbuc dêmôêŋ aê.

25 Gêdêŋ bêc, taŋ amac tamemi sêsa anja Aiguptu sêmêŋ e mêngêdêŋ galoc naŋ, aê kasakinj ɣoc sakijwaga propete gêdêŋ êsêac gamoa e ɣabêc maŋgi masi.

26 Mago êsêac taŋej wamu to sêkêj taŋej aê atom. Êsêac gêsuŋtêkwa ɣatoŋ ma sêgôm sec kêlêlêc tameŋi su.

27 "Amboac tonaj ôsôm bijŋ samob tonaj êndêŋ êsêac, mago êsêac oc sêkêj taŋej aôm atom. Aôm oc ômôec êsêac, mago êsêac oc sêlôc atom.

28 Ma aôm oc ôsôm êndêŋ êsêac gebe 'Lau-m tonec tec tanęŋ wamu Apômtau, êsêacnêŋ Anôtô, awa atom ma sêšô ênê mêtôc ɣabalbu atom amboac tonanjeŋ. Biŋŋanô gêjaŋa, gêjac tau gêngic aŋga êsêac aweŋsuŋ.

Sêgôm gen sec aŋga gaboaŋ Benhinonŋa

29 “ ‘Ôkapiŋ môkêmilaŋ ma ômbaliŋ siŋ.

Ôpuc tanjiboa sa aŋga lôc

gebe Apômtau kêtîŋ gôlôac, taŋ ênê têtac ɣandaŋ kêpi êsêac naŋ su to gêwi êsêac siŋ.’ ”

30 Apômtau kêsôm gebe “Juda latui sêgôm sec gêjac aê matocanô atom. Êsêac sêkêŋ nêŋ gêŋ alôb-alôb kêkô andu, taŋ sê ɣoc ɣâe kêpi naŋ, ɣalêlôm gebe sêngôm andu tau ɣadabuŋ palinj.

31 Êsêac sêkwê gamêŋ ɣabau Topetŋa sa aŋga gaboaŋ Benhinon gebe sêkêŋ latunio to ɣac sêsa ja têtu da. Aê kajatu biŋ amboac tonan gêdêŋ êsêac teŋ atom ma taéc gêjam biŋ amboac tonan gec ɣoc kaclêlôm teŋ atom amboac tonanjeŋ.”

32 Tec Apômtau kêsôm gebe “Ólic acgom, ɣanoc kêdabiŋ gebe sêsam gamêŋ tonanŋ Topet me gaboaŋ Benhinon êtiam atom, sêsam gamêŋ tau gebe gaboaŋ sesenŋ ɣamalac suŋa. Ma Topet êtu gamêŋ sêoŋa gebe gamêŋ ɣasawa sênsuŋ ɣacmatêŋa teŋ oc ênêc atom.

33 Ma lau tonec nêŋ ɣawêlêlaŋ êtu moc umboŋ ɣabalbuŋa to bôc nomŋa nêŋ gwada ma ɣac teŋ oc ensoc êsêac sêc su aŋga tômê atom.

34 Ma aê jaŋgamiŋ têtu samuc to têntac ɣajam ɣakicsêa ma ɣac-gebe-ênam-awêwaga to awê gebe ênam ɣacŋa nêŋ aweŋ ɣaonda aŋga malac Judaŋa samob ma aŋga intêna Jerusalemŋa gebe gamêŋ tau oc êtu gasanj.”

8:1-9:9 Anôtônen jaŋ ɣagêdô kêtû launêŋ secŋa ma ɣagêjô, tê gêjac êsêac ɣawae nê, ɣabiŋ gê ɣasêbu tonec. *

9

Mêtôc kêpi Juda

10 Aê kasôm gebe “Aê jabe jataŋ êtu lôcŋa ma ɣoc tanjiboa ésa êtu gamêŋ gêgwanŋ-gêgwanŋŋa gebe gêŋ tau ɣakeleŋ kêsa ma teŋ kêsêlêŋ kêsa gamêŋ tonan gêja atom. Tanjô bulimakao ɣakicsêa kêtiam atom.

Moc to bôc saleŋŋa sêc êliŋ-êliŋ sêja su.”

11 Apômtau kêsôm gebe “Aê oc jatuc Jerusalem popoc êliŋ-êliŋ êtu lênduc, êtu kêambôm nêŋ gamêŋ.

Ma janam Judanêŋ malac ôkwi êtu gamêŋ sawa, tanj lau teŋ sêmoa atom naŋ.”

12 Aê katu kênac gebe “Apômtau, kêtû asageŋŋa gamêŋ e popocgeŋ ma ɣakeleŋ amboac gamêŋ sawa ma ɣamalac teŋ kêsêlêŋ kêsa tonan atom. Asa ɣac tokauc gebe êjala gêŋ tonan. Aôm gôwa biŋ tau sa gêdêŋ asa gebe êsôm lasê êndêŋ lau ɣagêdô.”

* **7:34:** Undambê ɣatauo eŋ anôtôo jaba teŋ.

13 Apômtau gêjô biŋ tau gebe “Gêŋ tonan ḥanô kêsa ḥam gebe aêjoc lau sêwi biŋ, taŋ kadôŋ gêdêŋ êsêac naŋ siŋ. Êsêac tanen wamu gêdêŋ aê me sêgôm biŋ tau, taŋ kasôm gêdêŋ êsêac naŋ, ḥanô kêsa atom.

14 Masigoc, êsêac gêsuŋtêkwa ḥataŋ ma sêjam sakiŋ anôtô Bal nê ḥakatu kêtôm nêŋ tameni têdôŋ êsêac.

15 Amboac tonan aŋô biŋ, taŋ aê Apômtau ḥajaŋa ḥataŋ, lau Israel nêŋ Anôtô, gabe jançôm naŋ acgom. Aê gabe jakêŋ gêŋ ḥamakic êndêŋ joc lau sêniŋ ma jakêŋ bu ḥamalic êndêŋ êsêac sênôm.

16 Aê oc janseŋ êsêac êlinj-êlinj sêsep tentenlatu ḥalêlôm. Êsêac to tameni sêŋô êsêacnêŋ ḥaŋ gêmuŋ su atom naŋ, ma gabe jasakiŋ ḥacio totoŋ-totoŋ dêndêŋ êsêac sêna e janseŋ êsêac su sênam samucgen.”

Lau Jerusalem sêmôc gebe sênam êsêac sa

17 Lausin undambêja nêŋ Apômtau kêsôm gebe

“Taêm ênam gêŋ, taŋ ḥanô kêsa naŋ. Amôc taŋipalêo sêmêŋ.
Amôc êsêac lauo abec sêmêŋ.”

18 Lau tau sêsôm gebe

“Ósôm êndêŋ êsêac gebe sêmêŋ ḥagaôgen ma têtaŋ tanjiboa êtu aêacŋa.
Têtaŋ e mateŋ sulu bôlôb-bôlôbgeŋ ma mateŋgasi ḥawambu êsa.”

19 Akêŋ taŋemmaŋ. Tanjiboa ḥakicsêa aŋga Sion gebe

“Aêac abac su.

Aêac majeŋ kêsa samucgen
kêtu awi ma gamêŋ siŋŋa
ma seseŋ ma andu su gêjaŋa.”

20 Aê kasôm gebe

“Amac lauo, akêŋ taŋem Apômtau awa
ma aŋô ênê biŋ.

Andôŋ tanjiboa êndêŋ nêm latômio
ma nêm tawaŋi ḥawé tanjiboaŋa.

21 Gebe gêmacanô tau kêsô aêacma andu ḥakatam sauŋ
ma kêsô aêacma laumata nêŋ andu gêmêŋ.
Gêmacanô gêjac ḥapalêo to ḥac aŋga malac ḥaintêna
ma lau wakuc aŋga malaclun.”

22 Ôsôm gebe

“Apômtau kêsôm amboac tonec gebe
Launêŋ ḥawélelaŋ salinj-salinj gêjam gamêŋ aucgen
amboac bôcnê tac, taŋ sépalip gêjam kôm auc.
Ma amboac polom ḥanô, taŋ lau sêjaŋgowaga sêwi siŋ naŋ,
ma lau teŋ sejoŋ sa atom.”

23 Apômtau kêsôm gebe

“Kwalam laŋwa etoc tau sa êtu nê kaucŋa atom
ma ḥac ḥactêkwa êtu nê ḥaclaiŋa gebe atom,
ma ḥac tolêlôm êtu nê awaŋa atom.

24 Embe teŋ taê ênam gebe etoc tau sa
go etoc tau sa gebe gêlic to kêjala gebe Aê Apômtau
gebe aêjoc têtač gêwiŋ gêc geden tôngen
ma gêŋ, taŋ gagôm naŋ, gêdêŋ to solop.
Gêŋ tonan aê galic ḥajam.
Aê, Apômtau tau, kasôm biŋ tonan.”

9:25-13:27 ɻasêbu tonec kêpuc boa sakiŋ gwamnja to kêsôm biŋ kapoac walôŋa lasê ma kékêŋ puc lau gebe Apômtau oc êmoatiŋ poac êndêŋ nê lau. Anôtô kékêŋ puc Jeremia gebe lau sêkic ênê biŋ ma Apômtau kêpô lêna ɻanô kêtô nê lauŋa. Apômtau agêc Jeremia sêlêŋ biŋ lau gebe tetoc tauŋ sa ma sêŋgôm sec atom.

14

Oc kêsêgô gamêŋ

¹ Apômtau kêsôm gêdêŋ aê, Jeremia, kêtu oc kêsêgô gamêŋja gebe

² “Juda gêjam abec

nê malac sêmasaŋ biŋja kêtu gasaŋ
ma nê lau sêc nom tonêŋ ɻalêlôm ɻawapacgeŋ
ma Jerusalem gêmôéc gebe sênam eŋ sa.

³ Lau towae sêsaŋ nêŋ sakiŋwaga kêtu têtê buŋa.

Êsêac sêja bumata,
mago têtap bu sa atomanô.

Êsêac sêmu sêmêŋ tonêŋ bulakôp sawagenj.

Êsêac majeŋ ma kauc kêlêsôp,
tec sêsaŋ laŋôŋjanô auc.

⁴ Kom gêjac atom
ma nom ɻakeleŋ kêsa laŋwagenj.
Lau-sêkaliŋ-nomwaga sêmoa tomajengeŋ,
tec sêsaŋ nêŋ laŋôŋjanô auc.

⁵ Mojawa têna gêwi nê ɻalatu wakuc siŋ
anŋa kôm gebe gêgwaj masianô.

⁶ Doŋkibôm sêkô gamêŋ ɻabau selec-select
ma imbeleŋ olec-olecgeŋ amboac kêambôm.

Êsêacnêŋ mateŋjanô kêtu malô gebe gen sêniŋja masi.

⁷ “Aêŋjoc lau sêmôéc gêdêŋ aê gebe
‘O Apômtau, aêacma sec geoc aêac lasê,
mago ônam aêac sa êtu aômnêm ɻaŋja.
Aêac akac tauŋ su anŋa aômnêm kêtu dim taêsam.
Aêac agôm sec gêdêŋ aôm.

⁸ Aôm taômgeŋ, tec lau Israel sêkêŋ mateŋ.
Aôm taômgeŋ kôtôm gebe ônam aêac sa êndêŋ gêŋ enseŋ aêacŋa.
Kêtu asagenja gômoa ma gamêŋ amboac ɻacjaba teŋ
amboac ɻaclen teŋ, tanj gêmoa gêbêc tageŋ naŋ.

⁹ Kêtu asagenja aôm gômoa amboac ɻac, tanj gêŋ teŋ kêtakê eŋ naŋ, amboac
siŋwaga teŋ nê ɻaclai masi gebe ênam saŋa naŋ.

O Apômtau, aôm gômoa gôwiŋ aêac.

Sê aômnêm ɻaŋ kêpi aêac. Ôwi aêac siŋ atom.’ ”

¹⁰ Apômtau kêsôm biŋ tonec kêkanôŋ lau tonanja gebe “Êsêac têntac gêwiŋ
gebe sêlêti sejo sêja-sejo sêja ma sêjam gôlin nêŋ eŋkaiŋ atom. Amboac tonan
aê galic êsêac gêjac aê matocanô ɻajam atom. Aê gabe taêc ênam êsêacnêŋ geo,
tanj sêgôm naŋ, ɻapanj ma jakêŋ ɻagêjô êtu nêŋ secŋa.”

Tôbôm ɻawae

11 Apômtau kêsôm gedeñ aê gebe “Oteñ mec êtu lau tonec sêmoa ñajamña atom.

12 Èsêac sêjam dabun mo, mago aê gabe janô èsêac awen atom. Èsêac sêkêj daja to da keleñ, mago aê gabe jakôc da tau sa atom. Aê gabe jansenj èsêac su ña siñ to tôbôm ma gêmac sec.”

13 Go aê kasôm gebe “Ojae, Apômtau Anôtô, ôlic acgom, propete sêsmôg gêdêj èsêac gebe ‘Amac oc alic siñ atom ma oc aôc tôbôm atom. Aê oc jakêj amac angôñ gamêñ tonec towamagenj ñapan.’”

14 Ma Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe “Propete tonaj seoc biñdansañ lasê sêjam aê lanjôc, nañ aê kasakinj èsêac atom ma aê kajatu èsêac atom to kasôm biñ gêdêj èsêac atom. Èsêac seoc ñakatu dansañ to biñ ñaôma ma dansañ, tanj èsêac tauñ nêñ ñalêlôm taêñ gêjamañ nañ, lasê gêdêj amac.

15 Amboac tonaj tec Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanôj propete tau gebe Propete, tanj kasakinj èsêac atom, mago seoc biñ lasê sêjam aê lanjôc ma sêsmôg gebe ‘Siñ to tôbôm oc êtap gamêñ tonec sa atom’ nañ siñ to tôbôm tau oc enseñ èsêac su sênaña.

16 Ma lau, tanj propete seoc biñ lasê gêdêj èsêac nañ, siñ to tôbôm oc enseñ èsêac su ma sêmbaliñ èsêac siñ sênenç intêna Jerusalemña ma ñac teñ êmoa gebe ênsuñ èsêac to nêñ lauo ma nêñ latuñjo to ñacña atom. Gebe aê gabe jansêwa èsêac tauñ nêñ sec naêpi èsêac tauñ.

17 “Aôm ôsôm biñ tonec êndêj èsêac gebe
‘Matocsulu enseleñ êtôm êmbêc to eleñgenj,
enseleñ ma êpa atom
gebe sêjac ñoc lau latuñjo, awêtakiñ tau, e kêtap kamoc kapôej sa.
Sêjac ej secanô.

18 Aê embe jasa kôm jana, oc jalic ñacmatê, tanj siñ gesenj èsêac su nañ.
Ma embe jamêñ malac, oc jalic lau togêmac tôbômña.
Propete to dabuñwaga sêjac laoc gamêñgej
ma sêpô lêna kauc sênam lau saña.”

Lau teteñ Apômtau ñanôgej

19 Aôm kôtiñ Juda su samucgej me.

Aôm ôlim ñakam gêdêj Sion me.

Amboac ondoc tec gôjac aêac

kêtôm gebe ôliñ ñajam êsa êtiam atom nec.

Aêac akêj mateñ têm ôliñ ñajam êsañja,

mago gêñ êtakê aêacñagej mêmjkêsa.

20 O Apômtau, aêac ajala ma sec to tameñinêj keso
gebe aêac agôm sec gêdêj aôm.

21 Ótiñ aêac su atom êtu nêñ ñaêrja

ma ônjôm nêñ lêpôñ ñawasi ñawae êtu sec atom.

Taêm ênam nêñ poac, tanj kômoatiñ gêdêj aêac nañ,
ma onseñ su atom.

22 Tenteñlatunêj anôtôi jaba têtôm gebe sêkêj kom ênac me.

Me undambê kêtôm gebe ênjôm kom ênsêwa me masi.

O Apômtau Anôtô, aôm taômgej kôtôm.

Aêac akêj mateñ aôm taômgej

gebe aôm gôgôm gêñ samob tonaj ñai ñanô kêsa.

15

Apômtau têtaç ñanday sec gêdêy Juda

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêy aê gebe “Mose agêc Samuel embe sêkô aê lanjôcnêmha, aêjoc ñalêlôm oc ênam tau ôkwi êndêy lau tonec atom. Onsoc êsêac sêc su aنجa aê lanjôc-anôha ma sêc sêna.

² Ma êsêac embe têtu kênac aôm gebe ‘Aêac ana ondoc,’ go ôsôm êndêy êsêac gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

Lau taŋ gêmac sec gêjac êsêac ñawae naŋ, sêndêy gêmac sec sêna.

Ma lau, taŋ siŋ gêjac êsêac ñawae naŋ, sêndêy siŋ sêna.

Ma lau, taŋ tôbôm gêjac êsêac ñawae naŋ, sêndêy tôbôm sêna.

Ma lau, taŋ kapoacwalô gêjac êsêac ñawae naŋ, sêndêy kapoacwalô sêna.”

³ Apômtau kêsôm gebe “Aê jajalinj gêy enseŋ êsêac suŋa aclê sa, siŋ gebe ênac êsêac, kêam gebe sêkac êsêac popoc, moc umboŋ ñalabuŋa to bôc nomňa gebe senseŋ to sêdaŋgôŋj êsêac.

⁴ Ma aê janjôm êsêac têtu gêy êtakê nom ñagamêy kiŋja samobňa, kêtû Judanêy kiŋ Hiskia latu Manase nê sec, taŋ gêgôm aنجa Jerusalem naŋnya.”

⁵ Apômtau kêsôm gebe

“O Jerusalem, asa oc taê walô aôm.

Ma asa êtaŋ aômňa.

Asa ênac aôm kêsi

gebe êtu kênac gebe aôm gômoa amboac ondoc.

⁶ Aôm kôtiŋ aê su.

Aôm kôkêy dêmôêm aê.

Amboac tonan aê kamêtôc lemoc ma gaseŋ aôm su
gebe aê ôlic ñakam kêsa gebe taêc walô aôm.

⁷ Aنجa malac tonec ñagamêy samob
aê katinj amac adêy mu amboac gêy ñapaôma.

Aê gaseŋ aêjoc lau amac su.

Aê gajac nêm ñapalêo to ñac êndu gebe awi nêm lêy sec siŋ atom.

⁸ Awêtuc aنجa nêm gamêy ñanamba
kêlêlêc gaŋac gwêcňa su.

Aê gajac nêm lau matac, taŋ sêmoa toŋaclai naŋ êndu
ma gagôm nêy tenenji sêôc gêywapac.

Aê gajac êsêac sep tageŋ ña gêywapac e selendec ñanô.

⁹ Ñapalê 7, taŋ sêjaŋa naŋ, tenenji mata kêlô
ma kêsi de sec.

Nê oc ñawê gêjam tau ôkwi kêtû ñakesec.

Eŋ maja kêsa-ma gêmoa towaemêgen.

Aê gabe jakêy nêm ñacio sêncac amac,
taŋ gacgeŋ amoa matem jali naŋ, ña siŋ.
Aê Apômtau tau, kasôm biŋ tonan.”

10 Ijoc aêma. O tinoc, kôkôc aê o wageñ. Lau gamêj tonecja samob sêlic aê amboac kisamôkê to kalomtêna. Aê kakêj mone kêtû tôp gêdêj ñac teñ atom ma kateñ gêj ten aنجa ñac teñne atom, mago samob sêpuc boa aê.

11 O Apômtau, embe aê janam sakin aôm ñajam atom ma embe aê jaten gêj kësi-kësigeñ êtu ñoc soño-soño, tañ sêmoa gêjwapac to sêpô lêna ñalêlôm nañ atom, go êsêacnêj biñ sêpuc boa aêna ñanô êsamañ.

12 Teñ êtôm gebe épôj ain, ain aنجa gamêj gêmu kêsêpja (nodoňa), tañ sêgaluj gêwîj bras nañ, tulu me. Oc masi samucgej.

13 Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe “Aê gabe jasakin ñacio gebe sêjanjo amacnêm awa to gêlôj ñajam-ñajam su gebe êjô nêm sec, tañ agôm kêtôm gamêj samobgej nañ.

14 Aê gabe jakêj amac anam sakin nêm ñacio aنجa gamêj, tañ ajam kauc nañ, gebe aê têtac ñandañ kêtôm ja, tañ gelom gedeñ tôngeñ nañ.”

15 Go aê kasôm gebe “O Apômtau, aôm kôjalagac. Taêm ênam aê ma ônam aê sa. Ôkêj ñagêjôj êndêj lau, tañ sêlêsu aê nañ. Ôê kanôj êsêac e sêncac aê êndu nec atom. Taêm ênam gebe êsêac sêôm biñ kësi-kësigeñ kêpi aê kétu aômnêm ñaňja.

16 Aômnêm biñ gêôc ñoc ñalêlôm tôj. O Apômtau, lausin undambêja nêj Anôtô, nêm biñ gêgôm aê têtac ñajam kêsa ma ôlic kêpi-kêpigej.

17 Aê gaňgôj gawij lau ômacja ma katu samuc gawij êsêac atom. Aôm lêmam kêkanôj aê, tec gamoa ñoc lêtêgeñ ma nêm têmtac ñandañ gêjam aê auc.

18 Kêtu asageñja gêjwapac kêkoniñ aê gêmoa. Kêtu asageñja lau sêjam aênjoc kamoc sa kêtôm atom. Kêtu asageñja aênjoc kamoc gemo atom. Aôm gobe ôngôm aê amboac bu, tañ ñakeler kêsa gêdêj têm oc kêsaña nañ me.”

19 Apômtau gêjôj biñ tonaj amboac tonec gebe “Aôm embe ômu ôndêj aê ômôej, go jakôc aôm sa êtiam ma aôm ôtu aênjoc sakiñwaga êtiam. Aôm embe ôsôm biñ ñanô teñ, biñ agwa-agwa atom, go aôm ôtu ñoc propete êtiam. Lau oc sêmu dêndêj aôm sêwac, tec aôm ôndêj êsêac ôna atom.

20 Aê oc jakêj aôm ôtu tuňbôm bras ñajaña êndêj êsêac. Êsêac oc sêncac siñ êndêj aôm, mago sêku aôm tulu atom. Aê gabe jamoa jawiñ aôm ma japuc aôm tôj to janam aôm sa.

21 Aê oc janam aôm kêsi aنجa lau sec to alôb-alôb nêj ñaclai. Aê Apômtau tau, kasôm biñ tonaj.”

16:1-17:27 Lau Juda sênaña ñapuc kêsêp ñasêbu tonec. Jeremia keteñ mec gebe Apômtau ênam ej sa ma Anôtô gêjac biñsu lau gebe sênam dabuñ om sabat.

18

1 Biñ tañ Apômtau kêsôm gedeñ Jeremia nañ, tonec gebe

2 “Ôndi, ôsêp ñac-kêpac-kuwaga nê andu ôna. Aê gabe jasôm biñ êndêj aôm ônjô aنجa tômê.”

3 Tec aê kasêp ñac-kêpac-kuwaga nê andu gaja ma ñac tau gêjac ku gêmoa.

4 Ma ku, tañ ej gêjac ña nom nañ, kêtû sec aنجa ej lêma, tec ej gêjam nomku tau ôkwi kêtû ku wakuc teñ kêtôm lau-sêpac-kuwaga nêj mêtê.

5 Ma Apômtaunê biñ gêdêj aê gebe

6 “O gôlôac Israel, aê katôm gebe jaňgôm amac êtôm ñac-kêpac-kuwaga gêgôm nomku atom me.” Apômtau kêsôm gebe “O gôlôac Israel, alic acgom, amac asêp aê lemoc kêtôm nomku kêsêp ñac-kêpac-kuwaga lêma.

⁷ Èndêj ñasawa teñ oc jasôm êtu tôj êpi lau-m teñ me gamêj kiñja teñ, gebe jambuc êsêac sa to jakôniñ êsêac ma janseñ êsêac su.

⁸ Mago lau, tañ kasôm biñ kêpi nañ, embe sêkac tauñ su anga sec, go aê janam gêj sec, tañ gabe jañgôm èndêj êsêac nañ ôkwi.

⁹ Ma èndêj ñasawa teñ aê jasôm êtu tôj êpi lau-m teñ me gamêj kiñja teñ gebe jakwê sa to jasê.

¹⁰ Mago êsêac embe sêngôm sec ênêc aê lañôcnêmja ma sêkêj tañej aê aoc atom, go aê janam gêj ñajam, tañ gabe jañgôm èndêj êsêac nañ ôkwi.

¹¹ Amboac tonaj tec ôsôm èndêj lau Juda to èndêj êsêac, tañ sêngôj Jerusalem nañ, gebe 'Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê kamasañ lêj gêjwapac enseñ amac suña ma taêc gêjam lêj janac amacña. Amboac tonaj amac samob anam taôm ôkwi anga nêm lêj sec to amêtôc nêm lêj to nêm kôm êtu solop acgom.'

¹² "Mago êsêac oc sêssôm gebe 'Bin tonaj ñanô masi. Aêac oc andañguc tauñ ma têntac gêwij ma aêac samob oc angôm biñ, tañ ma ñalêlôm ñadani êkac aêacña nañ, ñanô êsa.'

¹³ Kêtu tonanja Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

"Atu kênac tenteñlatu, êsêac oc sêñô biñ amboac tonaj me masi. Awêtakiñ Israel gêgôm gêj secsêga teñ.

¹⁴ Lebanon ñasno oc êwê e ênaña anga poctêna Sirion me. Me bu lôcña, tañ keselenj tonjalucgeñ nañ, oc êpa me.

¹⁵ Mago ñoc lau sêliñ aê siñ.

Êsêac sêkêj da ñamalu gêdêj anôtô dansañ.

Êsêac sêôc seso anga nêj intêna, tañ gêmuñgeñ sêjam nañ, ma sêsa intêna ñamagêja, sêsa intênasêga atom.

¹⁶ Èsêac oc sêngôm nêj gamêj êtu gasañ ma lau sêsu susu endeñ tójgeñ.

Ma lau samob, tañ sêwê sêna sêmêj nañ têtakê ma têdain gêsuñ.

¹⁷ Aê janseñ êsêac êlinj-êlinj anga ñacio lañôjnêmja amboac mu kelelo ka ñalaunj êlinj-êlinj.

Èndêj têm gêjwapacña nañ, aê oc jatôc lañôcanô èndêj êsêac atom, jambuc dêmôêc êsêac."

Lau sêkic Jeremianê bin

¹⁸ Go êsêac sêssôm gebe "Ajôc, takic Jeremianê biñmañ gebe ej embe êmoa atom, mago dabuñwaga oc êpô lêna biñsu atom ma ñac tokauc êpô lêna biñ ênam lau saña atom ma propete êpô lêna biñ eoc lasêja atom. Ajôc, takêj tañej ênê biñ samob ñapepgeñ gebe tanac lakô ej ña tau nê biñ."

Jeremianê mec

¹⁹ O Apômtau ôkêj tañjam aê ma ôjô ñoc tañjiboa.

²⁰ Sec êjô ñajam oc êtôm me.

Êsêac sêkwê sê kêtua aêja.

Tâêm ênam gebe kakô aôm lañômnêmja gebe jasôm biñ ñajam èndêj aôm êtu êsêacña gebe janam aôm têmtac ñandañ ôkwi anga êsêacnêj.

21 Amboac tonaq ôkêj nêj gôlôac ñasec-ñasec sêôc tôbôm.

Ôkêj êsêac sêndêj siñ ñajaclai.

Ôkêj nêj lauo têtu lauo kopoac to awêtuc
ma nêj ñacwaga têtap gêmac sec sa e sêmac êndu.

Ma nêj lau matac sêncac siñ e siñ ensej êsêac su.

22 Èndêj tañ aôm ôsakinj kêjañgawaga têtap êsêac sa sep tagej naq,
tañjiba ëpi anga nêj andu samob.

Gebe êsêac sêkwê sê gebe aê jasêp ma sêwa lakô gebe ênac aê.

23 O Apômtau, mago aôm kójala nêj biñ samob, tañ sêkic kétu aënya naq.

Ôsuc êsêacnêj keso ôkwi atom

to ômbuij êsêacnêj sec su anga lañomnêmija atom.

Ôkêj nêj ñacio sêku êsêac tulu sêñêc aôm lañomnêmija.

Sêndac aôm èndêj têmtac ñandanqja.

19

Biñ tañ ku popoc kédôj naq

1 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Ôna ma ônam ôli ku teñ, tañ sêpac ña nom naq. Go ôkôc launêj laumata ñagêdô to dabuñwaga lañgwa ñagêdô

2 ma ôsa gaboañ Benhinonja, tañ gêc Sacgêdô Kusaboacña naq, ôna ma ôsôm biñ, tañ oc jasôm èndêj aôm naq, lasê anga tônê.

3 Ôsôm gebe ‘O amac kinj Judaña to amac lau, tañ angôj Jerusalem naq, akêj tañjem Apômtaunê biñ. Lausinj undambêja nêj Apômtau, Israelnêj Anôtô, kêsôm gebe Alic acgom, aê oc jakêj gêjwapac kaiñ teñ, tañ ensej gamêj tonaq su naq, ma lau samob, tañ sêñô biñ tonaq ñawae naq, oc têtakê sec.

4 Lau sêwi aê siñ ma sêgôm gamêj tonec kétu sec gebe sêkêj da gêñmaluña gêdêj anôtôi jaba, tañ êsêac to êsêac tameñi ma kinj Judaña sêjam kauc naq, anga gamêj tau. Ma êsêac sêkêc lau tobiñmê nêj dec siñ e gêjam gamêj tau auc.

5 Ma êsêac sêboa altar sa kétu Balňa gebe sêkêj latuñi sêsa ja têtu daja èndêj Bal. Aê kajatu biñ tonaq ma galôc sa atom ma biñ amboac tonaq taêc gêjam gêc ñoc kaucûlôm atom.

6 Kétu biñ samob tonaq ñaiña Apômtau kêsôm gebe Alic acgom, bêc oc mêmêsa, go sêsam gamêj tonaq gebe Topet me gaboañ Benhinonja êtiäm atom, sêsam gamêj tau gebe Gaboañ sêjac ñamalac ênduña.

7 Ma anga gamêj tonaq aê gabe jansej biñ, tañ Juda to Jerusalem sêmasaç naq, su ma jakêj nêj launêj ñacio sêncac êndu ña siñ to jakêj êsêac sêsep lau, tañ sêkic êsêacnêj biñ naq lemeñ. Aê oc jakêj nêj ñacmatê têtu moc umboñ ñabaluña to bôc nomña nêj gwada.

8 Aê oc jakêj malac tonec êngôm lau têtakê ma sêsu susu. Lau tañ sêwê sêja sêmêj naq, oc têtakê ma têndaiñ gêsuñ êtu gêjwapac, tañ gesenj malac tau su naqna.

9 Èndêj tañ ñacio to lau, tañ sêkic êsêacnêj biñ naq, sêngi malac tau auc to sêkoniñ êsêac ña gêjwapac ñanô naq, aê oc jakêj êsêac sêniñ latuñio to ñac nêj ñamêsoñ ma lau samob oc sêniñ lau sackapoacgêdô gêdêj tauñja nêj ñamêsoñ.’

10 “Go aôm ôtuc ku tau popoc anga lau, tañ sêwiñ aôm naq lañomnêmija

11 ma ôsôm èndêj êsêac gebe ‘Lausinj undambêja nêj Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Aê oc jatuc lau tonec to nêj malac popoc êtôm ñac teñ kêtuc ku

popoc e êtôm gebe tambêñôc êtiamña atom. Lau sênsuñ nêj ñacmatê êsêp gamêj Topet gebe gamêj sênsuñ ñacmatê êsêpja ñatej oc ênêc atom.

¹² Apômtau kêsôm gebe Aê oc jañgôm malac tonec to lau, tañ sêngôj ñalêlôm nañ, êtôm tonaj e malac tau êtôm Topet.

¹³ Andu Jerusalem to kiñ Judaña nêj andu êtu gamêj alôb-alôb êtôm Topet gebe lau sêkêj da gêjmaluña gêdêj umboj ñagêñlêlôm ma sêkêc wain kêtû da gêdêj anôtôi jaba anja andu tau ñasalôm ñaô.”

¹⁴ Go Jeremia gêmêj anja Topet, tañ Apômtau kêsakiñ ej gêja gebe eoc biñ lasê nañ, jakêkô Apômtaunê andu ñamalacluñ ma kêsôm gêdêj lau samob gebe

¹⁵ “Lausinj undambêja nêj Apômtau, Israelnêj Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê oc jakêj gêjwacap sec, tañ kasôm lasê su nañ, êpi malac tonec to malac gamêj tonecja samob gebe êsêac gêsuñtêkwa ñatorj sec ma dedec gebe sêñô aêñjoc biñ.”

20

Pasur kékêj Jeremia gêngôj kapoacwalô, tec ej etap ñagejô ñawapac sa

¹ Ma Imer latu dabunjwaga Pasur, tañ kêtû Apômtaunê andu ñagejobsêga nañ, gêjô biñ, tañ Jeremia geoc lasê nañ.

² Go Pasur gêjac propete Jeremia ma kêkapiñ ej akaiñ tôj ña ka, tañ sêmasañ gêc Apômtaunê andu ñasacgêdô gêmu kêpiña, tañ sêsam gebe Benjaminnê Katam nañ ñagala.

³ Ñagelej Pasur kékôc Jeremia su anja ka ma Jeremia kêsôm gêdêj ej gebe “Apômtau kêsam aômnêm ñaê Pasur atom, gê nêm ñaê gebe ‘Gêj-kêtakê-lauña-kêpi-makej-makerj’.”

⁴ Gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe ‘Ôlic acgom, aê jakêj aôm ôtu taôm to nêm lau nêj gêj êtakê amacja. Nem launêj ñacio oc sêncac êsêac ña siñ êndu ma aôm taôm oc ôlic ña matamanô. Ma aê jakêj lau Juda samob sêsep kij Babelja lêma. Ej oc êwê êsêac sêngôj kapoacwalô anja Babel ma ênac êsêac ña siñ.

⁵ Ma teñ êwiñ gebe jakêj malac tau ñakanom samob to waba samob, tañ sêjac sa nañ, ma nêj awamata samob to Judanêj kiñ nêj gêlôj samob êsêp ñacio lemenj. Êsêac oc sêjargo su ma sêkôc gêj tau sêna Babel.

⁶ Ma aôm, Pasur, to nêm gôlôac samob oc anjgôj kapoacwalô. Oc ana Babel ma amac êndu anja tònê ma sênsuñ aôm to nêm lau samob, tañ goc biñ keso lasê gêdêj êsêac nañ, anêc tònê.”

Jeremia kêtej gêdêj Apômtau

⁷ O Apômtau, aôm kôtim aê
ma aê kakêj gêwiñ nêm biñ ñalêsi.
Aôm ñajaña kôlêlêc aê su
ma kôku aê tulu.
Lau samob sêomac aê
ma sêsu aê susu ñapañ.

⁸ Kêtôm têm aê kasôm biñja samob aê katan
to gamôêc gebe “Ojae, ñaclai sec gesej aê ñawaô.”
O Apômtau, êsêac sêmajec aê ma têtañ pêlê aê ñapañ
gebe aê kasôm nêm jaen lasê.

⁹ Mago embe jasôm gebe “Aê gabe jalin Apômtau siñ

ma jasôm biŋ janam eŋ laŋô êtiam atom,"
 mago nêm jaen̄ kêlakoc aê amboac ja aŋga ɻoc ɻalêlôm.
 Aê tekoc gêbac gebe jakôc gêŋ tau tôŋ ma katôm gebe jangamiŋ biŋ tau
 atomanô.

10 Aê gaŋô lau samob sêjac biŋ kesec-kesec gebe
 "Naclai sec kêpi maken̄-makeŋ. Amboac taŋ daoc eŋ lasê êndêŋ gôliŋwaga."
 Aê tauc ɻoc lau sêsaâ gebe jana tauc êndu.

Êsêac sêšôm gebe "Tasau eŋmaŋ, go moae takôc eŋ tôŋ ma takac kamocgôc."
11 Mago aôm, Apômtau, gêmoa gôwiŋ aê tonajaŋa ma ɻaclai
 amboac tonaj̄ êsêac, taŋ sêlêsu aê naŋ, oc sêgôm elêmê.

Êsêac oc sêŋgôm nêŋ biŋ ɻanô êsa atom,
 tec majeŋ êsa enden̄ tôngen̄.

Ma lau sêlin̄ biŋ majen̄ja siŋ atomanô.

12 Mago lausin̄ undambêŋa nêŋ Apômtau, aôm kôsaâ lau jagêdêŋ.

Aôm kôjala gêŋ, taŋ gêc êsêacnêŋ ɻalêlôm to kauc.

Amboac tonaj̄ ôkêŋ aê jalic aôm ôkêŋ ɻagêjô êndêŋ ɻoc ɻacio
 gebe aê kakêŋ ɻoc gêŋ samob kêsêp aôm lêmam.

13 Anam wê êndêŋ Apômtau.

Alanem Apômtau.

Eŋ gêjam lau, taŋ sêôc gêŋwapac naŋ,
 kêsi aŋga lau alôb-alôb nêŋ ɻaclai.

14 Apuc boa bêc, taŋ tinoc kêkôc aê naŋmaŋ.

Aliŋ bêc, taŋ tinoc kêkêŋ aê kasa gamêŋ naŋ siŋ.

15 Apuc boa ɻac, taŋ gêgôm tamoc têtaç ɻajam kêsa
 gêdêŋ taŋ eŋ kêkêŋ ɻawae tonec gêdêŋ eŋ gebe
 "Napalê ɻac. Aôm kôtap latôm teŋ sa" naŋ.

16 Nac tau tonaj̄ êtôm malac,
 taŋ Apômtau geseŋ su ma taê walô atom naŋmaŋ.

Eŋ êŋjô sênaç wali êndêŋ bêbêcgeŋ
 ma siŋ ɻakicsêa êndêŋ ocsalô.

17 Gebe eŋ gêjac aê êndu gêdêŋ katu awê atomgeŋ naŋ atom.

Embe êŋgôm amboac tonaj̄, go tinoc têtaclêlôm êtu ɻoc sêô.

18 Tinoc kêkôc aê o wageŋ.

Eŋ kêkôc aê gebe ɻandaŋ to gêŋwapac êtap aê sa ma jamac êndu tomajocgeŋ
 me.

21:1-22:30 Jeremia kêkêŋ Apômtaunê jaen̄ gêdêŋ lau Juda gebe êmêtôc to
 enseŋ lau-m ɻagêdô to nêŋ kin̄ su êtu nêŋ tanen̄pêcňa. Apômtau oc êmêtôc to
 êkêŋ ɻagêjô êndêŋ lau nomňa samob.

23

Lau ɻapopoc oc sêmu sêmêŋ

1 Apômtau kêsôm gebe "Ojae laugejob, taŋ sesen̄ to sêsa ɻoc gamêŋ ɻadomba
 êlin̄-êlin̄ naŋ."

2 Kêtu tonaj̄ja Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, kêsôm biŋ tonec kêkanôŋ lauge-
 job, taŋ sejop ɻoc lau naŋ, gebe "Amac ajop ɻoc domba ɻatoŋ atom, asa êsêac
 êlin̄-êlin̄ ma asoc êsêac sêc sêja. Amboac tonaj̄ oc andec aê êtu nêm secňa.
 Apômtaunê biŋ tau tonec.

³ Ma aê tauc gabe jajon n̄oc domba ɣapopoc sa an̄ga gamêj samob, tan̄ kapalip êsêac naŋ, ma jawê êsêac sêmu sêmêj nêj gamêj sêniŋ gêŋya êtiam. Ma êsêac sênam ɣanô e têtô taêsam.

⁴ Aê oc jakêŋ laugejob gebe sejop êsêac ma êsêac têtêc tauŋ êtiam atom me gêŋ teŋ êtakê êsêac êtiam atom ma nêj teŋ ênaŋa atom. Apômtaunê biŋ tau tonec."

⁵ Apômtau kêsôm gebe "Alic acgom, bêc oc mêmësa, go janu Dawidnê ɣalaka gêdêŋ teŋ sa. Eŋ etu kin ma ênam gôliŋ tokaucgeŋ ma êmêtôc lau naêndêŋgeŋ to etoc biŋgêdêŋ sa an̄ga gamêj tau.

⁶ Èndêŋ nê têm eŋ oc ênam lau Juda sa ma lau Israel sêŋgôŋ ɣanêŋ êsa. Ma sêsam eŋ ɣa ɣât tonec gebe 'Apômtau-aêacnêŋ-biŋgêdêŋ.'

⁷ Apômtau kêsôm gebe" Alic acgom, têm oc mêmësa, go lau sêšôm êtiam atom gebe 'Aê jatôc lemoc èndêŋ Apômtau mata jali, tan̄ gêwê lau Israel sêpi an̄ga Aiguptu sêmêj naŋ,'

⁸ oc sêšôm gebe 'Aê jatôc lemoc èndêŋ Apômtau mata jali, tan̄ kêkôc to gêwê gôlôac Israel nêj wakuc an̄ga gamêj nodoŋa to an̄ga gamêj samob, tan̄ kêjanda êsêac naŋ, gebe sêŋgôŋ tauŋ nêj nom.' "

Jeremianê jaeŋ kêtû propeteja

⁹ Aêjoc ɣalêlôm popoc
ma ɣoc ɣatêkwa wiwigceŋ.

Apômtau to nê biŋ dabuŋ kêtakê aê,
tec katôm ɣac, tan̄ gêŋ kêjaŋiŋ eŋ naŋ,
katôm ɣac, tan̄ gêñôm wain anaboa naŋ.

¹⁰ Lau tan̄ sêkêŋ dêmôdêŋ Apômtau naŋ, sêjam gamêj auc samucgeŋ.
Êsêac sêsa nêj lêŋ alôb-alôb ma sêjaiŋ nêj ôliŋwalô kêpi gêŋ geo.
Apômtau kêpuc boa nom gebe ôc wapac
ma gêgwaŋ êtu masê kêtû êsêacŋa.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe
"Propete to dabuŋwaga sêkêŋ gêwiŋ Anôtô atom.
Aê katap êsêac sa sêgôm sec an̄ga lôm dabuŋ tau ɣalêlôm.

¹² Intêna tan̄ êsêac sêsa naŋ, ɣalêhô to ɣakesec.
Aê gabe janjôm êsêac sêka selelec ma sembenj.

Aa oc jakêŋ gêŋwapac êpi êsêac.
Têm sêkôc ɣagêjôja kêdabiŋgac.

Aê Apômtau tauc kasôm biŋ tonan̄.

¹³ Aê galic propete Samariaŋa nêj sec.

Êsêac sêšôm biŋ sêjam anôtô Bal lanjô ma sêwê ɣoc lau seo sic.

¹⁴ Mago aê galic propete Jerusalemjâ sêgôm sec kêlêlêc.

Êsêac sêgôm gêŋ mockaiŋja ma sêsaŋ biŋdansaŋ.

Êsêac sêpuc lau tôŋ gebe sêŋgôm sec.

Amboac tonan̄ tec teŋ gêwi lêŋ êngôm secŋa siŋ atom.

Aê galic êsêac samob kêtôm malac Sodom
ma têtô sec têtôm lau Gomorâja."

¹⁵ Tec lausin̄ undambêŋa nêj Apômtau kêsôm biŋ tonec kêtû propete Jerusalemjâ gebe

"Aê gabe jakêŋ gêŋ ɣamakic êndêŋ êsêac sêniŋ
to bu ɣamalic êndêŋ êsêac sêñôm

gebe êsêac sêkêj nêj gêj alôb-alôb gelom-gelomgej gêja e gêjam gamêj samucgej auc.”

16 Lausiq undambêja nêj Apômtau kêsôm gêdêj lau Jerusalem ja gebe “Akêj tanjem biñ, tañ propete sêôc nañ atom. Êsêac sêsañ sêôc amac, tec akêj matej biñdansañ. Êsêac sêôc biñ, tañ êsêac tauñ taêj gêjam nañ, sêôc biñ, tañ aê kasôm nañ atom.

17 Êsêac sêôc gêdêj lau, tañ sedec gebe sêkêj tanjem biñ, tañ aê kasôm nañ, gebe gêj samob oc ênêc njajamgej êtu êsêac. Ma êsêac sêôc gêdêj lau samob, tañ môkêj takôc nañ, gebe gêjwapac oc êmoasac êsêac atom.”

18 Aê kasôm gebe “Propete tonaj nêj teñ kêjala biñ, tañ Apômtau taê gêjam gêc lêlômgej nañ atom. Êsêacnêj teñ gêjô me kêjala ênê jaej me kêkêj taña to taña wamu ênê biñ atomanô.”

19 Ênê têtac njandañ kêtôm mutêna to mulai sec, ekolonj lau alôb-alôb môkêjapac.

20 Ênê têtac njandañ êtu malô atom e êndêj êngôm gêj samob, tañ gebe êngômna nañ, su acgom. Êndêj bêc, tañ mêmêsa nañ, lau oc sêjala gêj tonaj ênêc awêgen.”

21 Apômtau kêsôm gebe “Aê kasakinj propete tonaj atom, mago êsêac tauñ sêwac. Aê kakêj jaej teñ êsêac sêôc atom, mago sêôc biñ sêjam aê lanjôc

22 Êsêac embe sêjala biñ, tañ aê taêc gêjam gêc lêlômgej nañ, go sêôc jaej lau e sêwi nêj lêj sec, tañ sêsa nañ, to nêj gêj alôb-alôb, tañ sêgôm nañ siñ.

23 “Aê Anôtô, tañ gamoa gamêj samob nañ, aê gamoa gamêj tagengej atom.

24 Nac teñ êtôm gebe êsiñ tau ôkwi êmoa gamêj teñ, tañ jalic ej sapu nañ atom. Amac ajala gebe aê gamoa undambê to nom samucgej me masi.

25 Aê kajala biñ, tañ propete tonaj sêôc nañ. Êsêac sêôc biñdansañ sêjam aê lanjôc ma sêôc gebe ‘Aê gaêc mêtoc. Apômtau gêsuñ mê gêdêj aê’.

26 Propete tonaj oc sêwê lñoc lau seo ña biñdansañ, tañ êsêac tauñ taêj gêjam nañ, e êndêj ondocgej.

27 Êsêac sêjam kauc gebe mêtoc, tañ êsêac sêôc nañ, oc êngôm aêñoc lau sêliñ aê siñ, kêtôm êsêac tameñi sêliñ aê siñ ma sêjam tauñ ôkwi gêdêj anôtô jaba Bal.

28 Propete tañ ênêc mêtoc, tañ êsêac sêôc nañ, solopgen gebe gêc mêtoc, mago propete, tañ gêjô aêñoc jaej nañ, êsôm jaej tonançer lasê êndêngej. Polom ñapa to polom ñanô gêj luagêc tonaj ñasaagej ñagêdô gêdêj tauñ.

29 Noc jaej kêtôm ja me kêtôm hama teñ, tañ kêtuc poctêna popoc nañ.

30 Tec aê gadec propete tonaj, tañ sêjam gengej tauñ nêj propete ñagêdô nêj biñ ma sêsañ gebe aêñoc biñ nañ.

31 Aê gadec propete, tañ sêôc tauñ nêj biñ, mago sêôc gebe gêmêj arja aêñja nañ.

32 Akêj tanjem biñ, tañ aê Apômtau tau kasôm nañ. Aê gadec propete, tañ seoc nêj mêtoc dansañ lasê nañ. Êsêac sêôc mêtoc tonaj lasê e nêj biñdansañ to tetoc tauñ saña gêwê lñoc lau seo sic. Aê kasakinj êsêac to kajatu êsêac gebe sêwac nec atom. Êsêac sêjam lau teñ sa atomanô. Aê Apômtau, kasôm biñ tonaj.”

33 Apômtau kêsôm gêdeŋ aê gebe “Jeremia, aêŋoc lau nêŋ teŋ me propete teŋ me dabuŋwaga teŋ embe êtu kênac aôm gebe ‘Apômtaunê jaen amboac ondoc’, go ôsôm êndêŋ ej gebe ‘Aôm kôtu gêŋ kékôniŋja teŋ gêdêŋ Apômtau tau ma ej gebe enseŋ aôm su.’”

34 Aêŋoc lau nêŋ teŋ me propete teŋ me dabuŋwaga teŋ embe êsam biŋ tonanŋeŋ gebe ‘Apômtaunê gêŋ kékôniŋja’, go aê oc jakêŋ ñagêjô êndêŋ ej to nê gôlôac.

35 Tagen lau samob têtu kênac nêŋ ñaci to tawaŋi gebe ‘Binj ondoc Apômtau kêsôm gêjô. Apômtau kêsôm asagen.’

36 Amboac tonan êsêac sêšom ŋalô tonec ‘Apômtaunê gêŋ kékôniŋja’ êtiam atom gebe teŋ embe êsôm, go aê jaŋgom aêŋoc jaen êtu gêŋ kékôniŋja ñanô teŋ êndêŋ ej gebe lau sêjaiŋ Anôtô mata jaliŋ, Apômtau ñaniniŋ ñatau nê biŋ.

37 Jeremia, ôtu kênac propete teŋ gebe ‘Apômtau kékêŋ biŋ ondoc gêjô amacnâm biŋ. Apômtau kêsôm biŋ ondoc.’

38 Ma êsêac embe tanjenpêc êndêŋ aêŋoc jatu ma sêšom ŋalô tonec ‘Apômtaunê gêŋ kékôniŋja’, go ôsôm êndêŋ êsêac gebe

39 Aê biŋjanôgeŋ gabe jaŋoŋ êsêac sa ma jatiŋ êsêac su lulugen êsêac tauŋ to malac, taŋ kakêŋ gêdêŋ êsêac to nêŋ mimi naŋ.

40 Aê oc jaŋgôm êsêac majeŋ ësa enden tõŋgeŋ, taŋ taliŋ siŋ atomanô naŋ.”

24:1-25:38 Binj mêtôcŋa, taŋ Jeremia geoc lasê gêdêŋ lau Juda naŋ, kédabiŋ gebe ñanô ësa. Ma ñac, taŋ Apômtau kêjaliŋ sa gebe êkêŋ ñagêjô êndêŋ ênê lau êjô ej su naŋ, Kiŋ Nebukadnesar. Apômtau êkêŋ ñagêjô êndêŋ lau nomiŋa samob.

26

Lau sebe sênaç Jeremia êndu

1 Kiŋ Judanya Josia latu Jojakim kékôc gôlin sa wakucgeŋ ma Apômtaunê biŋ tonec mêmêksa.

2 Apômtaunê biŋ tau tonec gebe “Naôkô Apômtaunê andu ñamalacluŋ ma ôsôm biŋ samob, taŋ jajatu aôm gebe ôsôm êndêŋ lau anga malac Judanya samob, taŋ sêmêŋ gebe teteŋ mec anga Apômtaunê andu naŋ. Ôhgamiŋ biŋ ten atom.

3 Moaë êsêac oc sêkêŋ tanjeŋ ma samob sênam tauŋ ôkwi amboac tonanŋeŋ ma jaŋgôm gêj, taŋ taêc gêjam gebe jaŋgôm êndêŋ êsêac êtu nêŋ sec, taŋ sêgômnia naŋ atom.

4 Ôsôm êndêŋ êsêac gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Amac embe akêŋ tanjem aê atom ma asa lêŋ êtôm ñoc biŋsu, taŋ kakêŋ gêdêŋ amac naŋ atom

5 ma amac embe anjô ñoc sakinwaga propete, taŋ kasakinj êsêac kakacgeŋ gêdêŋ amac naŋ, nêŋ biŋ atom amboac agôm-agôm amoa,

6 go jaŋgôm andu tonec êtôm gagôm gêdêŋ Silo ma tentenjlatu anga nom ñagamêŋ samob embe sêpuc boa lau, go sêšam malac tonec ñaé.”

7 Dabuŋwaga to propete ma lau samob sêŋô Jeremia kêsôm biŋ tonaj anga Apômtaunê andu.

8 Ma gêdêŋ tanjeremia gêjac mata nê biŋ, taŋ Apômtau kêjatu gebe êsôm êndêŋ lau samob naŋ, dabuŋwaga to propete ma lau samob sêkôc ej tõŋ ma sêšom gebe ‘Aôm oc ômac êndu.

9 Aôm goc biŋ lasê gôjam Apômtau lanjô ma kôsôm gebe ‘Andu tonec oc êtôm Silo ma malac tonec oc êtu tuc ma lau teŋ sêŋgôŋ ŋalêlôm êtiam atom

kêtu asageŋŋa.' " Ma lau samob sêkac sa mêmşêgi Jeremia auc aŋga Apômtaunê andu.

10 Gêdêŋ tan Judanêŋ kasêga sêŋjô biŋ tau naŋ, êsêac sêwi kijñê andu siŋ jasêšô Apômtaunê andu ma sêŋgôŋ Apômtaunê andu ḥasacgêdô, taŋ sêsam gebe Sacgêdô Wakuc naŋ ḥalêlôm.

11 Go dabuŋwaga to propete sêşom gêdêŋ kasêga to lau samob gebe "Nac tonec êtap ḥagéjô êmac ênduŋa sa gebe en geoc malac tonec ênaŋa ḥabiŋ lasê amac taôm anjô kêsô taŋemsuŋgac."

12 Go Jeremia kêsôm biŋ gêdêŋ kasêga to lau samob gebe "Apômtau kêsakiŋ aê gebe jaoc andu tonec to malac tonec ênaŋa ḥabiŋ, taŋ anjô su naŋ lasê.

13 Amboac tonan galoc amêtôc nêm lêŋ to nêm kôm ma taŋem wamu amacnâm Apômtau Anôtô awa, go Apômtau ênam biŋ sec, taŋ kêsôm lasê kêpi amac naŋ ôkwi.

14 Tagen aê tauc, tec kasêp amac lemec sugac, tec aŋgôm aê êtôm alic ḥajam to naêndêŋjer naŋ.

15 Mago ajala bin tagen tonec êtu tôŋ gebe amac embe anac aê êndu, go ḥac tobiŋmê nê dec ḥagéjô êpi amac taôm ma malac tonec to ḥalau, taŋ sêŋgôŋ ḥalêlôm naŋ, gebe Apômtau kêsakiŋ aê gadêŋ amac biŋjanôgeŋ gebe jasôm biŋ samob tonan ḥai êsô amac taŋemsuŋ."

16 Go kasêga to lau samob sêşom gêdêŋ dabuŋwaga to propete gebe "Nac tonec êwê kaiŋ ḥagéjô êmac ênduŋa atom gebe en kêsôm biŋ gêdêŋ aêac gêjam aêacnêŋ Apômtau Anôtô lanjô."

17 Ma gamêŋ tau ḥalaumata ḥagêdô dêdi ma sêşom gêdêŋ lau samob, taŋ sêkac tauŋ sa naŋ, gebe

18 "Gêdêŋ Judanêŋ kiŋ Hiskia propete Mika aŋga Moreset geoc biŋ lasê ma kêsôm gêdêŋ Judanêŋ lau samob gebe 'Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

Oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi aŋga kôm.

Jerusalem popoc-popocgeŋ êtu lênduc

ma lôc lôm dabuŋja ênam-tau ôkwi êtu salenbôm.'

19 Judanêŋ kiŋ to lau Juda samob sêjac ḥac tau êndu me. Êsêac têtêc Apômtau ma teteŋ en, tec gêjam biŋ wapac, taŋ kêsôm lasê kêpi êsêac naŋ, ôkwi atom me. Ma galoc aêac dabe takalem gêŋwapac tau mêmjêpi aêac me."

20 Nac ten gêmoa. En geoc biŋ lasê gajam Apômtau lanjô amboac tonan. En Semia latu Uriia aŋga Kiriat-Jearim. En geoc malac tonec to gamêŋ tonec ênaŋa ḥabiŋ lasê kêtôm Jeremianê.

21 Ma gêdêŋ taŋ kiŋ Jojakim to nê lausinj ma nê kasêga samob sêŋjô ênê biŋ naŋ, kiŋ tau gebe ênac enj êndu. Mago Uriia gêŋjô ḥawae, tec kêtêc tau ma gêc gêja Aiguptu.

22 Go kiŋ Jojakim kêsakiŋ Akbor latu Elnatan to lau ḥagêdô sêwiŋ en sêja Aiguptu.

23 Êsêac sêkôc Uriia aŋga Aiguptu mêmşêkêŋ en gêdêŋ kiŋ Jojakim gêjac en ḥa siŋ êndu ma kêbalij ênê ḥawêlêlaŋ kêsêp lau ḥaoma nêŋ gamêŋ sêôŋja.

24 Sapan latu Ahukam lêma gejo Jeremia auc, tec sêkêŋ enj gêdêŋ lau gebe sênat enj êndu atom.

27:1-30:24 Apômtau kêjatu Jeremia gebe êôc ka ḥawapac tenj êngôm êtu dôŋ êwa kiŋ Babilonja Nebukadnesar nê ḥaclai sa. En oc êkônij lau-m ḥagêdô ma êkônij lau Juda amboac tonanjen. Propete dansan gêjac siŋ gêdêŋ Jeremia

kêtu dôñ tonanja, mago ñagêjô kêtap eñ sa ma gêmac êndu. Jeremia keto papia teñ gêdêj lau, tañ sêngôj kapoacwalô anja Babilon ma kêsôm gêdêj êsêac gebe têtu wakac anja gamêj jaba, gebe oc sêngôj tônê ñasawa ec baliñ. Mago eñ geoc lasê gêdêj êsêac amboac tonanjeñ gebe êndêj ñanoc oc sêmu sêna nêj malacmôkê êtiam.

31

Lau Israel sêmu sêmêj nêj gamêj êtiam

¹ Apômtau kêsôm gebe “Êndêj têm tonanj oc jatu Israelnêj gôlôac samob nêj Anôtô ma êsêac oc têtu aênjoc lau.”

² Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Lau, tañ sêsep siñ sawa nañ, têtap moasinj sa anja gamêj sawa. Gêdêj tañ Israel gesom gamêj êléwaj tauña nañ,

³ Apômtau geoc tau lasê gêdêj eñ anja gamêj jaêc. Aê têtac gêwij aôm ña têtac gêwij tengeñja. Kêtu tonanja aê kamoasinj aôm gedenj tôngenj.

⁴ O awêtakiñ Israelo, aê gabe jakwê aôm sa ôkô êtiam. Ôngêlôj taôm ña gegob êtiam ma ôsa naôtê wê ñowij lau têntac-ñajamwaga.

⁵ Aôm oc ôsê kôm wainja êsêp lôc Samariaña êtiam. Lau-sêswaga oc sêse ma têtu samuc kôm ñanô.

⁶ Gebe bêc teñ oc ménêsa, go dibwaga oc sêmôêc anja lôc Epraimja gebe ‘Ajôc, andi ma tapi Sion dandêj aêacnêj Apômtau Anôtô tana.’ ”

⁷ Gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Anam lasê totêmtac ñajamgeñ êtu Jakobña. Awem êôc lau tomôkê-tomôkê nêj ñamatanya.

Asôm lasê to atoc sa ma asôm gebe ‘Apômtau gêjam nê lau Israel nêj ñapopoc kêsi.’

⁸ Álic acgom, aê gabe jakôc êsêac anja gamêj nodonja ma jajoñ êsêac sa anja nom ñagamêj jaêcsêga. Oc jajoñ mateñpec to puliñ ma lau, tañ taêñ to êsêac, tañ ñapalê kêtuj êsêac nañ sêwiñ.

Gôlôac tonj kapôñej teñ oc sêmu sêmêj tonec.

⁹ Êsêac oc sêmêj tomatenj sulugeñ ma jawê êsêac tobiñ malôgeñ sêmu sêmêj. Aê jakêj êsêac sêselêj sêmoa bu ñakêjkêj ñataligeñ, oc sêselêj sêmoa intêna solop gebe sembeñ atom gebe aê katu Israel tama ma Epraim kêtuj ñoc ñacsêga.

¹⁰ “O tentenjlatuac, akêj tanjem Apômtaunê biñ ma asôm lasê anja gamêj gwêcja, tañ gêc jaêcsêga nañ. Asôm gebe ‘Nac tañ kêsa Israel êlinj-êlinj nañ, gebe ejoj eñ sa êtiam ma ejoj eñ amboac ñacgejob gejob nê domba.’ ”

¹¹ Gebe Apômtau gêjam ôli Jakob su

ma gêjam eñ kësi aŋga lau, tanj lemenj ŋajaŋa kêlêlêc Jakobnê su naŋ.

12 Êséac oc sêmêŋ ma sénam wê kapôeŋ aŋga lôc Sion.

Êséac ôliŋ êpigeŋ êtu Apômtaunê moasiŋŋa,
êtu polom to wain ma ŋalësi
ma domba to bulimakao ŋalatuŋa.

Êséac katuŋ êtôm kôm, tanj bu kêmâlôm naŋ,
ma sêpô lêna gêŋ teŋ êtiam atom.

13 Go awêtakij têtê wê totêntac ŋajamgeŋ
ma lau matac to lau ŋanô têtu samuc.

Aê oc janam nêŋ tanjiboa ôkwi êtu têntac ŋajam.

Aê oc janac êséac têntac tôŋ ma jakêŋ êséac têntac ŋagaô ésa êjô ŋalêlôm ŋawapac su.

14 Aê oc jalôm dabuŋwaga ŋa gêŋ ŋajam taësam
ma ŋoc moasiŋ êôc ŋoc lau tôŋ.
Apômtaunê biŋ tau tonec."

Apômtau taê walô nê lau

15 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

"Sêŋô awa ŋaonda aŋga Rama.

Sêwakic to têtaŋ tanjiboa ŋanô.

Rahel ketaŋ nê gôlôac.

Sêjam malô-malô eñ kêtu nê gôlôacŋa kêtôm atom gebe sêjaŋagac."

16 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

"Ônam tanjiboa tôŋ ma ômbuŋ matamsulu su
gebe nêm koleŋ oc êtап ŋagéjô ŋajam sa
ma êséac oc sêmu sêmêŋ aŋga ŋacjonêŋ gamêŋ.
Apômtaunê biŋ tau tonec."

17 Apômtau kêsôm gebe

"Ôkêŋ matam têm, tanj gêc nêmja naŋ,
gebe latômi oc sêmu sêmêŋ tauŋ nêŋ gamêŋ.

18 Aê tec gaŋô Epraimnê tanjiboa tonec gebe

'Aôm kômêtôc aê amboac kômêtôc bulimakao kapoac wakuc mata daunj
ma aê kasô nêm mêtôc ŋalabu.

Ôkôc aê jamu jana gebe jamoa ŋajam êtiam,
gebe Apômtau, aêjoc Anôtô, aôm.

19 Aê kakac tauc su mago galoc gajam tauc ôkwi.

Ma gêdêŋ tanj ŋoc kauc kësa naŋ, aê gabu tauc.

Aê majoc ma ŋoc ŋalêlôm popoc

gebe ŋoc lêŋ ŋapalêgenja kêmajec aê'

20 Epraim eñ ŋoc latuc têtac gêwinj ejŋa me masi.

Aoc gêjac eñ gebe ɻoc gêjenec, me masi.

Têm samob, tanj kasôm biŋ kêpi eñ naŋ, taêc gêjam eñ gamoa.

Tec ŋoc ŋalêlôm gêjam awa su eñ

ma kêkac aê gebe taêc walô eñ.

Apômtaunê biŋ tau tonec.

21 "Ôŋguŋ ka êkô êtu nêm intêna ŋabelo.

Matam êndin intênasêga ma ojop intêna, tanj kôsa naŋ.

O awêtakiŋ Israelo, ômu ômôēŋ,
ômu ôndêŋ nêm malac tonec ɻai ômôēŋmaŋ.

22 O latuco, taŋ gôwi aê siŋ naŋ,
aôm gobe o sic e êndêŋ ondocgen.

Gebe Apômtau kêkêŋ gêŋ wakuc aŋga nom amboac tonec gebe
Awê gêjam ɻac kêsi.”

23 Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau, Israelnêŋ Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe
“Êndêŋ taŋ aê jamansaŋ launêŋ lêŋ étu wakuc êtiam naŋ, êsêac oc sêšôm biŋ
tonec aŋga gamêŋ Judaña to nêŋ malac samob êtiam gebe
‘O malac, taŋ biŋgêdêŋ gêŋgôŋ naŋ,
o lôc dabuŋ, Apômtau ênam mec aôm.’

24 Ma gamêŋ Judaña to ɻamalac samob ma kômwaga to êsêac, taŋ sejop domba
natoŋ naŋ, oc sépi tagerŋ sêŋgôŋ gamêŋ tau ɻalêlôm.

25 Gebe aê jaŋgôm katu, taŋ têkwa gêbac naŋ, têkwa saki êsa ma jakêŋ gêŋ êndêŋ
katu, taŋ kêpô lêna naŋ, e êôc enj tôŋ.”

26 Su, go matoc gêlac ma galic gamêŋ. Aê gaêc bêc ɻajam kêmoasiŋ aê.

Poac wakuc

27 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm kêdabinj gebe jasê ɻamalac ɻawê to
bôc ɻawê êsêac gôlôac Israel to Juda.

28 Aê matoc gêdiŋ êsêac gêdêŋ taŋ sêbuc sa to têtuc popoc, gêdêŋ taŋ sêku tulu
to seseŋ su ma sêlêsu êsêac naŋ, tec êndêŋ taŋ sêkwê sa to sêšê gêŋ naŋ, matoc
êndiŋ êsêac amboac tonanŋenj. Apômtaunê biŋ tau tonec.

29 Êndêŋ bêc tôŋê oc sêšôm biŋ tonec êtiam atom gebe
‘Tamenji seŋ wain ɻanô matac
ma nêŋ gôlôac lunluŋ siŋ-siŋ.’

30 Lau samob sêmac êndu étu tauŋ nêŋ secŋa ma lau samob, taŋ seŋ wain ɻanô
matac naŋ, tauŋ lunluŋ siŋ-siŋ.”

31 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm oc mêmësa, go jamoatiŋ poac
wakuc êndêŋ gôlôac Israel to gôlôac Juda.

32 Poac tonec oc êtôm poac, taŋ kamoatinj gêdêŋ êsêac tamenji gêdêŋ taŋ
kakam êsêac gêdêŋ lemenj ma gawê êsêac sêsa aŋga Aiguptu sêmêŋ naŋ atom.
Êsêac sêjac ɻoc poac tonanj popoc, tec gawa tauc sa gebe êsêacnêŋ ɻatau aê.

33 Apômtau kêsôm gebe Bêc tôŋê ɻai êmbacnê acgom, go jamoatiŋ poac tonec
êndêŋ gôlôac Israel gebe jakêŋ to jato ɻoc biŋsu êsêp êsêacnêŋ ɻalêlôm ma aê
oc jatu nêŋ Anôtô ma êsêac oc têtu ɻoc lau.

34 Êndêŋ noc tonaj lau teŋ oc sêndôŋ nêŋ lau sackapoacgêdô gêdêŋ tauŋja
to nêŋ latunji ma sêšôm gebe ‘Ajala Apômtaumaj’ êtiam atom gebe gôlôac to nêŋ
lau towae samob oc sêjala aê gebe aê oc jasuc êsêacnêŋ geo ôkwi ma taêc ênam
nêŋ sec êtiam atom. Apômtaunê biŋ tau tonec.”

35 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

“Asa kêkêŋ oc ɻawê gêdêŋ geleŋŋa
ma ajônj to utitalata ɻawê gêdêŋ gêbêc.

Asa gêli gwêc sa e ɻadembom kêgasim ɻakicsêa kapôêŋ.
Nac tau nê ɻaâ gebe Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau.

36 Apômtau kêsôm gebe

Nagôliŋ ɻajaja tonaj embe ênaŋa aŋga aê laŋôcnêmja,

go Israelnêj wakuc sêmoa aê lañôcnêmja têtôm lau-m tagen êtiam atom enden tôngen amboac tonagen.”

37 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

“Embe êtôm gebe sênam dôj undambê lôlôcja
ma sêkip nom ñalabuña ñanombaj ñam sa,
go aê jatiq Israelnêj wakuc samob su êtu gêj samob,
taq sêgôm naqja. Apômtaunê biñ tau tonec.”

38 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm oc mêsâsa, go sêkwê malac sa êtiam êtu Apômtaunja. Oc sêncac m anja Hananelnê andu soso e naêndêj Sacgêdô Kêclésuña.

39 Ma gam dônjya êsêlêj solopgej e naêndêj gamêj ñabau Gareb, go êmôê êndêj gamêj Goa êna.

40 Ma gaboañ ñawêlêlanja to waona samucgej ma kôm samob e naêndêj bu Kidron to Sacgêdô Hosja ñagamêj gêmu oc kêpi ña, gamêj samob tonaq ñai oc êtu Apômtaunê gamêj dabuñ. Lau teq oc sensej su to têtuc popoc êtiam atom enden tôngen.”

32:1-35:19 Jeremia gêjam ôli nom anja nê malacmôkê gêdêj taq Nebukadnesar kêgi malac Jerusalem auc naq. Biñ tonaq gêgôm kêtu dôj teq ma gebe êwa sa gebe lau sêkêj matej têm, taq gêc nêmja naq. Anôtô oc êngôm nê biñ ñanô êsa, Jerusalem oc ênaña, mago êtu ñamu ej oc êmboa lau Juda sa êtiam. * êsêac sa tatu lau samob nêj toq ñamatanya.

36

Baruk kêsam biñ lasê anja Apômtaunê andu

1 Judanêj kin Josia latu Jojakim gêjam gôlin gamêj ñajala kêtu aclêja, go Apômtaunê biñ gêdêj Jeremia gebe

2 “Ôkôc papia toluj ma oto biñ samob, taq aê kasôm gêdêj aôm gajac m gêdêj Josianê têm e mêsêgêdêj galoc naq, kêpi Israel to Juda ma tentenlatu samob

3 gebe gôlôac Judanja oc moae sêñô gêj sec samob, taq aê gabe jañgôm êndêj êsêacja naq, ñawae ma êsêac samob sênam tauñ ôkwi anja nêj lêj sec ma aê oc jasuc êsêacnêj geo to sec ôkwi.”

4 Go Jeremia kêkalem Neria latu Baruk. Jeremia kêsôm ma Baruk keto biñ samob, taq Apômtau kêsôm gêdêj Jeremia naq, kêsêp papia toluj.

5 Ma Jeremia kêjatu Baruk ma kêsôm gebe “Êsêac sêjac jao aê gebe jasô Apômtaunê andu atom.

6 Amboac tonaq aôm ôna ma êndêj bêc sênam dabuñ moja aôm ôsam Apômtaunê biñ, taq aê kasôm gêdêj aôm ma koto kêsêp papia naq, lasê lau samob sêñô. Ôsam êndêj lau Juda samob, taq sêmêj anja nêj malac gêdêj-gêdêngej naq.

7 Oc moae tetej nêj mec êndêj Apômtau ma êsêac samob sênam tauñ ôkwi anja nêj lêj sec gebe Apômtau gebe ejon lau tonec ña têtac ñandaq sec to têtac kêboli auc.”

8 Ma Neria latu Baruk gêgôm biñ, taq propete Jeremia kêjatu ej naq, ñanô kësa ma kêsam Apômtaunê biñ, taq gêc papia naq, lasê anja Apômtaunê andu.

* **31:40:** Biñ tonaq kêkanôj lau Israel gebe Anôtô kêjalin

⁹ Judanêj kiŋ Josia latu Jojakim gêjam gôliŋ gamêŋ jala aclê ma ɳaaŋôj kêtû 9 ma lau Jerusalem ɳa samob ma lau samob, taŋ sêmêŋ Jerusalem aŋga malac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ naŋ, sêlic om sênam dabuŋ moŋa teŋ sêmoa Apômtau laŋjônêmja.

¹⁰ Go Baruk kêsam Jeremianê biŋ, taŋ gêc papia naŋ, lasê gêdêŋ lau samob sêŋjô. En kêsam lasê aŋga ɳac-keto-papiawaga Sapan latu Gemarianê balêm, taŋ gêc Apômtaunê andu ɳamalacluŋ ɳaŋja naŋ, kêdabiŋ Apômtaunê andu ɳasacgêdô, taŋ sêsam gebe Sacgêdô Wakuc naŋ.

Sêsam papia tau gêdêŋ laumata

¹¹ Gêdêŋ taŋ Sapan latu Gemaria nê latu Mikaia gêŋjô Apômtaunê biŋ samob, taŋ gêc papia naŋ,

¹² en kêsêp kiŋjñê andu jakêsô ɳac-keto-papiawaganê balêm. Kasêga samob sêŋgôj tònê, ɳac-keto-papiawaga tau Elisama, Semaia latu Delaia, Akbor latu Elnatan, Sapan latu Gemaria, Hanania latu Sedekia ma kasêga ɳagêdô samob.

¹³ Ma Mikaia gêjac miŋ biŋ samob, taŋ en gêŋjô gêdêŋ Baruk kêsam papia lasê gêdêŋ lau naŋ, gêdêŋ êsêac.

¹⁴ Go kasêga samob sêšakiŋ Kusi latu Selemia latu Netania nê latu Jehudi gebe êsôm êndêŋ Baruk gebe “Ôkôc papia, taŋ kôsam lasê gêdêŋ lau samob naŋ, ma ômôeŋ.” Amboac tonaj Neria latu. Baruk kêkôc papia ma gêdêŋ êsêac gêja.

¹⁵ Ma êsêac sêšôm gêdeŋ en gebe “Ôŋgôŋ sic ma ôsam lasê.” Tec Baruk kêsam papia tau lasê gêdêŋ êsêac.

¹⁶ Gêdêŋ taŋ sêŋjô biŋ samob tonaj naŋ, êsêac sêšôm gêdêŋ tauŋ totêtêc tauŋgeŋ gebe “Aêac takêŋ biŋ samob tonaj ɳawae êndêŋ kiŋmaŋ.”

¹⁷ Go têtu kênac Baruk gebe “Ôsôm acgom, aôm koto biŋ samob tonaj amboac ondoc. En kêsôm gêdêŋ aôm ma koto me.”

¹⁸ Baruk gêjô êsêac awen gebe “Jeremia kêsôm biŋ samob gêdêŋ aê ma aê kato ɳa busa kêsêp papia.”

¹⁹ Go kasêga sêšôm gêdêŋ Baruk gebe “Amagêc Jeremia aêc naasiŋ taôm ma akêŋ gamêŋ, taŋ asiŋ taôm naŋ, ɳawae êndêŋ lau teŋ atom.”

Kiŋ kêkêŋ papia la gen su

²⁰ Êsêac sêkêŋ papia tau gêc ɳac-keto-papiawaga Elisama nê balêm, go sêja kiŋjñê malacacluŋ ma sêjac miŋ biŋ samob gêdêŋ kiŋ.

²¹ Go kiŋ kêsakiŋ Jehudi gebe êkôc papia tau. Ma en kêkôc papia tau su aŋga ɳac-keto-papiawaga Elisama nê balêm jakêsam lasê gêdêŋ. kiŋ to kasêga samob, taŋ sêgi kiŋ auc sêkô naŋ.

²² Kiŋ tau gêŋgôj nê andu komôŋa gebe ajôr kêtû 9ŋa mêmêkêsa. Sêgôm ja gelom ma kiŋ kêsêlu ja gêmoa.

²³ Jehudi kêsam papia ɳasêbu têlêac me aclê su acgom, go kiŋ kêkôc bôjaŋ papiaŋa ma kêsa ɳasêbu tau gêŋgic ma kêbalin kêpi ja, taŋ gelom kêsa naŋ. En gêgôm amboac tonaj e ja gen papia samucgeŋ gêbacnê.

²⁴ Mago kiŋ tau me nê sakinwaga, taŋ sêŋjô biŋ tonaj naŋ, têtakê ma sêkac nêŋ ɳakwê gêŋgic atom.

²⁵ Elnatan agêc Delaia ma Gemaria teteŋ kiŋ tonajaŋgeŋ gebe êkêŋ papia ja êniŋ atom, mago en kêkêŋ taŋa êsêac atom.

26 Ma kinj kējatu tau latu Jeramel agêc Asriel latu Seraia ma Abdel latu Selmia gebe sêkôc nac-keto-papiawaga Baruk agêc propete Jeremia tōj. Mago Apômtau kêsij êsêagêc ôkwi.

Jeremia keto bij tau kêsêp papia wakuc kêtiam

27 Kinj kékêp papia, tanj Baruk keto kédaguc Jeremia awa nañ, ja gen su acgom, go Apômtaunê bij gêdêj Jeremia kêtiam gebe

28 “Ôkôc papia toluj wakuc ma oto bij, tanj kêsêp papia njamataña tanj Judanêj kinj Jojakim kékêp ja gen nañ, êsêp papia tau.

29 Ma ôsôm bij êkanôj Judanêj kinj Jojakim amboac tonec gebe ‘Apômtau kêsôm bij tonec gebe Aôm kôkêp ja gen papia tonec ma kôsôm gebe ‘Kêtu agenjña tec aôm koto kêsêp papia gebe kinj Babelja oc êmêj bijnjanôgen ma êngôm gamêj tonec êtu gasaj ma ensej njamalac to bôc samob su sênaña.’

30 Tec Apômtau kêsôm bij tonec kékânanôj Judanêj kinj Jojakim gebe Ènê nac tej êngôj Dawidnê lêpôj kinjña oc êmoa atom ma êsêac oc sêmbalin ênê njawêlêlan sij gebe gelejña njaoc nandañ êpac ej to gêbêc njamanij ênam ej.

31 Ma aê gabe jamêtôc ej to nê wakuc ma nêj sakijwaga êtu nêj secjña. Ma aê oc jangôm bij sec, tanj kasôm lasê kêtu êsêacjña, mago sêñô atom nañ, njanô êsa êpi êsêac to lau, ta sêngôj Jerusalem nañ, ma lau Juda.’”

32 Go Jeremia kékôc papia wakuc ma kékêp gêdêj Neria latu nac-keto-papiawaga Baruk. Nac tau keto bij samob, tanj Jeremia kêsôm ma gêc papia, tanj Judanêj kinj Jojakim kékêp ja gen nañ, ma gêjac têku bij ntagêdô taêsam gêwiñ.

37

Jeremia gêngôj kapoacwalô

1 Kinj Babelja Nebukanesar kékêj Josia latu Sedekia kêtu kinj anga gamêj Judanya, ma gêjam gôlinj gêjô Jojakim latu Konia su.

2 Mago Sedekia to nê sakijwaga ma lau gamêj tauña sêkêj tanjej Apômtaunê bij, tanj kêsôm kêsa propete Jeremia awa nañ atom.

3 Kinj Sedekia kêsakiñ Selemia latu Jehudi agêc Maseia latu dabuñwaga Sepania gêdêj propete Jeremia ma sêôm gebe “Otej mec êtu aêacjña êndêj aêacnêj Apômtau Anôtô.”

4 Gêdêj tonaj Jeremia kêsô kêsa gêwiñ lau gêmoa gebe sêkêj ej gêngôj kapoacwalô atom tagen.

5 Gêdêj tonaj Paraonê sijwaga toj tej sêsa anga Aiguptu sêmêj ma lau Kaldeanja tanj sêgi Jerusalem auc nañ, sêñô bij tonaj njawae, tec sêwi Jerusalem sij ma sêc sêja.

6 Go Apômtaunê bij gêdêj propete Jeremia gebe

7 “Apômtau, Israelnêj Anôtô, kêsôm bij tonec gebe Ôsôm bij tonec êndêj Judanêj kinj, tanj kêsakiñ aôm gôdêj aê gômôêj gebe ôtu kênac aê nañ, gebe ‘Ôlic acgom, Paraonê sijwaga, tanj sêmêj gebe sênam aôm sa nañ, oc sêc sêmu sêna nêj gamêj êtiam.

8 Lau Kaldea oc sêmu sêmêj ma sênc sij êndêj malac tonec. Èsêac oc sêku malac tau tulu ma sêkêj ja êniñ.

9 Apômtau kêsôm bij tonec gebe Ansau taôm ma asôm gebe “Lau Kaldea oc sêmoa jaêc aêac,” nec atom gebe êsêac sêc oc sêna samucgej atom.

10 Ma amac embe aku lau Kaldea nêj sijwaga samob, taŋ sêncac siŋ êndêj amac naŋ, tulu e nêj lau tokamocgeŋ embe sêmoa, tec lau tonaj oc sêndi aŋga nêj becobo ma sêkêj ja êniŋ malac tonec.”

11 Gêdêj taŋ lau Kaldea nêj sijwaga sêwi Jerusalem siŋ kêtû Paraonê sijwaga têdabiŋ êsêacja naŋ,

12 Jeremias gêdi aŋga Jerusalem gebe êna Benjaminnê gamêj gebe êmansanj nê nomlênsêm ɻabij êwîj nê lau.

13 Eŋ gêo lasê Sacgêdô Benjaminja gêdêj sijwaga teŋ, nê ɻa  Iria, gejob sacgêdô tau. Iria eŋ Hanania latu Selemia nê latu. Eŋ kêkôc propete Jeremias tôj ma kêsôm gebe “Aôm gobe ôc ôndêj Kaldeawaga ôna.”

14 Ma Jeremias kêsôm gebe “Aôm kôsau, a  ja c jandêj Kaldeawaga jana atom.” Mago Iria kêkêj taŋa eŋ atom. Eŋ kêkôc eŋ tôj ma gêwê eŋ gêdêj kasêga gêja.

15 Ma kasêga têntac ɻandaŋ gêdêj Jeremias ma sêjac eŋ to sêkêj eŋ gêngôj kapoacwalô aŋga ɻac-keto-papiawaga Jonatan nê andu. Gêdêj ɻasawa tonaj êsêac sêjam andu tonaj ôkwi kêtû andu kapoacwalôrja teŋ.

Sedekia gêjam biŋgalôm gêwiŋ Jeremias

16 Êsêac sêkêj Jeremias gêngôj andu tonaj ɻabalêm, taŋ gêc nom ɻalêlôm naŋ, ma gêmoa tonaj bêc ta sam.

17 Ma bêc teŋ kiŋ Sedekia kêsakij ɻac teŋ gebe êkôc Jeremias. Ma kiŋ kêtû kênac eŋ kelecgeŋ aŋga nê andu ma kêsôm gebe “Apômtaunê biŋ teŋ gêc aômja me masi.” Jeremias gêjô eŋ awa gebe “Aec, gêc.” Go eŋ kêsôm gebe “Aôm oc ôsêp kiŋ Babelja lêma.”

18 Ma Jeremias kêsôm gêdêj kiŋ Sedekia gêwiŋ gebe “A  gagôm keso ondoc gêdêj aôm me gêdêj nêm sakirwaga me gêdêj nêm lau, tec kôkêj a  ga gôj kapoacwalô.

19 Amacnêm propete, taŋ seoc biŋ lasê gêdêj aôm ma sêsmôr gebe ‘Kiŋ Babelja oc êmêj ma ênac siŋ êndêj amac me êndêj gamêj tonec atom’ naŋ, sêmoa ondoc.

20 O ɻioc ɻatau kiŋ, ôjô ɻioc biŋ, tec kateŋ aôm lêna-lêna nec, ôsakij a  jamu jana ɻac-keto-papiawaga Jonatan nê andu êtiam atom. Embe ôsakij a  jana, oc jamac endu.”

21 Amboac tonaj kiŋ Sedekia kêjatu nê lau, tec sêkêj Jeremias gêngôj sijwaga, taŋ sejop gamêj naŋ, nê malacluŋ ma sêkêj polom samuc teŋ, taŋ sêkôc aŋga lausêpac-polomwaga nêj naŋ, gêdêj eŋ kêtôm bêcgeŋ e polom samob gêbacnê aŋga malac. Sêgôm amboac tonaj gêdêj eŋ ma gêngôj sijwaga, taŋ sejop gamêj naŋ, nêj malacluŋ.

38

Sêjam Jeremias sa aŋga sê

1 Ma Matan latu Sepatia agêc Pasur latu Gedalia ma Selemia latu Jukal agêc Malkia latu Pasur sêjô biŋ, taŋ Jeremias kêsôm gêdêj lau samob gebe

2 “Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Lau, taŋ sêmoa malac tonec naŋ, oc sêmac êndu ja siŋ me tôbôm me gêmac sec. Mago lau, taŋ sêsa dêndêj lau Kaldea sêna naŋ, oc sêmoa mateŋ jali. Êsêac sêsep siŋ sawa nasêmoa tomatenj jaligen.”

3 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Malac tonec oc ôsêp kiŋ Babelja nê sijwaga lemenj ma oc sêku malac tau tulu biŋjanôgen.”

4 Go kasêga sêşôm gêdêñ kiñ gebe “Ôsôm gebe sênaç nac tonec êndu gebe ênê biñ tonaj oc êngôm lausinj, tañ gacgeñ sêmoa malac nañ, to lau samob lemenj êtu goloñ. Nac tonec taê gêjam biñ lau sêmoa ñajamña atom, enj taê gêjam biñ lau têtap gêjwac sañageñ.”

5 Kiñ Sedekia kêsôm gebe “Alic acgom, enj kêsêp amac lemem sugac gebe kiñ kêtôm gebe enseñ amacnêm biñ su atom.”

6 Amboac tonaj êsêac sêkôc Jeremia tôj ma sêbalin ej kêsêp kiñ latu Malkia né bukom ñasê, tañ gêc siñwaganêñ malacluñ nañ. Êsêac sêlêwañ Jeremia ña lêpoa. Mago bu kêpoac sê tau atom, ñalemoñgeñ. Tec Jeremia kêsêp jakêkô lemoñ ñalêlôm.

7 Mago kiñnê andu ñasakiñwaga teñ anja Aitiopia, ênê ñaê Ebedmelek, gêñô ñawae gebe sêbalin Jeremia kêsêp bukom ñasê. Ej gêmoa kiñnê andu ma kiñ tau gêñgôñ Sacgêdô Benjaminña.

8 Tec enj gêwi kiñnê andu siñ ma gêdêñ kiñ gêja jakêsôm gebe

9 “O ñoc ñatau kiñ, gêj samob, tañ lau tonec sêgôm gêdêñ propete Jeremia nañ, samob sec, êsêac sêbalin ej kêsêp bukom ñasê gebe naêmac êndu gebe polom teñ gêc malac atomanô.”

10 Go kiñ kêjatu ñac Aitiopianja Ebedmelek gebe “Ôkôc lau têlêac anja tonec sêwiñ aôm ma aê propete Jeremia sa anja sê gebe êmac êndu atom.”

11 Go Ebedmelek kêkôc lau sêwiñ ej ma sêja kiñnê andu jasêsô balêm ñakwêna sêja ma ej kêkôc obo gêñgic to ñakwê lañgwa anja tônê jakêlêwanj gêj tau ña lêpoa kêsêp sê gêdêñ Jeremia gêja.

12 Go ñac Aitiopianja Ebedmelek kêsôm gêdêñ Jeremia gebe “Ôkêj obo lañgwa tonaj êsô kasumlabu êtu sunj gebe lêpoa êniñ aôm atom.” Tec Jeremia gêgôm amboac tonaj.

13 Ma êsêac sê ej sa ña lêpoa kêpi gêmêñ ma sêkam ej sa anja sê. Sêgôm amboac tonaj tec Jeremia jagêñgôñ siñwaga, tañ sejop gamêñ nañ, nêj malacluñ kêtiam.

Sedekia gebe êñô biñ anja Jeremianê

14 Kiñ Sedekia kêsakiñ lau gebe sêkôc propete Jeremia. Êsêac sêwê ej gêdêñ kiñ, tañ gêñgôñ Apômtaunê lôm dabun ñasacgêdô kêtû têlêacna nañ sêja. Kiñ kêsôm gêdêñ Jeremia gebe “Aê oc jatu kênac biñ teñ êndêñ aôm. Ônsa biñ teñ auc êndêñ aê atom.”

15 Jeremia kêsôm gêdêñ Sedekia gebe “Aê embe jasôm biñ tau êndêñ aôm, oc ôsôm êndêñ lau gebe sênaç aê êndu biñjanôgeñ. Ma embe jawa lêñ êmoasiñ aômja sa êndêñ aôm, oc ôkêj tanjem aê atom.”

16 Go kiñ Sedekia kêtôc lêma kelecgeñ gêdêñ Jeremia gebe “Kêtû Apômtau, tañ kêkêj aêac tamoa mateñ jali nañja, aê jasôm biñjanôgeñ gebe oc jansenj aôm su atom me jakêj aôm ôsêp lau tonec, tañ sebe sênaç aôm êndu nañ, lemenj atom amboac tonanjeñ.”

17 Go Jeremia kêsôm gêdêñ Sedekia gebe “Apômtau, lausinj undambêja nêj Anôtô to lau Israel nêj Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Aôm embe ôkêj taôm ôsêp kiñ Babelja nê kasêga lemenj, go ônam samuc ma ja êniñ malac tonec su atom, ma aôm to nêm gôlôac oc amoaa matem jali.

18 Mago aôm embe ôkêj taôm ôndêñ kiñ Babelja nê kasêga atom, go malac tonec êsêp lau Kaldea lemenj ma êsêac sêkêj ja êniñ malac tau ma aôm ôwê êsêac lemenj sa atom.”

¹⁹ Ma Sedekia kêsôm gêdêij Jeremia gebe “Aê katêc Judawaga, tanj sêc dêdêij lau Kaldea sêja. Moae lau Kaldea sêkêj aê jandêj êsêac ma êsêac oc sêngôm aê sec.”

²⁰ Mago Jeremia kêsôm gebe “Oc sêkêj aôm ôndêj êsêac atom. Galoc aôm tanjam wamu Apômtau awa, tanj kasôm gêdêj aôm nañ, go ênam aôm sa ma ônam samuc.

²¹ Mago aôm embe ondec ma ôkêj taôm ôndêj êsêac atom, go biñ, tanj Apômtau kêtôc gêdêj aê nañ, êtu tôj gebe

²² Ôlic acgom, oc sêwê lau samob, tanj sêngôj Judanêj kiñnê andu nañ, sêsa dêndêj kiñ Babelña nê kasêga sêna ma êsêac oc sêôm gebe

‘Nem lau, tanj ôlij andañ aôm nañ,

sêsaû sêôc aôm to sêkônij aôm tôj.

Galoc kôka taôm su kôsêp lemoj jakôkô ma êsêac sêc sêja.’

²³ Êsêac oc sêwê nêm lau to latômi samob sêsa dêndêj lau Kaldea sêna, ma aôm taôm oc ôcê êsêac lemen su atom, kiñ Babelña oc êkôc aôm tôj ma ja oc ênij malac tonec.”

²⁴ Go Sedekia kêsôm gêdêj Jeremia gebe “Ôkêj biñ tonaj êndêj lau teñ sêjô atom, go ômac êndu atom.

²⁵ Kasêga embe sêjô ñawae gebe gajam bingalôm gawiñ aôm, ma êsêac embe dêndêj aôm sêwac ma sêôm gebe ‘Onac miñ biñ, tanj aôm kôsôm gêdêj kiñ ma kiñ kêsôm gêdêj aôm nañ, êndêj aêac, ônsa biñ teñ auc êndêj aêac atom, go anac aôm êndu atom’

²⁶ embe sêôm amboac tonaj, go ôsôm êndêj êsêac gebe ‘Aê kateñ kiñ lêna-lêna gebe êsakij aê jamu jana Jonatannê andu êtiäm atom. Embe jana, oc jamac êndu anja tònê.’”

²⁷ Go kasêga samob dêdêj Jeremia sêja ma têtu kênac eñ ma eñ gêjô êsêac awen kêtôm biñ, tanj kiñ kêsôm gêdêj eñ nañ. Tec êsêac sêwi eñ siñ gacgeñ gêmoa gebe ñac teñ tanjasuñ gêjac bingalôm tònê atom.

²⁸ Ma Jeremia gêngôj siñwaganêj malacluñ e gêdêj bêc, tanj ñacio sêku Jerusalem tulu nañ.

39:1-51:64 Nebukadnesar kêku malac Jerusalem tulu ma gêwê Judanêj kiñ Sedekia jagêngôj kapoacwalô anja Babilon, mago kêgaboac Jeremia su. Gedalia kêtô gôlinjwaga, mago sauñgeñ, go sêjac eñ êndu kelecgeñ. Lau Juda ñagêdô sêc su sêja Aiguptu ma sêkac Jeremia gebe êwiñ êsêac. Anôtônê jaen, tanj kêkanôñ lau-m ñagêdô nañ, kêsêp môkêlatu 46-51. Eñ kêsôm biñ mêtôcñja lasê gêdêj êsêac ma gêdêj lau Aiguptu to Babilon amboac tonanjeñ.

52

Sedekianê gôlinj

¹ Sedekianê jala kêtô 21, go eñ kêtô kiñ. Eñ gêjam gôlinj jala 11 gêngôj Jerusalem. Eñ têna Jeremia anja Libna latuo Hamutal.

² Eñ gêgôm genj, tanj gêjac Apômtau mataanô ñajam atom nañ, kêtôm Jojakim gêgôm.

³ Gêj tanj kêtap Jerusalem to Juda sa e Apômtau kêtinj êsêac su anja lanjônêmja nañ, ñam kêsêp Apômtaunê têtac ñandañ.

Seku Jerusalem tulu

Ma Sedekia gêli tau sa gêdêj kiñ Babelña.

4 Sedekia gêjam gôliŋ jala 8 ma ajôn 10 ma ɻabêc 10 su, go kiŋ Babelŋa Nebukadnesar to nê siŋwaga samob sêō lasê Jerusalem gebe sênaç siŋ. Êsêac sêgi Jerusalem auc ma sêmasaŋ gamêŋ to gêŋ siŋja ɻajaŋa ɻagêdô kêtû malac tau tulunja.

5 Amboac tonanj ɻacio sêgi malac tau auc e kiŋ Sedekia nê jala gôliŋja kêtû 11.

6 Gêdêŋ jala tonanj ɻaaŋôŋ kêtû aclê ɻabêc 9 tôbôm gêjam sêga aŋga malac tau, tec lau tau nêŋ mo masi samucgeŋ.

7 Go ɻacio têtuc malac ɻatuŋbôm ɻasawa teŋ popoc. Tec kiŋ Sedekia to nê siŋwaga samob sêlic ma sêc sêja. Êsêac sêwi malac tau siŋ gêdêŋ gêbêc sêsa sacgêdô, taŋ gêc tuŋbôm luagêc ɻasawa kêsi kiŋnê kôm saunja ma sepeŋ gamêŋ Arabagenj sêja. Gêdêŋ tonanj lau Kaldeanja sêgi malac tau auc sêmoa.

8 Mago lau Kaldea nêŋ siŋwaga sêjanda kiŋ Sedekia e sê en tôŋ aŋga gabooŋ Jeruŋoŋa ma ên siŋwaga samob sêwi en siŋ ma sêc êlinj-êlinj.

9 Go sêkôc kiŋ tôŋ ma sejoŋ en gêdêŋ kiŋ Babelŋa, taŋ gêŋgôŋ Ribla aŋga gamêŋ Hamat naŋ, sêja ma en kêmêtôc Sedekia.

10-11 Kiŋ Babelŋa gêjac Sedekia latui êndu aŋga en tau mataanô ma gêjac Judanêŋ lau towae samob êndu amboac tonanjeŋ aŋga Ribla. Ma kêsôm gêdêŋ nê lau gebe sêŋguŋ Sedekia mataanô lasê ma sênsô en tôŋ ɻa kapoacwalô ki. Go kiŋ Babelŋa gêwé en gêja Babel ma kêkêŋ en gêŋgôŋ kapoacwalô e gêmac êndu.

Lau Juda sêŋgôŋ kapoacwalô

12 Gêdêŋ ajôn kêtû lemen teŋja ɻabêc 10 siŋwaga, taŋ sejop kiŋ Babelŋa naŋ, nêŋ kasêga Nebusaradan, taŋ gêjam sakin kiŋ Babelŋa naŋ, kêsô Jerusalem gêja. Gêdêŋ tonanj kiŋ Babelŋa Nebukadnesar gêjam gôliŋ nê gamêŋ jala 19 su.

13 Ma Nebusaradan kêkêŋ ja geŋ Apômtaunê andu to kiŋnê andu ma Jerusalem ɻaandu samob. Enj kêkêŋ ja geŋ andu kapôeŋ samob su.

14 Ma lau Kaldea nêŋ siŋwaga, taŋ sêwiŋ Nebusaradan naŋ, têtuc tuŋbôm, taŋ kêgi Jerusalem auc naŋ, popoc samucgeŋ.

15 Ma kasêga Nebusaradan sêkôc lau ɻalêlôm sawa ɻagêdô to lau ɻapopoc, taŋ sêŋgôŋ malac naŋ, ma lau, taŋ sêc dêdêŋ kiŋ Babelŋa sêja naŋ, ma lau lemen mêtêŋ ɻapopoc tôŋ.

16 Mago gêwi lau ɻalêlôm sawa ɻagêdô siŋ gacgeŋ sêmoa gebe sênam kôm aŋga kôm wainŋa to kôm moŋa.

17 Ma lau Kaldeanja têtuc Apômtaunê andu ɻaalê, taŋ sêmasaŋ ɻa ki jojonj naŋ, ma sac to bukom, taŋ sêmasaŋ ɻa ki jojonj kêkô Apômtaunê andu ɻalêlôm naŋ, popoc-popocgeŋ ma sêkôc ki jojonj tau sêja Babel.

18 Ma êsêac sêkôc ku to siac ma bôjaŋ to laclu ma gêŋmalu ɻabulakôp to ɻagêrlêlôm samob, taŋ sêmasaŋ ɻa ki jojonj kêtû sakin lôm dabuŋja naŋ, samoggeŋ su.

19 Êsêac sêkôc laclu saun to laclu sêkêŋ wao kêsêpja ma suc to ku ma jakainj to gêŋmalu ɻabulakôp ma laclu sênôm wain kêsêpja su amboac tonanjeŋ. Siŋwaganêŋ kasêga kêkôc gêŋ, taŋ sêmasaŋ ɻa gold to silber naŋ, samob su.

20 Alê kapôeŋ luagêc to bukom ma bulimakao kapoac 12 ɻakatu, taŋ kêtû bukom tau ɻasac ma sac ɻagêdô, taŋ kiŋ Salomo kêmasaŋ kêtû Apômtaunê anduŋa naŋ, gêŋ samob tonanj ɻai êsêac sêmasaŋ ɻa ki jojonj. Ma ki samob tonanj ɻawapac sec, tec sêjam dôŋ kêtôm atom.

²¹ Alê kapôêj ñadôj amboac tonec. Alê tau baliñ amboac saka lemeñ teñ, ma alê tau ñadambê kêtôm lau têlêac sêmbôêj. Èsêac sêmasañ alê tau kêtôm gasuc tonjalélôm ma ñadani ñadôj kêtôm lemeñlatu aclê.

²² Ma sêmasañ ñatêpôê toñatalô ña ki jonjoñ ma ñatêpôê ñasawa, tañ sepen ñatalô kêsêp nañ, kêtôm saka samuc teñ. Ma sêmasañ o to kañanô ñakatu ña ki jonjoñ amboac tonançen ma sêkêj geñkaleñ këgi ñatalô tau auc. Alê kêtû luagêcjañ kêtôm tonançen.

²³ Kañanô 96 geñkaleñ makeñ-makenj ma kañanô ñakatu samob kêpi tagen kêtôm 100 geñkaleñ o ñakatu ñalélôm.

²⁴ Ma siñwaganêj kasêga kêkôc ñac dabunşêga Seraia agêc dabuñwaga, tañ jakêsô enj ñalabu nañ, Sepania ma lau têlêac, tañ sejop lôm dabuñ ñasacgêdô nañ tôj.

²⁵ Anja malac Nebusaradan kêkôc Judanêj siñwaganêj kasêga to lau 7, tañ ôlin andan kinj ma gacgeñ sêmoa malac nañ, ma siñwaganêj kasêganê ñac-keto-papiawaga, tañ kêjaliñ siñwaga sa anja gamêj Judanya ma keto nêj ñaê kêsêp ñaêmôkê nañ, ma lau gamêj Judanya 60, tañ gacgeñ sêmoa malac tau nañ tôj.

²⁶ Ma Nebusaradan kêkôc èsêac tôj ma kêsakiñ èsêac dêdêj kinj Babelña, tañ gêñgôj Ribla nañ sêja.

²⁷ Ma kinj Babelña kêsôm, tec sêjac èsêac êndu anja Ribla, tañ gêc gamêj Hamat. Tec lau Juda sêwi nêj gamêj siñ ma sêwê èsêac jasêñgôj kapoacwalô.

²⁸ Lau tañ Nebukadnesar gêwê èsêac jasêñgôj kapoacwalô nañ, nêj namba tonec. Enj kêkôc lau Juda 3,023 gêdêj ênê jala gôlinjña kêtû 17.

²⁹ Ma gêdêj ênê jala gôlinjña kêtû 18 nañ, enj gêwê lau 832 anja Jerusalem jasêñgôj kapoacwalô.

³⁰ Ma gêdêj tañ Nebukadnesarnê jala gôlinjña kêtû 23 nañ, siñwaganêj kasêga Nebusaradan gêwê lau Juda 745 jasêñgôj kapoacwalô. Lau samob sêpi tagen têtôm 4,600.

Èsêac sêgaboac Jojakim su ma tetoc ej sa anja Babel

³¹ Kinj Judanya Jojakim gêñgôj kapoacwalô jala 37 su. Gêdêj jala tonan kinj Babelña Ewilmerodak kêkôc nê kôm gôlinjña sa. Tec jala tau ñaajôj kêtû 12 ma ñabêc 25 enj taê walô kinj Judanya Jojakim, tec kêgaboac enj su anja kapoacwalô.

³² Enj kêsôm binj malôgeñ gêdêj enj ma kékêj enj gêñgôj lêpôj teñ ñaô ma ketoc enj sa kêlêlêc kinj ñagêdô, tañ sêmoa Babel nañ su.

³³ Jojakim kêkwalec nê ñakwê kapoacwalôja su ma geñ gêj gêñgôj kinjñê tebo kêtôm bêc samob ñapañ e gêmac êndu.

³⁴ Ma kinj kékêj gêj ñagêdô, tañ enj kêpô lêna nañ, gêdêj enj kêtôm bêc samob, tañ enj gêmoa mata jali nañ, e gêmac êndu.

Jeremianê Tanjiboa

Tanjiboa lemen teñ kêsêp buku tonec ñalêlôm. Tanjiboa tau ñam gebe ñacio sesen malac Jerusalem su ma sêwê lau jasêngôr kapoacwalô anja Babilon gêdêj jala 586 gêmuñ Kilisi gêmêj nom. Biñ ñawapac gêjam sêga anja buku tonec, mago biñ takêj gêwiñ Anôtôja to takêj mateñ têm, tañ gêc nêmja nañ, gêc buku ñalêlôm amboac tonançej. Kêtôm jalagen Judawaga tañ gêjam ñacio sesen Jerusalem su gêdêj jala 586 gêmuñ Kilisi gêmêj nomja ñabiñ ma sêjam dabuñ mo to têtañ tanjiboa tonec anja nêj lôm dabuñ ñamuña.

3

Nagêjô ma sêjam tauñ ôkwi to sêkêj mateñ

¹ Aê ñac teñ, tañ kêjala gêjwapac gêdêj Anôtô kêkêj ñagêjô nañ.

² Eñ kêtinq aê to kêjanda aê kasêp ñakesec ñalêlôm gaja, nañ ñawê teñ kësa atom.

³ Ma gêjac aê kêtiam-kêtiam popocgeñ ma taê labu masi.

⁴ Eñ gêjac aê ôlic lasê ma ñoc ñatêkwa popocgeñ.

⁵ Eñ kêkêj aê gañgôr kapoacwalô gêjwapac to katêc taucñja.

⁶ Eñ kêkêj aê gamoa ñakesec kêtôm gêjmatê langwa teñ.

⁷ Eñ gêsô aê tôj ña kapoacwalô ñajaña. Katu ñac kapoacwalôja, tañ jaêc su êtôm atom.

⁸ Aê gamôêc ma katañ gebe sênam aê sa. Anôtô gedec gebe êkêj taña ñoc môêc.

⁹ Eñ gêbôc ñoc intêna samob auc ña poc saginj. Eñ gêgôm ñoc lêj kêtû poalic.

¹⁰ Eñ gêdib aê amboac bôc salenja ber kêboan pusup tageñ kêpi aê amboac lewe teñ.

¹¹ Eñ kêjanda aê anja intêna ma kêkac aê popoc, go gêwi aê siñ.

¹² Eñ kêkêkam talam ma kêkêj aê katu ênê sôb ñasokoc.

¹³ Eñ kêpê nê sôb kêsô ñoc ñalêlôm ñanôgeñ

¹⁴ e lau samob sêômac kêpi aê ma katu biñ susuña gêdêj êsêac samob kêtôm bêc samucgeñ.

¹⁵ Eñ kêkêc bu ñamakic kêsêp koclareñ ma kësalê aê auc ña gêj to bu ñamakic.

¹⁶ Eñ gêgôm lucluñ kikec-kikec kêpi gañjac ma gañgôr wao ñalêlôm.

¹⁷ Ñoc katuc kêjala wama atom. Aê kalinj ñalêlôm ñajamja siñ.

¹⁸ Amboac tonanj tec kasôm gebe “Ñoc ñawasi gêjaña su ma kakêj matoc Apômtauña amboac tonançej.”

¹⁹ Taêc gêjam ñoc gêjwapac to gamoa jageoña tonanj kêtôm ñamalic sec.

²⁰ Aê taêc gêjam biñ tonanj ñapañ ma kêkônij aê katuc tôj.

²¹ Mago biñ kakêj matocja gêmu gêmêj gêdêj aê taêc gêjam biñ tageñ tonec gebe

²² Apômtaunê moasinj gêjac pep su atom ma nê taê labu gêbacnê su atom tageñ.

²³ Bêbêcgeñ samob mêtikêtu wakuc, aômnêm biñ ñanjêj gêjam sêga.

²⁴ Katuc kêsôm lasê gebe “Apômtau kêtû ñoc gêjlênsêm, tec jakêj matoc en.”

- 25 Apômtau eŋ ɻac gabêjam gêdêŋ aêac, tanj akêŋ mateŋ eŋ, gêdêŋ lau, tanj tonêŋ ɻjalêlôm sesom eŋ samucgeŋ naŋ.
- 26 Daôŋ Apômtau gebe mêmênam aêac kêsí ɻa aweŋmêgeŋ nec gêŋ ɻajamgoc.
- 27 ɻac teŋ embe êôc nê gêŋwapac ênac m êndêŋ eŋ ɻapalêgeŋ oc êmoasiŋ eŋ ɻajam.
- 28 Apômtau embe êkêŋ gêŋwapac naênsac eŋ, naŋ ênam tau tôŋgeŋ êŋgôŋ nê tauŋa.
- 29 Eŋ êmbôc awasuŋ auc, ec êmac êndu samucgeŋ atom.
- 30 Eŋ êtôc alianô êndêŋ ɻac, tanj kêtap eŋ naŋ, ma êkêŋ tau êndêŋ lau sêŋgom eŋ maya êsa e êôc eŋ tôŋ.
- 31 Gebe Apômtau eŋ taâ walô ɻam, tec êtiŋ su ender tôŋgeŋ atom.
- 32 Eŋ embe êkêŋ gêŋwapac êtap aêac sa oc taâ walô aêac êtiam gebe gabêjam gêjam eŋ auc
- 33 gebe êkêŋ gêŋwapac to ɻandaŋ tonaj kêmoasiŋ eŋ atom.
- 34 Apômtau kêjala embe sêkônij aêac katuŋ sêsep kapoacwalô,
- 35 embe sêŋgamiŋ biŋgêdêŋ, tanj eŋ kêkêŋ gêdêŋ aêac naŋ,
- 36 embe sênam biŋgêdêŋ ôkwi anja gamêŋ mêtôcňa, eŋ kêjala.
- 37 Apômtaunê ɻjalêlôm ɻanô kêsa ɻapanj.
- 38 Biŋ ɻajam to biŋ sec oc mêmêsa êtôm taugen êtu ênê jatuŋa.
- 39 Embe sêkêŋ ɻagêjô êtu aêacnêŋ secňa, naŋ tali awer sa êtu asagerňa.
- 40 Tasala to tansaê nêŋ lêŋ ma tamu dandêŋ Apômtau tana.
- 41 Daôc lemen to ɻjalêlôm sa êndêŋ Anôtô undambêŋa gebe
- 42 “Aêac agêli to ali tauŋ sa ma aôm Apômtau kôsuc ma biŋ ôkwi atom.
- 43 “Aôm kôkwa taôm auc ɻa têmtac ɻandaŋ ma kôjanda aêac ma gôjac aêac ɻa taêm walô masigeŋ.
- 44 Aôm kôkwa taôm auc ɻa tao gebe aêacma mec êsô wacêtap aôm sa atom.
- 45 Aôm gôgôm aêac atu nom samucgeŋ ɻalênduc to gêŋgambu.
- 46 “Aêacma ɻacio sêpêlê to sêsu aêac susu.
- 47 ɻalêlôm ɻatutuc ma gêŋwapac kêkôm aêac auc ma aêac amoá atêc tauŋ to alendec ɻanôgeŋ.
- 48 Noc matocsulu kêsêwa amboac bu kapôeŋ gebe aêjoc lau samob sêjaŋa.
- 49 “Matocsulu keseleŋ gê tôŋgeŋ
- 50 e Apômtau êtu kêniŋ anja undambê ma êlic aêac.
- 51 Noc ɻjalêlôm ɻawapac ɻanôgeŋ gebe gêlic gêŋ, tanj kêtap aêjoc lauo malacňa sa naŋ.
- 52 “Nacjo tanj sedec aê ɻam masigeŋ naŋ, nêŋ lip gêjac aê amboac moc.
- 53 Èsêac sêbalin aê tomatoc jaligen kasêp sê ma sêسابي poc gêŋgôŋ sêawa auc.
- 54 Bu gêjam aê auc. Aê taêc gêjam gebe ‘Aê gabacgac.’
- 55 “O Apômtau, anja sê ɻjalêlôm aê gamôéc gêdêŋ aôm,
- 56 ma gêdêŋ tanj aê kateŋ aôm gebe ‘Ôŋô ɻoc môéc’ naŋ, aôm kôkêŋ tanjam.
- 57 Aôm gôjô aêjoc biŋ ma kôsôm gebe ‘Ôtêc taôm atom.’

58 “O Apômtau, aôm mêmôgôjam aê sa to gôjam aê katuc kêsi.

59 O Apômtau, aôm gôlic gêj geo, taŋ sêgôm gêdêj aê naŋ. Ômêtôc aê naêndêj.

60 Aôm kôjala ñacio nêj têntac gedec aêja ma sêgôm gêjlêlôm taêsam kêtu aêja.

61 “O Apômtau, aôm gôjô êsêacnêj biŋ kêsi-kêsi, nêj gêjlêlôm samob kêtu aêja.

62 Sêôm biŋ kêtôm bêc samob ma sêkic biŋ kêtu aêja.

63 Gêdêj bêbêc e oc kêsêp êsêac têtan pêlê aê.

64 “O Apômtau, ôkêj ñagêjô êndêj êsêac êtôm gêj, taŋ sêgôm naŋ.

65 Ôpuc boa êsêac ma ôkêj êsêac sêngôj togênjwapac ñanôgej.

66 Ôjanda êsêac to onsej êsêac su samucgej aŋga nom.”

Esekiel

Propete Esekiel gêmoa nom gêdêj taŋ sesen malac Jerusalem su gêdêj jala 586 gêmuŋ Kilisi gêmêj nomnaŋ naŋ. Enj gêjam sakiŋ lau, taŋ sêngôj kapoacwalô aŋga Babilon to êsêac, taŋ sêngôj Jerusalem naŋ. Buku tau gêwa tau kékôc gêja ɻasêbu aclê gebe

1. Môkêlatu 1-24 Propete kékêj puc nê lau gebe ɻacio oc sêku Jerusalem tulu ma senseŋ malac tau su ênaŋa.
2. Môkêlatu 25-32 Apômtau kékêj jaen gebe êmêtôc lau-m toê-toê, taŋ sêkônij ênê lau to sêwê êsêac seogen naŋ.
3. Môkêlatu 33-39 Gêdêj taŋ Jerusalem gêjaŋa su naŋ, Apômtau gêjac nê lau têntac tôŋ to gêjac mata gêdêj êsêac gebe êmoasiŋ êsêac êndêj têm, taŋ gêc nêmja naŋ.
4. Môkêlatu 40-48 Esekiel gêlic lôm dabuŋ wakuc to ɻagêjlêlôm ma gêwa Judawaganêŋ lau-m wakuc sa amboac tonanget.

Esekiel kékêj gêwiŋ ɻanô ma gêlic ɻakatu taêsam gêc nê ɻalêlôm. Enj gêlic ɻakatu tau gêdêj taŋ nê katu kainj teŋ kêsa naŋ. Ma enj gêwa nê jaen taêsam sa ɻa dôŋ, taŋ gêjam naŋ. Esekiel kékac lau gebe sênam tauŋ ôkwi e nêŋ ɻalêlôm êtu wakuc ma enj gêlêj bin tameŋi gebe sejop nêŋ latunji ɻaŋep. Enj kêsôm lasê gebe kékêj mata lau sênam tauŋ ôkwiŋa e nêŋ lêŋ êtu wakuc. Esekiel enj propetegen atom, enj daburjwaga amboac tonanget. Kêtu tonanŋa enj taê kêka ɻanô gebe lôm dabuŋ êtu wakuc ma lau sêmansaŋ tauŋ e têtu lau dabuŋ.

Anôtônen lêpôy

¹ Gêdêj jala kêtu 30 ɻaaŋôj kêtu aclê ma ɻabêc kêtu lemen teŋ aê gamoa gawiŋ lau kapoacwalôha aŋga bu Kebar ɻatali. Gêdêj tonan undambê gêja ma galic ɻakatu, taŋ Anôtô gêsuŋ gêdêj aê naŋ.

² Gêdêj ajôŋ tau ɻabêc kêtu lemen teŋ tonan kiŋ Jehoiakin gêjgôj kapoacwalô ɻajala kêtu lemen teŋ su

³ ma Apômtau kêsôm gêdêj Busi latu aê, daburjwaga Esekiel, aŋga bu Kebar, taŋ kêpoac Kaldeanêŋ gamêŋ naŋ. Ma Apômtaunê ɻaclai mêŋgêjam aê auc.

⁴ Aê gaôc matoc sa ma galic mu gêbuc ɻatêna sec, taŋ gêmêj aŋga gamêŋ gêmu kêsêpja (nodoŋa) totao kapôêjanô, taŋ ɻawasi kékôm aê auc to ja kêpêlaŋ kêsa gêmêŋ ɻapaŋ naŋ. Ma aŋga ja tau ɻalêlôm aê galic amboac bras ɻamondec-mondec.

⁵ Aŋga mutêna tau ɻalêlôm aê galic ɻakatu amboac gêj mateŋ jali aclê, taŋ ɻakatu amboac ɻamalac.

⁶ Êsêac samob nêŋ laŋôjanô aclê-aclê to ɻamagê aclê-aclê kêtômgenej.

⁷ Êsêac eŋkaiŋ solop ma galic eŋpoap amboac bulimakao kapoac nêŋ ma ɻawasi to ɻaôsic-ôsic amboac bras.

⁸ Êsêac lemen kêtôm ɻamalacnêŋ ma kêsa aŋga nêŋ ɻamagê aclê-aclê ɻakasuhlabu. Ma êsêac laŋôjanô to nêŋ ɻamagê amboac tonec gebe

⁹ Nêŋ ɻamagê luagêc gêlâm e ɻatêpôê kêmoasac tau ma êsêac embe sêselêŋ, go sêkac tauŋ ôkwi-ôkwi teŋ atom, sêselêŋ solopgeŋ sêja.

¹⁰ Êsêacnêŋ laŋôjanô ɻakatu amboac tonec gebe Êsêac samob nêŋ laŋôjanô, taŋ gêc nêmja naŋ, ɻakatu amboac ɻamalac. Laŋôjanô anôja amboac ɬewe

ma lanjôjanô gasêja amboac bulimakao to lanjôjanô dêmôemuña amboac momboanj.

11 Èsêac sêlam nêj ñamagê luagêc-luagêc gêmu kêpi e sêmoasac tau. Ma êsêac sêkwa ôliñ auc ña nêj ñamagê luagêc-luagêc ñagêdô.

12 Ma samob sêselêj solopgeñ sêja kêtôm ñalau gêjam gôliñ êsêac ma sêkac tauñ ôkwi teñ atom.

13 Anja gêj mateñ jali tonaj ñalêlôm gêj teñ gêc, tañ galic amboac ja ñalana kêtôm dawenj ñawê ñaolesb-oleb kësa. Ja tau ñawê kaiñ teñ ma ôsic kêkac anja ja tauñ kësa gêmêj.

14 Ma gêj mateñ jali tau sêlêti sêja sêmêj-sêja sêmêj eb tagenj amboac ôsic kêkac.

15 Gêdêj tañ aê kasala gêj mateñ jali tonaj nañ, aê galic wil aclê sêkô nom, wil tau tagenj-tagenj kêtôm êsêacgeñ.

16 Wil aclê tonaj kêtôm taugenj, ñawasi amboac pocawa. Kêtôm wilgenj wil ten gêjac keso ñalêlômgeñ.

17 Embe sêselêj sêna gamêj tònê me ônê, oc sêselêj solopgeñ sêna, sêkac tauñ ôkwi-ôkwi atom.

18 Ma mateñanô gêjam wil samob ñatali aucgeñ.

19 Ma gêj mateñ jali aclê tau embe sêselêj, go wil sêselêj sêwiñ êsêac. Ma gêj mateñ jali embe sêôj sa sépi anja nom, go wil sêôj sa amboac tonanjeñ.

20 Gêj mateñ jali aclê sêselêj kêtôm nêj ñalau têtac gêwiñ ma wil dêdi sêwiñ êsêacgeñ gebe gêj mateñ jali nêj ñalau gêjam gôliñ wil amboac tonanj.

21 Amboac tonaj têm samob nañ gêj mateñ jali tauñ embe sêselêj, go wil sêselêj. Embe sêkô, go wil sêkô. Embe sêôj sa, go wil sêôj sa amboac tonanjeñ gebe gêj mateñ jali nêj ñalau gêjam gôliñ wil.

22 Anja gêj mateñ jali môkêjapac lôlôc gêj teñ gêc, tañ galic amboac umboj ñawasi amboac glas kaiñ teñ, ñaê kristal.

23 Anja umboj ñalabu gêj mateñ jali tauñ sêkô ma sêmêtôc nêj ñamagê luagêc kêtômgeñ e teñ nêj këmoasac êsêagêc, tañ sêkô ej makeñ-makeñ nañ nêj. Ma êsêac sêkwa nêj ôliñ auc ña nêj ñamagê luagêc ñagêdô.

24 Gêdêj tañ sêselêj nañ, aê ganjô nêj ñamagê ñakicsêa amboac bu kapôeñ ñakicsêa ma amboac Apômtau ñatau ñê awa to gamêj ñadindij amboac sinjwaga toñ kapôeñ nêj ñadindij. Gêdêj tañ sêkô ñanjêj nañ, sêgasuj nêj ñamagê

25 Mago awa teñ kësa anja umboj, tañ gêc êsêac môkêjapac ñaôjña nañ ñapañgeñ.

26 Ma anja umboj, tañ gêc êsêac môkêjapac ñaôjña nañ, ñamakeñ aê galic gêj teñ amboac lêpôj sapir majañ-majañña ma ñakatu teñ amboac ñamatlac gêngôj lêpôj tau ñaô.

27 Ma galic ñakatu tau ñamakeñ ñaôjña ñawasi amboac bras ñamondec-mondec ma ñamakeñ ñalabuña amboac ja ñawaô. Ma ñawê ñawasi kaiñ teñ kêkôm ñakatu samucgeñ auc.

28 Ma ñawê ñawasi tau kêtôm kasômbuc, tañ kêkô tao ñalêlôm nañ. Apômtaunê ñawasi ñakatu tau tonaj.

Apômtau kêkalem Esekiel gebe êtu propete teñ

Aê galic ma gau tauc gaêc lanjôcanô gêdêj nom ma ganjô awa teñ, tañ kêsôm biñ nañ.

2

¹ Ma ej kêsôm gêdêj aê gebe “Namalac latu, ôndi sa. Aê gabe jasôm biñ êndêj aôm.”

² Gêdêj tan awa kêsôm biñ gêmoa nañ, Apômtau nê ñalau kêsêp aênjoc ñjalêlôm gêja ma gêôc aê sa jakakô ma aê ganô awa tau kêsôm biñ gebe

³ “O ñamalac latu, aê gabe jasakin aôm ôndêj lau Israel. Èsêac to nêj mimi sêli tauñ sa to sêbuc dêmôej aê e mêtjgêdêj galoc.

⁴ Èsêac gêsuntêkwa ñatôj to tetoc aê sa atom. Aê jasakin aôm ôndêj èsêac ñona gebe ôsôm êndêj èsêac gebe Apômtaunê biñ tau tonec.

⁵ Èsêac lau ton teñ, tanj sêli tauñ sa ñasec, tec èsêac sêkêj tanjeñ me sêkêj tanjeñ atom, mago èsêac sêjala gebe propete teñ gêmoa èsêac ñjalêlôm.

⁶ “Namalac latu, aôm ôtêc èsêac to nêj biñ atom. Gêj ñatêkwa to locgôm oc sêkôm aôm auc ma ôngôj alidêbu ñaô, mago ôtêc èsêacnêj biñ to nêj lanjônsiboa atom gebe èsêac lau ton teñ, tanj sêli tauñ sa ñasec nañ.

⁷ Aôm ôsôm ñoc biñ êndêj lau ton teñ, tanj sêli tauñ sa ñasec nañ, èsêac sêkêj tanjeñ me sêkêj tanjeñ atom.

⁸ “Namalac latu, aôm ôkêj tañjam biñ, tanj aê gabe jasôm êndêj aôm nañ. Ôli taôm sa êtôm èsêac atom. Ôja awamsuñ ma ôniñ gêj, tanj aê gabe jakêj êndêj aôm nañ.”

⁹ Go aê galic lêma teñ, tanj kêmêgôm papia toluj teñ nañ, kêmêtôc tau gêdêj aê.

¹⁰ Ma lêma tau kêlainj papia tau ma galic teto biñ tanjiboaña to biñ ijoc ma biñ ojaeñja kêsêp makenj-makeñ.

3

¹ Go Anôtô kêsôm gêdêj aê gebe “Namalac latu, ôniñ gêj, tanj gêc aôm lanjômnêmja nañ, ôniñ papia toluj tonaj, go ñona ma ôsôm biñ andêj lau Israel.”

² Amboac tonaj aê gaña aocsuñ ma ej kékêj luñ tau gêdêj aê gebe janij.

³ Ma ej kasôm gebe “Namalac latu, ôniñ papia tec kakêj gêdêj aôm nec e ênam têmtacsêga auc.” Aa gaenj gêj tau ma kasaë ñakana kêtôm lap.

⁴ Go Anôtô kasôm gebe “Namalac latu, ôndêj lau Israel ñona ma ôsôm ñoc biñ lasê êndêj èsêac.

⁵ Aê jasakin aôm ôndêj lau toawej talô ma toawej ñawapac nec atom, jasakin aôm ôndêj lau Israelgeñ.

⁶ Aê jasakin aôm ôndêj lau-m ñagêdô, tanj sêsôm awen jaba, tanj aôm gôñjô atom nañ atom amboac tonanjeñ. Embe jasakin aôm ôndêj lau-m amboac tonaj, oc sêkêj tanjeñ aôm awam.

⁷ Mago lau Israel oc sêkêj tanjeñ aôm awam atom gebe èsêac dedec gebe sêkêj tanjeñ aê aoc. Biñ tonaj ñam gebe lau Israel samob gêsuntêkwa ñatôj ma nañ ñjalêlôm ñadani.

⁸ Ôlic acgom, galoc aê jañgôm aôm lanjônsiboa atôm èsêacnêj ma têmbêlam ñajaña êtôm èsêac teñbeleñ.

⁹ Biñjanô, aê kakêj aôm têmbêlam ñajaña kêtôm pocawa kain teñ diamand su. Ôtêc èsêac atom ma èsêac lanjônsiboa êtakê aôm atom gebe èsêac lau ton teñ, tanj sêli tauñ sa ñasec nañ.”

¹⁰ Go Anôtô kêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Namalac latu, biñ samob, tanj jasôm êndêj aôm nañ, ênêc nêm ñjalêlôm ma ôkêj tañjam aê aoc tau.

11 Gocgo ôndêj nêm lau, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô naŋ, ôna ma ôsôm êndêj êsêac, taŋ sêkêj taŋeŋ me sêkêj taŋeŋ atom gebe 'Apômtaunê biŋ tau tonec.' "

12 Go Anôtônê Njalau kêsip aê sa ma gêdêj taŋ Apômtaunê toŋawasi gêdi naŋ, aê gaŋjô ôjô gêjam ɻakicsêa kapôeŋ anja aê dêmôēcmuŋa.

13 ɻakicsêa tau ɻam kêsép gêŋ mateŋ jali sêkac ɻamagê kêpi tau ma wil kêsêlêj gêwiŋ êsêac. Ma ɻakicsêa tau tonaj kêtôm ôjô ɻakicsêa.

14 Go ɻalau kêsip aê sa ma kêkôc aê gêc gêja. Ma aê gaêc gaja toŋaclaigen e ɻalêlôm kêpuc aê ma Apômtaunê lêma kêkôniŋ aê ɻanôgeŋ.

15 Tec aê gaô lasê lau kapoacwalôŋa, taŋ sêŋgôŋ malac Tel Abib anja bu Kebar ɻatali naŋ. Aê gaŋgôŋ êsêac ɻalêlôm bêc 7 toŋoc ɻalêlôm gêmô aêgeŋ kêtû gêŋ, taŋ galic to gaŋjô naŋ.

Apômtaunê kêkêj Esekiel kêtû dibwaga ten

16 Gêdêj taŋ bêc 7 gêjaŋa naŋ, Apômtaunê kêsôm biŋ gêdêj aê.

17 Enj kêsôm gebe "Namatlač latu, aê kakêj aôm kôtu dibwaga lau Israelnya. Èndêj taŋ ôjô biŋ êsa aocsuŋ, naŋ naôkêŋ puc êsêac ônam aê laŋôc.

18 Aê embe jasôm êndêj ɻac alôb-alôb teŋ gebe enj oc êmac êndu, mago aôm embe ôkêŋ puc to ôsôm biŋ êndêj enj e êvi nê lêŋ sec siŋ ma êmoa mata jali nec atom, oc ɻac alôb-alôb êmac êndu êtu nê secŋa, mago aôm oc ôwê ênê dec ɻakaiŋ.

19 Mago aôm embe ôkêŋ puc ɻac alôb-alôb ma enj êwi siŋ atom to ênam tau ôkwi anja nê lêŋ sec atom, go enj oc êmac êndu amboac ɻac alôb-alôb, mago aôm gôjam taôm kêsi.

20 "Ma ten. ɻac gêdêj teŋ embe êwi nê lêŋ gêdêj siŋ ma êngôm sec ma aê jakêj enj êka selelec, enj oc êmac êndu, gebe aôm kôkêŋ puc enj atom, tec enj êmac êndu êtu ênê secŋa. Aê oc taêc ênam nê koleŋ ɻajam, taŋ enj gêgôm naŋ, êtiŋ atom. Mago aôm oc ôwê nê dec ɻakaiŋ.

21 Mago aôm embe ôkêŋ puc ɻac gêdêj teŋ gebe êngôm sec atom ma enj embe endec sec, naŋgo êmoa mata jali gebe enj kêkêj taŋa nêm puc ma aôm oc ônam taôm katôm kêsi amboac tonanjeŋ."

Esekiel oc êtôm gebe êsôm biŋ atom

22 Ma Apômtaunê lêma gêsc aê ma enj kêsôm gêdêj aê gebe "Ôndi sa ma ôsa gaboaŋ ôna. Aê gabe jasôm biŋ êndêj aôm anja tònê."

23 Amboac tonaj aê kasa gaboaŋ gaja ma anja tonaj aê galic Apômtaunê toŋawasi kêtôm aê galic su anja bu Kebar ɻatali. Aê gau tauc laŋôcanô gêdêj nom,

24 mago Apômtaunê Njalau gêjam aêjoc ɻalêlôm auc. Ma Apômtaunê kêsôm gêdêj aê gebe "Naôsô nêm andu ma ôlai katam auc."

25 O ɻamatlač latu, oc sêšô aôm tōŋ ɻa lêpoa ma aôm ôtôm gebe ôsa awê ôndêj lau atom.

26 Ma aê gabe jakêj imbêlam êsap lômboam tōŋ gebe awammê êsa ma ôtôm gebe ônac biŋsu êsêac atom gebe êsêac lau tonj teŋ, taŋ sêli tauŋ sa sec naŋ.

27 Mago êndêj taŋ jasôm biŋ êndêj aôm naŋ, jandelec awamsuŋ, go aôm ôsôm êndêj êsêac gebe 'Apômtaunê Anôtô nê biŋ tonec'. ɻac taŋ êkêj taŋa naŋ, ênôŋ biŋ tau. ɻac taŋ endec naŋ, endecgeŋ gebe êsêac lau tonj teŋ, taŋ sêli tauŋ sa sec naŋ."

4:1-17:24 Apômtaunê jaen ɻagêdô, taŋ Esekiel geoc lasê naŋ, kêsép ɻasêbu tonec. Anôtônê biŋ kêkanôŋ Jerusalem, taŋ ɻacio oc senseŋ su naŋ, ma lau,

taŋ ɳacjo oc sêwê êsêac nasêngôŋ kapoacwalô naŋ. Propete gêwa biŋ ɳawapac ɳam sa amboac tonaj. ɳam kêsêp launêŋ sakiŋ gwamja to nêŋ sec.

18

Lau samob sêwê nêŋ biŋ ɳakaiŋ êndêŋ-êndêŋgeŋ

¹ Apômtau kêsôm biŋ gêdêŋ aê gebe

² “Aŋga gamêŋ Israel amac asôm-asôm bingôlinj laŋgwa tonec gebe ‘Tameni seŋ wain ɳanô matac ma latuŋi luŋluŋ siŋ-siŋ.’ naŋ ɳam amboac ondoc.”

³ Apômtau kêsôm gebe “Aê gamoa matoc jali, tec jasôm êtu tôŋ gebe sêsmôm bingôlinj tonaj aŋga Israel êtiäm atomanô.

⁴ Ôlic acgom, aê katu lau samob katuŋ ɳatau. Aê katu tama katu ɳatau to latusu ɳatau amboac tonajgeŋ ma ɳac, taŋ êŋgôm sec naŋ, êmac êndu.

⁵ “Naŋ gêdêŋ êsap biŋsu tôŋ ma êsa nê lêŋ ɳaŋeŋgeŋ.

⁶ Enj êniŋ gêŋ aŋga anôtôi jaba nêŋ gamêŋ ɳabau to êôc mataanô sa êndêŋ Israelnêŋ gwam atom ma êŋgôm gêŋ mockaiŋja êndêŋ nê ɳac jabaŋ enj nê awê ma ênêc êwiŋ, taŋ ênam ôli ajôŋ naŋ atom.

⁷ Enj êkônij ɳac teŋ atom ma êŋgaminj ɳac teŋ nê kamaclauŋ atom. Enj ênam gengeŋ atom. Enj êkêŋ mo êndêŋ lau, taŋ mo êjô êsêac naŋ, sêniŋ to êkêŋ ɳakwê êndêŋ lau toôliŋ ɳaôma sêso.

⁸ Enj êkêŋ mone êndêŋ lau, mago taê êka ɳalakac atom ma enj êka jaê mone êlêlêc su atom amboac tonajgeŋ. Enj êŋgôm sec atom ma êmêtôc launêŋ biŋ naândêŋgeŋ.

⁹ Enj êsa nê lêŋ êtôm ɳoc jatu ma ejop ɳoc biŋsu ɳapepgeŋ. ɳac amboac tonaj enj ɳac gêdêŋ ma êmoa mata jali. Apômtau Anôtô nê biŋ tau tonaj.

¹⁰ “Ma latu, taŋ ɳac amboac tonaj êka lasê naŋ, êjanggo gêŋ su ma ênac ɳamalac êndu ma êsa tamanê lêŋ gêdêŋ atom,

¹¹ enj êniŋ gêŋ aŋga anôtôi jaba nêŋ gamêŋ ɳabau ma êŋgôm gêŋ mockaiŋja êndêŋ nê ɳac jabaŋ enj nê awê,

¹² ma êkônij lau ɳalêlôm sawa to lau sêpô lêna tauŋja ma ênam gengeŋ gêŋ to êŋgaminj kamaclauŋ ma êôc mataanô sa êndêŋ gwam to êŋgôm gêŋ alôb-alôb,

¹³ êkêŋ mone êndêŋ lau ma taê êka ɳalakac to êka jaê mone êlêlêc su, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Enj gêgôm gêŋ alôb-alôb samob tonaj, amboac tonaj enj êmac êndu, ma oc êwê enj tau êmac êndu ɳakaiŋ.

¹⁴ “Ma latu taŋ ɳac tau tonaj êka lasê naŋ, êlic sec samob, taŋ tama gêgôm naŋ, ma êtaké to êŋgôm gêŋ samob tonaj atom,

¹⁵ enj êniŋ gêŋ aŋga anôtôi jaba nêŋ gamêŋ ɳabau to êôc mataanô sa êndêŋ Israelnêŋ gwam atom ma êŋgôm gêŋ mockaiŋja êndêŋ nê ɳac jabaŋ enj nê awê atom.

¹⁶ Enj êkônij lau to êjatu kamaclauŋ ma êjanggo gêŋ atom, mago êkêŋ mo êndêŋ lau, taŋ mo êjô êsêac naŋ, sêniŋ ma êkêŋ ɳakwê êndêŋ lau toôliŋ ɳaôma sêso.

¹⁷ Enj ejop lêma gebe êŋgôm gêŋ eso atom ma êkêŋ mone êndêŋ lau, mago taê êka ɳalakac to êka jaê mone êlêlêc su atom. Enj ejop ɳoc jatu to êsa nê lêŋ êtôm ɳoc biŋsu, oc êmac êndu atom, enj êmoa mata jali biŋjanôgeŋ.

¹⁸ Tagenj ɳac tau tama, taŋ gêgôm gêŋ ɳaclai sec to kêjanggo launêŋ gêŋ ma gêgôm gêŋ ɳajam gêdêŋ nê lau naŋ atom, oc êmac êndu êtu nê secŋa.

19 “Ma amac atu kênac gebe ‘Latu êôc ɻandaŋ êtu tamanê secŋa atom êtu asagenŋa.’ Latu kêsap biŋsu tōŋ to tētac gêwiŋ biŋgêdêŋ ma gejob ɻoc jatu samob ɻanŋeŋgeŋ, tec eŋ êmoa mata jali biŋŋanôgeŋ.

20 Nac taŋ gêgôm sec naŋ, êmac êndu. Latu êôc ɻandaŋ êtu tamanê secŋa atom ma tama êôc ɻandaŋ êtu latunê secŋa atom. ɻac gêdêŋ êtap nê ɻagêjô ɻajam sa ma ɻac sec êtap ɻagêjô sec sa êtu nê secŋa.

21 “Mago ɻac sec teŋ embe êkac tau su aŋga nê sec samob, taŋ eŋ gêgôm naŋ, ma ejop ɻoc jatu samob ma êsap ɻoc biŋsu tōŋ ma tētac êwiŋ biŋgêdêŋ, naŋ êmoa mata jali biŋŋanôgeŋ. Eŋ êmac êndu atom.

22 Anôtô oc ta  ênam nê sec, taŋ eŋ gêgôm naŋ, êtiam atom. Eŋ êmoa mata jali êtu biŋgêdêŋ, taŋ eŋ gêgôm naŋna.

23 Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Amac abe ɻac sec teŋ embe êmac êndu, oc jalic ɻajam me. Masianô. A  tētac gêwiŋ gebe jalic eŋ ênam tau ôkwi ma êmoa mata jali.

24 “Mago ɻac gêdêŋ teŋ embe êwi nê lêŋ gêdêŋ siŋ ma êngôm sec to êngôm gêŋ alôb-alôb, taŋ ɻac sec gêgôm naŋ, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Anôtô ta  ênam ênê biŋgêdêŋ, taŋ eŋ gêgôm naŋ, ɻateŋ atom. Eŋ êmac êndu gebe eŋ kêgêli biŋsu ma gêgôm sec.

25 “Mago amac asôm gebe ‘Anôtônê lêŋ jagêdêŋ atom.’ Amac lau Israel, ak j taŋem a  acgom. ɻoc lêŋ jagêdêŋ atom me. Amac ta m nêm lêŋ tonan jagêdêŋ atom.

26 Nac gêdêŋ teŋ embe êkac tau su aŋga biŋgêdêŋ ma êngôm sec, e êmac êndu. Eŋ êmac êndu êtu sec, taŋ eŋ gêgôm naŋna.

27 Ma ɻac sec teŋ embe êkac tau su aŋga sec, taŋ eŋ gêgôm naŋ, ma êsap biŋsu tōŋ to tētac êwiŋ biŋgêdêŋ, go ênam katu k sî.

28 Eŋ g jam tau ôkwi aŋga nê sec samob, taŋ gêgôm naŋ, tec êmoa mata jali ma êmac êndu atom.

29 Mago lau Israel s sôm gebe ‘Apômtaunê lêŋ jagêdêŋ atom.’ O lau Israel, amboac ondoc. A joc lêŋ jagêdêŋ atom me. A  gabe amacn m lêŋ jagêdêŋ atom.

30 “O lau Israel, k tu biŋ tonanŋa a  gabe jam t c amac samob ênd n -ênd ngeŋ êt m n m l n. Apômtaunê biŋ tau tonanŋ. Amac embe ambu ta m to anam ta m ôkwi aŋga n m keso atom, oc anaŋa êtu n m secŋa.

31 Ambaliŋ n m sec samob, taŋ ag m gêd n a  nan, siŋ ma amansaŋ n m ɻal l m to n m kat m êtu wakuc. O lau Israel, amac abe amac êndu êtu ageŋŋa.”

32 Apômtau k s m gebe “Nac teŋ embe êmac êndu, oc jalic ɻajam atom. Amboac tonanŋ anam ta m ôkwi gebe amoaa matem jali.”

19:1-32;32 Jaeŋ ɻag d , taŋ k s m las  gebe Anôt  m m t c n m lau naŋ, ma ɻag d , taŋ k kan ŋ lau jaba, taŋ s ng ŋ s s i Judawaga naŋ, k s p m k l tu tonec.

33

Apômtau k k y Esekiel k tu dibwaga ten

1 Apômtau k s m g d n a  gebe

2 “o ɻamalac latu,  s m ênd n  n m lau g n, taŋ ɻan   sa ênd n  noc, taŋ jak n siŋ  sa gam n  m n. Lau gam n tonanŋa sêjaliŋ n n teŋ sa êtu dibwaga.

3 Eŋ embe  elic ɻacio t dabin, naŋ eŋ  nac dauc  tan gebe  k y puc lau samob.

4 Embe ten êjô, mago êkêj taŋa atom e ɣacjo êô lasê ma ênac eŋ êndu, go eŋ tau êwê kaiŋ êmac êndu ɣatôp.

5 Eŋ êmac êndu ɣatôp ênêc eŋ tauŋa gebe eŋ kêkêj taŋa puc atom. Embe eŋ êkêj taŋa oc moac eŋ êtôm gebe êc siŋ su.

6 Mago dibwaga embe êlic ɣacjo sêmêj ma ênac dauc êtaŋ atom ma êkêj puc lau atom e ɣacjo sêô lasê ma sênaç ɣac teŋ êndu, oc ɣac tau ênaŋa êtu nê secŋa, mago dibwaga êwê ênê dec ɣakaiŋ.

7 “O ɣamalac latu, aê jakêŋ aôm ôtu lau Israel nêŋ dibwaga. Êndêj taŋ ôjô biŋ teŋ aŋga aêŋoc naŋ, ôkêŋ puc êsêac ônam aê lanjôc.

8 Aê embe jasôm êndêj ɣac sec gebe Aôm ômac êndu, mago aôm embe ôkêŋ puc eŋ gebe ênam nê lêŋ ôkwi gebe êmoa mata jali naŋ atom, go eŋ oc êmac êndu êtu nê secŋa, mago aôm ôwê ênê dec ɣakaiŋ.

9 Mago aôm embe ôkêŋ puc ɣac sec ma eŋ ênam tau ôkwi aŋga nê sec atom, oc êmac êndu êtu nê secŋa, mago aôm gôjam taôm katôm kêsí.

Lau sêwê nêŋ biŋ ɣakaiŋ êndêj-êndêŋgeŋ

10 “Ma aôm ɣamalac latu, ôsôm êndêj lau Israel biŋ tau, taŋ êsêac sêšôm naŋ gebe ‘Gêŋ sec to geo, taŋ aêac agôm naŋ, kékôniŋ aêac tôŋ e abêlê. Aêac amoa mateŋ jali amboac ondoc.’

11 Aôm ôsôm êndêj êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm gebe Aê gamoa matoc jali biŋjanôgen, tec jasôm êtu tôŋ gebe ɣac sec teŋ embe êmac êndu, oc aê têtac ɣajam atom. ɣac sec teŋ embe ênam tau ôkwi to êmoa mata jali, aê oc têtac ɣajam êsa. O lau Israel, anam taôm ôkwimaŋ, amac abe amac êndu êtu agenjña.

12 “Ma aôm, ɣamalac latu, ôsôm êndêj nêm lau gebe ɣac gêdêj embe êngêli biŋsu, go êna lêŋ gêdêj ênam eŋ kësi atom. Ma ɣac sec embe êwi nê sec siŋ, go nê sec êku eŋ tulu ênaŋa atom. ɣac gêdêj, taŋ êngôm sec naŋ, oc êmoa mata jali atom.

13 Aê embe jasôm êndêj ɣac gêdêj gebe êmoa mata jali ma eŋ taê êka nê lêŋ gêdêj e êngôm sec, go aê taêc ênam ênê lêŋ gêdêj teŋ êtiam atom ma eŋ êmac êndu êtu nê secŋa.

14 Ma teŋ. Aê embe jasôm êndêj ɣac sec gebe amac êndu biŋjanôgen, mago eŋ embe ênam tau ôkwi aŋga nê lêŋ sec ma ejop ɣoc jatu to êsap biŋsu tôŋ

15 ma êngamiŋ kamaclauŋ atom to êjô gêŋ, taŋ kêjanggo su naŋ, ma êngôm biŋsu, taŋ kétu aŋgôŋ matem jali ɣam naŋ, ɣanô êsa to êngôm sec atom, naŋ êmoa mata jali biŋjanôgen, eŋ êmac êndu atom.

16 Aê oc taêc ênam ênê sec, taŋ gêgôm naŋ, ɣateŋ êtiam atom. Eŋ gejob ɣoc jatu to kêsap biŋsu tôŋ, tec êmoa mata jali biŋjanôgen.

17 “Ma nêm lau sêšôm gebe ‘Apômtaunê lêŋ jagêdêj atom.’ Maga aê gabe êsêacnêŋ lêŋ jagêdêj atom.

18 ɣac gêdêj embe êwi nê lêŋ gêdêj siŋ ma êngôm sec, oc êmac êndu êtu tonanŋa.

19 Ma ɣac sec embe êwi nê sec siŋ ma ejop ɣoc jatu to êsap biŋsu tôŋ, oc êmoa mata jali êtu tonanŋa.

20 Maga amac asôm gebe ‘Apômtaunê lêŋ jagêdêj atom.’ O lau Israel, aê oc jamêtôc amac samob êtôm nêm lêŋ êndêj-êndêŋgeŋ.

Nawae gebe Jerusalem ênaŋa

21 Gêdêj jala kêtû 12, taŋ aêac aŋgôŋ kapoacwalô naŋ, ɣaaŋôŋ kêtû 10 ɣabêc 5 ɣac teŋ, taŋ gêc siŋ aŋga Jerusalem gêmêj naŋ, mêmgeô lasê aê ma kêsôm gebe “Êsêac sêku malac tulu.”

22 Gêdêj kêtula, taŋ gêmuj bêc ɻac tau gêô lasêja naŋ, Apômtau lêma gêsac aê ma eŋ kékêj imbeloc kêtû golon gêdêj bêc, taŋ ɻac tau gêô lasê naŋ, ma aê aocmê kësa kêtiam atom.

Launêj sec

23 Apômtau kësôm biŋ gêdêj aê gebe

24 “O ɻamalac latu, lau taŋ sêŋgôŋ malac ɻapopoc anja lau Israel nêŋ gamêj naŋ, sêšom gebe ‘Abraham eŋ ɻac tagen ma Anôtô kékêj gamêj samucgeŋ gêdêj eŋ. Mago aêac lau taësam, tec galoc gamêj tau kêtû aêacnêŋ gêŋgac.’

25 “Amboac tonaj ôsôm êndêj êsêac gebe Apômtau kësôm gebe Aôm goen dec gêwir ɻamêšom tau. Aôm gôjam sakin gwam. Aôm gôjac lau êndu. Asagen kékêj aôm taêm gêjam gebe gamêj tau kêtû amacnêm.

26 Aôm taêm këka nêm siŋ. Amac agôm gêŋ alôb-alôb. Amac agôm mockainj gêdêj nêm lau wacban amac nêŋ lau. Asagen kékêj amac taêm gêjam gebe gamêj tau kêtû amacnêm.

27 “Ôsôm êndêj êsêac gebe Apômtau kësôm biŋ tonec gebe Aê gamoa matoc jali biŋjanôgeŋ, tec jasôm êtu tôŋ gebe lau, taŋ sêŋgôŋ malac ɻapopoc naŋ, lau oc sénac êsêac êndu. Êsêac taŋ sêŋgôŋ gamêj ɻamagêja naŋ, bôcbôm oc sêndaŋgôŋ êsêac. Êsêac taŋ sêŋgôŋ malac ɻajaŋa me pocgêsuŋ naŋ, gêmac sec oc êngôm êsêac e sênaŋa.

28 Aê gabe jaŋgom gamêj êtu gasan. Nêŋ ɻaclai, taŋ êsêac tetoc tauŋ sa kêpi naŋ, oc êmbacnê. Ma gamêj Israel ɻalôc oc êtu gamêj sawa e ɻac teŋ êtôm gebe êsa lôc ɻaintêna êtiam atom.

29 Êndêj taŋ aê jaŋgom gamêj êtu gasanj êtu sêgom gêŋ alôb-alôb naŋja, êsêac oc sêjala gebe aê Apômtau tau.”

Jaŋ tan propete kësôm naŋ ɻanô

30 “O ɻamalac latu, nêm lau sêšom biŋ kêpi aôm sêkô tuŋbôm ɻagala to andu ɻasacgêdô. Êsêac sêšom gêdêj tauŋ gebe ‘Ajôc, tawac ma taŋô biŋ, taŋ galoc gêmêj anja Apômtaŋne naŋ.’

31 Amboac tonaj lau sêlin tauŋ ɻapan-japan amboac lau sêgom-sêgom ma ɻoc lau sêŋgôŋ sic sêŋgôŋ aôm lanômnêmja to sênhô nêm biŋ, mago sêŋgôm ɻanô  sa atom gebe biŋdansaŋ gêc êsêac awenjsuŋ ma nêŋ ɻalêlôm gêgom mocsac awagenj.

32 Ma êsêac sêlic aôm amboac ɻac, taŋ gêjam wê têtac gêwirja ɻajamgeŋ to gêjac gêŋ wêŋa naŋ. Êsêac sêŋô aômnmêm biŋ samob, mago sêŋgôm ɻateŋ ɻanô  sa atomanô.

33 Ma êndêj naŋ nêm biŋ ɻanô  sa-ma oc ɻanô  sa biŋjanôgeŋ-gocgo sêjala gebe propete teŋ gêmoa êsêac ɻalêlôm.” * êndêj ɻamu (Ep 1:14) † ɻabelo gebe enjoc taê ênam nê tôp tonaj. ‡ êtiam.

34

Lau Israel nêŋ gejobwaga

1 Apômtau kësôm biŋ tonec gêdêj aê gebe

2 “O ɻamalac latu, oc biŋ lasê êkanôŋ lau Israel nêŋ gejobwaga. Oc biŋ lasê ma ôsôm êndêj êsêac gebe Apômtau Anôtô kësôm biŋ tonec gebe Ojae, amac

* 33:33: Kamaclauŋ: 1. kêtû ɻabelo gebe tatap ɻanô tau sa † 33:33: 2. ɻac teŋ embe ênam tôp teŋ, go  kékêj gêŋ teŋ êtu ‡ 33:33: Malôgenj embe ênac tôp tonaj, go êtap nê gêŋ tau sa

gejobwaga Israelŋa, amac ajop taômgeŋ. Gejobwaganêŋ kôm gebe sejop domba nec atom me.

³ Amac aej ŋalêsi to asô ŋakwê, taŋ awa ŋa domba ŋaôlilu ma abuc domba ŋajam to aej ŋjamêšom tau, mago amac alôm domba tau atom.

⁴ Amac apuc gêŋ palê-palê tōŋ atom to agôm êsêac, taŋ gêmac gêgôm êsêac ŋaj, ôlin ŋajam kësa atom. Amac asabarj êsêacnêŋ kamoc atom ma ajoŋ êsêac, taŋ seo sic ŋaj, sa ma awê êsêac sêmu sêmêŋ atom to asom êsêac, taŋ sêjaŋa ŋaj, atom amboac tonanđen.

⁵ Tec lau sêjac domba tau salinŋ-salinŋ e têtu bôcbôm samob nêŋ gwada gebe nêŋ gejobwaga masi.

⁶ Êsêac sêjac ŋoc domba salinŋ-salinŋ e seo sic sêmoa lôc to gamêŋ ŋabau samob. Êsêac sêjac ŋoc domba salinŋ-salinŋ e sêjam nom ŋagamêŋ samob auc. Ma ŋac teŋ gêjam jaom êsêac to gesom êsêac atom.

⁷ “Amac gejobwaga, galoc aŋô biŋ, taŋ aê Apômtau gabe jasôm êndêŋ amac ŋaj acgom.

⁸ Aê gamoa matoc jali binjjanôgeŋ, tec jasôm êtu tōŋ gebe Aêŋoc domba têtu bôcbôm nêŋ gwada ma bôcbôm samob seŋ ŋoc domba kêtü êsêacnêŋ mo gebe domba nêŋ gejobwaga masi. Aêŋoc gejobwaga sesom ŋoc domba atom. Gejobwaga sêlôm tauŋen ma sêlôm ŋoc domba atom.

⁹ Kêtü biŋ tonaj ŋaiŋa amac gejobwaga akêŋ taŋem ŋoc biŋ acgom.

¹⁰ Aê Apômtau Anôtô jasôm lasê gebe aê oc jakalem gejobwaga gebe sêwa nêŋ biŋ sa. Aê oc jaka jaé ŋoc domba aŋga êsêacnêŋ ma janac jao gebe sejop ŋoc domba êtiam. Ma gejobwaga sejop tauŋ êtiam atom amboac tonanđen. Ma aê gabe janam ŋoc domba kësi aŋga êsêacnêŋ aweiŋsurj e têtu êsêacnêŋ gwada atom.”

Nacgejob ŋajam

¹¹ “Aê Apômtau Anôtô jasôm êndêŋ amac gebe aê taucgen gabe jansom ŋoc domba ma jajop êsêac.

¹² Aê gabe jajop êsêac êtôm ŋacgejob gêjam jaom nê domba, taŋ lau sêjac salinŋ-salinŋ sêmoa gamêŋ samob nanj. Aê gabe janam ŋoc domba kësi aŋga gamêŋ samob, taŋ lau sêjac êsêac salinŋ-salinŋ gêdêŋ ômbiŋ to ŋakesec kékôm gamêŋ auc nanj.

¹³ Aê gabe jakôc êsêac su aŋga gamêŋ jaba tau ma jajoŋ êsêac sa to jawê êsêac sêmu dêndêŋ tauŋ nêŋ gamêŋ sêmêŋ êtiam. Aê oc jalôm êsêac aŋga lôc to gaboaŋ Israelŋa ma aŋga gamêŋ tau ŋamala ŋajamanô.

¹⁴ Aê gabe jalôm êsêac ŋa gêgwanj ŋajam ma êsêac sêniŋ gêgwanj tau aŋga Israel ŋalôc. Aŋga tònê êsêac sêlêwanj tauŋ aŋga gamêŋ wale-wale ma sêniŋ gêgwanj ŋajamanô aŋga Israel ŋagamêŋ.

¹⁵ Aê taucgen gabe jatu ŋoc domba nêŋ gejobwaga ma gabe jatap gamêŋ sêlêwanj tauŋŋa teŋ sa êtu êsêacŋa. Aê, Apômtau Anôtô tauc kasôm biŋ tonaj.

¹⁶ “Aê gabe jansom êsêac, taŋ sêjaŋa ŋaj, ma jajoŋ êsêac, taŋ seo sic ŋaj, sa to jawê êsêac sêmu sêmêŋ ma jansambanj êsêacnêŋ kamoc to jaŋgôm êsêac, taŋ gêmac gêgôm êsêac ŋaj, ôlin ŋajam ȇsa, mago onaj, taŋ tonjalêsi ma toôlinjwalô ŋaj, aê oc janseŋ su. Aê oc jatu êsêacnêŋ ŋacgejob gêdêŋ tau.

¹⁷ “O ŋoc domba, amboac tonaj aê, Apômtau Anôtô jasôm êndêŋ amac gebe Aê gabe jamêtôc domba êndêŋ-êndêŋgeŋ ma jawa domba kapoac to noniŋ kapoac êkôc.

18 Amboac ondoc amac ḥagēdō aeŋ gēgwaŋ ḥajamanōgeŋ jakētōm atom, tec amac aka gēj, taŋ amac anīŋ atom naŋ, popoc nec. Amac anōm bu ḥakēñkēj, tec agōm onaŋ, taŋ amac anōm atom naŋ, ḥamōp kēsa.

19 Ma aējoc domba ḥagēdō oc sēnīŋ gēgwanj, taŋ amac aka popoc naŋ, ma sēnōm bu, taŋ amac agōm ḥamōp kēsa naŋ.

20 “Amboac tonaj aē, Apōmtau Anōtō jasōm êndēj amac gebe Aē tauc jamētōc amac domba, taŋ atōp e ḥatēku masi naŋ, to amac, taŋ olin ḥasaŋ naŋ.

21 Amac alēsuc domba palē-palē to asap ēsēac ḥa nēm jabo e atīŋ ēsēac su anja tonj ḥalēlōm.

22 Mago aē oc janam ḥoc domba kēsi. ēsēac tētu nēm gwada êtiam atom. Aē oc jamētōc domba samob êndēj-êndēnēj.

23 Aē oc jakēj ḥoc sakinwaga Dawid êtu ēsēacnēj gejobwaga. Eŋ oc êlōm ēsēac ma êtu nēj ḥacgejob ḥanō.

24 Aē Apōmtau tauc gabe jatu ēsēacnēj Anōtō ma ḥoc sakinwaga Dawid êtu ēsēacnēj gōliŋwaga. Aē, Apōmtau kasōm biŋ tonaj.

25 Aē gabe jamoatiŋ poac wamaŋa êndēj ēsēac ma jansoc bōcbōm sēwi nēj gamēj siŋ, go ḥoc domba sēŋgōŋ ḥajamgeŋ anja oba ma sēnēc bēc anja saleŋ.

26 “Aē gabe janam mec ēsēac to gamēj, taŋ kēgi ḥoc lōc dabunj auc naŋ, ma jakēj kom ênac êndēj ḥanoc solop. Kom tau oc êmoasiŋ nom.

27 Ka kōmija ênam ḥanō ma nom êkēj gēj êpi ḥajamgeŋ ma lau oc sēmoa ḥajam anja tauŋ nēj nom. Ma aē embe jamō ḥoc launēj kapoacwalō ḥengic ma jajaŋgo ēsēac su anja lau, taŋ sēkōnij ēsēac tōŋ lemeŋ e sēmoa nēj tauŋja naŋgo sējala gebe aē Apōmtaugoc.

28 Lau tentenjlatu oc sējāŋgo ēsēac êtiam atom ma gamēj ḥabōcbōm oc sēndāŋgōŋ ēsēac êtiam atom amboac tonanjeŋ. ēsēac oc sēmoa ḥajam ma teŋ êtakē ēsēac atom.

29 Aē oc jasē ēsēacnēj kōm moasiŋja gebe mo êjō ēsēac êndu anja gamēj tau êtiam atom.

30 Ma ēsēac samob oc sējala gebe aē, Apōmtau Anōtō jamoa jawiŋ ēsēac ma lau Israel tētu aējoc lau. Aē Apōmtau Anōtō, kasōm biŋ tau tonaj.

31 “Noc domba amac, ḥoc domba ḥatonj, taŋ aē galōm naŋ, atu ḥoc lau. Ma amacnēm Anōtō aē. Apōmtau Anōtō kēsōm biŋ tau tonaj.”

35:1-36:21 Propete geoc biŋ lasē kēkanōŋ gamēj Edomja ma kēsōm lasē gebe lau Israel sēmu sēna nēj malacmōkē êtiam.

36

Lau Israel sēmoa ḥajam êtiam

22 “Amboac tonaj ḥōsōm êndēj lau Israel gebe Apōmtau Anōtō kēsōm biŋ tonec gebe O lau Israel, gēŋ taŋ aē jaŋgōm naŋ, aē jaŋgōm êtu amacŋa atom, aē jaŋgōm êtu aējoc ḥaē dabunjja, taŋ amac agōm kētu sec anja lau samob, taŋ amac aō lasē ēsēac naŋja.

23 Aē oc jawaka ḥoc ḥaē towae ḥadabuŋjanō sa. Noc ḥaē kētu sec anja tentenjlatunēj, amac agōm ḥoc ḥaē kētu sec. Ma tentenjlatu sējala gebe Apōmtau aē. Aē Apōmtau Anōtō kasōm biŋ. Aē oc jawaka tauc sa êpi amac gebe aē dabunj.

24 Aē gabe jakōc amac su anja tentenjlatunēj ma jajon amac sa anja gamēj samob ma jawē amac amu andēj taōm nēm gamēj ana êtiam.

25 Aê jansanem bu ɣawa êpi amac e atu selec. Aê jakwasiŋ nêm ɣat  mu to n  m sak   gwam  ja su   na  ja.

26 A   gabe jak  n ɣal  l  m wakuc tej   nd  n amac. A   gabe jak  c n  m ɣal  l  m   jadani su ma jak  n ɣal  l  m bi  mal  nja   nd  n amac.

27 A   oc jak  n ɣoc ɣalau   s  p amacn  m ɣal  l  m ma jajop gebe amac andanguc ɣoc bi  su ma a  ng  m jatu samob, tanj kak  n g  d  n amac na  , ɣan     sa.

28 Go amac oc a  ng  n gam  n, tanj kak  n g  d  n amacn  m mimi na  . Amac atu aênjoc lau ma amacn  m An  t   a  .

29 A   gabe janam amac k  si an  a n  m ɣat  mu samob. A   gabe jajatu nom gebe   k  k ɣan   ta  sam gebe a  c t  b  m   ti  am atom.

30 A   gabe jak  n ka   nam ɣan   to k  m   nam ɣan     tu ta  sam gebe t  b  m, tanj a  ng  m waem sec an  a tentenlatun  n na  , tej   sa   ti  am atom,

31 go amac ta  m   nam n  m l  y al  b-al  b, tanj asa na  , to n  m sec, tanj ag  m na  , ma majem ta  m   tu n  m sec to geo  ja.

32 O lau Israel, ajalamaj gebe a  e a  ng  m g  n tonan ɣai   tu amacn  a atom. Majem to asi ta  m   tu n  m l  y ɣai. A   Apômtau An  t   kas  m bi   tonan.”

33 Apômtau An  t   k  s  m gebe “  nd  n b  c, tanj jakwasiŋ amacn  m sec samob su atu selec na  , a   jak  n amac a  ng  n n  m malac ma akw   n  m andu ɣapopoc sa   ti  am.

34 Ma jak  n amac awaka gam  r, tanj lau t   s  w   s  ja s  m  r n  , s  lic amboac gam  r sawa na  , sa   ti  am.

35 Ma lau oc s  s  m gebe ‘Gam  r tonan k  tu gasan ma galoc talic amboac k  m Eden. Ma malac, tanj k  tu tuc to sawa ma sesen popoc na  , galoc lau s  ng  n ma s  kw   tu  b  m sa k  ti  am.’

36 Go lau tentenlatu, tanj s  ng  n s  ngi amac auc na  , s  jala gebe a  , Ap  mtau kakw   malac popoc sa ma kas   mo k  s  p gam  r gasan k  ti  am. A   Ap  mtau gajac mata bi   tonan ma a   oc a  ng  m ɣan     sa.

37 Ap  mtau An  t   k  s  m bi   tonec gebe “A   gabe jak  n lau Israel tete   a   gebe janam   s  ac sa   tu g  n tejna   wi  n gebe jak  n   s  acn  n namba   tu kap  p  n amboac domba ɣato  n tej.

38 Lau toton-toto  n s  nam malac, tanj galoc k  tu tuc na  , auc amboac domba dan   s  jam Jerusalem auc g  d  n têm oms  ga  ja.   nd  n tonan   s  ac s  jala gebe Apômtau a  .”

37

Gabo  n ɣatêkwa ɣakele  ja

1 Ap  mtaun   l  ma g  s  c a   ma Ap  mtaun   ɣalau k  k  c a   ma ketoc a   kak   gaboa  , tanj ɣatêkwa g  jam nom auc samucge  .

2 Ma ej g  w   a   kas  l  n gaboa   tonan samucge   ma a   galic gebe ɣatêkwa ta  sam ɣasec g  jam gaboa   tonan auc ma ɣatêkwa tau ɣakele   lan  gwage  .

3 Ej k  s  m g  d  n a   gebe “O ɣamalac latu, ɣatêkwa tonec oc   t  m gebe mate   jali   sa   ti  am me masi.”

Ma a   gaj   ej gaj   ej awa gebe “O Apômtau, ɣoc An  t  , a  m ta  mge   tec k  bi  n tonan.”

4 Ej k  s  m gebe “Oc bi   las     nd  n ɣatêkwa tau ma   s  m   nd  n   s  ac gebe O ɣatêkwa ɣakele  , ak  n tanjem Ap  mtaun   bi  .

5 Apômtau An  t   k  s  m bi   tonec g  d  n ɣat  kwa gebe Alic acgom, a   oc jaju aocja     s  p n  m ɣal  l  m, go matem jali   sa   ti  am.

6 Aê oc jakêñ ñakalôc to ñamêşôm êndêñ amac ma jakwa amac auc ña ñaôlic. Aê gabe jaju aocjaô êsêp amacnêm ñalêlôm ma jakêñ amac matem jali êsa. Go amac ajala gebe aê Apômtau tau.

7 Amboac tonaj aê gaoc biñ lasê kêtôm Apômtau kajatu aê. Ma gêdêñ tañ gaoc biñ lasê nañ, ganjô ñakicsêa amboac gegob kêtaj ma galic ñatêkwa sêjac têku tauñ ma sêliñ tauñ japan-japan ma sêjac têku tauñ.

8 Gêdêñ tañ kapuc matoc tôñ gêñ tau nañ, ñakalôc to ñamêşôm ma ñaôlic gêjac têc ñatêkwa auc, mago awajaô kêsêp ôliñ atom tagen.

9 Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “O ñamalac latu, oc biñ lasê êndêñ ñalau. Ôsôm êndêñ ñalau gebe O awajaô, ômôêñ aنجa nom makeñ-makeñ samob ma òju êsêp ñacmatê tonec gebe mateñ jali êsa.”

10 Amboac tonaj aê gaoc biñ lasê kêtôm ej kêtajtu aê. Ma awajaô jakêşêp ñacmatê e mateñ jali kësa ma dêdi sa jasêkô. Êsêac taêsam ñasec kêtôm siñwaga tonj kapôêhanô ten.

11 Anôtô kêsôm gêdêñ aê gebe “O ñamalac latu, lau Israel têtôm ñatêkwa tonaj. Êsêac sêşôm gebe ësêac têtu keleñ ma nêñ gêñ sêkêñ mateñña masi, tec sêbacgac.

12 Amboac tonaj aôm oc biñ lasê ma ôsôm êndêñ ësêac gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe O ñoc lauace, alic acgom, aê gabe jañña amacnêm sêô ma jañnu amac andi sa ma jakêñ amac amu ana gamêñ Israelja êtiäm.

13 Êndêñ tañ jañña nêm sêô ma jañnu amac andi sa nañ, ajala gebe aê Apômtau tau.

14 Aê gabe jaju ñoc aocjaô êsêp amacnêm ñalêlôm ma amac matem jali êsa ma jakêñ amac aنجôñ nêm gamêñ. Êndêñ tonaj oc ajala gebe Aê Apômtau gajac mata biñ tonaj ma aê oc janjôm ñanô êsa. Aê Apômtau kasôm biñ tonaj.”

Juda to Israel têtu gamêñ kinjña tagen

15 Apômtau kêsôm biñ tonec gêdêñ aê kêtiam gebe

16 “O ñamalac latu, ôkôc tôc teñ ma oto biñ tonec êsêp gebe ‘Êtu Juda to Israel, tañ sêsap ej tôñ nañña.’ Go ôkôc tôc teñ êtiäm ma oto biñ tonec êsêp gebe ‘Êtu Josep to lau Israel samob, tañ sêsap ej tôñ nañña.’

17 Gocgo ômêñgôm tôc luagêc tonaj e ñatêku êndiñ tau gebe talic amboac gêñ tagen.

18 Ma nêm lau embe sêşôm gebe ‘Ôwa gêñ tonaj ñam sa,’

19 go ôsôm êndêñ ësêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe Aê gabe jakôc Josep nê tôc, tañ kêsêp Epraim lêma nañ, to góloac Israel, tañ sêsap ej tôñ nañ, nêñ ma janac têku ña Judanê tôc e têtu tôc tagen, tañ jamêñgôm êsêp aê lemoc.

20 “Ômêñgôm ka luagêc, tañ koto biñ kêsêp nañ, tôñ ña lêmam ma ôtôc lau sêlic.

21 Go ôsôm êndêñ ësêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê gabe jakôc lau Israel sa aنجa tenteñlatunêñ ma jajor ësêac sa aنجa gamêñ samob ma jakêñ êsêac sêmu dêndêñ êsêac tauñ nêñ gamêñ sêna.

22 Aê gabe jakêñ êsêac têtu lau tonj tagen aنجa Israel ñagamêñ lôcña. Ësêacnêñ kin tagen ênam góliñ êsêac ma êsêac sêwa tauñ êkôc têtu lau tonj luagêc me têtu gamêñ kinjña luagêc êtiäm atom.

23 Ësêac sêñgôm tauñ ñatêmuí êsa ña nêñ gwam to gêñ alôb-alôb kaiñ teñ ma nêñ sec tokainj-tokainj êtiäm atom. Aê gabe janam êsêac kësi aنجa nêñ lêñ sêgeli

biñsu to sêgom secja ma jakwasiñ êsêac têtu selec. Ma êsêac têtu ñoc lau ma aê jatu nêj Anôtô.

24 Kij teñ amboac ñoc sakinwaga Dawid ênam gôliñ êsêac ma ñacgejob tagen ejop êsêac samob. Êsêac tanjeñ wamu ñoc jatu to sejop ñoc biñsu ñapepgeñ.

25 Êsêac oc sêngôñ gamêj, tañ kakêj gêdêj ñoc sakinwaga Jakob nañ, êsêac sêngôñ nom, tañ nêj mimi sêwê kaiñ nañ. Êsêac to nêj gôlôac to nêj gôlôac nêj wakuc samob sêngôñ gamêj tonaj endenj tôngen. Ma kij teñ amboac ñoc sakinwaga Dawid oc ênam gôliñ êsêac endenj tôngen.

26 Aê gabe jamoatiñ poac wamaña teñ êndêj êsêac. Poac tau ênêc êsêacna endenj tôngen. Aê gabe janam mec êsêac to jakêj êsêac têtu taësam ma jakêj ñoc lôm dabuñ êkô êsêac ñalunj endenj tôngen.

27 Aê gabe jañgôñ êtu têlê jawinj êsêac. Aê gabe jatu êsêacnêj Anôtô ma êsêac têtu aêñoc lau.

28 Embe jatoc ñoc lôm dabuñ êkô êsêac ñalêlôm endenj tôngen, go tentenjatu oc sêjala gebe aê Apômtau jakêj Israel têtu lau dabuñ.”

38:1-48:35 Apômtaunê jaen teñ kêsôm lasê gebe Israelnêj ñacio oc sênaña ma Anôtônê lau oc sêngôñ nêj malacmôkê têtu wakac êtiam. Môkêlatu ñamuña gêwa lôm dabuñ wakuc to ñagêjêlôm samob, tañ Esekiel gêlic gêdêj tan katu kaiñ teñ kësa nañ sa. Biñsu tañ ênam gôliñ sakin lôm dabuñja nañ, gêc môkêlatu tonec gêwiñ ma ñagôliñ sêna sam nomña gêc amboac tonanjeñ.

Esrané buku tonec gêjac têku Miñtau ñabuku luagêc. Lau Juda, tañ sêngôñ kapoacwalô anga Babel nañ, nêj ñagêdô sêmu sêja nêj malacmôkê ma sêkwê nêj malac Jerusalem sa to sêwaka sakin omja sa kêtiam.

Êsêac têdênañ miñ tau kêsêp ñasêbu têlêac gebe

1. Môkêlatu 1-2 Lau Persia nêj kiñsêga Kirus kêjatu lau Juda nêj ton ñamataña gebe sêmu sêna nêj gamêj.

2. Môkêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lôm dabuñ sa kêtiam ma sêjac kawi lôm tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakin omja sa kêtiam.

3. Môkêlatu 7-10 Jala ñagêdô gêjaña acgom, go Esra gêwê lau Juda nêj ton ten sêo lasê Jerusalem amboac tonaj. Esra kêjala Anôtônê biñsu kêtu tõj enj, tec kêmasañ lénj teñ gebe lau Juda sêwi nêj lauo jaba, tañ sêjam nañ, siñ gebe sejop lau Israel nêj biñlênsêm, tañ gêjam gôliñ nêj sakin dabuñ ñalêñ nañ.

Daniel

Nac-keto-bukuwaga Daniel keto buku tau gêdêj jala 200 ma 100 gêmuij Kilisi gêmêj nomña ñasawa. Gêdêj tonaj lau samuc nêj kiñ teñ kékônij to gejoñ lau Juda e sêôc ñandañ kapôêj. Nac-keto-bukuwaga kejon miñ to ñakatu, tañ lau sêlic gêdêj tañ katun kaiñ teñ kësa nañ, sa ma gebe êpuc nê lau tõj e sêkêj mateñ têm, tañ Anôtô êku nêj ñacio tulu to êkêj nê lau sênam gôliñ tauñ êtiam nañ.

Buku tau ñasêbu luagêc gebe

1. Môkêlatu 1-7 Judawaganêj miñ, tañ kësa gêdêj tañ lau Persia sêjam gôliñ nêj gamêj nañ, gêc môkêlatu tonec. Judawaganêj kasêga Daniel. Eñ to nê lau sêkêj gêwiñ to tañej wamu Anôtô, tec sêku nêj ñacio tulu.
2. Môkêlatu 8-12 Daniel katu kaiñ teñ kësa, tec gêlic ñakatu aclê. Ñakatu tau ñam gebe êtôc lau Babilon to lau ñagêdô nêj gamêj kiñja kêpi ma gêdêj ñanoc gêjaña kêtiam e mënghêdêj têm ñac-keto-bukuwaga keto buku tauña. Ñakatu tau geoc lasê gebe lau samuc nêj kiñ, tañ kékônij Anôtône lau nañ, oc ênaña. Anôtône /au oc sêku eñ tulu.

Nacsêjomi Judaya sêmoa kiñ Nebukadnesar nê gamêj

¹ Gêdêj lau Juda nêj kiñ Jehoiakim nê jala gôliñja kêtû têlêacña nañ, kiñ Babilonja Nebukadnesar jakêgi Jerusalem auc.

² Ma Apômtau kékêj lau Juda nêj kiñ Jehoiakim kêsêp eñ lêma ma Apômtaunê lôm ñawaba ñagêdô gêwiñ. Ma eñ kékôc gêñ tau jakêsô ênê anôtône lôm anja gamêj Sinar ma ketoc waba tau kékô ênê anôtône andu kanom ña.

³ Go kiñ tau kêjatu nê gejobwagasêga Aspenas gebe êjalin lau ñagêdô anja lau Israel nêj kiñ to nêj lau towae nêj gôlôac sa.

⁴ Eñ êjalin lau wakuc sa. Èsêac ôliñ ñago masi to lañjôj êjam ma lau tokauc mêtê samobña ma lau, tañ sêjala biñ nañ, ma têtap kauc sa ñagaôgej, ma têtôm sênam sakinj sêmoa kiñne andu. Ma Aspenas êndôj èsêac e teto to sêsam awenj Kaldea tau êtu tõj.

⁵ Kiñ tau kêjatu gebe sêkêj gêj tanijña to wain anja eñ tau nê tebo êndêj èsêac sêniñ to sêñom êtôm bêcgej. Ma kêsôm gêwiñ gebe têndôj èsêac êtôm jala têlêac, go mëjsêkôc nêj kôm sênam sakinj kiñja sa.

⁶ Lau tonaj nêj ñaê tonec Daniel agêc Hanania gebe Sadrak ma Misael gebe tonaj anja lau Juda nêj.

⁷ Ma gejobwagasêga gê èsêacnêj ñaê wakuc. Eñ kêsam Daniel gebe Beltesasar ma Hanania gebe Sadrak ma Miseal gebe Mesak ma Asaria gebe Abednego.

⁸ Mago Daniel taê gêjam kêtû tõj gebe kiñne gêj tanijña to nê wain ensej ênê dabuñ su atom, tec keteñ gejobwagasêga gebe êkêj gêj tonaj êndêj eñ e ensej ênê dabuñ su atom.

⁹ Ma Anôtô taê gêjam Daniel ma kékêj gejobwagasêga gêlic eñ ñajam ma taê walô eñ.

¹⁰ Gejobwagasêga Aspenas tau kêsôm gêdêj Daniel gebe “Aê katêc tauc gebe ñoc apômtau kiñ tê kêjalin nêm gêj ôniñ to ônômja sa nê, oc êlic gebe aôm ôtôp ôtôm ñopalê, tañ nêj jala kêtôm aôm nêm nañ atom ma oc ênac aê êndu.”

¹¹ Go Daniel kêsôm gêdêj sakinwaga, tañ gejobwagasêga kékêj eñ gebe ênam sakin Daniel agêc Hanania ma Misael agêc Asaria nañ gebe

12 “Ônsaê nêm sakinwaga aêac êtôm bêc lemenju acgom ma ôkêj gêngaga to bugen aêac anij to anôm.

13 Go ônam dôj aêac êpi ñapalê, tañ sej kiñnê moasiñ nañ, ôlic su, go aêacma lau ondoc têtôp ñajam êlélêc su, go ôngôm êndêj nêm sakinwaga aêac êtôm aôm taâm gêjam.”

14 Tec ej kékêj tañej ej ma kësaê êsêac kêtôm bêc lemenju.

15 Bêc lemenju tonaj gêbacnê ma ej gêlic gebe Daniel to nê lau ôlinj ñajam ma têtôp sélélêc ñapalê samob, tañ sej kiñnê moasiñ nañ su.

16 Amboac tonaj sakinwaga tau kékôc nêj moasiñ to nêj wain, tañ gêjac êsêac ñawae nañ, su ma kékêj gêngagagej gêdêj êsêac sej.

17 Ma Anôtô kékêj kauc to jala gêdêj ñacsenjom aclê tonaj e sêjala biñ to mêtê samob. Ma Daniel kêjala mêtê êwa mê to gêj ñakatu ñam sanja gêwiñ.

18 Gêdêj têm tañ kiñ Nebukadnesar kékêj nañ gêbacnê, gejobwagasêga Aspenas gêwê êsêac dêdêj ej séja.

19 Ma kiñ gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac e gêlic gebe êsêac samob nêj tej kêtôm Daniel agêc Hanania ma Misael agêc Asaria atom, amboac tonaj sêkêj êsêac sêmoa sêwiñ kiñ ñapañ.

20 Têm samob, tañ kiñ kêtû kênac êsêac kêtû biñ kauc to jalaña tej nañ, ej gêlic gebe êsêac sêjala biñ kélélêc lau beñ to mectomañ samob, tañ sêmoa ênê gamêj kiñna nañ su ñêhgenj.

21 Ma Daniel gêmoa ñapanj e Kirus kêtû kiñ Babilonja.

2

Nebukadnesarnê mê

1 Gêdêj Nebukadnesar nê jala gôlinjña kêtû luagêc ej gêc mê e kékônij ej ñasen ma gêc bêc jageo.

2 Tec kiñ kêtatu gebe sêkalem beñwaga to lau mectomañ ma lau-sêpuc-kapoacwaga to lau Kaldea mêñsênaç miñj mê tau êndêj ej. Êsêac sêmêj ma sêkô kiñ lañônêm.

3 Go kiñ tau kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê gaêc mê tej e kékêj wapac aê tec gabe janôj mê tau ñam.”

4 Go lau Kaldeanja awen gêôc ej gebe “Kiñ, ômoa endenj tôñgej. Ôsôm nêm mê tau lasê êndêj aêac ma aêac oc awa mê tau sa.”

5 Kiñ tau gêjôj Kaldea awen gebe “Aêñoc biñ tonec oc êtu tôñ gebe ‘Embe asôm mê lasê to awa ñam sa êndêj aê atom nañ, oc sêkac amac ôlim êñgic-êñgic ma oc sensej nêm andu su.”

6 Mago embe asôm mê lasê to awa ñam sa oc jakêj awa to ñaôli êndêj amac to jatoc amac sa ñanôgenj.’ Tec asôm mê tau lasê to awa ñam sa êndêj aêmañ.”

7 Êsêac sêjô awa kêtû dim luagêcna gebe “Kiñ ênac miñj nê mê ñabiñ êndêj nê sakinwaga aêac acgom, go aêac oc awa ñam tau sa.”

8 Kiñ tau gêjôj êsêac awen gebe “Aê kajala gebe amac abe anac têku têm gebe ajala gebe aê kasôm ñoc ñjalêlôm gêdêj amac lasê sugac.”

9 Embe asôm mê tau lasê êndêj aê atom, go biñ tagenj, tañ kakêj puc gêdêj amac su nañ, êtap amac sa êtômgenj. Amacnêm ñjalêlôm kêpi tagenj gebe ansau biñ dansanj to ambanac biñ êndêj aê e aêñoc ñjalêlôm ênam tau ôkwi. Amboac tonaj asôm mê tau lasê êndêj aê, go jajala gebe amac atôm gebe awa mê ñam sa êwiñ amboac tonanjej.”

¹⁰ Lau Kaldea sêjô kinj awa gebe “Nac taŋ êtôm gebe êngôm kiŋnê jatū ñanô êsaŋa teŋ gêmoa nom tonec atomanô. Ma kinj towae me tonjaclai teŋ kêjatu biŋ amboac tonaq teŋ sa gêdêŋ laumêtê to lau mectomaŋ ma Kaldea su atomanô amboac tonanqen.

¹¹ Bin tan kiŋ tau kējatu aēac gebe angōm naŋ, ḥawapacgosu ma ḥamalac teŋ oec biŋ tau laséh êndēŋ kiŋ êtōm atom. Anôtōi taŋ sêŋgōŋ sêwiŋ ḥamalac atom naŋ taŋenj.”

¹² Go kinj tau têtac ḥandaŋ sec e nê ḥalélôm kêboli auc ma kêjatu bin gebe senseñ lau mêtê Babilonña samob su sênaña.

¹³ Go sêkêŋ jatu tau ɳawae kêtû tapa gebe senseŋ lau mêtê samob su. Tec sêsakiŋ lau gebe sensom Daniel to nê lau gebe sênaç êsêac Sêwiŋ.

Anôtô kêtôc mē tau to ñamqen gêdêñ Daniel

¹⁴ Go Daniel tomêtê ma tokaucgen kêtû gasuc gêdêj kijñê siñwaga nêj laumata Ariok, tan kësa gêja gebe ênac lau mêtê Babilonna samob êndu nan.

15 ma kétu kénac Ariok gebe "Kin' kétuju biñ njajanja sec tonan kétu asagenjña." Ma Ariok késom̄ nam lasé gêdêñ Daniel.

16 Go Daniel kêsô gêdêñ kin' gêja ma keteñ ej gebe êkêñ noc teñ acgom ma en oc éwa më nam sa êndêñ kin tau.

¹⁷ Ma Daniel gêmu gêja nê andu ma kêsôm biŋ tau lasê gêdêj Hanania agêc Misael ma Asaria.

18 Ma kêsôm gebe tetej Anôtô undambêja gebe taê walô êsêac ma eoc biŋ
ŋalêlômja tonaj lašê gebe Daniel to nê lau sênaŋa sêwiŋ lau mêtê Babilonja
atom.

19 Ma Anôtô geoc biŋ ŋalêlômja tau lasê gêdêŋ Daniel kêsêp mêt tonjakatu gêbêcna. Tec Daniel kêlambin Anôtô undambêna.

20 ma kêsôm gehe

“Lanem êndêŋ Anôtônê ḷaê endeŋ tōŋgen
gebe kauc to naclai gêc ennagen

21 En kékén nom natêm to nanoc gêô, gêô tau

En gesen kin pagêdô ma kékian kin pagêdô sa

En kêkên kauc gêdêñ lau tokauc

Eij kekej kauç gedej lau
ma mêtê gêdêñ lau mêtê

22 En geoc gêj kêsinq tau to gêj ɳalêlômna lasê
ma kêjala gêj, taŋ kêsinq tau gêc ɳakesec ɳalêlôm naŋ,
ma nawê tau gêjam en auc.

23 O Anôtô, abocac néj Anôtô aôm,
aê janam dange to jalambij aôm
gebe kôkêj kauc to ɿaclai gêdêj aê
ma galoc goc gêj, taŋ aéac aten gêdêj aôm naŋ,
lasê gêdêj aê
ma kôsôm biŋ, taŋ kiŋ gebe ênô nan, lasê gêdêj aêac.'

Daniel gējac miŋ mē to gēwa ɳam sa gēdēŋ kin

24 Tec Daniel kêso gêdêy Ariok, tan kinj kêsakinj ej gebe ensej lau mêtê Babilonja su nañ, gêja ma kêsom gêdêy ej gebe "Ônac lau mêtê Babilonja êndu atom. Ôkôc aê najakô kinj lañônêm ma aê galoc jawa ênê mêtê ñam sa êndêy ej."

25 Ariok kêkôc Daniel sa jakêkô kiŋ laŋônêm sebenŋen ma kêsôm gêdêŋ en gebe "Aê katap ɻac teŋ sa aŋga lau Juda nêŋ, naŋ êtôm gebe êwa m e tau ɻam sa ênd   kiŋ."

26 Go kiŋ k  s  m g  d  n   Daniel, taŋ s  sam en gebe Beltesasar g  wiŋ naŋ, gebe "A  m k  t  m gebe   nac miŋ m  , taŋ galic naŋ, ma   wa ɻam sa   wiŋ me."

27 Daniel g  j   kiŋ awa gebe "Lau m  t  e to lau beŋ ma mectomaŋ to s  p  c  utitalata-  namwaga n  ŋ teŋ oc eoc biŋ k  siŋ tauŋa, taŋ kiŋ gebe   j   naŋ, las   êt  m atom.

28 Mago An  t   teŋ g  moa undamb  , taŋ geoc biŋ   al  l  m  ja las  . En g  wa biŋ, tan oc   nan     sa ênd  ŋ t  m   namuŋa naŋ, sa g  d  n   kiŋ Nebukadnesar. M   to   nakatu, taŋ g  lic g  c n  m kaucl  l  m g  d  n   g  c   b  c naŋ, tau tonec.

29 O kiŋ, a  m g  c m   ma ta  m g  jam g  n  , tan oc   nan     sa ênd  ŋ têm   namuŋa naŋ. Ma An  t  , taŋ geoc g  n     al  l  m  ja las   naŋ, k  t  c g  n  , taŋ oc m  n  j  sa naŋ, g  d  n   a  m.

30 En geoc g  n   k  siŋ tauŋa tonan   las   g  d  n   a   k  tu a  n  c kauc k  l  l  c lau maten jaliŋa samob n  ŋ suŋa nec atom. En g  g  m k  tu a  m kiŋ   jala n  m m   ma g  n  , taŋ ta  m g  jam g  c n  m kauclêlôm naŋŋa.

31 "O kiŋ, a  m g  lic   nakatus  g   teŋ k  k   a  m laŋ  mn  m tor  aclai ma   awasi kaiŋ teŋ. A  m g  lic e k  t  k     nan  .

32 S  masaŋ   nakatu tau   nam  k  ap  c   a gold   awasi,   ab  dag   to   al  ma   a silber,

33 damb  pal   to labum   a kopa,   aakaiŋ   a ki jejec ma   aatapa ki jejec to nomku.

34 G  d  n   taŋ k  sala g  n   tau g  moa naŋ, poc teŋ, taŋ   namalac teŋ l  ma k  t  c atom naŋ, m  n  k  s  p   ma gesen   nakatu tau   aakaiŋ ki to nomku tau e popoc samucgen.

35 Go ki to nomku ma kopa to silber ma gold samob tonan     ai popoc samucgen e k  t  m   apa  ma aŋga tak   polom   namala g  d  n   oc k  sa. Mu k  lai g  n   tau sa e malam   samucgen. Mago poc tau, taŋ k  t  c   nakatu tau popoc naŋ, k  t  p k  tu l  c kap  p  n   teŋ ma g  jam nom samucgen auc.

36 "M   tau tonan  . Ma galoc oc jawa ɻam sa ênd  ŋ a  m, o kiŋ.

37 O kiŋ, kiŋ samob n  ŋ kiŋ a  mgoc. An  t   undamb  ja k  k  n   a  m k  tu gam  n   to   aclai ma   ajaŋa to   awasi   atau.

38 En k  k  n   tentenŋlatu pebeŋ ma g  n   mateŋ jali nomŋa to moc umboŋ   alabuŋa gebe   nam g  lin samob.   nakatu   nam  k  ap  c gold tau a  m ta  m.

39 A  mn  m t  m   mbacn   acgom, go g  lin kiŋŋa teŋ oc ênd  nguc naŋ n     aclai êt  m a  mn  m atom. Go teŋ naŋ k  tu t  l  eacŋa oc êt  m kopa ma en oc   nam g  lin nom   agam  n   samob.

40 Go g  lin kiŋŋa êtu acl  n   teŋ oc m  n  j  sa naŋ   ajaŋa amboac ki. Tonaŋ   n  ac g  lin g  muŋa samob tulu. Ki k  l  esa to k  t  c g  n   samob popoc ma g  lin kiŋŋa t  n   êt  m ki, oc   l  esa to   t  c g  lin   ag  d   popoc amboac tonan  gen.

41 Ma a  m g  lic atapa to alatu tonan     amakeŋ nomku ma   amakeŋ ki jejec. Tonaŋ   am gebe g  lin kiŋŋa g  wa tau k  k  .   amakeŋ oc   ajaŋa amboac ki jejec gebe s  galuŋ ki   wiŋ nomku.

42   nakatu   aalatu tau   amakeŋ ki to   amakeŋ nomku   am gebe   n   g  lin oc   amakeŋ   ajaŋa ma   amakeŋ pal  -pal   amboac tonan  gen.

43 A  m g  lic ki to nomku k  s  p taul  l  m k  t  m   s  eac oc s  nam tauŋ ma s  ngaluŋ tauŋ s  s  p tauŋ  l  m, mago oc s  sap tauŋ t  n   atom amboac ki to nomku k  s  p tau t  n   atom.

44 Èndêj gôlinj kinjja tônê nêj têm Anôtô undambêja oc êkêj gamêj kinjja tenj, taŋ sensej su ênaŋa atomanô naŋ, mêmêsa ma ɻagôlinj tau oc elom èndêj lau-m ten atom. Gamêj tau oc ênac gamêj samob tonaj ɻai popoc e êmbacnê ma gamêj tau oc ênêc endej tôngenj.

45 Kêtôm aôm gólic poc teŋ gêdib aŋga lôc ma ɻamalac teŋ lêma kêtuc poc tau atom. Ma poc tau kêtuc ki jejec to kopa ma nomku to silber ma gold popoc. Anôtô ɻaclai geoc gêj tau, taŋ ogco mêmêsa èndêj ɻamu naŋ, lasê gêdêj kin tau. Mê tau biŋjanô ma ɻam biŋjanô amboac tonajgej."

Kinj ketoc Daniel sa

46 Go kinj Nebukadnesar gêu tau lanjôanô jagêdêj nom ma kêpôj aduc gêdêj Daniel ma kékatu biŋ sa gebe sêkêj da ɻanô ma da gêj ɻamaluŋa êtu enja.

47 Ma kinj tau kêsôm gêdêj Daniel gebe "Biŋjanô, aômnêm Anôtô kêtû anôtôi nêj Anôtô ma kinj nêj Apômtau. Enj geoc-gêj-ɻalêlôm ɻa-lasêwaga teŋgoc gebe aôm goc gêj késij tonaj lasê."

48 Go kinj tau kékiaŋ Daniel sa ɻanôgej ma kékêj awamata êjamgej gêdêj enj ma kékêj enj kêtû gamêj Babilon ɻagôlinjwagasêga ma Babilon nêj lau mêtê nêj laumata.

49 Daniel keteŋ kin tau e kékêj Sadruk agêc Mesak ma Abednego têtu gôlinjwaga gamêj Babilonja, mago Daniel tau tec gêmoa gêwiŋ kin ɻapanj.

3

Nebukadnesar kékatu gebe lau samob sênam sakir gwam gold

1 Kiŋ Nebukadnesar kékêj biŋ gebe sêmansaŋ ɻakatu gold tenj, balinj kêtôm meta 27 ma ɻadambê kêdabiŋ meta 3. Enj kékêj gêj tau kékô gamêj Babilon ɻagaboaj teŋ sêsam gebe Dura.

2 Go kinj kékalem nê gôlôacmôkê nêj laumata to gôlinjwaga ma siŋwaga nêj laumata to mêtôcwaga ma gejobwaga kanomja to lau mêtê ma kasêga to kômwaga towae gamêj ɻamagêja ɻagêdô sêwîŋ gebe mêtjsêncak kawi ɻakatu, taŋ kinj Nebukadnesar mêtjgêjac sa kékô naŋ.

3 Amboac tonaj lau samob tonaj sêkêj tanej ênê kalem ma sêkac tauŋ sa mêtjsêkô ɻakatu tau lanjônmja.

4 Ma wambanjwaga kêpuc awa sa ma kêsôm gebe "Jatu êndêj amac lau samob to tentenjlatu ma lau aweiŋ teŋ-aweiŋ teŋ samob gebe

5 èndêj tan anjô gasuc wêŋa to gegob ma oŋ to gelom ma diŋ to dauc ma gêj wêŋa tokainj-tokainj êtaŋ naŋ, au taôm naapôj emduc èndêj ɻakatu gold, taŋ kinj Nebukadnesar mêtjgêjac sa kékô naŋ.

6 Ma ɻac teŋ embe êu tau naépôj aduc èndêj ɻakatu atom naŋ, oc gacgeŋ sêmbaliŋ enj êsêp ja ɻamondec-mondec ɻamala êna."

7 Amboac tonaj gêdêj taŋ lau samob sêŋô gasuc wêŋa to gegob ma oŋ to gelom ma diŋ to dauc ma gêj wêŋa tokainj-tokainj kêtaj naŋ, lau samob to tentenjlatu ma lau aweiŋ teŋ-aweiŋ teŋ samob sêu tauŋ jasêpôj enduc gêdêj ɻakatu gold, taŋ kinj Nebukadnesar mêtjgêjac sa kékô naŋ.

Têdôj Juda têlêac nêj biŋ tanejpêcna

8 Gêdêj tonaj lau Kaldea ɻagêdô sêmêj ma sêgôlinj biŋ kêpi Juda têlêac.

9 Èsêac sêsôm gêdeŋ kinj Nebukadnesar gebe "O kinj, ômoa endenj tôngenj.

10 Aôm kôjatu biŋ gebe lau samob, taŋ sêŋô gasuc wêŋa to gegob ma on to gelom ma diŋ to dauc ma gêŋ wêŋa tokaiŋ-tokaiŋ êtaŋ naŋ, sêu tauŋ nasêpôŋ eŋduc êndêŋ ɻakatu gold.

11 Ma ɻac teŋ embe êu tau naêpôŋ aduc êndêŋ ɻakatu tau atom naŋ, oc gacgeŋ sêmbaliŋ enj êsêp ja ɻamondec-mondec ɻamala éna.

12 Lau Juda ɻagêdô sêmoa, taŋ kôkiaŋ êsêac sa sêjam gôliŋ Babilonja naŋ, nêŋ naê tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego. O Kîŋ, lau tau tonaj sêkêŋ taŋenj aômnêm jatu ma sêjam sakinj aômnêm anôtô to sêpôŋ eŋduc gêdêŋ ɻakatu gold, taŋ ménjgôjac sa kékô naŋ atom."

13 Go Nebukadnesar têtac kêbôli auc ma kêjatu biŋ totêtac ɻandaŋenj gebe sêkêŋ Sadrak agêc Mesak ma Abednego mêséhkô enj laŋônêm.

14 Ma Nebukadnesar kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Sadrak agêc Mesak ma Abednego, amac amoac ondoc. Amac ajam sakinj aêŋoc anôtô ma apôŋ emduc gêdêŋ ɻakatu gold, taŋ kakêŋ kékô naŋ, atom nec biŋjanô me masi.

15 Ajôc, amansaŋ taôm. Êndêŋ taŋ aŋô gasuc wêŋa to gegob ma on to gelom ma diŋ to dauc ma gêŋ wêŋa tokaiŋ-tokaiŋ êtaŋ naŋ, au taôm to apôŋ emduc êndêŋ ɻakatu, taŋ kamasaŋ naŋ, go ɻajam ma êtôm. Ma embe apôŋ emduc êndêŋ ɻakatu atom oc gacgeŋ sêmbaliŋ amac asêp ja ɻamondec-mondec ɻamala ana. Tansaê talic acgom, anôtô ondoc teŋ oc êtôm gebe ênam amac kêsi anja aê lemoc."

16 Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêjô Nebukadnesar awa gebe "Aêac abe anam tauŋ kêsi to aŋj aôm awam atom.

17 Embe Anôtô, taŋ aêac ajam sakinj enj naŋ, êtôm gebe ênam aêac kêsi anja ja ɻamondec-mondec ɻamala ɻalêlôm to aôm lêmam naŋ oc êngôm.

18 O kinj, mago embe masi, go ôŋô ma biŋ tonec. Aêac oc anam sakinj aômnêm anôtô to apôŋ eŋduc êndêŋ ɻakatu gold, taŋ gôjac sa kékô naŋ, atom amoac tonanjenj."

Sêbalij lau têlêac sêsêp ja ɻamondec-mondec ɻalêlôm sêja

19 Go Nebukadnesar têtac ɻandaŋ kêsa ma laŋônân kêtû koc gêdêŋ Sadrak agêc Mesak ma Abednego. Tec kêjatu gebe sêngôm ja elom anja ja ɻamondec-mondec ɻamala e ɻandaŋ êlêlêc ja bêc ɻagêdôha su ɻêŋgeŋ.

20 Ma kêjatu nê siŋwaga, taŋ nêŋ ôliŋwalô kêlêlêc ɻagêdô nêŋ su naŋ, gebe sênsô Sadrak agêc Mesak ma Abednego tôŋ ma sêmbaliŋ êsêac sêsêp ja ɻamondec-mondec ɻalêlôm sêna.

21 Tec sêsô êsêac to nêŋ obo gambam ma ɻakwê balij to kululuŋ ma nêŋ ɻakwê ɻagêdô samob tôŋ ma sêbalij êsêac sêsêp ja ɻamondec-mondec ɻalêlôm sêja.

22 Kêtû kinj nê jatu najana, taŋ kêsôm naŋja, tec sêgôm ja kêsa kapôêjanô e ɻamondec-mondec secsêga. Tec ja tau kêlakoc lau tau, naŋ sêkô Sadrak agêc Mesak ma Abednego naŋ, e sêmac êndu.

23 Mago lau têlêac tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego sebenj tolêpoageŋ sêsêp ja ɻamondec-mondec sec ɻalêlôm sêja.

24 Go kinj Nebukadnesar kêtakê saun atom ma gacgeŋ gêdi jakêtû kênac nê lau sejenj gebe "Amboac ondoc aêac tabaliŋ lau têlêac tolêpoageŋ sêsêp jawaô sec ɻalêlôm sêja me." Èsêac sêlôc gêdêŋ kinj gebe "Aec, biŋjanô, o kinj."

25 Go kinj kêsôm gebe "Mago aê galic lau aclê sêmoa ja ɻalêlôm ma sêselêŋ kêtôm sêsô êsêac tôŋ atom ma sêmoa toôliŋ samucgeŋ. ɻac taŋ kêtû aclêna naŋ, laŋônân amoac anôtôi nêŋ latu."

Sêwi lau têlêac tau siy

26 Go Nebukadnesar kêtô gasuc ja ñamala ñakatam jagêmôêc gebe “Sadrak agêc Mesak ma Abednego, Anôtô Lôlôcja tau nê sakiñwaga amac, asa amêj.” Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêsa anja ja ñalélôm sêja.

27 Ma apômtau to gôliñwaga ma kiñ nê lau senej sêkac tauñ sa ma sêlic gebe ja gen êsêac ôlin to kêlagô môkêylauñ ma gen êsêac nêj ñakwê atomanô.

28 Go Nebukadnesar gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Aê aoc gêôc Sadrak agêc Mesak ma Abednego nêj Anôtô. Ej kêsakij nê ajiela ma gêjam nê sakiñwaga, tañ ôlin andañ ej to sêso kiñnê biñ ñalabu atom ma sebe sênam sakiñ to sêpôj ejnduc êndêj anôtôi jaba nêj teñ atom, sênam sakiñ nêj Anôtô taugeñ nañ sa.

29 Kêtô tonajña aê jasôm biñ tonec êtu tôj gebe Lau teñ me tentenjatu ma lau aweiñ teñ-aweiñ teñ embe sêsoñ biñ alôb-alôb épi Sadrak agêc Mesak ma Abednego nêj Anôtô nañ, oc sêkac êsêac ôlin êngic-êngic to têtuc nêj andu popoc gebe anôtô teñ gêjam ñamalac kêsi amboac Anôtô tonec gêmoa nec atom.”

30 Go kiñ kêwaka Sadrak agêc Mesak ma Abednego sa têtu apômtaui anja gamêj Babilon.

4

Nebukadnesar nê me kêtô luagêcja

1 Kiñ Nebukadnesar nê biñ tonec êndêj lau to tentenjatu ma lau aweiñ teñ-aweiñ teñ pebeñ, tañ sêmoa nom ñagamêj samob nañ, gebe “Biñmalô ñâmam amac auc.

2 Aê gabe janac miñ gêrsêga to gêrjtalô samob, tañ Anôtô Lôlôc Natau tau gêgôm gêdêj aê nañ gebe

3 “Nê gêrsêga kaiñ teñ
ma nê gêrjtalô kapôeñjanô.

Nê gamêj kiñña kêtô gamêj gêmoa tengeñja teñ
ma nê ñagôliñ gêc gôlôac to gôlôac ñêngeñ gêja.

4 “Aê Nebukadnesar kalêwanj tauc gaêc ñoc andu ma kamoasin tauc gamoa ñoc andu kapôeñ.

5 Gêdêj tan aê gaêc mêtô nañ, galic gêj teñ kêtakê aê e katuc gêjana. Ma gêj ñakatu, tañ galic gêc ñoc kauciñlôm nañ, kêlênsôj aê ñanôgeñ.

6 Kêtô tonajña aê kajatu gebe lau mêtê samob anja Babilon mêtôsêkô aê lajôcnêm gebe sêwa mêtô tau ñam sa êndêj aê.

7 Go beñwaga to lau mectomañ ma lau Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga samob sêsoñ sêmêj ma aê gajac miñ mêtô tau gêdêj êsêac, mago sêwa ñam sa gêdêj aê kêtôm atom.

8 Kêtô ñamu Daniel, tañ sê aêñoc anôtô Beltesasar nê ñaê kêpi ej ma anôtôi dabun nêj ñalau gêjam ej auc nañ, mêtôkêkô aê lajôcnêm ma gajac miñ mêtô tau gêdêj ej amboac tonec gebe

9 O Beltesasar, lau mêtê samob nêj laumata aôm, aê kajala gebe anôtôi dabun nêj ñalau gêjam aôm aucgoc, tec gêj ñalélômja teñ kêsij tau gêdêj aôm atom. Mê tec galic nec, ôñjô ma ôwa ñam sa êndêj aê.

10 “Ñakatu tañ galic gêc ñoc kauciñlômgeñ gêdêj tañ gaêc mêtô nañ, amboac tonec gebe Aê galic ka teñ kêtô nom ñalungeñ, ma ka tau kêpi e balinjanô.

11 Ka tau kêtôp e kêtô kapôeñ to ñajana kësa ma ñatêpôê kësuñ sa kêpi e jagêdêj undambê. Ma lau nom ñagamêj sêlic ka tau.

12 Njalaun ḥawawa ḥajam ma gējam ḥanô taēsam ḥasec. Kêtôm gebe lau samob sêniŋ ka tau ḥanô e gēōc êsēac tōy. Bôc to gēŋ saleŋja sêc ḥaaļuŋlabu ma moc sêjam sac sēngōŋ ḥalaka ma gēŋ mateŋ jali samob seŋ ḥanô tau.

13 “Aê taēc gējam ḥakatu, taŋ galic su naŋ, gamoa ma galic gebe anjela mata jali to kêsala gēŋja teŋ kêsêp anjga undambê gêmêŋ.

14 Eŋ kēpuc awa sageŋ ma kêsôm gebe ‘Asap ka tau tulu ma asapu ḥalaka su to ansêlô ḥalaun ḫnaŋja ma apalip ḥanô êlin-êlin ḫna. Ma ansoc bôc anjga ajuŋlabu ma moc anjga ḥalaka sêc su.

15 Mago andec ḥakatuc to ḥawakac gacgeŋ êkô nom ḥalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa enden eŋ tōy êkô gêgwaŋ ḥamêdôb kôm ḥa ḥalêlôm. Eŋ êlin maniŋ umboŋja to êniŋ gêgwaŋ êwiŋ bôc.

16 Nê kauc ḥamalacnê embaacnê ma bôc nêŋ kauc naeŋ su. Eŋ êmoa amboac tonaj e têm ḥasawa 7 embaacnê.

17 Biŋ tonaj anjela dabuŋ sêjac mata e kêtû tōy ma sêšôm lasê gebe lau mateŋ jali sêjala gebe Lôlôc Njatau kêtû ḥamalacnêŋ gamêŋ ḥatau ma gêjac sam gamêŋ kêtôm eŋ taē gêjam ma oc êkêŋ êndêŋ lau ḥasec teŋ sêwê kainj.

18 Aê kinj Nebukadnesar galic mêm tau tonaj. Ma aôm Beltesasar galoc ôwa mêm tau ḥam sa gebe lau mêtê ḥoc gamêŋ samobnja sêwa mêm tonaj ḥam sa têtôm atom. Aôm oc ôtôm gebe anôtôi nêŋ ḥalaun gêmoa gêwiŋ aôm.”

Daniel gêwa mêm tau ḥam sa

19 Daniel taŋ nê ḥaé teŋ gebe Beltesasar naŋ, kêtakê sauŋ atom e gêjac nê lénô auc ḥasawa ec ḥêngęŋ. Mago kinj tau kêsôm gebe “Beltesasar, mêm tau to ḥam êngôm aôm taêm dani taôm atom.” Beltesasar gêjô eŋ awa gebe “O ḥoc ḥatau, aê gabe mêm tau êkanôŋ êsêac, taŋ sedec aôm naŋ, ma êkanôŋ aômnêm ḥacjo acgommaŋ.

20 O kinj, ka taŋ gôlic kêtôp e ḥajaŋa kêsa ma ḥatêpôe kêsuŋ kêpi e jagêdêŋ undambê ma gêu laeŋ su gêja,

21 ma ḥalaun ḥawawa ḥajam ma gêjam ḥanô e ḥalaka sêlêlib lan̄wagenj ma gêŋ samob seŋ ḥanô tau, ma bôc to gêŋ saleŋja sêc ḥaaļuŋlabu ma moc sêjam sac sêngōŋ ḥalaka naŋ.

22 “O kinj, ka tau tonaj aôm taôm. Aôm kôtu kapôeŋ ma ḥajaŋa kêsa. Nem ḥaclai kesewec e jagêdêŋ undambê. Nêm waem gêjam nom ḥagamêŋ samob auc.

23 Aôm kinj, gôlic anjela dabuŋ kêsêp gêmêŋ ma kêsôm gebe ‘Asap ka tonaj tulu ma anseŋ su, mago ḥakatuc to ḥawakac andec gacgeŋ êkô nom ḥalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa enden eŋ tōy ênêc gêgwaŋ ḥamêdôb kômja ḥalêlôm. Eŋ êlin maniŋ umboŋja to êniŋ gêgwaŋ êwiŋ bôc e têm ḥasawa 7 embaacnê.’

24 “Biŋ tau ḥam amboac tonec. O kinj, Lôlôc Njatau kêmasaŋ biŋ, taŋ kêkanôŋ aôm naŋ.

25 Eŋ oc êtiŋ aôm su anjga ḥamalacnêŋ naômoa ôwiŋ bôc saleŋja ma ôniŋ gêgwaŋ amboac bulimakao ma nop ênôm aôm ônêc awê e têm ḥasawa 7 embaacnê e nêm kauc êsa acgom, gebe Lôlôc Njatau kêtû ḥamalacnêŋ ḥatau ma gêjac sam gamêŋ kêtôm eŋ tau taē gêjam.

26 Ma jatu, taŋ kêsa gebe sendec ka ḥakatuc to ḥawakac gacgeŋ êkôja naŋ tonaj gêwa sa gebe êndêŋ taŋ aôm ôjala Anôtô, taŋ gêjam gôliŋ nom ḥagamêŋ samob naŋ, aôm oc ôtu kinj êtiam.

²⁷ O kinj, kêtu tonanja aê gabe janac bijsu aôm gebe Ônjôm sec êtiam atom, ôsa lêj bingêdênya. Ônam lau ñalêlôm sawanya sa ma taêm walô lau ñasec. Talic acgom, oc ômoa ñajam me masi."

²⁸ Biñ samob tonanji ñai ñanô kësa këpi kinj Nebukadnesar.

²⁹ Ajôj 12 gêjaña su acgom, go kinj kësélêj gêmoa nê andu kinjña anga Babilon ñasalôm tapa-tapa ñaô.

³⁰ Ma kinj awa gêôc tau gebe "Malac tau tonec Babilon kapôêj, tanj ñoc ñaclai kékwê sa kêtú ñoc gamêj kinjña ma kékêj aê waec kinjña kêtú tapa nañ atom me."

³¹ Biñ tan kinj kësôm kësa nañ, gêjac pep atom tagenj ma awa teñ kësa anga undambê gêmêj gebe "O kinj Nebukadnesar, biñ tonec kepenj aôm gebe gamêj tonec ñagôlinj kinjña kékac tau su anga aômnêm."

³² Lau oc têtij aôm su anga ñamalacnêj ma oc ômoa ôwiñ bôc gabuñ. Aôm oc ôniñ gêgwañ amboac bulimakao e têm ñasawa 7 êmbacnê acgom, go nêm kauc ësa ma ñjala gebe Lôlôc Ñatau tau gêjam gôlinj ñamalacnêj gamêj kinjña ma gêjac sam gamêj kêtôm ej tau taê gêjam."

³³ Ma biñ tau gacgeñ ñanô kësa këpi Nebukadnesar. Lau têtij ej su anga ñamalacnêj ma ej geñ gêgwañ amboac bulimakao, nop gênôm ej ma môkêlañj kêtú balinj kêtôm noniñ ôlilu ma lêmakêku kêtú balinj kêtôm momboaj lêmakêku.

Nebukadnesar kêlambij Anôtô

³⁴ "Aê Nebukadnesar gamoa e têm tau gêbacnê acgom, go gaôc matocanô sa këpi undambê ma ñoc kauc këtiam. Aê kalanem Lôlôc Ñatau tau ma kalambij to katoc ej, tanj gêmoa tengeñ to tengeñ nañ, sa gebe

Ênê gôlinj oc ênêc tengeñ
to ênê gamêj, tanj gêjam gôlinj nañ, oc ênêc tengeñ e gôlôac togôlôac ñêñgeñ êna.

³⁵ Lau nomija samob amboac gêñôma
ma ej gêgôm kêtôm taê gêjam gêdêj lau undambêja ma gêdêj ñamalac nomija
amboac tonanjeñ.

Ma ñac teñ kêtôm gebe êkô ej auc

me étu kénac ej gebe 'Aôm gôgôm asagen' nec atom.

³⁶ "Gêdêj têm tecênanjeñ aêñoc kauc ñawa këtiam ma ñoc waec to ñawasi amboac tonanjeñ kêtú ñoc gamêj ñawaenja. Aêñoc lau sejenj to apômtaui sesom aê ma sêkêj aê katu kinj kêtiam ma ñoc waec kësa kêlêlêc gêmuñja su.

³⁷ Galoc aê, Nebukadnesar, gabe jalanan to jalambij ma jatoc kinj undambêja sa gebe ej gêgôm nê gêj samob jakêtôm ma nê gôlinj jagêdêj. Ësêac tañ tetoc tauñ sa nañ, ej oc êkônij ësêac tôj."

5

Kinj Belsasar geno moasiñ kapôêj

¹ Kinj Belsasar geno moasiñ kapôêjanô teñ kêtú nê gôlinjwaga 1,000ña ma gênôm wain gêwinj lau 1,000 tonanji gêmoa ësêac lanjônêm.

² Wain kêjanjiñ Belsasar, tec kêjatu gebe sêkôc laclu gold to silber, tanj ej tama Nebukadnesar kékôc anga lôm dabuñ Jerusalemjâ mêmjkêkô nañ, sêmêj gebe kinj tau to nê laumata ma nê awêi to nêj anenjo samob sênôm gêj ësêp.

³ Tec sêkôc laclu gold to silber, tanj sejanjo su anga Anôtônê lôm dabuñ Jerusalemjâ nañ, gêmêj ma kinj tau to nê laumata ma nê awêi to nêj anenjo samob sênôm gêj kêsêp laclu tau tonanji.

⁴ Ésêac sênôm wain e tetoc nêj anôtôi gold to silber ma kopa to ki ma ka to pocja sa ña wê lambinjña.

⁵ Gêdêj tonanjeñ lématalu teñ ménketo biñ kêpi kinjñê andu ñasagiñ kêkanôj jakain kapôeñ. Ma kinj tau gêlic lêma tonanj keto biñ gêmoa.

⁶ Go kinj lanjôanô kêtû sêp ma taê gêjam tau jakêsa-jakêsa to kêtênenp tau êndu-êndu e akaiñ to lêma gêmac lanjwageñ.

⁷ Kiñ gêmôêc ña awa kapôeñ gebe sêkôc lau mêtê to Kaldea ma sêpuc-utitalata-ñamwaga sêmêj. Go kinj kêsôm gêdêj lau mêtê Babilonja gebe “Teñ embe êsam biñ tonanj ma éwa ñam sa oc jakêj ej ësô ñakwê asôsamuc ma ênôj kapoacwalô gold teñ ênsac gêsutêkwa to êtu gamêj ñagôlinjwaga êtu ñac êtu têlêacña.”

⁸ Go kinjñê lau mêtê samob sêso sêmêj, mago sêjam kauc biñ, tan lêma keto nañ, to sêpô lêna ma sêwa ñam sa êndêj kinj tau atom amboac tonanjeñ.

⁹ Ma kinj kelendec ñanôgeñ e lanjôanô kêtû sêp ma nê gôlinjwaga samob têtakê sauñ atom amboac tonanjeñ.

¹⁰ Gêdêj tan kinj agêc nê gôlinjwaga sêsoñ biñ sêmoa nañ, kinj têra langwa kêsô balêm ñalêlôm gêja ma kêsôm gebe “O kinj, ômoa endenj tõngeñ. Taêm dani taôm to lanjômanô êtu sêp atom.

¹¹ Ñac teñ gêmoa aômnêm gamêj ma anôtôinêj ñalau gêmoa gêwiñ ej. Gêdêj tamannê têm ej kêtap kauc ñawa to jala ma saê ejam sa kêtôm anôtôinêj. Ma aôm tamam Nebukadnesar kékêj ej kêtû lau mêtê to mectomañ ma Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga nêj laumata.

¹² Gebe Daniel, tan kinj kêsam ej gebe Beltesasar nañ, nê kauc to saê kaiñ teñ, kêjala mêtê dawa më ñam sa to daoc biñ lasê ma takip biñ ñam saña kêtû tõj. Ôkêj biñ gebe ej êmêj gebe éwa gêj tonec ñam sa.”

Daniel gêwa biñ, tan lêma teñ keto nañ sa

¹³ Go sêkôc Daniel kêsô jakêkô kinj lanjônêm. Ma kinj kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm Daniel, lau kapoacwalô Judanja nêj teñ, tan tamoc kékôc aôm anga gamêj Judanja gêmêj nañ me.

¹⁴ Aê gañô aôm ñawae gebe anôtôi dabuñ nêj ñalau gêmoa gêwiñ aôm ma saê to jala ma kauc kaiñ teñ gêc aômja.

¹⁵ Lau mêtê to mectomañ ménjsêkô aê lanjônêm gebe sêsam biñ tonec ma sêwa ñam tau sa êndêj aê, mago sêgôm têtôm atom.

¹⁶ Ma aê gañô aôm gebe gôwa biñ ñalêlômja sa to wêc gêj ñam sa. Amboac tonanj embe ôtôm gebe ôsam biñ tonanj ma ówa ñam sa, go jakêj aôm ôsô ñakwê asôsamuc ma jatoc aôm sa ña kapoacwalô gold ônôñja ma jakêj aôm ôtu gamêj tonec ñagôlinjwaga êtu têlêacña.”

¹⁷ Tec Daniel gêjô kinj awa gebe “Aômnêm gêj gacgej ênêc aômja, me ôkêj ñaoli êndêj ñac teñ. Aê oc jasam biñ tau êndêj aôm ma jawa ñam sa êndêj aôm.

¹⁸ “O kinj, Anôtô Lôlôc Natau tau kékêj tama Nebukadnesar kêtû kinj gamêj tonecja ma kékêj ñaclai to ñawasi ma wae gêwiñ.

¹⁹ Ma lau samob to tentenplatu ma lau awen teñ-awen teñ têtênenp to têtêc tauñ kêtû ñaclai, tanj Anôtô kékêj gêdêj ej nañja. Embe ej taê ênam gebe ênac ñac teñ êndu oc êngôm. Ma embe taê ênam gebe ñac teñ êmoa mata jali oc êngôm amboac tonanjeñ. Embe etoc ñac teñ sa me êkônij teñ tõj oc êngôm êtôm ej taê gêjam.

²⁰ Mago gêdêj tanj ej kékiañ tau sa ma nê ñalêlôm ñadani kêsa nañ, Anôtô kékôc ej su anga nê lêpôj kinjña ma kêjanggo wae su anga ênê gêwiñ.

21 Ma kêtij ej su anja ñamalacnêj. Ênê kauc kôlênsôj kêtôm bôcnê ma gêngôj gêwin doñkibôm. Ej gej gêgwaŋ kêtôm bulimakao to nop gênôm ej e ênê kauc kêsa gebe Lôlôc Njatau taugej kêtû ñamalacnêj kiŋ nêj ñatau ma gêjac sam gamêj kêtôm ej tau taê gêjam.

22 “Mago ênê latu aôm, Belsasar gôjô gêj samob tonaj ñai sugac, mago kôkoniŋ taôm atom.

23 Aôm kôkiaŋ taôm sa gêdêj Apômtau undambêja. Aôm kôsôm gebe sêkôc laclu lôm dabuŋja mêmjac to nêm gôliŋwaga ma nêm awéi to nêj aneŋio samob anôm gêj êsêp ma alanem nêm anôtôi silber to gold ma kopa to ki ma ka to poc, tanj sêlic gamêj to sêŋjô biŋ ma sêjala gêŋjya gêc atomanô naŋ, mago kotoc Anôtô, tanj kékêj aôm kôsê awam to gêjam gôliŋ nêm lêj samob naŋ, sa atom.

24 “Kêtû tonanjja Anôtô kêsakij lêma tonaj mêmjêô lasê ma keto biŋ tonanj.

25 Ma biŋ tanj keto naŋ, tonec gebe ‘Mene, mene, tekel, peres’ (kêsa sa, kêsa sa, gêjam dôj, gêjac kékôc).

26 Biŋ tau ñam amboac tonec ‘mene’ gebe Anôtô kêsa nêm bêc gôliŋja sa e ñatêku ûsu su.

27 ‘Tekel’ gebe Anôtô kékêj aôm gôŋgôj dôj e kêtap sa gebe nêm ñanô masi.

28 ‘Peres’ gebe Anôtô oc ênac nêm gamêj ênigic ma êkêj êndêj lau Mede to Persia sêkôc.”

29 Belsasar kêjatu ma sêkêj Daniel kêsô ñakwê asôsamuc ma gênôj kapoacwalô gold. Go sêjam ej wae sa kêtû tapa gebe ej kêtû ñac kêtû têlêacnja anja gamêj kiŋja tonec.

30 Gêdêj gêbêc tonanjeŋ sêjac Kaldeanêj kiŋ Belsasar êndu.

31 Ñac Medeŋa Darius kêjango ñaclai gôliŋja su. Ênê jala 62.

6

Sêbaliŋ Daniel geden lewe

1 Darius gêlic ñajam tec kékêj gôliŋwaga sauŋ 120 sêjam gôliŋ nê gamêj samob.

2 Go kékêj lau tonaj ñai sêšô gôliŋwagasêga têlêac ñalabu. Gebe gôliŋwaga 120 tonaj sêwa nêj kôm ñalêj samob sa êndêj lau têlêac gebe kiŋnê gêj teŋ ênaŋa atom. Ma lau têlêac tonaj nêj teŋ Daniel.

3 Kiŋ ketoc Daniel sa kêlêlêc gôliŋwagasêga to gôliŋwaga sauŋ samob su gebe ênê ñalêlôm mansaŋ kêlêlêc êsêac samob nêj. Tec kiŋ taê gêjam gebe êkêj ej taugej ênam gôliŋ ênê gamêj samob.

4 Tec gôliŋwagasêga to gôliŋwaga sauŋ samob sesom Daniel nê lêj poalic teŋ anja nê koleŋ gôliŋwagaŋa sebe sêŋgôliŋ biŋ êpi ejŋa elêmê. Daniel ñac gêdêj tec têtap biŋ me gêj geo teŋ sa gêc ejŋa atom.

5 Tec lau tau sêšôm gêdêj tauŋ gebe “Aêac oc tatap biŋ teŋ sa gebe tanjgôliŋ êpi Danielha atom. Oc moae tatap ñakeso teŋ gêc ênê sakiŋ Anôtô tagenjja.”

6 Tec gôliŋwagasêga to gôliŋwaga sauŋ tonaj sêkic Daniel nê biŋ ma dêdêj kiŋ sêja, go sêšôm gêdêj ej gebe “O kiŋ Darius, ômoa endej tôngenj.

7 Aêac gôliŋwagasêga to kasêga ma gôliŋwaga sauŋ to gejobwaga ma lau senjer gamêj tonecja alôc kêtû tông gebe kiŋ êjatu ñagôliŋ to jao teŋ êtu tông amboac tonec gebe ñac teŋ eten gêj teŋ anja anôtô teŋ me anja ñamalac teŋ nê atomanô. Lau samob tejen êndêj aôm taõmgej. O kiŋ, jao tonec ênêc bêc 30 genj. Ma ñac teŋ embe ênigêli biŋ tonaj, naŋ sêmbaliŋ ej êsêp lewe nêj gêsuŋ êna.

8 O kinj, galoc ôsôm biŋ tau êtu tōŋ ma oto biŋ tau ênêc. Ma open nêm ɣatalô êsêp êwiŋ gebe lau teŋ sênam ôkwi atom. Biŋ tau êkô ɣajaŋa êtôm lau Mede to Persia nêŋ ɣagôliŋ teŋ, taŋ lau sênam okwi sêŋgôm êtôm atom."

9 Tec kinj Darius kepeŋ nê ɣatalô kêsêp ɣagôliŋ to jao ma biŋ tau kêtû tōŋ.

10 Gêdêŋ tanj Daniel gêŋô gebe kinj gêlôc gebe sêŋgôm biŋ tonaj êtu tōŋ naŋ, eŋ kêsô nê andu gêja. Anja andu tau ɣabalêm lôlôcŋa ɣakatam sauŋ kêkanôŋ Jerusalem. Eŋ kêpuc aduc kêtû dim têlêac kêtôm bêcgeŋ keteŋ mec to gêjam danje Anôtô amboac gêgôm-gêgôm.

11 Lau tonaj dêdib Daniel sêmoa e jatêtap eŋ sa keteŋ mec to kêteŋ gêdêŋ nê Anôtô gêmoa.

12 Tec lau tau dêdêŋ kinj jasêsôm eŋ lasê kêtû ɣagôliŋ tau ɣa gebe "O kinj, aôm kopeŋ nêm ɣatalô kêsêp ɣagôliŋ gebe ɣac teŋ eten gêŋ teŋ anja anôtô me ɣamalac teŋ nê atomanô, samob teteŋ êndêŋ aôm taômgeŋ e bêc 30 ênaŋa. Ma ɣac teŋ embe êngêli biŋ tonaj, naŋ sêmbaliŋ eŋ êsêp lewe nêŋ gêsuŋ êna me masi." Kinj tau gêjô êsêac aweŋ gebe "Magobe, ɣagôliŋ tonaj kékô kêtôm lau Mede to Persia nêŋ ɣagôliŋ, taŋ lau sênam ôkwi sêŋgôm êtôm êtôm naŋ."

13 Go êsêac sêsôm gêdêŋ kinj gebe "O kinj, Daniel tonaj, naŋ sêkôc eŋ anja Juda sêmêŋ naŋ, tec kêsô aôm ɣalabu atom. Eŋ kêgêli aômnen ɣagôliŋ, taŋ kômasaŋ kêtû tōŋ naŋ, gebe eŋ keteŋ mec kêtû dim têlêac gêmoa kêtôm bêcgeŋ."

14 Kinj gêŋô ɣawae e nê ɣalêlôm ɣawapac kêsa ɣanô ma gesom lêŋ ênam Daniel kêsiŋa teŋ. Eŋ taê gêjam biŋ tonaj jakêsa-jakêsa gebe ênam eŋ sa amboac ondoc e oc jakêsêp.

15 Go lau tonaj sêwin tauŋ jasêsôm gêdêŋ kinj gebe "Aôm taôm kôjalagac gebe lau Mede to Persia nêŋ mêtê tonec gebe kinj embe êsôm nê biŋ teŋ êtu tōŋ me êkêŋ ɣagôliŋ teŋ oc ênêc ɣapaŋ, lau teŋ sênam ôkwi sêŋgôm êtôm atom."

16 Amboac tonaj kinj kêjatu gebe sêkôc Daniel tōŋ ma êsêac sêbalin eŋ kêsêp lewe nêŋ gêsuŋ. Kinj kêsôm gêdêŋ Daniel gebe" Aômnen Anôtô, taŋ gôjam sakiŋ eŋ geden tôngen gômoa naŋ, oc ênam aôm kêsi."

17 Ma sêkôc poc kapôen teŋ gêsaŋ gêsu ɣawa auc ma kinj kêkic poc tau tōŋ ɣa tau to gôlinwaga nêŋ ɣatalô gebe lau teŋ sênam Daniel kêsi atom.

18 Kinj gêmu gêja nê andu e jagedec genj taninjña gêbêc balin tonaj. Ma gedec gebe lau teŋ dêndêŋ eŋ sêna ma eŋ gêc bêc atom amboac tonanjeŋ.

19 Gêdêŋ gamêŋ kêtû gaô acgom, go kinj gêdi sa ma kêlêti gêdêŋ lewe nêŋ gêsuŋ gêja.

20 Jakêdabiŋ gêsuŋawa tau ma gêmôêc gêjac asê susu gebe "O Daniel, Anôtô mata jaliné ɣacsakiŋ aôm, nêm Anôtô, taŋ gôjam sakiŋ eŋ geden tôngen naŋ, oc gêjam aôm kêsi anja lewe nêŋ me masi."

21 Tec Daniel awa gêjac kinj ma kêsôm gebe "O kinj, ômoa enden tôngen."

22 Aêhoc Anôtô kêkêŋ nê anjela gêbôc lewe aweŋsuŋ auc e sêŋac aê atom gebe enj gêlic aê gamoa tobiniŋmêgeŋ ma gagôm geo teŋ gêdêŋ aôm atom amboac tonanjeŋ."

23 Kinj gêŋô e têtac ɣajam kêsa samucgeŋ ma kêsôm gebe sê Daniel sa anja gêsuŋ. Tec sê Daniel kêpi gêmêŋ e sêlic lewe lemenj-kêku kêsê eŋ ɣagec atomanô, ôli samucanô ɣam gebe eŋ ôli andan nê Anôtô.

24 Go kinj kêjatu ma sejoŋ lau, taŋ sêgôliŋ biŋ kêpi Daniel naŋ, to nêŋ lau to nêŋ gôlôac samob jasêbalin êsêac sêsep gêsuŋ sêja. Êsêac sêsep gêsuŋ su samucgeŋ atom, go lewe têdaŋgac êsêac ma sêkaku êsêac popoc.

25 Go kiŋ Darius keto papia teŋ gêdêŋ lau to tenteŋlatu ma awen teŋ-awen teŋ kêtôm nê gamêŋ ɻamadiŋ samob gêja gebe “Biŋmalô ênam amac auc.

26 Aê jasôm êtu tôŋ gebe aêrjoc lau pebeŋ têtêñêp to têtêc tauŋ êndêŋ Danielnê Anôtô gebe eŋ Anôtô mata jalinja tau, naŋ gêmoa tengeŋ. Ènê gamêŋ oc êkô endej tôngenj ma ênê gôliŋ ɻatêku masi.

27 Gêjam kêsi ɻatau to gêjamsawaga eŋ, tec gêgôm gêŋtalô to gêŋsêga anga undambê to nom. Eŋ gêjam Daniel kêsi anga lewenêŋ ɻaclai.”

28 Tec Daniel kêtô ɻac towae gêdêŋ Dariusnê têm gôliŋja e mêŋgêdêŋ Kirus anga Persia nê têm amboac tonanjenj.

7

Daniel gêc me kêpi bôc aclê

1 Gêdêŋ kiŋ Babilonja Belsasar nê gôliŋ ɻajala kêtô ɻamataŋa Daniel gêc mê to gêlic gêŋ ɻakatu gêdêŋ gêbêc. Go keto mê tau sa, taŋ gêc ɻabiŋ kêsêp papia amboac tonec

2 “Aê Daniel, galic ɻakatu gêdêŋ gêbêc. Ma galic undambê ɻamutêna aclê gêli gwêcsawa sa.

3 Ma bôcsêga kainj aclê sêpi anga gwêc sêmêŋ.

4 Bôc kêtô ɻamataŋa gêjam lewe teŋ laŋô ma ɻamagê amboac momboaŋ. Aê kasala gamoa ma sêbuc ɻamagê sa ma sêôc bôc tau sa kékô ɻaakaiŋ luagêcgeŋ amboac ɻamalac teŋ ma sêkêŋ ɻamalac nêŋ kauc gêdêŋ eŋ.

5 Go aê galic bôcsêga teŋ kêtô luagêcja gêjam bôc saleŋŋa ber laŋô ma kékô gêôc lêma sagenj. Eŋ keseŋeŋ ɻabi têlêac gêc awasun ɻaléłom ma sêšom gêdêŋ en gebe’ Ajôc, najau nêm deô.’

6 Tonaŋ su, go galic bôcsêga taŋ kêtô têlêacja gêjam pusipbôm kapôđey (leopard) laŋô tomoc ɻamagê aclê kékô dêmôđêkwa ma môkêapac aclê. Ma sêkêŋ nom ɻagôliŋ gêdêŋ eŋ.

7 Tonaŋ su, go gaê mê e galic bôc teŋ kêtô aclêja. Bôc tau gêŋsêga kainj teŋ naŋô ma ɻajaŋa sec ma ɻaluluj ki kapôđey ma geŋ gêŋ ɻawaô to kékaku gêŋ popoc ma kélêsa ɻapopoc-popoc kêtiam ɻa akaiŋ. Bôc tau kêtôm bôc ɻamataŋa têlêac tônê atom gebe ɻajabo 10.

8 Aê kasala jabo tonanj gamoa e jabo sauŋ teŋ kêpi ɻasawa kêtiam ma gêbuc jabo laŋwa têlêac tonjawakacgeŋ sa ma galic gebe jabo tonanj ɻamataanô amboac ɻamalacnêŋ ma ɻaawasun teŋ gêc, taŋ kêsôm biŋ ketoc tau saŋa naŋ.

ɻac tan gêmoa tengeŋ naŋ, nê ɻakatu

9 “Aê kasala gamoa ma galic gebe sêkêŋ lêpôj kiŋja ɻagêđô kékô ma ɻac, taŋ gêmoa tengeŋ naŋ, jağêŋgôj teŋ ɻaô. Nê ɻakwê sêpôma amboac tao kwalam ma môkêlaŋ kêtôm domba ɻaôlilu sêp samuc amboac gwêc ôpic. Nê lêpôj kékô jawaô ɻaléłom ma lêpôj ɻaakaiŋ amboac ja ɻawaô.

10 Ja ɻawaô amboac bu gêc ɻasamac kêsêwa kêsa anga tônê. Ma lau tausen to tausen sêjam sakinj eŋ. Lau tentausen dim tentausen sêkô eŋ laŋônêm. Mêtôcwaga sêŋgôj sebe sêmêtôc biŋ, tec sêkac buku sa.

11 “Aê galic ma gaŋô biŋ ketoc tau saŋa samob, taŋ kêsa jabo tonanj awasun. Ma gêdêŋ tonanj sêjac bôc kêtô aclêja êndu ma sêbaluŋ ɻanô tau kêpi jawaô e geŋ su.

12 Ma sêkac nom ɻagôliŋ su anga bôc ɻagêđô nêŋ, mago sêjac têku nêŋ têm sêmoa mateŋ jalinja ɻasawa teŋ gêwiŋ.

13 Aê gaêc mêtôcwaga oc sêkôc nêj kôm sa ma oc sêjanjo kin tonaj nê ɳaclai su ma sensej ej su ênaŋa samucgej.

14 Ma sêkêŋ ɳaclai to wae ma gamêŋ gôlinjha gêdêŋ ej gêwiŋ. Ma tenteŋlatui to lau tomôkê-tomôkê ma lau aweŋ teŋ-aweŋ teŋ samob sêjam sakiŋ gêdêŋ ej. Ènê ɳaclai oc ênêc teŋgej. Ènê gamêŋ gôlinjha ênac pep atom.

Gêŋ ɳakatu tau ɳam

15 “Ma aê Daniel, ɳoc katuc kelendec ɳanô ma gêŋ ɳakatu, taŋ galic gêc ɳoc kauclêlôm naŋ, kêtakê aê êndu-êndu.

16 Aê katu gasuc lau, taŋ sêkô tonaj naŋ, nêŋ teŋ ma kateŋ ej gebe êwa gêŋ tonaj ɳam sa acgom. Tec ej gêwa ɳam sa gêdêŋ aê ma kêsôm gebe

17 ‘Bôcsêga aclê tonaj têtôm kinj aclê, taŋ oc sêsa aŋga nom.

18 Mago Nac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ oc sêwê kaiŋ gamêŋ to sênam gôlinj gamêŋ tau totêm-totêm endenj tônggej.”

19 “Go kateŋ ej gebe êwa bôc kêtôaclêŋa, taŋ kêtôm bôc têlêac ɳagêdô tonaj atom naŋ, ɳam sa êndêŋ aê. Bôc tonaj gênsêga kaiŋ teŋ ɳanô, nê lulunj ki to kêku ki kopa. En kêlêsa to kêdanjgôŋ gêŋ ɳawaŋ ma kêka ɳagêdô popoc.

20 Ma aê kateŋ ej gebe êwa jabo lemelu, taŋ kêkô môkêapac ɳaô naŋ, ma ɳajabo teŋ, taŋ kêsa ma gesenj jabo laŋgwa têlêac su naŋ, ma tomataanô to awasunj kêsôm biŋ ketoc tau saŋa sec ma kêtô kapôeŋ kêlêlêc ɳagêdô su naŋ, sa êwiŋ.

21 “Aê kasala gamoa ma galic jabo tau gêjac siŋ gêdêŋ Anôtônen lau dabuŋ e kêku êsêac tulu,

22 go ɳac, taŋ gêmoa teŋgej naŋ, mêŋgêdô lasê ma kêmêtôc biŋ ma kêkêŋ ɳaclai gêdêŋ Nac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ ma gêdêŋ noc tonaj lau dabuŋ sêwê kaiŋ gamêŋ kinjŋa.

23 “Nac taŋ kateŋ naŋ, kêsôm amboac tonec gebe ‘Bôc kêtôaclêŋa ɳam gebe gamêŋ kinjha êtu aclêŋa oc mêŋhêsa. Ma gamêŋ tonaj kaiŋ teŋ, oc êtôm gamêŋ ɳagêdô atom. Gamêŋ tau oc êndanjgôŋ nom ɳagamêŋ samob su ma êka tôŋ êsêp nom to êlêsa popoc.

24 Ma jabo lemelu ɳam amboac tonec gebe Kinj lemelu oc sêsa aŋga gamêŋ tonaj ma teŋ ej ȇsa êtiam êndanjguc êsêac. Ej ej ȇtôm êsêacnêŋ ɳagêdô atom ma oc êkôninj kinj têlêac tôŋ.

25 Enj ej ȇsôm biŋ alôb-alôb êpi Nac Lôlôcŋa tau ma êlênsu Nac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ. Enj ej ênsaê gebe ênam mêtê to om ɳagôlinj samob ôkwi. Ma lau dabuŋ oc sêseŋ ej lêma êtôm ɳasawa samuc tagej ma ɳasawa samuc têlêac ma ɳasêku teŋ êwiŋ.

26 Mago mêtôcwaga oc sêkôc nêj kôm sa ma oc sêjanjo kin tonaj nê ɳaclai su ma sensej ej su ênaŋa samucgej.

27 Ma mêtôcwaga sêkêŋ ênê gamêŋ to gôlinj ma gamêŋ samob, taŋ gêc umboŋ ɳalabu naŋ, êndêŋ Nac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ. Èsêacnêŋ gamêŋ oc ênêc endenj tônggej ma gamêŋ samob oc sênam sakiŋ ma taŋej wamu êndêŋ êsêac.”

28 “Biŋ tau tonajgej. Ma aê Daniel, katakê ɳanô e laŋôcanô kêtô sêp, ma gajam biŋ tau tôŋ gêc ɳoc kauclêlômgej.”

1-27 *

8**9***Daniel ketej mec kêtû nê lauña*

1 Ahasweros latu Darius, tanj nê ñam kêsêp lau Medeja nañ, kêtû kinj gamêj Kaldeaja.

2 Gêdêj ênê gôliŋ ñajala ñamatanya aê Daniel kasam buku dabun ma gajam lêsú jala ñanamba, tanj ênaŋa e sêkwê Jerusalem, tanj kêtû gasan su nañ, sa êtiam êtôm Apômtau kêsôm lasê gêdêj propete Jeremia, jala tau ñanamba 70.

3 Go aê kakac laŋôcanô ôkwi gêdêj Apômtau Anôtô ma katej mec gêdêj ej ma gajam dabun ma kasô talu ma ganjôŋ wao ñað.

4 Aê katej mec gêdêj Apômtau, ñoc Anôtô ma kasôm tauc ñoc to ñoc lau nêj sec lasê.

Aê kasôm gebe "O Apômtau, Anôtô kapôêj to ñaclai secgoc, aôm gojob poac to têmtac gêwîŋ êsêac, tanj têntac êwiŋ aôm to sêngôm aômnêm biŋsu ñanô êsa nañ.

5 "Aêac agôm sec to geo ma keso to ali tauñ sa ma akac tauñ su anga nêm biŋsu to ñagôliŋ.

6 Aêac akêj tanjej nêm sakirwaga propete, tanj sêjam aôm laŋôm ma sêsmôm biŋ gêdêj aêacma kinj to laumata ma tamenji to lau gamêj samobnya nañ atom.

7 O Apômtau, aôm biŋgêdêj ñatau, mago ocsalô tonec aêac amoam tomajenjej aêac lau Juda to lau Jerusalemna ma lau Israel samob, tanj gosoc êsêac sêja kêtû nêj sec, tanj sêgôm gêdêj aôm jasêmoa ñagala me sêmoa jaêc anga gamêj samob nañja aêac samob amoam tomajenjej.

8 O Apômtau, aêac to ma kinj ma gôliŋwaga to tamenji amoam tomajenjej gebe aêac agôm sec gêdêj aômgoc.

9 Apômtau, aêacma Anôtô, kêtû taê walô ma kêsuc biŋ ôkwiŋa ñatau, mago aêac ali tauñ sa gêdêj ej.

10 Aêac tanjej wamu gêdêj Apômtau, aêacma Anôtô, nê awa atom ma adaguc ênê biŋsu, tanj ej kékêj gêdêj aêac ña ênê sakirwaga propete nañ atom.

11 Israel samob sêgêli aômnêm biŋsu ma sêkac tauñ su ma sedec gebe tanjej wamu aôm awam. Ma biŋ sêpuc boanja to têtôc lemenja, tanj teto gêc Anôtônen sakirwaga Mose nê biŋsu nañ, sêswa siŋ kêpi aêac kêtû aêac agôm sec gêdêj aômnja.

12 Aôm gôgôm nêm biŋ, tanj kôsôm gêdêj aêac to ma gôliŋwaga, tanj sêjam gôliŋ aêac nañ, ñanô kësa to kôkêj gêjwapac kapôêj tenj gebe anga umboŋ ñalabu samucgej gêj tenj kësa kêtôm, tanj kësa anja Jerusalem nañ atom.

13 Gêjwapac tanj teto gêc Mosenê biŋsu nañ, samob kêtap aêac sa, mago aêac ajam malô Apômtau, aêacma Anôtô, atom gebe akac tauñ su anja gêj sec to akêj tanjej êndêj aômnêm biŋjanô atom.

14 Amboac tonaj Apômtau kômasaj gêj wapac tau ma kôkêj kêpi aêac gebe Apômtau, aêacma Anôtô, ej ñacgêdêj kêtû nê kôm samobnya, tanj ej gêgôm nañ, mago aêac tanjej wamu ej awa atom.

15 "O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôkôc aômnêm lau su anja Aiguptu ña lêmam ñajaŋa ma gôgôm aômnêm ñaê ñawae kësa e gêdêj ocsalô tonec aêac agôm sec to gêj alôb-alôb gêdêj aôm.

* **8:1-27:** 8:1-27 Daniel katu kaiŋ tej kësa ma gêlic ñakatu, tanj gêwa lau Mede to Persia nêj miŋ sa e gêdêj têm ñacio sêku kinj Antiokus Epipanes tulunja.

16 O Apômtau, aêac ateŋ aôm êtu nêm kolenjêdêŋ samobña gebe ôkêŋ nêm têmtac ñandau to ñalêlôm sec ênam jaê nêm malac Jerusalem to nêm lôm dabuŋ. Gebe aêacma sec to aêacma tameni nêŋ geoŋa gêgôm lau, taŋ sêgi aêac auc naŋ, sêsu Jerusalem to nêm lau susu.

17 O aêacma Anôtô, amboac tonau ôkêŋ taŋam nêm sakiŋwaga aê ñoc mec to ñoc taŋi. O Apômtau, ôkêŋ laŋômanô êpô nêm lôm dabuŋ, taŋ kêtû gasanŋ naŋ, êtu aôm taõmja.

18 O ñoc Anôtô, ôkêŋ taŋam to ôjô aêac, õsa laŋômanô sa ma ôlic aêac to malac, taŋ sêsam aômnêm ñaâ kêpi naŋ, gebe atu gêŋ gêbac. Aêac akêŋ ma mec gêdêŋ aôm kêtû ma binjêdêŋya atom, akêŋ kêtû nêm taêm labu kapôéŋyageŋ.

19 O Anôtô, ôjô aêac. O Apômtau, õsuc ma biŋ ôkwi. O Apômtau, ôkêŋ taŋam to ônam aêac sa. O ñoc Anôtô, ônam gamêŋ tôŋ atom êtu aôm nêm ñaéŋa gebe êsêac sêsam aômnêm ñaâ kêpi nêm malac to nêm lau.”

Gabriel gêwa biŋ tau ñam sa

20 Aê kasôm biŋ to kateŋ mec amboac tonau ma gaoc tauc ñoc to ñoc lau Israel nêŋ sec lasê ma kataŋ gêdêŋ Apômtau, ñoc Anôtô kêtû ênê lôm dabuŋja.

21 Aê kateŋ mec tau gamoa, tec Gabriel, taŋ galic ej gêdêŋ taŋ galic ñakatu ñamataŋa naŋ, gêlôb ñagaôgeŋ gêdêŋ aê gêmêŋ gêdêŋ noc da kêtulaŋa.

22 Ej gêmêŋ ma kêsôm gêdêŋ aê gebe “O Daniel, aê mén̄gaô lasê gebe jawa aôm sa e aôm ôjala.

23 Gêdêŋ taŋ gôjac m nêm mec naŋ, biŋ teŋ kêsa ma aê gamêŋ gabe jasôm biŋ tau lasê êndêŋ aôm gebe Anôtô têtac gêwiŋ aôm ñanôgeŋ. Amboac tonau õsala biŋ tau ma nêm kauc êsa êtu gêŋ, taŋ gôlic naŋ.

24 “Anôtô kêkêŋ noc jala 70 êtu dim 7 êtu aômnêm malac dabuŋja, go biŋ alôb-alôb êmbacnê to sec ênac pep ma Anôtô êsuc nê tôp, taŋ gêc amac naŋ, ôkwi to êkêŋ binjêdêŋ ênêc endeŋ tôngenja êndêŋ amac. Go ej êngôm ñakatu, taŋ geoc lasê naŋ, to propetenêŋ biŋ ñanô êsa ma êniŋ oso gamêŋ dabuŋjanô tau.

25 Amboac tonau ôjala ma nêm kauc êsa gebe ñasawa, taŋ noc ñajatu êsa gebe sêkwê Jerusalem sa êtiamaŋa ma noc kasêga, taŋ sêniŋ oso naŋ, mén̄eo lasêja êtôm jala 7 êtu dim 7. Sêkwê Jerusalem sa ma sênam intêna to busawa ma êkô tobiŋ wapacgenj êtôm jala 62 êtu dim 7.

26 Jala 62 êtu dim 7 tonau êmbacnê, go senseŋ ñac, taŋ seŋ oso ej naŋ, su tonagôlinjêmêŋ. Ma gôlinjwaga to ñaclai teŋ to nê lau oc sêmêŋ ma senseŋ malac to lôm dabuŋ su ênaŋa. Go têm ñamuŋa mérjêo lasê amboac bu ñatnagenjaŋ ma enseŋ sin to gêjwacap ñanô, taŋ Anôtô kêjatu naŋ.

27 Ma gôlinjwaga tonau oc êmoatinj poac ñajauŋa teŋ êwiŋ lau taësam êtôm jala 7. Ma embe ñasawa tonau ñamakeŋ êmbacnê oc ênac jao daja to da ñagêdô. Ma gêŋ alôb-alôb, taŋ enseŋ gêŋ ñawaô naŋ, êkô gamêŋ dabuŋ ma êmoa tonau e ñac, taŋ ketoc gêŋ tau kêkô tônê naŋ, êndac ñagêjô, taŋ Anôtô kêmasaŋ kwananagenj kêtû ejŋa su naŋ.”

10

1-21 *

* **10:1-21:** 10:1-12:13 Daniel katu kaiŋ teŋ kêsa ma gêlic ñakatu, taŋ kêbêñôc ñakatu gêmuŋja ñamiŋ naŋ, ma gêjac têku miŋ ñagêdô.

DANIEL 11:1-45

1-45 *

1-13 *

609

11

12

DANIEL 12:1-13

* **11:1-45:** 10:1-12:13 Daniel katu kaiñ teñ kësa ma gêlic ñakatu, tañ kêbêñôc ñakatu gêmuñja ñamij nañ, ma gêjac têku miñ ñagêdô. * **12:1-13:** 10:1-12:13 Daniel katu kaiñ teñ kësa ma gêlic ñakatu, tañ kêbêñôc ñakatu gêmuñja ñamij nañ, ma gêjac têku miñ ñagêdô.

Hosea

Propete Hosea gêjam mêtê lau anja gamêj Israelja kêdaguc propete Amos. Ej gêjam kôm mêtêna gêdêj têm ɣawapac gêmuj siŋ, taŋ gesen malac Samaria su gêdêj jala 721 gêmuj Kilisi gêmêj nomja naŋ. Lau sêjam sakinj gwam ma sêwi Anôtô siŋ kékêj wapac ej ɣanôgej. Hosea tau gêjam awê mockaiŋ ma gebe êtu ɣadôndônj êpi launêj lêj sêwi Anôtô siŋja. Anôtône lau sêwi Apômtau siŋ kêtôm Hoseanê awê Gomer gêwi en siŋ kêtô mockainjoja. Mago êtu ɣamu Anôtône têtac gêwiŋ tengeŋja taê walô nê lau, tec ênam kôm êpi lau Israel e sêmu dêndêj ej sêna êtiam ma têtu ênê lau êtiam. Anôtône ɣalô ɣagêdô, taŋ kepeŋ aâcneŋ ɣalêlôm naŋ, gêwa ênê têtac gêwiŋ nê lauŋ sa. Anôtô kêsôm gebe "O Israel, aê jawi aôm siŋ amboac ondoc. Aê jandec aôm amboac ondoc. Noc ɣalêlôm kékac aê gebe jaŋgôm aôm sec atom, gebe aê têtac gêwiŋ aôm kôlêlêc."

¹ Apômtaunê biŋ gêdêj Beri latu Hosea. Ej kékêj biŋ tau gêdêj Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hesekia sêjam gôlinj gamêj Judaŋa, ma Joas latu Jerobeam gêjam gôlinj gamêj Israel ɣa.

Hoseanê awê to nê gôlôac

² Gêdêj taŋ Apômtau kêsôm biŋ kêsa Hosea awasuŋ kêtô ɣamata naŋ, ej kêsôm gêdêj Hosea gebe "Ajôc, ôna ma ônam awê mockainjo teŋ êtu nêm awê ma ôka ɣapalê mockainjo lasê gebe lau gamêj tonecja sêgôm mockainj kapôenj gebe sêwi Apômtau siŋ."

³ Amboac tonaj ej gêja jagêjam Diblaim latuo Gomer ma en taê ma kékôc ɣapalê ɣac ter.

⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe "Wê ênê ɣaê gebe 'Jesrel', gebe ɣasawa dambêgen, go aê jakêj ɣagêjô  ndêj Jehunê gôlôac êtu dec, taŋ ej kékêc siŋ anja Jesrel naŋ, ma aê gabe janseŋ gôlinj kinjja su anja Israelnêj gôlôac.

⁵ Ma êndêj bêc tonaj aê oc ɣapôj Israelnêj talam tulu anja gabooŋ Jesrelja."

⁶ Awê tau taê kêtiam ma kékôc ɣapalêo teŋ. Ma Apômtau kêsôm gêdêj Hosea gebe "Wê ênê ɣaê gebe 'Ta ewalôm o'. Gebe aê gabe ta c walô gôlôac Israelnja e jasuc  s acneŋ biŋ ôkwi êtiam atom.

⁷ Mago aê gabe ta c walô gôlôac Judaŋa ma aê, Apômtau, n n Anôtô, gabe janam  s ac k si. Aê gabe janam  s ac k si ɣa talam to tubac ma ɣa siŋ to hos ma lau, taŋ s engôj hos ɣaŋ naŋ atom."

⁸ Gêdêj taŋ Ta ewalôm o g wi su siŋ naŋ, Gomer taê kêtiam ma kékôc ɣapalê ɣac ter.

⁹ Ma Apômtau kêsôm gebe "Wê ênê ɣaê gebe 'Noc lau atom' gebe amac Israel atu aênjoc lau atom ma a  katu amacn m Anôtô atom."

Israel êtu wakuc êtiam

¹⁰ Mago lau Israelnêj namba oc  t m ganjac gwêcja, taŋ tanam d j ma tasa sa danj m  t m atom naŋ. Ma anja gam j, taŋ s s m gêd j  s ac gebe "Aênjoc lau atom" naŋ, oc s s m  nd j  s ac gebe "Anôt  mata jali latui amac."

¹¹ Ma oc s enac lau Juda to lau Israelnja sa s pi tagen ma  s ac oc sêjalij n n laumata teŋ sa ma  s ac oc s pi s m j anja gam j tau gebe Jesrel ɣab c oc êtu b c kap n jan .

2

¹ Amboac tonaj asam nêm lasitêwai gebe “Anôtônê lau” ma lômio gebe “Apômtaunê taê walô.”

Mockaijo Gomer—mockaijo Israel

² Noc ɻapalêac, atej tenemi kësi-kësigej — akac tenemi gebe ej kêtû aêñoc awê kêtiam atom ma aê katu ênê akwej kêtiam atom. Ej êwi nê mockainjo to êtu mandabja siñ.

³ Embe masi, go aê oc jakwalec ênê ɻakwê su e êkô ôli ɻaôma êtôm bêc, tanj têkôc ej nañ. Aê oc jaŋgôm ej êtôm nom ɻakelej to gasarj ma bu êjô ej êndu.

⁴ Aê oc taêc walô ênê gôlôac atom gebe nêj ɻam kësêp mockainjo

⁵ gebe êsêac tenejî kêtû mockainjo su. Ej kêtôc êsêac, mago kësa nê lêj maya gëbacgej. Ej kësôm gebe “Aê jandaŋguc ɻoc lau-têntac-gêwiŋ-aêwaga. Êsêac oc sêkêj gêj tanijña ma bu to ɻakwê ma obo to niptêkwi ma wain êndêj aê.”

⁶ Kêtû tonanjña aê oc jambôc ênê intêna auc ɻa gêj têkwa-têkwa. Aê gabe jamboa tuŋbôm êkô ej auc gebe ej êsa awê atom.

⁷ Ej embe êlêti êndanjguc nê ɻaci, mago ej oc êtôm gebe ê êsêac tôj atom. Ej oc ensom êsêac, mago êtap nê intêna sa atom. Go ej êsôm gebe “Aê oc jamu jandêj ɻoc akwej ɻamatajña jana êtiám gebe gamoa gawiŋ ej ɻajam kêlêlêc galoc nec su.”

⁸ Ma ej kêjala gebe aê tauc tonec tec kakêj polom to wain ma niptêkwi gêdêj ej nec atom. Ma aê tec kakêj silber ma gold ɻanô lasê, tanj ej kêkêj kêtû gêjam sakiŋ Bal nañ.

⁹ Amboac tonaj êndêj têm, tanj sejoj ɻanô nañ, aê oc jakôc polom to wain, tanj kakêj gêdêj ej nañ su, ma aê oc jakôc obo to ɻakwê, tanj kakêj gêdêj ej kêtû ej êkwa nê ôli ɻaôma nañ auc.

¹⁰ Go aê jakwalec nê ɻakwê su e ôli ɻaôma êsa êmoa ênê lau-têntac-gêwiŋ-enwaga sêlic ênê ôli ɻaôma ma ɻac tej ênam ej kësi aŋga ɻoc lemoc êŋgôm êtôm atom.

¹¹ Aê oc jansej ênê bêc êtu samucja samob su êwiŋ ênê om kapôeŋ ma ênê om êtôm ajôŋja to ênê om sabat ma om dabuŋ ɻagêdô samob.

¹² Aê gabe jansej ênê wainmôkê to jambô su gebe ej kësôm gebe “Gêŋkaiŋ tonanj kêtû ɻoc ɻaôli, tanj lau-têntac-gêwiŋ-aêwaga sêkêj gêdêj aê nañ.” Aê oc jakêj gêj tau êtu salej ma bôcbôm oc sensej gêj tau su.

¹³ Aê oc jakêj ɻagêjô êndêj ej êtu têm samob, tanj ej kêliŋ aê siñ nañ, gêdêj ej gêsbôb gêŋmalu gêdêj Bal nê om ma ɻagêjam gêlôŋ tau ɻa pocawa to gold ma kêlêti kêdaguc nê lau-têntac-gawiŋ-enwaga e kêliŋ aê siñ. Apômtau kësôm biŋ tau tonanj.

Apômtau têtac gêwiŋ nê lau

¹⁴ Kêtû tonanjña aê gabe jatêlam ej e jasa gamêj sawa jana, ma jasôm biŋ malôŋa êndêj ej.

¹⁵ Anja tôñê aê jakêj ênê kôm wainja êndêj ej êtiám ma jakêj gabooŋ Akorja êtu katam takêj matenjña. Anja tôñê ej êjô aê aoc êtôm gêmuŋja gêdêj ej gêmoa awêtakinjeŋ, gêdêj têm, tanj ej kësa anja gamêj Aiguptuna gêmêj nañ.

¹⁶ Èndêj bêc tôñê ej oc êsam aê gebe “Noc akwej.” Ej êsam aê gebe “Noc Bal” êtiám atom.

17 Gebe aê oc jakôc Balnêj ñaê su aŋga ej awasuŋ ma ej êsam nêŋ ñaê êsa êtiam atomanô.

18 Êndêŋ bêc tònê aê oc jamoatin poac êndêŋ bôcbôm ma moc umboŋ ñalabuŋa ma êndêŋ gêŋ sêgalabja sêmoa nom ma janseŋ talam to tubac ma siŋ su aŋga gamêŋ samob ma jakêŋ aôm ôsa taôm sic towamageŋ.

19 Aê oc janam aôm ôtu ñoc awê endeŋ tòngeŋ.

Aê oc jamoa jawiŋ aôm mansaŋ to êndêŋgeŋ ma têtac gêwiŋ to taêc walô aôm ñanô.

20 Aê oc janam aôm ñanêŋgeŋ. Ma aôm oc ôjala gebe nêm Apômtau aê.

21-22 Êndêŋ bêc tonaj aê oc jajô ñoc lau Jesrel nêŋ mec teteŋja, ma jakêŋ kom ênac êsêp nom

ma nom oc êkêŋ polom ñanô ma wain ñanô to katêkwí ñanô.

23 Ma aê, Apômtau, jasê Jesrel êsêp nom gebe êtu aêŋoc gêŋ.

Ma taêc walô awê “Taêwalômêo”, ma jasôm êndêŋ ñac “Ñoc lau atom” gebe” ñoc Lau amac”, ma êsêac sêsoŋ gebe “Ma Anôtô aômgoc.”

3

Hosea agêc awê mockaiŋo

1 Apômtau kêsôm biŋ gêdêŋ aê gebe “Ôna êtiam ma têmtac êwiŋ awê teŋ, tanj ênê akweŋ têtac gêwiŋ ej naŋ, mago gêgôm mockaiŋo. Têmtac êwiŋ ej êtôm aê, Apômtau, têtac gêwiŋ Israel gamoa. Israel tonaj sêjam tauŋ ôkwi gêdêŋ anôtoi ñagêdô ma sebe sêkêŋ polom ñakana ñakelenj êndêŋ êsêac êtu da.”

2 Amboac tonaj aê gajam ôli ej ña silber 15 ma polom ñanô ñadôŋ 7.

3 Aê kasôm gêdêŋ ej gebe “Aôm ômoa ôwiŋ aê ñasawa balinj ma ôtu mandab atom. Aôm ônêc ôwiŋ ñac teŋ atomanô ma aê amboac tonanjeŋ.”

4 Nam gebe bêc taësam lau Israel oc sêmoa tonêŋ kinj masi ma kasêga masi, nêŋ da masi me nêŋ alê dabuŋ masi, nêŋ kapoac sêpucŋa masi to nêŋ gwam masi, gebe têtu kênac têm ñamuŋa.

5 Êtu ñamu lau Israel oc sêmu sêmêŋ ma sensom nêŋ Apômtau Anôtô ma nêŋ kinj Dawid. Êndêŋ noc tonaj êsêac sêndêŋ Apômtau to ênê moasin ñajam totêtêc taugenj.

4

Apômtau kêsôm lau Israel

1 Amac lau Israel, aŋô Apômtaunê biŋ. Gebe Apômtau kêsôm lau tonecŋa tonjamgeŋ. “Biŋ ñanêŋ to têntac êwiŋ gêc gamêŋ tau atom ma êsêac sêjala Anôtô atom amboac tonanjeŋ.

2 Mago êsêac sêpuec boa lau to sêsaŋ biŋdansaŋ ma sêjac ñamalac êndu. Êsêac sêjam gengeŋ to sêgôm gêŋ mockaiŋo to mockaiŋja. Gêŋ ñaclai sec gêjam sêga ma sêjac ñamalac sêjac ñawae.

3 Amboac tonaj gamêŋ tau gêjam tanj sa ma lau samob, tanj sêngôŋ gamêŋ tau naŋ, têtu palê e sênaŋa. Bôc tokaiŋ-tokaiŋ samob to moc, tanj sêmoa umboŋ ñalabu naŋ, ma i, tanj sêmoa gwêc ñalêlôm naŋ, samob oc sênaŋa.”

Apomtau kêsôm dabuŋwaga

4 Apômtau kêsôm gebe “Teŋ êsôm to êmêtôc lau atom, aêŋoc biŋ gêdêŋ amac dabuŋwaga tec gêc.

5 Amboac tonaj aôm ônac taôm êndu êndêj oc ma propete oc ênac tau êndu êndêj êmbêc êwiŋ aôm. Ma aê oc janseŋ aôm tênam su amboac tonanđen.

6 Aêjoc lau sêjaŋa gebe sêjam kauc aê. Aôm kôbalij mêtê tokauc siŋ, tec aê oc jambalij aôm siŋ amboac tonanđen. Aê jatiŋ aôm su aŋga kôm dabuŋwagaŋa. Aôm kôlij nêm Anôtô nê binjsu siŋ, tec aê oc jaliŋ aômnêm gôlôac siŋ amboac tonanđen.

7 “Èsêac têtu taêsam, ma nêŋ sec, tan sêgôm gêdêj aê naŋ, kêtû sêga. Amboac tonaj aê oc janam èsêac waŋi ôkwi atu biŋ majenjha êndêj èsêac naŋ-naaŋ.

8 Aêjoc lau nêŋ sec kêtû èsêacnêŋ mo ma èsêac matenj katu nœc lau nêŋ keso.

9 Amboac tonaj gêj, tanj êtap lau tau sa naŋ, oc etap lau dabuŋwaga sa amboac tonanđen. Aê oc jamêtôc èsêac êtôm nêŋ lêŋ ma jakêŋ ɻagêjô êtôm gêj, tanj sêgôm naŋ.

10 Èsêac oc sêniŋ gêj, mago êôc èsêac tôŋ atom. Sêŋgôm gêj mockaiŋja to mockaiŋo, mago sêka gôlôac lasê têtu taêsam atom gebe sêwi aê Apômtau siŋ ma sêjam sakij gêj mockaiŋjona.”

4:11–5:3 Apômtau kêpuc boa anôtôi jaba ɻasakinj.

5

Hosea kêkêŋ puc kêtû sakij gwamňa

4 Sec tanj èsêac sêgôm naŋ, gêsô èsêac tôŋ, tec gêjac jao gebe sêmu dêndêj nêŋ Anôtô sêna. Ma ɻalau mockaiŋja gêc èsêacnêŋ ɻalêlôm, tec sêjala nêŋ Apômtau atom.

5 Nêŋ tetoc tauŋ saŋa kêsôm Israel lasê. Lau Epraim nêŋ sec gêgôm èsêac sêka keso e sebenj ma lau Juda sebenj sêwiŋ èsêac.

6 Èsêac oc sensom nêŋ Apômtau ɻa nêŋ domba to bulimakao, mago oc têtap enj sa atom, gebe enj kêkac tau su aŋga èsêacnêŋ.

7 Èsêac sêsa Apômtau auc ma sêkôc ɻapalé ɻacdu. Tec ajôn wakuc oc êndaŋgôŋ èsêac to nêŋ nomlênsêm samob.

Siŋ gêc Juda to Israel ɻasawa

8 Anac dauc êtaŋ aŋga Gibe. Anac dauc êtaŋ aŋga Rama. Amôec kapôeŋ aŋga malac Bet Awen. Atakê Benjamin.

9 Epraim oc êtu gamêŋ gasaŋ teŋ êndêŋ bêc jakêŋ ɻagêjôŋa. Aê oc jasôm biŋ, tanj ɻanô ésa biŋjanôgeŋ naŋ, lasê êndêŋ Israelnêŋ gôlôacmôkê.

10 Laumata Judaŋa têtôm lau, tanj sêjam nom ɻamadinj ôkwi, tec aê oc jakêc nœc têtac ɻandaŋ ɻepi èsêac êtôm bu naŋ.

11 Èsêac sêkôniŋ Epraim tôŋ. Sêkôc ênê gamêŋ, tanj enj gêwê kainj jagêdêŋ naŋ, su ɻam gebe enj gêja gêdêŋ lau, tanj têtôm gebe sênam enj sa atom naŋ.

12 Mago Epraim gêlic aê amboac bulesen ma Juda gêlic aê amboac têmoa.

13 Gêdêŋ tanj Epraim kêsâe nê gêmac ma Juda kêsâe nê kamoc naŋ, Epraim gêdi gêja Asuria ma kêsakinj biŋ gêdêŋ kinj kapôeŋ. Mago enj kêtôm gebe êngôm èsêac olinj ɻajam ésa me êngôm nêŋ kamoc emo atom.

14 Aê oc jatôm lewe tenj êndêŋ Epraim ma oc jatôm lewe wakuc êndêŋ Juda. Aê, aê tauc jakac èsêac popoc ma jaêc jana. Aê jakôc èsêac jana ma tenj êtôm gebe ênam èsêac sa atom.

15 Aê gabe jamu jana nœc gamêŋ êtiŋ e èsêac sêjala nêŋ keso to sensom aê lanjôcanô. Embe sêpô lêna tauŋ oc sensom aê ma sêšôm gebe

6

1 “Ajôc, aêac tamu dandêj Apômtau tana êtiam, gebe ej kêkac aêac popoc, ej oc ênjgom aêac ôlin ɣajam êsa êtiam. Ej gêjac aêac ôlin lasê, mago ej oc ênsamban aêacnêj kamoc.

2 Bêc luagêc énaجا acgom, go ej ênjgom aêac matej jali êsa. Êndêj bêc êtu têlêac ej oc êju aêac sa gebe tamoia ej lanjônêmja.

3 Tajala Apômtaumanj, daŋgom tanac ɣawae gebe tajala Apômtau. Ej oc mêmêjô lasê biŋjanôgej amboac gelejmata ma êndêj aêac amboac kom, amboac kom ɣamuŋa, taŋ kêmâlôm nom naŋ.”

Apômtau gêjô biŋ

4 “O Epraim, aê jaŋgom asagen êndêj aôm. O Juda, jaŋgom aôm amboac ondoc. Nêm têmtac gêwiŋ aê amboac tao gelejmata ja tenj ma amboac maniŋ, taŋ kêpa gêdêj oc kêpigen naŋ.

5 Kêtu tonaqna aê kasakiŋ ɣoc propete gebe sêncac êsêac, taŋ gajac êsêac êndu ɣa aê aoc ɣabij naŋ. Ma ɣoc mêtôc mêmêpi amboac oc ɣawê.

6 Aê gabe jalic nêm da atom, gabe jalic amacnêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋja. ɣoc lau sêjala aêna tonaq ɣanô kêlêlêc sêkêj daja su.”

6:7–10:15 Nasêbu tonec gêjac miŋ gebe Apômtau kêmêtôc nê lau Israel kêtu nêj secija ma kêtu sêjac nêj kiŋ ênduŋa. Nagêjô oc êtap êsêac sa kêtu taêj kêka ɣaclai jabaŋa ma kêtu sêjam sakir gwamija amboac tonaqenj.

11*Anôtô têtac gêwiŋ nê lau, taŋ sêli tauŋ sa naŋ*

1 “Gêdêj taŋ Israel ɣapalêgeŋ naŋ, aê têtac gêwiŋ ej ma gamôéc ɣoc latuc anja Aiguptu gêmêj.

2 Aê gamôéc-gamôéc ej, mago ej gaja ec-geja ec ma kêkêj da gêdêj Bal ma da ɣamalu gêdêj gwam.

3 Aê tec kadôŋ Epraim gebe êsêlêj. Ma kasip ej sa. Mago êsêac sêjala gebe aê gagom êsêac ôlin ɣajam kêsa naŋ atom.

4 Aê gajam gôlinj êsêac ɣa gôlinj taê walôna to gaê êsêac ɣa lêpoa têtac gêwiŋja. Aê gajam êsêac sa gebe kionj, taŋ gêsac êsêac gêsuntêkwa naŋ, êkônijj êsêac tôŋ atom ma gawec ma galôm êsêac.

5 “Êsêac sedec gebe sêmu dêndêj aê sêmêj, amboac tonaq oc sêmu sêna Aiguptu êtiam, ma Asuria ênam gôlinj êsêac.

6 Siŋ oc êsa anga nêj malac ma ensej nêj malac ɣakatam ɣawalô ma êndaŋgôj êsêac su anga nêj malac ɣajaŋa ɣalêlôm.

7 Aêjoc lau sebe sêkac tauŋ su anga aêjoc sêmoa, amboac tonaq kionj ênsac êsêac gêsuntêkwa ma tenj êôc su atomanô.

8 “O Epraim, aê jawi aôm siŋ amboac ondoc. O Israel, aê jakêj aôm êndêj lau tentenjlatu amboac ondoc. Aê jaŋgom gêj, taŋ gagom gêdêj Adma naŋ, êndêj aôm amboac ondoc. Aê jaŋgom gêj, taŋ gagom gêdêj Seboim naŋ, êndêj aôm amboac ondoc. Aêjoc ɣalêlôm kêkac tau ôkwi ma taêc walô aôm kêlêlêc su.

9 Aê oc jaŋgom ɣoc têtac ɣandaŋ kapôeŋ ɣanô êsa atom. Aê gabe janseŋ Epraim su êtiam atom. Gebe aê Anôtô, aê ɣamalac atom. Aê ɣac dabuŋ, taŋ gamoa aôm ɣalêlôm naŋ, ma aê jawac êtu janseŋ sunja atom.”

11:10–13:3 Anôtô êmêtôc to êmasuc nê lau êtu nêj lêj alôb-alôbña ñabiñj ñagêdô gêc ñasêbu tonec. * to Gomora.

13

Mêtôc ñamuña kêpi lau Israel

4 “Aê Apômtau, aômnêm Anôtô, gêdêj taŋ aôm gômoa Aiguptu naŋ. Aôm kójala Anôtô ten gêwin atom, aê tauceŋ ma Kêsiwaga teŋ gêmoa atomanô.

5 Aê gajam aôm sa anga gamêj sawa to gamêj ñakelenj.

6 Mago gêdêj taŋ sêso gamêj ñajamanô tau naŋ, seŋ gêj gêôc êsêac tôŋ. Ma gêdêj taŋ seŋ gêôc êsêac tôŋ naŋ, go tetoc tauŋ sa ma sêliŋ aê siŋ.

7 Tec aê gajam duc êsêac amboac lewe ma gadib êsêac anga intêna ñamagê amboac pusip saleŋña leopard.

8 Aê oc jajanda amac amboac bôc ber têna teŋ, taŋ sêkôc ênê ñalatu su naŋ, jajanda ma jakac êsêac ôlinj lasê ma jandangôŋ êsêac amboac lewe kêdaŋgôŋ gwada ma amboac bôcbôm êkac êsêac popoc.

9 “O Israel, aê oc janseŋ amac su. Asa êtôm gebe ênam amac sa.

10 Amacnêm ñagêdô sêsoŋ gebe ‘Ôkêj kiŋ to gôlinjwaga êndêj aêac’ ma galoc nêm kiŋ gêmoa ondoc gebe ênam amac kêsi. Nêm gôlinjwaga, taŋ sênc sinj êtu amacna naŋ, sêmoa ondoc.

11 Kêtu ñoc têtac ñandaŋña aê kakêj kiŋ teŋ gêdêj amac ma kêtu ñoc ñalêlôm kêbôli aucna aê kakôc eŋ su.

12 “Aê kakic Israelnêj sec to keso tôŋ, ma gajac ênê sec sa to gajob.

13 Gabêsi mêngôô lasê kêtû enja, mago eŋ latu masi, gebe galoc eŋ gedec gebe êwi ñaabelônj sinj.

14 Aê oc janam êsêac kêsi êndêj lamboam atom. Jakac êsêac su anga ñaclai gêmacanôra atom. Gêmacanô, nêm ñaclai gêc ondoc. Lamboam, nêm ñaclai onseŋ suna gêc ondoc. Aê taêc walô lau tonec êtiam atom.

15 Epraim oc êtôp amboac sinj, mago mu oc kêpiŋa oc êmêj, Apômtaunê mutêna oc êô lasê anga gamêj sawa, go êngôm ênê bumata êpa ma ênê bu ñamôkê ñakelej ësa ma êjanjo awamata samob su anga ênê kanom.

16 Samaria oc êôc nê ñagêjô êtu gêli tau sa gêdêj nê Anôtôna. Sinj oc enseŋ êsêac su. Oc sênc sêsoŋ ñapalê ñasec-ñasec popoc ma sêselê lau, taŋ sêmoa teŋ naŋ, nêj têntacwalô.”

14

Hosea gêlêj biŋ lau Israel

1 O Israel, ômu ôndêj Apômtau, aômnêm Anôtô, ôna gebe nêm sec gêgôm aôm gôjac taôm êndu.

2 Ômu ôndêj Apômtau ôna ma ôkôc biŋ tonec êwiŋ. Ôsôm êndêj eŋ gebe ‘Ôsuc ma keso samob ôkwi gebe ñalêlôm ñajam ësa ma akêj aweŋsunj ñalambij êtu da êndêj aôm.

3 Asuria ênam aêac sa atom. Aêac naapi angôŋ hos ñao atom. Ma aêac oc asôm êndêj lemenj ñakôm gebe ‘Aêacnêj Anôtô’ naŋ êtiam atom gebe aôm taômgeŋ taêm walô mosêbu.”

Apômtau gêjac mata moasirj wakuc gêdêj Israel

* 11:9: Adma to Seboim, malac luagêc tonaj sêjaŋa sêwiŋ Sodom

4 “Aê gabe jaŋgôm êsêacnêj gêmac sêwi aê siŋŋa ɳajam êsa. Aê oc têtac êwiŋ êsêac janac ɳawaqeŋ gebe ɳoc têtac ɳandaŋ kékac tau su aŋga êsêacnêj.

5 Aê oc jatôm manij êndêŋ lau Israel. Nêŋ ɳaola ênac lêtêŋ amboac ménamiŋ ma nêŋ ɳawakac êsêlêŋ êsêp nom amboac kaleloŋ ɳawakac.

6 Êsêacnêj ɳasêli oc esewec, nêŋ ɳakatu amboac katêkwi ɳakatu ma. nêŋ ɳamalu amboac môsê Lebanonŋja.

7 Êsêac oc sêmu sêmêŋ sêŋgôŋ aêŋoc ajuŋlabu êtiam. Êsêac oc têtôm amboac kôm ɳajam teŋ ma sênam ɳaola amboac kôm wainŋja teŋ. Ma nêŋ wain ɳanô êtu wain towae amboac wain Lebanonŋja.

8 O lau Israel, aêagêc gwam ma asageŋ ɳagêdô gêdêŋ tauŋ. Aê taucgeŋ jajô aômnêm biŋ ma janam jaom aôm. Aê katôm ka, naŋ ɳalaun ɳamajan ɳapaŋ ma nêm moasiŋ samob gêmêŋ aŋga aêgeŋ.”

9 Asa kêtu ɳac tokauc gebe êjala gêŋ tonec. Asanê kauc kêsa gebe êlic gêŋ tonec. Apômtaunê intêna solop ma laugêdêŋ oc sêsa intêna tau, mago lau alôb-alôb oc sênaç tauŋ êndu.

Joel

Joelnê têm gêmoa nomja to nê lêj kêsij tau ma tajala samucgej atom. Moae ej keto nê buku gêdêj lau Persia sêjam gôlinj gamêj gêdêj jala 500 ma 400 gêmuñ Kilisi gêmêj nomja ñasawa. Joel gêjac miñ gebe wagô tolêsôb tolêsôb sêsa gamêj Israelja ma oc ñandaç gesen nom su. Ej kêsaê gebe gêjwapac tonaj kêtû puc tej gebe Anôtônê bêc êmêtôc lau, tañ sesen ênê biñgêdêj su nañja kédabinj. Propete kékêj Anôtônê kalem gêdêj lau gebe sénam tauñ ôkwi ma kékêj Anôtônê bij, tañ gêjac mata nañ, gelom êsêac gebe êkatoñ nê lau sa êtiat to énam mec êsêac. Bij towae tej, tañ Anôtô gêjac mata nañ, kêsêp Joelnê buku gebe Anôtô êsakinj nê Njalau ñamalac samob, êpi lau to ñac ma lau wakuc to lanjwa êtômgej.

¹ Apômtaunê bij gêdêj Petuel latu Joel tau tonec.

Tanjiboa kêtû sasej gêj taninjja

² Amac lau ñanôac, añô bij

to amac lau gamêj tonecja, akêj tañem.

Amac alic gênsêga amboac tec tej ñanô kêsa

gêdêj amacnêm têm me gêdêj abeminêj têm me masi.

³ Anac ñamiñ êndêj nêm gôlôac wakuc sêñj.

Êsêac sêncac ñamiñ êndêj nêj wakuc ma elom-elom amboac tonanjej êna.

⁴ Gêj tañ wagô-kêlêja dedec gêcja nañ,

wagô-sêboajja mêmjeñ.

Ma gêj tañ wagô-sêboajja dedec gêcja nañ,

wagô-sêlôrja mêmjeñ.

Go gêj tañ wagô-sêlôrja dedec gêcja nañ,

wagô-ñatêna-kêsaña mêmjeñ.

⁵ Amac anôm-gêj-anaboawaga, matem êlac ma ataj lasêmañ.

Amac anôm-wainwaga samob, apuc tanjiboa sa

êtu wain ñakanaja,

tañ sêkac su anja awemsuñ nañ.

⁶ Gebe lau-m tej sêpi mêmjejam aêjoc gamêj auc,

lau ñactêkwa ma taësam ñanô lasê.

Lunjluñ kêtôm lewe kapoac nê

ma ñani amboac lewe têna nê.

⁷ Êsêac sesej aêjoc wain ñamôkê su

ma sêsap ñoc jambô tulu.

Êsêac selec ñaôlic su sêbalin siñ jagêc nom

e ñjalaka ñapom ñaôma.

⁸ Ataj tanjiboa amboac awêtakirj, tañ gêjam abec
kêtû nê ñac, tañ sê gêdêj ej nañja.

⁹ Êsêac sêkêj gêj taninjja to gêj tanômja kêtû da
anja Apômtaunê andu kêtiam atom.

Apômtaunê sakijwaga, dabuñwaga tauñ,
sêpuc tanjiboa sa.

10 Kôm tau kêtû gasaŋ
nom tau kêtaiŋ
gebe sêjaiŋ kôm ɻanô gêjaŋa,
wain ɻanô kêmeliŋ ma niptêkwi kêpa.

11 O kômwagaac, nêm ɻalêlôm êôc auc
ma kômwaga wainŋaac, atanŋmaŋ.
Kêtû jaŋgom to polomŋa
gebe kôm ɻanô kêtû sec su.
12 Wain ɻamôkê kêmeliŋ
ma jambô kêsêlic.
Ain to nip ma uc
to gêŋkaŋ samob kêtû masê aŋga sêŋjam.
Ma têntac ɻajam
gêc su aŋga ɻamalacnêŋ.

13 O dabuŋwagaac, asô talu sa ma atanŋ.
O sakiŋwaga altarŋa, anam tanjibo sa.
Noc Anôtônê sakiŋwagaac, amêŋ
tonêm abecgeŋ
gebe sêgamîŋ gêŋ taniŋŋa to gêŋ tanômŋa ma sêkêŋ kêtû da
aŋga nêm Anôtônê andu kêtiam atom.

14 Akêŋ noc anam dabuŋŋa teŋ.
Akalem gôlôac sêpi tagenŋ.
Akac kasêga to gamêŋ ɻatau samob sa sêpi tagenŋ
dêndêŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, nê andu,
go awam ênac Apômtau.

15 Ojae, bêcsêga taugoc.
Apômtaunê bêc kêdabiŋ ma mêngeô lasê
amboac gêŋ ɻaclai mênkêpoa lasê
aŋga Najaŋa ɻatau nê.
16 Sêkac gêŋ taniŋŋa su
gêdêŋ aêac mateŋanô atom me.
Ma têntac ɻajam to ôliŋ kêpi
gêwi aêacnêŋ Anôtô nê andu siŋ atom me.

17 Gêŋ ɻawê kêtû matê aŋga nom ɻalêlôm
lêscum kêpô lêtêŋ
ma andu gêŋ ɻanôŋa kêku
gebe kôm ɻanô masi.

18 Bôc têtaŋ gêŋ
ma bulimakao ɻatoŋ sêmoa jageo
ma têtap gêgwaiŋ sa atom
ma domba totoŋ-totoŋ sêpô lêna tauŋ.

19 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm, gebe ja genŋ
gêgwaiŋ ɻamêdôb aŋga oba
ma jawaô kêsêgô

gêjkaiŋ samob aŋga sêŋam.

20 Bôc saleŋŋa awei ec-ecgeŋ têtaŋ gêdêŋ aôm
gebe bu kêpa
ma ja geŋ
gêgwaŋ ñamêdôb aŋga oba.

2

Wagô kêtû Apômtaunê bec ñapuc

1 Anac dauc êtaŋ aŋga Sion.

Anac wali aŋga ñoc lôc dabuŋ tau
e lau gamêŋ tonecja samob têtênenêp
gebe Apômtaunê bêc, taŋ mêmësa naŋ kêdabiŋgac.

2 Nakesec to gêsuŋbôm ênam bêc tau auc
ma tao to ômbiŋ êkôm bêc tau auc amboac tonanjeŋ.

Lau amboac tonaq sêmoa gêdêŋ gêmuŋ andanjeŋ atomanô
ma oc sêmoa atom e êndêŋ têm samob ñamadiŋ.

3 Ja kêkuc gamêŋ sa gêmuŋ lau-m tau
ma ja ñawaô kêdaŋgac gêŋ kêdaguc êsêac.

Gamêŋ tê gêc êsêac nêmja nê, kêtôm kôm Eden
ma tê gêc dêmôneŋmu nê, kêtôm gamêŋ sawa ma gêŋ teŋ gêwê êsêac sa
atomanô.

4 Êsêacnêŋ ñakatu amboac hos ñakatu
ma sêlêti amboac hos siŋŋa sêja.

5 Êsêac sêboaq sêmoa lôctêpôêgen
ma ñakicsêa amboac kareta siŋŋa.
ma amboac jawaô kêdaŋgac oba
ma amboac lau ñajaŋa, tê têdênaŋ tauŋ êtu sênaç siŋŋa nê.

6 Lau katuŋ ñatutuc ñasec
ma laŋôŋjanô kêtû sêp kêtû êsêacŋa.

7 Êsêac sebo sêsa amboac siŋsêlêc
jasêpi tuŋbôm amboac kwalam laŋgwa siŋŋa.
Ac sêwê têdaguc tauŋ sêsa nêŋ intêna
ma teŋ geo sic aŋga nê walaŋ atom.

8 Êsêac sêbôc tauŋ auc atom.

Sêsap nêŋ lêŋ tôŋ gêdêŋ-gêdêŋgen.

Êsêac sêwê sêseli ñacio sêja
ma gêŋ teŋ kêtôm gebe êkô êsêac auc atom.

9 Ac sebo sêpi malac sêja

sêlêti sêpi tuŋbôm

to sêpi andu sêja

sêso katam sauŋ amboac geŋgeŋtêna.

10 Nom kêkôtêŋ tau kêtû êsêacŋa

to umboŋ ñawiwic.

Oc to ajônj sêjam kanuc

ma utitalata sêgamiŋ ñawê.

11 Apômtaunê wapap gêjac
gêmuj nê siñwaga
gebe ênê siñwaga nêj toj kapôêj kêlêlêc
ma ñac, tañ gêgôm ênê biñ kêtû tôj nañ, ñaclai sec.
Gebe Apômtaunê bêc kapôêjanô
ma kaiñ teñ ñanô.
Asa êtôm gebe êpuc tau tôj.

Anôtô gêlêj biñ nê lau gebe sênam tauñ ôkwi

12 Apômtau kêsôm gebe “Galocgen amu andêj aê amêj
tonêm ñjalêlôm samucgen.

Anam dabuñ taôm, atan to apuc tañjiboa sa.

13 Akac nêm ñakwêgej êngic atom, nêm ñjalêlôm tec akac êngicmanj.”
Akac taôm ôkwi amu andêj Apômtau, nêm Anôtô, ana
gebe moasiñ to taê labu ñam ej.

Eñ gê biñ tôj to têtac gêwiñ gêjac ñawae
ma têtac êtu lési ma êsuc biñ ôkwi.

14 Asa kêjala. Oc moae Apômtau taê ênam tau e nê ñjalêlôm teñ
ma êliñ moasiñ teñ su êndêj amac,
e êtôm gebe akêj gêj tanijña to tanômja êtu da
endeñ nêm Apômtau.

15 Anac dauc êtañ aنجa Sion.

Akêj noc bec anam dabuñja teñ.
Akalem gôlôac sêpi tageñ.

16 Akac lau sa.

Akalem gôlôac sênam dabuñ tauñ.

Kasêga sêpi tageñ.

Ajoñ ñapalêo to ñac

ma ñapalê dedec sa.

Nac tañ gêjam awê wakucgen nañ, êsêp aنجa nê andu
to awê wakuc êsa aنجa nêj balêm êmêj.

17 Dabuñwaga, Apômtaunê lausakinj tau
têteñ sêkô lôm dabuñ ñasacgêdô to altar ñasawa
ma sêsmô gebe “O Apômtau, taêm labu nêm lau.
Ondec nêm gêjlênsêm êtu meloc, e tentenlatu sêsu susu atom.
Lau to-m-to-m sêncat ôkwi êndêj tauñ gebe
‘Lau tônê nêj Anôtô gêmoa ondoc’ êtu asageñja.”

Anôtô gêjô mec ma kêkêj gêj tanijña kêtiam

18 Gocgo Apômtau têtac kêkac ej nê gamêñja,
tec taê walô nê lau.

19 Tec Apômtau gêjô êsêac aweñ ma kêsôm gêdêj nê lau gebe
“Alic acgom, oc jasakinj polom ñanô
to wain ma niptêkwi e êôc amac tôj
ma jandec amac atu biñ susuña
êndêj tentenlatu êtiam atom.

20 “Aê oc jansoc ηacjo aŋga gamēŋ gêmu kêpiŋa êc amac su balingeŋ êna ma jatinj ej naēŋgôŋ gamēŋ gasaŋ to ηagêlēŋ teŋ.
Nê pom ηamataŋa êsêp gwêc oc kêpiŋa (gwêc matê) ma nê pom ηamuŋa êsêp gwêc oc kêsêpŋa (gwêc ηalun) sênaŋa. E ηajaē to ηasu êōŋ sa gebe ej ketoc tau sa kêlêlêc.

21 “O gamēŋ tau, ôtêc taôm atom.
Têmtac ηagaô ésa to ôlim êpigeŋ gebe Apômtau gêgôm gêŋsêga.
22 Amac bôc sêŋjamja, atêc taôm atom
gebe gêgwaŋ ηamêdôb kêpuc aŋga oba kêtiam.
Gêŋkaiŋ gêjam ηanô ma jambô to wain ηanô taêsam.

23 “O Sion latuiac, têmtac ηajam
ma atu samuc êtu Apômtau, aômnêm Anôtôŋa,
gebe ej kékêŋ kom gêjac gêdêŋ ηatêm
ec êwaka amacnêm gêdeŋ sa.
Eŋ kêsêwa kom kêsêp kêtu amacŋa,
kékêŋ kom gêdeŋ têm asê geŋ to ajac gêŋ sa kêtôm andaŋgeŋja.

24 “Polom ηanô êsô têtiŋ-kôm ηanô-ηamala e êlôc
ma wain to niptêkwi ηagasuc mêmêc e êkêc.
25 Aê jajô jala ηakôm ηanô, taŋ wagô tolêsôb-tolêsôb seŋ naŋ, wagô sêlôpŋa to
ηatêna kêsaŋa ma kêlêra
têtu ηoc siŋwaga ηatoŋ kapôeŋ, taŋ kajatu gebe sênaç siŋ sêndêŋ amac naŋ.

26 “Amac oc aniŋ gêŋ e êôc amac tôŋ
ma awem êôc Apômtau, nêm Anôtô, taŋ kêmoasiŋ amac ηajam kêlêlêc naŋ, nê
ηaê,
ma sêŋgôm ηoc lau majeŋ êsa êtiam atom.
27 Amac oc ajala gebe aê gamoa Israel ηalêlôm
ma aê Apômtau tauçgeŋ katu nêm Anôtô
ma sêŋgôm ηoc lau majeŋ êsa êtiam atomanô.

Anôtô êkêc nê Νalau êpi ηamalac pebeŋ

28 “Go êndêŋ têm teŋ acgom
oc jakêc ηoc Νalau êpi ηamalac pebeŋ
ma latômio to ηac seoc biŋ lasê
to nêm lau ηanô oc sêneç mê
ma nêm ηacseŋomi oc sêlic gêŋ ηakatu.
29 Êndêŋ bêc tônê oc jakêc ηoc Νalau
êpi sakiŋwaga to ηac amboac tonanjeŋ.

Bêc ηamu tau ηawêc

30 “Oc jakêŋ gêŋsêga êsa umbonj ma aŋga nom, dec to ja ma ja ηatêtaç.
31 Oc oc ênam kanuc ma ajôŋ oc êtôm dec su acgom, go Apômtaunê bêc kapôeŋ to ηaclai kaiŋ teŋ tau oc mêmêsa.
32 Ma ηamalac samob, taŋ aweŋ ênac Apômtaunê ηaê naŋ, ej oc ênam êsêac kësi êndêŋ-êndêrgeŋ, gebe lau, tê sêwê gêŋwapac sa nê, oc sêrgeŋ lôc Sion to

Jerusalem, ma lau, tê Apômtau êkalem êsêac nañgen sêmoa mateŋ jali êtôm Apômtau gêjac mata nê.

3

Anôtô êmêtôc ɻjamalac pebeŋ êndêŋ Bec ɻjamuŋa

1 “Alic acgom, êndêŋ taŋ jawaka Juda to Jerusalem sa naŋ, êndêŋ bêc to ɻjasawa tônê

2 aê oc jakalem tentenŋlatu samob sêpi tagen
ma jawê êsêac sêsep gaboaŋ Josapat sêna,
gebe jamêtôc êsêac aŋga tônê

êtu gêŋ samob, taŋ sêgôm gêdêŋ aêjoc lau to ɻoc gêŋlênsêm Israelŋa,
gebe sêjam êsêac êlinj-êlinj sêmoa tentenŋlatu ɻjasawa
ma sêjac sam aêjoc nom gêdêŋ tauŋ.

3 Êsêac sêpuc kapoac

kêtu ɻoc lauŋa
ma sêkêŋ ɻapalê gêjô awê mockaiŋo
ma sêkêŋ ɻapaléo lau sêjam ôli ɻa wain, taŋ êsêac tauŋ sêñom naŋ.

4 “Ma amac lau Tirus to Sidon ma Pilistia nêŋ gamêŋŋa samob, aêacnêŋ
asagen ɻagêdô gêdêŋ tauŋ. Amac abe akêŋ ɻagêjô êndêŋ aê êtu gêŋ teŋŋa me.
Embe akêŋ ɻagêjô êndêŋ aê, go janam nêm ɻagêjô ôkwi wacêtap amac taôm
môkêmapac sa weŋ tagen.

5 Gebe amac ajanjo ɻoc silber to gold su ma ajoŋ ɻoc awamataêjam kêsô
nêm lôm gwam gêja.

6 Ma akêŋ lau Juda to Jerusalem gêdêŋ lau Helen sêjam ôli gebe sejon êsêac
sêna e sêmoa jaêc nêŋ gamêŋ ɻamadiŋ.

7 Alicgac me, galoc tec jaōc êsêacnêŋ ɻalêlôm gebe sêndi aŋga gamêŋ, taŋ
amac atulu êsêac sêja naŋ, ma gêŋ amac agôm naŋ, ɻagêjô wacêtap amac taôm
môkêmapac sa.

8 Aê oc jakêŋ latômio to ɻac sêndêŋ lau Juda sênam ôli nasêsep êsêac lemenj,
ocgo ac sêkêŋ êsêac sêndêŋ lau Sabea, tê sêŋgôŋ jaêcsêga nê, sênam ôli êsêac.
Biŋ tec Apômtau kêsôm.

9 “Asôm biŋ tonec êtu tapa aŋga lau tentenŋlatu nêŋ gebe
‘Amansaŋ taôm êtu anac siŋŋa.

Ajatu lau siŋsêlêc sa.
Akêŋ siŋwaga sêmêŋmaŋ
samob sêpi tagen.

10 Apa nêm sakweŋ ôkwi êtu siŋ
to anam lêŋgêc ôkwi êtu kêm.

Ñac ômbôdêŋ-ômbôdêŋ êsam tau gebe “Aê ɻactêkwa teŋ.”

11 Amac tentenŋlatu, taŋ aŋgôŋ agi aêac auc naŋ,
andi ɻagaôgeŋ, naakac taôm sa aŋga tônêmaŋ.’”

O Apomtau, ôwê nêm lausin sêsep tônê sêna.

12 “Tenterŋlatu sêndimaŋ.

Ma êsêac sêwê sêna gaboaŋ Josapat
gebe aŋga tônê aê oc jaŋgôŋ ma jamêtôc tentenŋlatu samob,
taŋ sêŋgôŋ sêjam aucgen naŋ.

13 Akêŋ bôjaŋ jalô êna

gebe kôm ñanô gêmêc e kêtû masê su.
 Asô anamanj, aka wain,
 taŋ kêsêp toŋtoŋ e mêmêgêc su naŋ.
 Ma ñatêkwi êsêp gasuc e mêmêc amboac tonan e wain êkêc
 gebe nêŋ sec gêjam sêga.

14 “Lau totoŋ-totoŋ
 sêmoa gaboaŋ mêtôcŋa
 gebe Apômtaunê bêc kêdabingac
 anja gaboaŋ mêtôcŋa.
15 Oc to ajôn sêjam kanuc
 ma utitalata sêgamiŋ ñawê.”

Anôtô gebe êmoasiŋ nê lau

16 Ma Apômtau awa ñadindij kêsa anja Sion.
 Apômtau gêmôc biŋ awa kapôen anja Jerusalem ma umboŋ to nom ñawiwic.
 Mago Apômtau kêtû nê lau nêŋ lamu teŋ
 ma lau Israel nêŋ tuŋtêna teŋ en.
17 “Ocgó ajala gebe Apômtau, nêm Anôtô aê,
 tec gaŋgôŋ hoc lôc dabuŋ Sion nec, aê taucgoc.
 Ma Jerusalem oc êtu gamêŋ dabuŋ
 ma lau jaba teŋ oc sêšêlêŋ sêncac malac êngic êtiam atomanô.

18 “Ma êndêŋ bêc tònê wain oc enseleŋ anja lôc
 ma su êsêp anja gamêŋ ñabau
 ma bu enseleŋ
 êtôm Judanêŋ bumaŋ samobgen.
 Ma bumata teŋ êpulu êpi anja Apômtaunê andu
 ma êmalôm gaboaŋ Sitim.

19 “Gamêŋ Aiguptuŋa oc êtu gasaŋ
 ma gamêŋ Edomja oc ñagêlêŋ êsa
 êtu gêŋ alôb-alôb, taŋ sêgôm gêdêŋ lau Juda naŋja
 gebe sêkêc biŋ-masiwaganêŋ dec siŋ anja nêŋ gamêŋ.
20 Ma lau sêŋgôŋ gamêŋ Juda enden tôngen
 ma gôlôac oc sêjô-sêjô tauŋ anja Jerusalem ñapaŋ.
21 Aê oc jakêŋ ñagêjô êjô êsêacnêŋ dec
 ma sêwê-biŋ-ñakaiŋwaga
 teŋ êwê sa atom
 gebe Apômtau oc êŋgôŋ lôc Sion.”

Amos

Propete Amos nê bij kêtû propete samob nêj bij ñamatana, tanj teto sa kêsêp buku teñ tomalagen. Têna kékôc en anga malac Judana teñ, mago en gêjam mêtê lau anga gamêj Israelja gêdêj jala 800 ma 700 gêmuñ Kilisi gêmêj nomna ñasawa. Gêdêj ñasawa tonaj lau sêpô lêna gêj teñ atom, sêmoa ñajamgej. Èsêac sêlic nêj om ma sêsaê gebe sêmoa towamagej. Mago Amos gêlic amboac ten. En kêsâe gebe lau tolêlômgej sêmoa ñajam ma èsêac sêmoa ñajam ñam kêsêp nêj sêmêtôc lau ñalêlôm sawa kesogen to nêj sêkoniñ èsêacna. Lau sêlic om, tagen nêj ñalêlôm gêwiñ atom. Èsêac sêjam kauc gebe sêmoa towamagej, mago sêsaú tauñ. Tec Amos gêjam mêtê lau toôli palegej ma kêtêc tau atom. En kêsôm Anôtô êmêtôc lau ñawae lasê. En kêjatu gebe Bingêdêj ñalêj èsa êtôm bu keseleñ ma kêsôm gebe Moae Apômtau taê walô nê launêj ñagêdô, tanj gacgej sêmoa mateñ jali nañ (5:15).

¹ Amosnê bij tau tonec. En gejobwaga dombaña nêj teñ anga malac Tekoa. Ôjô gêjam atomgej ma en gêlic bij tau gêdêj Judanêj kinj Usia agêc Israelnêj kinj Joas latu Jerobeam nêj têm e ñajala luagêc gêja, go ôjô gêjam.

² Ma en kêsôm gebe
“Apômtau gêjam wambaj anga Sion
to kêkac awá sa anga Jerusalem
e gejobwaga dombaña nêj gamêj ñagêgwanj kêsêlic
to lôc Karmel ñatêpôê kêmeliñ.”

Anôtô kêmêtôc lau Israel nêj lau jabañ èsêacna

Siria

³ Apômtau kêsôm bij tonec gebe
“Âe oc jawi Damaskusnêj keso têlêac me aclêja ñagêjô siñ atom,
gebe èsêac sêlêsa Gilead popoc to sêlêsu èsêac.

⁴ Amboac tonaj aê jakêj ja êniñ Hasaelnê andu
ma êndañgac Benhadadnê andu kinja.

⁵ Aê gabe jatuc malac Damaskus ñabalaj popoc
ma jansenj lau Bikat Awenna
to ñac, tanj kêmêgôm tôc kinja gêngôj Bet-Eden nañ su.
Ma lau Siriana nasêngôj kapoacwalô anga Kir.”
Apômtaunê bij tau tonec.

Pilstia

⁶ Apômtau kêsôm bij tonec gebe
“Âe jawi Gasanêj keso têlêac me aclêja ñagêjô siñ atom,
gebe èsêac sêjanjo lau-m samuc teñ su gebe sêkêj èsêac sêsep lau Edom lemenj.

⁷ Amboac tonaj aê jakêj ja êniñ Gasa ñatunybôm
ma êndañgac ñaandu kinja su.

⁸ Aê gabe jansenj lau Asdodnja
to ñac, tanj kêmêgôm tôc kinja gêngôj Askalon nañ su.
Aê lemom ejon malac Ekron
e lau Pilisti nêj ñapopoc sênaña.”
Apômtaunê bij tau tonec.

Tirus

9 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê jawi Tirusnêj keso têlêac me aclêja ñagêjô siñ atom,
 gebe êsêac sêkêj lau-m samuc tej sêsep Edom lemenj
 ma taêj gêjam poac lasitêwaija atom.

10 Amboac tonaj aê jakêj ja êniñ Tirus ñatuñbôm
 ma êndançac ñaandu kinjña su.”

Edom

11 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê jawi Edomnê keso têlêac me aclêja ñagêjô siñ atom
 gebe ej kêjanda lasi ña siñ
 ma kétij nê taê walô lauña su.
 ma têtac ñandanj ñaparj
 to têtac kêmoatiñ tóñ gedeñ tóñgeñ.
12 Amboac tonaj aê jakêj ja êniñ malac Teman
 ma êndançac malac Bosra ñaandu kinjña.”

Amon

13 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê jawi lau Amon nêj keso têlêac me aclêja ñagêjô siñ atom,
 gebe êsêac sêkac lauo, tañ sêmoa tej nañ, gêngic aنجa Gilead,
 gebe sêñgôm tauñ nêj nom ñamadinj êtu kapôej.
14 Amboac tonaj jañgôm ja elom aنجa malac Rahab ñatuñbôm ñalêlôm
 ma êndançac ñaandu kinjña
 êndêj tañ wali êtañ êndêj bêc siñja
 ma êndêj tañ mu êmbuc êndêj bêc mulaija.
15 Ma êsêacnêj kinj to nê kasêga samob sêwiñ tauñ
 nasêñgôj kapoacwalô aنجa gamêj jaêc.”
 Apômtaunê biñ tau tonec.

2

Moab

1 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê jawi Moabnê keso têlêac me aclêja ñagêjô siñ atom,
 gebe ej kêpac kinj Edomna nê ñatêkwa kêtû ñop.
2 Amboac tonaj aê jakêj ja êniñ Moab
 ma êndançac andu kinjña aنجa Kerijot
 ma Moab ênaña êsêp siñ ñakicsêa ñalêlôm
 êndêj tañ wambanj to dauc êtañ êmoa nañ.
3 Aê oc jasap gôlinjwaga tulu aنجa êsêac ñaluñ
 to janac ênê kasêga samob êndu sêwiñ ej.”
 Apômtaunê biñ tau tonec.

Juda

4 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê gabe jawi Judanêj keso têlêac me aclêja ñagêjô siñ atom,
 gebe êsêac têtij Apômtaunê biñsu su
 to sejop ênê ñagôliñ atom.
 Ma êsêacnêj dansaj, tañ kêtû tamenjinêj lêj ñagôliñ nañ,
 gêwê êsêac seo amboac tonajgenj.
5 Amboac tonaj aê jakêj ja êniñ Juda

ma êndaŋgac Jerusalem ḥaandu kiŋŋa.”

Anôtô kêmêtôc lau Israel

⁶ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

“Aê jawi Israelnêŋ keso têlêac me aclêŋa ḥagêjô siŋ atom,
gebe êsêac sêkêŋ ḥac gêdêŋ gêdêŋ lau sêjam ôli kêtû têtap silber saŋa,
ma ḥac ḥalêlôm sawa kêtû têtap atapa saŋa.

⁷ Êsêac sêka lau ḥalêlôm sawa môkêŋapac tôŋ kêsêp kekop ḥalêlôm
ma sêkô lau-ḥalêlôm-ḥawapacwaga nêŋ lêŋ auc.

ጀac teŋ agêc tama sêso dêdêŋ mockaiŋo tagen
e sêgôm ḥoc ḥaâ dabuŋ kêtû sec.

⁸ Êsêac sêsa tauŋ sic sêc altar samob ḥagalâ
ma ḥakwê, taŋ sêjaŋgo su anga launêŋ naŋ, kêtû nêŋ mê
ma sênôm wain, taŋ lau sêkêŋ kêtû nêŋ biŋ ḥagêjôŋa naŋ,
anga nêŋ Anôtônê andu.

⁹ “Ma aê, tec gamuŋ amac ma gaseŋ lau Amor,
taŋ waso-waso têtôm kaseda
ma ḥajaŋa têtôm kamem naŋ.

Aê gaseŋ nêŋ ḥanô, taŋ geŋkaleŋ lôlôc naŋ,
to nêŋ ḥawakac, taŋ gêc nom ḥalêlôm naŋ.

¹⁰ Aê kakôc amac sa anga gamêŋ Aiguptuŋa api amêŋ
to gawê amac amoac gamêŋ sawa kêtôm jala 40,
gebe awê kaiŋ lau Amor nêŋ gamêŋ,

¹¹ Ma aê, tec gajac nêm latômi ḥagêdô sa têtu propete
ma nêm ḥacsêŋomi ḥagêdô têtu lau sêjam dabuŋ tauŋja.
O lau Israel, biŋ amoac tonaj biŋjanô me masi.”

Apômtaunê biŋ tau tonec.

¹² “Mago amac akêŋ wain gêdêŋ lau sêjam dabuŋ tauŋja tau sênôm
to ajac jao propete ma asôm gebe ‘Aoc biŋ lasê atom.’

¹³ “Alic acgom, aê jaŋgôm nêm gamêŋ kôjô-kôjôgeŋ
êtôm waŋ, taŋ gêlac gwêc sec naŋ.

¹⁴ ḥac, taŋ ḥagaô naŋ, embe êc su, oc ênam eŋ sa atom.

Ma ḥac ḥajaŋa nê ḥaclai ḥanô masi.

Ma ḥac ḥaclai ênam tau sa êtôm atom.

¹⁵ ḥac talamŋa oc êkô ḥajaŋa atom.

ጀac, taŋ ḥagaô naŋ, ênam tau sa atom.

Ma ḥac, taŋ gêŋgôŋ hos ḥaô naŋ, ênam katu sa atom.

¹⁶ Ma lau siŋsêlêc, taŋ sêmoa totêntac kêpa sugeŋ naŋ,
oc sêc toôliŋ ḥaôma êndêŋ bêc tonaj.”

Apômtaunê biŋ tau tonec.

3

Kôm tanj gêjac propete ḥawae naŋ

¹ O lau Israel, anjô biŋ tonec, taŋ Apômtau kêsôm kepeŋ amac gôlôac samob,
taŋ kakôc sa anga gamêŋ Aiguptuŋa api amêŋ naŋ.

² “Aê kajaliŋ amac taômgeŋ sa anga gôlôac nomŋa samob nêŋ.
Kêtû tonajna aê gabe jamêtôc amac êtu nêm keso samobŋa.

3 “Nac luagêc, tanj sêjac noc tauñ atom nañ,
sêsêlêñ sêwîj tauñ me.

4 Lewe, tanj kêtap gwada sa atom nañ,
oc êu awa ñaôma aŋga saleñ me.

Lewe ñalatu, tanj gêjac gêj atom nañ,
oc êkêkwaj aŋga nê gêsuñ me.

5 Embe sêwa lakô atom, oc lip ênac moc me.
Gwada teñ embe êsêp lakô atom,
oc lipkainj êmandi sa me.

6 Dauc embe êtañ aŋga malac,
oc lau têtakê atom me.

Gêjwapac embe êtap malac teñ sa,
nañ Apômtau gêgôm atom me.

7 Biñjanô, Apômtau Anôtô êngôm gêj teñ atom,
enj eoc nê biñ ñalêlômna lasê

êndêñ propete, tanj têtu ênê sakiwaga nañ, êmuñ acgom.

8 Lewe embe êtañ asa oc êtêc tau atom.

Apômtau Anôtô embe êsôm biñ, asa oc eoc biñ lasê atom.”

Samaria ênaña ñapuc

9 Asôm lasê êndêñ lau, tanj sêngôj andu kiñja aŋga Asuria
to êsêac, tanj sêngôj andu kiñja aŋga gamêj Aiguptuña,
gebe “Akac taõm sa aŋga lôc Samariaña,
go alic lau sêncac seso tauñ aŋga gamêj tau
to sêkôniñ tauñ sêmoa gamêj tau.”

10 Apômtau kêsôm gebe “Êsêac sêjam kauc lêj sêngôm gêj naêndêñja.
Êsêac sêboa ñaclai sêkôniñ lauña to sêjañgo gêñja sa aŋga nêñ andu kiñja.”

11 Kêtu tonanja Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe

“Ñacio sêngi gamêj auc ma senseñ nêm tuñbôm su
ma sêjañgo waba su aŋga nêm andu kiñja.”

12 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê oc janam lau Israel, tanj sêngôj nêñ
bec ñalêlôm to sêc nêñ mê ñawasi ñaô aŋga Samaria nañ, kêsi êtôm ñacgejob
gêjam dombalabu ñapopoc me tanjalauñ kêsi aŋga lewe awasunj.”

13 Apômtau Anôtô, lausinj undambêña nêñ Anôtô, kêsôm gebe
“Añô biñ tonec ma awa Jakobnê gölôacnêñ keso sa.

14 Êndêñ bêc, tanj jamêtôc Israel êtu nêñ sêgêli biñja nañ,
aê oc jamêtôc Betel ñaaltar ma jatuc altar tau ñajabo tulu
e embenj êsêp nom.

15 Aê jatuc andu komôňa to andu ockêsaña popoc.
Ma andu, tanj sêkwê tonjagêlôj kaiñ teñ nañ, ênaña
ma andu taësam maleñmê.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

4

1 “Amac bulimakao Basanja,
tanj amoá lôc Samariaña nañ,
añô biñ tonec.

Amac akôniniñ lau ñalêlôm sawa ton to alêsa lau-sêpô-lênavaga popoc,

ma asôm gêdêj ɳaci gebe

'Akôc gêj amêj, gebe anômôj.'

2 Apômtau kêtôc lêma ma gebe nê biŋ ɳanô êsa êtu ej ɳac dabunja gebe Alic acgom, bêc oc mêtôsa, go sêngauc amac asa amêj ɳa lêngêc to sênc nêm lauo ɳamuŋa ɳa êŋpaŋ.

3 Ma amac oc akêj taôm tagen-tagen asa tuŋbom ɳakêlêtêc ɳasawa ana ma sêmbaliŋ amac siŋ ana Hermon."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

4 "Amêj Betel ma aŋgôm gêj alôb-alôb.

Amêj Gilgal ma aŋgôm gêj alôb-alôb êlêlêc su.

Akêj nêm daja êtôm bêbêcgeŋ samob

ma akêj nêm gêj teŋ ɳanô teŋ ɳanô êtôm bêc êtu têlêacŋa samob.

5 Akêj polom togoleŋ êtu da daŋge

to anam nêm da awalaŋ ɳawae êsa ênêc awêgeŋ.

O lau Israel, biŋ tonaj amac têmtac gêwiŋ gebe aŋgôm."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

6 "Kêtôm nêm malac samob, aê kakêj amac lumluŋ gêŋac gêj teŋ atom

to kakêj amac aôc tôbom moŋa kêtôm nêm gamêŋgen.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêj aê amêj atom."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

7 "Aê kagamiŋ kom gêdêj amac amboac tonanjeŋ e ajôŋ têlêac su,

go ajoŋ kôm ɳanô sa.

Aê kakêj kom gêjac malac teŋ,

ma kagamiŋ kom gêdêj malac teŋ.

Kôm teŋ kêtap kom sa,

ma kôm, taŋ kêtap kom sa atom naŋ, ɳagêŋ kêmeliŋ.

8 Amboac tonan tec malac luagêc me têlêac sêselêŋ sêja malac teŋ

sebe sênôm bu, tageŋ sênôm e gêôc êsêac tôŋ atom.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêj aê amêj atom."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

9 "Aê kakêj gwa gêjac amacnêm mo to kakêj kôm ɳanô kêmeliŋ.

Aê gaseŋ nêm kôm moŋa to kôm wainŋa su.

Wagô geŋ amacnêm jambô to katêkwi.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêj aê amêj atom."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

10 "Aê kasakin kole gêdêj amac kêtôm gagôm gêdêj Aiguptu.

Aê gajac nêm lau wakuc êndu ɳa siŋ.

Aê kajanda nêm hos sêc sêja.

Ma nêm gamêŋ becŋa ɳasu sec e gêjam gamêŋ-gamêŋ aucgeŋ.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêj aê amêj atom."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

11 "Aê gaseŋ amac su katôm gaseŋ Sodom to Gomora su.

Ma amac atôm jakalic, taŋ sêwê sic anga ja naŋ.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêj aê amêj atom."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

“Kêtu tonanja aê gabe jaŋgôm biŋ tonanjanô êsa êpi
12 amac, o Israel.

O Israel, aê gabe jaŋgôm biŋ tonanjanô êsa, tec ômansaŋ taôm,
gebe ôndac nêm Anôtô.”

13 Ôlic acgom, ñac tanj gêboा lôc sa to kékêŋ mu naŋ,
ñac tanj geoc nê biŋ, tanj taé gêjam naŋ, lasê gêdêŋ ñamalac naŋ,
ñac tanj kékêŋ gamêŋ kelendeŋ to ñakesec
ma kêsêlêŋ gêmoa nom ñabau ñaô naŋ,
nê ñaê gebe Apômtau, lausinj undambêja nêŋ Anôtô. * Basanja, tanj senj
gêngej ma sêjam kom teŋ atom.

5

Kalem sênam tauŋ ôkwiјa

1 O gôlôac Israel, anô biŋ tonec ma akêŋ tanjem tanjboa, tanj kataŋ kêtua
amacraŋ naŋ.

2 “Awêtakiŋ Israel gêjac tau êndu, eŋ oc êndi sa êtiam atom.

Eŋ gêjac tau êndu gêc tau nê nom ma ñac teŋ oc gêjac eŋ sa atom.”

3 Gebe Apômtau Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe
“Malac tanj êkêŋ lau 1,000 sêsa sêna naŋ,
nêŋ lau 100 geŋ sêmoa maten jali.
Ma malac, tanj êkêŋ lau 100 sêsa sêna naŋ,
nêŋ 10 geŋ sêmoa maten jali.”

4 Gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gêdêŋ gôlôac Israel gebe
“Ansom aê, go amoaa matem jali,

5 ansom Betel atom, ma ana Gilgal atom
ma asêlêŋ alom Berseba ana atom.

Gebe Gilgal oc êngôŋ kapoacwalô anja gamêŋ jaêc biŋjanôgen,
ma Betel oc ênaŋja.”

6 Ansom Apômtau, go amoaa matem jali.

Embe masi, go eŋ êpoa lasê êtôm ja e êndanŋac gôlôac Josep su,
ma ñac teŋ êmoa Betel, gebe ênac ja tau êmac atom.

7 O amac, tanj ajam lêŋ biŋgêdêŋja ôkwi kêtua gêŋ ñamakic sec
ma akônij biŋgêdêŋ tōŋ gêc nom.

8 Ñac tanj kékêŋ dam to i totili
ma gêjam ñakesec ôkwi kêtua geleŋja
to gêgôm geleŋja ñakesec kêsa,
ñac tanj kékalem gwêc ma kêsêwa kêsêp nom naŋ,
êné ñaê gebe Apômtau.

9 Eŋ gesenj lau ñajanja su eb tagenj
ma gêgôm malac ñajanja kêtua gasanj.

10 Êsêac têntac gedec ñac, tanj kêpuc biŋgêdêŋ tōŋ gêmoa sêmêtôc biŋ ñamala

* 4:13: Propete gêjam dôŋ Israelnêŋ lauo kêpi bulimakao

to sê kanôj ñac, taŋ kêsôm biŋjanô naŋ.

11 Amac akwê andu ña poc, taŋ apa e ñatip kësa naŋ,
mago oc angój andu tau ñalélôm atom.

Amac asê kôm wainja ñajam,
mago oc anôm wain tau atom,

gebe amac aka ñac ñalélôm sawa tōj
to akac ej, gebe êkêj polom êndêj amac.

12 Aê kajala gebe agôm gêj alôb-alôb taësam
ma nêm sec kapôêhanô.

Amac taŋ alêsu ñac gêdêj
to akôc awa ñalésija

ma akô ñac ñalélôm sawa auc aŋga amêtôc biŋ ñamala naŋ.

13 Kêtu tonanja tec ñac tokauc oc ênam tau tōj êndêj têm tonec,
gebe têm tau têm sec.

14 Ansom gêj ñajam, ansom gêj sec atom,
gebe amoamatem jali.

Go Apômtau, lausinj undambêja nêj Anôtô, êmoa êwirj amac
amboac asôm su.

15 Têmtac endec sec ma têmtac êwiŋ ñajam
to amansaŋ biŋgêdêj aŋga mêtôc ñamala,
ec Apômtau, lausinj undambêja nêj Anôtô,
taê walô Josepnê gôlôac ñapopoc.

16 Amboac tonan Apômtau, lausinj undambêja nêj Anôtô,
kêsôm biŋ tonec gebe

“Taŋjiboa êpi êtôm malacluŋ samobgeŋ.

Ma lau sêmôêc gebe ‘Ojae, ojae’ êtôm intêna samob.

Êsêac sêkalem lau kômja gebe têtaŋ
to êsêac, taŋ têtaŋ taŋjiboa kêtu tōj naŋ, gebe sêpuc taŋjiboa sa.

17 Taŋjiboa êtaŋ êtôm kôm wainja samob
gebe aê oc jasêlêj jamoa amac ñasawa-ñasawa.”
Apômtauné biŋ tau tonec.

18 Ojae amac, taŋ ajam awem su Apômtaunê bêc.
Ajam awem su bêc tonan kêtû ageŋja.

Bêc tonan ñakesec, ñawê atom.

19 Oc êtôm ñac teŋ gêc lewe su,
mago gêdac bôclai teŋ,
me gêô lasê andu ma gêjac seŋen tau ña lêma
ma moac teŋ gêŋac ej.

20 Apômtaunê bêc tau ñakesec, ñawê atom,
ñakanuc ma ñawasi masi.

21 “Aê gadec ma galic nêm om sec
ma nêm akac taôm sa omja gêjac aê matocanô ñajam atom.

22 Ma amac embe akêj daja to dadanje êndêj aê,
oc jakôc sa atom.

Aê matoc ê nêm bulimakao kêtôp ñajam, taŋ akêj êtu dawama naŋ atom.

23 Aêc su tonêm wê ɳakicsêa aŋga aêŋoc.

Aê gabe janjô nêm gêŋ wêŋa étaŋ atom.

24 Mago biŋgêdêŋ ɳalêŋ ésa êtôm bu keselen
ma biŋgêdêŋ êtôm bu, taŋ keseleŋ gedeŋ tōŋgeŋ naŋ.

25 “O gôlôac Israel, amac akêŋ daja to da ɳagêdô gêdêŋ aê gêdêŋ taŋ amoam
gamêŋ sawa kêtôm jala 40 naŋ, me masi.

26 Tec galoc akôc nêm kiŋ Sakut to amacnêm gwam utitalataŋa Kaiwan, taŋ
amasanj kêtô amac taômja naŋ, sa

27 gebe aê oc jawê amac aka lêlêc Damaskus su naasêp kapoacwalô.”
Apômtau taŋ nê ɳâe gebe lausinj undambêŋa nêŋ Anôtô naŋ, kêsôm biŋ tonanj.

* Babel nêŋ anôtôi jaba.

6

Senseŋ Israel su ɳabiŋ

1 “Ojae êsêac, taŋ sêlêwaŋ sêmoa Sion,
to êsêac, taŋ sêŋgôŋ lôc Samariaŋa totêntac kêpa sugen,
ma tentenjatu ɳamatanya nêŋ lau towae,
taŋ gôlôac Israel dêdêŋ êsêac sêja naŋ.

2 Alom malac Kalne ana ma alic acgom,
go aŋga ônê ana malacsêga Hamat.
Go asêp Pilistinêŋ malac Gat ana.

Êsêacnêŋ gamêŋ ɳajam kêlêlêc gamêŋ tonec su me.
Me êsêacnêŋ nom kapôŋ kêlêlêc amacnêm nom su me.

3 O amac, taŋ atiŋ bêc sec su naŋ,
mago akalem ɳaclai êkônij lauŋa mêmekêtu dambê.

4 “Ojae êsêac, taŋ sêsa tauŋ sic sêc pôpô, taŋ sêjam gêlôŋ ɳa jabo naŋ,
to sêmêtôc tauŋ sêšac nêŋ mê ɳaô,
ma seŋ domba ɳalatu aŋga domba ɳatoŋ
to bulimakao ɳalatu, taŋ seŋgeŋ e kêtôp ɳajam naŋ.

5 Êsêac sêjam wê ole-ole to sêjac gêŋ wêŋa kêteŋ gêwiŋ,
ma sêmasaŋ gêŋ wêŋa wakuc kêtôm Dawid.

6 Êsêac sênôm wain kêsêp laclu kapôŋ
to seŋ oso tauŋ ɳa niptêkwi ɳajamanô tau,
mago sêmoa tonjalêlôm ɳawapac kêtô Josep gêjaŋaŋ atom.

7 Tec êsêac têtu lau, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô aŋga gamêŋ jaêc naŋ, nêŋ ɳamatanya,
ma êsêac, taŋ sêmêtôc tauŋ sêšac nêŋ mê ɳaô naŋ, têtu samuc tauŋ toôndugeŋ
êtiŋ atom.”

8 Apômtau, lausinj undambêŋa nêŋ Anôtô, kêsôm gebe
Apômtau Anôtô kêtôc lêma kêpi tau gebe

“Aê gadec Jakobnê ketoc tau sa
ma têtac gedec ênê andu kinjña
ma gabe jakéŋ malac to gêŋ samob, taŋ gêc ɳalêlôm naŋ, êndêŋ ɳacio.”

9 Lau 10 embe sêmoa andu teŋ, oc sêmac êndu.

10 Ma ɳac teŋ, taŋ gêjaŋa atom ma kêsiŋ tau gêŋgôŋ nê andu ɳabalêm
ɳalêlômna naŋ, nê tawaŋ, taŋ gebe êkôc eŋ ma sejoŋ ɳatêkwa sa aŋga andu

* 5:27: Sakut agêc Kaiwan nêŋ ɳam gêc awê atom, moae têtu lau

naŋ, embe êsôm gebe “Nac teŋ gêngôŋ gêwiŋ aôm me masi,” go eŋ êjô nê tawan awa gebe “Masi,” ma êmbaob eŋ gebe “Us, jamaŋen, aêac tasam Apômtaunê ɳaâ atommaŋ.”

¹¹ Alicgac me, Apômtau kêjatu, tec oc têtuc andu kapôeŋ popoc ma sênac andu sauŋ êkôc-êkôc.

¹² Amboac ondoc, hos sêlêti sêmoa poc ɳaâ
ma bulimakao sê sakweŋ ki, gebe sêkac gwêc ôkwi me.
Mago amac ajam lêŋ mêtôcŋa ôkwi kêtû gêŋ ɳamalic
to agôm biŋgêdêŋ ɳajanô ɳamakic kêsa.

¹³ Amac atu samuc gêŋ ɳaâoma
ma asôm gebe “Aêac aku malac Karnaim tulu ɳa tauŋ ma ôlinjwalô atom me.”

¹⁴ “O gôlôac Israel, alic acgom,
aê jajatu tentenjlatu ton teŋ sa, gebe sênac siŋ êndêŋ amac.”
Apômtau, lausin undambêŋa nêŋ Anôtô, kêsôm biŋ tonan.

“Ma êsêac sêkônîŋ amac tôŋ aŋga Hamat ɳaintênaŋgêsuŋ e naêndêŋ bu Arabanja.”

7

Amos gêlic ɳakatu wagôya

¹ Apômtau Anôtô kêtôc gêŋ tonec gêdêŋ aê gebe Aê galic eŋ kêmasaŋ wagô gêdêŋ taŋ kiŋnê lau sebob gêgwaŋ ɳamata su ma gêgwaŋ ɳamêdôb kêpuc kêtû luagêcŋa.

² Wagô sen nom ɳagêgwaŋ su, go kasôm gebe
“O Apômtau Anôtô, aê jateŋ aôm gebe ôsuc biŋ okwi,
gebe Jakob oc êôc gêŋ tau amboac ondoc. Eŋ sauŋjanô.”

³ Tec Apômtau gêjam nê ɳalêlôm ôkwi ma kêsôm gebe
“Biŋ tonanj êtu anô atom.”

Amos gêlic ɳakatu janya

⁴ Go Apômtau Anôtô kêtôc gêŋ tonec gêdêŋ aê gebe Aê galic Apômtau Anôtô kékalem ja gebe êmêtôc biŋ. Ma ja genj gêdimbobsêga su ma mëngeŋ nom gêmoa.

⁵ Go kasôm gebe
“O Apômtau Anôtô, aê jateŋ aôm gebe ôwi siŋ,
gebe Jakob êôc gêŋ tau amboac ondoc. Eŋ sauŋjanô.”

⁶ Tec Apômtau Anôtô gêjam nê ɳalêlôm ôkwi ma kêsôm gebe
“Biŋ tonanj êtu anô atom amboac tonanjen.”

Amos gêlic ɳakatu gam topocŋa

⁷ Eŋ kêtôc gêŋ tonec gêdêŋ aê gebe Aê galic Apômtau kékô turjbom, taŋ sêkwê todôŋ, taŋ sêmasaŋ ɳa gam topoc êtôc gêŋ solopŋa. Ma eŋ lêma kékôc dôŋ tonanj jateŋ.

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe “Amos, aôm gôlic asagen.” Ma aê kasôm gebe “Galic dôŋpoc teŋ.” Go Apômtau kêsôm gebe
“Ôlic acgom, aê kakô ɳoc lau Israel ɳalêlôm
ma gajam dôŋ êsêac ɳa dôŋpoc.
Aê gabe jaê êsêacnêŋ biŋ tôŋ êtiam atom.

⁹ Isaknê gamêŋ ɳabau êtu gasaŋ
to senseŋ Israelnêŋ gamêŋ dabunj su.

Ma aê gabe jandi tosinjeng gebe janac siñ êndêj Jerobeamnê gôlôac.”

Amos agêc Amasia

¹⁰ Go dabuñwaga Betelja Amasia kêsakinj biñ gêdêj Israelnêj kinj Jerobeam gebe “Amos kêkic aômnêm biñ gêmoa gôlôac Israel ñalêlôm. Lau tau têtôm gebe sêôc ênê biñ tôj atom.

¹¹ Gebe Amos kêsôm gebe

‘Siñ oc enser Jerobeam su,

ma Israel sêwi nêj gamêj siñ nasêñgôj kapoacwalô anja gamêj jaêc.’

¹² Ma Amasia kêsôm gêdêj Amos gebe “O ñac-goc-biñ-lasêwaga, wêc siñ su taôm ôna nêm gamêj Judaña, ec ôniñ nêm polom to oc biñ lasê anja ônê.

¹³ Mago oc biñ lasê anja Betel êtiam atomanô gebe Betel kêtû kinjê gamêj dabuñ to kêtû ênê gamêj tau ñalôm dabuñ teñ.”

¹⁴ Go Amos gêjô Amasia awa gebe “Aê propete atom, ma propete teñ latu aê atom amboac tonajenj. Mago aê ñac bôcja to ñac kasê ka ñanôjha.

¹⁵ Ma Apômtau kékôc aê su anja bôc ñatorj ma Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe ‘Ôna oc biñ lasê êndêj ñoc lau Israel.’

¹⁶ Amboac tonaj galoc ôkêj tañam Apômtaunê biñ.

Aôm kôsôm gebe ‘Oc biñ lasê eso Israelnêj ñalêlôm atom
ma ônam mêtê eso Isaknê gôlôacnêj ñalêlôm atom.’

¹⁷ Kêtû tonajnja Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

‘Aômnêm awê oc êtu mockaijo êmoa malac,
ma siñ enser latômio to ñac su.

Nacjo sêñac lôcawa nêm nom to sêñac sam êndêj tauñ.

Aôm taôm ômac êndu anja lau samuc nêj gamêj,

ma Israel oc sêwi nêj gamêj siñ nasêñgôj kapoacwalô anja gamêj jaêc.’

8

Nakatu kêtû aclêjña

¹ Go Apômtau Anôtô kêtôc gêj tonec gêdêj aê gebe Aê galic ka ñanô ñalêwê gadob teñ.

² Ma ej kêsôm gebe” Amos, aôm gôlic asageñ.” Ma aê kasôm gebe “Gal ic ka ñanô ñalêwê gadob teñ.” Go Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe
“Aêñoc lau Israel nêj têm mëngêjac pep,
aê jaê êsêacnêj biñ tôj êtiam atom.

³ Êndêj bêc tonaj wê anja lôm dabuñ ênam tau ôkwi êtu tañiboa.”

Apômtau Anôtô nê biñ tau tonec.

“Êtôm gamêj samob êsêac sêmbaliñ ñawêlêlañ taêsam siñ ñabiñmêgeñ.”

Israel sênaña ñatêm kêdabiñgac

⁴ Amac tañ aka lau sêpô lêna tauñja tôj
ma akônij lau ñalêlôm sawa gamêj tonecja nañ,
akêj tañem biñ tonec.

⁵ Amac asóm gebe “Êndêj ondoc ajôj mëngêô lasê ñaôm êmbacnê,
gebe takéj polom êndêj lau sênam ôli.

Êndêj ondoc sabat êmbacnê,
gebe tatulu mo ma danjôm dôj moja êtu sauñ ma mo ñaoli êtu kapôêj
ma tansau lau ña dôñdansañ.

6 Ma tanam ôli lau ɳalêlôm sawa ɳa silber
to lau sêpô lêna tauŋŋa ɳa atapa
ma takéŋ polom ɳapa êndêŋ lau sênam ôli amboac tonanĝen.”
7 Apômtau kêtôc lêma kêpi Jakobnê wae ɳajam gebe
“Biŋjanôgen, aê jaliŋ êsêacnêŋ gêŋ samob, taŋ sêgôm naŋ, ɳatenj siŋ atomanô.
8 Biŋ tonec êŋgôm nom êtênêp
to êŋgôm lau samob, taŋ sêngôŋ nom tau naŋ, têtaŋ tanjiboa
ma êŋgôm nom samucgeŋ ȳsuŋ êtôm bu Nil
ma ɳakotonj-kotoŋ e ê su êtiam êtôm bu Nil aŋga Aiguptu naŋ, atom me.”

9 Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Êndêŋ bêc tonanj
aê jakéŋ oc naêsep êndêŋ têm oc êkô ɳaluŋŋa
ma jaŋgôm nom ɳagaméŋ ɳakesec êsa êndêŋ ocsalô.
10 Aê gabe janam nêm om têmtac ɳajamia ȳkwi êtu bêc ɳawapac
to janam nêm wê samob ȳkwi êtu tanjiboa.
Aê gabe jakéŋ amac samob anac talu
ma samob akaliŋ môkêmlauŋ su.
Aê gabe jaŋgôm amac atanj tanjiboa êtôm ɳac,
taŋ gêjam taé tau kêtû nê latu tagengetŋa,
ma anac dabiŋ bêc tau amboac sêjac dabinj bêc têntac ɳamakicŋa teŋ.”

11 Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alicgac me, bêc oc mêmêsa,
go jakéŋ tôbôm ênam gaméŋ auc.
Tôbôm mo to buŋa atom, tôbôm sêŋô Apômtaunê mêtêŋa.
12 Lau oc sêselêŋ sêwê aŋga gwêc ɳamakeŋ e dêndêŋ gwêc ɳamakeŋ
to aŋga gaméŋ musaŋgu-mja e dêndêŋ gaméŋ oc kêpiŋa.
Êsêac sêna sêmêŋ—sêna sêmêŋ ma sensom Apômtaunê mêtê,
mago têtap sa atom.

13 “Êndêŋ bêc tonanj lauo takinj tolaŋjôŋ êjam ma ɳacseŋom mateŋ êlô êtu bu êjô
êsêacŋa.
14 Lau taŋ têtôc lemenj êndêŋ gwam Asima Samariaŋa ma sêşôm gebe
‘Dannê anôtô gêŋgôŋ mata jali, tec aê jasôm biŋjanô,’
ma êsêac, taŋ sêşôm teŋ gebe ‘Bersebanê lamu gêmoa, tec aê jasôm biŋjanô,’
naŋ êsêac samob oc sembeŋ e sêndi sa êtiam atom.” * gêbacnê, tec ka ɳanô
ɳalêwê katu Apômtaunê bec mêtôcŋa ɳadô. †

9

Lau teŋ sêwê Apômtaunê mêtôc sa atom

1 Aê galic Apômtau kêkô kêsi altarnja ma kêsôm gebe
“Ôtuc alê popoc e salôm ênsêlô
mêŋêtuc lau samob môkêŋapac popoc,
ma êsêac, taŋ sêwê sa naŋ, aê oc janac ɳa siŋ,
ma teŋ êc su atom, teŋ ênam samuc atom.

2 “Êsêac embe sewenj nom sêsep lamboam sêna,
aê lemoc oc jakôc êsêac aŋga ônê.

* **8:14:** Ka ɳanô ɳalêwê gêwa sa gebe jala teŋ ɳatêm ɳajam † **8:14:** Lau Israel nêŋ abec tau tonanj.

Êsêac embe sêpi undambê sêna,
aê oc jakôc êsêac anja tônê sêsêp sêmêj.

³ Êsêac embe sêsinj tauñ sêmoa lôc Karmel ɻatêpôê,
oc ja êsêac lasé ma jakôc êsêac tōj.

Êsêac embe sêsinj tauñ sêsêp gwêc ɻagêdimbob, gebe jalic êsêac atom,
oc jajatu moac, gebe êjac êsêac anja ônê.

⁴ Êsêac embe sêselêj sêmuj nêj ɻacio sêsêp kapoacwalô sêna
oc jajatu siñ, gebe ensej êsêac su anja tônê.

Aê matocanô êpi êsêac êtu êmoasiñ êsêacnja atom, êtu êkêj sec êsêacnja.”

⁵ Apômtau, lausinj undambêja nêj Anôtô, kêmoasac nom e gêwê,
ma êsêac samob, tañ sêngôj nom tau nañ, têtanj lasê,
ma gêj nomja samucgej kêsuj kêtôm bu Nil
ma gê su kêtiam kêtôm bu Nil Aiguptuña.

⁶ Ej kêkwê nê balêm lôlôcja anja undambê
ma kêsuj nê andu ɻaalê kékô nom.

Ej tañ kékalem gwêc ɻadembom ma kêsêwa kêsêp nom nañ,
nê ɻaê gebe Apômtau.

⁷ Apômtau kêsôm gebe

O gôlôac Israel, aê galic amac atôm lau Aitiopianja atom me.
Aê gawê Israel anja Aiguptu ma lau Pilisti anja Kaptor
to lau Suria anja Kir sêmêj atom me.

⁸ Alicgac me, Apômtau Anôtô mata gê gamêj kinjja sec
ma aê gabe jansen gamêj tau su ênaña anja nom,
tager gabe jansen Jakobnê gôlôac su samucgej atom.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

⁹ “Alic acgom, aê gabe jajatu biñ
ma jakoloj gôlôac Israel sêsêp lau tomôkê-tomôkê samob ɻalêlôm.
Aê jakoloj êsêac êtôm sekoloj polom kêsêp lala
e ɻamatu teñ embenj êsêp nom atom.

¹⁰ Aênjoc launêj lau sec samob, tañ sêsôm gebe
‘Gêjwapac êtap aêac sa to êôc lêlêc aêac atom nañ,
siñ ensej êsêac su sênaña.’”

Êtu ɻamu Apômtau êmansañ Israelnêj biñ êtiam

¹¹ “Êndêj bêc tônê aê gabe jajac Dawidnê bec, tañ kêku nañ, sa êtiam.
Aê gabe jambôc ɻasê to jamboa ɻapopoc sa
ma jakwê sa êtiam êtôm andaŋgeñja,

¹² gebe êsêac sêwê kaij Edom ɻapopoc to lau tomôkê-tomôkê samob,
tañ sê ɻoc ɻaê kêpi êsêac nañ.”

Apômtau tañ êngôm biñ tau êtu anô nañ, kêsôm biñ tonaj.

¹³ Apômtau kêsôm gebe

“Alic acgom, bêc oc mêmësa, go ɻac êkac nom ôkwi mêmêj ɻac ejor ɻanô saña
tôj,

ma ɻac êka wain ɻanôja mêmêj ɻac êsê ɻawêrja tōj.

Wain ɻakana oc mêmëtep-mêmëtep anja lôc
to enselej anja gamêj ɻabau.

¹⁴ Aê gabe jaŋgôm ɻoc lau Israel nêj gêj mataêjam êtu wakuc.

Êsêac sêkwê malac, taŋ seserŋ popoc naŋ, sa êtiam ma sêŋgôŋ ŋalêlôm.

Êsêac sêse kôm wainŋa ma sêñôm ŋawain.

Êsêac sêse kôm ma sêniŋ ŋanô.

15 Aê gabe jasê êsêac sêse tauŋ nêŋ nom

ma sêmbuc êsêac sa aŋga nom, taŋ kakêŋ gêdêŋ êsêac naŋ, êtiam atom."

Apômtau aômnêm Anôtô, nê biŋ tau tonec. * † êkôc. Têm ŋagêdô lau sekolonj
ŋop kêsêp lala, tec ŋop ŋajam kêsêp laclu ma ŋapoc gacgeŋ gêc lala
ŋalêlôm. Têm terŋ lau sekolonj polom ŋanô e ŋanô gêc lala ŋalêlôm ma
ŋapa gêjaŋa. ɻamadiŋ tonec kêkanôŋ biŋ polom ŋanôŋa. ‡

* **9:15:** Lau Israel nêŋ kiŋnê gamêŋ. † **9:15:** Lau sekolonj gêŋ kêsêp lala, gebe sêwa ŋajam to sec

‡ **9:15:** Biŋ tonec ɻam gebe kom oc anam ŋanô ŋapanj.

Jona

Buku tonec kêtôm propete ḥagêdô nêj buku atom Buku tau gêjac miŋ propete Jona, taŋ gebe êwê Anôtônê biŋ sa naŋ, nê lêŋ ḥagênsêga. Anôtô kêsôm gêdêŋ eŋ gebe éna lau Israel nêj ḥacjosêga Asuria nêj malacsêga Niniwe. Mago Jona gedec. Enj gebe êkêŋ Anôtônê jaŋ êndêŋ êsêac atom. Enj taê gêjam gebe Anôtô oc êngôm nê biŋ enseŋ malac suŋa ḥanô ësa atom, tec gedec gebe êkêŋ puc lau malac tönêja. Gêdêŋ taŋ biŋ ḥagêdô kêtap enj sa su naŋ, enj taŋa wamu Anôtônê biŋ lêna-lênengeŋ. Enj gêja ma kékêŋ Anôtônê jaŋ gêdêŋ lau Niniwe, mago kësaé gebe Anôtô gesen malac su atom, tec gêôc gêdô gêdêŋ enj.

Buku tau gêwa Anôtô sa gebe enj kékêŋ gêj samob ma kêtu gêj samob ḥatau. Mago biŋ tonanjen atom, enj Anôtô, taŋ têtac gêwiŋ to taê walô nê gêj kélêlêc su. Enj gedec gebe êmêtôc to enseŋ nê launêŋ ḥacio, enj têtac gêwiŋ kélêlêc ma gebe êsuc nêj sec ôkwi to ênam êsêac sa.

Jona gebe ec Apômtau Anôtô

¹ Apômtaunê biŋ gêdêŋ Amitai latu Jona gebe

² “Ajôc, ôndi ôna malac kapôeŋ Niniwe naônâm mêtê êsêac ma ôsôm êpi êsêac tenbelengeŋ gebe nêj sec ḥawae kêpi gêdêŋ aê gêmêr.”

³ Mago Jona gêdi gebe êc su anja Apômtau laŋjônêm ma êna Tarsis. Enj kêsêp Jope gêja e kêtap waŋ teŋ, taŋ gebe êna Tarsis naŋ sa. Tec gêjam ôli waŋ tau ma kêpi gebe êc su anja Apômtau laŋjônêm ma êna Tarsis.

⁴ Mago Apômtau kêbalin mu ḥaclai sec teŋ kêsêp gwêc gêjac, tec mu tau gêbuc ḥatêna ma gêgôm gwêc kêtu sec e kêdabin gebe waŋ popoc.

⁵ Ma lau waŋja têtêc tauŋ ma aweŋ gêjac nêj anôtôi gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. Ma sêbalin waba anja waŋ kêsêp gwêc gêja gebe waŋ ḥagað ësa. Mago Jona kêsêp waŋ ḥalêlôm gêja jakêsa tau sic ma gêc bêc e kêliŋ tau siŋ.

⁶ Go kapitai waŋja gêdêŋ enj jakêsôm gebe “Aôm gôc bêc me. Taêm gêjam asagen. Ôndi saman, awam ênac nêm Anôtô, oc moae taê ênam aêac, gebe dampbac tanaja atom.”

⁷ Go êsêac sêšôm gêdêŋ tauŋ gebe “Ajôc, tapuc kapoac, talic acgom, gêjwapac, tec kêtap aêac sa nec, ḥam kêsêp asa.” Ma sêpuc kapoac e jakêsêp Jona.

⁸ Gocgo sêšôm gêdêŋ enj gebe “Ôsôm acgom, aôm gôjam kôm amboac ondoc, ma aôm anja ondoc gômôeŋ, nêm gamêŋ ḥaê amboac ondoc ma nêm ḥam kêsêp asa lau nêj.”

⁹ Enj gêjô êsêac awen gebe “Aê Ebolai teŋ ma katêc Apômtau, Anôtô undambêŋa tau, taŋ kékêŋ gwêc to nom naŋ.”

¹⁰ Lau sêŋjô e têtêc tauŋ secanô ma sêšôm gêdêŋ enj gebe “Aôm gôgôm asagen.” Gebe lau tonaj sêjala gebe enj gêc Apômtau su, gebe tau kêsôm gêdêŋ êsêac.

¹¹ Go sêšôm gêdêŋ enj gebe “Aêac anjôm aôm amboac ondoc, gebe gwêc êtu malô ma êpôj aêac êtiám atom.” Gebe gwêc kêjamuij êsêac secanôtêna.

¹² Enj gêjô êsêac awen gebe “Akôc aê ma ambalinj aê jasêp gwêc jana, oco bêñôj êsêp. Aê kajalagac, gebe mu gêbuc ḥatêna nec ḥam kêsêp aêñageŋ.”

¹³ Lau sêŋjô biŋ tau, mago sêsaé sebe sêšô bau sêna êtiám, tec segolem ḥajaŋa, mago sêgôm elêmê, gebe gwêc kêjamuij êsêac secanô ma kêtij êsêac su sêsa sêja.

14 Go awenj gêjac Apômtau ma sêsthôm gebe “O Apômtau, aêac ateñ aôm gebe ondec aêac e ambac anaña êtu ñjac tonecja nec atom ma ôkêñ aêac awê ñjac tobijmê teñ nê dec ñakaiñ atom, gebe aôm, Apômtau, gôgôm kêtôm gôlic gêjac matamânô.”

15 Go sêkôc Jona tôñ ma sêbalinj enj kêsêp gwêc gêja, go gwec kêtû malô.

16 Go lau têtêc Apômtau ñanô-ñanô ma sêkêñ da gêdêñ Apômtau ma sêjac mata biñ gêdêñ enj.

2

Jona gêjam danje Apômtau

1 Ma Apômtau kêkêñ i kapôñenj teñ gebe êndañgôj Jona. Ma Jona gêmoa i têtaclêlôm geleinjia têléac ma gêbêcauc têléac.

2 Go Jona keteñ nec gêdêñ nê Apômtau Anôtô gêngôj i têtaclêlôm

3 ma kêsôm gebe

“Aê kapô lêna tau ñanô ma aoc gêjac Apômtau,
tec enj kêkêñ tanja aê.

Aê gamôêc anja lamboam ñalêlôm
ma aôm gôê tanjam aê aoc.

4 Aôm kôbalinj aê kasêp gwêc ñagêdimbob gaja,
kasêp gwêc ñaluñgeñ,
ma ñasamac gêjam aê auc,
aômnêm dembom to ñakötôj-kôtôj samob késalê aê auc.

5 Ma aê taêc gêjam gebe ‘Aôm kôtiñ aê su anja lanjômnêm,
ma oc jañgôm amboac ondoc gebe matocanô êpi nêm lôm dabuñ êtiam.’

6 Gwêc ñasamac mêñgêdêñ ñoc koclabenj,
ñagêdimbob kêmakop aê auc

7 anja lôc ñanombañ tau.

Kasêp nom ñalêlôm gaja
ma ñakatam ñajaña kësa gêc gedenj tôñgeñ.

Mago aôm, o ñoc Apômtau Anôtô,
gôê aê sa anja gêsuñ ñakêlêndij gamoa matoc jali.

8 Gêdêñ tanj katuc kêpô lêna tau êndu-êndu nañ,
aê taêc gêjam Apômtau,
ma ñoc nec gêdêñ aôm
kêsô nêm lôm dabuñ gêwac.

9 Êsêac tanj sêsap gwam ñaôma tôñ nañ,
sêwi nêñ lamuanô tau siñ.

10 Mago aê nec jakêñ-da êndêñ aôm todanjegeñ.
ma biñ, tanj gajac mata nañ,
gabe jañgôm ñanô êsa.
Apômtau enj gêjam sa ñamôkê.”

Ma Apômtau kêjatu i jagêluc Jona kêpi bau gêja.

3

Lau Niniwe sêjam tauñ ôkwi

1 Go Apômtaunê biñ gêdêñ Jona kêtû dim luagêcja gebe

2 “Ajôc, ôndi ñôna malac kapôñenj Niniwe ma ôsôm biñ, nañ oc jasôm êndêñ aôm nañ, lasê êndêñ êsêac.”

³ Ma Jona gêdi gêja Niniwe kêtôm Apômtau kêsakinj eñ nañ. Ma Niniwe tau malac kapôêjanô sec teñ, tasêlêr oc samuc têlêac aنجa malacgêdô oc kêsêpña e tasa malacgêdô oc kêpiña.

⁴ Ma Jona kêsô malac tau kêsêlêr oc samuc teñ, go gêôc awa sa ma gêmôêc gebe "Ñabêc 40gen, go sêku malac Niniwe tulu ênaña."

⁵ Ma lau Niniwe sêkêr gêwiñ Anôtô, tec sêsôm gebe sênam dabuñ gênyja kêtu tapa, ma lau kapôêr to sauñ sêsô talu kêtôm êsêacgeñ.

⁶ Ma biñ tau ñawae gêdêñ Niniwenêr kij gêjô, tec gêdi sa aنجa nê lêpôj kiňja ma kêkwalec nê ñakwê su ma kêsô talu jagêñgôj wao.

⁷ Ma eñ kêjatu gebe sêsôm biñ tonec lasê aنجa Niniwe samucgeñ gebe "Kij to nê kasêga nêñ jatu tonec gebe Ñamalac to bôc ma bulimakao to domba sêniñ gêñj teñ atom, sêniñ gêgwaj atom to sêñom bu atom.

⁸ Ñamalac to bôc sêsô talu ma awerj ênac Anôtô ma têtañ ñanôgeñ. Samob sênam tauñ ôkwi êndêñ-êndêñgeñ ma séwi nêñ lêj sec to gêñj alôb-alôb, tañ kêsap lemenj tôj nañ sinj.

⁹ Tajam kauc, oc moae Anôtô taê ênam teñ ma êwi nê têtac ñandañ ñalakoc sinj ma tanarja atom."

¹⁰ Anôtô gêlic gêñj, tañ êsêac sêgôm nañ, gebe sêjam tauñ ôkwi aنجa nêñ lêj sec tau, tec taê gêjam teñ ma gêgôm gêñwapac, tañ gebe êñgôm êndêñ êsêac nañ, ñanô kêsa atom.

4

Jona gêlic Anôtô sec kêtu taê walô lauña

¹ Biñ tonaj kêmasê Jona sa secanô e têtac ñandañ kêsa

² jakateñ nê meç gêdêñ Apômtau ma kêsôm gebe "O Apômtau, gêdêñ tañ gamoa ñoc gamêñgeñ nañ, aê taêc gêjam kwanañgeñ gebe biñ amboac tonaj oc êsa. Kêtu tonajna tec gaêc gaja Tarsis. Aê kajalagac. gebe moasiñ to taê labu ñaAnôtô aôm. Aôm gôê biñ tôj to nêm têmtac gêwiñ teñgeñja kêlêlêc su ma taêm walô lau sec e ôñgôm nêm taêm gêjam ñanô êsa atom.

³ Amboac tonaj, Apômtau. aê galoc jateñ aôm gebe ôkôc katuc su. Embe jamac êndu, oc êmoasiñ aê êlêlêc jamoa matoc jaliña su."

⁴ Ma Apômtau gêjô eñ awa gebe "Aôm têmtac ñandañ oc jagêdêñ me masi."

⁵ Go Jona kêsa aنجa malac jagêñgôj ñamagê gêmu oc kêpiña. Eñ gêjam bec teñ ma kêsô jagêñgôj ñaajuñ, gebe ênsaê gêñj, tañ oc êtâp malac tau sa nañ.

⁶ Go Apômtau kêkêñ ka teñ kêpoa kêpi e jakêlêlêc Jona su, gebe êkêñ ajuñ eñ môkêpac ma ênam malô ênê ñalêlôm. Ma Jona têtac ñajam ñanô kêtu ka tonajna.

⁷ ñageleñ gamêñ kêtuñ tau ma Apômtau kêkêñ gaoc teñ gêjac ka tau e kêmeliñ.

⁸ Go gêdêñ oc kêpi nañ, Anôtô kêkêñ mu ñandañ teñ aنجa oc kêpiña kêsêlêñ ma oc kêpac Jona môkêpac e mata kêlô. Go kêpuc boa tau gebe êmac êndu ma kêsôm gebe "Aê embe jamac êndu, oc êmoasiñ aê êlêlêc jamoa matoc jaliña su."

⁹ Mago Apômtau kêsôm gêdêñ Jona gebe "Aôm têmtac ñandañ kêtu kaña oc jagêdêñ me masi." Ma Jona gêjô eñ awa gebe "Aec, aê têtac ñandañ jagêdêñgoc ma katu gêñ gêbacgac."

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ eñ gebe "Aôm taêm walô ka, tañ gôjam ñakoleñ teñ atom to gôlôm kêtu kapôêñ atom, ka tañ kêpi gêdêñ gêbêc tagen ma kêmeliñ gêdêñ gêbêc tagen nañ.

11 Ma aê nec oc taêc walô malac kapôenj Niniwe tau, taŋ ηamalac sêlêlêc 120,000 su sêŋgôŋ naŋ, atom me. Êsêac sêjala anô to gasê kêtû tôŋ atom tagerŋ, ma bôc taêsam ηasec sêmoa sêwiŋ.”

Mika

Propete Mika gêmoa nom gêdêij propete Jesaia nê têm. Têna kêkôc ej anja gamêij Judaşa ɳamalac sauŋ teŋ. Ej kêkêj gêwiŋ gebe gamêij Judaşa oc êtap gêjwapac, tanj Amos geoc lasê kêpi gamêij Israelşa naŋ, sa amboac tonanjeŋ. Tec Anôtô oc êmêtôc lau Juda êtu nêŋ keso kapôeŋŋa. Mago Mikanê jaen kétôm Amosnê samucgeŋ atom. Mika geoc lasê gebe lau têtôm gebe sêkêŋ mateŋ ɳanô ɳajam, tanj gêc têm nêmja naŋ.

Mika gêlic ɳakatu towae ɳagêdô. ɳakatu teŋ gebe Anôtônê wama ênam nom ɳagamêij samob auc (4:1-4). Teŋ gebe kiŋ kapôeŋ, tanj êsa anja Dawidnê gôlôac naŋ, êkêj wama êndêŋ lau Juda naŋ (5:2-4). Ma ɳalô towae teŋ gêc 6:8. ɳalô tau kêkatoŋ Israelnêj propete samob nêŋ biŋ sa gebe “Gêj tanj Apômtau taê kêka anja aômnêm naŋ, tonec Ônjôm gêj samob tobingêdêŋgeŋ, têmtac êwîŋ lau ôsiŋ sugeŋ ma ôsêlêŋ ômbu taômgeŋ ômoa nêm Anôtô lanjônêmja.”

¹ Apômtaunê biŋ gêdêij Mika anja malac Moreset gêdêij kin Judaşa Jotam agêc Ahas ma Hiskia nêŋ têm. Ej gêlic biŋ tau kêkanôj Samaria to Jerusalem.

Tanjiboa kêpi Samaria to Jerusalem

² O amac lau tomôkê-tomôkê samob, akêj taŋemmaŋ, o nom to ɳagêŋlêlôm samob, anjômaŋ.

Apômtau Anôtô, tanj êsa anja nê lôm dabun êmêŋ naŋ, gebe êwa amacnêm biŋ sa e ênêc awêgeŋ.

³ Gebe alic acgom, Apômtau kêsa anja nê gamêij gêmêj, ej oc êsêp mêmêka nom ɳagamêj ɳabau.

⁴ Ma lôc, tanj akaiŋ êka naŋ, oc êwê êtôm lêp ɳaobo, tanj ja geŋ naŋ.

Ma gaboaŋ oc êôc êkôc êtôm bu, tanj gêboaoŋ kêsêp salic naŋ.

⁵ Biŋ samob tonanj êsa êtu Jakobnê geoŋa ma êtu gôlôac Israel nêŋ secŋa.

Jakobnê geo tau ɳam amboac ondoc Njam kêsêp Samaria atom me.

Gôlôac Juda nêŋ sec tau ɳam amboac ondoc. Njam kêsêp Jerusalem atom me.

⁶ Kêtu tonanŋa aê gabe jaŋgôm Samaria êtu lênduc teŋ êkô awê anja gamêŋ tau,

jaŋgôm êtu gamêŋ sêšê wain êsêpŋa.

Aê jansambi ɳapoc êsêp gaboaŋ êna ma jakip malac tau ɳanombaŋ sa ênêc awêgeŋ.

⁷ Êsêac oc têtuc Samaria ɳakatu samob popoc ma sêkêŋ ja êniŋ ɳada awalaŋ

ma aê oc janseŋ ɳagwam samob su.

Gebe gêj samob tonanj ɳai ɳam kêsêp mockaiŋo ɳaôli.

tec gêj tau êmu naêtu mockaiŋo ɳaôli êtiam.

⁸ Kêtu tonanŋa aê gabe japuc tanjiboa sa ma jataŋ, aê jasô atapa atom, jasêlêŋ ɳa ockaiŋ ɳaôma ma toôlic ɳaôma

Aê oc jataj amboac kêam saleñja
 ma jataj amboac kêcsêwa,
⁹ gebe kamoc, taŋ Apômtau gêjac naŋ, oc emo atom,
 ma kamoc tau jagelom Juda,
 ma gêô lasê ɻoc launêj katam jagêdêj Jerusalem.

Nacio têdabinj Jerusalem

¹⁰ Asôm bij tau lasê anŋa Gat atom, atanj atomanô.
 Ansambi taôm anêc kekop anŋa Bet-Le-Apra.

¹¹ Amac lau Sapirŋa, andi asêlêj.
 Lau Sananŋa sêsa anŋa nêŋ malac sêmêŋ atom.
 Tanjiboa taŋ kêpi anŋa Bet-Êsel naŋ, oc elom amac.

¹² Lau Marotŋa sêkêŋ mateŋ gêŋ ɻajam elêmê,
 gebe gêŋwapac sec kêsêp anŋa Apômtaunê gêmêŋ
 mêmêgô lasê katam Jerusalemjâ.

¹³ Amac lau Lakisŋa, amansanj hosnêŋ ômbinjkap, gebe sê kareta.
 Aôm kôtu Sion latuonê sec ɻamôkê,
 gebe êsêac têtap Israelnêŋ geo sa anŋa aôm ɻjalêlôm.

¹⁴ Amboac tonaj akêj gêŋ êndêj Moreset-Gat ma awi êsêac siŋ.
 Aksib ɻaandu oc êtu lakô êndêj Israelnêŋ kinj.

¹⁵ O lau Maresŋa, aê jasakinj lau-sêku-amac-tuluwaga êndêj amac êtiam,
 ma Israelnêŋ ɻawasi oc naêô lasê Adulam.

¹⁶ Ôkaliŋ taôm ma ôkapiŋ môkêmilaŋ êtu nêm gêŋenecŋa.
 Ôkaliŋ taôm pomgeŋ,
 gebe êsêac oc sêwi aôm siŋ nasêngôŋ kapoacwalô. * ɻagêdô nêŋ gêŋwapac, tanj
 atap êsêac sa naŋ sa. † êsêac sa naŋja.

2

Ojae êsêac, tanj sêkônij lau ɻalêlôm sawa tôŋ naŋ

¹ Ojae êsêac, taŋ sêmasanj lêŋ sêŋgôm secŋa
 ma sêc nêŋ mê ɻaô to taêŋ gêjam lêŋ tau naŋ.
 Embe eleŋŋa lasê, go sêŋgôm nêŋ lêŋ tau ɻanô êsa,
 gebe nêŋ ɻaclai gêc.

² Êsêac mateŋ katu kôm, tec sêjanjo su.

Êsêac mateŋ katu andu, tec sêkôc su.

Êsêac sêkônij andu ɻatau to nê andu,
 ma sêkônij ɻac-gêwê-kaiŋ-gêŋlên-sêmwaga tonê gêŋlênsêm gêwiŋ

³ Kêtu tonajŋa Apômtau kêsôm gebe
 “Alic acgom, aê kamasaŋ lêŋ sec kêtu gôlôac tonajŋa.
 Amac atôm gebe andaiŋ su anŋa gêsmômtêkwâ atom,
 ma oc asêlêŋ totembelem anŋeŋ atom amboac tonanjeŋ,
 gebe têm tônenê oc têm sec.

⁴ Êndêj bêc tonaj êsêac oc sêŋga wê êpi amac
 to têtaŋ tanjiboa kapôenj ma sêsmôm gebe Aêac dabacgac.

* **1:16:** ɻamadiŋ 10-15 ɻam gêc awa atom. Propete gêwa malac † **1:16:** Lau Juda sêkaliŋ tauŋ katu
 gêŋwapac, tanj katap

Êsêac sêjam dôj ñoc launêj nomlênsêm e su
ma sêjac sam gêdêj tauñ.

Lau teñ oc sêkêj nom tau êmu êndêj êsêac êtiam atom.

Êsêac sênac sam nom êndêj lau, tañ sesej aêac su nañ.”

⁵ Kêtu tonajña amacnêm ñac teñ ênam dôj nom
êndêj tañ akac sa amoia Apômtaunê gôlôac ñalêlôm nañ atom.

6 Lau sêjam mêtê aê gebe “Ônam mêtê atom,
Ônam mêtê êpi biñ amboac tonaj atom,

ñam gebe biñ majenja oc êtap aêac sa atom.

7 Apômtau kêpuc boa gôlôac Jakob me.

Apômtau lêma kêtu dambê me.

Gêj tonaj ej gêgôm me.

Ênê biñ kêmoasiñ ñac, tañ kësa lêj ñajêj nañ, atom me.”

8 Mago amac adi amboac ñacio gebe anac siñ êndêj ñoc lau.

Amac akwalec ñakwê su anja lau malô

to anja êsêac, tañ sêselêj taêj gêjam biñ siñja teñ atom nañ.

9 Amac ajanda ñoc lau nêj lauo sêsa anja nêj andu ñajam,
ma ajanjo ñoc ñawasi su anja êsêacnêj gôlôac ñasec-ñasec samucgeñ.

10 Andi ma aêc su, gebe gamêj tonec gamêj talêwañ tauñja atom.

Gejenjomôkê gesenj gamêj tau su e ñajam êsa êtôm atom.

11 Ñac teñ embe ênac laoc gamêngen ma êsôm biñ agwa-agwa to biñdansañ
gebe

“Aê gabe janam mêtê amac êpi wain to bu ñaclai,”

ñac amboac tonaj oc êtu lau tonaj nêj ñac-ênam-mêtêwaga.

12 “O Jakob, aê gabe jajoñ amac samob sa biñjanôgen,
aê oc janac Israelnêj ñapopoc sa.

Aê oc jakêj êsêac sépi tagen amboac domba sêpi tagen sêmoa sapa,
amboac domba ñatonj, tañ señ gêgwañ sêwiñ tauñ nañ.

Ma ñamalac taêsam ñaonda êsa.”

13 Ñac-enseñ-balaj-suwaga oc êsêlêj êmuñ êsêac.

Êsêac oc têtuc katam popoc ma sêsa sêna.

Êsêacnêj kinj oc êmuñ êsêac,

Apômtau oc êsêlêj êtu êsêacnêj ñamata. * sêncac sam nomlênsêm, tañ Apomtau
kêkêj gêdêj êsêac nañ êndêj tauñ.

3

Anôtô gec biñ lau Israel nêj laumata

1 Ma aê kasôm gebe

Amac Jakobnêj laumata to Israelnêj gôlinjwaga, akêj tañem.

2 Amacnêm kôm, gebe ajala biñgêdêj me masi.

Amac tañ akêj kisa gêdêj gêj ñajam ma têmtac gêwiñ sec,
amac tañ akwalec ñoc launêj ñaôlic su

* **2:13:** Lau Israel sêkac sa kêsêp ñasawa ñagêdô, gebe

ma amoata nêj ñamêôm su aŋga ñatêkwa,
³ amac taŋ aej ñoc lau amboac aej gwada
 ma akwalec nêj ñâlic su ma atuc nêj ñatêkwa popoc-popocgeŋ naŋ,
 amac asa êsêac amboac asa gwada kêsêp ku,
 amboac bôc ñamêôm kêsêp suc.

⁴ Èsêac oc têtaŋ êndêj Apômtau,
 mago ej oc êkêŋ taŋa êsêac atom.
 Èndêj bêc tonaj ej oc ênsaŋ laŋôanô auc êndêj êsêac,
 gebe sêŋgôm nêj gêj sec.

⁵ Apômtau kêsôm biŋ tonec kêkanôŋ propete, taŋ sêwê aêŋjoc lau seso naŋ, gebe
 Èsêac embe têtap gêj tanijna sa, go sêmôec gebe "Wama,"
 mago ñac, taŋ kêkêŋ gêj tanijna kêsêp êsêac aweŋsuŋ atom naŋ,
 oc sênaç siŋ êndêj ej.

⁶ Kêtu tonajna êmbécauc êkôm amac auc, gebe alic ñakatu êtiam atom,
 gêsuŋbôm ñsa, gebe aoc biŋ lasê atom.
 Oc êsêp gebe êpô propete tonajn êtiam atom,
 ma êndêj ocsalô ñakesec êkôm êsêac auc.

⁷ Go lau-sêlic-ñakatuwaga majen ê
 ma lau-seoc-biŋ-lasêwaga nêj kauc oc êlênsôŋ.
 Èsêac oc sêmôec aweŋsuŋ auc,
 gebe Anôtô gêjô êsêac aweŋ atom.

⁸ Mago aê amboac teŋ. Ñaclai to Apômtaunê ñalau
 ma biŋgêdêj to ñajaŋa gêjam aê auc,
 gebe jawa Jakobnê geo to Israelnêj sec sa.

⁹ Amac gôlôac Jakob nêj laumata to gôlôac Israel nêj gôlinjwaga, akêŋ tanjem
 biŋ tonec.

Amac adec biŋgêdêj to alênsôŋ lêj solop samob.

¹⁰ Amac akwê Sion sa ña dec
 ma Jerusalem ña biŋ geo.

¹¹ Èsêacnêj laumata sêmêtôc biŋ gêjô awa ñalêsiŋa su.
 Nêj dabuŋwaga têdôŋ lau, taŋ sêjam ôli êsêac naŋgeŋ.
 Nêj propete seoc biŋ lasê gêdêj lau, taŋ sêkêŋ mone gêdêj êsêac naŋ.
 Mago êsêac taŋ kêka Apômtau ma sêšôm gebe
 "Apômtau gêmoa aêac ñalêlôm gêwiŋ atom me.
 Gênjwapac teŋ êtôm gebe êtap aêac sa atom."

¹² Mago êsêac oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi aŋga kôm,
 ma Jerusalem popoc-popocgeŋ êtu lênduc,
 ma lôm dabuŋ ñalôc ênam tau ôkwi êtu saleŋbôm êtu amacŋa.

4

Apômtau ênam gôliŋ nom ñagamêŋ samob towamagen

¹ Èndêj bêc ñamuŋa Apômtaunê
 andu ñalôc oc êpi êlêlêc lôc ñagêdô su
 ma eleŋ gamêŋ samob su.
 Ma tentenlatu sêwê dêndêj lôc tau sêna.

2 Ma lau tomôkê-tomôkê oc sêmêj ma sêsôm gebe
“Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tana,
dandêj Jakobnê Anôtônê andu tanamanj,
gebe êndôj nê lêj êndêj aêac e tasa ênê intêna.
Gebe ɻagôlij êsa aŋga Sion ma Apômtaunê biŋ aŋga Jerusalem.”

3 Eŋjoc oc êmêtôc tenteŋlatu taêsam nêj biŋ
ma ênam gôlij lau tomôkê-tomôkê ɻajaŋa aŋga gamêj jaēc.
Êsêac sênam nêj siŋ ôkwi êtu kinom
ma nêj kêm êtu lêŋgêc.

Lau-m teŋ sêncac siŋ êndêj lau-m teŋ atom
ma têndôj lêj sêncac siŋja êtiam atom.

4 Êsêac samob sêngôj nêj wain ɻalabu
ma sêngôj nêj kaŋanô ɻajaŋulabu êndêj-êndêŋgeŋ,
ma lau teŋ têtakê êsêac atom,
gebe lau siŋ undambêja nêj Apômtau kêsôm sugac.

5 Tenteŋlatu samob sêsêlêj sêjam nêj anôtôi jaba lanjôj,
mago aêac oc tasêlêj tanam aêacnêj Apômtau Anôtô lanjô teŋgeŋ ma teŋgeŋ.

Apômtau ɻengamboac lau Israel su aŋga kapoacwalô

6 Apômtau kêsôm gebe
“Êndêj bêc ônê aê oc jajonj maginj kêsu sa
ma jakatoŋj êsêac, taŋ sêjanda êsêac êlinj-êlinj
to êsêac, taŋ kakêŋj ɻandaŋ gêdêj êsêac naŋ sa.

7 Aê oc jaŋgôm maginj kêsu têtu lau ɻapopoc,
ma êsêac, taŋ sêsa êsêac êlinj-êlinj naŋ, têtu lau-m ɻajaŋa.
Ma Apômtau ênam gôlij êsêac aŋga lôc Sion
galoc ma endenj tôngen.”

8 O andu soso, taŋ domba ɻatoŋj sêkac sa sêmoa naŋ,
o Sion latuonê ɻabau
gôlij kinjha ma gamêj kinjha, taŋ gôlôac Israel sêwê kaiŋ gêdêj andanjeŋ naŋ,
oc êmu êndêj aôm êwac êtiam.

9 Amboac ondoc tec kôtaŋ kapôeŋ.
Kinj teŋ gêmoa gêwiŋ aôm atom me.

Me ɻac-gêwa-biŋ-sawaga gêjaŋa,
tec ɻandaŋ kêtuj aôm amboac awê, taŋ ɻapalê kêtuj enj naŋ me.

10 O Sion latuo, ɻandaŋ êmônaŋ aôm ma ôtaŋ
êtôm awê, taŋ ɻapalê kêtuj enj naŋ,
gebe galoc oc ôwi malac siŋ ma ôsa naôŋgôj gamêj sawa.
Aôm oc ôna Babel, ma aŋga ônê Apômtau oc ênam aôm kêsi
ma ênam aôm sa aŋga nêm ɻacio lemeŋ.

11 Galoc lau-m taêsam sêkac sa sebe sêncac siŋ êndêj aôm.
Êsêac sêsôm gebe “Danjôm ênê dabuŋ palinj
e Sion ɻapopoc ênac mateŋjanô ɻajam.”

12 Mago êsêac sêjam kauc biŋ, taŋ Apômtau taê gêjam naŋ.

Êsêacnêj kauc kêsa kêpi biŋ, taŋ en kêmasaŋ gebe êŋgôm ñanô êsaŋa naŋ, atom.
En kejoŋ êsêac sa amboac sêjac lagic polom tonjakaŋ,
gebe sêkôc sêna sêka polom ñamala.

¹³ O Sion latuo, ôndi ma ôka polom,
gebe aê jakêŋ jabo ki to ampoap ki joŋjoŋ êndêŋ aôm.
Aôm oc ôka lau-m taêsam popoc
ma ôkêŋ êsêacnêj waba êtu da êndêŋ Apômtau
to êsêacnêj awamata êndêŋ nom samuc ñatau.

5

¹ Galoc tuŋbôm kêkwa aôm auc ma ñacio sêgi aôm auc.
Êsêac si Israelnêŋ gôlinwaga alianô ña tôc.

Kêsiwaga taŋ oc êsa aŋga Betlehem naŋ, nê gôliŋ

² Mago aôm Betlehem Eprata,
aôm gôlôac Judaŋa nêŋ toŋ sauŋanô teŋ,
aêjoc ñac, taŋ êtu Israelnêŋ gôlinwaga naŋ, mêmësa aŋga aôm.
Ênê ñam kêsêp têm lanŋwaanô to bêc andaŋgeŋja.
³ Kêtu tonanŋa Apômtau oc êwi êsêac siŋ e êndêŋ têm,
taŋ awê tau, taŋ ñapalé kêtunŋ eŋ naŋ, êkôc ñapalé su.
Go ñapalênen lasitewai ñagêdô oc sêmu dêndêŋ Israel latui sêmêŋ êtiam.
⁴ Go eŋ êndi êkô ma êlôm nê domba ñatoŋ,
gebe Apômtaunê ñaclai ênam eŋ auc to Apômtau Anôtô nê ñaê ñawasi êpuc eŋ
tôŋ.
Ma êsêac oc sêŋgôŋ ñanjêŋ êsa,
gebe ênê ñaclai esewec e naêndêŋ nom ñamadiŋ.

Sêjam kêsi to sêkêŋ ñagêjô

⁵ Êndêŋ taŋ lau Asur sêsa aêacnêj gamêŋ sêmêŋ
ma eŋkaiŋ êka aêacnêj kôm tôŋ naŋ,
aêac takêŋ nêŋ laugejob 7 to nêŋ kasêga 8 sêkô êsêac auc.
⁶ Êsêac oc sênam gôliŋ gamêŋ Asuria ña siŋ
ma Nimrodnê gamêŋ ña siŋ ñamata,
ma êndêŋ taŋ lau Asur sêsa aêacnêj gamêŋ sêmêŋ
ma sêŋgêli aêacnêj nom ñamadiŋ naŋ,
êsêac oc sênam aêac kêsi aŋga Asur lemenj.

⁷ Go Jakobnê lau ñapopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm
têtôm maniŋ, taŋ kêsêp aŋga Apômtaunê gêmêŋ naŋ,
ma têtôm kom, taŋ kêmoasiŋ gêgwajŋ naŋ,
gêŋ tau gêôŋ ñamalac to kêsaê ñamalac latui atom.
⁸ Ma Jakobnê lau ñapopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm
têtôm lewe teŋ gêmoa bôc saleŋja ñalêlôm,
têtôm lewe wakuc teŋ gêmoa domba ñatoŋ ñalêlôm.
Lewe embe êô lasê, go êka tôŋ
ma êkac êŋgic-êŋgic
ma ñac teŋ gebe ênam kêsiŋa gêmoa atom.
⁹ Amac lemem akônij nêm soŋo-soŋo tôŋ

ma nêm ɳacjo samob oc sênaŋa.

10 Apômtau kêsôm gebe

“Èndêŋ bêc tônê aê oc jansen nêm hos su
ma jatuc nêm kareta siŋŋa popoc.

11 Aê oc jansen malac kapôêŋ su aŋga nêm gamêŋ
ma jaku nêm malac ɳajaŋa tulu.

12 Aê oc jansen nêm mectomanj su aŋga amac lemem
ma nêm lau-seoc-biŋ-lasêwaga oc maleŋmê.

13 Aê oc jansen nêm gwam to nêm alê gwam su aŋga amac ɳalêlôm
ma apôŋ emduc èndêŋ lemem ɳakôm êtiam atom.

14 Aê oc jambuc nêm anôtôonê ɳakatu sa
ma jansen nêm malac kapôêŋ su.

15 Ma aê oc jamêtôc tenteŋlatu samob, taŋ sêkêŋ taŋeŋ aê atom naŋ,
toŋoc têtac ɳandaŋ ma totêtac êmbôli aucgen.”

6

Apômtau kêmêtôc Israel

1 Akêŋ tanjem biŋ, taŋ Apômtau kêsôm naŋ, gebe
Ajôc, ôkô lôc ɳabalbu ma ôwa nêm biŋ samanj,
ma gamêŋ ɳabau êŋô aôm awam.

2 O lôcac to amac nom ɳaalê teŋgeŋja,
akêŋ tanjem Apômtaunê biŋ mêtôcnja,
gebe Apômtaunê biŋ teŋ gêc nê lauŋa,
gebe êmêtôc Israel.

3 “O ɳoc lauace, aê gagôm asageŋ gêdêŋ amac,
aê kalênsôŋ amac amboac ondoc.

Ajô aê aocmaŋ.

4 Aê kakôc amac aŋga gamêŋ Aiguptuŋa api amêŋ
ma gajam amac kêsi aŋga andu kapoacwalôŋa.

Aê kasakiŋ Mose agêc Aron ma Miriam sêmuŋ amac.

5 O ɳoc lauace, taêm ênam biŋ, taŋ kiŋ Moabuŋa Balak kêmasaŋ gebe êŋgômja
naŋ,

ma taêm ênam biŋ, taŋ Beor latu Bileam gêjô eŋ awa naŋ.

Taêm ênam nêm lêŋ aŋga Sitim e gêdêŋ Gilgal

ma ajala Apômtaunê gêŋsêga gêjam amac kêsiŋa.”

Biŋ taŋ Apômtau taê kêka naŋ

6 “Aê jakôc asageŋ ma jandêŋ Apômtau najakô eŋ laŋônêmja
ma japôŋ ocduc èndêŋ Anôtô lôlôcŋa.

Aê oc jakôc bulimakao ɳalatu, taŋ ɳajala tagenj naŋ,
ma jakêŋ êtu daja èndêŋ eŋ me.

7 Apômtau oc êlic domba kapoac 1,000 to 1,000
me ɳalêsi, taŋ enseleŋ amboac bu taêsam keseleŋ naŋ, ɳajam me.

Me aê oc jakêŋ ɳoc ɳacsêga êtu da êjô ɳoc geo su,
jakêŋ olic ɳamêc êjô ɳoc katucnê sec su me.”

8 O ɳac tau, eŋ gêwa gêj, taŋ ɳajam naŋ, sa gêdêŋ aôm,

ma gêj, tanj Apômtau taê kêka aŋga aômnêm naŋ, tonec.
 Ôngôm gêj samob tobingêdêŋgej,
 têmtac êwîŋ lêŋ moasiŋja
 ma ôsêlêŋ ômbu taômgej ômoa nêm Anôtô laŋônêmja.
⁹ Akêŋ taŋemmaŋ. Apômtau awa gêjac malac,
 ma lau tokauc têtêc ênê ɳaâ.
 "Amac gôlôac to lau malacŋa, tanj akac sa naŋ, akêŋ taŋemmaŋ.
¹⁰ Aê katôm, gebe jaliŋ awa alôb-alôb, tanj gêc lau alôb-alôb nêŋ andu naŋ,
 ma dôŋdansaŋ, tanj aê kapuc boa naŋ, siŋ me.
¹¹ Aê oc jamêtôc ɳac, tanj gêjam dôŋ gêj keso
 ma kêsau lau ɳa dôŋdansaŋ naŋ, atom me.

¹² Naclai sec gêjam amacnêm lau tolêlôm auc,
 ma êsêac, tanj sêŋgôŋ nêm malac ɳalêlôm naŋ, sêsaŋ biŋdansaŋ
 ma imbeleŋ kêbêlê biŋdansaŋ.
¹³ Kêtu tonanja aê gadi, gebe janac aôm popoc
 ma jançôm aôm ôtu gasaŋ êtu nêm secŋa.
¹⁴ Aôm oc ôniŋ gêj, mago êôc aôm tôŋ atom,
 ma mo êjô aôm ɳapangej.
 Aôm ônac waba sa, mago ônam sa atom.
 Ma gêj, tanj gôjac sa naŋ, aê oc jakêŋ êndêŋ siŋ enseŋ su.
¹⁵ Aôm oc ôsê gêj, mago ônac ɳanô sa atom,
 aôm oc ôsac katêkwi ɳanô, mago ôniŋ oso taôm ɳa ɳalêsi tau atom.
 Aôm oc ôka wain ɳanô, mago ônôm wain tau atom,
¹⁶ gebe aôm kôdaguc Omrinê ɳagôlin ma gôgôm gêj samob, tanj Ahabnê gôlôac
 sêgôm naŋ,
 ma aôm kôsa lêŋ, tanj êsêac sêmasaŋ naŋ.
 Kêtu tonanja aê janseŋ nêm gamêŋ su êtu gasaŋ
 to jakêŋ lau sêsu nêm lau susu. Amboac tonanj aôm oc ôc biŋ majenja aŋga
 launêŋ." * sênam sakiŋ anôtôi jaba.

7

Propete kêteŋ tanjiboa kêtu Israelnêŋ mêtê ɳajam kêtu secŋa

¹ Ojae aêma, aê jatôm ɳac, tanj
 gebe ejoŋ kaŋanô sa naŋ,
 mago sejoŋ sa su.
 Aê katôm ɳac, tanj gebe êtap wain ɳanô sa naŋ,
 mago sejoŋ gêbacnê.
 Wain ɳanô teŋ geŋkaleŋ, gebe janinjja atom.
 Jambô ɳalêwê gêjô aê, mago masi.
² Lau mansaŋ samob maleŋmê aŋga gamêŋ tau,
 ma lau gêdêŋ sêmoa lau ɳalêlôm kêtiam atom.
 Êsêac dêdib ɳamalac, gebe sêkêc dec siŋ
 to sêkic uc, gebe sêlô nêŋ lasitêwai.
³ Êsêac lemen ɳagaô kêtu sêŋgôm secŋa.
 Gôliŋwaga sêjatu mone,
 ma mêtôcwaga sêkôc awa ɳalêsiŋa.

* ^{6:16:} Israelnêŋ kinj luagêc Omri agêc Ahab sêjatu lau, gebe

Lau kapôêj sêsa lêj, taŋ nêj ɣalêlôm kêkac êsêac naŋ,
ma sêlênsôŋ bingêdêj.

⁴Êsêacnêj lau ɣajam têtôm wanganic,
êsêacnêj lau gêdêj ɣanô têtôm gêj ɣatêkwa.
Nêj dibwaganêj bêc to bêc êsêac têtap ɣagêjô saŋa mêmêkêsa,
galoc nêj kauc kêlênsôŋ.

⁵Ôsô nêm ɣac wacbaŋ aômja ɣalabu atom
ma ôkêj êwiŋ nêm ɣac ôli andaŋ aômja atom.
Ojop awamsuŋ êndêj awê, taŋ gêc gêwiŋ aôm naŋ.
⁶Gebe latu gêjac kapoac tama,
ma latuo gêli tau sa gêdêj têna,
ma lawao wakuc gêdêj lawao laŋwa.
Ma lau, taŋ sêŋgôŋ andu tagen naŋ, têtu soŋo-soŋo gêdêj tauŋ.

Apômtaunê ɣawê épô nê lau ma ênam êsêac sa

⁷Mago aê tec oc jakêj matoc Apômtau,
aê oc jaŋô Anôtô, taŋ ênam aê kêsi naŋ.
ŋoc Anôtô oc êkêj taŋa aê.

⁸O ɣoc ɣacio, ôlim êpi êtu aêŋa atom.
Aê embe jambeŋ, oc jandi sa êtiam.

Aê embe jaŋgôŋ gamêj ɣakesecŋa, Apômtau oc êtu ɣoc ja.

⁹Aê gabe jaŋô Apômtaunê têtac ɣandaŋ, gebe aê gagôm sec gêdêj eŋ
e êkôc ɣoc biŋ sa ma êmêtôc aê.

En oc êwê aê jasa ɣawê jana ma aê oc jalic ênê lêj ênam aê kêsiŋa.

¹⁰Go ɣoc ɣacio, taŋ kêsôm gêdêj aê gebe “Âomnêm Apômtau Anôtô gêmoa
ondoc” naŋ,
oc êlic ma maja êsa.

Aê matocanô jalic biŋ tau ɣajam,
êsêac sêka ɣacio tau tôŋ êtôm sêka lêsap tôŋ aŋga intêna.

¹¹Êndêj bêc ônê oc sêkwê nêm tuŋbôm sa êtiam
ma sêŋgôm nêm gamêj ɣamadiŋ êtu kapôêj.

¹²Êndêj bêc ônê lau aŋga Asuria e êndêj Aiguptu
ma aŋga Aiguptu e êndêj bu Euprat
ma aŋga gwêc ɣamakeŋ e êndêj gwêc ɣamakeŋ

ma aŋga lôcdênaŋ teŋ e êndêj lôcdênaŋ teŋ sêndêj aôm sêwac.

¹³Mago nom tau oc êtu gasaŋ êtu lau, taŋ sêŋgôŋ nom tau naŋŋa,
gebe ejô gêj, taŋ êsêac sêgôm naŋ.

Apomtau taê walô lau Israel

¹⁴Ojop nêm lau ɣa nêm tôc, êsêac têtu nêm dombalênsêm.

Êsêac sêmoa tauŋgeŋ sêmoa saleŋbôm,
mago nom tonjalêsi ɣajam kêgi êsêac auc.

Tec ôwê êsêac acgom, gebe nasêniŋ gêgwaŋ ɣajam aŋga gamêj Basan to Gilead
êtôm sêgôm gêdêj andaŋgeŋ.

¹⁵Aê gabe jatôc gêjtalô êndêj êsêac
êtôm andaŋgeŋ gêdêj taŋ gômôŋ aŋga Aiguptu naŋ.

¹⁶Tenteŋlatu sêlic ma êŋgôm êsêac majen êsa êtu nêj ɣaclai samobŋa.

Êsêac sêmbôc aweñsuŋ auc ma tanjeñsuŋ êôc auc.

Êsêac sêndamôe kekop amboac moac to gêŋ, taŋ sêgalab sêmoa nom naŋ.

17 Êsêac sêsa aŋga nêŋ malac ŋajanja totêtêñêpgeŋ,
êsêac têtakê êtu aêacnêŋ Apômtau Anôtôŋa ma têtêc aôm.

18 Asa anôtô kêtôm aôm, gebe êsuc sec ôkwi ma taê ênam nê gêŋlênsêm ŋapopoc
nêŋ biŋ alôb-alôb êtiam atom.

Eŋ gê nê têtac ŋandaŋ tōŋ gedeŋ tōŋgeŋ atom,
gebe eŋ têtac gêwinj, gebe taê walô lau.

19 Eŋ oc taê walô aêac êtiam
ma êka aêacnêŋ keso tōŋ.

Aôm oc ômbalinj ma sec samob êsêp gwêc ŋagêdimbob êna.

20 Aôm oc ôtôc biŋ ŋanjêŋ êndêŋ Jakob
to têmtac gêwinj teŋgeŋja êndêŋ Abraham
êtôm gôjac mata gêdêŋ aêac tameŋmai gêdêŋ andanđeŋja.

Habakuk

Propete Habakuk geoc bij lasê gêdêj taŋ lau Babilon sêjam gôliŋ gamêj gêdêj jala 605 gêmuŋ Kilisi gêmêj nomja naŋ. Lau Babilon sêlêsu lau ma nêj ñaclai sec kélênsôj Habakuk ñasec. Tec kêtû kênac Apômtau gebe “ñacio seseŋ lau gêdêj, taŋ ñajam kélêlêc êsêac naŋ, su ma aôm gôjam taôm tōj kêtû ageŋja.” Apômtau gêjô en awa gebe en êkêj ñagêjô êndêj ñjanoc solop. Ma êndêj ñasawa, taŋ gen lau gêngic anja noc tau naŋ, lau gêdêj sêmoa mateŋ jali êtu sêsap Anôtô tōj ñanjêngjenja.

Buku ñabinj ñagêdô geoc lasê gebe lau geo têtap mêtôc ñajaŋa sa e sênaŋa.

Biŋ ñamuŋa kélambij Anôtô gebe en kapôeŋ kélêlêc ma gêwa propetenê kékêŋ gêwiŋ ñajaŋa sa.

¹ Anôtônê biŋ, taŋ geoc lasê gêdêj Habakuk naŋ tonec.

Habakuk kêtaj kêtû mêtôc kesoŋa

² O Apômtau, aê jamôêc êtu ônam aê saŋa e êndêj ondocgeŋ, mago aôm kôkêj taŋam atom. Aê gamôêc gêdêj aôm gebe sêkôniŋ aê tōj ñanôgeŋ, mago aôm gôjam aê sa atom.

³ Aôm kôkêj aê galic gêj geo to kasala gêj keso kêtû asagenja. Aê galic sesen gêj su to sêgôm gêj saic-saicgeŋ, galic kisa to siŋ ñabêlêc gêjam sêga.

⁴ Kêtû tonanŋa ñagôliŋ kêtû golon ma bingêdêj kêsa awê atom. Gebe ñac sec kékêj ñagcêdêj auc, tec bingêdêj gêjam tau ôkwi kêtû meloc.

Anôtô gêjô propete awa

⁵ “Asala tenteŋlatu samob to alic. Alain matemanô to aŋac lemem. Gebe aê oc jaŋgom gêj kaiŋ teŋ êndêj amacnêm têm. Lau embe sênaŋ miŋ êndêj amac naŋ, oc akêj êwiŋ atom.

⁶ Alicgac me, aê oc jali lau Kaldea sa. Êsêac lau salaŋ-salaŋ to têntac ñamakic, taŋ sêselêj sêjac laoc nom samucgeŋ gebe sêjaŋgo gamêj, taŋ êsêacnêj atom naŋ su.

⁷ Lau kalomtêna sec to alôb-alôb sê mêtôc launêj biŋ waucwaucgeŋ êtôm tauŋ taêj êham.

⁸ Nêŋ hos sêlêti sêlêlêc bôclai Leopard su. Sêlêti ñagaô kélêlêc kêam-bôm gêdêj gêbêc. Nêŋ lau hosja sêmêj amboac momboan kêpôp kêsêp gebe êtap gwada sa.

⁹ Êsêac samob sêmêj kêtû gêj saic-saicnägeŋ. Nêŋ wali kêtaj gêmuŋ êsêac. Êsêac sêboa lau kapoacwalô taêsam sa amboac gaŋac gwêcŋa.

¹⁰ Êsêac sêmajec kiŋ ma sêsu gôliŋwaga susu. Êsêac sêlic malac ñajaŋa totuŋbôm ma sêômac. Êsêac sêboa nom sa e gêjam tuŋbôm tōj ma sêjaŋgo gamêj tau su.

¹¹ Go êsêac sêsa amboac mu ilai sêja. Êsêac sêkêj tauŋ nêŋ ñaclai kêtû nêŋ anôtô.”

Habakuk awasuŋ gêôc ka Apômtau kêtiam

¹² O Apômtau, ñoc Anôtô dabuŋ, taŋ gômoa teŋgeŋ naŋ, aêac abe amac êndu atomanô. O Apômtau, aôm kôkêj lau tonanj têtu mêtôcwaga me. O ñoc lamu, aôm kôjatu êsêac gebe sêkêj ñagêjô me.

13 Nêm matamanô ɻakêŋkêŋgosu, tec godec gebe ôsala sec ma ôlic gêŋ geo. Mago kêtû ageŋja aôm kôsala sêjaŋgowaga ma gôjam taôm tôŋ gêdêŋ taŋ alôb-alôb têdaŋgôŋ lau, taŋ nêŋ gêdêŋ kêlêlêc êsêac tauŋ nêŋ su naŋ.

14 Aôm gôgôm ɻamalac amboac i gwêčha. Amboac gêŋ sêgalabŋa, taŋ nêŋ ɻataŋ masi naŋ.

15 Načjo gêjac lau amboac gêjac i ɻa êŋpaŋ. Enj gêmô êsêac ɻa kata. Enj gêlô lau amboac sêlô i ɻa wasaŋ, tec enj têtač ɻajam to ôli kêpi.

16 Tec enj kêkêŋ da gêdêŋ nê wasaŋ ma gêšôb jadauŋ kêtû nê gamŋa gebe kêtû gêŋ tonanŋa enj kêtû ɻac tolêlôm ma gêŋgôŋ gêŋ masê ɻaô.

17 Enj oc inj i su aŋga nê wasaŋ ɻaparŋ êmoa ma enserj lau tentenŋlatu palin-palinŋgeŋ êmoa me.

2

Apômtau gêjô Habakuknê biŋ

1 Aê gabe japi najakô ɻoc andu ɻaatâkwa baliŋ ma jalic acgom. Ma jansaâ biŋ ondoc Apômtau oc êsôm êndêŋ aê, êjô ɻoc biŋ, taŋ aocsuŋ gêôc ka enjna naŋ.

2 Ma Apômtau gêjô aêŋhoc biŋ ma kêsôm gebe “Oto gêŋ, taŋ gôlic naŋ, ɻawagenj êsêp tapele gebe sêsam biŋ tau ênêc awêgenj.

3 Gêŋ taŋ aôm gôlic naŋ, oc ênêc e ɻanô êsa êndêŋ ɻanoc, go êndêŋ ɻamu êwaka tau sa gebe êtu dansaŋ atom. Embe êmêŋ sebenj atom, go ôŋ gêŋ tau oc mêmêô lasê ma ênam gamêŋ tôŋ atom.

4 Ôlic acgom, ɻac alôb-alôb nê katu oc ênaŋa, mago ɻac gêdêŋ tau oc êŋgôŋ mata jali êtu kêkêŋ gêwirŋja.”

Biŋ ojaŋra kêpi lau alôb-alôb

5 Wain kêjanŋinj lau. Nac taŋ ketoc tau sa oc êmoa atom. Enj gêŋja awa amboac lamboam. Enj kêtôm gêmacanô, taŋ genj lasamboa, tagenj gêôc enj tôŋ atom. Enj kejonj lau tentenŋlatu samob sa gêdêŋ tau ma kêkatoŋ lau to-m-to-m sêsoŋ enj ɻabalub.

6 Êsêac samob oc sêŋga wê kêsi-kêsiŋgeŋja êpi enj ma sêsu enj susu ma sêsoŋ gebe “Ojae, ɻac teŋ gêboa launŋêŋ gêŋ sa kêtû ênê ma gêgôm keso e gêjam sêga. Enj oc êŋgôm e êndêŋ ondocgeŋ.”

7 Lau taŋ nêŋ tôŋ gêc aômŋageŋ naŋ, oc dêndi sa sebenj atom me. Nêm lau, taŋ sêlênsu aôm naŋ, oc mateŋ êlac ma mêŋsêjanŋo nêm gêŋ su êtôm aôm taôm kôjangô tentenŋlatu taêsam nêŋ su gêmuŋ naŋ.

8 Tec lau tentenŋlatu, taŋ gacgeŋ sêmoa naŋ, oc sêjaŋgo nêm gêŋ su êjô ɻamalacnêŋ dec, taŋ kôkêc siŋ naŋ, to gêŋ ɻaclai, taŋ gôgôm gêdêŋ nom to malac ma lau samob, taŋ sêŋgôŋ tonanŋ naŋ.

9 Ojae ɻac, taŋ gêjam launŋêŋ bôlêŋ auc êtu êmboa awa sa aŋga nê andu ma ênam nê sac ênêc lôlôcgeŋ gebe ênam tau sa êndêŋ gêŋ enserj enjja.

10 Aômnêm biŋ gêgôm nêm gôlôac majenj kêsa. Gêdêŋ taŋ aôm goseŋ lau-m taêsam su naŋ, aôm goseŋ taôm su amboac tonanŋgeŋ.

11 Poc sêpiŋ anduŋa oc sêmôc lasê ma gamêntêkwa oc êjô biŋ.

12 Ojae ɻac, taŋ kêkwê malac sa ɻa dec ma kêkajo malac ɻajaŋa ɻa biŋ geo.

13 Ôlic acgom, lau undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe “Lau sêjam kolenj kêtû ja gesen sunja ma tentenŋlatu sim tauŋ su ɻaômagenj.” Enj kêsôm me masi.

¹⁴ Gebe nom ɳalau samob nêj kauc êsa êpi Apômtaunê ɳawasi êtôm bu gêjam gwêc auc.

¹⁵ Ojae êndêj ej, tanj êhgôm nê lau jabanjja sênôm gêj e êjanij êsêac gebe elic êsêac ôlinjgêdô.

¹⁶ Majam ênam aôm auc êjô waem su. Tec aôm taôm ônôm gêj tau e êjanij aôm. Laclu tanj kêsêp Apômtaunê lêma anôja naŋ, oc wacêô lasê aôm e majam êkoniŋ waem tôŋ.

¹⁷ Gebe gêj alôb-alôb, tanj gôgôm gêdêj Lebanon naŋ, oc êku aôm tulu. Ma bôc samob, tanj gôjac êndu naŋ, oc êtakê aôm. Gêj tonajj êtap aôm sa gebe kôkêc ɳamalacnêj dec siŋ to gôgôm gêj ɳaclai gêdêj nom to malac ma gêdêj lau, tanj sêngôj malac tau ɳalêlôm naŋ.

¹⁸ Gwam teŋ, tanj ɳac lêma mêtêŋja kêsap naŋ, oc ênam sa amboac ondoc. Gêj tau ɳakatu ɳaôma teŋ ma biŋ dansaŋ ɳamgoc. Kêsapwaga kékêj gêwiŋ tau nê gêj, tanj kêmasaŋ gwam awamê naŋ, oc ênam ej sa amboac ondoc.

¹⁹ Ojae ɳac, tanj kêsôm gêdêj ka gebe "Matam êlac," gêdêj poc awamê gebe" Ôndi sa" naŋ. Gêj tonajj oc eoc biŋ lasê me. Alic acgom, sêkwa ɳa gold to silber, mago gêj tau kêsi awa atom.

²⁰ Mago Apômtau gêmoa nê lôm dabuŋ ɳalêlôm, nom ɳagamêj samob ɳanjêj êsa sêmoa ej lanjônêmja.

3

Habakuknê mec

¹ Propete Habakuk nê mec, tateŋ ɳaawa amboac wê.

² O Apômtau, aê ganjô gêj, tanj aôm gôgôm naŋ ɳawae.
O Apômtau, aê katakê sauŋ atom kêtû nêm kômŋja.

Ônam nêm kôm ɳakôniŋja êndêj tonec.

Ôngôm kôm tau ɳawae êsa êndêj ɳasawa tonec.

Taêm ênam nêm taêm labu êndêj noc têmtac ɳandaŋ êsaŋa.

³ Anôtô gêmêj anga gamêj Edom ma ɳac dabuŋ tau anga lôc Paran.

Ênê ɳawasi gêjam undambê auc
ma nê lambiŋ mêmêgêjam nom auc.

⁴ Ênê ɳawasi kêtôm oc ɳawê.

Nawé kêsa ej lêma amboac ôsic kékac. Ma ej kêsij nê ɳaclai kêsêp gêj tonajj.

⁵ Gêmac sec kêsêlêj gêmuŋ ej
ma gêmac ɳawajaŋja kêpuc ej waŋa.

⁶ Ej gêdi kêkô ma nom ɳawiwic kêsa.

Ej mata gê tenteŋlatu ma têtênenêp.

Go lôc teŋenjja gêôc kékôc.

Gamêj ɳabau, tanj kêkô wanêc-wanêc naŋ, gênu kêsêp gêja. Nê mêtê gêgôm gêŋŋja gêc andanjeŋanô.

⁷ Aê galic becobo Kusaŋja kêtap ɳawapac sa.

Midiannêj becobo kêwiwic tau.

⁸ O Apômtau, gêdêj aôm gôŋgôj nêm hos ɳaô
ma nêm kareta siŋŋja kêku ɳacio tulu naŋ,
aôm têmtac ɳandaŋ gêdêj bu kapôêj me.

Nêm têmtac sec gêdêj gwêc tau me.

⁹ Aôm kôka tikoc kêsêp nêm talam.

Aôm kôkêj sôb kêkô tikoc. Aôm kôkêj bu ñasamac kêsêli nom gêngic.

¹⁰ Lôc sêlic aôm e ñawiwic kësa.

Kom kêsêwa kêsêp gêmêj.

Gwêc ñagêdimbob këgasim ñakicsêa kapôeñ
ma ñadembom këpigeñ gêja.

¹¹ Oc kêlinj tau siñ kêpi gêmêj atom
ma ajôn kêkô ñañêj anga nê mala.

Êsêac têtêc nêm sôb ñaja

to nêm kêm ñawasi ñaôsic-ôsic.

¹² Aôm kôsêlêj kôka nom totêmtac kêbuli aucgeñ
ma golo tenerjlatu popoc totêmtac ñandañgeñ.

¹³ Aôm gôdi gebe ônam nêm lau sa
gebe ônam nêm ñac, tañ goen oso ej nañ kësi.

Aôm kômakin ñac alôb-alôb nê andu
ma goseñ andu tau popoc e malamê.

¹⁴ Aômnêm sôb kêpê ênê môkêpac e palalap
ma ênê laumata sêc êlinj-êlinj amboac mu gêju gêj salinj-salinj.

gebe êsêac selo lau ñalêlôm sawa popoc ma têdañgôj êsêac kelecgeñ.

¹⁵ Aôm kôka gwêc ña nêm hos e bu ñasamac kësa.

¹⁶ Aê gañô e ôlic kêlênim tau
ma ñakicsêa gêgôm gêdôcôlic kêtêñêp.

Noc ñatêkwa kêtû palê.

Ockainj kêtû mêlê-mêlê.

Aê gabe jamajgeñ jamoa ma jañej bêc Anôtô êkêj ñagêjô
épi lau, tañ sêkôniñ aêc nañ.

¹⁷ Jambô oc êôc atom

ma wainmôkê oc ênam ñanô atom.

Katêkwi êngamiñ nê ñatêkwi

ma gêj taninjña ênam ñanô atom.

Domba maleñmê anga nêj sapa
ma bulimakao sêmoa nêj andu atom.

¹⁸ Mago aê jatu samuc Apômtau.

Aê janam lasê êtu ñoc moasiñ ñaAnôtô.

¹⁹ Apômtau Anôtô kêtû ñoc ñaclai ñam.

Eñ kékêj aê kaléti amboac mojawa.

Eñ kékêj aê kasêlêj anga gamêj lôcja.

Hagai

Gêdêñ jala 520 gêmuañ Kilisi gêmêñ nomna Anôtô kékêñ jaen dambê ñagêdô gêdêñ propete Hagai. En kejoñ biñ tonan sa kêsêp nê buku. Lau Juda sêmu sêmêñ anja nêñ kapoacwalô ma sêngôñ Jerusalem jala ñagêdô su. Mago lôm dabuñ ñapopoc gacgen gêc. Anôtônê jaen kékac launêñ kasêga gebe sêkwê lôm dabuñ sa êtiäm. Ma Apômtau gêjac mata gebe lau, tañ sêjam tauñ ôkwi e têtu selec nañ, oc têtap nêñ gêñ ñajam to wama sa êndêñ têm teñ, tañ gêc nêmna nañ.

Jatu gebe sêkwê lôm dabuñ sa êtiäm

¹ Gêdêñ kin Darius nê gôlin ñajala kêtû luagêcña ñaañjôñ kêtû 6 ñabêc ñamatanya Apômtaunê biñ gêmêñ gêdêñ Sealtil latu Serubabel, tañ kêtû gôlinwaga Judana nañ, agêc Jehosadak latu dabuñsêga Josua kêsa propete Hagai awa gebe

² “Lausin undambêña nêñ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Lau tonec sêsôm gebe ‘Têm takwê Apômtaunê andu sa êtiämna mêngeô lasê su atom tagen.”

³ Kêtû tonanña Apômtau nê biñ kêsa propete Hagai awa gebe

⁴ “Andu tonec popoc-popocgeñ gêc, mago amac akwê taôm nêm andu ñajam-ñajamña ñatêm mêngeôsa me.”

⁵ Amboac tonan lausin undambêña nêñ Apômtau kêsôm tonec gebe “Taêm ênam taôm alic acgom, amac amoamboac ondoc.

⁶ Amac apalip ñawê taêsam, mago ajoñ ñanô ñagecgeñ sa. Gêñ anijña gêc amac, mago gêôc amac tõñ atom. Amac akôc ñakwê gebe asô, mago kêjandañ amac atom. Ma lau, tañ sêjam kôm kêtû awaña nañ, sêjam kôm, mago kôm ñaôli tau gêlôm êsêac atom.

⁷ “Lausin undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe Taêm ênam alic acgom, amac amoamboac ondoc.

⁸ Galoc api lôc anamañ ma akôc ka amêñ ma akwê andu tau gebe ênac matocanô ñajam ma atoc aê sa ñapep êtiäm.

⁹ Amac taêm kêka kôm ñanô kapôêñ, mago gêjam tau ôkwi kêtû sauñ. Amac ajoñ kôm ñanô tau sa ma aê gaju sa gêjaña. Apômtau kêsôm gebe Aê gagôm tonan kêtû asageñña. Ñam gebe ñoc andu popoc-popocgeñ gêc ma amac samob ôlim palê kêsa kêtû akwê taôm nêm andu sa kêtômgeñ.

¹⁰ Kêtû tonanña umbon kêgamiñ maniñ ma nom kêgamiñ ñanô.

¹¹ Ma aê gamôêc oc kêsêgô gamêñ to lôc ma polom to wain wakuc ma niptêkwi to gêñ samob, tañ nom kékêñ kêpi gêmêñ nañ, ma ñamatlac to bulimakao ma kôm samob tañ sêjam nañ.”

¹² Go Sealtil latu Serubabel agêc dabuñsêga Jehosadak latu Josua ma lau ñapopoc samob tañeñ wamu Apômtau, nêñ Anôtô nê awa to propete Hagai, tañ Apômtau, nêñ Anôtô kêsakiñ en nañ, nê biñ ma têtêc Apômtau.

¹³ Go Apômtaunê jaenwaga Hagai kêsôm Apômtaunê biñ gêdêñ lau tau gebe “Apômtau kêsôm gebe Aê gamoa gawiñ amac.”

¹⁴ Ma Apômtau kékeli Sealtil latu gôlinwaga Serubabel agêc Jehosadak latu dabuñsêga Josua ma lau ñapopoc samob nêñ ñalêlôm ma êsêac sêmêñ sêjam kôm kêpi lausin undambêña nêñ Apômtau, nêñ Anôtô, nê andu

¹⁵ gêdêñ ajoñ kêtû 6 ñabêc 24.

2

Lôm dabuŋ wakuc ɻawasi tau ma moasiŋ wakuc

¹ Gêdêŋ kin Darius nê gôliŋ ɻajala kêtû luagêc ɻaaŋôj kêtû 7 ɻabêc 21 Apômtaunê biŋ kêsa propete Hagai awa amboac tonec gebe

² “Galoc ôsôm êndêŋ gôliŋwaga Judaŋa Sealtiel latu Serubabel agêc Je-hosadak latu dabuŋsêga Josua ma êndêŋ lau ɻapopoc samob amboac tonec gebe

³ Amacnêm asa gêmoa, taŋ gêlic andu ɻawasi gêmuŋja su naŋ. Ma amac alic andu galocŋa tau amboac ondoc. O alic gêŋ galocŋa amboac gêŋ ɻâoma me masi.

⁴ O Serubabel, têmtac êpa sugeŋ. Dabuŋsêga Josua, têmtac êpa sugeŋ. Ma lau gamêŋ tonecŋa samob, têmtac êpa sugeŋ. Apômtaunê biŋ tau tonec. Akôc kôm sa gebe aê gamoa gawiŋ amac. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau nê biŋ tau tonec.

⁵ Aêŋoc ɻalau oc êmoa amac ɻalêlôm, atêc taôm atom.

⁶ Gebe lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Saŋŋen acgom, go aê oc jawiwic undambê to nom ma gwêc to masanŋ dim tagenŋen êwiŋ.

⁷ Aê oc jawiwic tentenŋlatu pebeŋ gebe samob sêkôc nêŋ awamataéjam sêmêŋ ma aê jakêŋ ɻawasi andu tonecŋa ênam auc. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec.

⁸ Gebe silber ɻatau aê ma gold ɻatau aêgoc. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec.

⁹ Lôm dabuŋ tonec ɻawasi ɻamuŋa oc êlêlêc gêmuŋja su. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec ma aŋga gamêŋ tau tonec tec janam mec lau. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec.”

Propete kêtû kênac lau dabuŋwaga

¹⁰ Gêdêŋ Dariusnê gôliŋ ɻajala kêtû luagêc ɻaaŋôj 9 ɻabêc 24 Apômtaunê biŋ kêsa propete Hagai awa amboac tonec gebe

¹¹ “Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Ôtu kênac êsêac dabuŋwaga gebe sêwa biŋ tonec sa gebe

¹² ‘Nac teŋ embe ênsamban ɻamêšôm da dabuŋja êsêp nê ɻakwê ɻalêsu ma êmoasac polom me gêŋ kêsôc teŋ me wain me niptêkwî me gêŋ amboac tonanj ɻagêdô ɻa nê ɻakwê naŋ, oc gêŋ tau êtu dabuŋ me masi.’” Ma dabuŋwaga sêjô biŋ tau gebe “Masi.”

¹³ Go Hagai kêsôm gebe “Mago ɻac teŋ, taŋ gêmoa gêwiŋ ɻacmatê teŋ ma gesenj nê dabuŋ su naŋ, embe eŋ êmoasac gêŋ amboac tonanj ɻateŋ naŋ, oc gêŋ tau ɻatêmuí êsa e êtu da êtiam me masi.” Dabuŋwaga sêjô biŋ tau gebe “Oc selec atom.”

¹⁴ Go Hagai kêsôm gebe” Apômtau kêsôm gebe Lau tonanj nêŋ biŋ amboac tonanj. Aê galic gôlôacmôkê têtôm tonanj.

¹⁵ Mago galoc taêm ênam ɻapep ma ajop gêŋ, taŋ mêtjêsa ênac m êndêŋ bêc tonec ma elom-elom êna. Gêdêŋ taŋ adênaŋ poc teŋ gêšac poc teŋ ɻaô aŋga Apômtaunê lôm dabuŋ atomgenj naŋ, amac amoia amboac ondoc.

¹⁶ Nac teŋ gêô lasê polom ɻatonj, taŋ gêjac talu 20 ɻawae naŋ, mago kêtap polom talu 10 genj sa. Teŋ gêô lasê sêpiŋ wain ɻamala gebe êkôc gasuc 50, mago kêtap 20 genj sa.

¹⁷ Apômtau kêsôm gebe Aê gajac amac to nêm gêj kômja ña buŋ to gwa ma kompoc. Gêj samob, taŋ amac ajam kôm kêpi naŋ, mago amac amu adêj aê amêj atom.

¹⁸ Ajop ñapep, anac m êndêj bêc tonec. Bêc tau ajôŋ 9 ñabêc 24. Akêj Apômtaunê lôm dabuŋ ñanombaŋ gêdêj bêc tau. Ajop ñapep gebe

¹⁹ gêj ñawê oc ê su aŋga andu ajac gêj saŋa me masi. Ma wain to jambô ma nip to katêkwi oc ñanômê me masi. Ocsalô aê gajac m gebe janam mec.”

Apomtau gêjac mata biŋ gêdêj Serubabel

²⁰ Gêdêj bêc 24 tonanĝen Apômtaunê biŋ gêdêj Hagai kêtû luagêcja amboac tonec gebe

²¹ “Ôsôm êndêj gôlinjwaga Judaŋa Serubabel gebe Aê gabe jawiwic undambê to nom

²² ma japô kiŋnêj lêpôŋ ênduc to janseŋ tentenjlatu nêj gamêj ñaclai su. Aê oc japô nêj kareta to êsêac, taŋ sêkô ñaô naŋ, ênduc ma nêj hos to lau, taŋ sêngôŋ hos ñaô naŋ, sêu tauŋ ma senseŋ tauŋ su sênaŋja.

²³ Lausinj undambêja nêj Apômtau kêsôm gebe Êndêj bêc tonaj aê oc jakôc ñoc sakijwaga aôm Sealtiel latu Serubabel gebe jakôc aôm gebe ôtu gôlinjwaga ônam aê lanjôc gebe aê kajaliŋ aôm sa.” Lausinj undambêja nêj Apômtau kêsôm biŋ tonaj.

Sakaria

Sakarianê buku gêwa tau kékôc gêja ñasêbu luagêc gebe

1. Môkêlatu 1-8 Sakaria katu kaiñ teñ kësa e gëlic ñakatu ma geoc biñ lasê gêdêj jala 520-518 gêmuñ Kilisi gêmêj nomña ñasawa. Eñ gêlêj biñ lau gebe sêkwê Jerusalem to ñalôm dabuñ sa êtiam ma sênam tauñ ôkwi têtu selec. Ma en geoc lasê gebe Mesianê têm kêdabin.
2. Môkêlatu 9-14 Lau tañ sêkip Bibolo ñam sa nañ, nêñ ñagêdô sêsaê gebe biñ, tañ kêsêp môkêlatu tonec nañ, lau teñ teto. Èsêac sêjac têku Sakarianê biñ ma sêsonb biñ këpi Mesianê têm to têm ñamuña lasê.

2

Sion ênam lasê êtu Apômtauñja

¹⁰ Sion latuo, ônam lasê to têmtac wapigen gebe aê oc wacjançgôj aôm ñaluñ. Apômtau kêsôm amboac tonan.

¹¹ Èndêj bêc tônê tentenjlatu gwalêkiñ oc sêmbiñ tauñ tôj dêndêj Apômtau ma têtu aêñoc laugeñ, ma wacsêngôj aôm ñaluñgeñ.

¹² Ocgø ñjala gebe lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsakiñ aê gawac. Ma Apômtau oc êkôc lau Juda sa têtu ênê gêylênsêm sêmoa gamêj dabuñ ma êjaliñ Jerusalem tau sa êtiam.

¹³ Ñamalac pebeñ sênam tauñ tôj jamangeñ sêkô Apômtau lanjônêm gebe en gêdi anja gamêj dabuñ taugoc.

9

Kiñ ñamuña oc ênam nê lau sa

⁹ Òtu samuc, o Sion latuo.

Ônam lasê, o Jerusalem latuo.

Gôlicgac me, nêm kiñ gêdêj aôm gêwac.

Eñ ñac gêdêj to gêjam sa.

Nac malô jagêngôj donki teñ,

gêngôj bôc wabanya ñalatu ñaô.

¹⁰ “Aê oc janseñ kareta siñña su anja Epraim

ma hos siñña anja Jerusalem.

Aê oc japôñ talam siñña tulu

ma en oc êjatu biñmalôjha êndêj tentenjlatu samob.

Ma nê gamêj kinjña oc ênêc anja gwêc teñ e êndêj gwêc teñ,

ma anja bu (Euprat) tau e êndêj nom ñamadinj tau.

¹¹ “Ma kêtû aômña, kêtû poac decña, tañ kamoatiñ gêdêj aôm nañ, aê oc jançamboac nêm lau kapoacwalôjha, tañ sêngôj sê sawa bu masiña nañ su.

¹² Amboac tonanj amac lau kapoacwalôjha, tañ akêj matem nañ, amu andêj nêm lamu ñajêñña amêj.

Ocsalô tonec aê ñasom lasê gebe jajô nêm gêj êtu dim luagêc êndêj aôm.

¹³ Gebe aê kakêkam Juda amboac ñoc talam

ma kakêj Epraim kékô tikoc.

O Sion, aê kajatu latômi gebe sênaç lau Grik nêñ latui.

Aê jakam aôm amboac siñwaga kêmêgôm nê siñ."

14 Èndêj tonan Apômtau oc êô lasê èndêj êsêac
ma nê sôb oc élôp amboac ôsic.

Apômtau Anôtô oc ênac dauc êtañ
ma êmêj amboac mu ilai, tañ gêmêj aŋga gêmu kêsépña nañ.

15 Lausinj undambêja nêj Apômtau oc ejop êsêac
ma êsêac oc sêndaŋgôl lau dabarŋja
ma sênôm nêj dec amboac wain
e têntac êkôc amboac suc méngec, ηawambuc kêsa amboac altar ηakêclêsu.

16 Èndêj bêc tonan nêj Apômtau Anôtô oc ênam êsêac kêsi.
Enj oc ejop êsêac amboac gejobwaga gejob bôc ηatonj teñ
gebe êsêacnêj ηawê oc êpô ênê gamêj
amboac sunsunj pocawa gêwê kô.

Maleaki

Lau sêkwê lôm dabuŋ anja Jerusalem sa su ma propete Maleaki keto buku tonec. Biŋ tan kékêŋ wapac propete naŋ, tonec gebe dabuŋwaga to lau sêsap poac, tan Anôtô kêmotaŋ gédêŋ êsêac naŋ tulu. Tec propete kékalem êsêac gebe taêŋ ênam poac tau ma sêŋŋom ḥjanô ésa.

Gédêŋ propete Maleaki nê têm lau sêsa nêŋ lêŋ palin-palinjeng to sêjam sakinj Anôtô kwalec-kwalec. Dabuŋwaga to lau sêsa Anôtô. Ésêac sêgamiŋ da, tan gêjac Apômtau ḥjawae naŋ, ma sêsa nêŋ lêŋ kêtôm Anôtônê biŋ atom. Mago Apômtau oc êmêtôc nê lau. Èŋ oc êŋgôm êsêac têtu selec ma êsakinj nê jaenjwaga teŋ gebe êmansaŋ intêna to êsôm ênê poac lasê.

¹ Biŋ pucŋa. Maleaki kêsôm Apômtaunê biŋ, tan gédêŋ lau Israel naŋ lasê.

Apômtau têtaç gêwiŋ lau Israel

² Apômtau kêsôm gebe “Aê têtaç gêwiŋ amac.” Ma amac atu kênac gebe “Aôm têmtac gêwiŋ aêac ḥjalêŋ amboac ondoc.” Apômtau kêsôm gebe “Jakob têwa Esau atom me. Mago aê têtaç gêwiŋ Jakob,

³ ma têtaç gedec Esau. Amboac tonaj aê gagôm ênê lôc kêtû gamêŋ sawa ma gawi nê nomlênsêm siŋ gédêŋ bôc'bôm.”

⁴ Edom embe êsôm gebe “Sêjac aêacnêŋ malac popoc, mago aêac oc akwê ḥjapopoc sa êtiam.” Go lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau oc êsôm gebe “Êsêac oc sêkwê sa, go aê jansenj su. Ma sêsam êsêac gebe ‘Gamêŋ alôb-alôb’ to ‘Lau tanj Apômtau têtaç ḥjandaŋ gédêŋ êsêac gedeŋ tôŋger’ naŋ.”

⁵ Ma amac taôm matemanô oc alic ma asôm gebe “Apômtau eŋ kapôeŋ kélêléc Israelnêŋ gamêŋ ḥjamadiŋ gêja.”

Apômtau gêjam la dabuŋwaga

⁶ “Latu ketoc tama sa ma sakinjwaga ketoc nê ḥjatau sa. Ma aê embe jatu tama teŋ ma amboac ondoc atoc aê sa atom. Ma aê embe jatu ḥjatau, go amboac ondoc atêc aê atom. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonaj gédêŋ amac dabuŋwaga, tanj asu ḥjoc ḥjaé susu naŋ. Ma amac atu kênac gebe’ Aêac asu nêm ḥjaé susu amboac ondoc.”

⁷ Nam gebe amac akêŋ gêŋ sec kêtû da gêscac ḥjoc altar. Ma amac atu kênac gebe ‘Aêac ajaiŋ amboac ondoc.’ Nam gebe amac taêm gêjam Apômtaunê tebo kêtû gêŋ ḥjaoma teŋ.

⁸ Embe akêŋ bôc matapec êtu da, tonaj sec atom me. Embe akôc bôc kélêc ma gêmac gêgômja teŋ, tonaj sec atom me. Ôkêŋ gêŋ tau êndêŋ nêm gôlinjwaga eŋ oc etoc gêŋ tau sa ma êelic aôm ḥjam me.” Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau nê biŋ tonaj.

⁹ Ajôc, amac dabuŋwaga, anam malô Anôtônê ḥjalêlôm gebe eŋ taê walô aêac. Amac embe aŋgôm amboac tonajgeŋ eŋ oc êŋgamiŋ nê moasij êndêŋ amac me masi. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau nê biŋ tonaj.

¹⁰ “Ojae, ḥjac teŋ êmoa amac ḥjaluŋmaŋ, tanj ênsaŋ katam auc gebe ja êpô ḥjoc altar ḥjaomageŋ atom naŋ. Amac ajac aê matocanô ḥjam atom ma gabe jakôc da teŋ anja amacnêŋ sa atom. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ amboac tonaj.

¹¹ Anja oc ḥjam e gédêŋ oc kêsêp aêŋoc ḥjaé ḥjawae kêsa anja tentenjlatunêŋ, ma sêkêŋ da ḥjamalu to da selec kêtû aêŋoc ḥjaéŋa anja gamêŋ samob gebe aêŋoc

ŋaē kapôêŋ anga tenteŋlatunêŋ. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanj.

¹² Mago amac asôm gebe 'Apômtaunê tebo selec atom' ma akêŋ gêŋ, tanj taôm adec naŋ, êtu da, tec atoc aêŋoc ŋaē sa atom.

¹³ Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Amac asôm gebe 'Aêac ôlinj ŋakam têtu kôm samob tonanjña', ma apêc gêdôm aê. Amac abe aê jakôc gêŋ amboac tonanj su anga amam lemem me.

¹⁴ Aê japuc boa ŋjac dansanj, tanj gêjac mata bôc selec ŋajam tenj, tanj gêmoa nêŋ tonj ŋjalêlôm naŋ, mago kékêŋ pulinj tenj gêjô kêtû da gêdêŋ Apômtau. Aê kinj kapôêŋ, naŋ lau tenterjlatu samob têtêc aêŋoc ŋaē.

2

¹ "Ajôc, amac dabuŋwaga, ŋagôlinj tau tonec kêkanôŋ amac.

² Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm gebe Amac embe akêŋ tanjem atom ma embe taêm ênam gebe atoc aêŋoc ŋaē sa atom, go japuc boa amac. Ma janam amacnêm mec ôkwi êtu gêŋ japuc boanja tenj. Biŋjanô, aê gajam nêm mec ôkwi su gebe amac akêŋ tanjem aêŋoc biŋsu atom.

³ Alic acgom, aê jandim amac lemem êngic, ma japalip amacnêm bôc daŋa nêŋ tac êpi amac laŋômanô ma jatiŋ amac su anga laŋôcnêmña.

⁴ Go amac ajala gebe aê kasakiŋ biŋsu tonanj kêtû amacnja gebe aêŋoc poac, tanj kamoatiŋ gawiŋ Lewi naŋ, êtu tôŋ. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanj.

⁵ Noc poac gêdêŋ Lewi gebe enj êmoa mata jali to êwê kaiŋ biŋmalô ma ej etoc aê sa to êtêc ŋoc ŋaē.

⁶ Enj kêdôŋ aêŋoc lêŋ tobiŋjanôgeŋ ma biŋ keso tenj kêsa ênê awa atom. Ej kêsa nê lêŋ gêwiŋ aê towama ma tobiŋgêdêŋgeŋ to gêjam lau taêsam ôkwi anga nêŋ lêŋ sec.

⁷ Têndôŋ lau sêjala Anôtô ŋanôŋa gêjac dabuŋwaga ŋawae. Lau dêndêŋ êsêac sêna gebe sêŋô ŋoc ŋjalêlôm gebe êsêac têtu Apômtau ŋaniniŋ nê jaenjwaga.

⁸ Mago amac dabuŋwaga ao sic anga intêna gêdêŋ. Ma biŋ, tanj amac adôŋ naŋ, gêgôm lau taêsam sebenj. Amac ajac poac, tanj kamoatiŋ gawiŋ amac naŋ popoc. Lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanj.

⁹ Amboac tonanj aê kakêŋ lau samob sêpêc gêdôŋ amac to sêlic amac amboac gêŋ ŋaôma gebe amac adaguc ŋoc biŋ, tanj kakêŋ naŋ, atom ma embe andôŋ aêŋoc lau, go amac apuc êsêac ŋamgenj."

Lau Israel nêŋ kwalec

¹⁰ Aêac samob nêŋ tameŋi tagenj atom. Ma Anôtô tagenj kêkêŋ aêac atom me. Kêtû asagenjña aêac tajac biŋ, tanj tajac mata gêdêŋ tauŋ naŋ gêngic. Ma kêtû asagenjña aêac tasu poac, tanj Anôtô kêmoatiŋ gêdêŋ nêŋ mimi naŋ susu.

¹¹ Lau Juda sêjac biŋ, tanj sêjac mata gêdêŋ Anôtô naŋ, popoc ma sêgôm gêŋ alôb-alôb anga Israel to Jerusalem. Êsêac sêjaiŋ lôm dabuŋ, tanj Apômtau têtac gêwiŋ naŋ. ɬacwaga sêjam lauo, tanj sêjam sakiŋ anôtôi jaba naŋ.

¹² Apômtau enseŋ ŋac, tanj gêgôm gêŋ amboac tonanj naŋ, sumanj ma ej êwê kaiŋ aêacnêŋ lau, tanj sêkêŋ da gêdêŋ lausinj undambêŋa nêŋ Apômtau naŋ, êtiat atom.

¹³ Ma gêŋ tonec amac agôm amboac tonanjgeŋ. Amac agadê Apômtaunê altar ŋa matemsulu to nêm tanj ma nêm olinj gebe ej êkôc da, tanj akôc amêŋ naŋ, sa kêtiam atom.

14 Ma amac atu kēnac gebe “Kêkôc sa atom kêtû ageñja.” Näm gebe amac asap biñ, tañ ajac mata gêdêñ lauo nañ, ajam gêdêñ amac ɻapalêgeñ nañ popoc. Eñ kêtû nêm kêpuctôñ ma aôm kôsap biñ, tañ gôjac mata gêdêñ eñ nañ tulul. Biñ tañ gôjac mata kôkô Anôtô lajôñêñ gebe ôsap eñ tôñ nañ.

15 Anôtô gêgôm amagêc nêm awê atu ôli to katu takeñ atom me. Ma eñ gêgôm tonanç kêtû ɻam ondocña. Näm gebe amagêc atap gôlôac, tañ têtu Anôtôñ ɻapalê ɻanôgeñ nañ sa. Amboac tonanç ajop taôm gebe nêm teñ êwi nê awê, tañ gêjam gêdêñ eñ ɻac matacgeñ nañ, siñ atom.

16 Apômtau Israelnêñ Anôtô kêsôm gebe “Aê gadec mêtê awê to ɻac sêwi tauñ siñja. Aê têtac sec embe amacnêñ teñ êngôm mêtê sec tonanç êndêñ nê awê. Amboac tonanç ajop taôm gebe anac biñ, tañ ajac mata nañ, popoc atom ma asap nêm lauo tôñ.”

Bêc mêtôcña kêdabiñgac

17 Amac asakam Apômtau ña nêm biñ. Mago amac asôm gebe “Aêac agôm eñ ôli ɻakam kêsa ña asagen.” Agôm ña biñ tonec gebe “Lausinj undambêña nêñ Apômtau gêlic lau, tañ sêgôm sec nañ ɻajam. Ma eñ têtac ɻajam kêtû êsêacña.” Ma amac atu kênac biñ teñ gebe “Anôtô tañ oc êmêtôc biñ nañ, gêmoa ondoc. *

3

1 “Alic acgom, aê oc jasakinj ɻoc ɻacjaceñ gebe êmansaç aêñjoc intêna. Ma Apômtau, tañ amac asom amoá nañ, gaôgeñ mêmêô lasê nê lôm dabuñ. ɻacjaceñ tañ amac akêñ matem nañ, oc êwac ma êsôm ɻoc poac, tañ kamoatiñ nañ lasê.

2 Mago asa êtôm gebe êpuc tau tôñ êndêñ bêc eñ êmêñja. Asa oc êtôm gebe êmoa êndêñ eñ êô lasêña.

“Eñ oc êtôm ɻac-kêpac-kiwaga nê ja to ɻac-kêkwasiñ-obowaga nê sop.

3 Eñ oc êmêñ gebe êmêtôc biñ amboac ɻac, tañ gêgôm silber to gold ɻakêñkêñ kêsa nañ, ma amboac ɻac-kêpac-kiwaga gêjam nê kôm, nañ Apômtau oc êngôm Lewi latui têtu selec gebe sêkêñ da gêdêñ êndêñ Apômtau.

4 Go da, tañ lau Juda to lau Jerusalem sêkêñ gêdêñ Apômtau nañ, ênac eñ mataanô ɻajam êtôm andanjeñ.”

5 Lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe “Aê oc jawac gebe jawa amac sa ɻagaôgeñ êndêñ laubenj to lau mockainjo to mockainjña ma dansañwaga to êsêac, tañ sêsaú sêôc kômwaga nêñ mone ma onaç sêgôm awêtuc to mosêbu sec to têtu kasec lau jaba ma têtêc aê atom nañ.

Takêñ gen lemelu-lemelu (10-10) ɻateñ endeñ Apômtau

6 “Aê Apômtau, gajam tauc ôkwi atom. Ma amac amboac tonançgeñ Jakob latui ɻawakuc amoá ɻapañ amboac amoá amboac tonançgeñ.

7 Amac akac taôm su anja aêñjoc biñsu kêtôm nêm mimi ma agôm biñsu tau ñanô kêsa atom. Lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe Amu andêñ aê amêñ êtiäm, go aê jandêñ amac jawac. Mago amac asôm gebe ‘Aêac amu awac amboac ondoc.’

8 Aê jatu kênac gebe Kêtôm gebe ɻac teñ êmbuli Anôtô auc me masi. Ma amac tec abuli aê aucgoc.

9 Aê kapuc boa amacnêñ lau samob gebe abuli aê auc.

* **2:17:** Gebe enseñ êsêac su anja nêñ kôm to sakinj.

10 Akôc nêm gêj lemelu-lemelu ɣatej samob amêj andu tajac gêj saja gebe gêj taniŋja ênêc ɣoc andu. Ansaê aê acgom, go amac oc alic gebe aê oc jalêc undambê ɣakatam su ma jansêwa moasiŋ ɣajamanô wacêpi amac.

11 Aê oc jatiŋ wagô su gebe sensej amacnêm gêj ɣanô su atom. Ma nêm kôm wainŋa oc ênam ɣanô. Lausinj undambêja nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanj.

12 Go lau tentenjlatu samob awenj oc êôc amac gebe amacnêm gamêj êtu gamêj têntac ɣajam ɣa teŋ. Lausinj undambêja nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanj.”

Anôtô gêjac mata né moasiŋ

13 Apômtau kêsôm gebe “Amac awem ola gêdêj aê. Ma asôm gebe ‘Aêac asôm biŋ ondoc kêpi aôm.’

14 Amac asôm gebe ‘Tanam sakiŋ Apômtau ɣajanô masi. Daŋgôm nê biŋ ɣanô êsa ma tasêlêj toŋalêlôm ɣawapacgeŋ tamoa lausinj undambêja nêŋ Apômtau laŋônêm oc ɣajam amboac ondoc.

15 Tec aêac talanem tetoc-tauŋ-sawaga gebe lau sec têtap kôm ɣanôgeŋ sa atom, êsêac embe sênsaé Anôtô ɣa nêŋ lénj sec, mago sêwê ɣagêjô sa amboac tonanjeŋ.”

16 Go lau, taŋ têtêc Apômtau naŋ, sêjam biŋgalôm gêdêj tauŋ. Ma Apômtau kékêŋ taŋa ma gêjô biŋ, taŋ êsêac sêsmô naŋ. Ma teto lau, taŋ têtêc Apômtauŋa ma tetoc eŋ sa naŋ, nêŋ ɣaê kêsêp buku teŋ sêkô eŋ laŋônêmja.

17 Lausinj undambêja nêŋ Apômtau kêsôm gebe “Êsêac oc têtu ɣoc lau. Êndêj bêc, taŋ aê jakêj naŋ, êsêac oc têtu aê tauc ɣoc gêj. Ma aê taêc walô êsêac êtôm tama, taŋ taê walô nê latu, taŋ gêjam sakiŋ eŋ naŋ.

18 Êndêj tonanj amac oc alic êtiám gebe asagenj gêwa ɣac gêdêj ma ɣac alôb-alôb to ɣac, taŋ gêjam sakiŋ aê ma teŋ, taŋ gêjam sakiŋ aê atom naŋ gêngic.”

4

Apômtaunê bêc oc êmêj

1 “Alicgac me, bêc tau oc êmêj, naŋ tetoc-tauŋ-sawaga to sêgôm secwaga samob ja oc êniŋ êsêac amboac oba. Êndêj bêc tonanj ja oc êniŋ êsêac su e nêŋ ɣawakac to ɣalaka ɣapopoc malamê samucgeŋ. Lausinj undambêja nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanj.

2 Mago amac, taŋ atêc aêjoc ɣaê naŋ, ɣoc ɣaclai ênam kêsiŋja oc êpô amac amboac oc ma oc ɣawê êngôm amac ôlim ɣajam êsa. Amac oc amboanj to amoia ɣajam amboac bulimakao ɣalatu wakuc, taŋ sêsa anja sapa naŋ.

3 Êndêj bêc aê jaŋgôm tonanj ɣanô êsaŋja amac oc aka lau alôb-alôb tôŋ gebe êsêac têtôm wao, taŋ gêc anja emtapa ɣalabu. Lausinj undambêja nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanj.

4 “Taêm ênam biŋ, taŋ ɣoc sakiŋwaga Mose kêdôŋ naŋ. Biŋsu to ɣagôlinj, taŋ kakêŋ gêdêj eŋ anja lôc Horeb (Sinai) kêtua lau Israel samobña naŋ.

5 “Alic acgom, aê oc jasakij propete Elia êndêj amac êmuŋ Apômtaunê bêc kapôeŋ to ɣawapac kaiŋ teŋ êwac.

6 Eŋ oc ênam tameŋi nêŋ ɣalêlôm ôkwi êndêj nêŋ ɣapalê, ma ɣapalênêj êndêj tameŋi. Embe masi, aê oc jawac ma japuc boa amacnêm gamêj.”

Nawae Najam kêtôm MATAI KETO

Nawae ñajam kêtôm Matai Keto nec gêjac jaen ñajam tonec ñamiñ gebe Kilisi (Mesia, Kêsiwaga), taŋ Anôtô gêjac mata eŋ nan, Jesu tau. Biŋ taŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ nê lau gêc Binjlénsêm Laŋwa nan, eŋ gêgôm ñanô këpi ñac tau tonaj. Jesu têna kékôc eŋ anja lau Juda nêŋ, taŋ eŋ ñapalêgen gêmoa êsêac ñaluŋ e kêtû kapôeŋ nan, mago ñajam gêlam gêdeŋ êsêac lau Juda taŋen nê atom, kepeŋ ñamatlaç pebeŋ kêtôm nom ñagamêgen gêwiŋ.

Matai kêdênaŋ nê Nawae Najam ñatitipgen ñapep. Eŋ gêjac m gêdêŋ Jesu têna kékôc eŋ ñamiñ, go keto Jesu gêliŋ saŋgu ma Sadaŋ kélétom eŋ ñabinj. Go gelom eŋ kékôc nê sakiŋ Mesiaŋa sa ñamiñ gebe gêjam mêtê to kêdôŋ lau ma gêgôm gêmac Ôliŋ ñajam kësa jagêmoa Galilaia ñagameŋ nan. Su go keto Jesu anja Galilaia gêja Jerusalem ñabinj, gocgo gêjac miŋ gêŋ samob, taŋ kêtap eŋ sa gêdêŋ nê woke ñamuŋa nan, e jagêdêŋ sêjac eŋ këpi ka ma Anôtô gêju eŋ mata jali gêdi sa anja ñacmatênen nan.

Biŋ tê Najam tau gebe êwaka sa ênêc awêgeŋ nê, ñateŋ tonec gebe Jesu eŋ kêdôŋsêga kapôeŋ tau enjoc, taŋ gêwa Anôtônê Biŋsu sa amboac ñatau eŋ ma kêsôm Anôtônê Gamêŋ ñawae lasêgen. Biŋ taŋ eŋ kêdôŋ-kêdôŋ naŋ, sejoŋ ñagêdô samob sa gêc ñasêbu kapôeŋ 5 tonec gebe (1) Biŋ Lôcŋa, taŋ eŋ gêwa lau Gamêŋ Undambêŋa nêŋ ñam sa gebe sêpô lêna tauŋ kêtû Mêtêna to ñalêlôm ñawapac ma têntac malô to sebe sêngôm Anôtônê biŋ êtu tóŋna ma taeŋ walô lau to genjña to ñalêlôm ñawa ma sê wama taŋenja to sêjanda êsêac kêtû Anôtônê binjña. Go gêwa êsêacnêŋ kolen to nêŋ lêŋ ñam ma Anôtônê moasin to nê ñagêjô êjam ma sêngôŋ mateŋ jali ñawasi ñam sa amboac tonaj (môkêlatu 5-7); (2) Jesu kékêŋ nê ñacseñomi 12 sêja ma gêwa nêŋ sakiŋ ñam sa gêdêŋ êsêac (môkêlatu 10); (3) biŋgôliŋ këpi Gamêŋ Undambêŋa ñamja (môkêlatu 13), (4) tanac dabîn taŋenja gêjac Jesunê lau samob ñawae (môkêlatu 18); go (5) Jesu geoc biŋ nom tonec ñatêm ênac pep to Anôtônê Gamêŋ mênjësaŋa ñabinj lasê (môkêlatu 24-25).

Nadênaŋ

1. Jesunê mimi ñam to têna kékôc eŋ ma gêmoa ñapalêgenja ñamiñ 1:1-2:23
2. Nackêsgu Joaŋ nê sakiŋ 3:1-12
3. Jesu gêliŋ saŋgu ma Sadaŋ kélétom eŋ 3:13-4:11
4. Jesu kékôc nê sakiŋ sa gêmoa Galilaia 4:12-18:35
5. Jesu gêwi Galilaia siŋ gêja Jerusalem 19:1-20:34
6. Jesunê woke ñamuŋa anja Jerusalem to malac, taŋ gêc malac tau ñagalâ naŋ 21:1-27:66
7. Apômtau gêdi sa ma geoc tau lasê ñamiŋ 28:1-20

*Jesu Kilisi nê ñam
(Luk 3:23-38)*

¹ Abraham latu Dawid nê latu Jesu Kilisi nê ñam ñabuku tonec.

² Abraham kêka Isak lasê, Isak kêka Jakob lasê, Jakob kêka Juda to lasitêwai lasê,

³ Juda kêka Peres agêc Sera lasê, Tamar kékôc êsêagêc, Peres kêka Hesron lasê, Hesron kêka Aram lasê,

⁴ Aram kêka Aminadab lasê, Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê,

⁵ Salmon kêka Boas lasê, Rahab kékôc ej, Boas kêka Obed lasê, Rut kékôc ej, Obed kêka Isai lasê, Isai kêka kin David lasê.

⁶ Dawid kêka Salomo lasê, Urianê awê kékôc ej,

⁷ Salomo kêka Rehoboam lasê, Rehoboam kêka Abia lasê, Abia kêka Asa lasê,

⁸ Asa kêka Josapat lasê, Josapat kêka Joram lasê, Joram kêka Usia lasê,

⁹ Usia kêka Jotam lasê, Jotam kêka Ahas lasê, Ahas kêka Hesekia lasê,

¹⁰ Hesekia kêka Manase lasê, Manase kêka Amos lasê, Amos kêka Josia lasê,

¹¹ Josia kêka Jekonia to lasitêwai lasê gêdêj taŋ sêŋgôj gamêj jaba Babel naŋ.

¹² Sêŋgôj gamêj jaba Babel su acgom, go Jekonia kêka Sealtiel lasê, Sealtiel kêka Serubabel lasê,

¹³ Serubabel kêka Abiud lasê, Abiud kêka Eliakim lasê, Eliakim kêka Asor lasê,

¹⁴ Asor kêka Sadok lasê, Sadok kêka Akim lasê, Akim kêka Eliud lasê,

¹⁵ Eliud kêka Eleasar lasê, Eleasar kêka Matan lasê, Matan kêka Jakob lasê,

¹⁶ Jakob kêka Josep, taŋ gêjam Maria naŋ lasê, ma awê tau tonan kékôc Jesu, taŋ, sêsam ej sebe Kilisi naŋ.

¹⁷ Gôlôac samob tonan nai anga Abrahamnê e gêdêj Dawid naŋ nêŋ ñadênaŋ 14, ma anga Dawid e gêdêj sêŋgôj gamêj jaba Babel naŋ nêŋ ñadênaŋ 14, ma gêdêj sêŋgôj gamêj jaba Babel e gêdêj Kilisi tau naŋ nêŋ ñadênaŋ 14.

Jesu kêtû ñamalac (Luk 2:1-7)

¹⁸ Jesu Kilisi kêtû ñamalac ñalên tau tonec. Ësêac sê ênê tana Maria gêdêj Josep. Agêc sêmoa sêwiŋ tauŋ atom e sêlic awê tau taê anga Njalau Dabuŋ nê.

¹⁹ Ma ênê akwej Josep ej ñac gêdêj gebe êngôm awê tau maja êsa atom, tec gebe êwi ej siŋ kelecgej.

²⁰ Taê gêjam biŋ tonan gêmoa e Apômtaunê anjela geoc tau lasê to gêsuiŋ mê gêdêj ej ma kêsôm gebe "Dawidnê latu Josep, taêm dani taôm atom, ôkôc nêm awê Maria sa wacêŋgôj êwiŋ aôm, gebe ej taê anga Njalau Dabuŋ nê."

²¹ Ej oc êkôc latu teŋ, naŋ ôê ênê ñaê gebe Jesu, gebe ej êsi nê lau su anga nêŋ sec to ênam ësêac kêsi."

²² Biŋ samob tonan ñai ñanô kêsa gebe Apômtaunê biŋ, taŋ kékêj propete awasun kêsôm lasê naŋ, êtu anô gebe

²³ "Alic acgom, awêtakij teŋ taê e êkôc latu teŋ,

ma sê ênê ñaê gebe Imanuel!" (tanam ôkwi gebe

"Anôtô mëŋgêwiŋ aêac.")

²⁴ Josep gêc mê e mata gêlac ma gêgôm kêtôm Apômtaunê anjela kêsakinj ej, tec jakékôc nê awê sa mëŋgengôj gêwiŋ ej,

²⁵ ma gêjac jaê ej ñapep e kékôc latu su, ma gê ênê ñaê gebe Jesu.

2

Lau mêtê anja oc ñam

¹ Jesu têna kékôc ej anja Betlehem Judaianja gêdêj kin Herodo nê têm su, ma lau samuc nêŋ lau mêtê anja oc ñam jasêô lasê Jerusalem

² ma têtu kênac gebe "Judanêj kin, ñapale wakuc naŋ, gêmoa ondoc. Aêac alic ênê utitalata anja oc ñam su, tec abe mëŋapôj aenjduc êndêj ej."

3 Kij Herodo gêjô e kêtakê ñanô, ma lau Jerusalemja samob amboac tonaj.

4 Tec kêkalem launêj dabuñsêga to biñsutau samob sa jakêtu lêsu êsêac ñapep gebe "Kilisi oc têna êkôc ej aنجa ondoc."

5 Ma êsêac sêjô ej awa gebe "Aنجa Betlehem Judaianja gebe propete keto amboac tonec gebe

6 'Aôm Betlehem gamêj Judaanja,
taŋ kôtu kasêga Judanja ñamôkê sauŋ-sauŋma atom,
gebe kasêga teŋ mêmjësa aنجa aômnêm,
taŋ ejop ñoc lau Israel.' "

7 Herodo gêjô su, go kêkalem lau mêtê kelecgeŋ gebe sêndêj ej sêna ma kêtu Iêsu noc utitalata mêmjêgô lasêŋa gêdêj êsêac.

8 Go kêkêj êsêac sêja Betlehem ma kêsôm gebe "Naatu kênac ñapalê tau ansiŋ sugen e embe atap ej sa, naŋo mêmjasôm ñawae êndêj aê gebe tauc wacjapôj oduc amboac tonaj."

9 Sêŋô kiŋnê biŋ su, go dêdi sêja. Ma utitalata, taŋ sêlic aنجa oc ñam naŋ, kêsêlêŋ gêmuŋ êsêac e jakêkô gamêj, taŋ ñapalê gêc naŋ ñaô.

10 Sêlic utitalata tau e têntac ñajam ma têtu samuc ñanô.

11 Sêso andu ñalêlôm sêja e sêlic ñapalê agêc têna Maria, tec sêu tauŋ ma sêpôj aejduc gêdêj ej, go sêja nêŋ talu ma sê awa gold to katêkwi ma lakisia ñajam-ñajam sa jasékêj gêdêj ej.

12 Ma Anôtô kêkêj puc êsêac ña mêm gebe sêmu sêndêj Herodo sêna atom, tec sêc sêsa intêna teŋ sêmu sêja nêŋ gamêj.

Josep kêkôc nê gôlôac sa sêja Aiguptu

13 Êsêac sêc sêja su, go Apômtaunê aŋjela geoc tau lasê gêdêj Josep ña mêm ma kêsôm gebe "Ôndi sa ma ôkôc ñapalê agêc têna sa aêc asap Aiguptu ana, naðongôŋ ônê jakêj biŋ aôm acgom, gebe Herodo kêtu kêka-kêka gebe ênac ñapalê êndu."

14 Tec Josep gêdi sêc kêkôc ñapalê agêc têna sa gêdêj gêbêc, ma sêc sêsep Aiguptu sêja.

15 Jasêmoa tonaj e Herodo gêmac êndu acgom, gebe biŋ taŋ Apômtau kêkêj propete kêsôm lasê gebe

"Aê gamôêc ñoc Latuc aنجa Aiguptu gêmêj" naŋ êtu anô.

Herodo gêjac ñapalê dedec êndu

16 Gêdêj taŋ Herodo kêjala gebe lau mêtê sêsaŋ ej naŋ, ej têtac ñandanaj kapôjêŋ ma kêjatu lau gebe sênaç ñapalê ñac aنجa Betlehem to gamêj ñamadiŋ, taŋ nêŋ jala tageŋ to luagêc naŋ, samob êndu kêtom ñasawa, taŋ ej kêtu lêsu biŋ gêdêj lau mêtê naŋ.

17 Gêdêj tonaj biŋ, taŋ propete Jeremia kêsôm lasê naŋ, kêtu anô gebe

18 "Sêŋô awen ñaonda aنجa Rama,
sêwakic to têtaŋ taŋjiboa ñanô,
gebe Rahel kêteŋ nê gôlôac,
ma sêjam malô-malô ej e kêtôm atom,
gebe sêjanagac."

Sêkôc ñapalê Jesu aنجa Aiguptu gêmu gêmêj

19 Herodo gêmac êndu su acgom, go Apômtaunê aŋjela geoc tau lasê gêdêj Josep aنجa Aiguptu ña mêm

20 ma kêsôm gebe “Ôndi s ma ôkôc ɻapalê agêc têna sa amu ana gamêj Israel, gebe êsêac, tan sêgôm gêylêlôm sebe senseñ ɻapalê nañ, sêmac êndugac.”

21 Tec Josep gêdi sa, kêkôc ɻapalê agêc têna sa ma sêc sêja gamêj Israel.

22 Gênjô Arkelaus kêtû kinj Judaiaña gêjô tama Herodo su ɻawae e kêtêc tau gebe êna tônê atom, tec gêc mêm kékêj puc ej ma gêc kêtaiñ taugenj gêja gamêj Galilaiaña.

23 Jagêô laeê malac teñ ɻaê Nasaret ma gêngôj tonaj gebe propetenêj biñ êtu tôj gebe “Êsêac sêsam ej gebe ɻac Nasareneña.”

3

Jackêsgu Joañ gêjam mêtê

(Mar 1:2-8; Luk 3:1-18; Joañ 1:19-28)

1 Gêdêj têm tonaj jackêsgu Joañ kêpoa lasê ma gêjam mêtê gêmoa gamêj sawa Judaiaña

2 ma kêsôm gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamêj undambêja kêdabiñgac.”

3 Nac tau tonaj, tec propete Jesaia kêsôm biñ kêpi ej gebe

“Nac teñ gêmôêc awa tonec gêmoa gamêj sawa gebe

‘Amansañ gamêj Apômtau êsêlêñjña

to amêtoc ênê intêna solop.’”

4 Joañ tau tonaj kêsô ɻakwê bôc kamele ɻaôlilu to kêjandin ômbiñkap bôc ɻaôlic gêc dambêpalê, ma genj wagô to lêp kêtû nê mo.

5 Gêmoa tonaj, go lau Jerusalem to Judaia samob ma gamêj Jordanja samob sêwê sêsa dêdêj ej sêja.

6 Êsêac seoc nêj sec lasê, go kêsagu êsêac aنجa bu Jordan.

7 Joañ gêlic Parisai to Sadukai nêj taêsam sêmêj gebe ênsañgu êsêac, tec kêsôm gêdêj êsêac gebe “Moac ɻalatu amac, asa gêwa sa gêdêj amac gebe awê Anôtôñê têtac ɻandañ, tanj oc mêtêsa nañ sa.

8 Asa nêm lêj êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwi.

9 Taêm êka to asôm êndêj taôm gebe Abraham kêtû aêac tamenji, nec atom. Aê jasôm êndêj amac gebe Anôtô kêtôm gebe êju poc tonec ɻai sa têtu Abrahanné latui.

10 Ki ɻamatâ gêdêj kawakac tec gêc. Amboac tonaj ka samob, tanj sêjam ɻanô ɻajam atom nañ, oc êsap su ma êmbaliñ épí ja êna.

11 Aê tec kasagu amac ɻa bu anam taôm ôkwiña, ma ɻac, tanj êndañguc aê nañ, nê ɻaclai kêlêlêc aê su, ma aê katôm atom gebe jançenj ênê atapa. Nac tonaj oc ênsañgu amac ɻa Nalau Dabuñ to ja.

12 Enj lêma kêkam lala sekoloñ gênya gebe êtiñ gêj ɻapaôma ma ênac ɻanô sa épí nê andu-gêñjanôja êna, go ɻapaôma êkêj épí ja, tanj êsa ɻapanj nañ.”

Joañ kêsagu Jesu aنجa Jordan

(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 Gêdêj tonaj tec Jesu aنجa Galilaia jagêô lasê Jordan gêdêj Joañ gebe ênsañgu ej.

14 Mago Joañ gêjac jao tau gebe “Aôm ônsañgu aê acgom, go ɻajam. Amboac ondoc gôdêj aê gômôêj.”

15 Tec Jesu gêj ej awa gebe “Galoc ondecgeñ gebe gêjac aêgêc ɻawae gebe dançôm biñ, tanj Anôtô kêjatu nañ, ɻanô êsa.” Go Joañ kêkêj gêwiñ ej.

16 Jesu gêliñ sangu su, go gacgeñ kêpi aنجa bu gêmêj, ma undambê gênya e gêlic Anôtôñê ɻalau amboac balôsi kêsêp mangêscac ej ɻaô.

17 Ma awa teñ kësa añga undambê gebe “Aêñjoc Latuc tau tonec, tec têtac gêwiñ eñ to galic eñ ñajam.”

4

Sadan kélétôm Jesu

(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Gédêñ tonaq Nalau Dabuñ gêwê Jesu kësa gamêñ sawa gêja gebe Sadanj élétôm eñ.

2 Ma Jesu gêjam dabuñ mo gelenña 40 ma gêbêcauc 40 e mo gêjô eñ.

3 Go Sadan jakêsôm gédêñ eñ gebe “Aôm embe Anôtônê latu, go ôsôm poc tonec ñai êtu mo.”

4 Ma Jesu gêjô eñ awa gebe “Teto gêc gebe
‘Mo tagen êôc ñamatac tõñ atom, bin samob, tañ kësa Anôtô awa nañ, tec gêôc
eñ tõñ.’”

5 Go Sadan kékôc eñ agêc sêpi malac dabuñ sêja jaketoc eñ kékô lôm dabuñ
ñasalôm ñalamai,

6 ma kêsôm gédêñ eñ gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm ôna gebe
teto gêc gebe

‘Eñ oc êsakinj nê anjela êtu aômña mêmësip aôm ña lemenj,
gebe ôndij amkainj êpi poc atom.’”

7 Tec Jesu gêjô eñ awa gebe “Teto teñ kêtiam gêwiñ gebe
‘Ônsaê Apômtau aômnêm Anôtô atom.’”

8 Go Sadan kékôc eñ agêc sêpi lôc baliñ teñ sêja jakêtôc gamêñ nomña samob
tonawasi gédêñ eñ

9 ma Kêsôm gebe “Aôm embe ôpôj amduc to oteñ meç êndêñ aê, oc jaliñ gêñ
tonec ñai samob su êndêñ aôm êwac.”

10 Go Jesu kêsôm gédêñ eñ gebe “Sadan, ôkôc taôm sa ôêc ôna gebe teto gêc gebe
‘Ôpôj amduc êndêñ Apômtau, aômnêm Anôtô,
to ônam sakinj en taugen.’”

11 Go Sadan gêwi eñ sinj, ma anjela mêmësêjam sakinj gêdêñ eñ.

Jesu gêja Galilaia ma gêjac m nê kôm mêtêýa

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Jesu gêñjô sêkôc Joaq tõñ ñawae su ma kêtaiñ tau su gêja Galilaia.

13 Go gêwi Nasaret sinj jagêngôj Kapanaum, tañ gêc gamêñ Sebulon to
Naptali jaban bugêjactonjña,

14 gebe bin, tan propete Jesaia kêsôm nañ, êtu anô gebe

15 “Gamêñ Sebulon to gamêñ Naptali,
tan gêc kêkanôj bugêjactonj aña Jordan ñamakej ônêrja nañ,
lau samuc nêj Galilaia.

16 Lau tan sêrgôj gésuñbôm nañ, sêlic ja kapôérj tengoc,
ma êsêac, tan sêngôj gêmac ñagamêñ ñakesec nañ, nêñ ja mêtikêpigac.”

17 Gédêñ tonaq Jesu gêjam mêtê gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamêñ
undambêña kêdabiñgac.”

Jesu kélalem lau iña aclé

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Jesu kêsêlêñ gêmoa bugêjactonj Galilaianja e gêlic ñaclagêc lasi, Simon, tan
sêsam eñ gebe Petere nañ, agêc lasi Andrea sêkêñ wasanj sêmoa, gebe êsêagêc
ñac ulu iña.

19 Tec kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Andaŋguc aê ma oc jakêj amagêc alô ñamalac.”

20 Tec gacgej dedec nêj wasanj gêc ma têdaguc ej.

21 Gêwi gamêj tau siŋ ma kêsêlénj gêja e gêlic ñjac tenj agêc lasi kêtiam, Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joan, sêŋgôŋ waŋ sêwinq tamenenj Sebedai tau sêbêñoc nêj wasanj sêmoa, go gêmôêc êsêagêc.

22 Tec gacgej dedec waŋ totameñigenj kêpoac ma têdaguc ej sêja.

Jesu gêjam sakij lau

(Luk 6:17-19)

23 Go Jesu kêsêlénj gêjac laoc Galilaia ñagamêj samob ma kêdôj êsêac anga nêj lôm to gêjam mêtê kapi ñajaw ñajam Anôtônê gamêajña ma gêgôm launêj gêmac to olij ñasec tokaiñtokaij ñajam kêsa.

24 Ma ênê wae kêsa gêjam gamêj Suriaja samob auc, tec sejoŋ lau ñasec samob dêdêj ej sêja, lau togêmac tokaij-tokaij ma toñandanj ñagêdô ma lau, taŋ ñjalau sec gêgôm êsêac to meloc kêtê êsêac ma ñatêkwa kêtu goloŋ naŋ, ma gêgôm êsêac olij ñajam kêsa samob.

25 Ma lau taêsam anga Galilaia to Malaclemeñlu ma anga Jerusalem to Judaia ma Jordan ñamakej ônêja têdaguc ej.

5

Biŋ lôcña

1 Jesu gêlic lau taêsam, tec kêpi lôc teŋ e jagêngôŋ sic, ma nê ñacsenjomí dêdêj ej sêja.

2 Go gêôc awa sa ma kêdôj êsêac to kêsôm gebe

Jesu awa gêôc lau

(Luk 6:20-23)

3 “Aê aoc êôc êsêac, naŋ sêpô lêna tauŋ kêtu mêtêja, gebe gamêj undambêja kêtu êsêacnêj.

4 Aê aoc êôc êsêac, naŋ ñalêlôm ñawapac, gebe Anôtô oc ênac êsêac têntac tōj.

5 Aê aoc êôc êsêac, naŋ nêj ñalêlôm malô, gebe êsêac têtäp gêj, taŋ Anôtô gêjac mata naŋ sa.

6 Aê aoc êôc êsêac, naŋ nêj êka
 ñjanô gebe sêengôm biŋ, taŋ Anôtô
 kêjatu naŋ ñjanô êsa,
gebe Anôtô oc êmoasiŋ êsêac.

7 Aê aoc êôc êsêac, naŋ taêŋ walô lau,
gebe Anôtô oc taê walô êsêac.

8 Aê aoc êôc êsêac, naŋ nêj ñalêlôm ñawa,
gebe oc sêlic Anôtô.

9 Aê aoc êôc êsêac, naŋ sê wama lau,
gebe Anôtô oc êsam êsêac gebe latui.

10 Aê aoc êôc êsêac, naŋ ñamalac
 êjanda êsêac kêtu sêgôm biŋ,
 taŋ Anôtô kêjatu naŋ, ñjanô kêsa,
gebe gamêj undambêja kêtu êsêacnêj.

11 “Aê aoc êôc amac tec ñamalac sêmbu to sêjanda amac ma sêŋgôlinj biŋ
ñjakaŋ gwälékinj êpi amac êtu aêra.

12 Têmtac ḥajam ma atu samuc, gebe nêm ḥagêjô kapôêj gêc undambê, gebe amac masigej ma sêgôm propete laṅwa amboac tonaj.

Bij nom ḥagwêc to ḥajaja (Mar 9:50; Luk 14:34-35)

13 “Nom ḥagwêc amac. Gwêc embe ḥamakic ênaŋa, oc daŋđom ḥamakic êsa êtiam amboac ondoc, kêtú secgac. Tambalin siŋ ma lau sêka tôŋ.

14 “Nom ḥaja amac. Malac teŋ embe ênêc lôc, oc êsin tau ôkwi êtôm atom.

15 Embe têtun ja sa, go sêŋgênduc ḥa suc auc atom, tetoc êkô jakaiŋ ḥaâ, go êpô lau samob, taŋ sêmoa andu ḥalêlôm naŋ.

16 Amboac tonaj nêm ja ḥawê êsa êpô ḥamalac, gebe sêlic amacnêm kolenj ḥajam ma sêlambiŋ Tamemi undambêra.

Bij kêpi biŋsu

17 “Taêm anam gebe aê gamej kêtú janseŋ Mosenê biŋsu to propetenêŋ bij samob suŋa atom. Gamêj kêtú janseŋ suŋa atom, kêtú janjgom êtu tôŋya.

18 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Undambê to nom oc ênaŋa ma ḥatalô sepeŋ to sêmôdêŋa ḥasauŋ teŋ oc ênaŋa aŋga Mosenê biŋsuŋa atom e samob êtu tôŋ acgom.

19 Amboac tonaj, ḥac teŋ embe êwi biŋsu tonaj ḥasauŋanô teŋ siŋ ma êndôŋ lau êtôm tonaj, oc sêsam ej gebe ḥapalê sauŋ ec teŋ aŋga gamêj undambêŋa. Ma ḥac teŋ embe êmansaŋ to êndôŋ bij tau, oc sêsam ej gebe ḥac kapôêŋ aŋga gamêj undambêŋa.

20 Gebe aê jasôm êndêŋ amac gebe amacnêm biŋgêdêŋ embe êlêlêc biŋsutau to Parisai nêŋ ḥêŋgeŋ atom, oc asô gamêj undambêja ana atom.

Bij kêpi têntac ḥandaŋ (Luk 12:57-59)

21 “Amac aŋôgac gebe sêšôm gêdêŋ lau ḥanô gebe ‘Ônac ḥamalac êndu atom. Teŋ embe ênac ḥac teŋ êndu, oc sêmêtôc ej.’

22 Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe ḥac teŋ embe têntac ḥandaŋ êndêŋ nê lasitêwainêŋ teŋ, oc sêmêtôc ej. Ma teŋ embe êsôm lasitêwainêŋ teŋ gebe ‘Majam gêbac,’ oc gôlôacnêŋ laumata sêmêtôc ej. Ma teŋ embe êsôm gebe, ‘Melocma gôbacgac,’ oc êsêp lamboam ḥakêlêndiŋ ḥaja êna.

23 Embe ôkêŋ nêm da êndêŋ altar êna ma taêm ênam taôm gebe agêc lasim nêm biŋ teŋ gêc,

24 go ondec nêm da ênêc altar ḥagala ma ôna agêc lasim amansaŋ bij êndêŋ taôm acgom, go ômu ôna ôkêŋ nêm da.

25 “Nêm soŋo-soŋo embe êkêŋ aôm ôndêŋ ḥac-mêtôcwaga, go ôtu palê êndêŋ ej sebeŋ êndêŋ taŋ asêlêŋ amoá intêna naŋ, gebe soŋo-soŋo êkêŋ aôm ôndêŋ mêtôcwaga atom. Moae mêtôcwaga êmasuc aôm ôndêŋ gejobwaga kapoacwalôŋa, go ej êmbaliŋ aôm ôsêp kapoacwalô ôna.

26 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ aôm gebe Oc ôsa aŋga tônê ômôeŋ atom e ônac nêm tôp samob êmbacnê acgom.

Bij mockaiŋja

27 “Amac aŋôgac sêšôm gebe ‘Ôŋgom gêŋ mockaiŋja to mockaiŋja atom.’

28 Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe ḥac teŋ embe mata ê awê teŋ e têntac êkac ej, naŋ êŋgom gêŋ mockaiŋja êndêŋ ej aŋga nê ḥalêlôm.

29 Matamanô anôja embe êtim aôm, naŋ ôkip sa ma ômbaliŋ siŋ. Ôlim naŋeŋ teŋ ênaŋa acgom, gebe sêmbaliŋ aôm toôlim samucgeŋ ôsêp lamboam naŋkêlêndij ôna atom.

30 Ma lêmam anôja embe êtim aôm, naŋ ôndim su ma ômbaliŋ siŋ. Ôlim naŋeŋ teŋ ênaŋa acgom, gebe sêmbaliŋ aôm toôlim samucgeŋ ôsêp lamboam naŋkêlêndij ôna atom.

*Biŋ sêndim sêmôcwalo êngicna
(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)*

31 “Êsêac sêsôm teŋ gebe ‘Nac teŋ embe êndim sêmôcwalô êngic, naŋ êkêŋ papia sêwi tauŋ siŋja êndêŋ awê.’

32 Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe Nac teŋ embe êndim sêmôcwalô êngic, go êngôm eŋ êtu awê mockaiŋoŋa. Embe awê tobiŋ, go tasôm atom. Ma teŋ embe ênam awê, taŋ sêwi siŋ su naŋ, oc êngôm gêŋ mockaiŋoŋa.

Biŋ tatôc lemenŋa

33 “Ma amac anjô teŋ, taŋ sêsôm gêdêŋ lau ḥjanô gebe ‘Ôtôc lêmam ônsau atom, ma ôngôm biŋ, taŋ kôtôc lêmam naŋ, ḥjanô ésa êndêŋ Apômtau.’

34 Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe Atôc lemem atomanô, atôc êndêŋ undambê atom gebe Anôtônê lêpôŋ tònê,

35 ma atôc êndêŋ nom atom gebe ênê akaiŋ ḥjalêpôŋ, to atôc êndêŋ Jerusalem atom gebe Kiŋ kapôeŋ tau nê malac.

36 Ma ôtôc lêmam êpi môkêmapac atom gebe aôm tonaj ônjôgôm môkêmlauŋ tagen eŋpô tau ôkwi êtu kwalam me êtu jec nec kôtôm atom.

37 Amacnêm biŋ amboac tonec acgom gebe ‘Aec’ to ‘Masi’. Embe asôm ḥjalô êlêlêc tonec su, oc anja ḥjac sec tau nê.

Biŋ naŋeŋ
(Luk 6:29-30)

38 “Amac aŋjôgac sêsôm gebe ‘Mataanô êjô mataanô ma lulun êjô lulun.’

39 Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe Anac jao taôm êndêŋ ḥjamalac sec atom. Teŋ embe êtap aôm êsêp alimanô anôja, naŋ ôtôc ḥjamakeŋ êndêŋ eŋ êwiŋ.

40 Ma ḥjac teŋ embe taê ênam gebe êwê aôm ôndêŋ mêtôcwaga ôna êtu êkôc nêm ḥjakwê ôlimja, naŋ ôkêŋ ḥaoobo balinj êwiŋ.

41 Ma teŋ embe êkac aôm gebe ojoŋ ênê waba intêna ḥjasawa tagen, naŋ ôsêlêŋ ḥjasawa luagêc ôwiŋ eŋ.

42 Teŋ embe eten gêŋ êndêŋ aôm, naŋ ôkêŋ, ma teŋ embe êkôc tôp anja aômnêm, naŋ ôkêŋ dêmôêm eŋ atom.

Biŋ têntac gewiŋ ḥjacjoŋa
(Luk 6:27-28, 32-36)

43 “Amac aŋjôgac sêsôm gebe, ‘Têmtac êwiŋ nêm lau wacbaŋ aôm ma têmtac endec nêm soŋo-soŋo.’

44 Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe Têmtac êwiŋ nêm soŋo-soŋo to ateŋ mec êtu êsêac, taŋ sêjanda amac naŋja,

45 ec atu Tamemi, taŋ gêŋgôŋ undambê naŋ, nê latui, gebe eŋ kékêŋ nê oc kékêŋ kêpô lau sec to lau ḥjam, ma kékêŋ nê kom gêjac lau gêdêŋ to lau keso.

46 Embe têmtac êwiŋ lau, taŋ têntac gêwiŋ amac naŋ, oc ḥjanô amboac ondoc. Telon sêgôm gêŋ tonaj amboac tonanjeŋ.

47 Ma embe awem ênac nêm lasitêwaigen, go aŋgôm gêŋ ḥjanô amboac ondoc. Lau samuc sêgôm gêŋ tonaj amboac tonanjeŋ.

⁴⁸ Amboac tonaj anac dabin taôm ɳapep amboac Tamemi undambêja gêjac dabiŋ tau ɳapep.

6

Biñ tamoasiñ lauŋa

¹ “Alic taôm gebe anam sakiŋ Anôtô êtu ñamalac sêlic amacŋa atom. Embe anjôm êtu lau sêlic amacŋa, go atap ñagêjô aŋga Tamemi, tanj gêmoa undambê naŋ, nê sa atom.

² "Amboac tonan embe ômoasiq lau, naq ôkêq lau sênaç dauc êtaç aôm atom amboac lau tetoc tauq saña sêgôm sêmoa lôm to malaclunç gebe ñamalac sêlambinj êsêac. Binñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Êsêac seso nêñ naôligac.

3 Mago aôm embe ômoasinq lau, naq ôngôm kelecgenj, lau teñ sêñô ñawae atom.

⁴ gebe nêm moasiŋ êsin tau ênêc lêlômgen, go Tamam, tanj gêlic gêŋ kêsêp lêlômgen naŋ, êkêŋ nqagêjô êndêŋ aôm.

Bin taten mecna

*Daj sacej mi
(Luk 11:2-4)*

5 "Ma embe aten mec, naŋ atōm lau tetoc tauŋ sanja atom, gebe êsēac tēntac gêwîŋ gebe teteŋ mec sêkô lôm to intêna gêga tauŋ malala êtu têtôc tauŋ êndêŋ lau sêlic êsēacna. Binnanô. aê iasôm êndêŋ amac gebe Êsēac seso nêŋ naôligac.

6 Mago aôm embe oten meç, nañ ôsô nêm bâlem ôna e naôlai katam auc, go oten meç êndêij Tamam, tañ gêmoa lêlôm, ma Tamam, tañ gêlic gêy kêsêp lêlômgej nañ, êkêñ nqagêjô êndêij aôm.

⁷ "Embe atej meç, nañ atej êtu biñ ole amboac lau samuc atom. Èsêac tonaq seboc sêkôc nañô êtu nêñ nałô gwälêkiñña.

8 Atôm êsac atom, gebe Tamemi kējala gēn, taŋ gējō amac ma abe aten naŋ kwanangen.

⁹ Amboac tonaj atenj nêm mec amboac tonec gebe
‘Tamemai, taŋ gómoa undambê.

Aômnêm ñaê laú sênam dabuñmañ.

10 Ômôêñ ôtu Apômtau ôtôm gamêñgen.

Aômnêm biŋ êtu tōŋ aŋga nom amboac aŋga undambê.

¹¹ Ôkêñ aéacma mo êtôm bêcgeñja êndêñ aéac êndêñ oc tonec.
¹² Nêm tôp, tañ gêc aéac nañ, ôsuc ôkwi amboac aéac asuc ma tôp ôkwi gêdêñ

tauñ.

13 Owê aêac asa lêtôm atom.

(Aom Apomtau, aom ḷaniniŋ to ḷajaŋa
ma n̄a, ḻ̄ patəlara, tətarən, Binnən, ḻ̄)

¹⁴ Gebe amac embe asuc ḥamalacnēy binj ôkwi, go Tamemi undambêna êsuc amacnêm binj ôkwi ambeas tanan.

¹⁵ Ma embe asuc ñamalacnêy bin ôkwi atom, go Tamemi êsuc amacnêm binj ôkwi atom amboac tonangé.

Bin tanam dahun mona

16 "Embe anam dabun̄ mo, naŋ aŋgōm lan̄omānō bēlē-bēlē amboac lau tetoc taun sana atom. Lau tonan sēgōm lan̄onānō taujala gebe fētēc taun êndēn lau

sêlic êsêac sêjam dabuŋ mo. Tec biŋŋanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Êsêac seso nêŋ ɻaôligac.

¹⁷ Amboac tonaj aôm embe ônam dabuŋ mo, naŋ ôniŋ oso môkêmapac to Okwasin̄ laŋômanô,

¹⁸ gebe ôtôc taôm ôndêŋ lau sêllc aôm gôjam dabuŋ mo nec atom, mago Tamam, tan gêmoa lêlôm naŋ, oc êjala ma gêlic gêŋ kêsêp lêlômgen̄, tec êkêŋ ɻagêjô êndêŋ aôm.

Biŋ awa undambêŋa

(Luk 12:33-34)

¹⁹ “Anac nêm awa sa anja nom atom, gebe bulesen̄ to da enseŋ gêŋ tau su ma gengeŋtêna oc sêkwê ma sênam gengeŋ sa.

²⁰ Anac nêm awa sa anja undambê acgom, gebe bulesen̄ to da enseŋ su ma gengeŋtêna sêkwê ma sênam gengeŋ sa atom.

²¹ Gebe gamêŋ, tanj nêm awa gêc naŋ, nêm ɻjalêlôm oc êsap tôŋ amboac tonanjeŋ.

Biŋ kêpi ôliŋ ɻaja

(Luk 11:34-36)

²² “Matamanô kêtû ôlim ɻaja. Matamanô embe ɻajam, oc ɻawê ênam ôlim samucgeŋ auc.

²³ Ma matamanô embe sec, oc ôlim samuc ɻakesec. Embe ɻawê, tanj gêc nêm ɻjalêlôm naŋ, ɻakesec êsa, go ɻakesec tau ênam sêga.

Biŋ tanam sakin̄ Anôtô to awanja

(Luk 16:13)

²⁴ “Nac ten ênam sakin̄ ɻatau luagêc êngôm êtôm atom, eŋ oc têtac endec teŋ ma têtac êwiŋ teŋ me oc êsap teŋ tôŋ ma têtac êmbu teŋ. Amac amboac tonaj. Atôm gebe anam sakin̄ Anôtô to awa êpi tageŋ atom.

Biŋ tapô sim taauŋ atomja

(Luk 12:22-31)

²⁵ “Tec aê jasôm êndêŋ amac gebe Apô sim taôm êtu anij to anôm gen̄ êôc amac tôŋ amoia matem jaliŋa atom to êtu ɻakwê ênsaŋ ôlimja atom. Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ɻakwê su.

²⁶ Asala moc, naŋ sêmoa umboŋ ɻalabu. Êsêac tauŋ sêse gêŋ to sejoŋ ma sêjac ɻanô sa kêpi andu atom, mago Tamemi undambêŋa gêlôm êsêac. Ma amac abe oc alêlêc moc tau atom me.

²⁷ Amacnêm asa oc êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomjaŋa ma ênac têku ɻasawa tageŋ êwiŋ.

²⁸ “Amac apô sim taôm ɻakwêŋa kêtû asagen̄ja. Asala ménaminj, tanj kêpuc kékô saleŋ naŋ, gêjam kôm to kêsac obo atom.

²⁹ Mago jasôm êndêŋ amac gebe Salomonê gêŋ ɻawasi samob, tanj kêkwa eŋ auc naŋ, ɻateŋ kêtôm gêŋ tonaj ɻai atomanô.

³⁰ Mago Anôtô embe êkêŋ gêgwaj̄, tanj galoc kékô kôm ma bêbêc sêkêŋ êsa ja naŋ, ɻagêlôm êkwa auc, naŋ oc êkêŋ gêŋ êkwa amac auc êlêlêc atom me. Amac lau akêŋ gêwir kwalecŋa.

³¹ Amboac tonaj apô sim taôm to asôm gebe ‘Taniŋ asagen̄’ me ‘Tanôm asagen̄’ me ‘Tasô asagen̄’ naŋ atom.

³² Gêŋ samob tonaj ɻai lau samuc oc taêŋ êka. Mago Tamemi undambêŋa tec kêjala gebe apô lêna gêŋ samob tonaj ɻai.

33 Amboac tonaj ansom ênê gamêj to aŋgôm bin, taŋ eŋ kêjatu naŋ, êtu ñamata acgom, go gêj samob tonaj ñai êtu amacnêm êwîŋ.

34 Apô sim taôm êtu gêj eleŋ bêbêcja atom, gebe apô sim taôm gêŋja oc masi êndêj eleŋ bêbêc atom. Gêŋwapac kêlêti bêc samob auc kêtômgel.

7

Biŋ tamêtôc lauŋa (Luk 6:37-38, 41-42)

1 “Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom.

2 Gebe Anôtô êmêtôc amac êtôm amac amêtôc lauŋa naŋ, to ênam dôŋ amac êtôm dôŋ, taŋ anam dôŋ lauŋa naŋ.

3 Asageŋ gólic ka ñasili, naŋ gêguŋ lasim mataanô ma ka ñadambê, taŋ kêkô taôm matamanô naŋ, gólio, sapu.

4 Ma amboac ondoc gobe ôsôm êndêj lasim gebe ‘Ondecgeŋ ma jambuc ñasili anja matamanô sa.’ Mago ka ñadambê kêko aôm taôm matamanô.

5 Aôm dansanjtêna, ômbuc ka ñadambê anja matamanô sa êmuŋ acgom e ñawa ésa, go ômbuc ñasili anja lasim mataanô sa.

6 “Akêj gêj dabuŋ êndêj kêam atom, oc sêkac tauŋ ôkwi ma sêŋjac amac, to ambaliŋ nêm kêkôm, taŋ kêtu nêm awamata naŋ, êndêj bôc atom, oc sêka popoc.

Ateŋ, ansom, amandi katam (Luk 11:9-13)

7 “Ateŋ gêj, go akôc ñanô, ansom, go atap sa, amandi katam, go êlêc su êndêj amac.

8 Gebe ñac, taŋ keten gêj naŋ, êkôc ñanô sa to ñac, taŋ gesom naŋ, êtap sa. Ma ñac, taŋ kêmadi katam naŋ, êlêc su êndêj enj.

9 Amacnêm asa, naŋ latu eteŋ mo ma êkêj poc êndêj enj,

10 me eteŋ i ma êkêj moac êndêj enj.

11 Amac lau sec, mago ajala akêj gêj ñajam êndêj nêm gôlôac ñasec-ñasec. Ma abe Tamemi, taŋ gêmoa umdambê naŋ, êkêj gêj ñajam êndêj êsêac, taŋ teteŋ enj naŋ, êlêlêc su atom me.

12 Gêj samob, taŋ amac abe ñamalac sêŋgôm êndêj amac naŋ, taôm aŋgôm êndêj êsêac, gebe Mosenê biŋsu to propetenêŋ biŋ ñam tau tonec.

Biŋ sacgêdô gasuc-gasucŋa (Luk 13:24)

13 “Asô sacgêdô gasuc-gasuc ana, gebe sacgêdô kapôéŋ to intêna kêsô gedec, taŋ gêwê lau sepeŋ sênaŋta tau naŋ, ma lau taêsam sêsa tonan.

14 Ma sacgêdô gasuc-gasuc to intêna sauŋ, taŋ gêwê gêdêŋ gamêj danjor mateŋ jaliŋa naŋ, ma lau, taŋ têtap intêna tonaj sa naŋ luagêceŋ.

Tajala ka êndêj ñajanô (Luk 6:43-44)

15 “Ajop taôm êndêj propete dansanj, gebe lau tonaj tonakwê domba ñaolic dêndêj amac sêwac, mago nêŋ ñaletlôm amboac kêam ñaclai sêŋjac gêj ñawaô.

16 Ajala êsêac êndêj nêŋ lê geŋ. Aiŋ oc tajon anja okêm atom, ma jambô anja locgôm atom.

17 Amboac tonaj ka ñajam samob gêjam ñanô ñajamgeŋ, ka sec tec gêjam ñanô sec.

18 Ka ḥajam oc êtôm gebe ênam ḥanô sec atom, ma ka sec oc êtôm gebe ênam ḥanô ḥajam atom.

19 Ka samob, taŋ ênam ḥanô ḥajam atom naŋ, oc sêsap su ma sêmbalinj êpi ja êna.

20 Amboac tonaj ajala êsêac êndêŋ nêŋ lêŋ ḥanô.

21 “Lau samob, taŋ sêsam aê gebe ‘Apômtau, Apômtau’ naŋ, oc sêso gamêŋ undambêŋa sêna tomalagenj atom, lau tagenj, naŋ sêŋgôm Tamoc, taŋ gêmoa undambê naŋ, nê biŋ étu tôŋ.

22 Êndêŋ bêc ônê lau taêsam oc sêso endej aê gebe ‘Apômtau, Apômtau, aêac aoc biŋ lasê ajam aôm laŋôm to atiŋ ḥalau sec ajam aôm laŋôm ma agôm gêŋsêga gwaléki ḥ ajam aôm laŋôm, agôm atom me.’

23 Mago aê oc jasôm êpi êsêac gebe ‘Kajala amac atomanô, secwaga, aêc su anja aêjoc.’

Nac luagêc sêkwê andu

(Luk 6:47-49)

24 “Lau, taŋ sêŋô aêjoc biŋ tonec ma sêŋgôm ḥanô êsa naŋ, têtôm nac tokauc, taŋ kêsuj nê andu kêsêp poc.

25 Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc ḥatêna jakêpi andu tau, mago kêku atom, gebe poc kêkapiŋ tôŋ.

26 Ma lau samob, taŋ sêŋô aêjoc biŋ tonec ma sêŋgôm ḥanô êsa atom naŋ, têtôm nac meloc, taŋ kêsuj nê andu kêsêp gaŋac.

27 Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc ḥatêna jakêpi andu tau e kêku sa jaguluŋ tagenj.”

28 Jesu gêjac mata nê biŋ tonec ma lau samob têtakê kêtu ênê mêtêŋa,

29 gebe eŋ kêdôŋ êsêac kêtôm êsêacnêŋ biŋsutau atom, kêdôŋ êsêac kêtôm nac tonaclai teŋ.

8

Jesu gêgôm nac tokamocbôm ôli kêtû selec

(Mar 1:40-44; Luk 5:12-14)

1 Gêdêŋ Jesu gêmu kêsêp aŋga lôc naŋ, lau taêsam têdaguc eŋ.

2 Ma sêlic nac tokamocbôm teŋ mêmekêpôŋ aduc gêdêŋ eŋ ma kêsôm gebe “Apômtau, embe têmtac êwiŋ, go ôŋgôm aê jatu selec.”

3 Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac eŋ ma kêsôm gebe “Aê gabe ôtu selec.” Ma gacgeŋ ênê kamochôm kêsêlô.

4 Go Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndêŋ lau teŋ atom, naôtôc taôm êndêŋ dabuŋwaga ma ôkêŋ da êtôm Mose kêjatu gebe êwaka nêm biŋ sa êndêŋ êsêac.”

Jesu gêgoôm kapitai Kapanaumja nê ḥacseŋom ôli ḥajam kësa

(Luk 7:1-10)

5 Go jagêo lasê Kapanaum ma kapitai teŋ gêdêŋ eŋ gêja jaketen eŋ

6 ma kêsôm gebe “Apômtau, aêjoc ḥacseŋom, tê gêc ḥatêkwa kêtu golonj ma njanaj secanô.”

7 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê gabe jawac janjôm eŋ ôli ḥajam êsa.”

8 Ma kapitai gêjô eŋ awa gebe “Apômtau, aê galic tauc katôm gebe ôsô ḥoc andu ḥasalôm ḥalabu ôna atom, ôsôm ḥa awamgeŋ ma ḥoc ḥacseŋom ôli ḥajam êsa.”

9 Gebe aê ɳac teŋ, taŋ kasô gôlinwaga ɳagêdô ɳalabu ma siŋwaga sêšô aê ɳalabu. Embe jasôm êndêŋ ɳac teŋ gebe ‘Ôna,’ oc êna, ma êndêŋ ɳac teŋ gebe ‘Ômôŋj,’ oc êmêŋj, ma êndêŋ ɳoc sakinwaga gebe ‘Ôngôm gêŋ tonac,’ oc êŋgôm.’

10 Jesu gêŋjô e gêŋjac lêma ma kêsôm gêdêŋ lau, taŋ têdaguc eŋ naŋ, gebe ‘Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Aê katap Israelnêŋ ɳac teŋ nê kékêŋ gêwiŋj amboac tonaj sa atom.

11 Amboac taŋ jasôm êndêŋ amac gebe Lau taêsam aŋga oc kêpi to oc kêshêŋja nasêwiŋ Abraham agêc Isak ma Jakob sêniŋ gêŋ sêŋgôŋ gamêŋ undambêŋja.

12 Ma gamêŋ tau ɳawâlalu naŋ têtinj êsêac su sêšêp gêsuŋbôm, taŋ gêc dêmôdêŋnaŋ sêna. Aŋga tônê lau oc têtaj ma luŋluŋ Ȅkôsiŋ tau ɳano.’

13 Go Jesu kêsôm gêdêŋ kapitai gebe ‘Ôna, aômnêm biŋ ɳanô êsa êtôm kôkêŋ gêwiŋj.’ Ma gêdêŋ ɳasawa tecenâŋjer ɳacseŋjom ôli ɳajam kêsa.

*Jesu gêgôm lau taêsam ôliŋ ɳajam kêsa
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)*

14 Ma Jesu gêja Peterenê andu ma gêlic ênê lawao gêmac ôli ɳawajaô kapôeŋ gêc.

15 Tec kêmoasac eŋ lêma ma ɳandaŋ gêôŋ su, go gêdi sa mêŋgêjam sakinj eŋ.

16 Go ɳakêtula sejon lau tonjalau sec gwalêkiŋ dêdêŋ Jesu sêja, jakêtij ɳalau sec tonaj ɳa awagenj, ma gêgôm lau togêmac samob ôliŋ ɳajam kêsa.

17 Enj gêgôm amboac tonaj, tec biŋ, taŋ propete Jesaia kêsôm naŋ, kêtû anô gebe

“Enj gêôc aêacnêŋ gêmac to kêsiŋ aêacnêŋ ɳandaŋ sa.”

*Biŋ tandaŋguc Jesuŋja
(Luk 9:57-62)*

18 Jesu gêlic lau taêsam sêgi eŋ auc, tec kêjatu gebe semboŋ eŋ êna ɳamakeŋ ônêŋja.

19 Go biŋsutau teŋ gêdêŋ eŋ gêja jakêsmôk gebe “Mêtêmôkê, gamêŋ, taŋ aôm gobe ôna naŋ, aê oc jandaŋguc aôm.”

20 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Mojan sê ic ma moc, taŋ sêmoa umboŋ ɳalabu naŋ, sêjam sac, mago Namalacnê Latunê gamêŋ teŋ gebe enderj kwalim ênêcja gêc atom.”

21 Go ɳacseŋominêŋ ɳac teŋ kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Apômtau, ôlôc gebe jana jansunj tamoc acgom.”

22 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôndaŋguc aê ma ɳacmatê sênsuŋ tauŋ nêŋ ɳacmatê.”

*Jesu kêsôm mu to ɳadembom kêtû malô
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)*

23 Jesu kêpi waŋ ma nê ɳacseŋomi sêwiŋ eŋ sêja,

24 go mu gêbuc ɳatêna gêli bu sa e ɳadembom kêsalê waŋ auc, ma eŋ tau gêc bêc gêc.

25 Tec êsêac têtu gasuc jasêŋju eŋ ma sêšôm gebe “Apômtau, ônam aêac sa, oc dampbac tanaja.”

26 Go eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac atênenêp kêtû ageŋja, akêŋ gêwiŋj kwalecgoc.” Go gêdi sa gec biŋ mu to ɳadembom, ma bênenôŋ kêsep e kêŋôma.

27 Tec ɳamalac sêŋjac lemenj ma sêšôm gebe “Enj ɳac amboac ondoc tec mu to ɳadembom tanej wamu gêdêŋ eŋ nec.”

*Nac luagêc tonjalau sec aŋga Gadarene ôliŋ ŋajam kēsa
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Ma Jesu jakêṣô lau Gadarene nêŋ gamêŋ aŋga ŋagêjactoŋ ŋamakeŋ ônêŋja. Tec ŋac luagêc tonjalau sec sêsa aŋga sêô jadêdac eŋ. Naclagêc tau ŋaclai sec, tec lau têtêc tauŋ ma sêsa intêna tonan̄ atom.

²⁹ Tec agêc têtôc eŋ êndu ma sêmôec gebe “Anôtônê Latu, aêacnêŋ asageŋ ŋagêdô gêdêŋ tauŋ. Amboac ondoc, ŋanoc kêdabiŋ atom ma gômôŋ gobe ôlênsu aêac.”

³⁰ Bôcanô matu kapôhêŋ teŋ seŋ gêŋ sêmoa ŋasawa ec baliŋ,

³¹ tec ŋalau sec tau teteŋ eŋ gebe “Embe ôtiŋ aêac, naŋ ôkêŋ aêac asêp bôc tomatu tônen̄ ŋai ŋalêlôm ana.”

³² Ma eŋ kêṣôm gêdêŋ êsêac gebe “Ana.” Tec sêsa jasêšêp bôc tonan̄ ŋalêlôm sêja ma bôc tau samob tomatugeŋ sêسابي aŋga sêlic guluŋ tageŋ jasêšêp bu sêjaŋa.

³³ Go lau bôcŋa sêc jasêô lasê malac ma sêjac miŋ biŋ samob, taŋ kêtap naclagêc tonjalau sec sa naŋ.

³⁴ Go lau malac tonan̄samob sêpuc Jesu t ŋtôŋ sêsa sêja e dêdac eŋ ma teteŋ eŋ gebe êwi êsêacnêŋ gamêŋ siŋ ma êc êna.

9

*Jesu gêgôm ŋac ŋatêkwa ketu goloŋ ôli ŋajam kêsa
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Jesu kêpi wan̄ teŋ ma gelom jakêṣô nê malac.

² Ma lau aŋga tonan̄ sêbalan̄ ŋac teŋ ŋatêkwa kêtu goloŋ gêsac sac gêdêŋ eŋ sêja. Jesu gêlic êsêac sêkêŋ gêwiŋ, tec kêṣôm gêdêŋ ŋac ŋatêkwa kêtu goloŋ gebe “Latucenec, têmtac êpa su, gebe aê kasuc aômnêm sec ôkwi su.”

³ Ma biŋsutaunêŋ ŋagêdô sêṣôm gêdêŋ tauŋgeŋ gebe “Nac tonec kêṣôm biŋ alôbalôbgoc.”

⁴ Mago Jesu kêjala biŋ, taŋ êsêac taêŋ gêjam sêmoa naŋ, ma kêṣôm gebe “Amboac ondoc, amac taêm gêjam biŋ sec gêc nêm ŋalêlôm.

⁵ Biŋ ondoc tasôm ŋagaô. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômnêm sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe “Ôndi sa ma ôsêlêŋ.”

⁶ Ma aê gabe amac ajala gebe ɬamalacnê Latu kêtu ŋatau aŋga nom gebe êsuc sec ôkwi aŋga nomŋa.” Go awa gêjac ŋac ŋatêkwa kêtu goloŋ gebe “Ôndi sa, ôc nêm mê sa ma ôc ôna nêm andu.”

⁷ Tec ŋac tau gêdi sa ma gêc gêja nê andu.

⁸ Lau taêsam sêlic e têtakê ma sêlambiŋ Anôtô, gebe kêpuc ɬamalac tôŋ ŋa naclai amboac tonan̄.

*Jesu kêkalem Matai
(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Ma Jesu gêlic aŋga tonan̄ ma gêlic ŋac teŋ gêŋgôŋ teloŋ malen̄, nê ŋaê Matai. Tec kêṣôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôndanguc aê.” Ma eŋ gêdi kêdaguc eŋ gêja.

¹⁰ Jesu gen̄ gêŋ gêŋgôŋ andu tau, ma teloŋ to lau sec taêsam sêmêŋ sêŋgôŋ sêwiŋ Jesu to nê ŋacseŋomi.

¹¹ Parisai sêlic ma sêṣôm gêdêŋ ênê ŋacseŋomi gebe “Amboac ondoc, ma amacnêm mêtêmôkê gen̄ gêŋ gêŋgôŋ gêwiŋ teloŋ to lau sec.”

¹² Jesu gêrjô ma kêṣôm gebe “Lau ôliŋ ŋajam sêpô lêna tauŋ kêtu doktanja atom, mago lau togêmac tec sêpô lêna.”

13 Ana ma taêm ênam biŋ tonec ñam acgom gebe ‘Aê gabe akêŋ da atom, gabe taêm walô taômgenj.’ Gebe aê gamêŋ gabe jakalem lau gêdêŋ atom, jakalem lau secgeŋ.’

*Bij tanam dabuŋ moŋa
(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)*

14 Gêdêŋ tonaj Joaññê ñacseŋomi dêdêŋ ej jatêtu kênac ej gebe “Amboac ondoc, tec aêac to Parisai ajam dabuŋ mo, ma aômnêm ñacsenjomi sêjam dabuŋ atom nec.”

15 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Lau embe sêniŋ awê ñamoasiŋ ma ñacgebe-ênam-awêwaga êmoa êwiŋ êsêac, oc nêŋ ñalêlôm ñawapac me. Mago ñabêc oc ménjësa ma sêkôc ñac-gebe-ênam-awêwaga su anga êsêacnêŋ, naŋgo êsêac sênam dabuŋ mo.

16 “Namalac tenj ambêñôc ñakwê laŋwa ña obo ñatali wakuc atom, gebe ñatali wakuc oc êôc ñakwê êngic ma êkac kalalac e êtu sec samucgeŋ.

17 Ma ñac tenj êkêŋ wain wakuc êsêp bôc ñaôlic laŋwa atom. Embe êngôm, oc wain êôc ñaôlic êpoa e êtaŋ ênaŋa, ma ñaôlic tau Êtu sec. Wain wakuc sêkêŋ êsêp ñaôlic wakuc acgom, go êmoasiŋ gên tau lulugenj.”

*Jairi latuo to awê, tanj kêmeasac Jesunê ñakwê naŋ
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)*

18 Gêdêŋ tanj Jesu kêsôm biŋ tonaj gêdêŋ êsêac gêmoa naŋ, Iômmôkê tenj ménjêpôŋ aduc gêdêŋ ej ma kêsôm gebe “Aêñoc latuco galoc gêmac êndu su. Mago ômôñejmarj gebe ôkêŋ lêmam ênsac ej ma mata jali êsa.”

19 Tec Jesu gêdi ma tonê ñacseŋomi têdaguc ej sêja.

20 Ma awê tenj gêjam dec kêtôm Jala 12, naŋ kêtû gasuc ménjêkô enj dêmôêmu ma kêmeasac ênê ñakwê ñalêso.

21 Awê tau kêsôm gêc taugenj gebe “Aê embe jamoasac ênê ñakwêgenj, oc êngôm aê ôlic ñajam êsa.”

22 Tec Jesu kësa tau ôki jamata gê ej ma kêsôm gebe “Latucoenec, têmtac êpa su, kôkêŋ gêwiŋ tec gêgôm aôm ôlim ñajam kësa.” Ma gêdêŋ ñasawa tecenanj awê tau ôli ñajam kësa.

23 Go Jesu gêja e gêô lasê Iômmôkênen andu ma gêlic lau sêju gasuc to sêgôm ñaonda kapôeŋ,

24 tec kêsôm gebe “Aêc su, gebe ñapalêo gêmac êndu atom, gêc bêcgeŋ tec gêc.” Ma êsêac sêômac ej.

25 Ma gêdêŋ sesoc lau sêsa sêja naŋ, Jesu kêsô gêja kêkam ñapalêo gêdêŋ lêma ma ej gêdi sa.

26 Ma biŋ tau ñawae kësa kêtôm gamêŋ tonaj ñai samob.

Jesu gêgôm mateŋpec luagêc ñajam kësa

27 Jesu gêdi anja tonaj, ma mateŋpec luagêc têdaguc ej, naŋ sêmôêc kapôeŋ gebe “Dawidiné Latu, taêm walô aêagêc.”

28 Kësô andu gêja, ma mateŋpec luagêc tonaj dêdêŋ ej sêja, tec Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc akêŋ gêwiŋ gebe aê katôm gebe jaŋgôm gêŋ tonec me masi.” Agêc sêômac gedej ej gebe “Aec, Apômtau.”

29 Go kêmeasac êsêagêc mateŋjanô ma kêsôm gebe “Nêm biŋ, tanj akêŋ gêwiŋ naŋ, ñanô êsa.”

30 Ma agêc mateŋjanô kêpoa lasê. Go Jesu kêbaob êsêagêc gebe “Alic taôm gebe asôm êndêŋ lau teŋ sêjô atom.”

31 Mago agêc sêsa sêja e sêgôm ênê wae kêsa kêtôm gamêj tonaj ñai samob.

Jesu gêgôm awamê kêsôm bij lasê

32 Èsêac sêsa sêja ma lau sêkôc ñac tojalau awamê tej sêmêj.

33 Jesu kêtij ñalau sec tonaj kêsa gêja su, go awamê tau kêsôm bij lasê ma lau taêsam tonaj sêñac lemenj ma sêôm gebe “Aêac taiic gêj tej amboac tonec anga Israel atomanô.”

34 Ma Parisai sêôm gebe “Ej kêtij ñalau sec ña ñalau sec nêj kasêga.”

Jesu taê walô lau

35 Ma Jesu gêjac laoc malac kapôej to sauj samob gêja ma kêdôj èsêac anga nêj lôm togêjam mêtê kêpi ñawae ñajam Anôtônê gamêjña ma gêgôm launêj gêmac to ôlij ñasec samob ñajam kêsa.

36 Ej gêlic èsêac lau taêsam ma taê walô èsêac, gebe sêpô lêna tauj to sêmoa jageo ñanô amboac domba, nañ nêj ñacgejob masi.

37 Go ej kêsôm gadêj nêj ñacsejomi gebe “Mo tau tec ñanô kêsa samob, mago koleñwaga tec luagêcgej.

38 Amboac tonaj atej êndêj mo tau ñatau, gebe êkêj koleñwaga nasêncac nêj ñanô sa.”

10

Jesu kêjaliñ aposolo 12 sa

(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

1 Jesu gêmôêc nêj ñacsejomi 12 dêdêj ej sêja ma kêkêj ñaclai gêdêj èsêac gebe têtij ñalau ñatêmu to sêngôm gêmac to ôlij ñasec samob ñajam ñasaña.

2 Èsêac aposolo 12 tau nêj ñaê tonec Ñac ñamatanya Simon, tanj sêsam ej gebe Petere nañ, agêc lasi Andrea ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joañ,

3 Pilip agêc Batolomai, Tom agêc teloñ Matai, Alpai latu Jakobo agêc Tadai,

4 Simon Kanaanña agêc Juda Isariot, tanj geoc ej lasê.

Jesu kêkêj ñacsejomi 12 kêtô kôm misionya

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

5 Lau 12 tonaj Jesu kêsakij èsêac to gêjac biñsu èsêac gebe “Asa lau samuc nêj intêna atom to asa lau Samaria nêj malac atom,

6 andêj lau Israel nêj domba gêbômgej ana.

7 Asêlêj naanam mêtê to asôm gebe ‘Gamêj undambêja kêdabiñgac.’

8 Anjôm gêmac ôlij ñajam êsa, aju ñacmatê dêndi sa, anjôm kamocbôm têtu selec, atin ñalau sec su sêna. Amac akôc ñaômägej, tec akêj ñaômägej.

9 Gold to silber ma mone sauj ñagêdô èsêp nêm ômbiñkap ñaatali atom.

10 Ambic atali amoia intêna atom, akôc ñakwê luagêc atom, akôc atapa atom ma aôc tôc atom, gebe koleñ tau ñanô oc êlôm koleñwaga.

11 “Embe asa malac kapôej to sauj ana, go atu kênac ñac, tanj sêlic ej jagêdêj anga malac tau ma naangôj awij ej e andi étiam.

12 Ma embe api andu tau ana, go awem ênac lau acgom.

13 Ma embe lau gêdêj, go amacnêm biñmalô ëpi èsêac. Mago embe lau gêdêj atom, go nêm biñmalô ëmu wacépi amac taôm.

14 Ma embe sêkôc amac sa atom to sêkêj tanjej nêm biñ atom, nañ awi andu to malac tau siñ e andôj ñakekop anga emkaiñ su.

15 Biŋ ḥanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Êndêŋ bêc sêmêtôc biŋja Sodom to Gomora oc sêŋgôŋ naeo êtôm malac tonaj atom.

*Jesunê lau sêôc ḥandaŋ
(Mar 13:9-13; Luk 21:12-27)*

16 “Alic acgom, aê jasakij amac amboac domba asêp kêam sec ḥjalêlôm ana. Amboac tonaj aŋgôm nêm gêj tokauc atôm moac ma malô-malô amboac balôsi.

17 Ajop taôm êndêŋ ḥjamalac, gebe oc sêkêŋ amac andêŋ mêtôcwaga ana ma si amac aŋga êsêacnêŋ lôm,

18 ma sêwê amac andêŋ gôliŋwaga to kiŋ ana êtu aêŋa gebe awa biŋ sa ḥjanêŋgeŋ êndêŋ êsêac to lau samuc.

19 Êndêŋ tanj sêkôc amac ana naŋ, apô sim taôm êtu leŋ to biŋ asômja atom, gebe êndêŋ noc tau biŋ asômja tau ênsuŋ tau êndêŋ amac êwac.

20 Gebe amac taôm asôm biŋ atom, Tameminê ḥnalau êôc amac awem sa.

21 “Têwa êkêŋ lasi êndêŋ siŋ ma tama êkêŋ latu ma ḥnapalêo to ḥac sêli tauŋ sa êndêŋ tenenji to tamenji ma sênsuŋ êsêac e siŋ enseŋ êsêac su.

22 Ma lau samob têntac endec amac êtu ḥoc ḥaŋja. Mago ḥac, tanj êôc gêrjawapac totêtac êpa suger e ḥatêku êsu naŋ, Anôtô ênam ej kêsi.

23 Embe sêjanda amac aŋga malac teŋ, naŋ aêc ana teŋ. Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Amac oc anam kôm êpi Israelnêŋ malac samob tomalagenj atom, ma ḥnamalacnê Latu êmêŋ.

24 “Kwapuc oc êlêlêc kwalam laŋgwa, ma sakiŋwaga oc êlêlêc nê ḥatau atom.

25 Kwapuc êtôm nê kwalam laŋgwa, ma sakiŋwaga êtôm nê ḥatau, go êtôm. Embe sêsam gôlôac teŋ nêŋ ḥatau gebe Belsebul, oc sêsam ḥaê sec êpi ênê lau amboac tonajgeŋ.

*Aêac tatêc asa
(Luk 12:2-7)*

26 “Amboac tonaj atêc ḥjamalac atom. Gêŋ samob, tan sêsaŋ auc naŋ, oc êtu awê, ma biŋ samob, tanj gêc lêlômgeŋ naŋ, oc êsa awê.

27 Biŋ tanj jasôm êndêŋ amac kesecgeŋ naŋ, asôm êtu awê, ma biŋ tanj aŋô êsêp tanjemsuŋ naŋ, anam mêtê êpi akô salôm ḥaô.

28 Ma atêc êsêac, tanj sênaç ôlimgeŋ êndu, mago sênaç katôm êndu têtôm atom naŋ atom. Mago atêc Anôtô, tanj kêtôm gebe enseŋ ôlim to katôm sêsep lamboam ḥakêlêndiŋ sênaŋa naŋ.

29 Kêlinkeien luagêc, naŋ ḥaôli sauŋ ec teŋ. Mago ḥateŋ êu tau êsêp nom atom e Tamemi êlôc sa acgom.

30 ḥac tau tonaj kêsa amac môkêmlauŋ sa tomalagenj.

31 Tec atêc taôm atom gebe amac alêlêc kêlinkeleŋ taêsam su.

*Tasom Killsi lase êndêŋ ḥjamalac
(Luk 12:8-9)*

32 “Nac teŋ embe êsôm aê lasê êndêŋ ḥjamalac, oc jasôm ej lasê êndêŋ Tamoc, tanj gêŋgôŋ undambê naŋ, amboac tonaj.

33 Ma ḥac teŋ embe ênsê aê auc êndêŋ ḥjamalac, oc jansa ej auc êndêŋ Tamoc, tanj gêŋgôŋ undambê naŋ, amboac tonaj.

*Biŋmalô masi, sinjeŋ
(Luk 12:51-53; 14:26-27)*

34 “Taêm ênam tonec gebe aê gamêŋ gabe jakêŋ biŋmalô ênêc nom nec atom. Aê gamêŋ gabe jakêŋ biŋmalô atom, gamêŋ gabe jakêŋ siŋ.

35 Aê gamêj gabe jawa ñamalac êkôc, latu agêc tama, ma latuo agêc têna, ma lawao wakuc agêc lawao lañgwa.

36 Ma lau gôlôac m teñja têtu ñacjo êndêj tauñ andêj-êndêjgenj.

37 “Ñac teñ embe têtaç êwiñ tama me têna êlêlêc aê su, oc êwê kaiñ aê atom. Ma teñ embe têtaç êwiñ latu me latuo êlêlêc aê su, oc êwê kaiñ aê atom.

38 Ma ñac teñ embe êôc nê kakesotau êndañguc aê atom, oc êwê kaiñ aê atom.

39 Ñac teñ embe taê ênam gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu. Ma ñac teñ embe êmac êndu êtu aêña, oc êngôj mata jali.

Biñ tatap ñagêjô saña

(Mar 9:41)

40 “Ñac teñ embe êkôc amac sa, oc êkôc aê sa, ma teñ embe êkôc aê sa, oc êkôc ñac, tanj kêsakiñ aê gamêj nañ sa.

41 Ñac teñ embe êkôc propete teñ sa êtu enj propeteña, nañ oculo êkôc ñagêjô êtôm propete êkôc, ma teñ embe êkôc ñac gêdêj teñ sa êtu enj ñac gêdêñña, nañ oculo êkôc ñagêjô êtôm ñac gêdêj êkôc.

42 Ma teñ embe êkêr bu ñaluc laclu teñ êndêj lau ñaôma tonec ñai nêñ teñ ênôm êtu enj aêñjoc ñacsenjomña, nañ jasôm biñjanôgenj êndêj amac gebe ñagêjô ñajam eso enj atomanô.” * sêc samob nê ñatau. Sandaññê ñaê teñ, tanj gêwa sa gebe enj kêtû ñalau sec samob nêñ ñatau.

11

1 Jesu kêdôj nê ñacsenjomí 12 su, go gêdi anga tonanj gêja gebe naêndôj to ênam mêtê lau êtôm nêñ malacgeñ.

Nackêsgu Joañ kékêj lau dêder Jesu sêja

(Luk 7:18-30)

2 Joañ gêngôj kapoacwalô e gêngôj Kilisinê koleñ ñawae, tec kêsakiñ nê ñacsen omi ñagêdô

3 jatétu kênac enj gebe “Aôm ñac tau, tanj sêôm sebe êmêñja nañ, me aêac ansaê ñac teñ acgom.”

4 Tec Jesu gêjô êsêac aweñ gebe “Ana ma anac minj gêj, tanj aijô to alic nañ, êndêj Joañ

5 gebe mateñpec sêlic gamêj kêtiam to magin kêsu sêseñêj, kamocbôm têtu selec to tanjeñsunbic sêñjô biñ, ñacmatê dêdi sa to lau sêôm ñawae ñajam lasê gêdêj lau ñalêlôm sawa.

6 Ma aê aoc êôc êsêac, nañ têntac lulu kêtû aêña atom nañ.”

7 Êsêac sêc sêja acgom, go Jesu gêôc awa sa ma kêsôm biñ gêdêj lau tototon-totonj tau kêpi Joañ gebe “Amac asa gamêj sawa aja abe al ic asageñ. Abe alic sôbolec teñ mu gêôc jakêsep mêmêkêsep me.

8 Aja abe alic asagenj. Abe alic ñac teñ kêsô ñakwê palê-palê me. Alic acgom, lau, tanj sêô ñakwê palê-palê nañ, sêngôj kiñgeñ nêñ andu.

9 Asa aja kêtû agenjña. Abe alic propete teñ me. Aec, aê jasôm êndêj amac gebe ñac tau kêlêlêc propete su,

10 gebe ñac tau tec tetu biñ kêpi enj gebe

‘Olic acgom, aê jasakinj ñoc ñacjaej êmuñ aôm naêmansañ nêm intêna, tanj gêc aôm lañômñemjña nañ.’

Anôtônê biñ tau tonanj.

* **10:42:** Sanda n ae teñ, tanj gêwa sa gebe enj kêtû ñalau

11 Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Lau samob, taŋ lauo sêkôc êsêac naŋ, nêŋ teŋ kéléléc ñackêsgu Joaŋ atom. Mago ñac sauŋ, taŋ sêsam eŋ kêtû ñamu anga gamêj undambêja naŋ, kéléléc eŋ su.

12 Gêdêj taŋ ñackêsgu Joaŋ kêpoa lasê e mérjgêdêj galoc nec Anôtô gêu gamêj undambêja lasê, ma lau, taŋ sêjac tênenp naŋ, oc sêjaŋgo su.

13 Gebe propete samob to Mosenê biŋsu seoc biŋ lasê e gêdêj Joaŋ

14 ma amac embe taêm ênam gebe akôc sa, go akêj êwiŋ gebe Joaŋ eŋ Elia, taŋ sêsôm gebe êmêj naŋ.

15 Ñac teŋ nê taŋasuj embe ênêc, naŋ êŋômaŋ.

16 “Aê janam dôŋ lau têm tonecja êpi asagen. Êsêac têtôm ñapalê, taŋ sêmoa malacluŋ ma sêmôc gêdêj tauŋ gebe

17 ‘Aêac ajac oŋ, mago amac atê wê atom. Aêac atanj taŋiboa, mago amac atanj awiŋ atom.’

18 Joaŋ gêmêj e geŋ to gênôm gêj atom, ma lau sêsôm sebe ‘Ñalau sec teŋ gêgôm eŋ.’

19 Ñamalacnê Latu mêmgeŋ to gênôm gêj ma mêmjac sêsôm teŋ gebe ‘Alic eŋ lasamtêna to gênôm wain anaboa, telonj to lau sec nêŋ teŋ eŋgoc.’ Mago Anôtônê mêtê tokauc gêjam ñanô kêwaka tau sa.”

*Jesu geŋ olin malac, tan sêkêj gêwin atom naŋ
(Luk 10:13-15)*

20 Go Jesu gêôc awa sa ma geŋ olin malac, taŋ sêlic ênê gêntalô taêsam naŋ, gebe sêjam tauŋ ôkwi atom gebe

21 “Ojae Korasinma, ojae Betsaidama, gêntalô taŋ gagôm anga amacnêm naŋ, embe jaŋgôm anga Turu to Sidon nêŋ, oc sênam tauŋ ôkwi wanêcgeŋ su ma sêsô talu sa to sênat tauŋ auc.

22 Amboac tonan jasôm êndêj amac gebe Êndêj bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêj biŋja eŋ taé walô lau Turu to Sidon êléléc amac su.

23 Ma aôm Kapanaum gobe sêsuŋ aôm sa e ñatêpôe nadiŋgeŋ undambê me. Aôm oc u taôm ôsêp lamboam ôna. Gêntalô taŋ kêsa aômnêm gamêj naŋ, embe êsa Sodom oc ênêc e mérjendêj tonec.

24 Amboac tonan jasôm êndêj amac gebe êndêj bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêj biŋja eŋ taé walô lau Sodom êléléc amac su.”

*Andêj aê amêj ma alêwanj taôm
(Luk 10:21-22)*

25 Gêdêj ñasawa tonan Jesu gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Tamoc, undambê to nom Natau, aê jalambinj aôm gebe gôsa biŋ tònê ñai auc gêdêj lau mêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdêj ñapalê dedec.

26 Tamoc, biñjanô, aôm gôlic ñajam amboac tonan, tec gôgôm nêm gêj.

27 “Tamoc kékêj gêj samob gêdêj aê, ma ñac teŋ kêjala Latu atom, Tama taugenj. Ma Tama, naŋ ñac teŋ kêjala eŋ atom, Latu taugenj to lau, taŋ Latu gebe eoc lasê êndêj êsêac.

28 “Amac samob, taŋ anjôŋ jageo to aôc wapac amoá naŋ, andêj aê amêj, go janam amac awem su.

29 Aôc ta ambalanj ñoc wabaŋa e jatu nêm kêdôŋwaga gebe ñoc ñalêlôm malô to katoc tauc sa atom, ec atap malem alêwanj taômja sa.

30 Gebe ñoc tê ñagaô to ñoc waba ñawapac atom.”

12

*Nacseñomi sesolop polom ḥanô gêdêŋ sabat
(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)*

1 Gêdêŋ ḥasawa tonan Jesu kêsêlêŋ gêmoa kôm polom̄ja ḥalêlôm gêdêŋ sabat. Mo gêjô enê ḥacseñomi ma êsêac sesolop polom ḥanô mêtjseŋ.

2 Parisai sêlic e sêšôm gêdêŋ ej gebe “Gôlicgac me, nêm ḥacseñomi sêgôm gêj, tanj sêjac jao gebe dangôm êndêŋ sabat atom.”

3 Tec ej kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Biŋ tanj Dawid to nê lau sêgôm gêdêŋ mo gêjô êsêac naŋ, asam atom me.”

4 Ej kêsô Anôtônê andu jageŋ polom, tanj sêkêŋ gêdêŋ Anôtô kêtû da ma sêjac jao gebe êsêac sêniŋ atom, lau dabuŋwaga tauŋgeŋ.

5 Ma biŋ, tanj gêc Mosenê biŋsu naŋ, gebe gêdêŋ sabat samob dabuŋwaga sêjac sabat popoc aŋga lôm dabuŋ, mago sêwê ḥakaiŋ atom naŋ asam atom me.

6 Aê jasôm êndêŋ amac gebe Gêj tanj kêlêlêc lôm dabuŋ su naŋ, tau tonec.

7 Embe ajala biŋ tonec gebe ‘Aê gabe akêŋ da atom, gabe taêm walô laugen,’ oc ambu lau, tec nêŋ biŋ masi nec atom,

8 gebe ḥamalacnê Latu kêtû sabat ḥatau.”

*Jesu gêgôm lêma kêtû goloŋ ḥajam kêsa
(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)*

9 Go Jesu gêdi aŋga tonanj gêja e kêsô êsêacnêŋ lôm.

10 Ma ḥamalac teŋ lêma kêtû goloŋ gêmoa tonanj. Ma lau ḥagêdô sêmoa, tanj sebe sêŋgôlin biŋ épí ej, tec têtu kênac ej gebe “Embe dangôm lau ôliŋ ḥajam êsâ êndêŋ sabat, oc êtôm me masi.”

11 Tec ej kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amacnêm asa embe nê domba teŋ êmoa ma êu tau êsêp sê êndêŋ sabat, oc naé sa atom me.”

12 Op, ḥamalac kêlêlêc domba su ḥêŋgeŋ. Tec tatôm gebe tamoasiŋ lau êndêŋ sabat.”

13 Go kêsôm gêdêŋ ḥac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec kêmêtôc lêma e ḥajam kêsa kêtiam kêtôm ḥamakerj.

14 Ma Parisai sêsa sêkic ênê biŋ gebe senseŋ ej.

Sakiŋwaga tan Anôtô kêjaliŋ sa naŋ

15 Jesu kêjala biŋ tonec, tec kêtaiŋ tau su aŋga gamêŋ tonanj, ma lau taêsam têdaguc ej, ma gêgôm êsêac samob ôliŋ ḥajam kêsa.

16 Go kêbaob êsêac ḥajaŋa gebe sêšôm ej lasê atom,

17 gebe biŋ, tanj propete Jesaia kêsôm naŋ, êtu tôŋ gebe

18 “Alic acgom, aêjoc sakiŋwaga, tanj kajaliŋ sa

to ḥoc ḥac têtac gêwiŋ ejŋa, tanj gallic ej ḥajam naŋ,

oc jakêŋ ḥoc ḥalau épí ej

ma êsôm bêc jamêtôc biŋŋa lasê êndêŋ lau samuc.

19 Ej oc ênam wamban to êmôec atom,

ma teŋ êjô ej awa aŋga malacluŋ atom.

20 Sin tanj gêjac bic naŋ, ej oc êmandôm su atom,

ma dawenj gasilana naŋ, eŋ oc êsi
 êmac atom,
 êŋgôm êmoa e êwê bingêdêŋ êku
 naŋacjo tulu,
21 ma lau samuc sêkêŋ mateŋ ênê
 naâ."

Jesu ma Belsebul
(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Gêdêŋ tonaj sêkôc ɻac teŋ toŋalau sec, naŋ matapec to awamê, dêdêŋ Jesu sêja. Ma Jesu gêgôm eŋ ôli ɻajam kêsa e awamê kêsôm biŋ lasê to gêlic gamêŋ.

23 Ma lau samob sê taêŋ ma sêšôm gebe "Nac tonec oc Dawidnê Latu me."

24 Parisai sêŋjô, tec sêšôm gebe "Nac tôñê kêtîŋ ɻalau sec ɻa ɻalau sec nêŋ kasêga Belsebul."

25 Jesu kêjala biŋ, taŋ êsêac taêŋ gêjam naŋ, ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Gamêŋ teŋ embe êwa tau êkôc, go êtu gasaŋ ma malac me gôlôac teŋ embe sêwa tauŋ êkôc, oc sêmoa atom.

26 Ma embe Sadanj êtiŋ Sadanj, go êwa tau êkôc. Ma ênê gamêŋ ênêc amboac ondoc.

27 Ma aê embe jatiŋ ɻalau sec ɻa Belsebul, go amac latômi têtîŋ ɻa asa. Kêtu tonajna ūsêac tauŋ ogco sêmêtôc amac.

28 Mago aê embe jatiŋ ɻalau sec ɻa Anôtônenê ɻalau, go êwa sa gebe Anôtnê gôliŋ wacêpi amac.

29 "Me ɻac teŋ êsô ɻac ɻajaŋa teŋ nê andu naejaŋgo ênê waba su amboac ondoc. Eŋ ênsô ɻac ɻajaŋa tau tôŋ êmuŋ acgom, go êjaŋgo ênê waba.

30 "Nac teŋ embe êwiŋ aê atom, oc enseŋ aê, ma ɻac teŋ embe ejoŋ ɻanô êwiŋ aê atom, oc êtê salinj-salinj.

31 Kêtu tonajna aê jašôm êndêŋ amac gebe Namalacnêŋ sec to biŋ alôb-alôb samob Anôtô oc êsuc ôkwi, tageŋ biŋ alôb-alôb êpi ɻalau Dabuŋ, tec Anôtô êsuc ôkwi atom.

32 Ma teŋ embe ênam saic biŋ êndêŋ Namalacnê Latu, tec Anôtô oc êsuc ôkwi, mago teŋ embe ênam saic biŋ êndêŋ ɻalau Dabuŋ, naŋ Anôtô oc êsuc ôkwi êndêŋ têm tonec to ônêra atomanô.

Biŋ kajanôŋa
(Luk 6:43-45)

33 "Embe asê ka ɻajam, oc ênam ɻanô ɻajam, ma embe asê ka sec, oc ênam ɻanô sec. Gebe ka tajala gêdêŋ ɻanôgenj.

34 Moac ɻalatu amac. Amac secgoc, tec asôm biŋ ɻajam amboac ondoc. Gêŋ taŋ geIôc gêc nêm ɻalêlôm naŋ, mêmkêsa awemsuŋ.

35 Namalac ɻajam oc êtaŋ gêŋ ɻajam sa aŋga nê awa ɻajam, taŋ gêc nê ɻalêlôm, ma ɻamalac sec oc êtaŋ gêŋ sec sa aŋga nê awa sec.

36 "Aê jašôm êndêŋ amac gebe Êndêŋ bêc mêtôcja ɻamalac sêwa biŋ ag-waagwa samob, taŋ sêšôm naŋ, ɻam sa.

37 Awamsuŋ ɻabiŋ oc ênam aôm kêsi, ma awamsuŋ ɻabiŋ oc êtiŋ aôm su."

Lau sec sêjatu genjtalô
(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Go biŋsutau to Parisai nêŋ ɻagêdô sêjô Jesu awa gebe "Mêtêmôkê, aêac abe alic aôm ôrjgôm gêjtalô ten."

39 Tec enj gêjô êsêac awen gebe “Lau sec to mockaiñja sêjatu gêntalô, mago gêntalô teñ oc êndêj êsêac atom, gêntalô propete Jonaña tagenj.

40 Jona gêmoa gênsêga têtaclêlôm kêtôm geleñja têlêac ma gêbêcauc têlêac, ma ñamalacnê Latu oc amboac tonangetj. Enj ômoa nom ñälêlôm êtôm eleñja têlêac ma êmbêcauc têlêac.

41 Êndêj noc mêtôcja qacwaga Niniwera oc sêndi sa sêwinj lau tònê ma êmêtôc êsêac, gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tauñ ôkwi. Ma alic acgom, tenj kêlêlêc Jona su tec gêmoa.

42 Êndêj noc mêtôcja kwin anja mula-mnja oc êndi sa êwinj lau tònê ma êmêtôc êsêac, gebe enj anja nom ñamadiñ, mago gêmêj gebe énjô Salomonê mêtê. Ma alicgac, tenj kêlêlêc Salomo su tec gêmoa.

Njalau sec gêmu gêja nê gamêj langwa kêtiam

(Luk 11:24-26)

43 “Njalau ñatêmu embe êsa anja ñamalac teñ nê, oc eo êmoa gamêj kwalam ma ensom gamêj êlêwañ tauña e êtâp sa atom.

44 Go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ñoc andu, tanj kasa gamêj nañ êtiam.’ Ma embe naêô lasê, oc alic andu tau sawa ma sêkajo sa to sêgêlôj.

45 Go naêkôc ñjalau 7, tanj nêj sec kêlêlêc ênê su nañ, sêwinj enj sêrôsô naseñgôj. Go ñamalac tonangetj êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmuñja su. Ma lau sec tònê ñai amboac tonangetj.”

Jesu têna ma lasiio to ñac

(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 Enj kêsôm biñ gêdêj lau gêmoa ma têna to lasii mêjsêkô dêmôêja sebe sêrôsôm biñ êndêj enj.

47 Tec ñac teñ kêsôm gêdêj enj gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec mêjsêkô dêmôêja sebe sêrôsôm biñ êndêj aôm.”

48 Mago Jesu gêjô ñac, tanj kêsôm biñ gêdêj enj nañ, awa gebe “Tinoc asa ma lasici asa lau.”

49 Ma kêmêtôc lêma jakêtôc nê ñacseñomi ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec.”

50 Lau tanj sêmasaj Tamoc, tanj gêngôj undambê nañ nê biñ nañ, go têtu lasicio to ñac ma tinoc.” *

13

Bingôlinj ñac kêpalip ñ awêja

(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Bêc tonangetj ma Jesu anja andu kêsa jagêngôj ambêô.

2 Lau topom-topom sêkac sa sêgi enj auc, tec kêpi wañ teñ jagêngôj ma lau samob sêkô bau.

3 Ma gêjac miñj biñ taësam gêdêj êsêac gêjam kêtû bingôlingej ma kêsôm gebe “Alic acgom, ñac kêpalip ñawêja teñ kêsa gêja gebe êpalip ñawê.

4 Kêpalip gêmoa e ñagêdô kêsêp intêna, tec moc mêtseñ su.

5 Ñawê ñagêdô kêsêp poclêlôm nañ nom kapôeñ gêc atom. Tec kêpoa sebengetj gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom,

6 e oc kêpi ma kêsêgô e kêtû masê gebe ñawakac keselenj kêsêp gêja atom.

7 Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ma êc kêpoa e gejonj êndu.

* **12:50:** Sadanjnê ñaê teñ. Alic Mat 10:25

⁸ Ma ḥagēdō kēsēp nom ḥajam, tec gējam ḥanō. Tej gējam 100, ma tej 60, ma tej 30.

⁹ Ḥac tej nē taḥasūj embe ḫēc, naḥ ḫējō.”

Bingōlinj tau ḥam

(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ḥacsejomi dēdēj Jesu jasēsōm gēdēj ej gebe “Amboac ondoc tec gōjam kētu bingōlingej gēdēj ḫēc nec.”

¹¹ Ma ej gējō ḫēc awej gebe “Amac atap kauc sa, tec ajala gamēj undambēja ḥabij ḥalēlōmja, mago ḫēc tētāp sa atom.

¹² Ḥac taḥ nē gēj gēc naḥ, ḫētāp ḥagēdō sa naēwiḥ e ḫēlēlēc su. Mago ḥac, taḥ nē gēj masi naḥ, sēkōc ḥakēsu, taḥ gēc ejnā naḥ, su amboac tonangej.

¹³ ḫēc sēlic gēj e amboac sēlic atom to sejō biḥ e amboac sējō atom ma nēj kauc kēsa atom, tec gajam kētu bingōlingej gēdēj ḫēc.

¹⁴ Ma Jesaianē biḥdēm, taḥ geoc lasē naḥ, kētu tōj kēpi ḫēc gebe ‘Taḥemsuḥ oc aŋō, mago oc nēm kauc ḫēsa atom.

Matemanō oc alic, mago oc ajala atom.

¹⁵ Lau tonaj nēj ḥalēlōm ḥadani to taḥemsuḥ gēōc auc ma matej gēmōb.

Mago embe amboac tonaj atom, go sēlic gēj to taḥemsuḥ sējō

biḥ ma nēj ḥalēlōm sējala mētē to sēnam tauḥ ḫōki ma aē janam

ḥēc sa.’

¹⁶ Aē aoc aōc amac matamanō gebe alic gēj ma amac taḥemsuḥ gebe aŋō biḥ.

¹⁷ Biḥjanō, aē jasōm ḫēndēj amac gebe Propete to lau gēdēj gwalēkīj sēkēj matej gebe sēlic gēj, tec amac alic nec, mago sēlic atom to sējō biḥ, tec amac aŋō nec, mago sējō atom.

Jesu gēwa biḥ gōlinj ḥac kēpalip ḥawēja ḥam sa

(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ “Amboac tonaj aŋō biḥgōlinj ḥac kēpalip ḥawēja tau ḥam acgom.

¹⁹ Lau embe sējō gamēj undambēja ḥabij ma sējala atom, naḥ tētōm ḥawē, taḥ kēpalip kēsēp intēna naḥ. Ḥac sec tau naējanjo biḥ, taḥ kēpalip kēsēp nēj ḥalēlōm naḥ su.

²⁰ Ma ḥonaj kēpalip kēsēp poc kētōm lau, taḥ sējō biḥ ma gacgej sēkōc sa totēntac ḥajamgej.

²¹ Mago nēj ḥawakac jagējam atom, ḫēc sa ma sējanda ḫēc etū mētēja, oc gacgej sēwi siḥ.

²² Ma ḥonaj kēpalip kēsēp ḫēcmōkē kētōm lau, taḥ sējō biḥ ma gējēlēlōm-lēlōm nomja to lētōm awēja ejoj biḥ tau ḫēndu ma sēnam ḥanō atom.

²³ Ma ḥonaj kēpalip kēsēp nom ḥajam kētōm lau, taḥ sējō biḥ e sējala ma sējam ḥanō, tej gējam 100, tej gējam 60 ma tej 30.”

Bingōlinj waōjya

²⁴ Go Jesu kēkēn bingōlinj tau ḥaten gēdēj ḫēc ma kēsōm gebe “Tanam dōj gamēj undambēja ḫēpi ḥac, taḥ kēpalip ḥawē ḥajam kēsēp nē kōm.

²⁵ Ma gēdēj taḥ lau sēc bēc sēc naḥ, ḫēne sojō-sojō mējkēpalip waōj ḥawē gēsac padi ḥaō ma gēc gēja.

26 Nawê gêlêc e jagêuc acgom, go têtap waôj sa kêpi gêwiñ.

27 Tec ɣataunê sakinwaga mêmhsôm gêdêj eñ gebe ‘Apômtau, aôm oc kôpalip nawê ɣajamgen kêsêp nêm kôm me. Ma waôj tec aنجa ondoc mêmjkêsa.’

28 Eñ kêsôm gêdêj êsêac gebe ‘Gêj tonaj ɣacio teñ gêgôm.’ Ma sakinwaga sêsôm gêdêj eñ gebe ‘Aôm gobe aêac naajo sa me masi.’

29 Ma eñ kêsôm gebe ‘Masi, gebe amac embe ajo waôj, oc ambuc padi sa êwiñ.

30 Andec, lulugen têtu kapôen sêsêlip taungeñ sêkô e êndêj têm sêsêpja acgom. Ma êndêj noc sêsêpja aê jasôm êndêj sêsapwaga gebe Ajoj waôj tau sa êmuñ mêmjanac logic sa naja êniñ su. Mago gêj tanijña tau anac sa êpi aênjoc andu gêj ɣanôjña êna.’”

Biñgôlinj gêmêc ɣawêja

(Mar 4:31-32; Luk 13:18-19)

31 Go kékêj biñgôlinj tau ɣatenj gêdêj êsêac ma kêsôm gebe “Gamêj undambêja kêtôm gêmêc ɣawê ɣamatuc kâtôk jakêse kêsêp nê kôm.

32 Gêj tau talic ɣasec-ɣasec kêtôm gêj ɣagêdô ɣamatuc atom ma êpi acgom, go êlêlêc gêj tolaunj ɣagêdô su e naêtu ka, ma moc umboj ɣalabuñja mêmhsênam sac sêngôj ɣalaka.”

Biñgôlinj jistña

(Luk 13:20-21)

33 Ma kêsôm biñgôlinj tau ɣatenj gêdêj êsêac gebe “Gamêj undambêja kêtôm jist, awê teñ kêtôk mêmkgâluñ gêwiñ polom kêsêp suc têlêac e gêjam aucgeñ.”

Jesu kêsôm biñ kêtû biñgôlinj ɣamña

(Mar 4:33-34)

34 Biñ samob tonaj Jesu gêjam kêtû biñgôlingeñ gêdêj lau ma kêsôm biñ teñ gêc awê atom, kêsôm kêtû biñgôlingeñ,

35 gebe propetenê biñdêm tonec êtu tôj gebe

“Aê gabe jañja aoc êtu biñgôlinja,
aê gabe jañj biñ sa, tañ kêsiñ tau

gêc lêlôm gêdêj Anôtô kékêj nom
e mêmjkêdêj galoc.”

Jesu gêwa biñgôlinj waôjña sa

36 Go kékêj lau tonaj sêja ma kêsô andu gêja. Ma nê ɣacseñomi dêdêj eñ jasêşôm gebe “Ôwa biñ waôj kêsêp kômja nañ ɣam sa êndêj aêac acgom.”

37 Tec eñ gêjô êsêac awenj gebe “Ñac, tañ kêpalip ɣawê ɣajam nañ, ɣamatuc Latu.

38 Kôm kêtôm nom, ma ɣawê ɣajam kêtôm gamêj undambêja tau ɣaawêlatu, go waôj kêtôm ɣac sec nê latui.

39 Ma ɣacio, tañ kêpalip waôj nañ Sadanj. Noc sêsêpja kêtôm nom ɣabêc ɣamuñja. Ma sêsapwaga tau aنجela.

40 Kêtôm sejoñ waôj nasêmboa êpi ja êna, ma êndêj bêc ɣamuñja oc sêngôm amboac tonaj.

41 ɣamatuc Latu êkêj nê aنجela sêna sejoñ lau kalomtêna to secwaga samob aنجga ênê gamêj sa,

42 ma sêmbaliñ êsêac sêsêp gamêj, tañ ja ɣawaô kêlakoc sêna, natêtañ ma luñluñ êkôsijñ tau.

43 Ma lau gêdêj nêj ɣawê époa lasê amboac oc aنجa Tamenjinê gamêj. Ñac tenj nê tañasuj embe ênêc, nañ êñômañ.

Biñgôlinj awa gêc kômja

⁴⁴ “Gamêj undambêja kêtôm awa, taŋ ηac teŋ kêsij ôkwi gêc kôm e ηac teŋ kêtap sa ma kêsurj auc kêtiam ma totêtac ηajamgeŋ gêja, jakêkêŋ nê gêŋ samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli kôm tau.

Biñgôlinj kékômja

⁴⁵ “Ma teŋ gêwiŋ gebe Gamêj undambêja kêtôm ηac-kêtulu-gêŋwaga teŋ gesom kékôm ηajam-ηajam gêmota

⁴⁶ e kêtap kékôm mata êjam teŋ sa, go gêja ma kékêŋ nê gêŋ samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli gêŋ tau.

Biñgôlinj wasanŋa

⁴⁷ “Ma teŋ gêwiŋ gebe Gamêj undambêja kêtôm wasanŋ, tarj sêkêŋ kêsêp gwêc ma gêŋ tokaiŋ-tokaiŋ sêwê

⁴⁸ e tonoma, go sê sa kêpi bau gêja jasêŋgôŋ sic ma sêjaliŋ i ηajamgeŋ sa kêsêp laclu, ma sec naŋ sêbalinj sinj.

⁴⁹ Èndêŋ nom ηabêc ηamuŋa naŋ, oc amboac tonanŋeŋ. Aŋela oc sêsa sêmêŋ ma sêjaliŋ lau sec anga lau gêdêŋ nêŋ sa

⁵⁰ ma sêmbalinj èsêac sêsep gamêj ja ηawaô kêlakocŋa sêna. Anja tônê oc têtaŋ ma luŋluŋ êkôsiŋ tau.

Awa wakuc to lanŋwa

⁵¹ “Amacnêm kauc kêsa kêpi biŋ samob tonanŋ ηai me masi.” Ma èsêac sêlôc sebe “Aec.”

⁵² Tec enj kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Kêtu tonanŋa biŋsutau samob, taŋ sêŋô biŋ gamêj undambêja katu tôŋ naŋ, têfôm andu ηatau teŋ, naŋ gê nê gêŋ wakuc to lanŋwa sa anja nê awa ηalêlôm.”

Jesuné lau têtij en anja Nasaret

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jesu gêjac mata biñgôlinj tonanŋ ηai su, go gêdi sa anja tonanŋ.

⁵⁴ Jagêô lasê nê malacmôkê ma kêdôŋ èsêac gêmota nêŋ lôm e têtakê ηanô ma sêsôm gebe “Nac tonec kékôc kauc to gêŋtalô nec anja ondoc.

⁵⁵ Enj tonec kamunda latu me masi. Sêsam enj têna sebe Maria me. Ma lasii Jakobo agêc Josep ma Simon agêc Juda me.

⁵⁶ Ma luio samob sêmoa sêwiŋ aêac atom me. Ma enj kékôc gêŋ samob tônê ηai anja ondoc.”

⁵⁷ Ma têtu môsi enj. Tec Jesu kasôm gêdêŋ èsêac gebe “Lau gamêj teŋ tetoc propete teŋ sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to nê laugenj tec sêmbu enj.” *

⁵⁸ Ma enj gêgom gêŋtalô taêsam anja tonanŋ atom gebe sêkêŋ gêwiŋ atom. * èsêp ewin gebe polom esuŋ êtu kapôeŋ. Jist ηanjaclai ênam polom samucgeŋ auc.

14

Nackêsgagu Joaŋ gêmac endu

(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Gêdêŋ têm tonanŋ kij Herodo gêŋô Jesu ηawae

² ma kêsôm gêdêŋ nê sakînwaga gebe “Enj tonec ηackêsgagu Joaŋ. Enj gêdi sa anja ηacmatênenj, tec ηaclai kêpoa kêpi enj.”

* **13:58:** Bômbôm embe sêpac naŋ polom, go sêkêŋ gêŋ tau

³ Gebe Herodo kējatu gebe sêkôc Joaŋ tōŋ ma sênsô eŋ tōŋ nasêkêŋ eŋ êngôŋ kapoacwalô kêtô têwa Pilip nê awê Herodiaŋ,

⁴ gebe Joaŋ kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gôjam awê tonaj tec keso.”

⁵ Ma têtac kékac Herodo gebe ênac eŋ êndu, mago kêtêc lau gebe sêlic Joaŋ kêtôm propete.

⁶ Gêdêŋ taŋ Herodo taê gêjam nê bêc têna kékôc eŋja naŋ, Herodia latuo jakêtê wê gêmoa êsêac to nê ɣacleŋ ɣalêlôm. Herodo gêlic e têtac ɣajam kêsa,

⁷ tec kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Gêŋ taŋ oteŋ naŋ, oc jakêŋ êndêŋ aôm.”

⁸ Ma têna kêsôm biŋ kêsêp latuo têtac, tec kêsôm gebe “Ôkêŋ ɣackêsgu Joaŋ môkêapac êsêp laclu teŋ êndêŋ aê anga tonec.”

⁹ Kijnê ɣalêlôm ɣawapac kêsa, tageŋ kêtôc lêma ɣacleŋ sêlic sunja, tec kêtatu gebe sêkêŋ,

¹⁰ ma kêsaŋ jadêdim Joaŋ gêsutêkwa gêngic anga kapoacwalô.

¹¹ Ma sêkêŋ môkêapac kêsêp laclu teŋ mêŋsêkêŋ gêdêŋ ɣapalêo, ma kékôc gêdêŋ têna gêja.

¹² Ma Joaŋnê ɣacseŋomi mêŋsêkôc ênê ɣawêlêlan su jasêsuŋ ma jasêsmô ɣawae gêdêŋ Jesu.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Joaŋ 6:1-14)

¹³ Jesu gêŋô Joaŋ gêmac êndu ɣawae e kêtaiŋ tau su anga gamêŋ tonaj jakêpi waŋ ma gêja gebe êmoa nê ɣasawa teŋ tauŋa. Ma lau sêŋô ɣawae tec sêlêlêŋ anga nêŋ malac têdaguc eŋ séja.

¹⁴ Jesu jakêšô bau ma gêlic lau topom-topom tau, tec taê walô êsêac ma gêgom êsêacnêŋ gêmac ɣajam kêsa.

¹⁵ Oc jagêjam kwalam, tec nê ɣacseŋomi dêdêŋ eŋ jasêsmô gebe “Gamêŋ tonec gamêŋ sawa ma oc gêja su. Amboac tonaj ôkêŋ lau sêc êlinj-êlinj têtôm malacgen nasênam ôli nêŋ mo.”

¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Oc sêc sêna atom, amac taôm akêŋ gêŋ êsêac sêniŋ.”

¹⁷ Go êsêac sêsmô gêdêŋ eŋ gebe “Aêacma gêŋ gêc tonec atom polom lemen ten to i luagêcgeŋ tec gêc.”

¹⁸ Ma eŋ kêsôm gebe “Akôc gêŋ tau andêŋ aê amêŋ.”

¹⁹ Tec kêtatu lau tau gebe sêŋgôŋ sic sêŋgôŋ gêgwaŋ, ma kékôc polom lemen ten to i luagêc tau sa mêŋmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kékôc ma kékêŋ polom gêdêŋ nê ɣacseŋomi jasêjac sam gêdêŋ lau.

²⁰ Samob sen e gêôc êsêac tōŋ, go sejon ɣapopoc sa kêsêp gadob 12 e mêŋgêc.

²¹ Ma êsêac, taŋ sen gêŋ tau naŋ, ɣacwaga amboac 5,000, ma sêsa lau to ɣapalê sa sêwiŋ atom.

Jesu kêsêlêŋ gêmoa ɣadembom ɣaô

(Mar 6:45-52; Joaŋ 6:15-21)

²² Ma Jesu kékac nê ɣacseŋomi gacgeŋ sêpi waŋ sêmuŋ eŋ sêna ɣamakeŋ ônêŋa ma eŋ tau êmoa e êkêŋ lau sêna acgom.

²³ Eŋ kêtêŋ lau tau seja ma taugen kêpi lôc gêja gebe eten mec. Oc jakêšêp su ma eŋ taugen gêmoa nê tônê.

²⁴ Waŋ kêsa e jakêkô ɣalungeŋ ma dembom kêpôŋ êsêac secanô gebe mu kêpuc êsêac tōŋ.

²⁵ Talec kêtan, go Jesu kêsêlêŋ gêmoa dembom ɣaôgeŋ kêsa gêdêŋ êsêac gêja.

26 Nacseñomi sêlic ej kêsêlêj gêmoa ñadembom ñaôgen e têtakê ma sêsôm gebe “Joe, balôm teñ.” Tec têtêc e sêwakic.

27 Go Jesu awa kêsa seben ma kêsôm gebe “Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom.”

28 Tec Petere gêjô ej awa gebe “Apômtau, embe aôm tau tonaj, nañ ôsôm ma jamoa bu ñaô jandêj aôm jawac.”

29 Ma Jesu kêsôm gebe “Ômôêj.” Go Petere aŋga wañ kêsêp kêsêlêj gêmoa bu ñaô gêdêj Jesu gêja.

30 Mago ej gêlic mu ñasênôm ma kêtakê e kêka tau su ma gêmôêc gebe “Apômtau, ôkam aê sa.”

31 Tec Jesu kêmêtôc lêma ôb tagen jakêkam ej ma kêsôm gêdêj ej gebe “O aôm ñac, kôkêj gêwiñ kwalec, kêtû asagenja nêm ñalêlôm gêja lu.”

32 Agêc jasépi wañ ma mu kêtû malô.

33 Ma êsêac, tañ sêjgôj wañ nañ, sêpôj aenjduc dêdêj ej ma sêsôm gebe “Anôtônê Latu aôm binjanôgoc.”

*Jesu gêgôm gêmac ôlij ñajam kêsa aŋga Genesaret
(Mar 6:53-56)*

34 Ma sêja e sêpi bau aŋga Genesaret.

35 Ma gêdêj tañ lau gamêñ tonanja sêjala ej nañ, sêkêj biñ kêtôm nêñ malac ñamagêja samob gêja, go sejon lau samob, tañ gêj gêgôm êsêac nañ, dêdêj ej sêja

36 ma teteñ ej gebe sêmoasac ênê ñakwê ñataligeñ. Tec samob, tañ sêmoasac nañ, ôlin ñajam kêsa.

15

*Lau ñanô nêj mêtê
(Mar 7:1-13)*

1 Gêdêj tonaj Parisai to biñsutau aŋga Jerusalem dêdêj Jesu sêja ma têtu kênac ej gebe

2 “Amboac ondoc, nêm ñacseñomi sêgêli lau ñanô nêj biñ ma sebe sêniñ gêj, nañ sêkwasiñ lemeñ atom.”

3 Tec ej gêjô êsêac awen gebe “Ma amac taôm gêdêj tañ amasañ nêm ñagôlinj lanjwa nañ, aseñ Anôtônê biñsu gêwiñ.

4 Anôtô gêjac jatu gebe ‘Otoc tamam agêc tênam sa, ma teñ embe êpuc boa tama me têna, nañ senseñ ej su ênaña.’

5 Mago amac asôm gebe Nac tañ êsôm êndêj tama me têna gebe ‘Aôm taêm kêka ñoc gêj, mago gabe jakêj êtu da,’

6 ñac tonaj embe etoc tama agêc têna sa atom, oc naêndêj. Tec agôm nêm ñagôlinj lanjwa ñanô kêsa ma aseñ Anôtônê biñ su.

7 Dansantêna, Jesaia geoc biñ tonec lasê jagadêngeñ kêpi amac gebe

8 Anôtô kêsôm gebe

‘Lau tonec tetoc aê sa ña gêdonjôlicgêj, ma nêj ñalêlôm gêmoa jaêc aê.

9 Êsêac sêjam sakiñ aê kwalec, gebe biñsu, tañ têdôj nañ,

ñamalacnêj biñ ñaômageñ.’”

*Gêj tañ gêgôm ñamalac kêtû sêc
(Mar 7:14-23)*

10 Go Jesu gêmôêc lau dêdêñ en sêja ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Añô biñ ma nêm kauc êsa.

11 Gêñ tañ kêsô awasuñ nañ, oc êngôm ñamalac êtu sec atom, tagen gêñ tañ kêsô awasuñ, tonanj tec êngôm ñamalac êtu sec.”

12 Go nê ñacseñomi jasêñom gêdêñ en gebe “Parisai tau sêñø biñ tonanj e gêli nêñ ñjalêlom sa, nê kójalagac me.”

13 Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Gêñ samob, tañ Tamoc undambêña kêsê atom nañ, oc êjô sa.

14 Andec êsêac, êsêac mateñpec, tañ sêwê mateñpec. Matapec teñ embe êwê matapec teñ, nañ oc agêc lulugenj sêu tauñ sêsep sê sêna.”

15 Ma Petere gêjô en awa ma kêsôm gebe “Ôwa biñgôlin tonec ñam sa êndêñ aêac acgom.”

16 Tec Jesu kêsôm gebe “Ma amac tonec amboac ondoc, nêm kauc kêsa atom tagenj atom êsêac me.”

17 Ajala atom me. Gêñ samob, tañ êsô awemsuñ nañ, oc êsêp ñatêtac ma tau êtaiñ su êna.

18 Ma gêñ samob, tañ kapi anga ñjalêlom mêtjkêsa awemsuñ, tonanj tec oc êngôm ñamalac êtu sec.

19 Gebe gêñ tonec anga ñjalêlom kêpi gêmêñ gebe Taêñ gêjam sec, sêjac ñamalac êndu, dêdim sêmôcwalo gêogic, sêgôm gêñ mockaiñjo to mockaiñja, genjen, biñ gêga ma biñ alôb-alôb.

20 Gêñ tonanj ñai tec gêgôm ñamalac kêtû sec. Mago embe sêkwasiñ lemenj atom ma sêniñ gêñ, tonanj oc êngôm ñamalac êtu sec atom.”

Awê Kanaannja kékêñ gêwiñ ñajanja (Mar 7:24-30)

21 Jesu gêdi kêtaiñ taugenj anga tonanj jagêô lasê gamêñ Turu to Sidonna.

22 Ma gêdêñ tonanj awê Kanaannja teñ anga gamêñ tonanj mêtjgêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aê. Añjoc latuco ñjalau sec teñ kêlêsu en.”

23 Mago Jesu gêjô ênê biñ teñ atom. Ma nê ñacseñomi dêdêñ en jateteñ en gebe “Ôkêñ en ênamanj, kêtanj-kêtanj kêdaguc aêac nec.”

24 En gêjô êsêac awenj gebe “Anôtô kêsakinj aê gadêñ gôlôac Israel taungeñ nêñ domba gêbôm tec gamêñ.”

25 Ma awê tau kêpôj aduc gêdêñ en ma kêsôm gebe “Apômtau, ônam aê sa.”

26 Tec Jesu gêjô en awa gebe “Embe takôc ñapalêñê mo su ma tambalinj êndêñ kêamlatu, oc ñajam atom.”

27 Ma awê tau gêjô en awa gebe “Apômtau, kôsômgac. Mago mo ñapopoc, tañ kêsêlô kêsêp nêñ ñataunêñ tebo ñabalu nañ, kêamlatu señgoc.”

28 Go Jesu gêjô en awa gebe “O awê tau, aôm kôkêñ gêwiñ ñajanja. Amboac tonanj biñ, tañ koteñ nañ, êtu tôj.” Ma gêdêñ ñasawa tonanjeñ awê tau latuo ôli ñajam kêsa.

Jesu gêgôm lau taësam ôliñ ñajam kêsa

29 Ma Jesu gêdi anga tonanj jagêô lasê bugêjactoñ Galilaiañja, go kêpi lôc teñ jakêpoñ tau sic gêngôñ.

30 Go lau topom-topom dêdêñ en sêja, nañ sejon nêñ magin kêsu, pulinj, mateñpec, awenjme ma gêmac tokainj-tokainj sêwiñ dêdêñ en sêja jatetoc êsêac sêc en a-mra, ma gêgôm êsêac ñajam kêsa.

31 Lau sêlic awenjme sêsôm biñ to pulinj ôliñ ñajam kêsa, ma magin kêsu sêselêñ to mateñpec sêlic gamêñ, tec sê taêñ ma sêlambin Israelnêñ Anôtô ñanô.

*Jesu gêlôm lau 4,000
(Mar 8:1-10)*

³² Go Jesu gêmôêc nê ɻacseñomi dêdêñ en jakêşôm gebe “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa Sêwin aê e bêc têlêac samuc ma nêñ gêñ sêniñja masi, tec gabe jakêñ êsêac têntac sawagenj sêna atom gebe oc enkaiñ to lemenj êmac aŋga intêna.”

³³ Ma ɻacseñomi sêşôm gêdêñ en gebe “Aêac tamoa gamêj sawa nec, oc takôc polom taêsam aŋga ondoc gebe lau tonec sêniñj êtôm êsêac.”

³⁴ Tec Jesu kêtû kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgeñ gêc.” Ma êsêac sêşôm gebe “7 to i palê ɻagêdô.”

³⁵ Go kêsôm lau sêñgôj sic sêñgôj nom.

³⁶ Ma kékôc polom 7 to i tonaj sa ma gêjam danje, go kêpô kékôc ma kékêñ gêdêñ ɻacseñomi, go ɻacseñomi sêjac sam gêdêñ lau.

³⁷ Êsêac samob señ e gêôc êsêac tôj ma sejoñ ɻapopoc sa kêsêp gadob 7 e mêmêgêc.

³⁸ Ma êsêac, tanj señ gêñ tau nañ, ɻacwaga 4,000, ma sêsa lauo to ɻapalê sa sêwin atom.

³⁹ Enj kékêñ lau tau sêja acgom, go kêpi wañ jagêñ lasê gamêj Magadanña. * enaña nec atom. Êsêac sêkêñ gêwiñ gebe êsêac embe sêmoasac lau samuc nêñ gêñ teñ, go lau samuc nêñ ɻatêmuñ ɻalêlômñja elom êsêac, tec sêkwasiñ lemenj gebe ɻatêmuñ tau tonaj ênaña.

16

Lau sêjatu gêñtalô

(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Ma Parisai to Sadukai dêdêñ Jesu jasêlêtôm ej ma tetenj ej gebe êtôc gêñtalô umdambêja teñ êndêñ êsêac sêlic.

² Tec ej gêjô êsêac awen gebe “Êndêñ êtula amac asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlañ, oc gamêj ɻajam’

³ Ma bêbêc asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlañ ma gamêj kêtuj tau. Ocsalô gamêj oc êtu sec.’ Gamêj ɻapuc tec ajala, mago têm to noc ɻabelo tec ajam kauc.

⁴ Gôlôac sec to mockainja sêgôm mocsac gêñtalô, mago gêñtalô teñ oc êndêñ êsêac atom, gêñtalô Jonanja tagenj.” Go gêjam dêmôê êsêac gacgen sêkô ma gêc gêja.

Parisai to Sadukai nêñjist

(Mar 8:14-21)

⁵ ɻacseñomi jasêşô ɻamakeñ ônêja ma sêliñ polom siñ sêkôc gêwiñ atom.

⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic ma ajop taôm ɻapep êndêñ Parisai to Sadukai nêñjist.”

⁷ Ma êsêac taêñ gêjam gêc tauñja ma sêşôm gebe “Kec, aêac takôc polom gêwiñ atom, tec kêsôm biñ tonec.”

⁸ Ma Jesu kêjala ma kêsôm gebe “O amac, akêñ gêwiñ kwalec, kêtû agenja amac taêñ gêjam gêc taômjageñ gebe akôc polom gêwiñ atom.

⁹ Nêñ kauc kêsa atom tagenj me. Taêñ gêjam polom lemenj tengeñ, nañ gêdêñ lau 5,000 me masi. Ma ajoñ ɻagêdô-gêdô sa ɻagadob tendocgeñ.

¹⁰ Ma polom 7, nañ gêdêñ lau 4,000 nañ amboac ondoc. Ajoñ ɻagêdô-gêdô sa ɻagadob tendocgeñ.

* **15:39:** Lau tonaj sekwasinj lemenj gebe ɻatemui demôêja

11 Amboac ondoc nêm kauc kêsa atom gebe aê kasôm biŋ kêpi polom gêdêj amac nec atom. Ajop taôm êndêj Parisai to Sadukai nêj jist.”

12 Gêdêj tonaj nêj kauc kêsa gebe ej kêsôm biŋ sejop tauŋja kêpi jist polomja atom, kêsôm kêpi Parisai to Sadukai nêj mêtê.

*Petere kêsôm Jesu ñam
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)*

13 Jesu kêsa gamêj Kaisarea Pilipiŋa, go kêtû kênac gêdêj nê ñacseŋomi gebe “Lau sêsam Namalacnê Latu sebe asa.”

14 Ma êsêac sêjô ej awa gebe “Lau ñagêdô sebe ñackêsgu Joan, ma ñagêdô sebe Elia, ma ñagêdô sebe Jeremias me propetenêj tej.”

15 Go gêjam kênac êsêac gebe “Ma amac nec asam aê abe asa.”

16 Go Simon Petere gêjô ej awa gebe “Aôm Kilisi tau, Anôtô mata jali nê Latu aôm.”

17 Ma Jesu gêjô ej awa gebe “Jona latu Simon, aê aoc êôc aôm gebe ñamalac ten geoc biŋ tonaj lasê gêdêj aôm atom, Tamoc taugen, taŋ gêngôj undambê naŋ.

18 Ma aêgej mêmjasôm êndêj aôm gebe Petere, aôm poc tej ma jansun ñoc gólôac sa êsêp poc tonec naêkô, ma lamboam ñaŋaclai êku tulu atom.

19 Aê jakêj gamêj undambêja ñaki êndêj aôm gebe gêj, taŋ aôm ôi tôj anga nom naŋ, oc si tôj anga undambê ma gêj, taŋ aôm ônac pêla anga nom naŋ, oc sênaç pêla anga undambê.”

20 Go gêjam ñacseŋomi aweiñ auc gebe sêšôm ej wae Kilisina lasê êndêj lau tej atom.

*Kilisi geoc êmac êndu to êndi saja lasê
(Mar 8:31-9:1; Luk 8:22-27)*

21 Gêdêj tonaj Jesu geoc lasê gêdêj nê ñacseŋomi kêtû ñamata gebe “Aê oc jana Jerusalem ma laumata to dabuŋsêga ma biŋsutau sêkêj ñandaŋ taêsam êndêj aê ma sênaç aê êndu e ñabêc êtu têlêac, go jandi sa matoc jali êsa êtiam.”

22 Tec Petere gê ej jakêsôm ej gebe “Apômtau, Anôtô êkô biŋ tonaj auc. Biŋ amboac tonaj êtap aôm sa atommaŋ.”

23 Tec Jesu kêsa tau ôkwi jakêsôm gêdêj Petere gebe “Sadan, ôkôc taôm sa naôkô jaêc, aôm gôwa lakô aê. Aôm taêm gêjam biŋ Anôtôja atom, taêm gêjam biŋ ñamalacnagenj.”

24 Go Jesu kêsôm gêdêj nê ñacseŋomi gebe “Nac tej embe taê ênam gebe êsap aê tôj, naŋ ênac kapoac tau ma êôc nê kakesotau êndanguc aê,

25 gebe ñac tej embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, naŋ oc êmac êndu. Ma tej embe êmac êndu êtu aêŋa, naŋ oc êngôj mata jali.

26 Nac tej embe ênsôb gêj nomja samob sa êtu ênê gêj, mago êjaiŋ katu, oc ênam ej sa me masi. Oc ênam ej sa atom. Ñamalac oc ênac da katu ña asagenj.

27 Gebe ñamalacnê Latu oc êmêj to Tamanê ñasawi ma nê anjela oc sêwinj, ma êkêj ñagejô êndêj ñamalac samob êndêj-êndêngêj êtôm gêj, taŋ êsêac tau ñ sêgôm.

28 Biŋjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Êsêac tec sêkô nec nêj ñagêdô oc sêmac êndu atomgenj, e sêlic ñamalacnê Latu tonê góliŋ êmêj acgom.” * kêpi jist. Jist êtôm gebe polom samucgrnj auc (alic Mat 13:33) ma Parisai to Sadukai nêj mêtê êtôm gebe êenam launêj ñalêlôm auc amboac tonanjenj. †

* **16:28:** Apômtau gêjam dôj Parisai to Sadukai nêj mêtê † **16:28:** Ñaê Petere ñam be poc. (Alic Joan 1 42)

17

*Jesu ôli kainj têj kêsa
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Bêc 6 gêjaŋa acgom, go Jesu kêkôc Petere ma Jakobo agêc lasi Joanj sêwîŋ enj. Enj gêwê êsêac sêpi lôc ɻatêpôê baliŋ teŋ sêja gebe nasêmoa tauŋŋa.

² Ma sêlic enj ôli kêpô tau ôkwi e laŋðanô kêpô gamêŋ amboac oc, ma nê ɻakwê ɻawasi ɻaeb ɻaðma.

³ Go sêlic Mose agêc Elia seoc tauŋ lasê dêdêŋ êsêac ma sêjam biŋgalôm sêwîŋ enj.

⁴ Tec Petere gêôc awa sa ma kêsôm gêdêŋ Jesu gebe “Apômtau, ɻajam gebe tamoa gamêŋ tonec. Embe ôsôm, go janam bec têlêac aŋga tonec, aômnêm teŋ ma Mosenê teŋ ma Elianê teŋ.”

⁵ Kêsôm biŋ tonaj gêmoa ma sêlic tao tonjawê teŋ gêjam ajuŋ êsêac, go awa teŋ kêsa aŋga tao kêsôm gebe “Aêhôc Latuc, tanj têtac gêwiŋ enj ma galic enj ɻajam naŋ tonec. Akêŋ tanjem enj.”

⁶ ɻacseŋomi sêŋjô e sêu tauŋ jasêc ma têtêc tauŋ ɻanô.

⁷ Go Jesu kêsa jakêmoasac êsêac ma kêsôm gebe “Andi sa ma atêc taôm atom.”

⁸ Ma gêdêŋ tanj sêôc mateŋjanô sa naŋ, sêlic teŋ atom, Jesu taugen.

⁹ Êsêac sêšêp aŋga lôc sêmoa ma Jesu gêjac jao êsêac gebe “Asôm gêŋ kainj teŋ, tanj amac alic naŋ, êndêŋ ɻac teŋ atom e ɻamalacnê Latu êndi sa aŋga ɻacmatênenj su acgom.”

¹⁰ Go ɻacseŋomi têtu kênac enj gebe “Amboac ondoc, biŋsutau sêšôm sebe Elia êmêŋ êmuŋ acgom.”

¹¹ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Elia oc êmêŋ ma êsa gêŋ samob ɻalaŋô sa êtiam.

¹² Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe Elia tec gêmêŋ su, ma sêjala enj atom, ma têtu kasec enj kêtôm taêŋ gêjam. Ma ɻamalacnê Latu oc êtap ɻandaŋ sa aŋga êsêacnenj amboac tonanjenj.”

¹³ Gêdêŋ tonaj ɻacseŋominenj kauc kêsa gebe biŋ, tanj enj kêsôm gêdêŋ êsêac naŋ, kêsôm kêpi ɻackêsgu Joanj.

*Jesu gêgôm ɻapalê tonjalau sec ôli ɻajam kêsa
(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Ac sêmêŋ e sêô lasê dêdêŋ lau, ma ɻac teŋ kêsa gêdêŋ Jesu jakêpôŋ aduc gêdêŋ enj

¹⁵ ma kêsôm gebe “Apômtau, taêm walô ɻoc latuc, tê meloc kêtê enj ma gêmoa jageo ɻanô, tec gêu tau kêpi ja to kêsêp bu kêtû dim taêsam.

¹⁶ Aê kakôc enj gadêŋ nêm ɻacseŋomi gamêŋ, mago têtôm gebe sêŋgôm enj ôli ɻajam êsa atom.”

¹⁷ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “O amac akêŋgêwiŋ-atom to laukesowaga, aê jamoa jawiŋ amac e êndêŋ ondoc, ma jaôc amacnêm biŋ e êndêŋ ondocgeŋ. Akô ɻapalê andêŋ aê amêŋ.”

¹⁸ Jesu gec biŋ ɻalau sec e kêsa aŋga ênê gêja, ma gêdêŋ ɻasawa tonanjenj ɻapalê tau ôli ɻajam kêsa.

¹⁹ Go ɻacseŋomi dêdêŋ Jesu sêja sêkô tauŋŋa ma sêšôm gebe “Amboac ondoc tec aêac atôm gebe atiŋ ɻalau tonaj atom.”

²⁰ Enj kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Kêtû amac akêŋ gêwiŋ kwalecna. Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Amac embe nêm akêŋ êwiŋ êtôm gêmêc ɻamatu tagenj

êñêc, ma asôm êndêj lôc tonec gebe 'Ômbuc taôm sa anja tonec naôkô ônêja' oc êmbuc tau sa êna, ma anjôm gêj tej eselop sa atom.

21 [Nalau amboac tonaj ñai oc tauj sêsa ñagaô sêna atom, tatej mec to tanam dabuñ mogeñ, go êtôm.]"

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saña lasê kêtû luagêcja
(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)*

22 Ac sêsêlêj sêmoa Galilaia ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Kêdabiñ gebe sêkêj Njamalacnê Latu êndêj ñamalac lemenj êna

23 nasênaç ej êndu e bêc êtu têlêac, go êndi sa êtiam." Ma ñacseñominêj nalêlôm ñawapac kêsa ñanô.

Biñ takis lôm dabuñja

24 Ac jasêô lasê Kapanaum ma lau, tañ sêjac takis lôm dabuñja sa nañ, dêdêj Petere jasêsôm gebe "Amacnêm mêtêmôkê oc êkêj takis me masi."

25 Tec ej gêlôc gebe "Aec." Ma gêdêj tañ Petere kêpi andu gêja nañ, Jesu sep tageñ kêsôm gêdêj ej gebe "Simon, aôm gobe amboac ondoc. Kij nomja nañ sêkôc awa to takis anja asa nê, anja tauj latuñinêj me anja lau jaba nêj."

26 Ma Petere kêsôm gebe "Anja lau jaba nêj." Tec Jesu kêsôm gêdêj ej gebe "Amboac tonaj ma êsêac tauj latuñi oc gacgeñ sêmoa.

27 Mago aêac dabe danjôm êsêac sêli awenj sa atom. Amboac tonaj ôna bu tau nawenj i ma ôkôc i ñamatanya, tañ ñjac nañ, ñja awasunj, go ôtap mone tau ñatej sa, ma ôkôc naôkêj êndêj êsêac êtu aêagêc lemenj."

18

Asa êtu ñac kapôéy

(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Gêdêj ñasawa tonaj ñacseñomi dêdêj. Jesu sêja ma sêsôm gebe "Asa oc êtu ñac towae êlêlêc anja gamêj undambêja."

2 Tec en gêmôêc ñapalê sauj tenj mënketoc ej kêkô êsêac ñaluñgeñ

3 ma kêsôm gebe "Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Amac embe akac taôm ôkwi ma atôm ñapalê atom, oc asô gamêj undambêja ana atomanô.

4 Ñac tañ kêkônij tau kêtôm ñapalê tonec nañ, kêtû ñac towae kêtêlêc anja gamêj undambêja.

5 Ma tenj embe êkôc ñapalê tenj amboac tonec sa êtu ñoc ñaêjya, oc êkôc aê sa.

Tatin lau atom

(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

6 "Ñac tenj, embe êtim lau sauj, tañ sêkêj gêwiñ aêja nañ nêj tenj e êtu sec, nañ lau oc sêwa poctêmuí sa ej gêsutêkwa ma sêmbaliñ ej êsêp gwêc gêdimbobsêga êna, go najam.

7 Ojae êsêac kalomtênamêj. Biñkalom oc êsa, mago ojae ñackalomma.

8 "Lêmam me amkaiñ embe êtim aôm gebe ôngôm sec, nañ ôndim su ma ômbaliñ sinj. Ôngôj matam jali amboac puliñ me magi kêsu nañ, najam êlêlêc sêmbaliñ aôm lêmam to amkaiñ samucgeñ ôsêp ja, tañ kêsa gedenj tongejnya ôna nañ su.

9 Ma matamanô embe êtim aôm gebe ôngôm sec, nañ ôkip sa ma ômbaliñ sinj, ômoa matam jali tomatamanô makengeñ nañ, najam êlêlêc sêmbaliñ aôm tomatamanô lulu ôsêp ja kêlakoc ñalamboam ñakêlêndij ôna nañ su.

*Bij gôlin domba gêlaŋa
(Luk 15:3-7)*

10 “Alic taôm gebe ambu êsêac lau sauŋ tonec nêŋ teŋ atom. Aê jasôm êndêŋ amac gebe Êsêacnêŋ aŋela, taŋ sêmoa undambê naŋ, sêlic Tamoc, taŋ gêmoa undambê naŋ, laŋôanô ɻapaŋ.

11 [Gebe ɞamalacnê Latu gêmêŋ gebe ênam gêŋgebeŋ sa.]

12 “Amac abe amboac ondoc. Ɂac teŋ embe nê domba 100. sêmoa e ɣateŋ êmbôm, oc endec 99, naŋ sêmoa lôc ma naensom gêbôm tonan̄ atom me.

13 Aê jasôm biŋjanôgeŋ enden̄ amac gebe Embe êtap sa, oc êtu samuc gêŋ tau ɣanô êlêlêc 99, taŋ sêbom atom naŋ su.

14 Amboac tonan̄ tec Tamoc, taŋ gêmoa undambê naŋ, gebe êsêac sauŋ tecenec nêŋ teŋ ênaŋa atom.

*Lasitêwai tobiŋ keso
(Luk 17:3)*

15 “Lasim embe êŋgôm sec, go ôna e agêc taômgeŋ laŋômanô êpi tageŋ ma ômêtôc eŋ. Embe êkêŋ taŋa aôm, go ambiŋ taôm tōŋ lasitêwaiŋa êtiam.

16 Ma embe êkêŋ taŋa aôm atom, naŋ ôkôc ɣac teŋ me luagêc sêwiŋ aôm acgom, gebe ‘ɣac luagêc me têlêac, taŋ sêŋô biŋ sêwiŋ naŋ, sêpuc biŋ tau tōŋ amboac tonan̄.’

17 Embe êkêŋ taŋa Êsêac tonan̄ atom, naŋ ôsôm êndêŋ gôlôac. Ma embe êkêŋ taŋa gôlôac atom, naŋ ôlic eŋ amboac ɣac samuc me teloŋ teŋ.

Dai biŋ tōŋ to tanac pêla biŋ

18 “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gêŋ, taŋ amac ai tōŋ aŋga nom naŋ, Anôtô i tōŋ aŋga undambê, ma gêŋ, taŋ amac anac pêla aŋga nom naŋ, Anôtô ênac pêla aŋga undambê.

19 “Ma jasôm teŋ êndêŋ amac êwiŋ gebe Amacnêm luagêc embe nêm ɣalêlôm tageŋ aŋga nom êtu gêŋ samob, taŋ abe aten̄ naŋja, Tamoc taŋ gêmoa undambê naŋ, êŋgôm ɣanô êsa êndêŋ amagêc.

20 Gebe gamêŋ-gamêŋ samob, taŋ luagêc me têlêac sêpi tagen̄ kêtu ɣoc ɣaŋja, tê gêŋgôŋ êsêac ɣaluŋ.”

Biŋgôlin kêpi sakinwaga, taŋ kêsuc biŋ ôkwi atom

21 Go Petere kêsa jakêtu kêncac Jesu gebe “Apômtau, lasic embe êŋgôm sec êndêŋ aê, oc jasuc ôkwi êtu dim tendocgen̄. Êtu dim 7 oc êtôm me masi.”

22 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê jasôm êndêŋ aôm gebe êtu dim 7 gen̄ atom, 70 e êtu dim 7 acgom.

23 Kêtu tonan̄a gamêŋ undambêŋa kêtôm kiŋ teŋ, taŋ gebe nê sakinwaga sêwa ênê awa ɣabin̄ sa êndêŋ eŋ.

24 Gêgôm gêjac m gêmoa ma sêkôc ɣac teŋ, taŋ nê tôp kêtôm gold totalu milion samuc teŋ gêc naŋ, dêdêŋ eŋ sêja.

25 Ma ɣac tonan̄ nê gêŋ gebe êjô tôpja gêc atom, tec ɣatau kêjatu gebe sêkêŋ êsêagêc nê awê to nêŋ gôlôac ma nêŋ waba samob lau sênam ôli, ma ɣaoli tau êjô ênê tôp.

26 Tec sakinwaga kêpôŋ aduc ma keteŋ nê ɣatau gebe ‘Ôê aêhôc biŋ tōŋ ma aê janac nêm tôp samob e êmbacnê.’

27 Amboac tonan̄ apômtau taê walô ɣac tonan̄, tec kêgaboac eŋ su ma kêsuc tôp tau ôkwi gêwiŋ.

28 “Sakinwaga tau kêsa gêja e gêdac nê ñac teñ, tañ sêjam kôm sêwiñ tauñ nañ. Ñac tonaj nê tôp denari 100 gêc enja. Tec kêkam ej tôj gêgiñ ej ma kêsom gebe ‘Ônac ñoc tôp.’

29 Ma nê ñac tonaj gêu tau ma keteñ ej gebe ‘Oê ñoc biñ tôj, ma aê janac nêm tôp e êmbacnê.’

30 Mago ej gedec jakêbalij ej kêsêp kapoacwalô gebe ênac ênê tôp e êmbacnê.

31 Tec nê lau, tañ sêjam kôm sêwiñ tauñ nañ, sêlic gêj tonaj e têntac kêboli auc, tec sêja sêsmôr biñ tonec lasê samob gêdêj nêj ñatau.

32 Go nê ñatau gêmôêc ej ma kêsom gêdêj ej gebe ‘Aôm sakinwaga sec, aê kasuc aômnêm tôp samob ôkwi kêtû koteñ aêja.

33 Aê tec taêc walô aôm, ma aôm gobe taêm walô nêm ñac amboac tonaj atom me.’

34 Ma nê ñatau têtac ñandañ sec ma kêkêj ej gêdêj gejobwaga kapoacwalôja gebe sêlênsu ej e ênac ênê tôp samob su.

35 Ma amac embe asuc lasiminêj biñ ôkwi tonêm ñalêlômgej atom, go Tamoc undambêja êngôm amac amboac tonanjeñ.” *

19

Biñ sêmôcwalôja

(Mar 10:1-12; Luk 16:18)

1 Jesu gêjac mata biñ tôñ su acgom, go gêdi aنجa Galilaia ma kêsêlêj e gêô lasê Judaia ñagamêj, tañ gêc Jordan ñamaken ônêj.

2 Ma lau topom-topom fêdaguc ej jagêgôm êsêac ñajam kêsa aنجa tôñ.

3 Ma Parisai ñagêdô dêdêj ej sêja sebe sêlêtôm ej ma sêsmôr gebe “Ñac teñ embe êwi nê awê siñ êtu biñ gêga teñja palinj-palinjeg, oc êtôm me masi.”

4 Tec ej gêjô êsêac aweñ gebe “Gêdêj andanjeñ ñac-kêkêj-gêjwaga kêkêj awêlu ñac, nañ asam atom me.

5 Anôtô kêsom gebe ‘Amboac tonaj ñac oc êwi tama agêc têna siñ êsap nê awê tôj, ma agêc lulu têtu ñanô tagenj,

6 ma agêc têtôm gêj luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagenj. Gêj tañ Anôtô kêkêj kêkwa tau nañ, ñamalac teñ êkac su atom.”

7 Go Parisai sêsmôr gêdêj ej gebe “Ma kêtû asagenjja Mose kêjatu gebe sêkêj papia sêwi awê siñja acgom, go sêwi ej siñ.”

8 Jesu gêjô êsêac aweñ gebe “Mose gêlôc gêdêj amac gebe awi nêm lauo siñ kêtû nêm kauc ñadaniña. Mago gêdêj andanjeñ nañ amboac tonaj atom.

9 Tec aê jasôm êndêj amac gebe Ñac teñ embe nê awê êsêlêj mockaiñja atom, mago êwi ej siñ ma ênam awê teñ, nañ oc êngôm biñ sêjam tauñja popoc.”

10 Go nê ñacseñomi sêsmôr gêdêj ej gebe “Embe lauo to ñac sêjam tauñ ñabiñ amboac tonaj, go sênam tauñ ñamoasiñ masi.”

11 Ma ej kêsom gêdêj êsêac gebe “Lau samob oc nêj kauc êsa êpi biñ tonaj atom, lau tañ Anôtô gêwa sa gêdêj êsêac nañgeñ.

12 Lau ñagêdô sêmoa, tañ teneñi sêkôc êsêac têtôm gebe sênam awê atom ja kwanañgeñ, ma ñagêdô ñamalac sêjam êsêac ôkwi gebe sênam awê atom, ma ñagêdô sêmoa, tañ sêjam awê atom kêtû gamêj undambêja. Teñ embe êjala ñam, oc êjala.”

* **18:35:** Denari tagenj kêtû kômwaganêñ ñaôli bêc tagenjja.

*Jesu gêjam mec ɻapalê ɻasec-ɻasec
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Ma sejoŋ ɻapalê dêdêŋ Jesu sêja gebe êkêŋ lêma ênsac êsêac to eteŋ mec. Ma ɻacseŋomi sec biŋ lau.

¹⁴ Mago Jesu kêsôm gebe “Andec, ma ɻapalê dêndêŋ aê sêmêŋ. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenaŋ ɻai têtu gamêŋ undambêŋa ɻatau.”

¹⁵ Go kêkêŋ lêma gêscac êsêac su ma gêdi aŋga tonaj gêja.

*Nacseŋom tolêlôm
(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Ma ɻac ten gêdêŋ eŋ jakêtu kênac eŋ gebe “Mêtêmôkê, aê jaŋgôm gêŋ ɻajam ondoc gebe jaŋgôŋ matoc jali tengen.”

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Amboac ondoc kôtu kênac aê kêtû gêŋ ɻajam ɻajam. ɻac ɻajam tagenjanô tê gêmoa. Embe taêm ênam gebe ôŋgôŋ matam jali tengen, naŋ ômansaŋ biŋsu.”

¹⁸ Eŋ kêtû kênac gebe “Biŋsu ondoc.” Tec Jesu gêjô eŋ awa gebe “Ônaç ɻamalac êndu atom. Ôngôm gêŋ mockaiŋo to mockaiŋa atom. Ônam gengeŋ atom. Ôŋga biŋ atom.

¹⁹ Otoc tamam agêc tênam sa ma têmtac êwiŋ lau wacbaŋ aôm amboac têmtac gêwiŋ taôm.”

²⁰ Nacseŋom tau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gêŋ tonaj ɻai samob kamasaŋ su, ma jaŋgôm asageŋ teŋ êwiŋ.”

²¹ Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Embe taêm ênam gebe ômansaŋ taôm e ɻapep sawa, go ôna naôkêŋ nêm waba samob lau sênam ôli ma ôkêŋ ɻaaawa êndêŋ lau ɻalêlôm sawa, go nêm awa oc ênêc undambê, ma ômôeŋ ôndaŋguc aê.”

²² Nacseŋom tau gêŋô biŋ tonaj e nê ɻalêlôm ɻawapac ɻanô ma kêsa gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Ma Jesu kêsôm gêdêŋ nê ɻacseŋomi gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe ɻac tolêlôm embe êsô gamêŋ undambêŋa êna, oc êŋgôm elêmê.”

²⁴ Ma jasôm êndêŋ amac êwiŋ gebe Bôc kamele teŋ oc êsêli êsô so ɻalasê êna ɻagaŋen êlêlêc ɻac tolêlôm êsô Anôtônê gamêŋ ênaŋa su.”

²⁵ Nacseŋom sêŋô biŋ tonaj e têkakê ɻanô ma têtu kênac gebe “Ai, amboac tonan asa oc ênam samuc.”

²⁶ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Namalac oc têtôm gêŋ amboac tonaj atom, mago Anôtô oc êŋgôm gêŋ samob naêtôm.”

²⁷ Go Petere gêjô eŋ awa gebe “Ôlic acgom, aêcamêŋ tec awi ma gêŋ samob siŋ gêcna ma adaguc aôm nec. Oc akôc asageŋ êjô.”

²⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac, tec adaguc aê nec, gebe Êndêŋ taŋ gêŋ samob êtu wakuc naŋ, Namalacnê Latu oc êŋgôŋ nê lêpôŋ ɻawasi, ma amac oc aŋgôŋ lêpôŋ 12 amboac tonaj ma amêtôc Israelnêŋ gôlôacmôkê 12.”

²⁹ Lau samob, taŋ sêwi andu me lasitêwai me luŋio me teneŋi me tameŋi me ɻapalê me kôm siŋ êtu aêŋa, oc sêkôc ɻagêjô êtu dim 100 ma sêwê kaiŋ sêŋgôŋ mateŋ jali tengen.

³⁰ Ma lau ɻamataŋa taêsam oc têtu ɻamu, ma ɻamu oc têtu ɻamata.

1 “Gamêj undambêja kêtôm kôm wainnja ñatau tej, nañ bêbêc kanucgej gêja gebe etej kômwaga sênam ênê kôm wainnja.

2 Ej to kômwaga nêj biñ kêpi tagen gebe têtap denari tagen-tagen sa êndêj oc tej. Su, go kêsakinj êsêac sêja ênê kôm wainnja.

3 Oc mëngic lauñ sa ma kêsa gêja e jagêlic lau ñagêdô tau sêkô malaclun.

4 Tec kêsôm gêdêj êsêac gebe ‘Ana kôm wainnja éwiñmañ, oc janam ôli amac ñajam.’

5 Tec Êsêac sêja. Go ocsalô to ocmata ma kêsa gêja kêtiam nañ gêgôm amboac tonanjer.

6 e oc kêpô sisi, gocgo kêsa gêja e gêdac ñagêdô sêkô ma kêsôm gêdêj êsêac gebe ‘Asagerj oc samuc tonec amac taôm akô tonec.’

7 Êsêac sêsôm gêdêj ej gebe ‘Nac ten keter aâec kêtua anam kômja atom.’ Tec kêsôm gêdêj êsêac gebe ‘Ana kôm wainnja éwiñmañ.’

8 ‘Kêtula acgom, go kôm wainnja ñatau kêsôm gêdêj nê gejobwaga gebe ‘Ômôêc kômwaga ma ôkêj nêj ñaôli êndêj êsêac, ônac m êndêj lau ñamuña ma êsêlêj e êndêj lau ñamatata.’

9 Tec lau, tan sêmêj gêdêj oc kêpô sisi nañ, sêkôc denari tagen-tagen kêtôm êsêacgej.

10 Ma lau ñamatata sêmêj, tec seboc oc sêkôc êlêlêc, mago êsêac sêkôc denari tagen-tagen kêtôm êsêacgej amboac tonan.

11 Ac sêkôc su acgom, go sêli awerj sa gêdêj ñatau

12 ma sêsôm gebe ‘Lau ñamuña tonec sêjam kôm kêtôm ockatu ñasawa tagen, mago gójam ôli êsêac kêtôm aâec, tec aôc wapac to ñandaj oc samucgejña nec.’

13 Tec ñatau gêjô acnêj nac tej awa gebe ‘Nacnec, aê gagôm aôm sec atom, taôm gôlôc kêtua denari tagenja gêdêj aê.

14 Ôkôc nêm ñaôli sa ma ôêc ôna. Aê gabe jakêj nac ñamuña tonec êkôc êtôm aôm.

15 Gêj ñatau aê katôm gebe janjôm ñoc gêj êtôm taêc gêjamja nec atom me. Ma aôm amboac ondoc. Gôlic aê sec kêtua aê ñac wapômja me.’

16 Amboac tonanj tec lau ñamu têtu ñamatata, ma ñamatata têtu ñamu.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi sanya Iasê kêtua têlêacña
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)*

17 Ma gêdêj tanj Jesu gebe êpi Jerusalem êna nañ, kêkôc êsêac ñacsenjom 12 sa jasêmoa nêj tauñja ma kêsôm gêdêj êsêac anja intêna gebe

18 “Alic acgom, aâec tapi Jerusalem tana ma oc sêkêj Ñamalacnê Latu êndêj lau dabuñsêga to biñsutau sêkic ênê biñ,

19 go sêkêj ej êndêj lau samuc gebe sêsu ej susu ma si ej to sêncac ej êpi kakesotau. Ma ñabêc êtu têlêac, go êndi sa.”

*Jakobo agêc Joaq tenenji keter Jesu ketu êsêagêcña
(Mar 10:35-45)*

20 Gêdêj tonanj Sebedai latuagêc to tenenji dêdêj Jesu sêja ma tenenji kêpôj aduc gebe etej gêj anja Jesunê.

21 Tec Jesu kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm gobe amboac ondoc.” Awê tau kêsôm gêdêj ej gebe “Ôsôm êtu tôñ gebe latucagêc tonec nêj tej êngôj aôm anôja ma tej êngôj aôm gasêja anja nêm gamêj.”

22 Ma Jesu gêjô ej awa gebe “Amac ajam kauc gêj, tanj atej nañ. Amac atôm gebe anôm êsêp laclu, tanj aê oc janomj êsêpñja nañ me.” Ac sêsôm gêdêj ej gebe “Aêac atôm.”

²³ Eŋ kēsōm gēdēŋ ūsēac gebe "Amac oc anōm ūsēp aēŋoc laclu, tagen aē katōm gebe jakēŋ lau sēŋgeŋ ḥoc anōŋa to gasēna atom, gējac lau, naŋ Tamoc kējai i ḥ ūsēac sa naŋgeŋ ḥawae."*

²⁴ Ūsēac lau 10 sēŋô e tētu mōsi ḥaclu lasi.

²⁵ Tec Jesu gēmōēc ūsēac dēdēŋ ej sēja ma kēsōm gebe "Amac ajalagac gebe lau samuc nēŋ gōliŋwaga sēkōniŋ ūsēac ma nēŋ lau kapōēŋ sējam gōliŋ ūsēac ḥajaŋa."

²⁶ Mago amac amoac tonaj atom. Ḥac teŋ embe taē ūnam gebe ētu amacnēm ḥac kapōēŋ, naŋ ētu amacnēm sakiŋwaga.

²⁷ Ma teŋ embe taē ūnam gebe ētu amacnēm ḥamata, naŋ ētu amacnēm gēŋōma.

²⁸ Ḥamalacnē Latu gēmēŋ gebe ūnam sakiŋ eŋja atom, mago gebe ūnam sakiŋ to ēkēŋ tau ēnac da lau taēsam."

*Jesu gēgōm matapec luagēc sēlic gamēŋ kētiam
(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Ma gēdēŋ taŋ sēwi Jeriko siŋ naŋ, lau topom-topom sēwē tēdaguc Jesu.

³⁰ Ma matapec luagēc sēŋgōŋ intēna ḥatali, naŋ sēŋō gebe Jesu kēsēlēŋ gēmēŋ, tec sēmōēc gebe "Apōmtau, Dawidnē Latu, taēm walō aēagēc."

³¹ Tec lau tonaj ḥai sec biŋ ūsēagēc gebe ūnam tauŋ tōŋ. Mago ūsēagēc sēmōēc sēpuc sageŋ gebe "Apōmtau, Dawidnē Latu, taēm walō aēagēc."

³² Tec Jesu kēkō ma gēmōēc ūsēagēc ma kēsōm gebe "Agēc abe jaŋgōm asagen ēndēŋ amagēc."

³³ Agēc sēsōm gēdēŋ ej gebe "Apōmtau, ḥōŋgōm aēagēc mateŋjanō ūpoa lasē."

³⁴ Tec Jesu taē walō ūsēagēc ma kēmoasac ūsēagēc mateŋjanō e sep tagen mateŋ gēlac ma tēdaguc ej. *

21

*Jesu jagēō lasē Jerusalem
(Mar 11:1-11; Luk 19:28-38; Joaŋ 12:12-19)*

¹ Ma gēdēŋ taŋ ūsēac tēdabinj Jerusalem jasēsa Betpage, taŋ gēc Lōckatēkwi naŋ, Jesu kēsakij ḥacseŋjom luagēc

² ma kēsōm gēdēŋ ūsēagēc gebe "Agēc asēlēŋ aperŋ malac, taŋ gēc nēmja naŋ, ana ma gaōgeŋ andac donki tēna teŋ sēkō tōŋ ma ḥalatu kēkō gēwiŋ, naŋ anŋamboac su ma awē andēŋ aē amēŋ."

³ Ḥac teŋ embe ūsōm biŋ ēndēŋ amagēc, naŋ agēc asōm gebe 'Apōmtau kēpō lēna geŋ tau' ma oc ēkēŋ gaōgeŋ ēndēŋ amagēc."

⁴ Biŋ tonaj kēsa gebe biŋ, taŋ propete kēsōm naŋ, ētu anō gebe

⁵ "Asōm ēndēŋ Sion latuo gebe

Gōlicgac me, nēm kiŋ gēdēŋ aōm gēmēŋ,
ḥac malō kēpi jagēŋgōŋ donki
ma gēŋgōŋ bōc wabaŋa ḥalatu ḥaō."

⁶ Ḥacseŋjomagēc sēja jasēsōm kētōm Jesu kēsakij ūsēagēc,

⁷ sēwē donki tēna to ḥalatu sēja jasēu nēŋ ḥakwē gēsac ma Jesu gēŋgōŋ ḥaō.

⁸ Lau topom nēŋ taēsam sēja nēŋ ḥakwē gēc intēna, ma ḥagēdō, sēsapu kalaun mēŋsēja gēc intēna.

* **20:34:** Alic Mat 18:28

9 Ma lau, tanj sêwê topom-topom sêmunj to têdaguc naŋ, sêmôēc gebe “Osana êndêŋ Dawidnê Latu, alanem eŋ, naŋ gêmêŋ gêjam Apômtau laŋô. Osana ésa anŋa lôlôc.”

10 Ma gêdêŋ tanj Jesu jagêô lasê Jerusalem naŋ, lau malacŋa samucgeŋ sêjam sêjô ma sêšom gebe “Tônê asa.”

11 Go lau topom tonaj sêšom gebe “Propete Jesu, tanj anŋa Nasaret Galila-iaŋa naŋ, nac tau tonsc.”

Jesu kêjanda lau anŋa lôm dabuŋ

(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Joaq 2:13-22)

12 Ma Jesu kêšô lôm dabuŋ jakêjanda lau-samob, tanj têtulu gêŋ sêmoa lôm dabuŋ ŋalêlôm naŋ, sêsa awé sêja ma kêtinj lau sêjam-mone-gêjô-tauwaga nêŋ tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nêŋ lêpôŋ piŋpoj.

13 Go kêšom gêdêŋ êsêac gebe “Teto gêc gebe ‘Aêjoc andu sêsam gebe andu mecnja,’ mago amac agôm kêtua kêjaŋgowaganêŋ gêsuŋ.”

14 Ma materjpec to magiŋ kêsu dêdêŋ eŋ sêja ma gêgôm êsêac ôliŋ ŋajam kêsa anŋa lôm dabuŋ.

15 Lau dabuŋsêga to biŋsutau sêlic gêŋ kainj teŋ, tanj eŋ gêgôm naŋ, to ŋapalê, tanj sêmôēc sêmoa lôm dabuŋ gebe “Osana êndêŋ Dawidnê Latu,” tec têtu môsi,

16 ma sêšom gêdêŋ Jesu gebe “Biŋ tec êsêac sêšom nec aôm gôŋô me.” Ma Jesu kêšom gêdêŋ êsêac gebe “Aec, gaŋôgac. Ma biŋ tonec gebe “Aôm kômasaŋ lambinj kêsa ŋapalê sauŋ to gêŋ dedec awenjsuŋ’ nec amac asam atom me.”

17 Ma gêwi êsêac siŋ kêsa anŋa malac gêja Betania ma gêc tònê.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mar 11:12-14, 20-24)

18 Gêdêŋ bêbêcgeŋ Jesu gêmu gêja malac kêtiam e mo gêjô eŋ.

19 Ma gêlic jambô teŋ kêkô intêna, tec kêtua gasuc gêja e gêlic gêŋ teŋ atom, gêlic ŋalaŋ naômägeŋ. Ma kêšom gêdêŋ ka tau gebe “Aôm oc ônam ŋanô êtiam atom endenj tôngenj.” Ma jambô tau kêsêlic sep tagenj.

20 Ma ŋacseŋomi sêlic e sêŋjac lemenj ma sêšom gebe “Amboac ondoc, tec jambô kêsêlic sep tagenj nec.”

21 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Embe akêŋ ôwiŋ ma têmtac lulu atomanô, oc anŋom gêŋ amboac tonaj api jambôgeŋ atom. Embe asôm êndêŋ lôc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna,’ ma oc alic ŋanô ésa.

22 Ma gêŋ samob, tanj amac ateŋ êsêp nêm mec ŋalêlôm embe akêŋ êwiŋ, oc atap ŋanô sa.”

Judawaga têtu kênac Jesunê ŋaclai ŋam

(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jesu kêšô lôm dabuŋ gêja kêtiam jakêdôŋ lau. Tec lau dabuŋsêga to launêŋ laumata dêdêŋ eŋ sêja ma têtu kênac eŋ gebe “Aôm gôgôm gêŋ tonaj gôjam ŋaclai ondoc lanjô. Ma asa kékêŋ ŋaclai tau gêdêŋ aôm.”

24 Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê gabe jatu kênac binj teŋ êndêŋ amac amboac tonaj. Embe ajô ŋoc kênaç, go aê Jasam ŋaclai, tanj gêjam aê sa ma gagôm gêŋ tau naŋ, êndêŋ amac amboac tonangeŋ.

25 Joaqnê saŋgu anŋa ondoc, oc anŋa Anôtônê me anŋa ŋamalacnêŋ.” Ma Êsêac taŋŋ gêjam gêc taŋŋeŋ gebe “Embe tasôm gebe anŋa Anôtônê, eŋ oc êsôm êndêŋ aêac gebe Ma amboac ondoc tec akêŋ gêwiŋ eŋ atom.

26 Ma embe tasôm gebe aŋga ɻamalacnêŋ, oc tatêc lau gebe samob sêlic Joan kêtôm propete.”

27 Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amboac tonaj aê jasôm ɻaclai, taŋ gêjam aê sa ma gagôm gêŋ tau naŋ, lasê êndêŋ amac atom amboac tonanjeŋ.

Bingôlinj latuagêcnêŋ biŋ keso tauŋa

28 “Amac abe amboac ondoc. Nac ten latu luagêc sêŋgôŋ. Eŋ gêdêŋ ɻacsêga gêja ma kêsôm gebe ‘Latucenec, ocsalô ôna ônam kôm wainŋa.’”

29 Nac tau gêjô en awa gebe ‘Apômtau, aêc.’ Mago gêja atom.

30 Go gêdêŋ ɻac sêu ɻ gêja ma kêsôm amboac tonanjeŋ gêdêŋ en. Tec ɻac tau gêjô en awa gebe ‘Aê gadec.’ E saunjeŋ, go taê gêjam tau tec gêja.

31 Naclagêc tonaj nêŋ asa gêgôm tamenjinê biŋ kêtû tôŋ.” Ma êsêac sêšom gebe “Nac sauŋ.” Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Binŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Teloŋ to mockaiŋo oc sêšô Anôtônê gamêŋ sêna sêmuŋ amac.

32 Joan tec gêdêŋ amac gêmêŋ ma kêtôc binj, taŋ Anôtô kêtatu naŋ, gêdêŋ amac gebe andaŋguc, mago akêŋ gêwiŋ en atom. Teloŋ to mockaiŋogen tec sêkêŋ gêwiŋ en. Amac tec alicgac, mago taâm gêjam taôm to akêŋ gêwiŋ en atom.

Bingôlinj kêpi kôm wainŋa to ɻagejobwaga

(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 “Aŋjô bingôlinj teŋ. Andu ɻatau teŋ gêmoa, naŋ kêsê wain kôm teŋ, gêšô tuŋ e kêsô tau ma kêsap sêpîp wain ɻamala to kêkwê andu ɻaatêkwa balinj kêtû sejop kôm tauŋa, go kêmasanj biŋ gêdêŋ lau sênam kôm êpiŋa ma enj tau gêja gamêŋbôm teŋ.

34 Noc wain ɻanô êsaŋa kêdabinj, go kêsakiŋ nê sakiŋwaga gêdêŋ kômwaga sêja gebe sêkôc ênê ɻanô.

35 Ma lau-sêjam-kômwaga sêkôc ênê sakiŋwaga tôŋ jasi teŋ ma sêjac teŋ êndu ma têtuc teŋ ɻa poc.

36 Ma kêsakiŋ ɻagêdô kêtiam sêlêlêc ɻamataŋa su sêja e sêgôm gêŋ tonanjeŋ gêdêŋ êsêac.

37 Kêtû ɻamu enj kêsakiŋ nê latu gêdêŋ êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aêŋjoc latuc sa.’

38 Kômwaga sêlic latu tau gêmêŋ ma sêšom gêdêŋ tauŋ gebe ‘Nac-gêwê-kaiŋ-gêŋlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac enj êndu ma ênê gêŋlênsêm êtu aêacnêŋ.’

39 Go sêkôc enj tôŋ ma têtiŋ enj aŋga kôm wainŋa kêsa gêja e sêjac enj êndu.

40 Amboac tonaj kôm wainŋa ɻatau embe êô lasê, oc êŋgôm lau-sêjam-kômwaga tonaj amboac ondoc.”

41 Ma êsêac sêšom gêdêŋ en geb “Oc enseŋ lau sec tonaj popoc ma êwi kôm wainŋa siŋ êndêŋ lau teŋ sênam kôm êpi, taŋ sêkêŋ kôm ɻanô êndêŋ enj êtôm ɻanocgeŋ naŋ.”

42 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe
“‘Poc taŋ sêkŵewaga sêbalinj siŋ naŋ,
poc tonanjeŋ tec kêtû poc kêclêsuŋa.
Gêŋ tonaj Apômtau gêgôm,
tec materjanô talic amboac gêŋsêga teŋ.’
Binj tonaj teto gêc, oc asam atom me.”

43 Amboac tonaj jasôm êndêŋ amac gebe sêkôc Anôtônê gamêŋ su aŋga amacnêm ma sêkêŋ êndêŋ lau teŋ gebe sênam ɻajanô.

44 Nac teñ embe êtuc êpi poc tonec, oc ôli êngic, ma poc tau êmbe êtuc êpi teñ, oc êsac en popocgeñ.”

45 Lau dabuñsêga to Parisai sêñô ênê biñgôlinj e sêjala gebe en kêsôm biñ kêpi êsêac.

46 Tec sebe sêkam en tõj, mago têtêc lau gebe sêlic en kêtôm propete ten. *

22

Biñgôlinj kêpi moasinj awêja

(Luk 14:15-24)

1 Go Jesu gêôc awa sa ma gêjam kêtu biñgôlingeñ gêdêj êsêac kêtiam ma kêsôm gebe

2 “Gamêj undambêra kêtôm kinj teñ kêsi awê gebe latu ênam.

3 Ma kêsakij nê sakijwaga gebe nasêkalem êsêac, tañ jaen moasinj awêja gêdêj êsêac kwanañgeñ nañ, e dedec ma sêmêj atom.

4 Go kêsakij sakijwaga ñagêdô ma kêsôm gebe Asôm êndêj êsêac, tañ jaen gêdêj êsêac nañ, gebe ‘Alicgac, aê gagôm ñoc moasinj su, gaguñ ñoc bulimakao to bôc ñadambê kapôéj-kapôéj ma gajac dabinj gêj samob e gêbacnê. Amboac tonan amêj ma anij moasinj awêja tau.’

5 Lau tau sêñô e sêkôj auc ma sêc êliñ-êliñ. Teñ gêja nê kôm, ma teñ gêgôm nê kôm awaja.

6 Lau ñagêdô sêkam ênê sakijwaga tau tõj ma sêlêsu êsêac e sêjac êsêac êndu.

7 Tec kinjê lai kêpoa ma kêkêj nê lausinj sêja e sesenj lau, tañ sêjac ênê sakijwaga êndu nañ su ma sêkêc êsêacnêj malac ja geñ.

8 Gocgo kêsôm gêdêj nê sakijwaga gebe ‘Moasinj tau tec gajac dabinj su, mago êsêac, tañ jaen gêdêj êsêac nañ, têtôm atom.

9 Amboac tonan naakô intêna gêga tau ma embe andac lau, go akalem êsêac sêmêj sêniñ moasinj awêja.’

10 Tec sakijwaga tonan ñai sêsa intênaña sêja ma sêjac lau samob, tañ dêdac nañ sa, sec to ñajam gôlinj-golinjeñ e ñacleñ sêlôc andu moasinjña.

11 “Ma kinj kêsô gêja gebe elic ñacleñ. Ma gêlic ñac teñ gêmoa, tañ kêsô ñakwê moasinjña atom.

12 Tec kêsôm gêdêj ej gebe ‘Ñacnec, aôm kôsô ñakwê moasinjña atom, mago amboac ondoc tec kôsô gômôéj.’ Ma ñac tau awamê kêsa.

13 Go kinj kêsôm gêdêj sakijwaga gebe ‘Ansô ej lêma to akaiñ tõj ma ambalinj ej ésa naësêp gêsuñbôm ñjalêlôm êna, ec êtanj ma luluj êkôsiñ êpi tau.’

14 Ñakalem gêdêj lau gwalékinj, mago sêjalinj ulugeñ sa.”

Biñ takisña

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Go Parisai sêja sêkic biñ sebe sêwa lip Jesu ña tau nê biñ.

16 Tec sêasakiñ nêñ ñacsenjomí to Herodonê lau dêdêj Jesu jasêsôm gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm ñac biñjanôja ma kôdôj Anôtônê intêna ña biñjanôgeñ ma goe go lau teñ atom ma kôpuc opeñ lau teñ atom.

17 Amboac tonan ôsôm biñ, tañ taêm gêjam nañ êndêj aêac. Embe takêj takis êndêj kaisara oc eso biñsu me masi.”

18 Mago Jesu kêjala êsêacnêj ñjalêlôm sec, tec kêsôm gebe “Amac dansantêna, amboac ondoc tec abe alêtôm aê.

* **21:46:** Osana ñjam gebe lambin.

19 Akôc mone takisña ménjalic acgom.” Tec êsêac sêkôc denari teñ dêdêj en sêja.

20 Ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Asa nê ñakatu to ñatalô tonec.” Êsêac sêsôm gebe “Kaisaranê.”

21 Tec kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amboac tonaq akêj kaisaranê gêj êndêj kaisara ma Anôtônê gêj êndêj Anôtô.”

22 Êsêac sêjô biñ tonaq e sê taéj ma sêwi ej siñ ma sêc sêja.

Nacmatê sêndi sa ñabij

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Gêdêj bêc tonanjen ma Sadukai, tan sêsôm sebe ñacmatê oc sêndi sa atom nañ, dêdêj Jesu sêja ma têtu kênac en gebe

24 “Mêtêmôke, Mose kasôm gebe ‘Ñac teñ embe êmac êndu ma nê gôlôac masi, nañ lasi ênam ênê awêtuc gebe êka gôlôac lasê êjô têwa su.’”

25 Lasitêwai 7 sêmoa sêwiñ aêac. Ñacsêga gêjam awê e gêmac êndu. Ênê wakuc masi, tec gêwi nê awê siñ gêdêj lasi, tan kësi ej nañ.

26 Awê tagen tonaq ma lasitêwa m teñ tonaq sêjam gelom-gelom jakêsu ñac sauñ.

27 Samob sêmac acgom, go awê tau gêmac êndu kêdaguc.

28 Êndêj noc ñacmatê sêndi saña, ej oc êtu lau 7 nêj asa nê awê gebe êsêac samob sêjam en su.”

29 Ma Jesu gêjô êsêac aweñ gebe “Amac ajala mêtê to Anôtônê ñaclai atom, tec taêm gêjam biñ keso.

30 Gebe êndêj noc ñacmatê sêndi saña ñacwaga oc sênam awê atom ma lau sênam ñac atom, samob têtôm ajiela, tan sêmoa undambê nañ.

31 Biñ ñacmatê sêndi saña, tan Anôtô kêsôm gêdêj amac gêc mêtê nañ, asam atom me. Ej kêsôm gebe

32 ‘Abraharnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.’ Ej ñacmatênenêj Anôtô atom, ej lau mateñ jali nêj Anôtô.”

33 Lau topom-topom sêjô biñ, tan Jesu kêdôj nañ, e têtakê.

Biñsu ñalô, tan kêlêlêc ñagêdô su nañ

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Parisai sêjô en gêjam Sadukai aweñ auc, tec sêkac tauñ sa

35 ma acnêj biñsutau teñ gebe êlêtôm ej, tec kêtô kênac gebe

36 “Mêtêmôkê, biñsu ñajatu ondoc kapôêj kêlêlêc ñagêdô su gêc biñsu ñabuku.”

37 Ma ej kêsôm gêdêj ej gebe “ Têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm kauc samuc êwiñ engeñ.”

38 Biñsu ñajatu ñamataña tonaq tec kapôêj kêlêlêc.

39 Kêtô luagêcña kêtôm tonaq gebe ‘Têmtac êwiñ lau wacban aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.’

40 Biñsu ñajam luagêc tonaq tec gedeñ Mosenê biñsu samob to propetenêj biñ tôj.”

Kilisi asa nê latu ej

(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Parisai sêkac tauñ sa sêmoa ma Jesu kêtô kênac êsêac gebe

42 “Amac taêm gêjam biñ amboac ondoc kêpi Kilisi, asa nê latu ej.” Ma êsêac sêsôm gêdêj ej gebe “Dawidnê latu.”

43 En kêtû kênac êsêac gebe “Amboac ondoc, Njalau gêôc Dawid awa sa ma kêsam en gebe ‘Apômtau’ ma kêsôm gebe

44 ‘Apômtau kêsôm gêdêj aêjoc Apômtau gebe

mêjôngôj aêjoc anôja

e jakéj nêm ñacio sénêc amkaiñ ñalabu acgom.’

45 Embe Dawid êsam en gebe ‘Apômtau’ mago amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”

46 Ma ñac teñ kêtôm gebe êjô en awa ña biñ teñ atom ma gêdêj bêc tonaj têtêc tauñ e têtu kênac biñ teñ gêdêj en kêtiam atom.

23

Jesu gen olin biñsutau to Parisai (Mar 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)

1 Gêdêj ñasawa tonaj Jesu kêsôm biñ gêdêj lau pom kapôêj teñ to nê ñacseñomi gebe

2 “Biñsutau to Parisai têdôj to sêwa Mosenê biñsu sa.

3 Amboac tonaj biñ samob, tañ sêsôm gêdêj amac nañ, ajop to amansañ. Tagen gêj, tañ sêgôm nañ, anjôm atom, gebe êsêac sêsôm gêc aweñsungeñ, mago tauñ sêgôm atom.

4 Èsêac sêkic gêj ñawapac ma sêu gêsac lau maginj, ma êsêac tauñ segen tauñgeñ.

5 Èsêac sêgôm nêj gêj samob kêtû ñamalac sêlicñageñ, sebec nañeñeñ kapôêj meçña to sêso ñakwê ñalêso balinj.

6 Ma êsêac têntac gêwiñ sebe sêñac tauñ mata-mata gebe sêngôj ñamatageñ anga gamêj sêniñ gêjña to anga lôm amboac tonageñ,

7 ma sebe lau aweiñ ênac êsêac anga malacluñ to sêsam êsêac gebe ‘Mêtêmôkê’.

8 Mago sêsam amac gebe ‘Mêtêmôkê’ atom, ñac tagen kêtû nêm mêtêmôkê ma amac samob atu ñalasitêwaigen.

9 Ma asam ñac teñ anga nom gebe ‘Tamemi’ atom, amac Tamemi tagen tê gêmoa undambê.

10 Ma sêsam amac gebe ‘Laumata mêtêja’ atom, gebe amacnêm laumata mêtêja tagen tec Kilisi tau.

11 Amacnêm ñac kapôêj atu amacnêm sakiñwaga.

12 Teñ embe etoc tau sa, go Anôtô êkôniñ en ma teñ embe êkôniñ tau, go Anôtô etoc en sa.

13 “Ojaê amac dansanjêna, biñsutau to Parisaimêj, tec êlai gamêj undambêja auc gêdêj ñamalacgoc. Amac taôm oc asô ana atom, ma lau tañ sebe sêso sêna nañ, tec amac akô êsêac auc sêwiñ.

14 [“Ojae amac dansanjêna, biñsutau to Parisaimêj, tec ajango awêtuñeñ andu to ñawaba ñawaô, mago akwa taôm auc ña meç balinj. Nagêjô oc êtap amac sa êlêlêc.]

15 “Ojae amac dansanjêna, biñsutau to Parisaimêj, tec ajac laoc gwêc to masanjgeñ abe anam ñac jaba tagen ôkwi êtu Juda. Ma embe anam en ôkwi su, oc anjôm en êtu lamboam ñakêlêndij ñalatu êlêlêc amac taôm su.

16 “Ojae amacmêj tec matempêc, mago abe awê lau. Amac asôm gebe ‘Ñac teñ embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ, oc êngôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma tagen embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ ñagold, tonaj tec oc êngôm ñanô êsa.’

¹⁷ Meloc to matempec ḥanô amac. Gēj ondoc ḥanô, gold me lôm dabuŋ, tan gêgôm gold kêtû gêj dabuŋ.

¹⁸ Ma teŋ gebe ‘Teŋ embe êtôc lêma êpi altar, oc êngôm nê biŋ ḥanô êsa atom. Ma tageŋ embe êtôc lêma êpi da, tan gêsac altar tau ḥaō, tonaj tec oc êngôm ḥanô êsa.’

¹⁹ O matempecac, gēj ondoc ḥanô, da me altar, tan gêgôm da kêtû dabuŋ.

²⁰ ḥac embe êtôc lêma êpi altar, naŋ oc êtôc êpi altar tau to gêj samob, tan gêsac ḥaō naŋ êwiŋ.

²¹ Ma teŋ embe êtôc lêma êpi lôm dabuŋ, naŋ oc êtôc êpi lôm tau to ḥac, tan gêmoa lôm ḥalêlôm naŋ êwiŋ.

²² Ma ḥac teŋ embe êtôc lêma êpi undambê naŋ oc êtôc êpi Anôtônenê lêpôŋ to ḥac, tan gêngôŋ ḥaō naŋ êwiŋ.

²³ “Ojae amac dansantêna, biŋsutau to Parisaimêŋ, amac embe atap laki to gwêc ma môsi 10-10 sa, go akêŋ ḥateŋ êtu da. Ma biŋsu ḥakoleŋ ḥanô tonec bingêdêŋ to taêm walô lauŋa ma akêŋ gêwiŋ, tec awi siŋ, Daŋgôm teŋ ma dawi teŋ siŋ atom.

²⁴ Amac matempec, mago abe awê lau. Embe anij gwada sauŋsauŋ, go ajaliŋ ḥatékwa ḥapepgeŋ, ma bôc tec aeŋ totêkwageŋ.

²⁵ “Ojae amac dansantêna, biŋsutau to Parisaimêŋ, tec akwasiŋ laclu to suc ḥadêmôŋa ḥapep ma ḥalêlôm gengeŋ to gêj wauc-wauc gêjam auc.

²⁶ Aô, matapec Parisai, ôkwasin laclu ḥalêlôm êmuŋ acgom, go ḥadêmôŋa ḥawasi êsa êwiŋ.

²⁷ “Ojae amac dansantêna, biŋsutau to Parisaimêŋ, amac tec atôm sêô, tan sêse ḥadêmôŋa ḥa pocko gebe ḥakatu ḥajam, go ḥalêlôm naŋ ḥacmatê ḥatékwa to gêj gêmôb gêjam auc.

²⁸ Amac atôm tonaj. ḥamalac sêlic amacnêm ḥadêmô ḥa amboac lau gadêŋ, mago nêm ḥalêlôm tec biŋdansaŋ to gêj sec gêjam auc.

²⁹ “Ojae amac dansantêna, biŋsutau to Parisaimêŋ, tec akwê andu kêkô propetenêŋ sêô ḥa to ajam gêlôŋ lau gêdêŋ nêŋ sêô

³⁰ ma asôm gebe ‘Aêac embe dangôŋ êndêŋ tameŋjinêŋ têm, oc tawe propetenêŋ dec ḥakaiŋ atom.’

³¹ Amacnêm biŋ tonaj gêwa amac sa gebe Lau tanj sêjac propete êndu naŋ, nêŋ latuŋi amac.

³² Amboac tonaj anac dabiŋ tameminêŋ secmaŋ.

³³ Moac to lêŋuckêm ḥalatu amac, abe aêc lamboam ḥakêlêndiŋ ḥamêtôc su amboac ondoc.

³⁴ Amboac tonaj alic acgom, aê jasakin propete to lau malô ma biŋsutau êndêŋ amac, ma amac oc anac êsêacnêm ḥagêdô êndu to anac ḥagêdô sêpi kake-sotau ma ai ḥagêdô aŋga nêm lôm ma ajanda ḥagêdô selom-selom malacgeŋ sêna,

³⁵ gebe dec ḥajam samob, tan sêkêc siŋ aŋga nom gêdêŋ ḥac gêdêŋ Abelnê dec e gêdêŋ Balakia latu Sakaria nê dec, tanj ajac eŋ êndu aŋga lôm dabuŋ tau to altar dajaŋa ḥasawa naŋ, êpi amac samob.

³⁶ Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gêj samob tonaj ḥai ḥagêjô oc êtap lau têm tonecja sa.

37 “Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, taŋ Anôtô kêsakin dêdêŋ aôm sêwac naŋ, ḥa poc êndu. Aê gagôm gêjelêlôm elêmê gabe janac aômnêm ɣapalé sa amboac talec têna gêjac ɣalatu sa sêso magê ɣalabu, mago amac adec.

38 Alic acgom, amacnêm andu oc êtu tuc êkôŋa.

39 Aê jasôm êndêŋ amac gebe Galoc oc alic aê êtiam atom, e taôm asôm gebe ‘Lambinj êndêŋ ej, taŋ gêmêŋ gêjam Apômtau laŋô naŋ.’ ” * naŋeŋen toatali ɣasec-ɣasec. Êsêac teto biŋsu ɣagédô kêsêp papia ma sêkêŋ kêsêp atali ma sebec gêdêŋ noc mecna. ɣakwê ɣalêsoaclê ɣam gebe êkêŋ puc lau e sêliŋ Anôtônê biŋsu siŋ atom.

24

Jesu geoc senseŋ lôm dabuŋ su ɣabiŋ lasê (Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

1 Jesu kêsa anga lôm dabuŋ gêja ma nê ɣacseŋomi dêdêŋ ej sêja sebe têtôc lôm dabuŋ ɣaandu êndêŋ ej.

2 Tec ej gêjô ësêac awen gebe “Amac alambinj gêŋ samob tònê me. Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Poc teŋ oc êŋgôŋ teŋ ɣaô anga tonec atom, têta samob salinj-salinjen.”

Gêjwapac ênac m tau

(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 Jesu jagêhjôŋ Lôckatékwi acgom, go ɣacseŋomi dêdêŋ ej sêja jasêmoa nêŋ tauŋna, go sêsoŋ gebe “Ôsôm êndêŋ aêac acgom, êndêŋ ondoc biŋ tonan ɣanô ȇsa ma asageŋ oc êtu aôm ômôdêŋ to nom ɣatêku ȇsuŋa ɣabelo.”

4 Ma Jesu gêjô ësêac awen gebe “Alic taôm gebe lau sênam amac ôkwi atom.

5 Lau gwalékij oc sênam aê laŋôc sêmêŋ ma sêsoŋ gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênam lau taêsam ôkwi.

6 Malôgenj oc anjô siŋ ɣawae to siŋ ɣabonja. Alic taôm, atakê atom. Gêŋ samob tonan mêmësa, mago noc ɣatêku ȇsuŋa atom tagenj.

7 Laum teŋ sêndi sebe sênam siŋ êndêŋ laum teŋ ma gamêŋ teŋ êndêŋ gamêŋ teŋ to tôbom ȇsa ma ôjô ȇnamênam êtôm gamêŋenj.

8 Gêŋ samob tonan ɣai gêjac m gêŋ ɣandaŋ ɣanô tau.

9 “Go sêkêŋ amac gebe sêlênsu amac e sênam amac êndu. Ma lau tomôkêtomokê têntac endec amac êtu aêjoc ɣaêŋa.

10 Êndêŋ tonan lau taêsam oc sêwi sêkêŋ gêwiŋ siŋ to seoc tauŋ lasê-lasê ma têntac endec tauŋ.

11 Ma propete dansaŋ gwalékij oc sêndi sa mêmënam lau taêsam ôkwi.

12 Êtu gêŋ alôb-alôb ȇnam sêgaŋa lau taêsam nêŋ têntac gêwiŋ oc ɣaluc ȇsa.

13 Ma ɣac, taŋ êpuc tau tôŋ e êndêŋ ɣamadiŋ naŋ, Anôtô ȇnam ej kêsi.

14 Ma sênam mêtê épi ɣawae ɣajam Anôtônê gamêŋya tonec anga nom samucgeŋ e lau samuc samob sêŋô, go bêc ɣatêku ȇsuŋa tau mêmësa.”

Gêjwapac ɣanô tau

(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 “Embe alic gêŋ alôb-alôb, taŋ propete Daniel kêsôm ɣabiŋ naŋ, enseŋ gêŋ ɣawaô êkô gamêŋ dabuŋ—lau taŋ sêsam biŋ tonec naŋ, nêŋ kauc ȇsamaŋ —

16 go ësêac, taŋ sêŋgôŋ Judaia naŋ, sêc sêpi lôc sêna.

* **23:39:** Mosenê biŋsu kêjatu gebe lau Juda sêmansaŋ

17 Tej embe êngôij salôm ñaô, nañ oc ê-sêp naêkôc nê gêj su anja nê andu atom.

18 Ma tej embe êmoa kôm, nañ êmu naêkôc nê ñakwê atom.

19 Ojae lau, tan sêmoa tej to êsêac, tan sêkêrj su ñapalê sêmoa nañmêj êndêj bêc ônê.

20 Amboac tonaj aten meç êtu aêc êndêj komô to êndêj sabat atomja,

21 gebe êndêj bêc ônê gêjwapac kapôêj êsa êtôm tanj kêsa gêdêj nom ñatêm andanjeñja e mëngêdêj galoc atom, ma êtu ñamu oc êsa amboac tonaj êtiäm atomanô.

22 Ma embe Anôtô ênac bêc tonaj ñagêdô êngic atom, oc lau tej sêngôj matej jali atom. Mago êtu lau, tanj ej kêjaliñ êsêac sa nañja, tec oc ênac bôc tonaj êngic.

23 ‘Êndêj tonaj tej embe êsôm êndêj amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi tec gêmoa tonec’ me ‘Gêmoa ônê,’ nañ akêj êwiñ atom.

24 Kilisi dansaj to propete dansaj oc mëjsêsa ma sêngôm gêntalô kapôêj to gêjsêga. Embe têtôm, go sêwê lau Anôtô kêjaliñ êsêac saña ôkwi amboac tonaj.

25 Alic acgom, aê kakêj puc amac kwanañgeñjac.

26 ‘Amboac tonaj embe sêsôm êndêj amac gebe ‘Alic acgom, ej gêmoa gamêj sawa,’ nañ asa ana atom. Embe sêsôm gebe ‘Alic acgom, ej gêmoa balêmlêlôm,’ nañ akêj êwiñ atom.

27 Kêtôm ôsic kékac anja gamêj oc kêpiña gê tôñgej e gêdêj gamêj oc kêsêpja nañ Ñamalacnê Latu embe êmêj, oc êtôm tonaj.

28 Gêngêmôb tej embe ênêc, nañ aoco sêkac tauñ sa.

Namalacnê latu êmu êmêj

(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 ‘Gêjwapac ñabêc tonaj êmbacnê, go sep tagen oc ênam kanuc ma ajôj êngaminj ñawê ma utitalata êpôp-êpôp anja undambê, ma gêj ñaclai undambêja kôtêj-kôtêngej.

30 Tonaj su acgom, go Ñamalacnê Latunê gêbôm anja undambê mëjêsa ma lau tomôkê-tomôkê samob anja nom oc têtañ tanjiboa ma sêlic Ñamalacnê Latu êngôj tao undambêja ñaô tonaclai ma tonawasi kapôêj êmêj.

31 Ma ej oc êsakinj nê anjela todauc êtañ kapôêj ma êsêac sênaç ênê lau, tanj kêjaliñ êsêac anja mu aclé ñam to anja undambê ñamadiñ samobgej nañ sa.

Kalelonj êkêj puc aêac

(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

0

32 ‘Kalelonj êtu biñgölij êwa nêm kauc sa. Êndêj tanj ñalaka êliñ têkwi to ñamatadêbu êjac sa nañ, ajala gebe ockêsa kêdabiñ.

33 Amac amboac tonaj. Êndêj tê alic gêj samob tonaj ñai mëjêsa nê, ajala gebe Ñac tau mëjkêdabiñ katam.

34 Biñjanô, aê jasôm Êndêj amac gebe Gôlôac tonec oc sênañja atom e gêj tonaj ñai samob ñanô êsa acgom.

35 Undambê to nom oc ênaña, mago aêjoc biñ oc ênaña atomanô.

Ñac tej kêjala bêc to ockatu atom

(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

36 ‘Bêc tonaj to ockatu ñac tej kêjala atom e anjela undambêja sêjam kauc ma Latu gêjaman kauc amboac tonaj, Tama taugen tec gêlic.

37 Ñamalacnê Latu êmu êmêj ñabêc oc êtôm Noanê bêc.

38 Gêdêj taŋ bu kêsuŋ atomgen naŋ, seŋ to sêñôm gêŋ ma ḥac sêjam awê to awê sêjam ḥac, sêgôm sêmoa e gêdêj bêc, taŋ Noa kêso waŋ ḥalêlôm gêja naŋ,

39 ma sêjam kauc tauŋ sêmoa e bu kêsuŋ mêtgesenj êsêac samob su. ḅamalacnê Latu êmu êmêj ḥabêc oc êtôm tonaj.

40 Êndêj tonaj ḥac luagêc oc sêmoa kôm, naŋ Anôtô oc êkôc teŋ sa ma êwi teŋ siŋ,

41 ma awê luagêc oc sêlai polom sêmoa, naŋ Anôtô oc êkôc teŋ sa ma êwi teŋ siŋ.

42 Amboac tonaj anam jali gebe ajam kauc bêc amacnêm Apômtau êmu êmêŋja.

43 Ajala tonec gebe Andu ḥatau embe éjala ockatu gergerjtêna oc êmêj êndêj êmbêcja, naŋ oc ênam jali gebe êkô gergerjtêna auc, ec êtuc ênê andu popoc atom.

44 Tec amansaŋ taôm amboac tonajgen gebe ḅamalacnê Latu êmêj êndêj ockatu, naŋ amac abe oc êmêj atom naŋ.

Bijgôliŋ sakijwaga gêdeŋ to kesoŋa (Luk 12:41-48)

45 "Sakijwaga ḥaqêj ma tokauc ondoc, taŋ nê ḥatau kêkêj en gebe ejop ênê komwaga gebe êkêj mo êndêj êsêac êtôm ḥanocgeŋ.

46 Aê aoc êôc sakijwaga tonaj, taŋ nê ḥatau êmu êmêj ma êtap en sa gebe kêsap nê kôm tōŋ gêmoa.

47 Biŋjanô, aê jasôm êndêj amac gebe ḥatau oc êkêj en ejop ênê waba samob.

48 Ma sakijwaga sec tonaj embe taê ênam ênêc tau gebe 'Noc ḥatau gêjam gamêj tōŋ,'

49 ma ênac m gebe i nê sakijwaga ḥagêdô ma êniŋ to ênôm gêŋ êwiŋ lau, taŋ sêñôm gêŋ e kêjaŋiŋ êsêac naŋ,

50 go sakijwaga tonaj nê ḥatau êmêj êndêj bêc, naŋ en gebe oc êmêj atom naŋ, to êndêj ockatu, naŋ en kêjala atom naŋ,

51 oc ênac en popoc to êkêj ḥagêjô êpi en êwiŋ dansantêna, go ac têtaŋ ḥanô ma luŋluŋ êkôsiŋ êpi tau anga ônê.

25

Bijgôliŋ awêtakiŋ 10ŋa

1 "Êndêj tonaj gamêj undambêja oc êtôm awêtakiŋ 10 sêkôc nêŋ lamp sa ma sêpuc ḥac-gebe-ênam-awêwaga tōŋtôŋ sêja.

2 Èsêacnêŋ lemenj teŋ nêŋ kaucmê ma lemenj teŋ tokauc.

3 Kaucmêo sêkôc nêŋ lamp sa, mago sêkôc buja gêwiŋ atom.

4 Ma êsêac tokauc, naŋ tec sêkôc buja kêsêp kekec gêwiŋ nêŋ lamp.

5 ḥac-gebe-ênamawêwaga gêjam gamêj tōŋ ma êsêac sêjac tuluc sêŋgôŋ e sêc bêc samob.

6 "Gêdêj gêbêc gêja lugen môc teŋ kêtaj gebe 'Aô, ḥac-gebe-ênam-awêwaga gêmêj, apuc en tōŋtôŋ ana.'

7 Gêdêj tonaj awêtakiŋ samob dêdi sa ma sêmasaŋ nêŋ lamp.

8 Go kaucmêo sêsôm gêdêj tokauco gebe 'Akêj buja ḥagêdô êndêj aêac gebe aêacma lamp oc êmac.'

9 Tec tokauco sêjô êsêac awenj gebe 'Masigoc, oc êtôm aêac sêlêj atom. Amboac tonaj naanam ôli nêm êndêj têtuŋ-gêrjwaga acgomman.'

10 Èsêac tonaj sebe sênam ôli, tec têtu lêijja sêmoa ma ñac-gebe-enamawêwaga gêmêj e èsêac, tañ sêmasañ tauñ kwanançenj nañ, sêso sêwiñ ej gebe nasêniñ ñamoasiñ ma katam ñajaña kêsa.

11 "Sêmoa acgom, go awêtakiñ ñagêdô, nañ sêmêj amboac tonaj ma sésôm gebe 'Apômtau, Apômtau, ôlêc katam su êndêj aêac.'

12 Mago ej gêjô èsêac aweñ gebe 'Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Gajam kauc amac.'

13 Amboac tonaj anam jali, gebe ñabêc to ñaockatu amac ajam kauc.

Biñgôlin gold totaluña

(Luk 19:12-27)

14 "Têm tau tonaj tanam dôñ épi ñamatrac, tañ gebe éna gamêjbôm teñ nañ. Enj kékalem nê sakiñwaga gebe ênac sam nê waba êndêj èsêac.

15 Ej kékêj gold talu lemen teñ gêdêj ñac teñ, ma luagêc gêdêj ñac teñ, ma teñ gêdêj ñac teñ, kêtôm èsêacnêj kauc, ma gêc gêja.

16 Ma ñac, tañ kékôc talu lemen teñ nañ, gêja seben jagêjam kôm kêpi awa tau ma kêtulu gêj e kêtap talu lemen teñ sa ménjêwiñ.

17 Ma ñac, tañ kékôc talu luagêc nañ, kêtulu luagêc ménjêwiñ.

18 Ma ñac, tañ kékôc tagenj nañ, gêja jakêkwê nom ma kêsuj nê ñataunê awa auc.

19 "Nasawa ñêngej gêjaña su, go sakiñwaga tonaj nêj ñatau gêmu gêmêj gebe sêwa awa ñam sa êndêj ej.

20 Ma ñac, tañ kékôc gold talu lemen teñ nañ, kêsa gêja ma kékôc gold talu lemen teñ ménjêwiñ ma kêsôm gebe 'Apômtau, aôm kôkêj gold talu lemen teñ gêdêj aê, mago aê katap lemen teñ sa ménjêwiñ.'

21 Tec nê ñatau kêsôm gêdêj ej gebe 'O ñajam, aôm sakiñwaga ñajam ma ñajêj, tec gojob genj luagêcgej ñapec. Aê jakêj aôm ojop gêj taêsam. Ôsô nêm ñataunê gamêj têtac ñajamña ôna.'

22 Ma ñac, tañ kékôc gold talu luagêc nañ, kêsa gêja ma kêsôm gebe 'Apômtau, aôm kôkêj gold talu luagêc gêdêj aê, mago aê katap gold talu luagêc sa ménjêwiñ.'

23 Ma nê ñatau kêsôm gêdêj ej gebe 'O ñajam, aôm sakiñwaga ñajam ma ñajêj, tec gojob gêj luagêgej ñapec. Aê jakêj aôm ojop gêj taêsam. Ôsô nêm ñataunê gamêj têtac ñajamña ôna.'

24 Go ñac, tañ kékôc gold talu tagenj nañ, kêsa gêja amboac tonaj ma kêsôm gebe 'Apômtau, aê galic aôm ñac lanômsiboa. Gêj tañ aôm kôsê atom, mago kôkôc ñanô, ma gêj tañ aôm kôpalip atom, mago gôjac sa elêmê.

25 Aê katêc tauc, tec gaja ma kasuñ nêm gold totalu auc kêsêp nom. Ôlic acgom, nêm gêj tau tec gêwac.'

26 Mago nê ñatau gêjô ej awa gebe 'Aôm sakiñwaga sec to ojom, aôm gólic aê kakoc gêj, tañ kêsê atom nañ, ñanô sa to gajac gêj, tañ kapalip atom nañ, sa me.

27 Embe amboac tonaj, go ôkêj ñoc awa êndêj lausêjam-mone-gêjô-tauwaga acgomman, go embe jamu jamêj amboac tec ma jakôc ñoc gêj tonjalakacgej.

28 Amboac tonaj akôc ênê gold totalu tau su ma akêj êndêj ñac, tañ kékôc gold talu 10 nañ.

29 Gebe ñac, tañ kêtap gêj sa su nañ, oc sêkêj ñagêdô naêwiñ e êlêlêc su. Ma ñac, tañ kékôc gêj teñ atom nañ, oc sêkôc gêj ñagec, tañ gêc ejnja nañ su êwiñ.

30 Ma sakinwaga ḥanô masi naŋ, ambalin eŋ siŋ êsêp gêsuŋbômsêga êna. Anŋa ônê êsêac oc têtaŋ ma luŋluŋ ekôsiŋ tau.’”

Jesu êmêtôc laum nomŋa samob

31 “Êndêŋ taŋ Njamalacnê Latu êmu êmêŋ tonê ḥawasi ma aŋela samob sêwiŋ en naŋ, êŋgôŋ ḥawasi ḥalêpôŋ ḥao

32 ma êkac laum nomŋa samob sa sêkô eŋ lanjônêm ma êwa êsêac êkôc amboac ḥacgejob gêwa nê domba to noniŋ kékôc

33 ma êkêŋ domba sêkô ênê anôŋa ma noniŋ sêkô gasêŋa.

34 Go kiŋ oc êsôm êndêŋ êsêac, taŋ sêkô ênê anôŋa naŋ gebe ‘Amac taŋ Tamoc gêjam mec amac naŋ amêŋ. Tamoc kêmasaŋ gamêŋ kwananjer kêtû amacna gêdêŋ taŋ kékêŋ undambê to nom naŋ. Tec akôc gamêŋ tau sa êtu nêng gêŋlênsêm.

35 Mo gêjô aê, ma amac akêŋ gêŋ aê gaen, bu gêjô aê, ma amac akêŋ bu aê ganôm, aê ḥac jaba, ma amac agôm ja aê.

36 Aê ôlic ḥaômá, ma amac akêŋ ḥakwê aê kasô, gêmac gêgôm aê, ma amac ajac aê kêsi, aê gaŋgôŋ kapoacwalô, ma amac adêŋ aê amêŋ.’

37 Êndêŋ tonaj lau gêdêŋ oc sêjô eŋ awa gebe ‘Apômtau, gêdêŋ ondoc aêac alic mo gêjô aôm, ma akêŋ gêŋ aôm goen, me bu gêjô aôm, ma akêŋ bu aôm gôñôm.

38 Gêdêŋ ondoc aêac alic aôm ḥac jaba, ma agôm ja aôm, me ôlim ḥaômá, ma akêŋ ḥakwê aôm kôsô.

39 Ma gêdêŋ ondoc alic gêmac gêgôm aôm me gôŋgôŋ kapoacwalô, ma adêŋ aôm awac ajac aôm kêsi.’

40 Ma kiŋ oc êjô êsêac awen gebe ‘Birŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gêŋ taŋ amac agôm gêdêŋ aêŋoc lasici ḥasec-sec tecenec ḥai nêŋ teŋ naŋ, agôm gêdêŋ aêgac.’

41 “Go êsôm êndêŋ êsêac, taŋ sêkô gasêŋa naŋ, amboac tonec gebe ‘Sec ḥalatu amac, aêc su asêp ja kêlakoc tengeŋja, taŋ Tamoc kêmasaŋ kêtû Sadan to nê anjelaŋa naŋ ana.

42 Mo gêjô aê, ma amac akêŋ gêŋ aê gaen atom, bu gêjô aê, ma amac akêŋ bu aê ganôm atom.

43 Aê ḥac jaba, ma agôm ja aê atom, aê ôlic ḥaômá, ma amac akêŋ ḥakwê aê kasô atom, gêmac gêgôm aê, ma gêŋgôŋ kapoacwalô, ma amac ajac aê kêsi atom.’

44 Go êsêac oc sêjô eŋ awa gebe ‘Apômtau, gêdêŋ ondoc aêac alic mo gêjô aôm, me bu gêjô aôm, me alic aôm ḥac jaba, me ôlim ḥaômá, me gêmac gêgôm aôm, me gôŋgôŋ kapoacwalô, ma ajam sakin aôm atom.’

45 Go eŋ êjô êsêac awen gebe ‘Birŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gêŋ taŋ amac agôm gêdêŋ lau ḥasec-sec tecenec ḥai nêŋ teŋ atom naŋ, agôm gêdêŋ aê atom amboac tonaj.’

46 Ma êsêac tonaj sêsêp ḥagêjô ḥaŋandaŋ ênêc tengeŋja, mago lau gêdêŋ oc sêŋgôŋ mateŋ jali tengeŋ.”

26

Sêkic Jesunê biŋ (Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Joan 11:45-53)

1 Jesu gêjac mata biŋ tonaj ḥai samob su, go kêsôm gêdêŋ nê ḥacseŋomi gebe

2 “Amac alicgac, bêc luagêc ênaŋa acgom, ma Pasa, ma oc sêkêŋ Njamalacnê Latu êpi kakesotau êna.”

3 Gêdêŋ tonanj lau dabuŋsêga to launêŋ laumata sêkac tauŋ sa sêmoa dabuŋsêga, tanj sêsam eŋ gebe Kaiapa naŋ, nê gamêŋ,

4 ma sêkic Jesunê binj gebe sêkôc eŋ tōŋ kelecgeŋ e sênaŋ eŋ êndu.

5 Mago sêsôm gebe “Daŋgôm êndêŋ om atom, moae tali launêŋ ŋjalêlôm sa.”

Awê teŋ gen oso Jesu anŋa Betania

(Mar 14:3-9; Jonaŋ 12:1-8)

6 Jesu gêmoa Betania gêŋgôŋ ŋac tokamochôm Simon nê andu,

7 naŋ awê teŋ kékôc ŋop kwalam-kwalam togêŋmalu, tanj ŋaolî kapôeŋ naŋ. Enj kêtû gasuc gêdêŋ Jesu, tanj gen gêŋ naŋ, jakékêc kêpi eŋ môkéapac.

8 ɍacseŋomi sêlic e têtu môsi ma sêsôm gebe “Amboac ondoc sêjaŋ gêŋ tonanj.

9 Sêkêŋ êndêŋ lau sênam ôlimaŋ ma sêkôc ŋaawa kapôeŋ ma sêkêŋ êndêŋ lau ŋjalêlôm sawa acgom.”

10 Jesu gêŋjô ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amboac ondoc tec agôm awê tonec nê ŋjalêlôm ŋawapac kêsa nec. Enj gêjam kôm ŋajam kêpi aê.

11 Lau ŋjalêlôm sawa oc sêŋgôŋ sêwiŋ amac ŋapaŋ, mago aê oc jaŋgôŋ jawiŋ amac ŋapaŋ atom.

12 Enj kêsêwa gêŋmalu tonec kêpi aê ôlic gêgôm kêtû sênsuŋ aêŋa.

13 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Anŋa nom samucgeŋ ŋagamêŋ embe sênam mêtê  pi ŋawae ŋajam tonec, go sênaŋ miŋ gêŋ, tanj eŋ gêgôm naŋ, êwiŋ gebe taêŋ ênam eŋ.”

Juda geoc nê ŋatau lasê

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

14 Go êsêac lau 12 nêŋ teŋ, tanj sêsam eŋ gebe Juda Isariot naŋ, gêdêŋ lau dabuŋsêga gêja

15 ma kêsôm gebe “Embe jaoc Jesu lasê êndêŋ amac, oc akêŋ asagenj êndêŋ aê.” Ma êsêac sêjam ôli eŋ ŋa silber 30.

16 Gêdêŋ tonanjen eŋ gêdib gebe êtap ŋasawa ŋajam teŋ sa gebe eoc eŋ lasêŋa.

Jesu gen Pasa gêwiŋ nê ɍacseŋomi

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Jonaŋ 13:21-30)

17 Gêdêŋ Om Polom ɍalucŋa ŋabêc ŋamatanya ɍacseŋomi dêdêŋ Jesu sêja ma têtu kênac gebe “Aôm gobe aêac amansaŋ ôniŋ Pasa ŋamala aŋga ondoc.”

18 Ma enj kêsôm gebe “Asa malac andêŋ ŋac teŋ ana ma asôm êndêŋ eŋ gebe ‘Mêtêmôkê awa tonec gebe Noc noc kêdabinj ma aê to ŋoc ɍacseŋomi abe anij Pasa aŋgôŋ awiŋ aôm.’”

19 Ma ɍacseŋomi sêgôm kêtôm Jesu kêsakinj êsêac ma sêmasaŋ Pasa.

20 Kêtula acgom ma eŋ to nê ɍacseŋomi 12 sêsa tauŋ sic.

21 Seŋ gêŋ sêmoa ma Jesu kêsôm gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Amacnêŋ ŋac teŋ oc eoc aê lasê.”

22  sêacnêŋ ŋjalêlôm ŋawapac ŋanô ma sêkêŋ tauŋ tagen-tagen jatêtu kênac eŋ gebe “Apômtau, oc aê me.”

23 Ma enj gêŋjô  sêac awenj gebe “Nac tau, tanj aêagêc asac polom tōŋ selenjen kêsêp laclu su, ŋac tonanj tec oc eoc aê lasê.”

24 Njamalacnê Latu tau oc êsa nê lêŋ êtôm teto gêc. Tagen ojae ŋac tauma, naŋ eoc Njamalacnê Latu lasê naŋ, têna  kôc eŋ atomman.”

25 Ma Juda tau, taŋ gebe eoc en lasê naŋ, kêsôm gebe “Mêtêmôkê, oc aê me.” Jesu kêsôm gadêŋ en gebe “Taôm kôsômgac.”

Biŋ moasin dabuŋŋa

(Mar 14:22-26; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

26 Seŋ gêŋ sêmoa, go Jesu kékôc polom mëŋgêjam danje ma kêpô kékôc jakékên gêdêŋ ɻacsenjomi ma kêsôm gebe “Akôc êwac anîŋ. Aêŋoc ôlic tonec.”

27 Go kékôc laclu mëŋgêjam danje ma kékêŋ gêdêŋ êsêac ma kêsôm gebe “Samob akôc êwac anôm.”

28 Aêŋoc dec jamoatiŋ poacŋa tau tonec, taŋ kakêc siŋ kêtû taêsamŋa gebe êsuc sec ôkwi.

29 Aê jasôm êndêŋ amac gebe Aê janôm wain ɻanô tonec êtiam atom, e êndêŋ bêc ônê, go janôm wakuc jawiŋ amac anja Tamocnê gamêŋ.”

30 Sêsôm wê moasiŋŋa su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kékêŋ puc Petere

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Joan 13:36-38)

31 Sêsêlêŋ sêmoa, go Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Êmbêc tonec amac samob awi aê siŋ gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ɻacgejob ma domba samob sêc êlinj-êlinj.’”

32 Mago embe jandi sa su, oc jamuŋ amac jana Galilaia.”

33 Ma Petere gêjô en awa gebe “Samob embe sêwi aôm siŋ, mago aê taucgeŋ oc jawi aôm siŋ atomanô.”

34 Jesu kêsôm gêdêŋ en gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtan atomgeŋ, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.”

35 Ma Petere kêsôm gêdêŋ en gebe “Sêncac aê êndu jawiŋ aômmaŋ, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma ɻacsenjomi samob sêsôm amboac tonanĝen.

Jesu keteŋ mec gêmoa kôm Getsemane

(Mar 14:32-42; Luk 22:30-46)

36 Go Jesu kékôc êsêac sa sêja gamêŋ ten, ɻaê Getsemane, ma kêsôm gêdêŋ ɻacsenjomi gebe “Anĝoŋ tonec ma aê gabe jana ônê najatenj mec.”

37 Ma kékôc Petere to Sebedai latuagêc sêwiŋ en. Nê ɻalêlôm ôluŋ-ôluŋgeŋ ma katu kêlênim tau.

38 Go kêsôm gêdêŋ êsêac lau têlêac gebe “Noc katuc ôluŋôluŋgeŋ e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali awiŋ aê.”

39 Go kêsa ɻasawa gêngic sauŋgeŋ e gêu tau lanjôanô jagêdêŋ nom ma keteŋ mec gebe “Tamoc, embe êtôm, go ôkôc laclu tonec su anja aêŋoc. Mago aêŋoc biŋ êtu tôŋ atom, aôm taôm nêm biŋ.”

40 Go gêmu gêdêŋ ɻacsenjomi gêja e gêlic êsêac sêc bêc ma kêsôm gêdêŋ Petere gebe “Amboac ondoc, amac oc anam jali ockatu ɻasawa tagen awiŋ aê atôm atom me.”

41 Anam jali to aten mecmaj gebe lêtôm êtap amac sa atom. Ʌalau ôli palê, mago ôlim tekwem gêbac.”

42 Go gêja kêtiam kêtû dim luagêcŋa ma keteŋ gebe “Tamoc, embe êtôm gebe ôkôc laclu tonec su atom, naŋ janômmaj. Aôm taôm nêm biŋ êtu tôŋ.”

43 Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe mateŋanô ɻawapac kêsa su.

44 Tec gêwi êsêac siŋ kêtiam ma gêja jaketerj kêtû dim têlêac ma kêsôm biŋ tonanĝen kêtiam.

45 Go gêmu gêdêŋ ɻacsenjomi gêja ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aêc bêc to alêwaŋ taôm amoá me. Alicgac, ɻanoc tau kêdabiŋgac, oc sêkêŋ Namalacnê Latu êsêp lau sec lemenj.”

46 Andi sa ma tawac. Alic acgom, ɳac-eoc-aê-lasêwaga mêmjkêdabinj."

*Sêkôc Jesu ton
(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Joaq 18:3-12)*

47 Kêsôm biŋ kêkô ma êsêac 12 nêŋ teŋ, Juda, kêkôc lau pom kapôenj teŋ sêôc sinj to olopoac anja dabunjsêga to launenj laumata nêŋ sêmêŋ.

48 Nac-eoc-eŋ-lasêwaga kékêŋ ɳabelo teŋ gêdêŋ êsêac ma kêsôm gebe "Nac tanj jalêspôp ej alianô naŋ, ɳac tau tonaj. Akôc ej tōŋ."

49 Go gacgenj kêtû gasuc gêdêŋ Jesu gêja ma kêsôm gebe "O Metêmôkê" ma kélêspôp ej alianô.

50 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe "Nacnec, gômôeŋ kêtû agerŋja." Go êsêac têtu gasuc sêja e sêjac lemenj kêsêp Jesu ma sêkôc ej tōŋ.

51 Ma êsêac tanj sêwiŋ Jesu naŋ, nêŋ teŋ kékêŋ lêma jagêbuc nê sinj sa ma gêjac dabunjsêganê sakinjwaga e kêpa tanjalauŋ su.

52 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe "Ônsêmuŋ nêm sinj êsêp ɳamala êtiam, gebe samob, tanj lemenj gêdêŋ sinj naŋ, sinj oc enseŋ êsêac su.

53 Aôm gobe aê embe jatenj Tamoc gebe êkêŋ anjela êlêlêc tonj kapôenj 12 su sep tageŋ mêmjsênam aê kësi, oc jatôm atom me.

54 Aê embe jaŋgôm amboac tonaj. go biŋdêm, tanj teto gêc gebe biŋ tonec mêmjsânaŋ naŋ, oc êtu anô amboac ondoc."

55 Gêdêŋ ɳasawa tonaj Jesu kêsôm gêdêŋ lau tau gebe "Amac amêŋ abe akôc aê tōŋ, mago agôm amboac adêŋ kêjaŋgowaga teŋ, tec aôc sinj to olopoac gêwiŋ. Kétôm bêcgenj kadôŋ lau gêngôŋ lôm dabuŋ ma amac akôc aê tōŋ atom.

56 Biŋ tonaj samob mêmksâa gebe propetenêŋ biŋ, tanj teto gêc naŋ, êtu tōŋ.
Ma ɳacseŋjomi samob sêwi ej sinj ma sêc su sêja.

*Dabunjswaga to laumata sêgôm Jesunê biŋ
(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joaq 18:13-14, 19-24)*

57 Lau tanj sêkôc Jesu tōŋ naŋ, sêwê ej dêdêŋ dabunjsêganê andu ɳamalacluŋ ma kêsô jagêngôŋ gêwiŋ sakinjwaga gebe êlic biŋ tau ɳam.

58 Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc e jakêsa dabunjsêganê andu ɳamalacluŋ ma kêsô jagêngôŋ gêwiŋ sakinjwaga gebe êlic biŋ tau ɳam.

59 Lau dabunjsêga to laumata samob, tanj sêkac sa sêmoa naŋ, sêôm biŋ sebe sêngôlinj êpi Jesu gebe sênaŋ ej ênduŋa.

60 Lau taêsam sêgôlinj biŋ kêpi ej, mago têtap ɳanô teŋ sa atom. ɳac luagêc dêdi sa kêtû ɳamu

61 ma sêôm gebe "Nac tonec kêsôm gebe 'Aê katôm gebe janseŋ Anôtônê lôm dabuŋ su ma jakwê sa êtôm bêc têlêac.'"

62 Ma dabunjsêga gêdi sa ma kêsôm gêdêŋ ej gebe "Aôm gobe ôjô biŋ atom me. Biŋ amboac ondoc tec sêgôlinj kêpi aôm."

63 Mago Jesu gêjam tau tōŋgeŋ. Ma dabunjsêga kêsôm gêdêŋ ej gebe "Aê jatôc lemoc êpi Anôtô mata jali gebe aôm ôwa taôm sa êndêŋ aêacmaŋ gebe Kilisi, Anôtônê Latu tau aôm me masi."

64 Jesu gêjô ej awa gebe "Taôm kôsômgac. Mago jasôm êndêŋ amac gebe Oc alic Namalacnê Latu êngôŋ ɳaniniŋ ɳatau nê anôŋa ma êngôŋ tao undambêŋa njaô êmîn."

65 Kêsôm e dabunjsêga kêkac nê ɳakwê gêngic ma kêsôm gebe "Eŋ kêsôm biŋ alôbalôbgoc, tapô lêna lau sêôm biŋ lasêŋa ɳagêdô êtu asagenjna. Biŋ alôb-alôb tau tec galoc anjôgac.

66 Ma abe amboac ondoc." Tec êsêac sêjô ej awa gebe "Eŋ êmac êndugen."

67 Sêsôm tonaj ma sêkasôp kêpi ej lajôanô sêmêgôm lemej ma têtuc ej, ma njagêdô têtap ej

68 ma sêsôm gebe "Kilisi, oc lasê êndêj aêac. Asa tanj gêjac aôm."

Petere gêsa Jesu auc

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Joan 18:15-18, 25-27)

69 Petere gêngônj malaclunj ma sakinjwagao teñ kêtû gasuc ej ma kêsôm gebe "Aôm tec gôwiñ Jesu Galilaianja amboac tonaj."

70 Mago ej kêpa tau gêdêj êsêac samob gebe "Biñ tanj kôsôm nañ, aê gajam kauc."

71 Go Petere gebe êsa sacgêdôña êna e sakinjwagao teñ gêlic ej kêtiam ma kêsôm gêdêj lau, tanj sêkô nañ, gebe "Nac tonec gêwiñ Jesu Nasaretña."

72 Ma Petere kêpa tau kêtiam e kêtôc lêma gêwiñ gebe "Aê kajala ñamatrac tônê atom."

73 Sauñgenj acgom, go lau, tanj sêkô-sêkô nañ, têtu gasuc sêja ma sêsôm gêdêj Petere gebe "Biñjanôgoc, êsêacnêj ñac teñ aôm, tec awam tau jala."

74 Go ej gêôc awa sa, kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe "Aê kajala ñamatrac tônê atom." Kêsôm biñ tonaj gêmoa e gacgenj talec kêtaj.

75 Tec tanj gêjam biñ, tanj Jesu kêsôm nañ, gebe "Talec oc êtan atomgen, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac." Tec kêsa gêja kêtaj ñanô.

27

Sêwê Jesu dêdêj gôlinjwaga Pilata

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Joan 18:28-32)

1 Oc ménjkêtûn tau ma lau dabunjsêga samob to launêj laumata sêkac tauñ sa ma sêkic Jesunê biñ gebe sênac ej êndu.

2 Tec sêso ej tój ma sêkôc ej dêdêj gôlinjwaga Pilata sêja.

Juda gêjana

(Apes 1:18-19)

3 Gêdêj tanj ñac-geoc-ej-lasêwaga Juda gêlic gebe sêkic Jesunê biñ e gêbacnê, tec taê gêjam tau ma kêkôc awa silber 30 nañ gêdêj lau dabunjsêga to laumata gêmu gêja,

4 ma kêsôm gebe "Aê gagôm secgoc, gebe gaoc ñac gêdêj lasê." Ma êsêac sêsôm gebe "Aêacma gêj atom, aôm taôm ôlic."

5 Tec ej kêbalij silber siñ gêc lôm dabunj ma kêtainj tau su jagêbic tau êndu.

6 Go dabunjsêga sêkôc awa tau sa ma sêsôm gebe "Awa decra tonec embe takêj êsêp kanom lôm dabunja, oc eso biñsu."

7 Tec sêsôm biñ kêpi takej ma sêjam ôli ñac-gêjac-kuwaga nê kôm gebe sênsurj lau jaba sênêc.

8 Kêtû tonajna sêsam kôm tau gebe "Kômdec" e ménjgêdêj galoc.

9 Tec biñ, tanj propete Jeremia kêsôm nañ, kêtû anô gebe "Êsêac sêkôc silber 30, tanj kêtû ênê ñaôli lau Israel sêlôc kêpi nañ,

10 ma sêkêj gêdêj ñac-gêjackuwaga nê kôm kêtôm Apômtau kêsakinj aê."

Pilata kêtû lêsu Jesu

(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Joan 18:33-38)

11 Êsêac sêkôc Jesu kêkô gôlinjwaga lanjônêm, ma gôlinjwaga kêtû kênac ej gebe "Judanêj kiñ aôm me masi." Tec Jesu gêlôc gebe "Kôsômgac."

12 Go lau dabunjsêga to laumata sêgôlinj biñ kêpi ej, tec gêjô êsêac awenj atom.

¹³ Ma Pilata kêsôm gêdêj eŋ gebe “Gôjô biŋ, tê sêgôliŋ kêpi aôm nê atom me.”

¹⁴ Ma Jesu gêjô ênê biŋ teŋ atomanô, tec gôliŋwaga tau gê taê ɻanô.

Sêšôm kêtû tōŋ gebe Jesu êmac êndu

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Joaŋ 18:39-19:16)

¹⁵ Kêtôm omsêgageŋ gôliŋwaga kêsa nê lêŋ teŋ amboac tonec. Eŋ kêgaboac ɻac kapoacwalôŋa teŋ su gêdêj lau kêtôm êsêac tauŋ sêsam.

¹⁶ Ma gêdêj tonaj êsêacnêŋ ɻac kapoacwalôŋa towae secŋa teŋ gêngôŋ, ɻaê Baraba.

¹⁷ Sêkac tauŋ sa su, go Pilata kêtû kênac êsêac gebe “Amac abe jaŋgamboac asa êndêj amac, Baraba me Jesu, taŋ sêsam eŋ gebe Kilisi naŋ.”

¹⁸ Pilata kêjalagac gebe sêkêŋ Jesu kêtû têntac secŋa gêdêj eŋ gêja.

¹⁹ Pilata jaŋgôŋ lêpôŋ sêmêtoc biŋŋa, ma nê awê kêsakiŋ biŋ gêdêj eŋ gêja gebe “Ôlic gebe ôwê ɻac gêdêj tonaj nê biŋ ɻakaiŋ atom, gebe aê gaêc mê kêpi eŋ ma ênê biŋ kêkêŋ wapac aê ɻanô.”

²⁰ Ma lau dabuŋsêga to laumata sêšôm biŋ kêsêp lau têntac gebe teten êtu Barabaŋa ma senseŋ Jesu suŋa.

²¹ Ma gôliŋwaga kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac abe jaŋgamboac ɻac luagêc tonec nêŋ asa su êndêj amac.” Ma êsêac sêsam “Baraba”.

²² Pilata kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ma Jesu, taŋ sêsam eŋ gebe Kilisi naŋ, oc jaŋgôŋ eŋ amboac ondoc.” Ma êsêac samob sêšôm gebe “Eŋ êpi kakesotau êna.”

²³ Ma eŋ kêsôm gebe “Eŋ gêgôm sec amboac ondoc.” Mago êsêac sêmôêc sêôc aucgeŋ gebe “Eŋ êpi kakesotau êna.”

²⁴ Pilata gêlic gebe oc êngôm êtôm atom ma lau sêli tauŋ sa ênam sêga, tec kêkôc bu jakêkwasiŋ lêma lau sêlic ma kêsôm gebe “Aê jawê ɻac tonec nê dec ɻakaiŋ atom, amac taôm alic.”

²⁵ Ma lau samob sêjô ênê biŋ gebe “Ênê dec êpi aêac tauŋ to ma ɻapalê.”

²⁶ Go Pilata kêgaboac Baraba su gêdêj êsêac, ma si Jesu ma kêkêŋ eŋ gêja gebe sêncac eŋ êpi kakesotau.

Lau sin sêsu Jesu susu

(Mar 15:16-20; Joaŋ 19:2-3)

²⁷ Ma gôliŋwaganê lau sinj sêkôc Jesu sêja gôliŋwaganê andu ma sêkac sinjwaga samucgeŋ sa gebe sêlic eŋ.

²⁸ Êsêac sêkwalec ênê ɻakwê su ma sêu sinjwaganêŋ ɻakwê asôsamuc balin jagêsaŋ eŋ,

²⁹ go sêmôê okêm kêtû sunsun jasêkêŋ eŋ kêkuc to sêkêŋ ôpic eŋ kêkam gêc lêma anôŋa ma sêpôŋ aeŋduc gêdêj eŋ to sêsu eŋ susu gebe “Judanêŋ kinj, ômoa ɻajamôŋ.”

³⁰ Sêkasôp kêpi eŋ to si eŋ ɻa ôpic tau kêsêp môkêapac.

³¹ Sêsu eŋ susu su acgom, go sêkwalec ɻakwê balin naŋ su ma sêu eŋ tau nê ɻakwê gêsaŋ eŋ, go sêwê eŋ sêja sebe sêncac eŋ êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi ka

(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Joaŋ 19:17-27)

³² Sêsêlêŋ sêmoa ejadêdac ɻac teŋ, ɻaê Simon anja Kurene, ma sêkac eŋ gebe êôc Jesunê kakesotau su.

³³ Jasêo lasê gamêŋ teŋ, ɻaê Golgata, ɻam gebe “Gamêŋ môkêlacŋa”

34 ma sêkêj wain to ɳaikisi gêdêj eŋ gebe ênôm. Eŋ kêsaê ma gebe ênôm atom.

35 Sêjac eŋ kêpi kakesotau su acgom, go sêpuc kapoac ênê ɳakwê ma sêjac sam

36 ma sejop eŋ Sêŋgôŋ tônê.

37 Ma teto ênê biŋ ma sêjac tamiŋ ka gêc eŋ môkêapac ɳaôŋa gebe “Judanêŋ kinj Jesu tau tonec.”

38 Gêdêj tonaj sêjac kêjaŋgwaga luagêc sêpi kakesotau sêwiŋ eŋ, teŋ genkaleŋ anôŋa ma teŋ genkaleŋ gasêŋa.

39 Ma lau, taŋ sêwê sêja sêmêŋ sêmoa naŋ, têdaiŋ gêsuŋ ma sêšôm biŋ alôb-alôb kêpi eŋ.

40 gebe “Aôm tau, taŋ gobe onseŋ lôm dabuŋ su ma ôkwê sa êndêŋ bêc têlêac naŋ, embe Anôtônê Latu aôm, go ônam taôm sa ôsêp anga kakesotau ômôŋmaŋ.”

41 Lau dabuŋsêga to bijsutau ma laumata sêsu eŋ susu amboac tonaj gebe

42 “Lau ɳagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtôm atom. Israelnêŋ kinj eŋ, tec galoc êsêp anga kakesotau êmêŋmaŋ, go aéac takêŋ éwiŋ eŋ.

43 Eŋ taê kêka Anôtô ma kêsôm gebe Anôtônê Latu eŋ. Tec galoc embe Anôtô taê ênam eŋ, naŋ ênam eŋ kêsi.”

44 Ma kêjaŋgwaga, taŋ sêjac êsêagêc sêpi kakesotau sêwiŋ eŋ naŋ, sêbu eŋ amboac tonaj.

Jesu gêmac endu

(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Joan 19:28-30)

45 Gêdêj taŋ oc kékô ɳaluŋ naŋ, gêsuŋbôm gêjam gamêŋ samob auc e gêdêj oc mata.

46 Ma gadêj oc mata tonaj Jesu gêmôéc awa kapôêŋ gebe “Êli, Êli, lêma sabatani,” ɳam gebe “Aêjoc Anôtô, aêjoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê siŋ.”

47 Ma lau ɳagêdô, taŋ sêkô ɳagala naŋ sêŋô, tec sêšôm gebe “Nac tau gêmôéc Elia.”

48 Ma êsêacnêŋ ɳac teŋ kêlêti seben jakêzac mëckelep tôj kêsêp bu ɳamakic ma gêjac kêsô ôpic jagêsuŋ gêdêŋ eŋ gênôm.

49 Ma ɳagêdô sêšôm sebe “Akôgeŋ ma talic acgom, Elia oc êmêŋ ênam eŋ kêsi me masi.”

50 Go Jesu gêmôêc awa kapôêŋ kêtiam ma gêwi katu siŋ.

51 Ma obo balinj, taŋ genkaleŋ lôm dabuŋ naŋ, kêkac tau gêŋgic gêja luagêc anga ɳaô e jakêsu ɳalabu, ma ôjô gêjam e poc gêôc kékôc,

52 ma sêô gêja ma lau dabuŋ, taŋ sêc bêc sêc naŋ, nêŋ taêsam dêdi sa toôlingeŋ

53 sêsa anga sêô sêmêŋ. Ma gêdêj taŋ eŋ gêdi sa naŋ, sêsa malac dabuŋ sêja ma têtôc tauŋ dêdêŋ lau taêsam sêlic.

54 Ma kapitai to nê lau, taŋ sejop Jesu sêmoa naŋ, sêlic ôjô gêjam to gêŋ samob tonaj tec têtakê ɳanô ma sêšôm sebe “Nac tonec Anôtônê Latu eŋ biŋjanôgoc.”

55 Ma lauo taêsam, taŋ têdaguc Jesu anga Galilaia sêmêŋ sêjam sakiŋ eŋ naŋ, sêkô ec jaêcgeŋ ma sêlic.

56 Ma lauo tau nêŋ ɳagêdô tonec Maria anga Magdala ma Jakobo agêc Josep teneŋi Maria ma Sebedai latuagêc teneŋi.

Sêsuŋ Jesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Joan 19:38-42)

57 Nakêtula ma ñac tolêlôm teñ aŋga Arimatia, ñaê Josep, gêmêj. Enj kêtû Jesunê ñacsenjom amboac tonaj.

58 Enj gêdêj Pilata gêja ma keten Jesunê ñawêlêlañ, tec Pilata kêjatu gebe sêkêj êndêj enj.

59 Josep kékôc ñawêlêlañ jakékwa auc ña obo kwalam-kwalam ñajam teñ

60 ma ketoc enj gêc nê sêô wakuc, tañ kêsap kêsêp poc nañ, ma kêsabi poc kapôeñ jagêngôj sêawa auc, ma gêc gêja.

61 Ma Maria aŋga Magdala agêc Maria teñ sêmoa tônê sêngôj sêkanôj sêô tau.

Sijwaga sejop sêô

62 Bêc sêmasaŋ tauñja gêjaŋa su, ma ñabêc teñ, go lau dêbuŋsêga to Parisai sêwiŋ tauñ dêdêj Pilata sêja

63 ma sêşom gebe “Apômtau, aêac taêj gêjam biñ, tañ dansantêna tônê kêsom gêdêj tañ gêmoa mata jaligeñ nañ, gebe ‘Bêc têlêac ênaŋa acgom, go jandi sa êtiam.’

64 Tec abe akêj lau nasejop ênê sêô e bêc têlêac ênaŋa acgom gebe moae ênê ñacsênomi nasênam gengeñ enj ma sêşom êndêj lau gebe ‘Enj gêdi sa aŋga ñacmatênenj.’ Biŋdansan ñamurja tonaj oc êtu kapôeñ êlêlêc gêmuŋja su.”

65 Tec Pilata kêsom gêdêj êsêac gebe “Akôc siŋwagamaŋ, ana ma amansaŋ sêô ñajaŋa êsa e alic naêtôm.”

66 Êsêac sêja sêpac katêkwi gêwê kêsêp poc ñasawa e sêmasaŋ sêô ñajaŋa kêsa ma sêkêj siŋwaga sejop.

28

Jesu gêdi sa

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Joaq 20:1-10)

1 Gêdêj woke ñabêc ñamata ñabêbêc kanucgeñ, go Maria aŋga Magdala agêc Maria teñ sêja sebe sênaç e sêô kësi.

2 Ma Apômtaunê aŋjela teñ kêsêp aŋga undambê gêmêj, tec ôjô gêjam kapôeñ ma aŋjela tau kêsabi poc su ma gêngôj ñaô.

3 Ñac tau ôli amboac ôsic ma nê ñakwê sêp samuc amboac oc ñaboatilo.

4 Gejobwaganêñ ñalêlôm ñatutuc e têtêñêma mateñ kêlô sêşêp jasêc.

5 Ma aŋjela awa gêjac lauo gebe “Atêc taôm atom. Aê galic amac asôm Jesu, tañ sêjac enj kêpi kakesotau nañ.

6 Enj gêc tonec atom, enj gêdi sa su kêtôm tañ enj kêsom nañ. Amêj, mêmêlic mala, tañ enj gêc nañ.

7 Go seben naasom ñawae êndêj ênê ñacsenjom gebe ‘Enj gêdi sa aŋga ñacmatênenj su ma alicgac, enj oc êmuŋ amac êna Galilaia, oc alic enj aŋga ônê.’ Biŋ tau tañ kasôm gêdêj amac.”

8 Awêlagêc tonaj sêsa aŋga sêô seben sêja totetec tauñ ma totêntac ñajam samucgeñ. Agêc sêlêti sebe nasêşom ñawae êndêj ênê ñacsenjom.

9 Tec Jesu gêdac êsêagêc ma kêsom gebe “Têmtac ñajam êsa.” Ma agêc têtu gasuc sêja e sêkam enj akaiñ tõj ma sêpôj aeñduc gêdêj enj.

10 Go Jesu kêsom gêdêj êsêagêc gebe “Atêc taôm atom. Ana asôm ñawae êndêj ñoc lasici gebe sêna Galilaia acgom, go sêlic aê aŋga tônê.”

Sijwaga sêşom Jesu gêdi sa ñawae

11 Agêc sêşêlêj sêmoa ma siŋwaga, tañ sejop sêô nañ, nêñ ñagêdô sêja malac ma sêşom biñ samob, tañ gêgôm êsêac nañ, ñawae gêdêj lau dabuŋsêga.

12 Ma êsêac sêkac sa sêwiŋ laumata ma sêmasaŋ e sêkêŋ awa taêsam gêdêŋ siŋwaga

13 ma sêsôm gebe “Asôm gebe Aêac aêc bêc, ma gêdêŋ gêbêc ênê ɻacseŋomi sêmêŋ sêjam geŋgeŋ ênê ɻawêlêlaiŋ.

14 Ma biŋ tau embe ɻapuc êsa êndêŋ gôliŋwaga, aêac oc anac eŋ têtac tôŋ ma akac amac su aŋga gêŋwapac.”

15 Tec siŋwaga sêkôc nêŋ awa sa ma sêgôm kêtôm sêjac biŋsu êsêac. Ma biŋ tau kêtû tapa aŋga Judanêŋ ma gêc mêngeđêŋ galoc.

Jesu geoc tau lasê gêdêŋ nê ɻacseŋomi

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Joaq 20:19-23; Apos 1:6-8)

16 Êsêac ɻacseŋomi 11 sêja Galilaia jasêpi lôc, taŋ Jesu gêjac noc êsêac naŋ.

17 Ac sêlic eŋ e sêpôŋ aeŋduc ma êsêacnêŋ ɻagêđô têntac lulu.

18 Tec Jesu kêsa jakêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Undambê to nom ɻatau aê.

19 Amboac tonaj ana e akalem lau samob sa têtu ɻoc ɻapalê, go ansanju êsêac anam Tamoc agêc Latu ma ɻjalau Dabuŋ nê lanô,

20 ma andôŋ êsêac gebe sêmansaŋ biŋ samob, taŋ kasakinj amac naŋ. Alicgac me, aê jawiŋ amac êtôm bêc samob e nom ɻatêm êmbacnê.”

Nawae Najam kêtôm MARKA KETO

Nawae Najam kêtôm Marka Keto kêtú “Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê Najam,” tec eñ gêwa Jesu sa gebe nac têkwa saki gêgôm kôm nadjôbgej ma amboac natau eñ. Gêgôm gêj amboac natau eñ nec, kêtú awê kêpi biñ eñ kédôñ-kédôñ nañ, ma kêpi nê nacclai, tañ kêtij njalau sec nac awagej ma kësuc launêj sec ôkwi nañ. Jesu kësam tau gebe Njamalacnê Latu eñ gêwîj, tañ gêmêj gebe êkêj tau gebe êngamboac lau su anja sec nacclai.

Marka keto Jesunê miñ gêc awê solop, keto kêtú wakac. Eñ kêwaka kôm Jesu gêgôm nañ sa kéléléc biñ eñ késom to kédôñ lauña nañ. Gêjac m Najam tau keto biñ dambégej kêpi naccksagu Joaq ma kêpi Jesu gêlin sañgu to Sadan kélétôm eñ nañna ma gacgten gelom Jesu gêgôm gêmac nacjam kësa ma gêjam mêtê lau nacaksin tau. Malôgej acgom, go lau, fê têdaguc Jesu nê, nêj kauc kësakësa kêpi eñ ma ênê soño-soño sêkêj kisa eñ nacndaj kësa. Marka gêjac Jesunê woke nacmuña, tañ sêjac eñ kêpi ka ma eñ gêdi sa anja nacmatenêj namiñ gêc mòkêlatu nacmuña.

Nadênañ

1. Gêjac m Najam tau 1:1-13
2. Jesu gêjam mêtê gêmoa Galilaia 1:14-9:50
3. Anja Galilaia gêja Jerusalem 10:1-52
4. Jesunê woke nacmuña anja Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau nacgala nañ 11:1-15:47
5. Jesu gêdi sa anja nacmatenêj 16:1-8
6. Apômtau gêdi sa su jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 16:9-20

*Nackêsagu Joaq gêjam mêtê
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Joaq 1:19-30)*

¹ Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê nacawae nacjam tonec.

² Najam tau gêjac m kêtôm propete Jesaia keto gebe

“Ôlic acgom, Anôtônê biñ tau tonec, aê jasakin nac nacjaej êmuñ aôm naemansañ nêm intêna.”

³ Nac teñ gêmôec awa tonec gêmoa gamêj sawa gebe ‘Amansañ gamêj Apômtau êsêlênyja to amêtôc ênê intêna êtu solop.’ ”

⁴ Nackêsagu Joaq gêô lasê gamêj sawa ma kêsagu lau to gêjam mêtê êsêac gebe “Anam taôm ôkwi to aliñ sañgu ma Anôtô êsuc nêm sec ôkwi.”

⁵ Tec lau gamêj Judaianja to lau Jerusalemja samob sêsa dêdêj eñ sêja ma seoc nêj sec lasê, go kêsagu êsêac anja bu Jordan.

⁶ Ma Joaq kêsô bôc kamele nacôlilu, tañ sêwa kêtú obo nañ, to kêjandinj ômbinkap bôc nacôlic gêc dambêpalê ma gen wagô to lêp kêtú nê mo.

⁷ Ma gêjam mêtê gebe “Nac teñ oc êndanjuc aê, nañ nacclai kéléléc aê su. Aê oc jatôm gebe jatu ênê ataliwaga atom.

⁸ Aê tec kasagu amac nac bu ma eñ oc ênsañgu amac nac Njalau Dabun.”

*Jesu gêlin sañgu
(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22)*

9 Gêdêj tonaq Jesu anja Nasaret Galilaiaja gêja ma Joaq kêsagu eñ anja Jordan.

10 Jesu kêpi anja bu gêmêj e gêlic undambê gêja ma Njalau Dabuñ amboac balôsi kêsêp ménjgésac eñ ñajam.

11 Ma awa tej kësa anja undambê gebe “Aêjoc Latuc aôm, tec têtac gêwiñ aôm ma galic aôm ñajam.”

Sadan kélétôm Jesu

(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

12 Ma Njalau Dabuñ kêkac Jesu gacgeñ kësa gamêj sawa gêja.

13 Gêmoa gamêj sawa bêc 40 ma Sadan kélétôm eñ, ma gêmoa gêwiñ bôc salenña, mago anjela sêjam sakinj eñ.

Jesu gêjac m nê kôm mêtêja anja Galilaia

(Mat 4:12-17; Luk 4:14-15)

14 Èsêac sêkôc Joaq tôj su acgom, go Jesu gêja Galilaia jagêjam mêtê kêpi Anôtônê ñawae ñajam

15 gebe “Noc tau mêtêkêsa ma Anôtônê gamêj kêdabiñ. Amboac tonaq anam taôm ôkwi ma akêj êwiñ ñawae ñajam tau.”

Jesu kékalem lau ina aclé

(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11)

16 Jesu kêsêlêj gêmoa bugêjactoñ Galilaiaja e gêlic Simon agêc lasi Andrea sêkêj wasan sêmoa gebe èsêagêc ñac ulu ina.

17 Tec Jesu kêsôm gêdêj èsêagêc gebe “Andañguc aê ma oc jakêj amagêc alô ñamalac.”

18 Tec gacgeñ dedec nêj wasan gêcja ma têdaguc eñ.

19 Gêwi gamêj tau siñ ma kêsêlêj gêja ec saungeñ ma gêlic Sebedai latui Jakobo agêc lasi Joaq sêbêñôc wasan sêngôj wañ.

20 E gacgeñ gêmôêc èsêagêc ma sêwi tamenji Sebedai to nê kômwaga siñ sêngôj wañ ma têdaguc Jesu sêja.

Nac tonjalau sec

(Luk 4:31-37)

21 Anja tonaq jasêsa Kapanaum ma gêdêj sabat Jesu gacgeñ kêsô lôm jakedôj lau

22 e èsêac têtakê kêtû ênê mêtêja, gebe eñ kêdôj èsêac kêtôm biñsutau atom, kêdôj èsêac kêtôm ñac tonjaclai tej.

23 Gêdêj tonaq ñac tonjalau ñatêmuñ tej gêngôj nêj lôm, nañ gêmôêc gebe

24 “Jesu Nasaretna, aêacnêj asageñ ñagêdo gêdêj tauñ. Aôm gômôêj gebe onsenj aêac su me. Aê kajala aômgac, Anôtônê ñac dabuñ aôm.”

25 Ma Jesu gec biñ eñ gebe “Awammê ësa ma òsa anja ênê ôna.”

26 Ma ñjalau ñatêmuñ kêmônañ eñ e kêwakic kapôêj, go kësa anja ênê gêja.

27 Ma lau samob selendec ñanô e têtu kênac gêdêj tauñ gebe “Gêj tonec amboac ondoc, mêtê wakucgoc. Eñ kêjatu ñjalau ñatêmuñ tonjaclaiñ ma tañej waru eñ.”

28 Ma gacgeñ ênê wae kësa kêtôm Galilaiaja ñagamêj samob gêjam aucgeñ gêja.

Jesu gêgôm lau taêsam ôliñ ñajam kësa

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Ma êsêac sêsa aŋga lôm mêm̄sêpi Simon agêc Andrea nêŋ andu sêja, ma Jakobo agêc Joaŋ sêwiŋ.

30 Ma Simon lawao gêmac ôli ɻawajaô kapôeŋ gêc, tec gacgeŋ sêsôm eŋ ɻawae gêdêŋ Jesu.

31 Tec Jesu gêja e kékôc eŋ sa e ɻawajaô gêwi eŋ siŋ ma gêjam sakiŋ êsêac.

32 Kêtula gêdêŋ oc jakêsêp êsêac sejoŋ lau gêmac samob ma lau tonjalau sec samob dêdêŋ Jesu sêja.

33 Lau malac tonanŋa samob sêkac sa jasêkô katamŋa.

34 Ma eŋ gêgôm lau gêmac tokainŋ-tokainŋ taêsam ôlinŋ ɻajam kêsa ma kêtinŋ ɻalau sec taêsam su ma gêjac jao ɻalau sec gebe sêsôm biŋ atom, gebe êsêac sêjala enjagac.

Jesu gêjam mêtê gêmoa Galilaia

(Luk 4:42-44)

35 Ma gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ Jesu gêdi gêja gamêŋ sawa teŋ jaketenŋ mec gêmoa né tauŋa.

36 Go Simon to êsêac, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, têdaguc eŋ

37 e têtap eŋ sa ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Lau samob sêsôm aôm.”

38 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Tana malac ɻagêdô aŋga ônêŋa êwiŋmaŋ najanam mêtê êsêac aŋga ônêŋa amboac tonanŋ, gebe aê gajac kôm tonecgeŋ ɻawae tec gamêŋ.”

39 Amboac tonanŋ eŋ gêjam mêtê kêtôm lôm Galilaianŋa samob ma kêtinŋ ɻalau sec su.

Jesu gêgôm ɻac tokamochôm ôli kêtû selec

(Mat 8:2-4; Luk 5:12-16)

40 ɻac tokamochôm gêdêŋ Jesu gêja kêpôŋ aduc ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Embe têmtac êwiŋ, naŋ ôngôm aê jatu selec.”

41 Jesu taê walô eŋ tec kêmêtôc lêma jakêmoasac eŋ ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe, “Aê gabe ôtu selec.”

42 Ma gacgeŋ kamochôm gêwi eŋ siŋ ma ôli kêtû selec.

43 Go Jesu kêmasuc eŋ gacgeŋ kêsa gêja

44 ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndêŋ lau teŋ atom, naôtôc taôm êndêŋ dêbuŋwaga ma ôkêŋ da êtu kôtû selecŋa êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nêm biŋ sa êndêŋ êsêac.”

45 Mago eŋ kêsa gêja e gêjac tau nê miŋ topalêgeŋ ma gêgôm biŋ tau kêtû tapa. Tec Jesu jakêsa malac samob gêmoa awêgeŋ kêtôm gêmuŋŋa kêtiam atom, go gêjam tau susu gêmoa ɻamagêgeŋ ma lau aŋga malac gêdô-gêdô dêdêŋ eŋ sêja-sêja.

2

Jesu gêgôm ɻac natêkwa kêtû goloŋ ôli ɻajam kêsa

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 Bêc ɻagêdô gêjaŋa acgom, go Jesu gêja Kapanaum kêtiam ma êsêac sêŋô eŋ ɻawae gebe gêŋgôŋ nê andu.

2 Ma lau taêsam sêkac tauŋ sa jasêpô eŋ ɻenjôma ma sêkô katam dêmôeŋa gêwiŋ, go eŋ gêjam mêtê êsêac.

3 Gêjam mêtê gêmoa ma sêkôc ɻac teŋ natêkwa kêtû goloŋ dêdêŋ eŋ sêja. Lau acli sêbalanŋ eŋ.

4 Lau taêsam sêkô êsêac auc ma sêgôm gêylêlôm sebe nasêsa Jesu ñagala elêmê, tec sêkac andu ñasalôm sa kêkanôj ônañ Jesu kêkô nañ, go sêlêwan ñac ñatêkwa kêtû goloñ tonaj tomêgeñ kêsêp gêja.

5 Jesu gêlic êsêac sêkêj gêwîj, tec kêsôm gêdêj ñac ñatêkwa kêtû goloñ gebe "Latucenec, aê kasuc aômnêm sec ôkwi su."

6 Ma biñsutañ ñagêdô, tanj sêngôj tonaj sêwiñ nañ, taêj gêjam gêc nêj ñjalêlôm gebe

7 "Nac tonec kêsôm binj amboac ondoc. En kêsôm binj alôb-alôb. Asa kêtôm gebe êsuc sec ôkwi. Anôtô taugeñ."

8 Tec Jesunê kauc kêtap bi ñ, tanj taêj gêjam gêc nêj ñjalêlôm nañ sa, ma kêsôm gêdêj êsêac gebe "Asagenj amac taêm gêjam binj amboac tonaj gêc nêm ñjalêlôm.

9 Binj ondoc tasôm ñagaô êndêj ñac ñatêkwa kêtû goloñ. Tasôm tonec gebe 'Aê kasuc aômnêm sec ôkwi' nec, me tasôm gebe 'Ôndi sa, ôluñ nêm mê sa ma ôsêlêj.'

10 Ma aê gabe amac ajala gebe Ñamalacnê Latu kêtû ñatau aŋga nom gebe êsuc sec ôkwi." Go kêsôm gêdêj ñac ñatêkwa kêtû goloñ gebe

11 "Aê jasôm andêj aôm gebe Ôndi sa, ôluñ nêm mê sa ma ôêc ôna nêm andu."

12 Nac tau gêdi sa gacgeñ e kêluñ nê mê sa ma kêsa gêja, samob sêlic en e têtakê ñanô ma sêlambij Anôtô gebe "Aêac alic gêj tenj amboac tonec atomanô."

Jesu kêkalem Lewi (Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Go Jesu kêsa bugêjactoñ gêja kêtiam ma lau samob dêdêj ej sêja jakêdôj êsêac.

14 Go kêsêlêj ma gêlic Alpai latu Lewi gêngôj teloñ maleñ. Tec kêsôm gêdêj en gebe, "Ôndañguc aê." Lewi gêdi kêdaguc ej gêja.

15 Jesu genj gêj gêngôj ênê andu, ma teloñ to lau sec taêsam, tanj têdaguc ej nañ, sêngôj sêwiñ Jesu to nê ñacseñomi.

16 Parisainêj binsutañ ñagêdô sêlic ej genj gêj gêngôj gêwîj lau sec to teloñ, tec têtu kênac ênê ñacseñomi gebe "En genj to gêñom gêj gêngôj gêwîj teloñ to lau sec kêtû asagenjja."

17 Jesu gêjô tec gêjô êsêac awen gebe "Lau ôliñ ñajam sêpô lêna tauñ kêtû doktaña atom. Mago lau togêmac tec sêpô lêna. Aê gamêj gabe jakalem lau gêdêj atom, jakalem lau secgeñ."

Binj tanam dabuñ moja (Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Joaññê ñacseñomi to Parisai sêjam dabuñ mo. Tec lau ñagêdô dêdêj Jesu sêja têtu kênac ej gebe, "Kêtû ageñja Joaññê ñacseñomi to Parisainêj ñacseñomi sêjam dabuñ mo, mago aômnêm ñacseñomi masi."

19 Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Lau embe sêniñ awê ñamoasiñ ma ñac-ênamawêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc sênam dabuñ mo me. Ñac-ênam-awêwaga embe emôa êwiñ êsêac, oc sênam dabuñ mo atom."

20 Mago ñabêc oc mêmêsa ma sêkôc ñac-ênam-awêwaga su aŋga êsêacnêj, nañgo êsêac sênam dabuñ mo êndêj bêc tonaj.

21 "Nac tenj oc êsi obo ñatali wakuc êpi ñakwê lañgwa atom, gebe ñatali wakuc oc êôc ñakwê êngic, wakuc êkac su aŋga lañgwa ma êkac kalalac e êtu sec samucgeñ."

²² Ma teŋ oc êkêc wain wakuc êsêp bôc ɳaôlic laŋgwa atom. Embe sêŋgôm, oc wain êôc ɳaôlic êpoa e êtaŋ ɻânaŋ ma ɳaôlic tau êtu sec amboac tonan. Wain wakuc sêkêŋ êsêp ɳaôlic wakuc."

*Nacseŋomi sesolop polom ɳanô gedeŋ sabat
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ Gêdêŋ sabat teŋ Jesu kêsêlêŋ gêmoa kôm polom-ɳa ɳalêlôm ma nê ɳacseŋomi sêšêlêŋ sêwiŋ ma sesolop polom ɳanô.

²⁴ Tec Parisai sêšôm gêdêŋ en gebe "Gôlicgac me, êsêac sêgôm gêŋ, tanj tatôm gebe danjôm êndêŋ sabatŋa atom."

²⁵ Ma enj kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Biŋ tanj Dawid gêgôm gêdêŋ gêmoa jageo ma mo gêjô enj to nê lau naŋ, asam atom me."

²⁶ Enj kêsô Anôtônê andu gêdêŋ ɳac dabuŋsêga Abiatar nê têm jagen polom, tanj sêkêŋ gêdêŋ Anôtô kêtua da ma sêjac jao gebe lau sêniŋ atom, dabuŋwaga tauŋgeŋ, ma kékêŋ gêdêŋ lau, tanj sêwiŋ enj naŋ, seŋ amboac tonan geŋ."

²⁷ Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Anôtô kékêŋ sabat kêtua ɳamalacŋa, enj kékêŋ ɳamalac kêtua sabatŋa atom."

²⁸ Amboac tonan ɳamalacnê Latu kêtua sabat ɳatau gêwiŋ."

3

*Nac lêma kêtua goloŋ nê biŋ
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹ Jesu kêsô lôm kêtiam ma ɳac teŋ gêmoa tonan, tanj lêma kêtua goloŋ.

² Tec êsêac dêdib Jesu gebe moae ɻângôm enj ôli ɳajam êsa êndêŋ sabat, gebe êsêac sebe sêŋgôlin biŋ épi enj.

³ Ma enj kêsôm gêdêŋ ɳac lêma kêtua goloŋ gebe "Ôsa ômôêŋ."

⁴ Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Tatôm gebe tamoasiŋ lau me danjôm êsêac sec êndêŋ sabat. Tanam katun sa me danseŋ su." E êsêac sêjam tauŋ tôŋ.

⁵ Tec enj têtaç ɳandaŋ ma mata gê êsêac gelom-gelom e nê ɳalêlôm ɳawapac kêtua êsêac tentac ɳadaniŋa, go kêsôm gêdêŋ ɳac tau gebe "Ômêtôc lêmam." Tec enj kêmêtôc lêma e ɳajam kêtaim.

⁶ Parisai sêsa e jagacgeŋ sêwiŋ Herodonê lau ma sêkic Jesunê biŋ gebe senseŋ enj su.

Lau taêsam sêkac sa semoa bugêjactoŋ

⁷ Go Jesu to nê ɳacseŋomi têtaŋ tauŋ su sêsa bugêjactoŋ sêja, ma lau taêsam anŋa Galilaia to Judaia

⁸ ma anŋa Jerusalem to Idumaia ma anŋa Jordan ɳamakeŋ ônêŋa ma anŋa Turu to Sidon ɳagamêŋ ɳagêdô têdaguc enj sêja. Lau taêsam, tanj sêŋô enj gêgôm gêŋ samob ɳawae, tec dêdêŋ enj sêja.

⁹ Ma enj kêsôm gêdêŋ nê ɳacseŋomi gebe sêmansaŋ waŋ sauŋ teŋ êtu enŋa, gebe lau sêkapiŋ enj sa atom.

¹⁰ Enj gêgôm lau taêsam ôliŋ ɳajam kêsa, ma êsêac, tanj ɳandaŋ totau-totau gêgôm êsêac naŋ, sêseli-sêseli lau dêdêŋ enj sêja sebe sêmoasac enj.

¹¹ ɳalau ɳatêmui sêlic enj e sêu tauŋ sêc enj laŋônêmja ma sêmôêc gebe "Anôtônê Latu aôm."

¹² Tec enj kêbaob êsêac ɳajaŋa, gebe sêšôm enj lasê atom.

*Jesu kêjalij nê aposolo 12 sa
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)*

13 Go kêpi gamêj ɳabau gêja ma gêmôec êsêac, tanj nê ɳalêlôm kepenj êsêac naŋ, dêdêŋ ej sêja.

14 Ma Jesu kêjaliŋ êsêac 12 sa ma kêsôm gêdêŋj êsêac gebe “Amoa awiŋ aê e jasakin amac anam mêtê lau

15 to jakêŋ ɳaclai êndêŋ amac gebe atiŋ ɳalau sec.”

16 Ej kêjaliŋ êsêac 12 tonaj sa ma gê Simonnê ɳaê gebe Petere

17 ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc Joan, tanj gê êsêagêcnêj ɳaê gebe Boaneges, ɳam gebe Wapap latuagêc,

18 ma Andrea agêc Pilip, ma Batolomai agêc Matai, ma Tom agêc Alpai latu Jakobo, ma Tadai agêc Simon Kanaanja

19 ma Juda Isariot, tanj geoc Jesu lasê.

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

20 Ma Jesu gêmu gêja nê andu, ma lau sêkac sa sêpi tageŋ kêtiam, tec ej to nê ɳacseŋomi sebe sêniŋ gêŋj e sêgôm jageo.

21 Ènê lau sêŋjô ma sêsa sebe sêkôc ej tôŋ sêšôm sebe “Gêŋj teŋ gêgôm ej”.

22 Ma binjutau, tanj anga Jerusalem sêsep sêmên naŋ, sêšôm gebe “Belsebul gêwiŋ ej, tec kêtîŋ ɳalau sec ɳa ɳalau sec nêŋ kasêga.”

23 Amboaco tonaj ej kékalem êsêac sa ma kêsôm kêtû biŋgôlinj gêdêŋj êsêac gebe “Sadan oc êtiŋ Sadan amboac ondoc.

24 Gamêŋj teŋ embe êwa tau êkôc, oc gamêŋj tonaj ênêc êtôm atom.

25 Ma gôlôlac teŋ embe sêwa tauŋ êkôc, oc gôlôlac tonaj sêmoa êtôm atom.

26 Ma Sadan embe êkêŋ kisa êndêŋ tau e êwa tau êkôc, oc êmoa êtôm atom, êtu ɳacgêbac.

27 “Mago ɳac teŋ êsô ɳac ɳajaŋa teŋ nê andu naêjangô ênê waba su atom. Ej ênsô ɳac ɳajaŋa tau tôŋ êmuŋ acgom, go êjaŋgo ênê waba.

28 “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Njamalac latunji nêŋ sec samob to nêŋ binj alôb-alôb, tanj sêšôm-sêšôm naŋ, Anôtô oc êsuc ôkwi.

29 Mago ɳac teŋ embe êsôm binj alôb-alôb êpi Njalau Dabuŋ, oc sêsuç sec tau ôkwi atomanô. Sec êsap ej tôŋ ênêc teŋgeŋj.”

30 Èsêac sêšôm gebe “Njalau ɳatêmui gêgôm ej,” tec Jesu kêsôm binj tonaj.

Jesu têna to lasii ɳanô

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Ma Jesu têna to lasii mêŋsêkô dêmôeŋja ma sêkêŋj lau jasêmôec ej.

32 Lau sêgi ej auc sêŋgôŋj ma êsêac sêšôm gêdêŋj ej gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec sêšôm aôm sêmoa dêmôeŋja.”

33 Tec Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe “Tinoc to lasici asa lau.”

34 Go mata gaôc lau, tanj sêgi ej auc saŋgôŋj naŋ, ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec.

35 Lau tanj sêmasaŋ Anôtône binj, lau tonaj têtu lasicio to ɳac ma tinoc.” *

4

Biŋgôlinj ɳac kêpalip ɳawêŋja

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 Go Jesu gêmu jagêjac m kêdôŋj êsêac gêngôŋj ambêô kêtiam. Lau taêsam sêkac sa dêdêŋ ej sêja, tec kêpi waŋ teŋ jagêngôŋj. Sêsu waŋ su jakêpoac ma lau samob sêmoa bau e gêdêŋj butali.

* **3:35:** Sadan ɳaê teŋ. (Alic Mat 10:25)

² Ma kêsôm biŋ taêsam gêdêŋ êsêac gêjam kêtû biŋgôlinjen. Ma kêsôm kêsêp nê mêtê gêdêŋ êsêac gebe

³ “Akêŋ tanjêm acgom. Alic acgom, ɻac-kêpalip-ɻawêwaga teŋ kêsa gêja gebe ɻpalip nê ɻawê.

⁴ Kêpalip gêmoa e ɻagêdô kêsêp intêna, tec moc mêtsej su.

⁵ Ma ɻawê ɻagêdô kêsêp nompoc, naŋ nom ɻalësi gêc atom. Tec gacgej kêpoa gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom.

⁶ E oc kêpi ma kêsêgo e kêtû masê gebe ɻawakac keselej kêsêp gêja atom.

⁷ Ma ɻagêdô kêsêp écmôkê, ma êc kêpoa e gejoŋ êndu ma gêjam ɻanô atom.

⁸ Ma ɻagêdô kêsêp nom ɻajam, tec kêpi to kesewec ma gêjam ɻanô ɻajam. Teŋ gêjam 30, teŋ 60, ma teŋ 100.”

⁹ Ma kêsôm gebe “Nac teŋ nê tanjasuŋ embe ênêc, naŋ êŋômarj.”

Jesunê biŋgôlin ɻam

(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ma gêdêŋ tanj enj gêmoa tauŋa naŋ, êsêac tanj sêwinj enj to êsêac 12 têtu kênac enj kêtû biŋgôlinj tauŋa.

¹¹ Ma enj kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac atap Anôtônê gamêj ɻabij ɻalêlômja tònê sa, mago êsêac, tanj sêmoa dêmôeŋja naŋ, sêŋô biŋ samob êtu biŋgôlinjen”

¹² gebe

‘Êsêac sêlic amboac sêlic ma sêjala atom
to sêŋô amboac sêŋô ma nêŋ kauc êsa atom,
gebe sênam tauŋ ôkwi atom ma nêŋ sec ênaŋa atom.’ ”

Jesu gêwa biŋgôlinj ɻac kêpalip ɻawêŋa ɻam sa

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac ajala biŋgôlinj tònê ɻam atom, ma oc ajala biŋgôlinj ɻagêdô samob ɻam amboac ondoc.

¹⁴ Nac-kêpalip-ɻawêwaga naŋ kêpalip mêtê.

¹⁵ Lau tanj sêsep intêna naŋ amboac tonec gebe sêpalip mêtê kêsêp êsêacnêŋ ɻalêlôm ma êndêŋ tanj sêŋô naŋ e gacgej Sadaŋ mêtêŋaŋgo mêtê, tanj sêpalip kêsêp êsêacnêŋ ɻalêlôm naŋ su.

¹⁶ Ma tonec têtôm êsêac, tanj sêpalip kêsêp nompoc naŋ gebe Gêdêŋ tanj sêŋô mêtê naŋ e gacgej sêkôc sa totêntac ɻajamgen.

¹⁷ Mago êsêacnêŋ ɻawakac jagêjam atom. Êsêac lau dainj-dainj. Embe gêŋ wapac êtap êsêac sa me sêjanda êsêac êtu mêtêŋa, oc gacgej sêwi siŋ.

¹⁸ Ma ɻagêdô, tanj sêpalip kêsêp écmôkê naŋ, têtôm êsêac, tanj sêŋô biŋ

¹⁹ ma gêŋlêlôm-lêlôm nomŋa to lêtôm awêŋa ma têntac kalac gêŋ ɻagêdôŋa ejonj biŋ tau êndu ma sênam ɻanô atom.

²⁰ Ma ônaŋ sêpalip kêsêp nom ɻajam têtôm êsêac, tanj sêŋô biŋ to sêkôc sa ma sêjam ɻanô, ɻagêdô 30, ɻagêdô 60, ɻagêdô 100.”

Lamp kékô suc ɻalêlôm

(Luk 8:16-18)

²¹ Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Sêkôc lamp sêmêŋ gebe sêŋgênduc ɻa suc auc me sêkêŋ êsô pôpô ɻalabu me masi. Me sêkôc lamp sêmêŋ gebe sêkêŋ êkô jakainj ɻao.

²² Gêŋ samob, tanj kêsiŋ tau naŋ, oc sêkêŋ êsa awê samob. Ma gêŋ samob, tanj gêc ɻalêlômgen naŋ, oc êtu awê samob.

23 Nac teñ nê tañasun̄ êñôja embe ênêc, nañ êñôman̄.”

24 Go kêsôm gêdêj êsêac gebe “Gêj tañ amac arjô nañ, taêm ênam. Dôj tañ anam dôj lau nañ, Anôtô oc ênam dôj amac, ma oc ênsalê ñagêdô êlêlêc amacnêm êndêj amac êwiñ.

25 Nac tañ nê gêj gêc nañ, êtap ñagêdô sa naêwiñ. Ma nac tañ nê gêj masi nañ, sêkôc ñakêsu, tañ gêc eñja nañ, su amboac tonanđen̄.”

Bingôlin̄ kêpi ñawé tau kêpoaaja

26 Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtônê gamêj amboac ñamalac teñ gêjac ñawé kêsêp kôm,

27 go gêc nê bêc gêdêj gêbêc ma gêdi sa gêdêj gelenđja, ma ñawé tau kêpoa e kêtû kapôeñ nañ ñam eñ gêjam kauc.

28 Nom tau gêjam ñakôm, ñakaiñ kêtû ñamata, go ñaola, gocgo ñanô gêjac têc auc.

29 Ma êndêj tañ ñanô êtu gagweñ nañ, ñatau gacgeñ êsakiñ bôjañ jalô êna gebe noc sêncac gêj ñanô saña mëñkêsa.”

Bingôlin̄ gêmec ñawêja

(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Go kêsôm gebe “Aêac tanam dôj Anôtônê gamêj êpi asageñ ma tanam bingôlin̄ ondoc êpi.

31 Kêtôm gêmec ñawê. Embe tapalip êsêp kôm, oc talic ñasec-ñasec kêtôm gêj ñagêdô ñamatu atom. Gêj tau sauñjanô.

32 Mago tapalip êsêp nom acgom, go êpi e êlêlêc gêj tolaun̄ samob su ma etoc laka kapôeñ, go moc umbon̄ ñalabuña sênam sac sêñgôñ ñaañun̄.”

33 Eñ kêsôm biñ tau gêdêj êsêac gêjam kêtû bingôlin̄ taësam kêtôm sêjalaña.

34 Ma kêsôm biñ teñ kësa awê gêdêj êsêac atom, kêsôm kêtû bingôlinđen̄ e êsêac to nê ñacseñomi sêmoa tauñja acgom, go gêwa biñ samob sa gêdêj êsêac.

Jesu kêsôm mutêna kêtû malô

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Gêdêj bêc tonaj ñakêtulala Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Tanac êñgic tana ñamakeñ ônêja.”

36 Sêwi lau siñ ma sêkôc eñ toôñgeñ sêja wañ ma wañ ñagêdô sêwiñ eñ.

37 Gêdêj tonaj mu gêbuc kêtû têna e ñadembom kêsalê wañ auc ma landôm jagodoc-jagodoc.

38 Ma eñ tau nañ gedeñ kwalim ma gêc bêc gêc wañkuña, tec jasêju eñ ma sêsôm gêdêj eñ gebe “Mêtêmôkê, aôm gôlic oc tanaña necgac me.”

39 Tec eñ mata gêlac ma gec biñ mu ma kêsôm gêdêj ñadembom gebe “Jamañgeñ ma ônam taôm tôj.” Ma mu kêtû malô to bêñôj kêsêp e kêñôma.

40 Go Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac matem golec asageñja. Amac akêj gêwiñ atom me.”

41 Êsêac têtêc tauñ ñanô ma sêsôm gêdêj tauñ gebe “Nac tonec asa, tec mu to ñadembom tañeñ wamu gêdêj eñ nec.”

5

Jesu gêgôm ñac tonjalau natêmuñ oli ñajam kësa

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Êsêac jasêsô lau Gadarene nêj gamêj aنجa bugêjacton̄ ñamakeñ ônêja.

² Ma gêdêñ tauñ eñ kêsêp aنجa wañ nañ, e gacgen ñac teñ tonjalau ñatêmuí kësa aنجa sêô jagêdac eñ.

³ Ñac tau gêmoa gamêñ sêôña ma lau teñ têtôm gebe sênsô eñ tôñ atom, sêô eñ ña kapoacwalô, mago kêtôm atom amboac tonaj.

⁴ Sêô eñ akainj tôñ to sêbôeñ eñ ña kapoacwalô kêtû dim taêsam, mago kêmônañ kapoacwalô tulu to kélêsan lêpoa gêngic ma lau teñ nêñ ñaclai kêtôm gebe sênam eñ tôñja atom.

⁵ Kêtôm bêc to gelengeñ eñ gêmoa sêô to lôc gedeñ tôñgeñ ma kêwakic to kêtuc tauñ ña poc.

⁶ Ñac tau gêlic Jesu kësa jaêcgeñ ma kêlêti jakêpôij aduc gêdêñ eñ

⁷ ma gêmôec awa kapôeñ gebe "Lôlôc Natau Anôtô nê Latu Jesu, aêagêcnêj asageñ ñagêdô gêdêñ tauñ, aê aoc gêjac Anôtô nañ kêtû ôlênsu aê atomja."

⁸ Ñac tau kêsôm biñ tonaj gebe Jesu kasôm gêdêñ eñ gêmuñ su gebe "Aôm ñjalau ñatêmuí, ondec ñamalac toneç ma ôsa ôna."

⁹ Go Jesu kêtû kênac eñ gebe "Aômnêm ñaê esa." Ma eñ gêjô eñ awa gebe "Aêjoc ñaê 'Legion', gebe aêac lau taêsam."

¹⁰ Go keteñ Jesu kepeñ ducgen gebe êôc êsêac ôkwi sêsa gamêñ tonaj sêna atom.

¹¹ Bôcanô pom kapôeñ teñ señ gêñ sêmoa gamêñ tau ñalôc.

¹² Tec ñjalau tau teten eñ gebe "Ôkêñ aêac naasêp bôc tônê ñalêlôm ana."

¹³ Ma Jesu gêlôc gebe sêna. Tec ñjalau ñatêmuí sêsa aنجa ñamalacnê jasêsep bôc tonaj ñalêlôm sêja ma bôc tau topomgen sêساب aنجa salic gulun tagen jasêsep bu. Bôc tau amboac 2,000 ma sénôm bu su sêjanja.

¹⁴ Go lau bôcña sêc jasêsôm ñawae aنجa malac to gamêñ ñakêtu gêdô. Tec lau sêmêj sebe sêlic gêñ tau ñam.

¹⁵ Amboac tonaj dêdêñ Jesu sêja e sêlic ñac, tauñ ñjalau ñatêmuí taêsam sêpôj eñ nañ, nê kauc kësa ma kêsô ñakwê sa gêngôj, ñac to Legion tau tônê, ma têtêc tauñ ñanô.

¹⁶ Ma êsêac, tauñ matejanô sêlic gêñ, tauñ kêtap ñac tonjalau ñatêmuí ma bôc sa nañ, sêjac ñamij gêdêñ êsêac gêwiñ.

¹⁷ Ma êsêac jateteñ Jesu gebe êwi êsêacnêj gamêñ sirj ma êc êna.

¹⁸ Gêdêñ eñ kêpi wañ nañ, ñac tau gêmuñgeñ ñjalau ñatêmuí gêgôm eñ nañ, keteñ Jesu gebe "Aê jawiñ aômmañ."

¹⁹ Mago Jesu gêlôc gêdêñ eñ atom ma kêsôm gêdêñ eñ gebe "Ôpi nêm andu ôndêñ nêm lau ôna ma ônac miñ gêñ kapôeñ, tauñ Apômtau gêgôm gêdêñ aôm to taê walô aôm nañ, êndêñ êsêac."

²⁰ Tec eñ gêja ma gêjac miñ gêñ kapôeñ, tauñ Jesu gêgôm gêdêñ eñ nañ, aنجa gamêñ Malaclemenjuña. Ma lau samob sê taêñ ñanô.

Jairi latuo to awê, tauñ kêmoasac Jesunê ñakwê nañ (Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Jesu kêpi wañ ma gêjac gêngic jakêsô ñamakeñ ônêja kêtiam. Ma lau taêsam sêkac sa dêdêñ eñ sêja. Ma eñ gêmoa bugêjactoñ ñataligenj.

²² Ma lômmôkê teñ, ênê ñaê Jairi, gêmêñ e gêlic eñ ma gêu tau gêc eñ akainjja,

²³ ma keteñ eñ kepeñ ducgen ma kêsôm gebe "Latuo tecêñê gêmac e awa kêtû dambê. Tec ômôeñ ma ôkêñ lêmam ênsac eñ gebe ñajam êsa ma êmoa mata jali."

²⁴ Tec Jesu gêwiñ eñ gêja ma lau taêsam têdaguc eñ e sêkapiñ eñ sa.

²⁵ Ma awê teñ gêjam dec kêtôm jala 12,

26 ma kêtap ñandaŋ kapôeŋ sa aŋga dokta taêsam nêŋ ma kêjaiŋ nê awa samob. Mago gêjam eŋ sa atom e gêmac gêjam sêga.

27 Awê tau gêjôŋ Jesu ñawae ma gêmêŋ kêseli lau gêc eŋ dêmôêmuŋa mêmjkêmoasac ênê ñakwê,

28 gebe eŋ kêsôm gebe “Aê embe lamoasac ênê ñakwêgeŋ, oc êngôm aê ôlic ñajam êsa.”

29 Kêmoasac e gacgeŋ nê dec kêpa ma kêsaâ ōli gebe gêmac gêwi eŋ siŋ.

30 Ma Jesu kêsaâ seben gebe ñaclai kêsa aŋga ênê gêja, tec kêkac tau ôkwi gêdêŋ lau ma kêtû kênac gebe “Asa kêmoasac ñoc ñakwê.”

31 Ma nê ñacsenjomí sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gôlic lau sêkapiŋ aôm sa sêmoa, mago kôtu kênac gebe ‘Asa kêmoasac aê.’”

32 Ma Jesu kêkac tau ôkwi gebe êlic asa gêgôm gêŋ tau.

33 Mago awê tau kêjala gêŋ, taŋ kêtap eŋ sa naŋ, kêtakê e kêtênenp tau ênduêndu, kêsa jagêu tau gêc Jesu laŋjônêmja ma geoc biŋ samob lasê gêdêŋ eŋ.

34 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Latucoenec, nêm kôkêŋ gêwiŋ gêgôm aôm ñajam kêsa, ôsa totêmtac malôgen ôna ma nêm gêmac êwi aôm siŋ.”

35 Kêsôm biŋ gêmoa ma lau ñagêdô sêmêŋ aŋga lômmôkêne andu ma sêsôm gebe “Latômo gêmac êndugac, aôm ôlênsôŋ mêtêmôkê êtu agenja.”

36 Êsêacnêŋ biŋ gêlêŋ Jesu tÔŋ atom ma kêsôm gêdêŋ Iômmôkê gebe “Ôtêc taôm atom, ôkêŋ êwiŋgeŋ.”

37 Ma eŋ gêlôc gêdêŋ lau teŋ gebe sêndaŋguc eŋ atom, Petere ma Jakobo agêc lasi Joan tauŋgeŋ sêwiŋ eŋ.

38 Ac jasêo lasê Iômmôkêne andu e gêjôŋ ñaonda ma lau têtaŋ to sêjam taŋi sa.

39 Ma kêso gêja e kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac agôm ñaonda to ataŋ kêtû asagenja. Napalêo gêmac êndu atom, gêc bêcgeŋ tec gêc.”

40 Ma êsêac sêômac eŋ. Tec kêjanda êsêac samob sêsa sêja ma kêkôc ñapalê têna agêc tama to êsêac, taŋ sêwiŋ eŋ sêja naŋ, ma kêso balêm, taŋ ñapalêo gêc naŋ gêja.

41 Jakêkam ñapalêo lêma ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Talita kumi,” tanam ôkwi gebe “Napalêo, aê jasôm aôm ôndi sa.”

42 E gacgeŋ ñapalêo gêdi sa ma kêsêlêŋ, gebe ênê jala kêtû 12. Ma êsêac selendec ñanô.

43 Go eŋ gêjac jao ñajaŋa gêdêŋ êsêac gebe lau teŋ sêŋô ñawae atom, ma kêsôm gebe sêkêŋ gêŋ ñapalêo tau êniŋ. * Legion.

6

*Jesunê lau têtiŋ eŋ aŋga Nasaret
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)*

1 Ma Jesu gêwi gamêŋ tonaj siŋ jagêô lasê tau nê malacmôkê ma nê ñacsenjomí têdaguc eŋ sêja.

2 Gêdêŋ sabat eŋ kêdôŋ mêtê gêmoa lôm ma êsêac taêsam, taŋ sêŋô naŋ, têtakê ñanô ma sêsôm gebe “Ñac tonec kêkôc gêŋ tonec aŋga ondoc, ma kauc, taŋ eŋ kêtap sa naŋ, amboac ondoc, ma gêntalô, tec eŋ lêma gêgôm nec, ñam amboac ondoc.

* **5:43:** Lau Rom sêsam siŋwaganêŋ tonj kapôeŋ teŋ gebe

³ Nac tonec kamunda, Maria latu ma Jakobo agêc Joses ma Juda agêc Simon teweñi nec. Ma ênê lasiio tec sêmoa sêwiñ aêac nec atom me." Ma têtu môsi en.

⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Lau gamêj tej tetoc propete tej sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to tau nê lasitêwai ma nê gôlôac tec sêmbu er."

⁵ Ma ej kêtôm gebe êngôm gêñtalô tej anja tonaj atom, tagenj kêkêj lêma gêsaç lau togêmac luagêcgej ma gêgôm êsêac ôlij ñajam kêsa.

⁶ Ma êsêacnêj sêkêj gêwiñ masiña gêjac ênê Iêñô auc.

Jesu kêsakinj nê aposolo sêja

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jesu gêjac laoc gamêrgej jakêdôj lau.

⁷ Go gêmôc êsêac 12 dêdêj ej jakésakinj êsêac luagêc-luagêc ma kêkêj ñaclai gêdêj êsêac gebe sêkônij ñalau ñatêmuí.

⁸ Go gêlêj bij êsêac gebe sêkôc gêj tej sêmoa intêna atom, tôc tagenj. Mo masi, atali masi, awa êsêp ômbiñkap atom.

⁹ Mago sêso nêj atapa ma sêso ñakwê luagêc atom.

¹⁰ Go kêsôm gêdêj êsêac gebe "Embe api andu tej, nañ anjôj tonanget e awi gamêj tau sij.

¹¹ Malac tej embe sêkôc amac sa to sêkêj tañej amac atom, nañ awi gamêj tonaj sin, ma andôj ñakerekop, tañ gêc amac emkaij nañ, su êtu nêj geo ñabelo tej êndêj êsêac."

¹² Go ñacserjomí sêsa sêja ma sêjam mêtê gebe lau sênam tauj ôkwi.

¹³ Ma têtij ñalau sec taësam sêsa sêja to sej oso lau gêmac taësam ña niptêkwí ma sêgôm êsêac ôlij ñajam kêsa.

Nackêsagu Joañ gêmac endu

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Jesunê ñae ñawae kêsa e kiñ Herodo gêñjô ma lau sêsoñ sebe "Nackêsagu Joañ gêdi sa anja ñacmatênenj, tec ñaclai kêpoa kêpi ej."

¹⁵ Lau ñagêdô sêsoñ sebe "Eñ Elia," ma ñagêdô sêsoñ sebe "Propete tê sêmoa-sêmoa nê nêj tej."

¹⁶ Mago gêdêj tañ Herodo gêñjô bij tonaj ñawae nañ, kêsôm gebe "Joañ tañ kajatu dêdim ej gêsutêkwa gêñgic nañ, gêdi sa."

¹⁷ Herodo tau tonaj kêsôm sêkôc Joañ tôj ma sêso ej tôj gêñgôj kapoacwalô. Herodo gêgôm gêj tonaj gebe tau gêjam têwa Pilip nê awê Herodia,

¹⁸ ma Joañ kêsôm gêdêj Herodo gebe "Gôjam têwamnê awê tec keso."

¹⁹ Herodia gej anô-anô Joañ gebe ênac ej êndu, mago gêgôm elêmê,

²⁰ gebe Herodo kêtêc Joañ. Ej kêjala ej gebe ej ñac gêdêj to ñac dabuñ, tec gejob ej. Herodo gêñjô ênê bij e kêpô lêna tau ñasec, mago kêkêj taña ej gejaj ñawaegerj.

²¹ Ma gêdêj ñasawa tej Herodo taê gêjam nê bêc têna kêkôc ejña, tec gêgôm moasin kapôñj gêdêj nê kiap to kapitai ma laumata Galilaiajaná.

²² Ma Herodia latuo kêsôj jakêtê wê e Herodo to nê ñaclej sêlic ñajam. Tec Herodo kêsôm gêdêj ñapaléo gebe "Embe têmtac êwiñ gêj tej anja aêñoc ma otej, oc jakêj êndêj aôm."

²³ Ej kêtôc lêma ma kêsôm gêdêj ñapaléo gebe "Gêj samob, tañ otej nañ, oc jakêj êndêj aôm. Embe otej ñoc gamêj ñamakej, oc jakengej."

24 Tec ɻapaŋo kēsa jakēsōm gēdēŋ tēna gebe “Aê jaten asagen.” Ma tēna kēsōm gebe “Oteŋ ɻackēsagu Joaŋ mōkēapac.”

25 E ɻapalēo kēlēti gacgeŋ kēsōm gēdēŋ kiŋ gēja jaketeŋ gebe “Aê gabe galocgeŋ ôkēŋ ɻackēsagu Joaŋ mōkēapac êsēp laclu teŋ èndēŋ aē.”

26 Kiŋnē ɻalēlōm ɻawapac ɻanō, tageŋ kētu kētōc lēmaŋa to kētu ɻacleŋŋa tec en gebe enseŋ biŋ su atom.

27 E gacgeŋ kiŋ kēsakin siŋwaga teŋ ma kējatu gebe êkōc Joaŋ mōkēapac êmēŋ. Nac tau gēja e gēdim Joaŋ gēsutēkwa gēngic anga andu kapoacwalōŋa,

28 go kēkēŋ mōkēapac kēsēp laclu teŋ mēŋkēŋ gēdēŋ ɻapalēo, ma ɻapalēo kēkēŋ gēdēŋ tēna.

29 Joaŋnē ɻacseŋomi sēŋō ɻawae mēŋsēkōc ênē ɻawēlēlaŋ su jasēkēŋ gēc sē ten.

Jesu gēlōm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Joaŋ 6:1-15)

30 Aposolo sēkac sa dēdēŋ Jesu sēja ma sējac gēŋ samob, taŋ sēgōm to tēdōŋ naŋ, ɻamīŋ gēdēŋ ej.

31 Lau taēsam sēja sēmēŋ-sēja sēmēŋ, ma nēŋ ɻasawa sēniŋ gēŋŋa gēc atom. Tec Jesu kēsōm gēdēŋ êsēac gebe “Ajōc, tana gamēŋ ɻasawa teŋ tamoa nēŋ tauŋŋa gebe anin awem ɻagec.”

32 Tec êsēac sēpi waj sēsō gamēŋ ɻasawa teŋ sēmoa nēŋ tauŋŋa.

33 Lau sēlic êsēac sēja ma taēsam sējala êsēac. Tec lau anga malac samob sēsēlēŋ sēwir tauŋ e jasēō lasē gamēŋ tau, taŋ Jesu to nē ɻacseŋomi sebe sēmoa naŋ, sēmuŋ êsēac.

34 Gēdēŋ taŋ Jesu mēŋkēsō naŋ, gēlic lau ton kapōēŋ ma taē walō êsēac gebe êsēac amboac domba, naŋ ɻacgejobŋa masi. Tec gēōc awa sa ma kēdōŋ biŋ taēsam gēdēŋ êsēac.

35 Oc gēja, tec ênē ɻacseŋomi dēdēŋ ej sēja ma sēsōm gebe “Gamēŋ tonec gamēŋ sawa ma oc gēja su.

36 Amboac tonan ôkēŋ lau sēc êlinj-êlinj gebe sēna malac to gamēŋ ɻakētu gēdō nasēnam ôli nēŋ gēŋ sēniŋŋa.”

37 Tec Jesu gējō êsēac aweŋ ma kēsōm gebe “Amac taōm akēŋ gēŋ êsēac sēniŋ.” Ma êsēac tētu kēnac ej gebe “Amboac ondoc, aēac ana anam ôli polom ɻa denari 200 mēŋkēj êsēac sēniŋ me.”

38 Ma ej gējam kēnac êsēac gebe “Amacnēm polom tendocgeŋ gēc, ana alic acgom.” Èsēac sēlic su ma mēŋsēsōm gebe “Polom lemen teŋ ma i luagēc.”

39 Go ej kējatu êsēac gebe samob sēŋgōŋ sic tomōkē-tomōkē sēŋgōŋ gēgwaŋ ɻamēdōb wakuc tonan.

40 Ma lau sēŋgōŋ sic totonj-totonj, tonj ɻagēdō 100, ɻagēdō 50.

41 Go Jesu kēkōc polom lemen teŋ to i luagēc tonan sa mēŋmata gedec undambē ma gējam danje, go kēpō polom kēkōc ma kēkēŋ gēdēŋ ɻacseŋomi gebe sēnac sam èndēŋ lau. Ma gējac sam i luagēc tau gēdēŋ êsēac samob.

42 Samob seŋ e gēōc êsēac tōŋ.

43 Go ɻacseŋomi sejon ɻapopoc sa kēsēp gadob 12 e mēŋgēc ma i ɻagēdōgēdō gēwir.

44 Ma êsēac, taŋ seŋ polom tau naŋ, ɻacwaga 5,000.

Jesu kēsēlērl gēmoa ɻadembom ɻaō

(Mat 14:22-33; Joaŋ 6:15-21)

45 Ma Jesu kēkac nê ɻacsenjomi gacgeŋ sêpi waŋ sêmuŋ eŋ sêna Betsaida, naŋ gêc ɻamakeŋ ônêja, ma eŋ tau êmoa e êkêŋ lau sêna acgom.

46 Eŋ kêkêŋ lau sêja su acgom, go kêpi lôc gêja gebe eteŋ mec.

47 Oc jakêsep su ma waŋ kêsa e jakêkô ɻaluŋ ma eŋ taugen gêmoa baugen gêmoa.

48 Ma gêlic êsêac segolem elêmê gebe mu kêpuc êsêac tôŋ. Talec kêtan, go kêsêlêŋ gêmoa ɻadembom ɻaôgeŋ kasa gêdêŋ êsêac gêja. Eŋ gebe ôôc lêlêc êsêac êna.

49 Ac sêlic eŋ kêsêlêŋ gêmoa ɻadembom ɻaôgeŋ ma sêjam kauc sebe oc balôm ten, tec sêwakic.

50 Êsêac samob sêlic eŋ e têtakê. Go eŋ awa kêsa seben ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom."

51 Ma eŋ jakêpi waŋ gêwiŋ êsêac ma mu kêtu malô. Ma êsêac têtakê e sênjac lemen ɻanô,

52 gebe êsêacnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ polomja atom, nêŋ ɻalêlôm ɻajaŋa tec gêc.

*Jesu gêgôm lau gêmac aŋga Genesaret ôliŋ ɻajam kêsa
(Mat 14:34-36)*

53 Ma sêja e sêpi bau aŋga Genesaret ma sêso waŋ tôŋ.

54 Sêsep aŋga waŋ sêja e gacgeŋ lau sêjala eŋ deŋ tagen.

55 Ma sêlêti sêjam gamêŋ aucgeŋ e lau sêbalaj lau, taŋ gêŋ gêgôm êsêac naŋ, tosac-tosac sêja gamêŋ, taŋ sêŋô gebe eŋ gêmoa naŋ.

56 Ma gêdêŋ taŋ gêô lasê malac sauŋ to kapôeŋ ma gamêŋ ɻakêtu gêdô-gêdô naŋ, êsêac sêkêŋ lau gêmac sec malaclun kêtômgeŋ ma teteŋ eŋ gebe sêmoasac ênê ɻakwê ɻataligen, ma samob, taŋ sêmoasac eŋ naŋ, tec ôliŋ ɻajam kêsa. *

7

*Lau ɻanô nêŋ mêtê
(Mat 15:1-9)*

1 Ma Parisai to biŋsatau ɻagêdô, taŋ sêmêŋ aŋga Jerusalem naŋ, sêkac sa dêdêŋ Jesu sêja.

2 Ma sêlic ênê ɻacsenjomi ɻagêdô sêkwasiŋ lemen atom, seŋ gêŋ paliŋ-paliŋgeŋ.

3 Parisai to Juda samob seŋ gêŋ atom e sêkwasiŋ lemen su acgom, gebe têdaguc lau ɻanô nêŋ ɻagôliŋ.

4 Ma embe aŋga gamêŋ têtulu gêŋja sêmêŋ, naŋ sêniŋ gêŋ atom e sêlin bu su acgom. Ma ɻagôliŋ laŋwa ɻagêdô taêsam gêc, taŋ têdaguc gêwiŋ amboac sêkwasiŋ suc to laclu ma ku.

5 Amboac tonaj tec Parisai to biŋsatau têtu kênac eŋ gebe "Amboac ondoc, aômnêm ɻacsenjomi têdaguc lau ɻanô nêŋ ɻagôliŋ atom, sêkwasiŋ lemen atom ma seŋ gêŋ."

6 Tec eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Jesaia geoc biŋ lasê jagêdêŋoc kêpi amac dansantêna amboac teto gêc gebe

'Lau tonec tetoc aê sa ɻa gêdôŋôlicgeŋ,
mago nêŋ ɻalêlôm gêmoa jaêc aê.'

7 Êsêac sêjam sakiŋ aê kwalec
gebe biŋsu, taŋ êsêac têdôŋ naŋ, ɻamalacnêŋ biŋ ɻaômageŋ.'

* **6:56:** K mwaganêŋ a c tagenja. Alic Mat 18:28

8 Anôtônê biñsu nañ amac awi siñ su, ma ñamalacnêj ñagôliŋ lañgwa tec akôc tôñ."

9 Ma kêsôm gêdêj êsêac gebe "Anôtônê biñsu tec abanac e ñapep sawa gebe amansaŋ taôm nêm ñagôliŋ lañgwaŋa.

10 Mose kêsôm gebe 'Otoc tamam agêc tênam sa. Ñac teñ embe êsôm biñ sec êpi têna me tama, nañ sénac eñ êndu.'

11 Mago amac tec asôm gebe 'Ñac teñ embe êsôm êndêj têna me tama gebe Añjoc gêj, tañ taêm kêka amoña nañ, Korban,' ñam gebe jakêj êndêj Anôtô,

12 go anac jao eñ gebe ênam têna me tama sa êtiam atom.

13 Amac ajam Anôtônê biñ auc ña taôm nêm ñagôliŋ lañgwa, tañ adôj gelom-gelom nañ, ma ajam gêj ñagêdô ôkwi gêwiñ."

Gen tanj gêgôm ñamalac kêtû sec

(Mat 15:10-11, 15-20)

14 Go Jesu gêmôêc lau dêdêj eñ séja kêtiam ma kêsôm gêdêj êsêac gebe "Samob anô añjoc biñ ma nêm kauc ñasa.

15 Gêj dêmôêja teñ embe êsêp ñamalacnê ñjalêlôm êna, oc êngôm eñ êtu sec atom. Mago gêj, tañ kësa añga ñamalac gêmêj nañ, tec gêgôm eñ kêtû sec."

16 Ñac teñ nê tanjasuñ êjôja êmbe ênêc, nañ êjômañ.]

17 Ma gêdêj tañ gêwi lau siñ kêsô andu gêja nañ, ênê ñacsenjomí têtu kênac biñgôliŋ tau ñam gêdêj eñ.

18 Ma eñ kêsôm gêdêj êsêac gebe "Ma amac tonec nec, nêm kauc kësa atom amboac tonaj me. Ajala atom me. Gebe gêj samob, tañ añga dêmôêja êsêp ñamalac êna nañ, oc êngôm eñ êtu sec atom,

19 gebe kêsêp ênê ñjalêlôm gêja atom, kêsêp ñatêtacñagej gêja e gê su kêtôm gêgôm-gêgôm." Tec Jesu gêwa gêj tanijña samob sa gebe ñajam.

20 Ma kêsôm gebe "Tagej gêj, tañ kësa añga ñamalacnê nañ, tec gêgôm ñamalac kêtû sec.

21 Gebe tañj gêjam biñ sec kësa añga ñamalacnêj ñjalêlôm, biñ mockaiñja, gengej, sêjac ñamalac êndu,

22 dêdim sêmôcwalô gêngic, mateñ katu, sêgôm sec ñawaô, biñdansaŋ, wauc-wauctêna, mateñ dançucboa, sêsôm biñ alôb-alôb, tetoc tauñ sa ma biñ meloc.

23 Gêj sec samob tonaj ñai tec kësa añga ñjalêlôm ma gêgôm ñamalac kêtû sec."

Awê teñ kêkêj gêwiñ ñajaña

(Mat 15:21-28)

24 Go Jesu gêdi añga tonaj gêja gamêj Turuña. Ma kêpi andu teñ gêja ma gebe ênam tau aucgej e gêgôm jageo.

25 Ma awê teñ, tañ latuo sauñ ñalau ñatêmuñ gêgôm eñ nañ, gêjô eñ ñawae ma sebenj gêja gêu tau gêc eñ akainjña.

26 Awê tau eñ Heleno, têna kêkôc eñ añga Suropoinikianja. Eñ keteñ Jesu gebe êtiñ ñalau sec añga latuonê ñasa êna.

27 Mago Jesu kêsôm gêdêj eñ gebe "Ondecgej, ñapalê sénin nêj gêj e ôc êsêac tôñ acgom. Embe takôc ñapalêñ mo su ma tambaliñ êndêj kêamlatu, oc ñajam atom."

28 Tec awê tau gêjô eñ awa gebe "Apômtau, mago kêamlatu señ ñapalêñ mo ñapopoc sêmoa tebo ñalabugoc."

29 Ma Jesu kêsôm gêdêj eñ gebe "Kêtû biñ tonajña tec ôna. Ñalau sec kësa añga latômonê gêja su."

30 Ma enj gêmu gêja nê andu e gêlic ñapalêo gêc ma ñalau sec kêsa gêja su.

Tanjasuñbic to awamé ñajam kësa

31 Ma Jesu gêwi gamêj Turuña sinj kêtiam kësa Sidonja e jagêo lasê Mala-clemenju ñagamêj gêc bugêjacton Galilaiajan.

32 Go sêkôc tanjasuñbic to nê bi ï kwackwac dêdêj ej sêja ma tetej enj gebe êkêj lêma ênsac ej.

33 Tec Jesu kékôc ej su aŋga launêj jasêkô tauñja, go kékêj lêmalatu kêsô enj tanjasuñ ma kêkasôp to kêmoadac ej imbêla.

34 Go mata gedec undambê e kêsê awa su ma kêsôm gêdêj ej gebe “Epata,” gebe “Ôpoa lasê.”

35 Tec tanjasuñ kêpoa lasê ma imbêla kêtû golonj e kêsôm biñ ñajanêj kësa,

36 ma Jesu gêjac jao gebe sêôm ñawae êndêj lau atom. Ej gêjac jao gêmoa, tagenj êsêac sêjac miñ biñ tau kêtû tapa-tapa sêjac ñawaegelj.

37 Lau sêjac lemej ñanô ma sêôm gebe “Ej gêgôm gêj samob ñajam. Tanjeñsuñbic sêjô biñ ma aweñmê sêôm biñ lasê.” *

8

Jesu gêlôm lau 4,000

(Mat 15:32-39)

1 Gêdêj tonanjeñj lau taêsam sêkac tauñ sa kêtiam ma nêj gêj sêniñja masi. Tec Jesu gêmôêc nê ñacseñomi dêdêj ej jakêsmô gêdêj êsêac gebe

2 “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwinj aê e bêc têlêac samuc ma nêj gêj sêniñja masi.

3 Amboac tonaj embe jakêj êsêac têntac sawagenj sêmu sêna nêj gamêj, oc enjkaiñ to lemej êmac aŋga intêna, gebe lau gamêj balinjja ñagêdo tec sêwinj êsêac.”

4 Ma ênê ñacseñomi têtu kênac ej gebe “Aêac takôc mo aŋga ondoc ma takêj lau tonec sêniñ êôc êsêac tôj, tamoa gamêj sawa nec.”

5 Tec ej kêtû kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgenj gêc.” Ma êsêac sêôm gebe “Polom 7.”

6 Ma kêsôm gêdêj lau gebe sêngôj sic sêngôj nom. Ma kékôc polom 7 tonaj méngejäm danje su, go kêpô kékôc ma kékêj gêdêj nê ñacseñomi gebe sêncsam. Tec sêjac sam gêdêj lau.

7 Ma êsêacnêj i palê luagêcgenj gêc, nañ gêjam danje ma kêsôm gebe sêncsam amboac tonaj.

8 Señ e gêôc êsêac tôj, go sejonj ñapopoc sa kêsêp gadob 7.

9 Ma lau tau amboac 4,000. Ma kékêj êsêac sêja.

10 Go êsêac to nê ñacseñomi gacgenj jasêpi warj teñ ma jasêô lasê gamêj Dalmanutaja.

Parisai tetej gêntalo

(Mat 16:1-4)

11 Parisai sêsa sêja jaêc sesenj tauñ sêmoa e sebe sênsaê Jesu. Tec sêôm gebe “Ông m gêntalo undambêja teñ.”

12 Jesu gêñjô biñ tonaj e nê ñalêlôm ñawapacgosu ma kêsôm gebe “Lau têm tonecja sêôm gêntalo teñ kêtû asageñja. Biñjanjô, aê jasôm êndêj amac gebe Lau têm tonecja oc sêlic gêntalo teñ atomanô.”

* **7:37:** Asam biñ, tanj gec Mat 15:2

13 Go gêwi êsêac siŋ ma kêpi waŋ kêtiam jakêsô ñamakeŋ ônêŋja.

Parisai to Herodo nêŋjist

(Mat 16:5-12)

14 Nacseŋomi sêlinj polom siŋ sêkôc gêwiŋ atom, sêkôc ñanô tagen gec waŋ.

15 Tec Jesu gêlêŋ biŋ êsêac gebe “Alic ma ajop taôm ñapep êndêŋ Parisai to Herodo nêŋ jist.”

16 Ma êsêac taêŋ gêjam gêc tauŋja ma sêšôm gebe “Kec, eŋ kêšôm biŋ tonaj gebe aêac takôc polom gêwiŋ atom.”

17 Ma Jesu kêjala biŋ, tanj sêšôm naŋ, tec kêšôm gêdêŋ êsêac gebe “Kêtu asagenja amac taêm gêjam gêc taomjagen gebe akôc polom gêwiŋ atom. Amacnêm kauc kêsa atom ma ajala biŋ tonec ñam atom tagen me. Nêm ñjalêlôm ñadani kêsa me.”

18 Matemanô gêc, mago alic gêŋ atom to tanjemsuŋ gêc, mago aŋô biŋ atom me. Ma taêm gêjam biŋ atom me.

19 Gêdêŋ tanj kêpô polom lemen teŋ kêkôc gêdêŋ lau 5,000 naŋ, ajoŋ ñapopoc sa kêsêp gadob tendocgen.” Ma êsêac sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Gadob 12.”

20 “Ma gêdêŋ tanj kêpô polom 7 kêkôc gêdêŋ lau 4,000 naŋ, ajoŋ ñapopoc sa kêsêp gadob tendocgen.” Ma êsêac sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Gadob 7.”

21 Go eŋ kêtu kênac êsêac gebe “Ajala biŋ tonec ñam atom tagen me.”

Nac matapec ñajam kêsa aŋga Betsaida

22 Jasêo lasê Betsaida ma lau sêkôc matapec teŋ dêdêŋ Jesu sêja ma teteŋ eŋ gebe êmoasac eŋ.

23 Tec Jesu kêkam matapec gêdêŋ lêma ma gêwê eŋ agêc sêsa malac ñamagê sêja, go kêkasôp kêsêp eŋ mataanô ma gêu lêma gêscac eŋ ma kêtu kênac eŋ gebe “Gôlic gêŋ teŋ me masi.”

24 Ma ñac tau kêsa sa ma kêšôm gebe “Aê galic ñamalac, galic êsêac sêšêŋj amboac ka.”

25 Go Jesu gêu lêma gêscac eŋ mataanô kêtiam ma kêpuc mata tôŋ e mataanô ñawa kêsa ma gêlic gamêŋ ñaqêŋj kêsa.

26 Go kêsaŋ eŋ gêja nê andu ma kêšôm gebe “Ósa malac ôna atom.”

Petere kêšôm Jesu ñam

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Go Jesu to nê ñacseŋomi dêdi sêsa malac Kaisarea Pilipi sêja. Sêselêŋ e jasêsa ñadambê teŋ ma kêtu kênac nê ñacseŋomi gebe “Lau sêsam aê sebe asa.”

28 Ma êsêac sêjô eŋ awa gebe “Ñagêdô sêšôm gebe ñackêsgu Joan, ma ñagêdô gebe Elia, ma ñagêdô gebe propetenêŋ teri.”

29 Go kêtu kênac êsêac gebe “Ma amac taôm nec asam aê abe asa.” Tec Petere gêjô eŋ awa gebe “Aôm Kilisi tau.”

30 Ma Jesu gêjam êsêac awenj auc gebe sêšôm eŋ lasê êndêŋ lau teŋ atomanô.

Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Go gêôc awa sa ma kêdôŋ êsêac gebe “Namalacnê Latu oc êôc ñandanj taêsam ma laumata to dabunjsga to biŋsutau oc têtiŋ eŋ to sênat eŋ êndu. Ma bêc têlêac ênaŋa, go êndi sa êtiam.”

32 Eŋ kasôm biŋ tonaj gêc awagenj. Tec Petere gê eŋ jaagêc sêkô tauŋja ma kêšôm eŋ.

33 Ma Jesu kêkac tau ôkwi mata gê nê ɻacseñomi ma kêsôm Petere gebe "Sadañ, ôkôc taôm sa naôkô jaêc. Aôm taêm gêjam biñ Anôtôña atom, taêm gêjam biñ ɻamalacñageñ."

34 Go gêmôec lau to nê ɻacseñomi sêmêj ma kêsôm gêdêj êsêac gebe "Nac teñ embe taê ênam gebe êsap aê tôj, nañ ênac kapoac tau ma êôc nê kakesolau êndañguc aê.

35 Nac teñ embe êñgôm mocsac gebe êmoa mata jali, nañ oc êmac êndu. Ma teñ embe êmac êndu aê to ɻawae ɻajamña, nañ oc êñgôj mata jali.

36 Nac teñ embe ênsôb gêj nomña samob sa êtu ênê gêj, mago êjaij katu, oc ênam ej sa amboac ondoc. Oc ênam ej sa atom.

37 ɻamalac oc ênac da katu ɻa asagen.

38 Lau mockaijø to lau sec tonec nêj teñ embe maya aê to ɻioc binj, oc ɻamalacñê Latu maya ej amboac tonaj ñendêj têm, tê êmêj to Tamanê ɻawasi ma añela dabuñ sêwiñ ej." *

9

1 Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe "Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Êsêac tec sêkô nec, nêj ɻagédô oc sêmac êndu atomgeñ e sêlic Anôtôñê gôlin tonaclai mêmësa acgom."

*Jesu ôli kaiñ teñ kêsa
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)*

2 Bêc 6 gêjaña acgom, go Jesu kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joañ sêwiñ ej. Ma gêwê êsêac sêpi lôc ɻatêpôe balin teñ sêja gebe sêmoa tauñja. Ma sêlic ej ôl i kêpô tau ôkwi

3 e nê ɻakwê sêpôma kêlêlêc oc ɻabootilo su.

4 Go Elia agêc Mose seoc tauñ lasê dêdêj êsêac ma sêjam biñgalôm sêwiñ Jesu.

5 Ma Petere gêôc awa sa kêsôm gêdêj Jesu gebe "Mêtêmôkê, ɻajam gebe tamoa gamêj tonec. Aêac anam bec têlêac acgom, aômnêm teñ ma Mosenê teñ ma Elianê teñ."

6 Êsêac têtêc tauñ ɻanô, tec ej gêjam kauc biñ êsômña.

7 Go tao teñ mêñgêjam ajuñ êsêac ma awa teñ kêsa añga tao tau gêmêj gebe, "Añjoc Latic tan têtac gêwiñ ej nañ, tau tonec. Akêj tañjem ej."

8 Ma sep tageñ ac mateñ geso gamêj e sêlic lau teñ sêkô sêwiñ êsêac atom, Jesu taugeñ.

9 Êsêac sêsep añga lôc sêmoa ma ej gêjac jao êsê c gebe "Gêj tañ alic nañ, anac ɻamaij êndêj ɻac teñ atom e ɻamalacñê Latu êndi sa añga ɻacmatêñê su acgom."

10 Êsêac tañ gêjam biñ tonaj gêc tauñgeñ sêmoa ma têtu kêncac gêdêj tauñ gebe "Êndi sa añga ɻacmatêñê nec ɻam amboac ondoc."

11 Go têtu kêncac ej gebe "Amboac ondoc, biñsutau sêsôm gebe Elia êmêj êmuñ acgom"

12 Tec ej kêsôm gêdêj êsêac gebe "Elia nañ êmuñ ma êsa gêj samob ɻalañô sa êtiäm. Ma teto kêpi ɻamalacñê Latu amboac ondoc gebe ej oc êôc ɻandañ taâsam to têtu kaseç ej."

13 Mago aê jasôm êndêj amac gebe Elia tec gêmêj su, ma sêgôm ej waucwaucgeñ amboac teto kêpi ej."

* **8:38:** Asam binj, tan gêc Mat 16:6

*Napalê tonjalau sec ôli ɳajam kêsa
(Mat 17:14-20; Luk 9:37-43)*

14 Ac sêmêy ma sôô lasê gêdêy ɳacseñomi ɳagêdô ma sêlic lau taêsam sêgi êsêac auc ma biñsutau to êsêac awênsuŋ gêôc ka taun.

15 Lau sêlic ej e gacgeŋ têtakê ma sêlêti dêdêy ej sêja to sê moalêc ej.

16 Ma ej kêtô kênac êsêac gebe "Amac awemsuŋ gêôc ka taôm kêtô agenjña."

17 Tec ɳac teŋ anga lau taêsam tonan nêy gêjô ej awa gebe "Mêtêmôkê, aê kakôc latuc gadêy aôm gamêy gebe ɳjalau awamê gêgôm ej.

18 Gêy tau embe êtap ej sa anga ɳasawa teŋ, oc êmônaŋ ej e awaôpic êsa ma lulun ɳakicsêa kikec-kikec e êtu ton langwagen. Ma kateŋ nêm ɳacseñomi gebe têtîŋ ɳjalau tau e sêgôm kêtôm atom."

19 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "O amac lau-akêy-gêwiŋatomwaga, aê jamoa jawinj amac e êndêy ondoc, ma jaôc amacnêm biŋ e êndêy ondocgeŋ. Akôc ɳapalê tau andêy aê amêy."

20 Ma sêkôc ɳapalê tau dêdêy ej sêja. Ma gêdêy taŋ ɳjalau gêlic Jesu naŋ, gacgeŋ kêgasuŋ ɳapalê tau e gêjac tau êndu jagêc nom ma kêsabi tau to awaôpic kêsa.

21 Go Jesu kêtô kênac tama gebe "Gêy tonec gêgôm ej kêtôm jala tendocgeŋ su." Ma ej kêsôm gebe "Napalêgeŋ ma gêgôm ej

22 ma kêtîŋ ej kêpi ja to kêsêp bu kêtô dim taêsam gebe enseŋ ej su. Mago aôm embe ôtôm, go taêm walô aêac ma ônam aêac sa."

23 Ma Jesu kêsôm gêdêy ej gebe "Aôm gônac aê ôkwi gebe Aôm embe ôtôm me. ɳac taŋ kékêy gêwiŋ naŋ, oc êngôm gêy samob naêtôm."

24 E gacgeŋ ɳapalê tama gêmôêc ma kêsôm gebe "Aê kakêy gêwiŋ, tagenj kakêy gêwiŋ kwalec, tec ônam sa."

25 Jesu gêlic lau sêwêgeŋ sêmêy, tec gec biŋ ɳjalau ɳatêmuŋ ma kêsôm gêdêy ej gebe "Aôm ɳjalau awammê to taŋamsuŋbic, aê jasakinj aôm gebe Ondec ej ma ôsa ôna, ma ômu ôsô ɳac tau nê ɳalêlôm ôna êtiam atom."

26 Ma ɳjalau kêgasuŋ ej secanô e kêwakic lasê ma kêsa gêja. Ma ɳapalê tau gêc amboac ɳacmatê, tec lau taêsam sêsôm gebe "Gêmac êndu su."

27 Go Jesu kékam ej kêsêp lêma ma gegeŋ ej sa jakékô.

28 Gêc gêmu gêja nê andu acgom, go nê ɳacseñomi têtu kênac ej sêmoa tauŋja gebe "Amboac ondoc, tec aêac atiŋ ɳjalau tonan agôm kêtôm atom nec."

29 Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe "Gêy teŋ kêtôm gebe êtiŋ gêy amboac tonan ɳai su sêsa ɳagaô sêna atom, mec tagenj."

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê kêtô luagêcja
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

30 Go ac dêdi anga tonan sêsa Galilaiageŋ sêja ma ej gebe lau sêŋô êsêac ɳawae atom,

31 gebe ej kêdôy nê ɳacseñomi ma kêsôm gêdêy êsêac gebe "Lau sêkêy ɳamalacnê Latu êsêp ɳamalac lemenj êna nasênc eŋ êndu. Sênc ej êndu e ɳabêc têlêac ênaŋa su acgom, go êndi sa."

32 Mago êsêacnêy kauc kêsa kêpi biŋ tonan atom ma têtêc tauŋ tec têtêc kênac en atom.

*Asa êtu ɳac kapôêy
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

33 Jasêô lasê Kapanaum sêŋgôy andu acgom, go kêtô kênac êsêac gebe "Amac asôm biŋ amboac ondoc gêdêy taôm amoia intêna."

34 Ma êsêac sêjam tauŋ tōŋ, gebe aŋga intêna sêjam kênac tauŋ kêpi nêŋ asa kêtû ɣac towae kéléléc êsêac ɣagêdô su.

35 Go gêngôŋ sic ma gêm êc êsêac 12 mêtôkêsmôm gêdêŋ êsêac gebe, “Nac teŋ embe taê énam gebe étu ɣamata, naŋ étu samob nêŋ ɣamu to samob nêŋ sakijwaga aćgom.”

36 Ma kékôc ɣapalê sauŋ mêtôketoc eŋ kékô êsêac ɣalungeŋ, go kêmboŋeŋ en ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe

37 “Nac taŋ kékôc ɣapalê sauŋ amboac tonec nêŋ teŋ sa kêtû ɣoc ɣaéja naŋ, kékôc aê sa. Ma ɣac, taŋ kékôc aê sa naŋ, kékôc aê taucgeŋ atom, eŋ kékôc ɣac, taŋ kêsakij aê naŋ sa.”

*Lau tan sesen aēac atom naŋ, sêpuc aēac tōŋ
(Luk 9:49-50)*

38 Go Joaŋ kêsôm gêdêŋ en gebe “Mêtêmôkê, aēac alic ɣac teŋ, naŋ kêdaguc aēac atom, kêtîŋ ɣalau sec su ɣa ađomnêm ɣaé. Tec ajac jao en, gebe en kêdaguc aēac atom.”

39 Ma Jesu kêsôm gebe “Anac jao en atom, gebe ɣac taŋ êŋgôm gêŋtalô ūpi aējoc ɣaé, go gacgeŋ êkac awa ôkwi ma êsôm biŋ sec ūpi aê naŋ, oc êŋgôm êtôm atom.

40 Gebe ɣac, taŋ kékêŋ kisa gesen aēac atom naŋ, kêpuc aēac tōŋ.

41 Nac naŋ êkêŋ bu laclu teŋ amac anôm êtu Kilisinê lau amacnaŋ naŋ, jasôm biŋjanô êndêŋ amac gebe ɣagêjô ɣajam oc eso en atomanô.

*Tatim lau atom
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

42 “Ma ɣac teŋ, naŋ êtim lau sauŋ, taŋ sêkêŋ gêwiŋ aêja naŋ, nêŋ teŋ e êtu sec naŋ, lau sêwa poctêmuŋ sa en gêsutêkwa ma sêmbaliŋ en êsêp gwêc êna, go ɣajam.

43 “Lêmam embe êtim aôm, go ôndim êngic. Tolêmamkatucgeŋ ôngôŋ matam jali, oc ɣajam êléléc tolêmam lulugeŋ ôsêp lamboam ɣakêlêndiŋ ɣaja, taŋ kêsa ɣapaŋ naŋ ôna. [

44 Gamêŋ naŋ ɣatêmoa to ɣaja êmac atom.]

45 Ma amkaiŋ embe êtim aôm, naŋ ôndim êngic. Toamkatucgeŋ ôngôŋ matam jali, oc ɣajam êléléc sêmbaliŋ aôm toamkainj lulugeŋ ôsêp lamboam ɣakêlêndiŋ ôna. [

46 Gamêŋ naŋ ɣatêmoa to ɣaja êmac atom.]

47 Ma matamanô teŋ embe êtim aôm, naŋ ôkip sa. Tomatamanô tagen ôsô Anôtônê gamêŋ ôna, oc ɣajam êléléc sêmbaliŋ aôm tomatamanô lulugeŋ ôsêp lamboam ɣakêlêndiŋ ôna.

48 Gamêŋ naŋ ɣatêmoa to ɣaja êmac atom.

49 “Sêpalip ja kêpi lau samob kêtôm sêpalip gwêc kêpi gwada.

50 Gwêc tau gêŋ ɣajam, mago gwêc tau ɣamakic embe ênaŋa, oc daŋgôm ɣamakic êsa êtiam amboac ondoc. Gwêc ênêc amacnaŋ ma amoŋ tobiŋmalôgeŋ awiŋ taôm.”

10

*Biŋ sêmôcwalôŋa
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)*

¹ Jesu gêdi anga tonaj jagêo lasê Judaia to gamêij, tanj gêc Jordan ñamakej ônêja nanj, ma lau taêsam sêkac sa dêdêj ej sêja kêtiam, tec kêdôj êsêac clmboac gêgôm-gêgôm nanj kêtiam.

² Ma Parisai ḥagēdō dēdēn ej sēja sebe sēlētōm ej ma tētu kēnac ej gebe, “Nac ten embe ēwi nē awē sinj, oc êtōm me masi.”

³ Tec en gêjô êsêac awen gebe, “Mose gêjac biñsu amac amboac ondoc.”

⁴ Ma êsêac sêôm gebe, "Mose gêlôc gebe teto papia sêwi awê sinjña ma sêwi en sin."

⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Eñ keto biñsu tonaj kêtû nêm ñalêlôm ñjadanija.

⁶ Mago andangenj gêdêŋ tanj Anôtô kêkêŋ undambê to nom nanj, kêkêŋ awêlu

пјак.

7 Amboac tonaq 'ŋac oc êwi tama agêc têna siŋ ma êsap nê awê tony

⁸ ma agêc lulu têtu ôli tagen.' Ma agêc têtôm gêñ luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagen.

⁹ Gêŋ tau Anôtô kékêŋ kékwa tau naŋ, ñamalac tenj êkac su atom.”

¹⁰ Jasēñgōj andu acgom, go ênê ñacseñomi têtu kênac eñ kêtû biñ tau tonecña kêtiam.

¹¹ Tec Jesu kësôm gêdêj êséac gebe “Nac tej embe êwi nê awê siñ ma ênam tej, oc êngôm gêj mockaiñja,

¹² ma awê teñ embe êwi nê akweñ siñ ma ênam teñ, oc êñgôm gêñ mockainña amboac tonanj."

*Jesu gējam mec ḥapalē ḥasec-ḥasec
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ Ma sejoŋ ḥopalê ḥasec-ḥasec dēdēȳ Jesu sēja gebe ḫmoasac ḫsēac. Ma ḥacsejomi sec biŋ lau.

¹⁴ Jesu gêlic e kêtû môsi ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Andec nopalê dêndêñ aê sêmêñ, akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanñ nai têtu Anôtôñê gamêñ natau.

¹⁵ Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Nac tanj êkôc Anôtônê gamêj sa êtôm napalê atom naŋ, oc êsô êna atom.”

16 Go kêmboen̄ to gêu lêma gêsac êsêac ma gêjam mec êsêac.

*Nacserjom tolélôm
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)*

¹⁷ Jesu jakêsa intêna acgom, go ñac tenj kélêti gesen en auc jaképônj aduc gêdênj en ma kétu kénac en gebe “Mêtémôkê ñajam, aê jaŋgôm asagen gebe jawê kainj jaŋgônj matoc jali tengenj.”

¹⁸ Tec Jesu kêtû kênac en gebe "Amboac ondoc, kôsam aê gebe njajam. Njajam ten gêmoa atom, Anôtô taugen.

¹⁹ Biñsu tau tec gônô su gebe ‘Ônac ñamatuc êndu atom, ôngôm gêñ mockaijo to mockaiñja atom, ônam gengeñ atom, ônga biñ atom, ôngambec gêñ atom ma otoc tamam agêc tênam sa.’ ”

²⁰ Ma ḥac tau kēsōm gēdēn ej gebe “Mêtêmôkê, aê ḥapalêgej ma kamasaŋ bin samob tonan kêtū tōñ aê.”

²¹ Ma Jesu mata gê en e têtac gêwiŋ en ma kêsôm gêdêŋ en gebe “Gêŋ tagen tec kôpô lêna. Ôna ma ôkêŋ nêm waba samob lau sênam ôli ma ôkêŋ ñaawa êndêŋ lau ñalêlôm sawa, go nêm awa oc ênêc undambê, ma ômôêŋ ôndaŋguc aê.”

22 Nac tau gêjô biŋ tonaj e laŋôanô kêtû sêp ma kêsa tonê ɣalêlôm ɣawapacgeŋ gêja, gebe nê waba taêsam.

23 Go Jesu kêsala nê ɣacsenjomî ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Lau toawa embe sêso Anôtônê gamêŋ sêna, oc sêŋgôm elêmê.”

24 ɣacsenjomî têtakê kêtû ênê biŋ tonajna, tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac kêtiam gebe “Napalêac, lau sêso Anôtônê gamêŋ sênaŋ ɣawapac ɣanô.”

25 Bôc kamele teŋ oc êsêli êsô so ɣasasê éna ɣagaõgeŋ êlêlêc ɣac tolêlôm teŋ êsô Anôtônê gamêŋ énaŋa su.”

26 Êsêac têtakê ɣanô ma sêsoŋ gêdêŋ tauŋ gebe “Ai, amboac tonaj, asa oc ênam samuc.”

27 Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Namalac oc têtôm gêŋ amboac tonaj atom. Mago Anôtô ej kêtôm, gebe Anôtô gêgôm gêŋ samob jakêtôm.”

28 Ma Petere gêoč awa sa ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ôlic acgom, aêcamêŋ tec awi ma gêŋ samob siŋ ma adaguc aôm.”

29 Ma Jesu kêsôm gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Nac teŋ naŋ êwi nê andu, me lasitêwai, me luio, me têna agêc tama, me ɣapalê, me kôm siŋ êtu aê to ɣawae ɣajamja,

30 oc êndêŋ têm tonec êkôc gêŋ tau ɣagêjô êtu dim 100 êjô andu ma lasitêwai to luio, ma têna to ɣapalê ma kôm, ma oc sêjanda ej êwîŋ, ma êndêŋ têm ɣamuŋa oc êngôŋ mata jali teŋgeŋ.

31 Lau ɣamataŋa taêsam oc têtu ɣamu ma ɣamu oc têtu ɣamata.”

Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê kêtû têlêacŋa

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Êsêac sêselêŋ sêmoa intêna sebe sépi Jerusalem sêna ma Jesu kêselêŋ gêmuŋ êsêac ma êsêac têtakê. Ma êsêac, tanj têdaguc ej naŋ, têtêc tauŋ. Ma kékôc êsêac 12 sêmoa nêŋ tauŋna kêtiam jagêwa gêŋ, tanj oc êtap ej saŋa naŋ, ɣam sa gêdêŋ êsêac gebe

33 “Alicgac me, aêac tapi Jerusalem tana, ma oc sêkêŋ Namalacnê Latu êndêŋ lau dabuŋsêga to biŋsutau sêkic ênê biŋ, go sêkêŋ ej êndêŋ lau samuc.

34 Ma êsêac sêsu to sêkasôp êpi ej ma si ej, go sênaç ej êndu. Ma bêc têlêac énaŋa, go êndi sa.”

Jakobo agêc Joan teteŋ gêŋ

(Mat 20:20-28)

35 Ma Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joan, dêdêŋ ej sêja ma sêsoŋ gêdêŋ ej gebe “Mêtêmôkâ, aêagêc abe ôŋgôm gêŋ, tanj aêagêc atenj êndêŋ aôm naŋ, ɣanô êsâ êndêŋ aêagêc.”

36 Tec Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc abe aê janôgôm asagenj ɣanô êsâ êndêŋ amagêc.”

37 Go êsêagêc sêsoŋ gêdêŋ ej gebe “Ôkêŋ aêagêcma teŋ êŋgôŋ nêm anôja ma teŋ êŋgôŋ nêm gasêŋa aŋja nêm ɣawasi ɣalêlôm.”

38 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Amagêc ajam kauc gêŋ, tanj atenj naŋ. Amagêc atôm gebe anôm êsêp laclu, tanj aê janôm êsêpna naŋ, ma aliŋ saŋgu, tanj aê jalij naŋ me.”

39 Ma êsêagêc sêjô ej awa gebe “Aêagêc atôm.” Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Laclu tanj aê janôm êsêp naŋ, amagêc oc anôm, ma saŋgu, tanj aê oc jalij naŋ, amagêc oc aliŋ.

40 Tagenj aê katôm gebe jakêŋ lau sêŋgôŋ ɣoc anôja to ɣoc gasêŋa nec atom, gêjac lau, tanj Tamoc kêmasaŋ kêtû êsêacŋa naŋgeŋ ɣawae.”

41 Èsêac lau 10 sêñô e têtu môsi Jakobo agêc Joaq.

42 Ma Jesu gêmôec èsêac dêdêj ej sêja ma kêsôm gêdêj èsêac gebe “Amac ajalagac gebe lau, tañ seboc têtu lau samuc nêj gôlinjwaga nañ, sêkônij èsêac ma nêj lau kapôêj sêjam gôliñ èsêac ñajaña.

43 Mago amac amboac tonaj atom. Nac teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêm ñac kapôêj, nañ êtu amacnêm sakiñwaga.

44 Ma teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêm ñamata, nañ êtu amacnêm gêñôma.

45 Ñamalacnê Latu gêmêj gebe sênam sakiñ ejña atom, mago gebe ênam sakiñ to êkêj tau ênac da lau taësam.”

Matapec teñ ñajam kêsa

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 Èsêac sêşêlêj e sêô lasê malac Jeriko. Ma gêdêj tañ èsêac to nê ñacseñomi ma lau taësam sêwê sêsa aنجa Jeriko sêja nañ, Timai latu matapec Batimai ketenj-keteñ gêñ gêngôj intêna ñatali.

47 Nac tonaj gêñô ñawae gebe Jesu Nasaretña tau ej, tec gêôc awa sa ma gêmôec gebe “Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma.”

48 Lau taësam sec biñ ej gebe “Ônam taôm tôj,” mago ej gêmôec kêpuc sageñ gebe “Dawidnê Latu, taêm walô aêma.”

49 Tec Jesu kêkô ma kêsôm gebe “Amôec ej êmêj.” Ma èsêac sêmôec matapec tau ma sêşôm gêdêj ej gebe “Têmtac êpa su ma ôndi sa, gebe ej gêmôec aôm.”

50 Tec ñac tau kêbalinj nê ñakwê siñ ma gêboanj sa gêdêj Jesu gêja.

51 Ma Jesu awa gêjac ej gebe “Aôm gobe jañgôm asagenj êndêj aôm.” Go matapec kêsôm gêdêj ej gebe “Mêtêmôkê, aê gabe matoc êlac.”

52 Ma Jesu kêsôm gêdêj ej gebe “Ôec ôna, aôm kôkêj gêwiñ gêjam aôm sa.” E gacgeñ mata gêlac ma kêdaguc ej gêmoa intêna.

11

Jesu kêsô Jerusalem gêja

(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Joaq 12:12-19)

1 Ma gêdêj tañ èsêac têdabij Jerusalem jasêsa malac Betpage to Betania, tañ gêc Lôckatêkwi nañ, Jesu kêsakinj nê ñacseñomi luagêc

2 ma kêsôm gêdêj èsêagêc gebe “Agêc asêlêj apeñ malac, tañ gêc nêmja nañ, ana ma êndêj tañ aô lasê nañ, gacgeñ andac donki ñalatu teñ sêkô tôj kêkô, ñamalac teñ gêñgôj ñaô kwanañgeñ atomanô, nañ añgamboac su ma awê amêj.

3 Nac teñ embe êtu kênac amagêc gebe ‘Agôm tonaj kêtu ageñja,’ nañ asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna gêj tau ma oc èsakinj gaôgenj êmu êmêj tonec êtiam.’ ”

4 Tec agêc sêja e dêdac donki ñalatu tau sêkô tôj kêkô andu teñ ñasacgêdô kêsi malacluñja ma sêgaboac su.

5 Ma èsêac, tañ sêkô tôñê nañ, nêj ñagêdô têtu kênac èsêagêc gebe “Amagêc abe aňgô-m asagenj, tec agaboac donki ñalatu tonaj su.”

6 Ma èsêagêc sêşôm biñ, tañ Jesu kêsôm nañ, gêdêj èsêac e sêwi siñ.

7 Ma sêwê donki ñalatu tau gêdêj Jesu sêja e sêu nêj ñakwê gêscac ma Jesu gêñgôj ñaô.

8 Ma lau taësam sêja nêj ñakwê gêc intêna ma ñagêdô sêja ka ñalaunj, tañ sêsapu aنجa kôm

⁹ ma êsêac, tanj sêmuñ to têdaguc nañ, sêmôêc gebe “Osana, alanem ej nañ gêmêñ gêjam Apômtau lanjô.

¹⁰ Alanem tameñi Dawid nê gamêñ kinjña, tanj mêtjkêsa nañ. Osana êsa aŋga lôlôc.”

¹¹ Ma ej gêô lasê Jerusalem jakêşô lôm dabunj gêja ma kêsala gêñ samob gêmoa. Tagenj oc gêja su, tec ej to êsêac 12 sêsa Betania sêja.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mat 21:18-19)

¹² Nabêbêc sêwi Betania siñ ma mo gêjô ej.

¹³ Kêkô jaêcgej ma gêlic jambô tolauñ teñ kékô, tec kêtû gasuc gêja gebe moae oc êtap jambô ñanô teñ sa. Gêja e gêlic ñanô teñ atom, ñalauñ ñaômagerj, gebe jambô ñanoc atom.

¹⁴ Tec kêsôm gêdêñ jambô tau gebe “Êtôm têmgej lau teñ oc sêniñ ñanô aŋga aômnêm teñ êtiam atomanô.” Ma ênê ñacseñomi sêñjô.

Jesu kêjanda lau aŋga lôm dabunj

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Joaq 2:13-22)

¹⁵ Èsêac jasêô lasê Jerusalem ma Jesu kêsôl lôm dabunj gêja e kêjanda lau, tanj têtuñ gêñ sêmoa lôm dabunj ñalêlôm nañ, sêsa awê sêja ma kêtij sêjam-monegêjô-tauwaga nêñ tebo to lau-têtuñ-balôsiwaga nêñ lêpôñ piñpoñ

¹⁶ ma gêjac jao gebe ñac teñ êôc gêñ teñ êsêlêñ êmoa lôm dabunj ñalêlôm atom.

¹⁷ Go kêdôñ èsêac ma kêsôm gebe “Teto gêc gebe Anôtô kêsôm gebe ‘Aêñoc andu sêsam gebe tentenjatu samob nêñ andu meçña.’ Mago amac agôm kêtû kêjangowaganêñ gêsuñ.”

¹⁸ Lau dabuñsêga to biñsutau sêñjô ma dêdib sebe senseñ ej su, gebe têtêc ej gebe lau samob têtkê kêtû ênê mêtêja.

¹⁹ Oc gêja su, tec Jesu to nê ñacseñomi sêc sêsa aŋga malac tonaj sêja.

Jesu gêwa jambô, tanj kêtû masê nañ, ñabinj sa

(Mat 21:20-22)

²⁰ Nageleñ ac sêselêj e sêsa gamêñ, tanj jambô kékô nañ, ma sêlic jambô tau kêtû masê e jakêşêp ñawakac tau gêja.

²¹ Ma Petere taê gêjam biñ tau, tec kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ôlic jambô, tanj kôpuc boa nañ, tec kêtû masê su.”

²² Ma Jesu gêjô èsêac aweiñ gebe “Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe

²³ Amac embe akêñ êwiñ Anôtô ma asôm êndêj lôc tônê gebe Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna, ma embe asôm totêmtac lulu atom, akêñ êwiñ gebe biñ oc ñanô êsa, nañ oc êtu tôj.

²⁴ Amboac tonaj aê jasôm êndêj amac gebe Gêj samob, tanj atenj kêsêp meç ñalêlôm nañ, embe akêñ êwiñ gebe akôc ñanô, oc akôc.

²⁵ Embe naatenj nêm meç akô ma nêm biñ teñ êndêj ñac teñ ênêc, nañ asuc ôkwi acgom, gebe Tamemi, tanj gêmoa undambê nañ, êsuc amacnêm keso ôkwi amboac tonanjeñ. [

²⁶ Mago amac embe asuc biñ ôkwi atom, go Tamemi, tanj gêmoa undambê nañ, oc êsuc amacnêm keso ôkwi atom amboac tonanjeñ.]”

Judawaga têtu kênac Jesunê ñaclai ñam

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Ac sêmoa sêsa Jerusalem kêtiam ma Jesu jakêşêlêñ gêmoa lôm dabunj ñalêlôm, go lau dabuñsêga to biñsutau ma laumata dêdêñ ej sêja

28 ma têtu kênac eŋ gebe “Aôm gôgôm gêŋ tonaj gôjam ɳaclai ondoc lanjô. Ma asa kêkêŋ ɳaclai tonec gêdêŋ aôm, tec gôgôm gêŋ amboac tonaj.”

29 Go Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aê gabe jatu kênac biŋ teŋ êndêŋ amac. Ajô aêjoc kênac acgom, go jasam ɳatau, taŋ gêjam aê sa ma gagôm gêŋ tau naŋ, êndêŋ amac.

30 Joaŋnê saŋgu nec aŋga Anôtônê me aŋga ɳamalacnêŋ. Ajô ɳoc kênac tonajnaŋ.”

31 Ma êsêac taŋŋ gêjam gêc tauŋgeŋ gebe “Embe tasôm gebe aŋga Anôtônê, en oc êsôm gebe Ma amboac ondoc tec akêŋ gêwiŋ eŋ atom.

32 Ma embe tasôm gebe Aŋga ɳamalacnêŋ, tec tatêc lau gebe samob sêlic Joaŋ gebe eŋ propete teŋ.”

33 Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amboac tonaj aê jaſôm ɳaclai, taŋ gêjam aê sa ma gagôm gêŋ tau naŋ, êndêŋ amac atom amboac tonaj.” *

12

*Biŋgôlin kêpi kôm wainŋa to ɳagejobwaga
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

1 Jesu gêôc awa sa ma gêjam kêtû biŋgôlin gêdêŋ êsêac gebe “Nac teŋ kêsê wain kôm teŋ ma gêso tuŋ e kêsô tau, go kêsap sêpîp wain ɳamala ma kêkwê andu ɳaatêkwa baliŋ teŋ kêtû sejop kôm tauŋa, go kêmasaŋ biŋ gêdêŋ lau sênam kôm épiŋa ma eŋ tau gêja gamêŋbôm teŋ.”

2 Gêdêŋ ɳanoc eŋ kêsakîŋ sakîŋwaga teŋ gêdêŋ kômwaga gêja gebe êkôc kôm wainŋa ɳanô aŋga kômwaganêŋ.

3 Êsêac sêkôc ɳac tau tôŋ ma si eŋ e sêšakîŋ eŋ lêma sawagen gêmu gêja.

4 Go ɳatau kêsakîŋ sakîŋwaga teŋ gêdêŋ êsêac gêmu gêja kêtiam, naŋ têtuc eŋ kêsêp môkêcapac to sêpêlê eŋ.

5 Ma kêsakîŋ teŋ gêja kêtiam, naŋ sêjac eŋ êndu. Ma lau ɳagêdô taêsam sêwiŋ, naŋ si êsêacnêŋ ɳagêdô ma sêjac ɳagêdô êndu.

6 Nac tagen gêmoa, ênê latu, taŋ têtac gêwiŋ eŋ ɳanô. Kêtû ɳamu kêsakîŋ eŋ gêdêŋ êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aêjoc latuc sa.’

7 Gêja e kômwaga tonaj ɳai sêšôm gêdêŋ tauŋ gebe ‘Nac gêwê-kaiŋ-gênlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac eŋ êndu, gebe gênlênsêm êtu aêacnêŋ.’

8 Go sêkôc eŋ tôŋ e sêjac eŋ êndu ma sêbalin ênê ɳawêlêlaŋ aŋga kôm wainŋa kêsa gêja.

9 “Kôm wainŋa ɳatau oc êngôm amboac ondoc. Eŋ oc êmêŋ ma enseŋ kômwaga su ma êkêŋ kôm wainŋa êndêŋ lau teŋ.”

10 Biŋ tonec amac asam me masi gebe

‘Poc taŋ sêkwêwaga sêbalin siŋ naŋ,

tec kêtû poc ɳakêclêsuŋa.

11 Gêŋ tonan Apômtau gêgôm, tec mateŋanô talic amboac gêyseŋa teŋ.’ ”

12 Êsêac sen anô-anô sebe sêkôc Jesu tôŋ, mago têtêc lau gebe sêjala biŋgôlin tau ɳam jakêsêp êsêac tauŋ, tec sêwi eŋ siŋ ma sêc sêja.

*Biŋ takisŋa
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

13 Ma êsêac sêškiŋ Parisai to Herodonê lau ɳagêdô dêdêŋ Jesu sêja sebe sêwa lip eŋ ɳa tau nê biŋ.

* **11:33:** Lambinj

¹⁴ Tec sêmêj ma sêôm gêdêj ej gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm ñac biñjanôjâ, ma gôe go lau teñ atom gebe aôm kôpuc openj lau teñ atom, mago kôdôj Anôtônê intêna ña biñjanôgenj. Embe takêj takis êndêj kaisara, oc eso aêacnêj biñsu me masi. Takêj me takêj atom.”

¹⁵ Mago Jesu kêjala êsêacnêj dansanj, tec kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amboac ondoc tec abe atim aê. Akêj denari teñ êndêj aê jalic acgom.”

¹⁶ Tec sêkôc teñ sêja. Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Asa nê ñakatu to ñatalô tonec.” Ma êsêac sêôm gêdêj ej gebe “Kaisaranê.”

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Akêj kaisaranê gêj êndêj kaisara ma Anôtônê gêj êndêj Anôtô.” Tec êsêac sê tañej ej.

Nacmêté sêndi sa ñabin

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Go Sadukai, tanj sêôm sebe ñacmatê oc sêndi sa atom nañ, dêdêj Jesu sêja ma têtu kênac ej gebe

¹⁹ “Mêtêmôkê, Mose keto ñagôlin tonec gêdêj aêac gebe ‘Ñac teñ têwa embe nê ñapalê masi ma êmac êndu ma nê awêtuc êngônj, nañ lasi ênam ênê awêtuc ma êka gôlôac lasê êjô têwa su.’”

²⁰ Amboac tonaj lasitêwai 7 sêmoa, ñacsêga gêjam awê teñ. Ej kêka ñapalê lasê atom ma gêmac êndu.

²¹ Go lasi, tanj kêsi ej nañ, gêjam awêtuc tau. Ej kêka ñapalê lasê atom ma gêmac êndu. Ma ñac ñawaluj teñ amboac tonanjej.

²² Êsêac 7 nêj gôlôac masi. Samob sêmac êndu, go awêtuc gêmac êndu kêdaguc.

²³ Êndêj noc ñacmatê sêndi saña ej oc êtu êsêacnêj asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam ej kêtu nêj awê sugac.”

²⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amboac ondoc ajala biñ, tanj teto gêc nañ, to Anôtônê ñaclai atom, tec taêm gêjam biñ keso nec.

²⁵ Êndêj tanj sêndi sa anja ñacmatênenj nañ, ñacwaga oc sênam awê atom ma lauo sênam ñac atom, samob têtôm anjela, tanj sêmoa undambê nañ.

²⁶ Biñ kêpi ñacmatê sêndi saña gêc Mosenê buku gêwiñ. Amac asam miñ kêpi ja kêsa gamêjdani nañ me masi. Gêdêj tonaj Anôtô kêsôm gêdêj Mose gebe ‘Abrahannê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.’

²⁷ Biñ tonec ñam gebe Anôtô kêtu lau mateñ jali nêj Anôtô, kêtu ñacmatênenj Anôtô atom. Amac taêm gêjam biñ keso samucgej.”

Biñsu ñalô, tan kêlêlêc ñagêdô su nañ

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Ma biñsutaunêj teñ mêngeô lasê e gêñô êsêac sêpa tauñ ma gêlic gebe Jesu gêjô Sadukai awer jagêdêngêj, tec kêtu kênac ej gebe “Biñsu ñajatu ondoc ñjanô kêlêlêc ñagêdô samob su.”

²⁹ Jesu gêjô ej awa gebe “Biñsu ñamatanya tonec gebe ‘O Israel, ôkêj tanjam gebe Apômtau, aêacnêj Anôtô, ej Apômtau tagenj.

³⁰ Têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm kauc samuc to nêm ñaclai samuc êwiñ engej.’

³¹ Ma kêtu luagêcna gebe ‘Têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.’ Biñsu ñajatu kêlêlêc tonaj su teñ gêc atom.”

³² Go biñsutaú kêsôm gêdêj ej gebe “Mêtêmôkê, biñjanô, aôm kôsôm jagêdêj gebe Anôtô ej tagenj, teñ gêmoa atom, ej taugej.

33 Ma biŋ tēntac êwiŋ eŋ tonēŋ ŋalêlôm samuc ma nēŋ kauc samuc to nēŋ naclai samuc êwiŋ engeŋ, to biŋ tēntac êwiŋ lau mēŋbaŋ aēac amboac tēntac gêwiŋ tauŋja, naŋ kēlēlēc daja to da ŋagêdô samob su.”

34 Jesu gêlic eŋ kêsôm biŋ tokauc amboac tonaj ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gômoa jaēc Anôtônê gamêŋja atom.” Ma lau samob têtêc tauŋ e têtu kênac biŋ teŋ gêdêŋ eŋ kêtiam atom.

Kilisi asa nê latu eŋ

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Go Jesu kêdôŋ mêtê gêmoa lôm dabuŋ ma kêsôm gebe “Amboac ondoc tec biŋsutau sêšôm sebe Kilisi eŋ Dawidnê latu.

36 Dawid tau Njalau Dabuŋ gêôc eŋ awa sa ma kêsôm gebe ‘Apômtau kêsôm gêdêŋ aêjoc Apômtau gebe Ôngôŋ aêjoc anôŋa e jakéŋ aômnêm ŋacjo sênen amkaiŋ ŋalabu acgom.’

37 Dawid tau kêsam eŋ gebe ‘Apômtau,’ mapo amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”

Ma lau tonj kapôdêŋ sêkêŋ taŋeŋ eŋ sêjac ŋawaegen.

Lau sejop tauŋ êndêŋ biŋsutauneŋ mêtê geo

(Mat 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:45-47)

38 Ma Jesu kêdôŋ mêtê gêdêŋ êsêac ma kêsôm gebe “Ajop taôm êndêŋ biŋsutau, naŋ sebe sêselêŋ toŋakwê balinjeŋ ma sebe lau aweŋ ênac êsêac aŋga malacluŋ”

39 to sebe sêncac tauŋ mata-mata gebe sêngôŋ ŋamatageŋ aŋga lôm to gamêŋ sêniŋ gêrja.

40 Èsêac tonaj sêjanjo awêtucnêŋ andu su ma sêسابار ŋa mec baliŋ auc. ŋagejô oc êtâp êsêac sa êlêlêc.”

Awêtucnê da

(Luk 21:1-4)

41 Jesu gêngôŋ kêkanôŋ kanom ma mata gê lau, tan sêkêŋ awa kêsêp kanom naŋ. Ma gêlic lau tolêlôm sêkêŋ awa taêsam

42 e gêlic awêtuc ŋalêlôm sawa teŋ gêmêŋ kêkêŋ mone sauŋ luagêc kêsêp kêtôm toea tagen.

43 Go Jesu gêmôêc nê ŋacseñomi dêdêŋ eŋ mēŋkêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Bijñjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Awêtuc ŋalêlôm sawa tònê kêkêŋ gêŋ kêsêp kanom kêlêlêc êsêac samob su,”

44 gebe lau tau samob sêkôc aŋga nêŋ gêŋ kêlêsuc êsêacŋa mêŋsêkêŋ kêsêp gêja, mago eŋ kêpô lêna ŋanô, mago kêkêŋ nê gêŋ tonê mo samobgeŋ kêsêp gêja.”

13

Jesu geoc senseŋ lôm dabuŋ su ŋabiŋ lasê

(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

1 Ma eŋ kêsa aŋga lôm dabuŋ gêmêŋ ma nê ŋacseñominêŋ teŋ jakêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Mêtêmômkê, ôlic poc to andu nê acgom, têtac kêsa langwageŋ.”

2 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gôlic andu kapôdêŋ tònê me. Poc teŋ oc êngôŋ poc teŋ ŋao aŋga tonec atom, têta samob salin-salinjeŋ.”

Gêŋwapac ênac m tau

(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

³ Jesu jagêngôj Lôckatêkwi kêkanôj lôm dabuñ acgom, go Petere agêc Jakobo ma Joañ agêc Andrea têtu kênac eñ sêmoa tauñja gebe

⁴ “Ôsôm êndêj aêac acgom, êndêj ondoc biñ tonaj mêtësa ma asagenj oc êtu gêñ tonaj nai ñanô êsanya ñabelo.”

⁵ Tec Jesu gêoc awa sa ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Alic taôm gebe lau sênam amac ôkwi atom.

⁶ Lau gwälékiñ oc sênam aê lanjôc sêmêj ma sêsam tauñ gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênam lau taësam ôkwi.

⁷ Ma êndêj anô siñ ñawae to siñ ñabonja, nañ atakê atom. Gêñ samob tonaj mêtësa, mago noc ñatêku êsuña atom tagen.

⁸ Laum teñ sêndi sebe sênciñ êndêj laum teñ ma gamêj teñ êndêj gamêj teñ. Ôjô ênam-ênam êtôm gamêngêj ma tôbôm oc êsa. Gêñ samob tonan nai gêjac m gêñ ñandañ ñanô tau.

⁹ “Amboac tonaj amac ajop taôm ñapep gebe êsêac oc sêkêj amac andêj lau-sêmêtôc-binwaga ana to si amac anja lôm ma akô gôlinwaga to kinj lanjôjnêmja êtu aêña, gebe awa biñ sa ñanjêngêj êndêj êsêac.

¹⁰ Ma sênam mêtê êpi ñawae ñajam êndêj lau samuc samob sêñô êmuñ acgom.

¹¹ Êndêj tanj sêwê to sêkôc amac ana nañ, apô sim taôm êtu biñ asômja êmuñ atom. Asôm biñ tê Anôtô oc êkêj êndêj amac êndêj noc tònê nêgeñ, gebe amac taôm asôm biñ atom, Njalau Dabuñ tau.

¹² Têwa êkêj lasi êndêj siñ ma tama êkêj latu, ma ñapalêo to ñac sêli tauñ sa êndêj tenenji to tamenji ma sênsuñ êsêac e siñ enseñ êsêac su.

¹³ Ma lau samob têntac endec amac êtu ñoc ñâňja. Mago ñac, tanj êôc gêñwapac totêtac êpa sugerj e ñatêku êsu nañ, Anôtô ênam eñ kësi.

Gêñwapac ñanô tau

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ “Êndêj tanj alic gêñ alô-alôb êkô gamêj, tanj gêjac eñ ñawae atom nañ, (lau tanj sêsam biñ tonec nañ, nêj kauc êsamañ) êsêae tanj sêñgôj Judaia nañ, sêc sépi lôc sêna.

¹⁵ Tenj embe êñgôj salôm ñaô, nañ êsêp naêso gebe êkôc gêñ su aنجa nê andu atom.

¹⁶ Ma teñ embe êmoa kôm, nañ êmu naêkôc nê ñakwê atom.

¹⁷ Ojae lauo, tanj sêmoa teñ to êsêac, tanj sêkêj su ñapalê sêmoa nañmêj, êndêj bêc ônê.

¹⁸ Amboac tonaj atenj meç gebe êtäp amac sa êndêj komô atom,

¹⁹ gebe êndêj bêc ônê gêñwapac êsa êtôm kësa gêdêj tanj Anôtô kêkêj undambê to nom e mêtëgêdêj galoc atom, ma êtu ñamu oc êsa amboac tonaj êtiäm atomanô.

²⁰ Ma Apômtau embe ênac bêc tonaj êngic atom, oc lau teñ sêñgôj mateñ jali atom. Mago kêtû lau gêdêj, tanj kêjaliñ êsêac sa nañja, tec gêjac bêc tonaj gêngic.

²¹ “Ma êndêj tònê ñac teñ embe êsôm êndêj amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi gêmoa tonec,’ me ‘Alic acgom, gêmoa ônê,’ nañ akêj êwiñ atom.

²² Kilisi dansañ to propete dansañ oc mêtësêsa ma sêñgôm gêntalô kapôêj to gêñsêga. Embe sê gôm êtôm, oc sêwê lau Anôtô kêjaliñ êsêac saña ôkwi amboac tonaj.

²³ Amboac tonaj ajop taôm, gebe biñ samob tec kakêj puc amac kwanañgeñ.

Namalacnê Latu êmu êmêj
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 “Gêjwapac ñabêc tonaj êmbacnê, go oc ênam kanuc ma ajôg êngamiñ ñawê
 25 ma utitalata êpôp-êpôp aنجa undambê ma gêj ñaclai undambêja kôtênj-kôtênjgej.

26 Ma êndêj tonaj oc sêlic Namalacnê Latu toŋaclai kapôeŋ ma toŋawasi êngôŋj tao ñalêlôm êmêj.

27 Go ej êsakinj aŋela ma sênaclau, naŋ kêjaliŋ êsêac sanja naŋ, sa aŋga mu acle ñam, aŋga nom ñamadiŋ e êndêj undambê ñamadiŋ.

Kalelonj êkêj puc aêac
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 “Kalelonj êtu biŋgôliŋ êwa nêm kauc sa. Èndêj tanj ñalaka êlinj têkwi to ñamatadêbu ejac sa naŋ, aŋala gebe ockêsa kêdabiŋ.

29 Ma amac amoac tonanđej. Èndêj tê alic gêj samob tonaj ñai mêtêsa nê, aŋala gebe ñac tau mêtêkêdabiŋ katam.

30 Biŋjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Gôlôac tonec oc sênaŋa atom e gêj tonaj ñai samob ñanô êsa acgom.

31 Undambê to nom oc ênaŋa, mago aêjoc biŋjoc oc ênaŋa atomanô.

Ñac ten kêjala bêc to ockatu atom
(Mat 24:36-44)

32 “Bêc tonaj to ñaockatu ñac ten kêjala atom. Aŋela undambêja sêjam kauc ma Latu gêjam kauc amoac tonaj, Tama taugej.

33 Alic taõm ma anam jaligej gebe amac ajam kauc ñanoc.

34 Tanam dôjy êpi ñamalac, tanj gebe êna gamêj teŋ naŋ, ma gêwi nê andu sinj. Ej kêkêj nê sakinwaga gebe sênam ej laŋô ma sênam nêj kôm êndêj-êndênjgej. Ma gêjac biŋsu ñac gejob sacgêdôha gebe ênam jaligej.

35 Amoac tonaj anam jali, gebe ñanoc, tanj andu ñatau êmu êmêŋja naŋ, amac ajam kauc, oc êndêj êtula, me êmbêcauc êna lu, me êndêj talec êtanj, me bêbêcgej.

36 Embe êmêj sep tagenj, naŋ êtap amac sa amoac aêc bêc atom.

37 Biŋj tanj kasôm gêdêj amac naŋ, kasôm gêdêj samob gebe Anam jali.”

14

Sêkic Jesunê biŋj
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Joan 11:45-53)

1 Om Pasa to Polom ñalucŋa ñabêc luagêcgej gêc ma lau dabuŋsêga to biŋsutau sêôm intêna sebe sêkôc Jesu tôŋ kelecgej ma sênaclau ênduŋja.

2 Ma sêôm gebe “Daŋgôm êndêj om atom, moae tali launêj ñalêlôm sa.”

Awê ten gen oso Jesu aŋga Betania
(Mat 26:6-13; Joan 12:1-8)

3 Jesu gen gêj gêngôŋ ñac tokamocbôm Simon nê andu aŋga Betania tec awê ten gêmêj kêkôc ñop kwalam-kwalam togêŋmalu ñajamanô, tanj ñaoli kapôeŋj kêlêlêc naŋ, mêtêkêtuc ñop tau popoc ma kêkêc kêpi Jesu môkêapac.

4 Lau ñagêdô sêmoa, tanj têtu môsi ma sêôm gêdêj tauŋ gebe “Amboac ondoc sêjain gêŋmalu tonaj.

5 Sêkêj gêŋmalu tau êndêj lau sênam ôlimanj ma sêkôc êlêlêc denari 300 su ma sêkêj êndêj lau ñalêlôm sawa acgom.” Ma êsêac sêšac awê tau.

6 Tec Jesu kêsôm gebe “Andec eñmañ, amboac ondoc agôm ênê ɣalêlôm ɣawapac kêsa. Eñ kêmoadisñ aê ɣanôgoc.

7 Lau ɣalêlôm sawa oc sêngôj sêwiñ amac ɣapanj. Embe têmtac êwiñ, oc atôm gebe amoasij êsêac. Mago aê oc jañgôj jawiñ amac ɣapanj atom.

8 Gêj tan eñ kêtôm gebe êngômna nañ, tec gêgômgac. Eñ gen oso aê ôlic kwanañgen kêtu sênsuñ aêña.

9 Biñjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Anja nom samucgeñ ɣagamêñ embe sênam mêtê ñipi ɣawaæ ɣajam, oc sêncac miñ gêj, tan eñ gêgôm nañ êwiñ, gebe taêñ ênam eñ.”

Juda Isariot gêlôc gebe eoc Jesu lasê

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

10 Go êsêac lau 12 nêñ teñ, Juda Isariot, gêdêñ lau dabunjsêga gêja gebe eoc Jesu lasê.

11 Êsêac sêñjô e têntac ɣajam kêsa ma sêjac mata gebe sêkêñ mone êndêñ eñ. Tec eñ gêdib gebe êtap ɣasawa ɣajam teñ sa gebe eoc eñ lasêña.

Jesu gen Pasa gêwiñ nê ɣacseñomi

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Jonaç 13:21-30)

12 Gêdêñ Om Polom ɣalucña ɣabêc ɣamataña, tan sêbuc-sêbuc domba Pasaña nañ, ênê ɣacseñomi sêsonm gêdêñ Jesu gebe “Aôm gobe aêac naamansañ gamêñ ônica Pasa ômoaña ênêc ondoc.”

13 Tec Jesu kêkêñ nê ɣacseñomi luagêc ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Agêc ana malac, oc andac ɣac teñ gegeñ ku buña, nañ andanjuc eñ

14 e naaô lasê andu, tan eñ oc êsô êna nañ, ma asôm êndêñ andu ɣatau gebe ‘Mêtêmôkê kêtu kênac aôm gebe Noc balêm, tan janin Pasa jawiñ ɣoc ɣacseñomi nañ, gêc ondoc.’

15 Ma eñ oc êtôc balêm ɣalêlôm kapôñey teñ êndêñ amagêc, tan gêc ɣadeñ ɣañoña ma sêpô adêñ kwanañgen nañ. Tec amansañ aêacnêñ gêj amoá balêm tonaj.”

16 ɣacseñomagêc sêsa jasêô lasê malac ma têtap sa kêtôm eñ kêsôm gêdêñ êsêagêc, go sêmasañ Pasa.

17 Kêtula acgom, go Jesu tonê lau 12 sêwiñ tauñ sêja.

18 Sen gêj sêngôj ma Jesu kêsôm gebe “Biñjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Amacnêñ ɣac teñ, tec gen gê gêwiñ aê gêmoa nec, oc eoc aê lasê.”

19 Êsêac sêñjô e nêñ ɣalêlôm ɣawapac kêsa ma sêkêñ tauñ tagen-tagen jatêtu kênac eñ gebe “Oc aê me.”

20 Ma Jesu gêjô êsêac aweñ gebe “Amac 12 nêm teñ, tan kêsac gêj tôj kêsêp laclu gêwiñ aê.

21 ɣamalacnê Latu tau oc êsa nê lêñ êtôm teto gêc. Tagen ojae ɣac tauma, nañ eoc ɣamalacnê Latu lasê nañ, têna êkôc eñ atommanj.”

Apômtaunê moasij dabun

(Mat 26:26-30; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

22 Señ sêmoa, go Jesu kêkôc polom mêngejam danje su ma kêpô kêkôc jakêkêñ gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Akôc êwac, aêjoc ôlic tonec.”

23 Go kêkôc laclu mêngejam danje su ma kêkêñ gêdêñ êsêac ma ac samob sênonm kêsêp tonaj.

24 Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêjoc dec jamoatin poacña tau tonec, tan kêkêc siñ kêtu taêsamña.

25 Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe oc janôm waiñ ñanô êtiam atom, e êndêj bêc ônê, go janôm wakuc aŋga Anôtônê gamêj.”

26 Sêṣom wê moasinja su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kêkêj puc Petere

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Joaq 13:36-38)

27 Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac samob oc awi aê sin gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ñacgejob ma domba sêc êlinj-êlinj.’”

28 Mago embe jandi sa su, oc jamuñ amac jana Galilaia.”

29 Ma Petere kêsôm gêdêj ej gebe “Samob embe sêwi aôm sinj, mago aê taucgeñ oc masi.”

30 Ma Jesu kêsôm gêdêj ej gebe “Biñjanô, aê jasôm êndêj aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtaŋ êtu dím luagêc atomgeñ, ma aôm oc ônsa aê auc êtu dim têlêac.”

31 Ma Petere gêc lêŋ tau gêc-gêcgeñ gebe “Sêncac aê êndu jawiñ aômmaŋ, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma êsêac samob sêṣom amboac tonanjeñ.

Jesu ketenj mec gêmoa kôm Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Go ac sêô lasê gamêj teñ, ñaê Getsemane, ma ej kêsôm gêdêj nê ñacseñomi gebe “Aŋgôñ tonec, aê gabe jatenj mec acgom.”

33 Ma kékôc Petere agêc Jakobo ma Joaq sêwiñ ej. Ej kelendec ma katu kélénim tau gêmoa,

34 ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ñoc katuc ôluñ-ôluñgeñ e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali.”

35 Go kêsa ñasawa gêhgc saungeñ gêja e gêu tau gêc nom ma ketenj gebe embe êtôm, go têm wapacña êôc lêlêc ej.

36 Ma kêsôm gebe “O Tamoc, aôm kôtôm gêj samob, ôkôc laclu tonec su aŋga aêmaj. Mago aêñoc biŋ êtu tôŋ atom, aômgeñnêm biŋ êtu tôŋ.”

37 Go gêmu gêja e gêlic êsêac sêc bêc. Ma kêsôm gêdêj Petere gebe “Simon, aôm góêc bêc me. Aôm oc ônam jali ockatu ñasawa tageñ ôtôm atom me.”

38 Añam jali to ateñ mecmaj gebe lêtôm êtap amac sa atom. Ñalau ôli palê, mago ôlim tekwem gêbac.”

39 Go gêja kêtiam ma ketenj mec kêsôm biŋ tonanjeñ.

40 Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe mateñanô ñawapac kêsa su ma sêjam kauc biŋ sêjô ej awêja.

41 Go gêmu gêja kêtua dim têlêacña ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aêc bêc to alêwaŋ taôm amoá me. Kêtômgac, ñanoc tau kédabinjgac. Alicgac me, sêkêj Ñamalacnê Latu êsêp lau sec lemenj.

42 Andi sa ma tawac. Alic acgom, ñac-eoc-aê-lasêwaga mêmekêdabinjgac.”

Sêkôc Jesu tôŋ

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Joaq 18:2-12)

43 Kêsôm biŋ gêmoa ma gacgeñ êsêac 12 nêŋ teñ, Juda, kékôc lau pom teñ sêôc siŋ to olopoac aŋga lau dabunsega to biŋsutau ma laumata nêŋ sêmêj.

44 Ñac-eoc-ej-lasêwaga kékêj njabelo teñ gêdêj êsêac gebe “Ñac tan jalêspôr ej alianô naŋ, ñac tau tonaj. Akôc ej tôŋ ma ajop ej ñapep ana.”

45 Jagêô lasê e gacgeñ gêdêj Jesu gêja ma kêsôm gebe “Mêtêmôkê,” ma kélêspôr ej alianô.

46 Ma êsêac sêjac lemenj kêsêp ej ma sêkôc ej tôŋ.

47 Go êsêac, taŋ sêkô sêwiŋ Jesu naŋ, nêŋ ñac teŋ gêbuc nê siŋ sa ma gêjac dabuŋsêganê sakinwaga e kêpa taŋalaŋ su.

48 Ma Jesu awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe “Amac amêŋ abe akôc aê tōŋ, mago agôm amboac adêŋ kêjanġowaga teŋ, tec aôc siŋ to olopoac gêwiŋ.

49 Kêtôm bêcgeŋ gajam métê gamoa lôm dabuŋ gawinj amac ma akôc aê tōŋ atom, mago galoc agôm gebe biŋ, taŋ teto gêc naŋ, êtu tōŋ.”

50 Ma ñacseŋomi s, êwi en siŋ ma sêc sêja.

51 Ma ñapalê teŋ kêdaguc en gêja. En gi tau auc ña obogenj. Ma êsêac sebe sêkôc en tōŋ.

52 Tec kêpô obo siŋ gêcŋa ma gêc ôli ñaômageŋ gêja.

Dabuŋwaga to laumata sêgôm Jesunê biŋ

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Joaq 18:13-14, 19-24)

53 Êsêac sêkôc Jesu dêdêŋ ñac dabuŋsêga sêja, ma lau dabuŋsêga to laumata ma biŋsutau samob sêkac tauŋ sa.

54 Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc en e jakêsô dabuŋsêganê andu ñamalac-lun gêja jagêngôŋ gêwiŋ sakinwaga ma kêsêlu ja.

55 Lau dabuŋsêga to laumata samob, taŋ sêkac sa sêmoa naŋ, sêsôm biŋ sebe sêngôlinj êpi Jesu gebe senac enj ênduŋa. Mago têtap teŋ sa atom.

56 Lau taësam sêgôlinj biŋ kêpi en, mago nêŋ biŋ keso tau samob.

57 Go lau ñagêdô dêdi sa ma sêgôlinj biŋ kêpi en gebe

58 “Aêac anjô gebe enj kêsôm gebe Lôm dabuŋ, taŋ sêkwê ña lemenj naŋ, aê oc jansen su ma jakwê teŋ êtiam atôm bêc têlêac, jaŋgôm ña lemoc atom.”

59 Sêsôm sêjac ñawaegenj, mago nêŋ biŋ keso tau ñapanj.

60 Ma dabuŋsêga gêdi jakékô êsêac ñaluŋ ma kêtû kênac Jesu gebe “Aôm gobe ôjô biŋ atom me. Biŋ amboac ondoc sêgôlinj kêpi aôm.”

61 Mago Jesu gêjam tau tôngenj, gêjô êsêacnêŋ biŋ teŋ atom. Ma dabuŋsêga kêtû kênac enj kêtiam gebe “Aôm Kilisi, ñac taŋ alanem enj naŋ, Latu aôm me.”

62 Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Aec, aê tau tonec. Ma amac oc alic Ñamalacnê Latu ênġôŋ ñaniniŋ Ñatau nê anôŋa ma êwiŋ tao undambêŋa êmêŋ.”

63 Ma dabuŋsêga kêkac nê ñakwê gêngic ma kêsôm gebe “Tapô lêna lau sêsôm biŋ lasêŋa ñagêdô êtu asagenjña.

64 Biŋ alôb-alôb tau tec anjôgac. Ma abe amboac ondoc.” Tec êsêac samob sêsôm kêtû toŋ gebe “Enj ñac tobij tec êmac êndugeŋ.”

65 Lau ñagêdô sêkasôp kêpi enj ma sêkwa enj laŋjôanô auc, go sêmêgôm lemenj ma têtuc enj ma sêsôm gêdêŋ enj gebe “Oc lasêmanj, asa kêtuc aôm.” Ma sakinwaga sêkôc enj su to têtap engeŋj.

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Joaq 18:17, 25-27)

66 Ma Petere gêmoa bêbê gêmoa malaclunj ma dabuŋsêganê sakinwagao teŋ gêmêŋ.

67 Enj gêlic Petere kêsêlu ja, ma mata gê enj e kêsôm gebe “Aôm tec gôwiŋ Jesu Nasaretja amboac tonanj.”

68 Mago enj kêpa tau gebe “Aê kajala ma ñoc kauc kêsa kêpi biŋ, taŋ aôm kôsôm naŋ atom.” Go enj kêsa sacgêdô gêja ma talec kêtaj.

69 Sakinwagao tau gêlic enj ma kêsôm kêtiam gêdêŋ lau, taŋ sêkô-sêkô naŋ, gebe “Êsêacnêŋ ñac teŋ tônê.”

70 Ma ej kêpa tau kêtiam. Saungej acgom, go lau, taŋ sêkô-sêkô naŋ, sêšôm gêdêŋ Petere kêtiam gebe “Biŋjanôgoc, êsâecnêŋ ɻac teŋ aôm gebe aôm ɻac Galilaiŋa teŋ.”

71 Mago ej gêôc awa sa kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe “Aê kajala ɻac, taŋ amac asôm ênê biŋ naŋ atom.”

72 Kêšôm biŋ tonaj gêmoa e gacgeŋ talec kêteŋ kêtû dim luagêcna. Tec Petere ta e gêjam biŋ, taŋ Jesu kêšôm gêdêŋ ej naŋ, gebe “Talec oc êtaŋ êtu dim luagêc atomgeŋ ma aôm ônsa a e auc êtu dim têlêac.” Ta e gêjam birl tonaj ma kêteŋ ɻanô.

15

Jesu kêkô Pilata lanjônêm

(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Joaŋ 18:28-38)

1 Bêbêc kanucgeŋ lau dabuŋsêga to laumata ma binjsutau to lau ɻanô samob sêkac sa jasêšôm biŋ kêtû tôŋ, go sêšô Jesu tôŋ ma sêkêŋ ej gêdêŋ Pilata gêja.

2 Ma Pilata kêtû kênac ej gebe “Judanêŋ kiŋ aôm me masi.” Tec Jesu gêjô ej awa gebe “Kôsômgac.”

3 Ma lau dabuŋsêga sêgôliŋ biŋ ta sam kêpi ej.

4 Tec Pilata kêtû kênac ej kêtiam gebe “Aômnêm biŋ ôjô êsâec awenjra gêc atom me. Ôlic acgom, êsâec sêgôliŋ biŋ gwälékiŋ kêpi aômgoc.”

5 Mago Jesu gêjô biŋ teŋ kêtiam atom, tec Pilata gê ta  ej.

Sêšôm kêtû tôŋ gebe Jesu êmac endu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Joaŋ 18:39-19:16)

6 Kêtôm omsêgägeŋ Pilata kêgaboac ɻac kapoacwalôŋa teŋ su gêdêŋ êsâec kêtôm teteŋ.

7 Ma ɻac teŋ, ɻa  Baraba, gêngôŋ kapoacwalô gêwiŋ sêli-lausawaga, taŋ sêjac ɻac teŋ êndu gêdêŋ taŋ sêli tauŋ sa naŋ.

8 Tec lau sépi séja ma teteŋ Pilata gebe êngôm êndêŋ êsâec amboac gêgôm-gêgôm gêmoa.

9 Ma Pilata gêjô êsâec awen gebe “Amac abe a e jaŋgamboac Judanêŋ kiŋ su êndêŋ amac me masi.”

10 Gebe ej kêjalagac gebe lau dabuŋsêga sêkêŋ Jesu gêdêŋ ej kêtû têntac secja.

11 Ma lau dabuŋsêga sêli lau sa gebe teteŋ Pilata êŋgamboac Baraba su êndêŋ êsâec.

12 Tec Pilata kêtû kênac êsâec kêtiam gebe “Ma ej, taŋ asam ej gebe Judanêŋ kiŋ naŋ, jaŋgôm ej amboac ondoc.”

13 Ma êsâec sêmôêc kêtiam gebe “Ônac ej êpi kakesotau.”

14 Ma Pilata kêšôm gêdêŋ êsâec gebe “Ej gêgôm sec ondoc.” Mago êsâec sêmôêc sêôc aucgeŋ gebe “Ônac ej êpi kakesotau.”

15 Pilata gebe ênac malô lau têntac, tec kêgaboac Baraba su gêdêŋ êsâec ma kêsôm si Jesu ma kêkêŋ ej gêja gebe sênam ej êpi kakesotau.

Sîŋwaga sêsu Jesu susu

(Mat 27:27-31; Joaŋ 19:2-3)

16 Sîŋwaga sêwê Jesu séja gôliŋ-waganê andu ma sêkalem sîŋwaga samucgeŋ sa.

17 Go sêkêŋ ej kêšô ɻakwê asôsamuc teŋ ma sêmoê okêm kêtû sunsun jasêkêŋ ej kêkuc.

18 Ma awen gêjac ej to sê moalêc ej gebe “Judanêj kinj, ômoa ñajamônj.”

19 Ma si ej ña ôpic kêsêp môkêapac to sêkasôp kêpi ej, ma sêpônj aejduc to awen gêôc ej.

20 Sêsu ej susu su acgom, go sêkwalec ñakwê asôsamuc nañ su ma sêu tau nê ñakwê gêsañ ej kêtiam. Ma sêwê ej sêsa sêja sebe sêncac ej êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Joaq 19:17-27)

21 Sêsa sêja e dêdac ñac tenj kêsa anja kôm gêmêj, Alesandere agêc Rupu tamenji Simon anja Kurene. Tec sêkac ej g ebe êôc Jesunê kakesotau.

22 Ma sêkôc Jesu sêpi gamêj Golgata sêja, tanam ôkwi gebe “Gamêj mokêlacña.”

23 Ma sêsuñ wain togên ñamakic gêdêj ej gebe ênôm e gedec.

24 Sêjac ej kêpi kakesotau su, go sebe sêncac sam ênê ñakwê, tec sêpuc kapoac gebe sêlic asa oc êkôc asageñ.

25 Oc mêmigic lauñ sa ma sêjac ej kêpi kakesotau gêja.

26 Ma teto ñabiñ gêwiñ gebe “Judanêj kin tonec.”

27 Ma sêjac kêjangowaga luagêc sêpi kakesotau sêwiñ ej, tenj genkaleñ ênê anôja ma tenj genkaleñ ênê gasêna. [

28 Tec biñ, tañ teto gêc nañ, gebe “Sêsam ej gêwiñ lau sec” nañ, kêtô tôñ.]

29 Ma lau, tañ sêwê sêja sêmêj semoa nañ, têdaiñ gêsuñ ma sêrôm biñ alôb-alôb kêpi ej gebe “Op, aôm tau, tañ gobe onseñ lôm dabuñ su ma ôkwê sa êndêj bêc têlêac nañ,

30 Ônam taôm sa ma ôsêp anja kakesotau ômôêjmañ.”

31 Lau dabuñsêga to biñsutau sêsu ej susu amboac tonaj to sêrôm gêdêj tauñ gebe “Lau ñagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtôm atom.

32 Kilisi, Israelnêj kin, êsêp anja kakesotau êmêjmañ, go talic ec takêj êwiñ ej.” Ma êsêagêc, tañ sêjac agêc sêwiñ ej nañ, têtañ pêlê ej amboac tonanjeñ.

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Joaq 19:28-30)

33 Gêdêj tañ oc kêkô ñaluñ nañ, gêsuñbôm gêjam gamêj samucgenj auc e gêdêj ocmata.

34 Ma gêdêj ocmata tonaj Jesu gêmôêc awa kapôêj gebe “Êli, Êli lama sabatani,” tanam ôkwi gebe “Aêjoc Anôtô, aêjoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê sinj.”

35 Ma lau ñagêdô, tañ sêkô ñagala nañ, sêñô tec sêrôm gebe “Kec, ej gêmôêc Elia.”

36 Ma ñac tenj kêlêti gêja kêsac mêckelep tôj kêsêp bu ñamakic ma jagêsuñ gêdêj ej gênom ma kêsôm gebe “Akôgeñ ma talic acgom, Elia oc mêmêkôc ej su me masi.”

37 Go Jesu gêmôêc awa kapôêj ma gêmac êndu.

38 Ma obo balinj, tañ genkaleñ lôm dabuñ nañ, kêkac tau gêngic gêja luagêc anja ñaô e jakêsu ñjalabu.

39 Ma kapitai, tañ kêkô kêkanôj Jesunê kakesotau nañ, kêkô e gêlic Jesu gêmac êndu amboac tonaj ma kêsôm gebe “Ñac tonec Anôtônê Latu ej biñjanôgoc.”

40 Launo ñagêdô sêkô ec jaêcgeñ ma sêlic sêwiñ. Êsêacnêj ñagêdô tonec Maria Magdalana ma Jakobo sauñ agêc Joses teneñi Maria ma Salome.

41 Gêdêj tanj Jesu gêmoa Galilaia nañ, lauo tonaj têdaguc en ma sêjam sakiñ en. Ma ñagêdô taésam, tanj sêpi Jerusalem sêwiñ en sêja nañ, sêkô sêwiñ amboac tonaj.

Sêsuñ Jesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Joaq 19:38-42)

42 Njakêtula ma sêmasañ tauñ gebe ñaeleñ oc sêlic sabat.

43 Tec kasêga towae teñ, ñaê Josep aنجa Arimatia, gêmêj, tan gêôj Anôtônê gamêj amboac tonaj nañ. En taê kêpa sugeñ kêsô gêdêj Pilata gêja ma keteñ Jesunê ñawêlêlañ.

44 Pilata gêôj gebe Jesu gêmac êndu su, tec gê go ma gêmôêc kapitai tau mêmâkêtu kênac en gebe “Nac tau gêmac êndu su me.”

45 En gêôj kêtû katô aنجa kapitainê, tec gêwi ñawêlêlañ sin gêdêj Josep.

46 Ma Josep gêjam ôli obo kwalam-kwalam teñ ma jakékôc en su aنجa kakesotau mêmâkêsañ en kêsêp obo tonaj ma ketoc en gêc sêô teñ, tan sêsap kêsêp poc nañ, ma kêsabi poc jagësañ sêawa auc.

47 Ma Maria aنجa Magdala agêc Joses têna Maria sêlic gamêj, tan tetoc en gêc nañ.

16

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Joaq 20:1-10)

1 Sabat gêbacnê acgom, go Maria aنجa Magdala agêc Jakobo têna Maria ma Salome sêjam ôli gêñmalu sebe nasêniñ oso en.

2 Tec woke ñabêc ñamatanya gêdêj bêbêc kanucgeñ jasêô lasê sêô, go oc kêpi.

3 Ma sêson gêdêj tauñ gebe “Asa ênsambi poc aنجa seawa su êndêj aêac.”

4 (Gebe poc tau kapôêj.) Sêôc matejanô sa e sêlic poc tau sêسابi su.

5 Tec sêô sêlêlôm sêja e sêl ic ñac matac teñ to ñakwê sêpsêp baliñ gêngôj kêsi anôja ma selendec.

6 Ma en kêsôm gêdêj êsêac gebe “Alendec atom. Amac asôm Jesu Nasaretña, tan sêjac en kêpi kakesotau nañ. En gêdi sa su, gêmoa tonec atom. Alic, mala tanj tetoc en gêc nañ tonec.

7 Ana ma asôm ñawae êndêj ênê ñacsenjomí to Petere gene. En oc êmuñ amac êna Galilaia, oc alic en aنجa ônê êtôm biñ, tanj kêsôm gêdêj amac nañ.”

8 Tec lauo tau sêsa aنجa sêô sêc sêja gebe têtêñêp e katuñ gêjaña. Ma sêson biñ teñ gêdêj lasi teñ atom gebe têtêc tauñ.

Jesu yeoc tau lasê gêdêj Maria Magdalanya

(Mat 28:9-10; Joaq 20:11-18)

9 Jesu gêdi sa gêdêj woke ñabêc ñamatanya gêdêj bêbêc kanucgeñ su acgom, go geoc tau lasê gêdêj Maria aنجa Magdala, tanj kêtin ñalau sec 7 aنجa ênê sêsa sêja nañ, kêtû ñamatanya.

10 Awê tau gêja ma kêsôm ñawae gêdêj nê lau, tanj sêmoa sêwiñ en nañ. Èsêac sêmoa tonêj ñalêlôm ñawapacgeñ ma têtañ.

11 Èsêac sêñô gebe Jesu gêmoa mata jali ma awê tau gêlic en, mago sêkêj gêwiñ atom.

Jesu geoc tau lasê gêdêj ñacsenjomí luagêc

(Luk 24:13-35)

12 Tonaŋ su acgom, go Jesu geoc tau lasê gêjam ηac teŋ laŋô gêdêŋ êsêagêc ηac luagêc, taŋ sêselêŋ sêmoa gamêŋ ηasawa teŋ.

13 Naclagêc tonaj sêja sêsôm ηawae gêdêŋ lau ηagêdô, mago sêkêŋ gêwin êsêagêc atom amboac tonanĝen.

*Jesu geoc tau lasê gêdêŋ nê aposolo
(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Joaŋ 20:19-23)*

14 Kêtu ηamu eŋ geoc tau lasê gêdêŋ lau 11 gêdêŋ tanj sen gêŋ sêngôŋ tebo, ma kêsôm êsêac kêtû sêkêŋ gêwiŋ atom to kêtû nêŋ ηalêlôm ηadaniŋa, gebe êsêac sêkêŋ gêwiŋ lau, taŋ sêlic eŋ gêdi sa ηanô naŋ, nêŋ biŋ atom.

15 Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Atôm nom ηagamêŋ samob ana ma anam mêtê ηawae ηajam êndêŋ ηamalac pebeŋ.

16 Lau taŋ sêkêŋ gêwiŋ ma sêliŋ saŋgu naŋ, Anôtô oc ênam êsêac kêsi. Ma êsêac, taŋ sêkêŋ gêwiŋ atom naŋ, oc sênaŋa.

17 Gêjtalô tonec oc êwiŋ lau-sêkêŋ-gêwiŋwaga gebe têtinj ηalau sec su sênam aê laŋôc to sêsôm biŋ ηa aweŋ wakuc,

18 lemeŋ sêkôc moac sa ma embe sêñom gêŋ ηamalic teŋ, oc êmalic êsêac atom, sêu lemeŋ ênsac lau gêmac ma oc ηajam êsa.”

*Jesu kêpi undambê gêja
(Luk 24:50-53; Apos 1:4-11)*

19 Apômtau Jesu kêsôm biŋ gêdêŋ êsêac su acgom, go Anôtô kêsuŋ eŋ sa kêpi undambê jagêŋgôŋ ênê anôŋa.

20 Ma ηacseŋomi tauŋ têtôm gamê samob sêja ma sêjam mêtê kêtôm gamêŋgeŋ ma Apômtau gêjam kôm gêwiŋ êsêac to kêpuc nê biŋ tôŋ ηa gêjtalô, taŋ gêgôm naŋ.

Nawae Najam kêtôm LUKA KETO

Nawae Najam kêtôm Luka Keto nec gêwa Jesu sa gebe Israelnêj Kêsiwaga, taŋ Anôtô geoc eŋ lasê gêdêŋ êsêac naŋ, ma lau nomja samob tapaôŋgeŋ nêŋ Kêsiwaga tau eŋ gêwiŋ amboac tonanjeŋ. Luka taugen keto gebe Apômtaunê Nalau Dabuŋ kêkalem Jesu gebe “êsôm Nawae Najam lasê êndêŋ lau ŋalâlôm sawa” (4:18). Nawae Najam tau tec gêjac lau sêngôŋ jageo to sêôc ŋawapac tokaiŋ-tokaiŋ naŋ ŋawae. Aêac tatap ŋalô têntac wapiŋa sa anga Lukan gêjam môkêlatu ŋamataŋa luagêc, taŋ kêsôm Jesu gêmêŋ nom nec ŋaboaŋa lasê naŋ auc, go anga môkêlatu ŋamuŋa, taŋ keto Jesu kêpi undambê gêja ŋamiŋ naŋ, amboac tonanjeŋ.

Anga ŋasêbu 2 to 6ŋa (alic ŋadênaŋ sêpuc gêc ŋalabuŋa) aêac tatap biŋ to miŋ ŋagêdô taêsam sa, naŋ Luka taugen keto gêc Nawae Najam tonec, amboac aŋela sêjam wê lambinŋa ma gejobwaga bôcja dêdêŋ ŋapalé Jesu sêja Betlehem naŋ, to ŋapalé Jesu gêŋ-gôŋ lôm dabuŋ, go biŋgôliŋ Nac Samaritiŋa taê walô ŋac gêbac ma Latu Gêjaŋa to ŋagêdô gêwiŋ. Biŋ taŋ Nawae Najam tonec kewaka sa gêc awêgeŋ naŋ, ŋagêdô tonec gebe Tatenj mec ŋabiŋ to Nalau Dabuŋ nê biŋ ma Anôtô kêscu sec ôkwi ŋabiŋ.

Nadênaŋ

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-4
2. Joan agêc Jesu nêŋ biŋ ŋapalêgenja 1:5-2:52
3. Nackêsgu Joan nê sakinj 3:1-20
4. Jesu gêlinj sanju ma Sadan kêlêtôm eŋ 3:21-4:13
5. Jesunê sakinj anga Galilaia 4:14-9:50
6. Gêdi anga Galilaia gêja Jerusalem 9:51-19:27
7. Jesunê woke ŋamuŋa anga Jerusalem ma malac, tan gêc malac tau ŋagala naŋ 19:28-23:56
8. Apômtau gêdi sa to jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 24:1-53

Biŋ tau ŋam

¹Lau taêsam sêsaê gebe sênaç miŋ biŋ, taŋ kêsa gêdêŋ aêacnêŋ têm naŋ, sêpuc gêdôgeŋ.

² Êsêac teto miŋ kêtôm lau, taŋ mateŋjanô sêlic gêdêŋ taŋ gêjac m tau ma sêjam sakinj mêtê tau naŋ, sêjac tulu gêdêŋ aêac.

³ O ŋac towae Teopili tau, aê tec galic ŋajam amboac tonanjeŋ, tec kakip biŋ tau sa kagêluc tomalageŋ ma kato kadênanjeŋ gêdêŋ aôm,

⁴ gebe ôjala biŋ, taŋ têdôŋ gêdêŋ aôm naŋ, gebe biŋjanôgeŋ.

Nackêsgu Joan nê puc têna êkôc eŋja

⁵Gêdêŋ kinj Judaianja Herodo nê têm naŋ dabuŋwaga teŋ gêmoa, ŋaê Sakaria. En gêjam sakinj gêwiŋ dabuŋwaga Abia nê tonj. En gêjam awê anga Aronnê wakuc nêŋ, ŋaê Elisabet.

⁶Anôtô gêlic êsêagêc lulu gêdêŋgeŋ, gebe sêsa nêŋ lêŋ sejop Apômtaunê biŋsu to ŋagôliŋ samob ŋabiŋ masigeŋ sêmoa.

⁷ Agêcnêŋ gôlôac masi, gebe Elisabet ej awê kapoac, ma agêc nê akweŋ têtu lauo ŋanô to ŋac.

8 Ma gêdêj tanj Sakarianê toj nêj têm sénam sakiñja nañ, ej gêjam nê kôm dabuñwagaña gêmoa Anôtônê lajônêmha.

9 Ma sépuç kapoac kêtôm dabuñwaganêj mêtê e jakêspêr ej gebe êsô Apômtaunê lôm dabuñ naékêj da jadauñja.

10 Ma gêdêj noc sêkêj da jadauñja nañ, lau samucgej tetej mec semoa dêmôeña.

11 Ma Apômtaunê anjela tej geoc tau lasê gedenj ej kêtô kêsi altar jadauñja ñaanôaña.

12 Sakaria gelic e kêtônsôj ej ma kêtakê ñanô.

13 Tec anjela kêsôm gêdêj ej gebe "Sakaria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gêjô nêm mecgac. Aômnêm awê Elisabet oc êkôc latôm tej ma ôê ênê ñaê gebe Joañ.

14 Aôm oc ôtu samuc ma ômoa totêmjac ñajamgej ma lau taësam têtu samuc êndêj bêc têna êkôc ejña amboac tonanjej.

15 Ej êtu ñac towae êkô Apômtau lajônêm ma ênôm wain to bu ñaclai atom. Ej ênêc têna têtaclêlômgej ma Nalau Dabuñ ênam ej auc kwananjej,

16 gebe ej ênam Israelnêj gôlôac taësam ôkwi dêndêj Apômtau, nêj Anôtô, sêna sêna.

17 Nac tau tonaj Elianê ñalau to ñaclai êpi ej ma êsêlêj êmuñ Apômtau, gebe ênam tameñinêj ñalêlôm ôkwi êndêj latuñi ma lau tanjeñpêc dêndêj lau, tanj sésap biñgêdêj tony nañ, oc êmansanj lau sênaç dabin nêj ñalêlôm ñapep êtu Apômtauna."

18 Go Sakaria kêsôm gêdêj anjela gebe "Aê jajala biñ tonaj êndêj asagenj, aêagêc ñoc awê atu lau ñanô to ñac su nec."

19 Tec anjela gêjô ej awa gebe "Aê Gabriel tec kakô Anôtô lajônêm, ma ej kêsakiñ aê gebe jasôm biñ êndêj aôm ma jakêj ñawae ñajam tonec êndêj aôm.

20 Mago aôm kôkêj gêwiñ aêjoc biñ, tanj oc ñanô êsa êndêj ñanoc tau nañ atom. Amboac tonaj oc awammê êsa, ôsôm biñ naeo ômoa e êndêj bêc, tanj biñ tau êtu anô su acgom."

21 Lau sêoñ Sakaria elêmê ma sênaç matej ej gebe gêmoa lôm dabuñ e ñêngêj su nec.

22 Go kêsa gêmêj ma gebe êsôm biñ êndêj êsêac e gêgôm jageo. Tec êsêacnêj kauc kêsa gebe ej oc gêlic gêrj ñakatu tej anga lôm dabuñgac. Amboac tonaj ej gêjam dôñdôj biñgêj gêdêj êsêac ma gêjam tau tony kêtô.

23 Gêmoa e nê bêc sakiñja gêbacnê ma gêc gêmu gêja nê andu kêtiam.

24 Têm ñagêdô gêbacnê, go Elisabet kêtêkam ñopalê ma kêsiñ tau gêmoa ajôñ lemej tej, ma kêsôm gebe

25 "Gêñ tonaj Apômtau gêgôm gêdêj aê, gêdêj têm taê gêjam aêja ej kêkac majoc su anga launêj."

Jesunê puc têna êkôc ejña

26 Elisabet kêtêkam ñopalê ñaañoj kêtû 6, go Anôtô kêsakiñ anjela Gabriel gêja malac Galilaianja tej, ñaê Nasaret,

27 gêdêj awêtakiñ tej, tanj sê ej gêdêj ñac tej, ñaê Josep, kwananjej gebe agêc sénam tauñ. Ñac tau anga Dawidnê gôlôac. Ma awê tau nê ñaê Maria.

28 Anjela kêsô gêdêj ej gêja ma kêsôm gebe "O gabêjamo, biñmalô êndêj aôm, Apômtau gêwiñ aômgoc."

29 Maria gêjô biñ tonaj e kêtônsôj ej ñanô ma taê gêjam gebe "Awa gêjac aê amboac tonec kêtû asagenjña."

30 Tec anjela kêsôm gêdêj eŋ gebe “Maria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gêlic aôm gêjac mataanô ɣajam.

31 Ôlic acgom, aôm oc ôkêkam ɣapalê e ôkôc latôm teŋ ma ôê ênê ɣaê Jesu.

32 Nac tau tonaq oc êtu ɣac towae ma sêsam eŋ gebe Lôlôc Ʉatau nê Latu. Apômtau Anôtô oc êkêj eŋ êngôj aba Dawid nê lêpôj,

33 gebe eŋ oc êtu kinj ma ênam gôliŋ Jakobnê gôliôac endeŋ tÔngeŋ. Ma ênê gamêj kinjna ɣatêku masi.”

34 Ma Maria kêsôm gêdêj anjela gebe “Biŋ tau ɣanô êsa amboac ondoc, gebe aêjoc akweŋ masi.”

35 Tec anjela gêjô eŋ awa gebe “Njalau Dabuŋ mêmêpi aôm ma Lôlôc Ʉatau nê ɣaclai mêmênam ajuŋ aôm. Amboac tonaq ɣapalê, tanj aôm ôkôc naŋ, sêsam eŋ gebe dabuŋ, eŋ Anôtônê Latu.

36 Gôlicgac me, nêm tawaŋo Elisabet, tanj kêtû awêanôgac ma sêsam eŋ gebe awê kapoac naŋ, tec kêkêkam ɣapalê gêmoa e galoc ɣaaŋjôj kêtû 6gac,

37 gebe Anôtô eŋ ɣaclai, eŋ kêtôm gêj samobjâ.”

38 Ma Maria kêsôm gebe “Amboac tonaq, Apômtaunê sakinwagao aê, ma biŋ, tanj kôsôm naŋ, oc êtu tÔj êpi aê.” Go anjela gêwi eŋ siŋ ma gêc gêja.

Maria kêtû ɣacleŋ gêdêj Elisabet

39 Gêdêj Ʉasawa tonaq Maria gêdi kêsaic tau e jakêpi Judanêŋ gamêj lôcna jagêô lasê malac teŋ,

40 ma kêsô Sakarianê andu gêja e awa gêjac Elisabet.

41 Elisabet gêjô Maria awa gêjac eŋ, tec ɣapalê gêboarj anga têna têtaclêlôm. Ma Njalau Dêbuŋ gêjam Elisabet auc

42 e awa gêôc eŋ ɣa awa kapôenj ma kêsôm gebe “Anôtô gêjam mec aôm kêlêlêc lauo ɣagêdô su ma gêjam mec ɣanô têmtaclêlôm ɣa gêwiŋ.

43 Aê amboac ondoc, tec aêjoc Apômtau têna gêdêj aê gêmê nec.

44 Gôlicgac me, awam gêjac aê kêsô tanjcsuŋ e ɣapalê kêtû samuc tec gêboarj anga têtaclêlôm.

45 Aê aoc gêôc awê, tanj kêkêj gêwiŋ gebe biŋ, tanj Apômtau kêsôm gêdêj eŋ naŋ, oc êtu tÔj.”

Marianê wê lambinjâ

46 Go Maria kêsôm gebe

“Aêjoc ɣalêlôm gêôc Apômtau sa

47 ma katuc kêtû samuc ɣoc kêsiwaga Anôtô,

48 gebe gewec gêdêj nê sakinwagao ɣaôma aê,

tec galoc gôlôac togôlôac samob oc aweŋ êôc aê.

49 Gebe eŋ ɣaclai Ʉatau gêgôm gêysêga kêtû aêna, ênê ɣaê dabuŋ.

50 Eŋ taê walô gôlôac togôlôac, tanj têtêc eŋ naŋ.

51 Ènê lêma gêgôm gêj ɣaclai

ma kêta lau, tanj nêŋ ɣalêlôm sêkiaŋ tauŋ sa naŋ, salinj-salinj sêja.

52 Eŋ kêtîŋ gôlinjwaga ɣajaŋa anga nêŋ lêpôj su ma ketoc lau ɣaôma sa.

53 Lau tanj mo gêjô êsêac naŋ, tec kêkêj gêj ɣajam gêjam êsêac aucgeŋ ma kêtîŋ lau tolêlôm su tolemenj sawageŋ.

54 Eŋ gêjam nê sakinwaga Israel sa taê gêjam nê moasiŋ

55 kêtôm biŋ, tanj gêjac mata gêdêj aêac tamenj Abraham to nê wakuc naŋ, ma ênêc endenj tÔngeŋ.”

56 Maria gêmoa gêwinq Elisabet amboac ajôij têlêac, go gêmu gêja nê gamêij kêtiam.

Joan têna kékôc eŋ

57 Têm Elisabet êkôc ɻapalêrja kédabinj, tec kékôc ɻapalê ɻac tenj.

58 Ma ênê lau, tanj nêij sackapoagêdô gêdêij tau naq, to nêij tawaq sênjô Apômtau gêgôm nê taê walô ɻanô kêsa kêpi eŋ ɻawae ma têntac ɻajam kêsa sêwinq eŋ.

59 ɻabéc kêtua 8 ma sêkac sa sêja sebe sêsa ɻapalê tau ma sê tama Sakaria nê ɻjaê epi eŋ.

60 Mago têna kêsôm gebe "Masi, taê ênê ɻaê gebe Joanj."

61 Tec êsêac sêsjom gêdêij eŋ gebe "Nêm lau teŋ sêmoa ondoc, tanj nêij ɻaê amboac tonaj."

62 Ma sêjac kajo tama gebe mêttau êsôm acgom.

63 Tec eŋ gêjam dôndôj gebe sêkêj tapele sauq tenj êndêij eŋ ma keto gebe "Ênê ɻaê Joanj." Ma samob sê taêj.

64 Ma sep tageq awasun to imbêla kêtua goloq ma kêsôm biŋ lasê to kêlanem Anôtô.

65 Ma nêij lau samob, tanj nêij sackapoagêdô gêdêij tau naq, têtêc tauq. Ma lau samob sêjam biŋ tau kêtua biŋgalôm e gêjam lau, tanj sêngôj Judaia ɻagamêij lôcna naq, auc samucgej.

66 Êsêac samob, tanj sênjô biŋ tau naq, taêj gêjam gêc nêij ɻalêlômgej gebe "Nâpalê tonec amboac ondoc." Êsêac sêlic gebe Apômtau lêma gêwiq eŋ.

Sakaria geoc bill lasê

67 Ma ɻalau Dabuq gêjam tama Sakaria auc e geoc biŋ lasê ma kêsôm gebe "Aê jalambinj Apômtau, Israelnêij Anôtô, gebe kêtua ɻaclej mêtngêjam nê lau kési.

68 Eŋ kékêj kêsiwaga toŋaclai tec mêtjkêsa anqâ nê sakinwaga Dawid nê gôlôdâc,

70 kêtôm eŋ tau kêsôm kêsa nê propete dabuq gêmuŋja awenqsj gebe

71 ênam aêac kési anqâ naq ɻacio to anqâ lau samob, tanj sêkêj kisa aêac naq lemenj.

72 Eŋ taê walô aêac tamenji to taê gêjam nê poac dabuq.

73 Eŋ gêjac mata biŋ to kêtôc lêma gêdêij tamenji Abraham gebe

74 ênam aêac kési anqâ naq ɻacio lemenj ma êkêj aêac tanam sakin eŋ tatêc tauq atom.

75 Tatu lau dabuq to gêdêij tamoa en laŋônêmja êtôm aêacnêij têm samob.

76 Ma aôm ɻapalêneç, lau oc sêsam aôm gebe Lôlôc ɻatau nê propete.

Aôm oc ômuq Apômtau gebe ômansaj ênê intêna.

77 Aôm oc ôkêj ênê lau sêjala moasinj, tanj ɻam kêsêp kêsuc nêij sec ôkwiqja.

78 Aêacnêij Anôtô taê walô aêac ɻanô tec êkêj ɻawê mêtngêsa anqâ lôlôc gebe êtu ɻaclej aêac

79 ma êpô êsêac, tanj sêngôj gêsuŋbôm to gêmacanô ɻakanuc naq, to êwê aêac eŋkaij katôgenj tasa lêj biŋmalôna."

80 ɻapalê tau kêtua kapôêj ma nê kauc taê gêjam biŋ ɻapep, go jagêmoa gamêij sawa e gêdêij bêc, tanj kêtôc tau gêdêij lau Israel naq.

1 Gêdêñj ñasawa tonaj kaisara Augustu kêjatu biñ teñ gebe teto lau samob, tañ sêngôñ nom samucgeñ nañ, nêñ ñaê sa.

2 Kôm tau tonaj sêjac m gêdêñj gôlinwaga Suriaña Kuren gêngôj,

3 ma lau samob dêdi sêja nêñ malacmôkê gêdêñj-gêdêñgeñ gebe teto êsêac.

4 Tec Josep anga malac Galilaiaña Nasaret kêpi Judaia gêja Dawidnê malac, ñaâ Betlehem, gebe en anga Dawidnê gôlôac tauñ nêñ.

5 En gebe teto êsêagêc nê awê Maria, tañ sê êsêagêc dêdêñj tauñ nañ, ma awê tau kêkékam ñupalê gêmoa.

6 Agêc jasêngôj tonaj e têm Maria êkôc ñupalêja kêdabiñ.

7 Tec kêkôc latu ñamêc, nañ kêkwa en obo auc ma ketoc en gêc bôcnêj sac teñ, gebe nêñ gamêñ ñasawa teñ gêc andu ñacleñña atom.

Gejobwaga to anjela

8 Ma gamêñ tonaj ñagejobwaga sêmoa jasejop nêñ domba gêdêñj gêbêc sêmoa obo.

9 Tec Apômtaunê anjela teñ gêô lasê gêdêñj êsêac e Apômtaunê ñawasi kêpô êsêac gêjam aucgeñ ma nêñ ñalêlôm ñatutuc ñanô.

10 Tec anjela kêsôm gêdêñj êsêac gebe “Atêc taôm atom, alicgac me, aê jasôm ñawae ñajam atu samucja teñ êndêñ amac, ñawae tau oc êtu tapa ênam lau samucgeñ auc.

11 Galoc tonec amacnêm kêsiwaga Apômtau Kilisi kêtû ñamatrac anja Dawidnê malac.

12 Amac ajala en êndêñ ñabelo tonec gebe Atap ñupalê dedec teñ sa, tañ sêkwê en ña obo auc ma sêkêj en gêc bôcnêj sac.”

13 Ma sep tagen lau siñ undambêja taêsam mênsêwiñ anjela tau ma sêlanem Anôtô gebe

14 “Anôtônê wae êsa anja lôlôc ma biñmalô ênêc nom, tañ Anôtô gêlic lau tau ñajam.”

15 Anjela têtañ tauñ su anja êsêacnêj sêmu sêja undambê acgom, go gejobwaga sêsmô gêdêñj tauñ gebe “Ajôc, tawac Betlehem ma talic biñ, tañ mêñkêsa ma Apômtau kêkêj ñawae gêdêñj aêac nañ acgom.”

16 Ma ac sêsaic tauñgeñ sêja e têtap Maria agêc Josep sa ma sêlic ñupalê dedec tau gêc sac.

17 Sêlic su ma têdôj biñ, tañ anjela kêsôm kêpi ñupalê tau nañ, gêdêñj êsêac.

18 Ma lau samob, tañ sêjô biñ nañ gejobwaga sêjac miñ nañ, sê tañ ñanô.

19 Ma Maria kêmasaç biñ samob tonaj ñai ñapep ma taê gêjam gêc nê ñalêlôm.

20 Gejobwaga sêmu sêja ma aweiñ gêôc Anôtô to sêlanem en kêtû biñ samob, tañ sêjô to sêlic kêtôm anjela kêsôm gêdêñj êsêac nañja.

Sê Jesunê ñaê

21 Bêc kêtû 8, go sêsa ñupalê tau ma sê ênê ñaê, tañ anjela kêsam gêdêñj en gêc têna têtaclêlôm atomgeñ nañ, gebe Jesu.

Têtôc ñupalê tau anja lôm daburj

22 Têm sêmbuñ ñatêmuñ suña gêbacnê kêtôm Mosenê biñsu, go Maria agêc Josep sêkôc ñupalê sêpi Jerusalem sêja sebe sênsuñ en êndêñ Apômtau.

23 Ac sêgôm kêtôm biñ, tañ teto gêc Apômtaunê biñsu gebe “Ñamêc samob, tañ tenenj sêkôc nañ, sênam daburj êsêac ñapep, gebe têtu Apômtaunê gêj.”

24 Ma agêc sêkêj da kêtôm biñ, tañ sêsmô gêc Apômtaunê biñsu gebe “Mongôm luagêc me balôsi ñalatu luagêc.”

25 Gêdêŋ tonaj ɳac teŋ, nê ɳaê Simeon, gêmoa Jerusalem. ɳac tau eŋ ɳac gêdêŋ to ôli andan Anôtô ma gêjôŋ Israelnêŋ biŋmalô ɳam gêmoa ma ɳalau Dabuŋ gêjam eŋ auc.

26 ɳalau Dabuŋ tau gêwa sa gêdêŋ eŋ gebe êmac êndu atom e êlic Apômtaunê Kilisi acgom.

27 Tec ɳalau Dabuŋ gêôc eŋ kêsôl lôm dabuŋ gêja. Ma gêdêŋ taŋ têna agêc tama sêkôc ɳapalê Jesu sêôsô sêja sebe nasêngôm gêj êtôm biŋsu ɳajatu naŋ,

28 tec Simeon kêsip eŋ sa ma kêlanem Anôtô gebe

29 “Apômtau, galoc ôkôc nêm ɳacsakiŋ aê tobijmalôgen jawac êtôm nêm biŋ,

30 gebe matocanô galic nêm moasiŋ ɳam,

31 taŋ kômasaŋ gêc awêgeŋ naŋ, gebe lau samob sêlicra.

32 Eŋ oc êtu ja êpô lau samuc to êtu nêm lau Israel nêŋ ɳawasi.”

33 Tama agêc têna sê taêŋ biŋ, taŋ sêôsô kêpi ɳapalê naŋ.

34 Go Simeon gêjam mec êsêac ma kêsôm gêdêŋ têna Maria gebe “Gôlicgac me, ɳapalê tonec oc êngôm Israelnêŋ lau taêsam semben to sêndi sa. Lau ɳagêdô oc sênaç eŋ êtu mu, mago ɳagêdô oc sêôsô sêôc aucgeŋ.

35 Biŋ tonaj ésa gebe eoc lau taêsam nêŋ ɳalêlôm ɳabiŋ lasê. Ma aôm taôm nêm ɳalêlôm oc epeŋ aôm êtôm kêm kêkô nêm ɳalêlôm.”

36 Go Panuel latuo, propeteo teŋ, gêngôŋ, ɳaê Ana. Awê tonaj anga Asernê gôlôalc. Ênê jala taêsam ɳanô. Eŋ gêmoa awêtakiŋgen e gêjam ɳac sa ma agêc sêmoa sêwiŋ tauŋ jala 7,

37 go kêtû awêtuc gêhgôŋ e nê jala kêtû 84. Mago gêwi lôm dabuŋ siŋ atom, gêjam sakiŋ Anôtô ma gêjam dabuŋ mo to keteŋ mec kêtôm gêbêc to geleŋgen.

38 Gêdêŋ ɳasawa tecenâŋgen eŋ gêj lasê jagêjam danje Anôtô ma gêwa ɳapalê sa gêdêŋ lau samob, taŋ sêôŋ têm Anôtô énam Jerusalem kêsiŋa naŋ.

Sêmu sêja Nasaret

39 Sêjac dabij gêj samob kêtôm Apômtaunê biŋsu ɳajatu e gêbacnê acgom, go sêmu sêja Galilaia jasêhgôŋ nêŋ malac Nasaret.

40 ɳapalê kêtôp e kêtû kapôêŋ ma mêtê gêjam eŋ auc to Anôtônê moasiŋ kêpi eŋ.

Napalê Jesu gêngôŋ lôm dabuŋ

41 Kêtôm jalagen Jesu têna agêc tama sêpi Jerusalem sêja sêlic omsêga Pasa.

42 Gêdêŋ taŋ ɳapalê Jesu nê jala kêtû 12 naŋ, ac sêmu sêpi sêja kêtôm omsêga ɳamâtê.

43 Pasa gêbacnê, go êsêac sêc sêmu sêja ma ɳapalê Jesu gacgeŋ gêhgôŋ Jerusalem, ma têna agêc tama sêjam kauc.

44 Êsêagêc seboc eŋ oc gêwiŋ nêŋ lau ɳagêdô, tec sêselêŋ oc samuc teŋ ma sêôsô eŋ anga nêŋ tawanj to lau ôliŋ andan tauŋja,

45 e têtap eŋ sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem jasêsôm eŋ.

46 Sêôsô sêmoa e bêc têlêac gêjaŋa acgom, go têtap eŋ sa gêngôŋ lôm dabuŋ kêsêp lau-mêtêwaga ɳalêlôm gêjô ūsêacnêŋ biŋ ma kêtû kênac-kênac êsêac.

47 Ma samob, taŋ sêŋô ênê biŋ naŋ, sêjaç lemen kêtû ênê kauc to biŋ, taŋ gêjô ūsêac awenj naŋja.

48 Agêc sêlic eŋ e têtakê ma têna kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Latucenec, amboac ondoc, tec gôgôm aêagêc amboac tonaj. Ôlic acgom, aêagêc tamam asôm aôm totaêŋ-totaêŋgen tec amoac.”

49 Ma ej kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Agêc asôm aê kêtû asageñja. Agêc alic nôc ñjalêlôm kêkac aê gebe jamoa Tamocnê andu nec atom me.”

50 Ma biñ, tañ ej kêsôm gêdêj êsêagêc nañ, agêc sêjala ñam atom.

51 Go gêwiñj êsêagêc ac sésêp Nasaret sêja ma ej taña wamu êsêagêc ñapep ma têna kêmasañ biñ samob tonaj ñai gñc nê ñjalêlôm.

52 Jesu kêtôp to nê kauc mêtêja kêsa gêwiñj ma Anôtô to ñamalac têntac gêwiñj en.

3

Nackêsgu Joañ gêjam mêtê

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Joañ 1:19-28)

1 Kaisara Tiberi gêjam góliñ lau e ñajala kêtû 15, Ponti Pilata kêtû góliñwaga Judaiañja, Herodo kêtû kasêga Gallilaiañja, têwa Pilip kêtû kasêga Ituraia to gamêj Trakonitiña, Lusani kêtû kasêga Abileneña,

2 ma Anas agêc Kaiapa têtu dabuñsêga sêmoa. Gêdêj têm tonaj Anôtônê biñ gêdêj Sakaria latu Joañ, tañ gêmoa gamêj sawa nañ gêja.

3 Ñac tau tonaj gêjac laoc gamêj Jordanja samob ma gêjam mêtê lau gebe “Anam taôm ôkwi to alij sañgu, ma Anôtô êsuc nêm sec ôkwi.”

4 Biñ tonaj kêtôm biñ, tañ propete Jesaia keto kêsêp nê buku gebe
“Ñac teñ gêmôêc awa tonec gêmoa gamêj sawa gebe
‘Amansañ gamêj Apômtau esêlê a
to amêtôc ênê intêna êtu solop.

5 Sênsuñ gaboañ samob auc to senseñ lôc to gamêj ñabau êtu tapa
ma sêmêtôc ñapoalic samob êtu solop
to sêmansañ intêna kalonj-kalonj ñatip ësa.

6 Ma ñamalac samob sêlic Anôtônê lêj ênam ñamalac kësiña.”

7 Lau taêsam dêdêj ej sêja sebe sêlinj ênê sañgu. Ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Moac ñjalatu amac, asa gêwa sa gêdêj amac gebe awê Anôtônê têtac ñandañ, tañ mêtêsa nañ sa.

8 Anam ñanô êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwiña acgom. Ma asôm êndêj taôm gebe ‘Abraham kêtû aêac tameni,’ nec atom. Aê jasôm êndêj amac gebe Anôtô kêtôm gebe êju poc tonec ñai sa têtu Abrahamnê latui.

9 Ki ñamatâ gêdêj kawakac tec gêc. Amboac tonaj ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nañ, oc êsap su ma êmbalinj ëpi ja êna.”

10 Ma lau samob sêjam kênac Joañ gebe “Aêac oc anjôm amboac ondocgeñ.”

11 Tec ej gêjô êsêac awenj gebe “Ñac teñ nê ñakwê luagêc embe ênêc, nañ êkêj teñ êndêj ñac, tañ nê ñakwê masi nañ. Ma ñac teñ nê mo embe ênêc, nañ êngôm amboac tonaj.”

12 Go teloñ ñagêdô dêdêj ej sêja amboac tonaj gebe ênsañgu êsêac, tec têtu kênac ej gebe “Mêtêmôkê, aêac anjôm amboac ondocgeñ.”

13 Tec ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Akôc gêj aña launêj êlêlêc ñaôli, tañ sêsakiñ amac nañ su atom.”

14 Ma siñwaga ñagêdô têtu kênac ej amboac tonangeñ gebe “Ma aêac nec oc anjôm amboac ondoc.” Tec ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Anjôliñ biñ to alênsu lau e ajanjo êsêacnêj gêj su atom. Ñaôli tañ gêjô nêm kôm nañ, akôc ma kêtôm.”

15 Lau samob tañj gêjam biñ jakêsa-jakêsa ma sêjam kênac tauñ gêc nêj ñjalêlômja kêtû Joañja gebe “Moae ej Kilisi tau tonec nec.”

16 Tec Joanj gêjô êsêac aweñ ma kêsôm gêdêñj êsêac samob gebe “Aê tec kasagu amac ña bu, mago ñac teñ oc êmêñj, en ñaclai kélêléc aê su. Aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkôj atom. Ñac tonaj tec oc ênsangu amac ña Njalau Dabuñ to ja.

17 Ej lêma kêkam lala sekoloñ gêñja gebe êtiñ gêj ñapaôma ma ênac ñanô sa épí nê andu-gêñ-ñanôja êna, go ñapaôma êkên épí ja, tañ êsa ñapañ nañ.”

18 Joanj gêjac biñsu lau ña biñ ñagêdô taësam gêwiñ to gêwa ñawae ñajam sa gêdêñj êsêac.

19 Mago kasêga Herodo, tañ Joanj gêbu en kêtû têwanê awê Herodia to sec samob, tañ Herodo gêgôm nañña,

20 ñac tau kêsâlê sec tonec gêsac ñaô gêwiñ gebe kêlai Joanj auc gêñgôj andu kapoacwalôja.

*Jesu gêlinj sangu
(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)*

21 Gêdêñj tanj lau samob sêlinj sangu nañ, Jesu gelinj gêwiñ. Keten meç gêmoa ma undambê gêja

22 e Njalau Dabuñ gêjam balôsi lañô kêsêp mêmëgêsc eñ ñaô, ma awa teñ anja undambê kêsa gebe “Aêjoc Latuc tau aôm, tec têtêc gêwiñ to galic aôm ñajam.”

*Jesunê ñam
(Mat 1:1-17)*

23 Jesunê jala amboac 30 ma gêjac m nê kôm. Ma lau seboc en Josep latu, nañ Êli latu,

24 nañ Matat latu, nañ Lewi latu, nañ Melki latu, nañ Janai latu, nañ Josep latu,

25 nañ Matatia latu, nañ Amos latu, nlañ Naum latu, nañ Esli latu, nañ Nagai latu,

26 nañ Mat latu, nañ Matatia latu, nañ Semein latu, nañ Josek latu, nañ Joda latu,

27 nañ Joanan latu, nañ Resa latu, nañ Serubabel latu, nañ Sealtiel latu, nañ Neri latu,

28 nañ Melki latu, nañ Adi latu, nañ Kosam latu, nañ Elmadam latu, nañ Er latu,

29 nañ Josua latu, nañ Elieser latu, nañ Jorim latu, nañ Matat latu, nañ Lewi latu,

30 nañ Simeon latu, nañ Juda latu, nañ Josep latu, nañ Jonam latu, nañ Eliakim latu,

31 nañ Melea latu, nañ Mena latu, nañ Matata latu, nañ Natan latu, nañ Dawid latu,

32 nañ Isai latu, nañ Obed latu, nañ Boas latu, nañ Sala latu, nañ Nason latu,

33 nañ Aminadab latu, nañ Admin latu, nañ Ami latu, nañ Hesron latu, nañ Peres latu, nañ Juda latu,

34 nañ Jakob latu, nañ Isak latu, nañ Abraham latu, nañ Tara latu, nañ Nahor latu,

35 nañ Serug latu, nañ Reu latu, nañ Peleg latu, nañ Eber latu, nañ Sela latu,

36 nañ Kainan latu, nañ Arpaksad latu, nañ Sem latu, nañ Noa latu, nañ Lamek latu,

37 nañ Metusala latu, nañ Enok latu, nañ Jared latu, nañ Mahalalel latu, nañ Kainan latu,

38 nañ Enos latu, nañ Set latu, nañ Adam latu, nañ Anôtô latu.

4

*Sadan kélétôm Jesu
(Mat 4:1-11; Mar 1:12-13)*

1 Njalau Dabunj gêjam Jesu auc, go gêmu anja Jordan gêja ma Njalau Dêbu ñ gêwê enj gêjac laoc gamêij sawagenj gêmoa,

2 e kêtôm bêc 40 ma Sadan kélétôm enj. Jesu geñ gêñ atom e bêc samob tonaj gêbacnê, tec mo gêjô enj.

3 Ma Sadan kêsôm gêdêij enj gebe “Embe Anôtônê Latu aôm, nañ ôsôm poc tonec êtu mo.”

4 Jesu gêjô enj awa gebe “Teto gêc gebe ‘Mo tagenj êôc ñamalac tôj atom.’”

5 Ma gêwê enj kêpi jakêtôc gamêij nomña samob gêdêij enj eb tagenj.

6 Ma Sadan kêsôm gêdêij enj gebe “Aê gabe jakêj ñaclai samob tònê tonjawasigeñ êndêij aôm gebe sêkêj gêdêij aê. Ma aê embe jakêj êndêij ñac teñ, oc jakêj.

7 Amboac tonaj embe ôpôj amduc êndêij aê, go gêj tau samob êtu aômnêm.”

8 Tec Jesu gêjô enj awa ma kêsôm gêdêij enj gebe “Teto gêc gebe ‘Ôpôj amduc êndêij Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ônam sakiñ enj taugenj.’”

9 Go Sadan gêwê Jesu agêc sêpi Jerusalem jaketoc enj kékô lôm dabunj ñasalôm ñalamî ma kêsôm gêdêij enj gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm anja tonec ôna,

10 gebe teto gêc gebe ‘Enj oc êsakiñ nê aŋela êtu aômnja gebe mêtsejop aôm

11 to sêcip aôm ña lemengeñ gebe ôndij amkaiñ êpi poc atom.’”

12 Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Biñ gêc gebe ‘Ônsaê Apômtau, aômnêm Anôtô, atom.’”

13 Sadan kêsaê enj kêpi biñ samob tonaj e gêbacnê, go gêwi enj sinj gebe êmoa e noc teñ acgom.

Jesu gêjac m nê kôm anja Galilaia

(Mat 4:12-17; Mar 1:11-15)

14 Go Njalau Dabunj kêkac Jesu gêmu gêja Galilaia, ma nê wae kêsa kêtôm gamêij tau ñamadiñ samob gêja.

15 Enj kêdôj êsêac anja nêñ lôm e samob sêlambiñ enj.

Jesunê lau têtij enj anja Nasaret

(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

16 Enj gêô lasê Nasaret, nañ êsêac sêlôm enj ñapalêgeñ e kêtua kapôeñ anja tonaj. Ma gêdêij sabat kêsô lôm gêja amboac gêgôm-gêgôm gêmoa, ma gêdi sa gebe êsam mêtê lasê.

17 Tec sêkêj propete Jesaia nê buku gêdêij enj ma kêlaiñ buku tau e kêtap ñalô, tanj teto gêc nañ sa gebe

18 “Apômtaunê Njalau kêpi aê.

Enj geñ oso aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndêij lau ñalêlôm sawa.

Enj kêsakiñ aê gebe jasôm lasê êndêij lau, tanj sêngôr kapoacwalô nañ, gebe sêngamboac êsêac su,

ma êndêij mateñpec gebe sêlic gamêij êtiam, to êndêij lau, tanj ñamalac sêgôm êsêac êndu-êndu gebe sêmoa nêñ lêtêgeñ

19 to jasôm Apômtau êham lau kêsi ñajala lasê.”

20 Go Jesu kêluñ buku sa jakékêj gêdêij sakinwaga ma gêngôj sic. Ma lau samob, tanj sêngôr lôm nañ, mateñ gê engeñ.

21 Ma enj gêôc awa sa ma kêsôm gêdêij êsêac gebe “Biñ tanj teto gêc ma tanjemsuñ aŋô naŋ, kêtû anô gêdêij ocsalô tonec.”

22 Lau samob sêŋôj ênê biñ moasir, tanj kêsôm kësa awa naŋ, najaŋ-najam e sê taêj ma sêšom gebe “Nac tonec Josep latu atom me.”

23 Tec enj kêsôm gêdêij êsêac gebe “Kec, galoc oc abe asôm biŋdêm tonec êndêij aê gebe ‘Dokta, ôngôm taôm ôlim najaŋ êsaman. Biñ tanj aêac aŋô gebe gôgôm aŋga Kapanau m naŋ, ôngôm aŋga taôm nêm malacmôkê amboac tonaj acgom.’”

24 Go kêsôm gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêij amac gebe Propete teŋ oc tetoc enj sa njaŋep aŋga enj tau nê malacmôkê atom.

25 Ma jasôm teŋ tobijjanôgen êwiŋ gebe Gêdêij têm Elia gêmoa naŋ, undambê najaŋa gêc e jala têlêac ma ajôn 6 ma tôbôm kapôeŋ gêjam gamêj samucugen auc naŋ, awêtuc taâsâm sêmoa Israel.

26 Mago Anôtô kêsakiŋ Elia gêdêij êsêacnêj teŋ gêja atom, kêsakiŋ enj gêdêij awêtuc, tanj gêŋgôŋ Sarepta Sidonja naŋ, taugeŋ gêja.

27 Ma gêdêij tanj propete Elisa gêmoa naŋ, kamochbôm gwalêkiŋ sêmoa Israel. Mago êsêacnêj teŋ kêtû selec atom, nac Surianja Naeman taugeŋ.”

28 Lau samob, tanj sêŋgôŋ lôm ma sêŋô biñ tau naŋ, têntac kêbôli auc njanô.

29 Tec dêdi ma têtinj enj kësa malacmagê gêja. Malac tau sêkwê gêc lôc. Tec sêwê enj jasêô lasê sêlic tau gebe têtinj enj piŋpaŋ êsêp êna.

30 Mago enj gêsiŋ êsêac popoc kësa njalungeŋ gêc gêja.

*Nac tonjalau sec
(Mar 1:21-28)*

31 Jesu kêsêp malac Galilaiaŋa Kapanau gêja ma kêdôŋ êsêac gêdêij sabat

32 e êsêac têtakê kêtû ênê mêtêja, gebe kêsôm biñ tonaclaigen.

33 Ma njamalac teŋ tonjalau nhatêmuŋ gêŋgôŋ lôm, naŋ gêmôeč awa kapôeŋ gebe

34 “Op, Jesu Nasaretja, aêacnêj asageŋ nqagêdô gêdêij tauŋ. Aôm gômôeŋ gebe onseŋ aêac su me. Aê kajala aômgac. Anôtône nac dabuŋ aômgoc.”

35 Tec Jesu gec biñ enj gebe “Awammê êsa ma ôsa aŋga ênê ôna.” Ma njalau sec kêmônaŋ nac tau gêmoa e gêu tau kêsêp êsêac njalungeŋ jagêc, go kësa aŋga njamalacnê gêja, mago gêgôm enj ôli kêtû sec atom.

36 Tec êsêac samob têtakê e sêšom gêdêij tauŋ gebe “Biñ tonec amboac ondoc. Enj kêtatu njalau nhatêmuŋ tonaclaigen amboac natau ma sêc sêsa sêja.”

37 Ma ênê wae kësa kêtôm gamêj tonaj nja-malac samobgen gêja.

*Jesu gêgom lau taâsâm ôliŋ najaŋ kësa
(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)*

38 Jesu gêdi aŋga lôm kësa jakêsô Simonnê andu. Ma Simon tau lawao gêmac ôli nawaijaô kapôeŋ tec gêc, naŋ êsêac teteŋ enj kêtû awê tauŋa.

39 Tec Jesu kêtû gasuc gêja e gêôc gadê enj, go gec biñ nawaijaô ma gêwi enj siŋ e gacgeŋ gêdi sa mêmgejam sakiŋ êsêac.

40 Oc jakêsêp acgom, go lau samob, tanj nêŋ lau gêmac nqagêdô tokaiŋ-tokaiŋ sêc naŋ, sejonj êsêac dêdêij Jesu sêja. Ma gêu lêma gêsaç êsêac gêdêij-gêdêijgen ma gêgôm êsêac ôliŋ najaŋ kësa.

41 Ma njalau sec sêsa aŋga lau taâsâm nêŋ amboac tonaj. Êsêac sêwakic to sêšom gebe “Anôtône Latu aôm.” Ma Jesu gec biñ êsêac to gêjac jao gebe sêšom biñ atom gebe êsêac sêjala gebe enj Kilisi tau.

*Jesu gêjam mêtê gêmoa Judaia
(Mar 1:35-39)*

42 Gelenjña lasê, go Jesu gêdi kêsa gamêj sawa tenj gêja. Ma lau sêsôm eñ e têtap eñ sa ma sebe sêngamij eñ gebe êwi êsêac siñ atom.

43 Mago eñ kêsôm gêdêj êsêac gebe “Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe jasôm ñawae ñajam Anôtônê gamêjña lasê êndêj malac ñagêdô êwinj, gebe Anôtô kêsakij aê kêtû kôm tonajnja.”

44 Ma eñ gêjam mêtê gêmoa lôm Judaianja.

5

Jesu kêkalem nê ñacsenjom i ñamatajna

(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

1 Nabêc tenj Jesu kêkô bugêjactonj Genesaret ma lau taêsam sêkatoj eñ sa sebe sênjô Anôtônê mêtê.

2 Ma gêlic wañ luagêc sêpoac, mago lau ina sêwi wañ siñ jasêkwasiñ nêj wasañ sêmoa.

3 Tec jakêpi wañ luagêc tonaj ñatenj, tanj ñatau Simon nañ, ma keten eñ gebe êsu wañ su êkêj bau siñ saungeñ. Go gêngôj sic ma kêdôj mêtê gêdêj lau gêngôj wañ.

4 Gêjac mata nê biñ su ma kêsôm gêdêj Simon gebe “Asin asa gêdim ana e au nêm wasañ êsêp gebe alô i.”

5 Tec Simon gêjô eñ awa gebe “Mêtêmôkê, gêbêc samuc tonec aêac ajam wasañ e tekweñ gêbac ma atap ñanô teñ sa atom. Mago kêtû aômnêm biñña tec najau wasañ êtiäm.”

6 Sêu wasañ ma sêkêj i taêsam auc e gebe êngôj wasañ êngic.

7 Tec sêjac kajo nêj lau wañ tenj gebe nasênam jañj sêwi ñ êsêac, tec sêja ma sêjac i tulu kêsép wañ lulu e gebe ênê.

8 Simon Petere gêlic e gêu tau jagêc Jesu akainjña ma kêsôm gebe “Apômtau, ômôa nêm lêtêgenj, gebe aê ñac sec.”

9 Petere to lau samob, tanj sêwinj eñ nañ, têtakê kêtû i taêsam, tanj sêlô nañña.

10 Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joanj, tanj sêwê kainj kôm sêwinj Simon nañ, têtakê amboac tonanjeñ. Go Jesu kês jm gêdêj Simon gebe “Ôtêc taôm atom, galoc oc ôlô ñamatlac amboac tonaj.”

11 Ma êsêac sêsinj e jasêsô bau, go dedec nêj waba samob gêc ma têdaguc eñ.

Jesu gêgôm ñac tokamocbôm ôli ñajam kêsa

(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

12 Nasawa tenj Jesu gêmoa malac teñ ma ñac teñ kamocbôm gêjam eñ auc gêngôj. Enj gêlic Jesu e gêu tau jagêc nom, gó keteñ eñ gebe “Apômtau, émbe têmtac êwiñ, go ôngôm aê jatu selec.”

13 Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac eñ ma kêsôm gebe “Aê gabe ôtu selec.” E gacgeñ ênê kamocbôm gêwi eñ siñ.

14 Jesu gêjac jao gebe “Ôsôm biñ tonec êndêj lau teñ atom.” Ma kêtajatu eñ gebe “Naôtôc taôm êndêj dabuñwaga ma ôkêj da êtu kôtu selecñ a êtôm Mose kêtajatu, gebe êwaka nêm biñ sa êndêj êsêac.”

15 Tagenj Jesunê wae kêtû tapa kêlêlêc, tec lau taêsam sêkac sa sêmêj sebe sênjô ênê biñ ma êngôm êsêacnêj gêmac tokainj-tokainj ñajam êsa.

16 Go eñ kêtaiñ tau su kêsa gamêj sawanageñ jaketeñ mec.

Jesu gêgôm ñac ñatêkwa kêtû golon ôli ñajam kêsa

(Mat 9:1-8; Mar 2:1-12)

17 Gêdêj bêc teñ Jesu kêdôj mêtê gêmoa, ma Parisai to biñsutau aنجa malac Galilaia to Judaianja samob ma aنجa Jerusalem mêtjêngôj. Ma Apômtaunê ɿaclai gêjam ej sa gêgôm lau gêmac ɿajam kêsa.

18 Ma lau sêbalaj ɿac ɿatêkwa kêtû golon teñ kêsêp mê, tec têtu kêka-kêka sebe sejon ej sêso andu natetoc ej ênêc Jesu lañônêmja.

19 Mago têtap lêj sejon ej sêso sênaña sa atom, gebe lau taêsam. Tec sêpi salôm jasêkip salôm sa ma sêlêwañ ej tomêgeñ kêsêp ɿaluñgeñ jagêc Jesu lañônêm.

20 Jesu gêlic êsêac sêkêj gêwiñ, tec kêsôm gebe “Nac tau, aê kasuc nêm sec ôkwigac.”

21 Ma biñsutau to Parisai sêôc awenj sa ma têtu kênac gebe “Nac tonec asa, tec kêsôm biñ alôb-alôb amboac tonec nec. Asa gebe êsuc sec ôkwi, Anôtô taugen.”

22 Mago Jesu kêjala biñ, tanj êsêac tañj gêjam nañ, ma gêjô êsêac awenj gebe “Amboac ondoc tec taêm gêjam biñ amboac tonanj gêc nêm ɿalêlômgeñ.”

23 Biñ ondoc oc tasôm ɿagaô. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômnêm sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe ‘Ôndi sa ma ôsêlêj.’

24 Ma aê gabe amac ajala gebe ɿamalacnê Latu kêtû ɿatau aنجa nom gebe êsuc sec ôkwi,” go kêsôm gêdêj ɿac ɿatêkwa kêtû golon gebe “Aê jasôm êndêj aôm gebe Ôndi sa. Ôluñ nêm mê sa ma ôêc ôna nêm andu.”

25 Nac tau gêdi sa sep tagenj gêdêj êsêac mateñanô sêlic, go kêluñ nê mê, tanj ej gêc nañ, sa ma gêc gêja nê andu ma kêlanem Anôtô.

26 Lau samob têtakê ɿanô ma sêlambij Anôtô tonenj ɿalêlôm ɿatutucgeñ ma sêsoñ gebe “Ocsalô tonec aêac alic gêj kainj teñ.”

Jesu kêkalem Lewi (Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

27 Jesu gêgôm tonanj su, go kêsa gêja e gêlic telon teñ, ɿaê Lewi, gêngôj telon maleñ ma kêsôm gêdêj ej gebe “Ôndañguc aê.”

28 Tec ɿac tau gedec nê gêj samob gêcja ma gêdi kêdaguc Jesu gêja.

29 Lewi gêgôm moasinj kapôñej teñ aنجa nê andu kêtû Jesuña, ma telon to lau ɿagêdô taêsam señ gêj tau sêñgôj sêwiñ êsêac.

30 Tec Parisai to nêj biñsutau têtu môsi ma sêsoñ gêdêj ênê ɿacseñomi gebe “Amboac ondoc tec amac aeñ to anôm gêj aنجôj awiñ telon to lau sec nec.”

31 Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Lau ôliñ ɿajam sêpô lêna tauñ kêtû doktaña atom, mago lau gêmac tec sêpô lêna.

32 Aê gamêñ gabe jakalem lau gêdêj atom, jakalem lau secgeñ gebe sênam tauñ ôkwi.”

Biñ tanam dabuñ moña (Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

33 Ma êsêac sêsoñ gêdêj Jesu gebe “Joaññê ɿacseñomi sêjam dabuñ mo to teteñ mec elêmê ma Parisainêj ɿacseñomi amboac tonanj. Mago aômnêm nec señ to sêñom gêj.”

34 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Lau embe sêniñ awê ɿamoasinj, ma ɿacgebe-ênam-awêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc amac akac êsêac gebe sênam dabuñ mo me. Masianô.”

35 Mago ɿabêc oc mêtêsa ma sêkôc ɿac-gebe-ênam-awêwaga su aنجa êsêacnêj. Êndêj bêc tôñê, go sênam dabuñ mo.”

36 Go kêsôm biñgôlin teñ gêdêñ êsêac gêwiñ gebe “Lau teñ sêkac obo ñatali su anga ñakwê wakuc gebe sêsi êpi ñakwê lañgwa atom. Embe sêngôm, go sêkac ñakwê wakuc êñgic ma ñakwê wakuc ñatali naëtôm ñakwê lañgwa atom.

37 Ma lau teñ sêkêñ wain wakuc êsêp bôc ñaôlic lañgwa atom. Embe sêngôm, oc wain wakuc êôc ñaôlic êpoa e êtaiñ ma ñaôlic tau êtu sec.

38 Takêñ wain wakuc êsêp ñaôlic wakuc ênamañ.

39 Ma lau, tañ sêñom wain lañgwa su nañ, sebe sêñom wain wakuc atom. Êsêac sêñom gebe ‘Wain lañgwa ñajam kélêlêc.’ ”

6

Nacseñomi sesolop polom gêdêñ sabat (Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

1 Gêdêñ sabat teñ Jesu kêsêlêñ gêmoa kôm polomña ñalêlôm, ma nê ñacseñomi sesolop polom ñanô mêtñsêlêsa popoc ma señ.

2 Tec Parisainêñ ñagêdô sêñom gebe “Amboac ondoc amac agôm gêñ, tañ biñsu gêjac jao gebe dañgôm êndêñ sabat atom nañ.”

3 Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Amac asam biñ, tañ Dawid gêgôm gêdêñ mo gêjô ej tau to êsêac, tañ sêwin ej nañ, atom me.

4 En kêsô Anôtôñê andu gêja ma kékôc polom, tañ sêkêñ gêdêñ Anôtô kêtû da nañ, mêtñgen to kékêñ gêdêñ êsêac, tañ sêwin ej nañ, señ amboac tonan. Mago polom tau biñsu gêjac jao gebe lau teñ sêniñ atom, dabuñwaga tau ñeñ.”

5 Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ñamalacnê Latu kêtû sabat ñatau gêwiñ.”

Nac lêma kêtû golon ñajam kësa (Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

6 Gêdêñ sabat teñ Jesu kêsô lôm gêja ma kêdôj êsêac. Ma ñac teñ gêngôj tonan, tañ lêma anôja kêtû golon.

7 Ma biñsutau to Parisai dêdib Jesu gebe moae êñgôm ñac tau ôli ñajam êsa êndêñ sabat, sebe têtap lêñ sêngôlin biñ êpi eñja sa.

8 Mago Jesu kêjala êsêac tañ gêjam biñ tonan tec kêsôm gêdêñ ñac lêma kêtû golon gebe “Ôndi sa ôkô ñajun.” Ma ñac tau gêdi sa kékô.

9 Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê jatu kênac amac acgom, oc tatôm gebe tamoasin lau me dañgôm êsêac sec êndêñ sabat. Tanam katuñ kësi me tajain.”

10 Go mata gê êsêac gelom-gelom ma kêsôm gêdêñ ñac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Ñac tau kêmêtôc lêma e ñajam kësa kêtiam.

11 Tec êsêac têntac ñandañ gêôc nêñ ñalêlôm auc ma sêñom ñabiñ sêwiñ tauñ gebe sêñgôm Jesu amboac ondoc.

Jesu kêjalinj nê aposolo 12 sa (Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

12 Gêdêñ ñasawa tonan Jesu kêpi lôc gêja gebe eterj mec. Tec gêbêc samuc tonan ketenj mec gêdêñ Anôtô ñapañ

13 e geleñja lasê, go gêmôc nê ñacseñomi mêtñkêjalinj 12 sa anga êsêacnêñ ma kêsam êsêac gebe “Aposolo.”

14 Simon tañ gê ej gebe Petere gêwiñ nañ, agêc lasi Andrea, ma Jakobo agêc Joanil, Pilip agêc Batolomai,

15 Matai agêc Tom, Alpainê latu Jakobo ma Simon, tañ sêsam ej gebe Seloto nañ,

16 Jakobonê latu Juda, go Juda Isariot, tañ geoc ej lasê nañ.

*Jesu gêjam sakiŋ lau taêsam
(Mat 4:23-25)*

17 Jesu gêwiŋ êsêac sêsep aŋga lôc sêmêj e sêsa ɻaden teŋ, go nê ɻacsejomi pom kapôeŋ teŋ ma lau ɻagêdô taêsam aŋga malac Judaianja samob ma aŋga Jerusalem to aŋga gamêŋ gwêcna Turu to Sidonja sêwirj.

18 Lau tonaj ɻai samob sêja sebe sêŋô ênê biŋ ma sebe eŋ êngôm êsêacnêj gêmac tokain-tokaiŋ ɻajam êsa. Ma gêgôm êsêac, taŋ ɻalau ɻatêmu kêlêsu êsêac naŋ, ɻajam kêsa amboac tonaj.

19 Naclai kêsa aŋga ênê, tec gêgôm samob ôliŋ ɻajam kêsa, amboac tonaj lau peberj sêgôm mocsac gebe sêmoasac eŋ.

*Biŋ moasiŋ to biŋ ojaŋa
(Mat 5:1-12)*

20 Jesu kêsa laŋôanô sa gêdêŋ nê ɻacsejomi ma kêsôm gebe

“Aê aoc êôc amac lau ɻalêlôm sawa, gebe Anôtônê gamêŋ kêtû amacnêm.

21 Aê aoc êôc amac, taŋ mo gêjô amac galoc naŋ, gebe oc aniŋ gêŋ e êôc amac tôŋ.

Aê aoc êôc amac, taŋ galoc atan naŋ, gebe oc aômac.

22 “Aê aoc êôc amac embe ɻamalac têntac endec amac to sêmasuc ma sêmbu amac to sêsôm gebe amac lau sec êtu ɻamalacnê Latuŋa.

23 Têmtac ɻajam êsa êndêŋ bêc ônê toôlim êpigeŋ gebe amacnêm ɻagêjô ɻajam kapôeŋ gêc undambê. Êsêacnêj lau ɻanô sêgôm gêŋ tonaj gêdêŋ propete amboac tonajgeŋ.

24 “Ojae amac lau tolêlôm, gebe nêm moasiŋ tec akôc kwanaŋgeŋ.

25 Ojae amac, taŋ galoc têmtac kékôc naŋ, gebe mo oc êjô amac.

Ojae amac, taŋ galoc aômac naŋ, gebe almac oc têmtac ɻawapac to atanj.

26 “Ojae amac, embe lau samob awen aôc amac naŋ, gebe êsêacnêj lau ɻanô sêgôm gêŋ tonaj gêdêŋ propete dansaŋ kêtôm tonajgeŋ.

*Têmtac êwiŋ nêm soŋo-soŋo
(Mat 5:38-48; 7:12)*

27 “Mago aê jasôm êndêŋ amac, tec aŋô aêŋoc biŋ amoas nec, gebe Têmtac êwiŋ nêm soŋo-soŋo to amoasiŋ êsêac, taŋ têntac gedec amac naŋ.

28 Anam mec êsêac, taŋ sêpuc boa amac, to aten mec êtu lau, taŋ sêscac amac naŋja.

29 ɻac, taŋ êtap aôm alimanô ɻamakeŋ naŋ, ôkêŋ ɻamakeŋ êndêŋ eŋ êwiŋ, ma ɻac taŋ êjango nêm ɻakwê su naŋ, ôŋgamin obo êndêŋ eŋ atom.

30 Samob taŋ teteŋ gêŋ êndêŋ aôm naŋ ôkêŋ, ma êsêac, taŋ sêkôc nêm gêŋ su naŋ, oteŋ êeac gebe sêkêŋ êm u êmêŋ êtiam atom.

31 Gêŋ taŋ amac abe lau sêŋgôm êndêŋ amac naŋ, taôm aŋgôm êndêŋ êsêac.

32 “Embe têmtac êwiŋ lau, taŋ têntac gêwiŋ amac naŋ, oc ɻanô amboac ondoc, gebe lau sec têntac gêwiŋ lau, taŋ têntac gêwiŋ êsêac naŋ amboac tonaj.

33 Ma embe amoasiŋ lau, taŋ sêmoasiŋ amac naŋ, oc ɻanô amboac ondoc. Lau sec sêgôm nêŋ gêŋ amboac tonaj.

34 Ma embe akêŋ gêŋ êtu tôp êndêŋ lau ma taêm êka gebe sênc ɻatôp, oc ɻanô amboac ondoc. Lau sec sêkêŋ gêŋ kêtû tôp gêdêŋ lau amboac tonajgeŋ.

35 Têmtac êwiŋ nêm soŋo-soŋo to amoasiŋ lau ma akêŋ gêŋ êsêac, taêm êka ɻagêjô atom, go amacnêm ɻagêjô ɻajam êtu kapôeŋ ma atu Lôlôc ɻatau latui, gebe eŋ kêtû lau têntac dani to lau sec nêŋ ɻac gabêjam.

36 Taêm walô lau amboac Tamemi taê walô.

Biŋ lamētōc lauŋa
(Mat 7:1-5)

³⁷ “Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom. Anac jatu lau atom, go Anôtô ênac jatu amac atom. Anac pêla lau, go Anôtô ênac pêla amac.

³⁸ Akêŋ gêŋ êndêŋ lau, go Anôtô êkêŋ gêŋ êndêŋ amac. Oc êkêŋ gêŋ êndêŋ amac ês p n m gadob e m r j c ma ekoloŋ, go  nsal   ag d   nsac  a   win, gebe d j, taŋ anam d j lau naŋ, oc Anôtô  nam d j amac.”

³⁹ Go Jesu k s m biŋg lin tonec g d n  s ac gebe ‘Matapec ten k t m gebe  w  Matapec ten atom. Ag c lulu oc s u tauŋ  s s p s  s na.

⁴⁰ Kwapuc ten  l l c kwalam laŋwa atom. Mago kwapuc samob embe s nac dabiŋ  apep, go t t m n y kwalam laŋwa.

⁴¹ “Asagen g lic ka  asili, naŋ g guŋ lasim mataan , ma  adamb , taŋ k k  ta m mataman  naŋ, g lic sapu.

⁴² Ma amboac ondoc  s m  nd n lasim gebe ‘Lasicenec, ondecgen ma jambuc  asili, taŋ g guŋ mataman  naŋ sa.’ Mago ka  adamb , taŋ k k  a m ta m mataman  naŋ, g lic sapu. A m dansant na,  mbuc ka  adamb  anga ta m mataman  sa acgom e mataman   awa  sa, go  mbuc  asili, taŋ g guŋ lasim mataan  naŋ sa.

Tajala ka end n  jan 
(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Ka  ajam oc  nam  jan  sec atom, ma ka sec oc  nam  jan   ajam atom.

⁴⁴ Ka samob tajala  nd n  jan   nd n- nd n- geŋ. S p p jamb   jan  anga locg m atom ma s wa a j anga ok m atom.

⁴⁵  jamalac  ajam k taŋ g n  ajam sa anga n  awa  ajam, taŋ g c n   al l m naŋ, ma  jamalac sec k taŋ g n sec sa anga n  awa sec. Gebe g n, taŋ g l c g c n   al l m tonaj tec m r sa awasun.

Nac lulag c s kw  andu
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Amboac ondoc, amac asam a  gebe ‘Apômtau, Apômtau,’ mago ag m biŋ, taŋ kas m naŋ,  jan  k sa atom.

⁴⁷ Lau samob, taŋ d d n a  s m n to s nj  aênjoc biŋ ma s g m  jan  k sa naŋ, a  janam d j  s ac amboac tonec.

⁴⁸  s ac t t m  ac, taŋ k kw  andu teŋ. Eŋ k kw  s  baling n k s p g ja e poc k k piŋ  aal  t n. G d n taŋ bu kısa kapın naŋ,  asamac k gasim jak pi andu tau, mago k wiw c jageo, gebe poc k k piŋ t n.

⁴⁹ Ma Nac taŋ günü biŋ, mago g g m  jan  kısa atom naŋ, k t m  ac, taŋ k kw  n  andu kökü nom  a  k kw  al  k s p g ja atom. Ma bu kısa kapın jak pi andu tau ma gacgeŋ k ku sa jaguluŋ tageŋ.”

7

Jesu g g m lau Rom n y kapitain  sakijwaga  li  ajam kısa
(Mat 8:5-13)

¹ Jesu k si m n  bi   samob tonaj g d n lau s nj  su, go k s p Kapanaum g ja.

² Ma kapitai teŋ n  sakijwaga, taŋ t t c g wiŋ eŋ naŋ, g mac jaonjageŋ g c.

³ Tec n   atau g n  Jesu  awae ma k s kin Judanê l omm k  d d n eŋ s ja gebe teteŋ eŋ m n nam  n e sakijwaga sa.

⁴ Lau tau jasêô lasê dêdêij Jesu ma tetej ej sepej ducgej gebe “Ôkêj tanjam ejmaj,

⁵ gebe ej têtac gêwiñ aêacnêj lau ma kêkwê aêacma lôm.”

⁶ Tec Jesu gêwiñ êsêac gêja. Kêsêlêj e gêjam andu ñasawa kêtû dambê, go kapitai kêsakij nê lau jasêsôm gêdêj ej gebe “Apômtau, ôjaij taôm atom, gebe aê galic tauc katôm gebe ôsô ñoc andu ñasalôm ñalabu ômôêj atom.

⁷ Aê galic tauc amboac tonaj, tec gabe jatoc tauc sa jandêj aôm jawac atom. Amboac tonaj, ôsôm ñja awamgej ma ñoc ñacsejomi oc ôli ñajam êsa.

⁸ Gebe aê ñac tej, tan kasô lau kapôêj ñalabu ma siñwaga sêô aê ñalabu. Embe jasôm êndêj ñac tej gebe ‘Ôna,’ oc êna. Ma êndêj ñac tej gebe ‘Ômôêj,’ oc êmêj, ma êndêj ñoc sakiñwaga gebe ‘Ôngôm gêj tonec,’ oc êngôm.”

⁹ Jesu gêjô bij tonaj e gêjac lêma ma kêsa tau ôkwi jakêsôm gêdêj lau, tanj têdaguc ej nañ gebe “Lauac, aنجa Israelnêj aê katap kékêj gêwiñ kapôêj amboac tonaj sa atomgej.”

¹⁰ Go lau, tanj kapitai kêsakij êsêac nañ, sêmu sêja andu e sêlic sakiñwaga tau ôli ñajam kêsa.

Jesu gêju awêtuc tej latu mata jali kêsa

¹¹ Ñasawa balij atom, go Jesu gêja malac tej ñaê Nain, ma nê ñacsejomi to lau taêsam sêwê sêwiñ ej.

¹² Ej kêdabiñ malac ñasacgêdô ma gêlic sêbalañ ñacmatê tej sêsa sêmêj, awêtuc tej nê latu tagen tonaj, tec lau malacna taêsam sêwiñ ej.

¹³ Apômtau gêlic awê tau e taê walô ej ma kêsôm gêdêj ej gebe “Ôtañ atom.”

¹⁴ Go kêtû gasuc jagêu lêma gêscatapata e lausêbalanjwaga têtu malô sêkô. Go kêsôm gebe “Ñapalê, aê jasôm aôm ôndi sa.”

¹⁵ Ma ñacmatê gêdi gêngôj e kêsôm bij lasê. Go Jesu kékêj ej gêdêj têna gêja.

¹⁶ Lau samob têtakê ma sêlanem Anôtô gebe “Aêacnêj propete kapôêj tej mêmêkpi aنجa aêacnêj ma Anôtô mêmêkêtu ñaclej nê lau.”

¹⁷ Go ênê bij ñawae kêtû tapa aنجa Judaia tau to ñagamêj ñamagêja samob gêja.

Nackêsgu Joaŋ kékêj nê ñacsejomi têtu kênac Jesu ñam (Mat 11:2-19)

¹⁸ Ma Joaŋnê ñacsejomi sêkêj gêj samob tonaj ñawae gêdêj ej. Tec gêmôêc nê ñacsejomi luagêc

¹⁹ mêm kêsakij êsêagêc gebe dêndêj Apômtau sêna ma sêôsôm gebe “Nac tanj sêôsôm sebe êmênjya nañ, ñac tau aôm tonec, me aêac ansaê ñac tej acgom.”

²⁰ Nac ulu tau dêdêj Jesu sêja ma sêôsôm gebe “Nackêsgu Joaŋ kêsakij aêagêc tec adêj aôm amêj ma kêsôm gebe Nac tanj sêôsôm sebe êmênjya nañ, ñac tau aôm tonec, me aêac ansaê ñac tej acgom.”

²¹ Gêdêj ñasawa tonaj Jesu kêmoadis gêmac taêsam to lau ôlij kêtuj êsêac ma ñalau sec gêgôm êsêac nañ, ôlij ñajam kêsa ma gêgôm matenpec taêsam sêlic gamêj kêtiam.

²² Tec ej gêjô êsêagêc awenj gebe “Ana ma anac min genj, tan alic to anô nañ, êndêj Joaŋ gebe matenpec sêlic gamêj kêtiam to magin kêsu sêselêj, kamochbôm têtu selec to tanjensunbic sêñô bij, ma ñacmatê dêdi sa to lau sêôsôm ñawae ñajam lasê gêdêj lau ñalêlôm sawa.

²³ Ma aê aoc ôc êsêac, tanj têntac lulu kêtû aêja atom.”

24 Joaṇnê ḥacjaeṇ luagēc tonaj sēc sēmu sēja acgom, go Jesu gēōc awa sa ma gēwa Joaṇ sa gēdēj lau gebe “Amac asa gamēj sawa aja abe alic asageṇ. Abe alic sôbolec teṇ mu gēōc jakēsēp mēṇkēsēp me.”

25 Me aja abe alic asageṇ. Abe alic ḥac teṇ kēsō ḥakwē palē-palē me. Alicgac me, lau tanj sēsō ḥakwē togēṇj ma sēmoasiṇ tauṇ olin naṇ, sēṇgōj kiṇnēj andugeṇ.

26 Me aja abe alic asageṇ. Abe alic propete teṇ me. Biṇjano, aē jasōm êndēj amac gebe ḥac tanj kēlēlēc propete su.

27 ḥac tau tonaj, tec teto biṇ kēpi ej gebe ‘Anōtō kēsōm gebe Ōlic acgom, aē jasakiṇ ḥoc ḥacjaeṇ ēmuṇ aōm naēmansaj nēm intēna, tanj gēc aōm lajōmnēmja naṇ.’

28 Aē jasōm êndēj amac gebe lau samob, tanj lauō sēkōc ēsēac naṇ, nēj teṇ kēlēlēc Joaṇ su atom. Mago ḥac sauṇ, tanj sēsam ej kētu ḥamu aŋga Anōtōnē gamēj naṇ, kēlēlēc ej su.”

29 Lau samob to teloṇ, tanj sējō biṇ tonaj naṇ, tanjē wamu Anōtōnē biṇ, tanj kējatu jagēdēgeṇ naṇ, sēliṇ Joaṇnē saṇgu su.

30 Mago Parisai to biṇsutaū sēpō Anōtōnē mētē ḥagōliṇ, tanj kēmasaṇ kētu ēsēacṇa naṇ siṇ, tec sēliṇ ênē saṇgu atom.

31 “Aē janam dōj lau tēm tonecṇa ēpi asageṇ, ma ēsēac oc tētōm asa lau.

32 ēsēac tētōm ḥapalē, tanj sēṇgōj malacluṇ ma sēmōēc biṇ gelom tau gebe ‘Aēac ajac orj, mago amac atē wē atom. Aēac ataṇ tanjiboa, mago amac ataṇ awiṇ atom,

33 ḥackēsagu Joaṇ gēmēj e genj mo atom to gēnōm wain atom, tec amac asōm gebe ‘Nalau sec teṇ gēgōm ej’.

34 Namalacnē Latu gēmēj e genj to gēnōm gēj ma amac asōm gebe ‘Alic ej lasamtēna to gēnōm wain anaboa, teloṇ to lau sec nēj ḥac eŋgoc.’

35 Mago biṇ amboac tonaj Anōtōnē mētē tokauc kēwaka tau sa kēpi ēsēac, tanj tētu ênē lau naṇ.”

Jesu kētu ḥacleṇ Parisai Simon

36 Parisainē teṇ keteṇ Jesu gebe êniṇ gēj êwiṇ ej. Tec Jesu kēsō Parisai tonaj nē andu jagēṇgōj gebe êniṇ gēj.

37 Ma awē teṇ gēmoa malac tonaj. Ej awē sec. Ej gējō Jesu gen gēj gēngōj Parisainē andu ḥawae, tec kēkōc gēṇjalu kēsēp kekec kwalam-kwalam teṇ.

38 Ej jakēkō Jesu dēmōēmu kēsi akainja ma kētaṇ e matasulu gēgōm Jesu akaiṇ ḥawambuc kēsa. Tec gēbuṇ ja mōkēlaṇ ma kēlēsōp ej akaiṇ ma gen oso ja gēṇjalu.

39 Parisai tanj kēkalem Jesu naṇ, gēlic ma taē gējam gēc taugeṇ gebe “Nac tonec embe propete teṇ, oc ēlic awē tec kēmoasac ej nec, to ējala ênē lēj, gebe en awē sec.”

40 Ma Jesu gējō biṇ tau ma kēsōm gebe “Simon, aē gabe jasōm ḥoc biṇ teṇ êndēj aōm.” Go ej kēsōm gebe “Mētēmōkē, ḫōmmaṇj.”

41 Tec Jesu kēsōm gebe “Namalac teṇ kēkēj mone kētu tōp gēdēj ḥac luagēc. ḥac teṇ nē tōp kētōm denari 500, ma teṇ nē 50.

42 ēsēagēc tētōm gebe sēnac tōp tau atom, tec ḥatau gēwi ḥabinj siṇ. Aōm gobe ēsēagēcnēj asa oc tētac êwiṇ ej ēlēlēc.”

43 Tec Simon gējō Jesu awa gebe “Aē gabe ḥac, tanj awa ḥatau gēwi gēj taēsam siṇ gēdēj ej naṇ.” Ma Jesu kēsōm gēdēj ej gebe “Kōsōm jagēdēj.”

44 Go Jesu kêkac tau ôkwi gêdêj awê tau ma kêsôm gêdêj Simon gebe “Aôm gôlic awê tonec me masi. A ê kasô nêm andu gamêj, mago aôm kôkêj bu ockainjña gêdêj aê atom, e ej matasulugen gêgôm ockainj ñawambuc kêsa ma gêbuj ña môkêlauj.

45 Aôm kôlêsôp aê alicanô atom, mago gêdêj taŋ aê kasô gamêj e mênjgêdêj tonec ej kêlêsôp ockainj gedenj tôngenj tec gêmoa.

46 Aôm goen oso môkêcapac ña niptêkwí atom. Mago ej tec gej oso ockainj ña gêjmalu.

47 Amboac tonaj jasôm êndêj aôm gebe Ênê sec taêsam gêjaña, gebe ej têtac gêwiñ ñanô. Mago ñac, taŋ nê sec luagêcgej gêjaña naŋ, ej têtac gêwiñ ñagecgej.”

48 Go Jesu kêsôm gêdêj awê tau gebe “Aômnêm sec aê kasuc ôkwi su.”

49 Ma lau, taŋ seŋ gêj sêngôj sêwiñ ej naŋ, sêoc aweŋ sa ma sêsmôm gêdêj tauŋ gebe “Ñac tonec asa, tec kêsuc sec tau ôkwi gêwiñ nec.”

50 Go Jesu kêsôm gêdêj awê tau gebe “Kôkêj gêwiñ, tec gêjam aôm kêsi. Ôc ôna totêmtac malôgej.”

8

Lauo taŋ sêsmôasij sêwiñ Jesu naŋ

1 Nasawa sauŋgej, go Jesu kêsêlêj kêsô malac sauŋ to kapôenj ma gêjam mêtê to kêsôm ñawae ñajam Anôtônê gamêjña lasê. Ma ñacsejomi 12 sêwiñ ej.

2 Ma lauo ñagêdô, taŋ kêtinj ñalau sec aŋga êsêacnêj to gêgôm êsêacnêj gêmac ñajam kêsa naŋ, sêwiñ amboac tonaj, Maria taŋ sêsam ej gebe Magdalana, naŋ ñalau sec 7 sêsa aŋga ênê naŋ,

3 ma Herodonê gejobwaga Kusa nê awê Joana, ma Susana to lauo ñagêdô taêsam, taŋ sêmoasij Jesu to nê ñacsejomi ña nêj gêj tokainj-tokainj.

Biŋgôliŋ ñac kêpalip ñawêna

(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

4 Ma gêdêj taŋ lau taêsam sêkac sa to lau aŋga malac tomalac sêwê dêdêj Jesu sêja naŋ, ej kêsôm ña biŋgôlinjgej gebe.

5 “Ñac-kêpalip-ñawêwaga teŋ kêsa gêja gebe êpalip nê ñawê. Kêpalip gêmoa ma ñagêdô kêsêp intêna, naŋ ñamalac sêka tôŋ ma moc, taŋ sêmoa umboŋ ñalabu naŋ mêtseŋ su.

6 Ma ñagêdô gêscac poc ñaô, naŋ kêpoa e su, go kêmêlinj, gebe nom ñawambuc gêc atom.

7 Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ñalêlôm, naŋ êc kêpoa gêwiñ tec gejoŋ endu.

8 Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec kêpi jagêjam ñanô e kêtu dim 100.” Kêsôm biŋ tonaj su, go gêmôêc gebe “Ñac teŋ nê taŋasuj êjôha embe ênêc, naŋ êjômaŋ.”

Biŋgôliŋ tau ñam

(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

9 Ma ênê ñacsejomi têtu kêncac biŋgôlinj tau ñam gêdêj Jesu.

10 Tec ej kêsôm gebe “Amac atap kauc sa, tec ajala Anôtônê gamêj ñabij ñalêlômja. Mago lau ñagêdô oc sêŋô êtu biŋgôlinjgej, gebe sêlic gêj e amboac sêlic atom, ma sêŋô biŋ e sêjala atom.

Jesu gêwa biŋgôliŋ ñac kêpalip ñawêna ñam sa

(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

11 “Ma binjôlinj ñam tau tonec gebe ñawê kêtôm Anôtônê binj.

12 Èsêac taŋ sêsep intêna naŋ, sêŋô binj e Sadaŋ mêmkêjaŋgo binj su anga èsêacnêŋ ñalêlôm gebe sêkêŋ êwîŋ atom ma sênaŋa.

13 Ma èsêac taŋ sêsep poc ñaô naŋ, gêdêŋ taŋ sêŋô binj naŋ, sêkôc sa totêntac ñajamgeŋ. Mago èsêacnêŋ ñawakac masi. Ac sêkêŋ gêwiŋ ñasawa sauŋgeŋ ma gêdêŋ noc lêtômna sêwi tauŋ siŋ.

14 Ma ônaŋ kêsêp êcmôkê naŋ, èsêac taŋ sêŋô binj ma sêc sêja e gêŋ Iêlôm-lêlôm to waba ma moasiŋ ôliŋja gejoŋ èsêac, tec nêŋ ñanô kêtû gagweŋ atom.

15 Ma ônaŋ kêsêp nom ñajam naŋ, èsêac taŋ sêŋô binj e sêkôc sa tonêŋ ñalêlôm mansaŋ to ñajam ma sêjam ñanô gedeŋ tônggeŋ.

Lamp kékô suc ñalêlôm

(Mar 4:21-25)

16 “Nac teŋ étuŋ lamp ma êŋgênduc ña suc auc me êkêŋ êsô pôpô ñabalbu atom, etoc êkô jakaŋiŋ ñaô gebe èsêac, taŋ sêso sêmêŋ naŋ, sêlic nawê.

17 Gebe gêŋ samob, taŋ kêsiŋ tau naŋ, sêkêŋ ñasa awê ma gêŋ samob, taŋ gêc lêlômgeŋ naŋ, oc ñapuc ñasa ma ênêc awêgeŋ.

18 “Amboac tonaj taêm ênam nêm lêŋ aŋô binja acgom gebe ñac, taŋ nê gêŋ gêc naŋ, oc êtâp ñagêdô sa naêwiŋ. Ma ñac teŋ, taŋ nê gêŋ masi naŋ, oc sêkôc ñakêsu, taŋ ej geboc kékôc naŋ, su amboac tonageŋ.”

Jesu têna to lasii

(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

19 Go Jesu têna to lasii dêdêŋ ej sêja e têtôm gebe têtu gasuc ej atom gebe lau taësam.

20 Tec lau sêsoñ ñawae gêdêŋ Jesu gebe “Tênam to lasimi tê mêmjsêkô dêmôeŋa sebe sêlic aôm.”

21 Mago ej gêjô èsêac aweŋ ma kêsôm gebe “Lau taŋ sêŋô Anôtônê binj ma sêgôm ñanô kêsa naŋ, tec têtu aêrjoc tinoc to lasici.”

Jesu kêsôm mutêna kêtû malô

(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

22 Ñabêc teŋ acgom, go Jesu to nê ñacsenjomí sêpi waŋ teŋ, ma ej kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Tanac êŋgic tana bugêjactonj ñamakeŋ ônêŋa.” Tec ac sêlac sêja.

23 Sêlac sêmoa ma ej gêc bêc. Go mu gêbuc ñatêna mêmjkêjamuj bugêjactonj ma ñadembom kêsalê waŋ auc e sêmoa jageo.

24 Tec ñacsenjomí têtu gasuc jasêŋu ej ma sêsoñ gebe “Mêtêmôke, mêtêmôkê, aêac oc dambac tananja.” Tec ej mata gêlac ma gec binj mu to ñadembom sec e kêtû malô to bêñôŋ kêsêp.

25 Go kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Amac akêŋ gêwiŋ ñanô gêc ondoc.” Ma èsêacnêŋ ñalêlôm ñatutuc e sêjact lemeŋ ma sêsoñ gêdêŋ tauŋ gebe “Nac tonec asa, tec kêjatu mu to bu ma tanjeŋ wamu gêdêŋ ej nec.”

Jesu gêgôm ñac tonjalau sec ôli ñajam kêsa

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

26 Go ac sêlac sêja Gadarenenêŋ gamêŋ, taŋ gêc Galilaia ñamakeŋ ônêŋa.

27 Ma gêdêŋ taŋ Jesu jaképi bau naŋ, ñac teŋ tonjalau sec kêsa aŋga malac jagêdac ej. Ñac tau kêsô ñakwê atom e ñasawa ñêŋgeŋ ma gêngôŋ andu atom, gêmoa gamêŋ sêñjageŋ.

28 Ej gêlic Jesu e kêwakic ma gêu tau gêc ej akaiŋja, go gêmôc ña awa kapôeŋ gebe “Lôlôc Natau Anôtô nê Latu Jesu, aêagêcnêŋ asagenj ñagêdô gêdêŋ tauŋ. Aê jateŋ aôm gebe Ôlênsu aê atomman.”

29 Eŋ kēsōm biŋ tonaj gebe Jesu kējatu ɣalau ɣatēmu gebe ēsa aŋga ɣamalac tau nê ēna. Gebe ɣalau tonaj kēsaic eŋ todim-todim, tec sejop eŋ ma sēbōen eŋ ɣa kapoacwalô to sēsô eŋ akainj tōŋ. Mago eŋ kēmōnaŋ gēŋ, tanj sēsô eŋ tōŋna naŋ gēngic-gēngic, ma ɣalau sec tau kēkac ɣamalac tonaj kēsa gamēŋ sawa gēja.

30 Go Jesu kētu kēnac eŋ gebe “Aōmnêm ɣaē asa.” Ma eŋ kēsōm gebe “Legion,” gebe ɣalau sec taēsam sēsēp eŋ.

31 Go ɣalau tau teteŋ Jesu gebe ēmasuc ȇsēac sēsēp gamēŋ ɣakēlēndiŋ sec sēna atom.

32 Bōcanô toŋ kapōen̄ teŋ senj gēŋ sēmoa gamēŋ tau ɣalōc, tec ɣalau teteŋ Jesu gebe ȇlōc ma sēsēp bōc tonaj ɣalēlōm sēna. Tec Jesu ȇlōc gēdēŋ ȇsēac.

33 Tec ɣalau sec sēsa aŋga ɣamalac tonaj ma jasēsēp bōc tonaj ɣalēlōm sēja ma bōc tau totoŋgenj sēsabi aŋga salic gulun tagenj jasēsēp bugējactoŋ ma sēnōm bu su.

34 Lau bōcñha sēlic gēŋ tonaj ma sēc jasēsōm ɣawae aŋga malac to gamēŋ ɣakētu gēdō.

35 Tec lau sēsa sēja sebe sēlic gēŋ tau e jasēō lasē Jesu ma sēlic ɣac, tanj ɣalau sec sēsa aŋga ȇnē sēja naŋ, nē kauc kēsa ma kēsō ɣakwē sa jagēŋgōŋ Jesu akainjna ma tētēc tauŋ ɣanō.

36 Ma ȇsēac, tanj tauŋ mateŋanō sēlic ɣac tonjalau sec ôli ɣajam kēsa naŋ, sējac ɣamīn gēdēŋ ȇsēac gēwinj.

37 Ma lau samob aŋga Gadarenenēŋ gamēŋ nēŋ ɣalēlōm ɣatutuc ɣanō, tec teteŋ Jesu gebe ȇwi ȇsēac siŋ. Tec Jesu kēpi waŋ ma gēc gēmu gēja kētiam.

38 ɣac tau, tanj ɣalau sec sēsa aŋga ȇnē naŋ, keteŋ Jesu gebe ēmoa ȇwiŋ eŋ. Mago Jesu ȇwi eŋ siŋ ma kēsōm gebe

39 “Ômu ôna nêm andu ma ônac miŋ gēŋ kapōen̄, tanj Anôtô gēgōm gēdēŋ aōm naŋ.” Tec eŋ gēc gēja ma kēsōm gēŋ, tanj Jesu gēgōm gēdēŋ eŋ naŋ, lasē aŋga malac samucgeŋ.

Jairi latuo to awē, tanj kēmoasac Jesunê ɣakwē

(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

40 Lau samob sēlōŋ Jesu sēŋgōŋ e gēmu gēmēŋ kētiam, tec sēkōc eŋ sa.

41 Ma lōmmôkē teŋ, ɣaē Jairi, jagēu tau gēc Jesu akainjna ma keteŋ eŋ gebe ȇnē andu

42 gebe ȇnē latuo tagengeŋ, tanj nē jala kētu 12 naŋ, tec gēmac e awa kētu dambē su.

Jesu gēdi gēja ma lau taēsam sēkapiŋ eŋ sa.

43 Ma awē teŋ gējam dec kētōm jala 12 ma gējam ôli dokta kēkēŋ nê awa samob gējanja su. Mago teŋ kētōm gebe ȇngōm eŋ ôli ɣajam ȇsaŋa atom.

44 Eŋ kētu gasuc mēŋkēkô Jesu dēmōēmu ma kēmoasac ȇnē ɣakwē ɣalēsō, ma sep tagenj nē dec kēpa.

45 Ma Jesu kētu kēnac gebe “Asa kēmoasac aē.” Tec ȇsēac samob sēpē tauŋ ma Ptere kēsōm gebe “Mêtēmôkē, lau taēsam sēkapiŋ aōm sa to tētēŋ aōm.”

46 Ma Jesu kēsōm gebe “Teŋ kēmoasac aē, tec kēsaē ɣaclai kēsa aŋga aēŋoc gēja.”

47 Awē tau gēlic gebe oc ȇsinj tau êtōm atom, tec gēja tokētēnēpgeŋ jagēu tau gēc Jesu akainjna ma gēwa nê biŋ kēmoasac eŋ e gacgeŋ ɣajam kēsaŋa ɣam sa lau samob sēŋjō.

48 Tec Jesu kēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Latucoenec, kōkēŋ ȇwiŋ gēgōm aōm ɣajam kēsa, ôēc ôna totēmtac malōgen.”

49 Jesu kêsôm bij tonaj gêmoa ma naç ten aŋga lômmôkênê andu gêmêj ma kêsôm gebe "Latômô gêmac êndugac, ôlênsaŋ Mêtêmôkê êtiam atom."

50 Jesu gêjô mago kêsôm gêdêj Jairi gebe "Ôtêc taôm atom, ôkêj êwiŋgeŋ, go ɻapalêo naŋam êsa."

51 Go Jesu jagêô lasê andu ma gêlôc gêdêj teŋ gebe êpi andu êwiŋ atom, Petere agêc Joaŋ ma Jakobo ma ɻapalêo têna agêc tama tauŋgeŋ.

52 Lau samob têtaŋ to sêjam tanj sa kêtû ɻapalêona. Mago Jesu kêsôm gebe "Ataŋ atom, ɻapalêo gêmac êndu atom, gêc bêc tec gêc."

53 Ma êsêac sêômac eŋ gebe sêlic ɻapalêo gêmac êndu tomatêgeŋ.

54 Go Jesu kêkam ɻapalêo lêma e awa gêjac eŋ ma kêsôm gebe "Napalêo, ôndi sa."

55 Tec ɻapalêonê katu gêmu gêmêj e gacgeŋ gêdi sa, ma Jesu kêjatu gebe sêkêj gêj êndêj ɻapalêo tau êniŋ.

56 Têna agêc tama selendec naŋô. Ma Jesu gêjac jao êsêagêc gebe sênam miŋ biŋ tau êndêj lau teŋ atom. * Legion. 8:48 Luk 7:50

9

Jesu kêsakinj nê lau 12

(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

1 Jesu gêmôc êsêac 12 sêpi tageŋ ma kêkêj naŋana to naclai gelom êsêac gebe têtij naŋau sec samob to sêngôm gêmac ôlin naŋam êsa.

2 Go kêsakinj êsêac sêja gebe sênam mêtê êpi Anôtônê gamêj to sêngôm gêmac naŋam êsa.

3 Ma eŋ kêsôm gêdêj êsêac gebe "Akôc gêj teŋ amoia intêna atom. Aôc tôc atom. Ambic atali atom. Akôc mo atom. Akôc mone atom. Akôc naŋwê luagêc atom.

4 Embe api andu teŋ, naŋ aŋgôŋ tonajgeŋ e awi gamêj tau siŋ.

5 Ma lau embe sêkôc amac sa atom, naŋ awi malac tonaj siŋ ma êndôŋ naŋekop aŋga emkaiŋ su êtu geo naŋabelo teŋ êndêj êsêac."

6 Tec naŋseŋomi têtôm malacgeŋ sêja ma sêšôm naŋawae naŋam lasê to sêgôm gêmac naŋam kêsa kêtôm malacgeŋ.

Jesunê bij kêlênsôy Herodo

(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

7 Kasêga Herodo gêjô bij samob tonaj naŋawae e kêpô lêna tau naŋô, gebe lau naŋedô sêšôm sebe "Joaŋ gêdi sa aŋga naŋamatênenj."

8 Nagêdô sêšôm sebe "Elia tec geoc tau lasê." Ma naŋedô sêšôm sebe "Propete lanjwa nêŋ teŋ gêdi sa."

9 Ma Herodo kêsôm gebe "Joaŋ tec gabuc eŋ gêsutêkwa gêngic su. Mago tonê asa, tê gaŋô naŋawae amboac tonec kêpi eŋ nê." Ma gêgôm mocsac gebe êlic Jesu naŋô.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Joaŋ 6:1-14)

10 Aposolo sêmu sêmêj kêtiam ma sêjac miŋ gêj, tanj sêgôm naŋ, gêdêj eŋ. Go kêkôc êsêac sa ma ac têtaŋ tauŋgeŋ sêja malac teŋ, naŋa Betsaida, gebe našêmôa nêŋ tauŋja.

11 Mago lau sêlic ma têdaguc eŋ, tec kêkôc êsêac sa ma kêsôm Anôtônê gamêj naŋawae gêdêj êsêac, to gêgôm êsêac, tanj sêpô lêna naŋ, ôlin naŋam kêsa.

* **8:56:** Lau Rom sêsam siŋwaganêŋ toŋ kapôdêŋ teŋ gebe

12 Kêdabiŋ gebe oc naêsep, ma ɻacseŋomi 12 jasêsôm gêdêŋ eŋ gebe Aêac tamo gamêŋ sawa nec, ôkêŋ lau sêc êlin-êlin gebe sêna malac to gamêŋ ɻakêtu gêdô nasêlêwaŋ tauŋ ma têtâp nêŋ mo sa."

13 Mago Jesu kêsôm gêdêŋ ɻêac gebe "Amac taôm akêŋ gêŋ ɻêac sêniŋ." Tec ɻêac sêsôm gebe "Aêacma polom lemeŋ tengeŋ ma i luagêcanô tec gêc. Aôm gobe aêac ana anam ôli mo êtu lau samob tonanŋa me."

14 ɻêac ɻacwaga amboac 5,000. Tec Jesu kêsôm gêdêŋ nê ɻacseŋomi gebe Asôm ɻêac sêŋgôŋ sic totoŋ-totoŋ êtôm 50-50 sêwiŋ tauŋ."

15 Tec ɻacseŋomi sêgôm amboac tonanŋa ma samob sêŋgôŋ sic.

16 Go kêkôc polom lemeŋ teŋ to i luagêc tonanŋa sa mêmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kêkôc-kêkôc ma kêkêŋ gêdêŋ ɻacseŋomi, gebe sênaç sam êndêŋ lau.

17 Ser e gêôc ɻêac tôŋ samob, go sejon ɻapopoc sa kêsêp gadob 12.

*Peterê kêsôm Kilisi ɻam
(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)*

18 ɻasawa teŋ Jesu keten mec gêmoa tauŋa ma nê ɻacseŋomi sêwiŋ eŋ. Go kêtû kênac ɻêac gebe "Lau sêsam aê sebe asa."

19 Ma ɻêac sêjô eŋ awa gebe "Nagêdô sêsôm gebe aôm ɻackêsgu Joan, ma ɻagêdô sêsôm gebe aôm Elia, ma ɻagêdô sêsôm gebe Propete lanjwa nêŋ teŋ, tec gêdi sa."

20 Ma Jesu kêtû kênac ɻêac gebe "Ma amac nec asam aê abe asa." Tec Peterê gêjô eŋ awa gebe "Aôm Anôtônê Kilisi tau."

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê
(Mat 16:20-28; Mar 8:30-9:1)*

21 Ma Jesu gêjam ɻêac awenj auc to gêjac jao gebe sêsôm lasê êndêŋ lau teŋ atomanô.

22 Ma kêsôm gebe "Nâmalacnê Latu oc êôc ɻandaŋ taêsam. Laumata to lau dabunjsêga ma biŋsatau oc têtiŋ eŋ to sênaç eŋ êndu e ɻabêc êtu têlêac, go êndi sa êtiam."

23 Ma kêsôm gêdêŋ ɻêac samob gebe "Nac teŋ embe taê ênam gebe ɻêap aê tôŋ, naŋ ênaç kapoac tau ma êôc nê kakesotau êtôm bêcgeŋ, go êndaŋguc aê,

24 gebe ɻac teŋ embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, naŋ oc êmac êndu, ma teŋ embe êmac êndu êtu aêra, naŋ oc êngôŋ mata jali.

25 Nac teŋ embe ênsôb gêŋ nomna samob sa ma êjaŋ tau to ênam tau sapu, oc ênam eŋ sa amboac ondoc.

26 Nac teŋ embe maja aê to nroc biŋ, Nâmalacnê Latu oc maja eŋ amboac tonanŋa êndêŋ taŋ êmêŋ totau nê ɻawasi ma Tamanê ɻawasi ma anjela dabuŋ nêŋ ɻawasi.

27 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe ɻêac tec sêkô-sêkô nec, nêŋ ɻagêdô oc sêmac êndu atomgen e sêlic Anôtônê gôlinj su acgom."

*Jesu ôli kain teŋ kësa
(Mat 17:1-9; Mar 9:2-8)*

28 Jesu kêsôm biŋ tonanŋa su ma ɻabêc 8 gêjaŋa acgom, go kêkôc Peterê agêc Joan ma Jakobo sêpi lôc teŋ sêja gebe eten nec.

29 Tec keten gêmoa e lanjôanô kain teŋ kësa ma nê ɻakwê e ɻaeb ɻâoma.

30 Ma sêlic ɻac luagêc sêjam biŋgalôm sêwiŋ eŋ. Naclagêc tau Mose agêc Elia.

31 Tec agêc seoc tauŋ lasê tonjawasigeŋ mêmâtôm ênê lêŋ, taŋ oc ênaç dabuŋ anja Jerusalemna naŋ, lasê gêdêŋ eŋ.

32 Petere to nê ɻac luagêc, tanj sêwiŋ eŋ naŋ, sêc bêc sêc e mateŋ gêlac, go sêlic Jesunê ɻawasi, ma ɻaclagêc tonaj sêkô sêwiŋ eŋ.

33 Agêc dêdi sêmoa gebe sêwi Jesu siŋ, go Petere kêsôm gêdêŋ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ɻajam gebe tamoa tonec. Aéac anam bec têlêac acgom, aômnêm teŋ ma Mosenê teŋ ma Elianê teŋ.” Petere gêjam kauc biŋ, tanj tau kêsôm naŋ.

34 Kêsôm biŋ tonaj gêmoa ma tao teŋ mêtengêjam ajuŋ ȑsêac e kékôm ȑsêac auc ma ɻacseŋomi têtêc tauŋ ɻanô.

35 Go awa teŋ kêsa arŋa tao tonaj gêmêŋ gebe “Aêjoc Latuc tecenec, tec kajaliŋ eŋ sa naŋ akêŋ taŋem eŋ.”

36 Awa tonaj kêsa gêmêŋ ma sêlic Jesu tauŋ kékô. Sêlic gêŋ tonaj e sêjam tauŋ tôngen, tec gêdêŋ ɻasawa tonaj sêjac miŋ biŋ, tanj sêlic naŋ, ɻawae gêdêŋ lau teŋ atom.

*Jesu gêgôm ɻapalê tonalau sec ôli ɻajam kêsa
(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)*

37 ɻabêbêc sêsep arŋa lôc sêmêŋ e dêdac lau ta sam.

38 Ma ɻac teŋ arŋa lau tonaj nêŋ gêmôc gebe “Mêtêmôkê, aê jateŋ aôm gebe ôlic ɻoc latuc acgom, gebe ɻoc gêŋ tagenjanô.

39 ɻalau sec teŋ kékam eŋ e kêwakic sec ma kêjamuŋ eŋ e awaôpic kêsa, ma êwi eŋ siŋ atom e ɻasawa ec balin.

40 Tec aê kateŋ nêm ɻacseŋomi gebe têtiŋ ɻalau tau e sêgôm jageo.”

41 Ma Jesu gêjô eŋ awa gebe “Ojae, amac akêŋ-gêwiŋ-atom ma amac lau-kesowaga, aê jamoa jawiŋ amac e êndêŋ ondoc ma jaôc amacnêm biŋ e êndêŋ ondocgeŋ. Ôkôc latôm êmêŋ tonec acgom.”

42 ɻapalê kêsêlêŋ gêmoa ma ɻalau tau kêmônaŋ to kêjamuŋ eŋ. Tec Jesu gec biŋ ɻalau sec ma gêgôm ɻapalê ɻajam kêsa, go kékêŋ eŋ gêdêŋ tama gêmu gêja.

43 Ma ȑsêac lau samob têtakê ɻanô kêtu Anôtônê ɻaclai kapôdêŋja.

*Jesu geoc êmac endu to êndi saŋa lasê kêtû luagêcŋa
(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)*

Lau samob sêjac lemen kêtû ênê gêŋ samob, tanj gêgôm naŋŋa, sêmoa ma Jesu kêsôm gêdêŋ nê ɻacseŋomi gebe

44 “Akêŋ taŋem biŋ tecenec ɻaŋep, gebe sêkêŋ Njamalacnê Latu êndêŋ Njamalac lemen êna.”

45 Mago ȑsêacnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ tonaj atom, ma biŋ tau kêsiŋ tau gêdêŋ ȑsêac e sêjala ɻam atom. Ma têtêc tauŋ tec têtu kênac eŋ kêtû biŋ tauŋ atom.

*Asa êtu ɻac kapôdêŋ
(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)*

46 ɻasawa teŋ ȑsêac taêŋ gêjam jakêsa-jakêsa gebe nêŋ asa kêtû ɻac towae kêlêlêc ȑsêac ɻagêdô su.

47 Tec Jesu kêjala biŋ, tanj ȑsêac taêŋ gêjam gec nêŋ ɻalêlôm naŋ, ma kékôc ɻapalê teŋ ketoc eŋ kékô kêsi enja.

48 ma kêsôm gêdêŋ ȑsêac gebe “Nac teŋ embe êkôc ɻapalê tonec sa êtu aêjoc naêna, naŋ êkôc aê sa. Ma ɻac teŋ embe êkôc aê sa, naŋ êkôc ɻac, tanj kêsaŋ aê naŋ sa. Amacnêm ɻac, tanj alic eŋ ɻac sauŋ ec teŋ naŋ, eŋ ɻac kapôdêŋ.”

*Nac tanj kêken kisa amac atom naŋ, kêpuc amac tôy
(Mar 9:38-40)*

49 Tec Joan gêjô eŋ awa gebe “Mêtêmôkê, aêac alic ɻac teŋ kêtîŋ ɻalau sec su na aôlmnêm ɻaê, tec ajac jao eŋ gebe eŋ kêdaguc aêac atom.”

50 Ma Jesu kêsôm gêdêj eŋ gebe “Anac jao eŋ atom, gebe ɻac, taŋ kêkêj kisa gesenj amac atom naŋ, kêpuc amac tōŋ.”

Lau Samaria sêkôc Jesu sa atom

51 ɻanoc taŋ Anôtô gebe êkôc Jesu saŋa naŋ kêdabinj, tec Jesu kêsêlêj kepeŋ Jerusalem gêja,

52 ma kêsakiŋ laujaenj sêmuŋ eŋ. Ma êsêac sêšô lau Samaria nêŋ malac teŋ sebe sêmansaŋ ênê gamêj kwananĝenj.

53 Mago lau tau sêkôc eŋ sa atom gebe eŋ kêsêlêj kepeŋ Jerusalemgeŋ.

54 ɻacseŋomagêc Jakobo agêc Joaŋ sêlic ma sêšôm gebe “Apômtau, aôm gobe aêac asôm gebe ja êsêp anga undambê mêtjeniŋ êsêac su me masi.”

55 Tec Jesu kêkac tau ôkwi ma gec biŋ êsêagêc gebe “Asa ɻalau latu amagêc. ɻamalacnê Latu gêmêj gebe enseŋ launêj katun su atom, gêmêj gebe ênam sa.”

56 Ma ac sêc sêja malac teŋ.

Lau sebe sêndaŋguc Jesu

(Mat 8:19-22)

57 Êsêac sêšêlêj sêmoa intêna ma ɻac teŋ kêsôm gêdêj eŋ gebe “Gamêj tan aôm gobe ôna naŋ, aê oc jandanguc aôm.”

58 Tec Jesu kêsôm gêdêj eŋ gebe “Mojan sê ic ma moc, taŋ sêmoa umboŋ ɻalabu naŋ, sêjam sac. Mago ɻamalacnê Latu nê gamêj teŋ gebe endeŋ kwalim ênêcŋa gêc atom.”

59 Go kêsôm gêdêj ɻac teŋ gebe “Ôndanguc aê.” Ma ɻac tonaj kêsôm gebe “Apômtau, ôlôc acgom gebe jana jansuŋ tamoc acgom.”

60 Tec Jesu kêsôm gêdêj eŋ gebe “Andec ɻacmatê sênsuŋ tauŋ nêŋ ɻacmatê ma aôm ôna ôsôm Anôtônê gamêj ɻawae lasêmaŋ.”

61 Go ɻac teŋ kêsôm gebe “Apômtau, aê gabe jandanguc aôm. Tagenj ôlôc êmuŋ êndêj aê gebe jana ma jakam ɻoc gôlôlac lemenj acgom.”

62 Tec Jesu kêsôm gêdêj eŋ gebe “ɻac taŋ lêma gêdêj waŋ ɻagôliŋ su ma mataanô geogeo naŋ, kêtôm Anôtônê gamêj atom.”

10

Jesu kêsakiŋ lau 70 sêja

1 Tonaŋ su, go Apômtau kêjalinj lau 70 sa sêwinq ma kêsakiŋ êsêac luagêc-luagêc gebe sêmuŋ sêna malac to gamêj, taŋ eŋ taê gêjam gebe êna naŋ.

2 Ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Mo tau tec ɻanô kêsa samob, mago kolenwaga tec luagêcgeŋ. Amboac tonaj atenj êndêj mo tau ɻatau gebe êkêj kolenwaga nasênaŋ nê gêj ɻanô sa.”

3 Alic acgom, aê jasakij amac amboac domba asêp kêam sec ɻalêlôm ana.

4 Akôc awa êsêp ômbiŋkap ɻaatali atom. Ambic atali atom. Asô atapa atom. Ma awem ênac lau anga intêna atom.

5 Embe api andu teŋ, go asôm êtu ɻamatageŋ gebe ‘Biŋmalô êpi andu tonec.’

6 Ma biŋmalô latu teŋ embe êngôŋ tōnê, go amacnêm naênsac eŋ. Ma embe masi, go êmu êndêj amac êwac êtiām.

7 Anjôŋ andu tau tonaj ma anij to anôm gêj, taŋ sêkêj êndêj amac naŋ, gebe kolenwaganê ɻaŋli gêjac eŋ ɻawae. Alom-alom andu atom.

8 Ma embe naasa malac teŋ e sêkôc amac sa, go anij gêj, taŋ êsêac sêkêj amac naŋ,

⁹ ma anjôm lau gêmac, tan sêmoa malac tau naŋ, ôliŋ ñajam êsa to asôm êndêŋ
êseac gebe ‘Anôtônê gamêŋ kêtâbîn amacgac.’

¹⁰ Ma embe asa malac teñ e sêkôc amac sa atom, go aêc mêsjako intêna ma asôm gebe

11 'Amacnêm malac ñakekop, tec gi aêac eñkaiñ nec, aêac êndôñ su wacêpi amac taôm. Mago biñ tonec ajala gebe Anôtônê gamêñ kêdabiñ su.'

12 Aê jasôm êndêñ amac gebe Êndêñ bêc Anôtô êmêtôc binjña lau Sodom oc sêngôñ naeo êtôm lau malac tonanjña atom.

Ojae kēpi malac, tan sêjam taun ôkwi atom

(Mat 11:20-24)

3 “Ojae Korasir

Ujac Korashimma, ujac Betardama. gelitaro talu gugon aijga antaenemnan, embe jangôm anja Turu to Sidon nêñ, oc sênam tauñ ôkwi wanêcgej ma sêso talu to sêlinj wao sa sêngôñ.

¹⁴ Endēŋ bēc mêtōcṇja Anôtô taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su.

¹⁵ Ma aôm Kapanaum tonarj, gobe sêsuñ aôm sa e nadingerj undambê me. Aôm oc u taôm e gacgej ôsêp lamboam ôna.”

¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdêij nê ɣacseñomi gebe “Nac tanj gêñô amac nañ, gêñô aê, ma ɣac tanj kêmåsuc amac nañ, kêmåsuc aê. Ma ɣac tanj kêmåsuc aê nañ, kêmåsuc ɣac, tanj kêsakiñ aê gamêñ nañ.”

Lau 70 tonaj sêmu dêdêy Jesu sêja

¹⁷ Lau 70 sêmu sêmêj kêtiam totêntac ñajamgej ma sêsôm gebe “Apômtau, nlalu sec tanerj wamu gêdêrj aêac gêwîj kêtua aômnêm ñaênya.”

¹⁸ Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê galic Sadanj tau gêu tau anga undambé amboac ôsic.

¹⁹ Alicgac me, aê kakêñ ñaclai gelom amac gebe aka moac to alidêbu ma akônij ñacio tau nê ñactêkwa samob tôj, ma gêñ teñ oc êngôm amac atu sec atomanô.

²⁰ Tagenj atu samuc étu ñalau sec tanjen wamu amacñá nec atom, atu samuc gebe teto amacném ñaê gêc undambé.”

Jesu tētac ηajam kēsa

(Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Gêdêñ ñasawa tonaj Nalau Dabun gêjam Jesu auc e têteñ ñajam kësa ma kësôm gebe "Tamoc, undambê to nom Natau, aê jalambin aôm gebe gôsan biñtônê auc gêdêñ laumêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdêñ ñacpalê dedec. Aec, Tamoc, biñjanô, aôm gôlic ñajam amboac tonaj, tec gôgôm nêm gêj.

22 “Tamoc kékén gêŋ samob gêdêŋ aê. Ma nac teŋ kékala Latu atom, Tama taugen. Ma teŋ kékala Tama atom, Latu taugen to êsêac, taŋ Latu gebe eoc lasê êndêŋ êsêac naŋ.”

²³ Go kësa tau ôkwi mëngkësôm gêdêj nê ñacseñomi taungeñ gebe “Aê aoc êôc mateñanô, tañ sêlic gên ònaq amac alic nañ,

24 gebe aê jasôm êndêy amac gebe Propete to kin gwalêkiñ sebe sêlic gêñj, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sebe sêñô biñj, tec amac anô nec, mago sêñô atom.”

Biñqôlin ñac Samaria taê walô ñaqgêbac

²⁵ Bijsutau tenj gêdi sa gebe ênsâen, tec kêsôm gebe "Mêtêmôkê, aê jaŋgôm asagen, ec jawé kain jaŋgôn matoc jali teŋen."

26 Jesu gêjô ej awa gebe “Teto biŋ ondoc gec Mosenê biŋsu. Aôm kôsam amboac ondoc.”

27 Tec ɣac tau kêsôm gebe “Têm̄ tac êwiŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ɣalâlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm ɣaclai samuc ma nêm kauc samuc êwiŋ engeŋ, ma têmtac êwiŋ lau wacbaŋ aôm amboac têmtac gêwiŋ taôm.”

28 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe “Kôsôm jagêdêŋ. Ôngôm amboac tonanjeŋ, go ômoa matam jali tengeŋ.”

29 Nac tonaj gebe êwaka tau sa, tec kêtû kênac Jesu gebe “Lau ondoc mêtbanj aê”

30 Go Jesu gêjô ej awa gebe “Nac teŋ anga Jerusalem kêsêp Jeriko gêja e kêsêp kêjangowaga ɣalâlôm. Èsêac sêkwalec ênê ɣakwê su ma sêjac ej gêwê siŋ sa ma sêc sêja.

31 Gocgo ɣac dabuŋwaga teŋ gêjam kauc ɣac tonaj ɣabinj kêsêlêŋ kêsêp intêna tonanjeŋ gêja e gêlic ɣac tau gêc ma gêôc lêlêc ej gêja.

32 Ma Lewi teŋ amboac tonanjeŋ. Mêngêô lasê gamêŋ tau e gêlic ej su ma gêôc lêlêc ej gêja.

33 Go ɣac Samariaŋa teŋ kêsêlêŋ gêmoa e jagêô lasê gêdêŋ ej, tec gêlic e taê walô ej

34 ɣa kêtû gasuc gêdêŋ ej jakékêc niptêkwi to wain kêsêp ênê kamoc su, go kêsabai ma gêôc ej sa gêngôŋ tau nê bôc ɣaô ma kejon ej kêpi andu ɣacleŋja jagejob ej.

35 Nabêbêc gê denari luagêc sa jakékêŋ gêdêŋ andu ɣatau tonaj ma kêsôm gebe ‘Ojop ej ɣapep. Ma gêŋ, tan ôkêŋ êlêlêc ɣaôli tonaj su naŋ, embe jamu jamêŋ, go janac ɣatôp.’

36 Aôm gobe lau têlêac tonaj nêŋ asa kêtû ɣac, taŋ kêjangowaga sêjac ej naŋ, nê ɣac jabaŋ ej.”

37 Tec biŋsutau kêsôm gebe “Nac taŋ taê walô ej naŋ.” Go Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ôc ôna ma ôngôm amboac tonanjeŋ.”

Jesu kêtû ɣacleŋ Maria agêc Marta

38 Ac sêselêŋ-sêselêŋ sêmoa e jasêo lasê malac teŋ. Ma awê teŋ, ɣaê Marta, kékôc ej sa kêsô ênê andu gêja.

39 Ma lasio teŋ gêmoa, nê ɣaê Maria, naŋ gêngôŋ Apômtau akaiŋja ma gêŋô ênê biŋ.

40 Marta gim tau su kêtû sakinjageŋ, tec gêdêŋ Jesu jakêsôm gebe “Apômtau, lasico gêwi sakin siŋ gêdêŋ aê taucgeŋ gajam nec, oc gôlic ɣajam me masi. Ôsôm êndêŋ ej gebe ênam aê samanj.”

41 Tec Apômtau gêjô ej awa gebe “Marta, Marta, aôm kôpô sim taôm to gôim taôm su gêŋ taësamja elêmê.

42 Aômnêm gêŋ ɣanô tagen masi. Maria kêjalinj nê gêŋ ɣajam sa sugac, oc sêkôc su anja ênê atom.”

11

Biŋ tateŋ meçŋa (Mat 6:9-15; 7:7-11)

1 Nasawa teŋ Jesu keteŋ meç gêmoa gamêŋ teŋ. Keteŋ e su ma nê ɣacsejominêŋ teŋ kêsôm gedej ej gebe “Apômtau, ôndôŋ aêac êtu atenj meçjamaŋ êtôm Joan kêdôŋ nê ɣacsejomi.”

2 Ma eŋ kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe “Ēndēŋ aten̄ me, naŋ asōm gebe Tamemai,
Aōmnēm ḥaâ lau sēnam dabuŋmaŋ.
Ômôdēŋ ôtu Apômtau ôtōm gamēŋgeŋ.

3 Ôkēŋ aēacma mo êtōm bēcgeŋja ēndēŋ aēac êtōm bēcgeŋ.
4 Ma ôsuc aēacma sec ôkwi,
gebe aēac tauŋ asuc launēŋ tōp ôkwi amboac tonan̄geŋ.
Ôwē aēac asa lētōm atom.”

5 Ma Jesu kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe “Amacnēm ḥac teŋ embe ēndēŋ nē gwadē
êna ên̄ eŋ embēcauc êna lugeŋ naēsōm ēndēŋ eŋ gebe ‘Gwadēc, ôkēŋ mo tēlēac
ēndēŋ aē,

6 gebe ḥoc ḥac teŋ kētu intēnan̄ageŋ mēŋgēō lasē gēdēŋ aē, ma ḥoc gēŋ gebe
jakēŋ ēndēŋ eŋja masi,’

7 ma embe nē gwadē tonan̄ êmoa nē gamēŋ ḥajlōmgeŋ ma êjō eŋ awa gebe
‘Ôlēnsōŋ aē amboac secgeŋmaŋ. Katam ḥajaŋa kēsa ma aēac to ḥoc gōlōac sauŋ
êu tauŋ jaaēc sugac. Aē katōm gebe jandi sa jakēŋ gēŋ teŋ ēndēŋ aōmja atom,’

8 go amboac ondoc. Aē jasōm ēndēŋ amac gebe ḥac tau embe êndē
mēŋkēŋ ēndēŋ eŋ êtu ên̄ gwadē eŋja atom, mago oc êndē sa naēkēŋ gēŋ, tan̄
kēpō lēna naŋ, êtu eŋ keteŋ gēōc aucgeŋja.

9 Amboac tonan̄ aē jasōm ēndēŋ amac gebe Aten̄ gēŋ, oc akōc ḥanō. Ansom
gēŋ, oc atap sa. Amandi katam, oc êlēc su ēndēŋ amac.

10 Gebe ḥac, tan̄ eter̄ gēŋ naŋ, êkōc ḥanō. Ma ḥac, tan̄ ensom naŋ, êtap sa.
Ma ḥac, tan̄ êmandi katam naŋ, katam oc êlēc su ēndēŋ eŋ.

11 Tama asa aŋga amacnēm naŋ latu eten̄ mo ēndēŋ eŋ ma êkēŋ poc, me eten̄
i ma êkēŋ moac êjō i ēndēŋ eŋ.

12 me eten̄ ḥakecsulu ma êkēŋ alidēbu ēndēŋ eŋ.

13 Amac lau sec ajala akēŋ gen̄ ḥajam-ḥajam ēndēŋ nēm gōlōac ḥasec-ḥasec,
ma abe Tamemi undambēŋa êkēŋ ḥalau Dabuŋ ēndēŋ lau, tan̄ teteŋ eŋ naŋ
atom me.”

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

14 Jesu kētiŋ ḥalau sec toawamē kēsa gēja. ḥalau tonan̄ kēsa gēja su, go
awamē tau kēsōm biŋ lasē, ma lau samob sēŋac lemer̄.

15 Tec ēsēacnēŋ lau ḥagēdō sēsōm gebe “Eŋ kētiŋ ḥalau sec ḥa Belsebul, tan̄
kētu ḥalau sec nēŋ kasēga naŋ.”

16 Ma ḥagēdō sebe sēnsaē eŋ, tec sēsōm gēŋtalō undambēŋa aŋga ên̄.

17 Jesu kējala biŋ, tan̄ ēsēac taēŋ gējam naŋ, ma kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe
“Gamēŋ teŋ embe êwa tau êkōc, oc êtu gasan̄, ma gōlōac teŋ oc senseŋ gōlōac
teŋ.”

18 Ma Sadan̄ to nē lau embe sēwa tauŋ êkōc, go nēŋ gamēŋ ênēc amboac
ondoc. Amac tan̄ asōm gebe aē kētiŋ ḥalau sec ḥa Belsebul naŋ, taēm ênam biŋ
tonan̄.

19 Aē embe jatiŋ ḥalau sec ḥa Belsebul, go amac latōmi tētiŋ ḥa asa. Kētu
tonan̄ja ēsēac tauŋ oցgo sēmētōc amac.

20 Ma aē embe jatiŋ ḥalau sec ḥa Anōtōnē ḥaclai, go êwa sa gebe Anōtōnē gōlin̄
wacēpi amac.

21 “Nactékha teŋ embe lēma tokēmgeŋ ma ejop nē gamēŋ êmoa, oc nē waba
ênēc tengen̄

22 Mago ɳac siŋsêlêc teŋ embe êndac eŋ, oc êku eŋ tulu ma êjanjo ênê laukasap, taŋ taê kêka naŋ su, ma ênac sam ênê waba.

23 “Nac taŋ êwiŋ aê atom naŋ, enseŋ aê. Ma ɳac taŋ ejoŋ ɳanô sa êwiŋ aê atom naŋ, êtê salinj-salinj.

Nalau sec gêmu gêja nê gamêŋ langwa kêtiam

(Mat 12:43-45)

24 “Nalau ɳatêmui embe êsa anja ɳamalac teŋ nê, oc eo êmoa gamêŋ kwalam ma ensom gamêŋ êlêwaj tauŋa, e embe êtap sa atom, go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ɳoc andu, taŋ kasa gamêŋ naŋ êtiŋ.’

25 Ma embe naêô lasê, oc êlic sêkajo sa to sêgelôŋ.

26 Go naêkôc ɳalau 7, taŋ nêŋ sec kêlêlêc ênê su naŋ, mêŋsêšô nasêŋgôŋ. Go ɳamalac tonaj êmoa naeo ɳanô êlêlêc gêmuŋja su.”

Jesu awa gêôc lau

27 Jesu kêsôm biŋ tonaj gêmoa ma awê ten anja lau tau nêŋ gêôc awa sa ma kêsôm gêdêŋ en gebe “Aê aoc êôc têtaclêlôm, taŋ kêkêkam aôm to su, taŋ aôm gônôm naŋ.”

28 Mago Jesu kêsôm gebe “Biŋjanô, aê aoc êôc êsêac, taŋ sêŋô Anôtônê biŋ ma sêmasaŋ naŋ.”

Lau sêjatu gêjtalô

(Mat 12:38-42)

29 Lau taêsam sêkac sa sêpi tagen, go Jesu gêôc, awa sa ma kêsôm gebe “Lau têm tonecja êsêac lau sec. Ac sêšôm gêjtalô, mago gêjtalô teŋ oc êndêŋ êsêac atom, gêjtalô Jonaŋa tagen.”

30 Kêtom Jona kêtu lau Niniwe nêŋ gêjtalô, ɳamalacnê Latu êtu lau têm tonecja nêŋ gêjtalô amboac tonajgeŋ.

31 Êndêŋ noc mêtôcja kwin anja mula-mja oc êndi sa êwiŋ gôlôac têm tonecja nêŋ lau ma êmêtôc êsêac, gebe en anja nom ɳamadiŋ, mago gêmêŋ gebe êjô Salomonê mêtê. Ma alic acgom, ɳac teŋ kêlêlêc Salomo su tec gêmoa.

32 Êndêŋ noc mêtôcja ɳacwaga Niniweŋa oc sêndi sa sêwiŋ lau têm tonecja ma sêmêtôc êsêac gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tauŋ ôkwi. Ma alic acgom, ɳac teŋ kêlêlêc Jona su tec gêmoa.

Biŋ kêpi ôliŋ ɳaja

(Mat 5:15; 6:22-23)

33 “Nac teŋ embe êtuŋ ja sa, oc êsiŋ ôkwi me êŋgênduc ɳa suc auc atom. Enj etoc êkô jakaiŋ ɳaðgen gebe êsêac, taŋ sêšô sêmêŋ naŋ, sêlic ɳawê.

34 Matamanô kêtu ôlim ɳaja. Matamanô embe ɳajam, go ɳawê ênam ôlim samucgenj auc. Ma matamanô embe sec, go ôlim samuc ɳakesec.

35 Amboac tonaj ojop taôm ɳapep gebe ɳawê, taŋ gêc nêm ɳalêlôm naŋ, ɳakesec êsa atom.

36 Ôlim samuc embe ɳawê êsa e ɳagêŋlêlôm teŋ ɳakesec atom, oc ɳawê êsa samucgenj êtôm ja ɳanô kêpô aôm.”

Jesu gen olin Parisai to biŋsatau

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 20:45-47)

37 Jesu kêsôm biŋ tonaj gêmoa ma Parisai teŋ keten en gebe êna êniŋ gêŋ oscsalôŋa êwiŋ en. Tec kêsô gêja e jagêŋgôŋ sic.

38 Parisai tonaj gêlic en gebe êniŋ gêŋ, mago kêkwasiŋ tau gêmuŋ atom, tec gêŋjac lêma.

39 Ma Apômtau kêsôm gêdêj eŋ gebe “Kec, amac Parisai akwasinj laclu to suc ḥadêmôhja ḥapep, mago nêm ḥalêlôm naŋ geŋgej to sec gêjam auc.

40 Amac lau meloc, ḥac tau, taŋ kêmasaŋ gêj ḥadêmôhja naŋ, kêmasaŋ gêj ḥalêlômja gêwiŋ atom me.

41 Akêj gêj, taŋ gêc laclu to suc ḥalêlôm naŋ, êtu moasiŋ êndêj lau, go talic amacnêm gêj samob ḥawasi.

42 “Ojae amac Parisaimêj, amac embe atap lai to môm ma gêj gêga 10-10 sa, go akêj ḥatej êtu da ma awi biŋgêdêj to têntac gêwiŋ Anôtôŋa siŋ. Daŋgôm teŋ ma dawi teŋ siŋ atom.

43 “Ojae amac Parisaimêj, tec têmtac gêwiŋ abe aŋgôj ḥamatagenj aŋga lôm to sê moaléc amac aŋga malaclungenj.

44 Ojae amacmêj, tec atôm sêô, taŋ gamêrj kékêj auc naŋ. ḥamalac sêka tôŋ palin-palingenj ma sêjam kauc.”

45 Tec biŋsutau teŋ kêsôm gêdêj eŋ gebe “Mêtêmôkê, kôsôm biŋ tonaj tec gêbu aêac biŋsutau gêwiŋ amboac tonanjeŋ.”

46 Ma Jesu kêsôm gebe “Ojae amac biŋsutaumêj amboac tonanjeŋ. Amac akêj gêj wapac kêsac lau, mago taôm lememlatu teŋ kêmoasac gêj wapac ḥagec atom.

47 Ojae amacmêj, tec aboa propete, taŋ tamemi sêjac êsêac êndu naŋ, nêj sêô sa.

48 Tec amac awa tameminêj gêj, taŋ sêgôm naŋ, sa to alic ḥajam, gebe êsêac sêjac propete êndu ma amac aboa êsêacnêj sêô sa.

49 Amboac tonaj Anôtônê mêtê kêsôm lasê gebe ‘Aê oc jasakin propete to laujaŋ dêndêj êsêac sêna, ma oc sénac êsêacnêj ḥagêdô êndu to sêjanda ḥagêdô,’

50 Amboac tonaj Anôtô êjatu propete samob nêj, dec, taŋ sêkêc siŋ gêdêj Anôtô kékêj undambê to nom e mêŋgêdêj galoc naŋ, ḥagêjô aŋga lau têm tonecja nêj,

51 aŋga Abelnê dec e gêdêj Sakarianê dec, taŋ sêjac eŋ êndu aŋga altar dajaŋa to lôm dabuŋ ḥasawa naŋ.

52 “Ojae amac biŋsutaumêj, amac akôc ki, taŋ êlai andu tajala mêtê ḥamija ḥakatann su. Amac taôm asô aja atom ma akô lau, taŋ sebe sêô sêna naŋ, auc amboac tonanjeŋ.”

53 Jesu kêsa aŋga andu tonaj gêja ma Parisai to biŋsutau sêôc awej sa ma sêkac eŋ to têtu lêsu eŋ kêtû biŋ ta  samja.

54 Aê dêdib eŋ sebe tau êwa lip tau ḥa biŋ, taŋ êsôm naŋ. *

12

*Jesu gêlêj biŋ nê ḥacsejomi
(Mat 10:26-27)*

1 Lau ta  sam ḥasec sêkac tauŋ sa e gamêj gêlôc, ma Jesu kêsôm biŋ gêjac m gêdêj nê ḥacsejomi gebe “Ajop taôm êndêj Parisainêj jist. Jist tau êsêacnêj dansan.

2 Gêj samob, taŋ sêsaŋ auc naŋ, oc êtu awê, ma biŋ samob, taŋ gêc lêlôm naŋ, oc êsa awê.

3 Amboac tonaj biŋ samob, taŋ asôm kesecgenj, oc sêjô ênêc awêgeŋ. Ma biŋ, taŋ atu dindin gêdêj taôm aŋgôj balêmlêlôm naŋ, oc sênam mêtê êpi aŋga malaclunj.

* **11:54:** Sadanjê ḥaâ teŋ.

*Aêac tatêc asa
(Mat 10:28-31)*

⁴ “Noc lauac, aê jasôm êndêj amac gebe Êsêac taq sêncac ôlimgej êndu, mago têtôm gebe sêngôm gêj ñagêdô êwinqa atom naq atêc atom.

⁵ Aê jakêj puc amac êtu ñac, taq atêc ejnja naq. Atêc Anôtô, taq ênac ñamalac êndu sa acgom, go nê ñaclai êtôm gebe êmbalinj ej êsêp lamboam ñakêlêndij êna. Kec, jasôm êndêj amac gebe Atêc ñac tau tonaj.

⁶ “Kêliŋkelej lemej tej naq ñaoli saunjanô. Mago Anôtô kêlinj ñatej sinj atomanô.

⁷ Ma ñac tau, naq kêsa amac môkêmalaq sa tomalagenj. Amboac tonaj atêc taôm atom gebe amac tonaj alêlêc kêliŋkelej taêsam su.

*Tasôm Kilisi lasê endej ñamalac
(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ “Aê jasôm êndêj amac gebe Ñac tej embe êsôm êndêj ñamalac gebe Aê katu ênê gêj, naq Ñamalacnê Latu êsôm ej lasê êndêj Anôtônê aqela.

⁹ Ma ñac tej embe ênsa aê auc êndêj ñamalac, naq Ñamalacnê Latu ênsê ej auc êndêj Anôtônê aqela amboac tonaj.

¹⁰ “Ñac tej embe êsac Ñamalacnê Latu, naq Anôtô oc êsuc ôkwi. Mago tej embe êsôm biŋ alôb-alôb épi Ñalau Dabuŋ, naq Anôtô oc êsuc ôkwi atom.

¹¹ “Embe sêkêj amac akô lôm me gôliŋwaga me lau tonaclai lanjôjnêmja, naq apô sim taôm êtu lêj me biŋ ajô êsêac awenj me asômja atom,

¹² gebe êndêj noc tau tonaj Ñalau Dabuŋ oc êndôj biŋ, taq amac asômja naq êndêj amac.”

Biŋgôlinj kêpi ñac meloc tolêlôm

¹³ Go ñac tej aŋga launêj kêsôm gêdêj Jesu gebe “Mêtêmôkê, ôsôm teoc gebe êwa aêagêcma gêŋlênsêm êkôc ma êkêj ñamakej êndêj aê acgom.”

¹⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêj ej gebe “Ñac nec, asa kêkêj aê gebe jamêtôc biŋ to janac sam amagêcnêm gêŋlênsêm.”

¹⁵ Go kêsôm gêdêj êsêac gebe “Alic taôm to ajop taôm êndêj matem katu gêj tokaiŋ-tokaiŋja, gebe ñac tej oc êmoa mata jali êtu nê waba taêsamja atom.”

¹⁶ Go kêsôm biŋgôlinj tej gêdêj êsêac gebe “Ñac tolêlôm tej nê kôm gêjam ñanô taêsam,

¹⁷ tec taê gêjam gêc tau gebe ‘Janjôm amboac ondoc, gebe ñoc gamêj janac ñoc kôm ñanô saŋa masi.’

¹⁸ Go kêsôm gebe ‘Aê janjôm amboac tonec, janseŋ ñoc andu-gêj-ñanôja su ma jakwê êtu kapôeŋ, go janac ñoc kôm ñanô to gêj samob sa épi tagej.

¹⁹ Go jasôm êndêj ñoc katuc gebe Katucenec, nêm gêj taêsam gêc kêtôm jala taêsamja. Ôngôŋ nêm ñêŋgej, ôniŋ to ônôm gêj ma ômoa totêmtac ñajamgej.’

²⁰ Mago Anôtô kêsôm gêdêj ej gebe ‘Melocma, êmbêc tonec jakalem katôm su ma gêj, taq kômasan naq, oc êtu asa nê’.

²¹ Lau tanj sêjac nêŋ gêj taêsam sa kêtu tauŋja, mago Anôtô gêlic êsêac amboac lau tolêlôm atom naq, nêŋ biŋ amboac tonaj.”

*Tapô sim tauŋ atomja
(Mat 6:25-34)*

²² Go Jesŋ kêsôm gêdêj nê ñacsenjom gebe “Kêtu gêj tônêja aê jasôm êndêj amac gebe Apô sim taôm êtu anij gêj êôc amac tój amoá matem jalina atom to êtu ñakwê ênsaŋ ôlimja atom.

²³ Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su.

24 Alic aoco acgom. Èsêac sêsê gêj atom ma sêjac gêj ñanô sa atom. Èsêacnêj Iesucm to andu sénac gêj saja masi. Mago Anôtô gélôm èsêac. Ma amac aléléc moc tau su ñêngej.

25 Amacnêm asa êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomja ma nê êpô sim tauña ênac têku ñasawa tagenj êwiñ.

26 Embe anjôm gêj sauñ ec teñ naêtôm atom, nañ apô sim taôm êtu gêj ñagêdôja êtu ageñja.

27 Alic mêmamiñ, tañ këpi nañ, gêjam kôm to kësac obo atom, mago jasôm êndêj amac gebe Salomonê gêj ñawasi samob, tañ kékwa ej auc nañ, ñatej kétôm gêj tonaj ñai atomanô.

28 Anôtô embe êkêj gêgwanj, tañ galoc kékô kôm ma bêbêc sêkêj êsa ja nañ, ñagélôm êkwa auc, nañ oc êkêj gêj êkwa amac auc êléléc atom me, amac lau akêj gêwîn kwalecñja.

29 Ma ansom gêj anij to anômja atom to aê go taôm atom.

30 Gêj samob tonaj ñai nom ñatenteñlatu oc sensom. Mago amac Tamemi tec kékjal gebe apô lêna gêj tonaj.

31 Amboac tonaj ansom ênê gamêj, go gêj tonaj ñai êtu amacnêm.

Bij awa undambêja

(Mat 6:19-21)

32 “Amac toñ sauñ tonec, atêc taôm atom, gebe Tamemi têtac gêwîn gebe êkêj gamêj tau êndêj amac.

33 Akêj nêm waba lau sênam ôli ma akêj awa tau êmoasinj lau ñalélôm sawa. Awa nêm atali moneña, tañ êtu manê atom nañ, to anac nêm awa ñanô, tañ ênanja atomanô nañ, sa ênêc undambê. Gengeñtêna nasêsa atom ma bulesenj ensej su atom.

34 Gebe gamêj, tañ nêm awa gêc nañ, nêm ñalélôm oc êsap tôj amboac tonanjej.

Bij tanam jaliña

35 “Apeñ obo sa ma aôc nêm ja sa,

36 ma atôm lau, tañ sêôj nêj ñatau gebe êmu êmêj anja moasinj awê to ñacñja. Embe êtuc katam, go sêléc su sebej êndêj ej.

37 Aê aoc êôc sakinwaga, tañ Apômtau oc êtap èsêac sa sênam jaligej êndêj noc êmu êmêjña. Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Ej oc epeñ nê obo sa ma mêmêşom èsêac sêhgôn sic, go ej tau mêmênam sakinj èsêac.

38 Aê aoc êôc èsêac, tañ Apômtau embe êmu êmêj êndêj omm êsa me êu bôj ma êtap èsêac sa sêjam jali sêmoa.

39 Ajala tonec gebe andu ñatau embe êjala ockatu êmbêcñja ondoc gengeñtêna oc êmêj, nañ êkô gengeñtêna auc, gebe êtuc ênê andu popoc atom.

40 Tec amansañ taôm amboac tonanjej, gebe Ñamalacnê Latu êmêj êndêj ockatu ñasawa, tañ amac abe ej oc êmêj atom nañ.”

Sakinwaga gêdêj to keso

(Mat 24:45-51)

41 Go Petere kêsôm gebe “Apômtau, aôm kôsôm biñgôlinj tonaj gêdêj aêac tauanjej me gêdêj èsêac samob gêwîn.”

42 Tec Apômtau gêjô ej awa gebe “Sakinwaga ñanjêj ma tokauc asa. Ej ñac, tañ nê ñatau oc êkêj ej ejop ênê kômwaga gebe êkêj mo êtôm dôj êndêj èsêac êndêj ñanoc.”

43 Aê aoc êôc sakiñwaga, taŋ nê ɣatau êmu êmêŋ ma êlic eŋ kêsap nê kôm tōŋ gêmoa.

44 Aê jasôm biŋjanôgeŋ êndêŋ amac gebe ɣatau oc êkêŋ eŋ ejop ênê waba samob.

45 Ma sakiñwaga tonan embe taê ênam ênêc tau ɣa gebe 'Noc ɣatau gêjam gamêŋ tōŋ' ma ênac m gebe i sakiñwagao to ɣac ma éniŋ to ênôm gêŋ e éjaŋiŋ eŋ,

46 go sakiñwaga tonan nê ɣatau oc êmêŋ êndêŋ bêc, taŋ eŋ gebe êmêŋ atom naŋ, to êndêŋ ockatu, taŋ eŋ gêjam kauc naŋ, ma oc ênac eŋ popoc to êkêŋ ɣagêjô êndêŋ eŋ êwiŋ lau-sêkêŋ-gêwiŋ-atomwaga.

47 "Sakiñwaga taŋ kêjala nê ɣatau nê biŋ, mago kêmasan to gêgôm ênê biŋ kêtû tōŋ atom naŋ, oc êndac sêm ɣanô.

48 Mago ɣac, taŋ gêjam kauc ɣataunê biŋ ma gêgôm keso, taŋ kêtôm gebe sêmêtôc eŋ ɣa sêm naŋ, oc êndac sêm ɣanô atom. ɣac, taŋ sêkêŋ gêŋ taësam gêdêŋ eŋ naŋ, Anôtô oc éjatu gêŋ taësam aŋga ênê. Ma ɣac, taŋ sêkêŋ gêŋ taësam jakesen sa gêwiŋ naŋ, Anôtô oc éjatu ɣanô taësam êlêlêc aŋga ênê.

Jesu gêwa lau kêkôc (Mat 10:34-36)

49 "Aê gamêŋ gabe jambalin ja ênêc nom ma taêc kêka gebe jalic elom lasêmaŋ.

50 Noc busanju gabe jalinja ɣatenj tec gêc, tec noc ɣalêlôm ɣatutuc ɣanô, gabe gêŋ tau êmbacnê acgom.

51 Amac abe aê gamêŋ gabe jaê wama aŋga nom me. Masigoc, aê jasôm êndêŋ amac gebe gamêŋ gabe jawa amac êkôc.

52 Êndêŋ galoc tonec lau lemen teŋ embe sêŋgôŋ andu tagenj, oc sêwa tauŋ êkôc. Têlêac sêmoa gêdôgeŋ ma luagêc sêmoa gêdôgeŋ, luagêc sêmoa gêdôgeŋ ma têlêac sêmoa gêdôgeŋ.

53 Tama agêc latu ma latu agêc tama, têna agêc latuo ma latuo agêc têna, lawao laŋwa agêc lawao wakuc ma lawao wakuc agêc lawao laŋwa oc sêwa tauŋ êkôc-êkôc amboac tonanjeŋ."

Têm to noc ɣabelo (Mat 16:2-3)

54 Go Jesu kêsôm gêdêŋ lau gebe "Amac embe alic ɣamajan êpuc êpi gwêcm, oc asôm sebenj gebe 'Kom oc ênac,' ma oc êtôm tonanj.

55 Ma musanju embe êsêlêŋ, oc asôm gebe 'Gamêŋ oc ɣandaŋ êsa,' ma oc êtôm tonanj.

56 Amac dansanjtêna, nom to umboŋ ɣapuc tec ajala, mago amboac ondoc tec ajala noc tonec atom.

Tamansaj biŋ êndêŋ nêŋ sojo-sojo (Mat 5:25-26)

57 "Ma amboac ondoc amac taôm ajala biŋ êndêŋgeŋ atom.

58 Embe amagêcnêm sojo-sojo andêŋ gólinwaga ana ma agêc asêlêŋ amoa intêna ɣadambê, naŋ têmtac êtu lêsi êndêŋ taôm, gebe moae eŋ ê aôm ôndêŋ mêtôcwaga ôna, go mêtôcwaga êkêŋ aôm êndêŋ gejobwaga kapoacwalôŋa ma gejobwaga kapoacwalôŋa êmbalin aôm ôsêp kapoacwalô ôna.

59 Aê jasôm êndêŋ aôm gebe Oc ôsa aŋga tônê ômôeŋ atom e ônac nêm tôp samob êmbacnê tomalagen acgom."

13

Jesu gêlêŋ bij lau kêtû nêrl secŋa

¹ Gêdêŋ ñasawa tonan lau ñagêdô sêmoa, tanj sêjac minj gêdêŋ Jesu kêpi lau Galilaia ñagêdô, tanj Pilata gêjac êsêac êndu gêdêŋ tanj sêkêŋ da gêdêŋ Anôtô.

² Tec Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe “Amac abe Galilaia tonan lau sec sêlêlêc lau Galilaia ñagêdô samob su, tec sêôc gêrwapac amboac tônê me.

³ Aê jasôm êndêŋ amac gebe Masigoc. Maiao amac embe anam taôm ôkwi atom, oc anaŋa samob amboac tônêgeŋ.

⁴ Me abe lau 18, tanj andu tonatêpôe balinj aŋga Siloamja kêku sa jagêjac êsêac êndu naŋ, lau geo sêlêlêc lau ñagêdô samob, tanj sêngôŋ Jerusalem naŋ su me.

⁵ Aê jasôm êndêŋ amac gebe Masigoc. Mago amac embe anam taôm ôkwi atom, oc anaŋa samob amboac tônêgeŋ.”

Bij aŋ gêjam ñanô atomja

⁶ Go Jesu kêsôm binjôlin tonec gebe “Nac teŋ kêsê nê aŋ ten kêsêp nê kôm moŋa ma gêja gesom ñanô e kêtap sa atom.

⁷ Tec kêsôm gêdêŋ ñac-gejobkômwaga gebe ‘Gôlicgac me, aê gamêŋ kêtôm jala têlêac gasom aŋ ten tonec ñanô, mago katap sa atom. Amboac tonan ôsap su, êkô nom auc êtu ageŋja.’

⁸ Tec gejobwaga gêjô ej awa gebe ‘Apômtau, ondec, êkô jala tecenec êwinj, ma jasap nom to jaôc bôckêpêc êpi ñamôkê.

⁹ Moae oc ênam ñanô. Embe masi, go ôsap su.’ ”

Jesu gêgôm awê ten gêmac kegasuŋ ej ôli ñajam kêsa gedêŋ sabat

¹⁰ Gêdêŋ sabat teŋ Jesu kêdôŋ lau gêmoa lôm tenj.

¹¹ Ma awê teŋ gêmoa tonan ñalau gêmacja teŋ gêgôm ej kêtôm jala 18. Ej gêmoa gewec-gewecgeŋ ma kêtôm gebe êsa sa atom samucgeŋ.

¹² Jesu gêlic ej tec gêmôêc ej ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Awê, aê kêgaboac aôm su aŋga nêm gêmacgac.”

¹³ Go gêu lêma gêsac ej e sep tagen awê tau kêmêtôc tau kêtiam ma kelanem Anôtô.

¹⁴ Mago lômmôke gêlic Jesu gêgôm gêmac ñajam kêsa gêdêŋ sabat e kêtû môsi, tec kêsôm gêdêŋ lau gebe “Bec kômja 6 tec gêc. Amboac tonan amêŋ êndêŋ bêc tônêgeŋ gebe sêngôm amac ôlim ñajam êsaŋa. Amêŋ êndêŋ sabat atom.”

¹⁵ Ma Apômtau gêjô ej awa gebe “Amac dansantêna, amac samob agaboac nêm bôc to doŋki aŋga sêniŋ gêŋ ñamala su gêdêŋ sabat ma awê êsêac jasêñôm bugoc.

¹⁶ Ma awê tau, Abraham latuo tecenec, Sadan gêsô ej tôŋ kêtôm jala 18 nec, oc janjamboac ênê Iêpoa su êndêŋ sabat atom me.”

¹⁷ Jesu kêsôm bij tonan e nê soŋo-soŋo samob majeŋ tauŋ. Ma lau samob tentac ñajam kêtû gêŋsêga ñajam samob, tanj ej gêgôm naŋja.

Binjôlin gêmêc ñawêja

(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)

¹⁸ Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtône gamêŋ kêtôm asageŋ ma jaê dôŋ êpi asagen.”

¹⁹ Gamêŋ tau kêtôm gêmêc ñawê, ñamalac teŋ kékôc jakêšê kêsêp nê kôm. Gêŋ tau kêtû kapôeŋ e kêtû ka, go moc umboŋ ñalabuŋa jasêjam sac sêngôŋ ñalaka.”

Binjôlin jistŋa

(Mat 13:33)

20 Go Jesu kêtû kênac kêtiam gebe “Jaê dôj Anôtônê gamêj êpi asagen.

21 Gamêj tau kêtôm jist awê teñ kékôc ma kêgalun gêwiñ polom kêsép suc têlêac e gêjam aucgeñ.”

Biñ sacgêdô gasuc-gasucña

(Mat 7:13-14, 21-23)

22 Go Jesu kêsêlêj jakêdôj-kêdôj lau anja malac sauñ to kapôeñ lañô gêlac Jerusalemgeñ gêja.

23 Ma ñac teñ kêsôm gêdêj en gebe “Apômtau, lau tañ sêngôj mateñ jali nañ, oc luagêcgeñ me.” Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe

24 “Atu kêka-kêka gebe asô sacgêdô gasucgasuc ana. Aê jasôm êndêj amac gebe Taêsam oc sêngôm gênlêlôm elêmê, mago têtôm gebe sêso sênaña atom.

25 “Êndêj tañ andu ñatau êndi naêlai katam auc nañ, amac oc akô awê ma atuc katam to asôm gebe ‘Apômtau, ôlêc su êndêj aêac.’ Ma enjoc oc ejô amac awenj gebe ‘Aê gajam kauc amac amêj anja ondoc.’

26 Go amac aôc awem sa ma asôm gebe ‘Aêac aeñ to anôm gêj amoa awinj aôm, ma kôdôj aêac gômoa ma malacluñ.’

27 Mago enjoc oc êsôm êtiñ gebe ‘Aê gajam kauc amac amêj anja ondoc, amac sec ñakoleñwaga samob, ataiñ taôm su anja aêjoc.’

28 Amac oc alic Abraham agêc Isak ma Jakob to propete samob sêmoa Anôtônê gamêj, mago amac taôm oc têtinj amac su naamoia ônê. Anja ônê oc têtañ sêwakicgeñ ma luñluñ êkôsiñ tau ñanô.

29 Ma lau oc sêmêj anja oc kêpi to oc kêsêp ma anja musañgu-m to mulamija, nasêngôj êtu sêniñ gêñha anja Anôtônê gamêj.

30 Alicgac me, lau ñamuiña oc têtu ñamatata, ma ñamatatañ oc têtu ñamu.”

Jesu têtac gêwiñ Jerusalem

(Mat 23:37-39)

31 Gêdêj ñasawa tonanjeñ Parisai ñagêdô dêdêj Jesu sêja ma sêsoñ gebe ‘Ôec anja tonec ôna, gebe Herodo gebe ênac aôm êndu.’

32 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ana ma asôm êndêj ñac imbêla pap tònê gebe ‘Gôlicgac me, aê tec kêtinj ñalau sec ma gagôm gêmac ñajam kêsa. Oc jançgom êndêj galoc ma bêbêc, ma êndêj bêc êtu têlêacña oc janac dabij ñoc kôm.’

33 Léj tonec gêjac aê ñawae gebe jasêlêj galoc to bêbêc ma ñaeleñ gebe propete tenj kêtôm gebe ênaña anja gamêj teñ atom, anja Jerusalem tagen.’

34 “Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, tañ Anôtô kêsakinj dêdêj aôm sêwac nañ, ña poc endu. Aê gagôm gênlêlôm elêmê gebe janac aômnêm ñupalê sa amboac talec têna gêjac ñalatu sa sêsoñ magê ñalabu, mago amac adec.

35 Alic acgom, amacnêm andu oc êtu tuc êkôja. Ma aê jasôm êndêj amac gebe Alic aê atom e asôm gebe ‘Lambij êndêj enjoc, tañ gêmêj gêjam Apômtau lañô nañ.’”

14

Jesu gêgôm ñac gêmac ôli ñajam kêsa

1 Gêdêj sabat teñ Jesu kêsô Parisainêj kasêga teñ nê andu gaja gebe sêniñ gen ma lau dêlib enjoc sêmoa.

2 Sêmoa e ñac ôli kêsunj-kêsunj teñ gêdêj Jesu gêja.

3 Tec Jesu gêôc awa sa ma kêsôm gêdêj biñsutañ to Parisai gebe “Embe dangôm gêmac ñajam êsa êndêj sabat, oc eso biñsu me masi.”

4 Mago êsêac sêjam tauŋ tōŋ. Tec Jesu kêkam ɻac tau e gêgôm eŋ ôli ɻajam kêsa ma kékêŋ eŋ gêc gêja.

5 Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amacnêm asa, embe latu me bôc embeŋ êsêp sê tobu êndêŋ sabat ma oc e eŋ sa sebej êndêŋ sabat atom me.”

6 Ma êsêac têtôm gebe sêjô biŋ tonan atom.

Bij̄ tamoaſin lau to takôniŋ tauŋja

7 Jesu gêlic gebe ɻacleŋ sêgôm mocsac gebe sêŋgôŋ ɻamataŋageŋ, tec kêsôm binjôlin teŋ gêdêŋ êsêac gebe

8 “Nac teŋ embe êkalem aôm gebe ôniŋ awê to ɻac ɻamoasiŋ ôwiŋ, naŋ ôŋgôŋ ɻamata atom, gebe moae ɻatau kêkalem ɻac towae teŋ êlêlêc aôm su êwiŋ êmêŋ,

9 go ɻac, taŋ kêkalem amagêc wacêsmôŋ êndêŋ aôm gebe ‘Ôwi malam siŋ êndêŋ ɻac tonecmaŋ.’ Ma aôm oc ôndi tomajamgeŋ naõngôŋ ɻamuŋa.

10 Embe sêkalem aôm, naŋ naõngôŋ ɻamuŋa acgom. Go ɻac, taŋ kêkalem aôm naŋ, embe êmêŋ, oc êsôm êndêŋ aôm gebe ‘Noc ɻac, ôsa mêmôŋgôŋ ɻamataŋa.’ Amboac tonan oc etoc aôm sa êndêŋ lau samob, taŋ sêŋgôŋ sêwiŋ aôm naŋ sêlic.

11 Teŋ embe etoc tau sa, naŋ Anôtô oc êkôniŋ eŋ, ma teŋ embe êkôniŋ tau, naŋ Anôtô oc etoc eŋ sa.”

12 Go Jesu kêsôm gêdêŋ ɻac, taŋ kêkalem eŋ naŋ gebe “Embe ono gêŋ ocsalô me êtulaŋa, naŋ ôkalem nêm lau to lasimi ma tawan to lau tolêlôm, taŋ acnêm sackapoagêdô gêdêŋ tau naŋ, gebe moae sêkalem aôm ɻagêjôŋa naŋgeŋ atom.

13 Embe ono moasin, naŋ ôkalem lau ɻalêlôm sawa to puliŋ ma magiŋ kêsu to mateŋpecgeŋ,

14 go aê aoc êôc aôm, gebe êsêac tonan oc sêkalem aôm ɻagêjôŋa atom, ma êndêŋ taŋ lau gêdêŋ sêndi sa naŋ, Anôtô oc êkêŋ ɻagêjô ūndêŋ aôm.”

Bij̄gôliŋ moasiŋ kapôéŋja

(Mat 22:1-10)

15 ɻacleŋneŋ teŋ gêjô biŋ tonan ma kêsôm gêdêŋ Jesu gebe “Aê aoc êôc ɻac, taŋ oc êniŋ gêŋ aŋga Anôtônen gamêŋ naŋ.”

16 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Nac teŋ gêgôm moasiŋ kapôéŋ ma kékêŋ jaen lau taêsam.

17 Kêdabiŋ gebe sêniŋ ɻamoasiŋ tau ma kêsaŋ nê sakinwaga teŋ gêja gebe naêsmôŋ êndêŋ lau, taŋ jaen gêdêŋ êsêac kwananget naŋ gebe ‘Amêŋ, gebe gajac ɻabin gêŋ gêbacnê.’

18 Ma êsêac samob nêŋ ɻalêlôm kêtôm taugeŋ tec sesen tauŋ su. Nac ɻamatana kêsôm gêdêŋ eŋ gebe ‘Aê gajam ôli kôm teŋ, tec najanac kêsi acgom. Amboac tonan jateŋ aôm gebe naômansaŋ ɻoc biŋ.’

19 Ma ɻac teŋ kêsôm gebe ‘Aê gajam ôli bôc 10, tec najanac ɻoc gêŋ kêsi. Aê jateŋ aôm gebe naômansaŋ ɻoc biŋ.’

20 Go teŋ kêsôm gebe ‘Aê galoc gajam awê sa, tec katôm gebe jawac atom.’

21 Sakinwaga tonan gêmu jagêjac miŋ biŋ samob tonan ɻai gêdêŋ nê ɻatau. Teic andu ɻatau têtac ɻandaŋ kêsa ma kêsôm gêdêŋ nê sakinwaga tonan gebe ‘Sebej ôna ma ojoŋ lau ɻalêlôm sawa to puliŋ ma mateŋpec to magiŋ kêsu sa aŋga malac ɻaintêna saun to kapôéŋ mêmjsêšô gamêŋ tonec.’

22 Ma sakinwaga kêsôm gebe ‘Apômtau, biŋ taŋ kôjatu aê gebe jaŋgômja naŋ gagôm su, mago andu gêlôc atom tageŋ.’

23 Tec ɻatau kêsôm gêdêŋ sakinwaga tau gebe ‘Ôsa kôm ɻaintêna to tuŋmagê ôna ma ôkac lau gebe sêšô sêmêŋ e ɻoc: andu êlôc.’

24 Ma aê jasôm êndêj amac gebe Lau taŋ sêjô aêjoc jaeŋ su naŋ, nêŋ teŋ oc êsac aêjoc moasiŋ ɻagec atom."

*Bij tasap Jesu tôŋga
(Mat 10:37-38)*

25 Lau ta sam s wiŋ Jesu s ja, tec k sa tau ôkwi ma k s m g d j   s ac gebe

26 "Nac teŋ embe ênd j a   m n  ma t t c end c tama ag c t na ma n  aw  to ɻapal  ma lasiio to ɻac ma  n c kapoac tau atom, naŋ oc  t m gebe  tu ɻoc ɻacsej  atom.

27 Nac teŋ embe   c n  kakesotau  nd nguc a  atom, naŋ oc  t m gebe  tu ɻoc ɻacsej  atom.

28 Amacn m teŋ embe ta   nam gebe  kw  l m teŋ, go  ng j  sic ma  sa waba andu tauŋa  a i samob sa  muŋ acgom e  jal  gebe n  aw  k t m gebe  n c dab  k m tau.

29 E j embe  ng m amboac ton  atom, go  u dembonj  nsac  m g n  gebe  t m gebe  n c dab  andu atom. Ma lau samob, taŋ s lic naŋ, oc  s u en susu

30 ma  s m gebe 'Nac t n  k kw  l m g jac m n , mago k tom gebe  n c dab  atom.'

31 Ma kiŋ teŋ, taŋ n  siŋwaga 10,000 embe  n c siŋ  nd j kiŋ teŋ, taŋ n  siŋwaga 20,000 naŋ  ng j  sic ma ta   nam tau  apep  muŋ acgom e  jal  gebe n   aclai k t m gebe  ku ɻacjo tul  me masi.

32 Embe  t m atom, go  saŋj  lau-s -wamawaga nas p c ɻacjo t n  jaêcgej ma teŋ  tu wamaŋa.

33 Amboac ton  amacn m ɻac teŋ embe  wi n  g n  samob siŋ samucgej atom, oc  t m gebe  tu ɻoc ɻacsej  atom.

*Gw c tan  k tu sec
(Mat 5:13; Mar 9:50)*

34 "Gw c ton  g n   jam, mago embe  jamakic  na , oc da g m  amakic  sa  t iam amboac ondoc.

35 Oc  t m gebe tapalip  s p  k m to  pi l end c  na atom, tambaliŋ siŋ  m g n  gebe  tu  t as n   ng j  embe  n c, naŋ  ng ma ."

15

*Bi g linj dom  g ja a
(Mat 18:12-14)*

1 Tel n  to lau sec samob t tu gasuc Jesu s m j sebe s j  en.

2 Tec Parisai to bi s t u t tu m si ma  s m gebe "Nac tonec k k c lau sec sa ma gen  g n   ng j   w i  s ac."

3 Go Jesu k s m bi g linj tonec g d j   s ac gebe.

4 "Amacn m ɻac teŋ embe n  dom  100 s moa e  n teŋ eo tau, oc  ng m amboac ondoc. E j oc  wi 99 siŋ s moa gam   sawa ma naensom naŋ  gb m e  t ap sa.

5 Embe ensom  moa e  t ap sa, oc  u  nsac magim ma  tu samuc n  g n 

6 e  na pi n  andu, go  m o c n  t wan  to lau sackapoagêdô g d j  tau  m n s m  nd j   s ac gebe 'T mt c  jam aw j a  gebe a  kat p ɻoc dom , taŋ g ja na, sa k ti m.'

7 A j jas m  nd j  amac gebe Nac sec tag  embe  nam tau ôkwi, naŋ lau undamb ja oc t tu samuc ej  t m ton   l l c lau g d j  99, taŋ s p  l na bi n  s nam tau  ôkwi  atom naŋ.

Bingôlin mone gejaja

8 “Me awê teñ embe nê mone 10 ênêc ma embe teñ ênaña, oc êngôm amboac ondoc. Enj êtuñ ja sa naësa gamêñ ma ensom ñajanç e êtâp sa.

9 Enj embe êtâp sa, oc êmôêc nê lauo to lau sackapoagêdô gêdêñ tauña ma êsôm gebe ‘Têmtac ñajam awiñ aê, gebe aê katap ñoc mone, tanj gêjaja su nañ sa kêtiam.’

10 Aê jasôm êndêñ amac gebe Nac sec tagen embe ênam tau ôkwi, Anôtônê anjela oc têtu samuc enj êtôm tonaj,”

Bingôlin latu gêjaja

11 Go Jesu kêsôm gebe “Nac teñ latuagêc sêmoa.

12 Ma ñac sauñ kêsôm gêdêñ tama gebe ‘Tamoc, ôkêñ gêñ samob, tanj gawê kaiñ nañ, êndêñ aê.’ Tec tama gêwa waba kékôc gêdêñ êsêagêc.

13 Bêc jauc atom, go ñac sauñ kékêñ nê waba samob lau sêjam ôli su ma kékôc ñawa gêdi gêja gamêñbôm. Anja ônê kêsa lêñ sêlêñ e kêjaiñ nê awa samob.

14 Kêta nê gêñ salinj-salinjeg e gêbacnê samob ma tôbôm kapôeñ kêsa gamêñ tonaj, go ñac tau gêngôñ jageo ñanô.

15 Tec jakêsap gamêñ ñatau teñ tôñ, tanj kêsakinj ej gebe ejop ênê bôcanô, nañ sêmoa sêñam.

16 Nac tau taê kêka tagen tonec gebe êniñ gêñ ñaôlic, tanj bôc señ-señ nañ, gebe êôc ej tôñ, mago lau teñ sêkêñ gêñ teñ gêdêñ ej atom.

17 Tec taê gêjac tau kêsi-kêsi gebe ‘Tamocnê kômwaga taêsam e gêñ kélêsc êsêac, mago aê tec mo êjô aê êndu anja tonec nec.

18 Aê jandi jandêñ tamoc najañsôm êndêñ ej gebe Tamoc, aê gagôm sec gêdêñ Anôtô to gêdêñ aôm.

19 Amboac tonaj ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom. Ôkêñ aê jatu nêm kômwaga ten.’

20 Go gêdi gêdêñ tama gêja.

“Kasêlêñ jakêsa jaêcgeñ e tama gêlic ej. Tec taê walô ej ma kélêti jakambôeñ ej ma kélêscôp ej alienô.

21 Go latu kasôm gêdêñ ej gebe ‘Tamoc, aê gagôm sec gêdêñ Anôtô to gêdêñ aôm. Amboac tonaj ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom.’

22 Ma tama kêsôm gêdêñ nê sakijwaga gebe ‘Sebenj akôc ñakwê ñajamanô tau mèñjakêñ ej êsô ma akêka joc êsêp ej lêma to akêñ atapa êsêp ej akainj.

23 Ma akôc bôc, tanj talôm e kêtôp ñajam nañ, mèñjançun gebe tanij totêntac ñajamgeñ,

24 gebe latuc tecenec gêmac êndu su, mago mata jali gêmoa. Gêjaja su, mago katap ej sa kêtiam.’ Ma samob sêmoa totêntac ñajamgeñ.

25 “Latu ñacsêga gêmoa kôm. Enj gêmu gêmêñ e kêdabinj andu su, go gêjô oñ to wê.

26 Tec gêmôêc ñopalê teñ jakêtu kênac gêñ tôñ ñam gêdêñ ej.

27 Ma ñopalê kêsôm gêdêñ ej gebe ‘Lasim gêmu gamêñ tec tamam gegun bôc, tanj talôm e kêtôp ñajam nañ, gebe kêtap lasim sa toôli samucgeñ kêtiam.’

28 Têwa têtaç ñandañ e gebe êsô andu êna atom. Tec tama kêsa gêja jagêjam malô-malô ej.

29 Ma ej gêjô tama awa gebe ‘Gôlicgac me, jala taêsam gajam sakin gêdêñ aôm ma kagêli aômnêm bijsu teñ atom. Mago kôkêñ noniñ ñalatu teñ gêdêñ aê gebe aêac to ñoc lau anij totêntac ñajamgeñ nec atomanô.

30 Mago latôm, taŋ kêjaiŋ nêm waba gêmoa gêwiŋ mockainjo naŋ, gêmêŋ acgom, gocgo gôguŋ bôc, taŋ talôm e kêtôp ɻajam naŋ, kêtû eŋja.'

31 Tec tama kêsôm gêdêŋ ej gebe 'Latucenec, aôm gôŋgôŋ gôwiŋ aê ɻapaŋ, ma aêŋoc gêŋ samob kêtû aômnêm gêwingac.

32 Aêac têntac ɻajam to ôliŋ kêpi nec jagêdêŋgoc, gebe lasim tecenec gêmac êndu su, mago mata jali gêmoa. En gêjaŋa su, mago tatap ej sa kêtiam.'

16

Biŋgôliŋ gejobwaga secŋa

1 Nasawa teŋ Jesu kêsôm gêdêŋ nê ɻacseŋomi gebe "Nac tolêlôm teŋ gêŋgôŋ ma nê gejobwaga teŋ gêmoa. Ma lau sêju biŋ gêdêŋ ɻatau gebe gejobwaga kêjaiŋ ênê waba.

2 Tec ɻatau gêmôēc ej ma kêsôm gêdêŋ ej gebe 'Biŋ amboac ondoc tec gaŋjô kêpi aôm nec. Ôwa kôm gejobwaganja sa acgom gebe aômnêm kôm gejobwaganja gêbacnê.'

3 Gejobwaga tonan kêsôm gêdêŋ tau gebe 'Noc ɻatau oc êkôc ɻoc kôm gejobwaganja su aŋga aêŋoc, tec jaŋgôm asagen. Kôm takwê nomja oc jaŋgôm êtôm atom, ma embe jaten gêŋ, oc majoc.

4 Aê kajala gêŋ, taŋ gabe jaŋgôm naŋ, ec sêkôc aê sa jaŋgôr nêŋ andu êndêŋ noc ɻatau êtiŋ aê su aŋga kôm gejobwaganja.'

5 Go kêkalem lau samob, taŋ nê ɻataunê tôp gêc êsêacŋa naŋ, tagen-tagen dêdêŋ ej séja ma kêtû kênac gêdêŋ ɻac ɻamatanya gebe 'êôc ɻataunê tôp amboac ondoc gêc aômja.'

6 Ma ej kêsôm gebe 'Niptêkwi wapap 100.' Go ej kêsôm gêdêŋ ɻac tau gebe 'Ôŋgôŋ sic ma ôkôc nêm papia tôpja mêmoto seben gebe 50.'

7 Go kêtû kênac ɻac teŋ gebe 'Ma aômnêm biŋ tôpja amboac ondoc.' Tec ej kêsôm gebe 'Jaŋgom gasuc kapôeŋ 100.' Ma gejobwaga kêsôm gêdêŋ ej gebe 'Ôkôc nêm papia tôpja ma oto gebe 80.'

8 Go ɻatau kêlanem gejobwaga keso tonan gebe gêgôm tokauc gebe lau nom tonecŋa sêgôm gêŋ gêdêŋ tauŋ tokauc sêlêlc lau ɻawêŋa su.

9 "Amboac tonan jasôm êndêŋ amac gebe Akôc awa nomja naanam lau ôkwi têntac êwiŋ amac, gebe sêkôc amac sa aŋgôŋ bec teŋgeŋja êndêŋ noc awa êmbacnêja.

10 Nac teŋ embe ejop gêŋ ɻasec-ɻasec ɻapepgeŋ, oc ejop gêŋ kapôeŋ-kapôeŋ êtôm tonan.

11 Embe ajop awa nomja ɻapep atom, ma asa oc êkêŋ waba ɻanô êndêŋ amac gebe ajorpja.

12 Ma embe ajop gêŋ jaba tonec ɻapep atom, ma asa oc êkêŋ gêŋ ɻanô êndêŋ amac gebe awê kaiŋ ësa ôlim.

13 "Sakiŋwaga teŋ ênam sakiŋ apômtau luagêc êtôm atom, ej oc têntac endec teŋ ma têntac êwiŋ teŋ me oc êsap teŋ tôŋ ma têntac êmbu teŋ. Amac amboac tonan, atôm gebe anam Anôtô to awa êpi tagen atom."

Jesuné biŋ ɻalô ɻagedô

(Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)

14 Parisai taŋ sêgôm mocsac awêŋa naŋ, sêŋô biŋ samob tônê e sêlêc lusuŋsun sa.

15 Tec eŋ kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe “Amac tec atoc taōm sa gēdēŋ ɣamalac gebe lau gēdēŋ amac, mago Anōtō kējala amacnēm ɣalēlōm su. Waŋ tan ɣamalac sē tāeŋ naŋ, Anōtō gēlic amboac gēŋ alōb-alōb.

16 “Mosenē biŋsu to propetenēŋ biŋ gēbacnē gēdēŋ Joaŋnē tēm, go sēsōm ɣawae ɣajam Anōtōnē gamēŋja lasē ma lau samob sēkac tauŋ sebe sēsō sēna.

17 Mago undambē to nom embe ē su, oc ɣagaō ɭēlēc biŋsu ɣatalō sauŋjanō teŋ ē suŋa su.

18 “Nac teŋ embe endec nē awē ma ēnam teŋ, oc ēŋgōm gēŋ mockaiŋja. Ma nac teŋ embe ēnam awē, tan nē akweŋ gedec eŋ naŋ, oc ēŋgōm gēŋ mockaiŋja amboac tonanŋen.

Nac tolēlōm agēc Lasara

19 “Nac tolēlōm teŋ gēŋgōj. Eŋ kēsō ɣakwē asōsamuc to kwalam-kwalam ɣajam-ɣajam ma kētōm bēcgeŋ kēmoasiŋ tau ɣapep.

20 Ma ɣac ɣalēlōm sawa teŋ gēŋgōj, nē ɣaē Lasara. Kamoc gējac tēc eŋ auc ma tetoc eŋ gēc ɣac tolēlōm nē sacgēdō.

21 Eŋ gebe ēniŋ mo ɣapopoc, tan kēsēlō anga ɣac tolēlōm nē tebo naŋ, ma kēam sēja e tēdamōē ēnē kamoc.

22 Sēmoa acgom, go ɣac ɣalēlōm sawa tau gēmac ēndu ma aŋela sēsip eŋ jatetoc eŋ gēŋgōj Abrahamnē labum ɣaō. Go ɣac tolēlōm gēmac ēndu amboac tonanŋen ma sēsūŋ eŋ.

23 Eŋ gēmoa lamboam tonandaŋ kapōeŋ ma gēōc mataanō sa e gēlic Abraham gēŋgōj jaēcgeŋ ma Lasara gēŋgōj eŋ labum ɣaō.

24 Tec gēmōēc gebe ‘Tamoc Abraham, taēm walō aē ma ōsakinj Lasara ēsac lēmalatu ɣatēpōē ɣagec tōj ēsēp bu ma mēnēmoasac imbeloc ētu luc gebe gamao jawaō ɣalēlōm tonandaŋen.’

25 Ma Abraham kēsōm gebe ‘Latucenec, taēm ēnam gebe kōkēc nēm ɣajam su kwananŋen gēdēŋ gōmoa matam jali, ma Lasara kēkōc secgeŋ. Mago galoc eŋ gēŋgōj malōgeŋ anga tonec ma aōm gōmoa tonandaŋen.’

26 Ma biŋ teŋ ēwiŋ gebe ɣasawa kapōeŋ tec gec, geŋ aēac to amac gēŋgic. Lau teŋ anga tonec embe tāeŋ ēnam gebe dēndēŋ amac sēwac, oc tētōm atom. Ma anga tonanŋ amboac tonanŋen.’

27 Go ɣac tolēlōm kēsōm gebe ‘Amboac tonanŋ, tamoc, jateŋ aōm gebe ōsakinj en ēna tamocnē andu.

28 Aēnoc lasici lemen teŋ tē sēŋgōj, tē naēkēŋ puc ēsēac ɣapep gebe sēsēp ɣandaŋ ɣagamēŋ tonec sēmēŋ sēwi ɣ atom.

29 Tec Abraham kēsōm gebe ‘Mose to propete nēŋ biŋ tē gēc ēsēacna nē, ac sēŋjōmaŋ.’

30 Ma eŋ kēsōm gebe ‘Masi, tamoc Abraham, tonec kētōm atom. Mago ɣac teŋ anga ɣacmatēnēŋ embe ēndēŋ ēsēac ēna, oc sēnam tauŋ Ȑkwi.’

31 Tec Abraham kēsōm gēdēŋ eŋ gebe ‘Ēsēac embe sēkēŋ taneŋ Mose to propete nēŋ biŋ atom, oc sēkēŋ ēwiŋ ɣac, tan ēndi sa anga ɣacmatēnēŋ naŋ, atom amboac tonanŋen.’”

17

Biŋ kēpi sec

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

1 Go Jesu kēsōm gēdeŋ nē ɣacsenjomi gebe “Lētōm tan ēŋgōm lau tētu sec naŋ mērēsa, mago ojae ɣac, tan Iētōm ɣam kēsēp eŋ naŋma.

2 Sêwa poctêmu sa ej gêsutêkwa ma sêmbaliŋ ej êsêp gwêc êna, go ɳajam, gebe êtim lau sauŋ tonec nêŋ teŋ e êtu sec nec atom.

3 Alic taôm.

"Lasim embe êngôm sec, go wec biŋ ej. Ma ej embe ênam tau ôkwi, go ôsuc ênê biŋ ôkwi."

4 Ma embe êngôm aôm sec êtu dim 7 êndêŋ bec tagen, ma êkac tau ôkwi êndêŋ aôm êmu êwac êtu dim 7 wacêsm gebe 'Aê gajam tauc ôkwi,' go ôsuc ênê biŋ ôkwi."

Biŋ kêpi takêŋ gêwiŋ

5 Aposolo sêsmôm gêdêŋ Apômtau gebe "Ôkêŋ aêacma akêŋ gêwiŋ esewec."

6 Tec Apômtau kêsôm gebe "Embe nêm akêŋ êwiŋ êtôm gêmêc ɳawê ma asôm êndêŋ ka kamoc-kamoc tonec gebe 'Ômbuc taôm sa naôsê taôm ôkô gwêc,' oc tanja wamu êndêŋ amac.

Sakiŋwaganê kôm

7 "Amacnêm asa nê sakiŋwaga embe êkalin nom me ejop bôc su ma aŋga kôm êmu êmêŋ, oc êsôm êndêŋ ej gebe 'Gacgeŋ mêmôŋgôŋ sic ma ôniŋ gen.'

8 Natau teŋ oc êsôm atom. Ej oc êsôm êndêŋ sakiŋwaga gebe 'Ono ɳoc gêŋ ma ômansaŋ taôm êtu ônam sakiŋ aêŋa e janîŋ to janôm gêŋ su acgom, go taôm naoniŋ to ônôm nêm gêŋ êndançuc.'

9 Oc ênam danje êndêŋ nê sakiŋwaga tonan gebe gêgôm kôm, taŋ kêjatu enja naŋ, me masi.

10 Ma amac amboac tonan. Embe aŋgôm kôm samob, taŋ sêjatu amacna naŋ, go asôm gebe 'Aêac sakiŋwaga ɳaôma, tec agôm gêŋ, taŋ gêjac aêac ɳawae naŋgen.'

Jesu gêgôm lau tokamochôm 10 ôliŋ têtu selec

11 Jesunê lêŋ keper Jerusalem, tec kêsêlêŋ kêsa Samaria to Galilaia ɳamadiŋgen gêja.

12 Ma en gêô lasê malac teŋ ma lau tokamochôm 10 dêdac ej sêkô jaêcgeŋ sêkanôŋ ej

13 ma sêmôêc sêpuc aweŋ sageŋ gebe "Mêtêmôkê Jesu, taêm walô aêacmêŋ."

14 Jesu gêlic ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Aêc naatôc taôm êndêŋ lau dabuŋwaga." Tec sêselêŋ sêmoa ma ôliŋ têtu selec.

15 Êsêacnêŋ ɳac teŋ gêlic tau gebe ôli ɳajam kêsa, tec kêkac tau ôkwi gêmu meŋkêlambin Anôtô ɳa awa kapôeŋ,

16 ma gêu tau laŋôanô jagêdêŋ nom gêc Jesu akainja, go gêjam danje gêdêŋ ej. Ma ɳac tau ej ɳac Samarianja teŋ.

17 Ma Jesu kêsôm gebe "Aê gaboc lau 10 ôliŋ têtu selec. Ma 9 sêmoa ondoc.

18 Nêŋ ɳac teŋ gebe êmu êmêŋ êlambiŋ Anôtô ɳa gêmoa atom me, ɳac jaba tagen tonec me."

19 Go Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe "Ôndi sa ma ôêc ôna, aômnêm kôkêŋ gêwiŋ tec gêgôm aôm ɳajam kêsa."

Biŋ kêpi Anôtônenê gôliŋ êmerŋja

(Mat 24:23-28, 37-41)

20 Parisai ɳagêdô têtu kênac Jesu gebe "Êndêŋ ondoc Anôtônenê gôliŋ êmêŋ." Tec ej gêjô êsêac awen gebe "Anôtônenê gôliŋ êmêŋ toŋapuc gebe talic ɳa mateŋjanôŋa nec atom.

21 Èsêac oc sêôm gebe ‘Gêc tonec’ me ‘gêc ônê’ nec atom, gebe Anôtônê gôliŋ wacgêc amac ḥjalêlôm.”

22 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ ɻacsenjomi gebe “Nabêc ḥagêdô oc êmêŋ, ma amac oc anam awem su gebe alic Njamalacnê Latunê bêc tagenjen, mago oc alic atom.

23 Èsêac oc sêôm êndêŋ amac gebe ‘Alic, gêmoa ônê. Alic, gêmoa tonec,’ naŋ ana atom ma andaŋguc èsêac atom.

24 Kêtôm ósic kékac eb tagen ma kêpô umboŋ ḥalabu aŋga ḥagêdô e jakêsa gêdô naŋ, Njamalacnê Latu embe êmêŋ, oc êtôm tônê.

25 Mago eŋ êôc ḥandaŋ taêsam to lau têm tonecja têtij eŋ su êmuŋ acgom.

26 Gêŋ taŋ sêgôm gêdêŋ Noanê bêc naŋ, oc sêŋgôm êndêŋ Njamalacnê Latunê bêc amboac tonaj.

27 Èsêac samob seŋ to sêñôm gêŋ ma ḥac sêjam awê to awê sêjam ḥac e gêdêŋ bêc, taŋ Noa kêsô waŋ ḥjalêlôm gêja naŋ, ma bu kêsuiŋ mêmgesen èsêac samob su.

28 Gêdêŋ Lotnê bêc sêgôm amboac tonanjen. Èsêac samob seŋ to sêñôm gêŋ, ma sêjam ôli gêŋ to sêkérj gêŋ gêdêŋ lau sêjam ôli, ma sêse gêŋ to sêkwê nêrj andu.

29 Mago gêdêŋ bêc, taŋ Lot kêsa aŋga Sodom gêja naŋ, ja to talao aŋga undambê kêsêp e gesenj èsêac samob su.

30 Ma êndêŋ bêc, taŋ Njamalacnê Latu eoc tau lasê naŋ, oc êtôm tonanjen.

31 “Endêŋ bêc tônê ḥac teŋ embe êngôŋ salôm ḥaô, naŋ êsêp naêkôc nê gêŋ, taŋ gêc andu ḥjalêlôm naŋ atom. Ma ḥac teŋ embe êmoa kôm, naŋ êkac tau ôkwi êmu êna nê andu atom amboac tonanjen.

32 Taêm êham Lotnê awê.

33 ḥac teŋ embe êngôm gêŋlêlôm gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu, ma ḥac teŋ embe êmac êndu, oc êngôŋ mata jali.

34 Aê jasôm êndêŋ amac gebe Êndêŋ êmbêc tau tônê ḥac luagêc embe sêñêc mêt tagen, naŋ Apômtau oc êkôc teŋ sa ma êwi teŋ siŋ.

35 Ma awê luagêc embe sêlai polom sêwin tauŋ sêmoa, naŋ Apômtau oc êkôc teŋ sa ma êwi teŋ siŋ. [

36 Ma ḥac luagêc embe sêmoa kôm sêwin tauŋ, naŋ Apômtau oc êkôc teŋ sa ma êwi teŋ siŋ.]”

37 Ma èsêac têtu kênac eŋ gebe “Apômtau, oc ḥanô èsa aŋga ondoc.” Tec eŋ kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Gamêŋ taŋ ḥamêtê teŋ gêc naŋ, aoco oc sêkac sa sêmoa.”

18

Bingôliŋ awêtuc ma métôcwagaŋa

1 Jesu kêsôm bingôliŋ teŋ gêdêŋ èsêac gebe êkêli èsêac gebe teteŋ mec ḥapanj têtu golonj atom.

2 Eŋ kêsôm gebe “Mêtôcwaga teŋ gêngôŋ malac teŋ. Eŋ kêtêc Anôtô atom ma gê go ḥjamalac atom.

3 Ma awêtuc teŋ gêngôŋ malac tonaj, naŋ gêdêŋ eŋ gêja-gêja ma kêsôm gebe ‘Ônam aê kêsi aŋga ḥoc soŋo-soŋonê.’

4 Mêtôcwaga gedec e ḥasawa teŋ, gocgo kêsôm gêdêŋ tau gebe ‘Aê katêc Anôtô atom ma ga e go ḥjamalac atom,

5 mago kêtu awêtuc tonec kêlênsôŋ a ja, tec gabe janam eŋ kêsi, gebe moae nê meloco èsa mêmjetap a  lanjôcanô auc.’”

6 Go Apômtau kêsôm gebe “Akêj taujem bi ŋ, taŋ mêtôcwaga keso kêsôm naŋ.

7 Amac abe Anôtô oc ênam nê lau, taŋ kékajin êsêac sa ma awen gêjac en kêtôm bêc to geleñgeŋ naŋ, kêsi atom me. Ma abe oc ênam tau tōŋ me.

8 Aê jasôm êndêŋ amac gebe Enj oc ênam êsêac kêsi sebeŋ. Tagenj êndêŋ noc Namalacnê Latu êmêŋja naŋ, oc etap sêkêŋ gêwiŋ ɣanô sa aŋga nom me masi.”

Biŋgôlin Parisai agêc telonja

9 Jesu kêsôm biŋgôlin tonec gêdêŋ lau ɣagêdô, taŋ sêlic tauŋ sebe lau gêdêŋ ma sêbu lau ɣagêdô naŋ gebe

10 ‘Nac luagêc sépi lôm dabuŋ sêja sebe teteŋ mec, Parisai ten ma telon teŋ.

11 Parisai kêsa jakékô ma keterj mec gêc lélômgeŋ gebe ‘O Anôtô, aê gabe janam daŋe êndêŋ aôm gebe aê katôm ɣamalac ɣagêdô amboac kêjaŋgwaga to lau sec ma mockaiŋ ma amboac telon tonec atom.

12 Aê gajam dêbu ŋ mo kêtôm dim luagêc kêtôm wokegen, ma ɣoc gêŋ samob, taŋ katap 10-10 sa naŋ, kakôc ɣateŋ su kêtômgeŋ mêtôkêkêŋ kétu da.’

13 Go telon tau kêsa jakékô ɣalétiŋ. Enj gebe êôc mataanô sa êpi undambê atom, go kêpô gêduc ma kêsôm gebe ‘O Anôtô, taêm labu aê ɣac secmanj.’

14 Aê jasôm êndêŋ amac gebe Nac tonaj kêsêp nê andu gêja naŋ Anôtô gêlic enj amboac ɣac gêdêŋ kélélêc Parisai su. Tenj embe etoc tau sa, go Anôtô êkônij enj, ma tenj embe êkônij tau, go Anôtô etoc enj sa.”

Jesu gêjam mec ɣapalê

(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

15 Lau sejon ɣapalê dedec dêdêŋ Jesu sêja gebe êkêŋ lêma ênsac êsêac. Ma nê ɣacsenjomi sêlic e sec biŋ êsêac.

16 Go Jesu gêmôéc êsêac ma kêsôm gebe “Andec ɣapalê dêndêŋ aê sêmêŋmaŋ. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenaŋ ɣai tec têtu Anôtônê gamêŋ ɣatau.

17 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Nac, taŋ êkôc Anôtônê gamêŋ sa êtôm ɣapalê atom naŋ, oc êsô êna atom.”

Nac tolélôm

(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

18 Ma kasêga tenj kétu kênac Jesu gebe “Mêtêmôkê ɣajam, aê jaŋgom amboac ondoc gebe jawê kaiŋ jaŋgôŋ matoc jali tengenj.”

19 Tec Jesu kétu kênac enj gebe “Amboac ondoc kôsam aê gebe ɣajam. Nac ɣajam tenj gêmoa atom, Anôtô taujen.

20 Biŋsu tec gôŋô su gebe ‘Ôŋgôm gêŋ mockaiŋo to mockaiŋja atom. Ônac ɣamalac êndu atom. Ônam geŋgeŋ atom. Ôŋga biŋ atom. Otoc tamam agêc tênam sa.’”

21 Ma ɣac tau gêjô enj awa gebe “Aê kamasaŋ biŋ samob tonaj kêtû tōŋ su gêdêŋ aê ɣapalêgeŋ e mêtôgêdêŋ galoc.”

22 Jesu gêjô ma kêsôm gêdêŋ enj gebe “Gêŋ tagenj tec aôm kôpô lêna. Ôkêŋ nêm waba samob lau sênam ôli ma ônac sam ɣaawa êndêŋ lau ɣalélôm sawa, go nêm awa oc ênêc undambê, ma ômôeŋ ôndaŋguc aê.”

23 Nac tau gêjô biŋ tonaj e nê ɣalélôm ɣawapac kêsa, gebe enj ɣac tolélôm ɣanô.

24 Jesu mata gê enj ma kêsôm gebe “Lau tolélôm embe sêso Anôtônê gamêŋ sêna oc sêngôm elêmê.

25 Bôc kamele tenj oc êsêli êsô so ɣalasê êna ɣagaõgeŋ êlélêc ɣac tolélôm êsô Anôtônê gamêŋ ênaŋsa su.”

²⁶ Ma lau, taŋ sêŋô biŋ tau naŋ, sêšôm gebe “Ai, amboac tonaj asa ênam samuc.”

²⁷ Tec Jesu kêsôm gebe “Gêŋ taŋ ɻamalac sêŋgôm êtôm atom naŋ, Anôtô oc ê gôm naêtôm.”

²⁸ Go Petere kêsôm gebe “Ôlic acgom, aêacmêŋ tec awi ma gêŋ samob siŋ ma adaguc aôm.”

²⁹ Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Bi anô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Lau samob, tan sêwi andu me awê me lasitêwai me teneŋi me tameŋi me ɻapalê siŋ kêtû Anôtônê gamê ɻa,

³⁰ oc têtap gêŋ ɻanô tau taësam sa êlêlêc su êndêŋ têm tonec, go êndêŋ têm ônêja oc sêngôŋ mateŋ jali teŋenj.”

Jesu geoc nê ɻandaŋ lasê kêtû têlêacŋa

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Go Jesu kêkôc êsêac 12 sa ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana, ma biŋ samob, taŋ propete teto kêpi ɻamalacnê Latu naŋ, oc êtu anô.

³² gebe êsêac oc sêkêŋ ej êndêŋ lau samuc nasêsu ej susu to sêlênsu ej ma sêkasôp êpi ej.

³³ Êsêac oc si ej, go sêncac ej êndu e abêc êtu têlêac oc êndi sa êtiam.”

³⁴ Mago êsêacnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ tonaj ɻai atom. Biŋ ɻalô tonaj ɻam kêsij tau gêdêŋ êsêac ma sêjala biŋ, tan Jesu kêsôm naŋ atom.

Jesu gêgôm matapec, taŋ keten-kêtê geŋ naŋ, mata gêjac

(Mat 20:29-34; Mar 10:4-52)

³⁵ Jesu kêsêlêŋ e kêdabiŋ Jeriko, ma ɻac matapec ten gêngôŋ intêna ɻatali keten-keteŋ gêŋ gêmoa.

³⁶ Ej gêŋô lau taësam sêšêlêŋ ɻaonda ma kêtû kênac ɻam.

³⁷ Êsêac sêwa sa gêdêŋ ej gebe “Jesu aŋga Nasaret tec kêsêlêŋ gêmêŋ.”

³⁸ Ma ɻac tau gêmôec gebe “Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma.”

³⁹ Tec lau, taŋ sêšêlêŋ sêmuŋ naŋ, sec biŋ ej gebe ênam tau tôŋ, mago ej gêmôec kêpuc sageŋ gebe “Dawidnê Latu, taêm walô aêma.”

⁴⁰ Tec Jesu kêkô ma kêjatu gebe sêkôc ej dêndêŋ ej sêmêŋ. Sêwê ej kêtû gasuc Jesu, go kêtû kênac ej gebe

⁴¹ Aôm gobe aê jaŋgôm asagenj êndêŋ aôm. Ma ej kêsôm gebe “Apômtau, aê gabe matoc êlêc.”

⁴² Tec Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe “Matam êlêc, aôm kôkêŋ gêwiŋ, tec gêgôm aôm ɻajam kêsa.”

⁴³ Ma mata gêlac gaôgeŋ e kêdaguc Jesu ma kêlambin Anôtô. Lau samob, tan sêlic gêŋ tonaj naŋ, sêlanem Anôtô.

19

Jesu agêc Sakai

¹ Go Jesu kêsô Jeriko gebe êsêlêŋ tôŋgeŋ êna.

² Ma ɻac ten gêmoa, nê ɻaê Sakai. Ej telojnêŋ kasêga ma ej ɻac tolêlôm tenj.

³ Ej kêtû kêka-kêka gebe êlic Jesu êpi ɻanôgeŋ, mago gêgôm elêmê kêtû lau taësamra gebe ej ɻac dambê ec tenj.

⁴ Tec kêlêti gêmuŋ jakêpi ka kamoc-kamoc ten gebe Jesu naêsa tonaj ma êlic ej êpi ɻanôgeŋ.

5 Jesu kêsêlêŋ e mêmekêkanôŋ ej, go mata gedec ma kêsôm gêdêŋ ej gebe "Sakai, ôsêp sebenj ômôdêŋ, gebe ocsalô tonec jaŋgôŋ nêm andu."

6 Tec Sakai kêsêp sebenj mêmekêkôc Jesu sa totêtac ɻajamgeŋ.

7 Èsêac samob sêlic ma sêscac biŋ to sêscôm gebe "Eŋ kêsôŋ ɻac sec nê andu gêja gebe êlêwaj tau."

8 Sakai jakékô ma kêsôm gêdêŋ Apômtau gebe "Apômtau, ôlic acgom, aêŋoc waba samob tonec galoc jakêŋ ɻamakeŋ êndêŋ lau ɻalêlôm sawa, ma moae kasau ɻac teŋ, tec jakêŋ gêŋ aclê ɭôŋ gêŋ, taŋ kakôc su naŋ."

9 Go Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe "Ocsalô Anôtônê moasiŋ ênam ɻamalac kêsiŋa mêmeképi andu tonecgoc, gebe Abrahamnê wakuc teŋ ej amboac tonaj."

10 Gebe ɻamalacnê Latu tec gêmêŋ gebe ensom gêŋ gebeŋ ma ênam sa."

Biŋgôliŋ mone goldna

(Mat 25:14-30)

11 Jesu kêdabinj Jerusalem ma lau, taŋ sêŋô biŋ tonaj ɻai naŋ, seboc Anôtônê gôliŋ oc gaŋgeŋ êô lasê, tec ej kêsôm biŋgôliŋ teŋ gêwiŋ gebe

12 "Nac towae tenj gêdi gêja gamêŋ jaêcsêga teŋ gebe sêkêŋ ej êtu kiŋ, go êmu êmêŋ êtiŋ."

13 Tec gêmôcê nê sakiŋwaga 10 sêmêŋ ma kêkêŋ mone goldna 10 gêdêŋ èsêac. Go kêsôm gêdêŋ èsêac gebe 'Atulu gêŋ amoë e jamu jamêŋ êtiŋ.'

14 Nac tau nê lau malacm têntac gedec ej, tec sêscakij laumata têdaguc ej sêja ma sêscôm gebe 'Aêac abe ɻac tônen êtu aêacma kiŋ atom.'

15 "Sêkêŋ ɻac tau kêtû kiŋ su, go gêmu gêmêŋ ma kêsôm sêmôcê sakiŋwaga, taŋ ej kêkêŋ mone gêdêŋ èsêac naŋ, gebe êŋô nêŋ kôm têtulu gêŋnaŋ ɻajanô."

16 Nac ɻamataŋa mêmekêsôm gebe 'Apômtau, aômnêm mone gold tagen naŋ, tec katulu gêŋ e kêtap 10 sa mêmegêwiŋ.'

17 Ma ɻatau kêsôm gêdêŋ ej gebe 'Aôŋ, aôm sakiŋwaga ɻajam. Aôm gojob gen sauŋanô ɻapep, tec jakêŋ aôm ôtu ɻatau ônam gôliŋ malac 10.'

18 Go ɻac kêtû luagêcja mêmekêsôm gebe 'Apômtau, nêm mone gold, tec kêtulu gêŋ e kêtap lemenj teŋ sa mêmegêwiŋ.'

19 Tec ɻatau kêsôm amboac tonec gebe 'Amboac tonaj, aôm ônam gôliŋ malac lemenj teŋ.'

20 Ma ɻac teŋ mêmekêsôm gebe 'Apômtau, ôlic nêm mone. Aê kasabaŋ ɻa obo auc ma tec gec.'

21 Aê katêc aôm gebe aôm ɻac ɻajaŋa. Aôm kôkôc gêŋ, taŋ kotoc gêcja atom naŋ, ma kojoŋ kôm, taŋ kôsê atom naŋ ɻanô sa.'

22 Go ɻatau kêsôm gêdêŋ ej gebe 'Aôm ɻac sec. Aôm taôm kôkic nêm biŋgac. Aôm gôlic aê ɻac ɻajaŋa ma kakôc gêŋ, taŋ katoc gêcja atom naŋ, ma kajonj kôm, taŋ kâsê atom naŋ ɻanô sa.'

23 Amboac ondoc kôkêŋ ɻoc mone gêja gamêŋ têtulu moneŋa atom. Embe jamu jamêŋ amboac tec, go jatap ɻoc gêŋ tonjalakacgeŋ sa.'

24 Go kêsôm gêdêŋ lau, taŋ sêkô-sêkô naŋ, gebe 'Akôc mone gold su aŋga ênê ma akêŋ êndêŋ ɻac, taŋ nê mone gold 10 gêc naŋ.'

25 Ma èsêac sêscôm gêdêŋ ej gebe 'Apômtau, ênê mone 10 gêc sugac.'

26 Mago ej kêsôm gebe 'Aê jasom êndêŋ amac gebe ɻac taŋ nê gêŋ gêc naŋ, oc sêkêŋ ɻagêdô naêwinj, mago ɻac, taŋ nê gêŋ masi naŋ, oc sêkôc ɻakêsu, taŋ gêc enjia naŋ, su amboac tonaj.'

27 Ma ɻoc hacio, taŋ sebe aê jatû èsêacnêŋ kiŋ atom naŋ, akôc èsêac mêmjanac èsêac êndu êndêŋ aê lanjôcnêmja.'

*Lau sêwê Jesu sêsô Jerusalem sêja
(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Joaq 12:12-19)*

28 Jesu kêsôm biŋ tonaq su, go kêsêlêŋ kêpi Jerusalem gêja.

29 Kêsêlêŋ e kêdabinj Betpage to Betania, taŋ kêsi lôc, taŋ sêsam sebe Lôckatêkwi naŋ, go kêsakiŋ ɻacsenjomí luagêc

30 ma kêsôm gebe “Agêc asêlêŋ apeŋ malac, taŋ gêc nêmja naŋ ana. Ma êndêŋ taŋ aô lasê, oc atap donki ɻalatu teŋ sa sêkô tôŋ kêkô, ɻamalac teŋ gêngôŋ naô kwananjeŋ atomanô naŋ. Aŋgamboac su ma awê amêŋ.

31 Ma ɻac teŋ embe êtu kênac amagêc gebe ‘Agaboac su kêtû ageŋja,’ naŋ asom gebe ‘Apômtau kêpô lêna gêŋ tau.’”

32 Naclagêc tau sêja e têtap sa kêtôm kêsôm gêdêŋ êsêagêc.

33 Agêc sêgaboac donki ɻalatu sêmoa, go ɻatau sêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Agêc agaboac donki ɻalatu su kêtû asagenja.”

34 Ma êsêagêc sêsôm gebe “Apômtau kêpô lêna gêŋ tau.”

35 Go êsêagêc sêwê donki dêdêŋ Jesu sêja, sêu nêŋ ɻakwê gêsaç donki ɻalatu naô ma sêkêŋ Jesu gêngôŋ.

36 Enj kêsêlêŋ gêmoa, tec lau sêja nêŋ ɻakwê gêc intêna.

37 Enj kêsêlêŋ intêna, taŋ kêsêp aŋga Lôckatêkwi kepeŋ Jerusalem gêja, tec ɻacsenjomí samob sêôc aweŋ sa ma sêlambin Anôtô totêntac ɻajamgeŋ ɻa aweŋ kapôéŋ kêtû gêjsêga samob, taŋ sêlic naŋja,

38 ma sêmôéç gebe “Alanem kiŋ, taŋ gêmêŋ gêjam Apômtau lanjô naŋ. Biŋmalô ênêc undambê to ɻawasi ésa aŋga lôlôc.”

39 Ma Parisai ɻagêdô, taŋ sêwê sêwinj êsêac toŋ tonaq naŋ, sêsôm gêdêŋ Jesu gebe “Mêtêmôkê, wec bi ɻ nêm ɻacsenjomimaŋ.”

40 Ma enj gêjô êsêac aweŋ gebe “Aê jasôm êndêŋ amac gebe Êsêac tonec embe sênam tauŋ tôŋ, ma poc oc sêmôéç.”

Jesu kêtan kêpi Jerusalem

41 Enj kêsêlêŋ e kêdabinj malac tau ma gêlic e kêtantaŋ lasê

42 gebe “Ojae, ɻabêc tecenec ôjala gêŋ, taŋ gebe ênam malô aômja naŋ ôwiŋmaŋ, mago galoc kêsinq tau gêdêŋ matamanô.

43 Têm oc mêmësa, go nêm ɻacio mêmëkweŋ tuŋbôm to sêwê aôm auc ma sêŋgi aôm auc e sêkapiŋ aôm sa.

44 Oc senseŋ aôm to nêm ɻapalê samob su ma sêwi poc teŋ sinj êngôŋ poc teŋ ɻaô atom, gebe kôjala noc Anôtô ênam aôm saŋa atom.”

Jesu kêjanda lau aŋga lôm dabuŋ

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Joaq 2:13-22)

45 Go Jesu kêsô lôm dabuŋ gêja e kêjanda lau, taŋ têtulu gêŋ sêmoa naŋ,

46 ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Teto gêc gebe Anôtô kasôm gebe ‘Aêjoc andu tonec andu mecjâ,’ mago amac agôm kêtû kêjaŋgaganêŋ gêsuŋ.”

47 Jesu kêdôŋ lau gêmoa lôm kêtôm bêcgen, ma lau dabuŋsêga to biŋsutau ma launêŋ laumata dêdib sebe senseŋ enj su.

48 Mago têtap ɻalêŋ senseŋ enj sa atom gebe lau samob sêsap enj tôŋ sebe sêŋô enjgenj.

¹ Nabêc tenj Jesu kêdôj lau anga lôm dabunj to gêjam mêtê êsêac gêmoa ma lau dabunjsêga to biñsutau ma laumata dêdêj enj sêja

² ma sêôm gêdêj enj gebe “Ôsôm êndêj aêac gebe Aôm gôgôm gêj tonanj gôjam ñaclai ondoc lanjô, me asa kêkêj ñaclai tau gêdêj aôm.”

³ Tec enj gêjô êsêac awei gebe “Aê gabe jatu kênaç biñ teñ êndêj amac amboac tonanj. Asôm êndêj aê acgom gebe

⁴ Joañnê sañgu nec anga Anôtônê me anga ñamalacnêj.”

⁵ Ma êsêac taêj gêjam gêc taunjeg gebe “Aêac embe tasôm gebe Anja Anôtônê, ej oc êsôm aêac gebe ‘Ma amboac ondoc tec akêj gêwiñ enj atom.’”

⁶ Ma embe tasôm anja ñamalacnêj, oc lau samob têtuc aêac ña poc êndu, gebe sêjala Joan gebe enj propete teñ.”

⁷ Tec sêjô enj awa gebe “Aêac ajam kauc ênê ñjam.”

⁸ Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amboac tonanj aê jasôm ñaclai, tanj gêjam aê sa ma gagôm geñ tau nañ, êndêj amac atom amboac tonanjen.”

Biñgôlinj kôm wainja ñakômwagaña

(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)

⁹ Go Jesu gêôc awa sa ma kêsôm biñgôlinj tonec gêdêj lau gebe “Ñac teñ kêsê nê wain kôm teñ, go kêmasañ ñabiñ gêdêj lau sênam kôm êpiñja ma enj tau gêc gêja gamêj teñ gêmoa e ñasawa ñêngjen.”

¹⁰ Gêdêj noc wain gêjam ñanôja enj kêsakiñ sakiñwaga teñ gêdêj kômwaga gêja gebe sêkêj wain ñanô ñagêdô êndêj enj. Ma kômwaga si enj ma sêkêj enj lêma sawagenj gêmu gêja.

¹¹ Ma ñatau kêsakiñ sakiñwaga teñ gêja, nañ si enj ma sêpêlê enj amboac tonanjen e sêkêj enj lêma sawagenj gêmu gêja.

¹² Go kêsakiñ ñac teñ gêwiñ kêtû têlêacña, nañ sêjac enj ôli lasê amboac tonanj ma têtij enj kêsa gêja.

¹³ Ma kôm wainja ñatau kêsôm gebe ‘Aê jañgôm amboac ondocgenj. Aê jasakiñ ñoc latuc, tec têtac gêwiñ enj nec êna. Moae tetoc enj sa.’

¹⁴ Kômwaga sêlic latu tau ma sêôm gêdêj tauñ gebe ‘Ñac-gêwê-kaiñ-gênlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac enj êndu gebe gênlênsêm êtu aêacnêj.’

¹⁵ Tec têtij enj anja kôm wainja kêsa gêja e sêjac enj êndu.

“Kôm wainja ñatau oc êñgôm êsêac amboac ondoc.

¹⁶ Enj oc êmêj ma enseñ kômwaga tonanj su ma êkêj kôm wainja êndêj lau tenj. Ma êsêac, tanj sêñjò biñ tau nañ, sêôm gebe ‘Masi, amboac tonanj atom.’”

¹⁷ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Biñ tanj teto gêc gebe ‘Poc tanj sêkôwaga sêbalinj siñ nañ, poc tonanjen kêtû poc kêclêsuña nañ, ñam amboac ondoc.’”

¹⁸ Ñac teñ embe êtuc tau êpi poc tonec oc ôli êñgic, ma poc tau embe êtuc êpi teñ, oc êsac enj popocgenj.”

Biñ takisña

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

¹⁹ Biñsutau to lau dabunjsêga sêjala gebe enj kêsôm biñgôlinj tonanj kepenj êsêac, tec gacgenj sebe sêkam enj tôj gêdêj ñasawa tonanjen, mago têtêc lau.

²⁰ Êsêac dêdib enj ma sêsakiñ lau sepen biñwaga, tanj sêساباñ tauñ gebe lau mansan nañ, ec sêlô enj ña tau nê biñ ma sêkêj enj êsêp gôlinjwaga lêma gebe êmêtôc enj.

²¹ Tec sêôm gêdêj enj gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm kôsôm to kôdôj jagêdêj ma kôpuc openj ñamalac atom ma kôdôj Anôtônê lêj tonanôgenj.

22 Aêac embe takêj takis êndêj kaisara oc eso aêacnêj biñsu me masi."

23 Jesu kôjala êsêac têtim ej, tec kêsôm gêdêj êsêac gebe

24 "Akôc denari teñ mënjalic acgom. Asa nê ñakatu to ñatalô gêc." Ma êsêac sêsôm gebe "Kaisaranê."

25 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Amboac tonaj akêj kaisaranê gêj êndêj kaisara ma Anôtônê gêj êndêj Anôtô."

26 Ma êsêac têtôm gebe sêlô ej ña tau nê biñ lau sêlic nec atom. Ac sê taêj biñ, tañ ej kêsôm gêjô êsêac aweiñ nañ, ma sêjam tauñ tõj.

*Biñ ñacmatê sêndi saña
(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)*

27 Ma Sadukai, tañ sêsôm gebe ñacmatê oc sêndi sa atom nañ, nêñ ñagêdô dêdêj Jesu séja ma têtu kênac ej gebe

28 "Mêtêmôkê, Mose keto biñsu gêdêj aêac gebe Ñac teñ, tañ gêjam awê sa, mago nê gôlôac masi, embe êmac êndu, nañ lasi ênam ênê awêtuc tau gebe êka gôlôac lasê ejô têwa su.

29 Amboac tonaj lasitêwai 7 tec sêmoa. Ñacsêga gêjam awê e nê gôlôac masi ma gêmac êndu.

30 Ma lasi, tañ kêsi ej nañ, gêjam ênê awêtuc,

31 go ñac ñawalun teñ. Biñ tonec kêtap lasitêwai 7 tonaj sa kêtômgeñ gebe sêmac êndu togôlôac masigen.

32 Sêmac êndu su, go awêtuc tau gêmac êndu amboac tonaj.

33 Êndêj noc ñacmatê sêndi saña nañ, ej oc êtu êsêacnêj asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam ej kêtu nêñ awêgac."

34 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Lau nom tonecña nañ ñac sêjam awê to awê sêjam ñac.

35 Ma lau, tañ Anôtô ketoc êsêac sa gebe sêndi sa anja ñacmatêñêj to sêwê kai ñ têm ônêja nañ, oc sênam awê to sênam ñac atom,

36 ma sêmac êndu êtiám atom gebe êsêac têtôm anjela ma têtu Anôtô latui gebe Anôtô gêju êsêac dêdi sa anja ñacmatêñêj.

37 Ñacmête sêndi sa ñabiñ Mose kêsôm lasê amboac tonaj. Ej gêjac miñ kêpi ja kësa gamêj daniña, tec kêsam Apômtau gebe Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô.

38 Biñ tonaj ñam gebe Anôtô kêtu ñacmatêñêj Anôtô atom, ej kêtu lau mateñ jali nêñ Anôtô, gebe samob sêmoa mateñ jali sepeñ engeñ."

39 Ma biñsutau ñagêdô sêjô ej awa gebe "Mêtêmôkê, aôm kôsôm jagêdêj."

40 Gebe êsêac têtêc e têtu kênac biñ ñagêdô gêdêj ej kêtiam atom.

*Biñ kêpi Kilisi
(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)*

41 Go Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Ac sêsôm amboac ondoc tec sebe Kilisi Dawidinê latu ej

42 gebe Dawid tau tec kêsôm gêc Pesalem ñabuku gebe

'Apômtau kêsôm gêdêj aêñoc Apômtau gebe

Ôngôj aêñoc anôña

43 e jakêj aômnêm ñacio sêñec amkainj ñalabu acgom.'

44 Kec, Dawid kêsam ej gebe 'Apômtau.' Mago amboac ondoc tec Kilisi kêtu ênê latu."

*Lau sejop tauŋ enden biŋsutau
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 11:37-54)*

45 Ma Jesu kēsōm gēdēŋ nê ḥacseŋomī lau samob sēŋjō gebe

46 “Ajop taōm ēndēŋ biŋsutau, tan sebe sēsēlēŋ tonjakwē balingenj ma tēntac gēwiŋ gebe lau aweiŋ ēnac ēsēac anja malacluŋ ma sebe sēnac tauŋ mata-mata gebe sēŋgōŋ ḥamataŋa anja lōm to gamēŋ sēniŋ gēŋjā.

47 Ēsēac sējaŋgo awētucnēŋ andu su ma sēsabaŋ ḥa mec balinj auc. ḥagējō oc ētap ēsēac sa ēlēlēc.”

21

*Awētuc kēkēŋ da
(Mar 12:41-44)*

1 Jesu gēōc mataanō sa ma gēlic lau tolēlōm sēkēŋ nēŋ da kēsēp Anōtōnē kanom

2 e gēlic awētuc ḥalēlōm sawa teŋ kēkēŋ mone sauŋjanō luagēc kēsēp.

3 Go kēsōm gebe “Bimjanō, aē jasōm ēndēŋ amac gebe Awētuc ḥalēlōm sawa tōnē kēkēŋ kēlēlēc ēsēac samob su,

4 gebe lau samob tōnē sēkōc anja nēŋ gēŋ kēlēsuc ēsēacnja sa mēŋsēkēŋ kētu da. Ma enj kēpō lēna ḥanō, mago kēkēŋ nē ūtonē mo samobgen kēsēp gēja.”

*Jesu kēsōm biŋ kēpi senseŋ lōm dabuŋ suŋa
(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)*

5 Lau ḥagēdō sēsōm biŋ kēpi lōm dabuŋ gebe sējam gēlōŋ ḥa poc ḥajam to ḥa awalaunj, tanj sēkēŋ kētu daŋa. Tec Jesu kēsōm gebe

6 “Tēm oc mēŋēsa, go gēŋ tē alic nē, ḥapoc teŋ oc ēŋgōŋ poc teŋ ḥaō anja tonec atom, tēta samob saliŋ-saliŋ.”

*Gēŋwapac ēnac m tau
(Mat 24:3-14; Mar 13:3-13)*

7 Ma ēsēac tētu kēnac Jesu gebe “Mētēmōkē, ēndēŋ ondoc biŋ tonec mēŋēsa ma asageŋ oc ētu gēŋ tonaj ḥai ḥanō ēsaŋa ḥabelo.”

8 Ma Jesu kēsōm gebe “Alic taōm gebe sēnam amac ôkwi atom, gebe lau gwalēkiŋ oc sēnam aē laŋōc sēmēŋ ma sēsam tauŋ gebe ‘Aē enj.’ Ma sēsōm gebe ‘Nanoc kēdabinjgac.’ Mago andanguc ēsēac atom.

9 Ma embe anjō siŋ to lau sēli tauŋ sa ḥawae, naŋ atakē atom, gebe gēŋ samob tonaj mēŋēsa ēmuŋ, mago noc nom ḥatēku ēsuŋa oc ēsa sebeŋ atom.”

10 Go kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe “Laum teŋ sēndi sēnac siŋ ēndēŋ laum teŋ, ma gamēŋ teŋ ēndēŋ gamēŋ teŋ.

11 Ōjō oc ēnam kapōēŋ-kapōēŋ ma tōbōm to gēmac sec ēsa ētōm gamēŋgeŋ ma gēŋsēga tētakē ḥamalacnja to gēŋtalō kapōēŋ anja undambē oc mēŋsēsa.

12 Gēŋ tonaj ḥai samob ēsa atomgeŋ ma sēu lemeŋ ēpi amac ma sējanda amac to sēkēŋ amac asō lōm malacnja to andu kapoacwalōŋa ma sēwē amac akō kiŋ to gōliŋwaga laŋōjñēnēm ētu aējoc ḥaēŋa.

13 ḥasawa tonaj amacnēm noc awa Anōtōnē mētē saŋa.

14 Taēm ēnam ētu tōŋ gebe amansaŋ biŋ ajō ēsēac awēŋja kwanaŋ-kwanaŋ atom,

15 gebe aē jansuŋ biŋ to kauc ēndēŋ amac ēwac ma nēm ḥacio samob sēkēŋ auc to senseŋ nēm biŋ nē sēŋgōŋ ētōm atom.

16 Tenemi to tamemi, ma tewemi to lasimi, ma nēm tawaŋ to nēm lau ḥagēdō oc sēkēŋ amac nasēnac amacnēm ḥagēdō ēndū,

17 ma lau samob têntac endec amac êtu ñoc ñaêja.

18 Mago môkêm lauñ tagenj oc ênaña aنجga môkêmapac atom.

19 Apuc taôm tôj ma atap aŋgôj matem jali sa.

Jesu kêsôm biŋ kêpi senseŋ Jerusalem suŋa

(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

20 “Amac embe alic siŋwaga topomtopom sêwa Jerusalem auc, naŋ ajala êndêŋ tonaj gebe kêdabiŋ gebe malac tau oc êtu gasaŋ.

21 Èndêŋ tonaj lau, taŋ sêngôŋ Judaia naŋ, sêc sépi lôc sêna, ma êsêac taŋ sêmoa malaclêlôm tau naŋ, sêc sêsa sêna, ma êsêac taŋ sêmoa malacmagê naŋ, sêsô malac sêna atom,

22 gebe ‘bêc Anôtô ékêŋ ñagêjôŋa tau tònê,’ gebe biŋ samob, taŋ teto gêc naŋ, ñanô êsa.

23 Ojae lauo, taŋ sêmoa teŋ to ônaŋ sêkêŋ su ñapalê sêmoa naŋmêŋ, gebe gêŋwapac ñanô êtap gamêŋ tonaj sa ma Anôtônê têtac ñandaŋ êtap laum tonaj sa.

24 Oc sênaç êsêac ña siŋ ma sêkôc êsêac tòn sêwê êsêac nasêšêp tentenlatu samob ñalêlôm. Ma lau samuc sêka Jerusalem popoc sêmoa e lau samuc nêŋ noc ênac pep.

Namalacnê Latu êmu êmêŋ

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

25 “Oc to ajôŋ ma utitalata kaiŋteŋkaiŋteŋ êsa ma gwêc ñadembom êŋgasim ñakicsêa e ñamalac samob, taŋ sêmoa nom naŋ, nêŋ meloco êsa ma nêŋ ñalêlôm ñatutuc ñanô.

26 Ñamalac têtêc tauŋ to gêŋ, taŋ ménjêsa aŋga nom naŋ, ñawêc êŋgôm ñamalac mateŋ êlô gebe gêŋ ñaclai undambêra kôtêŋ-kôtêŋgen.

27 Ma êndêŋ tonaj oc sêlic Ñamalacnê Latu tonaclai ma tonawasi ñanô êŋgôŋ tao teŋ ñalêlôm êmêŋ.

28 Ma gêŋ tonaj embe êndambinj gebe ñanô êsa, naŋ matem tentenjen to aôc lanôm sa, gebe bêc Anôtô ênam amac kêsiŋa kêdabiŋ.”

Kaleloŋ ékêŋ puc aêac

(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

29 Ma Jesu kêsôm biŋgôliŋ teŋ gêdêŋ êsêac gebe “Alic kalelonj to ka ñagêdô samob.

30 Embe alic êlêc, go taôm ajala gebe ockêsa kêdabiŋgac.

31 Amac amboac tonaj. Èndêŋ taŋ alic gêŋ samob tonaj ménjêsa naŋ, amac ajala gebe Anôtônê gamêŋ kêdabiŋ.

32 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gôlôac tonec oc sênaŋa atom e gêŋ tonaj ñai samob ñanô êsa acgom.

33 Undambê to nom ênaŋa ma aêŋoc biŋ oc ênaŋa atom.

Tanam jali

34 “Ajop taôm gebe gêŋ êjaŋiŋ amac to anôm gêŋ anaboa ma apô sim taôm êtu gêŋ nomja ékôniŋ nêm ñalêlôm tôj atom, gebe bêc tonaj êtap amac sa sep tagenj

35 êtôm lip gêjac gwada nec atom. Bêc tonaj oc êtap lau samob, taŋ sêŋgôŋ nom auc naŋ sa.

36 Amboac tonaj anam jali to ateŋ mec ñapaŋ gebe êpuc amac tòn ma awê gêŋ samob, taŋ oc êmêŋ naŋ sa ma naêkô Ñamalacnê Latu lanônêm.”

37 Gêdêj bêc, taŋ Jesu kêdôŋ lau aŋga lôm dabuŋ naŋ, ɳagêbêc eŋ kêsa jagêmoa lôc, taŋ sêsam sebe Lôckatêkwi naŋ.

38 Ma ɳabêbêc lau samob dêdêj eŋ sebe sêŋô ênê biŋ aŋga lôm dabuŋ.

22

Judanêŋ laumata sêkêc Jesunê biŋ

(Mat 26:1-5, 14-16; Mar 14:1-2, 10-11; Joaŋ 11:45-53)

1 Om Polom ɳalucŋa, taŋ sêsam gebe Pasa naŋ, kêdabitŋ

2 ma lau dabuŋsêga to biŋsutau sêgôm mocsac sebe senseŋ Jesu suŋa elêmê, gebe têtêc lau.

3 Ma Sadaŋ kêsêp Juda, taŋ sêsam eŋ sebe Isariot ma gêmoa gêwiŋ êsêac 12 naŋ, nê ɳalêlôm gêja.

4 Ma eŋ gêdêj lau dabuŋsêga to siŋwaga lôm dabuŋŋa nêŋ laumata jakêmasaŋ lêŋ eoc Jesu lasê êndêj êsêacŋa.

5 Tec êsêac têntac ɳajam kêsa ma sêšôm kêtu tôŋ gebe sêkêj mone êndêj eŋ.

6 ɳac tau gêlôc gebe êŋgôm, tec gêdib gebe êtäp ɳasawa ɳajam teŋ sa naŋ lau sêkac tauŋ su aŋga ênê acgom, go eoc eŋ lasê êndêj êsêac.

Sêmansaŋ moasiŋ Pasanya

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Joaŋ 13:21-30)

7 Polom ɳaluc ɳabêc sêmbuc domba Pasanya mêmekêsa.

8 Ma Jesu kêsakiŋ Petere agêc Joaŋ ma kêsôm gebe “Agêc naamansaŋ aêacnêŋ moasiŋ Pasanya gebe taninj.”

9 Tec êsêagêc sêšôm gêdêj eŋ gebe “Aôm gobe aêagêc amansaŋ aŋga ondoc.”

10 Tec eŋ kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Alic acgom, agêc embe asô malac ana, oc andac ɳac teŋ engeŋ ku buŋa. Andanġuc eŋ asô andu tau, taŋ eŋ êsô ênaŋ.

11 Go asôm êndêj andu ɳatau gebe ‘Mêtêmôkê kêtu kênac aôm gebe Balêm ɳacleŋŋa, taŋ aê to ɳoc ɳacsenjomí aninj Pasa amoanja naŋ, gêc ondoc.’

12 Ma eŋ oc êtôc gamêŋ ɳalêlôm kapôŋŋa teŋ êndêj amagêc, taŋ gêc ɳadenj ɳaŋa, sêpô adêŋ kwananĝen naŋ, go amansaŋ gêŋ aŋga tonanj.”

13 Agêc sêja ma têtap sa kêtôm Jesu kêsôm gêdêj êsêagêc ma sêmasaŋ Pasa.

Biŋ moasiŋ dabuŋŋa

(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Kor 11:23-25)

14 Noc mêmekêsa, tec Jesu jagêŋgôj sic ma aposolo jasêwiŋ eŋ.

15 Go kêsôm gêdêj êsêac gebe “Noc ɳalêlôm taêc gêjam gedenj tôngen gebe janinj Pasa tonec jawinj amac êmuŋ acgom, go jaōc ɳandaŋ.”

16 Aê jasôm êndêj amac gebe Oc janinj êtiam atom jamoa e janinj tonjanôgen aŋga Anôtônê gamêŋ.”

17 Go kêkôc laclu gêjam daŋge ma kêsôm gebe “Akôc êwac ma anac sam êndêj taôm.

18 Ma aê jasôm êndêj amac gebe Galoc janôm wain ɳanô êtiam atom e Anôtônê gamêŋ mêmësa acgom.”

19 Go kêkôc polom mêmëjam daŋge su, ma kêpô kêkôc jakêkêŋ gêdêj êsêac ma kêsôm gebe “Aêŋjoc ôlic, taŋ kakêŋ gêjô amacŋa naŋ tonanj. Angôm amboac tonanj ec taêm ênam aêgeŋ.”

20 Seŋ su, go kêkôc laclu amboac tonanj ma kêsôm gebe “Laclu tonanj kêtu aêŋjoc dec jamoatiŋ poac wakucŋa tau, taŋ kêkêc siŋ kêtu amacŋa.

21 “Alic acgom, ɳac taŋ gebe eoc aê lasê naŋ, lêma gêšac tebo gêwiŋ aêŋjoc.

22 Njamalacnê Latu tec oc êsa nê lêj êna êtôm Anôtô kêmasañ, tageñ ojae ñjac, tañ eoc eñ lasê nañma."

23 Ma êsêac têtu kênac tauñ gebe êsêacnêj asa oc êhgôm gêj amboac tônê.

Asa lau têtu lau kapôêj

24 Nacsenjomí sêôsôm tauñ gebe nêj asa oc êtu ñjac kapôêj êlêlêc ñagêdô su.

25 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Lau samuc nêj kiñ sêkôniñ nêj lau. Ma êsêac, tañ sêjam gôliñ lau toñaclai nañ, sêsam êsêac sebe 'Moasin ñatau.'

26 Amac amboac tonaj atom. Mago amacnêm ñacsêga nañ êtôm ñjac sauñ ma kasêga êtôm sakinwaga acgom, go ñajam.

27 Nac ondoc kêlêlêc ondoc su. Nac tañ gêngôj gebe êniñ ñêngêj nañ, me ñjac tañ gêjam sakinj gêj gêmoa nañ. Nac tañ gêngôj gebe êniñ gêngâj nañ. Aê tec gamoa amac ñasawa nec, katôm sakinwaga.

28 "Amac lau tonaj asap aê tôj kêtôm ñoc noc lêtômna ñapañ.

29 Tamoc gêliñ ñagôliñ su gêdêj aê, tec aê jalij su êndêj amac.

30 Anij to anôm gêj anga ñoc tebo amoá ñoc gamêj ma angôj lêpôj ñaô, gebe amêtôc Israelnêj gôlôac 12 nêj biñ.

Jesu kêkêj puc gêdêj Petere

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Joaq 13:36-38)

31 "Simon, Simon, ôlic Sadañ gebe êkôc amac su, gebe ekolon amac êtôm sekoloñ lala sêjaliñ ñanô to ñapa saña.

32 Ma aê tec kateñ kétu aômna gebe nêm kôkêj gêwiñ ê su atom. Ma êndêj tañ ônam taôm ôkwi su nañ, ôpuc lasimi tôj."

33 Tec Petere kêsôm gêdêj en gebe "Apômtau, aê gajac ñawae gabe jasêp kapoacwalô to jamac êndu jawiñ aôm."

34 Tec Jesu kêsôm gebe "Petere, aê jasôm êndêj aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtañ atomgeñ, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac gebe gôjam kauc aê."

Biñ atali to sinjä

35 Go Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Gêdêj tañ kasakinj amac aja akôc awa kêsêp ômbiñkap ñaatali ma abic atali to asô atapa atom nañ, gêj teñ gêjô amac me masi." Ma êsêac sêjô eñ awa gebe "Masianô, gêj teñ gêjô aêac atom."

36 Tec eñ kêsôm gêdêj êsêac gebe "Mago galoc amboac ten. Nac tañ nê awa to atali gêc nañ, êkôc gêj tau. Ma ñac tañ kêkôc sinj atom nañ, êkêj nê ñakwê êndêj lau sênam ôli ma êkôc ñawawa nañnam ôli sinj ten."

37 Ma aê jasôm êndêj amac gebe Biñ tan teto amboac tonec nañ, oc êtu tôj êpi aê gebe "Sêsam eñ gêwiñ kêjanowaga." Biñ tan teto kêpi aê nañ, oc ñanô êsa."

38 Ma êsêac sêôsôm gebe "Apômtau, alic acgom, sinj luagêc tec gêc." Go eñ kêsôm gêdêj êsêac gebe "Kêtôm su."

Jesu keten mec

(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

39 Go Jesu kêsa gêja ma kêpi Lôckatêkwi amboac gêgôm-gêgôm gêmoa ma ñacsenjomí têdaguc eñ.

40 Sêô lasê gamêj tau acgom, go kêsôm gêdêj êsêac gebe "Ateñ mecmâj, gebe lêtôm êtâp amac sa atom."

41 Go gêwi êsêac sinj ma kêsu tau su kêsa gêja ñasawa kêtôm têtuc poc naêsepñja, go kêpôj aduc ma keteñ mec gebe

42 "O Tamoc, embe aôm têmtac teñ, nañ ôkôc laclu tonec su anja aêjoc. Mago aêjoc biñ êtu tôj atom, aôm taôm nêm êtu tôj." [

43 Go aŋela teŋ aŋga undambê mēŋgêōc tau lasê gêdêŋ eŋ ma kêpuc eŋ tōŋ.

44 Biŋ tonaq kêmônaŋ eŋ ɻanô e keteŋ mec ɻajaŋa. Ma nê waeŋ keselen jatep-jatep amboac dec kêsêp nom.]

45 Keteŋ mec su ma gêdi gêdêŋ nê ɻacsenjomi gêja e gêlic biŋ gêjac êsêac êndu ma sêc bêc sêc.

46 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac aêc bêc kêtû asagenŋa. Andi sa ma ateŋ mecmaj, gebe lêtôm êtap amac sa atom.”

Sêkôc Jesu tōŋ

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Joaq 18:3-11)

47 Jesu kêsôm biŋ tonaq gêmoa ma sêlic lau pom teŋ sêmêŋ, naŋ êsêac 12 nêŋ ɻac teŋ, ɻa e  Juda, gêwê êsêac. Juda tau kêtû gasuc gêdêŋ Jesu gêja gebe êlêsôp eŋ alianô.

48 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Juda, aôm kôlêšôp ɻnamalacnê Latu gobe oc eŋ lasê me.”

49 Ma êsêac tan sêsap Jesu tōŋ sêmoa naŋ, sêlic gêŋ tonaq e sêšôm gebe “Apômtau, aêac oc anac êsêac ɻa siŋ me masi.”

50 Ma nêŋ ɻac teŋ gêjac dabuŋsêganê sakinwaga kêpa eŋ tanjalauŋ anôŋa su.

51 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Andec, agôm kêtôm.” Ma kêmoasac ênê tanjalauŋ e ɻajam kêsa.

52 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ lau dabuŋsêga to siŋwaga lôm dabuŋja ma lau-mata, tan têtu oloŋ-olongen dêdêŋ eŋ séja naŋ, gebe “Amac alic aê amboac kêjaŋgowaga teŋ me, tec aôc siŋ to olopoac adêŋ aê amêŋ.

53 Kêtôm bêcgeŋ gawiŋ amac gamoa lôm dabuŋ, mago êu lemem teŋ kêpi aê atom. Ma onec amac to ɻakesec ɻaŋaclai tau nêm nocgoc.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Joaq 18:12-18, 25-27)

54 Êsêac sêkôc Jesu tōŋ ma sêwê eŋ sêšô dabuŋsêganê andu sêja. Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc.

55 Lau sêboa ja kêsa andu tau ɻamalacluŋ ma sêšêlu sêŋgôŋ. Tec Petere jakêsêp êsêac ɻasawa.

56 Ma sakinwagao teŋ gêlic ja kêpô Petere ma kêpuc mata tōŋ eŋ e kêsôm gebe “Nac tônê gêwiŋ Jesugoc.”

57 Ma Petere kêpa tau gebe “Awê, aê gajam kauc eŋ nec.”

58 Têlageŋ ma ɻac teŋ gêlic eŋ e kêsôm gebe “Êsêacnêŋ teŋ aôm amboac tonaq.” Mago Petere kêsôm gebe “Nac tau, aê atom.”

59 Ma kêtôm ockatu ɻasawa teŋ gêbacnê, go ɻac teŋ kêsôm ɻajaŋa gebe “Biŋjanô, ɻac tônê gêwiŋ eŋ amboac tonangoc, gebe eŋ ɻac Galilaianja.”

60 Tec Petere kêsôm gebe “Nac tau, biŋ tan aôm kôsôm naŋ, aê gajam kauc.” Kêsôm biŋ tonaq gêmoa ma gaôgeŋ talec kêtanj.

61 Tec Apômtau kêkac tau ôkwi mēŋmata gê Petere e Petere taê gêjam Apômtaunê biŋ, tan kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Êmbêc tonec talec oc êtaŋ atomgen ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.”

62 Tec kêsa gêja ma kêtanj ɻanô.

Lau sêsu Jesu susu to sêjac eŋ

(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

63 Lau tan sêkôc Jesu tōŋ naŋ, sêsu eŋ susu to sêjac eŋ.

64 Èsêac sêkwa ej lanjôanô ña obo auc, go têtu kênac ej gebe “Ôsôm lasê gebe asa gêjac aôm.”

65 Ma sêsôm bij alôb-alôb ñagêdô taêsam kêpi ej gêwiñ.

Laumata sêkip Jesunê bij sa

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Joaq 18:19-24)

66 Gelejmata ma launêj lau ñanô to dabuñsêga ma biñsutau sêkac sa ma sêsôm sejon Jesu sêja lau ñanô sêkac sa ñamala.

67 Go sêsôm gebe “Aôm embe Kilisi, nañ ôsôm taôm lasê êndêj aêac.” Tec ej kêsôm gêdêj èsêac gebe “Aê embe jasôm êndêj amac, oc akêj êwiñ atom.

68 Ma embe jatu kênac bij tenj êndêj amac, oc ajô aê aoc atom.

69 Ma galoc tonec Ñamalacnê Latu oc êngôj Anôtô ñaniiniñ Natau nê anônya.”

70 Ma lau samob sêsôm gêdêj ej gebe “Amboac tonaj Anôtônê Latu aôm me.” Tec ej kêsôm gêdêj èsêac gebe “Amac asôm gebe aê ênê Latu.”

71 Ma èsêac sêsôm gebe “Aêac tapô lêna bij ñagêdô êtu agenña. Aêac tauñ tanô bij tau kêsa ej tau awa.”

23

Jesu kêkô Pilata lanjôñêm

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Joaq 18:28-38)

1 Lau samob, tañ sêkac tauñ sa sêmoa nañ, dêdi jasejoñ ej dêdêj Pilata sêja.

2 Go sêôc awenj sa ma sêgôlinj bij kêpi ej ma sêsôm gebe “Nac tonec aêac alic en gêli aêacma lau sa, ma kêkô lau auc gebe sêkêj takis êndêj kaisara atom to gé tau kêpi kiñ Kilisi.”

3 Tec Pilata kêtû kênac Jesu gebe “Judanêj kiñ aôm me masi.” Ma Jesu gêjô en awa gebe “Kôsômgac.”

4 Go Pilata kêsôm gêdêj lau dabuñsêga to lau ñagêdô gebe “Aê galic ñac tonec gêwê bij tenj ñakaiñ atom.”

5 Mago èsêac sêsôm ñajaña gebe “Ej gêli lau sa ma kêdôñ kêtôñ Judaia ñagamêñ samob. Gêjac m anja Galilaia e mêngêdêj tonec.”

Jesu kêkô Herodo lanjôñêm

6 Pilata gêjô bij tonaj ma kêtû kênac gebe “Nac tònê ej ñac Galilaiaña me.”

7 E gêjô gebe ej anja Herodonê gôlinj ñalêlôm, tec kêkêj ej gêdêj Herodo tau, tañ gêdêj ñasawa tonaj gêmoa Jerusalem nañ gêja.

8 Herodo gêlic Jesu e têtac ñajam samucgeñ gebe gêjô ej ñawaegêj ma gebe êlic ej ñanô elêmê ma taê gêjam gêwiñ gebe Jesu êngôm nê gêñsêga teñ ej êlic acgom.

9 Tec kêtû kênac bij taêsam gêdêj ej. Mago Jesu gêjô ej awa teñ atom.

10 Ma lau dabuñsêga to biñsutau, tañ sêkô nañ, sêguñ bij ñajaña kêpi ej.

11 Go Herodo to nê siñwaga sêmajec ej to sêsu ej susu ma sêkêj ñakwê kwalam-kwalam gêdêj ej kêsô, ma sêkêj ej gêdêj Pilata gêmu gêja kêtiam.

12 Gêdêj bêc tonaj Herodo agêc Pilata, tañ gêmuñgeñ sêkêj kisa gêdêj tauñ nañ, sêwê tauñ auc kêtiam.

Sêsôm kêtû tôj gebe Jesu êmac êndu

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Joaq 18:39-19:16)

13 Pilata kêkalem lau dabuñsêga to kasêga ma lau ñagêdô sa sêpi tagenj,

14 go kêsôm gêdêj êsêac gebe “Nac tonec amac akôc ej adêj aê amêj kêtû gêli lau saña, mago aê katu Iêsu ej, amac taôm anjô. Biñ tañ amac agôlinj kêpi ej nañ, aê katap ñanô teñ sa anja ênê atom.

15 Ma Herodo amboac tonaj, tec kêkêj ej gêdêj aêac gêmu gêmêj kêtiam. Alicgac me, ej gêgôm biñ teñ kêtôm gebe danseñ ej suña nec atom.

16 Amboac tonaj jasôm si eñgeñ ma jañgamboac ej su.” [

17 Nagôlinj teñ gêc gebe Pilata êñgamboac ñac teñ su êtôm omsêgageñ êndêj êsêac.]

18 Tec lau samob sêmôec gulungeñ gebe “Ej ênañamañ, ma ôñgamboac Baraba su êndêj aêac.”

19 Nac tonaj gêli lau sa anja malac e gêjac ñamalac êndu, tec sêkêj ej gêngôj kapoacwalô.

20 Pilata taê gêjam gebe êñgamboac Jesu su, tec kêmasañ biñ gêdêj êsêac kêtiam.

21 Ma êsêac sêmôec kêkô aucgeñ gebe “Ônac ej êpi kakesotau, ônac ej êpi kakesotau.”

22 Go Pilata kêsôm gêdêj êsêac kêtû dim têlêac gebe “Nac tonec gêgôm sec amboac ondoc. Aê katap ênê biñ danseñ ej su ênañanya teñ sa atom, tec gabe jai eñgeñ ma jañgamboac ej su.”

23 Ma êsêac sêkac ej sêmôec kapôeñ ma sêjatu gebe ênac ej êpi kakesotau êna.

24 Amboac tonaj Pilata kêsôm kêtû tôj gebe sêngôm nêj biñ ñanô êsa,

25 ma kêgaboac ñac, tañ gêngôj kapoacwalô kêtû gêli lau sa to gêjac ñamalac ênduña nañ, su kêtôm êsêac teten, ma Jesu tec kêkêj ej gêja kêtôm êsêacnêj biñ.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Jonañ 19:17-27)

26 Èsêac sêkôc Jesu sêja e sêkam ñac Kureneña teñ tôj, ñaê Simon, tañ anja gêmêj nañ, ma sêu kakesotau gêsac ej gebe êôc êndañguc Jesu.

27 Lau taësam ñasec têdaguc Jesu ma lauo, tañ taêj walô ej to têtañ nañ, sêwiñ amboac tonanjen.

28 Tec Jesu kêkac tau ôkwi gêdêj êsêac ma kêsôm gebe “Jerusalem latuio, atan aê atom, atan taôm to nêm ñapalê acgom.

29 Alicgac me, têm teñ oc êmêj êsa, go lau sêsôm gebe ‘Aêac awej êôc lauo kapoac to êsêac, tañ sêkêkam atom nañ, ma su tañ gêlôm gêj dedec atom nañ.’

30 Èndêj ñasawa tônê oc lau sêôc awej sa ma sêsôm êndêj lôc gebe ‘Au taôm ansac aêac ñaô,’ ma êndêj gamêj ñabau gebe ‘Anjênduc aêac auc.’

31 Embe êtap ka matac sa amboac tonec, ma oc êñgôm ka masê amboac ondocgenj.”

32 Ma sêwê ñac sec luagêc sêwiñ sêja sebe sêncac êndu sêwiñ Jesu.

33 Sêja e sêô lasê gamêj tau, nañ sêsam sebe “Môkêlac” nañ acgom, go sêjac ej to ñac sec luagêc sêpi kakesotau, teñ geñkaleñ anôja ma teñ geñkaleñ gasêna.

34 Ma Jesu kêsôm gebe “Tamoc, ôsuc êsêacnêj biñ ôkwi, gebe sêjam kauc gêj, tan sêgôm nañ.” Go êsêac sêpuc kapoac ênê ñakwê ma sêjac sam.

35 Lau sêkô ma sêlic gêj tonaj ñai sêwiñ. Kasêga têtañ pêlê ej gebe “Ej gêjam lau ñagêdô sa, ma ej embe Kilisi, tañ Anôtô kêjaliñ ej sa nañ, go ênam tau sa amboac tonanjen.”

36 Ma siŋwaga sêsu eŋ susu amboac tonaj ma têtu gasuc eŋ sebe sêkêŋ bu ɣamakic êndêŋ eŋ

37 ma sêšôm gebe “Embe Judanêŋ kinj aôm, naŋ ônam taôm samanj.”

38 Ma biŋ teŋ gêc eŋ ɣaðja gebe “Judanêŋ kinj tau tonec.”

39 Ma ɣac sec luagêc, taŋ seŋkaleŋ naŋ, nêŋ teŋ kêsôm biŋ alôb-alôb kêpi eŋ gebe “Aôm tonaj oc Kilisi me. Ônam taôm kêsi ma aêagêc awiŋmaŋ.”

40 Go nê ɣac teŋ gêjô eŋ awa jagêc biŋ eŋ gebe “Nandaŋ kêpi aêac kêtôm tau, ma aôm tonaj kôtêc Anôtô atom me.

41 Aêagêc tec daôc jagêdêŋ, gebe kêtu aêagêcnêŋ biŋ ɣagêjô, mago ɣac tecenaŋ gêgôm gêŋ teŋ keso atom.”

42 Ma kêsôm gebe “O Jesu, taêm ênam aêma êndêŋ taŋ mêmôtu kinj.”

43 Ma Jesu kasôm gêdêŋ eŋ gebe “Binjanô, aê jasôm êndêŋ aôm gebe Ocsalô tonec aôm ômoa ôwiŋ aê anga Paradis.”

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Joaq 19:28-30)

44 Kêdabiŋ gebe oc êkô ɣaluŋ ma gêsaŋbôm gêjam gamêŋ samob auc e gêdêŋ ocmata.

45 Oc ɣawê gêjaŋa ma obo balinj, taŋ genkaleŋ lôm dabuŋ naŋ, gêngic kêsêp ɣalungeŋ.

46 Ma Jesu gêmôec kapôeŋ gebe “O Tamoc, aê jasakiŋ katuc êndêŋ lêmam êwac.” Kêsôm tonaj su ma gêmac êndu.

47 Kapitai tau gêlic e awa gêôc Anôtô gebe “Binjanô, ɣac tonec eŋ ɣac gêdêŋgoc.”

48 Ma lau samob, taŋ mêmôsêkô sebe sêlic gêŋ tau naŋ, sêlic e têtuc bôndagi ma sêc sêmu sêja.

49 Jesunê lau samob to lauo, taŋ têdaguc eŋ anga Galilaia sêmêŋ naŋ, sêkô jaêcgeŋ ma sêlic gêŋ tonaj samob.

Sêkêŋ Jesu kêsêp sê

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Joaq 19:38-42)

50 Judanêŋ kasêga teŋ gêmoa, nê ɣaâ Josep, naŋ ɣac ɣajam to ɣac gêdêŋ.

51 En gêlôc sa gêdêŋ biŋ, taŋ êsêac sêšôm to sêgôm naŋ atom. En anga Judanêŋ malac teŋ, ɣaâ Arimatia. ɣac tau gêoŋ Anôtône gamêŋgeŋ gêmoa.

52 En gêdêŋ Pilata gêja ma keteŋ Jesunê ɣawêlêlai,

53 jakêkôc su mêmôsêbaŋ ɣa obo ma ketoc eŋ gêc sêô, taŋ sêsap kêsêp poc naŋ. Tetoc ɣawêlêlai teŋ gêc sê tau su atom tagenj.

54 Bêc sêmasaŋ tauŋja ma sabat kêdabiŋ.

55 Tec lauo, taŋ têdaguc Jesu anga Galilaia sêmêŋ naŋ, sêwiŋ Josep jasêlic sêô to kôm tetoc Jesunê ɣawêlêlai ênêcŋa.

56 Go sêmu sêja ma sêmasaŋ gêŋ ɣamalu to ɣalêsi gebe sêniŋ oso ɣawêlêlai. Ma gêdêŋ sabat tau sêlêwaŋ tauŋ kêtôm biŋsu ɣajatu.

24

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Joaq 20:1-10)

1 Gêdêŋ woke ɣabêc ɣamatanaŋ gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ naŋ lauo sejon gêŋ ɣamalu, taŋ sêmasaŋ naŋ, sa sêja sêô

2 e sêlic sêsaþi poc su anga sêawa.

3 Tec sêšô sêja ma têtap Apômtau Jesu nê ɣawêlêlai sa atom.

4 Lauo tonan̄ taēn̄ gējam jakēsa-jakēsa sēkō e sēlic ḥac luagēc tonjkwē ḥaeb ḥaôma mējskō sēwin̄ ȳsēac.

5 ȳsēac têtēc tauŋ̄ e sēpō dêducgeŋ̄ sēkō, go ȳsēagēc sēsôm gēdēn̄ lauo gebe “Amboac ondoc asôm mata jali tau an̄ga ḥacmatn̄ēn̄.

6 En̄ gēmoa tonec atom, Anôtô gēju en̄ sa su. Taêm ênam biŋ̄, taŋ̄ eŋ̄ kēsôm gēdēn̄ amac gēdēn̄ gēmoa Galilaia naŋ̄

7 gebe ‘Oc sēkēn̄ Njamalcn̄e Latu êndēn̄ lau sec nēn̄ lemeŋ̄ nasênaç en̄ epi kakesotau ma ḥabēc étu têlēac, go êndi sa.’”

8 Lauo taēn̄ gējam ên̄e biŋ̄ tau tonan̄,

9 tec sêmu an̄ga sêô sêja ma têdôŋ̄ biŋ̄ samob tonan̄ ḥai gēdēn̄ ḥacseŋ̄omi 11 to lau ḥagēdô samob.

10 Lauo tau tonec ḥai Maria an̄ga Magdala agēc Joana ma Jakobon̄e têna Maria to lauo ḥagēdô, taŋ̄ sēwin̄ ȳsēac naŋ̄, sêrôm biŋ̄ tonan̄ gēdēn̄ aposolo.

11 Mago lau tonan̄ sêjô lauon̄eŋ̄ biŋ̄ tonan̄ ḥai e amboac sêboaco ma sêkēn̄ ȳwîn̄ atom.

12 Tec Petere gêdi ma kêlêti gêja sêô jakêtuc kêniŋ̄ kêshêp e gêlic obo kwalam-kwalam tau gêc ma gêjac lêma kêtu gêj tonan̄ja, go gêc gêmu gêja kêtiam.

Nac luagēc sêja Emaus (Mar 16:12-13)

13 Bêc tonan̄geŋ̄ ma lau tonan̄ nêŋ̄ ḥac luagēc sêja malac teŋ̄, ḥaê Emaus, naŋ̄ gêc Jerusalem ḥagala, ḥasawa kêtôm ockatu ḥasawa têlēac,

14 ma agêc sêjam biŋ̄ samob tonan̄ ḥai kêtu bingalôm gêdēn̄ tauŋ̄.

15 Agêc sêrôm biŋ̄ tau ma sênaç mateŋ̄ gêdēn̄ tauŋ̄ sêmoa e Jesu tau jagêo lasê ma kêselêŋ̄ ȳwîn̄ ȳsêagêc,

16 mago agêc matejanô kaiŋ̄ teŋ̄ e sêjala eŋ̄ atom.

17 Go Jesu kêtu kênaç ȳsêagêc gebe “Biŋ̄ ondoc tec amagêc ajam kêtu bingalôm gêdêŋ̄ taôm amoia intêna nec.” Ma ȳsêagêc sêpô dêducgeŋ̄ sêkō.

18 Go agêcn̄eŋ̄ ḥac teŋ̄, ḥaê Kleopa, gêjô eŋ̄ awa gebe “Aôm ḥac jaba tagen̄ tonec, tec gômoa Jerusalem ma kôjala biŋ̄, taŋ̄ sêgôm an̄ga malac gêdêŋ̄ ḥasawa tecenec naŋ̄ atom me.”

19 Go Jesu kêtu kênaç ȳsêagêc gebe “Biŋ̄ amboac ondoc.” Tec ȳsêagêc sêjô eŋ̄ awa gebe “Biŋ̄ tonan̄ kêpi Jesu an̄ga Nasaret. En̄ propete, taŋ̄ kêsôm to gêgôm nê ȳgen̄ ḥajaŋ̄, Anôtô to lau samob sêlic.

20 Ma aêacma lau dabuŋsêga to kasêga sêkêŋ̄ eŋ̄ gêdêŋ̄ lau-mêtôcwaga sebe sênaç eŋ̄ êndu e sêjac eŋ̄ kêpi kakesotau.

21 Mago aêacma tec taēn̄ kêka gebe Nac tau tonan̄ oc ênam Israel sa. Biŋ̄ tonan̄ mējkêsa ma galoc ḥabêc kêtô têlēac.

22 Go aêacma lauŋ̄ ḥagêdô têtakê aêac gebe bêbêc kanucgeŋ̄ sêja sêô

23 ma têtap ên̄e ḥawêlêlaŋ̄ sa atom, tec sêmu sêmêŋ̄ ma sêrôm gebe sêlic anjela seoc tauŋ̄ lasê, naŋ̄ sêrôm gebe eŋ̄ gêmoa mata jali.

24 Tec aêacma lauŋ̄ ḥagêdô sêja sêô ma têtap sa kêtôm taŋ̄ lauo sêrôm naŋgeŋ̄. Mago ḥac tau tec sêlic eŋ̄ atom.”

25 Go Jesu kêsôm gêdêŋ̄ ȳsêagêc gebe “Melocagêc, tonêm ḥalêlôm ḥadanigeŋ̄ e akêŋ̄ ȳwîn̄ biŋ̄ samob, taŋ̄ propete sêrôm naŋ̄ atom.

26 Nandan̄ tonan̄ gêjac Kilisi ḥawae gebe êôc, go êkôc nê ḥawasi sa atom me.”

27 Ma eŋ̄ ȳgewa biŋ̄, taŋ̄ teto kêpi eŋ̄ naŋ̄, sa gêdêŋ̄ ȳsêagêc gêjac m an̄ga Mose to propete samob nêŋ̄.

28 Ac sêselêj e têdabinj malac, taŋ sebe sêna naŋ, ma enj gêgom amboac gebe êôc lêlêc êsêagêc êna.

29 Tec agêc sêsmôr sepeŋ ducgen gebe “Ômoa ôwiŋ aêagêcmaŋ gebe kêtula ma oc jakêspac.” Tec enj kêsôr gêja gebe êngôŋ êwiŋ êsêagêc.

30 Gêdêj taŋ sêngôŋ sêwiŋ tauŋ sebe sêniŋ gêj naŋ, Jesu kékôc polom mêmgejam danje ma kêpô kékôc jakêkêj gêdêj êsêagêc.

31 Ma agêc matejanô ɳakéjkêj kêsa e sêjala enj su ma malamê.

32 Gocgo agêc sêsmôr gêdêj tauŋ gebe “Kec, gêdêj taŋ enj kêsôr biŋ gêdêj aêagêc anja intêna ma gêwa biŋ, taŋ teto gêc naŋ sa, ma nêj ɳalêlôm kepenj aêagêc nec atom me.”

33 Ma gacgeŋ dêdi sêmu sêja Jerusalem e têtap êsêac 11 to nêj lau ɳagêdô, taŋ sêkac tauŋ sa sêngôŋ naŋ sa.

34 Ma lau tonaj sêsmôr gêdêj êsêagêc gebe “Apômtau gêdi sa binjanôgoc, tec geoc tau lasê gêdêj Simon.”

35 Go êsêagêc sêjac miŋ biŋ, taŋ kêsa anja intêna to sêjala enj gêdêj kêpô polom kékôc naŋ, gêdêj êsêac.

Jesu geoc tau lasê gêdêj nê ɳacseŋomi

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Joan 20:19-23; Apos 1:6-8)

36 Sêsmôr biŋ tonaj sêmoa ma Jesu tau kêsa jakêkô êsêac ɳaluŋgeŋ ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Binjalô êndêj amac.”

37 Mago êsêac têtakê ma têtêc tauŋ ɳanô seboc sêlic ɳalau teŋ.

38 Tec enj kêsôr gêdêj êsêac gebe “Amboac ondoc tec atakê ma nêm ɳalêlôm ulu-ulu kétu asagenjña.

39 Alic lemoc to ockaiŋ acgom, gebe aê tau tec kakô. Mêŋamoasac aê alic acgom. ɳalaunê ɳamêsmôr to ɳatêkwa amboac alic anja aêjoc nec gêc atom.”

40 Kêsôr tonaj ma kêtôc lêma to akaiŋ gêdêj êsêac.

41 Êsêac têntac ɳajam gêbôc nêj ɳalêlôm auc ma sêkêj gêwin atom, sê taêj ɳâomageŋ. Tec enj kêsôr gêdêj êsêac gebe “Amacnêm gêj taninjña teŋ gêc tonec me masi.”

42 Ma sêkêj i sigob ɳagêdô teŋ gêdêj enj.

43 Ma enj kékôc su mêmgeŋ êsêac sêlic.

44 Ma kêsôr gêdêj êsêac gebe “Aêjoc biŋ, taŋ gêngôŋ gawiŋ amac ma kasôm gêdêj amac naŋ, tonec gebe Biŋ samob. taŋ teto kêpi aê gêc Mosenê biŋsu to propete ma Pesalem naŋ, samob oc êtu tôŋ.”

45 Go gêwa biŋ sa gêdêj êsêac e nêj kauc jakêspêr biŋ, taŋ teto gêc naŋ.

46 Ma kêsôr gêdêj êsêac gebe “Biŋ amboac tonec tec teto gêc gebe Kilisi êôc ɳandaŋ ma êndêj bêc êtu têlêac, go êndi sa anja ɳacmatenêj.”

47 Ma ênê lau sênam enj laŋô nasênam mêtê lau samuc samob gebe sênam tauŋ ôkwi e êsuc êsêacnêj sec ôkwi. Êsêac sênam mêtê sênam m anja Jerusalem.

48 Biŋ tonaj ɳai ɳasêwa-biŋ-sawaga amac.

49 Alicgac me, biŋ tau, taŋ Tamoc gêjac mata naŋ, oc jakêj wacêpi amac. Mago anjôŋ malac tonecgeŋ e ɳaclai anja lôlôc êkwa amac auc acgom.”

Jesu kêpi undambê gêja

(Mar 16:19-20; Apos 1:9-11)

50 Go gêwê êsêac sêsa Betania sêja e gêôc lêma sa ma gêjam meç êsêac.

51 Gêjam meç êsêac gêmoa e gêwi êsêac sinj ma Anôtô kékôc enj sa kêpi undambê gêja.

52 Go êsêac sêpôŋ aenduc gêdêŋ eŋ ma sêc sêmu sêja Jerusalem kêtiam totêntac
ŋajam samucgeŋ.

53 Ac sêmoa lôm dabuŋ sêwi siŋ atom, sêlanem Anôtôgeŋ.

Nawae Najam kêtôm JOAN KETO

Nawae Najam kêtôm Joan Keto nec gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Biñ ênêc tenjen to tengeñja ej, tanj “kêtu ñamatâl mérngêmôa nom gêwiñ aêac”. Teto Najam ñam buku tau gêwa sa gebe Lau tê sêsam-sêsam nê, sêkêñ êwiñ Jesu gebe Kilisi tau, tanj Anôtô gêjac mata ej nañ, Anôtônê Latu tau ma lau, tanj sêkêñ êwiñ ej oc sêngôñ matej jali nañ (20:31).

Joan Gêjac m nê Najam gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Biñ Tau ênêc tengeñ to tengeñja, tanj ñaê lulu sêkwa tauñgen. Ej keto gêntalô ñagêdô, tanj sêwaka Jesu sa gebe Kilisi, tanj Anôtô gêjac mata nañ, to Anôtônê Latu ej. Go keto gêntalô ñabingalôm, tanj gêwa biñ nañ Anôtô geoc lasê ña gêntalô tau nañ, ñam sa. Buku ñasêbu tonaj gêjac ñagêdô sêkêñ gêwiñ Jesu to têdaguc ej ñamij, mago ñagêdô sêli tauñ sa gêdêñ ej ma sêjac jao tauñ e sêkêñ gêwiñ ej atom. Jesu to nê ñacseñomi sêbiñ tauñ tôñ ñañêngosu, tec kêtû awê gêdêñ gêbêc, tanj sêkôc ej tôñ nañ, ma kêpi biñ, tanj ej kêkêñ puc to gêjac êsêac têntac tôñ gêdêñ tanj ñacio sêjac ej kêpi ka ñanoc kêdabiñ nañ. Joan keto biñ tonaj gêc mólêlatu 13-17. Go sêkôc Jesu tôñ to sêmâtôc ênê biñ ma sêjac ej kêpi ka e gêdi sa to jageoc tau lasê gêdêñ nê ñacseñomi ñamij nañ, teto gêc mólêlatu ñamuñja.

Joan tec kêwaka biñ tonec sa gêc awêgeñ gebe Dangôñ matej jali ñam kêsêp Kilisigen. Anôtô gêsun moasin ñanô gêdêñ ñamatâl sêkôc ñaômageñ. Moasin tau ej galocgeñ gêjac m ma kékêñ lau, tanj sêkêñ gêwiñ Jesu gebe intêna to biñjanô ma dangon matej jali ñamôkê ej nañ nawae (14:6). Go Joaññê biñ taujala teñ tonec gebe gê dôñ gêñ ñanô undambêja kêpi ñamatâlcñêj gêñ kêtôm bêcgeñja amboac bu to mo ma ñawê to gejobwaga to nê domba ma wainmôkê to ñajanô.

Nadênañ

1. Biñandañ 1:1-18
2. Ñackêsagu Joan ma Jesunê ñacseñomi ñamatâlja 1:19-51
3. Jesu kêkôc nê sakin sa gêjam mêtê lau gêmoa awêgeñ 2:1-12:50
4. Jesunê bêc ñamuñja anga Jerusalem to malac, tanj gêc malac tau ñagalâ nañ 13:1-19:42
5. Apômtau gêdi sa angañaccmatêñj ma geoc tau lasê 20:1-31
6. Ñatêkku gebe Apômtau geoc tau lasê anga Galilaia gêwiñ 21:1-25

Biñ dangôñ matej jaliña

¹ Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgeñ nañ Biñ tau gêmoa. Biñ tau tonaj gêmoa jagêwiñ Anôtôgeñ, ma Biñ tau nañ Anôtô tau.

² Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgeñ nañ Biñ tau gêmoa jagêwiñ Anôtôgeñ.

³ Anôtô kêkêñ gêñ samob ña engeñ. Ej kêkêñ gêñ teñ ña ej masi nec atom.

⁴ Matej jali ñam gêc Biñ tau ma matej jali tau tonaj kêtu ñamatâlcñêj ñawê.

⁵ Ñawê tau tec ménkêpô ñakesec, mago ñakesec gêjam auc atom.

⁶ Anôtô kêsakij ñamatâl teñ, nê ñaê Joan.

⁷ Ej gêmêñ gebe êwa Biñ sa, gebe êwa ñawê tau ñam sa, gebe ñamatâl samob sêñjô ênê biñ ma sêkêñ êwiñ.

⁸ Nac tau tonaj ñawê tau ej atom, gêmêñ gebe êwa ñawê ñam sagenj.

⁹ Ñawê ñanô tau tonec ménkêsep nom e kêpô ñamatâl samob.

10 En gêmoa nom ma Anôtô kêkêj nom ña ej, mago lau nomja sêjala ej atom.

11 En gêmêj tau nê gamêj, mago nê lau sêkôc ej sa atom.

12 Lau tanj sêkôc ej sa to sêkêj gêwiñ en nañ, tec kêkêj ñaclai gêdêj êsêac gebe têtu Anôtônê ñapalê.

13 Êsêacnêj ñam kêsêp dec to têntac kêkac ma ñac tej kêka lasêja atom. Nêj ñam jakêsêp Anôtôgenj.

14 Biñ tau kêtû ñamalac mêtugêmoa gêwiñ aêac. Ma aêac talic ênê ñawasi, tan moasin to biñjanô gêjam ej auc nañ, ma ñawasi tau kêtôm Tama kêkêj gêdêj Latu tagenj.

15 Joan gêwa ej ñam sa kêkac awa sagej gebe “Nac tau, nañ kasôm ênê biñ gebe ‘ñac tanj êndañguc aê êmêj nañ, gêmuñ aê gebe ej kêtû aêjoc ñamatâ.’”

16 Aêac samob takôc moasin to moasin anga gêj, tanj gêjam ej auc samucgen nañgoc.

17 Anôtô kêkêj biñsu gêdêj Mose kêsôm lasê, ma moasin to biñjanô kêsa anga Jesu Kilisi nê.

18 Ñamalac tej gêlic Anôtô atomanô, Anôtônê Latu tagenj, tanj gêngôj Tama labum nañ, gêwa ej ñam sa.

*Nackêsagu Joan gêjam mêtê
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)*

19 Juda sêsañj lau dabuñwaga to Lewinê wakuc anga Jerusalem dêdêj Joan sêja gebe têtu kênac ej gebe “Aôm asa.” Ma Joan gêwa biñ amboac tonec sa

20 ma kêsôm lasê to gêsañ biñ tej auc atom, kêsôm lasêgej gebe “Aê Kilisi tau atom.”

21 Tec êsêac têtu kênac ej gebe “Amboac ondoc, aôm Elia me.” Ma ej kêsôm gebe “Aê ej atom.” Tec têtu kênac ej gebe “Aôm oc propete tau me.” Tec ej gêjô êsêac awei gebe “Masi.”

22 Go têtu kênac ej gebe “Aôm asa. Ôsôm acgom gebe awa biñ sa êndêj lau, tanj sêsañj aêac nañ. Aôm taôm ôwa taôm sa acgom.”

23 Tec ej kêsôm gebe “Aê ñac tej awa, tanj gêmôêc gêmoa gamêj sawa gebe ‘Amansañ Apômtaunê intêna’ amboac propete Jesaia kêsôm.”

24 Go lau, tanj Parisai sêsañj êsêac nañ,

25 têtu kênac ej gebe “Aôm Kilisi tau atom ma aôm Elia atom, ma aôm propete tau atom, mago amboac ondoc tec kôsagu lau.”

26 Tec Joan gêjô êsêac awei gebe “Aê tec kasagu lau ña bugenj, ma ñac tau, nañ amac ajala ej atom nañ, tec wackêkô amac ñaluñgej.

27 Enj kêdaguc aê gêmêj, ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkôj atom.”

28 Biñ tonaj kêsa Betania, nañ gêc Jordan ñamaken ônêja, gamêj tanj Joan kêsagu lau gêmoa nañ.

Anôtônê domba

29 Nageleñ Joan gêlic Jesu gêdêj ej gêmêj ma kêsôm gebe “Kec, nê Anôtônê domba, tanj kêcip ñamalacnêj sec su nañ, tau tònê.”

30 Nac tau, tanj ñawa ej sa gebe ‘Nac tej êndañguc aê êmêj, nañ gêmuñ aê gebe ej kêtû aêjoc ñamatâ.’

31 Aê tec kajala ej kwananjenj atom, mago Anôtô gebe lau Israel sêlic ej, tec aê mêtugasagu lau ña bugenj.”

32 Joan gêwa biŋ ḥagêdô sa gebe “Aê galic Nalau kêsêp aŋga undambê amboac balôsi mêmêmoa gêwiŋ ej.

33 Aê tauc tec kajala ej kwanaŋgeŋ atom. Mago ḥac, taŋ kêsakiŋ aê gamêŋ gebe jansangu lau ḥa bu naŋ, kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Aôm oc ôlic Nalau êsêp mêmêmoa êwiŋ ḥac teŋ. Ma ḥac tau tonaj oc ênsaŋgu lau ḥa Nalau Dabun.’

34 Biŋ tonaj aê galic, tec gawa sa gebe Anôtônê Latu ej.”

Jesunê ḥacseŋomi ḥamataŋa

35 Nageleŋ ma Joan to nê ḥacseŋomi luagêc sêmu jasêkô kêtiam

36 e Joan mataanô gêlic Jesu kêsêlêŋ gêmêŋ ma kêsôm gebe “Kec, nê Anôtônê domba.”

37 Nacseŋomagêc tau sêŋjô ej kêsôm biŋ tonaj, tec têdaguc Jesu sêja.

38 Jesu kêsa tau ôkwi e gêlic êsêagêc têdaguc ej ma kêtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc ašôm asagen.” Ma êsêagêc sêŋjô ej awa gebe “Rabi” (tanam ôkwi gebe Mêtêmôkê), “aôm goêc ondoc.”

39 Ma ej kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Amêŋ, mêmjalic.” Tec êsêagêc sêja sêlic gamêŋ, taŋ ej gêc naŋ, ma gêdêŋ bêc tonaj agêc sêmoa sêwiŋ ej. Ma biŋ tonaj gêdêŋ oc gebeŋ kwalamgen.

40 Naclagêc taŋ sêŋjô Joan kêsôm biŋ tau e agêc têdaguc Jesu sêja naŋ, nêŋ ḥac teŋ tec Simon Petere lasi Andrea.

41 Nac tau kêtap têwa Simon sa kêtû ḥamata ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Aêagêc atap Mesia tau sa” (tanam ôkwi gebe Kilisi).

42 Go gêwê têwa gêdêŋ Jesu gêja. Jesu mata gê ej ma kêsôm gebe “Aôm Joan latu Simon, tasam aôm gebe Kêpa acgom” (tanam ôkwi gebe Petere).

Jesu kêkalem Pilip agêc Natanael

43 Nagelen Jesu gebe êna Galilaia e gêdac Pilip ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ôndaŋguc aê.”

44 Ma Pilip tau aŋga Andrea agêc Petere nêŋ malac Betsaida.

45 Pilip gêdac Natanael ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Nac taŋ Mose keto biŋ kêpi en gêc biŋsu to propete teto naŋ, aéac atap ej sêŋjac. Ej Josep latu Jesu aŋga Nasaret.”

46 Ma Natanael kêsôm gêdêŋ ej gebe “Gêŋ ḥajam teŋ oc mêmêsa Nasaret me.” Tec Pilip kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ômôeŋ ôlic.”

47 Jesu gêlic Nata nael gêdêŋ ej gêja ma kêsôm kêpi ej gebe “Kec, Israel ḥanô en, bijdansaŋ teŋ gêc ênê ḥaŋlôlôm atom.”

48 Natanael kêtû kênac ej gebe “Gôlic aê aŋga ondoc.” Tec Jesu gêjô ej awa gebe “Pilip gêmôēc aôm atomgen, ma aê galic aôm kôkô jambô ḥjalabu.”

49 Ma Natanael gêjô ej awa gebe “Mêtêmôkê, Anôtônê Latu aôm, Israelnêŋ kin aômgoc.”

50 Go Jesu gêjô ej awa gebe “Aê kasôm gêdêŋ aôm gebe Galic aôm kôkô jambô ḥjalabu, tec kôkêŋ gêwiŋ aê nec me. Aôm oc ôlic ḥanô ḥagêdô êlêlêc gêŋ tonaj su.”

51 Ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Bijŋanô, aê jasôm tobijŋanôgeŋ êndêŋ amac gebe Amac oc alic undambê êŋa ma Anôtônê aŋela sêpi sêsep dêndêŋ Namalacnê Latu.” * sêjam ḥaŋ Petere ôkwi kesep tauŋ awen gebe Kêpa. l

* **1:51:** Nae Kepa to ḥjae Petere ḥjam tagen gebe poc. Lau Juda

Sen awê to ḥac ḥamoasij aŋga Kana

¹ Nabêc kêtû têlêac, go sêsi awê aŋga Kana Galilaiaŋa ma Jesu têna gêmoa gêwiŋ.

² Ma sêkêŋ jaen gêdêŋ Jesu to nê ḥacseŋomi gêja amboac tonaj gebe sêniŋ moasij sêwiŋ.

³ Wain kêpa, tec Jesu têna kêsôm gêdêŋ ej gebe “Êsêacnêŋ wain masi.”

⁴ Ma Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe “Awê, aâagêcnêŋ asageŋ ḥagêdô gadêŋ tauŋ. Noc noc mêmjkêsa atom tagen.”

⁵ Go têna kêsôm gêdêŋ sakiŋwaga gebe “Enj embe êsôm biŋ teŋ êndêŋ amac, naŋ aŋgôm.”

⁶ Lau tau nêŋ kupoč buŋa 6 kêkô kêtôm Judanêŋ biŋ sêkwasiŋ tauŋ têtu selecŋa. Ku tau tagen ḥalêlôm kêtôm sêsewa bu bakes luagêc me têlêac êsêprja.

⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Asun bu êsêp ku tonaj e mêmjêc.” Tec êsêac sêsuŋ bu kêsêp e mêmjêc poap tagen.

⁸ Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Galoc akati ma akôc andêŋ ḥac-kêsaê-gêjwaga ana.” Tec êsêac sêkôc sêja.

⁹ ḥac-kêsaê-gêjwaga kêsaê e gêlic bu kêtû wain ma gêjam kauc ḥam. Tagen sakiŋwaga, taŋ sêsuŋ bu tau naŋ, tec sêjalagac. Go gêmôc ḥac-gêjam-awêwaga

¹⁰ mêmjkêsôm gêdêŋ ej gebe “Lau samob sêkêŋ wain ḥajam lau sêñôm gêmuŋ e kêtôm, go sêkêŋ wain ḥaoma kêdaguc. Ma aôm kôgaminj wain ḥajam e galoc, go kôkêŋ.”

¹¹ Jesu gêjac m nê gêntalô kêpi gêj tonaj aŋga Kana Galilaiaŋa ma geoc nê ḥawasi lasê, ma nê ḥacseŋomi sêkêŋ gêwiŋ ej.

¹² Gêgôm gêj tonaj su, go agêc têna ma lasii to nê ḥacseŋomi sêsep Kapanauŋ sêja jasêmoa tonaj bec ḥagêdô.

Jesu kêjanda têtulu-gêjwaga aŋga lôm dabuŋ

(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Judanêŋ Pasa kêdabiŋ, tec Jesu kêpi Jerusalem gêja.

¹⁴ Aŋga lôm dabuŋ ej kêtap sa gebe lau sejoŋ bulimakao to domba ma balôsi gebe lau sênam ôli, ma sêjô-monewaga sêngôŋj sêwiŋ.

¹⁵ Tec gêjam lêpoa kêtû bôcômbiŋ ma kêjanda êsêac samob to nêŋ domba ma bulimakao aŋga lôm dabuŋ sêsa awê sêja. Go kêsêwa sêjô-monewaga nêŋ mone sinj ma kêtij tebo piŋpoŋ.

¹⁶ Ma kêsôm gêdêŋ lau-têtulu-balôsiwaga gebe “Akôc gêj tau sa êsa awê êna. Aŋgôm Tamocnê andu Êtu andu sênam ôli gêŋha atom.”

¹⁷ Ma nê ḥacseŋomi taŋ gêjam biŋ, taŋ teto gêc naŋ gebe “Gaim tauc su katu nêm anduŋa.”

¹⁸ Tec Juda têtu kênac ej gebe “Aôm gôgôm gêj amboac tonaj, naŋ ôwa taôm sa ḥa gêntalô ondoc êndêŋ aêac.”

¹⁹ Ma Jesu gêjô êsêac aweiŋ gebe “Embe anseŋ lôm dabuŋ tonec su ma oc jakwê sa êtôm bêc têlêac êtiám.”

²⁰ Tec Juda sêñôm gebe “Lôm dabuŋ tecenec sêkwê sêmoa e jala 46 gêjaŋa, ma aôm tonaj gobe ôkwe sa êtôm bêc têlêac me.”

²¹ Jesu kêsôm biŋ lôm dabuŋja tonaj kêpi tau ôli.

²² Gêdêŋ taŋ Anôtô gêju Jesu sa aŋga ḥacmatênenj naŋ, nê ḥacseŋomi taŋ gêjam ênê biŋ tau tonaj ma sêkêŋ gêwiŋ biŋ, taŋ teto gêc to biŋ Jesu kêsôm naŋ.

Jesu kējala lau samob

²³ Jesu gēmoa Jerusalem gēdēj omsēga Pasa ma gēgōm gēntalô lau taēsam sēlic, tec sēkēj gēwiñ ênê ḥaē.

²⁴ Mago Jesu kēkēj tau paŋ-paŋ gēdēj êsēac atom, gebe kējala êsēac samob,

²⁵ ma kēpō lēna lau sēwa ḥamalac teŋ ḥam sa êndēj eŋja atom, gebe en tau kējala biŋ, taŋ gēc ḥamalacnēj ḥalēlōm naŋ.

3

Jesu agec Nikodeme

¹ Parisainēj ḥac teŋ gēmoa, nē ḥaē Nikodeme. En Judanēj kasēga teŋ.

² Nac tonaj gēdēj gēbēc gēdēj Jesu gēja ma kēsōm gēdēj en gebe "Mētēmōkē, aēac alic aōm mētēmōkē aŋga Anōtōnē tec gōmōhēj, gebe gēntalō taŋ aōm gōgōm naŋ, ḥamalac teŋ oc ēngōm êtōm atom, Anōtō ēwiŋ en acgom."

³ Ma Jesu gējō en awa gebe "Biŋjanō, aē jasōm tobiŋjanōgeŋ êndēj aōm gebe ḥamalac teŋ embe êtu wakuc atom, oc êtōm gebe êlic Anōtōnē gamēj atom."

⁴ Go Nikodeme kēsōm gēdēj en gebe "Ḥamalacanō êtōm gebe êtu wakuc êtiam amboac ondocgeŋ. Oc êtōm gebe êsēp tēna tētaclēlōm êtu dim luagēc ma êkōc en êtiam me."

⁵ Tec Jesu gējō en awa gebe "Biŋjanō, aē jasōm tobiŋjanōgeŋ êndēj aōm gebe Bu to ḥalau embe êkōc ḥamalac êtu wakuc atom, oc êsō Anōtōnē gamēj ḥena atom.

⁶ Gēn taŋ ôli kēkōc naŋ ôli, ma gēn taŋ ḥalau kēkōc naŋ ḥalau.

⁷ Ḫoŋac lēmam atom gebe kasōm gēdēj aōm gebe 'Amac atu wakuc êtiam.'

⁸ Mu kēsēlēj amboac kēsēlēj. Aōm gōhō ḥakicsēa, mago mu-m to mutēpōe naŋ gōjam kauc. Lau taŋ ḥalau kēkōc êsēac naŋ, nēj biŋ amboac tonaj."

⁹ Ma Nikodeme gējō en awa gebe "Biŋ tonaj êtu anō amboac ondoc."

¹⁰ Jesu gējō en awa gebe "Israelnēj mētēmōkē aōm, mago gōjam kauc biŋ tonec me.

¹¹ Biŋjanō, aē jasōm tobiŋjanōgeŋ êndēj aōm gebe Gēn taŋ aēac ajala naŋ, tec asōm lasē, ma gēn taŋ aēac alic naŋ, tec awa sa. Mago amac akōc aēacma biŋ, taŋ awa sa naŋ, sa atom.

¹² Aē kasōm biŋ nomja gēdēj amac, mago akēj gēwiñ atom. Ma embe jasōm biŋ undambēha êndēj amac, oc akēj ēwiŋ amboac ondoc.

¹³ ḥamalac teŋ kēpi undambē gēja atom, ḥac tagen, taŋ kēsēp aŋga undambē gēmēj naŋgeŋ. En ḥamalacnē Latu tau.

¹⁴ Mose gējac moac ḥakatu sa aŋga gamēj sawa ma oc sēnac ḥamalacnē Latu sa êtōm tōnē,

¹⁵ gebe ḥamalac samob, taŋ sēkēj gēwiñ en naŋ, sēŋgōj maten jali tengeŋ."

¹⁶ Gebe Anōtō tētac gēwiñ ḥamalac kaiŋ teŋ, tec kēkēj nē Latu tagen gēmēj gebe samob, taŋ sēkēj gēwiñ en naŋ, sēnaja atom, sēŋgōj maten jali tengeŋ.

¹⁷ Gebe Anōtō kēsakij Latu tagen gēmēj nom, gebe êmētōc ḥamalac atom, gēmēj gebe ênam ḥamalac kēsi.

¹⁸ Lau taŋ sēkēj gēwiñ en naŋ, oc êmētōc êsēac atom. Ma lau taŋ sēkēj gēwiñ en atom naŋ, tētāp mētōc sagac, gebe sēkēj gēwiñ Anōtōnē Latu tagen nē ḥaē atom.

¹⁹ Mētōc tau ḥam amboac tonec gebe ḥawē gēmēj nom, mago ḥamalac tēntac gēwiñ ḥakesec kēlēlēc ḥawē su, gebe sēgōm nēj secgeŋ.

20 Lau samob, taŋ sēgōm sec naŋ, tēntac gedec ηawê ma oc nasêô lasê ηawê tau atom, gebe ηawê oc êmbu êsêacnêj kolen.

21 Ma lau taŋ sēgōm biŋjanô ηanô kêsa naŋ, tec oc nasêô lasê ηawê gebe êpô nêŋ koleŋ e ênêc awê, gebe sēgōm toAnôtôgeŋ.

Jesu agêc ηackêsgu Joan

22 Biŋ tonaj su, go Jesu to nê ηacseŋomi sêja gamêŋ Judaianja. Eŋ gêmoa gêwiŋ êsêac gêmoa tonaj ma kêsgu lau.

23 Ma Joan kêsgu lau gêmoa Ainon, taŋ gêc Salim ηagala naŋ amboac tonaj gebe bu taêsam kêpoac tônê, tec lau sêja jakêsgu êsêac,

24 gebe gêdêŋ tonaj sêkêŋ Joan gêŋgôŋ kapoacwalô atomgeŋ.

25 Joan nê ηacseŋomi to ηac Judaia teŋ ac sêpa tauŋ kêtua biŋ sêkwasiŋ tauŋ têtu selecŋa.

26 Go êsêac dêdêŋ Joan sêja ma sêšom gêdêŋ eŋ gebe "Mêtêmôkê, ôlic acgom, ηac naŋ agêc amoia Jordan ηamakeŋ ônêŋa awiŋ taôm ma gôwa eŋ ηam sa naŋ, tec tau kêsgu lau ma samob dêdêŋ eŋ sêja."

27 Tec Joan gêjô ūsêac aweŋ gebe "N̄amalac teŋ tau êkôc gêŋ teŋ êtôm atom, Anôtô êkêŋ éndêŋ eŋ acgom.

28 Taôm anjôgac gebe kasôm gebe 'Aê Kilisi atom, mago Anôtô kêsaŋiŋ aê gamuŋ eŋ.'

29 Ηac taŋ sêsi awê gêjac eŋ ηawae naŋ, kêtua ηac-ênam-awêwaga. Mago ηac-ênamawêwaga nê ηac, taŋ jakékô ma gêjô eŋ naŋ, kêtua samuc ηac-ênam-awêwaga nê awa. Ma galoc aê amboac tonaj têtaç ηajam kêlêlêc samucgeŋ.

30 Eŋ êtôp ma aê jamêlin."

31 Eŋ taŋ anja lôlôc naŋ, kêlêlêc samob su. Eŋ taŋ nê ηam gêc nom naŋ, kêtua gêŋ nomja ma kêšom biŋ nomja. Ma eŋ taŋ anja undambê naŋ, kêlêlêc samob su

32 Biŋ taŋ eŋ gêlic to gêjô naŋ, tec gêwa sa, mago lau teŋ sêkôc ênê biŋ sa atom.

33 Ma lau taŋ sêkôc biŋ tonaj sa naŋ, sêlôc kêtua tôŋ gebe Anôtô eŋ Ηac biŋjanôŋa.

34 Ηac taŋ Anôtô kêsaŋiŋ eŋ naŋ, kêšom Anôtônê biŋ, gebe Anôtô kêkêŋ Νjalau gêdêŋ eŋ kêtôm dôŋgen atom, eŋ kêsewageŋ.

35 Tama têtaç gêwiŋ Latu, tec kêkêŋ gêŋ samob kêšêp eŋ lêma.

36 Eŋ taŋ kêkêŋ gêwiŋ Latu naŋ, êŋgôŋ mata jali teŋgeŋ. Ma eŋ taŋ taŋapêc gêdêŋ Latunê biŋ naŋ, êlic gamêŋ êŋgôŋ mata jalinja atom, gebe Anôtô têtaç ηandaŋ giŋ eŋ tôngac.

4

Jesu agêc awê Samariaŋa

1 Jesu kejala gebe Parisai sêjô eŋ gêjam lau taêsam ôkwi têtu ηacseŋomi to kêsgu lau kêlêlêc Joan ηawae,

2 Jesu tau kêsgu lau atom, ênê ηacseŋomigeŋ sêgōm,

3 tec gêwi Judaia siŋ ma gêmu gêja Galilaia kêtiam.

4 Gamêŋ tonaj ηaintêna tagen kêsa Samariaŋageŋ gêja.

5 Tec eŋ kêsêlêŋ e gêô lasê malac Samariaŋa teŋ ηaê Sukar gêc kôm, taŋ Jakob kêkêŋ gêdêŋ latu Josep naŋ ηagala.

6 Ma Jakobnê bumata kêpoac tonaj. Jesu kêsêlêŋ e têkwa gêbac tec gêŋgôŋ bumata tau, ma oc amboac kêkô ηalungeŋ.

7 Go awê teñ aŋga Samaria kêsa gêmêŋ gebe êtê bu. Tec Jesu kêsôm gêdêŋ en gebe “Ôkêŋ bu mênjanôm.”

8 Gêdêŋ tonan̄ Jesunê ɿacseŋomi sêsa malac sêja sebe sênam ôli mo.

9 Ma awê Samaria tonan̄ kêsôm gêdêŋ en gebe “Aôm Juda ma aê awê Samaria, mago amboac ondoc tec koteŋ gebe jakêŋ bu aôm ônôm nec.” (Gebe Juda to lau Samaria nêŋ biŋ gelom tau atom.)

10 Go Jesu gêjô en awa gebe “Aôm embe ôjala gêŋ, tan̄ Anôtô kêkêŋ naŋ, to ɿac tan̄ kêsôm gêdêŋ aôm gebe Ôkêŋ bu mênjanôm naŋ, go aômgeŋ oteŋ en gebe êkêŋ bu mata jaliŋa êndêŋ aôm.”

11 Ma awê kêsôm gêdêŋ en gebe “Apômtau, aômnêm laclu masi ma bu nec gacgeŋ kêsép gêja su, ma aôm oc ôkôc bu mata jaliŋa tau aŋga ondoc.

12 Aêac tameŋi Jakob kêkêŋ bumata tonec gêdêŋ aêac. Êsêac to latui ma nê bôc sêñôm bu tau. Aôm kôlêlêc en su me.”

13 Go Jesu gêjô en awa gebe “Lau samob, naŋ sêñôm bu tonec, oc êjô êsêac êtiam.

14 Mago teñ embe ênôm bu, tan̄ aê oc jakêŋ êndêŋ en naŋ, oc bu êjô en êtiam atom, êôc en tõŋ enden̄ tõŋgeŋ. Gebe bu, tan̄ aê jakêŋ êndêŋ en naŋ, êtu bumata êpulu aŋga ênê ɿalêlôm ma êkêŋ en êngôŋ mata jali tengeŋ.”

15 Tec awê tau kêsôm gêdêŋ Jesu gebe “Apômtau, ôkêŋ bu tonan̄ êndêŋ aê acgomman̄, gebe bu êjô aê êtiam atom ma jamêŋ tonec êtu jatê buŋa êtiam atom.”

16 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ en gebe “Ôna ômôêc nêm akweŋ, agêc amu amêŋ tonec.”

17 Tec awê gêjô en awa gebe “Aêjoc akweŋ masi.” Go Jesu kêsôm gêdêŋ en gebe “Kôsôm jagêdêŋ gebe nêm akweŋ masi.

18 Aôm gôjam ɿac lemen̄ teñ su, ma ɿac, tan̄ galoc gôjam gômoa naŋ, nêm akweŋ en atom. Tec kôsôm jagêdêŋ.”

19 Ma awê kêsôm gêdêŋ en gebe “Apômtau, aê galic aôm propete teñ.

20 Aêac tameŋi teteŋ mec aŋga lôc tõnê, ma amac tec asôm gebe ateŋ mec ɿamala gêc Jerusalem.”

21 Go Jesu kêsôm gebe “Awê, ôkêŋ êwiŋ aê gebe noc teñ oc mêtêsa, naŋ ateŋ mec êndêŋ Tamoc aŋga lôc tõnê to Jerusalem atom.

22 Amac tonan̄ ateŋ mec gêdêŋ ɿac, tan̄ ajala en sapu naŋ, ma aêac tec ateŋ gêdêŋ ɿac, tan̄ ajala en naŋ, gebe Anôtô ênam ɿamalac kêsi ɿamoasiŋ êsa aŋga Judanêŋ.

23 Mago noc oc mêtêsa, ma noc tau kêdabiŋ su, ma êsêac, tan̄ teteŋ mec ɿanô naŋ, oc teteŋ êndêŋ Tamoc tonjalau ma tobiŋjanôgeŋ. Tamoc tec gesom lau, naŋ teteŋ mec amboac tonan̄ êndêŋ en.

24 Anôtô en ɿalau, ma êsêac, tan̄ teteŋ mec êndêŋ en naŋ, teteŋ tonjalau ma tobiŋjanôgeŋ.”

25 Ma awê kêsôm gêdêŋ en gebe “Aê kajala gebe Mesia, tan̄ sêsam en sebe Kilisi naŋ, oc êmêŋ. Êndêŋ noc êmêŋja, oc êwa biŋ samob ɿam sa êndêŋ aêac.”

26 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ en gebe “ɿac tau aê, tec kasôm biŋ gêdêŋ aôm.”

27 Gêdêŋ tonan̄ ênê ɿacseŋomi sêô lasê e têtakê, gebe gêjam biŋgalôm gêwiŋ awê teñ. Mago nêŋ teñ kêsôm gebe “Aôm gobe amboac ondoc,” me “Aôm kôsôm asageŋ gêdêŋ en,” nec atom.

28 Awê tau gedec nê ku kêkô ma gêja malac jakêsôm gêdêŋ lau gebe

29 “Amêñ alic ñac teñ, tê kêsôm ñoc gêñ, tañ gagôm nañ, samob lasê nê. Oc moae Kilisi tau me.”

30 Tec êsêac sêsa añga malac dêdêñ eñ sêja.

31 Gêdêñ ñasawa tonançej ênê ñacseñomi jateteñ eñ gebe “Mêtêmôkê, ôniñ gêñ.”

32 Tec eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêñoc mo teñ tec gêc, amac ajala atom.”

33 Ma ênê ñacseñomi sêsmô gêdêñ tauñ gebe “Ñac teñ kékêñ gêñ taninjña gêdêñ eñ me.”

34 Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêñoc mo tonec gebe jañgôm ñac, tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ, nê biñ êtu tôñ to janac dabïñ ênê koleñ.”

35 Amac asôm gebe ‘Ajôn aclê ênañja acgom, go tajon kôm ñanô sa,’ asôm me masi. Ma aê tec jasôm êndêñ amac gebe Aôc matemanô ña alic gêñ kômñja gebe mo tau ñakwac kêtû sôlôcgaç.

36 Ñac-kejoñ-sawaga kékôc nê ñaôli tec gêmoa ma gêjac ñanô sêngôñ maten jali tengeñja sa, e ñackêsêgêñwaga agêc ñac-kejoñ-sawaga lulugeñ têntac ñajam.

37 Biñ tonec biñjanô gebe ñac teñ kêsê ma ñac teñ kejoñ ñanô sa.

38 Aê kasakiñ amac gebe akôc kôm, tañ ajam atom nañ, ñanô sa. Lau teñ gêjam ñakôm su, ma amac akôc êsêac lemenjêdô su.”

39 Lau Samaria taësam añga malac tonanç sêkêñ gêwiñ eñ kêtû biñ, tañ awê kêsôm lasê gêdêñ êsêac nañja gebe “Eñ kêsôm aêñoc gêñ, tañ gagôm nañ, samob gêdêñ aê.”

40 Amboac tonanç lau Samaria dêdêñ eñ sêja ma teteñ eñ gebe êmoa êwiñ êsêac. Tec eñ gêmoa gamêñ tonanç kêtôm bêc luagêc.

41 Lau taësam kêlêlêc sêkêñ gêwiñ eñ kêtû eñ tau nê biñja,

42 ma sêsmô gêdêñ awê tau gebe “Aêac akêñ gêwiñ kêtû aômnêm biñjagen atom, gebe aêac tauñ añô to ajalagac gebe ñac tecenec kêtû ñamalac samob nêñ késiwaga biñjanô.”

Jesu gêgôm kijñê ñacnê latu ôli ñajam kêsa

43 Bêc luagêc tonanç gêjañja, go Jesu gêdi añga tonanç gêja Galilaia.

44 Eñ tau tec kêsôm lasê gebe “Propete teñ oc tetoc eñ sa añga tau nê malac atom.”

45 Gêdêñ tañ jagêô lasê Galilaia nañ, lau Galilaiañja sêkôc eñ sa kêtû sêlic gêñ samob, tañ gêgôm gêdêñ om gêmoa Jerusalem nañja, gebe tauñ sêlic om tonanç sêwiñ.

46 Amboac tonanç gêmu gêja Kana Galilaiañja, tañ gêjam bu ôkwi kêtû wain nañ.

Kijñê ñac teñ gêmoa Kapanaum, nañ latu gêmac gêc.

47 Ñac tau gêñô Jesu añga Judaia gêmêñ Galilaia ñawae ma gêdêñ eñ jaketen eñ gebe êsêp êwiñ eñ naêñgôm ênê latu ôli ñajam êsa, gebe eñ awa kêtû dambê.

48 Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Amac embe alic gêñtalô to gêñsêga atom, oc akêñ êwiñ atom.”

49 Tec kijñê ñac kêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, ôsêp ôwiñ aê ñagaô, gebe ñoc ñapalê oc êmac êndu.”

50 Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôna, latôm oc êmoa mata jali.” Ñac tau kékêñ gêwiñ biñ, tañ Jesu kêsôm gêdêñ eñ nañ, ma gêja.

51 Kêselêñ gêmu kêsêp gêmoa ma nê sakirwaga sêpuc eñ tôñtôñ sêja e sêsmô gêdêñ eñ gebe “Latôm gêmoa mata jali.”

52 En kêtû kênac ockatu ñasawa, tanj ñac tau ôli kêpôlac tau su nañja gêdêñ êsêac e sêôm gêdêñ ej gebe “Gêdêñ nôgen katuñ gêmu kêsa ma ôli ñandañ gawi en sin.”

53 Ma tama kêjala gebe oc kêtôm tonaj, tec Jesu kêsôm gêdêñ ej gebe “Latôm oc êmoa mata jali.” Amboac tonaj êsêac to nê gôlôac samob sêkêñ gêwiñ Jesu.

54 Gêntalô tonaj Jesu gêgôm kêtû luagêc gêdêñ tanj gêmu anja Judaia gêja Galilaia nañ.

5

Nac gêmac anja bugêjactoñ ôli ñajam kêsa

1 Tonê su ma Judanêñ om teñ kêdabiñ, tec Jesu kêpi Jerusalem gêja.

2 Ma bugêjactoñ teñ kêpoac Jerusalem kêsi sacgêdô dombaña, sêsam ña Ebolai aweiñ gebe Betsada, ma andu sêlêb lemen teñ kêkô tonaj.

3 Lau togêmac taësam sêc tonaj, matenpec to magiñ kêsu ma ñatêkwa kêtû goloñ. [Êsêac sêôñ gebe bu tau ñakotoñ-kotoñ êsa

4 gebe Apômtaunê anja teñ kêsep bu ñaton tau jakêjali bu tonaj kêsep ñasawa elêmê. Bu tonaj embe ñakotoñkotoñ êsa ma ñac teñ embe êsep êtu ñamata, nañ oc ôli ñajam êsa, gebe bu tonaj kepeñ gêmac su palin-palingen.]

5 Nac teñ gêc tonaj, nañ gêmac gêc e ñajala kêtôm 38.

6 Jesu gêlic ñac tau gec ma kêjala gebe gêmac tonaj gêjam ej tõñ kêtôm têm taësam su, tec kêtû kênac ej gebe “Gobe ôlim ñajam êsa me masi.”

7 Ma ñac gêmac tau gêjô ej awa gebe “Apômtau, bu tonaj embe ñakotoñkotoñ êsa, nañ ñac teñ gebe êkêñ aê jasêp bu ñaton tau jana nañ, gêmoa atom. Tauc gabe jana, tec ñawapac ma lau sêmuñ aê ñapañ.”

8 Tec Jesu kêsôm gêdêñ ej gebe “Ôndi sa, oc nêm mê sa ma ôsêlêñ,”

9 e gacgeñ ñac tau ôli ñajam kêsa, gêôc nê mê sa ma kêsêlêñ.

Ma gêñ tonaj gêdêñ sabat.

10 Tec Juda sêôm gêdêñ ñac, tanj ôli ñajam kêsa nañ gebe “Sabat tec gêc, amboac tonaj kêtôm atom gebe ôc mê.”

11 Ma ej gêjô êsêac aweiñ gebe “Nac nañ gêgôm aê ôlic ñajam kêsa nañ, kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Oc nêm mê sa ma ôsêlêñ.’”

12 Ma êsêac têtu kênac ej gebe “Nac asa tê kêsôm gêdêñ aôm gebe ‘Ôc nêm mê sa ma ôsêlêñ.’”

13 Mago ñac tanj ôli ñajam kêsa nañ, gêjam kauc, gebe lau taësam sêkac sa sêmoa ma Jesu kêtainj tau su anja êsêacnêñ.

14 Tonê su ma Jesu kêtap ej sa gêmoa lôm dabun ma kêsôm gêdêñ ej gebe “Ôlic acgom, ôlim ñajam kêsagac. Amboac tonaj ôngôm sec êtiam atom, gebe gen teñ êtap aôm sa êlêlêc gêmuñja su atom.”

15 Go ñac tau jakêsôm gêdêñ Juda gebe “Nac tanj gêgôm aê ôlic ñajam kêsa nañ Jesu.”

16 Amboac tonaj Juda señ olin Jesu gebe gêgôm gêñ amboac tonaj gêdêñ sabat.

17 Tec Jesu gêjô êsêac aweiñ gebe “Tamoc gêjam kôm e mënghêdêñ galoc, ma aê gajam kôm amboac tonaj.”

18 Kêtû tonajna Juda dêdib ej ñanogeñ sebe sênac ej êndu kêtû gêgôm sabat popocnägeñ atom, kêtû biñ, tanj ej kêsam Anôtô tau gebe Tama ma gêgôm tau kêtôm Anôtô nañja gêwiñ.

Jesunê ñaclai ñjam

19 Go Jesu gêjô êsêac awej gebe "Biñjanô, aê jasôm tobiñjanôgej êndêj amac gebe Latu kêtôm gebe tau êhgôm gêj tej atom. Gêj tañ ej êlic Tama gêgôm nañ, go êhgôm êtôm tonaj, gebe gêj, tañ Tama gêgôm nañ, Latu gêgôm amboac tonançej.

20 Tama têtac gêwiñ Latu ma kêtôc gêj samob, tañ ej tau gêgôm nañ, gêdêj ej ma oc êtôc kôm êlêlêc tonaj su êndêj ej e amac oc êjac lemem.

21 Tama gêju ñacmatê matej jali kësa. Ma Latu tau êju êsêac, tañ taê ênam nañ, matej jali êsa amboac tonançej.

22 Tama tau oc êmêtôc ñac tej atom. Ej gêwi mêtôc siñ samucgej gêdêj Latu,

23 gebe ñamalac samob tetoc Latu sa êtôm tetoc Tama sa. Tej embe etoc Latu sa atom, nañ oc etoc Tama, tañ kësakij ej gêmêj nañ, sa atom amboac tonaj.

24 "Biñjanô, aê jasôm tobiñjanôgej êndêj amac gebe Nac tañ gêjô ñoc biñ ma kékêj gawiñ ñac, tañ kësakij aê nañ, ej gêngôj mata jali tengej. Ma ej oc êô lasê mêtôc atom, ej aنجa gêmac êndu tau jagelom gêngôj mata jali.

25 Biñjanô, aê jasôm tobiñjanôgej êndêj amac gebe Noc tej oc mënêsa, ma noc tau kédabiñ su gebe ñacmatê sêñô Anôtônê Latu awa, ma êsêac, tañ sêñô nañ, oc sêñgôj matej jali.

26 Tama mata jali ñam gêc ej tauña ma kékêj Latu mata jali ñam gêc ej tauña amboac tonançej.

27 Ma kékêj ñaclai gêdêj ej gebe êmêtôc ñamalac gebe ej Ñamalacnê Latu.

28 Añac lemem atom, gebe noc oc mënêsa ma samob, tañ sêc sêô nañ, oc sêñô ej awa

29 ma mënysêsa. Lau tañ sêgôm gen ñajam nañ, sêndi sa sêñgôj matej jali. Ma êsêac, tañ sêgôm sec nañ, sêndi sa gebe têtap mêtôc sa.

Lau sêwa Jesunê ñam sa

30 "Aê katôm gebe tauc jañgôm gêj tej atom. Aê jamêtôc êtôm gañô. Tec ñoc mêtôc tau jagêdêj gebe gagôm tauc ñoc biñ atom, gagôm ñac, tañ kësakij aê nañgej nê biñ.

31 "Aê embe jawa tauc ñam sa, oc jawa sa êtôm atom.

32 Nac tej gêwa aê ñam sa tec gêmoa, ma aê kajala biñ, tañ gêwa sa këpi aê nañ, gebe biñjanô.

33 Amac tonaj asakinj lau dêdêj Joañ sêja, ma ej gêwa biñjanô ñam sa,

34 mago biñ, tañ ñamalac sêwa sa nañ, aê nec kakôc sa atom, tagej kasôm biñ tau gebe ênam amac kësi.

35 Joañ kêtou ja, nañ gelom ñawê kêpô gamêj nañ, ma amac abe atu samuc ênê ñawê têlagej.

36 Noc biñ gêwa aê ñam saña kêlêlêc Joañê su, gebe kôm tañ tamoc kékêj aê gebe janac dabij nañ, tec gajam. Ma kôm tau gêwa aêjoc ñam sa gebe Tamoc kësakij aê.

37 Ma Tamoc, tañ kësakij aê nañ, gêwa aêjoc ñam sa. Amac aňô ênê awa atom e alic ej lanjô atom.

38 Ma ênê biñ gêc amacnêm ñalêlôm atom, gebe akêj gêwiñ ñac, tañ kësakij aê nañ atom.

39 Mêtê tañ teto gêc nañ, amac apuc atu dôbgej amoá, abe aنجôj matem jali tengej ñam jakêsep biñ tonaj, ma biñ tonaj ñai gêwa aê ñam sagoc.

40 Mago amac abe andêj aê amêj akôc matem jali ñam atom.

41 “Aê jakôc waec aŋga ɳamalacnêj atom.

42 Mago aê kajala amac têmtac gêwiŋ Anôtôŋa gêc nêm ɳalêlôm atom.

43 Aê gamêj gajam Tamoc laŋô, mago amac akôc aê sa atom. Nac teŋ embe êmêj ênam tau laŋô, go akôc eŋ sa.

44 Amac taŋ akôc waem aŋga taôm nêm ma matem gêdiŋ waem aŋga Anôtô tagen nê atom naŋ, atôm gebe akêj êwiŋ amboac ondoc.

45 Taêm ênam gebe aê jandôŋ amacnêm biŋ êndêj Tamoc nec atom. Nac- êndôŋ-amacnêm-biŋwaga gêmoa, eŋ Mose, taŋ akêj matem eŋ amoia naŋ.

46 Embe akêj êwiŋ Mose, oc akêj êwiŋ aê, gebe ɳac tônê tê keto biŋ kêpi aê.

47 Ma embe akêj êwiŋ biŋ, taŋ eŋ keto naŋ atom, oc akêj êwiŋ aêŋoc biŋ amboac ondoc.”

6

Jesu gêlôm 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Tônê su ma Jesu gelom bugêjactoŋ Galilaiaŋa, taŋ sêsam teŋ gebe Tiberiaŋa naŋ, ɳamaken ônêja gêja.

2 Ma lau taêsam têdaguc eŋ sêja, gebe sêlic gêntalô, taŋ eŋ gêgôm gêdêj lau gêmac naŋ.

3 Jesu kêpi lôc jagêngôŋ sic gêwiŋ nê ɳacsenjomí.

4 Ma Judanêj omsêga Pasa kêdabinj.

5 Jesu gêôc mataanô sa e gêlic lau taêsam dêdêj eŋ, ma kêsôm gêdêj Pilip gebe “Aêac tanam ôli mo aŋga ondoc gebe lau tonec sêniŋ.”

6 Biŋ tonaj Jesu kêsôm gebe ênsaê eŋ, gebe tau kêjala gêrj, tan gebe êngômja naŋ.

7 Ma Pilip gêjô eŋ awa gebe “Aêac embe tanam ôli mo ɳa denari 200 ma mêtjatêŋ ɳagec-ɳagec êndêj êsêac êndêj-êndêŋgen, mago oc êtôm atom.”

8 Go ênê ɳacsenjomínen teŋ, Simon Petere lasi Andrea, kêsôm gadêj eŋ gebe

9 “Napalé teŋ kêkôc mo lemen teŋ ma i luagêc tec gêmoa, mago gêj tecenec oc êtôm lau taêsam tonec ɳai amboac ondoc.”

10 Go Jesu kêsôm gebe “Asôm gebe lau sêŋgôŋ sic.” Aŋga gamêj tonaj gêwgwaŋ taêsam gêc. Amboac tonaj lau, taŋ sêŋgôŋ sic naŋ, amboac 5,000.

11 Go Jesu kêkôc mo ma gêjam danje, go gêjac sam gêdêj lau, taŋ sêŋgôŋ naŋ, ma gêgôm i amboac tonajgen gebe sêniŋ êtôm têntac êwiŋ.

12 Seŋ e gêôc êsêac tôj, go kêsôm gêdêj nê ɳacsenjomí gebe “Anac ɳagêdôgêdô sa, gebe teŋ ênaŋa atom.”

13 Mo lemen tengen tecenaŋ, mago lau seŋ e dedec ɳagêdô-gêdô gêcna, go sêjac sa kêsep gadob 12 e mêtjêc.

14 ɳamalac sêlic gêntalô, taŋ eŋ gêgôm naŋ, tec sêsmôm gebe “Propete tan êmêj nom naŋ ɳac tau tonec biŋjanôgoc.”

15 Jesu kêjala gebe êsêac sebe sêmêj sêjaŋgo eŋ su ma sêkêj eŋ êtu nêj kin, tec kêtaiŋ taugeŋ gêc kêpi lôc gêja.

Jesu kêsêlêŋ gêmoa ɳadembom ɳaô

(Mat 14:22-23; Mar 6:45-52)

16 Kêtula, go nê ɳacsenjomí sêsep bugêjactoŋ sêja

17 e sépi wanj teŋ sebe sêlac sêna Kapanaum. Gamêj ɳakesec kêsa su, mago Jesu gêô lasê êsêac atom tagen,

18 ma mu gêbuc ɳatâna e ɳadembom secanô.

19 Sêlac e sêkêŋ gamêŋ kêtû sêga gêc waŋkuŋa, go sêlic Jesu tau kêsêlêŋ gêmoa njađembom ɻađgeŋ mêmjkêdabiŋ waŋ ma têtêc taŋ.

20 Tec eŋ kêsôm gêdêŋ ɻêšeac gebe “Aê tau tonec, atêc taôm atom.”

21 ɻêšeac sebe nasêkôc eŋ êpi waŋ, ma eb tageŋ waŋ kêsô gamêŋ, taŋ sepeŋ naŋ.

Jesu kêtû mo ɻanô daŋgôŋ mateŋ jaliŋa

22 ɻageleŋ lau, taŋ sêmoa bugêjacton ɻamakeŋ ônêŋa naŋ, sêlic gebe waŋ teŋ kêpoac sêclun gêwiŋ atom, waŋ tageŋ, ma Jesu tau gêwiŋ nê ɻacseŋomi gêja atom, nê ɻacseŋomi tauŋenj sêja.

23 Mago waŋ ɻagêdô anja Tiberia sêlac e jasêšô gamêŋ, taŋ Apômtau gêjam danje ma kékêŋ mo ɻêšeac seŋ naŋ ɻagala.

24 Gêdêŋ taŋ lau sêlic Jesu to nê ɻacseŋomi laŋôŋmê naŋ, ac sêpi waŋ jasêšôm Jesu anja Kapanaum.

25 ɻêšeac têtap eŋ sa gêmoa bu makeŋ, tec sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Mêtêmôkê, aôm gêdêŋ ondoc gômôŋ tonec.”

26 Ma Jesu gêjô ɻêšeac aweŋ gebe “Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôgeŋ êndêŋ amac gebe Amac asôm aê kêtû alic gêntalôŋa atom, ac asôm aê kêtû aeŋ mo e gêôc amac tôŋja.

27 Aŋgôm mocsac gêŋ taniŋja, taŋ êtu palê naŋ atom, mago aŋgôm mocsac gêŋ taniŋja, taŋ ênêc e êkêŋ ɻamalac sêŋgôŋ mateŋ jali teŋgeŋja naŋ. Namalacnê Latu oc êkêŋ gêŋ tau êndêŋ amac gebe Tama Anôtô gêlôc gêdêŋ eŋ kêtû tôŋj sugac.”

28 Ma ɻêšeac sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Aêac aŋgôm amboac ondoc gebe anam Anôtônê kôm.”

29 Tec Jesu gêjô ɻêšeac aweŋ gebe “Anôtônê kôm tau tonec gebe akêŋ êwiŋ ɻac, taŋ eŋ kêsakij naŋ.”

30 Ma ɻêšeac sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm ôŋgôm gêntalô ondoc gebe aêac alic ec akêŋ êwiŋ aôm. Aôm ôŋgôm asageŋ.

31 Tameŋi tec seŋ mana anja gamêŋ sawa kêtôm biŋ, taŋ teto gêc naŋ gebe ‘En kékêŋ mo anja undambê gêdêŋ ɻêšeac seŋ.’”

32 Go Jesu kêsôm gêdêŋ ɻêšeac gebe “Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôgeŋ êndêŋ amac gebe Mose kékêŋ mo anja undambê gêdêŋ amac atom. Mo ɻanô undambêŋa tonaj Tamoc tau kékêŋ gêdêŋ amac,

33 gebe ɻac, taŋ anja undambê kêsêp gêmêŋ ma kékêŋ ɻamalac sêŋgôŋ mateŋ jali naŋ, tec kêtû Anôtônê mo.”

34 Ma ɻêšeac sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Apômtau, ôkêŋ mo tonaj êndêŋ aêac endenj tôŋgeŋmaŋ.”

35 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ ɻêšeac gebe “Aê tauc tec katu mo ɻamalac sêmoa mateŋ jaliŋa tau. ɻac taŋ êndêŋ aê êmêŋ naŋ, mo êjô eŋ êtiam atom. Ma ɻac, taŋ êkêŋ êwiŋ aê naŋ, bu êjô eŋ êtiam atomanô.

36 “Aê tec kasôm gêdêŋ amac su gebe Amac alic aêgac, mago akêŋ gêwiŋ atom.

37 Gêŋ samob, taŋ Tamoc kékêŋ gêdêŋ aê naŋ, oc êndêŋ aê êmêŋ ma ɻac teŋ embe êndêŋ aê êmêŋ, oc jamasuc eŋ atom.

38 Aê kasêp anja undambê gamêŋ gebe jaŋgôm tauc ɻoc biŋ êtu tôŋ atom, jaŋgôm ɻac-kêsakinjaŵaga nê biŋ êtu tôŋ.

39 Ma ḥackēsakiŋ-aēwaga tau nê biŋ amboac tonec gebe gēŋ samob, taŋ kékēŋ gédēŋ aēja naŋ, janam ḥateŋ sapu atom, jaŋu samob sēndi sa ēndēŋ bēc ḥamuŋa.

40 Tamocnē biŋ tau tonec gebe lau samob, taŋ sēlic Latu ma sēkēŋ gēwiŋ ej naŋ, gēngōŋ mateŋ jali teŋen ma aē ēŋu ēsēac sēndi ḥa ēndēŋ bēc ḥamuŋa."

41 Juda sēli aweŋ sa kētu biŋ, taŋ kēsōm gebe "Aē mo kasēp aŋga undambē gamēŋ naŋja."

42 Ma ēsēac sēsōm gebe "Nac tonec Josep latu Jesu me masi. Tēna agēc tama tec tajalagac. Ma amboac ondoc tec galoc ej kēsōm gebe Aē kasēp aŋga undambē gamēŋ nec."

43 Tec Jesu gējō ēsēac aweŋ gebe "Ali awem sa atom.

44 Nac teŋ kētōm gebe tau ēndēŋ aē ēmēŋ atom. Tamoc taŋ kēsakiŋ aē gamēŋ naŋ, embe ē ej, go aē jaŋu ej ēndi sa ēndēŋ bēc ḥamuŋa.

45 Teto gēc propetenēŋ buku gebe 'Anōtō oc ēndōŋ ḥamalac samob.' Ma samob, taŋ sēŋō Tamocnē biŋ ma sēkōc kauc aŋga ēnē naŋ, tec dēdēŋ aē sēmēŋ.

46 Teŋ gēlic Tamoc atom, ḥac tageŋ, taŋ kēsa aŋga Anōtō tau nê naŋ, taugen tec gēlic tama.

47 Biŋjanō, aē jasōm tobiŋjanōgeŋ ēndēŋ amac gebe Ej taŋ kékēŋ gēwiŋ naŋ, gēngōŋ mata jali teŋen.

48 Mo ḥamalac gējōŋ mateŋ jaliŋ aē.

49 Tamemi seŋ manā aŋga gamēŋ sawa, mago sēmac ēndu.

50 Mo tecenec kēsēp aŋga undambē gēmēŋ gebe teŋ embe ēniŋ oc ēmac ēndu atom.

51 Mo mata jali, taŋ kēsēp aŋga undambē gēmēŋ naŋ aē. ḥamalac teŋ embe ēniŋ mo tau tonec, oc ēŋgōŋ mata jali teŋen. Ma mo tau, taŋ aē jakēŋ naŋ, tauc ōlic tec jakēŋ gebe ḥamalac samob sēŋgōŋ mateŋ jali."

52 Judawaga awenſuŋ gēōc ka taŋ ma sēsōm gebe "Amboac ondoc, ḥac tonec kētōm gebe ēkēŋ nē ōli aēac taniŋ me."

53 Tec Jesu kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe "Biŋjanō, aē jasōm tobiŋjanōgeŋ ēndēŋ amac gebe Amac embe anīŋ ḥamalacnē Latunē ōli to anōm ēnē dec atom, oc matem jali ḥam ēnēc amacŋa atom.

54 Ej taŋ gen aējoc ōlic to gēnōm aējoc dec naŋ, gēngōŋ mata jali teŋen, ma aē oc jaŋu ej sa ēndē bēc ḥamuŋa,

55 gebe aējoc ōlic kētu gēŋ taniŋja ḥanō tau, ma aējoc dec kētu gēŋ tanōmja ḥanō tau.

56 Ej taŋ gen aējoc ōlic to gēnōm aējoc dec naŋ, gēmoa aē ḥalelōm ma aē gamoa ej ḥalēlōm.

57 Tamoc mata jali kēsakiŋ aē gamēŋ, ma aē tec gamoa matoc jali kētu Tamocŋa. Ma ej taŋ gen aē naŋ, ēŋgōŋ mata jali ētu aēja amboac tonanęŋen.

58 Mo tau, taŋ kēsēp aŋga undambē gēmēŋ naŋ, kētōm mo, taŋ tamemi seŋ ma sēmac ēndu naŋ atom. Ej taŋ gen mo tonanęŋ ēŋgōŋ mata jali teŋen."

59 Biŋ tonanęŋ Jesu kēsōm gēdēŋ mētē gēmoa lōm Kapanaumja.

Biŋ danjōŋ mateŋ jaliŋ

60 ēnē ḥacseŋomi gwalēkiŋ sēŋō biŋ tonanęŋ ma sēsōm gebe "Biŋ tonanęŋawapac sec. Asa kētōm gebe ēkēŋ taŋja."

61 Jesu kējala gēc tau gebe nē ḥacseŋomi sēli aweŋ sa, tec kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe "Biŋ tonec kētu kasec amac me."

62 Ma embe alic ɻnamalacnê Latu êmu êpi gamêŋ, taŋ andaŋgeŋ gêŋgôŋ nan êna, oc amboac ondoc.

63 ɻnalau tagen êkêŋ ɻnamalac sêŋgôŋ maten jali. Ôliŋ oc ênam sa naeo. Biŋ taŋ kasôm gêdêŋ amac su naŋ, tau ɻnalau to mata jali.

64 Mago amacnêm ɻagêdô sêkêŋ gêwiŋ atom.” Jesu kêsôm biŋ tonan gebe kêjala êsêac, taŋ sêkêŋ gêwiŋ eŋ atomnaŋ naŋ, ma kêjala ɻac, taŋ eoc eŋ lasêŋ naŋ kawanaŋgeŋ.

65 Tec kêsôm gebe “Kêtu tonanja tec kasôm gêdêŋ amac gebe Nac teŋ kêtôm gebe tau êndêŋ aê êmêŋ atom, Tamoc êlôc êndêŋ eŋ acgom.”

66 Gêdêŋ tonanj ênê ɻacseŋomi gwaŋkiŋ sêwi eŋ siŋ sêselêŋ sêwiŋ eŋ kêtiam atom.

67 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac lau 12 gebe “Ma amac abe aêc ana amboac tonan gebe me.”

68 Ma Simon Petere gêjô eŋ awa gebe “Apômtau, aêac oc andêŋ asa ana, anjôŋ maten jali tengeŋ ɻnam gêc aômgem nêm, biŋ.

69 Ma aêac akêŋ gêwiŋ to ajala gebe Anôtônen ɻac dabuŋ aôm.”

70 Go Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe “Aê kajalin amac lau 12 sa me masi. Mago amacnêm ɻac teŋ kêtua Sadaŋneŋ ɻac.”

71 Enj kêsôm biŋ tonan kêpi Simon Isariot latu Juda, taŋ gebe eoc eŋ lasê naŋ. Êsêac lau 12 nêŋ ɻac teŋ enj.

7

Jesu to lasii

1 Biŋ tônê su ma Jesu kêsêlêŋ gêmoa Galilalagen. Enj gebe êsêlêŋ êmoa Judaia atom, gebe Juda dêdib sebe sênac enj êndu.

2 Judanêŋ omsêga Lômbec kêdabinj.

3 Tec Ènê lasii sêšom gêdêŋ enj gebe “Ôndi anja tonec ma ôna Judaia gebe nêm ɻacseŋomi sêlic kôm, taŋ aôm ôŋgômna naŋ sêwiŋ.

4 ɻac teŋ embe taâ ênam gebe nê wae êtu tapa, naŋ êŋgôm nê gêj ênêc lêlômgeŋ atom. Embe ôŋgôm nêm kôm teŋ, go ôtu awê êndêŋ lau samob sêlic.”

5 Lasii sêšom biŋ tonan gebe sêkêŋ gêwiŋ enj atom amboac tonan.

6 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aêŋjoc noc kêdabin atom tagen, êmacgeŋ nêm noc tec gêc ɻapaŋ.

7 Lau nomnaŋ têntac gedec amac atom, têntac gedec aêgenj, gebe gawa êsêac sa gebe nêŋ kôm keso.

8 Taôm api ana alic om. Aê tec oc japi jawac êndêŋ om tonec atom tagen, gebe aêŋjoc noc kêdabin atom.”

9 Biŋ tonan kêsôm gêdêŋ êsêac su ma gêmoa Galilaia.

Jesu gêlic om Lômbecŋa

10 Lasii sêpi sêja su sebe sêlic om, go enj kêpi gêja amboac tonan, mago gêmoa awê atom, kêsinj taugenj.

11 Gêdêŋ om tau Juda sesom enj ma sêšom gebe “Nac tau gêmoa ondoc.”

12 Lau taësam sêli awen sa kêtua enjna. Nagêdô sêšom gebe “Enj ɻac ɻajam”, ma ɻagêdô sêšom gebe “Masi, enj kêsau lau.”

13 Biŋ tonan kêpi enj, tec êsêacnêŋ teŋ kêsôm kêtua awê atom, gebe samob têtêc Juda.

14 Sêlic om e sêkô lungenj, go Jesu kêpi lôm dabun jakêdônj mêtê gêdêŋ êsêac.

15 Tec Juda sêŋac lemenj ma sêšôm gebe “Nac tōnê kêjala mêtê amboac ondoc, têdôŋ ej atom nec.”

16 Ma Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe “Aêŋoc mêtê kêtu tauc êôc gêŋ atom, nac tanj kêsakinj aê gamêŋ naŋ, nê gêŋ.

17 Teŋ embe taê ênam gebe êŋgôm Anôtônê biŋ êtu tōŋ, oc êjala n̄oc mêtê n̄am gebe aŋga Anôtônê me aê kasôm tauc n̄oc biŋ.

18 Nac tanj kêsôm tau nê biŋ naŋ, gebe êŋgôm tau nê wae êsa. Ma nac tanj gebe êŋgôm n̄ac-kêsakinjewaga nê wae êsa naŋ, ej n̄ac biŋjanôŋa ma keso teŋ gêc enŋa atom.

19 Mose kêkêŋ biŋsu gêdêŋ amac atom me. Mago amacnêm teŋ kêmasaŋ kêtu tōŋ atom. Ma amac adib aê abe anac aê êndu êtu asageŋja.”

20 Lau tau sêjô ej awa gebe “Nalau sec gêgôm aôm. Asa gebe ênac aôm êndu.”

21 Tec Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe “Aê gajam koleŋ tageŋ ma amac samob êŋac lemem.

22 Mose kêsakinj amac gebe asa n̄apalê, (lêŋ tau kê a aŋga Mosenê atom, gelom aŋga abeminêŋ,) tec amac êsa lau gêdêŋ sabat amboac tonaj.

23 Embe sêsa n̄ac teŋ êndêŋ sabat gebe senseŋ Mosenê biŋsu su atom, ma amboac ondoc tec têmtac n̄andaŋ gêdêŋ aê gebe gagôm n̄ac teŋ ôli samucgeŋ n̄ajam kêsa gêdêŋ sabat.

24 Amêtôc biŋ êtôm alic geŋ gêc dêmôêŋa atom. Amêtôc akip n̄am n̄a êndêŋgeŋ êtôm mêtôc gêdêŋ.”

Jesu en Mesia me masi

25 Ma lau Jerusalemjâ n̄agêdô sêšôm gebe “Nac tau, tanj dêdib sebe sênaŋ ej êndu naŋ tōnê me.

26 Alic acgom, ej kêsôm biŋ gêmoa awêgenj, mago sêšôm ej awa auc atom. Moae kasêga sêjala ej gebe ej Kilisi tau me.

27 Nac tōnê aêac tajala ênê n̄amgac. Mago Kilisi tau embe êmêŋ, naŋ n̄ac teŋ ejala ênê n̄am atom.”

28 Jesu kêdôŋ mêtê gêmoa lôm dabunj, tec kêsôm biŋ kêkac awa sageŋ gebe “Amac tec ajala aê to ajala n̄oc n̄am me masi. Tauc n̄oc n̄alêlôm kêkac aê tec gamêŋ nec atom. Ej tanj kêsakinj aê naŋ, n̄ac biŋjanôŋa tau, naŋ amac ajam kauc ej.

29 Aê tec kajala engac, gebe aê aŋga ênê, ma ej kêsakinj aê tec gamêŋ.”

30 Êsêac dêdib ej gebe sêkôc ej tōŋ, mago n̄ac teŋ lêma kêsac ej atom, gebe nê noc kêdabij atom tageŋ.

31 Lau taêsam sêkêŋ gêwiŋ ej ma sêšôm gebe “Kilisi tau embe êmêŋ, oc êŋgôm gêntalô wakuc ondoc êlêlêc n̄ac tonec su.”

Juda sêšakinj siŋwaga gebe sêkôc Jesu tōŋ

32 Parisai sêŋô gebe lau sêli aweŋ sa amboac tonaj, tec lau dabunjsega to Parisai sêšakinj sakiŋwaga sêja sebe sêkôc ej tōŋ.

33 Ma Jesu kêsôm gebe “Aê jamoa saunjeŋ jawiŋ amac acgom, go jandêŋ n̄ac, tanj kêsakinj aê gamêŋ naŋ jana.

34 Amac oc ansom aê e atap aê sa atom, ma gamêŋ, tanj aê jaŋgôŋ naŋ, amac oc atôm gebe naasa atom.”

35 Tec Juda sêšôm gêdêŋ tauŋ gebe “Nac tōnê gebe êna ondoc, tec kêsôm gebe aêac tatap ej sa atom nê. Ej gebe êndêŋ lau Helen me.

36 Biŋ tec eŋ kēsōm gebe ‘Oc ansom aē e atap aē sa atom,’ ma ‘Gamēŋ tanj aē jaŋgōŋ naŋ, amac atōm gebe naasa atom,’ nec ḥam amboac ondoc.”

Biŋ kēpi bu mata jali

37 Gēdēŋ omsēga ḥabēc kapōēŋ ḥamunja naŋ, Jesu gēdi ḥa ma kēsōm kēkac awa sageŋ gebe “Nac teŋ embe bu ējō eŋ, go mēŋēnōm aŋga aējoc.”

38 Nac tanj kēkēŋ gēwiŋ aē kētōm biŋ, tanj teto gēc naŋ, gebe ‘Bu mata jaliŋa ēc ḥasamac kapōēŋ ēsa aŋga ēnē ḥalēlōm ēna.’”

39 Biŋ tonanŋ eŋ kēsōm kēpi ḥalau. tanj eŋ gebe lau-sēkēŋ-gēwiŋwaga ēkēc aŋga ēnē. Jesunē ḥawasi kēsa atomgeŋ, tec ḥalau gēmēŋ atom tageŋ.

Lau sēwa tauŋ kēkōc

40 Lau tanj sēŋō biŋ tonanŋ nēŋ ḥagēdō sēsom gebe “Nac tonē eŋ propete tau, biŋjanānō.”

41 Ma ḥagēdō sēsōm gebe “Nac tōnē eŋ Kilisi tau.” Mago ḥagēdō sēsōm gebe “Kilisi ēsa aŋga Galilaia me.”

42 Biŋ tanj teto gēc naŋ, amboac tonec gebe Kilisi ēsa aŋga Dawidnē ḥawē ma ēsa aŋga malac Betlehem, tanj Dawid gēŋgōŋ naŋ ēmēŋ.”

43 Amboac tonanŋ lau sēwa tauŋ kēkōc kētu Jesuŋa

44 e lau ḥagēdō sebe sēkōc eŋ tōŋ, mago ḥac teŋ lēma kēsac eŋ atom.

Judanēŋ laumata seken gēwiŋ atom

45 Sakiŋwaga dēdēŋ lau dabuŋsēga to Parisai sēmu sēja ma nēŋ ḥataui sēsōm gēdēŋ ēsēac gebe “Amboac ondoc, tec akōc eŋ atom nec.”

46 Ma sakiŋwaga sēŋō ēsēac awen gebe “Namalac teŋ kēsōm biŋ amboac ḥac tōnē kēsōm nec atomanānō.”

47 Tec Parisai sēŋō ēsēac awen gebe “Eŋ gēwa amac ôkwi amboac tonanŋeŋ me.”

48 Amac alic kasēga to Parisai teŋ kēkēŋ gēwiŋ eŋ su me.

49 Mago lau tōnē sējam kauc Mosenē biŋsu naŋ, acmēŋ sēbacgac.”

50 Go ēsēacnēŋ ḥac teŋ, Nikodeme, tanj gēmuŋgeŋ gēdēŋ Jesu gēja naŋ, kēsōm gēdēŋ ēsēac gebe

51 “Aēac embe tanjō ḥac teŋ nē biŋ to tajala gēŋ, tanj eŋ gēgōm naŋ atom, biŋsu ēmētōc eŋ me masi. Oc masi.”

52 Tec ēsēac sējō eŋ awa gebe “Aōm aŋga Galilaia amboac tonanŋ me. Ôsala ôlic acgom, propete teŋ gēdi sa aŋga Galilaia atom.”

53 Ēsēac sēc gēdēŋ-gēdēŋeŋ sēja nēŋ andu.

8

Jesu taē walō mockaino

1 [Jesu kēpi Lôckatakwi gēja

2 e bēbēcgeŋ, go gemu gēja lōm dabuŋ ma lau samob dēdēŋ eŋ sēja, tec gēŋgōŋ sic ma kēdōŋ mētē gēdēŋ ēsēac.

3 Ma biŋsutau to Parisai sēwē awē teŋ, tanj tētāp eŋ sa gējac sēmōcwälō gēngic naŋ, jatetoc eŋ kēkō ēsēac ḥalau.

4 Ma sēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Mētēmōkē, awē tonec lau tētāp ēsēagēc nē mockain sa.”

5 Mose kējatu gēc biŋsu gebe tētūc lau amboac tonanŋ ḥa poc ēndu. Ma aōm oc ôsōm amboac ondoc.”

6 Èsêac sebe sêngôlin biŋ êpi eŋ, tec sêsaū sêōc eŋ ña biŋ tonaj. Jesu gewec ma lêmatalu keto gêŋ gêc nom.

7 Ma èsêac têtu kênac eŋ sêōc aucgeŋ sêmoa, tec eŋ kêsa sa ma kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Amacnêm ñac, tanj nê sec masi naŋ, êtuc poc êpi awê tonec êtu ñamatâ.”

8 Kêsôm su ma gewec jaketo nê gêŋ kêtiam.

9 Èsêac sêŋô biŋ tonaj ma têtaŋ tauŋ tagen-tagen. Lau ñanô sêc sêmuŋ e sedec Jesu taugeŋ kékô gêwiŋ awê, tanj kékô ñaluŋ naŋ.

10 Go Jesu kêsa sa ma kêsôm gêdêŋ awê gebe “Awê tau, ma lau tau. Nêŋ teŋ kêtiaŋ aôm me masi.”

11 Ma awê tau kêsôm gebe “Apômtau, masianô.” Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ma aê latiŋ aôm atom amboac tonanjen. Óna ma ôŋgôm sec teŋ êtiam atom.”]

Jesu kêtua ñawê nomja

12 Go Jesu kêsôm biŋ gêdêŋ èsêac kêtiam gebe “Nom ñaja aê. Ñac tanj êndanjuc aê naŋ, èsêlêŋ tokesec atom, mata jali ñaja êpô eŋgeŋ.”

13 Ma Parisai sêšom gêdŋ en gebe “Taôm gôwa taôm nêm biŋ sa, tec nêm biŋ tonaj biŋjanâ atom.”

14 Go Jesu gêjô èsêac aweŋ gebe “Aê tauc embe jawa tauc ñoc biŋ sa, go ñoc biŋ tonaj biŋjanâ gebe ñoc ñam, tanj kasa gamêŋ to ñoc lêŋtêpô, tanj jana naŋ kajalagac, mago amac ajam kauc ñam, tanj kasa gamêŋ to ñoc lêŋtêpô, tanj jana naŋ.

15 Amac amêtôc kôtôm ñamalacnêŋ kauc. Aê kêmêtôc ñac teŋ atom.

16 Aê embe jamêtôc biŋ, go ñoc mêtôc tau biŋjanâ, gebe aê taucgeŋ gamoa atom, ñac tanj kêsakiŋ aê naŋ, gêwiŋ aê.

17 Teto gêc amac taôm nêm biŋsu gebe ‘Biŋ tanj ñamalac luagêc sêwa sa kêpi tagen naŋ biŋjanâ.’

18 Aê tec gawa tauc ñam sa gamoa, mago Tamoc, tanj kêsakiŋ aê naŋ, gêwa aê sa gêwiŋ.”

19 Tec èsêac sêšom gêdêŋ en gebe “Tamam gêmoa ondoc.” Ma Jesu gêjô èsêac aweŋ gebe “Amac ajala aê atom, tec ajala Tamoc atom. Embe ajala aê, oc ajala Tamoc êwiŋ.”

20 Biŋ tonaj Jesu kêsôm gêmoa lôm dabuŋ ma kêdôŋ lau gêmoa balêm, tanj kanom kékô naŋ. Mago lau sêkam en tôŋ atom gebe ênê noc mêmjkêsa atom tagen.

Gamêŋ tanj aê gabe lêna naŋ, amac atôm gebe naasa atom

21 Go kêsôm gêdêŋ èsêac kêtiam gebe “Aê jana ma amac oc ansom aê e amac êndu tonêm secgeŋ. Gamêŋ tanj aê jana naŋ, amac atôm gebe naasa atom.”

22 Tec Juda sêšom gebe “Moae gebe êjaiŋ tau, tec kêsôm gebe ‘Gamêŋ tanj aê jana naŋ, amac atôm gebe naasa atom’ nec me.”

23 Go enj kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Amac anja eloŋ, mago aê anja lôlôc. Amac anja nom tonec, mago aê anja nom tonec atom.”

24 Tec kasôm gêdêŋ amac gebe Amac êndu tonêm secgeŋ. Ma embe akêŋ êwiŋ gebe aê ñac tau tonec atom, oc amac êndu tonêm secgeŋ.”

25 Ma èsêac sêšom gêdêŋ en gebe “Ma aôm asa.” Tec Jesu kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Êtu asageŋja aê jasôm biŋ êndêŋ amac ñapanj.”

26 Aêjoc biŋ jasôm êndêj amac to jamêtôc amacŋa taêsam tec gêc. Nac tan kêsakiŋ aê gamêŋ naŋ, eŋ jas biŋjanôŋa, ma biŋ tan gaŋô anga ênê naŋ, kasôm lasê gêdêj ñamalac samob."

27 Eŋ kêsôm biŋ kêpi Tama gêdêj êsêac, mago nêŋ kauc kêsa atom.

28 Go Jesu kêsôm gebe "Êndêj tan anac ñamalacnê Latu sa naŋ, ajala gebe aê tau tonec. Aê gagôm tauc ñoc gêj atom, gêj tan Tamoc kêdôŋ gêdêj aê naŋ, tec kasôm.

29 Ma ñac, tan kêsakiŋ aê gamêŋ naŋ, tec gêwiŋ aê. Eŋ gedec aê taucgêŋ gamoa atom, gebe aê gagôm gêj, tan eŋ gêlic ñajam naŋ, ñapaŋ tec gamoa."

30 Eŋ kêsôm biŋ tonan ma lau gwalêkiŋ sêkêŋ gêwiŋ eŋ.

Bijjanô oc êngamboac amac su

31-32 Go Jesu kêsôm gêdêj Juda, tan sêkêŋ gêwiŋ eŋ naŋ gebe "Amac embe amoia ñoc biŋ ñalêlôm, oc atu aêjoc ñacseñomi ñanô "ma ajala biŋjanô e biŋjanô tau enjgamboac amac su."

33 Tec êsêac sêjô eŋ awa gebe "Abrahamnê ñawê aêac ma aêac atu lau ten nêŋ sakiŋwaga atomanô, ma amboac ondoc tec kôsôm gebe ôngamboac aêac su."

34 Go Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe "Bijjanô, aê jasôm tobiŋjanôgeŋ êndêj amac gebe ñamalac samob, tan sêgôm sec naŋ, têtu sec ñasakiŋwaga."

35 Saklîwaga oc êngôŋ andu endeŋ tôngen atom, latu tec êngôŋ endeŋ tôngenj.

36 Latu embe enjgamboac amac su, ôc tec amoia nêm lêtêgeŋ.

37 Aê kajalagac gebe Abrahamnê wakuc amac, mago amac adib abe anac aê andu ñam gebe aêjoc biŋ wackêsêp amacnêm ñalêlôm atom.

38 Gêj tan aê galic anja Tamocnê naŋ, tec kasôm. Ma biŋ, tan amac aŋô anja tameminê naŋ, tec agôm amboac tonanjeŋ."

39 Ma êsêac sêjô eŋ awa gebe "Tamemai Abraham." Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Embe Abrahamnê ñapalê amac, naŋ aŋgôm gêj atôm Abraham acgom,

40 ma galoc amac adib abe anac aê êndu. Aê kasôm biŋjanô, tan gaŋô anja Anôtônê naŋ, gêdêj amac, tec abe anac aê. Abraham gêgôm gêj amboac tonan atom.

41 Amac agôm tameminê genj." Ma êsêac sêsôm gêdêj eŋ gebe "Mockain teŋ kêka aêac lasê atom, aêac tamemai tageŋ tec gêmoa, eŋ Anôtô."

42 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Anôtô embe amac tamemi, oc têmtac êwiŋ aê, gebe aê kasa anja Anôtônê, ma anja ênê tec gamêj. Tauc kakac tauc tec gamêj nec atom. Nac tau tônenê kêsakinj aê gamêj."

43 Ambôac ondoc tec nêm kauc kêsa kêpi aêjoc biŋ atom. Ñam gebe amac akêŋ tanjem aêjoc biŋ akêtôm atom.

44 Amac tamemi Sadan tau, ma sec, tan kêkac tameminê ñalêlôm naŋ, abe aŋgôm ñanô ñsa. Nac tau tonan tôc andaŋgeŋ kêtû gêjac-ñamalac-ênduwaga ma eŋ gêmoa bijjanô ñalêlôm atom, gebe bijjanô gêc eŋja atom. Embe êsôm biŋdansaŋ, oc êsôm tau nê genj, gebe dansanténato dansanjmôkê eŋ.

45 Mago aê kasôm bijjanô, tec akêŋ gêwiŋ aê atom.

46 Amacnêm asa oc eoc aêjoc geo teŋ lasê. Aê embe jasôm blgjanô, ma amboac ondoc tec akêŋ êwiŋ aê atom.

47 Nac tan anja Anôtônê naŋ, gêjô Anôtônê biŋ. Amac anja Anôtônê atom, tec aŋô ênê biŋ atom."

Jesu agêc Abraham

⁴⁸ Juda sêjô en awa gebe “Aêac asôm gebe aôm ɳac Samariajanə teñ, tec ɳalau sec teñ gêôc aôm nec. Aêac asôm jagêdêñ me masi.”

⁴⁹ Tec Jesu gêjô êsêac aweiç gebe "Nalau sec ten gêôc aê atom. Aê katoc Tamoc sa, mago amac agôm aê êndu-êndugen.

⁵⁰ Tauc gasom waec atom. Nac tan̄ gesom ηoc waec ma kêmêtôc biŋ nan, tec gêmoa.

⁵¹ Binjanô, aê jasom tobinjanôgej êndêj amac gebe Nac tej embe êmansaj aênoç binj êtu tôrj, oc êlic gêmacanô atom endenj tôngen.”

⁵² Ma Juda sêôm gêdêj ej gebe "Galoc aêac ajala ñanôgej gebe ñalau sec ten gêôc aôm. Abraham to propete sêmac êndu, mago aôm kôsôm gebe 'Nac ten embe êmansaq aênoc biñ êtu tôñ, oc ênsaë gêmacanô atom enden tôngen.'

53 Aôm kôlélêk tamemai Abraham, tanj gêmac êndu naŋ su me. Ma propete sêmac êndu. Aôm gobe ôngôm taôm amboac asa.”

54 Tec Jesu gêjô êsêac aweñ gebe "Embe jaŋgôm tauc waec êsa, oc ḥoc waec ḥanô masi. Tamoc tan amac asôm gebe nêm Anôtô eŋ nanj, tec gêgôm aê waec kësa.

55 Amac ajala enj atom, mago aê tec kajala engac. Aê embe jasôm gebe Kajala enj atom, oc jatu dansanjtêna teñ jatôm amac. Mago aê kajala enj tec kamasañ ênê biñ gamoa.

⁵⁶ Tamemi Abraham têtac najam gebe êlic aênoc bêc e gêlic ma kêtû samuc."

57 Ma Juda sésôm gêdênyen gebe "Aômnêm jala kêtôm 50 su atom, ma gólico Abraham amboac ondoc."

⁵⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêny êsêac gebe “Bijñjanô, aê jasôm tobijñjanôgej êndêny amac gebe Abraham têna kékôc eŋ atomgen, ma aê gamoa.”

⁵⁹ Ma êsêac sejon poc sa sebe têtuc eŋ. Tec Jesu kêtaiŋ tau su anga lôm dabunj kêsa awê gêja.

9

Nac têna kêkôk en tomatapêcgeñ mataano ñajam kësa

¹Jesu kêsêlêñ gêmoa e gêlic ñac tenj têna kêkôc en tomatapêcgeñ.

² Ma nê ñacseñomi têtu kênac en gebe “Mêtêmôkê, asa gêgôm sec, ñac tau me têna agêc tama, tec têna kékôc en tomatapecgen.”

³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Nac tau gêgôm sec atom. Têna agêc tam sêgôm sec atom. En matapec gebe Anôtônê kôm tej êtu awê êpi en.

⁴ Âêac tanam ñac, tanj kësakinj aê nanj, nê kôm êndêj eleñjagenj. Nakesec êsa nanj lau teñ oc sénam kôm teñ atom.

⁵ Aê gamoa nom, tec katu nom tau ɳaja.”

⁶ Késôm bin tonaj ma kêkasôp kêsêp nom, go kêjalinj e ñalemoñoma jakékêj këpi ñac tau mataanô,

⁷ go kêşôm gêdêj ej gebe “Ôna ma ônsaŋju taôm aŋga bugêjactoŋ Siloam” (tanam ôkwi gebe “Nac tan sêšakiŋ ej naŋ.”) Amboac tonaj tec ej gêja kêsagu tau su ma gêmu gêja tomataanô gêlic gamêŋeŋ.

⁸ Ènê lau sackapoagêdô gêdêñ tauña to èsêac, tanj gêmunjeñ sêlic en keten-keteñ gêñ nañ, sêsôm gebe “Nac tanj gêñ gôn keten-keteñ gêñ nañ, nac tau tonec me masi.”

⁹ Tec ḥagēdō sēsōm gebe “Aec, ḥac tau tonec.” Ma ḥagēdō sēsōm gebe “Masi, nac ten, tan lanōnanô kêtôm tau nan.” Ma nac tau kêsōm gebe “Aê tau tonec.”

10 Go êsêac sêôm gêdêj ej gebe “Asagej gêgôm matamanô kêpoa lasê.”

11 Ma ej gêjô Êsêac awej gebe “Njamalac taŋ sêsam ej gebe Jesu naŋ, kêlaliŋ lemonj mêmekêj kêpi matocanô. Go kêsôm gêdêj aê gebe ‘Ôna Siloam ma ônsangu taôm.’ Tec aê gaja kasagu tauc e matocanô kêpoa lasê.”

12 Ma êsêac sêôm gêdêj ej gebe “Ma ɣac tau gêmoa ondoc.” Ej kêsôm gebe “Aê gajam kauc.”

Paraisi sêkip ej mataanô ɣajam kësa ɣalêj sa

13 Ma êsêac sêwê ɣac, taŋ gêmuŋgej matapec naŋ, dêdêj Parisai sêja,

14 gebe Jesu kêjaliŋ lemonj ma gêgôm ej mataanô kêpoa lasê tonaj gêdêj sabat teŋ.

15 Go Parisai têtu kênac ej kêtiam kêtua mataanô kêpoa lasêja. Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Nac tau kêkêj nom ɣalemoŋ kêpi matocanô ma kasagu tauc, tec matocanô galic gamêj.”

16 Tec Parisai ɣagêdô sêôm gebe “Nac tonaj anja Anôtônê atom, gebe gêjâm dabuŋ sabat atom.” Ma ɣagêdô sêôm gebe “ɣac sec teŋ oc êngôm gêjtalô kapôêj tône ɣai amboac ondocgej.” Ma sêwa tauŋ kékôc.

17 Ma sêôm gêdêj matapec kêtiam gebe “Ma aôm taôm oc ôsôm biŋ amboac ondoc êpi ɣac, taŋ gêgôm matamanô kêpoa lasê naŋ.” Tec ej kêsôm gebe “Eŋ propete teŋ.”

18 Juda sêkêj gêwiŋ gebe ej gêmuŋgej matapec ma galoc mataanô kêpoa lasê naŋ atom e sêmôêc ɣac, taŋ mataanô kêpoa lasê naŋ, têna agêc tama.

19 Ma têtu kênac êsêagêc gebe “Amagêc latômi, taŋ asôm gebe têna kékôc ej tomatapecgej naŋ, ɣac tau tonec me. Ma amboac ondoc tec galoc mataanô gêlic gamêj.”

20 Ma têna agêc tama sêjô êsêac awej gebe “Aêagêc ajala gebe latuŋi ej, taŋ têna kékôc ej tomatapecgej.”

21 Mago mataanô gêlic gamêj ɣalêj tec aêagêc ajam kauc. Ma ɣac taŋ gêgôm ej mataanô kêpoa lasê naŋ, aêagêc ajam kauc ej amboac tonaj. Atu kênac ej. Ej kêtua kapôêj sugac, tau êsôm nê biŋ.”

22 Têna agêc tama sêôm amboac tonaj kêtua têtêc Judaŋa, gebe Juda sêôm biŋ kêpi tagen gebe “Nac teŋ embe êsam Jesu gebe Kilisi,” naŋ têtiŋ ej su anja gôlôacnêj.

23 Têna agêc tama têtêc tonaj, tec sêôm gebe “Eŋ tau kêtua kapôêj sugac, atu kênac ej tau.”

24 Amboac tonaj sêmôêc ɣac, taŋ gêmuŋgej matapec naŋ, kêtua luagêcja ma sêôm gêdêj ej gebe “Otoc Anôtô sa. Aêac ajala gebe ɣac tône ej ɣac sec.”

25 Tec ej gêjô êsêac awej gebe “Eŋ embe ɣac sec, oc janam kauc. Tagen tonec tec kajala gebe gêmuŋgej matocpec, mago galoc galic gamêj.”

26 Ma êsêac sêôm gêdêj ej gebe “Eŋ gêgôm asagen gêdêj aôm. Eŋ gêgôm matamanô kêpoa lasê ɣalêj amboac ondoc.”

27 Ej gêjô êsêac awej gebe “Kasôm gêdêj amacgac mago akêj taŋem atom. Abe anjô asagen êtiam. Amac Abe atu ênê ɣacsejomi awiŋ me.”

28 Ma êsêac sêbu ej ma sêôm gebe “Aôm tec kôtu ênê ɣacsejomi, ma aêac tec atu Mosenê ɣacsejomi.

29 Aêac ajalagac gebe Anôtô kêsôm biŋ gêdêj Mose. Mago ɣac tône tec ajam kauc ênê ɣam.”

30 Tec ɣac tau gêjô êsêac awej gebe “Tonaj gêj kain teŋ gebe amac ajam kauc ênê ɣam, mago gêgôm matocanô kêpoa lasêgoc.”

31 Aêac tajala gebe Anôtô kékêj taŋa gêdêj lau sec atom. Mago ɻac teŋ embe êsap Anôtô tōj ma êŋgôm ênê biŋ ɻanô êsa, naŋ Anôtô oc êkêj taŋa ej.

32 Gêdêj andanĝenj e mēngêdêj galoc aêac taŋô ɻac teŋ gêgôm ɻac, taŋ têna kékôc ej tomatapécgeŋ naŋ, mataano kêpoa lasê ɻawae teŋ atomano.

33 Embe ɻac tōnê aŋga Anôtônen atom, oc êtôm gebe êŋgôm gêj teŋ atom."

34 Tec êsêac sêjô ej awa gebe "Tênam kékôc aôm tosec samucgeŋ ma gobe ôndôŋ aêac me." Ma têtij ej kêsa gêja.

35 Jesu gêjô têtij ej kêsa ɻawae, go gêdêj taŋ kêtap ɻac lau sa naŋ, kêsôm gebe "Aôm kôkêj gêwiŋ ɻamalacnê Latu me masi."

36 Ma ɻac tau gêjô ej awa gebe "Apômtau, ej asa gebe jakêj êwiŋ ej."

37 Tec Jesu kêsôm gêdêj ej gebe "Aôm gólic enjagac. Ej ɻac tau, taŋ gêjam binjaŋm gêdêj aôm gêmoa."

38 Ma ɻac tau kêsôm gebe "Apômtau, aê kakêj gêwiŋ." Ma kêpôj aduc gêdêj en.

39 Go Jesu kêsôm gêdêj ej gebe "Aê gamêj nom tonec gebe jamêtôc ɻamalac, gebe êsêac, taŋ sêlic gamêj atom naŋ, sêlic gamêj, ma êsêac, taŋ sêlic gamêj sêmoa naŋ, mateŋpec êsa."

40 Parisai taŋ sêmoa sêwiŋ ej naŋ, ɻagêdô sêjô biŋ tonaj ma sêôm gêdêj en gebe "Aêac mateŋpec amboac tonaj me."

41 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe "Amac embe matempêc, go sec ênêc amacjâ atom. Mago galoc asôm gebe 'Aêac alic gamêj,' tec nêm sec kêsap amac tōj."

10

Jesu kêtû ɻacgejob ɻajam

1 "Biŋjanô, aê Jasôm tobijjanôgeŋ êndêj amac gebe ɻac taŋ kêsô dombanêj sapa gêja, mago kêsô sacgêdôja atom, kêgêli palinj-palinjeŋ naŋ, kêtû ɻacgejob to kêjanjowaga teŋ.

2 Ma ɻac taŋ kêsô sacgêdôja naŋ, tec dombanêj ɻacgejob ej.

3 Nacgejobsacgêdôwaga gêlêc katam su gêdêj ej, ma domba sêjô ej awa ma ej gêmôeč nê domba kêsam êsêacnêj ɻaégenj, ma gêwê êsêac ɻa sêja.

4 Kékêj nê domba sêsa awê su, go tau kêsêlêj gêmuŋ ma domba têdaguc ej, gebe sêjala ênê awagac.

5 ɻac jaba teŋ oc têdaguc ej atom, oc sêc ej, gebe sêjala lau jaba aweŋ atom."

6 Biŋgôliŋ tonaj Jesu kêsôm gêdêj êsêac, ma biŋ tau, taŋ kêsôm gêdêj êsêac naŋ, sêlala ɻam atom.

7 Go Jesu kêsôm biŋ kêtiam gebe "Biŋjanô, aê jasôm tobijjanôgeŋ êndêj amac gebe Aê katu domba ɻasacgêdô.

8 Lau samob, taŋ sêmuŋ aê sêmêj naŋ, gengejtêna to kêjanjowaga. Tagenj domba sêkêj tanejj êsêac atom.

9 Aê katu ɻasacgêdô. Teŋ embe êsô aêŋageŋ êna, oc ênam ej kêsi. Ej êsô êsa ma êtap nê gêj êlôm tauŋa sa.

10 Gengejtêna gêmêj kêtû gêj tagenj tonecja gebe ênam gengeŋ to êmbuc ma enseñnjagenj. Aê gamêj gabe êsêac sêmoa mateŋ jali ma nêŋ gêj êlêscuc êsêacgeŋ.

11 "Nacgejob ɻajam tau aê. Nacgejob ɻajam tau êmac êndu êjô domba su.

¹² Nac tanj gêjôb kêtû awaŋa naŋ, eŋ ɻacgejob ɻanô atom, ma domba têtu ênê gêŋ atom. Eŋ êlic kêm sec êmêŋ, oc êwi domba siŋ ma êc êna, ma kêm sec mêmêŋac to ênam domba tau saliŋ-saliŋ.

¹³ Eŋ gejob kêtû awaŋa, tec gê go domba tau atom.

¹⁴ ɻacgejob ɻajam aê, tec kajala ɻoc gêŋ ma ɻoc gêŋ sêjala aê,

¹⁵ kêtôm Tamoc kêjala aê ma aê kajala Tamoc. Ma aê jamac êndu jajô domba su.

¹⁶ Aêjoc domba ɻagêdô sêmoa. Èsêac anga tonj sapa tonecja atom. Amboac tonanj kôm tonec gêjac aê ɻawae gebe jawê èsêac sêmêŋ e sêŋô aê aoc têtu tonj tageŋ ma ɻacgejob tageŋ.

¹⁷ Aê jamac êndu gebe jaŋgôŋ matoc jali êtiam. Kêtû biŋ tonanja Tamoc têtac gêwiŋ aê.

¹⁸ Nac teŋ êkôc matoc jali su anja aêjoc atom, tauc jakêŋ êna. ɻatau aê tec jakêŋ êna, ma ɻatau aê tec jakôc su êtiam. Tamoc kêjatu aê gebe amboac tonanj."

¹⁹ Ma Juda sêwa tauŋ kékôc kêtiam kêtû biŋ tonanja.

²⁰ Èsêacnêŋ gwälékin sêšom gebe "Nalau sec teŋ gêgôm eŋ, tec kêtû meloc. Amac akêŋ tanjem eŋ êtu asagenja."

²¹ Ma ɻagêdô sêšom gebe "Nac tonjalau sec teŋ oc êsôm biŋ amboac tonanj atom. Nalau sec teŋ kêtôm gebe êngôm mateŋpec mateŋ êlêc me."

Juda têtiŋ Jesu su

²² Kêdabiŋ om-sêjac-kawi-lôm-dabuŋja anja Jerusalem ma komô.

²³ Ma Jesu kêsêlêŋ gêmoa lôm dabuŋ gêmoa Salomonê lôm sêlêb.

²⁴ Tec Juda sêgi eŋ auc ma sêšom gêdêŋ eŋ gebe "Aô, aôm gobe aêac amoatotêntac lulu e êndêŋ ondocgenj. Aôm embe Kilisi tau, naŋ ôsôm lasê êndêŋ aêac."

²⁵ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe "Aê kasôm gêdêŋ amacgac, mago amac akêŋ gêwiŋ atom. Kôm taŋ gagôm gajam Tamoc laŋô naŋ, gêwa aê sa su.

²⁶ Ma amac akêŋ gêwiŋ atom, gebe amac anja aêjoc dombanêŋ atom.

²⁷ Aêjoc domba sêŋô aê aoc ma aê kajala êsêac ma têdaguc aê.

²⁸ Aê oc jakêŋ êsêac sêŋgôŋ mateŋ jali tengeŋ. Ètôm têm samob oc sênaŋja atomanô ma teŋ oc êjanjo êsêac su anja aê lemoc atom.

²⁹ Tamoc taŋ kékêŋ êsêac gêdêŋ aê naŋ, kêlêlêc samob su, ma ɻac teŋ kêtôm gebe êjanjo êsêac su anja Tamoc lêma atom.

³⁰ Aêagêc Tamoc atu ɻanô tageŋ."

³¹ Tec Juda sejoŋ poc sa kêtiam sebe têtuc eŋ êndu.

³² Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe "Aê katôc kôm ɻajam taêsam anja Tamocnê gêdêŋ amac alic, mago kêtû kôm tonanj ɻai ɻaondocŋa tec abe atuc aê êndu."

³³ Go Juda sêŋô eŋ awa gebe "Aêac abe atuc aôm êndu kêtû kôm ɻajam tenja atom, kêtû biŋ alôb-alôbŋa to kêtû aôm ɻamalac, mago gôboa taôm kôtô Anôtôŋja."

³⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Teto gêc amacnêm biŋsu gebe 'Aê kasôm gebe amac anôtôi.' Teto gêc me masi.

³⁵ Eŋ kêsam lau, taŋ Anôtônenê biŋ gêdêŋ êsêac naŋ, gebe anôtôi. Biŋ tanj teto gêŋ naŋ, danseŋ su atom.

³⁶ Aê kasam tauc gebe Anôtônenê Latu aê. Ma amboac ondoc amac asôm gêdêŋ aê, taŋ Tamoc gêjam dabuŋ aê e kêsakinj aê kasêp nom gamêŋ naŋ, gebe Kôsôm biŋ alôb-alôb.

³⁷ Embe janam Tamocnê kôm atom, go akêŋ êwiŋ aê atom.

³⁸ Mago embe janam kôm tau, ma amac embe akêj êwiŋ aê atom, naŋ akêj êwiŋ kômgeŋ ma ajala to nêm kauc êsa gebe Tamoc gêmoa aê ɣalêlôm ma aê gamoa Tamoc ɣalêlôm."

³⁹ Tec êsêac sebe sêkam eŋ tōj êtiam, mago eŋ gêwê êsêac lemenj sa.

⁴⁰ Go gelom Jordan ɣamakeŋ ônêja kêtiam jagêmoa gamêj, taŋ gêmungeŋ Joaŋ kêsagu lau naŋ.

⁴¹ Ma lau taêsam dêdêŋ eŋ sêja ma sêšôm gebe "Joaŋ gêgôm gêntalô teŋ atom, mago biŋ samob, taŋ Joaŋ kêsôm kêpi ɣac tonec naŋ biŋjanô."

⁴² Amboac tonaj lau taêsam sêkêŋ gêwiŋ eŋ anga tônê.

11

Lasara gêmac êndu

¹ Nac teŋ, nê ɣaê Lasara, gêmac gêc Maria agêc têwao Marta nêŋ malac Betania.

² Maria naŋ geŋ oso Apômtau ɣa gêŋmalu ma gêbuŋ ênê akaiŋ ɣa môkêlauŋ naŋ, lu ɣac Lasara êmac gêc.

³ Tec luoagêc sêšakij biŋ gêdêŋ Jesu gebe "Apômtau, ôlic acgom, ɣac taŋ têmtac gêwiŋ eŋ naŋ, tec gêmac gêc."

⁴ Jesu gêñô biŋ tonaj ma kêsôm gebe "Tonaŋ gêmac êmac ênduŋa atom, êgôm eŋ gebe Anôtônenê wae ésa. Ma Anôtô êwaka Latunê wae sa êwiŋ."

⁵ Jesu têtac gêwiŋ Marta agêc lasio ma Lasara.

⁶ Eŋ gêñô gêmac tonaj ɣawae su, mago gêŋgôŋ gamêj, taŋ gêmoa naŋ, e bêc luagêc gêjaŋa acgom.

⁷ Go kêsôm gêdêŋ nê ɣacseŋomi gebe "Aêac tamu tana Judaia êtiam."

⁸ Tec ɣacseŋomi sêšôm gêdêŋ eŋ gebe "Mêtêmôkê, galocgeŋ Juda sebe têtuc aôm ɣa poc êndu, ma gobe ômu ôna tônê êtiam me."

⁹ Jesu gêjô êsêac awen gebe "Bêc samuc teŋ kêtôm ockatu ɣasawa 12. Nac teŋ embe êsêlêŋ êndêŋ ocgeŋ, oc êndiŋ akaiŋ êpi gêŋ teŋ atom, gebe êllc ɣawê nom tonecja."

¹⁰ Nac teŋ embe êsêlêŋ êndêŋ êmbêc, oc êndiŋ akaiŋ, gebe ɣawê gêc ênê ɣalêlôm atom."

¹¹ Eŋ kêsôm tonaj su acgom, go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Aêacnêŋ ɣac Lasara gêc bêc su, tec gabe ɣajaŋu eŋ."

¹² Ma ɣacseŋomi sêšôm gêdêŋ eŋ gebe "Apômtau, embe ênêc bêc, oc ênam eŋ sa naŋ."

¹³ Biŋ tonaj Jesu kêsôm kêpi Lasara gêmac êndu, mago êsêac seboc eŋ kêsôm kêpi tanêc bêc talêwaŋ tauŋja.

¹⁴ Tec Jesu kêsôm lasê gêdêŋ êsêac gebe "Lasara gêmac êndu."

¹⁵ Aê têtac ɣajam gebe gamoa eŋ ɣagala atom kêtôm amacŋa, gebe akêj êwiŋ. Amboac tonaj dandêŋ eŋ tana."

¹⁶ Ma Tom, taŋ sêšam eŋ gebe Ôlînbôm naŋ, kêsôm gêdêŋ ênê ɣacseŋomi ɣagêdô gebe "Dawiŋ eŋ tanamaŋ, gebe tamac êndu dawiŋ eŋ."

Jesu kêtû dandi sa to danjôŋ mateŋ jali ɣam

¹⁷ Jesu gêô lasê ma kêtap sa gebe Lasara gêc sêlêlôm bêc aclê su.

¹⁸ Betania tonaj gêc Jerusalem ɣagala, intêna tau kêtôm ockatu ɣasawa tagerj.

¹⁹ Tec Juda gwalêkin dêdêŋ Marta agêc Maria sêja-sebe sênač êsêac têntac tōj êtu lunjiŋa.

²⁰ Marta gêjô Jesu gêmêj ñawae ma kêpuc eñ tôjtôj gêja, ma Maria gacgen gêngôj andu.

²¹ Marta kêsôm gêdêj Jesu gebe “Apômtau, aôm embe ômoa tonec, luc oc êmac êndu atom.

²² Ma kajala gêwiñ gebe Aôm embe oteñ gêj teñ êndêj Anôtô, oc Anôtô êkêj êndêj aôm.”

²³ Ma Jesu kêsôm gêdêj eñ gebe “Lômjac oc êndi sa.”

²⁴ Marta kêsôm gêdêj eñ gebe “Aê kajalagac gebe êndêj bêc ñamu êndêj tanj ñacmatê sêndi sa nañ, eñ oc êndi sa êwiñ.”

²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêj eñ gebe “Sêndi sa to sêngôj mateñ jali ñam aê. Ñac tanj êkêj êwiñ aê nañ, êmac êndumañ, tagen oc êngôj mata jali.”

²⁶ Lau samob, tanj sêmoa mateñ jali ma sêkêj gêwiñ aê nañ, sêmac êndu atomanô, sêmoa tengeñ. Kôkêj gêwiñ biñ tonec me masi.”

²⁷ Ma awê tau kêsôm gêdêj eñ gebe “Aec, Apômtau, aê kakêj gêwiñ gebe Kilisi Anôtônê Latu, tanj êmêj nom nañ aôm.”

Jesu kêtaj

²⁸ Marta kêsôm biñ tonaj su ma jagêmôêc lasio Maria mëjkêsôm kelecgen gêdêj eñ gebe “Mêtêmôkê tec gêmoa ma gêmôêc aôm.”

²⁹ Maria gêjô e gêdi sa ôb tagen gêdêj Jesu gêja.

³⁰ Jesu gêô lasê malaclêlôm atom, gacgen gêmoa gamêj, tanj Marta jagêdac eñ nañ.

³¹ Juda tanj sêjac Maria têtac tôj sêngôj andu sêwiñ nañ, sêlic eñ gêdi sebenj kêsa gêja ma têdaguc eñ, seboc eñ êna sêô ma êtañ anja tôñê.

³² Maria gêja e gêô lasê gamêj, tanj Jesu gêmoa nañ, jagêlic eñ ma gêu tau jagêc eñ akaiñña, go kêsôm gêdêj eñ gebe “Apômtau, aôm embe ômoa tonec ma luc oc êmac êndu atom.”

³³ Jesu gêlic êsêac to Juda, tanj sêwiñ tauj sêmêj nañ, têtanj e atê gêmô eñ ma kêlénim tau.

³⁴ Go Jesu kêsôm gebe “Amac atoc ñac tau gêc ondoc.” Ma êsêac sêrôm gêdêj eñ gebe “Apômtau, ômôñej, go ôlic.”

³⁵ Jesu matasulu kêsa

³⁶ ma Juda sêrôm gebe “Alic acgom, têtac gêwiñ eñ ñanôgoc.”

³⁷ Ma êsêacnêj ñagêdô sêrôm gebe “Ñac tau, nañ gêgôm matapec mata gêlac nañ, oc kêtôm gebe ênam Lasara sa e êmac êndu atom me masi.”

Jesu gêju Lasara mata jali kêsa kêtiam

³⁸ Jesu atê gêmô eñ kêtiam e gêô lasê sêô. Ma sêô tau nañ pocgêsuñ, tec sêkêj poc tapa gêsañ auc.

³⁹ Tec Jesu kêsôm gebe “Akac poc tapa su.” Ma ñac gêmac nê luo Marta kêsôm gêdêj eñ gebe “Apômtau, ñasu kêsa gebe gêc bêc aclê su.”

⁴⁰ Tec Jesu kêsôm gêdêj eñ gebe “Aê kasôm gêdêj aôm, embe ôkêj êwiñ, oc ôlic Anôtônê ñawasi. Kasôm me masi.”

⁴¹ Go sêkac poc su, ma Jesu mata gedec ma kêsôm gebe “Tamoc, aê gajam danje aôm gebe kôkêj tanjam aê gedenj tôngen. Mago kasôm biñ tau kêtua lau tec sêkôsêkô necña, gebe sêkêj êwiñ aôm kôsakiñ aê gamêj.”

⁴² Aê kajalagac gebe kôkêj tanjam aê gedenj tôngen. Mago kasôm biñ tau kêtua lau tec sêkôsêkô necña, gebe sêkêj êwiñ aôm kôsakiñ aê gamêj.”

⁴³ Kêsôm biñ tonaj su ma gêmôêc ña awa kapôêj gebe “Lasara, ôsa ômôñej.”

44 Ma ḥacmatê kêsa toobo, naŋ si eŋ akain to lêma tōŋ, ma toobo waenŋa, naŋ sêkwa eŋ laŋôanô auc naŋeŋ gêmêŋ. Go Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aŋgamboac eŋ su ma akêŋ eŋ êna.”

*Lau dabuŋsêga to Parisai sêkic Jesunê biŋ
(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)*

45 Juda tanj dêdêŋ Maria naŋ, nêŋ taêsam sêlic Jesu gêgôm gêŋ tonanj e sêkêŋ gewiŋ eŋ.

46 Ma nêŋ ḥagêdô dêdêŋ Parisai jatedôŋ geŋ, tanj Jesu gêgôm naŋ, ḥawae gêdêŋ êsêac.

47 Tec lau dabuŋsêga to Parisai sêkac laumata sa ma sêšom gebe “Aêac daŋgôm amboac ondoc. Nac tôneŋ tec gêgôm gêŋtalô taêsam.

48 Aêac embe talicgeŋ ma êŋgôm nê gêŋ, oc lau samob sêkêŋ êwiŋ eŋ ma Rom mêtjsêjanjo aêacnêŋ gamêŋ tolaugeŋ su.”

49 Ma êsêacnêŋ ḥac teŋ, nê ḥaâ Kaiapa, tanj kêtu ḥac dabuŋsêga gêdêŋ jala tonanj gêmoa naŋ, kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac ajam kauc biŋ.”

50 Ma nêm kauc kêsa kêpi biŋ tonec atom gebe ḥac tagenj êmac êndu êjô lau, go êmoasiŋ amac êlêlêc lau samob sênaŋja su.”

51 Biŋ tonanj eŋ kêsôm tau nê biŋ atom. Eŋ kêtu ḥac dabuŋsêga gêdêŋ jala tonanj gêmoa, tec geoc ḥalô tonanj lasê kêpi Jesu êmac êndu êjô lauŋa.

52 Eŋ oc êmac êndu êjô lau tecenangeŋ atom, eŋ êkatoŋ Anôtônê lau samob, tanj sêngôŋ palip-palipgen naŋ, sa sêpi tagenj amboac tonanj.

53 Gêdêŋ bôc tonanj êsêac sêjac m sêkic êna biŋ sênaŋ eŋ ênduŋa.

54 Tonanj su ma Jesu kêsêlêŋ gêmoa awê kêsêp Juda ḥalêlôm kêtiam atom, kêtaiŋ taugeŋ aŋga tonanj gêja malac teŋ, ḥaâ Epraim gêc kêsi gamêŋ sawanja, jatonê ḥacseŋomi sêmoa tonanj.

55 Judanêŋ Pasa kêdabiŋ, tec lau taêsam aŋga gamêŋ tonanj sêpi Jerusalem sêja sêmuŋ Pasa ḥanoc, sebe sênaŋ dabinj tauŋ.

56 Êsêac sêšom Jesu sêmoa lôm dabuŋ ma sêšom gêdêŋ tauŋ gebe “Amac abe amboac ondoc, abe eŋ oc êmêŋ êlic om êwiŋ me.”

Lau dabuŋsêga to Parisai sêjatu biŋ gebe “ጀac teŋ embe êjala gamêŋ, tanj Jesu gêmoa naŋ, go êsôm lasê gebe sêkôc eŋ tōŋ.”

12

*Maria gen oso Jesu
(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)*

1 Pasa atom tagenj, bec 6geŋ gêc, tec Jesu gêo lasê Betania. Lasara tanj Jesu gêŋju eŋ sa aŋga ḥacmatênenêŋ naŋ, gêmoa malac tonanj.

2 Êsêac seno moasiŋ gêdêŋ eŋ aŋga tonanj, tec Marta gêjam sakirj gêŋ ma Lasara gen gêŋ gêŋgôŋ gêwiŋ êsêac.

3 Go Maria kêkôc bu ḥamalu, tanj ḥaôli kapôeŋ naŋ, kekec teŋ mêtjgeŋ oso Jesu akain ma gêbuŋ eŋ akain ḥa môkêlaŋ e bu tau ḥamalu kêpôŋ popoc kêkô andu tonanj ḥalêlôm.

4 Tec ênê ḥacseŋominêŋ teŋ, Juda Isariot, tanj gebe eoc eŋ lasê naŋ, kêsôm gebe

5 “Amboac ondoc sêkêŋ bu tau gêdêŋ lau sêjam ôli ḥa denari 300 atom, gebe sêkêŋ ḥaawa êndêŋ lau ḥalêlôm sawa.”

6 En taê gêjam lau ɻjalêlôm sawa, tec kêsôm biŋ tonaq nec atom. En jacgeŋenj tec kêbic êsêacnêŋ kanom, ma gêŋ taŋ lau sêkêŋ kêsêp naŋ, en kêkôc sa.

7 Tec Jesu kêsôm gebe “Ondec engen, en gêjam dôŋ aêŋoc bec sênsuŋ aêŋa.

8 Lau ɻjalêlôm sawa tec sêŋgôŋ sêwiŋ amac ɻapaŋ, ma aê oc jaŋgôŋ jawinj amac ɻapaŋ atom.”

Sêkic Lasaranê bij

9 Judanêŋ lau taêsam sêŋô en gêmoa tonaq ɻawae tec sêja, mago sêja kêtû Jesu taugenja atom, sebe sêlic Lasara, tanj Jesu gêŋu en sa aŋga ɻamatênenj naŋ êwiŋ.

10 Lau dabunjsêga sêkic biŋ gebe sênaç Lasara êwiŋ,

11 gebe Juda taêsam sêja kêtû enja e sêkêŋ gêwiŋ Jesu.

Jesu kêsô Jerusalem gêja

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Nageleŋ ma lau taêsam, tanj sêô lasê kêtû omja naŋ, sêŋô Jesu êna Jerusalem ɻawae,

13 tec sêôc tôtmtômlauŋ sêpuc en tôtmtôŋ sêja ma sêmôêc gebe “Osana, alanem en, naŋ gêmêŋ gêjô Apômtau laŋô naŋ, to Israelnêŋ kinj,”

14 Jesu kêtât doŋki ɻalatu teŋ sa ma gêŋgôŋ ɻaô kêtôm teto gêc gebe

15 “Sion Latuo, ôtêc taôm atom.

Ôlic acgom. nêm kinj gêŋgôŋ doŋki ɻalatu teŋ ɻaô gêdêŋ aôm gêwac.”

16 Gêdêŋ tonaq Jesunê ɻacsenjomî sêjala biŋ tonaq ɻam atom. Mago gêdêŋ tanj Jesu kêkôc nê ɻawasi sa su naŋ, ac taêŋ gêjam gebe biŋ tônê teto kêpi en, tec sêgôm ɻanô kêsa amboac tonaq.

17 Lau tanj sêwiŋ en gêdêŋ gêmôêc Lasara aŋga sêô ma gêŋu en sa aŋga ɻacmatênenj naŋ, tec sêsmôm biŋ tau lasê.

18 Amboac tonaq lau sêpuc en tôtmtôŋ sêja, gebe sêŋô en gêgôm gêŋtalô tonaq ɻawaegac.

19 Ma Parisai sêsmôm gêdêŋ tauŋ gebe “Kec, amac alicgac, amacnêm biŋ ɻanô masi, lau samob jatêdaguc engeŋ.”

Helen ɻagêdô sebe sêlic Jesu

20 Ma Helen ɻagêdô sêwiŋ êsêac, tanj sêpi Jerusalem sêja naŋ, sebe teteŋ mec êndêŋ om.

21 Lau tau dêdêŋ Pilip aŋga Betsaida Galilaiaŋa sêja ma teteŋ en gebe “Apômtau, aêacmêŋ abe alic Jesu.”

22 Tec Pilip jakêsmôm gêdêŋ Andrea ma Andrea agêc Pilip jasêsmôm gêdêŋ Jesu.

23 Ma Jesu gêjô êsêagêc aweŋ gebe “Nanoc kêdabiŋgac gebe ɻamalacnê Latunê ɻawasi êsa.

24 Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôgeŋ êndêŋ amac gebe Jangom ɻawê embe êsêp nom atom, oc êtu palê atom ma tau ênêc. Êtu palê acgom, go ênam ɻanô taêsam.

25 Nac tanj têtac gêwiŋ gebe êmoa mata jali naŋ, oc ênam sapu. Ma nac tanj têtac gedec tau gebe êmoa mata jali aŋga nom tonec naŋ, oc êmoasiŋ en êŋgôŋ mata jali teŋgeŋ.

26 Teŋ embe ênam sakiŋ aê, naŋ êndaŋguc aêmaŋ ma gamêŋ, tanj aê jaŋgôŋ naŋ, nac sakiŋwaga oc êŋgôŋ êwiŋ. Teŋ embe ênam sakiŋ aê, naŋ Tamoc oc etoc en sa.

Jesu gêwa tau sa gebe êmac êndu

27 “Galoc aêñoc katuc kôlénim tau, ma jasôm biñ amboac ondoc. Jasôm gebe ‘Tamoc, ônam aê kêsi êndêj noc tonec me.’ Masianô, aê gamêj kêtû noc tonecja.

28 Tamoc, ôngôm nêm ñaê ñawae êsa.” Ma biñ teñ kêsa aنجa undambê gêmêj gebe “Aê gagôm ñawae kêsagac, ma oc jañgom ñawae êsa êtiam.”

29 Lau tan sêkô nañ, sêñô e sêsmô gebe “Wapap gêjac.” Ma ñagêdô sêsmô gebe “Anjela teñ kêsôm biñ gêdêj en.”

30 Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Awa tônê kêsa kêtû aêña atam, kêsa kêtû amacja.

31 Galoc nom tonec ñatêm mêtôcja. Galoc Anôtô êtiñ nom tonec ñatau êsa êna.

32 Ma embe sêsuñ aê sa aنجa nom, oc jaê êsêac samob sa dêndêj aê sêmêj.”

33 Biñ tonaj ej kêsôm gebe êwa nê êmac êndu ñalêj sa.

34 Tec lau sêjô ej awa gebe “Aêac tec aňô gêc biñsu gebe Kilisi tau oc êmoa teñej. Ma amboac ondoc aôm kôsôm sêsuñ Ñamalacnê Latu sa acgom. Ñamalacnê Latu tonê asa.”

35 Go Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ja tau oc êwê amac ñasawa saunjeñ ôwiñ. Asalêj atôm lau, tañ ja gêwê êsêac nañ, gebe ñakesec êtap amac sa atom. Ñac tañ kêsêlêj gêmoa ñakesec ñalêlôm nañ, gêjam kauc gamêj, tañ gebe êna nañ.

36 Ja tec gêwê amac gêmoa. Amboac tonaj akêj êwiñ ja tau gebe atu ñawê latui.”

Juda sêkêj gêwiñ Jesu atom

Jesu kêsôm biñ tonaj su ma gêja kêsiñ tau gêdêj êsêac.

37 En gêgom gêytalô kapôeñ taësam êsêac sêlic, mago sêkêj gêwiñ ej atom,

38 gebe propete Jesaia nê biñ êtu anô gebe

“Apômtau, asa lau sêkêj gêwiñ aêacma jaen,

ma Apômtau geoc nê lêma ñajaclai lasê gêdêj asa.”

39 Amboac tonaj êsêac têtôm gebe sêkêj êwiñ atom gebe Jesaia kêsôm teñ gêwiñ gebe

40 “En kêpô êsêac mateñanô ôkwi

to gêjac kapoac êsêac e nêj ñalêlôm ñadani kêsa,

gebe mateñanô sêlic gêj atom

to gêj ñalêlôm sêjala biñ atom ma sênam tauñ ôkwi atom,

e jañgom êsêac ñajam êsa atom.”

41 Biñ tonaj Jesaia kêsôm gebe gêlic Jesunê ñawasi to gêwa ej sêñac.

42 Biñ tonaj gêc, mago kasêganêj taësam sêkêj gêwiñ ej, tagen sêsmô lasê atom kêtû Parisaiña gebe têtij êsêac su aنجa gôñacnêj atom.

43 Lau tonaj ñai têntac gêwiñ waenj, tañ gêc ñamalacja nañ, kôlêlêc waenj, tañ gêc Anôtôna nañ su.

44 Jesu gêmôêc gêc awêgeñ gebe “Nac tañ kêkêj gêwiñ aê nañ, kêkêj gêwiñ aê atom, kêkêj gêwiñ ñac, tañ kêsakinj aê gamêj nañ.

45 Ma ej tañ gêlic aê nañ, gêlic ñac, tañ kêsakinj aê gamêj nañ.

46 Aê ja tec gamêj nom, gebe ñamalac samob, tañ sêkêj gêwiñ aê nañ, nêj teñ êmoa ñakesec atom.

47 Ma ñac teñ embe êjô aêñoc biñ ma êmansañ atom, nañ aê oc jamêtôc ej atom, gebe aê gamêj gabe jamêtôc lau nomja atom, gamêj gabe janam lau nomja kêsi.

48 Nac tanj kēpō aê siŋ ma kēkōc ηoc biŋ sa atom naŋ, kētap nê ηac-êmêtôc-
eŋwaga sa. Biŋ tanj kasôm naŋ, êmêtôc eŋ êndêŋ bêc ηamua,

49 gebe aê kasôm tauc ηoc biŋ atom, Tamoc tau, tanj kēsakinj aê gamêŋ naŋ,
kējatu aê kêtū biŋ, tanj jasôm to jawa sa naŋya.

50 Ma aê kajala gebe ênê jatu kêtū daŋgōj mateŋ jali teŋgeŋ ηam. Amboac
tonaŋ biŋ, tanj gawê sa naŋ, gawa sa kêtôm Tamoc kêsôm gêdêŋ aê.” *

13

Jesu kēkwasiŋ nê ηacseŋomi eŋkaiŋ

1 Om Pasa kêdabinj su ma Jesu kējala nê noc êwi nom tonec siŋ êndêŋ Tama
ênaŋa gêsuŋ sa. Eŋ têtac gêwirj nê lau, tanj sêmoa nom naŋ ηanô, ma têtac gêwirj
êsêac e gêjac dabiŋ kêpi nê ηacseŋomi.

2 Èsêac seŋ gêŋ sêngôj ma Sadaŋ kêbaliŋ biŋ kêsêp Simon Isariot latu Juda
su, gebe eoc Jesu lasê.

3 Jesu kējala gebe Tama kékêŋ gêŋ samob kêsêp eŋ lêma to kējala gebe
mêŋkêsa aŋga Anôtônê ma oc êmu êndêŋ Anôtô êna êtiam,

4 tec gêdi sa aŋga tebo ma kēkōc nê ηakwê ηaŋha su ma kēkōc obo sakinja
jakêjandinj.

5 Go kékêc bu kêsêp laclu jagêjac m kêsagu ηacseŋomi eŋkaiŋ ma gêbuŋ ηa
obo, tanj kêjandinj naŋ.

6 Gêgôm e jakêsa Simon Petere, go ηac tau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Apômtau,
aôm gobe ônsanju aê ockaiŋ me.”

7 Tec Jesu gêjô eŋ awa gebe “Gêŋ tanj galoc gagôm naŋ, gôjam kauc malôgen
go ôjala.”

8 Ma Petere kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Masianô, aôm ônsanju aê ockaiŋ atom-
anô.” Jesu gêjô eŋ awa gebe “Aê embe jansanju aôm atom, oc ôwê kainj aê
atom.”

9 Ma Simon Petere kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Apômtau, amboac tonanj ock-
aiŋgen atom, lemoc to môkêcapac êwiŋ acgom.”

10 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Nac tanj gêliŋ bu su naŋ, êkwasiŋ tau êtiam
atom, akaiŋ tagenj, gebe eŋ kêtū selecgac. Amac atu selec amboac tonanj,
tagenj samob atom.”

11 Eŋ kējala ηaceoc-eŋ-lasêwaga su, tec kêsôm gebe “Amac samob atu selec
atom.”

12 Eŋ kesagu èsêac eŋkaiŋ su, go kêsô nê ηakwê sa kêtiam jagêŋgôj sic ma
kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Amacnêm kauc kêpi gêŋ, tanj gagôm gêdêŋ amac
naŋ, me masi.

13 Amac tonanj asam aê gebe Mêtêmôkê to Apômtau, naŋ asôm jagêdêŋ, gebe
aê tau tonec.

14 Apômtau to mêtêmôkê tau aê embe jansanju amac emkaiŋ, go ansanju
taôm emkaiŋ êndêŋ-êndêŋgenj amboac tonanjenj,

15 gebe aê katôc ηadôŋdonj gêdêŋ amac gebe amac taôm anjôm amboac
gagôm gêdêŋ amac su.

16 Biŋjanô, aê jasôm tobirjanôgenj êndêŋ amac gebe Sakinwaga kêlêlêc nê
ηatau atom, ma jaenwaga kêlêlêc ηac, tanj kêsakinj eŋ naŋ atom.

17 Embe ajala biŋ tonanj ma embe anjôm ηanô êsa, oc aê aoc êôc amac.

* **12:50:** Denari tagenj kêtu komwaganenj ηaoli bec tagenjja.

18 “Ma Jasôm êpi amac samob atom. Aê kajala lau, taŋ kajalinj êsêac sa naŋ. Mago biŋ, taŋ teto gec naŋ, êtu anô gebe ‘Nac taŋ geŋ aêŋoc mo naŋ, gêōc akaiŋ sa gebe êka aê.’

19 Biŋ tau ḥanô kêsa atom tagen, ma galoc jawa sa êndêŋ amac kwananĝen. Ma êndêŋ biŋ tau ḥanô êsa, go akēn êwîŋ gebe aê tau tonec.

20 Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôgenj êndêŋ amac gebe Teŋ embe êkôc ḥac, taŋ aê kasakinj ej naŋ sa, oc êkôc aê sa. Ma teŋ embe êkôc aê sa, oc êkôc ḥac, taŋ kêsakinj aê gamêŋ naŋ sa.”

Jesu kêtôc ḥac, taŋ eoc ej lasê naŋ

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Jesu kêsôm biŋ tonanj su e katu kélénim tau, go gêwa sa gêc awêgenj gebe “Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôgenj êndêŋ amac gebe Amacnêm ḥac teŋ oc eoc aê lasê.”

22 Ma ḥacsejomi mateŋjanô gêdêŋ tauŋ ma sêjam kauc ḥac, taŋ ej kêsôm biŋ kêkanôŋ ej naŋ.

23 Ḥacsejominêŋ teŋ, tan Jesu têtac gêwinj ej naŋ, gêŋgôŋ kêsi ejŋa.

24 Ḥac tonanj tec Simon Petere kêsênic mata ej ma kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ôtu kênac ej gebe biŋ tonanj kêsôm kêpi asa.”

25 Go Ḥac tau kêsôŋ Jesu asêtékwa ḥalabu gêja ma kêtu kênac gebe “Apômtau, asa.”

26 Tec Jesu gêjô ej awa gebe “ጀac tau tec aê oc jasac mo ḥagêdô tōŋ ma jakéŋj êndêŋ ej.” Go kêscac mo ḥagêdô tōŋ ma kêkôc jakékéŋj gêdêŋ Simon Isariot latu Juda.

27 Ḥac tau geŋ su, ma Sadaŋ kêsêp ênê ḥalêlôm gêja. Tec Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe “Gêŋ taŋ gobe ôŋgôm naŋ, ôŋgôm sebenj.”

28 Ma êsêac samob, taŋ sen gêŋ sêmoa naŋ, nêŋ teŋ kêjala biŋ, taŋ Jesu kêsôm gêdêŋ ej naŋ, ḥam atom.

29 Nêŋ ḥagêdô seboc Jesu kêsôm gêdêŋ ej gebe “Ônam ôli aêacnêŋ gêŋ omna kwananĝenj,” gebe Juda kêbic kanom. ḥagêdô seboc ej êkêŋ gêŋ êndêŋ lau ḥalêlôm sawa.

30 Ḥac tau geŋ gêŋ su ma gacgeŋ kêsa gêja. Ma gêbêcauc.

Biŋsu wakuc

31 Juda kêsa gêja su, go Jesu kêsôm gebe “Galoc ḥamalacnê Latunê ḥawasi mêmjkêsa ma Anôtônê ḥawasi kêsa kêtu ejŋa.

32 Anôtônê ḥawasi embe êsa êtu ejŋa, go Anôtô êkêŋ tau nê ḥawasi êndêŋ ej amboac tonanj. Ma êkêŋ ênê ḥawasi êsa sebenj.

33 Napalêac, aê jamoa jawinj amac ḥasawa saunĝenj êwîŋ, go ansom aê. Ma biŋ taŋ kasôm gêdêŋ Juda naŋ, galoc jasôm êndêŋ amac amboac tonanj gebe Gamêŋ taŋ aê jana, amac atôm gebe naasa atom.

34 Aê jakéŋ biŋsu wakuc teŋ êndêŋ amac gebe Akêŋ nêm têmtac gêwinj elom tau. Akêŋ nêm têmtac gêwinj elom tau êtôm aê têtac gêwinj amac.

35 Embe akêŋ nêm têmtac gêwinj elom tau, go samob sêjala êndêŋ tonanj gebe aêŋoc ḥacsejomi amac.”

Jesu kêsôm lasê gebe Simon Petere ênsê ej auc

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

36 Ma Simon Petere kêsôm gêdêŋ ej gebe “Apômtau aôm ôna ondoc.” Tec Jesu gêjô ej awa gebe “Gamêŋ taŋ aê jana naŋ, galoc kôtôm gebe ôndaŋguc aê nec atom. Malôgeŋ, go ôndaŋguc.”

37 Ma Petere kêsôm gêdêj ej gebe “Apômtau, amboac ondoc galoc katôm gebe jandañguc aôm atom. Aê jamac endu êtu aômnya.”

38 Tec Jesu gêjô ej awa gebe “Aôm gobe ômac êndu êtu aêja me. Biñjanô, aê jasôm tobijjanôgej êndêj aôm gebe Talec oc êtañ atomgej, ma aôm ônsa aê auc atu dim têlêac.

14

Jesu kêtû intêna daô lasê dandêj Tameñja

1 “Nêm ɣalêlôm êlênim tau atom. Akêj êwiñ Anôtô ma akêj êwiñ aê.

2 Tamocnê andu tec ɣabalêm taêsam gêc. Embe ênêc atom, oc jasôm êndêj amac gebe Jana jamansañ nêm gamêj.

3 Aê jana jamansañ amacnêm gamêj su acgom, go jamu jamêj ma jakôc amac, gebe gamêj, tañ aê gêngôj nañ, amac aŋgôj awiñ.

4 Ma gamêj, tañ aê jana nañ, ɣaintêna amac alicgac.”

5 Tom kêsôm gêdêj ej gebe “Apômtau, gamêj tañ aôm ôna nañ, aêac ajala atom, ma oc alic ɣaintêna amboac ondoc.”

6 Tec Jesu kêsôm gêdêj ej gebe “Intêna aê ma biñjanô to aŋgôj matem jali ñam aê. Ñamalac teñ oc êndêj Tamoc êna atom, aê jawê ej acgom.

7 Embe ajala aê, oc ajala Tamoc amboac tonaj. Galoc tec ajala ej ma alic enjgac.”

8 Go Pilip kêsôm gêdêj Jesu gebe “Apômtau ôtôc Tamam êndêj aêac alic, go êtôm aêac.”

9 Tec Jesu kêsôm gêdêj ej gebe “O Pilip, gamoa gawiñ amac e ɣêngêj ma kôjala aê atom me. Nac tañ gêlic aê nañ, gêlic Tamoc su. Amboac ondoc tec kôsôm gebe ‘Ôtôc Tamam êndêj aêac.’

10 Aê gamoa Tamoc ɣalêlôm ma tamoc gêmoa aê ɣalêlôm nec kôkêj gêwiñ atom me. Biñ tañ kasôm gêdêj amac nañ, aê tauc ɣoc biñ atom. Tamoc tañ gêmoa aê ɣalêlôm nañ, gêjam nê kôm tonaj.

11 Akêj êwiñ aê gebe gamoa Tamoc ɣalêlôm ma Tamoc gêmoa aê ɣalêlôm. Embe masi, go akêj êwiñ êtu kôm tonajña.

12 Biñjanô, aê jasôm tobijjanôgej êndêj amac gebe Nac tañ kêkêj gêwiñ aê nañ, ênam kôm, tañ aê gajam nañ amboac tonaj ma oc ênam êlêlêc tonaj su, gebe aê jandêj Tamoc jana.

13 Ma gêj samob, tañ ateñ anam aê tanjôc nañ, oc jaŋgôm ñanô êsa, gebe Latu êwaka Tamanê ɣawasi sa.

14 Embe ateñ gêj teñ êndêj aê anam aê laŋôc, oc jaŋgôm ñanô êsa.

Jesu gêjac mata ɣalau Daburj

15 “Embe têmtac êwiñ aê, oc amansañ aêjoc biñsu.

16 Go aê jateñ êndêj Tamoc ma ej êkêj amacnêm ênamawemwaga teñ gebe ômoa êwiñ amac teñgej.

17 Nac tau ɣalau biñjanôja, tañ lau nomña sêkôc ej sa êtôm atom nañ, gebe êsêac sêlic to sêjala ej atom. Amac tec ajala enjgac, gebe gêwiñ amac ma gêmoa amacnêm ɣalêlôm.

18 “Aê oc jandec amac atôm mosêbu atom, aê oc jandêj amac jawac.

19 Nâsawa saunjej ma lau nomña sêlic aê êtiam atom, mago amac tec oc alic aê, gebe aê gaŋgôj matoc jali, tec amac oc aŋgôj matem jali amboac tonanjej.

20 Èndêj bêc ônê amac oc ajala gebe aê gamoa Tamoc ɳalêlôm ma amac amoia aê ɳalêlôm ma aê jamoa amac ɳalêlôm.

21 “Nac taŋ kékôc aêjoc biŋsu sa ma kamasaŋ naŋ, eŋ ɳac têtac gêwiŋ aêŋa. Nac taŋ têtac gêwiŋ aê naŋ, Tamoc têtac êwiŋ eŋ ma aê têtac êwiŋ eŋ amboac tonaj ma jaoc tauc lasê jandêj eŋ.”

22 Ma Juda, Isariot latu tonaj atom, kêsôm gêdêj eŋ gebe “Apômtau, aôm gobc oc taôm lasê èndêj aêac, mago èndêj lau nomja atom, naŋ ɳam amboac ondoc.”

23 Tec Jesu gêjô eŋ awa gebe “Nac teŋ embe têtac êwiŋ aê ma êmansaŋ aêjoc biŋ, oc Tamoc têtac êwiŋ eŋ ma aêagêc andêj eŋ naanjgôŋ awiŋ eŋ.”

24 Ma ɳac taŋ têtac gêwiŋ aê atom naŋ, kêmasaŋ aêjoc biŋ atom. Ma biŋ tau, taŋ amac anô naŋ, aêjoc biŋ atom, Tamoc taŋ kêsakiŋ aê gamêŋ naŋ nê.

25 “Biŋ tonaj naŋ aê gêŋgôŋ gawiŋ amac tec kasôm gêdêj amac.

26 Ma ênam-awemwaga ɳalau Dabuŋ tau, taŋ Tamoc êsakiŋ mérjénam aê laŋôc naŋ, oc èndôŋ biŋ samob èndêj amac to éwa amacnâm kauc sa e taêm ênam biŋ samob, taŋ kasôm gêdêj amac naŋ.

27 Aê jandec biŋmalô èndêj amac ma aêjoc biŋmalô oc jakêŋ èndêj amac. Mago jakêŋ èndêj amac amboac lau nomja sêkêŋ nec atom. Nêm ɳalêlôm êlénim tau to atêc taôm atom.

28 Amac anô aê kasôm gêdêj amac gebe jana ma oc jandêj amac jamêŋ êtiām. Embe têmtac êwiŋ aê, oc têmtac ɳajam ésa gebe jandêj Tamoc jana, gebe Tamoc kapôéŋ kêlélêc aê su.

29 Biŋ tau ɳanô kêsa atom tagen, mago gabe jasôm èndêj amac kwananĝen gebe èndêj taŋ ɳanô ésa naŋ akêŋ êwiŋ.

30 Aê jasôm biŋ gwalêkîŋ èndêj amac êwiŋ atom, gebe nom tonec ɳatau êmêŋ, mago oc êku aê tulu atom.

31 Tagen aê gagôm gêŋ, taŋ Tamoc kêjatu aê naŋ, gebe lau nomja sêjala aê têtac gêwiŋ Tamoc. Andi sa ma taêc anga tonec tana.

15

Jesu kêtu wainmôkê ɳanô

1 “Wainmôkê ɳanô aê ma Tamoc kêtu kôm wainja ɳatau.

2 Noc ɳawalô samob, taŋ gêjam ɳanô atom naŋ, oc eso êngic, ma samob, taŋ gêjam ɳano naŋ, oc ênac ɳasêli su gebe ênam ɳanô êlélêc.

3 Amac atu selec su kêtu biŋ, taŋ kasôm gêdêj amac naŋja.

4 Amoa aê ɳalêlôm, oc jamoa amac ɳalêlôm. Njawalô teŋ embe naêndiŋ êsô ɳamôkê atom, tau ênêc, oc êtôm gebe ênam ɳanô atom. Ma amac embe amoa aê ɳalêlôm atom, oc amboac tonaj.

5 “Wainmôkê aê ma ɳawalô amac. Nac taŋ gêmoa aê ɳalêlôm, ma aê gamoa eŋ ɳalêlôm naŋ, gêjam ɳanô taêsam, gebe aê embe jawiŋ atom, oc atôm gebe anjôm gêŋ teŋ atom.

6 Teŋ embe êmoa aê ɳalêlôm atom, oc sêmbaliŋ eŋ siŋ e êtu masê amboac ɳawalô, taŋ kêmeliŋ ma sejoŋ sa nasêmbaliŋ êpi ja gebe êniŋ su.

7 Embe amoa aê ɳalêlôm ma ɳoc biŋ oc ênêc amacnâm ɳalêlôm, ma embe têmtac êwiŋ gêŋ teŋ ma ateŋ, naŋ oc akôc.

8 Embe anam ɳanô taêsam e atu aêjoc ɳacseŋomi, go anjôm Tamocnê ɳawasi ésa.

9 Aê têtac gêwiŋ amac kêtôm Tamoc têtac gêwiŋ aê. Amoa ɳoc têtac gêwiŋ, taŋ kepeŋ amac auc naŋ ɳalêlôm.

10 Embe amansaŋ aējoc biŋsu, oc amoas ɻoc tētac gêwiŋ, taŋ kepeŋ amac auc naŋ ɻalêlôm, atôm aē kamasaŋ Tamocnê biŋsu ma gamoa ênê tētac gêwiŋ, taŋ kepeŋ aē auc naŋ ɻalêlôm.

11 “Biŋ tonan ɻai samob kasôm gêdêj amac, gebe ɻoc tētac ɻajam waçenêc amacnêm ɻalêlôm ma ênac dabir amacnêm têmtac ɻajam ênam amac auc.

12 Aējoc biŋsu tonec gebe Akêj nêm têmtac gêwiŋ elom tau êtôm aê tētac gêwiŋ amac.

13 Nac taŋ êmac êndu êjô nê lau naŋ, nê tētac gêwiŋ kêlêlêc ɻêngjer su.

14 Amac êmbe aŋgôm gêj, taŋ kajatu amac naŋ, oc atu aējoc lau.

15 Aê jasam amac gebe sakiŋwaga êtiā atom, gebe sakiŋwaga gêjam kauc gêj, taŋ nê ɻatau gêgôm naŋ. Aê kêsam amacgac gebe atu ɻoc lau, gebe gêj samob, taŋ gaŋo aŋga Tamocnê naŋ, tec gaoc lasê gêdêj amac su.

16 Amac tec ajalin aê sa atom, aê kajalin amac sa ma kasakinj amac gebe ana ma anam ɻanô, ma amacnêm ɻanô tonan ênêc ɻapaŋ. Ma gêj taŋ ateŋ anam aê laŋjôc naŋ, Tamoc oc êkêj êndêj amac.

17 Aê jajatu amac gebe akêj têmtac gêwiŋ elom tau.

Lau nomŋa têntac gedec Jesunê lau

18 “Lau nomŋa embe têntac endec amac, naŋ taêm ênam gebe têntac gedec aê kêtua ɻamatâ.

19 Amac embe aŋga lau nomŋa nêj, oc lau nomŋa têntac êwiŋ amac, gebe êsêacnêŋ ɻagêdô amac. Mago aê kajalin amac sa aŋga lau nomŋa nêj, gebe atu lau nomŋa êtiā atom, tec lau nomŋa têntac gedec amac.

20 Taêm ênam biŋ, taŋ kasôm gêdêj amac naŋ gebe Sakiŋwaga kêlêlêc nê ɻatau su atom. Èsêac séjanda aêgac, tec oc séjanda amac amboac tonan.

21 Gêj samob tonan ɻai oc sêŋgôm êndêj amac êtu ɻoc ɻaŋjâ, gebe sêjala ɻac, taŋ kêsakinj aê gamêj naŋ atom.

22 Aê embe jamêj to jawa biŋ sa êndêj èsêac atom, oc nêj sec masi. Mago galoc embe taŋj ênam gebe sênsa nêj sec auc, oc sêŋgôm naeo.

23 Nac taŋ têntac gedec aê naŋ, têntac gedec Tamoc amboac tonan.

24 Aê embe janam kôm, taŋ ɻac teŋ gêjam atom naŋ, aŋga èsêacnêŋ atom, go nêj sec masi. Tagen galoc sêlic ɻoc kôm tau su, mago têntac gedec aêagêc Tamoc.

25 Amboac tonan biŋ, taŋ teto gêc èsêacnêŋ biŋsu naŋ, oc êtu anô gebe ‘Èsêac têntac gedec aê ɻaðmagen’.

26 “Êndêj taŋ jasakinj ênam-awemwaga aŋga Tamocnê êndêj amac êmêj, Njalau biŋjanôja, naŋ ésa aŋga Tamocnê naŋ, oc êwa aê ɻam sa.

27 Ma amac awa aê ɻam sa amboac tonan, gebe amoas awinj aê gêdêj gajac m ɻoc kôm e mêŋgêdêj galoc.

16

1 “Biŋ tonan ɻai kasôm gêdêj amac gebe têmtac lulu e anaŋa atom.

2 Èsêac oc têtiŋ amac su aŋga gôlôacnêj. ɻanoc oc mêŋêsa ma samob, taŋ sênaç amac êndu naŋ, oc sênam kauc gebe sêjam sakiŋ gêdêj Anôtô ɻa gêj amboac tonan.

3 Gêj tonan ɻai oc sêŋgôm gebe sêjala Tamoc atom ma sêjala aê atom.

4 Biŋ samob kasôm gêdêj amac gebe èsêac embe sêŋgôm gêj tau êndêj ɻanoc, naŋ taêm ênam gebe biŋ tau kasôm gêdêj amac su.

“Gêmuñgen kasôm biŋ amboac tonaj gêdêŋ amac atom, gebe tauc gêŋgôŋ gawijŋ amac.

⁵ Ma galoc jandêŋ ɻac, taŋ kêsakiŋ aê gamêŋ naŋ jana, ma amacnêm ɻac teŋ kêtû kênac aê gebe ‘Ôna ondoc’ nec atom.

⁶ Aê kasôm biŋ tonaj gêdêŋ amac e amacnêm ɻalêlôm ɻawapac gêjam aucgeŋ,

⁷ ma aê jasom biŋjanô êndêŋ amac gebe jawi amac siŋ nec, oc êmoasiŋ amac. Embe jawi amac siŋ atom, oc ênam-awemwaga êndêŋ amac êmêŋ atom. Embe jana, go jasakiŋ ej êndêŋ amac êmêŋ.

⁸ Nac tonaj êmêŋ, go êwaka lau nomija nêŋ kauc sa êpi sec tau ma êpi bingêdêŋ to êpi Anôtônê mêtôc.

⁹ Êpi sec gebe sêkêŋ gêwiŋ aê atom.

¹⁰ Ma êpi bingêdêŋ gebe jandêŋ Tamoc jana ma amac alic aê êtiam atom.

¹¹ Ma êpi mêtôc gebe Anôtô kêmêtôc nom tonec ɻatau su.

¹² “Aêjoc biŋ ɻagêdô gwalékiŋ gebe jasôm êndêŋ amac ɻa tec gêc, mago galoc oc asip sa atôm atom.

¹³ Ma êndêŋ taŋ ɻac ônê, Nalau biŋjanôŋa, tau êmêŋ naŋ, oc êwê amac ajala biŋjanô tau tomalagen, gebe ej oc êsôm tau nê biŋ atom. Biŋ taŋ ej gêŋô nangen, tec êsôm ma eoc biŋ, taŋ oc mêtjësa naŋ, lasê êndêŋ amac.

¹⁴ Nac tau oc êwaka aêjoc ɻawasi sa, gebe ej oc êkôc su anga aêjoc ma êsôm lasê êndêŋ amac.

¹⁵ Tamocnê gêŋ samob kêtû aêjoc. Amboac tonaj tec kasôm gebe Nac tau êkôc su anga aêjoc ma êsôm lasê êndêŋ amac.

Nalêlôm ɻawapac ênam tau ôkwi êtu têntac ɻajam

¹⁶ “Têlageŋ acgom ma alic aê sapu, ma têlageŋ êtiam, go alic aê êtiam.”

¹⁷ Ènê ɻacsenjomi ɻagêdô sêşôm gêdêŋ tauŋ gebe “Biŋ tonec amboac ondoc, tec ej kêsôm gêdêŋ aêac nec gebe ‘Têlageŋ acgom ma alic aê sapu, ma têlageŋ êtiam, go alic aê êtiam, ma ɻalô tonec ‘Aê jandêŋ Tamoc jana.’”

¹⁸ Ma Èsêac sêşôm gebe “Biŋ tonec amboac ondoc, tec ej kêsôm nec gebe ‘Têlageŋ.’ Aêac tajala ènê biŋ ɻam atom nec.”

¹⁹ Jesu kêjala èsêac sebe têtu kênac ej, tec kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Amac apuc taôm gebe kasôm gebe ‘Têlageŋ acgom ma amac alic aê sapu, ma têlageŋ êtiam, go alic aê êtiam me.’”

²⁰ Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôŋeŋ êndêŋ amac gebe Amac oc atan ɻanô e apuc tanjiboa sa ma atan ma lau nomija oc têtu samuc. Amac oc amoat tonêm ɻalêlôm ɻawapacgeŋ, mago nêm ɻalêlôm ɻawapac tonaj oc ênam tau ôkwi êtu têmtac ɻajam.

²¹ Awê teŋ embe êkôc ɻapalê, oc nê ɻalêlôm ɻawapac gebe nê noc kêdabinjgac. Mago êndêŋ taŋ êkôc ɻapalê su naŋ, taê ênam ɻandaŋ êtiam atom, têmtac ɻajam gebe kêkôc ɻapalê kêtû awê sugac.

²² Amboac tonaj galoc tonêm ɻalêlôm ɻawapacgeŋ amoat e êndêŋ taŋ jalic amac êtiam naŋ, têmtac ɻajam êsa. Ma lau teŋ oc sêkôc têmtac ɻajam su anga amacnêm êtiam atom.

²³ Èndêŋ bêc ônê oc atu kênac biŋ teŋ êndêŋ aê êtiam atom. Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôŋeŋ êndêŋ amac gebe Embe aten gêŋ teŋ êndêŋ Tamoc anam aê lanjôc, oc êkêj êndêŋ amac.

²⁴ Mêngêdêŋ tonec amac aten gêŋ teŋ ajam aê lanjôc atom. Aten oc akôc ma têmtac ɻajam êsa samucgeŋ.

Jesu kēku nom tau tulu

25 “Birj tonec nai kasôm kêtû bingôlinj gêdêij amac. Ma ñanoc tau mêmësa, oc janam êtu bingôlinj êndêij amac êtiam atom, jawa Tamoc ñam sa êndêij amac ênêc awêgej.

26 Èndêij bêc ônañ amac oc atenj gêij anam aê lanjôc, nañ aê jasôm êndêij amac gebe aê oc jatej êndêij Tamoc êtu amacna ûtiam nec atom.

27 Tamoc tau tec têtac gêwînj amac, gebe amac têmtac gêwînj aê ma akêj gêwînj gebe aê kasa anja Tamocnê tec gamêj.

28 Aê kasa anja Tamocnê tec gamêj nom. Ma jawi nom sinj ma jandêj Tamoc jamu jana ûtiam.”

29 Tec ênê ñacseñomi sêôm gebe “Kec, galoc kôsôm gêc awêgej, gôjam kêtû bingôlinj atom.

30 Galoc aêac ajala gebe aôm kôjala birj samob ma kôpô lêna lau gebe têtu kênac birj tej êndêij aômja atom. Amboac tonaj tec aêac akêj gêwînj gebe aôm kôsa anja Anôtônê.”

31 Go Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Galoc akêj gêwînj me.

32 Alic acgom, noc tej oc mêmësa, ma noc tau kêdabiñ sugac, tanj sêsa amac elin-elinj amoa nêm êndêj êndêjgej ma oc andec aê taucgej jamoa, mago oc taucgej jamoa atom, gebe Tamoc gêwînj aê.

33 Aê kasôm birj tonec gêdêij amac gebe tobiñmalôgej amoa aê ñalêlôm. Anja nom tonec amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgej, mago têmtac êpa sugej. Aê kaku nom tau tulu sugac.”

17

Jesu ketenj mec kêtû nê ñacseñomiija

1 Jesu kêsôm birj tonaj su, go mata gedec undambê ma ketenj mec gebe “O Tamoc, ñanoc kêdabiñgac, ôkêj Latômñê ñawasi êsa, gebe Latôm oc êkêj aômnêm ñawasi êsa.

2 Aôm kôkêj ej kêtû gêj totau-totau samob ñatau, gebe êkêj lau samob, tanj kôkêj gêdêij ej nañ, sêngôj matej jali tehej.

3 Sêngôj matej jali ñam tonec gebe sêjala aôm Anôtô ñanô tagenj agêc Jesu Kilisi tau, tanj kôsakinj ej gêmêj nañ.

4 Kôm tanj kôsakinj aê gebe janam nañ, tec gajam e gajac dabinj su ma kakêj aômnêm ñawasi kêsa anja nom.

5 O Tamoc, galoc ôkêj ñawasi, tanj gêc aomña nañ, êndêij aê, ñawasi tanj gawê kaiñ gêdêij nom masigej ma gamoa gawinj aôm nañ.

6 “Aê gawa nêm ñaê sa gêdêij ñamalêc, tanj kôkêj gêdêij aê anja lau nomiña nêj. Aômnêm gêj êsêac, tec kôkbñ êsêac gêdêij aê ma sêmasaj aômnêm binj.

7 Galoc sêjala gebe gêj samob, tanj kôkêj gêdêij aê nañ, anja aômnêmgej,

8 gebe birj, nañ kôkêj gêdêij aê, tec kakêj gêdêij êsêac. Ac sêkôc sa e sêjala tonjanôgej gebe aê kasa anja aômnêm, ma sêkêj gêwînj gebe aôm kôsakinj aê tec gamêj.

9 “Aê katenj kêtû êsêacna, katenj kêtû lau nom-ñanja atom. Katenj kêtû êsêac tanj kôkêj gêdêij aê nañja, gebe nêm gêj êsêac.

10 Aênjoc gêj samob kêtû aômnêm gêj, ma aômnêm gêj samob kêtû aênjoc gêj, ma êsêac sêwaka aênjoc ñawasi sa.

11 Aê tec jaŋgôŋ nom êtiam atom, mago êsêacmêŋ gacgeŋ sêŋgôŋ nom. Ma aê jandêŋ aôm jawac. O Tamoc dabuŋ, ômansaŋ êsêac gebe sêmoa nêm ɳaâ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aê naŋ ɳalêlôm, ma têtu gêŋ tagenj amboac aêagêc tagenj.

12 Gêdêŋ taŋ gamoa gawiŋ êsêac naŋ, kamasaŋ êsêac sêŋgôŋ tonêm ɳaâgeŋ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aê naŋ. Aê gajob êsêac e nêŋ teŋ gêjaŋ atom, ɳac gêbac latu tagenj, gebe biŋ taŋ teto gêc naŋ, êtu anô.

13 Galoc tonec aê jandêŋ aôm jawac, ma biŋ tonec jasôm aŋga nom êwîŋ gebe ɳoc têtaç ɳajam ênam êsêac auc samucgeŋ.

14 Aê kakêŋ aômnêm biŋ gêdêŋ êsêac ma lau nomja têntac gedec êsêac, gebe êsêac aŋga lau nomja nêŋ atom, têtôm aê tauc aŋga nom atom amboac tonanj.

15 Aê jatenj gebe aôm ôkôc êsêac su aŋga nom atom, jatenj gebe ojop êsêac êndêŋ ɳac sec.

16 Êsêac aŋga nom atom têtôm aê aŋga nom atom.

17 Ônam dabuŋ êsêac ɳa biŋjanô tau, gebe aômnêm biŋ kêtû biŋjanô.

18 Aê kasakiŋ êsêac sêmoa nom kêtôm aôm kôsaki ɳ aê gamêŋ nom.

19 Ma aê janam dabuŋ tauc êtu êsêacjä gebe êsêac têtu dabuŋ tobiŋjanô amboac tonanj.

20 “Aê jatenj êtu êsêac tonec tauŋgeŋja atom, jatenj êtu lau, taŋ sêŋô êsêacnêŋ biŋ e sêkêŋ êwîŋ aê naŋna ūwîŋ

21 gebe samob têtu gêŋ tagenj amboac aôm, Tamoc, gômoa aê ɳalêlôm ma aê gamoa aôm ɳalêlôm. Ma êsêac sêmoa aêagêc ɳalêlôm, ec lau nomjä sêkêŋ êwîŋ gebe aôm kôsakiŋ aê gamêŋ.

22 Ma ɳawasi, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aê naŋ, tec kakêŋ gêdêŋ êsêac, gebe êsêac têtu gêŋ tagenj amboac aêagêc tagenj.

23 Aê gamoa êsêac ɳalêlôm kêtôm aôm gômoa aê ɳalêlôm, gebe ônac dabuŋ êsêac têtu gêŋ tagenj, ma lau nomja sêjala gebe aôm kôsakiŋ aê gamêŋ to têmtac gêwîŋ êsêac amboac têmtac gêwîŋ aê.

24 “O Tamoc, aê gabe gêŋ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aê naŋ, sêmoa sêwîŋ aê sêŋgôŋ gamêŋ, taŋ aê oc jaŋgôŋ naŋ, gebe sêlic aêhôc ɳawasi, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aê, gebe aôm têmtac gêwîŋ aê gêdêŋ nom ɳanô kêsa atom tagenj.

25 O Tamoc, ɳac gêdêŋ, lau nomja sêjala aôm atom, mago aê kajala aômgac, ma êsêac tonec tec sêjala gebe aôm kôsakiŋ aê.

26 Aê ɳawa nêm ɳaâ sa gêdêŋ êsêac ma oc jawa sa-jawa sa jamoa, gebe nêm têmtac gêwîŋ aêja ênêc êsêacnêŋ ɳalêlôm ma aê jamoa êsêacnêŋ ɳalêlôm.”

18

Sêkôc Jesu tôŋ

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Jesu kêsôm biŋ tonanj su, go gêwîŋ nê ɳacsenjomí sêsa jaselom bu Kidron. Kôm tenj gêc bu ɳamakeŋ ônêja, ma Jesu to nê ɳacsenjomí sêsep kômlêlôm sêja.

2 Juda taŋ geoc en lasê naŋ, gêlic gamêŋ tonanj kwanaŋgeŋ, gebe Jesu kêkac nê ɳacsenjomí sa aŋga tonanj elêmê.

3 Juda tau kêkôc lau matu tenj sa ma lau dabuŋsêga to Parisai nêŋ sakiŋwaga ɳagêdô sêwîŋ sêôc dawenj to lamp ma laukasap sa jasêô lasê.

4 Jesu kêjala gêŋ samob, taŋ gebe étap ej sa naŋ kwanaŋgeŋ, mago kêsa jakêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac asôm asa.”

5 Ma êsêac sêjô ej awa gebe “Jesu Nasaretja.” Go ej kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aê tau tonec.” Ma Juda taŋ gebe eoc en lasê naŋ, kêkô gêwîŋ êsêac.

6 Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê tau tonec,” ma êsêac sênu tauñgej e jasêu tauñ sêc.

7 Tec ej kêtû kênac êsêac kêtiam gebe “Amac asôm asa.” Ma êsêac sêsôm gebe “Jesu Nasaretja.”

8 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê kasôm gêdêj amac su gebe aê tau tonec. Embe ansom aê, ma andec êsêac onec sêna.”

9 Bin tonan gebe ênê biñ, tañ kêsôm nañ, êtu anô gebe “Êsêac tanj kôkêj gêdêj aê nañ, gajam êsêacnêj teñ sapu atom.”

10 Ma Simon Petere, nañ nê siñ gêc, tec gêbuc sa jakêpa dabuñsêganê sakiñwaga tañalaun anôja su, ma sakiñwaga tau nê ñaê Malku.

11 Tec Jesu kêsôm gêdêj Petere gebe “Ônsêmuñ siñ êmu êsêp ñaatali êna. Laclu tanj Tamoc kékêj gêdêj aê nañ, oc janôm gêj êsêp atom me.”

Jesu kékô dabuñsêga lanjôjnêm

12 Lau tonj tonanj to nêj kapitai ma Judanêj sakiñwaga sêkôc Jesu ma sêsô enj tõj.

13 Go sêwê ej dêdêj Anas sêja, Kaiapa tañ kêtû ñac dêbuñsêga gêdêj jala tonanj gêmoa nañ iawa.

14 Kaiapa tau tec kêsôm gêdêj Juda gebe “Ñac tagenj êmac êndu êjo lau, go êmoasinj lau êlêlêc.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Simon Petere agêc ñacseñom teñ têdaguc Jesu sêja. Ma ñac dabunsêga kêtala ñacseñom tonançac, tec gêwin Jesu kêsô ñac dabuñsêga nê andu ñamalacluñ gêja.

16 Ma Petere kékô sacgêdô ñadêmôêja. Go ñacseñom, tañ ñac dabuñsêga kêtala ej su nañ, kêsa jakêmasaj biñ gêdêj awê gejob sacgêdôja ma gêwê Petere agêc sêsô sêja.

17 Ma awê gejob sacgêdôja kêsôm gêdêj Petere gebe “Aôm kôtu ñac tõnê nê ñacseñom teñ gôwiñ me.” Ma ej kêsôm gebe “Masi.”

18 Gamêj ñaluc ma kômwaga to sakiñwaga sêmakop ja ma sêselu sêkô, tec Petere kêsêlu ja kékô gêwiñ êsêac.

Dabuñwaga kêtû lêsu Jesu

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Ma ñac dabuñsêga kêtû kênac Jesunê ñacseñomi to nê mêtê ñam gêdêj ej.

20 Tec Jesu gêjô ej awa gebe “Aê kasôm biñ gêdêj lau samob gamoa awêgej ma kadôj mêtê gamoa lôm malacña to lôm dabuñ, tañ Juda samob sêkac sa nañ, elêmê ma kasôm biñ teñ kasiñ atom.

21 Aôm kôtu kênac aê kêtû asagenja. Ôtu kênac lau-sêñô-biñwaga acgom, gebe êsêac tec sêjala aêñoc bi ñ, tañ kasôm nañ.”

22 Kêsôm bi ñ tonanj gêmoa ma sakiñwaga, tañ sêkô nañ, nêj teñ kêtap Jesu kêsêp alianô ma kêsôm gebe “Aôm gôjô ñac dabuñsêga awa amboac tonanj me.”

23 Tec Jesu gêjô ej awa gebe “Embe jasôm eso, nañ ôwa sa gebe keso. Ma embe jasôm êndêj, ma amboac ondoc gôjac aê.”

24 Go Anas gêsô ej tõj ma kêsakinj ej tolêpoagej gêdêj ñac dabuñsêga Kaiapa gêja.

*Petere gêsa Jesu auc kêtiam
(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)*

²⁵ Simon Petere kêsêlu ja kékô ma êsêac sêsmôm gêdêij en gebe “Aôm anja ênê nacsejominêj ten amboac tonan me.” Ma ej kêpa tau gebe “Masi.”

²⁶ Go ñjac dabuñsêga nê sakinwaganêj ten, Ñjac tanj Petere kêpa en tanjalauj su nañ gwadê, tec kêsôm gebe “Aôm tonec tê galic aôm gômoa kôm gôwinj en êne me.”

²⁷ Ma Petere kêpa tau kêtiam, tec sep tagen talec kêteaj.

*Jesu kékô Pilata lanjônêm
(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)*

²⁸ Bêbêcgej ma sêwê Jesu anja Kaiapanê séja gôlinjwaganê andu. Juda tauj sêsmô gôlinjwaganê andu séja atom, têtêc gebe sêngôm tauj têtu sec a têtôm gebe sêniñ Pasa sêwiñ atom.

²⁹ Amboac tonaj Pilata kêsa gadêij êsêac gêja ma kêsôm gebe “Atin bij ondoc ñakaij kêpi ñjac tonec.”

³⁰ Ma êsêac sêjô en awa gebe “Ñjac tonaj êmbe ñjac secanô atom, aêac oc akôc en andêij aôm amêij atom.”

³¹ Tec Pilata kêsôm gêdêij êsêac gebe “Amac taêm akôc en awac ma amêtôc en êtôm amacnêm biñsu.” Ma Juda sêsmôm gêdêij en gebe “Aêacma jao kékô gebe anac ñamalac teñ êndu atom.”

³² Biñ tonaj kêsa gebe Jesunê bij, tañ kêsôm gêwa nê êmac êndu ñalêj sa nañ, êtu anô.

³³ Amboac tonaj Pilata kêsô gôlinjwaganê andu gêja kêtiam jagêmôêc Jesu ma kêtû kênac en gebe “Judanêj kiñ aôm me masi.”

³⁴ Tec Jesu gêjô en awa gebe “Aôm taôm taêm gêjam bij tonaj tec kôsôm, me lau ñagêdô sêwa aê ñjam sa gêdêij aôm.”

³⁵ Ma Pilata gêjô en awa gebe “Aê Juda me. Aômnêm lau to lau dabuñsêga sêkêj aôm gôdêij aê gômôêj. Aôm gôgôm asagen.”

³⁶ Ma Jesu gêjô en awa gebe “Aêjoc gamêij gêc nom tonec atom. Embe aêjoc gamêij ênêc nom tonec, oc ñjoc lau sêncac siñ ma Juda sêkôc aê tôj atom. Mago aêjoc gamêij gêc tonec atom.”

³⁷ Ma Pilata kêsôm gêdêij en gebe “Amboac tonaj aôm kiñ teñ me.” Tec Jesu gêjô en awa gebe “Kôsômgac, aê kiñ teñ. Tinoc kêkôc aê tec gamêij nom tonec gebe jawa biñjanô sa. Lau samob, tañ nêj ñjam kasêp biñjanô nañ, sêjô aê aoc.”

³⁸ Ma Pilata kêsôm gêdêij en gebe “Biñjanô tau tonaj asagen.”

*Pilata kékic Jesunê bij
(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)*

Kêsôm bij tonaj su, go kêsa gêdêij Juda gêja kêtiam ma kêsôm gêdêij êsêac gebe “Aê katap bij teñ sa kêpi ñjac tònê atomanô.”

³⁹ Amacnêm mêtê teñ tec gêc gebe jañgamboac ñjac teñ su êtôm Pasagenj êndêij amac. Ma galoc abe jañgamboac Judanêj kiñ su êndêij amac me masi.”

⁴⁰ Ma êsêac sêmôêc sêôc aucgenj kêtiam gebe “Eñ atom, Baraba.” Ma Baraba tau tonaj en kêjañgowaga teñ.

19

¹ Gocgo Pilata kêsôm sêkôc Jesu tôj ma si en ña lêpoa.

² Ma sêkôc okêm mêtôsêmôê kêtû sunsunj, go sêkêj en kêkuc ma sêu ñakwê asôsamuc gêsac en,

³ go jasékô ej lajônêmja ma sêsêm gebe “Judanêj kin, ômoa ñajamôn.” Ma têtap ej kêsêp alianô.

⁴ Pilata kêsa gêja kêtiam ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Alic acgom, aê jawê ej êsa awê êndêj amac, go taôm ajala gebe katap biñ ten sa kêpi ej atom.”

⁵ Go Jesu tosunsuñ okêm ma tonjakwê asôsamuc kêsa awê gêdêj êsêac gêja. Ma Pilata kêsôm gêdêj êsêac gebe “Alic ñamalac tau tonec.”

⁶ Lau dabuñsêga to sakiñwaga sêlic ej e sêmôêc gebe “Ônac ej êpi kakesotau êna. Ônac ej êpi kakesotau êna.” Tec Pilata kêsôm gêdêj êsêac gebe “Taôm akôc ej awac ma anac ej êpi kakesotau, gebe aê tauc tec katap biñ ten sa kêpi ej atom.”

⁷ Juda sêjô ej awa gebe “Aêacma biñsu teñ gêc, ma êtu biñsu tonanja tec ej êmac êndu, gebe kêsam tau gebe Anôtônê Latu.”

⁸ Pilata gêjô biñ tonaj e kêtêc tau ñanô,

⁹ ma kêsô gôliñwaganê andu gêja kêtiam jakêtu kênac Jesu gebe “Aôm aῆga ondoc,” e Jesu gêjam tau tôj.

¹⁰ Tec Pilata kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm gôjam taôm tôj aê me. Aôm kôjala gebe aê katu ñatau jançamboac aôm suña to ñatau janac aôm òpi kakesotauñ me masi.”

¹¹ Ma Jesu gêjô ej awa gebe “Anôtô lôlôcñja embe êlôc atom, aôm ôtu aêñoc ñatau atom. Amboac tonaj ñac, tañ kêkêj aê gadêj aôm gamêj nañ, nê sec kêléléc aômnêm su.”

¹² Pilata gêjô biñ tonaj tec gesom intêna êngamboac ej suña, mago Juda sêmôêc sêôc aucgen gebe “Embe ôngamboac ñac tonaj su, oc kaisarané ñac aôm atom. Ñac teñ embe êngôm tau êtu kin nañ, oc etoc tau sa êndêj kaisara.”

¹³ Pilata gêjô biñ tonaj su, go gêwê Jesu kêsa awê e Pilata tau gêjôgôj lêpôj sêmêtôc biñja, nañ kêkô gamêj, tañ sêsam sebe “Masacpoc” nañ, sêsam ña Ebolai aweiñ gebe “Gabata.”

¹⁴ Biñ tonaj sêgôm gêdêj bêc, tañ sêmasañ tauñ kêtua Pasaña nañ. Ñaoc kêkô ñalungeñ ma Pilata kêsôm gêdêj Juda gebe “Alic nêm kin tauma acgom.”

¹⁵ Ma lau tau sêmôêc gebe “Enañamañ, ênañamañ. Ônac ej êpi kakesotau.” Tec Pilata kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac abe aê janac amacnêm kin êpi kakesotau êna me.” Ma lau dabuñsêga sêjô ej awa gebe “Aêacma kin masi, kaisara taugeñ.”

¹⁶ Sêsôm su, go kêkêj Jesu gêdêj êsêac gebe sêncac ej êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Amboac tonaj sêkôc Jesu sa sêja.

¹⁷ Ej tau gêôc nê kakesotau ma sêsa gamêj, tañ sêsam gebe “Gamêj mókêlacñja” nañ sêja, sêsam ña Ebolai aweiñ gebe “Golgata.”

¹⁸ Jasêjac ej kêpi kakesotau aῆga tonaj, ma ñac luagêc sêwirj ej senkaleñ makeñ-makenj, ma Jesu kêsêp ñalungeñ.

¹⁹ Ma Pilata keto ñalô teñ ma gêjac tamîñ kakesotau. Ñalô tau gebe “Judanêj Kin Jesu Nasaretña.”

²⁰ Gamêj tañ sêjac Jesu kêpi kakesotau nañ, gêc malacgala, tec Juda taêsam sêsam ñalô tau. Ma tetu ñalô tau ña Ebolai ma Rom to Helen aweiñ.

²¹ Tec Judanêj lau dabuñsêga sêsôm gêdêj Pilata gebe “Oto gebe ‘Judanêj kin atom,’ oto gebe ‘Enj tau kêsam tau gebe Judanêj kin aê.’ ”

²² Ma Pilata gêjô êsêac aweiñ gebe “Biñ tañ kato nañ katogac.”

23 Siñwaga sêjac Jesu kêpi kakesotau su acgom, go sêboa ênê ñakwê sa gêja toê aclê kêtôm êsêac siñwaga kêtômgenj. Ma ñakwê ôlija gacgej gêc. Ñakwê balin tau sêsi atom, sêwa samucgej anga gêsutêkwa ma kêsêp e gêdêj akaij,

24 ma sêsôm gêdêj tauj gebe “Takac êngic atom, tapuc kapoac ma takêj êndêj ñac tej êkôc samucgej.” Sêgôm tonaj gebe binj, taj teto gêc nan, êtu anô gebe

“Êsêac sêjac sam aêjoc ñakwê gêdêj tauj
ma sêpuc kapoac kétu ñoc ñakwê balinjña.”
Gêj tonaj siñwaga sêgôm.

25 Jesu têna agêc têna sauj, Kleopanê awê Maria, ma Maria Magdalanya sêkô Jesunê kakesotau ñalabu.

26 Jesu gêlic têna agêc ñacseñom, taj têtac gêwiñ ej nanj, agêc sêkô sêwiñ tauj, tec kêsôm gêdêj têna gebe “Awê, ôlic latôm tonanj.”

27 Go kêsôm gêdêj ñacseñom tau gebe “Ôlic tênam tonanj.” Ma gêdêj ñasawa tau tonanjen ñacseñom tau kékôc Jesu têna sa jagêngôj ênê andu gêwiñ ej.

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Tonaj su ma Jesu kêjala gebe gêjac dabinj nê gêj samob e gêbacnê gebe binj, taj teto gêc nanj, êtu anô, tec kêsôm gebe “Bu gêjô aê.”

29 Laclu tobu ñamakic kékô, tec sêscac méccelep tój kêsêp bu ñamakic ma sêjac kêsô ôpic jañesuñ kêpi gêdêj ej awasuñ gêja.

30 Jesu gênôm bu ñamakic tau su ma kêsôm gebe “Gajac dabinj sugac.” Go môkêapac gêjac tuluc ma kékêj nê katu gêja.

Sêguñ Jesu kêsêp nê bl

31 Gêdêj bêc tonaj, bêc sêmansañ tauj êtu Pasanya, tec Juda tetej Pilata gebe êkêj lau têtuc lau tau enjkaiñ tulu ma sêkôc êsêacnêj ñawêlêlañ su. Tetej ej nañ ñam gebe ñawêlêlañ señkalej kakesotau êndêj sabat atom, gebe sabat tonaj kapoej kêlêlêc.

32 Amboac tonaj siñwaga jatêtuc ñac ñamataja akain tulu ma ñac, taj sêjac ej geñkalej ñamakej nañ, sêgôm ej amboac tonanjej.

33 Go dedej Jesu sêja e sêlic ej gêmac êndu su, tec têtuc ej akaij tulu atom.

34 Mago siñwaga tej gêguñ ej ña kem ñamata kêsêp nê bi e gacgej dec to bu kêsa.

35 Ma ñac, taj gêlic genj tau nañ, kêsôm lasê ma kêsôm lasê tobiñjanôgenj. Ñac tau kêjala gebe kêsôm biñjanô gebe amac akêj êwîj amboac tonaj.

36 Sêgôm gêj tonec gebe binj, taj teto gêc nañ, êtu anô gebe “Êsêac oc têtuc ênê ñatêkwa tej tulu atom.”

37 Ma binj tonec êwîj gebe “Lau oc matej e ñac, taj sêguñ ej nañ.”

Êsêac sêsuñ Jesu kêsêp sê

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Biñ tonaj su acgom, go Jesunê ñacseñom tenj, taj gêjam nê ñalêlôm auc kêtêc Judañan, Josep anga Arimatia, ketej Pilata gebe êkôc Jesunê ñawêlêlañ su, tec Pilata gêlôc. Amboac tonaj Josep jakékôc ñawêlêlañ tau su.

39 Ma Nikodeme, taj gêmungej gedenj gêbêc gedenj Jesu gêja nañ, kékôc katêkwi to môsê sêgaluñ gawiñ tau kêtôm dôj 100 ma gêja amboac tonaj.

40 Êsêac lau tonaj jasekôc Jesunê ñawêlêlañ su ma sêساباñ togeñmalugej kêsêp obo kwalam-kwalam kêtôm Juda sesabañ nêj ñacmatê semoa.

41 Kôm teŋ gêc gamêŋ, taŋ sêkêŋ Jesu kêpi kakesotau naŋ ḥagala, ma sêô wakuc teŋ gec kôm tonaj ḥalelôm, taŋ tetoc ḥacmatê teŋ gêc gêmuiŋ su atomanoñ.

42 Ac tetoc eŋ gec tonaj gebe Judanêŋ bêc sêmansai tauŋja gêbacnê, tec sesuŋ Jesu gêc sêô tonaj dambegen.

20

Jesu gêdi sa anja ḥacmatênenêj

(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

1 Gêdêŋ woke ḥabêc ḥamata ḥabêbêc kanucgeŋ naŋ Maria Magdalanya gêja sêô e gêlic sêkac poc su anja sêawa.

2 Tec kêlêti jakêsôm gêdêŋ Simon Petere agêc ḥacseŋom, taŋ Jesu têtac gêwiŋ eŋ naŋ gebe “Èsêac sêkôc Apômtau sa anja sêô ma ajam kauc gamêŋ, taŋ tetoc eŋ gêc naŋ.”

3 Tec Petere agêc ḥacseŋom tau sêsa sêô sêja.

4 Agêc sêlêti lulugenj sêwiŋ tauŋ sêja e ḥacseŋom, naŋ kêlêlêc Petere ma gêmuiŋ jagêô lasê sêô kêtû ḥamata

5 jakêtuc kêniŋ e gêlic obo kwalam-kwalam gêc, mago eŋ tau kêsêp gêja atom.

6 Simon Petere kêdaguc e gacgeŋ kêsêp sêlêlôm gêja ma gêlic obo kwalam-kwalam gêc,

7 ma obo waenjja, taŋ sêu gêsac môkêapac naŋ, gêc gêwiŋ obo kwalam-kwalam tonaj atom, sêluŋ sa ma tetoc gêc tauŋa.

8 Gocgo ḥacseŋom, taŋ jagêô lasê sêô kêtû ḥamata naŋ, kêsêp ḥalêlôm gêja e gêlic ma kêkêŋ gêwiŋ,

9 gebe agêcnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ, taŋ teto gêc gebe Eŋ oc êndi sa anja ḥacmatênenêj naŋ, su atom tageŋ.

10 Tonaj su, go ḥacseŋomagêc sêc sêmu sêja.

Jesu geoc tau lasê gêdêŋ Maria Magdalanya

(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

11 Maria mêñketaŋ kêkô sê ḥamagê. Kêtaŋ ma kêtuc kêniŋ kêsêp sê ḥalêlôm

12 e gêlic anjela luagêc tonêŋ ḥakwê ḥaeb ḥâoma sêngôŋ gamêŋ, taŋ tetoc Jesuné ḥawêlêlaŋ gêc naŋ ḥamala, teŋ gêngôŋ eŋ môkêapacna ma teŋ gêngôŋ eŋ akaiŋja.

13 Ma agêc sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Awê, aôm kôtaŋ asagen.” Tec eŋ kêsôm gêdêŋ èsêagêc gebe “Èsêac sêkôc ḥoc Apômtau sa ma aê gajam kauc gamêŋ, taŋ tetoc eŋ gêc naŋ.”

14 Kêsôm biŋ tonaj su ma kêkac tau ôkwi e jagêlic Jesu kêkô, mago kêjala eŋ gebe Jesu nec atom.

15 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Awê, aôm kôtaŋ asagen. Aôm gosom asa.” Ma awê tau geboc eŋ ḥac-gejob-kômwaga teŋ, tec kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Apômtau, embe aôm ôkôc eŋ su, naŋ ôsôm gamêŋ, taŋ kotoc eŋ gêc naŋ, ḥam êndêŋ aê, ma jakôc eŋ jamêŋ.”

16 Go Jesu awa gêjac eŋ gebe “Maria.” Tec awê tau gêjac tau ôkwi ma kêsôm gêdêŋ eŋ ḥa Ebolai awenj gebe “Rabuni,” gebe “Mêtêmôkê.”

17 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ômoasac aê atom, gebe kapi gadêŋ Tamoc gaja atom tageŋ. Ôndêŋ lasici naôsôm êndêŋ èsêac gebe ‘Aê japi jandêŋ aê Tamoc to ac Tamemi, jandêŋ êôc Anôtô to amacnêm Anôtô jana acgom.’”

18 Amboac tonaq Maria Magdalanya jakêsôm lasê gêdêj ɻacseñomi gebe “Aê galic Apômtau su, tec kêsôm biŋ tonec gêdêj aê.”

*Jesu geoc tau lasê gêdêj ɻacseñomi
(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49)*

19 Woke ɻabêc ɻamataŋa tonaq ɻakêtula ma ɻacseñomi sêlai balêm, taŋ sêngôŋ naŋ, ɻakatam auc gebe têtêc Juda. Go Jesu jakêkô ɬêac ɻalungeŋ ma kêsôm gêdêj ɬêac gebe “Bijmalô êndêj amac.”

20 Kêsôm biŋ tonaq su, go kêtôc lêma to nê bi gêdêj ɬêac. Tec ɻacseñomi têntac ɻajam kêsa gebe sêlic Apômtau.

21 Go Jesu kêsôm gêdêj ɬêac kêtiam gebe “Bijmalô êndêj amac, aê jasakinj amac amboac Tamoc kêsakinj aê.”

22 Kasôm biŋ tonaq su, go gêju awajaô kêpi ɬêac ma kêsôm gebe “Akôc Nalau Dabuŋ ɬewac.”

23 Embe asuc launêj sec ôkwi, oc ênaŋa, ma embe aê tôŋ, oc gacgeŋ ɬêac ɬêac.

Jesu agêc Tom

24 Gêdêj taŋ Jesu mêŋgeoc tau lasê naŋ, ɬêac 12 nêŋ teŋ, Tom, taŋ sêsam enj gebe Ôliŋbôm naŋ, gêmoa gêwiŋ ɬêac atom.

25 Tec ɻacseñomi ɻagêdô sêjac miŋ gêdêj enj gebe “Aêac alic Apômtau su.” Ma enj kêsôm gêdêj ɬêac gebe “Aê embe jalic bêlêm ɻamala, taŋ gêc ɬêne lêma naŋ atom, ma embe jakêŋ lemoclatu ɬêsep bêlêm ɻamala atom, ma embe jakêŋ lemoc ɬêne bi atom, oc jakêŋ ɬewiŋ atomanô.”

26 Nabêc 8 gêjaŋa acgom, go ɻacseñomi sêngôŋ balêm kêtiam ma Tom gêwiŋ ɬêac. Ac sêlai katam auc sêngôŋ, ma Jesu jakêkô ɬêac ɻalungeŋ, go kêsôm gebe “Bijmalô êndêj amac.”

27 Ma kêsôm gêdêj Tom gebe “Ôkêŋ Iêmamlatu ɬênsac tecenec ma ôlic lemoc ma ôkêŋ lêmam ɬôŋ iŋoc bi ec têmtac lulu atom, ôkêŋ ɬewiŋgeŋ.”

28 Tec Tom gêjô enj awa gebe “O ɻoc Apômtau to ɬêoc Anôtô.”

29 Ma Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Aôm kôkêŋ gêwiŋ kêtu gôlic aêŋa me. Aê aoc ɬêoc ɬêac, taŋ sêlic ɻanô atom ma sêkêŋ ɬewiŋ.”

Joan keto buku tonec kêtu ɻam amboac ondocja

30 Jesu gêgôm gêntalô gwalêkiŋ nê ɻacseñomi sêlic, mago tetô samob toma-lagen kêsêp buku tonec atom.

31 Teto tonangeŋ gebe akêŋ ɬewiŋ Jesu, gebe Kilisi tau, Anôtônê Latu enj, ma akêŋ ɬewiŋ gebe aŋgôŋ matem jali êtu ɬêne ɻaŋa.

21

Jesu geoc tau lasê gêdêj ɻacsenomî 7

1 Tonaŋ su, go Jesu geoc tau lasê gêdêj nê ɻacseñomi kêtiam aŋga bugêjactonj Tiberiana, ma ɻamirj tau tonec.

2 Simon Petere agêc Tom, taŋ sêsam enj gebe Ôliŋbôm naŋ, ma Natanael aŋga Kana Galilaianja, ma Sebedai latuagêc to ɻacseñomi ɻagêdô nêŋ luagêc, ac sêngôŋ ɬewiŋ tauŋ.

3 Ma Simon Petere kêsôm gêdêj ɬêac gebe “Aê jana jansom i.” Tec ɬêac sêsôm gêdêj enj gebe “Aêac awiŋ aôm.” Ac sêsa jasêpi waŋ teŋ ma gêdêj gêbêc tonanj têtap i ten sa atom.

⁴ Gêdêj̄ gelenj̄mata, go Jesu kêkô ambêô ma nê ɻacsej̄omi sêjala ej̄ gebe Jesu nec atom.

⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêj̄ ɻsêac gebe “Napalêac, amacnêm gêj̄ taninj̄a ten gêc me masi.” Ma ɻsêac sêjô ej̄ awa gebe “Masi.”

⁶ Go kêsôm gêdêj̄ ɻsêac gebe “Au wasan ɻsêp waŋ ɻjalêsiŋ, taŋ kêsi anôŋa naŋ, ma oc atap ɻjanô sa.” Sêu kêsep gêja ma sebe sênam jaôŋ êpi êmêŋ e sêgôm jageo gebe i taêsam gêwê.

⁷ Ma ɻacsej̄omi taŋ Jesu têtac gêwiŋ ej̄ naŋ, kêsôm gêdêj̄ Petere gebe “Op, Apômtaugoc.” Simon Petere gêjô gebe Apômtau, tec kêkwa tau auc ɻja nê ɻjakwê, taŋ kêkôc su gêc naŋ, ma gêu tau kêsep bu gêja.

⁸ ɻacsej̄omi ɻagêdô towanjeŋ sêpoac jaban bau amboac tasaka ɻasawa êtôm 50, tec sêjam jaôŋ wasan toigen kêpi bau gêja.

⁹ Jasêsô bau e sêlic ja kêsa ma i to mo kêsa gêwiŋ.

¹⁰ Tec Jesu kêsôm gêdêj̄ ɻsêac gebe “Akôc i, taŋ galoc alô naŋ, ɻagêdô amêŋ.”

¹¹ Tec Simon Petere kêpi waŋ gêja ma gêjam jaôŋ wasan, taŋ i kapôeŋ 153 sêwê e tojoma naŋ, kêpi bau gêja, mago wasan gêngic atom.

¹² Go Jesu kêsôm gêdêj̄ ɻsêac gebe “Amêŋ, anij̄ gêj̄ bêbêcna acgom.” Nacsej̄omi samob têtêc tauŋ e nêŋ teŋ katu kênac ej̄ gebe “Aôm asa,” nec atom. ɻsêac sêjala enj̄gac gebe ej̄ Apômtau.

¹³ Go Jesu kêkôc mo jakêkêŋ gêdêj̄ ɻsêac ma i amboac tonanjeŋ.

¹⁴ Jesu gêdi sa aŋga ɻacmatênenêŋ ma geoc tau lasê gêdêj̄ nê ɻacsej̄omi kêtû dim têlêacna tonanŋ.

Jesu agêc Petere

¹⁵ Seŋ gêj̄ su, go Jesu kêsôm gêdêj̄ Simon Petere gebe “Joan latu Simon, aôm têmtac gêwiŋ aê kêlêlêc ɻsêac tônê su me masi.” Tec Simon gêjô ej̄ awa gebe “Aec, Apômtau, aôm kôjala gebe aêhoc ɻjalêlôm gêwiŋ aôm. “Ma Jesu kêsôm gêdêj̄ ej̄ gebe “Ojop aêhoc domba ɻjalatu.”

¹⁶ Go Jesu kêtû kênac ej̄ kêtiam kêtû dim luagêc gebe “Joan latu Simon, aôm têmtac gêwiŋ aê me masi.” Tec Simon gêiôc gêdêj̄ Jesu gebe “Aec, Apômtau, aôm kôjala lagac gebe aêhoc ɻjalêlôm gêwiŋ aôm.” Ma Jesu kêsôm gêdêj̄ ej̄ gebe “Ojop aêhoc domba.”

¹⁷ Go kêtû kênac ej̄ kêtû dim têlêac gebe “Joan latu Simon, aômnêm ɻjalêlôm gêwiŋ aê me masi.” Tec Peterenê ɻjalêlôm ɻawapac kêsa, gebe kêtû kênac ej̄ katu dim têlêac gebe “Aômnêm ɻjalêlôm gêwiŋ aê me masi,” ma kêsôm gêdêj̄ ej̄ gebe “Apômtau, aôm kôjala gêj̄ samob, aôm kôjala gebe ɻioc ɻjalêlôm gêwiŋ aôm.” Ma Jesu kêsôm gêdêj̄ ej̄ gebe “Ojop aêhoc domba.

¹⁸ Biŋjanô, aê jasôm tobiŋjanôgeŋ êndêj aôm gebe Aôm ɻapalêgeŋ, tec taôm kôjandiŋ nêm ômbiŋkap ma kôsêlêŋ gôja gamêŋ, taŋ gobe ôna naŋ. Ma embe otu ɻac laŋgwâ, oc ôlam lêmam ma teŋ êjandiŋ aômnêm ômbiŋkap ma êwê aôm ôna gamêŋ, taŋ taôm godec gebe ôna atom naŋ.”

¹⁹ Jesu kêsôm biŋ tonanŋ gebe êtôc Peterene lêŋ êmac êndu ma êwaka Anôtônenê ɻawasi saŋa. Kêsôm biŋ tonanŋ su ma keteŋ ej̄ gebe “Ôndaŋguc aê.”

Jesu agêc ɻacsej̄om, taŋ ej̄ têtac gêwiŋ naŋ

²⁰ Petere kêkac tau ôkwi e gêlic ɻacsej̄om, taŋ Jesu têtac gêwiŋ ej̄ naŋ kêdaguc. Gêdêj̄ ɻsêac seŋ Pasa ma ej̄ gêc kêsi Jesuŋa ma kêsôm gebe “Apômtau, asa oc eoc aôm lasê.”

²¹ Tec Petere gêlic ej̄ e kêsôm gêdêj̄ Jesu gebe “Apômtau, ma ɻac tônê oc amboac ondoc.”

22 Ma Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê embe têtac teŋ gebe eŋ êmoa e jamu jamêŋ, naŋ oc aômnêm biŋ me. Aôm tec ôndanguc aägeŋ.”

23 Amboac tonaq biŋ tonec kësa gêdêŋ lasitêwai ḥagêdô gêja gebe Nacsejom tònê oc êmac êndu atom. Jesu kêsôm ḥalô tonec gebe “Eŋ êmac êndu atom” nec atom. Eŋ kêsôm tagen tonec gebe “Aê embe têtac teŋ gebe eŋ êmoa e jamu jamêŋ, naŋ oc aômnêm biŋ me.”

24 Nacsejom tonec tec gêwa biŋ tau ḥai ḥam sa ma keto biŋ tau ma aêac ajala gebe biŋ, taŋ gêwa sa naŋ binjanô.

25 Jesu gêgôm gêŋ ḥanô ḥagêdô gwalêkin gêwiŋ. Aê taêc gêjam gebe êsêac embe sêwa samob sa tomalagen ma teto, oc êsêp papia taêsam e ênam ḥom aucgeŋ.

Gêj Taŋ Apostolo Sêgôm Naŋ APOSOLO

Gêj Taŋ Aposolo Sêgôm Naŋ nec Luka keto gêjac têku nê Nawaee Najam. Enj keto buku tau gebe ênac miŋ ñalau Dabun gêwê lau buja ñamatanya sêpuc Jesu waŋa ma sêsôm ênê Nawaee Najam lasê “anja Jerusalem to Judaia samucgeŋ ma Samaria ñagamêŋ e naêndêŋ nom ñamadiŋ” (1:8). Mêtê kêlaiŋ tau gêjac m anja Judanêŋ gamêŋ acgom, ma gelom-gelom jakêtu lau nomja samobgeŋ nêŋ sekêŋ gêwiŋ, tec ñamiŋ tau tonanj. Luka gebe ênac nê lau têm tônêja têntac tōŋ, tec keto gebe Mêtê tau kêkêli lau teŋ sêli tauŋ sa gêdêŋ kaisara, tê sejam gôliŋ Romnêŋ gamêŋ nê atomanô. Enj gêwa lau tau nêŋ kauc sa kêpi biŋ, taŋ lau Juda sekêŋ gêwiŋ to sekêŋ mateŋgeŋ sêmoa naŋ, gebe kêtu anô kêpi biŋ lau buja sekêŋ gêwiŋ necgac.

Buku tau nec ñasêbu têlêac, naŋ kêtôc aposolo to lau sêsôm Jesunê Nawaee Najam lasê kêsa anja gamêŋ dampê jaselom gamêŋ balinj ma sêwaka Gôlôac Dabun tau sa-sa naŋ gebe (1) Jesu kêpi undambê gêja su acgom, go gôlôac buja ñamatanya kêwaka tau sa anja Jerusalem tau; (2) Mêtê kêsa anja Palestina ñagameŋ ñagêdô (Samaria to Suria) gêwiŋ; ma (3) Mêtê gelom Gwêc Ñaluŋ ñagamêŋ ñagêdô samob e jagêdêŋ malacsêga Rom.

Aposolonêŋ buku tonec ñagêbôm teŋ gebe sêjac Ñaluŋ Dabun nê koleŋsêga ñamiŋ gêjam auc. Gêdêŋ Om Pentekostja Ñaluŋ Dabun toŋaclaiqeŋ mënjképi lau buja anja Jerusalem, tec gêwê to kêpuc êsêac to nêŋ laumata tōŋ kêtôm biŋ, tê sêjac ñamiŋ gec buku tau nê, samob gêmoageŋ. Ac sêkatoŋ lau buja ñamatanya nêŋ jaen sa ñatênaqeŋ gêc biŋ ñagêdô, taŋ aposolo sêjam-sejam mêtê lau ma tetô sa naŋ. Go gênsêga, taŋ tetô ñamiŋ gêc naŋ, kêtôc jaen tau ñaŋaclai kêtu anô kêpi lau buja sêsa nêŋ lêŋja ma kêpi gôlôac samob sêbiŋ tauŋ tōŋ tonanôgeŋ naŋja.

Nadênaŋ

1. Jesu gêjac dabinj aposolo kêtu nêŋ kôm sêwa ej ñam saŋa 1:1-26
 - a. Jesunê awamu kêjatu aposolo sa sêsôm ej wae lasêha ma gêjac mata Ñaluŋ Dabun gêdeŋ êsêac 1:1-14
 - b. Sêjalij ñac teŋ sa gêjô Juda su 1:15-26
 2. Sêwa Jesu sa anja Jerusalem 2:1-8:3
 3. Sêwa Jesu sa anja Judaia to Samaria 8:4-12:25
 4. Aposolo Paulu nê sakiŋ 13:1-28:31
 - a. Lêŋ Misionja ñamatanya 13:1-14:28
 - b. Aposolo sêkac tauŋ sa anja Jerusalem 15:1-35
 - c. Lêŋ Misionja kêtu luagêcja 15:36-18:22
 - d. Lêŋ Misionja kêtu têlêacja 18:23-21:16
 - e. Sêkêc Paulu tōŋ gêngôj kapoacwalô anja Jerusalem ma Kaisarea to Rom 21:17-28:31

APOSOLO

Jesu gêjac mata Ñaluŋ Dabur

¹ Teopili, biŋ ñamatanya tec kato su kêpi biŋ samob, taŋ Jesu gêgôm to kêdôŋ gêdêŋ taŋ gêjac m nê kôm

² e gêdêŋ bêc, taŋ Anôtô kêkôc ej sa naŋ. Anôtô kêkôc ej sa atomgeŋ ma Ñaluŋ Dabur kêkac Jesu tec kêsakiŋ aposolo, taŋ kêjaliŋ êsêac sa naŋ.

3 Gêdêñ tauj kêkôc nê ñandañ su nañ, kêtôc tau gêmoa mata jaliña gêdêñ êsêac gêjagêmu-gêjagêmu ñalén gwalékiñ. Sêlic enj kêtôm bêc 40 ma kêsôm biñ kêpi Anôtônê gamêñ gêdêñ êsêac.

4 Enj gêmoa gêwiñ êsêac ma gêjac jao gebe “Awi Jerusalem sinj atom ma aôñ biñ, tauj Tamoc gêjac mata to añô aanga aêñoc nañ, e ñanô ésa acgom.

5 Gebe Joan tec kêsagu lau ña bu, ma amac oc alinj Ñalau Dabuñ êtu nêm sañgu ñabêc jauc atom.”

Jesu kêpi undambê gêja (Mar 16:19-20; Luk 24:50-53)

6 Lau tan sêkac tauj sa nañ, têtu kênac enj gebe “Apômtau, êndêñ têm tonec oc ômansañ Israelnêñ gamêñ êtu gamêñ towae êtiam me masi.”

7 Ma enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêm kôm gebe ajala têm to noc, nañ ñaclai ñatau Tamoc taê gêjam gêc nê tauña nañ atom.

8 Mago Ñalau Dabuñ wacêpi amac e atu lau tonaclai ma awa aê ñam sa aanga Jerusalem to Judaia samucgeñ ma Samaria ñagamêñ e naêndêñ nom ñamadiñ.”

9 Jesu kêsôm biñ tonaj su, go êsêac sêlic enj kêpi lôlôc gêja e tao teñ kêsip enj su, tec materjanô sêlic enj sapu.

10 Enj kêpi gêja ma êsêac mateñ gê undambê ñanjêngêj sêkô e sêlic ñac luagêc tonjakwê ñaeb ñaôma mêmsekô sêwiñ êsêac.

11 Ac sêsôm gebe “Amac Galilaiawaga, asagenj akô matem gê undambê. Jesu tau, tan aanga amacnêm kêpi undambê gêja nañ, oc êmu êmêñ êtôm tê alic enj kêpi undambê gêja nê.”

Sêjalij ñac teñ sa gêjô Juda

12 Go aposolo sêmu aanga lôc, tan sêsam gebe Lôckatêkwi nañ, sêja Jerusalem. Lôc tau gêc Jerusalem ñagala amboac lêg sabatña teñ.

13 Jasêo lasê e gacgeñ sêpi andu ñabalém ñadeñ ñaôña, tanj êsêac sêmoasêmoa nañ sêja. Ma êsêac lau tau tonec Petere agêc Joan ma Jakobo agêc Andrea ma Pilip agêc Tom ma Batolomai agêc Matai ma Alpai ïatu Jakobo agêc Simon Selôto ma Jakobo latu Juda.

14 Lau samob tonaj sêwiñ lauo ñagêdô ma Jesu têna Maria to Jesu lasii teteñ mec tonêñ ñalêlôm kêpi tagenj sêjac ñawae sêmoa.

15 Gêdêñ ñasawa tonaj lasitêwai amboac 120 sêngôr sêwiñ tauj, go Petere gêdi kêkô êsêac ñaluñ ma kêsôm gebe

16 “O lasitêwaac, Ñalau Dabuñ gêôc Dawid awa sa ma kêsôm biñ kwanangeñ kêpi Juda, tanj gêwê lau-sêkôc-Jesu-tôjwaga nañ. Biñ tanj teto gêc nañ, kêtu anô sugac.

17 Ñac tonaj gêwiñ aêac ma gêwê kaiñ sakinj tonec gêwiñ.”

18 Ñac tau kêkôc awa geo jagêjam ôli kôm teñ, go gêu tau môkêapac gêmuñ e jagêôc gêngic kêsêp ñaluñgeñ ma ñafêtac gêwê.

19 Lau Jerusalemjaa samob sêñô biñ tonaj ñawae, tec sêsam kôm tau ñaê ña êsêac tauj aweiñ gebe Akeldama, ñam gebe “Kômdec.”

20 “Biñ tau teto gêc buku Pesalemjaa gebe

‘Enê andu oc êtu tuc e ñac teñ êngôr ñalêlôm atomanô’

Ma teto biñ tonec gêwiñ gebe

‘Ñac teñ oc êwê kaiñ ênê sakinj.’

21-22 “Amboac tonaj ñac teñ mêmjêwiñ aêacmañ ma êsôm Apômtau Jesu gêdi sa ñawae lasê. Enj ñac tanj aanga lau, tan sêselêñ sêwiñ aêac gêdêñ tanj Apômtau

Jesu kêsênj gêja gêmêj gêmoa aêac ñasawa gêdêj taŋ en gêliŋ Joaŋnê saŋgu naŋ, e mêmegêdêj gêwi aêac siŋ ma kêpi lôlôc gêja naŋ."

²³ Amboac tonaj sêkêj ñac luagêc, Josep, taŋ sêsam en gebe Barsaba, ma nê ñaŋ teŋ gebe Justu naŋ, agêc Matia.

²⁴ Go teteŋ meç gebe "O Apômtau, aôm kôjala ñamalac samob nêŋ ñalêlôm, mêmôtôc ñac tau, taŋ kôjaliŋ ej sa aŋga ñac luagêc tonec nêŋ naŋ, êndêj aêac,

²⁵ gebe êkôc sakiŋ to aposolonêj kôm sa êjô Juda, taŋ gêwi siŋ ma gêc gêja nê gamêj."

²⁶ Ma sêpuc kapoac e jakêsep Matia ma sêsam en gêwiŋ aposolo 11. * paliŋ-paliŋgeŋ êndêj sabat atom. Ësêac sêselêj intêna dambêgeŋ, tec sêsam ñasawa tonaj gebe lêj sabatna.

2

Nalau Dabuŋ kêsêp gêmêj

¹ Gêdêj bêc Pentekostja naŋ êsêac samob sêkac tauŋ sa sêŋgôŋ tagen.

² Go sep tagen ñadindij kësa aŋga undambê kêtôm mu gêbuc ñatêna mêmegêjam andu, taŋ êsêac sêŋgôŋ naŋ, auc samucgeŋ.

³ Ma sêlic gêj gêwa gêngic-gêngic amboac ja ñaimbêla mêmêscac êsêac ñaô gêdêj-gêdêngeŋ.

⁴ Ma ñalau Dabuŋ gêjam êsêac samob auc, tec sêjam lau jaba aweŋ kêtôm Ñalau Dabuŋ gêôc êsêac aweŋ sa.

⁵ Juda mansan aŋga gamêj samob, taŋ gêc umboŋ ñalabu naŋ, sêkac tauŋ sa jasêngôŋ Jerusalem.

⁶ Gamêj tau tonaj ñadindij kësa, tec lau samob sêpi tagen e têtakê gebe sêjô lau tônê sêjam êsêac tauŋ aweŋ gêdêj-gêdêngeŋ.

⁷ Lau samob sêlic e gêjac nêŋ Iêno aucto sê taêŋgeŋ ma sêšom gebe "Ësêac samob, tê sêšom biŋ sêmoa nê, lau Galilaianya me masi.

⁸ Amboac ondoc tec taŋô êsêac sêšom aêac tauŋ aweŋ, taŋ tenenj sêkôc aêac ma tasôm naŋ.

⁹ Lau Parta to Mede ma Elam, ma aêac, taŋ dangôŋ Mesopotamia to Judaia ma Kapadokia ma Pontu to Asia

¹⁰ ma Prugia to Pampulia ma Aiguptu to Libua ñagamêj Kurene ma lau, taŋ tamêj aŋga Rom naŋ,

¹¹ Judawaga to lau lêŋja ma lau Krete to Arabia, aêac taŋô êsêac sêšom Anôtônen gêrjtalô kapôeŋ ñawae ña aêac tauŋ awenj."

¹² Gêj tonaj gêjac êsêac samob naŋ Iêno auc e sêpê lêna ma sêšom gêdêj tauŋ gebe "Gêj tonaj ñam amboac ondoc."

¹³ Ma lau ñagêdô sêsu susu gebe "Wain wakuc kêjaninj êsêac."

Petere gêjam mêtê

¹⁴ Tec Petere to êsêac lau 11 dêdi sêkô, go kêsôm kêpuc awa sageŋ gêdêj êsêac gebe "Judawaga to amac samob, taŋ aŋgôŋ Jerusalem naŋ, aê jawa biŋ tonec ñam sa êndêj amac anô acgom.

¹⁵ Amac abe lau tonaj wain kêjaninj êsêac me. Masigoc. Oc gocgo tec mêmigic lauŋ sa kêkô.

¹⁶ Tagen biŋ, taŋ propete Joel kêsôm naŋ, kêtu anô gebe

¹⁷ 'Anôtô kêsôm gebe Êndêj bêc ñamuŋa oc jakêc ñoc Ñalau êpi ñamalac samob

* ^{1:26:} Lau Juda sêjac go gebe sênam kôm go sêselêj

e latômio to ñac oc seoc biñ lasê, ma nêm ñacsenjomí oc sêlic ñakatu, ma amacnêm lau ñanô oc sênêc mêt.

18 Èndêj bôc tonaj oc jakêj ñoc Njalau êpi ñoc sakinwagao to ñac e seoc biñ lasê.

19 Ma oc jakêj gêjsêga anja umboj Iôlôcna ma gêntalô anja nom elonja tonec ñai, dec to ja ma jadauñ.

20 Oc oc ênam kanuc ma ajôj êtôm dec, go Apômtaunê bêc kapôeñ ma bêc towae tau mêtjêsa.

21 Èndêj tônê lau samob, tañ awen gêjac Apômtaunj ñaê nañ, tec Anôtô oc ênam êsêac kêsi.

22 “Amac Israelwaga, anjô ñoc biñ tonec acgom. Anôtô kêwaka Jesu Nasaretja sa gedeñ amac ña genj kapôeñ to gêjsêga ma gêntalô. Eñ kékêj Jesu gêgôm gêñ tau gêmoa amac ñjalêlôm taôm ajalagac.

23 Anôtô taê gêjam ñabiñ to kêjala kêtû tôj kwananget gebe êwi ñac tau siñ êsêp amac lemem. Amac akêj ej gêdêj lau-seseñ-biñsu-popocwaga sêjac ej kêpi kakesotau, tec kêtôm amac taôm ajac ej êndu.

24 Ñac tau tonaj Anôtô kêgaboac ej su anja gêmac ñanjandañ ma gêju ej gêdi sa gebe gemacanô tau kékôc ej tôj kêtôm atom.

25 Dawid kêsôm biñ kêpi ej gebe

‘Aê galic Apômtau kêkô ñoc lañôcnêm gedeñ tôngenj.

Eñ gêmoa aêjoc anôja gebe jaku atom.

26 Amboac tonaj tec têtac ñajam kêsa ma imbeloc kêtû samuc.

Aê gamoa toôlic matê-matêgenj, mago kakêj matoc

27 gebe aôm oc ondec aêjoc katus êmoa lamboam atom

ma aôm Ôkêj nêm ñac dabuñ ôli êtu palê atom.

28 Aôm kôtôc intêna janjgôj matoc jaliña gêdêj aê.

Aôm oc ôkêj aê jamoa aôm lañômnêm e têtac ñajam ênam aê auc samucgenj.’

29 “O ñoc lasitêwaac, aê gabe jasôm abejí Dawid nê biñ ênêc awêgeñ êndêj amac. Eñ gêmac êndu ma sésuñ ej ma ênê sêô gêc aêac ñjalêlôm e gedeñ galoc.

30 Ñac tonaj ej propete teñ ma kêjala biñ, tañ Anôtô kêsôm kêtû tôj kêpi ej gebe ‘Aô mnêm wakuc teñ oc êngôj nêm lêpôj kinjña.’

31 Ej propete, tec gêlic biñ, tañ oculo mêtjêsa nañ kwananget ma kêsôm ñalô tonec kêpi Kilisi êndi saña gebe

‘Anôtô gedec ej gêmoa lamboam atom ma ej ôli kêtû palê atom.’

32 Ma Jesu tau tec Anôtô gêju ej gêdi sa ma aêac lau samob tonec alic genj tau asôm lasê.

33 Anôtô kesusñ ej sa jagêngôj ênê anôja, ma Jesu kékôc Njalau Dabuñ anja Tamanê kêtôm Tama gêjac mata gêdêj ej nañ, menkekec tec amac alic to anjô.

34 Dawid tau kêpi undambê gêja atomgenj, mago kêsôm gebe

‘Apômtau kêsôm gêdêj aêjoc Apômtau gebe Ôngôj aêjoc anôja

35 ej jakêj aômnêm ñacioj sêñec amkaiñ ñalabu acgom.’

36 “Amboac tonaj lau Israel samob sêjala ñanôgeñ acgom gebe Jesu tau, tañ amac ajac ej kêpi kakesotau nañ, Anôtô kékêj ej kêtû Apômtau to Kilisi.”

37 Sêñô biñ tonaj e kepen êsêacnêj ñalêlôm ñanô ma sêñom gedeñ Petere to aposoilo ñagêdô gebe “O lasitêwaac, aêacmêj oc anjgom taurj amboac on-clocgenj.”

38 Tec Petere kêsôm gedeñ êsêac gebe “Anam taôm ôkwi ma sensangu amac sênam Jesu Kilisi lanjô êtômgeñ gebe êsuc amacnêm sec ôkwi, go Anôtô êkêj Njalau Dabuñ êndêj amac êwac.

39 Gebe Anôtô gêjac mata biŋ kêpi amac to nêm ɻapalê ma êsêac lau gamêjbômja samob, kêpi êsêac samob, taŋ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô, kêkalem êsêac naŋ."

40 Ma Petere gêwa sa to gêjac biŋsu êsêac ɻa biŋ ɻagêdô gwalêkiŋ gebe "Akêŋ taôm andêŋ Anôtô gebe ênam amac kêsi aŋga lau geo tonaj nêŋ."

41 Lau taŋ sêkôc Peterenê biŋ sa naŋ, sêliŋ saŋgu. Ma gêdêŋ bêc tonaj lau amboac 3,000 jasêwiŋ gôlôac.

42 Lau tonaj ɻai sêmasaŋ aposolonêŋ mêtê to biŋ sêmbiŋ tauŋ tôŋja ma sêpô polom kêkôc to teteŋj me. Sêgôm gêŋ tonaj gedeŋ tôngenj.

Gôlôacnêŋ lêŋ

43 Êsêac samob têntac ɻatutuc, gebe aposolo sêgôm 0gêŋsêga to gêntalô taâsam.

44 Ma êsêac, taŋ sêkêŋ, gêwiŋ naŋ, samob sêŋgôŋ sêwiŋ tauŋ ma sêwê kainj nêŋ gêŋ samob sêpi tagenj.

45 Êsêac sêkêŋ nêŋ waba to gêŋ lau sêjam ôli ma sêjac sam ɻaawa gêdêŋ lau samob kêtôm sêpô lêna tauŋ gêdêŋ-gadêŋgeŋja.

46 Êsêac semoa lôm dabuŋ kêtôm bêcgeŋ, ma nêŋ ɻalêlôm kêpi tagenj to sêpô polom kêkôc kêtôm nêŋ andugenj ma seŋ nêŋ gêŋ totêntac ɻajam ma tonêŋ ɻalêlôm ɻajêŋ.

47 Êsêac sêlambiŋ Anôtô ma lau samob sêlic êsêac ɻajam ma sêmoasiŋ êsêac. Ma Apômtau kêkêŋ lau, taŋ gêjam êsêac kêsi naŋ, jasêwiŋ gôlôac tau kêtôm bêcgeŋ.

3

Nac ɻatêkwa kêtu goloŋ ôli ɻajam kêsa

1 Nasawa teŋ Petere agêc Joaŋ sêpi lôm dabuŋ sêja sebe teteŋj me. êndêŋ ɻanoc ocmatanya.

2 Ma ɻac teŋ gêmoa tonaj. Têna kêkôc enj akain to lêma kêtu goloŋ. Kêtôm bêcgeŋ lau sêbalanj enj jatetoc enj gêngôŋ lôm dabuŋ ɻakatam, taŋ sêsam gebe Katamnajam naŋ, gebe etenj gêŋ êndêŋ lau, taŋ sêso lôm dabuŋ sêna naŋ.

3 Nac tau gêlic Petere agêc Joaŋ sebe sêso lôm dabuŋ sêna, tec keterj gêŋ gêdêŋ êsêagêc.

4 Tec Petere agêc Joaŋ mateŋ gê enj e Petere kêsôm gebe "Matam ê aêagêc acgom."

5 Ma ɻac tau mata gê êsêagêc gêjam kauc gebe sêkêŋ gêŋ êndêŋ enj.

6 Go Petere kêsôm gebe "Silber to gold gêc aêŋa atom, ma gêŋ, taŋ gêc aêŋa naŋ, tec gabe jakêŋ êndêŋ aôm. Gajam Jesu Kilisi Nasaretja lanjô gebe Ôsêlêŋ."

7 Go kêkam enj gêdêŋ lêma anôŋa ma gegeŋ enj sa. Ma gaôgeŋ ɻac tau atapa to agwam ɻajaŋa kêsa,

8 ma gêboaq sa jakêkô ma kêsêlêŋ, go gêwiŋ êsêagêc kêsô lôm dabuŋ jakêlambiŋ Anôtô to kêsêlêŋ gêboaq kêpigenj.

9 Lau samob sêlic enj kêlambiŋ Anôtô gegeŋ taugeŋ gêmoa,

10 ma sêjala gebe ɻac, taŋ gêngôŋ kêsi lôm dabuŋ ɻakatamnajam ma keteŋ-keteŋ gêŋ gêmoa naŋ, ɻac tau tonecgoc. Ma sê taêŋ to sêŋjac lemenj kêtu gêŋ, taŋ kêtap enj sa naŋja.

Petere gêjam mêtê gêmoa Salomonê lôm seleb

11 Nac tau kêsap Petere agêc Joan tōj napanj, tec lau samob sê taêj ma sêkac sa dêdêj êsêac sêja jasêkô lôm sélêb, tañ sêsam gebe Salomonê nañ.

12 Petere gêlic lau tonaj ma awa gêjac êsêac gebe “Amac lau Israelwaga, asagenj asom biñ selec kêtû nac tonecja ma matemanô gêdêj aêagêc kêtû asagenjna. Abe aêagêc tauñ ma nacalai to najañ tec agôm ej kêsêlêj nec me.

13 Abraham agêc Isak ma Jakob nêj Anôtô ma tameñi samob nêj Anôtô kékêj nê sakijwaga Jesu nê nawañi kêsa. Nac tonaj, tañ amac akêj ej gêdêj nacjo ma asa ej auc akô Pilata lañjônêm. Pilata gebe êngamboac ej su,

14 mago amac asa nac dabuñ to gêdêj tau auc ma ateñ gebe sêngamboac nac, tañ gêjac ñamalac êndu nañ, su êndêj amac.

15 Nac tau gebe êwê amac anjôgôj matem jali, mago ajac ej êndu, nañ tec Anôtô gêju ej sa anja ñacmatêñej, aêac alic gêj tau tec asom lasê.

16 Ma nac tau, nañ amac alic to ajala ej nañ, kékêj gêwiñ Jesunê ñaê, tec ñaê tau gêjam ej sa. Jesu kêpuc nac tau tōj kékêj gêwiñ, tec gêgôm ej ôli samucgej ñajam kêsa tec alic ej kékô amac samob lañjômnenjia.

17 “O lasitêwaac, aê galicgac gebe amac ajam kauc tê agôm, ma amacnêm kasêga sêjam kauc amboac tonanjej.

18 Anôtô gêgôm nê biñ, tañ gêôc propete samob awen sa ma sêsmôm lasê gebe Kilisi êkôc ñandañ nañ, ñanô kêsa.

19 Amboac tonaj ambu taôm ma anam taôm ôkwi gebe nêm sec ênaña,

20 ma têm moasiñja anja Apômtaunê lañjôanô mêmësa wacêlau amac tek-wem saki êsa, ec êkêj Kilisi Jesu, tañ kêjaliñ sa kêtû amacja kwanañgej nañ êmêj.

21 Nac tau êmoa undambê e êndêj têm Anôtô êmansaj gêj samob êtu wakuc êtiám, amboac kêsôm lasê gêôc propete dabuñ awen sa gêdêj andañgej nañ.

22 Mose kêsôm gebe ‘Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êju amacnêm propete teñ sa anja lasimi to tewemi nêj êtôm aê, ma biñ samob, tañ ej êsôm êndêj amac nañ, akêj tanjem.

23 Lau embe sêkêj tanjej propete tau tonaj nê biñ atom, oc Anôtô ensej êsêac samob su anja nê launêj.’

24 Propete samob, Samuel to êsêac, tañ têdaguc nañ, sêsmôm to sêkêj têm tonaj ñawae.

25 Propete latunji amac to poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdêj tamemi nañ, ñalatui amac. Anôtô kêmoatiñ poac tau gêdêj Abraham ma kêsôm gebe ‘Êtu nêm wakucja laum nomnja samob têtap moasiñ sa.’

26 Anôtô kêtôc nê sakijwaga gêdêj amac kêtû ñamata ma kêsakij ej gebe êmoasiñ amac e anam taôm ôkwi êndêj-êndêjgej ma awi nêm sec tokainj-tokaiñ sinj.”

4

Petere agêc Joan sêngôj kapoacwalô

1 Agêc sêsmôm biñ tonaj gêdêj lau sêmoa ma lau dabuñwaga to kapitai lôm dabuñja ma Sadukai dêdêj êsêagêc sêja.

2 Lau tonaj nai sêlic êsêagêc sec gebe têdôj lau ma sêkêj Jesu gêdi sa anja ñacmatêñej ñawae gêdêj êsêac.

3 Tec sêkôc êsêagêc tōj jaselai agêc auc sêngôj e bêbêcgej acgom, gebe kêtula su.

4 Lau tanj sêjô Peterenê biñ tau nañ, nêj taêsam sêkêj gêwiñ ma lau tau nêj ñacwaga amboac 5,000.

5 Njabébêc êsêacnêj kasêga to laumata ma biñsutau sêkac tauñ sa anja Jerusalem,

6 ma ñac dabuñsêga Anas agêc Kaiapa ma Joañ agêc Alesandere ma êsêac ñagêdô anja ñac dabuñsêga nê gôlôac sêwiñ.

7 Ma sêsmô sejoñ ñaclagêc tau jasêkô êsêac lanjôñnêm, go têtu Iêsu êsêagêc gebe “Asa nê ñaclai to ñaê kêpuc amagêc tôñ, tec agôm gêj tôñê nec.”

8 Tec Njalau Dabuñ gêjam Petere auc e kêsôm gêdêj êsêac gebe “O launêj kasêga to laumataac,

9 galoc amac embe atu Iêsu aêagêc êpi moasinj, tanj agôm gêdêj ñac pulin nañ,

10 go amac samob to lau Israel samob ajala gebe Jesu Kilisi Nasaretja, tanj amac ajac ej kêpi kakesotau gêja ma Anôtô gêju ej sa anja ñacmatêñêj nañ, nê ñaê gêgôm ñac, tanj kêkô amac lanjômnêm nañ, ôli ñajam kêsa.

11 Ñac tau
‘poc, tanj amac akwêwaga alic gebe sec nañ, tec kêtû poc kêclêsuña.’

12 Ñacmoasinj teñ gêmoa atom, ma ñaê ñajam teñ anja umboñ ñalabu gêdêj ñjamalac gebe ênam aêac saña teñ gêc atomanô.”

13 Lau tau sêlic Petere agêc Joañ têntac kêpa su ma nêj kauc kêsa gebe êsêagêc anja lau ñaôma nêj, tanj sêsmô lôm teñ atom nañ, tec sê taêj ma sêjala êsêagêc gebe sêsap Jesu tõñgej.

14 Ac sêlic ñac pulinj, tanj ôli ñajam kêsa nañ, kêkô gêwiñ êsêagêc ma sêsmô biñ sêjô agêc awenja e masi.

15 Amboac tonaj sêjat êsêagêc sêwi gamêj sêkac saña siñ sêsa awê sêja, ma sêmasañ biñ gêdêj tauñ

16 ma sêsmô gebe “Aêac danjôm ñaclagêc tôñê amboac ondoc. Lau Jerusalemja samob sêlic gêjtalô, tê êsêagêc sêgôm nêgac, ma aêac oc dansa auc êtôm atom.

17 Dambôc êsêagêc awenj auc ñajaña gebe biñ tau tonec ñawae êtu tapa êndêj lau samob êna atom, ma sêsam ñac tôñê nê ñaê êndêj lau teñ êtiäm atom.”

18 Go sêmôêc êsêagêc mëñsêjac jao gebe êsêagêc sêsmô Jesunê ñaê lasê to têndôj ñaê tau teñ êtiäm atomanô.

19 Ma Petere agêc Joañ sêjô êsêac awenj gebe “Taôm taêm ênam alic acgom, Anôtô êlic biñ ondoc naêndêj, tanjew wamu amac me tanjew wamu ej.

20 Aêagêc atôm atom gebe akapic awenjusñ êtu gêj, tanj alic to anô nañja.”

21 Amboac tonaj sêjac biñsu êsêagêc ñakôniñja ma sêkêj agêc sêja. Êsêac têtap lêj sêmêtôc êsêagêcna teñ sa atom kêtû lauña, gebe samob tetoc Anôtô sa kêtû gêj, tanj gêgôm nañja.

22 Ñac tau, nañ êsêagêc sêgôm gêjtalô ôli ñajam kêsaña kêpi ej nañ, nê jala kêtû 40 su.

Gôlôac tetej meç kêtû sêmoa totêntac êpa sugeñja

23 Sêwi Petere agêc Joañ siñ su, tec agêc dêdêj nêj lau sêja ma sêjac minj biñ, tanj lau dabuñsêga to laumata sêsmô gêdêj êsêagêc nañ.

24 Lau tonaj sêjô su e awenj gêôc Anôtô selengej gebe “O Natau, aôm nañ kôkêj undambê to nom ma gwêc to gêj samob, tanj sêmoa ñalêlôm nañ,

25 aôm tau tonaj kôkêj Njalau Dabuñ gêôc aêac abenji Dawid, tanj kêtû aômnêm sakijwaga nañ, awa sa gebe

'Lau samuc nêj ñaonda kêpi kêtû asageñja
to lau taêj gêjam biñ ñaôma-ñaôma nañ, ñam amboac ondoc.

26 Kij nomra sêkac tauñ sa,
ma kasêga sêmoatiñ biñ sêngôj tageñ amboac tonaj,
sebe senseñ Apômtau agêc nê ñac, tañ geñ oso ej nañ su.'

27 Biñjanôgeñ, Herodo agêc Ponti Pilata ma lau samuc to lau Israel sêkac sa
anja malac tonec sebe senseñ aômnêm sakinwaga dabuñ Jesu, tañ goen oso
ej nañ su.

28 Ma sêgôm gêj, tañ aôm taêm gêjam kwanançen gebe lêmam ôngômja nañ,
ñanô kêsa.

29 O Apômtau, galoc ôlic gebe êsêac sêjô aêac ña binjen. Amboac tonaj ôpuc
nêm sakinwaga aêac tõj gebe asôm nêm biñ totêntac épa sugeñ.

30 Ômêtôc lêmam moasiñ ma ôkêj nêm sakinwaga dabuñ Jesu nê ñaê êngôm
gêjsêga to gêntalô."

31 Ac teteñ mec tonan su, ma gamêj, tañ êsêac sêkac sa sêngôj nañ, kêwiwic tau
e ñalau Dabuñ gêjam êsêac samob auc ma sêôm Anôtônen mêtê totêntac kêpa
sugen.

Gôlôac sêwê kain nêj geñ samob ñatoj tagen

32 Lau-sêkêj-gêwînjwaga samob têntac tagen to nêj ñalêlôm kêpi tagen. Ma
ñac teñ gêlic nê gêj amboac taugeñ nê gêj atom, êsêac samob sêwê kain gêj
ñatoj tagen.

33 Aposolo sêwa Apômtau Jesu gêdi sa ñawae sa tonaclaigen, ma ñamoasiñ
kapôêj kêpi êsêac samob,

34 gebe êsêacnêj ñac teñ kêpô lêna tau kêtû gêj teñja gêmoa atom, gebe
gamêj to and-u ñatau samob sêkêj nêj gêj lau sêjam ôli ma sêkôc ñaawa

35 jatetoc gêc aposolo eñkaiñja. Go êsêac sêjac sam gêj tau gêdêj lau, tañ
sêpô lêna kêtû gêj teñja nañ kêtômgen.

36 Ma Lewinê wakuc teñ gêmoa, nê malacmôkê Kupro. Ênê ñaê Josep, mago
aposolo sêsam ej gebe Bamaba, tanam ôkwi gebe "Biñmañlatu,"

37 ñac tau nê kôm teñ gêc, tec kékêj lau sêjam ôli ma kékôc ñaawa jaketoc gêc
aposolo eñkaiñja amboac tonançen.

5

Anania agêc Sapira nêj biñ

1 Nac teñ, nê ñaê Anania, agêc nê awê Sapira sêkêj nêj kôm ñagêdô teñ lau
sêjam ôli.

2 Nac tau gêjam ñaawa ñagêdô auc, nê awê gêlic, ma kékôc ñagêdô jaketoc gêc
aposolo eñkaiñja.

3 Ma Petere kêsôm gebe "Anania, amboac ondoc Sadañ gêjam nêm ñalêlôm
auc e kôsau ñalau Dabuñ ma gójam kôm ñaawa ñagêdô auc.

4 Aôm kôkêj gêdêj lau sêjam ôli atomgeñ, tec taôm kôtu nêm gêj ñatau. Kôkêj
gêdêj lau sêjam ôli su, tec kôtu ñaawa ñatau amboac tonaj. Amboac ondoc tec
taêm gêjam biñ amboac tonaj gêc nêm ñalêlôm. Aôm kôsau ñamalac atom, aôm
kôsau Anôtôgoc."

5 Anania gêjô biñ tonaj e gêu tau jatomatêgen gêc. Ma lau samob, tañ sêñjô
biñ tonaj ñawae nañ, têtêc tauñ ñanô.

6 Go lau matac dêdi jasêšabar ej ma sêbalan ej sêsa awê jasêsuñ ej.

⁷ Ockatu ḥasawa amboac têlêac gêjaŋa, ma ḥac tau nê awê gêjam kauc biŋ, taŋ gêgôm nê akweŋ naŋ, tec gêmêŋ.

⁸ Ma Petere kêtû kênac eŋ gebe “Ôsôm êndêŋ aê acgom gebe Amagêc akôc kôm ḥaŋli tau tecenecgeŋ me.” Ma awê tau kêsôm gebe “Aec, gêŋ tau tecenangeŋ.”

⁹ Tec Petere kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Amboac ondoc amagêcnêm ḥalêlôm kêpi tagen abe ansaê Apômtaunê ḥalau. Ôlic acgom, lau taŋ sêsuŋ nêm akweŋ su naŋ, eŋmata gêdinj katam sebe sêmbalaŋ aôm sêsa sêna.”

¹⁰ Ma gacgeŋ awê tau kêku e jatomatêgeŋ gêc eŋ akaiŋja. Lau matac sêso sêja e sêlic awê tau tomatêgeŋ gêc, tec sêbalan eŋ jasêsuŋ eŋ gêwiŋ nê akweŋ.

¹¹ Gôlôac dabuŋ peben têtakê ḥanô e lau ḥagêdô samob, taŋ sêŋô biŋ tau ḥawae naŋ, têtakê amboac tonangeŋ.

Aposolo sêgôm gêjtalô to gêjsêga taêsam

¹² Aposolo sêgôm gêjtalô to gêjsêga taêsam sêmoa lau ḥalêlôm ma lausêkêŋ gêwiŋwaga samob sêkac tauŋ sa semoa Salomonê lôm sêlêb.

¹³ Lau ḥagêdô têtêc tauŋ, tec sêsap êsêac tôŋ atom, mago tetoc êsêac sa têtôm apômtau towae.

¹⁴ Ma êsêac, taŋ sêkêŋ gêwiŋ Apômtau naŋ, têtu gwalêkinj, gebe lauo to ḥac taêsam.

¹⁵ Lau tau sejoŋ nêŋ gêmac sêsa malacluŋ sêja jasêkêŋ êsêac sêc mê to sac ma taêŋ kêka gebe Petere embe êsêlêŋ êmêŋ, naŋ katu naênenêc ajuŋ ênsac êsêacnêŋ ḥagêdô êwiŋ-êwiŋ.

¹⁶ Ma lau taêsam aŋga malac, taŋ gêc Jerusalem ḥagala naŋ, sejoŋ lau gêmac to lau ḥagêdô, taŋ ḥalau ḥatêmuŋ gêgôm êsêac naŋ sêmêŋ, tec aposolo sêgôm êsêac ôliŋ ḥajam kêsa samob.

Sêkôc aposolo tôŋ kêtû dim luagêcja

¹⁷ Ma ḥac dabuŋsêga to nê lau samob, taŋ aŋga Sadukainêŋ toŋ naŋ, sêjam lêmuŋ aposolo ḥanô

¹⁸ e sêkam êsêac tôŋ ma sêkêŋ êsêac sêŋgôŋ andu kapoacwalôŋa.

¹⁹ Gêdêŋ gêbêc Apômtaunê aŋela teŋ jagêlêc katam andu kapoacwalôŋa su, go gêwê êsêac sêsa sêja ma kêsôm gebe

²⁰ “Ana anam mêtê lau akô lôm dabuŋ ma asôm biŋ aŋgôŋ matem jaliŋa samob lasê.”

²¹ Ac sêŋô biŋ tonaj, tec bêbêc kanucgeŋ sêso lôm dabuŋ sêja ma têdôŋ lau.

Go ḥac dabuŋsêga to nê lau sêkac tauŋ sa ma sêkalem laumata to Israelnêŋ lau ḥanô samob sa ma sêkêŋ lau sêja andu kapoacwalôŋa gebe sêkôc aposolo tau sêmêŋ.

²² Tec sakijwaga sêja e têtap aposolo sa sêmoa andu kapoacwalôŋa atom, go sêmu sêja ma sêsoŋ gebe

²³ “Aêac aja e alic sêlai andu kapoacwalôŋa auc e paŋ tagen to gejobwaga sejop katam sêkô, mago alêc katam su e alic jaob tagen.”

²⁴ Lôm dabuŋ ḥakipitai to lau dabuŋsêga sêŋô biŋ tonaj ma taêŋ gêjam jakêsa-jakêsa.

²⁵ Go ḥac teŋ kasôm gedej êsêac gebe “Alic acgom, lau tau, taŋ akeŋ êsêac sêŋgôŋ kapoacwalôŋa naŋ, tê jatedôŋ lau sêkô lôm dabuŋ.”

²⁶ Amboac tonaj kapitai gêwiŋ nê sakijwaga jasêkôc aposolo. Sêkôc êsêac sêjam saicgen atom, têtêc gebe lau oc têtuc êsêac ḥa poc êndu.

27 Amboac tonaj sêwê êsêac sêja laumata sêkac sa ñamala. Ñac dabunjsêga kêtû kênac êsêac gebe

28 “Aêac ajac jao ñajanja gêdêng amac gebe andông ñaê tonaj êtiam atom, mago alic acgom, amacnêm mêtê gêjam Jerusalem aucgen. Amac abe aê ñamalac tônê nê dec épi aêac me.”

29 Tec Petere to aposolo sêjô êsêac awej gebe “Aêac tanjêng wamu Anôtô êlélêc ñamalac.

30 Jesu tanj amac akêj enj genjkalej kakesotau jaaserj ej su nanj, tec aêac tameñinêng Anôtô gênu enj sa.

31 Ñac tau Anôtô ketoc enj sa gêngông ênê anônga, gebe êtu laumata to kêsiwaga ma ênam Israel ôkwi to êsuc êsêacnêng sec ôkwi.

32 Biñ tonaj ñai aêac alic ñanô, tec awa sa amo, aêac to Njalau Dabun, tanj Anôtô kékêng gêdêng lau tanjêng wamu enjña nanj.”

33 Lau tonaj ñai sêjô biñ tonaj e gêli nêng ñalélôm sa secanô sebe sêncap aposolo endu.

34 Go laumatanêng tenj gêdi sa, enj Parisai tej, nê ñaê Gamaliel. Enj kêdôngwaga biñsunja tej ma lau samob tetoc enj sa. Enj kêjatu gebe sejonj aposolo sêsa awê sauñgenj.

35 Go kêsôm gêdêng laumata gebe “Amac lau Israelwaga, alic taôm ñapep, anjgom lau tonaj amboac secgeñmañ.

36 Gêdêng ñasawa tej Teuda ketoc tau sa gebe êtu ñac towae ma lau 400 sêsap enj tông. Tec sêjac enj endu, ma lau, tanj sêsap enj tông nañ, sêjanda êsêac samob sêc êlinjêlingenj e nêng kôm gê su.

37 Tonaj su, go gêdêng bêc, tanj sêsa lau saña nañ, ñac Galilaianja Juda gêdi ma kéléltôm lau e taësam sêsap enj tông. Sêmoa e ñac tau gêjanja ma seseñ êsêac, tanj sêsap enj tông nañ, samob êlinj-êlinj.

38 Ma galoc jasôm ñoc ñalélôm êndêng amac gebe Awi lau tônê siñ ma akêj êsêac sêc sêna. Gêj amboac tônê embe ñamalac tauj taêng ênam me sêngôm, oc êtu goloñ.

39 Ma embe anja Anôtônê, oc anseñ su atôm atom. Ajop tagenj tonec, anseñ Anôtô atom.”

40 Lau tau sêkêng gêwinq Gamalielnê binj, go sêmôêc aposolo jasi êsêac ña palipgeñ ma sêjac biñsu êsêac gebe sênam mêtê épi Jesunê ñaê êtiam atom. Go sêkêng êsêac sêsa sêja.

41 Lau tau sêwi laumata siñ sêsa sêja totêntac ñajamgeñ, gebe Anôtô ketoc êsêac sa ma gêlic êsêac têtôm gebe lau sêgôm êsêac majeñ kêtu Jesunê ñaêna.

42 Êsêac têdông lau anja lôm dabunj to andu kêtôm bêcgeñ ma sêsmôm ñawae ñajam lasê gebe Jesu enj Kilisi, sêwi siñ atom.

6

Sêjalinj samwaga 7 sa

1 Gêdêng ñasawa tonaj ñacsenjomî têtu taësam. Ma lau Helen têtu môsi lau Ebolai gebe sim êsêacnêng awêtuc su ña gêj, tanj sêjac sam kêtôm bêcgeñna nanj.

2 Tec êsêac lau 12 sêkalem ñacsenjomî samob sa ma sêsmôm gebe “Aêac embe anac sam mo ma oc anjgom Anôtônê mêtê êtôm atom. Gêj amboac tonaj aêac alic kêtôm atom.

3 O lasitêwaac, ajalinj nêm lau mansaq 7, tanj Njalau Dabun to kauc mêtêng gêjam êsêac auc nanj sa, gebe mënsêkôc kôm tau tonaj su.

4 Aêac lau tonec abe ateñ meç to anam sakinj êndêñ mêtêgeñ.”

5 Lau samob, tañ sêkac tauñ sa nañ, sêjhô biñ tonanj ñajam, tec sêjalij lau tonec ñai sa, ñac teñ kékêñ gêwiñ ñajaña to Nalau Dêbu ñ gêjam eñ auc, né ñaê Stepan, gêwiñ Pilip agêc Prokorò ma Nikanor agêc Timon ma Parmena agêc Judanêñ ñac lêñja teñ anja Antioquia, né ñaê Nikolaus.

6 Sêkêj lau tonanj ñai sêkô aposolo lañôpnêm ma teteñ meç to sêu lemenj gêsaç êsêac.

7 Anôtônê mêtê kêtû tapa e ñacseñominêñ tonj anja Jerusalem kêtû kapôêñ, ma lau dabuñwaga taësam sêkêj gêwiñ mêtê to sêsoñ ñabalabu.

Sêkôc Stepan tôj

8 Moasinj to ñaclai gêjam Stepan auc ma gêgôm gêjsêga to gêntalô kapôêñ lau sêlic.

9 Tec lau ñagêdô anja tonj, tañ sêsam êsêac sebe Libertini to Kurene ma Alesandriañ nañ, dêdi sa ma lau Kilikia to Asiaña sêwiñ. Ësêac to Stepan ac sêpa tauñ kêtû mêtêna.

10 Eñ kêsôm biñ tokauc ma toÑalau Dabuñ, tec êsêac sêku eñ tulu atom.

11 Amboac tonanj sêu biñ gêdêñ lau teñ jasêsôm gebe “Aêac anjô eñ kêsôm biñ alôb-alôb kêpi Mose to Anôtô.”

12 Sêgôm sêmoa e dêdac lau to laumata ma biñsutau sa, jasêkôc Stepan tôj ma sê eñ dêdêñ laumata sêja.

13 Ma sêjalij lau ñagêdô sa gebe sêngôliñ biñ êpi eñ gebe “Ñac tonec kêsôm biñ kêpi gamêñ dabuñ to Mosenê biñsu ñawaô.

14 Aêac anjô eñ kêsôm gebe Jesu Nasaretja oc enseñ gamêñ tonec su, ma mêtê, tañ Mose kékêñ gelom aêac nañ, eñ oc ênam ôkwi.”

15 Laumata samob, tañ sêkac tauñ sa sêngôj nañ, mateñ gê eñ e sêlic lañôanô kêtôm anjela teñ nê.

7

Stepan gêjam mêtê

1 Go ñac dabuñsêga kêsôm gebe “Biñ tau amboac tònê me masi.”

2 Tec Stepan kêsôm gebe

“O tamocac to ñoc lasitêwaac, añ ñoc biñ acgom. Gêmuñgeñ aêac abenji Abraham gêngôj Haran atomgeñ, gêmoa Mesopotamiageñ e ñawasi ñatau Anôtô geoc tau lasê

3 ma kêsôm gêdêñ eñ gebe ‘Ondec nêm gamêñ ênêc to nêm lau sêmoa ma ôna ñengôj gamêñ, tañ aê oc jatôc êndêñ aôm nañ.’

4 Tec eñ gedec Kaldeanêñ gamêñ gêcja ma gêdi mëñgêñgôj Haran. Gêmoa e tama gêmac êndu acgom, go Anôtô gêwê eñ anja tonanj mëñgelom gamêñ tau tec galoc êmac anjgôj nec.

5 Gêdêñ tonanj ênê ñapalê masi, ma Anôtô kékêñ eñ gêwê kainj gamêñ ñagec atomanô, mago Anôtô gêjac matageñ geden eñ gebe êkêj gamêñ tonec êndêñ eñ to nê wakuc, tañ sêjô eñ su nan.

6 Ma Anôtônê biñ amboac tonec gebe ‘Nêm wakuc oc têtu lau jaba sêmoa lau tenj nêñ gamêñ, ma malacm oc sêkônij esêac têtu nêñ gêñôma to sejonj êsêac êtôm jala 400.’

7 Ma Anôtô kêsôm gêwiñ gebe ‘Lau tau, tañ sêkônij esêac têtu nêñ gêñôma nañ, aê oc jamêtôc êsêac. Tonanj su, go êsêac sêc sêmu mëñsênam sakinj aê anja gamêñ tau tonec.’

8 Go Anôtô kêmoatinj poac sêsa ñapalêja gêdêij Abraham gêwiñ, tec kêka Isak lasê ma kêsa ej gêdêij ñabêc kêtû 8, ma Isak gêgôm gêdêij Jakob, ma Jakob gêgôm gêdêij aêac abenj 12 amboac tonanjen.'

9 "Aêac abenj têntac sec gêdêij Josep e sêkêj ej gêdêij lau sêjam ôli ej ma sêkôc ej sêja Aiguptu, mago Anôtô gêwiñ ej.

10 Tec kêjangô ej su anja nê ñandaq samob to kêkêj moasinj ma kauc mêtêja gêdêij ej kékô kinj Aiguptuña, Parao, lanjônêm. Ma Parao kêkêj ej gêjam gôlij Aiguptu to ênê gôlôac samob.

11 Tôbôm kêsa Aiguptu to Kanaan ñagamêj samob e sêngôj jageo ñanô ma tamenj têtap nêj gêj sêniñja sa atom.

12 Jakob gênjô polom gêc Aiguptu ñawae, tec kêsakij tamenj sêsêp sêja kêtû ñamatâ.

13 Sêmoa e sêsêp sêja kêtû luagêcja nañ, tec Josep gêwa tau sa gêdêij têwai ma Parao gênjô Josep tau nê gôlôac ñam.

14 Go Josep kêkêj biñ gêja ma kékalem tama Jakob to nê gôlôac samob sêja. Ma lau tau têtôm 75.

15 Jakob tau kêsêp gêja e gêmac êndu anja Aiguptu, ma tamenj amboac tonanj.

16 Go sêkôc êsêac sêja Sikem ma sêsuñ êsêac sêc sêô, tañ Abraham gêjam ôli ña silber ton teñ gêdêij Hamor latui anja Sikem nañ.

17 "Ñanoc sêwi gamêj tau sinjña, tañ Anôtô gêjac mata gêdêij Abraham nañ, kêdabiñ gebe êmbacnê, ma lau têtu taêsam e sêjam Aiguptu auc.

18 Sêmoa e kinj wakuc teñ, tañ gêjam kauc Josep nañ, gêjam gôlij Aiguptu.

19 Ñac tonaj kêsau kêtim aêacnêj lau ma gejoñ tamenj ma kêkac êsêac gebe sêwi nêj gêj dedec sin palinj-palingen gebe sêmoa mateñ jali atom.

20 Gêdêij ñasawa tonaj Mose têna kékôc ej, ma Anôtô gêlic ej ñajam, tec agêc sêlôm ej sêmoa nêj andulêlôm e ajôj têlêac.

21 Go sêwi ej sinj palinj-palingen e Parao latuo kékôc ej sa jagêlôm ej kêtôm latu teñ.

22 Ma têdôj Aiguptunêj mêtê samob gêdêij Mose, gêmoa e kêtû ñac ñajaña biñ to kômjña.

23 "Ñac tau gêmoa e nê jala kêtû 40 su, go taê gêjam gebe ênac lasitêwai Israelja kësi.

24 Gêlic ñac teñ kêlêsu ñac Israelja teñ, tec gêjam Israel tonaj kësi ma gêjac ñac Aiguptuña nañ êndu kêtû kêlêsu ñac tonajnya.

25 Mose geboc lasitêwai sêjala Anôtô gebe ênam êsêac kësi ya ey lêma, mago nêj kauc kësa su atom.

26 Nabêbêc lau ñagêdô sêşôm tauñ sêmoa e ej gêlic, tec gê wama êsêac ma kêsôm gebe 'Lauac, amac lau ñam tagenj. Amboac ondoc tec abe anjôm taôm kwalec nec.'

27 Ma ñac-kisa-môkêwaga tonaj kêtij ej ma kêsôm gebe 'Asa kêkêj aôm kôtu aêacma gôlinwaga to mêtôcwaga.

28 Oc gobe ônac aê êndu amboac nôgej gôjac Aiguptu tau nañ me.'

29 Tec Mose gêc su kêtû biñ tonajnya jakêtû ñac jaba gêngôj nom Midian e kêka ñapalê luagêc lasê anja tonaj.

30 "Jala 40 gêjanja gêwiñ, go anjela teñ geoc tau lasê gêdêij ej anja gamêj sawa lôc Sinaiña, kêsêp ja ñawaô, tañ kêsa gamêjdani nañ ñjalêlôm.

31 Mose gêlic gêj tonaj e gêjac lêma ma kêtû gasuc gêja gebe êlic gêj tau ñam acgom. Tec Apômtaunê awa teñ kêsa gebe

32 ‘Tamaminêj Anôtô, Abraham agêc Isak ma Jakob nêj Anôtô aê.’ Tec Mose kêtênêp ma kêtêc tau e gebe êlic gêj tau ñam atom.

33 Go Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe ‘Ôngamboac atapa su aŋga amkaiŋ gebe gamêj, taŋ kôkô naŋ, gamêj dabu ñ.

34 Aê galic sejoŋ ñoc lau aŋga Aiguptu e sêmoa jageo, ma gaŋô nêj tanji, tec kasêp gamêj gebe janam êsêac kësi. Amboac tonaj ômôêj, aê gabe jasakin aôm êna Aiguptu.’

35 ‘Mose tau, taŋ êsêac sêsa ej auc ma sêsmôr gebe ‘Asa kékêj aôm kôtu gôliŋwaga to mêtôcwaga naŋ,’ tec Anôtô kësakin ej kêtû gôliŋwaga to kësiwaga. Ej kékêj aŋela geoc tau lasé gêdêj Mose aŋga gamêjdan gebe épuc ej tôtj.

36 Nac tonaj kejoŋ êsêac sa ma gêgôm gêjsga to gêntalô aŋga gamêj Aiguptu to aŋga Gwêkkoc ma gamêj sawa kêtôm jala 40.

37 Mose tau tec kêsôm gêdêj Israelwaga gebe ‘Anôtô oc êju amacnêm propete teŋ sa aŋga lasimi to tewemi nêj êtôm aê.’

38 Nac tagenj tonaj tec gêmoa gêwiŋ gôlôac dabuŋ aŋga gamêj sawa ma gêwiŋ aŋela, taŋ kêsôm biŋ gêdêj êsêac to tamenji aŋga lôc Sinai naŋ, ma ñac tonangetj tec biŋ mata jalinja gêdêj ej gebe êndôj aéac.

39 ‘Mago aéac tamenji sebe tanjeŋ wamu ej atom. Èsêac sêmasuc ej to sêjam nêj ñalêlôm ôkwi gêdêj Aiguptu kêtiam.

40 Ma sêsmôr gêdêj Aron gebe ‘Ômansaŋ aêacma anôtôi gwam gebe sêwê aêacnja, gebe Mose, taŋ gêwê aéac aŋga Aiguptu amêj naŋ, aêac ajam kauc biŋ ondoc kêtap ej sa.’

41 Gêdêj tonaj sêgôm nêj bulimakao ñakatu teŋ ma sêkêj da gêdêj anôtô gwam tau to têtu samuc lemeŋ ñakôm.

42 Tec Anôtô gêjam dêmôe êsêac ma kékêj êsêac sêjam sakiŋ umboŋ ñagêlôŋ kêtôm teto gêc propetenêj buku gebe

‘Amac lau Israelwaga, gêdêj taŋ amoá gamêj sawa e jala 40 naŋ, oc akêj bôc to da gêdêj aê me masi.

43 Amac abalan gwam Moloknê bec to anôtô gwam Repan nê utitalata ma agôm gêj tau ñakatu abe atenj mec êpi.

Amboac tonaj aê jawê amac e naaŋgôj Babel ñamakeŋ ônêŋa.’

44 ‘Aêac tamenji sêkôc lôm bec, taŋ gêwa Anôtô gêmoa gêwiŋ êsêacnja sa naŋ, sêmoa gamêj sawa. Ac sêmasaŋ kêtôm ñadôj, taŋ Anôtô kêtôc gêdêj Mose gêlic ma kêjatu ej gebe êngômja naŋ.

45 Tamenji sêbalaj lôm bec tonaj sêwiŋ Josua sêja lau samuc nêj gamêj, taŋ sêkôc su naŋ. Anôtô tau gêmuŋ tamenji ma kêtij lau samuc su, tec lôm bec kékô gamêj tonec e gêdêj Dawidinê têm.

46 Anôtô gêlic Dawid ñajam, tec ñac tau ketenj gebe êtap gamêj teŋ sa ma êsuŋ Jakobnê Anôtônê andu teŋ sa êkô.

47 Mago gêc e Salomo kékŵê Anôtônê andu tau.

48 Tagenj Lôlôc Ñatau oc êngôj andu, taŋ sêgôm ña lemerj naŋ atom, êtôm propete kêsôm gebe

49 ‘Undambê kêtû ñoc lêpôj
ma nom kêtû ockaiŋ ñakademboŋ.

Apômtau kêsôm gebe

Amac abe akwê aêjoc andu amboac ondoc,
me ñoc gamêj, taŋ jaŋgôj tekoc saki êsaŋa naŋ, oc ênêc ondoc.

50 Amac abe gêj totau-totau samob tonaj ñai tauc lemoc gajam kauc me.’

51 “Ojae amac, gêsômtêkwa ɳatoŋ ma nêm ɳalêlôm to taŋemsuŋ ɳadani atôm lau samuc. Amac akô ɳalau Dabuŋ auc ɳapaŋ atôm tamemi tec amoa.

52 Propete ondoc teŋ amac tamemi sêjanda eŋ atom. Ma êsêac sêjac lau, taŋ andançej seoc biŋ lasê kwananjeŋ gebe ɳac gêdêŋ oc êmêŋ naŋ êndugac.

53 Amac lau tau tonec tec êkêc biŋsu aŋga aŋelanêŋ, mago amasaŋ kêtû tôŋ atom.”

Têtuc Stepan ɳa poc êndu

54 Lau sêŋjô biŋ tonan e gêli nêŋ ɳalêlôm sa secanô ma sêmôê luŋluŋ eŋ.

55 Ma ɳalau Dabuŋ gêjam Stepan auc e mata gedec undambê, gêlic Anôtônê ɳawasi ma gêlic Jesu kêkô Anôtônê anôŋa.

56 Tec kêsôm gebe “Op, aê galic undambê gêja ma ɳamalacnê Latu kêkô Anôtônê anôŋagoc.”

57 Lau tonan sêwakic e sêbôc taŋenjsuŋ auc ma gulun tagen sêgi eŋ auc.

58 Ma têtin eŋ kêsa malacmagê gêja sebe têtuc eŋ ɳa poc êndu. Tec lau biŋmôkê sêkôc nêŋ ɳakwê su ma sêkêŋ jatetoc gêc ɳac matac teŋ, nê ɳaê Saulu, aksaiŋna.

59 Êsêac têtuc Stepan ɳa poc sêmoa ma keten meç gebe “Apômtau Jesu, ôkôc ɳoc ɳalau sa.”

60 Eŋ kêpôŋ aduc ma gêmôêc ɳa awa kapôeŋ gebe “Apômtau, ôê êsêacnêŋ sec tôŋ atom.” Kêsôm tonan su ma gêmac êndu.

8

1 Saulu gêlic êsêac seser Stepan su e gêjac mataanô ɳajam.

Saulu kêlêsu gôloac dabuŋ

Gêdêŋ ɳasawa tonan lau sêlêsu gôlôac dabuŋ Jerusalemnja kêlêlêc. Sêgôm e lau samob sêc êlinj-êlinj têtôm Judaia to Samaria ɳagamêŋgeŋ sêja. Aposolo taŋenj tec sêmoa.

2 Ma lau mansaŋ ɳagêdô sêsuŋ Stepan ma têtaŋ tarjiboa ɳanô kêpi eŋ.

3 Saulu kêpi gôlôac dabuŋ nêŋ andu kêtômgeŋ ma gê lauo to ɳac jakékêŋ êsêac sêsoŋ kapoacwalô sêja, gêgôm e gesenj gôlôac dabuŋ êlinj-êlinj.

Mêtê kêtû tapa aŋga Samaria

4 Êsêac tan sêc êlinj-êlinj kêtôm gamêŋgeŋ sêja naŋ, jasêsôm ɳawae ɳajam lasê.

5 Ma Pilip tec kêsêp malac Samariaŋa jagêjam mêtê êsêac kêpi Kilisi.

6 Lau taêsam sêŋjô Pilipnê bin to sêlic gêntalô, tan eŋ gêgôm naŋ, e sêkêŋ tanenj en totêntac tageŋ,

7 gebe lau taêsam tonjalau ɳatêmuŋ sêmoa, naŋ ɳalau tau sêwakic ma sêsa aŋga êsêacnêŋ sêja, ma ɳatêkwa kêtû goloŋ to maginj kêsu taêsam ôlij ɳajam kêsa.

8 Ma lau, tan sêngôŋ malac tonan naŋ, têntac ɳajam samucgen.

9 Ma ɳac mecwaga teŋ, nê ɳaê Simon, gêngôŋ malac tonan, naŋ gêmuŋgeŋ gêgôm mectoman e gêjac lau Samariaŋa nêŋ Iêñô auc ma gêboea tau gebe enj ɳac tonaclai kaiŋ teŋ.

10 Tec lau sauŋ to lau kapôeŋ samob sêkêŋ tanenj eŋ ma sêsoŋ gebe “Anôtônê ɳaclai, tan sêsam gebe kapôeŋ naŋ, oc ɳac tau tonan.”

11 Êsêac sêkêŋ tanenj eŋ gebe eŋ gêjac êsêacnêŋ Iêñô auc ɳa nê meçgen e ɳasawa ec baliŋ su.

12 Ma Pilip kêsôm ɳawae ɳajam Anôtônê gamêŋ to Jesu Kilisi nê ɳaêŋa lasê e lauo to ɳac sêkêŋ gêwîn ma sêlinj sanju.

13 Go Simon tau kêkên gêwiŋ amboac tonaj e gêliŋ saŋgu ma kêsap Pilip tōŋ. En gêlic gêntalô to gêngôŋa kapôēŋ e gêjac ênê Iêno auc.

14 Aposolo taŋ sêŋgôŋ Jerusalem naŋ, sêŋô naŋawae gebe lau Samariaŋa sêkôc Anôtônê mêtê sa, tec sêšakij Petere agêc Joaŋ dêdêŋ êsêac sêja.

15 Naclagêc tonaj sêšêp sêja, go teteŋ mec kêtû lau tauŋa gebe Nalau Dabuŋ êpi êsêac,

16 gebe Nalau Dabuŋ kêpi êsêacnêŋ teŋ atom tagen, ac sêliŋ busanju naomageŋ kêpi Apômtau Jesu nê nae.

17 Tec aposolo luagêc sêkêŋ lemen gêsac êsêac acgom, go Nalau Dabuŋ gelom êsêac.

18 Simon gêlic aposolo sêkêŋ lemen gêsac lau, ma Nalau Dabuŋ gelom êsêac, tec kejorj awa gêdêŋ êsêagêc gêja

19 ma kêsôm gebe “Akêŋ naclai tonaj êndêŋ aê amboac tonanjeŋ. Aê embe jakêŋ lemoc ênsac naç teŋ, go Anôtô êkêŋ Nalau Dabuŋ êndêŋ en.”

20 Tec Petere kêsôm gêdêŋ en gebe “Aôm ônaŋa tonêm awagen. Aôm gobe ônam ôli Anôtônê moasij na awa me.

21 Aôm gôwê kaiŋ kôm tonec naçec atomanô, gebe Anôtô gêlic aômnêm nałelôm geogen.

22 Amboac tonaj ônam taôm ôkwi aŋga nêm geo tonaj ma oteŋ Apômtau, moae êsuc biŋ geo, taŋ gêc nêm nałelôm naŋ ôkwi.

23 Aê galic nêm geo kêtôm naikisi namakic gêjam aôm auc to sec nałelêpoa gêsô aôm tōŋ.”

24 Go Simon gêjô en awa gebe “Amagêc taôm ateŋ mec êndêŋ Apômtau anam aê aoc gebe biŋ, taŋ agêc asôm naŋ, naŋateŋ êtâp aê sa atom.”

25 Naclagêc tau sêšôm to sêwa Apômtaunê biŋ sa su, go sêmu sêja Jerusalem ma sêšôm naŋawae naŋam lasê aŋga Samarianêŋ malac gwalêkiŋ gêwiŋ.

Pilip agêc gejobwagasêga Aitiopiaŋa

26 Apômtaunê aŋela teŋ kêsôm gêdêŋ Pilip gebe “Ôndi ma ôsêlêŋ êndêŋ oc êkô naļun ôsa intêna, taŋ aŋga Jerusalem kêsêp Gasaŋa gêja naŋ. “Intêna tau kêsêp gamêŋ sawa.

27 Tec en gêdi gêja. Ma naç Aitiopiaŋa teŋ, lau Aitiopiaŋa nêŋ kwin Kandake nê gejobwagasêga, naŋ kwin kêkêŋ en gejob ênê waba samob naŋ, jaketen mec aŋga Jerusalem.

28 En gêmu gêja nê gamêŋ ma kêsam propete Jesaia nê biŋ gêngôŋ nê kareta naŋo.

29 Go Nalau Dabuŋ kêsôm gêdêŋ Pilip gebe “Ôtu gasuc nawê kareta tônê tōŋ.”

30 Tec Pilip kêlêti kêdaguc gêja e gêŋô en kêsam propete Jesaia nê biŋ ma kêtû kênac gebe “Biŋ taŋ kôsam naŋ, kójala naam me masi.”

31 Ma naç tau kêsôm gebe “Embe naç teŋ êtôc intêna êndêŋ aê atom, oc jajala amboac ondoc.” Go keteŋ Pilip gebe êpi naęngôŋ êwiŋ en.

32 Ma biŋ tau, taŋ naç tau kêsam naŋ, tonec gebe

“Sejon en amboac domba, naŋ sebe sêmbucŋa
ma amboac domba nałatu, taŋ sebe sêkapin nałilu naŋ,
mago kêtanj atom.

33 Gêdêŋ taŋ sêkôniŋ en naŋ, sêmêtôc en kêtôm nağôlin atom.
Asa kêtôm gebe ênac ênê wakuc nêŋ miŋ. Oc masi,
gebe sesen en su aŋga nom.”

34 Go gejobwagasêga tau kêsôm gêdêj Pilip gebe “Aê jatej aôm ôwa sa acgom. Propete kêsôm biŋ tau kêpi asa. Kêsôm kêpi tau me kêpi ɻac teŋ.”

35 Tec Pilip gêôc awa sa gêjac m nê mêtê ɻa propetenê ɻalô tonaj ma kêsôm Jesunê ɻawae ɻajam lasê gêdêj ej.

36 Agêcnêj kareta kêsêlêj e jasêo lasê bu teŋ ma gejobwagasêga tau kêsôm gebe “Kec, bu tec kêpoac. Asagenj êkô aêñoc busanju auc.” [

37 Go Pilip kêsôm gêdêj ej gebe “Aôm embe ôkêj êwiŋ tonêm ɻalêlôm samucgeŋ, go daŋgôm.” Ma ej gêjô Pilip awa gebe “Aê kakêj gêwiŋ Jesu Kilisi ej Anôtônê Latu.”]

38 Go ej kêjatu gebe kareta êkô, ma Pilip agêc gejobwagasêga sêsep bu jasêkô, go Pilip kêsagu ej.

39 Agêc arja bu sépi sêmêj e Apômtaunê ɻalau kékô Pilip su, ma gejobwagasêga gêlic ej kêtiam atom ma gêc totêtac ɻajamgeŋ gêja.

40 Pilip jagêo lasê Asoto, go kêsôm ɻawae ɻajam lasê gêjac laoc malac samob e jagêo lasê Kaisarea.

9

Jesu gêjam Saulu ôkwi

1 Saulu tau nê ɻalêlôm gegeŋ ej sa e gêjô Apômtaunê ɻacseŋomi ɻa biŋ ma gebe ênac êsêac êndu. Ej gêdêj dabuŋsêga gêja

2 ma ketej ej gebe êkêj papia êwa ej saŋa êndêj lau Damaskus nêj Iommôke gebe Saulu embe êtap lau ɻagêdô, naŋ sêkêj gêwiŋ Jesunê mêtê naŋ sa, oc ênsô êsêac awê ma ɻac tōŋ ma ejonj êsêac sêna Jerusalem.

3 Ej kêsêlêj gêmoa e kêdabiŋ Damaskus ma sep tagen ja teŋ arja undambê kêpô ej gêjam aucgeŋ

4 e gêu tau jagêc nom ma gêjô awa teŋ, taŋ kêsôm gêdêj ej gebe “Saulu, Saulu, asagenj kôjanda aê.”

5 Ma ej kêsôm gebe “Apômtau, aôm asa.” Go ɻac tau kêsôm gebe “Aê Jesu tec kôjanda aê.”

6 Mago galoc aôm ôndi ôsa malac ôna, go sêsmôr biŋ, taŋ gêjac aôm ɻawae naŋ. Iasê êndêj aôm.”

7 Ma lau, gêj sêwiŋ ej naŋ, sêjô biŋ tau, mago sêlic ɻamalac teŋ atom, tec sêjam tauŋ tōŋgeŋ sêkô.

8 Saulu gêdi arja nom ma mata gêlac e gêlic gamêj atom. Tec êsêac sêkam ej ma sêwê engeŋ sêja Damaskus.

9 Ej gêngôŋ tonaj gêlic gamêj atom kêtôm bôc têlêac ma genj to gênmôr gêj atom.

10 Ma ɻacseŋom teŋ gêngôŋ Damaskus, nê ɻaê Anania, naŋ Apômtau gêgôm ênê katu kaiŋ teŋ kêsa ma kêsôm gêdêj ej gebe “Anania,” e ɻac tau kêsôm gebe “Apômtau, aê tec gamoa.”

11 Go Apômtau kêsôm gêdêj ej gebe “Ôndi ma ôsa intêna, taŋ sêsam sebe intêna soloŋ naŋ, ôna ma ôtu kênaç ɻac, taŋ sêsam ej sebe Saulu Tarsusna naŋ, arja Judanê andu, gebe ej ketej mec

12 ma gêlic ɻac teŋ, nê ɻaê Anania, jakêkêj lêma gêsaç ej gebe mata êlêc êtiām.”

13 Go Anania gêjô ej awa gebe “Apômtau, aê ganjô lau taêsam sêsmôr gebe ɻac tonaj gêgôm aômnêm lau dabun, taŋ sêrgôŋ Jerusalem naŋ, sec elêmê.”

14 Ma sêsôm gebe kêkôc ɳaclai anga lau dabuŋsêga nêŋ gebe ênsô lau samob, taŋ aweŋ gêjac aômnêm ɳaâe naŋ tōŋ."

15 Tec Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Ôna, ɳac tau tōnê tê gajac dabiŋ eŋ su gebe ejoŋ ɳoc ɳaâe êndêŋ lau samuc to kiŋ ma Israel latuŋi êna.

16 Gebe aê tauc jatôc gêŋwapac, taŋ eŋ ôc êtu ɳoc ɳaâeŋa naŋ, êndêŋ eŋ."

17 Tec Anania gêdi gêja e jakêpi andu tau, go kêkêŋ lêma gêšac eŋ ma kêsôm gebe "Lasicenec Saulu, Apômtau Jesu, taŋ geoc tau lasê gêdêŋ aôm anga intêna, taŋ kôsa gômôeŋ naŋ, kêsakiŋ aê tec gamêŋ gebe matamanô époa lasê étiam ma Njalau Dabuŋ ênam aôm auc."

18 Ma gaôgen gêŋ, taŋ gêsaŋ Saulu mataanô auc naŋ, kêsêlô amboac i ɳagala e gêbancê ma gêlic gamêŋ kêtiam. Go gêdi sa e gêliŋ saŋgu

19 ma gen gêŋ têkwa sakî kesa kêtiam.

Saulu gêjam mêtê anja Damasku

Bêc ɳagêdô Saulu gêwiŋ ɳacseŋomi gêmoa Damaskus.

20 E gacgeŋ gêjam mêtê kêpi Jesu anja Judaneŋ lôm gebe ɳac tau tonan Anôtônê Latu.

21 Ma lau samob, taŋ sêŋô ênê bi ɳ tonan naŋ, sêŋac lemen ma sêsôm gebe "ɳac tau, taŋ gesenj êsêac, taŋ aweŋ gêjac ɳaâe tōnê anja Jerusalem naŋ, ɳac tau tonec me masi. Eŋ gêmêŋ gebe ênsô êsêac anja tonecna tōŋ êwiŋ ma ejoŋ êsêac sêndêŋ lau dabuŋsêga sêna atom me."

22 Ma Saulu gêwa sa ɳajanja kêlêlêc gebe Jesu tonec eŋ Kilisi tau. Kêsôm biŋ amboac tonan tec gêgôm lau Juda, taŋ sêŋgôŋ Damaskus naŋ, nêŋ kauc kêŋnsôŋ e tonoma.

Saulu gêc Judawaga su

23 Bêc ɳagêdô gêjaŋa acgom, go Judawaga sêkic ênê biŋ gebe sênaç eŋ êndu.

24 Biŋ tau ɳapuc kêsa gêdêŋ Saulu. Ac sêkêŋ lau sejop malac ɳasacgêdô gêwiŋ kêtôm bêc to gelengeŋ gebe sênaç eŋ êndu.

25 Tec Saulunê ɳacseŋomi sêkôc eŋ gêdêŋ gêbêc jasêkêŋ eŋ kêsêp sêm, taŋ sêwa amboac talu naŋ, ma sêlêwaŋ eŋ kêsêp turjbôm ɳadêmôe gêja.

Saulu gêmoa Jerusalem

26 Gêja e gêô lasê Jerusalem jakêsaâ gebe êsap ɳacseŋomi tōŋna. Tec gêgôm elêmê gebe samob têtêc eŋ, sêkêŋ gêwiŋ gebe Jesunê ɳacseŋom teŋ eŋ atom.

27 Tec Barnba gêjam eŋ sa ma gêwê eŋ agêc dêdêŋ aposolo sêja. Eŋ gêjac m inj biŋ Saulu gêlic Apômtau anja intêna ma Jesu kêsôm biŋ gêdêŋ enjya. Ma gêjac miŋ gêwiŋ gebe Saulu kêsôm Jesunê ɳaâe lasê gêmoa awêgeŋ anja Damaskus.

28 Go Saulu gêmoa-gêmoa gêwiŋ êsêac anja Jerusalem ma kêsôm Apômtaunê ɳaâe lasê gêmoa awêgeŋ.

29 Eŋ gêjam biŋgalôm gêwiŋ lau Juda, taŋ sêsôm biŋ Helen naŋ, e sêpê tauŋ kêtû mêtêŋa. Tec êsêac sebe sêkam eŋ tōŋ ma sênaç eŋ êndu.

30 Lasitêwai sêŋô biŋ tonan ɳawae ma sêkêŋ eŋ kêsêp Kaisarea gêja acgom, go sêšakiŋ eŋ anja tonan gêja Tarsus.

31 Gêdêŋ ɳasawa tonan gôlôac dabuŋ anja Judaia to Galilaia ma Samaria ɳagamêŋ samob sêŋgôŋ towamag-eŋ. Lau tau sêsa nêŋ lêŋ totêtêc Apômtaugeŋ ma Njalau Dabuŋ kêpuc êsêac tōŋ to gêjac lênsôŋ êsêac e têtu taêsam.

Aenea ôli ɳajam kêsa

32 Petere kêsêlêŋ-kêsêlêŋ gêmoa e jagêô lasê Anôtônê lau, taŋ sêŋgôŋ Luda naŋ.

33 Go kêtap ñac teñ anja tonan sa, nê ñaê Aenea, tañ nê ñatékwa kêtú goloñ ma gêcgeñ kêtôm jala 8.

34 Tec Petere kêsôm gêdêj ej gebe “Aenea, Jesu Kilisi gêgôm aôm ñajam kësa, òndi sa ma ôluñ nêm mê sa,” e ej gêdi sa guluj tagen.

35 Lau Luda to Saron samob, tañ sêlic ñac tau nañ, sêjam tauñ ôkwi dêdêj Apômtau.

Tabita mata jali kësa kêtiam

36 Awê ten gêngôj Jope, nê ñaê Tabita, tanam ôkwi gebe Mojawa, nañ kêkêj gêwiñ Jesu. Ej gêjam lau sa ña koleñ tokainj-tokaiñ to kêmoadisñ êsêac ñanô.

37 Gêdêj ñasawa tonan gêmac gêgôm ej gêc e gêmac êndu. Go sêmasan ênê ñawêlêlan ma tetoc gêc andu ñaden teñ.

38 Ñacseñomi sêñô Petere gêmoa Luda, tañ gêc Jope ñagala nañ ñawae, tec sêsañ ñac luagêc jateten ej gebe “Ôndêj aêac ômôñej sebenjmañ.”

39 Petere gêdi ma gêwiñ êsêagêc sêja. Ac sêô lasê su acgom, go sêwê Petere sépi andu tau ñaden tonan sêja. Ma awêtuc samob dêdêj ej sêja e têtôc obo to ñakwê, tañ Tabita gêngôj gêwiñ êsêac ma kësi nañ, gêdêj ej ma têtan.

40 Tec Petere kêmasic êsêac samob sêsa sêja, go kêpôj aduc keteñ mec. Tônañ su, go kêkac tau ôkwi gêdêj ñacmatê ma kêsôm gebe “Tabita, ôndi sa.” Ma awê tau mata gêlac e gêlic Petere ma gêdi gêngôj.

41 Go Petere gêsuñ lêma jakekam ej sa ma gêmôêc Anôtônê lau to awêtuc ménkêtôc awê tau gêdêj êsêac gebe mata jali kësa su.

42 Lau Jope samob sêñô biñ tonan ñawae ma taësam sêkêj gêwiñ Apômtau.

43 Ma Petere gêmoa Jope gêngôj gêwiñ ñac kêmasic bôc ñaôlicja teñ, nê ñaê Simon, ñasawa ec balinj.

10

Petere agêc Korneli

1 Ñac teñ gêngôj Kaisarea, nê ñaê Korneli. Ñac tonan kêtú siñwaga ton teñ, tañ sêsam êsêac sebe “Tonitaliaña” nañ, nêj kapitai.

2 Ej to nê gôlôac samob lau ñajam têtêc Anôtô, ma ej kêmoadisñ lau Juda ñapep to keteñ mec gêdêj Anôtô gedeñ tôngen.

3 Gêdêj ocmata ñac tonan katu gêlic Anôtônê ajiela teñ katôgeñ gêdêj ej jakêsôm gêdêj ej gebe “Korneli.”

4 Korneli kêtakê e mata gê ej ma kêsôm gebe “Apômtau, biñ amboac ondoc.” Go ajiela kêsôm gêdêj ej gebe “Nêm mec to nêm moasisñ këpi gêdêj Anôtô jataê gêjam gêmoa.

5 Amboac tonan galoc ôkêj lau sêna Jope nasêkôc Simon teñ, tañ sêsam ej sebe Petere nañ sêmêj.

6 Ñac tau kêtú ñacleñ jagêngôj gêwiñ Simon teñ, tañ kêmasic bôc ñaôlic nañ, nê andu kêkô gwêctaligeñ.”

7 Ajiela kêsôm biñ gêdêj ej su ma gêc gêja acgom, gocgo Korneli gêmôêc nê sakiñwaga luagêc ma siñwaga teñ. Ñac tau kêtêc Anôtô ma gêjam sakiñ Korneli ñapep.

8 Korneli gêjac miñ biñ samob gêdêj êsêac ma kêsakinj êsêac sêja Jope.

9 Lau tonan sêselêñ sêmoa e ñagelenj, go jatêdabinj malac. Gêdêj tonan Petere kêpi andu tau ñaden ñaôjya gebe etenj mec, ma oc kêkô ñaluñ.

10 Gêmoa e mo gêjô ej ma gebe êniñ gêj. Tec sêmasan ênê gêj sêmoa ma katu kaiñ teñ kësa

11 e gêlic undambê gêja ma sêlêwaŋ gêj teŋ amboac obo kapôēj sêmoatiŋ ñalêsu aclê ma sêlêwaŋ kêsêp nom gêmêj.

12 Ma bôc nomna kaiŋ teŋ-kaiŋ teŋ to gêj, taŋ kékêŋgeŋ naŋ, ma moc umboŋ ñalabuŋa sêsêp jasêmoa ñaiêlôm.

13 Go awa teŋ gêdêj en gebe “Petere, ôndi sa, ômbuc ma ôniŋ.”

14 Tec Petere kêsôm gebe “Apômtau, masigoc, gêj sec to alôb-alôb amboac tonaj aê gaen teŋ su atomanô.”

15 Go awa tau kêsa kêtiam kêtû dim luagêc gebe “Gêj tanj Anôtô kêmasaŋ kêtû selec naŋ, ômbu gebe alôb-alôb atom.”

16 Biŋ tonaj kêsa kêtû dim têlêac su, go gaôgeŋ obo tau gegeŋ tau sa kêpi undambê gêja kêtiam.

17 Petere taê gêjam gêj, taŋ gêlic naŋ, ñam jakêsa-jakêsa gêmoa ma lau, taŋ Korneli kêsakiŋ êsêac naŋ, têtu kênac Simonnê andu gêdêj lau e têtap sa ménjsêkô ñasacgêdô.

18 Lau tau sêmôêc têtu kênac gebe “Simon, tanj sêsam en sebe Petere naŋ, kêtû ñacleŋ ménjsêngôŋ tonec me masi.”

19 Petere taê gêjam gêj, tanj gêlic naŋ, ñam gêngôŋ, ma ñalau Dabuŋ kêsôm gêdêj en gebe “Ôlic acgom, lau têlêac ménjtêtu kênac aôm sêkô.

20 Ôndi ôsêp ma ôwiŋ êsêac, taêm ênam naësa-naësa atom, gebe aê tau casakiŋ êsêac tec sêmêj.”

21 Tec Petere kêsêp jakêsôm gêdêj êsêac gebe “Aô, ñac tanj asôm naŋ, aê tau tonec. Ac amêj kêtû biŋ ondocŋa.”

22 Lau tau sêsam gebe “Kapitai Korneli, ñac gêdêj, taŋ kêtêc Anôtô naŋ, ma Judawaga sêlic enj ñac mansaŋ, ñac tau tônê aŋela dabuŋ teŋ ménjkêsôm biŋ gêdêj en gebe êkêj lau ménjsêkôc aôm òna ênê andu ma êjô biŋ aŋga aômnêm.”

23 Tec Petere kêmasaŋ biŋ gêdêj êsêac sêso nê andu ñalêlôm sêja ma kékêj gêj êsêac sen.

Nageleŋ enj gêdi gêwiŋ êsêac sêja ma lasitêwai ñagêdô aŋga Jope dêdi sêwiŋ enj.

24 Nageleŋ, go jasêo lasê Kaisarea. Korneli kékalem nê lasitêwai to nê tawanj sa kwananĝej, ma sêoŋ êsêac sêmoa.

25 Gêdêj tanj Petere kêsô gêja naŋ, Korneli kêpuc enj tôŋtôŋ kêsa gêmêj e gêu tau gêc enj akaiŋna ma ketoc enj sa.

26 Tec Petere kékam enj sa ma kêsôm gebe “Ôndi sa, aê ñamalac amboac tonaj.”

27 Sêjam biŋgalôm sêwiŋ tauŋ sêso sêja e gêlic lau taësam sêkac tauŋ sa,

28 ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac alicgac gebe biŋsu gêjac jao gebe Judawaga têtu ñacleŋ me sêngôŋ sêwiŋ tentenŋlatu teŋ atom. Mago Anôtô kêtôc gêdêj aê gebe jambu ñamalac teŋ gebe sec to ñatêmuí atomanô.”

29 Kêtu tonajna aê gaŋô amacnêm môêc tec gadec atom, gadi gamêj. Ma galoc jatu kênac amac gebe amôêc aê kêtû asagenŋa.”

30 Tec Korneli kêsôm gebe “Gêdêj ocmata teŋ aê kateŋ mec gamoa ñoc andu e galic ñac teŋ tonjakwê ñaôsicôsic ménjkêkô aê lajôcnêm, galoc ñabêc aclê gêjaŋna su.”

31 Ma ñac tau kêsôm gebe ‘Korneli, Anôtô gêjô aômnêm mec ma taê gêjam nêmoasîngac.

32 Amboac tonaj ôsakiŋ lau sêna Jope nasêkôc Simon, taŋ sêsam en sebe Petere naŋ êmêj. Ñac tau kêtû ñacleŋ gêngôŋ Simon, taŋ kêmasaŋ bôc ñaôlic naŋ nê andu, taŋ kékô gwêctali nan’.

33 Tec kakêj lau ḥagaōgej dêdêj aôm sêwac ma aôm gôgôm ḥajam gebe gômôēj. Aêac samob, tec amoia Anôtô lajônêm nec, abe aŋô biŋ samob, taŋ Apômtau kêsakiŋ aôm naŋ."

Petere gêjam mêtê gêmoa Kornelinê andu

34 Go Petere gêoc awa sa ma kêsôm gebe "Galoc aê kajala binjanôgej gebe Anôtô kêpuc openj lau teŋ atom.

35 Lau samuc samob nêŋ teŋ embe êtêc ej ma êngôm gêj êndêŋgej, naŋ oc êlic ej ḥajam.

36 Amac aŋô biŋ, taŋ Anôtô kêsakiŋ gêdêj lau Israel. Ej kêsôm ḥawae ḥajam lasê kêpi Jesu Kilisi gê wama. Nac tau kêtû samob nêŋ Apômtau.

37-38 Amac ajala biŋ tau, taŋ gêjam Judaia samuceŋ auc naŋgac. Ma biŋ tau tonec gebe Anôtô gen oso Jesu aŋga Nasaret ḥa Nalau Dabuŋ to ḥaclai. Ma biŋ tau gêjac m aŋga Galilaia gêdêj Joaŋ gêjam mêtê kêpi busanju su acgom, go Jesu gêjac laoc gamêŋgej jakêmoadis lau to gêgôm lau, taŋ Sadan kêkoniŋ êsêac tōŋ naŋ, ôlîŋ ḥajam kêsa. Gêgôm gêj tonaj gebe Anôtô gêwiŋ ej.

39 Ma aêac alic gêj samob, taŋ gêgôm aŋga Judanêŋ gamêŋ to Jerusalem naŋ, tec awa sa. Nac tonaj êsêac sêkêŋ ej geŋkaleŋ ka ma sêjac ej êndu.

40 Nac tau tonaj Anôtô gêjuŋ ej sa gêdêj bêc kêtû têlêac ma kêkêŋ ej geoc tau lasê.

41 Geoc tau lasê gêdêj lau samob atom, gêdêj aêacgen, tec Anôtô kêjalinj aêac sa kwananjen gebe awa ênê biŋ sa nec. Ej gêdi sa aŋga ḥacmatenêŋ ma aêac tec aeŋ to anôm gêj awiŋ ej.

42 Go ej kêjatu aêac gebe anam mêtê lau to awa sa gebe Anôtô kêjalinj ej sa kêtû lau mateŋ jali to ḥacmatenêŋ mêtôcwaga.

43 Propete samob sêwa ej ḥam sa gebe Anôtô êsuc lau pebeŋ, taŋ sêkêŋ gêwiŋ ej naŋ, nêŋ sec ôkwi êtu ênê ḥaêra."

Anôtô kêkêŋ Nalau Dabuŋ gêdêj lau samuc

44 Petere kêsôm biŋ tonaj gêmoa ma Nalau Dabuŋ mêmekêpi êsêac samob, taŋ sêŋô biŋ semoa naŋ.

45 Ma Judawaga ḥanô, taŋ sêkêŋ gêwiŋ ma sêwiŋ Petere naŋ, sê taêŋ gebe Anôtô kêkêc nê Nalau Dabuŋ kêpi lau samuc gêwiŋ,

46 gebe sêŋô êsêac sêjam lau ḥagêdô aweiŋ ma sêlambiŋ Anôtô. Go Petere kêsôm gebe

47 "Nalau Dabuŋ kêpi lau tonec kêtôm kêpi aêac. Asa oc ênac jao gebe sêlinj saŋju atom."

48 Go kêsôm sêsgu êsêac sêjam Jesu Kilisi lanjô. Ma lau tau teteŋ Petere gebe êngôŋ êwiŋ êsêac bêc ḥagêdô acgom. * Judawaga sêkêŋ gêwiŋ gebe gêj dêmôēja êtôm gebe êngôm nêŋ ḥalêlôm êtu sec, tec seŋ paliŋ-paligeŋ atom, seŋ gêŋ, taŋ Mosenê biŋsu gêwa sa gebe gêj selec nangeŋ.

11

Petere gêjac miŋ geden gôlôac Jerusalemja

1 Aposolo to lasitewai, taŋ sêŋgôŋ Judaia naŋ, sêŋô lau samuc sêkôc Anôtônê mêtê sa ḥawae.

2 Petere kêpi Jerusalem gêja, tec lau Juda ḥanô ḥagêdô sêsôm ej gebe

3 "Aôm kôpi lau samuc nêŋ andu to goen gêj gôngôŋ gôwiŋ êsêacgoc."

* **10:48:** Judawaganen biŋ têtu selecja ḥagêdo gêc Mat 15:2.

4 Tec Petere gêôc awa sa ma gêwa biñ tau sa tomalagen gêdêñ êsêac gebe

5 “Aê katen meç gañgôñ malac Jope e katuc kaiñ teñ kësa ma galic gêñ teñ amboac obo kapôññ sêmoatiñ ñalêsu aclê tõñ kêsêp anja undambê gêdêñ aê gêmêñ.

6 Aê gaôc kêniñ e galic bôc nomña kaiñ teñ-kaiñ teñ, bôclai ma gêñ kêkêñña to moc umboñ ñalabuña.

7 Ma gañô awa teñ kësa gêdêñ aê gebe ‘Petere, ôndi sa, ômbuc ma ôniñ.’

8 Go kasôm gebe ‘Apômtau, masigoc, gêñ sec to alôb-alôb amboac tonan aocsuñ gêjam kauc samuc.’

9 Go awa tau anja undambê gêjô aê aoc kêtû dim luagêc gebe ‘Gêñ tañ Anôtô kêmasañ kêtû selec nañ, ômbu gebe alôb-alôb atom.’

10 Gañô biñ tonan e kêtû dim têlêac, go gêñ samob tonan ñai kêpi undambê gêja kêtiam.

11 Ma gaôgen galic lau têlêac, tañ sêasakiñ anja Kaisarea dêdêñ aê mêñsêô lasê andu, tañ gañgôñ nañ.

12 Ma ñalau Dabuñ kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôwiñ êsêac taêm ênam biñ naêsanâesa atom.’ Tec gawiñ lasitêwai 6 tecenec e api ñac tau nê andu.

13 Go ñac tau gêjac miñ gêdêñ aêac gebe gêlic anjela teñ kêkô ênê andu ma kêsôm gêdêñ en gebe ‘Ósakin lau sêna Jope ma sêkôc Simon, tañ sêsam ej sebe Petere nañ sêmêñ.

14 Ñac tau êsôm biñ, tañ ênam aôm to nêm gôlôac samob kësi nañ, êndêñ aôm.’

15 Aê gocgo gajac m ñoc biñ gamoa ma ñalau Dabuñ kêpi êsêac amboac gêmuñgeñ kêpi aêac.

16 Tec aê taêc gêjam Apômtaunê biñ, nañ kêsôm gebe ‘Joan kësagu amac ña bu, mago amac oc alinj ñalau Dabuñ êtu nêm sañgu nañ.’

17 Êsêac sêkêñ gêwiñ Apômtau Jesu Kilisi e Anôtô kêmoadi ñ êsêac amboac kêmoadiñ aêacgeñ. Ma aê asa gebe jakô Anôtô auc.”

18 Lau tau sêñô biñ tonan e sêjam tauñ tõñ. Ac sêlambij Anôtô ma sêsmôm gebe “Anôtô gêjam lau samuc ôkwi, gebe sêñgôñ mateñ jali sêwiñ amboac tonangeñ.”

Gôlôac Antioquia

19 Sêjac Stepan su acgom, go gêñwapac, tañ kêdaguc nañ, gêjam gôlôac salin-salinj. Êsêac sêc sêjac laoc gamêñgeñ e jasêô lasê Poinike to Kupro ma Antiokia ma sêsmôm mêtê gêdêñ lau teñ atom, sêsmôm gêdêñ Judawagagen.

20 Go nêñ lau ñagêdô dêdi anja Kupro to Kurene jasêô lasê Antiokia. Anja tonan sêsmôm Apômtau Jesu nê ñawae ñajam lasê gêdêñ lau Helen gêwiñ.

21 Apômtau lêma gêwiñ êsêac e lau taêsam sêkêñ gêwiñ ma sêjam tauñ ôkwi dêdêñ Apômtau sêja.

22 Gôlôac dabuñ Jerusalemña sêñô biñ, tañ êsêac sêgôm nañ, ñawae ma sêasakiñ Barnaba gêja Antiokia.

23 Kêselêñ jagêô lasê e gêlic Anôtô kêmoadiñ lau tonan ñanô, tec têtac ñajam ma gêlêñ biñ êsêac samob gebe nêñ ñalêlôm taêñ ênam Apômtaugeñ ma sêsap enj tõñ ñaparj.

24 Ej tau ñac ñajam ma ñalau Dabuñ gêjam ej auc to kêkêñ gêwiñ ñajaña, tec gêjam lau taêsam ôkwi e sêkêñ gêwiñ Apômtau

25 Go Barnaba tau gêja Tarsus gebe ensom Saulu.

26 En jakêtap en sa, go kékôc en gêja Antiokia. Ma êsêagêc sêngôj sêwiñ gôlôac dabun jala samuc teñ ma têdôj lau taêsam. Anja Antiokia tonaj tec sêsam Apômtaunê ñacsenjomí gebe lau Kilisiña kêtû ñamataanô.

27 Gêdêj ñasawa tonaj propete anja Jerusalem sêsep Antiokia sêja.

28 Êsêacnêj teñ, nê ñaê Agaba, Njalau Dabuñ kékac en, tec gêdi ma geoc biñ tonec lasê gebe Tôbôm kapôen êsa ênam ñamalac samob nêj gamêj auc. Ma biñ tau nanô kêsa gêdêj kaisara Klaudi nê tém.

29 Tec ñacsenjomí sêsôm kêtû tôj gebe sênam lasitêwai, tanj sêngôj Judaia nañ sa. Êsêac samob êtôm ñacanôgej sêkêj êtôm awa, tanj gêc ësêacnja nañ.

30 Sêgôm gêj tau su, go sêsañi Barnaba agêc Saulu gebe nasêkêj awa tau êndêj laumata. * Judawaga sêkêj gêwiñ gebe gêj dêmoêja êtôm gebe êngôm nêj ñjalêlôm êtu sec, tec señ gêj palinj-palinjgej atom, señ gêj, tanj Mosenê biñsu gêwa sa gebe gêj selec nañgej.

12

Sêjac Jakobo endu ma sêkôc Petere tôj

1 Gêdêj têm tonaj kiñ Herodo kékac lêma sa gebe ejoñ gôlôac dabun nêj ñagêdô.

2 En gêjac Joañ têwa Jakobo ña siñ êndu.

3 Herodo gêlic gebe biñ tonaj gêjac Judawaga matenjanô ñajam, tec gêjac têku e kékôc Petere tôj amboac tonaj. (Biñ tonaj kêsa gêdêj Om Polom Ñalucña.)

4 Kékôc en tôj su, go kékêj en kêsô andu kapoacwalôna gêja. Go kékêj siñwaga tonj aclê gebe sejop en. Tonj teñ ñjalau aclê-aclê. Herodo taê gêjam gebe Pasa êmbacnê acgom, go êtôc en êndêj lau.

5 Amboac tonaj sejop Petere gêngôj kapoacwalô, ma gôlôac dabun teteñ meç gêdêj Anôtô kêtû enja gedenj tõngej.

Mec ñaclai kêgaboac Petere su

6 Gêdêj tanj Herodo taê gêjam gebe êtôc Petere êndêj lau nañ, ñagêbêc sêso Petere tôj ña kapoacwalô luagêc ma sêkêj en gêc bêc gêc siñwaga luagêc ñasawa. Ma gejobwaga sêkô katamdêmôe ma sejop andu kapoacwalônya.

7 Ma sep tagenj Apômtaunê anjela geoc tau lasê e ñawê kêpô balêm ñjalêlôm. Go anjela tau kepeñ Petere dambê ma gênu en ma kêsôm gebe "Ôndi sa sebenj." Gêdêj tonaj kapoacwalô kêsú anja en lêma.

8 Go anjela kêsôm gêdêj en gebe "Ôjandij nêm ômbiñkap ma ôkic nêm atapa tõj." Ma en gêgôm amboac tonaj. Go anjela kêsôm gêdêj en gebe "U nêm ñakwê ênsañ taôm ma ôndañguc aê."

9 Petere kêsa kêdaguc en gêja. En gêjam kauc gebe gêj, tanj anjela gêgôm nañ, ñanô atom, geboc gêc mègenj.

10 Agêc sêselêj e jasêôlêc gejobwaga ñamataña to gejobwaga kêtû luagêcña, go jasêô lasê katam ki, tanj kësi intêna malacña nañ. Ma katam tau gêlêc tau su gêdêj êsêagêc, tec agêc sêsa sêja sêselêj sêmoa intêna. Go sep tagenj anjela malamê.

11 Peterenê kauc ñawa kêsa, go kêsôm gebe "Galoc kajala ñanôgen gebe Apômtau kêsakiñ nê anjela këjanjo aê su anja Herodo lêma to gêj samob, tanj Juda sêkêj mateñ gebe sêngôm nañ."

* **11:30:** Judawaganêj biñ têtu selecña ñagêdô gêc Mat 15:2.

12 Nê kauc kêsa su ma kêpi Joan, taŋ sêsam eŋ sebe Marka, têna Maria nê andu gêja. Lau taêsam sêkac tauŋ sa aŋga tonan ma teteŋ mec sêmoa.

13 Eŋ kêmadi katam anduŋa ma sakinwagaŋ teŋ, nê ɻaâ Rode, gêja gebe êlic ñam.

14 Eŋ gêja e kêjala Petere awa ma têtac ɻajam gêjam eŋ auc e gêlêc katam su atom, kêlêti kêso gêja ma kêsôm lasê gebe Petere tec kêkô katandêmôê.

15 Ma êsêac sêsmôg gêdêŋ awê tau gebe "Âom meloc." Ma eŋ kêsôm ɻajaŋa gebe "Masi, ɻac tau tômê biŋjanô." Tec êsêac sêsmôg gebe "Oc ênê anjela."

16 Ma Petere kêmadi katam geden tôngen e sêlêc su ma sêlic eŋ e têtakê ɻanô.

17 Eŋ gêjab lêma gêdêŋ êsêac gebe jamanjen, go gêjac Apômtau gêwê eŋ aŋga andu kapoacwalôŋa kêsa gêmêŋ ɻamin gêdêŋ êsêac ma kêsôm gêwiŋ gebe "Asôm biŋ tonec ɻawae êndêŋ Jakobo to lasitêwai ɻagêdô." Go eŋ tau kêsa malac ten gêja.

18 Gelenjmata siŋwaga selendec ɻanô ma sênc mateŋ tauŋ gebe Petere gêja ondoc.

19 Herodo gesom eŋ, mago kêtap eŋ sa atom. Amboac tonan kêtû lêsu gejobwaga ma kêtijê êsêac gebe sênc êsêac êndu. Go Herodo tau gêdi aŋga Judaia kêsêp Kaisarea gêja gêngôŋ tonan.

Herodo gêmac êndu

20 Herodo têtac ɻandanaj gêdêŋ lau Turu to Sidon. Lau tonan nêŋ ɻalêlôm kêpi tageŋ, tec dêdêŋ eŋ sêja. Êsêac sêjam neneŋ kiŋnê sakinwaga andulêlômja, Blasta, ma teteŋ gebe sê wama tauŋ, gebe kiŋnê nom ɻanô gêlôm êsêac.

21 Gêdêŋ noc sêmasan biŋ tonanja, go Herodo kêsô ɻakwê kiŋja sa jagêngôŋ lêpôŋ ma kêsôm bi ɻ gêdêŋ êsêac.

22 Tec lau aweŋ gêôc eŋ gebe "Awa tômê ɻamalacnê atom, anôtô teŋ nê."

23 Ma sep tageŋ Apômtaunê anjela gêjac eŋ gebe ketoc Anôtô sa atom, tec têmoa seŋ eŋ e gêmac êndu.

24 Go Anôtônê mêtê kêlaiŋ tau gêjam gamêŋ auc.

25 Barnaba agêc Saulu sêjam nêŋ sakin tonan e gêbacnê aŋga Jerusalem, go sêkôc Joan, taŋ sêsam eŋ gebe Marka naŋ, gêwiŋ êsêagêc ma sêmu sêja Antiokia.

13

Sêjam mec Bamaba agêc Saulu

1 Propete to biŋsu, taŋ sêmoa gôlôac dabuŋ Antiokianja ɻalêlôm naŋ tonec, Barnaba agêc Simeon, taŋ sêsam eŋ sebe Niger naŋ, ma Luki aŋga Kurene ma Manaen, taŋ agêc kiŋ Herodo ɻapalêgeŋ sêmoa sêwiŋ tauŋ naŋ, ma Saulu.

2 Nasawa teŋ êsêac sêjêm sakin Apômtau to sêjam dabuŋ mo sêmoa, ma Nalau Dabuŋ kêsôm gebe "Awaka Bamaba agêc Saulu sa êtu kôm, taŋ kakalem êsêagêc naŋja."

3 Tec sêjam dabuŋ mo ma teteŋ mec, go sêu lemen gêscac êsêagêc ma sêkêŋ êsêagêc sêja.

Aposolo sêjam mêtê aŋga Kupro

4 Nalau Dabuŋ kêsakiŋ êsêagêc e sêsep Selaikia sêja. Aŋga tonan sêlac jasêso nuc Kupro.

5 Sêmoa Salami ma sêsmôg Anôtônê biŋ lasê aŋga Judanêŋ lôm. Ma Joaŋ gêjam sakin gêmoa gêwiŋ êsêagêc.

6 Go ac sêselêj têdaguc nuc samuc tonaj e jasêô lasê Papo. A ñga Papo têtap ñac Judana teñ sa. Enj mecwaga teñ to propete dansañ, nê ñaê Barjesu.

7 Nac tau gêmoa gêwiñ gôlinjwaga Sergi Paulus, enj ñac tokauc teñ. Nac tonaj kékalem Barnaba agêc Saulu dêdêj enj sêja, ñam enj gebe êjô Anôtôñê biñ.

8 Mago mecwaga Eluma (lau Helen sêjam ênê ñaê ôkwi amboac tonaj) gêlêc biñ sa êsêagêc ma gêgôm gêylêlôm gebe ênam gôlinjwaga ôkwi êkêj êwiñ mêtê atom.

9 Tec Saulu, tan sêsam enj teñ gebe Paulu nañ, Nalau Dabunj gêjam enj auc ma kêpuc mata tôñ enj

10 ma kêsôm gebe “Aôm Sadan latu. Biñdansañ to alôb-alôb gêjam aôm auc samucgeñ, tec kôkêj kisa gêdêj biñ gêdêj samob. Aôm gôjam Apômtaunê intêna solop ôkwi ñapanj. Èndêj ondoc, go ôwi siñ.

11 Ôlic acgom, galoc Apômtaunê lêma oc ênac aôm gebe matampec êsa ôlic oc êtiäm atom e ñasawa teñ acgom.” Ma sep tageñ ñakanuc to ñakesec kékôm enj auc ma gesom lau kêlêsageñ gebe sêkam enjña.

12 Gôlinjwaga gêlic gêj tonaj tec kêtakê kêtû Apômtaunê mêtêja e kékêj gêwiñ.

Paulu agêc Barnaba sêmoa Antioquia Pisidiana

13 Paulu to nê lau sépi wañ aنجa Papo ma sêlac e jasêô Perge, tanj gêc Pamplulia nañ. Go Joanj kêtaiñ tau su aنجa êsêagêcnêj ma gêmu gêja Jerusalem.

14 Sêwi Perge siñ ma sêselêj e sêô lasê Antioquia Pisidiana. Gêdêj sabat sêô Judanêñ lôm jasêngôj.

15 Lômmôkê sêsam Mosenê biñsu to propetenêj biñ lasê su acgom, go sêasakiñ biñ gêdêj êsêagêc gêja gebe “O lasitêwaagêc, biñ êpuc lau tôñja embe ênêc amagêcja, go asômmaj.”

16 Tec Paulu gêdi sa gêjab lêma êsêac ma kêsôm gebe

“O Israelwaga to amac, tanj atêc Anôtô nañ, akêj tanjem acgom.

17 Lau Israel tonec nêj Anôtô kêjaliñ tamenji sa ma ketoc lau tau sa gêdêj tanj sêngôj nom jaba Aiguptu nañ, go gêôc lêma sa ma gêwê êsêac aنجa tonaj sêsa sêja.

18 Ma gêlôm êsêac sêmoa gamêj sawa kêtôm jala 40.

19 Go gesen nom Kanaan ñalaum 7 su ma gêjac sam ñagamêj tau gêdêj êsêac sêwê kaiñ,

20 kêtôm jala 450.

“Tonañ su, go kékêj gôlinjwaga gêdêj êsêac e gêdêj propete Samuel nê têm.

21 Gêdêj ñasawa tonaj teteñ kiñ e Anôtô kékêj Kis latu Saulu aنجa Benjaminne gôlôac kêtû nêj kiñ kêtôm jala 40.

22 Go kêsap enj tulu ma ketoc Dawid sa kêtû nêj kiñ. Anôtô gêwa ñac tonaj sa amboac tonec gebe ‘Aê katap Isai latu Dawid sa, nañ ñoc ñjalêlôm galic enj ñajam. Enj oc êngôm aêjoc biñ samob êtu tôñ.’

23 Aنجa ênê wakuc Anôtô kékêj kêsiwaga Jesu gêdêj lau Israel kêtôm gêjac mata.

24 Jesu kêtû awê atomgeñ, ma Joanj kêsôm mêtê lasê gêdêj lau Israel samob kêpi busanju sênam tauñ ôkwiña.

25 Kêdabiñ gebe Joanj ênac mata nê koleñ ma kêsôm gebe ‘Amac abe aê asa. Aê ñac tau, tanj asaê amoä nañ atom. Alic acgom, ñac tau oc êndanjuc aê ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñjalêkôn atom.’

26 “O lasitêwaac, Abraham latui amac ma amac lau, taŋ atêc Anôtô naŋ, Anôtô kêsakinj biŋ moasiŋna tonaj gêdêŋ aêac.

27 Lau taŋ sêngôŋ Jerusalem naŋ, to nêŋ laumata sêjala Jesu tônê to prope-tenêŋ biŋ, taŋ sêsam kêtôm sabatgeŋ naŋ atom. Mago sêkic ênê biŋ, tec sêgôm biŋ tau ḥanô kêsa.

28 Êsêac têtap ênê keso enseŋ eŋ suŋa teŋ sa atom, mago teteŋ Pilata gebe ênac eŋ êndu.

29 Êsêac sêgôm biŋ samob, taŋ teto kêpi eŋ naŋ, ḥanô kêsa su acgom, go sêkôc eŋ su aŋga ka jatetoc eŋ gêc sêô.

30 Go Anôtô gêju eŋ sa aŋga ḥacmatênenêŋ.

31 Bêc taêsam eŋ geoc tau lasê gêdêŋ Êsêac, taŋ sêwiŋ eŋ aŋga Galilaia sêpi Jerusalem séja. Ma lau tau tec galoc sêwa eŋ ḥam sa gêdêŋ lau sêmoa.

32 Ma aêac asôm ḥawae ḥajam, taŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ tameŋi naŋ, lasê gêdêŋ amac.

33 Ma biŋ tau Anôtô gêgôm ḥanô kêsa kêpi Êsêac latuŋi aêac, gedeŋ taŋ gêju Jesu sa, kêtôm biŋ, taŋ teto gec Pesalem kêtu luagêcŋa gebe

‘Aôm kôtu aêjoc Latuc,
galoc katu aôm Tamam.’

34 Anôtô gêju eŋ sa aŋga ḥacmatênenêŋ, gebe ôli êtu palê atomna. Eŋ geoc biŋ tonaj lasê kwananjeŋ ma kêsôm gebe

‘Aê gabe jakêŋ Dawidnê gêŋ dabuŋ to ḥanjêŋ tau êndêŋ amac.’

35 Ma kêsôm ḥagêdô gêc madinj teŋ gêwiŋ gebe

‘Aôm oc ôkêŋ nêm ḥac dabuŋ ôli êtu palê atom.’

36 Gebe Dawid tê gêjam sakinj kêtôm Anôtônê biŋ gêdêŋ tau nê launêŋ têm, go gêc nê bêc ma sêsuŋ eŋ gêwiŋ tamai ma ôli kêtu palê.

37 Ma ḥac, taŋ Anôtô gêju eŋ sa naŋ, ôli kêtu palê atom.

38-39 O Lasitêwaac, amboac tonaj ajala tonec êwiŋ acgom. Aêac asôm lasê êndêŋ amac gebe Anôtô kêsuc sec samob ôkwi kêtu ḥac tônêŋa. Samob taŋ sêkêŋ êwiŋ eŋ naŋ, têtu lau gêdêŋ. Mosenê biŋsu êtôm gebe enseŋ aêacnêŋ sec su e tatu lau gêdêŋ nec atom.

40 Amboac tonaj alic taôm gebe biŋ, tec propete sêsmôm nec, êtap amac sa atom

41 gebe

‘Amac aseŋ-biŋwaga alic acgom,

oc aŋac lemem, mago anaŋa,

gebe êndêŋ amacnêŋ têm aê oc janam ḥoc kôm teŋ.

Embe sêncac kôm tau ḥamiŋ, oc akêŋ êwiŋ atom.’ ”

42 ḥac ulu sebe sêsa awê sêna ma lau teteŋ êsêagêc gebe êndêŋ sabat teŋ sêsmôm biŋ tonaj ḥagêdô êndêŋ êsêac êtiám.

43 Lau sêsa aŋga Judanêŋ lôm ma Judawaga to nêŋ lau lêŋna taêsam, taŋ têtêc Anôtô naŋ, têdaguc Paulu agêc Barnaba. Agêc sêsmôm biŋ to sêjac biŋsu êsêac gebe siŋ Anôtônê moasiŋ tôngenj.

44 Gêdêŋ sabat, taŋ kêdaguc naŋ, lau malacŋa ec jauc sêkac tau ḥ sa sebe sêŋô Apômtaunê mêtê.

45 Judawaga sêlc lau taêsam tonaj e têntac sec ma sêsmôm biŋ alôb-alôb sêôc Paulunê biŋ aucgeŋ.

46 Tec Paulu agêc Barnaba sêsmôm totêntac kêpa sugeŋ gebe “Aêagêc aŋac ḥawae gebe asôm Anôtônê mêtê êndêŋ amac êtu ḥamata. Mago amac atiŋ mêtê

to amac taôm asaê taôm atôm aŋgôj matem jali tengeŋja atom, tec aêagêc andêj lau samuc ana.

47 Gebe Apômtau kêjatu aêac amboac tonecgeŋ gebe
‘Aê kakêj aôm kôtu lau samuc nêj ja,
gebe ônam lau kêsi e naêndêj nom ɻajamadiŋ naŋ.’ ”

48 Lau samuc sêŋô biŋ tonaj e têntac ɻajam kêsa ma sêlambiŋ Anôtônê mêtê.
Ma êsêac samob, taŋ Anôtô kêjaliŋ êsêac sa gebe sêŋgôj mateŋ jali tengeŋ naŋ,
tec sêkêj gêwiŋ.

49 Ma Apômtaunê mêtê kêtû tapa gêjam gamêj samob auc.

50 Tagen Judawaga sêkalom lauo towae, taŋ têtêc Anôtô naŋ, to malac tonaj
ŋakasêga ɻanô-ŋanô e sêli launêj ɻalêlôm sa gebe sênaç Paulu agêc Barnaba.
Tec têtij êsêagêc aŋga nêj gamêj sêsa sêja.

51 Agêc dedonj kekop aŋga eŋkaiŋ su, gebe lau tau nêj biŋ êpi êsêac tauŋ, ma
sêja Ikonium.

52 əacseŋomi têntac ɻajam kêsa to ɻalau Dêbu ɻ gêjam êsêac auc.

14

Paulu agêc Barnaba sêmoa Ikonium

1 Gêdêj taŋ ɻac ulu sêmoa Ikonium naŋ, sêšô Judawaganêj lôm amboac
tonanjeŋ. Agêc sêjam mêtê kain teŋ e Judawaga to Helen taêsam sêjam tauŋ
ôkwi.

2 Mago Judawaga, taŋ sêkêj gêwiŋ atom naŋ, sêli lau sa to sêgôm lau samuc
nêj ɻalêlôm ɻamalic kêsa e têntac ɻandaŋ gêdêj lasitêwai ɻawaô.

3 Agêc sêmoa tonaj ɻasawa balinj. Apômtau tau gêwa êsêagêc sêjam ênê mêtê
ŋamoasiŋ sa kêpuc agêc tôj, tec lemen sêgôm gêjsêga to gêntalô

4 e lau malacŋa sêwa tauŋ kêkôc e ɻagêdô sêwiŋ Judawaga ma ɻagêdô sêwiŋ
aposoło.

5 Sêmoa, go lau samuc to Judawaga tonêj kasêga dêdi sebe sênaç to têtuc
êsêagêc ɻa poc êndu.

6 Tec agêc sêjala ma sêc sêja Lukaonia ɻamalac Lustra to Derbe ma gamêj
ŋagêdô, taŋ gêc ɻamagêja naŋ.

7 Sêmoa tonaj ma sêšôm ɻawae ɻajam lasê.

Paulu agêc Barnaba semoa Lustra

8 Ma ɻac teŋ gêŋgôj Lustra, têna kêkôc eŋ tomagi kêsugeŋ e akaiŋ ɻajaŋa
atom ma kêsêlêj ɻagec atomanjaŋ atom ma kêsêlêj ɻagec atomanoô.

9 Nac tau gêjô biŋ, taŋ Paulu kêsôm naŋ. Paulu mata gê eŋ e gêlic gebe ɻac
tau kêkêj gêwiŋ jakêtôm su gebe ôli ɻajam êsaŋa.

10 Tec kêsôm awa kacgeŋ gebe “Amkaiŋ ɻajaŋa êsa ma ôndi sa ôkô.” Ma eŋ
gêboŋ sa ôb tagen ma kêsêlêj.

11 Lau pom kapôeŋ teŋ sêlic Paulu gêgôm gêj tonaj, naŋ sêmôêc ɻa biŋ
Lukaoniaŋeŋ gebe “Anôtôi têtu ɻamalac ma sêsep dêdêj aêac sêrrêŋgoc.”

12 Ma sêsam Barnaba gebe Dia ma Paulu gebe Hermes gebe eŋ ɻac awa
biŋja.

13 Dianê lôm kêkô malac ɻamagê, tec dabuŋwaga kejon bulimakao kapoac
to ɻaola gebe sêŋgêlôŋja jagêj lasê sacgêdô gebe êkêj da êwiŋ lau tau.

14 Apostolo Barnba agêc Paulu sêŋô biŋ tonaj ɻawae e sêkac nêj ɻakwê gêngic
jasêboŋ sêsep lau ɻalêlôm ma sêmôêc gebe

15 “Lauac, abe aŋgôm amboac ondoc. Aêagêc tonec ɻamalac palê-palê atôm amac. Aêagêc asôm ɻawae ɻajam gêdêj amac gebe anam taôm ôkwi aŋga gêj ɻaôma tecenec andêj Anôtô mata jali tau ana. Eŋ ɻac, taŋ kékêj undambê to nom ma gwêc to ɻagêj totau-totau samob.

16 Gêdêj têm gêmuŋja eŋ gêlôc gebe lau samuc sêsa tauŋ nêŋ lêŋ.

17 Mago eŋ gêwa tau sa ɻa moasinq, kékêj kom aŋga undambê gêdêj amac ma têm tomoasu gêlôm amac to kékêj mo gêoc amac tôj aŋgôj totêmtac ɻajamgen.”

18 Naclagêc sêšôm bi ɻ tonaj, mago kêtû kôm kapôeŋ gebe sêkô lau auc êtu sêkêj da éndêj êsêagêc atomja.

19 Go Judawaga ɻagêdô aŋga Antiokia to Ikonium sêmêj ma sêjam lau pom tonaj ôkwi e têtuc Paulu ɻa poc ma sê eŋ kêsa aŋga malac gêja seboc eŋ gêmac endu.

20 Go ɻacseŋomi sêgi eŋ auc sêkô e gêdi sa kêsô malac gêja. ɻageleŋ êsêagêc Barnaba sêja Derbe.

Paulu agêc Barnaba sêmu sêja Antiokia Suriana

21 Naclagêc sêšôm ɻawae ɻajam lasê aŋga malac tonaj e sêjam lau taêsam ôkwi, go sêmu sêja Lustra to Ikonium ma Antiokia Pisidiaŋa kêtiam.

22 Agêc sêpuc ɻacseŋominêj ɻalêlôm tôj to sêjac binjsu êsêac ɻajaŋa gebe sêwi binj sêkêj gêwiŋja sinj atom. Ma sêšôm biŋ tonec gêwiŋ gebe “Nandaŋ taêsam êpi aêac acgom, go tašô Anôtônê gamêj tana.”

23 Go ɻaclagêc sêjalinq lau sa kêtôm gôlôac dabuŋgen têtu laumata. Go sêjam dabuŋ mo to teteŋ meç ma sêsuŋ êsêac dêdêj Apômtau, taŋ sêkêj gêwiŋ eŋ naŋ.

24 Go sêsa Pisidiaŋageŋ e jasêô lasê Pampulia.

25 Sêjam mêtê aŋga Perge su acgom, go sêsep Atalia sêja.

26 Aŋga tonaj sêlac jasêšô Antiokia, malac taŋ gêmuŋgen sêkêj êsêagêc sêsep Anôtônê moasinq ɻalêlôm to sêsaķiŋ êsêagêc kêtû kôm, taŋ sêgôm su naŋja.

27 Jasêô lasê su acgom, go sêkac gôlôac dabuŋ sa ma sêjac miŋ binj samob, taŋ Anôtô kékêj êsêac sêgôm naŋ, ma gêlêc katam takêj gêwiŋja su gêdêj lau samuc.

28 Ma agêc sêmoa sêwiŋ ɻacseŋomi ec ɻêŋgen. * agêc Hermes.

15

Aposolo sêkac tauŋ sa aŋga Jerusalem

1 Lau buŋa ɻagêdô aŋga Judaia sêsep sêja Antiokia, ma têdôj lasitêwai amboac tonec gebe “Embe sêsa amac êtôm Mosenê binj atom, oc Anôtô ênam amac kêsi atom.”

2 Paulu agêc Bamaba ma lau tonaj ac aweŋsuŋ gêoc ka tauŋ ma sêjô binj tonaj ɻapan. Tec gôlôac dabuŋ sêšôm kêtû tôj gebe sêkêj Paulu agêc Barnaba ma êsêac tauŋ nêŋ lau ɻagêdô dêndêj aposolo to laumata sêpi Jerusalem sêna êtu binj sêpê tauŋja naŋ.

3 Amboac tonaj gôlôac dabuŋ sêkêj êsêac sêsa Poinike to Samariaŋa sêja ma sêjac miŋ lau samuc sêjam tauŋ ôkwi ɻawae e gêgôm lasitêwai samob têntac ɻajam kêsa samucgeŋ.

* **14:28:** Lau Rom nêŋ anôtôi jabe luagêc nêŋ ɻaŋ Dia

4 Jasêô lasê Jerusalem su acgom, go gôlôac dabuŋ to aposolo ma laumata sêkôc êsêac sa, ma ac sêjac miŋ gêŋ kapôeŋ samob, taŋ Anôtô kêkêŋ êsêac sêgôm naŋ.

5 Go lau ḥagêdô aŋga Parisainêŋ toŋ, taŋ sêkêŋ gêwiŋ mêtê naŋ, dêdi sa ma sêšom gebe “Asa lau samuc acgom, go anac binjsu êsêac gebe sêmansaŋ Mosenê binjsu.”

6 Tec aposolo to laumata sêkac sa gebe sêjô biŋ tau sêlic acgom.

7 Ac sêjô biŋ tonaj sêmoa e Petere gêdi sa ma kêsom gêdêŋ êsêac gebe “O lasitêwaac, amac taôm alicgac gebe gêmunjeŋ gangôŋ gawiŋ amac ma Anôtô kêjaliŋ aê sa gebe aocsuŋ jasôm ḥawae ḥajam lasê êndêŋ lau samuc sêjô ma sêkêŋ ewiŋ.

8 Ma Anôtô, taŋ kêjala ḥamalacrêŋ ḥalêlôm naŋ, kêwaka lau samuc sa ma kêkêŋ ḥalau Dabuŋ gêdêŋ êsêac amboac kêkêŋ gêdêŋ aêac.

9 En kêmoasiŋ aêac to êsêac ḥadôŋ tageŋ. Êsêac sêkêŋ gêwiŋ, tec en gêgôm nêŋ ḥalêlôm kêtu selec.

10 Ma galoc abe ansaê Anôtô amboac ondoc, tec abe akêŋ gêŋ ḥawapac, naŋ aêac to tameŋi daôc e tatôm atom naŋ, ênsac ḥacserjomí magiŋm.

11 Mago aêac tec takêŋ gêwiŋ gebe Anôtô gêjam aêac to êsêac kêsi kêtu Apômtau Jesu nê moasiŋja ḥa lêŋ tageŋ.”

12 Lau samob sêjam tauŋ tôngen ma sêkêŋ tanjen Barnaba agêc Paulu nêŋ miŋ. Êsêagêc sêjac miŋ gêntalô to gênsêga, taŋ Anôtô gêgôm ḥa êsêagêc lemen gêdêŋ lau samuc naŋ.

13 Naclagêc sêšom biŋ e sêjac mata, go Jakobo gêjô êsêagêc awen ma kêsom gebe “O lasitêwaac, anjô ḥoc biŋ acgom.

14 Simon gêjac miŋ gebe andanjen Anôtô kêtu ḥaclen lau samuc gebe êjaliŋ lau teŋ sa aŋga êsêacnêŋ têtu ênê lau.

15 Biŋ tonaj to biŋ, taŋ propete teto naŋ, ḥam kêsêp tageŋ amboac tonec gebe

16 ‘Malôgeŋ acgom, go aê jamu jamêŋ

ma jakwê Dawidnê bec, taŋ kêsêp jakêtap naŋ, sa êtiam.

Ma jakwê gêŋ, taŋ kêku sa naŋ, sa êtiam to jamansan êtu solop.

17 Amboac tonaj lau nomja ḥagêdô to lau samuc samob,

taŋ ḥoc ḥa kêpi êsêac naŋ, sensom Apômtau.

18 “Apômtau taŋ gêgôm biŋ tau kêtu awê gêdêŋ andanjen naŋ, nê biŋ tau tonaj.”

19 “Amboac tonaj aê taêc gêjam ḥoc biŋ tonec gebe Lau samuc, taŋ sênam tauŋ ôkwi dêndêŋ Anôtô naŋ, talênsôŋ êsêac atom.

20 Tagen tato papia êndêŋ êsêac gebe sêngamiŋ tauŋ êndêŋ gwam ḥagêŋ môp-môp ma êndêŋ mockaiŋo to mockaiŋ ma êndêŋ bôc sêgiŋ ênduŋa to êndêŋ dec,

21 gebe Mosenê biŋ tônê tec sêjam mêtê laŋgwa-laŋgwa kêtôm gamêŋgen ma sêsam lasê aŋga Judanêŋ lôm samob kêtôm sabatgen.”

Bin tan laumata sêmasaŋ naŋ

22 Sêšom biŋ tonaj su, go aposolo to laumata ma gôlôac dabuŋ samob sêšom kêtu tōŋ ma sêjaliŋ nêŋ lau ḥagêdô sa, gebe sêkêŋ êsêac sêwiŋ Paulu agêc Barnaba sêna Antioquia. Tec sêkêŋ lasitêwainêŋ gôlinjwaga Juda, taŋ sêsam en sebe Barsaba naŋ, agêc Sila.

23 Ma sêkêŋ papia tonec gêdêŋ êsêac sebe sêkôc sêna gebe

"Amacnêm lasitêwai aêac, aposolo to laumata awenj gêjac lasitêwai aنجa lau samuc nêŋ, taŋ sêngôŋ Antiokia to Suria ma Kilikia naŋ.

²⁴ Aêac aŋjô ɻawae gebe aêacma lau ɻagêdô, taŋ asakij  s ac atom, tauŋ d d j amac s wac naŋ, s l ns j amac ɻa tauŋ n n biŋ e s g m n m ɻal l m ɻawapac k sa.

²⁵ Tec aêac akac tauŋ sa ma amasaŋ ma biŋ k pi tagen e ajaliŋ lau sa ma ak n  s ac s wiŋ a acn j ɻaclagêc, taŋ têntac g wiŋ  s ag c naŋ, Barnaba ag c Paulu, s wac.

²⁶ ɻaclagêc tonaj s jac ka k tu a acn j Ap mtau Jesu Kilisi n  ɻa nja.

²⁷ Juda ag c Sila, taŋ aêac ak n  s ag c s wac, o go tauŋ s wa biŋ tonaj ɻag d  sa  nd j amac  wiŋ.

²⁸  jalau Dabuŋ to aêac as m k tu t n gebe ak n biŋ ɻawapac ɻag d   k n n amac t n  wiŋ atom, g n tecenecgen, go amansaŋ ɻa p gebe

²⁹ A g m n ta m  nd j da gwam ja to  nd j dec ma  nd j b c, taŋ s giŋ  nd  ma  nd j mockai  to mockai  naŋ. Embe andec g n tonaj ɻai, ma oc  t m. Amoa ɻajam ."

³⁰ Amboac tonaj s k n  s ac s ja. S s l n j e s o las  Antiokia ma s k c g l o c dabuŋ sa aegom, go s k n papia g d n  s ac.

³¹ Ac s sam papia tau ma t ntac ɻajam k sa k pi biŋ, taŋ k puc  s ac t n naŋ.

³² Juda ag c Sila t tu propete s wiŋ, tec s jac bi s  lasit wai to s puc  s ac t n ɻa biŋ g wal ki n.

³³ S moa acgom, go lasit wai s wi  s ac si n tobi mal gej s mu d d j lau, taŋ s s k n  s ac naŋ, s ja k ti m.

³⁴ Sila ta gajam gebe g c g n  moa.]

³⁵ Paulu ag c Barnaba s moa Antiokia ma t d n to s s m ɻawae ɻajam las  k pi Ap mtaun  biŋ s wiŋ lau ɻag d  ta sam.

Paulu ag c Barnaba s wa tauŋ k k c

³⁶ B c ɻag d  g ja a acgom, go Paulu k s m g d n Barnaba gebe "A ag c tamu malac samob, taŋ tas m Ap mtaun  biŋ las  naŋ tana, ma tanac lasitêwai k si gebe s moa ɻajam me masi."

³⁷ Ma Barnaba gebe  k c k c Joa , taŋ s sam ej sebe Marka naŋ  wi .

³⁸ Mago Paulu g lic ɻac tau k t m gebe s k c c ej  wi   s ag c n  atom, gebe ej g wi  s ag c si n a ga Pampul ia ma k s l n j  wi   s ag c k t  k tu k m ja atom.

³⁹ Amboac tonaj  s ag c awen n  g c c ka tauŋ ɻaja a e s k c tauŋ k k c c. Barnaba k k c c Marka  wi  ej ag c s ja Kupro.

⁴⁰ Paulu k jali  Sila sa ma lasit wai t te  moasin a ga Ap mtaun  k tu  s ag c na, go s k n  s ag c s ja.

⁴¹ S s l n  s sa Suria to Kilikian  jas puc g l o c dabuŋ t n.

16

Timote g wi  Paulu ag c Sila

¹ Go s o las  Derbe ma Lustra. Ma t t p ɻacs njom te  sa a ga tonaj, n  ɻa  Timote. ɻac tau t na  Judao te , naŋ k k n  wi , ma tama ɻac Helen .

² Lasit wai Lustra to Ikonium  s wa ej ɻam sa

³ e Paulu gebe  k c c Timote  wi  ej. Tec k k c c ej jak sa ej gebe Juda gam n tonaj n samob s jala tama gebe ej ɻac Helen  te .

⁴ S jac laoc malac n s ja ma t d n biŋ, taŋ aposolo to laumata s s m k tu t n a ga Jerusalem  naŋ, g d n  s ac gebe sejop.

5 Amboac tonaj gôlôac dabuŋ sêkêŋ gêwiŋ ɳajaŋa kêsa, ma lau jasêwiŋ-jasêwiŋ kêtôm bêcgeŋ.

Paulu gêc me kêpi ɳac Makedoniana

6 Njalau Dabuŋ kékô êsêac auc gebe sênam mêtê aŋga Asia atom, tec sêsa Prugia to Galata ɳagamêŋ sêja.

7 Têdabinj Musia ma sêsa Bitunianagen, mago Jesunê Njalau gêlôc gêdêŋ êsêac atom.

8 Amboac tonaj jatêdaguc Musia ɳagamêŋ ɳamadiŋ ma sêsep gwêc dêdêŋ Troasja sêja.

9 Ma gêdêŋ gêbêc Paulu gêc mê gebe ɳac Makedoniana teŋ kékô ma keteŋ en gebe “Olom Makedonia mêmônâm aêac sa.”

10 Paulu mata gêlac acgom, go aêac asaic taunjen abe ana Makedonia seben, taêŋ gêjam gebe Anôtônê kalem gêdêŋ aêac gebe asôm ɳawae ɳajam lasê êndêŋ êsêac aŋga tônêra.

Ludia gêjam tau ôkwi

11 Amboac tonaj êsuŋ su aŋga Troas ma gacgen apeŋ Samotrakiagen e ɳageleŋ ma asô Neapoli.

12 Aŋga tonaj jaasa Romnêŋ malac wakuc Pilipi, tanj kêtû Makedonia ɳamalacsêga naŋ, ma aŋgôŋ malac tonaj bêc ɳagêdô.

13 Go gêdêŋ sabat aêac asa malac ɳamagê aja e aô lasê bu teŋ, gebe aêac taêŋ gêjam gebe teteŋ mec ɳamala oc gêc tonaj. Aêac aŋgôŋ sic ma asôm biŋ gêdêŋ lauŋ, tanj sêkac tauŋ ɳa naŋ.

14 Ma awê teŋ, nê ɳaé Ludia, gêmoa; naŋ gêjam sakinj Anôtô. En aŋga malac Tuatira ma kêtulu obo asôsamuc. En gênoŋ biŋ tau ma Apômtau kêlainj ênê ɳalêlôm e kékêŋ taŋa biŋ, tanj Paulu kêsôm naŋ.

15 Asagu eŋ to nê lau su, go keteŋ aêac ma kêsôm gebe “Embe alic aê kakêŋ gêwiŋ Apômtau ɳanôgeŋ, naŋ asô mêmangôŋ ɳoc andu,” ma kékac aêacgen.

Sêkêŋ Paulu agêc Sila sêsep kapoacwalô

16 Nabêc teŋ aêac abe ana mec ɳamala tonaj. Asêlêŋ amo a adac sakinjwaga teŋ tonjalau geoc biŋ lasêra. Awê tonaj geoc biŋ lasê gêdêŋ lau ma sêkêŋ ɳaawa taêsam gêdêŋ ênê ɳatui.

17 Awê tau kêdaguc aêac to Paulu ma gêmôêc gebe “Lau tonec têtu Lôlôc Natau Anôtô nê sakinjwaga, tec sêwa lêŋ Anôtô ênam ɳamalac kêsîja sa êndêŋ amac.”

18 Awê tau kêsôm biŋ tonaj e tobêc-tobêc, tec Paulu têtac ɳandaŋ kékac tau ôkwi ma kêsôm gêdêŋ ɳalau gebe “Aê jajatu aôm gajam Jesu Kilisi laŋô gebe ôwi awê tonaj siŋ ôsa ôna.” Ma gaôgeŋ ɳalau tau gêwi eŋ siŋ kêsa gêja.

19 Awê tau nê ɳataui sêlc nêŋ awa ɳamôkê gêc gêja, tec sêkôc Paulu agêc Sila tôŋ ma sê êsêagêc sêsa malacluŋ dêdêŋ kasêga sêja.

20 Go sêwê êsêagêc dêdêŋ gôlinjwaga sêja ma sêsep gebe “Juda luagêc tonec mêmjseli aêacnêŋ malac sa.”

21 Agêc têdôŋ mêtê teŋ amboac aêac lau Rom tatôm gebe takôc sa ma danjôm ɳa naŋ atom.”

22 Lau malacna sêbu êsêagêc sêwiŋ, tec gôlinjwaga sêkac êsêagêcnêŋ ɳakwê su ma sêjatu gebe si êsêagêc ɳa sêm.

23 Si êsêagêc ɳanô su acgom, go sêbalinj agêc sêsep kapoacwalô sêja ma sêjac biŋsu ɳagejobwaga gebe ejop êsêagêc ɳapep.

²⁴ Sêjac biñsu ñac tau amboac tonaj, tec kêbaliñ êsêagêc sêô andu kapoacwalôña ñabalêm ñaluñja sêja ma kêkapiñ êsêagêc eñkaiñ tôñ ña ka.

²⁵ Sêc e gêbêcauc gêja lu acgom, go Paulu agêc Sila teteñ meç to sêjam nêj wê gêdêñ Anôtô, ma lau kapoacwalôña sêjô êsêagêc aweiñ sêwiñ.

²⁶ Sêgôm sêmoa e gaôgeñ ôjô gêjam kapôeñ, tec andu kapoacwalôña ñaalê wiwic e katam samob gêlêc tau su sep tageñ ma lau samob nêj kapoacwalô kêsû.

²⁷ Nagejobwaga mata gêlac e gêlic kapoacwalô ñakatam samob gêja, tec kêtaiñ nê siñ sa gebe êmbuc tau, gêjam kauc gebe lau kapoacwalôña oc sêc sêja.

²⁸ Go Paulu gêmôêc awa kapôeñ gebe “Ójaiñ taôm atom, aêac samob tec aŋgôñ.”

²⁹ Tec ñac tau keten gebe sêkôc ja sêmêj ma kêleti kêsô gamêñ ñalêlôm gêja e jakêtêñêp tau êndu-êndu gêu tau gêc Paulu agêc Sild eñkaiñja

³⁰ ma gêwê êsêagêc sêsa awê sêja ma kêsôm gebe “O apômtauagêc, aê jaŋgôm asageñ gebe Anôtô ênam aê kêsî.”

³¹ Tec êsêagêc sêôm gebe “Ôkêj êwiñ Apômtau Jesu, go Anôtô ênam aôm to nêm gôlôac kêsî.”

³² Go agêc sêwa Apômtaunê mêtê sa gêdêñ eñ to nê lau samob, tan sêjgôj ênê andu nañ.

³³ Gêdêñ gêbêcauc ñasawa tonanjeñ ñac tau kêkôc êsêagêc sa jakêkwasiñ êsêagêcnêj sêm ñamala ma gaôgeñ êsêagêc sêsgu eñ to nê lau samob.

³⁴ Go kêkôc êsêagêc sêô nê andu jakêkêñ mo êsêagêc señ, ma tonê gôlôac samob têntac ñajam samucgeñ gebe sêkêñ gêwiñ Anôtôgac.

³⁵ Geleñja lasê, go gôlinjwaga sêšakiñ nêj sakiñwaga sêja sêôm gebe “Ôwi ñac luagêc tonaj siñ.”

³⁶ Tec gejobwaga kêdôj biñ tau gêdêñ Paulu gebe “Gôlinjwaga sêšakiñ lau sêmêj gebe jawi amagêc siñ. Amboac tonaj aêc tobiñmalôgeñ ana.”

³⁷ Tec Paulu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêagêc ñac Romja, mago sêmasan aêagêcma biñ atom. ma si aêagêc akô malacluñ to sêbalin aêagêc asêp kapoacwalô. Ma galoc sebe sêkêñ aêagêc kelecgeñ ana me. Masigoc, amboac tonaj atom. Êsêac tauñ sêmêj ma sêwê aêagêc asa ana.”

³⁸ Sakiñwaga tedôñ biñ tonaj gêdêñ gôlinjwaga. Ac sêjô ñawae gebe êsêagêc ñac Romja ma têtakê ñanô.

³⁹ Tec sêja sê biñmalô êsêagêc, go sêwê êsêagêc sêsa sêja ma teteñ êsêagêc gebe sêwi êsêacnêj malac siñ.

⁴⁰ Agêc sêsa anja andu kapoacwalôña ma gêdêñ Ludia jasêlic lasitêwai ma sê biñmalô êsêac sa su. go sêc sêja.

17

Lau sêli aweñ sa anja Tesaloniki

¹ Êsêac sêselêj e jasêsa Ampipoli to Apolonia ma jasêô lasê Tesaloniki, nañ Judanêj lôm teñ kékô.

² Paulu kêsô lôm gêja amboac gêgomgêgom gêmoa ma gêjam biñganjm gêwiñ êsêac kêpi Anôtônêj biñ kêtôm sabat têlêac.

³ Eñ kêsôm mêtê lasê to kêwaka Kilisi tau sa gêdêñ êsêac gebe gêôc ñandañ ma gêdi sa anja ñacmatêñêj nañ gêjac eñ ñawae. Go kêsôm gêwiñ gebe “Jesu, tan kasôm eñ lasê gêdêñ amac nañ, eñ Kilisi tau.”

4 Ma êsêacnêŋ ñagêdô sêkêŋ gêwiŋ ma sêsap Paulu agêc Sila tôŋ. Ma Helen, taŋ têtêc Anôtô naŋ, nêŋ taësam sêwiŋ ma kasêganêŋ lau ñalêlêma atom amboac tonanjeŋ.

5 Tec Judawaga têntac ñandaŋ kêsa ma sejoŋ lau sec ñagêdô anja malaclêlôm mêmjsêjac êsêac sa gebe sêkalom malac. Tec sêwa Jasonnê andu auc ma sêsmô Paulu agêc Sila sebe sêkôc êsêagêc dêndêŋ lau sêna.

6 Mago têtap êsêagêc sa atom. Tec sê Jason to lasitêwai ñagêdô dêdêŋ malac ñagôliŋwaga sêja ma sêmôeç gebe "Lau tau, tê sêlênsôn gamêrboa nê, sêjam aêacnêŋ gamêj tôŋ amboac tonangoç."

7 Jason tonec kékôc êsêac sa. Lau samob tònê sesen kaisaranê binjsu su ma sêsmô gebe kiŋ teŋ gêmoa nê ñaŋ Jesu."

8 Lau malac tonanjeŋ to ñagôliŋwaga sêñô biŋ tonan e kêlênsôn êsêac ñanô.

9 Tec sêsmô Jason to nê lau ñagêdô sêkêŋ gêŋ sêjac da tauŋ su, go sêwi êsêac sinj.

Aposolo sêmoa Beroia

10 Nagêbêc tonan lasitêwai sêkêŋ Paulu agêc Sila seben sêja Beroia. Agêc sêô lasê su, go sêsmô Judanêŋ lôm sêja.

11 Lau tau nêŋ lêŋ mansan ñajam sêlêlêc Juda Tesalonikiŋa nêŋ su. Ac sêkôc mêtê sa ñapep sêjac ñawaeger ma sêkip buku dabuŋ ñam sa kêtôm bêcgeŋ, sê dôŋ mêtê, taŋ aposolo sêsmô naŋ, gebe oc kêtôm tau me masi.

12 Amboac tonan êsêacnêŋ lau taësam sêkêŋ gêwiŋ ma Hellenêŋ lau towaer nêŋ lau to ñacwaga ñagêdô ñalêlêma atom amboac tonanjeŋ.

13 Juda Tesalonikiŋa sêñô Paulu kêsôm Anôtônê mêtê anja Beroia gêwiŋ ñawae, tec tauŋ sêja sebe sêlênsu to sêlênsôn êsêac amboac tonanjeŋ.

14 Lasitêwai sêñô ñawae, tec sejoŋ Paulu seben sêsa gwêc sêja, ma Sila agêc Timote gacger sêngôŋ.

15 Lau taŋ sêwiŋ Paulu naŋ, sêwê ej e jasêô lasê Aten. Êsêac sebe sêmu sêna, go ej kêmasaŋ biŋ gêdêŋ êsêac gebe nasêkac Sila agêc Timote seben dêndêŋ ej sêna.

Paulu gêmoa Aten

16 Paulu gêôŋ êsêagêc gêngôŋ Aten ma gêlic sêkêŋ gwam taësam gêjam malac auc, ma nê ñalêlôm kêbôli auc ñanô.

17 Tec gêjam biŋgalôm gêwiŋ Judawaga anja nêŋ lôm to êsêac, taŋ têtêc Anôtô naŋ, kêtôm bêcgeŋ ma lau, taŋ kêtap êsêac sa anja malaclun naŋ, amboac tonanjeŋ.

18 Ma Epikuri to Stoiki nêŋ lau tokauc ñagêdô sebe sênsaê ej, tec lau ñagêdô sêsmô sebe "Ñac gwai-gwai ñatau tonan gebe êsôm asageŋ." Ñagêdô sêsmô gebe "Ej gebe êsôm anôtôi jaba ñawae." Êsêac sêsmô biŋ tonan gebe Paulu kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Jesu gêdi sa anja ñacmatênen.

19 Amboac tonan sêkôc Paulu jasêwê ej sêja Areo Pagu (nêŋ sêmêtôc biŋ ñamala) ma sêsmô gebe "Aêac abe ajala biŋ wakuc, taŋ kôdôŋ gêdêŋ lau naŋ awiŋ."

20 Aôm kôs m biŋ kaiŋ teŋ kêsêp aêac tanjeŋsuŋ, ma aêac abe ajala biŋ tonan naŋ."

21 Lau Aten samob to lau jaba, taŋ sêngôŋ sêwiŋ êsêac naŋ, ôliŋ palê sebe sêsmô to sêñô biŋ wakucgeŋ ñapan.

22 Tec Paulu gêdi jakêkô Areo Pagu ñalungeŋ, go kêsôm gebe "Lau Atenwaga, aê galic amac atoc anôtôi sa ñapepgeŋ."

²³ Kasêlêj katôm malacgêdôgeñ gaja ma kêsala amacnêm gêj dabuñ e katap altar teñ sa teto ñabiñ gêc gebe 'Anôtô tañ tajam kauc eñ nañ nê.' Tec gabe jawa gêj tau, tañ ajam kauc ma atoc sa nañ, sa êndêj amac.

²⁴ Anôtô tau, tañ kêkêj undambê to nom ma ñagêj totau-totau samob nañ, kêtû undambê to nom Natau, mago gêngôj lôm dabuñ, tañ sêkwê ña lemengeñ nañ atom.

²⁵ Enj kêpô lêna gêj, tañ ñamalac sêgôm ña lemen nañ atom, gebe eñ tau kêkêj êsêac sêmoa mateñ jali to sêse awenj ma kêkêj ñagêj samob gêdêj êsêac.

²⁶ Enj kêkêj ñamalac tagenj kêtû ñamalac totonj-totonj, tañ sêngôj nom auc nañ, samob nêj ñamôkê. Enj kêkêj nêj têm sêmoa to gamêj sêngôjña ñamadiñ kwanangej.

²⁷ Anôtô gêgôm gêj tonaj gebe sensom eñ. Moae sênsaê eñ ma têtap eñ sa, gebe eñ gêmoa jaêc aêac samob nêj teñ atom.

²⁸ 'Enj kêkôm aêac auc, tec tamoa mateñ jali to dañgôm nêj gêj samob ma tamoa amboac tamoa,' kêtôm amacnêm sêga-wêwaga ñagêdô sêôm gebe 'Aêacnêj ñam kêsêp eñ.'

²⁹ Aêacnêj ñam kêsêp Anôtô, tec tanam dôj Anôtô êpi gwam gold to silber ma poc, tañ ñamalac tañj gêjam ñamêtê ma sêgôm nañ atom.

³⁰ Anôtô gêlic têm, tañ ñamalac sêjam kauc tauñña nañ gêbacnê, ma galoc gêjac biñsu ñamalac gebe lau samob êtôm gamêj samobgeñ sênam tauñ ôkwi.

³¹ Ma kêtôc bêc êmêtôc ñamalac samob êndêngenej kêkô kwanançen ma kêjalij ñac êmêtôc biñña sa su. Enj kewaka ñac tau sa gêdêj lau samob gebe gêju eñ sa anja ñacmatênenj."

³² Lau tau sêñjô ñacmatê sêndi sa ñabij eñ ñagêdô sêsu susu ma ñagêdô sêôm gebe "Malôgen, go anjô aôm ôsôm biñ tonaj ñagêdô êtiäm."

³³ Sêôm su, go Paulu gêwi êsêac siñ kësa gêja.

³⁴ Go lau ñagêdô sêsap eñ tôj ma sêkêj gêwiñ. Acnêj Areo Pagu ñalaumata teñ, nê ñaê Dionusi agêc awê teñ, nê ñaê Damari, ma lau ñagêdô sêwiñ. * sêmoasiñ tauñ olîj ma sêjam kauc gebe gêj ñanô tau tonaj. Stoiki têtu mêtê tauñ ñapep ma sêjam kauc gebe ênam êsêac sa sêmoa ñajamgej. † sêkac tauñ sanja.

18

Paulu gêmoa Korinti

¹ Tonañ su, go Paulu gêwi Aten siñ gêja Korinti.

² Anja tonaj kêtap Juda teñ sa, nê ñaê Akwila. Têna kêkôc eñ anja Pontu. Êsêagêc nê awê Priskila sêwi Italia siñ sêmêj wakucgeñ. Ñam kêsêp kaisara Klaudi kêjatu gebe Judawaga samob sêwi Rom siñ. Tec Paulu gêdêj êsêagêc gêja.

³ Enj gêlic acnêj lemenj ñakoleñ tagenj, tec gêmoa gêwiñ êsêagêc ma sêjam kôm sêwiñ tauñ. Êsêac sêwa becobo kêtû nêj kôm.

⁴ Paulu gêjam biñgalôm anja Judanêj lôm kêtôm sabatgeñ gebe êkeli Juda to Helen gebe sêkêj éwinjgej.

⁵ Sila agêc Timote anja Makedonia sêmêj acgom, go Paulu gêjam mêtê toôli palêgej ma gêwa Jesu sa gêdêj Judawaga gebe eñ Kilisi.

* ^{17:34:} Lau Helen nêj lau tokauc nêj tonj luagêc. Epikuri † ^{17:34:} Gamêj tonaj kêtû lau Aten nêj gamêj laumata

6 Gêdêj tan Judawaga sêôc ênê biñ auc ma sêôm biñ alôb-alôb nañ, en kekoloj kekop anga nê ñakwê su ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Nêm dec êpi amac taôm môkêmapac. Aê oc jawê ñakaij atom. Galoc jandêj lau samuc jana.”

7 Go kêsa anga tonan ma jagelom ñac teñ, tan kêtêc Anôtô nañ, nê andu. Ñac tau nê ñaê Titi Justu. Nê andu kêtô jabar Judanêj lôm.

8 Lômmôkê Krispi to nê gôlôac samob sêkêj gêwi ï Apômtau, ma lau Korinti taêsam sêñô mêtê e sêkêj gêwiñ ma sêliñ sañgu.

9 Nagêbêc Apômtau gêsuñ mê gêdêj Paulu ma kêsôm gebe “Ôtêc taôm atom, ôsôm biñ lasêgej, ônam taôm tôj atom.

10 Aê tec gawiñ aôm ma ñac teñ êndi sa ma êngôm ôlim êtu sec atom, gebe aêñoc lau taêsam sêmoa malac tonan.”

11 Paulu kêdôj Anôtônê mêtê gêngôj gêwiñ êsêac jala samuc teñ ma ajôj 6.

12 Gêdêj tan Galio kêtô gôlinjwaga Akaiana nañ, Judawaga samob nêj biñ kêpi takeñ sêli tauñ sa gêdêj Paulu, tec sêwê ej dêdêj sêmêtôc-biñ-ñamala sêja

13 ma sêôm sebe “Ñac tonec kêpiñkap lau, gebe sênam sakiñ Anôtô eso biñsu ñalêñ.”

14 Paulu gebe êjô biñ e Galio kêsôm gêdêj Judawaga gebe “Amac Judawaga, embe biñ sec ñanô me sec kapôeñ teñ, go jakôc amacnêm biñ sa êtôm ñagôlinj.

15 Ma embe awemsuñ êôc ka taôm êtu amacnêm mêtê to waem ma biñsunña, nañ amac taôm amansañ. Aê gabe jatu biñ tonan ñamêtôcwaga atom.”

16 Kêsôm ma kêmåsuc êsêac anga kêmêtôc-biñ-ñamala sêsa sêja.

17 Tec êsêac samob sêkôc lômmôkê Sostene tôj e sêjac ej anga sêmêtôc-biñ-ñamala ñatêclabu, mago Galio gêlic amboac gêlic.

Paulu gêmu gêja Antioquia

18 Paulu gêmoa Koriniti ec ñêjgej acgom, go kêkam lasitêwai lemen ma gebe êlêc êna Suria. Ma Priskila agêc Akwila sêwiñ ej. Anja Kejkrea kêsôm sêsebuñ ênê môkêlañ su gebe gêjac mata biñ teñ gêdêj Apômtau kêtô gêj teñja.

19 Sêlac e jasêñô Epese, go kêkêj êsêagêc sêngôj ma ej tau kêsô Judanêj lôm jagêjam biñgalôm gêwiñ Judawaga.

20 Lau tonan teteñ ej gebe êmoa bêc ñagêdô êwiñ êsêac acgom, mago gêlôc sa atom,

21 kêkam êsêac lemen su ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Anôtô embe têtac êwiñ, go jamu jamêñ êtiäm.” Go gêdi anga Epese ma gêlac gêja.

22 Wan kêsô Kaisarea ma ej kêpi bau jakêkam gôlôac dabur su ma kêsêp Antioquia gêja.

23 Jasêmoa e têm ñagêdô gêjañ acgom, go gêdi kêtiam. Ej kêsa Galata to Prugia ñagamêjgej gêja ma kêpuc lau buñja samob tôj.

Apolo gêjam mêtê anja Epese

24 Ñasawa tonan Juda teñ, nê ñaê Apolo, jagêô lasê Epese. Têna kêkôc ej anga Alesandria. Ej ñac tokauc teñ, nañ kêjala Anôtônê mêtê ñapep.

25 Êsêac têdôj Apômtaunê mêtê gêdêj ej e nê ñalêlôm kêkac ej tec kêsôm to kêdôj biñ kêpi Jesu solopgej. Takeñ ej kêjala Joaññê busanggeñ.

26 Ej gêjam mêtê gêjac m totêtac kêpa sugen anja Judanêj lôm. Priskila agêc Akwila sêñô ej, tec sêkôc ej sa êngôj gêwiñ êsêagêc ma sêwa Anôtônê mêtê sa e tomalagen gêdêj ej.

27 Gêmoa e gebe êna Akaia, tec lasitêwai teto papia gêdêj lau buja ma teten êsêac gebe sêkôc ej sa. Ej jagêô lasê Akaia ma gêjam êsêac, taŋ Anôtônê moasiŋ gêjam êsêac auc e sêkêj gêwiŋ sêmoa naŋ, sa ḥapep,

28 gebe kêku Judawaga tulu na biŋ toŋaclai gêmoa awêgenj lau samob sêlic ma gêwa Jesu sa gebe ej Kilisi kêtôm biŋ, taŋ teto gêc naŋ.

19

Paulu gêmoa Epese

1 Gêdêj taŋ Apolo gêmoa Korinti naŋ, Paulu kêsêlêj gêmoa Asia ḥagamêj lôcna e jagêô lasê Epese ma kêtap ḥacsenjomi ḥagêdô sa anja tonaj.

2 Tec kêtu kênac êsêac gebe “Gêdêj taŋ amac akêj gêwiŋ su naŋ, atap Njalau Dabuŋ sa me masi.” Ma êsêac sêson gêdêj ej gebe “Masî, aêac tec aŋô Njalau Dabuŋ gêmoa ḥawae teŋ atomanô.”

3 Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac alin busanju ondoc.” Tec êsêac sêson gebe “Aêac alin Joaŋnê saŋgu.”

4 Go Paulu kêsôm gebe “Joaŋ kêsagu lau sêliŋ busanju sênam tauŋ ôkwiŋa, ma kêsôm gêdêj lau gebe sêkêj ewiŋ ḥac, taŋ oc êndanguc ej naŋ ac tau Jesu.”

5 Lau tau sêjô biŋ tonaj, tec sêliŋ saŋgu kêpi Apômtau Jesu nê ḥaē.

6 Paulu kékêj lêma gêscac êsêac acgom, go ḥalau Dabuŋ kêpi êsêac e sêson biŋ awenj talô ma seoc biŋ lasê.

7 Lau tau moae têtôm 12.

8 Paulu kêsô Judanêj lôm gêja jakêsôm biŋ totêtac kêpa sugenj gêmoa ajôj têleac. Ej gêjam biŋgalôm kêpi Anôtônê gamêj gêwiŋ êsêac to gêgôm gênlêlôm êsêac gebe sêkêj ewiŋ Apômtauja.

9 Mago lau ḥagêdô nêŋ ḥalêlôm ḥadani kêsa e sêkêj gêwiŋ atom, sêbu mêtê, taŋ Paulu gêjam naŋ, gêdêj lau, tec Paulu kêkac tau su anja êsêacnêj ma kêkôc ḥacsenjomi sêwiŋ ej. Ej gêjam biŋgalôm gêmoa Turananê lôm kêtôm bêcgeŋ.

10 Gêgôm gêmoa e jala samuc luagêc, go Juda to Helen samob, taŋ sêngôj gamêj Asiaŋa naŋ, sêjô Apômtaunê mêtê.

Skewa latui

11 Anôtô kêpuc Paulu lêma tōj ma gêgôm gêjsêga kapôêŋ,

12 gebe lau sêkôc obo waenjja to nê ḥakwê kômja, taŋ ej kêjandiŋ naŋ, su jaſêu gêscac gêmac e olin ḥajam kêsa, ma ḥalau sec sêsa sêja.

13 Ma Judanêj lau têtij ḥalau secŋa sêselêj sêjac laoc gamêŋgeŋ. Êsêac tauŋ sêsam Apômtau Jesu nê ḥaē kêpi lau toŋalau sec, ma sêson gebe “Aê jaſatu amac na Jesu, taŋ Paulu gêjam mêtê kêpi ej naŋ, nê ḥaē.”

14 Judanêj ḥac dabuŋsêga Skewa nê latui 7 sêsa lêŋ tonaj.

15 Tec ḥalau sec gêjô êsêac awenj gebe “Jesu taŋ kajala enjgac, ma Paulu naŋ kajala ej amboac tonaj. Mago amac tonec asa lau.”

16 Ma ḥamalac, taŋ ḥalau sec gêgôm ej naŋ, gêboan jagêlô êsêac tōj e kêku êsêac tulu ma kêjamunj êsêac e olin ḥaomagenj ma todecgeŋ sêc anja andu tonaj sêja.

17 Ma lau Juda to Helen samob, taŋ sêngôj Epese naŋ, sêjô biŋ tonaj e têtakê samob ma awenj gêc Apômtau Jesu nê ḥaē ḥanôgenj.

18 Lau gwalêkiŋ, taŋ sêkêj gêwiŋ su naŋ, sêmêj ma seoc nêŋ sec, taŋ sêgôm naŋ lasê.

19 Ma êsêac mec-geowaga taêsam sejoŋ nêŋ buku meçja kêpi tagen jasêkêŋ ja gen su gêc lau taêsam laŋôŋnêmja, ma sêsam buku tonaj nai ḥaoli kêpi tagen kêtôm silber 50,000.

20 Ma mêtê ḥajaŋa kêsa gêjam gamêŋ auc kêtôm Apômtaunê ḥaclai.

Sêli biŋ sa anja Epese

21 Biŋ tonaj gêbacnê su, go Paulu taê gêjam gêc nê ḥalêlôm gebe êsa Makedonia to Akaiaŋageŋ éna Jerusalem, taê gêjam gebe “Jana ônê su acgom, go najalic Rom amboac tonanđen.”

22 Ma kêkêŋ nê kêpuctônwagaagêc Timote agêc Erasta sêja Makedonia, en tau gêngôŋ Asia ḥasawa ḥagêdô gêwiŋ.

23 Gêdêŋ ḥasawa tonaj lau sêli tauŋ sa ḥanô kêtû mêtêŋa.

24 Nam gebe ḥac-kêpac-silberwaga teŋ, nê ḥaé Demetri, gêgôm anôtô Diana nê lôm jaba ḥakatu silber ma gêjam ôli kômwaga sêkôc ḥaoli sauŋ atom anja ênê.

25 Tec ḥac tau kêkalem lau tonaj to êsêac ḥagêdô, tanj sêwê kaiŋ kôm amboac tònê naŋ, sépi tagen, go kêsôm gebe “Lauac, amac ajalagac gebe kôm tonec nai gêjam aéac sa tec tatu lau tolêlôm.

26 Ma galoc taôm alic to anjôgac gebe Paulu tonaj gêgôm gêŋlêlôm e gêjam lau taêsam ôkwi, mago gêgôm anja Epese tagen atom, en kêsôm biŋ gêjam Asia samucgeŋ auc gebe anôtôi, tanj dagôm ḥa lemen naŋ, ḥanô masi.

27 Biŋ tonaj oc êngôm aéacgeŋ nêŋ waeŋ kômja étu sec atom, êngôm lau sêlic anôtô kapôéŋ Diana nê lôm amboac gêŋ ḥaoma êwiŋ amboac tonaj e malôgeŋ acgom, go senseŋ anôtôo, tanj lau anja Asia samucgeŋ to nom ḥagamêŋ samob tetoc en sa naŋ, nê wae kapôéŋ tau su amboac tonanđen.”

28 Lau tau sêŋj biŋ tonaj e têntac ḥandaŋ secanô ma sêmôéc kêsa aucgeŋ gebe “Epesenêŋ Diana kapôéŋgoc.”

29 Sêgôm e malac samucgeŋ ḥadindîŋ kêsa ma lau samob jasêsêwa sêsa nêŋ gamêŋ dôa-dôaŋa ma sê ḥac Makedonianja luagêc ḥai agêc Aristarka, tanj sêselêŋ sêwiŋ Paulugeŋ naŋ sêwiŋ.

30 Paulu gebe êsêp lau tonaj nai ḥalêlôm éna e ḥacseŋomi sesen enj.

31 Ma gôlinwaga Asiana ḥagêdô, tanj têntac gêwiŋ Paulu naŋ, sêkêŋ puc enj ma teteŋ enj gebe naësa gamêŋ dôadôaŋa atom,

32 gebe êsêac, tanj sêkac sa anja tonaj naŋ, nêŋ biŋ kêlênsôŋ samucgeŋ, ac sêmôéc kesotau-kesotau. Nêŋ taêsam sêkac sa ḥaomageŋ ma sêjam kauc ḥam.

33 Lau ḥagêdô sêlic Alesandere, tanj Judawaga sêscuc enj kêsa gêja naŋ, ma sêjam kauc sebe enj biŋmôkê. Tec enj gêôc lêma sa gebe êwa nê biŋ sa êndêŋ lau.

34 Mago êsêac sêjala enj gebe ḥac Judanja, tec sêmôéc guluŋ-guluŋgeŋ gebe “Epesenêŋ Diana kapôéŋgoc.” Sêmôéc sêkô kêtôm ockatu ḥasawa luagêc.

35 Sêgôm sêmoa, go acnêŋ ḥac-ketobiŋwaga gêjac êsêac têntac tön ma kêsôm gebe “Amac Epesewaga, lau samob sêjala malac Epese tec kêtû Diana kapôéŋ nê lôm to lôm ḥakatu, tanj kêsêp anja undambê gêmêŋ naŋ ḥagejobwaga.

36 Biŋ tau tonec gêc awê, tasôm biŋ taêsam atom. Amboac tonaj nêm ḥalêlôm étu malô ma anjôŋ gêŋ teŋ palij atom.

37 Amac awê ḥac luagêc tònê amêŋ, mago êsêagêc sêjanđo gêŋ teŋ anja lôm atom ma sêsmôa biŋ alôb-alôb teŋ kêpi aéacnêŋ anôtôo atom.

38 Ma Demetri to nê kômwaga embe nêŋ biŋ êndêŋ ḥac teŋ ênêc, naŋ noc sêmêtôc binjja gêc ma gôlinwaga semoa, tec sêwaka tauŋ samanj.

39 Ma embe nêm biŋ ḥagêdô ênêc, naŋ amansaŋ êndêj lau malac̄a nêŋ noc sêkac saŋa.

40 Ocsalô tonec aêac tawê biŋ talênsôŋ lauŋa ḥakaiŋgoc, gebe aêac tali tauŋ sa nec ḥam teŋ gêc atom, tec tatôm gebe dawa tau ŋ sa êtôm atom.”

41 Kêṣôm tonan su ma kêkêŋ lau sêc êlinj-êlinj.

20

Paulu kêsa Makedonia gêja Hellennej gamêj

1 Biŋ kêtu malô acgom, go Paulu kêkac ḥacseŋomi sa ma gêlêŋ biŋ êsêac to kêkam êsêac lemenj ma gêdi gêja Makedonia.

2 Eŋ gêjac laoc gamêj tonan ma gêlêŋ biŋ êsêac ḥa biŋ taêsam e jakêsa Hellennej gamêj.

3 Gêmoa e ajôŋ têlêac gêjanja ma gebe êpi waŋ êna Suria, tec kêtap sa gebe Ju-dawaga dêdib eŋ. Amboac tonan taê gêjam kêtu tōŋ gebe êsa Makedoniaŋagenj êmu êna êtiam.

4 Puru Beroiaŋa latu Sopatra ma Aristarka agêc Sekundu anga Tesaloniki, —Gai agêc Timote anga Derbe ma Tukiki agêc Tropim anga Asia sêsêlêŋ sêwîŋ eŋ.

5 ḥac luagêc tonan sêmuŋ ma sêoŋ aêac anga Troas.

6 Aêac alic Om Polom ḥaluc̄a su acgom, go asun su anga Pilipi ma alac amoia e bêc lemenj teŋ, go jaasô Troas adêŋ êsêac ma angoŋ tonan bêc 7.

Paulu kêtu ḥacleŋ Troas

7 Gêdêŋ woke ḥabêc ḥamataŋa aêac akac sa kêtu apô polom êkôčha ma Paulu gêjam biŋgalôm gêwiŋ êsêac. Eŋ taê gêjam gebe ḥaeleŋ go êndi, tec sêjac têku biŋgalôm e gêbêcauc gêja lugenj.

8 Êsêac têtuŋ lamp taêsam gelom anga ḥadenj, taŋ aêac akac sa naŋ.

9 Paulu gêjam biŋgalôm gêmoa ma ḥapalê teŋ, nê ḥaŋ Aitiku, gêngôŋ katam sauŋ, tec bec gêgôm eŋ e kêliŋ tau siŋ ma gebeŋ kêsêp ḥadenj têlêac tonan gêja e tomatêgeŋ. Tec lau sêkôc eŋ sa.

10 Paulu kêsêp jakêtap labôc gêsaŋ eŋ ḥaŋ, go gêlô eŋ tōŋ ma kêṣôm gebe “Ali taôm sa atom, katu tec gêmoa eŋ ḥalêlôm.”

11 Go gêmu kêpi gêja kêtiam, jakepô polom kêkôc ma genj, go gêjam biŋgalôm gedenj tōŋgeŋ e gêu bôŋ kêsa ma gêdi gec gêja.

12 ḥapalê tau, taŋ mata jali kêsa naŋ, sêkôc eŋ sêja totêntac ḥajamgeŋ.

Dêdi anga Troas e jaſêſô Milete

13 Paulu kêṣôm gebe êmoa baugenj êna ma aêac lau ḥagêdô api waŋ amunj naasô Asos gebe akôc eŋ sa anga tônê.

14 Aêac asô Asos e atap tauŋ sa kêtiam ma akôc eŋ sa jaasô Mitulene.

15 ḥabêbêc aêac asun su ma alac e apoac akanôŋ Kio ma ḥageleŋ asô Samos e ḥageleŋ teŋ, go jaasô Milete.

16 Paulu taê gêjam kêtu tōŋ gebe êsô Epese atom, êôc kêsigenj êna. Eŋ gebe ênam gamêj tōŋ êmoa Asia atom, kêkac tauŋ gebe êna Jerusalem ma embe ḥasawa êtôm, go naelic om Pentekost anja tônê.

Paulu gêjam mêtê laumata Epeseŋa ma seboŋ tauŋ

17 Paulu gêmoa Miletegeŋ ma kêkêŋ biŋ gêja Epese ma kêkalem gôlôac dabunj nêŋ laumata gebe dêndêŋ eŋ sêna.

18 Jasêô lasê dêdêj ej tec kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac alic յoc lêj, taŋ kasa gêdêj gaô lasê gamêj Asia wakucgeŋ ma kasa kêtôm têm samob, taŋ gamoa gawij amac naŋ.

19 Aê gajam sakin Apômtau ma gabu tauc tomatoc-sulugeŋ ma katap lêtôm sa gebe Judawaga dêdib aê.

20 Ma kêgamiŋ biŋ êmoasiŋ amacna teŋ atom, kasôm lasê gêdêj amac to kadôŋ amac aŋga awêgeŋ to andulêlôm gêwiŋ.

21 Aê gawa sa յanôgeŋ gêdêj lau Juda to Helen gebe sênam tauŋ ôkwi êndêj Anôtô to sêkêj êwîj Apômtau Jesu Kilisi.

22 Ma galoc Նalau Dabuŋ gêjam gôliŋ aê gebe jana Jerusalem ma gêj, tê êtap aê sa aŋga ônêja nê, tau kajala atom.

23 Tagen tonec յalau Dabuŋ gêwa sa gêdêj aê kêtôm malacgeŋ ma kêsôm gebe oc jatap kapoacwalô to gêŋwapac sa.

24 Aê taêc labu յoc katuc atom. Aê gabe janac dabiŋ յoc lêj to sakin, taŋ kakôc aŋga Apômtau Jesu nê naŋ, gebe jawa յawae յajam Anôtônê moasiŋja sa.

25 “Ma galoc aê kajala gebe amac samob, taŋ gajam mêtê kêpi Anôtônê gamêj gamoa gawij amac naŋ, oc alic aê laŋôc êtiām atom.

26 Amboac tonaj galoc tecenec jawa sa êndêj amac gebe Amacnêm յac teŋ embe ênaŋa, aê oc jawé biŋ tonaj յakaiŋ teŋ atomanô,

27 gebe kêgamiŋ biŋ teŋ atom, kasôm Anôtônê biŋ lasê tomalageŋ gêdêj amac.

28 Ajop taôm to lau samob, taŋ յalau Dabuŋ kêkêj amac atu êsêacnêj gejobwaga gebe ajop Anôtônê gôlôac dabuŋ, taŋ ej gêjam ôli êsêac յa tau nê dec naŋ.

29 Aê kajala gebe aê embe jawi amac sinj jana ma kêam sec oc dêndêj amac mëjsêlênsôj gôlôac յawao.

30 Ma lau յagêdô aŋga amac taôm nêm oc sêndi mëjsênam mêtê ôkwi e sê յacsenomi têndaŋguc êsêac.

31 Amboac tonaj anam jaligen, taêm ênam gebe jala samuc têlêac gêŋgôj gawij amac ma gajac biŋsu amac gêdêj-gêdêŋgeŋ tomatocsulugeŋ kêtôm bêc to geleŋ samob, kêlêwaŋ atom.

32 “Ma galoc jansuŋ amac andêj Anôtô to nê moasiŋ յabiŋ ana. Ej kêtôm gebe ênac dabiŋ amac to êkêj gêŋlênsêm êndêj amac awiŋ Anôtônê lau samob.

33 Aê matoc katu lau teŋ nêj silber to gold ma յakwê atom.

34 Taôm alicgac gebe lemoc tecenec gêjam aê to յoc lau ma apô lêna sa.

35 Aê kadôŋ amac kêpi gêj samobgeŋ յapaŋ gebe tanam kôm յajaŋa amboac tonaj, ec tanam lau յasec sa. Taêm ênam Apômtau Jesu nê biŋ, taŋ tau kêsôm gebe ‘Takêj gêj êndêj lau naŋ êmoasiŋ aêac êlêlêc takôc gêj aŋga launêj su.’”

36 Paulu kêsôm biŋ tonaj su, go kêpôj aduc ma keteŋ mec gêwiŋ êsêac samob.

37 Lau samob sêmbôŋeŋ tauŋ to têtaŋ յanô ma sêlêsôp ej alianô.

38 Ènê biŋ, taŋ kêsôm gebe êsêac sêlic ej laŋôanô êtiām atom naŋ, tec gêgôm êsêacnêj յalêlôm յawapac kêlêlêc. Sêgom tonaj su, go sêkêj ej kêpi waŋ gêja.

1 Aêac akêŋ êsêac siŋ ma alac e jaasô Kos. Go ɳabêbêc jaasô Rodo ma anga tonaj alac e jaasô Patara.

2 Aêac atap wanj teŋ sa gebe êlac êna Poinike, tec api ma alac aja.

3 Alac e aê Kupro sa mêmjakêŋ gêc gasêŋa gêja ma apeŋ Suria e jaasô Turu, gebe sênam waba anga wanj êsêp bau.

4 Aêac atap ɳacseŋomi sa ma angôŋ awiŋ êsêac bêc 7. Lau tonaj ɳalau Dabuŋ kêkac êsêac e sêsonm gêdêŋ Paulu gebe êpi Jerusalem êna atom.

5 Aêac amoë e ma bêc gêbacnê, go adi gebe asêlêŋ. Ma lau malacŋa samob to nêŋ lau ma nêŋ ɳapalêo to ɳac sejoŋ aêac anga malac asa sêcluŋ aja. Go anga ambêô aêac apôŋ aenjuc to ateŋ mec.

6 Su, go akam tauŋ ma aêac api wanj, ma êsêac sêc sêmu sêja.

7 Aêac alac anga Turu e jaasô Tolemai ma atap lasitêwai gamêŋ tônêŋa sa, tec awenj gêjac tauŋ ma angôŋ awiŋ êsêac bêc teŋ.

8 ɳageleŋ adi asêlêŋ e aô lasê Kaisarea ma asô jaenwaga Pilip nê andu aja ma angôŋ awiŋ eŋ. ɳac tonaj samwaga 7 nêŋ teŋ eŋ.

9 ɳac tau latuio awêtakîŋ aclê seoc biŋ lasê sêmoa.

10 Aêac angôŋ bêc ɳagêdô, go propete teŋ kêsêp anga Judaia gêmêŋ, nê ɳaâ Agaba.

11 Enj kêtû ɳacleŋ gêdêŋ aêac. ɳac tau kêkôc Paulunê ômbiŋkap su mêmjgêšô tau akaiŋ to lêma tôŋ ma kêsôm gebe “Nalau Dabuŋ nê biŋ tau tonec gebe Judawaga oc sênsô ômbiŋkap tecenec ɳatau tôŋ amboac tonec anga Jerusalem ma sêkêŋ eŋ êsêp lau samuc lemenj.”

12 Aêac to malac ɳatau anjô biŋ tonaj, tec ateŋ eŋ gebe êpi Jerusalem êna atom.

13 Mago Paulu gêjô aêac awenj gebe “Amboac ondoc atanj ma agôm aêjoc ɳalêlôm ɳawapac kêsa. Embe sênsô aê tôŋ ma sêŋgômmaj. Aê gajac dabinj tauc gebe jamac êndu anga Jerusalem êtu Apômtau Jesu nê ɳaânya.”

14 Aêac asôm biŋ elêmê tec ajam tauŋ tôŋ ma asôm gebe “Apômtaunê biŋ êtu anô.”

15 ɳabêc ɳagêdô gêjaŋa acgom, go aêac amasaŋ ma waba ma api Jerusalem aja.

16 ɳacseŋomi ɳagêdô anga Kaisarea sêwiŋ, tec sêwê aêac atu ɳacleŋ Nason. Eŋ ɳac buŋa laŋwaŋa teŋ anga Kupro.

Paulu kêtû ɳacleŋ Jakobo

17 Aêac jaaŋ lasê Jerusalem su, go lasitêwai sêkôc aêac sa totêntac ɳajamgeŋ.

18 ɳageleŋ Paulu kêkôc aêac sa adêŋ Jakobo aja, ma laumata samob sêkac sa sêmoa tonaj.

19 Êsêac awenj gêjac tauŋ su, go Paulu gêjac miŋ biŋ, tanj Anôtô gêgôm gêdêŋ lau samuc gebe kêpuc ênê sakiŋ tôŋ naŋ tomalageŋ.

20 Lau tau sêŋô e sêlambiŋ Anôtô ma sêsonm gêdêŋ Paulu gebe “O lasitêwa, aôm gôlicgac, Judawaga taêsam ɳanô lasê sekêŋ gêwiŋ Kilisi, mago sêsap Mosenê biŋsu tôŋ sêjac ɳawae.

21 Lau tonaj sêŋô ɳawae gebe aôm kôdôŋ Judawaga, tanj sêsep lau samuc ɳasawa naŋ, gebe sêwi Mose siŋ, ma kôsôm gebe sêsa nêŋ ɳapalê atom to sêwi lêŋ mêtê laŋwaŋa siŋ.

22 Ma galoc daŋgôm amboac ondoc. Lau samob oc sêŋô aôm gômôêŋ ɳawae su.

²³ Amboac tonaj ôngôm êtôm biŋ, tec aēac abe asôm êndêŋ aôm nec. Aēacma lau aclê sêjac mata biŋ kêpi biŋ teŋ tec sêngôm.

²⁴ Naôkôc lau tonaq sa, gebe lau dabuñwaga sêngôm biŋ atu selecŋa êpi aôm ôwi êsêac ma ônam ôli lau, taŋ sêkapinj êsêac môkêŋlauŋ naŋ, go lau samob sêjala gebe bi ŋ, taŋ têdôŋ kêpi aôm naŋ, ŋanô masi. Èsêac tauŋ ocgo sêlic aôm gebe kôsa nêm lêŋ kôsap biŋsu tÔngen.

²⁵ Ma bin kēpi lau samuc, tan sêkêñ gêwîj su nañ, aêac asôm biñ tonec kêtutôj gebe êsêac sêngaminj taun êndêñ da gwamnja to êndêñ bôc ñadec, ma êndêñ bôc, tan sêgiñ êndu ma êndêñ mockainj to mockainj.”

²⁶ Nabêbêc Paulu kékôc lau tau sa, ma sêmasaŋ ênê biŋ étu selec̄ja gêwiŋ lau tau tonan̄, go kêsô lôm dabun̄ gêja ma kêsôm bêc sêŋgôŋ selec̄ja lasê ma sêmasaŋ noc sêkêñ nêñ da êndêñ-êndêngenna.

Êsêac sêkôc Paulu tōn aŋqa lôm dabuŋ

²⁷ Kêdabiñ gebe ñabêc 7 tonaq êmbacnê ma Judawaga Asianja sêlic en gêmoa lôm dabuñ, tec sêli lau samob nêñ ñalêlôm sa e sêkôc en tôñ.

²⁸ Ma sémôêc gebe “Aô, Israelwaga, anam aéac samañ. Alic ñac tau, tañ kédôñ lau anga gamêñ samob gêbu lau Israel to Mosenê biñsu ma gamêñ tau tonec nañ. Ma galoc gêwê Helen ñagêdô sêsô lôm dabun sêja ma gêgôm gamêñ dabun tau kêtú secgoc.”

²⁹ Nasawa teñ lau tonaq sêlic ñac Epeseña Tropim gêmoa malaclun gêwiñ Paulu, tec seboc Paulu oc gêwê en kêsô lôm dêbu ñ gêja.

³⁰ Tec malac ḥatau samob sêii tauŋ sa ma sêjac tauŋ sa sêpi tagen jasêkôc Paulu tōn ma sê en anga lôm débu ɳ kësa gêja, ma sêlai ḥakatam auc seben.

³¹ Lau tau sêson sebe sênaç Paulu êndu e sinjwaganêj kapitaisêga gêñô lau Jerusalemmâ samob sêli tauñ sa ñawae,

³² tec kékôc siñwaga to nêj kapitai ñagédô sa jasêlêti dêdêjy lau tau sêsep sêja. Lau tonaj sêlic kapitaisêga to siñwaga sêmêj ma sêwi Paulu siñ sêjac en kêtiam atom.

³³ Go kapitaisêga kêtú gasuc gêja, kêkôc Paulu tôj ma kêsôm sêso en tôj ña kapoacwalô luagêc. Go kêtú kênac ênê ñam to binj, tanj en gêgôm nañ.

³⁴ Lau samob sêmôêc kesotau-kesotau e sêôc gamêjñ auc langwagenj, tec ej gêjôj biñ sapu ma kêsôm sêkôc Paulu dêdêr siñwaganêj gamêjñ sêja.

³⁵ Sêô lasêñjatêcwale ma lau sebe sênac Paulu, tec siñwaga sêôc ej sa lôlôcgenj,
³⁶ gebe lau tau samob sêwiñ ma sêmôêc pangenj gebe “Enañamañ.”

Paulu gêjam talan̄ tau

³⁷ Sebe sêkêñ Paulu êsô siñwaganêñ gamêj êna, tec kêsôm gêdêñ kapitaisêga gebe “Oc ôlôc gebe jasôm biñ teñ êndêj aôm me masi.” Ma ñac tau kêsôm gêdêj en gebe “Aôm kôsôm biñ Helen me masi.

³⁸O, aôm ḥac Aiguptuṇa, tan wali tengeṇ gôli kējaṅgawaga 4,000 nêŋ ḥalêlôm sa ma kojon ̄esāc sêsa gamêṇ sawa sêja naŋ, aôm atom me.”

³⁹ Tec Paulu kêsôm gebe “Aê tinoc Judao, tec kêkôc aê anga Tarsus Kilikiana ma gawê kainj malac towae tônê gawinj, tec katenj aôm gebe ôlôc ma jasôm binj êndênj lau tônê.”

⁴⁰ Kapitaisêga gêlôc, go Paulu kêkô têcwale ma gêjab lêma gêdêj lau e gamêj gêmac, go awa gêjac êséac na awen Ebolai gebe

22

¹ “O lasitêwaac to tamocac, biŋ taŋ galoc gabe jawa tauc sa êndêŋ amac naŋ, anô acgom.”

² Lau tau sêŋô ej awa gêjac êsêac ɻa aweŋ Ebolaigen, tec biŋ gêmac samob. Ma Paulu kêsôm gebe

³ “Aê tinoc Judao kékôc aê anga Tarsus Kilikianja ma katu kapôêŋ anja malac tonec, kasô Gamalielnê lôm ma kêdôŋ tamenjinêŋ biŋsu gêdêŋ aê e tomalagen. Aê gajam sakij Anôtô gajac ɻawae katôm tec amac samob agômagôm amoa nec.

⁴ Aê kêjanda lau, taŋ sêsap mêtê wakuc tonec tôŋ naŋ, e gaseŋ êsêac su sêjaŋa ma gêšô êsêac tôŋ to kakêŋ êsêac lauo to ɻac sêsep kopoacwalô sêja.

⁵ Nac dabunşêga to laumata samob embe sêwa aênjoc miŋ sa, oc êtôm tec tauc kasôm nec. Aê kakôc papia anja êsêacnêŋ gêjac lasitêwai Damaskusna ɻawae, tec gaja gebe jakôc êsêac, taŋ sêmoa tonan naŋ tôŋ, ma-jakêŋ êsêac sêna Jerusalem gebe têtap nêŋ ɻagêjô sa.

Paulu gêjac tau nê miŋ Apômtau Jesu gêjam ej ôkwiŋa

⁶ “Aê kasêlêŋ gamoa e kêdabiŋ Damaskus. Ma gêdêŋ oc kékô ɻalunjeng, go ɻawê kapôêŋ teŋ gaôgen anja undambê mêmjkêpô aê e gêjam aucgeŋ.

⁷ Aê gau tauc jagać nom, go ganjô awa teŋ gêdêŋ aê gebe ‘Saulu, Saulu, asageŋ kôjanda aê’.

⁸ Ma aê gajô biŋ tonan gebe ‘Apômtau, aôm asa.’ Go ej kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Aê Jesu Nasaretnja, tec kôjanda aê.’

⁹ Lau taŋ sêwiŋ aê naŋ, sêlic ɻawêgen, mago sêŋô ɻac, taŋ kêsôm biŋ gêdêŋ aê naŋ, awa atom.

¹⁰ Go aê kasôm gebe ‘Apômtau, aê jaŋgôm asageŋ.’ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôndi sa ma ôna Damaskus acgom, go sêwa biŋ samob, taŋ Anôtô gebe ôŋgômna naŋ, sa êndêŋ aôm anja tônê.’

¹¹ ɻawê tonjawasi tônê kêpô aê e matocanô kêtua pec ma ɻac lau sêkam aêgen gaja Damaskus.

¹² “Ma ɻac mansan teŋ, nê ɻaê Anania, kêmasaŋ biŋsu ɻapep e Judawaga gamêŋ tönênaŋ samob tetoc ej sa.

¹³ Nac tau gêdêŋ aê gêmêŋ mêmjkêkô aê lanjôcnêmna ma kêsôm gebe ‘Lasiscenec Saulu, matam êlêc.’ Ma gêdêŋ tonan geŋ matoc gêlac e galic ej kékô.

¹⁴ Ma ɻac tau kêsôm gebe ‘Tamenjinêŋ Anôtô kêjaliŋ aôm sa gebe ôjala ênê biŋ ma ôlic ɻac gêdêŋ tau to ôŋjô ej awa,

¹⁵ gebe ôwa ej sa êndêŋ ɻamalac samob ɻa biŋ, taŋ gôlic to gôŋô naŋ.

¹⁶ Ma galoc gobe amboac ondoc. Ôndi sa, mêmjawam ênac ênê ɻaê ma ôlinj saŋgu êkwasiŋ nêm sec su.’

Jesu kêsakij Paulu gêdêŋ lau samuc gêja

¹⁷ “Gamoac acgom, go gamu gamêŋ Jerusalem kêtiam mêmjkateŋ mec gamoa lôm dabuŋ e katuc kaiŋ teŋ kêsa

¹⁸ ma galic Jesu kékô ma kêsôm biŋ gêdêŋ aê gebe ‘Ôwi Jerusalem siŋ seben ma ônsaic taômgelj ôna, gebe êsêac oc sêkôc biŋ, taŋ aôm gobe ôwa saŋa naŋ, sa atom.’

¹⁹ Ma aê kasôm gebe ‘Apômtau, êsêac tauŋ sêjalagac gebe aê tec kakôc lau, taŋ sêkêŋ gêwi ɻa aôm naŋ, tôŋ ma kalêsu êsêac ɻanô-ɻanô kêtôm Judanêŋ lômgenj.

²⁰ Ma gêdêŋ taŋ sêkêc ɻac-gêwa-aôm-sawaga Stepan nê dec siŋ naŋ, tauc kakô gawiŋ e galic ɻajam ma gajob lau-sêjac-eŋ-ênduwaga nêŋ ɻakwê’.

21 Ma ḥac tau kēsōm gēdēj aē gebe ‘Ôēc ôna, aē jasakin aōm ôndēj lau samuc, taŋ sēngōŋ gamēŋbōmgeŋ naŋ ôna.’ ”

Paulu agēc kapitaisēga nēŋ biŋ

22 Lau sēŋjō Paulunē biŋ e mēŋgēdēj tonaj, go sēli aweŋ sa ma sēmōēc gebe “Anseŋ ḥac tonec su aŋga nom, gebe ej kētōm gebe êmoa mata jali atom.”

23 Èsēac sēŋjala e sēōc gamēŋ auc laŋgwageŋ sēkō ma tēdaiŋ nēŋ ḥakwē balinj to sēpalip kekop kēpi jakēkō.

24 Tec kapitaisēga kējatu gebe sēwē Paulu sēna siŋwaganēŋ gamēŋ ma kēsōm gebe si ej ma tētu Iēsu biŋ, taŋ lau sēmōēc kēpi ej naŋ ḥam.

25 Èsēac sēsō enj na ômbiŋkap tōŋ ma Paulu kēsōm gēdēj kapitai, taŋ kēkō ḥagala naŋ, gebe “Embe ḥac Romnja teŋ, ma amētōc ej atom, oc êtōm gebe ai enj ḥaŋmageŋ me masi.”

26 Kapitai gēŋjō biŋ tonaj, tec gēdēj kapitaisēga jakēsōm gēdēj ej gebe “Aōm gobe ôŋgōm amboac ondoc, ḥac tōnē ej Romgoc.”

27 Tec kapitaisēga mēŋkētū kēnac Paulu gebe “Ôsōm êndēj aē acgom, aōm ḥac Romnja biŋjanō me masi.” Ma Paulu gēlōc gebe “Aec, biŋjanō.”

28 Go kapitai gējō ej awa gebe “Aē gabe jatu ḥac Romnja naŋ gajam ôli na awa kapōēj.” Ma Paulu kēsōm gebe “Aē tonec ḥac Romnja aŋga tamocnē.”

29 Amboac tonanj lau, taŋ sebe tētu lēsu ej naŋ, gacgeŋ sēkac tauŋ su. Ma kapitaisēga tau, taŋ kējala gebe Paulu ḥac Romnja naŋ, kētēc tau kētu kēsōm sēsō ḥac tau tōŋja.

Paulu kēkō lau dabuŋsēga to laumata laŋjōjnēm

30 Nagelenj kapitaisēga gebe ênō biŋ, taŋ Judawaga sēgōlinj kēpi Paulu naŋ, ñam ḥapep. Tec kēsōm sēgaboac ej su ma kēkac lau dabuŋsēga to laumata samob sa, go kēsōm sēwē Paulu sēsēp sēja jakēkō èsēac laŋjōjnēm.

23

1 Paulu mata gē lau ḥanō, taŋ sēkac tauŋ sa naŋ, ma kēsōm gebe “O lasitēwaac, aē kasa ñoc lēj tonjoc ḥalēlōm ḥawageŋ gamoa Anôtō laŋjōnēmja e mēŋgēdēj tonec.”

2 Tec ḥac dabuŋsēga Anania kējatu lau, taŋ sēkō jabaj ej naŋ, gebe tētap ej awa auc.

3 Ma Paulu kēsōm gēdēj ej gebe “Aōm taŋ kotoc taōm sa ḥaoma-ḥaoma naŋ, Anôtō tētap aōm. Aōm gōngōŋ tonaj gobe ômētōc aēñoc biŋ êtōm biŋsu ma amboac ondoc tec goseŋ biŋsu ma kōsōm gebe tētap aē nec.”

4 Go lau, taŋ sēkō jabaj Paulu naŋ, sēsōm gebe “Amboac aōm gōbu Anôtōnē ḥac dabuŋsēga amboac tonanj.”

5 Tec Paulu kēsōm gebe “Lasitēwaac, aē kajala gebe ej ḥac dabuŋsēga naŋ atom. Teto gēc gebe ‘Ôsōm biŋ sec ēpi laurnēŋ gōliŋwaga atom.’ ”

6 Paulu kējala Sadukainēŋ lau ḥagēdō ma Parisainēŋ ḥagēdō sēmoa sēwiŋ, tec gēmōēc kapōēj gēdēj èsēac, taŋ sēkac tauŋ sa naŋ, gebe “O lasitēwaac, Parisai teŋ latu aē ma aē tauc Parisai amboac tonanj. Èsēac sēmētōc aē kētu kakēj matoc ḥacmatē sēndi saŋa.”

7 Kēsōm biŋ tonaj su ma Parisai to Sadukai sēli tauŋ sa sēmoa e sēkac tauŋ kēkōc,

8 gebe Sadukai sēsōm gebe ḥacmatē sēndi sa atom ma aŋela to ḥalau sēmoa atom. Ma Parisai tec sēkēŋ gēwiŋ gēŋ tonaj ḥai samob.

⁹ Lau tau sêmôêc sêôc aucgeñ e biñsutau ñagêdô anja Parisainêj toñ dêdi sa ma seseñ tauñ ma sêsôm gebe “Aêac atap sec teñ sa gêc ñjac tonec nê atom, tageñ moae ñalau teñ me anjela teñ oc kêsôm biñ gêdêj ej nec.”

¹⁰ Sêsôm tauñ ñanô-ñanô e kapitaisêga kêtêc gebe moae sêkac Paulu êkôc, tec kêtatu siñwaga matu teñ sêsêp mêsjsêaingo Paulu su anja launêj ma sêkôc ej sejá nêj gamêj.

¹¹ Nagêbêc tonaj Apômtau mêsjkêkô gêwiñ Paulu ma kêsôm gebe “Têmtac êpa su, aôm gôwa aê sa anja Jerusalem su ma oc ôwa aê sa anja Rom amboac tonançen.”

Lau Juda sêkic Paulunê biñ

¹² Gamêj ñawê kêsa acgom, go Juda ñagêdô sêkac tauñ sa ma sêjac kapoac tauñ gebe sêniñ to sênôm gêj tenj atom e sêncac Paulu êndu su acgom.

¹³ Ma lau, tañ sêkic Paulunê biñ amboac tonaj nañ, sêlêlêc 40 su.

¹⁴ Lau tau tonaj dêdêj lau dabuñsêga to laumata ma sêsôm lasê gebe “Aêac lau tonec ajac kapoac tauñ gebe anij to anôm gêj tenj atom e anac Paulu êndu acgom.

¹⁵ Amboac tonaj amac to laumata naansau kapitaisêga gebe êkêj ñjac tau êsêp êndêj amac êmêj gebe atu Iêsu ênê biñ ñapep. Ma aêac oc naamansañ tauñ kwanançen gebe anac ej êndu anja intêna ñadambê teñ. Ej oc êô lasê amac atom.”

¹⁶ Paulunê sib gêjô sêkic sa langwa nê biñ ñawae, tec gêja kêsô siñwaganêj gamêj jakêsôm lasê gêdêj Paulu.

¹⁷ Tec Paulu gêmôêc kapitai teñ ma kêsôm gêdêj ej gebe “Ôwê ñapalê tecenec ôndêj kapitaisêga ôna, ej gebe êsôm biñ teñ êndêj ej.”

¹⁸ Tec kapitai kêkôc ñapalê tau sa ma gêwê ej agêc dêdêj kapitaisêga sêja, go kêsôm gêdêj ej gebe “Ñac kapoacwalôña Paulu gêmôêc aê gaja ma keteñ gebe jakôc ñapalê tecenec jandêj aôm jamêj, gebe ñjac tau gebe êsôm biñ teñ êndêj aôm.”

¹⁹ Go kapitaisêga kêkam ñapalê tau lêma agêc jasêkô tauñja ma kêtû Iêsu ej gebe “Aôm gobe ôsôm biñ amboac ondoc êndêj aê.”

²⁰ Ma ñapalê tau kêsôm gebe “Judawaga sêmasañ biñ kêtû tôj gebe teten aôm ma bêbêc ôkêj Paulu êsêp êndêj laumata êna. Êsêac sebe sênsau sêôc aôm gebe têtû Iêsu ênê biñ ñapep.

²¹ Amboac tonaj ôkêj êwiñ êsêacnêj biñ atom, gebe lau kêtêlêc 40 su dêdib ej sêmoa. Êsêac sêjac kapoac tauñ gebe sêniñ to sênôm gêj tenj atom e sêncac Paulu êndu acgom. Ma galoc sêmasañ tauñ sêsaé aômgeñ gebe ôlôc.”

²² Go kapitaisêga gêjac biñsu ñapalê tecenaj gebe “Biñ tañ kôsôm lasê gêdêj aê nañ, ônac miñ êndêj lau teñ atom.” Ma kêtêj ej gêc gêja.

Sêsañj Paulu gêdêj gôliñwaga Peliki gêja

²³ Go kapitaisêga gêmôêc nê kapitai luagêc ma kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Amansañ siñwaga 200 to lau sêngôj hosña 70 ma lau kêmja 200 gebe sêsa Kaisarea sêna êndêj 9 oklok êmbêc.”

²⁴ Amansañ hos ñagêdô êwiñ gebe Paulu ênjgôj ñaô ma akôc ej tooli samucgeñ andêj gôliñwaga Peliki ana.”

²⁵ Go keto papia teñ gêwiñ gebe

²⁶ “Aê Klaudi Lusi aoc gêjac gôliñwaga towae Peliki.

²⁷ Ñac tecenec tec Judawaga sêkôc ej tôj ma sebe sêncac ej êndu. Aê ganjô ej ñjac Romja, tec kakôc ej sa ma gajam ej kësi.

28 Aê gabe jakip biŋ, taŋ sêgôliŋ kêpi eŋ naŋ, ñam sa, tec kakêŋ eŋ kêsêp gêdêŋ nê laumata gêja.

29 Aê katap sa gebe biŋ, taŋ sêgôliŋ kêpi eŋ naŋ, ñam kêsêp êsêacnêŋ biŋsu, mago êsêac tauŋ nêŋ ñalêlôm kêpi tageŋ kêtû biŋ tonanŋja atom. Tageŋ aê galic biŋ teŋ kêtôm amboac tanac eŋ êndu to takêŋ eŋ êngôr kapoacwaloŋa naŋ, gêc atom.

30 Ma ganjô biŋ teŋ ñawae gebe dêdib eŋ sebe sénac eŋ êndu, tec kakêŋ eŋ seben gêdêŋ aôm gêwac ma ka-som gêdêŋ lau-sêgôliŋ-biŋ-kêpi-eŋwaga gebe dêndêŋ aôm sêwac ma sêwa nêŋ biŋ sa êndêŋ aôm."

31 Sirwaga tau sêkôc Paulu sa kêtôm kapitaisêganê biŋ ma gêdêŋ gêbêc sêkôc en sêja Antipatri.

32 Nabêbêc sêkêŋ eŋ gêdêŋ lau, taŋ sêngôŋ hos ñaô naŋ, gebe sêkôc eŋ sêna, go êsêac tauŋ sêc sêmu sêja nêŋ gamêŋ kêtiam.

33 Lau tonan jasêô lasê Kaisarea, go sêkêŋ papia gêdêŋ gôlinwaga ma sêkôc Paulu dêdêŋ eŋ sêja.

34 Gôlinwaga kêsam papia su, go kêtû kênac Paulu gebe eŋ ñac anga gamêŋ ondocña e gêjô gebe eŋ anga Kilikia.

35 Tec kêsôm gebe "Lau taŋ sêgôliŋ biŋ kêpi aôm naŋ, sêmêŋ acgom, go jaŋô nêm biŋ." Ma kêjatu gebe sejop Paulu êngôr Herodonê andu.

24

Sêmêtôc Paulunê biŋ

1 Bêc lemen teŋ gêjaŋa acgom, go ñac dabuŋsêga Anania kêkôc laumata ñagêdô to ñac teŋ, nê ñaê Tertulu, taŋ gêjam lau awen gêdêŋ gôlinwaga naŋ, ma ac sêsep sêja e sêjac miŋ nêŋ biŋ, taŋ sêgôliŋ kêpi Paulu naŋ, gêdêŋ gôlinwaga.

2 Êsêac sêmôêc Paulu gêmêŋ su, ma Tertulu gêôc awa sa gebe êngôliŋ biŋ êpi en, tec kêsôm gebe

"O ñac towae Peliki, aôm gômoa, tec aêac amoaa tobinjmalô ñajam. Aôm ñac tokauc, tec kômoasiŋ lau gamêŋ tonecña ñapep.

3 Aêac lau samob anga gamêŋ samob akôc moasin tonan sa to ajam dange ñanô.

4 Aê gabe janam aôm tôŋ atom, gabe jateŋ aômgen gebe ôlic ñajam ma ôkêŋ taŋam ma biŋ dambê.

5 Ñac tonec aêac ajala eŋ ñac kalomtêna sec. Eŋ gêli Judawaga anga nom ñagamêŋ samob sa ma kêtû lau mêtê-geowaga Nasaretnja nêŋ ñamata.

6 Galoc eŋ gêgôm gênlêlôm gebe êngôm lôm dabuŋ êtu sec êwiŋ, tec aêac akôc en tôŋ abe amêtôc ênê biŋ êtôm aêacma biŋsu.

7 Mago capitaisêga Lusi kêsêp e jakêjango eŋ su anga aêacma

8 ma kêsôm gebe lau, taŋ sêgôliŋ biŋ kêpi eŋ naŋ, dêndêŋ aôm sêmêŋ. Galoc aôm taôm ôtu lesu eŋ, go ôjô biŋ samob, taŋ aêac agôliŋ kêpi eŋ naŋ ñam."

9 Ma Judawaga sêpuc biŋ tôŋ sêwiŋ eŋ ma sêlôc gebe biŋ tau amboac tonan.

Paulu kêsôm biŋ gêjam talan tau

10 Go gôlinwaga gêjac gêsu gêdêŋ Paulu gebe êsôm nê biŋ. Tec Paulu kêsôm gebe

"Aê kajala gebe kôtû lau tonec nêŋ mêtôcwaga jala taêsam su. Amboac tonan jamansaŋ êôc biŋ êndêŋ aôm totêtac êpa sugen."

11 Aôm embe ôpuc biŋ tau ñam, oc ôjala gebe aê kapi Jerusalem gaja kêtû jateŋ mecjña naŋ bêc taêsam gêjaŋa atom, bêc 12geŋ.

12 Judawaga tētap aê sa gebe aê to lau teñ awerñsuñ gêôc ka tau anja lôm dabur atom. Ma tētap aê sa gali lau teñ sa anja Judanêñ lôm ñagêdô to malacluñ atom.

13 Biñ samob, tañ galoc lau tônê sêgôlinj kêpi aê nañ, êsêac têtôm gebe sêkip ñam teñ sa atom amboac tonaj.

14 Tagen tonec jasôm lasê êndêñ aôm gebe Aê gajam sakiñ tamocinêñ Anôtô kêdaguc mêtê wakuc, tañ êsêac sêsam gebe mêtê geo teñ nañ. Aê kakêñ gêwiñ bin, tañ gêc Mosenêñ bijsu to tetô kêsêp propetenêñ buku nañ samob.

15 Aê kakêñ matoc kêtôm êsêac tec sêkêñ mateñ sêmoa gebe Anôtô êñu lau gêdêñ to lau keso sêndi sa.

16 Amboac tonaj tec katu mêtê tauc gebe jamoa toñoc ñalälôm ñawagenj êndêñ Anôtô to ñamalac ñapañ.

17 "Aê gamoa e jala ñagêdô gêjaña acgom, go sêkêñ awa kakôc gadêñ ñoc lau gamêñ ma gabe jakêñ da è wiñ.

18 Tec kamasañ biñ jatu selecña gamoa lôm dabur ma gabe jakêñ da, tec têtap aê sa. Aê kasêp lau teñ ñasawa atom to gali lau teñ sa atom.

19 Judawaga Asiaña nêñ ñagêdô sêmoa lôm sêwiñ. Lau tônê nêñ biñ êndêñ aê embe ênêc, nañ sêmêñ sêsmô sêkô aôm lañomnêmija, go ñajam.

20 Me êsêac tauñ sêsmô acgom. Êsêac têtap ñoc keso ondoc sa gêdêñ tañ kakô laumata lañô nêmja.

21 Moae keso tagen tonec gebe kakô êsêac ñaluñ ma gamôêc gebe Galoc amac amêtôc aê gebe kakêñ gêwiñ gebe ñacmatê oc sêndi sa."

22 Peliki kêjala mêtê tonaj ñam su, tec gebe ênam êsêac tôñ ma kêsôm gebe "Kapitaiséga Lusi êsêp êmêñ acgom, go tamêtôc amacnêm biñ êmbacnê."

23 Go kêsôm gêdêñ kapitai gebe ejop Paulu êmoa awêgenj, ma ênê lau embe tañê ênam gebe sêmoasiñ ej, nañ ênac jao atom.

Sejop Paulu sêmoa

24 Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Peliki agêc nê awê Judao Drusila sêja ma kêsôm sêkôc Paulu dêdêñ ej sêja, go gêñô ej gêwa sêkêñ gêwiñ Kilisi Jesu ñam sa.

25 Paulu kêsôm biñ kêpi bingêdêñ to têtu mêtê tauñ ñapep ma Anôtô êmêtôc ñamalacnêñ biñña. Ej kêsôm biñ tonaj, tec Peliki kêtêc tau ma kêsôm gebe "Galoc aôm ôna acgom. Ñoc ñasawa teñ embe ênêc, go jamôêc aôm êtiam."

26 Ej taê kêka gêwiñ gebe Paulu ênac da tau ña awa êndêñ ej, tec kêsôm sêkôc ej sêja sêmu mëñgêjam bingalôm gêdêñ ej.

27 Jala luagêc gêjaña ma Porki Peste mëñgêjô Peliki su. Peliki gebe Judawaga sêlic ej ñajam, tec gedec Paulu tokapoacwalôgeñ gêmoa.

25

Paulu awa gêjac kaisara

1 Peste kékôc kôm gölinjwaganja sa e ñabêc têlêac gêjaña, go anja Kaisarea kêpi Jerusalem gêja.

2 Anja tônê lau dabuñsêga to Judawaganêñ laumata sêu Paulunê biñ gêdêñ ej ma semasañ biñ gêdêñ ej gebe

3 êkêñ Paulu êpi Jerusalem êndêñ êsêac êna ec ac sêlic gebe ej kêmoasiñ êsêac. Êsêac sêmasañ biñ tau gebe dêndib ej e senseñ ej su anja intêna ñadambê teñ.

4 Tec Peste gêjô êsêac aweñ gebe "Paulu tau tê sêkôc ej tôñ gacgenj gêmoa Kaisarea, ma saunjeñ, go jamu jana amboac tonanjeñ."

5 Ma kêsôm gêwiŋ gebe “Amacnêm kasêga sêwiŋ aê sêsep sêna acgom, go embe sêlic ñac tônê nê biŋ ênêc, naŋ sêsep êpi eŋ.”

6 Peste gêngôŋ gêwiŋ êsêac bêc 8 me 10, go kêsêp Kaisarea gêja. Njabêbêc jagêngôŋ nê lêpôŋ sêmêtôc biŋja ma kêsôm sêkôc Paulu sêja.

7 Gêja acgom, ma Judawaga, taŋ anja Jerusalem sêsep sêja naŋ, sêwa eŋ auc jasêgôliŋ biŋ sec taêsam kêpi Paulu, mago têtôm gebe sêwaka biŋ ñanô teŋ sa atom.

8 Tec Paulu kêkac biŋ su tau gebe “Aê gagôm gêj teŋ gaseŋ Judanêŋ biŋsu to lôm dabuŋ ma kaisara atom.”

9 Peste gebe Judawaga sêlic eŋ ñajam, tec kêsôm gêdêŋ Paulu gebe “Aôm gobe ôpi Jerusalem ôna ma jamêtôc aômnêm biŋ anja ônê me masi.”

10 Ma Paulu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê kasêp kaisaranê mêtôc ñajlom su, tec sêmêtôc aê anja tonecmaŋ. Aôm tec kôjalagac gebe gagôm keso teŋ gêdêŋ Judawaga atom.

11 Embe jaŋgôm gêj eso teŋ êtôm sênaç aê ênduŋa, oc janac jao tauc atom. Mago lau tonec embe sêngolij biŋ êpi aê ñaômagen, naŋ ñac teŋ êtôm gebe êkê aê jasêp êsêac lemen atom. Amboac tonaj aoc ênac kaisara.”

12 Kêsôm su, go Peste gêjam bingalôm gêwiŋ ñac kêpuc eŋ tÔŋja su, ma sêjô Paulu awa gebe “Awam gêjac kaisara, amboac tonaj ôndêŋ kaisara ôna.”

Paulu kêkô Agripa agêc Bernike laŋôŋnêm

13 Bec ñagêdô gêjaŋa acgom, go kiŋ Agripa agêc nê awê Bernike sêô lasê Kaisarea sebe sêlic to sêkam Peste.

14 Agêc jasemoa e bêc ñagêdô gêjaŋa acgom, go Peste gêwa Paulunê biŋ sa gêdêŋ kiŋ ma kêsôm gebe “Peliki gedec ñac kapoacwalôŋa teŋ gêmoa tonec.

15 Gêdêŋ taŋ gaja Jerusalem naŋ, Judanêŋ lau dabuŋsêga to laumata sêsôm ênê biŋ lasê gêdêŋ aê, ma teten gebe aê jamêtôc ênê biŋ.

16 Tec aê gajô êsêac awen gebe Romnê mêtê tonec gebe sêmêtôc ñac teŋ palin-palingen atom. Ñac tobiŋ naêkô lau-sêgôliŋ-biŋwaga laŋôŋnêm êmuŋ ma ênac kolec tau to êwaka nê biŋ sa acgom.

17 Tec lau tau mêŋsêô lasê e gaôŋ bêc taêsam atom. Ñageleŋ gaja gêngôŋ lêpôŋ sêmêtôc biŋja ma kasôm sêkôc ñac tau sêmêŋ.

18 Lau-sêgôliŋ-biŋwaga dêdi, mago sêsôm biŋ sec, taŋ aê gaboc sêsôm êpi eŋ ñateŋ atom.

19 Ac sêsôm biŋ luagêc kêpi eŋ. Teŋ kêtu tauŋ nêŋ mêtêha ma teŋ kêtu ñacmatê teŋ, nê ñaê Jesu, taŋ Paulu gêwa eŋ sa gebe gêmoa mata jali naŋja.

20 Aê kapuc biŋ tau ñam e kapô lêna tauc, tec katu kênac eŋ gebe êpi Jerusalem êna sêmêtôc ênê biŋ anja tônê me masi.

21 Mago Paulu keten gebe ajop eŋ e kaisara tau êmêtôc ênê biŋ acgom. Tec kasôm gebe sejop eŋ ñapep e jakêŋ eŋ êndêŋ kaisara êna.”

22 Go Agripa kêsôm gêdêŋ Peste gebe “Aê tauc gabe janô biŋ anja ñac tau nê acgom.” Tec eŋ kêsôm gebe “Bêbêc go ôŋô.”

23 Ñageleŋ Agripa agêc Bernike to nêŋ gêlôŋ kain teŋ-kain ten jasêsô gamêŋ ñalêlôm tau sêja. Go kapitaisêga to malac ñakasêga sêwiŋ, ma Peste kêjatu gebe sêkôc Paulu sêmêŋ.

24 Go Peste kêsôm gebe “O kiŋ Agripa to amac samob tec amoá awiŋ aêac, alic ñac tau, taŋ Judawaga samob anja Jerusalem to anja tonec sêkac aê kêtú enja ma sêmôêc ñajana gebe êmoa mata jali êtiam atom.

25 Aê kajala gebe ênê biŋ sec kêtôm sénac eŋ ênduŋa teŋ gêc atom, tagen eŋ tau awa gêjac kaisara. Amboac tonaj tec kasôm kêtû tōŋ gabe jakêŋ eŋ êna.

26 Mago katap ḥac tau nê biŋ ḥanô teŋ sa kêtôm gebe jato êndêŋ êôc ḥatau ênaŋa nec atom. Kêtû tonajŋa tec kasôm sêkôc ḥac tau mêmjkêkô aôm, kiŋ Agripa, to amac samob laŋômñem, gebe tatu Iēsu eŋ e jajala biŋ tau êtu katô acgom, go jato êna.

27 Embe takêŋ ḥac kapoacwalôŋa teŋ êna ma dawa ênê biŋ sa êwiŋ atom, oc êtôm atom."

26

Paulu gêjac kolec tau

1 Go Agripa kêsôm gêdêŋ Paulu gebe "Aê galôcgac gebe ôwaka taôm sa." Kêsôm su, go Paulu kêmêtôc lêma ma gêjam talaŋ tau gebe

2 "O kiŋ Agripa, Judawaga sêgôlin biŋ kêpi aê elêmê e galoc têtac ḥajam gebe jawaka tauc sa jakô aôm laŋômñem.

3 Aê têtac ḥajam kêlêlêc ḥam gebe aôm kójala Judawaganêŋ mêtê to nêŋ biŋ sêpê tauŋŋa samob tomalagenj. Amboac tonaj tec jateŋ aôm gebe ôpuc taôm tōŋgenj ma ôkêŋ taŋam ḥoc biŋ acgom.

4 "Judawaga samob sêlic aêŋoc lêŋ ḥapalêgenja, taŋ gamoa gawiŋ ḥoc lau to gêngôŋ Jerusalem naŋgac.

5 Èsêac sêjala wanêcgeŋ su gebe aê Parisai. Embe taŋŋ ênam, go tauŋ sêwa biŋ tonec sa gebe gajam sakiŋ Anôtô kasa êôc lêŋ kêdaguc Parisainêŋ gôlinj ḥajana kaiŋ teŋ.

6 Anôtô gêjac mata biŋ gêdêŋ aêac tameŋi gebe ḥanô êsa, tec kakêŋ matoc gamoa ma galoc katap mêtôc sa kêtû biŋ tauŋ.

7 Aê kakêŋ matoc biŋ, taŋ aêacnêŋ gôlôac sêkêŋ mateŋ gebe têtap saŋa naŋ, ma sêjam sakiŋ Anôtô kêtôm bêc to geleŋgenj kêtû biŋ tonajŋa. O kiŋ, kêtû biŋ, taŋ takêŋ mateŋ tamoa naŋŋa, tec Judawaga sêgôlin biŋ kêpi aê.

8 Amboac ondoc tec akêŋ gêwiŋ biŋ, naŋ Anôtô êŋu ḥacmatê sêndi saŋa naŋ atom.

9 "Gêmuŋgeŋ ḥoc ḥalelôm taêc gêjam elêmê gebe janseŋ Jesu Nasaretna nê ḥaŋ su ḥa kisa tokaiŋ-tokaiŋ.

10 Geŋ amboac tonaj tec gagôm aŋga Jerusalem. Aê kakôc ḥaclai aŋga lau dabuŋsêga nêŋ ma kakeŋ Anôtônê lau gwalekinj sêsep kapoacwalô sêja, ma gêdêŋ taŋ sêkic èsêacnêŋ biŋ naŋ, aê kasôm gawiŋ.

11 Aê kalêsu èsêac todim-todim kêtôm Judanêŋ lôm samobgeŋ ma kakac èsêac gebe sêsem biŋ alôb-alôb. ḥoc ḥalelôm kêpuc aê melocŋa ma kêjanda èsêac e gagôm aŋga malac gameŋbômŋa gêwiŋ.

Paulu gêjac tau nê miŋ Apômtau Jesu gêjam eŋ ôkwiŋa

12 "Amboac tonaj kakôc ḥaclai aŋga lau dabuŋsêga nêŋ ma sêšakiŋ aê gaja Damaskus.

13 O kiŋ, kasêlêŋ gamoa intêna e gêdêŋ oc kêkô ḥalun ma galic ḥawê aŋga undambê ḥawasi kêlêlêc oc su mêmjkêpô aê to lau, taŋ sêwiŋ aê naŋ, e gêjam augeŋ.

14 Aêac samob au tauŋ jaaêc nom, ma gaŋô awa teŋ kêsôm ḥa Ebolai awenj gêdêŋ aê gebe 'Saulu, Saulu, asageŋ kójanda aê. Kêm taŋ gêjam aôm naŋ, ôwê sa ôtôm atom.'

15 Ma aê kasôm gebe 'Apômtau, aôm asa.' Tec Apômtau kêsôm gebe 'Aê Jesu tec kójanda aê.'

16 Amboac tonaj ôndi sa ôkô ɳajaŋa. Aê gaoc tauc lasê gadêŋ aôm, gabe jamansaŋ aôm ôtu ɳoc sakiŋwaga ma ôwa biŋ, tanj gôlic su to biŋ, naŋ jatôc êndêŋ aôm naŋ sa.

17 Aê gabe janam aôm sa anga Judawaganêŋ to anga lau samuc, tanj gabe jasakinj aôm ôndêŋ êsêac ôna naŋ nêŋ amboac tonaj.

18 Ôngôm êsêac mateŋ êlêc e sênam tauŋ ôkwi anga ɳakesecŋa dêndêŋ ɳawê to anga Sadanŋê ɳaclai dêndêŋ Anôtô sêna. Go jasuc êsêacnêŋ sec ôkwi kêtû sêkêŋ gêwiŋ aêŋa ma sêwê kaiŋ gêŋlênsêm sêwiŋ Anôtônen lau.'

Paulu gêwa mêtê sa gêdêŋ Judawaga to lau samuc

19 "O kiŋ Agripa, amboac tonaj tec tanjocpêc gêdêŋ biŋ undambêŋa, tanj galic naŋ atom.

20 Aê gawa sa gêdêŋ êsêac, tanj sêŋgôŋ Damaskus kêtû ɳamatâ to gêdêŋ Jerusalem ma Judaia ɳagamêŋ samob ma gêdêŋ lau samuc, gebe sênam tauŋ ôkwi dêndêŋ Anôtô sêna to sênam nêŋ koleŋ ɳasakinj êwaka êsêac sa, gebe sêjam tauŋ ôkwi su.

21 Kêtû biŋ tonajna tec Judawaga sêkôc aê tōŋ anga lôm dabuŋ sebe sênam aê endu.

22 Anôtô tec kêpuc aê tōŋ gêmoa e galoc kakô tonec ma gawa biŋ sa gêden lau saun to kapôen. Aê kasôm biŋ wakuc teŋ atom, kasôm biŋ tagen, tanj propete to Mose sêsôm kêpi ger, tanj oc ɳanô ȇsaŋa naŋger,

23 gebe Kilisi kêkôc ɳandaŋ ma gêdi sa anga ɳacmatênenêŋ kêtû ɳamatâ to kêtû ɳawê kêpô Judawaga to lau samuc gawiŋ."

Paulu keten Agripa gebe ênam tau ôkô

24 Paulu kêwaka tau sa amboac tonaj kêkô ma Peste gêmôéc kapôen gebe "Paulu, aôm meloc. Kôpuc biŋ taesam ɳam e gêgôm nêm kauc kêlênsôn."

25 Go Paulu gêjô en awa gebe "O ɳac towae Peste, meloc gêgôm aê atom, aê kasôm biŋjanô ma biŋ tokauc.

26 Kiŋ kêjala biŋ tonecgac, amboac tonaj tec aê kasôm ɳoc biŋ totêtac kêpa sugen gêdêŋ en, gebe aê kajalagac, en keso biŋ samob tonec ɳai ɳateŋ atom, gebe gêŋ tau kêsa anga gamêŋ ɳakêsiŋ teŋ atom, ɳanô kêsa gêc awêgen.

27 O kiŋ Agripa, aôm oc kôkêŋ gêwiŋ propetenêŋ biŋ me masi. Aê kajala gebe aôm kôkêŋ gêwiŋgac."

28 Ma Agripa kêsôm gêdêŋ Paulu gebe "Nasawa dambê tecenecgeŋ aôm gobe ônam aê ôkwi jatu ɳac Kilisiŋa."

29 Tec Paulu kêsôm gebe "Aê jaten Anôtô gebe ɳasawa dambê me balin, go aôm taômgen atom, amac lau samob, tanj galoc anjô ɳoc biŋ naŋ, atôm aêgen, tagen kapoacwalô tec êŋgôm amac êwiŋ atommaŋ."

30 Go kiŋ agêc gôliŋwaga ma Bernike to nêŋ lau dêdi

31 ɳasêsa ma sêsôm gêdêŋ taun gebe "Nac tònê gêgôm sec teŋ amboac êmac êndu to êŋgôŋ kapoacwalôŋa atom."

32 Ma Agripa kêsôm gêdêŋ Peste gebe "Nac tònê embe awa ênac kaisara atom, oc tanjamboac en su."

1 Sêsôm biŋ kêtû tôŋ gebe aêac alac ana Italia, tec sêkêŋ Paulu to lau kapoacwalôŋa ḥagêdô gêdêŋ siŋwaga “Toŋ Kaisaraŋa,” naŋ nêŋ kapitai teŋ, nê ŋaŋ Juli.

2 Aêac api lau Adramuti nêŋ waŋ teŋ, taŋ gebe naêšô sêcluŋ gamêŋ Asiaŋa naŋ, jac aŋeŋ lac sa, ma ḥac Makedoniaŋa Aristarka aŋga Tesaloniki gêwiŋ aêac.

3 ḥageleŋ aêac asô Sidon, ma Juli, taŋ kêmoasiŋ Paulu ḥapep naŋ, gêlôc gêdêŋ enj gebe naênaç nê lau kêsi ma sênam eŋ sa acgom.

4 Go aŋeŋ sa aŋga tonanj ma aja e mu kêpuc aêac tôŋ, tec aêc Kupro ḥalêlômgeŋ,

5 e jaasac Kilikia to Pampulia nêŋ gamêŋ ma jaasô Mura gêc Lukia.

6 Kapitai kêtap lau Alesandria nêŋ waŋ teŋ sa kêpoac tonanj gebe êna Italia, tec gêjac aêac tulu api waŋ tonanj.

7 Waŋ kêsêlêŋ ḥajam atom, aêac agôm elêmê amoia e bêc taêsam gêjaŋa, go adabiŋ Nidi. Mu kêsêlêŋ kêtû kapôeŋ, tec aêac abe asô e jageo. Tec alac aŋeŋ Krete e adabiŋ gamêŋ Salmoneŋa.

8 Ma kêtij aêac e gebe naapi bau ma agôm ḥapanj e jaasô gamêŋ teŋ sêsam sebe Lêlômêjam. Gamêŋ tonanj gêc malac Lasea ḥagala.

9 Bêc taêsam gêjaŋa e gamêŋ kêtû sec, gebe Judawaganêŋ noc sênam dabuŋ moŋa gêbacnê, tec Paulu gêjac biŋsu êsêac

10 ma kêsôm gebe “Lauac, aê kajala gebe aêac embe talac, go tatap gêŋ wapac sa ma gêŋ taêsam oc ênaŋa. Waba to waŋgeŋ êtu sec atom, aêac tauŋ oc tananja amboac tonanjeŋ.”

11 Ma kapitai kêkêŋ gêwiŋ Paulunê biŋ atom, kêkêŋ gêwiŋ ḥac gôlinjha to waŋ ḥatau nêŋ biŋgeŋ.

12 Sêcluŋ tonanj kêtôm gebe waŋ êpoac ḥajam êndêŋ komô atom, tec lau taêsam sêsôm kêtû tôŋ gebe sêwi sêcluŋ tonanj siŋ. Êsêac sebe našêšô Poiniki ma embe êtôm, go sépoac tonanj êndêŋ komô. Poiniki tonanj sêcluŋ Kreteŋa teŋ, taŋ gêbôc mu auc.

Gwêc kêtû sec

13 Mula kêsêlêŋ ḥajam, tec êsêac taêŋ gêjam sebe sêŋgôm nêŋ biŋ, taŋ sêsôm naŋ, êtu tôŋ. Amboac tonanj sê kapoacwalô sa ma sêlac sêjac Kretenêŋ gamêŋ baugeŋ sêja.

14 Aêac akêŋ gamêŋ siŋ sauŋgeŋ acgom, go mu gêbuc sec teŋ kêsa aŋga nuc tau

15 mêmjkêtap waŋ sa, ma abe aŋga mu e agôm jageo, tec awi siŋ ma adam ḥaŋmageŋ.

16 Aêac aêc nuc sauŋ, ḥaŋ Kauda, ḥalêlômgeŋ, tec atôm gebe anam gomboa sa, mago kêtû kôm kapôeŋ.

17 Êsêac sê gomboa sa, go sêkic lêpoa kêsêp waŋ dambê gebe êngaminj waŋ tau tôŋ. Ma têtêc gebe mu êtiŋ êsêac sêpi mêc Surti, tec sêlêc lac su ma adamgeŋ.

18 Mu to gwêc kêjamuŋ aêac kaiŋ teŋ e ḥabêbêc sêbalinj waba ḥagêdô siŋ

19 ma ḥageleŋ êsêac sêbalinj waŋ ḥagêŋlêlôm ḥagêdô siŋ ḥa tauŋ lemenj.

20 Bêc ḥagêdô gêjaŋa ma aêac alic oc to utitalata sapu, ma mu gêbuc secanô e aêac taêŋ gêjam gebe aêac tauŋ sugac.

21 Èsêac senj gêj atom e ñasawa ñêjgej, tec Paulu jakêkô gêwiñ lau wañja ma kêsôm gebe "O lauac, embe akêj tañem aêjoc biñ ma anjej lac sa anja Krete atom, go tatap gêj wapac tonec sa atom to gêj tej ênaña atom.

22 Ma galoc janac biñsu amac gebe têmtac êpa su, gebe amacnêm ñac tej oc ênaña atom, wañ tagenj tec oc ênaña,

23 gebe gêdêj gêbêc tonaj ñoc Anôtô, tañ gajam sakiñ gêdêj ej nañ, nê añela tej mëngêdêj aê

24 ma kêsôm gebe 'Paulu, ôtêc taôm atom, aôm oc ôkô kaisara lanjônêm. Ma ôlic acgom, Anôtô kékêj samob, tañ sêlac sêwiñ aôm nañ, gêdêj aôm.'

25 Lauac, amboac tonaj têmtac êpa su. Aê kakêj gêwiñ Anôtôgac gebe biñ, tañ anjela kêsôm gêdêj aê nañ, êtu tôj.

26 Mago aêac oc dandam nadansac nuc tej acgom."

27 Aêac adam gwêc Adriana e bêc 14 gêjaña, ñagêbêc e gêja lugenj ma lau wañja sêsaâ gebe têdabiñ baugac.

28 Ac sêu poc e sêlic saka samuc 15.

29 Tec têtêc gebe moae wañ naênsac poc, tec sêu anka aclê kêsêp wañkuña ma sêpuc boagenj gebe elenja sebenjañ.

30 Lau wañja sebe sêwi wañ siñ ma sêc sêna, tec sebe sêlêwañ gomboa ma sêsaâ gebe sêu anka wañ nêmja êsêp.

31 Tec Paulu kêsôm gêdêj kapitai to siñwaga gebe "Lau tònê embe sêmoa wañ sêwiñ atom, ma amac oc anaña samob."

32 Tec siñwaga dêdim gomboa tau ñalêpoa gêngic ma gêu tau kêsêp gêjaña.

33 Kêdabiñ gebe elenja, go Paulu awa gêjac êsêac ma ketej êsêac gebe sêniñ gêj. En kêsôm gebe "Bêc 14 gêjaña ma angoñ ñaômañej, aej gêj tej atom."

34 Tec aoc gêjac amac gebe anij gêj tekwem saki êsa, ma ênam amac sa gebe anam samuc, ma môkêmlauñ tej êmbuc sa anja môkêmapac ênaña atom."

35 Kêsôm su, go kêkôc mo mëngêjäm danje Anôtô êsêac samob sêlic, go kêpô kêkôc ma gen.

36 Go samob nêj ñalêlôm kêtû malô ma senj gêj sêwiñ.

37 Ma aêac lau samob tañ angoñ wañ nañ, lau 276.

38 Senj gêj e kêtom, go sêbalin gêj tanijña ñagêdô kêsêp gwêc gêja gebe wañ êtu gaô.

Gwêc gesenj wañ su

39 Gamêj ñawê kêsa, mago sêjala gamêj kêtû katô atom, sêlic ñasuc tolêlôm tej, tec sêsonm kêtû tònâ gebe Embe êtôm, go wañ naêpi bau anja tònê.

40 Amboac tonaj dêdim anka gêngic kêsêp gwêc gêja, to sêgaboac gôlinj su ma sejen lac sauñ jamoatêpôeja sa, go mu gêlinj-gêlinj êsêac sêsonm bau sêja.

41 Têdabiñ mêc ma wañ nêmja kêsêmuñ e jañajaña kêsa, tec gwêc kêgasim jagêjac wañkuña popoc.

42 Siñwaga sebe sêncac lau kapoacwalôja êndu gebe sêkêkôc nasêpi bau ma sêc sêna atom.

43 Mago kapitai gebe ênam Paulu sa, tec gesenj êsêacnêj biñ ma kêjatu lau, tañ sêkêkôc kêtû tònâ nañ, gebe sêu tauñ sêsep gwêc sêmuñ ma nasêpi bau.

44 Go lau ñagêdo sênsac katapa to wañ ñagênlêlôm ñagêdô-gêdô. Èsêac sêgôm amboac tonaj, tec jasêpi bau tomalagej.

1 Aêac aŋgôŋ acgom, go aŋô nuc tau ɳâ̄ gebe Malta.

2 Malacm sêmoasiŋ aêac ɳanô. Êsêac sêboja ma sejon aêac samob jaasêlu ja, gebe kom to malo gêgôm aêac.

3 Paulu gêsôb gabgab gebe naékêŋ êpi ja, tec ja gêôc moac teŋ ôli ɳandaŋ kêsa ma kékêŋ kêsa jagêŋac eŋ kêsêp lêma.

4 Malacm sêlic moac genkaleŋ ênê lêma ma sêšom gêdêŋ tauŋ gebe “Nac tônê oc gêjac ɳamalac êndu. Eŋ gêjam samuc anja gwêc, mago gêwê ɳagêjô sa atom.”

5 Paulu kêdaŋ moac su kêpi ja gêja, mago gêŋ teŋ gêgôm eŋ atom.

6 Êsêac sêsaâ gebe eŋ lêma ênsuŋ auc ma êmac êndu elêmê. Sêôŋ seboc gêŋ teŋ êngôm eŋ e sêlic ɳanô masi, tec taêŋ gêjam biŋ teŋ kêtû wakuc gebe “eŋ anôtô teŋ.”

7 Nuc tau tonaj ɳakasêga tau nê ɳâ̄ Pupli. Ênê gamêŋ ɳagêdô gêc tonaj, naŋ kékôc aêac sa ma gêjac ja aêac bêc têlêac.

8 Ma ɳac tau tama ôli ɳawajaô kapôéŋ ma gêjam bu gêc. Tec Paulu kêso gêdêŋ eŋ jaketeŋ mec ma kékêŋ lêma gêsaç eŋ e ɳac tau ôli ɳajam kêsa.

9 Gêgôm tonaj tec lau gêmac ɳagêdô anja nuc tonajna sêmêŋ, ma gêgôm êsêac ɳajam kêsa.

10 Lau tau tetoc aêac sa ɳanô e aêac abe alac ana ma sêkêŋ gêŋ, taŋ aêac apô lênaŋa naŋ, kêpi waŋ gêdêŋ aêac.

Paulu gêô lasê Rom

11 Ajôn têlêac gêjaŋa, go api Alesandrianêŋ waŋ teŋ alac aja. Waŋ tau kêpoac tonaj gêdêŋ komô. Sêsap anôtô teŋ latuagêc ôliŋbôm ɳakatu gêc waŋnêmja.

12 Aêac asô Suraku ma aŋgôŋ tonaj bêc têlêac.

13 Go asa anja tonaj ma asô Regi, ma ɳageleŋ mula kêselêŋ ma alac e ɳabêc kêtû luagêc ma asô Potiolo.

14 Aêac aja e atap lasitêwai ɳagêdô sa sêŋgôŋ tonaj. Êsêac teteŋ aêac gebe aŋgôŋ awiŋ êsêac bêc 7. Tonaj su, go aja Rom.

15 Lasitêwai anja tonaj sêŋô aêac ɳawae ma sêpuc aêac tôŋtôŋ sêmêŋ e dêdac aêac anja Apiunê malac têtuļu gêŋya to andu ɳacleŋja têlêac. Paulu gêlic êsêac e gêjam danje Anôtô totêtac kêpa sugenj.

16 Aêac aô lasê Rom, go sêlôc sa gebe Paulu êmoa nê tauŋa êwiŋ siŋwaga teŋ ejop eŋ.

Paulu gêjam mêtê anja Rom

17 Gêmoa e bêc têlêac gêjaŋa acgom, go kékalem Judanêŋ kasêga sa. Êsêac sêpi tageŋ su, go kêšom gêdêŋ êsêac gebe “O lasitêwaac, aê gagôm gêŋ teŋ gaseŋ gôlôc to tameŋinêŋ mêtê laŋwa atom, mago tec sêkôc aê tôŋ anja Jerusalem ma sêkêŋ aê kasêp lau Rom lemenj.

18 Êsêac têtu Iêsu ɳoc biŋ e sêlic gagôm sec amboac sêncac aê ênduŋa atom, tec sebe sêŋgamboac aê su.

19 Judawaga sêôc biŋ aucgenj, tec ɳoc ɳalêlôm kékac aê gebe aoc ênac kaisara. Êsêac sêgôm tônê, mago aê gabe jaŋgôlîŋ biŋ teŋ êpi êsêac atom.

20 Kêtû biŋ tonajna tec kakalem amac gebe jalic amac to jasôm biŋ êndêŋ amac gebe gaôc kapoacwalô tonec kêtû biŋ, taŋ Israel sêkêŋ mateŋ naŋja.”

21 Go êsêac sêšom gêdêŋ eŋ gebe “Papia teŋ kêpi aôm anja Judaia gêdêŋ aêac gêmêŋ atom, ma ɳac teŋ anja lasitêwainêŋ mêmekêdôŋ to gêjac miŋ biŋ sec teŋ kêpi aôm gêdêŋ aêac anjô atom.

22 Mago aêac abe aŋô biŋ, taŋ taêm gêjam naŋ acgom, gebe aêac aŋô ɻawae
gebe lau têt m gamêŋgeŋ sesen mêtê, taŋ aôm kôsap tÔŋ naŋ elêmê."

23 Ma ac sêjac noc tauŋ kêpi bêc teŋ, go ɻêacnêŋ taêsam dêdêŋ eŋ sêja ênê
andu, jagêjam mêtê gêwa Anôtônenê gamêŋ sa gêdêŋ ɻêac. Eŋ gêjam neneŋ ɻêac
gebe sêkêŋ êwiŋ Jesu to gêwa Mosenê biŋsu ma propetenêŋ biŋ sa gêdêŋ ɻêac
kêtôm bêc to gelengeŋ.

24 Lau ɻamakeŋ sêkêŋ gêwiŋ Paulunê biŋ, ma ɻamakeŋ sêkêŋ gêwiŋ atom.

25 ɻêacnêŋ biŋ keso tau ɻapan e sebe sêc sêna, tec Paulu kêsôm biŋ tecenec
gebe "Njalau Dabuŋ gêôc propete Jesaia awa sa gêdêŋ tamemi jagêdêŋgeŋ

26 gebe

'Ôndêŋ lau tÔnê ôna ma ôsôm gebe
Taŋemsuŋ aŋô, mago nêm kauc ɻesa atom
to matemano alic, mago ajala atom,
27 gebe lau tÔnê nêŋ ɻalêlôm ɻajaŋa kêsa
ma taŋeŋsuŋ gêôc auc to mateŋ gêmôb,
tec mateŋaro sêlic gêŋ sapu
to taŋeŋsuŋ sêŋô biŋ atom,
ma nêŋ ɻalêlôm sêjala gêŋ atom
ma sebe sênam tauŋ ôkwi
mêrjjangôm ɻêac ɻajam ɻesa atom.'

28 Amboac tonan jasôm lasê êndêŋ amac gebe Anôtônenê moasin ênam ɻamalac
kêsiŋa tonec eŋ kêkêŋ gêjac lau samuc ɻawae. ɻêac tec oc sêkêŋ taŋeŋ." [

29 Kêsôm biŋ tonan su, ma Judawaga sêc jasêsôm tauŋ ɻanô.]

30 Paulu gêjam ôli nê gamêŋ ɻalêlôm ten ma gêmoa e jala samuc luagêc. Eŋ
kêkôc lau, tarj têtu ɻacleŋ dêdêŋ eŋ sêja-sêja naŋ, sa samob,

31 ma gêjam mêtê kêpi Anôtônenê gamêŋ to kêdôŋ biŋ kêpi Apômtau Jesu Kilisi
totêtac kêpa sugerj ma lau ten sêkô eŋ auc atom.

Paulunê papia gêdêŋ lau ROM

Paulunê papia gêdêŋ lau Rom nec ḥac tau keto gebe êkêŋ puc lau tau gebe ḥasawa teŋ acgom, go naêô lasê Rom gebe ênac gôlôac buŋa anga malacsêga tau kêsi. En gebe ênam mêtê lau buŋa tônêha êmoa e su, go naelom Spania ma êsêac sêpuc en to nê kôm wakuc tonaj tōŋ. Go ḥam teŋ gêwiŋ gebe êwa biŋ lau buŋa sêkêŋ gêwiŋ naŋ ḥam sa kêtôm tau kêjalagac ma êlêŋ biŋ êsêac sêsa nêŋ lêŋ têtôm lau buŋa ḥanômaŋ. Mêtê taŋ Paulu gêjam-gêjam naŋ, en keto gêc awê tomalageŋ anga buku tau tonec.

En awa gêjac lau buŋa gôlôac Romja e su, go kêsôm en taê gêjam êsêac kêsêp nê mec ḥaléloŋ gêmoa ḥapaŋ naŋ lasê gêdêŋ êsêac, gocgo keto ḥalôtêna, tan kédênaŋ papia tau kêsô ḥabalbu gêja naŋ, gebe “Nawae ḥajam tonaj geoc Anôtô kêmasaŋ ḥamalacnêŋ biŋ e gêlic êsêac têtu lau gêdêŋna lasê. Gêgôm kêtû takêŋ gêwiŋŋagen, tec kêtû lêŋ tau ḥam to ḥatêpôe” (1:17).

Go gêwa ḥamôkê tonaj kêkôc gêja mata têlêac. (1) ḥamalac samob, lau Juda to lau samuc, sêso sec ḥanjaclai ḥabalbu têtôm taŋgen, tec Anôtô êlic êsêac lau gêdêŋna atomanô. Anôtô gêlic lau têtu lau gêdêŋ ḥalêŋ tagen gebe sêkêŋ êwiŋ Jesu Kilisi. (2) Go lau, taŋ Anôtô gêlic êsêac têtu lau gêdêŋ kêtû Kilisiŋa su naŋ, ac sêmbiŋ tauŋ tōŋ tamij Kilisi tau e sêsa nêŋ lêŋ samob êtu wakuc amboac tonanjen. ḥac-kêkêŋ-gêwiŋwaga gê malô tau gêdêŋ Anôtô kêtû Kilisiŋa, tec Anôtône ḥalau kêgaboac en su anja sec ḥanjaclai to gêmacanô tau gêwiŋ amboac tonanjen. Nac buŋa nê lêŋ kêtôm sêsi en su anja sec to gêmacgac. Paulu kêsôm Anôtône Biŋsu to nê ḥalau gêjam gôliŋ ḥac buŋa kêtû nê lêŋ samobňa naŋ ḥabij kêsêp môkêlatu tonec ḥai gêwiŋ-gêwiŋ. Anôtô gebe ênam ḥamalac peben kêsi ḥabij kêtû tôn gêc, tec Aposolo kêpuc biŋ tau ḥam gebe Anôtô taê gêjam kwanjangen gebe ejon ḥamalac samobgen sêwê kain ênê moasiŋ êtu Jesu Kilisiŋa sêwin. Paulu taê gêjam kêtû tôn gebe lau Juda oc sêmbuc dêmôeŋ Jesu enden tôngen atom. (3) Go Paulu gêwa lêŋ, taŋ gêjac lau buŋa ḥawae naŋ, ḥam sa gêc môkêlatu ḥamuŋa gebe tamoa dawinj tauŋ tofentac êwiŋ taŋgen. En keto ḥabij ḥagêdô kêpi tanam sakinj Anôtôja ma tasô gôliŋwaga ḥabalbu taŋen wamugeŋna to tapuc nêŋ lau mêtôbaŋ tôŋja ma talênsôj lasitewai atomňa to tatoc tauŋ sa êndêŋ-êndêŋja. Go gêjac mata nê papia keto tau nê biŋ ḥagêdô e awa gêôc Anôtô kêtû ḥamu.

Nadênaŋ

1. Paulu gêjac m nê papia to kewake ḥalôtêna sa 1:1-17
2. ḥamalac gêngôŋ jageo gêjac Anôtô ênam en kêsi ḥawae 1:18-3:20
3. Anôtô gêjam ḥamalac kêsi ḥalêŋ gebe têtu lau gêdêŋ kêtû sêkêŋ gêwiŋ Kilisi kêsi êsêac suŋa 3:21-4:25
4. Kilisi gêbiŋ lau buŋa tōŋ sêsa nêŋ lêŋ kêtû wakuc 5:1-8:39
5. Anôtô ênam lau Israel kêsi ḥalêŋ 9:1-11:36
6. Lêŋ taŋ gêjac lau buŋa ḥawae naŋ 12:1-15:13
7. Paulu gêjac mata nê papia to awa gêjac nê lau ḥagêdô 15:14-16:27

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu né sakinjwaga aê, Paulu, taŋ Anôtô kêkalem aê katu aposolo ma kêjalin aê sa gebe jasôm ênê ḥawae ḥajam lasê.

2 Njawai ñajam tau Anôtô gêjac mata kwanañ ma kékêj nê propete sêson lasê ma teto gêc buku daburj.

3 Biñ tau kêpi ênê Latu, aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi, tanj kêtû ñamalac mënjkêsa aنجa Dawidnê wakucnêj.

4 Ma Anôtô gêju en gêdi sa aنجa ñacmatenêj, tec kewaka en sa toŋaclaigej gebe enj kêtû ênê Latu, tanj gêwê kaij Njalau êngôm aêac tatu dabuňja.

5 Anôtô kékêj en kêmoasiñ aê to kékêj sakij aposoloña gelom aê, gebe jawê lau samuc samob sêkêj êwiñ to tanjej waru ëtu ênê ñaêja.

6 Lau samuc tau nêj ñagêdô amac, tanj Anôtô kékalem amac atu Jesu Kilisi nê gêj awiñ.

7 Amboac tonaj aê jato êndêj amac samob, tanj Anôtô têtac gêwiñ amac to kékalem amac atu ênê lau aنجa Rom nañ.

Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasiñ to biŋmalô êndêj amac êwac.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtû gôlôac Romija

8 Ma ñoc biñ ñamatanya tau tonec gebe Aê gajam danje ñoc Anôtô kêtû amac samobnya gajam Jesu Kilisi lañô gebe lau nomnya pebej sêñô amac akêj gêwiñ ñawae.

9 Anôtô tanj gajam sakij en toñoc ñalêlôm samucgej kasôm Latunê ñawae ñajam lasê nañ, kêtû ñoc gêwa-aê-sawaga ma kêjala kêtû tōj gebe aê taêc gêjam amac gedenj tôngerj tec gamoa

10 ma katej meç kêtû amacna ñapanj. Aê katej meç kêtû biñ tonecna gebe Anôtô êlôc sa acgom ma êmoasiñ aê gebe jandêj amac jawacmañ.

11 Biŋjanô, aê gajam aoc su amac ñanô, gebe jalic amac ma jakêj moasiñ ñalauna ñagêdô êndêj amac êwac, gebe épuc amac tōj.

12 Aê gabe amboac tonec gebe amacnêm akêj gêwiñ ênam aê sa ma aêñoc kakêj gêwiñ ênam amac sa, ec tapuc tauj tōj ña nêj takêj gêwiñ elom tau.

13 O lasitêwaac, aê gabe jansa biñ auc êndêj amac atom. Aê kamasañ biñ kêtû dim taësam su gebe jandêj amac jawac, mago biñ kékô aê auc e mënjkêdêj galoc. Aê jawac gebe janam kôm e jatap ñanô sa aنجa amacnêm êwiñ amboac katap sa aنجa lau samuc ñagêdô nêj.

14 Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe janam sakij lau Helen to lau samuc ma lau tokauc to lau kaucmê.

15 Amboac tonaj ñoc ñalêlôm kékac aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndêj amac aنجa Rom êwiñ.

Njawai ñajam ñaŋaclai

16 Aê majoc kêtû ñawae ñajamnya atom, gebe Anôtônê ñaclai, tanj ênam lau sêkêj gêwiñnya samob kêsi nañ, Juda sêmuñ, go lau samuc amboac tonanjej.

17 Gebe Njawai ñajam tonaj geoc Anôtônê biŋgêdêj ñam lasê gebe aنجa takêj gêwiñ êndêj takêj êwiñ, kêtôm teto gêc gebe "Ñacgêdêj êngôr mata jali ëtu kékêj gêwiñnya."

Namalac samob nêj keso

18 Anôtônê têtac ñandanaj geoc tau lasê aنجa undambê mënjkêpi ñamalacnêj dedec Anôtôja to sec samob. Namalac sêkônij biñ ñanô tōj ña nêj geo.

19 Anôtô têtac ñandanaj gêdêj êsêac, gebe gêj ñagêdô, tanj kewaka en sa nañ, tec gêc awê gêdêj êsêac, gebe Anôtô tau kékêj kêtû awê gêdêj êsêac su.

20 Anôtônê ñam késinj tau, mago lau, tanj sêjala gêj, nañ Anôtô kékêj nañ, sêjala ênê ñaclai teŋenjja to ênê ñawasi Anôtôja. Gêdêj tanj enj kékêj undambê

to nom naŋ, e mēŋgēdēŋ galoc gēŋ tonaj kētu awē gēdēŋ êsēac sēlic. Êsēac tec sēpa tauŋ ma sēsōm gebe Aēac ajam kauc en nec, oc sēŋgōm tētōm atom.

²¹ Êsēac sējala Anōtōgac, mago tetoc ej sa kētōm ej Anōtō atom ma sējam danje atom. Êsēac taēŋ gējam biŋ meloc-meloc gēbōc nēŋ kauc e ηakesec gajam nēŋ ηalēlōm auc.

²² Seboc êsēac lau tokauc, mago êsēac lau meloc.

²³ Êsēac sējam Anōtō teŋen nē ηawasi ôkwi ma sēkēŋ ηakatu gēŋ mētē-mētēŋa, tanj ηalanō kētōm ηamalac to moc ma bōc to gēŋ kēgalabnja naŋ, gējō su.

²⁴ Kētu ηamalacnēŋ kauc gēbōc tonajna Anōtō gēwi êsēac siŋ gēdēŋ nēŋ tēntac ηakalac e sēgōm gēŋ mōrja ma sējaiŋ tauŋ e ôliŋ kētu sec.

²⁵ Êsēac sējam Anōtōnē biŋjanō ôkwi ηa biŋdansaŋ ma tetoc gēŋ, tanj Anōtō kēkēŋ naŋ, sa to sējam sakinj gēdēŋ gēŋ tonē ηai ma sēwi Anōtō, tanj kēkēŋ gēŋ samob naŋ siŋ. Aēac talanem ej endenj tōŋgenj. Biŋjanō.

²⁶ Kētu biŋ tonajna Anōtō gēwi êsēac siŋ sēsēp ηakalac melocnja sēja. Êsēacnēŋ lauo sējam lēŋ lauo to ηacnja ôkwi ma sēsa lēŋ keso.

²⁷ Ma ηacwaga amboac tonaj. Êsēac sēwi lēŋ lauo to ηacnja siŋ ma tēntac ηakalac gēdēŋ tauŋ ηawaō. Ηacwaga sēgōm gēŋ tēntac ηakalacnja gēdēŋ tauŋ, tec tētāp nēŋ geo ηagējō sa kēpi tauŋ.

²⁸ Êsēac dedec gebe sējala Anōtō, tec Anōtō gēwi êsēac siŋ dēdēŋ kauc meloc e sēgōm gēŋ, tanj kētōm gebe ηamalac sēŋgōm atomnja naŋ.

²⁹ Gēŋ geo samob gējam êsēac auc samucgenj, sec, geo, lēŋ sesec. Biŋ tonec gēlōc gēc êsēacnēŋ ηalēlōm gebe Tēntac sec, sējac ηamalac êndu, sēsōm tauŋ, sēsau tauŋ ma sēgōm lau waenj kētu sec. Êsēac sēsac lau,

³⁰ sēgōliŋ biŋ kēpi lau, sēkēŋ kisa gēdēŋ Anōtō, sēsōm biŋ alōb-alōb, sēkianj tauŋ sa, tetoc tauŋ sa ηa awenjsun kapōēŋ. Êsēac tētāp sec ηalēŋ wakuc sa to tanjenpēc gēdēŋ teneŋi to tameŋi.

³¹ Êsēacnēŋ kauc masi to sēsap biŋ, tanj sējac mata naŋ tulu. Êsēac tēntac gēwiŋ lau to taēŋ labu lau atom.

³² Anōtōnē biŋsu gēwa sa gebe lau samob, tanj sēgōm gēŋ amboac tonaj, oc sēmac êndu. Êsēac sējalagac, mago sēgōm gēŋ tau sēmoa. Ma gēŋ tonajgenj atom, sēlic lau, tanj sēgōm sec tau sēwiŋ êsēac naŋ, ηajam amboac tonajgenj.

2

Anōtō kēmētōc biŋ jagēdēŋgenj

¹ Ojae, amac lau, tanj amētōc launēŋ biŋ naŋ, oc ansa taōm auc amboac ondoc. Amac embe amētōc lau ηagēdō nēŋ biŋ, go am u taōm êwiŋ, gebe biŋ, tanj amētōc naŋ, amac taōm agōm awingac.

² Aēac tajalagac gebe Anōtōnē metōc tētāp êsēac, tanj sēgōm gēŋ tonaj ηai naŋ, sa biŋjanōgeŋ.

³ Ma amac lau, tanj amētōc lau kētu gēŋ tonaj ηaiŋa, mago taōm agōm naŋ, taēm gējam amboac ondoc. Amac oc aēc Anōtōnē mētōc su me masi.

⁴ Anōtō ej tētac wapōm to kēpuc tau tōŋ ma gē biŋ tōŋ. Ma amac alic gēŋ samob tonaj ηai sec me. Anōtōnē tētac wapōm gebe êwē amac anam taōm ôkwi. Biŋ tonaj amac ajala me masi.

⁵ Amac atoc taōm sa ma ajam nēm ηalēlōm ôkwi atom, tec êndēŋ bēc Anōtō eoc nē tētac ηandaŋ to mētōc êndēŋgenjja lasēŋa naŋ, amac oc akalem ênē tētac ηandaŋ épi taōm.

6 Anôtô oc êkêj ñagêjô êndêj ñamalac samob êndêj-êndêngej êtôm nêj kolen, taŋ sêjam naŋ.

7 Lau taŋ sêjam kolen ñajam totêntac kêpa sugej ma taêj kêka ñawasi to waenj ñajam ma sêmoa teŋeŋ naŋ, Anôtô êkêj êsêac sêngôŋ mateŋ jali teŋeŋ.

8 Ma lau, taŋ taêj gêjam tauŋ waengeŋ to tanenjêpêc gêdêj biŋjanô, mago tanenj wamu gêdêj gêj geo naŋ, Anôtônê têtac ñandaŋ to têtac kêboli auc gêdêj êsêac.

9 Gêjwacap to ñandaŋ êpi ñamalac samob, taŋ sêgôm sec naŋ. Juda oc têtap sa êmuŋ, ma lau samuc amboac tonanj.

10 Ñawasi to waenj ñajam ma biŋmalô êndêj lau samob, taŋ sêgôm nêj gêj ñajam naŋ. Juda oc têtap sa êmuŋ, ma lau samuc amboac tonanj,

11 gebe Anôtô kêpuc lau ten ñam atom, gêlic samob kêtôm tauŋeŋ.

12 Ñamalac samob, taŋ sêjam kauc biŋsu ma sêgôm sec naŋ, biŋsu oc êtiŋ êsêac su atom, tauŋ sênaŋja, ma êsêac samob, taŋ sêŋô biŋsugac, mago sêgôm sec naŋ, Anôtô oc êmêtôc êsêac êtôm biŋsu tau tonanj,

13 gebe lau, taŋ sêŋô biŋsu ñaðmageŋ naŋ, Anôtô êlic êsêac amboac lau gêdêj atom. Lau taŋ sêgôm ñanô kêsa naŋeŋ, tec têtu lau gêdêj.

14 Lau samuc têtap biŋsu sa atom. Mago tauŋ embe sêngôm gêj, taŋ biŋsu kêjatu naŋ, ñanô ésa, go êsêac, taŋ têtap biŋsu sa atom naŋ, sêkêj tauŋ nêj lêj ñagôlinj gêwê êsêac kétu tauŋ nêj biŋsu.

15 Êsêacnêj lêj gêwa sa gebe Anôtô keto biŋsu ñakôm kêsêp êsêacnêj ñalêlôm. Ma êsêacnêj awa ñalêlômja gêwa biŋ tonanj sa gêwiŋ gebe nêj taêj gêjam kêmêtôc êsêac to kêpuc êsêac tōŋ gêwiŋ.

16 Biŋ tonanj ñai oc êtu awê êndêj bêc, taŋ Anôtô êkêj Jesu Kilisi êmêtôc ñamalacnêj biŋ kêsiŋ tauŋa naŋ, êtôm ñoc ñawae ñajam, taŋ kasôm lasê naŋ.

Lau Juda to Mosenê biŋsu

17 Aôm kôsam taôm gebe Juda to taêm kêka biŋsu ma kôlanem taôm Anôtôŋa.

18 Aôm kôjala Anôtônê biŋ ma biŋsu gêwa nêm kauc sa e kôjala gêj gêdêj to gêj keso.

19 Aôm kôsaê taôm gebe kôtu mateŋpecnêj ñac-êwê-êsêacwaga to lau, taŋ sêmoa ñakesec naŋ, nêj ñawé,

20 kôtu lau kauc gêbôc nêj jaomwaga to ñapalê ñasec-ñasec nêj kêdôjwaga, taŋ gôlic biŋsu kétu kauc to biŋjanô ñamôkê gêdêj aôm.

21 Amboac ondoc kôdôj lau ñagêdô, mago kôdôj taôm atom. Aôm gôjam mêtê gebe tanam gengeŋ atom, mago taôm gôjam gengeŋ me masi.

22 Aôm kôsôm gebe daŋgôm gêj mockaiŋo to mockaiŋja atom, mago aôm taôm gôgôm gêj tau me masi. Aôm gôlic sakiŋ gwamja gebe gêj sec, mago taôm kôjaŋgo gêlôj su anga gwam ñalôm me masi.

23 Aôm kôlanem taôm biŋsunja, mago kôgêli biŋsu tau tec gôwê Anôtô auc me masi.

24 Biŋ tonanj kêtôm biŋ, taŋ teto gec gebe “Lau samuc sêšôm biŋ alôb-alôb kêpi Anôtônê ñaê kétu amacŋa.”

25 Aôm embe ômansaŋ biŋsu, go sêsa aômja ênam aôm sa. Embe ônjêli biŋsu, go sêsa aôm sunja êtôm sêsa aôm atom.

26 Ma ñac samuc ten embe ejop biŋsu ñajatu, go Anôtô êlic ñac samuc tau êtôm ñac, taŋ sêsa eŋ naŋ.

27 Ma ñac, taŋ sêsa eŋ atom, mago gêgôm biŋsu ñanô kêsa naŋ, oc êmêtôc aôm. Êtu agenŋa. Gebe aôm kôtap biŋsu ñabuku sa to sêsa aôm, mago kôgêli biŋsu.

28 Ɲac taŋ sêlic eŋ ôli dêmôñageŋ gebe Juda naŋ, eŋ Juda ɣanô atom. Ma ɣac, taŋ sêsa eŋ ôligeŋ naŋ, sêsa eŋ ɣanô atom.

29 Mago Juda ɣanô tau nec eŋ ɣac, taŋ nê ɣalêlôm kêsap Judanêŋ mêtê tōŋ. Ma ɣac, taŋ sêsa eŋ ɣanô naŋ, sêsa eŋ tonê ɣalêlômgeŋ. Kôm tonan gêjac biŋsu, taŋ teto gêc naŋ, ɣawae atom, gêjac ɣalau Dabuŋ ɣawae. Ɲac tau tonan nê wae ɣam kêsêp ɣamalacŋa atom, kêsêp Anôtôŋageŋ.

3

1 Amboac ondoc, lau Juda oc têtap moasin sa êlêlêc lau samuc su me masi. Me sêsa launja tau naŋ ɣanô amboac ondoc.

2 Op, moasin to ɣanô tokaiŋ-tokaiŋ taêsam. Moasin ɣamataŋa tonec gebe Anôtô kékêŋ nê mêtê gêdêŋ ȇsâeac.

3 Ɲagêdô embe sêkêŋ êwîŋ atom, go amboac ondoc. ȇsâacnêŋ sêkêŋ gêwiŋ atomna oc enseŋ Anôtônê lêŋ ɣanêŋ su me.

4 Masigoc. ɣamalac samob dansantêna. Anôtô taugeŋ eŋ ɣac biŋjanôŋa kêtôm teto gêc gebe

“Nêm biŋ êwaka aôm sa gebe kôsôm jagêdêŋ,
ma lau embe sêmêtôc aôm, naŋ oc ôku ȇsâeac tulu.”

5 Âêacnêŋ biŋ geo embe êwaka Anôtônê biŋgêdêŋ sa, naŋ tasôm asagen. Ma Anôtô embe êjac nê têtac ɣandaŋ sa, oc êrgôm eso me masi. Biŋ tonan kasôm kêtôm ɣamalacnêŋ kaucgoc.

6 Masigoc. Anôtô embe enseŋ tau amboac tonan, oc êmêtôc ɣamalac samob nêŋ biŋ êtu katô amboac ondoc.

7 Ma amboac ondoc. Noc biŋdansan embe êwaka Anôtônê biŋjanô sa e ênê ɣawasi ȇsa êlêlêc su, naŋ eŋ oc êmêtôc aê amboac ɣac sec teŋ me.

8 Embe amboac tonan, go tasôm biŋ alôb-alôb gebe “Daŋgôm secman, gebe sec ênam ɣanô ɣajamôŋ.” Tasôm amboac tonan me. Lau ɣagêdô sêgôliŋ biŋ kêpi aêac ma sêšôm gebe aêac asôm ɣalô tau tonan. Lau tonan oc sêndac nêŋ mêtôc naêndêŋgeŋ.

Nac gêdêŋ teŋ gêmoa atom

9 Amboac ondoc, aêac Juda atap moasin ɣajam sa êlêlêc su me. Masianô. Âêac asôm sugac gebe Juda to lau samuc samob sêšô sec ɣanjaclai ɣalabu,

10 kêtôm teto gêc gebe

“Ɲac gêdêŋ teŋ gêmoa atomanô.

11 Ɲac tokauc teŋ gêmoa atom,

ma ɣac gesom Anôtôŋa teŋ gêmoa atom.

12 Samob sêkac tauŋ su e têtu sec samobgac.

Ɲac têtac wapômja teŋ gêmoa atom, masi samucgeŋ.

13 ȇsâacnêŋ awenſuŋ kêtôm sêawa gêŋa.

Imbeleŋ geno-geno biŋdansan e ɣawasi lan̄gwagen.

Gêdôŋjolić kêsabaŋ moac ɣamalic auc.

14 Awenſuŋ kêpuc boa ɣawaô ma biŋ ɣaclai gêjam auc.

15 Sêlêtigeŋ gebe sêkêc dec siŋ.

16 ȇsâacnêŋ lêŋ kepeŋ senseŋ gêŋ popocŋa ɣawaô
to sêŋgôm launêŋ ɣalêlôm ɣawapac ȇsaŋa,

17 ma sêjam kauc lêŋ sê wamaŋa.

18 ȇsâac sêkô Anôtô lan̄jônêm, mago têtêc en atom.”

19 Aêac tajala gebe biñ samob, tañ biñsu kêsôm nañ, kêkanôñ êsêac, tañ sêmoa biñsu ñalabu nañ. Biñsu êmbôc êsêac awenj auc ma ñamalac samob sêjala nêj keso, tañ sêgôm gêdêj Anôtô nañ, gebe

20 Anôtô kêmasañ ñamalac samob nêj biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêj kêtû ñamalac sêgôm biñsu ñanô kêsaja nec atom. Biñsu ñakoleñ tagenj tonec gebe êtôc aêacnêj sec ênêc awêgeñ êndêj aêac.

Takêj êwîj Kilisiña gêjam aêac kësi

21 Galoc lêj tec Anôtô kësa gebe êmansañ ñamalacnêj biñ e êlic êsêac têtu lau gêdêj, mëngeoc tau lasê. Geoc tau lasê këpi biñsu ñalêj atom. Mose tau nê biñsu to propete sêwa biñ tau sa.

22 Anôtô kêmasañ ñamalacnêj biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêj nañ gêgôm kêtû sêkêj gêwiñ Jesu Kilisiña. Êsêac samob, tañ sêkêj gêwiñ Kilisi nañ, têtap moasiñ tonaj sa kêtômgeñ,

23 gebe ñamalac pebeñ sêgôm sec tec sêjac jaê Anôtônê ñawasi.

24 Mago Anôtô kêmoadiñ êsêac to kêmasañ êsêacnêj biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêj ñaõmageñ, gêgôm kêtû Kilisi Jesu kësi êsêac sunja.

25 Anôtô tau kékêj Kilisi kêtû da wamaña gebe ênê dec enseñ lau, tañ sêkêj gêwiñ ej nañ, nêj sec su. Biñ tonaj gêwa Anôtô kêmasañ ñamalacnêj biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêj ñalêj sa. Gêdêj têm gêmuñja Anôtô gê ñamalacnêj biñ tôj ma gêwi nêj sec ñabiñ siñ gêcña.

26 Mago galoc Anôtô gebe êwaka lêj kêmasañ ñamalacnêj biñja sa, ec tajala gebe ej ñac gêdêj ma kêmasañ lau, tañ sêkêj gêwiñ Jesu nañ, nêj biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêj.

27 Ma aêacnêj waenj tau gêc ondoc. Waenj tau gêbacnêgac. Biñsu amboac ondoc gesenj su. Biñsu tañ kêjatu aêac gebe tanam koleñ me. Masianô. Biñ takêj gêwiñja.

28 Aêac tajala biñ tonec kêtû tôj gebe Anôtô kêmasañ ñamalacnêj biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêj kêtû sêkêj gêwiñjageñ, kêtû sêjam biñsu ñakoleñja nec atom.

29 Anôtô kêtû Juda taunjeñ nêj Anôtô me. Ej kêtû lau samuc nêj Anôtô gêwiñ atom me. Aec, lau samuc nêj gêwiñgoc.

30 Anôtô tagenj, tec êmansañ Judanêj biñ e êlic êsêac têtu lau gêdêj êtu sêkêj gêwiñja ma êmansañ lau samuc nêj êtu sêkêj gêwiñja amboac tonajgenj.

31 Amboac tonaj aêac dasenj biñsu su kêtû takêj gêwiñja me. Masigoc, aêac tatoc biñsu sageñ.

4

Abraham kêtû ñadôj

1 Amboac tonaj aêac tasôm asageñ êpi aêac abenjí Abraham. Ênê biñ amboac ondoc.

2 Anôtô embe êlic Abraham êtu ñac gêdêj êtu gêjam koleñ ñajamña, go Abrahannê wae êsa. Mago Anôtô gêlic amboac tonaj atom.

3 Biñ tañ tetô gêc nañ, kêsôm amboac ondoc. Kêsôm gebe “Abraham kékêj gêwiñ Anôtô, tec gêlic ej ñac gêdêj.”

4 Nac tañ gêjam kôm nañ, nê ñaõli kêtû moasiñ gêdêj ej atom, kêtû ênê kôm ñagêjô.

5 Nac taŋ gêjam kôm atom, mago kékêŋ gêwiŋ Anôtô gebe kêmasaŋ lau sec nêŋ biŋ e gêlic êsêac têtu lau gêdêŋ naŋ, Anôtô oc êmansaŋ nac tonanj nê biŋ êtu nê kékêŋ gêwiŋna.

6 Biŋ tau kêtôm Dawid kêsôm gêdêŋ taŋ awa gêôc nac, naŋ Anôtô kêmasaŋ ênê biŋ e gêlic eŋ kêtû nac gêdêŋ kêtû ênê kolen gêdêŋ tenŋja atom gebe

7 “Aê aoc êôc lau, taŋ Anôtô kêsuc nêŋ geo ôkwi
to kêgêduc nêŋ sec auc naŋ.

8 Aê aoc êôc nac,

taŋ Apômtau taê gêjam ênê sec kêtiam atom naŋ.”

9 Amboac ondoc, Dawid awa gêôc lau nec kêkanôŋ lau taŋ sêsa êsêac naŋgeŋ, me kêkanôŋ lau samuc gêwiŋ. Aêac tasôm sugac gebe Abraham kékêŋ gêwiŋ Anôtô, tec gêlic eŋ nac gêdêŋ.

10 Gêdêŋ ondoc biŋ tonanj kêsa. Gêdêŋ taŋ sêsa eŋ su naŋ, me gêdêŋ taŋ sêsa eŋ atomgeŋ naŋ. Biŋ tau kêsa gêdêŋ taŋ sêsa eŋ atomgeŋ naŋ.

11 Sêsa Abraham atomgeŋ, mago Anôtô kêmasaŋ ênê biŋ kêtû kékêŋ gêwiŋna. Go sêsa eŋ kêtû biŋ tau tonanj nabelo. Tec eŋ kêtû lau samuc samob, taŋ sêkêŋ gêwiŋ naŋ tameŋi. Sêsa êsêac atom, mago sêkêŋ gêwiŋ Anôtô, tec kêmasaŋ êsêacnêŋ biŋ e gêlic êsêac têtu lau gêdêŋ.

12 En kêtû êsêac, taŋ sêsa êsêac naŋ, tameŋi amboac tonanj. Mago eŋ kêtû êsêac tameŋi kêtû sêsa êsêacnägeŋ atom, kêtû sêselêŋ sêpuc aêac tameŋi Abraham wêŋa ma sêkêŋ gêwiŋ kêtôm eŋ kékêŋ gêwiŋ gêdêŋ taŋ sêsa eŋ atomgeŋ naŋ.

Takêŋ éwiŋ, go tatap moasinj, taŋ Anôtô gêjac mata naŋ, ḥanô sa

13 Anôtô gêjac mata gêdêŋ Abraham to nê wakuc gebe nom samuc tau êtu nêŋ gêjlênsêm. Eŋ gêjac mata biŋ tonanj kêtû Abraham gêgôm biŋsu ḥanô kêsaja nec atom, gêjac mata kêtû gêlic eŋ ḥacgêdêŋ kêtû kékêŋ gêwiŋna.

14 Embe lau, taŋ sêgôm biŋsu ḥanô ésa naŋ, sêwé kaiŋ gêjlênsêm, go biŋ takêŋ gêwiŋna ḥanô masi, ma biŋ, taŋ Anôtô gêjac mata naŋ, é su.

15 Aêac talicgac gebe biŋsu kêkalem Anôtônê têtac ḥandaŋ. Ma biŋsu embe masi, go biŋ taŋgêli biŋsunja masi amboac tonanjgeŋ.

16 Kêtû tonanjna biŋ, taŋ Anôtô gêjac mata naŋ, ḥam kêsêp launêŋ sêkêŋ gêwiŋ, gebe sêjala gebe Anôtô êkêŋ nê moasinj ḥaômageŋ êndêŋ Abrahamnê wakuc samob, êndêŋ êsêac, taŋ sêgôm biŋsu ḥanô kêsa naŋgeŋ atom, êndêŋ êsêac, taŋ sêkêŋ gêwiŋ têtôm Abraham naŋ, amboac tonanjgeŋ. Gebe Abraham kêtû aêac samob tameŋi

17 amboac teto gêc gebe “Aê kakêŋ aôm kêtû tentenŋlatu taêsam tameŋi.” Abraham kékêŋ gêwiŋ Anôtô, taŋ gêŋu ḥacmatê mateŋ jali kêsa to kêkalem gêŋ, taŋ gêc atom naŋ, gebe ménjësa.

18 Abraham kékêŋ mata gêŋ, taŋ kêtôm gebe takêŋ mateŋ atomnaŋ naŋ, ma kékêŋ gêwiŋ gebe êtu tentenŋlatu taêsam tameŋi êtôm biŋdêm laŋwa kêsôm gebe “Aômnêŋ wakuc têtu taêsam têtôm tònê.”

19 Abraham kêjala gebe nê jala amboac 100 ma kêjala tau gebe ôli kêtû mêtê su, ma Saranê têm êkôc ḥapalêŋa gêbacnê amboac tonanjgeŋ, mago Abraham kékêŋ gêwiŋ kêtû golon atom.

20 Anôtô gêjac mata biŋ amboac tonanj, mago Abraham têtac lulu to kékêŋ gêwiŋ kwalec atom. Eŋ kékêŋ gêwiŋ kêpuc eŋ tōŋ ḥajaŋa ma gêgôm Anôtônê ḥawasi kêsa.

21 En kējala tonjanōgen gebe Anōtō kētōm gebe ēngōm biŋ, tanj gējac mata naŋ, janō ūsa.

22 Kētu tonajanja tec “Anōtō gēlic eŋ gēwē kaiŋ bingēdēŋ.”

23 Njalō “Anōtō gēlic eŋ gēwē kaiŋ bingēdēŋ” naŋ, teto kētu Abraham taugenja atom.

24 Teto gēc kētu aēacŋa gēwiŋ. Aēac embe takēŋ ēwiŋ Anōtō, tanj gēŋu aēacnēŋ Apōmtau Jesu aŋga ḥacmatēnēŋ sa naŋ, eŋ oc ēlic aēac lau gēdēŋ amboac tonjanen.

25 En kēkēŋ Jesu gēmac ēndu kētu tagēli biŋsuŋa ma gēŋu eŋ sa gebe ēmansaŋ aēacnēŋ biŋ ēndēŋ Anōtō.

5

Anōtō kēmasaŋ aēacnēŋ biŋ ḥajjanā

1 Anōtō kēmasaŋ aēacnēŋ biŋ e gēlic aēac tatu lau gēdēŋ kētu takēŋ gēwiŋja, tec gē wama aēac kētu aēacnēŋ Apōmtau Jesu Kilisinja.

2 Aēac takēŋ gēwiŋ, tec ḥac tau gēlēc katam su ma tamoa moasinj ḥalēlōm to takēŋ mateŋ tawē kaiŋ Anōtōnē ḥawasiŋa toolij kēpigeŋ.

3 Mago tonanjen atom. Aēac ōliŋ kēpi kētu gējwapacŋa amboac tonanjen, gebe tajala gējwapac tau kēkēŋ aēac daōc wapac totēntac kēpa sugeŋ.

4 Daōc gējwapac totēntac kēpa sugeŋ kēkēŋ aēac tatu lau ḥanēŋ. Tatu lau ḥanēŋ, tec takēŋ mateŋ gēŋ, tanj gēc nēmja.

5 Takēŋ mateŋ oc ēngōm aēac majeŋ ūsa atom, gebe Anōtō kēkēŋ nē ḥalau Dabuŋ gēdēŋ aēac, tec kēkēc nē tētac gēwiŋ ḥanō kēsēp aēacnēŋ ḥalēlōm.

6 Gēdēŋ tan aēac tamoa tonēŋ palēpalagen naŋ, Kilisi gēmac ēndu gēdēŋ ḥanoc kētu lau dedec Anōtōŋa.

7 ḥamalac teŋ oc ēmac ēndu ētu ḥac gēdēŋ teŋja atom. Moae lau tagen-tagen oc sēmac ēndu ētu ḥac ḥajamja.

8 Mago Kilisi gēmac ēndu kētu aēacŋa gēdēŋ tanj tamoa tosecgen. Biŋ tonan gēwa Anōtōnē tētac gēwiŋ aēacŋa sa.

9 Kilisinē dec kēmasaŋ aēacnēŋ biŋ gēdēŋ Anōtō, tec Kilisi oc ēnam aēac kēsi ēndēŋ Anōtōnē tētac ḥandaŋ amboac tonanjen.

10 Aēac tatu Anōtōnē ḥacio, mago eŋ gē wama aēac kētu Latu gēmac ēnduŋa. Galoc gē wama aēac su ma Latu tau gēmoa mata jali, tec oc ēnam aēac kēsi ēlēlēc su ḥēŋgenj.

11 Mago biŋ tonanjen atom. Aēac ōliŋ kēpi Anōtōŋa kētu aēacnēŋ Apōmtau Jesu Kilisi gē wama aēac gēdēŋ Anōtōŋa.

Adam agēc Kilisi

12 Sec gēmēŋ nom kētu ḥamalac tagen nē secŋa. Ma gēmacanō tau mēŋgēō lasē kētu sec tauŋa. Gēmac tau gelom-gelom e kētāp ḥamalac samob sa, gebe samob sēgōm secgac.

13 Biŋsu mēŋkēsa atomgen ma sec gēc nom kwanaŋgen. Mago biŋsu embe masi, oc sec ḥadōŋ masi amboac tonan, tec sēsōm ḥabiŋ atom.

14 Mago gēmacanō tau gējam gōliŋ ḥamalac samob, tanj sēmoa Adam agēc Mose nēŋ tēm ḥasawa naŋ. Ḫēac sēgōm sec kētōm Adam kēgēli biŋsu nec atom, mago gēmacanō tau gējam gōliŋ ḥēac amboac tonanjen. Adam tau kētu ḥac, tanj oc ēmēŋŋa naŋ, nē dōŋ.

15 Mago Anōtōnē moasinj ma Adam kēgēli biŋsu kētōm tau atom. Taēsam sēmac ēndu kētu ḥac tagen kēgēli biŋsuŋa, mago Anōtōnē moasinj to ḥamalac

tageñ Jesu Kilisi nê moasinj, tañ lau taêsam sêkôc aômagenj nañ, kapôeñ kêlêlêc su.

¹⁶ Ma moasinj, tañ Anôtô kékêñ ñaômagenj nañ, to sec, tañ ñac tagen gêgôm nañ, keso tau. Ñac tagen gêgôm sec, tec mêtôc gesenj ej. Mago moasinj tau kêmasañ lau sêgêli binju ñabinj taêsam kêtû solop.

¹⁷ Biñjanô, ñac tagen kégêli biñ ma kêtû ñac tagen tonajña gêmacanô gêjam gôliñ gêñ samob. Mago ñac tagen tonec, Jesu Kilisi, nê kôm ñanô kêlêlêc su. Lau samob, tañ sêkôc moasinj tolêlôm-tolêlôm to êsêac, tañ Anôtô kêmasañ êsêacnêñ biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêñ nañ, oc sênam gôliñ sêngôñ mateñ jali êtu ñac tagen Jesu Kilisiña.

¹⁸ Amboac tonan, ñac tagen kégêli biñ, tec gesenj ñamalac samob su, ma ñac tagen gêjam kôm gêdêñ, tec Anôtô kêmasañ ñamalac samob nêñ biñ e sêngôñ mateñ jali.

¹⁹ Ñac tagen nê tanapêc gêgôm lau taêsam têtu sec. Ma ñac tagen nê taña wamu kêmasañ lau taêsam nêñ biñ e Anôtô gêlic êsêac têtu lau gêdêñ.

²⁰ Biñju tau mêñgêô lasê gebe êngôm lau sêngêli binju ênam sêga. Mago gêdêñ tañ sec gêjam sêga nañ, Anôtônê moasinj tañ kêtôp kêtû kapôeñ kêlêlêc su.

²¹ Amboac tonan sec gêjam gôliñ kepen gêmacanôgeñ, ma Anôtônê moasinj gêjam gôliñ kepen dañgôñ mateñ jali teñgeñja kêtû Anôtô kêmasañ aêacnêñ biñ tatu lau gêdêñ kêtû aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisiña.

6

Aêac tamac êndu dawiñ Kilisi

¹ Ma galoc tasôm biñ amboac ondoc. Tasôm gebe Tamoa sec ñalêlômmañ, gebe moasinj tau ênam sêga me.

² Masigoc, amboac tonan atom. Aêac dawi sec siñ nañ kêtôm tamac êndu su, tec taselêñ tamoa sec ñalêlôm êtiäm amboac ondoc.

³ Amac ajala biñ tonan atom me. Aêac samob, tañ busanju gêbiñ aêac tôñ tamiñ Kilisi Jesu nañ, busanju gêbiñ aêac tôñ tamiñ ej gêmac êndu amboac tonan.

⁴ Gêdêñ tañ taliñ sangu nañ, Anôtô kêsun aêac dawiñ Kilisi gebe tawê kaiñ ej gêmac êndu. Ma Tamanê ñawasi gêju Kilisi sa anga ñacmatêñej, tec aêac tasa nêñ lêñ tamoa mateñ jali wakuc amboac tonanjeñ.

⁵ Aêac tamac êndu dawiñ Kilisi tatôm ej gêmac êndu, tec oc dandi sa dawiñ ej tatôm ej gêdi sa amboac tonanjeñ.

⁶ Biñ tonec aêac tajalagac gebe aêacnêñ ñalêlôm lanjwa kêpi kakesotau gêwiñ Kilisi, gebe enseñ olinj ñasec tau su ma tatu sec tau ñasakiñwaga êtiäm atom.

⁷ Gebe ñac, tañ gêmac êndu su nañ, gêmac kêgaboac ej su anga sec ñanjaclai.

⁸ Aêac embe tamac êndu dawiñ Kilisi, go takêñ êwiñ gebe dañgôñ mateñ jali dawiñ ej amboac tonanjeñ.

⁹ Aêac tajala gebe Anôtô gêju Kilisi sa anga ñacmatêñej, tec oc êmac êndu êtiäm atomanô. Gêmacanô tau oc ênam gôliñ ej êtiäm atom.

¹⁰ Ej gêmac êndu tonan gêmac êndu kêtû dim tagen ma gesenj sec ñanjaclai su. En mata jali, tec gêngôñ mata jali kêtû Anôtôja.

¹¹ Ma amac amboac tonan, alic taôm amboac awi sec siñ su kêtôm amac êndu. Ma Kilisi Jesu gêbiñ amac tôñ angóñ matem jali kêtû Anôtôja.

¹² Amboac tonan sec ênam gôliñ amac ôlim, tañ êmac êndu nañ, e tanjem wamu têmtac ñakalac ôlimja nec êtiäm atom.

13 Akêj ôlim ñagêj'lôm êndêj sec êtu geo ñalaukasap atom. Akêj taôm êndêj Anôtô êtôm ñac, taŋ mata jali kêsa ma akêj ôlim ñagêj'lôm êndêj Anôtô êtu binjêdêj ñalaukasap,

14 gebe sec ênam gôliŋ amac êtiām atom, gebe amoā biŋsu ñalabu atom, amoā Anôtônê moasiŋ ñalabu.

Aēac tatu binjêdej ñasakijwaga

15 Ma galoc amboac ondoc. Aēac tamoa biŋsu ñalabu atom, tamoa moasiŋ ñalabu, tec danjôm sec tamoa me. Masigoc, amboac tonan atom.

16 Amac ajalagac, amac embe akêj taôm anam sakinj ñac tenj ma tanjem wamu ej, go atu ñac, taŋ tanjem wamu ej naŋ, nê sakijwaga. Embe atu sec ñasakijwaga, go anaŋa ma embe atu taŋa wamu ñasakijwaga, go Anôtô êmansaŋ amacnêm bin.

17 Mago tanam danje Anôtô, gebe gêmunjeŋ amac atu sec ñasakijwaga, mago galoc têdôŋ mêtê gêdêj amac, tec tanjem wamu binjjanô tonêm ñalêlôm samucgeŋ.

18 Kilisi kêgaboac amac su aŋga sec ñaŋaclai, tec ajam sakinj binjêdêj.

19 Aê jasôm ñoc biŋ amboac ñamalac sêšôm nêŋ acgom, gebe amac ñamalac palê-palê. Gêmunjeŋ amac akêj ôlim ñagêj'lôm kêtû gêŋ ñatêmui to geo ñasakijwaga. Ma galoc akêj ôlim ñagêj'lôm kêtû binjedêj ñasakijwaga, tec asa Anôtônê launêŋ lêŋ.

20 Gêdêj taŋ atu sec ñasakijwaga naŋ, amac asô binjêdêj ñalabu atom.

21 Ma amac atap sakinj tonan, taŋ galoc gêgôm amac majem kêsa naŋ, ñaŋjanô sa amboac ondoc. Ñanô tonec gebe gêmacanô tau.

22 Mago galoc tec Anôtô kêgaboac amac su aŋga sec ñaŋaclai ma atu ênê sakinjwaga. Sakinj tonan ñaŋjanô gebe asa Anôtônê launêŋ lêŋ e êtu ñamu aŋgôŋ matem jali teŋgeŋ.

23 Sec ñaŋoli tau tonec gebe gêmacanô. Ma Anôtônê moasiŋ tau tonec gebe aêacnêŋ Apômtau Kilisi gêbiŋ aêac tōŋ danjôŋ mateŋ jali teŋgeŋ.

7

Awê to ñac sêjam tauŋ kêtû ñadôŋdôŋ

1 O lasitêwaac, aê galic amac ajala biŋsu ñam, tec ñoc biŋ tonec êndêj amac gebe Biŋsu gêjam gôliŋ ñamalac kêtôm nêŋ têm, taŋ sêmoa mateŋ jali aŋga nom naŋgeŋ.

2 Awê teŋ embe ênam ñac, go biŋsu êmbiŋ êsêagêc tōŋ sêpi tagen e ñac tau êmac êndu. Ñac tau embe êmac êndu su, go biŋsu, taŋ gêbiŋ êsêagêc tōŋ naŋ êmbacnê.

3 Amboac tonan awê tau nê akweŋ embe êmoa ma ênam ñac teŋ, oc êngôm biŋ sêjam tauŋja popoc. Mago nê akweŋ embe êmac êndu, go biŋsu êmbiŋ êsêagêc tōŋ êtiām atom. Ma awê tau embe ênam ñac teŋ, oc êngôm biŋ sêjam tauŋja popoc atom.

4 O ñoc lasitêwaac, amacnêm biŋ amboac tonan. Amac awi biŋsu siŋ kêtôm amac êndu su, gebe atu Kilisinê ôli awinj, tec atu ñac, taŋ Anôtô gêju ej sa aŋga ñacmatênenj naŋ, nê gêŋgac, gebe tanam ñanô ñajam êtu Anôtôŋ.

5 Gêdêj taŋ taŋj gêjam tauŋ ôliŋeŋ tamoa naŋ, biŋsu kêjali sec ñagêŋ têntac kalacnaŋ sa, mêŋgêjam kôm aŋga ôliŋ ñagêj'lôm samob e kôm tau ñaŋjanô gebe gêmacanô tau.

6 Ma galoc biñsu, tanj gêbiñ aêac tôñ nañ, gêbacnê ma tamac êndu, tec dawi gêñ, tanj gêso aêac tôñ nañ siñ. Tec galoc tanam sakin têndañguc lêñ lañgwa, tanj teto gêc biñsu nañ, êtiam atom, tanam sakin têndañguc Nalaunê lêñ wakuc.

Biñsu to sec ñabiyñ wapac

7 Ma oc tasôm biñ amboac ondoc. Biñsu tau oc gêñ sec me. Masigoc, amboac tonan atom. Biñsu embe êtôc sec êndêñ aê atom, oc jajala sec atom. Biñsu kêsôm gebe "Matam katu atom." Embe ênac jao biñ tonan atom, oc jajala biñ matoc katuna atom.

8 Sec tau gesom lêñ êjali têtac kalacña sa anja ñoc ñalêlôm, tec kêtap sa gêc biñsu ñajao to ñajatu ñalêlôm. Embe biñsu masi, oc sec tau êtu gêñ matê.

9 Gêdêñ tanj gajam kauc biñsu nañ, gamoa matoc jali e biñsu ñajao mêtjgêô lasê, tec sec tau mata jali kësa ma aê gamac êndu.

10 Ma biñsu ñajatu, tanj gebe êkêñ aê jañgôñ matoc jali nañ, kékêñ aê gêmac êndu.

11 Gebe sec tau gesom lêñ e kêtap sa gêc biñsu ñajao to jatu ñalêlôm, tec kêtim aê e biñsu tau gêjac aê êndu.

12 Amboac tonan biñsu tau gêñ dabuñ, ma biñsu ñajatu to jao gêñ dabuñ to gêdêñ ma ñajam amboac tonan.

13 Ma amboac ondoc, gêñ ñajam tonec kékêñ aê gamac êndu me. Masianô, amboac tonan atom. Sec tau gêgôm. Sec tau kétu awê ñalêñ gêjam gêñ ñajam lanô mêtjékêñ aê gêmac êndu. Lêñ tonan gêwa sa gebe biñsu ñajatu to jao kékêñ sec gêjam sêga.

14 Aêac tajala gebe biñsu ñam kêsêp Njalau. Mago aê ñamalac nomña, tec sec kékônij aê e gajam sakin sec tau.

15 Aê gajam kauc gêñ, tanj gagôm nañ, gebe gêñ, tanj têtac gêwiñ gabe jañgômna nañ, gagôm atom. Mago gêñ, tanj têtac gedec gabe jañgôm atomna nañ, tec gagôm.

16 Embe jañgôm gêñ, tanj têtac gedec nañ, go êwa sa êndêñ aê gebe biñsu tau ñajam.

17 Amboac tonan, tec aê tauc gagôm gêñ tonan atom, sec tanj gêc ñoc ñalêlôm nañ, tec gêgôm.

18 Aê ñamalac ñaôma tonec kajala taucgac gebe gêñ ñajam teñ gêc ñoc ñalêlôm lançwa tonec atom. Aê têtac gêwiñ gebe jamansañ gêñ ñajam, mago katôm gebe jañgôm ñajam tau ñanô ësaña atom.

19 Gebe gêñ ñajam, tanj têtac gêwiñ gabe jañgômna nañ, tec gagôm atom, mago sec, tanj têtac gedec gabe jañgôm atom ña nañ, tec gagôm.

20 Aê embe jañgôm gêñ, tanj têtac gedec nañ, go aê tauc jañgôm gêñ tau êtiam atom. Sec tanj gêc ñoc ñalêlôm nañ, tec gêgôm.

21 Amboac tonan aê katap ñagôliñ tonec sa gebe Gabe jañgôm gêñ ñajam, mago sec kêsap aê tôy tec gesen.

22 Aê têtac gêwiñ Anôtônê biñsu ñanôgeñ gêc ñoc ñalêlôm,

23 mago aê kêsâa tauc gebe biñsu ten gêc ñoc ôlic ñagêñlêlôm. Biñsu tonan gêjac sin gêdêñ biñsu, tanj gêc ñoc kauclêlôm nañ, e gêso aê tôñ kasô sec ñabiñsu, tanj gêc ñoc ôlic ñagêñlêlôm nañ ñalabu.

24 Ijoc aêma, asa êjanjo aê su anja ôlic togêmac tonec.

25 Aê gajam danje Anôtô kétu aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisiña. Amboac tonan kasôm biñ tonec gebe Ñoc kauc tec gajam sakin gêdêñ Anôtônê biñsu, ma ñoc ñalêlôm lançwa tec gajam sakin gêdêñ sec ñabiñsu.

8

Tasa nêj lêj to Nalaugeñ

1 Amboac tonanj lau, tanj Kilisi Jesu gêbinj êsêac tônj nañ, têtap mêtôc enseñ êsêac suña sa atom,

2 gebe Njalau, tanj kékêj aêac dañgôj matenj jali kêtû Kilisi Jesuña nañ, nê biñsu tec kêgaboac aêac su anja sec to tamac êndu ñabiañsu.

3 Kôm tanj nêj ñalêlôm lanjwa kékô auc e biñsu gêgôm kêtôm atom nañ, Anôtô gêgôm. Enj kêmêtôc sec, tanj gêc ñalêlôm lanjwa nañ, e gesenj su gêjanja gebe kêsakinj tau Latu toôli nomija kêtôm ñjamalac ôliñ tosec nañ, gebe enseñ sec su.

4 Enj gêgôm gêj tonanj gebe tasa nêj lêj tandanjuc ñalêlôm lanjwa atom, tandanjuc Nalaugeñ e tanenj wamu êndej biñsu ñajatu gêdêj ênam aêac aucgenj.

5 Gebe êsêac, tanj sêselêj kêtôm nêj ñalêlôm lanjwa gêwê êsêacna nañ, taêj gêjam gêj ñalêlôm lanjwaña. Ma êsêac, tanj sêselêj kêtôm Njalau gêwê êsêacna nañ, taêj gêjam gêj Nalauna.

6 Embe taêj ênam gêj ñalêlôm lanjwaña, oc tamac êndu. Embe taêj ênam gêj Nalauna, oc dañgôj matenj jali tobiñmalôgenj.

7 Nac tenj embe taêj ênam gêj ñalêlôm lanjwaña, oc êtu Anôtônê ñacjo, gebe enj kêsô Anôtônê biñsu ñabalbu atom, tau embe têtac êkac ej gebe naêso ñabalbu, oc êngôm êtôm atom.

8 Êsêac tanj sêselêj kêtôm nêj ñalêlôm lanjwa gêwê êsêac nañ, oc kêtôm gebe ênac Anôtô mataanô ñajam atom.

9 Mago amac asêlêj kêtôm ñalêlôm lanjwa gêwê amac nec atom, asêlêj kêtôm ñjalau gêwê amac. Anôtônê Njalau embe êngôj amacnêm ñalêlôm biñjanôgenj, oc biñ amboac tonanj. Nac tenj embe êkôc Kilisinê Njalau sa atom, oc êtu Kilisinê gêj atom.

10 Ma Kilisi embe êmoa nêm ñalêlôm, go ôlim êtu gêj matê êtu secnja, ma ñjalau êkêj amac aنجôj matem jali êtu Anôtô kêmasaŋ amacnêm biñ e gêlic amac atu lau gêdêjnya.

11 Anôtô gênu Jesu anja ñacmatênenj sa. Ènê Njalau embe êngôj amacnêm ñalêlôm, go Anôtô, tanj gênu Kilisi anja ñacmatênenj sa nañ, êngôm amac ôlim, tanj kêtû mêtê nañ, mata jali êsa amboac tonanjeñ. Ej kékêj nê Njalau gêngôj amacnêm ñalêlôm gebe ênam kôm tau.

12 O lasitêwaac, amboac tonanj sakinj tenj gêjac aêac ñawae tec gêc. Tagen tanam sakinj êtôm nêj ñalêlôm lanjwa êkac aêacna nec atom.

13 Embe asêlêj êtôm ñalêlôm lanjwa êwê amac, oc amac êndu. Mago Njalau embe êwê amac e ôlim ñalêj êtu gêj mêtê, oc êkêj amac aنجôj matem jali.

14 Gebe lau samob, tanj Anôtônê Njalau gêwê êsêac nañ, têtû Anôtônê latui.

15 Njalau tanj amac akôc sa nañ, kékêj amac atu sakinjwaga e atêc taôm kêtiam nec atom. Njalau tanj amac akôc sa nañ, kékêj amac atu Anôtônê latui. Njalau tau kêpuc aêac tôj, tec tamôêc gebe “Tamemai, o Tamemai.”

16 Njalau tau tonanj tec gêwa sa mêngêwiñ aêacnêj ñjalau gebe Aêac tatu Anôtônê ñapalêgac.

17 Embe tatu Anôtônê ñapalê, go tawê kaiñ ênê gêylênsêm. Embe tawê kaiñ Anôtônê gêylênsêm, go tawê kaiñ Kilisinê dawiñ amboac tonanjeñ, gebe aêac embe daôc ñandañ dawiñ Kilisi, oc tatap ñawasi sa dawiñ ej amboac tonanj.

Nawasi tanj mêngêsa nañ

18 Aê taêc gêjam gebe Aêac embe tanam dôñ gêñwapac, tañ galoc gêgôm aêac nañ, êpi ñawasi, tañ malôgenj oc mêtjeoc tau lasê ëndêñ aêac nañ, oc talic gêñwapac tau gebe ec sañ.

19 Gêj samob, tañ Anôtô kékêñ nañ, sêkêñ mateñ to têtu gwasaê ñanoc Anôtô eoc latui lasêña.

20 Gêj samob, tañ Anôtô kékêñ nañ, ñalêñ gêc gebe oc sênaña. Tañ taêj gêjam lêñ tau atom, Anôtô kékêñ êsêac sêñô lêñ tonanj ñalabu, gebe sêkêñ mateñ bij tonec gebe

21 Anôtô êngamboac gêj samob, tañ ej kékêñ nañ, su añga sakinj sênaña ma sêmoa nêñ lêtêgenj sêwê kainj Anôtônê ñapalénêñ ñawasi.

22 Aêac tajalagac gebe gêj samob, tañ Anôtô kékêñ nañ, sêmoa jageo to têtanj ñanô e mëngdêñ galoc kêtôm awê ñapalê kêtuj ej.

23 Mago binj tonanjeñ atom. Aêac tañ tamoa jageo to tatañ gêc lêlomgenj ma tatu gwasaê noc tatu Anôtônê latui to noc Anôtô êngamboac aêac su añga tañ ñolinja. Aêac takôc Ñalau sa kêtû gêj tonanj ñakamaclaunj.

24 Anôtô kési aêac su, tec takêñ mateñ ñanô tau. Mago aêac embe talic gêj, tañ takêñ mateñ nañ, ñanô su, oc takêñ mateñ gêj tau êtiam atom. Asa êkêñ mata gêj, tañ gêlic gêc nañ.

25 Mago embe takêñ mateñ gêj, tañ talic ñanô atom nañ, oc daôñ ñajanêgenj tamoa.

26 Ma Ñalau tau mëñkêpuc aêacnêñ palê-palê tôñ amboac tonanj. Aêac tajam kauc tateñ gêj ëndêñ Anôtô naêndêngenjña. Mago Ñalau tau keteñ gêjô aêac su ñaawa kainj teñ kêtôm tasôm naêtôm atom.

27 Mago Anôtô, tañ gêbi ñamalacnêñ ñalêlôm lêtêñ nañ, kêjala binj, tañ Ñalau taê gêjam nañ, gebe Ñalau keteñ gêjô Anôtônê lau su kêtôm Anôtô tau taê gêjam.

28 Aêac tajalagac gebe Anôtô gêjam gôlinj gêj samob gebe gêj tau êmoasiñ êsêac, tañ têntac gêwiñ ej nañ êtômgenj. Anôtô kêjaliñ êsêac sa kwananjeñ tec kêkalem êsêac.

29 Gebe ej kêjala êsêacgac ma kêjaliñ êsêac sa kwananjeñ gebe têtôm ej Latunê katu, gebe Latu êtu tañsas nêñ ñacsêga.

30 Ma lau, tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ, ej kêjaliñ êsêac sa kwananjeñ amboac tonanj. Ma lau, tañ ej kêkalem êsêac nañ, kêmasañ êsêacnêñ binj e gêlic êsêac têtu lau gêdêñ. Go êsêac, tañ kêmasañ nêñ binj su nañ, kékêñ né ñawasi gêdêñ êsêac amboac tonanj.

Anôtô têtac gêwiñ aêac kêtû Kilisi Jesuña

31 Aêac oc tasôm binj amboac ondoc êjô binj samob tonanj ñai. Anôtô embe êwiñ aêac, oc asa enseñ aêac su.

32 Ñac tau taê walô tau nê Latu atom, kékêñ ej kêtû da kêtû aêac samobnya. Ej kékêñ Latu gêdêñ aêac, tec oc êkêñ gêj ñagêdô samob gebe êmoasiñ aêacnya atom me.

33 Asa oc êngôlinj binj êpi lau, tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa nañ. Anôtô tau kêmasañ êsêacnêñ binj sugac.

34 Asa oc êmêtôc êsêac e enseñ êsêac su. Masigoc. Kilisi Jesu, tañ gêmac êndu ma gêdi sa kêtiam nañ, jagêngôj Anôtônê anônya ma keteñ Anôtô gêjô aêac su.

35 Asa oc êkac aêac su añga Kilisinê têtac gêwiñ aêacnya. Gêñwapac me tamoa naeo me lau sêjanda aêacnya me mo ejô aêacnya me tapô lêna ñakwê to gêj ñagêdônya me êndambinj gêj ñaclai enseñ aêac sunja me siñ. Gêj tonanj ñai oc êkac aêac su me masi.

36 Biŋ taŋ teto gêc naŋ, gêwa biŋ tau sa gebe

“Sêjaiŋ aêac kêtôm bêceŋ kétu aômňa,

ma sêgôm aêac atôm domba, taŋ sebe sêmbucŋa naŋ.”

37 Mago aêac taku gêywapac samob tonan ɻai tulu gebe ɻac, taŋ têtac gêwiŋ aêac naŋ, kêpuc aêac tôŋ.

38 Tonec aê kajala kétu tôŋ gebe Tamac êndu me dançôŋ mateŋ jali, aŋela me ɻaclai, biŋ galocŋa me biŋ ɻamuŋa me gêŋ ɻajaŋa teŋ,

39 gêŋ Iôlôcŋa me gêŋ eloŋa me gêŋ nomŋa teŋ kêtôm atom gebe êkac aêac su anŋa Anôtônê têtac gêwiŋ, taŋ ɻam kêsêp aêacnêŋ Apômtau Kilisi Jesu naŋ.

9

Anôtô to nê lau Israel nêŋ biŋ

1 Aê katu Kilisinê ɻac, tec kasau atom, kasôm biŋjanôgeŋ. əoc awa ɱalêlômňa, taŋ ɱalau Dabun gêjam gôliŋ naŋ, gêwa sa amboac tonan gebe kasau atom.

2 Aê gaôc wapac ɻanô to ɻandaŋ kêtut əoc ɱalêlôm ɻapaŋ kêtut teoci to lasici, taŋ ma ɻam nomŋa kêsêp tageŋ naŋŋa.

3 Aê tauc gabe Anôtô êpuc boa aê jamoa jaêc Kilisi êtu êsêacŋa.

4 Ȅsêac lau Israelpoc. Ȅsêac Anôtônê latui to sêwê kaiŋ ênê ɻawasi. Anôtô kêmootiŋ nê poac to kêkêŋ nê biŋsu gêdêŋ Ȅsêac. En kêkêŋ sakiŋ omŋa ma gêjac mata biŋ to biŋ gêdêŋ Ȅsêac.

5 Ȅsêac sêsa anŋa abenjnêŋ ma Kilisinê ɻam nomŋa kêsêp Ȅsêacŋeŋ. Talanem en, taŋ Anôtô ɻanô kêlêlêc gêŋ samob su naŋ, enden tôngen. Biŋjanô.

6 Aê jasôm tonec gebe Anôtônê biŋ kêsêlô nec atom, gebe lau samob, taŋ nêŋ ɻam kêsêp Israel naŋ, Israel ɻanô Ȅsêac atom.

7 Ma Abrahamnê wakuc samob têtu ênê ɻ apalê ɻanô atom amboac tonan. Anôtô kêsôm gêdêŋ Abraham gebe “Nêm wakuc ɻanô oc sêsa anŋa Isaknêgeŋ.”

8 Biŋ tonan ɻam amboac tonec gebe Njalâl taŋ teneŋi sêkôc Ȅsêac ɱalêŋ ɻamalacŋa naŋ, Anôtônê ɱalâl ɻanô Ȅsêac atom, mago ɱalâl, taŋ teneŋi sêkôc Ȅsêac kêtut Anôtô gêjac mata Ȅsêacŋa naŋŋa, tec têtu Abrahamnê wakuc ɻanô.

9 Biŋ taŋ Anôtô gêjac mata naŋ, tonec gebe “Endêŋ ɻanoc amboac tonec aê oc jamu jamêŋ êtiŋ ma Sara êkôc latu teŋ.”

10 Mago tonan geŋ atom. Rebekanê biŋ kêtôm tonan.

11 Aêac abeni Isak gêjam en e gêmoa teŋ.

12 En kêkôc ôlinjôbom atomgeŋ ma Ȅsêagêc sêgôm gêŋ ɻajam me sec teŋ atom tageŋ, ma Anôtô kêsôm gêdêŋ Rebeka gebe “Nacsêga oc ênam sakiŋ ɻac saun.” Biŋ tonan gêwa sa gebe Anôtô gebe êngôm biŋ, taŋ en tau taê kêka naŋŋeŋ, ɻanô ȏsa ma ȏjalîŋ ɻac teŋ sa êtu ênê koleŋ ɻajamŋa atom, êtu kékalem eŋŋageq.

13 Kêtôm biŋ, taŋ teto gêc naŋ gebe “Aê têtac gêwiŋ Jakob ma têtac gedec Esau.”

14 Galoc oc tasôm biŋ amboac ondoc. Anôtô kêsa lêŋ geo me. Masigoc, amboac tonan atom.

15 En kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Aê taêc walô ɻac, taŋ gabe taêc walô en naŋ, to taêc labu ɻac, taŋ gabe taêc labu en naŋ.”

16 Amboac tonan Anôtô kêjalîŋ aêac sa, ɻam kêsêp aêacnêŋ taêŋ gêjam to nêŋ lêŋ atom, kêsêp Anôtônê taê walôŋgeŋ.

17 Teto biŋ gêc gebe Anôtô kêsôm gêdêŋ Parao gebe “Aê kakêŋ aôm kôtô kiŋ gebe jawa ɻoc ɻaclai sa êpi aôm e əoc ɻa  ȏsa êtôm nom samucgeŋ êna.”

18 Amboac tonaj Anôtô embe têtac teñ, go taê walô lau ma embe têtac teñ, oc êngôm launêñ ñalêlôm ñadani êsa.

Anôtônê têtac ñandaj to nê taê walô

19 Talic, go ôsôm biñ tonec gebe “Embe amboac tonaj, go Anôtô êmbu aêac êtu asageñja. Asa êtôm gebe enseñ ênê biñ, tañ taê gêjam kêtû tôñ nañ.”

20 Aôm asa tec otoc taõm sa ma ôjô Anôtônê biñ amboac tonaj. Ku teñ oc êsôm êndêñ awê kêpac ku tauña gebe “Aôm kôpac aê lañôc amboac tonec kêtû asageñja,” oc êsôm me.

21 Awê-kêlêsôb-kuwagao nañ kêtû nomku tau ñatauo atom me. Eñ kêtôm gebe êkôc nomlêsôb tageñ ma êngôm ñamakej êtu ku tolañô gêñ ñajam êsêpja ma ñamakej êtu ku ñâoma gêñ sec êsêpja.

22 Anôtô amboac tonaj. Eñ gebe êtôc nê têtac ñandaj ênêc awê ma gebe êwa nê ñaclai sa. Mago eñ gê êsêac, tañ têtac ñandaj kêpi êsêac gebe enseñ êsêac su nañ, nêñ biñ tôñ.

23 Ma eñ gebe êwa nê ñawasi tolêlôm-tolêlôm sa amboac tonaj. Ewa sa êpi lau, tañ taê walô to kêmasañ êsêac kwanañgeñ gebe sêwê kaiñ ênê ñawasi.

24 Eñ ñêkalem aêac aنجa lau Juda nêñ torñjageñ atom, kêkalem aêac aنجa lau samuc nêñ tóñja gêwiñ amboac tonanjeñ.

25 Biñ tonaj eñ kêsôm gêc Hoseanê buku gebe

“Aê oc jakalem lau, tañ têtu aêñoc atom nañ,

gebe têtu ñoc lau,

ma êsêac, tañ têtac gêwiñ êsêac atom nañ,

têtu ñoc gêñ têtac êwiñ ñanôna.

26 Ma aنجa gamêñ, tañ Anôtô kêsôm gêdêñ êsêac gebe

‘Aêñoc lau amac atom’ nañ,

oc sêsam êsêac gebe ‘Anôtô mata jali nê latui.’ ”

27 Jesaia gêmôêc kêpi Israel gebe

“Israel latui embe taêsam ñanô têtôm gañac gwêcñja,

nañ Anôtô oc ênam ñagêdôgeñ sa,

28 gebe Apômtau oc ênac dabiñ nê biñ

ma êngôm ñanô êsa aنجa nom ñagamêñ samob êkajagen”

29 Biñ tonaj kêtôm biñ, tañ Jesaia kêsôm kwanañgeñ gebe

“Lau siñ undambêña nêñ Apômtau embe endec aêacnêñ ñawê ñagêdô sêmoa atom,

oc tatôm Sodom to sêlic aêac amboac Gomora.”

Lau Israel to ñawae ñajam ñabitj

30 Aêac oc tasôm biñ ondoc. Tasôm tonec gebe Anôtô kêmasañ lau samuc, tañ sêsôm lêñ sêmansañ biñ êndêñ Anôtôja atom nañ, nêñ biñ e gêlic êsêac têtu lau gêdêñ kêtû sêkêñ gêwiñja.

31 Ma Israel, tañ têdaguc biñsu gebe sêmansañ nêñ biñ êndêñ Anôtô nañ, têtap biñsu ñanô sa atom.

32 Têtap sa atom nañ ñam kêsêp asageñ. Êsêac sêkêñ gêwiñ atom, êsêac taëñ kêka tauñ nêñ kolengen. Êsêac dêdiñ enkain kêpi poc dêndiñ enkain êpiña,

33 kêtôm tetô gêc gebe

“Alic agcom, aê jatoc poc teñ lau dêndiñ enkain êpiña
to pocsêga teñ êngôm lau têntac êmbôli aucña naêngôñ Sion.
Ma ñac, tañ kêkêñ gêwiñ poc tonaj, oc ênaña, atom.”

10

1 O lasitêwaac, aê taêc kêka toñoc ɣalêlôm samucgeñ ma kateñ meç gêdêj Anôtô kêtû êsêacñja gebe ênam êsêac kësi.

2 Aê gabe jawa êsêacnêj biñ sa gebe sêgôm Anôtônê biñ topalêgeñ, mago sêgôm tokauc atom.

3 Êsêac sêjam kauc Anôtônê lêj êmansañ ɣamalacnêj biñja, tec sêson tauñ nêj lêj ma sêson Anôtônê lêj êmansañ êsêacnêj biñja ɣabalû atom.

4 Nam gebe Biñsu mêmgejac pep gêdêj Kilisi, gebe Anôtô taugeñ tec êmansañ lau, tañ sêkêj gêwiñ nañ, nêj biñ.

Anôtô gebe ênam ɣamalac samob kësi

5 Mose keto gebe biñsu kêtôm gebe êmansañ ɣamalacnêj biñ êndêj Anôtô ma kêsôm gebe “Nac tañ êngôm ɣanoñ êsa nañ, oc êngôj mata jali.”

6 Mago ɣac, tañ Anôtô kêmasañ ênê biñ nañ, kêtû kékêj gêwiñja nañ, êsôm ênêc nê ɣalêlômgeñ gebe “Asa oc êpi undambê ana,” nec atom. Biñ tonaj ɣam gebe êkôc Kilisi êsêp nom êmêj.

7 Me êsôm tonec gebe “Asa oc asêp lamboam êna,” nec atom. Biñ tonaj ɣam gebe êkôc Kilisi anja ɣacmatêñjêj êpi êmêj.

8 Biñ tau amboac tonec gebe “Anôtônê biñ wacgêc aôm ɣagala, gêc aôm awamsuñ to nêm ɣalêlôm.” Biñ takêj gêwiñja tau tonaj, tec tajam mêtê kêpi.

9 Embe awamsuñ ôsôm Jesu lasê gebe eñ Apômtau, ma embe nêm ɣalêlôm ôkêj êwiñ gebe Anôtô gêju eñ sa anja ɣacmatêñjêj, nañ Anôtô oc ênam aôm kësi.

10 Embe nêj ɣalêlôm takêj êwiñ, go Anôtô êmansañ aêacnêj biñ e elic aêac tatu lau gêdêj. Embe awenjsuñ tasôm biñ lasê, go Anôtô ênam aêac kësi.

11 Teto biñ gêc gebe “Nac tañ kékêj gêwiñ eñ nañ, oc ênaña atom.”

12 Juda to lau samuc têtôm taungeñ. Êsêac samob nêj Apômtau tagen. Eñjac tolêlôm kêtôm gebe êmoasiñ lau samob, nañ awen gêjac eñ nañ,

13 gebe “Apômtau ênam lau samob, tañ aweñ ênac ênê ɣaê nañ kësi.”

14 Lau embe sêkêj êwiñ ɣac tau atom, oc awen ênac eñ amboac ondoc. Embe sêñjô ênê biñ atom, oc sêkêj êwiñ amboac ondoc. Embe sênam mêtê êsêac atom, ma oc sêñjô amboac ondoc.

15 Ma Anôtô embe êsakinj jaerwaga atom, oc sênam mêtê amboac ondoc. Kêtôm teto gêc gebe “Op, lau tañ sêson ɣawae ɣajam lasê nañ, eñkaiñ ɣakicsêa ɣajamanô.”

16 Mago samob sêñjô ɣawae ɣajam tau ma sêkôc sa atom gebe Jesaia kêsôm gebe “O Apômtau, asa kékêj gêwiñ jaer, tañ aêac akêj nañ.”

17 Amboac tonaj takêj gêwiñ ɣam kêsêp tanjô jaer. Tanjô jaer ɣam kêsêp sêson Kilisinê biñ lasê.

18 Ma gabe jatu kênac gebe Êsêac sêñjô ɣawae ɣajam atom me. Masi, sêñögac, gebe teto gêc gebe

“Awen ɣaonda kësa gêjam nom ɣagamêj samob auc, ma êsêacnêj biñ gelom-gelom e gêdêj nom ɣamadinj.”

19 Jatu kênac êtiam gebe Israel oc sêjala me masi. Sêjalagac. Andangetj Moses kêsôm gebe

“Aê jakêj amac anam lêmuñ êsêac, tañ têtu laum ten atom tageñ, ma jañgôm amac têmtac êmbôli auc êndêj lau-kauc-masiwaga nañ.”

20 Ma Jesaia kêsôm gêc awêgeñ gebe

“Lau tañ sêson aê atom nañ, têtap aê sa,

ma gaoc tauc lasê gêdêj êsêac, tanj têtu kênac aê atom nañ.”

21 Go kêsôm tonec kêpi Israel gebe “Gajac kajo lau tañenjêc to awen olaboa kêtôm bêcgej elêmê.”

11

Anôtô taê walô lau Israel

1 Ma galoc jatu kênac acgom gebe Anôtô oc kêtij nê lau su me masi. Masigoc, amboac tonaj atom. Aê tauc nec Israel ten aنجa Abrahamnê ɣawê ma Benjaminnê gôlôac.

2 Anôtô kêtij nê lau, tanj kêjalinj êsêac sa kwananjen nañ, su atom. Amac ajala biñ, tanj teto kêpi Elia nañ, me masi. Eñ gêbu Israel gêdêj Anôtô ma kêsôm gebe

3 “O Apômtau, êsêac sêjac nêm propete êndu ma sesen aômnêm altar su e gêjac aê taucgej sa, ma galoc dêdib aê sêmoa sebe sêncac aê êndu amboac tonanjen.”

4 Ma Anôtônê biñ ondoc gêjô Elia awa. Biñ tonec gebe “Aê kajalinj ɣoc lau 7,000 sa tec sêmoa, lau tonaj sêpôj aenjduc gêdêj Bal atom.”

5 Ma têm galocna ɣabij kêtôm tonaj. Lau ɣagêdô gacgej sêmoa, nañ kêtôm Anôtô kêjalinj êsêac sa kétu nê taê walô êsêacna.

6 Anôtô embe taê walô êsêac, go nêj kolej ênam êsêac sa êtiam atom. Kolej embe ênam êsêac sa, go ênê moasin tau êtu moasin ɣanô atom.

7 Ma galoc amboac ondoc. Gêj tanj Israel sêson nañ, têtap sa atom. Lau tanj Anôtô kêjalinj êsêac sa nañ, tañenjen tec têtap sa, ma êsêac ɣagêdô nêj ɣalêlôm ɣajaña kêsa.

8 Kêtôm biñ, tanj teto gêc nañ gebe

“Anôtô gêgôm êsêacnêj kauc ɣawapac kêsa
e matejanô sêlic gêj atom

to tañenjen sênjô biñ atom, tec sêmoa ɣapanj e mêngêdêj galoc.”

9 Ma Dawid kêsôm gebe

“Êsêacnêj moasin sêniñja êtu nêj lakô to nêj uc
ma êtu nêj lip ênac êsêacna to nêj ɣagêjô sec.

10 Ôkêj êsêac matejanô êtu kanuc e sêlic gamêj atom,
ma dêmôñjtêkwa êwa lip endenj tonygej.”

Anôtô gêjam lau samuc kêsi

11 Amboac tonaj jatu kênac acgom. Êsêac dêdin eñkaij gebe sêu tauj sênanjanja me. Masigoc, amboac tonaj atom. Êsêac sêgêli biñ, tec kêtu moasin gêjam lau samuc kêsi. Biñ tonaj epenj lau Israel nêj ɣalêlôm e sênam lêmuñ lau samuc.

12 Êsêac sêgêli biñ, tec kêtu moasin gêdêj lau nomja samob, ma êsêac têtôm Anôtônê mêtê atom, tec kêtu moasin gêdêj lau samuc. Ma embe êsêac to malagej sêmansañ Anôtônê biñ, oc moasin êlêlêc su ɣêngêj êndêj ɣamalac samob.

13 Aê jasôm ɣoc biñ êndêj amac lau samuc gebe Aê tec katu lau samuc nêj jaenjwaga ma jalambij ɣoc sakij tonaj gebe ɣajamanô.

14 Aê taêc kêka gebe jakêj ɣoc lau sênam lêmuñ amac e janam esêacnêj ɣagêdô kêsi.

15 Anôtô kêtij êsêac su, tec gê wama ɣamalac nomja samob. Ma Anôtô embe êkôc êsêac sa, oc êtôm ɣacmatê sêndi sa sêmoa matej jali.

16 Embe tapac polom ma takēj polom ḥamataŋa êndēj Anôtô, go polom samucgej êtu ênê amboac tonaj. Ma embe ka ḥawakac êtu Anôtônê, go ka ḥalaka êtu ênê amboac tonaj.

17 Katékwanianô ḥalaka ḥagêdô Anôtô késapu su ma jakékôc katékwbôm ḥalaka jagêjam jaba. Amac lau samuc atôm katékwbôm ḥalaka tec galoc awê kaij ḥallesi, taŋ katékwanianô ḥawakac kékêj naŋ.

18 Amboac tonaj otoc taôm sa êndêj ḥalaka, taŋ sêsapu su naŋ atom. Embe otoc taôm sa, go taêm ênam taôm gebe aôm gôlôm ḥawakac atom, ḥawakac gôlôm aôm.

19 Moae ôsôm gebe “Sêsapu ḥalaka tònê su gebe sênam jaba aê jajô.”

20 Biŋjanô, êsêac sêkêj gêwiŋ atom, tec sêsapu êsêac su. Ma aôm kôkêj gêwiŋ, tec kôkô êsêac maleŋ. Amboac tonaj taêm ênam biŋ otoc taôm sanja atom, ôtêc taôm.

21 Anôtô embe taê labu ka tau ḥalaka atom, oc taê labu aôm atom amboac tonanjeŋ.

22 Amboac tonaj matam êsap Anôtônê moasiŋ to nê ḥajaŋa. Êsêac tan têtu sec naŋ, têtap ḥajaŋa sa. Mago aôm kôtap moasiŋ sa. Embe ômoa ênê moasiŋ ḥalêlôm, oc êmoasiŋ aôm. Embe masi, oc êsapu aôm su amboac tonaj.

23 Ma lau Israel embe sêwi nêj sêkêj gêwiŋ atomja siŋ, Anôtô oc êkêj êsêac nasêkô maleŋ tau êtiam.

24 Amac lau samuc atôm katékwbôm ḥalaka, taŋ sêsapu su ma sêjam jaba amac api katékwanianô, naŋ kêtû amacnêm ḥamôkê kwananjeŋ atom. Ma Anôtô embe êkêj katékwanianô tau ḥalaka tonaj, taŋ késapu su naŋ, sêmu sêndêj tauŋ ḥamôkê, oc êngôm ḥagaô êlêlêc.

Anôtô taê walô lau samob

25 O lasitêwaac, aê gabe amac anam kauc biŋ ḥalêlômja tonec atom, gebe akeli taôm êtu taôm nêm kaucja atom. Biŋ amboac tonec gebe Israelnêj ḥagêdo nêj ḥalêlôm ḥajaŋa kësa ênêc e lau samuc samob tomalageŋ sêso Anôtônê gamêj sêna su acgom,

26 go Anôtô ênam Israel samob kësi amboac tonaj, kêtôm teto gêc gebe “Kêsiwaga oc mêmêsa arŋa Sion ma ênam Jakobnê geo ôkwi.

27 Êndêj taŋ jakôc êsêacnêj sec su naŋ, jamoatiŋ lñoc poac tonec êndêj êsêac.”

28 Lau Israel sêkôc ḥawae ḥajam sa atom, tec têtu Anôtônê ḥacio kêtû amacŋa. Mago Anôtô kêjaliŋ êsêac sa su, tec têtu ênê lau têtac gêwiŋ êsêacŋa kêtû abenjiŋa.

29 Biŋ tonec kêtû tōj gebe Anôtô ênam nê moasiŋ to kalem ôkwi atom.

30 Gêmuŋeŋ amac lau samuc taŋempêc gêdêj Anôtô, ma galoc lau Israel nêj taŋenjêc tec kékêj Anôtô taê walô amac.

31 Êsêac amboac tonaj. Galoc êsêac taŋenjêc kêtû Anôtô taê walô amacŋa ma êsêacnêj taŋenjêc oc êkêj Anôtô taê walô êsêac ôwiŋ amboac tonanjeŋ,

32 gebe Anôtô kékêj taŋenjêc kékôniŋ ḥamalac samob tōj, gebe taê walô êsêac samobŋa.

33 Ojae, Anôtô ej ḥac moasiŋ tolêlôm-tolêlômgo. Kauc mêtêŋa to kauc ejala ḥejŋa ḥamsêga enjogc. Asa oc êwa ênê mêtôc ḥam sa, ma asa oc êkip ênê lêj ḥam sa.

34 “Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam

ma asa kêtú ênê ñac-êwa-biñ-sawaga.

³⁵ Me asa kékêj gêj teñ gêdêj eñ kwanañgeñ,
tec galoc gebe êkôc nê gêj ñagéjô."

³⁶ Eñ kékêj to kêpuc gêj samob tój gêmoa ma gêj samob tonaj ñai kepen
engeñ. Ñawasi êndêj eñ endej tójgeñ. Biñjanô.

12

Tasa nêj lêj toKillsgen

¹ O lasitêwaac, aê jalêj biñ amac êtu Anôtônê taê walôja gebe akêj ôlim
êtu da mata jali to dabuñ êndêj Anôtô naêlic ênac mataanô ñajam. Amacnêm
sakinj tokauc ñajam tau tonaj.

² Asa nêm lêj atôm lau nom tonecña nêj atom. Anam taôm ôkwi e nêm
ñjalêlôm êtu wakuc gebe nêm kauc ésa êpi Anôtônê biñ, tanj gebe êñgôm ñanô
ësanja nañ, e ajala gêj ñajam to gêj, tanj gêjac Anôtô mataanô ñajamja nañ, ma
gêj tanj Anôtô gêjac dabij.

³ Anôtô kékêj moasinj gêdêj aê, tec jasôm êndêj amac samob êndêj-
êndêjgeñ gebe Akêli taôm élêlêc su atom. Taêm ênam nêm gêj ñajêngêj êtôm
nêm akêj gêwiñ ñadôj, tanj Anôtô gêjac sam gêdêj amac gêdêj-gêdêjgeñ nañ.

⁴ Aêac ôliñ ñagêñlêlôm taêsam gêc kêtômgeñ ma ôliñ ñagêj tonaj samob sêwê
kainj kôm gêdêj-gêdêjgeñ nañ.

⁵ Ma aêac amboac tonaj. Aêac lau taêsam, mago Kilisi gêbiñ aêac tój tatu ôli
tagenj, mago ôli tagenj tau ñagêñlêlôm gêdêj-gêdêjgeñ.

⁶ Anôtô kêmoasinj aêae ña moasinj tokainj-tokainj. Embe tatap moasinj daoc
biñ lasêja sa, go tanam kôm tau êtôm nêj takêj gêwiñ ñadôj.

⁷ Embe tatap moasinj sakinj sa, go tanam sakinj. Embe tatap moasinj
tandôj lauña sa, go tandôj lau.

⁸ Ñac teñ embe êlêj biñ lau, go êñgôm ñapep. Teñ embe êkêj to ênac sam
gêj êndêj lau, go êñgôm tonê ñalêlôm makengeñ. Teñ embe êtu gejobwaga, go
ejop nê gêj topalêgeñ. Teñ embe taê wald lau, go êñgôm totêtac wapigeñ.

Lau buña nêj lêj ñagôlij

⁹ Têmtac êwiñ taôm totêmtac makengeñ. Akêj kisa êndêj sec ma asap ñajam
tôj.

¹⁰ Têmtac êwiñ taôm lasitêwaña êmbiñ amac tój ma atoc taôm sa êjô taugeñ.

¹¹ Anam nêm kôm samob ñadôb, anam tokam-tokam atom. Ñalau êkac amac
ñanôgeñ, ec anam sakinj êndêj Apômtau.

¹² Akêj matem to têmtac ñajamgeñ. Aôc gêjwapac totêmtac êpa sugeñ, ma
atej meç ansiñ sugeñ.

¹³ Anôtônê lau embe sêpô lêna tauñ, go anam êsêac sa. Añgôm ja lau
topalêgeñ.

¹⁴ Anam meç lau, tanj sêjanda amac nañ, apuc boa êsêac atom, anam
meçgeñ.

¹⁵ Têmtac ñajam awiñ lau, tanj têntac ñajam nañ, ma atanj awiñ lau, tanj têtañ
nañ.

¹⁶ Taêm ênam nêm gêj êpi tagenj awiñ taôm ñajamgeñ. Taêm ênam gêj
towaegenj atom, ansuñ taôm êndêj lau ñaôma êwiñ. Akêli taôm êtu nêm kaucnja
atom.

¹⁷ Akêj sec êjô sec atom. Gêj tanj ñamalac samob sêlic ñajam nañ, taêm ênam
ñapep.

18 Amac taôm ênsaê, embe alic êtôm, go amo awiñ lau samob tobiñmalôgeñ.

19 O lauace, taôm akac kamocgôc atom. Aliñ su êndêj Anôtônê têtac ñandañ êna êtôm teto gêc gebe “Aê oc jakac kamocgôc to jakêj ñagêjô. Apômtaunê biñ tau tonaj.”

20 Mago “embe mo êjô nêm sojo-sojo, nañ ôkêj ej êniñ ma embe bu êjô ej, nañ ôkêj ej ênôm. Ôjgôm amboac tonaj, ec ej maya siñ tagen.”

21 Sec êku aôm tulu atom, ôkêj ñajam êku sec tulu.

13

Tanjem wamu endej gôlinjwaga

1 Lau samob sêso nêj gôlinjwaga ñalabu, gebe gôlinjwaga tauñ sêkêj tauñ atom, Anôtô kékêj êsêac. Anôtô kétu gôlinjwaga, tanj sêmoa nañ, nêj ñamôkê.

2 Amboac tonaj ñac teñ embe enseñ gôlinjwaganêj biñ, oc êkô Anôtônê ñagôlinj auc. Ma êsêac, tanj sêkô ñagôlinj auc nañ, têtap Anôtônê mêtôc sa.

3 Lau tanj sêsa nêj lêj ñajam nañ, têtêc gôlinjwaga atom, lau tanj sêgôm sec nañgen, tec oc têtêc. Aôm embe têmtac êwiñ gebe ôtêc gôlinjwaga atom, nañ ôngôm nêm gêj ñajamgeñ, go gôlinjwaga awa êôc aôm.

4 Ñac tau kétu Anôtônê sakijwaga, gebe ejop aôm ômoa ñajamja. Embe ôngôm sec, oc ôtêc taôm, gebe ej gêôc nê siñ ñaðmagenj atom. Ej kétu Anôtônê sakijwaga ma gêgôm ênê têtac ñandañ ñanô kêpi ñac, tanj gêgôm sec nañ.

5 Amboac tonaj asô gôlinjwaga ñalabumanj, tagen asô ñalabu êtu atêc Anôtônê têtac ñandaññageñ atom, asô ñalabu êtu nêm ñalêlôm êkac amacña êwiñ.

6 Kétu tonajna akêj takis êndêj gôlinjwaga gebe sêjam kôm tonaj tec têtu Anôtônê sakijwaga.

7 Launêj tôp, tanj gêc amacña nañ anac. Akêj takis êndêj ñac takisna to anam ôli gôlinjwaganêj takis ñagêdô amboac tonaj. Asô nêm laumata ñalabu to atoc lau towaenj sa.

Biñ têtac gêwiñ lauña

8 Ajop taôm gebe angôm tôp atom. Tôp tagen tonec ênêc amacña gebe akêj têmtac gêwiñ elom tau. Ñac tanj têtac gêwiñ nê lau jabañ ej nañ, gêgôm biñsu ñanô kësa.

9 Biñsu tonec ñai gebe “Ôjgôm gêj mockainjo to mockainja atom, ônac ñamalac êndu atom, ônam geñgeñ atom, matam katu gêj atom,” to biñsu ñalô ñagêdô samob, nañ ñalô tonec kékatoñ sa gebe “Têmtac êwiñ nêm lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.”

10 Ñac tanj têtac gêwiñ nê lau jabañ ejna nañ, êngôm êsêac sec atom. Amboac tonaj embe têtac êwiñ lau, go dañgôm biñsu samob ñanô êsa.

Kilisinê bec kêdabiñ

11 Angôm geñ tonaj gebe ajala noc taugac. Aêc bêc kêtôm, galoc noc andi saña mënjkësagac. Gêdêj tanj takôc takêj gêwiñ sa nañ, Anôtônê moasinj ênam aêac kësiña gêc ñasawa ec balinj mago galoc mënjkêdabiñgac.

12 Gêbêcauc gêbacnê ma gelenjmatagac. Amboac tonaj takwalec koleñ ñakesecnj sa ma daja laukasap ñawêña sa.

13 Aêac tasa nêj lêj ñapep amboac lau, tanj sêsêlêj gêdêj ocsalôgeñ nañ. Tanjñ lasamboa atom to tanôm anaboa atom, dañgôm gêj mockainjo to mockainja atom ma mateñ dañgucboa atom, takêj kisa êndêj lau to tanam lémurj êsêacboa atom.

14 Asô Apômtau Jesu Kilisi sa êtu nêm ñakwê ma amoasinj ôlim ñapep, tagen ajop taôm êndêj têmtac ñakalac.

14

Amêtôc lasitêwai atom

1 Nac teñ embe êkêj êwiñ lêna-lêna, nañ akôc eñ sa êwiñ amac, mago alênsôj eñ ña biñ tokaiñ-tokaiñ atom.

2 Nac tañ kékêj gêwiñ ñajaña nañ, tec genj gwada to gêj samob. Tagen ñac, tañ kékêj gêwiñ lêna-lêna nañ, genj genj gagagenj.

3 Nac tañ genj gwada nañ, êmbu ñac, tañ gedec gwada nañ atom. Ma ñac, tañ genj gêj gagagenj nañ, êmêtôc ñac, tañ genj gêj ñagêdô samob nañ atom, gebe Anôtô kékôc eñ sêjac.

4 Aôm asa, tec gobe ômêtôc ñac teñ nê sakinwaganê biñ. Eñ tau nê Ñatau oc êjac eñ sa êkô, me êkêj eñ êku sa. Eñ oc êkô gebe ênê Ñatau ñajaña gêmoa, tec oc êjac eñ sa êkôgeñ.

5 Nac teñ ketoc bêc teñ sa kélêlêc ñagêdô su, ma ñac teñ ketoc bêc samob sa kêtôm taugeñ. Agêc lulugenj sêkêj êwiñ nêj biñ tau ma sêsap tôymaj.

6 Nac tañ ketoc bêc ñagêdô sa nañ, gêgôm kêtô Apômtau ña, ma ñac, tañ genj gêj ñagêdô samob nañ, gêgôm kêtô Apômtauña, gebe gêjam danje gêdêj Anôtô gêwiñ. Ma ñac, tañ genj gêj ñagêdô samob atom nañ, genj gêr atom kêtô Apômtauña ma gêjam danje Anôtô,

7 gebe aêacnêj teñ gêmoa mata jali kêtô tauñageñ atom, ma teñ gêmac êndu kêtô tauña atom amboac tonanjeñ.

8 Aêac embe tamoa mateñ jali, go tamoa êtu Apômtauña, ma embe tamac êndu, go tamac êndu êtu Apômtauña. Amboac tonaj tamoa mateñ jali me tamac êndu, oc tatu Apômtauñê gêrgeñ.

9 Kêtô biñ amboac tonajna Kilisi gêmac êndu to gêmoa mata jali gebe êtu ñacmatê to lau mateñ jali nêj Apômtau.

10 Aôm kômêtôc lasimnê biñ kêtô asagenjña. Ma aôm teñ tonec gôbu lasim kêtô asagenjña, gebe aêac samob oc takô Anôtônê lêpôj ñanêmjña,

11 êtôm teto gêc gebe

“Apômtau kêsôm gebe Aê tec gêngôj matoc jali biñjanô.

Amboac tonaj ñamalac samob sêpôj aeñduc êndêj aê,
ma awej samob êôc aê Anôtô.”

12 Amboac tonaj aêac samob tonec oc dawa tauñ nêj lêj ñam sa êndêjêndêjgeñ êndêj Anôtô.

Talênsôj lasitêwai atom

13 Amboac tonaj tamêtôc lasitêwai êtiam atom, ma asôm êtu tôj gebe êlênsôj to atim nêm lasitêwai êtiam atom amboac tonanjeñ.

14 Apômtau Jesu gêbij aê tôj, tec galic ma kajala kêtô tôj gebe gêj tonaj ñai samob ñateñ tau sec atom. Ma ñac teñ embe taê ênam gêj teñ gebe sec, oc êtu sec êndêj ej.

15 Aôm embe ôniñ gêj, tañ êlênsôj lasimnê ñalêlôm nañ, oc ôsa nêm lêj totêmtac gêwiñgeñ êtiam atom. Kilisi gêmac êndu kêtô lasimna, tec onsej ej su ña nêm gêj taninjña atom.

16 Amboac tonaj ajop nêm gêj ñajam gebe lau sêsôm biñ alôb-alôb épi atom.

17 Anôtônê gamêj ñam kêsép sêniñ to sêñom gêrgeñja atom. Ñam tau tonec gebe ñjalau Dabunj kékêj biñgêdêj to biñmalô ma têntac ñajam mêtgejäm auc.

18 Nac taŋ ênam sakin Kilisi ɳa lēj amboac tonaj naŋ, ênac Anôtô mataanô ɳajam to ɳamalac tetoc ej sa.

19 Amboac tonaj tapen biŋ, taŋ êmboa biŋmalô sa to biŋ, taŋ ênam aēac sa gebe tapuc lasitêwai tōj.

20 Onseŋ Anôtônê kôm su ɳa gêj tanijŋa atom. Gêj samob ɳajamgeŋ, mago nêm gêj tanijŋa embe êlênsôŋ ɳac teŋ nê ɳalêlôm, naŋ ôwi siŋ ma ôlic amboac gêj sec.

21 Lasim embe elic aôm ôniŋ bôc me ônôm wain me gêj teŋ e êlênsôŋ ênê ɳalêlôm naŋ, ondec ênêcŋa, go ɳajam.

22 Biŋ tan aôm kôkêŋ gêwin naŋ, ênêc aôm to Anôtôŋagen. Aê aoc êôc ɳac, taŋ kêsaâ nê lêj e gêlic kêtôm ma kêsa lêj tau tonê ɳalêlôm makeŋgen.

23 Mago ɳac teŋ embe êniŋ gêj totêtac lulugeŋ, oc Anôtô êmêtôc ej, gebe gêgôm gêj tau tonê kékêŋ gêwinjengen atom. Gêj samob, taŋ ɳam jakêseŋ takêŋ gêwin atom naŋ tau sec.

15

Tamoasiŋ tauŋgeŋ atom, tamoasiŋ lau meŋbaŋ aēacŋa êwiŋ

1 Kôm teŋ gêjac aêac lau, taŋ takêŋ gêwiŋ ɳajaŋa naŋ, ɳawae gebe tamoasiŋ tauŋgeŋ atom, daôc lau palê-palê nêŋ gêŋwapac dawinjmaŋ.

2 Aêac samob êndêŋ-êndêŋgeŋ tamoasiŋ lau mêm̄baŋ aêac gebe damboa êsêac sa e sêmoa ɳajam,

3 gebe Kilisi kêmoasiŋ tau atom amboac tonajgeŋ, kêtôm teto gêc gebe “Lau taŋ sêmbu aôm naŋ, nêŋ biŋ sêmbuŋa mêm̄kêpi aêgeŋ.”

4 Biŋ samob, taŋ gêmuŋgeŋ teto naŋ, teto gebe êndôŋ aêacŋa, gebe daôc gêŋwapac totêntac êpa sugen ma biŋ, taŋ teto gêc naŋ, êpuc aêac tōj e êkêŋ aêac takêŋ mateŋ Anôtô.

5 Anôtô taŋ kêpuc amac tōj aôc gêŋwapac totêmtac kêpa sugen ma amoatotêmtac malôgen naŋ, êkêŋ amac taêm ênam nêm biŋ êpi tagen andanjuc Kilisi Jesu nê Iêŋgeŋ,

6 gebe amac samob têmtac tagen atoc aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô sa ɳa awem tagen.

Ɲawae ɳajam gêjac lau Juda to lau samuc ɳawae kêtômgeŋ

7 Amboac tonaj akôc taôm sa êtôm Kilisi tau kékôc amac sa, gebe aŋgôm Anôtônê ɳawasi êsa.

8 Aê jasôm ɳoc biŋ tonec gebe Kilisi gêmêŋ kêtû lau Juda nêŋ sakiŋwaga gebe êwaka Anôtô sa, gebe ej ɳac biŋjanôŋa ma êŋgôm biŋ, taŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ êsêac abenj naŋ, êtu anô.

9 Ma ej gêmêŋ kêtû sakiŋwaga gebe lau samuc tetoc Anôtô sa êtu taê walô êsêacŋa. Kêtôm teto gêc gebe

“Amboac tonaj aê aoc êôc aôm jamoa lau samuc ɳalêlôm, ma jaŋga wê êpi nêm ɳaē.”

10 Ma kêsôm biŋ teŋ gêwiŋ gebe

“Amac lau samuc têmtac ɳajam êsa awiŋ ênê lau.”

11 Ma biŋ teŋ gêc gebe

“Amac lau samuc samob alambij Apômtau, ma tenteŋlatu samob sêlanem ej.”

12 Ma Jesaia kêsôm nê biŋ tonec gebe

“Isainiê ɳawakac oc êlêc sa,

ma ḥac, taŋ mēŋēsa naŋ, oc ēnam gōlinj lau samuc,
ma lau samuc oc sēkēŋ mateŋ enj."

13 Anôtô taŋ kētu aēac takēŋ mateŋ ḥamôkê naŋ, êkēŋ amac akēŋ êwiŋ ḥajaŋa e tēmtac ḥajam to biŋmalô ēnam amac auc samucgeŋ, gebe Nalau Dabuŋ ēpuc amac tōŋ ma akēŋ matem anac ḥawaegēŋ.

Paulu tētac ḥajam kētu nē kōm jaenwagaŋa

14 O ḥoc lasitêwaac, aē kajaJa kētu tōŋ gebe gabêjam gêjam nêm ḥjalêlôm auc ma ajala gēŋ samob tomalageŋ ma atōm gebe alēŋ biŋ taôm ḥaŋēŋgeŋ.

15 Mago kato biŋ tonaj ḥalô ḥagêdô ec ḥajaŋa gêdêŋ amac, gebe japuc nêm ḥjalêlôm tōŋ taêm ēnam biŋ tau êtiam. Aē kato ḥalô tau gebe Anôtô kékêŋ moasiŋ gêdêŋ aē,

16 ma kékêŋ aē katu Kilisi Jesu nê sakiŋwaga gebe janam kōm ēpi lau samuc amboac dabuŋwaga ter, taŋ gêjam Anôtônê ḥawae ḥajam ḥasakinj dabuŋ gebe Nalau Dabuŋ êkalem lau samuc tētu Anôtônê gêŋ e tētu da dabuŋ ēnac Anôtô mataanô ḥajamja.

17 Kilisi Jesu gêbiŋ aē tōŋ, tec ôlic kēpi kētu kōmja gebe gajam kētu Anôtôŋa.

18 Aē katēc tauc, tec jasôm biŋ teŋ atom, biŋ tagenj, taŋ Kilisi kékêŋ gebe janjgôm e lau samuc taŋeŋ wamu Anôtô naŋ. Aē gajam kōm tau ḥa biŋ to lêŋ.

19 Kilisi kékêŋ ḥaclai gêdêŋ aē, tec gagôm gêntalô to gênsêga, ma Nalau Dabuŋ kékêŋ ḥaclai gêdêŋ aē amboac tonaj, tec gajam mêté Kilisinê ḥawae ḥajam tomalageŋ gajac m anja Jerusalem ma gajam e gaô lasê lluriki.

20 Aē tētac gêwiŋ gebe jasôm ḥawae ḥajam lasê êndêŋ lau taŋeŋsuŋ samuc Kilisinê ḥaŋa. Aē gabe jau ḥoc demboŋ ēnsac lau teŋ nêŋ alê mata atom.

21 Kêtôm teto gêc gebe

"Lau taŋ sêŋô enj ḥawae atom naŋ, oc sêlic enj,
ma lau taŋeŋsuŋ samuc naŋ, oc sêjala enj."

Paulu gebe êna Rom

22 Kōm tonaj kékô aē auc ḥapanj, tec gadêŋ amac gêwac atom.

23 Kêtôm jalagenj gajam aoc su gabe jandêŋ amac jawac, ma galoc gajac dabiŋ ḥoc kōm anja gamêŋ tonec sugac.

24 Amboac tonaj taēc kékâ gebe jalic amac êndêŋ wacjasa amacnêm gamêŋ êndêŋ taŋ gabe jana Spania naŋ. Aē jatu samuc amac ḥasawa dambê su acgom, go jakêŋ matoc gebe akêŋ aē jana gamêŋ ônê.

25 Galoc tonecgeŋ aē kasêlêŋ kapeŋ Jerusalem gebe najanam sakiŋ Anôtônê lau anja tōnê.

26 Gôlôac dabuŋ Makedonia to Akaiaŋa sêmasaŋ kētu tōŋ gebe sêkêŋ da ēnam Anôtônê lau anja Jerusalem nêŋ lau ḥjalêlôm sawa sa.

27 Èsêac tauŋ sêmasaŋ kētu tōŋ ma sêgôm jagêdêŋ gebe lau Jerusalemja nêŋ tōp gêc èsêacj, gebe lau samuc sêwê kaiŋ lau Jerusalemja nêŋ moasiŋ ḥjalêlômja, tec gêjac lau samuc ḥawae gebe sênam lau Jerusalem ḥa sa ḥa moasiŋ oliŋja.

28 Aē jakêŋ ḥanô, taŋ èsêac sejon sa naŋ, èsêp lau Jerusalemja lemenj to janac dabiŋ kōm tau su acgom, go jandi jasa nêm gamêŋjageŋ jana Spania.

29 Aē kajalagac, embe jandêŋ amac jawac, oc jawac to Kilisinê mec tolêlôm-tolêlôm.

30 O lasitêwaac, aē jateŋ amac êtu aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi to êtu Nalau Dabuŋ nê tētac gêwiŋ aêacj, gebe anac sinj awiŋ aē ma ateŋ mec êndêŋ Anôtô êtu aêŋa.

31 Ateŋ gebe ênam aê kêsi êndêŋ lau sêkêŋ-gêwiŋatomwaga, taŋ semoa Judaia naŋ, to Anôtônê lau sêlic ɣoc sakiŋ, taŋ janam anŋa Jerusalem naŋ, ênac mateŋanô ɣajam.

32 Go Anôtô embe êlôc sa, go jandêŋ amac jawac totêtač ɣajamgeŋ ma jasê aoc su jaŋgôŋ jawiŋ amac.

33 Biŋmalô ɣamôkê Anôtô êwiŋ amac samob. Biŋjanô.

16

Paulu awa gêjac lau Romja

1 Aê jakêŋ lasinjo Poibe, taŋ gêjam sakiŋ gôlôac dabuŋ Keŋkreaŋa gêmoa, nê ɣjawae êndêŋ amac.

2 Akôc eŋ sa êtôm Anôtônê launêŋ mêtê êtu Apômtaunê ɣaŋja. Eŋ embe êpô lêna tau êtu nê kôm me gêŋ teŋja, naŋ anam eŋ sa gebe awê tonaj gêjam lau taēsam sa ma gêjam aê sa gêwiŋ.

3 Aê aoc gêjac Priska agêc Akwila, taŋ sêjam Kilisi Jesu nê kôm sêwiŋ eŋ naŋ.

4 Èsêagêc tec sêjac môkê tauŋ kêtua aêŋja. Mago aê taucgeŋ gajam dange èsêagêc atom, gôlôac dabuŋ anŋa lau samuc nêŋ samob sêjam dange èsêagêc sêwiŋ.

5 Aê aoc gêjac gôlôac dabuŋ, taŋ sêkac sa sêmoa agêcnêŋ andu naŋ, amboac tonanjeŋ. Aê aoc gêjac ɣoc Epainete. Nac tau kêtua lau sêkêŋ gêwiŋ Kilisinâ nêŋ ɣamêc anŋa Asia ɣagamêŋ.

6 Aê aoc gêjac Maria. Eŋ gim tau su kêtua amac̄ja.

7 Aê aoc gêjac Androniki agêc Junia. Èsêagêc Juda têtôm aê ma sêngôŋ kapoacwalô sêwiŋ aê. Aposolo sêjala èsêagêc kêtua tôŋ su, ma agêc têtu Kilisinê lau sêmuŋ aê.

8 Aê aoc gêjac ɣoc ɣac Ampliata, taŋ Apômtau gêbiŋ aêagêc tôŋ naŋ.

9 Aê aoc gêjac Urbana. Eŋ gêjam Kilisinê kôm gêwiŋ aêac. Ma aoc gêjac ɣoc Staku gêwiŋ.

10 Aê aoc gêjac Apele, taŋ kêsap Kllisi tôŋ ɣaŋeŋgeŋ naŋ. Aê aoc gêjac Aristobulunê gôlôac.

11 Aê aoc gêjac Herodion, taŋ aêagêcma ɣam tagen. Aê aoc gêjac èsêac, taŋ Apômtau gêbiŋ èsêac tôŋ anŋa Narikisinê gôlôac.

12 Aê aoc gêjac awêlagêc Trupaina agêc Truposa. Èsêagêc sim tauŋ su kêtua Apômtaunja. Aê aoc gêjac Persida. Eŋ awê ɣajam ma gim tau su ɣanôgeŋ kêtua Apômtaunja.

13 Aê aoc gêjac Rupu, taŋ Apômtau kêjalir eŋ sa naŋ, agêc eŋ têna, taŋ kêtua aê tinoc gêwiŋ naŋ.

14 Aê aoc gêjac Asunjkriti agêc Plagon ma Herme agêc Patroba ma Herma to lasitêwai, taŋ sêmoa sêwiŋ èsêac naŋ.

15 Aê aoc gêjac Pilologo agêc Julia ma Nerea agêc luo ma Olumpa to Anôtônê lau samob, taŋ sêmoa sêwiŋ èsêac naŋ.

16 Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê launêŋ mêtê. Kilisinê gôlôac samob aewen gêjac amac.

17 O lasitêwaac, aê jalêŋ biŋ amac gebe Ajop taôm êndêŋ èsêac, taŋ sêwa gôlôac êkôc to sêlênsôŋ biŋ takêŋ gêwiŋja, taŋ amac anŋo to akôc sa naŋ. Anŋamîŋ taôm êndêŋ èsêac.

18 Lau tonan ɣai sêjam sakiŋ aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi atom, sêjam sakiŋ tauŋ têntacwalôgeŋ. Èsêac sêšom biŋ malô-malô to biŋ ɣalêsi ɣajam ma sêšau

lau, tanj sêmoa totêntac makengej ma taêj gêjam biñ sec teñ atom nañ, nêj ñalêlôm.

¹⁹ Amac tanjem wamu Anôtônê biñ ñawae kêsa gêjam gamêj samob auc su, tec aê têtac ñajam kêtû amacña. Aê gabe nêm kauc êsa êpi geñ ñajam to anac jaê gêj sec,

²⁰ Aêacnêj biñmalô ñamôkê Anôtô êkêj Sadaj êso emkaij ñalabu ma ênac eñ popoc seben. Aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê moasinj êndêj amac.

²¹ Timote tanj gêjam kôm gêwiñ aê nañ, awa gêjac amac. Ma Luki agêc Jason ma Sosipatra, tanj aêacma ñam kêsêp tageñ nañ, aweiñ gêjac amac amboac tonanjeñ.

²² Nac kêlêpêwaga aê, Terti, Apômtau gêbiñ aê tôñ, tec aoc gêjac amac.

²³ Nai tan gejob aê to kêkêj nê andu kêtû gôlôac dabuñ nêj gamêj sêkac saña nañ, awa gêjac amac. Erasta tanj gejob malac tau ñakanom nañ, agêc aêac lasinj Kwarta aweiñ gêjac amac amboac tonaj.

²⁴ [Aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê moasinj êndêj amac samob. Biñjanô.]

Paulu ketenj meç lambijña

²⁵ Ñawasi êndêj Anôtô. Eñ kêtôm gebe êngôm amac akêj êwiñ ñajaña êtôm ñawae ñajam, tanj kakêj gêdêj amac nañ, to êtôm Jesu Kilisi nê jaeñ ma êtôm biñ, tanj kêsij tau totêm-totêm gêc lêlômgeñ e galoc geoc tau lasê nañ.

²⁶ Ma galoc biñ tau kêtû awê gebe Anôtô, tanj gêmoa tengeñ nañ, kêjatu propete gebe teto biñ tau e lau samuc samob sêñô to sêjala ma sêkêj êwiñ to tanjeñ wamu biñ tau.

²⁷ Anôtô tagenj, tanj taugeñ gêwê kaiñ kauc samob tomôkêgeñ nañ, nê ñawasi ênêc tengeñ ma tengeñ êtu Jesu Kilisiña. Biñjanô.

Paulunê papia ɳamataŋa gêdêŋ lau KORINTI

Paulunê papia ɳamataŋa gêdêŋ lau Korintnja nec ɳac tau keto biŋ, tanj kélênsôŋ lau buŋa e sêsa nêŋ lénj to sêkêŋ gêwiŋ kwalec naŋ. Biŋ amboac tonaj kélênsôŋ gôlôac, taŋ Paulu kêwaka sa aŋga malac Korint naŋ gêwiŋ. Gêdêŋ têm ɳac tau gêmoa nê, Korint tonaj lau Helen nêŋ malac to sêcluŋ towae teŋ kêsa paŋ waŋ gamêŋ-gamêŋ ɳaléŋ, tec lau jaba toê-toê sêja sêmêŋ-sêja sêmêŋ ɳapaŋ, ma gagedô taësam jaséŋgôŋ malac tau kêtû têlê. Lau Rom sêjaŋgo sugac, tec sêkêŋ kêtû gamêŋ Akaia ɳamalacsêga. Biŋ amboac tec kêlaiŋ Korintwaganêŋ waeŋ kêtû tapa gêja gebe malacm têtulu geŋ sêjac ɳawae e têtu awa ɳatau. Lau mêtê tokauc ȳsêac, tec sêkwê nêŋ andu to sêmasaŋ nêŋ gêŋ ɳagêdo samob e ɳakatu ɳajam êndu. Biŋ mockaiŋoŋa to sec olîŋ ɳakalacga gêjam sêga aŋga malac tau. Sêjam sakin gêdêŋ anôtôi jaba ɳanô lasê.

Biŋ tan kêkêŋ wapac Paulu tau ma gebe êkônij en tan naŋ, tonec gebe Gôlôac Korintga gêwa tau kékôc-kékêc. Lau buŋa têtu palê gêdêŋ sec ma sêmêtôc lau tobin jageo, go biŋ lau to gêc sênam tauŋja ma semoa sêwiŋ tauŋja to biŋ ɳaléŋjm epeŋja ma Gôlôac Dabuŋ ɳagôliŋ to ɳanô aŋga ɳalau Dabuŋ nê ma biŋ ɳacmatê dêndi saŋa. Paulu kêpuc biŋ tonaj ɳai ɳam e kékip sa tonjanôgen ma ketoc ɳawae ɳajam kêmêtôc biŋlensôŋ tau ɳaléŋ.

Aŋga môkêlatu 13 en kêwaka têntac êwiŋ tauŋja sa gebe Anôtônê moasiŋ ɳajamanô tau gedeŋ nê lau. Lau kêtôm nom ɳagamêŋgeŋ sêŋô biŋ tageŋ tonaj kêtû tôŋ ȳsêac e moae kêlêlêc buku tau ɳamiŋ ɳagêdô su.

Ɲadênaŋ

1. Paulu gêjac m nê biŋ 1:1-9
2. Gôlôac gêwa tau kékôc 1:10-4:21
3. Awêlagôc ɳac sênam tauŋ ɳapepja 5:1-7:40
4. Lau buŋa to lau samuc nêŋ biŋ 8:1-11:1
5. Lau buŋa sêlic nêŋ om nagôliŋ 11:2-14:40
6. Killsi gêdi sa gêjac kamoalêc lau buŋa dêndi saŋa 15:1-58
7. Sêkêŋ da gêjac lau buŋa Judaianja ɳawae 16:1-4
8. Paulu tau nê biŋ ɳagêdô ma gêjac mata nê papia 16:5-24

Paulu gêjac m nê biŋ

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tan Anôtô taê gêjam kwanaŋgeŋ tec kékalem aê naŋ, agêc lasic Sostene

² aêagêcmá biŋ êndêŋ Anôtônê gôlôac amac, taŋ aŋgôŋ Korinti naŋ. Kilisi Jesu kékêŋ amac atu Anôtônê lau awin samob, taŋ awen gêôc aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi nê ɳâe kêtôm gamêŋ samobgeŋ. Eŋ kêtû aêac to ȳsêacnêŋ Apômtau.

³ Tameŋi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêŋ moasiŋ to biŋmalô êndêŋ amac êwac.

Paulu gêjam danje gêdêŋ noc Anôtô

⁴ Aê gajam danje gêdêŋ ɳoc Anôtô kêtû amacŋa ɳapaŋ, gebe en kékêŋ Kilisi Jesu kejoŋ moasiŋ wackêmoasiŋ amac.

⁵ Nac tau tonaj kékêŋ amac atu lau tolêlôm gêŋ samobŋa, atu lau tolêlôm biŋ tokauc samobŋa amboac tonaj.

6 Tec ḥawae, tanj gēwa Kilisi sa naŋ, kētu tōŋ amac sugac.

7 Ma amac, tanj asaē aēacnēŋ Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasēŋa naŋ, apô lēna ênē moasin teŋ atom.

8 Ḫac tau tonaj oc ēpuc amac tōŋ atu lau ḥajaŋa, ec êtu ḥamu amoia ḥabij masigeŋ e êndēŋ aēacnēŋ Apômtau Jesu Kilisi nē bēc.

9 Anôtô en ḥac ḥanēŋ. Eŋ kēkalem amac ma gēbiŋ amac tōŋ tamin Latu, aēacnēŋ Apômtau Jesu Kilisi.

Gôlôac gēwa tau kékôc

10 O lasitêwaac, aē jalēn biŋ amac êtu aēacnēŋ Apômtau Jesu Kilisi nē ḥaŋja gebe amac samob nêm biŋ ēpi tageŋ ec awa taōm êkôc-êkôc atom. Kauc tageŋ to nêm ḥalêlôm tageŋ êkic amac tōŋ.

11 O ḥoc lasitêwaac, Kloenê lau mēŋtêdôŋ gêdêŋ aē gebe biŋ kisaŋa gêc amac ḥasawa.

12 Biŋ tau amboac tonec gebe Amac samob nêm biŋ keso tau-keso tau amboac tonec gebe “Aē katu Paulune gêŋ.” “Aē katu Apolonê gêŋ.” “Aē katu Kepanê gêŋ.” “Aē katu Kilisinê gêŋ.”

13 Ḫsêac sêkac Kilisi kékôc me. Ḫsêac sêjac Paulu kêpi kakesotau kētu amacŋa me. Ḫsêac sêsagu amac ḥa Paulunê ḥaŋe me.

14 Aē gajam danje Anôtô gebe kasagu amacnêŋ teŋ atom, Krispi agêc Gai tauŋgeŋ.

15 Tec ḥac teŋ êsôm gebe kasagu en ḥa ḥoc ḥaŋe nec atom.

16 Biŋjanô aē kasagu Stepana to nê gôlôac amboac tonaj, mago amac ḥagêdô tec gajam kauc oc kasagu me masi.

17 Kilisi kêsakiŋ aē gebe jansangu lau atom, en kêsakiŋ aē gebe jasôm ḥawae ḥajam lasê. Aē jasôm lasê ḥa biŋ tokauc ḥamalacŋa atom, gebe jawê Kilisinê kakesotau auc atom.

Kilisi kētu Anôtônê ḥaclai to mêtê tokauc

18 Aēac tajala gebe lau, tanj sênaŋa naŋ, sêŋô kakesotau ḥawae amboac biŋ meloc. Mago aēac, tanj Anôtô ênam aēac kêsi naŋ, tasaē ḥawae tau gebe Anôtônê ḥaclai.

19 Kêtôm teto gêc gebe

“Aē oc janseŋ lau tokauc nêŋ kauc su
ma oc iatin mêtê, tanj laumêtê sêkip sa naŋ su.”

20 Lau tokauc sêmoa ondoc. Biŋsutau sêmoa ondoc. Lau nom tonecŋa, tanj sêpa tauŋ naŋ, sêmoa ondoc. Anôtô gêgôm kauc-nom tonecŋa kētu meloc su.

21 Anôtô en ḥac tokauc, tec kêmasaŋ ḥalêŋ amboac tonec gebe ḥamalac tauŋ nêŋ kauc êwé Ḫsêac sêjala Anôtô atom. En tec gêlic ḥajam gebe ênam lau kêsi êtu sêkêŋ gêwiŋ jaen meloc, tanj aēac ajac naŋja.

22 Lau Juda sêjatu gêrtalô to lau Helen sêpuc kauc ḥam sebe têtäp sa.

23 Mago aēac ajam mêtê kêpi Kilisi, tanj sêjac en kêpi kakesotau gêja naŋ. Juda sêŋô e têntac kêbôli auc, ma lau samuc sêŋô amboac biŋ meloc.

24 Tagen aēac lau Juda to lau Helen, tanj Anôtô kēkalem aēac naŋ, talicgac gebe Kilisi kētu Anôtônê ḥaclai to Anôtônê mêtê tokauc,

25 gebe Anôtônê biŋ meloc naŋ gêŋ tokauc kêlêlêc ḥamalacnêŋ kauc su, ma Anôtônê gêŋ palê-palê naŋ gêŋ toŋaclai kêlêlêc ḥamalacnêŋ ḥaclai su.

26 O lasitêwaac, taêm ênam Anôtônê kalem gêdêŋ amac acgom. En kēkalem lau tokauc nomŋa to lau toŋaclai ma lau towae taësam sêwiŋ amac atom.

27 Lau tanj ɣamalac sêlic êsêac amboac gêj meloc naŋ, Anôtô kêjaliŋ êsêac sa, gebe êngôm lau tokauc majen êsa. Ma lau, tanj ɣamalac sêlic êsêac amboac gêj palê-palê naŋ, Anôtô kêjaliŋ êsêac sa, gebe êngôm lau ɣajaŋa majen êsa.

28 Lau tanj ɣamalac sêlic êsêac amboac gêj ɣaŋma to gêj ɣanômê to gêj, tanj gêc atom naŋ, Anôtô kêjaliŋ sa, gebe enseŋ gêj, tanj gêc naŋ su.

29 Amboac tonaj ɣamalac teŋ kêtôm gebe etoc tau sa êkô Anôtô laŋônêmja atomanô.

30 Anôtô kêkêŋ Kilisi Jesu gêbiŋ amac tōŋ ma kêkêŋ ej kêtô aêacnêŋ mêtê tokauc ɣam. Anôtô kêkêŋ Kilisi kêmasaŋ aêacnêŋ biŋ e Anôtô gêlic aêac tatu lau gêdêŋ, ma gêwê aêac tasa Anôtônê launêŋ lêŋ ma kêsi aêac su aŋga gêj samob

31 kêtôm teto gêc gebe

“Nac teŋ embe etoc tau sa,
oc etoc tau sa êtu Apômtauŋageŋ.”

2

Tasôm Kilisi gêmac endu aŋga kakesotau ɣawae lasê

1 O lasitêwaac, gêdêŋ tanj gadêŋ amac gêwac naŋ, gêwac toaoc êjam ma tokauc kapôŋeŋ gebe jasôm Anôtônê biŋ ɣalêlômja lasê êndêŋ amac nec atom.

2 Aê gamoa gawiŋ amac naŋ taēc gêjam biŋ ɣagêdô gêwiŋ atom, Jesu Kilisi taugen, tanj sêjac ej kêpi kakesotau gêja naŋ.

3 Aê ɣac palê-palê ma katêc-katêc tauc, tec gamoa gawiŋ amac tonjoc ɣalêlôm ɣatutugeŋ.

4 Aê kasôm joc biŋ to gajac jaen amac gabe janam amac ôkwi ɣa kauc nom ɣa nec atom, aê gajam mêtê kawaka Anôtônê ɣalau to ɣaclai sa,

5 gebe amacnêm akêŋ gêwiŋ ɣam êsêp ɣamalacnêŋ kauc atom, êsêp Anôtônê ɣaclaigen.

Anôtônê ɣalau geoc biŋ lasê

6 Biŋjanô, aêac asôm biŋ tokauc gêdêŋ lau, tanj sêkêŋ gawiŋ ɣajaŋa kêsa naŋ. Mago biŋ tokauc tonaj biŋ tokauc nom tonecja atom, to gôlinwaga, tanj sêjam gôliŋ nom tonec ma malôgeŋ oc sênaŋa naŋ, nêŋ biŋ tokauc atom amboac tonanjeŋ.

7 Mago aêac asôm Anôtônê biŋ tokauc, tanj kêsiŋ tau gêc lêlômgeŋ naŋ. Anôtô kêjaliŋ biŋ tau sa gêdêŋ kêkêŋ undambê to nom atomgen, gebe êkêŋ ɣawasi êndêŋ aêac.

8 Nom tonec ɣagôlinwaga teŋ kêjala biŋ tonaj atomanô. Êsêac embe sêjala, oc sênaç ɣawasi ɣatau êpi kakesotau êna atom.

9 Mago kêtôm teto gêc gebe
“Gêŋ tanj ɣac teŋ mataanô gêlic atom
to ɣac teŋ taŋasuŋ gêjô atom

ma ɣamalac teŋ taē gêjam gêc nê ɣalêlôm kwanaŋgeŋ atom naŋ,

gêj tonaj Anôtô kêmasaŋ gebe êkêŋ êndêŋ êsêac, tanj têntac gêwiŋ ej naŋ.”

10 Ma Anôtô kêkêŋ nê ɣalau, tec geoc biŋ ɣalêlômja tonaj lasê gêdêŋ aêac, gebe ɣalau kêkip gêj samob ɣam sa, ma kêkip Anôtônê biŋ ɣalêlômja sa amboac tonanjeŋ.

11 ɣamalac asa oc êjala nê gêj ɣalêlôm ɣa. ɣamalacnê ɣalau, tanj gêmoa ênê ɣalêlôm naŋ, taugen tec kêjala. Ma Anôtônê gêj amboac tonaj, ɣac teŋ kêjala atom, Anôtônê ɣalau taugen.

12 Ma aêac takôc ñalau nomja sa atom, takôc Ñalau, taŋ gêmêŋ aŋga Anôtônê naŋ sa, gebe tajala moasiŋ samob, taŋ Anôtô kékêŋ gédêŋ aêac naŋ.

13 Amboac tonaj aêac asôm biŋ, taŋ ñamalacnêŋ kauc kédôŋ naŋ atom, asôm biŋ, taŋ Ñalau kédôŋ naŋ, ma awa biŋ Ñalaunja sa gédêŋ lau, taŋ sêwê kaiŋ Ñalau naŋ.

14 Mago ñac, taŋ gêwê kaiŋ Ñalau atom naŋ, êkôc gêŋ, taŋ Anôtônê Ñalau êkêŋ naŋ, sa atom. Eŋ oc êlic amboac gêŋ meloc ma nê kauc êsa êpi gêŋ tau atom, gebe Ñalau êwê lau acgom, go sépuc ñam naendêŋgeŋ.

15 Nac taŋ gêwê kaiŋ Ñalau naŋ, êtôm gebe êpuc gêŋ samob ñam, mago ñac tenj êpuc ñac, taŋ gêwê kaiŋ Ñalau naŋ, nê ñam êtôm atom.

16 Asa kékala Apômtaunê taê gêjam geboc êndôŋ biŋ êndêŋ eŋ.”

Aêac tec tatap Kilisinê taê gêjam sa.

3

Anôtônê koleŋwaga

1 O lasitêwaac, gêmunjeŋ aê katôm gebe jasôm biŋ êndêŋ amac amboac kasôm gédêŋ lau, taŋ sêwê kaiŋ Ñalau naŋ atom. Aê kasnjôm biŋ amboac kasôm gédêŋ lau tonjalélôm lanjwa to gédêŋ lau, taŋ sêkôc Kilisi sa amboac ñapalê dedegeŋ.

2 Aê kakêŋ su gédêŋ amac anôm, kakêŋ mo atom, gebe amac atôm atom gebe aninj gêŋ ñajaŋa. Ma galoc embe jakêŋ, oc atôm atom amboac tonanjeŋ,

3 gebe amac asa lau tonjalélôm lanjwa nêŋ lêŋ amo. Amac embe anam lémuj taôm to akêŋ kisa êndêŋ taôm, go êwa amac sa gebe amac lau tonjalélôm lanjwa to asa lêŋ ñamalacŋa amo atom me.

4 Nac teŋ embe êsôm gebe “Aê katu Paulunê gêŋ,” ma teŋ embe êsôm gebe “Aê katu Apolonê gêŋ,” oc asa lêŋ ñamalacŋa atom me.

5 Amboac ondoc, Apolo eŋ asa me Paulu eŋ asa. Aêagêc sakiŋwaga, taŋ awê amac akêŋ gêwinj Kilisi naŋ. Aêagêc ajam ma kôm gêdêŋ-gêdêŋgeŋ kêtôm Apômtau kékêŋ gédêŋ aêagêc.

6 Aê kapun ñawé ma Apolo kêsanem bu, mago Anôtô kékêŋ gêŋ tau kêpi.

7 Amboac tonaj ñac, taŋ kêpuŋ ñawé agêc ñac, taŋ kêsanem naŋ, talic amboac ñanô atom, ñanô tagen ñac, taŋ kékêŋ gêŋ tau kêpi. Nac tau eŋ Anôtô.

8 Nac kêpuŋ ñawêŋa agêc ñac kêsanem buŋa agêc têtôm tauŋ. Êsêagêc lulugen sêkôc nêŋ kôm ñaoli êtôm nêŋ koleŋ, taŋ sêjam naŋ,

9 gebe aêagêc ajam kôm awiŋ Anôtô, ma amac atu ênê kôm moŋa to atu Anôtônê andu, taŋ kékwê gêmoa naŋ.

10 Anôtô kékêŋ moasiŋ gédêŋ aê katu kamunda tokauc, tec kasuŋ andu tau ñaalê, ma ñac teŋ gêu demboŋ, go lau samob, taŋ sêkwê andu tau sêmoa naŋ, sejop nêŋ kôm ñapepgeŋmaŋ.

11 Alê ñanô Jesu Kilisi tau tec kékô sugac, ma ñac teŋ êtôm gebe ênsuŋ alê tenj êjô alê ñanô tonaj atomanô.

12 Mago ñac teŋ embe êkwê andu êkô alê tau ñaô, oc êtôm gebe êkôc gold me silber me pocawa me ka me oba me labilaunj.

13 Lau samob nêŋ kôm gêdêŋ-gêdêŋgeŋ oc êtu awê. Kilisinê bêc oc êkêŋ kôm tau ênêc awê ma eoc ñanô lasê ña ja ma ja tau êwaka lau samob nêŋ kôm gêdêŋ-gêdêŋgeŋ ñajanô sa.

14 Nac teŋ nê kôm, taŋ kékwê sa naŋ, embe êkô, naŋ ñac tau oc êkôc ñaoli.

15 Embe ja êniŋ ñac teŋ nê kôm, oc nê kôm ñanô ênaŋa, mago eŋ tau, Anôtô oc ênam eŋ kêsi, êtôm êjaŋo eŋ aŋja ja ñalêlôm su.

16 Amac atu Anôtônê lôm dabuŋ ma Anôtônê Ñalau gêngôŋ amacnêm ñalêlôm. Amac ajala biŋ tonaj me masi.

17 Ñac teŋ embe enseŋ Anôtônê lôm dabuŋ su, naŋ Anôtô oc enseŋ eŋ su, gebe Anôtônê lôm tonaj gêŋ dabuŋ, ma amac tec atu lôm dabuŋ tau.

18 Ansau taôm atom. Amacnêm ñac, taŋ geboc eŋ ñac tokauc nom tonecja naŋ, êtu ñac meloc acgom, ec êtu ñac tokauc ñanô,

19 gebe kauc nom tonecja Anôtô gêlic amboac gêŋ meloc kêtôm teto gêc gebe

“En gêwa lau tokauc nêŋ kaucdansaŋ kêtû lip ênac êsêacja.”

20 Ma teto teŋ gêwiŋ gebe

“Apômtau kêjala lau tokauc nêŋ taêŋ gêjam ma gêlic gebe ñanô masi.”

21 Amboac tonaj ñac teŋ etoc tau sa êtu ñamalac teŋja atom, gebe gêŋ samob kêtû amacnêm.

22 Paulu agêc Apolo ma Kepa, nom tonec ma anjôn matem jaliŋa to amac ênduŋa, ma gêŋ galocja to gêŋ ñamuŋaŋa, gêŋ samob tonaj ñai kêtû amacnêm.

23 Ma amac taôm tec atu Kilisinê gêŋ, ma Kilisi tau kêtû Anôtônê.

4

Kilisine aposolo

1 Amac alic aêac amboac Kilisinê sakiŋwaga to Anôtônê gêŋ ñalêlômja ñagejobwaga acgom.

2 Natau gebe êtap gêŋ tagen tonec sa aŋja gejobwaganê gebe eŋ ñac ñanjêŋ.

3 Amac me ñamalacnêŋ mêtôc teŋ embe êmêtôc aê, oc jalic amboac gêŋ ñâoma. Ma aê tauc jamêtôc tauc atom amboac tonanjeŋ.

4 Aê gabe ñoc keso teŋ gêc atom, tagen biŋ tonaj gêwa aê sa gebe katu ñac gêdêŋ nec atom. Ñoc mêtôcwaga Apômtau taugen.

5 Amboac tonaj amêtôc lau êmuŋ noc Apômtau êmêŋja atom. Ñac tau tonaj oc êpô gêŋ, taŋ kêsíŋ tau gêc ñakesec ñalêlôm naŋ, ñawê ŋsa ma oc êkêŋ biŋ, taŋ ñamalac taêŋ gêjam gêc nêŋ ñalêlôm naŋ, êtu awê. Êndêŋ tonaj lau samob têtap nêŋ lambinj sa aŋja Anôtônê êndêŋ-êndêŋjeŋ.

6 O lasitêwaac, kêtû amacnê aê kato biŋ tonaj kêpi aêagêc Apolo. Aê kato kêpi aêagêc gebe jandôŋ ñalô tonec êndêŋ amac gebe Aôc lêlêc biŋ, taŋ teto gêc naŋ atom. Amacnêm teŋ etoc ñac teŋ sa ma êmbu ñac teŋ atom.

7 Asa ketoc aôm sa. Aômnêm asageŋ gêc, taŋ kôkôc aŋja Anôtônê atom. Embe ôkôc gêŋ aŋja Anôtônê ma amboac ondoc kotoc taôm sa amboac kôkôc atom.

8 Amac aeŋ gêŋ gêôc amac tôŋ sugac. Amac atu lau tolêlôm sugac. Amac taôm ajam góliŋ taômgač, apô lêna aêac atom. Ojae, aê gabe amac anam góliŋ taôm ñanôgeŋmaŋ, go aêac anam góliŋ awiŋ amac amboac tonanjeŋ.

9 Tagen aê gabe Anôtô kêdênaŋ aêac aposolo akô ñamuŋaŋeŋ atôm lau, taŋ sêkic êsêacnêŋ biŋ naŋ, gebe sênač êsêac êndu e aŋela to ñamalac nom samucgenjaŋ sêlic amboac êsêac sêgôm dôn teŋ.

10 Aêac atu lau meloc kêtû Kilisina, ma amac atu lau tokauc awiŋ Kilisi. Aêac lau palê-palê, ma amac lau ñajanja. Amac lau towaem, ma aêac lau waeŋmê.

11 Mo to bu gêjô aêac, aêac apô lêna ñakwê, lau sêjac aêac ma amoia ñasawageŋ e ménjgêdêŋ galoc.

¹² Aêac tauŋ lemen̄ ajam kôm to aim tauŋ sugeŋ. Lau sêbu aêac, mago ajam mec êsêac gêjô. Êsêac sêjanda aêac, ma aêac apuc tauŋ tōŋ.

¹³ Êsêac sêšôm biŋ alôb-alôb kêpi aêac, mago aêac akêŋ biŋ malô gêjô. Aêac atu nom tonec ŋagêŋgambu to ŋagêŋgêsuŋ-ôpic. Sêlic aêac amboac tonaj e mêm̄gêdêŋ galoc.

¹⁴ Aê kato biŋ tonaj gebe jangom amac majem êsa atom, aê galic amac amboac ŋoc ŋapalê ŋajam, tec gabe janac biŋsu amac.

¹⁵ Amac moae atap jaomwaga 10,000, tanj Kilisi gêbiŋ êsêac tōŋ naŋ sa, mago atap tamemi taêsam sa atom. Aê tonec katu amac tamemi kêtû Kilisi Jesuŋa gêdêŋ taŋ kakêŋ ŋawae ŋajam gêdêŋ amac naŋ.

¹⁶ Amboac tonaj aê jalêŋ biŋ amac gebe atêku aê.

¹⁷ Kêtû tonajna aê kasakinj Timote gêdêŋ amac gêwac. Eŋ kêtû aêŋoc ŋapalê ŋajam to ŋajêŋ, tanj Apômtau gêbiŋ eŋ tōŋ naŋ. Eŋ êkêŋ puc amac gebe taêm ênam Kilisinê lêŋ, taŋ kasa to kadôŋ gêdêŋ gôlôac dabuŋ samob kêtôm gamêŋgeŋ naŋ.

¹⁸ Amacnêm ŋagêdô seboc aê jandêŋ amac jawac atom, tec sêboa tauŋ.

¹⁹ Apômtau embe êlôc sa, oc jandêŋ amac jawac seben̄ ma jaŋô êsêac, tanj sêboa tauŋ naŋ, nêŋ biŋgeŋ atom, jajala êsêacnêŋ ŋaclai acgom,

²⁰ gebe Anôtône gamêŋ ŋam kêsêp tasôm biŋja atom, kêsêp ŋaclainagen̄.

²¹ Amac abe amboac ondoc. Aê jandêŋ amac jawac tosêmgeŋ me jawac totêtac êwîŋ ma tonjalêlôm malôgeŋ.

5

Tamêtôc biŋ mockaiŋo to mockaiŋa

¹ Lau sêŋô ŋawae gebe biŋ mockaiŋoŋa gêc amacna. Biŋ mockaiŋoŋa tau kaiŋ teŋ kêtôm lau samuc sêgôm atom. Ɂac teŋ gêjam tamanê awê.

² Biŋ tonaj gêc, mago amac aboa taôm amo a me. Amoa tonêm ŋalêlôm ŋawapacgeŋmaŋ, ec atin̄ ŋac, taŋ gêgôm gêŋ tonaj naŋ, su anga amac ŋalêlôm.

³ Aê tec gamoa jaêc amac, mago ŋoc ŋalau gêmoa gêwiŋ amac tec kêmêtôc ŋac, taŋ gêgôm gêŋ tau naŋ, nê biŋ su amboac gamoa gawiŋ amac.

⁴ Amac embe akac sa anam aêacnêŋ Apômtau Jesu laŋô, naŋ ŋoc ŋalau to aêacnêŋ Apômtau Jesu nê ŋaclai wacêwiŋ amac,

⁵ ma akêŋ ŋac tau êsêp Sadanj lêma gebe enseŋ eŋ ôli, ec êndêŋ Apômtaunê bêc Anôtô ênam ênê ŋalau kêsi.

⁶ Amac waem ŋajam atom. Jist ŋagec kêtôm gebe ênam polom samucgeŋ auc. Biŋ tonaj amac ajala me masi.

⁷ Amac atu polom ŋaluc sugac. Amboac tonaj andec jist laŋwa ênêcna gebe atu polom wakuc, gebe sêbuc aêacnêŋ domba Pasaŋa su. Domba Pasaŋa tau Kilisi.

⁸ Amboac tonaj talic nêŋ om tojist laŋwa atom. Jist laŋwa tau sec to geo. Talic topolom ŋalucgeŋ. Polom ŋaluc ŋam gebe talic tonjalêlôm ŋawa ma tobijŋanôgeŋ.

⁹ Aê kato gêdêŋ amac kêsêp papia teŋ su gebe Anac jaê lau mockaiŋa.

¹⁰ Aê taêc gêjam gebe êŋgaminj taôm êndêŋ nom tonec ŋalau mockaiŋa tapaôŋgeŋ nec atom me angaminj taôm êndêŋ lau mateŋ katu gêŋja me kêjaŋgowaga me lau, taŋ sêjam sakin gwam naŋ, atom amboac tonaj. Embe taêm ênam gebe angaminj taôm êndêŋ lau samob amboac tonaj, naŋ awi nom siŋ acgom, go êtôm.

11 Aê kato gêdêj amac gebe ñac, tañ êsam tau gebe amac lasimi eñ nañ, embe en ñac mockainja me ñac mata katu gênyja me ênam sakin gwam me êsôm biñ alôb-alôb me ênôm gêj anaboa me êjanjo gêyboa, nañ anac jaê eñ ma anin gêj anjgôj awiñ en atom.

12 Amboac ondoc, aê jamêtôc lau, tañ sêmoa môkêj samuc me. Masi. Amac amêtôc êsêac, tañ sêmoa gôlôac ñalêlôm nañ.

13 Lau tañ sêmoa môkêj samuc nañ, Anôtôc oc êmêtôc êsêac, ma amac atiñ ñac sec aنجa amacnêm êsa êna. * sêpac nêj polom Pasaña, go sêkêj jist êsêp êwîn atom. Êsêac sêkasij nêj laclu samob ñawasi kêsa gebe jist ñagec êsap laclu tau tôj atomanô. Tec Paulu gêjam dôj lau buňa kêpi polom Pasaña tau tonaj.

6

Lau samuc nêj mêtôcwaga sêmêtôc lau buna atom

1 Amboac ondoc, amacnêm ñac teñ embe nê biñ êndêj nê ñac teñ ênêc, oc maya tau atom ma êndêj ñac samuc teñ êna gebe êmêtôc ênê biñ me. En êndêj Anôtônê lau ênamañ gebe sêmansañ biñ tau.

2 Anôtônê lau oc sêmêtôc lau nomña samob. Biñ tonaj amac ajala me masi. Amboac ondoc, amac embe amêtôc lau nomña samob, oc atôm gebe amêtôc nêm biñ ñasawaňa ñasec-ñasec atom me.

3 Aêac oc tamêtôc aنجela amboac tonaj. Biñ tonaj amac ajala me masi. Embe tamêtôc aنجela, go tatôm gebe tamêtôc nêj biñ nom tonecja atom me.

4 Amboac tonaj biñ nom tonecja embe êlênsôj amac, go lau, tañ gôlôac dabuň sêlic êsêac sêmoa tomôkêj samucgeñ nañ, sêmêtôc biñ tau me.

5 Majem taôm. Amboac ondoc, amacnêm ñac tokauc teñ gêmoa, tañ kêtôm gebe êmêtôc lasitêwainêj biñ ñasawaňa nañ, oc gêmoa atom me.

6 Tec akêj lasitêwainêj biñ gêdêj lau-sêkêj-gêwîj-atomwaga gebe sêmêtôc nec.

7 Amac akêj taôm adêj mêtôcwaga, tec gêwa amac sa gebe asô sugac. Kêtu asagenja amac aôc sec, tañ sêgôm gêdêj amac nañ atom. Kêtu asagenja amac ajac jao gebe sêjanjo gêj aنجa amacnja.

8 Mago tonanjeñ atom. Amac taôm agôm sec to ajanjo gêj su ma agôm gêj tau gêdêj taôm nêm lasitêwai.

9 Amac ajalagac gebe lau sec sêwê kaiñ Anôtônê gamêj êtu nêj gêylênsêm atom. Ansau taôm atom. Lau mockainjo to mockainja to êsêac, tañ sêjam sakinj gêdêj gwam ma êsêac, tañ sêgôm biñ sêjam tauňja popoc to ñapalê, tañ sêkêj tauň têtôm lauo ma ñacwaga, tañ sêkwa ec tauň nañ,

10 ma gengejtêna to lau mateñ katu gênyja ma lau, tañ sênôm gêj e kêjanjinj êsêac to êsêac, tañ sêsonm biñ alôb-alôb ma kêjanjowaga, lau samob tonaj ñai oc sêwê kaiñ Anôtônê gamêj êtu nêj gêylênsêm atom.

11 Gêmuňgenj amacnêm ñagêdô sêgôm gêj amboac tonê. Mago galoc Anôtô kêkwasiñ amac su e atu Anôtônê laugac. Galoc Anôtô kêmasan amacnêm biñ e gêlic amac atu lau gêdêj kêtô Apômtau Jesu Kilisi nê ñaê to aêacnêj Anôtônê Ñalaunja.

Alambij Anôtô ja nêm ôlim

12 "Gêj samob kêtôm gebe janjômja," mago gêj samob tau oc êmoasiñ aê atom. "Gêj samob kêtôm gebe janjômja," mago ñateñ ênam gôliñ aê atom.

* **5:13:** Asam biñ jist'a, tañ gêc Mat 13:33. Mago Judawaga embe

13 Biñjanô, lau sêsôm gebe Gêj tanijña gêjac têntacwalô ñawae, ma têntacwalô gêjac gêj tanijña ñawae." Mago Anôtô oc enseñ lulugeñ su. Aêac ôliñ gêjac gêj mockaiño to mockaiño ñawae atom, gêjac Apômtau tau ñawae. Ma Apômtau gêjac aêac ôliñ ñawae.

14 Anôtô gêju Apômtau sa ma oc êju aêac sa ña nê ñaclai amboac tonaj.

15 Amac ôlim kêtû Kilisinê ôli ñagênlêlôm. Amac ajala biñ tonaj me masi. Ma amboac ondoc, oc jakôc Kilisinê ôli ñagênlêlôm teñ ma jañgôm gêj tau êtu mockaiño ôli ñagênlêlôm teñ me. Masigoc.

16 Ñac tanj êmoa êwiñ awê mockaiño ña, êsêagêc oc têtu ôli tagenj. Amac ajala biñ tonaj me masi. Teto gêc gebe "Êsêagêc oc têtu ñanô tagenj."

17 Mago ñac, tanj gêbiñ tau tôj tamin Apômtau ña, gêwê kaiñ Ñalau tagenj gêwiñ ej.

18 Aêc gêj mockaiño su. Ñac teñ embe êngôm sec ñagêdô, oc êlênsôñ ej tau ôli atom. Mago embe êngôm mockaiñ, oc êngôm sec êndêñ tau ôli solop.

19 Amac ôlim kêtû Ñalau Dêbuñ, tanj gêmoa amacnêm ñalêlôm ña, nê lôm dabuñ. Ôlim kêtû amacnêm gêj atom, Anôtô kêkêñ gêdêñ amac. Amac ajala atom me.

20 Ej gêjam ôli amac ña ñâli kapôeñ. Amboac tonaj alambij Anôtô ña amac ôlimgeñ.

7

Lauo to ñac sêjam tauñ ñabiñ

1 Aê gabe jajô biñ, tanj amac ato ña. Ñac teñ embe êmoasac awê atom, oc ñajam.

2 Mago kêtû biñ mockaiño tec ñacwaga sênam awê êndêñ-êndêñgeñ to lauо sênam ñac êndêñ-êndêñgeñ.

3 Ñac êngaminj tau êndêñ nê awê atom, ma awê êngaminj tau êndêñ nê akweñ atom,

4 gebe awê kêtû tau ôli ñatau atom, ñac kêtû nê awêñ ôli ñatau, ma ñac kêtû tau ôli atom, awê kêtû ñatau.

5 Anjamiñ taôm êndêñ taôm atom. Embe taêm ênam gebe anam dabuñ taôm êsêp ñasawa êtu atej meçra, go amansañ biñ awiñ taôm êmuñ acgom ma ñajam. Têm tau êmbacnê, go amoa awiñ taôm êtiam, gebe Sadan êlêtôm amac êtu nêm têmtac ñakalacra atom.

6 Biñ tonaj aê kasôm amboac jatu atom, kasôm gebe jawa sageñ êndêñ amac.

7 Aê gabe ñamalac samob têtôm aêmañ. Tagenj Anôtô gêjac sam moasin gêdêñ ñamalac gêdêñ-êndêñgeñ, kêkêñ teñ gêdêñ ñac teñ ma teñ gêdêñ teñ.

8 Aê jasôm ñoc biñ êndêñ lau, tanj sêjam awê to ñac atom ma êndêñ awê tuc. Ësêac embe sêmoa têtôm aê, go ñajam.

9 Mago êsêac embe sênam dabuñ ôliñ têtôm atom, go lauо sênam ñac ma ñacwaga sênam awê samañ. Sênam tauñ tec ñajam êlêlêc sêmoa toôliñ ñakalac su.

10 Êndêñ lauо to ñac, tanj sêjam tauñ ña, aê jakêñ biñsu teñ. Biñsu tau aêñoc atom, Apômtaunê gebe Awê êkac tau su anja nê akweñê atom.

11 Embe êkac tau su, ña, êmoa nê tauña e taê ênam teñ, go êmansañ bi ñ êndêñ nê akweñ ma êmu êndêñ ej êna êtiam. Ma ñac tau êwi nê awê siñ atom amboac tonanjeñ.

12 Èndêj lau ḥagêdô aêgej tec jasôm biŋ tonec. Biŋ tau Apômtaunê biŋ atom. Ḥac buŋa teŋ embe ênam samuco teŋ ma awê tau embe têtac êwiŋ gebe êngôj êwiŋ ḥac tonan, naŋ ḥac tau êwi ej siŋ atom.

13 Ma awê buŋa teŋ embe ênam ḥac samuc teŋ, ma ḥac tau embe têtac êwiŋ gebe êngôj êwiŋ awê tonan, naŋ awê tau êwi nê akweŋ tonan siŋ atom,

14 gebe ḥac samuc êtu Anôtônê gêj êtu ênê awêja, ma awê samuco êtu Anôtônê gêj êtu ênê akweŋja. Embe amboac tonan atom, go nêm ḥapalê têtu gêj sec, mago êsêac têtu Anôtônê gêjgac.

15 Mago samuco to ḥac, taŋ sêjam lau buŋa naŋ, embe sêkac tauŋ su anga lau buŋa nêj, go sêngôm. Biŋ amboac tonan êkônij awê buŋa to ḥac buŋa tôŋ atom. Anôtô kékalem amac gebe amoam tobiŋmalôgen.

16 O awê tau, aôm oc ônam nêm akweŋ kësi. Kôjala biŋ tonan me masi. O ḥac tau, aôm oc ônam nêm awê kësi. Kôjala biŋ tonan me masi.

Tasa nêj lêj, taŋ Anôtô kêmasaŋ naŋ

17 Aê kamasaŋ biŋ tonec gêdêj gôlôac dabun samob gebe Lau samob sêsa nêj lêj êtôm taŋ Apômtau gêjac sam moasiŋ gêdêj êsêac gêdêj-gêdêjgej ma êtôm taŋ Anôtô kékalem êsêac naŋ.

18 Anôtô embe êkalem ḥac, taŋ sêsa ej su naŋ, go ḥac tau ênam tau auc atom. Embe êkalem ḥac samuc teŋ, go sêsa ḥac tau atom.

19 Sêsa lau me sêmoa amboac lau samuc, biŋ tau tonan ḥanô masi. Gêj ḥanô tau tonec gebe sêmansaŋ Anôtônê biŋsu.

20 Kôm taŋ lau sêjam gêdêj taŋ Anôtô kékalem êsêac naŋ, sêsap tôŋmaŋ.

21 Gêdêj taŋ Anôtô kékalem aôm naŋ, aôm oc kôtu ḥac teŋ nê gêngôma me. Embe amboac tonan, go biŋ tau êkêj wapac aôm atom. Mago embe sêngamboac aôm su, naŋ ômoa nêm lêtêgej.

22 Gêngôma taŋ Apômtau kékalem ej naŋ, kêtu Apômtaunê ḥac, taŋ kêgaboac ej su jagêmoa nê lêtêgej naŋ. Ma ḥac, taŋ gêmoa nê lêtêgej ma Apômtau kékalem ej naŋ, jakêtu Kilisinê gêjgôma.

23 Anôtô gêjam ôli amac ḥa ḥaoli kapôeŋ, amboac tonan atu ḥamalacnêj gêjôma atom.

24 O lasitêwaac, kôm taŋ lau sêjam gêdêj Anôtô kékalem êsêac sêmoa naŋ, sêsap tôŋ êndêj-êndêjgej sêwiŋ Anôtômaŋ.

Lau taŋ sêjam awê to ḥac atom ma awêtuc nêj biŋ

25 Aê katap Apômtaunê biŋsu teŋ kêpi lau, taŋ sêjam awê to ḥac atom naŋ, sa atom. Mago Apômtau taê walô aê tec katu ḥac ḥanêj. Amboac tonan jasôm ḥoc taêc gêjam lasê ma amac akêj êwiŋ ḥoc biŋ.

26 Aê taêc gêjam amboac tonec gebe galoc gêjwapac tec gêc. Tec ḥamalac embe sêmoa amboac sêmoa, oc ḥajam.

27 Aôm gôjam awê sa su me. Tec ôngôm gêjelêlôm gebe ôwi ej siŋja atom. Ma aôm tonan gôjam awê atom me. Tec onsom awê atom.

28 Mago aôm embe ônam awê sa, oc ôngôm sec atom. Ma awêtakij embe ênam ḥac, oc êngôm sec atom amboac tonan gej. Mago gêjwapac nom ḥa oc êtap lau amboac tonan sa, tec aê gabe jambôc auc êndêj amac.

29 O lasitêwaac, aê jasôm ḥoc biŋ tonec gebe Têm kêtû dambê sugac, amboac tonan êsêac, taŋ sêjam awê sa su naŋ, sêmoa amboac sêjam awê atom.

30 Èsêac tanj têtañ nañ, sêmoa amboac têtañ atom, ma èsêac tanj têntac ñajam nañ, sêmoa amboac têntac ñajam atom. Èsêac tanj sêjam ôli gêj nañ, sêmoa têtôm lau, tanj nêj waba masi.

31 Ma èsêac, tanj sêjam kôm kêpi gêj nomna sêmoa nañ, sêmoa têtôm lau, tanj sêjam kôm tonan atom, gebe nom tonec oc ê su ênaña.

32 Aê gabe amac apô sim taôm atom. Ñac tanj gêjam awê atom nañ, kêpô sim tau kêtû Apômtauña, gebe Apômtau êlic ej ênac mataanô ñajam.

33 Ñac tanj gêjam awê sa nañ, kêpô sim tau kêtû gêj nomnaña, gebe nê awê êlic ej ênac mataanô ñajam.

34 Amboac tonan nê ñalêlôm gêja lu. Ma awê, tanj gêjam ñac sa atom to awêtakinj sêpô sim tauñ kêtû Apômtauña gebe èsêac ôliñ to nêj ñalau têtu Apômtauñê gêj. Mago awê, tanj gêjam ñac sa nañ, kêpô sim tau kêtû gêj nomnaña, gebe nê akweñ êlic ej ênac mataanô ñajam.

35 Aê kasôm biñ tonan gebe ênam amac sa. Aê gabe jawa lakô amac atom, aê taêc gêjam gebe amac atu lau mansañ to ñañej asap Apômtau tôj totêmtac makengeñ.

36 Embe sê awê to ñac gebe sênam tauñ, mago sênam tauñ sebenj atom, ma ñac tau embe taê ênam gebe lêj tonan keso, ma têtac êkac ej gebe sênam tauñ ñagaô, nañgo sêngôm ñanô êsa êtôm ej taê gêjam. Oc sêngôm sec atom, sênam tauñmañ.

37 Ma ñac embe taê ênam êtu tôj ma biñ teñ êkac ej atom, ma nê ñaclai êtôm gebe ênam gôlinj tau ma êmansañ nê ñalêlôm gebe ênam awê atomgeñ, oc ñajam amboac tonan.

38 Amboac tonan ñac teñ embe ênam awê, oc ñajam, ma teñ embe ênam awê atom, oc ñajam êlêlêc.

39 Sêmôcwâlô gêbiñ awê tamiñ nê akweñ kêtôm têm, tanj nê akweñ gêmoa mata jali. Embe nê akweñ êmac êndu, go awêtuc êtôm gebe ênam ñac teñ sa êtôm têtac êwiñ. Tagenj ênam to Apômtaugenj.

40 Mago awêtuc embe êmoa amboac awêtuc, oc aoc êôc ej êlêlêc. Ñoc taêc gêjam tau tonan, ma aê gabe oc kakôc Anôtônê ñalau sa amboac tonan.

8

Biñ kêpi gêj taniñña, tanj sêkêj kêtû da gêdêj gwam

1 Biñ kêpi da gwamna amboac tonec. Aêac tajala gebe aêac samob tatap kauc sêrjac. Mago kauc tonan kékeli ñamalac e tetoc tauñ sa, ma têntac gêwiñ ñanô tau tec gêboa gôlôac sa.

2 Ñac tanj taê gêjam gebe kêjala gêngac, mago ej kêjala gêj tau e jagêdêj ñamadiñ atom tageñ.

3 Ñac teñ embe têtac êwiñ Anôtô, nañ Anôtô oc êjala ej.

4 Biñ kêpi taniñ gêj, tanj sêkêj kêtû da gêdêj gwamna nañ, amboac tonec. Aêac tajala gebe “gwam mata jali teñ gêmoa nom atom,” tajala gebe “Anôtô ñanô tageñ tec gêmoa.”

5 Èsêac oc sêsam ñaclai undambê to nomna ñagêdô gebe anôtôi kêtôm “anôtôi” to “apômtauñ” taêsam sêmoa.

6 Mago Anôtô tageñ tec kêtû aêacnêj Tamenji. Ej kékêj gêj samob ma aêac tamoa tapenj engeñ. Ma Apômtau tageñ gêmoa, Jesu Kilisi. Anôtô kékêj gêj samob ña engeñ, ma aêac tamoa ña engeñ.

7 Mago samob tētap kauc tonaj sa atom. Lau ḥagēdō, taŋ gēmuŋgeŋ sēsa lēj gwamnja naŋ, sēsap gwam ḥalēh tōŋ e mēngēdēŋ galoc. Ḫsēac seŋ gwada da gwamnja ḥanô teŋ e gēgōm nēŋ ḥalēlōm palē-palē ḥatēmu kēsa.

8 Gēj taninjja oc ēwaka aēac sa ēndēŋ Anōtō atom. Embe taninj gēj atom, oc tasō gēj ḥanô teŋ atom. Ma embe taninj gēj, oc tatap ḥanô teŋ sa ēlēlēc su atom amboac tonanjgeŋ.

9 Tageŋ alic taōm gebe gēj, taŋ amac asaē gebe atōm gebe oc aŋgōm naŋ, ēlēnsōŋ lau palē-palē atom.

10 Ḥac ḥalēlōm palē-palē teŋ embe ēlic aōm, taŋ nēm kauc kēsa kēpi biŋ tonaj naŋ, ḫniŋ gēj ḫŋgōj lōm gwamnja, oc ēōc awasuŋ tōŋ ēndēŋ gēj gwamnja tau me. Masigoc.

11 Aōmnēm kauc oc ējaiŋ Ḥac palē-palē tonaj e ēnaŋa. Mago Ḥac tau tonaj kētu aōm lasim ma Kilisi gēmac ēndu kētu enŋa.

12 Embe aŋgōm sec ēndēŋ lasitēwai amboac tonaj e ēlēnsōŋ nēŋ ḥalēlōm palē-palē, go aŋgōm sec ēndēŋ Kilisi tau.

13 Kētu tonanjja gēj taninjja embe ētim lasic, go janinj gwada teŋ ētiam atomanô gebe jatim lasic e ētu sec nec atom.

9

Paulu kēwaka aposolonēŋ kōm to lēj sa

1 Kilisi kēgaboac aē su gamoa ḥoc lētēgeŋ atom me. Ma aē aposolo atom me. Aē galic aēacnēŋ Apōmtau Jesu atom me. Aē gajam kōm kētu Apōmtauŋa ma amac atu kōm tau ḥanjanô atom me.

2 Lau ḥagēdō oc moae sēlic aē katōm aposolo atom, mago katu amacnēm aposolo. Apōmtau gēbiŋ amac tōŋ, tec atu ḥoc sakiŋ aposolona ḥabelo.

3 Lau embe sēmētōc aē go jawaka tauc sa amboac tonec.

4 Aē katōm gebe janinj to janôm gēj me masi.

5 Aē kētom gebe janam awê buŋa ma jasēlēŋ jawinj ej amboac aposolo ḥagēdō to Apōmtaunē lasii ma Kēpa sēgōm me masi.

6 Aēagēc Barnaba taungeŋ atōm gebe awi kōm lemenjen siŋ atom me.

7 Siŋwaga ondoc gējac siŋ ma tau gējam ōli tau. Asa kēsē wain kōm teŋ ma geŋ ḥanô atom. Ma asa gejob bulimakao ma gēnōm ḥasu atom.

8 Aē ḥawa biŋ tonaj sa kēpi ḥamalcnēŋ gēŋgeŋ ma biŋsu kēsōm biŋ tau gēwiŋ amboac tonaj.

9 Kēsōmgac. Teto gēc Mosenē biŋsu gebe “Ókic bulimakao, taŋ kēka polom ḥanô gēmoa naŋ, awasuŋ auc atom.” Anōtō taē gējam kēpi bulimakaogenj me.

10 Me kēsōm biŋ tonaj kētu aēacnja. Biŋ tonaj teto kētu aēac taunjja. Ḥac taŋ ēkac nom ōkwi to Ḥac, taŋ ejon ḥanô sa naŋ, agēc lulugeŋ sēkēŋ mateŋ gebe sēwē kaij kōm ḥanô sēwiŋ.

11 Aēac asē ḥawē ḥalaŋa kēsēp amac. Embe ajoŋ ḥanô nomija sa aŋga amacnēm, oc alic amboac gēj kaij teŋ me.

12 Lau ḥagēdō embe sēlic ētōm gebe sēwē kaij amacnēm kōm ḥanô, go aēac awê kaij gēj alēlēc ēsēac su atom me.

Mago aēac akōc gēj teŋ aŋga amacnēm atom, aōc gēŋwapac samob, gebe aēacma biŋ teŋ ēkō Kilisinē ḥawae ḥajam auc atom.

13 Amac ajalagac gebe lau, taŋ sējam kōm sēmoa lōm dabuŋ naŋ, tētap nēŋ gēj taninjja sa aŋga lōm dabuŋ. Ma ēsēac, taŋ sēkēŋ da jagēsac altar naŋ, sēwē kaij da tonaj ḥagēdō.

14 Kêtu tonanŋa Apômtau kêjatu gebe lau, taŋ sêšôm ɻawae ɻajam lasê naŋ, kôm ɻawae ɻajamŋa tau êlôm êsêac amboac tonanŋa.

15 Mago aê tonec gagôm gêj samob tonanŋa ɻai ɻateŋ ɻanô kêsa atomanô. Ma kato biŋ tonanŋa ɻai gebe akêŋ gêj êndêŋ aêja nec atom. Aê embe jamac êndu êtu moŋa, oc jalic ɻajam êlêlêc ɻac teŋ enseŋ êôc waec kôm tonanŋa su.

16 Aê embe jasôm ɻawae ɻajam lasê, oc êngôm aê waec êsa atom. Kôm tonec gêjac aê ɻawaegac. Ojae aêma, embe jasôm ɻawae ɻajam lasê atom, oc jamoa naeo.

17 Aê tauc embe jajalin kôm tonanŋa sa, oc jatap kôm tau ɻaôli sa. Mago tauc embe jajalin sa atom, oc êtu ɻoc kôm, taŋ gêjac aê ɻawae naŋ.

18 Amboac tonanŋa aê jatap kôm ɻaôli ondoc sa. ɻoc ɻaôli tau tonec gebe jasôm ɻawae ɻajam lasê to jakêŋ ɻawae ɻajam tau ɻaômagen ma jakac lau gebe sêkêŋ ɻagêjô, taŋ gêjac aê ɻawae kêtu gajam sakinŋ ɻawae ɻajamŋa naŋ atom.

19 Kilisi kêgaboa aê su, tec gamoa ɻoc lêtêgen, mago aê tauc kakêŋ tauc katu samob nêŋ sakinŋwaga, gebe janam lau taêsam ôkwi.

20 Aê katu lau Juda nêŋ ɻac Judaŋa teŋ, gebe janam lau Juda ôkwi. Aê tauc kasô Mosenê biŋsu ɻalabu atom, mago katu lau, taŋ sêšô biŋsu ɻalabu naŋ, nêŋ ɻac kêsô biŋsu ɻalabuŋa teŋ, gebe janam êsêac, taŋ sêšô biŋsu ɻalabu naŋ ôkwi.

21 Aê tauc gamoa Kilisinê biŋsu ɻalêlôm ma yamoia to Anôtônê biŋsumêgeŋ atom, mago katu lau tobiŋsumê nêŋ ɻac tobiŋsumêja teŋ, gebe janam lau tobiŋsumê ôkwi.

22 Aê katu lau palê-palê nêŋ ɻac palê-palêŋa teŋ, gebe janam lau palê-palê ôkwi. Aê katu lau samob nêŋ ɻac gêj samobŋa, gebe janam nêŋ ɻagêdô ôkwi-ôkwi.

23 Gêj samob tonanŋa ɻai aê gagôm kêtu ɻawae ɻajamŋa, gebe jawê kainŋ ɻawae ɻajam ɻamoasiŋ jawinŋ.

24 Amac alicgac me, êsêac, taŋ seŋ kwaŋkwaninoc sêmoa naŋ, samob sêlêti, mago ɻac tageŋ oc êtap ɻanô sa. Amboac tonanŋa alêtigen gebe atap ɻanô tau sa.

25 Lau samob, taŋ sebe sêniŋ kwaŋkwaninoc naŋ, têtu mêtê tauŋ gêj samobŋa. Êsêac sêgôm gêj tonanŋa, gebe têtap sunsunj têlageŋja teŋ sa. Mago aêac tec dagôm, gebe tatap sunsunj tengeŋja tau sa.

26 Aê tauc kêlêti kalêsagen atom. Ma aêagêc ɻac teŋ embe aperen tauŋ, oc jatuc lemoc teŋ sawa atom.

27 Aê katu kasec ôlic to kêkôninŋ tauc gebe tauc, taŋ gajam mêtê lau ɻagêdô naŋ, jatu meloc atom.

10

Tajop tauŋ ênderŋ sakinŋ gwamiŋa

1 O lasitêwaac, aê gabe jansa biŋ tonec auc êndêŋ amac atom gebe Tameŋi samob sêselêŋ sêmoa tao ɻalabu ma samob selom gwêc sêja.

2 Êsêac samob sêliŋ tao to gwêc kêtu nêŋ saŋgu, taŋ gêbiŋ êsêac tôŋ tamin Mose.

3 Êsêac samob seŋ mo ɻalaunja tagen têtôm taungen,

4 ma samob sêñom gêj ɻalaunja, gebe êsêac sêñom aŋga poc ɻalaunja, taŋ kêdaguc êsêac naŋ, Ma poc tau Kilisi tau.

5 Mago Anôtô gêlic êsêacnêŋ taêsam gêjac mataanô ɻajam atom, tec gesenj êsêac su aŋga gamêŋ sawa.

6 Gêj tonaj nai kêtû ñadôjdôj gêdêj aêac gebe tajop tauñ ma mateñ katu gêj sec tatôm êsêac nec atom.

7 Ma amac anam sakiñ gwam atôm êsêacnêj ñagêdô sêjam sakiñ nec atom amboac tonaj. Teto gêc amboac tonec gebe "Lau sêngôj sic sebe sêniñ to sênôm gêj ma dêdi sa sebe têtê wê."

8 Aêac danjôm gej mockaiñja tatôm êsêacnêj ñagêdô sêgôm nañ atom amboac tonaj. Êsêac sêgôm, tec gêdêj bêc tageñ lau 23,000 sêjaña.

9 Ma aêac tansaê Apômtau tatôm esêacnêj ñagêdô sêsaê ej nañ atom amboac tonanjeñ. Êsêac sêgôm, tec moac geseñ êsêac.

10 Aôc gêdô atôm êsêacnêj ñagêdô sêôc gêdô nañ atom. Êsêac sêgôm, tec añela siñja gêjac êsêac endu.

11 Bin tonaj nai kêtap êsêac sa kêtû ñadôjdôj ma teto gêc gebe êkêj puc aêac gebe nom ñatêm êmbacnêja mêm-kêdabiñ aêac sugac.

12 Amboac tonaj ñac, tañ geboc kêkô ñajaña nañ, ejop tau gebe ênac tau êndu atom.

13 Lêtôm tañ kêtap amac sa nañ, Iêtôm kain teñ atom, lêtôm ñamalacjageñ. Ma Anôtô ej ñac ñañej, tec êlôc gebe letôm êtap amac sa êlêlêc ôlimwalô su atom. Lêtôm embe êtap amac sa, oc êmansañ lêj awê letôm saña, ma êpuc amac tôj e atôm gebe aôc letôm tau.

14 O lauace, amboac tonaj aêc sakiñ gwamña sumaj.

15 Amac lau tokauc, tec kasôm biñ gêdêj amac. Amac taôm ansaê biñ, tec jasôm nec.

16 Aêac tajam danje Anôtô kêpi laclu moasiñja ma embe tanôm, go tawe kain Kilisine dec dawinj atom me. Ma embe taniñ polom, tañ tapô êkôc nañ, go tawe kain Kilisinê ôli dawinj atom me.

17 Polom tageñ tec gêc, tec aêac lau taêsam tatu ôli tageñ, gebe aêac samob tawé kain polom tageñ.

18 Alic lau Israel acgom. Lau tañ señ da nañ, sêwê kain sakiñ altarnja tonaj.

19 Aê jasôm biñ amboac ondoc. Jasôm gebe da gwamña tau gêj ñanô teñ me. Me gwam tau gêj ñanô. Masiñô.

20 Mago gabe jasôm tonec gebe Gêj tañ lau samuc sêkêj kêtû da nañ, sêkêj gedenj Anôtô atom, sêkêj gêdêj ñalau sec. Aê gadec gebe ambiñ taôm tôj tamirj ñalau sec.

21 Amac atôm gebe anôm gêj êsêp Apômtaunê laclu to êsêp ñalau sec nêj laclu êpi tageñ atom. Amac atôm gebe awê kain Apômtaunê moasiñ to ñalau sec nêj êpi tageñ atom amboac tonaj.

22 Aêac takêli Apômtau e têtac ñandañ êsa me. Aêacnêj ñaclai kêlêlêc ênê su me.

Danjôm nêj gêj samob tawaka Anôtônê wae sagej

23 "Gêj samob kêtôm gebe danjôm," mago gêj tau samob oc êmoasiñ aêac atom. "Gêj samob kêtôm gebe danjôm," mago gêj tau samob oc êmboac gôlôbac sa atom.

24 Ñac ten taâ ênam gebe nê gêj êmoasiñ ej taugeñ nec atom, taâ ênam gebe ensom gêj êmoasiñ lau nagêdôrja êwiñ acgom.

25 Anij gwada, tañ sêkêj gêdêj lau sêjam ôli anja têtulu gêj ñamala nañ samob. Apuc gwada teñ ñam êtu nêm ñalêlôm ulu-uluna atom,

26 gebe teto gêc gebe "Nom to ñagêj samob kêtû Apômtaunê gêngêj."

²⁷ Nac samuc teñ embe êkalem amac gebe anij gêj awiñ ej ma embe ana, nañ anij gêj samob, tañ sêkêj êndêj amac nañ ɻaucilageñ, apuc ɻam êtu nêm ɻalêlôm ulu-uluna atom.

²⁸ Mago ɻac teñ embe êsôm êndêj amac gebe “Gêj tonaj sêkêj kêtû da gêdêj gwam,” nañ anij atom êtu ɻac, tañ kêkêj puc amacña ma êtu êlênsôj ɻalêlôm atomja.

²⁹ Aê kasôm kêpi amac taôm nêm ɻalêlôm atom, kasôm kêpi ɻac tau tonaj nê ɻalêlôm. Kilisi kêgaboac aê su gamoa ɻoc lêtêgeñ, tec ɻac teñ nê ɻalêlôm êmêtôc aê amboac ondocgeñ.

³⁰ Aê embe janam danje Anôtô to janij gêj, oc sêsôm biñ alôb-alôb êpi gêj, tañ gajam danje su nañ, êtu asageñja.

³¹ Gêj tañ amac aeñ to gêj, tañ amac anôm ma gêj, tañ amac agômagôm nañ, aŋgôm samob gebe awaka Anôtônê wae sa.

³² Amacnêm lêj êlênsôj Juda to Helen ma Anôtônê gôlôac atom.

³³ Aê gagôm amboac tonaj. Aê gagôm ɻoc gêj samob e lau samob sêlic ênac matejanô ɻajam. Aê taêc gêjam gebe êtu moasiñ êndêj aê ɻaucgen atom, êtu moasiñ êndêj lau taêsam êwiñ gebe Anôtô ênam êsêac kêsi.

11

¹ Atêku aê amboac aê katêku Kilisi.

Lauo to ɻac sêlic om ɻamêtê

² Aê jalambij amac gebe taêm gêjam aê ɻapañ tec amoá ma amasañ mêtê, tañ kakêj gêdêj amac nañ.

³ Aê gabe amac ajala tonec Kilisi kêtû ɻacwaganêj môkênapac ma ɻacwaga têtu nêj lauo môkênapac, ma Anôtô kêtû Kilisi môkêapac.

⁴ Nac teñ embe etej me eoc biñ lasê ma êkuc gêj teñ, oc êngôm ej tau môkêapac, Kilisi kwalec.

⁵ Ma awê teñ embe etej me eoc biñ lasê ma êkuc gêj atom, oc êngôm tau môkêapac, nê akweñ, kwalec. Kêkuc gêj teñ atom, tec kêtôm awê, tañ sêsebuñ ej môkêlauñ su samucgeñ.

⁶ Awê teñ embe taê ênam gebe êkuc gêj atom, nañ sêkapiñ môkêlauñ sumaj. Mago awê teñ embe sêkapiñ me sêkaliñ môkêlauñ, oc êtu biñ majenja êndêj ej, tec ej êkuc gêj teñ acgommañ.

⁷ Nac êkuc gêj teñ atom. Ej kêtû Anôtônê katu to ɻawasi. Ma awê tau kêtû ɻacnê ɻawasi

⁸ gebe ɻac tau aŋga awêñê atom, awê aŋga ɻacnê.

⁹ Ma Anôtô kêkêj ɻac tau kêtû awêñja atom, kêkêj awê kêtû ɻacña.

¹⁰ Amboac tonaj awê êkuc gêj êtu aŋjelaña. Gêj tau êwa ej sa gebe kêsô nê akweñê ɻaclai ɻalabu.

¹¹ Apômtau gêbiñ aêac tôj, amboac tonaj ɻac ênam awê sa ma awê ênam ɻac sa.

¹² gebe awê kêsa aŋga ɻacnê ma ɻac gêmoa kêtû awê kêkôc ejña. Ma gêj samob gêmêj aŋga Anôtônê.

¹³ Amac taôm asôm acgom. Awê teñ embe etej mec êndêj Anôtô ma êkuc gêj teñ atom, oc êtôm me masi.

¹⁴ Nac teñ embe môkêlauñ balinjanô, oc êtu biñ majenja êndêj ej.

¹⁵ Mago awê embe môkêlauñ balinjanô, oc êtu ênê gêlôj. Namalacnêj mêtê kêdôj biñ tonaj gêdêj amac atom me. Anôtô kêkêj môkêlauñ balij gêdêj awê gebe êngandê ej auc.

¹⁶ Nac teŋ embe taê ênam gebe êkêŋ kisa êndêŋ mêtê tonan, nan jasôm biŋ tagen tonec gebe aêac to Anôtônê gôlôac ma mêtê teŋ gêc atom.

Sêgôm Apômtaunê moasin̄ ȱalêñ kêlênsôñ

¹⁷ Aê gabe jakêñ ñagôlin ten êndêñ amac. Aê jalambiñ amac êtu nêm akac sañja atom, gebe nêm akac sa tonan kêmeoasiñ amac atom, gêgôm amac atu sec.

¹⁸ Biñ teneç tec gañô kêtû ñamata gebe Amac gôlôac akac taôm sa ma awa taôm kêkôc-kêkôc. Aê kakêj gêwiñ gebe biñ ñagêdô amboac tonaj oc gêc biññanô.

¹⁹ Gôlôcac sêwa tauŋ êkôc-êkôc oc ɳajam, gebe amacnêm lau mansaŋ sêwaka tauŋ sa têtu awê.

²⁰ Gêdêñi taŋ amac akac taôm sa naŋ, akac sa kêtû aniŋ Apômtaunê moasiŋŋa atom.

²¹ Gêdêñj noc aninj gêñña amac samob aen nêm gêñj gêdêñj-gêdêñgeñ, tec lau njagêdô mo gêjô ësêac ma njagêdô sênôm gêñ e kêjaninj ësêac.

²² Nêm andu anin to anôm gênyâ kôkô atom me. Amac atu kasec Anôtônê gôlôac ma anjôm êsêac, tanj nêy gêy masi nañ, majerj êsa me. Aê jaçôm biñ amboac ondoc êndêy amac. Oc jalambij amac me. Masi, aê jalambij amac êtu nêm biñ tonanña atom.

Apômtau Jesu kêkêj moasinj dabunj gêdêj nê lau

(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³ Biŋ taŋ kakēŋ gêdêŋ amac naŋ, aê kakôc aŋga Apômtaunê gebe Gêdêŋ
gêbêc taŋ Juda geoc Apômtau lasê naŋ, Jesu tau kêkôc polom

²⁴ mēngējam danje ma kēpô kékôc, go kêsôm gebe “Aêñoc ôlic, tan gêjô amac nañ tonec. Añgôm amboac tonarj, ec taêm ênam aégenj.”

²⁵ Sej su, go kêkôc laclu amboac tonaj ma kêsôm gebe “Laclu aêjoc dec poac wakucnja tau tonec. Angôm amboac tonaj, go embe anôm, ma taêm ênam aêgenj.”

²⁶ Ètôm têm samob, tanj anij polom tonec to anôm êsêp laclu tonec nan, asôm Apômtau gêmac êndu ñawae lasê e tau êmu êmên.

Tanij moasiŋ dabuŋ ŋapep, takic tauŋ nēŋ biŋ atom

²⁷ Amboac tonan̄ ten embe ênij polom tonec me ênôm êsêp Apômtaunê laclu tonec wauc-waucgen̄, nan̄ oc êwê Apômtaunê ôli to dec ɲakaiñ.

²⁸ Samob sênsaê taunj êndêñ-êndêñgen su acgom, go sêniñ polom to sêñôm êsêp laclu tonec.

²⁹ Njamalac taŋ ênij moasiŋ to ênôm êsêp laclu naŋ, embe etoc Apômtaunê ôli sa atom, oc ênij to ênôm gêŋ tau êtu êkic tau nê birŋa.

³⁰ Kêtu tonanja tec amacnêm lau taêsam têtap gêmac sa to ôma ñagêdô sêmac êndu.

³¹ Aēac embe tansaē tauŋ ḥapep, go Anōtō ēmētōc aēac atom.
³² Apōmtau kēmētōc to gējac aēac, gebe ēnē mētōc ḥamurja ensem aēac su-

³³ O lasitêwaac, amboac tonaj embe akac sa êtu anij moasijñja, nañ aôj.

³⁴ Teŋ embe mo êjô eŋ, naŋ êniŋ gêŋ aŋga nê andu kwananđeŋ, gebe akac taôm sa êtu akic taôm nêm biŋŋa atom. Tauc jandêŋ amac jawac acgom, go iamansan bin pagêđo êwip.

12

Nalau Dabuŋ nê moasiŋ

¹ O lasitêwaac, aê gabe jansa moasiŋ Njalauŋa auc êndêŋ amac atom.

² Amac ajalagac gebe Gêdêŋ taŋ amoŋ lau samucnjageŋ naŋ, nêm ŋalêlôm kékac amac e awê adêŋ gwam awamê aja.

³ Amboac tonaj aê jasôm lasê êndêŋ amac gebe Nac teŋ embe Anôtônê Njalau êc enj awa sa, naŋ êsôm gebe “Aê japuc boa Jesu” nec atom. Me teŋ embe Njalau Dabuŋ ênam enj auc atom, naŋ oc êtôm atom gebe êsôm gebe “Jesu enj Apômtau.”

⁴ Moasiŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ, mago ŋaNjalau tagen.

⁵ Sakinj gêdêŋ-gêdêŋgeŋ, mago ŋa Apômtau tagen.

⁶ Naclai tanam kômja gêdêŋ-gêdêŋgeŋ, mago ŋaAnôtô tagen, taŋ gêjam kôm kêpi lau samob gebe sêŋgôm gêŋ samob ŋanô ésa naŋ.

⁷ Njalau geoc tau lasê gêdêŋ ŋamalac ŋalêŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ gebe êmoasiŋ gôlôac.

⁸ Njalau kékêŋ kauc mêtêŋa gêdêŋ ŋac teŋ, to Njalau tonanjeŋ kékêŋ kauc êkip biŋ ŋam saŋa gêdêŋ ten.

⁹ Njalau tagen tonaj kékêŋ ŋac teŋ kékêŋ gêwiŋ ma kékêŋ moasiŋ dangôm lau ôliŋ ŋajam ésaŋa gêdêŋ ŋac teŋ.

¹⁰ Enj kékêŋ naclai gêdêŋ ŋac teŋ, tec gêgôm gêŋsêga ma kékêŋ ŋac teŋ geoc biŋ lasê. Enj kékêŋ ŋac teŋ kêjala ŋalau ŋajam to secŋa ma kékêŋ ŋac teŋ kêsôm biŋ awen ŋatalô, ma kékêŋ teŋ gêwa biŋ awen ŋatalôha sa.

¹¹ Njalau tagen tau tonaj gêjam kôm samob tonaj ŋai. Enj gêjac sam nê moasiŋ gêdêŋ lau gêdêŋ-gêdêŋgeŋ kêtôm enj tau taê gêjam.

Oli tagen, ma ŋagêŋlêlôm taêsam

¹² Kilisi kêtôm ôli teŋ. ôli tau gêŋ tagen, mago ŋagêŋlêlôm taêsam. Ôli ŋagêŋlêlôm tokainj-tokainj, mago samob tonaj têtu ôli tagen.

¹³ Aêac samob talij saŋgu ma Njalau tagen gêbiŋ aêac tōŋ tatu ôli tagen Juda to lau samuc, gêŋôma to lau, taŋ sêmoa nêŋ lêtêgeŋ naŋ, ma sêkêŋ Njalau tagen gêdêŋ aêac samob tanôm.

¹⁴ Ôli tau ŋagêŋlêlôm tagen atom, ŋagêŋlêlôm taêsam.

¹⁵ Akainj embe êsôm gebe “Aê lêma atom, tec katu ôli nagêŋlêlôm teŋ atom,” biŋ tonaj oc êkac enj su anŋa ôli êtôm atom.

¹⁶ Ma tanasun embe êsôm gebe “Aê mataanô atom, tec katu ôli ŋagêŋlêlôm teŋ atom,” biŋ tonaj oc êkac enj su anŋa ôli êtôm atom.

¹⁷ Ôli samucgeŋ embe êtu mataanôjageŋ, oc êŋ biŋ amboac ondoc. Ma embe êtu tanasunjageŋ, oc êju gêŋ ŋamalu amboac ondoc.

¹⁸ Mago galoc amboac teŋ. Anôtô kékêŋ ôli ŋagêŋlêlôm gêdêŋ-gêdêŋgeŋ kêtôm enj taê gêjam.

¹⁹ Ôli samucgeŋ embe êtu ŋagêŋlêlôm tagen, go ôli ŋanô tau ênêc ondoc.

²⁰ Mago galoc amboac teŋ. Ôli ŋagêŋlêlôm taêsam ma ôli ŋanô tagen.

²¹ Mataanô kêtôm atom gebe êsôm êndêŋ lêma gebe “Aê kêpô lêna aôm atom.” Ma môkêapac kêtôm atom gebe êsôm êndêŋ akainjagêc gebe “Aê kêpô lêna amagêc atom.”

²² Amboac tonanj atom. Ôliŋ ŋagêŋlêlôm, taŋ talic amboac gêŋ palê-palê naŋ, embe masi, oc tapô lêna ŋanô.

23 Ôli ḥagēnlēlōm, taŋ talic amboac gēŋ ḥaôma naŋ, têkwa auc ḥapēp. Ma aēac ḥoliŋ ḥasec, naŋ tajop ḥapēp sawa.

24 Ôlin ḥagēnlēlōm ḥajam, naŋ tajop amboac tonan atom. Anôtô kêmasaŋ ḥoliŋ ma ketoc ḥagēnlēlōm ḥaôma-ḥaôma sa kēlēlēc.

25 En gêgôm amboac tonan gebe ôli êwa tau êkôeêkôc atom, ḥagēnlēlōm samob taēj ênam tauŋ ma sênam tauŋ sa êndêjêndêngeŋ.

26 Ôli ḥagēnlēlōm tagen embe êtap ḥandaŋ sa, go ḥagēnlēlōm samob sêôc ḥandaŋ sêwiŋ. Ma embe tetoc ḥagēnlēlōm tagen sa, go samob têntac ḥajam sêwiŋ.

27 Amac atu Kilisinê ôli ma atu ḥagēnlēlōm gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.

28 Ma Anôtô kêdênaŋ gôlôac dabuŋ nêŋ lau ḥagêdô amboac tonec. Aposolo têtu ḥamatata, propete têtu luagêcna, kêdôjwaga têtu têlêacna. Go kékêŋ ḥagêdô sêgôm gênsêga, ḥagêdô têtap moasiŋ sêngôm lau gêmac ôliŋ ḥajam êsaŋa sa, ḥagêdô sêjam lau sa, ḥagêdô sêjam gôlini gôlôac, ḥagêdô sêôm biŋ awen ḥatalôja.

29 Èsêac samob têtu aposolo ma têtu propete ma têtu kêdôjwaga atom. Samob sêgôm gênsêga atom.

30 Samob têtap moasiŋ sêngôm lau gêmac ôliŋ ḥajam êsaŋa sa atom. Samob sêôm biŋ awen ḥatalôja ma sêwa biŋ awen ḥatalôja sa atom.

31 Ma amac atu kêka-kêka moasiŋ ḥanô taumaj.

Ma galoc jatôc lêŋ, taŋ kêlêlêc ḥagêdô su naŋ, andêŋ amac.

13

Bij têntac gêwiŋ ḥanôja

1 Aê embe jasôm ḥamalac to anela awenj, mago têntac êwiŋ ḥanôgeŋ atom, oc jatôm ki kêdôj tau to kelerjkeleŋ kêtanj.

2 Ma embe jaoc biŋ lasê to jajala gêŋ kêsin tauŋa to kauc ḥam samob, ma embe jakêŋ êwiŋ ḥajaŋa êtôm jasôm lôc sêmbuc tauŋ saŋa, mago têntac êwiŋ ḥanô atom, oc jatu gêŋ ḥaôma.

3 Ma embe janac sam ḥoc waba samob êndêŋ lau ḥalêlôm sawa to jakêŋ ôlic ja êniŋ, mago têntac êwiŋ ḥanôgeŋ atom, oc ênam aê sa atom.

4 Têntac gêwiŋ ḥanô gê biŋ tôŋ, têntac gêwiŋ ḥanô kêtôm ḥac gabêjam, gêjam lêmuŋ atom. Têntac gêwiŋ ḥanô kêkiaŋ tau sa atom to ketoc tau sa atom,

5 kêsa lêŋ wauc-waucgeŋ atom, taê gêjam tauŋen nê gêŋ atom, têntac ḥandaŋ sebenj atom, gê launêŋ sec tôŋ atom.

6 Têntac gêwiŋ ḥanô tau kêtu samuc gêŋ geo atom, kêtu samuc biŋjanô tauŋen.

7 Têntac gêwiŋ ḥanô tau gêôc gêŋwapac samob, kékêŋ gêwiŋ biŋ samob, kékêŋ mata gêŋ samob, gêôc gêŋ samob totêntac kêpa sugeŋ.

8 Têntac gêwiŋ ḥanô oc êmbacnê atomanô. Biŋ daoc Anôtônê biŋ lasêna oc ê su ênaŋa. Biŋ awenj ḥatalôja oc êmbacnê. Biŋ tajala kauc ḥamja oc ê su ênaŋa amboac tonan.

9 Aêac tajala kauc ḥatênaŋeŋ ma daoc biŋ lasêna ḥatênaŋeŋ amboac tonan.

10 Mago êndêŋ tanj gêŋ ḥanô tau mêrjësa naŋ, gêŋ ḥatênaŋeŋa tau oc ê su ênaŋa.

11 Gêdêŋ tanj aê ḥapalégeŋ naŋ, kasôm biŋ katôm ḥapalê sêôm, ma kajala gêŋ katôm ḥapalê sêjala ma taêc gêjam biŋ katôm ḥapalê taēj gêjam e katu ḥac acgom, go gawi mêtê ḥapalégeŋa tau siŋ.

12 Galoc talic gêj kêtôm tasala gêj tau kêsêp tasalakatu ñadauñdaun teñ, mago êtu ñamu oc talic gêj samob ñalañô êpi tagen. Galoc aê kajala gêj ñaténageñ. Mago êtu ñamu oc jajala gêj samob tomalagen êtôm Apômtau kêjala aê.

13 Galoc gêj têlêac tonec tec gêc gebe Takêj gêwiñ ñanô to takêj mateñ ñanô ma têntac gêwiñ ñanô. Mago têntac gêwiñ ñanô tau tec gêj ñanô kêlêlêc gêj ñagêdô su ñêngenej.

14

Biñ ñagêdô kêpi moasiñ Njalauña

1 Amacnêm lêj epeñ têmtac êwiñ ñatalôja ma atu kêka-kêka moasiñ Njalauña ma taêm êka moasiñ aoc Anôtônê biñ lasêña êtu ñamatagenj,

2 gebe ñac, tañ kêsôm biñ aweñ ñatalôja ñañ, kêsôm biñ gêdêj ñamalac atom, kêsôm gêdêj Anôtô tagenj. Lau teñ sêñô biñ tonaj atom, Njalau kêkac ej tec kêsôm biñ, tañ gêc lêlômgenj nañ.

3 Mago ñac, tañ geoc Anôtônê biñ lasê nañ, kêsôm biñ gêdêj ñamalac ma gêboa êsêac sa to gêlêj biñ êsêac ma gêjam malô nêj ñalêlôm.

4 Ñac tañ kêsôm biñ aweñ ñatalôja ñañ, gêboa tau sa, mago ñac, tañ geoc Anôtônê biñ lasê nañ, gêboa gôlôac dabuñ sa amboac tonaj.

5 Aê gabe amac samob asôm biñ aweñ ñatalôja, mago aê têtac gêwiñ kêlêlêc gebe aoc Anôtônê biñ lasê. Ñac tañ geoc Anôtônê biñ lasê nañ, kêmoad gôlôac kêlêlêc ñac, tañ kêsôm biñ aweñ ñatalôja ñañ su. Tagenj ñac teñ embe êwa ênê biñ tau sa e êmboa gôlôac dabuñ sa, oc êtôm amboac tonanjeñ.

6 O lasitêwaac, aê embe jandêj amac wacjasôm biñ aweñ ñatalôja, oc janam amac sa amboac ondoc. Aê embe jasôm biñ, tañ gêc lêlômgenj nañ, lasê ma jawa kauc ñam sa me jaoc Anôtônê biñ lasê ma jandôj mêtê êndêj amac atom, oc janam amac sa atom.

7 Gêj tañ takôc kêtû tanam wê êsêpña amboac gasuc me kalingwañ nañ, embe sêju me sêncac ñalêj tagenj ñapañ, oc tajala ñaawa, tañ êsêac sebe sêju me sêncac nañ amboac ondoc.

8 Ma dauc embe êtan meloc-meloc, go asa êmansañ tau atu ênac sinjña.

9 Amacnêm biñ amboac tonaj. Amac embe asôm biñ ênêc awê atom, asôm biñ aweñ ñatalôjagenj, oc sêjala biñ, tañ asôm nañ amboac ondoc. Amac oc asôm nêm biñ êsêp sawa.

10 Lau nomña nêj aweñ tokainj-tokainj, mago aweñ samob tonaj.

11 Aê embe jajala ñac teñ awa ñam atom, go ñac, tañ kêsôm tau awa nañ, êlic aê amboac ñac jaba, ma aê oc jalic ej amboac ñac jaba amboac tonaj.

12 Amac amboac tonaj. Amac atu kêka-kêka moasiñ Njalauña, tec ansom moasiñ, tañ emboa gôlôac dabuñ sa nañ, e ênam amac aucgeñ.

13 Amboac tonaj ñac, tañ kêsôm biñ aweñ ñatalôja ñañ, etenj meç êndêj Anôtô gebe êkêj moasiñ êwa biñ saña êndêj ej êwiñ.

14 Aê embe jateñ meç jasôm biñ aweñ ñatalôja, go ñoc ñalau etenj meç, mago ñoc kauc oc êjala ñam atom.

15 Biñ tau amboac ondoc. Aê gabe ñoc ñalau embe etenj meç, nañ ñoc kauc etenj êwiñ. Ñoc ñalau embe ênam wê, nañ ñoc kauc ênam êwiñ.

16 Nêm ñalaugeñ embe ênam danje Anôtô, go lau ñagêdô, tañ sêmoa nañ, sêncac mata nêm meç ma sêsmôr gebe “Binjanô” sêwiñ nañ amboac ondoc. Êsêac sêjam kauc biñ, tañ koteñ nañ.

¹⁷ Aôm oc gôjam danje Anôtô ɳajamgeŋ, tagen nêm mec gêboa lau ɳagêdô sa ɻewiŋ atom.

¹⁸ Aê gajam danje Anôtô kêtû kasôm biŋ aweŋ ɳatalôŋa kêlêlêc amac samob sunja.

¹⁹ Mago anga gôlôac dabuŋ ɳalêlôm embe jasôm biŋ tokauc ɳalô lemenj teŋen gebe jandôŋ lau ɳagêdôŋa, oc ɳajam êlêlêc jasôm biŋ awen ɳatalôŋa ɳalô 10,000 su.

²⁰ O lasitêwaac, taêm ênam biŋ atôm ɳapalê sauŋ taêŋ gêjam nec atom. Taêm ênam biŋ atôm lau kapôheŋ taêŋ gêjam. Mago lêŋ secŋa tec atôm ɳapalê dedecmaŋ.

²¹ Apômtau kêsôm biŋ teto gêc gebe

“Aê jasôm biŋ êndêŋ lau tônê janam lau jaba aweŋ to janam lau, naŋ sêsôm biŋ jaba laŋôŋ.

Mago êsêac oc sêkêŋ taŋeŋ aê atom.”

²² Amboac tonaj biŋ aweŋ ɳatalôŋa kêtû lau-sêkêŋ-ɻewiŋwaga nêŋ ɳabelo atom, kêtû lau-sêkêŋ-ɻewiŋ-atomwaga nêŋ ɳabelo. Ma daoc Anôtônen biŋ lasêŋa kêtû lau-sêkêŋ-ɻewiŋ-atomwaga nêŋ ɳabelo atom, kêtû lau-sêkêŋ-ɻewiŋwaga nêŋ ɳabelo.

²³ Gôlôac dabuŋ embe samob sêkac tauŋ sa ma samob sêsôm biŋ aweŋ ɳatalôŋa, go lau ɳagêdô me lau samuc, taŋ nasêwiŋ naŋ, oc sêsôm biŋ amboac ondoc. Oc sêsôm gebe meloc kêtê amac.

²⁴ Mago samob embe seoc Anôtônen biŋ lasê ma ɳac samuc teŋ me ɳac jaba teŋ embe naêwiŋ, oc samob nêŋ biŋ epeŋ to êmêtôc eŋ

²⁵ e biŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc nê ɳalêlôm naŋ, êtu awê, go êu tau laŋôanô êndêŋ nom etoc Anôtô sa ma êsôm lasê ênêc awêgeŋ gebe “Anôtô gêmoa ɻewiŋ amac biŋjanôgoc.”

Danjôm nêŋ gê ɳ samob ɳapep sawa

²⁶ O lasitêwaac, biŋ tonaj ɳam amboac ondoc. Amac embe akac taôm sa, go ɳac teŋ êpuç wê teŋ sa, teŋ êndôŋ mêtê, teŋ êsôm biŋ, taŋ gêc lêlômgeŋ naŋ, lasê, teŋ êsôm biŋ aweŋ ɳatalôŋa ma teŋ êwa biŋ tau sa. Gêŋ samob tonaj ɳai anjôm êtu amboa gôlôac dabuŋ saŋa.

²⁷ Lau embe sêsôm biŋ aweŋ ɳatalôŋa, go ɳac luagêc me têlêac sêsôm biŋ ma êtôm. Êsêac sêsôm biŋ sêndênaŋ taŋeŋgeŋ ma ɳac teŋ êwa biŋ tau sa.

²⁸ ɳac êwa biŋ saŋa teŋ embe êmoa atom, go ɳac êsôm biŋ aweŋ ɳatalôŋa ênam tau tôŋ êndêŋ gôlôac dabuŋ, êsôm biŋ ênêc eŋ tau to Anôtôŋagen.

²⁹ ɳac luagêc me têlêac seoc Anôtônen biŋ lasê ma lau ɳagêdô sênsaê biŋ tau.

³⁰ Anôtô embe eoc biŋ, taŋ gêc lêlômgeŋ naŋ, teŋ lasê êndêŋ ɳac teŋ, taŋ gêngôŋ gôlôac ɳalêlôm naŋ, go ɳac, taŋ kêsôm biŋ gêmoa naŋ, êôc nê biŋ tôŋ acgom.

³¹ Amac samob atôm gebe aoc Anôtônen biŋ lasê asôm ajô taôm-ajô taômgeŋ e andôŋ lau to alêŋ biŋ lau samob.

³² Lau seoc biŋ lasêŋa nêŋ ɳalau taŋeŋ wamu êndêŋ êsêac, taŋ seoc biŋ lasê naŋ,

³³ gebe Anôtô kêtû gêŋ wauc-waucgeŋ ɳaAnôtô atom, kêtû biŋmalô ɳaAnôtô.

Mêtê taŋ sêgôm anga Anôtônen launêŋ gôlôac samob naŋ, sêngôm anga amacnêm amboac tonaj gebe

³⁴ Gôlôac embe sêkac sa, go lauo sênam tauŋ tôŋ. Alôc gebe sêsôm biŋ nec atom. Êsêac sêkoniŋ tauŋ êtôm Anôtônen biŋsu kêsôm.

³⁵ Lauo embe taêñ ênam gebe sêjala biñ ñagêdô êtu tôñ, go têtu kênac nêñ ñaci aŋga tauñ nêñ êndumañ. Gôlôac embe sêkac sa ma awê teñ embe êsôm biñ, oc êtu biñ majenja.

³⁶ Taôm asôm acgom, Anôtônê biñ kêsa aŋga amac taômgeñ nêm me gêsunj tau gêdêñ amac taômgeñ gêwac me.

³⁷ Nac teñ embe êlic tau gebe ñac eoc Anôtônê biñ lasêña me êwê kaiñ moasiñ Ñalaunja teñ, nañ êjala gebe biñ, tañ aê kato gêdêñ amac nañ, Apômtaunê jatu.

³⁸ Ej embe êjala biñ tonaj atom, oc amac ajala ej atom amboac tonaj.

³⁹ O lasitêwaac, amboac tonaj atu kêka-kêka gebe aoc Anôtônê biñ lasê ma akô lau, tañ sêsôm biñ awen ñatalôja nañ, auc atom.

⁴⁰ Aŋgôm gêñ samob naêndêñgeñ ma êtôm ñagôlingeñ.

15

Apômtau Jesu gêdi sa

¹ O lasitêwaac, aê jakêñ puc amac gebe taêm ênam ñawae ñajam êtiam. Aê kasôm ñawae ñajam tau lasê gêdêñ amac ma amac akôc sa ma ñawae ñajam tau kêpuc amac tôñ akô ñajaña.

² Embe akôc ñawae ñajam, tañ kasôm lasê gêdêñ amac nañ tôñ, go ênam amac kësi. Mago embe akôc tôñ atom, oc akêñ êwiñ ñâôma.

³ Biñ ñamatanya, tañ kakêñ gelom amac nañ, gelom aê amboac tonaj gebe Kilisi gêmac êndu kêtû aêacnêñ secña kêtôm tetô gêc.

⁴ Êsêac sêsuñ ej ma Anôtô gênu ej sa gêdêñ bêc kêtû têlêac kêtôm tetô gêc.

⁵ Ej geoc tau lasê gêdêñ Kepa su acgom, go gêdêñ êsêac 12.

⁶ Go geoc tau lasê gêdêñ lasitêwai, tañ sêlélêc 500 su nañ, ma sêlic ej sêwiñ tauñgeñ. Lau tau nêñ taësam tec mateñ jali sêmoa ma ñagêdô sêmac êndu su.

⁷ Go geoc tau lasê gêdêñ Jakobo su, go gêdêñ aposolo samob.

⁸ Ej geoc tau lasê gêdêñ samob su, go kêtû ñamuñô tau ej geoc tau lasê gêdêñ aê amboac tonaj, tec katôm ñapalê, tañ têna kékôc ej keso têm.

⁹ Aê katu aposolonêñ ñac ñamuña teñ. Aê katôm gebe sêsam aê gebe aposolo atom, gebe aê kêjanda Anôtônê gôlôac dabun.

¹⁰ Mago Anôtônê moasiñ kêkêñ aê katu aposolo. Ma ênê moasiñ, tañ kêkêñ gêdêñ aê nañ, ñanô masi atom. Aê gajam kôm kapôêñ kêtélêc êsêac samob su, mago aê tauc gagôm atom, Anôtônê moasiñ, tañ gêwiñ aê nañ gêgôm.

¹¹ Mago mêtê tau aê to êsêac ajam kêtôm taugen ma amac tec akêñ gêwiñ.

Nacmêtê oc sêndi sa

¹² Aêac ajam mêtê gebe Anôtô gênu Kilisi gêdi sa aŋga ñacmatêñej. Ma amboac ondoc amacnêñ lau ñagêdô sêsôm gebe ñacmatê oc sêndi sa atom nec.

¹³ Ñacmêtê embe sêndi sa atom, oc Anôtô êju Kilisi gêdi sa atom amboac tonajgeñ.

¹⁴ Kilisi embe êndi sa atom, oc jaen, tañ aêac ajac gêdêñ amac nañ, ñanô masi ma amacnêñ akêñ gêwiñ ñanô masi amboac tonajgeñ.

¹⁵ Embe amboac tonaj, oc aêac atu lau, tañ awa bliñdansañ sa kêpi Anôtô, aêac awa sa gebe Anôtô gênu Kilisi sa, mago ej embe êju ñacmatê sa atom, naingo gênu Kilisi sa atom amboac tonajgeñ.

¹⁶ Anôtô embe êju ñacmatê sa atom, naingo gênu Kilisi sa su atom amboac tonaj.

17 Mago ej embe êju Kilisi sa atom, oc akêj êwinj ñaôma ma amoas tonêm secgeñ ñapaj.

18 Ma êsêac, tañ sêkêj gêwiñ Kilisi ma sêmac êndu su nañ, sêjaña amboac tonanjeñ.

19 Aêac embe takêj matej Kilisi êndêj têm tamoa nom tonecñager, go lau sêlic aêac tatu gêj gêbac ma tañ walô aêac êlêlêc lau ñagêdô samob su ñenjegen.

20 Mago Anôtô gêju Kilisi gêdi sa anga ñacmatêñeg sugac. Ej kêtû lau, tañ sêmac êndu su nañ, nêñ ñamêc.

21 Ñamalac tageñ kêtû tamac êndu ñajamôkê, ma ñamalac tageñ kêtû dandi sa anga ñacmatêñeg ñajamôkê.

22 Biñ tau amboac tonec gebe Adam gêbiñ aêac tôj, tec samob tamac êndu, ma Kilisi gêbiñ aêac tôj, tec samob matej jali êsa.

23 Mago samob matej jali êsa êndêñ-êndêñgeñ êtôm nêñ noc. Kilisi kêtû ñamêc, go êsêac, tañ têtu ênê lau nañ, sêndi sa êndêñ noc ej êmu êmêñja.

24 Su, go Kilisi ênac dabij gêj samob. Ej oc enseñ gôlinj to ñaclai ma ñajaña samob su, ma êkêj gôlinj tau êndêñ Tama Anôtô.

25 Gôlinj kiñña gêjac Kilisi ñawae e Anôtô êkêj ñacjo samob sêso ej akaiñ ñalabu acgom.

26 Go êtu ñamu enseñ ñacjo gêmacanô tau su.

27 Teto gêc gebe "Gêj samob kêsô ej akaiñ ñalabu." Teto gebe "Gêj samob kêsô ej ñalabu," mago biñ tonec gêc awê gebe ñalô Gêj samob kêkanôñ ñac, tañ kékêj gêj samob kêsô ej ñalabu nañ, gêwiñ atom.

28 Gêj samob êsô Latu ñalabu su acgom, go Latu tau êsô ñac, tañ kékêj gêj samob kêsô ej ñalabu nañ, ñalabu amboac tonaj, gebe Anôtô ênam gôlinj gêj samob ênam aucgeñ.

29 Lau tañ sêlinj sañgu sêjô ñacmatê nañ, oc sêngôm amboac ondoc. Ñacmatê embe sêndi sa atomanô, go êsêac sêlinj sañgu sêjô ñacmatê su êtu asagenja.

30 Ma aêac amboac ondoc. Aêac amoas jageo kêtôm bêc samob kêtû gêj ñaclai gebe enseñ aêacña nec kêtû asagenja.

31 O lasitêwaac, biñjanôgoc, aê gêmac êndu kêtôm bêcgeñ. Aê kasôm biñ tonaj kêtû amac atu ñoc waec, tañ gêc gêwiñ aêacnêj Apômtau Kilisi Jesu nañna.

32 Aê gajac siñ gêdêj bôc ñaclai anga Epese. Aê embe janac siñ tau êtu biñ ñamalacñageñ, oc ênam aê sa amboac ondoc. Ñacmatê embe sêndi sa atom, go tanij to tanôm gêj tanac ñawaegerjmanj, gebe ñaelej oc tamac êndu.

33 Ansau taõom atom. Embe asêlêj awiñ lau sec, oc enseñ nêñ mêtê ñajam su.

34 Tekwem saki êsa ñapep ma anjôm sec êtiam atom. Aê jasôm biñ tonec e jañgôm amac majem êsa gebe Amacnêm lau ñagêdô sêjam kauc Anôtô.

Aêac oc dandi sa toôliñgeñ

35 Lau ñagêdô oc têtu kênac gebe "Ñacmêtê oc sêndi sa amboac ondoc. Ma embe mêtêñsepi, oc sêkôc ôliñ amboac ondoc."

36 Melocma. Gêj tañ kôsê nañ, embe êtu palê atom, oc êpoa atom.

37 Embe ôsê gêj, oc ôsê ñadambê, tañ êlêc êpi êmêñ nañ atom, oc ôsê ñamatugeñ, amboac jañgom me gêj ñagêdô ñawê.

38 Anôtô êkêj ñanô êndêñ ñawê êtôm taâj gêjam ma êkêj ñanô tokainj-tokainj êndêñ ñawê êndêñ-êndêñgeñ.

39 Gêj samob ôliñ têtôm tauñ atom. Ñamalac ôliñ terj ma bôc ôliñ terj ma moc ôliñ terj ma i ôliñ terj.

40 Njanô undambêja to ñanô nomña gêc gêdêj-gêdêjgej amboac tonaj. Mago gêj undambêja ñawasi tej, ma gêj nomña ñawasi tej.

41 Oc ñawasi tej ma ajôj ñawasi tej ma utitalata ñawasi tej. Ma utitalata tonaj ñai ñawasi gêdêj-gêdêjgej amboac tonaj.

42 Èndêj noc ñacmatê sêndi sanja nañ, oc amboac tonaj. Sêse gêj, tañ ê su nañ, ma gêj teñgeñja oc êndi sa.

43 Sêse ôli ñaôma ma ôli ñawasi oc êndi sa. Sêse ôli palê-palê ma ôli toñaclai oc êndi sa.

44 Sêse ôli nomña ma ôli ñalaunja oc êndi sa. Embe ôli nomña ênêc, go ôli ñalaunja ênêc amboac tonajgej.

45 Amboac teto gêc gebe “Ñac ñamataña, Adam, kêtû gêj mata jali.” Mago Adam ñamuña ej ñalau, tañ kékêj aéac ñañgôj matej jali.

46 Ôli ñalaunja mëñkêsa kêtû ñamata atom, ôli nomña gêmuñ, go ôli ñalaunja kêdaguc.

47 Ñamalac ñamataña ej aنجa nom, tec kêtû gêj nomña. Ñamalac kêtû luagêcja gêmey aنجa undambê.

48 Lau nomña têtôm ñac nomña tonaj, ma lau undambêja têtôm ñac undambêja tonaj.

49 Aéac tec tawê kaiñ ñac nomña lañô nec, oc tawê kaiñ ñac undambêja lañô amboac tonajgej.

50 O lasitêwaac, biñ tonec tec jasôm gebe Aéac ôlinj to dec tonec tawê kaiñ Anôtônê gamêj atom. Ma gêj, tañ ê su nañ, oc êwê kaiñ gêj teñgeñja atom.

51 Añô acgom, aé jasôm biñ ñalêlômja ten êndêj amac gebe Aéac samob oc tamac êndu atom, mago Anôtô oc êpô aéac samob ôlinj ôkwi kaiñ tej êsa.

52 Biñ tau êsa sep tagej ma eb tagej êndêj dauc êtañ ñamuña. Dauc tonaj embe êtañ, go ñacmatê oc sêndi sa toôlinj teñgeñja ma Anôtô oc êpô aéac olinj ôkwi kaiñ tej êsa,

53 gebe gêj tonec, tañ ê su nañ, oc êsô gêj teñgeñja sa amboac ñakwê, ma gêj tonec, tañ êmac êndu nañ, oc êsô gêj, tañ êmac êndu atomja nañ sa.

54 Mago êndêj tañ gêj tonec, tañ ê su nañ, oc êsô gêj teñgeñja sa, ma gêj tonec, tañ êmac êndu nañ, oc êsô gêj, tañ êmac êndu atomja nañ sa, go biñ, tañ teto gêc nañ, étu anô gebe

“Ñac tañ kêku ñacio tulu nañ, gesen gêmacanô tau su.

55 O gêmacanô tau, aôm kôku ñacio tulu ñajanô gêc ondoc.

O gêmacanô tau, nêm kêm tau ondoc.”

56 Sec kêtû gêmacanô ñakém, ma biñsu kêtû sec ñajançai.

57 Mago ñanjej êndêj Anôtô, tañ kékêj aéac taku ñacio tulu kêtû aéacnêj Apômtau Jesu Kilisiña.

58 O ñoc lasitêwaace, amboac tonaj atu lau ñajanja to amoa nêm ñajanêj. Anam Apômtaunê kôm ênam amac auc ñapanj. Ma ajala gebe kolenj, tañ anam êtu Apômtauja nañ, oc anam ñaôma atom.

16

Da tanam Anôtônê lau saja

1 Galoc biñ êpi awa ênam Anôtônê lau saja. Añgôm êtôm biñ, tañ kajatu gêdêj gôlôac dabuñ Galatanja gebe sêngômja nañ.

2 Étôm woke ɳabêc ɳamataŋa samob amac samob êndêŋêndêŋgeŋ anac awa sa ênêc tauŋa êtôm gêŋ, taŋ gêc amacŋa naŋ, ec êndêŋ taŋ jaô lasê amac naŋ, ajoŋ da sa ɳalêŋ ɳawapac atom.

3 Aê jaô lasê amac su acgom, go jasakŋi lau, taŋ amac alic êa  ac t  t  m naŋ, topapia   wa   s  ac san   s  na Jerusalem gebe s  k  ŋ n  m moasiŋ êndêŋ lau ôn  .

4 Embe jalic êt  m gebe tauc jas  l  ŋ, go   s  ac s  s  l  ŋ s  wiŋ a  .

Paulu tae g  jam n   l  ŋ ɳag  d  

5 A   jana Makedonia su acgom, go jand  ŋ amac jawac, gabe jasa Makedo-nianjageŋ jawac.

6 A   oc jamoa jawiŋ amac ɳasawa ec, moae jamoa e kom     mbacn  . Go amac anam a   sa to ak  ŋ a   jasa ɳoc l  ŋ ɳag  d     tiam.

7 A   gabe jalic amac t  l  geŋ ma jawi amac siŋ sebenj atom. A   ta  c k  ka gebe Ap  mtau embe   l  c sa, go jan  g  ŋ jawiŋ amac ɳasawa ec balin  .

8 A   jamoa Epese tonec e Pentekost   mbacn  ,

9 gebe katam teŋ g  l  c su samucgeŋ g  d  ŋ a  , tec janam k  m tojan  geŋ, mago ɳoc soŋo-soŋo ta  sam tec s  moa.

10 Timote embe   wac, naŋ amoasiŋ ej ec ôli andaŋ amac gebe ej g  jam Ap  mtaun   k  m k  t  m a   tauc.

11 Teŋ   lic ej amboac g  ŋ ɳa  ma atom. Anam ej sa to ak  ŋ ej tobiŋmal  geŋ ênd  ŋ a     mu   m  e   tiam, gebe a   to lasit  wai a  ŋ ej.

12 Biŋ   pi lasiŋi Apolo amboac tonec. A   kateŋ ej k  tu dim ta  sam su gebe   wiŋ lasit  wai ênd  ŋ amac   wac. Mago ej ta  c g  jam gebe   wac galoc atom, ɳasawa teŋ embe   t  ap l  ŋ ɳajam teŋ sa, go   wac.

Paulu g  jac mata n   biŋ

13 Anam jali to ak  ŋ   wiŋ ma ak   ɳajaŋa at  m ɳacgeŋ.

14 Aŋg  m n  m g  ŋ samob tot  mtac   wiŋgeŋ.

15 O lasit  waac, amac ajala Stepana to n   g  l  c.   s  ac lau buŋa ɳamataŋa anga gam  ŋ Akaiaŋa ma s  k  ŋ tauŋ s  jam sakiŋ An  t  n   lau s  jec ɳawaeg  .

16 A   jal  ŋ biŋ amac gebe as   lau amboac tonan   ɳalabu êt  m as     s  ac samob, taŋ s  jam sakiŋ to sim tauŋ su sakiŋ tonan  ŋ naŋ, ɳalabu amboac tonan  .

17 A   t  tac ɳajam gebe Stepana ag  c Potunata ma Akaika d  d  ŋ a   s  m  e   s  j   amac samob su.

18   s  ac tonan   s  lau amac to a  acn  ŋ ɳal  l  m. Tec atoc lau amboac tonan   saman  .

19 G  l  c dabuŋ Asia Saun  ŋ aweiŋ g  jac amac. Akwila ag  c Priska to g  l  c dabuŋ, taŋ s  kac sa anga   s  ag  cn  ŋ andu naŋ, aweiŋ g  jac amac ɳan   k  tu Ap  mtauŋa.

20 Lasit  wai samob aweiŋ g  jac amac. A   moal  c ta  m to ak  c ta  m sa êt  m An  t  n   lau n  ŋ m  t  .

21 A   Paulu tauc kato biŋ aoc g  jac amacŋa tonec ɳa tauc lemoc.

22 Teŋ embe t  tac   wiŋ Ap  mtau atom, oc An  t     puc boa ej. Marana t   (ɳam gebe O Ap  mtau ôm  eŋ).

23 Ap  mtau Jesu n   moasiŋ wac  pi amac.

24 A   t  tac   wiŋ amac samob, taŋ Kilisi Jesu g  b  ŋ a  ac t  ŋ naŋ.

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêñj lau KORINTI

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêñj lau Korintja nec ñjac tau keto gêdêñj ñjasawa teñ, tañ ênê to gôlôac Korintja nêñ biñ kêlêsa tau ñjasec nañ. Lau buña ñagêdô oc sêli tauñ sa gêdêñj Paulu ma sêbu ej ñajaña, mago ej gêjam awa su ñjanôgeñ gebe sê wama tauñmanj. Lau tau sêwi nêñ kisa siñ, tec keto nê kêtû samuc ñawae gêdêñj êsêac gêja.

Papia ñasêbu ñamataña Paulu keto biñ kêlêsa tau to kêlênsôj ej to gôlôac Korintja nañ acgom, go gêwa ej keto nê biñ ñajaña kepeñ lau, tañ sêbu ej to sêli tauñ sa gêdêñj ej nañ, ñam sa e kêsôm nê têtac ñajam lasê kêpi lau tau gebe taëñ gêjam tauñ e sêjam tauñ ôkwi ma sê wama tauñ, sêgôm kêtû nê papia ñajaña tônêña. Go keteñ gôlôac tau gebe sêkêñ nêñ da kapôêñgeñ sênam lau buña ñalêlôm sawa aنجa Judaia nañ sa. Gocgo kêkac biñ su tau ma gêwa nê sakij sa gebe aposolo ñanô teñ ej. Ej keto biñ tonaj gêdêñj Korintwaga luagêcñj, tañ sêbu Paulu gebe aposolo dansañ ej ma sêboa tauñ sa sebe aposolo ñanô êsêac tauñgeñ nañ.

Nadênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau to gôlôac Korintja nêñ biñ 1:12-7:16
3. Da kêtû lau buña Judaiaña 8:2-9:15
4. Paulu kêpuc biñ su tau to gêwa tau sa gebe aposolo ñanô teñ ej 10:1-13:10
5. Paulu gêjac mata nê papia 13:11-14

Paulu gêjac m nê papia ma gêjam dañge Anôtô

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kékalem aê nañ, agêc lasic Timote, aêagêcma biñ êndêñ Anôtôñê gôlôac amac, tañ aŋgôñ Korinti to êndêñ Anôtôñê lau samob, tañ ajam Akaia aucgeñ aŋgôñ nañ.

² Tameñi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndêñ amac êwac.

³ Talanem Anôtô, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi tama ej. Aêac Tameñi ej, tañ kêtû taê walô ñatau to gêjam malô samob ñaAnôtô.

⁴ Ej gêjam malô aêac gêdêñj tañ nêñ gêjwapac tokaiñ-tokaiñ kêtap aêac sa nañ, e tauñ tatôm gebe tanam malô êsêac, tañ sêmoa gêjwapac tokaiñ-tokaiñ ñalêlôm nañ, ña biñmalô, tañ Anôtô gêjam malô aêac tauñ nañ.

⁵ Kilisinê ñandañ mêmêkêsalê aêac auc, mago Kilisinê gêjam malô aêacña mêmêkêsalê aêac auc amboac tonanjeñ.

⁶ Aêac embe aôc gêjwapac, go aôc êtu ênam malô amac to ênam amac kêsinja. Ma Anôtô embe ênam malô aêac, go êngôm êtu ênam malô amacña, gebe êngôm nêm ñalêlôm ñajaña êsa e aôc gêjwapac totêmtac êpa sugeñ atôm aêac aôc gêjwapac tau tonaj.

⁷ Aêac taêñ kêka amac amoá ma ajala gebe amac, tañ aêc gêjwapac awiñ aêac nañ, awé kainj Anôtôñê gêjam malô aêacña awiñ amboac tonaj.

⁸ O lasitêwaac, aêac abe ansañ gêjwapac, tañ kêtap aêac sa aنجa Asia nañ, auc êndêñ amac atom. Gêjwapac tau kêlêlêc aêacma ôliñwalô su ma kêkônij aêac tôñ ñjanôgeñ e atan tauñ gebe atu lau gêbacgac.

9 Aêac tauñ asaê gebe sêkic aêacma biñ sugac. Mago gêj tau gêgôm aêac kêtû êwa ma kauc saja gebe taêj êka tauñ ma tekweñ saki atom, taêj êka Anôtô, tauñ gêju ñacmatê dêdi sa nañ taugen.

10 En gêjam aêac kêsi anga gêmac ñaçaclai ônê ma oc ênam aêac kêsi. Aêac akêj mateñ engeñ gebe ênam aêac kêsi êtiäm.

11 Ma amac anam aêac sa aten meç êtu aêacşa êwiñmañ. Anôtô oc êjô lau taêsam nêj meç, ma ej ëmoasiñ aêac e lau taêsam sênam dañge ej êtu aêacşa.

Paulu kêtû ñacleñ lau Korinti sebej atom nañ ñam

12 Aêacma waer ñam tau tonec gebe aêacma awa ñjalêlômja gêwa sa gêdêj aêac gebe asa ma lêj amoä nom atôm Anôtônê lau tolajöñêm sawagenj. Kauc ñamalacşa gêjam gôliñ aêac atom, Anôtônê moasiñ gêjam gôliñ aêac. Ma lêj tau tonanj aêac asa ajac ñawaegenj gêdêj amoä awiñ amac amboac tonanjenj.

13 Gebe aêac ato biñ kainj teñ gêdêj amac atom, ato biñ, tauñ amac atôm gebe asam to ajala nañgeñ. Aê taêc kêka gebe oc ajala biñ tau tomalagenj,

14 amboac ajala aêacma biñ ñatênageñ su gebe êndêj Apômtau Jesu nê bêc aêac atu nêm waem ñam, amboac amac atu ma waer ñam.

15 Aê taêc gêjam biñ tonanj kêtû tôngac, tec gabe jandêj amac jawac êmuñ acgom, gebe atap moasiñ sa êtu dim luagêc.

16 Aê gabe jasa amacnêm gamêñjageñ jana Makedonia. Ma anja Makedonia gabe jamu jandêj amac jawac êtiäm, gebe anam aê sa ma akêj aê jana Judaia.

17 Aê gabe jasa ñoc lêj amboac tonanj, tec taêc gêjam biñ paliñpaliñgeñ me. Me gêj, tauñ taêc gêjam kêtû tông gebe jañgôm nañ, oc taêc gêjam kêtôm kauc ñamalacşa ma jañom “aêc, aêc” to “masi, masi” êpi tageñ me.

18 Anôtô ej ñac ñañej, tec kêjala gebe aêacma biñ gêdêj amac kêtû “aêc” to “masi” kêpi tageñ nec atom,

19 gebe Anôtônê Latu Jesu Kilisi, tauñ aêagêc Silwana ma Timote ajam mêtê kêpi ej gêdêj amac nañ, nê biñ aec to masl nec atom. Gêdêj tauñ Kilisi gêmêj nañ, Anôtô gêlôc gebe “Aec.”

20 Kilisi gêlôc gêdêj Anôtônê biñ samob, tauñ gêjac mata nañ. Kêtû tonanjenj aêac tasôm gebe “Bijnjanô” kêtû Kilisiña gebe talambinj Anôtô.

21 ñac tauñ kêpuc aêac to amac tông tamoa dawiñ Kilisi ma gen oso aêac nañ, Anôtô tau.

22 En kepeñ nê ñatalô kêpi aêac, tec tatu ênê gêj, ma kakêj ñalau Dabuñ kêsêp aêacnêj ñjalêlôm kêtû ñakamaclauñ êtu gêj, tauñ gebe êkêj êndêj aêacşa nañ.

23 Aê aoc gêjac Anôtô gebe mêtêwa ñoc ñjalêlôm sa êndêj amac gebe taêc walô amac, tec gaja Korinti atom tageñ gebe jañgôm amac sec atom.

24 Aêac atu amacnêm akêj gêwiñ ñataui atom, amac akêj gêwiñ ñajaña tec amoa. Tagenj aêac abe anam kôm awiñ amac gebe têmtac ñajam êsa.

2

1 Aê taêc gêjam kêtû tông gêc ñoc ñjalêlômgeñ gebe jandêj amac jawac atom, gebe jañgôm nêm ñjalêlôm ñawapac êsa êtiäm atom.

2 Gebe aê embe jañgôm amacnêm ñjalêlôm ñawapac êsa, asa oc êngôm aê têtac ñajam êsa. Lau teñ sêmoa gebe sêngômja atom, lau tauñ gagôm nêj ñjalêlôm ñawapac kêsa nañgeñ.

3 Aê kato biñ tonanj gebe aê embe jawac, go anjôm ñoc ñjalêlôm ñawapac êsa atom, gebe kôm tonec gêjac amac ñawae gebe anjôm aê têtac ñajam êsa.

Aê kakêj gêwiñ gebe aê embe jamoa totêtac ñajamgeñ, go amac samob amoatotêmtac ñajam amboac tonanjen.

⁴ Aê kato papia tau tonaj gêdêj amac tonjoc ñalêlôm ñawapac to ñatutucgeñ ma tomatocsulugen. Aê kato kêtû jañgôm nêm ñalêlôm ñawapac êsaña nec atom, kato gebe ajala aê têtac gêwiñ amac ñanôgeñja.

Korinti sêscu ñjac, tanj gêgôm sec naj, nê biñ ôkwi

⁵ Ñac teñ embe êli biñ sa, oc êngôm aê tauc ñioc ñalêlôm ñawapac êsa atom, êkêj wapac amacnêm ñagêdô. Aê gabe jasôm gebe êkêj wapac êndêj amac samob nec atom, gabe jakônij ej samucgeñ atom.

⁶ Ñac tau kêtap nê sec ñagêjô anja lau taësam nêj sa sugac, tec kêtôm.

⁷ Amboac tonaj galoc asa ñalêj teñ ma asuc ênê biñ ôkwi to anam malô ej gebe nê ñalêlôm ñawapac êlêlêc e êngôm tau paliñ nec atom.

⁸ Kêtû tonanjen aê jalêj biñ amac gebe êtôc nêm têmtac gêwiñ ejña ênêc awê êndêj ej êtiam.

⁹ Papia tanj kato gêdêj amac nañ, ñam tau tonec gebe jansaê amac gebe jajala amac oc tañem wamu aêjoc biñ samob me masi.

¹⁰ Amac embe asuc ñac teñ nê biñ ôkwi, aê oc jasuc ôkwi amboac tonaj. Biñ jasuc ôkwiña teñ embe ênêc, oc jasuc ôkwi êtu janam amac saña jakô Kilisi lanjônêm.

¹¹ Aêac tanac jao tauñ êndêj Sadañ gebe ênsau êc aêac atom. Aêac tajam kauc ênê gênylêlôm atom.

Paulu gêmoa Troas tonê ñalêlôm ñatutucgeñ

¹² Gêdêj tanj gaô lasê Troas gabe jasôm Kilisinê ñawae ñajam lasê nañ, galic gebe Apômtau gêlêc katam teñ su gêdêj aê gebe janam kôm.

¹³ Mago gamoa totêtac malôgen atom, ñam gebe katap lasic Titi sa atom, tec kékam êsêac lemenj ma gaja Makedonia.

¹⁴ Mago danje êndêj Anôtô. Ej kékêj aêac, tanj Kilisi gêbiñ aêac tõñ nañ, awaka ênê wae kêku ñacio tulunja sa. Ma kékêj aêac gebe aoc Kilisinê wae lasê ênam gamêj samob auc êtôm ñamalu ñajam, tanj gêjam gamêj popoc nañ.

¹⁵ Gebe Anôtô gêlic aêac atu Kilisinê gênylmalu amoat lau, tanj Anôtô ênam êsêac kêsi to lau, tanj sênaña nañ ñalêlôm.

¹⁶ Lau ñamakeñ sêju amboac ñjasu gêmacanôja, tanj gesen êsêac nañ. Lau ñamakeñ sêju amboac ñjamalu ñajam, tanj kêsa anja gamêj sêngôj mateñ jaliñja ma kékêj êsêac sêngôj mateñ jali. Asa kêtôm sakiñ amboac tonaj.

¹⁷ Aêac atulu Anôtône mêtê amboac lau taësam sêgôm kêtû awaña nañ atom. Anôtô kêsakij aêac, tec asôm ênê mêtê lasê tonjalêlôm ñawageñ akô Anôtô lanjônêm, asôm kêtôm Kilisi gêbiñ aêac tõñ.

3

Poac wakuc ñasakiñwaga

¹ Galoc amac alic aêac amboac akiañ tauñ sa kêtiam me. Me moae aêac apô lêna papia êwa aêac sa êndêj amacna, me apô lêna amacnêm papia êwa aêac sa êndêj lauña kêtôm lau ñagêdô sêkôc-sêkôc nec me.

² Aêacma papia êwa aêac saña nañ amac taôm. Papia tau tetô kêsêp aêacma ñalêlôm, lau samob têtôm gebe sêjala to sêsam.

³ Biñ tau gêc awê gebe amac atu Kilisinê papia, tanj kékêj gêdêj aêac gebe asakinj. Ej keto papia tau ña busa kêsêp poc tapa atom, keto ña Anôtô mata jali nê ñalau kêsêp ñjamalacnêj ñalêlôm.

4 Kilisi kewaka aêac akêj gêwinq sa e ôlinq andaq Anôto, tec asôm tonaq.

5 Aêac tauq atôm gebe tauq taêj ênam biq to anam kôm amboac tonaq atom. Aêac atôm kôm tau naq ñam kêsêp Anôtôhagen.

6 Enj kêpuc aêac tôj e atu poac wakuc ñasakijwaga. Poac wakuc tau ñam kêsêp bijsu tetona atom, kêsêp Njalau, gebe bijsu tetona tec gesenj ñamalac su, mago Njalau kékêj êsêac sêngôj mateq jali.

7 Bijsu tanj Anôtô keto kêsêp poc naq, mënjkêsa tonawasigej elau Israel têtôm gebe sêlic Mose lanjôanô atom kétu ñawasi, tanj gêjam lanjôanô auc naqna. Tagenj ñawasi tau tonaq gê su kêtiam. Bijsu tanj kétu gêmacanô ñasakijwaga embe êmêj tonawasi amboac tonaq,

8 go ñawasi, tanj êsap sakinj Njalauja tôj naq, oc êlêlêc su.

9 Sakinj tanj kêmêtôc ñamalac gebe sênaqna naq, kêtap ñawasi sa, ma sakinj, tanj kêmasaq ñamalacnêj biq e Anôtô gêlic êsêac têtu lau gêdêj naq, kêtap ñawasi sa kêmâtêl su atom me.

10 Tec ñawasi ônêja embe tanam dôj épi ñawasi tonec, oc talic gebe ñawasi ñanô atom, ñam gebe sakinj tonec ñawasi kêtelêc ñêngêj su.

11 Embe gêj, tanj ê su naq, êtap ñawasi amboac tonaq sa, go gêj, tanj ênêc tengegenja naq, êtap ñawasi sa êlêlêc su.

12 Aêac akêj mateq biq amboac tonaq, tec amoat totêntac kêpa sugenj.

13 Aêac atôm Mose atom. Enj gêsaq lanjôanô ña obo auc, gebe lau Israel sêlic ñawasi ê su ênaqja aنجga lanjôanô naq atom.

14 Ma êsêacnêj ñjalêlôm ñadani kësa. Kêtôm têm sêsam poac lanjwa ñabinj, go obo tonaq gêsaq biq auc ñapaq e mënjkêdêj galoc, sêkôc obo tau su atom, gebe Kilisi tauqenj kêtôm gebe êkac obo tau su.

15 Biñjanô, kêtôm têm samob, gêj sêsam Mosenê biq lasê naq, obo tau tonaq gêsaq êsêacnêj ñjalêlôm auc e mënjkêdêj galoc.

16 Mago Israel embe sênam tauq ôkwi êndêj Apômtau, go êkac obo tau su.

17 Apômtau ej Njalau. Ma Apômtaunê Njalau embe êmoa êwiq ñamalac, go êngamboac êsêac su sêmoa nêj lêtêgej.

18 Aêac tec obo gêsaq aêac lanjôanô auc atom nec, tatôm tasalakatu, tanj Apômtaunê ñawasi jakêpô lau e Apômtau Njalau êkêj aêac tapô tauq ôkwi tatôm ej tau katu ma tawê kaij ñawasi to ñawasi.

4

Anôtônenê awamata kêsêp kunom

1 Anôtô taê walô aêac, tec kékêj sakinj tonaq gêdêj aêac. Amboac tonaq aêac tatu goloj atom.

2 Aêac akac tauq su aنجga gêj, tanj kësiq tau ma kêtôm gebe êngôm aêac majen êsana naq. Aêac asêlén asa lêj dansaq atom ma ajam Anôtônenê biq ôkwi atom. Aêac aoc biñjanô lasê akô Anôtô lanjônêm e awaka tauq sa gêdêj lau samob, tanj sêkêj tanj nêj awa ñjalêlôm ña naq.

3 Njawae ñajam, tanj ajam naq, embe êsinj tau, go êsinj tau êndêj lau, tanj oc sênaqna naqnej.

4 Èsêac sêkêj gêwinq atom gebe nom tonec ñanjatausêga gêsaq nêj ñjalêlôm auc e ñakesec kësa ma sêlic ñawê, tanj kësa aنجga ñawae ñajam naq atom. Njawae ñajam tau gêwa Kilisi, tanj kétu Anôtô katu solop naq, nê ñawasi to.

5 Gebe aêac ajam mêtê kêpi aêac tauq atom, awa Jesu Kilisi sa gebe ej Apômtau ma aêac tauq gebe atu amacnêm saki ñwaga katu Jesuna.

6 Anôtô tauj kêsôm gebe ñawê êsa aŋga ñakesec naŋ, kékêj aêacma ñalêlôm ñawê kësa. Ñawê tau ñam kêsêp ajala Anôtônê ñawasi, tauj gêc Kilisi laŋðanô naŋ.

7 Mago awamata, tauj awê kainj naŋ, kêsêp aêacma ñalêlôm amboac kêsêp ku, tauj sêpac ña nom naŋ, gebe ñaclai ñamôkê ênêc awê gebe aŋga aêac tauj ma atom, aŋga Anôtônêgeŋ.

8 Gêñwapac tokainj kélêsuc aêacgeŋ, mago kélêsa aêac popoc atom. Aêac aêgo tauj, mago katuj gêbac atom.

9 Lau sêjanda aêac, mago Anôtô gêwi aêac siŋ atom. Sêku aêac tulu, mago sesenj aêac su atom.

10 Aêac aôc Jesu gêmac êndu këpi aêac ôliŋ ñapaŋ, gebe Jesu gêmoa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôliŋ amboac tonanjeŋ.

11 Aêac amoas mateŋ jali, mago asa panj gêmac ñalêndaŋ ñapaŋ kêtû Jesuŋa, gebe Jesu gêmoa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôliŋ mêtê-mêtê.

12 Amboac tonaj ñaclai tamac ênduŋa gêjam kôm këpi aêac, ma ñaclai danjôŋ matenj jalinj gêjam kôm këpi amac.

13 Teto gec gebe "Aê kakêj gêwiŋ tec kasôm lasê." Njalau tauj kakac ñac tonaj e kékêj gêwiŋ naŋ, kékac aêac amboac tonanjeŋ. Tec aêac akêj gêwiŋ ma asôm lasê amboac tonaj.

14 Aêac ajala gebe Ñac tauj gêju Apômtau Jesu gêdi sa naŋ, oc êju aêac andi sa awiŋ Jesu to êkêj aêac awiŋ amac takô eŋ laŋðonêmja.

15 Biŋ samob tonaj kësa kêtû amacŋa. Anôtônê moasiŋ embe ênam sêga aŋga launêŋ, go êsêacnêŋ mec danjeŋa êtu dani êlêlêc e Anôtônê ñawasi êsa.

Tasa neŋ leŋ totakêj êwiŋgeŋ

16 Amboac tonaj aêac atu goloŋ atom. Aêac ôliŋ embe êtu sec, ma êtu sec. Mago aêacma ñalêlôm êtu wakuc êtôm bêcgeŋ,

17 gebe ma gêñwapac gêgôm aêac têlageŋ ma asaê amboac ñagaô naŋ, êkêj ñawasi tenjeŋja kapôeŋ êlêlêc gêñwapac su ñêŋgeŋ.

18 Aêac mateŋ gê gêŋ, tauj mateŋjanô talic sapu naŋ, gebe gêŋ, tauj mateŋjanô talic naŋ, ê su, mago gêŋ, tauj talic sapu naŋ, oc ênêc tenjeŋ.

5

1 Aêac ajala gebe aêacma bec nomŋa tonec embe etoc su, go Anôtô êkêj andu teŋ êndêŋ aêac. Andu tau, tauj ñamalac sêkwê ña lemeŋ atom naŋ êkô undambêŋ teŋjeŋ.

2 Amboac tonaj aêac aeŋ olinj to ajam aweŋ su ma andu undambêŋa gebe êkwa aêac auc.

3 Embe êkwa aêac auc, go têtap aêac sa toolij ñaôma atom.

4 Aêac aŋgôŋ bec ôlinjha tonec amoas, tec aeŋ olinj tauj toma ñalêlôm ñawapacgeŋ. Aêac abe akwalec bec tau tonec su atom, abe asô bec undambêŋa êkwa aêac auc êwiŋ, gebe gêŋ mata jali tau mêtê-nam gêŋ mêtê-mêtê auc.

5 Ñac tauj kêmasaŋ aêac kêtû gêŋ tonajnaŋ naŋ, Anôtô tau, ma kékêj Njalau gêdêŋ aêac kêtû ñakamaclauŋ.

6 Amboac tonaj aêac têntac kêpa su ñapaŋ ma ajala gebe têm, tauj amoas ôlinjgeŋ naŋ, kêtôm amoas gamêŋ jaba ma amoas jaêc Apômtau.

7 Aêac alic ñanô atom, ma akêj gêwiŋgeŋ ma tec asa ma lêŋ.

8 Aêac têntac kêpa sugenj ma têntac gêwiŋ kêtêlêc gebe awi olinj tonec ñabec siŋ ma aŋgôŋ ma malacmôkê awiŋ Apômtau.

9 Aêac amoas malacmôkê me amoas jaêc, tec atu kêka-kêka gebe Anôtô êlic aêac ênac mataanô ñajam.

10 Gebe aêac samob oc tatu awê natakô Kilisinê lêpôij mêtôcja nêmja, gebe aêac samob êndêj-êndêjgej tatap ñagêjô sa êjô ñajam to sec, tan dagôm gedêj têm tamoas toôlingej nañ.

Sakinj daê wamaña

11 Aêac ajala biñ atêc Apômtauña ñam tec ajam kôm kêpi lau gebe sênam tauñ ôkwi. Anôtô kêjala aêacgac ma aê taêc kêka gebe amac ajala aê gêc nêm ñalêlôm amboac tonanjej.

12 Aêac abe awaka tauñ waenj sa êndêj amac êtiamêtiam atom. Aêac abe êkêli amac e awaka aêac sa atu amac waem ñam gebe amac ajô lau, tan tetoc tauñ sa gêj dêmôêjana, mago têtôm gebe tetoc tauñ sa gêj ñalêlômja atom nañ aweiñ.

13 Aêac embe amoas atôm lau meloc, go amoas amboac tonajj êtu Anôtôna me embe amoas tokauc ñawa, go amoas amboac tonajj êtu amacna.

14 Kilisinê têtac gêwînj ñjanô kêkac aêac, tec aêac ajala gebe ñjac tagej gêmac êndu kêtua lau samobia, amboac tonajj tec kêtôm lau samob sêmac êndu sugac.

15 Enj gêmac êndu gêjô lau samob su gebe lau, tanj sêmoa matej jali nañ, sêmoa matej jali êtu sêmoasiñ tauñja atom, sêmoa êtu sênam sakinj ñjac, tanj gêmac êndu gêjô êsêac ma gêdi sa nañjagenj.

16 Amboac tonajj aêac ajam dôj ñjac teñj ña lêj ñamalacja kêtiam atom. Gêmuñgej tec ajam dôj Kilisi ña lêj ñamalacja, mago galoc ajala enj amboac tonajj kêtiam atom.

17 Amboac tonajj ñjac teñj embe Kilisi êmbiñ enj tôj, go êtu gêj wakuc teñj. Alic acgom, gêj lañgwa gêjana su ma gêj wakuc mêtjkësa.

18 Gêj samob tonajj ñam Anôtô, tanj kékêj Kilisi gebe ê wama aêac êndêj tau ma kékêj sakinj wamaña gêdêj aêac.

19 Anôtô gêmoa gêwînj Kilisi ma gê wama ñamalac samob gêdêj tau. Enj tanj gêjam nêj geo kêtiam atom ma kékêj aêac asom Anôtô gê wama ñamalacja ñawae lasê.

20 Kilisi kêsakinj aêac gebe ajô enj su ma Anôtô kékêj aêac gebe alêj biñ amac. Tec atenj amac ajô Kilisi gebe Ansujj taôm êndêj Anôtô gebe ê wama amac êndêj tau.

21 Kilisi gêjam kauc sec, mago Anôtô kékêj enj kêtua sec ñam gêjô aêac su gebe aêac, tanj Kilisi gêbiñ aêac tôj nañ, tawê kaiñ Anôtônê bingêdêj.

6

1 Aêac tanj ajam kôm awiñ Anôtô nañ, alêj biñ amac gebe Akôc Anôtônê moasiñ sa ñaômagej atom.

2 Anôtô kêsôm gebe

“Aê kakêj tanjoc aôm gêdêj noc ñajam
ma gajam aôm sa gêdêj bêc gajam aôm kêsina.”

Alic acgom, galoc noc ñajam tau, galoc bêc gêjam aêac kêsina.

3 Aêac agôm gêj teñj, tanj kélênsôj lau nañ atom, gebe sêmbu aêacma sakinj atom.

4 Gêj samob, tanj agôm nañ, kewaka aêac sa gebe atu Anôtônê sakinjwaga. Aêac aôc gêjwapac totêntac kêpa sugerj ma amoas toma ñalêlôm ñawapac. Aêac apô lêna tauñ to aنجôñ jageo.

⁵ Èsêac sêjac aêac to sêkêj aêac aنجôŋ kapoacwalô. Aêac asêp lau sêli awenj sa to ɳaonda ɳalêlôm. Aêac ajam koleŋ aim tauŋ sugenj. Aêac aêc bêc atom to mo gêjô aêac.

⁶ Aêac amoia toma ɳalêlôm ɳawa to ajala biŋ ɳam. Aêac aê launêj biŋ tōŋ ma amoia totêntac wapôm genj. ɳalau Dêbuŋ gêwê aêac ma têntac gêwiŋ totêntac makengenj.

⁷ Aêac asôm biŋjanô lasê ma Anôtônê ɳaclai kêpuc aêac tōŋ. Biŋgêdêj ɳalaukasap kêkêli aêac to gêjam aêac kêsi.

⁸ Nagêdô tetoc aêac sa ma ɳagêdô sêgôm aêac majenj. Nagêdô sêsôm aêac waeŋ sec, ɳagêdô sêsôm waeŋ ɳajam. Nagêdô sêsôm aêac gebe dansanjtêna, mago asôm biŋjanôgenj.

⁹ Aêac amoia amboac lau sêjam kauc aêac, mago sêjala aêac kêtû tōŋ. Aêac amoia amboac amac êndu, mago amoia mateŋ jaligac. Èsêac sêkic aêacma biŋ, mago sêjac aêac êndu atom.

¹⁰ Aêac amoia amboac lau toŋalêlôm ɳawapac, mago amoia totêntac ɳajamgenj ɳapaj. Aêac amoia amboac lau ɳalêlôm sawa, mago amoasiŋ lau taêsam. Aêac amoia amboac gêŋ teŋ gêc aêacna atom, mago atu gêŋ samob ɳatau.

¹¹ O amac lau Korinti, aêac asôm ma biŋ gêdêj amac gêc awêgeŋ to êlêc ma ɳalêlôm ɳakatam su gêdêj amac.

¹² Aêac agamiŋ ma ɳalêlôm gêdêj amac atom, mago amac agaminj nêm ɳalêlôm gêdêj aêac.

¹³ Akêj ɳajam êjô ɳajammaŋ. Aê kasôm ɳoc biŋ gêdêj amac amboac kasôm gêdêj ɳoc ɳapalê. Alêc nêm ɳalêlôm ɳakatam su êndêj aêac.

Aêac tatu Anôtônê lôm dabur

¹⁴ Ambiŋ taôm tōŋ taminj lau-sêkêŋgêwiŋ-atomwaga to anam kôm awiŋ èsêac atom. Biŋgêdêj agêc biŋ geo sênam kôm sêwiŋ tauŋ amboac ondoc. ɳawê agêc ɳakesec sêslêj sêwiŋ tauŋ amboac ondoc.

¹⁵ Kilisi agêc Sadarj nêŋ biŋ kêpi tagenj me. Nac tanj kêkêj gêwiŋ agêc ɳac, tanj kêkêj gêwiŋ atom naŋ, sêwê kainj gêŋ tagenj amboac ondoc.

¹⁶ Anôtônê lôm dabur ma lôm gwamŋa ɳam tagenj me. Amac ajala gebe aêac tatu Anôtô mata jali nê lôm dabur kêtôm Anôtô tau kêsôm gebe “Aê jakwê ɳoc andu sa jaŋgôŋ jawiŋ èsêac to jasêlêŋ jamoa èsêac ɳalêlôm.

Aê oc jatu èsêacnêŋ Anôtô
to èsêac oc têtu aêjoc lau.

¹⁷ Tec akac taôm su aŋga èsêacnêŋ ma êngamij taôm êndêj èsêac.
Apômtaunê biŋ tau tonaj.

Amoasac gêŋ ɳatêmuŋ atom, go jakôc amac sa

¹⁸ ma jatu amac Tamemi ma amac atu aê latucio to ɳac.
Apômtau ɳaniniŋ ɳatau nê biŋ tau tonaj.”

7

¹ O lauace, Anôtô gêjac mata biŋ gêdêj aêac, tec takwasinj ôliŋ to ɳalêlôm ɳajec samob su ma tanac dabinj tauŋ tatu lau dabur tasa nêŋ lêŋ totat c Anôtôgenj.

Lau Korinti sêjam tauŋ ôkwi, tec Paulu têtac ɳajam kêsa

² Akêj ɳasawa êndêj aêac aŋga nêm ɳalêlôm. Aêac agôm keso gêdêj ɳac teŋ atom, aseŋ ɳac teŋ su atom ma awê ɳac teŋ auc kêtû nê awanya atom.

3 Aê kasôm biñ tonan gebe jamêtôc amacnja atom. Aê kasôm biñ gêmuiñ su gebe aêac têntac gêwiñ amac ñanôgeñ, tec tamoa maten jali dawinj tauñ, ma tamac êndu dawinj tauñ amboac tonangeñ.

4 Aê taêc kêpa amac su kasôm amac waem kêtû tapa. Gêjwapac gêgôm aêac ñanô, mago Anôtô gêjam malô aêacnja gêjam aê auc to têntac ñajam kêsalê aê auc.

5 Gêdêj tanj aô lasê Makedonia su nañ, ñasawa alêwañ tauñja teñ gêc atom, gêjwapac kékôm aêac aucgeñ. Aêac ôlinj kêtap siñ sa ma atêc tauñ gêc ma ñalêlôm.

6 Mago Anôtô, tanj gêjam malô lau-ñalêlôm-ñawapacwaga nañ, kêsakinj Titi méngeô lasê aêac tageñ tec gêjam malô aêac nec atom, amac ajam malô en ñawaeñ nañ méngejam malô aêac gêwiñgoc. Eñ gêjac miñ gêdêj aêac gebe ajam awem su aê to atanj aê ma nêm ñalêlôm kêkac amac aêña, tec têtac ñajam kêtêlêc.

8 Aê têtac sec gêdêj tauç ñanô kêtû ñoc papia, tanj kato gagôm amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsajna nañ atom. Aê galic papia, tanj kato e gêgôm amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsa fêlageñ nañ ma têtac sec gêdêj tau ñagec.

9 Ma galoc aê têtac ñajam kêsa. Têtac ñajam kêtû nêm ñalêlôm ñawapac kêsa samucgeñja nec atom kêtû amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsa e ajam taôm òkwiña. Amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsa ñam kêsêp Anôtô, abacma biñ gêgôm amac atu sec atom.

10 Gebe ñalêlôm ñawapac, tanj ñam kêsap Anôtôja nañ, êkac aêac e tanam tauñ òkwi natatap moasiñ Anôtô ênam aêac kësiña sa. Ñalêlôm ñawapac tonanj êkêj wapac lau teñ êtiam atom. Mago ñalêlôm ñawapac, tanj ñam kêsêp nomija nañ, tec êkêj aêac tamac êndu.

11 Alic acgom, nêm ñalêlôm ñawapac, tanj ñam kêsêp Anôtô nañ, kêkac amac kôm tokaiñ-tokaiñja. Kêkêj amac ôlim kêpi kêtû amansañ nêm biñña ma alic kesowaga sec. Amac atêc taôm to ajam awem su aê ma nêm ñalêlôm kêkac amac kêtû aêña. Ma amac amêtôc sec. Amacnêm kôm samob tonanj kewaka amac sa gebe awê biñ tau ñakaiñ teñ atom.

12 Amboac tonanj aê kato gêdêj amac, mago kato kêtû ñac, tanj gêgôm keso me kêtû ñac, tanj sêgôm en sec nañja atom. Masi. Aê kato gebe jakêli amac e ôlim palê aêacnja ênêc awêgeñ ma amac taôm ajala akô Anôtô lañônêmña.

13 Biñ tonanj gêgôm aêacma ñalêlôm kêtû malô.

Mago tonangeñ atom. Titi têtac ñajam gebe amac samob alau ênê ñalêlôm ñawasi kêsa. Ma ênê têtac ñajam gêgôm aêac fêntac ñajam kêsa samucgeñ.

14 Aê kalanem tauc gêdêj Titi kêtû amacnja, ma amac agôm aê majoc kêsa atom. Biñ samob, tanj asom gêdêj amac nañ biñjanô, tec ma biñ lanemija, tanj asom gêdêj Titi nañ, biñjanô amboac tonangeñ.

15 Titi kêkêj nê ñalêlôm samucgeñ gêdêj amac gebe taê gêjam lêñ amac akôc en saña. Amac tanjem wamu en ñapep ma akôc eñ sa toatêc taôm ma atêñep.

16 Aê têtac ñajam to têtac kêpa su kêtû amacnja samucgeñ.

² Gêjwapac kékôniŋ êsêac, mago sêpuc tauŋ tōŋ ma sêmoa totêntac ñajam samucgeŋ. Êsêac lau ñalêlôm sawaanô, mago sêkêŋ da totêntac wapômgeŋ sêjac ñawae.

³ Aê galic, tec jawa sa endeŋ amac gebe tauŋ nêŋ ñalêlôm kékac êsêac tec sêkêŋ da kêtôm gêŋ, taŋ gêc êsêacŋa ma sêkêŋ kélêlêc su.

⁴ Êsêac teteŋ aêac ñapan gebe alôc ma sêwê kaiŋ sakin sênam Anôtônê lau saŋa sêwiŋ.

⁵ Êsêac sêkêŋ da kêtôm aêac taêŋ kêka necgeŋ atom, êsêac sêkêŋ tauŋ samucgeŋ dêdêŋ Apômtau gêmun, ma Anôtô kêpuc êsêac tōŋ, go sêkêŋ tauŋ gêdêŋ aêac amboac tonanjeŋ.

⁶ Tec aêac asakin Titi, taŋ gêmuŋgeŋ gêjac m moasiŋ tonanj ñakoleŋ naŋ, gebe ênac dabiŋ kôm tau aŋga amacnêm.

⁷ Amac atu lau tolêlôm gêŋ samob tonec ñaiŋa, akêŋ gawiŋ, asôm mêtê, ajala biŋ, ajam kôm toôlim palêgeŋ ma têmtac gêwiŋ aêac, tec galoc atu lau tolêlôm amoasiŋ Anôtônê lauŋa êwiŋmaŋ.

⁸ Aê gabe jakac amac atom. Lau ñagêdô sêgôm toôlinj palêgeŋ, tec gabe jansaê amac gebe oc têmtac gêwiŋ ñanô amboac tonanj me masi.

⁹ Amac ajala aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiŋgac. Enj ñac tolêlôm, mago kêtû ñac ñalêlôm sawa kêtû amacŋa, gebe ênê ñalêlôm sawa tonanj êkêŋ amac atu lau tolêlôm.

¹⁰ Aê jawa ñoc taêc gêjam sa êpi biŋ tau acgom. Biŋ tonec oc êmoasiŋ amac. Gêdêŋ jala laŋwa amac ajac m kôm tau, mago ajam ñaômageŋ atom, têmtac gêwiŋ ñanôgeŋ tec ajam.

¹¹ Amboac tonanj galoc anac dabiŋ kôm tau ma aŋgôm biŋ, taŋ nêm ñalêlôm êkac amacŋa naŋ, ñanô êsa ña gêŋ, taŋ gêc amacŋa naŋ.

¹² Embe nêm ñalêlôm êkac amac ma akêŋ êtôm gêŋ, taŋ gêc amacŋa, go Anôtô êlic ñajam. Akêŋ gen, taŋ taôm apô lêna amoia naŋ atom.

¹³ Aê taêc gêjam biŋ tonec gebe lau ñagêdô sêmoa ñajam ma sêlêwaŋ tauŋgeŋ ma amac aôc gêjwapac nec atom. Amac samob atôm taômgeŋ.

¹⁴ Galoc tonec amacnêm gêŋ taêsam gêc, tec anam êsêacnêŋ sêpô Iênaŋa sa. Ma êsêacnêŋ gêŋ ñagêdô embe ênêc, go sênam amacnêm apô lênaŋa sa amboac tonanj ma amoia atôm taômgeŋ.

¹⁵ Êtôm biŋ, taŋ teto gêc gebe
“Ñac taŋ kejoŋ mana taêsam naŋ,
nê mana kélêlêc su atom.
Ma ñac, taŋ kejoŋ luagêc naŋ,
kêpô lêna atom.”

Titi to nê launêŋ biŋ

¹⁶ Aê gajam danje gêdêŋ Anôtô gebe kékac Titinê ñalêlôm e ôli palê kêsa kêtû amacŋa ma gêgôm kêtôm aê gagôm.

¹⁷ Aêac alenj biŋ ñac tau tec kékêŋ taŋa ma tau ôli palê kôm tonanjna e nê ñalêlôm kékac enj ma gêdêŋ amac gêwac.

¹⁸ Aêac asakin lasini teŋ, taŋ gôlôac dabuŋ samob sêŋô enj gêjam mêtê ñajam ñawae naŋ, tec gêwiŋ enj gêwac.

¹⁹ Mago kêtû tonanjgeŋ atom, gôlôac dabuŋ samob sêjalin enj sa gebe êsêlêŋ to ênam sakin êwiŋ aêac êtu moasiŋ tonanjna, gebe Apômtaunê wae êsa to êwaka aêacma têntac gêwiŋ kôm tonecŋa sa.

20 Aêac agôm tonaj gebe lau tenj sêngolinj bij êpi aêac êtu moasinj kapôenj, tec aêac akôc necnja atom.

21 Aêac taêj gêjam gebe aنجôm ma gêj napep sawa êtu Apômtau taugej êlicnja atom, aنجôm êtu ɣamalac sêlicnja amboac tonajgej.

22 Ma aêac asakinj lasinji tenj gêwinj. Aêac asaê ej kêtû dim taêsam kêtû kôm ɣagêdôna ma alic ej gêgôm gêj toôli palêgej. Ej taê kêpa amac su, tec ôli palê kêsa amacnja.

23 Titi tau tec jawa ej sa gebe ɣoc ɣac ej, nanj gêjam kôm kêpi amac gêwinj aê. Ma aêac lasinjagêc têtu gôlôac dabun nêj aposolo sêwaka Kilisinê wae saja.

24 Atôc nêm têmtac gêwinj êndêj êsêac ma awaka aêacma bij lanemnja, tanj asôm kêpi amac nañ sa, gôlôac samob sêjala gebe binjananô.

9

Tanam Anôtônê lau sa

1 Sakiñ tanam Anôtônê lau saña tau gêc awê, tec jato ɣabiñ êndêj amac êtiam atom.

2 Aê kajala gebe nêm ɣalêlôm kêkac amac sakiñ tonajnja, tec kalanem amac gédêj lau Makedoniaña ma kasôm gebe “Lau Akaiaña sêmasanj tauñ kêtû sakiñ tonajnja gédêj jala lañgwa sugac.” Amac waem ôlim paleña tonaj kékeli lau taêsam ma sêkôc kôm tau sa amboac tonajgej.

3 Galoc jasakinj lasitêwai tonaj sêwac, gebe bijñ, tanj kalanem amac nañ, êwaka tau sa gebe binjananô, tec amac amansañ taôm êtôm aê kasôm.

4 Aê embe jawiñ lau Makedoniaña ɣagêdô jawac ma jatap amac sa gebe amasañ taôm su atom, oc êngôm aêac, tanj taêj kêka amac nañ, majeñ ɣanô. Aê gabe jasôm bijñ êpi amac majem êsaña nec atom.

5 Kêtû bijñ tonajnja aê taêc gêjam kêtû tôj gebe janac biñsu lasitêwai tonaj, gebe sêsêlénj sêmuñ sêndêj amac sêwac ma sêncabij moasinj, tanj amac akêj ɣawae gebe asakinj nañ kwanangej. Embe anac dabij taôm amboac tonaj, go êwa moasinj tau sa gebe akêj kêtû aêac akac amacnja atom, taôm nêm ɣalêlôm kékac amac tec akêj.

6 Taêm ênam tonec acgom. Nac tanj kêsé ɣawê luagêcgej nañ, oc ejon ɣanô luagêcgej sa. Ma ɣac, tanj kêsé ɣawê taêsam nañ, oc ejon ɣanô taêsam sa.

7 Lau samob sêkêj atôm nêj ɣalêlôm êkac êsêacnja, sêkêj totêntac secgej êtu sêkac êsêacnja atom, gebe Anôtô têtac gêwinj ɣac, tanj kékêj totêtac wapômgej nañ.

8 Anôtô kêtôm gebe êkêj moasinj samob ênam amac auc, gebe atap nêm gêj êôc amac tôjña sa ɣapanj ma atap sa êlêlêc e atôm gebe aنجôm kôm ɣajam samob,

9 kêtôm teto gêc gebe

“Ej kêpalip nê gêj gêdêj lau ɣalêlôm sawa.

Ênê binjgêdêj oc ênêc endej tôjgej.”

10 Nac tanj kékêj ɣawê gêdêj ɣackêpalip-ɣawêwaga to kékêj mo gebe ej êniñ nañ, oc êkêj ɣawê êndêj amac amboac tonaj ma êkêj êtu taêsam e amacnêm binjgêdêj ɣajanô êtu kapôenj.

11 Ej êkêj amac atu lau tolêlôm gêj samobnja e atôm gebe akêj gêj totêmtac wapômgej. Ma aêac anam amac sa e lau sênam danje Anôtô êtu nêm moasinj tonajnja.

12 Amac ajam kôm kêpi sakinj tonaj, tec gêjam Anôtônê lau sêpô lêna tauñjagej sa atom, êkêli lau taêsam sênam danje Anôtô.

13 Sakin tonaj êwaka amac sa ma êkêli lau sêlambij Anôtô êtu tañem wamu to asôm Kilisinê ñawai lasêja ma êtu têmtac wapôm gêbiŋ amac tôj têmiŋ êsêac to ñagêdô samobña.

14 êsêacnêŋ meç, taŋ teten kêtû amacnja naŋ, gêwa sa gebe sêjam awen su amac kêtû moasiŋ kapôñjanô, taŋ Anôtô kêkêŋ gêdêŋ amac naŋja.

15 Danje êndêŋ Anôtô êtu moasiŋ ñanô, taŋ kêkêŋ gêdêŋ aêac ñaõmageŋ naŋja. Aêac tatôm gebe dawa moasiŋ tau sa tomalageŋ atom.

10

Paulu kêkac biŋ su tau

1 Aê, Paulu, tauc jalêŋ biŋ amac êtu Kilisinê ñalêlôm ñajam to malôja. Lau sêsôm biŋ kêpi aê gebe aê embe jamoa jawiŋ amac, oc jambu tauc, mago embe jamoa jaêc, oc jasôm biŋ ñajaŋa.

2 Aê jateŋ amac gebe Añgôm aê jasôm biŋ ñajaŋa êndêŋ amac êndêŋ taŋ jamoa jawiŋ amac naŋ atom. Aê taêc gêjam kêtû tôj gebe jasôm biŋ ñajaŋa amboac tonaj êndêŋ lau ñagêdô, taŋ taêŋ gêjam gebe aêac asêlêŋ asa lêŋ ñamalacnja.

3 Biñjanô, aêac ñamalac, tec asa ma lêŋ, mago ajac siŋ ña lêŋ ñamalacnja atom.

4 Aêacna siŋ ñalaukasap ñam kêsêp nom atom, Anôtônê laukasap tau ñajaŋa kêtôm gebe anac siŋ ma anseŋ ñacionêŋ tunjbôm ñajaŋa su. Aêac anseŋ ñamalacnêŋ kauc keso,

5 To nêŋ bir tetoc tauŋ saŋa, taŋ gêsaŋ aêac auc e tajala Anôtô sapu naŋ su. Ma êkônij biŋ samob, taŋ taêŋ gêjam naŋ, tôj e êsô Kilisinê biŋ ñalabu.

6 Aêac amasan tauŋ su gebe êndêŋ taŋ amac anac dabij tarjem wamu su acgom, go aêac amêtôc tañej pêc samob.

7 Matem êndij gêŋ, taŋ gêc lanjônêmja naŋ. Nac tenj embe êlic tau amboac Kilisinê ñac, naŋ taê ênam ênêc tauŋ êwiŋ gebe aêac atu Kilisinê lau amboac tonaj atôm ej.

8 Aê embe jalanem tauc êlêlêc su êtu ñaclai, taŋ Apômtau kêkêŋ gêdêŋ aêac naŋja, oc majoc atom. Eo kêkêŋ ñaclai amboa amac saŋa, kêkêŋ ñaclai anseŋ amac suŋa atom.

9 Taêm ênam gebe aê gabe jatakê amac ña ñoc papia nec atom.

10 Lau ñagêdô sêsôm gebe “Ênê papia tec ñajaŋa to ñatêkwa. Mago ej tau embe êmoa êwiŋ aêac, go talic ej ñac palê-palê ma ênê biŋ amboac ñanô masi.”

11 Nac taŋ kêsôm biŋ tonaj naŋ, taê ênam biŋ tonec acgom gebe Aêac taŋ amoja jaêc ma ato ma papia ñajaŋa naŋ, oc añgôm biŋ, taŋ ato kêsêp papia naŋ, ñanô êsa êndêŋ taŋ wacamoia awiŋ amac.

12 Aêac abe akiaŋ tauŋ e naanam tamiŋ lau ma anam dôŋ tauŋ êpi êsêac, taŋ tauŋ sêwaka tauŋ sa naŋ, nêŋ ñagêdô atom. Êsêac tonaj têtu tauŋ nêŋ dôŋ to sêjam dôŋ tauŋ képi tauŋ e nêŋ kauc kêlênsôj.

13 Aêac tonec abe alanem tauŋ êlêlêc su atom. Anôtô tau kêkêŋ dôŋ gebe anam dôŋ-ma kôm. Aêac adaguc dôŋ tonaj tec wacaô lasê amac.

14 Amac amoia madij ñalêlom, tec gêdêŋ taŋ adêŋ amac awac to Kilisinê ñawai ñajamgen naŋ, aka lêlêc madij tonaj atom.

15 Aêac alanem tauŋ kêtû lau tenj nêŋ kolenjja atom. Mago aêac akêŋ mateŋ gebe amacnêm akêŋ gêwiŋ esewec ma akêŋ aêacma kôm êlaiŋ tau ñanô aŋga amacnêm e êtôm madij, taŋ Anôtô kêkêŋ naŋ.

16 Go asôm ɳawae lasê e aka lêlêc amac naakêj êsêp lau samuc nêj gamêj ma alanem tauŋ êtu kôm, taŋ lau teŋ sêjam su anŋa nêj tuŋlêlôm naŋ atom.

17 “Nac teŋ embe êlanem tau, go êlanem tau êtu Apômtauŋageŋ.”

18 Nac taŋ tau kêwaka tau sa naŋ, eŋ kolenwaga ɳanô atom. Nac taŋ Apômtau kêwaka eŋ sa naŋeŋ, tec eŋ kolenwaga ɳanô.

11

Paulu to aposolo dansaŋ

1 Aŋô ɳoc biŋ meloc ɳagec acgommaŋ. Aê kajalagac gebe amac oc anjô.

2 Aê gajam lêmuŋ amac kêtôm Anôtô gêjam lêmuŋ gebe amac atôm awêtakiŋ ɳajam teŋ, taŋ kêsi eŋ kêtû ɳac tagenŋa naŋ, tec gabe jawê amac andêŋ eŋ ana. Nac tau Kilisi.

3 Mago aê taêc dani amac gebe nêm ɳalêlôm, taŋ kêsap Kilisi tōŋ ɳanjenŋeŋ naŋ, oc êtu sec ma awi eŋ siŋ atôm Ewa, taŋ moac kêsau eŋ ɳa biŋdansaŋ tokauc naŋ.

4 Gebe ɳac teŋ embe wacênam mêtê êpi Jesu teŋ, taŋ aêac ajam mêtê kêpi atom, me embe akôc ɳalau teŋ sa, taŋ akôc sa anŋa aêacma atom, me embe ɳawae ɳajam teŋ, taŋ aêac akêj gêdêŋ amac naŋ atom, oc anjô anac ɳawaeger.

5 Aê kasaê tauc gebe “aposolosêga” tonaj lau tokauc sêlêlêc aê su nec atom.

6 Moae kasôm biŋ amboac kwapuc, mago ɳoc kauc amboac kwapucnêŋ atom. Biŋ tonaj aêac awa sa gêdêŋ amac gêc awêgeŋ ɳa biŋ to lêŋ tokaiŋtokain.

7 Aê gabu tauc gebe jatoc amac sa ma kasôm Anôtônê ɳawae ɳajam lasê kakôc ɳaolî gêjô su atom, tec gagôm sec me.

8 Gôlôac daburŋ ɳagêdô sêjam ôli aê gebe janam sakij amac. Aê galic amboac kajanjo gêŋ anŋa êsêacnêŋ.

9 Gêdêŋ taŋ gamoa gawin amac tokapô lêna ɳenjengen naŋ, aê kaêlênsôŋ amac ma katen gêŋ anŋa amacnêm ɳac teŋ nê atom. Lasitêwai taŋ sêmêŋ anŋa Makedonia naŋ, sêjam ɳoc kêpô lêna sa. Aê gajob tauc ma oc jajop tauc ɳapep gebe jakêŋ wapac teŋ êndêŋ amac atomanô.

10 Kilisinê biŋjanô gêjam aê auc, tec jasôm êtu tōŋ gebe ɳoc waec tonaj ɳawae êmbacnê anŋa Akaia ɳagamêŋ samob atomanô.

11 Aê kasôm biŋ tau kêtû asageŋja. Kasôm gebe têtac gêwiŋ amac atom me. Anôtô kêjala gebe têtac gêwiŋ amacgac.

12 Gêŋ taŋ gagôm gamoa naŋ, oc jawi siŋ atom, gebe jakô êsêac, taŋ sebe tetoc tauŋ sa ma sêson amac sêjam kôm têtôm aêac naŋ, waenj auc.

13 Lau tônê ɳai êsêac aposolo dansaŋ. Êsêac koleŋwaga dansaŋ, taŋ sêjam Kilisinê aposolo lanjôŋ naŋ.

14 Biŋ tonaj êtakê amac atommaŋ, gebe Sadan tau gêjam anjela ɳawêŋa lanjô.

15 Tec ênê sakijwaga embe sênam sakijwaga biŋgêdêŋja lanjôŋ, oc alic amboac gêŋ kaiŋ teŋ atom. Êtu ɳamu êsêac têtap ɳagêjô sa êtôm nêj kôm, taŋ sêjam naŋ.

Paulu gêôc ɳandaŋ taêsam kêtû eŋ aposolona

16 Aê jasôm ɳoc biŋ êtiam gebe alic aê amboac ɳac meloc atom. Mago embe alic aê amboac ɳac meloc, naŋ alicmaŋ, tagenŋa alôc sa gebe jalanem tauc ɳagec acgom.

17 Biŋ tec jasôm nec Apômtauŋê biŋ atom. Aê jasôm biŋ lanemŋa tonec amboac ɳac meloc teŋ.

18 Lau taêsam sêlanem tauñ kêtû biñ ñamalacña, tec gabe jalanem tauc êtu tonajña êwiñmañ.

19 Amac taôm lau tokaucgac, mago añô lau meloc nêñ biñ ajac ñawaegen.

20 Nac teñ embe êkônij amac atu ênê sakinwaga, me êniñ amacnêm mo ñaômageñ, me êkôc amacnêm gêñ, me etoc tau sa, me êtâp amac lajômanô auc, oc alic ñajam.

21 Aê jasôm tomajocgeñ gebe aêacma ñajaña masi, tec agôm gêñ amboac tonaj atom.

Mago ñac teñ embe êkiañ tau sa gêñ tenja, go jakiañ tauc sa amboac tonajgeñ. Galoc kasôm biñ amboac ñac meloc kêtiam.

22 Êsêac Ebolaiwaga me. Aê amboac tonaj. Êsêac Israelwaga me. Aê amboac tonaj. Êsêac Abrahamnê wakuc me. Aê amboac tonaj.

23 Êsêac Kilisinê sakinwaga me. Aê jasôm ñagêbôcñageñ gebe Aê gajam sakin Kilisi kêlêlêc êsêac su. Aê gajam koleñ kêlêlêc êsêac. Aê gêngôñ kapoacwalô kêtû dim taêsam, si aê kêlêlêc e kêdabiñ gebe jamac êndu.

24 Judawaga si aê kêtû dim lemeñ teñ kakôc sêm 39 kêtômgæñ.

25 Si aê ña sêm kêtû dim têlêac kêtiam, ma gêdêñ ñasawa teñ gadam kapoac gwêc geleñja samuc teñ ma gêbêcauc samuc teñ.

26 Aê kasêlêñ gajac laoc gamêñ todim-todim, galom bu secsec, ma kêjângowaga to aê tauc ñoc lau ma lau samuc dêdib aê ñawaô sebe sênc aê êndu. Aê gêngôñ malac to gamoa gamêñ sawa ma kapoac gwêc to gañgôñ gawinj lasitewai dansañ ma gamoa jageo ñanô.

27 Aê gajam koleñ e tekoc gêbac ma gêbêc taêsam gaêc bêc atom. Mo to bu gêjô aê ma kêpô lêna tauc gêñ tanijña samucgeñ ma malo gêjam aê ma ñoc ñjakwê masi.

28 Aê gabe jasa biñ ñagêdô sa êwiñ atom, tagen tonec gebe kêtôm bêcgeñ kêpô sim tauc kêtû góloac dabuñ samobña, tec kékônij aê tôñ ñanôgeñ.

29 Nac teñ embe êtu palê, go aê jatu pañ atom me. Sec ñalip embe ênac ñac teñ, go aê têtac ñandañ êsa atom me.

30 Lau embe sêkac aê gebe jalanem tauc, go jalanem tauc êtu ñoc palêpalêñagen.

31 Apômtau Jesu Tama Anôtô, tan aêac têlanem en enden tôngen nañ, tec kajala gebe kasau atom.

32 Gêdêñ tan aê gamoa Damasku nañ, kiñ Areta nê góliñwaga kêsôm gebe sêlai Damasku ñakatam auc sebe sêkôc aê tôñ.

33 Mago sêkêñ aê kasêp sêm, tan sêwa kêtôm talu teñ nañ, ma sêlêwan aê kasa katam sauñ teñ kasêp tuñbôm ñamagêña gamêñ, tec gaêc êsêac lemeñ su.

12

Paulu katu kain teñ kësa to Anôtô geoc biñ lasê gêdêñ en ñamij

1 Biñ tonec gêc awê gebe lanem tau ñanô masi. Mago talanem tauñmañ. Galoc jawa biñ katic kain teñ kësa to Apômtau geoc biñ lasê gêdêñ aêña sa.

2 Aê kajala ñac teñ Kilisi gêbiñ en tôñ ma kësuñ en sa kêpi undambê ñadeñ kêtû têlêacña nañ gêja. Biñ tonaj kësa ñajala 14 su. Nac tau toôligeñ gêja me gêwi ôli siñ, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic.

3-4 Aê kajala gebe Anôtô kësuñ ñac tau tonaj sa kêpi paradis. Nac tau toôligeñ gêja me gêwi ôli siñ, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic. Anja ônê en gêñô biñ, tan ñamalac awen sêsôm têtôm atom to sêjac jao gebe sêsôm atom nañ.

5 Aê gabe jalanem ñac tonanç, gabe jalanem tauc atom. Embe jalanem tauc, oc jalanem tauc êtu ñoc palépaléja.

6 Aê embe taêc ênam gebe jalanem tauc, oc jaŋgôm tauc jatu meloc atom, oc jaſôm biŋjanôgeŋ. Mago aê gabe janam tauc tóŋ gebe ñac teŋ elic aê ñajam élélêc su atom. Gêj tan eŋ gêlic aê gagôm to biŋ, tan eŋ gêŋô aê kasôm naŋgeŋ êwaka aê sa.

7 Anôtô geoc biŋ kain teŋ ñanô lasê gêdêŋ aê, mago eŋ gebe aê jatoc tauc sa atom, tec kêkêŋ gêmac tonjandaŋ kain teŋ gêdêŋ aê, aê galic gêmac tau kêtôm Sadanjnê aŋjela teŋ, tan kêtuc aê gebe jatoc tauc sa atom.

8 Aê katen Apômtau kétu dim têlêac kétu gêmac tauŋa gebe êkôc su aŋga aê.

9 Mago eŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe "Aôm kôtap ñoc moasiŋ sêŋac, tec kôpô lêna gêj teŋ kêtiam atom, gebe ñoc ñaclai ênac dabuŋ tau aŋga lau palé-palé nêŋ." Amboac tonanç aê jalanem tauc ñoc palé-paléja janac ñawaegeren gebe Kilisinê ñaclai êkwa aê auc.

10 Amboac tonanç oc jalic ñajam gebe jamoa topalé-palêgen ma lau sêŋgôm aê sec to japoŋ lêna tauc ma sêjanda aê to jaŋgôŋ naeo êtu Kilisiŋa. Êndêŋ tan jamoa topalé-palêgen naŋ, jamoa tonjaclaigeren.

Paulu kêpô sim tau kêtua lau Korintija

11 Aê katu ñac meloc sugac. Amac akac aê tec katu gêj meloc. Kôm awaka aê saŋa gêjac amac ñawaegac. Aê ñac ñaôma, mago aposolo towae tonanç ñai sêlélêc aê su atom.

12 Aê gamoa gawiŋ amac ma gaôc gêŋwapac totêtac kêpa sugeŋ e gagôm gênsêga, tan kewaka aposolo sa naŋ. Aê gagôm gênsêga to gêntalô ma gêj tonjaclai.

13 Gôlôac dabuŋ ñagêdô têtap gêj ondoc sa, tan amac atap sa atom. Gêj tageŋ tonec tec atap sa atom gebe aê tauc kalênsôŋ amac ma katen gêj teŋ aŋga amacnêm atom. Asuc ñoc geo tonanç ôkwimaŋ.

14 Galoc kamasaŋ tauc gebe jandêŋ amac jawac êtu dim têlêacŋa. Ma aê gabe jakôc gêj teŋ aŋga amacnêm atom. Aê gabe jatap amacnêm gêj sa atom, aê gabe jatap amac taôm sa. Nopalê sêncac awa sa êtu tenenji to tamenenja atom, tenenji to tamenenji sêncac sa êtu ñopalêja.

15 Aê têtac gêwiŋ ñanô gebe jakêŋ ñoc gêj samob to jaim tauc su êtu janam amac saŋa. Ma aê embe têtac êwiŋ amac élélêc su, go amacnêm ñagêjô tonec gebe têmtac êwiŋ aê ñagecgeŋ me.

16 Biŋ tau tonec gêc awê, aê katen gêj e kakêŋ wapac amac atom. Tageŋ lau ñagêdô sêšom gebe oc gagôm gêŋlêlôm amac ma kasau amac e gajam amac ôkwi.

17 Amboac ondoc. Aê kasakinj lau dêdêŋ amac sêwac naŋ kasakinj nêŋ teŋ gebe êwê amac aucŋa me.

18 Aê katen Titi gebe êwac ma kasakinj lasinj teŋ gebe êwiŋ eŋ. Tec Titi oc gêwê amac auc me. Aêagêc asa ma lêŋ toma ñalêlôm tageŋ atom me. Aêagêc apuc ñac tageŋ waŋa atom me.

19 Amac abe aêac awa tauŋ sa êndêŋ amac endenj tóŋgeŋ me. Masigoc. Kilisi gêbiŋ aêac tóŋ ma aêac asôm biŋ akô Anôtô lanjônêm. O lauace, geŋ samob tonanç aêac agôm gebe amboac amac saŋa.

20 Aê ga   go tauc gebe moae êndêŋ tan wacjaô lasê amac naŋ, jatap amac sa atôm aê ta  c gêjamja nec atom. Ma moae amac atap aê sa jatôm amac ta  m gêjamja naŋ, atom amboac tonanç. Aê kat  c gebe moae jatap kisa to biŋ

lêmuŋŋa ma têntac ɻandaŋ, biŋ saic-saic to biŋ gêga ma biŋkalom, atoc taôm sa ma lêŋ wauc-waucgeŋŋa sa.

²¹ Aê gaê go tauç gebe aê embe jandêŋ amac jawac êtiam, go ɻoc Anôtô oc moae êkônij aê ma amac alic, ma jataŋ api taësam, tanj sêgôm sec wanêcgeŋ su, mago sêjam tauŋ ôkwi aŋga gêŋ môt to mockaiŋŋa ma mateŋ danjucŋa, tanj sêgôm naŋ atom.

13

Paulu gêlêŋ biŋ lau kêtû ɻamu ma gêjac mata nê papia

¹ Galoc gabé jandêŋ amac jawac êtu dim têlêacŋa. “ɻac luagêc me têlêac sêwa biŋ teŋ sa acgom, go ɻanô êsa.”

² Gêdêŋ tanj gamoa gawiŋ amac kêtû dim luagêcŋa naŋ, kasôm biŋ gêdêŋ lau, tanj gêmuŋgeŋ sêgôm sec to gêdêŋ lau ɻagêdô samob gebe Embe jawac êtiam, oc taêc walô amac atom. Galoc gamoa jaêc amac, tec jasôm biŋ tonangeŋ êtiam.

³ Amac abe Kilisi êwa tau sa ɻanôgeŋ gebe aê gajam eŋ awa. En gêmoa gêwiŋ amac amboac ɻac palê-palê atom, gêmoa gêwiŋ amac tonaclaigeŋ.

⁴ Biŋjanô, en ɻac palê-palê, tec sêjac eŋ képi kakesotau. Mago Anôtône ɻaclai kékêŋ eŋ gêmoa mata jali. En gêbiŋ aêac tôŋ awê kainj ênê palê-palê, mago Anôtône ɻaclai êkékê aêac amoamateŋ jali awiŋ eŋ gebe anam amac sa.

⁵ Ansaê taôm acgom. Amac akêŋ gêwiŋ ɻanô me masi. Taêm ênam taômmâŋ. Amac ajala gebe Kilisi Jesu gêmoa gêwiŋ amac me masi. Embe ajala atom, go atap saê ɻanô sa atom.

⁶ Aê taêc kékâ gebe amac ajala aêac gebe atap saê ɻanô sagac.

⁷ Aêac ateŋ Anôtô gebe amac aŋgôm sec teŋ atom. Aêac ateŋ biŋ tonanj kêtû awaka tauŋ sa êndêŋ amac alic gebe aêac lau ɻanêŋ nec atom, ateŋ gebe amac aŋgôm gêŋ ɻajamgeŋ. Embe alic aêac amboac lau, tanj têtap saê ɻanô sa atom naŋ, oc êtôm, mago oc êlênsôŋ aêac atom.

⁸ Aêac tec atôm gebe akônij biŋjanô tôŋ atom, aêac atoc biŋjanô sageŋ.

⁹ Embe aêac lau palê-palê ma amac lau ɻajaŋa, oc aêac alic totêntac ɻajamgeŋ. Aêac ateŋ ma mec kêtû biŋ tau tonecŋa gebe Anôtô êkékê amac atu lau ɻajaŋa samucgeŋ.

¹⁰ Aê gamoa jaêc ma kato biŋ tonec kêtû ɻam tonecŋa gebe êndêŋ tanj jaô lasê amac naŋ, jansaic biŋ amac atom. Apômtau kékêŋ ɻaclai tau gêdêŋ aê, mago kékêŋ kêtû enseŋ amac sunja atom, kékêŋ kêtû êmboa amac saŋageŋ.

¹¹ O lasitêwaac, aŋgôŋ ɻajamôŋ. Anac dabiŋ taôm ɻapep. Alêŋ biŋ taôm. Nêm ɻjalêlôm épi tagenj ma amoamobiŋmalôgeŋ. Ma Anôtô, tanj kêtû têntac gêwiŋ to biŋmalô ɻamôkê naŋ, wacêwiŋ amac.

¹² Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtône lau nêŋ mêtê. Anôtône lau samob awenj gêjac amac.

¹³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiŋ to Anôtône têtac gêwiŋ ma ɻalau Dabuŋ êmbiŋ amac tôŋ êwiŋ amac samob.

Paulunê papia gêdêj lau GALATA

Apômtau Jesu nê Nawaee Najam kélainj tau e sêsôm lasê lalau samuc, tañ nêj ñam kêsêp Juda atom sênjô to sêkôc sa sêjac ñawaegerj sêwiñ-sêwiñ nañ, biñ tonec kêténsôj gôlôac buña gebe lau teñ têtu lau buña ñanô atom aê sejop Mosenê Biñsu sêwiñ aegom. Paulu taê gêjam gebe aê sêsô Biñsu ñjalabu nê gejae êsêac ñawaee atom. Masianô. Enj gebe dambij tauñ toñ tamij Kilisi nee takéj gêwiñ taugeñ kétu ñanombajanô gebe Anôtô gêlic ñamalac samob gêdêj kétu sêkêj gewiñjagenj. Tagenj lau ñagêdô jasêô lasê gôlôac Galatiaña, nañ sêôc Paulunê biñ tonaj auc ma sêsôm ñajaña gebe Lau sejop Mosenê Biñsu êwiñ acgom, go Anôtô êlic êsêac têtu lau gêdêj. Galatia tonaj Romnêj gamêj teñ gêc Asia Saun.

Paulunê papia gêdêj lau Galata nec ñac tau keto gebe lau, tañ sêkêj tanej mête geo tonaj e seo sic nañ, sêkac tauñ ôkwi dêndêj gôlôac buña nêj sêkêj gewiñ to nêj lêj ñajêj nañ. Paulu gêjac m nê papia gêwa tau sa gebe Jesu Kilisi nê aposolo teñ ej ma gêwê kaiñ gaê tau, tec gêjam talañ tau gêdêj lau, tañ seboc ej aposolo ñanô atom nañ. Paulu gesen esêae ma kêsôm ñajaña gebe ñamalac sêsuñ sakinj aposolona gelom ej atom, kekôc anja Anôtônê. Ma Anôtô kêsakinj ej gêdêj lau samuc gebe ênam mête êsêac êlêlêc lau Judawaga su. Go gelom biñ teñ gebe sêkêj gêwiñ taugeñ kêpô lau ôkwi têtu lau gêdêj. Gogco kewaka biñ tonec sa gêc môkêlatu 5 to 6 gebe takéj gêwiñ Kilisiña kêkac lau buña têntac gêwiñ tauñ, tec gêbij êsêac tôj jasêjam tauñ sa to sêmoasiñ tauñ topalêgeñ.

Nadênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-10
2. Paulu gêwa tau sa gebe ej aposolo ñanô teñ 1:11-2:21
3. Nawaee Najam Anôtônê moasiñja 3:1-4:31
4. Kilisi kêgaboac lau buña su sêmoa nêj lêtêgeñ, tec sêmansañ biñsu sêncac ñawaegerj 5:1-6:10
5. Paulu gêjac mata papia tau 6:11-18

Paulu gêjac m nê papia

¹ Aê aposolo Paulu ñioc biñ tonec. Aê katu aposolo anja ñamalacnêj atom, ma ñamalac teñ kêjalin aê sa atom. Jesu Kilisi agêc Tama Anôtô, tañ gêju ej anja ñamatênenj sa nañ, tec kêkêj aê.

² Aê to lasitêwai samob, tañ semoa sêwiñ aê nañ, ma biñ êndêj gôlôac dabuñ Galatanya nañ.

³ Tameñji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasiñ to biñmalô êndêj amac êwac.

⁴ Kilisi tau kêkêj tau kêtua aêacnêj secña ma kêjanjo aêac anja nom sec tonec su kêtom Tamenji Anôtô nê biñ.

⁵ Nawsasi êndêj ej teñgeñ ma teñgeñ. Biñjanô.

Nawaee ñajam tageñ tec gêc

⁶ Aê kêtakê, gebe amac akac taôm su sebenj anja ñac, tañ kêkêj Kilisine moasiñ kêkaiem amac nañ, ma asun taôm adêj ñawaee ñajam tauña teñ aja.

⁷ Tageñ ñawae ñajam teñ gêc atom, mago lau ñagêdô tec sêlênsôj amac ma sebe sênam Kilisinê ñawae ñajam ôkwi.

⁸ Añô acgom, aêac me aŋela undambêja teñ embe êsôm ñawae ñajam teñ lasê êndêj amac eso ñawae ñajam, tañ aêac asôm lasê sugac nañ, Anôtô oc êpuc boa en.

⁹ Noc biñ, tê kasôm su nê, galoc jasôm ñakônijña êtiam gebe Nac teñ embe êsôm ñawae ñajam teñ lasê eso ñawae ñajam, tañ akôc aŋga aêacma nañ, Anôtô oc êpuc boa en.

¹⁰ Galoc alic amboac ondoc. Alic aê gabe ñamalac sêñô ñoc biñ ñajam me Anôtô êñô ñoc biñ ñajam. Me abe aê gagôm gêñlélôm gebe ñamalac sêlic aê ñajamña me. Embe jaŋgôm êtu ñamalac sêlic aê ñajamña, oc jatu Kilisinê sakijwaga atom.

Paulu kêtû aposolo ñamiñ

¹¹ Lasitêwaac, aê jawa sa êndêj amac gebe Ñawae ñajam, tañ kasôm lasê gêdêj amac nañ, ñam kêsêp ñamalacna atom.

¹² Aê kakôc aŋga ñamalac teñ nê atom, ma ñamalac teñ kêdôj aê atom, Jesu Kilisi tau geoc biñ tau lasê gêdêj aê.

¹³ Ñoc lénj gêmunijña, tañ kasa gawiñ lau Juda nañ, amac añô ñawaegac gebe kêjanda Anôtônê gôlôac ma gasen êsêac ñawâô.

¹⁴ Aê gajob Judanêj mêtê kalélec lau Juda taêsam, tañ ma jala kêtôm tau nañ su, ma kamasan ñoc lau ñanô nêj ñagôlinj laŋgwâ toôlic palê kaiñ teñ.

¹⁵ Mago Anôtô gêlic ñajam, tec kêjaliñ aê sa gêdêj tan tinoc kêkôc aê atomgen nañ, ma kêkêj nê moasisj mêñkékalem aê kwanañgeñ.

¹⁶ Ma ej geoc nê Latu lasê gêdêj aê gebe jasôm ênê ñawae ñajam lasê êndêj lau samuc, tec aê katu kênac ñam gêdêj ñamalac teñ atom,

¹⁷ ma kapi Jerusalem gaja gebe jalic lau, tañ têtu aposolo sêmuñ aê nañ atom. Aê gaja Arabia e gamu gaja Damasku kêtiam.

¹⁸ Gamoa e jala têlêac gêjaña, go kapi Jerusalem gaja gabe jalic Kepa, tec gaŋgôj gawiñ ej bêc 15.

¹⁹ Mago galic aposolo ñagêdô nêj teñ atomanô. Apômtau lasi Jakobo taugen tec galic ej.

²⁰ Biñ tec kato gêdêj amac nec, kasau atom, kato kakô Anôtô laŋônêmña.

²¹ Go gaja Suria to Kilikia ñagamêñ.

²² Gôlôac dabuñ Judaiaña, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tôñ nañ, sêlic aê laŋôcanô atom.

²³ Biñ tagen tonec tec sêñô ñawae gebe “Nac tañ gêmunigen kêjanda aêac nañ, tec galoc kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi biñ takêj gêwiñjña, tañ gêmunigen gesen su nañ.”

²⁴ Ma sêlambinj Anôtô kêtû aêja.

2

Paulu to aposolo ñagêdô nêj biñ

¹ Gamoa e jala 14 gêjaña su acgom, go aêagêc Barnaba api Jerusalem aja kêtiam ma akôc Titi gêwiñ aêagêc.

² Anôtô geoc biñ tau lasê gêdêj aê, tec gaja. Ma ñawa ñawae ñajam, tañ gajam mêtê lau samuc nañ, sa gêdêj laumata amoia ma tauñjña, gebe kôm, tañ gajam su to gajam gamoa nañ, janam ñaõmageñ atom.

³ Ma êsêac sêkac aêac kêtua asa ñac Helen Titi, taŋ gêmoa gêwiŋ aêac naŋja atom.

⁴ Lasitewai dansaŋ njagêdô sebe sêsa eŋ. Êsêac sêseli aêac popoc su mêmjêwiŋ sebe sêndib aêac, taŋ Kilisi Jesu kêgaboac aêac su aŋga biŋsuanô naŋ. Ma êsêac sebe sêkônin aêac tōŋ asô biŋsuanô ñalabu êtiam.

⁵ Mago aêac atu palê to asô êsêac ñalabu ñagec atom, ñam gebe ñawae ñajam ñabinjanaŋ ênêc amacnja.

⁶ Lau njagêdô sêmoa, taŋ sêlic êsêac amboac laumata naŋ. Oc têtu laumata ñanô me masi, biŋ tonaj kékêŋ wapac aê atom, gebe Anôtô kêpuc lau teŋ ñam atom, gêlic samob têtôm tauŋgeŋ. Laumata tonaj sêkêŋ ñagôliŋ wakuc teŋ gêdêŋ aê atom.

⁷ Masianô. Êsêac sêjala kêtua tōŋ, gebe Anôtô kékêŋ kôm jasôm ñawae ñajam lasê êndêŋ lau samucnaŋ gêdêŋ aê kêtôm kékêŋ kôm gêdêŋ Petere gebe êsôm lasê êndêŋ Juda,

⁸ gebe Anôtô, taŋ kêpuc Petere tōŋ kêtua Judanêŋ aposolo naŋ, tec kêpuc aê tōŋ gêwiŋ katu lau samuc nêŋ aposolo.

⁹ Jakobo agêc Kepa ma Joan, taŋ sêsam êsêac gebe gôlôac dêbu ñ ñaŋalê naŋ, sêjala moasin, taŋ Anôtô kékêŋ gêdêŋ aê, tec sêkam aêagêc Barnaba lemenj kêtua ambiŋ tauŋ tōŋja, ma amasaŋ biŋ kêpi tagenj gebe aêac akêŋ mêtê êndêŋ lau samuc, ma êsêac sêkêŋ êndêŋ Juda.

¹⁰ Tagenj sêmasaŋ biŋ tonec gêwiŋ gebe aêac taŋj ênam lau ñalêlôm sawa aŋga êsêacnêŋ. Aê tec taêc gêjam biŋ tonaj ma gajam kêtua ñoc kôm gajac ñawaegêŋ.

Paulu gec bin Kepa aŋga Antiokia

¹¹ Gêdêŋ taŋ Kepa gêô lasê Antiokia naŋ, aêagêc aseŋ tauŋ e kasôm kêpi eŋ têbêla gebe Gôgôm keso.

¹² Jakobonê lau jasêo lasê atomgeŋ, ma eŋ gen gêŋ gêngôŋ gêwiŋ lau samuc. Mago gêdêŋ taŋ êsêac sêo lasê su naŋ, eŋ kêgamiŋ tau jagêmoa nê tauŋa gebe kêtêc lau buŋa, taŋ sêsap lêŋ sêsa lauŋa tōŋ naŋ.

¹³ Juda buŋa njagêdô sêsa lêŋdansaŋ sêwiŋ eŋ e sê Bamaba ôkwi jakêsa lêŋdansaŋ tau gêwiŋ amboac tonanjeŋ.

¹⁴ Aê galic lau tonaj nêŋ lêŋ keso ñawae ñajam ñabinjanaŋ, tec kasôm gêdêŋ Kepa, êsêac samob sêrjô, gebe "Aôm Juda, tagenj kôsa Judanêŋ lêŋ atom, gômoa amboac ñac samuc teŋ. Mago amboac ondoc tec kôkac lau samuc gebe sêsa Judanêŋ lêŋ."

Anôtô gêjam Juda to lau samuc kêsi kêtua sêkêŋ gêwiŋja

¹⁵ Teneŋi sêkôc aêac Judagen, aêac lau sec aŋga lau samuc nêŋ atom.

¹⁶ Mago aêac tajala gebe ñamatel teŋ embe ênam kôm, taŋ biŋsu kêjatu naŋ, ñanô êsa, oc êtôm gebe êmansaŋ tau e Anôtô êlic eŋ ñac gêdêŋ atom, eŋ êkêŋ êwiŋ Jesu Kilisl acgom. Amboac tonaj aêac takêŋ gêwiŋ Kilisi Jesu gebe Anôtô êmansaŋ aêacnêŋ biŋ to êlic aêac tatu lau gêdêŋ êtu takêŋ gêwiŋ Kilisiŋa, êtu tajam kôm, taŋ biŋsu kêjatu naŋ, ñanô kêsaŋa nec atom. Anôtô oc êmansaŋ ñamatelcêŋ biŋ to êlic êsêac têtu lau gêdêŋ êtu ñamatel sêjam kôm, taŋ biŋsu kêjatu naŋ ñanô kêsaŋa nec atomanô.

¹⁷ Mago aêac embe taŋj êka gebe Anôtô êmansaŋ nêŋ biŋ to êlic aêac tatu lau gêdêŋ êtu Kilisiŋa, go tatôm lau sec. Embe amboac tonaj, oc Kilisi êtu sec ñasakinjwaga me. Masigoc.

¹⁸ Aê embe jakwê gêŋ, taŋ gasenj su naŋ êtiam, go jawa tauc sa amboac ñac, taŋ kêgêli biŋsu naŋ.

19 Biñsu gêjac aê êndu, tec jawê kaiñ biñsu êtiam atom, gebe jamoa janam sakip Anôtôgeñ. Sêjac aê kapi kakesotau gawiñ Kilisi.

20 Gamoat jali nec ñam kêsêp aê tauc atom. Kilisi gêmoa mata jali mêmgejam ñoc ñalêlôm auc. Aê galoc tec gamoa matoc jali gamoa nom nec, ñam kêsêp kakêñ gêwiñ Anôtônê Latu, tañ têtac gêwiñ aê to kékêñ tau kêtû aêñ nañ.

21 Aê kêtinj Anôtônê moasiñ su atom. Biñsu embe êtôm gebe êmansañ * ñjamalacnêñ biñ e Anôtô êlic êsêac têtu lau gêdêñ, oc Kilisi gêmac êndu ñaômageñ.

3

Biñsu to takêñ gêwiñ ñabiñ

1 O amac Galatawaga, amac lau kauc gêbôc. Aê gawa Jesu Kilisi sa gêdêñ amac e kêtôm amac taôm alic ej gejkaleñ kakesotau. Ma asa gêwê amacnêm kauc ôkwi.

2 Aê gabe janô biñ tagen tonec anja amacnêm gebe Ñalau Dêbuñ gêdêñ amac gêwac nec ñam kêsêp amac ajam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, e ñanô kësa me anjô ñawai ñajam e akêñ gêwiñgeñ.

3 Amac kauc gêbôc amboac tonaj me. Amac ajac m nêm lêñ toÑalau Dabuñgeñ ma galoc abe anac dabiñ ña taôm nêm ôlimwalô me.

4 Amac atap moasiñ tonaj ñai sa ñaômageñ me. Moae amboac tonaj nec.

5 Anôtô tañ kékêñ Ñalau gêdêñ amac to gêgôm gêñsêga kapôêñ anja amacnêm nañ, oc gêgôm kêtû amac ajam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, e ñanô kësaña me kêtû anjô ñawai ñajam e akêñ gêwiñja.

6 Biñ tonaj kêtôm teto gêc gebe “Abraham kékêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic ej ñac gêdêñ.”

7 Amboac tonaj ajala acgom gebe lau, tañ sêkêñ gêwiñ nañ, têtu Abrahamê latui ñanô.

8 Biñ tañ teto gêc nañ, gêwa sa kwanañgeñ gebe Anôtô êmansañ lau samuc nêñ biñ e êlic êsêac têtu lau gêdêñ êtu sêkêñ êwiñja, tec ñawae ñajam gêdêñ Abraham kwanañgeñ gebe “Gôlôac nomja samob têtap mec ñamoasiñ sa êtu aômja.”

9 Amboac tonaj lau, tañ sêkêñ gêwiñ nañ, têtap mec ñamoasiñ sa sêwiñ Abraham, tañ kékêñ gêwiñgeñ nañ.

10 Samob tañ tañ kêka kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, biñsu oc êpuc boa êsêac gebe teto gêc gebe “Biñsu êpuc boa lau pebeñ, nañ sêñgôm biñ, tañ teto gêc biñsu ñabuku nañ, samob ñanô êsa tomalagenj atom.”

11 Biñ tonec gêc awê gebe biñsu kêtôm gebe êmansañ ñjamalacnêñ biñ e Anôtô êlic êsêac têtu lau gêdêñ nec atom, gebe teto gêc gebe “Nac tañ Anôtô kêmasañ ênê biñ e gêlic ej kêtû ñac gêdêñ nañ, êñgôñ mata jali êtu kékêñ gêwiñja.”

12 Mago biñsu gêc kêtû takêñ êwiñja atom, gêc kêtû dañgôm ñanô êsaña amboac teto gêc gebe “Ñac teñ embe êmansañ biñsu tomalagenj, nañgo êñgôñ mata jali.”

13 Biñsu kêpuc boa aêac, mago Kilisi kësi aêac su. Ej kékêñ tau kësô biñ kêpuc boanya ñalabu gêjô aêac su kêtôm teto gêc gebe “Biñsu kêpuc boa lau samob, tañ sejkaleñ ka nañ.”

* **2:21:** Kepa kêtû Peterenê ñaê teñ. Asam Joan 1:42.

14 Anôtô gêgôm gên tonaj ma kékêj Kilisi Jesu gebe mec ñamoasiñ, tañ Anôtô gêjac mata gédêj Abraham nañ, elom lau samuc gebe aêac takôc Njalau, tañ Anôtô gêjac mata nañ, sa êtu takêj gêwiñja.

Bijsu to biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ

15 Lasitêwaac, aê gabe janam dôj ñoc biñ êpi ñamalacnêj mêtê acgom. Ñac teñ embe êmansaj nê awalênsêm êtu tañ su, go Ñac teñ êtôm gebe enseñ su me ênac têku nê biñ teñ atom.

16 Ma Anôtô gêjac mata biñ gêdêj Abraham agêc nê wakuc. Eñ kêsom gebe "Aôm to nêm wakuc" nec atom. Embe êsôm amboac tonaj, go êwa ña gebe ênê wakuc taësam. Mago kêsom gebe "Agêc nêm wakuc," tec gêwa ña gebe ênê wakuc tagen. Ènê wakuc tau Kilisi.

17 Aê gabe jasôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêmasaj awalênsêm kwanañgej e jala 430 gêjaña acgom, go kékêj bijsu kêdaguc. Mago bijsu tau êtôm gebe enseñ awalênsêm su to ênam biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ôkwi atom.

18 Gêjlênsêm tañ Anôtô gebe êkêj nañ, embe ñam êsêp bijsu, go biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñanô masi. Mago Abraham kêtap moasin tonaj sa kêtu Anôtô gêjac mata gêj tau gêdêj eñja.

19 Ma bijsu tau ñam amboac ondoc. Bijsu tau ñam gebe ñamalac sêngêlisêngêli sêmoa e Abrahamnê wakuc, tañ Anôtô gêjac mata biñ kêpi eñ nañ, mënjesa acgom. Arjela sêkêj bijsu tau kêsêp sêliñwaga teñ lêma.

20 Sêliñwaganê kôm gêjac ñac tagen ñawae atom. Mago Anôtô eñ ñac tagen.

Bijsu ñakôm

21 Ma bijsu tonaj oc enseñ biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ su me. Masianô. Bijsu teñ embe ênêc, tañ êtôm gebe êkêj aêac dañgôj mateñ jali nañ, go bijsu tonaj oc êtôm gebe êmansaj aêacnêj biñ e Anôtô êlic aêac tatu lau gêdêj amboac tonaj.

22 Mago Anôtônê biñ gêwa sa gebe sec kékônij gêj samob tôj, gebe lau, tañ sêkêj gêwiñja Jesu Kilisi nañgej, têtap moasin, tañ Anôtô gêjac mata nañ sa.

23 Gêdêj tañ biñ takêj gêwiñja mënjkêsa atomgej nañ, bijsu tau kêgaminj aêac dañgôj kapoacwalô, gebe êkônij aêac tôj e êndêj têm Anôtô eoc biñ takêj gêwiñja lasê acgom.

24 Amboac tonaj bijsu kêtu aêacnêj jaomwaga, tañ gêwê aêac dêdêj Kilisi taja, gebe Anôtô êmansaj aêacnêj biñ e êlic aêac tatu lau gêdêj êtu aêac takêj gêwiñja.

25 Galoc biñ takêj gêwiñja mënjkêsa, tec aêac tasô jaomwaga ñalabu kêtiam atom.

26 Amac samob atu Anôtô latui kêtu akêj gêwiñja Kilisi Jesuña.

27 Amac samob, tañ alin sañgu su nañ, Kilisi gêbiñ amac tôj tamiñ eñ, tec asô Kilisi kêtu nêm ñakwêgac.

28 Talic lau ñagêdô amboac Juda ma ñagêdô amboac lau samuc atom. Talic ñagêdô amboac gêjôma ma ñagêdô amboac lau sêmoa nêj lêtêgeñja atom. Talic ñagêdô amboac ñacwaga ma ñagêdô amboac lau atom. Amac samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ amac tôj nañ, atu ñanô tagen.

29 Embe Kilisinê gêj amac, oc atu Abrahamnê wakuc ma awê kainj gêjlênsêm êtôm Anôtô gêjac mata.

4

¹ Aê jasôm êpi biŋ teŋ êwiŋ acgom gebe Nac-gêwê-kaiŋ-gêŋlênsêm-waga kêtû tamanê gêŋ samob ñatau. Mago ñac tau embe ñapalê sauŋ, naŋgo eŋ êtôm sakiŋwaga.

² Lau ñagêdô oc sénam eŋ awa to sejop ênê gêŋ e êndêŋ noc, taŋ tama ketoc kékô kwananĝen naŋ.

³ Aêac amboac tonaj. Gêdêŋ taŋ aêac ñapalêgeŋ naŋ, aêac tajam sakiŋ tasô nom tonec ñagêŋlêlôm ñalabu.

⁴ Mago gêdêŋ taŋ ñanoc tau mêtjkêsa naŋ, Anôtô kêsakiŋ Latu, awê teŋ kékôc eŋ, ma kêsô biŋsu ñalabu.

⁵ Eŋ kêsô biŋsu ñalabu gebe êsi aêac lau, taŋ tamoa biŋsu ñalabu naŋ, su e tatu Anôtônê latu.

⁶ Amac atu Anôtônê latuigac, tec eŋ kêsakiŋ Latunê ñalau kêsêp aêacnêŋ ñalêlôm ma ñalau tau gêmôéc gebe "Tamoc, o Tamoc."

⁷ Amboac tonaj aôm sakiŋwaga kêtiam atom, aôm latu. Embe latu aôm, go Anôtô êkêŋ aôm ôwê kaiŋ gêŋlênsêm amboac tonaj.

Paulu kêpô sim tau kêtû lau Galataŋa

⁸ Gêmunjeng amac ajam kauc Anôtô, tec ajam sakiŋ gêdêŋ anôtôi, taŋ nêŋ ñanô masi naŋ.

⁹ Galoc tonec amac ajala Anôtôgac, moae jasôm amboac tonec gebe Anôtô tau kêjala amacgac, ma amboac ondoc, tec abe akac taôm su amu andêŋ nom ñagêŋlêlôm palé-palé to ñanô masi ana êtiām, ma abe anac m sakiŋ tau êtiām.

¹⁰ Amac atoc bêc to ajôŋ ma om to jala sagoc.

¹¹ Aê ga   go to kêpô l  na kêtû amacn   gebe moae oc gajam koleŋ k  pi amac ña  mägeŋ.

¹² O lasit  waac, a   jateŋ amac gebe atôm a  maŋ amboac a   katôm amac. Amac atu kasec a   atom.

¹³ Amac ajalagac, gêdêŋ tan kasôm ñawae ñajam las   gêdêŋ amac kêtû ñamata naŋ, kasôm kêtû g  mac k  kô a   t  nja.

¹⁴ A   ôlic tog  mac k  l  ns   amac to matem paŋa g  jac a   ma alic a   amboac g  y sec atom. Amac ak  c a   sa amboac Anôtônê aŋela teŋ ma amboac Kilisi Jesu tau.

¹⁵ Ijoc amacm  , n  m t  mtac wapi g  muŋja naŋ g  c ondoc. A   galic, tec jasôm las   to jawa sa êndêŋ amac gebe amac embe alic êtôm, oc akip matemlak  p sa ma ak  ŋ êndêŋ a  .

¹⁶ Ma galoc amboac ondoc. A   kasôm biŋjanô gêdêŋ amac nec katu n  m ñacio me.

¹⁷   s  ac lau tonaj s  g  m gêŋlêlôm amac naŋ ñajam atom.   s  ac sebe s  kac amac su aŋga a   gebe atoc   s  ac tauŋgeŋ sa.

¹⁸ Aŋg  m gêŋlêlôm g  y ñajam ñapaj ma aŋg  m êndêŋ noc a   jamoa jawin amacn  geŋ nec atom.

¹⁹ O ñoc ñapal  ac, ñandaŋ k  tuŋ a   k  tiam amboac aw   ñapal   k  tuŋ eŋ e Kilisi êtu anô aŋga amacn  m ñalêlôm acgom.

²⁰ Ojae, a   gabe jamoa jawin amac galocgeŋ. A   gabe jasôm biŋ êndêŋ amac janam aoc ôkwi-ôkwi. A   kap   l  na tauc ñanô kêtû amacn  .

Hagar ag  c Sara t  tu ñad  y

²¹ Amac taŋ abe amoia biŋsu ñalabu naŋ, asôm êndêŋ a   acgom, amac aŋô biŋsu atom me.

²² Teto gêc gebe Abrahamnê latuagêc tec sêmoa, teñ anja sakiñwagaonê ma teñ anja ñatauonê.

²³ Nac tañ sakiñwagao kékôc nañ, ñam kêsêp ñamalacña. Ma ñac, tañ ñatauo kékôc nañ, ñam kêsêp Anôtônê biñ, tañ gêjac mata nañna.

²⁴ Biñ tonaj kêtû biñgôlin gebe awê luagêc têtôm poac luagêc. Teñ kêkanôj lôc Sinai, tec ñawakuc tau têtu gêñôma,

²⁵ gebe ñaê Hagar tonaj sésam kêpi lau Arabia nêj lôc Sinai ma kêkanôj Jerusalem galocñja, gebe Jerusalem galocñja to ñagôlôac têtu gêñôma sêmoa.

²⁶ Mago Jerusalem ôja tau, tañ kêtû tau nê ñatauo gêmoa nê tauña nañ, kêtû aêac samob tenenj,

²⁷ gebe teto gêc gebe

“Aôm awê kapoac, tañ kôkôc ñapalê atom nañ, têmtac ñajam êsa,

ma aôm awê, tañ ñapalê kêtûj aôm atom nañ, ñonam lasê toôndugeñ,

gebe awê sawa nê ñapalê taësam kêlêlêc awê tonaj nê su.”

²⁸ O lasitêwaac, Anôtônê biñ, tañ gêjac mata nañ, kékêj amac atu ñapalê atôm Isak.

²⁹ Gêmuñgeñ ñac, tañ nê ñam kêsêp ñamalacña nañ, kêjanda ñac, tañ Ñalau gêjac mata biñ kêpi ej nan, ma galoc amboac tonanjeñ.

³⁰ Mago biñ, tañ teto gêc nañ, kêsôm asageñ. Kêsôm gebe “Ômasuc sakiñwagao agêc latu sêc sêna, gebe sakiñwagaonê latu êwê kaiñ gêñlênsêm êwiñ ñatauonê latu atom.”

³¹ Lasitêwaac, amboac tonaj sakiñwagaonê ñapalê aêac atom, ñatauonê ñapalê aêac.

5

Kilisi kêgaboac aêac su, tec tajop nêj lêj ñapej

¹ Kilisi kêgaboac aêac su gebe tamoa nêj Iêtêgeñ. Amboac tonaj akô ñajaña gebe sênam amac ôkwi nasêkônij amac atu sakiñwaga êtiam atom.

² Alic acgom, aê Paulu jasôm êndêj amac gebe Amac embe asôm gebe sêsa amac, go Kilisi ênam amac sa atom.

³ Ñamalac samob, tañ sêôm gebe sêsa êsêac nañ, jawa sa êtiam êndêj êsêac gebe êsêac sêñgôm biñsu samucgeñ ñanô êsa tomalagenjmañ.

⁴ Amac embe taêm ênam gebe biñsu êmansañ nêm biñ e Anôtô êlic amac atu lau gêdêñ nañ, oc andim taôm êngic anja Kilisinê e akac taôm su anja moasin tau.

⁵ Aêac takêj mateñ gebe Anôtô êmansañ nêj biñ e êlic aêac tatu lau gêdêñ. Aêac daôñ biñ tonaj tamoa gebe Ñalau Dabuñ kékêj aêac takêj gêwinj.

⁶ Kilisi Jesu embe êmbinj aêac tôj, oc sêsa aêac me sêsa aêac atom, tonaj ñanô masi. Ñanô tagenj toneç gebe takêj gêwinj êkac aêac têntac êwiñ ñanônya.

⁷ Gêmuñgeñ amac asêlêj nêm lêj ñajamgeñ amoë e asa kékô amac auc, tec tanjem warum biñjanô kêtiam atom.

⁸ Anôtô tañ kékalem amac nañ, kékô amac auc atom.

⁹ Jist ñagec kêtôm gebe ênam polom samucgeñ auc e êsunj.

¹⁰ Apômtau gêbiñ aêac tôj, tec taêc kêka amac, gebe nêm ñalêlôm oc ênam tau ôkwi atom. Ma ñac, tañ kêlênsôj amac nañ, oc êndac nê ñagêjô. Ñac tau aê gajam kauc ej, mago ej oc êwê sa atom.

¹¹ O lasitêwaac, embe janam mêtê êpi sêsa lauñja, oc sêjanda aê êtu asagerenja. Embe jasôm þoc biñ amboac tonaj, oc kakesotau ñawae êlênsôj lau teñ atom.

¹² Ojae, lau tañ sêli amac sa nañ, sêsa ôlingêdô samucgej sumaj.

¹³ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac gebe amoia nêm lêtêgej. Tagen amac amoia nêm lêtêgej êtu têmtac ñakalac ñamôkê atom, amac anam sakiñ taôm êtu têmtac gêwiñ ñanôñagej.

¹⁴ Gebe ñalô tagen kêkatoñ biñsu samob sa gebe "Têmtac êwîñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm."

¹⁵ Embe êjac to asac taôm, nañ alic taômgej gebe êndañgôj taôm su atom.

Nalaunê ñanô to têntac ñakalac nê ñanô

¹⁶ Aê jasôm biñ teñ êwîñ acgom gebe Asêlêj toÑalaugen ma aŋgôm têmtac ñakalac êkac amacna ñanô ësa atom.

¹⁷ Aêac tajala gebe Têntac ñakalac gedec Njalau ma Njalau gedec têntac ñakalac. Gêj tauagêc sêkêj kisa gêdêj tauñ, tec amac atôm gebe aŋgôm gêj, tañ abe êngômja nañ, ñanô ësa atom.

¹⁸ Ma ñalau embe êwê amac, oc amoia biñsu ñalabu atom.

¹⁹ Têntac ñakalac nê ñanô tau tonec ñai tec gêc awêgej gebe Biñ mockaino to mockainja, lêj môpña, wauc-wauctêna,

²⁰ sakiñ gwamnja, beñ, kisa, sêsôm tauñ, sêjam lêmuñ tauñ, têntac ñandañ, sêôc tauñ auc, sêwa tauñ kêkôc, sêkac tauñ su,

²¹ têntac sec, sêñom gêj anaboa, señ lasam ñawaô to gêj ñagêdô amboac tonaj. Biñ tonaj ñai jasôm ñakônijja êndêj amac amboac kasôm kwanan gej su gebe Lau tañ sêgôm gêj amboac tonaj nañ, sêwê kaiñ Anôtônê gamêj atom.

²² Ma ñalau tau nê ñanô tonec gebe Têntac gêwiñ, têntac ñajam, biñmalô daê bin tôj, ñalêlôm malô, gabêjam, tamoa ñajêj,

²³ malô-malô, tatu mêtê tauñ ñapep. Biñsu ênac jao gêj amboac tonajna teñ gêc atom.

²⁴ Samob tê têtu Kilisi Jesu nê gêj nañ, sêjac têntac ñakalac to ñalêlôm kêkac-kêkac êsêacj kêpi kakesotau gêja su.

²⁵ Njalau embe êkêj aêac tamoa mateñ jali, nañ tasa nêj lêj toÑalaugenmañ.

²⁶ Damboa tauñ êtu waenja atom to tatañ pêlê tauñ atom ma têntac sec êndêj tauñ atom.*

6

Daoc gêjwapac tanam tauñ sagej

¹ O lasitêwaac, ñamalac teñ embe êngêli biñsu, nañ amac lau toñalau anam ej sa ña nêm ñalêlôm malô. Ma alic taôm gebe lêtôm êtap amac sa êwîñ atom.

² Aôc gêjwapac anam taôm sagej, go aŋgôm Kilisinê biñsu ñanô ësa.

³ Ñac teñ embe êkiañ tau gebe ej ñac towae, mago ej ñac ñaôma, oc ênsau tau.

⁴ Lau samob sênsaê nêj koleñ êndêj-êndêngej sêlic acgom. Embe ñajam, go êtu êsêac tauñ waeñ. Êsêac sênam dôj nêj koleñ êpi lau ñagêdô nêj atom.

⁵ Samob oc sêôc tauñ nêj gêjwapac êndêj-êndêngej.

⁶ Ñac tan gêjôj mêtê nañ, ênac sam gêj ñajam samob êndêj mêtê ñakêdôñwaga êwê kaiñ êwîñ.

* **5:26:** Alic Kor 1.5:6

7 Akêli taôm êtu awê Anôtô aucŋa atom, gebe gêŋ, tanj ŋamalac êsê nanj, tec êkôc ŋanô.

8 Nac tenj embe êsê gêŋ êsêp têtac ŋakalac, oc ŋanô têtac ŋakalacŋa enseŋ eŋ su. Nac tenj embe êsê gêŋ êsêp ɻalau, oc ŋanô ɻalaŋa êkêŋ eŋ êŋgôŋ mata jali teŋgeŋ.

9 Aêac tanam nêŋ koleŋ ŋajam tokam-tokam atom. Aêac embe tekweŋ êmbac atom, go tatap nêŋ ŋanô sa êndêŋ ŋanoc.

10 Nêŋ ŋasawa tamoasiŋ ŋamalacŋa tec gêc. Amboac tonan tamoasiŋ lau samob, mago tamoasiŋ gôlôac, tanj sêkêŋ gewiŋ Kilisi gebiŋ aêac tôŋ nanj, êlêlêc su.

Paulu gêjac mata nê bŋ ma gêjac biŋsu to gêjam mec gôlôac

11 Alic ɻatalô kapôéŋ-kapôéŋ tonec tauc lemoc kato gêdêŋ amac.

12 Êsêac samob, tanj sebe lau tetoc êsêac sa êtu gêŋ nomiŋaŋa nanj, sêkac amac gebe alôc ma sêsa amac. Êsêac taêŋ gêjam biŋ tagen tonec gebe lau sêjanda êsêac êtu Kilisinê kakesotaŋaŋa atom.

13 Mago lau, tanj sêsa êsêac nanj, tauŋ sejop biŋsu atom. Êsêac sebe sêsa amac e tetoc tauŋ sa êtu amacŋa gebe asô sakiŋ ôliŋŋa tonan ɻalabu.

14 Mago aê, aê jatoc tauc sa êtu gêŋ teŋja atom, êtu aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi nê kakesotaŋaŋeŋ. Kêtu kakesotaŋa aê galic nom amboac gêŋ matê, ma lau nomiŋa sêlic aê amboac gêŋ matê.

15 Sêsa lauŋa me sêmoa samucgeŋa tonan ɻanô atom. ɻanô tagen tonec gebe Anôtô êkêŋ aêac tatu gêŋ wakuc acgom.

16 Biŋmalô to Anôtônê taê walô êndêŋ êsêac samob, tanj sêsa nêŋ lêŋ sêndaŋguc ɻagôlîŋ tonan nanj, to êndêŋ Anôtônê lau Israel êwiŋ.

17 Alênsôŋ aê êtiŋ atom, gebe Jesunê bêlêm ŋamala gêc aê ôlicgac.

18 O lasitêwaac, aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiŋ êwiŋ amacnêŋ ɻalau. Biŋjanô.

Paulunê papia gêdêŋ lau **EPESE**

Paulunê papia gêdêŋ lau Epese nec ɻac tau keto gebe êwaka biŋ, tê Anotôtô taê gêjam gebe êŋgômja nê, sa ênêc awegen gebe “Êndêŋ ɻanocgeŋ ma embin gêŋ samob aŋge undambê to nom tōŋ, go êkêŋ Kilisi êtu ɻamôkê” (1:10). Go keto kêtû tonecja gewiŋ gebe êkêlî Anôtônê lau sêsa nêŋ lêŋ samob sêwaka biŋ kapôeŋ tonaj ɻam sa, ec sêkêŋ gewiŋ Jesu Kilisi êmbiŋ ɻamatâl pebenj tonj têtu gêŋ ɻanô tagenj.

Paulu gêôŋ papia tau ɻatêna sa gec ɻasêbu ɻamatâl keto kêpi Tameni Anôtô kêjalij nê lau sa têtu ɻanô tagenj ɻalêŋ. Enj kêsuc  s acnêŋ biŋ ôkwi ma k gaboac  s ac su aŋga nêŋ sec kêtû Latu Jesu Kilisiŋa, tec k k lî Njalau Dabuŋ kêtû moasiŋ kapôeŋ tonaj ɻakamaclauŋ gebe g jac  s ac ɻawae biŋjan geŋ. Go k k lî lau-s s am-papia-tauwaga gebe s sa nêŋ lêŋ samob amboac lau, tanj seŋgom Kilisi g biŋ  s ac t ngac êtu anô  pi tauŋ nêŋ sêmbiŋ tauŋ t nj tonjan geŋja. Kilisi g biŋ Anôtônê lau t nj têtu g l ac dabuŋ tagenj nec, Paulu g wa sa to g  d n k pi biŋ tonec ɻai gebe g  d n g l ac dabuŋ k pi ôli teŋ, tanj Kilisi kêtû ɻamôkê naŋ, me k pi andu teŋ, tanj Kilisi kêtû ɻaal  kêclêsuŋa naŋ, me k pi aw  teŋ, tanj Kilisi kêtû  n  akweŋ naŋ. Paulu keto papia tau keto biŋ g jam dani ma ej ta  g jam Anôtônê moasiŋ, tanj m n k tu anô k pi Kilisi naŋgac.  n  ɻalêlôm k k c enj todim-todim, tec g ga k tu w  ma k p c w  sa k s p ɻasawa g wiŋ-g wiŋ. Enj keto biŋ samob kepeŋ Kilisi t t c g wiŋ ɻamatâlja to k k l  tau k tu da g j  ɻamatâl suŋa ma k suc ɻamatâlneŋ sec ôkwiŋa to ta  labu ma k moasiŋ ɻamatâlja to n  ɻal l m ɻaw  ma n  l n selecja.

Nad naŋ

1. Paulu g jac m papia tau 1:1-2
2. Kilisi to G l ac Dabuŋ 1:3-3:21
3. L n wakuc g jac lau, tanj Kilisi g biŋ  s ac t nj naŋ ɻawae 4:1-6:20
4. Paulu g jac mata papia tau 6:21-24

Paulu awa g jac lau Epese

¹ Kilisi Jesu n  aposolo a , Paulu, tanj Anôtô k kalem a  naŋ, ɻoc biŋ ênd n Anôtônê lau, tanj s k l  g wiŋ Kilisi Jesu s ng n Epese naŋ.

² Tameni Anôtô ag c Ap mtau Jesu Kilisi n n moasiŋ to biŋmal  ênd n amac  wac.

Moasiŋ tanj tatap sa k tu Kilisiŋa

³ Awen g o c a acn n Ap mtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, tanj k k l  Kilisi ma g jam meç a ac ɻa meç ɻal l mja tokainj-tokainj, tanj ɻam k s p undamb  naŋ.

⁴ Anôtô k k l  nom atomgenj, ma k jalij a ac sa tatu  n  g n k tu Kilisiŋa e tatu lau dabuŋ to ɻan n tamoa ej laŋ n m. Anôtô t t c g wiŋ a ac,

⁵ tec ta  g jam k tu t nj gebe êk l  Jesu Kilisi  w  a ac dand n ej tana natatu  n  latu. Biŋ tonaj ej t t c g wiŋ gebe êŋg m ɻan n sa.

⁶ Lambinj ênd n Anôtô gebe k k l  latu, tanj t t c g wiŋ ej naŋ, m n k tu moasiŋ ɻawasi tau g d n a ac.

⁷ Kilisi tau k gaboac a ac su ɻa n  dec ma k suc tag l  biŋsu ɻabiŋ ôkwi. Biŋ tonaj g wa  n  moasiŋ kap er n  sa.

8 Anôtô kêsêwa moasiñ tonaq mêmekêpi aêac. Eñ ñac tokauc to kêjala binj, tañ gêc lêlômgeñ nañ,

9 tec gêwa nê binj ñalêlômja sa gêdêñ aêac ma gebe êngôm binj tañ taê gêjam kêtû tôñ nañ, ñanô ësa gêdêñ tañ kékêj Kilisi.

10 Anôtô ênac dabiq nê binj, tañ kêmasaq nañ, êndêñ ñanocgeñ ma êmbiq gêj samob anja undambé to nom tôñ, go êkêj Kilisi êtu ñamôkê.

11 Ñac tau kékêj aêac awê kaiñ gêglênsêm kêtôm Anôtô kêmasaq kwananqeñ ma gêgôm binj, tañ taê gêjam kêtû tôñ nañ, ñanô kësa.

12 Aêac tañ akêj mateñ Kilisi kwananqeñ nañ, alambiñ Anôtônê ñawasi.

13 Ma amacnêm biñ amboac tonanqeñ. Eñ kékêj amac anjô biñ ñanô ñamêtê, ñawae ñajam kêpi lêj Anôtô ênam amac késiña e akêj gêwiñ Kilisi, ma Anôtô kékêj ñalau Dabuñ, tañ gêjac mata nañ, kêtû ñabelo atu ênê gêyja.

14 Ñalau Dabuñ tau kêtû aêacnêj gêglênsêm ñakamaclaun, gebe ênam aêac kësi tatu ênê gêj ma talambiq ênê ñawasi.

Paulunê mec

15 Aê gañô amac akêj gêwiñ Apômtau Jesu to têmtac gêwiñ Anôtônê lau samob ñawae,

16 tec gajam danje Anôtô kêtû amacña gedeñ tõngeñ ma taêc gêjam amac kêsêp ñoc mec ñalêlôm,

17 ma kateñ aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê Anôtô, aêac Tameñi en, tañ kêtû ñawasi ñatau nañ, gebe enj êkêj ñalau ênsuñ kauc mêtêja to eoc biñ lasêja êndêj amac e ajala Anôtô ñanôgeñ.

18 Aê kateñ gebe Anôtô êpô nêm ñalêlôm ñawê ësa e ajala ênê kalem, tañ akêj matem nañ, to ajala moasiñ ñawasi tolêlôm-tolêlôm, tañ gêjac mata gadêñ nê lau nañ,

19 to ajala ênê ñaclai kapôñêj kêlêlêc, tañ gêjam kôm gêmoa aêac takêñ-gêwiñwaga ñalêlôm nañ. Ñaclai ñajaña kapôñêj tonanqeñ

20 gêjam kôm gêdêñ tan Anôtô gêju Kilisi gêdi sa anja ñacmatêñêj ma ketoc en gêngôñ ênê anôña anja undambé.

21 Kilisi gêngôñ tõñê ma gêjam gôlin apômtau to ñaclai ma ñactêkwa to ñataui. En kêlêlêc ñaët towae samob, tañ tetoc sa anja nom tonec to ônêja nañ su.

22 Anôtô kékêj gêj samob kêsô Kilisi akaiñ ñalabu ma kékêj en kêtû gôlôac dabuñ ñamôkê gebe ênam gôlin gêj samob.

23 Gôlôac dabuñ tau tonaq kêtû Kilisi ôli, ma enj, tañ gêbiñ gêj samob tôñ nañ, gêjam ôli tau auc samucgeñ.

2

Anôtô gêju aêac sa tamoa mateñ jali

1 Amac agêli biñsu to nêm sec gêgôm amac atu matê su.

2 Gêmuñgeñ agôm nêm gêj amboac tonec, asêlêñ kêtôm nom tonec ñagôñij to asô ñatau, tañ gêjam gôlin ñaclai sec umboñ ñalabuña to ñalau, tañ gêjam kôm kêpi lau tanjenjêc gêdêñ Anôtônê biñ nañ ñalabu.

3 Gêmuñgeñ aêac samob tatôm êsêac ma tasa nêñ lêj kêtôm têntac ñakalac kêkac aêacña. Aêac dagôm gêj, tañ ôliñ to ñalêlôm kêkac aêacña nañ, ñanô kësa, tec Anôtô têtac ñandañ gêdêñ aêac kêtôm têtac ñandañ gêdêñ êsêac ñagêdô.

4 Mago Anôtô taê walô aêac ñanôgeñ ma têtac gêwiñ aêac kêlêlêc,

5 tec kékêj aêac, tañ tatu mêtê kêtû tagêli biñsuña nañ, tamoa mateñ jali dawin Kilisi. Anôtônê moasiñ gêjam amac kësi.

6 Ma eŋ gêŋu aêac sa dawiŋ Kilisi Jesu to ketoc aêac daŋgôŋ gamêŋ undambêŋa dawiŋ eŋ.

7 Anôtô gêgôm gêŋ tonan gebe êtôc nê moasiŋ tolêlôm-tolêlôm êndêŋ lau êndêŋ têm samob, taŋ oc ménjësa naŋ. Moasiŋ tau gêwa tau sa gêdêŋ taŋ Anôtô têtac gêwiŋ aêac ma kékêŋ Kilisi Jesu gêmêŋ naŋ.

8 Gebe Anôtô kêmoasiŋ amac, tec gêjam amac sa kêtu akêŋ gêwiŋja. Taôm agôm atom, Anôtô tau kékêŋ ɣaômageŋ.

9 Namalac teŋ nê kolen gêjam eŋ sa atom, gebe teŋ etoc tau sa atom.

10 Anôtô tau nê kolen ɣanô aêac. Eŋ gêwiŋ Kilisi Jesu ma kékêŋ aêac gebe tanam kolen ɣajam, taŋ eŋ kêmasaŋ kwananqeŋ naŋ, gebe tasa nêŋ lêŋ taperŋ ɣanô tonanqeŋ.

Anôtô gêbiŋ aêac tôŋ tatu gôlôac dabuŋ tagen

11 Amboac tonan taêm ênam gebe gêmuŋgeŋ tenemi sêkôc amac amboac tentenŋlatui, ma lau Juda, taŋ sêsa êsêac ɣa lemen naŋ, tec sêsam amac gebe lau samuc.

12 Gêdêŋ ɣasawa tonan amac amoia jaêc Kilisi, ma Israelwaga sêlic amac amboac êsêacnêŋ lau ɣagêdô amac atom. Amac lau jaba, tec awê kaiŋ poac ɣamoasiŋ, taŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ nê lau naŋ atom. Amac amoia nom tonec akêŋ matem gêŋ teŋ atom to ajam kauc Anôtô.

13 Mago galoc awiŋ Kilisi Jesu ma amac, taŋ gêmuŋgeŋ amoia jaêc naŋ, atu gasuc amêŋ kêtu Kilisi gêmac ênduŋja.

14 Kilisi tau kêtu aêacnêŋ biŋmalô ɣamôkê. Eŋ gêbiŋ aêac Juda to lau samuc tôŋ tapi tagen to gesen kisa, taŋ kêtu balanq gen aêac gêngic naŋ, su ɣa tau ôli.

15 Eŋ gesen biŋsu ɣajatu to ɣagôlin su gebe êkêŋ torŋ luagêc têtu torŋ wakuc tagen êmoa eŋ tau ɣalêlôm, tec kékêŋ biŋmalô.

16 Eŋ gêmac êndu anga kakesotau, tec gesen kisa su jagêbiŋ lulugeŋ tôŋ têtu ôli tagen ma gê wama gêdêŋ Anôtô.

17 Amboac tonan Kilisi gêmêŋ ma gêjam mêtê kêpi biŋmalô tau ɣanjawae ɣajam gêdêŋ amac, taŋ amoia jaêc Anôtô to êsêac, taŋ têtu gasuc eŋ naŋ

18 gebe ɣac tau tonan kékêŋ ɣalau tagen gêwê aêac samob dêdêŋ Tama taja.

19 Amboac tonan amac atôm lau jaba to lau ɣamagêha kêtiam atom. Amac atu Anôtônê launêŋ ɣagêdô to atu Anôtônê gôlôac awiŋ.

20 Eŋ kêkwê amac sa atu andu akô nombaiŋ aposolo to propete ɣaô. Ma Kilisi Jesu tau kêtu andu tau ɣaalê kêclêsuna.

21 ɣac tonan gedeŋ andu tau tôŋ ma êŋgôm êtu kapôeŋ e êtu Apômtaunê lôm dabuŋ,

22 ma kêsuŋ amac sa awiŋ atu Anôtônê andu. taŋ nê ɣalau gêjam auc naŋ.

3

Paulu gêjam kôm kêpi lau samuc

1 Kêtu tonanja aê, Paulu, tec katu Kilisi Jesu nê ɣac kapoacwalôŋa kêtu amac lau samucŋa nec, kateŋ nec gêdêŋ Anôtô.

2 Amac aŋôgac gebe ɣac moasiŋ Anôtô kékêŋ sakinq gêdêŋ aê kêtu êmoasiŋ amaciŋa.

3 Anôtô geoc nê biŋ, taŋ gêc lêlômgeŋ naŋ, lasê gêdêŋ aê kêtôm biŋ, taŋ kato dampbêŋgêc ɣamatanaŋ naŋ.

4 Amac embe asam biŋ tau, oc ajala ɣoc kauc kêsa kêpi Kilisinê biŋ, taŋ gêc lêlômgeŋ naŋ.

5 Gêdêñ têm gêmuñja ñamalac sêjala biñ, tanj gêc lêlômgej nañ atom. Mago galoc Anôtô kêkêj nê Njalau geoc biñ tau lasê gêdêj nê aposolo dabuñ to propete.

6 Biñ tanj gêc lêlômgej nañ, tau tonec gebe Lau samuc sêñô ñawae ñajam, tec gêgôm êsêac sêwê kaiñ Anôtônê gênylênsêm to têtu Kilisinê ôli ñagênylêlôm ma têtap biñ, tanj Anôtô gêjac mata kêtû Kilisi Jesuña nañ, ñajanô sa sêwiñ.

7 Anôtô taê walô aê, tec kêkêj aê katu ñawae ñajam tonanj ñasakiñwaga. Naclai ñatañ ej, tec kêkêj kôm tonanj gêdêj aê.

8 Anôtônê lau samob nêj ñac ñasec aê, mago ñac moasir ketoc aê sa gebe jasôm ñawae ñajam lasê êpi ñac tolêlôm Kilisinê awa teñgeñja êndêñ lau samuc

9 to jawa Anôtônê lêj êngôm nê biñ ñalêlômja ñanô êsañja sa êndêñ lau samob. Gêdêñ andanjeñanô Anôtô, tanj kêkêj gêj samob nañ, kêsiñ biñ tonanj gêc lêlômgej,

10 gebe galoc gôlôac dabuñ sêwa Anôtônê kauc mêtêja tolêlôm-tolêlôm sa êndêñ apômtaui to ñaclai undambêña.

11 Anôtô kêsa lêj tonanj, tec gêgôm biñ, tanj taê gêjam kêtû tôj gêdêñ andanjeñanô nañ, ñanô kêsa kêpi aêacnêj Apômtau Kilisi Jesu tau.

12 Aêac tasêp ej tôj to takêj êwiñ ej, ma tatêc tauñ atom, ôlin andañ Anôtô to tasa ej ñagala totêntac êpa sugen.

13 Amboac tonanj aê kateñ gebe ñoc gênywapac, tanj gaôc kêtû amacña nañ, êlêc amac sa atom. Ñoc gênywapac tau êngôm amac waem êsa.

Kilisinê têtaç gêwiñ aêacña

14 Kêtû tonanña aê kêpôj oduc gêdêñ aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi Tama,

15 tanj nêj ñae kêpi gôlôac undambê to nomija samob kêtômgej nañ.

16 Aê kateñ Anôtô gebe êkêj ñaclai êndêñ amac êtôm ênê ñawasi kapôej ma êkêj nê Njalau êpuc nêm ñalêlôm tôj ñajaña êsa.

17 Amac akêj gêwiñ Kilisi tec êkêj nêm ñalêlôm êtu ênê andu ma têmtac êwiñ ñanô ñawakac enseleñ naendêñ amac tanj.

18 Go amac to Anôtônê lau samob nêm kauc êsa e ajala gebe Kilisinê têtaç gêwiñ aêacña kesewec kêtû tapa to kêtû balinj ma kêpi gêja to kêsêp gêja

19 ma ajala Kilisinê têtaç gêwiñ tonanj, tanj kêlêlêc kauc samob ñêngëj su nañ, gebe Anôtô tau ênam auc samucgej.

20 Ma ñac tau tonanj, tec oc êngôm gêj samob, tanj aêac tatenj to taêj gêjam nañ, ñanô êsa êlêlêc ñêngëj su êtôm ñaclai, tanj gêjam kôm gêmoa nêm ñalêlôm nañ,

21 gôlôac dabuñ to Kilisi Jesu tau sêwaka ênê ñawasi sa êtôm gôlôac to gôlôac ma têm to têm ñêngëj êna. Biñjanô.

4

Aêac tatu Kilisinê ôli tagen

1 Amboac tonanj aê, tec ganjôñ kapoacwalô kêtû Apômtauña nec, jalêñ biñ amac gebe asa nêm lêj êtôm Anôtônê kalem, tanj kêtap amac sa nañ.

2 Ambu taôm to amoaa tonêm ñalêlôm malôgej, aê biñ tôjgej ma asip taôm sa totêmtac êwiñgej.

3 Ôlim palê gebe Njalau êkêj biñmalô êmbij amac tôj atu gêj tagenj.

4 Ôlim tagenj to Njalau tagenj êtôm Anôtô kêkalem amac ma akêj matem nêm ñanô kalem ña tagenj.

5 Apômtau tagenj ma bin takêj gêwiñja tagenj to busanju tagenj.

6 Njamalac samob Tameñi Anôtô tagen, tañ kêtû gêj samob ñatau ma gêjam kôm kêpi gêj samob nañ, gêjam gêj samob auc.

7 Aéac samob tonec takôc moasiñ sa gêdêj-gêdêñgeñ kêtôm Kilisi tau gêjam dôj ma gêjac sam gêdêj aéac.

8 Kêtôm biñ tec gêc gebe.

“En kêpi lôlôc gêja

ma kêkôc lau kapoacwalôña sêwiñ ej,
ma gêjac sam gêj ñajam ñaômageneñ gêdêj lau.”

9 Njalô tonec gebe “En kapi lôlôc gêja” nañ ñam amboac ondoc. Ñam tau tonec gebe kêsêp nom ñjalêlôm ñakâlêndiñ gêja gêmunj.

10 Ñac tau, tañ kêsêp gêja nañ, ñac tau tonan kêpi e jakêlêlêc undambê samob su gebe ênam gêj samob auc.

11 Ñac tau tonan geñj tec kêkêj lau ñagêdô têtu aposolo ma ñagêdô têtu propete to ñagêdô têtu jaenwaga ma ñagêdô têtu lausakinj to kêdôjwaga.

12 Kilisi kêkêj lau amboac tonan gebe ênac dabiñ Anôtônê lau sênam sakinj ñapep gebe sêmboa ej ôli sa

13 e takêj gêwiñ êmbij aéac samob tôj tapi tagen to tajala Anôtônê Latu êtu tôj ma têtôp tatu lau kapôeñ e tatôm Kilisi tau nê dôj.

14 Ma tatôm ñapalê dedec êtiam atom gebe laudansanjñê mêtê êtêlinj to êmbam aéac êtôm gwêc to mu kêtêlinj to gêbam wañ nec atom. Lau amboac tonan têtim to sêsaú ñamalac.

15 Aéac amboac teñ. Aéac tasôm biñjanô êndêj tauñ totêntac êwingeñ ma têtôp tatu kapôeñ e nêñ lêj samob esewec tatôm Kilisi, tañ kêtû ñamôkê nañ.

16 Ñac tau tonec tec gêbiñ ôli ñagêñlêlôm samob tôj kêpi tagen to kêkêj ñaduc gêdijñ kêsô tau ma ñakalôc gedeñ ôli ñagêñlêlôm tôj. Ôli ñagêñlêlôm gêdêj-gêdêñgeñ embe ênam kôm, tañ gêjac gêj tau ñawae nañ, oc ôli êtôp to êmboa tau sa ma têntac gêwiñ êmbij ñanô tau tôj.

Kilisi kêkêj aéac tasa lêj wakuc

17 Amboac tonan aê jasôm ñoc biñ tonec êndêj amac toaoc gêjac Apômtaugeñ gebe Asa nêm lêj atôm lau samuc, tañ taêj gêjam biñ ñaôma-ñaôma elême nañ atom.

18 Ñakesec gêjam êsêacnêj kauc auc. Êsêacnêj kauc masi to nêj ñjalêlôm ñadani, tec kêbalanj êsêac auc gêdêj sêngôñ mateñ jali, tañ ñam kêsêp Anôtônâ nañ.

19 Êsêac sêgôm gêj waucwaucgeñ ma sêgôm gêj môp-môp samob gêjam auc, sêgôm kêtû mateñ katu awaña tomajeñ gêbacgeñ.

20 Biñ amboac tonan têdôj gêdêj amac kêtû Kilisina atom.

21 Amac anô ñawae tau to têdôj mêtê tau gêdêj amacgac kêtôm biñjanô, tañ gêc Jesu tauña nañ.

22 Amboac tonan awi nêm ñamalac lañgwa, nêm ñjalêlôm geo, tañ kêsa lêj gêmunjña nañ siñ. Têtac ñakalac kêsau gêôc ñamalac lañgwa e gesenj tau su gêjaña.

23 Amacnêm ñjalêlôm to biñ, tañ taêm gêjam nañ, êtu wakuc samucgeñ.

24 Ma asô ñamalac wakuc, tañ Anôtô kêkêj kêtôm tau nê katu nañ sa. Enj êwaka tau sa ña lêj gêdêj to dabuñ biñjanôja.

25 Amboac tonan awi biñdansañ siñ ma asôm biñjanô êndêj taôm êndêñjêndêñgeñ, gebe aéac tatu ôli tagen ñagêñlêlôm.

26 Embe têmtac ḥandaŋ, naŋ aŋgôm taôm sec atom ma aê têmtac ḥandaŋ tōy e oc naēsêp nec atom.

27 Alin̄ taôm gebe Sadan̄ ḥejgôj amac ḥasawa atom.

28 Nac geŋgeŋ ênam geŋgeŋ gêŋ êtiam atom, tau lêma ênam koleŋ acgom, gebe êkôc nê koleŋ ḥanô ma ênac sam endeŋ lau, taŋ sêpô lêna tauŋja naŋgeŋ.

29 Biŋ agwa-agwa ésa awemsuŋ atom, asôm biŋ ḥajamgeŋ, taŋ êpuclau-sêpô-lênavaga tōy to ḫmoasiŋ lau, taŋ sêŋô biŋ tau naŋ.

30 Ma aŋgôm Anôtônê Njalau Dabuŋ nê ḥalêlôm ḥawapac ésa atom, gebe eŋ kêtû ḥabelo Anôtô ênam amac kêsi endeŋ nê becŋa.

31 Biŋkalom samob to biŋ keso-keso ma têmtac ḥandaŋ to ali awem sa ma biŋ alôb-alôb to biŋ sesec tonaj̄ ḥai samob naŋ, awi siŋ.

32 Amoasiŋ taôm to taêm walô taôm ma asuc nêm biŋ ôkwi êndêŋ-êndêŋgeŋ, aŋgôm êtôm Anôtô kêsuc amacnêm biŋ ôkwi kêtû Kilisiŋa.

5

1 Amac atu Anôtônê ḥapalê, taŋ en têtac gêwiŋ naŋ, tec atêku engeŋ.

2 Ma asêlêŋ totêmtac êwingeŋ amboac Kilisi gêwiŋ aêac to kêkêŋ tau kêtû aéacŋa kêtû moasiŋ to da gêdêŋ Anôtô gêŋu ḥamalu ḥajam.

3 Asôm gêŋ mockaijo to mockaiŋja ma geŋ môp-môp samob to biŋ matem katu awanja êsêp nêm biŋgalôm atom, gebe Anôtônê lau samob dedec biŋ amboac tonaj̄ ḥai.

4 Andec biŋ sesec ma biŋ meloc-meloc to biŋ agwa-agwa kêtôm amac asôm atomnaŋ amboac tonangeŋ, anam dangegeŋ êjô.

5 Biŋ tonec amac ajalagac gebe Mockaijo to mockaiŋ teŋ me môp ḥatau teŋ me ḥac mata katuboa teŋ, taŋ talic en kêtôm ḥac gêjam sakiŋ anôtô jabaŋa teŋ naŋ, nêŋ teŋ oc êwê kaiŋ gêŋlênsêm aŋga Kilisi agêc Anôtô nêŋ gamêŋ atom.

Tasêlêŋ tamoa ḥawê ḥalêlôm

6 Lau teŋ têtim amac ḥa biŋ ḥaômaŋaôma atom, gebe kêtû biŋ amboac tonaj̄naŋ Anôtônê têtac ḥandaŋ kêtap taŋeŋpêcwaga sa.

7 Awê kaiŋ êsêacnêŋ biŋ atom.

8 Biŋjanô, gêmuŋgeŋ amac amoatokesec, mago galoc amoatoneawê gebe atu Anôtônê gêŋgac, tec asa nêm lêŋ atôm ḥapalê ḥawêŋa,

9 gebe ḥawê ḥanô tonec moasiŋ totau-totau ma biŋgêdêŋ to biŋjanô.

10 Ansaê gêŋ, taŋ Apômtau gêlic ḥajam naŋ.

11 Nakesec ḥakoleŋ, taŋ ḥanô masi naŋ, anam awiŋ atom, akip sa ênêc awêgeŋ acgom,

12 gebe gêŋ, taŋ êsêac sêgôm kelecgeŋ naŋ, embe tasôm ênêc awêgeŋ, oc maŋen.

13 Gêŋ samob, taŋ takip sa e ḥawê épô naŋ, oc ênêc awê.

14 Ma gêŋ samob, taŋ gêc awê naŋ ḥawê. Tec biŋ gêc gebe

“Aôm taŋ gôc bêc naŋ, matam êlac

ma ôndi sa aŋga ḥacmatênenêŋ,

go Kilisi épô aôm.”

15 Amboac tonaj̄ ajop taôm êtu nêm lêŋ samobnaŋ ḥapep. Asêlêŋ atôm lau meloc atom, asêlêŋ atôm lau tokauc mêtêŋgeŋ.

16 Ajain̄ têm ênaŋa ḥaômageŋ atom, gebe têm tonec sec.

17 Amboac tonaj̄ atu meloc atom, mago nêm kauc ésa biŋ, taŋ Apômtau taê gêjam gebe êŋgômja naŋ.

18 Anôm wain e êjanij amac atom, gebe gêj tonaj oc êjaij amac. Njalau Dabuŋ ênam amac auc acgom

19 e pesalem to wê dabuŋ ma wê ɳajam-ɳajam êtu nêm biŋgalôm. Apuc wê dabuŋ sa to aôc Apômtau sa ɳa pesalem aŋga nêm ɳalêlôm.

20 Anam danje êndêŋ Tamenji Anôtô endenj tōŋgen êtu gêj samobŋa anam aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi laŋô.

Bij lauo to ɳacŋa

21 Asô taôm ɳabalbu êtu atêc Kilisiŋja.

22 Lauo sêšô nêŋ ɳaci ɳabalbu êtôm sêšô Apômtau ɳabalbu,

23 gebe ɳac kêtû awênenê môkêapac kêtôm Kilisi kêtû gôlôac dabuŋ môkêapac, ma kêtû gôlôac dabuŋ, taŋ kêtû ej ôli naŋ nê kêsiwaga.

24 Tec lauo sêšô nêŋ ɳaci ɳabalbu êtu gêj samobŋa, têtôm taŋ gôlôac dabuŋ sêšô Kilisi ɳabalbu naŋ.

25 Amac ɳacwaga têmtac êwiŋ nêm lauo atôm Kilisi têtac gêwiŋ gôlôac dabuŋ ma kêkêŋ tau kêtû êsêacna.

26 Ej kêkêŋ nê mêtê ma kêsagu êsêac ɳa bu têtu selecŋja e têtu Anôtônê gêj,

27 gebe ênac dabiŋ gôlôac dabuŋ e ɳawasi laŋwageŋ ma ênac ej mataanô ɳajam. Ej gebe êlic gôlôac dabuŋ ɳatêmuŋ to mêlinj-mêlinj ma gêj ɳagêdô amboac tonaj ɳai êpi ej atom, gebe êlic ej êtu dabuŋ to laŋônêm sawageŋ.

28 Amboac tonaj êsêac ɳacwaga têntac êwiŋ nêŋ lauo êtôm têntac gêwiŋ tauŋ ôlinj. ɳac taŋ têtac gêwiŋ nê awê naŋ, têtac gêwiŋ tau.

29 ɳac teŋ kêkêŋ kisa gêdêŋ tau ôli atomanô. Ej gêlôm to kêtû mêtê tau ôli ɳapep, kêtôm Kilisi gêgôm gêdêŋ gôlôac dabuŋ,

30 gebe aêac tatu ênê ôli ɳagêŋlêlôm.

31 "Kêtû bij tonajŋa ɳamatelc êwi têna agêc tama sin ma êsap nê awê tōŋ, ma êsêagêc têtu ôli tagen."

32 Bij tonec ɳam kêsêp lêlômsêga ma aê gawa sa kêkanôŋ Kilisi to gôlôac dabuŋ.

33 Mago kêkanôŋ amac gêwiŋ. ɳacwaga samob têntac êwiŋ nêŋ lauo amboac têntac gêwiŋ tauŋ, ma lauo samob tetoc nêŋ ɳaci sa.

6

Bij kêpi ɳapalê to tenerŋi ma tameŋi

1 ɳapalêac, taŋjem waruŋ êndêŋ tenemi to tamemi êtu Apômtauŋja, gebe bij tonec jagêdêŋ.

2 "Otoc tamam agêc tênam sa." Anôtô kêkêŋ bijsu tonaj ma gêjac mata bij teŋ gêwiŋ kêtû ɳamatelc gebe

3 "Ôŋgôm gebe ômoa ɳajam to ômoa matam jali ec ɳêŋgeŋ aŋga nom."

4 Tameŋiac, atu kasec nêm ɳapalê e aŋgôm êsêac têntac ɳandaŋ êsa atom. Anam jaom êsêac ma amêtôc to alêŋ bij êsêac ɳa Apômtauŋe bingŋeŋ.

Bij kêpi sakijwaga to nêŋ ɳataui

5 Amac sakijwaga, taŋjem waruŋ êndêŋ nêm ɳataui nomŋja. Atêc êsêac to anam go taôm tonêŋ ɳalêlôm ɳanjêŋ êtôm ajam sakij Kilisi.

6 Anac ɳamatelc mateŋanô auc ɳa taŋjem waruŋ êtu sêlic amac ɳajamŋja nec atom, aŋgôm atôm Kilisiŋe sakijwaga ma amansaŋ Anôtônê bij êtu tōŋ tonêŋ ɳalêlôm samucgeŋ.

7 Anam sakinj topalêgej ma aنجôm êtôm ajam sakinj ɳamalac atom, aنجôm êtôm ajam sakinj Apômtau.

8 Taêm ênam, lau samob, sakinjwaga to êsêac, tanj sêmoa nêñ lêtêgej naŋ, embe sênam koleŋ ɳajam, oc Apômtau êkêŋ ɳagêjô ɳajam êndêŋ êsêac êtôm taugen.

9 Ma amac ɳataui, amoasinj nêm sakinjwaga amboac tonanjeŋ. Awi biŋ saic-saic siŋ. Taêm ênam gebe êsêac to amac nêm Natau gêngôŋ undambê. En kêpuc lau ɳam atom, gêlic samob kêtôm taugen.

Anôtônê laukasap

10 Noc biŋ ɳagêdô tec gêc gebe Apômtau êpuc amac tōŋ ma nê ɳaclai ênam amac auc akô ɳajaŋa.

11 Akôc Anôtônê laukasap sa tomalageŋ e akô ɳajaŋa maaku Sadajnê Iêŋdansaŋ samob tulu,

12 gebe aêac tajac siŋ gêdêŋ ɳamalac nomŋa atom, tajac siŋ gêdêŋ apômtau to ɳaclai ma nom ɳakesec tonec ɳatau to ɳalau sec, tanj sêmoa undambê naŋ.

13 Tec akôc Anôtônê laukasap sa tomalageŋmaŋ, go atôŋ gebe akô ɳajaŋa êndêŋ bêc sec tau e aku ɳacio samob tulu akôgeŋ.

14 Amboac tonaj akôgeŋ. Ajandiŋ biŋjanô ênêc dambêmpalê to anôŋ biŋgêdêŋ êtu nêm maluku.

15 Asô biŋmalô ɳajawae ɳajam êtu atapa ma anam anac ɳawaŋeŋ.

16 Akêŋ gêwiŋ êtu nêm lautuc. Aja sa endenj tōŋgeŋ, gebe asi ɳac sec nê sôb toja samob êndu.

17 Akuc moasinj Anôtô gêjam amac kêsiŋa êtu nêm kululuŋ siŋja to aôc Anôtônê mêtê êtu siŋ, tanj Nalau kêkêŋ naŋ.

18 Gêŋ samob tonaj aňgôm tomeceŋ ma atenj Anôtô gebe ênam amac sa. Atenj meç êtôm têm samob êtôm Nalau êwê amacŋa. Kêtu tonanjeŋ anam jali to aňgôm atu dôbgeŋ ma atenj êtu Anôtônê lau samobŋa.

19 Ma atenj êtu aêŋa êwiŋ gebe Anôtô êkêŋ mêtê êndêŋ aê êndêŋ noc jasôm biŋja e jawa ɳawae ɳajam ɳabiŋ kêsêp lêlômŋa sa totêtac êpa sugerŋ.

20 Kêtu ɳawae ɳajam tonanjeŋ aê katu ɳacaeŋ gaŋgôŋ kapoacwalô. Tec atenj gebe jasôm biŋ, tanj gêjac aê ɳawae naŋ, lasê totêtac êpa sugerŋ.

Paulu gêjac mata nê biŋ

21 Lasiŋi ɳajam Tukiki, tanj gêjam sakinj Apômtau ɳaŋêŋgeŋ naŋ, ênac aê gamoa to gagôm ɳoc gêŋ samob ɳamiŋ êndêŋ amac gebe ajala.

22 Aê jasakinj ɳac tau êndêŋ amac êwac gebe ênac miŋ aêacma biŋ samob êndêŋ amac ma ênam malô amacnêŋ ɳalêlôm.

23 Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêŋ biŋmalô ma têntac gêwiŋ to takêŋ gêwiŋ ɳanô tau êndêŋ lasitêwai êwac.

24 Moasinj êndêŋ êsêac samob, tanj têntac gêwiŋ aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi tengeŋ ma tengeŋ.

Paulunê papia gêdêj lau **PILIP**

Paulunê papia gêdêj lau Pilipi nec ñac tau keto gêjac Gôlôac ñamataña, tan en kewaka sa anja masajm Airopa nañ ñawae. Malac Pilipi gêc Makedonia, tan lau Rom sêjanjo su kétu nêj gamêj nañ. Aposolo gêngôj kapoacwalô, tec keto papia tonec. En gêmoa tonê ñalêlôm ñawapacgej gêdêj ñasawa tonaj gebe kômwaga ñagêdô sêôc sêôc ênê biñ auc ma mêtê dansañ kêpi sa anja gôlôac Pilipiña, tec kékêj wapac en gêwiñ. Mago biñ têntac ñajam to têntac êpa sunja gêjam papia tau auc, ñam kêsêp Paulu kékêj gêwiñ Jesu Kilisi tonjanôgeñja.

Paulu keto papia tau ñamanô tonec gebe ênam danje lau buňa anja Plili êtu gêj, tê sêskinj gêdêj en nêga. Ësêac sêpuc en tôj gêdêj têm, tan en gêngôj jageo nañja. En gêlic gêj gwälékiñ kélênsôj en tau to ësêac gêwiñ amboac tan, tec keto biñ êpuc ësêac têntac tôjja to awa engej ësêacna ma ôliñ andan Anôtôja kêsêp papia tonec gêwiñ-gêwiñ. Go gêjam nenej ësêac gebe sêmboa to tetoc tauñ sa atommañ, sêkêj tauñ sêôc Kilisi ñalabu tosêmbu taunjgen. En gêôn biñ tonec sa gêdêj ësêac taéj ênam êtiam gebe sêsa nêj lêj têtôm Kilisi gêbiñ ësêac tôjgac nê, ac tauñ sêwê kaiñ kétu sêmasañ Judanêj biñsu totanjem wamugen ma sêjop ësêacnêj om to gêj ñagôlinjha atom, Anôtône moasiñ gêdêj ësêac tec sêgôm. Ma moasiñ tau gelom ësêac kétu nêj sêkêj gêwiñjagen. Gocgo keto têntac wapi to biñmalô, tan Anôtô gêsuñ ñaômagej gêdêj lau, tan Kilisi gêbiñ êsêac tôj nañ, ñawae gêdêj ësêac amboac tonanjeñ.

Lau buňa sêkêj êwiñ to sêsa nêj lêj totêntac wapigej ma totêntac êpa sugen ma sêngôm to sêôc nêj gen sênsinj sugenjha ñabiñ gêjam sêga anja papia tonec ñalêlôm. Paulu tau têntac gêwiñ gôlôac Pilipiña ñanôgej nañ kétu awê anja papia tau gêwiñ.

Nadênanj

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau nê biñ ñagêdô 1:12-26
3. Dambij tauñ tôj tamiñ Kilisiña 1:27-2:18
4. Paulu gêwa Timote agêc Epaprodiitî nêj kôm ñam sa 2:19-30
5. Paulu gêjam ja lau buňa gebe sejop tauñ êndêj ñacio, tan sêmoa dêmôñjha to gêj gêdib ësêac gêc lêlômja nañ 3:1-4:9
6. Paulu to nê lau Pilipiña 4:10-20
7. Paulu gêjac mata papia tau 4:21-23

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê sakiñwagaagêc Paulu agêc Timote ma biñ êndêj Anôtône lau samob, tan Kilisi Jesu gêbiñ ësêac tôj sêngôj Pilipi nañ, ma êndêj gejobwaga to sakiñwaga êwiñ.

² Tameni Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasiñ to biñmalô êndêj amac êwac.

Paulu keterj meç kétu lau Pilipiña

³ Aê gajam danje ñoc Anôtô kêtôm têm samob, tan taêc gêjam amac nañ.

⁴ Kêtôm têm samob, tan katerj ñoc meç kétu amac samobña nañ, katerj totêtac ñajamgen,

5 gebe ɻawae ɻajam gêô lasê amac wakucgeŋ, tec ajam ɻakoleŋ awiŋ aê amo a mêm̄gêdêŋ galoc.

6 Aê kajala kêtû tôŋ gebe Anôtô, tanj gêjac m koleŋ ɻajam tau aŋga nêm ɻalêlôm naŋ, oc ênac dabiŋ koleŋ tau êndêŋ Kilisi Jesu nê bêc.

7 Aê taêc gêjam amac gêc ɻoc ɻalêlôm ɻapan, tec gagôm jagêdêŋgeŋ gebe taêc gêjam biŋ tonaj kêpi amac samob. ɻam gebe gêdêŋ tanj gêngôŋ kapoacwalô to gêdêŋ tan gamoa awê ma gajam ɻawae ɻajam kësi to kapuc mêtê tôŋ naŋ, amac awê kaiŋ moasiŋ, tanj Anôtô kékêŋ gêdêŋ aê naŋ awiŋ.

8 Aê gajam aoc su amac samob ɻam kësêp Kilisi Jesu nê taê walô aêacna. Anôtô kêjala gebe kasôm biŋjanô.

9 Aê katenj ɻoc mec tecenec gebe Nêm têmtac gêwiŋ ɻanô esewec ɻapan ma ajala gêŋ to awa gêŋ samob êkôc e ɻaŋep,

10 ec ajala gêŋ ɻajam tau ma amoa tonêm ɻalêlôm ɻakêŋkêŋ ma tolaŋôm nêm sawageŋ e êndêŋ Kilisinê bêc.

11 Ma biŋgêdêŋ ɻajanô, tanj Jesu Kilisi taugeŋ êkêŋ naŋ, ênam amac auc gebe Anôtônê ɻawasi to wae ȇsa.

Kilisi kêtû aêac dangôŋ mateŋ jali ɻamôkê

12 O lasitêwaac, aê gabe jakêŋ ɻawae êndêŋ amac aŋô gebe biŋ, tanj kêtap aê sa naŋ, kêm̄moasiŋ ɻawae ɻajam ɻanôgeŋ.

13 Siŋwaga tan sejop gôlinjwaganê andu naŋ, to lau ɻagêdô samob sêjalagac, gebe a gêngôŋ kapoacwalô kêtû Kilisinja.

14 Ma ɻoc kapoacwalô kékêŋ lasitêwai taêsam, tanj Apômtau gêbiŋ êsêac tôŋ naŋ, sêkêŋ gêwiŋ ɻajana kësa, tec têtêc tau ɻ atom ma sêšôm Anôtônê mêtê lasê totêntac kêpa sugerj.

15 Lau ɻagêdô sêwa Kilisi sa kêtû têntac sec to têntac ɻandaŋja, mago ɻagêdô tec sêjam mêtê tonêŋ ɻalêlôm ɻajamgeŋ.

16 Lau tau tonaj sêgôm kêtû têntac gêwiŋja. Êsêac sêjala gebe Anôtô kékêŋ aê gebe janam ɻawae ɻajam kësi.

17 Lau ɻagêdô ônê sêšôm Kilisi lasê tonêŋ ɻalêlôm makengeŋ atom, sêgôm kêtû tauŋ waenjja ma sebe sêkêŋ gêŋwapac êkôniŋ aê êwiŋ ɻoc kapoacwalôgeŋ.

18 Biŋ tonaj kêlênsôŋ aê atom. Aê têtac ɻajam gebe sêšôm Kilisi lasê ɻalêŋ tokaiŋ-tokaiŋ. Lau ɻagêdô sêšau sêbanac biŋ, ma ɻagêdô sêšôm tobiŋjanôgeŋ.

19 Ma aê oc têtac ɻajam ɻapan gebe aê kajala amac ateŋ nêm mec kêtû aêna amoa, ma Jesu Kilisi nê ɻalau ênam aê sa, tec gêŋwapac tonec oc êtu moasiŋ êndêŋ aê.

20 Aê taêc kêka to kakêŋ matoc ɻanôgeŋ, gebe gêŋ tenj êŋgôm aê majoc ȇsa atom. Aê jamoa matoc jali me jamac êndu, mago jaŋgôm Kilisinê wae ȇsa ɻa tauc ôlic totêtac êpa sugerj. Gêmuŋgeŋ gagôm, ma galoc amboac tonanjeŋ.

21 Kilisi kêtû ɻoc gêngôŋ matoc jali ɻam, ma embe jamac êndu, oc gêmac tau êtu ɻoc moasiŋ.

22 Embe jamoa matoc jali aŋga nom êtu jatap koleŋ ɻanô ɻagêdô saŋa, naŋ oc japô lêna gebe jajaliŋ ondoc sa.

23 Biŋ luagêc tonec kêlênsôŋ aê ɻanô. Aê têtac gêwiŋ gabe janac tauc lêtêŋ jamoa jawiŋ Kilisi, tonec tec galic ɻajam kêlêlêc.

24 Mago kêtû amacna tec gabe jaŋgôŋ nom tonec.

25 Noc ɻalêlôm kësaâ, tec kajala gebe jamoa jawiŋ amac samob ma janam amac sa êtu nêm akêŋ gêwiŋja gebe atôp ma akêŋ êwiŋ totêmtac ɻajamgeŋ.

26 Aê embe jamu jandêj amac jawac teñ êtiam, oc êñgôm amac awem êôc Kilisi Jesu ñanô-ñanô êtu aêja.

27 Biñ tagen tonec tec gêc gebe Asa nêm lêj ñapep atôm Kilisinê ñawae ñajam, ec embe jawac, nañ jalic me embe jamoa jaêc, go janô ñawae gebe akô ñajaña totêmtac tagen ma anac siñ apuc taôm tôj êtu akêj gêwiñ ñawae ñajamña.

28 Atêc nêm ñacionêj gêj teñ atomanô. Biñ tonaj êwa sa êndêj nêm ñacio gebe oc sênaña, ma êwa sa êndêj amac gebe oc aku êsêac tulu, gebe Anôtô ênam amac kési.

29 Anôtô kêmoasiñ amac kêtû Kilisiña ña lêj luagêc, teñ gebe akêj gêwiñ ej, ma teñ gebe aôc wapac kêtû ejña gêwiñ amboac tonajgeñ.

30 Ma siñ, tañ gêmuñña alic aê gajac ma galoc anô ñawae gebe gajac gamoa nañ, amac taôm anac amboac tonajgeñ.

2

Lau buja sêkônij tauj têtôm Kilisi kékônij tau

1 Amac asaê gebe Kilisi kêpuc amac tôj me masi. Ênê têtac gêwiñ amac gêjam malô amac me masi. Njalau dabuñ gêbiñ amac tôj me masi. Amac taêm walô to têmtac gêwiñ taôm me masi.

2 Embe amboac tonaj, go anac dabij aê têtac ñajam êsa samucgeñ ma anjôm amboac tonec gebe taêm ênam gêj tagen to têmtac êwin tagen êmbiñ amac toj amoa tonêm ñalêlôm tagen ma apeñ biñ tagen.

3 Anjôm gêj teñ êtu amboa taôm nêm awa to waemgeñña atom. Ambu taôm to atoc lau ñagêdô sa sêlêlêc amac taôm acgom.

4 Taêm ênam amac taôm nêm ñejgeñ atom, taêm ênam lau ñagêdô nêj êwiñ.

5 Amacnêm ñalêlôm êtôm Kilisi Jesu nê acgommañ.

6 Ej tec katu kêtôm Anôtô, mago taê gêjam gebe inj katu tonaj tôj atom,

7 kékac tau su anga nê ñawasi ma gêjam sakinj katu kêtôm ñamalac to gêgôm gêj samob kêtôm ñamalac sêgôm.

8 Ej kékônij tau ma tañja wamu ñapañ e gêmac êndu anga kakesotau.

9 Kêtû biñ tonajgeñ Anôtô ketoc ej sa ñanô ma gê ñaê, tañ kêlêlêc ñaê samob su nañ, kêpi ej,

10 gebe ñaê Jesu tonec oc êkêj êsêac pebeñ, tañ sêmoa undambê to sêmoa nom ma sêmoa nom ñalêlôm nañ, sêpôj aejduc,

11 ma imbeleñ samob sêsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtû Apômtau gebe Tama Anôtônê wae êsa.

Tatu nom ñaja

12 O ñoc lauace, gêdêj tañ gamoa gawiñ amac nañ, tañjem wamu ñapañ. Ma galoc gamoa jaêc tec anjôm anac ñawae êtôm tönêgeñ. Atêc to anam go taôm gebe anac dabij nêm lêj Anôtô ênam amac késiña,

13 gebe Anôtô tau gêjam kôm gêmoa nêm ñalêlôm ma kékac amac gebe anjôm ênê biñ ñanô êsa e ênac mataanô ñajam.

14 Anjôm nêm gêj samob tobij diñdiñ atom ma taêm ênam naësa-naësa atom,

15 gebe asa nêm lêj lanjômnêm sawa tonêm ñalêlôm ñakéñkêj atu Anôtônê ñapalê mansañ, amoa lau sec to geo ñalêlôm. Apô êsêac atôm utitalata sêpô gamêj.

16 Andēŋ mêtê mata jali tōŋ. Embe aŋgôm amboac tonaj, go awaka aê waec sa êndêŋ Kilisinê bêc e êwa aê sa gebe kasa ɳoc lêŋ to gajam ɳoc koleŋ kêjaiŋ tauc ɳaðma atom.

17 Embe sêkêŋ aê jatu da êtu amac akêŋ gêwiŋja, naŋ oc têmtac ɳajam ma jatu samuc jawiŋ amac samob.

18 Amboac tonaj amac têmtac ɳajam ma atu samuc awiŋ aêgeŋ.

Timote agêc Epaprodiți nêŋ biŋ

19 Aê taêc kêka gebe Apômtau Jesu êlôc ma jasakiŋ Timote sebenj êndêŋ amac êwac, gebe janjô amac waem êpuc aê tōŋ acgom.

20 Aê katap ɳac teŋ sa, taŋ taê gêjam biŋ kêtôm aê to kêpô sim tau kêtû amacŋa amboac ɳac tonec naŋ atom.

21 Èsêac ɳagêdô samob taêŋ gêjam Jesu Kilisi nê biŋ atom, taêŋ gêjam tauŋ nêŋ biŋgeŋ.

22 Amac ajala gebe eŋ kêwaka tau sêŋac, gêjam sakiŋ ɳawae ɳajam gêwiŋ aê kêtôm latu gêwiŋ tama.

23 Aê kakêŋ matoc gebe jakêŋ ɳac tonaj êndêŋ amac êwac ɳagaôgeŋ, tagenj gabe jansaê ɳoc biŋ e êtu katô acgom.

24 Aê taêc kêka Apômtaugeŋ gebe jandêŋ amac jawac sebenj amboac tonanjeŋ.

25 Aê taêc gêjam biŋ teŋ kêtû tōŋ gêwiŋ gebe jakêŋ aêac lasinj Epaprodiți, taŋ amac asakinj eŋ gebe mêménam aê sa naŋ, êmu êndêŋ amac êwac. Eŋ gêjam kôm to gêjac siŋ gêwiŋ aê ɳapep.

26 Ènê ɳalêlôm kêkac eŋ kêtû amacŋa ma gêmoa jageo ɳanô gebe amac aŋô ênê gêmac ɳawaegac.

27 Biŋjanô, gêmac kapôeŋ gêgôm eŋ e kêsa paŋ sêawa, mago Anôtô taê walô eŋ ma taê walô eŋ taugeŋ atom, taê walô aê gêwiŋ, gebe êsalê gêjwapac ɳagêdô êpi aê êwiŋ atom.

28 Amboac tonaj kêkacgeŋ gebe jakêŋ eŋ wacamac alic eŋ, ec têmtac ɳajam êsa êtiam, ma ɳagêjwapac êlêwaŋ aê sauŋgeŋ.

29 Amboac tonaj akôc eŋ sa totêmtac ɳajamgeŋ. Atôc lau amboac tonaj sa êtu Apômtau gêbiŋ amac tōŋja,

30 gebe eŋ kêsa paŋ sêawa kêtû Kilisinê koleŋja ma gêjam sakiŋ aê gim tau su gebe ênac dabiŋ sakiŋ, taŋ amac ajac m naŋ.

3

Biŋgêdêŋ ɳanô

1 O ɳoc lasitêwaac, aêjoc biŋ ɳagêdô tonec gebe Apômtau êngôm amac têmtac ɳajam êsa. Aê ôl ic ɳakam gebe jato biŋ tonan êtiam-êtiam nec atom. Biŋ tonanjeŋ oc êpuc amac tōŋ amo ɳajam.

2 Ajop taôm êndêŋ koleŋwaga sec. Ajop taôm êndêŋ ȳsêac, taŋ sêgôm mêtê sêsa lau wauc-waucgenja naŋ. Ajop taôm êndêŋ ȳsêac, ȳsêac kêam.

3 Aêac tec sêsa aêac ɳanô. Anôtônê Njalau kêkac aêac, tec tajam sakiŋ Anôtô ma aêac waen ɳam kêsép Kilisi Jesu. Aêac taêŋ kêka gêŋ oliŋja teŋ atom.

4 Aê oc jatôm gebe taêc êka gêŋ ôlicŋa amboac tonaj. Teŋ embe taê ênam gebe taê êka gêŋ oliŋja, naŋ aê oc jaŋgôm êlêlêc su.

5 Aê tonec sêsa aê ȳgêdêŋ ɳabêc kêtû 8ŋa. Aê ɳac Israelja teŋ anja Benjaminnê gôlôac. Aê Ebolainêŋ Ebolai teŋ, ma kamasaŋ biŋsu katôm Parisai sêmasaŋ.

⁶ Aê kôlênsôj gôlôac dabuñ gajac ñawaegen. Aê kasa bi ñsu ñalêj tolañôcnêm sawagenj e sêlic aê amboac ñac gêdêj.

⁷ Gêj samob tonaj galic amboac gêj ñanô, mago galoc galic gebe gêj ñaôma kêtû Kilisiña.

⁸ Biñjanô, aê galic gêj samob tonaj ñai amboac gêj ñaôma, tagenj tonec tec galic kêtû gêj ñanô kôlêlêc su. Gêj ñanô tau gebe kajala ñoc Apômtau Kilisi Jesu kêtû tôj. Kêtû ñac tonecja tec gawi gêj samob tonaj ñai siñ ma galic kêtôm lêndêm gebe jakôc Kilisi sa êtu gêj ñanô,

⁹ ma aê jatu ênê gêj. Aê gawê kainj tauc ñoc biñgêdêj, tanj ñam kêsêp tanjoc wamu biñsunja nañ, kêtiam atom. Galoc aê gawê kainj biñgêdêj, tanj ñam kêsêp takêj gêwiñ Kilisiña nañ, biogêdêj tanj gêmêj aنجa Anôtônê nañ, ñam kêsêp takêj gêwiñ.

¹⁰ Biñ tagenj tonec aê gabe jatap sa gebe jajala Kilisi to ñaclai, tanj gêju ej sa nañ, êtu tôj, ma jaêc ênê ñandanj jawinj e jatôm ej, tanj gêmac êndu nañ,

¹¹ ec moae jatap jandi aنجa ñacmatêñej sa jawinj.

Talêti tapeñ ñanô lau

¹² Aê kakôc ñanô tau su atom tagenj, ma gajac dabinj tauc gêbacnê atom tagenj. Gocgo kapuc gedeñ tôngenj tec gamoa, gabe jakôc ñanô tau tôj, gebe Kilisi kêkôc aê tôngac.

¹³ O lasitêwaac, aê kêsaê gebe kakôc ñanô tau tôj atom tagenj. Biñ tagenj tonec tec jasôm gebe Biñ lañgwa nañ jalinj siñ ma japuc gwêc êtu gêj, tanj gêc aêjoc nêmna nañgenj, gebe najakôc.

¹⁴ Aê kôlêti kapeñ ñabelo gebe jatap ñanô sa. Ñanô tau Anôtônê kalem ôjia, tanj kêkêj Kilisi Jesu kêkalem aê nañ.

¹⁵ Aêac tanj tatu kwalam lañgwa su nañ, samob taêj ênam biñ amboac tonaj acgom. Ma embe taêm ênam biñ teñ eso, nañ Anôtô oc êwa sa êndêj amac.

¹⁶ Tagenj tasa nêj lêj tandañguc ñagôliñ, tanj gêwê aêac ñapanj e mêngêdêj tonec nañ.

¹⁷ O lasitêwaac, atêku aêmañ ma asala êsêac, tanj sêpuc aêac wa ej nañ.

¹⁸ Aê kasôm gêdêj amac kêtû dim taësam sugac ma galoc jasôm tomatoc-sulugenj gebe Êsêacnêj taësam sêmoa, tanj nêj lêj kewaka êsêac sa gebe êsêac têtu Kilisinê kakesotañ ñajañco.

¹⁹ Êsêacnêj lêntêpôe gebe sênaña. Têntacwalô kêtû nêj anôtô ma êsêac tetoc tau ñ sa kêpi gêj, tanj kêtôm gebe êngôm êsêac majeñ êsa. Êsêac taêj gêjam gêj nomñagenj.

²⁰ Aêacnêj malacmôkê ñanô tê gêc undambê. Tec daôj tamoa gebe kêsiwaga Apômtau Jesu Kilisi aنجa tònê êmêj.

²¹ Ej oc êpô aêac ôliñ ñaôma lañgwa ôkwi tatôm ej tau nê òli ñawasi. Ej êngôm gêj tonaj ñanô êsa ña ñaclai, tanj kêtôm gebe êkêj gêj samob êsô ej ñalabu nañ.

4

¹ O ñoc lasitêwaac, aê têtac gêwiñ to gajam aoc su amac, gebe amac tec agôm aê têtac ñajam ma atu aêjoc gêlôrj. O lauace, amboac tonaj akô ñajaña, gebe Apômtau gêbiñ amac tôngac.

Paulu gêlêj biñ lau

² Aê jalêj biñ awêlagêc Ewodia agêc Suntuku gebe sêmoa têntac tagenj êtu Apômtauña.

3 Ma aê gabe jatej aôm, nac nac, tañ gôjam kôm najañêgej gôwiñ aê nañ, gebe ônam awêlagêc tonaj sa, gebe êséagêc sêjam kôm nawai ñajamja sêwiñ aê têtôm Klemen to lau-sêjam-kôm-sêwiñ-aêwaga ñagêdo, nañ nêñ ñaê gêc buku matej jañja.

4 Têmzac ñajam ñapañ gebe Apômtau gêbiñ amac tôj, ma jasôm êtiam gebe Têmzac ñajam.

5 Anjôm nêm gêj totêmtac wapôm êwa amac sa êndêj ñamalac samob. Apômtau kêdabinjgac.

6 Apô sim taôm atom. Gêj teñ embe êngôm amac, nañ aten to atanj êndêj Anôtô todangejen.

7 Ma Anôtônê biñmalô, tañ ñam kêlêlêc kauc to kauc nomja samob su nañ, ênsôb nêm ñjalêlôm to biñ, tañ taêm gêjam nañ, samob sa êkanôr Kilisi Jesu.

8 O lasitewaac, aê jasôm biñ teñ êwiñ acgom gebe Biñjanô to biñ mansar ma biñ gêdêj to biñ ñawa ma biñ tañô ñajamja to biñ ñapep ma biñ ñajañê to piñ wae ñajamja teñ, biñ samob tonaj ñai taêm ênam êtu tôj amac.

9 Biñ tañ kadôj to kakêj gêdêj amac ma biñ, tañ añô to alic aê gagôm nañ, anjôm amboac tonaj. Ma biñmalô ñatau Anôtô oc êwiñ amac.

Paulu gêjam danje kêtû sêkêj gen sêjam en saja

10 Apômtau kêkêj aê têtac ñajam kêsa samucgej gebe amac amoia ec ñeñgej e galoc ôlim palê kêsa kêtiam gebe anam aê sa. Amac abe anam aê sa, mago ñalêj masi.

11 Aê kasôm biñ tonaj kêtû kapô lêna gêñja atom. Aê kadôj tauc gebe genj ñagec-ñagec, tañ jatap sa nañ, kêtôm aê.

12 Aê kajala tapô lêna gêñja. Aê kajala dangôj moasu ñaôja. Aê kajala gêj samob tonaj kêtû tôj tomalagen. Ñasawa teñ aê gaen gêj e gêôc aê tôj, ma ñasawa teñ mo gêjô aê. Ñasawa teñ aê katap ñoc gêj taësam sa, ma ñasawa teñ kapô lêna gêj.

13 Aê katôm gêj samob tonaj ñai kêtû Kilisi, tañ kêpuc aê tôj nañja.

14 Ma amac agôm ñajam gebe aôc ñoc gêjwapac awiñ.

15 Amac lau Pilipi taôm ajalagêc gebe gêdêj tañ gawa ñawai ñajam sa kêtû ñamatâma gawi Makedonia siñ nañ, gôlôac dabun teñ sêpuc aê tôj ma aêac akêj gêj teñ gêjô tau atom, amac taômgej.

16 Gêdêj tañ gamoa Tesaloniki nañ, amac ajam aê sa ma asakinj gêj kêtû dim luagêc.

17 Aê taêc kêka gebe akêj gêj êndêj aêha nec atom, masi, aê taêc kêka amac gebe anam ñanô êlêlêc su e êmosaïn amac.

18 Gêj samob, tañ akêj nañ, kêtap aê sa su ma gêj tau kêlêlêc aê su. Gêj tañ Epaproditi kêkôc aنجa amacnêm gêmêj nañ, mêmêlêsc aêgej. Gêj tonaj kêtôm ñamalu ñajam to da mansañ, tañ Anôtô gêlic gêjac mataanô ñajamanô nañ.

19 Noc Anôtô, tañ kêkêj Kilisi Jesu gêbiñ amac tôj nañ, kêtû gêj tolêlôm-tolêlôm ñatau toñawasi. Eñ oc êkêj gêj, tañ apô lêna nañ, êlêsc êmacgej.

20 Nawasi êndêj aêac Tameñi Anôtô totêm-totêm. Biñjanô.

Paulu gêjac mata né biñ

21 Aê aoc gêjac Anôtônê lau samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ aêac tôj nañ. Lasitêwai tañ sêmoa sêwiñ aê nañ, awej gêjac amac.

22 Anôtônê lau samob awej gêjac amac, ma êsêac, tañ aنجa kaisaranê anduña nañ, tañ gêjam amac ñanô.

²³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiŋ êwiŋ amacnêm ɳalau.

Paulunê papia gêdêj lau KOLOSO

Paulunê papia gêdêj lau Koloso nec ɻac tau keto gêjac gôlôac buŋa anga Koloso ɻawae. Malac Asia Saunŋa tonaj gêc Epese ɻagamêj oc kêpiŋa. Paulu tau kêwaka gôlôac tonaj sa atom. Gêdêj taŋ gêngôŋ Romnêj gêmêj Asia ɻamatalsêga Epese tau naŋ, eŋ kêkêj kômwaga jasêjam mêtê lau malac-malac, tec kêsaâ gebe kôm ênam jaom gôlôac Kolosoŋa gêjac eŋ ɻawae gêwiŋ. Paulu gêjô gawae gebe lau-mêtêgeowaga anga Judanêj jasêô lasê gôlôac tau. Lau tonaj sêgaluŋ Helennêj mêtê jaba ɻagêdô to biŋ anjelaŋa kêsep taulêlôm. Ac sêpiŋkap lau gebe awen ôc "naclai to apômtau" tônê sêwiŋ. Sêsaу sebe lau teŋ sejala Anôtô ɻanêj atom ma sêwê kain eŋ gêjam êsêac kêsi ɻamoasiŋ ɻanô atom, sêkêj êwiŋ mêtê geo tonaj acgom. Go sêsôm teŋ gêwiŋ, sêsôm sêkacgeŋ gebe sêsô êsêacnêj ɻagôliŋ amboac sêsa ɻamatacŋa ɻalabu ma sejop nêj jao samob amboac sênam dabuŋ bôc to gêj taninŋa toê toê ma gêj ɻagêdô taêsam êwiŋ e tomalagen.

Paulu tec keto papia tonec kêwaka lau buŋa nêj Mêtê ɻanô sageŋ gebe êkônij mêtê geo tonaj ɻai tôŋ. Biŋ taŋ eŋ keto gêdêj êsêac gêja naŋ, ɻamatu tonec gebe Jesu Kilisi kêtôm gebe ênam ɻamatac peben kêsi tonanôgen. Lau teŋ embe sêkêj êwiŋ biŋ jaba to sejop ɻamêtê kain teŋ, oc sêkac tauŋ su anga Kilisinê. Anôtô kêkêj undambê to nom ɻa Kilisigen, ma êkalem undambê to nom sêmu dêndêj eŋ ɻa Kilisigen amboac tonanôgen. Lau sêmbiŋ tauŋ tôŋ taminj Kilisi acgom, go Anôtô ênam ɻamatac kêsi. ɻalêj teŋ gêc atom. Kilisi kêtû ɻamatac samob tapaôngeŋ nêj kêsiwaga kêtômgac. Paulu kêwaka biŋ ɻanô kapôeŋ tonaj sa acgom, go gêwa ɻalêj, taŋ gêjac lau buŋa ɻawae gebe sêsa to sejop naŋ, sa tomalagen gêdêj êsêac.

Paulu kêkêj Tukiki kêkôc papia tonec gêdêj lau Kolosoŋa gêja. Eŋ kêsakiŋ ɻac gêjôma ɻaê Onesimi gêwiŋ eŋ gêmu gêdêj nê ɻatau Pilemon gêja, taŋ kêtû gôlôac Kolosoŋa nêj ɻac buŋa teŋ.

Nadênaŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-8
2. Kilisi tau to nê sakîŋ ɻam 1:9-2:19
3. Lêj wakuc gêjac Kilisinê lau ɻawae 2:20-4:6
4. Paulu gêjac mata nê papia 4:7-18

Paulu awa gêjac lau Koloso

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, taŋ Anôtô kêkalem aê naŋ, agêc lasic Timote

² ma biŋ êndêj Anôtônê lau to ma lasitêwai, taŋ sêkêj gêwiŋ Kilisi sêngôŋ Koloso naŋ. Tameŋi Anôtô nê moasin to biŋmalô êndêj amac êwac.

Paulu gêjam daŋge Anôtô

³ Aêac atenj ma mec gêdêj aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô ma ajam daŋge kêtû amacŋa ɻapaŋj.

⁴ Aêac arjô amac akêj gêwiŋ Kilisi Jesu to têmtac gêwiŋ Anôtônê lau samob ɻawae.

⁵ Amac akêj gêwiŋ to têmtac gêwiŋ ɻam kêsêp gêj, taŋ akêj matem gêc undambê naŋ. Anôtô kêmasan gêj tau kêtû amacŋa. Gêj taŋ amac akêj

matem naŋ, ɻawae tec aŋô su gêdêŋ taŋ biŋjanô gêô lasê amac. Biŋjanô tau ɻajam.

⁶ ɻawae ɻajam gêdêŋ amac gêwac ma gêjam ɻanô to kesewec aŋga amacnêm kêtôm gêgôm e gêjam nom samucgeŋ auc, gêjac m gêdêŋ bêc, taŋ amac aŋô to ajala Anôtônê moasiŋ tobiŋjanôgeŋ naŋ.

⁷ Aêacnêŋ koleŋwaga Epapra, taŋ têntac gêwiŋ eŋ naŋ, kêdôŋ biŋ tonaj gêdêŋ amac. Nac tau kêtô Kilisinê sakinwaga ɻanjêŋ gêjô aêac su.

⁸ Eŋ gêjac miŋ gêdêŋ aêac gebe ɻalau Dabun kêkêŋ amac akêŋ nêm têmtac gêwiŋ gelom tau ɻanô.

⁹ Kêtu tonajna gêdêŋ bêc, taŋ aêac aŋô biŋ tonaj kêpi amac naŋ, aêac ajac m to ateŋ ma mec kêtô amacna gedeŋ tôŋe. Aêac ateŋ Anôtô gebe amac ajala ênê biŋ êtu tôŋ e ênam amac auc ma ênê ɻalau êkêŋ kauc mêtêha to kauc êkip ɻam saŋa samob êndêŋ amac.

¹⁰ Go atôm gebe asa nêm lêŋ e êwa amac sa gebe Apômtaunê lau amac, ma eŋ êlic ênac mataanô ɻajam. Anam koleŋ ɻajam tokaiŋ-tokaiŋ e atap ɻanô sa ma nêm kauc ajala Anôtôja esewec aŋga amacnêm.

¹¹ ɻaclai taŋ ɻam kêsêp ênê ɻajaŋa toŋawasi naŋ, êpuc amac tôŋ gebe aôc gêŋwapac totêmtac êpê sugeŋ ma êbô ɻanjêŋgeŋ.

¹² Ma anam daŋe totêmtac ɻajamgeŋ êndêŋ Tameni, taŋ gêjac dabinj amac su gebe awê kaiŋ Anôtônê launêŋ gênlênsêm aŋga gamêŋ ɻawêŋa awiŋ.

¹³ Eŋ gêjam aêac sa aŋga ɻaclai ɻakesecŋa ma ketoc aêac daŋgôŋ ênê Latu, taŋ têtac gêwiŋ eŋ naŋ, nê gamêŋ.

¹⁴ Nac tau tonaj kêgaboac aêac su ma kêsuc aêacnêŋ sec ôkwi.

Bij kêpi Kilisi to nê koleŋ

¹⁵ ɻac tonaj gêjam Anôtô, taŋ talic eŋ atom naŋ lanjô. Eŋ kêtô gêŋ samob, taŋ Anôtô kêkêŋ naŋ ɻajacsêga,

¹⁶ gebe Anôtô kêkêŋ gêŋ samob, taŋ gêc undambê to nom naŋ, ɻa eŋgeŋ, gêŋ taŋ mateŋanô talic to gêŋ, taŋ talic sapu naŋ, amboac gôlinj to apômtaui ma ɻasêga to ɻaclai. Anôtô kêkêŋ gêŋ samob ɻa eŋgeŋ ma kêtô eŋŋa.

¹⁷ Gêŋ samob tonaj ɻai masigeŋ, eŋ tauger gêmoa gêmuŋ ma gêbiŋ gêŋ samob tôŋ kêpi tageŋ.

¹⁸ Eŋ kêtô ôli ɻamôkêpac. Ma eŋ ôli tau gôlôac dabuŋ. Eŋ kêtô gêŋ samob ɻam. Eŋ kêtô lau, taŋ sêndi sa aŋga ɻacmatênenêŋ naŋ, nêŋ ɻacsêga, gebe eŋ tau êtu gêŋ samob ɻajamata.

¹⁹ Amboac tonaj Anôtô gêlic ɻajam gebe nê ɻanô ênam Latu auc samucgeŋ.

²⁰ Anôtô kêkêŋ eŋ gê wama gêŋ samob gêdêŋ tau. Eŋ kêkêŋ Latu kêkêc nê dec siŋ aŋga kakesotau, tec kêkêŋ biŋmalô gêdêŋ gêŋ samob, taŋ sêmoa nom to undambê naŋ.

²¹ Amac tec gêmuŋgeŋ amoia jaêc Anôtô. Ma biŋ, taŋ taêm gêjam to ɻakolenj sec, taŋ ajam naŋ, gêgôm amac atu ênê ɻacio.

²² Mago galoc Kilisi gêmac êndu, tec gê wama amac gêdêŋ Anôtô. Eŋ gebe êmansaiŋ amac atu dabuŋ ma akô Anôtô lanjônêm tolajômnêm sawa ma tobiŋ masigeŋ.

²³ Tec akêŋ êwiŋ to apuc taôm tôŋ akô ɻajaŋa. Gêŋ teŋ êkac amac su aŋga ɻawae ɻajam, taŋ aŋô to akêŋ matem amoia naŋ atom. Sêjam mêtê ɻamalac samob, taŋ sêmoa umboŋ ɻalatu naŋ, ma aê, Paulu tauc, tec katu ɻawae ɻajam tau ɻasakinjwaga.

Paulu gêjam sakin gôlôac dabuŋ

24 Ma galoc gaôc ñoc gêjwapac totêtaç ñajamgej kêtû amacña. Nandañ ñagêdô, tañ kêtap Kilisi sa atom, gacgej gêc nañ, janac dabi ñ êpi tauc ôlic, jajô Kilisi su êtu ej ôliña. Ma ej ôli tau gôlôac dabuñ.

25 Aê katu gôlôac dabuñ nêj sakijwaga ma Anôtô kékêj kôm tonec gêdêj aê gebe jawa ênê biñ sa tomalagenj êndêj amac.

26 Gêdêj andangenj biñ tau tonaj kêsij tau gêdêj ñamalac samob gêc lêlômgenj. Mago galoc kêtû awê gêdêj Anôtônê lau.

27 Anôtô gebe éwa sa êndêj nê lau gebe biñ tonjawasi tolêlôm-tolêlôm, tañ kêsij tau gêc lêlômgenj nañ, jakêtû awê gêdêj lau samuc. Biñ ñalêlômña tau tonec gebe Kilisi gêmoa gêwiñ amac, tec akêj matem ênê ñawasi.

28 Amboac tonaj aêac asôm mêté lasê ma alêj biñ ñamalac samob to adôj kauc mêtêja gêdêj ñamalac samob, gebe anac dabiñ ñamalac samob sêkô Anôtô lajônêm ma Kilisi êmbij êsêac tôj,

29 tec gajam kolej to gajac siñ kêtôm Kilisinê ñaclai, tañ gêjam kôm ñajaña anga ñoc ñalêlôm nañ.

2

1 Aê gabe amac ajala kolej kapôej, tañ gajam kêtû amac to lau Laodikea ma êsêac samob, tañ sêlic aê lajôc atom nañña acgom.

2 Aê gajam kolej tonaj gebe nêj ñalêlôm êtu malô e têntac êwiñ ñanô êmbij êsêac tôj ma têtap kauc êkip ñam saña sa tomalagenj. Go sêjala Anôtônê biñ ñalêlômña. Biñ ñalêlômña tonaj Kilisi tau.

3 Kauc mêtêja to biñ taêj gêjam ña tolêlôm-tolêlôm samob kêsij tau gêc Kilisiña.

4 Biñ tonaj kasôm gebe lau terj sênsau sêôc amac ña biñ ñalêsi atom.

5 Ôlic tec gamoa jaêc amac, mago ñoc ñalau nañ gainj amac tôjgej ma têtac ñajam gebe galic amac amasañ nêm gêj samob ñapec to akêj gêwiñ Kilisi ñajaña.

Tasa nêj lêj tasap Kilisi tôjgej

6 Amac akôc Apômtau Kilisi Jesu sa su, tec asa nêm lêj ambi ñ taôm tôj taminj engej.

7 Nêm ñawakac êsêp ej to amboa taôm sa akô ej ñaô ma akêj êwiñ ñajaña êsa êtôm têdôj amacgac, ma anam danje êndêj Anôtô ênam amac auc.

8 Alic taôm gebe sêlô amac tôj ña kauc ñamalacña to biñdansañ ñaôma e atôm lau kapoacwalôja nec atom. Biñ keso tonaj ñam kêsêp Kilisi atom, gelom-gelom anga ñamalacnêjgej gêmêj, ñam kêsêp ñaclai nomnya.

9 Gebe Kilisi tonaj Anôtô ñanô tau gêjam ej ôli auc samucgen.

10 Nac tau tonaj tec kêtû apômtau to ñaclai samob nêj ñamôkê ma gêbiñ amac tôj e matem jali gêjam amac auc.

11 Ma amac, tañ ej gêbiñ amac tôj nañ, sêsa amac ña lemej atom. Kilisi kêsa amac tec akwalec ôlim nomnya su.

12 Gêdêj tañ alin busangu nañ, sêsuñ amac awiñ Kilisi. Ma gêdêj tañ alin busangu nañ, adi sa awiñ Kilisi amboac tonaj. Ñam gebe amac akêj gêwiñ Anôtônê ñaclai, tañ gêju ej sa anga ñamatênenj nañ.

13 Ma amac tec agêli biñsu to asa lêj lau samucña gêgôm amac atu mêtê nec. Mago Anôtô gênu amac matem jali kêsa awiñ Kilisi. Ej kêsuc aêacnêj biñ, tañ tagêli biñsuña nañ, samob ôkwi.

14 En gesen papia, taŋ teto ḥagôliŋ sêkic aēacnêŋ biŋŋa kêsêp naŋ, su ma kejoŋ jagêjac kêpi kakesotau.

15 Anŋa kakesotau Kilisi kêku apômtaui to ḥaclai tulu ma kêtôc êsêac gêdêj lau samob sêlic ma kêtê wê siŋ kêpi nê ḥacio.

16 Amboac tonaj lau teŋ sêmêtôc amac êtu gêŋ aninj to anômna me êtu alic om ḥagêdô me ajôŋ êsô ḥaom me sabat atom.

17 Gêŋ tonaj nai têtu ḥanô, taŋ mêmësaŋa naŋ ḥadôjôdôj, ma ḥanô tau Kilisi.

18 Lau ḥagêdô sêmoa, taŋ sêsaŋ sêbu tauŋ ḥanô to sêjam sakij aŋela. Êsêac tetoc tauŋ sa kêtû katuuŋ kaiŋ teŋ kêsa ma sêlic gêŋ ḥakatuŋa. Nêŋ kauc nomija kékiaŋ êsêac sa ḥaômageŋ. Akô ḥajaŋa gebe lau amboac tonaj sêku amac tulu atom.

19 Êsêac sêsap Kilisi, taŋ kêtû môkêapac naŋ, tônj atom. Kilisi tau gêlôm tau ôli to kékêŋ ḥaduc to ḥawalô geden ôli ḥagêj'lêlôm tônj e kesewec to kêtôp kêtôm Anôtô tau gêsuŋ ḥaclai.

Kilisi gêbiŋ aēac tôŋ tec tamoa mateŋ jali

20 Aŋlac amac êndu awiŋ Kilisi, tec kêgaboac amac su anŋa ḥaclai nomija. Amboac ondoc tec asa lêŋ nomija to asô ḥagôliŋ tonec ḥalabu gebe

21 “Ôkôc gêŋ tonec atom. Ônsâe gêŋ tònê atom. Ômoasac gêŋ tonec atom.”

22 ḥagôliŋ tonaj ḥamalac sêmasaŋ to têdôŋ ma kêkanôŋ gêŋ ênêc tengeŋ atomja. Embe tanam kôm gêŋ tau su, oc êmbacnê.

23 Êsêac sêjam sakij aŋela to sêbu tauŋ ma sêkônij tauŋ ôliŋ. ḥagôliŋ tonaj kêtôm gebe ênac lau mateŋanô auc e sênam kauc sebe biŋ tokauc. Mago gêŋ samob tonaj nai kêtôm gebe êkônij têntac ḥakalac tônj atom.

3

1 Anôtô gêju amac sa awiŋ Kilisi. Amboac tonaj ansom ḥanô tau, taŋ gêc ôŋa, gêc gamêŋ, taŋ Kilisi gêŋgôŋ Anôtônê anôŋa naŋgeŋ.

2 Taêm ênam gêŋ ôŋa, taêm ênam gêŋ nomija atom,

3 gebe amac amac êndugac, ma nêm aŋgôŋ matem jali ḥam jagêwiŋ Kilisi ma késiŋ tau gêc Anôtôhager.

4 Aēac danĝôŋ mateŋ jali ḥam Kilisi. Êndêŋ noc Kilisi eoc tau lasêŋa, oc êngôm amac aoc taôm lasê awiŋ ej toŋawasi amboac tonanjeŋ.

Lêŋ laŋwa to wakuc

5 Amboac tonaj anseŋ nom ḥagêj'lêlôm, taŋ gêc nêm ḥalêlôm naŋ su. Gêŋlêlôm tau tonec gebe Gêŋ mockaiŋo to mockaiŋa, gêŋ môrja, têmtac ḥakalac, matem katuboa ma têmtac ḥamij, taŋ kêtû sakij anôtôi jabaŋa naŋ.

6 Kêtû gêŋ tonajnaŋ Anôtônê têtac ḥandaŋ oc êtap taŋeŋpêcwaga sa.

7 Gêŋ tonaj nai gêmunjeŋ amac asa kêtû nêm lêŋ e kékôm amac auc.

8 Mago galoc awi gêŋ samob tonec siŋ gebe Têmtac ḥandaŋ, têmtac kêbôli auc, têmtac sec, ma biŋ alôb-alôb to biŋ môrja êsa awemsuŋ atom.

9 Ansau biŋdansaŋ êndêŋ taôm atom, gebe amac akwalec ḥamalac laŋwa, nêm ḥalêlôm laŋwa tau to ḥagêj'lêlôm samob su,

10 ma asô ḥamalac wakuc sa sugac. ḥamalac wakuc tau Anôtô kékêŋ ej. Ma Anôtô gêjam kôm kêpi ej ḥapaŋ gebe êtu wakuc e êtôm ej tau ma êjala ej ḥanôgeŋ.

11 Tatu wakuc amboac tonaj, tec tajam kauc Helen to Juda ma lau-sêsa-êsêacwaga to lau samuc, ma lau laŋôŋ matac to lau gamêŋ bôm ma gêŋôma to

lau, taŋ sêmoa nêŋ Iêtêgeŋ naŋ. Kilisi kêtû ɣamalac samob nêŋ ɣam ma gêbiŋ aêac samob tôŋ tapi tagen.

¹² Anôtô têtac gêwiŋ to kêjaliŋ amac sa, tec atu ênê lau. Amboac tonaj êkwa taôm auc ɣa taêm walô lau, têmtac wapi, ambu taôm, ɣalêlôm malô ma êoŋ ɣajêŋeŋ.

¹³ Asip taôm sa, ma lau teŋ nêŋ biŋ embe ênêc, naŋ sêsc Ȥkwi êndêŋ tauŋ. Asuc nêm biŋ Ȥkwi êndêŋ taôm êtôŋ Apômtau kêsuc amacnêm biŋ Ȥkwi.

¹⁴ Ma têmtac gêwiŋ ɣanô Ȣnsôb gêŋ tonaj sa ma êmbiŋ samob tôŋ e ɣapep sawa.

¹⁵ Ma Kilisinê biŋmalô ênam gôliŋ amacnêm ɣalêlôm. Anôtô kêkalem amac gebe êmbiŋ amac tôŋ ɣa biŋmalô tonaj e atu Kilisinê ôli tagen. Ma anam danje en ɣapaŋ.

¹⁶ Kilisinê biŋ ênam nêm ɣalêlôm auc samucgeŋ. Andôŋ taôm to alêŋ biŋ taôm tokauc ma tomêtêgeŋ. Anam pesalem to wê dabuŋ ma wê ɣajam-ɣajam. Apuc wê sa to anam danje Anôtô aŋga nêm ɣalêlôm.

¹⁷ Gêŋ samob, taŋ asôm to aŋgôm naŋ, aŋgôm anam Apômtau Jesu laŋô, anam danje êndêŋ Tama Anôtô êtu eŋŋa.

Lêŋ wakuc êtu gôlôdacnêŋ gôliŋ

¹⁸ Amac lauo, asô amacnêm ɣaci ɣabalu gebe lêŋ tonaj Apômtau gêlic kêtôm.

¹⁹ Amac ɣacwaga, têmtac êwiŋ nêm lauogeŋ, ma atu kasec Ȣsâc atom.

²⁰ Amac ɣapalê, tanjem wamu êndêŋ tenemi to tamemi êtu gêŋ samobnya, gebe gêŋ tonaj ɣai Apômtau gêlic gêjac mataanô ɣajam.

²¹ Tamenjiac, alênsôŋ nêm ɣapalê e sêncak kapoac tauŋ atom.

²² Amac sakiŋwaga, tanjem wamu amacnêm ɣataui nomja êtu gêŋ samobnya. Anac ɣamalac matejanô auc ɣa tanjem wamu êtu sêlic amac ɣajamja nec atom, anam sakiŋ tonêm ɣalêlôm makengeŋeŋ êtu atêc Apômtauŋa.

²³ Gêŋ samob, taŋ aŋgôm naŋ, aŋgôm tonêm ɣalêlôm samucgeŋ ma aŋgôm êtôŋ ajam sakiŋ gêdêŋ ɣamalac atom, aŋgôm êtôŋ ajam sakiŋ gêdêŋ Apômtau,

²⁴ Amac ajalagac gebe oc atap nêm gêŋlênsêm sa êtu ɣagêjô aŋga Apômtaunê. Taêm ênam gebe ajam sakiŋ gêdêŋ Apômtau Kilisi.

²⁵ Nac taŋ gêgôm geo naŋ, oc êtap nê geo ɣagêjô sa. Anôtô kêpuc lau teŋ ɣam atom, gêlic samob kêtôm taugen.

4

¹ Amac ɣataui, amoasiŋ nêm sakiŋwaga ɣapep ma êndêŋeŋ. Taêm ênam gebe amacnêm ɣataui gêŋdôŋ undambê amboac tonanjeŋ.

Paulu gêlêŋ bin lau

² Ateŋ mec ansiŋ sugeŋ ma anam jali todanjegeŋ.

³ Ma aten mec êtu aêacjâa êwiŋ gebe Anôtô êlêc katam su êndêŋ aêac gebe asôm Kilisinê biŋ ɣalêlômja lasê, gebe kêtû biŋ tonajna aê gaŋgôŋ kapoacwalô.

⁴ Ateŋ gebe jawa biŋ tau sa ênêc awêgeŋ êtôŋ kôm, taŋ Anôtô kêkêŋ gêdêŋ aê naŋ.

⁵ Asa nêm lêŋ tokauc mêtêŋa êndêŋ lau, taŋ sêkêŋ gêwiŋ atom naŋ. Ajaiŋ têm ênaŋa ɣaõmageŋ atom.

⁶ Amacnêm biŋgalôm samob êmoasiŋ lau to êkêli Ȣsâc. Ma ajala lêŋ ajô lau samob nêŋ binja e ɣapep.

Paulu awa gêjac nê lau

⁷ Lasiñi ηajam Tukiki, tan gêjam sakiŋ Apômtau ηanjêŋgeŋ to gêjam kôm gêwiŋ aê naŋ, wacênaç miŋ ηoc biŋ samob êndêŋ amac.

⁸ Aê jasakin ηac tau êndêŋ amac êwac gebe ênac miŋ aêacma biŋ samob êndêŋ amac, ma ênam malô amacnêm ηalêlôm.

⁹ Lasiñi ηanjêŋ to ηajam Onesimi, tan aŋga amacnêm naŋ, oc êwiŋ eŋ. Èsêagêc sênaç miŋ biŋ samob, tan gêc tonec naŋ, êndêŋ amac.

¹⁰ Aristarka tan gêngôŋ kapoacwalô gêwiŋ aê naŋ, awa gêjac amac, ma Barnaba gwadê Marka awa gêjac amac amboac tonan. Ήac tau embe ôô lasê amac, go akôc eŋ sa êtôm ηagôlin, tan kasakinj gêdêŋ amac gêwac naŋ.

¹¹ Ma Jesu, tan sêsam eŋ gebe Justu naŋ, awa gêjac amac amboac tonan. Lau tecenecgeŋ aŋga Judawaganêŋ tec sêjam kôm Anôtônê gamêŋja sêwiŋ aê, èsêac sêjac aê têtac tôŋ ηanôgeŋ.

¹² Epapra awa gêjac amac amboac tonan geŋ. Eŋ aŋga amacnêm ma kêtû Kilisi Jesu nê sakiŋwaga. Eŋ keteŋ mec gêjac ηawaegêŋ kêtû amacna, gebe Anôtô ênac dabîŋ amac akô ηajaŋa amboac ηacgeŋ, ma êkêŋ nê biŋ ênam amac auc samucgeŋ.

¹³ Aê tauc galic tec jasôm gebe eŋ gêjam kôm gim tau su kêtû amac to lau Laodikeia ma Hirapolinj.

¹⁴ Dokta ηajam Luka agêc Dema aweŋ gêjac amac.

¹⁵ Amac awem ênac lasitêwai Laodikeanja ma Numba to gôlôac dabuŋ, tan sêngôŋ awê tau nê andu naŋ.

¹⁶ Amac embe asam papia tonec su, go akêŋ êndêŋ gôlôac dabuŋ Laodikeanja nasêsam amboac tonan geŋ. Ma ηoc papia, tan gêdêŋ Laodikeia naŋ, amac asam awiŋ.

¹⁷ Ma asôm êndêŋ Arkipi gebe “Taêm ênam sakiŋ, tan kôkôc aŋga Apômtaunê naŋ, ma ônac dabîŋ e ηapep.”

¹⁸ Aê, Paulu, tauc; lemoc kato biŋ aoc gêjôac amacna tonec. Taêm ênam aêŋoc kapoacwalo. Anôtônê moasinj êndêŋ amac.

Paulunê papia ɳamataŋa gêdêŋ lau TESALONIKI

Tesaloniki nec Romnêŋ gamêŋ Makedonia ɳamalacsega. Paulu gêwi Pilipi siŋ su acgom, go jakêwaka gôlôac teŋ sa anja malac tônê. Gêmoa saungeŋ ma Juda sêjam lêmuŋ en, ɳam gebe lau ɳagêdô taêsam anja lau samuc nêŋ, tanj nêŋ ɳalêlôm gêwiŋ lau Juda nêŋ mêté su naŋ, sêbuc dêmôŋ êsêac jasêŋô ɳawae ɳajam anja Paulunê. Biŋ tonaq gêli Juda sa e sêjanda Paulu ma gêwi Tesaloniki siŋ jagelom Berea. Malôgeŋ Paulu jagêŋgôŋ Korint acgom, go nê ɳac-gêjam-kôm-gêwiŋ-eŋwaga Timote kêdaguc enj jakêdôŋ gôlôac Tesaloniki nêŋ biŋ gêdêŋ en.

Paulunê papia ɳamataŋa gêdêŋ lau Tesaloniki nec ɳac tau keto gebe ênac to êpuc lau buŋa tônêŋa têntac tôŋ. Enj gêjam danje Anôtô kêtû gêhôŋ êsêac sêkêŋ gêwiŋ mêté to têntac g wiŋ tauŋ ɳawae naŋ. Go gêwa nê lêŋ, tanj enj kêsê gêdêŋ tanj gêmoa gêwiŋ êsêsc naŋ, sa kêtiam gebe taêŋ ênamenj. Gocgo gêjô biŋ, tanj sêjam kênac gêdêŋ enj kêpi Kilisi êmu êmêŋŋa naŋ. ɳac buŋa teŋ embe êmac êndêŋ Killsi êmu êmêŋ su atomgeŋ, enj oc êwê kaiŋ êngôŋ mata jali, tê Kilisi mêmêwaka sa êndêŋ têm ɳamuŋa tônê nê, me masi. Ma êndêŋ ondoc Kilisi êmu êmêŋ êtîm. Sêsuŋ nêŋ kênaç amboac tonaq gêdêŋ Paulu gêja, tec keto ɳagêjô gebe sêkêŋ mateŋ Kilisi êmu êmêŋŋa ma sênam nêŋ kôm êtôm bêcgerŋa ɳaŋêŋgeŋ sêðŋ enj sêmoamaŋ.

Nadênaŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1
2. Paulu gêjam danje to êwa gêôc Anôtô 1:2-3:13
3. Paulu gêlêŋ biŋ gebe sêsa lêŋ buŋa sênaç ɳawae e sênaç dabin 4:1-12
4. Biŋ Kilisi êmu êmêŋŋa 4:13-5:11
5. Paulu gêlêŋ biŋ kêtû ɳamu 5:12-22
6. Paulu gêjac mata papia tau 5:23-28

Paulu awa gêjac lau

¹ Paulu agêc Silwana ma Timote ma biŋ êndêŋ gôlôac dabuŋ Tesaloniki. tanj Tameŋi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbiŋ aêac tôŋ naŋ. Moasin to biŋmalô êndêŋ amac êwac.

Lau Tesaloniki nêŋ lêŋ to nêŋ sêkêŋ gêwiŋ

² Aêac ajam danje Anôtô kêtû amac samobŋa geden tôngenj ma taêŋ gêjam amac kêsêp ma mec ɳalêlôm ɳapanj.

³ Aêac akô aêacnêŋ Anôtô to Tameŋi lajôñêŋ ma taêŋ gêjam amacnêm akêŋ gêwiŋ ɳakôm to têmtac gêwiŋ ɳakoleŋ ma akêŋ matem aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi totêmtac kêpa sugeŋ.

⁴ O lasitewaac, aêac ajala gebe Anôtô têtac gêwiŋ amac to kêjaliŋ amac sa atu ênê gêŋ.

⁵ Gebe aêac asôm ɳawae ɳajam gêdêŋ amac ɳa aweŋsungeŋ atom, ajam tonjaclai ma toŋalau Dêbuŋgeŋ ma ajam mêté toma ɳalêlôm samucgeŋ. Amac taôm ajala aêacma lêŋ, tanj asa gêdêŋ amoas awiŋ amac naŋ. Aêac asa lêŋ tonaq kêtû anam amac saŋa.

⁶ Amac atêku aêac to Apômtau. Amac amoas gêrwapac gwalêkiŋ ɳalêlôm, mago ɳalau Dabuŋ kêpuc amac tôŋ, tec akôc mêté sa totêmtac ɳajamgeŋ.

7 Amac agôm amboac tonaq tec atu ɳadôjndôj gêdêj lau sêkêj-gêwiŋwaga samob aŋga Makedonia to Akaia,

8 tec Anôtônê mêtê kêteaj gelom-gelom aŋga amacnêm gêja Makedonia to Akaia tagej atom, masi. Amac akêj gêwiŋ Anôtô ɳawae gêô lasê gamêj samob, tec aéacma kôm anam mêtêja teŋ gêc kêtiam atom.

9 Lau tau tonaq sêjac miŋ amac akôc aéac saŋa ɳawae gêdêj taŋ aéac atu ɳacleŋ amac naŋ, to sêjac miŋ amac abuc dêmôêm gwam ma akac taôm ôkwi adêj Anôtô, abe anam sakiŋ Anôtô mata jali toŋanôgen naŋ,

10 ma êsêac sêjac miŋ gebe amac êôj Anôtônê Latu aŋga undambê êmu êmêŋŋa. Anôtô gêŋu eŋ sa aŋga ɳacmatênenj ma Jesu tau oc énam aéac sa êndêj Anôtônê têtac ɳandaŋ, taŋ ménjësa naŋ.

2

Paulunê kom, naŋ gêjam aŋga Tesaloniki

1 O lasitêwaac, amac taôm ajalagac gebe aéac adêj amac awac ɳâoma atom.

2 Amac ajala gebe aéac aôc ɳandaŋ to sêgom aéac sec aŋga Pilipi gêmun su acgom, go aô lasê amac. Mago aéacnêj Anôtô kékêj aéac têntac kêpa su, tec atêc ɳacio atom, asôm Anôtônê ɳawae ɳajam lasêgen gêdêj amac.

3 Aéac alêŋ biŋ amac asôm biŋ keso me asôm biŋ toma ɳalêlôm ɳatêmu me asau aôc amac nec atom.

4 Mago Anôtô kêsaê aéac su, tec kékêj ɳawae ɳajam gêdêj aéac gebe asôm lasê. Aéac ajam kôm tau kêtu ɳamalac sêlic aéac ɳajam ɳa nec atom, ajam gebe Anôtô, taŋ kêsaê ma ɳalêlôm naŋ, taugej êlic ɳajam.

5 Amac ajalagac gebe aéac asôm biŋ ɳalêsi gêdêj amac atom ma asaban mateŋ katu ɳa biŋ banac auc atom. Anôtô kêjala gebe biŋ tonaq biŋjanô.

6 Aéac asôm waŋ ɳamalacŋa aŋga amacnêm to lau ɳagêdô nêŋ atom.

7 Aéac taŋ atu Kilisinê aposolo naŋ, oc atôm gebe ajatu amac e atoc aéac sa. Mago gêdêj taŋ aéac amoia awiŋ amac naŋ, amoia totêntac malôgeŋ atôm jaomwagao teŋ, taŋ kêmoasiŋ gôlôac ɳasec-ɳasec naŋ.

8 Amboac tonaq ma ɳalêlôm kékac aéac gebe akêj Anôtônê ɳawae ɳajam endenj amac awê kaiŋ awiŋ. Mago tonanjeŋ atom. Aéac têntac gêwiŋ amac ɳanôgeŋ e abe amac êndu êtu amacŋa.

9 O lasitêwaac, amac oc taêm gêjam ma koleŋ, taŋ ajam e tekweŋ gêbac naŋ. Gêdêj taŋ ajam mêtê Anôtônê ɳawae ɳajam gêdêj amac naŋ, aéac ajam kôm lemenŋa kêtôm bêc to gelengen gebe amac aim tekwem su êtu aéacŋa atom.

10 Amac alic ma Anôtô gêlic amboac tonaq gebe biŋ, taŋ aéac asôm naŋ biŋjanô. Aéac asa ma lêŋ awiŋ amac lau-akêŋ-gêwiŋwaga amboac Anôtônê lau gêdêj tolajôjnêm sawagenj.

11 Amac alicgac gebe aéac amoasiŋ amac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ amboac tama teŋ kêmoasiŋ latuwo to ɳac.

12 Aéac alêŋ biŋ to ajam malô amac ma êkêli amac gebe asêlêj êtôm Anôtô êlic ɳajam. Eŋ kékalem amac asô ênê gamêj to awê kai ɳ ênê ɳawasi.

13 Kêtu biŋ tonecŋa aéac ajam danje Anôtô ɳapan gêwiŋ gebe amac akôc Anôtônê biŋ, taŋ anô aŋga aéacma naŋ, sa amboac ɳamalacnêj biŋ atom, akôc sa amboac Anôtônê biŋjanô tau. Ma biŋ tau tonaq tec gêjam kôm aŋga amac akêŋ-gêwiŋwaga nêm ɳalêlôm.

14 O lasitêwaac, amac atêku Anôtônê gôlôac Judaiaña, taŋ Kilisi Jesu gêbiŋ êsêac tōŋ naŋ. Gêjwapac taŋ êsêac sêôc aŋga Judanêŋ naŋ, amac taôm nêm lau sêgôm gêdêŋ amac amboac tonanđen.

15 Lau Juda sêjac Apômtau Jesu to propete êndu ma sêjanda aêac. Anôtô gêlic êsêac gêjac mataanô ɻajam atom. Êsêac sêkêŋ kisa gêdêŋ ɻamalac samob.

16 Êsêac sebe sêkô aêac auc gebe asôm mêtê, taŋ ênam lau samuc sa naŋ atom. Amboac tonanđen tec sêgôm nêŋ sec sêboa sasa ɻapanj sêmoa e gêjam sêga. Mago Anôtônê têtač ɻandaŋ kêtap Êsêac sa sugac.

Paulu gêjam awa su gôlôac gebe êlic êsêac

17 O lasitêwaac, êsêac sêkac aêac su amoas jaêc amac ɻasawa dambêgeŋ. Aêac alic amac lanjôm atom, mago ma ɻalêlôm gêmoa gêwiŋ amac ma kêkac aêac ɻanô-ɻanô gebe alic lanjôm êtiam.

18 Kêtu tonanđen aêac abe andêŋ amac awac. Aê, Paulu, gabe jangôm ɻanô êsa kêtu dim luagêc su. Mago Sadanj gêbôc aêac auc.

19 Êndêŋ noc aêacnêŋ Apômtau Jesu êmu êmêŋja naŋ, asa lau oc têtu aêac akêŋ mateŋ to têntac ɻajam ma waeŋ ɻagêlôŋ ɻamôkê. Lau teŋ atom, amac taômgeŋ.

20 Biŋjanô, ma waeŋ to têntac ɻajam ɻam amac taômgeŋ.

3

1 Kêtu tonanđen aêac atôm gebe aôŋ têm alic amacna kêtiam atom, tec asôm kétia tōŋ gebe aêagêc aŋgôŋ Aten

2 ma asakinj lasinji Timote, taŋ gêjam Anôtônê kôm gêwiŋ aêac ma kêsôm Kilisinê ɻawae ɻajam lasê gêmoa naŋ, êndêŋ amac êwac. Aêac asakinj ej gebe êpuc amac tōŋ to ênam amacnêm akêŋ gêwiŋ sa,

3 gebe gêjwapac tonanđen ɻai ênam amacnêm teŋ ôkwi atom. Taôm alicgac gebe gêjwapac tonanđen gêjac aêac ɻawae tec gêmoa.

4 Gêdêŋ taŋ aêac amoas awiŋ amac naŋ, asôm gêdêŋ amac kwanaŋgeŋ gebe aêac oc dandac gêjwapac. Galoc amac alic gebe gêŋ tau ɻanô kêsagac.

5 Kêtu tonanđen aê katôm gebe jaôŋ têm jalic amacna êtiam atom, tec kasakinj Timote gebe janjô amac akêŋ gêwiŋ ɻawae. Oc moae lêtômtêna kêlêtom amac e gesenj aêacma koleŋ ɻanô su me.

6 Galoc Timote gêmu gêdêŋ aêac gêmêŋ ma kêsôm amac akêŋ gêwiŋ to têmtac gêwiŋ ɻawae ɻajam gêdêŋ aêac. Ej gêjac miŋ gebe taêm gêjam aêac totêmtac gêwiŋgeŋ ɻapanj e nêm ɻalêlôm kêkac amac abe alic aêacna amboac aêacma ɻalêlôm kêkac aêac abe alic amacna.

7 O lasitêwaac, amac akêŋ gêwiŋ ɻanô ɻawae mêŋgêjam malô aêac kêtu amacna ma kêpuc aêac, tec amoas jageo to aôc gêjwapac nec tōŋ.

8 Amac embe akô ɻajaŋa awiŋ Apômtau, oc êmoasiŋ aêac amoas ɻajam.

9 Amac agôm aêac têntac ɻajam samucgeŋ akô aêacnêŋ Anôtô lanjônm, tec aêac oc atôm gebe anam danje Anôtô êtu amacna naêtôm me masi.

10 Aêac atenj ej toma ɻalêlôm samucgeŋ kêtôm bêc to gelenđen gebe alic lanjôm êtiam ma apuc amacnêm akêŋ gêwiŋ tōŋ e ɻajaŋa êsa.

11 Aêac Tamenji Anôtô agêc nêŋ Apômtau Jesu tau sênam aêacma intêna aô lasê amacna.

12 Apômtau êkêŋ amac têmtac gêwiŋ taôm to têmtac gêwiŋ ɻamalac samobnja esewec ênam amac auc êtôm aêac tauŋ têntac gêwiŋ amac ɻanô.

13 Apômtau tau êpuc amacnêm ɳalêlôm tōj e amo a tolañômnêm sawagen ma atu dêbu ɳ akô aêac Tamenji Anôtô lajônêm êndêj noc aêacnêj Apômtau Jesu êmu êmênyja naŋ ênê lau dabuŋ samob oc sêwiŋ ej.

4

Tasa nêj lêj ênac Anôtô mataanô ɳajam

1 Olasitêwaac, aêac adôŋ amac gebe asa nêm lêj e ênac Anôtô mataanô ɳajam tec agôm amo a. Ma galoc ateŋ to alêj biŋ amac, taŋ Apômtau Jesu gêbiŋ amac tōj naŋ, gebe asa lêj tonaj anac ɳawaegerj e anac dabij.

2 Gôliŋ taŋ aêac akêj gêdêj amac ajam Apômtau Jesu lajô naŋ ajalagac.

3 Anôtônê biŋ tonec êtu tōj gebe asa nêm lêj atôm ênê lau ma êngamiŋ taôm êndêj gêj mockaiŋo to mockaiŋja.

4 Ma amac samob ajala nêm lêj awê to ɳacŋa, tec asa Anôtônê launêj lêj tau ɳapep to êndêŋgeŋ.

5 Asa nêm lêj totêmtac ɳakalacboa atôm lau samuc, taŋ sêjam kauc Anôtô naŋ atom.

6 Ansau aôc taôm ma ambôli lasitêwainêj gêj auc atom. Aêac asôm to awa sa kwananjerj gêdêj amac gebe Apômtau oc êkêj ɳagêjô êtu biŋ samob tonaj ɳaiŋa.

7 Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lêj môpjia atom, ej gebe aêac tasa lêj dabunjerj.

8 ɳamalac teŋ embe taŋapêc êndêj biŋ tonaj, naŋ ej taŋapêc êndêj ɳamalac teŋ atom, ej taŋapêc êndêj Anôtô, taŋ kêkêj nê ɳalau Dabuŋ kêsêp amacnêm ɳalêlôm naŋ.

9 Biŋ têmtac êwiŋ lasitêwaiŋa tonaj aêac oc ato êndêj amac atom, gebe Anôtô tau kêdôŋ amac tec têmtac gêwiŋ taôm amo a.

10 Taôm agôm kêtû tōj kêpi lasitêwai samob, taŋ sêŋgôŋ Makedonia naŋ su. O lasitêwaac, tonec tec aêac alêj biŋ amac gebe aŋgôm anac ɳawaegerj.

11 Atu kêka-kêka gebe asa nêm lêj ɳaŋêŋgeŋ to ajop taôm nêm ɳêŋgeŋ ma amac taôm lemem ɳakoleŋ ɬôm amac êtôm ajatu amac kwananjerj su.

12 Asa lêj amboac tonaj, go lau-sêkêj-gêwiŋ-atomwaga sêlic ɳajam ma amac oc apô lêna taôm êtu gêj teŋja atom.

Apômtau êmu êmêj

13 O lasitêwaac, aêac abe akô lau, taŋ sêc bêc sêc naŋ, nêj ɳam auc êndêj amac atom, gebe moae nêm ɳalêlôm ɳawapac atôm lau, taŋ sêkêj mateŋ ɳanô teŋ atom naŋ.

14 Aêac takêj gêwiŋ gebe Jesu gêmac êndu ma gêdi sa. Amboac tonaj lau, tec sêc bêc sêc nec, Anôtô oc êkêj Jesu tau êwê êsêac.

15 Biŋ tonaj aêac awa sa gêdêj amac adaguc Apômtau tau nê biŋ teŋ gebe Êndêj noc Apômtau êmu êmênyja aêac, tec tamoa mateŋ jali nec, tamuŋ êsêac, taŋ sêc bêc sêc naŋ atom.

16 Êndêj tonaj Apômtau tau oc êpô awa, go nê aŋjelanêj kasêga awa êsa ma Anôtônê dauc êtaŋ, go ɳatau êsêp aŋga undambê êmêj. Ma êsêac, taŋ sêkêj gêwiŋ Kilisi ma sêmac êndu su naŋ, oc sêndi sa têtu ɳamata.

17 Go aêac, tec tamoa mateŋ jali nec, tao êsuŋ aêac sa dawinj êsêac tapuc Apômtau tôjtôŋ natasa ɳasawa ôŋa e tamoa dawinj Apômtau teŋgeŋ ma teŋgeŋ.

18 Anam malô taôm ɳa biŋ tonaj ma apuc taôm tōn êndêjêndêŋgeŋ.

5

Tamansaŋ tauŋ gebe takōc Apōmtau sa

1 O lasitēwaac, aê jato biŋ têm to nocŋa êndêŋ amac êtu agenŋa.

2 Taôm ajalagac gebe Apōmtaunê bêc oc mēŋêô lasê êtôm gengejtêna êmêŋj êndêŋ êmbêc.

3 Êndêŋ taŋ ŋamalac sêšom gebe “Galoc biŋmalô gêc ma oc tamoa ŋajam” naŋ, gêŋêga tau êtap êsêac sa gaôgen amboac awê ŋapalê kêtun ej, ma sêc su sêŋgôm naeo.

4 O lasitēwaac, anjôŋ tokesec atom, gebe bêc tau êtap amac sa êtôm gengejtêna atom,

5 gebe amac pebeŋ atu ŋawê latui to geleŋŋa latui. Aêac tatu gêbêcauc to ŋakesec ŋagêŋ atom.

6 Amboac tonan aêac tanêc nêŋ bêc tatôm lau ŋagêdô atom, tanam jali tokauc ŋawageŋ acgom.

7 Lau, taŋ sêc bêc naŋ, sêc bêc gêdêŋ gêbêc. Ma êsêac, taŋ sêñom bu e kêjaninj êsêac naŋ, sêgôm nêŋ gêŋ gêdêŋ gêbêc.

8 Ma aêac, tec anja geleŋŋa nec, tamoa tonêŋ kauc ŋawageŋ acgom. Tanôŋ takêŋ gêwiŋ to têntac gêwiŋ ŋamaluku ma takuc takêŋ mateŋ moasinj Anôtô ênam aêac kêsiŋa ŋakululuŋ ki,

9 gebe Anôtô kékêŋ aêac kêtû nê têtac ŋandaŋ enseŋ aêac suŋa atom. Ej kékêŋ aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi kêtû ênam aêac kêsi daŋgôŋ mateŋ jalinja.

10 Nac tau tonan gêmac êndu kêtû aêacna gebe aêac tamoa mateŋ jali me tamac êndu, mago oc daŋgôŋ mateŋ jali dawiŋ engeŋ.

11 Amboac tonan amoasinj taôm to amboa taôm sa amboac agôm amo.

Paulu gêjac mata nê papia

12 O lasitêwaac, aêac ateŋ amac gebe ajala êsêac, taŋ sêjam kolenj anja amacnêm to sêjam gôlinj amac ma sêmêtôc amac kêtû Apômtaunja.

13 Atôc êsêac sa to têmtac êwiŋ êsêac êtu nêŋ kolenŋa. Amoa tobiŋmalôgeŋ awiŋ taôm.

14 O lasitêwaac, aêac alêŋ biŋ amac gebe amêtôc wauc-wauctêna ma aê biŋ malô sa êndêŋ lau ŋalêlôm ŋatutuc. Anam lau palê-palê sa ma aê samob nêŋ biŋ tôŋ.

15 Alic taôm gebe akêŋ sec êjô sec atom, amoasinj taôm to ŋamalac samob anac ŋawaegen.

16 Têmtac ŋajam ŋapaj.

17 Ateŋ mec ênêc awemgerj.

18 Anam danje êtu gêŋ samobŋa, gebe Anôtô, taŋ kékêŋ Kilisi Jesu gêdêŋ amac naŋ, gebe nêm ŋalêlôm amboac tonan.

19 Akônij ŋalau Dabuj atom.

20 Matempaŋa ênac biŋ, taŋ ŋalau Nabun geoc lasê naŋ atom.

21 Ansaê gêŋ samob ma ajaliŋ ŋanô sa.

22 Aŋgaminj taôm êndêŋ sec tokaiŋ-tokaiŋ samob.

23 Biŋmalô ŋam Anôtô tau ênac dabij amac atu dabuj ênam aucgenj, ma êmansaŋ nêm ŋalau to nêm ŋalêlôm ma ôlim amoa tolaŋômñem sawagenj e aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi êmu êmêŋ.

24 Nac tau, taŋ kékalem amac naŋ, ej nac ŋaŋêŋ, oc ênac dabij e êmbacnê.

25 O lasitêwaac, ateŋ mec êtu aêacna.

²⁶ Amac awem ênac lasitêwai samob ajô aêac su ma aê moalêc taôm to akôc taôm sa atôm Anôtônê launêj mêtê.

²⁷ Aê aoc gêjac Apômtau gebe asam papia tonec lasê êndêj lasitêwai samoo sêngô.

²⁸ Aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê moasin êndêj amac êwac.

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêj lau TESALONIKI

Noc Kilisi êmu êmênya kôlôac aŋga Tesaloniki e lau ɳagêdô sêñô keso ɳapanj. Amboac tonaj Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêj lau Tesaloniki nec ɳac tau keto gesen biŋ, naŋ gêôŋ sa aŋga gôlôac tau sebe Apômtau êmu êmê ɳanoc kêdabiŋgac. Paulu gesen biŋ tonaj ma gêwa sa gebe Kilisi êmu êmê atom, "Nac alôb-alôb secsega", taŋ êkêj kisa êndêj Kilisi ɳawaô naŋ, mêmêpoa lasê ma êkac ɳamalac sêngôm sec to gêj alôb-alôb ênam sêga acgom.

Lau sêsam papia tauja sêôc kisa to ɳandaj, tec aposolo gêlêj biŋ êsêac gebe sêkêj êwîj ɳajêj sênsij sugej to sênam nêj kôm sênaç ɳawaegêj, ec lemenj ɳakoleñ êlôm êsêac amboac sêlic Paulu to nê kômwaga sêgôm-sêgôm naŋ, ma sêmoasiŋ lau sêngôm gêj ɳajamja endej tôngenj.

Nadênaŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Paulu awa gêôc to awa gêjac Anôtô kêtû gôlôac tauja 1:3-12
3. Biŋ Kilisi êmu êmênya 2:1-17
4. Paulu gêlêj biŋ êsêac gebe sêsa nêj lêj têtôm lau buŋa 3:1-15
5. Paulu gêjac mata nê papia 3:16-18

Paulu awa gêjac lau

¹ Paulu agêc Silwana ma Timote ma biŋ êndêj gôlôac dabuŋ Tesaloniki, taŋ Tameŋi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbiŋ aêac tôŋ naŋ.

² Tameŋi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasiŋ to biŋmalô êndêj amac êwac.

Kilisi êmu êmêj ma êmêtôc ɳamalac

³ O lasitêwaac, aêacma ɳalêlôm kêkac aêac tec ajam danje gêdêj Anôtô kêtû amacnja ɳapanj, gebe amacnêm akêj gêwiŋ kesewec kêlêlêc, ma akêj têmtac gêwiŋ gelom tau gêdêj-gêdêrgeŋ gêjam amac auc.

⁴ Agôm amboac tonaj, tec aêac alanem tauj kêtû amacnja gêdêj Anôtônê gôlôac ɳagêdô. Èsêac sêjanda amac to aôc gêjwapac, mago aôc totêmtac kêpa sugej ma akêj gêwiŋ ɳajaŋa.

⁵ Bin tonaj gêwa Anôtônê métôc sa gebe jagêdêj. Amac aôc gêjwapac kêtû Anôtônê gamênya ma Anôtô kêmasaŋ amac e atôm gebe awê kaiŋ gamêj tau.

⁶ Ma Anôtô oc ènghôm gêj naêndêj. Enj êkêj lau, taŋ sêkêj gêjwapac gêdêj amac aôc naŋ, tauj sêôc gêjwapac ejô.

⁷ Ma ej oc êlêwaŋ gêjwapac, taŋ aôc amoia naŋ, su aŋga amac to aêac amboac tonanjeŋ. Enj ènghôm gêj tau êndêj noc Apômtau Jesu eoc tau lasêŋa aŋga undambê to nê aŋela ɳaclai.

⁸ Enj eoc tau lasê tojawaô ma êkêj ɳagêjô êndêj êsêac, taŋ sêjam kauc Anôtô to tanjeŋpêc aêacnêj Apômtau Jesu nê ɳawae ɳajam naŋ.

⁹ Èsêacnêj ɳagêjô gebe sêôc ɳandaŋ sênaŋaŋa, taŋ ênêc endej tôngenj. Ac sêmo jaēc Apômtau lanjônêm to nê ɳaclai ɳajawasi.

¹⁰ Èndêj bêc Apômtau Jesu êmênya naŋ, Anôtônê lau oc tetoc ej sa to lau samob, taŋ sêkêj gêwiŋ aêacma biŋ, taŋ ajac jaeŋ amac naŋ.

¹¹ Aêac taŋ gêjam biŋ tonaj, tec ateŋ mec kêtû amacnja ɳapanj. Aêac ateŋ aêacnêj Anôtô gebe êmansaŋ amac e atom gebe andanguc ênê kalem. Aêac

atej Anôtô gebe nê ɳaclai ênam kôm êpi amac e êngôm gêj ɳajam, taŋ abe anjôm naŋ anô ȇsa to ênac dabij akêj gêwiŋ ɳakolej.

¹² Embe amboac tonaj, go amac atoc aêacnêj Apômtau Jesu nê ɳaē sa, ma eŋ etoc amac sa. Aêacnêj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasiŋ êngôm gêj tau ɳanô ȇsa.

2

Nac gesen biŋsuŋa nê biŋ

¹ O lasitêwaac, aêac abe asôm biŋ êpi aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi êmu êmêj to ênac aêac sa tapi tageŋ dawin eŋja, tec atej amac gebe.

² Lau sênam amacnêm kauc ôkwi-ôkwi seben to sêlênsôj amac atom. ȇsêac oc sêşôm gebe Apômtaunê bêc gêmêj sugac. ȇsêac oc sêŋgôliŋ biŋ êpi ɳalau, taŋ geoc biŋ tau lasê me êpi ɳac teŋ, taŋ kêsôm biŋ tau me êpi papia, taŋ sêşôm gebe aêac ato naŋ.

³ Alic taôm gebe lau teŋ sêŋgôm gênlêlôm gebe sênsau sêôc amac atomanô. Bêc tau oc êmêj atomgen e ɳamalac sêkac tauŋ su anja Anôtônê êmuŋ ma ɳac gesenj biŋsuŋa eoc tau lasê su acgom. Nac tau tonaj oc ȇnaŋa samucgeŋ.

⁴ Eŋ oc êkêj kisa êndêj Anôtô to nê sakinj samob. Ma eŋ oc etoc tau sa ma êngôj Anôtônê lôm dabuj to êtôc tau êndêj lau gebe enj Anôtô.

⁵ Biŋ tonaj kasôm gêdêj amac gêdêj taŋ gamoa gawiŋ amac naŋ. Amac oc taêm gêjam biŋ tau me masi.

⁶ Ma amac ajala gêj, taŋ kékô eŋ auc gebe êmêj galoc atom naŋ. Eŋ eoc tau lasê êndêj noc, taŋ Anôtô êkêj naŋgeŋ.

⁷ ɳaclai taŋ gesenj biŋsu su naŋ, gêjam kôm gêmoa, tageŋ kêsij tau gêc lêlômgeŋ. ȇsinj tau e sêkôc ɳac, taŋ kékô gêj tau auc naŋ, su acgom.

⁸ Go ɳac gesenj biŋsuŋa eoc tau lasê. Ma Apômtau Jesu oc ênac eŋ êndu ɳa nê awajaô. Ma Apômtau embe êmêj toŋawêgen, go ɳawê tau enseŋ eŋ su amboac tonaj.

⁹ Nac gesenj biŋsuŋa oc êmêj to ſadaŋnê ɳajaŋa ma êngôm gêj ɳaclaiŋa tokaiŋ-tokaiŋ ma gêntalô to gêŋsêga dansanŋa.

¹⁰ Ma eŋ u êôc ȇsêac, taŋ sênaŋa naŋ, ɳa dansaŋ tokaiŋ-tokaiŋ. ȇsêac oc sênaŋa gebe têntac gêwiŋ biŋjanôŋa gêc ȇsêacŋa atom. Embe têntac êwiŋ biŋjanô, oc Anôtô ênam ȇsêac kési.

¹¹ Kêtu tonajŋa Anôtô êkêj ɳaclai dansaŋŋa êôc ȇsêac gebe sêkêj êwiŋ biŋdansaŋ,

¹² gebe ȇsêac samob, taŋ sêkêj gêwiŋ biŋjanô atom ma têntac gêwiŋ biŋ geo ɳawaô naŋ, Anôtô êmêtôc ȇsêac e sênaŋa.

Anôtô kêjaliŋ aêac sa gebe danjôŋ materjali

¹³ O lasitêwaac, Apômtau têtac gêwiŋ amac tec aêacma ɳalêlôm kékac aêac e ajam danej Anôtô kêtu amacna ɳapaŋ, gebe Anôtô kêjaliŋ amac sa gêdêj andanjeŋ ma ɳalau Dabuj kékêj amac atu Anôtônê lau e akêj gêwiŋ biŋjanô tau, tec Anôtô gêjam amac kési.

¹⁴ Anôtô kékêj aêac asôm ɳawaŋ ɳajam, taŋ kékalem amac naŋ, gebe amac akôc aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê ɳawasi sa.

¹⁵ O lasitêwaac, amboac tonaj akô ɳajaŋa ma amansaŋ mêtê, taŋ aêac adôŋ gêdêj amac naŋ. Biŋ ɳagêdô asôm ɳa awenjeŋ ma ɳagêdô ato kêsép papia.

16 Aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi agêc Tameni Anôtô tau, taŋ têtac gêwiŋ aêac to kêmoadsiŋ aêac tamoa teŋen totêntac malôgeŋ ma takêŋ mateŋ ɻajô ɻajam Ƚya tau naŋ,

17 ênam malô nêm ɻalêlôm to êpuc amac tōŋ gebe aŋgôm gêŋ samob to asôm biŋ samob ɻajamgeŋ.

3

Ateŋ mec êtu aêacŋa

1 O lasitêwaac, jasôm teŋ êwiŋ gebe ateŋ mec êtu aêacŋa gebe Apômtaunê biŋ êiêti ênam gamêŋ auc êna e ɻamatâc tetoc mêtê sa amboac amac agôm.

2 Ma ateŋ gebe Anôtô ênam aêac sa aŋga lau sec to alôb-alôb nêŋ gebe lau ta  sam sêmoa, taŋ sêkêŋ gêwiŋ ɻawae ɻajam atom.

3 Mago Apômtau ej ɻac ɻanjen. Ej oc êpuc amac tōŋ ma ejop amac êtu ɻac sec tauŋa.

4 Apômtau kêkêŋ aêac akêŋ gêwiŋ gebe biŋ, taŋ asôm gêdêŋ amac naŋ, amac amasaŋ su ma oc amansaŋ.

5 Apômtau tau ênam gôliŋ amacnêm ɻalêlôm gebe têmtac êwiŋ Anôtô ma aôc Ƚejwapac totêmtac êpa sugeŋ atôm Kilisi tau.

Aêac samob tanam kôm tanac ɻawaegęj

6 O lasitêwaac, aêac ajac biŋsu amac ajam aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi lanjô, gebe aŋgaminj taôm êndêŋ lasitêwai, taŋ sêsa nêŋ lêŋ salaŋ to sêbu biŋsu, taŋ aêac akêŋ gêdêŋ Ƚesêac naŋ.

7 Taôm ajalagac gebe atêku aêac, ec ɻajam, gebe gêdêŋ taŋ aêac amo awiŋ amac naŋ, asa ma lêŋ salêŋ atom.

8 Aêac aej amacnêm ɻac teŋ nê mo teŋ ɻa  ma atom. Aêac ajam ma koleŋ e tekweŋ gêbab kêtôm bêc to gelengeŋ, gebe amacnêm teŋ im têkwa su ɻa  magerj êtu aêacŋa atom.

9 Aêac atôm gebe ajatu gêŋ taniŋna aŋga amacnêm, mago agôm atom, abe akêŋ ɻadônjôdôj êndêŋ amac gebe atêku aêacŋa.

10 Gêdêŋ taŋ aêac amo awiŋ amac naŋ, asôm biŋ tonec gêdêŋ amac su gebe “Nac teŋ embe endec kôm, naŋ Ƚenj gêŋ atom.”

11 Aêac ato biŋ tonan gebe aŋô ɻawae gebe nêm lau ɻagêdô sêsa nêŋ lêŋ salêŋ. Ƚesêac sêjam kôm atom, sêgôm gêŋ sêbôcgeŋ.

12 Aêac anac biŋsu lau amboac tonan to alêŋ biŋ Ƚesêac êtu Apômtau Jesu Kilisiŋa gebe sênam nêŋ kôm êtu katô, ec sêniŋ tauŋ nêŋ Ƚenjgeŋ.

13 O lasitêwaac, ôlim ɻakam Ƚa Ƚtu aŋgôm gêŋ ɻajamna atom.

14 Nac teŋ embe taŋa wamu aêacma biŋ, taŋ ato kêsêp papia tonec naŋ atom, naŋ ta  m ênam ênê biŋ ma Ƚengamiŋ taôm êndêŋ ej gebe maja tau.

15 Mago alic ej amboac nêm ɻacjo atom, anêc biŋsu ej amboac lasimi teŋ.

Paulu gêjac mata nê papia

16 Ma biŋmalô ɻatau tau êkêŋ biŋmalô êndêŋ amac êtôm têm samob ɻalêŋ tokainj-tokainj. Apômtau êwiŋ amac samob.

17 Aê, Paulu tauc, lemoc kato biŋ aoc gêjac amacŋa tonec. Ƚoc papia tonec taujala. Aê kato amboac tonecgeŋ.

18 Aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê moasin êndêŋ amac samob êwac.

Paulunê papia ñamataŋa gêdêŋ TIMOTE

Timote tau nec eŋ ñac buŋa matac teŋ anŋa Asia Sauŋ. Têna Judao ma tama Helen. Eŋ gêwîŋ Paulu ma kêpuc eŋ êôŋ kêtû kom mêtêŋa samob jakêsap eŋ tôŋ ñaŋêŋgosu.

Paulunê papia ñamataŋa gêdêŋ Timote nec gêc tau keto kêwaka biŋ ñatêna têlêac sa. (1) Paulu gêjam la Timote gebe ejop tau êndêŋ mêtêgeo, taŋ gêôŋ sa anŋa gôlôac buŋa tau ñalêlom gêwîŋ naŋ. Mêtêgeo tonaj ñai ñam kêsêp lau ñagêdô sêgaluŋ kauc jaba anŋa lau Juda to lau samuc nêŋ kêsêp taulêlôm. Lau seboc lau teŋ sênam tauŋ kësi sêŋgôm naêtôm atom, sêjala gêŋ, tê ñam kësiŋ tau gêc lêlôm eŋ nê, êwîŋ acgom. Ac tec sêşôm lau sênam dabuŋ gêŋ taninjha ñagêdô ma sêjac jao lauo to ñac sênam tauŋha atom. (2) Go Paulu keto biŋ tanam jaom gôlôacna ma om ñasakinj ñagolinj ñagêdô gêwin. Eŋ gêwa kômwaga gôlôacna nêŋ ñalêlôm to nêŋ gam sa. (3) Gocgo gêlêŋ biŋ Timote gebe ênac dabin tau êtu Jesu Kilisi nê sakijwaga mansanj ñajam teŋ. Ma gêwa ênê kôm, tan gêjac eŋ ñawae gebe ênam êndêŋ lau buŋa ñagêdô êndêŋ-êndêŋgeŋ naŋ, ñam sa amboac tan.

Nadênaŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Gôlôac dabuŋ tau to gakolegwaga nêŋ kôm ñagolinj 1:3-3:16
3. Timote tau nê kôm to ñagolinj 4:1-6:21

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tec aêacnêŋ kësiwaga Anôtô agêc Kilisi Jesu, taŋ takêŋ mateŋ eŋ tamoa naŋ, kêjatu aê,

² tec kato ñoc papia tonec gêdêŋ aôm, Timote. Aôm kôtu aê latuc kêtû kôkêŋ gêwiŋjha. Tameŋi Anôtô agêc aêacnêŋ Apômtau Kilisi Jesu nêŋ moasiŋ to taêŋ walô ma biŋmalô êndêŋ aôm êwac.

Ojop taôm êndêŋ mêtê geo

³ Gêdêŋ tan aê gaja Makedonia naŋ, kasakinj aôm gebe ôŋgôŋ Epese ma ôsôm êndêŋ lau ñagêdô gebe sênam mêtê teŋ eo atom.

⁴ Ôsôm êndêŋ êsêac gebe sêwi miŋ langwa ñaômâ-ñâoma to nêŋ abenj to dêbuŋi nêŋ ñaâ ñadênaŋ sêpuc tauŋ ñamja siŋ. Biŋ tonaj oc anjôm biŋ êlênsôŋ elêmé ma anam lau teŋ sa êtu sêkêŋ awiŋ Anô tôŋa atom.

⁵ Ñagolinj tan aôm kôkêŋ gêdêŋ êsêac naŋ, ñamanô tau tonec gebe têmtac êwiŋ ñanô, taŋ ñam kêsêp ñalêlôm ñawa to ñalêlôm ñaŋêŋ ma akêŋ êwiŋ ñakêŋkêŋ ñajam tonêm ñalêlôm makengeŋ.

⁶ Lau ñagêdô sêwi lêŋ tonaj siŋ ma sêlênsôŋ tauŋ sêşôm biŋ agwa-agwa ñaômâ.

⁷ Êsêac seboc têdôŋ Anôtônê biŋsu, mago sêjam kauc biŋ, taŋ sêşôm to biŋgalôm, taŋ sêjam Sêmoa naŋ ñam.

⁸ Aêac tec tajala gebe Anôtônê biŋsuanô embe tamansaŋ ñapep, oc gêŋ ñajam samucgeŋ.

⁹ Aêac tajala tonec gêwîŋ gebe sêmasaŋ biŋsu kêtû lau gêdêŋha atom. Biŋsu tau mêmkêsa kêtû lau, taŋ sêgôm gêŋ wauc-waucgen to tanenjêpêc ma dedec

Anôtô to sêgôm sec, sêlic gêj terj kêtû nêj gêj dabuñ atom, sêsôm biñ alôb-alôb ñawaô, sêjac tenenj to tameni ma ñamalac êndu nañja.

10 Biñsu tonaj mëjkêsa kêtû lau mockaiño to mockainja ma ñacwaga, tañ sekawalec tauñja, ma kêtû êsêac, tañ têtulu ñamalac têtû gêjômaña to lau dansanj ma êsêac, tañ têtôc lemenj, mago sêsañ nañja, ma kêtû êsêac, tañ sêgôm gêj ñagêdô samob, tañ gesen mêtê ñajam suña nañ.

11 Biñ tonaj gêc ñawae ñajam, tañ Anôtô kêkêj gêdêj aê gebe jasôm lasêña. Ñawae ñajam tonec gêwa Anôtô, tañ awerj gêc eñ nañ, nê ñawasi sa.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtû taê walô enja

12 Aê gajam danje aêacnêj Apômtau Kilisi Jesu, tañ kêpuc aê tôj ma gêlic aê katôm gebe janam sakinj eñ nañ, tec kêkêj kôm gêdêj aê.

13 Gêmujenj tec aê kasôm biñ alôb-alôb kêpi Jesu ma kêjanda eñ to kalêsu gôlôac dabuñ. Mago Anôtô taê walô aê, gebe kakêj gêwiñ mêtê atom tagen ma gajam kauc gêj, tañ gagôm nañ.

14 Aêacnêj Apômtau kêsêwa nê moasiñ kêpi aê ma kêkêj aê kakêj gêwiñ to têtac gêwiñ ñanô, tañ ñawakac kêsêp Kilisi Jesu tau nañ.

15 Biñ tonec tec ñanô, ñamalac samob sêkêj êwiñ acgommañ, gebe Kilisi Jesu gêmêj nom gebe ênam lau sec kêsi. Ma aê tec katu lau sec tau nêj ñac ñamata.

16 Kêtû biñ tonajna Anôtô taê walô aê gebe Kilisi Jesu êwa nê lêj ê ñamalacnêj biñ tôñja sa épi aê êtu ñamata e jatu lau, tañ oc sêkêj êwi ñ eñ ma sêngôj mateñ jali tenenj nañ, nêj ñadôñdôj.

17 Anôtô taugenj kêtû têm samob ñakiñ. Eñ gêmoa tenenj ma ñamalac teñ mataanô gêlic eñ atom. Eñ taugenj kêtû Anôtô. Lanem to ñawasi êndêj eñ êtôm têm totêmgeñ. Biñjanô.

18 Latucenec Timote, aê kakêj ñagôliñ tonaj gêdêj aôm gebe ojop. Biñ tonaj seoc lasê kêpi aôm gebe êpuc aôm tôj ma ônac siñ ñajam.

19 Õkêj êwiñ tonêm ñalêlôm ñañjêgenj. Lau ñagêdô sêwê biñ tonaj auc ma sêkêj gêwiñ atom, tec têtû lau gêbac.

20 Lau tau nêj ñagêdô tonec Humenai agêc Alesandere. Aê kakêj êsêagêc sêsep Sadañ lêma gebe êndôj êsêagêc e sêsôm biñ alôb-alôb êtiam atom.

2

Biñ tatenj mecyja

1 Amboac tonaj aê jalêj biñ amac gebe aنجôm gêj tonec êtu ñamatageñ acgom gebe atenj nêm gêj êndêj Anôtô to atenj meç ma taêm ênam nêm lau êsap nêm meç ñalêlôm to anam ñañjêgenj.

2 Atenj meç êtu kiñ to gôliñwaga samobña, gebe tamoa nêj ñajam to ñañjêgenj tomalô, ma ñañjêgenj tasa Anôtône lêj to tamansanj gêj samob ñaçep.

3 Biñ tonaj gêjac aêacnêj kêsiwaga Anôtô mataanô ñajam ma gêlic jagêdêj.

4 Ñac tau tonaj gebe ênam ñamalac samob kêsi ma gebe êkêj êsêac sêjala biñjanô tau,

5 gebe Anôtô tagenj tec gêmoa, ma sêliñwaga tagenj tec gêmoa Anôtô to ñamalac ñasawa. Sêliñwaga tau ñamalac Kilisi Jesu,

6 tañ kêkêj tau gêjac da lau pebenj. Biñ tonaj gêwa sa gêdêj ñanoc gebe Anôtô gebe ênam ñamalac samob kêsi.

7 Anôtô kêkêj aê katu ñacjañ to aposolo ma lau samuc nêj kêdôñwaga gebe jasôm lêj takêj gêwiñja to biñjanô tau lasê êndêj êsêac. Aê kasôm biñjanô, kasau atom.

8 Aê gabe ɳacwaga teteŋ mec êtôm gamêŋ samobgeŋ. Êsêac embe sêlam lemen̄ dabun̄, go têntac ɳandaŋ to têntac lulu atom.

9 Ma biŋ tonec épi lauo amboac tonan̄geŋ, gebe sêmansaŋ tauŋ ɳapep ma majen̄ tauŋ êtu gêŋ secŋa ma sênam gêlôŋ tauŋ tokaucgeŋ. Êsêac sêmac poac ma sêkôc gold to kêkôm ma sêšô ɳakwê toŋaôli kapôēŋ-kapôēŋ atom.

10 Êsêac sênam gêlôŋ tauŋ ɳa kôm ɳajamgeŋ, tec êwa êsêac sa gebe têtôm lauo, taŋ têtêc Anôtô naŋ.

11 Lauo sênam tauŋ tônggeŋ to sêkônij tauŋ, go sêŋjô biŋ e êtu taŋ êsêac.

12 Aê jalôc gebe lauo têndôŋ lau to têtu ɳacwaganêŋ ɳatauo nec atom. Êsêac sêmoa sênam tauŋ tônggeŋ.

13 Anôtô kêkêŋ Adam kêtû ɳamata acgom, go kêkêŋ Ewa kêdaguc.

14 Ma Adam kêkêŋ gêwiŋ binjansan̄ atom, awê tec kêkêŋ gêwiŋ e kêgêli binjsu.

15 Lauo embe sêsap sêkêŋ gêwiŋ to têntac gêwiŋ tÔŋ ma sêsa nêŋ lêŋ sênam dabun̄ tauŋ tokaucgeŋ ma embe sêkôc ɳapalê, go Anôtô ênam êsêac kêsi.

3

Gôlôac dabuŋ nêŋ laumata nêŋ ɳagôlin̄

1 Biŋ tonec biŋ ɳanô gebe ɳac teŋ embe taâ éka gebe êtu gôlôac dabuŋ ɳagejobwaga, naŋ nêŋ ɳalêlôm êkac eŋ êtu kôm ɳajam teŋja.

2 Gejobwaga tonan̄ talic eŋ ɳac mansan̄ samucgeŋ, ênam awê tagen̄ ma êmoa tokauc ɳawageŋ. Eŋ ȇsa nêŋ ɳokauc ma katôgen̄. Eŋ êngôm ja lau samob ma eŋ êtôm gebe êndôŋ lauŋa.

3 Ènôm gêŋ anaboa atom to lêma ênac siŋ ɳawaô atom. Eŋ ɳac malô to ɳac wama. Eŋ têtac gamin̄ atom.

4 Eŋ ênam gôlin̄ tau nêŋ gôlôac ɳapep e nêŋ ɳapalê to ɳac tetoc eŋ sa totan̄geŋ wamugeŋ.

5 ɳac teŋ embe ênam gôlin̄ tau nêŋ gôlôac êtôm atom, oc ejop Anôtônen̄ gôlôac amboac ondocgeŋ.

6 Akêŋ ɳac, taŋ kêtû ɳac buŋa dambêgeŋ naŋ, êtu gejobwaga atom, gebe eŋ oc etoc tau sa e mêtôc, taŋ kêtap Sadaŋ sa naŋ, épi eŋ amboac tonan̄.

7 Akêŋ ɳac, taŋ lau sêmoa jaêc gôlôacna sêšom̄ eŋ wae ɳajam naŋgeŋ, gebe sêmbu eŋ atom to Sadaŋnê lip ênac eŋ atom.

Sakiŋwaga gôlôac dabuŋna nêŋ ɳagôlin̄

8 Sakiŋwaga gôlôac dabuŋna amboac tonan̄. Êsêac lau wapac, imbeleŋ pap atom, sêñom̄ wain anaboa atom ma sêwê launêŋ gêŋ auc atom.

9 Biŋjanô taŋ êsêac sêkêŋ gêwiŋ naŋ, sêkam tÔŋ ɳa nêŋ ɳalêlôm ɳawa.

10 Ansaê lau tonan̄ êmuŋ acgom. Embe alic êsêac têtôm, go sênam sakiŋ gôlôac.

11 Êsêacnêŋ lauo amboac tonan̄geŋ. Êsêac lauo wapac, sêŋga biŋ atom, sêmoa tokauc ɳawageŋ ma sêñgôm nêŋ gêŋ samob ɳan̄eŋgeŋ.

12 Sakiŋwaga gôlôac dabuŋna sênam awê tagen̄-tageŋ ma sênam gôlin̄ nêŋ ɳapalê to ɳac ma nêŋ gôlôac ɳapep.

13 Êsêac taŋ sêjam sakiŋ nêŋ gôlôac ɳapep naŋ, oc nêŋ sakiŋ etoc êsêac sa ma sêkêŋ êwiŋ Kilisi Jesu totêntac êpa sugeŋ.

Anôtônen̄ mêtê ɳabiŋ ɳalêlômna

14 Biŋ tonan̄ kato gêdêŋ aôm ma taêc kêka gebe jandêŋ aôm jawac seben̄.

15 Mago gēj teŋ embe ênam aê tōj, go papia tonec êwa biŋ sa êndēj aôm e ôjala lēj ômoa Anôtônê anduŋa ɻam. Anôtônê andu tau Anôtô mata jali nê gôlôac, taŋ kêtû biŋjanô ɻaalé to ɻaseŋej.

16 Biŋjanôgoc, Anôtônê mêtê, taŋ kêsin tau kêsép lêlômgej naŋ kapôéjanô. Eŋ geoc tau lasê kêtû ɻamalac.
Njalau Dabunj gêwa eŋ sa gebe eŋ ɻac gêdêj.
Aŋjela sêlic eŋ.
Sêjam ênê mêtê gêdêj lau samuc.
Lau nomŋa sêkêj gêwiŋ eŋ.
Anôtô kêsip eŋ sa toŋawasigej.

4

Biŋ kêpi kêdôŋwaga dansaŋ

1 Njalau Dabunj gêwa sa kwananget e gêc awêgen gebe êndêj têm ɻamuŋa lau ɻagêdô oc sêkac tauŋ su aŋga sêkêj gêwiŋ ɻanôŋa nasêsap ɻjalau dansaŋja tōj to sêkôc ɻjalau sec nêŋ mêtê sa.

2 Njalau sec tonaj sêjam ɻamalac dansaŋ laŋôj, taŋ sêsaŋ lau. Èsêacnêj ɻalêlôm kêtôm ja kêpac gêj kêtû matê.

3 Èsêac tonaj sêjac jao gebe ɻacwaga sênam awê atom ma lauo sênam ɻac atom. Ma èsêac sêkac ɻamalac gebe sêngamiŋ tauŋ êndêj gêj taninŋa ɻagêdô. Mago Anôtô kêkêj gêj taninŋa tonaj gebe aêac lau takêj gêwiŋ to tajala biŋjanôŋa takôc sa todanjegej.

4 Gêj totau-totau samob, taŋ Anôtô kêkêj ɻaj, tau ɻajam. Amboac tonaj takôc gêj tonaj ɻai samob sa todanjegej ma dambu teŋ atom,

5 gebe Anôtônê biŋ to mec gêgôm gêj tau kêtû dabunŋac.

Kilisi Jesu nê sakinjwaga ɻajam

6 Aôm embe ôwa biŋ tonaj sa êndêj lasitêwai, oc ôtu Kilisi Jesu nê sakinjwaga ɻajam, gebe takêj gêwiŋ ɻabiŋ to mêtê ɻajam, taŋ kôdaguc naŋ, kêtû nêm mo ɻelôm aômja.

7 Mago miŋ alôb-alôb to lauo ɻanô nêŋ biŋ ole naŋ ômasuc. Ôsa Anôtônê lêj ônsaê-ônsaê e êtu tōj aôm.

8 Embe tansaê gebe tatu mêtê ôlinjeŋ, oc ênam aêac sa ɻanô atom. Mago embe tasa Anôtônê lêj, oc ênam aêac sa êtu gêj samobŋa. Anôtô gêjac mata gebe ênam aêac sa êndêj têm tamoa mateŋ jali aŋga nomŋa to êndêj têm daŋgôŋ mateŋ jali aŋga ônêŋa amboac tonanjeŋ.

9 Biŋ tonaj ɻanô to gêdêj kêtôm gebe ɻamalac samob sêkôc sanja.

10 Kêtû mêtê tonajna aêac tajam kolen tosiŋeŋ gebe aêac takêj mateŋ Anôtô mata jali, taŋ kêtû ɻamalac samob nêŋ kêsiwaga, mago kêtû aêac lau-takêj-gêwiŋwaga nêŋ kêtû ɻamata.

11 Ôjatu biŋ tonaj ma ôndôŋ lau gebe sêmansaŋ.

12 Lau ten lanjôŋ elo aôm êtu aôm ɻac matacŋa atom. Aômnêm biŋ to nêm lêj ma têmtac gêwiŋ to kôkêj gêwiŋ ɻanô ma nêm ɻalêlôm ɻawa êtu ɻadôŋdôŋ êndêj lau-sêkêj-gêwiŋwaga.

13 Ôsam mêtê lasê to ôlêŋ biŋ gôlôac ma ôndôŋ lau tau ômoa e tauc jawac acgom.

14 Ôim Anôtônê moasinj, taŋ gêc ɳalêlôm naŋ, su atom. Moasinj tau gelom aôm gêdêŋ taŋ seoc Anôtônê biŋ lasê gêdêŋ aôm ma gôlôac dabur nêŋ laumata sêu lemenj gêsac aôm naŋ.

15 Biŋ tonaj taêm ênam ma biŋ tonaj ênam gôliŋ nêm lêŋ, gebe lau samob sêlic aômnêm kôm esewec.

16 Ojop taôm to mêtê, taŋ kôdôŋ gômoa naŋ ɳapep. Ôsap tôŋgeŋ. Ôŋgôm tonaj, ec ênam aôm taôm to êsêac, taŋ sêŋô aômnêm biŋ naŋ sa.

5

Timote ênam sakinj to ejop né lau ɳapep

1 Ônsaic biŋ ɳamalakanô teŋ atom, ôlêŋ biŋ en amboac tamam. Ma lau wakuc naŋ ôlic êsêac amboac lasimi.

2 Lauo ɳanô naŋ ôlêŋ biŋ êsêac amboac tênam, ma lauo wakuc amboac latômio tonêm ɳalêlôm ɳawageŋ.

3 Awêtuc embe awêtuc ɳanôŋ, naŋgo otoc êsêac sa.

4 Ma awêtuc teŋ embe nê gôlôac to dêbui sêmoa, naŋ sênam en sa êjô moasinj tan tenenj to tameji sêkêŋ gêdêŋ êsêac naŋ. Sêŋgôm amboac tonaj, ec ênac Anôtô mataanô ɳajam.

5 Ma embe awêtuc ɳanô, tan taugen êmoa naŋ, oc êkêŋ mata Anôtôgen ma êsap mec tôŋ ma eten Anôtô êtôm êmbêc to eleŋgeŋ.

6 Ma awêtuc teŋ embe êsa nê lêŋ taê ênam tau ôliger, naŋ talic en mata jali, mago gêmac êndugac.

7 Ônac biŋsu êsêac gebe sêmoa tobiŋ masigenj.

8 Nac teŋ embe ejop tau nê lau to êmoasinj tau nê lasitêwai atom, oc enser bin takêŋ ɳewiŋja su. Enj êtu ɳac sec êlêlêc lau-sêkêŋ-ɳewiŋ-atomwaga su.

9 Oto awêtuc teŋ nê ɳaê êsêp awêtucnêŋ ɳaêmôkê palinj-palinjeŋ atom. Awêtuc taŋ nê jala kêtû 60 su ma gêjam ɳac tageŋ naŋgeŋ nê ɳaê êsêp.

10 Ènê wae gêjam kôm ɳajamija ênêc amboac tonajgenj. Enj embe êlôm nê gôlôac ɳapep, êŋgôm ja lau, êkwasiŋ Anôtônê lau enjkaiŋ, ênam lau sêŋgôj jageonja sa to êpuc gêŋ ɳajam samob ɳam, naŋgo nê ɳaê êsêp ɳaêmôkê.

11 Oto awêtuc wakuc nêŋ ɳaê ɳaêmôkê atom, gebe êsêac oc taêŋ ênam biŋ ɳacŋa ma ôliŋ ɳakam êsa êndêŋ Kilisi.

12 Lauo tonaj ɳai oc sêsap nêŋ biŋ, taŋ sêmoatiŋ kêtû ɳamata naŋ, tulu e sêmoa tobiŋgenj.

13 Lauo amboac tonaj têdôŋ tauŋ gebe sênam ojom ma sênam laoc launêŋ andugeŋ. Ma sêjam ojomgenj atom, aweŋsuŋ ɳakasop-kasop ma sêlênsôŋ lau ɳagêdô nêŋ biŋ to sêsonb biŋ, taŋ têtôm atom gebe sêsonb naŋ.

14 Amboac tonaj aê gabe awêtuc wakuc sênam ɳac êtiam, ec sêkôc ɳapalê ma sêmansaŋ nêŋ andu ɳapep. Sêŋgôm amboac tonaj, gebe ɳacio êmbu aêac êtu lêŋ keso tenja atom.

15 Awêtuc tau ɳagêdô tec sêkac tauŋ su ma sêsap Sadanj tôngac.

16 Awêtuc ɳagêdô embe sêŋgôŋ sêwiŋ nêŋ awê kêkêŋ ɳewiŋja teŋ, go awê tau ênam êsêac sa, gebe êkêŋ wapac êndêŋ gôlôac atom. Go gôlôac dabur têtôm gebe sênam awêtuc sawaanô sa.

17 Atôc gôlôacnêŋ laumata, taŋ sêjam jaom nêŋ gôlôac ɳapep naŋ, sa êlêlêcmaj. Aê kasôm biŋ kêpi êsêac, taŋ sêjam mêtê to têdôŋ lau sim tauŋ sugen naŋ.

18 Amac ajala gebe teto gêc gebe “Ôkic bulimakao, taŋ kêka mopolom gêmoa naŋ, awasun auc atom.” Ma biŋ teŋ gêc gêwiŋ gebe “Koleŋwaganê kôm ɣaolî gêjac eŋ ɣawaegoc.”

19 Biŋ teŋ embe êpi laumata ten, naŋ ôkêŋ taŋam seben atom. Nac luagêc me têlêac sêwa sa êtôm tau acgom, go ôkêŋ êwiŋ.

20 Lau taŋ sêngôm sec naŋ, ômêtôc êsêac aŋga lau samob lanjôŋnêm gebe lau ɣagêdô sêlic ma têtêc tauŋ.

21 Aê kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu to aŋela, taŋ Anôtô kêjaliŋ êsêac sa naŋ, lanjôŋnêm ma aoc gêjac aôm gebe Ojop ɣagôliŋ tonaj ɣapep. Ômoasiŋ nac teŋ êlêlêc ɣac teŋ su atom to taêm labu nêm ɣac ôlim andan̄ taõmja atom.

22 Ôkêŋ lêmam ênsac ɣac teŋ gebe ônam mec eŋ êtu sakiŋ teŋna seben atom. Ma ôwê lau ɣagêdô nêŋ sec ɣakaiŋ ôwiŋ atom. Ojop taõm nêm ɣalêlôm gebe ɣawageŋ.

23 Ônôm bu ɣaõmageŋ atom, ônôm wain ɣagec êwiŋ êtu nêm têmtacwalô to gêmac gêgôm aôm elêmêja.

24 Lau ɣagêdô nêŋ sec kêtû awê seben ma sec tau kêsêlêŋ gêmuŋ têm sêmêtôc êsêacŋa. Mago ɣagêdô nêŋ sec oc êtu awê êndâŋgucgeŋ.

25 Ma koleŋ ɣajam kêtû awê amboac tonajgeŋ. Ma ɣagêdô embe êtu awê seben atom, oc êsiŋ tau êtôm atom.

6

1 Sakiŋwaga samob tetoc nêŋ ɣataui sa ɣapepgeŋ, gebe bi ɣ alôb-alôb êpi Anôtônê ɣaé to mêtê atom.

2 Sakiŋwaga taŋ nêŋ ɣataui sêkêŋ gêwiŋ naŋ, taêŋ êpa êsêac su gebe êsêacnêŋ lasitêwai nec atom. Masi. Êsêac sênam sakiŋ sênaç ɣawaegel gebe nêŋ sakiŋ oc êmoasiŋ lau sêkêŋ gêwiŋja, taŋ Anôtô têtac gêwiŋ êsêac naŋ.

Mêtê geo to awa ɣanô

Biŋ tonec ôndôŋ to ôlêŋ biŋ gôlôac.

3 Nac teŋ embe êndôŋ mêtê teŋ eso mêtê tonaj ma êsap aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi nê biŋ ɣajam to Anôtônê lêŋ tôŋ atom,

4 naŋ oc etoc tau sa ɣaõmageŋ ma êjala biŋ teŋ atom. Lau amboac tonaj nêŋ ɣalêlôm kêkac êsêac keso, tec awenjsuŋ gêôc ka tauŋ to sêšôm biŋkalom ɣawaô. Biŋ tonaj kêtû têntac sec to kisa ma biŋ alôb-alôb to sêga biŋ sec ɣamôkê.

5 Lau tonaj sêjam biŋgalôm ɣawaô, mago nêŋ kauc kêlênsôŋ ma sêkac tauŋ su aŋga biŋjanô tau e seboc Anôtônê lêŋ kêtû intêna têtap awa saŋa teŋ.

6 Biŋjanô, lau embe sêsap Anôtônê lêŋ tôŋ to sêlic gêŋ, tan gêc êsêacŋa gebe kêtôm, naŋ têtap awa ɣanô tau sa su.

7 Aêac tamêŋ nom tolemeŋ sawageŋ ma oc dawi nom sin tolemeŋ sawageŋ amboac tonaj.

8 Embe tatap nêŋ mo to nêŋ ɣakwê sa naêtôm aêac, naŋ kêtôm.

9 Lau tan taêŋ kêka gebe têtu lau tolêlôm naŋ, sêsep lêtôm ɣalelom ma têntac ɣakalac meloc tokainj-tokainj, tan enseŋ êsêac su naŋ, ɣalakô êkô êsêac. Gêŋ amboac tonaj ɣai oc êmbam ɣamalac e sêmbac sênaŋa.

10 Têntac gêwiŋ awa kêtû sec samob ɣawakac. Lau ɣagêdô mateŋ katu gêŋ tonaj, tec sêjac jaê sêkêŋ gêwiŋ ma têtap nêŋ kamoc to ɣandaŋ ɣalêlômja taêsam sa.

11 Anôtônê ñac aôm ôcê gêj tonaj ñai samob su. Ôndañguc biñ gêdêj ma ôsa Anôtônê lêj to ôkêj êwiñ mêtê ma têmtac êwiñ lau to ôc gêjwapac totêmtac êpa sugeñ ma ômoa tonêm ñalêlôm malôgeñ.

12 Ónac siñ ñajam êtu takêj gêwiñja ma ôkam ôngôj matam jali tengeñja tôj. Gêdêj tañ kôsôm kôkêj gêwiñ lasê lau taësam sêñô nañ, Anôtô kékalem aôm gebe ôngôj matam jali.

13 Aê kakô Anôtô, tañ kêkêj gêj samob sêmoa mateñ jali nañ, agêc Kilisi Jesu, tañ kêsôm biñjanô lasê gêdêj Ponti Pilata nañ, lañjôjnêm ma jajatu aôm gebe

14 Ômansañ biñsu ñapep sawa ômoa e aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasê.

15 Êndêj ñanoc acgom, go Natau tagen, kiñjñêj Kir to apômtaunêj Apômtau, tan awen géoc ej nañ, êngôm gêj tonaj ñanô ësa.

16 Ej taugen êmac êndu atom, êmoa teñgeñ. Ej gêmoa ñawê, tañ ñamalac teñ ësa ñagala atom nañ ñalêlôm. Ñamalac teñ gêlic ej su atom ma teñ kêtôm gebe oc êlic eñja atom. Ênê wae ësa to ênê ñajanja ênêc teñgeñ. Biñjanô.

17 Òjatu lau tolêlôm awa nom tonecña gebe tetoc tauñ sa atom. Ësêac sêkêj mateñ awa nomña ñaôma atom, sêkêj mateñ Anôtô, tañ kêkêj gêj samob e kêlêscuñ aêacgeñ gebe êngôm aêac têntac ñajam ësa.

18 Ojatu ësêac gebe sêmoasiñ lau to têtu lau tolêlôm koleñ ñajamña. Ësêac sêmoa totêntac wapômgeñ to sêncac sam nêñ awa êndêj lau sêwê kainj sêwiñ.

19 Sêngôm amboac tonaj, go sêncac nêñ awa sa êtu têm, tañ oc mêtêsa nañ, ñamôkê ñajam gebe têtap sêngôm mateñ jali ñanô sa.

20 O Timote, ojop gêj samob, tañ kêsêp aôm lêmam su nañ. Ondec biñ alôb-alôb ñaôma to biñ sêôc tauñ aucña, tañ sêsam gebe “Biñ tokauc,” mago sêsañ tauñ, biñ tau biñ tokauc atom.

21 Lau ñagêdô sêkôc biñ tokauc tonaj sa, mago seso biñ takêj gêwiñja. Moasiñ êndêj amac êwac.

Paulunê papia kêtû luagêcñ a gêdêñ TIMOTE

Pauluné papia kêtua luagêcña gêdêj Timote nec nac tau keto gebe êpuc nê kôpuctônwaga matac tau tôj étu mêtê ɳakolenejha. Biŋ êpuc tau tôj ɳajênejha gêjam paplê tonec auc. Paulu gêlén bij to kékeli Timote gebe êwa Jesu Kilisi sa êsap enj tôj ɳajênejgen ma etoc Nawae Najam to Biŋlênsêm Langwa ɳabiŋ ɳanô sa ɳapan amboac tanj. Timote gêoc ɳandaŋ to lau sêli tauŋ saboa gêdêj enj, mago êngôm nê kôm kêdônwaga to jaenwagaŋa êkô ɳajaŋa enden tôngen.

Paulu gêjac biñsu ej kêkacgeñ gebe ênac jaê ‘bingalôm ñâôma to kaucgêbôc’ gebe kêmoadsiñ lau teñ atomanô, gêgôm lau, tañ sêkêñ tañej bij amboac tonaj sêbac taun sugen.

Paulu gêwa tau to nê lêñ ma nê kolen sa gêdêñ Timote gebe ej taê ênam ma êkêñ étu ñadôñdôñ êndêñ tau. Aposolo gêôc ñandañ to kisa, mago kêkêñ gêwîngeñ. Ej gê biñ tôngen to têtaç gêwiñ laugen ma kêpuc tau tôngen, tec gebe Timote épuc ej wêna.

Notes of

Nadénan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
 2. Awa gêôc Anôtô ma gêlêñ biñ Timote 1:3-2:13
 3. Timotenê gôliñ kêtû mêtêgewagaña 2:14-4:5
 4. Paulu tau nê biñ 4:6-18
 5. Paulu gêjac mata nê papia 4:19-22

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô taê gêjam kêtû tôñ gebe jatu aposolo. En gêjac mata gebe Kilisi Jesu êkêñ aêac dañgôñ mateñ jali, tec kêsakinj aê gebe jasôm biñ tonan lasê.

² Aênjoc papia tonec êndêj latuc Timote, taŋ n̄oc tētac gêwiŋ aôm nanj. Tameni Anôtô agêc aêacnêŋ Apômtau Kilisi Jesu nêŋ moasiŋ ma taêŋ walô to binjmalô êndêj aôm êwac.

Paulu gêjam dange Anôtô to kêpuc Timote tôŋ

³ Aê gajam danje Anôtô ma gajam sakiŋ en tonjoc ɣalêlôm ɣawa kêtôm ɣoc lau ɣanô sêgôm, ma taêc gêjam aôm kêsêp ɣoc meclêlôm kêtôm bêc to gelengej ɣapanj.

⁴ Aê taêc gêjam aôm matamsulu ma gajam aoc su gabe jalic aôm e têtac ñajam êsa samucgen.

⁵ Aê taêc gêjam aôm gebe kôkêj gêwîj ñanô kêtôm dêbômo Lois agêc tênam Ainike êsêagêc sêkêj gêwîj amboac tonaj. Ma aê kajala gebe aôm kôkêj gêwîj kôtôm êsêagêc.

⁶ Kêtu bij tonaqñja aê gabe aôm taêm ênam Anôtônê moasiñ, tauj kêsêp nêm ñalêlôm. Moasiñ tau aôm gôwê kaiñ kêtu kakêj lemoc gêbac aômñja. Ôngôm nêm moasiñ tonaq elom lasê êtôm jamêñ.

⁷ Aôm kôjala gebe Anôtô kêkêj nälau tatêc tauñña gêdêj aêac atom. En kêkêj Nälau naclai to fêntac gêwin tauñna ma tatu mêtê tauñna gêdêj aêac.

8 Amboac tonanq òwa aêacnê Apômtaunê mêtê sa tomajam êmbacgeñ ma majam êtu ênê ñac kapoacwalôja ête atom amboac tonangen. Anôtô ñaclai êpuc aôm tõn ma ôc ñawae ñajam ñagêñwapac ôwin.

⁹ Anôtô gêjam aêac kêsí to kêkalem aêac gebe tatu ênê lau. En kêkalem aêac kêtû aêacnêj koleñja atom, masianô, kêkalem aêac kêtû en tau nê binj, tanj taê gêjam kwanañgen nañja to kêtû êmoasiñ aêacnja. Gêdêj andanjeñanô en kêmoadi ñ aêac kêtû Kilisi Jesuñ.

¹⁰ Ma galoc aêacnêj kêsiwaga Kilisi Jesu méngeô lasê, tec geoc nê moasiñ tau lasê gêdêj aêac. En gesen gêmacanô su ma nê ñawae ñajam geoc dañgôj mateñ jali teñgeñja lasê.

¹¹ Anôtô kékêj aê gebe jatu biñ tonaj ñajañwaga to ñaaposolo ma ñakêdôñwaga.

¹² Kêtû biñ tonaj ñaiñja tec gaôc gêjwapac tonec, mago majoc atom. Aê kajala ñac, tanj kakêj gêwiñ enj nañ, ma galic kêtû tój gebe enj kêtôm gebe ejop gêj, tanj kékêj kêsép aê lemoc nañ, e êndêj bêc ônê.

¹³ Biñ ñajam, tanj gôñjô aنجa aêjoc nañ, êtu ñadôñdôj. Ôndañguc biñ tau toôkê êwiñ ma totêmtac êwiñ, tanj ñam kêsép Kilisi-Jesu nañgeñ.

¹⁴ Ojop gêj ñajam samob, tanj kêsép aôm lêmam sugac nañ. Ma Ñalau Dabuñ, tanj gêjgôj nêj ñalêlôm nañ, êpuc aôm tój êtu kôm tonajnañ.

¹⁵ Aôm gôñjô sugac gebe lau Asiañja samob sêkac tauñ su aنجa aêjoc e Pugele agêc Hermogene sêwiñ êsêac amboac tonajgeñ.

¹⁶ Apômtau taê walô Onesiporonê gôlôac gebe ñac tau kêmoadi aê kêtû dim taësam ma maya kêtû aêjoc kapoacwalôja atom.

¹⁷ Enj méngeô lasê Rom e gacgeñ gesom aê ñapañ e kêtap aê sa.

¹⁸ Apômtau êkêj enj êtâp Apômtaunê taê walô sa êndêj bêc ônê. Aôm taôm kójjalagac gebe enj gêjam sakiñ aê ñanô aنجa Epese amboac tonaj. * tau kêpi gamêj tanj sêsam teñ gebe Asia sauñ.

2

Kilisi Jesu nê siñwaga ñajam

¹ Ma aôm latucenec, moasiñ tanj ñam kêsép Kilisi Jesu nañ, êkêj aôm ôkô ñajaña.

² Ôkêj biñ, tanj aôm gôñjô aê kasôm lasê gêdêj lau taësam sêñjô nañ, êndêj lau-ñajêñwaga. Lau tonaj oc têtôm gebe sêndôj êndêj lau ñagêdô amboac tonajgeñ.

³ Aôm kôtû Kilisi Jesu nê siñwaga ñajam, tec ôc gêjwapac ôwiñ siñwaga ñagêdô.

⁴ Nac tanj kêtû siñwaga nañ, ênam nê kôm ñagêdô êwiñ atom, gebe siñ ñatau êlic enj ñajam.

⁵ Nac teñ embe êniñ kwañkwaninoc êwiñ lau ñagêdô ma êlêti êtu ñamata, mago eso ñagôlinj, oc êkôc ñasunsuñ atom, êlêti êtôm ñagôlinj acgom.

⁶ Nac tanj gim tau su kêtû kôm moña nañ, ñac tonajgeñ êniñ kôm ñanô êtu ñamata.

⁷ Taêm ênam ñoc biñ, tanj kasôm nañ, gebe Apômtau êkêj aômnêm kauc êsa êpi biñ samob.

⁸ Taêm ênam Jesu Kilisi, tanj gêdi sa aنجa ñacmatêñêj. Enj aنجa Dawidnê ñawê kêtôm ñawae ñajam, tanj gawa sa nañ.

⁹ Kêtû biñ tonajnañ aê gaôc gêjwapac e sêse aê tój katôm ñac sec. Mago sêso Anôtônê mêtê tój gêwiñ atom.

* ^{1:18:} Ñaê Asia kêkanôj masajm kapôñj Asia atom. Ñaê

10 Kêtu biŋ tonanŋja aê gaôc gêŋwapac totêtac kêpa sugeŋ kêtuaŋ lau, taŋ Anôtô kékaliŋ êsêac sa naŋŋja, gebe êsêac têtap moasinq Anôtô ênam êsêac kêsinqa to naŋwasi teŋenŋja, taŋ ɣam kêsêp Kilisi Jesu naŋ, sa amboac tonanŋgeŋ.

11 Biŋ tonec tec ɣanô gebe
“Aêac embe tamac êndu dawiŋ eŋ, go daŋgôŋ maten jali dawiŋ eŋ amboac tonan.”

12 Embe daôc gêŋwapac totêntac êpa sugeŋ, go tanam gôlinŋ lau dawiŋ eŋ.
Embe dansa eŋ auc, oc ênsê aêac auc amboac tonanŋgeŋ.

13 Embe takêŋ êwiŋ eŋ atom, mago eŋ oc êmoa ɣaŋêŋ, gebe eŋ enseŋ tau nê biŋ êŋgôm êtôm atom.”

Biŋ kêpi koleŋwaga ɣanô

14 Biŋ tonanŋ ôsôm êndêŋ lau gebe taêŋ ênam. Ma ôwa sa êndêŋ êsêac tonanôgeŋ ôkô Anôtô lanjônêm gebe sêpa tauŋ êtu mêtê ɣabiŋ tokaiŋtokaiŋŋja atom. Léŋ amboac tonanŋ ɣamoasinq teŋ gêc atom, oc êlênsôŋ lau-sêŋô-biŋ-tauwaga.

15 Ôlim palê ma ôwaka taôm sa êndêŋ Anôtô amboac aôm kwalam lanjwa teŋ. Ôwa taôm sa amboac koleŋwaga, taŋ maya kêtuaŋ nê koleŋŋja atom ma kêdôŋ Anôtônê biŋ-ɣanô jagêdêŋgeŋ naŋ.

16 Ônac jaë biŋgalôm ɣaômua to alôb-alôb. Biŋgalôm tonanŋ oc êwê lau e sendec Anôtô samucgeŋ.

17 Èsêacnêŋ biŋ kêtôm kamoc sec, taŋ todec-todec ma gelom-gelom naŋ. Lau tonanŋ nêŋ ɣac luagêc tonec Humenai agêc Pilete.

18 Èsêagêc seso biŋjanô sugac. Agêc sêšom sebe dêdi sa sugac, tec sesen lau ɣagêdô nêŋ sêkêŋ gêwiŋ su.

19 Mago Anôtônê alê ɣajaŋa tec kékô ma sepeŋ biŋ tonec kêsêp gêja gebe “Apômtau kékala nê lau,” ma ɣalô teŋ tonec gêwiŋ gebe “Samob taŋ sêsam Apômtaunê ɣaŋê lasê naŋ, sêkac tauŋ su aŋga biŋ geo.”

20 Aŋga andu kapôŋŋ ɣalêlôm aêac tatap laclu gold to silbergen sa atom, laclu ɣagêdô sêmasaŋ ɣa ka to nomku amboac tonanŋ. Laclu ɣagêdô kêtuaŋ gêj ɣajamŋa, ɣagêdô gêjac gêŋ ɣaômajaôma ɣawae.

21 Nac teŋ embe êŋgamiŋ tau êndêŋ lau tonanŋ ɣai e êtu selec, oc êtôm laclu dabuŋ, taŋ gêjac gêŋ ɣajam ɣawae naŋ, ma andu ɣatau oc êlic eŋ êtôm gebe ênam kôm ɣajam samob ɣapep.

22 Ôéc gêŋ ɣakalac, taŋ kékêlêtôm lau matac naŋ su. Ôtu kêka-kêka biŋ gêdêŋ to ôkêŋ êwiŋ ma têmtac êwiŋ to biŋmalô ôwiŋ lau, taŋ aweŋ gêjac Apômtau tonalêlôm ɣawagen gebe êpuc êsêac tôŋ naŋ.

23 Ômasuc biŋgalôm meloc to kauc gêbôc. Aôm kôjalagac gebe biŋ tonanŋ oc êtu kisa ɣamôkê.

24 Apômtaunê sakiŋwaga êtôm gebe êtu kisa ɣamôkê atom. Eŋ têtac malô êndêŋ lau samob ma êndôŋ êsêac ɣapep to êôc launêŋ sec totêtac êpa sugeŋ.

25 Eŋ êmêtôc lau-sesen-biŋwaga tonê ɣalêlôm malôgeŋ. Moae Anôtô êkêŋ êsêac sênam tauŋ ôkwi e sêjala biŋjanô tau.

26 Go nêŋ kauc ɣawa êsa êtiam ma sêkac Sadaŋnê lakô, taŋ kékô êsêac e sêšô ênê biŋ ɣalabu naŋ su.

1 Taêm ênam biŋ tonec acgom gebe Êndêŋ têm ɣamuŋa gêŋwapac sec oc mêtêsa.

2 Êndêŋ tonaj ɣamalac oc têntac êwiŋ lau ɣagêdô atom, sêmoasinj tauŋ ôlinjenj to mateŋ katu awa. Ésêac sêŋgôm lanemboa to tetoc tauŋ sa ɣawaô. Ésêac sêšom biŋ alôb-alôb to taŋenpêc ûndêŋ tenenj to tameŋi. Ésêac sênam danje moasinj teŋ atom to sendec mêtê ɣalêŋ.

3 Ésêac têtu kasec lau to taŋê walô ésêac atom. Ésêac sêŋga biŋ to sêŋgôm eso tonaclaigenj. Ésêac laŋjônsiboa to têntac endec gêŋ ɣajam.

4 Ésêac seoc nêŋ lau lasê ûndêŋ ɣacio, sêŋgôm nêŋ gêŋ sêkacgenj e sêŋgôm gêŋ ɣagêdô palij. Ésêac sêmboa tauŋ to têntac êwiŋ lêŋ têntac ɣakalacŋa êlêlêc têntac êwiŋ Anôtônê su.

5 Ésêac oc sêkwê tauŋ auc ɣa Anôtônê mêtê, ma tageŋ sênsa mêtê ɣaŋaclai auc. Ônac jaē lau samob tonaj ɣai.

6 Lau tonaj nêŋ ɣagêdô oc sêpi andu nasêlêtôm lauo tobinj, tanj ɣakalac tokaiŋ-tokaiŋ kêkac ésêacŋa naŋ.

7 Lau tonaj sebe sêŋô biŋ wakuc-wakuc ɣapaŋ, mago nêŋ kauc ésa êpi biŋjanô tau atom.

8 Lau tonaj sêjac jao tauŋ gêdêŋ biŋjanô tau amboac Jane agêc Jambre sêjac jao tauŋ gêdêŋ Mose. ɣamalac tonaj nêŋ kauc kêtô sec ma sêkêŋ gêwiŋ kwalec.

9 Mago lau tau sêsa nêŋ lêŋ tonaj balingenj atom, gebe nêŋ meloc êtu awê ûndêŋ lau samob êtôm biŋ, tanj kêtap Jane agêc Jambre sa naŋ.

Daôc gêŋwapac tasêp mêtê tôŋgeŋ

10 Mago aôm kôdaguc mêtê, tanj kadôŋ gêdêŋ lau naŋ, to ɣoc lêŋ. Aôm kopenj lêŋtêpôe tageŋ gôwiŋ aê to kôdaguc ɣoc kakêŋ gêwiŋ. Aôm gôŋ ɣaŋêŋgenj to têmtac gêwiŋ lau kôtôm aê ma gôc gêŋwapac totêmtac kêpa sugen gôwiŋ.

11 Aôm gôlic lau sêjanda aê to gaôc gêŋwapac, tanj kêtap aê sa anja Antioquia to Ikonium ma Lustra naŋ. Lau tône sêlêsu aê ɣanôgeŋ. Mago Apômtau gêjam aê sa anja gêŋ samob tonaj ɣaigoc.

12 Lau samob, tanj sebe sêsa nêŋ lêŋ mansaŋenj to Kilisi Jesugeŋ naŋ, oc sêjanda ésêac ma têtap ɣandaŋ sa.

13 Lau sec to dansaŋtêna oc sêsa nêŋ lêŋ geo e ênam sêga. Ésêac oc sênsau lau ɣagêdô to sênsau tauŋ êwiŋ.

14 Maga aôm ôsap biŋ, tanj têdôŋ gêdêŋ aôm e kôkêŋ gêwiŋ ɣajanja naŋ tôŋ, gebe aôm kôjala lau, tanj têtu nêm kêdôŋwaga naŋgac.

15 Ma aôm kôjala gebe aôm ɣapalêgeŋ ma gôŋô mêtê dabunj, tanj teto gêc naŋ. Mêtê tonaj kêtôm gebe êkêŋ kauc ûndêŋ aôm e ôkêŋ êwiŋ Kilisi Jesu ma ôtap moasinj Anôtô ênam aôm kêsiaŋ sa.

16 Mêtê samob, tanj teto gêc naŋ, Anôtônê ɣalau gêsaŋ gêdêŋ ɣamalac, tec kêtôm gebe ûndôŋ biŋjanô ûndêŋ aêac ma êmbu aêacnêŋ sec to êmêtôc aêac ma êwê aêac tasa lêŋ gêdêŋ.

17 Mêtê gêjam kôm tonaj kêpi ɣamalac gebe ɣac, tanj kêsap Anôtô tôŋ naŋ, ênac dabiŋ tau e êtôm gebe ênam kôm ɣajam samob topalêgeŋ. * Langwa atom, mago Judawaga sêjac miŋgenj kêpi ésêagêc. Ésêagêc têtu Paraonê mectomaiŋwag a, tanj sêjac siŋ gêdêŋ Mose.

* **3:17:** ɣac luagêc tonaj nêŋ miŋ kêsêp Biŋjiensêm

4

1 Aê kajatu aôm kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu, taŋ oc êmêtôc lau mateŋ jali to ñacmatê ma eoc tau to nê gôliŋ lasê naŋ, laŋjôŋnêm gebe

2 Ônam mêtê lau topalêgeŋ êtôm têm samob, êsêac sêkêŋ taŋeŋ me sêkêŋ taŋeŋ atom. Ômbu êsêacnêŋ sec to wec biŋ êsêac ma ôlêŋ biŋ êsêac to ôndôŋ mêtê êndêŋ êsêac ôŋ ñajêŋgeŋ.

3 Aê galic gebe noc oc mêtêsa ma lau oc sêkôc mêtê ñajam sa atom. Êsêac taŋ oc sêmboa nêŋ kêdôŋwaga sa êtôm taŋ nêŋ têntac ñakalac. Kêdôŋwaga tonanŋ oc sêndôŋ biŋ êtôm êsêac têntac êwiŋ gebe sêŋôŋa.

4 Lau tônê oc sênam taŋeŋsüŋ ôkwi eo gala aŋga biŋjanô ma sêkêŋ taŋeŋ sêboacogeŋ.

5 Amboac tonanŋ aôm ôŋgôm nêm gêŋ samob tonêm kauc ñawageŋ. Ôc gêŋwapac. Ônam kôm jaenwaganja to ônac dabinŋ nêm sakinŋ.

6 Aê katu da tec gamoa ma ñoc noc jamac ênduŋa kêdabiŋgac.

7 Aê gajac siŋ ñajam tau e gêbacnê. Aê kêlêti e gaô lasê ñoc lêntêpôê ñabelo ma kêkam kakêŋ gêwiŋ tôŋ.

8 Galoc sêmasaŋ sunsunŋ biŋgêdêŋja tec kêsaê aê gêc, ma Apômtau, mêtôcwaga gêdêŋ tau, oc êkêŋ sunsunŋ tau êndêŋ aê êndêŋ bêc ônê. Mago aê tauçgeŋ oc jatap sa atom, êkêŋ êndêŋ êsêac, taŋ têntac gêwiŋ ej eoc tau lasêŋ naŋ, samob sêkuc sêwiŋ amboac tonanŋeŋ.

Paulu tau nê biŋ ñagêdô

9 Ônsaic taôm ôndêŋ aê ômôdêŋ sebeŋ

10 gebe Dema têtac gêwiŋ gêŋ nomja e gêwi aê siŋ ma gêc gêja Tesaloniki, ma Kreske gêja Galata, ma Titi gêja Dalmatia.

11 Luka taugeŋ tec gêmoa gêwiŋ aê. Ôkôc Marka agêc awiŋ taôm amêŋ. Ej kêtôm gebe ênam aê sa êtu sakiŋja.

12 Tukiki tec kasakinŋ ej gêja Êpese su.

13 Embe ômôdêŋ, naŋ ôkôc ñoc ñakwê balinŋ, taŋ gawi siŋ gêc Karpanê andu aŋga Troas naŋ. Ojoŋ buku amboac tonanŋ ma ôliŋ bôc ñaõlic, taŋ kato ñoc biŋ kêsêp naŋ, siŋ atom.

14 Nac-kêpac-kiwaga Alesandere kêtû kasec aê elêmê. Apômtau êkêŋ ñagêjô êndêŋ ej êtôm gêŋ, taŋ ej gêgôm naŋ.

15 Ojop taôm êndêŋ ej êwiŋ, gebe ej gesen aêacnêŋ biŋ ñawaô.

16 Gêdêŋ taŋ ñawa tauç sa gêdêŋ gôliŋwaga kêtû ñamata naŋ, ñac teŋ kêpuc aê tÔn atom, samob sêwi aê si ñgac. Aê katenŋ Anôtô gebe êkêŋ ñagêjô endêŋ êsêac atom.

17 Mago Apômtau gêmoa gêwiŋ aê ma kêpuc aê tôŋ, tec gajam mêtê toma-lagen lau samuc samob sêŋô. Ma Apômtau gêjam aê sa gêdêŋ lewe awasunŋ.

18 Apômtau tau oc ênam aê sa êndêŋ ñamalacnêŋ sec samob ma ênam aê kêsi janjgôŋ ênê gamêŋ undambêŋa. Ñawasi êndêŋ ej tengeŋ ma tengeŋ. Biŋjanô.

Paulu gêjac mata nê papia

19 Ôsôm êndêŋ Priska agêc Akwila ma Onesiporonê gôlôac gebe aoc gêjac êsêac.

20 Erasta gacgen gêŋgôŋ Korinti ma Tropim kêtap gêmac sa, tec gawi ej siŋ gêc Milet.

21 Ônsaic taômgeŋ ômôdêŋ gebe ôsêp komô ñalêlôm atom. Aibulu agêc Pude ma Lini agêc Klaudia ma lasitêwai samob awen̄ gêjac aôm.

22 Apômtau êwiŋ aômnêm ɨ�alau. Moasiŋ êndêŋ amac êwac.

Paulunê papia gêdêj

TITI

Titi tonaj têna kékôc ej ñac samuc. Ej gêjô Mêtê aنجa Paulunê, tec gêjam tau ôkwi ma gêlin sangu, go kétu ênê kômwaga teñ, tan gêwinj ej to kêpuc ej tôj kétu kôm mêtêja kêsap ej toñ ñajêjê.

Paulunê papia gêdêj Titi nec ej kêsakin gêdij nê kêpuctôjwaga matac gêja Krete. Paulu gêwi ej siñ gêngôj nuc tonaj gebe énac dabij kolen ñagêdô-gêdô samob, tan agêc sêjam e gêbacnê atom tageñ nañ.

Papia tonec kewaka biñ ñatêna kapôej têlêac sa. (1) Paulu gêônj biñ sa gêdêj Titi kepeñ ênê kauc lasê kêpi lau Krete tau gebe tanenjêc ma dansantêna to ojomtêna ma lasamtêna êsêac, tec gebe Titi êjalinj êsêac tauñ ñej lau mansanj ñagêdo sa têtu iaumata, ec sejop to sênam gôlinj êsêac sêngôm naêtômganj. (2) Paulu gêsuñ gôlinj ñagêdô gedeñ Titi gebe êndôj lau tokainj-tokainj aنجa gôlôac buña ñalêlôm amboac lau ñanô to lauo ñanô (tañ ej gebe tauñ têndôj lauo matacmanj nañ), ma lau matac to sakijwaga. (3) Gocgo Paulu gêlêj biñ Titi kêtû lêj lau buña sêsa-sêsa nanjha. Ej kékac êsêac sê wama tauñha ma sêwiñ tauñ sêmoa tonêj ñalêlôm malôgenj ma tolañðjanô ñakêjkejgenj ñapaj. Ej énac jao têntac sec to biñkalom ma sêwa tauñ ekôcja gebe lau buña dendec biñ sec tonaj ñaija.

Nadênañ

1. Paulu gêjac m papia tonec 1:1-4
2. Gôlôac ñakolejwaga 1:5-16
3. Gôlinj gêdêj lauo ñanô to ñac ma lau matac 2:1-15
4. Paulu gêlêj biñ to gêjam ja lau buña 3:1-11
5. Paulu gêiac mata nê papia 3:12-15

Paulu gêjac m nê biñ

¹ Anôtônê sakijwaga ma Jesu Kilisi nê aposolo aê, Paulu. Anôtô kêsakinj aê gebe jacup lau-sêkêj-gêwiñwaga, tañ Anôtô kêjalinj êsêac sa nañ, tôj to jawê êsêac sêjala biññanô, tañ ñam kêsêp Anôtônê mêtê nañ,

² ma sêkêj mateñ danjôj mateñ jali tenenj, tañ Anôtô gêjac mata gêdêj andañgeñ nañ gêj samob masigeñ. Ej kêsañ atom,

³ go gêdêj ñanoc tau Anôtô geoc nê biñ lasê ma kékêj aê kasôm ñawae ñajam lasê kêtôm aêacnêj kêsiwaga Anôtô kêjatu aê nañ.

⁴ Aêjoc biñ êndêj latuc ñanô, Titi, tañ aêagêc takêj gêwiñ-ñanô tageñ nañ.

Tameñi Anôtô agêc aêacnêj kêsiwaga Kilisi Jesu nêj moasinj to biñmalô êndêj aôm êwac.

TiInê kôm, tañ gêjam gêmoa nuc Krete nañ

⁵ Aê gawi aôm siñ gôngôj Krete gebe ônac dabij kôm ñagêdô, tañ gacgeñ gêcja nañ, e êmbacnê acgom. Ôkêj laumata sêngôj êtôm malacgeñ amboac kasakinj aôm.

⁶ Ñac lanjônêm sawa, tañ gêjam awê tageñ ma nê ñapaléo to ñac sêkêj gêwiñ ñapep to nêj waenj wauc-wauctêna to tanenjêcja teñ gêc atom nañ, ñac amboac tonaj êtu lômmôkê.

⁷ Aôm kôjala gebe gejobwaga kêtu Anôtônê gêj ñasakinjwaga, tec êmoa lanjônêm sawagenj. Eñ etoc tau sa atom, ñac têtac ñandañboa atom, ênôm gêj anaboa atom, lêma ênac si ñ ñawaô atom ma êwê launêj gêj aucboa atom.

⁸ Eñ êngôm ja lau, ñac têtac êwiñ biñ ñajamja, ësa nêlêj tokaucenj, ñac gêdêj, ñac dabuñ ma ñac ñalêlôm ñawa êtu mêtê tau ñapep.

⁹ Eñ êkam mêtê ñanô tau tôj êtôm tañ têdôj eñ nañ, e tau êtôm gebe êlêñ biñ lau ña mêtê solop ma êmêtôc êsêac, tañ sebe senseñ mêtê tau su nañ.

¹⁰ Lau tanjenpêcñä gwalékiñ tec sêmoa. Ësêac sêôm biñ agwa-agwa ma sêsaû sêôc lauboa. Lau tañ sêsa êsêac têtu Judawaga nañ, tec sêgôm gêj tonaj sêjac ñawaegerj.

¹¹ Tanac lau amboac tonaj awenjsuñ aucmañ, gebe têdôj biñ, tañ kêtôm gebe têndôj atomja nañ, e sêjam gôlôac andu ñagêdôrja ôkwi samucgenj. Sêgôm kêtô ñam tagen tonecra gebe têtap awa sanja.

¹² Lau Krete tau nêj ñac teñ, tañ kêtô êsêacnêj propete teñ nañ, kêsôm gebe "Lau Krete êsêac dansanjêna to bôclai ma ojomtêna, tañ señ lasamboa nañ, sêgôm ñapañ sêmoa."

¹³ Ênê biñ tonaj binjñanô. Amboac tonaj ômêtôc êsêac ñajaña gebe gêmac, tañ kêtap nêj sêkêj gêwiñ sa nañ, ñajam êtiäm,

¹⁴ ma sêsap Judanêj sêboaco to ñamatlac, tañ sêkac tauñ su añga binjñanô nañ, nêj biñsu tôj êtiäm atom.

¹⁵ Lau tonêj ñalêlôm selec sêsaâ gêj samob gebe selec. Mago êsêac tonêj ñalêlôm ñatêmuí ma sêkêj gêwiñ atom nañ nêj gêj selec teñ gêc atom, nêj kauc to nêj ñalêlôm ñatêmuí kêtôm taugeñ.

¹⁶ Ac awenjsuñ sêôm lasê gebe sêjala Anôtô, mago sêgôm nêj gêj sêsa eñ aucboa. Gêj secsêga êsêac, tanjenpêcboa, ma sêgôm gêj ñajam teñ ñapep atômanô.

2

Tandôj mêtê ñajameñ

¹ Mago aôm ôsôm biñ êtôm mêtê ñajam.

² Ôsôm êndêj lau ñanô gebe sêmoa tokauc ñawageñ. Ësêac lau wapac to sêsa nêj lêj tokauc. Ësêac sêkêj êwiñ tonêj ñalêlôm ñajameñ ma têntac êwiñ tauñ ñapep to sêôc gêjwapac totêntac épa sugenj.

³ Ôsôm bi ñ êndêj lauo ñanô amboac tonaj. Ësêac sêsa nêj lêj amboac lauo, tañ sêjam sakij gêj dabuñ nañ. Ësêac sêngja biñ atom to sênôm wain anaboa atom. Ësêac têtu kêdôjwagao biñ ñajamja,

⁴ gebe sêndôj lauo wakuc têntac êwiñ nêj ñaci to nêj gôlôac ñasec-ñasec.

⁵ Ësêac sêsa nêj lêj tokauc to sêmoa tonêj ñalêlôm selec. Ësêac sejop kôm andulêlômja ñapep to tanjen wamu êndêj nêj ñaci. Ësêac sêngôm gêj samob tonaj ñai gebe lau teñ sêôm biñ alôb-alôb épi Anôtônê biñ atom.

⁶ Ôlêñ biñ lau matac gebe sêsa nêj lêj tokauc amboac tonajenj.

⁷ Aôm taôm ôsa nêm lêj samob e ôngôm nêm gêj ñajam ôtu ñadôj êndêj êsêac. Ô ñdôj mêtê ñawa êndêj êsêac ñapepgeñ, ôngôm wapacgenj.

⁸ Ôsôm biñ ñajam to solopgeñ e aêacnêj soño-soño têtôm gebe sêôm biñ sec épi aêac atom, sêmoa tomajeñgeñ.

⁹ Ôsôm êndêj sakijwaga gebe tanjen wamu êndêj nêj ñataui êtu gêj samobña e nêj ñataui sêlic ñajam. Sakijwaga sêjô nêj ñataunêj biñ atom.

10 Èsêac sênam gejgeñ gêj teñ atom, sêngôm nêj gêj samob ñajêj to ñajamgeñ, gebe èsêacnêj lêj samob êtu aêacnêj kêsiwaga Anôtô nê mêtê ñagêlôj.

11 Gebe Anôtô geoc nê moasin ênam ñamalac pebeñ kêsiña lasê.

12 Moasin tonaj kêdôj aêac gebe takac tauñ su aنجa lêj dandec Anôtôja to aنجa gêj ñakalac nomña. Kêdôj aêac gebe tasa nbj lêj aنجa nom tonec tokaucgeñ amboac lau gêdêj to mansañ,

13 ma aêac daõj bêc éjam, tañ takêj mateñ nañ, gebe Anôtô kapôêj agêc aêacnêj kêsiwaga Jesu Kilisi nêj ñawasi mêtjeoc tau lasê êndêj bêc tònê.

14 Nac tau kêkêj tau kêtu aêacna gebe éngamboac aêac su aنجa nêj geo samob ma eñ kêsagu aêac tatu selec ma tatu ênê lau, tec tanam koleñ ñajam tatu dôbgeñ.

15 Ôsôm biñ tonaj ma ôlêj biñ to ômêtôc lau toŋaclaigen. Nac teñ matapaña ênac aõm atom.

3

Lau buña nêj lêj

1 Ôjatu nêm lau gebe sêô gôlinwaga to ñaclai ñalabu ma tañej wamu êndêj èsêac to sêmansañ tauñ gebe sênam koleñ ñajam samob.

2 Èsêac sêmbu lau teñ atom. Èsêac lau wama to lau wapôm ma sêmoa sêwiñ lau samob tonêj ñalêlôm malôgeñ.

3 Aõm kôjala gebe gêmuñgeñ aêac tauñ tamoa tokauc gêbôc ma tañejpêc e dao sic. Aêac tajam sakij têntac ñakalac tokainj-tokainj, tañ kêkêli ôlingeñ nañ. Aêac tamoa togeo ma totêntac secgeñ. Lau têntac gedec aêac ma aêac têntac gedec lau.

4 Tagen gêdêj tañ aêacnêj kêsiwaga Anôtô geoc nê têntac wapi to têntac gêwiñ ñamalacna lasê nañ,

5 enj gêjam aêac kêsi, kêtu koleñ gêdêj, tañ aêac tajam têdaguc Anôtônê biñsu nañña atom, kêtu enj taê walô aêacnâgen. Enj kêsagu aêac tec kêkôc aêac kêtiam ma ñalau Dabuñ kêkêj aêac tatu wakuc.

6 Anôtô kêkêj aêacnêj kêsiwaga Jesu Kilisi mêtjêkêswa ñalau Dabuñ kêpi aêac,

7 gebe Anôtô êmansañ aêacnêj biñ e êlic aêac tatu lau gêdêj êtu moasin tonajna ma aêac tawê kainj dañgôj mateñ jali teñgen, tañ takêj mateñ nañ.

8 Biñ tonaj tec ñanô.

Aê gabe aõm ôwa sa ñajanâgen gebe èsêac, tañ sêkêñ gêwiñ Anôtô nañ, sênam nêj koleñ ñajam topalégeñ. Gêj tonaj ñajam, oc êmoasin ñamalac.

9 Ônac jaê èsêacnêj binjalôm meloc to nêj abenj to dêbuñi nêj ñaê ñadênañ sépuc tauñ ñamja ma kisa to siñ, tañ sêjac kêtu biñsuña nañ. Biñ tonaj ñai ñanô masi ma ênam aêac sa atom.

10 Nac tañ êkac gôlôac êkôc nañ, ôlêj biñ enj êtu dim tageñ me luagêc. Embe êkêj tanja atom, go ondec enj êmoaña.

11 Aõm kôjala gebe ñac amboac tonaj kësa lêj keso to gêgôm sec. Ènê lêj kêmêtôc enjgaç.

Paulu gêjac mata nê biñ

12 Embe jasakinj Arema me Tukiki êndêj aõm êwac, nañ ôkac taõmgeñ ôndêj aê ômôeñ Nikopoli. Aê taêc gêjam kêtu tõj gebe jamoa tõnê êndêj komô.

13 Ôkêj biñsutau Sêna agêc Apolo sêndi sêmuñ aôm ma alic gebe gêj êjô êsêagêc anja intêna atom.

14 Ma ôndôn aêacnêj lau e sêjala gebe sênam koleñ ñajam ma sênam lau sêpô lêna tauñja sa. Sêngôm amboac tonarj, go sêsa nêj lêj tojanômêgej atom.

15 Lau samob, tañ sêmoa sêwiñ aê nañ, awenj gêjac aôm. Ôsôm êndêj êsêac, tañ takêj gêwiñ gêbiñ aêac tôj ma têntac gêwiñ tauñ nañ, gebe aoc gêjac êsêac.

Moasiñ êndêj amac samob êwac.

Paulunê papia gêdêj PILEMON

Pilemon tonaj gôlôac Kolosonja nêj ñac towae teñ ej. Onesiminê ñatau ej. Koleñwaga gênjôma tonaj gêbôm anja nê ñataunê. Gêdêj ñasawa teñ ej jagêô lasê gêdêj Paulu, tañ gêngôj kapoacwalô nañ. Onesimi gêjô mêtê gêwiñ e gêjam tau ôkwi ma gêlin sañgu.

“Paulunê papia gêdêj Pilemon” nec ej keteñ ñac tau gebe taê walô nê koleñwaga anja gêñômanê, tañ Paulu kêsakij ej gêmu gêdêj nê ñatau gêja kétiam. Ej gebe Pilemon êkôc nê sakïnwaga sa amboac gêñômageñ atom, êkôc ej sa êtôm laşı buña teñ, tañ ej kêsuc ênê biñ ôkwigac nañ.

Nadênañ

1. Paulu gêjac m nê papia 1-3
2. Paulu kêlanem Pilemon 4-7
3. Paulu gêjam neneñ kêtú Onesimiña 8-22
4. Paulu gêjac mata papia tau 23-25

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê ñac kapoacwalônya aê, Paulu, agêc Timote ma biñ êndêj aêacma ñac Pilemon, tañ gêjam kôm gêwiñ aêac nañ,

² agêc lasinjo Apia ma Arkipi, tañ gêjac siñ gêwiñ aêac gêmoa nañ, ma êndêj gôlôac dabuñ, tañ sêngôj nêm andu nañ.

³ Tameñi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasiñ to biñmalô êndêj amac êwac.

Pilemonnê têtac gêwiñ to kékêj gêwiñ ñabij

⁴ Aê taêc gêjam aôm késêp ñoc meç ñalêlôm ma gajam danje ñoc Anôtô ñapanj,

⁵ gebe ganjô ñawae gebe aôm têmtac gêwiñ to kôkêj gêwiñ Apômtau Jesu to têmtac gêwiñ Anôtônê lau samob.

⁶ Aê katen meç gebe takêj gêwiñ êmbiñ aêac tôj e êkêj aôm ôjala gêj ñajam samob, tañ tatap sa anja Kilisinê nañ.

⁷ O lasicenec, aôm têmtac gêwiñ lau gêgôm aê têtac ñajam kêsa ñanô to gêgôm aê gamoa totêtac malôgeñ. Aôm kôlau Anôtônê launêj ñalêlôm tekweñ saki kêsa.

Paulu kêmasañ Onesiminê bir

⁸ Amboac tonaj aê katôm gebe jajatu kôm, tañ gêjac aôm ñawae gebe ôngômja nañ, êndêj aôm totêtac êpa sugen êtu Kilisinja.

⁹ Mago gabe jañgôm atom. Aê, Paulu, tañ katu ñac lañgwa sugac ma galoc katu Kilisi Jesu nê ñac kapoacwalônya gêwiñ nañ, kajatu aôm atom, kateñ aôm kêtû têntac gêwiñ tauñja.

¹⁰ Aê tec kateñ aôm kêtû ñoc latuc Onesimiña. Aê gañgôj kapoacwalô ma kadôj mêtê gêdêj ej e kékêj gêwiñ, tec galic ej kêtôm ñoc latuc, tañ kêka ej lasê nañ.

¹¹ Gêmuñgen ej gêjam kôm gêjam aôm sa atom, mago galoc tec kêtôm gebe ênam aêagêc lulugen sa.

¹² Aê jasakain ej toñoc ñalêlôm samucgeñ êndêj aôm êmu êwac.

¹³ Aê gabe jakôc ej tôñ gebe ênam sakin aê, tañ gêngôj kapoacwalô kêtû ñawae ñajamja nañ, êjô aôm su.

¹⁴ Mago taêc gêjam teñ gebe jangôm atom, aôm taôm ôlôc acgom. Aê gabe jakac aôm gebe ôngôm gêj ñajamña nec atom. Taôm nêm ñalêlôm êkac aôm acgom, go êtôm.

¹⁵ Onesimi gêmoa jaêc aôm ñasawa dambê tonaj, oc moae ñam gebe êmoa êwiñ aôm endeñ tôngej.

¹⁶ Ej êmoa êwiñ aôm amboac gêñômagej êtiam atom, masi, êlêlêc gêñôma su. Têmtac êwiñ ej amboac lasim. Aê galic ej amboac tauc lasic ej amboac tonaj, ma aôm têmtac êwiñ ej amboac lasim êlêlêc aê su gebe ej kêtû aômnêm gôlôacnêj teñ to kêtû aôm lasim kêtû Apômtauja.

¹⁷ Amboac tonaj embe ôlic aê amboac nêm ñac, nañ ôkôc ej sa êtôm ôkôc aê tauc sa.

¹⁸ Embe ej êngôm aômnêm gêj teñ êtu sec, me ênac aômnêm tôp teñ atom, nañ ôkêj aê jawê kainj tôp tau jañô ej su.

¹⁹ Aê, Paulu, tauc lemoc kato biñ tonec gebe “Aê oc janac ênê tôp.” Aê gabe jasôm biñ ñoc tôp gêc aômha nec atom. Tôp tau aôm taôm.

²⁰ O lasic, biñjanô, ômoasiñ aê ñagec êtu Apômtauja to ôlau ñoc ñalêlôm êtu Kilisiña acgom.

²¹ Aê taêc kêka gebe aôm oc tañam wamu biñ, tec kato gêdêj aôm nec, ma kajalagac gebe aôm oc ôngôm êlêlêc aêjoc biñ tonaj su.

²² Ma jasôm teñ êwiñ gebe Ômansañ aêjoc balêm teñ kwanañgen gebe aê kakêj matoc gebe Anôtô êkêj aê jamu jandêj amac jawac êtu nêm meçña.

Paulu awa gêjac lau ñamuña

²³ Epapra tañ gêñgôñ kapoacwalô gêwiñ aê kêtû Kilisi Jesuña nañ, awa gêjac aôm.

²⁴ Ma Marka agêc Aristarka ma Dema agêc Luka, tec sêjam kôm sêwiñ aê nec, aweiñ gêjac amac amboac tonanjej.

²⁵ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êwiñ amac.

JAKOBONÊ papia

Jakobonê papia nec ɻac tau gêjac lau buŋa nêŋ kôm to nêŋ lêŋ ɻagôlinj gwälêkiŋ sa. Eŋ keto biŋ tau gêjac gôlôac tapaõŋgeŋ ɻawae kêtôm eŋ awa gêjac Anôtônê lau, taŋ sêŋg ɻ kësi-k sigeŋ aŋga nom ɻagamêŋ samob naŋ. Nac-ketowaga gebe epeŋ lau buŋa nêŋ kauc lasê épi nêŋ ɻalêlôm to nêŋ lêŋ, taŋ gêjac êsêac ɻawae naŋ, tec këwaka nê ɻagôlinj sa keto ɻalô totau-totau gêjam dani ma keto bingôlinj to ɻadôŋdôŋ gêwiŋ-gêwiŋ e ɻam gêc awê ɻajam. Lau buŋa nêŋ ɻagôlinj tonaq këkwa biŋ tonec ɻai gebe lau tolêlôm to lau ɻalêlôm sawa ma lêtôm to lêŋ mansaŋ ma tatu kasec to takêŋ êwiŋ ma dangôm ɻanô êsaŋa to tajop imbeleŋ ma mêtê tokauc to biŋkalom ma teŋbeleŋ aégeŋ to dambu tauŋna ma tatoc tauŋ sa to daé biŋ tóŋ ma tapuc tauŋ tóŋŋa to tateŋ mec.

Jakobo keto papia tonec këkac lau buŋa ɻajaŋageŋ gebe dangôm Mêtê ɻanô êsa, ec dawa nêŋ takêŋ gêwiŋ sa ɻa nêŋ lêŋ to nêŋ koleŋ ênêc awê êndêŋ lau sêlic épi mateŋanô.

Nadênaŋ

1. Gêjac m nê papia 1:1
2. Takêŋ gêwiŋ to tajala biŋŋa 1:2-8
3. Lau ɻalêlôm sawa to lau tolêlôm 1:9-11
4. Saê to lêntôm 1:12-18
5. Tanjô mêtê ma gacgeŋ dangôm ɻanô êsa 1:19-27
6. Tapuc lau ɻam atom 2:1-13
7. Takêŋ gêwiŋ gêjac ɻakoleŋ ɻawae 2:14-26
8. Tajop imbeleŋ ɻapeŋa 3:1-18
9. Tajop tauŋ êndêŋ mateŋ katu gêŋ nomŋaŋa 4:1-5:6
10. ɻagôlinj toê-toê ɻagêdô 5:7-20

Jakobo awa gêjac lau

¹ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêŋ sakirwaga aê, Jakobo, aoc gêjac gôlôac 12, taŋ sêŋgôŋ kësi-kësigeŋ aŋga nom ɻagamêŋ samob naŋ.

Biŋ këpi takêŋ gêwiŋ to tajala biŋŋa

² O ɻoc lasitêwaac, Iêtôm tokaiŋtokaiŋ embe êtap amac sa, go alic amboac gêŋ têmtac ɻajam ɻa teŋ.

³ Amac ajalagac gebe gêŋ, taŋ kësaâ amacnêm akêŋ gêwiŋ naŋ, gêgôm amac aôc gêŋwapac totêmtac këpa sugeŋ.

⁴ Aôc gêŋwapac totêmtac këpa sugeŋ tau ênam ɻanô amboac tonec gebe ênac dabiŋ amac e atu kwalam langwa ma apô lêna gêŋ teŋ atom,

⁵ mago amacnêm teŋ embe êpô lêna kauc mêtêŋa, naŋ eteŋ êndêŋ Anôtô ma êkêŋ êndêŋ eŋ, gebe Anôtô kékêŋ gêŋ gêdêŋ lau samob totêtac wapômgeŋ ma këgamir teŋ atom.

⁶ Mago ɻac tau eteŋ toêkêŋ êwiŋgeŋ, eteŋ totêtac lulu atom, gebe ɻac-têtac-luluwaga kêtôm gwêc ɻadembom, taŋ mu gêli sa e ɻakotoŋ-kotoŋ kësa naŋ.

⁷ Nac amboac tonaq taê êka gebe êkôc gêŋ teŋ aŋga Apômtaunê atom.

⁸ Eŋ ɻac ɻalêlôm-gêja-luwaga ma kësa nê lêŋ samob lulusawa.

Lau ɻalêlôm sawa to lau tolêlôm

⁹ Lasimi ɻalêlôm sawa êlanem tau gebe Anôtô ketoc eŋ sa.

10 Ma ɳac tolêlôm êlanem tau êtu Anôtô kêkôniŋ eŋŋa, gebe eŋŋa oc ênaŋa êtôm gêgwaŋ ɳaola.

11 Oc kêpi toŋandaŋen ma kêsêgô gêgwaŋ e ɳaola kêsêlô ma talic ɳakatu masi. Nac tolêlôm amboac tonanŋ. Eŋ ênaŋa aŋŋa nê kôm ɳalunŋen.

Saē to letôm

12 Aē aoc êôc ɳac, taŋ gêôc saē totêtac kêpa sugeŋ. Eŋ êwaka tau sa su acgom, go êkôc êŋgôŋ mata jali ɳasunsuŋ, taŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ lau-têntac-gêwiŋ-ŋwaga naiŋ.

13 Nac teŋ embe lêtôm êtap eŋ sa, naŋ êsôm gebe “Lêtôm tonec aŋŋa Anôtônê” nec atom. Sec kêtôm gebe êlêtôm Anôtô atom. Ma Anôtô tau kêlêtôm ɳamalac teŋ atom.

14 Lêtôm ɳam kêsêp ɳamalac tau nê têtac kalac, taŋ kêkac to kêlêtôm eŋ naŋ.

15 Têtac kalac embe taê, go êsu ɳalatu sec. Sec tau embe ênac dabirŋ tau su, go êsu ɳalatu gêmacanô.

16 O ɳoc lasitêwaace, êkêli taôm atom.

17 Gêŋ ɳajam samob, taŋ sêkêŋ gêdêŋ amac to gêŋ ɳanô samob, taŋ atap sa naŋ, gêmêŋ aŋŋa lôlôc. Gêŋ tau kêsêp gêmêŋ aŋŋa ɳawê ɳataunê. Eŋ gêjam tau ôkwi atom ma eŋ gêjam kanuc atom amboac tonanŋen.

18 Eŋ taê gêjam kêtu tôŋ, tec kékêŋ nê biŋŋanô kêka aêac lasê gebe tatu gêŋ samob, taŋ eŋ kékêŋ naŋ ɳajamata.

Taŋô mêtê to daŋgôm ɳanô êsa

19 O ɳoc lasitêwaace, taêm ênam biŋ tonec gebe ɳamalac samob sêŋô biŋ ɳagaŋen acgom, ma sêšôm biŋ malô-malôgeŋ to têntac ɳandaŋ seben-seben atom amboac tonanŋen,

20 gebe ɳamalacnêŋ têntac ɳandaŋ gêjam Anôtônê biŋgêdêŋ sa atom.

21 Amboac tonanŋ akac ɳatêmui to sec totau-totau su ma akôc mêtê, taŋ Anôtô kêsêp amacnêŋ ɳalêlôm naŋ sa. Mêtê tonanŋ kêtôm gebe ênam amac katôm kêsi, tec akôc sa tonêŋ ɳalêlôm malôgeŋ.

22 Embe aŋjô mêtê ɳaômageŋ, oc ansau taôm, aŋgôm mêtê tau ɳanô êsa acgom.

23 Nac teŋ embe êŋjô mêtê ɳaômageŋ ma êŋgôm ɳanô êsa atom, naŋ êtôm ɳac, taŋ kêsala laŋjôanô kêsêp tasalakatu naŋ.

24 Eŋ kêsala tau su, go gec gêja ma kêliŋ laŋjôanô ɳakatu siŋ seben.

25 Mago ɳac, taŋ êtuc kêninj êsêp biŋsu ɳanô tau, taŋ kêgaboac aêac su naŋ, ma êsô ɳalabu êmoa to êŋjô biŋ e elîŋ siŋ êtiŋ atom, êŋgôm ɳanô êsa naŋ, Anôtô oc ênam mec ênê kôm samob.

26 Nac teŋ embe taê ênam gebe ênam sakiŋ Anôtô, mago ênam gôliŋ imbêla atom, oc ênsau tau ma nê sakiŋ Anôtôŋa êtu gêŋ ɳaôma.

27 Sakiŋ ɳawa to mansanŋ, taŋ Tameŋi Anôtô gêlic gêjac mataanô ɳajam naŋ tonec gebe tanac mosêbu to awétec, taŋ sêmoa jageo naŋ, kêsi to taŋgamin tauŋ êndêŋ geŋ ɳatêmui nomŋa.

2

Tapuc lau ɳam atom

1 O ɳoc lasitêwaac, amac akêŋ gêwiŋ aêacnêŋ ɳawasi Natau Jesu Kilisi, tec apuc lau ɳam atom, alic samob têtôm tauŋen.

2 Nac teŋ togêlôn gold ma tonjakwê ɳawasi embe naêšô nêm akac saŋa êna, ma ɳac ɳalêlôm sawa teŋ tonjakwê kômja embe êsô êna amboac tonanŋ,

3 ma amac matem êndiŋ ɣac toŋakwê ɣawasi e asôm gebe Ôŋgôŋ lêpôŋ ɣajam tonec,” ma asôm êndêŋ ɣac ɣalêlôm sawa gebe “Naôkô ônê” me “mêŋôŋgôŋ masac ési ockaiŋja,”

4 embe aŋgôm amboac tonaj, oc awa lau êkôc atom me. Ma atu mêtôcwaga, tanj taenj gêjam biŋ keso naŋ atom me.

5 O ɣoc lasitêwaace, aŋô acgom. Anôtô kêjaliŋ êsêac, tanj lau nomja sêlic amboac lau ɣalêlôm sawa naŋ sa, gebe têtu lau tolêlôm sêkêŋ gêwiŋja ma sêwê kaiŋ gamêŋ, tanj ej gêjac mata gêdêŋ lau-têntac gêwiŋ-eiŋwaga naŋ.

6 Ma amac abu ɣac ɣalêlôm sawa. Asa lau sêkônij amac. Asa lau sê amac jaakô mêtôcwaga lanjôŋnêmja. Lau tolêlôm goc.

7 Lau tonaj sêsôm biŋ alôb-alôb kêpi ɣaŋ ɣajam, tanj Anôtô kêkêŋ gêdêŋ amac naŋ.

8 Amac embe aŋgôm biŋsu, tanj aêacnêŋ Kiŋ kêkêŋ gêdêŋ aêac kêtôm teto gêc naŋ, ɣanô ȇsa, go ɣajam. Biŋsu tau tonec gebe “Têmtac êwiŋ lau wacbaŋ aôm amboac têmtac gêwiŋ taôm.”

9 Mago amac embe apuc lau ɣam, go aŋgôm sec ma biŋsu êmêtôc amac amboac lau-sêgêli-biŋsuwaga.

10 Nac tanj kêmasaŋ biŋsu samob, mago kêgêli tagengeŋ naŋ, kêtôm gêgôm samob popoc.

11 Nac tanj kêsôm gebe “Ôŋgôm gêŋ mockaiŋo to mockaiŋja atom” naŋ, kêsôm teŋ gêwiŋ gebe “Ônaç ɣamalac êndu atom.” Ma aôm embe ôŋgôm mockaiŋ atom, mago embe ônaç ɣamalac êndu, naŋ kôgêli biŋsugac.

12 Amboac tonaj asôm nêm biŋ to aŋgôm nêm gêŋ atôm lau, tanj Anôtô oc êmêtôc êsêac êndaŋguc biŋsu, tanj kêgaboac êsêac su naŋ.

13 Ma êndêŋ mêtôc tonaj Anôtô taê walô êsêac, tanj taenj walô lau atom naŋ atomanô. Mago ɣac, tanj taê walô lau naŋ, oc êtêc mêtôc tonaj atom.

Takêŋ êwiŋ to ɣakoleŋ ɣabiŋ

14 O ɣoc lasitêwaac, ɣac teŋ embe ôsôm gebe “Aê kakêŋ gawiŋ,” mago ej ɣac koleŋ atom, oc ênam ej sa amboac ondoc. Ènê kêkêŋ gêwiŋ oc ênam ej kësi me masi.

15 Embe lasimi me lasimio teŋ nêŋ ɣakwê masi me sêpô lêna mo kêtôm bêceŋŋja

16 ma amacnêm teŋ embe êsôm êndêŋ êsêac gebe “Ana tobiŋmalôgeŋ, asô nêm ɣakwê sa êjandaŋ amac to anij nêm gêŋ,” mago akêŋ gêŋ êôc êsêac ôlinj tonya teŋ êndêŋ êsêac atom, oc ênam êsêac sa amboac ondoc.

17 Biŋ takêŋ gêwiŋja amboac tonaj. Embe takêŋ êwiŋ, mago tanam ɣakoleŋ êwiŋ atom, oc takêŋ gêwiŋ tau êtu gêŋ mêtê ɣaŋoma.

18 Ma ɣac teŋ embe êsôm gebe “Aôm kôkêŋ gêwiŋ ma aê gajam koleŋ,” go jasôm gebe “Ôtôc nêm kôkêŋ gêwiŋ, tanj ɣakoleŋ masi naŋ, êndêŋ aê, go aê jačôc ɣoc koleŋ, tanj êwaka ɣoc kakêŋ gêwiŋ sa naŋ, êndêŋ aôm.”

19 Aôm kôkêŋ gêwiŋ gebe Anôtô tagenj tec gêmoa me. ɣajam. Mago ɣalau sec sêkêŋ gêwiŋ biŋ tonaj amboac tonanjeŋ ma têtêc tauŋ ɣanô.

20 O melocma, aôm gobe takêŋ gêwiŋ, tanj ɣakoleŋ masi naŋ, gêŋ ɣanômêgoc. Aôm gobe aê jawâ biŋ tau ɣam sa êndêŋ aôm me.

21 Aêac abeŋi Abraham amboac ondoc. Gêdêŋ tanj ej kêkêŋ latu Isak kêtû da gêscas altar ɣaŋ naŋ, Anôtô gêlic ej ɣac gêdêŋ kêtû ênê koleŋ tonanjeŋ.

22 Kec, aôm gólicgac gebe ej kêkêŋ gêwiŋ ma gêjam ɣakoleŋ ulu kêtômgeŋ, tec sêjam tauŋ sa, tec nê koleŋ gêjac dâbiŋ nê kêkêŋ gêwiŋ su.

²³ Ma biŋ, tan teto gêc naŋ, kêtû anô gebe “Abraham kékêŋ gêwiŋ Anôtô, tec Anôtô gêlic en ɻac gêdêŋ” ma sêsam en gebe Anôtônê ɻac.

²⁴ Kec, amac alicgac gebe ɻamalac êtu ɻac gêdêŋ êtu nê koleŋja, êtu en kékêŋ gêwiŋja tageŋ nec atom.

²⁵ Mockaiŋo Rahab kêtôm tonaj. En kékôc keleŋwaga sa ma kékêŋ êsêac sêsa intêna teŋ sêja. Tec Anôtô gêlic en awê gêdêŋ kêtû ênê koleŋja.

²⁶ Aêac ôliŋ embe ɻalau masi, oc êtu mêtê. Ma aêacnêŋ takêŋ gêwiŋ embe ɻakoleŋ masi, oc êtu mêtê amboac tonanjeŋ.

3

Biŋ kêpi imbeleŋ

¹ O ɻoc lasitêwaac, amacnêm taësam têtu kêdôŋwaga atommaŋ. Alic acgom, aêac kêdôŋwaga oc atap mêtôc ɻajaŋa sa êlêlêc lau ɻagêdô nêŋ mêtôc su.

² Aêac samob dagôm keso elêmê. Teŋ embe êsôm biŋ teŋ eso atom, naŋ en ɻac kwalam laŋgwa teŋgoc ma êtôm gebe ênam gôliŋ nê ōli samucgeŋ ɻaŋpêp amboac tonaj.

³ Aêac embe takêŋ gôliŋ êsêp hos aweiŋsuŋ gebe taŋeŋ wamu aêac, go tanam gôliŋ bôc tau ôliŋ samucgeŋ êwiŋ.

⁴ Alic waŋ acgom. Gêŋ tau kapôéjanô ma mutêna gêngôŋ lac ɻajaŋa sec, mago ɻagôliŋ sauŋ ec terj gêjam gôliŋ waŋ tau kêtôm ɻac gôliŋja taê gêjam.

⁵ Aêac imbeleŋ amboac tonaj. Ôliŋ ɻagênlêlôm sauŋ teŋ, mago kêlanem tau gêŋ kapôéŋja.

Alic acgom, ja ɻamôsi sauŋ teŋ kêtôm gebe êkêŋ ja êniŋ oba kapôéŋ teŋ.

⁶ Imbeleŋ kêtôm ja amboac tonaj, geŋ geo gêjam imbeleŋ auc samucgeŋ. Imbeleŋ tau ôliŋ ɻagênlêlôm teŋ, tan gêgôm ôliŋ samucgeŋ ɻatêmuŋ kêsa naŋ. Lamboam ɻakêlêndij tau ɻaja kêpoa aŋga imbeleŋ, tec imbeleŋ ɻaja geŋ gêŋ samob, tan Anôtô kékêŋ naŋ, ma gesen ɻalêŋ su gêwiŋ.

⁷ ɻamalac têtôm gebe seŋeŋ gêŋ maten jaliŋ tokaiŋ-tokaiŋ naŋ sêgôm su. Bôc saleŋja to moc ma gêŋ kêgalabja to i têtu malô e têtu gêŋ masiŋ.

⁸ Mago ɻamalac teŋ kêtôm gebe êngôm imbêla êtu gêŋ masiŋ atomanô. Geŋ sec tau oleb-olebboa to ɻamalic tamac ênduŋa gêjam auc.

⁹ Aêac talambiŋ Apômtau to Tamenji ɻa imbeleŋ ma tapuc boa ɻamalac, tan Anôtô kékêŋ kêtôm en tau katu naŋ, ɻa imbeleŋ tageŋ tonaj amboac tonanjeŋ.

¹⁰ Biŋ lambiŋja to biŋ tapuc boanja kêsa aweiŋsuŋ tageŋ. O lasitêwaac, biŋ amboac tonaj êsa atomanô.

¹¹ Bu ɻaluc to ɻamakic kêpulu kêpi bumata tageŋ me.

¹² O ɻoc lasitêwaac, jambô oc ênam aŋga me, ma wain oc ênam jambô me. Ma gwêc oc ênam tau ôkwi êtu bu atom amboac tonaj.

Kauc undambêja

¹³ Asa ɻac tokauc ma ɻac mêtêŋa gêmoa gêwiŋ amac. En êwaka tau sa ɻa nê lêŋ ɻajam to nê koleŋ, tan gêjam tokauc mêtêŋa ma tonê ɻalêlôm malôgen naŋ.

¹⁴ Mago amac embe anam lêmuŋ lau ɻawaô to asac lau ênêc lêlômgeŋ, naŋ atoc taôm sa ma ansau biŋdansaŋ e anseŋ biŋjanô tau su atom.

¹⁵ Kauc tonaj kêsêp aŋga undambê gêmêŋ atom, kêsa aŋga nom to geŋ nomia ma ɻalau sec nêŋ.

¹⁶ Lau tan sêjam lêmuŋ tauŋ to sêšac tauŋ naŋ, oc semoa naeo ma sêŋgôm sec tokaiŋ-tokaiŋ.

17 Mago kauc mêtêja, taŋ lau sêkôc aŋga ôŋa naŋ, êŋgôm nêŋ ŋälêlôm ŋawa êsa êtu ŋamatata. Go sê wama tauŋ ŋagaôgeŋ, têtu lau malô, taŋeŋ wamu, taēŋ walô lau ênam êsêac auc ma sênam ŋanô ŋajam. Êsêac têntac lulu atom ma sêka nêŋ biŋ auc atom.

18 Njawê taŋ lau-sê-wamawaga sêse tobiŋmalôgeŋ naŋ, ênam ŋanô biŋgedeŋ.

4

Tajop tauŋ êndêŋ lêŋ nomŋa

1 Amac akêŋ kisa gêdêŋ taôm to ajac taôm naŋ ŋam kêsêp asagen. Kêsêp gêŋ têmtac ŋakalacŋa, taŋ gêjac siŋ aŋga ôlim ŋagêŋlêlôm naŋgoc.

2 Amac matem katu gêŋ, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac ŋamalac êndu. Amac agôm mocsac gêŋ, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac taôm to akêŋ kisa gêdêŋ taôm. Amac akôc gêŋ atom, gebe ateŋ mec atom.

3 Amac ateŋ mec, mago akôc ŋanô atom nec ŋam kêsêp amac ateŋ mec kesonja gebe ateŋ gêŋ, taŋ abe éjaiŋ êpi gêŋ têmtac ŋakalacŋageŋ.

4 Mockain ŋatêna amac. Lau taŋ sê sêlêb gêdêŋ nom naŋ, têtu Anôtônenê ŋacjo. Amac ajala biŋ tonaj me masi. Teŋ embe ê sêlêb êndêŋ nom, oc êtu Anôtônenê ŋacjo.

5 Me biŋ, taŋ teto gêc gebe “Njalau taŋ gêngôŋ aêacnêŋ ŋälêlôm naŋ, gêjam lêmuj to gêgôm mocsac ŋanô,” amac abe teto biŋ tonaj ŋaômageŋ me.

6 Ma moasinq, taŋ Anôtô kêkêŋ naŋ, kapôeŋ kêlêlêc. Amboac tonaj tec teto gêc gebe

“Anôtô kêkôniŋ lau, taŋ tetoc tauŋ sa naŋ,
ma kêkêŋ moasinq gêdêŋ lau, taŋ sêbu tauŋ naŋ.”

7 Amboac tonaj asô Anôtô ŋalabu. Apuc taôm tôŋ êndêŋ Sadan, go êwi amac siŋ ma êc su.

8 Atu gasuc Anôtô, go êtu gasuc amac. Amac lau sec, akwasinq lemem êtu selec. Ma amac lau-têmtac-luluwaga, amansaŋ nêm ŋälêlôm ŋawa êsa.

9 A jala taôm gebe aŋgôŋ jageo ma nêm ŋälêlôm ŋawapac to atanj. Amacnêm ômac ênam tau ôkwi êtu taŋiboa ma têmtac ŋajam êtu têmtac ŋawapac.

10 Ambu taôm êndêŋ Apômtau, go etoc amac sa.

Amêtôc nêm lasitêwai atom

11 O lasitêwaac, aŋga biŋ êpi taôm atom. Nac taŋ êŋga biŋ êpi lasi me êmêtôc lasi naŋ, êtôm gêga biŋ kêpi biŋsu to kêmêtôc biŋsu. Aôm embe ômêtôc biŋsu, go ôtu ŋac-kêmasaŋbiŋsuwaga atom, ôtu biŋsu ŋamêtôcwaga.

12 Nac tagenj kêtû ŋac-kêkêŋ-biŋsuwaga to mêtôcwaga. Enj kêtôm gebe ênam kêsi me enseŋ su. Mago aôm asa, tec kômêtôc ŋac wacbaŋ aômja.

Atôc taôm sa atom

13 Ao, amac lau, taŋ asôm gebe “Galoc me eleŋ aêac oc tana malac tôñê me ôñê nadançgôŋ jala samuc teŋ ma tatulu gêŋ e ŋamone êlêscuc aêacgeŋ.”

14 Amac ajam kauc gêŋ, taŋ oc êŋgôm amac êndêŋ eleŋ naŋ. Amac oc amoamatem jali me masi. Amac atôm bu ŋawajaô, taŋ talic dambégeŋ ma gê su.

15 Asôm biŋ amboac tonec êjô biŋ tôñê su gebe “Apômtau embe êlôc, go aêac tamoa mateŋ jali ma tanam kôm tonec me tôñê.”

16 Mago galoc alanem taôm to atoc taôm sa. Lanem tokainj-tokainj amboac tonaj samob sec.

17 Nac taŋ kêjala êŋgôm gêŋ ŋajamŋa, mago êŋgôm atom, oc êŋgôm sec.

5

Lau tolêlôm taēy ênam tauŋ

¹ Ajôc, amac lau tolêlôm, atan to apuc tanjiboa sa êtu gêñwapac, tan wackêdabiŋ amac naŋja.

² Amacnêm awa kêtû manê to bulesen geŋ nêm ɻakwê e lasê-lasêgeŋ.

³ Da gênôm amacnêm gold to silber. Ma ɻada tau tonaj oc êkic amacnêm biŋ e êniŋ amac olím su êtôm ja geŋ gêŋ. Amac ajac awa to awa sa gêdêŋ bêc ɻamuŋa tonec.

⁴ Alic acgom, amac agamiŋ lau, tanj sêjam amacnêm kôm naŋ, nêŋ ɻaoli, tec ɻaoli tau gêmôc to lau-sejoŋ-kôm-ɻano-sawaga nêŋ tanj jakêšô siŋwaga undambêŋa nêŋ Apômtau tanjasuŋ.

⁵ Amac amoasiŋ taôm toôlim kêpigeŋ amoa nom. Amac angen nêm ɻalêlôm e ɻadambê kêsa ma kêtôm gebe sêŋguŋ amac êndêŋ ɻanoc.

⁶ Amac amêtôc ɻac gêdêŋ to ajac eŋ êndu ma eŋ gêjam tau ɻagêjô gêdêŋ amac atom.

Tapuc tauŋ tôŋ to tateŋ mec

⁷ O lasitêwaac, amboac tonaj apuc taôm tôŋmaŋ ma êôŋ Apômtau e mêmjêô lasê. Alic kôm ɻatau acgom, eŋ kêsaê gebe kôm ênam ɻanô ɻajam ma kêpuc tau tôŋ to gêôŋ kom gebe ênac êndêŋ ɻanoc.

⁸ Amac apuc taôm tôŋ amboac tonajgeŋ ma aôŋ anac seŋeŋ nêm ɻalêlôm gebe noc Apômtau mêmjêô lasêŋa kêdabiŋ.

⁹ O lasitêwaac, anac kapoac taôm e atap mêtôc sa atom. Alicgac me, mêtôcwaga tec mêmjkêkô katamdmôô.

¹⁰ O lasitêwaac, aôc ɻandaŋ to apuc taôm tôŋgeŋ apuc propete, tanj sêšom biŋ sêjam Apômtau laŋjô naŋ waŋeŋ.

¹¹ Alic acgom, aêac awen gêôc êsêac, naŋ sêôc gêñwapac totêntac kêpa sugen naŋ. Amac anjô Job gêôc ɻandaŋ totêtac kêpa sugen ɻawae, ma ajala Apômtau gêjac dabin eŋ ɻalêŋgac. Biŋjanô, Apômtau eŋ taê walô to taê labu ɻatau.

¹² O lasitêwaac, biŋ tonec ajop êtu ɻamatata gebe atôc lemem atom. Atôc lemem épi undambê to nom me gêŋ ɻagêdô ten atomanô. Amac embe asôm gebe "Aec," naŋ aêc tonaj kêtôm. Me embe asôm gebe "Masi," naŋ masi tonaj kêtôm amboac tonajgeŋ. Aŋgôm amboac tonaj, ec mêtôc êtap amac sa atom.

¹³ Amacnêm ɻac ten embe gêñwapac êtap eŋ sa, naŋ eteŋ mec. Ma ten embe teteŋ ɻajam, naŋ ênam wê dêbuŋ.

¹⁴ Amacnêm ten embe gêmac êngôm eŋ, naŋ êkêŋ biŋ gôlôac dabuŋ nêŋ laumata. Êsêac teteŋ mec épi eŋ to sêniŋ oso eŋ ɻa niptêkwi sênam Apômtau laŋjô.

¹⁵ Mec tonaj embe teteŋ tosékêŋ êwiŋgeŋ, go ênam ɻac gêmac tau sa. Ma Apômtau oc êsuŋ eŋ sa êngôŋ êtiám, ma ɻac tau nê sec embe ênêc, oc Apômtau êsuç sec tau ôkwi.

¹⁶ Amboac tonaj aoc nêm sec lasê êndêŋ taôm ma ateŋ mec êjô tau êtu taômja gebe ôlim ɻajam êsa. ɻac gêdêŋ nê sec embe gêjam ɻanô tonaclai.

¹⁷ Elia eŋ ɻamalac kêtôm aêac. Eŋ keteŋ mec gebe kom ênac atom, tec kom gêjac atom kêtôm jala têlêac ma ajôŋ 6.

¹⁸ Go keteŋ mec kêtîam ma undambê kêkêŋ kom e nom gêjam ɻanô ɻajam.

¹⁹ O lasitêwaac, amacnêm ten embe eo anja lêŋ biŋjanôŋa ma ten embe ênam eŋ ôkwi êmu êmêŋ,

20 go ajala gebe ñac, tanj gêjam ñac sec ôkwi aŋga ênê lêŋ keso naŋ, oc ênam ênê katu kêsi aŋga gêmacanô tau ma êŋgênduc sec taêsam auc.

PETERENÊ papia ɻamataŋa

Peterenê papia ɻamataŋa nec gêjac lau buŋa ɻawae, taŋ ej kêsam êsac gebe Lau jaba, taŋ "Anôtô kêjaliŋ êsêac sa" naŋ. Lau tau sêŋgôŋ kêsi-kêsiŋen anga Asia Sauŋ ɻagamêŋ gêmu kêsêpŋa (ɻanodoŋa). Ac sêŋgôŋ salin-salin sêsep lau samuc ɻalêlôm. Keto papia tonec gebe ênac sêsamwaga têntac tōŋ gebe lau sêjanda to sêlêsu êsêac kêtû nêŋ sêkêŋ gêwiŋ Anôtôŋa. Kêtû tonanŋa ɻac ketowaga gêôŋ Jesu Kilisi nê ɻawae ɻajam sa gêdêŋ êsêac gebe taŋê ɻenam to sêkêŋ mateŋ ej, taŋ gêmac êndu to gêdi sa ma gêjac mata gebe êmu êmêŋ êtiŋ naŋ. Êsêac tec sêsoŋ nêŋ ɻandaŋ ɻalabu ma sêoč sêpuc tauŋ tôngen gebe sêkêŋ gêwiŋ Anôtô tojanôgeŋ ɻasaŋe teŋ tonanŋ. Ac taŋê ɻenam êtu tōŋ gebe êndêŋ bêc Jesu Kilisi eoc tau lasêŋa, oc têtäp nêŋ ɻagêjô ɻawasi sa.

Ketowaga éjam daŋ lau tau gebe sêoč gêŋwapac totêntac êpa sugen ma kêkêli êsêac sêsa nêŋ lêŋ têtôm lau, taŋ têtu Kilisinê gêngac naŋ.

Nadênaŋ

1. Gêjac m papia tau 1:1-2
2. Taêm ɻenam Anôtô gêjam kêsi ɻamoasiŋ 1:3-12
3. Gêlêŋ biŋ gebe tamoa todabungeŋ 1:13-2:10
4. Daôc ɻandaŋ tapuc Kilisi wagamaŋ 2:11-4:19
5. Tanam nêŋ sakiŋ todambu tauŋeŋ 5:1-11
6. Gêjac mata nêŋ papia 5:12-14

Peteře awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê aposolo aê, Petere, ɻoc biŋ êndêŋ lau jaba, taŋ Anôtô kêjaliŋ êsêac sa sêŋgôŋ kêsi-kêsiŋen anga Pontu to Galatia ma Kapadokia to Asia ma Bitunia naŋ.

² Tameŋi Anôtô taê gêjam kwananđen, tec kêjaliŋ amac sa ma kêkêŋ ɻalau Dabuŋ gêwê amac asa lau Dabuŋ nêŋ lêŋ ma tanjem wamu Jesu Kilisi to alinj ênê dec e atu selec. Moasiŋ to biŋmalô êndêŋ amac êwac e ɻenam amac auc.

Biŋ takêŋ mateŋŋa

³ Talambin aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, taŋ taê walô aêac gêjam sêga. Ej gêŋu Jesu Kilisi anja ɻacmatênen sa, tec kêkôc aêac tatu wakuc ma takêŋ mateŋ ej enden tôngen.

⁴ Ej gêgôm gêŋ tonanŋ gebe tawê kaiŋ gêŋlênsêm tengeŋŋa to ɻawasi, naŋ ê su atom. Anôtô kêmasaŋ gêŋlênsêm tau tonanŋ gêc undambê kwananđen kêtû amacna.

⁵ Anôtône ɻaclai gejob amac gebe akêŋ êwiŋ e atap moasiŋ ɻenam amac kêsiŋa sa, taŋ ej kêmasaŋ kwananđen gebe êtu awê êndêŋ têm ɻamuŋa naŋ.

⁶ Êndêŋ tônê oc atu samuc. Galoc tecenec oc moae gêŋ amboac tonec ênac amac ɻawae gebe lêtôm tokaintokaiŋ êkêŋ wapac amac têlageŋ acgom

⁷ e Anôtô ɻensaŋ amacnêm akêŋ gêwiŋ tau gebe ɻanô. Namalac sêsaŋ gold, taŋ kêtôm gebe oc ɻenaŋa naŋ, ɻa ja. Ma amacnêm akêŋ gêwiŋ, taŋ kêlêlêc gold tonanŋ su naŋ, oc têtäp saé sa amboac tonanŋ, gebe êwaka tau sa gebe gêŋ ɻanô teŋ. Ma êndêŋ taŋ Jesu Kilisi eoc tau lasêŋa, amac atap lambiŋ to ɻawasi to waem sa.

8 Nac tau tonaj amac alic ej atom, mago tēmtac gēwiŋ ej. Amac matemanô kēpi ej galoc atom, mago akēj gēwiŋgej e atu samuc ej totēmtac ɻajam ma totēmtac wapigej naŋ. ɻamalac sêwa biŋ tonaj ɻa jakētôm atom.

9 Amac atu samuc gebe atap nêm akēj gēwiŋ ɻajanô sa. ɻanô tau moasinj ênam katôm kêsija.

10 Moasinj tau tonaj propete sêsôm to sêkip ɻam sa ma seoc moasinj ênam amac kêsija, taŋ amac atap sa naŋ lasê.

11 Kilisiné ɻalau, taŋ gêmoa ɻesêacnêŋ ɻalêlôm naŋ, geoc lasê gebe Kilisi êôc ɻandaŋ e su acgom, go êmoa tonjawasigej. ɻesêac sebe sêkip biŋ tonaj ɻanoc sa gebe êmêŋ êndêŋ ondoc ma êmêŋ amboac ondoc.

12 Anôtô geoc lasê gêdêŋ propete tonaj gebe biŋ tonaj ênam ɻesêac tauŋ sa atom, ênam amac sa. Lau taŋ sêsôm ɻawae ɻajam gêdêŋ amac sêsôm biŋ, taŋ propete sêwa sa naŋ, lasê gêdêŋ amac. Ma ɻalau Dabuŋ, taŋ Anôtô kêsakiŋ anja undambê gêmêŋ naŋ, kêpuc ɻesêac tōŋ. ɻawae tonaj anja lauŋ têtu kêkâkêka ɻanô gebe sêjala sêwiŋ.

Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lêŋ dabuŋ

13 Amboac tonaj amansaŋ nêm kauc ɻajaŋa êsa ma nêm ɻalêlôm tekwem sakigej, ec akêj matem moasinj, taŋ Jesu Kilisi eoc tau lasê ma êkêj êndêŋ amac naŋ.

14 Atôm Anôtônê ɻapalê taŋjem wamuŋa, ma têmtac ɻakalac, taŋ kêkac amac gêdêŋ taŋ nêm kauc kêsa atomgej naŋ, ênam gôliŋ amac êtiŋ atom.

15 Atôm ɻac dabuŋ tau, taŋ kêkalem amac naŋ, ma asêlêŋ to asa nêm lêŋ samob atôm lau dabuŋgej,

16 gebe teto biŋ gec gebe "Amac atu lêu dabuŋ, gebe aê tauc dabuŋ."

17 Amac embe awem ênac Anôtô, taŋ êmêtôc ɻamalac êndêŋ-êndêŋgej atôm nêŋ koleŋgej ma êpuc opeŋ ɻac teŋ atom naŋ, ma embe asam ej gebe Tamemi, go asa nêm lêŋ toatêc eŋgej êtôm têm amoam gamêŋ jaba tonecja.

18 Amac alicgac gebe awa, taŋ ê su amboac gold to silber naŋ, kêsi amac su anja lêŋ sec, taŋ gelom amac anja abeminêŋ naŋ, ma mêŋamoa nêm lêtêgeŋ nec atom.

19 Kilisiné dec kêtô awa ɻanô tau, tec kêsi amac su. Ej kêtôm domba ɻabiŋmê to ɻajamanô teŋ,

20 Anôtô kêjaliŋ ej sa gêdêŋ taŋ kêkêŋ undambê to nom atomgej naŋ, tec kêkêŋ ej mêmekûtu awê gêdêŋ têm ɻamuŋa tonec kêtô amacra.

21 Ej kêkêŋ amac akêj gêwiŋ Anôtô, taŋ gêju ej sa anja ɻacmatenêŋ ma kêkêŋ ɻawasi gêdêŋ ej naŋ. Amboac tonaj amac akêj gêwiŋ to akêj matem apeŋ Anôtôgej.

22 Amac taŋjem wamu biŋjanô, tec gêgôm amac katôm ɻawa kêsa ma gêgôm amac têmtac gêwiŋ lasitêwai ɻanôgej. Amboac tonaj akêj têmtac gêwiŋ elom tau tonêm ɻalêlôm samucgej.

23 Amac atu wakuc ɻam kêsêp ɻawê, taŋ ênaŋa naŋ atom, kêsêp ɻawê, taŋ ênêc ɻapanj. ɻawê tau Anôtônê biŋ mata jali, taŋ ênêc tengej naŋ,

24 gebe

"ɻamalac samob têtôm gêgwaŋ,
ma nêŋ ɻawasi samob kêtôm gêgwaŋ ɻaola.
Gêgwaŋ kêmeliŋ,
ma ɻaola kêsêlô."

25 Mago Apômtaunê biŋ oc ênêc tengej."

Ma biŋ tau tonaq ɳawae ɳajam, naŋ sêṣôm gêdêŋ amac.

2

Poc mata jali to lau dabuŋ

¹ Amboac tonaq akwalec nêm biŋ sec totau-totau to biŋdansan samob ma ajam biŋ auc to têmtac sec ma biŋ gêga samob su.

² Atôm ɳapalê dedec, taŋ têtəŋ su naŋ, ma ataŋ su ɳanô mêtê ɳawa tau, gebe atôp atu kapôēŋ e atap moasiŋ ênam amac kêsiŋ sa.

³ Amac asaâe sugac gebe Apômtau eŋ ɳajam.

⁴ Amac andêŋ poc mata jali, Apômtau tau, ana. ɳamalac têtîŋ eŋ siŋ su, mago Anôtô kêjalin eŋ sa ma gêlic eŋ amboac poc awamata ɳanô teŋ.

⁵ Ma Anôtô êkwê amac sa amboac poc mateŋ jali atu ɳalau Dabuŋ nê andu to atu dabuŋwaga dabuŋ, gebe akêŋ da ɳalêlômja, taŋ ênac Anôtô mataanô ɳajam êtu Jesu Kilisiŋ,

⁶ êtôm teto gêc gebe

“Alic acgom, aê kajalin poc awamata ɳanô teŋ sa kêtô poc kêclêsunja ma kasuŋ kékô Sion.

Nac taŋ kékêŋ gawiŋ eŋ naŋ, oc ênaŋa atom.”

⁷ Poc tau tonaq kêtô amac akêŋ-gêwiŋ-waga nêm awamata ɳanô. Mago êndêŋ êsêac, taŋ sêkêŋ gêwiŋ atom naŋ,

“poc taŋ lau-sêkwêwaga sêbalin siŋ naŋ, kêtô poc kêc̄lsunja,”

⁸ ma

“kêtô poc sêndiŋ eŋkaiŋ êpiŋa
to poctêna êngôm lau têntac êmbôli aucŋa.”

Êsêac taŋ sêkêŋ gêwiŋ Anôtônê biŋ atom naŋ, dêdiŋ eŋkaiŋ kêpi poc kêtôm Anôtô kêmasaŋ ɳabiŋ kwanaŋgen.

⁹ Mago amac atu gôlôac, taŋ Anôtô kêjalin sa naŋ. Amac atu kiŋnê dabuŋwaga to lau dabuŋ m teŋ. Amac atu Anôtônê lau solop, tec asôm Nac, taŋ kékalem amac aŋga ɳakesec adêŋ ênê ɳawê kaiŋ teŋ aja naŋ, nê gêntalô ɳawae lasê.

¹⁰ Gêmunjen atu Anôtônê lau atom, mago galoc atu ênê lau. Gêmunjen amac atap Anôtônê taê walô sa atom, mago galoc eŋ taê walô amac.

Tasa lêŋ êtôm Anôtônê sakîŋwaga

¹¹ O lauau, aê jalêŋ biŋ amac, taŋ amoá amboac lau waba to lau jaba naŋ, êngaminj taôm êndêŋ têmtac ɳakalac, taŋ gêjac siŋ gebe enseŋ katôm su naŋ.

¹² Asa nêm lêŋ amoá lau samuc ɳalêlôm tolanjômnêm sawagen. Go êsêac, taŋ sêŋgôlin biŋ êpi amac gebe agôm secŋa naŋ, sêsalâ amacnêm kolen ɳajam ma sêlambij Anôtô êndêŋ bôc eŋ êô lasêŋa.

¹³ Asô ɳamalacnêŋ ɳagôlin samob ɳalabu êtu Apômtauŋa. Asô kiŋ, taŋ kêtô ɳatau ɳamatana naŋ ɳalabu,

¹⁴ to asô gôlinwaga, taŋ eŋ kêsakinj êsêac gebe sêkêŋ ɳagêjô êndêŋ lau, taŋ sêgôm sec to sêlambij lau, taŋ sêjam kôm ɳajam naŋ, ɳalabu amboac tonanjeŋ.

¹⁵ Gebe Anôtô taê gêjam biŋ amboac tonec gebe amac anam kôm ɳajam gebe êmbaob lau meloc, taŋ sêjam kauc biŋ naŋ, aweŋ auc.

¹⁶ Asa lêŋ tau amboac lau, taŋ Kilisi kêgaboac Êsêac su naŋ. Mago kêgaboac amac su ɳamoasiŋ êtu sec ɳasabaŋ atom. Atu Anôtônê sakîŋwaga.

17 Atôc lau samob sa ma têmtac ôwiŋ gôlôac, taŋ têtu nêm lasitêwai naŋ. Atêc Anôtô ma atoc kin sa.

Kilisi gêōc ḷandaŋ êtu ḷadôjndôj êndeŋ aēac

18 Amac sakinwaga asô nêm ḷataui ḷalabu to atoc êsêac sa. Asô ḷataui ḷajam to wapôm tauŋgenj ḷalabu atom, asô ḷataui keso ḷalabu êwiŋ.

19 Nac tenj embe nê ḷalêlôm êsap Anôtô tôj ma êōc wapac êtu biŋ tagenj tonanŋja, naŋ Anôtô oc ênam meç enj.

20 Embe têtap amac to aôc wapac êtu agôm secŋa, naŋ oc êkêj amac waem amboac ondoc. Mago embe sêkêj ḷandaŋ êndêj amac to aôc wapac êtu agôm ḷajamŋa, naŋgo Anôtô ênam meç amac.

21 Kêtu biŋ tonanŋja tec Anôtô kékalem amac, gebe Kilisi gêōc ḷandaŋ kêtum acnacna. Enj kêtum ḷadôjndôj gêdêj amac gebe apuc en waŋa.

22 Enj gêgôm sec teŋ atom ma têtap biŋdansaŋ teŋ sa kêsa enj awasunj atom.

23 Êsêac sêbu enj, ma enj gêbu ûsêac ḷagêjô atom. Sêkêj enj gêōc ḷandaŋ, mago enj kékôtêj lêma gêdêj ûsêac atom. Enj gêliŋ nê biŋ samob su gêdêj ḷac, taŋ êmêtôc biŋ ḷajêŋŋja naŋgeŋ gêja.

24 Aêacnêj sec kêpi enj tau ôli ma enj kékôc sec tau sa kêpi ka gêja, gebe tatu mêtê êndêj sec, ma mateŋ jali êsa êndêj biŋgêdêj. Ênê sêm ḷamala gêgôm amac ḷajam kêsa.

25 Gêmüŋgenj amac amoia amboac domba sêbôm, mago galoc Anôtô gêjam amac ôkwi adêŋ ḷacgejob, taŋ gejob amac katôm naŋ aja.

3

Lauo to ḷac nêj biŋ

1 Amac lauo asô nêm ḷaci ḷalabu amboac tonanŋgenj. ḷacwaga ḷagêdô embe sêkêj êwiŋ Anôtônenê biŋ atom, go lauo sêsôm biŋ teŋ atom, nêj Iêŋgenj êngom ḷacwaga sênam tauŋ ôkwi,

2 gebe ḷacwaga sêlic amac asa nêm lêŋ gêdêj to atêc Anôtôgenj, ec sêndanŋguc.

3 Anam gêlôj taôm ḷa gêŋ dêmôjêja amboac môkêmlauŋ ḷapoactalô tokaiŋtokaiŋ ma anôŋ gold ḷawasi to asô ḷakwê ḷajam-ŋajam nec atom.

4 Anam gêlôj taôm ḷa gêŋ ḷalêlômŋa, taŋ ê su atom naŋ. Gêŋ tau tonec gebe amoia tonêm ḷalêlôm malô to ḷajêŋŋ gebe gêŋ tonanj ḷai Anôtô gêlic amboac awamata ḷanô.

5 Andanŋgenj lauo dabunj, taŋ sêkêj mateŋ Anôtô naŋ, sêjam gêlôj tauŋ ḷa awamata tonanj, ma sêsô nêj ḷaci ḷalabu ḷaperep.

6 Sara kêtôm tonanj. Enj tarja waru Abraham ma kêsam enj gebe Noc apômtau. Amac embe aŋgôm gêŋ ḷajam to atêc gêŋ teŋ atom, go atu Sara latuio.

7 Amac ḷacwaga amboac tonanj. Awiŋ nêm lauo tokaucgeŋ, gebe êsêac ôliŋwalô kêtôm amac atom. Atoc êsêac sageŋ gebe êsêac sêwê kaiŋ moasiŋ daŋgôj mateŋ jaliŋa amboac tonanj. Aŋgôm geŋ tau gebe gêŋ teŋ êkô amacnêm meç auc atom.

Daōc ḷandaŋ êtu biŋgêdeŋŋja

8 Aê jakatoŋ noc biŋ sa amboac tonec gebe Amac samob nêm biŋ elom tau ḷajam. Aôc gêŋwapac awiŋ taôm, têmtac êwiŋ lasitêwai to atoc taôm sa atom, êkônij taômgenj.

⁹ Akēj sec êjô sec atom ma biŋ alôb-alôb êjô biŋ alôb-alôb atom, akēj mecgeŋ êjô. Taêm ênam gebe Anôtô kêkalem amac gebe awê kain̄ mec êtu nêm gêŋlênsêm.

Gebe teto gêc gebe

¹⁰ “Nac taŋ têtac gêwiŋ gebe êmoa mata jali
ma gebe êmoa ŋajamgeŋ naŋ,
ejop imbêla êndêŋ biŋ sec
to gêdôolic êndêŋ biŋdansaŋ.

¹¹ Ej ênac jaē sec to êngôm gêŋ ŋajam.
En̄ ensom biŋmalô ma êndaŋguc e naê tōŋ,

¹² gebe Apômtau mata kêsap lau gêdêŋ
ma kêkêŋ taŋa nêŋ mec.

Mago Apômtau laŋô gelo lau, taŋ sêgôm sec naŋ.”

¹³ Embe an̄gôm ŋajam atu dôbgeŋ, ma asa oc êngôm amac atu sec.

¹⁴ Embe aôc gêŋwapac êtu adaguc bin̄ gêdêŋja, go aê aoc êôc amac.
Nâmalacnêŋ biŋ êtakê to êlênsôŋ amac atom.

¹⁵ Atôc Kilisi sa an̄ga nêm ŋalêlôm ma akēj ej êtu nêm Apômtau. Amansaŋ taôm ŋapaj e lau teŋ embe teteŋ amac gebe awa biŋ, taŋ akēj matem gêc nêm ŋalêlôm naŋ sa, naŋgo gaôgeŋ asôm lasê êndêŋ êsêac.

¹⁶ An̄gôm totêmtac malô ma ajop taômgeŋ, gebe nêm ŋalêlôm ŋajam, ec êngôm êsêac, taŋ sêgôliŋ biŋ kêpi amac to sêbu amac, taŋ asa Kilisinê lêŋ ŋajam naŋ majeŋ.

¹⁷ Anôtô embe taê ênam gebe aôc ŋandaŋ êtu agôm ŋajamha naŋ, oc ŋajam êlêlêc aôc ŋandaŋ êtu agôm secŋa su.

¹⁸ Kilisi amboac tonan̄. Ej gêmac êndu kêtu dim tagen̄ kêtu aêacnêŋ secŋa.
Nac gêdêŋ gêjô aêac lau gêdêŋmê su, gebe êwê aêac dandêŋ Anôtô tana. Êsêac sêjac ej ôligeŋ êndu, mago Nalau kêkêŋ ej mata jali kêsa.

¹⁹ Ma toNalaugen̄ gêja gêjam mêtê ŋalau, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô naŋ.

²⁰ Gêdêŋ andan̄geŋ êsêac sêkêŋ gêwiŋ Anôtônê biŋ atom. Anôtô kêsaê êsêac to gê êsêacnêŋ biŋ tōŋ gêdêŋ taŋ Noa gêšô wan̄ gêmoa naŋ. Wan̄ tonan̄ gêjam lau 8geŋ sa selom bu kêsuŋ ŋatêna.

²¹ Bu tonan̄ kêtu busan̄gu, taŋ galoc gêjam amac kêsi naŋ ŋadôjôdôj. Busan̄gu tau êkwasiŋ ŋatêmu ōlinjña su atom, mago êtu môēc enden̄ Anôtô gebe êmansaŋ ŋalêlôm ŋawa êsa êtu Jesu Kilisi gêdi saŋa.

²² Ej kêpi undambê gêja jagêŋgôj Anôtônê anôrja, ma an̄jela to ŋaclai ma ŋactêkwa sêšô ej ŋalabu.

4

Tanam tauŋ ôkwi ma tasa lêŋ wakuc

¹ Kilisi gêôc ŋandaŋ kêpi tau ôli. Amboac tonan̄ amansaŋ taôm e nêm ŋalêlôm êtôm ênê acgom, gebe nac, taŋ gêôc ŋandaŋ kêpi tau ôli naŋ, sec kêlêwaj ej.

² Tec ŋamalacnêŋ têntac ŋakalac ênam gôliŋ amac êndêŋ têm amoam nomnja êtiām atom, Anôtônê biŋgeŋ ênam gôliŋ amac.

³ Gêdêŋ têm, taŋ gêjaŋa su naŋ, amac agôm lau samuc nêŋ biŋ kêtu tōŋ, tec kêtômgac. Amac asa nêm lêŋ mockaiŋja to mockaiŋja ma amoam totêmtac ŋakalac. Gêŋ kêjaŋiŋ amac ma aen̄ lasam to anôm anaboa aŋgôŋ awiŋ taôm to ajam sakin̄ gêdêŋ gwam aseŋ Anôtônê biŋsu su.

4 Ma galoc asêlêj awiŋ lau samuc ma asa nêj lêj wauc-waucgeŋja kêtiam atom, tec sêlic sec ma sêšom biŋ alôb-alôb kêpi amac.

5 Mago êsêac oc sêwa nêj biŋ sa êndêj ɻac, taŋ kêmasaŋ tau su gebe êmêtôc mateŋ jali to ɻacmatê nêj biŋ naŋ.

6 Kêtu biŋ amboac tonanŋa eŋ kêsôm ɻawae ɻajam lasê gêdêj ɻacmatê gebe êsêac têtap mêtôc sa kêtôm ɻamalac têtap sa, mago ɻalau sêmoa mateŋ jali kêtôm Anôtôk gêmoa mata jali.

7 Gêj samob ɻatêku êsuŋa ɻanoč kêdabiŋgac. Amboac tonanŋa taêm ênam taôm ma ateŋ nêm meč totekwem sakigeŋ.

8 Tonec tec tasôm êtu ɻamata gebe akêj têmtac gêwiŋ elom tau ɻanôgeŋ gebe têntac gêwiŋ êngênduc sec samob auc.

9 Aŋgôm ja lau atu môsi atom.

10 Anam sakiŋ taôm êndêj-êndêŋgeŋ êtôm moasiŋ, taŋ akôc naŋ, ma atu Anôtônê moasiŋ tokaiŋ-tokaiŋ ɻagejobwaga ɻajam.

11 Nac teŋ embe ênam mêtê, naŋ êsôm êtôm Anôtônê biŋgeŋ. Teŋ embe ênam sakiŋ, naŋ ênam êtôm ɻaclai, taŋ Anôtôk kêkêj gêdêj en naŋ. Aŋgôm gêj samob tonanŋa gebe Anôtônê ɻawasi êsa êtu Jesu Kilisiŋa. ɻawasi to ɻajaŋa êndêj en teŋgeŋ ma teŋgeŋ. Biŋjanô.

Daôc ɻandaŋ tatôm Kilisine lau

12 O lauace, alic ɻandaŋ, taŋ kêlêtôm amac gêmoa naŋ, amboac gêj kain teŋ, taŋ kêtap amac sa naŋ atom.

13 Têmtac ɻajam êsa gebe awê kaiŋ Kilisinê ɻandaŋ awiŋ. Ma êndêj noc eŋ eoc nê ɻawasi ɻasêja naŋ, amac oc atu samuc totêmtac ɻajamgeŋ.

14 Embe sêmbu amac êtu Kilisinê ɻaŋeŋa, oc aoc êôc amac, gebe Anôtônê ɻalau ɻawasi wacêpi amac.

15 Amacnêm teŋ êôc ɻandaŋ amboac ɻac, taŋ gêjac ɻamalac êndu me gêjam geŋgeŋ gêj me gêgôm sec me kêgabec launenj kôm palin-palingeŋ naŋ atom.

16 Mago amac embe aôc ɻandaŋ atôm Kilisinê lau, naŋ majem atom. Alambin Anôtô gebe kêkêj amac awê kaiŋ ɻaŋeŋa tonanŋa.

17 Noc kêdabiŋ gebe Anôtô êmêtôc biŋ ênac m aŋga en tau nê gôlôac. Embe êngôm êndêj aêac amboac tonanŋa, ma êsêac, taŋ tanenjpec gêdêj Anôtônê ɻawae ɻajam naŋ, oc êngôm êsêac amboac ondocgeŋ.

18 “Anôtô embe ênam lau gêdêj kêsi, oc ɻalêj ɻawapac, ma lau geo to lau sec oc amboac ondoc.”

19 Amboac taŋ êsêac, taŋ sêôc ɻandaŋ kêtôm Anôtô taê gêjam naŋ, sêsa nêj lêj ɻajam to sêšakiŋ katuŋ êndêj ɻac ɻaŋeŋa, taŋ kêkêj gêj samob naŋ.

5

Tajop Anôtônê domba

1 Aê jalêj biŋ laumata, taŋ sêmoa amac ɻalêlôm naŋ. Aê laumata teŋ katôm amac ma galic Kilisi gêôc ɻandaŋ ma oc jawê kaiŋ ɻawasi, taŋ mêtêtu awê êtu ɻamu naŋ.

2 Ajop Anôtônê domba ɻatonj, taŋ kêkêj gêdêj amac naŋ, ma ajop êtu sêkac amacna atom. Taôm aŋgôm anac ɻawae êtôm Anôtônê biŋ. Aŋgôm êtu awa geona atom, aŋgôm êtu nêm sakiŋ topalégeŋja.

3 Ajop êsêac, taŋ sêšêp amac lemem naŋ amboac gôlinjwaga, taŋ sêkônij nêj gôlôac naŋ atom. Atu ɻadôndôj ɻajam êndêj nêm domba ɻatonj.

⁴ Ma gejobsêga tau embe êô lasê, go amac akôc ɻawasi ɻasunsuŋ, tanj ênaŋa atom naŋ.

⁵ Amac lau wakuc amboac tonaj. Asô lau ɻanô ɻalabu. Amac samob akônij taôm to anam sakin taôm êndêŋ-êndêŋgeŋ, êtôm teto gêc gebe “Anôtô êkô lau, tanj tetoc tauŋ sa naŋ auc, ma êkêŋ moasiŋ êndêŋ êsêac, tanj sêkônij tauŋ naŋ.”

⁶ Amboac tonaj akônij taôm asô Anôtônê lêma ɻajaŋa ɻalabugeŋ, ec etoc amac sa êndêŋ ɻanoc.

⁷ Gêrwapac samob, tanj kékônij amac naŋ, apô êpi ej êna, gebe ej gejob amac.

⁸ Tekwem saki ma anam jaligeŋ, gebe amacnêm ɻacio Sadaŋ kêsêlêŋ kêteŋ-kêteŋ amboac lewe ma gesom nê gêŋ gebe êndaŋgôŋ.

⁹ Aŋgamiŋ taôm êndêŋ ej ma akêŋ êwiŋ ɻajaŋa. Ma ajala gebe amacnêm lasitewai, tanj sêmoa nom ɻagamêŋ samob naŋ, sêōc ɻandaŋ tau tonaj têtôm amac.

¹⁰ Moasiŋ samob ɻatau Anôtô, tanj gêbiŋ amac to Kilisi tôŋ naŋ, kékalem amac gebe akôc ênê ɻawasi teŋgeŋja. Oc akôc ɻandaŋ têlageŋ ma ej tau mêmêŋac dabij amac to êpuc amac tôŋ, ma êkêŋ ɻaclai êndêŋ amac to ênsuŋ amac sa akô ɻajaŋa.

¹¹ ɻajaŋa êndêŋ ej endenj tôŋgeŋ. Biŋjanô.

Peteře gêjac mata nê biŋ

¹² Aê kato papia dambê tonaj gêdêŋ amac ma lasic Silwana, tanj galic ej amboac ɻac ɻanjêŋ naŋ, gêjam aê sa. Aê galêŋ biŋ to gawa sa gêdêŋ amac gebe Anôtônê moasiŋ ɻanô tau tonec. Akô ɻajaŋa akô moasiŋ tau ɻalêlôm.

¹³ Gôlôac dabuŋ anja Babel, tanj Anôtô kêjalinj êsêac sa sêwiŋ naŋ, awen gêjac amac, ma latuc Marka amboac tonanjeŋ.

¹⁴ Aê moalêc taôm to akôc taôm sa totêmtac êwiŋgeŋ.

Biŋmalô êndêŋ amac samob, tanj Kilisi gêbiŋ amac tôŋ naŋ êwac.

PETERENÊ papia kêtua luagêcna

Peterenê papia kêtua luagêcna nec gêjac lau buña ñamataña ñagêdô tapaôngej ñawae. Lau-mêtê-geowaga jasêeli-sêsêli gôlôac Asia Saunja, tec Petere keto papia tonec gebe êmbôc êsêac auc, ec nêñ mêtê ôlij ñakalacna êlainj tau amboac secgej. Lau buña sénac jao tauñ êndêñ lêtôm amboac tonanj ñalêñ tonec gebe sénac dabij nêñ kauc e sêjala Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi êpi ñanôgej, tec Petere gebe êsêac sêkêñ tannej êndêñ lau, tañ tauñ mateñanô sêlic Jesu ma tauñ tanjeñsuñ sêñjô ej kêsôm biñ to kêdôj êsêac nañ, sénac ñawaagej. Petere gesen lau, tañ sêñom sebe Kilisi êmu êmêj êtiam atom nañ, ñajañagej. Kilisi gêmu gêmêj su atom tagen nec ñam kêsêp Anôtô gê biñ tôjgej “gebe lau teñ sênaña atom, gebe samob sêkac tauñ su aنجa nêñ sec acgommañ.”

Nadênañ

1. Petere gêjac m papia tau 1:1-2
2. Anôtône kalem gêdêñ lau buña 1:3-21
3. Mêtê-geowaga têdôj mêtê dansañ 2:1-22
4. Kilisi êmu êmêj êtu ñamuña 3:1-18

Petere awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê sakinqwaga to aposolo aê, Simon Petere, ñoc biñ êndêñ amac, tañ aêacnêj Anôtô agêc kêsiwaga Jesu Kilisi nêñ biñgêdêñ kêkêj amac akêj gêwiñ ñanô atôm aêac.

² Ajala Anôtô agêc aêacnêj Apômtau Jesu êtu tôj e moasiñ to biñmalô ênam sêga aنجa amacna.

Anôtô kêkalem aêac to kêjaliñ aêac sa

³ Anôtône ñaclai kêkêñ gêj samob, tañ kêpuc aêac tôj tamoa mateñ jali to tasa Anôtône lêñ nañ, gêdêñ aêacgac. Kêkêñ gêj tau kêtua tajala ñac, tañ kêkalem aêac tawê kaiñ ênê ñawasi to lêñ ñaňeñ nañja.

⁴ Ej gêgôm amboac tonanj, tec gêjac mata gêj ñanô mataêjam to kapôñj-kapôñj gêdêñ aêac. Ej gêjac mata gêj tonanj gebe amac awê kaiñ ñanô aنجa Anôtô tau nê ma awê nom tonec ñaňaclai sa. Ñaclai enseñ amac suña tonanj ñam kêsêp ñamalacnêj têntac ñakalacna.

⁵ Amboac tonanj ôlim palêgej gebe nêm akêj gêwiñ ênam ñanô lêñ ñaňeñ. Lêñ ñaňeñ êkêñ kauc ajala gêjna.

⁶ Kauc ajala gêjna êkêñ amac atu mêtê taôm ñapep. Atu mêtê taôm ñapep êkêñ amac aôc gêjwapac totêmtac êpa sugej. Aôc gêjwapac totêmtac kêpa sugej êkêñ amac asa Anôtône lêñ.

⁷ Asa Anôtône lêñ êkêñ amac têmtac êwîñ lasitêwai. Têmtac gêwiñ lasitêwai êkêñ amac têmtac êwîñ ñanô tau.

⁸ Gêj ñanô tau tonanj embe ênêc amacna e ênam amac auc, go êkêli amac, ec ôlim palê ñsa to anam ñanô ajala aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi.

⁹ Ma ñac, nañ êtâp gêj tau tonanj sa atom, ej matañanô kêtua wao, tec gelic gêj gêja balinj atom ma kêlinj Anôtô kêkwasiñ ênê sec lañgwa su gêjaña nañ siñ.

¹⁰ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac to kêjaliñ amac sa, tec ôlim palêgej gebe awaka Anôtône moasiñ tau sa. Embe aنجôm amboac tonanj, go ambeñ anaña atomanô,

11 ma Anôtô êkêj amac asô aêacnêj Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisi nê gamêj teñgeñja ana.

12 Amac ajala biñjanô, ma biñjanô tau gêjam amac auc akô ñajaña, mago gabe jañi biñ tau sa anga amacnêm ñalêlôm gebe taêm ênam ñapañ.

13 Jañi biñ tau sa anga amacnêm nec gêjac aê ñawae êtôm ñoc têm jamoa bec tonec ñalêlômja.

14 Aê kajalagac gebe saungeñ, go sêmbuc ñoc bec tonec sa êtôm aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi tau geoc lasê gêdêj aê.

15 Amboac tonaj tec jawaka ñalêj teñ sa e êndêj têm jawi nom tonec siñ su nañ, biñ tonaj ñai êôj sa anga nêm ñalêlôm ñapañ.

Kilisinê ñawasi, tanj propete seoc lasê nay

16 Gêdêj tañ asôm aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê ñaclai to êmu êmêj ñawae lasê gêdêj amac nañ, aêac ajac sêboaco, tañ ñamalac sêga tokaucgeñ nañ atom. Aêac tauñ mateñanô alic ênê ñawasi towae, tec asôm lasê.

17 Aêac alic gebe en Tama Anôtô kêkêj wae to ñawasi gêdêj en ma ñawasi ñatau awa amboac tonec gêdêj en gebe “Aêñoc Latuc, tañ têtac gêwiñ en ma galic en ñajam nañ tonec.”

18 Awa tecenaj aêac anjô kêsap anga undambê gêmêj gêdêj tanj amo a lôc dabuñ awiñ en nañ.

19 Amboac tonaj aêac akêj gêwiñ propetenêj biñ kêlêlêc. Ma amac embe akôc biñ tau sa, oc ñajam amboac tonaj, gebe biñ tau kêtôm dawenj kêpô gamêj ñakesec e êu bôj acgom, go utitêna mêtêpi anja nêm ñalêlôm.

20 Ajala biñ tonec êtu ñamata acgom, gebe ñac teñ kêtôm gebe êwa propetenêj biñ, tanj teto gêc nañ, sa ña tau nê kauc atom,

21 gebe ñamalac teñ nê ñalêlôm kêkac en tec geoc biñ teñ lasê nec atom. Ñalau Dabuñ gêôc ñamalac, go sêñom biñ lasê kêtôm Anôtô gêsuñ.

2

Propete dansan

1 Gêmuñgeñ propete dansanj dêdi anja lau Israel ñalêlôm. Ma kêdôñwaga dansanj oc mêtôñsesa anja amac ñalêlôm amboac tonaj. Ësêac oc sêndôj mêtê geo, tanj enseñ ñamalac su nañ, ma sênsa Ñatau, tañ gêjam ôli ësêac su nañ auc. Ësêac sêkic tauñ nêj biñ ma sênaña sebeñ.

2 Ma lau taësam sêsañ ësêacnêj lêj kêli olij ñakalacnja tôj, ma kêtu tonanja lau sêñom biñ alôb-alôb êpi biñjanô ñalêj.

3 Ësêac mateñj katu gêj ñawaô, tec têtulu amacnêm awa ña nêj biñdansañ. Ësêacnêj mêtôñwaga mata gêdiñ ësêac ñapep wanêcgeñ ma nêj ñac enseñ ësêac suña gêjac tuluc atom.

4 Anôtô taê labu anjela, tanj sêgôm sec nañ atom. Enj kêtij ësêac sêsep lamboam ñagêsuñbôm ñakesec sêja ma gêsô ësêac tôj sêmoa e êndêj bêc mêtôñcja.

5 Enj taê labu nom langwa atom, kêkêj bu kêsuñ ñatêna gesenj nom ñalau, tanj sêñom Anôtô siñ nañ su. Noa tanj kêsôm biñgêdêj lasê to nê lau 7 tauñgeñ tec Anôtô gêjam jaom ësêac.

6 Ma Anôtô kêmêtôc malac Sodom to Gomora gebe sênaña, tec kêkêj ja genj ësêac su sênaña. Enj kêkêj dôj tonaj gebe êkêj puc lau, tanj oc sêwi Anôtô siñ êtu ñamu nañ.

7 En gêjam ñac gêdêñ Lot kësi. Lot tau gêmoa tonê ñalêlôm ñawapacgeñ kêtû lau alôb-alôb tonaj nêñ lêj mockainja.

8 Nac gêdêñ tonaj gêngôj êsêac ñalêlôm ma gêlic to gêjô nêñ biñ geo kêtôm bêc to bêc ma gejoñ ênê ñalêlôm gêdêñ e gêmoa jageo.

9 Apômtau kêjala ênam lau-sêkêj-gêwiñwaga kësi anja lêtôm ñalêj ma kêjala êkônij lau sec tôj e têtap ñagêjô sa êndêñ bêc mêtôcñha ñalêj amboac tonanjeñ.

10 Ñagêjô tonaj êtap êsêac, tañ têntac ñakalac kêkac êsêac e sêsa lêj môrja ma sêli biñ sa kêpi Apômtaunê gôliñ nañ, sa êlêlêc su.

Êsêac lau ñaclai sec to tetoc tauñ sa ma têtêc lau ñawasi ôja atom, sêôm biñ alôb-alôb kêpi êsêac gêwiñ.

11 Ajela tonaj nêñ ñajanja to ñaclai kêlêlêc lau tonaj nêñ su, mago anjela sêpuc boa êsêac to sêkêj êsêac têtap Apômtaunê mêtôc sa atom.

12 Lau tonaj nêñ kauc masi têtôm bôc, tañ têna kêsu gebe ñamalac sêlô êsêac tôj to sênguñ êsêac êndu. Lau tonaj sêôm biñ alôb-alôb kêpi gêj, tañ sêjam kauc nañ. Êsêac oc sênaña têtôm bôc tau.

13 Êsêac têtap ñandañ sa êjô nêñ geo, tañ sêgôm gêdêñ lau nañ. Êsêac sêjam kauc gebe sêniñ lasam to sêñôm anaboa êndêñ ocsalô êtu têntac ñajam ñam. Êsêac gêj ñatêmui to gêj sec. Embe sêniñ gêj sêngôj sêwiñ amac, go sêngôm nêñ sec sêñac ñawaegêj.

14 Êsêac mateñ dañgucboa ma sêgôm sec gedeñ tôjgeñ. Êsêac sêwa lip lau palê-palê ma têdôj nêñ ñalêlôm e sêjala lêj mateñ katu gêjja kêtû tôj. Anôtô kêpuc boa êsêac sugac.

15 Êsêac sêwi lêj ñajanjêñ siñ ma sêô sic sêsa Bosoro latu Balam, tañ têtac gêwiñ nê geo ñaôli nañ, nê lêj.

16 Balém kësa lêj tonaj e Anôtô kêmêtôc eñ kêtû nê kesoña. Bôc wabaña awamê kêsôm biñ lasê gêjam ñamalac awa e kékô propetenê lêj meloc auc.

17 Lau tonaj ñai têtôm bumata, tañ kêpa nañ, me têtôm tao, tañ mu gêbuc ma kêdaba su nañ. Anôtô kêmasañ gêsuñbôm ñakesec kêtû êsêacña.

18 Êsêac sêôm biñ lanem-lanem to biñ agwa-agwa ma sêwa nêñ lêj kêli ôliñ ñakalacñha kêtû lip, gebe ênac lau, tañ sêkac tauñ su ñasawa dambêgeñ anja lau, tañ sêsa lêj keso nañ.

19 Lau-sêwalipwaga sêjac mata lêj sêngamboac ñamalac su sêmoa nêñ Iêtêgeñja, mago êsêac tauñ têtu ñaclai enseñ ñamalac suña ñasakinjwaga, gebe gêj, tañ kêku ñamalac tulu nañ, ñamalac têtu gêj tau ñasakinjwaga.

20 Lau ten embe sêkac tauñ su anja nom ñagêj môrja êtu sêjala aêacnêj Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisinja, mago gêj tau embe êlênsôj êsêac êtiäm e êku êsêac tulu, oc têtu sec êlêtêc gêmuñja su.

21 Ijoc êsêacmêj, sêjala biñgêdêñ ñalêj atommañ. Amboac ondoc sêjala su, mago sêjam dêmôdêñ biñsu dabun, tañ sêkêñ gêdêñ êsêac nañ kêtiam.

22 Biñgôlin tonec ñanô kësa kêpi êsêac gebe

“Kêam señ gêj, tañ sêluc siñ nañ kêtiam.”

Ma teñ gebe

“Bôcanô tañ gêlin bu su nañ, jagêjac wandob kêtiam.”

¹ O lauace, papia tonec kêtû papia kêtû luagêcña, tañ kato gêdêj amac nañ. Aê kato papia luagêc tau gebe jaôj biñ ñawa samob sa anga nêm ñjalêlôm gebe taêm ênam.

² Aê gabe jaôj biñ, tan propete dabuñ sêsôm wanêcgeñ su to Apômtau to kësiwaga nê biñsu, tañ amacnêm aposolo sêsôm nañ, sa anga nêm ñjalêlôm gebe taêm ênam êtiam.

³ Ajala biñ tonec êtu ñamata acgom, gebe êndêj têm nañ mêmêsa lau ñagêdô, tañ sêsa nêj lêj êtôm ôliñ ñakalac kêkac êsêac nañ, oc mêmjsêô lasê ma sêsu amac susu

⁴ ma sêsêm gebe “Enj gêjac mata gebe êmu êmêj me. Ma galoc gêmoa ondoc. Aêac abenj sêmac sêja-sêja ma gêj samob gêc amboac gêc gêdêj tañ Anôtô kékêj undambê to nom nañ, e mêmjgêdêj galoc.”

⁵ Ësêac tañ gebe amboac tonaj nañ, sêlinj biñ tonec siñ gebe andaogenjanô Anôtô kêsôm biñ tec kékêj undambê to nom. Nom tau kësa anga bu ma bu gêjam nom sa.

⁶ Ma bu tau tonaj tec kësuñ ñatâna e gesenj nom langwa su gêjaña.

⁷ Mago Anôtô nê biñ gêjam jaom undambê to nom galocña gêmoa e ja enseñ su. Undambê to nom oc sênaña atom, sênêc e êndêj bêc Anôtô êmêtôc ñamalac to enseñ lau sec suña.

⁸ Olauace, alinj biñ tagenj tonec siñ atom gebe Apômtau gêlic bêc tagenj kêtôm jala 1,000 ma jala 1,000 kêtôm bêc tagenj.

⁹ Apômtau gêgôm nê biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô kësa kêliñ tau siñ-siñ amboac lau ñagêdô taêj gêjam nañ atom. Enj kêliñ tau siñ-siñ atom, gê amacnêm biñ tõñ gebe ej gedec gebe lau ten sênaña atom. Enj gebe lau samob sênam tauñ ôkwi.

¹⁰ Apômtauñ bêc oc êmêj êtôm gengejtêna ma undambê oc ênaña tonjakicsêa kaiñ teñ. Ma ja êniñ gêj umbonjña e êsêlô ma nom to gêj nom-ña samob maleñmê.

¹¹ Gêj samob tonaj oc êsêlô amboac tonaj, tec amac oc amoaa amboac ondoc. Asa nêm lêj atôm Anôtôñê lau to anam sakiñ engeñ.

¹² Asa lêj amboac tonaj ma aôj Anôtôñê bêc ma aنجôm gêjñlêlôm gebe êô lasê sebeñmañ. Endêj tõñê ja êniñ undambê e êsêlô ma ja êpac gêj undambêja e êwê ênaña.

¹³ Mago Anôtô gêjac mata biñ kêpi undambê wakuc to nom wakuc, tan biñgêdêj ênam auc, ma aêac tec daôj tamoa.

¹⁴ Olauace, amac aôj gêj amboac tonaj, tec amansañ taôm toolim palégeñ gebe akô Anôtô lanjônêm tolanjômnêm sawa to nêm ñjalêlôm ñawagenj ma amoaa tobiñmalôgenj.

¹⁵ Ma alic aêacnêj Apômtau gê biñ tõñja tau kêtû ênê moasinj ênam aêac kësiña ñamôkê, kêtôm teweni Paulu, tañ têntac gêwiñ ej ñanô nañ, keto gêdêj amac kêtôm kauc mêtêña, tañ Anôtô kékêj gêdêj ej.

¹⁶ Enj keto biñ amboac tonaj kêsêp nê papia samob. Biñ ñagêdô, tan keto gec nê papia ñjalêlôm nañ, ñawapac ma lau kauc gêbôc to palê-palê sêwa biñ tau sa kesogenj kêtôm sêwa biñ ñagêdô, tanj teto gêc nañ, sa kesogenj amboac tonaj. Ësêac sêgôm gêj tonaj, tec sêkic tauñ nêj biñ.

¹⁷ O lauace, amac ajala biñ tonaj kwanançej, tec ajop taôm gebe lau alôb-alôb nêj binjdansañ êwê amac ao sic e êkac amac su aنجa nêm ñamôkê ñajaña nec atom.

18 Aêacnêŋ Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisi nê moasiŋ to nê kauc mêtêŋa
esewec aŋga amacnêm,
Ñawasi êndêŋ eŋ galoc e naêndêŋ bêc tengeŋja. Biŋjanô.

JOAN NÊ papia ɳamataŋa

“Joaŋnê papia ɳamataŋa” nec ɳac tau keto kêtû ɳam kapôeh luagêcna. Teŋ gebe êkêli lau-sêsamwaga gebe sêmbiŋ tauŋ tōŋ tamiŋ Anôtô agêc Latu Jesu Kilisi, go teŋ gebe ênam la êsêac gebe sejop tauŋ êndêŋ mêtê-geowaga. Embe têndanguc êsêacnêŋ mêtê geo, oc êkac êsêac su anŋa Anôtô agêc Kilisi nêŋ. Mêtê keso ɳam kêsêp lau, taŋ seboc tamoa nom nec sec, tec têdôŋ gebe Anôtônê Latu Jesu mêtêkêtu ɳamalac ɳanô atom. Kedôŋwaga dansaŋ tonâŋ sêsôm gebe ɳamalac sêmoa nom nec, kêtû sec ɳamanô tau. Takônin nêŋ dabe tamoa mateŋ jaliŋa tōŋ acgom, go amboac tajam tauŋ kêsigac. Go lau tonâŋ têdôŋ biŋ keso amboac tec gêwiŋ seboc Anôtô ênam lau kêsîŋa gêjac lêŋ mansaŋ to têntac êwiŋ tauŋa ɳawae atom.

Joan tec gesen biŋ keso tonâŋ ɳai ma gêwa Jesu kêtû ɳamalac ɳanô ɳabin sa gêc awêgen, go kêwaka biŋ tonec sa gêc awê gêwiŋ gebe lau samob, taŋ sêkêŋ gêwiŋ Jesu to têntac gêwiŋ Anôtô naŋ, têntac êwiŋ elom tau amboac tonanjeŋ.

Nadênaŋ

1. Joan gêjac m papia tau 1:1-4
2. ɳawê to ɳakesec 1:5-2:29
3. Anôtônê ɳapalê to Sâdaŋne ɳapalê 3:1-24
4. Biŋjanô to biŋdansaŋ 4:1-6
5. Têntac êwiŋ lauŋa gêjac samob ɳawae 4:7-21
6. Takêŋ gêwiŋ ɳanô kêku gêŋ nomŋa samob tulu 5:1-21

Biŋ tan kêtû danŋôŋ matêŋ jali ɳaŋamôkê

¹ Aêac ato gêdêŋ amac kêpi biŋ, taŋ kêtû danŋôŋ mateŋ jali ɳaŋamôkê naŋ. Biŋ tau tonâŋ gêmoa gêdêŋ Anôtô kêkêŋ undambê to nom atomgen. Aêac anŋo biŋ tau to alic ɳa mateŋanô. Aêac asala to ma lemen amoasac biŋ tau.

² Mateŋ jali ɳaŋamôkê geoc tau lasê, tec aêac alic to awa sa ma asôm lasê gêdêŋ amac. Mateŋ jali ɳaŋamôkê teŋgeŋna tau gêmoa gêwiŋ Tama ma geoc tau lasê gêdêŋ aêac.

³ Biŋ tan alic to anŋo naŋ, aêac asôm lasê gêdêŋ amac amboac tonanjeŋ, gebe êmbiŋ aêac tōŋ tapi tagen dawiŋ Tameni agêc Latu Jesu Kilisi.

- ⁴ Aêac ato biŋ tonâŋ gebe têntac ɳajam ênac dabiŋ tau.

Anôtô eŋ ɳawê

⁵ ɳawae tan aêac anŋo anŋa ênê ma asôm lasê gêdêŋ amac naŋ, biŋ tau tonec gebe Anôtô eŋ ɳawê, ma ɳakesec teŋ gêc enŋa atomanô.

⁶ Aêac embe tasôm gebe aêac to eŋ dabiŋ tauŋ tōŋ tapi tagen, mago embe tasa lêŋ ɳakesecŋa, oc tansau biŋdansaŋ ma danŋôm biŋjanô tau ɳanô êsa atom.

⁷ Aêac embe tasa lêŋ ɳawêŋa amboac eŋ tau gêmoa ɳawê ɳalêlôm, go aêac tauŋ dambin tauŋ tōŋ ma Anôtônê Latu Jesu nê dec êkwasiŋ aêacnêŋ sec samob su tatu selec.

⁸ Aêac embe tasôm gebe nêŋ sec masi, oc tansau tauŋ ma biŋjanô ênêc aêacnêŋ ɳalêlôm atom.

⁹ Ma embe daoc nêŋ sec lasê, oc ɳac ɳanjêŋ to gêdêŋ tau êsuc aêacnêŋ sec ôkwi ma êkwasiŋ aêacnêŋ biŋ geo samob su tatu selec.

10 Aêac embe tasôm gebe dagôm sec atom, oc takêj Anôtô êtu dansanjtêna, ma ênê biñ ênêc aêacnêj ñjalêlôm atom.

2

Kilisi kêtû aêacnêj gêjamsawaga

1 O ñoc gêjac, aê kato biñ tonec gêdêj amac gebe aنجôm sec atom. Mago ñac tej embe êngôm sec, go ñac gêdêj Jesu Kilisi tau êtu aêacnêj ênam-aweijwaga êndêj Tama.

2 Nac tau kêkêj tau kêtû da kêtû aêacnêj secña. Mago kêtû aêac tauñgej nêj secña atom, kêtû lau nomña samob nêj secña.

3 Aêac embe tamansaŋ Anôtônê biñsu, go êwa aêac sa gebe tajala engac.

4 Tej embe êsôm gebe "Aê kajala engac," mago êmansaŋ ênê biñsu atom, naŋ en dansanjtena, ma biñjanô gêc ênê ñjalêlôm atom.

5 Nac taŋ kêmasaŋ Anôtônê biñ naŋ, gêjac dabirj nê têtac gêwiŋ eŋja tonjanôgeŋ.

6 Biñ tonaj gêwa aêac sa gebe Anôtô gêbiŋ aêac tōj. Nac taŋ kêsôm gebe "Anôtô gêbiŋ aê tōj" naŋ, êsa nê lêj êtôm Kilisinê lêj.

Biñsu wakuc

7 Olauace, aê kato biñsu wakuc tej gêdêj amac atom, biñsu lañgwa, taŋ akôc gêdêj gêmuŋgeŋ. Biñ taŋ aŋô su naŋ, biñsu lañgwa tau tonaj.

8 Mago aê kato biñsu wakuc ten, taŋ ñanô kêpi Kilisi to amac naŋ, gebe ñakesec gê su ma ñawê tau mêmjkêpoa lasêgac.

9 Nac taŋ kêsôm gebe "Aê gamoa ñawê ñjalêlôm" mago têtac gedec nê lasitêwai naŋ gêmoa ñakesec ñjalêlôm e mêmjgêdêj galoc.

10 Nac taŋ têtac gêwiŋ nê lasitêwai naŋ, gêmoa ñawê ñjalêlôm ma nê biñ êwa lakô lauŋa tej gêc ênê ñjalêlôm atom.

11 Mago ñac, taŋ têtac gedec nê lasitêwai naŋ, gêmoa ñakesec ñjalêlôm ma kêsa lêj ñakesecña. Eŋ gêjam kauc gamêj, taŋ gebe êna naŋ, gebe ñakesec gêgôm eŋ matapec kêsa.

12 O ñoc gêjac, aê tec kato gêdêj amac nec, ñam gebe nêm sec gêjaŋagac kêtû Jesunê ñaêja.

13 O tamenjiac, aê kato gêdêj amac, ñam gebe ajala eŋ, taŋ gêmoa gedenj Anôtô kêkêj undambê to nom atomgeŋ naŋ. O lau matacac, aê kato gêdêj amac, ñam gebe aku ñac sec tau tulu su.

14 O ñopalêac, aê kato biñ gêdêj amac, ñam gebe ajala Tamemi su. O tamenjiac, aê kato biñ gêdêj amac, ñam gebe ajala eŋ, taŋ gêmoa gêdêj Anôtô kêkêj undambê to nom atomgeŋ naŋ. O lau matacac, aê kato biñ gêdêj amac, ñam gebe atu lau ñajaŋagac ma Anôtônê biñ gêc amacnêj ñjalêlôm, tec aku ñac sec tau tulu su.

15 Têmtac êwiŋ nom to gêj nomña samob atom. Tej embe têtac êwiŋ nom, naŋ oc têtac êwiŋ Tama atom.

16 Gêj nomña samob, olij ñakalac to mateŋ kalac ma gêj tetoc tauŋ saŋa naŋ aŋga Tamenjiê atom, aŋga nomŋageŋ.

17 Nom to ñagêjñelôm ñakalac oc ênaŋa, ma ñac taŋ êmansaŋ Anôtônê biñ naŋ, oc êmoa endenj tōŋgeŋ.

Kilisinê ñacjosêga

18 O ḥapalēac, têm ḥamuṇa mējķēsa su. Amac ajō gebe Kilisinē ḥacjosēga oc ēmēj, ma galoc Kilisinē ḥacjosēga taēsam sēmoa. Biṇ tonaq gēwa sa gēdēj aēac gebe têm ḥamuṇa mējķēsa su.

19 Lau tonaq sēsa aṅga aēacnēj, mago tētu aēacnēj ḥagēdō ḥanō atom. Embe aēacnēj ḥagēdō ḥanō ēsēac, oc semoa sēwiṇ aēac sēmoa. Mago sēwi aēac siṇ tec gēwa sa gebe ēsēac samob tētu aēacnēj ḥagēdō ḥanō atom.

20 Mago ḥac dabuṇ gej oso amac, tec ajala biṇjanō tau.

21 Aē kato gēdēj amac kētu asageṇa. Kato gebe amac ajala biṇjanō atom me. Masigoc. Kato gebe ajala biṇjanō tau su ma ajala gebe biṇdansaṇ tej kēsa aṅga biṇjanōja atom.

22 Dansanjtēna tau asa. ḥac tanq gēsa Jesu auc gebe ej Kilisi atom. Ma ḥac tanq gēsa Tama agēc Latu auc naṇ, ej Kilisinē ḥacjosēga tau.

23 Lau samob, tanq sēsa Latu auc naṇ, sēwē kaiṇ Tama atom. Ma samob, tanq sēsōm Latu lasē naṇ, sēwē kaiṇ Tama sēwiṇ.

24 Biṇ tanq gemunjeṇ aŋō naṇ, ēnēc nēm ḥalēlōm. Biṇ tanq gēmuṇgeṇ aŋō naṇ, embe ēnēc nēm ḥalēlōm, go Tama agēc Latu oc sēmbiṇ amac tōj.

25 Ma biṇ tau, tanq gējac mata gēdēj aēac naṇ, tonec gebe daṇgōj matej jali tenjeṇ.

26 Aē kato biṇ tonaq gēdēj amac kēpi ēsēac, tanq sebe sēwē amac aŋō naṇ.

27 Amboac tonaq apō lēna ḥac ēndōj amaccaṇa tej atom. ḥalau Dabuṇ kēdōj amac gēy samobha gēmoa. Ma biṇ tau tonaq biṇdansaṇ atom, biṇjanō. Amboac tonaq asap Kilisi tōj ētōm biṇ, tanq ḥalau kēdōj amac naṇ.

28 O ḥoc gējāc, galoc tonec asap ej tōj, ec ḥac tau embe eoc tau lasē, naṇ tamoa totēntac ēpa sugeṇ ma ēngōm aēac majenj ēsa ēndēj noc ēmu ēmējja atom.

29 Embe nēm kauc ēsa gebe ej ḥac gēdēj, go ajala gebe lau samob, tanq sēgōm biṇgēdēj naṇ, tētu Anōtōnē ḥapalē.

3

Aēac tatu Anōtōnē ḥapalē

1 Alic acgom, Tamenj tētac gēwiṇ aēac kaiṇ tej ḥanō, tec kēsam aēac gebe Anōtōnē ḥapalē. Ma aēac tatu ēnē ḥapalē biṇjanōgoc. Lau nomṇa tec sējam kauc aēac, gebe sējala ej atom.

2 O lauace, galoc tatu Anōtōnē ḥapalēgac. Mago ētu ḥamu aēac oc tamoa amboac ondoceṇ. Biṇ tonaq geoc tau lasē gēdēj aēac atom tagenj. Biṇ tonec tec tajalagac gebe Kilisi embe eoc tau lasē, go tatōm ej tau, gebe aēac talic ej lanjōanō.

3 Ma lau samob, tanq sēkēj matej ej naṇ, sēmansaṇ tauṇ tētu selec, tētōm ej tau kētu selec.

4 Lau samob, tanq sēgōm sec naṇ, sesenj Anōtōnē bijsu. Sec tau ḥam gebe danseṇ Anōtōnē bijsu.

5 Amac ajalagac gebe Kilisi geoc tau lasē gebe ēkōc sec su. Ma sec tej gēc enjaṇ atom.

6 Lau samob, tanq Kilisi gēbiṇ ēsēac tōj naṇ, sēgōm sec atom. Lau samob, tanq sēgōm sec naṇ, sēlic ej atom to sējala ej atom.

7 O ḥoc gējāc, ajōp taōm gebe tej ēwē amac aŋō atom. ḥac tanq gēgōm gēj gēdēj naṇ, ej ḥac gēdēj, kētōm Kilisi tau ej ḥac gēdēj.

⁸ Nac tanj gêgôm sec naŋ, ej aŋga Sadajnê, gebe Sadaj tau gêjac m sec gêdêŋ andanŋenŋ ŋapalaj e galoc. Anôtônê Latu geoc tau lasê gebe enseŋ Sadajnê kôm su.

⁹ Nac tanj kêtû Anôtônê ŋapalê naŋ, gêgôm sec atom, gebe Anôtônê ŋaclai kêsép ênê ŋalêlôm. Ej kêtôm gebe êngôm sec atom, gebe kêtû Anôtônê ŋapalê.

¹⁰ Biŋ tonec gêwa Anôtônê ŋapalê to Sadajnê ŋapalaj sa gebe Lau samob, tanj sêgom gêŋ gêdêŋ atom to têntac gêwiŋ lasitêwai atom naŋ, Anôtônê ŋapalê êsêac atom.

Bij takêŋ têntac êwiŋ elom tauŋŋa

¹¹ Jaŋŋ tanj amac aŋô gêdêŋ andanŋenŋ naŋ, gebe takêŋ têntac gêwiŋ elom tau.

¹² Aêac tatôm Kain atommanj. Ej aŋga ŋac sec nê, tec gêjac lasi êndu. Gêjac ejn êndu ŋam amoac ondoc. ŋam tonec gebe êna lêŋ sec, ma lasinê lêŋ gêdêŋ.

¹³ O lasitêwaac, lau nomŋa embe têntac endec amac, naŋ atakê atom.

¹⁴ Aêac têntac gawiŋ lasitêwai, tec gêwa ea gêdêŋ aêac gebe dawi gêmacanô siŋ ma talom daŋgôŋ maten jaliŋa. Nac tanj têntac gêwiŋ atom naŋ, gacgeŋ gêmoa gêwiŋ gêmacanô.

¹⁵ Nac tanj têntac gedec lasitêwai naŋ, kêtû ŋac-gêjac-ŋamalacênduwaga. Amac ajalagac gebe ŋacgêjac-ŋamalac-ênduwaga oc êwê kaiŋ êngôŋ mata jali teŋenŋa atom.

¹⁶ Kilisi kékêŋ tau gêjo aêac su, tec gêwa têntac gêwiŋ ŋam sa gêdêŋ aêac. Amboac tonaj aêac takêŋ tauŋ tajô lasitêwai tanac ŋawaegêŋ amboac tonaj.

¹⁷ Nac teŋ embe nê awa nomŋa ênêc ma êlic nê lasitêwai sêpô lêna tauŋ, mago nê ŋalêlôm ŋadani êndêŋ êsêac, naŋ têntac êwiŋ Anôtôŋa ênêc ênê ŋalêlôm amboac ondocgen.

¹⁸ O ŋoc gêjac, aêac têntac êwiŋ ŋa biŋ to ŋa awenjsuŋ ŋaôma atom têntac êwiŋ ŋanôgeŋ to ŋakoleŋ êwiŋ acgom.

Takô Anôtô lanjônêm totêntac êpa sugeŋ

¹⁹ Biŋ tonec êwa sa êndêŋ aêac gebe aêac aŋga biŋjanôŋa, ma takô Anôtônê lanjônêm tonenŋ ŋalêlôm malô.

²⁰ Nêŋ ŋalêlôm embe êmêtôc aêac, go tajala gebe Anôtô ej ŋac kapôeŋ kêlêlêc aêacnêŋ ŋalêlôm su ma kêjala gêŋ samob.

²¹ O lauace, aêacnêŋ ŋalêlôm embe êmêtôc aêac atom, naŋ takô Anôtô lanjônêm totêntac êpa sugeŋ.

²² Ma embe tateŋ gêŋ teŋ, oc takôc ŋanô su aŋga ênê, gebe aêac tamasaŋ ênê biŋsu ma dagôm gêŋ, tanj gêjac ej mataanô ŋajam naŋ.

²³ Ma ênê biŋsu tau tonec gebe takêŋ êwiŋ ênê Latu Jesu Kilisi nê ŋaê ma takêŋ têntac gêwiŋ elom tau êtôm biŋsu, tanj kékêŋ gêdêŋ aêac naŋ.

²⁴ Nac tanj kêmasaŋ ênê biŋsu naŋ, Anôtô gêbiŋ ŋac tau tôŋ gêmoa gêwiŋ ej. Anôtô kékêŋ ŋalau gêdêŋ aêac, tec gêwa sa gebe Anôtô gêbiŋ aêac tôŋ.

4

Anôtônê ŋalau ma Kilisinê ŋacjosêganê ŋalau

¹ O lauace, propete dansaŋ taësam mérjsesa dêdêŋ ŋamalac, tec akêŋ êwiŋ ŋalau samob atom. Ansaê ŋalau acgom e ajala oc aŋga Anôtônê me masi.

² Amac ajala Anôtônê ŋalau êndêŋ biŋ tonec gebe ŋalau tanj êsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtû ŋamalac naŋ, ej aŋga Anôtônê.

3 Ma ɳalau, tanj êsôm biŋ tonaj lasê êpi Jesu atom naŋ, aŋga Anôtônenê atom. En Kilisinê ɳacjosêganê ɳalau. Amac anjô su gebe oc êmêŋ ma galoc gêmoa nom sugac.

4 O ɳoc gênjac, amac aŋga Anôtônenê, tec aku ɳacio tulu su, gebe ɳalau tanj gêmoa gêwiŋ amac naŋ, ɳajaŋa kêlêlêc ɳalau, tanj gêmoa gêwiŋ lau nomŋa naŋ su.

5 Ȅsêac aŋga nom. Kêtu tonanŋa Ȅsêac sêsôm biŋ nomŋa ma lau nomŋa sêkêŋ tanjeŋ Ȅsêac.

6 Aêac aŋga Anôtônenê. Nac tanj kêjala Anôtô naŋ, kêkêŋ tanja aêac. Nac tanj aŋga Anôtônenê atom naŋ, kêkêŋ tanja aêac atom. Biŋ tonaj gêwa ɳalau biŋjanôŋa to ɳalau dansanŋa sa gêdêŋ aêac.

Têntac gêwiŋ ɳamôkê Anôtô tau

7 Olauace, takêŋ têntac gêwiŋ elom tau gebe têntac gêwiŋ aŋga Anôtônenê. Lau samob, tanj têntac gêwiŋ naŋ, têtu Anôtônenê ɳapalê ma sêjala Anôtô kêtu tôŋ.

8 Nac tanj têntac gêwiŋ gêc eŋŋa atom naŋ, gêjam kauc Anôtô, gebe Anôtô kêtu têntac gêwiŋ ɳamôkê.

9 Anôtô geoc nê têntac gêwiŋ lasê kêpi biŋ tecenec gebe eŋ kêsakiŋ nê Latu tagenj gêmêŋ nom gebe daŋgôŋ maten jali êtu eŋŋa.

10 Têntac gêwiŋ ɳam kêsêp aêac têntac gêwiŋ Anôtôŋa nec atom, kêsêp Anôtô têntac gêwiŋ aêachja ma kêsakiŋ Latu mêŋkêkêŋ tau kêtu da kêtua aêacnêŋ secŋa.

11 O lauace, Anôtô embe têntac êwiŋ aêac kaiŋ teŋ amboac tonaj, go aêac takêŋ têntac gêwiŋ elom tau tanac ɳawaŋenj amboac tonanŋejmaŋ.

12 ɳamalac teŋ gêlic Anôtô atomanô. Aêac embe takêŋ têntac gêwiŋ elom tau, go Anôtô êmbiŋ aêac tôŋ ma nê têntac gêwiŋ ênac dabinj tau ênêc aêacnêŋ ɳalêlôm.

13 Eŋ kêkêŋ ɳalau gêdêŋ aêac aŋga tau nê ɳalau, tec gêwa aêac sa gebe tamoa dawiŋ Anôtô ma Anôtô gêmoa gêwiŋ aêac.

14 Ma aêac alic to awa sa gebe Tama kêsakiŋ Latu gebe êtu nom ɳakêsiwaga.

15 Nac teŋ embe êsôm lasê gebe Jesu eŋ Anôtônenê Latu, go Anôtô êmoa êwiŋ eŋ ma eŋ êmoa êwiŋ Anôtô.

16 Ma aêac tajala to takêŋ gêwiŋ gebe Anôtô têntac gêwiŋ aêac ɳanô.

Anôtô eŋ têntac gêwiŋ ɳamôkê. Ma ɳac tanj gêmoa totêntac gêwingenj naŋ, gêmoa gêwiŋ Anôtô ma Anôtô gemoa gêwiŋ eŋ.

17 Aêac tec tamoa nom tatôm Kilisi gêmoa nom. Aêac embe taŋŋ ênam bêc mêtôcna totêntac êpa sugeŋ, go êwa sa gebe têntac gêwiŋ gêjac dabinj tau aŋga nêŋ ɳalêlôm.

18 Aêac embe têntac êwiŋ ɳanô, go tatêc tauŋ atom. Têntac gêwiŋ ɳanô kêtin tatêc tauŋna su. Tatêc tauŋ ɳam gebe taŋŋ gêjam sec ɳagêjô.

19 Aêac têntac êwiŋmaŋ gebe Anôtô têntac gêwiŋ aêac kêtu ɳamatata su.

20 Nac teŋ embe êsôm gebe “Aê têntac gêwiŋ Anôtô,” mago eŋ embe têntac endec lasitewai naŋ eŋ dansanjtêna. Gebe ɳac teŋ embe têntac êwiŋ lasitewai, tanj gêlic Ȅsêac naŋ atom, oc êtôm gebe têntac êwiŋ Anôtô, tanj galic eŋ atom naŋ, amboac ondoc.

21 Biŋsu tanj takôc aŋga ênê naŋ tonec gebe Nac tanj têntac gêwiŋ Anôtô naŋ, têntac êwiŋ lasitewai amboac tonanŋej.

1 Lau samob, taŋ sêkêŋ gêwiŋ gebe Jesu eŋ Kilisi naŋ, têtu Anôtônê ɣapalê. Ma samob, taŋ têntac gêwiŋ tama naŋ, têntac gêwiŋ latu amboac tonanĝen.

2 Aêac embe têntac êwiŋ Anôtô to tamansaŋ ênê biŋsu, oc êwa aêac sa gebe têntac gêwiŋ ênê latui amboac tonanĝen.

3 Têntac êwiŋ Anôtô tau tonec gebe tamansaŋ ênê biŋsu. Ma ênê biŋsu tau ɣawapac atom.

4 Lau samob, taŋ têtu Anôtônê ɣapalê naŋ, sêku nom tulu. Ma aêacnêŋ takêŋ gêwiŋ kêtû taku nom tulu ɣamôkê.

5 Asa tec oc êku nom tulu. Nac tagen, taŋ kêkêŋ gêwiŋ gebe Jesu eŋ Anôtônê Latu.

Anôtô gêwa Latu sa

6 Jesu Kilisi eŋ gêmêŋ ɣa bu to dec. Eŋ gêmêŋ tobugen atom, gêmêŋ tobu ma dec gêwiŋ. Ma ɣalau tau gêwa biŋ tonan sa gebe biŋjanô, gebe ɣalau eŋ biŋjanô tau.

7 Amboac tonan sêwa-biŋjanô-sawaga têlêac tonec,

8 ɣalau ma bu to dec. Ma êsêac têlêac tau tagen.

9 Aêac embe takêŋ êwiŋ biŋ, taŋ ɣamalac sêwa sa naŋ, go takêŋ êwiŋ biŋ, taŋ Anôtô gêwa sa tonanô kêlêlec su naŋ, amboac tonanĝen. Biŋ taŋ Anôtô gêwa sa naŋ tonec gebe gêwa nê Latu sa.

10 Nac taŋ kêkêŋ gêwiŋ Anôtônê Latu naŋ, gêwê kaiŋ biŋ, tê Anôtô gêwa sa nê. Nac taŋ kêkêŋ gêwiŋ Anôtô atom naŋ, kêkêŋ Anôtô kêtû dansaŋtêna, gebe enj kêkêŋ gêwiŋ biŋ, taŋ Anôtô gêwa sa kêpi tau nê Latu naŋ atom.

11 Ma biŋ, taŋ Anôtô gêwa sa naŋ, tonec gebe Anôtô kêkêŋ aêac danĝôŋ mateŋ jali tengeŋ. Ma danĝôŋ mateŋ jali tonan ɣam kêsêp ênê Latu.

12 Nac taŋ gêwê kaiŋ Anôtônê Latu naŋ, gêwê kaiŋ êŋgôŋ mata jali. Ma nac, taŋ gêwê kaiŋ Latu atom naŋ, gêwê kaiŋ êŋgôŋ mata jali atom amboac tonanĝen.

Biŋ danĝôŋ mateŋ jali tengeŋja

13 Aê kato biŋ tonan gêdêŋ amac, taŋ akêŋ gêwiŋ Anôtônê Latunê ɣaê naŋ, gebe ajala amac awê kaiŋ aŋgôŋ matem jali tengeŋ.

14 Aêac embe taten gêŋ êtôm ênê biŋ, oc êkêŋ taŋa aêac, tec dandêŋ eŋ tana totêntac êpa sugerŋ.

15 Aêac embe tajala gebe êkêŋ taŋa biŋ, taŋ taten naŋ, go tajala gebe takôc gêŋ, taŋ taten naŋ, aŋga ênê su.

16 Nac teŋ embe êlic lasi êŋgôm sec, taŋ kêtôm gebe enseŋ eŋ su ênaŋa atom, naŋ eten Anôtô, go êkêŋ eŋ êŋgôŋ mata jali. Biŋ tonan kêkanôŋ lau, taŋ sêgôm sec, taŋ kêtôm gebe enseŋ êsêac su sênaŋa atom naŋ. Mago sec teŋ gêc, taŋ kêtôm gebe enseŋ ɣamalac su sênaŋa. Aê jasôm gebe ateŋ mec êtu sec tonanŋa atom.

17 Biŋ geo samob tonan sec. Mago sec ɣagêdô kêtôm gebe enseŋ ɣamalac su sênaŋa atom.

18 Aêac tajalagac gebe Anôtônê ɣapalê samob sêgôm sec atom, Anôtônê Latu tau gejobjo êsêac, gebe Sadanj tau êmoasac êsêac atom.

19 Aêac tajalagac gebe aêac aŋga Anôtônê ma nom samucgeŋ kêsô Sadanj ɣalabu.

20 Ma aêac tajalagac gebe Anôtônê Latu gêmêŋ, tec kêkêŋ kauc gêdêŋ aêac gebe tajala Anôtô ɣanô. Ma tamoa dawiŋ Anôtô ɣanô tau gebe dawiŋ ênê Latu Jesu Kilisi. Nac tonan Anôtô ɣanô ma danĝôŋ mateŋ jali tengeŋ ɣam eŋ.

21 O ηôc gênjac, ajop taôm êndêj anôtôi jaba.

JOAANJNÊ papia kêtû luagêcña

Joanjnê papia kêtû luagêcña nec ɻaketowaga kêsam tau gebe "Laumata", taŋ keto biŋ tau gêdêj "Natauo to nê gôlôac", taŋ ej têtêc gêwiŋ êsêac ɻanô naŋ. Joan keto amboac tonêj oc moae kêlêwiŋ gôlôac teŋ to lau buŋa. Ej gêlêj biŋ lau tau kêtû têntac êwiŋ elom tauŋa ma gêjam la êsêac gebe sejop tauŋ êndêj mêtê-geowaga tonêj biŋ, tec keto papia dambê tonec.

Nadênaŋ

1. Joan gêjac m papia tau 1-3
2. Têntac êwiŋ tauŋa kêlêlêc samob su 4-6
3. Tajop tauŋ êndêj mêtê geo 7-11
4. Joan gêjac mata nê papia 12-13

Joan awa gêjac lau

¹ Gôlôac dabuŋ nêŋ laumata aê jato biŋ tonec êndêj aôm ɻatauo, taŋ Anôtô kêjaliŋ aôm sa naŋ, to êndêj nêm gôlôac, taŋ aê têtac gêwiŋ êsêac ɻanô naŋ. Mago aê taucgeŋ têtac gêwiŋ êsêac atom, lau samob, taŋ sêjala binjjanô naŋ, têntac gêwiŋ êsêac amboac tonan

² kêtû binjjanô, taŋ gêc aêacrêŋ ɻalêlôm galoc ma oc ênêc enderj tôngen naŋja.

³ Tama Anôtô agêc Tamanê Latu Jesu Kilisi sêkêŋ moasiŋ to taêŋ walô ma binjmalô êndêj aêac, tamoa tobinjjanô ma totêntac gêwiŋgeŋ.

Biŋ têntac gêwiŋ to binjjanôŋa

⁴ Aê katap nêm gôlôac ɻagêdô sa sêsa nêŋ lêŋ tobinjjanôgeŋ, kêtôm biŋsu, taŋ takôc anŋa Tamerinê, tec aê têtac ɻajam ɻanô.

⁵ O ɻatauo, galoc jateŋ aôm gebe takêŋ têntac gêwiŋ elom tau. Biŋ tonan aê kato gêdêj aôm amboac biŋsu wakuc teŋ atom, kato kêtôm biŋsu, taŋ takôc gêdêj andanqeŋ naŋ.

⁶ Têntac gêwiŋ tau tonec gebe tasa nêŋ lêŋ têndaŋguc Anôtônê biŋsu. Biŋsu tau tonec gebe tasa nêŋ lêŋ totêntac êwiŋgeŋ. Biŋ tau amac anô gêdêj andaŋgeŋ su.

⁷ Lau taêsam mêŋsêsa têtôm nom ɻagamêŋgeŋ, taŋ sebe sênsau amac. Êsêac sêsa Jesu Kilisi kêtû ɻamalac auc. ɻac tonan ej dansaŋtêna ma Kilisinê ɻacjosêga.

⁸ Ajop taôm ɻaŋep gebe kôm, taŋ aêac ajam naŋ, ɻanô ênaŋa atom, atap ɻaolí sa samucgeŋ.

⁹ Lau samob, taŋ sêôc lêlêc Kilisinê mêtê ma sêmoa ɻalêlôm atom naŋ, sêwê kaiŋ Anôtô atom. ɻac taŋ gêmoa mêtê ɻalêlôm naŋgeŋ, tec gêwê kaiŋ Tama agêc Latu.

¹⁰ ɻac teŋ embe wacêô lasê êndêj amac tomêtê tonecgeŋ atom, naŋ aê moalêc ej ma akôc ej sa êŋgôŋ nêm andu atom.

¹¹ ɻac taŋ gê moalêc ɻac amboac tonan naŋ, gêjam kôm sec tau gêwiŋ ej.

Joan gêjac mata nê biŋ

¹² Biŋ taêsam gêc, naŋ gabe jatoŋa. Mago aê gabe jato biŋ tau ɻa busa êsêp papia atom. Aê taêc kêka gebe tauc jandêj amac jawac ma laŋôŋjanô êpi tagen to tasôm biŋ tajô tauŋ awenj, ec têntac ɻajam samucgeŋ.

¹³ Lasimo taŋ Anôtô kêjaliŋ eŋ sa naŋ, nê gôlôac aweŋ gêjac aôm.

JOAN NÊ papia kêtû têlêacnja

Joanjnê papia kêtû têlêacnja nec Gôlôacnêj “laumata” Joan tau keto gêdêj gôlôac nagejobwaga ten ɳaê Gai. Joan kêlambij Gai gebe gêgôm ja lau buja ɳagêdô to kêpuc êsêac tôn ɳaŋêj naŋ, ma gêjam la lau sejop tauŋ êndêj ɳac teŋ nê ɳaê Diotrepe.

Nadênaŋ

1. Gêjac m papia tau 1-4
2. Kêlambij Gai 5-8
3. Gêbu Diotrepe 9-10
4. Gêwa Demetri sa gebe ɳac mansaŋ 11-12
5. Gêjac mata papia tau 13-15

Joan awa gêjac lau

¹ Gôlôac dabuŋ nêj laumata aê jato biŋ tonec êndêj ɳoc ɳac Gai, taŋ têtac gêwiŋ eŋ ɳanô naŋ.

² O ɳoc ɳac, aê katenj meç gebe ômoa ɳajam toôlim samucgeŋ etôm katôm gêmooa ɳajam.

³ Lasiféwai ɳagêdô mêmseô lasê ma sêjac miŋ gebe kôsap biŋjanô tôn gômoa, kêtôm gêmungeŋ kôsa nêm lêj tobiŋjanôgeŋ ɳajam, tec gêgôm aê têtac ɳajam kêsa ɳanôgeŋ.

⁴ Aê embe jaŋô ɳoc ɳapalê sêsa nêj lêj tobiŋjanôgeŋ ɳawae, oc êngôm aê têtac ɳajam êlêlêc ɳawae ɳagêdô ɳatêtac ɳajam su.

Joan kêlambij Gai

⁵ O ɳoc ɳac, aôm gôjam kôm kôkôc lasitêwai saŋa ɳaŋêŋgeŋ ma kôkôc lasitêwai laŋjôŋ matac sa amboac tonaj.

⁶ Êsêac sêjac miŋ aôm têmtac gêwiŋ êsêac ɳawae gêdêj gôlôac dabuŋ tonec. Aôm embe ônam êsêac sa ma ôkêŋ êsêac sêsa nêj lêj, oc ôngôm ɳajam ma ênac Anôtô mataanô.

⁷ Êsêac sêsêlêŋ lêj tonaj kêtû Anôtônen ɳaŋêŋma oc sêkôc gêŋ ênam êsêac saŋa teŋ anŋa lau samuc nêj atom.

⁸ Amboac tonaj tec gêjac aêac ɳawae gebe tapuc lau amboac tonaj tôn gebe tatu biŋjanô ɳakoleŋwaga dawinj êsêac.

Diotrepe agêc Demetri nêŋ biŋ

⁹ Aê kato papia teŋ gêdêj gôlôac dabuŋ, mago Diotrepe, taŋ gebe êtu êsêacnêj ɳamata naŋ, kêsô aê ɳalabu atom.

¹⁰ Amboac tonaj embe jawac, oc jakip biŋ, taŋ eŋ gêgôm naŋ sa, gebe eŋ kêsau biŋdansaj to kêgôliŋ biŋ sec kêpi aêac. Mago tonajgeŋ atom. Gêgôm tonec gêwiŋ gebe kêkôc lasitêwai sa atom to kêkô lau, taŋ sebe sêkôc êsêac sa naŋ, auc ma ketiŋ êsêac su anŋa gôlôac dabuŋ nêj.

¹¹ O ɳoc ɳac, ôtêku lêj sec atom, ôtêku lêj ɳajamgeŋ. ɳac taŋ gêgôm gêŋ ɳajam naŋ, anŋa Anôtônen. ɳac taŋ gêgôm gêŋ sec naŋ, gêlic Anôtô atom.

¹² Lau samob sêwa Demetri sa gebe eŋ ɳac ɳajam. Biŋjanô tau gêwa eŋ sa amboac tonaj. Ma aêac awa eŋ sa awiŋ ma aôm kôjala gebe aêacma biŋ tonaj biŋjanô.

Joan gêjac mata nê biŋ

13 Biŋ taēsam gêc, tanj gabe jato êndêŋ aôm. Mago aê gabe jato ḥa kêlêpê ma busa êndêŋ aôm atom.

14 Aê taēc kêka gebe jalic aôm sebeŋ ma laŋôŋanô êpi tageŋ to tasôm biŋ tajô tauŋ awenj.

15 Biŋmalô êndêŋ aôm. Nêm lau ôlim andaŋ taômŋa awenj gêjac aôm. Ôsôm êndêŋ ḥoc lau ôliŋ andaŋ tauŋŋa gebe aoc gêjac êsêac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.

JUDANÊ papia

Judanê papia nec ɻac tau keto gebe ênam lau êndêj mêtê-geowaga, taŋ sésam tauŋ gebe lau-sêkêj-gêwiŋja êsêac naŋ. Biŋ tec teto gêc papia dambê tonec nec, kêtôm taŋ teto gêc Peterenê Papia kêtû luagêcna naŋ. ɻac-ketowaga kékeli nê lau-sêsamwaga gebe “Anac sin êtu biŋ takêj gêwiŋ, taŋ Anôtô kékeli gêdêj nê lau kêtû dim tagenjeŋ ma kêtôm naŋja awiŋman.”

Nadênaŋ

1. Gêjac m papia tau 1-2
2. Kêdôŋwaga dansaŋ nêŋ ɻam ma nêŋ biŋ têdôŋja to ɻagêjô êtap êsêac saŋa 3-16
3. Gêlêŋ biŋ lau gebe sêsap sêkêj êwiŋ tôn ɻaŋêŋgen 17-23
4. Gêjac mata ɻa mec lambiŋja 24-25

Juda awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê sakinwaga ma Jakobo lasi aê, Juda, ɻoc biŋ êndêj êsêac, taŋ Anôtô kékalem êsêac naŋ. Tamenji Anôtô têtac gêwiŋ êsêac to Jesu Kilisi gêjam jaom êsêac gêmoa.

² Anôtône taê walô to biŋmalô ma têtac gêwiŋ ênam sêga anga amacnêm.

Anôtô êmêtôc kêdoŋwaga dansaŋ

³ O lauace, aê taêc gêjam kêtû tông gebe jato êndêj amac ma jawa Anôtône moasiŋ ênam aêac kêsiŋa, taŋ gêjac aêac samob ɻawae naŋ ɻam sa. Ma galoc ɻoc ɻalêlôm kékac aê gebe jato êndêj amac ma jalêj bi ɻ amac gebe anac sin êtu biŋ takêj gêwiŋja, taŋ Anôtô kékeli gêdêj nê lau kêtû dim tagenja naŋ êwiŋ.

⁴ Namalac ɻagêdô sêsap aêac ɻalêlôm kelecgeŋ. Êsêac dedec Anôtô ma sêjam aêacnêŋ Anôtône moasiŋ ôkwi e kêtû ôliŋ ɻakalac ɻagêj ma sêsa Natau tagen, aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi auc. Mêtôc taŋ êsêac têtap sa naŋ, teto ɻabiŋ gêc wanêcgeŋ su.

⁵ Aê gabe jaŋiŋ biŋ, taŋ amac ajala samob su naŋ, sa anga nêm ɻalêlôm gebe taêm ênam êtiam acgom. Apômtau gêjam lau Israel kêsi anga gamêŋ Aiguptuŋa, mago sêkêj gêwiŋ atom, tec kêtû ɻamu gesenj êsêac su.

⁶ Taêm ênam anjela ɻagêdô, taŋ sejop tauŋ nêŋ gôliŋ atom ma sêwi nêŋ maleŋ sin naŋ. Anôtô gêsô êsêac tông ɻa kapoacwalô teŋgeŋja sêmoa gêsuŋbôm ɻalabu gebe tau êmêtôc êsêac êndêj bêc kapôeŋ.

⁷ Taêm ênam Sodom to Gomora to malac, taŋ gêc ɻagalna naŋ. Êsêac sêsa lêŋ têtôm anjela tonan. Êsêac sêgôm gêŋ mockaiŋja kaiŋ teŋ to mateŋ danguc tauŋboa. ɻagêjô taŋ kêtap êsêac sa naŋ, êkêŋ puc aêac gebe êsêac sêsa ja teŋgeŋja.

⁸ Lau-mêtê-geowaga tau sêjala biŋ tonan, mago sêgôm biŋ, taŋ sêc mêtê kêpi naŋ, ɻanô kêsa ma sêjac môt tauŋ. Êsêac sesenj Apômtaunê gôliŋ su to sêsôm biŋ alôb-alôb kêpi lau ɻawasi ôŋa.

⁹ Anelasêga Mikael gêgôm amboac tonan atom. Gêdêj taŋ êsêagêc Sadan sêsôm tauŋ to sêjô biŋ kêtû Mosenê ɻawêlêlanja naŋ, enj kêtêc tau ma kêmêtôc Sadan ɻa biŋ alôb-alôb atom, enj kêsôm biŋ tagenj tonec gebe “Apômtau êmêtôc aôm.”

¹¹ Ojae êsêacmêj, gebe sêsa Kainnê lêj ma têdaguc Balamnê keso kêtu têtap awa saña to sêli biñ sa têtôm Kora, tec sêjaña.

12 Amac embe anij moasiŋ awiŋ taôm ma êséac embe sêniŋ sêwiŋ tomajenj êmbacgeŋ, go têtôm ŋatêmui, taŋ jakêsap moasiŋ tōŋ naŋ. Êséac seŋ gêŋ taêŋ gêjam taungenj. Êséac têtôm tao, taŋ mu gêbuc ma kêdaba, mago kêkêŋ kom atom naŋ. Êséac têtôm ka, taŋ ŋalaŋ kêsêlô, mago gêjam ŋanô gêdêŋ ŋatêm atom naŋ. Têtôm ka, taŋ kétu masê su ma kêku sa tomôkêgenj.

¹³ Éséac têtôm gwêc kêmeau, ma gêy taŋ sêgôm tomajeŋ gêbacgeŋ nan, mënjkësa kêtôm gwêc ḥaōpic. Éséac têtôm utitalata, taŋ sêsêlêŋ seo-seogeŋ nan. Anôtô kêmeasaŋ ḥagësuŋbôm ḥakesec teŋeŋja kêtô éséacnêŋ gamëŋ sêmoaña.

¹⁴ Enok tan kêtû Adamnê wakucnêj nadjénan najaç kêtû 7na nañ, geoc bijñ Iasê kêpi êséac wanêcgej su gebe “Alic acgom, Apômtau gêmêj to nê ajiela 1,000 to 1,000,

¹⁵ gebe êmêtôc lau samob ma êkêñ ñagêjô êndêjô laudedec-Anôtôwaga êjô
êseacnêñ kolenj geo samob, tanj sêgôm nañ, to êjô lau sec, tanj dedec Anôtô nañ,
nêñ biñ sec ñajaña kainj teñ samob, tanj sêsôm kêpi ej nañ.”

¹⁶ Èsêac sêôc gêdô to sêbu Anôtônê gôlinj. Èsêac sêsa nêñ lêñ têntac ñakalacñja to awen ola sec ma awenjsur geno-genô binj gebe têtap moasij sa anga launêñ.

Juda gêjac biñsu nê lau

¹⁷ O lauace, taêm ênam binj, tanj aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê aposolo sésôm kwanangenj nañmanj.

¹⁸ Èsêac sêşôm gêdêj amac gebe “Èndêj têm ñamuña lau-sêsu-susuwaga oc ménhsêsa, tan sêsa nêj lénj sêndanguc tauñ nêj têntac ñakalac secña nañ.”

19 Èsêac séwa gôlôac êkôc-êkôc ma taêj ênam gêj nomnjagej to sêwê kaij Nalau Dabun atom.

20 O lauaçe, amboa taôm saman̄, akô bij takêj gêwiñña dabuñjanô tau ñaô. Nalau Dabuñ êpuç amac tõn ma aten̄ meç.

21 Amoa Anôtônê têtac gêwîn ɳäléłôm ma aôj aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê taê walô êkêj amac angôj matem jali tengen.

22 Taêm walô êsêac, tanj sêmoa tonêñ ñalêlôm gêja lulu nan.

²³ Anam lau ḷagēdō kēsi ma ajango Ésēac su aṅga ja, ma taēm walō lau ḷagēdō toatēc taōmgenj. Andec nēj ḷakwē, tan sec ôlinjña gēgōm ḷatēmuī kēsan.

Mec lambinηα

24 Èndêy nac, taŋ kêtôm gebe ejop amac gebe ambeŋ ananja atom ma etoc amac naakô ênê ɬawasi ɣanêmna tolanômñem sawa ma totêmtac ɣajamgen nan,

25 êndêy Anôtô tagen, taŋ kêtû aéacnêy kësiwaga kêtû nêy Apômtau Jesu Kilisiña naŋ, ñawasi to wae kinjña ma ñajana to ñaclai. En gêmôa amboac tonaj gêdêy andangenjanô ma galoc ma oc êmoa enden tôngen. Binjananô.

BIN̄ KILISI GEOC LASÈ GÊDÊJ̄ JOANJ̄A

Biñ Kilisi Geoc Lasè Gêdêj̄ Joanj̄a nec ñac tau keto gêdêj̄ ñasawa teñ, tañ lau sêjanda to sêlêsu lau buña kêtû nêj̄ sêkêj̄ gêwiñ Jesu Kilisi gebe Apômtau enj̄a. Joanj̄ keto papia tonec ñamanô tau nec gebe êkêli lau tômê sêkêj̄ mateñ Anôtô to tañê éka ej̄ totêntac êpa sugeñ ma gebe êpiñkap ësêac gebe sêsap ej̄ tôm̄ ñajêngënj̄a êtôm têm, tañ sêôc wapac to ñandaj̄ nañja sênsinj̄ sugeñ.

Anôtô geoc nom ñatêm ësu ñawêc totau-totau lasê gedêj̄ Joanj̄, tec keto gêjam buku tonec ñamakenj̄ kapôj̄ auc. Gêgôm ej̄ kêtû kaiñ teñ kêsa, tec gêlic gêj̄ ñakatu kêpi ñadôndôngëgnj̄ ma gêñô biñ ñalêwingenj̄, nañ lau buña têm tômêna sêjala ñam gêc awê gêdêj̄ ësêac tauñgenj̄, mago kêsiñ tau gêc lêlômgenj̄ gêdêj̄ lau samuc. Ñacsakinj̄ teñ embe ênam mêtê aêac, oc êndênañ biñ ñapec. Enj̄ êkêj̄ ñasêbu samob sêso ñalôtêna tagenj̄ ñalabu, nañ ej̄ ësam lasê ësêp ñasawa, ec êwê aêac êndêj̄ tajala biñja. Joanj̄ keto buku tonec ñabinj̄ totau-totau kêso ñalôtêna ñalabu gêdêj̄-gêdêngëgnj̄ kêtôm tômênañ, tec kêdênañ gêj̄, tê katu gêlic to gêñô-gêñô nê, kêsi tau gêc awê ñajam. Lau sépuc biñ tonaj̄ ñai ñam ma sêwa sa nañ, nêj̄ kauc keso-keso tau. Mago buku tau ñagalôtênasêga tonec gêc awêgeñ gebe Étu ñamu Anôtô oc êkêj̄ Apômtau Jesu Kilisi ménjêku nê ñacio pebeñ tulu tomalagenj̄ ma Sadanj̄ tau êwiñ amboac tonançenj̄. Êkêj̄ ësêac sêso ej̄ ñanbu su, gocgo êkêj̄ moasinj̄ êndêj̄ nê lau sêsep ej̄ tôm̄ ñajêngënj̄a naejô gebe êkêj̄ ësêac sêwê kaiñ undambê wakuc to nom wakuc ñawasi sêwiñ ej̄.

Nadênañ

1. Joanj̄ gêjac m̄ papia tonec 1:1-8
2. Joanj̄ katu kaiñ teñ kêsa gêlic gêj̄ ñakatu ñamatañja ma biñ gêdêj̄ gôlôac 7ña 1:9-3:22
3. Papia tonapeñ 7ña 4:1-8:1
4. Dauc 7ña 8:2-11:19
5. Léñuckêm to bôclai luagêc ñabinj̄ 12:1-13:18
6. Katu gêlic gêj̄ ñakatu ñagêdô 14:1-15:8
7. Anôto têtac ñandaj̄ ñalaclu 7 16:1-21
8. Babilon kêku sa ma sêku Bôc tau tulunja to propete dansan ma Sadanj̄ tau 17:1-20:10
9. Anôtô êmêtôc biñ êtu ñamu 20:11-15
10. Undambê wakuc to Nom wakuc ma Jerusalem wakuc 21:1-22:5
11. Joanj̄ gêjac mata buku tonec 22:6-21

Joanj̄ gêjac m̄ nê biñ ma awa gêjac nê lau

¹ Biñ tonec ñai Jesu Kilisi geoc lasê. Anôtô tau kékêj̄ biñ tonec gêdêj̄ ej̄ gebe ej̄ êtôc biñ, tañ kêdabinj̄ gebe ménjêsa nañ, êndêj̄ nê sakiñwaga samob. Tec kêsakinj̄ nê anjela geoc biñ tau lasê gêdêj̄ ênê sakiñwaga aê, Joanj̄.

² Aê, Joanj̄, galic gêj̄ samob tonec, tec kasôm Anôtônê biñ to Jesu Kilisi nê biñjananj̄ tau lasê.

³ Aê aoc êôc ñac, tañ ësam biñ tonec lasê to ësêac, tañ sêñô biñ Kilisi geoc lasêja ma sêmansañ biñ samob, tañ kato gêc papia tonec nañ, gebe ñanoc kêdabinj̄.

⁴ Aê, Joanj̄, ñoc biñ êndêj̄ gôlôac dabuñ 7, tañ sêmoa gamêj̄ Asiañja. Moasinj̄ to biñmalô êndêj̄ amac anjga ñac, tañ gêmoa gêdêj̄ andançenj̄ ma gêmoa galoc

ma oc êmêj naŋ nê, ma aŋga Njalau 7, taŋ sêmoa ênê lêpôj kiŋja ḥanêmja naŋ nêj,

5 to aŋga Jesu Kilisi nê. Eŋ ḥac-gêwa-biŋ-sa-ŋaŋêj-waga ma kêtua ḥacmatê sêndi sa nêŋ ḥamêc to gêjam gôliŋ kiŋ nomŋa.

Eŋ têtac gêwiŋ aêac ma kêgaboac aêac su aŋga nêŋ sec ḥa tau nê dec.

6 Eŋ kékêj aêac tatu Tama Anôtô nê gamêj to daburjwaga. ḥawasi to ḥajaŋa êndêj eŋ teŋgeŋ ma teŋgeŋ. Biŋjanô.

7 Alic acgom, eŋ oc êmêj totaogenj.

Lau samob oe sêlic eŋ.

Ma êsêac, taŋ sêguŋ eŋ ôli lasê naŋ, oc sêlic eŋ sêwiŋ.

Lau to-m-to-m aŋga nom têtaŋ êpi eŋ.

Aec, biŋ tau amboac tônê.

Biŋjanô.

8 Apômtau Anôtô, ḥaniniŋ Njatau, taŋ gêmoa gêdêj andanĝej ma gêmoa galoc ma oc êmêj naŋ, kêsôm gebe “Aê ḥac ḥamata to ḥamu.”

Joŋ gêlic Kilisi

9 Amac tewemi aê, Joŋ. Jesu gêbiŋ aêac tôj, tec gawê kaiŋ nêm gêjwapac to Anôtônenê gamêj ma gaôc gêjwapac totêtac kêpa sugen gawiŋ amac. Êsêac sêkêj aê gaŋgôj nuc, taŋ sêsam gebe Patmos naŋ, kêtua kasôm Anôtônenê biŋ lasê to gawa Jesu saŋa.

10 Gêdêj Apômtaunê om Njalau gêjam aê auc, tec gaŋô awa kapôeŋ teŋ amboac dauc kêtaj aŋga aê dêmôēcmuŋa.

11 Njaawa tau kêsôm gebe “Gêj taŋ ôlic naŋ, oto êsêp buku teŋ ma ôsakinj êndêj gôlôac dabuŋ 7 tonec, Epese, Smurna, Pergamon, Tuatira, Sardes, Piladelpia ma Laodikea êna.”

12 Go kakac tauc ôkwi gabe jalic awa, taŋ kêsôm biŋ gêdêj aê naŋ. Kakac tauc ôkwi e galic jakainj gold 7.

13 Ma ḥac teŋ amboac ḥamalac latunj teŋ gêmoa jakainj tonaj ḥasawa. Eŋ kêsô ḥakwê balinj e jagêdêj agêbi ma kêjandij ômbiŋkap gold gêscac bôdagî.

14 ḥac tau môkêapac to môkêlauŋ sêpôma amboac kateŋ sêpsêp ma amboac tao kwalam, ma mataanô amboac jawaô,

15 ma akainj amboac ki jonjoŋ, taŋ sêpac e ḥamondec-mondec kêsa naŋ, ma nê awa amboac bu kapôeŋkapôeŋ ḥakicsêa.

16 ḥac tau lêma anôŋa kêkam utitalata 7, ma siŋ teŋ sêuc ḥamata makeŋ-makeŋ kêsa eŋ awasunj, ma eŋ lajôanô amboac oc ḥawê tonajclai.

17 Aê galic eŋ e gau tauc jatomatêgeŋ gać eŋ akainj, go kékêj lêma anôŋa gêscac aê ma kêsôm gebe “Ôtêc taôm atom. Aê ḥac ḥamata to ḥamu.”

18 Aê matoc jali. Aê gamac êndu su, mago aôm gôlicgac, aê matoc jali gamoa teŋgeŋ ma teŋgeŋ, ma kakôc gêmacanô to lamboam ḥaki.

19 Amboac tonaj oto gêj, taŋ gôlic naŋ, sa acgom. Oto gêj, taŋ galoc gêc naŋ, to gêj taŋ mêtêsa étu ḥamu naŋ, amboac tonajgeŋ.

20 Utitalata 7, taŋ gêc lemoc anôŋa naŋ, to jakainj gold 7 ḥabinj, taŋ gêc lêlômgeŋ naŋ, ḥam tau tonec. Utitalata 7 tonaj têtu gôlôac dabuŋ 7 nêŋ aŋela, ma jakainj 7 tonaj têtu gôlôac dabuŋ 7 tau. * sauŋ. Alic Tim II. 1:15

* **1:20:** ḥaŋ Asia kêkanôŋ gamêj, taŋ sêsam teŋ gebe Asia

2

Biŋ gêdêŋ gôlôac Epesena

1 “Oto biŋ tonec êndêŋ gôlôac dabuŋ Epesena nêŋ aŋela.

“Nac taŋ lêma anôŋa kêkam utitalata 7 ma kêsêlêŋ gêmoa jakain gold 7 ñasawa naŋ, kêsôm biŋ tonec gebe

2 Aê kajala nêm kolen to gôim taôm su ma gôc gêŋwapac totêmtac kêpa sugen. Aê kajala gebe aôm godec lau sec gebe sêmoa sêwiŋ aôm atom. Aôm kôsaê êsêac, taŋ sê tauŋ gebe aposolo, mago êsêac aposolo atom naŋ, e kôjala êsêac gebe dansantêna.

3 Aôm gôc gêŋwapac, taŋ kêtap aôm sa kêtu ñoc ñaêŋa naŋ, totêmtac kêpa sugen, ma têkwam gêbac atom.

4 Tagen nêm biŋ teŋ tec gêc. Aôm gôwi nêm têmtac gêwiŋ ñamatana siŋ.

5 Amboac tonaj taêm ênam gêŋ, taŋ gôwi siŋ su naŋ, e ônam taôm ôkwi ma ônam kôm, taŋ gôjam gêdêŋ ñamatana naŋ êtiam. Embe ônam taôm ôkwi atom, oc jandêŋ aôm jawac ma jatiŋ nêm jakain su aŋga ñamala.

6 Mago tonec tec gôgôm jagêdêŋ gebe têmtac gedec Nikolainê launêŋ kôm, taŋ aê têtac gedec amboac tonanjeŋ naŋ.

7 Nac taŋ nê taŋasun gêc naŋ, êŋô biŋ, tec Njalau kêsôm gêdêŋ gôlôac dabuŋ nec, gebe Teŋ embe êku ñacio tulu, oc jakêŋ eŋ êniŋ ka daŋgôŋ mateŋ jaliŋa, taŋ kêkô Anôtônê paradise naŋ ñanô.

Biŋ gêdêŋ gôlôac Smurnaŋa

8 “Ma oto biŋ tonec êndêŋ gôlôac dabuŋ Smurnaŋa nêŋ aŋela.

“Nac ñamata to ñamu, taŋ gêmac êndu e mata jali kêsa naŋ, kêsôm biŋ tonec gebe.

9 Aê kajala gebe gôŋgôŋ jageo to ñalêlôm sawa. Mago aôm ñac tolêlômogc. Aê kajala êsêac, taŋ sê tauŋ gebe Juda naŋ, sêsmôm biŋ alôb-alôb kêpi aôm. Mago êsêac Juda atom, êsêac aŋga Sadaŋnê lôm.

10 Ôtêc ñandaŋ, taŋ oc ôc naŋ atom. Gôlicgac me, Sadaŋ oc êkêŋ amacnêm ñagêdô sêsep kapoawalô, gebe ênsaê amac ma oc aŋgôŋ naeo êtôm bêc 10. Ôc ñaŋêŋgeŋ e ômac êndu, go jakêŋ daŋgôŋ mateŋ jali ñasunsuŋ êndêŋ aôm.

11 Nac taŋ nê taŋasun gêc naŋ, êŋô biŋ, tec Njalau kêsôm gêdêŋ gôlôac dêbu ñ nec, gebe Teŋ embe êku ñacio tulu, oc gêmacanô kêtu luagêcŋa êkêŋ ñandaŋ êndêŋ eŋ atom.

Biŋ gêdêŋ gôlôac Pergamonŋa

12 “Ma oto biŋ tonec êndêŋ gôlôac dabuŋ Pergamonŋa nêŋ aŋela.

“Nac taŋ gêôc siŋ teŋ sêuc ñamata makenŋ-makenŋ naŋ kasôm biŋ tonec.

13 Aê kajala gamêŋ, taŋ gôŋgôŋ naŋ, Sadaŋnê lêpôŋ kêkô tònê. Mago aôm kôkam aêŋoc ñaê tòn ma gôsa kôkêŋ gêwiŋ aêŋa auc atom. Gêdêŋ taŋ sêjac ñoc ñac-gêwa-biŋ-sa-ñanêŋwaga Antipas êndu aŋga amacnêm gamêŋ, taŋ Sadaŋ gêŋgôŋ naŋ, aôm gôsa aê auc atom amboac tonanjeŋ.

14 Tagen nêm biŋ ñagêdô tec gêc. Lau ñagêdô sêkam Balamnê mêtê tòn sêmoa Pergamon sêwiŋ aôm. Balam tonaj kêdôŋ Balak gebe êwa lakô lau Israel, gebe sêniŋ da gwanmia to sêŋgôm mockaiŋ.

15 Lau ñagêdô sêkam Nikolainê launêŋ mêtê tòn sêmoa sêwiŋ aôm amboac tonanjeŋ.

16 Amboac tonaj ônam taôm ôkwi. Embe masi, oc jandêŋ aôm jawac seben ma janac êsêac ña siŋ, taŋ kêsa aocsuŋ naŋ.

¹⁷ Nac tan nê tañasun gêc nañ, êjô bi ñ, tec Njalau kêsôm gêdêj gôlôac dabuñ nec, gebe Teñ embe êku ñacio tulu, oc jakêj mana, tan kêsinj tau gêc nañ, ma jakêj poc sêpsêp teñ êndêj ej êwiñ. Aê kato ñaê wakuc teñ kêsêp poc tau, ñac teñ kêjala atom, ñac-kêkôcpoc-waga taugen kêjala.

Biñ gêdêj gôlôac Tuatiranya

¹⁸ “Ma oto biñ tonec êndêj gôlôac dabuñ Tuatiranya nêj aŋela.

“Anôtônê Latu, tan mataanô kêtôm jawaô ma akain amboac ki joŋjoŋ nañ, kêsôm biñ tonec.

¹⁹ Aê kajala nêm koleñ to têmtac gêwiñ ma kôkêj gêwiñ ma gôjam sakinj to gôc gêjwapac totêmtac kêpa sugeñ. Aê kajala gebe galoc gôjam koleñ kapôeñ kêléléc gêmuñja su.

²⁰ Tagen nêm biñ ten tec gêc. Aôm gôlôc gêdêj Jesebel, tan gê tau gebe propeteo teñ ma kêdôj to kêlênsôj ñoc sakinjwaga gebe sêngôm mockaiñ to sêniñ da gwamjña.

²¹ Aê kakêj ñasawa gêdêj ej gebe ênam tau ôkwi, mago gedec, ej gebe ênam tau ôkwi aŋga nê lêj mockaiñja atom.

²² Olîc acgom, aê oc jambaliñ ej siñ ênsac nê mêtogêmacgeñ, ma êsêac, tan sêgôm mockaiñ gêdêj ej nañ, embe sênam tauñ ôkwi aŋga gêj, tan sêgôm sêwiñ ej nañ atom, oc jambaliñ êsêac siñ sêmoa naeo ñanô.

²³ Ma aê janseñ ênê latuio to ñac samob su sênaña, go gôlôac dabuñ samob sêjala gebe aê ñac, tan kabêlêm ñamalacnêj ñalêlôm e gabî lêtêj, ma jakêj ñagêjô êndêj amac êndêj-êndêngêj ejô nêm kôm, tan ajam.

²⁴ Mago amac lau Tuatiranya ñagêdô akôc mêtê sec tonaj sa atom ma akip biñ, tan sêsam gebe ‘Sadañê biñ ñalômja’ nañ, sa atom. Tec jasôm êndêj amac gebe Aê oc jau gêjwapac teñ ênsac amac êwiñ atom.

²⁵ Mago gêj, tan akôc kêtû nêm gêj su nañ, amêngôm ñajaŋageñ e aê jawac.

²⁶ Teñ embe êku ñacio tulu ma ênam ñoc kôm e ênac dabi ñ, oc jakêj ñaclai êndêj ej gebe êtu lau samuc nêj ñatau

²⁷ ma ênam gôliñ êsêac ña tôckî

to elo êsêac popoc llnsim-linsimgeñ amboac kunom.

²⁸ Ñaclai amboac tonaj aê kakôc aŋga Tamocnê, ma jakêj utitêna eleŋmataŋa êndêj ej.

²⁹ Nac tan nê tañasun gêc nañ, êjô biñ, tec Njalau kêsôm gêdêj gôlôac dabuñ nec.

3

Biô gêdêj gôlôac Sardesja

¹ “Ma oto biñ tonec êndêj gôlôac dabuñ Sardesja nêj aŋela.

“Nac tan kêkôc Anôtônê Njalau 7 ma utitalata 7 nañ, kêsôm biñ tonec gebe Aê kajala nêm koleñ ma waem gêc gebe gômoa matam jali, mago kôtu matê.

² Matam êlêc ma ôpuc gêj ñagêdô, tan gebe êmac êndugeñ nañ tôñ, gebe aê galic aôm gôjac dabiñ nêm koleñ ñapep kêtôm ênac Anôtô mataanô ñajamjña atom.

³ Amboac tonaj taêm ênam biñ, tan gôjô to kôkôc su nañ, ma ômansaŋ e ônam taôm ôkwi. Embe matam êlac atom, oc jawac amboac gengeŋtêna, ma aôm oc ônam kauc noc jandêj aôm jawacna.

⁴ Mago aômnêm lau luagêcgej tec sêngôj Sardes, taŋ sêgôm nêj ñakwê ñatêmui kësa atom. Lau tonaj tec galic êsêac têtôm gebe oc sêselêj toŋakwê kwalam sêwiŋ aê.

⁵ Tej embe êku ñacio tulu, oc jakêj ej êsô ñakwê kwalam sa ma jansenj ênê ñaâ su aŋga buku mateŋ jaliŋa atom ma jasôm ênê ñaâ lasê êndêj Tamoc to nê anjela.

⁶ Nac taŋ nê taŋasunj gêc naŋ, êjô biŋ, tec ɻalau kêsôm gêdêj gôlôac dabuŋ nec.

Bin geden gôlôac Piladelpiaŋa

⁷ “Ma oto biŋ tonec êndêj gôlôac dabuŋ Piladelpiaŋa nêj anjela.

“Nac dabuŋ to ñac binjanôŋa,
taŋ kêkôc Dawidnê ki katamna naŋ,
embe êlai su, oc teŋ êlai auc êtôm atom,
ma embe êlai auc, oc teŋ êlai su êtôm atom,
ñac tau tonaj kêsôm biŋ tonec gebe

⁸ Aê kajala nêm koleŋ. Ôlic acgom, aê galêc katam teŋ su gêdêj aôm, tec kêkô, ma teŋ kêtôm gebe ênsaŋ aucŋa atomanô. Aê kajala gebe nêm ñaclai ñagec gêc, mago kômasaŋ ñoc biŋ to gôsa aêjoc ñaâ auc atom.

⁹ Ôlic acgom, oc jakêj êsêac aŋga Sadajñê lôm, taŋ sê tauŋ gebe êsêac Juda, mago êsêac J uda atom, sêsaŋ tauŋ naŋ, sêndêj aôm sêwac sêpôŋ aeŋduc sênenç aôm amkainŋa, ec sêjala gebe aê têtac gêwiŋ aôm.

¹⁰ Aê jaŋgôm biŋ tonaj gebe aôm kômasaŋ ñoc biŋ to gôc gêŋwapac totêmtac kêpa sugen. Amboac tonaj aê oc jajop aôm êndêj noc lêtômna, taŋ oc mêmêsa aŋga nom ñagamêj samob gebe ênsaâ lau samob, taŋ sêngôj nom naŋ, gebe lêtôm tau êtap aôm sa êwiŋ atom.

¹¹ Aê oc jawac sebeŋ. Gêj taŋ kôkôc kêtû nêm gêj su naŋ, ômêhgôm ñajanagej gebe ñac teŋ êjangô nêm sunsuŋ su atom.

¹² Tej embe êku ñacio tulu, oc jakêj ej êtu alê êkô ñoc Anôtônê lôm dabuŋ. Ej oc êwi lôm dabuŋ siŋ êsa êna atomanô. Ma aê jato ñoc Anôtônê ñaâ to ñoc Anôtônê malac Jerusalem wakuc ñaâ ênsac ej. Ñoc Anôtôc oc êkêj malac tau êsêp aŋga undambê êmêŋ. Ma jato tauc ñoc ñaâ wakuc ênsac ej êwiŋ.

¹³ Nac taŋ nê taŋasunj gêc naŋ, êjô biŋ, tec ɻalau kêsôm gêdêj gôlôac dabuŋ nec.

Bin gêdêj gôlôac Laodikeanja

¹⁴ “Ma oto biŋ tonec êndêj gôlôac dabuŋ Laodikeanja nêj anjela.

“Binjanô ñatau tau, taŋ gêwa biŋ sa ñaŋêj to binjanôgej, gêj taŋ Anôtô kêkêj naŋ, samob ñamôkê naŋ, kêsôm biŋ tonec gebe

¹⁵ Aê kajala nêm koleŋ ma kajala gebe aôm ñaluc atom me ñandaŋ atom. Ojae, jalic aôm ñaluc me ñandaŋ acgommaŋ.

¹⁶ Mago aôm ñaluc atom ma ñandaŋ atom, aôm ñakola-kola, amboac tonaj aê gabe jakasôp aôm siŋ aŋga aocsuŋ.

¹⁷ Aôm kôsôm gebe Aê ñac toawa ma ñoc waba taêsam, tec kapô lêna gêj teŋ atom. Mago aôm gôjam kauc taôm. Aôm gômoa jageo ñanô ma lau embe sêlic, oc taêŋ walô aôm. Aôm ñac ñalêlôm sawa ma matampec to gômoa olîm ñaðomagej.

¹⁸ Amboac tonaj aê gabe jawa lêŋ teŋ sa êndêj aôm acgom. Ônam ôli gold, taŋ sêpac ña ja e ñawasi kësa naŋ, êndêj aê gebe ôtu ñac tolêlôm. Ônam ôli ñakwê

kwalam gebe ênsaị aôm gebe majam êsa êtu ôlim ɳâômaịa atom, ma ônam ôli ɳalési gebe ôniị oso matamanô e ôlic gamêị ɳajêị êsa.

¹⁹ Aê embe têtac êwîn lau tej, oc jamêtôc to jakônîj êsêac. Amboac tonan ôpôj taôm topalégej e ônam taôm ôkwi.

²⁰ Alic acgom, aê tec kakô katamdêmôê ma kamadi kakô. Tej embe êjô aê aoc ma éléc katam su, oc jasô jandêị ej jana ma janîj gêj jawin ej ma ej enîn gêj êwîj aê.

²¹ Tej embe êku ɳacio tulu, oc jakêị ej êngôj ɳoc lêpôj êwîj aê, amboac aê kaku ɳacio tulu ma gañgôj Tamocnê lêpôj gawin ej.

²² Nac tan nê tañasuị gêc naị, êjô biị, tec ɳalau kêsôm gêdêị gôlôac dabuị nec."

4

Sakịj dabuị undambêịa

¹ Tonaị su acgom, go galic ɳakatu tej. Aê galic undambê ɳakatam tej gêjia ma awa ɳamatanya, taị kêsôm biị gêdêị aê ma gañô amboac dauc kêtanj naị, kêsôm gebe "Ôpi ômôeị, aê gabe jatôc biị, taị oc mêtêṣa êtu ɳamu naị, êndêị aôm."

² Ma sep tagej katuc kaiị tej kêsa e galic lêpôj kiṇja tej kékô undambê ma ɳac tej gêjgôj lêpôj tau.

³ Ma ɳac, taị gêjgôj lêpôj kiṇja naị, lañôanô ɳawasi amboac jabo ma bomsamuc amboac môec. Ma kasômbuc kêgi lêpôj auc ma galic amboac kalacwaô.

⁴ Go lêpôj 24 kêgi lêpôj kiṇja tau auc, ma laumata 24 sênjgôj lêpôj tau ɳaô. Èsêac sêṣô ɳakwê kwalam-kwalam to sêkuc sunsuị gold.

⁵ Ma ôsic kékac to awen kêsa ma wapap gêjac kêsa aŋga lêpôj kiṇja tau. Ma dawenj 7 gelom kékô lêpôj tau ɳanêmja. Dawenj tau Anôtône ɳalau 7.

⁶ Ma gwêc tej kêpoac lêpôj tau ɳanêmja. Gwêc tau ɳakêjêj lañgwagen amboac glas.

Ma aŋga gamêị ɳaluị tau bôc aclê sêkô sêgi lêpôj kiṇja auc. Èsêac matejanô taêṣam gêjam ôliị nêmja to munja auc samucgej.

⁷ Bôc ɳamatanya kêtôm lewe. Go ônaị kêtô luagêcja naị, kêtôm bulimakao kapoac. Ma ônaị kêtô têlêacja naị, lañôanô kêtôm ɳamalac. Ma ônaị kêtô aclêja naị, kêtôm momboaq gêlôb.

⁸ Ma bôc aclê tonan nêị ɳamaqê 6 kêtôm èsêacgej. Ma matejanô gêjam ôliị dêmôeịa to lêlômja auc. Èsêac sêṣôm biị tonec kêtôm bêc to gelej sêlêwaị atom gebe

"Apômtau Anôtô, ɳaniniị ɳatau, ej ɳac dabuị, dabuị, dabuị.

Ej gêmoa gêdêị andaŋgej ma gêmoa galoc ma oc êmêj."

⁹ Ma gêdêị taị bôc tau sêkêị ɳawasi to wae ma danje gêdêị ɳac tau, taị gêjgôj lêpôj kiṇja ma oc êmoa mata jali teŋeŋ ma teŋeŋ naị,

¹⁰ èsêac laumata 24 tonan sêu tauŋ gêdêị ɳac, taị gêjgôj lêpôj naị, to teten meç gêdêị ɳac, taị gêjgôj lêpôj naị, to tetej meç gêdêị ɳac, taị êmoa mata jali teŋeŋ ma teŋeŋ, ma tetoc nêị sunsuị gêc lêpôj ɳanêmja ma sêṣôm gebe

¹¹ "O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôtômgoc gebe ôkôc ɳawasi ma waem to ɳaclai,

gebe aôm kôkêj gêj samob ma aômnêm bij kêkêj gêj samob mêtjkêsa to ñanô kêsa tec sêmoa." * têntac ñandañ gêdêj nêj ñatauña nec atom. Èsêac tetoc nêj Apômtau sa ña lêj amboac tonaj.

5

Buku ma domba ñabiñ

1 Aê galic buku teñ kêsêp ñac, tan gêngôj lêpôj nañ, nê lêma anôja. Teto bij kêsêp lêlômja to dêmôêja, go sêkic tôj ma sêkêj peñ 7 kêpi ñaomata.

2 Go galic anjela ñaclai teñ kêsôm bij kêkac awa sageñ gebe "Asa kêtôm gebe êkac peñ su ma êkac buku tau sa."

3 Ñac teñ anja undambê me anja nom me anja nom ñalêlôm kêtôm gebe êkac buku sa ma êsam atom.

4 Ma aê kêteñ ñanô gebe têtap ñac teñ sa kêtôm gebe êkac buku sa ma êsamja nec atom.

5 Go laumata tau nêj teñ kêsôm gêdêj aê gebe "Ôtañ atom. Ôlic acgom, lewe anja Judanê gôlôac, Dawidnê wakuc teñ, kêku ñacio tulu. Ñac tonaj tec êkac peñ 7 su ma êkac buku tau sa."

6 Go galic domba teñ kêkô lêpôj kiñja to bôc aclê ma laumata 24 ñalêlôm. Domba tau ñalañô amboac sêbuc su. Nê jabo 7 to mataanô 7. Mataanô 7 tau Anôtônê ñalañô 7, tañ kêsakij sêjam nom samucgeñ auc.

7 Tec domba tau jakêkôc buku su anja ñac, tan gêngôj lêpôj kiñja ñaô nañ, nê lêma anôja.

8 Gêdêj tañ ej kêkôc buku su nañ, bôc aclê to laumata 24 sêu tauñ sêc domba lanjônêmja. Èsêac sêkôc gêj wêja kêtômgeñ ma sêkôc laclu gold. Gêngmalu tanj kêsêp laclu nañ, Anôtônê launêj mec.

9 Ma êsêac sêpuc wê wakuc teñ sa gebe
"Aôm kôtôm gebe ôkôc buku ma okac ñapenj su,
gebe sêbuc aôm ma nêm dec gêjam ôli ñamalac
tomôkê-tomôkê ma awenj teñ-awenj teñ ma to-m-to-m ma totonj-totoj têtu
Anôtônê lau.

10 Aôm kôkêj êsêac têtu Anôtônê gamêj to dabuñwaga,
gebe sênam sakiñ aêacnêj Anôtô ma sênam gôlinj anja nom."

11 Go galic to gañô anjela taësam awenj. Anjela tau sêgi lêpôj kiñja to bôc ma laumata auc ma nêj namba 1,000 to 1,000 ma 10,000 to 10,000.

12 Èsêac sêsôm ña awenj kapôej gebe
"Domba tanj sêbuc nañ, kêtôm gebe êkôc ñaclai to
gêj tolêlôm-tolêlôm ma kauc mêtêja to ñajaña ma
wae to ñawasi ma lambij."

13 Ma gañô gêj samob, tanj Anôtô kêkêj nañ, anja undambê to nom ma anja nom ñalelôm to gwêc ma geñ samob, tanj sêjam aucgeñ nañ sêsôm gebe
"Lambij to wae ma ñawasi to ñajaña endenj ñac, tanj
gêngôj lêpôj kiñja nañ, agêc Domba teñgeñ ma teñgeñ."

14 Go bôc aclê tau tonaj sêlôc gebe "Binjanô." Ma êsêac laumata sêu tauñ jasêc ma teteñ mec. * tañ ej nam gebe lau teñ sêsam papia tau sewin atom, go sêkic papia tôj ña gam me o teñ ma sêsap ñaomata tôj kêpi tagenj ña katêkwí, go sêpeñ nêj ñatalô êwa èsêac saña kêsêp katêkwí tau. Katêkwí tonatalô tau sêsam gebe

* **4:11:** Laumata 24 sêkac nêj sunsunj su gêc nom kêtû * **5:14:** Lau ñanô embe teto papia êndêj ñac teñ ma embe

penj. Nac tanj papia gêjac eŋ ɳawae naŋ, êkac penj tau su acgom, go êtôm gebe êsam papia tau. tau. Kat kwl to atalô tau Jam gebe pe ac tanj papla gêjac eŋ ɳawae naŋ, êkac pe tau 8 U aC 9 Om, go êtôm gebe ɳam papla tau.

6

Biŋ peŋja

¹ Go galic Domba kêkac buku ɳapeŋ 7 ɳamatanya su. Ma ganjô bôc aclê nêŋ teŋ kêsôm awa amboac wapap gêjac gebe “Omôēŋ.”

² Ma gaōc matocanô sa ma galic hos kwalam-kwalam teŋ. Nac tanj gêŋgôŋ hos ɳaô naŋ, kêmêgôm talam ma sêkêŋ sunsunj gêdêŋ eŋ kékuc. Ma ɳac tau kêsa gêja kêtôm ɳac-kêku-ɳacio-tuluwaga, ma eŋ oc êku ɳacio tulu.

³ Go Domba kêkac ɳapeŋ kêtû luagêcŋa su. Ma ganjô bôc kêtû luagêcŋa kêsôm gebe “Ômôēŋ.”

⁴ Ma hos kokoc teŋ kêsa gêmêŋ. Ma ɳac, tanj gêŋgôŋ hos ɳaô naŋ, kêtû ɳatau gebe êkôc biŋmalô su aŋga nom ma êkêŋ ɳamalac senseŋ tauŋ, tec sêkêŋ siŋ kapôēŋ teŋ gêdêŋ eŋ.

⁵ Go Domba kêkac ɳapeŋ kêtû têlêacŋa su. Ma ganjô bôc kêtû têlêacŋa kêsôm gebe “Ômôēŋ.” Ma gaōc matocanô sa e galic hos jejec teŋ. Ma ɳac, tanj gêŋgôŋ hos ɳaô naŋ, kêmôc dôŋ tanam dôŋ gêŋ ɳawapacŋa kêsep lêma.

⁶ Ma ganjô awa teŋ kêsa bôc aclê ɳasawa gebe “Kôm bêc tageŋja ɳaoli kêtôm gebe tanam ôli padi kap luagêc. Kôm bêc tageŋja ɳaoli kêtôm gebe tanam ôli labi kap 6gen. Mago ôngôm ɳalêsi to wain êtu sec atom.”

⁷ Go Domba kêkac ɳapeŋ kêtû aclêŋa su. Ma ganjô bôc kêtû aclêŋa nê awa gebe “Ômôēŋ.”

⁸ Tec gaōc matocanô sa e galic hos bobob teŋ. Ma ɳac, tanj gêŋgôŋ hos gaô naŋ, nê ɳaē gebe Gêmacanô. Ma lau lamboamŋa têdaguc eŋ. Ma sêwa lau nomŋa kêmôc gêja tonj aclê, ma Gêmacanô to nê lau têtap ɳaclai sa gebe senseŋ tonj aclê tonan ɳateŋ su ɳa siŋ to ɳa tôbôm ma ɳa gêmac tokaiŋ-tokaiŋ to ɳa bôclai nomŋa.

⁹ Go Domba kêkac ɳapeŋ kêtû lemenj teŋŋa su. Ma aê galic lau, tanj sêjac êsêac êndu kêtû sêšom Anôtônê biŋ lasê to sêwa biŋ tau sa ɳanjêŋŋa naŋ, nêŋ katuŋ sêmoa altar ɳalabu.

¹⁰ Ma êsêac sêmôēc ɳa awenj kapôēŋ gebe “O ɳatau dabuŋ to biŋjanôŋa, êndêŋ ondoc go ômêtôc biŋ ma ôkêŋ aêacma dec ɳagêjô êndêŋ lau nomŋa.”

¹¹ Tec sêkêŋ ɳakwê kwalam-kwalam gêdêŋ êsêac kêtômgeŋ ma sêšom gêdêŋ êsêac gebe sêlêwaŋ tauŋ saunjenj êwiŋ e ɳacio sênaç lau, tanj sêjam kôm sêwiŋ êsêac to nêŋ lasitêwai êndu nasêwiŋ êsêac, go Anôtô ômêtôc lau nomŋa.

¹² Ma aê galic Domba kêkac ɳapeŋ kêtû 6ŋa su ma ôjô gêjam kapôēŋanô e oc kêtû jec amboac talu ɳasaô-saâ ma ajôŋ samuc amboac dec.

¹³ Utitalata umbonŋa sêpôp sêsep nom amboac wa tomatatc-tomatatc sêselô êndêŋ tanj mu êsêlêŋ kapôēŋ naŋ.

¹⁴ Ma umboŋ gêlêc tau amboac sêlêc lacgeŋ ma lôc to nuc samob sêkêŋ maleŋ siŋ.

¹⁵ Go kiŋ nomŋa to lau towae ma sinwaganêŋ kapitai to lau tolêlôm ma ɳajana to gêŋôma ma êsêac, tanj sêmoa nêŋ lêtêgeŋ naŋ, êsêac samob sêsiŋ tauŋ sêsep gêsuŋ to poclabu aŋga lôc.

16 Ma sêôm gêdêj lôc to poc kapôêj gebe “Aku taôm sa mêmangênduc aêac auc gebe ñac, tañ gêngôj lêpôj kiñja nañ, agêc Domba, tañ têtac ñandañ nañ, sêlic aêac sapu.

17 Gebe agêcnêj bêc kapôêj têntac ñandanña mêmikêsa, ma asa kêtôm gebe êpuc tau tôj êkô.”

7

Sepeñ ñatalô kêpi Israelneñ lau 144,000

1 Tonañ su, go galic anjela aclê sêkô nom ñakêclêsu aclê ma sêmêgom nom ñamu aclê tôj, gebe mu teñ êsêlêj naêpi nom ma gwêc to ka teñ atom.

2 Go galic anjela teñ anga oc ñam kêpi gêmêj, nañ kêkôc Anôtô mata jali nê peñ sepeñ ñatalôña ma gêmôêc ña awa kapôêj gêdêj anjela aclê, tañ têtap ñaclai sêngôm nom to gwêc êtu secña sa nañ gebe

3 “Añgôm nom to gwêc ma ka êtu sec atomgeñ e aêac apeñ ñatalô êpi aêacnêj Anôtônê sakijwaganêj teñbelej su acgom.”

4 Go ganô sêsa lau, tañ sepeñ ñatalô kêpi êsêac nañ, nêj namba sa kêtôm 144,000. Sepeñ ñatalô kêpi Israel latuinêj gôlôac samob kêtômgeñ.

5 Anja Judanê gôlôac sepeñ ñatalô kêpi lau 12,000,

anja Rubennê gôlôac 12,000,

anja Gadnê gôlôac 12,000,

6 anja Asernê gôlôac 12,000,

anja Naptalinê gôlôac 12,000,

anja Manasenê gôlôac 12,000,

7 anja Simeonnê gôlôac 12,000,

anja Lewinê gôlôac 12,000,

anja Isakamê gôlôac 12,000,

8 anja Sebulonnê gôlôac 12,000,

anja Josepnê gôlôac 12,000,

ma anja Benjaminnê gôlôac 12,000.

Lau nomña totoñ-totoñ sêjam sakiñ Anôtô

9 Tonañ su, go galic lau taêsam ñasec, ñac teñ kêtôm gebe êsa êsêac saña atomanô. Êsêac anja lau totoñ-totoñ samob nêj to lau tomôkê-tomôkê ma lau to-m-to-m samob to lau awenj teñ-awenj teñ. Êsêac sêkô lêpôj kiñja to Domba lanjônêmja sêô ñakwê kwalam-kwalam ma sêôc tômtôm ñalauj.

10 Ma sêmôêc ña awenj kapôêj gebe “Moasinj ênam aêac kêsiña gêmêj anja Anôtô, tañ gêngôj lêpôj kiñja nañ, agêc Domba nêj.”

11 Ma anjela samob, tañ sêkô sêgi lêpôj kiñja to laumata ma bôc aclê auc nañ, sêu tauñ têtap labôcgeñ sêc lêpôj kiñja ñanêmja ma teteñ mec gêdêj Anôtô

12 ma sêôm gebe

“Biñjanô, lambinj to ñawasi

ma kauc mêtêja to dange

ma wae to ñaclai ma ñajaña

êndêj aêacnêj Anôtô teñgeñ ma teñgeñ. Biñjanô.”

13 Go laumata teñ kétu kênac aê gebe “Êsêac tañ sêô ñakwê kwalam-kwalam nañ, asa lau ma sêmêj anja ondoc.”

14 Ma aê kasôm gebe “Noc apômtau, aôm kôjalagac.” Tec eñ kêsôm gêdêñ aê gebe “Gêñwapac kêkônij êsêac ñanô, tec sêmêñ ma sêkwasiñ nêñ ñakwê kêsêp Dombanê dec, tec ñakwê tau kêtû sêp.

15 Sêgôm amboac tonanç, tec sêkô Anôtônê lêpôj kiñja ñanêmja ma sêjam sakij eñ kêtôm bêc to geleñ sêmoa ênê lôm dabuñ.

Ma ñac, tañ gêñgoñ lêpôj kiñja ñaô nañ, mêmêtu nêñ bec.

16 Mo to bu oc êjô êsêac êtiam atom.

Ma oc to gêj ñandañ teñ oc êtuñ êsêac êtiam atom,

17 gebe Domba, tañ kêkô lêpôj ñalungeñ nañ, oc ejop êsêac ma oc êwê êsêac sêndêñ bumata mata jali sêna.

Ma Anôtô oc êmbuñ êsêac mateñsulu samob anja mateñgasi su.”

8

Napeñ kêtû 7ña

1 Domba kékac ñapeñ kêtû 7ña su, go undambê ñagamêñ ñanêñ kêsa kêtôm ockatu ñasawa ñamakej.

2 Go galic anjela 7, tañ sêkô Anôtô lañônêmja nañ, sêkôc dauc 7.

3 Ma anjela teñ gêmêñ kêkô kësi altarña. Eñ kêkôc laclu gold gêñmaluña teñ. Ma sêkêñ gêñmaluña taësam gêdêñ eñ gebe êkêj êtu da ênsac altar gold, tañ kêkô lêpôj kiñja ñanêmja nañ, êwiñ Anôtônê lau samob nêñ meç.

4 Ma gêñmalu ñajadañ gêôj sa anja anjela, tañ kêkô Anôtô lañônêmja nañ lêma, këpi gêwiñ Anôtônê launêñ meç gêja.

5 Go anjela kêkôc laclu gêñmaluña jakêkêj ja anja altar kêsêp e mêmêgêc ma kêbaliñ kêsêp nom gêja. Su, go wapap gêjac to gamêñ ñakicsêa kêsa ma ôsic kékac to ôjô gêjam.

Dauc kêtaj

6 Ma anjela 7, tañ sêkôc dauc 7 nañ, sêmasañ tauñ gebe sêncat êtañ.

7 Anjela ñamataña gêjac dauc kêtaj ma kompoc to ja ma dec kêgaluñ gêwiñ tau kêsêp nom gêja. Sêwa nom samuc kêkôc gêja ñamakej têlêac ma sêwa ka kêkôc gêja tonj têlêac amboac tonanç. Tec ja gen nom ñamakej teñ to ka ñaton teñ su ma gêgwanj matac-matac samob tomalagenj.

8 Go anjela kêtû luagêcñä gêjac dauc kêtaj ma gêj amboac ja gen lôc kapôeñ teñ gêu tau kêsêp gwêc gêja. Gwêc tau sêwa kêkôc gêja têlêac ma ñateñ kêtû dec.

9 Ma sêwa gêj mateñ jali, tañ sêse aweñ sêmoa gwêc nañ, to wañ, tañ sêpoac gwêc nañ, kêkôc gêja tonj têlêac ma gêj mateñ jali nêñ tonj teñ to wañ ñaton teñ sêjaña.

10 Go anjela kêtû têlêacñä gêjac dauc kêtaj. Ma utitalata kapôeñ teñ kêpôp anja umboñ kêtôm dawenj ñawâo. Ma sêwa bu samob kêkôc gêja têlêac, tec jakêsêp ñateñ to kêsêp bumata gêwiñ.

11 Ma utitalata tau ñaê gebe Ñamakic. Ma bu têlêac tau ñateñ ñamakic kêsa. Ma ñamalac taësam sêñôm bu ñamakic tau, tec sêmac êndu.

12 Go anjela kêtû aclêja gêjac dauc kêtaj. Ma sêwa oc kêkôc gêja ñamakej têlêac ma sêwa ajôñ kêkôc gêja ñamakej têlêac to sêwa utitalata kêkôc gêja tonj têlêac. Ma oc ñamakej teñ to ajôñ ñamakej teñ ma utitalata ñaton teñ gêjam kanuc. Ma têm oc to ajôñ ma utitalata kêpô nomja kêtû dambê kêtôm tonanç.

¹³ Go galic to ganô momboan tenj gêlôb gêmoa umboen ñalabu ma gêmôêc ña awa kapôêñ gebe “Ojae, ojae, ojae, lau tanj sêngôñ nom nañmêñ. Anjela têléac tec sêmoa. Nêñ dauc embe étanj, oc êsêacmêñ sêngôñ naeo ñanôgoc.”

9

¹ Go anjela kêtû lemen tenjha gêjac dauc kêtanj. Ma galic utitalata tenj kêpôp anga umbon kêsêp nom gêja, ma sêkêñ ki gamêñ ñakêlêndij secnjha gêdêñ enj.

² Ma enj kêlai gamêñ ñakêlêndij ñakatam su ma jadaunj kêpi anja gêsuñ tau tonaj kêtôm ja genj oba ñatêtac mêngêjam oc to gamêñ auc e ñakesec kêsa.

³ Ma wagô sêsa anja jadaunj ñalêlôm mêngêjam nom auc, ma nêñ ñaclai kêtôm alidêbu nomja nêñ.

⁴ Ma bijj gêdêñ êsêac gebe sêngôñ gêgwanj nomja to gêñ ñalañ matac-matac ma ka sec atom, têtu kasec ñamalac, tanj sepeñ Anôtônê ñatalô kêpi êsêac tenjbeleñ atom nañgeñ.

⁵ Mago wagô tau têtôm gebe sênaç ñamalac êndu atom, sêlôc gebe sêlênsu êsêacgeñ êtôm ajôñ lemen tenj. Sêlênsu êsêac ña ñandañ êtôm alidêbu ênjac lau ñañandañ.

⁶ Êndêñ ñasawa tonaj ñamalac sêngôñ gênlêlôm gebe sêmac ênduña, mago sêngôñ elêmê. Ësêac oc sênam aweiñ su gebe sêmac êndu, mago gêmac oc êc êsêac sugeñ.

⁷ Wagô tau ñalanjô amboac hos, tanj sêmasaj kêtû siñjha nañ. Ësêac sêkuc gêñ amboac sunsunj gold, ma êsêac lañjôjanô amboac ñamalac lañjôanô.

⁸ Ësêac môkêñlañj baliñ amboac lauonêñ ma luñluñ amboac lewenêñ.

⁹ Talic êsêac bôñdagî amboac maluku ki gêsañ auc, ma nêñ magêñ ñakicsêa amboac kareta, tanj hos taësam sê ma sêlêti kêtû siñjha nañ.

¹⁰ Ma nêñ lêñjuc tokêm amboac alidêbunêñ, ma nêñ ñaclai gêc ñalêñjuc tau ñalêlôm, gebe têtu kasec ñamalac êtôm ajôñ lemen tenj.

¹¹ Anjela gamêñ ñakêlêndij secnjha kêtû nêñ kinj, nêñ ñaê ña Ebolai aweiñ gebe Abadon, ma ña aêac aweiñ gebe ñac-gesen-gêñ-ñsamob-suwaga.

¹² Ojae ñamataña mêngêja su. Ojae luagêc gacgeñ gêc, oc mêtêsa êtu ñamu.

¹³ Go anjela kêtû 6ñä gêjac dauc kêtanj. Ma aê ganô awa tenj kêsa anja jabo aclê, *tanj gêsaç altar gold, tanj kêkô Anôtô lañjôñêmja nañ ñakêclêsu.

¹⁴ Awa tau kêsôm gêdêñ anjela kêtû 6ñä, tanj kêkôc dauc nañ, gebe “Ôñgamboac anjela aclê, tanj sêkô êsêac tôñ sêmoa bu kapôêñ Euprat nañ su.”

¹⁵ Ma enj kêgabooac anjela aclê tonaj su. Anjela tau sêmasaj tauñ kêpi jala tonaj ñaajôñ to ñabec ma ñaockat su gebe sêwa ñamalac samob êkôc êna tonj têléac ma sênaç ñamalacnêñ tonj têléac tau ñateñ êndu.

¹⁶ Ma aê ganô sêsa siñwaga, tanj sêngôñ hos ñaô nañ, nêñ namba sa, ma namba tau 200 million.

¹⁷ Ma katuc kaiñ tenj kêsa e galic hos to lau, tanj sêngôñ ñaô nañ. Ësêacnêñ maluku kokoc kêtôm ja to majan-jajan ma jonjoñ. Ma hos tau môkêñapac amboac lewenêñ, ma ja to jadaunj ma talao kêsa êsêac aweiñsuñ.

¹⁸ Gêñwapac têléac tonec ja to jadaunj ma talao, tanj kêsa êsêac aweiñsuñ nañ, gesenj ñamalac, tanj sêwa kêkôc gêja tonj têléac nañ, ñateñ su.

¹⁹ Hos tau nêñ ñaclai ñam kêsêp êsêac aweiñsuñ to nêñ Iêñjuc. Nêñ Iêñjuc tomôkêñapac amboac moac. Ma môkêñapac tau tonaj têtu kasec ñamalac.

²⁰ Ma ñamalac ñagêdô, tanj gêñwapac tonaj gesenj êsêac su atom nañ, sêjam tauñ ôkwi anja nêñ kôm, tanj lemen sêgôñ nañ atom. Ësêac tetenj meç gêdêñ

ŋalau sec sêwi siŋ atom ma teteŋ mec gêdêŋ gwam, taŋ sêmasaŋ ɳa gold to silber ma ki to poc ma ka, ma têtôm gebe sêlic gamêŋ to sêŋô biŋ ma sêselêŋ atom naŋ.

²¹ Ma êsêac sêjam tauŋ ôkwi aŋga nêŋ lêŋ sêjac ɳamalac êndu to nêŋ sôlôŋ toêtoê ma nêŋ lêŋ mockaiŋo to mockaiŋa ma nêŋ biŋ gengeŋa atom. * jabo kapôeŋ aclê ma sêkêŋ jabo ɳakatu tau kékô altar ɳakéclêsu aclê. ma êkêŋ Jabo akatu tau k k altar akacŋu acŋ.

10

Aŋela to buku sauŋ

¹ Go galic aŋela ɳajaŋa teŋ aŋga undambê kêsêp gêmêŋ. Eŋ kékôm tau auc ɳa tao, ma kasômbuc teŋ gêsaç eŋ môkêapac, ma lanjôanô amboac oc ma akainj amboac alê ja.

² Buku sauŋ teŋ kékac tau sa kwanaŋgeŋ kêsêp eŋ lêma. Ma ketoc akainj anôŋa kékô gwêc ma gasêŋa kékô bau.

³ Go eŋ gêmôéc ɳa awa kapôeŋ amboac lewe kêteŋ. Eŋ gêmôéc su, go wapap 7 sêjac ma sêšom biŋ.

⁴ Wapap 7 sêšom biŋ su, ma gabe jato biŋ tau. Mago ganjô awa teŋ kêsa aŋga undambê gêmêŋ gebe “Biŋ taŋ wapap 7 sêšom naŋ, ênêc aômnageŋ, oto sa atom.”

⁵ Go aŋela, taŋ galic eŋ kékô gwêc to bau naŋ, gêôc lêma anôŋa sa kêpi undambê gêja,

⁶ ma kêtôc lêma kêpi ɳac mata jaliŋa, taŋ gêmoa teŋgeŋ ma teŋgeŋ. ɳac tau kékêŋ undambê to ɳagêŋ samob ma nom to ɳagêŋ samob ma gwêc to ɳagêŋ samob. Ma aŋela kêsom gebe “Têm oc êmbacnê.

⁷ Êndêŋ taŋ aŋela kétu 7ŋa ênac dauc êtaŋ naŋ, Anôtô oc ênac dabir nê biŋ ɳalélômja, amboac kêsom ɳawae ɳajam tau lasê gêdêŋ propete, taŋ têtu ênê sakijwaga naŋ.”

⁸ Ma awa, taŋ ganjô kêsa aŋga undambê gêmêŋ naŋ, kêsom biŋ gêdêŋ aê kêtiam gebe “Ôna ma ôkôc buku, tê kékac tau sa kwanaŋgeŋ kêsêp aŋela, taŋ kékô gwêc to bau naŋ, lêma nê su.”

⁹ Tec aê gadêŋ aŋela tau gaja ma kasom gêdêŋ eŋ gebe “Ôkêŋ buku sauŋ tonaj êndêŋ aê.” Ma eŋ kêsom gêdêŋ aê gebe “Ôkôc wacônij. Buku tau oc êngôm nêm ɳatêtacsêga ɳamakic ésa. Mago awamsuŋ oc ênsaê ɳakana amboac lêp.”

¹⁰ Ma kakôc buku sauŋ tau su aŋga aŋela lêma ma mén̄gaen e késaê ɳakana amboac lêp gêc aocsuŋ. Aê kadaŋgôŋ su, go ɳoc ɳatêtacsêga ɳamakic kêsa.

¹¹ Ma sêšom gêdêŋ aê gebe “Oc biŋ lasê êtiammaŋ épi lau to-m-to-m to lau totonj-totonj ma lau awen teŋ-awen teŋ ma kinj tokinj.”

11

Sêwa-biŋ-sa-ɳaŋeŋwaga luagêc

¹ Go sêkêŋ ôpic teŋ kêtôm tôc tanam dôŋ gêŋja gêdêŋ aê ma sêšom gêdêŋ aê gebe “Ôndi naônâm dôŋ Anôtônê lôm dabur to altar ma êsêac, taŋ teteŋ mec sêmoa lôm dabur ɳalélôm naŋ.

* **9:21:** Lau Juda sêmasaŋ nêŋ ɳagêlôŋ teŋ. Èsêac sêsap

² Mago ondec malacluŋ lôm dabuŋ ḥamagêja ênêcňa, ônam dôŋ atom, gebe sêkêŋ gêdêŋ lau samuc sêwê kaiŋ ma êsêac oc sêka malac dabuŋ popoc êtôm ajôŋ 42.

³ Ma aê oc jakêŋ ḥoc sêwa-biŋ-sa-ŋanjeŋwaga luagêc. Êsêagêc sêšô talu sa ma seoc biŋ lasê êtôm bêc 1,260.”

⁴ Nac ulu tonaj têtôm katêkwi luagêc me jakaiŋ luagêc, taŋ sêkô nom Natau lajônêm naŋ.

⁵ Ma teŋ embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, go ja êsa êsêagêc awenſuŋ e naeniŋ agêcnêŋ ḥacio su. Teŋ embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, naŋ senseŋ ej su ḥa ja êtôm tônêgeŋ.

⁶ Naclai gêdêŋ êsêagêc gebe sêmbôc umboŋ auc e kom teŋ ênac êndêŋ bêc êsêagêc seoc biŋ lasêja atom. Ma ḥaclai gêdêŋ êsêagêc gebe sênam bu ôkwi êtu dec. Ma êsêagêc oc sêlênsu nom ḥa gêŋwapac tokaiŋ-tokaiŋ êtôm taŋ taŋ gêjam naŋ.

⁷ Êndêŋ taŋ sênaç dabuŋ nêŋ kôm sêwa biŋ saŋa naŋ, bôc tau oc êpi aŋga ḥakêlêndiŋ sec mêŋênaç siŋ êndêŋ êsêagêc e êku êsêagêc tulu ma ênac êsêagêc êndu.

⁸ Ma êsêagêcnêŋ ḥawêlêlaŋ oc ênêc malacsêga ḥaintêna. Êsêac sêlêwiŋ malac tau gebe Sodom to Aiguptu. Aŋga malac tonaj êsêac sêjac êsêagêcnêŋ Apômtau kêpi kakesotau.

⁹ Ma lau aŋga lau to-m-to-m ma lau tomôkê-tomôkê to lau aweŋ teŋ-aweŋ teŋ ma lau totoŋ-totoŋ sêlic êsêagêcnêŋ ḥawêlêlaŋ ênêc êtôm bêc têlêac ma ḥasêku ma sênaç jao gebe sênsuŋ atom.

¹⁰ Ma lau nomŋa oc têtu samuc êsêagêc sêmac ênduŋa ma têntac ḥajam, tec sêkêŋ gêŋ ḥajam-ḥajam ḥaômageŋ êndêŋ tauŋ, gebe propete luagêc tonaj sêlêsu lau nomŋa.

¹¹ Bêc têlêac ma ḥasêku gêjaŋa, go ḥalau mata jaliŋa aŋga Anôtônen kêsêp êsêagêcnêŋ ḥalêlôm gêja, tec agêc dêdi sêkô, ma êsêac, taŋ sêlic êsêagêc naŋ, têtêc tauŋ ḥanô.

¹² Ma ḥaclagêc tau sêŋô awa kapôeŋ kêsa aŋga undambê ma kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Api tonec amêŋ.” Go tao teŋ kêsuŋ êsêagêc sa sêpi undambê sêja ma agêcnêŋ I acjo sêlic êsêagêc sêpi sêja.

¹³ Ma gêdêŋ ḥasawa tonaj ôjô gêjam kapôeŋ e malac tonaj ḥaandu samob embe tawa êkôc êna toŋ 10, naŋ ḥateŋ gêjaŋa. Ma ôjô tau gesenŋ lau 7,000 su. Ma lau ḥagêdô têtêc tauŋ, tec tetoc Anôtô undambêha sa.

¹⁴ Ojae kêtua luagêcja tec mêŋgêja su. Ma ojae kêtua têlêacja oc mêŋêsa.

Dauc kêtua 7ŋa

¹⁵ Go aŋela kêtua 7ŋa gêjac dauc kêtuaŋ. Ma aweŋ kapôeŋ kêsa aŋga undambê gebe

“Aêacnêŋ Apômtau agêc nê Kilisi têtu nom ḥagamêŋ Natau, ma enj oc ênam gôliŋ êmoa teŋgeŋ ma teŋgeŋ.”

¹⁶ Go laumata 24, taŋ sêŋgôŋ nêŋ lêpôŋ sêmoa Anôtô lajônêm naŋ, sêu tauŋ têtêp labôcgeŋ sêc ma teteŋ mec gêdêŋ Anôtô gebe

¹⁷ “O Apômtau Anôtô, ḥaniniŋ Natau, taŋ gômoa gêdêŋ andanqeŋ ma galoc gômoa naŋ,

aêac anam danqe aôm gebe kôwaka nêm ḥaclai kapôeŋ sa ma gôjam gôliŋ gômoa.

¹⁸ Lau samuc têntac ḥandaŋ kêsa,
mago aôm têmtac ḥandan kêsa amboac tonangeŋ.

Noc ômêtôc ɳacmatêŋa

to ôkêŋ ɳagêjô ɳajam êndêŋ propete, tanj têtu nêm sakirwaga
to êndêŋ nêm lau ma êndêŋ êsêac lau saun to kapôêŋ,
tanj têtêc aômnêm ɳaâ naŋja, mérjgô lasê.

Noc onseŋ êsêac, tanj sesen nom naŋ, tau tonec."

¹⁹ Ma Anôtônê lôm dabuŋ aŋga undambê ɳakatam gêlêc su e Anôtônê poac
ɳakatapa, tanj kékô ênê lôm dabuŋ naŋ, kêtû awê. Go ôsic kékac to gamêŋ
ɳakicsêa kêsa ma wapap gêjac to ôjô gêjam ma kompoc gêjac kapôêŋ.

12

Awê ma lêjuckêm nêŋ biŋ

¹ Ma gêjtalô kapôêŋ teŋ aŋga undambê mêmjkêsa gebe awê teŋ kêsô oc kêtû
nê ɳakwê ma kékô ajôn ɳaô ma kékuc utitalata 12 kêtû sunsuŋ.

² Awê tau taê ma ɳapalê kêtûŋ ej gebe êkôc, tec gêngôŋ jageo ma kêwakic.

³ Go gêjtalô teŋ aŋga undambê mêmjkêsa. Lêjuckêm bomsamuc kapôêŋ teŋ
tomôkêapac 7 ma ɳajabo 10 kékuc sunsuŋ 7.

⁴ Ma nê Iêjuc gêbam utitalata umboŋŋa toŋ têlêac tonaj ɳateŋ piŋpaŋ, ma
kêpalip kêsêp nom gêja. Go lêjuckêm jakékô awê, tanj gebe êkôc ɳapalê naŋ
laŋônêm. Ej kékô ma kêsaâ gebe awê êkôc ɳapalê su acgom, go ej êndanjôŋ
ɳapalê tau su.

⁵ Awê tau kékôc ɳapalê ɳac. ɳapalê tau tonaj oc ênam gôlinj lau samuc samob
ɳa tôcki. Go gêŋ teŋ kêjaŋgo ɳapalê su gêdêŋ Anôtô to nê lêpôŋ gêja.

⁶ Ma awê tau kêsa gamêŋ sawa gêja. Anôtô tau kêmasaiŋ gamêŋ ɳasawa teŋ
kêtû ejŋa gebe sêlôm ej aŋga tôñê êtôm bêc 1,260.

⁷ Go siŋ kêsa aŋga undambê. Mikael to nê ɳajela sêjac siŋ gêdêŋ Iêjuckêm.
Ma lêjuckêm to nê ɳajela sêjac siŋ gêdêŋ êsêac,

⁸ mago sêku êsêac tulu atom, tec lêjuckêm to nê ɳajela nêŋ ɳasawa teŋ gêc
undambê kêtiam atom.

⁹ Êsêac têtîŋ Iêjuckêm kapôêŋ, moac laŋwa tau, tanj sêsam ej gebe
Njackêlênsôŋ-binjwaga me Sadaŋ naŋ su. ɳac tau kêsa nom ɳagamêŋ samob.
Êsêac têtîŋ ej to nê ɳajela su sêsep nom sêja.

¹⁰ Go gaŋô awa kapôêŋ aŋga undambê kêsa gebe
“Galoc moasiŋ to ɳajaŋa ma gôlinj kinŋa gêmu gêdêŋ aêacnêŋ Anôtô gêja.

Ma ênê Kilisinê ɳaclai kêsa,

gebe têtîŋ ɳac, tanj kékô Anôtô laŋônêm
ma kêgôlinj biŋ kêpi aêacnêŋ lasitêwai naŋ su.

Ej kêgôlinj biŋ kêpi êsêac kêtôm bêc to gelengenj.

¹¹ Ma êsêac sêku ej tulu ɳa Dombanê dec

to ɳa nêŋ biŋ, tanj sêwa sa naŋ.

Êsêac têntac gêwiŋ gebe sêmoa mateŋ jali atom, tec sêmac êndu.

¹² Amboac tonan undambê to amac, tanj aŋgôŋ undambê naŋ, têmtac ɳajam
êsa.

Ojae, nom to gwêcmêŋ,

Sadaŋ kêsêp gêdêŋ amac gêwac totêtac ɳandaŋ kapôêŋ,
gebe ej kêjala su gebe nê têm kêtû dambêgac.”

¹³ Gêdêŋ tonaj Iêjuckêm kêjala gebe têtîŋ ej su kêsêp nom gêja, tec kêjanda
awê, tanj kékôc ɳapalê ɳac naŋ.

14 Ma sêkêj momboan kapôej ñamagê luagêc gêdêj awê tau, gebe êlôp êna nê mala, taŋ gêc gamêj sawa naŋ. Èsêac oc sêlôm ej aŋga tônê êtôm jala têlêac ma ajôj 6, gebe êmoa jaēc moac.

15 Tec moac gêluc bu kapôej kêsa awasuj kêdaguc awê tau gêja, gebe êc ej su.

16 Mago nom gêjam awê tau sa ma gêja awasuj e kêdaŋgac bu, taŋ Iêŋuckêm gêluc kêsa awasuj naŋ su.

17 Tec lêŋuckêm têtac ñandaj gêdêj awê tau ma gêja gebe ênac siŋ êndêj ênê wakuc ñagêdô, taŋ sêmasaj Anôtônê biŋsu to sêwa Jesunê mêtê sa naŋ.

18 Ma lêŋuckêm kêkô ambêô.

13

Bôc luagêc nêj biŋ

1 Go galic bôc teŋ kêpi aŋga gwêc gêmêj. Bôc tau nê jabo 10 ma môkêapac 7. Ma sunsuŋ 10 gêsac nê jabo ñaô ma teto ñaê alôb-alôb gêsac môkêapac.

2 Ma bôc tau, taŋ galic naŋ, ñalanjô amboac pusip saleŋja kapôej ma akaiŋ amboac iwanê ma awasuj amboac lewe awasuj. Ma lêŋuckêm kêkêj nê ñajaŋa to nê lêpôj ma nê ñaclai kapôej gêdêj ej.

3 Ma sêlic bôc tau nê môkêapac tau ñateŋ kêtôm sêjac êndu, mago ñakamoc sec tau gêmô. Tec lau nomja samob sê taéj ma têdaguc bôc tau.

4 Ma èsêac teteŋ mec gêdêj lêŋuckêm gebe kêkêj ñaclai gêdêj bôc, go teteŋ mec gêdêj bôc tau ma sêsôm gebe “Asa kêtôm bôc tonaj ma asa kêtôm gebe ênac siŋ êndêj ej.”

5 Ma Anôtô gêlôc gebe bôc etoc tau sa ña awasuj kapôej to êsôm biŋ alôb-alôb, ma kêkêj ñaclai gêdêj ej gebe êŋgôm gêj tau êtôm ajôj 42.

6 Bôc tau gêja awasuj ma kêsôm biŋ alôb-alôb kêpi Anôtô to kêpi ênê ñaê to ênê andu ma kêpi èsêac, taŋ sêŋgôŋ undambê.

7 Ma Anôtô gêlôc gebe ej ênac siŋ êndêj Anôtônê lau e êku èsêac tulu. Ma kêkêj ñaclai gêdêj ej gebe êtu lau tomôkê-tomôkê to lau to-m-to-m ma lau awen teŋ-awen teŋ to lau totoŋ-totoŋ samob nêj ñatau.

8 Ma lau nomja samob oc teteŋ mec êndêj bôc tau. Mago gêdêj taŋ Anôtô kêkêj undambê to nom atomgeŋ naŋ, lau tonaj nêj ñaê kêsêp Domba, taŋ sêjac êndu naŋ, nê buku mata jalinja atom.

9 Ñac teŋ nê taŋasuj embe ênêc, naŋ, êŋômaŋ.

10 Embe ênac ñac teŋ ñawae gebe êŋgôŋ kapoacwalô, oc êsêp kapoacwalô êna.

Ma embe ênac ñac teŋ ñawae gebe sênam gebe sênam ej ña siŋ êndu, oc sênam ej êndu.

Amboac tonaj Anôtônê lau sêoc gêŋwapac totêntac êpa sugeŋ ma sêkêj êwiŋ.

11 Go galic bôc tauŋa teŋ kêpi aŋga nom ñalêlôm gêmêj. Bôc tonaj nê jabo luagêc kêtôm dombanê, mago kêsau biŋ kêtôm lêŋuckêm.

12 Ma gêjam kôm ña bôc ñamatanya nê ñaclai gêmoa bôc tau laŋjônêmja. Ma kêkac nom to èsêac, taŋ sêŋgôŋ nom naŋ, gebe teteŋ mec êndêj bôc ñamatanya tonjakamoc sec, taŋ gêmô su naŋ.

13 Ma ej gêgôm gêŋtalô kapôej-kapôej. Ej kêkêj ja kêsêp aŋga undambê gêmêj nom mêt-ñamatac samob sêlic.

14 Bôc tau kêsau gêc lau nomja samob ña gêŋtalô, taŋ Anôtô gêlôc gebe êŋgôm êmoa bôc ñamatanya ñalêlôm naŋ. Ma bôc tau kêsôm gêdêj lau nomja

gebe sêmansaŋ bôc, tanj kêtap sinj ñakamoc sa, mago gêmoa mata jali naŋ, nê ñakatu teŋ.

¹⁵ Ma Anôtô gêlôc, tec bôc tau gêju awajaô mata jali kêsêp bôc ñakatu gebe bôc ñakatu êsôm biŋ ma enseŋ êsêac, tanj teteŋ meç êndêŋ ñakatu atom naŋ su.

¹⁶ Ma bôc tau kêkac ñamalac samob, lau sauŋ to kapôeŋ ma lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa ma lau, tanj sêmoa nêŋ lêtêgeŋ naŋ, to gêñôma gebe sepeŋ ñatalô teŋ ênêc lemen anôya me teŋbeleŋ.

¹⁷ Nac teŋ embe êtâp ñatalô tonaj sa atom, oc êtôm gebe ênam ôli gên me êkêŋ gêy êndêŋ lau sênam ôli atom. Ñatalô tonaj bôc tau nê ñaê me ñaê tau ñanam.

¹⁸ Amboac tonaj lau tokauc mêtêja taêŋ ênam biŋ tau acgom. Nac tokauc êkip bôcnê namba ñam samaj, gebe namba tau ñamalac teŋ nê. Ma namba tau 666.

14

Lau 144,000 nêŋ wê

¹ Go gaôc matocanô sa ma galic Domba tau kêkô lôc Sion ma lau 144,000, tan teto êsêagêc Tama nêŋ ñaê kêpi êsêac teŋbeleŋ naŋ, sêkô sêwiŋ en.

² Ma ganjô awa teŋ kêsa anja undambê kêtôm bu taêsam ñakicsêa ma kêtôm wapap gêjâc kapôeñjanô. Ma ganjô awa tau amboac lau wêŋa sêjac nêŋ gêy wêŋa kêtaj.

³ Lau tau sêjam wê wakuc teŋ sêkô lêpôŋ kinjja to bôc aclê ma laumata lanjôŋnêmja. Nac teŋ kêtôm gebe êjô wê tonaj e êtu tôŋ en atom, lau 144,000 tauŋgeŋ, tanj Domba gêjam ôli êsêac su anja nom naŋ, tec sêjam.

⁴ Lau tonaj ñai têtu sec gêdêŋ lau atom, sêmoa tonêŋ ñalêlôm ñawasigeŋ. Êsêac têdaguc Domba sêsa intêna samob, tanj en kêsa naŋ. Domba gêjam ôli êsêac su anja ñamalacnêŋ e têtu Anôtô agêc Domba nêŋ gêy ñanô ñamêc.

⁵ Biŋdansan teŋ kêsa êsêac awenjsuj atomanô, gebe êsêacnêr keso masi.

Ajela têlêac nêŋ biŋ

⁶ Go galic ajela teŋ gêlôb gêmoa undambê ñalêlôm. Enj kêkôc ñawae ñajam tengeŋja teŋ gebe êsôm lasê êndêŋ lau, tanj sêngôŋ nom naŋ, ma êndêŋ lau tototj-totoŋ samob to lau tomôkê-tomôkê ma lau awen teŋ-awen teŋ to lau to-m-to-m.

⁷ Enj kêsôm ña awa kapôeŋ gebe “Atêc Anôtô to atoc enj tauŋen sa, gebe ênê mêtôc ñanoc mêmjkêsa. Ateŋ meç êndêŋ ñac, tanj kêkêŋ undambê to nom ma gwêc to bumata naŋ.”

⁸ Ma ajela teŋ kêdaguc mêmjkêtu luagêc ma kêsôm gebe “Sêku Babel kapôeŋ tulu, sêku tulugac, Babel tau kêkêŋ nê wain têtac ñakalacjâa gêdêŋ lau samuc sêñôm.”

⁹ Go ajela teŋ kêdaguc êsêagêc mêmjkêtu têlêac. Enj kêsôm ña awa kapôeŋ gebe “Teŋ embe eteŋ meç êndêŋ bôc to êndêŋ nê ñakatu ma êkôc ñatalô ênêc têbêla me lêma,

¹⁰ naŋ oc ênôm wain Anôtônê têtac ñandaŋja, tanj kêkêc kêsêp nê têtac ñandaŋ ñjalaclu, kêgalun gêwiŋ gêy teŋ atom. Ma sêlênsu ñac tau ña ja to talao anja ajela dabuŋ to Domba lanjôŋnêmja.

¹¹ Ja tanj êlênsu êsêac naŋ, ñajadaŋ oc épi enden tôngen. Êsêac tanj teteŋ meç gêdêŋ bôc to gêdêŋ ênê ñakatu ma sêkôc ênê ñaê ñatalô sa naŋ, oc sêniŋ awen atom êtôm bêc to eleŋen.”

12 Amboac tonaq Anôtônê lau, tanj sêmasaq Anôtônê bijsu to sêkêj gêwiq Jesu naq, sêôc gêjwapac totêntac êpa sugen.

13 Go gañô awa ten kêsa aŋga undambê gebe “Oto gebe Aê aoc êôc lau, tanj Apômtau gêbiq êsêac tōq ma sêmac êndu galoc ma êndêj bêc ñamuña samobgeq.” Ñalau Dabuŋ kêsôm gebe “Biñjanô, êsêac oc sêwi nêj koleŋ siŋ ma sêni awei gebe nêj koleŋ ñanô kêdaguc êsêac.”

Têm sejon kôm ñanô saja

14 Go gaôc matocanô sa ma galic tao sêpsêp teŋ ma ñac teŋ amboac ñamalacnê latu gêngôŋ tao tonaq ñaô. Eŋ kékuc sunsun gold ma lêma kêmêgôm bôjaŋ jalô ñamata teŋ.

15 Ma aŋela tauŋa teŋ kêsa aŋga lôm dabuŋ mêngêmôēc ña awa kapôēn gêdêŋ ñac, tanj gêngôŋ tao ñaô naq, gebe “Ósakiŋ nêm bôjaŋ jalô naônêc kôm ñanô sa gebe noc tajon kôm ñanô saja mêngkêsa ma gêj nomqâ kêtû lêwê su.”

16 Tec ñac, tanj gêngôŋ tao ñaô naq, gêjac bôjaŋ jalô kêsêp nom ma gêjac nom ñakôm ñanô sa.

17 Go aŋela tauŋa teŋ kêsa aŋga lôm dêbuŋ, tanj kékô undambê naq, gêmêj ma gêôc bôjaŋ jalô ñamata teŋ amboac tonaq.

18 Go aŋela tauŋa teŋ kêsa aŋga altar gêmêj gêwiq, naq kêtû ja ñatau ma gêmôēc ña awa kapôēn gêdêŋ ñac tobôjaŋ jalô ñamata tonaq gebe “Ósakiŋ nêm bôjaŋ jalô ñamata êna ma ojoŋ ñanô aŋga nom ñakôm wainŋa sa, gebe wain ñanô kêtû lêwê su.”

19 Go aŋela gêjac nê bôjaŋ jalô kêsêp nom ma kejoŋ wain ñanô aŋga nom sa jakêbaliŋ ñanô tau kêsêp sêpîp wain ñamala kapôēj. Ñamala tau tonaq Anôtônê têtac ñandaŋ.

20 Êsêac sêpîp wain ñanô sêmoa malac ñamagê e dec kêsa sêpîp wain ñamala tau. Dec tau kêsunj kêtôm gebe ênôm hos auc e êndêj ñagôliŋ ma keselen gêja kêtôm 300 kilometer.

15

Aŋela togeŋwapac ñamuña tau

1 Go galic gêjtalô-kapôēj kaiŋ teŋ gêc undambê. Aŋela 7 sêkôc gêjwapac ñamuña 7 tau. Anôtônê têtac ñandaŋ oc ênac dabiq tau êpi gêjwapac tonec.

2 Ma galic gêj amboac gwêc, naq kêtom glas sêgaluŋ gêwiq ja. Ma galic lau, tanj sêku bôc to nê ñakatu ma nê ñaê ñanamba tulu naq, sêkôc Anôtônê geŋ wêŋa sêkô gwêc glas tau ñatali.

3 Êsêac sêjam Anôtônê sakinywaga Mose nê wê ma Dombanê wê gebe “O Apômtau Anôtô, ñaniniŋ Ñatau,

aômñêm kôm kapôēj to kaiŋ teŋ.

O lau totoŋ-totoŋ samob nêj kin,
aômñêm lêj samob jagêdêŋ to biñjanô.

4 O Apômtau, asa oc êtêc aôm atom,
ma asa oc etoc aômñêm ñaê sa atom.
Gebe aôm taômgej dabuŋ.

Lau totoŋ-totoŋ samob mêtetenej mec êndêj aôm,
gebe nêm iêj kômêtôc biŋ jagêdêŋja kêtû awê sugac.”

5 Tonaq su, go galic lômbec undambêja, tanj kêtû Anôtô gêmoa gêwiq nê lau ñabelo naq, ñakatam gêlêc tau su.

6 Ma aŋela 7, tanj sêkôc gêŋwapac 7 naŋ, sêsa aŋga lôm dêbuŋ sêmêj. Êsêacnêj ɻakwê ɻawasi e ɻaeb ɻaôma ma sêjandiŋ ômbiŋkap gold gêsaç bôŋdagî.

7 Go bôc aclê nêj teŋ kékêj laclu gold 7 gêdêj aŋela 7 ma Anôtô mata jali teŋenj ma teŋenjna nê têtac ɻandaŋ kêsêp laclu tau e méngeç.

8 Ma Anôtônê ɻawasi to nê ɻaclai ɻajadaŋ gêjam lôm dabuŋ ɻalêlôm auc ma ɻac teŋ kêtôm gebe êsô lôm dabuŋ êna atomanô e aŋela 7 nêj gêŋwapac méngeç pep acgom.

16

Anôtônê têtac ɻandaŋ ɻalaclu 7

1 Ma gaŋô awa kapôeŋ kêsa aŋga lôm dabuŋ ma kêsôm gêdêj aŋela 7 tonan gebe “Ana akê Anôtônê têtac ɻandaŋ ɻalaclu 7 êsêp nom êna.”

2 Go aŋela ɻamatâ jakékêc nê laclu kêsêp nom gêja. Ma lau, tanj sêkôc bôcnê ɻatalô sa to teteŋ meç gêdêj ênê ɻakatu naŋ, têtap gwatêlê sec to ɻandaŋ sa.

3 Go aŋela kêtô luagêcja kékêc nê laclu kêsêp gwêc gêja e kêtô dec. Ma dec tau amboac ɻjacmatê ɻjadec. Ma gêj mateŋ jali samob, tanj sêmoa gwêc naŋ, sêmac endu.

4 Go aŋela kêtô têlêacja kékêc nê laclu kêsêp bu to bumata samob gêja e kêtô dec.

5 Ma aê gaŋô bu tau ɻaaŋela kêsôm gebe

“O ɻac dabuŋ tau, tanj galoc gômoa to andanqeŋ gômoa naŋ, aôm ɻac gêdêj, tec kômêtôc biŋ ɻalêj amboac tonan,

6 Êsêac sêkêc Anôtônê lau to propete nêj dec sinj, ma galoc kôkêj dec gêdêj êsêac sênôm.

Nagêjô tonan jakêtôm êsêacnêj keso solop.”

7 Ma gaŋô awa kêsa aŋga altar gebe

“Biŋjanô, Apômtau Anôtô, ɻaniniŋ ɻatau, aômnêm mêtôc tau biŋjanô to jagêdêngoc.”

8 Go aŋela kêtô aclêja kékêc nê laclu kêsêp oc e kékêj oc ɻaja kapôeŋ kêpac ɻamalac.

9 ɻandaŋ kapôeŋ tau kêpac ɻamalac, e sêsoŋ biŋ alôb-alôb kêpi Anôtônê ɻaê, gebe ênê ɻaclai kêtô gêŋwapac tonan ɻamôkê, tec sêjam tauŋ ôkwi ma tetoc enj sa atom.

10 Go aŋela kêtô lemen teŋja kékêc nê laclu kêsêp bôc tau nê lêpôŋ. Ma bôcnê gamêj samob ɻakesec kêsa. Ma ɻandaŋ gêgôm ɻamalac e sêŋac imbeleŋ.

11 Ma sêsoŋ biŋ alôb-alôb kêpi Anôtô undambêja kêtô nêj ɻandaŋ to gwatêlêja. Mago sêjam tauŋ ôkwi sêwi nêj lêŋ lanjwa sinj atom.

12 Go aŋela kêtô 6ŋa kékêc nê laclu kêsêp bu kapôeŋ Euprat e bu tau kêpa. Gêgôm tonan gebe êmansaŋ kiŋ aŋga oc ɻamja nêj intêna.

13 Ma aê galic ɻalau ɻatêmu i têlêac amboac ôpoac sêsa aŋga lêŋuckêm agêc bôc ma propete dansan aweiŋsui sêmêj.

14 Êsêac ɻalau sec, tanj sêgôm gêŋtalô naŋ, nêj ɻalau. Êsêac dêdêj kiŋ, tanj sêŋgôŋ têtôm nom ɻagamêj samobgeŋ naŋ sêja, gebe sejoŋ êsêac sa ma sênaç sinj êndêŋ ɻaniniŋ ɻatau Anôtô nê bêc kapôeŋ.

15 “Alic acgom, aê oc jawac amboac ɻacgeŋgeŋ. Aê aoc êôc êsêac, tanj sêjam jali ma sêsoŋ nêj ɻakwê banqeŋ naŋ, gebe sêselêŋ toolîŋ ɻaôma e lau sêlic êsêac ôlin ɻagêj majenja atom.”

16 Go ɻalau sec sêkac kiŋ sa sêpi tagen aŋga gamêj, naŋ sêsam ɻa Ebolai aweiŋ gebe Harmagedon.

¹⁷ Go aŋela kētu 7ŋa kēkēc nê laclu kēsēp ŋalaulau. Ma awa kapōēŋ kēsa aŋga lēpōŋ kiŋŋa, taŋ kēkō lōm dabuŋ naŋ, gebe “Gējac dabin̄ sugac.”

¹⁸ Ma ōsic kēkac to gamēŋ ŋakicsēa kēsa ma wapap gējac to ôjô gējam secanô. Ôjô secanô amboac tonan̄ gējam gēdēŋ tēm ŋamalac sēŋgōŋ nomn̄a teŋ atomanô.

¹⁹ Malacsēga tau kēkac tau kēkōc gēja ŋapopoc tēlēac, ma lau samuc nēŋ malac sēku sa. Ma Anôtô taê gējam malac Babel kapōēŋ, tec kēkēŋ wain laclu teŋ gēdēŋ ej gēnôm. Wain tau ênê tētac ŋandaŋ kapōēŋ.

²⁰ Go nuc samob sēc su ma lōc samob maleŋmē.

²¹ Ma kompoc ŋamatu kapōēŋ-kapōēŋ, teŋ ŋawapac kētōm padi talu teŋ gējac aŋga undambē kēsēp mēŋkēpi ŋamalac e ŋamalac sēsōm biŋ alōb-alōb kēpi Anôtô kētu kompoc tau ŋagēŋwapaciŋ, gebe gēŋwapac tonan̄ kapōēŋjanô sec.

17

Awē mockaiŋo agēc bōc tau

¹ Ma aŋela 7, taŋ sēkōc laclu 7 naŋ, nēŋ teŋ kēsa mēŋkēsōm gēdēŋ aē gebe “Ômōēŋ, aē jatōc mockaiŋo towae, taŋ gēŋgōŋ bu kapōēŋ ŋatali naŋ, nē mētōc êndēŋ aôm.”

² Kin̄ nomn̄a sēgōm gēj̄ mockaiŋa gēdēŋ ej, ma lau taŋ sēŋgōŋ nom naŋ, sēnōm ênē wain mockaiŋoŋ e kējaŋiŋ ȳsēac.”

³ Go katuc kaiŋ teŋ kēsa e ɿac tau gēōc aē kasa gamēŋ sawa teŋ gaja. Ma galic awē teŋ gēŋgōŋ bōc bomsamuc teŋ ɿaō, ma teto ɿaē alōb-alōb gējam ej ôli auc. Ma bōc tau mōkēapac 7 to nē jabo 10.

⁴ Awē tau kēsō ɿakwē asōsamuc to bomsamuc ma gējam gēlōŋ tau ɿa gold ma pocawa to kēkōm. Lēma kēkōc laclu gold, taŋ awē tau nē mockaiŋ ŋagēŋ mōp to ɿatēmui kēsēp e mēŋgēc.

⁵ Ma teto ɿaē teŋ gēc ej tēbela, naŋ ɿam kēsēp lēlōm gebe “Babel kapōēŋ, nom ɿamockaiŋo samob to gēj̄ mōpna samob ɿatēna.”

⁶ Ma galic awē tau gēnōm Anôtōnē lau to lau, taŋ sēwa Jesu sa naŋ, nēŋ dec e kējaŋiŋ ej.

Gēdēŋ taŋ galic ej naŋ, gaē taēc ej ɿaō.

⁷ Mago aŋela kēsōm gēdēŋ aē gebe “Gōē taêm kētu asageŋja. Aē oc jawa awē to bōc tomōkēapac 7 ma nē jabo 10, taŋ kēbalan̄ awē tau naŋ, nēŋ ɿam kēsēp lēlōmja sa êndēŋ aôm.”

⁸ Bōc taŋ gōlic naŋ, gēmoa gēdēŋ gēmuŋgeŋ e galoc malamē, ma malōgeŋ acgom, go épi aŋga ɿesuŋbōm ȳmēŋ e ȳnaŋja. Lau taŋ sēŋgōŋ nom naŋ, oc sēlic bōc tau, taŋ gēmuŋgeŋ gēmoa e galoc malamē ma oc mēŋeō lasē êtiam naŋ, ma sē taēŋ. Mago gēdēŋ taŋ Anôtô kēkēŋ undambē to nom atomgeŋ naŋ, lau taŋ sē taēŋ naŋ, nēŋ ɿaē kēsēp buku mata jaliŋa atom.

⁹ “Amboac tonan̄ lau tokauc mētēja taēŋ ȳnam biŋ tau acgom. Mōkēapac 7 tētōm lōc 7, taŋ awē gēŋgōŋ ɿaō, naŋ. Mōkēapac tau tētōm kin̄ 7 amboac tonan̄.

¹⁰ Kin̄ lemen̄ teŋ sējaŋa su. Teŋ tec gēmoa. Ma teŋ gēmēŋ atom tagen̄. Ej embe ȳmēŋ, oc ȳmoa ɿasawa dambēgeŋ.

¹¹ Ma bōc tau, taŋ gēmuŋgeŋ gēmoa ma galoc malamē naŋ, kētu kin̄ 8ŋa. Ej aŋga ȳsēac 7 nēŋ, mago oc ȳnaŋja.

¹² “Ma jabo 10, taŋ gōlic naŋ, tētōm kin̄ 10, taŋ sēkōc nēŋ gōlin̄ kiŋŋa sa atom tagen̄. Mago ȳsēac oc sēkōc ɿaclai kiŋŋa sa êtōm ockatu ɿasawa tagen̄geŋ sēwīŋ bōc tau.

13 Èsêacnêj biŋ kêpi tagen ma sêkêj nêj ɻajaŋa to ɻaclai gêdêj bôc tau.

14 Èsêac oc sênc siŋ êndêj Domba, mago Domba tau oc êku èsêac tulu, gebe eŋ kêtû apômtaunêj Apômtau to kiŋnêj Kin. Ma lau, taŋ eŋ kékalem to kékaliŋ èsêac sa ma têdaguc eŋ ɻajêŋgeŋ naŋ, sênc siŋ sêwiŋ eŋ.”

15 Go anjela kêsôm gêdêj aê gebe “Bu taŋ gôlic mockaiŋo gêŋgôŋ ɻatali naŋ, kêtôm lau to-m-to-m to lau tomôkê-tomôkê ma lau toton-toton to lau aweŋ teŋ-aweŋ teŋ.”

16 Ma jabo 10, taŋ gôlic naŋ, to bôc tau, naŋ têntac gedec mockaiŋo. Èsêac sêjaŋgo ênê gêŋ samob su e êmoa ôli ɻaŋomeŋ êmoa nê tauŋa, ma sêniŋ ênê ɻamêsmô to sêkêj ja êniŋ eŋ su.

17 Biŋ tonaj ésa gebe Anôtô kékêj kêsêp èsêacnêj ɻalêlôm gebe sêŋgôm ênê biŋ êtu anô, tec kékêj èsêacnêj ɻalêlôm kêpi tagen ma sêwi nêj gôliŋ kiŋa siŋ gêdêj bôc tau ênêc e Anôtônen biŋ ɻanô ésa acgom.

18 “Ma awê, taŋ gôlic naŋ, kêtôm malacséga, taŋ gêjam gôliŋ kiŋ nomja samob.”

18

Babel kêku sa

1 Tonaŋ su, go galic anjela tauŋa teŋ anŋa undambê kêsêp gêmêj, eŋ toŋaclai kapôéj, ma nê ɻawasi kêpô nom.

2 Eŋ gêmôc ɻa awa kapôéj gebe
“Sêku Babel kapôéj tulu, sêku tulugac,
Babel kêtû ɻalau sec nêj malac sêŋgôŋja
ma kêtû ɻalau ɻatêmu to moc sec, taŋ ɻamatlac dedec naŋ ɻagêsuŋ,

3 gebe lau samuc samob sênmô ênê wain mockaiŋoŋa
to kiŋ nomja sêgôm mockaiŋ gêdêj eŋ
ma eŋ mata katu gêŋboa, tec gêjam ôli gêŋ gêdêj lau-têtuiu-garŋwaga nomja
ɻawaô e èsêac têtu lau toêlôm.”

4 Go ganjô awa teŋ kêsa anŋa undambê gebe
“O ɻioc lauac, awi malac tonaj siŋ
asa amêj, gebe awê kaiŋ ênê sec awiŋ atom,
ma atap ênê gêŋwapac sa awiŋ atom.

5 Eŋ gêgôm sec jagêboa-jagêboa
ma ɻatêpôe kêpi e jagêjam undambê tôj,
ma Anôtô taê gêjam ênê lêj keso tonaj gêmoa.

6 Aŋgôm êndêj eŋ êtôm eŋ gêgôm gêdêj amac.
Akêj ênê kôm sec ɻagêjô êndêj eŋ êtu dim luagêc.
Eŋ kékaliŋ gêŋ anômja toŋaclai kêsêp laclu teŋ,

tec amac ajaliŋ gêŋ toŋaclai èsêp laclu teŋ êtu dim luagêc.

7 Eŋ ketoc tau sa ma kêmoasiŋ tau ɻasec,
tec akêj ɻagêjô ɻandaŋ to gêŋwapac ɻadôj êtôm ênê gêŋ tonaj.
Eŋ kêsôm gêdêj tau gêc nê ɻalêlômgeŋ gebe Aê awêtuc atom,
aê gangôŋ kwinnê lêpôj
ma gêŋwapac teŋ oc êtap aê sa atom.

8 Kêtû tonajna gêŋ ɻandaŋ tonec ɻai êpi eŋ êndêj bêc tagen gebe
gêmacanô to gêŋwapac ma tôbôm to ja êniŋ eŋ
gebe ênê métôcwaga, Apômtau Anôtô, eŋ ɻac ɻajaŋa.”

⁹ Kiŋ nomŋa, taŋ sēgōm mockaiŋ gēdēŋ eŋ to sēmoasiŋ tauŋ ɻasəc sēwiŋ eŋ naŋ, êndēŋ bēc sēlic ja ēniŋ gamēŋ ɻajadaŋ naŋ, oc sēnam aweiŋ su to tētaŋ tanjiboa ɻanô ūtu eŋŋa.

¹⁰ Èsēac oc sēkô jaēcgeŋ gebe tētēc tauŋ ūtu ênê andanŋja ma sēsōm gebe “Ojae, ojae, aôm malacsēga Babelma, aôm malac ɻajaŋa, mago sēmētōc aôm gēdēŋ ockatu ɻasawa tagenŋeŋ.”

¹¹ Ma lau-tētulu-gēŋwaga nomŋa sēpuc tanjiboa sa ma tētaŋ kēpi eŋ gebe lau teŋ oc sēnam ôli èsēacnêŋ waba êtiam atom.

¹² Waba tau tonec gold to silber ma pocawa to kēkōm ma obo sēpsēp to asôsamuc ma ɻawasi to bomsamuc, ka ɻamalu tokaiŋ-tokaiŋ ma andu ɻagēŋlêlôm, taŋ sēmasaŋ ɻa bōc ɻajabo to ɻa ka ɻajam-ɻajam ma ɻa ki kokoc to jejec ma ɻa poc ɻawasi,

¹³ ma mōsē to katēkwi ma gēŋmalu to saliŋ ma gēŋmalu jadaŋŋja, ma wain to niptēkwi ma polom to jaŋgom ma bulimakao to domba ma hos to kareta ma gēŋōma to ɻamalacnêŋ katuŋ.

¹⁴ Ma lau-tētulu-gēŋwaga sēsōm gebe “Nanô taŋ gōgōm mocsac naŋ, kētaiŋ tau su anŋa aômñêm. Ma moasiŋ nomŋa to gēlōŋ samob gēwi aôm siŋ gējaŋa, ma oc ôtpap gēŋ tonanŋ ɻai ɻateŋ sa êtiam atomanô.”

¹⁵ Lau-tētulu-gēŋwaga taŋ tētu lau tolélôm kētu eŋŋa naŋ, sēkô jaēcgeŋ gebe tētēc tauŋ kētu ênê ɻandaŋŋja ma sēpuc tanjiboa sa ma tētaŋ gebe

¹⁶ “Ojae, ojae, malacsēga tauma.

En̄ kēsô ɻakwê kwalam-kwalam to asôsamuc ma bomsamuc ma gējam gēlōŋ tau ɻa gold to pocawa ma kēkōm.

¹⁷ Mago gen̄ tolélôm-tolélôm tau gējaŋa gēdēŋ ockatu ɻasawa tagenŋeŋ.”

Ma kapitai wanŋja samob ma lau, taŋ sējam ôli wanŋ gebe sēna gamēŋ tenŋgamēŋ teŋ naŋ, ma lau wanŋja to èsēac samob, taŋ sējam kōm gwēcŋja naŋ, sēkô jaēcgeŋ.

¹⁸ Èsēac sēlic ja gen̄ malac tau ɻajadaŋ, tec tētaŋ ma sēsōm gebe “Asa malac teŋ kētōm malacsēga tōnê.”

¹⁹ Èsēac segaiŋ kekop mēŋsēpalip kēpi mōkēŋapac ma sēpuc tanjiboa sa ma tētaŋ to sēmōēc gebe

“Ojae, ojae, malacsēga tauma.

En̄ gēŋ tolélôm-tolélôm gēgōm lau samob, taŋ nēŋ wanŋ kēpoac gwēc naŋ, tētu lau tolélôm.

Mago gējaŋa gēdēŋ ockatu ɻasawa tagenŋeŋ.

²⁰ O undambê to Anôtônê lau ma aposolo to propete,

tēmtac ɻajam êsa ūtu malac tōnêŋa,

gebe Anôtô kēmētōc malac tau gējō sec,

taŋ gēgōm gēdēŋ amac naŋ sugac.”

²¹ Go aŋela ɻajaŋa teŋ gēōc poctêmui kapôhējanôtêna teŋ sa ma gēu kēsēp gwēc gēja ma kēsōm gebe

“Sēu malacsēga Babel gôdub tagenŋ amboac tonanŋ

ma tētap malac tau sa êtiam atomanô.

²² Ma sēnac gēŋ wēŋa to oŋ

ma sēju gasuc to sēnac dauc êtanŋ aŋga nēm malaclun êtiam atom.

Ma têtap lau lemej mêtêja tokaiŋ-tokaiŋ samob sa sêmoa aôm ŋalêlôm êtiam atom.

²³ Lamp ŋawê teŋ êpô aôm êtiam atom,
ma sêjô awêlagêc ŋac sênam tauŋ ŋaonda aŋga aômnêm êtiam atom.
Bin̄ tonaj etap aôm sa gebe aômnêm lau-têtulu-gêŋwaga têtu nom ŋatau kapôéjanô.

Ma kôsau lau samuc nomja samob ŋa nêm biŋ beŋja.”

²⁴ Ma têtap propete ma Anôtônê lau to lau samob, tanj sêjac êndu aŋga nom naŋ, nêŋ dec sa aŋga malac tau.

19

¹ Tonaŋ su, go ganjô ŋaôndu kapôéŋ aŋga undambê amboac lau taêsam awen̄, sêsôm gebe
“Haleluja.

Aêacnêŋ Anôtô kêtû moasiŋ ênam aêac kêsija
ma ŋawasi to ŋajaŋa ŋatau.

² Ènê mêtôc samob binjjanô to gêdêŋ,
gebe eŋ kêmêtôc mockaiŋo kapôéŋ gêjô nê sakiŋwaganêŋ dec,
tanj awê tau kêkêc siŋ naŋ.”

³ Go êsêac sêsôm kêtiam gebe
“Haleluja.

Malacsêga tau ŋajadauŋ êpi êna endej tôŋgeŋ.”

⁴ Go laumata 24 to bôc aclê tau sêu tauŋ jasêc ma teteŋ mec gêdêŋ Anôtô, tanj gêŋgôŋ lêpôŋ kinjña naŋ, gebe
“Binjjanô. Haleluja.”

Dombanê moasiŋ awêŋa

⁵ Ma awa teŋ kêsa aŋga lêpôŋ kinjña gebe
“Amac samob, tanj atu Anôtônê sakiŋwaga,
ma amac, tanj atêc eŋ, samob, lau sauŋ to kapôéŋ,
alambiŋ aêacnêŋ Anôtô.”

⁶ Go ganjô ŋaôndu amboac lau taêsam awen̄ ma amboac bu taêsam ŋakicsêa to
amboac wapap gêjac kapôéjanô gebe
“Haleluja.

Gebe Apômtau aêacnêŋ Anôtô, ŋaniniŋ ŋatau,
kêkôc gôliŋ kinjña sa.

⁷ Têntac ŋajam to tatu samuc
ma dangôm ênê ŋawasi êsa,
gebe Domba ênam awê sa ŋanoc mêmkêsa
ma ênê awê tau kêmasaŋ tau sugac.

⁸ Sêkêŋ ŋakwê sêpsêp torjawasi eŋ kêsô.
Nakwê tau Anôtônê launêŋ lêŋ gêdêŋ.”

⁹ Go aŋela kêsôm gêdêŋ aê gebe “Oto gebe Aê aoc êôc êsêac, tanj kalem gêdêŋ
êsêac gebe nasênîŋ moasiŋ Domba ênam awê saŋa sêwiŋ naŋ.” Ma kêsôm
gêdêŋ aê gebe “Anôtônê binjjanô tau tonaj.”

¹⁰ Aê gau tauç gaêc eŋ akainja gebe jatenj mec êndêŋ eŋ. Mago eŋ kêsôm
gêdêŋ aê gebe “Ondecgeŋ, aê katu sakiŋwaga gawiŋ aôm to nêm lasitêwai, tanj
sêwa Jesu sa naŋ. Aôm oteŋ mec êndêŋ Anôtô taugen.” Lau tanj sêwa Jesu sa
naŋ, sêwê kaiŋ Nalau seoc biŋ lasêŋa.

Nac tan gêngôŋ hos kwalam-kwalam ñaô

¹¹ Go galic undambê gêja ma hos kwalam-kwalam tej kêsa gêmêj. Ma ñac, tan gêngôñ ñaô nañ, sêsam ej gebe Ñac ñañêj to Binjanaô. Ej kêmêtôc biñ to gêjac sin jagêdêñ.

¹² En mataanô amboac jawaô ma kêkuc sunsunj taêsam. Ma teto ɳaê teñ gêc en ôli, tan ɳac teñ kêjala atom, en taugen.

¹³ En kêsô ñakwê teñ sêcac tõy kêsêp dec, ma sêsam ñac tau gebe “Anôtônê Biñ tau.”

¹⁴ Go siñwaga undambêja sêso ñakwê sêpsêp toñawasi sêngôj hos kwalam-kwalam ñao têdaguc en.

15 Ma siŋ ḥamatā teŋ kēsa eŋ awasun gebe ênac lau samuc ḥa siŋ tau. Ma eŋ oc ênam gōlīŋ ȫsēac ḥa tōcki ma ēka wain ḥanō popoc ȫsēp Anôtō ḥaniniŋ Natau nē ȫsēip wain ḥamatā. Namala tau Anôtōnē tētac ḥandaŋ kapôen tau.

¹⁶ Ma teto nqâe tonec gêc ênê ñakwê to en akaïn gebe “Kiññêj Kir ma apômtaunê Apômtau.”

¹⁷ Go galic anjela teñ kêkô oc ñalêlôm. Eñ gêmôêc ña awa kapôêy gêdêñ moc samob, tan sêlôp sêmoa umboñ ñalabu gebe “Akac sa amêj êtu Anôtônê moasin kapôêñña.

¹⁸ Amēj gebe anij kiŋ to kapitaisēga ma lau siŋsēlēc nēŋ ḥamēsōm, ma anij hos to lau, taŋ sēŋgōŋ̄ hos ḥao naŋ, nēŋ ḥamēsōm to lau, taŋ sēmoa nēŋ lētēgeŋ̄ ma gēnōma to lau sauŋ̄ ma kapōeŋ̄ samob nēŋ ḥamēsōm êtōmgen̄.”

19 Go galic bôc tau ma kinj nomnja to nêj sinjwaga sêkac sa gebe sênac sinj êndêrñ ñac, gên gêngôñ hos ñao nanj, to nêj sinjwaga.

²⁰ Ma êsêac sêso bôc agêc propete dansan tõn. Propete dansan tau gêgom gêntalô gêmoa bôc lajônêm ma kêsau êsêac, taŋ sêkôc bôcnê ñatalô to tetej meç gêdêrj ênê ñakatu naŋ, ña gêntalô tonanj. Sêso bôc agêc propete dansan tõn ma sêbalinj êsêagêc tomaten jaligen sêsep jagêactonj, taŋ gen talao naŋ sêja.

21 Ma sinj, tanj kësa njac gêngôj hos njoñha awasunj nanj, gêjac lau njagêdô samob êndu, ma moc samob seŋ lau tonan nê ñamêşôm e gaôc êsêac tòn. *

20

Jala 1,000 ከაብን

¹ Go galic aŋela teŋ kēsēp aŋga undambē gēmēŋ naŋ kēkōc gēsūŋbōm ḥaki ma kapoacwalō kapōeŋ teŋ kēsēp lēma.

² En kékôc lêñjukêm, moac lañgwa tau tôj. En ñjac-kélénsoñ-bijwaga Sadan tau. Anjela gêsô en tôj gebe ênêc e jala 1,000 êmbacnê acgom.

³ Go kēbalinj en kēsêp gêsünbôm gêja ma kêlai njakatam auc, go kêpac katêkwi gêwê kêsêp njakatam njasawa gebe ênsau lau samuc êtiam atom e jala 1,000 êmbacnê acgom. Têm tonanj êmbacnê, go sêngamboac en su njasawa ec saungerj.

⁴ Go galic lêpôŋ taêsam ma lau sêngôŋ ñao. Ma Anôtô kékêŋ kôm mêtôcja gêdêŋ ësêac. Go galic ñamalac, tan sêjac ësêac êndu kêtû sêwa Jesu sa to sêsm Anôtônê biŋ lasêŋa naŋ, nêŋ katuŋ. Ësêac teteŋ meç gêdêŋ bôc to gêdêŋ ênê ñakatu atom ma sêkôc bôcnê ñatalô sa gêc ësêac tenbeleŋ to lemen atom. Katun tau mateŋ jali kêsa to sêjam gôlin sêwin Kilisi têtôm kiŋ kêtôm jala 1,000.

⁵ Nacmaté dêdi sa ñamata tau tonec. Nacmaté ñagêdô mateñ jali kësa atom tagen e jala 1,000 êmbacnê acgom.

* 19:21: Nam gebe alambin Apômtau.

6 Aê aoc êôc lau dabuŋ, taŋ sêndi sa êtu ñamata naŋ. Gêmacanô kêtû luagêcna ñanjaclai kékôniŋ êsêac tôŋ atom. Êsêac têtu Anôtô agêc Kilisi nêŋ dabuŋwaga ma sênam gôlinj sêwiŋ Kilisi têtôm kinj êtôm jala 1,000 tau.

Sêku Sadanj tulu

7 Endêŋ taŋ jala 1,000 êmbacnê naŋ, oc sêngamboac Sadanj su aŋga nê kapoacwalô.

8 Ma ésa éna gebe ênsau lau samuc, Gog to Magog, taŋ sêjam nom auc e gêdêŋ ñakéclêsu aclê naŋ, ma ênac êsêac sa gebe sênam siŋ. Lau tau têtôm ganjac gwêcna,

9 ma êsêac sêselêŋ sêjam nom aucgeŋ ma sêwa Anôtônê launêŋ gamêŋ sêngôŋna to malac, taŋ Anôtô têtac gêwiŋ naŋ, auc e ja kêsêp aŋga undambê jagenj êsêac su.

10 Go Anôtô kêbalinj Sadanj, taŋ kêsau êsêac naŋ, kêsêp jagêjactoŋ totalao, taŋ gêmuŋna sêbalinj bôc tau agêc propete dansanj sêsep sêja naŋ gêja. Ma ñandaŋ oc êlakoc êsêac êtôm bêc to eleŋ tengeŋ ma tengeŋ.

Metôc kapôeŋ mêtjkêsa

11 Go galic lêpôŋ kinjna kwalam-kwalam kapôeŋ teŋ to ñac, taŋ gêngôŋ ñaŋ naŋ. Ma nom to undambê kêtainj tau su aŋga ñac tau nê lajônêmna, jagêjana kêsêp sawa gêja e malamê.

12 Ma galic ñacmatê kapôeŋ to sauŋ samob jasêkô lêpôŋ kinjna tau ñanêmna ma sêkac buku ñagêdô sa. Ma sêkac buku teŋ sa, naŋ buku mata jalinja tau. Ma sêmêtôc ñacmatê nêŋ biŋ kêtôm nêŋ koleŋ, taŋ teto ñabinj gêc buku tonanj ñai su.

13 Gwêc kékêŋ ñacmatê, taŋ sêc ñalêlôm naŋ, ma gêmacanô to lamboam sêkêŋ ñacmatê, taŋ sêc lamboam ñalêlôm naŋ, ma sêmêtôc êsêac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ kêtôm gêŋ, taŋ sêgôm naŋ.

14 Go sêbalinj gêmacanô to lamboam sêsep jagêjactoŋ sêja. Jagêjactoŋ tau gêmacanô kêtû luagêcna.

15 Ma embe têtap ñac teŋ nê ñaê sa ênêc buku mata jalinja tau atom, naŋ sêmbaliŋ ej êsêp jagêjactoŋ éna. * Mago kêtû ñamu lau sêsam ñaê luagêc kêpi lau samuc nêŋ toŋ kapôeŋ, taŋ sêkêŋ kisa gêdêŋ Anôtô to nê lau.

21

Undambê to nom wakuc

1 Go galic undambê wakuc to nom wakuc, gebe undambê ñamataŋa to nom ñamataŋa naŋ gêjana su ma gwêc malamê amboac tonanj.

2 Ma galic malac dabuŋ Jerusalem wakuc, taŋ Anôtô kékêŋ kêsêp aŋga undambê gêmêŋ naŋ, ñagêlônj amboac awê, taŋ sêjam gêlônj ej gebe ênam ñac.

3 Ma ganjô awa kapôeŋ teŋ kêsa aŋga lêpôŋ kinjna gebe “Ôlic acgom, Anôtônê andu kékô gêwiŋ ñamalac. Ej oc êngôŋ êwiŋ êsêac ma êsêac oc têtu ênê lau, ma Anôtô tau oc êmoa êwiŋ êsêac.”

4 Ma ej oc êmbuiŋ mateŋsulu samob aŋga matenjasi su ma gêmacanô oc ênêc êtiam atom ma gêñwapac to tanjiboa ma ñandaŋ oc ênêc êtiam atom, gebe gêŋ ñamataŋa samob gêjaŋagac.”

* **20:15:** Gêdêŋ andanjeneŋ Gog kêtû kinj aŋga gamêŋ Magog.

5 Ma ḥac, taŋ gēngôŋ lêpôŋ kiŋŋa naŋ, kēsôm gebe “Ôlic acgom, aê oc jaŋgôm gêj samob êtu wakuc.” Ma eŋ kēsôm gebe “Oto gebe Biŋ tonec biŋ ḥaŋgêŋ to biŋŋanô.”

6 Ma kēsôm gêdêŋ aê gebe “Nanô kēsagac. Aê ḥac ḥamata to ḥamu. Aê katu ḥam to ḥatêpôe. Aê jakéŋ bu aŋga bumata mata jali êndêŋ lau, taŋ bu gêjô ȏséac naŋ, sénôm ḥaomageŋ.

7 Nac taŋ éku ḥacio tulu naŋ, éwê kaiŋ gêj tonaaŋ ḥai êtu ênê gêŋlênsêm, ma aê jatu ênê Anôtô ma eŋ êtu aê latuc.

8 Ma lau mateŋ golec to sékêŋ gêwiŋ atom, ma lau tosec to sêjac ḥamalac êndu, ma mockainjo to mockainjo laubenj to gwam ḥasakinjwaga ma dansantêna samob, oc sêwê kaiŋ ḥagéjaclon, taŋ ja to talao gelom naŋ. Gêmacanô kêtua luagêcna tau tonaaŋ.”

Jerusalem wakuc

9 Go aŋela 7 tolaclu 7, taŋ gêŋwapac ḥamuŋa 7 kêsêp e meŋgêc naŋ, nêŋ teŋ gêmêŋ ma kēsôm gêdêŋ aê gebe “Ômôenô, aê jatôc awê, taŋ Domba gebe ênam naŋ, êndêŋ aôm.”

10 Tec aëŋjoc katuc kaiŋ teŋ kêsa e eŋ gêōc aê kapi lôc balinj kapôeŋ teŋ gaja, go eŋ kêtôc malac dabunj Jerusalem, taŋ Anôtô kêkêŋ kêsêp aŋga undambê gêmêŋ naŋ, gêdêŋ aê.

11 Gêmêŋ to Anôtônenê ḥawasigen. Malac tau ḥawê amboac pocawa, amboac pocawa jaspa ḥaosic amboac glas.

12 Malac tau ḥatuŋbôm kapôeŋ ma balinj tonasacgêdô 12. Ma aŋela 12 sêkô sacgêdô tonaaŋ ḥao gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. Ma teto Israel latuinêŋ gôlôacmôkê 12 nêŋ ḥaé kêpi sacgêdô tau.

13 Sacgêdô têlêac gêc oc kêpiŋa, têlêac gêc musaŋgu-mňa, têlêac gêc mula-mňa ma têlêac gêc oc kêsêpna.

14 Ma poc 12 kêtua malac ḥatuŋbôm tau ḥanombaŋ, ma Dombanê aposolo 12 nêŋ ḥaé 12 gêc poc tau.

15 Aŋela taŋ kēsôm biŋ gêdêŋ aê naŋ, kêkôc dôŋ gold teŋ gebe ênam dôŋ malac tau ma ḥasacgêdô to tuŋbôm.

16 Malac tau ḥalésinŋa to ḥatakôcna balinj kêtôm taugenj. Aŋela gêjam dôŋ malac tau kêtôm dôŋ 12,000, ḥalésinŋa to ḥatakôcna ma ḥabaliŋ kêpi lôlôcna kêtôm taugenj.

17 Eŋ gêjam dôŋ malac ḥatuŋbôm amboac tonanĝeŋ. Ma tuŋbôm tau balinj kêtôm dôŋ 144 kêtôm ḥamalacnêŋ dôŋ, taŋ aŋela kêkôc naŋ.

18 Tuŋbôm tau ȏséac sêboa ḥa pocawa jaspajageŋ, ma malac tau sêkwê ḥa goldanô ḥakéŋkêŋ laŋgwagenj kêtôm glas.

19 ȏséac sêjam gêlôŋ malac ḥatuŋbôm ḥanombaŋ ḥa pocawa tokainjtokainj. Nombaŋ ḥamataha jaspa, ma kêtua luagêcna sapir, ma kêtua têlêacna agat, kêtua aclêŋa emeral,

20 kêtua lemen teŋŋa sardoni, kêtua 6ŋa konelian, kêtua 7ŋa krisolit, kêtua 8ŋa beril, kêtua 9ŋa topa, kêtua 10ŋa krisopra, kêtua 11ŋa hiasint ma kêtua 12ŋa ameti.

21 Ma sêkêŋ kêkôm tagenj-tagenj kêtua sacgêdô 12 ḥakatam. Ma malac ḥaintêna tau goldanô ḥakéŋkêŋ kêtôm glas e ḥawa laŋgwagenj.

22 Ma galic lôm dabunj teŋ kêkô malac tau atom, gebe Apômtau Anôtô ḥaniniŋ ḥatau agêc Domba têtu ḥalôm dabunj.

23 Ma malac tau kêpô lêna oc to ajôn gebe êpôŋa nec atom, gebe Anôtônenê ḥawasi kêpô malac tau ma Domba kêtua ḥalamp.

24 Lau totoŋ-totoŋ oc sêselêŋ sêmoa ɻawê tonan ɻalêlôm. Ma kiŋ nomŋa oc sejoŋ nêŋ waba tonawasi sêšô malac tau sêna.

25 Èsêac sênsan ɻakatam auc atomanô, ɻawê oc ênêc ɻapanj, eleŋ to êmbêc oc naësa gamêŋ tonan atom.

26 Ma èsêac oc sejoŋ lau totoŋ-totoŋ nêŋ waba to awa towae sêšô malac tau sêna.

27 Gêŋ ɻatêmui teŋ oc èsô malac tonan êna atom, ma ɻac sec to dansantêna ten èsô êna atom amboac tonan geŋ. Lau taŋ teto nêŋ ɻaâ kêsêp Dombanê buku mata jaliŋa naŋgeŋ, sêšô sêna. * ɻawasi kaiŋ teŋ ma ɻatalô tokaiŋ-tokaiŋ. Nagêdô kokoc, nagêdô matac-matac to majan-jaman. Bin pocawaana gêwa ɻa gebe ɻawasl oc ênam Jerusalem wakuc auc samucgeŋ. Malac ɻagêŋlêlôm taŋ ênêc awê to gêŋ, taŋ èsiŋ tau naŋ ɻawasigeŋ.

22

1 Go anjela kêtôc bu teŋ gêdêŋ aê, ɻakêŋkêŋ kêtôm pocawa. Bu tau bu mata jaliŋa kêsa anja Anôtô agêc Domba nêŋ lêpôŋ kiŋja.

2 Bu tau keseleŋ kêsêp malacluŋ ɻalungeŋ ma ka mata jaliŋa kékô bu ɻatali makeŋ-makeŋ. Ka tau gêjam ɻanô kétu dim 12 kêtôm jalagen, gêjam kêtôm ajôŋgeŋ. Ma ka tau ɻalaŋ gêgôm lau samuc ôliŋ ɻajam kêsa.

3 Ma gêŋ, taŋ Anôtô kêpuc boa naŋ, oc tatap ɻateŋ sa anja malac tonan atom.

Anôtô agêc Domba nêŋ lêpôŋ kiŋja oc êkô malac tau, ma ênê sakiŋwaga oc sênam sakiŋ ej.

4 Èsêac oc sêlic ej lanjôanô ma ênê ɻaâ ênsac èsêac teŋbeleŋ.

5 Eleŋ to êmbêc oc èsa êtiŋ atom, ma èsêac oc sêpô lêna lamp ɻawê to oc atomanô, gebe Apômtau Anôtô tau oc êpô èsêac ma èsêac sênam gôliŋ lau têtôm kiŋ sêmoa teŋgeŋ ma teŋgeŋ.

Jesu oc êmu êmêy

6 Go anjela teŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe “Bin tonec biŋ ɻanêŋ to binjjanô. Ma Apômtau Anôtô, taŋ kékêŋ nê ɻalau gêdêŋ propete naŋ, késakiŋ nê anjela gebe êtôc biŋ, taŋ oc ménjësa seben naŋ, èndêŋ ênê sakiŋwaga.”

7 Jesu kêsôm gebe “Ôŋô acgom, aê oc jawac seben. Aê aoc êôc èsêac, taŋ sêmansaŋ biŋ, tec Anôtô gêôc lasê gêc buku tonec nec.”

8 Aê Joan, aê ɻac, taŋ ganô to galic gêŋ tonan ɻai. Ganô to galic gêŋ tau su acgom, go gau tauc gaêc anjela, taŋ kêtôc gêŋ samob gêdêŋ aê naŋ, akainja gabe jateŋ mec èndêŋ ej.

9 Mago ej kêsôm gêdêŋ aê gebe “Ondecgeŋ, aê katu sakiŋwaga gawiŋ aôm to propete, taŋ têtu nêm lasitêwai naŋ, ma èsêac, taŋ sêmasaŋ buku tonec ɻabin naŋ. Oteŋ mec èndêŋ tauŋ.”

10 Ma ej kêsôm gêdêŋ aê gebe “Ôngamiŋ biŋ, taŋ Anôtô geoc lasê gêc buku tonec naŋ, to ošiŋ ôkwi atom, gebe noc gêŋ samob tonec ɻanô èsaŋa kêdabiŋgac.

11 Nac taŋ gêgôm sec naŋ, èŋgôm nê sec êmoa. Nac taŋ gêgôm gêŋ môŋja naŋ, èŋgôm nê gêŋ môŋja êmoa. Nac gêdêŋ èŋgôm gêŋ èndêŋgeŋ êmoa. Ma ɻac dabuŋ èsa nê lêŋ ênam dabuŋ tauŋa êmoa.”

12 Jesu kêsôm gebe “Ôŋô acgom, aê oc jawac seben ma tonoc ɻagêjôgeŋ jawac, gebe jakêŋ èndêŋ lau samob èndêŋ-èndêŋgeŋ êtôm nêŋ lêŋ.”

13 Aê ɻac ɻamata to ɻamu, aê ɻam to ɻamôkê ma gajac m ma oc janac dabinj.”

* **21:27:** ɻaâ 12 tonan têtu pocawa 12 ɻaâ. Pocawa tau

14 Aê aoc êôc êsêac, taŋ sêkwasinj nêŋ ñakwê naŋ, ec êsêac têtôm gebe sêwê kainj ka ñanô sêŋgôŋ mateŋ jalinja ma oc sêso malac tau ñasacgêdô sêna.

15 Lau amboac tonec oc sêmoa malac ñamagê, kêam to laubenj ma mockaiŋo to mockaiŋ ma lau, taŋ sêjac ñamalac êndu to gwam ñasakiŋwaga ma êsêac, taŋ têntac gêwiŋ biŋdansaŋ to sêgôm ñanô kêsa naŋ.

16 “Aê, Jesu, kasakinj ñoc aŋela gêdêŋ amac gebe êwa biŋ tonanj sa êndêŋ gôlôac dabuŋ. Aê katu Dawidnê ñawakac ma nê wakuc. Aê katu utitêna geleŋmataŋa ñawasi tau.”

17 Nalau agêc awê, taŋ gebe ênam ñac naŋ, sêsoŋ gebe “Ômôeŋ.” Lau samob, taŋ sêŋô biŋ tonanj naŋ, sêsoŋ sêwiŋ gebe “Ômoeŋ.” Lau taŋ bu gêjô êsêac naŋ sêmêŋmaŋ, ma samob, taŋ sebe sêkôc naŋ, sêkôc bu mata jalinja taumaŋ, sêkôc ñaômagerj.

18 Aê jasôm biŋ tonec êtu tôŋ êndêŋ lau samob, naŋ sêŋô biŋ, taŋ Anôtô geoc lasê gêc buku tonec naŋ gebe Teŋ embe ênac têku biŋ teŋ naêwiŋ, oc Anôtô ênac têku gêjwapac, taŋ teto ñawae gêc buku tonec naŋ, épi eŋ naêwiŋ amboac tonangeŋ.

19 Ma teŋ embe êkôc biŋ, taŋ Anôtô geoc lasê gêc buku tonec naŋ, ñatenj su, oc Anôtô êkôc ênê kaŋjanô mata jalinja to ênê mala aŋga malac dabuŋ, taŋ teto ñabinj gêc buku tonec naŋ, su amboac tonangeŋ.

20 Ñac taŋ gêwa biŋ samob tonanj sa naŋ, kêsoŋ gebe “Biŋjanô, aê oc jawac sebenj.” Biŋjanô, Apômtau Jesu ômôeŋ.

21 Apômtau Jesu nê moasiŋ êndêŋ lau samob.

Naê To Nalô Nam

A

Agat Pocawa ñawasi ñajam teñ. Kwalam-kwalam to majañ-majañ gêga tau (Geoc 21:19).

Ajôn, Israelnêj Takac Kalender

Alabaster Poc amboac jonjon ma palêpalê, tec sêsap kêtû kekec to suc ñajam-ñajam, tañ sêkêñ ñaola kêsêp.

Aleñ Aleq Lau sêmac katun, tañ lau lañgwa gêmuñja seboc mëñsêlêsu ñamalac. Têtu kasec lau ma sêgôm bôc to kêam sêbôm sêsêp saleñ sêja. Takac Njalau Sec.

Aloe Ka teñ ñatêkû ñamalu ñajam. Lau lañgwa sêkôc kêtû nêñ gêñ malu ma kêtû bu gêmacña gêwiñ.

Altar Lau Juda sêkêñ bulimakao to gêñ kêtû da gêdêñ Anôtô. Sêkêñ gêsaç altar ma sêkêñ ja gen. Èsêac sêsap poc kapôdêñgej kêtû altar ñamêtê teñ amboac tonec gebe sêsap ñakêclêsu aclê e ñakatu amboac bulimakao ñajabo kékô altar ñakêclêsu aclê tonan ñaô (Geoc 9:13). Jabo aclê tonan kêtû Anôtôñê ñaclai kapôdêñ ñadôndôñ. Anôtô kêtû lau gêbac, tañ sêleti jasêkam jabo tau ñatañ tôñ, gebe sênaç èsêac êndu atom nan, nêñ lamu.

Amen Nalô Ebolai awenja nec tanam ôkwi gebe Gêñ tau amboac tonan me Ñanô ésa amboac tònêmaj. Go ñam teñ gebe Biñ ñanôgej. Ètôm tonangoc, Magobe. Geoc 3:14 sê Kilisinê ñaê gebe Amen kêtôm Biñjanô (Ñatau).

Ametist Takac Pocawa.

Anao Takac Anejio, Biñ Anejionja.

Aneñio, Biñ Anellionja Lau Israel nêñ mêtê lañgwa teñ amboac tonec gebe ñac teñ embe nê gôlôac masi, èsêagêc awê (kapoac) semasañ biñ gêdêñ tauñ ma ñac tau gêjam agêcnêñ sakiñwagao teñ kêtû nê awêñe anao. Ñam gebe anao tonan êkôc ñapalê êjô ênê awê su. Anao kêsam ñac tonan gebe ñatau ma lau sêsam en gebe ênê akweñ. En gêwê kainj ñac tau nê waba to gêñ ma ênê gênlêñsêm gêjac awê tau nê ñapalê ñawae gêwiñ (Gen 25:6; 35:22).

Anôtô Latui Takac Lau Undambêja, Ajela, Bôc.

Anôtô N. Malê gêwa ñaê Anôtô sa gebe ñam oc kêsêp Wapômtau Anôtau. Lau lañgwa sêsôm gebe kékêñ gêñ samob to geden tôñ ma kêmoasiñ ñamalac ñajam kélêlêc. Jabêm sêlinj nêñ anôtô tonan siñ e ñawae kêtû gwasa su, tec tetoc ej sa kwalec. Gênsêga amboac ôjô me gwêctêna me mutêna embe êngôm èsêac acgom, go taêñ gêjam ej ma sêkêñ da gêdêñ ej. Tetoc bôc to gêñ gêc ambêô ma sêkêñ kêpi wañ ñasec teñ sêuc su dedec gêdam gêja. Seboc anôtô kétaiñ tau su jagêmoa gwêcm ñagêdimbob ñalôlomgej, tañ kêlinj ñamalac ma gêñ ej kékêñ nan, samob siñ su. Sêlinj ej siñ amboac tonan, tec tetoc nêñ mimi to abeni katun sa gêjô anôtô su. Biñsu sêô lasê acgom, go sêpuc miñ lañgwa tonan ñam e sê ñaê tau kêpi Anôtô mata jali, tañ kékêñ undambê to nom biñjanôgeñ nanj. En kêlinj tau siñ jagêmoa jaêc atom, taêñ gêjam nê gêñ ma gejob to gêjam jaom gêmoa ñapanj. Anôtô mata jali gêwa tau sa gebe ej Njalau. Aêac tec tanam sakinj êndêñ ej tatoc gêñ ñagêdô ñakatu sa êjô ej su atom. Gwam to gêñ ñakatu, tañ ñamalac sêkêñ kêtû nêñ anôtôi jaba nanj, ej gêjac jao gêc Biñsu ñamataña.

En kêjaliñ lau Israel sa jageoc tau lasê to kêsôm biñ gêdêñ êsêac kêsa propete to lau awen. En gêwê êsêac ma gêgôm gêhsêga e sêjala en kêpi ñanôgeñ. En kékêj Biñsu to Nagôlinj ma kêmotañ poac gêdêñ êsêac. Kêtu ñamu go geoc tau lasê kêpi Latu Jesu Kilisi, tañ tau kêtû ñamalac mêngeñmoa nom nañ. Jesu En Anôtô tau (Joañ 14:9). Anôtô aêacnêj Kêsiwaga En. Aêac tec tatêc to têntac êwiñ ma ôliñ andan tameñi undambêja Anôtô. Biñlênsêm Langwa to Wakun gêwa en sa amboac tonaj, tec tapuc en ñam tasam Bibolo tanac ñawaegêj.

Anôtô Têlêtageñ Naê Têlêtageñ ñam gebe Têlêac kêtôm Tagen. Biñ tonaj kélêsôj aêacnêj kauc gebe gêj ñanô têlêac têtôm gêj tagen atom. Embe tapuc ñaê tau ñam, oc tapô lêna gebe gêc lêlômsêga. Aêac tatap ñaê tonaj sa anga Bibolo tau solop atom. Kêwaka Anôtô sa gebe tagen tê gêmoa, go tonec gêwiñ gebe Kilisi ma Nalau Dabuñ têtôm Anôtô tau (Joañ 1:1; 4:24). Bibolo tec gêwa Anôtônê ñalaranjô têlêac sa gêdêñ aêac gebe Anôtô Tama agêc Latu ma Nalau Dabuñ. Ñam kêsêp gêj, tañ Anôtô gêgôm anga Gôlôac ñalâlôm nañ. Tama Anôtô kékêj gêj samob. En kékêj to têtac gêwiñ ñamalac, tec gêlôm to gêjam jaom ma kêmoadisj aêac kêtôm tameñi ñanô en. En kékêj Latu mêngeñjam aêac kësi (Joañ 1:14), ma kékêj Nalau Dêbuñ kêpuc aêac tôj (Rom 8:26). Nalau Dabuñ tonaj Apômtau Jesu nê (Kor 11:3:17) ma Tama Anôtô nê amboac tonanjeñ (Joañ 4:24). Anôtô geoc tau lasê kêpi ñalaranjô têlêac tonaj teto gêc Bibolo ñabuku. En kêkônij tau amboac tonaj, ec tajala en ñañej. Ñalaranjô têlêac, mago Anôtô tauanô tagen. Têtac gêwiñ ñamôkê en (Joañ 1:4:8). En gebe aêac têntac êwiñ tauñ e tatôm en tau katu. Têntac gêwiñ tauñ tonaj oculo êmbin aêac tôj êtôm gêbiñ Tama agêc Latu ma Nalau Dabuñ tau tôj nañ (Kol 3:14).

Anôtônê Gamêñ, Anôtônê Gôlinj Kinña. Anôtô kêtû nom samuc ñagôlinjêga to ñakinj. Anôtônê Gamêñ to Nagôlinj tonaj kêtû anô anga nom gêdêñ Jesu mêngeñmoa nañ. En gêjam mêtê lau gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi. Anôtônê Gamêñ kêdabiñgac” (Mat 4:17; Mar 1:15). Biñ Anôtônê Gamêñja gêjam Ñawae Najam ma Biñgôlinj to gêjtalô samob auc.

Jesu gêmêñ gebe enseñ Sadanñê kôm su (Joañ 1:3:8) ma êwaka Anôtônê Gamêñ sa (Mat 12:28; Luk 11:20). Gôlinj tau êtu anô amboac ondoc. Ñalêj tonec gebe Tañjô mêtê ma takêj êwiñ Jesu to êsuc sec ôkwi ma dawi ñatau langwa siñ to dawinj Jesu êtu nêj ñatau wakuc ma têndanguc en to tasêp en tôj. Tajaliñ Jesu sa êtu nêj Apômtau nec kêtôm tasô Anôtônê Gamêñ/Gôlinj ñalabu. Tanam tauñ ôkwi su, tec nêj gêj ñagêdô samob ênam tau ôkwi amboac tonanjeñ. Nêj ñalâlôm kêtû wakuc, tec nêj lêj êtu wakuc êndanguc. Tauñ nêj tekweñ saki êñgôm atom. Lau teñ tauñ sêjam tauñ kësi atom. En kêgaboac aêac su, tec têntac gêwiñ lau kêtû nêj ñagôlinj wakuc e tamoa dawinj tauñ ñajam.

Aêac tawê kaiñ Anôtônê Gamêñ kêtû nêj koleñja me nêj lêj mansañja atom. Ñacmoasiñ Anôtô gêsuñ gêdêñ aêac kêtû takêj gêwiñ Kilisiñja. Kêmoasiñ aêac ñajam kêlêlêc su, tec tañgaminj ênê moasiñ ênêc aêacnja atom, takêj ñawae elom lau gamêñ dambê to balinjña êwiñ. Aêac tec tateñ kêsêp Mec Tameñmai gebe “Mêjôtu Apômtau ôtôm gamêñgerj”, gebe sêwiñ aêac tatu Gôlôac Dabuñ tagen. Anôtô gêjac m gamêñ tau anga nom nec ma kêlaiñ nê gôlinj gêmoa e êndêj nom ñatêm ênac pep acgom, go ênac dabiñ êndêj êkêj samob êtu wakuc. Gêmac to ñandañ ma gêñwapac to tapô lêna gêñja ma dangôñ jageo to siñ ma gêñ keso Anôtônê Gamêñ oc êmbacnê anga nom

wakuc (Geoc 21:4).-Gamêj Undambêja to Anôtônê Gamêj kékwa tau. Naê lulu ñam tageñ gebe Undambê to Nom ñatau Anôtô. Gamêj tau êtu anô ñalêj to ñagêbôm ma ñakoleñ, tanj gêjac ñamalac ñawae nañ, Biñgôlinj kewaka sa.

Takac Môkêlatu to Ñamadin Ñanamba gebe Anôtônê Gamêj, Biñgôlinj Anôtônê Gamêjña, Undambê.

Ajela Anôtônê ñalau sakinjña êsêac, tec sêssô ej ñabalbu ma sêgom ênê biñ ñanô kêsa kêtôm ej kêsakinj êsêac, tec tasam êsêac gebe Anôtônê lau jaenjña gêwîj. Naê Anôtônê me Apômtaunê ajiela elêmê kepeñ Apômtau tau geoc tau lasê mëñkêsmôm biñ gêdêj ñamalac. Ajela nê Anôtônê lau sakinjña têtôm propete to lau, tanj sêssôm Anôtônê wae lasê (Geoc 19:10; 22:9). Ac têtôm Kilisi atom (Eb 1:4ng), tec tatoc êsêac sa amboac ej atom. Ajela ñakatu, tê lau teto-teto nê, kêtôm êsêac ôlinj ñalaunja atomanô. Aêac taêj ênam ajiela tau amboac siñsêlêc tonjaclai kainjêj. (Takac MNJ) Ñalau undambêja tonaj sêwiñ Anôtô sêmoa. Sêgi ênê lêpôj kiñña auc ma awenj gêôc ej.

Takac Bôc, Lau Undambêja, MNJ gebe Ajela.

Aposolo Naê Aposolo tonaj kêpi lau 12, tanj Jesu kêjalij êsêac sa jatêdaguc ej to sépuc ej tój nañgeñ. Go sê kêpi Paulu to Gôlôac Dabuñ ñakoleñwaga ñagêdô gêwîj gêc Biñlênsêm Wakuc amboac tonaj. Naê tau ñam gebe jaenjwaga me lau sêssakinj êsêacña. Anôtô kêsakinj êsêac to nê lausakinj samob gebe sêssôm ênê Gamêj ñawae ñajam lasê êndêj lau sêñjô, ec sêkêñ êwiñ ej ma ênam êsêac kêsi.

Areo Pagu Naê tonaj ñam (a) Aresnê Iôcmatu gêc Griknêj malacsêga Aten, (b) Kaunsil. Laumata malac tauñj sêkac tauñj sa-sa anga lôc tau, tec naê tau sêssam kêpi kaunsil tonaj gêwîj. Sêkac tauñj sa anga lôc tonaj kêtiam atom, mago ñaê Areo Pagu kêsap tój tec gêc (Apos 17:19-34; Kor I:1:22ñgg).

Artemis Lau gêmuñ andañgenjä tetoc anôtôo teñ tonaj sa sêgom kêtû nêj lau sêkôc gôlôac têtû taêsamjña. Naê tau ñam kêsêp Grik awenj. Lau Rom sêssam ña tauñj awenj gebe Diana. Kêtû tonajnja sêssam anôtôo jaba tonaj nê ñaê sêgalunjêj. Lau Asia Saunjña tetoc Artemis (Diana) sa sêjac ñawaegenj (Apos 19:23-40).

Asera Anôtôo jaba teñ. Lau Kanaan tetoc sa ma sêkalem ej kêtû nêj lau sêkôc ñapalê taêsamjña. Aseranê akwenj Bal. Lau Israel sêku Kanaan tulu jasêñgôj gamêj tau kêtû têlê, tec taêsam tetoc anôtôi jaba tonaj sa sêwiñ. Sêse ka kêkô lôc ma sêssap gwam (alê) kêtû ñagêbôm kêkô lôm dabuñ ñalêlôm gêwîj, tec sêgom Anôtô têtac ñandañj kasa.

Asia Anja Bibolo ñaê Asia kékwa masajm kapôêj, tanj gamêj Saina to India gêc nañj, gêwîj atom; kêpi gamêj, tanj aêac tasam Asia Saunjña nañgeñ (Tim II:1:15; Geoc 1:4).

Asstarte Anotôo tonaj gêjam jaom lau sêkôc ñapalê taêsamjña, ma siñ to siñwaga gêwîj. Ñasakinj gêjac gêj ôlinj ñakalacña ñawae. Lau Asia Saunjña to gamêj ñagêdôjña tetoc ej sa gêjam auc gêdêj têm lanjwa tònê.

B

Bal Lau Kanaan tetoc Bal sa kêtû nêj anôtôo jaba. Sêgom gebe êkêj nêj gôlôec têtû taêsam. Sêssam Asera gebe Balnê awê. Lau Israel jasêñgôj gamêj Kanaan têtû têlê acgom, go tetoc anôtôi jaba luagêc tonaj sa sêwiñ.

Bal Poac̄ja Lau Sikem sê Ʉaâ tonaj kêpi nêj Bal ma tetoc eŋ sa kêtû nêj anôtô jaba (Gôl 8:33).

Bec Anôtô Gêngôňja Ʉaâ teŋ gebe Bec Anôtô Gêwa Tau Saŋa. Mose to nê lau sêsuŋ becsêga tau sa. Lau Israel sêlic nêj om aŋga Lômbec Ʉalêlôm e Salomo kêkwê lôm dabuŋ sa acgom. Lômbec Ʉaâ teŋ gebe Anôtônê Bec me Bec Lanjôhanô Êndêŋ Tauŋja (me takac tauŋ saŋa). Takac gebe Lômbec, Ombec.

Bec Sêmasaŋ Tauŋja Woke Ʉabêc 5 Ʉakêtula, taŋ Judao to Ʉac sêmasaŋ tauŋ ma sêjac dabij Ʉagêŋ samob gebe sêlic nêj om Sabat (Mat 27:62; Mar 15:42; Luk 23:54). Gêmuŋ omsêga samob gêwiŋ amboac tonajen.

Belsebul Sadajnê Ʉaâ teŋ, naŋ gêwa eŋ sa gebe Ʉalau sec samob nêj Ʉatau eŋ.

Beŋ, Biŋ Beŋja Anôtô gêjac jao biŋ beŋja to sêpuc kapoac̄ja gêdêŋ lau Israel, mago lau tau sêwi siŋ samucgeŋ atom, Ʉagêdô sêgôm (Gen 30:14, 37ŋg). Anôtô gêlic gêŋ tau kêtôm sakin gêdêŋ anôtôi jaba to gwam (Sam I.15:23). Lau tan têtêc beŋ to Ʉalau sec naŋ, sêkêŋ gêwiŋ Anôtô kwalec, tec sêbu eŋ gebe gêjam jaom êsêac gêdêŋ sec to gêŋ Ʉaclai samob jakêtôm atom. Aŋga Biŋlênsêm Wakuc lau-mec-geowaga sêkêŋ kisa gêdêŋ aposolo (Apos 19:14-18). Sêjac jao beŋ to gwam Ʉasakin aŋga Biŋlênsêm Wakuc gêwiŋ (Gal 5:10, 20ŋg; Geoc 21:8). Laimôkê Anôtô taugeŋ kêtôm gebe ênam nê lau kêsi êndêŋ gêŋ tonaj Ʉai samob.

Beril Pocawa matac-matac me juju.

Bibolo Propete to lau teto nêj buku gêdêŋ-gêdêŋgeŋ gêdêŋ gêmuŋ andangen. Ʉasawa Ʉamuŋa teŋ lau ten sejoŋ sa kêtû Biŋlênsêm Lanjwa Ʉabuku, taŋ teto biŋ Anôtô geoc tau lasê to kêsôm biŋ gêdêŋ Ʉamatâc naŋ Ʉamiŋ. Aŋga Biŋlênsêm Wakuc sêsam buku lanjwa tonaj Ʉai sebe Biŋ teto gêc (English gebe Scripturës). Go aposolo to lau teto Jesunê koleŋ Ʉamiŋ gêc Ʉawae Najam ma teto papia gêdêŋ Gôlôac buŋa to lau gêdêŋ-gêdêŋgeŋ, e kêtû Ʉamuŋa sejoŋ sa kêtû Biŋlênsêm Wakuc. Ʉasawa teŋ kêtiam lau ten sêsi Biŋlênsêm Lanjwa to Wakuc Ʉabuku samob kêpi tageŋ kêtû buku kapôeŋ samuc tageŋ Ʉaâ Bibolo. Ʉaâ tonaj Ʉam kêsép lau Grik awen. Êsêac sêsam buku gebe biblia gebe buku taêsam, buku toêtoê, buku tolun.

Biŋ Tajac Mataŋja Tanac mata biŋ teŋ tasôm êtu tôŋ toawenj ênac Anôtô êwîŋgeŋ. Embe biŋ dansan me daŋgôm Ʉanô ȇsa atom, oc takalem eŋ ênac aâac Ʉagêjô (Sam I.1:11; Pes 50:14; 116:14; Apos 18:18; 21:24).

Biŋgôliŋ Anôtônê Gameŋja Apômtau Jesu kêwaka biŋjanô undambêna Ʉagêdô Ʉam sa gê dôŋ kêpi Ʉamatâcnenj gêŋ gêc awêgeŋja gebe êwa launêj kauc ȇsa êpi Anôtônê Gamêj. Eŋ gêjam mêtê lau kêsôm biŋgôliŋ gêdêŋ êsêac gêjac Ʉawaŋgeŋ (Mat 13). Takac MNJ gebe Biŋgôliŋ.

Biŋsu Nagôliŋ Juda tauŋ sêsam Biŋlênsêm Lanjwa Ʉabuku Ʉamatâc lementenj gebe "Biŋsu" me "Mosenê Buku" me "Mosenê Biŋsu Ʉabuku". Lau Ʉagêdô sê Ʉaâ Biŋsu tonaj kêkwa Biŋlênsêm Lanjwa samucgeŋ ma Ʉabuku samob tapaôŋgeŋ gêwiŋ.

Biŋsu Nakêdôŋwaga Êsêacnenj Ʉaâ teŋ gebe Biŋsutau. Êsêac sêpuc Biŋlênsêm Lanjwa Ʉabuku (Mosenê Buku 5) Ʉam ma sêwa sa gêdêŋ lau. Sêgôm gêdêŋ Gôlôac Buŋa sêwaka Biŋlênsêm Wakuc sa su. Takac Biŋsutau, Rabi.

Biŋsutau Êsêac têtu biŋsu Ʉakêdôŋwaga to mêtôcwaga kêpi tageŋ. Lau tau dabuŋwaga atom. Juda sêsam ûsêac Rabi (Mêtêmôkê) gêwiŋ. Ac sêwa biŋsu

ņam sa ma tauŋ sējac tēku biŋsu ma sejoŋ lēŋ ḥagēdō sa jagēwiŋ biŋsu tau e lau ḥāoma sejop jageo. Takac Mētemôkê, Biŋsu ḥakēdōŋwaga.

Bôc Bôc aclê sēkô sēgi lēpōŋ kuiŋja auc (Geoc 4:6). Bôc tonaj bôc malacjā me saleŋja nē atom. ḅalau undambēja. Tanam ḅalô Grik awenjā ôkwi amboac tonec gebe Gējsēga mateŋ jali, me gēnsēga tomagē. Ėsēac sēwa Anôtônen̄ ḥaclai to nē ḥawasi sa gebe jasékô Lôlôc ḅatau dabuŋjanô tau ḥalaŋônêm. Esek 1:5-13, 10; Geoc 4:6-9 gēwa gēŋ mateŋ jali tonaj sa. Lau ḥagēdō taēŋ gējam gebe tasam ēsēacnēŋ ḥaē teŋ gebe Kerubim. Takac Anôtô Latui, Lau Undambēja.

Bôjan Jalô Gēŋ tau bôjaŋ teŋ, naŋ gēmôe e talic amboac talec ḅajalô. Sêkam gêdêŋ ḥaka ma sêsap padi to gēŋ.

D

Da Namalac sêjala tau ḥ gebe taēŋ gējam geo ma sêšôm geo to sêgôm geo. Samob sêsa nêŋ lēŋ seso Anôtônen̄ biŋ, tec tauŋ taēŋ gējam gebe sêkêŋ nêŋ gēŋ ḥajam teŋ êtu da êndêŋ Anôtô gebe ḥengôm en̄ têtac êtu lêsi êndêŋ ēsēac. Sebe da êkwa nêŋ sec auc êndêŋ Anôtô, tec sêkêŋ. Lau Israel sêkêŋ da tonec ḥai gebe Daja ma dadange to da êpuc ôliŋ tōrja ma dawama to datôp.-Apômtau Jesu Kilisi kékêŋ tau kêtô da gêjô ḥamalac pebeŋ nêŋ sec su, tec biŋ daja tonaj gêjac lau buŋa ḥawae atom. Nêŋ ḅalêlôm to nêŋ kauc ma ôliŋwalô samucgeŋ êndêŋ Apômtau êtu aêacnêŋ da danje êndêŋ en̄ êjô ênê moasiŋ samob su. Anôtô gebe aêac dansuŋ tauŋ tatu da êndêŋ engeŋ. Da tonaj tec gêjac en̄ mataanô ḥajam. Takac Kanom, Takis.

Dabuŋwaga (a) Lau malac teŋ embe taēŋ ênam sebe sêhgôm nêŋ gēŋ towae teŋ amboac sê balôm me seno sam, ac sêjaliŋ lau ḥagēdō sa têtu dabuŋwaga. Kôm tonec gêjac dabuŋwaga tonaj ḥawae gebe sênam dabuŋ gēŋ ḥagēdô. Ėsēac sej to sêñom gēŋ palin-palinjeŋ atom. Sejop dabuŋ ḥapep. Embe sejop kwalec, sammôkê oc sêjaiŋ tauŋ ḥaoma. Bôc ḥagēdô oc sêmac êndu. Lau beŋ to mectomaŋ sejop nêŋ dabuŋ gwalêkiŋ gebe sêngôm nêŋ beŋ ḥawanic êsa.

(b) ḥaē dabuŋwaga tonec ḥam teŋ samucgeŋ. Anôtônen̄ lausakiŋ têm Binjêlensêm Lanjwaŋa. Lau ôliŋ mansaŋeŋ têtu lau Israel nêŋ dabuŋwaga. Kôm tonec ḥai gêjac ēsēac ḥawae gebe Sêmoa Anôtô lanjônêm ma sêpalip bôc daja ḥadec kêpi altar gêja to sêkêŋ daja anja altar dajaŋa ma sejop lôm dabuŋ ḥagēŋlêlôm samob (Luk 1:5, 8ŋgg). ḅac dabuŋsêga kêtû ēsēacnêŋ kasêga, tanj kêtôm Omsêga Wamagen kêsô gamêŋ dabuŋjanô tau gêja jaképalip dec kêpi Anôtônen̄ katapa ḥagadê gebe êbôŋ Anôtônen̄ poac sa ḥakôniŋja êtiŋ, tec gêgôm kêtôm jalagen. Dabuŋwaga to nêŋ da samob kêtû Kilisi to nê da ḥanô tau ḥadôndôŋ. Aêac takêŋ da teŋ amboac tônê gêdêŋ Anôtô kêtiam atom.

Dabuŋwaga aŋga Lewinêŋ Dabuŋwaga teŋ aŋga Lewinêŋ gôlôac. Sakin dabuŋwagaŋa gêjac Lewinê wakuc samob ḥawae, mago gêdêŋ ḥasawa ḥamuŋa teŋ ēsēac samob tomalagen têtu dabuŋwaga atom. Takac Lewi.

Dabuŋ, Tanam dabuŋ mo to gēŋ Tanam dabuŋ gêŋ nec aêac lau Niug-iniŋa tajam kauc ḥamêtê atom. Lau lanjwa sêjam dabuŋ gêŋ sêgôm sêjac ḥawaegēn. Sê balôm me seno sam, tec sêkêŋ lau ḥagēdô têtu dabuŋwaga sêjam dabuŋ gêŋgeŋ sêmoa e om tau êmbacnê. Takac Dabuŋwaga (a). Lau Israel sêjam dabuŋ mo to gēŋ gêdêŋ gêŋwapac kêtap ēsēac sa (Sam ll.1:11ŋ; 12:22ŋ; Joel 2:12). Gêdêŋ tanj gêŋ teŋ gêgôm ēsēacnêŋ ḅalêlôm ḥawapac

kêsa naŋ (Sam 1.31:13). Kêtu sêmansaŋ tauŋja Eks 34:28, Omsêga Wama Apes 28:9. Gêdêŋ taŋ sêjam tauŋ ôkwi gêdêŋ Anôtô naŋ (Jona 3:7ŋgg). Jesu tau gêjam dabuŋ mo kêsêp Ɋasawa gêwiŋ (Mat 4:2; Luk 4:2). En gebe lau buŋa sêŋgôm amboac tonanęŋ (Mat 9:14ŋg; Apes 13:2ŋg; 14:23).

Daja Da Ɋagêdô sêkêŋ bôc Ɋaté to gêŋ Ɋagêdôgeŋ kêpi altar ja geŋ su. Ma daja tonec Ɋamêtê teŋ. Sêbuc bulimakao me domba me noniŋ teŋ jasêpalip Ɋadec kêpi altar e su acgom, go sêu Ɋanô samucgeŋ gêscac altar ma ja geŋ gêbacnê, kêtôm sêkêŋ nêŋ Ɋanô samucgeŋ gêdêŋ Apômtau gêjô nêŋ sec su.

Dawidnê Malac (a) Anja Binjlênsêm Langwa malac Jerusalem solop, tan kinj Dawid kêjanggo su anja Jebusitnêŋ gêdêŋ amboac jala 1000 B.C. (gêmuŋ Kilisi gêmêŋ nom) ma kêwaka sa kêtu tau to nê lau nêŋ malacsêga. (b) Anja Binjlênsêm Wakuc malac Betlehem, tan têna kêkôc en ma Ɋapalêgeŋ gêmoa tonan. Go malac tau tonan Jesu têna kêkôc en.

Denari Embe daê dôŋ mone têm tônêja êpi aêacnêŋ mone galocŋa oc tapô lêna gebe keso tau Ɋanôgeŋ. Denari teŋ kêtô kômwaganêŋ Ɋaôli oc samuc tageŋja (Mat 20:2). (Mat 18:28; Mar 6:37; Joaŋ 12:5).

Domba Kêmoasiŋ lau Israel Ɋajamanô. Seŋ Ɋamêstom to sêñôm Ɋasu ma sêwa Ɋaôlili baliŋ kêtô obo to sêsi obo kêtô nêŋ Ɋakwê ma sêkêŋ domba tau Ɋagêdô têtu da gêdêŋ Anôtô gêdêŋ sêjam nêŋ wê to sêlic nêŋ om anja lôm dabuŋ Jerusalempa. Njackêsgu Joaŋ kêsam Jesu gebe "Anôtône Domba" (Joaŋ 1:29,36). Ɋam amboac tonec gebe (a) Anôtô kêkêŋ Jesu gêmêŋ nom gebe sêncac en êtu da êjô Ɋamalac pebeŋ nêŋ sec su. (b) Domba nec bôc matamalô teŋ, tec sêlic amboac gêŋ mansaŋ Ɋajam (Pet I.1:19). (c) Joaŋ kêsôm lau Aramai awen, tan Ɋaê tagen kêkwa domba ma sakiŋwaga (Njackolen) gêwiŋ (Jes 53). (d) Aposolo Joaŋ kêsam Jesu gebe "Domba Pasanya Wakuc" (Joaŋ 19:36; Kor I.5:7; Pet I.1:18ŋg). (e) Geoclasê gêwa Domba sa gebe kêku gêŋ samob tulu e gêjam gôlin gêwiŋ Anôtô (Geoc 5:12; 7:10; 19:5ŋgg; 21:27; 22:1,3).

E

Epikuri Lau tokauc nêŋ ton teŋ. Ac sê tauŋ kêpi Epikur, lau Grik nêŋ Ɋac tokauc ma towae teŋ (+270 B.C.). Têdôŋ nêŋ kauc amboac tonec gebe Tamoa têntac wapigenja oc êkônij Ɋandaŋ samob tôŋ. Sêkêŋ gêwiŋ biŋ agwa-agwa Ɋagêdô gêwiŋ. Sêmoasiŋ ôliŋ Ɋapepgeŋ gebe seboc gêŋ Ɋanô tau tonan (Apes 17:18). Takac Stoiki.

Epod Ɋalô Ebolai awenŋja teŋ. Gêŋ tau obo Ɋagêdô teŋ, naŋ Ɋacdabuŋsêga gênoniŋ gêscac magi-m-agêc. Obo tau Ɋaatali teŋ gêc, naŋ Urim to Tumim kêsêp Ɋalêlôm ma gêscac en bôdagî. Ɋagêlôŋ pocawa 12, naŋ tetô Israelnêŋ gôlôacmôkê 12 nêŋ Ɋaê kêpi. Ɋalô tau Ɋam Ɋagêdô oc gêc, mago gêc awê Ɋapep atom. Takac Urim to Tumim.

G

Gamêŋ Dabuŋjanô Tau Israelnêŋ Lômbec to Lôm Dabuŋ Ɋabalêm Ɋalêlômsêga. Poac Njatapa kêkô Apômtaunê balêm tonan, tan geoc tau lasê gêmoa naŋ. Ɋacdabuŋsêga kêsô balêm tau kêtô dim tagen kêtôm jalagen gêdêŋ Omsêga Wama naŋ. Takac Lôm Dabuŋ, Omsêga Wama, Poac Ɋakatapa.

Gamêŋ Nakêlêndiŋ Secŋa Ɋalau sec nêŋ gamêŋ kapoacwalôŋa. Èsêac sêoŋ Anôtô èmêtôc èsêac èndêŋ Bêc Ɋamuŋa tec sêngôŋ. Embe taêŋ ênam gebe sêwi gamêŋ tau siŋ, oc sêngôm elêmê. Takac Gêsuŋbôm, Lamboam.

Gamêrl Undambêja Takac Anôtônê Gamêj, MNJN.

Garnet Pocawa kokoc teñj.

Gejobwaga Anja Biñlênsêm Lañgwa ñaê tonec kêpi laumata gamêj me laum me malac teñja. Anja Biñlênsêm Wakuc ñaê tau kêpi lau kain têléac gebe (a) Anja Nawae Najam ñaê tau gêjac Judanêj laumata kapôej, tan têdôj Anôtônê biñ gêdêj nêj lau nañ ñawae. Ac ñagêdô têtu kasêga jasêwiñ kaunsil (Sanhedrin). (b) Anja Aposolo 11-21 to anja aposolonêj papia ñaê tonar kêpi gôlôac buña ñagejobwaga, tanj sêjam jaom gôlôac dabuñ nêj koleñ to nêj lêj. (c) Anja Geoclasê ñaê kasêga me laumata kêpi lau 24, tê sêngôj sêgi Anôtônê lêpôj kinjña auc nê. Lau tau oc sêjam Anôtônê lau lañjôj. Takac Kaunsil.

Gêmêc Nawê Matai 13:31 to 17:20 sêpuc gêmêc ñawê gêjô ka mastet ñawê. Ka lulugen ñawê saunjanô kêtôm tau, amboac dauñ ñawê.

Gêymalu Lau Israel sêkôc ka teñj ñatêkwí kêtû nêj gêymalu ma nêj medisin gêwiñ. Ac señ oso lau sêmac êndu nêj ñawêlêlan ña gêymalu tokaiñ-tokaiñ amboac tonaj (Mar 16:1; Luk 23:56; Joan 19:40). Takac Katêkwí.

Gêsuñbôm Takac Lamboam ñakêlêndij Sec.

Gog Gêmuñ andanjejanô Gog kêtû kinj gêngôj gamêj Magog. Enj kêtû lau Israel nêj ñacio anja lau samuc nêj ñadôndôj (Geoc 20:8).

Grik (a) Lau Grik tau (Joan 12:20). (b) lau tau nêj gamêj, tanj gêc Gwêc Ñaluj gêdêj ñanodoña (malasêga Aten, Korint, Pilipi). (c) lau Juda tê teneñi sêkôc êsêac anja gamêj jaba ma sêsôm Grik aweiñ kêtû tôñ êsêac nê (Apos 6:1; 9:29; 11:20; 18:4; 20:21; Rom 1:14; Kor I.1:22). (d) ñaê Grik kêpi lau samuc gêwiñ (Rom 1:16; 2:9; 3:9; Kor I.1:23; 12:13; Gal 3:28).

Gwêc Koc Ebolai sêsam sebe Gwêc Siñ gebe gwêc, tanj siñ to ôpic kékô gêjäm auc nañ. Ñaê Gwêc Koc kêpi (a) gamêj nañ andanjeñ bugêjactoñ to nom lêplêp gêjam auc, tê gêc Gwêc Koc to Gwêc Ñaluj ñasawa nê. Gamêj tan lau Israel sêwi Aiguptu siñ ma jasêo lasê nañ (Eks 14). (b) Nasuc tanj malac Suez gêc nañ. (c) Ñasuc tanj malac Agaba gêc nañ, ma (d) Gwêc Koc tau.

H

Haleluja Alanem Anôtô, Aweñ êôc Anôtô.

Hermes Lau Grik nêj anôtô jaba tenj, tanj kêtû êsêacnêj anôtôi nêj ñaciaen nañ (Apos 14:12). Takac Sois.

J

Jala Takac Kalender.

Jala Kêtu 7ña Kêtôm jala kêtû 7ña lau Israel sêse gêj kêsêp nêj kôm atom. Sebe nom êlêwanj tau acgom tec sêgôm. Sebe nêj nom êkêj om. Êsêacnêj tôp êndêj lau teñj embe ênêc, ac sêwi siñ gêdêj jala tau. Takac Jala-Lau-Sesi-Aweñ-Suña, ma Om Jala kêtû 7ña.

Jala Wakuc Lau Israel sêjac nêj kôm ñanô samob sa su acgom, go sêlic nêj Jala Wakuc kêtôm lau Kanaan sêgôm kwananqeñ kêsêp nêj komô nañ (Eks 34:22). Go kin Jojakim kêkêj ñanoc wakuc gêmuñ Omsêga Pasa (Eks 12:2; Lew 23:5), mago sêsap noc lañgwa tôñ gêwiñ ñapañ (Lew 23:4). Kêtû ñamu ac sêwaka ñanoc ñamatanya sa kêtiam. Takac Kalender.

Jala Wakuc Naom (Om Jala Wakucña) Lau Israel sêlic om tonaj to Ombec kêpi tagen kêsêp komô gêdêj têm sêjac nêj kôm ñanô sa gêbacnê su nañja. Ac tañj gêjam noc sêjac kawi lôm dabuñ ñamatanya (Esra 3:6) ma Anôtô kêmoatin poac gêdêj lau tau kêtû wakuc nañja. Sêlêwanj nêj kôm samob

gêdêŋ oc tonaj ma sêkêŋ da gêdêŋ Apômtau (Lew 23:23ŋgg). (Mago tasam Gal 4:10 to Kol 2:16ŋg ma taēŋ ênam.) Israel tauŋ sêsam om tonaj gebe Rosh Hashanah.

Jala-Lau-Sêsi-Awej-Suja Kêtôm jala 50-50 gej lau Israel sejop om tonaj. Sêkêŋ waba, naŋ lau teŋ séjô nêŋ tôp atom ma gelom êséac naŋ, samob gêmu gêdêŋ njatau kêtiam. Go Juda, naŋ têtu nêŋ lau teŋ nêŋ sakinjwaga (gênjôma) naŋ, njataui sêwi siŋ sêmu dêdêŋ nêŋ gôlôacmôkê sêja kêtiam. Ma sêseŋ gêŋ kêsép nêŋ nom gêdêŋ jala tonaj atom, dedec gêc gebe êlêwan tau ma êkêŋ om amboac tonaj. Takac Om Jala Kêtu 7ŋa.

Jane agêc Jambre Parao kékalem nê mectomanj lau mêtê, tan sêgôm gêntalô kêtôm Mose agêc Aron naŋ, namiŋ gêc Eksodus 7:11 to 22 ma ɳaê teŋ gêwîŋ atom. Paulu keto mectomanjwaga luagêc nêŋ ɳaê gêc Tim II. 3:8 gebe Jane agêc Jambre. Aêac tatap ɳaê tau sa anga Biŋlênsêm Lanjwaga atom. Têdôŋ gec awenjeŋ gelom-gelom mêmPaulu gêŋô ma keto.

Jao Jao gwälékiŋ gêdêŋ lau Juda sejop e kékêŋ wapac êséac. Jao tau ɳam gebe êmbalanj lau samuc nêŋ mêtê geo auc gebe naelom lau Israel atom. Jao amboac tonaj masi anga Biŋlênsêm Wakuc. "Têmtac êwîŋ lau wacban aôm amboac têmtac gêwîŋ taôm" gêjam gôliŋ lau buŋa kêtû nêŋ lêŋ samobna (Joan 15:12; Gal 5:14). Biŋsu tagenj tonaj kékaton jatu to jao samob sa. Embe tajop, oc tamoasij tauŋ kwalec teŋ atomanô. Takac Sabat.

Jaspa Pocawa teŋ. ɳagêdô matacmatac, ɳagêdô ɳawa kêtôm glas. Takac Pocawa.

Jist Biŋlênsêm Wakuc awenj Jabêmna ɳamataŋa sêpuc goleŋ gêjô jist su. Lau sêpsêp sêpac polom ɳamêtê amboac tonec gebe Sêgalunj jist to polom matac ma bu sêgamunj e jist gêjam polom auc ma kêsü ɳ acgom, go sêpac. Embe tasa polom ten ɳa bôjaŋ ma tasala ɳasêbu, oc talic ɳalasê-lasê gêjam auc. ɳalasê ɳam kêsép jist gêgôm polom kêsüŋ, tec taenj ɳajam. Jist kêseli polom popoc e kêsüŋ nê, kêtû Gamêŋ Undambêja ɳadôndôŋ ɳajam (Mat 13:33). Go Jesu gêjam dôŋ Parisai to Sadukai ma Herodo nêŋ mêtê kêpi jist gêwîŋ. Embe tajop tauŋ atom mêtê geo oc ênam aêacnêŋ ɳalêlôm samucugen auc amboac jist gêjam polom matac auc naŋ amboac tonaj. (Mat 13:33; 16:6ŋgg; Mar 8:15; Luk 12:1). Takac Parisai, MNJ.

K

Kalender Lau oc kêpiŋa gêmuŋja sêmasaŋ nêŋ Kalender kêtôm utitalata ɳalêŋgen. Lau Israel sêjac nêŋ jala gêngic kêtôm sêlic ajôn kêsô, tec têtap ɳabêc 354gej sa, kêtôm ajôn 12 solop, mago ajôn tagenj ɳabêc 29. Go ajôn samob ɳawoke aclê-aclê kêtômgen, ma woke teŋ ɳabêc 7. Ȅsêacnêŋ têm kapôenj luagêc gebe Ockësa to komô. Ajôn tau tonec gebe (1) Nisan (Abib) kêtôm March/April, (2) Ijar kêtôm April/Mai, (3) Siwan kêtôm Mai/Juni, (4) Tamus kêtôm Juni/Juli, (5) Ab kêtôm Juli/August, (6) Elul kêtôm August/September, (7) Tisri kêtôm September/Oktoper, (8) Bul (Mardewan) kêtôm Oktober/Nowember, (9) Kislew kêtôm Nowember/Desember, (10) Tebet kêtôm Desember/Januar, (11) Sebat kêtôm Januar/Februar, (12) Adar kêtôm Februar/ March. Takac Ajôn tau ɳaê.

Kalsedoni Pocawa teŋ.

Kamelian Pocawa teŋ.

Kanom Aêac lau buŋa tangamij nêŋ waba êmoasij aêac tauŋgen atom, tanam Gôlôac Dabun to ɳakoleŋwaga ma Kôm Mêtêŋja (Misionja) ma lau

ŋalêlôm sawa to sêhgôŋ jageonja samanj. Kôm tonaj gêjac aêac ŋawaegoc. Kêtû tonanja tauŋ takêj biŋ amboac tec êtu nêŋ ŋagôliŋ ŋajam teŋ gebe Êtôm omgeŋ takêj nêŋ mone êsêp kanom gebe tapuc kôm tonaj nai tôŋ dawinj. (Apos 24:17; Kor I.16:1ŋgg; Kor II.8-9; Rom 15:25ŋg) Takac Da, Takis.

Kapoac Lau laŋwa gêmuŋja sêpuc kapoac ŋam gebe têtap ŋacgengeŋ teŋ nê ŋaê sa. Grik andaŋgenja sêgom gebe nêŋ anôtôi jaba seoc biŋ lasê êndêŋ êsêac sêjala katôŋa. Lau Niuginiŋa sêpuc kapoac sêgom amboac tonec gebe Tetoc kapoac teŋ jagêc nom ŋadêmôê gêmu kêpi, go tetoc kapoac teŋ ŋatêpôê jakêkô, taŋ gêc naŋ, ŋadêmôêtêkwâ ŋaô. Sêsaê sêmoa ma sêsam launêŋ ŋaê lasê-lasê. Sêgom e kapoac ŋaôŋa embe êkô ŋapaŋ êsa, go ŋaê tê kêsa awen nê, geoc gengeŋtêna lasê gêdêŋ êsêac ma sêjac en ŋagêjô. Têtap lau geo sa ŋa mêtê tonaj keso samucgenj. ŋam gêc awê (Joan 19:24).

Kasêga Takac Gejobwaga, Laumata.

Katapa Takac Poac ɯakatapa.

Katêkwi Israel sêkôc ka gamêŋ jabanja teŋ (Arabianja) ŋatêkwi kêtû nêŋ Gêŋmalu. Lau Mêtê anŋa oc ŋam sêkêŋ gêdêŋ ŋapalê Jesu (Mat 2:11). Katêkwi tonaj ŋapopoc kêsêp laclu (kuki) ma sêkêc ja ger, go ŋajadaunj toŋamalu jagêjam andu popoc. Lau sêlic kêtû teteŋ mec gêdêŋ Anôtô ŋadôndônj. Takac Gêŋmalu.

Kaunsil Lau Juda nêŋ laumata sêkac tauŋ sa kêtû sêmansaŋ launêŋ biŋja. Laumata 70 sêhgôŋ Kaunsil tau, taŋ ŋagôliŋ gêc ŋacdabuŋsêganja. (Mat 26:59; Apos 5:41; 17:34).

Kawi Omsêga Kawiŋa Lau Juda taêŋ gêjam nêŋ siŋsêlêc towae Judas Makabeus kêku lau Siria tulu ma gêjac kawi altar lôm dabuŋ Jerusalemiŋa ma têtuj lampe gelom kêtiam naŋ gêdêŋ jala 165 B.C. Êsêac sêjac m om tau gêdêŋ ajôŋ Kislew ŋabêc 25 (amboac Desember 10) ma sêlic om tau kêtôm oc samuc 8. Juda tauŋ sêsam om tonaj sebe Hanuka.

Kêpa Naê Kêpa me ŋaê Petere ŋam tagenj gebe Poc. Lau Aramai sêsam poc gebe Kêpa lau Grik sêsam gebe Petere. Aposolo Simon kêsam Jesunê ŋam lasê, tec gê ŋaê Poc kêpi en Mat 16:18. (Joan 1:42).

Kilisi Naê Kilisi lau Grik sêsam kêpi Apômtau Jesu gêjô ênê ŋaê Ebolai awenjja “Mesia” su. ŋaê lulugeŋ ŋam gebe “Seŋ oso en”. Sê ŋaê Kilisi kêpi en nê ŋam gebe Anôtô tau kêjaliŋ en sa to kêkalem ma kêsakinj en kêtû Kêsiwaga to Apômtau. Takac Tanjîŋ oso.

Kislew Israelnêŋ Kalender ŋaŋjôŋ kêtû 9ŋa. Ajôŋ tau kêtôm ŋasawa amboac Nowember 15 e jagêdêŋ Desember 15. Takac Kalender.

L

Lala Sekolotj Genjja (Mat 3:12). Takac Siac Têtij Gêŋjja.

Lamboam (a) Gamêŋ tanj lau sêmac êndu naŋ, nêŋ katuŋ sêmoaŋ. Lau Grik sêsam sebe Hades. Êsêac to lau ŋagêdô taêsam taêŋ gêjam gebe gamêŋ tau gêc nom ŋalêlôm (Dait 32:22). Lau teŋ anŋa Lamboam sêsa sêmu sêmêŋ nom natêtôm atomanô. Sêsaê Anôtô gêmoa jaêŋ êsêac (Pes 6:5; 30:9). Lau gêdêŋ katuŋ sêsaê Anôtô gebe ênam êsêac kêsi anŋa gamêŋ tau (Pes 49:15), gebe en kêtû Lamboam ŋatau. (b) Lamboam toŋandaŋ me Lamboam Nakêlêndij Sec Grik sêsam sebe Gehenna. Naê luagêc tonaj gêc Birjlênsêm Wakuc (Mar 9:43, 45, 47). Apômtau Jesu kêsêp Lamboam gêja ŋam gebe

gêmac êndu biŋ njanôgeŋ, mago Tama Anôtô gêŋu eŋ sa anga nacmatênenîj, tec mata jali kêsa ma gêdi sa kêtiam. (Rom 10:7; Pet I.4:6; Geoc 1:18).

Lamboam Nakêlêndi Sec Gêjac lau sêmac êndu tapaôhgen katuŋ njawae atom. Lau tê Anôtô êmêtôc êsêac e êkic nêŋ biŋ êtu tôŋ su nêgeŋ sêngôŋ gamêŋ tônê êtu têlê gebe nêŋ sec to geo nqagêjô tonaj (Mar 9:43, 45, 47). Mêtôc Namuŋa tau tonaj. (Joan 5:29; Pet II.3:7).

Lau Samuc Anôtô kêjaliŋ lau Israel sa têtu ênê lau, ma lau, taŋ eŋ gedec êsêac sêmoaŋa naŋ, ac sêsam sebe lau samuc (Tes I.4:5). Anôtô kêmootiŋ nê poac gêdêŋ êsêac atom, gêdêŋ lau Israelgen. Êsêacnêŋ nqagêdôgeŋ ocgo nasêwiŋ Anôtônê lau. Jesu Kilisi kékêc nê dec siŋ anga kakesotau kêtuaŋ jamalac pebenja su acgom, tec nqabiŋ teŋ (Kol 1:19ŋg). Balan kêsêlô su, tec genj Juda to Grik ma lau samuc gêngic sêkô dêmôêja amboac gêmuŋja kêtiam atom. Sêkêŋ gêwiŋ Kilisi gêbiŋ samob tôŋ, tec têtu Anôtônê laugac (Kol 1:21ŋgg). Takac Grik.

Lau Sec Takac Teloj

Lau Undambêra Lau naŋ sêsep Anôtô to njamalac njasawa. Lau Israel gêmuŋja taêŋ gêjam anjela sêgi Anôtô auc amboac kiŋ nomja teŋ nê lau kapôeŋ sêgi eŋ auc sêkô, sêjac nêŋ koleŋ njamin gêdêŋ eŋ ma sêôŋ eŋ gebe êsakij êsêac êtu kôm wakucna (Job 1:6; 2:1). Anôtô Latui (Gen 6:2,4) njam oc kêsêp njalau amboac tonaj. Takac Ajela, Bôc.

Laubenj Lauo to nqac nqagêdô sêsôm mec kêpi lau gebe dêndac gêjywapac amboac gêmac to gêŋ êngôm êsêac e sêngôŋ naeo ma enseŋ êsêac su sênaŋa. Lau amboac tonaj sêmoa Israel sêwiŋ. Lau naŋ sêkêŋ gêwiŋ Anôtô kwalec taêŋ kêka nêŋ sôlôŋ to gêŋ gebe ênam êsêac sa. Bibolo gêlic lau tau amboac sêjam saki n qêdêŋ anôtôi jaba, tec gêjac jao najaŋa (Gal 5:10; Geoc 21:8). Aêac lau buŋa takêŋ gêwiŋ to ôlinj andaŋ Laimôkê Anôtô, tec taêŋ kêka to daê lamu eŋ tauŋen e tatêc gêŋ teŋ atomanô.

Laumata (Gôliŋwaga) Takac Gejobwaga.

Legion Lau Rom nêŋ siŋwaga ton kapôeŋ teŋ amboac lau 6,000. Njalô tau njam teŋ gebe taêsam njasec (Mar 5:9; Luk 8:30).

Lemeŋ Parisai to lau sêkwasiŋ lemeŋ kêtuaŋ nqatêmuŋageŋ atom, ac sejop nêŋ nqagôliŋ tec sêgôm. Judawaga sêlic gêŋ nqagêdô gebe selec ma nqagêdô gebe nqatêmu. Embe sêmoasac gêŋ teŋ, naŋ nêŋ biŋsu gêwa sa gebe nqatêmu, go nqatêmu tau oc elom êsêac ma êngôm êsêac têtu sec. Sêgôm nêŋ njalêlôm nqatêmu kêsa, tec sêkwasiŋ lemeŋ kêtuaŋ nqadôndôŋ gebe nqatêmu gêwi êsêac siŋ têtu selec kêtiamja. Lemeŋ kêpi gêŋ gwafékiŋ, tec sê go tauŋ ma sêkwasiŋ lemeŋ todim-todim. Jesu to nê nqacseŋomi sêgôm atom, tec sêsôm nqabiŋ (Mat 15:2; Mar 7:2; Luk 11:38). Takac Sec, Selec.

Lêŋuckêm Njaé tonaj gêc lau gêmuŋja nêŋ seboacogeŋ. Sêwa Lêŋuckêm tau sa gebe amboac pap kapôeŋ teŋ. Nagêdô sêsam sebe moac (me iwa). Sadajne njaé teŋ tonaj (Geoc 12:3 – 13:4; 20:2,3). Anôtô kêku Lêŋuckêm tulu (Geoc 20:21; 20:7-10).

Lewi, (a) Nac teŋ anja Lewinêŋ (Luk 10:32; Apos 4:36). (b) Nac teŋ naŋ kêpuc dabuŋwaga tôŋ kêtuaŋ nêŋ sakiŋ lôm dabuŋja.

Lewiatan Bôclai gwêc to buŋa teŋ, njawae kêtuaŋ gwasa su. Lau nqagêdô taêŋ gêjam kêsêp iwa. (Pes 74:14).

Lômbec Lau Israel sêmoa Lôc Sinai njalabu sêmoageŋ ma Anôtô kêsakinj Mose gebe naêsôm lasê êndêŋ êsêac gebe "Lau tau sênsuŋ aêjoc bec obo dabuŋ teŋ sa gebe najaŋgôŋ jawiŋ êsêac. "Êsêac tec sêmasaŋ Anôtônê lôm to

ηagêñlélôm e sêjac dabuñ tomalagen. Su go tao jagêsaç lômbec ñaô ma Apômtaunê ñawasi gêjam gamêñ tau auc, tañ sêjala gebe Anôtô mêtigêñgôj gêwiñ nê lau. Takac Eks 33. Takac Bec, Ombeç, Omsêga Lômbec.

Lômmôkê Gôlôac ñagejobwaga, tañ sêjam jaom lôm dabuñ to ñagêñlélôm. Takac Gejobwaga, Kasêga, Laumata.

M

Magin Kêsu Gam ñagêmac teñ gêgôm lau magin kêsú e lemen to/me enkaiñ kêtû goloñ sêkôc gêj me sêselêñ jageo. Nagêdô têtû puliñ. (Mat 11:5; 18:8; Luk 14:13; Apos 3:2).

Mana Gêñ nañ Anôtô gêlôm lau Israel ma señ gêdêñ sêô-sêô sêmoa gamêñ sawa nañ. Ñaê Mana tanam ôkwi gebe "Asagen." Sêsam amboac tonan gebe gêñ tau ñam kêsíñ tau gêdêñ lau.

Mectoman Ñaê tonan kêpi lau, tañ sêgôm nêñ mectoman nañ, gebe sêkôc beñ sa anga lau gêmac nêñ ôliñ.

Mesia Ñaê Ebolai awenña tonan ñam gebe "Ñac tañ señ oso en nañ." Tanam ôkwi ña Grik awenña gebe "Kilisi". Ñaê tau kêpi Kêsiwaga, tañ lau Israel nêñ propete lañgwa seoc en lasê kêtôm Anôtô gêjac mata en gêdêñ nê lau. Takac Kilisi.

Mêtêmôkê Kêdôñwaga Mêtêña me ñac gêjam mêtê lauña, me ñac kêpuc Mêtê ñamña. (Mat 23:8; 26:25; Mar 9:5; Joan 1:38) Takac Rabi.

Moac Langwa Ñaê tonan kêpi Lêñjuckêm me Sadarjnê ñadôndôñ teñ (Geoc 12:3-17; 20:2-3).

Moasin Dabuñ Apômtau Jesu Kêwaka Moasin Dabuñ sa gêjô Judanêñ Pasa su. En kêsam polom to wain gebe en tau nê ñamêñ to dec. Biñlêñsêm Lañgwa ñapoac kêpi domba daña ñadec. Biñlêñsêm Wakuc ñapoac nec kêpi en tau nê dec dêbuñ, tañ en kêkêc siñ anga kakesotau gebe êsuc sec ôkwi. Lau buña tec señ Moasin Dabuñ totaêñ gêjam en gebe kêtû poac wakuc ñaseliñwaga. Moasin Dabuñ nec ñaê teñ gebe Tapô Polom Êkôcja (Apos 2:42). Moasin Dabuñ gêbiñ aêac lau buña tôñ tamîn Apômtau to tamîn tauñ gêdêñ-gêdêñgeñ tatu Gôlôac Dabuñ tagen. Takac Pasa, Sêliñwaga.

Moloko Lau Kanaan andañgeñna nêñ anôtôi jaba nêñ teñ, tañ sêkêñ gôlôac sauñ têtû da gêdêñ en (Dait 12:31).

Môp, Tanac Môp Taun Takac Ñatêmuñ, Sec, Selec.

N

Nañeñj Mecña Judawaga sêmasañ bôc naôlic kêtû ômbiñkap toatali ñasec-ñasec ma sebec. Teto biñsu ñagêdô amboac Dait 6:4-9 gelom papia sauñ ma sêkêñ kêsêp atali tau gêja. Go gêdêñ teteñ mec ñanoc ac sebec kêtôm nañeñj ma atali tonjalô dabuñ nañ gêsaç tenbeleñ. Ac sêka ômbiñkap tonan teñ amboac joc gêc lemen gêwiñ. (Mat 23:5).

Niptêkwi Takac Tanij Oso.

Nisan Israelnêñ Kalender ñaañjôñ ñamataña. Ajôn tau ñaê teñ gebe Abib. Kêkwa ñasawa teñ amboac March 15 e jagêdêñ April 15. Takac Kalender.

Noc Sêjam Dabuñ Moña (Apos 27:9) Noc tonan Omsêga Wama, nañ sêlic gêdêñ Oktober 1 (Tisri 10). Ajôn tonan lau Juda nêñ komô kêdabinçac, tec sêlac nêñ warj tagen-tagen kêtû gwêc secña. Go gêdêñ komô tau, Nowember 15 e March 15, sêwi siñ samucgeñ, sêlac warj teñ atom e gamêñ ñajam ésa acgom. Takac Kalender, Omsêga Wama.

Ny

Njabelo (Natalô) Takac Peñ

Nacdabuñsêga Eñ kêtû lau Juda nêñ dabuñwaga nêñ laumata. Kaunsil ñagôlin gêc enja. Kêtû dim tageñ kêtôm jalagen eñ kêsô Gamêj dabuñjanô tau anga lôm dêbuñ gêja gêdêj Omsêga Wama jakêkêj da gêdêj Anôtô kêtû eñ tau to lau Israel samob nêñ secña. Eñ gêsuñ da kêtôm bêcgeñja gêdêj Anôtô. Anja Biñlênsêm Wakuc ñacdabuñsêga têlêac tonec nêñ aê gêc gebe Anas agêc Kaiapas ma Ananias. Kilisi gêméñ tec poac lañgwa ñasakinj samob tonaj gêjac pep. (Papia gêdêj lau Ebolai.) Takac Kaunsil, Omsêga Wama.

Nacseñomi Naê tonec kêpi lau nañ têdaguc to sêwinj nac teñ gebe êndônj biñ wakuc êndêj êsêac sêñô to sêjala. Anja Biñlênsêm Wakuc sê ñaê tonaj kêpi lau, nañ têdaguc ñackêsgu Joan to onan sêkêñ gêwinj Jesu nañ, go kêpi lau 12, tan Jesu tau kêjaliñ êsêac sa ma têdaguc eñ banj-banjgeñ nañ.

Nalau Dabuñ Takac Anôtô Têlêtagenj.

Nalau Sec Lau Israel têtêc gebe toñaclai ma têtôm gebe têtu kasec ñamalacña. Sêlic Nalau Sec amboac Sadajñê lau jaen to nê sakijwaga. Takac Alenj, Belsebul, Sadaj (MNJ).

Nalêñô Lau Israel sêsi ñalêñô genkaleñ ñakwê ñalêñu aclê ñam gebe lau sêlic ma êkêj puc êsêac gebe tañj ênam Apômtaunê biñsu ma sêmansañ. (Mat 23:5)

Njatekwí Ka to gêñ ñatêkwí sêkôc kêtû gêjmaluña.

Natêmuí Judawaga seboc gêñ dêmôñha ñagêdô kêtôm gebe êngôm êsêacnêj ñalêlôm ñatêmuí êsa, tec senj gêñ ñagêdô paliñ-paliñgeñ atom. Sejop ñajao sêgôm kêtôm Mosenê Biñsuña ñapepgeñ. (Apos 10:14ñ; 11:8ñ; Eb 9:13) Takac Mop, Selec, Sec.

O

Om Takac Sabat.

Om Ajôñ Kêşôña (Ajôñ kêsêp gwêc gêja) Lau Israel sêlic bêc, tan ajôñ gêc tóñ su ma ñageleñ kêtû nêñ om teñ tauña. Ñam gebe êsêacnêj ajôñ wakuc teñ mëjkêsa ñanoc tonaj, tec tetoc sa kêtôm om Sabat, tan sêlêwañ kôm ma sêkac tauñ sa anja lôm dabuñ ma seno moasiñ jaseñ sêwinj tauñ. (Kin II.4:23; Jes 1:13ñ; Am 8:5; Sam I.20:18-24)

Om Jala Kêtu 7ña Lau Juda nêñ om kainjen, tan sêseñ gêñ kêsêp nom gêdêj jala tonaj atom, gebe nom êlêwañ tau ma nêñ kôm êkêj om amboac tonajgeñ. Takac Jala Kêtu 7ña, Jala-Lau-Sêşê-Aweñ-Suña.

Om Jala Wakucñña Takac Jala Wakuc.

Om Polom Ñalucñña Lau Israel sêlic om tonaj gêdêj Omsêga Pasa, tan senj polom ñaluc kêtôm bêc 7 (Nisan 15-22 kêtôm April woke ñamataña). Tapac polom ñamêtê amboac tonec gebe takêj jist êsêp polom matac ñalêlôm ma tanjaluj e êsêli popoc ma êsuñ. Polom ñaluc tonaj ñamêtê teñ. Sêkêj jist to gwêc kêsêp atom. Sêgôm gebe lau Israel tañj ênam Anôtô gêjam êsêac kêsi anja nêñ ñacio Aiguptu nêñ lemenj nañ. (Eks 12:14-20; Mat 13:33)

Ombeç Takac Omsêga Lômbec.

Omsêga Lômbec Lau Israel sêlic omsêga tonaj tañj gêjam gêj tonec ñai gêdêj om tau gebe (a) Anôtô gêjam abenji sa ña mana to bu ma kembico gêdêj tan sêjam bêbêcgeñ sêô sémoa gamêj sawa nañ. Kêtû tonajna lau tau sêkaja kalatu to gêñ jasêjam kêtû nêñ bec to ñagadê kêkô nêñ téclabu to malacluiñ ma nêñ andu ñasasacô gêwinj. (b) Sêgi malac Jeriko auc e sêôc

ηatunybôm popoc. (c) Sêjac nêj kôm ñanô (mopolom to kañanô ma niptêkwi to wain) sa kêpi andu gêja. Tañ gêjam biñ tonaj ñai, tec sêkêj om tau kêtû nêj om têntac ñajamja kapôñen teñ, tañ sêôc tömtôm to bamlañ ma sêjam Pesalem kêtû nêj wê to sêkêj kôm ñanô kêtû da gêdêj Anôtô ma sêñô mêtê kêsêp om tau ñasawa kêtôm bêc 7 tonaj ñapañ. Gêdêj om tau ñabêc ñamuña dabuñwaga teñ jakêkati bu anja Siloa mêmjkêswa kêpi altar dajaña gêja gêdêj lau samob sêkac sa sêlic toôlinj kêpigen. Lau Israel sêlic nêj om towae tonaj kêtôm jalagenj gêdêj ajôj Tisri (Oktober. Apômtau Jesu gêlic Ombec nañ sêpuc ñaminj gêc Joañ 7. Lau Juda sêsam ña tauñ awenj gebe Sukot. Aêac tasam gebe Ombec.

Omsêga Pasa Takac Pasa.

Omsêga Sêjac Kôm Ñanô Saña Naê teñ gebe Sen Kôm Ñanô Lasêna. Lau Israel sêsuñ nêj kôm ñanô ñamêc gêdêj Anôtô kêtû nêj da danje gêdêj ej. (Eks 34:22) Sêlêwañ kôm ma sêmoa totêntac wapigen. Sêlic Omsêga Pasa su ma semoa e ñabêc 50 kêtôm woke 7 x 7 gêjanja acgom, go sêlic om tau, tec sêsam ñaê teñ gebe Pentekost. Takac Pentekost.

Omsêga Wama Om tonec lau Israel nêj Omsêga kapôñyanô tau, tan ñacdabuñsêga kékêj da gêdêj Anôtô gêjô lau Israel nêj sec samob su (Lew 16). Lau pebenj sêjam dêbuñ mo to kôm gêdêj om tonaj. Sêlic om tau gêdêj nêj ajôj Tisri ñabêc 10 (amboac Oktober 1). Ac sêsam ña tauñ awenj gebe Yom Kippur. Takac Noc Sêjam Dabuñ Moña.

Oniks Pocawa teñ.

Osiana Lambiñ êndêj Anôtô, talanem Apômtau. Ñamanô gebe Ônam samaj. Go sêjam ôkwi kêtû nêj lasê, nañ sêmôêc gêdêj tauñ têntac wapigen. (Mat 21:15; Mar 11:9).

Oso Takac Taniñ Oso.

P

Paradis Undambê tau ñaê teñ tonec (Luk 23:43; Kor II.12:3).

Parisai Judanêj lau tonj teñ, tañ sêmoa gêdêj Apômtau Jesu nê têm nañ. Ac sêwaka tauñ sa gebe lau gêdêj sêlêlêc ñagêdô samob su gebe sêmasañ Mosenê Binju to tauñ nêj ñagôlinj, tê sêjac têku biñsu tau nê, samob tomalagenj.

Pasa, Omsêga Pasa Lau Israel nêj Omsêga teñ, tañ sêlic gêdêj ajôj Nisan ñabêc 14 (amboac April 1). Anôtô kékac nê lau su anja Aiguptu, tec kêsôm sêlic om tau gebe tañ ênam ej gêjam êsêac kêsi êsêp om tonaj êtôm jalagenj (Eks 3:18; 5:3; 7:16). Ñaê Pasa tau ñam gebe Anôtô gêôc lêlêc Israelnêj andu, tañ sêse domba Pasa ñadec kêpi katam ñakagêbôc gêja nañ (Eks 12:23-27). Lau Juda sêsam om tau ña tauñ awenj gebe Pesach. Takac Moasinj Dabuñ.

Pentekost Ñaê Pentekost ñam gebe ñabêc kêtû 50. Sêsam amboac tonaj gebe ñabêc 50 genj Omsêga Pasa to Pentekost tau gêngic. Sêjac nêj mo to gêj sa kêpi nêj andu gêja su, tec sêlic om tau, tañ sêjam danje gêdêj ñacmoasij Anôtô.

Peñ, Peñ Sepeñ Natalôja Embe tato papia êndêj tauñ, jac tato nêj ñaê ênêc ñalabuña, gebe êwa ñac-ketowaga sa êndêj ñac, nañ papia tau gêjac ej ñawaeñ nañ. Lau lanjwa oc ñamja sêmasañ nêj gêbôm teñ kêtû nêj peñ, tec sepeñ ñatalô kêpi nêj papia jagêwin (Kin I.21:8). Peñ ñamanô tau tonaj. Biñ nañ sepeñ peñ kêpi ñasabanj gêja nañ, kêsinj tau gêdêj lau samob gebe lau teñ sêkac ñapeñ atom, ñatau taugenj êkac ma êsam biñ tau (Dait 32:34). Kêtû

tonaŋŋa sêkic Ɋasabaŋ ɏa lêkôŋ tôŋ acgom, go sêsap Ɋaomata ɏa katêkwí tôŋ tamiŋ saban̄ tau ma sepeŋ Ɋataunê gêbôm (Ɋâé me Ɋabelo me Ɋatalô) kêsêp katêkwí gêja (Geoc 5:1).

Poac Lau teŋ embe sêmansaŋ biŋ teŋ e nêŋ Ɇalêlôm to awen̄ êpi tagen̄ ma sêlôc êtu tôŋ sebe sêŋgômŋa nan̄ jac tasam dabe sêmoatiŋ nêŋ poac gêdêŋ tauŋ. Ɇam gebe ac sêŋgôm nêŋ gêŋ amboac sênaç siŋ me sêwiŋ tauŋ, tec taŋ̄ êka gebe sêmoasiŋ tauŋ Ɋajamgeŋ. Poac amboac tonan̄ Anôtô kêmoatiŋ gêdêŋ nac gêdêŋ Noa (Gen 9:8-17), ma gêdêŋ Abraham (Gen 17:1-8). Aŋga Biŋlênsêm Langwa Anôtô kêmoatiŋ nê poac gêjac lau Israel Ɋawae amboac gêgôm gêdêŋ tan̄ Mose gêwê ȇsêac gêmoa nan̄ (Eks 24:4-8).

Poac Ɋakatapa Anôtône Katapa Sêkôc katapa Ɋaoma ma sêmasaŋ nê atom. Sêbuŋ ka e Ɋatip acgom, go sêkwa ɏa gold auc gêc lêlômna to dêmôéŋa. Ɋaakain aclê kêtôm lewe Ɋaakain. Aŋela Ɋakatu luagêc gêngôŋ Ɋabaob gold Ɋaô. Sêmasaŋ aŋela sepeŋ têniŋgeŋ sêŋgôŋ lanjôhanô gêdêŋ tauŋ ma sêkac magê keso tau. Ɋamakenŋa kêpi e Ɋatêpôé gêdiŋ kêsô tau ma Ɋamakenŋa kêsêp e Ɋatêpôé gêdiŋ tau tamiŋ katapa Ɋabaob. Sêmasaŋ Ɋakatu luagêc ɏa goldgeŋ. Riŋ aclê gêc makenŋ-makenŋ gêdêŋ Ɋatakôcagêc kêtû ta Ɋamala. Ta tau sêkwa ɏa gold auc gêwiŋ. Tetoc tapele poc, tan̄ Anôtô kepeŋ Biŋsu Lemeŋlu kêpi naŋ, kêsêp katapa, tan̄ sêkêŋ kékô Gamêŋ dêbuŋanô tau (Dait 10:1-5) aŋga Lômbec Ɇalêlôm naŋ. Apômtaunê Katapa tonan̄ kêtû en̄ gêmoa nê lau Ɋalungeŋna Ɋadôndôŋ (Nam 10:35; Sam I.4:7; Kiŋ I.8:11), tec lau Juda sêbalan̄ gêwiŋ ȇsêac gêdêŋ tan̄ sêjac siŋ gêdêŋ nêŋ Ɋacio naŋ (Nam 10:33-36). Lau Ɋaoma teŋ sêsa Ɋagalá atom. Ɋagadê toan̄ela Ɋakatu naŋ sêsam sebe Anôtô Gê Wama Ɋabaob. Go Ɋaé teŋ gebe Poac Ɋawan̄.

Pocawa Sêbuŋ pocawa Ɋawasi kêsa e Ɋaôsic-Ɋaôsic tokain̄-tokain̄. Lau lanjwa to wakuc sêgêlôŋ tauŋ ɏa pocawa tokain̄-tokain̄. Ɋawasi kêsap poc tau tôŋ, tec tetoc sa kêtû gêŋ êjam to Ɋaniniŋ ma ênêc tengeŋna Ɋadôndôŋ gêwiŋ. Pocawa tau Ɋagêdô Ɋâé tonec gebe Jaspa, Sapir, Agat, Emeral, Sardoni, Kalsedoni, Kanelian, Krisolit, Beril, Topa, Krisopra, Hiasint, Ametist. (Geoc 21:19-21).

Polom Naluc Polom tonan̄ sêpac sêkêŋ gwêc to jist kêsêp polom matac gêwiŋ atom. Juda sêpac ma seŋ gêdêŋ tan̄ taŋ̄ gêjam aberjinêŋ bêc dêdi aŋga Aiguptu naŋja. Bêc Polom Ɋalucna kêtû lau Israel nêŋ Om Pasa Ɋabêc Ɋamatana. Takac Om Polom Ɋalucna, Pasa.

Propete Awé me Ɋac teŋ, naŋ kêsôm jaen̄ aŋga Anôtône lasê. Jaen̄ tau gêjac lau Biŋlênsêm Langwaŋa Ɋawae. Aŋga Biŋlênsêm Wakuc propete seoc biŋ lasê gêdêŋ Gôlôac Burja Ɋamatana. Sêsam Ɋackêsgu Joan̄ gebe propete gêwiŋ. Propete Ɋagêdô teto nêŋ biŋ kêsêp buku, tec gelom aêac, Ɋagêdô amboac Natan ma Elia to Elisa teto nêŋ biŋ sa atom.

Pulin̄ Takac Magiŋ Kêsu.

R

Rabi Ɇalô Ebolai awen̄na tonec Ɋam gebe “Aêjoc Kêdôŋwaga” “Mêtêmôkê”. Lau sêsam Apômtau Jesu amboac tonan̄ (Mat 23:8; 26:25; Mar 9:5; Joan̄ 1:38). Takac Biŋsutau.

S

Sabat Lau Juda sêsam woke Ɋabêc kêtû 7ŋa sebe Sabat. Ac sêkêŋ kêtû nêŋ om kêtôm Anôtô kêsôm gêc Biŋsu kêtû têlêacna. Sejop om tau sêjac m gêdêŋ kôm kêtû lemen̄teŋ oc kêsêpna e jagêdêŋ kôm Ɋanô tê oc kêsêp naŋ. ȇsêac sêlêwaŋ kôm samob ma sêkêŋ om Ɋapep e mêrjgêdêŋ têm galocna

ηapanj. Sêjac jao kôm tonaj nai gebe têtulu gêj atom (Jes 58:13) ma têtun ja elom atom to sejon ka atom ma sépac to seno gêj atom ma sêwi nêj andu ma sêsêlêj sêna ñasawa balinj ec teñ atom (Eks 16:29) to sêna kôm ma sêkôc ñanô sa atom (Eks 34:21). Lên Sabatnja nañ ñasawa dambê ec teñ amboac takâ nom êtu dim 1,000genj ma tamu tana. Jesu gesenj biñ amboac tonaj. Alic Mat 12:8,12; Mar 2:27; Joaŋ 9:16. Aposolo séwaka Apômtaunê Bêc ñamataŋa sa kêtû Gôlôac Buŋa nêj om. Alic Apos 20:7; Kor I.16:2; Kol 2:16; Geoc 1:10. Om Sabat to ñaŋao gêjac lau buŋa ñawae atom. Anôtô en ñatau tec tanam sakij êndêj en toNalaugen (Joaŋ 4:24).

Sadanj Binjlênsêm Langwa gêwa Sadanj sa gebe Anôtô Latui (anjela) nêj terj. Sadanj kêkac tau su anja Anôtônê ma kékêj kisa gêdêj en (Juda 6). En kétim lau gebe sêli awenj sa êndêj Anôtô. En keperj tokauc gêjam anjela ñawêha lanjôn (Kor II.11:14). En gêdib lau buŋa (Pet I.5:8). En kégôlinj biñ ñawaô (Job 2:1; Geoc 12:10). Kilisi kêku en tulu su (Joaŋ I.3:8; Geoc 20:10).

Sadukai Lau Juda nêj lau tonj teñ sêmoa gêdêj têm Binjlênsêm Wakucnja. Lau tau ñagêdô samob dabuŋwaga. Êsêac tetoc Mosenê Buku Lementenj (Pentatoik) nanj sa ma sêlic Binjlênsêm Langwa ñabuku ñagêdô amboac gêjac ësêac ñawae atom. Êsêac sêkêj gêwinj biñ to sêgôm nêj gêj ñagêdô keso, tanj Parisai sêkêj gêwinj to sêgôm nañ (Apos 23:8).

Samaria Ñaê tonan kêpi gamêj, tanj gêc Judaia to Galilaia ñasawa nañ. Lau Asiria sêku malac Samaria tulu ma sejon ñalau jasêngôj gamêj kapoacwalôna (jala 722 B.C.). Lau ñapopoc to lau jaba sêgaluŋ tauŋ sêngôj gamêj Samariaŋa, tec ësêacnêj wakuc to Judanêj biñ kêlêsa tau gedenj tôngenj. Sêjac jao lau Samariaŋa gebe sêlic om anja lôm dabuŋ Jerusalemña atom, tec sêwaka tauŋ nêj gamêj dabuŋ teñ sa gêc lôc Garisim. Apômtau Jesu gêjam mêtê ësêac gêwinj. Takac Samaria, lau Samariaŋa anja MNJ.

Sapir Pocawa majan-majan ñaoli kapôenj teñ.

Sec, Danjôm Tauŋ Tatu Sec Mosenê Biñsu to ñagôlinj gêwa bôc ma kôm ñagêdô sa gebe sec, tec ñaŋao gêdêj lau Israel gebe sêniŋ to sêmoasac ma sênam kôm amboac tonaj atom. Lau embe sejop ñagôlinj tonaj atom, ac sêlic ësêac sêgôm tauŋ têtô sec ma têtôm gebe sêlic om sêwirj atom. Lau amboac tonaj têtô gasuc gamêj dêbuŋ atom ma awenj gêôc Anôtô jasêwinj gôlôac atom. Sêlic om sêwirj atom. Sejop ñagôlinj ñagêdô e têtô selec kêtiam acgom. Takac Lemeŋ, Seleç.

Selec Judawaga seboc gêj dêmôêja ñagêdô kêtôm gebe êhgôm ësêacnêj ñalêlôm ñatêmuí êsa, tec sejop ñagôlinj gwalékiŋ gebe sêwê kaiŋ biñ atom. Señ bôc to gêj paliŋ-paliŋenj atom. Sêmoasac gêj ñagêdô amboac ñawêlêlanj atom. Sêjam kôm teñ gêdêj Sabat to om ñagêdô atom. Embe sêngêli ñagôlinj, tanj oc lau sêlic ësêac amboac sêgôm tauŋ têtô secgac. Lau amboac tonaj sêlic om sêwirj gôlôac êtiam atom. Sejop ñagôlinj tomalagen ma sênam dabuŋ gêj e têtô selec êtiam acgom. Ac taêj gêjam kêsêp gêj, tanj Mosenê biñsu gêwa sa gebe selec nanjenj. (Apos 10:15; 11:9; Eb 9:13) Takac Lemeŋ, Natêmuí, Sec.

Selinjwaga Lau malac luagêc embe sêkêj kisa êndêj tauŋ e ñac teñ ê wama ësêac, lau langwa sêsam en sebe Selinjwaga. Ñac tau kékêj sêlinj lau, nañ sebe sênat tauŋ, tec sêwi nêj biñ kisanja sinj. Kilisi kêtû ñamalacnêj selinjwaga to wamawaga gebe en gesen sec su gêdêj tanj kékêc nê dec sinj kêtû samobnja nañ, tec gê wama ñamalac gêdêj Anôtô ma gêbinj aêac tój

tamiŋ eŋ. (Kor II.5:18ŋg; Gal 3:19ŋg; Ep 2:16; Tim I.2:5; Eb 8:6; 9:15; 12:24) Takac Wama, Wamawaga.

Sêmansaŋ Tauŋja Takac Bêc Sêmasaŋ Tauŋja.

Siac Têtin Gêŋŋja Lau Israel sejoŋ nêŋ kôm ɣanô amboac polom sa sêgôm amboac tonec gebe Sebob polom amboac padi ɣanô aŋga ɣakaiŋ su ma têta gêc nom tapa-tapa to ɣajaŋa, go sêwê bulimakao sésêlêŋ ségi-ségi e polom ɣanô gedec ɣapa. Go sêkôc sapac ma sêjac gêŋ tau sa kêpi tageŋ ma dedec gêc e gêdêŋ mu kêsêlêŋ ɣajam, gocgo sêkôc siac jatêtîŋ polom sêkô sêkanôŋ mu, tec gêju ɣapa jakêsêp ɣasawa teŋ ma ɣanô gacgeŋ gêc. Sejoŋ ɣanô kêpi nêŋ andu gêŋ ɣanôŋa gêja ma sêkêŋ ɣapaôma ja geŋ su. Ma kêtôm bêcgeŋ sêsêwa ɣanô tau ɣagêdô kêsêp poc tapa luagêc ɣasawa, taŋ selai ɣaŋja e kêlêsim kêtû polom matac ma sêpac kêtû polom. Takac Polom, Jist.

Simbal Gêŋ wêŋa teŋ. Sêmasaŋ wapap kuku luagêc, naŋ sêkôc tôŋ ɣa lemen gêdêŋ ɣagabiŋ ma dedon kêpi tau e ɣakisêa ec kapôdêŋ. Sêjac nêŋ oŋ to gêŋ wêŋa e simbal kêsêp ɣasawa gêwiŋ ma sêŋjô kêmoasiŋ taŋeŋsuŋ ɣajam. Sêjac gêdêŋ sêlic nêŋ om sêŋgôŋ lôm dabuŋ ɣalêlôm gêwiŋ.

Sion Gêmuŋgeŋ ɣaê tonan kêpi kiŋ Dawid taugeŋ né malac, taŋ ênê lausinj sêku lau Jebusit tulu ma sêŋaŋgo su aŋga êsêacnêŋ ɣaŋgeŋ. Go ɣasawa ɣamuŋa teŋ sêsam ɣaê Sion kêpi lôc, taŋ lôm dabuŋ kêkô naŋ gêwiŋ (Sam II.5:7). Gocgo sêsam kêpi malac Jerusalem to ɣalau amboac tonan (Pes 48:13; Am 6:1). ɣaê tau ɣam teŋ gebe Anôtônenê malac (Pes 48:1ŋg; Jer 31:6) ma lôc dabuŋ (Pes 2:6) to gamêŋ, taŋ Anôtô gêjam gôlinj gêngôŋ naŋ (Pes 9:11). ɣaê tau kêtû Israelnêŋ kêsiwaganê ɣadôndôŋ (Pes 2:3ŋg). Anôtô geoc tau lasê aŋga lôc tau ma gêjam mec nê lau (Pes 128:5; 134:3). Aŋga Binjlênsêm Wakuc ɣaê Sion kêtû lau, tê Anôtô gêjam êsêac kêsi nê, nêŋ malacmôkê (Eb 12:22) ma têm ɣamuŋa ɣadôndôŋ (Geoc 14:1).

Sois (Zeus) agêc Hermes Sois tonan lau Grik nêŋ anôtôi nêŋ ɣatau. Rom sêsam seber Jupiter. Go Hermes kêtû Soisnê ɣacjaŋ. Rom sêsam sebe Merkur (Apos 14:12).

Sôlôŋ Sôlôŋ ɣajao ɣajaŋa gêc Bibolo (Geoc 9:21). Takac Beŋ, Mectomanj.

Stoiki Lau tokauc nêŋ ton teŋ. ɣaê tau ɣam kêsêp Stoa kêtû lôm towae teŋ aŋga malacsêga Aten, taŋ sêkac tauŋ sa ma têdôŋ nêŋ biŋ gêdêŋ lau sêŋjô (Apos 17:21). Stoiki têdôŋ biŋ amboac tonec gebe Embe tatu lau mansaŋ tasa nêŋ lêŋ tatu mêtê tauŋgeŋ, go gêŋwapac embe êndac aêac, oc êlênsôŋ aêacnêŋ kauc ɣanô-ɣanô atom, talic amboac gêŋ Iêlê ma tamoa nêŋ malôgeŋ (Apos 17:18). Takac Epikuri.

Sunsuŋ Laumata 24 (Geoc 4:10) sêkuc sunsuŋ kêtû waenj ɣajamjña. Êsêac sêkac sunsuŋ su jagêc nom nê sêgôm kêtû têntac ɣandaŋja atom. Tetoc Apômtau sageŋ tec sêgôm. ɣalô dabuŋ tonec gêwa sunsuŋ ɣam sa gebe Kor I.9:12; Tim II.2:5; 4:8; Jak 1:12; Pet I.5:4; Geoc 2:10, 3:11; 4:10.

T

Takis Lau Israel sêkêŋ takis gêdêŋ gôlinjwaga taugeŋ atom, sêkêŋ takis lôm dabuŋa gêwiŋ (Mat 17:24ŋg). ɣagôlinj teŋ tonec gêc gebe Nac teŋ nê waba to gêŋ lemenlu embe ênêc, naŋ êkêŋ ɣatageŋ êndêŋ Anôtô. ɣagôlinj tau ɣam gebe sêjam ôli dabuŋwaga to lau Lewi ma lôm dabuŋ ɣagêŋlêlôm ɣa mone to gêŋ tonan. Nac teŋ embe êkêŋ né kôm ɣanô me gêŋ teŋ êndêŋ lau sênam ôlinjña mone 100, ɣatau êkêŋ 10 êsêp kanom êna (Gen 14:20; Sam I.8:15;

Luk 18:12). ḥagôlin tonaq gêjac lau buṇa ḥawae atom, mago ḥagêdô taêsam tau nêj ḥalêlôm kêkac êsêac ma sêkêj nêj da kêtôm ḥamêtê ḥajamanô tonaq, ma ḥagêdô sêgôm sêlêlêc tonaq su. Sêjam danje Apômtau tec sêgôm. Takac Da, Kanom.

Talu Lau Israel lanjwa sêsi obo asanjasan kêtû nêj talu. Gênwapac embe êtap êsêac sa, go ac sêso talu obo ḥagonej tonaq kêtû nêj ḥakwê sêbu tauñja ma têtañ nêj tanjiboa sêngôj waomôkê (Gen 37:34; Jona 3:5).

Taniñ Oso Sêkêc niptêkwi kêpi ḥac teñ môkêpac gebe sêjalij en sa me sakinj teñ gelom en. Lau Israel señ oso nêj kiñ gêdêj noc, tañ sêsuñ sakinj gôlinjwaganja jagelom en nañ. Êsêac tec sêsam nêj kiñ gebe ḥac señ oso enja. Naê Kilisi (Grik awenj) to Mesia (Ebolai awenj) ḥam gebe Señ oso enj, tec gêwa Jesunê sakinj sa gebe gêjam ḥamalac kêsi anga sec to gêmac kêtôm Anôtô kêkêj en kêtû Kêsiwaga to Apômtau.-Lau Israel sêkôc nêj ḥaclen sa ḥalêj tonec gebe señ oso êsêac môkêhapac to eñkaiñ (Luk 7:46). Lau buṇa señ oso nêj gêmac (Juk 5:14).

Tasa ḥopalê Lau Israel sêsa nêj ḥopalê utiñolic. Sêgôm kêtôm poac, tan Anôtô kêmoatiñ gêdêj êsêac gebe sêsa ḥopalê samob êtu nêj gêbôm teñ. Lau sêkôc ḥopalê ma sêmoa e ḥabêc 8 gêjaña su, go sêsa, tec têtu Apômtaunê gêngac. Sêsa ḥopalê nê kêtû busanju ḥadôndôj gêwiñ Takac MNJN).

Têlêtagenj Nam gebe Têlêac mago tagenj. Takac Anôtô Têlêtagenj.

Telon to Lau Sec Anja ḥawae ḥajam ḥaê tonaq kepeñ lau, tañ laumata sêjac jao lôm dabuñ gêdêj êsêac gebe sêlic om sêwiñ atom nañ. Nam gebe lau tau tetoc ḥagôlin ḥagêdô sa kwalec, amboac señ gêj ḥagêdô paliñ-paliñgenj me sêka lau samuc nêj têc me sêsa nêj lêj salanj. Judawaga mansan tec sêbu lau amboac tonaq. Jesu lanjôanô ḥakêñkêj gêdêj êsêac, tec lau ḥagêdô sêlic enj sec kêtû tonaqna (Mar 2:15-17; Luk 7:34; 15:1-2). En kêgaminj Mêtê gêdêj êsêac atom.

Tôc Gôlinjja Ka dambê teñ, nañ sepeñ ḥatalô ḥajam-ḥajam kêsêp nañ. Kiñ sêkôc kêtû nêj gêbôm. Gêwa êsêac sa gebe lau tonaclai.

Topas Pocawa jonjon teñ.

Tumim Takac Urim.

U

Undambê, Gamêj Undambêja Takac MNJN, Anôtônê Gamêj.

Urim to Tumim Gêj amboac poc sauñ luagêc, tê sêwa ḥam sa gêc awê ḥapep atom nê. Israelnêj dabuñwagageñ sêñôj gêj tau gêc atali sauñ teñ ḥalêlôm. Ac sêkôc gebe eoc gêj Anôtô gebe êsêac me nêj lau sêngômja nê lasê êndêj êsêac sêjala katôgeñ (Dait 33:8; Nam 27:21; Sam I.28:6).

W

Wama Takac Omsêga Wama.

Wamawaga Takac Sêlinjwaga. (Tasuc Sec ôkwi-MNJN).

Y

Ysop Ka teñ amboac ôpic. Sêcac ḥalaka tôj kêsêp bu me dec ma sêpalip kêpi altar to gêj (Eks 12:22). Ôpic tañ tasam ḥawae gêc Joañ 19:29 nañ, ysop teñ ḥakaiñ.